

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

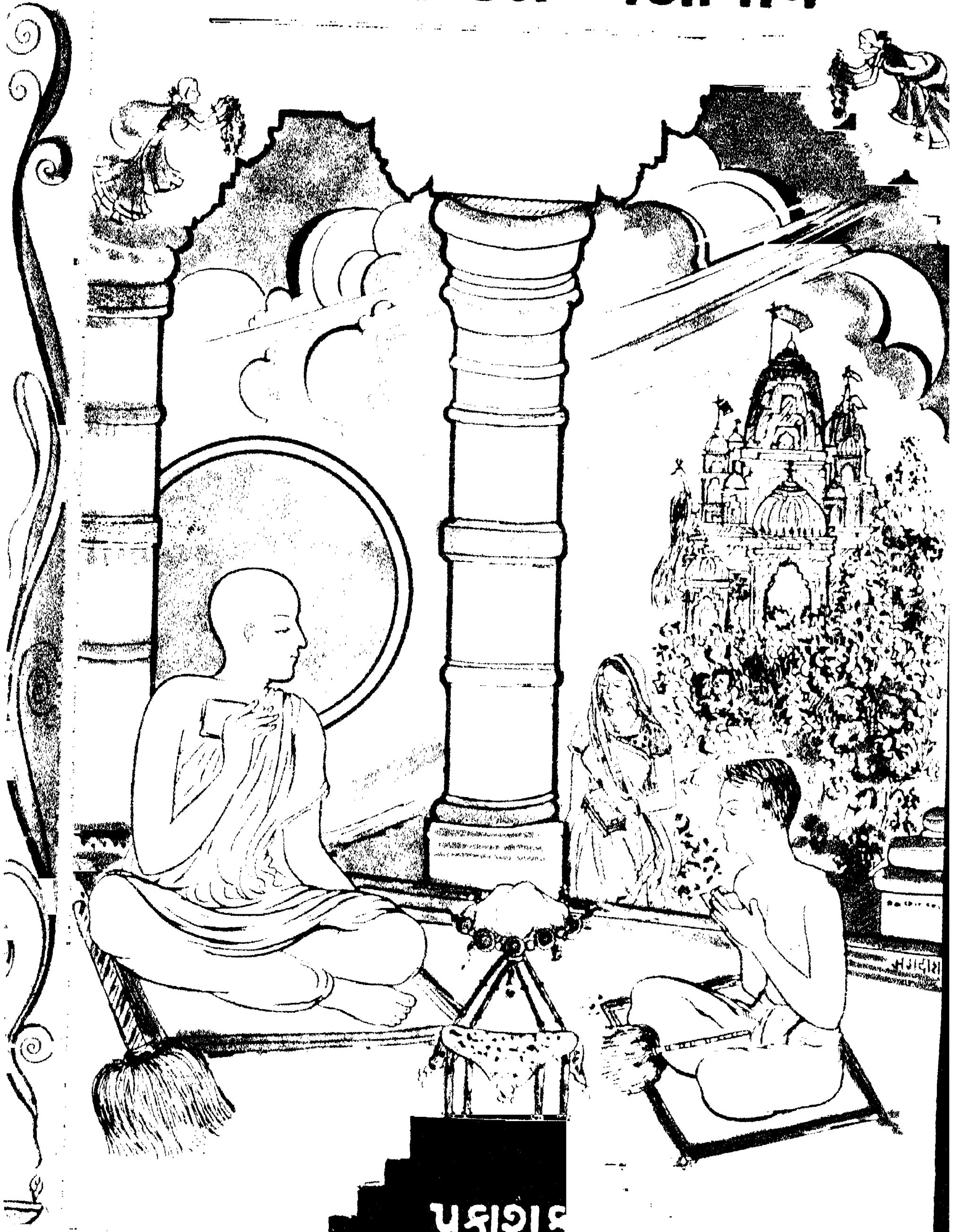
અનુક્રમાંક ૨૩૨૮૭ કિંમત ૪.૮૦

ગ્રંથનામ રાજ્ય સંસ્કૃતિ

વર્ગિક ૫૩૪:૪

શ્રી સુભાષ સમિત્ર

યાને એકાદશ મહાનિધિ

પ્રકાશક

ઝવેર

ગોપલલાલ

કેશવલાલ

મોસ્ત

આદ્ય સંગ્રહક.
શ્રીયુત્ શામજીભાઈ જયંદભાઈ શાહ

સુધારો વધારો કરી

:: પ્રકાશક ::

ઝવેરી પોપટલાલ કેશવલાલ
ટે. શાંતિનાથ દેરાસર, ભીંડીબગ્ગર,
મુંબઈ નં. ૩.

વીર સંવત ૨૪૬૭]

વિક્રમ સંવત ૧૯૯૭

[સને ૧૯૪૧

આવૃત્તિ બીજી

સર્વ હક્ક પ્રકાશકને સ્વાધીન.

કિંમત રૂ. ૪-૮-૦

પુસ્તક મળવાના ઠેકાણાં :—

દલાલ રતીલાલ પ્રેમચંદ, શ્રી મહાગ્ન એસોસીએશન મમ્મોદેવી મુંબઈ.

ઝવેરી પોપટલાલ કેશવલાલ, શ્રી શાંતિનાથ દેરાસર, સા-પ્ર પૂ-સભા
ભીંડીબગ્ગર, મુંબઈ.

:: મુદ્રક ::

હંકર જાદવજી પીતાંબર, આનંદ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ,
દેવકરજી મેનશન, પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ નં. ૨.

ચરમ તથા શ્રી મહાવીર સ્વામીના પ્રથમ ગણધર

ધર્મપ્રેમી સ્વર્ગસ્થ બેન સાકરબેન તે અમદાવાદવાળા
શ્રેષ્ઠ માહિલાલ મગનલાલના ધર્મપત્ની.

પ્રસ્તાવના

આજકાલ સિદ્ધ સિન્ન પ્રકારનું અનહુદ સાહિત્ય ખડાર પડતું જાય છે. જે જડવાદને પોષણ મળે, કુતર્ક, કુચુકિતનો વિકાશ થાય, તે સીતે તે ઠસોઠસ ભરેલું હોય છે, આત્મોપયોગી જે ઘોડું પણ સાહિત્ય ખડાર પડે છે તેમાં પણ સંસ્કૃત પ્રાકૃત સાહિત્ય તો સામાન્ય જનતા ન સમજી શકે તેવું હોય છે, હવે ગુજરાતી અથ રૂપે જે ધાર્મિક સાહિત્ય ખડાર પડે છે. તેનો ઉઠાવ સામાન્ય જનતા કરી શકે છે. અને તે થાય છેજ. પણ ખાસ કરીને કાવ્યમાં-પદ્ય રૂપે જે સાહિત્ય ખડાર પડે છે, તે પ્રત્યે સવિશેષ અભિરુચી જણાઈ આવે છે અને તેથી પ્રથમ છપાએલ “ સજ્જન સન્મિત્ર ” માટે ઘણાં બંધુઓની માંગણી ચાલુજ હોવાથી, આ મહાન અગીઆરસો પૃષ્ઠ ઉપરના ગ્રંથની યોજના કરવામાં આવી છે.

પ્રથમ આ ‘સજ્જન સન્મિત્ર’ ગ્રંથ લગભગ સાતસો પૃષ્ઠનો, સ્વ. પ્રજ્ઞાચક્ષુ શ્રીયુત શામજીભાઈ જેચંદસાઈ કે જેઓ અમારી પ્રવચન પૂજક સભા, અંતરગત ચાલતી પાઠશાળાના અધ્યાપક હતા, અને જેઓનું જીવન અખંડ અભ્યાસ મય હતું, તેઓએ ઉત્તમ સંગ્રહ કરેલો તે “સજ્જન સન્મિત્ર” ના નામથી છપાવવામાં આવેલ, અને જૈન જનતાએ તેનો અત્યંત સારી રીતે આદર કરેલ, ત્યારબાદ તે ઉપરથી થોડા ફેરફાર સાથે શ્રીયુત મનસુખલાલે છપાવેલો હતો, પરંતુ હાલ આ ગ્રંથની નકલ લાગ્યેજ મળે છે. અને હરહમેશ તેની માંગણી ચાલુ છે.

વળી આ ગ્રંથમાં હજુ અત્યંત ઉપયોગી એવી કેટલીયે સામગ્રી ઉમેરવામાં આવે તો એક સર્વાંગી પુસ્તકની ગરજ સારે તેમ છે; એટલુંજ નહિ, પણ એક બાળકથી વૃદ્ધ પર્યંત જૈન દર્શનના એક પ્રાથમિક વિદ્યાર્થીથી પંડિત પર્યંત આ ગ્રંથ એક સરખો ઉપયોગી બની શકવાને હજુ ઘણું અવકાશ રહેલો છે. એમ અમને વર્ષોથી લાગ્યા કર્યું છે. અને તે દ્રષ્ટીએ આ ગ્રંથ જે છપાવવામાં આવે તો,

ઘણો લાભ થાય; તે માટે અમારી શ્રી પ્રવચન પુજક સભાના ઘણાજ બંધુઓ આશ્રહ કરતા આવ્યા છે તે ઉપરથી લગભગ ત્રણ વર્ષ પહેલાં—“સજ્જન સન્નિવ્રત ગ્રંથ” છપાવવા સંબંધમાંજ એક અમારી સભાની જનરલ સભા બોલાવવામાં આવેલી, પણ તે એક મા બીજા કારણે ગ્રંથ છપાવવાની જવાબદારી, તેના ખર્ચ સંબંધી, સ્ટોક સંબંધી, ઇત્યાદિ કારણો સર બની શક્યું નહિ. તેમ તે વાત ભૂલી શકાઈ પણ નહિ.

છેવટે ચાલુ વર્ષમાં ગત મૌન અગીઆરસના પૌષધમાં પુનઃ આ ગ્રંથ સંબંધી વાત રજુ કરવામાં આવી અને ધર્મપ્રેમી બંધુઓના સહકારથી માસ્તર શ્રી પોપટલાલ કેશવલાલ કે જેઓ અમારી પાઠશાળાના અધ્યાપક છે તેમને પોતાની સંપૂર્ણ જવાબદારીથી આ કાર્ય સોંપવામાં આવ્યું જે તેમણે સહર્ષ સ્વીકારી આ મહાન દળદાર ગ્રંથના ફળ સ્વરૂપે આજે જનતાની સમક્ષ રજુ કરેલ છે.

આ ગ્રંથનું કદ પ્રથમ ગ્રંથ કરતા દોઢા ઉપરાંત થયેલું છે. અને તેમાં આવેલ સર્વ સંગૃહની પસંદગી કરવા એક ચાર ભાઈઓની કમીટી કરી સહકાર સાધવામાં આવ્યો હતો, તેમાં શ્રી ત્રીભોવનદાસ ભુપતચંદ-શ્રી વાડીલાલ જીવરાજ, શ્રી રતિલાલ પ્રેમચંદ તથા માસ્તર શ્રી પોપટલાલ કેશવલાલ આદિ ભાઈઓની દેખરેખ નીચે સંગ્રહ કરવામાં આવેલ છે.

આ સુંદર દળદાર ગ્રંથ વધુમાં વધુ ઉપયોગી કેમ બની શકે તે માટે ઘટતો પ્રયાસ કરવામાં આવેલ છે. તે આ ગ્રંથનો આદ્યંત અભ્યાસ કરવાથી સમજી શકાશે. એટલુંજ નહિ પણ આ ગ્રંથ કેવળ પૂર્વાચાર્યો કૃત કૃતિઓથીજ શણગારવામાં આવેલ છે.

આ ગ્રંથ એકાદશ મહાનિધિ એમ અગીયાર વિભાગ પાડવામાં આવેલ છે.

પ્રથમ વિભાગ:—ત્રીશ પૃષ્ઠની મંગળ પ્રવેશિકા આપેલ છે. તેમાં આત્મરક્ષાદિ પ્રાતઃસ્મરણીય-મંગલકારી અનેક સ્તોત્રો છંદો અને પરમાત્માની સ્તુતિઓ આવેલ છે.

પ્રથમ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૩૧ થી ૭૬ સુધી આ વિભાગમાં નવકારમંત્રથી પંચ પ્રતિક્રમણનાં મૂળ સુત્રો, મોટા અતિચાર અને તેના ભાવાર્થ સાથે આપેલ છે. એટલે આવશ્યક ક્રિયાનાં સુત્રોને આ વિભાગથી હીપાવવામાં આવેલ છે.

દ્વિતીય મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૭૬ થી ૨૦૮ સુધી

આ મહાનિધિમાં નવસ્મરણ, જનપંજર, ગ્રહશાન્તિ, ઋષિ-મંડળ, શ્રી મંત્રાધિરાજ, વીતરાગ સ્તોત્ર—ચક્રેશ્વરી અંબીકા વૈરોટયા, આદિ આપત્તિકાર્યે ગણવામાં વિઘ્નનિવારક એવાં પ્રતિદિન સ્મરણીય સ્તોત્રો આપેલ છે તથા ગૌતમ સ્વામીનો રાસ-જીવવિચાર-નવતત્ત્વ-હંડક-લઘુસંઘયણ તથા છકર્મ ગ્રંથ સુધી મૂળ. અપ્રચલિત રોગાદિ નાશક, કબ્જાદારક મંત્રોના સંગ્રહ વાળાં સ્તોત્રાદિ ૧. આપેલ છે. પ્રાચીન પ્રતોના પાનાં પરથી પૂ. મુનિરાજ શ્રી પુણ્ય વિજયજીના શિષ્ય મુનિશ્રી દર્શન વિજયજી અને મેં સંશોધન કરી આપેલ સ્તોત્રો છપાવેલ છે.

વિભાગ ૨ જો. તૃતીય મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૧ થી ૪૮ સુધી આ વિભાગમાં અનેક પ્રાચીન પ્રસિદ્ધ અપ્રસિદ્ધ ચૈત્યવંદનો આપવામાં આવેલ છે. સિદ્ધાચળનાં શ્રી સિમંધર સ્વામીનાં, ચોવીશે તીર્થંકરોનાં, અને ગણધરોનાં, પદ્મવિજયજી કૃત ચોવીશી, ઉપાધ્યાય ક્ષમા કલ્યાણજીની કૃત ચોવીશી-બીજ પંચમી-અષ્ટમી ઇત્યાદિ લગભગ દોઢસો ઉપર ચૈત્યવંદનો આપવામાં આવેલ છે.

ચતુર્થ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૫૧ થી ૧૧૪ સુધી આ વિભાગમાં સ્તુતિ સંગ્રહ છે. તેમાં શ્રી શોભનમુનિ પ્રણીત-ચોવીશી (સંસ્કૃત) શ્રી સિદ્ધચક્રની, બીજ, જ્ઞાનપંચમી-મૌનએકાદશી-નંદીશ્વરદ્વીપ પર્યુષણઆદિપર્વોની સ્તુતિઓ આપેલ છે. તેમાંની કેટલીક પ્રાચીન હોવા છતાં નવીજ છપાએલ છે.

પંચમ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૧૧૭ થી પૃષ્ઠ ૪૩૦ સુધી આ વિભાગમાં સીમંધરસ્વામીના પંદર સ્તવનો, શ્રી સિદ્ધાચળજીનાં ચાલીશ, સ્તવનો, દિવાળીનાં. શ્રી યશોવિજયજી કૃત સાડા ત્રણસો,

દોહનો, સવાસો, ગાથાના સ્તવનો, મૌનએકાદશીના તથા શ્રી આનંદ ધનજી, શ્રી દેવચંદ્રજી, શ્રી યશોવિજયજી, શ્રી માનવિજયજી, શ્રી જીનવિજયજી આદિકૃત ચોવીશીઓ મળી લગભગ સાડા ત્રણસો ઉપરાંત સુંદર સ્તવનો આપવામાં આવેલ છે.

૫૪ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૪૨૩ થી ૪૮૮. આ વિભાગમાં સુંદર પ્રાચીન સત્રાચોનો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે. અને આ ગ્રંથમાં પાછળ અને પરિશિષ્ટ મળી લગભગ એકસો સત્રાચો છપાયેલ છે. જે બહુ આકર્ષક છે.

સપ્તમ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૪૯૧ થી ૫૫૬ સુધી આ મહાનિધિમાં ચિદાનંદજી, આનંદધનજી, બનારસીદાસજી આદિ કૃત અઘ્યાત્મીકપદો, લાવણીઓ, સંબંધ, પુદ્ગલગીતા પરમાત્મ છત્રીશી, હિતશીક્ષા છત્રીશી અધ્યાત્મ બત્રીશી, હોરી વિગેરે અનેક ઉપયોગી બાબતો આપવામાં આવેલ છે.

અષ્ટમ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૫૫૬ થી ૬૦૨ સુધી આ વિધિ સંગ્રહ વિભાગ છે. તેમાં દરેક સવાર સાંજનાં પરચખાણુ સામાયકથી લઈ સંવત્સરી પ્રતિક્રમણુ સુધીની વિધિઓ, પોસહનું સ્વરૂપ, વિધિ સાથે, સંથારા પોરશી શ્રવક યોગ્ય ૧૧. પઠિમાંનું ટુંક સ્વરૂપ શ્રાવકના ૨૧ ગુણોનું વર્ણન, અગીયારઅંગ—પુંડરીક, પીસ્તાલીશ આગમ તપવિધિ, સિદ્ધિતપ, અક્ષયનિધિતપ, પોષદશમી તથા મૌન એકાદશી, શેહીણિ તપ, બીશસ્થાનક પદની વિધિ, સુતક વિચાર, અણુહારી વસ્તુઓનાં નામ, વિગેરે ઉપયોગી સંગ્રહ કરેલો છે.

નવમ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૬૦૫ થી ૬૪૬ સુધી અંતિમ આત્મ બોધાદિ સંગ્રહ આ વિભાગમાં છે. શ્રીમદ્ યશોવિજયઆદિ કૃત સમાધિમરણુ, સમાધિ વિચાર, સમાધિશતક, પુણ્ય પ્રકાશનું સ્તવન પદ્માવતી આરાધના ચાર શરણા અંતિમ આરાધનના વિધિ વિગેરે આપવામાં આવેલ છે.

દશમ મહાનિધિ:—પૃષ્ઠ ૬૪૬ થી ૬૭૨ સુધી શ્રી અભયદેવ સુરિકૃત જ્યોતહુઆણુ સ્તોત્ર શ્રી કંપલ પંચાશીકા,

સ્નાહર પચ્ચીશી, શ્રી હેમચંદાયાર્ચ કૃત અયોગ વ્યવચ્છેદ દ્વાત્રિંશિકા સ્તુતિ, પરમાત્મ પચ્ચીશી, જીવાનુશાસ્તી આદિ ૭ કુલકો, નયકર્ણીકા, પટલેશ્યા સ્વરૂપ ઇત્યાદિ અર્થ સહિત આપેલ છે.

એકાદશ મહાનિધિ:—જ્યોતિષ વિભાગ પૃષ્ઠ ૭૭૫ થી પૃષ્ઠ ૮૧૪.આ વિભાગમાં જ્યોતિષનો ઉપયોગી વિભાગ આપવામાં આવેલ છે. તેમાં યોગો અને મુહુર્તો વિગેરેની સમજણ આપવામાં આવેલ છે, આ જ્યોતિષ વિભાગની શરૂઆતમાં જે મુખ્ય હકીકત તદ્દ વિષયક લેખ રૂપે આપવામાં આવેલ છે. તે મેં લખેલ છે. તે ઉપર ધ્યાનઆપવામાં આવશે તો જ્યોતિષના ફળાદેશ સંબંધી જે શંકાકુશંકા ઉત્પન્ન થાય છે. તે ન થતાં યૌવ્ય સાચું મુહુર્ત કે કુંડળી મળી આવતાં તેનું સાચુ ફળાદેશ પણ મળી આવશે.

મુહુર્તાદિ પ્રતિષ્ઠા દીક્ષા વિગેરેમાં તથા અનેક જાતના યોગો નો સંગ્રહ ભીન્ન ભીન્ન ગ્રંથોમાંથી લીધેલ છે, તથા લગ્ન સારીણી વિગેરે જે છપાયેલ છે. તે મેં તથા શ્રી માસ્તર પોપટલાલ કેશવલાલે સાથે મળી સંગ્રહ કરેલ છે એટલે જ્યોતિષ સંબંધી હકીકત આધાર ભુત છે. સ્વરોહમ જ્ઞાન સંબંધી પણ હકીકત આપવામાં આવેલ છે.

પરિશિષ્ટ વિભાગ.

ઉપર પ્રમાણે એકાદશ મહાનિધિની યોજનાની બીજા અપા-યેલ છે. છતાં પાછળથી કેટલીક ઉપયોગી સામગ્રી પરિશિષ્ટ રૂપે આપી તેમાં સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે તેમાં ચોવીશ જીનેશ્વરનો છંદ, શ્રી સંજેશ્વર પાર્શ્વનાથ છંદ, કર્મનો છંદ, પદમાવતી માતાનો છંદ, મણીભદ્રજીનો છંદ, તથા ચંદનખાળા, કામલતા, ઇલાચીપુત્ર, મરૂદેવા માતા, અષાઢાશ્રુતિ, નંદિપેણુ, કલાવતી, ઝાંઝરીઆ મુનિ, સ્થાપનાત્યાદિ વિગેરેની લગભગ પચીશ સંખ્યા આપવામાં આવેલ છે.

તે ઉપરાંત આ વિભાગમાં પચ્ચજખાણુ ના સમયનો કોઠો ચોવીશ તીર્થંકરોની કલ્યાણક તિથી, મૌન એકાદશીનું ગણણું તથા નવેક પૃષ્ઠમાં સંક્ષિપ્ત જૈન ઇતિહાસ આપી અંતમાં ! સ્વ. શામજીભાઈ

કુત આનંદિત ઉદ્ગારો કાવ્ય રૂપે આપી આ ગ્રંથની સમાપ્તિ કરવા આવેલ છે. ઉપર પ્રમાણે અનેક વિવિધ પ્રકારની સામગ્રીનો ગ્રંથમાં સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે.

આ મનુષ્યજીવન સંસારની અનેક વિટંબનાઓના વમળ અટવાયેલું છે. તેમાંથી નીકળવા માટે આ ગ્રંથ મહાન સાધક રૂપે બની શકશે કારણ કે સાધારણ મનુષ્યને સંસ્કૃત પ્રાકૃત બે ન હોવાથી સિદ્ધાન્તોની અવગાહના થઈ શકતી નથી. પરંતુ પુણ્યાર્યોએ ભવીષ્યની પ્રજાને બોધ થઈ શકે તે અર્થે સ્તવનોસગ્ર પદો સર્વેયા સ્તુતિઓ વિગેરેમાં ગહન અર્થ વાળા સિદ્ધાન્તોને સરળ તથા રોચક ભાષામાં ઉતારેલ છે. જેથી એક સામાન્ય મનુષ્ય પોતાના આત્માનું હિત સાધી શકે.

આ ગ્રંથ એકાંત હિત સાધક છે. માટે તેની કોઈ પ્રકારની આશા ન થાય, તેની કાળજી રાખવાની ભલામણ છે. અને બને તેટલું તેમાંથી લાભ ઉઠાવવામાં આવશે તો અમારો સૌનો પ્રયત્ન સાથે થયો ગણાશે એજ સુચ્છુ કિંમદુના !

લી. વાડીલાલ જીવરાજ શાહ

આભાર દર્શન.

આ ગ્રંથ તૈયાર કરવાનું કામ મારા ગળ ઉપરાંતનું હતું વળી તેમાં કેવી મુશ્કેલીઓ રહેલી હતી, તે મારા ધ્યાન ખડાર નહોતું પરંતુ શ્રી સાગરગચ્છ પ્રવચન પૂજક સભાની હુકમથી મેં આ કામ હાથ ધરવા હિંમત ધરી; એટલુંજ નહિ પણ અનેક બંધુઓનો પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ સહકાર મેળવવા હું ભાગ્ય-શાળી નીવડ્યો જેના પારણામે આજે આ મહાન ગ્રંથ જૈન જનતા સમક્ષ રજુ કરી શક્યો છું.

આ ગ્રંથ તૈયાર કરવામાં આદિથી અંત સુધી તથા સલાહમાં મને ખરો સહકાર મળ્યો હોય તો શ્રીચુત્ર વાડીલાલ જીવરાજ શાહનો છે જેઓ શ્રી પ્રવચન પૂજક સભાના સેક્રેટરી છે, તેમને પોતાની અનેક પ્રવૃત્તિમાંથી પણ સમય બચાવી આ ગ્રંથની મંગળ પ્રવેશીકા તથા તેનો સંસ્કૃત વિભાગ જ્યોતિષ વિભાગ, વિગેરે તૈયાર કરી તેની પૃથ્થ તપાસી આપેલ છે. તેમ આ ગ્રંથની પ્રસ્તાવના તેમણેજ લખી આપી સક્રીય મદદ કરી છે માટે હું તેમનો હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું.

વળી શ્રીચુત્ર રતિલાલ પ્રેમચંદ દલાલ કે જેઓ પણ શ્રી પ્રવચન પૂજક સભાના સેક્રેટરી છે, જેમણે શરૂઆતથી અંત સુધી આ પુસ્તક છપાવવામાં ઘણીજ ખંત ખતાવેલ છે તેમનો પણ આભાર માનું છું.

તે ઉપરાંત પૂ. શ્રી મોહનલાલજી મહારાજના પ્રશિષ્ય મુનીશ્રી લખિમમુનિજી તથા પ્રશિષ્ય પંન્યાસજી કેશરમુનિજીના શિષ્ય શ્રી બુદ્ધિ મુનિજી મહારાજે આ ગ્રંથનો કર્મગ્રંથ તથા સમ્યક્ત્વાદિ પુષ્ટિ વિભાગ આદિના પ્રુથ્થ તપાસી આપી જે ઉપકાર કર્યો છે, તેમનો પણ હું વંદના પુર્વક આભાર માનવાની આ તક લઉં છું.

વળી આ ગ્રંથમાં આપેલ કેટલાંક અગ્રગટ સ્તોત્રો મુનિરાજ શ્રી પુણ્યવીજયજીના શીષ્ય મુનિ શ્રી દર્શન વિજયજી મહારાજે જીર્ણ પ્રતો ઉપરથી ઉતારેલાં, અને શ્રી વાડીલાલ જીવરાજ દ્વારા આપી છપાયેલાં છે તે બદલ ઉક્ત મુનિરાજનો વંદના પુર્વક આભાર માનું છું.

વળી ધર્મપ્રેમી શ્રીચુત્ર ત્રિભોવનદાસ ભૂપતચંદે આ ગ્રંથમાં આપેલાં શ્રી આનંદધનજી આદિના પદો વિગેરે જોઈ તપાસી

આપેલ છે અને તેમની આ અંથ પ્રત્યેની મમતા બદલ તેમને હું ભૂલી શકતો નથી.

આ અંથમાં આપેલ સ્વરોહય, જ્યોતિષ, ને જૈન ઇતિહાસ તથ્યાર કરવામાં જામનગરવાળા પંડિત ચત્રભુજભાઈએ આપેલ મદદ માટે હું આભાર માનું છું,

ઉપરોક્ત બંધુઓની સહાય ઉપરાંત શેઠ મોહનલાલ નાગરહાસ શેઠ મણીલાલ છોટાલાલ, શેઠ મણીલાલ કુંવરજીભાઈ ને ચુનીલાલ ભોજમલ વિગેરે, તેમ જ બંધુઓનો અત્રે નામનિર્દેશ કરવો રહી ગયો હોય છતાં સીધો કે આડકતરો સહકાર જેમનો મને મળ્યો હોય તે સૌ ભાઈઓનો હું અત્રે અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનું છું.

શ્રી પ્રવચન પૂજક સભાના પ્રમુખ શેઠ મણીલાલ રીખવચંદ ઝવેરી શ્રી સિદ્ધચંદ આરાધક સમાજના પ્રમુખ શેઠ છોટાલાલ ભીખાભાઈ તથા શેઠ મોહનલાલ મગનલાલ તથા દાનવીર શેઠ માણેકલાલ ચુનીલાલ જે. પી. આ ચારે મહાશયોએ શરૂઆતથીજ આ પુસ્તક છપાવવામાં મને જે પ્રોત્સાહન આપ્યું છે તેમનો હું મહદઅંશે આભારી છું, એટલુંજ નહિ પણ આ અંથના પ્રથમથી અહીં થનાર આહુક બંધુઓએ પણ જે સહકાર આપ્યો છે. તેમનો પણ હું આભાર માનું છું.

વળી આ અંથ યત્ના પૂર્વક છાપી આપનાર આનંદ પ્રીતિંગ વર્કસના માલીક શ્રીચુત્ જાદવજી પીતાંબર ઠક્કર. અને પ્રેસકોપી સુધારનાર શ્રીચુત્ સેવંતીલાલ ચીમનલાલ શાહ. અને પ્રથમ અંથના આર્થદર્શક મારા મિત્ર, લક્ષ્મીચંદ સુખલાલ અને પ્રેસમાં મુખ્ય કામ કરતાં શ્રીચુત્ દામોદર વસનજી બીજેરેના આભારની નોંધ લઉં છું.

આ અંથ છાપવામાં દ્રષ્ટીદોષથી તપાસવામાં ભુલચુક રહી ગઈ હોય અથવા શાસ્ત્ર વિકૃત્ત કંઈપણ છપાયું હોય તો તે માટે હું અંતઃકરણ પૂર્વક મિથ્યા દુષ્કૃત ઇચ્છું છું અને વાંચક મહાશયો પ્રત્યે આશા રાખું છું કે આ અંથનો અભ્યાસ કરતાં પહેલાં શુદ્ધિ પત્રકનો ઉપયોગ કરી સુધારીને વાંચવા વિનંતિ છે.

અંતમાં શ્રી પ્રવચન પૂજક સભાનો અનન્ય સહકાર મેળવવા બાબત હું મારી જાતને ધન્ય માનું છું.

લી. ઝવેરી પોપટલાલ કેશવલાલ માસ્તર,

અધ્યાપક શ્રી સાગર ગરબ

પ્રવચન પૂજક સભા શાંતનાથજી દેરાસર

અનુક્રમણિકા.

મંગળ પ્રવેશિકા.

૨૩૨૯૫

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૧ આત્મરક્ષા નમસ્કાર સ્તોત્રમ્	૩	૧૪ ચાર મંગલ	૧૧
૨ જિનાગમ મંગલમ્	૪	૧૫ શ્રી નવકાર છંદ	૧૩
૩ ધર્મ મંગલમ્	૪	૧૬ શ્રી મહાવીર જિન છંદ	૧૫
૪ પંચ પરમેષ્ઠિ૩૫ મંગલમ્	૪	૧૭ શ્રી સંજેશ્વર પાશ્વ' છંદ	૧૮
૫ પંચ પરમેષ્ઠિ સ્તુતિ	૪	૧૮ શ્રી પાશ્વ'નાથ છંદ	૧૯
૬ અષ્ટ પ્રાતિહાર્ય માહિમા	૪	૧૯ ગૌતમ સ્વામીનો છંદ	૧૯
૭ ગુરુમહિમા નમસ્કાર	૪	૨૦ ગૌતમ પ્રજ્ઞાતિ છંદ	૨૦
૮ ગુરુ નમસ્કાર	૫	૨૧ સોળ સ્તુતિનો છંદ	૨૧
૯ મંગલાષ્ટકમ્	૫	૨૨ કિં કપુરમયં સુધારસ	૨૩
૧૦ મંગલ ચૈત્ય સ્તુતિ સ્તોત્રમ્	૬	૨૩ જિનેન્દ્ર દર્શન સ્તુતિઓ	૨૪
૧૧ શ્રી ગૌતમાષ્ટક સ્તોત્રમ્	૮	૨૪ જીનેશ્વર દર્શન કૃળ	૨૭
૧૨ શ્રી સરસ્વતી સ્તવનમ્	૯	૨૫ દર્શન ભાવના	૨૭
૧૩ સરસ્વતી નમસ્કાર	૧૦	૨૬ શ્રી દેવગુરુ નમસ્કાર	૨૯

પંચપ્રતિક્રમણાદિ સુત્ર—પ્રથમ મહાનિધિ

૧ નવકાર મહામંત્ર	૩૧	૧૫ જ્ઞવંત કવિસાહુ	૩૬
૨ પચિંદિય સુત્ર	૩૧	૧૬ પરમેષ્ઠિ નમસ્કાર	૩૭
૩ ખમાસમણ્ય સુત્ર	૩૧	૧૭ ઉવસગ્ગહર' સ્તવ	૩૭
૪ સુગુરુને સુખસાતા પૂજા	૩૨	૧૮ જ્યવીયરાય	૩૭
૫ ધરિયા વાહ્યં	૩૨	૧૯ અરિહંત ચેષ્ઠઆણ્યં	૩૮
૬ તરસ ઉત્તરી	૩૨	૨૦ કલ્લાણ્ય કંદં સ્તુતિ	૩૮
૭ અન્નત્ય ઊસસિએણ્યં	૩૨	૨૧ સંસારદાવા સ્તુતિ	૩૯
૮ લોગરસ (નામસ્તવ)	૩૩	૨૨ સ્નાતરયા સ્તુતિ	૩૯
૯ કરેમિભંતે	૩૪	૨૩ પુકખર વરદી સુત્ર	૪૦
૧૦ સામાપ્ત્ય વયજ્ઞુતો	૩૪	૨૪ સિદ્ધાણ્યં બુદ્ધાણ્યં	૪૧
૧૧ જગચિંતામણિ ચૈત્યવંદન	૩૪	૨૫ વેયાવચ્ચ ગરાણ્ય	૪૧
૧૨ જાંકિંચિ સુત્ર	૩૫	૨૬ ભગવાનાદિ વંદન	૪૧
૧૩ નમુત્યુણ્યં (શકસ્તવ)	૩૫	૨૭ દેવસિચ પડિક્રમણેઠાહ	૪૧
૧૪ જ્ઞવંતિ ચેષ્ઠઆણ્ય	૩૬	૨૮ પૂજામિ ઠામિ	૪૧

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૨૯ પંચાચારની ગાથા	૪૨	૪૧ દ્વેષદેવતા સ્તુતિ	૫૧
૩૦ સુગુર વાંદણા સૂત્ર	૪૩	૪૨ કમલદલ સ્તુતિ	૫૧
૩૧ દેવસિંચ આલોડિ	૪૩	૪૩ ભુવનદેવતાની સ્તુતિ	૫૧
૩૨ સાત લાખ	૪૪	૪૪ દ્વેષદેવતાની સ્તુતિ	૫૧
૩૩ અઢાર પાપસ્થાનક	૪૪	૪૫ અકાષજ્જેસુ સૂત્ર	૫૨
૩૪ સંવરસવિ	૪૫	૪૬ વરકનક	૫૨
૩૫ આવક વંદિતા સૂત્ર-	૪૫	૪૭ લઘુશાંતિ સ્તવનમ્	૫૨
૩૬ અપ્સુકૃતિઓ	૪૬	૪૮ ચક્રિસામ ચૈત્યવંદન	૫૪
૩૭ આચરિય ઉવજ્જાએ	૪૬	૪૯ ભરહોસરની સંજ્ઞા	૫૪
૩૮ નમેસ્તુ વધમાનાય	૫૦	૫૦ મરહજિણાણું સંજ્ઞા	૫૫
૩૯ વિશાળ લોચન	૫૦	૫૧ સકલ તીર્થવંદના	૫૬
૪૦ શ્રુતદેવતા સ્તુતિ	૫૦	૫૨ સકલાર્હત-ચૈત્યવંદન સૂત્ર	૫૭
		૫૩ બહત આતચાર	૬૦

નવસ્મરણ સ્તોત્રાદિ સંગ્રહ—દ્વિતિય મહાનિધિ.

૧ હોંકાર મંત્રસ્તવ	૭૬	૧૮ જિન સહસ્ર નામ સ્તોત્ર,,	૧૧૬
૨ નવકાર મહામંત્ર	૭૬	૧૯ જિનપંજર	૧૧૬
૩ ઉવસગ્ગહરં સ્તવનમ્	૭૬	૨૦ મંત્રાધિરાજ	૧૨૧
૪ સંતિકરમ્ સ્તવનમ્	૮૦	૨૧ ઉવસગ્ગહરં	૧૨૧
૫ તિજ્ય પહુત	૮૧	૨૨ વીતરાગ	૧૨૩
૬ તિજ્ય પહુતનો મંત્ર	૮૩	૨૩ ચક્રસરી દેવી સ્તુતિ	૧૨૪
૭ નમિઉણ સ્તોત્ર	૮૪	૨૪ અગ્નિઘ્ન સ્તવનમ્	૧૨૫
૮ અજિત શાન્તિ સ્તવનમ્	૮૬	૨૫ પુનરગ્નિઘ્ન સ્તવનમ્	૧૨૬
૯ ભકતામર સ્તોત્રમ્	૯૧	૨૬ વૈરોટ્યા સ્તોત્ર	૧૨૭
૧૦ કલ્યાણ મંદિર સ્તોત્રમ્	૯૬	૨૭ ગૌતમ સ્વામીનો રાસ	૧૨૯
૧૧ બૃહચ્છાંતિ	૧૦૧	૨૮ જીવ વિચાર	૧૩૫
૧૨ ગ્રહ શાંતિ સ્તોત્ર	૧૦૫	૨૯ નવતત્વ પ્રકરણ	૧૩૮
૧૩ નવગ્રહ પુજા	૧૦૫	૩૦ દંડક પ્રકર	૧૪૩
૧૪ નવગ્રહ પુજા પ્રકાર	૧૦૭	૩૧ લઘુસંધ્યણી	૧૪૬
૧૫ ઋષિ મંડળ સ્તોત્ર	૧૦૮	૩૨ કર્મવિપાક નામા પ્રથમકર્મ	૧૪૮
૧૬ મંત્રાધિરાજ સ્તોત્ર	૧૧૩	૩૩ કર્મ સ્તવનામા દ્વિતિય	
૧૭ જીરિકાપદ્મી પાશ્વનાથ,,	૧૧૫	કર્મ ગ્રંથ ૧૫૫	

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૩૪ ભંધરવામિત્વાખ્ય તુતિય		૪૧ શત્રુજય આદિનાથ સ્તોત્ર	૧૬૪
કર્મગ્રંથ ૧૫૬		૪૨ શંખેશ્વર પાશ્વપાશ્વ,,	૧૬૫
૩૫ પઠશીતિ કાખ્ય ચતુર્થ		૪૩ ઋષભજીન	૧૬૬
કર્મગ્રંથ ૧૬૧		૪૪ ઋષભજીન	૧૬૭
૩૬ શતક નામા પંચમકર્મગ્રંથ ૧૬૬		૪૫ સિંધસ્તવન	૧૬૭
૩૭ સમતિકાનામા પશ્ચકર્મ,, ૧૭૬		૪૬ પાશ્વનાથ અષ્ટક	૧૬૮
૩૮ રોગ પ્રશ્નમનાથસ્તોત્ર ૧૬૧		૪૭ પાશ્વજીન સ્તોત્ર	૧૬૯
૩૯ ગોડીપાશ્વ નમસ્કાર સ્તુતિ ૧૬૨		૪૮ સ્તુતિ ચોવિશી	૧૬૯
૪૦ પંચપરમેષ્ઠિ સ્તોત્ર ૧૬૩		૪૯ વીતરાગ સ્તોત્ર	૨૦૨

ચૈત્યવંદન—તૃતીય મહાનાથ.

૧ શ્રી સીમંધર સ્વામીના હુહા	૩	૨ જગન્નાથને તે નમું	૯
૨ શ્રી સીમંધરાદિ ચૈત્યવંદન		૩ બાર ગુણ અરિહંત દેવ	૯
૧ સીમંધર પ્રમુખ નમું	૩	૪ આદિ દેવ અરિહંત નમું	૯
૨ વંદુ જિનવર વિહરમાન	૪	૫ પ્રથમ તીર્થ કરતણા હુવા	૧૦
૪ શ્રી સીમંધર વીતરાગ	૪	૬ પ્રભુમી શ્રી ગુરરાજ આજ	૧૦
૫ સીમંધર પરમાતમા	૫	૬ શ્રી આદિનાથ ચૈત્યવંદનો	
૬ જ્યતુ જિન જમદેહ બાનુ	૫	૧ આદિદેવ અરિહંત નમું	૧૧
૩ શ્રી સિધ્ધાચળના દોહા		૨ જય જય નાભિ નરિંદનંદ	૧૧
૪ શ્રી સિધ્ધાચળના ચૈત્યવંદનો		૩ સર્વાર્થ સિધ્ધે થકી,	૧૧
૧ વિમળ કેવળ જ્ઞાન કમળા	૬	૪ અરિહંત નમો ભગવંત નમો	૧૧
૨ શ્રી શત્રુજય સિદ્ધક્ષેત્ર	૬	૭ શ્રી શાંતિ જિન ચૈત્યવંદન	૧૨
૩ ,, શત્રુજય સિદ્ધક્ષેત્ર	૭	૮ શ્રી મલિનાથ જિન ચૈત્યવંદન	૧૨
૪ શત્રુજય ગિરિવંદીએ	૭	૯ શ્રી નમિ જિન ચૈત્યવંદન	૧૨
૫ સિદ્ધાચલ શિખરે ચઢી	૭	૧૦ શ્રી નેમિજિન ચૈત્યવંદન	૧૩
૬ શત્રુજય મહાત્મની	૮	૧૧ ,, પાર્થજિન ચૈત્યવંદન	
૭ આદિશ્વર જિનરામનો	૮	૧ પુરિસાદાણી પાસ નાહ	૧૩
૮ નમો આદિ અરિહંત દેવ	૮	૨ પ્રભુમામિ સદા પ્રભુ	૧૩
૫ શ્રી પરમાત્મા ચૈત્યવંદન		૩ પ્રભુ પાસજી તાહરું નામ	૧૪
૧ પરમાનંદ પ્રકાશ બાસ	૮	૪ સકલ ભવિજનચમત્કારી	૧૪
		૫ આપણુ ધરખેઠા લીલા કરો	૧૫

વિષય	પૃષ્ઠ
૬ ઓં નમઃ પાર્શ્વનાથાય	૧૬
૧૬ ,, મહાવીર ચૈત્યવંદન	
૧ પરમાનંદ વિલાસ ભાસ	૧૬
૨ વર્ધમાન જિનવર ધણી	૧૭
૩ સિદ્ધારથ સુત વંદીએ	૧૭
૧૭ થી ૨૭ ,, ઇંદ્રભુતિજી આદિ ગણધરોનાં ચૈત્યવંદનો	૧૮ થી ૨૭
૨૮ ,, બીજનું	
૨૯ જ્ઞાનપંચમી ચૈત્યવંદન	
૧ ત્રિગટે બેઠા વીરજિન	૨૧
૨ સૌભાગ્ય પંચમી તથા	૨૧
૩ જિન ચંડનાણી	૨૨
૪ યુગલા ધર્મ નિવાર આદિ	૨૨
૩૦ અષ્ટમી તિથિ ચૈત્યવંદન	
મહાશુદ્ધિ આઠમ દિને	૨૩
૩૧ મૌન એકાદશી ચૈત્યવંદન	
૧ શાસન નાયક વીરજી	૨૩
૨ શીવનાયક જગજ્યો	૨૪
૩ પુરુષોત્તમ પરમાતમા	૨૫
૪ સકલ મંગલ કેલિ કમલા	૨૫
૩૨ નવપદ ચૈત્યવંદન	
૧ સિદ્ધચક્ર આરાધતાં	૨૬
૨ જો ધુરિ સિરિઅરિહંત	૨૭
૩ ઉપજ સન્નાયુ મહોમયાણું	૨૭
૪ સકળ મંગળ પરમ કમળા	૨૭
૫ જીવંત રંગારિ જણે	
૬ પહેલે પદ અરિહંતના	૨૮

વિષય	પૃષ્ઠ
૩૩ પરમાત્મા ચૈત્યવંદન	
૧ પરમેશ્વર પરમાતમા	૨૯
૨ જ્ય જ્યશ્રી જીનરાજ	૨૯
૩ તુજ મૂરતિને નિરખવા	૨૯
૩૪ શ્રી પયુષણ ચૈત્યવંદન	
પવં પયુષણ ગુણ નીલો	૩૦
૩૫ દીવાળીના ચૈત્યવંદન	
૧ સિદ્ધાર્થ નૃપ કલ તિલો	૩૦
૨ ઇંદ્રભુતિ પહિલા ભણું	૩૦
૩૬ એકસો સિત્તેર જિન ચૈત્ય-	
શોળે જિનવર શામળા	૩૧
૩૭ ચોવીશ જિનના વર્ણનું ચૈત્ય-	
પદ્મ પ્રભુને વાસુપૂજ્ય	૩૧
૩૮ ચોવીશ જિન લંછનનું	
ચૈત્યવંદન ઋષભ લંછન	
ઋષભદેવ	૩૧
૩૯ પદ્મ વિજયજી ચૈત્યવંદન	
ચોવીશી	૩૨ થી ૩૭
૪૦ ઉપાધ્યાય શ્રી ક્ષમા કલ્યા-	
ણજી પ્રણિત શ્રી ચૈત્યવંદન	
ચોવીશી. ૩૭ થી ૪૬	
૪૧ શ્રી પંચષષ્ઠ્યંત્ર ચૈત્યવંદન	
આદૌનેમિજિનં નૌમિ	૪૬
૪૨ સંસ્કૃત તીર્થવંદના	
સદ્ભક્તયા દેવ લોકે	૪૬
૪૩ શ્રી વીશ સ્થાનકનું ચૈત્યવંદન	
પહેલે પદ અરિહંત નમું	૪૮
૪૪ શ્રી પંચ વળી પંત્ર	૪૮

શ્રીસ્તુતિ સંગ્રહ—ચતુર્થ મહાનિધિ.

૧ થી ૨૪ સ્તુતિ સંગ્રહ

શોભનમુનિ પ્રણીત ચતુર્થિ
શ્રી જીનેંદ્ર સ્તુતય : ૫૧ થી ૬૧

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૨૫ ભક્તામર પાદ પુતિ' સ્તુતિ	૬૨	૪૨ આદિશ્વર સ્તુતિ	
૨૬ કલ્યાણ મંદિર પાદ પુતિ'		જય વૃષભ જિનાભિ	૬૬
સ્તુતિ	૬૨	૪૩ શાન્તિનાથ સ્તુતિ	
૨૭ સકલ કુશલ વલ્લી સ્તુતિ	૬૨	મદિ નિયતમ શાન્તિ'	૭૦
૨૮ જ્ઞાનપંચમી સ્તુતિ		૪૪ નેમિનાથ સ્તુતિ જિત	
૨૯ સંસારદાવા પાદપુતિ' ,,	૬૪	મદ નમ નેમે	૭૦
૩૦ સ્નાતસ્થા પાદપુતિ' સ્તુતિ	૬૪	૪૫ પાશ્વનાથ સ્તુતિ	
૩૧ શ્રેયઃ શ્રિયાં પાદપુતિ' ,,	૬૪	અહિપતિ વૃત પાશ્વ'	૭૦
૩૨ કલ્યાણકુંદ' પાદપુતિ' ,,	૬૪	૪૬ મહાવીર સ્વામી સ્તુતિ	
૩૩ સાધારણ જિન સ્તુતિ		ત્રિદશ વિહિત માન'	૭૧
ગર્ભે જન્માન દીક્ષા	૬૫	૪૭ વર્ધમાન તપ સ્તુતિ	
૩૪ સિધ્ધચક્ર સ્તુતિ		૧ વર્ધમાન ઓલી કરો	૭૧
શારવા પ્રશ્ન' તદર્થ	૬૫	૨ વર્ધમાન તપ ઓળી	૭૧
૩૫ શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તુતિ		૪૮ વીશ સ્થાનકની સ્તુતિ	
કમલ વલ્લપન'	૬૬	૧ વીશ સ્થાનક તપ વિશ્વમાં	૭૧
૩૬ પંચમી સ્તુતિ		૨ પૂછે ગૌતમ વીર જિણુંદા	૭૨
પંચાનન્તક સુપ્રપંચ ,,	૬૬	૪૯ સીમંધર જિન સ્તુતિ	
૩૭ જ્ઞાન પંચમી સ્તુતિ		૧ શ્રી સીમંધર સેવિત સુરવર	૭૩
શ્રી નેમિઃ પંચરૂપ સ્મિદશ	૬૬	૨ શ્રી સીમંધર દેવ સુહંકર	૭૩
૩૮-૩૯ મૌન એકાદશી સ્તુતિ		૩ વંદે પુવ્વ વિદેહભૂમિ	૭૪
અરસ્ય પ્રવ્રજ્યા નમિ	૬૭	૪ અન્નુવાણી તે બીજ	૭૪
શ્રી ભાગ્ને મિર્જાભાષે	૬૭	૫ વિપુલ કુસલમાલા	૭૫
૪૦ પંચતીર્થ' સ્તુતિ		૬ મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં	૭૫
૧ શ્રી શત્રુંજય મુખ્યતીર્થ	૬૮	૭ શ્રી સીમંધર મુજને વહાલા	૭૫
૨ વિપુલ કુશલમાલા	૬૮	૫૦ શત્રુંજય ગિરિ સ્તુતિ	
૪૧ સમવરણ ભાવગર્ભિત સ્તુતિ		૧ જહાં ઓગણોતેર કાડા	૭૫
દ્વિધિ ધપમપ કુશ્મિ	૬૯	૨ શ્રી શત્રુંજય તીરથસાર	૭૬
		૩ આદિ જિનવર રાયા	૭૬
		૪ અક્રૂમી વાસર મનિજમ	૭૭
		૫ આતિ સુખદ સુંદર	૭૭

વિષય	પૃષ્ઠ
૬ શત્રુજય મંડલ	૭૮
૭ પુંડરિક ગણધર પાંચ	૭૮
૮ વિમલાચળ મંડલ	૭૯
૯ શ્રી શત્રુજય આદિ જિન	૭૯
૫૧ સુમતિ જિન સ્તુતિ	
મોટા તે મેધરથ રાયરે	૭૯
૫૨ શાન્તિ જિન સ્તુતિ	
૧ શાન્તિ જિનેસર સમરીએ	૮૦
૨ સકલ સુખાકર	૮૦
૩ ગજપુર અવતારા	૮૧
૪ શ્રી શાન્તિ સુહંકર સાહિબો	૮૧
૫૩ મદ્વિનાથની સ્તુતિ	
મદ્વિ જિનેસર વાને	૮૨
૫૪ નેમિજિન સ્તુતિ	
૧ સુર અસુર વંદિત પાંચ	૮૨
૨ ગિરનારે જે ગુણ નીલો	૮૩
૩ નેમિ જિને સર પ્રભુ	૮૩
૪ ગિરનાર શિખર સિંચુગાર	૮૪
૫ યદુવંશાકાશે ઉકુપતિ	૮૪
૬ રાબુલ વરનારી	૮૫
૫૫ પાશ્વિ જિન સ્તુતિ	
૧ પાસ જિણુંદા વામા	૮૫
૨ જગ જન બજન માંહે	૮૬
૩ શાંખેશ્વર પાસજી પુણ્યે	૮૭
૪ સકલ સુરાસુર સેવે પાયા	૮૭
૫૬ મહાવીર જિન સ્તુતિ	
૧ ઉપસમ રસમાં મગન	૮૮
૨ મંધારી મહાવીરજિણુંદા	૮૮
૩ કનક સમ શરીર	૮૯
૪ વીર જગતપતિ જન્મજ	૯૦

વિષય	પૃષ્ઠ
૫ મહાવીર જિણુંદા	૯૦
૬ જય જય ભવિ હિતકર	૯૧
૫૭ ભાવનગર જિન સ્તુતિ	
ભાવનગર બંદર અતિ	૯૧
૫૮ શાશ્વતા જિન સ્તુતિ	
ઋષભ ચંદ્રાનન વંદનકીજે	૯૨
૫૯ નંદીશ્વર દ્વિપની સ્તુતિ	
નંદીસર વરદ્વીપ સંભાર	૯૨
૬૦ બીજની સ્તુતિ	
દિન સકલ મનોહર	૯૩
૬૧ ત્રીજની સ્તુતિ	
નિસીહિ ત્રણ પ્રદક્ષિણા ત્રણે	૯૩
૬૨ પંચમીની સ્તુતિ	
૧ આવણ સુદિ દિન	૯૪
૨ તીર્થંકર શ્રીવીર જિણુંદા	૯૪
૬૩ આઠમની સ્તુતિ	
૧ અષ્ટમી અષ્ટ પદ મદ	૯૫
૨ મંગળ આઠકરી જસ	૯૫
૩ ચોવીશે જિનવર હું	૯૬
૬૪ એકાદશીની સ્તુતિ	
૧ નિરૂપમ નેમિ જિનશ્વર	૯૬
૨ એકાદશી અતિ રૂઝડી	૯૭
૩ ગૌતમ ખોલે ગ્રંથ	
૬૫ શ્રી સિદ્ધચંક સ્તુતિ	
૧ વીર જિનેશ્વર અતિ	૯૮
૨ જિનશાસન વંજિત	૯૯
૩ અરિહંત નમો વલી સિદ્ધ	૯૯
૪ પ્રહ ઉઠી વંદુ	૧૦૦
૫ અંગદેશ ચાંપાંપુરી	૧૦૦
૬ સિદ્ધચંક સેવો સુવિચાર	૧૦૦

વિષય	પૃષ્ઠ
૭ વીર જિનેસર ભવન	૧૦૨
૬૬ પયુષ્ણીની સ્તુતિ	
૧ સત્તર ભેદી જિન પૂજા	૧૦૨
૨ જિન આગળ ચૌ પરવી	૧૦૩
૩ પુણ્યવંત પોશાળે આવે	૧૦૩
૪ પર્વ પંજુસણ પુન્યે	૧૦૪
૫ પુન્યનુ પોષણ પાપનુ	૧૦૫
૬ મણિ રચિત સિંહાસન	૧૦૬
૭ વરસ દિવસમાં અષાઢ	૧૦૬
૮ પર્વ પંજુસણ પુણ્યે	૧૦૭
૯ પર્વ પંજુસણ પુણ્યે	૧૦૭
૧૦ પર્વ પંજુસણ સર્વ	૧૦૮
૧૧ પામી પર્વ પંજુસણ	૧૦૮

૬૭ દીવાલીની સ્તુતિ

૧ હિંદુતિ અનુપમ ગુણ	૧૦૯
૨ શાસન નાયક વીરજીએ	૧૧૦

૬૮ નવતત્વની સ્તુતિ

જીવાજીવા પુન્યને પાવા	૧૧૦
-----------------------	-----

૬૯ વર્ષમાન તપની સ્તુતિ

વર્ષમાન આંખિલ તપઆદરે	
----------------------	--

૭૦ શ્રી વીજ સ્થાનકની સ્તુતિ

વીજ સ્થાનક તપ વિશ્વમાં	
------------------------	--

વિષય	પૃષ્ઠ
મેટા	૧૧૧

૭૧ શ્રી આધ્યાત્મિક સ્તુતિ

૧ વીતરાગ આરહંત પુણ્યે	૧૧૧
૨ શુદ્ધાનંદ નિજ વંદીયે	૧૧૨
૩ સિદ્ધ જીવને વંદું	૧૧૨
૪ ઉઠી સવેળા સામાયિક લીધું	૧૧૩

૭૨ શ્રી જિન પંચક સ્તુતિ

શ્રીઆદિ શાન્તિ નેમિપાસ	૧૧૩
------------------------	-----

૭૩ શ્રી ભીડભંજન પાર્શ્વનાથની

સ્તુતિ ભીડભંજન પાસ	
પ્રજુ સમરે	૧૧૩

૭૪ શ્રી નેમિનાથ સ્તુતિ

ગીરનારે ગીરવે	૧૧૪
---------------	-----

૭૫ શ્રી સુમતિ જિન સ્તુતિ

સુમતિ સુમતિ દાથી	૧૧૪
------------------	-----

૭૬ શ્રી શીતલનાથની સ્તુતિ

શીતલ જિન સ્વામી	૧૧૪
-----------------	-----

૭૭ શ્રી અનંતનાથની સ્તુતિ

અનંત અનંત નાણી	૧૧૪
----------------	-----

૭૮ શ્રી મલ્લિનાથની સ્તુતિ

મલ્લિ જિન નમાયે	૧૧૪
-----------------	-----

સ્તવન સંગ્રહ—પંચમ મહાનિધિ.

૧ શ્રી સીમંધરાદિ વિહરમાન જિન સ્તવનો.

૧ સુણે ચંદાજી,	૧૧૭
૨ પુકઅલવધ વિજયે	૧૧૭
૩ ધનધન ક્ષેત્ર મહાવિદેહજી	૧૧૮
૪ મનકુ તે મહારં મોકલે	૧૧૮
૫ પ્રજુ નાથ પુલિય લોકને	૧૧૯

૬ કહેજે વંદન જાય	૧૨૦
૭ કયા જનું કણુ કીનેરે	૧૨૧
૮ કાયા પામી અતિ કુડી	૧૨
૯ શ્રી યુગમંધર વીનવુરે	૧૨૨
૧૦ વિહરમાન ભગવાન સુણે	૧૨૨
૧૧ જુરે મારે ધાતકા ખંડ	૧૨૩
૧૨ ચંદ્રાનન અતુર સુજાય	૧૨૪

વિષય	પૃષ્ઠ
૧૩ અનંત વીરજ અરિહંત	૧૨૪
૧૪ અનંત વિરજ અરદાસ	૧૨૫
૧૫ દેવજસા દરસણ કરો	૧૨૫
૨ શત્રુજયના સ્તવનો	
૧ તે દિન ક્યારે આવશે	૧૨૬
૨ ચાલોને પ્રીતમજી ખ્યારા	૧૨૬
૩ આખલડીયેરે મેં આજ	૧૨૬
૪ જાત્રા નવાણું કરીએ	૧૨૭
૫ વિમળાયલ નિત્ય વંદીએ	૧૨૭
૬ સિદ્ધાયળ ગિરિ ભેટયારે	૧૨૮
૭ માફ મન મોહ્યુંરે શ્રી	૧૨૯
૮ શ્રીરે સિદ્ધાયળ ભેટવા	૧૨૯
૯ સમકિતદ્વાર ગભારે	
૧૦ માતા મફદેવીનાનંદ	૧૨૯
૧૧ ઉમૈયા મુજને ધણી જીહે	૧૩૦
૧૨ ચાલો ચાલો વિમળગિરિ	૧૩૦
૧૩ વીરજી આવ્યા રે	૧૩૧
૧૪ વિમળાયળ વિમળા	૧૩૨
૧૫ તુમે તો જલે ખિરાજેજી	૧૩૨
૧૬ નિલુડીરાયણ તરજો	૧૩૩
૧૭ જિનંદા તોરે ચરણ	૧૩૩
૧૮ મનના મનોરથ સર્વી	૧૩૪
૧૯ આપલડારે પાતિકડાં તુમે	૧૩૫
૨૦ એક દિન પુંડરીક	૧૩૫
૨૧ અખ તો પાર ભયે હમ	૧૩૬
૨૨ આપો આપોને લાલ	૧૩૬
૨૩ વહેલા ભવિ જમ્મોરે	૧૩૭
૨૪ ભરતનૃપ માત્રાનું સ્તવન	૧૩૮
૨૫ રિખલ જિણુંદ વિમલ	૧૪૦
૨૬ શ્રીઆદીશ્વર અંતરજામી	૧૪૧

વિષય	પૃષ્ઠ
૨૭ આદિકરણ અરિહંતજી	૧૪૨
૨૮ સિદ્ધગીરી મંડન ઇશ્વર	૧૪૨
૨૯ પ્રથમ જિણેસર પ્રણામીયે	૧૪૩
૩૦ જ્ઞાનરમણ સ્મણામફરે	૧૪૩
૩૧ ઋષભદેવ હિતકારી	૧૪૩
૩૨ વિમલગિરિ વિમલતા	૧૪૪
૩૩ પ્રભુજી ચોલંભડે મત	૧૪૪
૩૪ ઋષભ જિનંદા ઋષભ	૧૪૫
૩૫ સિદ્ધાયળ ગિરિ ભેટયારે	૧૪૫
૩૬ નાભી નરીંદનો નંદન	૧૪૫
૩૭ દૈત સમાનને અસ્ત	૧૪૬
૩૮ ઋષભ જીન રાજ મુજ	૧૪૬
૩૯ તીરથની આશાતના નવિ	૧૪૭
૩ અજિતનાથ જિન સ્તવનો	
૧ પ્રીતલડી બંધાણી રે	૧૪૮
૨ અજિત જિન ખ્યાપ્યો	૧૪૮
૩ અજિત જીનંદ દેવ	૧૪૯
૪ સંભવનાથ જિન સ્તવનો	
૧ હારે પ્રભુ સંભવ સ્વામી	૧૪૯
૨ મુને સંભવ જિનશું પ્રીત	૧૫૦
૩ સાહેબ સાંભળોરે	૧૫૦
૪ મમકિત દાતા સમકિત	૧૫૧
૫ અભિનંદન જિન સ્તવનો	
૧ શ્રી અભિનંદન સ્વામીનેરે	૧૫૧
૨ તમે જોજો જોજો રે	૧૫૨
૩ અભિનંદન જિનરાજ	૧૫૨
૬ સુમાત જિન સ્તવનો	
સાહિબા સુમતિ જિણુંદા	૧૫૩
૭ ચંદ્રપ્રભુ જિન સ્તવન	
હારે મારે ચંદ્રવદન જિન	૧૫૩

વિષય	પૃષ્ઠ
૮ સુવિધિ જિન સ્તવનો	
૧ સુવિધિ જિન ત્રિગટે જાળે ૧૫૪	
૨ દિન દિન વાન ચઢે ગુન ૧૫૪	
૯ શીતલનાથ જિન સ્તવનો	
શ્રી શીતલ જિન વાંદિયે ૧૫૫	
૧૦ વિમળ જિન સ્તવનો	
૧ વિમળ જિનેસર દેવ ૧૫૫	
૨ વિમલ જિણુંદ શું જ્ઞાન ૧૫૫	
૧૧ અનંતનાથ જિન સ્તવનો	
૧ અનંત જિણુંદશું વિનતી ૧૫૬	
૨ શ્રી અનંત જિન સંવિયેરે ૧૫૭	
૩ સુજસા નંદન જગઆનંદ ૧૫૭	
૪ અનંત જિણુંદ અવન ૧૫૭	
૫ શ્રી અનંત પ્રભોસંતરિદયે ૧૫૮	
૧૨ ધર્મનાથ જિન સ્તવનો	
હારે મારે ધર્મ જિણુંદશું	
૧૩ શાંતિ જિન સ્તવનો	
૧ શાંતિ જિનેશ્વરદેવ ૧૫૬	
૨ સોળમા શ્રી જિનરાજ ૧૫૬	
૩ શાંતિ જિણુંદ સોહામણો ૧૬૦	
૪ શાંતિ જિણુંદ મહારાજ ૧૬૧	
૫ મહારો મુજરો દ્યોને રાજ ૧૬૧	
૬ સુણે શાન્તિજિણુંદ સો ૧૬૧	
૭ વું પારંગત વું પરમેશ્વર ૧૬૨	
૮ સેવો સેવાને રાજ ૧૬૩	
૯ જગજન મનરંજેરે ૧૬૩	
૧૦ શાંતિ જીનેશ્વર સાચો ૧૬૪	
૧૧ સુંદર શાંતિ જિણુંદની ૧૬૪	
૧૨ ક્ષણ ક્ષણ સાંભરો ૧૬૪	
૧૩ સોલમા શાંતિ જિનેસર	
દેવકે ૧૬૫	

વિષય	પૃષ્ઠ
૧૪ અમીરાનંદન પ્રણમીએરે ૧૬૫	
૧૪ મુનિ સુપ્રત જિન સ્તવન	
આજ સફળ દિન મુજ તણો ૧૬૬	
૧૫ નેમિનાથ સ્તવનો	
૧ પરમાતમ પૂરણ કલા ૧૬૬	
૨ નિરખો નેમિ જિણુંદને ૧૬૬	
૧૬ પાર્થજિન સ્તવનો	
૧ પરમાતમ પરમેશ્વર ૧૭૦	
૨ રાતા જેવા કુલડાને ૧૭૦	
૩ અંતરજામી સુણ અલેવસર ૧૭૧	
૪ મોહન મુજરો લેજો રાજ ૧૭૧	
૫ પ્યારો પ્યારેરે હો વાલા ૧૭૨	
૬ નિત્ય સમર સાહેબ સમણાં ૧૭૨	
૭ મહારી કલ્પવેલડી મુરતી ૧૭૩	
૮ જિનજી ત્રેવીસમે જિન ૧૭૪	
૯ આશા પૂરે સદા પાસ ૧૭૫	
૧૦ સેવો ભવિજન જિન ત્રે ૧૭૫	
૧૧ આજ શંખેશ્વર જિન	
બેટીએ ૧૭૬	
૧૨ પાર્થજિન પૂર્ણતા ૧૭૬	
૧૩ મેરે સાહિબ તુમહિ હો ૧૭૭	
૧૪ તજો માન માયા બજો ૧૭૮	
૧૬ તાર મુજ તાર મુજ ૧૭૮	
૧૭ રંગ રસીયા રંગ રસ ૧૭૯	
૧૮ જય જય જય જય પાસ ૧૮૦	
૧૯ પ્રણમું પદ પંકજ પાસના ૧૮૦	
૨૦ સોના રૂપાકે સોગઠે ૧૮૦	
૨૧ અનુભવ અમૃત વાણીહો ૧૮૨	
૨૨ વન્દેહં જિન દેવ પાર્થ ૧૮૨	
૧૭ મહાવીર જિન સ્તવનો	
૧ આજ જિનરાજ મુજ કાજ ૧૮૨	

વિષય	પૃષ્ઠ
૨ સિદ્ધારથનારે નંદન વિનયું	૧૮૩
૩ મિત્રઆરે ગુણ્યુ તુમ તથા	૧૮૩
૪ જગપતિ તારક શ્રી જિનદેવ	૧૮૪
૫ પ્રભુજીવીર જિથુંદને વંદિયે	૧૮૪
૬ નારે પ્રભુ નહી માનું	૧૮૫
૭ વીર કુંવરની વાતડી કને	૧૮૬
૮ સિદ્ધારથ રાજને ઘેર	૧૮૬
૯ માતા ત્રિશલા કુમાવે પુત્ર	૧૮૬
૧૦ શ્રી મહાવીર સ્વામીના પંચ કલ્યાણકનું સ્તવન	૧૮૮
૧૧ મહાવીર સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન	૧૯૨
૧૨ મહાવીર પંચ કલ્યાણકનું સ્તવન	૧૯૮
૧૩ મહાવીર જિન કુંડળીનું સ્તવન	૨૦૪
૧૪ ભક્તિ અમ ચિત્ત સાચી	૨૦૫
૧૫ વીર જિનેશ્વર સાહેબ	૨૦૬
૧૬ પાંચ સમવાયનું સ્તવન	૨૦૭
૧૭ વંદુ વીર જિનેશ્વર રાયા	૨૧૧
૧૮ આજ મહારા પ્રભુજી	૨૧૧
૧૯ દુઃખ દળિયાં મુખ દીઠે	૨૧૨
૨૦ શાસન નાયક શિવમુખ	૨૧૩
૨૧ મહાવીર સ્વામીના સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન	૨૧૩
૨૨ શ્રી જિન પંચક સ્તવન પંચ પરમેશ્વરા પરમ	૨૧૭
૨૩ શ્રી પરમાત્મા સ્તવન	
૧ સકલ સમતા સુરક્ષતાનો	૨૧૭
૨ અહંન સ્વામી મેરે	૨૧૮

વિષય	પૃષ્ઠ
૩ ભવિ તુમે વંદોરે	૨૧૮
૨૦ શ્રી સિદ્ધ ભગવાનનું સ્તવન સિદ્ધ જગત શિર શોભતા	૨૧૯
૨૧ બીજ નિથિનું મોટું સ્તવન સરસ વચનરસ વરસતી	૨૧૯
૨૨ શ્રી પંચમીના સ્તવન	
૧ શ્રી જિનવરને પ્રગટ	૨૨૧
૨ જીરે માહરે શ્રી જિનવર	૨૨૧
૩ સુત સિદ્ધારથ ભૂપનોરે	૨૨૨
૪ પ્રભુમો પંચમી દિવસે	૨૨૭
૫ મો જિનવરને પ્રગટ	૨૨૭
૬ પંચમી તપ તમો કરોરે	૨૨૮
૨૩ શ્રી અષ્ટમીનું સ્તવન	
૧ હારે મારે હામ ધરમના	૨૨૮
૨ રાજગૃહી શુભ હામ	૨૩૦
૨૪ મૌન એકાદશીનું દોહસો કલ્યાણકનું સ્તવન	૨૩૧
૨૫ એકાદશીના સ્તવનો	
૧ જગપતિનાયક નેમિ	૨૩૬
૨ પંચમ સૂરસોકના	૨૩૬
૩ હારકા નગરી સમોસયારિ	૨૩૬
૨૬ સિદ્ધચક્રજીના સ્તવનો	
૧ નવપદ ધરજો ખ્યાન	૨૪૩
૨ સિદ્ધચક્ર વર સેવા કીજો	૨૪૪
૩ સિદ્ધચક્રને વંદોજી	૨૪૫
૪ ચૌદ પૂરવનો સાર	૨૪૫
૫ અવસર પામીનેરે	૨૪૬
૬ સિદ્ધચક્ર સેવારે પ્રાણી	૨૪૬
૭ ભવિયા, સિદ્ધચક્ર આરાધો	૨૪૭
૮ અહો ભવિ પ્રાણીરે સેવો	૨૪૭

વિષય	પૃષ્ઠ
૬ નવપદ મહિમા સાર	૨૪૧૭
૧૦ સેવોરે ભવિ ભાવે	૨૪૮
૧૧ અરિહંતસિંધ આચારજી	૨૪૮
૧૨ સિંધ ચક્ર વર સેવા	૨૪૮
૨૭ પર્યુષણ પર્વનું સ્તવન	
મુણ્ડે સાજન સંત પંજુસણ ૨૪૬	
૨૮ દિવાળીનું સ્તવન	
૧ મારે દિવાળી થઇ આજ	૨૫૦
૨ જય જિનવર જગ	૨૫૦
૩ માર્ગદર્શક મોક્ષનોરે	૨૫૦
૪ રમતી રમતી હમને	૨૫૧
૫ દુઃખ હરણી દીપાલિકારે	૨૫૨
૨૯ ગિરનારજીનું સ્તવન	
તોરણથી રથ ફેરી ચાલ્યા	૨૫૨
૩૦ આબુજીનું સ્તવન	
આબુ અચલ રણિયામણોરે	૨૫૩
૩૧ અષ્ટાપદ અરિહંતજી	૨૫૪
૩૨ સમેત શિખરના સ્તવનો	
૧ સમેત શિખરજિન વંદીયે	૨૫૫
૨ આજ સફળ દિન ઉઘ્યો	૨૫૫
૩ જઇ પુજે લાલ સમેત	૨૫૬
૩૩ પંચતીર્થનું સ્તવન	
હે સાહેબજી નેક નજર	૨૫૬
૩૪ આગમની પુજનું સ્તવન	
આગમની આશાતના નવિ	
કરીએ	૨૫૭
૩૫ જ્ઞાનપદ પુજાઓ	
૧ અન્નાથ સંમોહ તમો	૨૫૭
૨ નાથ સ્વભાવ જે જીવનો	૨૫૮
૩ નાથ નમો પદ સાતમે	૨૫૯

વિષય	પૃષ્ઠ
૪ અખ્યાતમ જ્ઞાને ફેરી	૨૫૯
૫ જ્ઞાન વૃક્ષ સેવો જીવિકા	૨૬૦
૩૬ શ્રુત પદ પુજા	૨૬૦
૩૭ યશોવિજયજી કૃત સાડા	
ત્રણસો ગાથાનું સીમંધર	
સ્વામીનું સ્તવન	૨૬૧
૩૮ યશોવિજયજી કૃત વીર સ્તુતિ	
૩૫ દોહસો ગાથાનું સ્તવન	૨૮૫
૩૯ સીમંધર સ્વામિની વિનતી	૩૫
સવાસો ગાથાનું સ્તવન	૨૯૫
૪૦ નિશ્ચય વ્યવહાર ગર્ભિત	
શ્રી શાંતિ જિન સ્તવન	૩૦૪
૪૧ શ્રીમદ્ યશો વિજયજી કૃત	
શ્રી સીમંધર સ્વામીનું નિશ્ચય	
વ્યવહારનું સ્તવન	૩૦૮
૪૨ વિજય લક્ષ્મીમુરિ કૃત	
જ્ઞાનાદિ નય ગર્ભિત શ્રી	
વીરજિન સ્તવન	૩૧૧
૪૩ પડાવશ્ચક્ર સ્તવન	૩૧૭
૪૪ જ અઠાઇનું સ્તવન	૩૨૧
૪૫ આનંદ ખનજી કૃત	
ચોવીશી	૩૨૫ થી ૩૩૮
૪૬ શ્રી યશોવિજયજી કૃત	
ચોવીશી	૩૩૮ થી ૩૪૭
૪૭ શ્રી દેવચંદ્રજી કૃત	
ચોવીશી	૩૪૮ થી ૩૬૩
૪૮ શ્રી માનવિજયજી કૃત	
ચોવીશી	૩૬૪ થી ૩૭૫
૪૯ શ્રી પદ્મવિજયજી કૃત	
ચોવીશી	૩૭૫ થી ૩૭૮

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૫૦ શ્રી જિનવિજયજી કૃત		સ્નાત્ર પૂજા ૪૦૬	
ચોવીશી ૩૮૭ થી ૩૯૯		૫૪ શ્રી દેવવિજયજી અષ્ટ	
૫૧ શ્રી ઉદયરત્નજી કૃત		પ્રકારો પૂજા ૪૧૧ થી ૪૧૫	
ચોવીશી ૩૯૯ થી ૪૦૪		૫૫ શ્રી જ્ઞાન વિમલ સૂરિ કૃત	
૫૨ સ્નાત્ર તથા પૂજા વિભાગ		શ્રી શાન્તિનાથનો કલશ ૪૧૬	
સ્નાત્ર ભણાવવામાં જરૂર		૫૬ લુણ્ણ ઉતારણું	૪૧૯
પઠતી ચીજોના દોહા ૪૦૫		૫૭ આરતી	૪૧૯
શ્રી સ્નાત્ર પૂજાની વિધિ ૪૦૫		૫૮ મંગળદીવો	૪૧૯
૫૩ પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજી કૃત		૫૯ નવઅંગ પૂજાના દોહા ૪૨૦	

સજ્જાયા સંગ્રહ—૫૭૩ મહાનિધિ.

૧ શ્રી સમકિતના સડસઠ	૨૦ „ પ્રતિક્રમણી „	૪૫૪
ખોલની સજ્જાયા ૪૨૩	૨૧ „ વણ્ણારાની „	૪૫૫
૨ „ ખીજની સજ્જાયા ૪૨૮	૨૨ „ શીયલ વિષે પુરૂષને	
૩ „ જ્ઞાન પંચમીની „ ૪૨૯	શિખામણી „	૪૫૬
૪ „ આઠ મહની „ ૪૩૧	૨૩ „ શીયલ વિષે સ્ત્રીને „	૪૫૮
૫ „ જ્ઞાન એકાદશીની „ ૪૩૧	૨૪ „ સ્ત્રીને શિખામણી „	૪૫૯
૬ „ આરભાવનાની „ ૪૩૨	૨૫ „ પાંચમા આરાની „	૪૬૦
૭ „ આઠ દ્રષ્ટિની „ ૪૪૦	૨૬ „ ધોખીડાની „	૪૬૧
૮ „ કોધની „ ૪૪૬	૨૭ „ સહજનંદીની „	૪૬૨
૯ „ માનની „ ૪૪૬	૨૮ „ આપ સ્વભાવની „	૪૬૩
૧૦ „ માયાની „ ૪૪૬	૨૯ „ અહાર નાતરાની „	૪૬૪
૧૧ „ લોભની „ ૪૪૭	૩૦ „ દેવાનંદાની „	૪૬૫
૧૨ „ શાંતિસુધારક કુંડ „ ૪૪૭	૩૧ શ્રી વિજય શેઠ વિજયા	
૧૩ „ પુન્યની „ ૪૪૯	શેઠાણીની સજ્જાયા ૪૬૫	
૧૪ „ પરિનંદાવારક કુંડ „ ૪૪૯	૩૨ „ રહનેમીની „	૪૬૮
૧૫ „ જીભલડીની „ ૪૫૦	૩૩ „ જંજુરવામીની „	૪૬૮
૧૬ „ ચેતનને શિખા- „ ૪૫૧	૩૪ „ મનકમુનિની „	૪૬૯
૧૭ „ અમૃત વેલની „ ૪૫૧	૩૫ „ ખંધકમુનિની „	૪૭૦
૧૮ „ વૈરાગ્યની „ ૪૫૩	૩૬ „ અષ્ટમતા મુનિની „	૪૭૧
૧૯ „ નવકાસ્વાલીની „ ૪૫૪	૩૭ „ અધિભક્તની „	૪૭૩

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૩૮ ,, દશાર્જુનની ,,	૪૭૪	૪૪ ,, ભરત બાહુબલીની,,	૪૮૦
૩૯ ,, વચર સ્વામિની ,,	૪૭૬	૪૫ ,, અરણિક મુનિની,,	૪૮૪
૪૦ ,, મેતારજ મુનિની ,,	૪૭૭	૪૬ ,, ધન્નાજીની ,,	૪૮૫
૪૧ ,, મેધરથ રાજની ,,	૪૭૮	૪૭ ,, અનાથી મુનિની ,,	૪૮૬
૪૨ ,, મેધ કુમારની ,,	૪૭૯	૪૮ ,, મેતારમા સતીની,,	૪૮૭
૪૩ ,, શહિદીની ,,	૪૮૦	૪૯ ,, જીવનગાડી સ્વરૂપ,,	૪૮૭

પદ સંગ્રહ—સપ્તમ મહાનિધિ.

૧ કગા સોવે ઉઠ જાગ	૪૯૧	૨૪ અરજ એક ધવડીયા સામી	૪૯૮
૨ વિરથા જનમ ગમાયો	૪૯૧	૨૫ મંદ વિષય શશી દીપતો	૪૯૮
૩ જગ સપતેકી માયારે	૪૯૧	૨૬ હું તો જુલી મયો અરિં	૪૯૮
૪ રે ધરિયારે બાહિરે	૪૯૨	૨૭ જાગે સો જીન ભક્ત	૪૯૮
૫ જિય જાને મેરી સફળ	૪૯૨	૨૮ મેં નહિ જાણ્યો નાથજી	૪૯૯
૬ વસ્તુગતે વસ્તુકો લક્ષણ	૪૯૨	૨૯ વાણી હે વિલાસ તેરી	૪૯૯
૭ અવધુ નટ નાગરકી બાજી	૪૯૩	૩૦ પ્રભુ તોરી હકુરાષ્ટ્ર કું	૪૯૯
૮ આશા ઓરનકી કયા	૪૯૩	૩૧ ઉઠ પ્રભાત નામ	૫૦૦
૯ અખ હમ અમર ભયે	૪૯૩	૩૨ બીના પ્રભુ પાર્શ્વકે દેખે	૫૦૦
૧૦ મા પુદ્ગલકા કયા વિશ્વાસા	૪૯૩	૩૩ અખ મોહે તારો દીનદયાળ	૫૦૧
૧૧ મનુ પ્યારા મનુ પ્યારા	૪૯૪	૩૪ કરે મંદોદરી રાણી નાટક	૫૦૦
૧૨ પ્રભુ ભજલે મેરા દિલ	૪૯૪	૩૫ જાગ જાગ જીવ તું	૫૦૧
૧૩ અખધુ પીયે અનુભવ રસ	૪૯૪	૩૬ અવિનાશીની સેજડીએ	૫૦૧
૧૪ જ્ઞાન કલા ધટ ભાસી	૪૯૪	૩૭ અવધુ ખોલ નયન	૫૦૧
૧૫ અનુભવ આનંદ પ્યારો	૪૯૫	૩૮ વિષય વાસના ત્યાગે ચેતન	૫૦૨
૧૬ માન કહા અખ મેરા	૪૯૫	૩૯ શંખેસર પાસ જીનંદગે	૫૦૨
૧૭ જુલ્યો ભમત કહાં બે	૪૯૫	૪૦ ચંદ્રવદની મૃગલોચની	૫૦૨
૧૮ ચેતન શુદ્ધાતમ કું પ્યારો	૪૯૫	૪૧ પૂરવ પૂજગ ઉદય કરી	૫૦૩
૧૯ ચેતન એસા જ્ઞાન વિચારો	૪૯૬	૪૨ ચેતન જ્ઞાનકી દષ્ટિ નિહાલો	૫૦૩
૨૦ નિશ્ચાની કહા ખતાવુંરે	૪૯૬	૪૩ પરમ પ્રભુ સમજન શબ્દે	૫૦૪
૨૧ માયડી મુને નિરપખ	૪૯૬	૪૪ મેરે પ્રભુ શું પ્રગટયો	૫૦૫
૨૨ અકલ કલા જગજીવન તેરી	૪૯૭	૪૫ હમ મગન ભયે પ્રભુ	
૨૩ આતમ પરમાતમ પદ પાવે	૪૯૭		

આનમેં ૫૦૫

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૬ દુર મતિ દારદે મેરે પ્રાણી	૫૦૫	૫૦ અવધુ વહ જોગી હમ	૫૦૬
૪૭ કહા કહં મંદિર	૫૦૫	૫૧ સાધો બાપ નહિ મિલિયા	૫૦૬
૪૮ સાધો બાપ દેખો નાયક	૫૦૬	૫૨ જળ જિનરાજ કૃપા કરે	૫૦૭
૪૯ અવધુ સૂતા કયા ઇસ	૫૦૬		

લાવણી સંગ્રહ.

૧ અજિતનાથ લાવણી	૫૦૭	૩ પાર્શ્વનાથ મહિમા લાવણી	૫૦૮
૨ ચેતનને શિખામણીની	૫૦૮		

સવૈયા સંગ્રહ.

૧ ઓંકાર અગમ અપાર	૨ ચિદાનંદજી કૃત પુદ્ગલગીતા પરફ
પ્રવચન સાર ૫૦૯	

છંદ, છત્રીશી બત્રીશી સંગ્રહ.

૧ ત્રિશ્લષ્ટિ શલાખા છત્રીશી	૫૩૩	૫૨૨૨ીશી	૫૪૫
૨ ચિદાનંદજી કૃત પરમાત્મ		૮ સારખોલ કાવ્ય	૫૪૭
છત્રીશી ૫૩૬		૯ હરિમાળા પહેલી	૫૪૭
૩ ચિદાનંદજી કૃત હિતશિક્ષા		૧૦ ,, બીજી	૫૪૮
છત્રીશી ૫૩૭		૧૧ ,, ત્રીજી	૫૪૮
૪ બનારસીદાસ કૃત આખ્યાતમ		૧૨ આદિજિન વિનતી	૫૪૯
બત્રીશી ૫૪૦		૧૩ પાર્શ્વનાથ સ્વામીના	૧૦૮
૫ સંજમ	૫૪૧	નામનો છંદ	૫૫૧
૬ આત્મહિત શ્રી કક્કાદિ	૫૪૩	૧૪ શાંતિનાથ સ્વામિનો	છંદ ૫૫૩
૭ બનારસીદાસ કૃત યાન		૧૫ ચિંતામણી પાર્શ્વનાથનો	છંદ ૫૫૫

વિધિ સંગ્રહ—અષ્ટમ મહાનિધિ.

૧ પ્રભાતના પચ્ચકખાણો	૨ સાંજના પચ્ચકખાણો
૧ નમુકકારસહિઅં	૧ પાણ્યહારનું
૨ પોરિસિ-સાદપોરિસિ	૨ અભિવિહારનું
૩ ખેઆસણા-એકાસણા	૩ તિવિહારનું
૪ આયંખિલ	૪ દુ વિઆહારનું
૫ તિવઆહાર-ઉપવાસ	૫ ચૌદ નિયમ ધારનારે
૬ અભિવિહાર-ઉપવાસ	કરવાનું પચ્ચકખાણુ ૫૬૧

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૩ સામાયિક લેવાનો વિધિ	૫૬૧	૧૮ પંચાચાર પાલન કુંક	
૪ સામાયિક પારવાનો „	૫૬૨	સ્વરૂપ	૫૮૪
૫ દેવસિક પ્રતિક્રમણ „	૫૬૨	૧૯ આવક યોગ્ય ૧૧ પડિમાનું	
૬ રાષ્ટ્રીય પ્રતિક્રમણ „	૫૬૫	કુંક સ્વરૂપ	૫૮૫
૭ પશ્ચિમ્ય પ્રતિક્રમણ „	૫૬૬	૨૦ આવકના ૨૧ ગુણોનું „	૫૮૮
૮ ચલમાસી પ્રતિક્રમણ „	૫૬૮	૨૧ ૨૧ ગુણોના નામ	૫૮૮
૯ સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ „	૫૬૯	૨૨ આઠ કર્મ સૂદન તપ વિધિ	૫૮૯
૧૦ પડિલેહણ કરવાનો „	૫૬૯	૨૩ એકસો વીશ કર્મણ્યુક તપ	૫૯૧
૧૧ પચ્ચક્ષ્ણાણ્ય પારવાનો „	૫૬૯	૨૪ અગિયાર અંગ તપ „	૫૯૧
૧૨ ગુરુવંદન કરવાનો „	૫૭૦	૨૫ પુંડ્રિક તપ „	૫૯૨
૧૩ ચૈત્યવંદન „ „	૫૭૦	૨૬ પીસ્તાલીશ આગમ તપ	૫૯૨
૧૪ પ્રતિક્રમણમાં છીંકની યોગ્ય	૫૭૦	૨૭ સિદ્ધાચળ છઠ્ઠાઠમ ગુણ્યું	૫૯૪
૧૫ આવક વ્રત સંબંધી		૨૮ ચૌદ પૂર્વ તપની	૫૯૪
સમા ચારી વિધિ		૨૯ બાવન જિનાલય તપનું	
૧ પોસહ સ્વરૂપ	૫૭૦	ગુણ્યું	૫૯૫
૨ પોસહ કરનારને ખાસ		૩૦ સિદ્ધિતપનો વિધિ	૫૯૫
સુચના	૫૭૧	૩૧ દીવાળી પર્વનું ગુણ્યું	૫૯૫
૩ પોસહનું પચ્ચક્ષ્ણાણ્ય	૫૭૨	૩૨ અક્ષર્માનધિ તપની વિધિ	૫૯૫
૪ સાંજની પડિલેહણ વિધિ	૫૭૫	૩૩ પોસ દશમીની વિધિ	૫૯૭
૫ રાત પોસાતી માટે સુચના	૫૭૬	૩૪ મૌન એકાદશી તપ „	૫૯૭
૬ સંચારા વિધિ	૫૭૭	૩૫ રેહિણી તપનો વિધિ	૫૯૭
૭ પોસહ પારવાની વિધિ	૫૭૮	૩૬ વીશ સ્થાનક „	૫૯૮
૮ સંચારા પોરસિ		૩૭ „ પદના બપ	૫૯૯
૧૬ સામાયિકના બત્રીસ દોષના		૩૮ સૂતક વિચાર	૬૦૦
દુહા	૫૮૦	૩૯ અણાહારી વસ્તુઓના	
૧૭ સમકિત સહિત બાર		નામ	૬૦૧
વૃતની ટીપ	૫૮૦	૪૦ સૂતક વિચાર	૬૦૨

અંતિમ આત્મ બોધાદિ સંગ્રહ—નવમ મહાનિધિ.

૧ સમાધિ મરણ વિચાર	૬૦૫	સમાધિશતક	૬૨૬
૨ મશાવિજયજી કૃત		૩ સમતા શતક	૬૧૩

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૪ પુન્ય પ્રકાશનું સ્તવન	૬૩૭	૮ શાંતીનાથની સ્તુતિ	૬૪૬
૫ પદ્માવતી આરાધના	૬૪૮	૯ શાંતી દેવતાની ,,	૬૪૬
૬ ચાર શરણા	૬૪૫	૧૦ વૈમાવચ્ચ દેવતાની	૬૪૬
૭ અંતિમ અણુશણુ વિધિ	૬૪૬		

સમ્યક્તાદિ પુષ્ટ સંગ્રહ અર્થ સહિત-દશમ મહાનિધિ.

અભયદેવ સુરી કૃત		૭ ,, મહારાજ કુમારપાળ	
જ્યોતિહુઆણુ સ્તોત્ર	૬૪૬	આત્મ નિદાશ્વ જીનેન્દ્ર	
૧ શ્રી ધનપાલ કવિકૃત		સ્તુતિ	૭૦૫
ઋષભ પંચશિક્ષા	૬૫૬	૮ પરમાનંદ પચ્ચીશી	૭૧૩
૨ ,, રત્નાકરસુરિ કૃત		૯ સમ્યક્ત્વ સ્વરૂપ	
રત્નાકર પચ્ચીશી	૬૭૦	પચ્ચીશી	૭૧૬
૩ ,, હેમચંદ્રચાર્ય કૃત		૧૦ કુલકાદિ સંગ્રહ	
દ્વાત્રિશિક્ષા નામક વર્ધ		જીવાનુ શાસ્ત્રિ કુલક	૭૪૧
૪ ,, અયોગ વ્યવચ્છેદ		પુણ્ય કુલક	૭૪૩
વર્ધમાન સ્તુતિ	૬૭૬	અભય કુલક	૭૪૫
૫ ,, યશોવિજયજી કૃત		ભાવ કુલક	૭૪૭
પરમાત્મદર્શન પચ્ચીશી	૬૯૧	ગુરુ પ્રદક્ષિણા કુલક	૭૫૧
૬ ,, યશોવિજયજી કૃત		ગુણાનુરાગ કુલક	૭૫૬
પરમાત્મ જ્યોતિ		૧૧ નયકણીકા	૭૬૨
પચ્ચીશી	૬૯૭	૧૨ પટલેશ્વરા સ્વરૂપ	૭૬૮

જ્યોતિષ સાર સંગ્રહ—એકાદશમ મહાનિધિ.

૧ જ્યોતિષ પર બે બોલ	૭૭૫	ઉર્ધ્વમુખ નક્ષત્રો	૭૭૮
૨ સંવત, અમન રતુઓની		૮ થોની, ગણ્ય	૭૭૮
સમજ	૭૭૬	૯ નક્ષત્ર, નાડી, વેધ	૭૭૮
૩ તિથી, નક્ષત્ર, યોગ, કરણ		૧૦ શત્રુ, પ્રીતી શુભા દિયોગ	૭૭૯
અને રાશીઓના નામ	૭૭૬	૧૧ નક્ષત્રોની આંધગાદિ સંગ્રહ	
૪ સૂર્ય દગ્ધા, ચંદ્ર દગ્ધા તિથી	૭૭૭	તથા તેનું ફળ	૭૭૯
૫ નક્ષત્રોની સંગ્રહ	૭૭૭	૧૨ સિદ્ધિયોગ, રાજયોગ,	
૬ સૌમ્ય તથા કુરગ્રહો	૭૭૭	કુમારયોગ; સ્વીરયોગ,	
૭ અધીમુખ, તિર્ગમુખ,		ઉપગ્રહયોગ પ્રાણહરયોગ,	

વિષય	પૃષ્ઠ
રવીયોગ, અમૃતસીધી યોગ, વિષયોગ, મૃત્યુયોગ જ્વાલામુખીયોગ, કાળ મુખીયોગ, વ્યતીપાત, વૈધાત વિગેરે, વિગેરે યોગ ૭૮૦	
૧૩ યોગીનીનું કોષ્ટક	૭૮૨
૧૪ વત્સચાર શુક્ર વિચાર રાહુચાર રાહુનું વાર ગમન	૭૮૨
૧૫ પ્રમાણમાં શુભ તીથિ તથા નક્ષત્ર	૭૮૩
૧૬ વિહાર, પ્રવેશમાં તથા નગર પ્રવેશ	૭૮૩
૧૭ વિહારંભ મુહુર્ત	૭૮૩
૧૮ જ્ઞાન વૃદ્ધિ કરનાર નક્ષત્રો	૭૮૩
૧૯ નંદીનું (નાદ માંડવાનું) મુહુર્ત	૭૮૩
૨૦ શાંતીક, યોજીકકાર્યના લોચના, વાસ્તુપ્રારંભના, દેવાલયખાતના શીલા સ્થાપના નક્ષત્રો	
૨૧ પૃથ્વી સુતી છે કે બેડી છે તે જોવાની રીત	૬૮૫
૨૨ વાસ્તુ વૃષભચક્ર, કુમંચક્ર, કુંભચક્ર,	૭૮૫
૨૩ પ્રતીમા, પ્રવેશ, જ્વળરોપણ દીક્ષા, તે પ્રતીજ્ઞાના મુહુર્ત	૭૮૬
૨૪ પંચાંગ વર્ણન નક્ષત્ર	૭૮૭
૨૫ તારા, તારાચંદ્ર, તે હિંચ, નીચ, સ્વચંદ્રી પ્રકરણ ચંદ્રો ૭૮૮	

વિષય	પૃષ્ઠ
૨૬ સમ શલાકા ચંદ્ર, પંચ શલાકા ચંદ્ર, ચંદ્રની ખાત અવસ્થા	૭૮૯
૨૭ આનંદાદીક યોગ	૭૯૦
૨૮ નૈસર્ગીક, તાત્કાલીક, પંચધા, તે વર્ગ મૈત્રી	૭૯૧
૨૯ સર્વતાલદ્ર ચક્ર	૭૯૨
૩૦ વેધજ્ઞાનને વેધના નિયમો	૭૯૩
૩૧ સન્મુખચંદ્રની દિશાઓ	૭૯૩
૩૨ મુંબદ્રમાં અમનાંશ રક ના આધારે વર્તેલું લગ્ન પત્ર	૭૯૪
૩૩ લગ્ન કાઢવાની રીત	૭૯૫
૩૪ વાર કાળ ખાતલુવનને સન્મુ- ખચંદ્રનું ફળ	૭૯૮
૩૫ દિવસ ને રાત્રીના ચોષડીયાં	૭૯૯
૩૬ ખારે રાશીના પુરુષ સ્ત્રીના ખાતચંદ્ર તથા ગુરુવાર જોવાનું	૮૦૦
૩૭ માહિંદ્ર યોગ	૮૦૨
૩૮ વાર તથા નક્ષત્રથી ચતા યોગો	૮૦૪
૩૯ સર્વોત્તમ મુહુર્તરાજ	૮૦૬
૪૦ જ્ઞાનાવર્ણાદિક આઠ કર્મોના આઠ પ્રકાર સાથેનો સંબંધ જાણવાની રીત	૮૦૬
૪૧ અષ્ટાંગ નિમિત્ત	૮૦૮
૪૨ કયા નક્ષત્રમાં મુસાફરી કરવાથી કામ સિદ્ધિ થાય	૮૦૮
૪૩ નક્ષત્રોમાં કૃત્ય થએલી ખીમારીનું ફળ	૮૦૯

વિષય	પૃષ્ઠ	વિષય	પૃષ્ઠ
૪૪ કમ રાશીવાળાને કયા ભગ- વાન અનુકુળ તેનો કોઠો	૮૧૦	૪૬ ચંદ્ર અને સૂર્ય સ્વરમાં કરવા લાયક કાર્યોની યાદી	૮૧૧
૪૫ સ્વરોદય જ્ઞાનનું અલ્પ			

પરિશિષ્ટ.

૧ ચોવીશ જીવનો જંદ	૮૧૭	૨૪ મૌન એકાદશીનું ગણણું	૮૬૫
૨ તાવનો જંદ	૮૨૧	૨૫ સમાધિ પચ્ચીશીની	૮૬૮
૩ શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ જંદ	૮૨૨	૨૬ હરિચંદ્ર રાજની	૮૬૯
૪ ચંદનખાળાની સજ્જામ		૨૭ સિધ્ધચક્રજીનું સ્તવન	૮૭૨
કોશાંબી નગરીતે પધાર્યા	૮૨૫	૨૮ માણિભદ્રજીનો જંદ	૮૭૩
૫ કામલતાની કર્મ સજ્જામ	૮૨૭	૨૯ પદ્માવતી માતાજીના	૮૭૫
૬ સ્થાપનાચાર્યની	૮૨૯	૩૦ કર્મઉપરનો	૮૭૫
૭ આષાઢ ભૂતિની	૮૩૦	૩૧ અઢાર નાતરાની સજ્જામ	૮૭૮
૮ મરૂદેવી માતાની	૮૩૬	૩૨ નાગીલાની	૮૮૧
૯ એલાચી કુમારની	૮૩૬	૩૩ મૃગાપુત્રની	૮૮૨
૧૦ રૂકમીણીની	૮૩૭	૩૪ સુખાહુ કુમારની	૮૮૫
૧૧ દશમ અધ્યયનની	૮૩૮	૩૫ કર્મપચ્ચીશીની	૮૮૬
૧૨ પ્રસન્નચંદ્ર રાજપિંની	૮૩૮	૩૬ થાવચ્ચા કુમારની	૮૮૮
૧૩ બલભદ્ર મુનિની	૮૩૯	૩૭ અરણીક મુનીવરની	૮૮૯
૧૪ સામાયકના લાલની	૮૩૯	૩૮ ખડક કુમારની	૮૯૦
૧૫ શાલીભદ્રની	૮૪૦	૩૯ દેવવોકની	૮૯૧
૧૬ સર્વાર્થ સિધ્ધ વિમાનની	૮૪૩	૪૦ નદિષેણુનું ત્રિદાળીયાની	૮૯૨
૧૭ જંજીકુમારની	૮૪૫	૪૧ સનતકુમાર ચક્ર વર્ણની	૮૯૩
૧૮ કળાવતીની ચાર	૮૪૬	૪૨ છપ્પકાર કલાવતીની	૮૯૫
૧૯ મરૂદેવા માતાની	૮૫૧	૪૩ ગજસુકુમારની	૮૯૭
૨૦ અમરકુમારની	૮૫૫	૪૪ ઝંઝરીયા મુનીની	૯૦૦
૨૧ અવતિસુકુમારની	૮૫૮	૪૫ ગહુળા	૯૦૩
૨૨ પચ્ચખખાણુનો કોઠો	૮૬૦	૪૬ સંક્ષિપ્ત જૈન પ્રતિહાસ	૯૦૪
૨૩ ચાલિસ તિથિ કરના કર્યાણુકનો કોઠો	૮૬૨	૪૭ સમાપ્તિના આનંદિ	
		ઉદ્યારો	૯૧૨

શ્રી સગળ સન્મિત્ર
વાત
એકદશ મહાનિધિ

મંગલપ્રવેશિકા

નમોત્યુણું સમણુસ્સ ભગવઓ મહાવીરસ્સ.
અક્ષોણ મહાનપોલલ્લિધનિધાનાય
શ્રીમતે ગૌતમગણુધરાય નમોનમઃ

ત્રી આત્મરક્ષા નમસ્કાર સ્તોત્રમ્

- ૐ પરમેષ્ઠિનમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં;
આત્મરક્ષાકરં વજ્ર-પંજરાભં સ્મરામ્યહં. ૧.
- ૐ નમો અરિહંતાણું, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતં;
ૐ નમો સંવસિદ્ધાણું, મુખે મુખટામ્બરં. ૨.
- ૐ નમો આયરિયાણું, અંગરક્ષાતિશાયિની;
ૐ નમો ઉવજ્જાયાણું, આયુધં હસ્તયોદ્ધં. ૩.
- ૐ નમો લોચે સંવસાહુણું, મોચકે પાદયોઃ શુભે;
એસો પંચનમુક્કારો, શિલા વજ્રમયી તલે. ૪.
- સંવપાવપ્પણાસણો, વત્તો વજ્રમયો બહિઃ;
મંગલાણું ચ સંવેસિં, ખાદિરંગાર ખાતિકા. ૫.
- સ્વાહાતં ચ પદં જ્ઞેયં, પદમં હવધ મંગલં;
વત્તોપરિ વજ્રમયં, પિધાનં દેહરક્ષણે. ૬.
- મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્મવનાશિની;
પરમેષ્ઠિપદોહભૂતા, કથિતા પૂર્વ સરિભિઃ ૭.
- યશ્ચેન કુરુતે રક્ષાં, પરમેષ્ઠિપદૈઃ સદા;
તસ્ય ન સ્યાદ્ ભયં વ્યાધિ-રાધિશ્ચાપિ કદાચન. ૮.

જિનાગમમંગલમ્

જયહ જગજીવજોષી, વિચારુઓ જગગુરુજગાણુંદો;
જગનાહો જગભંધો, જયહ જગપિયામહો ભયવં. ૧.
જયહ સુઆણું પભવો, તિથયરાણું અપચ્છિમે જયહ;
જયહ ગુરુલોગાણું, જયહ મહપ્પા મહાવીરો. ૨.

ધર્મમંગલમ્

ધર્મો મંગલ મુક્તિઠું, અહિંસા સંજમો તવો;
દેવાવિ તં નમસંતિ, જસ ધર્મે સયામણો. ૧.
પંચપરમેષ્ઠિરૂપ ઓમ્કાર મહિમામંગલમ્
ઓકાર બિન્દુ સંયુક્તં, નિત્યં ધ્યાયન્તિ યોગિનઃ;
કામદં મોક્ષદં ચૈવ, ઐકારાય નમોનમઃ. ૧.

પંચપરમેષ્ઠી સ્તુતિમંગલમ્

અર્હન્તો ભગવંત ઇન્દ્રમહિતાઃ સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતાઃ;
આચાર્યા જિનશાસનોન્નતિકરાઃ પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકાઃ.
શ્રી સિદ્ધાંતસુપાઠકા મુનિવરા રત્નત્રયારાધકાઃ;
પંચૈતે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રાતદિનં કુર્વન્તુ વો મંગલમ. ૧.

અરિહંત અષ્ટ પ્રાતિહાર્ય મહિમા

અશોકવૃક્ષઃ સુરપુષ્પવૃષ્ટિર્દિવ્યધ્વનિશ્વામરમાસનં ચ;
ભામંડલં દુંદૂભિરાતપત્રં, સત્પ્રાતહાર્યાણિ જિનેશ્વરાણામ્. ૧.

ગુરુમહિમાદશોક ગૌતમસ્વામીને નમસ્કાર

સર્વારિષ્ટ પ્રણાશાય, સર્વાભીષ્ઠાર્થ દાયિને;
સર્વલબ્ધિનિધાનાય, ગૌતમસ્વામિને નમઃ. ૧.

ગુરુ નમસ્કાર

અજ્ઞાનતિમિરાન્ધાનાં, જ્ઞાનાંજન શલાકયા;
નેત્રોન્માલિતયેન, તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ. ૧.

મંગલાષ્ટકમ્

મંગલં ભગવાન્ વીરો, મંગલં જૈતમ પ્રભુઃ;
મંગલં સ્થૂલીભદ્રાધાઃ, જૈનો ધર્મોઽસ્તુ મંગલમ્. ૧.

નાભેયાધાજિનાઃસર્વે, ભરતાધાશ્ચ ચાક્રણુઃ;
કુર્વન્તુ મંગલં સર્વ, વિષ્ણુવઃ પ્રતિવિષ્ણુવઃ. ૨.

નાભિસિદ્ધાર્થ ભપાધા, જિનાનાં પિતરશ્ચ મે;
પાલિતાખંડસામ્રાજ્યા, જનયન્તુ જયં મમ. ૩.

મરુદેવાત્રિશક્ત્યા, વિખ્યાતા જિનમાતર;
ત્રિજગજ્જનિતાનન્દા, મંગલાય ભવન્તુ મે. ૪.

શ્રીપુંડરીકેન્દ્રભૂતિ-પ્રમુખઃ ગણધારિણુઃ;
શ્રુતકેવલિનોઽન્યેપિ, મંગલાનિ દિશન્તુ મે. ૫.

બ્રાહ્મીચન્દનખાલાધા, મહાસત્યો મહત્તરાઃ;
અખંડ શીલલીલાઢ્યા, ચચ્છન્તુ મમ મંગલમ્. ૬.

ચક્રેશ્વરી સિદ્ધાયિકા, મુખ્યાઃ શાસનદેવતાઃ;
સમ્યગ્દશાં વિઘ્નહરા, રચયન્તુ જયશ્રિયમ્. ૭.

કપર્દિમાતંગમુખ્યા; યક્ષા વિખ્યાતાઃવિક્રમાઃ;
જૈનવિઘ્નહરા નિત્યં, દેયાસુર્મંગલાનિ મે. ૮.

યો મંગલાષ્ટકમિદં પઠુધીરધીતે,

પ્રાતર્નરઃ સુકૃત ભાવિત ચિત્તવૃત્તિઃ;

સૌભાગ્યભાગ્યકલિતો ધુતસર્વવિઘ્નો,

નિત્યં સ મંગલમલં લભતે જગત્યામ્. ૯.

मंगल चैत्यस्तुति स्तोत्रम्

नित्ये श्रावणवनाधिवासिभवने प्राते मण्डिते,
 कोटयः सप्त जिनौकसां द्विक्रुता लक्षास्तथा सप्ततिः;
 प्रत्येकं भवनादिषु प्रतिसप्तं स्तुपत्रयं शाश्वतं,
 तत्र श्रीऋषभाद्यो जिनवराः कुर्वन्तु वो मंगलम् १.
 रभ्ये व्यन्तरसत्कर्मभवनगरव्यूहे सुरनोन्नवले,
 श्रौसिद्धायतनानि सन्ति गणुनातीतानि चैत्यानि च;
 तेभ्यः संप्रगुणानि चैत्यभवनान्यन्तः सदा ज्योतिषां,
 तत्र श्रीऋषभाद्यो जिनवराः कुर्वन्तु वो मंगलम् २.
 सौधर्मादिविमानराजेषु तथा त्रैवेयकाण्युत्तर—
 स्वर्गेष्वस्ति सहस्रसप्तनवतिः शुद्धास्त्रयोविंशतिः;
 चैत्यानामलितश्चतुराधकाशीतिश्च लक्षाः सदा,
 तत्र श्रीऋषभाद्यो जिनवराः कुर्वन्तु वो मंगलम् ३.
 वैताढ्येषु शतं च सप्ततियुतं नित्यं तथा विंशति,
 चैत्यानां गणदन्तकेषु नवतिः कुर्वन्निषेषु स्थिताः;
 त्रिंशद्वर्षधरेषु मेरुषु तथाशीतिश्च पञ्चाधिका—
 तत्र श्रीऋषभाद्यो जिनवराः कुर्वन्तु वो मंगलम् ४.
 प्रत्येकं रुच्यकेषु मानुषनगे यत्वारि सत्कुण्डले,
 यत्वार्यायतनानि सन्ति सततं सर्वेषुकाराद्रिषु;
 वक्षस्कारगिरिष्वशीतिरनघा नन्दीश्वरे विंशति—
 तत्र श्रीऋषभाद्यो जिनवराः कुर्वन्तु वो मंगलम् ५.
 वैताढ्ये रथनूपुरादिनगरस्तोमे विदेहेष्वपि,
 क्षेमादिर्नगरप्रज्ञेऽस्ति भरतेऽयोध्या तथैरावते;
 सौम्यं कुण्डपुरं तथा गणपुरी यम्पा च वाणारसी,

તત્ર શ્રીઋષભાદયો જિનવરાઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્. ૬.
અસ્ત્યાનન્દપુરં કલદ્ધિનગરી શ્રીસત્યનામ્ના પુરં,
નાસિકયં ભૃગુકચ્છમંગલપુરં સોપારકં વિશ્રુતમ્;
મોઢેરં મથુરાઽણ્ણિલ્લનગરં શ્રીસ્તમ્ભનં પાવનં,

તત્ર શ્રીઋષભાદયો જિનવરાઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્ ૭.
ખ્યાતોઽષ્ટાપદપર્વતો ગજપદઃ સમ્મેતશૈલાભિધો,
શ્રીમાન્ રૈવતકઃ પ્રસિદ્ધમહિમા શત્રુજયો મણ્ડપઃ;
વૈભારઃ કનકાચલોઽર્ધુદગિરિઃ શ્રીચિત્રકૂટાદયઃ,

તત્ર શ્રીઋષભાદયો જિનવરાઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્. ૮.
દેવાઃ શ્રીઋષભાજિતપ્રભૃતયઃ શ્રીપુણ્ડરીકાદયઃ,
શ્રીમન્તો ભરતેશ્વરપ્રભૃતયઃ શ્રીબાહુબલ્યાદયઃ;
શ્રીમહ્મીમયુધિષ્ઠિરપ્રભૃતયઃ પ્રધુન્નશામ્બાદયઃ,

શ્રીમદ્ગૌતમમુખ્યસાધુયતયઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્. ૯.
યસ્માત્તીર્થમિદં પ્રવૃત્તિમગમત્ શ્રીમત્સુધર્મો ગુરુઃ,
ધન્યો ધન્યમુનિઃ સુકેશલમુનિઃ શ્રીશાલિભદ્રાભિધઃ;
મેતાર્યોઽથ દૃઢપ્રહારિસુયતિમેધો દશાર્ણાભિધઃ,

શ્રીશ્રીમત્કરકણ્ડુમુખ્યયતયઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્ ૧૦.
શ્રીજમ્બુઃ પ્રભવપ્રભુર્ગતભવઃ શય્યંભવઃ શ્રીયશો-
ભદ્રાખ્યઃ શ્રુતકેવલી ચ ચરમઃ શ્રીભદ્રબાહુગુરુઃ;
શીલસ્વર્ણકષોપલઃ સુવિમલઃ શ્રીસ્થૂલિભદ્રઃ પ્રભુઃ,

સર્વેઽધ્યાર્યમહાગિરિપ્રભૃતયઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્. ૧૧.
શ્યામાચાર્યસમુદ્રમંગુસહિતાઃ શ્રીભદ્રગુપ્તાદયઃ,
શ્રીમાન્ સિંહગિરિસ્તથા ધનગિરિઃ સ્વામી ચ વજ્રાભિધઃ;
શ્રીવીરો મુનિરાયરક્ષિતગુરુઃ પુખ્યો ગુરુઃ સ્કન્દિલઃ,

શ્રીદેવદ્વિપુરસ્સરાઃ શ્રુતધરાઃ કુવન્તુ વો મંગલમ્. ૧૨.
 બ્રાહ્મી ચન્દનબાલિકા ભગવતી રાજમતી દ્વાપદી,
 કૌશલ્યા ચ મૃગાવતી ચ સુલસા સીતા સુભદ્રા શિવા;
 કુન્તી શીલવતી નલસ્ય દયિતા ચૂલા પ્રભાવત્યપિ,
 પદ્માવત્યપિ સુન્દરી દિનમુખે કુર્વન્તુ વો મંગલમ્. ૧૩.
 તીતાનાગતવર્તમાનવિષયાઃ સર્વેઽપિ તીર્થંકરાઃ,
 સિદ્ધાઃ સૂરિવરાશ્ચ વાચકવરાઃ સર્વેઽપિ સત્સાધવઃ;
 ધર્મઃ શ્રીજિનપુંગવૈર્નિર્ગદિતો જ્ઞાનાદિરત્નત્રયં,
 શ્રીમન્તો જિનસિદ્ધસાધ્વતિશયાઃ કુર્વન્તુ વો મંગલમ્ ૧૪.
 શાશ્વતાશાશ્વતાન્યેવં, ચૈત્યાનિ પુરુષોત્તમાઃ;
 ભવેવ્યો મંગલં દદુઃ, સ્તુતાઃ શ્રીધર્મસૂરિભિઃ. ૧૫.

શ્રી ગૌતમાષ્ટક સ્તોત્રમ્

શ્રી હન્દ્રભૂતિર્વસુભૂતિપુત્રં, પૃથ્વીભવં ગૌતમગોત્રરત્નમ્;
 સ્તુવન્તિ દેવાસુરમાનવેન્દ્રાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૧.
 શ્રીવર્ધમાનાત્ત્રિપદીમવાપ્ય, મુહૂર્તમાત્રેષુ કૃતાનિ યેન;
 અંગાનિ પૂર્વાણિ ચતુર્દશાપિ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૨.
 શ્રીવીરનાથેન પુરા પ્રણીતં, મન્ત્રં મહાનન્દસુખાય યસ્ય;
 ધ્યાયન્ત્યમી સૂરિવરાઃ સમગ્રાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૩.
 યસ્યાભિધાનં મુનયોઽપિ સર્વે, ગૃણ્ણન્તિભિક્ષાબ્રમણસ્ય કાલે;
 મિષ્ટાન્નપાનામ્બરપૂર્ણકામાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૪.
 અષ્ટાપદાદ્રૌ ગગને સ્વશક્ત્યા, યયૌ જિનાનાં પદવન્દનાય;
 નિશમ્ય તીર્થાતિશયં સુરેભ્યઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૫.
 ત્રિપંચસંખ્યાશતતાપસાનાં, તપઃકૃશાનામપુનર્ભવાય;

અક્ષીણુલઙ્ઘ્યા પરમાન્નદાતા, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૬.
 સદક્ષિણું ભોજનમેવ દેયં, સાધર્મિકં સંઘસપયયેવ;
 કૈવલ્યવસ્ત્રં પ્રદદૌ મુનીનાં, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૭.
 શિવં ગતે ભર્તરિ વીરનાથે, યુગપ્રધાનત્વ-મિહૈવ મત્વા;
 પદ્માભિષેકો વિદધે સુરેન્દ્રે; સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૮.
 ત્રૈલોક્યબીજં, વિજ્ઞાનબીજં, પરમાત્મબીજં પરમેષ્ઠીબીજમ્;
 યન્નામમન્ત્રં વિદધે સુરેન્દ્રે; સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૯.
 શ્રી ગૌતમસ્યાષ્ટકમાદરેણુ, પ્રબોધકાલે મુનિપુંગવા યે;
 પઠન્તિ તે સૂરિપદં સદૈવા-નન્દં લભન્તે સુતરાં ક્રમેણુ. ૧૦.

શ્રી સરસ્વતી (શારદા) સ્તવનમ્

વાગ્દેવતે ભક્તિમતાં સ્વશક્તિ, કલાપવિત્રાસિતવિગ્રહા મે;
 બોધં વિશુદ્ધં ભવતી વિધત્તાં, કલાપવિત્રા સિતવિગ્રહા મે. ૧.
 અંક પ્રવીણા કલહં સપત્રાડકૃતસ્મરેણાડનમતાં નિહન્તુ;
 અંકપ્રવીણા કલહંસપત્રા, સરસ્વતી શશ્વદપોહતાદ્વઃ ૨.
 બ્રાહ્મી વિજેષીષ્ટ વિનિદ્રકુન્દપ્રભાવદાતા ધનગર્જિતસ્ય;
 સ્વરેણુ જૈત્રી ચક્રતુનાં સ્વકીય-પ્રભાવદાતા ધનગર્જિતસ્ય. ૩.
 મુક્તાક્ષમાલા લસદ્દૌષધીશાભિપૂજ્વલા ભાતિ કરે ત્વદીયે;
 મુક્તાક્ષમા લાલસદ્દૌષધીશા, યાં પ્રેશ્ય ભેજે મુનયોઽપિ હર્ષમ્. ૪.
 જ્ઞાનં પ્રદાતું પ્રવણા મમાતિશયાલુનાનાભવપાતકાનિ;
 ત્વં નેમુષાં ભારતિ પુંડરીક, શયા લુનાના ભવ પાતકાનિ. ૫.
 પ્રૌઢપ્રભાવાડસમપુસ્તકેન, ધ્યાતાસિ યેનાઞ્જિજિ વિરાજિહસ્તા;
 પ્રૌઢપ્રભાવાડસમપુસ્તકેન, વિદ્યાસુધાપૂરિમહૂરદુઃખા. ૬.
 તુલ્યં પ્રણામઃ ક્રિયતેઽનધેન મરાલયેન પ્રમદેન માતઃ;
 કીર્તિ પ્રતાપૌ ભુવિ તસ્ય નમ્રેઽમરાલયેન પ્રમદેન માતઃ. ૭.

રુચ્યારવિન્દશ્રમદં કરોતિ વેલં યદીયોડર્યતિ તેડધ્રિયુગ્મં;
 રુચ્યારવિન્દશ્રમદં કરોતિ, સસ્વસ્યગોષ્ઠીં વિદુષાં પ્રવિશ્ય. ૮.
 પાદપ્રસાદાત્તવ રૂપસંપત્, લેખાભિરામો દિતમાનવેશઃ;
 ભવેન્નરઃ સૂકિતભિરંબચિત્રોલ્લેખાભિરામોદિત માનવેશ. ૯.
 સિતાંશુકાંતે નયનાભિરામાં મૂર્તિં સમારાધ્ય ભવેન્મનુષ્યઃ;
 સિતાંશુકાંતે નયનાભિરામાંધકારસૂર્યં ક્ષિતિપાવતંસઃ. ૧૦.
 યેન સ્થિતં ત્વામનુ સર્વતીર્થ્યૈઃ સભાજિતામાનતમસ્તકેન;
 દુર્વાદિનાંનિર્દલિતં નરેન્દ્ર-સભાજિતામાનતમસ્તકેન. ૧૧.

સર્વશવકુત્રવરતામરસાંકલીના,
 માલી ધત્તી પ્રણયમંથરયાદૃશૈવ;
 સર્વશવકુત્રવરતામરસાંકલીના,
 પ્રીણાતુ વિશ્રતયશાઃ શ્રતદેવતા નઃ. ૧૨.
 ક્લૃપ્તરતુતિર્નિબિડભકિતજડત્વકપૃકૈ,
 ગુર્કૈર્ગિરામિતિગિરામધિ દેવતા સા;
 બાલોડ્નુકપ્ય ધતિ રોપયતુ પ્રસાદ,
 સ્મેરદશાં મયિ જિનપ્રભસૂરિવણ્યામ્. ૧૩.

* * *

સરસ્વતી મહાભાગે, વરદે કામ રૂપિણી;
 વિશ્વરૂપી વિશાલાક્ષી, દે વિદ્યા પરમેશ્વરી. ૧.
 સરસ્વતી મયાદ્રષ્ટા, વીણા પુસ્તકધારિણી;
 હંસવાહન સંયુકતા, વિદ્યાદાન વરપ્રદા ૨.

દીર્ઘાક્ષરે સરસ્વતી નમસ્કાર.

(સવૈયા એકત્રીસા)

સિધ્ધારૂપી સાચીદેવા, સારેજીની નીકી સેવા,

રાગે આએ લાગે પાએ, જાગે મોટી માઈ હૈ;
 ચંગી રંગી વીણા વાવે, રાગે સારે રાગે ગાવે,
 હાવે ભાવે સોભા પાવે, જ્ઞાતા જાનકું ગાઈ હૈ.
 હંસી કૈસી ચાલી ચાલે, પૂજી વંદી પીડા ટાલે,
 લીલા સેતી લાલી પાસે, શુદ્ધિ બુદ્ધિ દાઈ હૈ;
 સોહિ વાની નીકી બાની, જાનકું જ્ઞાની પ્રાણી જાની,
 એસી માતા શાતા દાની, ધર્મસોહિ ધ્યાઈ હૈ. ૧.

ચાર મંગલ

સિદ્ધાર્થ ભૂપતિ સોહિ ક્ષત્રિયકુટે, તસધેર ત્રિશલા કામિની એ;
 ગજવર ગામિની પોઢિય ભામિની, ચંદ્ર સુપન લહે જામિની એ,
 જામિની મધ્યે શોભતાં રે, સુપન દેખે બાલ,
 મયગલ વૃષભ ને કેસરી, કમલા કુસુમની માલ;
 હંદુ દિનકર ધ્વજ સુંદર, કલશ મંગલ રૂપ,
 પદ્મસર જલનિધિ ઉત્તમ, અમર વિમાન અનૂપ.
 રત્નનો અંબાર ઉજ્જવલ, વન્દિ નિર્ધૂમ જ્યોત,
 કલ્યાણ મંગલકારી મહા, કરત જગ ઉદ્યોત;
 એ ચંદ્ર સુપન સૂચિત વિશ્વ પૂજીત, સકલ સુખ દાતાર,
 મંગલ પહેલું બોલીએ, શ્રી વીર જગદાધાર. ૧.

મગધ દેશમાં નયરી રાજગૃહિ, શ્રેણિક નામે નરેસરુ એ,
 ધનવર ગુવ્વર ગામ વસે તિહાં, વસુભતિ વિપ્ર મનોહરુ એ;
 મનોહરુ તસ માનિની, પૃથિવી નામે નાર,
 હંદુભૂતિ આદેય છે, ત્રણ પુત્ર તેહને સાર;
 યજ્ઞકર્મ તેણે આદ્યું, બહુ વિપ્રને સમુદાય,
 તેણે સમે તિહાં સમાસયા, ચોવીશમા જિનરાય.

ઉપદેશ તેહનો સાંભલી, લીધો સંજમ ભાર,
 અગીયાર ગણધર થાપીયા, શ્રી વીરે તેણીવાર;
 ઇંદ્રભૂતિ ગુરુ ભગતે થયો, મહાલખિય તણો ભંડાર,
 મંગલ ખીજું બોલીયે, શ્રી ગૌતમ પ્રથમ ગણધાર. ૨.
 નંદ નરિંદનો પાટલી પુરવરે, શકડાલ નામે મંત્રીસરુ એ.
 લાછલદે તસ નારી અનુપમ, શીયલવતી બહુ સુખકરુ એ;
 સુખકરુ સંતાન નવ દોય-પુત્ર પુત્રી સાત,
 શીયલવંતમાં શિરોમણિ, થૂલિભદ્ર જગ વિખ્યાત;
 મોહવશે વેશ્યામંદિર, વસ્યા વર્ષ જ બાર,
 ભોગ ભલી પેરે ભોગબ્યા, તે જાણે સહુ સંસાર.
 શુદ્ધ સંજમ પામી વિષય વામી, પામી ગુરુ આદેશ,
 કોશ્યા વાસે રહ્યા નિશ્ચલ, ડગ્યા નહીં લવલેશ;
 શુદ્ધ શીયલ પાલે વિષય ટાલે, જગમાં જે નરનાર,
 મંગલ ત્રીજું બોલીએ, શ્રીથલિભદ્ર અણુગાર. ૩.

હેમ મણિ રૂપમય ઘડિત અનુપમ,
 જડિત કોશીસાં તેજે ઝગે એ,
 સુરપતિ નિર્માત ત્રણ ગઢ શોભિત,
 મધ્યે સિંહાસન ઝગમગે એ;

ઝગમગે જિત સિંહાસને, વાજિંત્ર કોડાકોડ,
 આર નિકાયના દેવતા, તે સેવે બેહુ કરજોડ;
 પ્રાતિહારજ આઠશું, ચોત્રીશ અતિશયવંત,
 સમવસરણમાં વિશ્વનાયક, શોભે શ્રી ભગવંત.
 સુર અસુર કિન્નર માનવી, બેઠી તે પર્ષદા બાર,
 ઉપદેશ દે અરિહંતજી, ધર્મના ચાર પ્રકાર;
 દાન શીયળ તપ ભાવનાએ, ટાલે સખલાં કર્મ

મંગલ ચોથું બોલીયે, જગમાંહે શ્રી જિન ધર્મ.
એ ચાર મંગલ નિત્ય ગાવશે જે, પ્રભાતે ધરી પ્રેમ,
તે કોડિ મંગલ નિત્ય પામશે, ઉદયરત્ન ભાંખે એમ. ૪.

શ્રી નવકાર મંત્રનો છંદ.

દુહા

- વંછિત પૂરે વિવિધ પરે, શ્રી જિન શાસન સાર;
નિશ્ચે શ્રી નવકાર નિત્ય, જપતાં જય જયકાર. ૧.
- અડસઠ અક્ષર અધિક ફલ, નવપદ નવે નિધાન;
વીતરાગ સ્વયં મુખ વદે, પંચ પરમેષ્ઠિ પ્રધાન. ૨.
- એક જ અક્ષર એક ચિત્ત, સમર્થા સંપત્તિ થાય;
સંચિત સાગર સાતનાં, પાતક દૂર પલાય. ૩.
- સકલ મંત્ર શિર મુકુટમણિ, સદ્ગુણ ભાષિત સાર;
સો ભવિયાં મન શુદ્ધસું, નિત્ય જપીયે નવકાર. ૪.

છંદ

- નવકાર થકી શ્રીપાલ નરેશર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ;
સમશાન વિષે શિવનામ કુમરને, સોવન પુરિસો સિદ્ધ;
નવલાખ જપંતા નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર; ૫.
- સો ભવિયાં ભકતે ચોખે ચિત્તે, નિત્યે જપીયે નવકાર.
- બાંધી વડશાખા શિકે બેસી, હેઠળ કુંડ હુતાશ;
તસ્કરને મંત્ર સમર્થો શ્રાવકે, ઊડ્યો તે આકાશ;
વિધિ રીતે જપતાં અહિ વિષ ટાલે, ઢાલે અમૃતધાર. સો. ૬.
- બીજેરા કારણ રાય મહાબલ, વ્યંતર દુષ્ટ વિરોધ;
જેણે નવકારે હત્યા ટાળી, પામ્યો યક્ષ પ્રતિબોધ;
નવલાખ જપંતાં થાયે જિનવર, ઇસ્યો છે અધિકાર. સો. ૭.

પાલ્લવપતિ શીખ્યો મુનિવર પાસે, મહામંત્ર મન શુદ્ધ;
 પરભવ તે રાજસિંહ પૃથિવીપતિ, પામ્યો પરિગલ રિદ્ધ.
 એ મંત્ર થજી અમરાપુર પહોતો, ચારુદત્ત સુવિચાર સો ૮.
 સંન્યાસી કાશી તપ સાધતો, પંચાગ્નિ પરજલે;
 દીઠો શ્રી પાસકુમારે પન્નગ, અધબલતો તે ટાલે;
 સંભલાવ્યો શ્રીનવકાર સ્વયંમુખ, ઇંદ્રભવન અવતાર. સો ૯.
 મન શુદ્ધે જપતાં મયણાસુંદરી, પામી પ્રીય સંયોગ;
 ધણે ધ્યાન થકી કુષ્ઠ ટલ્યો ઊંઝરનો, રક્તપિત્તનો રોગ.
 નિશ્ચેશું જપતાં નવનિધિ થાયે, ધર્મતણો આધાર સો ૧૦.
 ઘટમાંહિ કૃષ્ણ ભુજંગમ ઘાલ્યો, વરણી કરવા ઘાત;
 પરમેષ્ઠિ પ્રભાવે હાર પુલનો, વસુધા માંહિ વિખ્યાત
 કલાવતિએ પિંગલ કીધો, પાપતણો પરિહાર સો ૧૧.
 ગયણાં ગણ જાતિ રાખી ગ્રહીને, પાડી બાણ પ્રહાર;
 પદ પંચ સુણતાં પાંડુપતિ વર, તે થઈ કુંતા નાર;
 એ મંત્ર અમુલખ મહિમા મંદિર, ભવ દુઃખ ભંજણહાર. સો. ૧૨.
 કંબલ સંબલે કાદવ કાઢ્યા, શકટ પાંચશે માન;
 દીધે નવકારે ગયા દેવલોકે, વિલસે અમર વિમાન;
 એ મંત્ર થકી સંપત્તિ વસુધા લહી, વિલસે જૈન વિહાર. સો. ૧૩.
 આગે ચોવીશી હુધ અનંતી, હોશે વાર અનંત;
 નવકાર તણી કોઈ આદિ ન જાણે, એમ ભાષે અરિહંત;
 પૂરવ દિશિ ચારે આદિ પ્રપંચે, સમર્થા સંપત્તિ સાર. સો ૧૪.
 પરમેષ્ઠિ સુરપદ તે પાણ પામે, જે કૃત કર્મ કઠોર;
 પુંડરીકગિરિ ઉપર પ્રત્યક્ષ પેખો, મણિધર ને એક મોર;
 સહગુરુ સન્મુખ વિધિયે સમરંતાં, સફળ જનમ સંસાર. સો. ૧૫.

શુભિકારોપણ તરુકર કીધી, લોહખુરો પ્રસિદ્ધ;
 તિહાં શેઠે નવકાર સુણાવ્યો, પામ્યો અમરની રિદ્ધ;
 શેઠને ધર આવી વિદ્ધ નિવાર્યાં, સુરે કરી મનોહાર સોં ૧૬.
 પંચ પરમેષ્ટિ જ્ઞાન જ પંચહ, પંચ દાન ચારિત્ર;
 પંચ સજ્જાય મહાવ્રત પંચહ, પંચ સમિતિ સમકિત;
 પંચ પ્રમાદ વિષય તજે પંચહ, પાલો પંચાચાર. સોં ૧૭.

કલશ-છપ્પય

નિત્ય જપીયે નવકાર, સાર સંપત્તિ સુખદાયક;
 સિદ્ધ મંત્ર એ શાશ્વતો, એમ જપે શ્રી જગનાયક;
 શ્રી અરિહંત સુસિદ્ધ, શુદ્ધ આચાર્ય ભણી જે;
 શ્રી ઉવજ્જાય સુસાધુ, પંચ પરમેષ્ટિ થુણી જે;
 નવકાર સાર સંસાર છે, કુશલલાભ વાચક કહે;
 એક ચિત્તે આરાધતાં, વિવિધ ઋદ્ધિ વાંછિત લહે. ૧૮.

શ્રી મહાવીરજિન છંદ

સેવો વીરને ચિત્તમા નિત્ય ધારો,
 અરિ ક્રોધને મનથી દૂર વારો;
 સંતોષ વૃત્તિ ધરો ચિત્ત માંહિ,
 રાગ દ્વેષથી દૂર થાઓ ઉછાહિં. ૧.
 પડ્યા મોહના પાસમાં જેહ પ્રાણી,
 શુદ્ધ તત્વની વાત તેણે ન જાણી;
 મનુ જન્મ પામી વૃથા કાંગમો છે,
 જૈનમાર્ગ છંડી ભુલા કાંભમો છે. ૨.
 અલોભી અમાની નિરાગી તજે છે,
 સલોભી સમાની સરાગી ભજે છે;

- હરિહરાદિ અન્યથી શું રમે છે,
 નદી ગંગ મુકી ગલીમાં પડે છે. ૩.
- કેમ દેવ હાથે અસિ ચક્રધારા,
 કેમ દેવ ધાલે ગલે રૂંદ માલા;
 કેમ દેવ ઉત્સર્ગે રાખે છે વામા,
 કેમ દેવ સાથે રમે વૃંદ રામા. ૪.
- કેમ દેવ જપે લેખ જપમાલા,
 કેમ માંસભક્ષી મહા વીકરાલા;
 કેમ યોગિણી ભોગિણી ભોગ રાગે,
 કેમ રૂદ્રાણી છાગનો હોમ માગે. ૫.
- ધસા દેવ દેવી તણી આશ રાખે,
 તદા મુક્તિના સુખને કેમ આપે;
 જદા લોભના થોકનો પાર નાવ્યો,
 તદા મધનો ખિંદુઓ મન ભાવ્યો. ૬.
- જેહ દેવતાં આપણી આશ રાખે,
 તેહ પિંડને મનશું લેઅ આપે;
 દીન હીનની ભીડ તે કેમ ભાંજે,
 પુટા ઢોલ હોયે કહે કેમ વાંજે. ૭.
- અરે મૂઢબ્રાતા ભજે મોક્ષ દાતા,
 અલોભી પ્રભુને ભજે વિશ્વખ્યાતા;
 રત્નચિંતામણી સારિખો એહ સાચો,
 કલંકી કાચના પિંડશું મત રાચો. ૮.
- મંદ બુદ્ધિ જેહ પ્રાણી કહે છે,
 સવિ ધર્મ એકત્વ ભૂલો ભમે છે;

કીહાં સર્પવા ને કીહાં મેરુ ધીરં,
 કીહાં કાયરા ને કીહાં શુરવીરં. ૯.
 કીહાં સ્વર્ણથાલં કીહાં કુંભખંડં,
 કીહાં કોદ્રવાને કીહાં ખીરમંડં;
 કીહાં ખીરસિંધુ કીહાં ક્ષારનીરં,
 કીહાં કામધેનુ કીહાં છાગ ખીરં, ૧૦.
 કીહાં સત્યવાચ્યા કીહાં કુડવાણી,
 કીહાં રંક નારી કીહા રાયરાણી;
 કીહાં નારકીને કીહાં દેવભોગી,
 કીહાં ઇંદ્ર દેહી કીહાં કુષ્ટરોગી. ૧૧.
 કીહાં કર્મધાતી કીહાં કર્મ ધારી,
 નમો વીરસ્વામી ભજો અન્ય વારી;
 હસી સેજમાં સ્વપ્નથી રાજ્ય પામી,
 રાચે મંદ્યુદ્ધિ ધરિ જેહ સ્વામી. ૧૨.
 અથિર સુખ સંસારમાં મત્ત માચે,
 તે જના મૂઢમાં શ્રેષ્ઠ શું ઇષ્ટ છાજે;
 તજો મોહ માયા હરો હંભરોષી,
 સજો પુણ્ય પોષી ભજો તે અરોષી. ૧૩.
 ગતિ ચાર સંસાર અપાર પામી,
 આવ્યા આશધારી પ્રભુ પાય સ્વામી;
 તુંહી તુંહી તુંહી પ્રભુ પરમરાગી,
 ભવ ફેરની શૃંખલા મોહ ભાંગી. ૧૪.
 માનો વીરજી અર્જ હો એક મોરી,
 દીજે દાસકું સેવના ચરણ તોરી.

પુણ્ય ઉદ્ય હુઓ ગુરુ આજ મેરો,
વિવેક લહો મેં પ્રભુ કર્શી તેરો. ૧૫.

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વજિન છંદ

સેવો પાસ શંખેશ્વરો મન શુદ્ધે,
નમો નાથ નિશ્ચે કરી એક બુદ્ધે;

દેવી દેવતાં અન્યને શું નમો છો ?

અહો ? ભવ્ય લોકો ભૂતા કાં ભમો છો ? ૧.

ત્રિલોકના નાથને શું તજો છો ?

પડ્યા પાસમાં ભૂતને કાં ભજો છો ?

સુરધેનુ છંડી અન્ન શું જયો છો ?

મહાપંથ મુકી કુપંથે વ્રજો છો ? ૨.

તજો કોણ ચિંતામણિ કાચ માટે ?

ગ્રહ કોણ રાસભને હસ્તિ સારે ?

સુરદ્રુમ ઉખાડી કોણ આક વાવે ?

મહામૂઠ તે આકુલા અંત પાવે. ૩.

કીઠાં કાંકરો ને કીઠાં મેરુ શૃંગાં ?

કીઠાં કેસરી ને કીઠાં તે કુરંગાં ?

કીઠાં વિશ્વનાથ કીઠાં અન્ય દેવા ?

કરો એક ચિતે પ્રભુ પાસ સેવા. ૪.

પૂજે દેવી પ્રભાવતી પ્રાણનાથં,

સહુ જીવને જે કરે છે સનાથં;

મહાતત્ત્વ જાણી સદા જેક ધ્યાવે,

તેના દુઃખ દારિદ્ર દૂરે પળાવે. ૫.

પામી માનુષોને વૃથા કાં ગમો છો ?

કુશીલે કરી દેહને કાં દમો છે ?
 નહીં મુક્તિવાસં વિના વીતરાગં,
 ભળે ભગવંતં તળે દષ્ટિરાગં. ૬.
 ઉદયરત્ન ભાષે સદા હિત આણી,
 દયા ભાવ કોળે પ્રભુ દાસ જાણી;
 આજ માહરે મોતીડે મેહ વુઝ્યા,
 પ્રભુ પાસ શંખેશ્વરો આપ તુઝ્યા. ૭.

શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન છંદ

(પ્રભાતી)

પાસ શંખેશ્વરા સાર કર સેવકા, દેવકાં એવડી વાર લાગે ?
 કોડી કરનેડી દરબાર આગે ખડા, ઠાકુરા ચાકુરા માન માગે. ૧.
 પ્રગટ થા પાસજી મેલી પડદો પરો, મોડ અસુરાણુને આપ છેડો;
 મુજ મહિરાણુ મંજુષમાં પેસીને, ખલકના નાથજી બંધ ખોલો. ૨.
 જગતમાં દેવ જગદીશ તું જાગતો, એમશું આજ
 જિનરાજ ઊંધે ?

મોટા દાનેશ્વરી તેહને દાખીએ, દાન દે જોહ જગ કાળ મોંધે. ૩.
 ભીડ પડી જાહવા જોર લાગી જરા, તત્ક્ષણે ત્રિકમે
 તુજ સંભાર્યો;
 પ્રગટ પાતાળથી પલકમાં તેં પ્રભુ, ભકતજન તેહનો
 ભય નિવાર્યો. ૪.

આહિ અનાહિ અરિહંત તું એક છે, દીનહયાળ છે કોણ દુજો ?
 ઉદયરત્ન કહે પ્રગટ પ્રભુ પાસજી, પામી ભયભંજનો એહ પળે. ૫.

શ્રી ગૌતમસ્વામીના છંદ

વીર જિનેસર કરો શિષ્ય, ગૌતમ નામ જપો નિશહિશ;

- જે કીજે ગૌતમનું ધ્યાન, તો ધર વિલસે નવે નિધાન. ૧.
 ગૌતમ નામે ગિરિવર ચઢે, મનવાંછિત હેત્રા સંપન્ને;
 ગૌતમ નામે નાવે રોગ, ગૌતમ નામે સર્વ સંયોગ. ૨.
 જે વેરી વિરુચ્યા વંકડા, તસ નામે નાવે દુઃકડા;
 ભૂત પ્રેત નવિ મંડે પ્રાણ, તે ગૌતમના કરું વખાણ. ૩.
 ગૌતમ નામે નિર્મલ કાય, ગૌતમ નામે વાર્ધે આય;
 ગૌતમ જિનશાસન શણગાર, ગૌતમ નામે જ્યજ્યકાર. ૪.
 શાળ દાળ સુરહા ધૃત ગોળ, મનવાંછિત કાપડ તંબોલ;
 ધર સુચરણી નિર્મળ ચિત્ત, ગૌતમ નામે પુત્ર વિનીત. ૫.
 ગૌતમ ઉદ્યો અવિચળ ભાણ, ગૌતમ નામ જપો જગજાણ;
 મ્હોટા મંદિર મેરુ સમાન, ગૌતમ નામે સક્ષળ વિહાણ. ૬.
 ધર મયગલ ઘોડાની જોડ, વારુ પહોંચે વંછિત કોડ;
 મહિયલ માને મોટા રાય, જે ત્રુકે ગૌતમના પાય. ૭.
 ગૌતમ પ્રણમ્યા પાતક ટળે, ઉત્તમ નરની સંગત મળે;
 ગૌતમ નામે નિર્મલ જ્ઞાન, ગૌતમ નામે વાર્ધે વાન. ૮.
 પુણ્યવંત અવધારોસહુ, ગુરુ ગૌતમના ગુણ છે બહુ;
 કહે લાવણ્યસમય કરજોડ, ગૌતમ તુઠે સંપત્તિ કોડ. ૯.

ગૌતમ સ્વામી પ્રભાતિ છંદ

રાગ પ્રભાતી

માત પૃથ્વીસુત પ્રાત ઉઠી નમો, ગણધર ગૌતમ નામ ગેલે;
 પ્રહસમે પ્રેમ શું જોઈ ધ્યાતાં સદા, ચઢતી કલા હોય વંશ
 વેલે. માં ૧. વસુભૂતિ નંદન વિશ્વજન વંદન, દુરિત
 નિકંદન નામ જોઈનું; અભેદપુદ્ગે કરી ભવિજન જે ભજે,
 પુણ્ય પહોંચે સહી ભાગ્ય તેહનું. માં ૨. સુરમણિ જે

ચિંતામણિ સુરતરુ, કામિત પુરણ કામધેનુ; એહ જ ગૌતમ તણુંધ્યાન હૃદયે ધરો, જોહ થકી અધિક નહીં મહાત્મ્ય કેહનું. માં ૩. જ્ઞાન બલ તેજ ને સકલ સુખ સંપદા, ગૌતમ નામથી સિદ્ધિ પામે; અખંડ પ્રચંડ પ્રતાપ હોય અવનીમાં, સુરનર જોહને શીશ નામે. માં ૪. પ્રણવ આદે ધરી માયા બીજે કરી, સ્વમુખે ગૌતમ નામ ધ્યાવે; કોડિ મન કામના સકલ વેગે ફેલે, વિધન વૈરી સર્વે દૂર જાવે. ૫. દુષ્ટ દૂરે ટલે સ્વજન મેળો મળે, આધિ ઉપાધિને વ્યાધિ નાસે; ભૂતને પ્રેતનાં જોર ભાંજે વહી, ગૌતમ નામ જપતાં ઉદ્ધારાસે. માં ૬. તીર્થ અષ્ટાપદે આપ લખ્યે જઈ, પન્નરસેં ત્રણને દિખ્ય દીધી; અહમ પારણે તાપસ કારણે, ક્ષીર લખ્યે કરી અખટ કીધી. માં ૭. પર્યાસ વરસ લગે ગૃહવાસે વસ્યા, વરસે વળી ત્રીશ કરી વીર સેવા; બાર વરસાં લગે કેવલ ભોગવ્યું, ભક્તિ જોહની કરે નિત્ય દેવા. માં ૮. મહિયલ ગૌતમગૌત્ર મહિમાનિધિ, ઋદ્ધિને સિદ્ધિ સુખ કીર્તિદાઈ; ઉદયજસ નામથી અધિક લીલા લહે, સુજસ સૌભાગ્ય દોલત સવાઈ. માં ૯.

સોળસતીના મહા માંગલિક છંદ

આદિનાથ આદે જિનવર વંદી, સફળ મનોરથ કીજ્યે એ; પ્રભાતે ઊઠી માંગલિક કામે, સોળસતીનાં નામ લીજ્યે એ. ૧. બાળકુમારી જગહિતકારી, બ્રાહ્મી ભરતની બહેનડીએ; ઘટઘટ વ્યાપક અક્ષરરૂપે, સોળ સતી માંહે જે વડી એ. ૨. બાહુબળ ભગિની સતીય શિરોમણી, સુંદરી નામે ઋષભ સુતા એ;

અંક સ્વરૂપી ત્રિભુવનમાંહે, જેહ અનુપમ ગુણજુતા એ. ૩.
અંદનબાળાબાળપણથી, શીયલવતી શુદ્ધ શ્રાવિકા એ;
અદના બાકુલા વીર પ્રતિલાભ્યા,

કેવલ લહી વ્રત ભાવિકા એ. ૪.

ઉગ્રસેન ધુઆ ધારિણી નંદની, રાજમતી નેમ વદ્ધભા એ;
જેઝન વેશે કામને જીત્યો, સંયમ લેધ દેવ દુદ્ધભા એ. ૫.
પંચ ભરતારી પાંડવનારી, દુષ્ટ તનયા વખાણીએ એ;
એકસે આઠે ચીર પુરાણાં, શીયલ મહિમા તસ જાણીએ એ. ૬.
દશરથ નૃપની નારી નિરૂપમ, કૌશલ્યા કુલચંદ્રિકા એ;
શીયલ સલુણી રામ જનેતા, પુણ્યતણી પ્રણાલિકા એ. ૭.
કૌશાંબિક ઠામે શતાનિક નામે, રાજ્ય કરે રંગ રાજ્યો એ;
તસ વર વરણી મૃગાવતી સતી, સુર ભુવને જસ ગાજ્યો એ. ૮.
સુલસા સાચી શીયલે ન કાચી, રાચી નહી વિષયારસે એ;
મુખડું જેતાં પાપ પલાએ, નામ લેતાં મન ઉલ્લસે એ. ૯.
રામ રઘુવંશી તેહની કામિની, જનક સુતા સીતા સતી એ;
જગ સહુ જાણે ધીજ કરંતાં, અનલ શીતલ થયો

શીયલથી એ. ૧૦.

કાચે તાંતણે ચાલણી બાંધી, કુવા થકી જલ કાઢીયું એ;
કલંક ઉતારવા સતીય સુભદ્રા, અંપા બાર ઉવાડીયું એ. ૧૧.
સુરનર વંદિત શીયલ અખંડિત, શિવા શિવપદ ગામિની એ;
જેહને નામે નિર્મલ થઈ એ, બલિહારી તસ નામની એ. ૧૨.
હસ્તિનાગપુરે પાંડુ રાયની, કુંતા નામે કામિની એ;
પાંડવ માતા દશે દશારહની, બહેન પતિવ્રતા પદ્મિની એ. ૧૩.
શીયલવતી નામે શીલવ્રત ધારિણી, ત્રીવિધે તેહને વંદિયે એ;
નામ જપંતા પાતક જાયે, દરિશણ દુરિત નિકંદીયે એ. ૧૪.

નિષિધા નગરી નલહ નરિંદની, દમયંતી તસ ગેહિની એ;
સંકટ પડતાં શીયલ જ રાખ્યું, ત્રિભુવન કીર્તિ જેહની એ. ૧૫.
અનંગ અજતા જગજન પૂજતા, પુષ્પચુન્નાને પ્રભાવતીએ;
વિશ્વ વિખ્યાતા કામિતદાતા, સોલમી સતી પદ્માવતીએ. ૧૬.
વીરે ભાખી શાસ્ત્રે શાખી, ઉદયરત્ન ભાષે મુદાએ;
વહાણું વાતાં જે નર ભણશે, તે લેશે સુખ સંપદા એ. ૧૭.

કિં કપુરમયં સુધારસમયં કિં ચન્દ્રોચિર્મયં, કિં લાવણ્યમયં
મહામણિમયં કારુણ્યકેલિમયમ્; વિશ્વાનન્દમયં મહોદયમયં
શોભામયં ચિન્મયં, શુક્લધ્યાનમયં વપુર્જિનપતેભુયાદ્ભવા-
લમ્બનમ્. ૧. પાતાલ કલયન્ ધરાં ધવલયન્નાકાશમાપુરયન્-
દિક્ચક્રં કમયન્ સુરાસુરનરશ્રેણીંચ વિસ્માપયન્; બ્રહ્માંડ
સુખયન્ જલોનિ જલધેઃ કેનચ્છન્ના લોતયન્, શ્રીચિન્તામણિ
પાર્શ્વસંભવયશોહંસશ્ચિરંરાજતે ૨. પુણ્યાનાં વિપણિસ્તમો,
દિનમણિઃ, કામેભકુમ્ભસૃણિ, મોક્ષે નિસ્સરણિઃ સુરેન્દ્રકરણી
જ્યોતિઃપ્રભાસારણિઃ, દાને દેવમણિર્નતોત્તમજનશ્રેણિઃ કૃપા-
સારણી, વિશ્વાનન્દસુધાઘૃણિર્ભવભિદે; શ્રીપાર્શ્વચિન્તામણિઃ.
૩. શ્રી ચિન્તામણિપાર્શ્વવિશ્વજનતાસંજવનસ્ત્વં મયા,
દૃષ્ટસ્તાત તતઃ શ્રિયઃ સમભવન્નાશકમાચ્ચક્રિણઃ; મુક્તિઃ
કીડતિ હસ્તયોર્બહુવિધં સિદ્ધં મનોવાંછિતં, દુર્દૈવં દુરિતંચ
દુર્દિનભયં કષ્ટં પ્રણુષ્ટં મમ ૪. યસ્યપ્રોઢતમપ્રતાપતપનઃ
પ્રોદામધામા જગ-જજંવાલઃ કલિકાલકેલિદત્તનો મોહાન્ધ-
વિઘ્વંસકઃ; નિત્યોદ્યોતપદં સમસ્તકમલાકેલિગૃહં રાજતે,
સશ્રીપાર્શ્વજિનો જનેહિતકૃતૌ ચિન્તામણિઃ પાતુ મામ્. ૫.
વિશ્વવ્યાપિતમો હિનસ્તિ તરણિર્ભાલોપિ કલ્પાદ્કુરો દારિદ્રાણિ
મન્મવલ્લી હરિશિશુઃ કાષ્ઠાનિ વન્હેઃ કણઃ, પીયુષસ્ય લલ્લોપિ

રોગનિવહં, યદ્વત્તથા તે વિભો, મૂર્તિઃ સ્પૃતિ મતી સતી
 ત્રિજગતીકષાનિ હતુર્ ક્ષમા ૬. શ્રી ચિન્તામણીમન્ત્રમૌકૃતિ-
 યુતંઠ્ઠીકારસારાશ્રિતં શ્રીમહ્નમિઉણપાસકલિતં, ત્રૈલોક્ય-
 વશ્યાવહમ્ દ્વેધાભતવિષાપહં વિષહરં શ્રેયઃપ્રભાવાસ્પદં
 સોહસ્રાસં વસહાંકિતં જિન પુલિંગા-નન્દનં દેહિનામ્. ૭.
 ઠ્ઠીશ્રીકારવરં નમોક્ષરપરંધ્યાયન્તિ યં યોગીનોહત્પદ્મે વિનિવેશ્ય-
 પાર્શ્વમધિપંચિન્તામણિસંજ્ઞકમ્ ભાલે વામભુજે ચ નાભિ
 કર્યોભૂયો ભુજે દક્ષિણે પશ્ચાદ્દષ્ટ દલેષુતેશિવપદંદ્વિભવૈ-
 ર્યાન્ત્યહો. ૮. નો રોગા નૈવ શોકા ન, કલહ કલના નારિમા-
 રિપ્રચારા નૈવાંધ્યંનાસમાધિર્નચ દુરદુરિતે દુષ્ટદારિદ્રતાનો નો
 શાકિન્યો શ્રહા નો ન હરિકરિગણ વ્યાસ વેતાલ-જ્ઞલા, જ્ઞયન્તે
 પાર્શ્વચિન્તામણિનતિવશતઃ પ્રાણિનાં ભક્તિભાજમ્. ૯.
 ગીર્વાણુદુમધેનુકુમ્ભમણ્યસ્તસ્યાંગણેરંગિણો-દેવાદાનવમાનવાઃ
 સવિનયઃ, તસ્મૈ હિતંધ્યાયિનઃ, લક્ષ્મીસ્તસ્ય વશા વશૈવ
 ગુણીનાં, બ્રહ્માંડ સંસ્થાયિની શ્રીચિન્તામણિપાર્શ્વનાથમનિશં-
 સંસ્તૌતિયોધ્યાયતે ૧૦. ઇતિ જિનપતિપાર્શ્વઃ, પાર્શ્વપાર્શ્વખ્ય-
 યક્ષઃ, પ્રહસિતદુરિતૌઘઃપ્રીણિતપ્રાણિસંઘઃ ત્રિભુવનજનવાંછા-
 દાનચિન્તામણિકઃ શિવપદતરૂખીજં ળોધિખીજં દદાતુ ૧૧.

જિનેન્દ્રદર્શન સ્તુતિઓ.

દર્શનાત્ દુરિતધ્વંસી, વંદનાત્ વંછિતપ્રદઃ;

પૂજનાત્ પુરકઃ શ્રીણાં; જિનઃસાક્ષાત્ સુરદ્રુમઃ. ૧

દર્શનં દેવ દેવસ્ય, દર્શનં પાપ નાશનં;

દર્શનં સ્વર્ગસોપાનં, દર્શનં મોક્ષ સાધનં. ૨

સરસ શાંતિ સુધારસ સાગરં, શુચિતરં ગુણરત્ન મહાગરં;
ભવિકપંકજબોધદિવાકરં, પ્રતિદિનં પ્રણુમામિ જીનેશ્વરં. ૩
ચિદાનંદ સ્વરૂપાય; રૂપાતીતાય તાયિને;
પરમજ્યોતિષે તસ્મૈ, નમઃ શ્રી પરમાત્મને. ૪
યસ્ય સંકલેશજનનો, રાગો નાસ્ત્યેવ સર્વથા;
ન ચ દ્વેષોપિ સત્ત્વેષુ, શમેન્ધન દાવાનલઃ. ૫
ન ચ મોહોપિ સત્જ્ઞાન, ચ્છાદનોશુદ્ધવૃત્તિકૃત;
ત્રિલોકજ્યાતઃ મહિમા, મહાદેવઃ સ ઉચ્યતે. ૬
એવાંભતાય શાંતાય, કૃતકૃત્યાય ધીમતે;
મહાદેવાય સતતં, સમ્યગભક્ત્યા નમોનમઃ. ૭
ઐંદ્રશ્રેણીનતા પ્રતાપભવનં, ભવ્યાંગી નેત્રામૃતં,
સિદ્ધાંતોપનિષદ્ વિચાર ચતુરૈઃ, પ્રીત્યા પ્રમાણિકૃતા;
મૂર્તિઃ સ્ફુર્તિમતિઃ સદા વિજયતે, જૈનેશ્વરી વિસ્ફુરન્,
મોહોન્માદ ધનપ્રમાદ મદિરા, મતૈરનાલોકિતા. ૮

અઘાભવત્ સફલતા નયનદ્વયસ્ય,

દેવ ! ત્વદીય ચરણાંબુજવીક્ષણેન;

અથ ત્રિલોકતિલક ! પ્રતિભાસતે મે,

સંસારવારિધિરયં ચુલ્લુકપ્રમાણુઃ. ૯

તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ !

તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય;

તુભ્યં નમઃ સ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય;

તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિશોષણાય. ૧૦

પૂર્ણાનંદમયં મહોદયમયં કૈવલ્યચિદગ્મય,

રૂપાતીતમયં સ્વરૂપરમણું સ્વાભાવિકીશ્રીમયમ્;

જ્ઞાનોદ્યોતમયં કૃપારસમયં સ્યાદ્વાદવિદ્યાલયમ્,

- શ્રીસિદ્ધાયલતીર્થરાજમનિશં વંદેહમાદીશ્વરમ્. ૧૧
- નેત્રાનંદકરી ભવોદાધતરી શ્રેયસ્તરોર્મજરી,
શ્રીમહ્યર્મમહાનરેન્દ્રનગરી વ્યાપહલતાધૂમરી;
હર્ષોત્કર્ષશુભપ્રભાવલહરી, રાગદ્વિષાં જિત્વરી,
મૂર્તિઃ શ્રીજિનપુંગવસ્ય ભવતુ, શ્રેયસ્કરી દેહિનામ્. ૧૨
- જય સ્વામિન્! જિનાધીશ! જય દેવ! જગત્પ્રભો!
જય ત્રેલોક્યતિલક! જય સંસારતારણુ! ૧૩
- સ્વામિનામપિ યઃ સ્વામી, ગુરુણામપિ યો ગુરુઃ
દેવાનામપિ યો દેવ-સ્તસ્મૈ તુભ્યં નમો નમઃ ૧૪
- નમો દુર્વારરાગાદિ-વૈરીવારનિવારિણે;
અહંતે યોગીનાથાય, મહાવીરાય તાયિને. ૧૫
- કલ્યાણપાદપારામં, શ્રુતગંગાહિમાચલમ્;
વિશ્વાંભોજરવિં દેવં, વંદે શ્રીજ્ઞાતનંદનમ્. ૧૬
- પાંતુ વઃ શ્રીમહાવીર-સ્વામિનો દેશનાગિરઃ
ભવ્યાનામાંતરમલ-પ્રક્ષાલનજલોપમાઃ ૧૭
- પ્રશમરસનિમગ્નં, દ્રષ્ટિયુગ્મં પ્રસન્નમ્;
વદનકમલમંકઃ, કામિનીસંગશૂન્યઃ;
કરયુગમપિધત્તે શસ્ત્રસંબંધવંધ્યમ્,
તદસિ જગતિ દેવો વીતરાગસ્ત્વમેવ, ૧૮
- અથ મે સક્લં જન્મ, અથ મે સક્લા ક્રિયા;
અથ મે સક્લં ગાત્રં. જિનેન્દ્ર! તવ દર્શનાત્. ૧૯
- નિત્યાનંદપદપ્રયાણુસરણી, શ્રેયોવનીસારિણી,
સંસારાણુવતારણૈકતરણી; વિશ્વર્ધિવિસ્તારિણી;
પુણ્યાંકુરભરપ્રરોહધરણી, વ્યામોહસંહારિણી,
પ્રોત્યૈ કસ્ય ન તેઽપિલાત્તિહરણી, મૂર્તિર્મનેહારિણી. ૨૦

અથ મે કર્મસંઘાતં, વિનષ્ટં ચિરસંચિતમ્,
દુર્ગત્યાપિ નિવૃત્તોઽહં, જિનેન્દ્રં તવ દર્શનાત્.
નહિ ત્રાતા નહિ ત્રાતા નહિ ત્રાતા જગત્રયે,
વીતરાગસમો દેવો, ન ભૂતો ન ભવિષ્યતિ.

ન કોપો ન લોભો ન મનં ન માયા,
ન હાસ્યં ન લાસ્યં ન ગીતં ન કાન્તા
ન આપત્ય શત્રોર્ન મિત્રં કસત્રમ્ :
ત્વમેકં પ્રપદ્યે જિન દેવદેવમ્.

અન્યથા શરણું નાસ્તિ, ત્વમેવ શરણું મમ
તસ્માત્ કારણ્યભાવેન, રક્ષ રક્ષ જિનેશ્વર
પાતાલે યાનિ બિંબાનિ, યાનિ બિંબાનિ ભૂતલે
સ્વર્ગોઽપિ યાનિ બિંબાનિ, તાનિ વંદે નિરંતરમ્
કસૈવ ચન્દ્રસ્ય કલંકમુકતા મુકતાવલિશ્ચાઝગુણપ્રપન્ના
જગત્ર્ય સ્યાભિમતં દદાના, જૈનેશ્વરી કલ્પસતેવ મૂર્તિઃ
ધન્યોઽહં કૃતપુણ્યોઽહં, નિસ્તીર્ણોઽહં ભવાણ્વાત્ ;
અનાદિભવકાન્તારે, દૃષ્ટો યો ન શ્રુતો મયા.

જીનેશ્વર દર્શન મહિમા ફળ

યાસ્યામ્યાયતનં જિનસ્ય લભતે. ધ્યાયંશ્ચતુર્થં ફલમ્,
ષષ્ટં ચોત્થિત ઉચ્ચતોષ્ટમમથો, ગન્તું પ્રવૃત્તો ધ્વનિઃ
શ્રદ્ધાભુ દર્શનમ્ બહિર્જિનગૃહાન્પ્રાપ્તસ્તતો દ્વાદશમ્,
મધ્યે પાક્ષિક માક્ષિતે જિનપતૌ માસોપવાસં ફલમ્.

૧. દર્શન ભાવના

દુહા

પ્રભુ પૂજન હું ચલ્યો દશર ચંદન ધનસાર :

- નવ અંગે પૂજા કરી, સક્ત કરેં અવતાર. ૧
- પાંચ કોડીને પુલકે, પામ્યા દેશ અઢાર;
- કુમાળપાળ રાજા થયા વત્યો જયજયકાર. ૨
- શ્રી જિનેશ્વર પૂજના, ઉત્કૃષ્ટે પરિણામ,
- કરતાં કેમ જીવ પામીયા, સ્વર્ગ મોક્ષના ધામ. ૩
- સમકિતને અનુવાસવા, ઉત્તમ એહ ઉપાય;
- પૂજાથી તમે પ્રીછજો, મનવંછિત સુખ થાય. ૪
- ભવદવ દહન નિવારવા, જલદવટા સમ જોહ;
- જન પૂજા જુગતે કરી, ત્રિવિધે કીજો તેહ. ૫
- પૂજા કુગતિની અર્ગલા, પુન્ય સરોવર પાળ;
- શિવગતિની સાહેલડી, આપે મંગળ માળ. ૬
- જન દર્શન પૂજા વિના, જોહના દહાડા જાય;
- તે સર્વ વાંઝીયા જાણાયેવળી જન્મ અકારથ થાય. ૭

પ્રભુ દર્શન સુખ સંપદા, પ્રભુ દર્શન નવનિધ્ય;

પ્રભુ દર્શનથી પામીયે, સકલ પદારથ સિધ્ધ.

ભાવે જિનવર પુણ્યે, ભાવે દીજો દાન;

ભાવે ભાવના ભાવીયે, ભાવે કેવલજ્ઞાન.

જીવડા જિનવર પુણ્યે, પુજના ફળ હોય;

રાજા નમે પ્રજા નમે, આણ ન લોપે કોય.

પુલકાં કેરા બાગમાં, બડા શ્રી જીનરાજ;

જેમ તારામાં ચંદ્રમા, તેમ શોભે મહારાજ.

ત્રિભુવન નાયક તું ધણી, મહીં મહોટા મહારાજ;

મહોટા પુણ્યે પામીયો, તુમ દરિશન હું આજ.

આજ મનોરથ સવિ ફળ્યા, પ્રગટ્યા પુન્ય કલ્પોલ;

પાપ કરમ દૂરે ટળ્યાં, નાશં દુઃખ ડંડોલ.

પંચમ કાળે પામવો, દુર્લભ પ્રભુ દેદાર;
તો પણ ત્હારા નામનો, છે મ્હોટો આધાર.
પ્રભુ નામકી ઔષધિ, ખરા મનશું ખાય,
રોગ પીડા વ્યાપે નહિ, મહા દોષ મીટ જાય.

જે દર્શન દર્શન વિના, તે દર્શન નિરપેક્ષ;
જે દર્શન દર્શન હુવે, તે દર્શન સાપેક્ષ.
દર્શન દર્શન રટતો ફીરું, તો રણ રોઝ સમાન;
દર્શન શુદ્ધ સ્વભાવનું, અનુભવ મન વિશ્રામ.

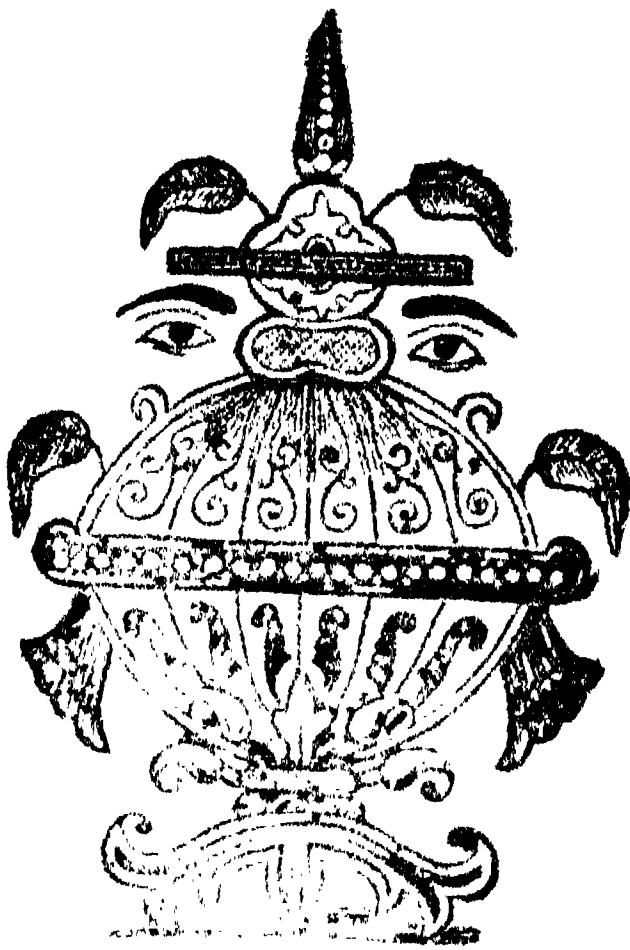
સકલ કર્મ વારી, મોક્ષમાર્ગાધિકારી;
ત્રિભુવન ઉપકારી, કેવલજ્ઞાન ધારી.
ભવિજન નિત સેવો, દેવે એ ભકિત ભાવે,
એહીજ જિનભજંતા, સર્વ સંપત્તિ પાવે.
જનવર પદ સેવા, સર્વ સંપત્તિ દાઈ;
નિશદિન સુખદાઈ, કલ્પવૃદ્ધિ સહાઈ.
નમિ વિનમિ લહીજે, સર્વ વિદ્યા વડાઈ;
ઋષભ જનહ સેવા, સાધતાં તેહ પાઈ.

શ્રી દેવગુરુ નમસ્કાર સ્તુતિ.

શ્રી આદિશ્વર શાન્તિ નેમિ જિનને, શ્રી પાર્શ્વ વીર પ્રભો,
એ પાંચે જિનરાજ આજ પ્રણમું હેતે ધરી એ વિભો;
કલ્યાણો કમલા સદૈવા વિમલા, વૃદ્ધિ પમાડો અતિ,
એહવા ગૌતમસ્વામી લખિધ ભરીઆ, આપો સદા સન્મતિ
પ્રણમી પ્રભુ વીરને પ્રથમમાં, માંગલ્યકારી સદા,
બીજા શ્રી ગુરુ ગૌતમ ગણધરા, વદે ટળે આપદા;
ત્રીજા શ્રી ર લિભદ્રને પ્રણમીએ. કોશ્યાધરેજેરહ્યા,

મૂઢી તેહના ભોગ યોગ ગ્રહીને, સ્વર્ગે પછીથી ગયા. ૧
 જગદેવ અનંત અભેદ પ્રભુ, કરું સેવ તણ અહમેવપણું;
 પ્રતિમા તવરૂપ ગ્રહી ચિત્તમાં, સમરું નિજ હું ધરી ભાવ ધણું. ૨
 પ્રતિમા તુજની જન જે નિંદશે, ભમશે ભવ તેહ અનંત સદા;
 પ્રતિમા તુજની જન જે વંદશે, કરશે નિજ શ્રેય બધાં ઉમદા. ૩
 મુણ્યા હશે પૂજ્યા હશે નિરખ્યા હશે પણ કે ક્ષણે,
 હે ! જગતખંધુ ચિત્તમાં ધાર્યા નહિ ભકિતપણે;
 જન્મ્યો પ્રભુ તે કારણે દુઃખ પાત્ર હું સંસારમાં,
 હા ! ભકિત તે ફળતી નથી જે ભાવ શુન્યાચારમાં. ૪
 છે પ્રતિમા મનોહારિણી દુઃખહરી, શ્રી વીરજિણુંદની,
 ભકતોને છે સર્વદા સુખકરી, જાણે ખીલી ચાંદની;
 આ પ્રતિમાના ગુણ ભાવ ધરીને, જે માણસો ગાય છે,
 પામી સઘળા સુખ તે જગતના, મુકિત ભણી જાય છે. ૭

॥ હતિ મંગળપ્રવેશિકા ॥

શ્રી સન્નન સન્મિત્ર

પ્રથમ મહાનિધિ

શ્રી પંચપ્રતિક્રમાણિદિસૂત્ર પ્રારંભ.

૧ નવકાર મહામંત્ર (પંચ મંગલ સૂત્ર)

નમો અરિહંતાણં. ૧. નમો સિદ્ધાણં. ૨. નમો આયરિયાણં. ૩. નમો ઉવજ્જાયાણં. ૪. નમો લોચે સંવસાહુણં. ૫. એસો પંચ-નમુક્કારો. ૬. સંવપાવ-પ્પણાસણો. ૭. મંગલાણં ચ સંવેસિં. ૮. પઠમં હવધ મંગલં. ૯. ઇતિ. ૧.

ભાવાર્થ—આમાં, અરિહંત, સિદ્ધ આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, તથા સાધુ એ પાંચ પરમેષ્ઠીને નમસ્કાર કરવામાં આવ્યો છે. એથી સર્વ પાપ તથા વિઘ્નો દૂર થાય છે.

૨. અથ પંચિંદિય (ગુરુ સ્થાપના) સૂત્ર.

પંચિંદિય-સંવરણો, તહ નવવિહખંભયેરગુત્તિધરો; ચઉવિહ-કસાય-મુકકો, ઇઅ અટ્ટારસ-ગુણેહિં સંજુતો. ૧. પંચમહોવય-જુતો, પંચ-વિહાયાર-પાલણ-સમત્થો; પંચ-સમિયો તિગુત્તો, છત્તીસગુણો ગુરુ મજ્ઞ. ૨. ઇતિ. ૨.

૨ ભાવાર્થ—આમાં આચાર્યના છત્રીશ ગુણોનું વર્ણન છે અને તે ક્રિયા કરતાં પહેલાં સ્થાપના સ્થાપતી વખતે બોલાય છે.

૩. અથ ખમાસમણ (પ્રણિપાત) સૂત્ર.

હચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જવણિજ્જયે નિસી-હિઆયે, મત્થએણ વંદામિ. ઇતિ. ૩.

૩ ભાવાર્થ—આ સૂત્રથી દેવગુરુને વંદન કરાય છે.

૪. અથ સુગુરુને સુખશાતાપૃચ્છા.

ધૃચ્છકાર સુહરાધ-સુહદેવસિ, સુખતપ, શરીરનિરા-
બાધ, સુખસંજ્ઞમયાત્રા નિર્વહો છે. જી ? સ્વામી શાતા છે
જી ? ભાતપાણીનો લાભ દેને જી. ઇતિ. ૪.

૪ ભાવાર્થ—આથી ગુરુને સુખસાતા પુછાય છે.

૫. અથ ધરિયાવહિયં.

ધૃચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ધરિયાવહિયં પડિક્ક-
મામિ ? ધૃચ્છં, ધૃચ્છામિ પડિક્કમિઉં. ૧. ધરિયાવહિયાએ
વિરાહણાએ. ૨. ગમણાગમણે. ૩. પાણુક્રમણે, બીયક્રમણે,
હરિયક્રમણે, ઓસાઉત્તિંગ-પણુગદગ-મટ્ટી-મક્કડાસંતાણા-
સંક્રમણે. ૪. જે મે જીવા વિરાહિયા. ૫. એગિંદિયા,
બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા. ૬. અભિહયા
વત્તિયા. લેસિયા સંધાધયા સંધદિયા પરિયાવિયા કિલામિયા
ઉદવિયા ઠાણાઓઠાણું સંકામિયા જીવિયાઓ વવરોવિયા
તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ૭. ઇતિ. ૫.

૬. અથ તસ્સઉત્તરી.

તસ્સ ઉત્તરી=કરણેણું, પાયચ્છિત્ત કરણેણું, વિસોહી-
કરણેણું, વિસલ્લીકરણેણું, પાવાણું કમ્માણું નિગ્ધાયણુદ્દાએ,
ઠામિ ઠાઉસ્સગ્ગં. ૮. ઇતિ. ૬.

૫-૬ ભાવાર્થ—આથી હાલતાં ચાલતાં લાગેલાં પાપને દૂર કર-
વામાં આવે છે.

૭. અથ અન્નતથ ઊસસિએણું.

અન્નતથ ઊસસિએણું; નીસસિએણું; ખાસિએણું;
છીએણું; જંભાધએણું; ઉરુએણું, વાયનિસગ્ગેણું, ભમ-
લીએ, પિત્તમુચ્છાએ. ૧. સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં; સુહુમેહિં

ખેત્રસંચાલેહિં; સુહુમેહિં દિદ્ધિસંચાલેહિં. ૨. એવમાધ્યેહિં,
આગારેહિં, અભગ્ગો, અવિરાહિયો, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો.
૩. જાવ અરિહંતાણું ભગવંતાણું નમુક્કારેણું ન પારેમિ.
૪. તાવ કાયં, ઠાણેણું, મોણેણું, ઝાણેણું, અપ્પાણું, વોસિ-
રામિ. ૫. ધતિ. ૭.

૭ ભાવાર્થ—આમાં કાઉસ્સગ્ગના બાર આગાર (છૂટ) તું વર્ણુન છે.
બીજા ચાર આગારો છે.

૮. અથ લોગસ્સ (નામસ્તવ) સૂત્ર.

લોગસ્સ ઉજ્જેઅગરે, ધમ્મતિત્થયરે જિણે; અરિહંતે
કિત્તધસ્સં, ચઉવીસપિ કેવલી. ૧. ઉસભમજિઅંચ વદે,
સંભવમભિણંદણું ચ સુમઠં ચ; પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણું
ચ ચંદપ્પહં વદે. ૨. સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સિઅલ-સિજ્જંસ-
વાસુપૂજ્જં ચ; વિમલમાણંતં ચ જિણું, ધમ્મં સંતિં ચ
વંદામિ. ૩. કુથું અરં ચ મહ્ધિં, વદે મુણિસુવ્વયં
નમિજિણું ચ; વંદામિ રિદ્ધેનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણું ચ.
૪. એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણુજરમરણા;
ચઉવીસપિ જિણુવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ. ૫. કિત્તિય-
વંદિય-મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા; આરૂગ્ગ-
બોહિલાભં, સમાહિવરમુત્તમંદિંતુ. ૬. ચંદેસુ નિમ્મલયરા,
આધર્યેસુ અહિયં પયાસયરા; સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધા
સિદ્ધિં મમ દિસંતુ. ૭. ધતિ. ૮.

૮ ભાવાર્થ—આ સૂત્રમાં એવીશ તીર્થંકરની નામપૂર્વક સ્તુતિ
કરવામાં આવી છે.

૯. અથ (કરેમિ ભંતે) સામાયિકનું પરચક્રખાણુ.

કરેમિ ભંતે! સામાયિક સાવજ્જં જોગં પરચક્રખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ. દુવિહં, તિવિહેણું, મણેણું, વાયાએ, કાએણું, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તરસ ભંતે પરિ-
ક્રમામિ, નિંદામી, ગરિહામિ, અપ્પાણું વોસિરામિ. ઇતિ. ૯.
૯ ભાવાર્થ—આ સામાયિક લેવાનું પરચક્રખાણુ છે. એમાં સામા-
યિક લઈને નિંદા, વિકથા વગેરે ન કરવું તે બતાવ્યું છે.

૧૦. અથ સામાયિક—વચ્છુત્તો (સામાયિક પારવાનું).

સામાયિક—વચ્છુત્તો, જાવ મણે હોઈ નિયમસંજ્ઞુત્તો; છિન્નધ અસુહં કમ્મં, સામાયિક જતિયા વારા. ૧. સામાયિકામિ ઉ કયે, સમણે! ઇવ સાવયો હવધ જમ્હા; એએણુ કારણેણું, બહુસો સામાયિકં કુજ્જ. ૨. સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાર્યું, વિધિ કરતાં જે કોઈ અવિધિ હુએ હોય, તે સવિહું મન વચ્ચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં. ઇતિ. ૧૦.

૧૦ ભાવાર્થ—આમાં સામાયિક એ જે ઘડીનું ચારિત્ર છે તે બતાવ્યું છે અને તેથી તેનું વારંવાર કરવાપણું બતાવ્યું છે. આ સામાયિક પારતી વખતે બોલાય છે.

૧૧. અથ જગચિંતામણિ ચૈત્યવંદન.

ધ્વજાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરુન્? ધ્વજં. જગચિંતામણિ જગનાહ, જગગુરુ જગરક્ષણુ, જગખંધવ જગસત્યવાહ, જગભાવવિચક્ષણુ, અદ્વાવય-
સંઠવિચક્ષવ, કમ્મદૃવિણાસણુ, ચત્તિસંપિન્નિણુવર જયંતુ, અપ્પરિહયસાસણુ. ૧. કમ્મભૂમિહિં કમ્મભૂમિહિં, પઠમ-
સંધયણિ; ઉક્કેસય સત્તરિસય, જિણુવરાણુ વિહરંત લખ્ખમ્હ. નવકોરિહિં કેવલિણુ, કોડિ સહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મમ્હ; સંપદ

જિણુવર વીસ મુણિ, બિહું કોડિહિં વરનાણ. સમણહ-
કોડિ-સહસ-દુઅ, થુણિજ્જઘ નિચ્ચ વિહાણિ. ૨. જયઉ
સામિય ! જયઉ સામિય !, રિસહ સત્તુજિ, ઉજિજંતિ પહુ !
નેમિજિણ ! જયઉ વીર ! સચ્ચઉરિમંડણ !. ભરૂઅચ્છહિં
મુણિસુવ્વય !, મુહરિપાસ ! દુહ-દુરિય-ખંડણ; અવરવિદેહિં
તિથયરા, ચિહું દિસિ વિહિસિ જિં કેવિ; તીઆણાગય-
સંપઘઅ, વંદુ જિણુ સંવેવિ. ૩. સત્તાણુવઘ-સહસ્સા,
લક્ખા છપ્પન્ન અદ્દ-કોડિઓ; ખત્તિસય ખાસિયાઘં,
તિયલોએ ચેધએ વંદે. ૪. પનરસ કોડિ-સયાઘં, કોડી
ખાયાલ લક્ખઅડવન્ના; છત્તીસ-સહસ અસિઘં, સાસય-
ખિંખાઘં પણમામિ. ૫. ઇતિ. ૧૧.

૧૧ ભાવાર્થ—આ ચૈત્યવંદન ગૌતમસ્વામીએ રચેલું છે. એમાં
અઘ્ટાપદ્ધર્વત ઉપર બિરાજમાન ચાવીશ તીર્થંકરોને તથા બીજા
તીર્થંકરો તથા તીર્થોમાં રહેલા જિનોને નમસ્કાર કરવામાં
આવેલ છે.

૧૨. અથ જંકિંચિ.

જંકિંચિ નામતિથં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ;
જઘં જિણુખિંખાઘં, તાઘં સંવાઘં વંદામિ. ઇતિ. ૧૨.

૧૨ ભાવાર્થ—આમાં જે કોઈ નામરૂપે તીર્થ હોય તેને તથા
ત્રણ લોકમાં રહેલી જિનપ્રતિમાઓને નમસ્કાર કરવામાં આવ્યો છે.

૧૩. અથ નમુથુણું (શિક્ષસ્તવ).

નમુથુણું, અરિહંતાણું ભગવંતાણું. ૧. આઘગરાણું,
તિથયરાણું, સંયંસંબુદ્ધાણું. ૨. પુરિસુત્તમાણું, પુરિસસી-
હાણું, પુરિસવરપુંડરીયાણું, પુરિસવરગંધહથીણું. ૩.
લોગુત્તમાણું, લોગનાહાણું, લોગહિયાણું, લોગપધવાણું,

લોગપન્નેઅગરાણું. ૪. અભયદયાણું, ચક્રપ્રદયાણું, મગ્ગ-
દયાણું, સરણુદયાણું, યોહિદયાણું. ૫. ધમ્મદયાણું, ધમ્મ-
દેસયાણું, ધમ્મનાયગાણું, ધમ્મસારહીણું, ધમ્મવરચાઉરંત-
ચક્રવટીણું. ૬. અપ્પરિહયવરનાણુદંસણુધરાણું, વિયટ્ટહિ-
માણું ૭. જિણાણુંજવયાણું, તિન્નાણું તારયાણું, પુદ્ગાણું
બોહયાણું, મુત્તાણું મોચગાણું. ૮. સંવન્નૂણું, સંવદરિ-
સીણું, સિવ મયલ મરુચ મણુંત મક્ખયમંવાબાહ મપુણ
રાવિત્તિ, સિદ્ધિગઢ નામધેયંકાણું સંપત્તાણું, નમો જિણાણું,
જિયભયાણું. ૯. જે અ અધ આ સિધ્ધા, જે અ ભવિસ્સંતિ
ણાગચે કાલ; સંપદ અ વટ્ટમાણા, સંવેતિવિહેણુ વંદામિ.
૧૦. ધતિ. ૧૩.

૧૩ ભાવાર્થ—ઈદ્ર મહારાજ જ્યારે ભગવાનની સ્તુતિ કરે છે
ત્યારે આ સૂત્ર બોલે છે. એમાં ભગવાનના ગુણોનું
વર્ણન છે.

૧૪. અથ જવંતિ ચેઘઆધં.

જવંતિ ચેઘઆધં, ઉદ્દે અ અહે અ તિરિચ-લોચે
અ; સંવાઈ તાઈ વંદે, ઇહ સંતો તત્થ સંતાધ. ૧. ધતિ. ૧૪.

૧૪ ભાવાર્થ—આમાં ત્રણ કોટમાં રહેલી જિનપ્રતિમાઓને
નમસ્કાર કર્યો છે.

૧૫. અથ જવંત કેવિ સાહૂ.

જવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ; સંવેસિં-
તોસંપણુઓ, તિવિહેણુ તિહંડવિરયાણુ. ધતિ. ૧૫.

૧૫ ભાવાર્થ—આમાં ભરત, ઐરાવત અને મહાવિદેહક્ષેત્રની
અંદર રહેલા સર્વ સાધુસાધ્વીઓને નમસ્કાર કરવામાં
આવે છે.

૧૬. અથ પરમેષ્ઠિનમસ્કાર.*

નમોઽર્હતસિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ. ઇતિ. ૧૬.

૧૬ ભાવાર્થ—આમાં પાંચ પરમેષ્ઠીઓને નમસ્કાર કર્યો છે. આ શ્રી સિદ્ધસેનદિવાકર સૂરિનું રચેલું છે.

૧૭. અથ ઉવસગ્ગહરં સ્તવ.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસ વંદામિ કમ્મધણુમુક્કં; વિસ-
હરવિસનિન્નાસં, મંગલકલ્લાણુઆવાસં. ૧. વિસહરપુલિંગ-
મંતં, કંઠે ધારેઘં ને સયા મણુઓ; તસ્સ ગહરોગમારી-દુક-
જરા જંતિ ઉવસામં. ૨. ચિદ્દુઉદ્દરે મંતો, તુજ્ઞ પણામેવિ
ખહુક્કલો હોઘ; નરતિરિએસુ વિ જવા, પાવંતિ ન દુક્ખદો-
ગચ્ચં. ૩. તુહ સમ્મત્તે લધ્ધે, ચિંતામણિકપ્પપાયવખ્ખલહિએ,
પાવંતિ અવિગ્ધેણં, જવા અયરામરં ઠાણં. ૪. ઇઅ સંધુઓ
મહાયસ ! ભત્તિખ્ખરનિખ્ખરેણ હિઅએણુ; તા દેવ ! દિજ્જ
ખોહિં, ભવે ભવે પાસજિણુચંદા. ૫. ઇતિ. ૧૭.

૧૭ ભાવાર્થ—આ સ્તવમાં શ્રી પાર્શ્વનાથનું ગુણસ્તુતિરૂપ સ્તવન શ્રી ભદ્રબાહુસ્વામીનું રચેલું છે. તે સર્વ વિધ્નોનો નાશ કરનાર છે.

૧૮. અથ જય વીયરાય (પ્રાર્થના સૂત્ર).

જય વીયરાય ! જગગુરુ ! હોઉ મમં તુહ પભાવઓ
ભયવં ! ભવનિબ્બેઓ મગ્ગાણુસારિયા ઇકુક્કલસિદ્ધી. ૧.
લોગવિરુદ્ધચ્ચાઓ, ગુરુજણુપૂઆ પરત્થકરણં ચ; સુહગુરુ-
જેગો તવ્વયાણુ—સેવણા આભવમખંડા. ૨. વારિજ્જઘજ્ઘ
વિ નિયાણુ—ખંધણુ વીયરાય ! તુહ સમયે; તહવિ મમ હુજ્જ
સેવ્વા, ભવે ભવે તુમ્હ ચત્તણાણં. ૩. દુક્ખઓ કમ્મકખઓ,

* પૂર્વાતર્ગત હોઘ બીઓ ન ખાલે.

સમાહિમરણં ચ ળોહિલાભો અ; સંપન્નજિ મહયેઅં,
તુહ નાહ ! પણામકરણેણં. ૪. સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વ-
કલ્યાણકારણમ, પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનંજયતિશાસનમ.
૫. ઇતિ. ૧૮.

૧૮ ભાવાર્થ—આમાં પ્રભુની પાસે કેટલીએક ઉત્તમ પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે.

૧૯. અથ અરિહંતયેષ્ઠઆણં (ચૈત્યસ્તવ) સૂત્ર.

અરિહંતયેષ્ઠઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં. ૧. વંદણુવત્તિ-
આયે, પૂઆણુવત્તિઆયે, સકારવત્તિઆયે, સમ્માણુવત્તિ-
આયે, ળોહિલાભવત્તિઆયે, નિરૂવસગ્ગવત્તિઆયે.
૨. સદ્ધાઅે, મેહાઅે, ધિધઅે, ધારણાઅે, અણુપ્પેહાઅે,
વટ્ટમાણીઅે ઠામિકાઉસ્સગ્ગાં. ૩. ઇતિ. ૧૯.

૧૯ ભાવાર્થ—આમાં જ્યાં દેવવંદન કરતા હોઈએ તે એક દહેરાની પ્રતિમાએને વંદન કરવામાં આવ્યું છે.

*૨૦. કલ્લાણુકંદં (પંચ જિન) સ્તુતિ.

કલ્લાણુકંદં પદમં જિણિંદં, સંતિંતયો નેમિજિણં
મુણિંદં; પાસં પયાસં સુગુણિક્કદાણં, ભત્તીધ વંદેસિરિવ-
હ્ધમાણં. ૧. અપારસંસારસમુદ્ધપારં, પત્તા સિવં દિંતુ સુધ-
ક્કસારં; સંવેજિણિંદા સુરવિંદવંદા, કલ્લાણુવલ્લીણુવિસાલ-
કંદા. ૨. નિવ્વાણુમગ્ગે વરજ્ઞણુકપ્પં, પણાસિયાસેંસકુવા-
ધહપ્પં; મયં જ્જણાણં સરણં બુહાણં, નમામિ નિચ્ચંતિ-
જમપ્પહાણં. ૩. કુંદિંદુગોક્ખીરતુસારવન્ના, સરોજહત્થા

* સ્તુતિ (થોય)ની પહેલી ગાથામાં જૈન વિષય હોય તેની, બીજી ગાથામાં સર્વ જિન, ત્રીજીમાં શૂન અને ચોથીમાં સાસનદેવીની સ્તુતિ હોય છે.

કમલે નિસન્ના; વાએસિરી પુત્યય વગ્ગહત્યા, સુહાય સા
અમ્હ સયા પસત્યા. ૪. ધૃતિ. ૨૦.

૨૦ ભાવાર્થ—આ શ્રી ઋષભદેવ, શાન્તિનાથ, નેમિનાથ, પાર્શ્વ-
નાથ અને મહાવીરસ્વામીની સ્તુતિ છે.

૨૧. અથ સંસારદાવા સ્તુતિ.

સંસારદાવાનલદાહનીરં, સંમોહધૂલીહરણે સમીરં;
માયારસાહારણુસારસીરં, નમામિ વીરં ગિરિસારધીરં. ૧.
ભાવાવનામસુરહાનવમાનવેન, ચૂલાવિલોલકમલાવલિમાલિ-
તાનિ; સંપૂરિતાભિનતલોકસમીહિતાનિ, કામં નમામિ
જિનરાજપદાનિ તાનિ. ૨. બોધાગાધં સુપદ્મપદવી—નીરપૂ-
રાભિરામં, જીવાહિંસા—વિરલલહરી—સંગમાગાહદેહં; ચૂલા-
વેલં ગુરુગમમણિસંકુલં દૂરપારં, સારં વીરાગમજ્જલનિધિં
સાદરં સાધુ સેવે. ૩. આમૂલાલોલ ધૂલીખહુલપરિમલાલી-
હલોલાલિમાત્રા, ઝંકારારાવસારા મલહલકમત્રાગારભૂમિનિ-
વાસે!; છાયાસંભારસારે ! વરકમલકરે ! તારહારાભિરામે!,
વાણીસદોહદેહે ! ભવવિરહવરદેહિ મે દેવિ ! સારમ્. ૪.
ધૃતિ. ૨૧.

૨૧ ભાવાર્થ—આ શ્રી મહાવીરસ્વામીની સ્તુતિ આચાર્ય શ્રી
હરિભદ્રસૂરિની રચેલી છે.

૨૨. અથ સ્નાતસ્યા સ્તુતિ.

સ્નાતસ્યાપ્રતિમસ્ય મેરુશિખરે શાન્ત્યા વિભોઃ શૈશવે,
રૂપાલોકનાવિસ્મયાહતરસબ્રાંત્યાભ્રમચ્ચક્ષુષા; ઉન્મૃષ્ટં નય-
નપ્રભાધવન્નિતં ક્ષીરોદકાશંકયા, વક્ત્રં યસ્ય પુનઃ પુનઃ સ
જયતિ શ્રીવર્ધમાનો જિનઃ. ૧. હંસાંસાહતપદ્મરેણુકપિ-
શક્ષીરાણ્યુંચંબોભૂતૈઃ, કુંભૈરપ્સરસાં પયોધરભરપ્રસ્પર્ધિભિઃ

કાંચનૈઃ; યેષાં મંદરરત્નશૈલશિખરે જન્માભિષેકઃ કૃતઃ, સર્વૈઃ
 સર્વસુરાસુરેશ્વરગણૈસ્તેષાં નતોઽહં કમાન્. ૨. અહં દ્વક્ષત્રપ્ર-
 સૂતં ગણધરચિતં દ્વાદશાંગવિશાલં, ચિત્રં બહુર્થયુક્તં
 મુનિગણવૃષભૈર્ધારિતં બુદ્ધિમહભિઃ; મોક્ષાગ્રદારભૂતં વ્રતચ-
 રણફલજ્ઞેયભાવપ્રદીપં, ભક્ત્યા નિત્યં પ્રપદ્યે શ્રુતમહમપિત્તં
 સર્વલોકૈકસારમ્. ૩. નિષ્પાંકવ્યોમનીલધુતિમલસદૃશં
 બાલચંદ્રાભહંજૂં, મત્તં ધંટારવેણ પ્રસૂતમદન્જલં પૂરયંતં
 સમંતાત્; આરૂઢો દિવ્યનાગં વિચરતિ ગગને કામદઃ કામ-
 રૂપી, યક્ષઃ સર્વાનુભૂતિ દિશતુ મમ સદા સર્વકાર્યેષુ
 સિદ્ધિમ્. ૪. ઇતિ શ્રી મહાવીરજિનસ્તુતિઃ. ૨૨.

૨૨ ભાવાર્થ—શ્રી બાલચંદ્રસૂરિની રચેલી આ મહાવીર સ્વામીની
 સ્તુતિ છે. તે પાશ્વિક, ચાતુર્માસિક અને સાંવત્સરિક
 પ્રતિક્રમણમાં બોલાય છે.

૨૩. અથ પુક્ષ્પરવર (શ્રુતસ્તવ) સૂત્ર.

પુક્ષ્પરવરદીવર્હે, ધાયધસંદે અ જંબુદીવે અ; ભર-
 હેરવયવિદેહે, ધમ્માધગરે નમંસામિ. ૧. તમતિમિરપડલ-
 વિદ્ધંસણસ્સ સુરગણનારંદમહિચસ્સ; સીમાધરસ્સ વંદે,
 પપ્ફેહિઅમોહજ્જલસ્સ. ૨. જાઠજરામરણસોગપણાસણસ્સ,
 કલ્લાણપુક્ષ્પત્તવિસાલસુહાવહસ્સ; કે દેવદાણવનરિંદગણ-
 ચ્ચિચસ્સ, ધમ્મસ્સ સારમુવલખ્ખ કરે પમાયં. ૩. સિદ્ધે
 ભો! પયથો ણુમો જિણમથે નંદી સયા સંજમે, દેવં-
 નાગસુવત્તકિત્તરગણસ્સખ્ખભૂઅભાવચ્ચિચથે; લોગો જત્થ
 પધદ્ધિથો જગમિણં તેલુક્કમચ્ચાસુરં, ધમ્મો વર્હંતિ સાસથો
 વિજયથો ધમ્મુત્તરંવર્હંતિ. ૪. સુઅસ્સભગવથો, કરેમિ
 કાઉસ્સગ્ગં. વંદણવત્તિયાથેઽ ઇતિ. ૨૩.

૨૩ ભાવાર્થ—આમાં વિચરતા તીર્થકરોની તથા, જાનની સ્તુતિ છે.

૨૪. અથ સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું.

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું, પારગયાણું પરંપરગયાણું;
લોઅગ્ગમુવગયાણું, નમો સયાસન્વસિદ્ધાણું. ૧. જો દેવા-
ણુવિ દેવો, જદેવા પંજલી નમંસંતિ; તદેવદેવમહિયં,
સિરસા વદે મહાવીરં. ૨. ઇક્કેવિ નમુક્કારો, જિણ
વરવસહસ્સ વદ્ધમાણુસ્સ; સંસારસાગરાચ્ચો, તારેધ નરં વ
નારિંવા. ૩. ઉજ્જિજંતસેસસિહરે, દિક્ખા નાણું નિસી-
હિયા જસ્સ; તંધમ્મચક્કવટ્ટિ, અરિદ્ધુનેમિં નમંસામિ.
૪. ચત્તારિઅદ્ધસ દોય-વંદિયા જિણુવરા ચઉન્વીસં;
પરમદ્ધુનિદ્ધિઅદ્ધા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ. ૫. ઇતિ. ૨૪.

૨૪ ભાવાર્થ—આમાં સર્વ સિદ્ધ, મહાવીરસ્વામી, નેમિનાથ તથા
અષ્ટાપદ પર્વત ઉપર બિરાજમાન ચોવીશ તીર્થ-
કરોની સ્તુતિ છે.

૨૫. અથ વેયાવચ્ચગરાણું.

વેયાવચ્ચગરાણું, સંતિગરાણું, સમ્મદિદ્ધિસમાહિગરાણું,
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થં ઇતિ. ૨૫.

૨૫ ભાવાર્થ—આથી સમઠિતદ્રષ્ટિ દેવાને સંભારવામાં આવે છે.

૨૬. અથ ભગવાનાદિવંદન.

ભગવાનહં, આચાર્યહં, ઉપાધ્યાયહં, સર્વસાધુહં.
ઇતિ. ૨૬.

૨૭. અથ દેવસિચ પડિક્કમણે ઠાઉં.

(પ્રતિક્રમણ સ્થાપન સુત્ર)

ધુચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! દેવસિચપડિક્કમણે
ઠાઉં ? ધુચ્છં, સન્વસ્સવિ દેવસિચ, દુચ્ચિંતિચ, દુબ્ભા-
સિચ, દુચ્ચિદ્ધિચ, મિચ્છામિ દુક્કં. ઇતિ. ૨૭.

૨૮. અથ ધૃષ્ટામિ ઠામિ.

ધૃષ્ટામિઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જ્ઞે મે દેવસિચ્છો, અધઆરો, કચ્છો, કાધચ્છો, વાધચ્છો, માણસિચ્છો, ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિન્નજ્ઞે, દુન્નઝાચ્છે, દુવ્વિચિંતિચ્છો, અણ્ણાચારો, અણિચ્છિચ્છવ્વો, અસાવગપાઉગ્ગો, નાણે હંસણે ચરિત્તાચરિત્તે, સુચ્છે સામાધચ્છે, તિણ્ણં ગુત્તિણ્ણં, ચઉણ્ણં કસાયાણ્ણં, પંચણ્ણમણ્ણુવ્વયાણ્ણં, તિણ્ણં ગુણ્ણુવ્વયાણ્ણં, ચઉણ્ણં સિક્ખાવયાણ્ણં, ખારસવિહરસ સાવગધમ્મસ્સ, જં ખંડિચ્છં જં વિરાહિચ્છં, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ધૃતિ. ૨૮.

૨૮ ભાવાર્થ—આથી દિવસનાં લાગેલાં પાપને સામાન્ય રીતે જાહેર કરી તેની માફી માગવામાં આવે છે.

૨૯. અથ પંચાચારની ગાથા.

નાણ્ણંમિ હંસણ્ણંમિચ્છ, ચરણ્ણંમિ તવંમિ તહ ય વીરિયંમિ; આચરણ્ણં આચારો, ધુચ્છ ચ્છેસો પંચહા ભણિચ્છો. ૧. કાલે વિણ્ણચ્છે ખહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિણ્ણવણે; વંજણ્ણુ—અત્થ—તદુભયે, અહવિહો નાણ્ણમાચારો. ૨. નિસ્સંકિચ્છ નિક્કંખિચ્છ, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિદ્ધિચ્છ; ઉવવૂહ (ચરી-કરણે, વચ્છદત્તપ્પભાવણે અદ્ધ. ૩. પણ્ણિહાણ્ણુજ્ઞેગણ્ણુત્તો, પંચહિં સમિધહિં તીહિં ગુત્તિહિં; એસ ચરિત્તાચારો, અદ્ધવિહો હોધ નાયવ્વો. ૪. ખારસવિહંમિમિ તવે, સઙ્ગિભંતરખાહિરે કુસલદિદ્ધે; અગિલ્લાધ અણ્ણાજીવી, નાયવ્વો સો તવાચારો. ૫. આણ્ણસણ્ણ મૂણ્ણોચ્છરિયા, વિત્તીસંખેવણ્ણં રસચ્છાચ્છો; કાય-કિલેસો સંલી—ણ્ણયા ય ખન્નજ્ઞે તવો હોધ. ૬. પાયચ્છિત્તં વિણ્ણચ્છો, વેચ્છાવચ્ચં તહેવ સન્નઝાચ્છો; ઝાણ્ણં ઉસ્સગ્ગોવિ

અ, અખિભંતરઓ તવો હોધ. ૭. અણિગૂહિઅબલવીરિઓ,
પરક્રમધ જે જહુત માઉતો; જુંગધ અ જહાથામં, નાયવો
વીરિયાયારો. ૮. ઇતિ. ૨૬.

૨૬ ભાવાર્થ—આ આઠ ગાથામાં જ્ઞાનાદિ પાંચ આચારના ભેદનું
વર્ણન છે.

૩૦. અથ સુગુરુ વાંદણા (દ્વાદશાવર્ત ગુરુવંદના) સૂત્ર.

ધૃચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં, જવણિજ્જનેએ
નિસીહિઆએ, અણુજ્જણુહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ, અહો-
કાયંકાયસંકાસં, ખમણિજ્જને ભે કિલામો, અપ્પકિલંતાણું,
બહુસુભેણું ભે, દિવસો વધકંતો ? જત્તાભે ? જવણિજ્જ
અ ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ! દેવસિચં વધક્રમ્મં.
આવસ્સિઆએ, પડિક્કમામિ ખમાસમણાણું. દેવસિઆએ
આસાયણાએ, તિત્તિસન્નયરાએ, જં કિંચિ મિચ્છાએ,
મણુદુક્કડાએ, વયદુક્કડાએ, કાયદુક્કડાએ, કોહાએ,
માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સંવકાલિઆએ, સંવમિચ્છો-
વયારાએ, સંવધમ્માધક્રમણાએ, આસાયણાએ, જે મે
અધ્યારો કયો, તસ્સ ખમાસમણો ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ,
ગરિહામિ, અપ્પાણુવોસિરામિ. ૧. ખીજીવારના વાંદણામાં
‘આવસ્સિઆએ’એ પદ ન કહેવું. રાઈપ્રતિક્રમણમાં રાઈવધક્રંતા, પદ્ધો
વધક્રંતો, ચઉમાસી વધક્રંતા, સંવચ્છરો વધક્રંતો કહેવો. ઇતિ. ૩૦.
૩૦ ભાવાર્થ—આથી સુગુરુને વંદન કરી તેમની પ્રત્યે થયેલા

દોષની ક્ષમા ચાચવામાં આવે છે.

૩૧. અથ દેવસિચં આલોઉં.

ધૃચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! દેવસિચં આલોઉં ?
ધૃચ્છં. આલોએમિ જે મેં ઇતિ. ૩૧.

૩૨. અથ સાત લાખ.

સાત લાખ પૃથ્વીકાય, સાત લાખ અપ્કાય, સાત લાખ તેડિકાય, સાત લાખ વાડિકાય, દશ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ચૌદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ બેઘંદ્રિય, બે લાખ તેઘંદ્રિય, બે લાખ ચંડિરિદ્રિય, ચાર લાખ દેવતા, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ તિર્યચ-પચેંદ્રિય, ચૌદ લાખ મનુષ્ય, એવંકારે ચોરાશી લાખ જીવયોનિમાંહિ, મહારે જીવે જે કોઈ જીવ હજુયો હોય, હણાવ્યો હોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદો હોય, તે સર્વે મને વચને કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુકકડં. ઇતિ. ૩૨.

૩૨ ભાવાર્થ—આમાં ચોરાશી લાખ યોનિવાળા જીવોમાં જે જીવો હણાયા હોય તે બાળત મિચ્છામિ દુકકડં દેવામાં આવે છે.

૩૩. અથ અઠાર પાપસ્થાનક.

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠે ક્રોધ, સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દશમે રાગ, અગ્યારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન, ચૌદમે પૈશુન્ય, પંદરમે રતિઅરતિ, સોલસમે પરપરિવાદ, સત્તરમે માયામૃષાવાદ, અઠારમે મિચ્છાત્વશલ્ય. એ અઠાર પાપસ્થાનકમાંહિ, મહારે જીવે જે કોઈ પાપ સેવ્યું હોય, સેવરાવ્યું હોય, સેવતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યું હોય, તે સર્વે મને વચને કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુકકડં. ઇતિ. ૩૩.

૩૩ ભાવાર્થ—આમાં અઠાર પ્રકારે પાપ બંધાય છે તેનાં નામ છે અને પછી તેવી રીતે કરેલાં પાપની ક્ષમા માંગવામાં આવી છે. (મિચ્છામિદુકકડં દેવામાં આવેલ છે.)

૩૪. અથ સંવસ્સવિ. (સંક્ષિપ્ત મધ્ય પ્રતિક્રમણ).

સંવસ્સવિ દેવસિય, દુરિચંતિય, દુખભાસિય
દુરિચદિય, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇચ્છં, તસ્સ
મિચ્છામિ દુક્કડં. ઇતિ. ૩૪.

૩૪ ભાવાર્થ—આમાં લાગેલાં પાપને અતિ દુઃકામાં કહેવા સાથે
તેની માફી માંગવામાં આવી છે.

૩૫. અથ શ્રાવક પ્રતિક્રમણ સૂત્ર-વંદિતું.

વંદિતું સંવસિદ્ધે, ધમ્માયરિયે અ સંવસાહુ અ;
ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, સાવગધમ્માધ્યારસ્સ. ૧. જો મે
વયાધ્યારો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ; સુહુમે ય બાયરો
વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨. દુવિહે પરિગ્ગહામ્મ,
સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે; કારાવણે અ કરણે, પડિ-
ક્કમે દેસિઅં સંવં. ૩. જં બદ્ધમિંદિયેહિં, ચઉહિં કસા-
એહિં અપ્પસથેહિં; રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ
ગરિહામિ. ૪. આગમણે નિગ્ગમણે, ઠાણેચંકમણે આણાભોગે;
અભિયોગે અ નિયોગે, પડિક્કમે દેસિઅં સંવં. ૫. સંકા કંખ
વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ; સમ્મતસ્સ ઇચ્છારે
પડિક્કમે દેસિઅં સંવં. ૬. છકાયસામારંભે, પયણે અ પયાવણે
અ જો દાસા; અત્તરૂપ પરૂપ, ઉભયરૂપ એવ તં નિંદે. ૭.
પંચણ્ડમણુવ્વયાણું, ગુણુવ્વયાણું ચ તિણ્ડમધચ્ચારે; સિક્ક-
ખાણું ચ ચઉણ્ડં, પડિક્કમે દેસિઅં સંવં. ૮. પઠમે
અણુવ્વયંભી, થૂલગપાણાધવાયવિરધ્ધયો; આયરિયમ-
પ્પસથે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણું. ૯. વહ બંધ છવિચ્છેયે,
અધભારે ભત્તપાણુવુચ્છેયે; પઠમવયસ્સ ઇચ્છારે, પડિક્કમે
દેસિઅં સંવં. ૧૦. બીએ અણુવ્વયંભી, પરિથૂલગઅતિ-

અવયણુવિરધ્યો; આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસગેણું.
 ૧૧ સહસા-રહસ્સ-દારે, મોસુવચ્ચેસે અ કૂડલેહે અ;
 બીયવચ્ચસ્સ ઇઆરે, પડિક્કમે દેસિઅં સંવં. ૧૨. તદ્ધચ્ચે
 અણુવચંમી, થૂલગપરદંવહરણુ વિરધ્યો; આયરિઅમ-
 પ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસગેણું. ૧૩. તેના હડપ્પચોગે,
 તપ્પરિરૂપે વિરુદ્ધગમણે અ; કૂડતુલ કૂડમાણે, પડિક્કમે
 દેસિઅં સંવં. ૧૪. ચઉત્થે અણુવચંમિ, નિચ્ચં પરદાર-
 ગમણુ વિરધ્યો; આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસ-
 ગેણું. ૧૫. અપરિગ્ગહિઆ-ઇત્તર, અણુંગવિવાહ-તિવ્વ-
 અણુરાગે; ચઉત્થવચ્ચસ્સ ઇઆરે; પડિક્કમે દેસિઅં સંવં.
 ૧૬. ઇત્તો અણુવચ્ચે પંચમંમિ, આયરિઅમપ્પસત્થંમિ;
 પરિમાણુપરિચ્છેચ્ચે, ઇત્થ પમાયપ્પસગેણું. ૧૭. ધણુધન
 ખિત્તવત્થુ, રુપ્પસુવન્ને અ કુવિઅપરિમાણે; દુપચ્ચેચઉપ્પ-
 ચંમિ, પડિક્કમે દેસિઅં સંસં. ૧૮. ગમણુસ્સ ચ પરિમાણે,
 દિસાસુ ઉઠ્ઠું અહે અ તિરિચ્ચે ચ; વુઢ્ઠી સધઅંતરદ્ધા,
 પઢમંમિ ગુણુવચ્ચે નિંદે. ૧૯. મજ્જંમિ ચ મંસંમિ ચ,
 પુષ્કે અ ફ્ફે અ ગંધમલ્લે અ; ઉવભોગપરીભોગે, બીઅમ્મિ
 ગુણુવચ્ચે નિંદે. ૨૦. સચ્ચિત્તે પડિબધ્ધે, અપ્પોલ દુપ્પો-
 લિઅં ચ આહારે; તુચ્છોસાહભક્ષણુયા, પડિક્કમે દેસિઅં
 સંવં. ૨૧. ઇંગાલી-વણુ-સાડી-ભાડી-ફેાડી સુવજ્જચ્ચે
 કમ્મં; વાણિજ્જં ચેવદંત-લક્ખ-રસ-કેસ-વિસ-વિસયં.
 ૨૨. એવં ખુ જંતપિલ્લણુ-કમ્મં નિલ્લંછણું ચ દવદાણું;
 સરદહતત્તાયસોસં, અસધપોસં ચ વજિજ્જજ્જ. ૨૩. સત્થ-
 ગિમુસલજંતગ-તણુકદ્દે મંતમૂલભેસજ્જે; દિન્ને દવાવિચ્ચે

વા, પડિક્કમે દેસિયં સંવં. ૨૪. હહાણુવ્વદ્દણુવન્નગ,
વિલેવણુ સદ્દરવરસગંધે; વત્થાસણુઆભરણે, પડિક્કમે દેસિયં
સંવં. ૨૫. કંદપ્પે કુક્કુધયે, મોહરિ અહિગરણુ ભોગઅ-
ધરિત્તે; દંદંમિ અણુદ્દાએ, તદ્ધઅંમિ ગુણુવ્વએ નિંદે. ૨૬.
તિવિહે દુપ્પણિહાણે, અણુવદ્દાણે તહા સદ્ધવિદ્દાણે; સામાધય
વિતહકયે, પદ્ધમે સિદ્ધાવયે નિંદે. ૨૭. આણુવણે પેસવણે,
સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલક્ખેવે; દેસાવગાસિયંમિ, ખીએ સિદ્ધ-
ખાવયે નિંદે. ૨૮. સંથારુચ્ચારવિહી-પમાય તહ ચેવ
ભોયણાભોએ; પોસહવિહિવિવરીએ, તદ્ધએ સિદ્ધાવયે
નિંદે. ૨૯. સચ્ચિયતે નિદ્ધિખવણે, પિહિણે વવયેસ મચ્છરે
ચેવ; કાલાધક્કમદાણે, ચઉત્થે સિદ્ધાવયે નિંદે. ૩૦. સુહિ-
એસુ અ દુહિએસુ અ, જ્ઞ મે અસ્સંજએસુ અનુકંપા; રાગેણુ
વ દોસેણુ વ, તં નિંદે તં અ ગરિહામિ. ૩૧. સાહૂસુ સંવિ-
ભાગો, ન કયો તવચરણુકરણુન્તેસુ; સંતે ફાસુઅદાણે,
તં નિંદે તં અ ગરિહામિ. ૩૨. ઇહલોએ પરલોએ, જીવિઅ
મરણે અ આસંસપયોગે; પંચવિહો અધ્યારો, મા મજ્ઞ
હુજ્જ મરણુતે. ૩૩. કાએણુ કાધઅસ્સ, પડિક્કમે વાધઅસ્સ
વાયાએ; મણુસા માણુસિઅસ્સ, સંવસ્સ વયાધઆરસ્સ.
૩૪. વંદણુવયસિદ્ધાગા-રવેસુ સન્ના-કસાય-દંડેસુ, ગુત્તીસુ
અ સમિધસુ અ, જ્ઞે અધ્યારો અ તં નિંદે. ૩૫. સમ્મદિદ્ધી
જીવો, જધવિ હુ પાવં સમાય રધ કિંચિ; અપ્પોસિ હોધ
બધો, જ્ઞેણુ ન નિદ્ધધસં કુણુધ. ૩૬. તં પિ હુ સપડિક્કમણું,
સપ્પરિઆવં સઉત્તરગુણું અ; ખિપ્પં ઉવસામેધ, વાહિવ્વ
સુસિદ્ધઅઓ વિજ્ઞે. ૩૭. જહા વીસં કુદ્દગયં, મંતમૂલ-
વિસારયા; વિજ્ઞા હણુંતિ મતેહિં, તો તં હવધ નિવ્વિસં.

૩૮. એવં અદુવિહં કમ્મં, રાગદોષસમન્નિજ્ઞયં; આલો-
 અતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણુધં સુસાવચ્ચો. ૩૯.
 કથપાવોવિ મણુસ્સો, આલોધય નિદિય ગુરુસગાસે; હોધ
 અધરેગ લહુચ્ચો, ચોહરિ અ ભરુવ ભારવહો. ૪૦.
 આવસ્સચ્ચેણુ એચ્ચેણુ, સાવચ્ચો જધવિ બહુરચ્ચો હોધ;
 દુક્ખાણુમંતકિરિયં, કાહી અચિરેણુ કાલેણુ. ૪૧. આલો-
 અણા બહુવિહા, ન ય સંભરિયા પડિક્કમણુકાલે; મૂલગુણુ
 ઉત્તરગુણે, તં નિદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨. તસ્સ ધમ્મસ્સ
 કેવલિ-પન્નત્તસ્સ અબ્ભુદ્ધિચ્ચોમિ આરાહણાચ્ચે; વિરચ્ચોમિ
 વિરાહણાચ્ચે, તિવિહેણુ પડિક્કતો, વંદામિ જિણે ચઉન્વી-
 સં. ૪૩. જવંતિ ચેધઆધં ૦ ૪૪. જવંત કેવિ સાહુ ૦ ૪૫.
 ચિરસંચિયપાવ-પણાસણીધં, ભવસયસહસ્સ-મહ-ણીચ્ચે;
 ચઉવીસ-જિણુ-વિણિગ્ગય-કહાધં, વોલંતુ મે દિયહા. ૪૬.
 મમ મંગલમરિહંતા, સિદ્ધા સાહુ સુચં ચ ધમ્મો અઃ
 સમ્મહિદ્ધી દેવા, દિંતુ સમાહિં ચ ખોહિં ચ. ૪૭. પરિસિ-
 દ્ધાણું કરણે, કિચ્ચાણુમકરણે પડિક્કમણું; અસદ્દહણે અ
 તહા, વિવરીઅ-પરુવણાચ્ચે અ. ૪૮. ખામેમિ સંવજ્જવે,
 સંવે જ્જવા ખમંતુ મે; મિત્તી મે સંવભૂચ્ચેસુ, વેરં મજ્જં
 ન કેણુધ. ૪૯. એવમહં આલોધય, નિદિય ગરહિય દુગં-
 ચિય્ઞયં સમ્મં; તિવિહેણુ પડિક્કતો, વંદામિ જિણે ચઉન્વીસં
 ૫૦. ધૃતિ. ૩૫.

૩૫ ભાવાર્થ—આથી શ્રાવકને બારે વ્રત વગેરેમાં લાગેલા દોષને
 બહુ પસ્તાવા સાથે વિસ્તારથી જાહેર કરી તેવા
 દોષો ફરીથી ન લાગે તેવી ઇચ્છા સાથે તે બાબત
 માફી માગવામાં આવે છે.

૩૬. અથ અબ્હુદિયો (ક્ષામાણક સુત્ર).

ધ્વજાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! અબ્હુદિયોહં,
અઽભિભંતર દેવસિચં ખામેઉં ? ધ્વજં, ખામેમિદેવસિચં.
જં કિંચિ અપત્તિચં પરપત્તિચં, ભત્તે, પાણે, વિણચે, વેયા-
વચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે, સમાસણે, અંતર-
ભાસાચે, ઉવરિભાસાચે, જં કિંચિ મજ્જ વિણયપરિહીણં
સુહુમં વા ખાયરં વા, તુખ્ખે જાણહ અહં ન જાણામિ, તસ્સ
મિચ્છામિ દુક્કલં. ઇતિ. ૩૬.

૩૬ ભાવાર્થ:—આર્થી ગુરુ મહારાજના આપણાર્થી જે જે અપરાધ
થયા હોય તે જાહેર કરી તેમની પાસે માફી માગવામાં
આવે છે.

૩૭. અથ આયરિય ઉવજ્જાચે સૂત્ર.

આયરિય ઉવજ્જાચે, સીસે સાહમ્મિચે કુલગણે
અ; જે મે કેઘ કસાયા, સંવે તિવિહેણ ખામેમિ. ૧.
સંવસ્સ સમણસંધસ્સ, ભગવચ્ચો અંજલિં કરિય સીસે;
સંવં ખમાવધત્તા, ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ. ૨. સંવસ્સ
જીવરાસિસ્સ, ભાવચ્ચો ધમ્મનિહિયનિયચિત્તો; સંવં
ખમાવધત્તા, ખમામિ સંવસ્સ અહયંપિ. ૩. ઇતિ. ૩૭.

૩૭ ભાવાર્થ—આમાં આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સકળ સંઘ તથા સર્વ
જીવો ઉપર કષાય થયો હોય તેની તથા તેઓના
ખીજ જે કાંઈ અપરાધ થયા હોય તે બાબતની
માફી માગવામાં આવે છે.

*૩૮. અથ નમોઽસ્તુ વર્ધમાનાય (સાયં શ્રી વીરસ્તુતિ:).

ધૃચ્છામો અણુસદ્ધિં, નમો ખમાસમણાણં. નમોઽર્હતૃં
નમોઽસ્તુ વર્ધમાનાય, સ્પર્ધમાનાય કર્મણા; તજ્જ્યાવા-
પ્રમોક્ષાય, પરોક્ષાય કૃતીર્થિનામ્. ૧. યેષાં વિકચારવિન્દ-
રાજ્યા, જ્યાયઃકમકમલાવલિં દધત્યા; સદૃશૈરિતિ સંગતં
પ્રશસ્યં, કથિતં સન્તુ શિવાય તે જિનેન્દ્રાઃ. ૨. કષાયતા-
પાદિં તજ્જન્તુનિર્વૃતિં, કરોતિ યો જૈનમુખ્યામ્બુદોહગતઃ;
સ શુક્રમાસોદ્ભવવૃષ્ટિસન્નિભો, દધાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરો
ગિરામ્. ૩ ધૃતિ. ૩૮.

૩૮ ભાવાર્થ—આ શ્રી વીર પરમાત્માની સ્તુતિ છે. તે સાંજે
દેવસી પ્રતિક્રમણમાં હર્ષ નિમિત્તે બોલાય છે.

*૩૯. અથ વિશાલલોચન (પ્રાભાતિક શ્રીવીરસ્તુતિ:).

વિશાલલોચનહસં, પ્રોધવન્તાંશુકેસરં; પ્રાતર્વીર-
જિનેન્દ્રસ્ય, મુખપદ્મંપુનાતુ વઃ. ૧. યેષામભિષેકકર્મ કૃત્વા,
મત્તા હર્ષભરાતુ મુખં સુરેન્દ્રાઃ; તૃણમપિ ગણયન્તિ નૈવ
નાકં, પ્રાતઃ સન્તુ શિવાય તે જિનેન્દ્રાઃ. ૨. કલકૃંનિર્મુક્તમ-
મુક્તપૂર્ણં, કૃતર્કરાહુગ્રમનં સદોદયમ્; અપૂર્વચન્દ્રંજિન-
ચન્દ્રભાષિતં, દિનાડગમે નૌમિ બુધૈર્નમસ્કૃતમ્. ૩ ધૃતિ. ૩૯.

૩૯ ભાવાર્થ—આ પણ શ્રી વીર પ્રભુની સ્તુતિ છે. તે સવારે
રાઈ પ્રતિક્રમણમાં બોલાય છે.

૪૦. અથ શ્રુતદેવતાસ્તુતિ:.

સુઅદેવયાએ કરેમિ-કાઉસ્સગ્ગાં સુઅદેવયા ભગ-
વધ નાણાવરણીયકમ્મસંવાયં; તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં
સુઅસાયરે ભત્તી. ૧. ધૃતિ. ૪૦.

૪૦ ભાવાર્થ—આ શ્રુતદેવીની સ્તુતિ છે.

* પૂર્વાંતર્ગત હોઈ સ્ત્રીઓ નબોલે.

*૪૧. અથ ક્ષેત્રદેવતાસ્તુતિ:

ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગંં જિસે ખિત્તે સાહૂ,
દંસણનાણેહિં ચરણસહિએહિં; સાહંતિ મુક્ખમગ્ગં, સા દેવી
હરઉ દુરિયાધં. ૧. ઇતિ. ૪૧.

૪૧ ભાવાર્થ—આ ક્ષેત્રદેવીની સ્તુતિ છે.

૪૨. અથ શ્રુતદેવતા (કમલદલ) સ્તુતિ:

કમલદલવિપુલનયના, કમલમુખી કમલગર્ભસમ-
ગૌરી; કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિમ. ૧.
ઇતિ. ૪૨.

૪૨ ભાવાર્થ—આ પણ શ્રુતદેવીની સ્તુતિ છે. તે સ્ત્રીઓ કહે છે.

૪૩. અથ ભુવનદેવ સ્તુતિ:

ભુવણ દેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગંં જ્ઞાનાદિગુણયુ-
તાનાં, નિત્યં સ્વાધ્યાયસંયમરતાનામ; વિદધાતુ ભુવનદેવી,
શિવં મહા સર્વસાધૂનામ. ૧. ઇતિ. ૪૩.

૪૪. અથ ક્ષેત્રદેવસ્તુતિ:

યસ્યા:ક્ષેત્રં સમાશ્રિત્ય, સાધુભિઃ સાધ્યતે ક્રિયાઃ સા
ક્ષેત્રદેવતા નિત્યં, ભૂયાન્નઃ સુખદાયિની. ૨. ઇતિ. ૪૪.

૪૩-૪૪ ભાવાર્થ—આ ક્ષેત્રદેવી તથા ભુવનદેવીની સ્તુતિઓ
છે. આ બંને સ્તુતિઓ પાશ્વિક પ્રતિક્રમણમાં
બોલાય છે.

૪૫. મુનિવંદન (અઠ્ઠાઇજ્જેસુ) સૂત્ર.

અઠ્ઠાઇજ્જેસુ દીવસમુદેસુ, પનરસસુ કમ્મભુમીસુ
ભવંત કેવિ સાહૂ, રયહરણગુચ્છપડિગ્ગહધારા, પંચમહોવ-

* પુરૂષો જ બોલે, સ્ત્રીઓ ન બોલે. ૧ સ્ત્રીઓ જ બોલે.

યધારા, અદ્દારસસહસ્સસીલંગધારા, અક્રુણ્યાયારચરિતા,
તે સંવે સિરસા મણસા મત્યએણ વંદામિ. ૧. ઇતિ. ૪૫.
૪૫ ભાવાર્થ—આથી અઢીદ્વિપમાં રહેલા સર્વ મુનીઓને નમસ્કાર
કરવામાં આવે છે.

૪૬. અથ સપ્તતિશતજિનસ્તુતિઃ (વરકનક)

વરકનકશર્કૃવિદ્રુમ—મરકતવનસન્નિભં વિગતમોહં;
સપ્તતિશતં જિનાનાં, સર્વામરપૂજિતં વંદે. ૧. ઇતિ. ૪૬.
૪૬ ભાવાર્થ—આથી એકસો સિતેર તીર્થકરોને વંદન કરવામાં
આવે છે.

૪૭. અથ લઘુશાન્તિસ્તવઃ

શાન્તિં શાન્તિનિશાન્તં, શાન્તં શાન્તાડશિવં નમસ્કૃત્ય;
સ્તોતુઃ શાન્તિનિમિત્તં, મન્ત્રપદ્ધેઃશાન્તયે સ્તૌભિ. ૧.
ઓમિતિ નિશ્ચિતવચસે, નમો નમો ભગવતેઽર્હતે પૂજનમ્;
શાન્તિજિનાય જયવતે, યશસ્વિને સ્વામિનેદમિનામ્. ૨.
સકલાતિ—શેષક—મહા—સંપત્તિ—સમન્વિતાય શસ્યાય; ત્રૈલો-
ક્ય—પૂજિતાય ચ, નમો નમઃ શાન્તિદેવાય. ૩. સર્વાંમરસુ-
સમૂહ—સ્વામિકસંપૂજિતાય નજિતાય; ભુવનજનપાલનો-
ઘત, તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ. ૪. સર્વદુરિતૌઘનાશન—કરાય
સર્વાંશિવપ્રશમનાય; દુષ્ટગ્રહભૂત—પિશાચ—શાકિનીનાં પ્રમ-
થનાય. ૫. યસ્યેતિનામમન્ત્ર—પ્રધાનવાક્યોપયોગકૃતતોષા;
વિજ્યા કુરુતે જનહિત—મિતિ ચ નુતા નમત તં શાન્તિમ્. ૬.
ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ !, વિજ્યે ! સુજ્યે ! પરાપરૈરજિતે !;
અપરાજિતે ! જગત્યાં, જયતીતિ જ્યાવહે ! ભવતિ !. ૭.
સર્વસ્યાપિ ચ સંઘસ્ય, ભદ્રકલ્યાણમર્જીલપ્રદદે !; સાધૂનાં ચ
સદા શિવ—સુતુષ્ટિપુષ્ટિપ્રદે ! જ્યાઃ ૮. ભવ્યાનાં કૃતસિદ્ધે !,

નિર્વૃત્તિનિર્વાણજનનિ ! સત્ત્વાનામ્; અભયપ્રદાનનિરતે !
 નમોઽસ્તુ સ્વસ્તિપ્રદે ! તુભ્યમ્. ૯. ભક્તાનાં જન્તૂનાં,
 શુભાવહે ! નિત્યમુદ્યતે ! દેવિ !; સમ્યગ્દૃષ્ટીનાં ધૃતિ-રતિમ-
 તિપ્રુદ્ધિપ્રદાનાય. ૧૦. જિનશાસનનિરતાનાં, શાન્તિનતાનાં
 ચ જગતિ જનતાનામ્; શ્રીસંપત્તીર્તિયશો—વર્ધનિ !
 જય દેવિ ! વિજયસ્વ. ૧૧. સલિલાનલ—વિષવિષ-
 ધર—દુષ્ટગ્રહરાજરોગરણભયતઃ; રાક્ષસરીપુગણુમારી—
 ચૌરેતિશ્વાપદાદિભ્યઃ. ૧૨. અથ રક્ષ રક્ષ સુશિવં,
 કુરુ કુરુ શાન્તિં ચ કુરુ કુરુ સદેતિ; તુષ્ટિં કુરુ કુરુ
 પુષ્ટિં, કુરુ કુરુ સ્વસ્તિં ચ કુરુ કુરુ ત્વમ્. ૧૩.
 ભગવતિ ! ગુણવતિ ! શિવશાન્તિ—તુષ્ટિપુષ્ટિસ્વસ્તીહ
 કુરુ કુરુ જનાનામ્; ઓમિતિ નમો નમો હ્રૂં હ્રીં હ્રૂં હ્રૂં યઃ
 ક્ષઃ હ્રીં કુદ્ કુદ્ સ્વાહા. ૧૪. એવં યન્નામાક્ષર—પુરસ્સરં
 સંસ્તુતા જ્યાદેવી; કુરુતે શાન્તિં નમતાં, નમો નમઃ
 શાન્તયે તસ્મૈ. ૧૫. ઇતિ પૂર્વસૂરિદર્શિત—મન્ત્રપદવિદ્-
 ભિતઃ સ્તવઃ શાન્તેઃ; સલિલાદિભયવિનાશી, શાન્ત્યાદિકરશ્ચ
 ભક્તિમતામ્. ૧૬. યચ્ચૈનં પઠતિ સદા, શૃણોતિ ભાવયતિ
 વા યથાયોગમ્; સહિશાન્તિપદં યાયાત, સૂરિઃ શ્રીમાનદેવશ્ચ.
 ૧૭. ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાન્તિ—ચ્છિદ્યન્તે વિઘ્નવલ્લયઃ; મનઃ-
 પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૧૮. સર્વમર્જીલમાર્જીલ્યં,
 સર્વકલ્યાણુકારણમ્; પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનંજયતિ
 શાસનમ્. ૧૯. ઇતિ. ૪૭.

૪૭ ભાવાર્થ—શ્રી નાડુલ નગરમાં મરકી હાલવા શ્રીમાન-
 દેવસૂરિએ આ સ્તોત્ર રચ્યું છે. એને ભણવાથી
 સાંભળવાથી તથા એના વડે મંત્રેલું જળ છાંટવાથી
 સર્વ રોગો દૂર થાય છે અને શાંતિ ફેલાય છે.

૪૮. ચરિત્રસાય ચૈત્યવન્દન.

ચરિત્રસાયપદિમલ્લુલ્લરણુ, દુઃખજયમયણુબાણુમુસુ-
મુરણુ; સરસાપિઅંગુવન્નુ ગયગામિઉ, જયઉપાસુ ભુવણુ-
તયસામિઉ. ૧. જસુ તણુકંતિકદપ્પસિણિદ્ધઉ, સોહધરણિ-
મણિકિરણાલિદ્ધઉ; નંનવ જલહરતડિલ્લયલંછિઉ, સો
જિણુ પાસુ પયચ્છઉ વંછિઉ. ૨. ઇતિ. ૪૮.

૪૮ ભાવાર્થ—આ શ્રી પાર્શ્વનાથનું ગુણસ્તુતિરૂપ ચૈત્યવંદન છે.

૪૯. અથ ભરહેસરની સજ્જાય [સત પુરુષો અને
સતી સ્ત્રીઓની]

ભરહેસર બાહુબલી, અભયકુમારો અ દંઢણકુમારો;
સિરિઓ અણિયાઉત્તો, અધમુત્તો નાગદત્તો અ. ૧. મેઅ-
જ્જ થૂલિભદ્દો, વયરરિસિ નંદિષેણુ સીહગિરી; કયવન્નો
અ સુકેસલ, પુંડરીઓ કેસિ કરકંડૂ. ૨. હલ્લ વિહલ્લ
સુદંસણુ, સાલ મહાસાલ સાલિભદ્દો અ; ભદ્દો હસન્નભદ્દો,
પસન્નચંદો અ જસભદ્દો. ૩. જંણુપહ્ વંકચૂલો, ગયસુકુ-
માલો અવંતિસુકુમાલો; ધન્નો ઇલાઈપુત્તો, ચિલાઈપુત્તો
અ બાહુમુણી. ૪. અજ્જગિરિ અજ્જરક્ષિખઅ, અજ્જ-
સુહથી ઉદાયગો મણુગો; કાલયસૂરી, સંખો, પજ્જુન્નો
મૂલદેવો અ. ૫. પભવો વિણ્ણુકુમારો, અદકુમારો દઢપ્પહારી
અ; સિજ્જંસ કૂરગદ્ અ, સિજ્જંભવ મેહકુમારો અ. ૬.
એમાઈ મહાસત્તા, દિતુ સુહ ગુણુગણેહિં સંજુત્તા; જેસિ
નામગ્ગહણે, પાવપ્પખંધા વિલય જંતિ. ૭. સુલસા ચંદન-
બાલ્લ, મણોરમા મયણુરેહા દમયંતી; નમયા સુંદરી સીયા,

નંદા ભદ્રા સુભદ્રા. ૮. રાધામધ રિસિદત્તા, પડિમાવધ
અંજણા સિરીદેવી; જિદ્દુ સુજિદ્દુ ભગાવધ, પભાવધ ચિદ્દ-
ણાદેવી. ૯. બંભી સુંદરિ રુપિણી, રેવધ કુંતી સિવા
જયંતી ય; દેવધ દોવધ ધારણી, કલાવધ પુષ્કયૂત્તા ય. ૧૦.
પડિમાવધ ય ગોરી, ગંધારી લક્ષ્મભણા સુસીમા ય; જંબુ-
વધસચ્ચભામા, રુપિણી કણ્ઠકુંભહિસીઓ. ૧૧. જંબુ-
યા જંબુદિના, ભૂઆ તહ ચેવ ભૂઆદિના ય; સેણા વેણા
રેણા, ભયણીઓ થૂલિભદ્રસ. ૧૨. ઇચ્ચાધ મહાસધઓ,
જયંતી અકલંકસીલકલિઆઓ; અજ્જ વિ વજ્જધ
જસિં, જસપડહો તિહુઅણે સયલે. ૧૩. ઇતિ. ૪૯.

૪૯ ભાવાર્થ—આ સજ્જાયમાં પ્રાતઃસ્મરણીય બ્રહ્મચારી, દાનેશ્વરી
તથા તપસ્વી વગેરે જૈનધર્મના ઉત્તમ આરાધક
પુરુષો અને સ્ત્રીઓનાં નામો ગણાવ્યાં છે.

૫૦. અથ. શ્રાવક—કૃત્યની મણ્ઠજિણાણું સજ્જાય.

મણ્ઠ જિણાણું આણું, મિચ્છં પરિહરહ ધરહ સમ્મત્તં;
છવ્વિહ—આવસ્સયંમિ, ઉજ્જુત્તો હોધ પધદિવસં. ૧.
પંવેસુ પોસહવયં, દાણું સીલં તવો અ ભાવો અ; સજ્જાય
નમુક્કારો, પરાવચારો અ જયણા અ. ૨. જિણપૂઆ
જિણથુણિણું, ગુરુથુઅ સાહમ્મિઆણ વચ્છહ્વં; વવહારસ્સ
ય સુદ્ધી, રહજ્જતા તિથજ્જતા ય. ૩. ઉવસમ વિવેક સંવર,
ભાસાસમિધ છણ્ણવકરુણા ય; ધમ્મિઅજણસંસગ્ગો, કરણ-
દમો અરણપરિણામો. ૪. સંધોવરિ બહુમાણો, પુત્થયસિહણું
પભાવણા તિથે; સઠ્ઠાણ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુગુરુવચ્ચે-
સેણું. ૫. ઇતિ. ૫૦.

૫૦ ભાવાર્થ—આ સજ્જાયમાં શ્રાવકને કરવા યોગ્ય છત્રીશ
કૃત્યેણું વર્ણન છે.

૫૧. અથ સકલ-તીર્થવંદના

સકલ તીર્થ વંદુ કર જોડ, જિનવરનામે મંગલ કોડ;
 પહેલે સ્વર્ગે લાખ બત્રીશ, જિનવરચૈત્ય નમું નિશદિશ. ૧.
 બીજે લાખ અઢીવીશ કહ્યાં, ત્રીજે બાર લાખ સદહ્યાં; ચોથે
 સ્વર્ગે અડ લખ ધાર, પાંચમે વંદુ લાખ જ ચાર. ૨. છંદુ
 સ્વર્ગે સહસ પચાસ, સાતમે ચાલીસ સહસ પ્રાસાદ; આઠમે
 સ્વર્ગે છ હજાર, નવ દશમે વંદુ શત ચાર. ૩. અગ્યાર
 બારમે ત્રણસેં સાર, નવ ત્રૈવેયકે ત્રણસેં અઢાર; પાંચ અનુ-
 ત્તર સર્વે મલી, લાખ ચોરાશી અધિકાં વલી. ૪. સહસ સત્તા-
 થું ત્રેવીશ સાર, જિનવર ભવનતણો અધિકાર; લાંબા સો
 જોજન વિસ્તાર, પચ્ચાસ ઊંચાં બહોંતેર ધાર. ૫. એકસો
 એંશી બિંબ પ્રમાણ, સભા સહિત એક ચૈત્યે જાણ; સો કોડ
 બાવન કોડ સંભાલ, લાખ ચોરાણું સહસ ચૈંઆલ. ૬.
 સાતસેં ઉપર સાઠ વિશાલ, સવિ બિંબ પ્રણમું ત્રણ કાલ; સાત
 કોડને બહોંતેર લાખ, ભવનપતિમાં દેવલ ભાખ. ૭. એકસો
 એંશી બિંબ પ્રમાણ, એક એક ચૈત્યે સંખ્યા જાણ; તેરસેં
 કોડ નેખ્યાશી કોડ, સાઠ લાખ વંદુ કર જોડ. ૮. બત્રીસેં ને
 ઓગણસાઠ, તીર્છાલોકમાં ચૈત્યનો પાઠ; ત્રણ લાખ એકાણું
 હજાર, ત્રણસેં વીશતે બિંબ જુહાર. ૯. વ્યંતર-જ્યોતિષીમાં
 વળી જોહ, શાશ્વતા જિન વંદુ તેહ; ઋષભ ચંદ્રાનન
 વારિષેણ, વર્ધ્ધમાનનામે ગુણસેણ. ૧૦. સમેતશિખર વંદુ જિન
 વીશ, અષ્ટાપદ વંદુ ચોવીશ; વિમલાચલ ને ગઢ ગિરનાર,
 આણુ ઉપર જિનવર જુહાર. ૧૧. શંખેશ્વર કેશરિયો સાર,
 તારંગે શ્રી અજિત જુહાર; અંતરીક વરકાણો પાસ, છરા-

વલો ને થંભણ પાસ. ૧૨. ગામ નગર પુર પાટણ જોઈ,
જિનવર ચૈત્ય નમું ગુણ ગોઈ; વિહરમાન વંદુ જિન વીશ,
સિદ્ધ અનંત નમું નિશદિશ. ૧૩. અઢી દ્વિપમાં જે અણુગાર,
અઢાર સહસ શીલાંગના ધાર; પંચમહાવ્રત સમિતિ સાર,
પાળે પળાવે પંચાચાર. ૧૪. બાહ્ય અભ્યંતર તપ ઉજમાલ,
તે મુનિ વંદુ ગુણમણિમાલ; નિત નિત ઉઠી કીર્તિ કરું,
જીવ કહે ભવ સાયર તરું. ૧૫. ઇતિ. ૫૧.

૫૧ ભાવાર્થ—આમાં ત્રણ લોકની અંદર આવેલાં શાશ્વતાં અશા-
શ્વતાં ચૈત્યો તથા તેની અંદર રહેલી પ્રતિમા-
ઓની સંખ્યા બતાવી તેઓને નમસ્કાર કરવામાં
આવ્યો છે. આ શ્રી જીવવિજયજીએ રચેલ છે.

૫૨. અથ સકલાર્હત-ચૈત્યવંદન-સૂત્ર

સકલાર્હતપ્રતિષ્ઠાન-મધિષ્ઠાનં શિવશ્રિયઃ; ભૂભુવઃ-
સ્વસ્થયીશાન-માર્હન્ત્યં પ્રણિદધ્મહે. ૧. નામાડકૃતિદ્રવ્યભાવૈઃ,
પુનતસ્ત્રિજગજ્જનમ, ક્ષેત્રે કાલે ચ સર્વસ્મિન્નર્હતઃ સમુ-
પાસ્મહે. ૨. આદિમં પૃથિવીનાથ-માદિમં નિષ્પરિગ્રહમ;
આદિમં તીર્થનાથં ચ, ઋષભસ્વામિનં સ્તુમઃ. ૩. અર્હ-
ન્તમગ્નિતં વિશ્વ-કમલાકર ભાસ્કરમ; અમ્ભાનકેવલાદર્શ-
સંકાન્તજગતં સ્તુવે. ૪. વિશ્વભવ્યજનારામ-કુલ્યાતુલ્યા-
જયન્તિ તાઃ; દેશનાસમયે વાયઃ, શ્રીસંભવજગત્પતેઃ. ૫.
અનેકાન્તમતામ્ભોધિ-સમુદ્ભાસનચંદ્રમાઃ; દ્વાદશમંદમાનન્દં,
ભગવાનભિનન્દનઃ. ૬. દુસતિકરીટશાણુગ્રો-ત્તેજિતાર્દ્ધન-
ખાવલિઃ; ભગવાન્ સુમતિસ્વામી, તનોત્વભિમતાનિ વઃ. ૭.
પદ્મપ્રભપ્રભોદૈહ-ભાસઃપુષ્પયન્તુ વઃ શ્રિયમ્; અન્તરંગારિ-

મથને, કેાપાટોપાહિવારણાઃ. ૮. શ્રીસુપાર્શ્વજિનેન્દ્રાય,
 મહેન્દ્રમહિતાર્ણવે; નમસ્તુર્વાર્ણસંઘે-ગગનાભોગભાસ્વતે.
 ૯. ચન્દ્રપ્રભપ્રભોશ્ચન્દ્ર-મરીચિનિયયોર્જિવલા; મૂર્તિર્મૂર્તિ-
 સિતધ્યાન- નિર્મિતેવ શ્રિયેઽસ્તુ વઃ. ૧૦. કરામલકવહ્
 વિશ્વં, કલયન્ કેવલ શ્રિયા; અચિન્ત્ય મહાત્મ્ય નિધિઃ; સુવિ-
 ત્તિર્બોધયે સ્તુવઃ. ૧૧. સત્વાનાં પરમાન્દ-કન્દોહભેદનવા-
 મ્બુદઃ; સ્યાદ્વાદામૃતનિસ્યન્દી, શીતલઃ પાતુ વો જિનઃ.
 ૧૨. ભવરોગાર્તજન્તૂના-મગદંકારદર્શનઃ, નિઃશ્રેયસશ્રીર-
 મણુઃ, શ્રેયાંસ શ્રેયસેઽસ્તુ વઃ. ૧૩. વિશ્વોપકારકીભૂત-તીર્થ-
 કૃત્કર્મનિર્મિતિઃ; સુરાસુરનરૈઃ પૂજ્યો, વાસુપૂજ્યઃ પુનાતુ
 વઃ. ૧૪. વિમલસ્વામિનો વાચઃ, કતકક્ષોદસોદરાઃ;
 જયન્તિ ત્રિજગચ્ચેતો- જલનૈર્મલ્યહેતવઃ. ૧૫. સ્વયં
 ભૂરમણુસ્પર્ધિ-કરુણારસવારિણા; અનન્તજિહ્વનન્તાં વઃ,
 પ્રયચ્છતુ સુખશ્રિયમ. ૧૬. કલ્પદ્રુમ-સધર્મ્માણુ-મિષ્ટપ્રાપ્તૌ
 શરીરિણામ; ચતુર્ધા ધર્મદેષ્ટારં, ધર્મનાથમુપાસ્મહે.
 ૧૭. સુધાસોદરવાગ્જ્યોત્સ્ના - નિર્મલીકૃત દિઃસુખઃ;
 મૃગલક્ષ્મા તમઃશાન્ત્યૈ, શાન્તિનાથજિનોઽસ્તુ વઃ. ૧૮.
 શ્રીકુન્થુનાથોભગવાન્, સનાથોઽતિશયર્દિભિઃ; સુરાસુરનૃના-
 થાનામેક-નાથોઽસ્તુ વઃ શ્રિયે. ૧૯. ચરનાથસ્તુ ભગવા-
 શ્ચતુર્થારનભોરવિઃ; ચતુર્થપુરુષાર્થશ્રી-વિલાસં વિતનોતુ
 વઃ. ૨૦. સુરાસુરનરાધીશ-મયૂરનવવારિહમ; કર્મદૂત્તમૂલને
 હસ્તિ, મહ્તંમલ્લિમભિષ્ટુમઃ. ૨૧. જગન્મહામોહનિદ્રા-પ્રત્યુ-
 પસમયોપમમ; મુનિસુવ્રતનાથસ્ય, દેશનાવચનંસ્તુમઃ. ૨૨.
 હુક્તો નમતાં મૂર્ધ્નિ-નિર્મલીકારકારણમ; વારિપ્લવા ઇવ

નમેઃ, પાન્તુ પાદનખાંશવઃ. ૨૩. યદુવંશસમુદ્રેન્દુઃ, કર્મક-
ક્ષહુતાશનઃ; અરિષ્ટનેભિર્ભગવાન્, ભૂયાન્દ્વાડરિષ્ટનાશનઃ. ૨૪.
કમઠે ધરણેન્દ્રે ચ, સ્વોચિતં કર્મ કુર્વતિ; પ્રભુરતુલ્યમનો-
વૃત્તિઃ, પાર્શ્વનાથઃ શ્રિયેડસ્તુ વઃ. ૨૫. શ્રીમતે વીરનાથાય,
સનાથાયાહુતશ્રિયા, મહાનન્દસરોરાજ મરાલાયાડહં તે નમઃ.
૨૬. કૃતાપરાધેડપિ જને, કૃપામન્થરતારયોઃ; ઇષદ્બ્રાહ્મણાદ્ર-
ચોર્ભદ્રં, શ્રીવીરજિનનેત્રયોઃ. ૨૭. જયતિ વિજિતાન્યતેજઃ,
સુરાસુરાધીશસેવિતઃ શ્રીમાન્; વિમલસ્રાસવિરહિત—
સ્ત્રિભુવનચૂડામણિર્ભગવાન્. ૨૮. વીરઃ સર્વસુરાસુરેન્દ્ર-
મહિતો વીરં બુધાઃ સંશ્રિતાઃ, વીરેણાભિહતઃ સ્વકર્મનિચયો
વીરાય નિત્યં નમઃ; વીરાત્તીર્થમિદં પ્રવૃત્તમતુલં વીરસ્ય
ધોરં તપો, વીરે શ્રીધૃતિકીર્તિકાન્તિનિચયઃ શ્રીવીર! ભદ્રં
દિશઃ. ૨૯. અવનિતલગતાનાં કૃત્રિમાકૃત્રિમાનાં, વરભવનગ-
તાનાં દિવ્યવૈમાનિકાનામ; ઇહ મનુજકૃતાનાં દેવરાજચિ-
તાનાં, જિનવરભવનાનાં ભાવતોડહં નમામિ. ૩૦. સર્વેષાં
વેધસામાધ-માદિમં પરમેષ્ઠિનામ; દેવાધિદેવં સર્વજ્ઞં,
શ્રીવીરં પ્રણિદધ્મહૈ. ૩૧. દેવોડનેકભવાર્જિતોર્જિતમહા-
પાપપ્રદીપાનલો દેવઃ સિદ્ધિવધૂવિશાલહૃદ્યાલદ્ધૃરહારોપમઃ;
દેવોડષ્ટાદશદોષસિન્ધુરવટાનિર્ભેદ પંચાનનો, ભવ્યાનાં
વિદધાતુ વાંછિતફલં શ્રીવીતરાગો જિનઃ. ૩૨. જ્યાતો-
ડષ્ટાપદપર્વતો ગજપદઃ સમ્મેતશૈલાભિધઃ, શ્રીમાન્ રૈવતકઃ
પ્રસિદ્ધમહિમા શત્રુજયો મણ્ડપઃ; વૈભારઃ કનકાચલોડધુદ-
ગિરિઃ શ્રીચિત્રકૂટાદય-સ્તત્ર શ્રીઋષભાદયો જિનવરાઃ
કુર્વન્તુ વો મર્જ્જલમ. ૩૩. ઇતિ. ૫૨.

પર ભાવાર્થ—શ્રીહિમચન્દ્રાચાર્યના રચેલા આ ચૈત્યવંદનમાં
ચોવીશ તીર્થ કરની જૂદા જૂદા શ્લોકથી સ્તુતિ
કરવામાં આવી છે.

૫૩. અથ શ્રાવક પાક્ષિકાદિ બૃહત્ અતિચાર.

નાણુંમિ દંસણુંમિ અ, ચરણુંમિ તવંમિ તહ ય
વીરિયંમિ; આચરણું આચારો, ઇઅ એસો પંચહા ભણિઓ.
૧. જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર, વીર્યા-
ચાર, એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર
પક્ષ દિવસમાંહિ, સૂક્ષ્મ^૧ બાહર,^૨ જાણતાં અજાણતાં, હુઓ
હોય, તે સવિ હું મને, વચને, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ
દુઃકડં. ૧.

તત્ર, જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર—કાલે વિણુએ બહુ-
માણે, ઉવહાણે તહ અનિણહવણે; વંજણુઅતથ તદુભયે,
અદૃવિહો નાણુમાચારો. ૧. જ્ઞાન—કાળવેળાએ ભણ્યો ગણ્યો
નહીં, અકાળે ભણ્યો. વિનયહીન, બહુમાનહીન, યોગઉપ-
ધાનહીન, અનેરા કન્હે ભણી અનેરો ગુરુ કહ્યો. દેવ ગુરુ
વાંદણે, પડિઝમણે, સજ્જાય કરતાં, ભણતાં ગણતાં, કૂડો
અક્ષર, કાને માત્રાએ અધિકો ઓછો ભણ્યો. સૂત્રો કૂડું
કહ્યું, અર્થ કૂડો કહ્યો, તદુભય કૂડાં કહ્યાં, ભણીને વિસાર્યાં.
સાધુતણે ધર્મે—કાળે આણુઉદ્ધર્યે,^૩ દાંડો આણુપડિલેલે,
વસતિ^૪ આણુશોધે, આણુપવેસે,^૫ અસજ્જાય આણુજ્જાય^૬
માંહે શ્રી દશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત ભણ્યો, ગણ્યો. શ્રાવક-

૧ નાનામાં નાનો. ૨ મોટો. ૩ ઉપાશ્રય અને તેની આજુ-
બાજુની જગ્યા. ૪ યોગોદ્ધત્તનાદિ ક્રિયા વડે સિદ્ધાંત ભણવામાં પ્રવેશ
કર્યા વિના. ૫ ભણવાને અયોગ્ય દિવસો.

તણે ધર્મે, થિવિરાવલિ^૧ પડિક્રમણાં, ઉપદેશ-માળા, પ્રમુખ સિદ્ધાંત ભણ્યો, ગણ્યો. કાળવેળા કાળે અણુઉદ્ધર્યે^૨ પઢ્યો. જ્ઞાનોપગરણુ-પાટી, પોથી, કવણી, કવલી, નવકારવાળી, સાપડા, સાપડી, દસ્તરી,^૩ વહી,^૪ ઓળિયા^૫ પ્રમુખ પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થૂંક લાગ્યું, થૂંકે કરી અક્ષર માંજ્યો, ઓશીસે ધર્યો, કન્હે છતાં આહારનિહાર કીધો. જ્ઞાનદ્રવ્ય ભક્ષતાં ઉપેક્ષા કીધી. પ્રજ્ઞાપરાધે^૬ વિણાશ્યો,^૭ વિણસતાં ઉવેખ્યો^૮. છતી શક્તિએ સારસંભાળ ન કીધી. જ્ઞાનવંતપ્રત્યે દ્વેષ, મત્સર ચિંતવ્યો. અવજ્ઞા, આશાતના કીધી. કોઈ પ્રત્યે ભણતાં ગણતાં અંતરાય કીધો. આપણા જાણપણાતણો ગર્વ ચિંતવ્યો. મતિ-જ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન, કેવળજ્ઞાન. એ પંચવિધ જ્ઞાનતણી અસદ્દહણા કીધી, કોઈ તોતડો બોખડો બોલ્યો, હસ્યો, વિતર્ક્યો. અન્યથા પ્રરૂપણા કીધી. જ્ઞાનાચાર વ્રત વિષધ્યો અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ ૧.

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર-નિસ્સંકિય નિક્કંખિય, નિઘ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ટી અ; ઉવવૂહ થિરીકરણે, વચ્છલ્લ પભાવણે અદૂ. ૧. દેવગુરુધર્મતણે વિષે નિઃશંકપણું ન કીધું તથા એકાંત નિશ્ચય ન કીધો. ધર્મ સંબંધીયાં ફળતણે વિષે નિઃસંદેહ-બુદ્ધિ ધરી નહીં. સાધુસાધ્વીનાં મલમલિન ગાત્ર દેખી દુગંધા નિપજ્ઞવી. કુચારિત્રીયા દેખી ચારિત્રીયા ઉપર અભાવ હુઓ. મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી મૂઢદ્વિષ્ટપણું કીધું. તથા સંઘમાંહે ગુણવંતતણી અનુપબૃંહણા

૧ આચાર્યોનાં ચરિત્રો. ૨ દક્તર. ૩ ચોપડો. ૪ લખેલા કાગળના વીટા. ૫ ઓછી સમજને લીધે સાવચેતીવિના. ૬ નાશ કર્યો. ૭ ઉપેક્ષા કરી.

કીધી.^૧ અસ્થિરીકરણ^૨, અવાત્સલ્ય-અપ્રીતિ, અભક્તિ નિપજ્ઞવી, અબહુમાન કીધું. તથા દેવદ્રવ્ય, ગુરુદ્રવ્ય, જ્ઞાન-દ્રવ્ય, સાધારણદ્રવ્ય, ભક્ષિત, ઉપેક્ષિત, પ્રજ્ઞાપરાધે, વિણાશ્યાં, વિણસતાં ઉવેખ્યાં, છતી શક્તિએ સારસંભાળ ન કીધી. તથા સાધર્મિક સાથે કલહકર્મબંધ કીધો. અધોતી, અષ્ટ પડ મુખકોશ પાખે દેવપૂજા કીધી. બિંબપ્રત્યે વાસકુંપી, ધૂપધાણું, કલશતણો ઠબકો લાગ્યો. બિંબ હાથથકી પડ્યું. ઊસાસ નિઃસાસ લાગ્યો. દેહરે, ઉપાશ્રયે, મલ^૩લખ્માદિક લોહ્યાં. દેહરામાંહે હાસ્ય, ખેત્ર, કેલિ, કુતૂહલ, આહાર, નિહાર, કીધાં. પાન, સોપારી, નિવેદીઆ, ખાધાં. ઠવણાયરિય^૪ હાથથકી પાડ્યાં, પડિલેહવા વિસાર્યાં. જિનભવને ચોરાશી આશાતના, ગુરુ ગુરુણી પ્રત્યે તેત્રોશ આશાતના કીધી હોય. ગુરુવચન તહત્તિ કરી પડિવજ્યુ^૫ નહીં. દર્શનાચાર વ્રત વિષયો અનેરોજે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ^૬ ૨.

ચારિત્રચારે આઠ અતિચાર,—પણિહાણુનેગળુત્તો, પંચહિં સમિધહિં તીહિં ગુત્તીહિં; એસ ચરિત્તાચારો, અદ્ભુવિહો હોઈ નાયવો. ૧. ધર્યા સમિતિ તે આણુનેએ હિંજ્યા. ભાષા સમિતિ તે સાવધ વચન બોલ્યાં. એપણાં સમિતિ તે તૃણ,^૭ ડગલ,^૮ અન્ન, પાણી અસૂઝતું લીધું. આદાનભંડમત્તનિફખેવણા સમિતિ—તે આસન, શયન, ઉપ-કરણ, માતરુ^૯ પ્રમુખ આણુપૂંજી જીવાકુળ ભૂમિકાએ મૂક્યું,

૧ ગુણની પસંસા ન કરવી તે. ૨ સમ્યક્ત્વથી પડતાને સ્થિર નહિ કરવો તે. ૩ સ્થાપનાચાર્ય. ૪ અંગીકાર કર્યું નહી. ૫ ધાસ. ૬ અચિત્ત માટીનાં ઢેકાં. ૭ લઘુનીતિ.

લીધું. પારિષાપનિકા સમિતિ તે મળ, મૂત્ર, શ્લેષ્માદિક અણુપુંજ જવાકુળ ભૂમિકાએ પરકંઠ્યું. મનોગુપ્તિ-મનમાં આર્ત રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાયાં. વચન ગુપ્તિ-સાવધ વચન બોલ્યાં. કાય ગુપ્તિ-શરીર અણુપડિલેહું હલાવ્યું, અણુપુંજે બેઠાં. એ અષ્ટ પ્રવચનમાતા તે સાધુતણે ધર્મે સદૈવ અને શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક પોસહ લીધે રૂડી પેરે પાળ્યા નહીં. ખંડણા, વિરાધના હુધ. ચારિત્રાચાર વ્રત વિષધ્યો અનેરો જે કોઈ અતિચાર, પક્ષ દિવસમાંહિ, સૂક્ષ્મ બાદર, જાણતાં અજાણતાં, હુચ્ચો હોય, તે સવિ હું મને વચને કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુષ્ટડં. ૩.

વિશેષતઃ—શ્રાવકતણે ધર્મે શ્રીસમ્યક્ત્વ મૂલ બાર વ્રત સમ્યક્ત્વતણા પાંચ અતિચાર—સંકાકંખવિગિચ્છા^૦ શંકા-શ્રી અરિહંતતણાં બળ, અતિશય, જ્ઞાનલક્ષ્મી, ગાંભિર્યાદિકગુણ, શાશ્વતી પ્રતિમા, ચારિત્રીયાનાં ચારિત્ર, શ્રી જિનવચનતણો સદેહ કાધો. આકાંક્ષા-બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર, ક્ષેત્રચાળ, ગોગો,^૧ આસપાલ, પાદરદેવતા,^૨ ગોત્ર-દેવતા, ગ્રહપૂજ, વિનાયક, હનુમંત, સુગ્રીવ, વાલી, નાહ^૩ ઇત્યેવમાદિક દેશ, નગર, ગામ, ગોત્ર, નગરી, જૂજૂઆ^૪ દેવ દેહરાંના પ્રભાવ દેખીરોગ આતંક કષ્ટ આવ્યે ઇહલોક પરલોકાર્થે પૂજ્યા, માન્યા. સિદ્ધ વિનાયક જીરાડિલાને માન્યું, ઇચ્છ્યું. ઔધ-સાંખ્યાદિક સંન્યાસી, ભરડા, ભગત, લિંગિયા,^૫ જોગિયા, જોગી, દરવેશ,^૬ અનેરા દર્શનીયાતણો

૧ ઘોઘાળાપજી, નાગદેવ-સર્પ. ૨ ગામના પાદરની દેવી. (ભાવનગરમાં છે.) ૩ ગોરખનાથ. ૪ જૂદા જૂદા. ૫ અન્ય- મતિ દેવ વિશેષ. ૬ વેષધારી, રૂઢીર.

કષ્ટ, મંત્ર, ચમત્કાર દેખી પરમાર્થ જાણ્યા વિના બલાવ્યા, મોહ્યાં. કુશાસ્ત્ર શીખ્યાં, સાંભળ્યાં. શ્રાદ્ધ-સંવચ્છરી, હોળી, બળેવ, માહિપૂનમ, અન્નપડવો, ત્રેતબીજ, ગૌરીત્રીજ, વિનાયક ચોથ, નાગ પંચમી, ઝીલણા છઠ્ઠી, શીલ સાતમી, ધ્રુવ આઠમી, નૌલી નવમી, અહવા દશમી, વ્રત અગ્યારશી, વચ્છ બારશી, ધન તેરશી, અનંત ચઉદશી, અમાવાસ્યા, આદિત્યવાર, ઉત્તરાયણ નૈવેદ્ય કીધાં. નવોદક, યાગ, ભોગ, ઉતારણાં કીધાં, કરાવ્યાં, અનુમોદ્યાં. પીંપલે પાણી બાલ્યા, બલાવ્યાં. ઘર બાહિર, ક્ષેત્રે, ખડે, કૂવે, તળાવે, નદીએ, દ્રહે, વાવિએ, સમુદ્રે, કુંડે, પુણ્યહેતુ સ્નાન કીધાં, કરાવ્યાં, અનુમોદ્યાં, દાન દીધાં. ગ્રહણ, શનિશ્વર, માહ માસે નવરાત્રિ નાહ્યાં. અન્નણનાં^૧ થાપ્યાં, અનેરાધ વ્રતવ્રતોલાં કીધાં, કરાવ્યાં. વિતિગિચ્છા-ધર્મસંબંધીયાં ફળતણે વિષે સંદેહ કીધો. જિન, અરિહંત, ધર્મના આગર, વિશ્વોપકારસાગર, મોક્ષમાર્ગના દાતાર, ઇસ્યા ગુણભણી ન માન્યા, ન પૂજ્યા મહાસતી, મહાત્માની ઇહલોક પરલોક સંબંધીયાં ભોગવાં-છિત પૂજા કીધી. રોગ, આતંક, કષ્ટ આવ્યે ખીણ વચન, ભોગ માન્યાં. મહાત્માનાં ભાત, પાણી, મલ, શોભા તણી નિંદા કીધી. કુચારિત્રિયાદેખી ચારિત્રિયા ઉપર કુભાવ હુઓ. મિથ્યાત્વિતણી પૂજાપ્રભાવના દેખી પ્રશંસા કીધી, પ્રીતિ માંડી. દાક્ષિણ્યલગે તેહનો ધર્મ માન્યો, કીધો. શ્રી સમ્યક્ત્વ વિષયઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિં ૧.

પહેલે સ્થૂલપ્રાણાતિપાતવિરમણમતે પાંચ અતિચાર-વહબંધવિચ્છેઓં દ્વિપદ, ચતુષ્પદ પ્રત્યે રીસવશે ગાઠો^૨

૧ અન્નણ્યા ગમેતેવા માણસોએ ચલાવેલાં. ૨ આકરો.

ધાવ ધાલ્યો, ગાઠે બંધને બાંધ્યો, અધિક ભાર ધાલ્યો. નિર્જાંછનકર્મ કીધાં. ચારા પાણી તણી વેળાએ સાર સંભાળ ન કીધી. લેહણે દેહણે કિણુહી પ્રત્યે લંધાવ્યો. તેણે ભૂખ્યે આપણે જમ્યા. કન્હે રહી મરાવ્યો, બંદીખાને ઘલાવ્યો. સજ્યાં ધાન્ય તાવડે નાખ્યાં, દળાવ્યાં, ભરડાવ્યાં, શોધી ન વાવ્યાં. ઇંધણુ, છાણાં અણુશોધ્યાં બાળ્યાં. તે માંહિ સાપ, વીંછી, ખજુરાં, સરવલા, માંકડ, જુઆ, ગિંગોડા સાહતાં મુઆ, દુહવ્યા, રૂડે સ્થાનકે ન મૂક્યાં. કીડી મકોડીનાં ઇંડાં વિછોદ્યાં. લિખ ફેડી. ઉદેહી, કીડી, મકોડી, ઘીમેલ, કાતરા, ચુડેલ, પતંગિયાં, દેડકાં, અલસિયાં, ઇઅલ, કુંતા, ડાંસ, મસા, બગતરાં, માખી, તીડ પ્રમુખ જીવ વિણુદ્યા. માળા હલાવતાં ચલાવતાં પંખી, ચકલાં, કાગ તણાં ઇંડાં ફેડ્યાં. અનેરા એકે દ્રિયાદિક જીવ વિણુસ્યા, ચાંખ્યા, દુહવ્યા. કાંઈ હલાવતાં ચલાવતાં, પાણી છાંટતાં, અનેરાં કાંઈ કામ-કાજ કરતાં, નિર્વસપણું કીધું. જીવરક્ષા રૂડી ન કીધી. સંખારો સૂકવ્યો. રૂડું ગતણું ન કીધું. અણુગળ પાણી વાવયું. રૂડી જયણા ન કીધી. અણુગળ પાણીએ ઝીલ્યા, લુગડાં ધોયાં, ખાટલા તાવડે નાંખ્યા, ઝાટક્યા. જીવાકુલ ભૂમિ લીંપી. વારી ગાર રાખી. દળણે, ખાંડણે, લીંપણે રૂડી જયણા ન કીધી. આઠમ ચઉદશના નિયમ ભાંગ્યા. ધૂણી કરાવી. પહેલે સ્થૂલ પ્રાણાતિપાત વિરમણપ્રત વિષ-ઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ ૧.

૧ પ્રહાર. ૨ કર્યો. ૩ બળદ ઘોડા વિગેરેને ખસી કર્યા. ૪ તડકે. ૫ તડકે.

બીજે સ્થૂત મૃષાવાદ વિરમણુ વ્રતે પાંચ અતિચાર-સહસા રહસ્ય દારેં સહસાત્કારે કુણુહી પ્રત્યે અનુગતું આળ અભ્યાખ્યાન દીધું. સ્વદારા મંત્રભેદ કીધો. અનેરા કુણુહીનો મંત્ર, આલોચ, 'મર્મ', પ્રકાશ્યો. કુણુહીને અનર્થ પાડવા કૂડી બુદ્ધિ દીધી. કૂડો લેખ લખ્યો. કૂડી સાખ ભરી. 'થાપણુમોસો' કીધો. કન્યા, ગૌ, ઢોર, ભૂમિ સંબંધી લેહણે, દેહણે, વ્યવસાયે, વાદ, વઢવાડ કરતાં મોટકું જુડું બોલ્યા. 'હાથ, પગ તણી ગાળ દીધી. 'કડકડા મોડ્યા. મર્મ વચન બોલ્યાં. બીજે સ્થૂત મૃષાવાદ વિરમણુવ્રત વિષયો અનેરો જે કોઈ અતિ ચાર પક્ષ દિવસમાંહિં ૨.

ત્રીજે સ્થૂત અદત્તાદાન વિરમણુવ્રતે પાંચ અતિચાર-તેનાહડખ્યોગેં ધર, બાહિર, ક્ષેત્ર, ખળે પરાઈ વસ્તુ અણુ-મોકલી લીધી, વાવરી. ચોરાઈ વસ્તુ 'વહોરી. ચોર, ઘાડ પ્રત્યે સંકેત કીધો, તેહને 'સંબંધ દીધું, તેહની વસ્તુ લીધી. વિરુદ્ધ રાજ્યાતિક્રમ કીધો. નવા, પુરાણા, સરસ, વિરસ, સજીવ, નિજીવ વસ્તુનાં ભેળસંભેળ કીધાં. કૂડે કાટલે, તોલે, માને, માપે વહોર્યાં. દાણુચોરી કીધી. કુણુહીને લેખે વરાંસ્યો. સાટે લાંચ લીધી. કૂડો કરહો કાઢ્યો. વિશ્વાસઘાત કીધો. 'પરવંચના કીધી. પાસંગ કૂડાં કીધાં. દાંડી ચઢાવી. લહકે ત્રહકે, કૂડાં કાટલાં, માન, માપાં કીધાં. માતા, પિતા, પુત્ર, મિત્ર, કસત્ર વંચી કુણુહીને દીધું. જૂદી ગાંઠ કીધી. થાપણુ ઓળવી.

૧ છાની વાત પ્રગટ કરી. ૨ થાપણુ ઓળખી. ૩ હાથ ભાંગે, પગ ભાંગે કહ્યું. ૪ તારૂં અદિઠ થાય એમ હાથના આંગળાના ટચાકડા બોલાવી સ્ત્રીઓ અણુગમો બતાવે છે. ૫ ખરીદ કરી. ૬ ભાતું-મદદ ૭ છેતર્યો.

કુણ્ડીને લેખે પલેખે ભૂલાવ્યું. પડી વસ્તુ એળવી લીધી. ત્રીજે સ્થલ અદત્તાદાન વિ० ૩.

ચોથે સ્વરદારાસંતોષ પરસ્ત્રીગમન વિરમણપ્રતે પાંચ અતિચાર—અપરિગ્રહિયા ઇત્તરં^૧ અપરિગૃહીતાગમન, ઇત્તર પરિગૃહીતાગમન^૨ કીધું. વિધવા, વેશ્યા, પરસ્ત્રી, કુત્તાંગના, સ્વદારાશોકતણે વિષે દ્રષ્ટિવિખ્યાસ કીધો. સરાગ વચન ખોલ્યાં. આઠમ-ચઉદશ-અનેરી પર્વ તિથિના નિયમ લઈ ભાંજ્યાં. ઘરઘરણાં કીધાં, કરાવ્યાં. વરવહુ વખાણ્યાં. કુવિકલ્પ ચિંતવ્યો. અનંગકીડા કીધી. સ્ત્રીનાં અંગોપાંગ નિરખ્યાં. પરાયા વિવાહ જોડ્યા. ઢાંગલાઢાંગલી પરણાવ્યા. કામભોગતણે વિષે તીવ્ર અભિલાષ કીધો. અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અતિચાર, અનાચાર સુહણે સ્વપ્નાંતરે હુઆ. કુસ્વપ્ન લાંબ્યાં. નટ, વીટ, સ્ત્રીશું હાંસું કીધું. ચોથે સ્વદારાસંતોષ પ્રત વિષદ્યો આ અનેરો જે કોઈ ૦ ૪.

પાંચમે સ્થુલ પરિગ્રહ પરિમાણપ્રતે પાંચ અતિચાર-ધણધન ખિત્તવત્થુ^૩ ધન-ધાન્ય, ક્ષેત્ર-વાસ્તુ, રૂપ્ય-સુવર્ણ, કુપ્ય,^૪ દ્વિપદ-ચતુષ્પદ એ નવવિધ પરિગ્રહતાણા નિયમ ઉપરાંત વૃદ્ધિ દેખી મૂર્છાતંગ સંક્ષેપ ન કીધો. માતા, પિતા, પુત્ર, સ્ત્રીતણે લેખે કીધો. પરિગ્રહપરિમાણ લીધું નહીં. લેઈને પઢિઉં નહીં. પઢવું વિસાર્યું. અલીધું મેલ્યું. નિયમ વિસાર્યા. પાંચમે પરિગ્રહ-પરિમાણપ્રત વિષદ્યો આ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ ૦ ૫.

૧ વેશ્યાગમન. ૨ થોડા કાળ માટે પગારથી રાખેલી સ્ત્રી સાથે ગમન. ૩ નાતરૂં-પુનર્લગ્ન-વિધવાવિવાહ. ૪ ઘર, ઘરવખરી વગેરે ૫ ત્રાંબા પીતળ વીગેરે ધાતુઓ.

છેદું-દિગ્વિરમણવ્રતે પાંચ અતિચાર-ગમણસ્સ ઉ પરિમાણે^૦ ઉર્વદિશિ, અધોદિશિ, તિર્યગ્દિશિએ જવા આવવા તણા નિયમ લેઈ ભાંજ્યા. અનાભોગે વિસ્મૃતક્રમે અધિક ભૂમિ ગયા. પાઠવણી આઘી પાછી મોકલી. વહાણ વ્યવસાય કીધો. વર્ષાકાળે ગામતરું કીધું. ભૂમિકા એક ગમા સંખેપી, બીજી ગમા વધારી. છેદું દિગ્વિરમણવ્રત વિષયએ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ^૦ ૬.

સાતમે ભોગોપભોગ વિરમણવ્રતે-ભોજન આશ્રયી પાંચ અતિચાર, અને કર્મહુતી પંદર અતિચાર. એવં વીશ અતિચાર. સચ્ચિત્તે પરિબદ્ધ^૦ સચિત્ત નિયમ લીધે અધિક સચિત્ત લીધું. અપક્રવાહાર, દુપક્રવાહાર, તુચ્છૌષધિતણું ભક્ષણ કીધું. ઓળા, ઉંખી, પાંક, પાપડી ખાધાં. સચ્ચિત્તદગ્ધવિગઢ, વાણહતખે લવત્યકુસુમેસુ; વાહણસયણ વિલેવણ, બંભદિસિન્હાણભત્તેસુ. ૧. એ ચૌદ નિયમ દિન-ગત રાત્રિગત લીધા નહીં, લેઈને ભાંજ્યા. બાવીશ અભક્ષ્ય, બત્રીશ અનંતકાયમાંદિ આદુ, મૂળા, ગાજર, પિંડ, પિંડાણુ, કચૂરો, સૂરણ, કુંળી આંબલી, ગળો, વાઘરડાં ખાધાં. વાશી કઠોળ, પોળી, રોટલી, ત્રણ દિવસનું ઓદન લીધું. મધુ, મહુડાં, માખણ, માટી, વેંગણ, પીલુ, પીચુ, પંપોટા, વિષ, હિમ, કરા, વોલવડાં, અન્નણ્યાંફળ, દીંબરું, ગુંદાં, મહેર, બોળ અથાણું, આંબલખોર, કાચું મીઠું,

૧ અન્નણતાં. ૨ મોકલેલી વસ્તુ. (પ્રસ્થાન કરવાની વસ્તુ, પસ્તાનું) ૩ કુણી-કુમળી-કાચી આંબલી. [એક જાતની એવી આંબલી થાય છે.]

તિલ, ખસખસ, કોઠિબડાં ખાધા. રાત્રિભોજન કીધાં. લગ-
ભગ વેળાએ વાળું કીધું. દિવસ વિણુડિગે શીરાવ્યા. તથા
કર્મતઃ પન્નર કર્માદાન—ધંગાલકમ્મે, વણકમ્મે, સાડિકમ્મે,
ભાડિકમ્મે, ફાડિકમ્મે એ પાંચ કર્મ. હંતવાણિજ્જે, લક્ષ્ણ
વાણિજ્જે, રસવાણિજ્જે, કેસવાણિજ્જે, વિષવાણિજ્જે એ
પાંચ વાણિજ્ય. જંતપિલ્લણકમ્મે, નિલ્લંછણકમ્મે, દવગ્ગિ-
દાવણ્યા, સરદહતલાયસોસણ્યા, અસધપોસણ્યા, એ
પાંચ સામાન્ય. એવં પન્નર કર્માદાન. બહુ સાવધ, મહા-
રંભ, રંગણ, ^૧લીલાલા કરાવ્યા. ઇંટ, નિભાડા પચાવ્યા.
ધાણી, ચણા, પકવાન્ન કરી વેચ્યાં. વાશી માખણ
તવાવ્યાં. તિલ વહોર્યા, ફાગણ માસ ઉપરાંત રાખ્યા.
દલીદો કીધો. અંગીકા કરાવ્યા. શ્વાન, ખિલાડા, સૂડા, સા-
લહિ પોખ્યા. અનેરાં જે કાંઈ બહુ સાવધ ખરકર્માદિક સમાચર્યાં.
વાશી ગાર રાખી. લીંપણે ગુંપણે, મહારંભ કીધો. અણુશો-
ધ્યા ચૂસા સંધૂકયા. ^૨ધી, તેલ, ગોળ, છાશ, તણા ભાજન
ઉઘાડાં મૂક્યાં. તે માંહિ, માખી, કુંતી, ઉદર, ગારોળી પડી;
કીડી ચડી; તેની જ્યણા ન કીધી. સાતમે ભોગોપભોગ
વિરમણવ્રત વિષયો અનેરાં જે કોઈ અતિચાર પક્ષ
દિવસ માંહિ ૭.

આઠમે—અનર્થદંડ વિરમણવ્રતે પાંચ અતિચાર—કંદ-
ખે કુક્કુઠએ ૦ કંદર્પ લગે—વિટચેષ્ટા, હાસ્ય, ખેત્ર, કુતૂહલ
કીધા. પુરુષ, સ્ત્રીના હાવભાવ, રૂપ, શુંગાર, વિષયરસ વખા-
ણ્યા. રાજકથા, ^૩ભક્તકથા, દેશકથા, સ્ત્રીકથા કીધી. પરાધ

તાંત કીધી તથા પૈશુન્યપણું^૧ કીધું, આત્મરૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં. ખાંડાં, કટાર, કોશ, કુહાડા, રથ, ઉખત,^૨ મુશત,^૩ અગ્નિ, ચરંદી, નિસાહે,^૪ દાતરડાં પ્રમુખ અધિકરણ મેળી^૫ દાક્ષિણ્ય-લગે માઝ્યાં આપ્યાં. પાપોપદેશ દીધો. અષ્ટમી ચતુર્દશીએ ખાંડવા દળવાતણા નિયમ ભાંજ્યા. મૂખરપણાલગે અસં-ખદ્ધ વાક્ય બોલ્યાં. પ્રમાદાચરણ સેવ્યાં. અધોળે, નાહણે, દાતણે, પગધોઅણે, ખેલ, પાણી, તંત્ર, છાંટયાં. ઝીલણે ઝીલ્યા. જીવટે રમ્યા. હિંચોળે હિંચ્યા.^૬ નાટક, પ્રેક્ષણુક જોયાં. કણ, કુવસ્તુ, ઢોર લેવરાવ્યાં. કર્કશી^૭ વચન બોલ્યાં. આક્રોશ કીધો. અબોલા લીધા. કરકડા મોઝ્યા. મચ્છર ધર્યો. સંભેડા^૮ લગાડ્યા. શ્રાપ દીધા. ભેંસા, સાઠ, હુકુ, કુકડા, શ્વાનાદિક ઝૂઝાર્યા, ઝુઝતાં જોયા. ખાદિલગે અદેખાઈ ચિંતવી. માટી, મીઠું, કણ, કપાશીયા, કાજવિણ, ચાંખ્યા, તે ઉપર બેડા. અમલી^૯ વનસ્પતિ ખુંદી. સુઘ, શસ્ત્રાદિક નિપજાવ્યાં. ઘણી નિદ્રા કીધી. રાગ દ્વેષ લગે એકને ઋદ્ધિ પરિવાર વાંછી, એકને મૃત્યુ હાની વાંછી. આઠમે અનર્થ-દંડવિરમણુવ્રત વિપ્રધયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિં ૮.

નવમે-સામાયિકવ્રતે પાંચ અતિચાર-તિવિહિ દુષ્પ-ણિહાણે^{૧૦} સામાયિક લીધે મને આહટું દોહટું ચિંતવ્યું. સાવધ વચન બોલ્યાં. શરીર અણપડિલેલું હલાવ્યું. છતી

૧ આડિયાપણું. ૨ ખારણિયો. ૩ સાંગેલું. ૪ દાળ વાટવાની છીપર. ૫ એકઠાં કરી. ૬ શ્લેષ્મ. ૭ ખેલ તમાસો. ૮ આકરાં. ૯ એક બીજાને સાચું જૂઠું સમજાવીને વઢવાડ કરાવી. ૧૦ એકડા. ૧૧ લીલી.

વેળાએ સામાયિક ન લીધું. સામાયિક લઘુ ઉઘાડે મુખે બોલ્યા. ઉંઘ આવી. વાત, વિકથા, ઘરતણી ચિંતા કીધી. વીજ, દોવાતણી ઉઝળેહિ^૧ હુધ. કણ, કપાશિયા, માટી, મીઠું, ખડી, ધાવડી, અરણેટો પાષાણ પ્રમુખ ચાંપ્યા. પાણી, નીલ, ફલ, સેવાલ, હરિયકાય, બીયકાય, ઇત્યાદિક આભડ્યા. સ્ત્રી તિર્યચ તણા નિરંતર પરસ્પર સંઘટ્ટ હુઆ. મુહપતિઓ સંઘટ્ટી. સામાયિક અણપૂજ્યું પાયુ^૨, પારણું વિસાયુ^૩. નવમે સામાયિકવત વિષઘઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ ૯.

દશમે-દેશાવગાશિકવતે પાંચ અતિચાર-આણવણે પેસવણે^૪ આણવણપ્પઓગે, પેસવણપ્પઓગે, સદાણુવાઘ, રૂવાણુવાઘ, બહિયા પુગ્ગલપક્ષેવે; નિયમિત ભૂમિકામાંહિ બાહરથી કાંઈ અણાવ્યું. આપણ કન્હથકો બાહર કાંઈ મોકલ્યું. અથવા રૂપ દેખાડી, કાંકરો નાંખી, સાદ કરી આપણપણું છતું જણાવ્યું. દશમે દેશાવગાશિકવત વિષઘઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાં હિં ૧૦.

અગ્યારમે-પોષધોપવાસવતે પાંચ અતિચાર-સંથા અચાર વિહિં અપ્પડિલેહિય, દુપ્પડિલેહિય, સન્નસંથારએ અપ્પડિલેહિય, દુપ્પડિલેહિય, ઉચાર પાસવણ ભૂમિ, પોસહ લીધે સંથારાતણી ભૂમિ ન પૂંજ, બાહરલાં લહુડાં^૫, વડાં^૬, સ્થંડિલ, દિવસે શોધ્યાં નહિ. પરિલેહ્યાં નહીં. માતર અણપૂંજ્યું હલાવ્યું, અણપૂંજ ભૂમિકાએ પરઠવ્યું. પરઠ-

૧ પ્રકાશ. ૨ સ્પર્શ્યા. ૩ નાનાં. ૪ મોટાં (લઘુનીતિ કરવાનાં ને વડીનીતિ કરવાનાં).

વતાં “ અણુબાણુહ જસ્સગ્ગો” ન કહ્યો. પરઠવ્યા પંઠે વાર ત્રણ “ વોસિરે વોસિરે” ન કહ્યો. પોસહશાળા માંહિ પેસતાં “ નિસીહિ ” નિસરતાં “ આવસ્સહિ” વાર ત્રણ ભણી નહીં. પુઠવી, અપ, તેઉ, વાઉ, વનસ્પતિ, ત્રસકાય તણા સંઘદ, પરિતાપ, ઉપદ્રવ હુઆ. સંથારા પોરિસિતણો વિધિ ભણવો વિસાર્યો. પોરિસિ માંહે ઉઠ્યા. અવિધે સંથારો પાથર્યો. પારણાદિકતણી ચિંતા કીધી. કાળવેળાએ દેવ ન વાંઘા, પટિક્કમણું ન કીધું. પોસહ અસૂરો લીધો, સવેરો પાર્યો. પર્વતિથે પોસહ લીધો નહીં. અગ્યારમે પૌષધોપવાસન્નત વિષધઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ ૧૧.

બારમે-અતિથિસંવિભાગવ્રતે પાંચ અતિચાર, સચ્ચિત્તે નિક્ષિપવણે^૧ સચિત્ત વસ્તુ હેઠ ઉપર છતાં મહાત્મા^૨ મહાસતી^૩ પ્રત્યે અસૂઝતું દાન દીધું. દેવાની બુદ્ધિએ અસૂઝતું ફેડી સૂઝતું કીધું. પરાયું ફેડી આપણું કીધું. આણુ-દેવાની બુદ્ધિએ સૂઝતું ફેડી અસૂઝતું કીધું. આપણું ફેડી પરાયું કીધું. વહોરવાવેળા ટળી રહ્યા. અસુરે કરી મહાત્મા તેડ્યા. મત્સર ધરી દાન દીધું. ગુણવંત આવ્યે ભકિત ન સાચવી. છતી શક્તિએ સાહમ્મિવાત્સલ્ય ન કીધું. અનેરાં ધર્મક્ષેત્ર સીદાતાં છતી શક્તિએ ઉઢર્યાં નહીં. દીન, ક્ષીણ પ્રત્યે અનુકંપાદાન ન દીધું. બારમે અતિથિસંવિભાગ વ્રત વિષધઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ ૧૨.

સંલેપણાતણા પાંચ અતિચાર—છહલોએ પરલોએ
છહલોગાસસમ્પયોગે, પરલોગાસસમ્પયોગે, જીવિયાસસ-
મ્પયોગે, મરણાસસમ્પયોગે, કામભોગાસસમ્પયોગે. છહ-
લોકે ધર્મના પ્રભાવલગે રાજકદ્દિ, સુખ, સૌભાગ્ય,
પરિવાર, વાંછયાં. પરલોકે-દેવ દેવેંદ્ર, વિદ્યાધર, ચક્રવર્તી તણી
પદવી વાંછી. સુખ આવે—જીવિતવ્ય વાંછયું. દુઃખ આવે
મરણ વાંછયું. કામ ભોગતણી વાંછા કીધી. સંલેપણાવ્રત
વિષયઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ ૧૩.

તપાચાર બાર ભેદ—છ બાહ્ય, છ અભ્યંતર. અણુસણ-
મૂણો અરિયાં અણુસણ ભણી-ઉપવાસવિશેષ પર્વતિથે છતી
શક્તિએ કીધો નહીં. ઊણોદરી વ્રત—તે કોળિયા પાંચ સાત
ઊણા રહ્યા નહીં. વૃત્તિસંક્ષેપ—તે દ્રવ્યભણી સર્વ વસ્તુનો
સંક્ષેપ કીધો નહીં. રસત્યાગ તે વિગયત્યાય ન કીધો.
કાયકલેશ—લોચાદિક કષ્ટ સહન કર્યાં નહિ. સંલીનતા
અંગોપાંગ સંકોચી રાખ્યાં નહિ. પાટલો ડગતો ફેડ્યો
નહીં. ગંઠસી, પોરિસિ, સાઢપોરિસી, પુરિમઠ્ઠ, એકાસણું,
બેઆસણું, નીવી, આંબિલ પ્રમુખ પચ્ચક્રખાણ પારણું
વિસાર્યું. ગંઠસીઉં ભાંચ્યું. નીવી, આંબિલ, ઉપવાસાદિક,
તપ કરી કાચું પાણી પીધું. વમન હુઓ. બાહ્ય તપ
વિષયઓ અનેરો જે કોઈ આતચાર પક્ષ ૧૪.

અભ્યંતર તપ—પાયચિત્ત વિણુઓં મનશુધ્ધે ગુરુ-
કન્હ આલોચણ લીધું નહીં. ગુરુદત્ત—પ્રાયચિત્ત તપ લેખા-
શુધ્ધે પહુંચાડ્યો નહીં. દેવ, ગુરુ, સંધ, સાહમ્મિ પ્રત્યે
વિનય સાચવ્યો નહીં. બાળ, વૃદ્ધ, જ્ઞાન, તપસ્વી પ્રમુ-

ખનું વૈયાવચ્ચ ન કીધું. વાચના, પ્રચ્છના, પરાવર્તના, અનુપ્રેક્ષા, ધર્મકથા, લક્ષણ એ પંચવિધ સ્વાધ્યાય ન કીધો. ધર્મધ્યાન, શુક્લધ્યાન ન ધ્યાયાં; આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં. કર્મક્ષયનિમિત્તે લોગસ્સ દશ-વીશનો કાઉસ્સગ્ગ ન કીધો. અભ્યન્તર તપ વિષયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ ૧૫.

વીર્યાચારના ત્રણ અતિચાર-અણિગુહિય-બલવી-રિચ્ચો ૦ પઠવે, ગુણવે, વિનય, વૈયાવચ્ચ, દેવપૂજા, સામાયિક, પોસહ, દાન, શીલ, તપ, ભાવનાદિક ધર્મકૃત્યને વિષે મન, વચન, કાયાતણું છતું બળ વીર્ય ગોપવ્યું. રૂડાં પંચાંગ ખમાસમણ ન દીધાં, વાંદણાંતણા આવર્તવિધિ સાચવ્યા નહીં. અન્યચિત્તે, નિરાદરપણે બેઠા. ઉતાવળું દેવવંદન, પડિફમણું કીધું. વીર્યાચાર વિષયો અનેરો કોઈ અતિચાર ૧૬.

નાણાઈ અફ પધવય, સમ સંલેહણ પણ પત્તર કમ્મેસુ; બારસતપ વિરિયતિગં, ચઉન્વીસંસય અધ્યારા. ૧. પડિસિદ્ધાણું કરણે ૦ પ્રતિષેધ-અભક્ષ્ય અનંતકાય બહુ બીજભક્ષણ, મહારંભ, પરિગ્રહાદિક કીધા. જીવાજીવાદિક સૂક્ષ્મ વિચાર સદહ્યા નહીં. આપણી કુમતિલગે ઉત્સૂત્ર પર પણા કીધી. તથા ગ્રાણાતિપાત, મૃષાવાદ, અદત્તાદાન,

૧ જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચારના આઠ આઠ (૨૪), દરેક વ્રતના, સમક્રિતના, ને સંલેષણના પાંચ પાંચ તે (૭૦). કર્માદાનના (૧૫), તપાચારના (૧૨), વીર્યાચારના (૩), એમ સર્વ મળી (૧૨૪) અતિચાર.

મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, દ્વેષ, કલહ, અભ્યાખ્યાન, પૈશુન્ય, રતિ, અરતિ, પરપરિવાદ, માયામૃષા-વાદ, મિથ્યાત્વશબ્દ—એ અઠાર પાપસ્થાનક કીધાં, કરાવ્યાં, અનુમોદ્યાં હોય. દિનકૃત્ય—પ્રતિક્રમણ, વિનય, વૈયાવચ્ચ ન કીધાં. અનેરું જે કાંઈ વીતરાગની આજ્ઞા વિરુદ્ધ કીધું, કરાવ્યું, અનુમોદ્યું હોય. એ ચિહ્ન પ્રકારમાંહે અનેરો, જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ, બાદર, જાણતાં અજાણતાં હુએ હોય તે સર્વિ હુ મને, વચને, કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુઃકડં. ૧૭.

એવંકારે—શ્રાવક તણે ધર્મે—શ્રી સમકિતમૂલ બાર વ્રત, એકસો ચોવીસ અતિચારમાંહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ, બાદર, જાણતાં અજાણતાં હુએ હોય, તે સર્વિ હુ મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુઃકડં. ૫૫.

૫૫ ભાવાર્થ—આ પાખી પ્રતિક્રમણ વખતે પાંચ આચાર તથા બાર વ્રત વગેરેમાં લાગેલા દોષો દૂર કરવા માટે જોલવામાં આવે છે. તેમાં નીચે જણાવેલી બાબ તેમાં લાગતાં દુષણો બતાવેલાં છે.

જ્ઞાનાચાર—જ્ઞાન ભણવું તથા ભણાવવું તે.

દર્શનાચાર—સમકિત પાળવું તથા પળાવવું તે.

ચારિત્રાચાર—સંયમ પાળવું તથા પળાવવું તે.

સમકિત વ્રત—દેવ, ગુરુ અને ધર્મની પરીક્ષા કરી તે ઉપર શ્રદ્ધા રાખવી.

પહેલું વ્રત—જીવહિંસા ન કરવી તે.

બીજું વ્રત—ખોટું ન જોલવું તે.

ત્રીજું વ્રત—ચોરી ન કરવી તે.

ચોથું વ્રત—બ્રહ્મચર્યનો નિયમ કરવો તે.

પાંચમું વ્રત—ધન, ધાન્ય તથા સોનું, રૂપું અને ઘર હાટ વગેરેનું પ્રમાણ કરવું તે.

છઠ્ઠું વ્રત—જાંદગી સુધી દિશાઓ તથા વિદિશાઓમાં (ખૂણાઓમાં) જવાનું પ્રમાણ કરવું તે.

સાતમું વ્રત—ન ખાવાલાયક પદાર્થો તથા પાપવ્યાપારોનો ત્યાગ કરવો અને ખાવા પીવા તથા પહેરવા ઓઢવાની ચીજો માટે દરરોજ નિયમ ધારવા તે.

આઠમું વ્રત—જેનાથી નકામું પાપ લાગે એવી બાબતો નિંદા વિક્રયા વગેરે, તથા રમવા જોવાની બાબતો—નાટક, ભવાયા, ગંજીપા, ચોપાટ વગેરેનો ત્યાગ કરવો.

નવમું વ્રત—દરરોજ શાંત ચિત્ત રાખીને સામાયિક કરવું તે.

દશમું વ્રત—આખા દિવસમાં દશ સામાયિક કરી ભણવું, ગણવું. પણ બીજું વ્યાપારાદિ કાંઈ ન કરવું તે. જગ્યાનો નિયમ કરવો.

અગ્યારમું વ્રત—મહિનામાં આઠમ, ચૌદશે વિગેરે પર્વના દિવસોમાં પોસહ કરવો તે.

બારમું વ્રત—પોસહને પારણ મુનિરાજને વહોરાવી પછી જમવું તે.

સત્તેંપણા—મરણ સમયે પરભવની ગતિ સુધારવા માટે વ્રત. પરચક્રખાણ કરવાં તે.

બાહ્યતપ—જેને બીજાઓ દેખી શકે એવો ઉપવાસાદિ તપ કરવો તે.

અંભ્યંતરતપ—જેને બીજાઓ ન દેખી શકે એવો પશ્ચાત્તાપ, વિનયાદિ તપ કરવો તે.

વીર્યાચાર—ધર્મસંબધી ક્રિયાઓ તથા કાર્યોમાં મન, વચન, કાયાની શક્તિનો સદુપયોગ કરવો તે.

આ સર્વમાં લાગેલા દોષો તે અતિચાર, તેની માફી માંગવામાં આવી છે.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
ચાને

એકાદશ મહાનિધિ

શ્રી નવસ્મરણ-સ્તોત્રાદિ સંગ્રહ

દ્વિતીય મહાનિધિ.

શ્રી નવસ્મરણ-સ્તોત્રાદિ સંગ્રહ.

હ્રીંકારમંત્રસ્તવ-શ્રી પંચ પરમેષ્ઠિ મન્ત્ર સ્તોત્રમ.

સ્વઃશ્રિયં શ્રીમદ્દર્શનઃ, સિદ્ધાસિદ્ધિ પુરીપદં; આચાર્યા
પદ્મધાડ્યારં, વાચકા વાચનાં વરાં. ૧. સાધવઃ સિદ્ધિ
સાહાય્યં, વિતન્વન્તુવિવેકિનામ; મર્જીલાનાં ચ સર્વેષા-માધ
ભવતિમર્જીલમ. ૨. અર્હમિત્યક્ષરંમાયા-બીજં ચ પ્રણવા-
ક્ષરમ; એનં નાના સ્વરૂપં ચ, દ્યેયં ધ્યાયન્તિ યોગિનઃ. ૩.
હ્રિંપદ્મષોડશહસ-સ્થાપિતં ષોડશાક્ષરમઃ પરમેષ્ઠિ સ્તુતે-
બીજં, ધ્યાયેદક્ષરદં મુદ્ધા. ૪. મન્ત્રાણાદિમં મન્ત્રં, તન્ત્રં
વિઘ્નૌઘનિગ્રહે; યે સ્મરન્તિ સદૈવેનં, તે ભવન્તિ જિન
પ્રભાઃ. ૫. ઇતિ મન્ત્ર સ્તવનમ.

૧. નવકાર મહામંત્ર.

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આયરિયાણું,
નમો ઉવજ્જાયણું, નમો લોએ સંવસાહૂણું. ૧. એસો પંચ
નમુક્કારો, સંવપાવપ્પણાસણો, મંગલાણું ચ સંવેસિં,
પદમં હવધ મંગલં. ૨. ઇતિ. ૧.

૨. ઉવસગ્ગહરં સ્તવનમ.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણુમુક્કં; વિસ-
હરવિસનિન્નાસં, મંગલકલ્લાણુઆવાસં. ૧. વિસહરપુલિંગ-
મંતં, કઠે ધારેધ જો સયા મણુઓ; તસ્સ ગહરોગમારી-
દુર્ફજરા જતિ ઉવસામં. ૨. ચિર્ફુઉ દુરે મંતો, તુજ્ઞ
પણામો વિ બહુક્કલો હોધ; નરતિરિએસુ વિ જવા, પાવંતિ
ન દુખખદોગચ્ચં. ૩. તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે ચિંતામણિકપ્પપા-
યવપ્પભહિએ; પાવંતિ અવિગ્ધેણું, જવા અયરામરં ઠાણું. ૪.

ધૃત્ય સંથુઓ મહાયસ! ભત્તિખ્ભરનિખ્ભરેણ હિત્યઓણુ;
તા દેવ દિજ્ઞ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણ્યંદ! ઇતિ. ૫.

૩. સંતિકરં સ્તવનમ

સંતિકરં સંતિજિણુ, જગસરણું જ્યસિરીધ દાયારં;
સમરામિ ભત્તપાલગ, નિવ્વાણીગરુડકયસેવં. ૧. ઓં સનમોઃ
વિપ્પોસહિ, પત્તાણું સંતિસામિપાયાણું; ઝ્રોં સ્વાહામંતેણું,
સંવાસિવદુરિઅહરણાણું. ૨. ઓં સંતિનમુક્કારો, ખેત્તોસ-
હિમાધલદ્વિપત્તાણું; સૌં હોં નમો સંવો,સહિપત્તાણું ચ દેધ
સિરિં. ૩. વાણી તિહુઅણુસામિણિ—સિરિદેવીજખ્ખરાયગ-
ણિપિડગા; ગહ—દિસિપાલ સુરિંદા, સયાવિ રખ્ખંતુ જિણ-
ભત્તે. ૪. રખ્ખંતુ મમ રોહિણી, પન્નત્તી વજ્જસિંખલા ય
સયા; વજ્જંકુસિ ચક્કેસરિ, નરદત્તા કાલિ મહાકાલી. ૫.
ગોરી તલ ગંધારી, મહન્નત્તા માણવી અ વધરુદ્દા;
અચ્છુત્તા માણસિયા, મહામાણસિયાઓ દેવીયા. ૬. જખ્ખા
ગોમુહ મહજખ્ખ, તિમુહ જખ્ખેસ તુંબરુ કુસુમો; માયગો—
વિજ્યાજિયા, અંભો મણુઓ સુરકુમારો. ૭. છમ્મુહ
પાયાલ કિત્તર, ગરુત્તો ગંધંવ તહય જખ્ખિંદો; કૂખેર
વરુણો ભિઉડી. ગોમેહા પાસ માયગો. ૮. દેવીઓ
ચક્કેસરિ, અજિયા દુરિઆરિ કાલિ મહાકાલી; અચ્ચુઅ
સંતા જ્ઞલા, સુતારયાસેઅ સિરિવચ્છા. ૯. ચંડા વિજ્યં
કુસિ, પત્તધત્તિ નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી, વધરુદ્દુત્ત
ગંધારિ, અંબ પડિમાવધ સિદ્ધા. ૧૦. ધૃત્ય તિત્થરખ્ખરયા,
અન્નેવિઃ સુરાસુરી ય ચઉહાવિ; વંતરન્નેઘણિપમુહા,
કુણંતુ રખ્ખં સયા અચ્છં. ૧૧. એવં સુદાદુ સુરગણ,

સહિયો સંઘસ્સ સંતિજિણ્યદો; મજ્ઞવિ કરેવિ રક્ષાં,
મુણિ સુંદર સૂરિ થુઅ મહિમા. ૧૨. ઇઅ સંતિ નાહ
સમ્મદિદ્ધિ, રક્ષાં સરહ તિ કાલં જો; સન્વોવદવ રહિયો,
સ લહહાં મુહુસંપયં પરમં. ૧૩. તવ ગચ્છ ગયણ દિણ્યર
જુગવર, સિરિ સોમ સુંદર ગુરણં; સુ પસાય લક્ક ગણ
હર, વિજ્ઞ સિદ્ધા ભણુઈ સીસો. ૧૪. ઇતિ. ૩.

૪ ભાવાર્થ—આ સ્તોત્ર શ્રી મુનિચંદ્ર સૂરિશ્વરજીએ દેલવાડાના
સંઘમાં મરકીનો ઉપદ્રવ શાંત કરવા માટે રચેલું છે.
આમાં શાંતિનાથ પ્રભુની ખ્યાલ સ્તુતિ કરવામાં
આવી છે.

૪. તિજ્ય-પહુત્ત સ્મરણ.

તિજ્ય પહુત્ત પયાસય, અદ્દમહા પાડિહેર જુતાણું;
સમય ખિત્તઠિઆણું, સરેમિ ચક્કં જિણિહાણું. ૧.
પણવીસા ય અસીઆ, પનરસ પન્નાસ જિણુવર સમૂહો;
નાસેઉ સયલ દુરિઅં, ભવિઆણું ભત્તિ જુતાણું. ૨.
વીસા પણ્યાલા વિય, તીસા પન્નત્તરી જિણુવરિંદા;
ગહ-ભૂઅ-રખ્ખ સાઘણિ-ધોરુવસગ્ગં પણાસંતુ. ૩.
સત્તરિ પણુતીસા વિય, સદ્દી પંચેવ જિણુગણો એસો;
વાહિ-જલ-જલણ-હરિ-કરિ-ચોરારિમહાભયં હરઉ. ૪.
પણુપન્ના ય દસેવ ય, પન્નદ્દી તહ ય ચેવ ચાલીસા; રખ્ખંતુ
મે સરીરં, દેવાસુરપણુમિઆ સિદ્ધા. ૫. ઐ-હ-ર-હુ-હઃ
સ-ર-સુ-સઃ, હર -હં-હુઃ તહ ય ચેવ સ-ર-સુ-સઃ; આતિ-
હિયનામગખ્ખં, ચક્કં કિર સન્વયો ભદ્દં. ૬. ઐ રોહિણિ
પન્નત્તિ, વજ્જસિંખલા તહ ય વજ્જઅંકુસિઆ; ચક્કે

સરિ નરદત્તા, કાલિ મહાકાલિ તહ ગોરી. ૭. ગધારી મહ-
 બલા, માણુવિ વધરુદ્ધ તહ ય અચ્છુતા; માણુસિ મહમા-
 ણુસિઆ, વિજ્ઞદેવીઓ રખખંતુ. ૮. પંચદસકમ્ભભિસુ,
 ઉપ્પન્નં સત્તરિં જિણાણું સયં; વિવિહરયણાધવાન્નેવ-
 સોહિયં હરઉ દુરિઆધં. ૯. ચઉત્તીસ-અધસયજુઆ,
 અદ્દમહાપાડિહેરકયસોહા; તિથયરા ગયમોહા, ઝાએઅન્વા
 પયત્તેણું. ૧૦. ઐ વરકણય સંખવિદુમ-મરગય-ધણુસન્નિહં
 વિગયમોહં; સત્તરિસયં જિણાણું, સન્વામરપૂધઅં વદે
 (સ્વાહા). ૧૧. ઐ ભવણુવધવાણુવંતર, જોધસવાસી
 વિમાણુવાસી અ; જો કે વિ દુદ્ધદેવા, તે સન્વે ઉવસમંતુ
 મમ. (સ્વાહા). ૧૨. ચંદણુકપૂરેણું, ફલએ લિહિઉણ
 ખાલિઅં પીઅં; એગંતરાધગહભૂઅ-સાધણિમુગ્ગં પણા-
 સેધ. ૧૩. ધઅ સત્તરિસયં જંતં, સમ્મં મંતં દુવારિ
 પડિલિહિઅં; દુરિઆરિ વિજયવંતં, નિખ્ભંતં નિચ્ચ-
 મચ્ચેહ. ૧૪. ઇતિ. ૪.

ભાવાર્થ—આ સ્તોત્રમાં એક એ સિત્તેર તીર્થકરની સ્તુતિ છે.

શ્રીમાનદેવસુરિએ કોઈ વખતે શ્રીસંઘમાં વ્યંતરે કરેલ
 ઉપસર્ગ દર કરવા માટે રચ્યું છે.

તિજય પદ્ધતિનો યંત્ર.

ૐ વરકણયસંખ વિદ્યમ ૐ ભુભવિઃ સ્વાઃ આહુઃ					
સંવામર પુનઃસ્વાહા વારંકુલ્યા નમઃ	ૐ શેહિણ્યૈ નમઃ ૨૫ હુ	ૐ પ્રજામૈ નમઃ ૮૦ ર	ક્ષિ	ૐ વજ્ર શંખ લાયૈ નમઃ ૧૫ હુ	ૐ વજ્રઅંકુ સિઆય નમઃ ૫૦ હુઃ
	ૐ ચોક્કસરિ- ય નમઃ ૨૦ સ	ૐ નરદ- તાયૈ નમઃ ૪૫ ર	પ	ૐ કાલિયૈ નમઃ ૩૦ સુ	ૐ મહાકા- લિયૈ નમઃ ૭૫ સઃ
	ક્ષિ	પ	ૐ	સ્વા	હા
	ૐ ગૌરિયૈ નમઃ ૭૦ હુ	ૐ ગંધારિયૈ નમઃ ૩૫ ર	સ્વા	ૐ મહાજવા લાયૈ નમઃ ૩૦ હુ	ૐ માણુ- વિયૈ નમઃ ૫ હુઃ
	ૐ વમરુ- દ્યાયૈ નમઃ ૫૫ સ	ૐ અચ્યુતા યૈ નમઃ ૧૦ ર	હા	ૐ માણુસિ યાયૈ નમઃ ૬૫ સુ	ૐ મહામાણુ સિયૈ નમઃ ૪૦ સઃ
	મહોત્ત માહ મુહોત્તરમ્ ભિભિષુ મમ્મુપ્તમ્				

મરુપચલુસિનહં વિગય મહં
અસિઆહિસ

૫. નમિઝિણ સ્તોત્ર

નમિઝિણ પણયસુરગણ-ચૂડામણિકિરણુરંજિત્યં
 મુણિણો; ચત્રણુનુચત્રં મહાભય-પણાસણં સંથવં
 વુચ્છં. ૧. સરિયકરચરણનહમુહ, નિષ્પુનાસા વિવન્ન-
 ત.યન્ના; કુદ્દમહારોગાનલ-પુલંગનિદ્દૃસઞ્વંગા. ૨. તે તુહ
 ચત્રણારાહણ-સલિલંજલિસેયવુદ્ધયચ્છયા; વણુદવદ્દૃ
 ગિરિપાયવન્ન, પત્તાપુણોલચ્છિં. ૩. દુન્વાયખુભિયજલનિહિ,
 ઉપ્પલકલ્લોત્તલીસણારાવે; સંભંતભયવિ સંહુલ-નિજ્ઞા
 મયમુક્કવાવારે ૪ અવિદલિચ્છણવત્તા, ખણેણ પાવંતિ
 ધચ્છિયં કુલં; પાસજિણચત્રણુનુચત્રં, નિચ્ચં ચિચ્ચ જે
 નન્તિ નરા. ૫. ખરપવણુદ્ધઅવણુદવ-જ્ઞલાવલિભિલિય-
 સયલ દુમગહણે; ડજ્ઞંતમુદ્ધમયવહુ-લીસણરવલીસણંભિ
 વણે. ૬. જગગુરણો કમણુચત્રં, નિન્વાવિચ્છસયલતિહુ-
 અણાભોચ્ચં; જે સંભરંતિ મણુઆ, ન કુણુધ જલણો
 ભયં તેસિં. ૭. વિલસંતભોગલીસણ-પુરિઆરુણ
 નયણુતરલજ્ઞહાલં; ઉગ્ગભૂચ્ચંગં નવજલય, સત્થહં
 લીસણાયારં. ૮. મન્તંતિકીડસરિસં, દુરપરિચ્છૂઠવિસ
 મવિસવેગા; તુહ નામખખરપુડસિદ્ધ, મંતગુરુઆનરાલોચ્ચે. ૯.
 અડવીસુભિલ્લતકર - પુલિંદસદ્દલસદ્દલીમાસુ; ભયવિ-
 હુરવુન્નકાયર ઉલ્લરિચ્છપહિચ્છસત્થાસુ. ૧૦. અવિલુત્તવિહ-
 વસારા, તુહ નાહ! પણામમત્તવાવારા; વવગયવિજ્ઞા
 સિજ્ઞં, પત્તાહિયધચ્છિયં ઠાણં. ૧૧. પજ્જલિચ્છાનલનયણું,
 દૂરવિચારિયમુહં મહાકાયં; નહકુલિસઘાયવિચ્છલિચ્છ, ગધં-
 દકુંભત્થલાભોચ્ચં. ૧૨. પણયસસંભમપત્થિવ-નહમણિમા-

શિષ્કપડિઅપડિમસ્સ; તુહ વયણપહરણધરા, સીહં કુદ્ધંપિ
 ન ગણંતિ. ૧૩. સસિધવલદંતમુસલં, દીહકરુલ્લાલવુદ્ધિ-
 ઉચ્છાહં; મહુપિંગનયણુનુઅલં, સસલિલનવજલહરારાવં.
 ૧૪. ભીમ મહાગદ્દં, અચ્ચાસન્નંપિ તે ન વિ ગણંતિ; જે
 તુમ્હ ચલણુનુઅલં, મુણિવધં! તુંગં સમલ્લીણા. ૧૫.
 સમરમ્મિ તિખખખગ્ગા-ભિગ્ગાયપવિદ્ધઉદ્ધુયકખધે; કુંતવિ-
 શિભિન્નકરિકલહ, -મુક્કસિક્કારપઉરમ્મિ. ૧૬. નિન્નિજઅદ-
 પ્પુદ્ધરરિઉ, નરિંદનિવહા ભડા જસંધવલં; પાવંતિ પાવપ-
 સમિણુ! પાસજિણુ! તુહપ્પભાવેણુ. ૧૭. રોગજલજલણુ-
 વિસહર, -ચોરારિમધંદગયરણુભયાધં; પાસજિણુનામસંકિ,
 તણેણુ પસમંતિ સન્વાધં. ૧૮. એવં મહાભયહરં, પાસ-
 જિંણિંદસ્સ સંથવમુચ્ચારં; ભવિયજણાણંદયરં, કલ્લાણુ-
 પરંપરનિહાણં. ૧૯. રાયભયજખખરખખસ-કુસુમિણુદુસ્સ-
 ઉણુરિખખપીડાસુ; સંઝાસુ દોસુ પંથે, ઉવસગ્ગે તહ ય
 રયણીસુ. ૨૦. જે પહધ જે અ નિસુણુધ, તાણું કધણો ય
 માણુતુંગસ્સ; પાસો પાવં પસમેઉ, સયલભુવણુચ્ચિઅચ-
 લણો. ૨૧. ઉવસગ્ગંતે કમઝા-સુરમ્મિ ઝાણાઓ જે ન
 સંચલિઓ; સુરનરકિન્નરનુવધહિં, સંથુઓ જયઉ પાસ-
 જિણો. ૨૨. એઅસ્સ મજ્જયારે, અદ્ધારસઅખખરેહિં જે
 મંતો; જે જાણુધ સો ઝાયધ, પરમપયત્થં પુડં પાસં. ૨૩.
 પાસહ સમરણુ જે કુણુધ, સંતુદ્ધેહિયઓણુ; અદ્ધુત્તરસયવા-
 હિભય, નાસધ તસ્સ દૂરેણુ. ૨૪. ઇતિ. ૫.

૫ ભાવાર્થ—આ શ્રી માનતુંગસૂરિએ રચેલું શ્રીપાર્શ્વનાથસ્વામિનું
 સ્તોત્ર છે. તેને સ્થિર ચિત્તે ભણવાથી મોટા મોટા
 ભય તથા વ્યાધિઓ નાશ પામે છે.

૬. અજિતશાન્તિ સ્તવનમ.

અજિત્યં જિત્યસંવભયં, સંતિં ચ પસંતસંવગય-
 પાવં; જયગુરુ સંતિગુણકરે, દો વિ જિણુવરે પણિવયામિ.
 ૧. (ગાહા). વવગયમંગુલભાવે; તેહં વિઉલતવનિમ્મલસહાવે;
 નિરુવમમહપ્પભાવે, થોસામિ સુદિદ્ધસખ્ખભાવે. ૨. (ગાહા).
 સંવદુક્ખપ્પસંતીણું, સંવપાવપ્પસંતિણું; સયા અજિત્ય-
 સંતીણું, નમો અજિત્ય સંતિણું. ૩. (સિલોગો). અજિત્ય-
 જિણુ! સુહપ્પવત્તણું, તવ પુરિસુત્તમ! નામકિત્તણું; તહ ચ
 ધિધ્મમહપ્પવત્તણું, તવ ચ જિણુત્તમ! સંતિ! કિત્તણું. ૪.
 (માગહિયા). કિરિઆવિહિસંચિત્થકમ્મકિલે-સવિમુક્ખપયરં,
 અજિત્યં નિચિત્થં ચ ગુણે હિં મહામુણિસિદ્ધિગયં; અજિ-
 ત્થસ્સ ચ સંતિ મહામુણિણો વિ અ સંતિકરં; સયયં મમ
 નિબ્બુદ્ધકારણયં ચ નમંસણયં. ૫. (આલિંગણયં). પુરિસા!
 જધ્હ દુક્ખવારણું, જધ્હ અ વિમગ્ગહ સુક્ખકારણું;
 અજિત્યં સંતિં ચ ભાવથો, અભયકરે સરણું પવજ્જહા.
 ૬. (માગહિયા). અરધ્ધ-રધ્ધ-તિમિર-વિરહિત્થ-મુવરય-જર-
 મરણું, સુર-અસુર-ગરુલ-ભુયગ-વધ્ધ-પયય-પણિવધ્ધઅં;
 અજિત્યમહમવિ અ સુનયનયનિઉણમભયકરં, સરણુ-
 મુવસરિત્થ ભુવિદિવિજ્જમહિત્થં સયયમુવણુમે. ૭. (સંગ-
 યયં). તંચ જિણુત્તમમુત્તમ—નિત્તમસત્તધરં, અજ્જવ-
 મદ્ધવ—ખંતિવિમુત્તિ—સમાહિનિહિ; સંતિકરં પણુમામિદ
 મુત્તમતિત્થયરં, સંતિમુણી મમ સંતિસમાહિવરં હિસઉ. ૮.
 (સોવાણયં). સાવત્થિ-પુવ્વ પત્થિવંચ વરહત્થિમત્થય પસત્થ
 વિચ્છિન્નસંચિત્થં, ચિરસરિન્ધવન્ધં મયમલલીલાયમાણુવ-

રગંધહત્થિપત્થાણપત્થિયં સંથવારિહં; હત્થિહત્થબાહું ધંત-
 કણગ-રુચગ-નિરુવહય-પિંજરં પવર-લક્ષ્ણણો, વચ્ચિય-
 સોમ-ચારુ રૂવં, સુધ-સુહ મણાભિરામ-પરમ રમણિજ્જ
 વરદેવ દુંદુહિ નિનાય મહુરયર-સુહગિરં. ૯. (વેદુઓ). અજિચ્ચં
 જિઆરિગણું, જિચ્ચસન્વભયં ભવોહરિઉં; પણમાભિ ચહં
 પયઓ, પાવં પસમેઉ મે ભયવં. ૧૦. (રાસાલુદ્ધઓ).
 દુરુજણુવયહત્થિણાઉરનરીસરો પઢમં તઓ મહાચક્કવાટ્ટ-
 ભેઓ મહપ્પભાવો, જો બાવત્તરિ-પુરવર-સહસ્સવરનગર
 નિગમ-જણુવયવધ બત્તિસારાયવરસહસ્સાણુયાયમગ્ગો;
 ચઉદસવરરયણુનવમહાનિહિ-ચઉસાટ્ટિ-સહસ્સ-પવરજ્જુવ-
 ધણુ સુંદરવધ, ચુલસીહયગયરહસયસહસ્સસામી છન્નવધ-
 ગામકોડિસામી આસી જો ભારહંમિ ભયવં. ૧૧. (વેદુઓ).
 તં સંતિં સંતિકરં, સંતિણું સન્વભયા; સંતિં થુણાભિ
 જિણું, સંતિં વિહેઉ મે. ૧૨. (રાસાનંદિચ્ચયં). ધક્ષ્ણાગ!
 વિદેહનરીસર! નરવસહા! મુણિવસહા! નવસારયસસિસ-
 કલાણુણ! વિગયતમા! વિહુચરયા; અજિઉત્તમ! તેચ્ચગુ-
 જેહિં મહામુણિ! અભિચ્ચબલા! વિઉલકુલા!, પણમાભિ
 તે ભવભયમૂરણ! જગસરણા! મમ સરણું. ૧૩. (ચિત્તલેહા).
 દેવદાણુવિંદચ્ચંદ-સૂરવંદ હંદુ-તુદુ-જિદુ-પરમ-લદુ-રૂવ!
 ધંત-રુપ્પ-પદુ-સેચ્ચ-સુદ્ધ-નિદ્ધ-ધવલ-દંતપંતિ! સંતિ!
 સત્તિકિત્તિમુત્તિજ્જુત્તિગુત્તિપવર!, દિત્તતેચ્ચવંદ! ધેચ્ચ! સન્વ-
 લોચ્ચ-ભાવિચ્ચપ્પભાવણેચ્ચ! પધસ મે સમાહિં. ૧૪. (નારા-
 ચઓ). વિમલસસિકલાધરેચ્ચસોમ, વિતિભિરસૂરકરાધરેચ્ચ-
 તેચ્ચં; તિચ્ચસવધગણાધરેચ્ચરૂવં, ધરણીધરપ્પવરાધરેચ્ચસારં.

૧૫. (કુસુમલયા). સત્તે અ સયા અન્નિઅં, સારીરે અ બલે
 અન્નિઅં; તવસંજમે અ અન્નિઅં, એસ થુણામિ નિણં
 અન્નિઅં. ૧૬. (ભુઅગપરિરિંગિઅં). સોમગુણેહિ પાવધ ન
 તં નવસરયસસી, તેઅગુણેહિ પાવધ ન તં નવસરય-
 રવી; રવગુણેહિ પાવધ ન તં તિઅસગણવધ, સારગુણેહિ
 પાવધ ન તં ધરણિધરવધ. ૧૭. (ખિન્નિઅયં). તિત્થવરપવ
 ત્તયં તમરયરહિઅં, ધીરજણથુઅન્નિઅં ચુઅકલિકલુસં;
 સંતિસુહપ્પવત્તયં તિગરણપયથો, સંતિમહં મહામુણિં
 સરણમુવણમે. ૧૮. (લલિઅયં). વિણ્ણ્યોણય-સિરરધ
 અંજલિ રિસિગણ સંથુઅં થિમિઅં, વિપ્પુહાહિવ ધણવધ-
 નરવધથુઅમહિઅન્નિઅં બહુસો; અધરુગ્ગયસરયદિ
 વાયરસમહિઅસપ્પભં ત વસા, ગયણંગણ વિચરણ
 સમુધઅ-ચારણવંદિઅંસિરસા. ૧૯. (કિસલયમાલા).
 અસુર-ગરુલ-પરિવંદિઅં, કિન્નરોરગ-નમંસિઅં;
 દેવકોડિસયસંથુઅં, સમણસંધપરિવંદિઅં. ૨૦ (સુમુહં).
 અભયં અણહં, અરયં અરુઅં; અન્નિઅં અન્નિઅં,
 પયથો પણમે. ૨૧. (વિન્નુવિલસિઅં). આગયા વરવિમાણ,
 દિવ્વકણગરહ-તુરય-પહકર-સએહિંહુલિઅં; સસંભમોઅ-
 રણ-ફ્ફુભિઅલુલિઅચલ-કુંદલંગય-તિરીડ-સોહંત-મઉ-
 લિમાલા. ૨૨. (વેદ્ધંયા). જં સુરસંધા સાસુરસંધા વેરવિ-
 ઉત્તા ભત્તિસુન્નુત્તા, આયરભૂસિઅસંભમપિંડિઅ-સુદુસુવિ-
 મ્હિઅસન્વબલોધા; ઉત્તમ-કંચણ-રયણ-પરુવિઅભાસુર-
 ભૂસણ-ભાસુરિઅગા, ગાયસમોણય-ભત્તિવસાગય-પંજ-
 લિપેસિયસીસપણામા. ૨૩. (રયણમાલા). વંદિઉણુ યોઉણુ

તો જિણું, તિગુણમેવય પુણો પયાહિણું; પણમિઉણ ય
જિણું સુરાસુરા, પમુધ્યા સભવણાઈ તો ગયા. ૨૪.
(ખિત્તયં). તં મહામુણિમહંપિ પંજલી, રાગદોસ-ભય-મોહ-
વન્નિજ્યં; દેવ દાણુવનરિંદ—વંદિયાં, સંતિમુત્તમં મહા-
તવં નમે. ૨૫. (ખિત્તયં). અંબરંતરવિચારણિયાહિં, લલિ-
અહંસવહુગામિણિયાહિં; પીણસોણિથણસાલિણિયાહિં,
સકલકમલદલલોઅણિયાહિં. ૨૬. (દીવયં). પીણનિરંતરથ-
ણભરવિણમિચ-ગાયલયાહિં, મણિકંચણપસિહિલમેહલસો-
હિઅસોણિતડાહિં; વરખિંખિણી-નેઉર-સતિલયવલયવિ-
ભૂસણિયાહિં, રઘકર-ચઉર—મણોહર—સુંદર—દંસણિ
આહિં. ૨૭. (ચિક્તખરા). દેવસુંદરીહિં પાયવંદિયાહિં
વંદિયા ય જસ્સ તે સુવિક્રમા કમા, અખ્ખણો નિડાલએહિં,
મંણોદુણ્ણપગારએહિં, કેહિં કેહિં વી; અવંગ-તિલય-પત્ત-
લેહ-નામએહિં ચિદલએહિં સંગયં ગયાહિં, ભત્તિ-સન્નિ-
વિદુવંદણાગયાહિં, હુતિ તે વંદિયા પુણો પુણો. ૨૮. (નારા-
યણો). તમહં જિણુચંદં, અજિચં જિઅમોહં; ધુયસન્વકિ-
લેસં, પયણો પણમામિ. ૨૯. (નંદિઅયં). થુઅવંદિઅયસ્સા
રિસિગણદેવગણેહિં, તો દેવવહુહિં પયણો પણમિઅસ્સા;
જસ્સજગુત્તમ-સાસણુઅસ્સા; ભત્તિવસાગયપિંડિઅઆહિં;
દેવવરચ્છરસાખહુઆહિં, સુરવરરઘગુણપંડિઅઆહિં.
૩૦. (ભાસુરયં). વંસસદતંતિ-તાલમેલિયે, તિઉકખરાભિ-
રામ-સદ-મીસયે કયે અ; સુધસમાણુણેઅસુદ્ધસન્નજીય
પાયજલસંદિયાહિં, વલય-મેહલા-કલાવને ઉરાભિરામ-

સદ્ભાસયે કયે અ; દેવનદિઆહિ હાવભાવવિખભમપગા-
 રયેહિ, નચિયગિણ અંગહારયેહિ, વંદિઆ ય જસ્સ તે
 સુવિક્કમા કમા; તયં તિલોયસવ્વસત્તસંતિકારયં, પસંતસ-
 વ્વપાવદોસમેસ હં, નમામિ સંતિમુત્તમં જિણું. ૩૧. (નારાયણો.)
 છત્તયામર-પડાગ-જૂથ-જવમંડિઆ, ઝયવરમગર-તુરય-
 સિરિવચ્છસુલંછણા; દીવસમુદ્-મંદર-દિસાગયસોહિઆ,
 સત્થિઅવસહ-સીહ-રહ-ચક્કવરંકિયા. ૩૨. (લલિઅયં).
 સહાવલદ્દા સમપ્પધદ્દા, અદોસદ્દુદ્દા ગુણેહિં જિદ્દા; પસાય-
 સિદ્દા તવેણ પુદ્દા, સિરીહિં ધદ્દા રિસીહિં જુદ્દા. ૩૩. (વાણ-
 વાસિઆ). તે તવેણ ધુઅસવ્વપાવયા, સવ્વલોઅહિઅમૂલ-
 પાવયા; સંથુઆ અજિઅસંતપાયયા, હુંતુ મે સિવસુહાણ
 દાયયા. ૩૪. (અપરાંતિકા). એવં તવબલવિઉલં, થુઅં મએ
 અજિઅસંતિજિણુજુઅલં; વવગયકમ્મરયમલં, ગઈ ગયં
 સાસયં વિઉલં. ૩૫. (ગાહા). તં બહુગુણપ્પસાયં, મુખ્ખ-
 સુહેણ પરમેણ અવિસાયં; નાસેઉ મે વિસાયં, કુણઉ અ
 પરિસાવિ અ પ્પસાયં. ૩૬. (ગાહા). તં મોએઉ અ નંદિં,
 પાવેઉ અ નંદિસેણમભિનંદિં; પરિસાવિ અ સુહનંદિં,
 મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં. ૩૭. (ગાહા). પદ્ધિઅ-આઉ-
 મ્માસિઅ, સંવચ્છરિએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો; સોઅવ્વો
 સવ્વેહિં, ઉવસગ્ગનિવારણો એસો. ૩૮. જો પહધ જો અ
 નિસુણધ, ઉભયો કાત્તંપિઅજિઅસંતિથયં; ન હુ હુતિ
 તસ્સ રોગા, પુવ્વુપ્પન્ના વિ નાસંતિ. ૩૯. જધ ધચ્છહ
 પરમપયં, અહવા કિત્તિં સુવિત્થં સુવણે; તા તેલ્લુક્કુદ્ધરણે,
 જિણુવચણે આયરં કુણ્ણહ. ૪૦. ઇતિ. ૫.

૬ ભાવાર્થ—શ્રી નંદિષેણસૂરિનું રચેલું આ અજિતનાથ અને શાંતિનાથનું સ્તવન છે. શ્રી શત્રુજય ઉપર આ બન્ને ભગવાનનાં દહેરાં સામસામાં હતાં પણ આ સ્તવન પ્રથમ બોલતી વખતે તે એક હારમાં આવી ગયાં, એમ કહેવાય છે.

૭. ભક્તામર-સ્તોત્રમ.

ભક્તામરપ્રણત મૌલિમણિપ્રભાણા, -મુદ્ધાતકં દલિત-
પાપતમોવિતાનમ; સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદા,
વાલમ્બનં ભવજલે પતતાં જનાનામ. ૧. યઃ સંસ્તુતઃ
સકલવાઙ્મયતત્ત્વબોધા-દુહભૂતપુદ્ધિપટુભિઃ સુરલોકનાથૈઃ;
સ્તોત્રૈર્જગત્રિતયચિત્તહરૈરુદારૈઃ, સ્તોખ્યે કિલાહમપિ તં
પ્રથમં જિનેન્દ્રમ. ૨. બુદ્ધ્યા વિનાઽપિ વિબુધાર્ચિતપાદ-
પીઠ !, સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોઽહમ; બાલં વિહાય
જલસંસ્થિતમિન્દુબિમ્બ-મન્યઃ ક ઇચ્છતિ જનઃ સહસા
ગ્રહીતુમ ? ૩. વક્તું ગુણાન્ ગુણસમુદ્ર ! શશાઙ્કાન્તાન્,
કસ્તે ક્ષમઃ સુરગુરુપ્રતિભોઽપિ બુદ્ધ્યા ? કલ્પાન્તકાલપવ-
નોદ્ધતનકચક્રં, કે વા તરીતુમલમમ્બુનિધિં ભુજભ્યામ ? ૪.
સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ ! કર્તું સ્તવં વિગત-
શક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ; પ્રીત્યાત્મવીર્યમવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રં,
નાભ્યેતિ કિં નિજશિશોઃ પરિપાલનાર્થમ ? ૫. અલ્પશ્રુતં
શ્રુતવતાં પરિહાસધામ, ત્વહ્ભક્તિરેવ મુખરીકુરુતે બલા-
ન્મામ; યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરોતિ, તચ્ચારુચૂતક-
લિકાનિકરૈકહેતુ. ૬. ત્વસંસ્તવેન ભવસંતતિસન્નિબદ્ધં,
પાપં ક્ષણાક્ષયમુપૈતિ શરીરભાન્નમ; આઠાન્ત શ્લોકમલિ
નીલમ રોષમાશુ, સૂર્યાશુભિન્નામિવ શાવ્નમમન્થકારમ.

૭. મત્વેતિ નાથ ! તવ સંસ્તવનં મયેહ, મારભ્યતે તનુધિ-
 યાપિ તવ પ્રભાવાત; ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિનીદલેષુ,
 મુક્તાફલધુતિમુપૈતિ નનૂદભિન્દુઃ. ૮. આસ્તાં તવ સ્તવ-
 નમસ્તસમસ્તદોષં, ત્વસંકથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ;
 દૂરે સહસ્રકિરણઃ કુરુતે પ્રભૈવ, પદ્માકરેષુ જલજનિ વિકાશ-
 ભાષિજ. ૯. નાત્યદ્ભુતં ભુવનભૂષણભૂત નાથ ! ભૂતૈર્ગુ-
 ણૈર્ભુવિ ભવન્તમભિષ્ટુવન્તઃ; તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ
 તેન કિં વા ? ભૂત્યાશ્રિતં ચ ઇહ નાત્મસમં કરોતિ. ૧૦.
 દૃષ્ટ્વા ભવન્તમનિમેષવિલોકનીયં, નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ
 જિનસ્ય ચક્ષુઃ; પીત્વા પયઃશશિકરધુતિદુગ્ધસિન્ધોઃ, ક્ષારં
 જલં જલનિધેરશિતું ક ઇચ્છેત્ ? ૧૧. યૈઃ શાન્તરાગરુ-
 ચિભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં, નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈકલલા-
 મભૂત ! તાવન્ત એવ ખલુ તેષ્યણુવઃ પૃથિવ્યાં,
 યત્તે સમાનમપરં ન હિ રૂપમસ્તિ. ૧૨. વક્ત્રં
 ક્વ તે સુરનરોરગનેત્રહારિ, નિઃશેષનિર્જિતજગત્ત્રિતયોપ-
 માનમ્ ? બિમ્બં કલદ્દુર્મલિનં ક્વ નિશાકરસ્ય ? ચક્ષ્ઃસરે
 ભવતિ પાણ્ડુપલાશકલ્પમ્. ૧૩. સંપૂર્ણમણ્ડલશશાદ્દુર્લભ-
 કલાપ, શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનંતવ લક્ષ્યન્તિ; ચે સંશ્રિતાસ્ત્રિ-
 જગદીશ્વરનાથમેકં, કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્ ?
 ૧૪. ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાઙ્ગનાભિ-નીતં મનાગપિ
 મનો ન વિકાર-માર્ગમ્ ? કલ્પાન્તકાલમરુતા ચલિતાચલેન,
 કિં મન્દરાદ્રિશિખરં ચલિતં કદાચિત્ ? ૧૫. નિર્ધૂમવર્ત્તિ-
 રપવર્જિતતૈલપૂરઃ, કૃત્સ્નં જગત્રયમિદં પ્રકટી કરોષિ;
 ગમ્યો ન જતુ મરુતાં ચલિતાચલાનાં, દીપોઽપરસ્ત્વમસિ

नाथ ! जगत्प्रकाशः १६. नास्तं कदाचिदुपयासि न राहु-
गम्यः, स्पष्टीकरोषि सहसा युगपज्जगन्ति; नाभ्योधरो-
हरनिरुद्धमहाप्रभावः, सूर्यातिशायि महिमाऽसिमुनीन्द्र !
लोके. १७. नित्योदयं दलितमोहमहान्धकारं, गम्यं न
राहुवदनस्य न वारिदानाम्, विभ्राजते तव मुष्पाज्जमन-
दपकान्ति, विघोतयज्जगदपूर्वशशाङ्कभिम्भम्. १८. किं
शर्वरीषु शशिनाऽस्मि विवस्वता वा, युष्मन्मुषेन्दुदलि-
तेषु तमस्सु नाथ ! निष्पन्नशालिवनशालिनि एवलोके,
कार्यं कियज्जलधरैर्जलभारनम्रैः ! १९. ज्ञानं यथा
त्वयि विभाति कृतावकाशं, नैवं तथा हरिहरादिषु नाथ-
केषु; तेजः स्फुरन्मणिषु याति यथा महत्त्वं, नैवं
तु काव्यशकले किरणाकुलेऽपि. २०. मन्ये वरं हरिहराद्य
येव दृष्टा, दृष्टेषु येषु हृदयं त्वयि तोषमेति; किं वीक्षितेन
भवता भुवि येन नान्यः, कश्चिन्मनो हरतिनाथ ! भवान्त-
रेऽपि. २१. स्त्रीणां शतानि शतशो जनयन्ति पुत्रान्, नान्या
सुतं त्वदुपमं जननी प्रसता; सर्वा दिशो दधति भानि
सहस्ररश्मिं, प्राप्येव दिग्जनयति स्फुरदंशुजलम्. २२.
त्वामाभनन्ति मुनयः परमं पुमांसमादित्यवर्णममल तमसः
पुरस्तात्; त्वामेव सम्यगुपलभ्य जयन्ति मृत्युं, नान्यः
शिवः शिवपदस्य मुनीन्द्र ! पन्थाः. २३. त्वामव्ययं विभु-
मचिन्त्यमसंख्यमाद्यं, अस्त्राणुमीश्वरमनन्तमनङ्गकेतुम्;
योगीश्वरं विदितयोगमनेकमेकं, ज्ञान स्वरूपममलं प्रवहन्ति
सन्तः २४. व्युद्वस्त्वमेव विष्णुधात्रितृप्तिप्रोधात्, त्वं
शंकरोऽसि भुवनत्रयशंकरत्वात्; धातासि धीर ! शिवमार्गं

विधेर्विधानात्, व्यक्तं त्वमेव भगवन् ! पुरुषोत्तमोऽसि.
 २५. तुभ्यं नमस्त्रिभुवनार्तिहराय नाथ ! तुभ्यं नमः क्षिति-
 तल्लामल्लभषण्णाय; तुभ्यं नमस्त्रिजगतः परमेश्वराय, तुभ्यं
 नमो जिनै ! भवोदधिशोषणाय. २६. के विस्मयोऽत्र यदि
 नाम गुणुरशेषै, -स्त्वं संश्रितो निरवकाशतया मुनीश !
 द्वापैरुपात्तविविधा श्रयणतगर्वैः, स्वप्नान्तरेऽपि न कदा-
 चिदपीक्षितोऽसि. २७. उच्चैरशोकतरुसंश्रित मुन्मयूष्म-
 माभाति इपममलं भवतो नितान्तम्; स्पष्टोदलसत्किरण-
 णुमस्ततमोवितानं, भिम्भं रवेरिव पयोधर पार्श्ववर्त्ति. २८.
 सिंहासने भणिमयूष्मशिषाविचित्रे, विभ्राजते तव वपुः
 कनकावदातम्; भिम्भं वियद्विलसदंशुलतावितानं, तुर्जोद-
 याद्रिशिरसीव सहस्ररश्मेः २९. कुन्दावदातयलयाभरयारु-
 शोभं, विभ्राजते तव वपुः कलधौतकान्तम्; उद्वच्छशाङ्कुशु-
 च्चिनिर्जरवारिधार, मुच्चैस्तटं सुरगिरेरिव शातकौम्भम्. ३०.
 छत्रत्रयं तव विभाति शशाङ्गकान्त, मुच्चैःस्थितं स्थगित-
 भानुकरप्रतापम्; मुक्ताङ्गप्रकरजलविबृद्धशोभं, प्रभ्यापय-
 त्रिजगतः परमेश्वरत्वम्. ३१. उन्निद्रह्मेभनवपङ्कजपुञ्जका-
 न्ति-पयु दलसन्नभमयूष्मशिषाभिरामौ, पादौ पदानि तव
 यत्रजिनेन्द्र ! धत्तः, पद्मानि तत्र विष्णुधाः परिकल्पयन्ति. ३२.
 हृत्थं यथा तव विभूतिरभूज्जिनेन्द्र ! धर्मोपदेशनविधौ न
 तथा परस्य; यादृक् प्रभा दिन कृतः प्रहृतान्धकारा, तादृक्
 कुतो ग्रहगणस्य विकारिनोऽपि. ३३. ०च्योतन्मदाविलविलो-
 लकपोलमूल-भत्तभ्रमद्भ्रमरनादविबृद्धकोपम्; अरावताल-
 भभिमुद्धतमापतन्तं, दृष्ट्वा भयभवति नो भवदाश्रितानाम्.

३४. लिन्नेलकुम्भगलदुग्धज्वलशोणितार्त, मुक्ताक्षप्रक-
रभूषितभूमिभागः; अङ्कमः कभगतं हरिणाधिपोऽपि,
नाकाभति कभयुगायलसंश्रितते. ३५. कद इन्तकालपवनोद्ध-
तवह्निकल्पं, दानलं ज्वलितमुः ज्वलमुत्पुलिङ्गं;
विश्वंजिघत्सुमिव संभुजभापतन्तं, त्वन्नामकीर्त्त-
नजलंशमयत्वशेषम्. ३६. रक्तेश्वरं समद्वेकोकिल-
कण्ठनीलं, केषोद्धतं इक्षिनमुत्क्षुमापतन्तम्; आकाभति
कभयुगेन निरस्तशङ्कु—स्वन्नामनागदमनी हृदि यस्य
पुंसः. ३७. वलगतुरङ्गजगर्जितलीमनाह, मानै
अलं अलवतामपि लूपतिनाम, उद्यद्दिवाकरमयूषशिषा-
पविद्धं, त्वत्कीर्त्तनात्तम धवाशु लिङ्गमुपैति. ३८. कुन्ताग्र-
भिन्नगजशोणितवारिवाह — वेगावतारतरणातुरयोधलीमे;
युद्धे जयंविजितदुर्जयजेयपक्षा, स्वत्पादपङ्क्तुज्वनाश्रयिणो
लभन्ते. ३९. अम्भोनिधौ क्षुभितलीपलूनकचक्र, पाठीन-
पीठभयदोहवणुवाऽवाग्नेः रज्ज्तरङ्गशिखरस्थितयानपात्रा,
स्नासं विहाय भवतः स्मरणाद् प्रजन्ति. ४०. उद्भूतली-
पणुज्जोहरभारमुग्नाः, शोभ्यां दशामुपगताऽव्युतल्विताशाः;
त्वत्पादपङ्क्तुज्जरेऽमृतदिग्धदेहा, मर्त्या भवन्ति मकरध्वजतु-
ल्यरूपाः. ४१. आपादकण्ठमुरुशृङ्गलवेष्टिताङ्गा, गाढं भृङ्गनि-
गडकोटिनिवृष्टजङ्घाः; त्वन्नामनाथमन्त्रमनिशं मनुजः स्म-
न्तः, सद्यः स्वयं विगतअन्धमया भवन्ति. ४२. मत्तद्वि-
पेन्द्रभृगराजद्वानलाहि, संग्रामवारिधिभङ्गादरअन्धनोत्थम्;
तस्याशु नाशमुपयाति लयं लियेव, यस्तावकं स्तवमिमं
भतिमानधीते. ४३. स्तोत्रस्त्रजं तव जिनेन्द्र ! गुणैर्नि-

બદ્ધાં, ભક્ત્યા મયા રુચિરવર્ણુવિચિત્રપુષ્પામઃ ધત્તે જનો
ય ઇહ કણ્ઠગતામજસં, તં માનતુર્ગૃમવશા સમુપૈતિ
લક્ષ્મીઃ ૪૪. ઇતિ. ૭.

૭ ભાવાર્થ—શ્રી આદિનાથ પ્રભુનું આ સંસ્કૃત સ્તોત્ર
શ્રીમાનતુંગસૂરિએ રચેલું છે. આ આચાર્ય મહારા-
જને કોઈ રાજાએ (શ્રીહર્ષરાજાએ) તેમની શક્તિની
પરીક્ષા માટે ૪૮ બેડીઓ પહેરાવી હતી. તેઓ
જેમ જેમ શ્લોકો રચતા ગયા તેમ તેમ તે બેડીઓ
તૂટતી ગઈ. આથી જૈનધર્મની બહુ ઉન્નતિ (ચઢતી)
થઈ અને રાજા જૈનધર્મમાં પ્રીતિવાળો થયો. આને
ભણવાથી ઇચ્છા પ્રમાણે આરોગ્ય (રોગરહિતપણું)
તથા લક્ષ્મી મળે છે.

૮. શ્રી કલ્યાણમન્દિરસ્તોત્રમ.

કલ્યાણમન્દિરમુદારમવધભેદિ, લીતાભયપ્રહમનિન્દિ-
તમદ્વૈપદ્મમઃ; સંસારસાગર-નિમજ્જદશેષજન્તુ-પોતાયમાન-
મભિનમ્ય જિનેશ્વરસ્ય.. ૧. યસ્ય સ્વયં સુરગુરુર્ગારિમામ્બુ-
રાશેઃ, સ્તોત્રં સુવિસ્તૃતમતિર્નવિભુવિધાતુમઃ; તીર્થેશ્વર-
સ્ય કમઠસ્મય-ધૂમકેતો-સ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં
કરિષ્યે. ૨. (યુગ્મમ). સામાન્યતોઽપિ તવ વર્ણયિતું સ્વરૂપ,
મસ્માદશાઃ કથમધીશ! ભવન્ત્યધીશાઃ? ધૃષ્ટોઽપિ કૌશિકશિ-
શુર્યદિ વા દિવાન્ધૈ, રૂપં પ્રરૂપયતિ કિંકિલ ધર્મરશ્મેઃ ? ૩.
મોહક્ષયાદનુભવન્નપિ નાથ! મર્ત્યો, નૂનં ગુણાન્ ગણયિતું
ન તવ ક્ષમેત, કલ્પાન્તવાન્તપયસઃ પ્રકટોઽપિ યસ્માન્,

૧ પ્રથમ ભક્તામર કાવ્યમાં ૪૮ શ્લોક હતા. તેમાંથી
કોઈ પણ કારણસર ૪ પ્રાતિહાર્યના ૪ શ્લોક કાઢી નાખવામાં આવ્યા છે.

મીયેત કેન જલધેર્નનુ રત્નરાશિઃ ? ૪. અભ્યુદયતોઽસ્મિ તવ
નાથ ! જડાશયોઽપિ, કર્તું સ્તવં લસદસંખ્યગુણાકરસ્ય;
બાહ્યોઽપિ કિં ન નિજબાહ્યયુગં વિતત્ય, વિસ્તીર્ણુતાં કથ-
યતિ સ્વાધ્યામ્પુરાશેઃ ? ૫. યે યોગિનામપિ ન યાન્તિ ગુણા-
સ્તવેશ ! વક્તું કથં ભવતિ તેષુ મમાવકાશઃ ? જતા
તદેવમસમાક્ષિતકારિતેયં, જલ્પન્તિ વા નિજગિરા નનુ પક્ષિ-
ણોઽપિ. ૬. આસ્તામચિન્ત્ય મહિમા જિન ! સંસ્તવસ્તે,
નામાપિપાતિ ભવતો ભવતો જગન્તિ; તીવ્રાતપોપહતપા-
ન્થજનાન્નિદાધે, પ્રીણાતિ પદ્મસરસઃ સરસોઽનિલોઽપિ. ૭.
હૃદ્વર્તિનિ ત્વયિ વિભો ! શિથિલીભવન્તિ, જન્તોઃ ક્ષણેન
નિબિડા અપિ કર્મબન્ધાઃ; સંઘો ભુજગૈર્મમયા ઇવ મધ્ય-
ભાગ-મભ્યાગતે વનશિખણ્ડિનિ ચન્દનસ્ય. ૮. મુચ્યન્ત
એવ મનુજાઃ સહસા જિનેન્દ્ર ! રૌદ્રૈરુપદ્રવશતૈસ્ત્વયિ વીક્ષિ-
તેઽપિ; ગોસ્વામિનિ સ્પુરિતતેજસિ દૃષ્ટમાત્રે, ચૌરૈરિવાશુ
પશવઃ પ્રપલાયમાનૈઃ. ૯. ત્વં તારકો જિન ! કથં ભવિનાં ?
ત એવ, ત્વામુદ્વહન્તિ હૃદયેન યદુત્તરન્તઃ; યદ્વા દૃતિસ્તરતિ
યજ્જલમેષ નૂન-મન્તર્ગતસ્ય મરુતઃ સ કિલાનુભાવઃ.
૧૦. યસ્મિન્ હરપ્રભૃતયોઽપિ હૃતપ્રભાવાઃ, સોઽપિ ત્વયા
રતિપતિઃ ક્ષપિતઃ ક્ષણેન; વિધ્યાપિતા હૃતભુજઃ પયસાથ
યેન, પીતં ન કિં તદપિ દુર્દ્ધરવાડવેન ? ૧૧. સ્વામિન્નન-
દપગરિમાણુમપિ પ્રપન્ના-સ્ત્વાં જન્તવઃ કથમહો ! હૃદયે
દધાનાઃ ? જન્મોદધિં લઘુ તરન્ત્યતિલાઘવેન, ચિન્ત્યો ન હન્ત
મહતાં યદિ વા પ્રભાવઃ. ૧૨. ક્રોધસ્ત્વયા યદિ વિભો !
પ્રથમં નિરસ્તો, ધ્વસ્તાસ્તદા બત કથં કિલ મં રાઃ ?

પ્લોષત્યમુત્ર યદિ વા શિશિરાપિ લોકે, નીલદ્રુમાણિ વિષિ-
 નાનિ ન કિં હિમાની?. ૧૩. ત્વાં યોગિનો જિન! સદા
 પરમાત્મરુપ-મન્વેષયન્તિ હ્રદ્યામ્બુજકોશદેશે; પૂતસ્ય નિર્મ-
 લરુચેર્યદિ વા કિમન્ય-દક્ષસ્ય સંભવિપદં નનુ કર્ણિકાયાઃ?
 ૧૪. ધ્યાનાન્નિજનેશ! ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન, દેહં વિહાય
 પરમાત્મહશાં વ્રજન્તિ; તીવ્રાનલાદુપલભાવમપાસ્ય લોકે,
 આમીકરત્વમચિરાદિવ ધાતુભેદાઃ. ૧૫. અન્તઃ સદૈવ જિન!
 યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં, ભવ્યૈઃ કથં તદપિ નાશયસે શરીરમ?;
 એતત્સ્વરુપમથ મધ્યવિવર્તિનો હિ, યદ્વિત્રહં પ્રશમયન્તિ
 મહાનુભાવાઃ. ૧૬. આત્મા મનીષિભિરયં ત્વદભેદબુદ્ધ્યા,
 ધ્યાતો જિનેન્દ્ર! ભવતીહ ભવત્પ્રભાવઃ; પાનીયમપ્યમૃત-
 મિત્યનુચિન્ત્યમાનં, કિં નામ નો વિષવિકારમપાકરોતિ?
 ૧૭. ત્વામેવ વીતતમસં પરવાહિનોઽપિ, નૂનં વિભો! હરિ-
 હરાદિધિયા પ્રપન્નાઃ; કિં કાચકામલિભિરીશ! સિતોઽપિ
 શર્ષ્પો, નો ગૃહ્યતે વિવિધવર્ણવિષયયેણ?. ૧૮. ધર્મોપદે-
 શસમયે સવિધાનુભાવા-દારતાં જનો ભવિત તે તત્તરપ્ય-
 શોકઃ; અભ્યુર્જીતે દિનપતૌ સમહીરુહોઽપિ, કિં વા વિબોધ-
 મુપયાતિ ન જીવલોકઃ? ૧૯. ચિત્રં વિભો! કથમવાહ્નુખ-
 વૃન્તમેવ, વિષ્વક્ષ્ પતત્યવિરલા સુરપુષ્પવૃષ્ટિઃ?; ત્વહ્ગોચરે
 સુમનસાં યદિ વા મુનીશ!, ગચ્છન્તિ નૂનમધ્ય એવ હિ
 બન્ધનાનિ. ૨૦ સ્થાને ગભીરહ્રદયોદધિસંભવાયાઃ પીયૂષતાં
 તવ ગિરઃ સમુદીરયન્તિ; પીત્વા યતઃ પરમસંમહસંગભાજે,
 ભવ્યા વ્રજન્તિ તરસાપ્યજરામરત્વમ. ૨૧. સ્વામિન્! સુદૂરમ-
 વનમ્ય સમુત્પતન્તો, મન્યે વદન્તિ શુચયઃ સુરચામરોધાઃ;

येऽस्मै नतिं विदधते मुनिपुङ्गवाय, ते नूनमूर्ध्वगतयः अत्र
 शुद्धभावाः. २२. श्यामं गभीरगिरमुज्ज्वलहेमरत्न-सिंहा-
 सनस्थमिह लव्यशिखंडिनस्त्वाम्; आलोकयन्ति रत्नसेन
 नदन्तमुख्यै-श्यामीकराद्रिशिरसीव नवाभ्युवाहम्. २३. उद्-
 गच्छता तव शितियुतिमण्डलेन, लुप्तच्छदच्छविरशोकतरु
 र्भूव; सान्निध्यतोऽपि यद्वा तव वीतराग !, नीरागतां
 प्रजतिं के न सयेतनोऽपि ?. २४. भो भोः प्रमादभवधूय
 लज्जमेन-भागत्यनिवृत्तिपुरीं प्रति सार्थवाहम्; येतन्नि-
 वेदयति देव ! जगत्त्रयाय, मन्येनदन्नमिनमः सुरदुन्दुभि-
 स्ते. २५. उद्योतितेषु लवता लुवनेषु नाथ !, तारान्वितो
 विधुरयं विहताधिकारः; मुक्ताकलापकलितोर्ध्वसितातपत्र-
 व्यान्नत्रिधा धृततनुर्ध्रुवमभ्युपेतः. २६ स्वेन प्रपूरितजग-
 त्रयपिण्डितेन, कान्तिप्रतापयशसाभिव संययेन; भाण्डिक्क्यहे-
 मरजतप्रविनिर्मितेन, सालत्रयेण लगवन्नमितो विभासि.
 २७. दिव्यस्त्रजे जिन ! नमस्त्रिदशाधिपाना—मुत्सृज्य
 रत्नरयितानपिमौलिमन्थान्; पादौ श्रयन्ति लवतो यद्वा वा
 परत्र, त्वत्संगमे सुमनसो न रमन्त येव. २८. त्वं नाथ !
 जन्मजलधेर्विपराद्भुषोऽपि, यत्तारयस्यसुमतो निजपृष्ठ-
 लग्नान्; युक्तं हि पार्थिवनिपस्य सतस्तवैव, चित्रं विभो!
 यदसि कर्मविपाकशून्यः. २९. विश्वेश्वरोऽपि जनपासक !
 दुर्गतस्त्वं, किंवाऽक्षरप्रकृतिरप्यसिपिस्त्वमीश !; अज्ञानव-
 त्यपि सहैव कथञ्चिदेव, ज्ञानं त्वयि स्फुरति विश्वविकारा-
 हेतुः. ३०. प्राग्भारसंभूतनभांसि रज्जं सि रोषा-दुत्थापि-
 तानि कभटेन शठेन यानि; छायापि तैस्तव न नाथ ! हता

હતાશો, અસ્તસ્ત્વમીભિરયમેવ પરં દુરાત્મા. ૩૧. યદ્ગજ્જ-
 હૂર્જિતધનૌવમહાભીમં, અશ્યત્તડિન્મુસલમાંસલધોરધારમ;
 દૈત્યેન મુક્તમથ દુસ્તરવારિ દધે, તેનૈવ તસ્ય જિન ! દુસ્ત-
 રવારિકૃત્યમ્. ૩૨. ધ્વસ્તોઘ્વકેશવિકૃતાકૃતિમર્ત્યમુણ્ડ,
 પ્રાલમ્બ ભૃદ્ભયહ વક્ત્ર વિનિર્ય દગ્નિઃ; પ્રેતવ્રજઃ
 પ્રતિભવન્તમપીરિતો યઃ, સોઽસ્યાભવત્પ્રતિભવં ભવ-
 દુઃખહેતુઃ. ૩૩. ધન્યાસ્ત એવ ભુવનાધિપ! ચે ત્રિસન્ધ્ય-
 મારાધયન્તિ વિધિવદ્વિધુતાન્યકૃત્યાઃ; ભક્ત્યોદ્દસત્પુલકપદ્મ-
 લદેહદેશાઃ, પાદદ્વયં તવ વિભો! ભુવિ જન્મભાજઃ. ૩૪.
 અસ્મિન્નપારભવવારિનિઘૌ મુનીશ!, મન્યે ન મે શ્રવણગોચ-
 રતાં ગતોઽસિ; આકર્ણિતે તુ તવ ગોત્રપવિત્રમન્ત્રે, કિંવા
 વિપદ્વિપદ્ધરી સવિધં સમેતિ ?. ૩૫. જન્માન્તરેઽપિ તવ પાદ-
 યુગં ન દેવ !, મન્યે મયા મહિતમીહિતદાનદક્ષમ; તેનેહ જ-
 ન્મનિ મુનીશ ! પરાભવાનાં, જતો નિકેતનમહં મથિતાશ-
 યાનામ્. ૩૬. નૂનાં ન મોહતિમિરાવૃતલોચનેન, પુર્વં વિભો!
 સકૃદપિ પ્રવિલોકિતોઽસિ; મર્માવિધૌ વિધુરયન્તિ હિ મામ-
 નર્થાઃ, પ્રોઘત્પ્રખન્ધગતયઃ કથમન્યથૈતે?. ૩૭. આકર્ણિતોઽ-
 પિ મહિતોઽપિ નિરીક્ષિતોઽપિ, નૂનં ન ચેતસિ મયા વિધ-
 તોઽસિ ભક્ત્યા; જતોઽસ્મિ તેન જનખાન્ધવ ! દુઃખપાત્રં,
 યસ્માત્ ક્રિયાઃ પ્રતિક્ષન્તિ ન ભાવશૂન્યાઃ. ૩૮. ત્વં નાથ !
 દુઃખિજનવત્સલ ! હે શરણ્ય !, કારુણ્યપુણ્યવસતે ! વશિનાં
 વરેણ્ય !; ભક્ત્યા નતે મયિ મહેશ ! દયાં વિધાય, દુઃખાંકુરો-
 દલનતત્પરતાં વિધેહિ. ૩૯. નિઃસંખ્ય સારશરણું શરણું શ-
 રણ્ય—માસાઘ સાદિતરિપુપ્રથિતાવદાતમ; ત્વત્પાદપંકજમપિ

પ્રણિધાનવન્ધ્યો, વધ્યોઽસ્મિ ચેદ્ ભુવનપાવન ! હા હતોઽસ્મિ.
 ૪૦. દેવેન્દ્રવન્ધ ! વિદિતાખિલવસ્તુસાર !, સંસારતારક !
 વિભો ! ભુવનાધિનાથ !; ત્રાયસ્વ દેવ ! કરુણાહૃદ ! માં પુની-
 હિ, સીદન્તમધ્ય ભયદવ્યસનામ્મુરારોઃ. ૪૧. યદસ્તિ નાથ
 ભવદ્દિગ્ધસરોરુહાણાં, ભક્તેઃ ફલંકિમપિ સંતતિસંચિતાયાઃ;
 તન્મે ત્વદેકશરણુસ્ય શરણ્યભૂયાઃ, સ્વામી ત્વમેવ ભુવનેઽત્ર
 ભવાન્તરેઽપિ. ૪૨. ઇત્યં સમાહિતધિયો વિધિવન્નિજનેન્દ્ર !,
 સાન્દ્રોદ્ધાસત્પુલકકગ્-ચુકિતાંગભાગાઃ; ત્વદભિમ્બનિર્મલમુ-
 ખામ્પુજ્યમ્બલક્ષા-યે સંસ્તવંતવ વિભો ! રચયન્તિ ભવ્યાઃ.
 ૪૩. જનનયનકુમુદયંદ્ર !, પ્રભાસ્વરાઃ સ્વર્ગસંપદો ભુક્ત્વા;
 તે વિગલિતમલનિચયા, અચિરાન્મોક્ષં પ્રપદ્યન્તે. યુગ્મમ્.
 ૪૪. ઇતિ. ૮.

૮ ભાવાર્થ—આ શ્રીસિદ્ધસેનદિવાકરસૂરિએ રચેલું શ્રી પાર્શ્વનાથ-
 નું સ્તોત્ર (સ્તવન) છે. શ્રી ઉજ્જયિની નગરીમાં
 મહાકાળ નામના જૈનમંદિરમાં શ્રી પાર્શ્વપ્રભુની
 પ્રતિમા હતી, તેને બ્રાહ્મણોએ શિવલિંગ પધરાવી
 ઢાંકી દીધી હતી. બાદ આ સ્તોત્રના રચનાર
 આચાર્ય મહારાજ ત્યાં ગયા અને આ સ્તોત્ર રચ્યું.

૯. શ્રી બૃહચ્છાંતિ સ્તોત્રમ્.

(મ્હેાટી શાંતિ)

ભો ભો ભવ્યાઃ ! શ્રુણુત વચનં પ્રસ્તુતં સર્વમેતદ્,
 યે યાત્રાયાં ત્રિભુવનગુરોરાહતા ભક્તિભાજઃ; તેષાં શાન્તિ-
 ભવતુ ભવતામર્હદાદિપ્રભાવા-દારોગ્યશ્રાધ્ધતિમતિઠરી કલેશ-
 વિઘ્વસંહૃતુઃ. ૧. ભો ભો ભવ્યલોકાઃ ! ઇહ હિ ભરતૈરાવત-

વિદેહસંભવાનાં સમસ્તતીર્થકૃતાં જન્મન્યાસનપ્રકંપાનન્તર-
 મવાધના વિજ્ઞાય, સૌધર્માધિપતિઃ સુધોષાધંટાચાલનાનન્તરં
 સકલસુરાસુરેન્દ્રૈઃ સહસમાગત્ય, સવિનયમહાદ્ભદારકં ગૃહી-
 ત્વા ગત્વા કનકાદ્રિશૃંગે, વિહિતજન્માભિષેકઃ શાંતિમુદ્ધો-
 પયતિ યથા તતોઽહં કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા, મહાજનો યેન
 ગતઃ સ પન્થાઃ ઇતિ, ભવ્યજનૈઃ સહ સમેત્ય, સ્નાત્રપીઠે
 સ્નાત્રં વિધાય, શાન્તિમુદ્ધોપયામિ; તત્પૂજ્યાત્રાસ્નાત્રાદિ-
 મહોત્સવાનન્તરમિતિકૃત્વા, કણ્ઠં દત્વા નિશમ્યતાં નિશમ્યતાં
 સ્વાહા. ઐં પુણ્યાહં પુણ્યાહં, પ્રીયન્તાં પ્રીયન્તાં. ભગવન્તોઽ-
 હંતઃ સર્વજ્ઞાઃ સર્વદર્શિનસ્ત્રિલોકનાથાસ્ત્રિલોકમહિતા
 સ્ત્રિલોકપૂજ્યા-સ્ત્રિલોકેશ્વરા સ્ત્રિલોકોદ્યોતકરાઃ. ઐં ઋષભ-
 અજિત-સંભવ-અભિનન્દન-સુમતિ-પદ્મપ્રભ-સુપાર્શ્વ ચન્દ્ર
 પ્રભ-સુવિધિ-શીતલ-ત્રેયાંસ-વાસુપૂજ્ય-વિમલ અનન્ત-ધ-
 મ-શાન્તિ-કુન્થુ-અર-મહિલ-મુનિસુવ્રત-નમિ-નેમિ-પાર્શ્વ-
 વર્ધમાનાન્તા જિનાઃ શાન્તાઃ શાન્તિકરા ભવન્તુ સ્વાહા.
 ઐં મુનયો મુનિપ્રવરારિપુવિજ્યદ્ભિર્લેક્ષકાન્તારેષુ દુર્ગમાર્ગેષુ
 રક્ષન્તુ વો નિત્યં સ્વાહા. ઐં હ્રીં શ્રીં ધૃતિ-મતિ-કીર્તિ-કા-
 ન્તિ-પ્રુદ્ધિ-લક્ષ્મી-મેધા-વિદ્યા-સાધન-પ્રવેશ-નિવેશનેષુ સુ-
 ગહીતનામાનો જયન્તુ તે જિનેન્દ્રાઃ. ઐં રોહિણી-પ્રજ્ઞપ્તિ-
 વજ્રશૃંગ્મલા-વજ્રકુંડલી-અપ્રતિયક્ષા-પુરુષદત્તા-કાલી-મહાકા-
 લી-ગૌરી-ગાન્ધારી-સર્વાસ્ત્રા-મહાજવાલા-માનવી-વૈરોટયા
 અચ્છુપ્તા-માનસી-મહામાનસી પેઠશ વિદ્યાદેવ્યો રક્ષન્તુ વો
 નિત્યં સ્વાહા. ઐં આચાર્યોપાધ્યાય-પ્રભૃતિયાતુર્વાણ્યસ્ય
 શ્રીશ્રમણસન્ન્યસ્ય શાન્તિર્ભવતુ, તુષ્ટિર્ભવતુ, પુષ્ટિર્ભવતુ.

ॐ अहाश्चन्द्र-सूर्याङ्गारक-पुष्य-भृहस्पति-शुक्र-शनैश्चर-राहु
 केतु-सहिताः सप्तोक्तपालाः सोमयम-वरुण-कुम्भेर-वासवा-
 दित्य-स्कन्द-विनाय-कोपेताः, ये आन्येऽपि ग्रामनगरक्षेत्र-
 देवता दयस्ते सर्वे प्रीयन्ताम्, अक्षीण-कोशकोष्ठागारा नर-
 पतयश्च भवन्तु स्वाहा. ॐ पुत्र-मित्र-भ्रातृ-कलत्र-सुहृद्
 स्वजन-संजन्य-अन्धुवर्गसहिताः, नित्यं आभोदप्रभोदका-
 रिणः, अस्मिंश्च भूमण्डलायतननिवासि-साधु-साध्वी-श्राव-
 क-श्राविकाणां रोगोपसर्गव्याधि-दुःख-दुर्भिक्ष-हौर्मनस्यो-
 पशमनाय शान्तिर्भवतु. ॐ तुष्टि-पुष्टि-वृद्धि-वृद्धि-
 भाङ्गोत्सवाः, सदा प्रादुर्भूतानि पापानि शाम्यन्तु दुरि-
 तानि, शत्रवः पराङ्मुखा भवन्तु स्वाहा. श्रीमते शान्ति-
 नाथाय, नमः शान्तिविधायिने; त्रैलोक्यस्यामराधीश-मुकु-
 टाख्यर्चितार्क्ष्ये. १. शान्तिः शान्तिकरः श्रीमान्, शान्तिं
 दिशतु मे गुरुः; शान्तिरेव सदा तेषां, येषां शान्तिर्गृहे
 गृहे. २. उन्मृष्टरिष्ट दुष्ट-ग्रह-गति-दुःस्वप्न-दुर्निमित्तादि;
 संपादित-हितसंपन्नामग्रहणं जयति शान्तेः. ३. श्रीसङ्घ-
 गगनजनपद-राजधिप राजसन्निवेशानाम्; गोष्ठिकपुर-
 मुખ्याणां, व्याहरणैर्व्याहरैश्छान्तिं. ४. श्रीश्रमणसङ्घस्य
 शान्तिर्भवतु, श्रीजनपदानां शान्तिर्भवतु, श्रीराजधियानां
 शान्तिर्भवतु, श्रीराजसन्निवेशानां शान्तिर्भवतु, श्रीगो-
 ष्ठिकानां शान्तिर्भवतु, श्रीपौरमुખ्याणां शान्तिर्भवतु,
 श्रीपौरजनस्य शान्तिर्भवतु, श्रीअस्त्रलोकस्य शान्तिर्भवतु.
 ॐ स्वाहा, ॐ स्वाहा, ॐ श्रीपार्श्वनाथाय स्वाहा. येषां
 शान्तिः प्रतिष्ठायात्रास्नात्राद्यवसानेषु, शान्तिकलशं गृहीत्वा,

કુંકુમ-ચન્દન-કર્પૂરાગર-ધૂપવાસ—કુસુમાઝઝલિ-સમેતઃ
 સ્નાત્રચતુષ્ક્રિયાયાં શ્રીસંધસમેતઃ શુચિશુચિવપુઃ પુષ્પવસ્ત્ર-
 ચન્દનાભરણાલંકૃતઃ પુષ્પમાલાં કણ્ઠે કૃત્વા, શાન્તિમુદ્ધોષ-
 યિત્વા, શાન્તિપાનીયં મસ્તકે દાતવ્યમિતિ. નૃત્યન્તિ નૃત્યં
 મણિપુષ્પવર્ષી, સૃજન્તિ ગાયન્તિ ચ મઝ્જાદાનિ; સ્તોત્રાણિ
 ગોત્રાણિ પઠન્તિ મંત્રાન્, કલ્યાણુભાને હિ જિનાભિષેકે. ૧.
 શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ, પરહિતનિરતા ભવન્તુ ભૂતગણાઃ;
 દોષાઃ પ્રયાન્તુ નાશં, સર્વત્ર સુખીભવંતુ લોકાઃ. ૨. અહં
 તિત્યયરમાયા-સિવાદેવી તુમ્હ નયરનિવાસિની; અમ્હ સિવં
 તુમ્હ સિવં, અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા. ૩. ઉપસર્ગાઃ
 ક્ષયં યાન્તિ, છિદ્યન્તે વિદ્યવલ્લયઃ; મનઃપ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્ય-
 માને જિનેશ્વરે. ૪. સર્વમઝ્જાદામાઝ્જાદ્યં, સર્વકલ્યાણુકારણુમ્;
 પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્. ૫.

૯ ભાવાર્થ—ભગવાન્ જન્મે છે ત્યારે તેમને મેરુ પર્વત ઉપર ન્હવરા-
 વવા ઇંદ્રો અને દેવતાઓ લઈ જાય છે. ત્યાં તેમને
 ન્હવરાબ્યા પછી તેઓ શાન્તિપાઠ બોલે છે. આની અંદર
 અનેક જીવોની અનેક પ્રકારે શાન્તિ ઇચ્છવામાં આવી
 છે. આને શ્રી નેમિનાથ પ્રભુની માતા શિવાદેવીએ દેવી-
 પણામાં રચેલી છે, એમ કહેવાય છે.

श्री स्तोत्रादि संग्रह

१. श्री लक्ष्मणाङ्गस्वामिविरचित ग्रन्थशान्तिः स्तोत्रम्.

जगद्गुरुं नमस्कृत्य, श्रुत्वा सद्गुरुभाषितम्; ग्रन्थ-
शान्तिं प्रवक्ष्यामि, लोकाणां सुखहेतवे. १. जिनेन्द्रैः ज्येष्ठैः
ज्ञेयाः, पूजनीया विधिक्वमात्; पुष्पैर्विलेपनैर्धूपैः, नैवेद्यैस्तु-
ष्टिहेतवे. २. पद्मप्रभस्य मार्त्तण्ड, चन्द्रश्चन्द्र प्रभस्य यः
वासुपूज्ये लूभिपुत्रो, पुष्पाङ्ग्यष्टजिनेषु यः. ३. विमला-
नन्तधर्माः, शान्तिः कुन्थुर्नमिस्तथा; वर्द्धमानस्तथैतेषां,
पादपद्मे पुष्पं न्यसेत्. ४. ऋषभाजितसुपार्श्वा-श्चाभिनन्दन
शीतलैः; सुमतिः संभवः स्वामी, त्रयांसत्रैषु गीष्पतिः. ५.
सुविधेः कथितः शुक्लः, सुप्रतस्य शनैश्चरः; नेमिनाथे भवे-
द्राहुः; केतुः श्रीमक्षिपार्श्वयोः. ६. जनाङ्गणे यः राशौ यः,
यदा पीडन्ति ज्येष्ठैः; तदा संपूज्ये ह्रीमान्, ज्येष्ठैः सखि-
तान् जिनान्. ७.

अथ नवग्रहपूज.

पद्मप्रभजिनेन्द्रस्य, नामोच्चारणेण भास्करः शान्तिं
तुष्टिं यः पुष्टिं यः, रक्षां कुरु कुरु श्रियम्. ८. हति श्रीसूर्य-
पूज. चन्द्र प्रभजिनेन्द्रस्य, नाम्ना तारागणाधिपः प्रसन्नो
भव शान्तिं यः, रक्षां कुरु जयं ध्रुवम्. ९. हतिश्री चन्द्र-
पूज. सर्वदा वासुपूज्यस्य, नाम्ना शान्तिं जयश्रियं; रक्षां
कुरुधरासूनो, अशुभोऽपि शुभो भव. १०. हतिश्री लौभ-
पूज. विमलानन्तधर्माः, शान्तिः कुन्थुर्नमिस्तथा; महा-
वीरश्च तन्नाम्ना, शुभो भूयात् सदा पुष्पः. ११. हतिश्री
पुष्पपूज. ऋषभाजितसुपार्श्वा, चाभिनन्दन शीतलैः;

સુમિતઃ સંભવઃ સ્વામી, ત્રયાંસશ્ચ જિનોત્તમઃ. ૧૨. એત-
 ત્તીર્થકૃતાં નામ્ના, પૂજ્યોઽશુભઃ શુભો ભવઃ શાન્તિં તુષ્ટિં
 ચ તુષ્ટિં ચ, કરુ દેવગણાર્ચિત. ૧૩. ઇતિ શ્રીગુરુપૂજ. ૧૩.
 પુષ્પદંતજિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના દ્વૈત્યગણાર્ચિત; પ્રસન્નો ભવ
 શાન્તિં ચ, રક્ષાં કરુ કરુ શ્રિયમ્. ૧૪. ઇતિ શ્રી શુક્રપૂજ.
 શ્રીસુવ્રતજિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના સૂર્યાંગસંભવ; પ્રસન્નો ભવ
 શાન્તિં ચ, રક્ષાં કરુ કરુ શ્રિયમ્. ૧૫. ઇતિ શ્રી શનૈશ્વર-
 પૂજ. શ્રીનેમિનાથ તીર્થેશ, નામતઃ સિંહિકાસુત; પ્રસન્નો
 ભવ શાન્તિં ચ, રક્ષાં કરુ કરુ શ્રિયમ્. ૧૬. ઇતિ શ્રી રાહુ-
 પૂજ. રાહોઃ સપ્તમરાશિસ્થ, કરુચ પ્રસન્નો ભવ; શ્રીમદ્વિ-
 પાર્શ્વયોનામ્ના, કેતો શાન્તિં જ્યશ્રિયમ્. ૧૭. ઇતિ શ્રી કેતુ
 પૂજ. ઇતિ ભણિત્વા સ્વસ્ત્રવણકુસુમાંજલિપ્રક્ષેપેણ જિન-
 ગ્રહાણાં પૂજ કાર્યા; તેન સર્વપીડાયાઃ શાંતિર્ભવતિ; અથ
 સર્વેષાં ગ્રહાણામેકદા પીડાયામયં વિધિઃ. નવકોષ્ટકમા-
 લેખ્યં, મંડલં ચતુરસ્તકમ; ગ્રહાસ્તત્ર પ્રતિષ્ઠાપ્યા, વક્ષ્ય-
 માણકમેણ તુ. ૧૮. મધ્યે હિ ભાસ્કરઃ સ્થાપ્યઃ, પૂર્વદક્ષિણતઃ
 શશી; દક્ષિણસ્યાં ધરાસુનુર્બુધઃ, પૂર્વોત્તરેણ ચ. ૧૯. ઉત્ત-
 રસ્યાં સુરાચાર્યઃ, પૂર્વસ્યાં ભૃગુનંદનઃ; પશ્ચિમાયાં શનિઃ
 સ્થાપ્યો, રાહુદક્ષિણપશ્ચિમે. ૨૦. પશ્ચિમેત્તરતઃ કેતુ-રિતિ
 સ્થાપ્યાઃ ક્રમાદ્ ગ્રહાઃ; પૃથ્વી સ્થાત્તેઽથ વાગ્નેય્યાં, ઇશાન્યાં
 તુ સદા બુધૈઃ. ૨૧. (આર્યા) આદિત્યસોમ મર્ગેલ, બુધગુરુ-
 શુક્રાઃ શનૈશ્વરો રાહુઃ; કેતુપ્રમુખાઃ ખેટા, જિનપતિ પુરતોઽ-
 વતિષ્ઠંતુ. ૨૨. ઇતિ ભણિત્વાપચવણકુસુમાંજલિપ્રક્ષેપ-
 ચજિનપૂજ ચ કાર્યા. પુષ્પગંધાદિભિધૂપૈ, નૈવેદ્યૈઃ ફલસં-

યુતૈઃ; વર્ણસદૃશદાનૈશ્ચ, વસ્ત્રૈશ્ચ દક્ષિણાન્વિતૈઃ. ૨૩. જિનના-
મકૃતોચ્ચારા, દેશનક્ષત્રવર્ણકૈઃ; પૂજિતાઃ સંસ્તુતા ભક્ત્યા,
ગ્રહાઃ સન્તુ સુખાવહાઃ. ૨૪. જિનાનામગ્રતઃ સ્થિત્વા,
ગ્રહાણાં શાન્તિહૃતવે; નમસ્કાર શતં ભક્ત્યા, જપેદષ્ટોત્તરં
શતમ્. ૨૫. એવં યથાનામકૃતાભિષેકૈ-વિલેપનૈધૂપનપૂજનૈશ્ચ;
ક્લૈશ્વ નૈવેદ્યવરેજિ નાનાં, નામ્ના ગ્રહેન્દ્રા વરદા ભવંતુ. ૨૬.
સાધુભ્યો દીયતે દાનં, મહાત્સાહોજિનાસયે; ચતુરવિધસ્ય
સંધસ્ય, બહુમાનેન પૂજનમ્. ૨૭. ભદ્રબાહુસ્વાચેદં, પંચમઃ
શ્રુતકેવલી; વિદ્યાપ્રવાદતઃ પૂર્વાત્, ગ્રહશાન્તિરુદીરિતા.
૨૮. ઇતિ શ્રી ભદ્રબાહુસ્વામિવિરચિતા બૃહદ્ગ્રહશાન્તિઃ
સ્તોત્ર નવગ્રહપૂજા વિધિ સમાપ્ત. ૧.

૨. નવગ્રહ પૂજા પ્રકાર.

કસ્મિન્નરિષ્ટ ગ્રહે કસ્ય જિનસ્ય કયારીત્યા પૂજા કાર્યા
તદાખ્યાતિ. રવિપીડાયાં-રક્તપુષ્પૈઃ શ્રીપદ્મપ્રભપૂજા કાર્યા.
ૐ હ્રીં નમોસિદ્ધાણં, તસ્ય અષ્ટોત્તરશતજપઃ કાર્યઃ. ચંદ્રપી-
ડાયાં-ચંદનસેવંતિ પુષ્પૈઃ શ્રીચંદ્રપ્રભ પૂજા કાર્યા. ૐ હ્રીં
નમો આયરિયાણં-તસ્ય અષ્ટોત્તરશતજપઃ કાર્યઃ. ભૌમ-
પીડાયાં કંકુભેન ચ રક્તપુષ્પૈઃ શ્રીવાસુપૂજ્યપૂજા વિધેયા.
ૐ હ્રીં નમોસિદ્ધાણં-તસ્ય અષ્ટોત્તરશત જપઃ કાર્યઃ. બુધ-
પીડાયાં-દુગ્ધ સ્નાનનવેદ્યક્ષાદિતઃ શ્રીશાંતિનાથપૂજા કર્તવ્યા.
ૐ હ્રીં નમોઆયરિયાણં-તસ્ય અષ્ટોત્તરશતજપઃ કાર્યઃ. ગુ-
રુપીડાયાં-દધિભોજન જમ્બીરાદિક્ષેન ચ ચંદનાદિવિલેપ-
નેન શ્રી આદિનાથપૂજા કરણ્યાયા. ૐ હ્રીં નમો આયરિયાણં-

તસ્ય અષ્ટોત્તર શતજપઃ કર્તવ્યઃ. શુક્રપીડાયાં—શ્રીશ્વેતપુ-
ષ્પૈશ્વન્દનાહિના શ્રીસુવિધિનાથપૂજા કાર્યા. ચૈત્યે વૃતહાનં કાર્યઃ.
ૐ હ્રીં નમો અરિહંતાણં, તસ્ય અષ્ટોત્તરશતજપઃ કાર્યઃ.
શનૈશ્વરપીડાયાં—નીલપુષ્પૈઃ શ્રીમુનિસુવ્રત પૂજા કાર્યા. તૈલ-
સ્નાનદાને કર્તવ્યે. ૐ હ્રીં નમો લોચ્યે સંવસાહુણં, તસ્ય
અષ્ટોત્તર શતજપઃ કાર્યઃ. રાહુપીડાયાં—નીલપુષ્પૈઃ શ્રીનેમિ-
નાથ પૂજા કરણીયા. ૐ હ્રીં નમો લોચ્યે સંવસાહુણં તસ્ય
અષ્ટોત્તરશત જપઃ કાર્યઃ. કેતુપીડાયાં—દાડિમાહિપુષ્પૈઃ
શ્રીપાર્શ્વનાથપૂજા કાર્યા. ૐ હ્રીં નમો લોચ્યે સંવસાહુણં,
તસ્ય અષ્ટોત્તરશત જપઃ કાર્યઃ. ઇતિ નવગ્રહપૂજા વિધિઃ.
સર્વગ્રહપીડાયાં—શ્રી સૂર્યસોમાંગારબુધબૃહસ્પતિ શુક્રશ-
નૈશ્વરરાહુકેતવઃ સર્વે ગ્રહાઃ મમ સાનુગ્રહાઃ ભવંતુ સ્વાહા.
ૐ હ્રીં અ. સિ. આ. ઉ. સાય નમઃ સ્વાહા. અસ્ય મંત્રસ્ય
અષ્ટોત્તરશતજપઃ કાર્યઃ, તેન નવગ્રહપીડાપશાંતિઃ સ્યાત્.
ઇતિ નવગ્રહપૂજા પ્રકારઃ.

૩. ઋષિમંડલ સ્તોત્ર.

આઘંતાક્ષરસંલક્ષ્ય—મક્ષરં વાપ્ય યત્સ્થિતં; અગ્નિ-
જ્વાલા સમં નાદ, બિંદુરેખાસમન્વિતમ્. ૧. અગ્નિજ્વાલા-
સમાઠાન્તં, મનોમલવિશોધનમ્; દેદીપ્યમાનં હૃતપદ્મે, તત્પદ-
નૌમિનિર્મલમ્. ૨. ૐ નમોઽર્હદ્ભ્યઃ ઇશેભ્ય, ૐ સિદ્ધ-
ભ્યો નમો નમઃ; ૐ નમઃ સર્વ સૂરિભ્યઃ ઉપાધ્યાયેભ્યો ૐ નમઃ
૩. ૐ નમઃ સર્વ સાધુભ્ય, ૐ જ્ઞાનેભ્યો નમો નમઃ; ૐ નમસ્ત-
ત્વદષ્ટિભ્ય—શ્વારિત્રે ભ્યસ્તુ ૐ નમઃ ૪. અર્હમિત્યક્ષરં બ્રહ્મ,
વાચકં પરમેષ્ઠિનઃ; સિદ્ધચક્રસ્ય સદ્ગુણં, સર્વતઃ પ્રણિદ્યમાણં. ૫.

श्रेयसेऽस्तु श्रियेऽस्तु वेत, दृढं दृढं कं शुभं; स्थानेष्वष्टसु सन्त्य-
 स्तं, पृथग् भीजसमन्वितं. ६. आद्यं पदं शिरो रक्षेत,
 परं रक्षेतु मस्तकम्; तृतीयं रक्षेन्नेत्रे, तुर्यं रक्षेतु नासि-
 काम्. ७. पंचमं तु मुणं रक्षेत, षष्ठं रक्षेतु वटिकाम्; सप्तमं
 रक्षेन्नाभ्यंतं, पादान्ते व्याष्टमं पुनः. ८. पूर्वं प्रणुवतः सान्तं,
 सरैश्च द्वयज्जिह्वं यशान्; सप्ताष्टदश सूर्याङ्कान्, श्रितोऽभिन्दु-
 स्वरान् पृथक्. ९. पूज्यनामाक्षरा आद्याः, पंचैते ज्ञान
 दर्शने; आरित्रेभ्यो नमो मध्ये, ह्रीं सान्तः समस्तङ्कृतः १०.
 ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं, ॐ असिआडिसासभ्यज्ञान
 दर्शन आरित्रेभ्यो नमः. धृति ऋषि मंडलस्तवस्य मूलमं-
 त्रआराधकस्य, शुभः नवभीजक्षरः अष्टादशशुद्धाक्षरः ११.
 जं भू वृक्ष धरोद्दीपः, क्षारोदधिसमावृतः; अर्द्धं दृढं दृढं दृढं दृढं
 धिष्ठैरलङ्कृतः १२. तन्मध्ये संगतो मेरुः, कूटलक्ष्मैरलङ्कृतः; उ-
 चैश्चैस्तारस्तार, स्तारामंडल मण्डितः १३. तस्योपरि
 सकारान्तं, भीजमध्यस्य सर्वगम्; नमामिभिम्भमाहन्त्यं,
 ललाटस्थं निरञ्जनम्. १४. अक्षयं निर्मलं शान्तं, अद्भुतं
 ज्ञायतोऽजितम्; निरीहं निरहंकारं, सारं सारतरमधनं. १५.
 अनुद्धतं शुभं स्वीतं, सात्त्विकं राजसंभूतम्; तामसं चिरसं
 पुद्गलं, तैजसं शर्वरी समम्. १६. साकारं च निराकारम्,
 सरसं विरसं परम्; परापरं परातीतं, परंपर परापरम्. १७.
 ऐकं वर्णं द्विवर्णं च, त्रिवर्णं तुर्यं वर्णकम्; पंचवर्णं
 महावर्णं, सपरं च परापरम्. १८. सकलं निष्कलं तुष्टं,
 निवृतं भ्रान्तिवर्जितम्; निरञ्जनं निराकारम्, निर्दोषं वित्त
 संश्रयम्. १९. धृष्टं प्रज्ञा संपुद्गलं, पुद्गलं सिद्धं मतं गुरुम्

જ્યોતી રૂપં મહાદેવમ, લોકાલોક પ્રકાશકમ. ૨૦. અર્હદાખ્ય-
 સુવર્ણાન્ત, સરેકે બિંદુ મંડિતઃ; તુર્યસ્વર સમાયુકતો, બહુધા
 નાદમાલિતઃ. ૨૧. અસ્મિન્બીજે સ્થિતાઃ સર્વે, ઋષભાધાજિનો
 ત્તમાઃ; વર્ણે નિજૈનિજ્યુક્તા, વ્યાતળ્યા સ્તત્ર સંગતાઃ ૨૨.
 નાદશ્ચન્દ્રસમાકારો, બિન્દુ નીલસમપ્રભઃ; કલારણ સમાકા-
 ન્તઃ સ્વર્ણાભઃ સર્વતોમુખઃ. ૨૩. શિરસંલીનઘકારો, વિલિનો
 વર્ણતઃ સ્મૃતઃ, વર્ણાનુસારિસંલીનં, તીર્થકૃન્મંડલંનુમઃ. ૨૪.
 ચન્દ્રપ્રભપુષ્પદન્તૌ, નાદ સ્થિતિ સમાશ્રિતૌ; બિન્દુમધ્યગતૌ
 નેમિ, સુવૃતૌ જિનસત્તમૌ. ૨૫. પદ્ય પ્રભ વાસુપૂજ્યૌ, કલા-
 પદમધિશ્રિતૌ; શિરસિસ્થિતિ સંલીનૌ, પાર્શ્વમલ્લિજિનોત્તમૌ.
 ૨૬. ઋષભં યાજિતં વદે, સંભવં યામિનંદનમ; સુમતિ-
 ચ સુપાર્શ્વચ, વદે શ્રી શીતલં જિનમ. ૨૭. શ્રેયાંસં વિમત્તં-
 વદે, અનંતં ધર્મ નાયકમ; શાન્તિં કુંથુમરાર્હન્તં, નમિં
 વીરં નમામ્યહમ. ૨૮. એતાંશ્ચષોડશજિનાન્, ગાંગેય ધુતિ-
 સન્નિભાન્; ત્રિકાલં નૌમિ સદ્ભક્ત્યા, હરાક્ષર મધિષ્ઠિતાન્.
 ૨૯ શેષાસ્તીર્થકરાઃસર્વે, હરસ્થાને નિયોજિતાઃ; માયાબી-
 જાક્ષરંપાપ્તા, શ્વતુર્વિંશતિરર્હતામ. ૩૦. ગતરાગ દ્વેષ મોહાઃ
 સર્વ પાપ વિવર્જિતાઃ; સર્વદા સર્વકાલેષુ, તે ભવન્તિજિ-
 નોત્તમાઃ. ૩૧. દેવદેવસ્યચચ્ચક્રમ, તસ્યચક્રસ્ય ચા પ્રભા;
 તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માંહિંસન્તુ પન્નમાઃ. ૩૨. દેવદેવં
 નાગિની. ૩૩. દેવદેવં ગોનસાઃ. ૩૪. દેવદેવં વૃશ્ચિકાઃ. ૩૫.
 દેવદેવં કાકિની. ૩૬. દેવદેવ ડાકિની. ૩૭. દેવદેવં યાકિની.
 ૩૮. દેવદેવં રાકિની. ૩૯. દેવદેવં લાકિની. ૪૦.
 દેવદેવં ભાકિની. ૪૧. દેવદેવં શાકિની. ૪૨. દેવદેવં યો-
 ગિની. ૪૩. દેવદેવં હાકિની. ૪૪. દેવદેવં સ્થાવરાઃ. ૪૫.

દેવદેવ૦ જહ્નુમાઃ. ૪૬. દેવદેવ૦ કિન્નરાઃ. ૪૭. દેવદેવ૦ રા-
 ક્ષસાઃ. ૪૮. દેવદેવ૦ ભેષજાઃ. ૪૯. દેવદેવ૦ દેવતાઃ. ૫૦.
 દેવદેવ૦ વાયવઃ. ૫૧. દેવદેવ૦ તસ્કરાઃ. ૫૨. દેવદેવ૦ વહ્-
 નયઃ. ૫૩. દેવદેવ૦ શૃંગિણઃ. ૫૪. દેવદેવ૦ દષ્ટિણઃ. ૫૫.
 દેવદેવ૦ દ્રાન્વિણઃ. ૫૬. દેવદેવ૦ રેપલાઃ. ૫૭. દેવદેવ૦ પ-
 ક્ષિણઃ. ૫૮. દેવદેવ૦ મુદ્ગલાઃ. ૫૯. દેવદેવ૦ જંભકાઃ. ૬૦.
 દેવદેવ૦ તોયદાઃ. ૬૧. દેવદેવ૦ સિંહકાઃ. ૬૨. દેવદેવ૦ શૂ-
 કરાઃ. ૬૩. દેવદેવ૦ ચિત્રકાઃ. ૬૪. દેવદેવ૦ હસ્તિનઃ. ૬૫. દે-
 વદેવ૦ ભૂમિપાઃ. ૬૬. દેવદેવ૦ શત્રવઃ. ૬૭. દેવદેવ૦ ગ્રામિણઃ
 ૬૮. દેવદેવ૦ દુર્જનાઃ. ૬૯. દેવદેવ૦ વ્યંતરા. ૭૦. દેવદેવ૦
 વ્યાધયઃ. ૭૧. દેવદેવ૦ વિગ્રહાઃ. ૭૨. દેવદેવ૦ દુષ્પ્રહાઃ. ૭૩.
 શ્રી ગૌતમ સ્વયામુદ્રા, તસ્યાયા ભુવિલ્લખ્યતાભિરભ્યધિકંજ્યો-
 તિ, રહં સર્વ નિધીશ્વરઃ. ૭૪. પાતાલવાસિનોદેવા, દેવાભૂપીઠ
 વાસિનઃ; સ્વર્વાસિનોઽપિયેદેવાઃ, સર્વે રક્ષન્તુ મામિતઃ. ૭૫.
 યેઽવધિ લખ્યયોયેતુ, પરમાઽવધિલખ્યયઃ; તે સર્વે મુનયો
 દેવા, માંસં રક્ષન્તુ સર્વતઃ. ૭૬. ભવનેન્દ્ર વ્યંતરેન્દ્ર, જ્યો-
 તિષ્કેન્દ્ર કલ્પેન્દ્રેભ્યો નમો નમઃ; શ્રુતાવધિ દેશાવધિ પરમા-
 વધિ, સર્વાઽવધિ વૃદ્ધિઃકદ્ધિ પ્રાપ્ત સર્વોષધ્યૃદ્ધિપ્રાપ્તાનન્ત
 બલદ્ધિ પ્રાપ્ત તપઃસિદ્ધિપ્રાપ્ત રસદ્ધિ પ્રાપ્ત વૈદ્યિયદ્ધિ પ્રાપ્ત
 ક્ષેત્રદ્ધિ પ્રાપ્ત ક્ષીણમહાનસદ્ધિ પ્રાપ્તેભ્યો નમો નમઃ. ૭૭.
 ઓમ હ્રીં શ્રીં ચ ધૃતિલક્ષ્મી ગૌરી ચણ્ડી સરસ્વતી, જ્યામ્યા
 વિજ્યા ક્ષિપ્રા જિતા નિત્યા મદ્રવા. ૭૮. કામ્યંગા કામ-
 બાણાચ, સાનંદાનન્દમાલિની; માયા માયાવિની રૌદ્રી,
 કલાકાલીકલિપ્રિયા. ૭૯. એતાઃ સર્વા મહાદેવ્યો, વર્તન્તેય

જગત્ત્રયે; મહ્યં સર્વાઃ પ્રયચ્છન્તુ, કાન્તિં કીર્તિં ધૃતિં
 મતિં. ૮૦. દુર્જના ભતવેતાસાઃ, પિશાચા મુદ્ગલાસ્તથા;
 તે સર્વે ઉપશામ્યન્તુ, દેવદેવપ્રભાવતઃ. ૮૧. દીવ્યો ગોપ્યઃ
 સુદુઃ પ્રાપ્યઃ, શ્રીઋષિમંડલસ્તવઃ; ભાષિતસ્તીર્થનાથેન,
 જગદાનન્દહાયકઃ. ૮૨. રણે રાજકુલેવન્હૈ, જલે દુર્ગે ગળે હરૈ;
 સ્મશાને વિપિને ઘોરે, સ્મૃતો રક્ષતિ માનવમ્. ૮૩. રાજ્ય
 ભ્રષ્ટા નિજરાજ્યં, પદ ભ્રષ્ટા નિજપદમ્; લક્ષ્મી ભ્રષ્ટા નિજ-
 લક્ષ્મીં, પ્રાપ્નુવન્તિ ન સંશયઃ. ૮૪. ભાર્યાર્થી લભતે ભાર્યાં,
 સુતાર્થી લભતે સુતં; ધનાર્થી લભતે વિક્તમ્, નરઃ સ્મરણ
 માત્રતઃ. ૮૫. સ્વાર્ણે રુપ્યેપટે કાંસ્યે, સિખિત્વાયસ્તુ પૂજયેત્;
 તસ્યૈ વાઙ્મહાસિદ્ધિ, ગૃહે વસતિ શાશ્વતી. ૮૬. ભૂર્જ-
 પત્રે સિખિત્વેહં, ગલકે મૂર્ધ્નિવા ભુજે; ધારિતં સર્વદા દિવ્યં,
 સર્વ ભીતિ વિનાશકમ્. ૮૭. ભૂતઃ પ્રેતૈર્ગ્રહે ર્યક્ષૈઃ, પિશા-
 ચૈર્મુદ્ગલૈર્મલૈઃ, વાતપિત્તક્રોદ્રેકૈર્મુચ્યતે નાઙ્મસંશયઃ. ૮૮.
 ભૂર્ભુવસ્વસ્ત્રયીપીઠે, વર્ત્તી નઃ શાશ્વતા જિનાઃ; તૈઃ સ્તુતૈર્વ-
 દિતૈર્દિષ્ટૈર્યત્કલંતત્કલં સ્મૃતમ્. ૮૯. એતદ્ગોપ્યં મહાસ્તોત્રં,
 નદેયં ચક્રસ્ય ચિત્; ભથ્યાત્વ વાસિનોદત્તે, બાલહત્યા પદેપદે.
 ૯૦. આચામ્સાદિતપઃ કૃત્વા, પૂજયિત્વા જિનાવસિમ્; અષ્ટ
 સાહસ્રિકો જપઃ, કાર્યસ્તત્સિદ્ધિહેતવે. ૯૧. શતમષ્ટોત્તરં
 પ્રાતર્યેપઠન્તિ દિને દિને; તેષાં ન વ્યાધયોદેહે, પ્રભવન્તિ-
 નચાપદઃ. ૯૨. અઙ્ગમાસાઽવધિયાવત્, પ્રાતઃ પ્રાતસ્તુયઃ
 પઠેત્; સ્તોત્રમેતન્મહાતેજ સ્ત્વર્હદ્ભિન્નં સપશ્યતિ. ૯૩.
 દષ્ટે સત્યર્હતો બિંબે, ભવે સપ્તમકે ધ્રુવમ્; પદમ્ પ્રાપ્નોતિ
 શુદ્ધાત્મા, પરમાનંદનન્દિતઃ. ૯૪. વિશ્વવંદો ભવેદ્ધ્યાતા,

कल्याणानियसोऽश्नुते; गत्वास्थानं परं सोऽपि, लूयस्तु न
निवर्तते. ८५. छद्मस्तोत्रममहस्तोत्रम्, स्तुतीनामुत्तमं प-
रम्; पठनात् स्मरणान्जना, हस्तमते पदमव्ययम्. ८६.

४. श्री पार्श्वनाथस्य मन्त्राधिराजस्तोत्रम्.

श्रीपार्श्वः पातु वो नित्यं, जिनः परमशंकरः; नाथः
परमशक्तिश्च, शरण्यः सर्वकामदः १. सर्वविघ्नहरः स्वामी,
सर्वसिद्धिप्रदायकः; सर्व सत्त्वहितो योगी, श्रीकरः परमार्थदः
२. देवदेवः स्वयंसिद्ध-श्चिदानन्दमयः शिवः; परमात्मा पर-
ब्रह्म, परमः परमेश्वरः ३. जगन्नाथः सुरज्येष्ठो, भूतेशः
पुरुषोत्तमः; सुरेन्द्रो नित्यधर्मश्च, श्रीनिवासः शुभार्णवः ४.
सर्वज्ञः सर्वदेवेशः, सर्वदः सर्वगोत्तमः; सर्वात्मा सर्वद-
शील्य, सर्वव्यापी जगद्गुरुः ५. तत्त्वमूर्तिः परादित्यः,
परब्रह्मप्रकाशकः; परमेन्दुः परप्राणः, परमामृतसिद्धिदः ६.
अजः सनातनः शम्भु-रीश्वरश्च सदाशिवः; विश्वेश्वरः प्रमो-
दात्मा, क्षेत्राधीशः शुभप्रदः ७. साकारश्च निराकारः, सकलो
निष्कलोऽव्ययः; निर्ममो निर्विकारश्च, निर्विकल्पो निरामयः
८. अमरश्चाजरोऽनन्त, ऐकोऽनन्तः शिवात्मकः; अलक्ष्यश्चा-
प्रमयश्च, ध्यानलक्ष्यो निरञ्जनः ९. उँकाराकृतिरव्यक्तो,
व्यक्तत्रयस्त्रयीमयः; ब्रह्मद्वयप्रकाशात्मा, निर्लयः परमाक्षरः
१०. हिव्यतेजोमयः शान्तः, परामृतमयोऽव्युतः; आवोऽ-
नाद्यः परेशानः, परमेष्ठी परः पुमान्, ११. शुद्धस्फटिक-
संकाशः, स्वयंभूः परमाव्युतः व्योमाकारस्वत्रयश्च, लोका-
ऽल्लोकावभासकः १२. ज्ञानात्मा परमानन्दः, प्राणार्णवो मनः-
स्थितिः; मनःसाध्यो मनोध्येयो, मनोदृश्यः परापरः १३.

सर्वतीर्थभयो नित्यः, सर्वदेवभयः प्रभुः, भगवान् सर्व-
 तत्त्वेशः, शिवश्रीसौम्यदायकः १४. धृति श्रीपार्श्वनाथस्य,
 सर्वज्ञस्य जगद्गुरोः, दिव्यमष्टोत्तरं नाम-शतमंत्र प्रकीर्ति-
 तम्. १५. पवित्रं परमं ध्येयं, परमानन्ददायकम्; मुक्ति-
 मुक्तिप्रदं नित्यं, पठते भंगलप्रदम्. १६. श्रीमत्परमकल्याण-
 सिद्धिः श्रेयसेऽस्तु वः पार्श्वनाथजिनः श्रीमान्, भगवान्
 परमःशिवः १७. धरणेन्द्रेणुच्छत्रालङ्कृतो वः श्रिये प्रभुः
 दद्यात् पद्मावतीदेव्या, समधिष्ठितशासनः १८. ध्यायेत् कम-
 लमध्यस्थं, श्रीपार्श्वजगदीश्वरम्; ॐ ह्रीं श्रीं ह्रूं समायुक्तं,
 केवलज्ञानभास्करम्. १९. पद्मावत्यान्वितं वामे, धरणेन्द्रेणु
 दक्षिणे; परितोऽष्टदलस्थेन, मन्त्रराजेन संयुतम्. २०. अष्ट-
 पत्रस्थितैः पञ्च-नभस्कारैस्तथा त्रिमिः; ज्ञानाद्यैर्वेष्टितं नाथं,
 धर्मार्थकाममोक्षदम्. २१. शतषोऽशहलारुढं, विद्यादेवीभिर-
 न्वितम्; यतुर्विंशतिपत्रस्थं, जिनं मातृसमावृतम्. २२.
 मायावेष्टय त्रयाग्रस्थं, कौण्डारसहितं प्रभुम्; नवग्रहावृ-
 तं देवं, द्विपुल्लैर्दशभिर्वृतम्. २३. यतुष्कोणेषु मन्त्राद्य-
 यतुष्पीलान्वितैर्जिनैः; यतुरष्टदशद्वीति, द्विधांकसंज्ञकैर्युतम्.
 २४. ह्रिस्तु क्षकारयुक्तेन, विह्रिस्तु लाङ्कितेन च; यतुरस्त्रेण
 वज्रांक, क्षितितत्त्वे प्रतिष्ठितम्. २५. श्रीपार्श्वनाथमित्येवं,
 यः समाराधयेज्जिनम्; तं सर्वपापनिर्मुक्तं, भजते श्रीः
 शुभप्रदा. २६. जिनेशः पूजितो भक्त्या, संस्तुतः प्रस्तुतोऽथवा;
 ध्यातस्त्वयैः क्षणं वापि, सिद्धिस्तेषां भूषादया. २७. श्रीपा-
 र्श्वमन्त्रराजन्ते, यिन्तामणिगुणारूपदम्; शान्तिपुष्टिकरं नि-
 त्यं, क्षुद्रोपद्रवनाशनम्. २८. ऋद्धि सिद्ध भूषाप्रुद्धि-धृति-

શ્રી-કાન્તિ-કીર્તિદમ્; મૃત્યુંજયં શિવાત્માનં, જપનાન્નન્દિતો
જનઃ ૨૯. સર્વકલ્યાણ પૂર્ણઃ સ્યાદ્, જરામૃત્યુવિવર્જિતઃ;
અણિમાદિમહાસિદ્ધિં, લક્ષ્મણપેન આપ્નુયાત્. ૩૦. પ્રાણા-
યામમનોમન્ત્ર-યોગાદમૃતમાત્મનિ; ત્વામાત્માનં શિવ ધ્યાત્વા,
સ્વામિન્ ! સિદ્ધયન્તિ જન્તવઃ ૩૧. હર્ષદઃ કામદશ્વેતિ,
રિપુઘ્નઃ સર્વસૌખ્યદઃ; પાતુ વઃ પરમાનન્દ-લક્ષણઃ સંસ્મૃતો
જિનઃ ૩૨. તત્ત્વરૂપમિદં સ્તોત્રં, સર્વમંગલસિદ્ધિદમ્; ત્રિસ-
ન્ધ્યં યઃ પઠેન્નિત્યં, નિત્યં પ્રાપ્નોતિસ શ્રિયમ્. ૩૩.

૫. શ્રી જીરિકાપદ્મી પાર્શ્વનાથ સ્તોત્રમ.

ૐ નમો દેવ દેવાય, નિત્યં ભગવતેઽર્હતે; શ્રીમતે
પાર્શ્વનાથાય, સર્વ કલ્યાણ કારિણે. ૧. હ્રીં રૂપાય ધરણીંદ્ર,
પદ્માવત્યર્ચિતાંધ્રયે; શુદ્ધાતિશયકોટિભિઃ, સહિતાય મહાત્મને
૨. અદ્વે મદ્વે પુરો દુષ્ટ, વિદ્વદ્વે વર્ણ પંક્તિવત્; દુષ્ટાન્ પ્રેત
પિશાચીદીન્, પ્રણાશયતિ તેઽભિધા. ૩. સ્તંભય સ્તંભય
સ્વાહા, શનકોટિ નમસ્કૃત; અધિમથ કર્મણાં દૂરા, દાપતંતી
વિંડંબનાઃ. ૪. નાભિ દેશેભ્યવન્નાભે, બ્રહ્મરંધ્ર પ્રતિષ્ઠિતે;
ધ્યાત મષ્ટહલે પદ્મે, તત્ત્વમેતત્ ક્લેષપ્રદમ્. ૫. તત્ત્વ મેત્ર ચતુ-
ર્વર્ણી, ચતુર્વર્ણ વિભિશ્રિતા; પંચ વર્ણક્રમ ધ્યાતા, સર્વ-
કાર્ય કરી ભવેત્. ૬. ક્ષિપ ૐ સ્વાહૈતિ વર્ણે, કૃત પંચાંગ
રક્ષણુઃ; યોઽભિધ્યાયે દિદં તત્ત્વં, વશ્યાસ્તસ્યા ખિલશ્રિયઃ.
૭. પુરુષં બાધતે બાહં, તાવત્કલેશ પરંપરાઃ; યાવન્ન મન્ત્ર-
રાજેઽયં, હૃદિ જગત્તિ મૂર્તિમાન્. ૮. વ્યાધિ બંધવધ-
વ્યાલા, નલાંભઃ સંભવં ભયમ્; ક્ષયં પ્રયાતિ શ્રિપાર્શ્વ,
નામ સ્મરણુ માત્રતં. ૯. યથા નાદમયોયોગી, તથા ચેત્તન્મયો

ભવેત્; તદ્વા ન દુષ્કરં કિંચિત્, કથ્યતેડનુ ભવાદિદમ્. ૧૦.
 ઇતિશ્રી જીરિકાપદ્મી, સ્વામી પાર્શ્વજિનઃ સ્તુતઃ; શ્રીમેરુ-
 તુંગઃ સૂરેઃ સ્તાત્, સર્વ સિદ્ધિ પ્રદાયકઃ. ૧૧. જીરાપદ્મી
 પ્રભુ પાર્શ્વ; પાર્શ્વયક્ષેણ સેવિતમ્; અર્ચિતં ધરણીદ્રેણ,
 પદ્માવત્યા પ્રપૂજિતમ્. ૧૨. સર્વમંત્રમયં સર્વ, કાર્ય સિદ્ધિ-
 કરં પરમ્; ધ્યાયામિ હૃદયાંભિજે, ભૂતપ્રેત પ્રણાશકમ્. ૧૩.
 શ્રીમેરુતુંગ સૂરીન્દ્રઃ, શ્રીમત્પાર્શ્વ પ્રભોઃ પુરઃ; ધ્યાન સ્થિતં
 હૃદિ ધ્યાયન્, સર્વ સિદ્ધિલભે ધ્રુવમ્. ૧૪.

૬. જિનસહસ્રનામ લઘુ સ્તોત્રમ્.

નમસ્ત્રિલોકનાથાય, સર્વજાય મહાત્મને; વક્ષે તસ્યૈવ
 નામાનિ, મોક્ષસૌખ્યાભિલાષયા. ૧. નિર્મલઃ શાશ્વતો શુદ્ધો,
 નિર્વિકલ્પો નિરામયઃ; નિઃ શરીરો નિરાંતકો, સિદ્ધઃ સૂક્ષ્મો
 નિરંજનઃ. ૨. નિષ્કલકો નિરાલંબો, નિર્મોહો નિર્મલોત્તમઃ;
 નિર્ભયો નિરહંકારો, નિર્વિકારોઽથનિષ્ક્રિયઃ. ૩. નિર્દોષો નિ-
 રજઃશાંતો, નિર્ભયો નિર્મમઃશિવઃ; નિસ્તરંગો નિરાકારો, નિ-
 ષ્કર્મોનિષ્કલપ્રભુઃ. ૪. નિર્વાદો નિરુપજ્ઞાનઃ, નિરાગો નિરધો-
 જિનઃ; નિઃશબ્દઃપ્રતિ મશ્ચેટ, ઉત્કૃષ્ટો જ્ઞાનગોચરઃ. ૫. નિઃસં-
 ગઃ પ્રાપ્તકૈવલ્યો, નૈષ્ઠિકઃશબ્દવર્જિતઃ; અનિર્ધોમહાપૂતાત્મા,
 જગત્શિખર શેખરઃ. ૬. નિઃશબ્દો ગુણસંપન્ન, પાપતાપ
 પ્રાણાશનઃ; સોપિયોગાત્શુભંપ્રાપ્તઃ! કર્મધોતિબલાવહઃ. ૭.
 અજરો અમરઃસિદ્ધઃ, અર્ચિતઃ અક્ષયો વિભુઃ; અમૂર્તો અચ્યુ-
 તોબ્રહ્મા; વિષ્ણુરીશઃ પ્રજાપતિઃ. ૮. અનિર્ધો વિશ્વનાથ શ્ચ,
 અન્ને અનુપમોભવઃ; અપ્રમેયો જગન્નાથો, બોધરૂપો જિના-
 ત્મકઃ. ૯. અવ્યયઃ સકલરાધ્યો, નિષ્પન્નો જ્ઞાનલોચનઃ; અ-

ચ્છેદો નિર્મલો નિત્યઃ, સર્વશલ્યવિવર્જિતઃ. ૧૦. અજ્ઞેયઃ
 સર્વતોભદ્રો, નિષ્કપાયો ભવાંતકઃ; વિશ્વનાથઃ સ્વયંબુદ્ધો,
 વિતરાગોઽજિનેશ્વરઃ. ૧૧. અશંકઃ સહજનંદઃ, અવાહ માન-
 સગોચરઃ; અસાધ્યઃ શુદ્ધચેતન્યઃ, કર્મનોકર્મવર્જિતઃ. ૧૨.
 અનંતો વિમલ જ્ઞાની, નિઃસ્પૃહી નિષ્પ્રકોપકઃ; કર્મ્માજિતો મ-
 હાત્મનઃ, લોકત્રયશિરોમણીઃ. ૧૩. અવ્યાબાધો વરઃશંભુ,
 વિશ્વવેદી પિતામહઃ; સર્વભૂતહિતોદેવઃ, સર્વલોકશરણ્યકઃ.
 ૧૪. આનંદરૂપ ચૈતન્યો, ભગવાંસ્ત્રિજગદ્ગુરુઃ અનંતાનંત-
 ધીશક્તિઃ, સત્યવ્યકતવ્યયાત્મકઃ. ૧૫. અષ્ટકર્મ્મવિનિર્મુક્તઃ,
 સપ્તધાતુવિવર્જિતઃ; ગૌરવાદિત્રયાહરઃ, સર્વજ્ઞાનાદિસંયુતઃ.
 ૧૬. અભયઃ પ્રાપ્તકૈવલ્યોઃ! નિર્માણો નિરપેક્ષકઃ; નિષ્કલં કેવ-
 લજ્ઞાની, મુક્તિસૌખ્યપ્રદાયકઃ. ૧૭. અનામયો મહારાધ્યો, વર-
 દો જ્ઞાનપાવકઃ; સર્વેશઃ સત્સુખાવાસ, જિનેન્દ્રો મુનિસંસ્તુતઃ.
 ૧૮. અન્યૂનપરમજ્ઞાની, વિશ્વતત્ત્વપ્રકાશકઃ; પ્રબુદ્ધો ભગવા-
 નાથઃ, પ્રસ્તુતઃ પુણ્યકારકઃ. ૧૯. શંકરઃ સુગતો રૌદ્રઃ, સર્વ-
 જ્ઞો મદનાંતકઃ; ધૃશ્વરો ભુવનાધીશઃ, સચિત્તઃ પુરુષોત્તમઃ. ૨૦.
 સધ્યોજ્જતમહાત્માનં, વિમુક્તો મુક્તિવલ્લભઃ; યોગીન્દ્રો નાદિ-
 સંસિદ્ધઃ, નિરીહો જ્ઞાનગોચરઃ. ૨૧. સદાશિવ ચતુર્વક્ત્રઃ, સ-
 ત્સૌખ્યત્રિપુરાંતકઃ; ત્રિનેત્રઃ ત્રિજગત્ પૂજ્યઃ, કલ્યાણકોષ્ટમર્તિ-
 કઃ. ૨૨. સર્વસાધુજનૈર્વંદ્યઃ, સર્વપાપ વિવર્જિતઃ; સર્વ
 દેવાધિદેવશ્ચ, સર્વભૂતહિતંકરઃ. ૨૩. સ્વયંવિદો મહાત્માનં,
 પ્રસિદ્ધઃ પાપનાશકઃ; તતુમાત્રસ્ત્રિદાનંદઃ, ચૈતન્યશ્ચૈવભવઃ.
 ૨૪. સકલાતિશયોદેવઃ, મુક્તિ સ્થોમહતાંમહઃ; મુક્તિકાર્યાયિ-
 સંતુષ્ટો, નિરાગઃ પરમેશ્વરઃ. ૨૫. મહાદેવો મહાવીરો, મહામોહ

વિનાશકઃ; મહાભાવી મહાદર્શઃ, મહામુક્તિપ્રદાયકઃ. ૨૬. મહા-
 જ્ઞાની મહાયોગી, મહાતપો મહાત્મકઃ; મહર્ષિ કે મહાવીર્યો, મહા-
 તિક્ષ્ણપદસ્થિતઃ. ૨૭. મહાપૂજ્યો મહાવંદ્યો, મહાવિદ્યવિનાશકઃ;
 મહાસૌખ્યો મહાપુસો, મહામહિમોઅન્યુતઃ. ૨૮. મુક્તામુ-
 ક્તિજ સંબોધઃ, એકાનેકવિનિશ્ચિતઃ; સર્વબંધવિનિર્મુક્તઃ,
 સર્વલોકપ્રધાનકઃ. ૨૯. મહાશૂરો મહાધીરો, મહા દુઃખવિના-
 શકઃ; મહામુક્તિપ્રદોધીરો, મહાહૃદ્યો મહાગુરુઃ. ૩૦. નિર્મરિમા-
 રવિધ્વંસી, નિષ્કામોવિષયાન્યુતઃ; ભગવંતો મહાશાંતો,
 શાંતિકલ્યાણકારકઃ. ૩૧. પરમાત્મા પરંજ્યોતિઃ, પરમેષ્ઠી
 પરમેશ્વરઃ; પરમાત્માપરાકાંક્ષીઃ, પરંપરમ આત્મકઃ. ૩૨.
 પ્રસ્તુતાનંતાવજ્ઞાની, સંખ્યાનિર્વાણસંયુતઃ; નાકૃતિ નાક્ષ-
 રોવર્ણી, વ્યોમરૂપો જિતાત્મકઃ. ૩૩. વ્યક્તાવ્યક્ત જસં-
 બોધઃ, સંસારચ્છેદ કારણઃ; નિરવંદ્યો મહારાધ્યઃ, કર્મજિત્-
 ધર્મનાયકઃ. ૩૪. બોધિસત્સુજગદ્દેવો, વિશ્વાત્મા નરકાંતકઃ;
 સ્વયંભ પાપહત્પૂજ્યઃ; પુનીતં વિભવઃસ્તુતઃ. ૩૫. વર્ણાતીતો
 મહાતીતો, રૂપાતીતો નિરંજનઃ; અનંતજ્ઞાનસંપૂર્ણો, દેવ-
 દેવેશનાયકઃ. ૩૬. વરેણ્યોભવવિધ્વંસી, યોગિનાં જ્ઞાનગો-
 ચરઃ; જન્મમૃત્યુ જરાતીતઃ, સર્વવિદ્યહરોહરઃ. ૩૭. વિશ્વદ-
 ગભવ્ય સંવેદઃ, પવિત્રોગુણ સાગરઃ; પ્રસન્નઃ પરમારાધ્યોઃ,
 લોકાલોકપ્રકાશકઃ. ૩૮. રત્નગર્ભો જગત્સ્વામી, ઇંદ્રવંધઃ
 સુરાર્ચિતઃ; નિષ્પ્રપંચો નિરાતકો, નિઃશેષકલેશ નાશકઃ.
 ૩૯. લોકેશો લોકસંસેવ્યો, લોકાલોક વિલોકનઃ; લોકોત્તમો
 ત્રિલોકેશો, લોકાચ્ચશિખર સ્થિતઃ. ૪૦. નામાષ્ટકસહસ્રાણિ,
 ચે પઠન્તિ પુનઃ પુનઃ; તે નિર્વાણપદ્યાન્તિ, મુચ્યતેનાત્ર
 સંશયઃ. ૪૧.

૭. શ્રી જિનપંજર સ્તોત્રમ.

(શ્રી કમલપ્રભાચાર્યવિરચિતમ)

ૐ હ્રીં શ્રી અહં અહંહૃત્યો નમો નમઃ. ૐ હ્રીં શ્રી
અહં સિદ્ધૈત્યો નમો નમઃ. ૐ હ્રીં શ્રી અહં આચાર્યૈત્યો
નમો નમઃ. ૐ હ્રીં શ્રી અહં ઉપાધ્યાયૈત્યો નમો નમઃ.
ૐ હ્રીં શ્રી અહં ગૌતમપ્રમુખસર્વસાધુૈત્યો નમો નમઃ. ૧.
અષઃ પંચનમસ્કારઃ, સર્વપાપક્ષયંકરઃ; મર્જીલાનાં ચ સર્વેષાં,
પ્રથમં ભવતિ મર્જીલમ, ૨. ૐ હ્રીં શ્રી જયે વિજયે, અહં
પરમાત્મને નમઃ; કમલપ્રભસૂરીન્દ્રો, ભાષતે જિનપંજરમ. ૩.
એકભક્તોપવાસેન, ત્રિકાલં ચઃ પઠેદિદમ; મનોઽભિલષિતં
સર્વં, ફલં સ લભતે ધ્રુવમ. ૪. ભૃશ્યા-બ્રહ્મચર્યેણ, ક્રોધ-
લાભવિવર્જિતઃ; દેવતાગ્રે પવિત્રાત્મા, પદ્મભાસૈર્લભતે ફલમ.
૫. અહંન્તં સ્થાપયેન્મૂર્ધ્નિ, સિદ્ધં ચક્ષુર્લલાટકે; આચાર્ય
શ્રાત્રયોર્મધ્યે, ઉપાધ્યાયં તુ નાસિકે. ૬. સાધુવૃન્દં મુખ-
સ્યાગ્રે, મનઃશુદ્ધિં વિધાય ચ; સૂર્ય ચન્દ્રનિરોધેન, સુધીઃ
સર્વાર્થસિદ્ધયે. ૭. દક્ષિણે મદનદ્વેષી, વામપાર્શ્વે સ્થિતો
જિનઃ; અઙ્ગસંધિષુ સર્વજ્ઞઃ, પરમેષ્ઠી શિવકુરઃ. ૮, પૂર્વાશાં
ચ જિનો રક્ષે-દાગ્નેયીં વિજિતેન્દ્રિયઃ; દક્ષિણાશાં પરંબ્રહ્મ,
નૈઋતીં ચ ત્રિકાલવિત. ૯. પાશ્ચિમાશાં જગન્નાથો, વાયવ્યાં
પરમેશ્વરાઃ; ઉત્તરાં તીર્થકૃત્ સર્વા-ભીશાનેઽપિનિરંજનઃ. ૧૦.
પાતાલં ભગવાનહં નાકાશં પુરુષોત્તમઃ; રોહિણીપ્રમુખા
દેવ્યો, રક્ષાંતુ સકલં કુલમ. ૧૧. ઋષભો મસ્તકં રક્ષે-દગ્નિ-
તોઽપિ વિલોચનમ; સંભવઃ-કર્ણયુગલે-ઽભિનન્દનસ્તુ

નાસિકે. ૧૨. ઓષ્ઠા શ્રીસુમતી રક્ષેહ, દન્તાન્ પદ્મ પ્રભો
 વિભુઃ; જિહ્વાં સુપાર્શ્વદેવોડ્યં, તાલુ ચન્દ્રપ્રભાભિધઃ. ૧૩.
 કણ્ઠં શ્રી સુવિધી રક્ષેહ, હૃદયં શ્રીસુશીતલઃ શ્રેયાંસો; બાહુ
 યુગલં, વાસુપૂજ્યઃ કરદ્વયમ્. ૧૪. અંગુલીવિમલો રક્ષે-
 દનન્તોડસૌ નખાનપિ; શ્રીધર્મોડ્યુહરાસ્થાનિ, શ્રીશાન્તિર્ના-
 ભિમંડલમ્. ૧૫. શ્રીકુંથુર્ગુહ્યકં રક્ષે-દરો લોમકટીતટમ્;
 મલ્લિરૂપઞ્જવંશં જ, ચ મુનિસુવ્રતઃ. ૧૬. પાદાંગુલીર્નભી
 રક્ષે-ચ્છ્રીનેમિશ્ચરણદ્વયમ્; શ્રીપાર્શ્વનાથઃ સર્વાંગં, વર્ધમા-
 નશ્ચિદાત્મકમ્. ૧૭. પૃથિવીજલતેજસ્ક-વાય્વાકાશ મયં
 જગત્, રક્ષદશેષપાપેભ્યો, વીતરાગો નિરંજનઃ ૧૮.
 રાજદ્વારે શ્મશાને ચ, સંગ્રામે શત્રુ સંકટે; વ્યાધ ચૈરાગ્નિ સ-
 પાદિ-ભૂત-પ્રેતભયાશ્રિતે. ૧૯. અકાલે મરણે પ્રાપ્તે, દારિદ્ર-
 યાપત્સમાશ્રિતે; અપુત્રત્વે મહાદુઃખે, મૂર્ખત્વે રોગ પીડિતે. ૨૦.
 ડાકિની-શાકિનીગ્રસ્તે, મહાગ્રહગણાદિતે; નધુત્તારેડધ્વંવૈષમ્યે,
 વ્યસને ચાપદિ સ્મરેત્. ૨૧. પ્રાતરેવ સમુત્થાય, યઃ સ્મરે-
 જ્જનપંજરમ્; તસ્ય કિંચિદ્ભયં નાસ્તિ, લભતે સુખસમ્પદઃ.
 ૨૨. જ્જનપંજરનામેહં, યસ્મરેદનુવાસરમ્; કમલપ્રભરાજેન્દ્ર-
 શ્રિયં સ લભતે નરઃ. ૨૩. પ્રાતઃ સમુત્થાય પઠેદ્વૃત્તજ્ઞો, યઃ
 સ્તોત્રમેતજ્જનપંજરસ્યઃ આસાદયેચ્છ્રીકમલપ્રભાખ્યં,
 લક્ષ્મીમનોવાંછિત પૂરણાય. ૨૪. શ્રીરુદ્રપદ્મીયવરેણ્યગચ્છે,
 દેવપ્રભાચાર્યપદાખ્જહંસઃ; વાદીન્દ્રયૂડામણિરેષ જૈનો,
 છયાદ્ ગુરુઃ શ્રીકમલપ્રભાખ્યઃ. ૨૫.

૧ આ શ્લોક મૂળ પુસ્તકમાં નથી; પરંતુ કમલપ્રભાચાર્યના
 શિષ્યે બનાવેલ હોય એમ લાગે છે.

૮. મંત્રાધિરાજ સ્તોત્રમ્

મંત્રાધિરાજક્ષરવર્ણયુક્તિ, સ્તેષાં જિનાગેષુ નિવેશ્ય
ભંગીમઃ વક્ષ્યે યથાવત્પ્રથમં ચ તત્ર, ઐમક્ષરં નીલરચિં
લલાટે. ૧. ઐ દક્ષિણાંશે પુનરેવ શોણં, વામાંસકે હ્રી ભજ
પંચ વર્ણમઃ સિંદૂર ભં હ્રી સ્મર વામહસ્તે, હ્રી ધૂમ્રવર્ણ
ભણ વામકુક્ષૌ. ૨. હઃ કૃતણ્ણવર્ણ કટિવામદેશે, યઃ સવ્ય-
જનુ સ્થિતિ ધૂમ્રવર્ણ; ક્ષઃ પીતભં પાદતલે ચ વામે, હ્રી પં-
ચવર્ણ પુનરેવ નાભૌ. ૩. પુધૂમ્રવર્ણ કથયંતિ ગુહ્યે, ૬ વ્યં-
જનનં પાદતલેડપસવ્યે; પુદ્ દક્ષિણે જનુનિ ધૂમ્ર વર્ણ, ૬ દ-
દક્ષિણાયાં ચ કટી ચ કૃણ્ણં. ૪. સ્વાઃકૃણ્ણભં દક્ષિણકુક્ષિ લક્ષ્યં,
હા દક્ષિણે હસ્તતલે વિ નીલમઃ એ સ્કાટિકં દક્ષિણ વક્ષસો-
ડશે, એ વામવક્ષોજગતં સિ તાંશું. ૫. ઇતિ સપ્તદશાક્ષરા-
ણિ સાક્ષાદિવ ચ નિવેશ્ય પુરઃસ્થજિનસ્યમૂર્તૌ ધ્યાયતિ વિ-
જયા જયા સમં યઃ સ ભવતિ નિત્યવશી કૃતાષ્ટ સિદ્ધિઃ.
૬. ઇહ હિ ભવતિ તુષ્ટો યસ્ય મંત્રાધિરાજઃ સ ભવતિ ભુ-
વિ વિદ્વાન્ ખેચરશ્ચક્રવર્તી; સહતિશયસમૃદ્ધિઃ સર્વ કલ્યાણ-
સિદ્ધિર્ધૃતિમતિરતિગ્રીતિઃ શ્રીપતિ ધૌત ગ્રીતિઃ. ૭.
૯. અનેક મંત્ર ગર્ભિત પરમ પ્રભાવિક શ્રીપાર્શ્વનાથ

ઉવસગ્ગહરં સ્તોત્ર.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્ભધણુમુક્તઃ
વિસહરવિસનિનાસં, મંગલકલ્લાણુ આવાસં. ૧. વિસહર-
પુલિંગમંતં, કંઠે ધારેષ્ઠ જો સયા મણુઓ; તસ્સ ગહ રોગ-
મારી-દુર્ગજરા જંતિ ઉવસામં. ૨. ચિદુદિ દૂરે મંતો, તુજ્જ
પણામો વિ બહુદો હોમ; નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ

ન દુષ્પટોગચ્ચં. ૩. ઔં અમરતરુકામધેણુ-ચિંતામણિકા-
 મકુલમાધયા; સિરિપાસનાહસેવાગહણે, સંવે વિ હાસત્તં.
 ૪. ઔં હ્રીં શ્રીં ઐં ઔં, તુહ દંસણેણુ સમિય ! પણાસધ
 રોગસોગદુઃખદોહગ્ગં, કપ્પતરુમિવ જ્ઞયધ, ઔં તુહ દંસ-
 સેણુ સંવફલહેઉં સ્વાહા. ૬ ઔં હ્રીં નામિઉણુ [પાઠાન્તરમ]
 “પણુવસહિયં માયા”, વિજ્ઞણાસયમાયાબીએણુ ધરણુના-
 ગિંદં, સિરિકામરાજ કલિયં, પાસજિણુંદં નમંસામિ. ૬.
 ઔં હ્રીં સિરિપાસવિસહરવિજ્ઞન્નમંતેણુ ઝાણુ ઝાએજ્ઞન્ન;
 ધરણુપઉમાવધદેવી ઔં હ્રીં ક્ષ્મ્હૃયૂં સ્વાહા. ૭. ઔં જ્યઉ
 ધરણિંદપઉમાવધય નાગિણી વિજ્ઞન્ન; વિમલજ્ઞાણુસહિયો,
 ઔં હ્રીં ક્ષ્મ્હૃયૂં સ્વાહા. ૮. ઔં થુણામિ પાસં, ઔં હ્રીં પણુમામિ
 પરમભત્તીએ; અદ્દુખરધરણેદો, પઉમાવધ પયડિયાકીત્તી.
 ૯. જસ્સ પયકમલમજ્જે, સયા વસધ ઉપમાવધ ય ધરણિદો;
 તસ્સ નામેણુ સયલં, વિસહરવિસં નાસેધ. ૧૦. તુહ સમ્મતે
 લેદ્ધ, ચિંતામણિકપ્પપાયવજ્જભહિએ; પાવંતિ અવિગ્ધેણું,
 જવા અયરામરં ઠાણું. ૧૧. ઔં નદ્દુમયદ્દુણે, પણુદ્દુકમ્મદ્દુ-
 નદ્દુસંસારે; પરમદ્દુનિદ્દિ અદ્દુ, અદ્દુગુણાધીસરં વદે. ૧૨. ધઅ
 સંથુએ મહાયસ ! ભત્તિખ્ખરનિખ્ખરેણુ હિયએણુ; તા
 દેવ ! હિજ્જ ખોહિં, ભવે ભવે પાસજિણુચંદ !. ૧૩. સ તુહ
 નામસુદ્ધમંતં, સમ્મં જો જવધ સુદ્ધભાવેણુ; સો અયરા-
 મર ઠાણું, પાવધ ન ય દોગ્ગધ દુખં વા. ૧૪. ઔં પંડુભગં-
 દરદાહં, કાસં સાસં ચ સૂલમાધણિ; પાસપહુપભાવેણું,
 નાસંતિ સયલરોગાધ. ૧૫. ઔં વિસહર દાવાનલ સાધણિ,
 ત્રેયાલ ભારિ આયકપ્પ સિરિનીલકઠં પાસસ્સ, સમરણુમિત્તેણુ-

નાસંતિ. ૧૬. પનાસ ગોપીડાં કુર, ગહ દંસણ ભયંકાયે;
આવીનહુંતીએતએવી, તસીજંગુણીજસો. ૧૭. પિડજંત
ભગંદરંખાસ, સ્વાસમુલતહનીબાહ; શ્રાસામલપાસમહંત
નામ પઊર પઊલેણ. ૧૮. ઐ હ્રી શ્રીપાસધરણસંજ્જુત્તં,
“વિસહર વિજ્જં જવેધસુદ્ધમણેણ”; પાવેધધ્વિષ્ઠયસુહં,
ઐ હ્રી શ્રી હમ્હૃયું સ્વાહા. ૧૯. રોગજલજલણવિસહર,ચો-
રારિમધંદગયરણભયાધં; પાસજિણનામસંકિત્તણેણ, પસ-
મંતિ સંવાધં. ૨૦.

૧૦. શ્રી વીતરાગ સ્તોત્રમ

યઃ પરાત્મા પરંજ્યોતિઃ પરમઃ પરમેષ્ઠિનામ્; આદિ-
ત્યવર્ણં તમસઃ પરસ્તાદામનન્તિ યમ. ૧. સર્વે યેનોદમૃ-
દ્યન્તસમૂહાઃ ક્લેશપાદપાઃ; મર્ત્યા યસ્મૈ નમસ્યન્તિ સુરાસુ-
રનરેશ્વરાઃ ૨. પ્રાવર્તન્ત યતો વિદ્યાઃ પુરુષાર્થપ્રસાધિકાઃ;
યસ્ય જ્ઞાનં ભવમ્દાવિભૂતભાવાવભાસકૃત. ૩. યસ્મિન્વિજ્ઞા-
નમાનન્દં બ્રહ્મ ચકાત્મતાં ગતમ્; સ શ્રદ્ધયઃ સ ચ દ્યેયઃ
પ્રપદ્યે શરણં ચ તમ. ૪. તેન સ્યાં નાથવાસ્તસ્મૈ સ્પૃહયેયં
સમાહિતઃ; તતઃ કૃતાર્થો ભૂયાસં ભવેયં તસ્ય કિર્ત્તરઃ ૫. તત્ર
સ્તોત્રેણ કુર્યાં ચ પવિત્રાં સ્વાં સરસ્વતીમ્; ઇદં હિ ભવકા-
ન્તારેજન્મિનાં જન્મનઃ ફલમ્. ૬. ક્વાહં પશોરપિ પશુવી-
તરાગસ્તવઃ કવ ચ; ઉત્તિતીર્થુરરણ્યાનીં પદ્મ્યાં પંગુરિવા-
સ્મ્યતઃ ૭. તથાપિ શ્રદ્ધામુઘ્ધોઽહં નોપાલભ્યસ્સ્ખલત્તપિ;
વિશ્રુજ્ઞેલાપિ વાગ્વૃત્તિઃ શ્રદ્ધાનસ્ય શોભતે. ૮. શ્રીહેમ-
ચન્દ્રપ્રભવોદીતરાગસ્તવાદિતઃ; કુમારપાલભૂપાલઃ પ્રાપ્નોતુ
ફલમીક્ષિતમ્. ૯.

૧૧. શ્રી ચક્રેશ્વરીદેવી સ્તુતિ:

શ્રીચક્રે ! ચક્રભીમે ! લલિતવરભુજે ! લીલયા લીલ-
 યન્તી, ચક્રં વિદ્યુત્પ્રકાશં જ્વલિતશિતશિખં ખે ખગેન્દ્રાધિ-
 રુદે ! તત્ત્વેરુદ્ભુતભાવે સકલગુણનિધે ! ત્વં મહામંત્રમૂર્તે !
 ક્રોધાદિત્યપ્રતાપે ! ત્રિભુવનમહિતે ! પાહિ માં દેવિ ! ચક્રે ! ૧
 ક્લૌં ક્લૌં ક્લૌંકારચિતે ! કલિકલિવદને ! દુન્દુભીભીમનાદે !,
 હ્રૌં હ્રૌં હ્રૌં સઃ ખખીજે ! ખગપતિગમને મોહિની શોષિણી-
 ત્વમ્; તચ્ચક્રં ચક્રદેવી ભ્રમસિ જગતિ દિક્ચક્રવિક્રાન્તપ્રીતિ-
 વિદ્યોધં વિધ્નયન્તી વિજય જયકરી પાહિ માં દેવિ ચક્રે ! ૨.
 ઐં ઐં શ્રૌં શ્રઃ પ્રસિધ્ધે ! જનિતજનમનઃપ્રીતિસન્તોષત્રક્ષ્માં,
 શ્રીવૃદ્ધિં કીર્તિકાન્તિં પ્રથયાસિ વરદે ! ત્વં મહામંત્રમૂર્તિઃ;
 ત્રૈલોક્યં ક્ષોભયન્તીમસુરભિદુરહુકૃરનાદૈકભીમે ! ક્લૌં ક્લૌં
 ક્લૌં દ્રાવયન્તી હુતકનકનિભે પાહિ માં દેવિ ! ચક્રે ! ૩. વજ્રક્રોધે !
 મુખીમે ! શશધરધવલે ! આમયન્તી સુચક્રં; રૌં રૌં રૌં હઃ ક-
 રાલે ! ભગવતિ ! વરદે ! રુદ્રનેત્રે ! સુકાન્તે ! ઐં ઈં ઐં
 ભીષયન્તી ત્રિભુવનમખિલં તત્ત્વતેજઃપ્રકાશિ ક્લૌં ક્લૌં ક્લૌં ક્ષો-
 યન્તી વિષમવિષયુતે ! પાહિ માં દેવિ ચક્રે ! ૪. ઐં હ્રૌં હ્રૌં હ્રૌં
 સહર્ષં હરહસિતસિતે ચક્રસદૃશખીજે ! હ્રૌં હ્રૌં હ્રૌં (હ્રૌં)ક્ષીર-
 વર્ણે ! કુવલયનયને ! વિદ્રવં દ્રાવયન્તીઃ ઐં હ્રૌં હ્રૌં ક્ષઃ ત્રિ-
 લોકીમમૃતજરજરૈર્વારણૈઃ દ્રાવયન્તી, જ્વા જ્વી જ્વી સત્ત્વ-
 ખીજે ! પ્રલયવિષયુતે પાહિ માં દેવી ! ચક્રે ! ૫. ઐં ઐં ઐં હ્રૌં
 યુગાન્તે પ્રલયદિનકરે કારકોટિપ્રતાપે !, ચક્રાણિ આમયન્તી
 વિમલવરભુજે પદ્મમેકં ફલં ચ; સચ્ચક્રે કુર્કુમાર્જવિધૃતવિનિ-
 રુદ્ધં તીક્ષ્ણસૈદ્રપ્રચણ્ડે હ્રૌં હ્રૌં હ્રૌંકારકારીરમરમયુતયો(?)પાહિ

માં દેવિ ! ચક્રે ! ૬. શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી : સવૃત્તિસ્ત્રિભુવનમહિતે
નાદબિન્દુત્રિનેત્રે વં વં વં વજ્રહસ્તે લલલલલલિતે નીલ
શેનીલકોષે; ચં ચં ચં ચક્રધારી ચલચલકલિતે નૂપુરાલીલ-
લોલે, ત્વં લક્ષ્મીં શ્રીસુકીર્તિં સુખરવિનતે પાહિ માં દેવિ!
ચક્રે ! ૭. હ્રીં હ્રીં હ્રીં કારમંત્રે કલિમલમથને તુષ્ટિવશ્યાધિકારે
હ્રીં હ્રીં હ્રીં યઃ પ્રધોષે પ્રલયયુગપટાન્નયશબ્દપ્રણાદે; યાં યાં યાં
ક્રોધમૂર્તે ! જ્વલજ્વલજ્વલિતે જ્વાલસંજ્વાલલીલે, ઐં ઈં
ઉં અઃ પ્રધોષે પ્રકટિતદશને પાહિ માં દેવી ! ચક્રે ! ૮.

૧૨. શ્રીઃ અભિષેકાસ્તવનમ્

પુણ્યે ગિરીશશિરસિ પ્રથિતાવતારા—માસૂત્રિતત્રિજ-
ગતીદુરિતાપહારામ્; દૈર્ઘ્યપાતિજનતાજનિતાવલમ્બા-
મમ્બામહં મહિમં હૈમવતીં મહેયમ્. ૧. યદ્વક્ત્રકંઠરંહરૌગૂદત-
સિંહનાદોઽ—પ્યુન્માદિવિઘ્નકરિયૂથકથામમાથમ્; કૂળ્માણિડ
ખણ્ડયતુ દુર્વિનયેન કણ્ઠઃ, કણ્ઠીરવઃ સ તવ ભકિતનતેષુ
ભીતિમ્. ૨. કૂળ્માણિડ ! મણ્ડનમશ્નુત્તવ પાદપદ્મ—યુગ્મં
યદીયહૃદયાવનિમણ્ડલસ્ય; પદ્માલયા નવનિવાસવિશેષલાભ-
લુખ્યા ન ધાવતિ કુતોઽપિ તતઃ પરેણ. ૩. દારિદ્ર્યદૈર્ઘ્યમ-
તમઃ શમનપ્રદીપાઃ, સન્તાનકાનનધનાધનવારીધારાઃ; દુઃખો-
પતપ્તજનબાલમૃણાલદણ્ડાઃ, કૂળ્માણિડ ! પાન્તુ પદપદ્મનખાં-
શવસ્તે. ૪. દેવિ ! પ્રકાશયતિ સન્તતમેષ કામં, વામેતર-
સ્તવ કરશ્ચરણાનતાનામ્; કુર્વન્ પુરઃ પ્રગુણિતાં સહકાર-
લુખ્મિ—મમ્બે વિલમ્બવિકલસ્ય ક્લેસસ્ય લાભમ્. ૫. હન્તું
જનસ્ય દુરિતં ત્વરિતા ત્વમેવ, નિત્યં ત્વમેવ જિન-
શાસનરક્ષણાય; દેવિ ! ત્વમેવ પુરુષોત્તમમાનનીયા, કામં

વિભાસિ વિભયા સભયા ત્વમેવ. ૬. તેષાં મૃગેશ્વરગરજ્જ્વર
મારિવૈરિ-દુર્વારવારણજલજ્વલનોહ્મવા ભીઃ; ઉચ્ચૈલં ન
ખલુ ખેલતિ યેષુ ધત્સે, વાત્સલ્યપલ્લવિતમમ્બકમમ્બિકે!
ત્વમ. ૭. દેવિ! ત્વહૃન્નિતજિતપ્રતિપન્થિતીર્થ-યાત્રાવિઘ્નૌ
પ્રુધજ્જનાનનરજ્ઞસર્જિ; એતત્ત્વયિ સ્તુતિનિભાહુતકલ્પવલ્લી-
હલ્લીસકં સકલસર્જ્જમનોમુદેઽસ્તુ. ૮. વરદે! કલ્પવલ્લિ!
ત્વં સ્તુતિરુપે! સરસ્વતિ!; પાદાગ્રાનુગતં ભક્તં લમ્ભય-
સ્વાતુલૈઃ કલૈઃ ૯. સ્તોત્રં આત્રસાયનં શ્રુતસરસ્વાનમ્બિ-
કાયાઃ પુર-શ્ચક્રે ગૂર્જરચક્રવર્તિસચિવઃ શ્રીવસ્તુપાલઃ કવિઃ;
પ્રાતઃ પ્રાતરધીયમાનમનઘં યચ્ચિત્તવૃત્તિં સતા-માઘત્તે વિ-
ભુતાં ચ તાણ્ડવયતિ શ્રયઃ શ્રિયં પુષ્યતિ. ૧૦.

૧૩. પુનરમ્બિકાસ્તવનમ

દેવગન્ધર્વવિદ્યાધરૈર્વન્દિતે, જય જયામિત્રવિત્રાસને
વિશ્રુતે; નૃપુરારાવસુનિરુદ્ધભુવનોદરે, મુખરતરકિર્દિષ્ટાચારુ-
તારસ્વરે. ૧. ઐંહ્રી મંત્રરુપે શિવે શર્ફુરે, અમ્બિકે દેવિ!
જય જન્તુરક્ષાકરે, સ્પુરત્તારહારાવલીરાજિતોરસ્થલે, કર્ણુ-
તાડકૃંચિરમ્બદકૃંચલે. ૨. સ્તમ્બિની મોહિની ઇશ ઉચ્ચા-
ટને, ક્ષુદ્રવિદ્રાવિણ્ણી દોષનિર્ણાશિની; જમ્બિની આન્તિભૂત-
ગ્રહસ્ફેટિની, શાન્તિધૃતિકીર્તિમતિસિદ્ધિસંસાધિની. ૩. ઐં
મહામંત્રવિદેઽનવદે સ્વયં, હ્રીસમાગચ્છ મે દેવિ દુરિત-
ક્ષયમ્; ઐંપ્રચણ્ડે પ્રસીદ પ્રસીદ ક્ષણં, (હ્રે) સદાનન્દરુપે
વિધેહીક્ષણમ્. ૪. ઐંનમો દેવિ દિવ્યેશ્વભે ભૈરવે, જયેઽપરા-
જિતે તપ્તહેમચ્છવે!; ઐંજગજ્જનિ સંહારસમ્માર્જની;
હ્રીકૂખાણ્ડિ! દિવ્યાધિવિન્વસિની. ૫. ચિઝૈતારોત્પતલ્લી-

મકણ્ડીરવે, નામમંત્રેણ નિર્ણાશિતોપદ્રવે; અવતરાવતર રૈવ-
તકગિરિનિવાસિનિ, અમ્બિકે ! જયજય ત્વં જગત્સ્વામિની.
૬. હ્રીં મહાવિદ્યસદ્ધાતનિર્ણાશિની, દુષ્ટપરમંત્રવિદ્યાબલચ્છે-
દિની; હસ્તવિન્યસ્તસહકારકૈલલુમ્બિકા, હરતુ દુરિતાની
દેવિ ! જગત્યમ્બિકા. ૭. ઇતિ જિનેશ્વરસૂરિભિરમ્બિકા,
ભગવતી શુભમંત્રપદ્મૈઃ સ્તુતા; પ્રવરપાત્રગતા શુભસમ્પદં,
વિતરતુ પ્રણિહન્ત્વશિવં મમ. ૮.

૧૪. વૈરોટયા સ્તોત્રમ

નમિત્રિણ પાસ નાહં, નાગંદસુરિંદવદિયદેવં;
વધરૂઢાએ થુત્તં, અહયં સમરામિ ભત્તીએ. ૧. જા ધરણો-
રગ દહ્યા, દેવી પઉમાવધ અ વધરૂઢા; સપ્પ સહસ્સેહિં
જુઆ દેવા, કિર કિંકરા જાયા. ૨. નાગિણિ નાગારૂઢા, ના-
ગકરાનાગભૂસિઅસરીરા; નાગેહિં સિરિ માલા, નાગમુહા
સા જયે જયેઉ. ૩. ધરણિંદપદ્મપત્તી, વધરૂઢા નામ નાગિ-
ણી; વિજ્જ સપ્પ કરંડગહ્યા, સપ્પાભરણા ય જા નિચ્ચં.
૪. વાસુગિ અણંત તખ્ખગ, કંકોલ ય નામ પઉમ મહ
પઉમા; સંખકુલીસસિ નામા, અરૂંકુલાઈ અ ધારેધ. ૫.
વિછિં અ કન્નસિઆલી, કંકાલી ગોરસપ્પ સપ્પે ય; મોહ
ઉંદુરચિત્તી, કિક્કિંડુઅ હિંડુ અવસેય. ૬. વંતર ગોણુસ-
જાઈ, સત્તવડાઅહિવડાય; પરડાય ભમર સિરાહિ ધિરોત્તિય,
ધિરોત્તિઆણં અ નાસેધ. ૭. હુક્કારંતં અ વિસં, અવિસદ્
વિસદ્પદ્મવે ચરધ; પારસ નામ શ્રી હ્રીં, પઉમાવધ ધરણુરા-
એણું. ૮. સપ્પ વિસપ્પસરીસવ, ધરણિં ગચ્છાહિ જાહિ
રેતુરિઅં; જંભિણિઅંભિણિ બંધણિ, મોહણિ હું પુટ્ટકારેણ.

૬. જો પઠ્ય જો અ નિસુણ્ય, વધરૂઠા મંતસંથવં પુરિસો;
 તસ્સાસેસવિસાધં, કાયં ન પુસંતિ ભત્તિજુત્તસ્સ. ૧૦. ધય
 ગુલ દહિ ખીરવિમિસ્સં, મહુરં પઉરં અ જો બલિં દેધં; સાહુણુ
 ભત્તપાણં, વધરૂઠા તં પ રિખ્ખેધ. ૧૧. ધય ધરણોરગહ-
 ધ્યા, અન્નેહિ વિનિયતુલેહિ વિઉલેહિં; દેવિ કરેઉ રખ્ખં,
 વધરૂઠા ભવિઅલોઅસ્સ. ૧૨. નાગિણિ નાગલોધ, વધરૂઠા,
 સરાત્તી; જો તસ્સ નામ લેધ, તસુ અસુહ નિવારી, અન્ન-
 ન દિલેણુસંદિઠું, એહિં થંડિલિનાહિ વિસેવં. ૧૩. અહ
 વવસેવં નાહિડ સેવઉં, જાહિ જાહિ આસી વિસમંડલ;
 નાગિણિપુત્તહએહકહિજ્જઉ, એહઆણુમનલંધિજ્જઉ. ૧૪.
 જીવઉ નાગિણિ નાગલોઉ, અહવ અલંજર વાઉ; જિણિ
 આણાહ સણાહ, કિઉ નેઉરિ છુટ્ટિપાઉ. ૧૫. દિસીબંધઉ
 વિદિસિબંધઉ, બંધઉ નહ પાયાલુ; અમ્હિ અરિહંત દિક્કરા,
 બંધિ જાલ. ૧૬. દેવદેવસ્સ જં છત્તં, તસ્સ છત્તસ્સ
 જોઝઓ; તેણુછાએમિ અપ્પાણં, મા મે હિંસંતુ પન્નગા.
 ૧૭. દેવં ભુઅગા. ૧૮. દેવં રાક્ષસાઃ. ૧૯. દેવ જોધણિ.
 ૨૦. દેવં સાધણી. ૨૧. દેવં ડાધણિ. ૨૨. દેવં ચોરગાઃ
 ૨૩. દેવં બાલગા. ૨૪. દેવં હિંસગાઃ ૨૫. દેવં મુસગા
 ૨૬. દેવં મુગ્ગલા ૨૭ દેવં ગુજ્જગા ઐ ઠઃ ઠઃ ઠઃ
 સ્વાહા. ૨૮. પાસ સામિ જોનમધ તિસંઝં; હલિત્ત સહિજંમ
 વિજાધ અવંઝં, કમઠ મહાસુર કય ઉવસગ્ગં, ઝાડિઅકોવં
 વંઝં હંસં. ૨૯. મુહિ અંદપ્પહ હિયધ, જિણુ મત્થધ પારિ-
 સનત્થ; ધણિં મુદ્ધિહિં મુદ્ધિઉ કો ફેડણુધ સમત્થ ? ૩૦. ઉરિ
 મુદ્ધિ સિરિ મુદ્ધિ પાય મુદ્ધ, હત્થિ મુદ્ધ; ધણિ મુદ્ધિ મુદ્ધિઉ,
 હિંડધ ચારિ સમુદ્ધ. ૩૧. સંખિહિ તૂરિહિ આહવિઅ,
 સામિઅ ! દિનિઅમુદ્ધ; એઅ દુલંધી કોધ ન લંધધ, પાર-
 સનત્થિઅ મુદ્ધ. ૩૨.

૧૫. શ્રી ગૌતમ સ્વામીનો રાસ.

(ભાષા) વીરજિનેસર-ચરણ-કમલ-કમલાકય-વાસો,
પથ્થમવિ પભણીશું સામિ સાલ, ગોયમગુરુરાસો; મણુ તણુ
બયણુ એકંત કરવિ, નિસુણો ભો ભવિયા; જિમ નિવસે
તુમ્હ દેહગેહ, ગુણગણ-ગહગહિયા. ૧. જંબુદીવ સિરિભર-
હખિત, ખોણીતલમંડણ; મગધદેશ સેણિયનરેસ, રિઉદલખલ-
ખંડણ; ધણુવર ગુળવરગામ નામ, જહિં ગુણગણ સજ્જન;
વિપ્પ વસે વસુભદ્ર તત્થ, જસુ પુહવી ભજ્જન. ૨. તાણુ
પુત્ત સિરિ ઇંદભદ્ર, ભવલયપ્પસિદ્ધા; ચઉદહ વિજ્જન-
વિવિહરૂવ, નારીરસવિદ્ધા; વિનય વિવેક વિચાર સાર, ગુણ-
ગણહ મનોહર; સાત હાથ સુપ્રમાણદેહ, રૂપે રંભાવર. ૩.
નયાણુ વયણુ કર ચરણ જિણવિ, પંકજ જળે પાડિય; તેજે
તારા ચંદ સૂર, આકાસે ભમાડિય; રૂવે મયાણુ અનંગ કરવિ,
મેહિહયા નિરધાડિય; ધીરમે મેરૂ ગંભીર સિંધુ, ચંગમ
ચયચાડિય. ૪. પેખવિ નિરુવમ રૂવ જસ, જણુ જંપે
કિંચિઅ; એકાકી કલિભીતે ઇત્થ, ગુણ મેહહયા સંચિય;
અહવા નિશ્ચે પૂવ જમ્મે, જિણુવર ઇણે અંચિય; રંભા
પઉમા ગૌરી ગંગા, રતિ હા વિધિ વંચિય. ૫. નહિ બુધ
નહિ ગુરુ કવિ ન કોઇ, જસુ આગલ રહિયો; પંચ સયા
ગુણપાત્ર છાત્ર, હીડે પરવરિયો; કરે નિરંતર યજ્ઞકર્મ,
મિથ્યામતિમેહિય; ઇણે છસિ હોશે ચરમ નાણુ-દંસણહવિ-
સોહિય. ૬. (વસ્તુ છંદ) જંબુદીવહ જંબુદીવહ, ભરહવા-
સંમિ, ખોણીતલમંડણ મગધદેશ સેણિયનરેસર, વર ગુજ્જર
ગામ તિહાં વિપ્પ વસે વસુભદ્ર સુંદર, તસુ ભજ્જન પુહવી,
સચલ-ગુણગણ-રૂચનિહાણુ, તાણુ પુત્ત વિજ્જનનિલચો,

ગાયમ ચતિહિ સુન્નણ. ૭. (ભાષા) ચરમ જિણેસર
કેવલનાણી, ચઉવિહ સંધ પધદુ જાણી; પાવાપુરિ સામી
સંપત્તો, ચઉવિહદેવનિકાહિ જુત્તો. ૮. દેવે સમવસરણ
તિહાં કીજે, જિણ દીઠે મિથ્યામતિ ખીજે; ત્રિભુવનગુરુ
સિંહાસણુ બધઠા, તતખિણ મોહ દિગંતે પધઠા. ૯. કાંધ
માન માયા મદ પૂરા, જાયે નાહા જિમ દિન ચોરા; દેવદુંદુહિ
આકારો વાળ, ધર્મનરેસર આવિયા ગાળ. ૧૦. કુસુમ-
વૃષ્ટિ વિરયે તિહાં દેવા, ચઉસઠ ઇંદ્ર જસુ માગે સેવા;
ચામર છત્ર સિરોવરિ સોહે, રૂપેહિ જિણુવર જગ સહુ મોહે.
૧૧. ઉવસમ-રસભર-ભરિ વરસંતા, જોજન વાણી વખાણ
કરંતા; જાણુવિ વર્દમાણુજિણુપાયા, સુર નર કિન્નર આવે
રાયા. ૧૨. કંતિસમૂહે ઝલઝલકંતા, ગયણુ વિમાણે રણ-
રણકંતા; પેખવિ ઇંદ્રભૂષ મન ચિંતે, સુર આવે અમ્હ
જગન હોવંતે. ૧૩. તીરતરંડક જિમ તે વહતા, સમવસરણ
પુહતા ગહગહતા; તો અભિમાને ગાયમ જપે, ઇણિ અવ-
સરે કોપે તણુ કંપે. ૧૪. મહ લોક અજાણિયું બોલે,
સુર જાણંતા ઇમ કાંઈ બોલે? મું આગલ કોઈ જાણુ
ભાણીજે, મેર અવર કિમ ઉપમા દીજે? ૧૫. (વસ્તુછંદ)
વીર જિણુવર વીર જિણુવર નાણુસંપન્ન; પાવાપુરી સુર-
મહિય પત્ત નાહ સંસારતરણ; તિહિં દેવહિં નિમ્મવિય,
સમવસરણ બહુ સુખકારણ જિણુવર જગ ઉજ્જેઅકર,
તેજે કરી દીનકાર સિંહાસણુ સામિય ઠંબો, હુઓ સુજય-
જયકાર. ૧૬. (ભાષા) તવ ચઢિયો વણુમાણુગજે,
ઇંદ્રભૂષ ભૂદેવ તો; હુકારો કરી સંચરિયો, કવણુસુ જિણુ-
વર દેવ તો? જોજનભમિ સમોસરણ, પેખવિ પ્રથમારંભ
તો; દહ દિસિ દેખે વિષુધવહુ, આવંતી સુરરંભ તો. ૧૭.

મણિમય તોહણ દંડ ધન, કેસીસે નવ ઘાટ તો; વૈરવિ-
વર્જિત-જંતુગણ, પ્રાતિહારજ આઠ તો; સુર નર કિન્નર
અસુરવર, ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી રાય તો; ચિત્તે ચમકિય ચિંતવે
એ, સેવંતા પ્રભુપાય તો. ૧૮. સહસકિરણસમ વીરજિણ,
પેખવિ રૂપ વિસાલ તો; એહ અસંભવ સંભવે એ, સાચો
એ ઇંદ્રજાળ તો; તવ બોલાવે ત્રિજગગુર, ઇંદ્રભૂષનામેણ
તો; શ્રીમુખે સંશય સામિ સવે, ફેડે વેદપત્રેણ તો. ૧૯.
માન મેહડી મદ ઢેલી કરી, ભગતે નામે સીસ તો;
પંચશયાશું વ્રત લીયો એ, ગોયમ પહિલો સીસ તો;
બંધવ-સંજમ સુણવિ કરે, અગનિભૂષ આવેછ તો; નામ
લેછ આભાસ કરે, તે પણ પ્રતિબોધેછ તો. ૨૦. ઇણિ
અનુક્રમે ગણહરરયણ, થાપ્યા વીર અગ્યાર તો; તો ઉપદેશે
ભુવનગુર, સંજમશું વ્રત બાર તો; બિહું ઉપવાસે પારણું
એ, આપણપે વિહરંત તો; ગોયમ સંજમ જગ સયલ,
જયજયકાર કરંત તો. ૨૧. (વસ્તુછંદ) ઇંદ્રભૂષ ઇંદ્રભૂષ, ચઢિય
બહુમાન; હુંકારો કરી સંચરિયો, સમવસરણ પુહતો તુરંત;
છહ સંસા સામિ સવે, ચરમનાહ ફેડે પુરંત; બોધિબીજ
સંજય મને, ગોયમ ભવહવિરત્ત; દિક્ષ લઘ સિદ્ધાસ-
હિય, ગણહરપયસંપત્ત. ૨૨. (ભાષા) આજ હુઓ સુવિહાણ,
આજ પચેલિમા પુણ્ય ભરો; દીઠા ગોયમસામી, જે નિય
નયાણે અભિય ભરો; સિરિ ગોયમ ગણહાર, પંચ સયા મુનિ
પરવરિય, ભૂમિય કરય વિહાર, ભવિય જણ પડિબોહ કરે;
સમવસરણ-મઝાર, જે જે સંસા ઉપજે એ; તે તે પરઉપ-
ગાર, કારણ પૂછે મુનિપવરો. ૨૩. જિહાં જિહાં દીજે દિક્ષ,
તિહાં તિહાં કેવલ ઉપજે એ; આપ કન્હે અણહુંત, ગોયમ
દીજે દાન ઇમ; ગુરુ ઉપર ભત્તિ, સામિય ગોયમ ઉપનિય;

ધણુ છળ કેવલનાણુ, રાગજ રાખે રંગભરે. ૨૪. જો અષ્ટાપદ
 શૈલ, વંદે ચઢી ચઢીવીરા જિણુ; આતમલખિવસેણુ, ચરમ-
 સરીરી સો. ય મુનિ; ધ્ય દેસણુ નિસુણેધ, ગોયમ ગણુહર
 સંચલિય; તાપસ પત્તરસચેણુ, તો મુનિ દાઠો આવતો એ.
 ૨૫. તવસોસિય નિય અંગ, અમ્હ શક્તિ નવિ ઉપજે એ;
 કિમ ચઢશે દઢકાય? ગજ-જિમ દીસે ગાજતો એ; ગિરુઓ
 એણે અભિમાન, તાપસ જો મન ચિંતવે એ; તો મુનિ
 ચઢિયો વેગ, આલંબવિ દિનકર કિરણ. ૨૬. કંચન મણિ
 નિપ્પત્ત, દંડ કલસ ધજ વડ સહિય; પેખવિ પરમાણુંદ,
 જિણુહર ભરહેસરમહિય; નિય નિય કાય પ્રમાણુ, ચઢિદસિ
 સહિય જિણુહખિંબ; પાણુમવિ મન ઉલ્લાસ, ગોયમગણુહર
 તિહાં વસિય. ૨૭. વધરસામીનો જીવ, તિર્યંગ જૃંભક દેવ
 તિહાં; પ્રતિખોધે પુંડરીક, કંડરીક અધ્યયન ભણી; વળતાં
 ગોયમસામી, સવિ તાપસ પ્રતિખોધ કરે; લેધ આપણે સાથ,
 ચાલે જિમ જૂથાધિપતિ. ૨૮. ખીર ખાંડ ધૂત આણી,
 અમિય વૂઠ અંગુઠ ઠવિ; ગોયમ એકણુ પાત્ર, કરાવે પારણું
 સવિ; પંચ સયા શુભ ભાવ, ઉજવળ ભરિયો ખીરમિસિ;
 સાચા ગુરુ સંજોગ, કવળ તે કેવળ-રૂપ હુઓ. ૨૯. પંચ
 સયા જિણુનાહ-સમવસરણુ-પ્રાકારત્રય; પેખવિ કેવલનાણુ,
 ઉપ્પન્નું ઉજ્જેઅકરે; જાણે જિણુહપીયુષ, ગાજંતી વણુ મેઘ
 જિમ; જિણુવાણી નિસુણેવિ, નાણી હુઆ પંચ સયા. ૩૦.
 (વસ્તુ છંદ) ધણુ અનુક્રમે ધણુ અનુક્રમે, નાણુસંપત્ત પત્તરહ
 સય પરવરિય, હરિય દુરિય જિણુનાહ વંદઈ જાણુવિ જગ
 ગુરુવયણુ; તિહ નાણુ અપ્પાણુ નિંદઈ ચરમ જિણેસર ઈમ
 ભણુધ, ગોયમ ન કરીસ ખેડિ છેહિ જઈ આપણુ સહી,
 હોંસું તુલ્લા ખેડિ. ૩૧. (ભાષા) સામિઓ એ વીરજિણુંદ,

પૂનિમચંદ-જિમઉદ્ધસિએ; વિહરિયો એ ભરહવાસમ્મિ,
 વરિસ બહુતેર સંવસિય; ઠવતો એ કણુય પઉમે સુ, પાય-
 કમળ સંહિ સહિય; આવિયો એ નયણાણુંદ, નયર પાવા-
 પુરિ સુરમહિય. ૩૨. પેસિયો એ ગોયમસામી, દેવશમ્મા
 પરિખોહ કયે; આપણો એ ત્રિશક્તાદેવી-નંદન પહોતો પરમ
 પએ; વળતાં એ દેવ આકાસે, પેખવિ જાણિય જિણુ સમે
 એ; તો મુનિ એ મન વિખવાદ, નાદભેદ જિમ ઉપનો એ.
 ૩૩. કુણુ-સમે એ સામિયદેખિ, આપ કન્હે હું ટાલિયો
 એ; જાણુતો એ તિહુઅણુનાહ, લોકવિવહાર ન પાલિયો
 એ; અતિ ભલું એ કીધતું સામી, જાણિયું કેવલ માગશે
 એ; ચિંતવિયું એ બાલક જેમ, અહવા કેદે લાગશે એ. ૩૪.
 હું કિમ એ વીરજિણુંદ-ભગતે ભોળો ભોળવ્યો એ; આપણો
 એ અવિહડ નેહ, નાહ ન સંપે સાચવ્યો એ; સાચો એ તુંહિ
 વીતરાગ, નેહ ન જેણે લાગિયો એ; ઇણુ સમે એ ગોયમ-
 ચિત્ત, રાગ વિરાગે વાળિયો એ. ૩૫. આવતું એજે ઉલદ,
 રહેતું રાગે સાહિયું એ; કેવળ એ નાણુ ઉપ્પન્ન, ગોયમ સહેજે
 ઉમ્માહિયો એ; તિહુઅણુ એ જ્યજ્યકાર, કેવલમહિમા સૂર
 કરે એ; ગણુહર એ કરેષ વખાણુ, ભવિયણુ ભવ ઇમ નિસ્તરે
 એ. ૩૬. (વસ્તુ છંદ) પઢમ ગણુહર પઢમ ગણુહર વરિસ
 પંચાસ ગિહિવાસે સંવસિય, તીસ વરિસ સંજમવિભૂસિય
 સિરિ-કેવલનાણુ પુણુ, બાર વરિસ તિહુઅણુ નમંસિય રાય-
 ગિહિ નયરીહિંઠવિય, બાણુવધ વરિસાઉ સામી ગોયમ ગુણુ-
 નિલો, હોસ્યે શિવપુરઠાઉ. ૩૭. (ભાષા) સહકારે કોયલ
 ટહુકે, જિમ કુસુમવને પરિમલ બહેંકે; જિમ ચંદન સુગં-
 ધનિધિ, જિમ ગંગાજલ લહેરે લહેંકે; જિમ કણુચાચલ
 તેજે ઝલકે, તિમ ગોયમ સૌભાગ્યનિધિ. ૩૮. જિમ માન-

સરૈવર નિવસેહંસા, જિમ સુરવરસિરે કણુયવતંસા; જિમ મહુયરરાશ્વ વની, જિમ રયણાયર રયણે વિલસે; જિમ અંબર તારાગણુ વિકસે, તિમ ગોયમ ગુણુ-કેલિવની. ૩૯. પૂનિમનિસિજિમસસહર સોહે, સુરતરુમહિમા જિમજગ-મોહે; પુરવ દિસિ જિમ સહસકરો, પંચાનન જિમ ગિરિવર રાજે; નરવધધર જિમ મયગલ ગાજે, તિમજિનશાસન મુનિ-પવરો. ૪૦. જિમ સુરતરુવર સોહે શાખા, જિમ ઉત્તમ મુખ મધુરી ભાખા; જિમ વન કેતકી મહમહે એ, જિમ ભૂમિપતિ ભુયબલ ચમકે; જિમ મંદિર ઘંટા રણુકે, તિમ ગોયમ લખ્ધે ગહગહે એ. ૪૧. ચિંતામણિ કર ચઢિયો આજ, સુરતરુ સારે વંછિય કાજ; કામકુંભ સોવસિ હૂયો એ, કામગવી પૂરે મનકામિય; અષ્ટ મહાસિદ્ધિ આવેધા-મિય, સામિય ગોયમ અણુસરો એ. ૪૨. પણુવકૂખર પહેલો પભણીજે, માયાખાજ શ્રવણે નિસુણીજે; શ્રીમતિશોભા સંભવે એ, દેવહ ધુરિ અરિહંત નમીજે; વિનય પહુ ઉવ-ઝાય થુણીજે, ઇણ મંત્રે ગોયમ નમો એ. ૪૩. પર પરવ-સતાં કાંઈ કરીજે? દેશ દેશાંતર કાંઈ ભમીજે? ક્વણ કાજ આયાસ કરો? પ્રહ ઉઠી ગોયમ સમરી જે; કાજ સમગ્ગલ તતખણ સીજે, નવ નિધિ વિલસે તાસ વરે. ૪૪. ચઉદહ સય બારોત્તર વરિસે, ગોયમ ગણુહર કેવલ દિવસે; કિયો કવિત ઉપગારકો, આદેહિ મંગલ એહ પભણીજે; પરવમ-હોચ્છવ પહિલો લીજે, ઋદ્ધિવૃદ્ધિ કહ્યાણુકરો. ૪૫. ધન્ય માતા જિણુ ઉદરે ધરિયા, ધન્ય પિતા જિણુ કુલ અવત-રિયા; ધન્ય સદ્ગુરુ જિણે હિક્ખયા એ, વિનયવંત વિધા-ભંડાર; જસુ કોઈ ન લખ્ભે પાર, વિધવંત ગુરુવિનવે એ; ગૌતમસ્વામીના રામ ભણીજે, ચઉવિહ સંધ રણિયાયત કીજે, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કહ્યાણુ કરો. ૪૬.

પ્રકરણાદિ સંગ્રહ.

૧. જીવ વિચાર.

ભુવણ પદ્ધત્ વીરં, નમિતિણ ભણામિ અબ્બુહ ખોહત્થં;
જીવ સરુવં કિંચિ વિ, જહ ભણિયં પુન્ન સૂરીહિં. ૧.
જીવા મુત્તા સંસારિણો ય, તસ થાવરા ય સંસારી; પુઠ્ઠવી
જલ જલણ વાઉ, વણસ્સઘ થાવરા નેયા. ૨. ફલિહ મણિ
રયણ વિદુમ, હિંગુલ હરિયાલ મણસિલ રસિંદા; કણગાઘ
ધાઉ સેઠી, વન્નિય અરણેદ્દય પલેવા. ૩. અબ્બય તૂરી ઊસં,
મટ્ટી પાહાણ જ્ઞઘયોણેગા; સોવીરંજણ લુણાઘ, પુઠ્ઠવી
ભેયા ઇ ઇચ્ચાઘ. ૪. ભોમંતરિક્ખ—મુદ્ગં, ઓસા હિમ
કરગ હરિતણુ મહિયા; હુંતિ ઘણોદહિમાઘ, ભેયા ણેગા ય
આઉસ્સ. ૫. ઇંગાલ જલ મુમ્મુર, ઉક્કાસણિ કણુગ વિન્નુ
માઘયા; અગણિ જિયાણું ભેયા, નાયવ્વા નિઉણ બુદ્ધીયે.
૬. ઉબ્ભામગ ઉક્કલિયા, મંડલિ મહ સુદ્ધ ગુંજવાયા ય;
ઘણ તણુ વાયાઘયા, ભેયા ખલુ વાઉકાયસ્સ. ૭. સાહારણ
પત્તેયા, વણસ્સઘ જીવા દુહા સુએભણિયા; જેસિ-મણંતા-
ણું તણુ, એગા સાહરણા તે ઉ. ૮. કંદા અંદર કિસલય,
પણુગા સેવાલ ભમિક્કેડા ય; અદ્દત્તયતિય ગજ્જર મોત્થ,
વત્થુલા થેગ પદ્દલંકા. ૯. કોમલ ફલં ચ સન્નવં, ગૂઠ સિરાઘ
સિરાઘ પત્તાઘ; થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગુલી, ગલો ય પમ્મહા ઇ
છિન્નરૂહા. ૧૦. ઇચ્ચાઘણો અણેગે, હવંતિ ભેયા અણંતકા-
યાણું; તેસિં પરિન્નણણત્થં, લક્ખણ મેયં સુએ ભણિયં.
૧૧. ગૂઠસિરસંધિ-પન્નવં, સમભંગ-મહિરૂગં ચ છિન્નરૂહં;
સાહારણું સરીરં, તવ્વિવરિયં ચ પત્તેયં. ૧૨. એગ સરીરે
એગો, જીવો જેસિં તુ તે ય પત્તેયા; ફલ્લ પુલ્લ છલિલ કટ્ટા,
મૂલમ પત્તાણિ ખીયાણિ. ૧૩. પત્તેય તરું મુટ્ટું, પંચ વિ પુ-

હવાધણો સયલ લોચે; સુહુમા હવંતિ નિયમા, અંતમુહુતાઉ
 અદિસ્સા. ૧૪. સંખ કવરુય ગંડુલ, જલોય ચંદણુગ અલસ
 લહગાધ; મેહરિકિમિ પૂઅરગા, બેધંદિય માધવાહાધ. ૧૫.
 ગોમી મંકણુ જુઆ, પિપીલિ ઉદેહિયા ય મફકોડા;
 ધલિય ધયમિલ્લીઓ, સાવય ગોફીડ જાધઓ. ૧૬.
 ગદહય ચોરફીડા, ગોમયફીડા ય ધન્નફીડા ય; કુંથુ
 ગોવાલિય ધલિયા, તેધંદિય ધંદગોવાધ. ૧૭. ચઉરિંદિયા
 ય વિચ્છુ, ઢિંકુણુ ભમરા ય ભમરિયા તિરુ; મચ્છિય
 ડંસા મસગા, કંસારી કવિલ ડોલાધ. ૧૮. પંચિંદિયા ય
 ચઉહા, નારય તિરિયા મણુસ્સ દેવા ય; નેરધયા સત્તવિહા,
 નાધંવા પુઢવી ભેઓણું. ૧૯. જલયર થલયર ખયરા,
 તિવિહા પંચિંદિયા તિરિક્ખા ય; સુસુમાર મચ્છ કચ્છવ, ગાહા
 મગરા ય જલચારી. ૨૦. ચઉપય ઉરપરિસપ્પા ભૂયપરિસપ્પા
 ય થલયરા તિવિહા; ગો સપ્પ નઉલ પમુહા, બોધંવા તેસમા
 સેણું. ૨૧. ખયરા રોમય પક્ખી, ચમ્મય પક્ખી ય
 પાયડા ચેવ; નરલોગાઓ બાહિં, સમુગ્ગ પક્ખી વિચયપ-
 ક્ખી. ૨૨. સંવે જલ થલ ખયરા, સમુચ્છિમા ગજ્જયા
 દુહા હુંતિ; કમ્મા કમ્મગ ભૂમિ, અંતરદીવા મણુસ્સા ય
 ૨૩. દસહા ભવાણાહિવધ, અટ્ઠવિહા વાણુમંતરા હુંતિ;
 બેધસિયા પંચવિહા, દુવિહા વેમાણિયા દેવા. ૨૪. સિદ્ધા
 પનરસ ભેયા, તિથા તિથાધ સિદ્ધ ભેઓણું; એઓ સંખેવેણું,
 જવ ત્રિગપ્પા સમક્ખાયા. ૨૫. એઓસિં જવાણું, સરીર-
 માઉ ઊધ સકાયંમિ; પાણા બેણિ પમાણું, જેસિં જ
 અત્થિ તં ભણિમે. ૨૬. અંગુલ અસંખ ભાગો, સરીર
 મેગિંદિયાણુ સંવેસિં; જોયણુ સહસ્સ-મહિયં, નવરં પત્તેય

૩૬ખાણું. ૨૭. બારસ જોયણ તિન્નેવ, ગાઉઆ જોયણું
 ચ અણુક્રમસો; બેઠંદિય તેઠંદિય, ચઢિરિંદિય દેહ મુચ્ચત્તં.
 ૨૮. ધણુસય પંચ પમાણા, નેરધયા સત્તમાઈ પુઠવીએ; તત્તો
 અદ્દહધુણા, નેયા રયણપ્પહા જાવ. ૨૯. જોયણ સહસ્સ-
 માણા, મચ્છા ઉરગાય ગખ્ખયા હુતિ; ધણુહ પુહુત્તં પક્-
 ખીસુ, ભુયચારી ગાઉઆ પુહુત્તં. ૩૦. ખયરા ધણુહ પુહુત્તં,
 ભુયગા ઉરગાય જોયણ પુહુત્તં; ગાઉઆ પુહુત્ત મિત્તા,
 સમુચ્છિમા ચઉપ્પયા ભણિયા. ૩૧. છચ્ચેવ ગાઉઆઈ,
 ચઉપ્પયા ગખ્ખયા મુણેયન્વા; કેસ તિગંચ મણુસ્સા, ઉક્કેસ
 સરીર માણેણું. ૩૨. ઇસાણુંત સુરેણું, રયણીઓ સત્ત
 હુતિ ઉચ્ચત્તં; દુગ દુગ દુગ ચ ઉ ગેવિન્જ, છુત્તરે ઇક્કિ-
 ક્કપરિહાણી. ૩૩. બાવીસા પુઠવીએ, સત્તય આઉસ્સ
 તિન્નિ વાઉસ્સ; વાસ સહસ્સા દસ તર, ગણાણ તેઉ તિર-
 ત્તાઉ. ૩૪. વાસાણિ બારસાઉ, બેઠંદિયાણું તેઠંદિયાણું તુ;
 અઉણાપન્ન દિણાઈ, ચઉરિંદિણું તુ છમ્માસા. ૩૫. સુર
 નેરધયાણ ઈધ, ઉક્કેસા સાગરાણિ તિત્તીસં; ચઉપય
 તિરિય મણુસ્સા, તિન્નિ ય પલિઓવમા હુતિ. ૩૬. જલયર
 ઉર ભુયગાણું, પરમાઉ હોઈ પુન્વ કેડીઓ; પક્ખીણું
 પુણ ભણિયા, અસંખ ભાગોય પલિયસ્સ. ૩૭. સન્વે
 સુહુમા સાહારણા ય, સમુચ્છિમા મણુસ્સા ય; ઉક્કેસ
 જહન્નેણું, અંત મુહુત્તં ચિય જિયંતિ. ૩૮. ઓગાહણાઉ
 માણું, એવં સંખેવઓ સમખ્યાયં; જે પુણ ઇત્થ વિસેસા,
 વિસેસ સુત્તાઉતે નેયા. ૩૯. એગિંદિયા ય સન્વે, અસંખ
 ઉસ્સપ્પિણી સકાયંમિં; ઉવવન્જંતિ ચયંતિ ય, અણું-
 તકાયા અણુંતાઓ. ૪૦. સંખિન્જ સમા વિગલા, સત્તદ્ધ

ભવા પણિંદિ તિરિ મણુઆ; ઉવવજ્જંતિ સકાએ, નારય
 દેવા ય નો એવ. ૪૧. દસહા જિયાણુ પાણા, ઇંદિય ઉસાસ
 આઉ જોગ બલરુઆ; એગિંદિએસુ ચઉરો, વિગલેસુ છ સત્ત
 અદ્દેવ. ૪૨. અસન્નિ સન્નિ પંચિંદિએસુ, નવ દસ કમેણુ
 બોધવ્વા; તેહિં સહ વિપ્પઓગો, જીવાણું ભન્નએ મરણું.
 ૪૩. એવં આણોરપારે, સંસારે સાયરંમિ ભીમંમિ; પત્તો
 અણુંત ખુત્તો, જીવેહિં અપત્ત ધમ્મેહિં. ૪૪. તહ ચઉરાસી
 લક્ખા, સંખા જોણીણ હોઈ જીવાણું; પુઠવાઈણું ચઉણ્હં,
 પત્તેયં સત્ત સત્તેવ. ૪૫. દસ પત્તેય તરુણું, ચઉદસ લક્ખા
 હવંતિ ધયરેસુ; વિગલિંદિએસુ દો દો, ચઉરો પંચિંદિ
 તિરિયાણું. ૪૬. ચઉરો ચઉરો નારય, સુરેસુ મણુઆણુ
 ચઉદસ હવંતિ; સંપિંદિ યા ય સન્વે, ચુલસી લક્ખા ઉ
 જોણીણું. ૪૭. સિદ્ધાણું નત્થિ દેહો, ન આઉ કમ્મં ન
 પાણુ જોણીઓ; સાઈ અણુંતા તેસિં, ઈધ જિણિંદાગમે
 ભણિયા. ૪૮. કાલે આણાઈનિહણે, જોણિ ગહણુંમિ ભીસણે
 ઇત્થ; ભમિયા ભમિહંતિચિરં, જીવા જિણુ વયણુ મલ્લહંતા.
 ૪૯. તા સંપઈ સંપત્તે, મણુઅત્તે દુલ્લહે વિ સમ્મત્તે; સિરિ
 સંતિ-સૂરિ-સિદ્ધે, કરેહ ભો ઉજ્જમંધમ્મે. ૫૦. એસો
 જીવ વિચારો, સંખેવ રૂઘણુ જાણુણા હેઉ; સંખિત્તો
 ઉદ્ધરિઓ, રુદ્ધાઓ સુય સમુદાઓ. ૫૧.

૨. શ્રી નવતત્ત્વ પ્રકરણ

જીવા-જીવા પુણ્ણું, પાપા-સવ સંવરો ય નિજ્જરણા;
 બંધો મુક્ખો ય તહા, નવ તત્તા હુંતિ નાયવ્વા. ૧. ચઉદસ
 ચઉદસ બાયાલીસા, બાસી ય હુંતિ બાયાલા; સત્તાવન્નં
 બારસ, ચઉનવ ભેયા કમેણેસિં. ૨. એગવિહ દુવિહ તિવિહા,

ચત્તિવિહા પંચ છવિહા જવા; ચેયણ તસ ધયરેહિં, વેય
ગધ કરણ કાએહિં. ૩. એગિંદિય સુહુમિયરા, સન્નિયર
પણિંદિયા ય સ ખિ તિ ચત્તિ; અપન્નજતા પન્નજતા, કમેણ
ચત્તિદસ જિય-દ્વાણા. ૪. નાણું ચ દંસણું ચેવ, ચરિત્તં ચ
તવો તહા; વીરિયં ઉવઓગો ય, એચં જવસ્સ લક્ખણું.
૫. આહાર સરીર ઈંદિય, પન્નજત્તી આણુપાણ ભાસમણે;
ચત્તિ પંચ પંચ છપ્પિય, ધગ વિગલા-સન્નિ સન્નીણું. ૬.
પણિંદિય તિ ખલુસા, સાતિ દસ પાણ ચત્તિ છ સગ અદ્દુ;
ધગ દુ તિ ચત્તિરિંદીણું, અસન્નિ-સન્નીણ નવ દસ ય. ૭.
ધમ્માધમ્મા ગાસા, તિય તિય ભેયા તહેવ અદ્દા ય; ખંધા
દેસ પચ્ચેસા, પરમાણુ અજ્જવ ચત્તિદસહા. ૮. ધમ્માધમ્મા
પુગ્ગલ, નહ કાલો પંચ હુતિ અજ્જજવા; ચલણ સહાવો
ધમ્મો, થિર સંઠાણો અહમ્મો ય. ૯. અવગાહો આગાસં,
પુગ્ગલ જવાણુ પુગ્ગલા ચત્તિહા; ખંધા દેસ પચ્ચેસા, પર-
માણુ ચેવ નાયવ્વા. ૧૦. સદ્ધંધાર ઉજ્જેચ, પભા છાયા
તવેહિયા; વણણ ગંધ રસા ફાસા, પુગ્ગલાણું તુ લક્ખણું.
૧૧. એગા કોડિ સત્ત-સદ્દિ, લક્ખા સત્ત હુત્તરી સહસ્સા ય;
દો ય સયા સોલહિયા, આવલિયા ધગ મુહુત્તમ્મિ. ૧૨.
સમયાવલિ મુહુત્તા, દીહા પક્ખા ય માસ વરિસા ય; ભણિ-
ઓ પલિયા સાગર, ઉસ્સપ્પિણી સપ્પિણી કાલો. ૧૩.
પરિણામિ જ્જવ મુત્તં, સપચ્ચેસા એગ ખિત્ત કિરિયા ય;
ણિચ્ચં કારણ કત્તા, સન્વગય ધયર અપ્પવેસે. ૧૪. સા
ઉચ્ચગોચ મણુદુગ, સુરદુગ પંચિંદિન્નઘ પણુદેહા; આઘ
તિતણુણુ-વંગા, આતિમ સંવયણ સંઠાણા. ૧૫ વત્ત ચત્તિ
ગુરુલહુ, પરધા ઊસાસ આયલુજ્જેચં; સુભખગધ

નિમિણ તસદસ, સુર નર તિરિઆઉ તિથયરં. ૧૬. તસ
 બાયર પજ્જત્તં, પત્તેયં થિરં સુભં ચ સુભગં ચ; સુસ્સર
 આધજ્જ જસં, તસાધ દસગં ધમં હોધ. ૧૭. નાણું તરાય
 દસગં, નવ બીએ નીઅ સાય મિચ્છત્તં; થાવર દસ નર-
 યતિગં, કસાય પણુવીસ તિરિયદ્દુગં. ૧૮. ધગ બિ તિ ચઉ
 જ્ઞધઓ, કુખગધ ઉવધાય હુંતિ પાવસ્સ; અપસત્થં વન્ન
 ચઉ, અપદમ સંધયણ સંઠાણા ૧૯. થાવર સુહુમ અપજ્જં,
 સાહારણ-મથિર-મસુભ દુભગાણિ; દુસ્સર ણાધજ્જજસં,
 થાવર દસગં વિવજ્જત્થં. ૨૦. ઇદિઅ કસાય અન્વય,
 જોગા પંચ ચઉ પંચ તિન્નિ કમા; કિરિઆઓ પણુવીસં,
 ધમા ઉ તાઓ અણુક્કમસો. ૨૧. કાધઅ અહિગરણિઆ,
 પાઉસિયા પારિતાવણી કિરિયા; પાણાધવાય રંભિઅ,
 પરિગ્ગહિયા માયવત્તી ય. ૨૨. મિચ્છાદંસણ વત્તી, અપ-
 વચ્ચકુખાણા ય દિદ્ધિ પુદ્ધી અ, પાપુચ્ચિઅ સામંતો, વણીઅ
 નેસત્થિ સાહત્થી. ૨૩. આણુવણિ વિચારણિઆ, અણુ-
 ભોગા આણુવકંખપચ્ચધઆ; અન્ના પચ્છોગ સમુદાણ,
 પિજ્જં દોસેરિયાવહિઆ. ૨૪. સમિધ ગુત્તિ પરિસહ,
 જ્ઞધધમ્મો ભાવણા ચરિત્તાણિ; પણુ તિ દુવીસ
 દસ બારસ, પંચ ભેએહિં સગવન્ના. ૨૫. ઇરિયા
 ભાસે સણા દાણે, ઉચ્ચારે સમિધ સુ અ; મણુગુત્તિ વય-
 ગુત્તિ, કાયગુત્તિ તહેવ ય. ૨૬. ખુહા પિવાસા સી ઉણ્હં, દંસા
 ચેલા રધ ત્થિઓ; ચરિઆ નિસીહિયા સિજ્જન્ન, અક્કેસ વહ
 જ્ઞયણા. ૨૭. અલાભ રોગ તણુકાસા, મલ સક્કાર પરિસહા;
 પન્ના અન્નાણુ સમ્મત્તં, ઇઅ બાવીસ પરિસહા. ૨૮. ખંતી
 મદવ અજ્જવ, મુત્તી તવ સંજમે અ બોધન્વે; સચ્ચં

સોઅં આકિંચણં ચ, બંભં ચ જઘ ધમ્મો. ૨૯. પઠમ-
-મણિચ્ચ-મસરણં, સંસારો એગયા ચ અન્નત્તં; અસુ-
ધત્તં આસવ, સંવરો ચ તહ નિજ્જરા નવમી. ૩૦. લોગ-
સહાવો બોહી, દુદ્ધતહા ધમ્મસ્સ સાહગા અરિહા; એઆથો
ભાવણાથો, ભાવેઅન્વા પયત્તેણં. ૩૧. સામાધ અત્થ
પઠમં, છેઓવદ્ધાવણં ભવે બીઅં; પરિહાર વિસુ-
દ્ધિઅં, સુહુમં તહ સંપરાયં ચ. ૩૨. તત્તોઅ અહક્ખાયં,
ખાયં સન્નમિ જીવલોગમ્મિ; જં ચરિત્તેણ સુવિહિઆ,
વચ્ચંતિ અયરામરં ઠાણં. ૩૩. અણુસણુ-મુણોઅરિયા,
વિત્તીસંખેવણં રસચ્ચાથો; કાય કિલેસો સંલીણયા ચ,
બજ્જો તવો હોધ. ૩૪. પાયચ્છિત્તં વિણુથો, વેયાવચ્ચં
તહેવ સજ્જાથો; ઝાણં ઉસ્સગો વિચ્ચ, અબ્ભિમંતરથો
તવો હોધ. ૩૫. બારસ વિહં તવો નિજ્જરા ચ, બંધો
ચઉ વિગપ્પોઅ, પયધ-હિધ-અણુભાગ, પથેસભેએહિં ના-
યન્વો. ૩૬. પયધ સહાવો વુત્તો, હિધ કાલાવહારંણુ; અણુ-
ભાગો રસો જેઓ, પથેસો દલસંચથો. ૩૭. પડ-પડિહાર-
-સિમજ્જ, હડ-ચિત્ત-કુલાલ-ભંડગારિણં; જહ એએ-
સિં ભાવા, કમ્માણુ વિજ્ઞણુ તહ ભાવા. ૩૮. ઇહ નાણુ-
દંસણુવરણુ, વેય-મોહાઉ-નામ-ગોઆણિ; વિગ્ધં ચ પણુ નવ
દુ, અદ્દવીસ ચઉ તિસય દુ પણુવિહં. ૩૯. નાણે અ દંસ-
ણુવરણે, વેઅણિએ એવ ણુંતરાએ અ; તીસં કોડાકોડી,
અયરાણુ હિધ અ ઉક્કેસા. ૪૦. સત્તરિ કોડાકોડી, મોહ-
ણીએ વીસ નામ ગોએસુ; તિત્તસં અયરાધં, આઉદ્દિધ
બંધ ઉક્કેસા. ૪૧. બારસ મુહુત્ત જહન્ના, વેયણિએ
અદ્દ નામ-ગોએસુ; સંસાણું-તમુહુત્તં, એયં બંધ-હિધ-

માણું. ૪૨. સંત-પય-પરુવાણ્યા, દંવ-પમાણું ચ ખિત્ત
 પુસણા ય; કાલો અ અંતર ભાગ, ભાવે અપ્પાખહું
 ચેવ. ૪૩. સંતં સુદ્ધ પયત્તા, વિજ્ઞંતં ખ કુસુમવ્વ ન
 અસંતં; મુક્ખત્તિ પયં તસ્સ ઉ, પરુવાણા મગ્ગણાધ્ધિં.
 ૪૪. ગધ ધંદિયે કાચે, જોચે વેચે કસાય નાણે ય; સંજમ
 દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે. ૪૫. નરગધ
 પણિંદિ તસ ભવ, સન્નિ અહક્ખાય ખધ્ધઅ-સમ્મતે;
 મુક્ખોણાહાર કેવલ, દંસણ નાણે ન સેસેસુ. ૪૬.
 દંવપમાણે સિદ્ધાણું, જવ-દંવાણિ હુંતિ ણંતાણિ; લો-
 ગસ્સ અસંખિજ્જે, ભાગે ધક્કે ય સંવે વિ. ૪૭.
 પુસણા અહિયા કાલો, ધગ સિદ્ધ પદુચ્ચ સાધ્ધઓણુંતો.
 પડિવાયાભાવાઓ, સિદ્ધાણું અંતરં નત્થિ. ૪૮. સંવ
 જિયાણ-મણુંતે, ભાગે તે તેસિંદંસણું નાણું. ખધ્ધએ ભાવે
 પરિણામિ, એઅ પુણ હોધ જવંત, ૪૯. થોવા નપુંસ
 સિદ્ધા, થી નર સિદ્ધા કમેણ સંખગુણા; ધઅ મુક્ખ તત્ત
 મેઅં, નવ તત્તા લેસઓ ભણિયા. ૫૦. જવાધ નવ પય-
 ત્થે, જો જાણુધ તસ્સ હોધ સમ્મત્તં; ભાવેણ સદ્ધંતો,
 અયાણમાણેવિ સમ્મત્ત. ૫૧. સંવાધં જિણેસર-
 ભાસિઆધં, વયણાધં નન્નહા હુંતિ. ધઅ બુદ્ધી જસ્સ
 મણે, સમ્મત્તં નિચ્ચલં તસ્સ. ૫૨. અ તોમુહુત્તમિત્તંપિ,
 કાસિઅં હુજ્જ જોહિં સમ્મત્તં; તેસિં અવર્ઠ પુગ્ગલ, પરિ-
 અટ્ટો ચેવ સંસારો. ૫૩. ઉસ્સપ્પિણી અણુંતા, પુગ્ગલ
 પરિઅટ્ટઓ મુણેઅવો; તેણુંતા-તીઅદ્ધા, અણાગયદ્ધા
 અણુંતગુણા. ૫૪. જિણ અજિણ તિથ તિથા, ગિહિ
 અન્ન સલિંગ થી નર નપુંસા; પત્તેય સયંબુદ્ધા, બુદ્ધઓ-

હિય સિદ્ધ શિક્ષાય. ૫૫. જિહ્વસિદ્ધા અરિહંતા, અજિ-
હ્વસિદ્ધા ય પુંડરિચ્યા પમુહા; ગણુહારિ તિથ્ય સિદ્ધા,
અતિથ્યસિદ્ધા ય મરુદેવી. ૫૬. ગિહિલિંગ સિદ્ધા ભરહો,
વલક્ષ્મીચીરી ય અન્નલિંગમ્મિ; સાહુ સલિંગ સિદ્ધા, થી
સિદ્ધા ચંદ્રણા પમુહા. ૫૭. પુંસિદ્ધા ગોયમાધ, ગાંગેય પમુહ
નપુંસયા સિદ્ધાત્તો, પત્તેયસયંબુદ્ધા, ભણિયા કરકંડુ કવિલાધ-
૫૮. તહ બુદ્ધબોહિ ગુરુબોહિયા, ઇગસમય ઇગસિધ્ધા ય.
ઇગ સમયે વિ આણેગા, સિધ્ધા તેણેગ સિધ્ધા ય. ૫૯.

૩. શ્રીદંડકપ્રકર.

નમિઉં ચઉવીસજિણે, તસ્સુત્તવિચારલેસદેસણુઓ;
દંડગપચ્છેહિં તેચ્ચિય, થોસામિ સુણેહ ભો ભવ્વા.
૧. નેરઘચ્ચા અસુરાધ, પુઠ્ઠવાધ બેધંદિયાદચ્ચો ચેવ;
ગપ્પભયતિરિય મણુસ્સા, વંતર નેધસિય વેમાણી.
૨. સંખિત્તયરી ઉ ઇમા, સરીરભોગાહણા ય સંધયણા;
સન્ના સંઠાણુ કસાય, લેસ ઇંદિય દુ સમુજ્ઞાયા ૩. દિઠ્ઠી
દંસણુ નાણે, નેગુવચ્છોગો વવાય ચવણુ ચવણુ ઠિંધ;
પજ્જત્તિ કિમાહારે, સન્નિ ગધ આગધ વેચ્છે ૪. ચઉ ગપ્પ
તિરિય વાઉસુ, મણુઆણું પંચ સેસ તિસરીરા; થાવર
ચઉગે દુહચ્છો, અંગુલઅસંખભાગ તણુ. ૫. સંવેસિંપિ જ-
હન્ના, સાહાવિય અંગુલસ્સ અસંખસો; ઉક્કેસ પણુસય
ધણુ, નેરઘચ્ચા સત્ત હથ્થ સુરા. ૬. ગપ્પભતિરિ સહસ્સ
નેયણુ, વણુસ્સધ અહિંચ નેયણુ સહસ્સં. નર તેધદિ
તિગાચ્છો, બેધંદિય નેયણે બાર. ૭. નેયણુમેગં ચઉરિં
દિ દેહ મુચ્ચત્તણું સુચ્છે ભણિયાં. વેઉવિય દેહં પુણુ,
અંગુલસંખં સમારંભે. ૮. દેવ નર અહિય લક્ખં,

તિરિયાણું નવ ય જોયાણ સયાઈ, દુગુણું તુ નારયાણું,
 ભણિયં વેડિવિવય સરીરં દ. અંતમુદુત્તં નિરયે, મુદુત્ત
 ચતારિ તિરિય મણુએસુ; દેવેસુ અદ્ધમાસો, ઉદ્ધકોસ વિડિ-
 વ્વણાકાલો ૧૦. થાવર સુર નેરધયા, અસંધયણો ય વિગલ
 છેવઢા. સંધયણછગ્ગં ગપ્ભય, નરતિરિએસુ મુણેયવ્વં.
 ૧૧. સવ્વેસિં ચઉ દહ વા, સન્ના સવ્વેસુરાય ચઉરંસા;
 નર તિરિય છ સંઠાણા, હુંડા વિગલિંદિ નેરધયા ૧૨. નાણા-
 વિહ ધય સૂધ, પુવ્વપુહ વણ વાઉ તેઉ અપકાયા; પુઢવી
 મસૂર ચંદા-કારા સંઠાણુઓ ભણિયા ૧૩. સવ્વેવિ ચઉ
 કસાયા, લેસ છગ્ગં ગપ્ભ તિરિય મણુએસુ. નારય તેઉ વાઉ,
 વિગલા વેમાણિય તિલેસા ૧૪. જોધસિય તેઉ લેસા, સેસા
 સવ્વેવિ હુંતિ ચઉલેસા; ઇંદિયદારં સુગમં, મણુઆણું સત્ત
 સમુગ્ધાયા ૧૫. વેયણ કસાય મરણે, વેડિવિવય તેય એય
 આહારે; કેવલિયં સમુગ્ધાયા, સત્ત ધમે હુંતિ સન્નીણું.
 ૧૬. એગિંદિયાણ કેવલિ, તેઉહારગ વિણા ઉ ચત્તારિ;
 તે વેડિવિવય વજ્જ, વિગલા સન્નીણુ તેયેવ ૧૭. પણ
 ગપ્ભ તિરિ સુરેસુ; નારય વાઉસુ ચઉર તિય સેસે;
 વિગલ દુદિઠી થાવર, મિછત્તી સેસ તિય દિઠી. ૧૮. થાવર
 બિ તિ સુ અચખ્ખુ, ચઉરિંદિસુ તદ્દગં સુએ ભણિયં;
 મણુઆ ચઉ દંસણિણો, સેસેસુ તિંગ તિંગ ભણિયં. ૧૯.
 અન્નાણે નાણ તિય તિય, સુર તિરિ નિરયે થિરે અના-
 ણદુગં; નાણાન્નાણ દુ વિગલે, મણુએ પણ નાણ તિઅ-
 ન્નાણા. ૨૦. ઇક્કારસ સુર નિરયે; તિરિએસુ તેર પન્નર
 મણુએસુ; વિગલે ચઉ પણ વાએ જોગતિયં થાવરે હોધ. ૨૧.
 ઉવથોગા મણુએસુ, આરસ નવ નિરય તિરિય દેવેસુ;
 વિગલદુગે પણ છક્કં, ચઉરિંદિસુ થાવરે તિયગં, ૨૨.

સંખ મસંખા સમયે, ગખ્ભય તિરિ વિગલ નારય સુરા ય; મણુઆ નિયમા સંખા, વણુડણુંતા થાવર અસંખા. ૨૩. અસન્નિ નર અસંખા,, જહ ઉવવાએ તહેવ અવણે વિ; બાવીસ સગ તિ દસ વા—સ સહસ્ત ઉક્કિદ્ધ પુઠવાઈ. ૨૪. તિદિણુગિગ તિપદલાઉ, નર તિરિ સુર નિરય સાગરતિત્તીસા; વંતર પદલં જોધસ, વરિસલખખાહિયં પલ્લિયં. ૨૫. અસુ- રાણુ અહિય અયરં, દેસૂણુ દુપદલયં નવનિકાએ; બારસ વાસુણુ પણ દિણુ, છમ્માસુઉક્કિદ્ધ વિગલાઉ. ૨૬. પુઠવાઈ દસ પયાણું, અંતમુહુત્તં જહન આઉઠિધ; દસ સહસ વરિસ ઠિધ્યા, ભવણાહિવ નિરય વંતરિયા. ૨૭. વેમાણિય જોધસિયા, પદલ તયકુંસ આઉઆ હુંતિ; સુર નર તિરિ નિરયેસુ, છ પજ્જત્તી થાવરે ચઉગં. ૨૮. વિગલે પંચ પજ્જત્તી, છદિસિ આહાર હોઈ સંવેસિં; પણમાધ પયે ભયણા, અહ સન્નિ તિયં ભણિસ્સામિ. ૨૯. ચઉવિહ સુર તિરિયેસુ, નિરયેસુય દીહકાલિગી સન્ના; વિગલે; હેઉવએસા, સન્નારહિયા થિરા સંવે. ૩૦. મણુઆણુ દીહકાલીય, દિદ્ધીવાઓવએસિયા કેવિ; પજ્જ પણ તિરિ મણુઅ ચિયય, ચઉવિહ દેવેસુ ગચ્છંતિ. ૩૧. સંખાઉ પજ્જ પણિંદિ, તિરિય નરેસું તહેવ પજ્જત્તે; ભૂદગ પત્તયવણે, એએસુ ચિયય સુરાગમણું. ૩૨. પજ્જત્ત સંખ ગખ્ભય, તિરિય નરા નિરય સત્તગે જંતિ; નિરઉવદા એએસુ, ઉવવજ્જંતિ ન સેસેસુ. ૩૩. પુઠવી આઉ વણુસ્સઈ. મજ્જે નારય વિવજ્જિયા છવા; સંવે ઉવવજ્જંતિ, નિયનિયકમ્માણુ માણેણું. ૩૪. પુઠવાઈ દસ પયેસું, પુઠવી આઉ વણુસ્સઈ

જંતિ; પુઠવાઈ દસ પએહિ ય, તેઉ વાઉસુ ઉવવાઓ. ૩૫.
 તેઉ વાઉ ગમણું, પુઠવી પમુહમ્મિ હોઈ પય નવગે; પુઠવાઈ
 ઠાણુદસગા, વિગલાઈ તિય તહિં જંતિ. ૩૬. ગમણાગમણું
 ગખ્ખય, તિરિઆણું સયલ જીવ દાણેસું; સંવથ્થ જંતિ મ-
 જીઆ, તેઉ વાઉહિં નો જંતિ. ૩૭. વેય તિય તિરિ નરેસું,
 ધથ્થી પુરિસો ય ચઉવિહ સુરેસું; થિર વિગલ નારએસું, નપુ-
 સવેઓ હવઈ એગો. ૩૮. પજ્જ મણુ ખાયરગ્ગી, વેમાણિય
 ભવણુ નિરય વંતરિયા; જોઈસ ચઉ પણુ તિરિયા, જોઈદિ
 તેઈદિ ભઆઝી. ૩૯. વાઉ વણુસ્સઈ રિચય, અહિયા અહિયા
 કમેણિમે હુંતિ; સંવેવિ ઇમે ભાવા, જિણા ! મએડણુંતસો
 પત્તા. ૪૦. સંપઈ તુમ્હ ભત્તસ્સ, દંડગ પય ભમણુ ભગ્ગ
 હિયયસ્સ; દંડતિય વિરયસુલહં, લહુ મમ દિંતુ મુખ્ખપયં. ૪૧.
 સિરિ જિણહંસ મુણીસર, રજ્જે સિરિ ધવલચંદસીસેણુ;
 ગજસારેણુ સિહિયા, એસા વિત્તત્તિ અપ્પહિયા. ૪૨.

શ્રીલઘુસંધયણી.

નમિય જિણું સંવન્નું, જગપુજ્જ જગગુરું મહા-
 વીરં; જંબુદીવપયથ્થે, વુચ્છં સુત્તા સપરહેઉં. ૧. ખંડા
 જોયાણુ વાસા, પંચય કૂડા ય તિથ્થ સેઠીઓ; વિજય દહ
 સલિલાઓ, પિંડેસિં હોઈ સંધયણી. ૨. નઉઅ સયં ખંડાણું,
 ભરહપ્પમાણેણુ ભાઈએ લખ્ખે; અહવા નઉઅસયગુણું, ભરહ-
 પમાણું હવઈ લખ્ખં. ૩. અહવેગખંડં ભરહે, દો હિમવંતે
 અ હેમવઈ ચઉરો; અટ્ઠ મહાહિમવંતે, સોલસ ખંડાઈ
 હરિવાસે. ૪. બત્તીસં પુણુ નિસટ્ઠે, મિલિયા તેસટ્ઠિ બીય-
 પાસે વિ; ચઉસટ્ઠિ ઉ વિટ્ટે, તિરાસિ પિંડે નઉઅસયં. ૫.
 જોયાણુ પરિમાણાઈ, સમચઉરંસાઈ ધથ્થ ખંડાઈ;

લખખસ્સ ય પરિહીએ, તખ્ખાય ગુણે ય હુંતે વ. ૬. વિખખંભ
વગ્ગ દહગુણ, કરણી વદ્દસ્સ પરિરઓ હોઠ; વિખખંભપાય
ગુણિઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિયપયં. ૭. પરિહી તિલખખ
સોલસ, સહસ્સ દો ય સય સત્તવીસઢહિયા; કોસ તિગઢ્ઢા-
વીસં, ધણુસય તેરંગુલઢ્ઢહિયં. ૮. સત્તેવ ય કોડિસયા,
નઉઆ છપ્પન્ન સય સહસ્સાઠં; ચઉનઉયં ચ સહસ્સા, સયં
દિવદ્દહં ચ સાહીયં. ૯. ગાઉચ મેગં પનરસ-ધણુસયા તહ
ધણુણિ પનરસ્સ; સદ્દહિં ચ અંગુલાઠં, જંબુદીવસ્સ ગણિ-
યપયં. ૧૦. ભરહાઠ સત્ત વાસા, વિયડ્ઢ ચઉ ચઉરતિંસ
વદ્દટિયરે; સોલસ વખખાર ગિરી, દો ચિત્તવિચિત્તદો જમગા.
૧૧. દોસય કણુય ગિરીણું, ચઉ ગયહંતા ય તહ સુમેરૂ
ય; છ વાસહરા પિંડે, એગુણુસત્તરિ સયા દુન્ની. ૧૨. સોલસ
વખખારેસુ, ચઉ ચઉ કૂડા ય હુંતિ પત્તયં; સોમણુસ ગંધ-
માયણુ, સત્તઢ્ઢ ય રુપ્પિ મહહિમવે. ૧૩. ચઉતીસ વિય-
દ્દેસું, વિજ્ઞણુપ્પહ નિસઢ નીલવંતેસુ; તહ માલવંત સુર-
ગિરી, નવ નવ કૂડાઠં પત્તયં. ૧૪. હિમસિહરિસુ ઇક્કારસ,
ઇય ઇગસઢ્ઢી ગિરીસુ કૂડાણું; એગત્તે સન્નધણું, સયચઉરો
સત્ત સદ્દહીય. ૧૫. ચઉ સત્ત અદ્દહ નવગે-ગારસઢ્ઢેહિં ગુણુહ
જહસંખં; સોલસ દુદ્ધ ગુણુયાત્તં, દુવેય સગસઢ્ઢિ સયચઉરો.
૧૬. ચઉતીસું વિજ્ઞએસું, ઉસહકૂડા અદ્દહ મેરુ જંબુમિ;
અદ્દહ ય દેવકુરાએ, હરિકૂડ હરિસ્સહૈ સદ્દહી. ૧૭. માગહ
વરદામ પભા-સં તિથ્થં વિજ્ઞએસુ એરવય ભરહે; ચઉ-
તીસા તિહિં ગુણિયા, દુરુત્તરસયં તુ તિથ્થાણું. ૧૮. વિ-
જ્ઞહર અભિઓગિય, સેઢીઓ દુન્નિ દુન્નિ વેઅદ્દે; ઇય ચઉગુણુ
ચઉતીસા, છત્તીસ સયં તુ સેઢીયું. ૧૯. ચક્કી જેયન્નાઠં, ઇથ્થ

વિજ્યાધં હુતિ ચતિતીસા; મહ દહ છ પ્પતિમાધ, કુરસુ દસગંતિ
 સોલસગં. ૨૦. ગંગા સિંધુ રત્તા, રત્તવધ ચતિ નધયો
 પત્તેયં; ચતિદસહિં સહસ્સેહિં, સમગ્ગં વચ્ચંતિ જલહિંમિ.
 ૨૧. એવં અખિભંતરિયા, ચતિરો પુણુ અદ્ધવીસ સહસ્સેહિં;
 પુણુરવિ છપ્પન્નેહિં, સહસ્સેહિં જંતિ ચતિસલિલા. ૨૨. કુર-
 મજ્જે ચતિરાસી, સહસ્સાધં તહ ય વિજ્ય સોલસેસુ; ખત્તી-
 સાણુ નધણું, ચતિદસ સહસ્સાધં પત્તેયં. ૨૩. ચતિદસસહ-
 સ્સગુણિયા, અડતીસ નધયો વિજ્ય મજ્જિહલા; સીથોયાથે
 નિવડં-તિ તહય સીયાધ એમેવ. ૨૪. સીયા સીથોયા વિ
 ય, ખત્તીસ સહસ્સ પચ્ચલખ્ખેહિં; સંવે ચતિદસ લખ્ખા,
 છપ્પમ સહસ્સ મેલવિયા. ૨૫. છન્નેયણે સંક્રાસે, ગંગા
 સિંધુણુ વિથરો મૂલે; દસગુણિયો પજ્જતે, ઈય દુ દુ ગુણ-
 ણેણુ સેસાણું. ૨૬. નેયણુ સય મુચ્ચિદ્ધા, કણુયમયા સિહ-
 રિચુલ્લહિમવંતા; રુપ્પિ મહાહિમવંતા, દુસઉચ્ચા રુપ્પ
 કણુયમયા. ૨૭. ચત્તારિ નેયાણુ સથે, ઉચ્ચિદ્ધો નિસઠ નીલ-
 વંતો ય; નિસઠો તવણિજ્જમથો, વેરુલિયો નીલવંતો ય. ૨૮.
 સંવેવિ પંવયવરા, સમયખિત્તમ્મિ મંદર વિહૂણા; ધરણિ-
 તલે ગાહા; ઉસ્સેઉ ચતિથ ભાયમ્મિ. ૨૯. ખંડાધ
 ગાહાહિં, દસહિં દારેહિં જંમુદીવસ્સ; સંધયણી સમ્મત્તા,
 રધયા હરિભદ્દસૂરીહિં. ૩૦.

શ્રી દેવેન્દ્રસરિવિરચિત કર્મવિપાક નામા પ્રથમ કર્મગ્રંથ
 હવે પ્રથમ ગાથાએ ગ્રંથકર્તા, અભીષ્ટ દેવતાની સ્તુત્યાદિકનું
 પ્રતિપાદન કરે છે.

મૂલગાથા.

સિરિ વીરજિણું વંદિય, કમ્મવિવાગં સમાસયોવુચ્છં,

કીરઘ જિએણ હેઉહિં, જેણં તો ભણુએ કમ્મં. ૧.

હવે તે કર્મ કેટલા પ્રકારે છે તે કહે છે.

પયઘ ઠિધ રસ પએસા, તં ચઉહા મોઅગસ્સ;
દિદ્ધંતા; મૂલપગઘડ્ઠ ઉત્તર, પગઘ અડવન્ન સયભેઅં. ૨.

એ ચાર ભેદ મધ્યે પ્રથમ પ્રકૃતિબંધ કહ્યો તે માટે તે પ્રકૃ-
તિના મૂલભેદ આઠ છે, તેના નામ અનુક્રમે કહિયે છિએ.

ધહ નાણુ હંસણાવર-ણુ વેઅ મોહાઉ નામ ગોઆણિ;
વિઘ્ઘં ચ પણુ નવ દુઅ-છવીસ ચઉ તિસય દુ પણુવિહં. ૩.

હવે એ આઠ કર્મની અનુક્રમે ઉત્તર પ્રકૃતિ કહીએ છિએ.

મધ સુઅ એહી મણુ કે—વલાણિ નાણાણિ તન્થ
મધનાણું; વંજણુવગ્ગહ ચઉહા, મણુ નયણુ વિણિંદિય
ચઉક્કા. ૪.

એ રીતે ચાર પ્રકારનો વ્યંજનાવચ્છેદ કહ્યો— હવે અર્થાવચ્છાદિ કહે છે.

અત્થુગ્ગહ ધહાવા—ય ધારણા કરણુ માણુસેહિં છહા;
ધુઅ અદ્ઠવીસ ભેઅં, ચઉદસહા વીસહા ય સુઅં. ૫.

હવે પ્રથમ શ્રુતજ્ઞાનના ચૌદ ભેદ બતાવે છે.

આખર સત્તી સમ્મં, સાધઅં ખલ્લુ સપન્નવસિઅં
અ; ગમિઅં અંગપવિદ્ઠં, સત્તવિ એએ સપડિવખ્ખા. ૬.

હવે વીસ ભેદ શ્રુતના કહે છે.

પન્નય આખર પય સં—ધાય પડિવત્તિ તહ ય અણુ;
ઓગો; પાહુડપાહુડ પાહુડ, વત્થુ પુવ્વા ય સસમાસા, ૭.

હવે અવધિજ્ઞાનના છ ભેદ કહે છે.

અણુગામિ વદ્ઢમાણુય, પડિવાધયરવિહા છહા એહી;
રિઉમધ વિઉલમધ મણુ, નાણું કેવલ ભિગવિહાણું. ૮.

હવે એ પાંચે જ્ઞાનનાં આવરણુ કહે છે.

એસિં જં આવરણું, પડુઅ ચખ્ખુસ્સ તં તયાવરણું;

દંસણ ચઉ પણ નિદા, વિત્તિસમં દંસણાવરણું. ૯.

હવે દર્શનના ચાર ભેદ કહે છે.

ચખખુ દિદ્ધિ અચખખુ, સેસિંદિય ઓહિ કેવલેહિં ચ;
દંસણ મિહ સામનં, તસ્સાવરણું તયં ચઉહા. ૧૦.

હવે પાંચ નિદ્રાનું સ્વરૂપ કહે છે.

સુહ પડિખોહા નિદા, નિદાનિદા ય દુખખપડિખોહા;
પયલા ઠિઓવવિદ્ધસ્સ; પયલાપયલા ય ચંકમઓ. ૧૧.

દિણ ચિંતિઅત્થ કરણી, થીણુદ્ધી અદ્ધચક્કિ અદ્ધખલા;
મહુલિત્ત ખગ્ગધારા, લિહણુંવ દુહા ઉ વેઅણિઅં. ૧૨.

ઓસનં સુરમણુઓ, સાયમસાયં તુ તિરિઅ નિરઓસુ
મજ્જંવ મોહણીઅં, દુવિહં દંસણ ચરણુમોહા. ૧૩.

દંસણુમોહં તિવિહં, સમ્મં માસં તહેવ મિચ્છત્તં; સુદ્ધં
અદ્ધવિસુદ્ધં, અવિશુદ્ધ તં હવધં કમસો. ૧૪.

હવે તત્ત્વાર્થ સદ્દુણા તે સમ્યક્ત્વ કહિયે તે માટે તત્ત્વ કહે છે.

જિઅ અજિઅ પુણ્ણ પાવા—સવ સંવર ખંધ મુખખ નિજ્જ
રણા; જેણું સદ્દહર્મ તયં, સમ્મં ખધગાધ ખહુભેઅં. ૧૫.

મીસા ન રાગદોસે, જિણુધમ્મે અંતમુહુ જહા અન્ને;
નાસિયર દીવમણુણો, મિચ્છં જિણુધમ્મ વિવરીઅં. ૧૬.

હવે પચ્ચીશ ચારિત્રમોહનીયની પ્રકૃતિ કહે છે.

સોલસ કસાય નવનો—કસાય દુવિહં ચરિત્ત મોહણિઅં;
અણુ અપ્પચ્ચખખાણા, પચ્ચખખાણા ય સંજલણા. ૧૭.

હવે મુગ્ધજનને એનો ભેદ જણાવવાને ગાથા કહે છે.

જાણવ વરિસ ચઉમાસ, પખખગા નિરય તિરિઅ નર
અમરા; સમ્માણુ સન્નવિરધ, અહખાય ચરિત્ત ધાયકરા. ૧૮.

હવે બાહ્ય દષ્ટાંત દેખાડવા પૂર્વક કષાય સ્વરૂપ ભેદ કહે છે.

જલ રેણુ પુઢવિ પન્વય, રાઘસરિસો ચઉન્વિહો કોહો;
તિણુસલયા કદ્દડ્ડઠિય, સેલથંભોવમો માણો. ૧૯.

હવે માયા તથા લોભના ભેદ કહે છે.

માયાવલેહિ ગોમુ—તિ મિંહસિંગ ધણુવંસમૂલ સમા;
લોહો હસિદ ખંજણ, કદમ કિમિરાગ સારિચ્છો. ૨૦.

હવે નવ નોકષાય મોહનીનું સ્વરૂપ કહે છે.

જસ્મુહ્યા હોધ જિએ, હાસ રધ અરધ સોગ ભય
કુચ્છા; સનિમિત્ત મન્નહા વા, તં ઇહ હાસાધ મોહણિયં. ૨૧.

પુરિસિત્થિ તદુભયં પધ, અહિલાસો જન્વસા હવધ
સો ઉ; થી નર નપું વેચ્છેહચ્છો: પુંપુમ તણુ નગર દાહસમો. ૨૨.

હવે પાંચમું આયુઃકર્મ તથા છઠું નામકર્મ કહે છે.

સુર નર તિરિ નિરયાઉ, હડિસરિસં નામકર્મ
ચિત્તિસમં; ખાયાલ તિનવધવિહં, તિઉત્તરસયં ચ સત્તદ્ધી. ૨૩.

હવે પ્રથમ બેતાલીશ ભેદ કહેવાને પિંડ પ્રકૃતિ ચૌદ કહે છે.

ગધ જ્ઞધ તણુ ઉવંગા, બંધણ સંધાયણાણિ સધ-
યણા; સંઠાણ વણુ ગંધ રસ, ફાસ અણુપુન્વિ વિહગમધ. ૨૪

પિંડપયડિત્તિ ચઉહસ, પરધા ઉસ્સાસ આયવુન્નેયં;
અગુરુલહુતિથ નિમિણો-વધાયમિય અદ્દપત્તેયા. ૨૫.

તસ ખાયર પન્નત્તં, પત્તેય ચિરં શુભં ચ સુભગં ચ; સુસરા-
ધન્ન જસં તસ—દસગં થાવર દસં તુ ઇમં ૨૬.

થાવર સુહુમ અપન્નં, સાહારણ અથિર અસુભ દુભગાણિ;
દુસ્સર અણાધન્નજસ, મિય નામે સેચરા વીસં. ૨૭.

હવે ગ્રંથ લાઘવ કરવાને ચતુષ્ક ત્રિકાદિક સંજ્ઞા જાણવાને
બીજો પ્રકાર કહે છે.

તસચઉ ચિરછક્કં અથિ-રછક્ક સુહુમતિગ થાવર-

ચઉક્કં; સુભગ તિમાધ વિભાસા, તયાધ સંખાહિ પયડીહિં.
૨૮. વણુચઉ અગુરુલહુ ચઉ, તસાધ દુ તિ ચઉર છક્ક
મિચ્યાધ;ધય અન્નાવિ વિભાસા, તયાધ સંખાહિ પયડીહિં. ૨૯

હવે ચૌદપિંડ પ્રકૃતિની ઉત્તર પ્રકૃતિ કહે છે,

ગધઆધણુ ઉ કમસો, ચઉ પણ પણુ તિ પણ પંચ છ
છક્કં; પણ દુગ પણુડટ્ટ ચઉ દુગ, ધય ઉત્તર ભેચપણુસટ્ટી.
૩૦. અડવીસ જુઆ તિનવધ, સંતે વા પનર બંધણે તિસયં;
બંધણુ સંધાય ગહો, તણુસુ સામણુ વણુ ચરિ. ૩૧. ધચ
સત્તટ્ટી બંધો-દચે અ ન ય સમ્મ મીસયા બંધે; બંધુદચે
સત્તાચે, વીસ દુવીસડટ્ટવણુસયં. ૩૨.

હવે પિંડપ્રકૃતિના ઉત્તર ભેદનાં નામ અને અર્થ કહે છે.

નરય તિરિ નર સુરગધ, ધગ બિચ તિચ ચઉ પણિંદિ
બધચો;ચોરાલ.વિઉવ્વા હા-ર તેચ કમ્મણુ પણ સરીરા. ૩૩.

હવે અંગોપાંગ કહે છે.

બાહુર પિટ્ઠિ સિર ઉર, ઉચરંગ ઉવંગ અંગુલી
પમુહા; સેસા અંગોવંગા, પદમ તણુતિગસ્સુવંગાણિ. ૩૪.

હવે બંધનનો ભેદ કહે છે.

ઉરલાધ પુગ્ગલાણું, નિબદ્ધ બજ્જંતયાણુ સંબંધં;
જં કુણુધ જઉ સમં તં, બંધણુ મુરલાધ તણુ નામા. ૩૫.

હવે સંધાતનના ભેદ કહે છે.

જં સંધાયધ ઉરલા-ધ પુગ્ગલે તણુગણું વદંતાલી; તં
સંધાયં બંધણુ, મિવ તણુ નામેણુ પંચવિહં. ૩૬. ઉરાલ
વિઉવ્વા હા-રયાણું સગ તેચ કમ્મજુત્તાણું; નવ બંધ-
ણાણિ ધચર, દુ સહિચાણિ તિન્નિ ભેસિં ચ. ૩૭.

હવે સંધયણુના ભેદ કહે છે.

સંધયણુમદિનિયયો, તં છદ્ધા વજ્જરિસહનારાયં;
તહ ય રિસહનારાયં, નારાયં અદ્ધનારાયં. ૩૮. કીલિય છેવદ્ધં
ધહ, રિસહો પદ્દો અ કીલિયા વજ્જં, ઉભયો મક્કડખં ધો,
નારાયં ધમમુરાલંગે. ૩૯.

હવે સંસ્થાનના ભેદ કહે છે.

સમચરિસં નિગ્ગો—હ સાધ પુજ્જનધ વામણું હુડં;
સંઠાણા વણ્ણા કિણ્ણ, નીલ લોહિય હલિદ્ધ સિયા. ૪૦.
સુરહિ દુરહી રસા પણુ, તિત્ત કડ્ડુ કસાય અંખિલા મહુરા;
ફાસા ગુરુ લહુ મિઉ ખર, સી ઉણ્ણ સિણિદ્ધ રુખખદ્ધા. ૪૧.

એ વર્ણાદિ વીશમાંહે શુભ તથા અશુભ કેટલી ! તે કહે છે.

નીલ કસિણું દુગંધં, તિત્તં કડ્ડુઅં ગુરું ખરં રુખખં;
સીઅં ચ અસુહ નવગં, ધક્કારસગં સુભં સેસં ૪૨.

હવે આનુપૂર્વીના ભેદ કહે છે.

ચઉહગધંવણુપુન્વી, ગધપુન્વિદુગં તિગં નિઆઉન્નુઅં;
પુન્વીઉદ્ધયો વક્કે, સુહ અસુહ વસુદ્ધ વિહગગધં ૪૩.

હવે આઠ પ્રત્યેકપ્રકૃતિનું સ્વરૂપ કહે છે.

પરધા ઉદયા પાણી, પરેસિ બલિણુંપિ હોધ દુદ્ધરિસો;
ઉસસણુ લદ્ધિન્નુત્તો, હવેધ ઉસાસ નામવસા. ૪૪.

હવે આતાપ નામ કર્મનું સ્વરૂપ કહે છે.

રવિખંખે ઉ જિઅંગં, તાવન્નુઅં આયવાઉ નઉ જલણે;
જમુસિણુ ફાસસ્સ તહિં, લોહિયવણ્ણુસ્સ ઉદઉત્તિ ૪૫.

હવે ઉદ્યોતનું સ્વરૂપ કહે છે.

અણુસિણુ પયાસરૂવં, જિઅંગમુજ્જેઅયે ધહુજ્જેઆ;
જધ દેવુત્તર વિક્કિઅ, જોધસ ખજ્જેઅ માધંવ. ૪૬.

હવે અગુરુલઘુ તથા તીર્થંકર નામકર્મનું સ્વરૂપ કહે છે.

અંગં ન ગુરુ ન લહુઅં, જયધં જીવસ્સ અગુરુ
લહુ ઉદયા; તિથેણુ તિહુઅણુસ્સ વિ, પુજ્જો સે ઉદયો
કેવલિણો. ૪૭.

હવે નિર્માણુ તથા ઉપધાતનું સ્વરૂપ કહે છે.

અંગોવંગ નિઅમણું, નિમ્માણું કુણુધં સુત્તહારસમં;
ઉવધાયા ઉવહમ્મધં, સતણુ અવયવ લંબિગાધહિં ૪૮.

હવે ત્રસાદિક દશ પ્રકૃતિનું સ્વરૂપ કહે છે.

બિ તિ ચઉ પણિંદિઅ તસા, બાયરઓ બાયરા જિઅ
થલા; નિઅ નિઅ પજ્જતિ જુઅ, પજ્જત્તા લદ્ધિકરણેહિં
૪૯. પત્તેઅતણુ પત્તે, ઉચ્ચેણું દંત અટ્ઠિમાધ યિરં; નાભુ-
વરિ સિરાધ સુહં, સુભગાઓ સન્વજણુધટ્ઠો. ૫૦.
સુસરા મહુર સુહજુણી, આધન્ન સવાત્તોઅ ગિજ્જવઓ;
જસઓ જસકિત્તીઓ, થાવરહસગં વિવજ્જત્થં. ૫૧.

હવે ગોત્ર તથા અંતરાય કર્મ કહે છે,

ગોઅં દુહુઅ નીઅં, કુલાલ ઇવ સુધડ ભુંભલાધઅં;
વિગ્ધં દાણે લાભે, ભોગુવભોગેસુ વિરિઓ અ. ૫૨. સિરિ-
હરિઅ સમં એઅં, જહ પડિકૂલેણુ તેણુ રાયાધં; ન કુણુધ
દાણાધઅં, એવં વિગ્ધેણુ જીવોવિ. ૫૩.

હવે જ્ઞાનાવરણી તથા દર્શનાવરણી કર્મ બાંધવાનાં હેતુઓ કહે છે.

પડિણીઅત્તણુ નિન્હવ, ઉવધાય પઓસ અંતરાઓણું;
અઅ્યાસાયણુયાઓ, આવરણુ દુગં જિઓ જયધં. ૫૪.

હવે શાતા તથા અશાતા વેદનીયના બંધ હેતુઓ કહે છે.

ગુરુભત્તિ ખંતિ કરુણા, વય જોગ કસાય વિજય દાણુ
જુઓ; દ્ઢધમ્માધ અજ્જધં, સાયમસાયં વિવજ્જયઓ. ૫૫.

હવે મિથ્યાત્વ મોહનીયના બંધ હેતુ કહે છે.

ઉમગ્ગદેસણા મગ્ગ—નાસણા દેવ દંબ હરણેહિં;
હંસણુમોહં જિણુ મુણિ, ચેધઅ સંધાધ પડિણીઓ. ૫૬.

હવે ચારિત્ર મોહનીયના બંધ હેતુ કહે છે.

દુવિહંપિ ચરણુમોહં, કસાય હાસાધ વિસય વિવસ-
મણો; બંધધ નિરયાઉ મહા—રંભ પરિગ્ગહ રઓ રુદ્દો. ૫૭.

હવે તિર્યંચના આયુબંધના હેતુઓ કહે છે,

તિરિયાઉ ગૂઢહિચઓ, સઠો સસદ્દો તહા મણુસ્સાગિ;
પયધધ તણુકસાઓ, દાણુરુધ મન્નિઝમગુણો અ. ૫૮.

હવે દેવાયુના બંધ હેતુ કહે છે,

અવિરય માધ સુરાઉં, બાલતવોડકામ નિજ્જારો જયધ;
સરલો અગારવિલ્લો, સુહનામં અત્તહા અમુહં ૫૯.

હવે ઉચ્ચૈર્ગોત્રકર્મના બંધ હેતુ કહે છે.

ગુણુપેહી મયરહિઓ અન્નઝયણુન્નઝાવણા રુધ નિચ્ચં;
પકુણુધ જિણાધભત્તો, ઉચ્ચં નિચ્ચં ધઅરહા ઉ. ૬૦.

હવે અંતરાય કર્મના બંધ હેતુ કહે છે,

જિણુપૂઆ વિગ્ધકરો, હિંસાધ પરાયણો જયધ વિગ્ધં;
ધય કમ્મવિવાગોડયં, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં. ૬૧.

શ્રી કર્મસ્તવનામા દ્વિતીય કર્મગ્રંથ પ્રારંભ્યતે.

મૂલગાથા

તહ ધુણિમો વીરજિણું, જહ ગુણુઠાણુસુ સયલ કમ્માધં;
બંધુદયોદીરણયા, સત્તાપત્તાણિ ખવિઆણિ. ૧.

હવે ગુણુઠાણુનાં નામ તથા સ્વરૂપ કહે છે,

મિચ્છે સાસણુ મીસે, અવિરય દેસે પમત્ત અપમત્તે; નિઅદ્દિ
અનિઅદ્દિ સુહુમુ—વસમ ખીણુ સન્નેગિ અન્નેગિગુણા. ૨.

હવે અહીં બંધપ્રકૃતિ કહે છે,

અભિનવ કમ્ભગગહણું, બંધો ઓહેણુ તત્થ વીસ સયં;
તિથયરા હારગ દુગ, વજ્જનં મિચ્છંમિ સતર સયં. ૩.

હવે મિથ્યાત્વ ગુણુઠાણુ કેટલી પ્રકૃતિનો બંધ વિચ્છેદ થાય તે કહે છે.

નરય તિગ બધ થાવર, ચઉ હુંડાયવ છિવદ્ઠ નપુ મિચ્છં;
સોલતો ધગિડ હિચસય, સાસણિ તિરિથીણુ દુહગ તિગં. ૪.

આણુ મજ્ઝાગિઈ સંઘય—ણુ ચઉ નિ ઉજ્જનેચ કુખગાઈ
ત્થિત્તિ; પણુવીસતો મીસે, ચઉસયરિ દુઆઉચ અબંધા. ૫.

સમ્મે સગ સયરિ જિણા-ઉબંધિ વધરિ નરતિચ બિચ-
કસાયા; ઉરલ દુગંતો દેસે, સત્તદ્ઠી તિય કસાયંતો. ૬.

તેવદ્ઠી પમત્તે સો—ગ અરધ અથિરદુગ અજસ અસ્સા-
યં; વુચ્છિજ્જ છચ્ચ સત્ત વ, નેધ સુરાઉં જયા નિદ્ઠં. ૭.
ગુણુસઠિ અપ્પમત્તે, સુરાઉ બદ્ધં તુ જધ ધહાગચ્છે; અન્નહ
અદ્ઠાવન્ના, જં આહારગ દુગં બંધે. ૮. અડવન્ન અપુન્વા
ધંમિ, નિદ્દુગંતો છપન્ન પણુ ભાગે; સુરદુગ પણિંદિ સુખ-
ગાઈ, તસનવ ઉરલ વિણુ તણુવંગા. ૯. સમચઉર નિમિણુ
જિણુ વ—ન્ન અગુરુલહુ ચઉ છલંસિ તીસંતો; ચરમે છવીસ
બંધો, હાસ રધ કુચ્છ ભય ભેચ્ચો. ૧૦ અનિચ્છદિ ભાગ
પણુગે, ધગેગહીણો દુવીસવિહ બંધો; પુમ સંજલણુ ચઉણ્હં,
કમેણુ છેચ્ચો સતર સુહુમે. ૧૧.

હવે દશમાં ગુણુઠાણુ જે શોલ પ્રકૃતિનો અંત કરે તે કહે છે,

ચઉ દંસણુચ્ચ જસ ના—ણુ વિગ્ગદસગંતિ સોલસુચ્છેચ્ચો;
તેસુ સાય બંધ છેચ્ચો, સન્નેગિ બંધંતુડણુતો ચ. ૧૨.

(બંધો સમતો.)

હવે ઉદય કહે છે,

ઉદચ્ચો વિવામ વેચણુ—મુદીરણુ મપત્તિ ધહ દુવીસ સયં;

સતર સયં મિચ્છે મી-સ સમ્મ આહાર જિણ્ણુદય્યા. ૧૩.
હવે જે પ્રકૃતિનો ઉદય મિથ્યાત્વે છે પણ આગલ નથી તે કહે છે,
સુહુમતિગાયવ મિચ્છં, મિચ્છત્તં સાસણે ધગારસયં;
નિરયાણુપુવ્વિદય્યા, અણુ થાવર ધગ વિગલ અતો. ૧૪.
મીસે સય મણુપુવ્વી-ડણુદયા મીસોદયેણુ મીસંતો; ચઉ સય
મજ્જ્યે સમ્મા-ણુ પુવ્વિ ખેવા બિચ્ચ કસાયા. ૧૫. મણુ
તિરિદય્યા પુવ્વિ વિઉવ-દ્દહ દુહમ અણાધન્ન દુમ સતર
છેયો; સગસીધ દેસિ તિરિ ગધ, આઉ નિ ઉન્નેચ તિ
કસાયા. ૧૬. અદ્દહ્છેયો ધગસી, પમત્તિ આહાર જુઅલ
પખખેવા; થીણુતિગાહારગદુગ, છેયો છ સયરિ અપમત્તે. ૧૭.
સમ્મત્તંતિમ સંધયણુ, તિચ્ચગ્ગ્છેયો બિસત્તરિ અપુવ્વે;
હાસાધ છક્ક અતો, છસદ્ધિ અનિચ્છદ્ધિ વેચ્ચતિમં. ૧૮.
સંજલણુ તિમં છ છેયો, સદ્ધી સુહુમંમિ તુરિચ્ચ લોભંતો;
ઉવસંત ગુણે ગુણુસ-દ્ધિરિસહ નારાય દુગ અતો. ૧૯.
સગવન્ન ખીણુ દુચરિમિ, નિદ્દહુમંતો અ ચરિમિ પણુવન્ના;
નાણુંતરાય દંસણુ-ચઉ છેયો સન્નેગિ બાયાલા. ૨૦.
તિચ્છુદયા ઉરલાથિર, ખગધ દુગ પરિત્તતિગ છ સંઠાણુ; અગુ-
રુલહુ વન્ન ચઉ નિમિ-ણુ તેચ્ચ કમ્માધ સંધયણું. ૨૧.
દૂસર સૂસર સાયા-ડસાચેગયરં ચ તીસ વુચ્છેયો; બારસ
અન્નેગિ સુભગા-ધન્ન જસડ્ડનયર વેચ્ચણિચ્ચં. ૨૨.
તસતિગ પણિંદિ મણુઆ-ઉ મધ જિણુચ્ચં તિ ચરિમ
સમયંતો; (ઉદયો સમત્તો) ઉદઉવુદીરણુ પર-મપમત્તાધ
સગગુણેસુ. ૨૩.

પાઠાંતરની ગાથા

જં વેચ્ચ ણિ આહારદુ-મ થીણુતિગ નરાઉ અડપમત્તતા;

પુણ્યાલસનેગિ ઉદી-રણંતુ અણુદીરગુ અન્નેગી. ૨૪. ઇતિ.
મેસા પચાડિ તિગૂણા, વેઅણિ આહાર જુઅલ થીણુ તિગં;
મણુઆઉ પમત્તાંતા, અન્નેગિ અણુદીરગો ભયવં. ૨૫.
(ઉદીરણા સત્તા)

હવે ચૌદ ગુણુદાણે સત્તા કહે છે.

સત્તા કમ્માણુ ઠિંઈ, બંધાઈઅ લક્ષ અત્ત લાભાણું;
પતે અડયાલ સયં, જા ઉવસમુ વિ જિણુ બિઅ તધઅ. ૨૬.
પપુન્વાઈઅ ચઉક્કે, અણુ તિરિ નિરયાઉ વિણુ બિઆ-
સયં; સમ્માઈ ચઉમુ સત્તગ-ખયંમિ ઇગચત્તસય મહવા. ૨૭.
પવગંતુ પપ્પ ચઉમુ વિ, પણુયાલ નિરય તિરિ સુરાઉ વિણુ;
ત્તગવિણુ અડતીસં, જા અનિઅટ્ટિ પઠમ ભાગો ૨૮.
પવર તિરિ નિરયાયવ, દુગ થીણુ તિગેગ વિગલ સાહારં;
પાલ ખઅો દુ વીસ સયં, બિઅંસિ બિઅ તિઅ કસાયંતો.
૨૯. તધઆઈમુ ચઉદસ તે-ર બાર છ પણુ ચઉ તિડહિઅ
અ કમસો; નપુ ઇત્થિ હાસ છગ પુંસ, તુરિઅ કોહો મય
પાય ખઅો. ૩૦. સુહુમિ દુસય લોહંતો, ખીણુ દુ ચરિમેગ
પય દુનિદ ખઅો; નવનવધ ચરિમ સમઅે, ચઉ દંસણુ
પણુ વિગ્ધંતો. ૩૧. પણુસીધ સનેગી અન્ને-ગિ દુ ચરિમે
વ ખગઈ ગંધ દુગં; ફાસડ્ડ વણુ રસ તણુ, બંધાણુ સંધાય
ણુ નિમિણું. ૩૨. સંધવણુ અથિર સંઠાણુ-છક્ક અગુરુ
મહુ ચઉ અપજ્જત્તાં; સાયં વ અસાયં વા, પરિતુવંગ-
તેગ સુસર નિઅં. ૩૩. બિસયરિ ખઅો અ ચરિમે, તેરસ
પણુઅ તસતિગ જસાઈજ્જં; સુભમ જિણુઅપણિંદિય,
પાયાસાએગયર છેઅો. ૩૪. નર અણુપુન્વિ વિણુ વા, બારસ
પરિમ સમયંમિ જો ખવિઈ; (સત્તા સમત્તા) પત્તા સિદ્ધિં

દેવિં-દ વંદિયં નમહ તં વીરં. ૩૫.

અંધસ્વામિત્વાખ્ય તૃતીય કર્મગ્રંથઃ પ્રારભ્યતે.

અંધવિહાણુ વિમુક્કં, વંદિય સિરિવદ્ધમાણુ નિષ્કુપ્યંદં;
ગદ આધસું વુચ્છં, સમાસયો અધસામિત્તં. ૧.

હવે ચૌદ માર્ગણાનાં નામ કહે છે.

ગદ ઇંદિયે ય કાયે, જોયે વેયે કસાય નાણે ય; સંજમ
દંસણુ લેસા, ભવસમ્મે સન્નિ આહારે. ૨. નિણુ સુર વિઉ-
વાહારદુ, દેવાઉ ય નિરય સુહુમ વિગલ તિગં; એગિંદિ
થાવરાયવ, નપુ મિચ્છં હુંડ છેવટ્ઠં. ૩. અણુ મજ્ઞગિધ
સંધયાણુ, કુખગદ નિય ધત્થિ દુહમ થીણુતિગં; સિન્નેય
તિરિદુગં તિરિ-નરાઉ નર ઉરલ દુગ રિસહં. ૪.

હવે પ્રથમ ગતિ માર્ગણા મધ્યે નરકગ તિને વિષે

અંધસ્વામિત્વપણુ વિચારે છે.

સુરધગુણ વીસ વજ્જં, ધગસઉ ઓહેણુ અંધહિં
નિરયા; તિથવિણા મિચ્છિ સયં, સાસણિ નપુ ચઉવિણા
છનુધ. ૫. વિણુ આણુ છવીસ માસે, ખિસયરિ સમ્મંમિ
નિણુ નરાઉ જુઆ; ધઅ રયણાધસુ ભંગો, પંકાધસુ તિથયર
હીણો. ૬. અનિણુ મણુઆઉ ઓહે, સત્તમિયે નરદુગુચ્ચ
વિણુ મિચ્છે; ધગ નવધ સાસાણે, તિરિઆઉ નપુંસ ચઉ-
વજ્જં. ૭. અણુ ચઉ વીસ વિરહિયા, સનર દુશુચ્ચા ય
સયરિ માસ દુગે; સતરસયો ઓહિ મિચ્છે, વજ્જ તિરિયા
વિણુ નિણાહારં. ૮,

હવે મિથ્યાત્વે શોલ પ્રકૃતિનો જે અંધવિચ્છેદ કરે તે કહે છે.

વિણુ નિરય સોલ સાસણિ, સુરાઉ અણુ એગ તીસ વિણુ
માસે સસુરાઉ સયરિ સમ્મે, ખીય કસાયે વિણા દેસે ૯.

એમ તિર્યચમધ્યે સામાન્યે તથા વિશેષે બંધસ્વામિત્વ કહે છે.
હવે મનુષ્ય મધ્યે કહે છે.

ધ્રુવ ચઉગુણેસુ વિ નરા, પરમજયા સજિણુ ઓહુ દેસાઈ;
જિણુ ધક્કારસહીણું, નવ સય અપજજત્ત તિરિચ નરા. ૧૦.
નિરયવ્વ સુરા નવરં, ઓહો મિચ્છો ધગિંદિ તિગ સહિયા;
કમ્પદુગે વિ અ એવં, જિણુહિણો જોધ ભવણુ વણે. ૧૧.
રયણુવ્વ સણુંકુમારા—ધ આણુયાધ ઉજ્જેચ ચઉ રહિયા;
અપજજા તિરિચવ્વ નવ, સય મિગિંદિ પુહવિ જલ તર
વિગલે. ૧૨, છનવધ સાસણિ વિણુ સુહુ—મ તેર કેધ પુણ
ભિંતિ ચઉનવધં; તિરિચ નરાઝિહિં વિણા, તણુ પજજત્તિં
ન જંતિ જયો. ૧૩. ઓહુ પણિંદિ તસે ગધ—તસે જિણિક્કાર
નર તિગુચ્ચ વિણા; મણુવય જોગે ઓહો, ઉરલે નરભંગુ
તમ્મિસ્સે. ૧૪. આહાર છગ વિણોહો, ચઉદસસઉ મિચ્છ
જિણુ પણુગ હીણું; સાસણિ ચઉનવધ વિણા, તિરિચ
નરાઝિ સુહુમ તેર. ૧૫.

હવે ચોથા ગુણુદાણે બંધસ્વામિત્વ કહે છે.

અણુ ચઉવીસાઈ વિણા, જિણુપણુ જુચ સમ્મિ જોગિણો
સાયં; વિણુ તિરિ નરાઉ કમ્મે, વિ એવમાહારદુગિ ઓહો. ૧૬.
સુરઓહો વેઉવે, તિરિચ નરાઉ રહિઓ અ તમ્મિસ્સે;
વેચતિગાધમ બિચ તિચ, કસાય નવ દુ ચઉ પંચ ગુણા.
૧૭. સંજલણુ તિગે નવ દસ, લોભે ચઉ અજધ દુ તિ અના-
ણુતિગે; બારસ અચખ્ખુ ચખ્ખુસુ, પદમા અહખાય ચરિમ
ચઝિ. ૧૮. મણુનાણિ સગ જયાધ, સમધઅ ચ્છેચ ચઉદુન્નિ
પરિહારે; કેવલ દુગિ દો ચરિમાડજયાધ નવમધસુ ઓહિ દુગે.
૧૯. અડ ઉવસમિ ચઉ વેચગી, ખધએ ધક્કાર મિછ તિગિ

દેસે; સુહુમિ સઠાણું તેરસ, આહારગિ નિઅનિઅ ગુણોહો.
૨૦. પરમુવસમિ વટ્ટંતા, આઉ ન બંધંતિ તેણ અજ્ય-
ગુણે દેવ મણુઆઉ હીણો, દેવાધસુ પુણુ સુરાઉવિણુ. ૨૧.

હવે લેશ્યા માર્ગણુ દ્વારે બંધસ્વામિત્વ કહે છે.

ઓહો અટ્ઠારસયં, આહાર દુગૂણુમાધ લેસ તિગે; તં
તિથોણું મિછે, સાણાધસુ સંવહિં ઓહો. ૨૨. તેહી નિરય
નવૂણા ઉજ્જને અ અઉ નિરય બાર વિણુ સુક્કા; વિણુ નિરય
બાર પમ્હા, અજિણાહારાધમા મિચ્છે. ૨૩. સંવ ગુણુ ભંવ
સનિસુ, ઓહુ અભંવા અસનિ મિચ્છિ સમા; સાસણિ
અસનિ સનિંવ, કમ્મણુભંગો અણાહારે. ૨૪. તિસુ દુસુ
સુક્કાધ ગુણુ, અઉ સગ તેર તિ બંધસામિત્તં; દેવિંદસુરિ
રધઅં, નેયં કમ્મત્થયં સોઉં રપ.

ષડશીતિકાખ્ય ચતુર્થ કર્મગ્રંથઃ પ્રારભ્યતે.

નમિઅ જિણું જિઅ મગ્ગણુ-ગુણુઠાણુવયોગ જોગ
લેસાઓ; બંધડપ્પબહુ ભાવે, સંખિજ્ઞઠકિમવિ વુચ્છં. ૧.
નમિઅ જિણું વત્તંવા, અઉદસ જિઅઠાણુએસુ ગુણુઠાણુ;
જોગુવયોગો લેસા, બંધોદઓદીરણુ સત્તા. ૧. (પાઠાંતરં.)
અઉદસ જિઅઠાણુએસુ, અઉદસ ગુણુઠાણુગાણિ જોગા ય;
ઉવયોગ લેસ બંધો-દઓદીરણુ સંત અટ્ઠપએ. ૨. તહ
મૂલ અઉદ મગ્ગણુ, ઠાણુએસુ બાસદ્ધિ ઉત્તરેસું અ; જિઅ ગુણુ
જોગુવયોગા, લેસડ પ્પબહુ અ છટ્ઠાણુ. ૩. (પાઠાંતરં.) અઉ-
દસ મગ્ગણુઠાણુ-સુ મૂલપએસુ બિસદ્ધિ ઇઅરેસુ; જિઅ
ગુણુ જોગુવયોગા, લેસડ પ્પબહુત્ત છટ્ઠાણુ. ૩. અઉદસ
ગુણુએસુ જિઅજો-ગુવયોગ લેસા ય બંધહેઉ ય; બંધાધઅ

ચઉ અપ્પા-બહું ચ તો ભાવ સંખાધ. ૪. (પાઠાંતરં.) ચઉ-
 દસ ગુણઠાણેસુ, જિઅ જોગુચ્ચોગ લેસ બંધા ય; બંધુદયો-
 દીરણાઓ, સંતપ્પડબહુત્ત દસઠાણા. ૪. (દારગાહાઓ.) “અથ
 જીવ સ્થાનાન્યાહ” ઇહ સુહુમ બાયરેગિં-દિ બિ તિ ચઉ
 અસન્નિ સન્નિ પંચિંદી; અપજ્જતા પજ્જતા, કમેણ ચઉદસ
 જિઅઠાણા. ૫. બાયરઅસન્નિ વિગલે, અપજ્જિ પદમ બિઅ
 સન્નિ અપજ્જતે; અજય જુઅ સન્નિપજ્જે સંવગુણા મિઅ
 સેસેસુ. ૬. (અથ યોગાનાહ.) અપજ્જત છક્કિમ્મુર-લ
 મીસ જોગા અપજ્જ સમ્મીસુ; તે સવિઉવ્વ મોસએસુ, તણ
 પજ્જેસુ ઉરલમન્ને. ૭. સંવે સન્નિપજ્જતે, ઉરલં સુહુમે
 સભાસુ તં ચઉસુ; બાયરી સવિઉવ્વિ દુગં, પજ્જસન્નિસુ બાર
 ઉવચોગા. ૮. પજ્જ ચઉરિંદિ અસન્નિસુ, દુદંસ દુઅનાણ
 દસસુ ચખ્ખુવિણા; સન્નિઅપજ્જે મણના-ણ ચખ્ખુકેવલ
 દુગવિહૂણા. ૯. સન્નિ દુગિ છ લેસ અપ-જ્જ બાયરે પદમ
 ચઉ તિ સેસેસુ; સત્તડ્ઠ બંધુદીરણ, સંતુદયા અટ્ઠ તેસરસુ.
 ૧૦. સત્તડ્ઠ ઇગબંધા, સંતુદયા સત્ત અઠ ચતારિ; સત્તડ્ઠ
 છ પંચ દુગં, ઉદીરણા સન્નિપજ્જતે. ૧૧. ગહ ઇંદિએ ય
 કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણેસુ; સંજમ દંસણ લેસા, ભવ
 સમ્મે સન્નિ આહારે. ૧૨. સુર નર તિરિ નિરય ગહ, યોગ
 બિઅ તિઅ ચઉ પણિંદિ છક્કાયા; ભૂ જલ જલણાડનિલ
 વણ, તસા ય મણ વયણ તણુ જોગા. ૧૩. વેઅ નરિત્થ
 નપુંસગ, કસાય કોહ મય માય લોભત્તિ; મઠ સુઅડવહિ મણ
 કેવલ, વિભંગ મઠ સુઅ નાણ સાગારા. ૧૪. સામાધઅ
 ઇએ પરિહા-ર સુહુમ અહબાય દેસ જય અજયા; ચખ્ખુ
 અચખ્ખુ ઓહી, કેવલ દંસણ આણાગારા. ૧૪ કિણ્હા નીલા

કાઝી, તેઉ પમ્હા ય સુક્ક ભવિઅરા; વેઅગ ખધગુવસમમિ-
અધમીસસાસાણુ સન્નિઅરે. ૧૬. આહારે અર ભેઆ, સુર
નિરય વિભંગ મધ સુઅોહિ દુગે; સમ્મત્ત તિગે પમ્હા, સુક્કા
સન્નીસુ સન્નિદુગં. ૧૭. તમસન્નિ અપન્નિજ્જુયં, નરે સખાયર
અપન્નિતેઊઅે; થાવર ધગિંદિ પદમા, અઉ બાર અસન્નિ
દુ દુ વિગલે. ૧૮. દસઅરિમ તસે અજ્યા-હારગ તિરિ તણુ
કસાય દુ અનાણે; પદમ તિલેસા ભવિઅર, અઅખ્ખુ નપુ
મિઅિછ સંવેવિ. ૧૯. પજસન્નિકેવલ દુગે, સંજમ મણુનાણુ
દેસ મણુ મીસે; પણુ અરિમ; પન્ન વયણે, તિય છ વ પન્નિ-
અર અખ્ખુમિ. ૨૦. થી નર પણિંદિ અરમા, અઉઅણુહારે
દુસન્નિ છ અપન્ન; તે સુહુમ અપન્ન વિણા, સાસણિ ધત્તો
ગુણે વુઅ્છં. ૨૧. પણુ તિરિ અઉ સુર નિરઅે, નર સન્નિ
પણિંદિ ભવ તસિ સંવે; ધગ વિગલ ભૂદગવણે, દુ દુ અેગં
ગધ તસ અભવે. ૨૨. વેઅ તિ કસાય નવ દસ, લોભે અઉ
અજધ દુ તિ અનાણુ તિગે; બારસ અઅખ્ખુ અખ્ખુસુ, પદમા
અહખાધ અરિમ અઉ. ૨૩. મણુનાણિ સગ જ્યાધ, સમ-
ધઅ છેઅ અઉ દુન્નિ પરિહારે; કેવલ દુગિ દો અરિમા,
જ્યાધ નવ મધસુઅોહિ દુગે. ૨૪. અડ ઉવસમિ અઉ
વેઅગિ, ખધઅે ધક્કાર મિઅિછ તિગિ દેસે; સુહુમ સઠાણુ
તેરસ, જોગ આહાર સુક્કાઅે. ૨૫. અસન્નિસુ પદમ દુગં,
પદમ તિલેસાસુ છઅ્ય દુસુ સત્ત; પદમંતિમ દુગ અજ્યા,
અણુહારે મગ્ગણાસુ ગુણા. ૨૬.

હવે માર્ગણાઅોમાં ૧૫ યોગ કહે છે.

સઅેઅર મીસઅસ—અઅ મોસ મણુ વય વિઉવિ
આહારા; ઉરલં મીસા કમ્મણુ, ધઅ જોગા કમ્મ અણુહારે.

૨૭. નરગધ પણિંદિ તસ તણુ, અચખ્ખુ નર નપુ કસાય
 સમ્મદુગે; સન્નિ છલેસાહારગ, ભવ મધ સુઅ ઓહિ દુગિ
 સંવે. ૨૮. તિરિ ધત્થિ અજ્જય સાસણુ, અનાણુ ઉવસમ
 અભવ્વ મિચ્છેસુ; તેરાહાર દુગૂણા, તે ઉરલદુગૂણુ સુર
 નિરથે. ૨૯. કમ્મુરલદુગં થાવરિ, તે સવિઉવ્વિ દુગ પંચ
 ધગિ પવણે; છ અસન્નિ ચરિમ વધ્ધજુઅ, તે વિઉવ
 દુગૂણુ ચઉ વિગલે. ૩૦. કમ્મુરલ મીસ વિણુ મણુ, વધ્ધ
 સમધઅ છેઅ ચખ્ખુ મણુનાણે; ઉરલ દુગ કમ્મ પઠમં—તિમ
 મણુ વધ્ધ કેવલ દુગંમિ. ૩૧. મણુ વધ્ધ ઉરલા પરિહા—રિ
 સુહુમિ નવ તેઉ મીસિ સવિઉવ્વા; દેસે સવિઉવ્વિ દુગા,
 સકમ્મુરલ મીસ અહખાઅ. ૩૨. તિ અનાણુ નાણુ પણુ ચઉ,
 દંસણુ બાર જિઅત્તખખણુવઓગા; વિણુ મણુનાણુ દુ કેવલ,
 નવ સુર તિરિ નિરય અજ્જએસુ ૩૩. તસ જોઅ વેઅ સુક્કા-
 હાર નરિ પણિંદિ સન્નિ ભવિ સંવે; નયણેઅર પણુ લેસા,
 કસાય દસ કેવલ દુગૂણા. ૩૪. ચઉરિંદિ અસન્નિ દુઅના—ણુ
 દુહંસ ધગ બિ તિ થાવરિ અચખ્ખુ; તિ અનાણુ દંસણુ દુગં,
 અનાણુ તિગિ અભવ્વમિચ્છ દુગે. ૩૫. કેવલ દુગે નિઅ-
 દુગં, નવ તિ અનાણુવિણુ ખધઅ અહખાઅ; દંસણુ નાણુ
 તિગદે—સિ મીસિ અન્નાણુ મીસંતં. ૩૬. મણુનાણુ ચખ્ખુ
 વજ્જ, અણુહારે તિન્નિ દંસ ચઉ નાણુ; ચઉ નાણુ સંજ-
 મોવસ,—મ વેઅગે ઓહિદંસે અ. ૩૭. દો તેર તેર બારસ,
 મણે કમા અટ્ઠ દુ ચઉ ચઉ વયણે; ચઉ દુ પણુ તિન્નિ કાઅ,
 જિઅગુણુ જોગોવઓગડ્ડને. ૩૮. છસુ લેસામ્મ સઠાણું,
 એગિંદિ અસન્નિ ભૂદગ વણેસુ; પઠમા ચઉરો તિન્નિ ઉ,
 નારય વિગલડગિ પવણેસુ. ૩૯. અહખાય સુહુમ કેવલ,

अथ गुणस्थानेषु अवसेहानाह.

સબ જિઅઠાણુ મિચ્છે, સગ સાસણિ પણ અપજ્જ
નિ દુગં. સમ્મે સત્તી દુવિદ્ધા, સેસેસું સન્નિ પજ્જત્તો. ૪૮.
મેચ્છદુગિ અજ્ઞ હેગા-હાર દુગ્ગાણા અપુવ્વપણુગે ઉ,
નાણુ વધ ઉરલ સવિઉવ્વિ, દેસે મીસિ સવિઉવ્વિ દુગ દેસે.
૫૯. સાહારદુગ પમત્તે, તે વિઉવાહાર મીસ વિણુ હઅરે;
કમ્મુરલદુગંતાધમ-મણુ વયણુ સન્નેગિ ન અન્નેગિ. ૫૦.
તે અનાણુ દુદંસાધમ-દુગે અજ્ઞ દેસિ નાણુ દંસ તિગં;
તે મીસિ મીસા સમાણા, જયાધ કેવલ દુ અંતદુગે. ૫૧.

સાસણ ભાવે નાણું, વિઉવગાહારગેઉરલ મિસ્સં; નેગિં
સાસાણો, નેહાહિગયં સુઅમયંપિ. ૫૨.

અથ ગુણુસ્થાનેષુ લેશ્યામાહ.

છસુ સન્વા તેઉ તિગં, ધગિ છસુ સુક્કા અન્ને
અલ્લેસા; અંધસ્સ મિચ્છ અવિરધ, કસાય જોગ તિ ચઉહે
૫૩; અભિગહિઅ મણુભિગહિઆ-ભિનિવેસિઅ સંસદ
મણુભોગં; પણ મિચ્છ બાર અવિરધ, મણ કરણાડનિઅ
છ જિઅવહો. ૫૪. નવ સોલ કસાયા પન-ર જોગ ધ
ઉત્તરા ઉ સગવન્ના; ધગ ચઉ પણ તિ ગુણેસુ, ચઉ તિ
ધગ પરચચો બધો. ૫૫. ચઉ મિચ્છ મિચ્છ અવિ
પરચધઆ સાય સોલ પણતીસા; જોગ વિણુ તિ પરચધઅ
હારગ જિણુ વજ્જ સેસા ઉ. ૫૬. પણપન્ન પન્ના તિ
છડહિ-અ ચત્ત.ગુણુચત્ત છ ચઉ દુગવીસા; સોલસ દસ
નવ સ-ત્ત હેઉણો ન ઉ અન્નેગિંમિ, ૫૭. પણપન્ન મિ
હારગ, દુગૂણુ સાસાણિ પન્ન મિચ્છ વિણુ; મીસ દુગ ક
અણુ વિણુ, તિ ચત્ત મીસે અહ છ ચત્તા. ૫૮. સદુમ
કમ્મ અજ્જયે, અવિરધ કમ્મુરલ મીસ બિકસાચે; મુતુ ર
ચત્ત દેસે, છવીસ સાહારદુ પમત્તે. ૫૯. અવિરધ ધગ
તિકસા-ય વજ્જ અપમત્તિ મીસ દુગ રહિઆ; ચઉવ
અપુવ્વે પુણુ, દુવીસ અવિઉવિ આહારે. ૬૦. અછહ
સોલ બાયરિ, સુહુમે દસ વેઅ સંજલણુ તિ વિ
ખીણુવસંતિ અલ્લોભા, સજોગિ પુવ્વત્ત સગ જોગા. ૬૧
અપમત્તંતા સત્તડ્ઠ-મીસ અપુવ્વ બાયરા સત્ત; બા
છસ્સુહુમે એ-ગમુવરિમાડબંધગાડજોગી. ૬૨. આ-સુહ
સંતુદયે, અદ્ધવિ મોહ વિણુ સત્ત ખીણુંમિ; ચઉ

મહુગે અટ્ઠઉ, સંતે જિવસંતિ સંતુહયે. ૬૩. ઉધરંતિ પમ-
તંતા, સગટ્ઠ મીસટ્ઠ વેચ આઉ વિણા; છગ અપમત્તાઈ
તયો, છ પંચ સુહુમો પણુવસંતો. ૬૪. પણુ દો ખીણુ દુ
જેગી-ડણુદીરણુ અજેગિ થોવ ઉવસંતા; સંખ ગુણુ ખીણુ
સુહુમા-નિઅટ્ઠિ. અપુવ્વ સમ અહિઆ ૬૫. જેગિ અપ-
મત્ત ધયરે, સંખગુણા દેસ સાસણા મીસા; અવિરધ અજેગિ
મિચ્છા, અસંખ ચઉરો દુવેડણંતા. ૬૬. ઉવસમ ખય મી-
સોદય-પરિણામા દુ નવડટ્ઠાર ધગવીસા; તિઅ ભેચ સન્નિ
વાધઅ, સમ્મં ચરણં પઢમે ભાવે. ૬૭. ખીએ કેવલ જુઅલં,
સમ્મં દાણાધ લદ્ધિ પણુ ચરણં; તધયે સેસુવયોગા, પણુ
લદ્ધિ સમ્મ વિરધ દુગં. ૬૮. અનાણુ મસિદ્ધતા-ડસંજમ
લેસા કસાય ગધ વેચા; મિચ્છં તુરિયે ભવ્વા, -ડભવ્વત્ત
જિઅત્ત પરિણામે. ૬૯. ચઉ ચઉગધસુ મીસગ-પરિણામુદ-
યેહિં ચઉસખધયેહિં; ઉવસમ જુઅેહિં વા ચઉ, કેવલિ પરિ-
ણામુદયખધયે. ૭૦. ખય પરિણામિ સિદ્ધા. નરાણુ પણુ જેગુ-
વસમ સેઢીએ; ધઅ પનર સન્નિવાધઅ-ભેચા વીસં અસંભવિ-
ણા. ૭૧. મોહે વસમો મીસો, ચઉ ધાઈસુ અટ્ઠકમ્મસુ અ સેસા;
ધમ્માધ પારિણામિઅ-ભાવે ખંધા ઉદ્ધયેવિ. ૭૨. સમ્માધ
ચઉસુ તિગ ચઉ, ભાવા ચઉ પણુવસામગુવસંતે; ચઉખી-
ણાડપુવ્વે તિ-ન્નિ સેસ ગુણુઠાણેગેગ જિઅે. ૭૩. સંખિ-
જ્જેગ મસંખં, પરિત્ત જુત્ત નિઅપય જુઅં તિવિહં; એવ
મણુંતં પિ તિહા, જહન્ન મજ્જુક્કસા સવ્વે. ૭૪. લહુ
સંખિજ્જં દુચ્ચિઅ, અયો પરં મજ્જિમંતુ જા ગુરુઅં;
જંપુદીવ પમાણુય, ચઉપદત્ત પડવણાધ ધમં. ૭૫. પદલાણુડ
વટ્ઠિઅ સિલા-મ પડિસિલાગ મહાસિલાગખખા; જોયણુસ-

હસોગાઢા, સવેધ્યંતા સસિહ ભરિયા. ૭૬. તો દીવુદહિસુ
 ધક્કિ-ક સરિસવં ખિવિચ નિદ્ધિયે પઢમે; પઢમં વ તદંતં
 ચિચ, પુણુ ભરિયે તંમિ તહ ખીણે. ૭૭. ખિપ્પધ સિલાગ-
 પહ્લે-ગુ સરિસવો ધય સિલાગ ખિવણેણું; પુણો ખીચો ચ
 તચો, પુવ્વંપિ વ તમ્મિ ઉદ્ધરિયે. ૭૮. ખીણે સિલાગિ
 તધયે, એવં પઢમેહિં ખીચયં ભરસુ; તેહિં તધયં તેહિ ચ,
 તુરિચં ન કિર પુડા ચઉરો. ૭૯. પઢમ તિપક્કુદ્ધરિયા,
 દીવુદહી પહ્લ ચઉ સરિસવા ય; સંવો વિ એસ રાસી,
 રૂવણો પરમસંખિજ્જ. ૮૦ રૂવણુચં તુ પરિતા-ડસંખં લહુ
 ચસ્સ રાસિ ચખ્ખાસે; જુતાસંખિજ્જં લહુ, આવલિયા
 સમય પરિમાણં. ૮૧. ખિ તિ ચઉ પંચમ ગુણુણે, કમા સગા-
 સંખ પઢમ ચઉ સત્તા; ણુંતા તે રૂવણુચા, મજ્જા રૂવણુ
 ગુરુપચ્છા. ૮૨. ધય સુતુત્તં ચન્ને, વગ્ગિચ મિક્કસિ
 ચઉત્થય મસંખં; હોઈ અસંખાસંખં, લહુ રૂવણુચં તુ તં
 મજ્જં. ૮૩. રૂવણુ માધમં ગુરુ; તિવગ્ગિઉં તત્થિમે
 દસખ્ખેવે; લોગાગાસપચ્ચેસા, ધમ્માધમ્મેગ જિચ દેસા.
 ૮૪. ઠિધખંધડ્ઝવસાયા, અણુભાગા જોગ છેચ પલિભાગા;
 દુણ્હ ય સમાણુ સમયા, પત્તેચ નિગોચચે ખિવસુ. ૮૫.
 પુણુ તંમિ તિવગ્ગિચચે, પરિત્તડણુંત લહુ તસ્સ રાસીણું;
 આખ્ખાસે લહુજુતા-ડણુંતં અભવજિચમાણું. ૮૬. તવ્વ-
 ગ્ગે પુણુ જ્ઞયધ-ડણુંતાણુંત લહુ તં ચ તિખ્ખુત્તો; વગ્ગસુ
 તહવિ ન તં હો-ધડણુંતખેવે ખિવસુ છ ધમે. ૮૭. સિદ્ધા
 નિગોચજ્જવા, વણુસ્સધ કાલ પુગ્ગલા ચેવ; સંવમલોગ
 નહં પુણુ; તિવગ્ગિઉં કેવલ દુગંમિ. ૮૮. ખિત્તેડણુંતાણુંતં.
 હવેધ જિદ્ધં તુ વવહરધ મજ્જં; ધય સુહુમત્થવિચારો,

લિહિયો દેવિંદ સૂરીહિં. ૮૯.

ૐપરમગુરુભ્યો નમઃ

શતકનામા પંચમ કર્મગ્રંથ પ્રારભ્યતે.

નમિય જિણું ધ્રુવબંધો-દય સત્તા ધાઈ પુણ્ણ પરિ-
અત્તા; સેઅર અઉહ વિવાગા, વુચ્છં બંધવિહ સામીઅ. ૧.

તિહાં પ્રથમદ્વારે સુડતાલીશ ધ્રુવબંધિની પ્રકૃતિ કહે છે.

વણ્ણ અઉ તેઅ કર્મમા—ગુરુલહુ નિમિણોવધાય ભય
કુચ્છા; મિચ્છા કસાયાવરણા, વિગ્ધં ધ્રુવબંધિ સગઅત્તા. ૨.

હવે અધ્રુવબંધિની પ્રકૃતિ કહે છે.

તણુવંગાગિઅ સંવય-ણ બઈ ગઈ ખગઈ પુવ્વિ
જિણુસાસં; ઉજ્જે આયવ પરધા, તસવીસા ગોઅ વેયણિયં.
૩. હાસાઈ જુઅલ દુગ વે-અ આઉ તેઉત્તરી અધ્રુવબંધો;
ભંગા આણાઈ સાઈ, અણુંત સંતુત્તરા અઉરો. ૪. પઠમ
ખિઆ ધ્રુવ ઉદ્દસુ, ધ્રુવબંધિસુ તઈઅ વજ્જ ભંગતિગં;
મિચ્છમ્મિ તિન્નિ ભંગા, દુહાવિ અધ્રુવા તુરિઅ ભંગા. ૫.

હવે સત્તાવીસ ધ્રુવોદયી પ્રકૃતિ કહે છે.

નિમિણ ચિર આચિર અગુરુઅ, સુહ અસુહં તેઅ કર્મ
અઉવન્ના; નાણુંતરાય દંસણ, મિચ્છ ધ્રુવ ઉદય સગવીસા. ૬.

હવે એની વિપરીત અધ્રુવોદયી પ્રકૃતિ કહે છે.

ચિર સુમિઅર વિણુ અધ્રુવ-બંધી મિચ્છ વિણુ મોહ
ધ્રુવબંધી; નિદોવધાય મીસં, સમ્મં પણુનવઈ અધ્રુવુદયા. ૭

હવે ધ્રુવસત્તા પ્રકૃતિ કહે છે.

તસ વણ્ણ વીસ સગ તે-અ કર્મ ધ્રુવબંધિ સેસ વેય
તિગં; આગિઈ તિગ વેઅણિઅં, દુ જુઅલ.સગ ઉરલ સાસ
અઉ ૮.ખગઈ તિરિદુગ નીઅં, ધ્રુવસત્તા (અથાધ્રવસત્તા

નિરુપ્યતે) સન્ન મીસ મણુઅદુગં; વિઉવિનકાર જિણુઓ,
ડડહાર સગુચ્ચા અધુવસતા. ૯.

હવે ગુણુઠાણુની અપેક્ષાંચે પ્રકૃતિની સત્તાનું ધ્રુવાધ્રુવપાણું વિચારે છે.

પદમ તિગુણેસુ મિચ્છં, નિચમા અજ્યાધ અટ્ટગે
ભજ્જં; સાસાણે ખલુ સન્નમં, સત્તં મિચ્છાધ દસગે વા ૧૦.
સાસણ મીસેસુ ધુવં, મીસં મિચ્છાધ નવસુ ભયણુઓ;
આધ દુગ અણ નિચમા; ભધ્યા મીસાધ નવગમ્મ ૧૧.

હવે આહારક સમકની સત્તા કહે છે.

આહાર સત્તગં વા, સન્વ ગુણે ખિ તિ ગુણે વિણુ
તિથં; નો ભય સંતે મિચ્છો, અંતમુહુત્ત ભવે તિથે ૧૨.

હવે સર્વ તથા દેશ ઘાતિની: પ્રકૃતિઓ કહે છે.

કેવલ જુઅલાવરણા, પણ નિદા બારસાધમિ કાસાયા;
મિચ્છંતિ સન્વધાધ, ચઉ નાણુ તિ દંસાણાવરણા. ૧૩.
સંજલણુ નોકસાયા, વિજ્ઞં ધ્વિ દેસ ધાધ્વિ (અથ અધા-
તિન્ય: પ્રકૃતય:) અધાધ; પંતેઅ તણુટ્ઠાઠિ, તસ વીસા ગોઅ
દુગ વણુણા. ૧૪.

અથ પુણ્ય પ્રકૃતય:

સુર નર તિગુચ્ચ સાયં, તસ દસ તણુવંગ વધરિ ચઉરંસં;
પરધા સગ તિરિઆઠિ. વણુ ચઉ પણિંદિસુભખગધ. ૧૬

અથ પાપ પ્રકૃતય:

બાયાલ પુણુપગધ, અપદમ સંઠાણુ ખગધ સંધયણુ;
તિરિદુગ અસાય નીઓ-વધાય ધગિ વિગલ નિરયંતિગં.
૧૬. થાવર દસ વણુ ચઉ-ક વાય પણુયાલ સહિઅ બાસીધ;
પાવ પયડિત્તિ દેસુવિ, વણુ ધગિહા સુહા અસુહા. ૧૭.

હવે અપરાવર્તમાન પ્રકૃતિઓ કહે છે.

નામ ધ્રુવબંધિ નવગં, દંસણ પણ નાણ વિગ્ધ પરધાયં;
ભય કુચ્છ મિચ્છ સાસં, જિણુગુણ તીસા અપરિચ્છા. ૧૮.

હવે પરાવર્તમાન પ્રકૃતિઓ કહે છે.

તણુ અટ્ઠવેચ દુન્નુચલ, કસાય ઉન્નુએચ ગોચ દુગ નિદા;
તસ વીસાઉ પરિચ્છા, ખિત્તવિવાગડણુપુન્વીઓ. ૧૯.

હવે જીવવિપાકી પ્રકૃતિ કહે છે.

વાણુવાઈ દુગોચ જિણા, તસિચર તિગ મુભગ દુભગ
ચઉ સાસં; જાઈ તિગ જિચવિવાગા, આગિ ચઉરો
ભવવિવાગા. ૨૦.

હવે પુદ્ગલવિપાકી પ્રકૃતિ કહે છે.

નામ ધ્રુવોદય ચઉ તણુ-વધાય સાહરણિય જોચતિગં;
પુગ્ગલવિવાગિ બંધો, પયઈ ટિઠઈ રસ પચેસત્તિ. ૨૧.
મૂલ પયડીણુ અડ સ-ત્ત છેગ બંધેસુ તિન્નિ ભૂગારા;
અપ્પતરા તિચ ચઉરો, અવટિઠચા ન હુ અવત્તવો. ૨૨.

હવે ભૂચસ્કારાદિક બંધેના લક્ષણ કહે છે.

એગાદહિગે ભૂઓ, એગાઈ ઊણુગમ્મિ અપ્પતરો;
તમ્મતો અવટિઠઓ, પઢમે સમચે અવત્તવો. ૨૩.

એ રીતે ઉત્તર પ્રકૃતિના બંધ સામાન્યે કહ્યા, હવે વિશેષે કહે છે.

નવ છ ચગિ દંસે દુદુ, તિ દુ મોહે દુ ધગિવીસ સત્તરસ;
તેરસ નવ પણ ચઉ તિ દુ, ઈક્કો નવ અટ્ઠ દસ દુન્નિ. ૨૪.
હવે નામકર્મમાં ભૂચસ્કારાદિક કહેવા અર્થે પ્રથમ બંધસ્થાનક કહે છે.

તિ પણ છ અટ્ઠ નવડહિચા, વીસા તીસે ગતીસ ધગિ
નામે; છસ્સગ અટ્ઠ તિબંધો: સેસેસુ ઠાણુંમિક્કિ. ૨૫.

હવે મૂલ પ્રકૃતિ તથા ઉત્તર પ્રકૃતિઓ સ્થિતિબંધ સ્વામિત્વ દ્વારે
કરી સવિસ્તર પણે કહે છે.

વીસયર કોડિ કોડિ, નામે ગોએ ય સત્તરી મોહે; તીસ-
યર ચઉસુ ઉદહી, નિરય સુરાઉમ્મિમિ તિત્તીસા. ૨૬.

હવે મૂલ પ્રકૃતિનો જઘન્ય સ્થિતિબંધ કહે છે.

મૂત્ત અકસાય દિઠ્ઠ, બાર મુહુત્તા જહન વેયણિએ;
અટ્ઠ્ઠ દ્ઠ નામ ગોએ-સુ સેસએસુ મુહુત્તં તો. ૨૭. વિગ્ધા
વરણ અસાએ, તીસં અટ્ઠાર સુહુમ વિગત્ત તિગે; પઠમા
ગિધ સંખયણે, દસ દુસુ ચરિમેસુ દુગ વુડ્ઠી. ૨૮. ચાલીસ
કસાએસુ, મિઉ લહુ નિધુણ્ણ સુરહિ સિય મહુરે; દસ
દો સડ્ઠ્ઠસમહિયા, તે હાત્તિદમિત્તાધણિં. ૨૯. દસ સુહ
વિહગધ ઉચ્ચે, સુરદુગ ચિરછક્ક પુરિસ રધ હાસે; મિચ્છે
સત્તરિ મણુ દુગ, ઈથી સાએસુ પણ્ણરસ. ૩૦ ભય કુચ્છ
અરધ સોએ, વિઉવિવિ તિરિ ઉરલ નિરયદુગ નીએ; તેઅ પણ
અચિરછક્કે, તસ ચઉ થાવર ઈગિ પણિંદિ. ૩૧. નપુ કુખગધ
સાસચઉ, ગુરુ કખ્ખડ્ઠખ્ખ સીય દુગ્ગધે; વીસં ઢાડા
કોડી, એવધિઆ બાહ વાસ સયા. ૩૨. ગુરુ કોડિ કોડિ
અંતો, તિત્થાહારણ મિત્તમુહ બાહા: (અથાજઘન્ય સ્થિતિ-
બંધ:) લહુ ઠિધ સંખ ગુણ્ણા, નર તિરિયાણાઉ પલ્લતિગં. ૩૩

હવે લાઘવે આયુબંધ એકેન્દ્રિયાદિકનો કહે છે.

ઈગિ વિગલ પુવ્વ કોડી, પત્તિયાડસંખં સચાઉ ચઉ
અમણા; નિરુવક્કમણ છ માસો, અબાહ સેસાણ ભવંતંસો. ૩૪

હવે ઉત્તર પ્રકૃતિનો જઘન્ય સ્થિતિબંધ કહે છે.

લહુ ઠિધ બંધો સંજલણ, લોહ પણ વિગ્ધ નાણ
દંસેસુ; મિત્ત મુહુત્તંતે અટ્ઠ, જસુચ્ચે વારસ ય સાએ. ૩૫.
દો ઈગિ માસો પખ્ખો, સંજલણ તિગે પુમટ્ઠ વરિસાણિ; સેસાણુ
ક્રેસાઓ, મિચ્છત્ત ઠિધએ જલદં. ૩૬. અયમુક્કેસો ગિંદિસુ,

પલિયાડસંખંસ હીણલહુ બંધો, કમસો; પણવીસાણ, પત્રા
સયસહસ સંગુણિયો. ૩૭.

હવે વિકલેન્દ્રિય તથા અસત્તીઆ પંચેન્દ્રિયનો જઘન્ય સ્થિતિબંધ કહે છે

વિગલ અસત્તિસુ જિટ્ઠો, કણિટ્ઠયો પલ્લડસંખ ભાગૂણો;
સુર નિરયાઉ સમાદસ, સહસ્સ સેસાઉ ખુડ્ડ ભવં. ૩૮.

હવે સર્વ પ્રકૃતિના જઘન્ય સ્થિતિબંધે જઘન્ય અબાધાકાલ કહે છે.

સંવાણવિ લહુ બંધે, ભિન્ન મુહુ અબાહ આઉ જિટ્ઠેવિ,
કેઘ સુરાઉ સમ જિણુ-મંતમુહુ બિંતિ આહારં. ૩૯.

હવે શુદ્ધકલ્પનું માન કહીએ છીએ.

સત્તરસ સમહિઆ કિર, ધગાણુપાણુમિહુતિ ખુડ્ડ ભવા;
સગતીસ સય તિહુત્તર, પાણુ પુણુ ધક્ક મુહુતંમિ. ૪૦ પણ
સટ્ઠિ સહસ પણ સય, છત્તીસા ધગ મુહુત ખુડ્ડ ભવા;
આવલિયાણું દોસય, છપન્ના એગ ખુડ્ડ ભવે. ૪૧.

હવે ઉત્તર પ્રકૃતિ આશ્રયીને ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિબંધના સ્વામિ કહે છે.

અવિરય સમ્મો તિત્થં, આહાર દુગા મરાઉ અપમત્તે;
મિચ્છાદિટ્ઠી બંધધ, જિટ્ઠટ્ઠિધ સેસ પયડીણું. ૪૨.

એમ ગુણસ્થાનકે સ્વામિત્વ કહીને હવે જીવ ભેદે કહે છે.

વિગલ સુહુમાઉગ તિગં, તિરિમણુયા સુર વિઉન્વિ
નિરયદુગં; એગિંદિ થાવરાયવ, આઠસાણા સુરુક્કેસં. ૪૩.
તિરિ ઉરલ દુગુન્નેઅં, છિવટ્ઠ સુર નિરય સેસ ચઉગ-
ધઆ; (અથ જઘન્ય સ્થિતિબંધ સ્વામીનાહ) આહાર જિણુ-
મપુન્વો, નિયટ્ઠિ સંજલણુપુરિસ લહૂ. ૪૪. સાય જસુચ્યા-
વરણા, વિગ્ધં સુહુમો વિઉન્વિ છ અસત્તિ; સત્તીવિ આઉ
બાયર, પન્નેગિંદીઉ સેસાણું. ૪૫.

હવે ઉત્કૃષ્ટાદિ સ્થિતિબંધને વિષેજ ચાર ભાગા સ્થિતિબંધના કહે છે.

ઉક્તેસ જહણિયર; ભંગા સાધ આણાધ ધુવ અધુવા;
ચઉહા સગ અજહના, સેસ તિગે આઉ ચઉસુ દુહા. ૪૬.

હવે તે ચારભાંગા ઉત્તર પ્રકૃતિને વિષે વિચારે છે

ચઉ ભેઓ અજહન્નો, સંજલણાવરણ નવગ વિગ્ધાણું;
સેસ તિગિ સાધ અધુવો, તહ ચઉહા સેસ પયડીણું. ૪૭.
હવે ગુણકાણા આશ્રયીને જઘન્ય તથા ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિબંધ વિચારે છે

સાણાધ અપુન્વતો, અયરતો કોડિ કોડિઓ નડહિગો;
બંધો નહુ હીણો ન ય, મિચ્છે ભવિચર સન્નિમિ. ૪૮.
હવે એકેદ્રિયાકને વિષે હીનાધિક સ્થિતિબંધનું અલ્પ બહુત્વ કહે છે

જઘ લહુ બંધો બાયર, પન્ન અસંખ ગુણ સુહુમ
પન્નડહિગો; એસિ અપન્નણ લહુ, સુહુમેચર અપન્ન
પન્ન ગુરુ. ૪૯. લહુ બિચ પન્ન અપન્ને, અપન્નિચર
બિચ ગુરુ અહિગો એવં; તિ ચઉ અસન્નિસુ નવરં,
સંખગુણા બિચ અમણપન્ને. ૫૦. તો જઘ જિટ્ઠો બંધો,
સંખગુણો દેસ વિરય હસ્સિચરો; સમ્મ ચઉ સન્નિ ચઉરો,
હિંધ બંધાડણુકમ સંખગુણા. ૫૧. સન્વાણ વિ જિટ્ઠ દહિંધ,
અસુહાજં સાધ સંકિલેસેણું; ધચરા વિસોહિઆ પુણ, મુણું
નર અમર તિરિ આઉં. ૫૨.

હવે યોગસ્થાનકના સ્વામી કહે છે.

સુહુમ નિગોઆધ ખણ-પ્પન્નેગ બાયર પવિગલ
અમણ મણા; અપન્ન લહુ પહમ દુ ગુરુ, પજ હસ્સિચરો
અસંખ ગુણો. ૫૩. અસમત્ત તમુક્કેસો, પન્ન જહનિચર
એવ હિંધ ઠાણા; અપન્નેચર સંખગુણા, પરમડપજ બિચે
અસંખ ગુણા. ૫૪.

હવે જેટલી અપર્યાપ્તાવસ્થાએ યોગ વૃદ્ધિ હોય તે કહે છે.

પદ્મખિણ મસંખગુણ વિરિ—ય અપન્નદ્વિધ અસંખ
લોગ સમા; અન્નવસાયા અહિયા, સત્તસુ આઉસુ અસં-
ખગુણા. ૫૫.

અથોત્કૃષ્ટ સ્થિત્યંતર બંધમાહ.

તિરિ નિરય તિ જોયાણું, નરભવન્નુચ સચઉ પદ્મ
તેસદ્દં; થાવર ચઉ ધગ વિગલા—યવેસુ પણસીધ સયમયરા.
૫૬. અપદ્મ સંધયણા ગિધ, ખગઈ આણ મિધ દુભગ
થીણ તિગં; નિચ નપુ ધત્થિ દુતીસં, પણિંદિ સુઅબંધ
ધિધ પરમા. ૫૭.

હવે એકતાલીશ પ્રકૃતિનો અબંધકાલ પૂરવાનો ઉપાય કહે છે.

વિજ્યાઈસુ ગેવિન્ને, તમાઈ દહિસય દુતીસ તેસદ્દં;
પણસીધ (અથ ત્રિસેપ્તતીનામધુવબંધિનીનામુત્કૃષ્ટં સંતત-
બંધમાહ) સયયબંધો, પદ્મતિગં સુરવિઉવિ દુગે. ૫૮.
સમયાદસંખકાલં, તિરિ દુગ નીએસુ આઉ અંતમુહૂ;
ઉરલિ અસંખ પરદ્દા, સાય ઠિઈ પુવ્વ કોણા. ૫૯.
જલહિ સયં પણસીયં, પરધુસ્સાસે પણિંદિતસ ચઉગે;
બત્તીસં સુહુ વિહગઈ, પુમ સુભગ તિગુચ્ચ ચઉરંસે. ૬૦.
અસુહખગઈ જાધ આગિધ, સંધયણાદાર નિરયુન્નેય દુગં;
થિર સુભ જસ થાવર દસ, નપુ ધત્થી દુન્નુઅલ મસાયં.
૬૧. સમાયાદંતમુહુત્તં, મણુ દુગ જિણ વધર ઉરલુવંગેસુ
તિત્તીસયરા પરમો, અંતમુહૂ લહુવિ આઉ જિણા. ૬૨.
(ધતિ સ્થિતિબંધઃ) તિવ્વો અસુહ સુહાણું, સંકેસ વિસોહિઓ
વિવન્નચઓ; મંદરસો ગિરિ મહિરય, જલરેહા સરિસ
કસાએહિં. ૬૩. ચઉ ઠાણાઈ અસુહો, સુહમહા વિગ્ધ દેસ
આવરણા; પુમ સંજલણિગ દુ તિ ચઉ, ઠાણ રસા સેસ

દુગમાધ. ૬૪.

હવે શુભાશુભ રસનું સ્વરૂપ કહે છે.

નિપ્પુ ધન્ધુરસો સહજો, દુ તિ ચઉ ભાગ કહિ ધક્ક ભાગં
તો; ધગ ઠાણાધ અસુહો, અસુહાણુ સુહો સુહાણું તુ. ૬૫.

હવે ઉત્કૃષ્ટ રસબંધના સ્વામી દેખાડે છે.

તિવ્વ મિગ થાવરાયવ, સુર મિચ્છા વિગલ સુહુમ
નિરય તિગં; તિરિ મણુ આઉ તિરિ નરા, તિરિ દુગ
છેવદ્દ સુર નિરયા. ૬૬. વિઉવિ સુરા હારગ દુગ, સુખમધ
વન્ન ચઉ તેય જિણુ સાયં; સમ ચઉ પરધા તસદસ, પણિંદિ
સાસુચ્ચ ખવગાઉ. ૬૭. તમતમગા ઉન્નેયં, સમ્મસુરા
મણુય ઉરલ દુગ વધરં; અપમત્તો અમરાઉ, ચઉ ગધ
મિચ્છાઉ સેસાણું. ૬૮.

હવે જઘન્ય રસબંધના સ્વામી કહે છે.

થીણુ તિગં આણુ મિચ્છં, મંદરસં સંજમુમ્મહો
મિચ્છો; ખિચ તિચ કસાય અવિરય, દેસ પમત્તો અરધ
સોચ્ચે. ૬૯. અપમાધ હારગ દુગં, દુનિદ અસુવન્ન હાસ
રધ કુચ્છા; ભયમુવધાય મપુવ્વો, અનિયટ્ટ પુરિસ સંજલણે.
૭૦. વિગ્ધાવરણે સુહુમો, મણુતિરિયા સુહુમ વિગલ તિગ-
આઉ; વેઉવિ છક્ક મમરા, નિરયા ઉન્નેય ઉરલ દુગં. ૭૧.
તિરિ દુગ નિયં તમતમા, જિણુ મવિરય નિરય વિણિગ
થાવરયં; આસુહુમાયવ સમ્મો, વ સાય થિર સુહ જસા
સિયરા. ૭૨. તસ વન્ન તેચ ચઉ મણુ, ખગધ દુગ પણિંદિ
સાસ પરધુચ્ચં; સંધયણાગિધ નપુ થી, સુભગિ અરતિ
મિચ્છ ચઉ ગધયા. ૭૩. ચઉ તેચ વન્ન વેચણિ-અનામ,
શુક્કેસ સેસ ધુવળંધી; ધાધણું અજહન્ના, ગોચે દુવિહો

ધ્રુમે ચઉહા. ૭૪. સેસંમિ દુહા, (અનુભાગ બંધો સમ્મતો) (અથ પ્રદેસબંધે આદાવૈદારિકાદિવર્ગણામાહ) ધગ દુગ, યુગાર્ધ જ અભવણંત ગુણિ આણુ; ખંધા ઉરલો ચિ-અ વ-ગ્ગણાઉ તહ અગહણું તિરિયા. ૭૫. એમેવ વિઉંવા-હા-ર તેઅ ભાસાણુ પાણુ મણુ કમ્મે; સુહુમા કમાવગાહો, ઊણુણુંગુલ અસંખંસો. ૭૬. ધક્કિક્કડ હિયા સિદ્ધા-ણુંતંસો અંતરેસુ અગ્ગહણા; સંવત્થ જહન્નુચિયા, નિયણુંતં સાહિઆ જિદ્ધા. ૭૭.

હવે જેવા કર્મદલિક જીવ ગ્રહણ કરે છે તે કહે છે.

અંતિમ ચઉ ફાસ દુગં-ધ પંચ વત્ત રસ કમ્મ ખંધ દલં; સંવજિયાણુંતગુણુરસ, અણુજુત્તમણુંતયં પચ્ચેસં. ૭૮.

હવે કર્મ દલનું અવગાહના ક્ષેત્ર કહે છે.

એગ પચ્ચેસા ગાહં, નિઅ સંવ પચ્ચેસચ્ચો ગહેધ જિચ્ચો; થોવો આઉ તદંસો, નામે ગોચ્ચે સમો અહિચ્ચો. ૭૯. વિગ્ધાવરણે મોહે, સંવોવરિ વેઅણીધ જેણપ્પે, તસ્સ પુડત્તં ન હવધ, ઠિધ વિસેસેણ સેસાણું. ૮૦. નિઅ જાધ લક્ક દલિઆ-ડણુંતસો હોધ સંવધાધણું; ખજ્જંતીણુ વિભજ્જધ, સેસં સેસાણુ પધ સમયં. ૮૧.

હવે કર્મનિર્જરાવવા નિમિત્તે ગુણુશ્રેણિઓના નામ કહે છે.

સમ્મ દેસ સંવ વિરધ, ઉઆણુ વિસંજેઅ દંસ ખવ-ગે અ; મોહસમ સંત ખવગે, ખીણુ સજ્જેગીઅર ગુણુસેઢી. ૮૨.

હવે ગુણુશ્રેણીનું સ્વરૂપ કહે છે.

ગુણુસેઢી દલ રચણા-ડણુસમય મુદયા દસંખ ગુણુણાચ્ચે એઅગુણા પુણુ કમસો, અસંખ ગુણુ નિજ્જરા જીવા. ૮૩.

એમગુણવિશુદ્ધિયે નિજર્જરા વધે, તે ભણી ગુણકાણાનો
અંતરકાળ કહે છે.

પલિઆ સંખં સમુહુ, સાસણુ ધર ગુણ અંતરં
હસં; ગુરુ મિચ્છિ બે છ સદ્ગી, ધર ગુણે પુગ્ગલદ્વંતો. ૮૪.
હવે પદ્યોપમનું સ્વરૂપ કહે છે.

ઉદ્ધાર અદ્ધ પિત્તં, પલિય તિહા સમય વાસસથ સમયે;
કેસડવહારો દીવો—દહિ આઉ તસાય પરિમાણું. ૮૫.

હવે પુદ્ગલ પરાવર્તના આઠ ભેદનું સ્વરૂપ ત્રણ ગાથાએ કરી કહે છે
દિવે પિત્તે કાલે, ભાવે ચઉહ દુહ બાયરો સુહુમે;
હોઈ અણંતુસ્સપ્પિણિ, પરિમાણો પુગ્ગલપરદ્વો. ૮૬.

હવે પ્રથમ દ્રવ્યથી બાદર તથા સૂક્ષ્મ પુદ્ગલ પરાવર્તનું સ્વરૂપ કહે છે.

ઉરલાઈ સત્તગેણું, એગ જિઓ મુઅઈ પુસિય સંવ
આણું; જિત્તિઅ કાલિ સ થૂતો, હવે સુહુમે સગડનયરા. ૮૭.
હવે બાદર તથા સૂક્ષ્મ ક્ષેત્રાદિક ત્રણ પુદ્ગલ પરાવર્તનું સ્વરૂપ કહે છે.

લોગ પએસોસપ્પિણિ; સમયા અણુભાગબંધ ઠાણા ય;
જહ તહ કમ મરણેણું, પુદ્ગા પિત્તાઈ થૂસિયરા. ૮૮.

હવે ઉત્કૃષ્ટ જઘન્ય પ્રદેશ બંધ સ્વરૂપ કહે છે.

અપ્પયર પયડિ બંધી, ઉક્કડ જોગી અ સન્નિ પજ્જતો;
કુણ્ઠ પએસુક્કેસં, જહનયં તસ્સ વચ્ચાસે. ૮૯. મિચ્છ
અજ્જય ચઉ આઉ, બિ તિ ગુણ વિણુ મોહિ સત્ત મિચ્છાઈ;
છણ્ઠં સતરસ સુહુમે, અજ્જયા દેસા બિ તિ કસાએ. ૯૦.
પણ અનિઅટ્ઠિ સુખગઈ, નરાઉ સુર સુભગ તિગ વિઉવ્વિ
દુગં; સમચઉરંસ મસાયં, વધરં મિચ્છો વ સમ્મોવા. ૯૧.
નિદા પયલા દુ જુઅત્ત, ભય કુચ્છા તિથ સંમગો સુજઈ;
આહાર દુગં સેસા, ઉક્કેસ પએસગા મિચ્છો. ૯૨.

હવે જઘન્ય પ્રદેશબંધસ્વામી કહે છે.

સમુણી દુનિ અસની, નરય તિગ સુરાઉ સુર વિઉવિ
દુગં; સમ્મેા જિણો જહનં, સુહુમ નિગોઆધખણિ સેસા.૯૩.

હવે પ્રદેશ બંધને વિષે સાદિ અનાદ્યાદિક ભાંગા વિચારે છે.

દંસણ છગ ભય કુચ્છા, બિ તિ તુરિય કસાય વિગ્ધ
નાણાણું; મૂલ છગેડણુક્કેસો, ચઉહ દુહા સેસિ સન્વત્થં.૯૪.

હવે યોગ સ્થાનકની સંખ્યા કહે છે.

સેદિ અસંખિજ્જસે, જોગઠાણાણિ પયડિ ઠિઠ ભેચ્ચા;
ઠિઠ બંધજ્જવસાયા, અણુભાગ ઠાણ અસંખગુણા. ૯૫.
તત્તો કમ્મ પચ્ચેસા, અણુંત ગુણિયા તચ્ચો સરચ્છેયા; જોગા
પયડિ પચ્ચેસં, ઠિઠ અણુભાગ કસાયાચ્ચો. ૯૬. ચઉદસ રજ્જૂ
લોગો, બુદ્ધિકચ્ચો સત્ત રજ્જુમાણ ધણો; તદીહિગ પચ્ચેસા,
સેઠી પયરો અ તન્વગ્ગો. ૯૭.

હવે ઉપશમ શ્રેણિનું સ્વરૂપ અનુક્રમે કહે છે.

આણુ દંસ નપુંસિત્થી, વેચ ચ્છક્કં ચ પુરિસ વેચં
ચ; દો દો એગં તિરિચ્ચે, સરિસે સરિસં ઉવસમેધ. ૯૮.

હવે ક્ષપક શ્રેણીનો વિધિ કહે છે.

આણુ મિચ્છ મીસ સમ્મં, તિચ્ચાઉ ધગ વિગલ થીણુ
તિગુજ્જેચં; તિરિ નિરય થાવર દુગં, સાહારાયવ અડ નપુંસિ-
ત્થી. ૯૯. છગ પુમ સંજલણા દો, નિદા વિગ્ધાવરણુ ખચ્ચે
નાણી; દેવિંદસૂરી તિહિચ્ચં, સયગમિણું આયસરણુટ્ઠા. ૧૦૦.

ૐ પરમગુરુભ્યોઃ નમઃ

શ્રી ચંદ્રમહત્તરાચાર્ય પ્રણીત સમ્પતિકા નામાષ્ઠઃ કર્મત્રયઃ
સમારભ્યતે.

સિદ્ધ પચ્ચેહિં મહત્થં, બંધોદય સંત પયડિ ઠાણાણું;
બુચ્છં સુણ સંખેવં, નીસંદં દિટ્ઠિ વાયસ્સ. ૧. કહ બંધંતો

વેઅધ, કધ કધ વા સંત પયડિ ઠાણાણિ; મૂલુત્તર પગધસુ,
ભંગ વિગપ્પા મુણેઅવ્વા. ૨.

હવે મૂલ આઠ કર્મના બંધ ઉદય સત્તા સ્થાનકનો પરસ્પર સંવેધ
કહે છે.

અટ્ઠવિહ સત્ત છબ્બં-ધએસુ અટ્ઠેવ ઉદય સંતંસા;
એગવિહે તિ વિગપ્પા, એગ વિગપ્પો અબ્બંધંમિ. ૩.

હવે એ સાત ભાંગા ચૌદ જીવસ્થાનકે કહી દેખાડે છે.

સત્તડ્ઠ બંધ અટ્ઠુદ-ય સંત તેરસસુજીવ ઠાણેસુ; એગંમિ
પંચ ભંગા, દો ભંગા હુંતિ કેવલિણો. ૪.

હવે એહિજ ચૌદ ભાંગા ગુણઠાણે વિવરીને કહે છે.

અટ્ઠસુ એગ વિગપ્પો, છસ્સુ વિ ગુણસન્નિએસુ દુ
વિગપ્પા; પત્તેયં પત્તેયં, બંધોદય સંત કર્મમાણં. ૫.

હવે આઠ કર્મની ઉત્તર પ્રકૃતિ કહે છે.

પંચ નવ દુણિણ અટ્ઠા-વીસા ચરિરો તહેવ બાયાલા;
દુણિણુય પંચ ચ ભણિયા, પપટીઓ આણુપુન્વીએ. ૬.

હવે ઉત્તર પ્રકૃતિના બંધ ઉદય અને સત્તાનો સંવેધ કહે છે.

બંધોદય સંતંસા, નાણાવરણુંતરાઈએ પંચ; બંધો
ચરમે વિ ઉદય, સંતંસા હુંતિ પંચેવ. ૭.

હવે દર્શનાવણી કર્મને વિષે ઉત્તર પ્રકૃતિ આશ્રયી બંધાદિક સ્થાનક
પ્રરૂપવાને ગાથા કહે છે.

બંધસ્સય સંતસ્સ ચ, પગધઠાણાઈં તિન્નિ તુદ્ધસાઈં;
ઉદય ઠાણાઈં હવે, ચઉ પણુગ દંસણાવરણે. ૮.

હવે એ દર્શનાવરણીયના બંધ સ્થાનકાદિકનો સંવેધ ગુણઠાણે કહે છે.

બીયાવરણે નવ બં-ધએસુ ચઉ પંચ ઉદય નવ સંતા;
છચ્ચઉ બંધે ચેવં, ચઉ બંધુદયે છસંસા ચ. ૯. ઉવરય બંધે
ચઉ પણુ, નવંસચઉરુદય છચ્ચઉ સંતા; વેયણિયાઉ અ-

ગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં. ૧૦.

હવે એ ત્રણ કર્મના ભાંગા ગાથાએ કરી કહે છે.

ગોઅમ્મિ સત્ત ભંગા, અટ્ઠ ય ભંગા હવંતિ વેઅણિએ;
પણ નવ નવ પણ ભંગા, આઉ ચઉક્કે વિ કમસો ઉ. ૧૧.

હવે મોહનીય કર્મના બંધાદિક સ્થાનક કહે છે.

બાવીસ ઇક્કવીસા, સત્તરસં તેરસે વ ન નવ પંચ;
ચઉ તિગ દુગં ચ ઇક્કં, બંધ ઠાણાણિ મોહસ્સ. ૧૨.

હવે મોહનીય કર્મનાં નવ ઉદય સ્થાનક કહે છે.

એગં ચ દો વ ચઉરો, એતો એગાહિઆ દસુક્કેસા;
એહણ મોહણિજ્જે, ઉદયે ઠાણાણિ નવ હુંતિ. ૧૩.

હવે મોહનીય કર્મના પંદર સત્તાનાં સ્થાનક કહે છે.

અટ્ઠ ય સત્ત ય છચ્ચઉ, તિગ દુગ એગાહિઆ ભવે
વીસા; તેરસ આરિક્કારસ, ઇત્તો પંચાઇ એગૂણા. ૧૪.
સંતસ્સ પચડિઠાણા—ણિ તાણિ મોહસ્સ હુંતિ પન્નરસ;
બંધોદય સંતે પુણ, ભંગ વિગપ્પે બહૂ બાણ. ૧૫. છ
બાવીસે ચઉ ઇગ—વીસે સત્તરસ તેરસે દો દો; નવબંધગે
વિ દુણિઓ, ઇક્કિક્ક અઓ પરં ભંગા. ૧૬.

હવે એજ બંધસ્થાનકમાં કયા કયા બંધસ્થાનકે કેટલાં કેટલાં ઉદય
સ્થાનક હોય તે કહે છે.

દસ બાવીસે નવ ઇગ—વીસે સત્તાઈ ઉદય કમ્મંસા;
છાઇએ નવ સત્તરસે, તેરં પંચાઇ અટ્ઠેવ. ૧૭.

હવે નવ પ્રકૃતિને બંધે ભાંગા કહે છે.

ચત્તારિ આઈ નવ બં—ધએસુ ઇક્કેસ સત્ત મુદયંસા;
પંચ વિહ બંધગે પુણ, ઉદયો દુણ્હં મુણેઅવ્વો. ૧૮.

હવે આગલ બંધ સ્થાનકે ઉદય સ્થાનક કહે છે.

ધત્તો ચઉ બંધાધ, ઇક્કિફુદયા હવંતિ સંવેવિ; બંધો
ચરમે વિ તહા, ઉદયાભાવે વિ વા હુજ્જ. ૧૯.

હવે દશાદિક પશ્ચાત્તુપૂર્વીએ એક પર્યંત ઉદય સ્થાનકને વિષે
જેટલા ભાંગા હોય તે કહે છે.

ઇક્કગ છક્કિફારસ, સત્ત દસ ચઉક્ક ઇક્કગં ચેવ; એએ
ચઉવીસ ગયા, બાર દુગિક્કમ્મિ ઇક્કારા; (તથા મતાંતરે)
ચઉવીસ દુગિક્કમિફારા. ૨૦.

હવે એજ ભાંગાની વિશિષ્ટપણે સંખ્યા અને તેના પદની સંખ્યા
ખોતાને મતે કહે છે.

નવ તેસીધ સએહિં, ઉદય વિગપ્પેહિ મોહિયા છવા;
અઉણુત્તરિ સીઆલા, પયવિંદ સએહિં વિન્નેઆ. ૨૧.

(અથવા મતાંતરેણ ભંગસંખ્યા પદસંખ્યા માહ)

નવ પંચાણુઉસએ, ઉદય વિગપ્પેહિ મોહિયા છવા;
અઉણુત્તરિ એગુત્તરિ, પયવિંદ સએહિં વિન્નેઆ. ૨૨.

હવે સત્તા સ્થાનક સાથે સંવેધ કહે છે.

તિન્નેવ ચ બાવીસે, ઇગવીસે અદ્ઠવીસ સત્તરસે;
છચ્ચેવ તેર નવ બંધએસુ પંચેવ ઠણાણિ. ૨૩. પંચવિહ
ચઉવિહેસુ, છ છક્ક સેસેસુ જાણુ પંચેવ; પત્તેયં પત્તેયં,
ચત્તારિ બંધુ વુચ્છેએ. ૨૪. દસ નવ પત્તર સાધ, બંધોદય
સંત પયડિ ઠણાણિ; ભણિઆણિ મોહણિજ્જે. ધત્તો નામં
પરં વુચ્છં. ૨૫

હવે પ્રથમ નામકર્મના બંધસ્થાન કહે છે.

તેવીસ પત્તવીસા, છવ્વીસા અદ્ઠવીસ ગુણુતીસા;
તીસેગતીસ મેગં, બંધઠણાણિ નામસ્સ. ૨૬.

હવે કયા બંધ સ્થાનકે જેટલા ભાંગા સર્વ સંખ્યાએ હોય તે કહે છે.

ચઉ પણુવીસાસોલસ, નવ બાણુઉધ સયા ચ અણાલા;

એયાલુત્તર છાયા-લ સયા ધક્કિલ્લિ બંધવિહી. ૨૭.

હવે નામકર્મનાં બાર ઉદય સ્થાનક કહે છે.

વીસિગવીસા ચઉવી-સ ગાઉ એગાહિયા ય ધગતીસા;
ઉદયઠાણાણિ ભવે, નવ અટ્ઠ ય હુંતિ નામસ્સ ૨૮.

હવે કયા ઉદય સ્થાનકે કેટલા ભાંગા સરવાલે હોય તે કહે છે.

ધક્ક બયાલિક્કારસ, તિત્તીસા છસ્સયાણિ તિત્તીસા;
બારસ સત્તરસસયા-ણુડહિમાણિ બિ પંચસીધહિં. ૨૯.
અઉણુત્તીસિક્કારસ-સાયણિડહિય સત્તર પંચસટ્ઠીહિં;
ધક્કિલ્લગં ચ વીસા-દટ્ઠદયંતેસુ ઉદયવિહી. ૩૦.

હવે નામકર્મનાં સત્તાનાં સ્થાનક કહે છે.

તિ દુનઉધ ગુણુનઉધ, અડસી છલસી અસીધ ગુણ
સીધ; અટ્ઠ ય છપ્પનત્તરિ, નવ અટ્ઠ ય નામ સંતાણિ. ૩૧.

હવે સંવેધનો અર્થ કહે છે.

અટ્ઠય બારસ બારસ, બંધોદય સંત પયડિ ઠાણાણિ;
ઓઠેણાડએસેણુ ય, જત્થ જહા સંભવં વિભજે. ૩૨.

તિહાં પ્રથમ સામાન્યપણે બંધ ઉદય અને સત્તાનો સંવેધ કહે છે.

નવ પણુગોદયસંતા, તેવીસે પણુવીસ છન્વીસે; અટ્ઠ
ચઉરટ્ઠવીસે, નવ સત્તિ ગુણુતીસ તીસમ્મિ. ૩૩.- એગેગ
મેગતીસે; એગે એગુદય અટ્ઠ સંતંમિ; ઉવરય બંધો દસ
દસ. વેયગ સંતંમિ ઠાણાણિ. ૩૪. તિવિગપ્પ પગધ ઠાણે-હિં
જીવ ગુણુસન્નિએસુ ઠાણેસુ; ભંગા પઓજિયન્વા, જત્થ જહા
સંભવો ભવધ. ૩૫.

હવે ચૌદ જીવ સ્થાનક આશ્રયીને જ્ઞાનાવરણીય તથા અંતરાય

કર્મના ભાંગા કહે છે.

તેરસસુ જીવ સંખે-વચ્ચેસુ નાણુંતરાય તિવિગપ્પે;

હક્કિમિ તિ દુ વિગપ્પો, કરણં પર્ધ ધત્થ અવિગપ્પો. ૩૬.

હવે દર્શનાવરણીયના બંધોદય સત્તા સ્થાનકના ભાંગા ચૌદ જીવ સ્થાનકને વિષે વિચારે છે.

તેરે નવ ચઉ પણુગં, નવ સત્તેગમ્મિ ભંગમિક્કારા;
વેચ્છિય આઉ ગોચ્છે, વિભન્ન મોહં પરં વુચ્છં. ૩૭.

હવે વેદનીય અને ગોત્રકર્મના ભાંગા ચૌદ જીવભેદે વહેંચવાને ભાષ્યની ગાથા કહે છે.

પન્નજત્તગ સન્નિચરે, અટ્ઠ ચઉક્કં ચ વેચ્છિય ભંગા;
સત્ત ય તિગં ચ ગોચ્છે, પત્તેયં જીવ ઠાણેસુ. ૩૮.

હવે એ ચૌદ જીવભેદે આયુકર્મના ભાંગા પ્રરૂપવાને અર્થે ભાષ્યની ગાથા લખીએ છીએ.

અન્નજત્તા પન્નજત્તગ, સમણા પન્નજત્ત અમણ સેસેસુ;
અટ્ઠાવીસં દસગં, નવમં પણુગં ચ આઉસ્સ. ૩૯.

હવે ચૌદ જીવસ્થાનકને વિષે મોહનીય કર્મના બંધ ઉદય અને સત્તાના સ્થાનકનો સંવેધ વિવરીને કહે છે.

અટ્ઠસુ પંચસુ એગે, દુગં દસ ય મોહ બંધ ગચ્છે તિગ
ચઉ નવ ઉદય ગચ્છે, તિગ તિગ પન્નરસ સંતંમિ. ૪૦.

હવે ચૌદ જીવસ્થાનકને વિષે નામકર્મના બંધ ઉદય અને સત્તાનાં સ્થાનક બે ગાથાએ કરી કહે છે.

પણુ દુગ પણુગં પણુ ચઉ, પણુગ પણુગા હવંતિ
તિણ્ણેવ; પણુ છપ્પણુગં છચ્છ-પ્પણુગં અટ્ઠડટ્ઠ દસગંતિ.
૪૧. સત્તેવ અપન્નજત્તા, સામી સુહુમા ય બાયરા ચેવ;
વિગલિંદિ આઉ તિન્નિ ઉ, તહ ય અસન્ની અ સન્ની અ. ૪૨.

હવે આઠકર્મના બંધોદય સત્તાસ્થાનકના ભાંગા ચૌદ ગુણઠાણા આશ્રયી કહે છે.

નાણુંતરાય તિ વિહમ-વિ દસસુ દો હુંતિ દોસુ

ઠાણેસુ; મિચ્છાઆણે બીએ, નવ ચઉ પણ નવ ય સંતંસા.
૪૩. મિચ્છાધ નિયટ્ટીઓ, છચ્ચઉ પણ નવ ય સંત કમ્મંસા;
ચઉ બંધતિગે ચઉ પણ, નવંસ દુસુ બુચ્ચલ છસ્સંતા.
૪૪. ઉવચ્ચંતે ચઉ પણ નવ, ખીણે ચઉ રુદ્ધ્ય છચ્ચચઉ સત્તા;
વેચ્ચણિચ્ચ ચાઉ ગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં. ૪૫.

તિહાં વેદનીય અને ગોત્ર કર્મના ભાંગા જાણવાને લાખ્યની
ગાથા કહે છે.

ચઉ છરસુ દુન્નિ સત્તસુ, એગે ચઉ ગુણિસુ વેચ્ચણિચ્ચ
ભંગા; ગોએ પણ ચઉ દો તિસુ, એગઠસુ દુન્નિ ધક્કંમિ ૪૬.

હવે આયુકર્મના ભાંગા જાણવાને અર્થે લાખ્યની ગાથા કહે છે.

અટઠચ્છાહિગવીસા, સોલસ વીસં ચ બારસ છ દોસુ;
દો ચઉસુ તીસુ ધક્કં, મિચ્છાધસુ આઉચ્ચે ભંગા. ૪૭.

હવે ચૌદ ગુણઠાણામાં મોહનીય કર્મનાં બંધ સ્થાનક વીવરીને કહે છે.

ગુણઠાણુગેસુ અટઠસુ, ધક્કિક્કં મોહ બંધઠાણું તુ;
પંચાનિઅટ્ટિ ઠાણા, બંધોવરમો પરં તત્તો. ૪૮.

હવે ચૌદ ગુણસ્થાનકે મોહનીય કર્મનાં ઉદય સ્થાનક કહે છે.

સત્તાધ દસઉ મિચ્છે, સાસાયણ મીસએ નવુક્કેસો;
છાધ નવઉ અવિરધ, દેસે પંચાધ અટ્ટેવ. ૪૯. વિરચ્ચે
ખચ્ચોવસમિચ્ચે, ચઉરાધ સત્ત છચ્ચ પુવ્વંમિ; અનિયટ્ટિ
બાયરે પુણ્ણ, ધક્કે વ દુવે વ ઉદયંસા. ૫૦. એગં સુહુમ
સરાગો, વેચ્ચેધ અવેચ્ચગા ભવે સેસા; ભંગાણું ચ પમાણું,
પુવ્વુદિદ્ધેણ નાયવ્વં. ૫૧.

હવે ગુણઠાણા આશ્રયી ભાંગાની સંખ્યા કહે છે.

ધક્કગ છડિક્કિયારિ-કારસ ધક્કારસેવ નવ તિન્નિ;
એચ્ચે ચઉવીસ ગયા, બાર દુગં પંચ ધક્કંમિ. ૫૨.

હવે ભાંગાની સરવાલે સંખ્યા કહે છે.

ભારસ પણસટ્ઠિસયા, ઉદય વિગપ્પેહિ મોહિયા છવા;
ચુલસીઈ સત્તરિ, પયવિંદ સએહિ વિન્નેયા. ૫૩.

હવે મિથ્યાત્વાદિક ગુણુઠાણે પ્રત્યેકે મોહનીયના ઉદય ભાંગા પ્રરૂપવાને
અર્થે ભાખ્યની ગાથા કહે છે.

અટ્ઠગ ચઉ ચઉ ચઉર-ટ્ઠગા ય ચઉરો અ હુતિ ચઉ-
વીસા; મિચ્છાઈ અપુવંતા, ભારસ પણુગંચ અનિઅટ્ટિ ૫૪.

હવે મોહનીયના જે ઉદય ભાંગા તથા ઉદય પદવૃંદ, તે યોગ ઉપયોગ
અને લેશ્યા સાથે ગુણુવા, તે ઉપદેશ કહે છે.

જેગોવઓમ લેસા-ધએહિં ગુણિયા હવંતિ કાયન્વા;
જે જત્ય ગુણુઠાણે, હવંતિ તે તત્ય ગુણુકારા. ૫૫.

તિહાં ચૌદ ગુણુઠાણે ઉદય પદવૃંદ પ્રરૂપવાને અંતર
ભાખ્ય ગાથા કહે છે.

અટ્ઠટ્ઠી બત્તીસં, બત્તીસં સટ્ઠિમેવ બાવન્ના; ચોઆલ
દોસુ વીસા, મિચ્છા માઈસુ સામન્નં. ૫૬.

હવે ગુણુઠાણે મોહનીય કર્મનાં સત્તા સ્થાનક કહે છે.

તિન્નેગે એગેગં, તિગમીસે પંચ ચઉસુ તિગ પુવ્વે;
ધક્કાર બાયરંમિ ઉ, સુહુમો ચઉ તિન્નિ ઉવસંતે. ૫૭.

હવે ચૌદ ગુણુઠાણે નામકર્મના બંધોદય સત્તા સ્થાનક અને
ભાંગા કહે છે.

છન્નવ છક્ક તિગ સત્ત, દુગં દુગં તિગ દુગં તિઅટ્ઠ
ચઉ; દુગ છ ચઉ દુગ પણ ચઉ, દુગ ચઉ ચઉ પણુગ
એગ ચઉ. ૫૮. એગેગમટ્ઠ ઇગેગ; મટ્ઠ છ છઉમત્ય કેવલ
જિણાણું; એગં ચઉ એગં ચઉ, અટ્ઠ ચઉ દુ છક્કમુદયંસા. ૫૯.

હવે મિથ્યાત્વ ગુણુઠાણાનાં જે ત્રેવિશાદિક છ બંધ સ્થાનક છે તેને
વિષે અનુક્રમે કેટલા બંધના ભાંગા ઉપજે તે પ્રરૂપવાને ભાખ્યની

ગાથા કહે છે.

ચઉ પણુવીસા સોલસ, નવ ચત્તાલાસયા ય બાણુઉધ્; બત્તીસુત્તર છાયા-લસયા મિચ્છસ્સ બંધ વિહી. ૬૦.

હવે સાસ્વાદન ગુણુસ્થાનકનાં જે અઠાવીશાદિક ત્રણુ બંધસ્થાક છે તેને વિષે બંધના કેટલા ભાંગા ઉપજે તે પ્રરૂપવાને ભાષ્યની ગાથા કહે છે.

અદ્ઠ સયા ચઉસટઠી, બત્તીસ સયાઈ સાસણે ભેઆ; અદ્ઠાવીસાઈસુ, સંવાણુદ્ઠાહિચ છત્તઉધ્. ૬૧.

હવે મિથ્યાત્વ ગુણુઠાણે એકવીશ આદે દેધને નવ ઉદય સ્થાનકે ભાંગા પ્રરૂપવા ગાથા કહે છે.

એગ ચત્તિગાર બત્તી-સ છસ્સય ધગતિસિગાર નવ નઉધ્; સત્તરિગંસિ ગુત્તિસ, ચઉદ ધગાર ચઉસદ્ઠિ મિચ્છુદયા. ૬૨.

હવે સાસ્વાદને એકવીશાદિ સાત ઉદય સ્થાનકે ભાંગા પ્રરૂપવા ભાષ્ય ગાથા કહે છે.

બત્તીસ દુન્નિ અદ્ઠ ય, બાસીઈ સયા ય પંચ નવ ઉદયા; બારહિઆ તેવીસં, બાવન્નિક્કારસ સયા ય. ૬૩.

હવે નરકાદિક ચાર ગતિ મર્ગણુને વિષે અનુક્રમે બંધોદય સત્તા સ્થાનક કહે છે.

દો છક્ક ડટઠ ચઉક્કં, પણુ નવ ધક્કાર છક્કગં ઉદયા; નેરઘઆઈસુ સત્તો, તિ પંચ ધક્કારસ ચઉક્કં. ૬૪.

હવે ઇન્દ્રિય આશ્રયી નામકર્મનાં બંધોદય સત્તા કહે છે.

ધગ વિગલિંદિચ સગલે, પણુ પંચ ય અદ્ઠ બંધ ઠણુણું; પણુ છક્કિક્કારુદયા, પણુ પણુ બારસ ય સંતાણિ. ૬૫. ધય કમ્મ પગઘઠાણુ-ણિ સુદ્ઠ બંધુદય સંત કમ્માણું, ગઘઆએહિં અદ્ઠસુ, ચઉપ્પયારેણુ નેઆણિ. ૬૬. ગઘ ઇંદિયે ચ કાયે, જોએ વેએ કસાય નાણે ચ; સંયમ દંસણુ લેસા, ભવ સંમે સન્નિ આહારે. ૬૭. સંતપય પરવણુયા,

હવ પમાણું ચ ખિત્ત પુસણા ચ; કાલંતરં ચ ભાવો, અપ્પા
બહુયં ચ દારાઈ. ૬૮.

અહીંયા બંધોદય સત્તાનો સંવેધ કહ્યો તિહાં ઉદય કહ્યો પણ
ઉદીરણા ન કહી, તે શા માટે ન કહી? તે કહે છે.

ઉદયસ્સુદીરણાએ, સામિત્તાએ ન વિજ્ઞાઈ વિસેસો;
મુત્તણુ ચ ધગયાલં, સેસાણું સવ્વ પયડીણું. ૬૯.

હવે એકતાલીસ પ્રકૃતિને ઉદય ઉદીરણાએ ફેર છે એટલે ઉદય ઉદીર-
ણાનું અંતર હોય, તે વિશેષે બે ગાથાએ કરી કહે છે.

નાણુંતરાય દસગં, દંસણુ નવ વેયણિજ્જ મિચ્છતં;
સંમત્ત લોભ વેયા-ઉચ્ચાણિ નવ નામ ઉચ્ચં ચ. ૭૦.
મણુય ગધ જાઈ તસ બા-યરં ચ પજ્જત્ત સુભગ આધ-
જ્જં; જસ કિત્તી તિથયરં, નામસ્સ હવંતિ નવ એયા. ૭૧.
હવે કયા ગુણુઠાણે કઈ પ્રકૃતિ બાંધે છે એવો બંધ વિશેષ સર્વ
ગુણુઠાણે કહે છે.

તિથયરા હારગ વિર-હિચ્ચાઉ અજ્જેઈ સવ્વ પયડીઓ;
મિચ્છત્તવેચગો સા-સાણો ગુણુવીસ સેસાઓ. ૭૨.

છાયાલ સેસ મીસો, અવિરય સમ્મો તિચ્ચાલ પરિસેસા;
તેવન્ન દેસ વિરઓ, વિરઓ સગવન્ન સેસાઓ. ૭૩. ધગુસટ્ઠિ
મપ્પમત્તો, બંધઈ દેવાઉચ્ચસ્સ ધચરોવિ; અટ્ઠાવણુ મપુવ્વો,
છપ્પન્નં વાવિ છવ્વીસં. ૭૪. બાવીસા એગૂણું, બંધઈ
અટ્ઠારસંત અનિચ્ચટ્ઠિ; સત્તર સુહુમ સરાગો, સાય મમોહો
સન્નેગિત્તિ. ૭૫. એસો ઉ બંધસામિ-ત્ત એહો ગધઆઈ-
એસુ વિ તહેવ; એહાઓ સાહિજ્જઈ, જત્થ જહા પયડિ
સામ્ભાવો. ૭૬.

હવે જે ગતિને વિષે જેટલી પ્રકૃતિ સત્તાએ પામીએ તે કહે છે.

તિથયર દેવ નિરચ્ચા-ઉચ્ચં ચ તિસુ વિસુ ગધસુ

બોધવં; અવસેસા પયડીઓ, હવંતિ સંવાસુ વિ ગઈમ્. ૭૭.

હવે ઉપશમ શ્રેણીનું સ્વરૂપ કહે છે.

પદમ કસાય ચઉક્કં, દંસણુ તિગ સજાવિ ઉવસંતા;
અવિરય સમ્મત્તાઓ, જાવ નિયટ્ટિત્તિ નાયવ્વા. ૭૮.
સત્તડ્ઠનવ ય પનરસ, સોલસ અટ્ઠારસેવ ધગિવીસા; એગાહિ
દુ ચ ઉવીસા, પણુવીસા બાયરે જાણુ. ૭૯.

હવે દશમે ગુણુઠાણે જે પ્રકૃતિ ઉપશાંત પામીયે તે કહે છે

સત્તાવીસં સુહુમે, અટ્ઠાવીસં ચ મોહ પયડીઓ; ઉવસંત
વીઅરાગે, ઉવસંતા હુતિ નાયવ્વા. ૮૦.

હવે ક્ષપક શ્રેણીનું સ્વરૂપ કહીએ છીએ.

પદમ કસાય ચઉક્કં, ઇત્તો મિચ્છં મીસ સમ્મત્તં;
અવિરય સમ્મે દેસે, પમત્તિ અપમત્તિ ખીયંતિ. ૮૧.

હવે ગુણુઠાણે શું હણે તે કહે છે.

અનિચટ્ટિ બાયરે થી-ણુગિદ્ધિ તિગ નિરય તિરિચ
નામાઓ; સંખિજ્જ હમે સેસે, તપ્પાઓગાઓ ખીયંતિ. ૮૨.
ઇત્તો હણુઈ કસાય-ડટ્ઠગંધિ પરચ્છા નપુસંગં ઇત્થી; તો નોક-
સાયછક્કં, બુહઈ સંજલણુ કોહમ્મિ. ૮૩. પુરિસં કોહ કોહ,
માણે માણું ચ બુહઈ માયાએ, માયં ચ બુહઈ લોહ; લોહં
સુહુમંપિ તો હણુઈ. ૮૪. ખીણુ કસાય દુ ચરિમે, નિદં
પયલં ચ હણુઈ છઉમત્થો; આવરણુમંતરાએ, છઉમત્થ
ચરમ સમયમ્મિ. ૮૫.

હવે તિહાં જે પ્રકૃતિ સ્વભાવે અપાવે તે કહે છે.

દેવગવઈ સહમયાઓ, દુ ચરિમ સમયં ભવિચ્ચંમિ
ખીયંતિ; સવિવાગેઅર નામા, નીઆ ગોચંપિ તત્થેવ.
૮૬. અન્નયર વેચણિજ્જં, મણુઆઉચ્ચમુચ્ચગોચ નવ-

નામે; વેએધ અએગિ જિણો, ઉક્કેસ જહન મિકારે. ૮૭.

હવે નામકર્મની નવ પ્રકૃતિનાં નામ કહે છે.

મણુઅગર્ધ જ્ઞધ તસ બા—યારંચ પજજત સુભગ
આર્ધજજં; જસ કિત્તી તિથયરં, નામસ્સ હવંતિ નવ
એઆ. ૮૮.

વક્ત્રી એજ ગુણુકાણે મતાંતરપણું બતાવે છે.

તચ્ચાણુપુન્નિ સહિઆ, તેરસ ભવસિદ્ધિઅસ્સ ચર-
મંમિ; સંતં સગ મુક્કેસં, જહનયં બારસ હવંતિ. ૮૯.

એ શા સાર હોય એનો હેતુ કહે છે.

મણુઅ ગધ સહગયાઓ, ભવખિત્ત વિવાગ જિઅ વિવા-
ગાઓ; વેઅણિઅ અન્નરુચ્ચં, ચરમ સમયંમિ ખીયંતિ. ૯૦.
અહ સુધઅ સયલ જગસિહ—રમરૂવ નિરુવમ સહાવ સિદ્ધિ
સુહં; અનિહણ મન્વાબહં, તિ રયણ સારં અણુહવંતિ. ૯૧.

હવે વિશેષ બાણુવાની અભિલાષવંતને ઉપદેશ કહે છે.

દુરહિગમ નિઉણ પરમ—તથ રુધરિ બહુ ભંગ દિદ્ધિવા-
યાઉ; અત્થા અણુસરિઅન્વા, બંધાદય સંત કમ્માણું. ૯૨.

હવે અંધકર્તા આચાર્ય પોતાનું માન રહિતપણું અને અનુદ્ધતપણું
દેખાડે છે.

જે જત્ય અપડિપુન્નો, અત્થે અપ્પાગમેણ બંધેત્તિ;
તં ખમિઉણ બહુ સુઆ, પૂરેઉણું પરિકહંતુ. ૯૩.

હવે ગાથામાન કહે છે.

ગાહગ્ગં સયરીએ, ચંદ મહત્તર મયાણુસારીએ; ટીમાર્ધ
નિયામઆણું, એમૂણા હોર્ધ નઉધઓ. ૯૪.

રોગ પ્રશમનાર્થસ્તોત્ર

રોગશોકાદિભિ દોષૈ, રાજિતાયાજિતારયે; નમઃ શ્રી શાંત
યે તસ્મૈ, વિહિતાનંતશાંતયે. ૧. શ્રી શાંતિ જિનભક્તાય,
ભવ્યાય સુખસંપદમ; શ્રી શાંતિ દેવતાદેયા-દશાંતિમપનીય
મે. ૨. અંબા નિહિતડિંભા મે, સિદ્ધપુદ્ગ સુતાન્વિતા; સિતે
સિંહે સ્થિતા ગૌરી, વિતનોતુ સમીહિતમ. ૩. ધરાધિ
પતિપત્નીયા, દેવી પદ્માવતી સદા; ક્ષુદ્રાપદ્મવતઃ સા માં, પાતુ
પુલ્કલક્ષ્ણાવલી. ૪. ચંચત્ ચક્રધરાચારુ, પ્રવાસદલદીધિતિ;
ચિરંચક્રેશ્વરી દેવી, નંદતાદવતાચ્યમાં. ૫. ખડ્ગ ખેટકકે
દંડ, બાણ પાણિસ્તડિહ્ધુતિ; તુરંગમમના વ્યુષ્તા, કલ્યાઃ
ણાનિ કરોતુ મે. ૬. મથુરાયાં સુપાર્શ્વશ્રીઃ, સુપાર્શ્વ સ્તૂપર-
શિકા; શ્રી કુબેરા નરાણ્ઠા, સુતાંકાડવતુ વો ભયાત. ૭.
બ્રહ્મશાન્તિઃ સમાં પા યા, દપાયાદ્ વીર સેવકઃ; શ્રીમત્સત્ય
પુરે સત્યા, યેનકીર્તિઃ કૃતા નિબ્ધ. ૮. શ્રી શક પ્રમુખા ચક્ષા,
જિન શાસન સંસ્થિતાઃ; દેવદેવ્યસ્તદન્યેડપિ, સધંરક્ષંત્વ-
પાયતઃ. ૯. શ્રીમદ્ વિમાન ભાણ્ઠા, ચક્ષ માતંગ સંમતા;
સા માં સિદ્ધાયિકા પાતુ, ચક્રચાપેષુ ધારિણી. ૧૦.

ૐ નમો તુહ દંસણેણ સામિય, પણાસયે રોગ સોગ
દોહગ્ગં; કપ્પહુમેવ જયઈ, તુહદંસણું પસમ ફલ હેઉ. ૧.
હ્રીસ્વાહા. ૐ નમ એવ પણવ સહિયં, માયાબીએણ ધરણ
નાગિંદં; સિરિ કામરાયકલિયં, પાસ જિણિંદં નમંસામિ.
૨. હ્રીસ્વાહા. ૐ અટ્ઠેવય અટ્ઠસયા, અટ્ઠ સહસ્સા ય અટ્ઠ
કોણિઓ; રખં મે સરીરં, દેવાસુર પણુમિઆ સિધ્ધા. ૩.
હ્રીસ્વાહા. ૐ થંભેઈ જલ જલણું, ચિંતિય મિત્તો ય પંચનમુ-

કારો; અરિમારિ ચોર રાહિલ, ધોરુવસગ્ગં નિવારેષ. ૪.
હ્રીસ્વાહા. ૐ ક્ષેમં ભવતુ સુભિક્ષં સસ્યં નિષ્પદતાં જ્યતુ
ધર્મઃ; શામ્યન્તુ સર્વરોગા, ચે ઋષિદુપદ્વા લોકે. ૫. હ્રીસ્વાહા.

આ મે સ્તોત્રો રોગની શાન્તિ માટે છે.

શ્રી ગોડીપાર્શ્વ નમસ્કાર સ્તુતિ. (છંદ)

નમું સારદા સાર પાદારવિંદં, મુદા વર્ણુષું માત વામા
સુનંદમ; જગદ્ધ્યેયરૂપં સનંદકંદં, ભજે ભાવસ્યું પાર્શ્વગોડી
જિણુંદમ. ૧. જગત્ જગતિ જેહની જ્યોતિ દીસે, પરબ્રહ્મને
પામતી વર્ણુવીસે; કરે સેવના જસ જોગીસ વૃંદં, ભજે.
૨. જગન્નાથ તું વિશ્વરૂપીત્વમેવં, ભલે પુણ્યથી મેં લહી તુજ
સેવમ, વપુસ્તેજનો પુજ જાણે દિણુંદં, ભજે. ૩. પ્રભોતાહરં
તેજ ત્રિલોક્ય માંહે, થયું એકહું તે હવે કુંડતાં હેં; ભલે
ભેટ લાધી મિટયો દુઃખદંદં, ભજે ૪. ધણા અન્ય તિર્થાય
જે દેવ દીસે, મહિયંમનો તેહથી નેવ હીસે, લહિ સ્વામિનું
નામ પ્રાપ્યો સુભદ્રં, ભજે ૫. અહો મૂઠ માનો કિસ્યું અન્ય
દેવા, કરો એક ચિત્તે પ્રભુ પાસ સેવા, લસત્ કર્મકુંભી ઘટા
સીંહનાદં, ભજે. ૬. ધણું સ્યું કહું એહ છે સ્વામી મીઠો,
ભમંતા ભવે એ સમો કો ન દીઠો; મુખ શોભતું જાણીધું
પૂર્ણચંદં, ભજે. ૭. જલે ચંદ્ર બિખં થયા ભિન્ન ભાસે, પ્રભુ
વ્યાપકત્વં થયા સુપ્રકાસે, પરકોન દાખી શકે બુદ્ધિમંદં, ભજે
૮. જગત્ હેતુ રદૈતવાદિત્વમેકં, અસત્ હેતુ વત્ ભાસમાના
અનેકમ, નમે તત્ત્વ પાદં હૃદયોસદ્ધિ ધંદં, ભજે. ૧૦.
કિસીલીતિ સસારની ચિત્ત આણે પ્રભુ ધ્યાન ઉદ્ધારનું ઠામ
જાણે, કૃપાવહ્નીનો કંદ એ છે મુણુંદં, ભજે. ૧૧.

અસાધારણત્વે વિભો તૂં વિરાજે, ગુણાનાં ગુણજ્ઞેય સદેહ
ભાંજે; જગદ્ભાવભાસી ગ્રહો તત્વછંદં, ભજે. ૧૨. વિભો !
જ્ઞાન ધ્યાને સદા રંગરાતો, પ્રભુ ! તાહરે નામ હું મસ્તમાતો;
ગયો રોગ દૂરે લેહો સુખ્ય પૂરે: પ્રભુ ! પાસજી ધ્યાન થઈ છે
હજારે, ભજે. ૧૩. ધણા દિનથી આપણો સ્વામી પામી, કરી
વીનૈતિ આજ મેં સીસનામી; હવે સેવકાં રિદ્ધિ દીજે
સંભાલી, પ્રભુ પાસજી આસ ઇક છે તમારી ૧૪. ઇત્યં
શ્રીગવડીશ્વર સ્તુતિ પથનિત્યં પ્રમોહ પ્રદો, ભવ્યાનાં ભવભીતી
ભેદનિપુણં પ્રોદામ ધામાસ્પદમ્; નિત્યં સત્કવિરાજ રાજિ
સુમતે પાદ પ્રસાદાદસા, રામેણાદ્ભુત વૈભવો વરતનુ સૌખ્ય-
પ્રદઃ સર્વદા. ૧૫. ઇતિ શ્રી ગૌડીપાર્શ્વજિન સ્તુતિ સંપૂર્ણા.

પંચ પરમેષ્ઠિ સ્તોત્ર.

નમ્રામરેશ્વર કિરીટ નિવિષ્ટશોણ, રત્ન પ્રભાપટલ
પાટલિતાંહિ પીઠઃ; તીર્થેશ્વરાઃ શીવપુરી પથસાર્થવાહ,
નિઃશેષ વસ્તુ પરમાર્થ વિદો જ્યંતિ. ૧. લોકાત્ર ભાગ
ભવના ભવભીતિ મુક્તા, જ્ઞાનાવલોકિત સમસ્ત પદાર્થ
સાર્થા; સ્વાભાવિકઃ શિર વિશિષ્ટ સુખૈઃ સમૃદ્ધાઃ, સિદ્ધા વિલી
ન ધન કર્મમલા જ્યંતિ. ૨. આચાર પંચક સમાચરણ
પ્રવીણાઃ, સર્વજ્ઞ શાસન ભરૂંક વરધરા ચે, તે સરથો દમિ
ત દુર્દમ વાહિવૃંદા, વિશ્વોપકારકરણ પ્રવણા જ્યંતિ. ૩.
સત્રં યતિ નતિ પટ્ટ સ્ફુટ યુક્તિ યુક્તં, યુક્તિ પ્રમાણનય
ભંગ ગમેર્ગભીરા; ચે વાચ્યંતે વર સૂરિપદસ્ય યોગ્યા-સ્તેવા-
ચકાશ્ચતુર ચારુગિરો જ્યંતિ. ૪. સિદ્ધ્યંગના સુખ સમા-
ગમ બદ્ધવાંછાઃ, સંસાર સાગર સમુત્તરણૈકચિત્તાઃ; જ્ઞાનાદિ
૧૩

ભૂષણુ વિભૂષિત દેહ ભાગા, રાગાદિધાતરતયો યતયો
જયંતિ. ૫. અહંતોઽહ્મુત ધર્મ તિર્થપતયઃ સિદ્ધાઃ શિ-
વાધીશ્વરાઃ, આચાર્યાઃ શ્રુતસારદાયિન ઉપાધ્યાયાઃ શ્રુતા-
ધ્યાયિનઃ; સિદ્ધેઃ શીલરથેન સાધન વિધૌ બદ્ધાધમા સાધવઃ,
પન્થૈતે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રતિદિનં કુર્નંતુ વો મંગલમ્. ૬. ઇતિ
શત્રુજય આદિનાથ સ્તોત્ર.

આદિનાથં જગન્નાથં, વિમલાચલ મંડણું, જય નાભી-
કુલાકાશં, પ્રકાશન દિવાકરં. ૧. તવ દેવ! પદાંભોજ, સેવાપિ
હૃદ્ભા ભવેત્; પુન્ય સંભારહીનાનાં, કદપવલ્લીવ દેહિનામ્.
૨. તે ધન્યા માનવા દેવા, યેનાપિ તવ શાસનમ્; વંદનીયા
વિભો! તે ચે, વંદં તે ભવતઃ પદૌ. ૩. પ્રચંડ તમ રાગાદિ,
રિપુ સંતતિ ઘાતકમ્; શ્રીયુગાદિજિનાધીશં, દેવં વદે મુદા
સદા. ૪. શ્રીશત્રુજયકોટીર, કૃતં રાજ્યં શ્રિયા પ્રભો!;
સર્વાધનાશ નમોસ્તુ, શાસનં તે ભવે ભવે. ૫. ઇતિ શ્રી
શત્રુજય સ્તોત્ર સંપૂર્ણં.

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર.

સૌભાગ્ય ભાગ્યાતિશયાભિરામં, સદાચિદાનંદ રસૈક
કામમ્; યોગિંદ્રચિત્તાંબુજ રાજહંસં, પાર્શ્વં સ્તુવે શંખ પુરા
ભિધાનમ્. ૧. પ્રતિ પ્રભાતં જગદેકતાતં, વામાંગજતં
ગતદોષજતમ્, અનંત સાતં મદ રેણુવાતં, પાર્શ્વં સ્તુવે
શંખપુરાભિધાનમ્. ૨. અપાર સંસાર પયોધિપારં, ગતં
વિપદ્વલ્લિ ભિદા કુઠારમ્; ત્રૈલોક્ય લક્ષ્મી હૃદયૈકહારં, પાર્શ્વં
સ્તુવે શંખપુરાવતારમ્. ૩. કદા ગમી સિદ્ધિમતીવ પ્રજે, કૃતે
તદાખ્યાં જિનરાજ મુખ્યામ્, આગામિ પાર્શ્વાભિધ તીર્થંકર્તુઃ,
સદાયધોષો ભવિતા ગણીત્વમ્. ૪. શ્રુત્વેતિ દામોદર તીર્થ-

વાચ્યમ્, આપાઠનામાસ્તિક મુખ્યદક્ષઃ; નિર્માયિભિંબં પ્રભુ
 પાર્શ્વસત્કં, સંપૂજ્ય મુક્તં પ્રથમેડથ કલ્પે. ૫. અપૂપુજત્વં
 વિનમિર્નમિશ્ચ, વૈતાલ્ય શૈલે વૃષભેશકાલે; સૌધર્મ કલ્પે
 સુરનાયકેન, ત્વં પૂજિતો ભૂરિતરં ચ કાલમ્. ૬. આરાધિત-
 સ્ત્વં સમયં ક્રિયાંતં, આંદ્રે વિમાને કિલ ભાનવેપિ; પદ્માવતી
 દેવી તથા ચ નાગા-ધિપેન દેવાવસરેપ્સિતસ્ત્વમ્. ૭. યદા
 જરાસંઘ પ્રયુક્ત વિદ્યા, બલેન જતં સબલં જરાત્મમ્; તદા
 મુદા નેમિગિરા મુરારિઃ, પાતાલતસ્ત્વાં તપસા નિનાય. ૮.
 તવ પ્રભો! સ્નાત્ર જલેન સિકતરૌગૈર્વિમુક્તં કટકં
 બભૂવ; સંસ્થાપિતં તિર્થમિદં તદાનીં, શંખેશ્વરાખ્યં યદુ-
 પુંગવેન. ૯. ઇહાપિ જતઃ પડશીતિ વર્ષં, સહસ્ત્ર સંખ્ય-
 સ્તવ દેવ! કાલઃ; સહસ્ત્રજિહ્વાપિ તતસ્તવાધમ, વક્તું
 સમર્થં કિમુ બોભવીતિ. ૧૦. તથા કથં ચૈત્ય વિચિત્રમત્ર, શ્રો
 કૃષ્ણ રાજે રચ્યાંચકાર, સદ્દ્વારકસ્થોપિ યથા ભવંતં, નનામ
 નિત્યં કિલ સપ્રભાવમ્. ૧૧. શ્રી વિક્રમાન્મન્મથ બાણ
 મેરા, મહેશ તુલ્યે સમયે વ્યતીતે; ત્વં શ્રેષ્ઠીના સજ્જન નામ-
 કેન, નિવેશિતઃ સર્વ સમૃદ્ધિદોડભૂઃ. ૧૨. ઝંઝુપુરે સૂર્યપુરે-
 ડનવાપ્તં, તતો ધિગમ્યાંગમનંગરૂપમ્, અચીકરત્ દુર્જન
 શલ્ય ભૂપો, વૈમાન તુલ્યં તવ દેવ! ચૈત્યમ્. ૧૩. કાલે કલૌ
 કલ્પતરુઃ કિમેષઃ, કિં કામધેનુઃ કિમુ કામકુંભઃ, યથાભિલાષં
 સુખ દાયકત્વં, ત્વં સેવકૈરીશ! વિકલ્પિતોસિ. ૧૪. સ્વ
 ગેપિ રાજ્યેપિ ધનેપિ વાંછા, કાચિન્ન મે ચેતસિ વર્તમાના;
 વિશ્વૈકળ્યઘો ગુણુરત્નસિંધો., દેયાઃ પરં દેવ! સદા સ્વસેવા.
 ૧૫. ઇતિ શ્રી શંખેશ્વર સ્તવ ચૈત્યવંદન સંપૂર્ણમ્.

શ્રી ઋષભજન સ્તોત્ર.

જયાનંદલક્ષ્મી લસદ્દલીકંદં, સુરાધીશ સંસેવ્ય પાદર-
 વિંદમ, સ્પુન્ધ્યારુ ચામીકરાદ્યાતીદેહં, યુગાધી સમાનોઽપિ
 સોપારકેયમ્ ૧. તિતીર્થામિ સિંધું ભુજ્જલ્યામમાનં,
 ત્રિકીર્થામિ પીયૂષ યૂપસ્ય પાનમ્; તિતંસામિ જન્મોદધિસ્તા-
 વકાનાં. સ્તવં દેવ! સંખ્યાતિગાનાં ગુણાનામ્. ૨. મનશ્ચિ-
 તિતાતીત વસ્તુ પ્રદેન, દુસત્ પાદપેન ત્વયા જંગમેન, નયઃ
 કોપ્યયં નંદનોદ્યાન દેશઃ, પ્રભો ! બ્રાજતે કુંકણાહ્વાન દેશઃ
 ૩. મયાસં ક્લં જન્મ કલ્પદ્રુમસ્ય; પ્રભુત્વં ચ વિશ્વસ્ય
 વિશ્વત્રયસ્ય; યતઃ ચક્ષુષાવીપતસ્ત્વં વરણ્યૈઃ, ચિરં સંચિતૈઃ
 પ્રાચ્ય પુન્યૈરગણ્યૈઃ ૪. વિશિષ્ટૈક કાષ્ઠોદયં યાનપાત્રં, પવિત્રં
 વિરાજત્ ગુણશ્રેણીપાત્રમ્; ભવત્ યાદપદ્મં વિભો ! યે ભજતે,
 ભવાંભોધિ પારીણતાં તે લભંતે. ૫. અહં ભાગ્યહીનો ભવંતં
 પ્રપદ્ય, પ્રભો ! ભાગ્યવાનઘ્ન જતોસ્મિ સઘ; દૃષતૃખંડમ-
 પ્યાગતં સ્વર્ણશૈલે, સુવર્ણં ન કિં જાયતે વા વિશાલમ્. ૬
 વિદેશંગમી પ્રાપ્ય સત્ સાર્થવાહં, યથા મોદતે આતકો
 વાંધુવાહમ્; તથાઽહં ભવંતં શિવશ્રીવિનોદં, સમાસાઘ સઘઃ
 પ્રપદ્યે પ્રમોદમ્. ૭. કદા દેવ! તે સેવકોઽહં ભવેયં, કદા
 શાસનં તાવકીનં ભજેયમ્; કદા દર્શને દર્શનાત્ પાવયેયં,
 કદા ત્વત્ પદાબ્જં ચ ચિત્તં ન જ્ઞેયમ્. ૮. મહાતીર્થશત્રુંજયો-
 પત્યકાયાં, સુસંપત્ વીલાસોદ્ભસત્ ભુમિકાયામ્; પુરે સાર
 સોપારકે મૂતિરૈષા, મુદેઽસ્તુ ત્વદ્વિયાદૃશોરિંદુલેખા. ૯.
 વિભો ! તાવકિન પ્રસાદાદશેષાઃ, સમેષાં ભવંતીષ્ટલક્ષ્મી
 વિશેષાઃ; દુરાપં ભવેત્ વસ્તુ કિંકલ્પવૃક્ષો, જનાનાં મનોભીષ્ટ
 દ્યનૈકદક્ષે. ૧૦. નિરુપમમહિમ શ્રી સાર સોપારનામ, પ્રવર

નગર લક્ષ્મીકામિની કંકણાભા; પ્રથમ જિન! મયૈવ
ભક્તિતઃ સંસ્તુતસ્ત્વમ્, નિજ વિશદ પદાબ્જોપાસનાં દેવ!
દેયા; ૧. ઇતિ

અષ્ટ મહા પ્રાતિહાર્યમયં શ્રીઋષભદેવ સ્તવનમ્.

મહાનંદ લીલા સરો રાજહંસં, જગદ્લોચનાનંદ
રાકાનીશેશમ્, મુનિધ્યેય નાભેય દેવાધિદેવમ્, સ્તુવે લાભવંતં
ભદંતં ભવંતં. ૧. અશોકોઽપિ લોકં સશોકં ક્ષાણેના-
કરોદ્દીતશોકં ભવત્સન્નિવિસ્તમ્; તથા મારુદેવો ત્વદા-
રાધકાનાં, વિલીયેત શોકેઽભ કિં નામ ચિત્રમ્. ૨. ન દેવો
ભવતઃ પરો વીતરાગા-દિતિ વ્યાહરત્યુદ્ભટં દુદુંભીકં, નિ
પીયેવ દિવ્યધ્વની તાવકીનં, તથા નાદ્રીયંતે સુધામા
દિતેયા. ૩. મહાસેવતે ત્વામિદં કિં પરેભ્યઃ; પરિભ્રંસ
ભામંડલ સત્યતેન; ત્રિલોકી મનસ્તાપ હારી ત્વમેવા-વહા-
તાતપત્રત્રયીતિ વ્યનકિત. ૪. ભવિષ્યત્ ભવત્ પાદ સંસ્પર્શ
યોગ્યા, સુરૈઃ પૂજ્યતે પૂજ્યયુગ્ઐરલાપી; જગન્નાથ
તત્ત્યામરૈર્વીજયત્યો ભવંતં, સુરાઃ કિં ન પૂજ્યા ભવેયુઃ. ૫.
સિતધ્યાંન નિસ્તંસ ધારા વિદીર્ણા, તરંગારતારાહિ નિત્યા
જયશ્રી; તવૈવ ત્રિલોકીશિતુઃ સ્વર્ણસિંહા-સનસ્થસ્ય
જગતિ નૈવાપરસ્ય, ૬. ઇતિ પ્રાતિહાર્ય શ્રિયા સ્ફીત
કીર્તિઃ, પ્રભુર્નાભિ ભૂપાલ વંશાર્ણવેન્દુ; શુચિક્ષાયિકં
દર્શનં મે વિતીર્યાત્, સ્તુતો દર્શનેન સ્પુરદર્શનશ્રીઃ. ૭. ઇતિ

એકત્રિંશ હ્રગુણનિદર્શકં સિદ્ધસ્તવનમ્.

ન કૃષ્ણો ન નીલો ન પીતો ન રકતો, ન શુક્લઃ સુગંધી-
ર્નવાનીષ્ટગંધો; ન તિક્તો કટુર્નો કષાયામ્લ ગુહ્ય-સ્તમેવં
પ્રપદ્યે સદા સિદ્ધમેકમ્. ૧. ન શીતો ન વૉષ્ણો મૃદુર્નો

कठोरो, गुरुर्नो लघु स्नेहलो नैव रक्षः; न वा वर्तुलो नो यतु-
 स्यस्वरूप-स्तमेव प्रपद्ये सदा सिद्धमेकम्. २. न वा भंडला-
 भाकृतिर्नायतस्या-दकायोरुहस्संगहीनोऽत्रवेह; य एकाधिक
 त्रिंशद्बहुगुणश्री-स्तमेव प्रपद्ये सदा सिद्धमेकम्. ३.
 न कर्मादिभ्यं यस्य पंच प्रकारं, न वा दर्शनावारकं नंद
 भेदम्; न वायुश्चतुर्धा न पंचांतराया-स्तमेव प्रपद्ये सदा
 सिद्धमेकम्. ४. न मोहो द्विधादर्शनायार भेदात्, शुभं ना-
 शुभं नाम सातं तहन्यत्; न वेद्यं द्विधा गोत्र मुख्यं न नीयं,
 तमेव प्रपद्ये सदा सिद्धमेकम्. ५. भतश्चैवमप्यागमे युक्त
 एका-धिकत्रिंशताभिर्गुणैरादितो यः; अनंतज्ञतादर्शना नंत
 वीर्य-स्तमेव प्रपद्ये सदा सिद्धमेकम्. ६. न केषो न मानो
 न माया न बोधो, न हास्ये न लास्येन गीतानी यस्य,
 न नेत्रे न गात्रे न गत्रे विकार, स एष प्रमात्मा गतिर्मे
 अनंद !. ७.

पार्श्वनाथ अष्टकम्.

ॐ नमो भगवते श्री, पार्श्वनाथाय ह्रीं नमः; धरणीं द्र
 पद्मावती, सखिताय सदा श्रिये. १. अट्टेमट्टेतथा क्षुद्रे, विवट्टे
 क्षुद्रसंनयम्; स्तंभय स्तंभय क्षुद्रान्; स्वाहांतैरेभिरक्षरैः २.
 पद्मभट्टदलोपेतं, मायाकं जिनलांछितम्; पद्ममध्यांतरा-
 लेषु, पद्मोपरि यथाकम्. ३. अष्टावष्टौ तथा याष्टौ,
 विन्यासाक्षरमंडलम्, तथाष्टशतजपेन, ज्वरमेकांतरादिकम्.
 ३. रिपुचोरमहिपालाः, शाकिनीभूतपन्नगाः; अरण्यदृढज-
 लीतिं, हंति भद्रं सुखदिषु. ५. पुष्पमाला जपित्वाथ,
 भंत्रेणाष्टशताधिकम्; प्रक्षिप्तः पात्रकंडेषु, भूतादिस्तंभयेध्रुवम्.
 ६. गुग्गुलस्य गुटिकां च, शतमष्टोत्तरं हृतम्; दृष्टमुच्यते

ટયેત્ સઘઃ, શાંતિં ચ કુરુતે ગૃહે. ૭. દેવસ્યાજિતસિં-
હસ્ય, નીલવર્ણસ્ય સંસ્તવાત્, લભંતે શ્રેયસાં સિંદ્ધ, કવયૌ
વાંછિતૈઃ સહ. ૮. શ્રીઅશ્વસેનકુલ પંકજ ભાસ્કરસ્ય,
પદ્માવતી ધરણરાજનિષેવિતસ્ય;વાંમાંગજસ્ય પદસંસ્તવના-
લ્લભંતે, ભવ્યા શ્રિયં શુભશતાન્યપિ વાંછિતાનિ. ૯.

શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તોત્ર

પ્રણમામિ સદા જિનપાર્શ્વજિનં, જિનનાયક દાયક
સુખખનમ્; ધનચારુ મનોહર દેહધરં, ધરણીપતિ નિત્ય
સુસેવકરમ્. ૧. કરુણારસ રંજિત ભવ્યફણી, ફણિસપ્તસુ-
શોભિતમૌલિમણીઃ મણિકંચનરૂપત્રિકૈટકધટં; ઘટિતાસુર
કિંનરપાર્શ્વતટમ્. ૨. તટિનીપતી ઘોષગભીર સરં,
સરણા ગતવિશ્વાસેન સરમ્; નરનારિનમસ્કૃત નિત્યપદા,
પદ્માવતી ગાવતી ગીત સદા. ૩. સતતેન્દ્રિય
ગોપિ યથાકમઠં, કમઠાસુરવારુણ મુક્તાહમ્; હઠહેલિત
કમ્ભકૃતાંતબલં, બલધામદરં દરપંકજલમ્, ૪. જલ-
જદ્વયપત્રપ્રભાનયનં, નયનંદિત ભવ્યતરી સમનમ્;
મનમચ્છ મહીરુહ વન્હિસમં, સમતાગુણ રત્નમયં પર-
મમ્. ૫. પરમાર્થ વિચાર સદા કુશલં, કુશલં કુરુ મે જિન
નાથ! અલમ્; અલિની નલિનીનલ નીલતનુ, તનુતાત્પ્રભુ
પાર્શ્વજિનં સુધનમ્. ૬. (કલશ) સુધન ધાન્યકરં કરુણાપરં,
પરમ સિદ્ધિકરં વરદા ધરમ્. વરતરં અશ્વસેન કુલોદ્ભવં,
ભવભૂતાં પ્રભુ પાર્શ્વજિનં શિવમ્. ૭. ઇતિ

સ્તુતિ ચોવીશી.

શ્રી તીર્થરાજ વિમળાચળ નિત્ય વદો, દેખી સદા
નયનથી જેમ પુણ્યચદો; પૂજે મળી સુરવરો નરનાથ

જેને, ધારી સદા ચરણ લંછન માંહી તેને. ૧. શ્રેયાંસના
 ધર વિષે રસ ઇષ્ટુ લીધો, લિક્ષા, ગ્રહી નિજ પ્રપૌત્ર સુપાત્ર
 કીધો; માતા પ્રતિ વિનય ભાવ ધરી પ્રભુએ, અર્પી અહો
 પરમ કેવળ શ્રી પ્રભુએ. ૨. દેવાધદેવ ગજ લંછન ચંદ્ર-
 કાન્તી, સંસાર સાગર તણી હરનાર આન્તી; એવા જિનેશ્વર
 તણા યુગપાદ પૂજે, દીઠો નહિ જગમાં તુજ તુલ્ય હૂજે. ૩.
 જન્મ્યા તણી નયરી ઉત્તમ જે અયોધ્યા, ત્રાતા નરેશ પ્રભુના
 જિતશત્રુ રાજ; દેદીપ્યમાન જનની વિજયા સ્વીકારી, સેવા
 સદા અજીતનાથ ઉમંગકારી. ૪, વાધે ન કેશ શિરમાં નખ
 રોમ વ્યાધી, પ્રસ્વેદ ગાત્ર નહિ લેશ સદા સમાધ; છે માંસ
 શોણિત અહો અતિ સ્વેતકારી, હે સ્વામી સંભવ સુસંપદ ગામ
 તારી ૫. છે શ્વાસ અંબુજ સુગંધ સદા પ્રમાણે, આહારને તુમ
 નિહાર ન કોઈ જાણે; એ ચાર છે અતિશયો પ્રભુ ! જન્મ
 સાથે, વંદું હમેશાં અભિનંદન જોડી હાથે. ૬. ભૂમંડળે
 વિહરતા જિનરાજ જ્યારે, કાંટા અધોમુખ થઈ રજ શુદ્ધ
 ત્યારે; છે એક જોજન સુધી શુભ વાત શુદ્ધી, એવા નમું સુમ-
 તિનાથ સદા સુખુદ્ધી. ૭. વૃષ્ટિ કરે સુરવરો અતિસૂક્ષ્મ
 ધારી, જનુ પ્રમાણ વિરચે કુસુમો શ્રીકારી; શબ્દો મનોહર
 સુણી શુભ શ્રોત્ર માંહિ, શ્રી પદ્મનાથ પ્રભુને પ્રણમું ઉછાંહિ.
 સેવા કરે યુગલ યક્ષ સુહંકરોને, વીજે ધરી કર વિષે શુભ
 આમરોને; વાણી સુણે સરસ જોયણ એક સારી, વંદું
 સુપાર્શ્વ પુરુષોત્તમ પ્રીતિકારી. ૮. જલો જીનેંદ્ર મુખ
 માગધી અર્ધ ભાષા, દેવો નરો તિરીગણો સમજે સ્વભાષા;
 આર્યો અનાર્ય સઘળા જન શાન્તી પામે, ચંદ્રપ્રભુ ચરણ
 લંછન ચંદ્રનામે. ૧૦. વૈરો વિરોધી સઘળાં જન ત્યાં વિસારે,

મિથ્યાત્વિઓ વિનય વાક્ય મુખે ઉચ્ચારે, વાદી કદી
 અવિનયી થઈ વાદ માંડે, દેખી જિનેશ સુવિધિ જન સર્વ
 છાડે. ૧૧. જે દેશમાં વિચરતાં જનરાજ જ્યારે, ભીતી
 ભંયકર નહિ લવ લેશ ત્યારે; ઇતિ ઉપદ્રવ દુકાળ તે દૂર
 ભાજે, નિત્યે કરું નમન શિતળનાથ આજે. ૧૨. છાયા કંઈ
 તરુ અશોક સદૈવ સારી, વૃક્ષો સુગંધ શુભ શીતળ શ્રેય-
 કારી; પચીસ જોયણ લગે નહિ આધિ વ્યાધી, શ્રયાંસનાથ!!
 તુમ સંવનથી સમાધી. ૧૩. સ્વપ્નો અતુર્દશ લહે જિન-
 રાજ માતા, માતાંગને વૃષભ સિંહ સુલક્ષ્મી દાતા; નિર્ધૂમ
 અગ્નિ શુભ છેવટ દેખી તેને, શ્રી વાસુપૂજ્ય પ્રભુના શુભ
 સ્વપ્ન થાને. ૧૪. જે પ્રાતિહાર્ય શુભ આઠ અશોક વૃક્ષે,
 વૃષ્ટિ કરે કુસુમથી સુરનાદ દક્ષે; જે ચામરો શુભ સુખાસ
 નમસ્કશે તે, છે છત્ર હે વિમળનાથ સુદંદુભી તે. ૧૫.
 સંસ્થાન છે સમ સદા ચતુરક્ષ ત્હારું, સંધેણ વજ્ર રૂપભાદિ
 દીપાવનારું; અજ્ઞાન ક્રોધ મદ મોહ હર્યાં તમોએ, એવા
 અનંત પ્રભુને નમીએ અમો એ. ૧૬. જે કર્મથી પ્રભુ
 તમે જ મકાવનારા, સંસાર સાગર થકી તમે તારનારા; છે
 વજ્ર લાંછન તમે શોભાવનારા, શ્રી ધર્મનાથ પદ શાશ્વત
 આપનારા. ૧૭. શ્રી વિશ્વસેન નૃપનંદન દિવ્ય કાન્તિ, માતા
 સુભવ્ય અચિરા તસ પુત્ર શાન્તિ; શ્રી મેઘના ભવ વિષે
 સુર એક આવી, પારેવ સિંચનકના સ્વરૂપો બતાવી. ૧૮.
 પારેવને અભય જીવિત દાન આપ્યું, પોતા તણું અતિય
 કોમળ માંસ કાપ્યું; તેવા મહા અભયદાનથી ગર્ભવાસે,
 માહા ઉપદ્રવ ભયંકર સર્વનાશે. ૧૯. શ્રી તીર્થ નાયક
 થયા વળી ચક્રવર્તી, બન્ને લહી પદવીઓ ભવ એક વર્તી,
 જે સાર્વભૌમ પદ પંચમ ભોગવીને, તે સોળમાં જિન તણા

ચરણે નમીને. ૨૦. ચોરાશી લક્ષ ગજ અશ્વ રથે કરીને,
છન્નું કરોડ જન લશ્કર વિસ્તરીને; તેવી છતી અતિ સમૃદ્ધિ
તણ કાણકે, શ્રી કુંથુનાથ જિન ચઢી થયા વિવેકે. ૨૧.
સ્ત્રોત ચતુર્દશ નિધાન ઉમંગ કારી, બત્રીશબદ્ધ નિત
નાટક થાય ભારી, પ્રધાનને સહસ ચોંસઠ અંગનાઓ, તેથી
તણ અર જિનેશ્વર સંપદાઓ. ૨૨. નિત્ય કરે કવલ ક્ષેપન
કંઠ સુધી, પદ્મિત્રને તરણ કાજ નિપાઈ બુદ્ધિ; ઉધાન મોહન
ગૃહે રચી હેમ મૂર્તી, મહ્લી જિનેશ પડિમા ઉપકાર કર્તી.
૨૩. નિસ્સંગ હાન્ત ભગવંત અનંતજ્ઞાની, વિશ્વોપકારી
કરણા નિધિ આત્મ ધ્યાની; પંચેન્દ્રિયો વશ કરી હણી કર્મ
આઠે, વંદો જિનેન્દ્ર મુનિસુવ્રત તેહ માહે. ૨૪. ઈંદ્રો સુરો
નરવરો મળી સર્વ સંગે, જન્માભિષેક સમયે અતિ ભકિત
રંગે; વિધાધરી સુરવરી શુભ શબ્દ રાગે, સંગીત નાટક કરે
નમિનાથ આગે. ૨૫. રાણમતી ગુણવતી સતી સૌમ્યકારી,
જેને ત્યજ થયા મહા પ્રહાર્યારી; પૂર્વે ભવે નવ લગે તુમ
સ્નેહ ધારી, હે નેમિનાથ ભગવંત ! પરોપકારી. ૨૬. સમ્મે
તરૌલ શિખરે પ્રભુપાર્શ્વ સોહે, શંખેશ્વરા અભિજરા કલીકુંડ
મોહે; શ્રી અશ્વસેન કુલ દીપક માત વામા, નિત્યે અંચિત્ય
મહિમા પ્રભુપાર્શ્વનામા. ૨૭. સિદ્ધાર્થરાય ત્રિશલા સુત નિત્ય
વંદો, આનંદ કારક સદા ચરણારવિદો; જે શાસનેશ્વર તણો
ઉપકાર પામી, પળું પ્રભુ ચરણ શ્રી મહાવીર સ્વામી. ૨૮.

હરેક પાદનાં આઘ તથા અંત્ય અક્ષરોથી ચોવીસે તીર્થકરોના
નામ પ્રકાશક.

વીતરાગ સ્તોત્ર

અથો ચતુર્વિંશતિતીર્થરાજ—નામાક્ષરાઘં ભરતા
ધિરાજઃ; શ્રી વીતરાગ સ્તવનં પ્રધાનં, ચક્રે વિધાયાત્મમના
નિધાનમ્. ૧.

(શ્રી ઋષભ-મહાવીર.)—શ્રી. કેવલજ્ઞાન વિભેક ધામ !,

ઋતે ભવન્તં દ્વયં દુરી હા;

પદ્મશત્રુજ્ઞતાદતિ દુઃખ રાવી,

ભક્ત્યાડગતોડસ્મીત્યથ રક્ષ વીર. ૨.

(શ્રી અજિત પાર્શ્વનાથ)—શ્રી વીતરાગાદ્ભુત મોહ તાપા,

અસંશયં જગ્મુરકર્મ પાર્શ્વ !;

જિન ! ત્વહાસ્યાંશુ સુધાતિ પાના-

તથા તવ સ્નાત્રજલેન નાથ !. ૩.

શ્રી સંભવ નેમિજિન—શ્રી મન્વિજન ! ત્વા હૃદિ દુઃખ દૂને,

સંસ્થાપ્ય યદેવ ! સુખી ભવામિ;

ભકિતમ્ભેયં ન તુ કાડપિ નાના,

વર્ણી કૃપાંતે જ્યતીહ નાથ ! ૪.

અભિનંદન નમિજિન—અરપિણાનષ્ટગુણા શિવશ્રીર,

ભિન્ના કહાડપ્યસ્તરસા રસેન;

નન્દપ્રભાવા ભવતોઽય કામિ,

હમાશ્રિતાસ્તાં જિન ! કેન નેમુઃ ? ૫.

સુમતિ મુનિસુવ્રત—નકો મનોભૂસિ જગન્ત્યમૂનિ,

સુખાદ્બબધે ત્વરિતં મનસ્સુ;

મત્વેતિ હત્વા મન એવ તીવ્રં,

તિરોભવસ્ત્વં શુચિધર્મ ધાતઃ. ૬.

પદ્મપ્રભ મહિજિન—શ્યાડ્ઘિતા દુર્નિગંડે પ્રમાદેડ-

ઘ્રોકો વયં દુઃખ કહન્ન મેવ;

પ્રભો ! ડસિ સૌખ્યામૃત માત્તધામ !,

ભવેત્વહન્તાકિમિદં ન ભલ્લિઃ. ૭.

શ્રીસુપાર્શ્વ અરનાથ—શ્રી વીતરાગેન્દ્ર ! શિવશ્રિયા અ-

सुप्तासुप्ताह्वय विकल्पभार !;
 पार्श्वे न तस्याऽक्षरशोऽहिना ना,
 श्ववहं भातिष्ठति नैव नाथ !. ८.
 अङ्गप्रभ कुंथुनाथ—यद्रे। यथा नन्दति सर्वैरै कुं,
 दवेत् तु यन्द्राश्म यथोऽभूतं शु;
 प्रभो ! तथा शान्तरसान्विता जना,
 भवन्ति ते वाग्भिरनून विपथ !. ९.

श्रीसुविधि शांतिनाथ—श्री रञ्जुषद्वां नृततिं दृढाशां,
 सुभोह्येष अभयमरातिः;
 विभो ! तवाग्रे तु नयेत् कदा नाऽऽ-
 धि व्याधि वह्नि प्रशमेऽसि पाथः. १०.

श्रीशीतल धर्मनाथ—श्रीमन्नहं भोह्य तमे भिरंधः,
 शीलावहीनं कृतवान् कुकर्म;
 तस्य क्षयोऽभूत् तव दर्शनेनाऽ,
 तसं मनो मेऽस्तु तवाङ्कितेऽथः. १०.

श्रीश्रियांस श्रीयनंत—श्रीमन् ! यथाऽऽह्या लघुरष्टनुः श्री
 श्रेष्ठः प्रवृद्धयै वयन श्रिया अ,
 यांस्त्वं नृयत्तेऽगुरपीह नूनं,
 सर्वेसिरेवासि तथाऽद्य नेतः. ११.

वासुपूज्य श्री विमल—वाग्भीश ! ते सर्वसमा वयःश्री,
 सुधास्रवा सहभिरिति व्यभावि;
 पूर्णात्सुमात् त्वंभुधितो निकाम !,
 न्यायो रसोऽलोतर्तः समूल !. १२.

हृत्थं श्रीजिनराजमव्ययसुप्तायुवीर्यतेजे युतं,
 स्वस्थैः श्रीकल्पमादि नाम भण्डिभिः श्रेणी द्वयस्यै कमातु;
 नित्यं लूपितमात्म येतसि मुह्य संस्थाप्य यो ध्यायति,
 सिद्धिश्चै कभरप्रभः स भवति स्तूज्यशः सौरभः १३.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
યાને

એકાદશ મહાનિધિ

સૈત્યવંદનાનિ

તૃતીય મહાનિધિ.

ચૈત્યવંદનાનિ

૧. શ્રી સીમંધર સ્વામીના દુહા.

અનંત ચોવીશી જિનનમું, સિધ્ધ અનંતી કોડ; કેવલનાણી થિવિર
સવિ, વંદુ બે કર જોડ. ૧. બે કોડિ કેવલધરા, વિહરમાન જિન
વીશ; સહસ યુગલ કોડિ નમું, સાધુ સરવ નિશદિન. ૨. જે ચારિત્રે
નિર્મલા, તે પંચાનન સિંહ; વિષય ક્યાયને ગંજીયા, તે પ્રણમું
નિશદિહ. ૩. રાંકતાણી પરે રડવડયો, નિધણીયો નિરધાર; શ્રી સીમં-
ધર સાહિબા, તુમ વિણ કોણુ આધાર. ૪. મહાવિદેહમાં શ્રી સીમં-
ધર સ્વામી, નિત્ય વંદુ પ્રભાત: ત્રિકરણ વળી ત્રિયોગથી, જપું
આહનિશ જાપ. ૫. ભરતક્ષેત્રમાં હું રહું, આપ રહા છો વિમુખ;
ધ્યાન લોહ્યુંબક પરે, કરું દ્રષ્ટિ સન્મુખ. ૬. ઋષભ લંછન ચરણમાં,
કંચન વરણી કાચ; ચોત્રીશ અતિશય શોભતા, વંદુ સદા તુમ પાચ. ૭.

ચૈત્યવંદન

સકલ કુશલવદ્ધી પુષ્કરાવર્ત્તમેધો, દુરિત તિમિર ભાતુ: કલ્પવૃક્ષો-
પમાન:: ભવજલ નિધિ પોત: સર્વ સંપત્તિ હેતુ; ત્ર ભવતુ સતતં વ:
શ્રેયસે શાંતિનાથ. શ્રેયસે પાર્શ્વનાથ. ૧.

૨. શ્રી સીમંધરાદિ વિચરતા જિન ચૈત્યવંદન.

૧

સીમંધર પ્રમુખ નમું, વિહરમાન જિન વિશ; ઋષભાદિક વલી
વંદીયે, સંપર્ષ જિન ચોવિશ. ૧. સિદ્ધાચળ ગિરનાર આબુ, અષ્ટાપદ
વલી સાર; સમેત શિખર એ પંચ તીર્થ, પંચમી ગતિ દાતાર. ૨.
ઉર્ધ્વ લોકે જિનવર નમું, તે ચોરાશી લાખ; સહસ સતાણું ઉપરે,
ત્રેવીશ જિનવર લાખ. ૩. એકસો બાવન કોડ વલી, લાખ
ચોરાણું સાર; સહસ ચુમ્માલી સાતસેં, સાઠ જિન પડિમા ઉદાર. ૪.
અધો લોકે જિન ભવન નમું, સાત કોડ બોહોતેર લાખ; તેરસેં કોડ

નેખ્યાશી કોડ, સાઠ લાખ ચિત્ત રાખ. ૫. વ્યંતરજ્યોતિષિમાં વલી એ, જિન ભવન અપાર; તે ભવિનિત્ય વંદન કરો, જેમ પામે ભવ પાર. ૬. તિચ્છા લોકે શાશ્વતાં, શ્રી જિન ભવન વિશાળ; બત્રીશસેં ને ઓગણુ-સાઠ, વંદુ થઈ ઊજમાળ. ૭. લાખ ત્રણ એકાણું સહસ, ત્રણસેં વિશ મનોહાર; જિન પડિમા એ શાશ્વતા, નિત્ય નિત્ય કરૂં જુહાર. ૮. ત્રણ ભવન માંહે વલી એ, નામાદિક જિન સાર; સિદ્ધ અનંતા વંદીયે, મહોદય પદ દાતાર. ૯.

૨

વંદુ જિનવર વિહરમાન, સીમંધર સ્વામી; કેવલ કમલા કાંત દાંત, કરૂણા રસ ધામી. ૧. કંચનગિરિ સમ દેહકાંત, વૃષભ લંછન પાય; ચોરાશી લખ પૂર્વ આય, સેવિત સુર રાય. ૨. છકુ ભત્ત સંયમ લીયો એ, પુંડરગિરી ભાણુ; પ્રભુ દોદરિસણુ સંપદા, કારણુ પરમ કૃત્યાણુ. ૩.

૩

સીમંધર યુગમંધર પ્રભુ, બાહુ સુબાહુ ચાર; જંબુ દ્વીપના વિદેહમાં, વિચરે જગદાધાર. ૧. સુખત સાહેબ ને સ્વયંપ્રભુ, ઋષભાનન ગુણમાલ; અનંતવીર્ય ને સુરપ્રભુ, દશમાં દેવ વિશાલ. ૨. વજ્રધર ચંદ્રાનન નમું, ધાતકી ખંડ મોજાર; અષ્ટ કર્મ નિવારવા, વંદુ વાર હજાર. ૩. ચંદ્રબાહુ ને ભુજંગ પ્રભુ, નમી ઈશ્વર વીરસેન; મહાભદ્ર ને દેવજશા, અજિતવીર્ય નામેન. ૪. આઠે પુષ્કરાર્ધમાં, અષ્ટમી ગતિ દાતાર; વિજય અડ નવ ચઉવિશમી, પણ વિશમી કીરતાર. ૫. જગ નાયક જગદીશ્વરુ એ, જગ બંધવ હિતકાર; વિહરમાનને વંદતા, જીવ લહે ભવપાર. ૬.

૪

શ્રી સીમંધર વીતરાગ, ત્રિભુવન તુમે ઉપગારી; શ્રીશ્રેયાંસ પિતા કુળે, બહુ શોભા તુમારી. ૧. ધન્ય ધન્ય માતા સત્યકી, જેણે જયો જયકારી; વૃષભલંછને વિરાજમાન, વંદે નરનારી. ૨. ધનુષ પાંચસેં દેહડીએ, સોહીએ સોવન વાન; કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો, વિનય ધરે તુમ ધ્યાન. ૩.

૫

સીમંધર પરમાતમા, શિવસુખના દાતા; પુરૂષલવધવિજયે જયો, સર્વ જીવના ત્રાતા. ૧. પૂર્વ વિદેહ પુંડરિકગિરી-નયરીએ સોહો; શ્રી શ્રેયાંસ રાજા તિહાં, ભવિષ્યનાં મન મોહો. ૨. ચંદ્ર સુપન નિર્માણ લહી, સત્યકી રાણી માત; કુંથું અર જિન અંતરે, સીમંધરજિન જાત. ૩. અનુક્રમે પ્રભુ જનમિયા, વળી યૌવન પાવે; માત પિતા હરખે કરી, રૂઢિમણી પરણાવે. ૪. ભોગવી સુખ સંસારનાં, સંજમ મન લાવે; મુનિસુવ્રત નમિ અંતરે, દીક્ષા પ્રભુ પાવે. ૫. ઘાતી કર્મનો ક્ષય કરી, પામ્યા કેવળનાણુ; વૃષભલંછને શોભતા, સર્વ ભાવના જાણુ. ૬. ચૌરાશી જસ ગણધરા, મુનિવર એક સા કોડ; ત્રણ ભુવનમાં જીવતાં, નહીં કોઈ એહની જોડ. ૭. દશ લાખ કહ્યા કેવળી, પ્રભુજીનો પરિવાર; એક સમય ત્રણ કાળના, જાણે સર્વ વિચાર. ૮. ઉદય પેઢાલ જિનાંતરે એ, થાશે જિનવર સિદ્ધ; જયવિજય ગુરૂ પ્રણમતાં, શુભ વંછિત કળ વીધ. ૯.

૬

જયતુ જિન જગદેહભાનુ, કામ કયામલતમહરં; દુરિતઓધ-વિભાવવર્જિતં, નૌમિ શ્રીજિનમંધરં. ૧. પ્રભુપાદપદ્મે ચિત્તલયનો, વિષયદોલિતનિર્ભરં; સંસારરાગઅસારઘાતિકં, નૌમિ શ્રીજિનમંધરં. ૨. અતિરોષવન્દિમાનમહીધર, તૃષ્ણાંજલધિહિતકરં; વંચનોર્જિતજંતુ-ઓધકં, નૌમિ શ્રીજિનમંધરં. ૩. અજ્ઞાનતર્જિતરહિતચરણં, પરગુણો મે મત્સરં; અરતિઅર્હિતચરણુશરણં, નૌમિ શ્રીજિનમંધરં. ૪. ગંભીરવદન ભવતુ દિન દિન, દેહિ મે પ્રભુદર્શનં; ભાવવિજય શ્રી દદતુ મંગલં, નૌમિ શ્રીજિનમંધરં. ૫.

૩. શ્રી સિદ્ધાચળના દોહા.

એકેકું ડગલું ભરે, શેત્રુંજ સમો જેહ; ઋષભકંઠે ભવ કોડનાં, કર્મ ખપાવે તેહ. ૧. શેત્રુંજ સમો તીરથ નહિ, ઋષભ સમો નહિ દેવ; ગૌતમ સરખા ગુરૂ નહિ, વળી વળી વંદુ તેહ. ૨. સિદ્ધાચળ સમડું સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર; મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદુ વાર હજાર. ૩.

સોરઠ દેશમાં સંચર્યો, ન ચઢયો ગઢ ગીરનાર; શેત્રુંજી નદી નાહ્યો નહિ, તેનો એળે ગયો અવતાર. ૪. શેત્રુંજી નદીએ નાહીને, મુખ બાંધી મુખ કોષ; દેવયુગાદિ પુણ્યે, આણી મન સંતોષ. ૫. જગમાં તીરથ દો વડા, શત્રુંજય ગીરનાર; એક ગઢ રિખવ સમોસર્યા, એક ગઢ નેમકુમાર. ૬. શત્રુંજય ગીરી મંડણો, મરૂ દેવાનો નંદ; યુગલાધર્મ નિવારકો, નમો યુગાદિ જીણુંદ. ૭. સિધ્ધાચળ સિધ્ધિવર્યા, યદિ મુનિલિંગ અનંત; આગે અનંતા સિધ્ધશે, પુજે ભવિ ભગવંત. ૮. નેમવિના ત્રેવીશ પ્રભુ, આવ્યા વિમલ ગીરીંદ; ભાવિ ચોવીશી આવશે, પદ્મનાભાદિજીણુંદ. ૯. પ્રાચે એ ગિરી શાશ્વતો મહીમાનો નહિ પાર; ઋષભ જીણુંદ સમોસર્યા, પૂર્વ નવાણું વાર. ૧૦. ડુંગર ચઢવા દોહ્યલા, ઉતરતાં નહિ વાર; શ્રી આદિ-શ્વર પૂજતાં, હાઈંડે હરખ ન માય. ૧૧.

૪. શ્રી સિદ્ધાચલજીના ચૈત્યવંદનો.

૧

વિમલ કેવલ જ્ઞાન કમલા, કલિત ત્રિભુવન હિતકરં; સુરરાજ સંસ્તુત ચરણ પંકજ, નમો આદિ જિનેશ્વરં. ૧. વિમલ ગિરિવર શ્રૃંગ મંડણ, પ્રવર ગુણગણ ભુધરં; સુર અસુર કિન્નર કોડિ સેવિત, નમો ૦ ૨. કરતી નાટક કિન્નરી ગણ, ગાય જિન ગુણ મનહરં; નિર્જ્જરાવલિ નમે અહોનિશ, નમો ૦ ૩. પુંડરિક ગણપતિ સિદ્ધિ સાધિ, કોડિપણ મુનિ મનહરં; શ્રી વિમલ ગિરિવર શ્રૃંગ સિદ્ધા, નમો ૦ ૪. નિજ સાધ્ય સાધન સુર મુનિવર, કોડિનંતએ ગિરિવરં; મુક્તિ રમણી વર્યા રંગે, નમો ૦ ૫. પાતાલ નર સુરલોકમાંહી, વિમલ ગિરિવર તોપરં; નહિ અધિક તીરથ તીર્થ પતિ કહે, નમો ૦ ૬. એમ વિમલ ગિરિવર શિખર મંડણ, દુઃખ વિહંડણ આધયે; નિજ શુદ્ધ સત્તા સાધનાર્થ, પરમ જ્યોતિનીપાધયે. જિતમોહ કોહ વિષોહ નિદ્રા, પરમપદસ્થિતજયકરં; ગિરિરાજ સેવા કરણ તત્પર, પદ્મ વિજય સુહિતકરં. ૭.

૨

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધક્ષેત્ર, દીકેદુર્ગતિવારે; ભાવ ધરીને જે ચઢે, તેને ભવપાર ઉતારે. ૧. અનંત સિદ્ધનો એહ કામ, સકલ તિર્થનો રાય,

પૂર્વ નવાણું ઋષભદેવ, જ્યાં ઠવિયા પ્રભુ પ્રાય. ૨. સુરજ કુંડ સુહામણે, કવિડજ્ઞ અભિરામ; નાભિરાયા કુલમંડણે, જિનવર કર પ્રણામ. ૩.

૩

શ્રી શત્રુજય સિદ્ધક્ષેત્ર, સિદ્ધાચલ સાચો; આદિસર જિનરાયનો, જિહાં મહિમા જાયો. ૧. ઇહાં અનંત ગુણવંત સાધુ, પામ્યા શિવ વાસ; એહગિરિ સેવાથી અધિક, હેાય લીલ વિલાસ. ૨. દુષ્કૃત સવિ દૂરે હરે એ, બહુ ભવસંચિત જેહ; સકલ તીર્થ શિરસેહરો, દાન નમે ધરો નેહ. ૩.

૪

શત્રુજય ગિરિ વંદીએ, સકલ તીર્થ જગસાગર; આતમ પાવન કારણે, એહી જ તીર્થ નિરધાર. ૧. શિવગિરિ સેવી શિવ વસ્યા, મહાત્મા નંતાનંત; એહ તીર્થની ફરસના, અમ હોળે સુખવંત. ૨. તીર્થનામ યથાર્થ તે, જેહથી ભવ તરાય; વિષય કષાય મૂલ ભવતણા. તીર્થ ભક્ટે છેદાય. ૩. સ્થાવર જંગમ ભેદથી દુવિધ તીર્થ જણાય; જિન ગણુહરાદ મુનિવરા, જંગમ તીર્થ કહાય. ૪. સિધ્ધાચળ અષ્ટાપદગિરી, આબુ સમેત સાર; રૈવતગિરિ આદે સંવ, સ્થાવર તીર્થ અવધાર. ૫. ચિત્ત ચોખ્ખે શુદ્ધ સાધ્યશું, તન્મય સ્વરૂપાધાર; એકજ વાર એમ સેવતાં, આપે ભવનો પાર. ૬. સેવના ભોગ અસંખ્ય છે, પણ ભક્તિ અંગ બળવાન; તે માટે રૂપ ચોળખી, શામળ કરે ગુણગાન. ૭.

૫

સિધ્ધાચલ શિખરે ચઢી, ધ્યાન ધરો જગદીશ; મન વચ્ચ ક્રય એકાગ્રશું, નામ જપો એકવીશ. ૧. શત્રુજય ગિરિ વંદીએ, બાહુબલી શિવહામ; મરૂદેવ પુંડરીકગિરિ, રૈવતગિરિ વિશ્રામ. ૨. વિમલાચલ સિદ્ધરાજજી, નામ ભગીરથ સાર; સિધ્ધક્ષેત્ર ને સહસ્રકમલ, મુક્તિનિલય જયકાર. ૩. સિધ્ધાચળ શતદ્રુ ગિરિ, ઢંક ને ડોડીનિવાસ; કહંબગિરિ લોહિત નમું, તાલધ્વજ સુખવાસ. ૪. મહાબલ દશક્રિ સહી, એ એકવીશે નામ; સાતે શુધ્ધિ સમાચરી, નિત્ય ક્રીજે પરણામ. ૫. દગ્ધ

શ્રુત્ય ને અવિધિ દોષ, અતિ પરિણુતિ જોડ; ચાર દોષ છંડી લજો,
લક્ષિત ભાવ ગુણ ગેહ. ૬. માનવ ભવ પામી કરીએ, સદ્ગુરૂ તીરથ
જોગ; શ્રી શુભ વીરને શાસને, શિવરમણી સંજોગ. ૭.

૬

શ્રી શત્રુજય મહાત્મ્યની, રચના કીધી સાર; પુંડરિક ગિરીના
સ્થાપનાર, પ્રથમ જિન ગણધાર. ૧. એક દિન વાણી જિનની, શ્રવણી
થયો આનંદ; આવ્યા શત્રુજયગિરી, પંચ કોડ સહ રંગ. ૨. ચૈત્રી
પૂનમને દિને એ, શિવશું કીયો યોગ; નમીયે ગિરીને ગણધરૂં, અધિક
નહીં ત્રિહુલોક. ૩.

૭

આદિશ્વર જિનરાયનો, ગણધર ગુણવંત; પ્રગટ નામ પુંડરિક
જાસ, મહી માંહે મહાંત. ૧. પંચ કોડ સાથે મુણીંદ, અણમણ જીહાં
કીધ; શુદ્ધ ધ્યાન ધ્યાતા અમૂલ, કેવલ તીહાં લીધ. ૨. ચૈત્રી પૂનમને
દીને એ, પામ્યા પદ મહાનંદ; તે દિનથી પુંડરિક ગિરી, નામ ધામ
સુખકંદ. ૩.

૮

નમો આદિ અરિહંત દેવ, દેવન પતિ રાયા; જાસ ચરણ અવલંબ,
ગણાધિપ ગુણ નિજ પાયા. ૧. ધનુષ પંચ શત માન, સખત કર
પરિમિત કાયા; વૃષભ આદિ અરૂ અંત, મૃગાધિપ ચરણ સુહાયા. ૨.
આદિ અંત અરૂ મધ્ય, જીન ચોવીશ ઇંમ ધ્યાઈએ; વિદ્યાનંદ તસ
ધ્યાનથી, અવિચલ લીલા પાઈએ. ૩.

પ. શ્રી પરમાત્મા ચૈત્યવંદન.

૧

પરમાનંદ પ્રકાશ ભાસ, ભાસિત ભવ કીલા; લોકલોક લોકવે, નિત
એહવી લીલા. ૧. ભાવ વિભાવ પણે કરી, જોણે રાજ્યો અલગો; તકપરે
પચ મેળાવી, તેહ થકી નવિ વળાયો. ૨. તેણી પરે આતમ ભાવને એ,
વિમળ ક્યો જેણે પ્રસ; તે પરમાતમ દેવનું, દિન દિન વધતું વર. ૩.

નામે તો જગમાં રહ્યા, સ્થાપન પણ તિમહી; દ્રવ્યે ભવ માંહે વસે, પણ
ન કળે કિમહી. ૪. ભાવ થકી સર્વી એકરૂપ, ત્રિભુવનમેં ત્રિકાળે; તે
પારંગને વંદીએ, ત્રિહું યોગે સ્વભાળે. ૫. પાળે પાવન ગુણ થકી એ,
યોગ ક્ષેમંકર જેહ; જ્ઞાન વિમલ દર્શન કરી, પુરણ ગુણ મણિ ગેહ. ૬.

૨

જગન્નાથને તે નમુંડાથ જોડી, કરે વિનતિ ભક્તિશું માન મોડી;
કૃપાનાથ સંસારકું પાર તારો, લહ્યો પુન્યથી આજ દેહાર સારો. ૧.
સોહીલા મલે રાજ્ય દેવાદિભોગો, પરમ દોહીલો એક તુજ ભક્તિજોગો;
ઘણા કાલથી તું લહ્યો સ્વામી મીઠો, પ્રભુ પારગામી સહુ દુઃખ નીઠો. ૨.
ચિદાનંદ રૂપી પરશ્રદ્ધ લીલા, વિલાસી વિભો ત્યકત કામાગ્નિ કીલા;
ગુણધાર જોગી શનેતા અમાઈ, જયત્વં વિભો ભૂતલે સુખદાઈ. ૩.
ન દીઠી જેણે તાહરી યોગમુદ્રા, પડ્યા રાત દીસે મહા મોહ નિદ્રા;
કીસી તાસ હોશે ગતિ જ્ઞાનસિંધો, ભમંતા ભવેહે જગ જીવ બન્ધો. ૪.
સુધાસ્થાંદિ તે દર્શનં નિત્ય દેખે, ગણું તેહનો હું વિભો જન્મ લેખે;
તદાજ્ઞા વશે જે રહ્યા વિશ્વ માંહે, કરે કર્મની હાણુ ધણુ એક માંહે. ૫.
જિનેશાય નિત્યં પ્રભાતે નમસ્તે, ભવિ ધ્યાન હોજો હૃદયં સમસ્તે;
સ્તવી દેવતા દેવને હર્ષ પૂરે, મુખાંભોજ ભાલિ ભજે હંજ ઉરે. ૬.
કોહ દેશના સ્વામી વૈરાગ્ય કેરી, સુણે પર્ષદા બાર બેઠી ભલેરી;
મુખાંભાધ દારા સર્મી તાપ ટાલે, બેહુ બાંધવા સાંભલે એક ઢાલે. ૭.

૩

બાર ગુણ અરિહંત દેવ, પ્રણમીજે ભાવે; સિદ્ધ આઠ ગુણ
સમરતાં, દુઃખ દોહડગ જાવે. ૧. આચારજ ગુણ છત્રીશ, પચવીશ
ઉવજાયા; સત્તાવીશ ગુણ સાધુના, જપતાં શિવ સુખ થાય. ૨.
અઠોત્તર શત ગુણ મળીએ, એમ સમરો નવકાર; ધીરવિમલ પંડિત-
તાણા, નય પ્રણમે નિત સાર. ૩.

૪

આદિ દેવ અરિહંત નમું. સમરૂં તારૂં નામ; જ્યાં જ્યાં પ્રતિમા
જિનતાણી, ત્યાં ત્યાં કરૂં પ્રણામ. ૧. શેત્રુંજે શ્રી આદિદેવ, નેમ નમુ

ગિરનાર; તારંગે શ્રી અજિતનાથ, આખુ ઋષભ જુહાર. ૨. અષ્ટાપદ ગિરિ ઉપરે, જિન ચોવીશે જોય; મણિમય મૂરતિ માનશું, ભરતે ભરાવી સોય. ૩. સમેતશિખર તીરથ વડો, જિહાં વીશે જિન પાય; વૈભારકગિરિ ઉપરે, શ્રી વીર જિનેશ્વર રાય. ૪. માંડવગઢનો રાજ્યો, નામે દેવ સુપાસ; ઋષભ કહે જિન સમરતાં, પહોંચે મનની આશ. ૫.

૫

પ્રથમ તીર્થંકરતણા હુવા, ભવ તેર કહીજે; શાંતિતણા ભવ બાર સાર, નવ ભવ નેમ લહીજે. ૧. દશ ભવ પાસ જિણુંદના, સત્તાવીશ શ્રી વીર; શેષ તીર્થંકર ત્રિહું ભવે, પામ્યા ભવજલ તીર. ૨. જિહાંથી સમકિત કરશીયું એ, તિહાંથી ગણીએ તેહ; ધીરવિમલ પંડિતતણો, જ્ઞાનવિમલ ગુણગોહ. ૩.

૬

પ્રણમી શ્રી ગુરુરાજ આજ, જિનમંદિર કેરો; પુન્ય ભણી કરશું સફલ, જિનવચન ભલેરો. ૧. દેહરે જાવા મન કરે, ચોથ તણું ફલ પાવે; જિન જુહારવા ઉઠતાં, છટું પોતે આવે. ૨. જમ્મશું જિનવર ભણી એ, માર્ગ ચાલંતા-હોવે દ્વાદશતણું પુન્ય, ભક્તિ માલંતા. ૩. અર્ધ પંથ જિનવર તણો એ, પંદરે ઉપવાસ; દીઠા સ્વામી તણો ભુવન, લહીએ એક માસ. ૪. જિનવર પાસે આવંતાં. છમાસી ફલ સિદ્ધ; આન્યા જિનવર બારણે, વર્ષી તપ ફલ લીધ. ૫. સો વર્ષ ઉપવાસ પુણ્ય, જે પ્રદક્ષિણા દેતાં; સહસ વર્ષ ઉપવાસ પુણ્ય, જે નજરે જોતાં. ૬. ફલ ઘણો ફલની માલ, પ્રભુ કંઠે ઠવતાં; પાર ન આવે ગીત નાદ, કેરાં ફલ થુણતાં. ૭. શિર પૂજી પૂજા કરો એ, સૂર ધૂપ તણો ધૂપ; અક્ષત સાર તે અક્ષય સુખ, દીપ તનુરૂપ. ૮. નિર્મલ તન મને કરી એ, થુણતાં ઇંદ્ર જગીશ; નાટક ભાવના ભાવતાં, પામે પદવી જગીશ. ૯. જિનવર-ભક્તિ વલી એ, ગ્રેમે પ્રકાશી; સુણી શ્રી ગુરુ વચણ સાર, પૂર્વ ઋષિ ભાળી. ૧૦. અષ્ટ કર્મને ટાળવા, જિનમંદીર જમ્મશું; ભેટી ચરણ ભગવંતના, હવે નિર્મલ થઈશું. ૧૧. કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો, વિનય કહે કર જોડ; ફલ હોવે સુખ વિનતિ, જિન સેવાનું કોહ. ૧૨.

૬. શ્રી આદિનાથ ચૈત્યવંદન.

૧

આદિ દેવ અરિહંત નમું, ધનુષ પાંચશેં કાયા; નહીં કામ
ક્રોધ માન, મૃષા નહીં માયા. ૧. નહીં રાગ નહીં દ્વેષ, નામ નિરં-
જન તાહરું; વદન દીઠું વિશાલ તીહાં, સવિ પાપ ગચું માહરું. ૨.
નામે હું નિર્મલ થયો, જપું જાપ જિનવર તણો; કવિ ઋષભ એમ
ઉચ્ચરે, આદિદેવ મહિમા ઘણો. ૩.

૨

જય જય નાભિ નરિંદ નંદ, સિધ્ધાચલ મંડણ; જય જય
પ્રથમ જિણુંદ કંદ, ભવદુઃખ વિહંડણ. ૧. જય જય સાધુ સુરિંદ
વૃંદ, વંદિય પરમેસર; જય જય જગદાનંદ કંદ, શ્રી ઋષભ
જનેસર. ૨. અમૃત સમ જિન ધર્મનો એ, હાયક જગમાં જાણુ;
તુજ પદ પંકજ નિત્ય નમું, નિશ દિન નમત કલ્યાણ. ૩.

૩

સર્વાર્થ સિધ્ધે થકી, અવિયા આદિ જિનંદ; પ્રથમ રાય
વિનીતા વસે, માનવ ગણ સુખકંદ. ૧. વૈતનિ નકુલ જિણુંદને,
હાયન એક હજાર; માંનાતીતે કેવલી. વડ હંકે નિરાધાર. ૨. ઉત્તરા-
પાઠા જન્મ છે એ, ધન રાશિ અરિહંત; દશ સહસ્ર પરિવારશું,
વીર કહે શિવ કંત. ૩.

૪

અરિહંત નમો ભગવંત નમો, પરમેશ્વર જિનરાજ નમો;
પ્રથમ જિનેસર પ્રેમે પેખત, સિદ્ધાં સઘલાં કાજ નમો. અં ૧.
પ્રભુ પારંગત પરમ મહોદય, અવિનાશી અકલંક નમો; અજ્ઞ
અમર અદ્ભૂત અતિશય નિધિ, પ્રવચન જલધિમયંક નમો. અં ૨.
તિહુયાણુ ભવિગણુ જનમન વંછિય, પૂરણ દેવ રસાલ નમો; લવી

લળી પાય નમું હું ભાલે, કરજોડીને ત્રિકાલ નમો. અં ૩. સિધ્ધ બુધ્ધ
તું જગજન સજ્જન, નયનાનંદન દેવ નમો; સકલ સુરાસુર નરવર
નાયક, સારે અહનિશ સેવ નમો. અં ૪. તું તીર્થંકર સુખકર
સાહિબ, તું નિષ્કારણ બંધુ નમો; શરણાગત ભવિને હિત વત્સલ,
તુંહિ કૃપારસ સીધુ નમો. અં ૫. કેવલ જ્ઞાનાદર્શો દર્શિત, લોકા-
લોક સ્વભાવ નમો; નાશિત સકલ કલંક કલુષગણ, દુરિત ઉપદ્રવ
ભાવ નમો. અં ૬. જગચિંતામણી જગગુરુ, જગહિત-કારક
જગજન નાથ નમો; ઘોર અપાર ભવોદ્ધિ તારણ, તું શિવપુરનો
સાથ નમો. અં ૭. અશરણ શરણ નિરાગ નિરંજન, નિરૂપાધિક
જગદીશ નમો; બોધિ દીપ્તો અનુપમ દાનેશ્વર, જ્ઞાનવિમલ સૂરીશ
નમો. અં ૮.

૭. શ્રી શાંતિજિન ચૈત્યવંદન.

જય જય શાંતિજિણુંદ દેવ, હૃદયિણાઉર સ્વામી; વિશ્વસંન
કુલચંદ સમ; પ્રભુ અંતરજાતી. ૧. અચિરા ઉર અર હુંસ જિમ,
જીનવર જયકારી; મારી રોગ નિવારકે, કીર્તિ વિસ્તારી. ૨. સોલમા
જિનવર પ્રણુમીયેં એ, નિત ઉઠી નમી શીશ; સુરનર ભૂપ પ્રસન્ન મન,
નમતાં વાધે જગીશ. ૩.

૮. શ્રી મલ્લિનાથ જિન ચૈત્યવંદન.

પાંડિત્યું ચાથું પાંચમું, ચારિત્ર ચિત્ત લાવે; કપક શ્રેણી જિનજી
ચઢી, ઘાતિ કર્મ બપાવે. ૧. દીક્ષા દિન શુભ ભાવથી, ઉપજ્યું
કેવલ નાણું; સમવસરણ સુરવર રચે, ચઉવિહ સંઘ મંડાણ. ૨.
વરસ પંચાવન સહસ્રનું એ, જિનવર ઉત્તમ આય; તસ પદ પદ્મ
નમ્યા થકી, ચિદ્રુપે ચિત્ત ઠાય. ૩.

૯. શ્રી નેમિ જિન ચૈત્યવંદન.

સમુદ્ર વિજય કુલ ચંદ નંદ, શિવા દેવી જાયા; ચાહવ વંશ
નમો મણિ, ચૌરીપુર ઠાયા. ૧. બાલથકી બ્રહ્મચર્ય ધર, ગત માર
પ્રચાર; લોકતા નિજ આત્મિક ગુણ, ત્યાગી સંસાર. ૨. નિઃકારણ

જગજીવનો એ, આશાનો વિશ્રામઃ દીન દયાલ શિરોમણિ, પૂરણ સુરતરૂ કામ. ૩. પશુઆં પુકાર સુણી કરી, છાંડી ગૃહ વાસઃ તત્ક્ષણ સંયમ આદરી, કરી કર્મનો નાશ. ૪. કેવલ શ્રી પામી કરી એ, પહોતા મુક્તિ મઝારઃ જન્મ મરણ ભય ટાલવા, જ્ઞાન સદા સુખકાર. ૫.

૧૦. શ્રી નેમિજિન ચૈત્યવંદન.

બાવીશમા શ્રી નેમિ નાથ, નિત્ય ઉઠી વંદોઃ સમુદ્ર વિજય સુત ભાનુ સમ, ભવિ જન સુખ કંદો. ૧. સઘન શ્યામ ઘુતિ દેહની, દશ ધનુષ્ય શરીરઃ અમિત ક્રાંતિ યાદવ ધણી, ભાંજે ભવ તીર. ૨. રાજમતી રમણી તણ એ, બ્રહ્મચર્ય ધર ધીરઃ શિવ રમણી સુખ વિલસના, ભૂપ નમે ધરીધીર. ૩.

૧૧. શ્રી પાર્શ્વજિન ચૈત્યવંદન.

૧

પુરિસા દાણી પાસ નાહ, નમીયે મન રંગઃ નીલ વરણ અશ્વમેન નંદ, નિર્મલ નિઃસંગ. ૧. કામિત દાયક કલ્પ સાખ, વામા સુત સારઃ શ્રી ગવડી પુર સ્વામ નામ, જપિયે નિરધાર. ૨. ત્રિભુવન પતિ ત્રેવીશમે એ, જસ અખંડિત આણુઃ એક મને આરાધતાં, લહિયે કોહ કલ્યાણુ. ૩.

૨

પ્રણમામિ સદા પ્રભુ પાર્શ્વજિનં, જિનનાયક દાયક સુખધનંઃ ધન ચાડ મહોત્તમ દેહધરં, ધરણપતિ નિત્ય મુસેવકરં. ૧. કર્ણુ રસ રંચિત ભવ્યકણી, ક્ષણિ સમ સુશોભિત મૌલિમણિઃ મણિ કંચન રૂપ ત્રિકોટી ઘટં, ઘટિતાસુર કિન્નર પાર્શ્વતટં. ૨. તટનીપતિ ઘોષ ગંભીર સ્વરં, સ્વરનાકર અશ્વસુસેનતરંઃ નરનારી નમસ્કૃત નિત્ય મુદા, પદ્માવતી ગાવતી ગીત સદા. ૩. સહનેન્દ્રિય ગોપ યથા કમઠં, કમઠાસુર લારણ મુક્તહઠંઃ હઠે હેલિત કર્મ કૃતાંત બલં, બલ ધામ ધુરંધર પંકજલં. ૪. જલજ દ્વય પત્ર પ્રભાનયનં, નયનંદિત ભવ્ય નરેશમનંઃ મન મન્મથ મહીરૂહ વન્હિસમં, સમતામય

સ્તનકરં પરમં. ૫. પરમાર્થ વિચાર સદા કુશલં, કુશલં કુરુ મે જિન-
નાથ અલં; અલિની નલિની નલિનીલ તનું, તનુતા પ્રભુપાર્શ્વજિનં
સુધનં. ૬. ધન ધાન્યકરં કરુણા પરમં, પરમામૃત સિદ્ધિ મહાસુખદં,
સુખદાયક નાયક સંત ભવં, ભવભૂત પ્રભુ પાર્શ્વજિનં શિવદં. ૭.

૧૨. શ્રી અન્તરિક્ષ પાર્શ્વનાથ ચૈત્યવંદન.

પ્રભુ પાસજી તાહરં નામ મીહું, તીહું લોકમાં એટલું સાર દીહું:
સદા સમરતાં સેવતાં પાપ નીહું, મન માહરે તાહરં ધ્યાન બેહું. ૧.
મન તુમ પાસે વસે રાત દીસે, મુખ પંકજ નીરખવા હંસ હીસે:
ધન્ય તે ઘડી જે ઘડી નયણુ દીસે, ભલી ભક્તિ ભાવે કરી વિનવી જે. ૨.
અહો એહુ સંસાર છે દુઃખ દોરી, ઇંદ્ર જલમાં ચિત્ત લાગ્યું ઠગોરી:
પ્રભુ માનીયે વિનતિ એક મોરી, મુજ તાર તું તાર બલીહારી તોરી. ૩.
મહિ સ્વપ્ન જંજલને સંગ મોહ્યો, ઘડીયાલમાં કાલ રમતો ન જોયો:
મુઘા એમ સંસારમાં જન્મ ખોયો, અહો વૃત્ત તણે કારણે જળ વિલોયો. ૪.
એતો ભમરતો કેમુઆ જ્ઞાન્તિ ધાયો, જઈ શુકતણી ચંચુ માંહે ભરાયો:
શુકે જાંબુ જાણી ગલે દુઃખ પાયો, પ્રભુ લાલચે જીવડો એમ વાહ્યો. ૫.
ભમ્યો ભર્મ ભૂલ્યો રમ્યો કર્મ ભારી, દયા ધર્મની શર્મ મેં ન વિચારી:
તોરી નર્મ વાણી પરમ સુખકારી ત્રીહું લોકના નાથ મેં નવી સંભારી. ૬.
વિષય વેલડી શેલડી કરીય જાણી, ભજી મોહ તૂણ્યા તજી તુજ વાણી:
એહવો ભલો ભુડો નિજ દાસ જાણી, પ્રભુ રાખીયે બાંહીની છાંય પ્રાણી. ૭.
મોરા વિવિધ અપરાધની કોડિ સહીએ, પ્રભુ શરણે આવ્યા તણી લાજ
વહીએ; વલી ઘણી ઘણી વિનતિ એમ કહીએ, મુજ માનસ સરે
પરમ હંસ રહીએ. ૮.

કલશ.

એમ કૃપા મૂરત પાર્શ્વ સ્વામી, મુગતિગામી ધ્યામ્યે; અતિ ભક્તિ
ભાવે વિપત્તિ જાવે, પરમ સંપત્તિ પામ્યે; પ્રભુ મહિમા સાગર ગુણ
વૈરાગર, પાર્શ્વ અન્તરિક્ષ જે સ્તવે; તસ સકલ મંગલ જય જયારવ,
આનંદવર્દન વિનવે. ૯.

૧૩. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વજિન ચૈત્યવંદન

સકલ ભાવિ જન ચમત્કારી, ભારી મહિમા જેહનો: નિખિલ
આતમ રમા રાજીત, નામ જપીએ તેહનો; દુષ્ટ કર્માણ્ડ ગંજરી
જે, ભવિક જન મન સુખ કરો; નિત્ય જપ જપીએ પાપ ખપીએ,
સ્વામી નામ શંખેશ્વરો. ૧. બહુ પુન્ય રાશિ દેશ કાશી, તથ્ય નયરી
વણારસી; અશ્વમેન રાજા રાણી વામા, રૂપે રતિ તનુ સારીખી:
તસ કુખે સુપના ચૌદ સુચિત, સ્વર્ગાથી પ્રભુ અવતર્યો; નિત્ય૦ ૨.
પોસ માસે કૃષ્ણપક્ષે, દશમી દીન પ્રભુ જનમિયો; સુરકુમરિ
સુરપતિ ભકિતભાવે, મેરૂશૃંગે સ્થાપિયો; પ્રભાતે પૃથ્વીપતિ પ્રમોદે,
જન્મમહોન્મધ આત કર્યો; નિત્ય૦ ૩. ત્રણ લોક તરૂણી મન પ્રમોદી,
તરૂણ વય જળ આવીઆ: તવ માત તાતે પ્રસન્ન ચિત્તે, ભામિની
પરણાવીઆ: કમઠ શઠ કૃત અગ્નિ કુંડે, નાગ બલતો ઉદ્ધર્યો; નિત્ય૦
૪. પોસ વદિ એકાદશી દિને, પ્રવળ્યા જિન આદરે; સુર અસુર
રાજ ભકિત સાજ, સેવના ઝાઝી કરે; કાઉસ્સગ્ગ કરતાં દેખી કમઠે,
કીધ પરિસહ આકરો; નિત્ય૦ ૫. તવ ધ્યાન ધારા રૂઢ જિનપતિ,
મેઘધારે નવિ ચલ્યો; તિહાં ચલિત આસન ધરણુ આયો, કમઠ
પરિસહ અટકલ્યો; દેવાધિદેવની કરે સેવા, કમઠને કાઢી પરો; નિત્ય૦
૬. ક્રમે પામી કેવળજ્ઞાન કમળા, સંઘ ચઉવિહ સ્થાપીને; પ્રભુ
ગયા મોક્ષ સમેત શિખરે, માસ અણુસણ પાળીને; શિવ રમણી
રંગે રમે રસીયો, ભવિક તસ સેવા કરો; નિત્ય૦ ૭. ભૂત પ્રેત પિશાચ
વ્યંતર, જલણુ જલોદર ભય ટળે; રાજ રાણી રમા પામે, ભક્તિ
ભાવે જો મળે; કલ્પતરૂથી અધિક દાતા, જગત ત્રાતા જય કરો;
નિત્ય૦ ૮. જરા જર્જરીતભૂત યાદવ, સૈન્ય રોગ નિવારતા; વઢીયાર
દેશે નિત બિરાજે, ભવિક જીવને તારતા; એ પ્રભુ તણાં પદ પદ
સેવા, રૂપ કહે પ્રભુતા વરો; નિત્ય૦ ૯.

૧૪. શ્રી વાણારસી પાર્શ્વનાથ છંદ.

આપણુ ઘર ખેઠા લીલ કરો, નિજ પુત્ર કલત્રશું પ્રેમ ધરો:
તમે દેશ દેશાંતર કાંઈ દોડો, નિત્ય પાસ જપો શ્રી જિન રૂડો. ૧.

મનો વંછિત સઘળાં કાજ સરે, શિર ઉપર ચામર છત્ર ધરે; કલમલ ચાલે આગળ ઘોડો, નિત્ય૦ ૨. ભૂત ને પ્રેત પિશાચ વળી, ડાકીણિ શાકીણિ જાય પલળી; છલ છિદ્ર ન કોઉ લાગે ગુડો, નિત્ય૦ ૩. એકાંતર તાવ સીયો દાહ, ઔષધ વિણ જાયે ક્ષણ માંહ; નવી દુખે માથું પગ ગુડો, નિત્ય૦ ૪. કંઠમાળા ગડ ગુંબડ નાળાં, તસ ઉદર રોગ ટળે સઘળાં; પીડા ન કરે ખીલ ગલ ગોડો, નિત્ય૦ ૫. જગતો તીર્થંકર પાસ ગહુ, એમ જાણે સઘળો જગત સહુ; તત્કાણ અશુભ કર્મ તોડો, નિત્ય૦ ૬. શ્રી પાસ વાણારસી નરવરો, તિહાં ઉદયો જિનવર ઉદય કરો; સમય સુંદર કહે કર જોડો, નિત્ય૦ ૭.

૧૫. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તોત્ર.

ૐ નમઃ પાર્શ્વનાથાય, વિશ્વચિંતામણીયતે: હ્રીં ધરણેન્દ્રવૈરોઢ્યા પદ્માદેવીયુતાયતે. ૧. શાંતિતુષ્ટિમહાપુષ્ટિ-ધૃતિકીર્તિવિધાયિને: ૐ હ્રીં દ્વીડવ્યાલવેતાલ-સર્વાધિવ્યાધિનાશિને. ૨. જ્યાજિતાખ્યા વિજ્યા ખ્યાપરાજિતયાન્વિતઃ; દિશાંપાલૈર્ગૃહૈર્યદૈ-વિદ્યાદેવીભિરન્વિતઃ. ૩. ૐ અસિઆસા નમસ્તૈલોક્યનાથતાં; ચતુઃષ્ઠિસુરેન્દ્રાસ્તે, ભાસન્તે છત્રચામરૈઃ. ૪. શ્રી શંખેશ્વરમંડન પાર્શ્વજિન પ્રણુતકંપતકંકપઃ ચૂરય દુષ્ટપ્રાતં, પૂરય મે વાંછિતં નાથ. ૫.

૧૬. શ્રી મહાવીર સ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

પરમાનંદ વિલાસ ભાસ, શાસન છે જોડનું; સહસ્ર એકવીશ, વહાણું છે તેડનું. ૧. શ્રી મહાવીર મહિયલ કંઠે, પણ સમતા ધારી; જોશ ન કબહુ ન લેખવે, સહુને હિતકારી. ૨. બહુ અતિશય લીલા વતી, કરતાં જન પ્રસન્ન; બ્રહ્મચારી ચૂડામણિ, જસ નહિ વિષયનો સંગ. ૩. ગુરુ પાસે ભણીયા નહીં, પણ સઘળું જાણે; નિંદ વિના પરમેશ્વરા, સુખ સઘળાં માણે. ૪. રજત મણિ ગઢ હેમ વસે, નહીં પરિશ્રદ પાસ; ચામર છત્ર વિંઝાવતા, નિરપરિસતા ભાસ. ૫. સેવા કરાવે સહુ ભણી, નામ ધરાવે સાધુ; સાધ ધરામણુ કો નહીં, સુક્ષ્મ નિરાબાધુ. ૬. રાંગ નહીં પણ રીઝવે, સર્વી ભવિના ચિત્ત; દ્વેષ નહીં

પણ ટાળીયા, મોહાદિકે અમિત. ૭. કામ નહીં પણ ભોગવે, સર્વ વસ્તુના મર્મ; કર્મ નહીં પણ સર્વ તણા, કહે કર્મના મર્મ. ૮. નિર્માદિકે લીલા નહીં, શર્મ તણો નહીં પાર; તસ ગુણ દાખવી નવી શકું, જે હોય જીલ અપાર. ૯. જિનવર બિંબને પૂજતાં, હોય શતગણું પુન્ય; સહસ ગણું ફલ ચંદને, જે લેપે તે ધન્ય. ૧૦. લાખ ગણું ફલ કુસુમની, માલા પહેરાવે, અનંત ગણું ફલ તેહથી ગીત ગાન કરાવે. ૧૧. તીર્થંકર પદવી વરે, જિન પૂજથી જીવ; પ્રીતિ ભક્તિ એમ લેખવે, સ્થિરતા પણ અતીવ. ૧૨. જિન પ્રતિમા જિન સારીખી, સિદ્ધાંતે ભાખી; નિશ્ચેષા સહુ સારીખા, થાપના તેમ દાખી. ૧૩. ત્રણ કાલ ત્રિભુવન માંહે એ, કરે તે પૂજન જેહ; દરી-શન કેરું બીજ છે, એહમાં નહીં ચંદેહ. ૧૪. જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ તેહને, હોય સદા સુપ્રસન્ન; એહી જીવિત ફલ જાણીએ, તેહીજ ભવિ જન ધન્ય. ૧૬.

૨

વર્દ્ધમાન જિનવર ધણી, પ્રણમું નિત્યમેવ; સિદ્ધારથ કુલચંદલો, સુર નિર્મિત સેવ. ૧. ત્રિશલા ઉદર સર હંસ સમ, પ્રગટયો સુખ કંદ; કેશરી લંછન વિમલ તનુ, કંચનમય વૃંદ. ૨. મહાવીર જગમાં વડો એ, પાવાપુરી નિર્વાણ; સુર નર ભૂપ નમે સદા, પામે અવિચલ ડાણ. ૩.

૩

સિદ્ધારથસુત વંદીએ. ત્રિશલાદેવી માય; ક્ષત્રિયકુંડમાં અવ-તર્યા, પ્રભુજી પરમ દયાલ. ૧. ઉજ્જવલી છઠ અષાઢની, ઉત્તરા-શલ્કગુણની સાર; પુષ્પોત્તર વિમાનથી, ચવિયા શ્રી જિનભાણ. ૨. લક્ષણ અડહિય સહસ્ર એ, કંચનવર્ણીય કાય; મૃગપતિ લંછન પાઉલે, વીર જિનેશ્વર રાય. ૩. ચૈત્ર શુદ્ધિ તેરસ દિને, જન્મ્યા શ્રી જિનેશ્વર; સુર નર મળી સેવા કરે, પ્રભુનું જન્મકલ્યાણ. ૪.

૨

માગસર વદિ દશમી દિને, દીએ પ્રભુ સંજમભાર; ચઢનાણી જિનજી થયા, કરવા જગ ઉપકાર. ૫. સાડાબાર વરસ લગે, સદ્યા પરિસહુ ઘોર; ધન ધાતિ ચઉ કર્મનો, વજ્ર કર્યો ચક્રચૂર. ૬. વૈશાખ સુદિ દશમી દિને, ધ્યાન શુકલ મન ધ્યાન; શમી વૃક્ષ તળે પ્રભુ, પામ્યા પંચમ નાણુ. ૭. સંઘ ચતુર્વિધ સ્થાપવા, દેશના દીએ મહાવીર; ગૌતમ આદિ ગણધરુ, કર્યા વજ્રર હજુર. ૮. કાર્તિક અમાવાસ્યા દિને, શ્રીવીર લહ્યા નિર્વાણુ; પ્રભાતે ઇન્દ્રભૂતિને, આખું કેવલનાણુ. ૯. જ્ઞાન ગુણે દીવા કર્યા એ, કાર્તિક કમલા સાર; પુણ્યે મુક્તિવધુ વર્યા, વરતી મંગળમાળ. ૧૦.

૧૭. શ્રી ઇન્દ્રભૂતિજીનું ચૈત્યવંદન.

ખિરુદ્ધ ધરી સર્વજનું, જિન પાસે આવે; મધુર વચણશું વીરજી, ગૌતમ બોલાવે. ૧. પંચભૂત માંહે થકી, એ ઉપજે વિણસે; વેદ અર્થ વિપરીતથી, કહો કેમ ભવ તરશે. ૨. દાન દયા દમ ત્રિહું પહે એ, જાણે તેહજી જીવ; જ્ઞાન વિમલ ધન આત્મા સુખ ચેતના સદૈવ. ૩.

૧૮. શ્રી અગ્નિભૂતિજીનું ચૈત્યવંદન.

કર્મતણા સંશય ધરી, જિન ચરણે આવે; અગ્નિભૂતિ નામે કરી, તવ તે બોલાવે. ૧. એક સુખી એક છે દુઃખી, એક કિંકર સ્વામી; પુરૂષોત્તમ એકે કરી, કિમ શક્તિ પામી. ૨. કર્મતણા પ્રભાવથી એ, સકલ જગત મંડાણુ; જ્ઞાન વિમલથી જાણીયે, વેદાર્થ સુપ્રમાણુ. ૩.

૧૯. શ્રી વાયુભૂતિજીનું ચૈત્યવંદન.

વાયુભૂતિ ત્રીજો કહ્યો, તસ સંશય એહ; જીવ શરીર એહુ એક છે, પણ ભિન્ન ન દેહ. ૧. બ્રહ્મજ્ઞાન તપે કરી, આતમ નિર્મલ લહીયે; કર્મ શરીરથી વેગલો, એમ વેદ સદ્દિયે. ૨. જ્ઞાન વિમલ ગુણ ધન ધણી એ, જડમા કિમ હોય એક; વીર વચણથી તે લહ્યો, આણી હૃદય વિવેક. ૩.

૨૦. શ્રી વ્યક્તાનુ ચૈત્યવંદન.

પચ્ચતનો સંશયી, ચોથો ગણી વ્યક્ત; ઇંદ્રજલ પરે જગ કહ્યો, તે કિમ તસ સક્ત. ૧. પૃથ્વી પાણી દેવતા, ઇમ ભૂતની સત્તા; પણ અધ્યાત્મ ચિત્તને, નહિ તેહની મમતા. ૨. એમ સ્યાદ્વાદ મતે કરી એ, દાહ્યો તસ સંદેહ; જ્ઞાન વિમલ જિન ચરણશું, ધરતો અધિક સ્નેહ. ૩.

૨૧. શ્રી સુધર્માનુ ચૈત્યવંદન.

સોહમ સ્વામીને મને, છે શંશય એહવો; જે ઇહાં હોયે જેહવો, પરભવે તે તેહવો. ૧. શાલિ થકી શાલિ નીપજે, પણ લિન્ન ન થાય; સુણ એહવો નિશ્ચય નથી, એમ કહે જિનરાય. ૨. ગોમયથી વીંછી હોવે એ; ઇમ વિષ સદૃશ પણ હોય; જ્ઞાન વિમલ મતિશું કહે, વેદારથ શુદ્ધ જોય. ૩.

૨૨. શ્રી મંડિતનુ ચૈત્યવંદન.

છઠ્ઠો મંડિત બંભણો, બંધ મોક્ષ ન માને; બ્યાપક વિગુણ જે આતમા, તે કિમ રહે છાને. ૧. પણ સાવરણ થકી નહિ, કેવલ ચિદ્રૂપ; તેહ નિરાવરણી થયે, હોએ જ્ઞાન સરૂપ. ૨. તરણી કિરણ જિમ વાદલે એ, હોય નિસ્તેજ તેજ; જ્ઞાન ગુણે સંશય હરી, વીર ચરણે કરે હેજ. ૩.

૨૩. શ્રી મૌર્યપુત્રનુ ચૈત્યવંદન.

સાતમો મૌરિય પુત્ર જે, કહે દેવ ન દીસે; વેદ પદે જેહ ભાખિયા, તિહાં મન નવી હીસે. ૧. યજ્ઞ કરતાં પામીયે, સ્વર્ગ એ વેદની વાણી; લોકપાલ ઇંદ્રાદિક, સત્તા તે કેમ જાણી. ૨. ઇમ સંદેહ નિરાકરીએ, વીર વચણથી તેહ; જ્ઞાન વિમલ જિનને કહે, હું તુમ પગની ખેહ. ૩.

૨૪. શ્રી અકંપિતનુ ચૈત્યવંદન.

અકંપિત દ્વિજ આઠમો, સંશય છે તેહને; નારક હોયે પરલોકમાં એ મિથ્યા જનને. ૧. જે દ્વિજ શ્વદ્રાસન કરે, તસ નારક સત્તા;

દાખી વેદે નવિ કહે, એ તુજ ઉન્મત્તા. ૨. મેરૂ પરે શાશ્વત નહિ
એ, પ્રાયિક એહવી ભાખી; તે સંશય ફરે કર્યો, જ્ઞાન વિમલ
જિન સાખી. ૩.

૨૫. શ્રી અચલબ્રાતજીનું ચૈત્યવંદન.

અચલબ્રાતને મન વશ્યો, સંશય એક ખોટો; પુણ્ય પાપ
નવિ દેખીયે, એ અચરિત મોટો. ૧. પણ પ્રત્યક્ષ દેખીયે, સુખ
દુઃખ ઘણેરાં; બીજની પરે દાખીઆં, વેદ પદે બહોતેરાં. ૨. સમજ-
વીને શિષ્ય કર્યો એ, વીરે આણી નેહ; જ્ઞાન વિમલ પામ્યા થકી,
ગુણ પ્રગટ્યા તસ દેહ. ૩.

૨૬. શ્રી મેતાર્યગણધરનું ચૈત્યવંદન.

પરભવનો સંદેહ છે, મેતારજ ચિત્તે; ભાખે પ્રભુ તવ તેહને
દાખી બહુ જુગતે. ૧. વિજ્ઞાન ધન પદ તણે, એ અર્થ વિચારે:
પરલોકે ગમનાગમે, મન નિશ્ચય ધારે. ૨. પૂર્વાર્થ બહુ પરે કહી એ,
છેદો સંશય તાસ; જ્ઞાન વિમલ પ્રભુ વીરને ચરણે થયો તે દાસ. ૩.

૨૭. શ્રી પ્રભાસજીનું ચૈત્યવંદન.

એકાદશમ પ્રભાસ નામ, સંશય મન ધારે; ભવ નિરવાણ લહે
નહિ, જીવ એણે સંસારે. ૧. અગ્નિહોત્ર નિત્યે કરે, અજરામર પામે:
વેદારથ ઇમ દાખવી, તસ સંશય વામે. ૨. વીર ચરણનો રાગીઓ એ,
થયો તેહ તત્કાલ; જ્ઞાન વિમલ જિનવર તણી, આણુ વહે નિજ ભાલ. ૩.

૨૮. બીજનું ચૈત્યવંદન.

દુવિધ ધર્મ જિણે ઉપદિશ્યો, ચોથા અભિનંદન; બીજે જન્મ્યા
તે પ્રભુ, ભવદુઃખનિકંદન. ૧. દુવિધ ધ્યાન તુમે પરિહરો, આદરો
દોય ધ્યાન; એમ પ્રકાશ્યું સુમતિજિને, તે ચવિયા બીજદિન. ૨.
દોય બંધન રાગદ્વેષ, તેહને ભવિ પ્રભુએ; મુજપરે શીતજનિન
કહે, બીજદિન શિવ ભજીએ. ૩. જીવાજીવ પદાર્થનું, કરો નામ
સુખાણુ; બીજદિને વાસુપૂજ્ય પરે, લહો કેવલનાણુ. ૪. નિશ્ચય

નય વ્યવહાર હોય, એકાંત ન ગ્રહીએ; અરજિન બીજદિને ચ્યવી, એમ જિન આગળ કહીએ. ૫. વર્તમાન ચોવીશીએ, એમ જિન-કહ્યાણુ; બીજદિને કેઇ પામિયા, પ્રભુ નાણુ નિર્વાણુ. ૬. એમ અનંત ચોવીશીએ એ, હુઆ બહુ કહ્યાણુ; જિન ઉત્તમ પદપદ્મને, નમતાં હોય સુખ ખાણુ. ૭.

૨૯. જ્ઞાનપંચમીનું ચૈત્યવંદન.

૧

ત્રિગટે બેઠા વીરજિન, ભાષે ભવિજન આગે; ત્રિકરણશું ત્રિહું લોકજન, નિસુણે મનરાગે. ૧. આરાહો ભલી ભાતસેં, પાંચમ અન્નુઆળી; જ્ઞાનઆરાધનકારણે, એહજ તિથિ નિહાળી. ૨. જ્ઞાન વિના પશુસારિખા, જાણે એણે સંસાર; જ્ઞાનઆરાધનથી લહે, શિવપદસુખ શ્રીકાર. ૩. જ્ઞાન રહિત કિરિયા કહી, કાશકુસુમઉપમાન; લોકલોકપ્રકાશકર, જ્ઞાન એક પરધાન. ૪. જ્ઞાની શ્વાસોચ્છવાસમાં, કરે કર્મનો છેહ; પૂર્વ કોટી વરસાં લગે, અજ્ઞાની કરે તેહ. ૫. દેશ-આરાધક ક્રિયા કહી, સર્વઆરાધક જ્ઞાન; જ્ઞાનતણે મહિમા ધણે, અંગ પાંચમે ભગવાન. ૬. પંચ માસ લઘુ પંચમી, જાવ જીવ ઉત્કૃષ્ટી; પંચ વરસ પંચ માસની, પંચમી કરે શુભદૃષ્ટી. ૭. એકાવનહિ પંચનો, કાઉત્સગ્ગ લોગસ્સ કેરો; ઊજમાણું કરે ભાવશું, ટાળે ભવદેરો. ૮. એણિ પરે પંચમી આરાહીએ એ, આણી ભાવ અપાર; વરદત્ત ગુણમંજરી પરે, રંગવિજય લહે સાર. ૯.

૨

શ્રી સૌભાગ્ય પંચમી તણે, સયલ દિવસ શિણુગાર; પાંચે જ્ઞાનને પૂજીયે, થાય સફલ અવતાર. ૧. સામાયિક પોસહ વિષે, નિરવધ પૂજા વિચાર; મુગંધ ચૂરણાદિક થકી, જ્ઞાન ધ્યાન મનોહાર. ૨. પૂર્વ દિશે ઉત્તર દિશે, પીઠ રચી ત્રણ સાર; પંચ વરણ જિન બિંબને, સ્થાપી જે સુખકાર. ૩. પંચ પંચ વસ્તુ મેલવી, પૂજા સામગ્રી જોગ; પંચ વરણ કલશા ભરી, હરીયે દુઃખ ઉપ-

ભોગ. ૪. યથા શક્તિ પૂજા કરો, મતિ જ્ઞાનને કાળે; પંચ જ્ઞાનમાં
ધુરે કહ્યું, શ્રી જિન શાસન રાળે. ૫. મતિ શ્રુત વિણ હોવે
નહિ, અવધિ પ્રમુખ મહાજ્ઞાન; તે માટે મતિ ધુરે કહ્યું,
મતિ શ્રુતમાં મતિ માન. ૬. ક્ષય ઉપસમ આવરણનો, લખિ
હોયે સમ કાલે; સ્વામ્યાદિકથી અભેદ છે, પણ મુખ્ય ઉપયોગ
કાલે. ૭. લક્ષણ ભેદે ભેદ છે, કારણ કારણ યોગે; મતિ સાધન
શ્રુત સાધ્ય છે, કંચન કળશ સંયોગે. ૮. પરમાત્મ પરમેસર એ,
સિદ્ધ સયલ ભગવાન; મતિ જ્ઞાન પામી કરી, કેવલ લક્ષ્મી નિધાન. ૯.

૩

શ્રી જિન ચઉ નાણી થઈ, શુકલ ધ્યાન અભ્યાસે; અતિશય
અતિશય આત્મરૂપ, ક્ષણ ક્ષણ પ્રકાશે. ૧. નિદ્રા સ્વપ્ન જાગર દશા,
તે સર્વ દૂરે હોવે; ચોથી ઉજાગર દશા, તેડનો અનુભવ ભેવે. ૨.
ક્ષપક શ્રેણિ આરોહિયાએ, અપૂર્વ શક્તિ સંયોગે; લહી ગુણ કાણું
ખારમું, તુરીય કષાય વિયોગે. ૩. નાણ દંસણ આવરણ મોહ,
અંતરાય ધનધાતી; કર્મ દુષ્ટ ઉચ્છેદીને, થયા પરમાત્મ જાતી. ૪.
હોય ધર્મ સર્વ વસ્તુના, સમયાંતર ઉપયોગ; પ્રથમ વિશેષ પાણે
ગ્રહે, બીજે સામાન્ય સંયોગ. ૫. સાદિ અનંત ભાંગે કરીએ,
દર્શન જ્ઞાન અનંત; ગુણ કાણું લહી તેરમું, ભાવ જિણુંદ જયવંત. ૬.
મૂલ પયડિનો એક બંધ, સત્તા ઉદયે ચાર; ઉત્તર પયડિનો એક
બંધ, તેમ ઉદયે રહે બાયાલ. ૭. સત્તા પંચાશી તણીએ, કર્મ
જેડવાં રજાણુ છાર; મન વચ ક્રયા યોગ જાસ, અવિચળ
અવિકાર. ૮. સયોગી કેવલી તણી એ, પામી દશાએ વિચરે; અક્ષય
કેવલ જ્ઞાનના, વિજય લક્ષ્મી ગુણ ઉચ્ચરે. ૯.

૪

યુગલા ધર્મ નિવાર આધ, આદિમ અરિહંત; શાંતિકરણ શ્રી
શાંતિનાથ, જય કરુણાવંત. ૧. નેમિનાથ બાવીશમા, બાળ થકી
બ્રહ્મચારી; પ્રગટ પ્રભાવિ પાર્શ્વદેવ, રત્નત્રય ધારી. ૨. વર્તમાન

શાસન ધણીએ, વર્દમાન જગદીશ; પાંચે જિનવર પ્રભુમતાં, વાઘે જગમાં જગીશ. ૩. જન્મ કલ્યાણક પંચ રૂપ, સોહમ પતિ આવે; પંચ વર્ણ કલશે કરી, સુરગિરિ નવરાવે. ૪. પંચ સાખ અંગુઠડે, અમૃત સંચારે; બાલપણે જિનરાજ કાજ, એમ ભક્તિશું ધારે. ૫. પંચ ધાવ પાત્રીજતે, જોવન વય પાવે; પંચ વિષય વિષ વેલી તોડી, સંજમ મન ભાવે. ૬. છંડી પંચ પ્રમાદ પંચ, ઇંદ્રિય બળ મોડી; પંચ મહાવ્રત આદરે, દેઈ ધન કોડી. ૭. પંચાચાર આરામમાં, પામ્યા પંચમ જ્ઞાન; પંચ દેહ વર્જિત થયા, પંચ હુસ્વાક્ષર માન. ૮. પંચમી ગતિ ભરતાર તાર, પૂરણ પરમાનંદ; પંચમી તપ આરાધતાં, ક્ષમાવિજય જિનચંદ. ૯.

૩૦. અષ્ટમી તિથિનું ચૈત્યવંદન.

મહાશુદ્ધિ આઠમને દિને, વિજ્યા સુત જાયો; તેમ કાગણ શુદ્ધિ આઠમે, સંભવ ચવિ આયો. ૧. ચૈતર વદની આઠમે, જન્મ્યા ઋષભ જિણુંદ; દીક્ષા પણ એ દિન લડી, હુઆ પ્રથમ મુનિચંદ. ૨. માધવ શુદ્ધિ આઠમ દિને, આઠ કર્મ કર્યા દૂર; અભિનંદન ચોથા પ્રભુ, પામ્યા સુખ ભરપૂર. ૩. એહીજ આઠમ ઉજળી, જન્મ્યા સુમતિ જિણુંદ; આઠ જાતિ કલશે કરી, નુવરાવે સુરઈંદ. ૪. જન્મ્યા જેઠ વદિ આઠમે, મુનિસુવ્રતસ્વામી; નેમ અષાઢ શુદ્ધિ આઠમે, અષ્ટમી ગતી પામી. ૫. શ્રાવણ વદની આઠમે, નમિ જન્મ્યા જગભાણુ; તેમ શ્રાવણ શુદ્ધિ આઠમે, પાસજીનું નિર્વાણ. ૬. ભાદરવા વદિ આઠમ દિને, ચવિયા સ્વામી સુપાસ; જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, સેવ્યાથી શિવવાસ. ૭.

૩૧. મૌન એકાદશીનું ચૈત્યવંદન

૧

શાસનનાયકવીરજી, પ્રભુ કેવલ પાયો; સંઘ ચતુર્વિધ સ્થાપવા, મહાસેનવન આયો. ૧. માધવ સિત એકાદશી, સામલ દ્વિજ યશ; ઈંદ્રભૂતિઆદે મહ્યા, એકાદશ વિજ. ૨. એકાદશસે ચઉ ગુણો,

તેહનો પરિવાર; વેદઅરથ અવળો કરે, મન અભિમાન અપાર. ૩. જીવાદિકસંશય હરી, એકાદશ ગણધાર; વીરે સ્થાપ્યા વંદીએ, જિનશાસન-જયકાર. ૪. મલ્લિજન્મ અર મલ્લિ પાસ, વર ચરણ-વિલાસી; ઋષભ અજિત સુમતિ નમિ, મલ્લિ ધનધાતિવિનાશી. ૫. પદ્મપ્રભ શિવવાસ પાસ, ભવભવના તોડી; એકાદશીદિન આપણી, ઋદ્ધિ સધળી જોડી. ૬. દશ ક્ષેત્રે તિહું કાળનાં, ત્રણસેં કલ્યાણ; વર્ષ અગ્યાર એકાદશી, આરાધો વર નાણ. ૭. અગીઆર અંગ લખા-વીએ, એકાદશ પાઠાં; પ્રજાણી ઠવણી વીંટણી, મસી કાગળ ને કાઠાં. ૮. અગિયાર અમ્રત છાંડવાં એ, વહો પડિમા અગિયાર; ખિમાવિજય જિનશાસને, સફળ કરો અવતાર. ૯.

૨

શીવનાયક જગ જયો, વર્મામાન જગ ઇશ; આતમહિતને કારણે, પ્રણમું પરમ મુનીશ. ૧. ખટ પરવી જેણે વર્ણવી, તેહમાં અધિકી જેહ; એકાદશી સમ કો નહી, આરાધો ગુણ ગેહ. ૨. માગસર સુદિ એકાદશી, આરાધો શિવવાસ; કલ્યાણક નેવું જિન-તણાં, એક સો ને પચાસ. ૩. મહાયશ સર્વાનુભૂતિ, શ્રીધર નમિ મલ્લિ અરનાથ; સ્વયંપ્રભ દેવશ્રુત ઉદય, મલિયા શિવપુર સાથ. ૪. અકલંક શુભંકર સુપ્રતાપ, બ્રહ્મેન્દ્ર ગુણ ગાંગીક; સાંપ્રત મુનિ વિશિષ્ઠ જન, પામ્યા પુન્યની નીક. ૫. સુમૃદ્ વ્યકત કલાસત, અરણ્ય યોગ અયોગ; પરમ સુધારતિ નિકસે તેમ, પામ્યા શિવ-સંયોગ. ૬. સર્વાર્થ હરિભદ્ર મગધાધિપ, પ્રયચ્છ અક્ષોભ મલયસિંહ; દિનરૂક ધનદ પૌષધ તથા, જપતાં સફલી જિહ. ૭. પ્રલંબ ચારિત્ર-નિધિ પ્રશમરાજિત, સ્વામિ વિપરીત પ્રસાદ; અઘટિત બ્રમણેન્દ્ર રૂપભચન્દ્ર, સમર્યા શિવ આસ્વાદ. ૮. દયાંત અભિનંદન રત્નેશનાથ, શ્યામકોપ્ત મરૂદેવ અતિપાર્શ્વ; નંદિયેણુ વ્રતધર નિર્વાણુ તથા, થાયે શિવસુખ આશ. ૯. સૌંદર્ય ત્રિવિક્રમ નરસિંહ, ક્ષેમંત સંતોષિષ કામનાથ; મુનિનાથ ચન્દાહુ દિલાહિત્ય, મલિયો શિવપુર સાથ. ૧૦.

અષ્ટાદિક વણિક ઉદયનાથ, તમે કંદ સાયકાક્ષ ખેમંત; નિર્વાણ
રવિરાજ પ્રથમ, નમતાં દુઃખનો અંત. ૧૧. પુરવાસ અવબોધ
વિક્રમેન્દ્ર, સુશાન્તિ હરદેવ નંદિકેશ; મહામૃગેન્દ્ર અશોચિત
ધર્મેન્દ્ર, સંભારો નામ નિવેશ. ૧૨. અશ્વવૃંદ કુટલિક વર્ધમાન,
નંદિકેશ ધર્મચન્દ્ર વિવેક; કલાપક વિસામ અરણુનાથ, સમય ગુણ
અનેક. ૧૩. ત્રણે પદે ત્રણ ચોવીશીઓ, પદે પદે કોઠો જાણ;
ચોથા પદમાં ભાવના, આરાધો ગુણખાણ. ૧૪. દોઢસો કલ્યાણ-
કતાણો, ગુણુણો એ મનોહાર; ચિત્ત આણીને આદરો, જિમ પામે
ભવપાર. ૧૫. કળશ જિનવર ગુણ માલા, પુન્યની એ પ્રનાલા; જે
શિવસુખ રસાલા, પામિયે સુવિશાલા. ૧૬. જિન ઉત્તમ થુણીજે, પાદ
તેહના નમીજે; નિજરૂપ સમરીજે, શિવલક્ષ્મી વરીજે. ૧૭.

૩

પુરુષોત્તમ પરમાત્મા, પરમ જ્યોતિ પરધાન; પરમાનંદ
સ્વરૂપ રૂપ, જગતમાં નહી ઉપમાન. ૧. મરકત રત્ન સમાન વાન,
તનુ કાંતિ ખિરાજે; મુખ સોહા શ્રીકાર દેખી, વિધુમંડળ લાજે.
૨. ઈંદ્રવર દલ નયન મયલ, જન આણંદકારી; કુંભરાય કુલ
ભાણુ ભાલ, દીધિત મનોહારી. ૩. સુરવધુ નરવધુ મલિ મલિ,
જિનગુણ ગણુ ગાતી; ભક્તિ કરે ગુણવંતની, મિથ્યા અઘ ઘાતી.
૪. મલિલ જિણુંદ પદ પદની એ, નિત્ય સેવા કરે જેહ; રૂપવિજય
પદ સંપદા, નિશ્ચય પામે તેહ. ૫.

૪

સકલ મંગલ કેલિ કમલા, મંદિર ગુણ સુંદર; વર કનક વર્ણ
સુપર્ણ પતિ જસ, ચરણ સેવે મનહર; અમરાવતી સમ નયરી
મિથિલા, રાજ્ય ભાર ધુરાધર; પ્રણમામિ શ્રી નમિનાથ જિનવર,
ચરણ પંકજ સુખકર. ૧. ગજવાજિ સ્યંદનદેશપુર ધન, ત્યાગ કરી
ત્રિભુવન ધણી; ત્રણશે અઠ્યાશી કોડિ ઉપર, દીએ લખ એંશી
ધણી; દીનાર જનની જનક નામાંકિત, દીએ ઇચ્છિત જિનવર;
પ્રણામ ૨. સહસ્રાશ્ર વનમાં સહસ્ર નર યુત, સૌમ્ય ભાવ સમાચર.

નર ક્ષેત્ર સંજી ભાવ વેદી, જ્ઞાન મનઃપર્યાવ વરે; અપ્રમત્ત ભાવે
ધાતિ ચઉખય, લહે કેવલ દિનકરં; પ્રશ્ન૦ ૩. તવ સકલ સુરપતિ
ભક્તિ નતિ કરી, તીર્થપતિ ગુણ ઉચ્ચરે; જય જગત જંતુ જાત
કરૂણા, વંત તું ત્રિભુવન શિરે; જય અકલ અચલ અનંત અનુપમ,
ભવ્ય જન મન ભયહરં; પ્રશ્ન૦ ૪. સપ્તદશ જસ ધરા મુનિ,
સહસ્ર વિંશતિ ગુણનીલા; સહસ્ર એકતાલીશ સાહુણી, સોલસે
કેવલી ભલા; જિનરાજ ઉત્તમ પદ્મની પરે, રૂપવિજય સુહાકરં,
પ્રશ્ન૦ ૫.

૩૨. નવપદ ચૈત્યવંદનો.

૧

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, મુખ સંપત્તિ લહીએ; સુરતરુને
સુરમણિથકી, અધિકજ મહિમા કહીએ. ૧. અષ્ટ કર્મહાણિ કરી,
શિવમંદિર રહીએ; વિધિ શું નવપદ ધ્યાનથી પાતિક સવિ દમીએ. ૨.
સિદ્ધચક્ર જે સેવશે, એકમના નર નાર; મનવાંછિત ફળ પામશે,
તે ત્રિભુવન મોજાર. ૩. અંગદેશ ચંપાપુરી, તસ કેરો ભૂપાલ;
મયણ સાથે તપ તપે, તે કુંવર શ્રીપાલ. ૪. સિદ્ધચક્રજના
નુવણ થકી, જસ નાઠારંગ; તત્ક્ષણ ત્યાંથી તે લહે, શિવસુખ
સંજોગ. ૫. સાતસે કોઠી હતા હુવા, નિરોગી જેહુ; સોવન વાને
ઝળહળે, જેહુની નિરુપમ દેહ. ૬. તેણે કારણ તમે ભવિજનો, પ્રહ
ઉઠી ભકતે; આસો માસ ચૈત્ર થકી, આરાધો જુગતે. ૭. સિદ્ધચક્ર
ત્રણ કાલના, વંદો વળી દેવ; પડિક્કમાણું કરી ઉભય કલ, જિનવર
મુનિ સેવ. ૮. નવપદ ધ્યાન હ્રદે ધરો, પ્રતિપાળો ભવિ! શીલ;
નવપદે આંખિલ તપ તપો, જેમ હોય લીલમ લીલ. ૯. પહેલે પદ
અરિહંતનો, નિત્ય કીજે ધ્યાન; બીજે પદ વળી સિદ્ધનો, કરીએ
ગુણઆમ. ૧૦. આચારજ ત્રીજે પદે, જપતાં જયજયકાર; ચોથે પદ
ઉવઝાયના, ગુણ ગાઉ ઉદાર. ૧૧. સરવ સાધુ વંદુ સહી, અઢીદ્વીપમાં
જેહુ; પંચમ પદમાં તે સહી, ધરજો ધરી સરનેહુ. ૧૨.

૨

જો ધુરિ સિરિઅરિહંતમૂલદ્વપીઠપઠદિઓ, સિદ્ધ-સૂરિ-ઉવ-
જઝાય-સાહુચિહંપાસગરિદિઓ; દંસણુ-નાણુ-ચરિત્તતવહિ પડિસાહા-
સુન્દરો, તત્તકખરસરવગ્ગલદ્વિગુરુપયદલદુખરો; દિસિપાલજકખજ-
કિખણીપમુહસુરકુસુમેહિ અલંકિઓ, સો સિદ્ધચક્કગુરુકાપતરુ અમ્હ
મનવંછિયકલ દિઓ. ૧.

૩

ઉપ્પજ્જસન્નાણુમહોમયાણું, સપ્પાડિહેરાસણુસંઠિયાણું; ઉદ્દેસણુણું-
દિયસજ્જણુણું, નમો નમો હોઉ સયા જિણુણું. ૧. સિદ્ધાણુમાણું-
દરમાલયાણું, નમો નમોણુંતચઉક્કયાણું; સૂરીણુ દ્વરીક્કકુગ્ગહાણું,
નમો નમો સ્વરસમપ્પહાણું. ૨. સુત્તત્થવિત્થારણુતપ્પરાણું, નમો
નમો વાયગકુજરાણું; સાહુણુ સંસાહિઅસંજમાણું, નમો નમો
સુદ્ધદયાદમાણું. ૩. જિણુત્તત્તે રુઠ્ઠિજખણુસ્સ, નમો નમો નિમ્મલદં-
સણુસ્સ; અન્નાણુસંમોહુતમોહુરસ્સ, નમો નમો નાણુદિવાયરસ્સ. ૪.
આરાહિયખંડિયસક્કિઅસ્સ, નમો નમો સંજમવીરિયસ્સ; કમ્મદુમો-
મ્મૂલણુકુજરસ્સ, નમો નમો તિવ્વતવોભરસ્સ. ૫. ઇયિ નવપયસિદ્ધં,
જિદ્ધિવિજ્જનસમિદ્ધં, પયડિયસુરવગ્ગં હીંતિરેહાસમગ્ગં, દિસવઠ્ઠસુર-
સારં ખોણિપીઠાવચારં, તિજયવિજયચક્કં, સિદ્ધચક્કં નમામિ. ૬.

૪

સકળ મંગળ પરમ કમળા, કેલિ મંજુલ મંદિરં; ભવકો-
ટિસંચિત પાપનાશન, નમો નવપદ જયકરં. ૧. અરિહંત સિદ્ધ
સૂરીશ વાયક, સાધુદર્શન સુખકરં; વર જ્ઞાનપદ ચારિત્ર તપ એ,
નમો નવપદ જયકરં. ૨. શ્રીપાળ રાજા શરીર સાજા, સેવતાં
નવપદ વરં; જગમાંહિ ગાજા કીર્તિ ભાજા, નમો નવપદ જયકરં.
૩ શ્રી સિદ્ધચક્ર પસાય સંકટ, આપદા નાસે સવે; વળી વિસ્તરે
સુખ મનોવાંછિત, નમો નવપદ જયકરં. ૪. આંખિલ નવ દિન
દેવવંદન, ત્રણ ટંક નિરંતરં; ખેવાર પડિક્કમણાં પલેવણુ, નમો નવ

પદ જયકરં. ૫. ત્રણ કાળ ભાવે પૂજ્યે, ભવતારકં તીર્થકરં; તિમ ગુણુણું દોય હજાર ગાણીએ, નમો નવપદ જયકરં. ૬. વિધિ સહિત મન વચન કાયા, વશ કરી આરાધીએ; તપ વર્ષ સાડાચાર નવપદ, શુદ્ધસાધન સાધીએ. ૭. ગદ કષ્ટ ચૂરે શર્મ પૂરે, યક્ષ વિમલેશ્વરવરં; શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રતાપ જાણી, વિજય વિલસે સુખભરં. ૮.

૫

જયંત રંગારિ જણે સુનાણે, સપ્પાડિ હેરાઈ સયપ્પડાણે; સંદેહ સંદેહ રયં હરંતે, આએહ નિચ્ચં પિજિણે રિહંતે. ૧. હુકું કમ્માવરણપ્પમુક્કે, અનંત નાણાઈ સીરી ચઉક્કે; સમગ્ગ લોગગ્ગ પયપ્પસિધ્ધે, આએહ નિચ્ચં પિ મણુસ્સુ સિધ્ધે. ૨. ન તં સુહં દેઈ પીયા ન માયા, જંદિતિ જીવાણીહ સ્વરીપાયા; તમ્હા હુ તે એવ સયા મહેહ, જં મુજ્જ સુજ્જાઈ લહં લહેહ. ૩. સુત્તથ્થ સંવેગ મયસ્સુ એણું, સંખીર નીરામય વિસ્સુએણું; પીણંતિ જે તે ઉવઆય રાએ, આએહ નિચ્ચં પિ ક્યાપ્પસાએ. ૪. ખંતે ય દંતેય સુગુત્તિ ગુત્ત, મુત્તે પસંતે ગુણુ જોગજુત્તે; ગયપ્પમાએ ગય મોહ માએ, આએહ નિચ્ચં મુણિરાય પાએ. ૫. જં દવ્વ છક્કાય સુસદ્દહાણું, તં દંસણું સવ્વ ગુણુપ્પડાણું; કુગ્ગાહિ વાહી ઉવયંતિ જેણુ, જહા વિધેણુ રસાયણેણું. ૬. નાણું પડાણું નય ચક્ક સિદ્ધં, તત્તાવ બોહીક્કયં પસિદ્ધં; ધરેહ ચિત્તાવસથે કુરંતં, માણિક્ક દિવોવ્વં તમો હરંતં. ૭. સુસંવરં મોહ નિરોહ સારં, પંચ પ્પયારં વિગયાઈ યારં; મુલોત્તરાગેણુ ગુણે પવિત્તં, પાવેહ નિચ્ચં પિ હુ સચ્ચરિત્તં. ૮. બજ્જં તહા ભિંતર ભેય ભેયં, ક્યાય હુબ્ભેય કુકમ્મ ભેયં; હુજ્જ ખયથ્થં કય પાવ નાસં, તવં તવંહા ગમિયં નિરાસં. ૯.

૬

પહેલે પદ અરિહંતના, ગુણુ ગાઉં નિત્યે; બીજે સિદ્ધતણા ધણા, સમશે એક ચિત્તે. ૧. આચારજ ત્રીજે પદે, પ્રણમો બિહુ

કર જોડી; નમિયે શ્રીઉવજાચને, ચોથે મદ મોડી. ૨. પંચમ પદ સર્વ સાધુનું, નમતાં ન આણો લાજ; એ પરમેષ્ઠિ પંચને, ધ્યાને અવિચલ રાજ. ૩. હંસણુ શંકાદિક રહિત, પદ છઠ્ઠે ધારો; સર્વ નાણુપદ સાતમે, ક્ષણુ એક ન વિસારો. ૪. ચારિત્ર ચોખ્ખું ચિત્તશ્રી, પદ અષ્ટમ જપિયે; સકલ ભેદ બિચ દાન ફળ, તપ નવમે તપિયે. ૫. એ સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, પૂરે વંછિત કોડ; સુમતિવિજય કવિ-રાયનો, રામ કહે કર જોડ. ૬.

૩૩. શ્રી પરમાત્મા ચૈત્યવંદન.

૧

પરમેશ્વર પરમાત્મા, પાવન પરમિકુઃ જય જગગુરુ દેવાધિદેવ, નયણે મેં દીડ. ૧. અચળ અકળ અવિકારસાર, કરુણા રસસિંધુ; જગતીજન આધાર એક, નિઃકારણ બંધુ. ૨. ગુણ અનંત પ્રભુ તાહરાએ, કીમહી કળ્યા ન જાય; રામપ્રભુ જન ધ્યાનસે, ચિદાનંદ સુખ થાય. ૩.

૨

જય જય શ્રી જનરાજ આજ, મળીયો મુજ સ્વામી; અવિનાશી અવિકાર સાર, જગ અંતરજામી. ૧. રૂપારૂપી ધર્મ દેવ, આતમ આરામી; ચિદાનંદ ચેતન અચિંત્ય, શિવલીલા પામી. ૨. સિદ્ધબુદ્ધ તુજ વંદતા, સકલ સિદ્ધ વર બુદ્ધ; રમો પ્રભુ ધ્યાને કરી, પ્રગટે આતમ રીદ્ધ. ૩. કાળ બહુ થાવર ગ્રહો, ભમીઓ ભવમાંહિ; વિકલેન્દ્રિ એળે ગયો, ચિરતા નહિ ક્યાંહિ. ૪. તિરિ પંચેન્દ્રિય દેવમાં, વળી કરમે હું આવ્યો; કરી કૂકર્મ નરકે ગયો, દરિશન નવિ પાવો. ૫. એમ અનંત કાળે કરીએ, પામ્યો નર અવતાર; હવે જગ તારક તુંહી મળ્યો, ભવજાળ પાર ઉતાર. ૬.

૩

તુજ મૂરતિને નિરખવા, મુજ નયણાં તલસે; તુજ ગુણ ગણને બોલવા, રસના મુજ હરખે. ૧. કાયા અતિ આનંદ મુજ,

તુમ યુગ પદ ફરસે; તો સેવક તાર્યા વિના, કહો કિમ હવે સરસે.
૨. એમ જાણીને સાહિબાએ, નેક નજર મોહી જોય; જ્ઞાન વિમલ
પ્રભુ નજરથી, તેશું નવિ હોય. ૩.

૩૪. શ્રી પર્યુષણ ચૈત્યવંદન.

પર્વ પર્યુષણ ગુણ નીલો, નવ કલ્પ વિહાર; ચાર માસાન્તર
થીર રહે, અહીંજ અર્થ ઉદાર. ૧. આષાઢ શુદ્ધ ચતુર્દશ થકી,
સંવત્સરી પચાસ; મુનિવર દિન સિત્તેરમે, પડિઝમતાં ચૌમાસ. ૨.
શ્રાવક પણ સમતા ધરી, કરે ગુરૂના બહુમાન; કલ્પસૂત્ર સુવિહિત
મુખે, સાંભલે એક તાન. ૩. જિનવર ચૈત્ય જુહારીયે, ગુરૂ ભક્તિ
વિશાલ; પ્રાચે અષ્ટ ભવાંતરે, વરીયે શિવ વરમાલ. ૪. દર્પણથી
નિજ રૂપનો, જુવે સુદૃષ્ટિ રૂપ; દર્પણ અનુભવ અર્પણે, જ્ઞાન રમણ
મુનિ ભૂપ. ૫. આતમ સ્વરૂપ વિલોકતાં એ, પ્રગટયો મિત્ર સ્વભાવ;
સચ ઉદાયી ખામણાં, પર્વ પર્યુષણ દાવ. ૬. નવ વખાણ પૂજી
સુણો, શુદ્ધ ચતુર્થી સીમા; પંચમી દિને વાંચે સુણે, હોય વિરાધી
નિયમા. ૭. એ નહીં પર્વે પંચમી, સર્વ સમાણી ચોથે; ભવ ભીરૂ
મુનિ માનશે, ભાખ્યું અરિહા નાથે. ૮. શ્રુત કેવલી વચણા સુણી,
લહી માનવ અવતાર; શ્રી શુભ વીરને શાસને, પામ્યા જય
જયકાર. ૯.

૩૫. શ્રી દીવાળીનું ચૈત્યવંદન.

૧

શ્રી સિદ્ધાર્થ નૃપ કુલ તિલો, ત્રિશલા જસ માત; હરિ લંછન
તનુ સાત હાથ, મહિમા વિખ્યાત. ૧. ત્રીશ વરસ ગૃહ વાસ છંડી,
લીયે સયંમ ભાર; બાર વરસ છદ્મસ્થ માન, લહી કેવલ સાર. ૨.
ત્રીશ વરસ એમ સવિ મલી એ, બહોત્તર આયુ પ્રમાણ; દીવાલી
દિન શિવ ગયા, કહે નય તેહ ગુણખાણ. ૩.

૨

ઇંદ્રભૂતિ પહિલા ભણું, ગૌતમ જસનામ; ગોખર ગામે ઉપન્યા,
વિદ્યાના ધામ; પંચ સયા પરિવાર શું, લેઈ સયંમ ભાર; વરસ

પચાશ ગ્રહે વસ્યા, વ્રતે વર્ષજ ત્રીશ; બાર વરસ કેવલ વર્યાએ, બાણું
વરસ સવિ આય; નય કહેગૌતમ નામથી, નિત્ય નિત્ય નવ નિધિ થાય.

૩૬. એકસો સિત્તેરજિન ચૈત્યવંદન.

સોળે જિનવર શામલા, રાતા ત્રીશ વખાણું; લીલા મરકત
મણિ સમા, આડત્રિશે ગુણ બાણું. ૧. પીલા કંચન વર્ણ સમા,
છત્રીશે જિનચંદ; શંખવરણ સોહામણું, પચાશે સુખકંદ. ૨.
સીત્તેર સો જિન વંદીયે એ, ઉત્કૃષ્ટા સમકાલ; અજિતનાથ વારે
હુવા, વંદ થઈ ઉજમાલ. ૩. નામ જપતાં જિન તણું, દુર્ગતિ
દૂરે જાય; ધ્યાન ધ્યાતાં પરમાત્મનું, પરમ મહોદય થાય. ૪. જિન-
વર નામે જશ લલો, સદ્ગત મનોરથ સાર; શુદ્ધ પ્રતિતી જિન
તણી, શિવ સુખ અનુભવ ધાર. ૫.

૩૭. ચોવીશ જિનના વર્ણનું ચૈત્યવંદન.

પદ્મપ્રભુ ને વાસુપૂજ્ય, દો રાતા કહીએ; ચંદ્રપ્રભુ ને સુવિધિ-
નાથ, દો ઉજ્જવલ લહીએ. ૧. મહિનાથ ને પાર્શ્વનાથ, દો નીલા
નિરખ્યા; મુનિસુવ્રત ને નેમનાથ, દો અંજન સરિખા. ૨. સોળે
જિન કંચન સમા એ, એવા જિન ચોવીસ; ધીરવિમળ પંડિતતણે,
જ્ઞાનવિમલ કહે શિષ્ય. ૩.

૩૮. ચોવીશ જિનના લંછનનું ચૈત્યવંદન.

ઋષભ લંછન ઋષભદેવ. અજિત લંછન હાથી; સંલવ લંછન
ઘોડલો, શિવપુરનો સાથી. ૧. અભિનંદન લંછન કપિ, કૌંચ લંછન
સુમતિ; પદ્મ લંછન પદ્મપ્રભુ, વિશ્વદેવ સુમતિ. ૨. સુપાર્શ્વ લંછન
સાથીઓ, ચંદ્રપ્રભુ લંછન ચંદ્ર; મગર લંછન સુવિધિ પ્રભુ, શ્રીવચ્છ
શીતળ જિણુંદ. ૩. લંછન ખડ્ગી શ્રેયાંસને, વાસુપૂજ્યને મહિષ;
સુવર લંછન પ્રભુ વિમલદેવ, લવિયા તે નમો શિવ. ૪. સિંચાણો
જિન અનંતને, વજ્રલંછન શ્રીધર્મ; શાંતિ લંછન મૃગલો, રાખે
ધર્મનો મર્મ. ૫. કુંથુનાથ જિન બોકડો, અરજિન નંદાવર્ત; મહિ

કુંભ વખાણીએ, સુવ્રત કચ્છપ વિખ્યાત. ૬. નમિ જિનને નીલો કમલ, પામીએ પંકજ માંહિ; શંખ લાંછન પ્રભુ નેમજી, દીસે ઉંચે આંહી. ૭. પાર્શ્વનાથજીને ચરણ સર્પ, નીલવરણ શોભિત; સિંહ લાંછન કંચન તનુ, વર્દ્ધમાન વિખ્યાત. ૮. એણીપરે લાંછન ચિંતવીએ, ઓળખીએ જિનરાય; જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સેવતાં, લક્ષ્મીરતન સૂરિરાય.૯.

૩૯. શ્રી પદ્મવિજયજી ચૈત્યવંદન ચોવીશી.

૧. શ્રી ઋષભ જિન ચૈત્યવંદન.

આદિ દેવ અલયેમરૂ, વિનીતાનો રાય; નાભિરાયા કુલ મંડણો, મરૂદેવા માય. ૧. પાંચશે ધનુષની દેહડી એ, પ્રભુ પરમ દયાલ; ચારાશી લાખ પૂર્વેનું, જસ આયુ સુવિશાલ. ૨. વૃષભ લાંછનજિન વૃષધરૂ એ, ઉત્તમ ગુણુમણિ ખાણુ; તસ પદ્મપદ્મ સેવન થકી, લહીએ અવિચલ ઠાણુ. ૩.

૨. શ્રી અજિતનાથ ચૈત્યવંદન.

અજિતનાથ પ્રભુ અવતર્યો, વિનીતાનો સ્વામી; જિન શત્રુ વિજયા તણો, નંદન શિવ ગામી. ૧. બોંતેર લાખ પૂર્વ તાણું, પાલ્યું જિણે આય; ગજ લાંછન લાંછન નહિં, પ્રણમે સુર રાય. ૨. સાડા ચારશે ધનુષની એ, જિનવર ઉત્તમ દેહ; પાદ પદ્મ તસ પ્રણમીએ, જિમ લહીયે શિવ ગેહ. ૩.

૩. શ્રી સંભવનાથ ચૈત્યવંદન.

સાવથ્થી નયરી ધણી, શ્રી સંભવનાથ; જિતારી નૃપ નંદનો, અલયે શિવ સાથ. ૧. સેના નંદન ચંદને, પૂજો નવ અંગે; ચારશે ધનુષનું દેહમાન, પ્રણમું મન રંગે. ૨. સાઠ લાખ પૂર્વ તાણું એ, જિનવર ઉત્તમ આય; તુરગ લાંછન પદ પદ્મને, નમતાં સુખ થાય. ૩.

૪. શ્રી અભિનંદન ચૈત્યવંદન.

વંદન સંવર રાયનો, ચોથા અભિનંદન; કપિ લાંછન વંદન કરો, ભવ દુઃખ નિકંદન. ૧. સિદ્ધારથ જસ આવડી, સિદ્ધારથ જિન

રાય; સાડા ત્રણસે ધનુષ માન, સુંદર જસ કાય. ૨. વિનીતા વાસી વંદીયે એ, આયુ લખ પચાસ; પૂરવ તસ પદ પદ્મને, નમતાં શિવપુર વાસ. ૩.

૫. શ્રી સુમતિનાથ ચૈત્યવંદન.

સુમતિનાથ સુહં કરૂ, કૌશલ્યા જસ નગરી; મેઘરાય મંગલા તણો, નંદન જિત વયરી. ૧. કૌંચ લંછન જિન રાજિયો, ત્રણસે ધનુષની દેહ; ચાલીશ લાખ પૂરવ તણું, આયુ અતિ ગુણુ ગેહ. ૨. સુમતિ ગુણુ કરી જે ભર્યો એ, તર્યો સંસાર અગાધ; તસ પદ પદ્મ સેવા થકી, લહો સુખ અવ્યાબાધ. ૩.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુ ચૈત્યવંદન.

કોસાંખી પુર રાજિયો, ધર નરપતિ રાય; પદ્મપ્રભ પ્રભુતા મયી, સુસિમા જસ માય. ૧. ત્રીશ લાખ પૂરવ તણું, જિન આયુ પાલી; ધનુષ અઢીશે દેહડી, ભવિ કર્મને ટાલી. ૨. પદ્મ લંછન પરમેશ્વર એ, જિન પદ પદ્મની સેવ; પદ્મ વિજય કહે કીજ્યો, ભવિ જન સહુ નિત્યમેવ. ૩.

૭. શ્રી સુપાશ્વિનાથ ચૈત્યવંદન.

શ્રી સુપાસ જિણુંદ પાશ, ટાલ્યો ભવ કેરો; પૃથિવી માતાને ઉરે, જાયો નાથ હમેરો. ૧. પ્રતિષ્ઠિત સુત સુંદર, વાણારસી રાય; વીશ લાખ પૂરવ તણું, પ્રભુજનું આય. ૨. ધનુષ બશે જિન દેહડી સ્વસ્તિક લંછન સાર; પદ પદ્મે જસ રાજતો, તાર તાર ભવ તાર. ૩.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભ ચૈત્યવંદન.

લખમણા માતા જનમીયો, મહસેન જસ તાય; ઉડુપતિ લંછન દીપતો, ચંદ્રપુરીનો રાય. ૧. દશ લાખ પૂરવ આઉખું, દોઢસો ધનુષની દેહ; સુરનરપતિ સેવા કરે, ધરતા અતિ સસનેહ. ૨. ચંદ્રપ્રભ જિન આઠમા એ, ઉત્તમ પદ દાતાર; પદ્મ વિજય કહે પ્રભુ-મીયો, મુજ પ્રભુ પાર ઉતાર. ૩.

૯. શ્રી સુવિધિનાથ ચૈત્યવંદન.

સુવિધિનાથ નવમા નમું, સુગ્રીવ જસ તાત; મગર લંછન ચરણે નમું, રામા રૂડી માત. ૧. આયુ બે લાખ પૂરવ તાણું, શત ધનુષની કાય; કાકંદી નયરી ધણી, પ્રણમું પ્રભુ પાય. ૨. ઉત્તમ વિધિ જેહથી લહો એ, તેણે સુવિધિ જિન નામ; નમતાં તસ પદ પદને, લહીયે શાશ્વત ધામ. ૩.

૧૦. શ્રી શીતલનાથ ચૈત્યવંદન.

નંદા દહરથ નંદનો, શીતલ શીતલનાથ; રાજા ભદ્રિપુર તણો, ચલવે શિવ સાથ. ૧. લાખ પૂરવનું આઉણું, નેવું ધનુષ પ્રમાણ; કાયા માયા ટાલીને, લહ્યા પંચમ નાણ. ૨. શ્રીવત્સ લંછન સુદરં એ, પદ પદ રહે જસ; તે જિનની સેવા થકી, લહીયે લીલ વિલાસ. ૩.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસ જિન ચૈત્યવંદન.

શ્રી શ્રેયાંસ અચ્ચારમા, વિષ્ણુ નૃપ તાય; વિષ્ણુ માતા જેહની, એંશી ધનુષની કાય. ૧. વરસ ચોરાશી લાખનું, પાલ્યું જેણે આય; ખડગી લંછન પદકજે, સિંહુપુરીનો રાય. ૨. રાજ્ય તણ દીક્ષા વરી એ, જિનવર ઉત્તમ જ્ઞાન; પામ્યા તસ પદ પદને, નમતાં અવિચલ થાન. ૩.

૧૨. શ્રી વાસુપુજ્ય ચૈત્યવંદન.

વાસવ વંદિત વાસુપુજ્ય, અંપાપુરી તામ; વાસુપુજ્ય કુલ ચંદ્રમા, માતા જયા નામ. ૧. મહિપ લંછન જિન બારમા, સિત્તર ધનુષ પ્રમાણ; કાયા આયું વરસ વલી, બહોંતિર લાખ વખાણ. ૨. સંધ ચતુર્વિધ થાપિને એ, જિન ઉત્તમ મહારાય; તસ મુખ પદ વચન સુણી, પરમાનંદી થાય. ૩.

૧૩. શ્રી વિમલનાથ ચૈત્યવંદન.

કપિલપુર વિમલ પ્રભુ, શ્યામા માત મહાર; કૃતવર્મા નૃપ કુલ નસે, ઉગમિયો દિનકાર. ૧. લંછન રાજે વરાહનું, સાઠ ધનુષની

કાય; સાઠ લાખ વરસા તાણું, આયુ મુખ સમુદાય. ૨. વિમલ વિમલ પોતે થયો એ, સેવક વિમલ કરેહ; તુજ પદ પદ વિમલ પ્રત્યે, સેવું ધરી મ સનેહ. ૩.

૧૪. શ્રી અનંતનાથ ચૈત્યવંદન.

અનંત અનંત ગુણ આગર, અયોધ્યાવાસી: સિંહસેન નૃપ નંદનો, થયો પાપ નિકાસી. ૧. મુજસા માતા જનમિયો, ત્રીશ લાખ ઉદાર; વરસ આઉં પાલીયું, જિનવર જયકાર. ૨. લંછન સીંચાણ તણું એ, કાયા ધનુષ પચાસ; જિન પદ પદ નમ્યા થકી, લહિયે સહજ વિલાસ. ૩.

૧૫. શ્રી ધર્મનાથ ચૈત્યવંદન.

ભાનુનંદન ધર્મનાથ, સુમતા ભલી માત; વજ્ર લંછન વજ્રિ નમે, ત્રણ ભુવન વિખ્યાત. ૧. દશ લાખ વરસનું આઉં, વયુ ધનુ પીસતાલીશ; રત્નપુરીનો રાણ્યો, જગમાં ભસ જગીશ. ૨. ધર્મ મારગ જિનવર કહીયે, ઉત્તમ જન આધાર; તેણે તુજ પદ પદ તણી, સેવા કરું નિરધાર. ૩.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથ ચૈત્યવંદન.

શાંતિ જિનેસર સોલમા, અચિરા સુત વંદો; વિશ્વસેન કુલ નભ મણિ, ભવિ જન મુખ કંદો. ૧. મૃગ લંછન જિન આઉં, લાખ વરસ પ્રમાણ; હૃદયિણા ઉર નયરી ધણી, પ્રભુજી ગુણ મણિ ખાણ. ૨. ચાલીશ ધનુષની દેહડી એ, સમ ચઉરસ સંઠાણ; વહન પદ જ્યું ચંદલો, દીઠે પરમ કલ્યાણ. ૩.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથ ચૈત્યવંદન.

કુંથુનાથ કામિત દીયે, ગજપુરનો રાય; સિરિ માતા ઉરે અવતર્યો, સુર નરપતિ તાય. ૧. કાયા પાંત્રીશ ધનુષની. લંછન જસ છાગ; કેવલજ્ઞાનાદિક ગુણા, પ્રણમો ધરી રાગ. ૨. સહસ પંચાણું વરસનું એ, પાલી ઉત્તમ આય; પદવિજય કહે પ્રણમીયે. આવે શ્રી જિનરાય. ૩.

૧૮. શ્રી અરનાથ ચૈત્યવંદન.

નાગપુરે અર જિનવડ, સુદર્શન નૃપ નંદ; દેવી માતા જન-
મીયો, ભવિ જન સુખકંદ. ૧. લંછન નંદાવર્તનું, કાયા ધનુષ ત્રીશ;
સહસ ચોરાશી વરપનું, આયુ જસ જગીશ. ૨. અરૂંજ અજર અજ
જિનવડ એ, પામ્યા ઉત્તમ ઠાણુ; તસ પદ પદ આલંબતાં, લહીયે
પદ નિરવાણુ. ૩.

૧૯. શ્રી મલ્લિ જિન ચૈત્યવંદન.

મલ્લિનાથ ઓગણીશમા, જસ મિથિલાનયરી; પ્રભાવતી જશ
માવડી, ટાલે કર્મ વયરી. ૧. તાત શ્રી કુંભ નરેસરૂ, ધનુષ પચ-
વીશની કાય; લંછન કલશ મંગલ કરૂં, નિર્મમ નિરમાય. ૨. વરસ
પંચાવન સહસનું એ, જિનવર ઉત્તમ આય; પદ્મવિજય કહે તેડને,
નમતાં શિવ સુખ થાય. ૩.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રત જિન ચૈત્યવંદન

મુનિસુવ્રત જિન વીશમા, કચ્છપનું લંછન; પદ્મા માતા
જેડની, સુમિત્ર નૃપ નંદન. ૧. રાજગ્રહી નગરી ધણી, વીશ ધનુષ
શરીર; કર્મ નિકાચિત રેણુમજ, ઉદામ સમીર. ૨. ત્રીશ હજાર
વરસ તાણું એ, પાલી આયુ ઉદાર; પદ્મવિજય કહે શિવ લહ્યા,
શાશ્વત સુખ નિરધાર. ૩.

૨૧. શ્રી નમિ જિન ચૈત્યવંદન.

મિથિલાનયરી રાજ્યો, વિપ્રા સુત સાચો; વિજયરાય સુત
છોડીને, અવરા મત રાચો. ૧. નીલ કમલ લંછન ભલું, પદ્મર ધનુષની
દેહ; નમિ જિનવરનું સોહતું, ગુણ ગણ મણિ ગેહ. ૨. દશ હજાર
વરસ તાણું એ, પાળ્યું પરગટ આય; પદ્મવિજય કહે પુણ્યથી, નમિયે
તે જિનરાય. ૩.

૨૨. શ્રી નેમિનાથ ચૈત્યવંદન.

નેમિનાથ ખાવીશમા, શિવાદેવી માય; સમુદ્રવિજય પૃથ્વી
પતિ, જે પ્રભુના તાય. ૧. દશહ ધનુષની દેહડી, આયુ વરસ હજાર;

શંખ લંછન ધર સ્વામીજી, તજી રાજુલ નાર. ૨. સૌરીપુર નયરી
ભલી એ, બ્રહ્મચારી ભગવાન; જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, નમતાં
અવિચલ થાન. ૩.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વજિન ચૈત્યવંદન.

આસ પૂરે પ્રભુ પાસજી, ત્રોટે ભવ પાશ; વામા માતા જન-
મિયો, અહીં લંછન જાસ. ૧. અશ્વસેન સુત સુખકર, નવ હાથની
કાયા; કાશી દેશ વાણારસી, પુણ્યે પ્રભુ આયા. ૨. એકસો વરસનું
આઉખું એ, પાલી પાર્શ્વ કુમાર; પદ્મ કહે મુકતે ગયા, નમતાં
સુખ નિરધાર. ૩.

૨૪. શ્રી વર્દ્ધમાનસ્વામિ ચૈત્યવંદન.

સિદ્ધારથ સુત વંદિયે, ત્રિશલાનો જાયો; ક્ષત્રિકુંડમાં અવતર્યો,
સુર નરપતિ ગાયો. ૧. મૃગપતિ લંછન પાઉલે, સાત હાથની કાય;
બહોંતેર વરસનું આઉખું, વીર જિનેશ્વર રાય. ૨. ખિમાવિજય
જિનરાયના એ, ઉત્તમ ગુણ અવદાત; સાત બોલથી વર્ણવ્યા,
પદ્મવિજય વિખ્યાત. ૩.

૪૦. ઉપાધ્યાય શ્રી ક્ષમા કલ્યાણજી પ્રણીત શ્રી ચૈત્યવંદન ચોવીશી.

૧. શ્રી ઋષભ જિનેન્દ્ર ચૈત્યવંદનમ

(શાર્દૂલ વિકીડિત-છન્દઃ)

સલ્લક્ષ્યાનતમૌલિનિર્જસ્વરસ્રાજિષ્ણુમૌલિપ્રભા, સંમિશ્રાડરુણુદી-
પ્તિશોભચરણામ્ભોજદ્વયઃ સર્વદા; સર્વજ્ઞઃ પુરુષોત્તમઃ સુચરિતો
ધર્માર્થિનાં પ્રાણીનાં, ભૂયાદ્ ભૂરિવિભૂતયે મુનિપતિઃ શ્રીનાભિસ-
નુર્જિનઃ. ૧. સદ્બોધોપચિતાઃ સદૈવ દધતા પ્રોઢપ્રતાપશ્રિયો, યેનાડ્ઞા-
નતમૌવિતાનમખિલં વિક્ષિપ્તમન્તઃ ક્ષણમ્; શ્રીશત્રુજયપૂર્વશૈલ-
શિખરં ભારવાનિવોદભાસયન્, ભવ્યામ્ભોજહિતઃ સ એષ જગતુ
શ્રીમારુદેવપ્રભુઃ. ૨. યો વિજ્ઞાનમયો જગત્રયગુરુર્યસર્વલોકાઃ શ્રિતઃ,

सिद्धिर्येन वृता समस्तजनता यस्मै नतिं तवन्ते; यस्मान्मोहमतिर्गता
मतिभृतां यस्यैव सेव्यं वयो. यस्मिन् विश्वगुणस्तमेव सुतरां वन्दे
युगादीश्वरम्. ३.

२. श्री अजितनाथजिनेन्द्र—चैत्यवन्दनम्.

(मालिनी—छन्दः)

सकलसुखसमृद्धिर्यस्य पादारविन्दे, विलसति गुणरक्ता
लङ्कतराण्य नित्यमः त्रिभुवनजनमान्यः शान्तमुद्राऽभिरामः, स जयति
जिनराजस्तुङ्गितारङ्गतीर्थे. १. प्रभवति किल लब्धो यस्य निर्वाणनिन,
व्यपगतदुरितौघः प्राप्तमोहप्रपञ्चः. निजजलजितरागद्वेषविद्वेषिवर्ग,
तमजितवरगोत्रं तीर्थनाथं नमामि. २. नरपतिजितशत्रोर्वशरत्ना-
करेन्दुः, सुरपति—यतिमुज्यैर्लङ्कितदक्षैः समर्थः, दिनपतिरिव लोकैऽपा-
स्तमोहान्धकारे, जिनपतिरजितेशः पातु मां पुण्यभूतिः. ३.

३. श्री संलवनाथजिनेन्द्र—चैत्यवन्दनम्.

(सङ्घरा—छन्दः)

यल्लङ्कृत्यासकतयिताः प्रचुरतरलवज्रान्तिमुक्ता मनुष्याः संलताः
साधुभायोद्वलसितनिजगुणान्वेषिणः सद्य एव; स श्रीमान् संलवेशः
प्रशमरसमयो विश्वविश्वोपकर्ता, सङ्कर्ता दिव्यदीप्तिः परमपङ्कते
सेव्यतां लब्धलोकाः. १. शुक्लध्यानोदकेनोद्भवलमतिशयितस्वच्छभावा-
द्भुतेन, स्वस्मादाहृत्य वृत्तं शिवपदनिगमं कर्मपङ्कप्रपञ्चम्; नीरन्ध्रं
हरयित्वा प्रकृतिमुपगतो निर्विकल्पस्वरूपः सेव्यस्तादृशव्यजेऽसौ
जगति जिनपतिर्वीतरागः सदैव. २. वार्धो विद्योतिरत्नप्रकर एव
परिब्राजते सर्वकाले, यस्मिन्निःशेषदोषव्यपगमविशदे श्री जितारे-
स्तनूजे; दुष्प्रापे दुष्टसत्त्वैः स्पृष्टगुणुनिकरः शुद्धपुद्धिप्रभादिः,
उत्थायुश्रीनिवासः स लवति वहताऽल्यर्चनीयो न केषाम्. ३.

४. श्री अम्बिनन्दनजिनेन्द्र—चैत्यवन्दनम्.

(दुतविलम्बित—छन्दः)

विशदशारदसोमसमाननः, कमलकोमलवासविद्योयनः शुचिगुणः
सुतरां अम्बिनन्दनं, नय सुनिर्भरतां चिच्छतभुवनः. १. जगति अन्तर्दुर्लभ-

રલાંછિત-ક્રમસરોરુડ ! ભૂરિકૃપાનિધે ! મમ સમીહિતસિદ્ધિવિધાયક,
ત્વદ્વપરં કમપીડ ન તકથે. ૨. પ્રવરસંવર ! સંવરભૂપતે-સ્તનય ! નીતિ-
વિચક્ષણ ! તે પદમ; શરણમસ્તુ જિનેશ ! નિરન્તરં, રચિરભક્તિસુયુક્તિ-
ભૂતો મમ. ૩.

૫. શ્રી સુમતિનાથજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ.

(ઉપેન્દ્રવિજ્ઞા—છન્દઃ)

સુવર્ણવાર્ણ હરિણા સવર્ણો, મનોવનં મે સુમતિર્બલીયાન;
ગતસ્તતો દુષ્ટકુદ્ધિરાગ-દ્વિપેન્દ્ર ! નૈવ સ્થિતિરત્ર કાર્યા. ૧. જિનેશ્વરે
મેધનરેન્દ્રસુતુ-ધ્વનોપમે ગર્જતિ માનસે મે; અહો ગુરુદ્વેષહુતાશન !
ત્વા-મસૌ શમં નેષ્યતિ મધ્ય એવ. ૨. ઇતઃ સુદ્ધરં વજ્ર દુષ્ટબુદ્ધે !,
સમં દુરાત્મીયપરિચ્છદેન; સુબુદ્ધિભર્તા સુમતિર્જિનેશો, મનોરમઃ
સ્વાન્તમિતો મદીયમ. ૩.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ.

(ભૂજંગપ્રયાત—છન્દઃ)

ઉદારપ્રભામણ્ડલૈર્ભાસમાનઃ, કૃતાડત્યન્તદુર્દાન્તદોષાપમાનઃ; સુસ્ત્રી-
માર્જુજ ! શ્રીપતિર્દેવદેવઃ, સદા મે મુદ્ધાડભ્યર્ચનીયસ્ત્વમેવ. ૧. યદીયં
મનઃપર્ફુજં નિત્યમેવ, ત્વયાડલંકૃતં ધ્યેયરૂપેણ દેવ !; પ્રધાનસ્વસ્ત્વપં
તમેવાડતિપુણ્યં, જગન્નાથ ! જનામિ લોકે સુધન્યમ. ૨. અતોડધીશ !
પદ્મપ્રભાડનન્દધામ, સ્મરામિ પ્રકાશં તવૈવાર્જુ નામ; મનોબાંછિતા-
ર્થપ્રદં યોગિગમ્યં, યથા ચક્રવાકો રવેર્ધામરમ્યમ. ૩.

૭. શ્રી સુપાર્શ્વનાથજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ.

(ત્રિટક—છન્દઃ)

જયવન્તમનન્તગુણૈર્નિભૂતં, પૃથિવીસુતમહુતરૂપમુતમઃ
નિજંવીર્યવિનિજિતકર્મબલં, સુરકોટિસમાશ્રિતપત્કમલમ. ૧. નિરુપા-
ધિકૃતિર્મલ્લસૌખ્યનિધિં, પરિવર્જિતવિશ્વદુરન્તાવધિમ્; ભવવારિનિધે
પરંપરમિતઃ, પરમેશ્વરસચેતનયોન્મિલિતમ. ૨. કલધૌતશુવર્ણ

શરીરધરં, શુભપાર્શ્વસુપાર્શ્વજિનપ્રવરમ્ ; વિનયાડવનતઃ પ્રણુમામિ
સદા, હૃદયોલ્લવભૂરિતરપ્રમુદા. ૩.

૮. શ્રી ચન્દ્રપ્રભજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ્.

(વંશસ્થ—છન્દઃ)

અનન્તકાન્તિપ્રકરેણ ચારુણા, કલાધિપેનાશ્રિતમાત્મસામ્યતઃ
જિનેન્દ્ર ! ચન્દ્રપ્રભ ! દેવમુત્તમં, ભવન્તમેવાત્મહિતં વિભાવયે. ૧.
કેદારચારિત્રનિધે ! જગત્પ્રભો !, તવાનનામ્મોજવિલોકનેન મે; વ્યથા
પ્રમસ્તાડસ્તમિતોદિતં સુખં, યથા તમિસ્ત્વા દિવમકર્તેજસા. ૨.
પ્રદૈવસંસેવનતત્પરે જને, ભવન્તિ સર્વેડપિ સુરાઃ સુદૃષ્ટયઃ; સમગ્ર-
લોકે સમચિત્તવૃત્તિના, ત્વયૈવ સંજાતમતો નમોડસ્તુ તે. ૩.

૯. શ્રી સુવિધિનાથજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ્.

(વસંતતિલકા—છન્દઃ)

વિશ્વાભિવન્દ્ય મકરાંકિતપાદપદ્મ !, સુગ્રીવજાત ! જિનપુંગવ !
પ્રાન્તિસદ્મ ! ભવ્યાત્મતારણપરોત્તમયાનપાત્ર !, માં તારયસ્વ ભવવારિ-
નેધેવિરુપાત્. ૧. નિઃશેષદોષવિગમોદ્ભવમોક્ષમાર્ગ, ભવ્યાઃ શ્રયન્તિ
મવદાશ્રયતો મુનીન્દ્ર !; સંસેવિતઃ સુરમણિર્મદુધા જનાનાં, કિં નામ
નો ભવતિ કામિતસિદ્ધિકારી ? ૨. વિજ્ઞં કૃપારસનિધિં સુવિધે !
ત્વયંભુ—મર્ત્વા ભવન્તમિતિ વિજ્ઞપ્યામિ તાવત્ : દેવાધિદેવ ! તવ
શૈનવલ્લભોડહ, શશ્વદ્ ભવામિ ભુવનેશ ! તથા વિધેહિં. ૩.

૧૦. શ્રી શીતલનાથજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(શાર્દૂલવિક્રીતિ—છન્દઃ)

કલ્યાણાંકુરવર્ધને જલધરં સર્વાંગિસંપત્કરં, વિશ્વવ્યાપિયશઃ-
લાપકલિતં કૈવલ્યલીલાશ્રિતમ્ ; નન્દાકુક્ષિસમુદ્ભવં દદરથશ્ચાણીપતેર્ન-
દનં, શ્રીમત્સૂરતબન્દિરે જિનવરં વન્દે પ્રણુ શીતલમ્. ૧. વિશ્વ-
પ્રાનવિશુદ્ધસિદ્ધિપદવીહિતુપ્રબોધં દધદ્, ભવ્યાનાં વરલકિતરક્તમનસાં
પ્રેતઃ સમુદ્દાસયન્ ; નિત્યાનન્દમયઃ પ્રસિદ્ધસમયઃ સદ્ભૂતસૌખ્યાશ્રયો,

દુષ્ટાઢનિષ્ટતમઃ પ્રણાશતરણિર્જ્યાન્નિજનઃ શીતલઃ. ૨. અદ્ભુતકત્યા
ત્રિદશેશ્વરૈઃ કૃતનુતિર્ભાસ્વદ્ગુણાલંકૃતિઃ, સત્કત્યાણુસમઘુતિઃ શુભમતિઃ
કલ્યાણકૃતસંગતિઃ; શ્રીવત્સાંકસમન્વિતસિંહુવનત્રાણે અહીતવ્રતો, ભૂયાદ્
ભક્તિભૃતાં સદેષ્ટવરદઃ શ્રીશીતલસ્તીર્થકૃત. ૩.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસનાથજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(હરિણી—છન્દઃ)

ચિરપરિચિતા ગાઢવ્યાપ્તા સુખુદ્ધિપરાક્રમુખી, નિજબલપરિ-
સ્ફૂર્ત્યોદયા સમગ્રતયા મમ; વ્યપગતવતી દ્વરં દુષ્ટા સ્વનિષ્કુદ્ગણિતા,
અપચિતસહા સઘો ભૂત્વા યદીયસુદષ્ટિતઃ ૧. નિરુપમસુખશ્રેણીહિતુ-
નિરાકૃતદુર્દશા, શુચિતરગુણુઆમાવાસો નિસર્ગમહોજ્જવલા, હૃદય-
કમલે પ્રાદુર્ભૂતા સુતત્ત્વરુચિર્મમ, વિદલિતભવબ્રાન્તિર્યસ્યાઢ્યજ્ઞસ્ર
મનુસ્મૃતેઃ ૨. ઉપકૃતિમતિર્દાને દક્ષો નિરસ્તજગદ્વચથઃ, સમુચિતકૃતિ-
વિજ્ઞાનાં શુપ્રકાશિતસત્પથઃ; નૃપગણુગુરોર્વિખ્ણોર્વશે પ્રભાકરસન્નિભઃ,
સ ભવતુ મમ શ્રેયાંસેનઃ પ્રબોધસમૃદ્ધયે. ૩.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્ય જિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(રથોદ્ધતા—છન્દઃ)

પૂર્ણચન્દ્રકમનીયદીધિતિ—બ્રાજમાનમુખમદ્ભૂતશ્રિયમ્; શાન્ત-
દષ્ટિમભિરામથેષ્ટિતં, શિષ્ટજન્તુપરિવેષ્ટિતં પરમ્. ૧. નષ્ટદુષ્ટમતિ-
ભિર્યમીશ્વરં, સંસ્મરન્નિદરિહ ભૂરિભિર્નૃભિઃ; ક્ષીણમોહસમયાદનન્તરા,
પ્રાપિ સત્યપરમાત્મરુપતા. ૨. પાથિવેશવસુપૂજ્યવેશમનિ, પ્રાપ્તપુણ્ય-
જનુષં જગત્પ્રભુમ્; વાસુપૂજ્યપરમેષ્ઠિનં સદા, કે સ્મરન્તિ ન હિ તં
વિપશ્ચિતઃ. ૩.

૧૩. શ્રી વિમલનાથજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્

(મન્દાકાન્તા—છન્દઃ)

સંસારેઢસ્મિન્ મહુતિ મહિમાઢમેયમાનન્દિકપં, ત્વાં સર્વસં-
સકલસુકૃતિશ્ચેષ્ઠિસસેવ્યમાનમ્; દ્રષ્ટવા સમ્યગ્વિમલસદસજ્જ્ઞાનધામ

प्रधानं, संप्राप्तोऽहं प्रशमसुणहं संभृतानन्दवीथिम् . १. ये तु स्वामिन्
कुमतिपिडितस्कारसद्बोधमूढाः, सौम्याकारां प्रतिकृतिमपि प्रेक्ष्य ते
विश्वपूज्याम् ; द्वेषोद्धतेः क्लुषितमनोवृत्तयः स्युः प्रकामं, मन्ये तेषां
गतशुभदशां क्व गतिर्भाविनीति . २. श्यामासूनो ! प्रतिदिनमनुस्मृत्य
विज्ञानिवाक्यं, हित्वाऽनार्यं कुमतिवचनं ये लुवि प्राणुलाजः ; पूर्णा-
नन्दोदलसिताह्वयास्त्वां समाराधयन्ति, ग्लाध्याचाराः प्रकृतिसुलगाः
सन्ति धन्यास्त एव . ३.

१४. श्री अनन्तनाथजिनेन्द्र—यैत्यवन्दनम्.

(सज्जिणी—छन्दः)

यस्य लव्यात्मनो दिव्ययेतोर्गृहे, सर्वदाऽनन्तयिन्तामणिर्द्योतते;
यान्ति हरे स्वतस्तस्य दुष्टापहो, विश्वविज्ञानवित्तं लवेदक्षयम् . १. यस्तु
सर्वज्ञस्वप्नं स्वस्वपस्थितं, वीक्ष्य सद्भावतः सिंहुसेनात्मजम् ; अह-
भुताऽमोहसंहोहसंप्रतिता, मन्यते धन्यमात्मीयनेत्रद्वयम् . २. सोऽप-
वर्गानुगामिस्वभावोन्नवलां, व्यूढमिथ्यात्वविद्रावणे तत्पराम् ; अन्धुरा-
त्मानुभूतिप्रकाशोद्यतां, शुद्धसम्यक्त्वसंपत्तिमालम्बते . ३. (बुग्भम्)

१५. श्री धर्मनाथजिनेन्द्र—यैत्यवन्दनम्.

(कामकीडा—छन्दः)

लास्वज्ज्ञानं शुद्धात्मानं धर्मेशानं सद्ध्यानं, शक्त्या युक्तं
होषोन्मुक्तं तत्त्वोसकतं सल्लङ्घितम् ; शश्वन्छान्तं कीर्त्या कान्तं ध्यस्तब्धा-
न्तं विश्रामं, क्षिप्तावेशं सत्यादेशं श्रीधर्मेशं वन्देध्वम् . १.
निःशेषार्थप्रादुर्भूतां सिध्येर्लतां संधर्ता, दुर्लावानां हरे हर्ता दीनोद्धर्ता
संस्मर्ता ; सल्लङ्घितेभ्यो मुक्तोद्घाता विश्वत्राता निर्माता, स्तुत्यो लक्ष्म्या
वाचोयुक्त्या येतोवृत्त्या ध्येयात्मा . २. सम्यग्ज्जिहः साक्षाद् दृष्टो मोहा-
ऽस्पृष्टो नाकृष्टः, स्त्रोतोआमैः संपन्नयेष्ठः साधुश्रेष्ठः सत्प्रेष्ठः ; श्रद्धायु-
क्तास्वान्तैर्गुणैः नित्यं तुष्टो निर्दुष्ट-स्त्याज्यो नैव श्रीवज्राङ्को
नयतङ्को निःशङ्कम् . ३.

૧૬. શ્રી શાન્તિનાથજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ્.

(દ્રુતવિલમ્બિત—છન્દઃ)

વિપુલનિર્ભરકીર્તિભરાન્વિતો, જયતિ નિર્જરનાથનમસ્કૃતઃ; લઘુ-
વિનિર્જિતમોહધરાધિપા, જગતિ યઃ પ્રભુશાન્તિજિનાધિપઃ. ૧ વિહિ-
તશાન્તસુધારસમન્જનં, નિખિલદુર્જયદોષવિવર્જિતમ્; પરમપુણ્યવતાં
ભજનીયતાં, ગતમનન્તગુણૈઃ સહિતં સતામ્. ૨. તમચિરાત્મજમીશમધી-
શ્વરં, મહિમધામ ભજમિ જગત્રયે, વરમનુત્તરસિદ્ધિસમૃદ્ધયે (ત્રિભિ-
વિશેષકમ્). ૩.

૧૭. શ્રી કુન્થુનાથજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(ગીત પદ્ધતિ—છન્દઃ)

જય જય કુન્થુજિનોત્તમ ! સત્તમતત્ત્વનિધાન !, ધર્મિજનો-
ભજવલમાનસમાનસહસ્રસમાન; જ્ઞાનાચ્છાદકમુખ્યમહોદ્ધતકર્મવિમુક્ત!
વિષમવિષયપરિભોગવિરક્ત ! ૧ જય જય વિશ્વજનીન ! મુનિવ્રજમા-
ન્ય ! વિશુદ્ધ—ચેતન ! આરુચરિત્રપવિત્રિતલોક ! વિબુદ્ધ !; નિરુપમમેરુ!
મહીધરધીર ! નિરંતરમેવ, ગર્વવિવર્જિત ! સર્વસુપર્વવિનિર્મિતસેવ ! ૨.
જય જય સૂરનરેશ્વરનન્દન ! ચન્દનકલ્પ !, જિનેશ ! વિશ્વવિભાવવિ-
નાશક ! વીતવિકલ્પ !; નિર્મલકેવલબ્રોધવિલોકિતલોકાલોક ! પ્રાદુર્ભૂત-
મહોદ્ધયનિર્વૃત્તિનિત્યવિશેષ !. ૩.

૧૮. શ્રી અરનાથજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ્.

(રામગિરિરાગેણ ગીયતે)

દિવ્યગુણુધારકં ભવ્યજનતારકં, દુરિતમતિવારકં સુકૃતિકાન્તમ્;
જિતવિષમસાયકં સર્વસુખદાયકં, જગતિજિનનાયકં પરમેશાન્તમ્.
૧. સ્વગુણુપર્યાયસંભીલિતં નૌમિ તં, વિગતપરભાવપરિણુતિમખણ્ડમ્;
સર્વસંયોગવિસ્તારપારંગતં, પ્રાપ્તપરમાત્મરૂપં પ્રચણ્ડમ્. દિવ્યગુણુ
૨. સાધુદર્શનવૃતં ભાવિકૈઃ પ્રસ્તુતં, પ્રાતિહાર્યાષ્ટકોદ્ભાસમાનમ્;
સતતમુક્તિપ્રદં સર્વદા પ્રજિતં, શિવમહી સાર્વભૌમપ્રધાનમ્. દિ
૩. (ત્રિભિવિશેષકમ્)

૧૯. શ્રી મલ્લિનાથજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(ગીતની ચાલ)

કુમ્ભસમુદ્ભવ ! સંમહાકર ! ગુણુવર !, હે મલ્લિજિનોત્તમદેવ !
જય જય વિશ્વપતે !. ૧. કૃત્યાકૃત્યવિવેકિતા જિન ! સમુચિતા !; હે
ત્વયિ જગતિ જિનેશ !, જય જય વિશ્વપતે !. ૨. નિત્યાનન્દપ્રકા-
શિકા ભ્રમનાશિકા !; હે તવ શુભદૃષ્ટિરનીશ !, જય જય વિશ્વપતે !. ૩.
શુદ્ધિનિબન્ધસન્નિધે ! સદ્ગુણુનિધે !; હે વર્જિતસર્વવિકાર !, જય જય
વિશ્વપતે !. ૪. નિજનિરુપાધિકસંપદા શોભિત ! સદા !; હે નિર્મલધ-
ર્મધુરીણ !, જય જય વિશ્વપતે ! ૫.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રતજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(અન્યગેય પદ્ધતિ—રાગ:)

ઉત્તમચેતન ! ધર્મસમૃદ્ધ ! જગત્પતે !, નિત્યાડનિત્યપદાર્થ-
નિચયવિલસન્મતે !; નિજવિક્રમજિતમોહમહોદ્ભટભૂપતે !, શ્રીપદ્માતનુ-
ભત ! સુજાતહરિદ્ધ્યુતે ! ૧. શ્રીમુનિસુવ્રત ! સુવ્રતદેશક ! સજ્જનાઃ,
કૃતસદ્ગુરુશુભવાક્યસુધારસમજ્જનાઃ; યે પ્રણુમન્તિ ભવન્તમનન્તસુખા-
શ્રિતં, કેવલમુજ્જવલભાવમખણ્ડમનિન્દિતમ્. ૨. તે નિઃસંશયમેવ
જગત્રયવન્દિતાઃ, સદ્ભાવેન ભવન્તિ સુદૃષ્ટ્યાનન્દિતાઃ; કૃત્યં સ્વોચિત-
મેવ યતઃ કિલ કારણં, જનયતિ નાત્મવિરુદ્ધમિહાડસાધારણમ્. ૩.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(પંચચામર—છન્દ:)

નમીશ ! નિર્મલાત્મરૂપ ! સત્યરૂપ ! શાશ્વતં, પરોર્ધ્વસિદ્ધિ-
સૌધમૃદ્ધિન સત્સ્વભાવતઃ સ્થિતમ્; વિધાય માનસાજ્જકોશદેશમધ્ય-
વર્તિનં, સ્મરામિ સર્વદા ભવન્તમેવ સર્વદર્શિનમ્. ૧. પ્રકુલક્રોચલાં-
છન ! પ્રભૃતતેજસોઽધ તે, દિવાકરસ્ય વા મહેશ્વરાડભિદ્દશનેન મે;
પ્રમાદવર્ધિની સુદુર્મતિર્નિશેવ દુર્ભંગા, ગતા પ્રણાશમાશુ દત્તજે
વિનિદ્રતાડભાવત્. ૨. નિરક્તહોપદુષ્ટકટકાર્યમર્ત્યસંસ્તવો, ભવે ભવે ભવત્પ-

હામ્યુજૈકસેવકઃ પ્રભો !; ભવેયમીદશં ભૃશં મહીયચિત્તચિન્તિતં, તવ પ્રસાદતો ભવત્વવન્ધ્યમેવ સત્વરમ્. ૩.

૨૨. શ્રી નેમિનાથજિનેન્દ્ર—ચૈત્યવન્દનમ્.

(ઉપજાતિ—છંદઃ)

વિશુદ્ધવિજ્ઞાનભૃતાં વરેણુ, શિવાત્મજેન પ્રશમાકરેણુ; યેન પ્રયાસેન વિનૈવ કામં, વિનિત્ય વિક્રાન્તનરં પ્રકામમ્. ૧. વિહાય રાજ્યં ચપલસ્વભાવં, રાજીમતીં રાજકુમારિકાં ચ; ગત્વા સદ્લીલાં ગિરિનારશૈલાં, ભેજે વ્રતં કેવલમુક્તિયુક્તમ્. ૨. નિઃશેષયોગીશ્વર-મૌલિરત્નં, જિતેન્દ્રયત્વે વિહિતપ્રયત્નમ્; તમુત્તમામન્દનિધાનમેકં, નમામિ નેમિં વિલસદ્ધિવેકમ્. ૩. (ત્રિભિર્વિશેષકમ્)

૨૩. શ્રી પાશ્વનાથજીનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(પંચચામર—છંદઃ)

શ્રયામિ તં જિનં સદા મુદા પ્રમાદવર્જિતં, સ્વકીયવાગ્વિલાસ-સતો જિતોરુમેઘગર્જિતમ્; જગત્પ્રકામકામિતપ્રદાનદક્ષમક્ષતં, પદં દધાનમુચ્ચકૈરકૈતવોપલક્ષિતમ્. ૧. સતામવધભેદકં પ્રભૃતસંપદાં પદં, વલક્ષપક્ષસંગતં જનેક્ષણુક્ષણુપ્રદમ્; સદૈવ યસ્ય દર્શનં વિશાં વિમ-દિતૈનસાં, નિહન્ત્યશાતન્નતમાત્મભક્તિરક્તચેતસામ્. ૨. અવાપ્ય ચત્પ્રસાદમાદિતઃ પુરુશ્રિયો નરા, ભવન્તિ મુક્તિગામિનસ્તતઃ પ્રભા-પ્રભાસ્વરાઃ; ભજેયમાશ્વસેનિદેવદેવમેવ સત્પદં, તમુચ્ચમાનસેન શુદ્ધ-બોધવૃદ્ધિલાભદમ્. ૩.

૨૪. શ્રી મહાવીરજીનેન્દ્ર ચૈત્યવન્દનમ્.

(પૃથ્વી—છંદઃ)

વરેણ્યગુણુવારિધિઃ પરમનિર્વૃતઃ સર્વદા, સમસ્તકમલાનિધિઃ સુરનરેન્દ્રકોટિશ્રિતઃ; જનાલિસુખદાયકો વિગતકર્મવારો જીનઃ, સુમુ-ક્તજનસંગતસ્વમસિ વર્દ્ધમાનપ્રભો ! ૧. જીનેન્દ્ર ! ભવતોઽભ્યુદય-મુખમુદારબિમ્બસ્થિતં, વિકારપરિવર્જિતં પરમશાન્તમુદ્રાકૃતમ્; નિરીક્ષ્ય મુદિતેક્ષણુઃ ક્ષણુમિતોઽસ્મિ ચલ્લાવનાં, જીનેશ ! જગદીશ્વરે-

ભવતુ સૈવ મે સર્વદા. ૨. વિવેકજનવલ્લભં ભુવિ દુરાત્મનાં દુર્લભં,
દુરન્તદુરિતવ્યથાભરનિવારણં તત્પરમ્; તવાર્કં પદ્મપદ્મયોર્યુગ્મનિન્ધ-
વીરપ્રભો !, પ્રભુતસુખસિદ્ધયે મમ ચિરાય સંપદતામ્. ૩.

*૪૧. પંચષષ્ઠિયંત્ર ચૈત્યવંદનમ્.

(અનુષ્ટુપ.)

આદૌ નેમિ જિનં નૌમિ, સંભવં સુવિધિં તથા; ધર્મનાથં
મહાદેવં, શાન્તિં શાન્તિકરં સદા. ૧. અનંતં સુવ્રતં ભક્ત્યા, નમિ-
નાથં જિનોત્તમમ્; અજિતં જિત કંદર્પં, ચંદ્રં ચંદ્રસમં પ્રભુમ્. ૨.
આદિનાથં તથા દેવં, સુપાર્શ્વં વિમલં જિનમ્; મહિનાથં ગુણોપેતં,
ધનુષા પંચ વિંશતિમ્. ૩. અરનાથં મહાવીરં, સુમતિં ચ જગદ્ગુરુમ્,
શ્રી પદ્મપ્રભ નામાનં, વાસુપૂજ્યં સુરૈર્નાતમ્. ૪. શીતલં શીતલં લોકે,
શ્રેયાંસં શ્રેયસે સદા; શ્રી કુંથુનાથં ચ વામેયં, શ્રી અભિનંદનં વિભુમ્. ૫
જિના નામ્નામલિલગ્ધં, પંચ ષષ્ઠિ સમુદ્ભવમ્; યંત્રાયં રાજતે
યત્ર, તત્ર સૌખ્યં નિરંતરમ્. ૬. યસ્મિન્ ગૃહે મહાભક્ત્યા, યંત્રાયં
પૂજ્યતે ખુદૈઃ; ભૂત પ્રેત પિશાચાદ્યા, ભયં તત્ર ન વિદ્યતે. ૭.

(માલિની વૃત્તમ્.)

સકલ ગુણ નિધાનં, યંત્રમેનં વિશુદ્ધમ્; હૃદય કમલ કોશે,
ધીમતાં દ્યેય રૂપમ્; જય તિલક ગુરુ શ્રી, સ્વરિરાજસ્થ શિષ્યઃ;
વહતિ સુખ નિદાનં, મોક્ષ લક્ષ્મીં નિવાસમ્. ૮.

૪૨. સંસ્કૃત તીર્થવંદના.

(સંઘરા વૃત્તમ્.)

સહભક્ત્યા, દેવલોકે, રવિ શશિ ભુવને, વ્યંતરાણાં નિકાચે;
નક્ષત્રાણાં નિવાસે, ગ્રહગણ પટલે, તારકાણાં વિમાને; પાતાલે પન્ન-
ગેદ્રે, સ્પુટમણિ કિરણે, ધ્વસ્ત સાંદ્રાંધકારે; શ્રીમત્ તીર્થંકરાણાં,

* આ ચૈત્યવંદનનો યંત્ર આ વિભાગના અંતમાં ૪૮ મા પાને
આપેલો છે.

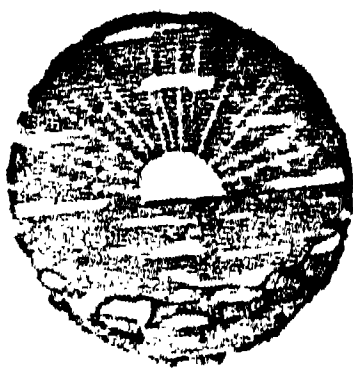
પ્રતિ દિવસમહં, તત્ર ચૈત્યાનિ વંદે. ૧. વૈતાળયે, મેરૂ શ્રૃંગે, રૂચક-
ગિરિવરે, કુંડલે હસ્તિદંતે; વક્ષારે, કૂટ નંદીશ્વર કનકગિરૌ, નૈષધે
નીલવંતે; ચિત્રે, શૈલે વિચિત્રે, યમક ગિરિવરે, ચક્રવાલે હિમાદ્રૌ.
શ્રીમત્ ૨. શ્રી શૈલે, વિંધ્ય શ્રૃંગે, વિમલગિરિવરે, હ્યર્પુદે પાવકે વાઃ
સમ્મેતે, તારકે વા, કુલ ગિરિશિખરે, ડષ્ટાપદે સ્વર્ણ શૈલે; સહ્યાદ્રૌ.
વૈભવંતે વિપુલ ગિરિવરે, ગુર્જરે રોહણાદ્રૌ. શ્રીમત્ ૩. આઘાટે,
મેઢ પાટે, ક્ષિતિતટ મુકુટે ચિત્ર કુંટ ત્રિકૂટે; લાટે, નાટે ચ ઘાટે,
વિટપિ ધન તટે, દેવકૂટે વિરાટે; કણ્ઠાટિ, હેમકૂટે, વિકટ તરકટે, ચક્ર કૂટે
ચ ભેદે. શ્રીમત્ ૪. શ્રીમાત્રે, માલવે વા, મલયિનિ નિષધે, મેખલે
પિચ્છલે વાઃ નેપાલે, નાહુલે વા, કુવલય તિલકે, સિંહલે કેરલે વાઃ
ડાહાલે, કોશલે વા, વિગલિત સલિલે, જંગલે વા તમાલે. શ્રીમત્ ૫
અંગે, વંગે કલિંગે, સુગત જનપદે, સત્રપયાગે તિલંગે; ગૌડે, ચૌડે
મૂરંગે, વરતર દ્રવિડે, ઊદ્રિયાણે ચ પૌંડે; આંદ્રે, માંદ્રે પુલિન્દ્રે, દ્રવિડ
કુવલયે, કાન્ય કુખજે સૌરાષ્ટ્રે. શ્રીમત્ ૬. ચંપાયાં, ચંદ્રમુખ્યાં,
ગજપુર મથુરા, પત્તને ચૌજ્જયિન્યામ્ : કૌશાંખ્યાં, કૌશલાયાં કનક
પુરવરે, દેવગિર્યાં ચ કાશ્યામ્ : નાશિકૂચે, રાજગેહ્યે, દશપુર
નગરે, ભદ્રિલે તામ્રલિપ્ત્યામ્. શ્રીમત્ ૭. સ્વર્ગે, મર્ત્યેન્દ્રિયે,
ગિરિશિખર દ્રહ્યે, સ્વર્ણદી નીરતીરે; શૈલાગ્રે, નાગલોકે, જલનિધિ પુલને,
જ રૂહાણાં નિકુળે; આમ્યે, રણ્યે વને વા, સ્થલ જલ વિષમે, દુર્ગ
મધ્યે ત્રિસંધ્યમ્. શ્રીમત્ ૮. શ્રીમત્, મેરૌ કુલાદ્રૌ, રૂચક નગવરે,
શાદ્મલે જંબુવક્ષે; ચૌજ્જન્યે, ચૈત્યનંદી, રતિકર રૂચકે, કૌંડલે માનુષાંકે;
ઇક્ષુ, કારે જિનાદ્રૌ, દધિ મુખે ચ ગિરૌ, વ્યંતરે સ્વર્ગ લોકે; જ્યોતિ,
લોકે ભવન્તિ, ત્રિભુવન વલયે, જ્ઞાનિ ચૈત્યાલયાનિ. શ્રીમત્ ૯. ઇત્યં,
શ્રી જૈન ચૈત્ય, સ્તવનમનુહિનં, યે પઠન્તિ પ્રવીણાઃ; પ્રોઘત્, કલ્યાણ
હેતું, કલિ મલ હરણું, ભક્તિ ભાજ સ્ત્રિ સંધ્યમ્ : તેષાં, શ્રી
તીર્થયાત્રા, ફલ મતુલમલં, જાયતે માનવાનામ્ ; કાર્યાણાં, સિદ્ધિ
રૂચ્યૈઃ, પ્રમુદિત મનસાં, ચિત્ત માનંદકારી. શ્રીમત્ ૧૦.

૪૩. શ્રી વીરાસ્થાનકનું ચૈત્યવંદન.

પહેલે પદ અરિહંત નમું, બીજે સર્વસિદ્ધ; ત્રીજે પ્રવચન
મન ધરો, આચારજ સિદ્ધ. ૧. નમો શ્રેષ્ઠ પંચમે, પાઠક ગુણ
છેદે; નમો લોચે સુવ સાદુણું, જે છે ગુણગરિદે. ૨. નમો નાણુસ્સ
આઠમે, દર્શનપદ ધ્યાવો; વિનય કરો ગુણવંતનો, ચારિત્ર મન
ભાવો. ૩. નમો બંભવય ધારિણું, તેરમે કિરિયાણું; નમો તવસ્સ
ચૌદમે, ગોચમ નમો જિણાણું. ૪. ચારિત્ર નાણુ સુઅસ્સને એ, નમો
તિથસ્સ જાણી; જિન ઉત્તમપદ પદને, નમતાં હોય સુખખાણી. ૫.

૪૪. શ્રી પંચ પષ્ટી યંત્ર.

૨૨	૩	૯	૧૫	૧૬
૧૪	૨૦	૨૧	૨	૮
૧	૭	૧૩	૧૯	૨૫
૧૮	૨૪	૫	૬	૧૨
૧૦	૧૧	૧૭	૨૩	૪

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
યાને

એકાદશ મહાનિધિ

શ્રી સ્તુતિ સંગ્રહ

ચતુર્થ મહાનિધિ.

મહાકવિ શ્રી શોભન મુનિ પ્રણીત

ચતુર્વિંશતિ જિનેન્દ્ર સ્તુતયઃ

૧. શ્રીઋષભદેવજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ

(શાર્દૂલવિક્રીડિત-વૃત્તમ્)

ભવ્યામ્ભોજવિબોધનૈકતરણે વિસ્તારિકર્માવલી-રમ્ભાસામજ
નાભિનન્દન ! મહાનષ્ટાપદાભાસુરૈઃ; ભક્ત્યા વન્દિતપાદપદ્મ વિદુષાં સંપાદ્ય
પ્રોજ્જિતા-રમ્ભાડસામ જનાભિનન્દન મહાનષ્ટાપદાભાસુરૈઃ. ૧. તે વઃ
પાન્તુ જિનોત્તમાઃ ક્ષતરુજ્ઞે નાચિક્ષિપુર્યન્મનો, દારા વિભ્રમરોચિતાઃ
સુમનસો મન્દારવા રાજિતાઃ; યત્પાદૌ ચ સુરોજ્જિતાઃ સુરભયાંચકુઃ
પતન્ત્યોડમ્બરા—દારાવિભ્રમરોચિતાઃ સુમનસો મન્દારવારાડજિતાઃ.
૨. શાન્તિં વસ્તનુતાન્મિથોડનુગમનાદ યન્નૈગમાદૈર્નયૈ-રક્ષોભં જન
હેડતુલાં છિતમદોદીર્ણાંગજલં કૃતમ્; તત પૂજ્યૈર્જગતાં જિનૈઃ પ્રવચનં
દ્વપ્યત્કુવાધાવલી-રક્ષોભંજનહેડતુલાં છિતમદો દીર્ણાંગજલડલંકૃતમ્. ૩.
શીતાંશુત્વિષિ યત્ર નિત્યમદધદ ગન્ધાદ્યધુલીકણા-નાલી કેસરલાલસા
સમુદિતાડડશુ બ્રામરીભાસિતા; પાયાદ વઃ શ્રુતદેવતા નિદધતી તત્રાજ્જ-
કાન્તીકુમૌ, નાલીકે સરલાલસા સમુદિતા શુબ્રામરીભાસિતા. ૪.

૨. શ્રીઅજિતનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ

(પુષ્પિતાગ્રા-વૃત્તમ્)

તમજિતમભિનૌમિ યો વિરાજદ-વનધનમેરુપરાગમસ્તકાન્તમ્;
નિજજનનમહોત્સવેડધિતપ્તા-વનધનમેરુપરાગમસ્તકાન્તમ્. ૧. સ્તુત
જિનનિવહં તમર્તિતાપ્તા-ડધ્વનદસુરામરવેણુ વસ્તુવન્તિ; યમમરપતયઃ
પ્રગાય પાર્શ્વ—ધ્વનદસુરામરવેણુવ સ્તુવન્તિ. ૨. પ્રવિતર વસતિં
ત્રિલોકખન્ધો !, ગમનયયોગતતાડન્તિમે પદે હે; જિનમત વિતતાપવ-
ર્ગવીથી—ગમનયયો ! ગતતાન્તિ મેડપદેહે. ૩. સિતશકુનિગતાશુ
માનસીધ્ધા-ત્તતતિમિરંમદભા સુરાજિતાડશમ્; વિતરતુ દધતી પવિં
ક્ષતોદ્ય—ત્તતતિમિરં મદભાસુરાડજિતા શમ્. ૪.

૩. શ્રીસંભવનાથજીનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(આર્યાગીતિ—વૃત્તમ્)

નિર્ભિન્નશત્રુભવભય !, શં ભવકાન્તારતાર તાર ! મમાડરમ્ ;
વિતર ત્રાતજગત્ત્રય !, શંભવ ! કાન્તારતારતાડરમમારમ્. ૧. આશ્ર-
યતુ તવ પ્રણુતં, વિભયા પરમા રમાડરમાનમદ્મરૈઃ; સ્તુત રહિત
જિન કદમ્બક !, વિભયાડપરમાર માર માનમદ્મરૈઃ. ૨. જીનરાજ્યા રચિતં
સ્તા—દસમાનનયાનયા નયાયતમાનમ્ ; શિવશર્મણે મતં દધ—
દસમાનનયાનયાનયા યતમાનમ્. ૩. શૃંગ્લભૃત્ કનકનિભા, યા
તામસમાનમાનમાનવમહિતામ્ ; શ્રીવજ્રશૃંગ્લાં કજ—યાતામસ-
માનમાનમાડનવમહિતામ્. ૪.

૪. શ્રીઅભિનન્દનજીનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(દ્રુતવિલમ્બિત—વૃત્તમ્)

ત્વમશુભાન્યભિનન્દન નન્દિતા—સુરવધૂનયનઃ પરમોદરઃ; સ્મર-
કરીન્દ્રવિદારણુકેસરિન્ !, સુરવ ધૂનય નઃ પરમોદરઃ ૧. જિનવરાઃ
પ્રયતધ્વમિતામયા, મમ તમોડરણ્યાય મહારિણુઃ! પ્રદધતો ભુવિ વિશ્વ-
જનીનતા—મમતમોડરણ્યા યમહારિણુઃ ૨. અસુમતાં મૃતિજ્ઞત્યહિતાય
યો, જિનવરાગમ નો ભવમાયતમ્ ; પ્રલઘુતાં નય નિર્મથિતોદ્ધતા-
જિનવરાગમનોભવમાય તમ્. ૩. વિશિખશર્પ્પજુષા ધનુષાડસ્તસત્-
સુરભિયા તતનુન્નમહારિણુઃ; પરિગતાં વિશદામિહ રેહિણીં, સુરભિ-
યાતતનું નમ હારિણુ. ૪.

૫. શ્રીસુમતિનાથજીનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(આર્યાગીતિ—વૃત્તમ્)

મદ્મદ્નરહિત નરહિત, સુમતે સુમતેન કનકતારેતારે ! દમ-
દમપાલય પાલય, દરાદરાતિક્ષતિક્ષપાતઃ પાતઃ ! ૧. વિધુતારા વિધુતારાઃ,
સદા સદાના જિના જિતાઘાતાડઘાઃ; તનુતાડપાતનુતાપા, હિતમાહિ-
તમાનવનવવિભવા વિભવાઃ ૨. મતિમતિ જિનરાજિ નરા—હિતે-
હિતે રુચિતરુચિ તમોહેડમોહે; મતમતનૂનં નૂનં, સ્મરાડસ્મરાધીરધીર-

સુમતઃ સુમતઃ. ૩. નગદામાનગદા મા—મહો મહોરાજિરાજિતરસા
તરસા; ધનધનકાલી કાલી, બતાડવતાદ્નદ્નસત્રાસત્રા. ૪.

૬. શ્રીપદ્મપ્રભજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ

(વસન્તતિલકા—છન્દઃ)

પાદદ્વયી દલિતપદ્મમૃદુઃ પ્રમોદ-મુન્મુદ્રતામરસદામલતાન્તપાત્રી;
પાદ્મપ્રભી પ્રવિદ્ધાતુ સતાં વિતીર્ણુ-મુન્મુદ્રતાડમરસદા મલતાન્તપાત્રી.
૧. સા મે મતિં વિતનુતાન્નિજનપંકિતરસ્ત-મુદ્રા ગતાડમરસભાડસુર-
મધ્યગાધામ્ ; રત્નાંશુભિર્વિદ્ધતી ગગનાંતરાલ-મુદ્રાગતામરસભાસુર-
મધ્યગાધામ્ . ૨. શ્રાન્તિચ્છિદં જિનવરાગમમાશ્રયાર્થ-મારામમાનમ
લસંતમસંગમાનામ્ ; ધામાગ્રિમં ભવસરિપતિસેતુમસ્ત-મારામમાન-
મલસંતમસં ગમાનામ્ . ૩. ગાન્ધારિ વજ્રમુસલે જયતઃ સમીર-
પાતાલસત્કુવલયાવલિનીલભે તે ! કીર્તીઃ કરપ્રણયિની તવ યે નિરુદ્ધ-
પાતાલસત્કુવલયા બલિની લભેતે. ૪.

૭. સુપાર્શ્વનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ

(માલિની—વૃત્તમ્)

કૃતનતિ કૃતવાન્ યો જન્તુજાતં નિરસ્ત-સ્મરપરમદમાયામા-
નબાધાડયશસ્તમ્ ; સુચિરમવિચલત્વં ચિત્તવૃત્તેઃ સુપાર્શ્વં, સ્મર પદ્મ-
દમાયા માનવાધાય શસ્તમ્ . ૧. વ્રજતુ જિનતતિઃ સા ગોચરં ચિત્ત-
વૃત્તેઃ, સદમરસહિતાયા વોડધિકા માનવાનામ્ ; પદ્મુપરિદધાના વારિ-
જનાં વ્યહાર્ષિત્, સદમરસહિતા યા બોધિકામા નવાનામ્ . ૨. દિશ-
દુપશમસૌખ્યં સંયતાનાં સદૈવો-રુ જિનમતમુદારં કામમાયામહારિ;
જનનમરણુરીણાન્ વાસયત્ સિદ્ધવાસે-ડરુજિ નમત મુદાડરં કામમા-
યામહારિ. ૩. દધતિ રવિસપ્તનં રત્નમા ભાસ્તભાસ્વ-ન્નવધનતરવારિ
વા રણુરાવરીણામ્ ; ગતવતિ વિકિરત્યાલીં મહામાનસીષ્ટા-ન્નવ ધન-
તરવારિં વારણુરાવરીણામ્ . ૪.

૮. શ્રીચન્દ્રપ્રભજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(મન્દાકાન્તા-વૃત્તમ્)

તુલ્યં ચન્દ્રપ્રભ જિન નમસ્તામસૌજન્યૃગ્મિતાનાં, હાને કાન્તાડ-
નલસમ દયાવન્ દિતાયાસમાન; વિદ્વત્પંકત્યા પ્રકટિતપૃથુસ્પષ્ટદૃષ્ટાન્તહેતુ-
હાનેકાન્તાનલસમદયા વન્દિતાયાડસમાન! ૧. જીયાદુ રાજિજનિતજનન-
ન્યાનિહાનિર્જિનાનાં, સત્યાગારં જયદમિતરુકૂ સારવિન્દાડવતારમ્; ભવ્યો-
દ્ધૃત્યા ભુવિ કૃતવતી યાડવહૃદ્ધર્મચક્રં, સત્યાગા રંજયદમિતરુકૂ સા
રવિં દાવતારમ્. ૨. સિદ્ધાન્તઃ સ્તાદહિતહૃતયેડખ્યાપયદ્યં જિનેન્દ્રઃ,
સદ્રાજીવઃ સ કવિધિષણાપાદનેડકોપમાનઃ; દક્ષઃ સાક્ષાચ્છૂવણચુલુકૈર્યં
ચ મોહાદ્વિહાયઃ-સદ્રાજીવઃ સકવિધિષણાડપાદનેડકોપમાનઃ ૩. વજ્રાં-
કુશ્યંકુશકુલિશભૃત્ત્વં વિધત્સ્વ પ્રયત્નં, સ્વાયત્યાગે તનુમદવને હેત-
તારાડતિમેત્તે, અધ્યાકૃઢે શશધરકરશ્વંતભાસિ દ્વિપેન્દ્રે, સ્વાયત્યાડ-
ગેડતનુમદવને હેડમતારાતિમેત્તે ! ૪.

૯. શ્રીસુવિધિનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(ઉપજ્ઞતિ-વૃત્તમ્)

તવાભિવૃદ્ધિં સુવિધવિધેયાત, ભાસુરાલીનતપા દયાવન્! યો
યોગિપંકત્યા પ્રણુતો નભઃસત્-સભાસુરાલીનતપાદયાડવન્. ૧. યા જન્તુ
જ્ઞતાય હિતાનિ રાજી, સારા જિનાનામલપદ મમાલમ્; દિશ્યાન્મુદં
પાદયુગં દધાના, સા રાજિનાનામલપદ્મમાલમ્. ૨. જિનેન્દ્ર ભગૈઃ
પ્રસભં ગભીરા-શુ ભારતી શસ્યતમસ્તવેન; નિર્નાશયન્તી મમ શર્મ
દિશ્યાત્, શુભાડરતીશસ્ય તમસ્તવેન ! ૩. દિશ્યાત્તવાશુ જ્વલનાયુધાડ-
દ્ય-મધ્યા સિતા કં પ્રવરાલકસ્ય; અસ્તેન્દુરાસ્યસ્ય રુચોર પૂષ્ક-મધ્યા-
સિતાડકમ્પ્રવરાલકસ્ય. ૪.

૧૦. શ્રીશીતલનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(દ્રુતવિલમ્બિત-વૃત્તમ્)

જયંતિ શીતલતીર્થકૃતઃ સદા, ચલનતામરસં સદૃશં ધનમ્;
નવકર્મખુરુહાં પથિ સંસ્પૃશત્, ચલનતાડમરસંસદૃશંધનમ્. ૧. સ્મર

જિનાન્ પરિણુન્નજરાર્જો જનનતાનવતોદયમાનતઃ; પરમનિર્વૃત્તિશર્મ-
કૃતો યતો, જન નતાનવતોદયમાનતઃ. ૨. જયતિ કલ્પિતકલ્પતરુપમં,
મતમસારતરાગમહારિણા; પ્રથિતમત્ર જિનેન મનીષિણા-મતમસા
રતરાગમહાડરિણા. ૩. ધનરુચિર્જયતાદ ભુવિ માનવી, ગુરુતરાડવિહતા
મરસંગતા; કૃતકરાસ્ત્રવરે ફલપત્રભા-ગુરુતરાવિહ તામરસં ગતા. ૪.

૧૧. શ્રીશ્રેયાંસનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ (હરિણી-વૃત્તમ્)

કુસુમધનુષા યસ્માદન્યં ન મોહવશં વ્યધુઃ, કમલસદૃશાં ગીતા-
રાવા બલાદપિ તાપિતમ્ ; પ્રણુમતતમાં દ્રાક્ષુ શ્રેયાંસં ન ચાહુત
યન્મનઃ, કમલસદૃશાર્જી તારા વાબલા દયિતાડપિ તમ્. ૧. જિનવર-
તતિર્જિવાલીનામકારણુવત્સલા-ડસમદમહિતાડમારા દિષ્ટાસમાનવરાડ-
જયા; નમદમૃતભુકૃપંકત્યા નૃતા તનોતુ મતિં મમા-ડસમદમહિતા-
મારાદિષ્ટા સમાનવરાજયા. ૨. ભવજલનિધિભ્રામ્યજ્જન્તુવજાયતપોત
હે, તનુ મતિમતાં સન્નાશાનાં સદા નરસંપદમ્ ; સમલિલપિતામહુ-
ન્નાથાગમાનતભૂપતિં, તનુમતિ મતાં સન્નાશાનાં સદાનરસં પદમ્. ૩.
ધૃતપવિફલાક્ષાલીઘણ્ટૈઃ કરૈઃ કૃતબોધિત-પ્રજયતિમહા કાલીમર્ત્યાધિ-
પદ્મજરાજિભિઃ; નિજતનુલતામધ્યાસીનાં દધત્યપરિક્ષતાં, પ્રજયતિ
મહાકાલી મર્ત્યાધિપં કજરાજિભિઃ. ૪.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ (સ્તવધરા-વૃત્તમ્)

પૂજ્ય શ્રીવાસુપૂજ્યાડવૃજિન જિનપતે નૃતનાદિત્યકાન્તે-ડમાયા-
સંસારવાસાવન વર તરસાલી નવાલાનવાહો !; આનન્દા ત્રાયતાં
શ્રીપ્રભવ ભવભયાદ બિભ્રતી ભક્તિભાજ, માયાસં સારવાડસાવનવર-
તરસાલીનવાલા નવાહો. ૧. પૂતો! યત્પાદપાંશુઃ શિરસિ સુરતતેરા-
ચરચૂર્ણશોભાં, યા તાપત્રાડસમાના પ્રતિમદમવતીહારતા રાજ્યન્તી;
કીર્તેઃ કાન્ત્યાન્તતિઃ સા પ્રવિકિરતુતરાં જૈનરાજી રજસ્તે, યાતામત્રા-
સમાનાડપ્રતિમદમવતી હારતારા જ્યન્તી. ૨. નિત્યં હેવપયન્તિપ્રતિ-

હૃતકુમ્ભતપ્રોદ્ધતધ્વાન્તબન્ધા-ડપાપાયાસાધમાનાડમદન તવ સુધાસારહૃદ્યા
હિતાનિ; વાણી નિર્વાણુમાર્ગપ્રણયિપરિગતા તીર્થનાથ ક્રિયાન્મે-ડપાપાયા-
સાધમાનામદનત વસુધાસાર હૃદ્યાહિતાનિ. ૩. રક્ષઃ ક્ષુદ્રઅહાદિપ્રતિ-
હૃતિશમની વાહિતશ્વેતભાસ્વત્-સન્નાલીકા સદાપ્રાપરિકરમુદિતા સાક્ષ-
માલા ભવન્તમ્ ; શુભ્રા શ્રીશાન્તિદેવી જગતિ જનયતાત્ કુણ્ડિકા
ભાતિ યસ્યાઃ, સન્નાલીકા સદાપ્રાપ્તા પરિકરમુદિતા સાક્ષમાલાભવન્તમ્. ૪.

૧૩. શ્રીવિમલનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ

(પૃથ્વી-વૃત્તમ્)

અપાપદમલં ધનં શમિતમાનમામો હિતં, નતાડમરસભાસુરં
વિમલમાલયામોદિતમ્ ; અપાપદમલં ધનં શમિતમાનમામો હિતં, ન
તામરસભાસુરં વિમલમાલયામોદિતમ્ . ૧. સદાનવસુરાજિતા અસમરા
જિના ભીરદાઃ, ક્રિયાસુ રુચિતાસુ તે સકલભા રતીરાયતાઃ; સદાનવ-
સુરાજિતા અસમરાજિનાભીરદાઃ, ક્રિયાસુરુચિતાસુ તે સકલભારતીરા
યતાઃ. ૨. સદા યતિગુરોરહો નમત માનવૈરચિતં, મતં વરદમેનસા
રહિતમાયતાભાવતઃ; સદાયતિ ગુરો રહો નમતમાનવૈરં ચિતં, મતં
વરદમેન સારહિતમાયતા ભાવતઃ. ૩. પ્રભાજિ તનુતાડમલં પરમચા-
પલા રોહિણી, સુધાવસુરભીમના મયિ સભાક્ષમાલોદિતમ્ ; પ્રભાજિ-
તનુતાડમલં પરમચાપલારોહિણી, સુધાવસુરભીમનામયિસભા ક્ષમાલો
દિતમ્ . ૪.

૧૪. શ્રીઅનન્તનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિઃ

(દ્રુતવિલમ્બિત-વૃત્તમ્)

સકલધૌતસહાસનમેરવ-સ્તવ દિશન્ત્વલિષેકજલપ્લવા; મતમન-
ન્તજિતઃ સ્નપિતોલ્લસત્-સકલધૌતસહાસનમેરવઃ. ૧. મમ સ્તામરસે-
વિત તે ક્ષણ-પ્રદ નિહન્તુ જિનેન્દ્રકદમ્બકા; વરદ પાદયુગં ગતમશ-
તા-મમસ્તામરસે વિતતેક્ષણ. ૨. પરમતાપદમાનસજન્મનઃ-પ્રિયપદં
ભવતો ભવતોડવતાત્; જિનપતેર્મતમસ્તજગત્રયી-પરમતાપદમાનસ-
જન્મનઃ. ૩. રસિતમુચ્ચતુરંગમનાયકં, દિશતુ કાંચનકાન્તિરિતાડચ્યુતા;
ધૃતધનુઃકલ્પકાસિશરા કરૈ-રસિતમુચ્ચતુરં ગમનાયકમ્ . ૪.

૧૫. શ્રીધર્મનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(અનુષ્ટુપ-વૃત્તમ્)

નમઃ શ્રીધર્મ નિષ્કર્મો-દયાય મહિતાયતે !; મર્ત્યામરેન્દ્રનાગે-
ન્દ્રૈ-દયાયમહિતાય તે. ૧. જીયાજિજ્ઞાસોઘો ધ્વાન્તાન્તં, તતાન લસ-
માનયા; ભામણ્ડલત્વિષા યઃ સ, તતાડનલસમાનયા. ૨. ભારતિ દ્રાગ
જિનેન્દ્રાણાં, નવનૌરક્ષતારિકે; સંસારામ્ભોનિધાવસ્મા-નવનૌ રક્ષ તા
રિકે. ૩. કેક્ષિથા વઃ ક્રિયાચ્છક્તિ-કરા લાભાનયાચિતા; પ્રશન્તિર્નૃત-
નામ્ભોજ-કરાલાભા નયાચિતા. ૪.

૧૬. શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(શાદ્દૃલવિકીડિત-વૃત્તમ્)

રાજન્ત્યા નવપદ્મરાગરુચિરૈઃ પાદૈર્જિતાષ્ટાપદા-દ્રેડકોપ દ્રુતજ્ઞતરુ-
પવિભયા તન્વાડર્ય ધીર ક્ષમામ્; બિભ્રત્યામરસેવ્યયા જિનપતે શ્રી-
શાન્તિનાથાડસ્મરો-દ્રેડકોપદ્રુત જ્ઞતરુપ વિભયાડતન્વાર્યધી રક્ષ મામ્. ૧.
તે જીયાસુરવિદ્વિષો જિનવૃષા માલાં દધાના રજ્જે-રાજ્યા મેદુરપારિ-
જ્ઞતસુમનઃસંતાનકાન્તાં ચિતાઃ; કીર્ત્યા કુન્દસમત્વિષેષદપિ યે ન પ્રાપ્ત-
લોકત્રયી-રાજ્યા મેદુરપારિજ્ઞતસુમનઃસંતાનકાન્તાંચિતાઃ. ૨. જૈનેન્દ્રં
મતમાતનોતુ સતતં સમ્યજ્ઞશાં સદ્ગુણા-લીલાલં ગમહારિ લિન્ન-
મદનં તાપાપહૃદ્ધયામરમ્; દુર્નિર્ભેદનિરન્તરાન્તરતમોનિર્નાશિ પર્યુલ્લસ-
હ્વીલાડલંગમહારિલિન્નમદનન્તાડપાપહૃદ્ધામરમ્. ૩. દણ્ડચ્છત્રકમણ્ડલ-
નિ કલયન્ સ બ્રહ્મશાન્તિઃ ક્રિયાત્-સન્ત્યજ્યાનિ શમી ક્ષણેન શમિ-
નો મુક્તાક્ષમાલી હિતમ્; તમાષ્ટાપદપિણ્ડપિંગલરુચિર્યોડધારયન્મૂઢતાં-
સંત્યજ્યાનિશમીક્ષણેન શમિનો મુક્તાક્ષમાલીહિતમ્. ૪.

૧૭. શ્રીકુન્થુનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(માલિની-વૃત્તમ્)

ભવતુ મમ નમઃ શ્રીકુન્થુનાથાય તસ્મા-યમિતશમિતમોહાડ-
યામિતાપાય હૃદયઃ; સકલભરતભર્તાડભ્રજિજ્ઞનોડપ્યક્ષપાશા-ડયમિતશ-
મિતમોહાયાડમિતાપાયહૃદ્ધયઃ. ૧. સકલજિનપતિભ્યઃ પાવનેભ્યે.

નમઃ સન્-નયનરવરદેભ્યઃ સારવાદસ્તુતેભ્યઃ; સમધિગતનુતિભ્યો
 દેવવૃન્દ્રાદ્રીયો-નયનવરદેભ્યઃ સારવાદસ્તુ તેભ્યઃ. ૨. સ્મરત વિગ-
 તમુદ્રં જૈનચન્દ્રં ચકાસત્-કવિપદગમભંગં હેતુદન્તં કૃતાન્તમ્;
 દ્વિરદમિવ સમુદયદ્વાનમાર્ગં ધુતાધૈ-કવિપદગમભંગં હે તુદન્તં કૃતા-
 ન્તમ્. ૩. પ્રચલદચિરરોચિશ્ચારુગાત્રે સમુદયત્-સદસિફલકરામેડભી-
 મહાસેડરિભીતે; સપદિ પુરુષદત્તે તે ભવન્તુ પ્રસાદાઃ, સદસિ ફલકરા
 મેડભીમહાસેરિભીતે. ૪.

૧૮. શ્રીઅરનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ.

વ્યમુચ્યચ્ચકવર્તિલક્ષ્મીમિહ તૃણમિવ યઃ ક્ષણેન તં, સન્નમદ-
 મરમાનસંસારમનેકપરાજિતામરમ્; દ્રુતકલધૌતકાન્તમાનમતાનન્દિત-
 ભૂરિભક્તિભાફ-સંનમદમરમાનસં સારમનેકપરાજિતાડમરમ્. ૧.
 સ્તૌતિ સમન્તતઃ સ્મ સ્મવસરણુભૌમૌ યં સુરાવલિઃ, સકલકલાકલા-
 પકલિતાડપમદારુણકરમપાપદમ્; તં જિનરાજવિસરમુજ્જાસિતજન્મ-
 જરં નમામ્યહં, સકલકલા કલાડપકલિતાપમદારુણકરમપાપદમ્. ૨.
 ભીમમહાભવાબ્ધિભવભીતિવિભેદિ પરાસ્તવિસ્કુરત્-પરમતમેહમાન-
 મતનૂનમલં ધનમઘવતેહિતમ્; જિનપતિમતમપારમર્ત્યામરનિર્વૃત્તિ-
 શર્મકારણું, પરમતમેહમાનમત નૂનમલર્ધ્વનમઘવતેહિતમ્. ૩. યાડત્ર
 વિચિત્રવર્ણુવિનતાત્મજપૃષ્ઠમધિષ્ઠિતત્ હુતાત્-સમતનુભાગવિકૃતધીરસ-
 મદૈરિવ ધામહારિભિઃ; તડિદિવ ભાતિ સાન્ધ્યઘનમૂર્ધનિ ચક્રધરાડ-
 સ્તુ સા મુદે-ડસમતનુભા ગવિ કૃતધીરસમદૈરિવધા મહારિભિઃ. ૪.

૧૯. શ્રીમલ્લિનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ.

(રુચિરા વૃત્તમ્)

નુદંસ્તનું પ્રવિતર^૧ મલ્લિનાથ મે, પ્રિયર્જુરોચિરરુચિરોચિતાં
 વરમ્; વિડમ્બયન્ વરરુચિમણ્ડલોજ્જ્વલઃ, પ્રિયં ગુરોડચિરરુચિતામ્બ-
 રમ્. ૧. જવાદ્રુતં જગદ્વતો વપુર્વ્યાથા-કદમ્બકૈરવશતપત્રસં પદમ્;
 જિનોત્તમાન્ સ્તુત્વ દધતાઃ સર્જં સ્કુરત્-કદમ્બકૈરવશતપત્રસં પદમ્.

૨. સ સંપદં દિશતુ જિનોત્તમાગમઃ, શમાવહન્નતનુતમોહરોઽદિતે;
સ ચિત્તભૂઃ ક્ષત ઇહ યેન યસ્તપઃ-શમાવહન્નતનુત મોહરોદિતે. ૩.
દ્વિપં ગતો હૃદિ રમતાં દમશ્રિયા, પ્રભાતિ મે ચકિતહરિદ્વિપં નગે;
વટાહ્યયે કૃતવસતિશ્ચ ચક્ષરાટ્, પ્રભાતિમેચકિતહરિદ્ વિપન્નગે. ૪.

૨૦. શ્રીમુનિસુવ્રતજિનેન્દ્ર સ્તુતિ.

(નર્દક-વૃત્તમ)

જિનમુનિસુવ્રતઃ સમવતાન્નિતાવનતઃ, સમુદિતમાનવા ધનમ-
લોભવતો ભવતઃ; અવનિવિકીર્ણમાદિપત યસ્ય નિરસ્તમનઃ-સમુદિત-
માનવાધનમલો ભવતો ભવતઃ. ૧. પ્રણુમત તં જિનવ્રજમપારવિસા-
રિરજો-દલકમલાનના મહિમધામ ભયાસમરુક; યમતિતરાં સુરેન્દ્રવરયો-
ષિદિલામિલનો દલકમલા નનામ હિમધામભયા સમરુક. ૨. ત્વમવ-
નતાન્ જિનોત્તમકૃતાન્ત ભવાદ્વિદુષો-ડવ સદનુમાનસંગમન યાતતમોદ-
યિતઃ; શિવસુખસાધકં સ્વભિદધત સુધિયાં ચરણં, વસદનુમાનસં ગમ-
નયાતત મોદયિતઃ ૩. અધિગતગોધિકા કનકરુક્તવ ગૌર્યુચિતાં-કમલ-
કરાજિ તામરસભાસ્યતુલોપકૃતમ્; મૃગમદપત્રભંગતિલકૈર્વદનં દધતી,
કમલકરા જિતામરસભાઽસ્યતુ લોપકૃતમ્. ૪.

૨૧. શ્રીનમિનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ:

(શિખરિણી-વૃત્તમ)

સ્પુરદ્વિઘ્નકાન્તે પ્રવિકિર વિતન્વવિન્ત સતતં, મમાયાસં ચારો
દિતમદ નમેઽધાનિ લપિતઃ; નમદ્ભવ્ય શ્રેણીભવભયભિદાં હૃદયચસા-
મમાયાસંચારોદિતમદનમેઘાઽનિલ પિતઃ ૧. નખાંશુંશ્રેણીભિઃ કપિ-
શિતનમન્નાકિમુકુટઃ; સદા નોદા નાનામયમલમદારેરિતતમઃ; પ્રચકે
વિશ્વં યઃ સ જયતિ જિનાધીશનિવહઃ; સદાનો દીનાનામયમલમદારે-
રિતતમઃ ૨. જલવ્યાલવ્યાઘ્રજવલનગજરુગ્ગન્ધનયુધો, ગુરુર્વાહોઽપાતા
પદધનગરીયાનસુમતઃ; કૃતાન્તસ્ત્રાસીષ્ટ સ્ફુટવિકટહેતુપ્રમિતિલા-
ગુરુર્વાહો પાતા પદધનગરીયાનસુમતઃ. ૩. વિપક્ષવ્યૂહં વો દલયતુ
ગદાક્ષાવલિધરા-ડસમા નાલીપ્રલીવિશદ્યલના નાલિકવરમ્; સમધ્યા-

સીનાડમ્બોભૂતધનનિભાડમ્બોધિતનયા-સમાનાલી કાલી વિશદ્યલના-
નાલિકવરમ્. ૪.

૨૨. શ્રીનેમિનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ (શાર્દૂલવિકીરિત-વૃત્તમ્)

ચિક્ષેપોર્જિતરાજકં રણુમુખે યો લક્ષસંખ્યં ક્ષણા-દક્ષામં જન
ભાસમાનમહુસં રાજમતીતાપદમ્; તં નેમિં નમ નમ્રનિર્વૃત્તિકરં ચક્રે
યદ્દનાં ચ યો, દક્ષામંજનભાસમાનમહુસં રાજમતીતાપદમ્. ૧. પ્રાપ્ત-
જીર્ણતરાજકા રજ ઇવ જ્યાયેડપિ રાજ્યં જવાદ્, યા સંસારમહોદ્ધ-
ધાવપિ હિતા શાસ્ત્રી વિહાયોદ્ધિતમ્; યસ્યાઃ સર્વત એવ સા
હરતુ નો રાજ જિનનાં ભવા-યાસં સારમહો દધાવ પિહિતાશાસ્ત્રી-
વિહાયોદ્ધિતમ્. ૨. કુર્વાણુપદાર્થદર્શનવશાદ્ ભાસ્વત્પ્રભાયાસ્વપા-
માનત્યા જનકૃત્તમોહરત મે શસ્તાદરિદ્રોહિકા; અદ્વૈત્યા તવ
ભારતી જિનપતે પ્રોન્માદિનાં વાદિનાં, માનત્યાજનકૃત્તમોહરતમેશ
સ્તાદરિદ્રોહિકા. ૩. હસ્તાલમ્બિતચૂતલુમ્બિલતિકા યસ્યા જનોડબ્યાગમદ્,
વિશ્વાસેવિતતામ્રપાદપરતાં વાચ્યા રિપુત્રાસકૃત્; સા ભૂતિં વિતનોતુ
નોડર્જુનરુચિઃ સિંહેડધિરુદોદ્ધસદ્-વિશ્વાસે વિતતામ્રપાદપરતાડમ્બા
ચારિપુત્રાડસકૃત્. ૪.

૨૩. શ્રીપાર્શ્વનાથજિનેન્દ્ર સ્તુતિ. (સ્તગ્ધરા—વૃત્તમ્)

માલામાલાનખાહુર્દધદદધદરં ચામુદારા મુદારા-દ્વીનાડલીનામિહાલી
મધુરમધુરસાં સૂચિતોમાચિતો માઃ પાતાત્પાતાત્સ પાર્શ્વો રુચિરરુ-
રિદ્ધો દેવરાજવરાજ-પત્રાપત્રા ચદીયા તનુરતનુરવો નન્દકો નોદકો
નો. ૧. રાજ રાજવવકત્રા તરલતરલસત્કેતુરર્જી સુરર્જી-વ્યાલવ્યાલઅયોધા-
ચિતરચિતરણે ભીતિહૃદ્યાડતિહૃદ્યા; સારા સારાજિનાનામલમમલમતે-
ર્જોધિકા માધિકામા-દવ્યાદવ્યાધિકાલાનનજનનજરાત્રાસમાનાડસમાના.
૨. સઘોડસઘોગલિદ્વાગમલગમલયા જૈનરાજનરાજ-નૂતા નૂતાર્થ-
ધાત્રીહુ તતહુતતમઃપાતકાડપાતકામા; શાસ્ત્રી શાસ્ત્રી નરાણાં હૃદયહૃદ-

યશોરોધિકાડખાધિકા વા-ડડેયા દેયાન્મુદં તે મનુજમનુ જરાં ત્યાજ-
યન્તીજયન્તી. ૪. યાતા યા તારતેજઃ સદસિ સદસિભૃત્ કાલકાન્તાલકાન્તા-
ડપારિં પારિન્દ્રરાજં સુખસુખધૃપૃજિતાડરં જિતારમ્; સા ત્રાસાત્રા-
યતાં ત્વામવિષમવિષભૃદ્દૃષણાડભીષણા ભી-હીનાડહીનાશ્રૂયપત્ની કુવ-
લયવલયશ્યામદેહાડમદેહા. ૪.

૨૪. શ્રીમહાવીરજિનેન્દ્ર સ્તુતિ.

(૬૯૩૬—વૃત્તમ્)

નમદમરશિરોરુહસ્તસામોદનિર્નિદ્રમન્દારમાલારજેરંજિતાંહું
ધરિત્રીકૃતા - વન વરતમસંગમોદારતારોદિતાડનર્જુનાર્યાવલીલાપદેહે-
ક્ષિતાડમોહિતાક્ષો ભવાન્; મમ વિતરતુ વીર નિર્વાણુશર્માણિ જ્ઞતા-
વતારો ધરાધીશસિદ્ધાર્થધામ્નિ ક્ષમાલંકૃતા; વનવરતમસંગમોદાડર-
તાડરોદિતાનર્જુનાર્યાવ લીલાપદે હે ક્ષિતામો હિતાડક્ષોભવાન્. ૧. સમવસ-
રણુમત્ર યસ્યાઃ સ્પુરત્કેતુચક્રાનકાનેકપદ્મેન્દુરુદ્યામરોત્સર્પિસાલત્રયી-
સદવનમદશોકપૃથ્વીક્ષણુપ્રાચશોભાતપત્રપ્રભાગુર્વરાટ પરેતાહિતારોચિ-
તમ્; પ્રવિતરતુ સમીહિતં સાડર્હતાં સંહૃતિર્ભક્તિભાજ્ઞં ભવામ્ભોધિસં-
ભ્રાન્તભવ્યાવલીસેવિતા ડસદવનમદશોકપૃથ્વીક્ષણુપ્રા યશોભાતપત્રપ્રભા-
ગુર્વરાટપરેતાહિતારોચિતમ્. ૨. પરમતતિમિરોચ્ચભાનુપ્રભા ભૂરિભગૈર્ગ-
ભીરા ભૃશં વિશ્વવર્યે નિકાચ્યે વિતીર્યાત્તરા-મહતિમતિ મતે હિ તે
શસ્યમાનસ્ય વાસં સદાડતન્વતીતાપદાનન્દધાનસ્ય સાડમાનિનઃ; જન-
નમૃતિતરર્જુનિષ્પારસંસારનીરાકરાન્તર્નિમજ્જનોત્તારનૌભારતી તીર્થકૃદ્,
મહતિ મતિમતેહિતેશસ્ય માનસ્ય વા સંસદાતન્વતી તાપદાનં દધા-
નસ્ય સામાનિ નઃ. ૩. સરભસનતનાકિનારીજનોરોજપીઠીલુહત્તારહાર-
સ્પુરદ્રશિમસારકમામ્ભોરુહે, પરમવસુતરાર્જુન્ન રાવસન્નાશિતારાતિભારા-
ડજિતે ભાસિની હારતારા બલક્ષેમદા; ક્ષણુરુચિરુચિરોરુચ્યચંચત્સટાસંક-
ટોત્કૃષ્ટકણ્ઠોભદ્રે સંસ્થિતે ભવ્યલોકં ત્વમમ્ભાગ્નિકે !, પરમવ સુતરાં
ગજરાવસન્ના શિતારાતિભા રાજિતે ભાસિનીહારતારાબલક્ષેડમદા. ૪.

૨૫. શ્રીઋષભજિન સ્તુતિ:

ભકતામરપ્રણુતમૌલિમણિપ્રભાણા-મુદીપકં જિન ! પદામ્બુજયા-
મલં તે; સ્તોષ્યે મુદાહુમનિશં કિલ મારુદેવ, દુષ્ટાષ્ટકર્મરિપુમણ્ડલમિત્ !
સુધીર ! ૧. શ્રીમજ્જિનેશ્વરકલાપમહં ત્રિલોકયા મુદ્દેઘાતકં દલિતપાપ-
તમોવિતાનમ્ ; ભવ્યામ્બુજતદિનનાથનિભં સ્તવીમિ, ભક્ત્યા નમસ્કૃતમ-
મર્ત્યનરાધિરાજૈઃ ૨. વર્યાં જિનક્ષિતિપતેસ્ત્રિપદીમવાખ્ય, ગરુદેશ્વરૈઃ
પ્રકટિતા કિલ વાહુ મુદા યા; સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદા-
વાદ્યા શુભાર્થનિકરૈર્ભુવિ સાસ્તુ લક્ષ્મ્યૈ. ૩. યદેશ્વરસ્તવ જિનેશ્વર !
ગોમુખાહુવઃ, સેવાં વ્યધત્ત કુશલક્ષિતિભૂતપયોદઃ; ત્વત્પાદપદ્મજમધુવ્રતતાં
દધાનો-ડવાલમ્બનં ભવજલે પતતાં જનાનામ. ૪.

૨૬. શ્રીવર્દ્ધમાનજિન સ્તુતિ:

કલ્યાણમન્દિરમુદારમવદ્યભેદિ, દુષ્ટકર્મવારણવિહારણપંચવક્ત્રમ્ ;
યત્પાદપદ્મયુગલં પ્રણુમન્તિ શકાઃ, સ્તોષ્યે મુદા જિનવરં જિનત્રૈશલેયમ્. ૧.
ક્ષીણાષ્ટકર્મનિકરસ્ય નમોડસ્તુ નિત્યં, ભીતાભયપ્રદમનિન્દિતમર્દ્ધિપદ્મમ્ ;
ઇષ્ટાર્થમણ્ડલસુસર્જનદેવવૃક્ષં, નિત્યોદયં દલિતતીવ્રકષાયમુચ્ચૈઃ ૨.
જૈનાગમં દિશતુ સર્વસુખૈકદ્વારં (ગેહ), શ્રીનન્દનક્ષિતિજહ્વલ્યહતિ-
પ્રકારમ્ ; સંસારસાગરનિમજ્જદશેષજન્તુ-ઝોહિત્ય પ્રત્નિભમ ભીષ્ટદમાશુ
મુગ્ધમ્. ૩. માતર્જ્ઞયક્ષરમલાં પ્રકરોતિ સેવાં, પૂર્વાન્તમારગ્નમભીષિસ-
તદં વિશાલમ્ ; ઉત્પત્તિવિસ્તરનદીશપતજ્જનાનાં, પાતાયમાનમભિનમ્ય
જિનેશ્વરસ્ય. ૪.

૨૭. શ્રી શાન્તિનાથ સ્તુતિ:

સકલકુશલવહ્નીપુષ્કરાવર્તમેધો, મહનસદ્દશરૂપઃ પૃથ્વીરાકેન્દુવકત્રઃ ;
પ્રથયતુ મૃગલક્ષ્મા શાન્તિનાથો જનાનાં, પ્રસૂત ભુવનકીર્તિઃ કામિતં
કમ્પકાન્તિઃ ૧. જિનપતિસમુદાયો દાયકોડભીષિતાનાં, દુરિતતિમિર-
ભાનુઃ કલ્પવૃક્ષોપમાનઃ ; સ્થયતુ શિવશાન્તિં પ્રાતિહાર્યશ્રિયં યો, વિક-
ટવિષયભૂમીન્નતહેતિં બિભર્તિ. ૨. પ્રથયતુ ભવિકાનાં જ્ઞાનસમ્પત્સમૂહં,
સમય ઇહ જગત્યામાપ્તવક્ત્રપ્રસૂતઃ, ભવજલનિધિપોતઃ સર્વસમ્પ-

તિહેતુઃ, પ્રથિતધનઘટાયાં સૂર્યકાન્તપ્રકાશઃ. ૩. જયવિજયમનીષામ-
ન્દિરં બ્રહ્મશાન્તિઃ, સુરગિરિસમધીરઃ પૂજિતો ન્યક્ષયક્ષેઃ; હરતુ સકલ-
વિધં યો જનૈશ્ચિન્ત્યમાનઃ, સ ભવતુ સતતં વઃ શ્રેયસે શાન્તિનાથઃ ૪.

૨૮. શ્રીજ્ઞાનપંચમી સ્તુતિ:

શૈવેયઃ શર્જકેતુઃ કલિતજનમનઃ સંશયઃ સર્વકાલં, વિશ્વેશઃ
સૌવદ્દેહધુતિવિજિતધનઃ કર્મધર્મામૃતાંશુઃ ક્ષાન્ત્યાદયઃ કષ્ટદુષ્ટક્ષયકરણુ-
પરો રૈવતોત્તંસતુલ્યઃ, કલ્યાણું પંચમીસત્તપસિ વિતનુતાં પંચમજ્ઞાન-
વાન્ વઃ ૧. નાભેયત્રૈશલેયપ્રથમચરમકશ્ચન્દ્રવચ્ચારુચંચન્મૂર્તિઃ સ્ફૂર્તિઃ
દધાનઃ પ્રથયતિ કુમુદં યો બુધાહ્વાદહેતુઃ; પ્રોદ્ધામચ્છદ્ધપદ્મા વિકચકરકરઃ
સત્કલાવાન્ મનોજો, જ્ઞાનં પુણ્યાશ્ચિન્નોષઃ સત્તપસિ ભવિતાં પંચમીવાસ-
રસ્ય. ૨. ગીર્વાણાધીશ પુંસાં પતિકુસુમમિદં પુણ્યભાજો મનુષ્યા, નિર્વા-
ણામેયસૌખ્યપ્રબલફલમથો યત્પ્રાસાદાદ્ભવન્તે; શ્રીસાર્વપ્રોદશુદ્ધાગમ-
ધરણિરુહઃ સિદ્ધિદાનૈકરક્ત-સ્તપંચમ્યાસ્તપચ્યુદ્યતવિશદધિયાં ભાવિના-
મસ્તુ નિત્યમ્. ૩. સમ્પૂર્ણા પૂર્ણિમેન્દુપ્રભસુભગગુણૈર્દત્તદેવેન્દ્રનાના-
પ્રાદ્યદ્ગન્ધદ્વિપેન્દ્રપ્રચુરમહદૃશૌધિપે રાજમાના; શ્રીઅર્હુલ્લક્ષિતભાવા
વિમલકજ્જકરા ભાસ્વદમ્બાભિધાના, પંચમ્યદ્વઃ સ્તપોડર્થં વિતરતુ
કુશલં ધીમતાં સાવધાના. ૪.

૨૯. શ્રી મહાવીરજિન સ્તુતિ:

નમ્રેન્દ્રમૌલિપ્રપતત્પરાગ-પુંજસ્ફુરતકર્તુરિતકમાજ્ઞમ્; વીરં
ભજે નિર્જિતમોહવીરં, સંસારદાવાનલદાહનીરમ્. ૧. પુણ્યૌષ્ધપદ્મદલ-
સૌરભગુણિક્ષિતાનિ, સ્વર્ણામ્બુજૈઃ સુરકૃતૈઃ પરિમણ્ડિતાનિ; વન્દેડર્હતાં
વરપદાનિ નતાન્યજેન, ભાવાવનામસુરદાનવમાનવેન. ૨. નાનારત્નૈઃ
સુભગમતુલપ્રોદસાદૃશ્યપાઠૈર્વિજ્ઞાતાૈર્બહુનયભરૈઃ સત્તરજ્જીરુપેતમ્;
યુક્ત્યા જૈનં સમચમુદધિં કીર્તયામ્યસ્મિ કામં, બોધાગાધં સુપદપદ-
વીનીરપૂરાભિરામમ્. ૩. શ્રીમદ્વીરકમાર્મ્ભોરુહરસિકમના રાજહંસીવ
રમ્યા, સિદ્ધા સિદ્ધાવિરુદ્ધા વિશદગુણલસદ્ભક્તિહૃત્પદ્મરુદ્ધા; યા
ધત્તે સ્વીયકણ્ઠે ઘનસુરભિરસાં પુણ્યમાલાં વિશાલા-મામૃલાલોલધૃતી-
બહુલપરિમલાલીલલોલાભિમાલા. ૪.

૩૦. શ્રી વર્દમાનનિન સ્તુતિ:

સ્કૂર્જલક્ષિતનતેન્દ્રશીર્ષવિલસત્કોટીરરત્નાવલી— રક્તકાન્તિકર-
મ્બિતાલુતનખશ્રેણીસમુજ્જ્વલિતમ્; સિદ્ધાર્થાર્કરુહસ્ય કીર્તિતગુણ-
સ્થાર્ધદ્રવ્યં પાતુ વઃ, સ્નાતસ્થાપ્રતિમસ્ય મેરુશિખરે શય્યા વિભોઃ
શૈશવે. ૧. શ્રેયઃ શર્મકૃતે ભવન્તુ ભવતાં સર્વેડપિ તીર્થાધિપા, યેષાં
જન્મમહુઃ કૃતઃ સુરગિરૌ વૃન્દારકૈઃ સાદરૈઃ; પૌલોમીસ્તનગર્વખણ્ડ-
નપરૈઃ કુમ્ભૈઃ સુવર્ણોલ્લવૈર્હૃંસાંસાહતપદ્મરેણુકપિશક્ષીરાણુવામ્ભોભૃતૈઃ
૨. સેવે સિદ્ધાન્તમુદ્ધત્સકલમુનિજનપ્રાર્થિતામર્ત્યરત્નં, ગર્જ્જવાચ્યાટવા-
દ્વિરદ્ધનઘટાદર્પકણ્ડીરવાભમ્; મિથ્યાધર્માન્ધકારે સ્ફુટવિકટકરાદિ-
ત્યમલ્પપ્રભં નો, અર્હદ્વક્ત્રપ્રસૂતં ગણુધરરચિતં દ્વાદશાંગં વિશાલમ્.
૩. દક્ષો યક્ષાધિરાજો મહિમગુણુનિધિશ્ચણ્ડદોર્દ્ધણ્ડધારી, સર્વં સર્વા-
નુભૂતિર્વિદલયતુ મુદ્ધા સર્ધ્વવિધં મહોજ્જઃ; અધ્યાસ્ત્રઠો દ્વિપેન્દ્રં વર-
ભવનગતસ્તમ્ભહસ્તોત્કટાસ્યં, નિષ્પર્જ્યોમનીલદ્યુતિમલસદૃશં બાલચ-
ન્દ્રાભદ્રંટમ્. ૪.

૩૧. શ્રીપાર્શ્વનિન સ્તુતિ:

શ્રેયઃશ્રિયાં મર્જ્જલકેલિસન્ન !, શ્રીયુક્તચિન્તામણિપાર્શ્વનાથ !; દુર્વા-
રસંસારભયાન્ન્ય રક્ષ, મોક્ષસ્ય માર્ગે વરસાર્થવાહ ! ૧. જિનેશ્વરાણાં
નિકર ! ક્ષમાયાં, નરેન્દ્રદેવેન્દ્રનતાંધ્રિપન્ન !; કુરુન્વ નિર્વાણુસુખં ક્ષમા-
ભૃત !, સત્કેવલજ્ઞાનરમાં દધાન !. ૨. કૈવલ્યવામાહૃદયૈકહાર !, ક્ષમાસર-
સ્વદ્રજનીશતુલ્ય !; સર્વજ્ઞ ! સર્વાતિશયપ્રધાન !, તનોતુ તે વાગ્
જિનરાજ ! સૌખ્યમ્. ૩. શ્રીપાર્શ્વનાથક્રમણુમ્બુજત—સારર્જ્જતુલ્યઃ કલ-
ધૌતકાન્તિઃ; શ્રીયક્ષરાજો ગરુડાભિધાનઃ, ચિરં જય જ્ઞાનકલાનિધાન !. ૪.

૩૨. શ્રીરૂપભનિન સ્તુતિ:

ભાવાનયાનેગનરિંદવિંદં, સન્વિંદસંપુજ્જપયારવિંદં; વદે જસો-
નિજજયચારુચંદં, કલ્પાણુકંદં પદમં જિણિંદં. ૧. ચિત્તેગહારં રિઉ-
દખ્યવારં, દુર્ઝ્જિવારં સમસુદખકારં; તિથેસરાદિંતુ સયા નિવારં,
અપારસંસારસમુદ્ધપારં. ૨. અન્નાણુસત્પુર્જ્જલણે સુવખ્યં, સન્નાયસં-

હીલિયકોહુદપ્પં; સંસેમિ સિદ્ધંતમહો અણુપ્પં, નિવ્વાણુમગ્ગે વર-
જાણુકપ્પં. ૩. હંસાધિરુઢા વરદાણુધન્ના, વાએસિરી દાણુગુણોવવણુણા;
નિચ્ચંપિ અમ્હં હુવઉ પ્પસન્ના, કુંદિંદુગોદ્ધીરતુસારવન્ના. ૪.

૩૩. સાધારણુજિન સ્તુતિ:

ગર્ભે જન્મનિ દીક્ષાયાં, કેવલે વિવૃતૌ તથા; યસ્યેન્દ્રા મહિમાં
ચક્રુ-સ્તં જિનં નૌમિ લક્ષિતઃ. ૧. મોહેલકુમ્ભનિર્ભેદ-વિધૌ કણ્ઠી-
રવોપમાઃ; યે જિનાસ્તત્પદામ્ભોજં, નમસ્યામ્યધનાશનમ્. ૨. અંગો-
પાઙ્ગજલાડ્ડપૂર્ણં, નમકલ્લૌલસર્પુલમ્; સદર્શનાદિરત્નાલ્લ્યં, વન્દે જૈના-
ગમામ્બુધિમ્. ૩. સર્વે યક્ષામ્બિકાદ્યા યે, વયાવૃત્ત્યકરાઃ સુરાઃ;
ક્ષુદ્રોપદ્રવસર્જિતં, તે દ્રુતં દ્રાવયન્તુ નઃ. ૪.

૩૪. શ્રીસિદ્ધચક્ર સ્તુતિ:

જ્ઞાત્વા પ્રશ્નં તદર્થં ગણુધરમનસઃ પ્રાગ્ વદેદ્ વીરદેવઃ, અર્હ-
ત્સિદ્ધાર્થસાધુપ્રભૃતિનવપદાન્ સિદ્ધચક્રસ્વરૂપાન્; યે ભુવ્યાશ્રિત્ય
ધિષ્ણાં પ્રતિદિનમધિકં સંજપન્તે સ્વભક્ત્યા, તે સ્યુઃ શ્રીપાલવચ્ચ
ક્ષિતિવરપતયઃ સિદ્ધચક્રપ્રસાદાત્. ૧. દુસ્તીર્ણં નિસ્તરીતું ભવજલ-
નિધિકં પાણિયુગ્મે ગૃહીત્વા, યાનેકાન્ કોટિકુમ્ભાન્ કનકમણિમયાન્
ષષ્ટિલક્ષાભિયુક્તાન્; ગર્જાસિન્ધુહૃદાનાં જલનિધિતટતસ્તીર્થતોયેન
ભૃત્વા, તત્સર્વાધીશ્વરાણાં સુરપતિનિકરા જન્મકૃત્યં પ્રચક્રુઃ. ૨.
કુરુદેવાસ્ત્રિવપ્રં રજતમણિમયં સ્વર્ણકાન્ત્યાભિરામે, સ્થિત્વા સ્થાને
સુધાક્ષાં જિનવરપતયઃ પ્રાવદન્ યાં ચ નિત્યમ્; તાં વાયં કર્ણકૂપૈઃ
સુનિપુણમતયઃ શ્રદ્ધયા યે પિબન્તિ, તે ભવ્યાઃ શૈવમાર્ગાગમવિધિકુ-
શલા મોક્ષમાશુ પ્રયાન્તિ. ૩. દેવી ચક્રેશ્વરી સ્વગ્ હૃદિ ચ વિદધતી
પત્તને દેવકાળ્યે, કામં મોહાભિઠીર્ણં વિમલપદયુતૈઃ સિદ્ધચક્રસ્ય બ્રીજૈઃ;
શ્રીમદ્ધર્પાદિયુક્તૈર્વિજયપદધરૈર્વર્યરૂપૈર્મુનીન્દ્રૈઃ, સ્તુત્યા નિત્યં સુલ-
ક્ષ્મીવિજયપદધૃતૈઃ પ્રેમપૂર્ણૈઃ પ્રસન્ના. ૪.

૩૫. શ્રીનેમિનાથજિન સ્તુતિ:

કમલવલ્લપનં તવ રાજતે, જિનપતે ! ભુવનેશ ! શિવાત્મજ !;
મુકુરવદ્ વિમલં ક્ષણદાવશા-હૃદયનાયકવત્ સુમનોહરમ્ . ૧. સક-
લપારગતાઃ પ્રભવન્તુ મે, શિવસુખાય કુકર્મવિદારકાઃ; રુચિરમર્જ્જુલવ-
લ્લિવને ધના, દશતુરર્જ્જુમગૌરયશોધરાઃ. ૨. મદનમાનજરાનિધનોઽજિતતા,
જિનપતે ! તવ વાગમૃતોપમા; ભવભૃતાં ભવતાચ્છિવશર્મણે, ભવ-
પયોધિપતઃજનતારકા. ૩. જિનપપાદપયોરુડ્ડસિકા, દિશતુ શાસનનિર્જ-
રકામિની; સકલદેહભૃતામમલં સુખં, સુખવિભાભરનિર્જિતભાધિપા.

૩૬. પંચમી સ્તુતિ:

પંચાનન્તકસુપ્રપંચપરમાનન્દપ્રદાનક્ષમં, પંચાનુત્તરસીમદિવ્ય-
પદવીવશ્યાય મન્ત્રોપમમ્; યેન પ્રોજ્જવલપંચમીવરતપો વ્યાહાર
તત્કારણું, શ્રીપંચાનનલાંછનઃ સ તનુતાં શ્રીવર્દ્ધમાનઃ શ્રીયમ્ . ૧. યે
પંચાશ્રવરોધસાધનપરાઃ પંચપ્રમાદાહુરાઃ, પંચાણુવ્રત પંચસુવ્રત-
વિધિપ્રજ્ઞાપનાસાદરાઃ; કૃત્વા પંચાહૃષીકનિર્જ્જયમથો પ્રાપ્તા ગતિં
પંચમીં, તેડમી સંયમ પંચમીવ્રતભૃતાં તીર્થર્જુરાઃ શર્જુરાઃ. ૨.
પંચાચારધુરીણપંચમગણાધીસેન સંસ્રવિતં, પંચજ્ઞાનવિચારસારકલિતં
પંચેષુપંચત્વદમ્; દીપાલં ગુરુપંચમારતિમિરે એકાદશીરોહિણી-પંચ-
મ્યાદિકુલપ્રકાશનપટું ધ્યાયામિ જૈનાગમમ્ . ૩. પંચાનાં પરમેષ્ઠિનાં
સ્થિરતયા શ્રીપંચમેરુશ્રિયં, ભકતાનાં ભવિનાં ગૃહેષુ બહુશો યા
પંચદિવ્યં વ્યધાત્; પ્રહૃવે પંચ જગન્મનોમતિકૃતૌ સ્વારત્નપાંચાલિકા,
પંચમ્યાદિતપોવતાં ભવતુ સા સિદ્ધાયિકા ત્રાયિકા. ૪.

૩૭. જ્ઞાનપંચમી સ્તુતિ:

શ્રીનેમિઃ પંચરુપસ્ત્રિદશપતિકૃત પ્રાજ્ઞ્ય જન્માભિષેક; શ્રંચત્પં-
ચાક્ષમત્તદ્વિરદમદભિદા પંચવક્ત્રોપમાનઃ; નિર્મુકતઃ પંચદેહાઃ પરમસુ-
ખમય પ્રાસ્તકર્મ પ્રપંચઃ, કલ્યાણું પંચમીસત્તપસિ વિતનુતાંપંચમજ્ઞા-
નવાન્ વઃ. ૧. સંપ્રીણન્ સચ્ચકોરાન્ શિવતિલકસમઃ કૌશિકાનંદ-
મૂર્તિઃ, પુષ્પાબ્ધિ પ્રીતિદાયી સિતરુચિરિવયઃ સ્વીયગોભિસ્તમાંસિ;

સાંદ્રાણિ ધ્વંસમાનઃ સકલકુવલયોદ્ધાસ મુચ્ચૈશ્ચકાર, જ્ઞાનં પુણ્યાજ્ઞ-
નોઘઃ સતપસિભવિનાં પંચમીવાસરસ્ય. ૨. પીત્વાનાનાભિધાર્થમૃતર-
સમસમં યાંતિયાસ્યન્તિજગ્મુ, જ્ઞૈવા યસ્માદ્દનેકે વિધિવદ્ભરતાં-
પ્રાજ્ઞ્યનિર્વાણપુર્યામ્; યાત્વાદેવાધિદેવાગમદશમસુધાકુંડમાનંદહેતુ, સ્ત-
ત્પંચમ્યાસ્તપસ્યુદ્યતવિશદ્ધિયાં ભાવિનામસ્તુ નિત્યમ્. ૩. સ્વર્ણાલંકાર
વલ્ગન્મણિકિરણગણધ્વસ્ત નિત્યાંધકારા, હુંકારારાવદ્દરીકૃત સુકૃત જન-
પ્રાતવિદ્યપ્રચારા; દેવીશ્રીઅંબિકાખ્યા જિનવરચરણાભોજભૃંગીસમાના,
પંચમ્યદ્ધસ્તપોર્થવિતરતુકુશલધીમતાં સાવધાના. ૪.

૩૮. મૈત્રેયકાદશી સ્તુતિ:

અરસ્ય પ્રવ્રજ્યા નમિજિનપતે જ્ઞાનમતુલં, તથા મલ્લેજ્ઞન્મ-
જ્ઞતમપમલં કેવલમલં; વલ્લેકાદશ્યાં સહસિલસદુદ્ધમમહસિ, ક્ષિતૌક-
લ્યાણાનાંક્ષપતિવિપદઃ પંચકમદઃ. ૧. સુપર્વેન્દ્ર શ્રાણ્યાગમનગમનૈ ભૃમિ-
વલયં, સદાસ્વર્ગત્યાવા હમહમિકયાયત્રસલયં; જિનાનામખ્યાપુઃ ક્ષણ-
મતિસુખં નારકસદઃ, ક્ષિતૌકલ્યાણાનાં ક્ષપતિ વિપદઃ પંચકમદઃ. ૨.
જિનાએવંયાંન પ્રણિજગદુરાત્મીય સમયે, ફલંયત્કર્તૃણામિતિય
વિદિતં શુદ્ધ સમયે; અનિષ્ટારિષ્ટાનાંક્ષિતિરનુભવેયુર્બહુમુદઃ, ક્ષિતૌ-
કલ્યાણાનાં ક્ષપતિ વિપદઃ પંચકમદઃ. ૩. સુરાઃ સેન્દ્રાઃ સર્વે સકલ
જિનચન્દ્ર પ્રમુદિતા, સ્તથા ચ જ્યોતિષ્કાખિલ ભવનનાથાસમુદિતાઃ;
તંપા યત્કર્તૃણાંવિદધતિ સુખં વિસ્મિતાહદઃ, ક્ષિતૌકલ્યાણાનાં ક્ષપતિ
વિપદઃ પંચકમદઃ. ૪.

૩૯. એકાદશી સ્તુતિ:

શ્રીભાગ્નેમિર્જભાષે જલશયસવિધે સ્કુર્તિમેકાદશીયાં, માઘન્મો-
હાવનીન્દ્રપ્રશમનવિશિષ્ઠઃ પંચખાણાર્ચિરર્ણુઃ; મિથ્યાત્વધ્વાન્તવાન્તૌરવિ-
કરનિકરસ્તીવ્રલોભાદ્રિવજ્રં, શ્રેયસ્તત્પર્વ વસ્તાત્શિવસુખમિતિ વા સુપ્ર-
તશ્રેષ્ઠિનોડભૂત. ૧. ઈન્દ્રૈરબ્રહ્મમહુભિર્મુનિપગુણુરસાસ્વાદનાનન્દપૂર્ણૈર્દિવ્ય-
બિદ સ્ફારહારૈર્લલિતવરવપુર્યષ્ઠિભિસ્સ્વર્વધૃભિઃ; સાદ્ધર્મ કલ્યાણકૌઘો જિ-
નપતિનવતેર્ષિન્દુભૂતેન્દુસંખ્યે, ઘસે યસ્મિન્ જગે તદ્ ભવતુ સુભ-

વિનાં પર્વ સત્કર્મહૃતુઃ. ૨. સિદ્ધાન્તાબ્ધિપ્રવાહઃ કુમતજનપદાન્
પ્લાવયન્ યઃ પ્રવૃત્તઃ, સિષ્ઠિદ્વીપં નયન્ ધીધનમુનિવણિજઃ સત્યપાત્ર-
પ્રતિષ્ઠાન્; એકાદશ્યાદિપર્વેન્દુમણિમતિદિશન્ધીવરાણાં મહાધર્મી, સ-
જ્જયાયામ્ભશ્ચ નિત્યં પ્રવિતરતુ સ નઃ સ્વપ્રતીરે નિવાસમ્. ૩. તત્પ-
ર્વોદ્યાપનાર્થં સમુદિતસુધિયાં શમ્ભુસંજ્ઞ્યાપ્રમેયા-મુત્કૃષ્ટાં વસ્તુવીથી-
મભયદસદને પ્રાભૃતીકુર્વતાં તામ્; તેષાં સવ્યાક્ષપાદૈઃ પ્રલપિતમતિભિઃ
પ્રેતભૂતાદિભિર્વા, દુષ્ટૈર્જન્યં ત્વજન્યં હરતુ હરિતનુન્યસ્તપાદામ્બિકા-
જ્ઞ્યા. ૬.

૪૦. પંચતીર્થ સ્તુતિ.

૧

(શ્લોક)

શ્રીશત્રુંજયમુખ્યતીર્થતિલકં શ્રીનાભિરાજંગજં, વન્દે રૈવ-
તશૈલમૌલિમુકુટં શ્રીનેમિનાથં તથા; તારંગેડપ્યજિતં જિનં ભૃગુપુરે
શ્રીસુવ્રતંસ્તમ્ભને, શ્રીપાર્શ્વં પ્રણુમામિ સત્યનગરે શ્રીવર્દ્ધમાનં ત્રિધા.
૧. વન્દેડનુત્તરકલ્પતલ્પભવને ઐવેયકવ્યન્તર-જ્યોતિષ્કામરમન્દરાદ્રિવ-
વસતીંસ્તીર્થં કરાનાદરાત્; જમ્ભૂપુષ્કરધાતકીપુ રુચકે નન્દીશ્વરે કુણ્ડલે,
યે ચાન્યેડપિ જિના નમામિ સતતં તાન્ કૃત્રિમાકૃત્રિમાન્. ૨. શ્રી-
મદ્ધીરજિનાસ્યપદ્મહૃદતો નિર્ગમ્ય તં ગૌતમં, ગર્જાવર્તનમેત્ય યા પ્ર-
ખિલિદે મિથ્યાત્વવૈતાલ્યકમ્; ઉત્પત્તિસ્થિતિસંહૃતિત્રિપથગા જ્ઞાનામ્બુ-
દાવૃદ્ધિગા, સા મે કર્મમલં હરત્વવિકલં શ્રીદ્વાદશાંગી નદી. ૩.
શકુશ્ચન્દ્રરવિચ્છાદાશ્ચધરણ્યપ્રદેન્દ્રશાન્ત્યમ્બિકા, દિક્ષપાલાઃ સકપર્દિગોમુખ-
ગણિશ્ચકેશ્વરી ભારતી; યેડન્યે જ્ઞાનતપઃ ક્રિયાવ્રતવિધિશ્રીતીર્થચાત્રાદિષુ,
શ્રીસંઘસ્ય તુરા ચતુર્વિધસુરાસ્તે સન્તુ ભદ્રંકરાઃ. ૪.

૨

(માલિની છન્દઃ)

વિપુલકુશલમાલા-કેલિગેહં વિશાલા—ડસમવિભવનિધાનં,
શુદ્ધમન્ત્રપ્રધાનમ્; સુરનરપતિસેવ્યં, દિવ્યમાહાત્મ્યભવ્યં, નિહતદુ-

રિતચક્રં, સંસ્તુવે સિદ્ધચક્રમ્. ૧. દમિતકરણવાહં, ભાવતોયઃ કૃતાહ
કૃતિનિકૃતિવિનાશં, પૂરિતાહિગવજ્જશમ્; નમિતજિનસમાજં, સિદ્ધ
ચક્રાદિબીજં, ભજતિ સગુણરાજિઃ, સોડનિશં સૌખ્યરાજી. ૨. વિવિ
ધસુકૃતશાખો, ભંગપત્રોઘશાલી, નયકુસુમમનોહરઃ, પ્રૌઢસંપત્કલાલ્યઃ
હરતુ વિનુવતાં શ્રીસિદ્ધચક્રં જનાનાં, તરુરિવ ભવતાપા-નાગમ
શ્રીજિનાનામ્. ૩. જિનપતિપદસેવા-સાવધાના ધુન્નાના-દુરિતરિપુ
કમ્ભં, કાન્તકાતિં દધાનાઃ; દદતુ તપસિ પુંસાં સિદ્ધચક્રસ્ય નવ્યં
પ્રમદમિહુ રતાનાં રોહિણીમુખ્યદેવ્યઃ. ૪.

૪૧. શ્રી સમવરણ ભાવગર્ભિત સ્તુતિ.

(હરિગીત છંદ.)

દ્રેં દ્રેંકિ ધપમપ ધુધુમિ ધોંધોં અસકિ ધર ધપ ધોરવમ્
દોંદોંકિ દોંદોં દાગિડદિ દાગિડદિકિ દ્રમકિ દ્રણ રણ દ્રેણવમ્; ઝઝિઝેં
ઝેં ઝેં ઝૂણુણુ રણુ રણુ નિજકિ નિજજન રંજનમ્, સુરશૈલ શિખં
ભવતિ સુખદં પાર્શ્વ જિનપતિ મજ્જનમ્. ૧. કટ રેંગિનિ થોંગિનિ
કિટતિ ગિગડદાં ધુધુકિ ધુટનટ પાટવમ્, ગુણુ ગુણુણુ ગુણુ ગણ
રણુકિ જોંજોં ગુણુણુ ગુણુ ગણુ ગૌરવમ્; ઝઝિઝેંકિ ઝેં ઝેં ઝૂણુણુ
રણુ રણુ નિજકિ નિજ જન સજ્જના, કલયન્તિ કમલા કલિત કલમદ
મુકલમીસ મહેજિનઃ. ૨. ઠકિ ઠેંકિ ઠું ઠું ઠહિ ઠહિક ઠહિ પટ્ટા તા
ડ્યતે, તલ લોંકિ લોં લોં ત્રેંષિ ત્રેંષિનિ ડેંષિ ડેંષિનિ વાઘતે; ચે
ઓંકિ ઓં ઓં થુંગિ થુંગિનિ ધોંગિ ધોંગિનિ કલરવે, જિન મત
મનંતં મહિમ તનુતા નમતિ સુર નર મહોત્સવે. ૩. પુઢાંકિ પુંદ
પુપુડદિ પુંદાંપુપુડદિ દોં દોં અંબરે, ચાચપટ ચચપટ રણુકિ જોં જોં ડણુ
ડેં ડેં ડંબરે; તિહાં સરગ મપધુનિ નિધપ મગરસ સસ સસસ સુ
સેવતા, જિન નાટ્ય રંગે કુશલ મુનિ શં દિસતુ શાસન દેવતા. ૪

૪૨ શ્રી આદીશ્વર સ્તુતિ.

(માલિની વૃત્ત)

જય વૃષભ જિનાલિ, સ્તુયશે નિમ્ન નાલિ, જડિમર વિષ નાલિ
ર્યાઃ સુ પર્વાંગ નાલિ; મિહિ કિલ મુહુ નાલિ; ક્ષોણિ ભૂત મુન્દ

નાભિ, ધૃત ભૂવનમ નાભિઃ, ક્ષાન્તિ સંપત્કુ નાભિઃ. ૧. વિગલીત
વ્રજિનાનાં, નૌમિરાજીં જિનાનામ્ સરસજ નયનાનાં, પૂર્ણ ચંદ્રાનના
નામ્; ગજવર ગમનાનાં, વારિવાહુ સ્વનાનામ્, હૃત મહ મહનાનાં,
મુકત જીવાસના નામ્. ૨. અવિકલ કલ તારા, પ્રાણુનાથં સુ તારા,
ભવ જલનિધિ તારા, સર્વદા વિપ્ર તારા; સુર નર વિન તારા, ત્વાહૃતિ
ગીર્જાતારા, દનવર તમિ તારા, જ્ઞાન લક્ષ્મી સુતારા. ૩. નયન જીત
કુરંજિ, કાંશુ ધારો ચિરંજિ, મિહ કિલ મુહુ રંજિ, કૃત્ય ચિત્તાં
તરંજિ; સ્મૃતિઃ સુચિરંજિ, દેવતાં ય સ્તુરંજિ, કુરુત ઇમ મુરંજિ,
ત્યાદિ કૃત બંધુ રંજી. ૪.

૪૩. શ્રી શાન્તિનાથ સ્તુતિ.

યદિ નિયતમ શાન્તિં, ને તુ મિચ્છોપશાન્તિં, તમલિલપિતુ
શાન્તિં, તદ્ વિધાનાપ્તશાન્તિં; પ્રહૃત જગદશાન્તિમ, જન્મ તુ પ્રાપ્ત
શાન્તિમ્, નમત વિનત શાન્તિં, હે જના દેવ શાન્તમ્. ૧.

બાકીની બીજી, ત્રીજી, અને ચોથી એ ત્રણ થોયો અનુક્રમે
ઉપરની આદીશ્વરની બોલવી.

૪૪. શ્રી નેમિનાથ સ્તુતિ.

જિત મહ નમ નેમે, તાનિ સન્નાથ નેમે, નિરુપમ શમ નેમે,
યેન તુભ્યં વિનેમે; નિકૃત જલધિ નેમે, સીર મોહદ્રુ નેમે, પ્રણિ
દધતિ ન નેમે, તં પરા અપ્ય નેમે. ૧.

બાકીની ત્રણ આદીશ્વરની બોલવી.

૪૫. શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તુતિ.

અહિ પતિ વૃત પાર્શ્વ, છિન્ન સંમોહ પાર્શ્વમ્, દ્વરિત હરણ
પાર્શ્વ, સન્નમ ઘક્ષ પાર્શ્વમ્; અશુભ તમ અપાર્શ્વ, ન્યકૃતામંશુ
પાર્શ્વ, ત્રિજિન વિપિન પાર્શ્વ, શ્રી જિનં નૌમિપાર્શ્વમ્. ૧.

બાકીની ત્રણ આદીશ્વરની બોલવી.

૪૬. શ્રી મહાવીરસ્વામી સ્તુતિ.

ત્રિદશ વિહિત માનં, સપ્ત હસ્તાંગ માનમ્, કલિત મદન માનં, સદ્ગુણૈ વર્ધ્ધમાનમ્; દનવર તમિ માનં, કેધ મત્સ્યસ્ય માનમ્, જિનવર મસમાનં, સંસ્તુવે વર્ધ્ધમાનમ્. ૧.

બાકીની ત્રણ આદીશ્વરની બોલવી.

૪૭. વર્ધ્ધમાનતપ સ્તુતિ.

વર્ધ્ધમાન ઓલી કરો, ભવભવ પાતિક પરીહરો; વર્ધ્ધમાન જિન પામીને, દુર કરો સહુ ખામીને. ૧. વર્ધ્ધમાનાદિક જિન તર્યા, પૂર્વ ભવે જે તપ કર્યા; તે તપ મુજને ક્ષણ આપો, આહારાદિક સંજ્ઞા કાપો. ૨. અંતગડ આચાર દિનકરં, શ્રી ચંદ્ર ચારિત્ર આદરં; તપ કુલકાદિક અંથ જે, તપ સાધનના પંથ છે. ૩. તપગચ્છ નંદન સુરતરં, શ્રી વિજયધર્મ સૂરીશ્વરં; રત્નવિજય સુખદાયિકા, સ્હાય કરે સિદ્ધાયિકા. ૪.

૨

વર્ધ્ધમાનતપ ઓળીપાળું, ત્રિવિધે ત્રિવિધે પાતિક ટાળું; શરીર અને જીવ સિદ્ધ નિહાલુ, શ્રાવક ગુણુદાણું અજવાળું. ૧. અતીત અનાગત ને વર્તમાન, ત્રિગટે ખેશી કરે વખાણું; કેઈ નાહુ એ તપની તોલે, વીશ વિહરમાન ઇમ બોલે. ૨. અંતગડ આગમની વાણી, આચાર દિનકર અંથ નિશાણી; તપ સ્વરા અણુગાર કહીજે, પૂજ પ્રણુમી લાહો લીજે. ૩. શાસન સુરવર કરે સહાયા, તપહી નરના પુજે પાયા; વિમલેશ્વર વર યક્ષ પ્રસન્ન, ધર્મ રત્નનાં કરે જતન્ન. ૪.

૪૮. શ્રી વીશ સ્થાનકની સ્તુતિ.

૧

વીશ સ્થાનક તપ વિશ્વમાં મોટો, શ્રી જિનવર કહે આપજી, બાંધે જિનવર ત્રીજા ભવમાં, કરીને સ્થાનક જાપજી; થયા થશે સર્વ જીનવર અસિદ્ધા, એ તપને આરાધીજી, કેવળ જ્ઞાન દર્શન

પામ્યા, સર્વે ટાળી ઉપાધીજી. ૧. અરિહંત^૧ સિદ્ધ^૨ પવયણુ^૩ સ્વરિ^૪ સ્થવિર,^૫ વાચક^૬ સાધુ^૭ નાણુજી,^૮ દર્શન^૯ વિનય^{૧૦} ચરણુ^{૧૧} બંભ^{૧૨} કિરિયા^{૧૩}, તપ^{૧૪} કરો ગોયમ^{૧૫} ઠાણુજી; જિનવર^{૧૬} ચારિત્ર^{૧૭} પંચવિધિ નાણુ,^{૧૮} શ્રુત^{૧૯} તીર્થ^{૨૦} એહુ નામજી, એ વીશ સ્થાનક આરાધે તે, પામે શિવપદ ધામજી. ૨. દોય કાળ પડિછમણું પડિલેહણુ, દેવ-વંદન ત્રણ વારજી, નોકારવાળી વીશ ગણી જે, કાઉસગ્ગ ગુણુ અનુસારજી; ચારસો ઉપવાસ કરી ચિત્ત ચોખે, ઉજમણું કરો સારજી, પડિમા ભરાવો સંઘ ભક્તિ કરો, એ વિધિ શાસ્ત્ર મોઝારજી. ૩. શ્રેણિક સત્યકી સુલસા રેવતી, દેવપાળ અવદાતજી, સ્થાનક તપ સેવા મહિમાએ, થયા જગમાંહિ વિખ્યાતજી; આગમ વિધિ સેવે જે તપીયા, ધન્ય ધન્ય તસ અવતારજી, વિદ્ધ હરે તસ શાસન દેવી, સૌભાગ્યલક્ષ્મી દાતારજી. ૪.

૨

પૂછે ગૌતમ વીર જિણુંદા, સમવસરણુ બેઠા શુભકંદા, પૂજિત અમર સુરીંદા; કેમ નિકાચે પદ જિનચંદા ! કિણ વિધ તપ કરતાં બહુ ફંદા ! ટળે દ્વરિત-દંદા !; તો ભાખે પ્રભુજી ગતનિંદા, સુણુ ગાંતમ ! વસુભૂતિ-નંદા, નિર્મળ તપ અરવિંદા; વીશ સ્થાનક તપ કર મહુંદા, જિમ તારકસમુદાયે ચંદા, તિમ એ તમ સવિ ઇંદા. ૧. પ્રથમ પદ અરિહંત ભણીજે, બીજે સિદ્ધ પવયણુપદ ત્રીજે, આચારજી થિર ઠવીજે; ઉપાધ્યાય ને સાધુ ગ્રહીજે, નાણુ દંસણુ પદ વિનય વહીજે, અગિયારમે ચારિત્ર લીજે; બંભવચધારિણું ગણીજે, કિરિયાણું તવસ્સ કરીજે, ગોયમ જિણાણું લહીજે; ચારિત્ર નાણુ સુઅસ્સ તિથસ્સ કીજે, ત્રીજે ભવ તપ કરત સુણીજે, એ સવિ જિન તપ લીજે. ૨. આદિ નમો પદ સઘળે ઠવીશ, બાર પન્નર વળી બાર છત્રીશ, દશ પણુવીશ સગવીશ; પાંચ ને અડસઠ તેર ગણીશ, સિત્તેર નવ કિરિયા પચવીશ, બાર અઠ્ઠાવીશ ચોવીશ; સત્તર એકાવન પિસ્તાલીશ, પાંચ લોગસ્સ કાઉસગ્ગ રહીશ, નવકારવાળી વીશ; એક એક પદે ઉપવાસજી વીશ, માસ ષટે એક ઓળી કરીશ,

૧ થી ૨૦ ની સંજ્ઞાઓ વીશ સ્થાનકના નામ સૂચવે છે.

એમ સિદ્ધાંત જગીશ. ૩. શકતેં એકાસણું તિવિહાર, છટું અઠૂમ માસખમણુ ઉદાર, પડિછમણું દોયવાર; ઇત્યાદિક વિધિ ગુરુ ગમ ધાર, એક પદ આરાધન ભવપાર, ઉજમણું વિવિધ પ્રકાર માતંગ યજ્ઞ કરે મનોહાર, દેવી સિદ્ધાઈ શાસન સુખકાર, વિઘ્ન-મિટાવણુ હાર; ક્ષમા વિજય જસ ઉપર ખ્યાર, શુભ ભવિયણુ ધર્મ આધાર, વીરવિજય જયકાર. ૪.

૪૯. શ્રી સીમંધર જિન સ્તુતિ.

૧

શ્રી સીમંધર સેવિત સુરવર, જિનવર જય જયકારીજી. ધનુષ્ય પાંચશેં કંચનવરણી, મૂરતિ મોહનગારીજી; વિચરંતા પ્રભુ મહાવિદેહે, ભવિ જનને હિતકારીજી, પ્રહુ ઉઠી નિત્ય નામ જપીજે. હૃદય કમલમાં ધારીજી. ૧. સીમંધર યુગ ખાહુ સુખાહુ, સુખત સ્વયંપ્રભ નામજી, અનંત સુર વિશાલ વજ્રધર, ચંદ્રાનન અભિરામજી, ચંદ્ર ભુજંગ ઇશ્વર નેમિપ્રભ, વીરસેન ગુણ ધામજી, મહાભદ્રને દેવયશા વલી, અજિત કરૂં પ્રણામજી. ૨. પ્રભુ મુખ વાણી બહુ ગુણ ખાણી, મીઠી અમીય સમાણીજી, સૂત્ર અને અર્થે ગુંથાણી. ગણધરથી વીર વાણીજી; કેવલ નાણી ખીજ વખાણી, શિવપુરર્ન નીશાણીજી, ઉલ્લટ આણી દિલ માંહે જાણી, વ્રત કરો ભવિ પ્રાણીજી. ૩. પહેરી પટોલી ચરણાં ચોલી, ચાલી ચાલ મરાલીજી, અતિ રૂપાલ અધર પ્રવાલી, આંખડલી અણીઆલીજી; વિઘ્ન નિવારી સાન્નિધ્યકારી. શાસનની રખવાલીજી, ધીરવિમલ કવિરાયનો સેવક, બોલે નય નિહાલીજી. ૪.

૨

શ્રી સીમંધર દેવ સુહંકર, મુનિ મન પંકજ હંસાજી, કુંથું અરજન અંતર જન્મ્યા, તિહુઆણુ જસ પરશંસાજી; સુખત નમિ અંતર વળી દિક્ષા, શિક્ષા જગત નિરાસેજી, ઉદય પેઢાલ જિનાંતર માં પ્રભુ, જાશે શિવવહુ પાસેજી. ૧. બત્રીસ ચઉસઠિ ચઉસઠિ મળીયા, ઇગસયસઠિ ઉચ્છિદ્ધાજી, ચઉઅડઅડ મળી મધ્યમકાળે, વિંશ જિનેશ્વર

દિઠુંજી; દો ચઉચાર જઘન દશ જંબુ, ધાયઈ પુષ્કર મોઝારજી, પૂને પ્રણુમો આચારાંગે, પ્રવચન સાર ઉદ્ધારેજી. ૨. સીમંધર વર કેવળ પામી, જીનપદ ખવણુ નિમિત્તેજી, અર્થની દેશના વસ્તુ નિવેશન, દેતાં સુણુત વિનીતેજી; દ્વાદશ અંગ પુરવ સૂત્ર રચિયા, ગણુધર લખિધ વિકસિયાજી, અપજ્જવસિયજીનાગમ વદો, અક્ષયપદના રસિયાજી. ૩. આણુારંગી સમકિતસંગી, વિવિધભંગી વ્રત ધારીજી, ચઉવિહુ સંઘ તિરથ રખવાળી, સહુ ઉપદ્રવ હરનારીજી; પંચાંગુલી સૂરિશાસન દેવી, દેતી તસ જશ ઋદ્ધિજી, શ્રી શુભવીર કહે શિવસાધન, કાર્ય સકળમાં સિદ્ધિજી. ૪.

૩

વંદે પુન્વવિદેહભૂમિમહિલાલંકારહારૌપમં, દેવં ભક્તિપુરસ્સરં જિણુવરં સીમંધરંસામિયં; પાયા જસ્સ જિણેસરસ્સ ભવભીસંદેહ-સંતાસણા, પોઆલા ભવયસાગરમ્મિ નિવડંતાણું જણાણું સયા. ૧. તીઆણાગયવટ્ટમાણુ અરિહા સન્વેવિ સુદખાવડા, પાણીણું ભવિયાણુ સંતુ સયયં તિત્થંકરા તે ચિરં; જેસિં મેઙ્ગિરિમ્મિ વાસવગણા દેવં-ગયા સંગયા, ભત્તીએ પકુણુંતિ જમ્મણુમહં સોવણુ કુમ્ભાઈડિં. ૨. નિસ્સીમામલનાણુકાણુણુધણે સમ્મેહુનિન્નાસણે, જ્ઞેનીસેસપયત્થસત્થ-કલણે આઈચ્ચ કપ્પો પુડો, સિદ્ધંતં ભવિયા સરંત હિઅએ તં ખારસંગીગયં, નાણાભેયનયાવલીડિ કલિયં સન્વણુણુ ભાસિયં. ૩. જે તિત્થંકર પાયપંકજવણાસે ? વિઘ્કરોલંખયા, ભન્વાણું જિણુભત્તયાણુ અણિસં સોહિજ્જકન્નેરયા; સમ્મદ્ધિર્ઘિસુરા વરાભરણુભાદિપ્પંત દેહ-પ્પડા, તે સંઘસ્સ હવંતુ વિઘ્ધહરણા કલ્લાણુસંપાયણા. ૪.

૪

અન્નુવાળી તે ખીજ સોહાવેરે, ચંદારુપ અનુપમ ભાવે રે; ચંદા વીનતડી ચિત્ત ધરન્નેરે, શ્રી સીમંધરને વંદણા કહેન્ને રે. ૧. વીશ વિહરમાન જિનને વંદોરે, જિનશાસન પૂજા આણુંદો રે; ચંદા એટલું ક્રમ મુજ ઠરન્નેરે, શ્રી સીમંધરને વંદણા કરન્ને રે. ૨. શ્રી સીમંધર જિનની વાણી રે, તે તો પીતા અખીય સમખી રે;

ચંદા તમે સુણી અમને સુણાવો રે, ભવ સંચીત પાપ ગમાવોરે. ૩.
શ્રી સીમંધર જિનની સેવારે, જિના શાસન આણુંદ મેવારે; તું તો
હોજો સંઘની માતારે, જગત ચંદ્ર વિખ્યાતાં રે. ૪.

૫

વિપુલ કુશલમાલા, કેલિગેહું વિશાલા, સમવિભવ નિધાનં,
શુદ્ધ મન્ત્રપ્રધાનમ્; સુર નરપતિ સેવ્યં, દિવ્ય માહાત્મ્ય ભવ્યં,
નિહતદુરિત ચક્રં, સંસ્તુવે સિદ્ધચક્રમ્.

૬

મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં સીમંધર સ્વામી, સોનાનું સિંહાસનજી;
રુપાનું ત્યાં છત્ર ખીરાજે, રત્નમણીમાં દીવા ચારજી; કુમકુમ વરણી
ત્યાં ગુંડળી ખિરાજે, મોતીના અક્ષર સારજી; ત્યાં બેઠા સીમંધર
સ્વામી, બોલે મધુરી વાણીજી; કેસર ચંદન ભર્યાં કચોળાં, કસ્તુરી
બરાસોજી; પહેલી પુળ અમારી હોજો, ઉગમતે પ્રભાતેજી.

૭

શ્રી સીમંધર મુજને વહાલા આજ સફળ સુવિહાણુંજી, ત્રિગટે
તેજે તપતા જિનવર મુજ ત્રૂઠ્યા હું બાણુંજી; કેવળકમલા કેલિ
કરંતા કુળમંડળ કુળદીવોજી, લાખ ચોરાશી પુરવ આયુ રુક્મિણી-
વર ઘણું જીવોજી.

૫૦. શ્રી શત્રુજય ગિરિ સ્તુતિ.

૧

જહાં ઓગણોતેર કોડા કોડી, તેમ પંચાશી લખ વળી બેડી;
ચુમ્માલીશ સહસ્ત્ર કોડી, સમવસર્યા જિહાં એતીવાર; પુર્વ નવાણું
એમ પ્રકાર, નાલિ નરિંદ મહાર. ૧. સહસ્ર કુટ અષ્ટાપદ સાર,
જિન ચોવીશ તણા ગણધાર; પગલાંના વિસ્તાર, વલી જિન બિંબ
તણા નહિં પાર; દેહરી થંભે બહુ આકાર, વિમલગિરિ સાર. ૨.
એંશી સીસેર સાઠ પંચાશ, બાર બેયણુ માને જસ વિસ્તાર, ઇગ
બીલી ચંદ્ર પણુ ચાર; માન કહ્યુ તેહનું નિરધાર, મહિમા એહને

અગમ અપાર, આગમ માંહે ઉદાર. ૩. ચૈત્રી પુનમ દિન શુભ ભાવે, સમકિત દષ્ટિ સુરનર આવે, પુણ વિવિધ રચાવે; જ્ઞાન વિમલસૂરિ ભાવના ભાવે, દુરગતિ દોડુગ દૂર ગમાવે, બોધિ બીજ જસ પાવે. ૪.

૨

શ્રી શત્રુજય તીરથ સાર, ગિરિવરમાં જેમ મેરૂ ઉદાર, ઠાકુર રામ અપાર; મંત્રમાંહે નવકારજ જાણું, તારામાં જેમ ચંદ્ર વખાણું, જલધર જળમાં જાણું; પંખી માંહે જેમ ઉત્તમ હંસ, કુળમાંહે જેમ રૂપલનો વંશ; નાલિતણો એ અંશ; ક્ષમાવંતમાં શ્રી અરિહંત, તપશ્વરા મુનિવર મહંત, શત્રુજય ગિરિ ગુણવંત. ૧. રૂપલ અજિત સંભવ અભિનંદા, સુમતિનાથ મુખ પુનમચંદા, પદ્મપ્રભ સુખકંદા; શ્રી સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભ સુવિધિ, શિતલ શ્રેયાંસ સેવો સહુ બુદ્ધિ, વાસુપૂજ્ય મતિ શુદ્ધિ; વિમલ અનંત ધર્મ જિન શાંતિ, કુંથુ અર મહિ નમું એકાંતિ, મુનિસુવ્રત શુદ્ધ પાંતિ; નમિ નેમ પાસ વીર જગદીશ, નેમ વીના એ જિન તેવીશ, સિદ્ધગિરિ આવ્યા ઇશ. ૨. ભરતરાય જિન સામે બોલે, સ્વામી શત્રુજય ગિરિ કુણુ તોલે, જિનતું વચન અમોલે; રૂપલ કહે સુણો ભરતજી રાય, છરી પાલંતા જે નર જાય, પાતિક ભુકો થાય; પશુ પંખી જે ઇણુ ગિરિ આવે, ભવ ત્રીજે તે સિદ્ધજ થાવે, અજરામદ પદ પાવે; જિનમત મેં શેત્રુંજે વખાણ્યો, તે મેં આગમ દિલમાંહે આણ્યો, સુણતાં સુખ ઉર ઠાણ્યો. ૩. સંઘપતિ ભરત નરૈસર આવે, સોવન તણાં પ્રાસાદ કરાવે, મણિમય મૂરતિ ઠાવે; નાલિરાયા મરૂદેવી માતા, બ્રાહ્મી સુંદરી બહેન વિખ્યાતા, મૂર્તિ નવાણુ બ્રાતા; ગોમુખ યક્ષ ચક્રેસરી દેવી, શત્રુજય સાર કરે નિત્યમેવી, તપગચ્છ ઉપર હેવી; શ્રી વિજય-સેન સૂરીશ્વર રાયા, શ્રી વિજયદેવ સૂરિ પ્રણુમી પાયા, ઋષભદાસ ગુણુ ગાયા. ૪.

૩

આદિ જિનવર રાયા, જસ સોવન્ન કાયા, મરૂ દેવી માયા, ઘેરી લંછન પાયા; જગત સ્થિતિ નિષાયા, શુદ્ધ ચારિત્ર પાયા, કેવલ

સિરિરાયા, મોક્ષનગરે સધાયા. ૧. સવિ જિન સુખધારી, મોહ મિથ્યા નિવારી, દુર્ગતિ દુઃખભારી, શોક સંતાપ વારી; શ્રેણી ક્ષપક સુધારી, કેવલાનંત ધારી, નમીયેં નરનારી, જેહુ વિશ્વોપકારી. ૨. સમોસર-ણે ખેડા, લાગે જે જિનજી મીઠા, કરે ગણપદ્ધૃષ્ટા, ઇંદ્ર ચંદ્રાદિ દીઠા; દ્વાદશાંગી વરીઠ્ઠા, ગુંથતા ટાલે રિઠ્ઠા, ભવિજન હોય હિઠ્ઠા, દેખી પુણ્યે ગરિઠ્ઠા. ૩. સુર સમકિતવંતા, જેહુ ઋધ્યે મહંતા, જેહુ સજ્જન સંતા, ટાલીયેં મુજ ચિંતા; જિનવર સેવંતા, વિધન વારો દુરંતા; જિન ઊત્તમ થુણુંતાં, પદને સુખ દિંતા. ૪.

૪

(“સત્તર ભેદી જિન પૂજા રચીને.” એ દેશી.)

અઠમી વાસર મજ્જિમ રચણી, આઠ જાતિ દિશિ કુમરીજી; જન્મ ઘરે આવે ગહગહતિ, નિજ નિજ કારય સમરીજી; અઠાર કોડા કોડ સાગર અંતર, તુજ તોલે કોણુ આવેજી; ઋષભ જગત ગુરુ દાયક જનની, ઇંમ કહી ગીત સુણાવેજી. ૧. આઠ કર્મ ચૂર-ણુકર જાણી, કલશ આઠ પ્રકારજી; આઠ ઇંદ્રાણી નાયક અનુક્રમે, આઠનો વર્ગ ઉદારજી; અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કરીને, મંગલ આઠ આલે-ખેજી; દાહિણ ઉત્તર દિશિ જિનવરનો, જન્મ મહોત્સવ લેખેજી. ૨. પ્રવચન માતા આઠ આરાધો, આઠ પ્રમાદને ખાધોજી; આઠ આચાર વિભુષિત આગમ, ભણુતાં શિવ સુખ સાધોજી; આઠમે ગુણુઠાણે ચઢી અનુક્રમે, ક્ષપક શ્રેણી મંડાણુજી; આઠમે અંગે અંતગડ કેવલી, વલી પામો નિરવાણુજી. ૩. વૈમાનિક જ્યોતિષિ ભવનાધિપ, વ્યંતર પતિ સુરનારીજી; ક્રુદ્ધાદિ અડદોષ નિઠારી, અડગુણ સમકિત ધારીજી; આઠમે દ્વીપે અઠાર મહોત્સવ, કરતા ભક્તિ વિશાલજી; ક્ષમાવિજય જિનવરની ઠવણા, ચઉસઠી સય અડયાલજી. ૪.

૫

અતિ સુઘટ સુંદર, ગુણ પુરંદર, મંદરરૂપ સુધીર, ધન કર્મ કહલી, હલન હંતી, સિંધુ સમ ગંભીર; નાભિરાય નંદન, વૃષભ

લંછન, ઋષભ જગદાનંદ, શ્રી રાજવિજય, સુરિંદ તેહના, વંદે પદ
અરવિંદ. ૧. સુરનાથ સેવિત, વિષ્ણુ વંદિત, વિદિત વિશ્વાધાર,
દોય સામલા, દોય ઉજલા, દોય નીલ વર્ણ ઉદાર; બસંદ ફૂલ,
સમાન દોઈ, સોલ સોવન વાન, શ્રી રાજવિજય, સૂરિરાજ અહો-
નિશ, ધરે તેહનું ધ્યાન. ૨. અજ્ઞાન મહાતમ, રૂપ રજની, વેગે
વિદ્ધંસણ તાસ, સિદ્ધાંત શુદ્ધ, પ્રબોધ ઉદયો, દિનકર કોડી પ્રકાશ;
પદબંધ શોભિત, તત્ત્વ ગર્ભિત, સૂત્ર પીસ્તાલીશ, અતિ સરસ તેહના,
અર્થ પ્રકાશે, શ્રી રાજવિજય સૂરીશ. ૩. ગજગામિની, અભિરામ
કામિની, દામિનીસી દેહ, સા કમલ નયણી, વિપુલ વયણી, ચક્ષેસરી
ગુણ ગેહ; શ્રી રાજવિજય સુરિંદ પાયે, નિત્ય નમતી જેહ, કહે
ઉદયરત્ન, વાચક જૈનશાસન, વિદ્ય નિવારો તેહ. ૪.

૬

શત્રુજય મંડણ, ઋષભ જિણુંદ દયાળ; મરુદેવા નંદન, વંદન
કરું ત્રણ કાળ; એ તીરથ જાણી, પુર્વ નવાણું વાર; આદીશ્વર
આવ્યા, જાણી લાભ અપાર. ૧. ત્રેવીશ તીર્થકર, ચઢીઆ ઇણ
ગિરિ રાય; એ તીરથન ગુણ, સુરાસુરાદિક ગાય; એ પાવન તીરથ,
ત્રિભુવન નહિ તસ તોલે; એ તીરથના ગુણ, સીમંધર મુખ જોલે.
૨. પુંડરગિરિ મહિમા, આગમમાં પરસિદ્ધ; વિમલાચલ ભેટી,
લહીએ અવિચલ રિદ્ધ; પંચમી ગતિ પહોંતા, મુનિવર કોડા કોડ;
ઇણ તીરથે આવી, કર્મ વિપાક વિછોડ. ૩. શ્રી શત્રુજય કેરી,
અહોનીશ રક્ષા કારી; શ્રી આદિજિનેશ્વર, આણુ હૃદયમાં ધારી;
શ્રી સંઘ વિધનહર, કવડ જક્ષ ગણભર; શ્રી રવિ બુદ્ધસાગર,
સંઘના સંકટ ચુર. ૪.

૭

પુંડરિક ગણધર પાય પ્રણમીજે, આદીશ્વર જિનચંદાળ, નેમ
વિના ત્રેવીશ તીર્થકર, ગિરિ ચઢીઆ આનંદાળ; આગમ માંહિ
પુંડરિક મહિમા, ભાખ્યું જ્ઞાન જિનંદાળ, ચૈત્રી પુનમ દિન દેવી
ચક્ષેસરી, સૌભાગ્ય ઘો સુખકંદાળ.

૮

વિમલાચળ મંડન, જિનવર આદિ જિણુંદ, નિર્મમ નિર્મોહી
કેવલ જ્ઞાન દિણુંદ; જે પૂર્વ નવાણું, આવ્યા ધરી આણુંદ, શત્રુ-
જય શિખરે, સમવસર્યા સુખકંદ.

૯

શ્રી શત્રુજય આદિજિન આવ્યા, પુરવ નવાણું વારણ, અનંત
લાલ ઇડાં જિનવર જાણી, સમોસર્યા નિરધારણ; વિમળ ગિરિવર
મહિમા મોટો, સિદ્ધાચળ ઇણે ઠામણ, કાંકરે કાંકરે અનંતાસિદ્ધયા,
એક સો આઠ ગિરિનામણ.

૫૧. શ્રી સુમતિ જિન સ્તુતિ.

(‘પૃથ્વી પાણી તે ઉરે’ એ દેશી)

મોટા તે મેઘરથ રાયરે, રાણી સુમંગલા, સુમતિનાથ જિન
જનમિયા એ; આસન કંચુ તામ રે, હુરિ મન કંપીયા, અવધિજ્ઞાને
નિરખતા એ; જાણ્યું જન્મ જિણુંદ રે, ઉઠ્યા આસન થકી, સાત
આઠ ડગ ચાલીયા એ; કર જોડી હુરિ તામ રે, કરે નમુચ્ચુણું,
સુમતિનાથના ગુણ સ્તવે એ. ૧. હુરિણુગમેષિ તામ રે, ઇન્દ્રે તેડીયા,
ઘંટા સોય વજડાવીયા એ; ઘંટા તે બત્રીશ લાખ રે, લાગે તે
વેલા, સુરપતિ સહુકો આવીઆ એ; રચ્યું તે પાલક વિમાન રે,
લાખ જોજન તણું, ઉચું જોજન પાંચસેં એ; હુરિ બેસી તે માંહીરે,
આવે વાંદવા, જિન ઋષભાદિક વંદીઆ એ. ૨. હુરિ આવે મૃત્યુલોક
રે, સાથે સુર બહુ, કેતા ગજ ઉપર ચડ્યા એ; ગરૂડ ચડ્યા ગુણ-
વંતરે, નાગ પલાણીઆ, સુર મલી જિનધર આવીઆ એ; ત્રણ
પ્રહક્ષિણા દેઘ રે, ત્રણમી સુમંગલા, રત્ન કૂખ તારી સહિ એ;
જન્મ્યા સુમતિ જિણુંદ રે, ત્રણ જ્ઞાન સહિત, ધન્ય વાણી જિનજી
તણી એ. ૩. પંચ રૂપ કરી હાથ રે, ઇન્દ્રે તેડીયા, ચામર વિંઝે
હોય હુરિ એ; એક હુરિ છત્ર ધરંતરે, વજ્ર કરે ગ્રહી, એક હુરિ
આગલ ચાલતા એ; આવ્યા મેરૂની શૃંગે રે, પાંડુક વન જિહાં,

નવરાવી ઘર મૂકીઆ એ; યક્ષ તુંબડ દેવ રે, મહાકાલી યક્ષણી,
ઋષભ કહે રક્ષા કરો એ. ૪.

પર. શ્રી શાન્તિજિન સ્તુતિ.

૧

(“શાન્તિ સુહંકર સાહીબો.” એ દેશી.)

શાન્તિ જિનેસર સમરીએ, જેની અચિરા માય, વિશ્વસેન કુલ
ઉપન્યા, મૃગ લંછન પાય; ગજપુર નયરીનો ધણી, કંચન વણી છે
કાય, ધનુષ ચાલીશ દેહડી, લાખ વરસનું આય. ૧. શાન્તિ જિનેસર
સોલમા, ચક્રી પંચમ જાણું, કુંથુનાથ ચક્રી છઠ્ઠા, અરનાથ વખાણું;
એ ત્રણે ચક્રી સહિ, દેખી આણુંદુ, સંજમ લેઈ મુગતે ગયા, નિત્ય
ઉઠીને વંદુ. ૨. શાન્તિ જિનેસર કેવલી, બેઠા ધર્મ પ્રકાશે, દાન
શિયલ તપ લાવના, નર સોય અબ્યાસે; એરે વચન જિનજી તણા,
જેણે હીયડે ધરીયા, સુણતાં સમકિત નિર્મલા, જેણે કેવલ વરીયા.
૩. સમેત શિખર ગિરિ ઉપરે, જેણે આણુસણુ કીધાં, કાઉસ્સગ્ગ
ધ્યાન મુદ્રા રહી, જેણે મોક્ષજ સિધ્યાં; જક્ષ ગરૂડ સમરું સદા, દેવી
નિર્વાણી, ભવિક જીવ તુમ સાંભળો, રિખભદાસની વાણી. ૪.

૨

સકલ સુખાકર, પ્રણુમિત નાગર, સાગરપરે ગંભીરોજી, સુકૃત
લતાવન, સીચન ધનસમ, ભવિજન મન તરુ કીરોજી; સુરનર કિન્નર
અસુર વિદ્યાધર, વંદિત પદ અરવિંદજી, શિવ સુખ કારણ, શુભ
પરિણામે, સેવો શાંતિ જિણુદંજી. ૧. સયલ જિનેસર, ભુવન દિણે-
સર, અલવેસર અરિહંતાજી, ભવિજન કુમુદ, સંબોધન શશિસમ,
ભયભંજન ભગવંતાજી; અષ્ટ કરમ અરિ, દલ અતિ ગંજન, રંજન
મુનિજન ચિત્તાજી, મન શુદ્ધે જે, જિનને આરાધે, તેહને શિવ-
સુખ દિત્તાજી. ૨. સુવિહિત મુનિજન, માનસરોવર, સેવિત રાજ
મરાલોજી, કલિમલ સકલ, નિવારણુ જલધર, નિર્મલ સૂત્ર રસા-
લોજી; આગમ અકલ, સુપદ પદે શોભિત, ઉડા અર્થ અગાધોજી,

પ્રવચન વચના, તણી જે રચના, ભવિજન ભાવે આરાધેણ. ૩.
વિમલ કમલ દલ, નિર્મલ લોચણ, ઉદ્ધસિત ઉરે લલિતાંગીજી,
બ્રહ્માણી, દેવી નિરવાણી, વિઘ્ન હરણ કણચંગીજી; મુનિવર મેઘ,
રત્નપદ અનુચર, અમર રત્ન અનુભાવેજી, નિરવાણી દેવી પ્રભાવે,
ઉદય સદા સુખ પાવેજી. ૪.

૩

ગજપુર અવતારા, વિશ્વસેન કુમારા, અવનિતલે ઉદારા, ચક્ષુષિ
લચ્છી ધારા; પ્રતિ દિવસ સવારા, સેવિયે શાંતિ સારા, ભવજલધિ
અપારા, પામીયે જેમ પારા. ૧. જિનગુણ જસ મહિ, વાસના
વિશ્વ વહિ, મન સદન ચ સહિ, માનવંતી નિસહિ: સકલ કુશલ
વહિ, ફૂલડે વેગ ફૂલી, દુરગતિ તસ દહિ, તા સદા શ્રી બહૂલી.
૨. જિનકથિત વિશાલા, સૂત્રશ્રેણી રસાલા, સકલ સુખ સુખાલા,
મેલવા મુક્તિખાલા; પ્રવચન પદ માલા, દૂતિકા એ દયાલા, ઉર-
ધરી સુકુમાલા, મૂકીયે મોહજલા. ૩. અતિ ચપલ વખાણી, સૂત્રમાં
જે પ્રમાણી, ભગવતિ બ્રહ્માણી, વિઘ્નહંતી નિર્વાણી: જિનપદ લપ-
ટાણી, કોડી કલ્યાણ ખાણી, ઉદયરત્ને જાણી, સુખદાતા સચાણી. ૪.

૪

શાંતિ સુહંકર સાહિબો, સંયમ અવધારે, સુમતિને ઘરે પારણું,
ભવપાર ઉતારે; વિચરંતા અવની તલે, તપ ઉચ્ચવિહારે, જ્ઞાન ધ્યાન
એક તાનથી, તિર્યાચને તારે. ૧. પાસ વીર વાસુપૂજ્યને, નેમ મહી
કુમારી, રાજ્ય વિહૂણા એ થયા, આપે વ્રત ધારી; શાંતિનાથ પ્રમુખા
સવિ, લહી રાજ્ય નિવારી, મહી નેમ પરણ્યા નહીં, બીજા ધરખારી.
૨. કનક કમલ પગલાં ઠવે, જગ શાંતિ કરીજે, રચણ સિંહાસન
બેસીને, ભલી દેશના દીજે; યોગાવંચક પ્રાણીયા, ફલ લેતા રીજે,
પુષ્કરાવર્તના મેઘમાં, મગ સેલ ન બીંજે. ૩. કોડવદન શુકરાડઢો,
શ્યામ રૂપે ચાર, હાથ બીજેડું કમલ છે, દક્ષિણ કર સાર; જક્ષ

ગરૂડ વામ પાણીએ, નકુલાક્ષ વખાણે, નિર્વાણીની વાત તો, કવિ વીર તે જાણે. ૪.

૫૩. શ્રી મહિનાથની સ્તુતિ.

મહિ જિનેસર વાને લીલા, દીયો મુજ સમકિત લીલાળ, આણુ પરણે જિણે પ્રયમ લીધો, સૂધા સંયમ શીલાળ; તે નર-ભવમાં પશુ પરે જાણો, જે કરે તુમ અવહીલાળ, તુમ પદ પંકજ સેવાથી હોય, જોધિ ખીજ વસીલાળ. ૧. અષ્ટાપદગિરિ રૂપલ જિનેશ્વર, શિવપદ પામ્યા સારળ, વાસુપૂજ્ય ચંપાએ ચદુ-પતિ, શિવ પામ્યા ગિરનારળ; નિમ અપાયા પુરીશિવ પોહોતા, વર્દ્ધમાન જિનનાયળ, વીશ સમેતશિખર ગિરિ સીધા, ઈમ જિન ચઉવીશ થાયળ. ૨. જિવ અજીવ પુણ્ય પાપને આશ્રવ, બંધ સંવર નિજ્જરણાળ, મોક્ષ તત્વ નવ ઈણી પરે જાણો, વલી ષટ્ દ્રવ્ય વિવરણાળ; ધર્મ અધર્મ નભ કાલને પુદ્ગલ, એહ અજીવ વિચારેળ, જીવ સહિત ષટ્દ્રવ્ય પ્રકાશ્યાં, તે આગમ ચિત્ત ધારેળ. ૩. વિદ્યાદેવી શોલ કહીજે, શાસન સુર સુરી લીજેળ, લોકપાલ ઇંદ્રાદિક સઘળા, સમકિત દ્રષ્ટી ભણીજેળ; જ્ઞાન-વિમલ પ્રભુ શાસન ભક્તા, દેખી જિનને રીઝેળ, જોધ ખીજ શુદ્ધ વાસન દ્રઢતા, તાસ વિરહ નવિ કીજેળ. ૪.

૫૪. શ્રી નેમિજિન સ્તુતિ.

૧

સુર અસર વંદિત પાયપંકજ, મયાણ મહ મક્ષોભિતં, ધન સુધન શ્યામ શરીર મુંદર, શંખ લંછન શોભિતં; શિવાદેવી નંદન, ત્રિજગ વંદન, ભવિક કમલ દિનેશ્વરં, ગિરનાર ગિરિવર શિખર વંદું, શ્રી નેમિનાથ જિનેશ્વરં. ૧. અષ્ટાપદે શ્રી આદિજિનવર, વીર પાવાપુરી વરૂ, વાસુપૂજ્ય ચંપા નયર સિદ્ધા, નેમ રેવા ગિરિવરૂ; સમેતશિખરે વીશ જિનવર, મુક્તિ પોહોતા મુનિવરૂ, ચોવીશ જિનવર નિત્ય વંદું, સયલ સંઘ સુહકરૂ. ૨. ઇંચાર અંગ

ઉપાંગ બાર, દશ પયત્તા જાણિયે, છછેદ ગ્રંથ પસથ્ય સથ્યા, ચાર મૂલ વખાણિયે; અનુયોગ દ્વાર ઉદ્ધાર, નંદી સ્વત્ર જિનમત ગાઇયે, વૃત્તિ ચૂર્ણિ ભાષ્ય પિસ્તાલીશ આગમ ધ્યાઇએ. ૩. દોય દિશિ બાલક દોય જોડને, સદા ભવિયણ સુખકર, દુઃખ દુરિ અંબા લુખ સુંદર, દુરિત દોડગ અપડર; ગિરનાર મંડણ નેમિ જિનવર ચરણ પંકજ સેવિયે, શ્રી સંઘ સુપ્રસન્ન મંગલ, કરો તે અંબા દેવિએ. ૪.

૨

શ્રી ગિરનારે જે ગુણ નીલો, તે તરણ તારણ ત્રિભોવન તિલો; નેમીસર નમિયે તે સદા, સેવ્યો આપે સંપદા. ૧. ઇંદ્રાદિક દેવ જોડને નમે, દર્શન દીઠે દુઃખ ઉપશમે; જે અતિત અનાગત વર્તમાન, તે જિનવર વંદે વર પરધાન. ૨. અરિહતે વાણી ઉચ્ચરી, ગણધરે તે રચના કરી; પીસ્તાલીશ આગમ જાણીયે, અર્થ તેના ચિત્તે આણીયે. ૩. ગદ ગિરનારની અધિષ્ઠાયિકા, જિન-શાસનની રખવાલીકા; સમરે સા દેવી અંબિકા, કવિ ઉદયરત્ન સુખ દાઇકા. ૪.

૩

નેમિ જિનેસર, પ્રભુ પરમેસર, વંદો મન ઉદ્ધાસણ, શ્રાવાણ શુદ્ધિ પંચમી દિન જનમ્યા, હુચ્યો ત્રિજગ પ્રકાશણ; જન્મ મહોત્સવ કરવા સુરપતિ, પાંચ રૂપ કરી આવેણ, મેરૂ શિખર પર ઓચ્છવ કરીને, વિષુધ સયલ સુખ પાવેણ. ૧. શ્રી શત્રુંજય ગિરનાર વંદુ, કંચનગિરિ વૈભારણ, સમેતશિખર અષ્ટાપદ આણુ, તારંગ-ગિરિને જીહારણ; શ્રી ફલવર્ધિ પાસ મંડોવર, શંખેસર પ્રભુ દેવણ, સયલ તીરથનું ધ્યાન ધરીજે, અહનિશ કીજે સેવણ. ૨. વરદત્તને ગુણ મંજરી પરબંધ, નેમિ જિણેસર દાખ્યોણ, પંચમી તપ કરતાં સુખ પામ્યા, સ્વત્ર સકલમાં ભાળ્યોણ; નમો નાણુસ્સ ઇમ ગણણું ગણિયે, વિધિ સહિત તપ કીજેણ, ઉલટ ધરી ઉજ માણું કરતાં, પંચમી ગતિ સુખ લીજેણ. ૩. પંચમીનું તપ જે નર

કરશે, સાનિધ્ય કરે અંખાઈજી, દોલત દાઈ અધિક સવાઈ, દેવી છે ઠકુરાઈજી; તપગચ્છ અંખર દિનકર સરખો, શ્રી વિજયસિંહ-સરીશજી, વીર વિજયપ ડિત કવિરાજ, વિબુદ્ધ સદા સુજગીશજી. ૪.

૪

શ્રી ગિરનાર શિખર સિણુગાર, રાજેમતિ હૈડાનો હાર, જિન-વર નેમ કુમાર; પૂરણ કરુણા રસ ભંડાર, ઉગાર્યાં પશુઆં એ વાર, સમુદ્રવિજય મહાર; મોર કરે મધુરા કિંગાર, વિથે વિથે કોયલના ટઉકાર, સહસ ગમે સહકાર; સહસા વનમાં હુઆ અણુગાર, પ્રભુજી પામ્યા કેવલ સાર, પોહોતા મુક્તિ મઝાર. ૧. સિદ્ધગિરિ એ તીરથ સાર, આખુ અષ્ટાપદ સુખકાર, ચિત્રકૂટ વૈભાર; સોવનગિરિ સમ્મેત શ્રીકાર, નંદીશ્વર વરદ્વીપ ઉદાર, જીડાં ખાવન વિહાર; કુંડલ રચક ને ઇક્ષુકાર, શાસ્વતા અશાસ્વતા ચૈત્ય વિચાર, અવર અનેક પ્રકાર; કુમતિ વચણે મ ભૂલ ગમાર, તીરથ ભેટે લાભ અપાર, ભવિયણ ભાવે જીહાર. ૨. પ્રગટ છંદુ અંગ વખાણી, દ્રૌપદી પાંડવની પટરાણી, પૂજા જિન પ્રતિમાની; વિધિસુ કીધી ઉલટ આણી, નારદ મિથ્યા દ્રષ્ટિ અન્નાણી, છાંડયો અવિરતિ જાણી; શ્રાવક કુલની એ સહિનાણી, સમકિત આલાવે આખ્યાણી, સાતમે અંગ વખાણી; પૂજનીક પ્રતિમા અંકાણી, ઇમ અનેક આગમની વાણી, તે સુણજો ભવિ પ્રાણી. ૩. કંટે કટી મેખલ ધુધરીયાલી, પાયે નેઉર રમઝમ ચાલી, ઉજ્જત-ગિરિ રખવાલી; અધર લાલ જીસ્યા પરવાલી, કંચનવાન કાયા સુકુ-માલી, કર લહકે અંખડાલી; વૈરીને લાગે વિકરાલી, સંઘના વિદ્ધ હુરે ઉજમાલી, અંખાદેવી મયાલી; મહિમા એ દશે દિશ અજુઆલી, ગુરૂ શ્રી સંઘવિજય સંભાલી, દિન દિન નિત્ય દીવાલી. ૪.

૫

યદુવંશાકાશે ઉડુપતિસમા નેમિજિનજી ! શરીરે રંભા ભારતી મદહરી રાજુલ તજી; થહી દીક્ષા ભારી ભવિજન વિખોધે દિનકરી ! કરો દ્રષ્ટિ સ્વામી હુરિણપશુ જૈસે હિતકરી. ૧. ગયા મુક્તિ સ્વામી

ગિરિશિખર ઉજ્જંત શિરસી ! અપાપામાં વીર શિવસુખ અનંત
વિક્ષરસી; જ્યાભૂ અંપામાં ધવલગિરિ શ્રી આદિજિનજી ! સમેતા
આણુંદા-મૃત રસ કર્યા વીસ જીનજી. ૨. અનેકાંત સ્યાદવા-દનય-
ગમ ભંગા વિવિધસુ ! યજે આહીં તીર્થાંતર સવળુધૈ કીટ સમસુ;
નિહારી વાણી જો જિનની સય પંચાસય વિહા, સુધા ધારા સારા
જિન મુખ થકી નિર્ગત સુહા. ૩. અધિષ્ઠાત્રી અંખા પ્રવચન નમે
નેમિજીનજી, કુરોગો મે ધોઈ સતત સુખ શાંતિ અતિ ઘણી; વિજે
આણુંદ શ્રી-તપ ગણગણી વલ્લભ સદા, નમો ભાવે શુદ્ધ મનવચ-
નકાયા ફળ તદા. ૪.

૬

રાજુલ વર નારી, રૂપથી રતિ હારી; તેહના પરિહારી, બાલથી
બ્રહ્મચારી; પશુઆં ઉગારી, હુઆ ચારિત્રધારી; કેવલશ્રી સારી,
પામીયા ઘાતી વારી. ૧. ત્રણ જ્ઞાન સંયુક્તા, માતની કૂખે ફૂંતા;
જનમે પુરફૂંતા, આવી સેવા કરંતા; અનુક્રમે મૃત કરંતા, પંચ
સમિતિ ધરંતા; મહિયલ વિચરંતા, કેવલશ્રી વરંતા. ૨. સવિ સુર
વર આવે; ભાવના ચિત્ત લાવે; ત્રિગડું સોહાવે, દેવ છંદો બનાવે;
સિંહાસનઠાવે, સ્વામિના ગુણ ગાવે; તિહાં જિનવર આવે, તત્ત્વ
વાણી સુણાવે. ૩. શાસન સુરી સારી, અંખિકા નામ ધારી; જે
સમકિત નર નારી, પાપ સંતાપ વારી; પ્રભુ સેવા કારી, જાપ
જપીયે સવારી; સંઘ દુરિત નિવારી, પદ્મને જેહ પ્યારી. ૪.

૫૫. શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તુતિ.

૧

પાસ જિણુંદા વામા નંદા, જળ ગરભે ફલી, સુપના દેખે
અર્થ વિશેષે, કહે મધવા મલી; જિનવર જાયા સુર હુલરાયા, હુઆ
રમણિ પ્રયે, નેમી રાજ ચિત્ત વિરાજી, વિલોકિત વ્રત લીયે. ૧.
વીર એકાકી ચાર હજારે, દીક્ષા ધુર જિનપતિ, પાસને મહિ ત્રય
શત સાથે, બીજા સહસે મતી; પદ્મ શત સાથે સંચમ ધરતા, વાસુ-

પૂજ્ય જગ ધણી, અનુપમ લીલા જ્ઞાન રસીલા, દેજો મુઝને ધણી.
 ૨. જિનમુખ હીઠી વાણી મીઠી, સુરતરૂ વેલડી, દ્રાખ વિહાસે ગઘ
 વનવાસે, પીલે રસ સેલડી; સાકર સેંતી તરણાં લેતી, મુખે પશુ
 આવતી, અમૃત મીઠું સ્વર્ગે દીઠું, સુરવધૂ ગાવતી. ૩. ગજમુખ
 દક્ષો વામન યક્ષો, મસ્તક ક્ષણાવલી, ચાર તે ખાંહી કચ્છપ વાહી,
 કાયા જસ શામલી; ચઉકર પ્રૌઢા નાગારૂઢા, દેવી પદ્માવતી, સોવન
 કાંતિ પ્રભુ ગુણુ ગાતી, વીર ઘરે આવતી. ૪.

૨

જગ જન ભજન માંહે જે ભલિયો, જોગીસર ધ્યાને જે
 કલીયો, શિવ વધુ સંગે હલિયો; અખિલ બ્રહ્માંડે જે જલહલિયો,
 ષટ્દર્શન મતે નવિ ખલિયો, બલવંત માંહે બલીયો; જ્ઞાન મોહાદય
 ગુણુ ઉચ્છલીયો, મોહ મહાભટ જેણે છલીયો, કામ સુભટ નિર્દલીયો;
 અંજર અમર પદ ભારે લલીયો, સા પ્રભુ પાસ જિનેસર મલીયો,
 આજ મનોરથ ફલીયો. ૧. મુક્તિ મહા મંદિરના વાસી, અધ્યાતમ
 પદના ઉપાસી, આનંદ રૂપ વિલાસી; અલગ અગોચર જે અવિનાશી,
 સાધુ શિરોમણિ મહા સંન્યાસી, લોકા લોક પ્રકાશી; જગ સઘલે
 જેહુની શાખાસી, જીવાયોનિ લાખ ચોરાશી, તેહના પાસ નિકાસી;
 જલહલ કેવલ જ્યોતિકી આસી, અધિર સુખના જે નહીં આસી,
 વંદુ તેહને ઉદાસી. ૨. શ્રી જિન ભાષિત પ્રવચન માલા, ભવિજન
 કંઠે ધરો સુકુમાલા, મેહેલી આલ પંપાલા; મુક્તિ વરવાને વરમાલા,
 વારૂ વર્ણુ તે કુસુમ રસાલા, ગણુધરે ગુંથી વિશાલા; મુનિવર મધુ-
 કર રૂપ મયાલા, ભાગી તેહના વલી ભૂપાલા, સુરનર કાઠી રઢાલા;
 જે નર ચતુર અને વાચાલા, પરિમલ તે પામે વિગતાલા, ભાંજે
 ભવ જંજલા. ૩. નાગ નાગિણી અધ બલતા જાણી, કરૂણાસાગર
 કરૂણા આણી, તત્ક્ષણ કાઢ્યા તાણી; નવકાર મંત્ર દીયો ગુણુ ખાણી,
 ધરણીધર પદ્માવતી રાણી, થયા ધણી ધણીઆણી; પાસ પસાયે પદ
 પરમાણી, સા પદ્મા જિન પદે લપટાણી, વિઘ્ન હરણુ સપરાણી;

ખેડા હરિયાલામાં શુભ ઠાણિ, પૂજે પાસ જિણુંદ ભવિ પ્રાણી, ઉદય વદે એમ વાણી. ૪.

૩

શંખેશ્વર પાસજી પૂજ્યે, નરભવનો લાહો લીજ્યે; મન-વાંછિત પ્રણ સુરતરુ, જય વામાસુત ! અલવેસરુ. ૧. દોય રાતા જિનવર અતિભલા, દોય ધોળા જિનવર ગુણુનીલા; દોય લીલા દોય શામલ કહ્યા, સોળે જિન કંચનવર્ણુ લહ્યા. ૨. આગમ તે જિનવર ભાખીયો, ગણુધર તે હેડે રાખીયો; તેહનો રસ જેણે આખીયો, તે હુવો શિવસુખ સાખીયો. ૩. ધરણેંદ્ર રાય પદ્માવતી, પ્રભુ પાર્શ્વ તણાં ગુણુ ગાવતી; સહુ સંઘનાં સંકટ ચરતી, નયવિમળનાં વાંછિત પ્રરતી. ૪.

૪

સકલ સુરાસુર સેવે પાયા, નયરી વાણારસી નામ સોહાયા, અશ્વસેન કુલ આયા; દશને ચાર સુપન દીખલાયા, વામાદેવી માતાએ જાયા, લંછન નાગ સોહાયા; છપ્પન દિગ્ગુમરી હુલરાયા, ચોસઠ ઇંદ્રાસન ડોલાયા, મેરૂ શિખર નવરાયા; નીલવર્ણુ તનુ સોહો કાયા, શ્રી વિજયસેન સૂરીશ્વર રાયા, પાસ જિનેશ્વર ગાયા. ૧. વિદ્રુમ વર્ણા દોય જિણુંદા દો નીલા દો ઉજ્જવલ અંદા, દો કાલા સુખ કંદા; સોલે જિનવર સોવનવર્ણા, શિવપુરવાસી શ્રી પરસન્ના, જે પૂજે તે ખન્ના; મહા વિદેહે જિન વિચરંતા, વિશે પૂરા શ્રી ભગવંતા, ત્રિભુવન તે અસ્તિ હંતા; તીરથ સ્થાનક નામું એ શિશ, ભાવ ધરીને વિશ્વાવીશ, શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ. ૨. સાંભળ સખરા અંગ અગિયાર, મન શુદ્ધે ઉપાંગજ ખાર, દશ પયન્ના સાર; છેદ અંથ વલી પદ વિચાર, મૂલ સૂત્ર બોલ્યા જિન ચાર, નંદી અનુયોગ દાર; પણુયાલીશ જિન આગમ નામ, શ્રી જિન અરથે ભાળ્યા જામ, ગણુધર ગુથે તામ; શ્રી વિજય સેન સૂરીંદ વખાણે, જે ભવિકા નિજ ચિત્તમાં જાણે, તસ ધર લક્ષ્મી આણે. ૩. વિજાપુરમાં સ્થાનક જાણી, મહિમા મહોટે તું

મંડાણી, ધરણીંદ્ર ધણીઆણી; અહુનિશ સેવે સુર વૈમાની, પરતો
પૂરણુ તુ સપરાણી, પૂરવ પુણ્ય કમાણી; સંઘ ચતુર્વિધ વિધન નિવારો,
પાર્શ્વનાથની સેવા સારો, સેવક પાર ઉતારો; શ્રી વિજયસેન સૂરી-
શ્વર રાયા, શ્રી વિજયદેવ ગુરુ, પ્રણુમી પાયા, ઋષભદાસ ગુણ
ગાયા. ૪.

પદ. શ્રી મહાવીર જિન સ્તુતિ.

૧

ઉપસમ રસમાં મગ્ન સદા જે, પ્રસન્નદૃષ્ટિ સદા, વિકસિતક-
મલ સમ જસ વદન, સ્ત્રી સંગ નહિ કદા; અહો કર જુગલ, તે
પણુ જસ, શસ્ત્રાદિકે વર્જીત, શ્રી મહાવીર, સત્યહિ દેવ, રાગ
દ્વેષ નિર્જીત. ૧. જિન અરિહંત, સમ હમ વંત, સેવે સંત માનમાં,
પર તણી આશ, જે ભવ વાસ, ક્રીધ નિરાશ સ્વધ્યાનમાં; કામને
કેહ, વિદલિત મોહ, નિંદ વિછોહ સુજ્ઞાનમાં, સયલ ગુણ ભૂપ,
પરમાત્મ રૂપ, સદોદ્ભૂત તાનમાં. ૨. નમો તત્વાવભાસી, જગભાવ-
વિકાસી, સ્વપરપ્રકાશીનાણુને, પશુ પણુ ટાલી, સુરરૂપ કરે જે, પ-
દ્ભવ આણે પહાણુને; ભૂલ અનાદિ, દલે જસ પ્રભાવે, રક્ષે ભાવ
પ્રાણુને, પ્રણુમો જિન વાણી, મહા કલ્યાણી, આપે પદ નિર્વાણુને. ૩.
જિનાજ્ઞાકારી, દંભ નિવારી, શુદ્ધ મને સેવતા, જિન ગુણ રાગી,
નિર્ગુણ ત્યાગી, સુવિધી આ સેવતા; નિજ ભાવે મગ્ના, વિભાવે અલ-
ગ્ના, શ્યામતા દૂરે ખેવતા, શુદ્ધ સમકિત, ધારી, જાદં બલિહારી,
જસ સાનિધ્યકારી દેવતા. ૪.

૨

ગંધારી મહાવીર જિણુંદા, જેને સેવે સુર નર ઇંદા, દીઠે
પરમાનંદા; ચૈતર શુદ્ધ તેરસ દિન જાયા, છપ્પન્ન દિગ કુમરી ગુણ
ગાયા, હરખ ધરી હુલરાયા; ત્રીશ વરસ પાણી ધરવાસ, માગસર
વદ દશમી વ્રત જસ, વિચરે મન ઉદ્ધાસ; એ જિન સેવો હિતકર
જાણી, એહથી લહીએ શિવ પટરાણી, પુણ્ય તણી એ ખાણી. ૧.

રિખલ જિનેશ્વર તેર ભવ સાર, ચંદ્ર પ્રભુ ભવ આઠ ઉદાર, શાન્તિ-
કુમાર ભવ બાર; મુનિસુવ્રત ને નેમકુમાર, તે જિનના નવ નવ ભ-
વસાર, દશ ભવ પાર્શ્વકુમાર; સત્તાવીશ ભવ વીરના કહીએ, સત્તર
જિનના ત્રણ ત્રણ લહીએ, જિન વચને સદહીએ; ચોવિશ જિનનો
એહ વિચાર, એહથી લહીએ ભવનો પાર, નમતાં જય જયકાર. ૨.
વૈશાખ શુદ્ધ દશમી લહી નાણુ, સિંહાસન બેઠા વર્દમાન, ઉપદેશ દે
પ્રધાન; અગ્નિ ખુણે હવે પર્ષદા સુણીએ, સાધ્વી વૈમાનિક સ્ત્રી ગણી-
એ, મુનિવર ત્યાંહીજ ભણીએ; વ્યંતર જ્યોતિષિ ભૂવનપતિ સાર,
એહને નૈઋત્ય ખુણે અધિકાર, વાયવ્ય ખુણે એની નાર; ઈશાને સો-
હીએ નર નાર, વૈમાનીક સુર થઈ પર્ષદા બાર, સુણે જિનવાણી
ઉદાર. ૩. ચક્ષેસરી અજિયા દુરિઆરિ, કાલી મહાકાલી મનોહારી,
અચ્યુત સંતા સારી; જ્વાલા સુતાર યા અસોયા, સરિવત્સા વર ચંડા
માયા, વિજયાંકુસી સુખદાયા; પન્નત્તિ નિંવાણી અચ્યુત્યા ધરણી,
વૈરૂદ્ધત ગંધારી અથ હરણી, અંબ પદ્મિ સુખ કરણી; સિદ્ધાઈ
શાસન રખવાલી, કનકવિજય બુધ આનંદકારી, જસવિજય જયકારી. ૪.

૩

કનક સમ શરીરં, પ્રાપ્ત સંસારતીરં, કુમત ધન સમીરં,
કોધ દાવાગ્નિનીરં; જલધિજલગભીરં, દંભ ભૂ સારસીરં, સુરગિરિ-
સમ ધીરં, સ્તૌમિ ભક્ત્યા ચ વીરં. ૧. નમદખિલ સુરેંદ્રાઃ, પાપ
પંકે દિનેંદ્રાઃ, કુમત મૃગ મૃગેંદ્રાઃ, કર્મ વૃક્ષે ગજેંદ્રાઃ; સુગુણ મણિ
સમુદ્રાઃ, સાધુ ચક્ષોર ચંદ્રાઃ, ગત ધનતર તંદ્રાઃ, પાતુવઃ શ્રી જિનેંદ્રાઃ
૨. જિન વદન હૃદંતાત્, નિર્ગતા વાદ્ધિકાંતા, સુપદ મલિલ પૂતા,
પાપ પંકોધ હર્તા; જનન મરણ નિત્યા, દ્વાદશાંગી વિચિત્રા, મુનિ-
જન હિત કર્તા, મોક્ષ સૌખ્ય પ્રદાતા. ૩. જિત નયન કુરંગી, શ્યામ-
વેણી ભુજંગી, જિન મુખકજ ભૃંગી, શ્વેત વસૈ વૃતાંગી; નિવડ
જડિમરોગિ, ધ્વંસને માતુલિંગી, શ્રુત નિચય વરાંગી, દેહી મે દેવિ
સદગી. ૪.

૪

વીર જગતપતિ જન્મજ થાવે, નંદન નિશ્ચિત શિખર રહાવે,
 આઠ કુમારી ગાવે; અડ ગજદંતા હેઠે વસાવે, રૂચકગિરિથી છત્રીશ
 જાવે, દ્વીપ રૂચક ચઉ ભાવે; છાપ્પન્ન દિગકુમરિ હુલરાવે, સૂતી
 કરમ કરી નિજ ઘર પાવે, શકુ સુધોષા વળવે; સિંહનાદ કરી
 જ્યોતિષી આવે, ભવન વ્યંતર શંખ પડહે મિલાવે, સુરગિરિ જન્મ
 મહાવે. ૧. રૂપભ તેર શશિ સાત કહીજે, શાંતિનાથ ભવ બાર
 સુણીજે, મુનિસુવ્રત નવ કીજે; નવ નેમીશ્વર નમન કરી જે, પાસ
 પ્રભુના દશ સમરી જે, વીર સત્તાવીશ લીજે; અજિતાદિક જિન શેષ
 રહીજે, ત્રણ્ય ત્રણ્ય ભવ સઘલે હવીજે, ભવ સમકિત થી ગણીજે;
 જિન નામબંધ નિકાચિત કીજે, ત્રીજે ભવતપ ખંતી ધરીજે, જિન-
 પદ ઉદયે સીજે. ૨. આચારાંગ આદે અંગ અખ્યાર, ઉવવાઈ આદે
 ઉપાંગ તે બાર, દશ પયન્ના સાર; છ છેદસૂત્ર વિચિત્ર પ્રકાર,
 ઉપગારી મુલસૂત્ર તે ચાર, નંદી અનુયોગદ્વાર; એ પીસ્તાલીશ
 આગમ સાર, સુણતાં લહીયે તત્ત્વ ઉદાર, વસ્તુ સ્વભાવ વિચાર;
 વિષય ભુજંગિની વિષ અપહાર, એ સમો મંત્ર ન કો સંસાર,
 વીર શાસન જયકાર. ૩. નકુલ બીજેરૂ દોચ કર આલી, માતંગ
 સુર શામ કંતી તેજલી, વાહન ગજ શુંઢાલી; સિંહ ઉપર બેઠી
 રઢીયાલી, સિદ્ધાયિકા દેવી લઢકાલી, હુરિતાભા ચાર ભુજલી;
 પુસ્તક અભયા જિમણે આલી, માતુલિંગને વીણા રસાલી, વામ ભુજ
 નહીં ખાલી; શુભ ગુરૂ ગુણુ ધ્યાન ઘટાલી, અનુભવ નેહશું દેતી
 તાલી, વીર વચન ટંકશાલી. ૪.

૫

મહાવીર જિણુંદા, રાય સિદ્ધાર્થ નંદા, લંછન મૃગેંદા, જસ
 પાયે સોહંદા; સુર નર વર ઇંદા, નિત્ય સેવા કરંદા; ટાલે ભવ ફંદા,
 સુખ આપે અમંદા. ૧. અડ જિનવર માતા, મોક્ષમાં સુખ શાતા,
 અડ જિનની ખ્યાતા, સ્વર્ગ ત્રીજે અખ્યાતા; અડ જિનેપ જનેતા,

નાક માહેંદ્ર યાતા, સવિ જિનવર નેતા, શાશ્વતા સુખ દેતા. ૨. મહલી નેમી પાસ, આદિ અકુમ ખાસ, કરી એક ઉપવાસ, વાસુ પૂજ્ય સુવાસ; શેષ છઠ્ઠ સુવિલાસ, કેવલજ્ઞાન જાસ, કરે વાણી પ્રકાસ, જેમ અજ્ઞાન નાશ. ૩. જિનવર જગદીશ, જાસ મોટી જગીશ, નહિ રાગને રીશ, નામીયે તાસ શીશ; માતંગ સુર ઈશ, સેવતો રાતિ દીસ, ગુરુ ઉત્તમ અધીશ, પદ્મ ભાંખે સુશીશ. ૪.

૬

જય જય ભવિ હિતકર, વીર જિનેશ્વર દેવ, સુર નરના નાયક, જેહની સારે સેવ; કરુણારસ કંદો, વંદો આણુંદ આણી, ત્રિશલા સુત સુંદર, ગુણ મણિ કેરો ખાણી. ૧. જાસ પંચ કલ્યાણુક, દિવસ વિશેષ સુહાવે, પણ થાવર નારક, તેહને પણ સુખ થાવે; તે અ્યવન^૧ જનમ^૨ વ્રત^૩, નાણુ^૪ અને નિર્વાણુ^૫, સવિ જિનવર કેરાં, એ પાંચે અહિઠાણુ. ૨. જિહાં પાંચ સમિતિ યુત, પાંચ મહાવ્રત સાર, જેહમાં પરકાશ્યા, વલિ પાંશે વ્યવહાર; પરમેષ્ઠિ^૧ અરિહંત^૨, નાથ^૩ સર્વજ્ઞને^૪ પાર^૫, એહ પંચ વદે લહ્યો, આગમ અર્થ ઉદાર. ૩. માતંગ સિદ્ધાઈ, દેવી જિનપદ સેવી, દુઃખ દુરિત ઉપદ્રવ, જે ટાલે નિતમેવી; શાસન સુખદાયી, આઈ સુંખા અરદાશ, શ્રી જ્ઞાન-વિમલ ગુણ, પૂરો વંછિત આશ. ૪.

પાઞ. શ્રી ભાવનગર જિન ચૈત્ય સ્તુતિ.

ભાવનગર બંદર અતિ સુંદર, જિન મંદિર જ્યાં સોહેજી; આદિકરણ જીહાં પ્રથમ તીર્થકર, પ્રથમ રાય મન મોહેજી; પ્રથમ ભિક્ષાચર રૂપભ જિનેશ્વર, એ અભિધાને પૂજેજી; દુરિત કરિગણ કેસરી સમ જિન, એ વિણ અવર ન દુજેજી. ૧. અભિનંદન જિન શાન્તિ જિનેશ્વર, પાસ ગોડીચા નીરખેજી; વડવા માંહે ચંદ્રપ્રભુ જિન, વદન દેખી મન હુરખેજી, ઇત્યાદિક એ જિન બિંબ નીહાલી, અનુભવ રસની થાળીજી; ભવોદધિ તારણ અધિકા કારણ, અર્થો જિનવર આલિજી. ૨. સમવસરણમાં જિનવર ભાખે,

ઉત્પત્તિ ધ્રુવ નાશજી; તે અનુસારે ગણધર દેવે, દ્વાદશાંગી પ્રકાશીજી; મિથ્યા તિમિર નિવારણ હેતે, દિનકર તુલ્ય આચારોજી; જિન પડિમા જિન આગમ છે વલી, દુષમ કાલે આધારોજી. ૩. જિન-મત ભકતા સમકિત યુક્તા, ઉક્તા જિનવર દેવજી; રમતા જિનશા-સનમાં જે ભવિ, કરતા તેહની સેવજી; જિનપદ ધ્યાવે તેહીજ પાવે, અક્ષય પદની ઋદ્ધિજી; મુનિ ગુણ રસિયા પરથી ખસિયા, તે પામે ગુણ વૃદ્ધિજી. ૪.

૫૮. શાશ્વતા જિન સ્તુતિ.

રુપભ ચંદ્રાનન વંદન કીજે, વારિષેણ દુઃખ વારેજી; વર્દ્ધમાન જિનવર વલી પ્રણુમો, શાશ્વત નામ એ ચારેજી; ભરતાદિક ક્ષેત્રે મલિ હોવે, ચાર નામ ચિત્ત ધારોજી; તેણે ચારે એ શાશ્વત જિન-વર, નમિયે નિત્ય સવારેજી. ૧. ઉર્ધ્વ અધો તિર્છેલોકે થઈ, કોડિ પન્નરસે જાણોજી; ઉપર કોડી એંતાલીશ પ્રણુમો, અડવન લખ મન આણોજી; છત્રીશ સહસ એંસી તે ઉપરે, ખિંખ તણા પરિમાણોજી; અસંખ્યાંત વ્યંતર જ્યોતિષિમાં, પ્રણુમું તે સુવિહાણોજી. ૨. રાય-પસેણી જીવાભિગમે, ભગવતી સત્રે ભાખીજી; જંખૂદ્વીપ પન્નતિ ઠા-ણાંગે, વિવરીને ઘણું દાખીજી; વલીય અશાશ્વતી જ્ઞાતા કલ્પમાં, વ્ય-વહાર પ્રમુખ આખીજી તે જીન પ્રતિમા લોપે પાપી, જીહાં બહુ સુત્ર છે સાખીજી. ૩. એ જિન પૂજ્ઞથી આરાધક, ઈશાન ઈંદ્ર કહાયાજી; તેમ સુરિયાભ પ્રમુખ બહુ સુરવર, દેવી તણા સમુદાયજી; નંદીસર અઠાઈ મહોત્સવ, કરે અતિ હર્ષ ભરાયાજી; જિન ઉત્તમ કલ્યાણક દિવસે, પદ્મવિજય નમે પાયાજી. ૪.

૫૯. શ્રી નંદીશ્વર દ્વીપની સ્તુતિ.

નંદીસર વરદ્વીપ સંભારું, ખાવન ચોમુખ જિનવર જુહારું; એકે એકે એકશે ચોવિશ, ખિંખ ચોસઠ સય અડતાલીશ. ૧. દ્વિધિમુખ ચાર રતિકર આઠ, એકે અંજનગિરિ તેરે પાઠ; ચઉ દિશિના એ ખાવન જુહારું, ચાર નામ શાશ્વતા સંભારું. ૨. સાત દ્વીપ

તીહાં સાયર સાત, આઠમે દ્વીપ નંદીસર વાટ; એ કેવલીએ ભાખ્યું સાર, આગમ લાલવિજય જયકાર. ૩. પહેલો સુધર્મા બીજો ઇશાન ઇંદ્ર, આઠ આઠ અથ્ર મહિષીના ભદ્ર; શોભ પ્રાસાદ તીહાં વાંદીજે, શાસનદેવી સાનિધ્ય કીજે. ૪.

૬૦. બીજની સ્તુતિ.

દિન સકલ મનોહર, બીજ દિવસ સુવિશેષ, રાય રાણા પ્રણમે, ચંદ્રતણી જિહાં રેખ; તિહાં ચંદ્રવિમાને, શાશ્વતા જિનવર જેહ, હું બીજ-તણે દિન, પ્રણમું આણી નેહ. ૧. અભિનંદન ચંદન, શીતળ શીતળનાથ, અરનાથ સુમતિ જિન, વાસુપૂજ્ય શિવસાથ; ઇત્યાદિક જિનવર, જન્મ જ્ઞાન નિરવાણ, હું બીજ તણે દિન, પ્રણમું તે સુવિહાણ. ૨. પરકાર્યો બીજે, દુવિધ ધર્મ ભગવંત, જેમ વિમળા કમળા વિહલ નયન વિકસંત; આગમ અતિ અનુપમ, જિહાં નિશ્ચય વ્યવહાર, બીજે સવિ કીજે, પાતકનો પરિહાર. ૩. ગજગામિની કામિની, કમળ સુકોમળ ચીર, ચક્ષુસરી કેસરી, સરસ સુગંધ શરીર, કર જોડી બીજે, હું પ્રણમું તસ પાય, એમ લખિય વિજય કહે, પૂરો મનોરથ માય. ૪.

૬૧. ત્રીજની સ્તુતિ.

નિસીહિ ત્રણ પ્રદક્ષિણા ત્રણે, પ્રણામ ત્રણે કરીજેજી, ત્રણ દીશી, વરજી જિન જીઓ, ભૂમિ ત્રણ પૂજીજેજી; ત્રણ પ્રકારની પૂજા કરીને, ત્રણ અવસ્થા ભાવીજેજી, આલંબન ત્રણ મુદ્રા પ્રણિધાન, ચૈત્યવંદન ત્રણ કીજેજી. ૧. પહેલો ભાવજિન દ્રવ્યજિન બીજે, ત્રીજે એક ચૈત્ય ધારોજી, ચોથે નામજિન પાંચમે સર્વે, લોક ચૈત્ય જીહારોજી; વીહરમાન છકું જિન વંદો, સાતમે નાણુ નિહાળોજી, સિદ્ધ વીર ઉજ્જવંત અષ્ટાપદ, શાસન સૂર સંભારોજી. ૨. શકસ્તવમાં દોય અધિકાર, અરિહંત ચેઈઆણું ત્રીજેજી, નામ સ્તવમાં દોય પ્રકાર, શ્રુતસ્તવ દોય લીજેજી; સિદ્ધસ્તવમાં પાંચ પ્રકાર, એ બારે અધિકારજી, જિત નિર્યુકિતમાંહે ભાખ્યો, તે તણો વિસ્તારજી.

૩. ભોયણ પાણ તંબુલ વાહન, મેહુણ એક ચિત્ત ધારેણ, થુંક સળેખમ વડી લધુ નીતિ, જુગતે રમવું વારેણ; એ દશે આશાતના મોટી, વરજે જિનવર દારેણ, ક્ષમાવિજય જિન એણીપરે જ'પે, શાસન સૂર સંભારેણ. ૪.

૬૨. પંચમીની સ્તુતિ.

૧

શ્રાવણ સુદિ દિન પંચમી એ, જન્મ્યા નેમ જિણુંદ તો, શ્યામવરણ તનુ શોભતું એ, મુખ શારદકો ચંદ તો; સહસ વરસ પ્રભુ આઉખું એ, બ્રહ્મચારી ભગવંત તો, અષ્ટ કરમ હેલા હુણી એ, પહોતા મુક્તિ મહંત તો. ૧. અષ્ટાપદ—પર આદિજિન એ, પહોતા મુક્તિ મોઝાર તો, વાસુપૂજ્ય ચંપાપૂરીએ, નેમ મુક્તિ ગિરનાર તો; પાવાપુરી નગરીમાં વળી એ, શ્રીવીરતાણું નિર્વાણ તો, સમેતશિખર વીશ સિદ્ધ હુઆ એ, શિર વહું તેહની આણ તો, ૨. નેમનાથ જ્ઞાની હુવા એ, ભાખે સાર વચન તો, જીવદયા ગુણુ વેલડી એ, કીજે તાસ જતન તો, મૃષા ન બોલો માનવી એ, ચોરી ચિત્ત નિવાર તો, અનંત તીર્થંકર એમ કહે એ, પરહુરિએ પર નાર તો. ૩. ગોમેદ નામે યક્ષ ભલો એ, દેવી શ્રી અંબિકા નામ તો; શાસન—સાનિધ્ય જે કરે એ, કરે વળી ધર્મના કામ તો; તપ-ગચ્છનાયક ગુણુનીલો એ, શ્રીવિજયસેનસૂરિસય તો, ઋષભદાસ પાય સેવતાં એ, સક્ષણ કર્યો અવતાર તો. ૪.

૨

તીર્થંકર શ્રીવીર જિણુંદા, સિદ્ધારથ કુલ ગગન દિણુંદા, ત્રિ-શલા રાણી નંદા; કહે જ્ઞાન પંચમીદીન સુખકંદા, મતિ શ્રુતાવરણી મંદ ભવ કંદા, અન્નાણ કુંભી મયંદા; દુગ ચઉ ભેદ અર્ઘુવીશ વૃંદા, સમક્તિ મતિથી ઉલ્લસે આનંદા, છેદે દુરમતિ દંદા; ચઉદ ભેદે ધારો શ્રુત ચંદા, જ્ઞાની દોચના પદ અરવિંદા, પૂજે ભાવ અમંદા. ૧. અવતરિયા સવિ જગદાધાર, અવધિનાણુ સહિત નિરધાર, પામે પરમ

કરાર; માગશિર શુદ્ધિ પંચમી દિન સાર, શ્રાવણ શુદ્ધિ પંચમી શુભ-
વાર, સુવિધિ નેમ અવતાર; ચૈત્ર વદિ પંચમી ઘણી શ્રીકાર, ચંદ્ર-
પ્રભ વ્યવન મંગલ વિસ્તાર, વત્યેા જય જયકાર; ત્રીજા જ્ઞાન દર્શન
ભંડાર, દેખે પ્રગટ દ્રવ્યાદિક ચાર, પુણ્ય અનંત અધિકાર. ૨.
વૈશાખ વદિ પંચમી મન આણી, કુંથુનાથ સંયમ ગુણ ઠાણી, થયા
મનપર્યાવ નાણી; દીક્ષા મહોત્સવ અવસર જાણી, આવે સુરપતિ ધણી
ઇંદ્રાણી, વંદે ઉલટ આણી; વિચરે પાવન કરતા જગ પ્રાણી, અધ્યા-
તમ ગુણ શ્રેણી વખાણી, સ્વરૂપ રમણ સહી નાણી; અ પ્રમાદિ રિષ્ટિ-
વંતા પ્રાણી, નમો નાણીતે આગમ વાણી સાંભલી લહે શિવરાણી. ૩.
કાર્તિક વદિ પંચમી દિન આવે, કેવલજ્ઞાન સંભવ જિન પાવે, પ્રભુ-
તા પૂરણ થાવે; અજીત સંભવજીન અનંત સોહાવે, ચૈત્રશુદ્ધિ પંચમી
મુક્તિ કહાવે, જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ તે તિથિ દાવે; ધર્મનાથ પરમાનંદ પદ
પાવે, શાસન સૂરિ પંચમી વધાવે, ગીત સરસ કેઇ ગાવે; સંઘ
સકળ ભણી કુશલ બનાવે, જ્ઞાનભક્તિ બહુ માન જણાવે, વિજય
લક્ષ્મીસૂરિ પાવે. ૪.

૬૩. આઠમની સ્તુતિ.

૧

અષ્ટમી અષ્ટપદ મદ એમ છાંડીયે, અષ્ટમી ધર્મશું પ્રેમ બહુ
માંડીયે; અષ્ટમી આદિ જિન ધરીયે સંજમ રળી, અષ્ટમી પાસ
જિન મુગતે પહેાત્યા વળી. ૧. અષ્ટમો દ્વીપવર નંદીશ્વર સોહીયે,
એક શત અષ્ટોત્તર બિંબ મન મોહીયે; ચાર અષ્ટાયિક સુર સ્વર્ગે
ગયા, પૂજિયા આગલ અષ્ટ મંગલ લહ્યા. ૨. પાસજીના વર ગાણી
તે ગણધરા, સહસ્ર અષ્ટોત્તરા અંગ લક્ષણ ધરા; સુણી જિન વાણી
આગમ રસ તે તદા, અષ્ટમી પાળતાં અષ્ટ સુખ સંપદા. ૩. અષ્ટમી
અષ્ટપદ કમલ નિવાસિની, અષ્ટમી કર્મધન પડલની નાશિની;
અષ્ટમી પ્રતિ તપ સંજમ જે કરે, અષ્ટમી અલિય વિદ્ય દેવ દૂરે હરે. ૪.

૨

મંગળ આઠ કરી જસ આગળ, ભાવ ધરી સુરરાજજી, આઠ
જાતિના કળસ કરીને, નહવરાવે જિનરાજજી; વીર જિનેશ્વર જન્મ

મહોત્સવ, કરતાં શિવસુખ સાધેજી, આઠમનું તપ કરતાં અમ ઘર, મંગળ કમળા વાધેજી. ૧. અષ્ટ કરમ વયરી ગજગંજન, અષ્ટાપદ-પરે બળિયાજી, આઠમે આઠ સરૂપ વિચારી, મદ આઠે તસ ગળિ-યાજી; અષ્ટમી ગતિ પહોતા જે જિનવર, ફરસ આઠ નહીં અંગજી; આઠમનું તપ કરતાં અમઘર, નિત્ય નિત્ય વાધે રંગજી. ૨. પ્રાતિ-હારજ આઠ બિરાજે, સમવસરણુ જિન રાજેજી, આઠમે આઠસો આગમ લાખી, ભવિ મન સંશય ભાંજેજી; આઠે જે પ્રવચનની માતા, પાળે નિરતિચારોજી, આઠમને દિન અષ્ટ પ્રકારે, જીવદયા ચિત્ત ધારોજી. ૩. અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કરીને, માનવભવ—ફળ લીજેજી, સિદ્ધાર્થ દેવી જિનવરસેવી, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ લીજેજી; આઠમનું તપ કરતાં લીજે, નિર્મળ કેવળ જ્ઞાનજી, ધીરવિમળ કવિ સેવક નય કહે, તપથી કોડી કલ્યાણજી. ૪.

૩

ચોવિશે જિનવર હું પ્રણમુ નિત્યમેવ, આઠમ દિન કરીએ ચંદ્રપ્રભુજીની સેવ; મૂર્તિ મનમોહન જાણે પૂનમ ચંદ, દીઠે દુઃખ જાયે, પામે પરમાનંદ. ૧. મલી ચોસઠ ઇંદ્ર પૂજે પ્રભુજીના પાય, ઇંદ્રાણી અપચ્છરા કરજોડી ગુણુ ગાય; નંદીસર દ્વીપે મલી સુરવરની કોડ, અઠ્ઠાઈ મહોચ્છવ કરે તે હોડા હોડ. ૨. શેત્રુંજી શિખરે જાણી લાલ અપાર, ચોમાસું રહીયા ગણુધર મુનિ પરિવાર; ભવિયણુને તારે દેઈ ધર્મ ઉપદેશ, દૂધ સાકરથી પણ વાણી અધિક વિશેષ. ૩. પોસહ પડિધ્મમણું કરીએ વ્રત પચ્ચખખાણુ, આઠમ દિન કરી અષ્ટ કર્મની હાણુ; અષ્ટ મંગળ થાયે, દિનદિન કોડ કલ્યાણુ, એમ સુખસૂરિ કહે જીવિત જન્મ પ્રમાણુ. ૪.

૬૪. એકાદશીની સ્તુતિ.

૧

નિરૂપમ નેમિ જિનશ્વર લાખે, એકાદશી અભિરામજી, એક મને કરી જેહુ આરાધે, તે પામે શિવહામજી; તેહ નિસુણી માધવ

પૂછે, મન ધરી અતિ આનંદાળ, એકાદશીનો એહવો મહિમા,
સાંભળી કહે જિણંદાળ. ૧. એકશત અધિક પચાસ પ્રમાણ, કલ્યાણક
સવિ જિનનાળ, તેહ ભણી તે દિન આરાધો, છંડી પાપ સવિ મન-
નાળ; પોસહ કરીએ મૌન આદરીએ, પરિહરીએ અભિમાનળ,
તે દિન માયા મમતા તળએ, ભજીએ શ્રી ભગવાનળ. ૨. પ્રભાતે
પડિછમાણું કરીને, પોસહ પણ તિહાં પારીળ, દેવ જીહારી ગુરૂને
વાંદી, દેશનાની સુણો વાણીળ; સાહમી જમાડી કર્મ ખપાવી,
ઉજમાણું ધર માંડુળ, અશનાદિક ગુરૂને વહોરાવી, પારણું કરો પછી
વારૂળ. ૩. બાવીશમા જીન એણીપરે બોલે, સુણ તું કૃષ્ણ નરિંદાળ,
એમ એકાદશી જેહ આરાધે, તે પામે સુખ વૃંદાળ; દેવી અંબાઈ
પુણ્ય પસાયે, નેમીશ્વર હિતકારીળ, પંડિત હરખ વિજય તસ શિષ્ય,
માનવિજય જયકારીળ. ૪.

૨

એકાદશી અતિ રુચ્ચડી, ગોવિંદ પૂછે નેમ, કિણ કારણ એ
પર્વ મોટું, કહોને મુજશું તેમ; જિનવર કલ્યાણક અતિ ઘણાં, એક
સો ને પચાસ; તેણે કારણ એ પર્વ મોટું, કરો મૌન ઉપવાસ. ૧.
અગિયાર શ્રાવકતણી પડિમા, કહિ તે જિનવરદેવ, એકાદશી એમ
અધિક સેવો, વનગજા જિમ રેવ; બાવીશ જિનવર સયલ સુખકર, જેસા
સુરતરુ અંગ, જેમ ગંગા નિર્મળ નીર જેહવો, કરો જિનશું રંગ.
૨. અગિયાર અંગ લખાવીએ, અગિયાર પાઠાં સાર, અગિયાર કવળી
વીંટણાં, ઠવણી પૂંજણી સાર; ચાખખી અંગી વિવિધ રંગી, શાસ્ત્રતણે
અનુસાર, એકાદશી એમ ઊજવો, જેમ પામીએ ભવપાર. ૩. વર કમલ-
નયણી કમલ વચણી, કમલ સુકોમળ કાય, ભુજ દંડ અંડ અખંડ
જેહને, સમરતાં સુખ થાય; એકાદશી એમ મન વસી, ગણિ હર્ષ
પંડિત શિષ્ય, શાસનદેવી વિધન નિવારે, સંઘતણા નિશદિશ. ૪.

૩

ગોચમ બોલે અન્થ સંભાલી, વર્દ્ધમાન આગલ રઠીઆલી,
વાણી અતીઅ રસાલી; મૌન અગ્યારસ મહિમા ભાલી, કોણે કીધી

ને કહો કોણે પાલી, પ્રશ્ન કરે ટંકશાલી; કહોને સ્વામી પરવ પંચાલી, મહિમા અધિક અધિક સુવિશાલી, કુણ કહે કહો તુમ ટાલી; વીર કહે માગશર અજુઆલી, દોઢસો કલ્યાણુક નિહાલી, અગ્યારસ કુળે પાલી. ૧. નેમિનાથને વારે જાણે, કાન્હુડો ત્રણ ખંડનો રાણે, વાસુદેવ સુપ્રમાણે; પરિચહ ને આરંભે ભરાણે, એક દિન આતમ કીધો શાણે, જિનવંદન ઉજાણે; નેમિનાથને કહે હેત આણે, વરસી વાડ દિવસ વખાણે, પાલી થાઉં શિવ રાણે; અતીત અનાગત ને વર્તમાન, નેવું જિનના હુવા કલ્યાણ, અવર ન એહ સમાન. ૨. આગમ આરાધો ભવિ પ્રાણી, જેહમાં તીર્થ કરની વાણી, ગણધર દેવ કમાણી; દોઢસો કલ્યાણુકની ખાણી, એહ અગ્યારસને દિન જાણી, એમ કહે કેવલ નાણી; પુન્ય પાપ તાણી જીહાં કહાણી, સાંભલતા શુભ લેખ લખાણી, તેહની સરગ નિસાણી; વિદ્યા પૂરવ ગ્રન્થે રચાણી, અંગ ઉપાંગ સૂત્ર ગુંથાણી, સુણતા દીએ શિવ રાણી. ૩. જિન શાસનમાં જે અધિકારી, દેવ દેવી હોએ સમકિત ધારી, સાનિધ્ય કરે સંભારી; ધરમ કરે તસ ઉપર ખ્યારી, નિશ્ચલ ધર્મ કરે સુવિચારી; જે છે પર ઉપકારી; વડ મંડલ મહાવીરજી તારી, પાપ પખાલી જિન જીહારી, લાલવિજય હિતકારી; માતંગ જક્ષ કરે મનોહારી, એલગ સારે સુર અવતારી, શ્રી સંઘના વિધન નિવારી. ૪.

૬૫. શ્રી સિદ્ધચક્ર સ્તુતિ:

૧

વીર જિનેશ્વર અતિ અલવેસર, ગૌતમ ગુણના દરિયાજી, એક દિન આણા વીરની લઈને, રાજગ્રહી સંચરીયાજી; શ્રેણિક રાજ વંદન આવ્યા, ઉલટ મનમાં આણીજી, પર્ષદા આગલ ખાર ખિરાજે, હવે સુણો ભવી પ્રાણીજી. ૧. માનવ ભવ તુમે પુન્યે પામ્યા, શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધોજી, અરિહંત સિદ્ધ સ્વરિ ઉવજાયા, સાધુ દેખી ગુણ વાધોજી; દરિસણ નાણ ચારિત્ર તપ કીજે, નવપદ ધ્યાન ધરી-જેજી, ધૂર આસોથી કરવા આંખિલ, સુખ સંપદા પામીજેજી. ૨.

શ્રેષ્ઠિકરાય ગૌતમને પૂછે, સ્વામી ! એ તપ કોણે કીધોજી, નવ આંખિલ તપ વિધિશું કરતાં, વાંછિત સુખ કોણે લીધોજી, મધુરી ધ્વની બોલ્યા શ્રી ગૌતમ, સાંભળો શ્રેષ્ઠિકરાય વચણાજી, રાજા ગયો ને સંપદા પામ્યા, શ્રી શ્રીપાળ ને મયણાજી. ૩. રુમઝુમ કરતી પાયે નેઉર, દીસે દેવી રૂપાલીજી, નામ ચક્કેસરીને સિદ્ધાઈ, આદિ જિનવર રખવાલીજી; વિઘ્ન કોડ હરે સહુ સંઘના, જે સેવે એના પાયજી, ભાણુવિજય કવિ સેવક નય કહે, સાનિધ્ય કરજો માયજી. ૨.

૨

જિનશાસન વાંછિત, પૂરણ દેવ રસાલ, ભાવે ભવિ ભણીયે, સિદ્ધચક્ર ગુણમાલ; તિહું કાલે એહની, પૂજા કરે ઉજમાલ, તે અજર અમર પદ, સુખ પામે સુવિશાલ. ૧. અરિહંત સિદ્ધ વંદો, આચારજી ઉવજાયા, મુનિ દરિસણુ નાણુ, ચરણુ તપ એ સમુદાય; એ નવપદ સમુદિત, સિદ્ધચક્ર સુખદાય, એ ધ્યાને ભવિનાં, ભવકોટ દુઃખ જાય. ૨. આસો ચૈતરમાં, શુદ્ધિ સાતમથી સાર, પૂનમ લગે કીજે, નવ આંખિલ નિરધાર; દોય સહુજી ગણણુ, પદ સમ સાડાચાર, એકાશી આંખિલ, તપ આગમઅનુસાર. ૩. સિદ્ધચક્રનો સેવક શ્રી વિમલેસર દેવ, શ્રીપાલતણી પરે, સુખ પૂરે સ્વયમેવ; દુઃખ દોહગ નાવે, જે કરે એહની સેવ, શ્રી સુમતિ સુગુરુનો, રામ કહે નિત્યમેવ. ૪.

૩

અરિહંત નમો વલી સિદ્ધ નમો, આચારજી વાચક સાહુ નમો; દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર નમો, તપ એ સિદ્ધચક્ર સદા પ્રણમો. ૧. અરિહંત અનંત થયા થાશે, વલી ભાવ નિશ્ચેપે ગુણ ગાશે; પડિઝમણાં દેવવંદન વિધિશું, આંખિલ તપ ગણણું ગણો વિધિશું. ૨. છહરી પાળી જે તપ કરશે, શ્રીપાળતણી પરે ભવ તરશે; સિદ્ધચક્રને કુણુ આવે તોલે, એહવા જિન આગમ ગુણુ બોલે. ૩. સાડાચાર વરસે તપ પૂરો, એ કર્મ વિદારણુ તપ શ્રેરો; સિદ્ધચક્રને મનમંદિર થાપો, નય વિમલેસર વર આપો. ૪.

૪

પ્રહુ ઉડી વંદુ, સિદ્ધચક્ર સદાય, જપીએ નવપદનો, જપ
સદા સુખદાય; વિધિપૂર્વક એ તપ, જે કરે થઈ ઉજમાલ, તે સવિ
સુખ પામે, જન મયણા શ્રીપાળ. ૧. માલવપતિ પુત્રી, મયણા અતિ
ગુણવંત, તસ કર્મ સંયોગે, કોઢિ મળિયો કંત; ગુરુવચણે તેણે,
આરાધ્યું તપ એહ, સુખ સંપદ વરિયાં, તરિયાં ભવજલ તેહ. ૨.
આંખિલ ને ઉપવાસ, છક વલી અર્ધમ, દશ અઠાઇ પંદર, માસ છ
માસી વિશેષ; ઇત્યાદિક તપ બહુ, સહુમાંડિ શિરદાર, જે ભવિચણ
કરશે, તે તરશે સંસાર. ૩. તપ સાનિધ્ય કરશે, શ્રી વિમલેશ્વર ચક્ષુ,
સહુ સંઘનાં સંકટ, ચૂરે થઈ પ્રત્યક્ષ; પુંડરીક ગણધાર, કનકવિજય
બુધ શિષ્ય, બુધ દર્શન વિજય કહે, પહોંચે સકલ જગીશ. ૪.

૫

અંગ દેશ અંપાપુરી વાસી, મયણા ને શ્રીપાળ સુખાશી,
સમક્રિતશું મન વાસી; આદિ જિનેશ્વરની ઉદ્ધાસી, ભાવે પૂજા કીધી
મન આશી, ભાવ ધરી વિશ્વાસી; ગલિત કોઢ ગયો તેણે નાશી,
સુવિધિશું સિદ્ધચક્ર ઉપાસી, થયા સ્વર્ગના વાસી; આસો ચૈત્ર
પૂરણમાસી, પ્રેમે પૂજે ભક્તિ વિકાસી, આદિ પુરુષ અવિનાશી.
૧. કેસર અંદન મૃગમદ ઘોળી, હરખેશું ભરી હેમકચોળી, શુદ્ધ
જળે અંધોળી; નવ આંખિલની કીજે ઓળી, આસો શુદ્ધ સાતમથી
ખોલી, પૂજે શ્રી જિન ટોળી; ચઉગતિમાંહે આપદા ઓળી, દુર્ગ-
તિનાં દુખ દૂરે ઢોળી, કર્મ નિકાચિત રોળી; કર્મ કષાય તણા
મદ રોળી, જેમ શિવ રમણી ભમર ભોળી, પામ્યાસુખની ઓળી. ૨.
આસો શુદ્ધ સાતમશું વિચારી, ચૈત્રી પણ ચિત્તશું નિરધારી, નવ
આંખિલની સારી; ઓળી કીજે આજસ વારી, પ્રતિક્રમણ એ કીજે
ધારી, સિદ્ધચક્ર પૂજે સુખકારી; શ્રીજિનભાષિત પરઉપકારી, નવદિન
જપ જપો નરનારી, જેમ લહીએ મોક્ષની બારી; નવપદ મહિમા
અતિ મનોહારી, જિન આગમ ભાષે ચમત્કારી, જાઉં તેહની

બલિહારી. ૩. શ્યામ બ્રમર સમ વીણા કાળી, અતિ સોહિ સુંદર
સુકુમાળી, જાણે રાજમરાળી; જલહલ ચક્ર ધરે રૂપાળી, શ્રી જિન-
શાસનની રખવાળી, ચક્કેશ્વરી મેં ભાળી; જે એ ઓળી કરે ઉજ-
માળી, તેનાં વિદ્ય હરે સા બાળી, સેવક જન સંભાળી; ઉદયરત્ન
કહે આસનવાળી, જે જિન નામ જપે જપ માળી, તે ધર નિત્ય
દીવાળી. ૪.

૬

શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવો સુવિચાર, આણી હૈડે હરખ અપાર, જિમ
લહો સુખ શ્રીકાર; મન શુદ્ધ ઓલી તપ કીજે, અહોનિશ નવ પદ
ધ્યાન ધરીજે, જિનવર પૂજા કીજે; પડિચ્છમણાં હોય ટંકનાં કીજે,
આઠે થુઈએ દેવ વાંદીજે, ભૂમિ સંધારો કીજે; મૃષા તણો કીજે
પરિહાર, અંગે શીયલ ધરીજે સાર, દીજે દાન અપાર. ૧. અરિહંત
સિદ્ધ આચાર્ય નમીજે, વાચક સર્વે સાધુ વંદીજે, દંસણ નાણુ
સુણીજે; ચારિત્ર તપનું ધ્યાન ધરીજે, અહોનિશ નવ પદ ગણણું
ગણીજે, નવઆંખિલ પણ કીજે; નિશ્ચલ રાખી મન હો નિશ્ચે, જપીએ
પદ એક એક ઇંશ, નવકારવાલી વીશ; છેલ્લે આંખિલ મોટો તપ
કીજે, સત્તરલેદી જિનપૂજા રચીજે, માનવલવ લાહો લીજે. ૨. સાતસેં
કુષ્ટીયાના રોગ, નાઠા યંત્ર નમણુ સંજોગ, દૂર હુઆ કર્મના ભોગ;
અઠારે કુષ્ઠ દૂરે જાયે, દુઃખ દોહડગ દૂર પલાયે, મનવંછિત સુખ
થાયે; નિરધનીયાને દે બહુ ધન, અપુત્રીયાને દે પુત્રસ્તન, જે
સેવે શુદ્ધ મન; નવકાર સમો નહીં કોઈ મંત્ર, સિદ્ધચક્ર સમો
નહી કોઈ જંત્ર, સેવો ભવિ હરખંત. ૩. જિમ સેવ્યા મયણુ
શ્રીપાલ, ઉંખર રોગ ગયો સુખ રસાલ, પામ્યા મંગલમાલ; શ્રીપાલ
તણી પેરે જે આરાધે, દિન દિન દોલત તસ ધર વાધે, અતિ
શિવસુખ સાધે; વિમલેશ્વર યક્ષ સેવા સારે, આપદા કષ્ટને દૂર
નિવારે, દોલત લક્ષ્મી વધારે; મેઘવિજય કવિયણુના શિષ્ય, આણી
હૈડે ભાવ જગદીશ, વિનય વંદે નિશદિશ. ૪.

૭

વીરજિનેસર, ભવનદિણેસર, જગદીસર જયકારીજી, શ્રેણીક નરપતિ, આગલ જપે, સિદ્ધચક્ર તપ સારીજી; સમકિત દ્રષ્ટિ, ત્રિકરણ શુદ્ધે, જે ભવિયણ આરાધેજી, શ્રી શ્રીપાલ, નરિંદપરે તસ, મંગલ કમલા વાધેજી. ૧. અરિહંત વિચેં, સિદ્ધસૂરિ પાઠક, સાહુ ચિહું દિશિ સોહેજી, દંસણ નાણ, ચરણ તપ વિદિશેં, એહ નવ-પદ મન મોહેજી; આઠ પાંખડી, હૃદયાંબુજ રોપી, લોપી રાગને રીશજી, એહાંડીપદ, એકની ગણિયે, નવકારવાલી વીશજી. ૨. આશો ચૈત્ર શુદ્ધિ સાતમથી, માંડી શુભ મંડાણજી, નવ નિધિદાયક, નવ નવ આંખિલ, એમ એકાશી પ્રમાણજી; દેવ વંદન પડિછંમણું પૂજ, સ્નાત્ર મહોત્સવ ચંગજી, એહ વિધિ સધલો, જિહું ઉપદેશ્યો, પ્રણમું અંગ ઉપાંગજી. ૩. તપ પૂરે ઉજમણું કીજે, લીજે નરભવ લાહોજી, જિનગૃહપડિમા સાહમિવત્સલ, સાધુ ભકિત ઉત્સાહજી; વિમલેસર ચંદ્રેસરી દેવી, સાન્નિધ્યકારી રાજેજી, શ્રી ગુરુ ખિમા-વિજયસુ પસાયે, મુનિ જિન મહિમા છાજેજી. ૪.

૬૬. શ્રી પર્યુપણની સ્તુતિ.

૧

સત્તર ભેદી જિન પૂજા રચીને, સ્નાત્ર મહોત્સવ કીજેજી, ઢાલ દદામા ભેરી નફેરી, ઝલ્લરીનાદ સુણીજેજી; વીરજિન આગે ભાવના ભાવી, માનવ ભવક્ષણ લીજેજી, પર્વ પન્નુસણ પ્રવ પુણ્યે, આવ્યા એમ જાણીજેજી. ૧. માસ પાસ વલી દસમ દુવાલસ, ચત્તારી અર્ધ કીજેજી, ઉપર વળી દસ દોય કરીને, જિન ચોવીશે પૂજીજેજી; વડા કલ્પનો છઠ્ઠ કરીને, વીર વખાણ સુણીજેજી, પડવેને દિન જન્મ મહોત્સવ, ધવળમંગળ વરતીજેજી. ૨. આઠ દિવસ લગે અમર પખાવી, અકુમનો તપ કીજેજી, નાગકંતુની પરે કેવલ લહીએ, જે શુભ ભાવે રહીએજી; તેલાધર દિન ત્રણ કલ્યાણક, ગણધર વાદ વહીજેજી, પાસ નેમિસર અંતર ત્રીજે, ઋષભ ચારત્ર સુણીજેજી. ૩. બારસાસૂત્ર ને સમાચારી, સવત્સરી પડિછંમીએજી, ચૈત્યપ્રવાડી વિધિશું કીજે, સજ્જ

જંતુને ખામીજેળ; પારણાને દિન સ્વામીવત્સલ, કીજે અધિક વડા-
ઇજ, માનવિજય કહે સકલ મનોરથ, પૂરે દેવી સિદ્ધાઇજ. ૪.

૨

જિન આગમ ચૌ પરવી ગાઇ, ત્રણ ચોમાસા ચાર અઠાઇ, પન્નુ-
સણપર્વ સવાઇ; એ શુભદિનને આવ્યા જાણી, ઉઠો આજસ છંડી
પ્રાણી, ધર્મની નીક મંડાણી; પોસહ પડિછમણા કરો ભાઈ, માસ-
ખમણ પાસ ખમણ અઠાઈ, કલ્પ અઠમ સુખદાઈ; દાન દયા દેવ
પુજા સૂરિની, વાચના સુણીએ કલ્પસુતરની, આજા વીર જિનવરની.
૧. સાંભળી વીરનું ચરિત્ર વિશાલ, ચઉદ સ્વપ્ને જન્મ્યા ઉજમાળ,
જન્મ મહોચ્છવ રસાળ; આમલકીડાએ સુરને હરાવ્યો, દીક્ષા લઈ
કેવળ ઉપજાવ્યો, અવિચળ ઠામસેં ભાવ્યો; પાસ નેમિ સંબંધ
સાંભળીએ, ચોવીશ જિનનાં અંતર સુણીએ, આદિ ચરિત્ર સાંભળીએ.
૨. વીરતાણાં ગણધર અગ્યાર, થવિરાવલીનો સુણો અધિકાર, એ
કરણી ભવપાર; અષાઢીથી દિન પચાસ, પન્નુસણ પડિછમણું ઉદ્ધાસ,
એકે ઉણુ પણુમાસ; સમાચારી સાધુનો પંથ, વરતે જયણાએ નિર્ગંથ,
પાપ ન લાગે અંશ; ગુરુ આણાએ મુનિવર રાચે, રાગી ઘરે જઈ
વસ્તુ ન જાચે, ચાલે મારગ સાચે. ૩. વિગય ખાવાનો સંચ ન આણે,
આગમ સાંભળતાં સહુ જાણે, શ્રી વીર જિન વખાણે; કુંભાર કાનમાં
કાંકરી ચંપે, પીડાએ કુલ્લકપણું કંપે, મિચ્છામિ દુઝ્ઝડં જંપે; એમ
જે મન આમલો નવી છોડે, આ ભવ પરભવ દુઃખ બહુ જોડે,
પડે નરક ને ખોડે; આરાધિક જે ખમે ખમાવે, મન શુદ્ધે અધિ-
કરણુ સમાવે, તે અક્ષય સુખ પાવે; સિદ્ધાઇકા સૂરિ સાનિધકારી, શ્રી
મહિમાપ્રભસૂરિ ગચ્છધારી, ભાવરતન સુખકારી. ૪.

૩

પુણ્યવંત પાશાળે આવે, પર્વ પન્નુષણ આવ્યા વધાવે, ધર્મના
પંથ ચલાવે; ઘાંચીની ઘાણી છોડાવે, જીવ બંધનની જાળ તોડાવે,
બંદીબાન ખોલાવે; આઠ દિવસ લગે અમર પળાવે, સ્વામીવચ્છલ

મેરૂ ભરાવે, જિનશાસન દીપાવે; પોસહ પડિક્કમણા ચિત્ત
ધારે, કોધ કપાય અંતરથી વારે, વીરજીની પૂજા રચાવે. ૧.
પુસ્તક લઈ સત્તિજગો કીજે, ગાજંતે વાજંતે ગુરુ હસ્તે દીજે,
ગહુંલી સુવાસણ કીજે; કલ્પસૂત્ર પ્રારંભે વખાણ્યું, વીર જન્મ દિન
સહુકો જાણ્યું, નીશાળગરણા ટાણું; ખાંડ પડા પેંડા પતાસા, ખાંડના
ખડીઆ નાળીએર ખાસા, પ્રભાવના ઉદ્ધાસા; વીરતણે પહેલો
અધિકાર, પાસ નેમિસર અંતર સાર, આદિ ચરિત્ર ચિત્ત ધાર. ૨.
જંબૂ પાટ પ્રભવ ગુણ ભરીયા, શ્રી શય્યાંભવ જેણે ઉદ્ધરીયા, યજ્ઞ
થકી ઓસરીયા; કોસ્યા ઘેર ઓમાસું કીધું, અખાંડ શિયલનું દાન જ
દીધું, સ્થલિભદ્ર નામ પ્રસિધું; પારણે ગાયા હાલરડાં, સાંભળતા સૂત્ર
પાઠે ડવીયા, વયરસ્વામી શુભ વરીયા; એમ સ્થવિરાવડી ભાળી જેહ,
સોહમસ્વામી ચિંતામણિ જેહ, કલ્પમાં સુણીએ એહ. ૩. જળકસ
મસર ને પાઠાં રુમાલ, પૂજીએ પોથી ને જ્ઞાન વિશાળ, ડવાણી
સહેજ સંભાળ; વળી પૂજા કીજે ગુરુ અંગે, સંવત્સરી દિન મનને
રંગે, ખારસે સુણે એક અંગે; સાસુ જમાઈના અડીયા ને દડીયા,
સમાચારીમાંહે સાંભળીયા, ખામણે પાપજ ટળીયા; શ્રી ભાવલબ્ધ-
સૂરિ કહે એ કરણી, શ્રીપદ મહેલ ચડણ નીસરણી, સિદ્ધાચિકા
દુઃખહરણી. ૪.

૪

પર્વ પજુસણ પુન્યે કીજે, સત્તરમેદી જિન પૂજા રચીજે,
વાજીત્ર નાદ સુણીજે; પ્રભાવના શ્રીફલની કીજે, ચાચક જનને દાન જ
દીજે, જીવ અમારી કરીજે; મનુષ્યજન્મ ફળ લાહો લીજે, ચોથ
છકુ અકુમ તપ કીજે; સ્વામીવત્સલ કીજે; એમ અક્રાઈ ઓચ્છવ
કીજે, કલ્પસૂત્ર ઘેર પધરાવીજે, આદિનાથ પૂજીજે. ૧. બડા કલ્પ
દિન ધુર મંડાણ, દશ કલ્પ આચાર પરિમાણ, નાગકેતુ વખાણ; પછી
કરીએ સૂત્ર મંડાણ, તમુથ્યુણું હોય પ્રથમ વખાણ, મેઘકુમાર અહિ-
કાણ; દશ અચ્છેરાનો અધિકાર, ઈંદ્ર આદેશે ગર્ભ પરિહાર, દેખે

સુપન ઉદાર; ચોથે સ્વપ્ને ખીજું સાર, સ્વપ્નપાઠક આવ્યા દરબાર,
એમ ત્રીજું જયકાર. ૨. ચોથે વીર જન્મ વખાણુ, દિશિ કુમરી
સવી ઇન્દ્રની જાણુ, દીક્ષા પંચ વખાણુ; પારણા પરીસહ તપ ને
દાન, ગણધરવાદ ચોમાસું પરિમાણુ, તવ પામ્યા નિરવાણુ; એ છઠું
વખાણું કહિએ, તેલાધર દિવસે એમ લહીએ, વીરચરિત્ર એમ
સુણીએ; પાસ નેમિજિન અંતર સાથ, આઠમે ઋષભ ચિર અવદાત,
સુણુતા દીએ શિવ સાથ. ૩. સંવચ્છરી દિન સહુ નરનારી, બારસેં
સૂત્ર ને સમાચારી, નિસુણે અઠમ ઉદારી; સુણીએ ગુરુ પટાવલિ
સારી, ચૈત્યપ્રવાડી અતિ મનોહારી, ભાવે દેવ જુહારી; સાહુમી
ખમત ખામણા કીજે, સમતા રસમાંહે ઝીલીજે, દાન સંવચ્છરી દીજે;
શ્રી ચક્ષેશ્વરી સાનિધ્ય કીજે, જ્ઞાનવિમલ એમ ગણી જે, સુજસ
મહોદય કીજે. ૪.

૫

પુન્યનું પાપણુ પાપનું શોષણુ, પરવપજૂસણુ પામીજી; કલ્પ
વેર પધરાવેા સ્વામી, નારી કહે શીરનામીજી; કુંવર ગયવર ખંધ
ચઢાવી, ઢાલ નીસાન વજડાવેાજી; સદગુરૂ સંગે ચઢતે રંગે, વીર
ચરિત્ર સુણાવેાજી. ૧. પ્રથમ વખાણુ ધર્મ સારથી પદ, ખીજે સુપનાં
ચારજી; ત્રીજે સુપન પાઠક વલી ચોથે, વીર જનમ અધિકારજી;
પંચમે દિક્ષા છઠું શિવપદ, સાતમે જિન ત્રવીશજી, આઠમે ચિરાવલી
સંભળાવે, પિઉડા પૂરે જગીશજી. ૨. છઠ અઠમ અઠ્ઠાઈ કીજે,
જિનવર ચૈત્ય નમીજેજી; વરશી પડિછમાણું મુનિ વંદન, સંઘ સયળ
ખામીજેજી; આઠ દિવસ લગે અમર પ્રભાવના, દાન સુપાત્રે દીજેજી;
ભદ્રબાહુ ગુરૂ વચણુ સુણીને, જ્ઞાન સુધારસ પીજેજી. ૩. તીરથમાં
વીમળાચળ ગીરીમાં, મેરૂ મહીધર નેમજી; મુનિવર માંહી જિનવર
મોહટા, પરવ પજૂસણુ તેમજી; અવસર પામી સાહુમી વચ્છલ,
ખહુ પઠવાન વડાઈજી; ખીમાવિજય જીન દેવી સિદ્ધાઈ, દીન દીન
અધિક વધાઈજી. ૪.

૬

મણિ રચિત સિંહાસન, ખેઠા જગદાધાર; પર્યુષણ કેરો, મહિમા અગમ અપાર; નિજ મુખથી દાખી, સાખી સુરનર વૃંદ; એ પર્વ પર્વમાં, જિમ તારામાં ચંદ. ૧. નાગ કેતુની પરે, કલ્પ સાધનાકીજે; વ્રત નિયમ આખડી, ગુરુ મુખ અધિકી લીજે; દોય ભેદે પૂજ, દાન પાંચ પ્રકાર; કર પડિક્કમણાં ધર, શીયલ અખંડિત ધાર. ૨. જે ત્રિકરણ શુદ્ધે, આરાધે નવ વાર; ભવ સાત આઠ અવશેષ તાસ સંસાર; સહુ સૂત્ર શિરોમણિ, કલ્પસૂત્ર સુખકાર; તે શ્રવણે સુણીને, સફળ કરો અવતાર. ૩. સહુ ચૈત્ય જુહારી, ખમત ખામણા કીજે; કરી સાહુમ્મી વત્સલ, કુગતિ દ્વારપટ દીજે; અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ, ચિદાનંદ ચિત્ત લાઈ; ઇમ કરતાં સંધને, શાસન દેવ સહાઈ. ૪.

૭

વરસ દિવસમાં અષાઢ ચોમાસું, તેહમાં વલી ભાદરવો માસ, આઠ દિવસ અતિ ખાસ; પર્વ પન્નુસણ કરો ઉદ્ધાસ, અઠ્ઠાઈધરનો કરવો ઉપવાસ, પોસહુ લીજે ગુરુ પાસ; વડા કલ્પનો છૂટું કરીજે, તેહ તણો વખાણ સુણીજે, ચૌદ સુપન વાંચીજે; પડવેને દિન જન્મ વંચાય, ઓચ્છવ મહોચ્છવ મંગલ ગવાય, વીર જિણેસરચાય. ૧. ખીજ દિને દીક્ષા અધિકાર, સાંજ સમય નિરવાણ વિચાર, વીર તણો પરિવાર; ત્રીજ દિને શ્રીપાર્શ્વ વિજ્યાત, વલી નેમીસરનો અવદાત, વલી નવલવની વાત; ચોવિશે જિન અંતર તેવીશ, આદિ જિનેશ્વર શ્રીજગદીશ, તાસ વખાણ સુણીશ; ધવલ મંગલ ગીત ગહંલી કરીએ, વલી પ્રભાવના નિત અનુસરીએ, અઠમ તપ જય વરીએ. ૨. આઠ દિવસ લગે અમર પળાવો, તેહ તણો પડહો વજ્રડવો, ધ્યાન ધરમ મન ભાવો; સંવત્સરી દિન સાર કહેવાય, સંધ ચતુર્વિધ ભેલો થાય, ખારસા સૂત્ર સુણાય; ચિરાવલીને સમાચારી, પટાવલી પ્રમાદ નિવારી, સાંભલજે નરનારી; આગમ

સૂત્રને પ્રણમીશ, કલ્પસુત્રશું પ્રેમ ધરીશ, શાસ્ત્ર સર્વે સુણીશ. ૩.
સત્તર ભેદી જિન પૂજા રચાવો, નાટક કેરા ખેલ મચાવો, વિધિશું
સ્નાત્ર ભણાવો; આડંબર શું દેહરે જઈએ, સંવત્સરી પડિછમાણું
કરીએ, સંઘ સર્વને ખમીએ; પારણે સાહુમિવચ્છલ કીજે, યથાશ-
ક્તિએ દાનજ દીજે, પુન્ય ભંડાર ભરીજે; શ્રી વિજયક્ષેમ સૂરિ ગ-
ણધાર, જસવન્તસાગર ગુરૂ ઉદાર, જિણુંદસાગર જયકાર. ૪.

૮

પર્વ પર્યુષણ પુણ્યે પામી, પરિમલ પરમાનંદોજી, અતિ
ઓચ્છવ આડંબર સઘળો, ઘર ઘરખડુ આનંદોજી, શાસન અધિપતિ
જીનવર વીરે, પર્વ તણાં ફળ દાખ્યાજી; અમારિ તણાં ઢંઢેરો ફેરી,
પાપ કરંતા વાર્યાજી. ૧. મૃગનયની સુંદરી સુકુમાળી, વચન બદે
ટંકશાળીજી; પૂરો પનોતા મનોરથ મારા, નિરૂપમ પર્વ નિહાળીજી;
વિવિધ ભાતિ પકવાન્ન કરીને, સંઘ સયલ સંતોષોજી; ચોવીશે જિન-
વર પૂજીને, પુણ્ય ખળનો પોષોજી. ૨. સકલ સૂત્ર શિર મુગટ
નગીનો, કલ્પસુત્ર જગ જાણોજી; વીર પાસ નેમીશ્વર અંતર, આદિ
ચરિત્ર વખાણોજી, સ્થવિરાવળી ને સમાચારી, પદ્માવળી ગુણ ગોહજી;
એમ એ સૂત્ર સવિસ્તર સુણિને, સફલ કરો નર દેહજી. ૩. એણિ-
પરે પર્વ પર્યુષણ પાળી, પાપ સર્વે પરિહરીએજી; સંવત્સરી પાડ-
છમાણું કરતાં, કલ્યાણ કમળા વરીએજી; ગોમુખ જક્ષ ચક્રેશ્વરી દેવિ,
શ્રી માણિભદ્ર અંખાઇજી, શુભ વિજય કવિ શિષ્ય અમરને, દિન
દિન કરજો વધાઇજી. ૪.

૯

પર્વ પન્નસણ પુણ્યે પામી, શ્રાવક કરે એ કરણીજી, આઠે
દિન આચાર પલાવે, ખાંડણ પીસણ ધરણીજી; સ્વદ્ધમ બાહર જીવ
ન બિણાસે, દયા તે મનમાં જાણોજી, વીરજિનેસર નિત્ય પૂજીને,
શુદ્ધ સમકિત આણોજી. ૧. વ્રત પાલેને ધરે તે શુદ્ધ, પાપ વચન
નવિ બોલોજી, કેસર ચંદને જિન સવિ પૂજે, ભવભય બધન ખોલોજી;

નાટિક કરીને વાજિંત્ર વળાડે, નર નારીને ટોલેજી, ગુણ ગાવે
જિનવરના ઈણુ વિધિ, તેહને કોઈ ન તોલેજી. ૨. અર્ધમ ભક્ત કરી
લઈ પોસહ, બેસી પૌષધ સાલેજી, રાગ દ્વેષ મદ મચ્છર છાંડી,
ફૂડ કપટ મન ટાલેજી; કલ્પસૂત્રની પૂજા કરીને, નિશ દિન ધર્મે
મહાલેજી, એહવી કરણી કરતાં શ્રાવક, નરક નિગોદાદિક ટાલેજી. ૩.
પડિચ્છમાણું કરિયે શુદ્ધ ભાવે, દાન સંવત્સરી દીજેજી, સમકિત ધારી
જે જિનશાસન, રાત્ર દિવસ સમરીજેજી; પારણ વેલા પડિલાભીને,
મન વાંછિત મહોત્સવ ડીજેજી, ચિત્ત ચોખે પન્નૂસણુ કરશે, મન
માન્યાં ફલ લેશેજી. ૪.

૧૦

પર્વ પન્નૂસણુ સર્વ સજાઈ, મેલવીને આરાધોજી, દાન શીલ
તપ ભાવને ભેલી, સફલ કરો ભવ લાધોજી; તત્ક્ષણ એહ પર્વથી
તરીયે, ભવજલ જેહ અગાધોજી, વીરને વાંદી આધક આણુંદી,
પૂજી પુણ્યે વાધોજી. ૧. ઋષભ નેમ શ્રીપાસ પરમેસર, વીર જિણુંસર
કેરાંજી, પાંચ કલ્યાણક પ્રેમે સુણીએ, વલી આંતરા અનેરાજી; વીશે
જિનવરના જે વારુ, ટાલે ભવના ફેરાજી, અતિત અનાગત જિનને
નમિયે, વલી વિશેષે ભલેરાજી. ૨. દશાશ્રુત સિદ્ધાંત માંહેથી, સૂરિ-
વર શ્રી ભદ્રબાહુજી, કલ્પસૂત્ર એ ઉદ્ધરી સંઘને, કરી ઉપગાર જે
સાહુજી; જિનવર ચરિત્રને સમાચારી, સ્થિવિરાવલી ઉમાહોજી,
બાણી એહની આણુ જે લહેશે, લેશે તે ભવ લાહોજી. ૩. ચઉથ્ય
છર્ટ અર્ધમ અર્ધાઈ, દશ પંદરને ત્રીશજી, પીસ્તાલીશ ને સાઠ પંચોતેર,
ઈત્યાદિક સુ જગીશજી; ઉપવાસ એતા કરી આરાધે, પર્વ પન્નૂસણુ
પ્રેમજી, શાસન દેવી વિધન તસુ વારે, ઉદય વાચક કહે એમજી. ૪.

૧૧

પામી પર્વ પન્નૂસણુ સાર, સત્તરભેદી જિનપૂજા ઉદ્ધાર, કરીએ
હરખ અપાર; સદ્ગુરુ પાસ ધરી બહુ ખ્યાર, કલ્પસૂત્ર સુણીએ
સુખકર, આજસ અંગ ઉતાર; ધરમઆરથિપદ સુપનાં ચાર, સુપન-

પાઠક આવ્યા દરબાર, વીરજનમ અધિકાર; ડીક્ષાને નિરવાણુવિચાર,
 ષટ્ વ્યાખ્યાન અનુક્રમે ધાર, સુણુતાં હોય ભવપાર. ૧. નમિ સુવ્રત
 મલ્લિ અર કંત, કુંથુ શાંતિ ને ધર્મ અનંત, વિમલ વાસુપૂજ્ય
 સંત; શ્રી શ્રેયાંસ શીતળ ભગવંત, સુવિધિ ચંદ્ર સુપાર્શ્વ ભદ્રંત, પદ્મ
 સુમતિ અરિહંત; અભિનંદન સંભવ ગુણુખાણુ, અનિતનાથ પામ્યા
 નિરવાણુ, એ વીશ અંતર માન; પાસ નેમીસર જગદીશાન, ઋષભ-
 ચરિત્ર કહ્યું પરધાન, સાતમું એહુ વખાણુ. ૨. આઠમે ગણુધર
 થિવિર ગણીજે, નવમે ખારમા સમાચારી લીજે, નવ વખાણુ સુણીજે;
 ચૈત્યપરિપાટી વિધિશું કીજે, યથાશક્તિએ તપ તપીજે, આશ્રવ
 પંચ તણુજે; ભાવે મુનિવરને વંદીજે, સંવચ્છરી પડિકમણું કીજે,
 સંઘ સકલ ખામીજે; આગમવચણુસુધારસ પીજે, શુભકરણી સવિ
 અનુમોદીજે, નરભવ સફલ કરીજે. ૩. મણિમાં જિમ ચિંતામણિ
 સાર, પર્વતમાં જિમ મેરુ ઉદાર, તરુમાં જિમ સહકાર; તીર્થંકર
 જિમ દેવમાંસાર, ગુણુગણુમાં સમકિત શ્રીકાર, મંત્ર માંહી નવકાર;
 મતમાં જિમ જિનમત મનોહર, પર્વ પન્નુસણુ તેમ વિચાર, સકલ
 પર્વ શિણુગાર; પારણે સ્વામિભક્તિ પ્રકાર, માણેકવિજય વિધન
 અપહાર, દેવી સિદ્ધાઈ જ્યકાર. ૪.

૬૭. શ્રી દીવાલીની સ્તુતિ.

૧

ઈંદ્રભૂતિ અનુપમ ગુણુ ભર્યા, જે ગૌતમ ગોત્રે અલંકર્યા; પંચ
 શત છાત્રશું પરવર્યા, વીર ચરણુ લહી ભવજલ તર્યા. ૧. ચઉ અઠ
 દસ હોય જિનને સ્તવે, દક્ષિણ પશ્ચિમ ઉત્તર પૂરવે; સંભવ આદિ
 અષ્ટાપદ ગિરિએ વલી, જે ગૌતમ વંદે લલી લલી. ૨. ત્રિપદિ
 ખામીને જેણે કરી, દ્વાદશાંગી સકલ ગુણે ભરી; દીયે દીખ તે લહે
 કેવલ સિરી, તે ગૌતમને રહું અનુસરી. ૩. જક્ષમાતંગ સિદ્ધાઈકા,
 સુરી શાસનની પ્રભાવિકા; શ્રી જ્ઞાનવિમલ દીપાલિકા, કરો નિત્ય
 મંગલ માલિકા. ૪.

૨

શાસન નામક વીરજીએ, પામી પરમ આધારતો, રાત્રી ભોજન મત કરીએ, જાણી પાપ અપારતો; ધુઅડ કાગને નાગનાએ, તે પામે અવતારતો, નિયમ નોકારસી નિત્ય કરોએ, સાંજે કરો ચઉવિહારતો. ૧. વાસી બોળો રિંગણાંએ, કંદમૂળ તું ટાળતો, ખાતા ખોટ ઘણી કરીએ, તે માટે મન વારતો; કાચા દુધને છાશ માંહે, કઠોળ જમવું નિવારતો, રૂષભાદિકજિન પુજતાં એ, રાગ ખરે શિવનારતો. ૨. હોળી બળેવને નોરતાંએ, પીપળે પાણી મરેડતો, શીલ સાતમ વાસી વડાએ, ખાતા મોટી ખોડતો; સાંભળી સમકિત દૃઢ કરોએ, મિથ્યાત્વ પર્વની વાર તો, સામાયિક પડિકમણું નિત કરોએ, જિનવાણી જગસાર તો. ૩. રૂતુવંતી અડકો નહિએ, નવી કરે ઘરના કામતો, તેના વાંછિત પૂરશે એ, દેવી સિદ્ધાયિકા નામતો; હિત ઉપદેશે હર્ષ ધરીએ, કોઈ ન કરશે રીસ તો, કીર્તિ કમલા પામશેએ, જીવ કહે તસ શિષ્ય તો. ૪.

૬૮. શ્રી નવતત્વની સ્તુતિ.

જીવાજીવા પુન્ય ને પાવા, આશ્રવ સંવર તત્તાજી, સાતમે નિર્જરા આઠમે બંધ, નવમે મોક્ષપદ સત્તાજી; એ નવ તત્તા સમકિત સત્તા, ભાષે શ્રી અરિહંતાજી, ભુજનયર મંડળુ રિસહેસર, વંદો તે અરિહંતાજી. ૧. ધમ્માધમ્માગાસા પુગ્લ, સમયા પંચ અજીવાજી, નાણુ વિનાણુ શુભાશુભયોગે, ચેતન લક્ષણુ જીવાજી; ઇત્યાદિક પટ દ્રવ્ય પ્રરૂપક, લોકાલોક દિણુંદાજી, પ્રહુ ઉઠી નિત્ય નમિયે વિધિશુ, સિત્તરિસો જિન ચંદાજી. ૨. સુક્ષમ બાદર દોય એકેન્દ્રી, બિતી ચઉરિંદિ દુવિહાજી, તિવિહા પંચિંદિ પજ્જતા, અપજ્જતા તે વિવિહાજી; સંસારી અસંસારી સિદ્ધા, નિશ્ચયને વ્યવહારાજી, પદ્મવણાદિક આગમ સુણુતાં, લહિયે શુદ્ધ વિચારાજી. ૩. ભુવન પતિ વ્યંતર જ્યોતિષવર, વૈમાનકી સુર વૃંદાજી, ચોવીશ જિનના ચક્ષુ ચક્ષાણી; સમકિત દૃષ્ટિ સુરીંદાજી; ભુજનગર મહિમંડલ સધલે,

સંઘ સકલ સુખ કરજો, પંડિત માનવિજય ઇમ જપે, સમકિત ગુણ ચિત્ત ધરજો. ૪.

૬૯. વર્ધમાન તપની સ્તુતિ.

વર્ધમાન આંખિલ તપ આદરો, ચોવીશ જિનની પૂજા કરો;
અંતગડ આગમ સુણો વખાણુ, સિદ્ધાઇ દેવી કરે કલ્યાણુ. ૧.

(આ સ્તુતિ ચાર વાર કહેવાય છે.)

૭૦. શ્રી વીશ સ્થાનકની સ્તુતિ.

વીશ સ્થાનક તપ વિશ્વમાં મોટો, શ્રી જિનવર કહે આપજી;
ખાંધે જિનવર ત્રીજા ભવમાં, કરીને સ્થાનક જાપજી; થયા હશે સર્વિ
જિનવર અરિહંતા, એ તપને આરાધીજી; કેવલ જ્ઞાન દર્શન સુખ
પામ્યા, સર્વે ટાળી ઉપાધિજી. ૧. અરિહંત સિદ્ધ સૂરિ સ્થવિર,
વાચક સાધુ નાણુજી; દર્શન વિનય ચરણ ખંધ કિરિયા, તપ કરો
ગોયમ ઠાણુજી; જિનવર ચારિત્ર પંચવિધ નાણુ, શ્રુત તીર્થ
એહ નામજી; એ વીશ સ્થાનક આરાધે તે, પામે શિવપદ ધામજી.
૨. દોય કાળ પડિકમાણું પડિલેહણુ, દેવવંદન ત્રણ વારેજી; નોકાર-
વાળી વીશ ગણીજે, કાઉસગ્ગ ગુણ અનુસારજી; ચારસો ઉપવાસ
કરી ચિત્ત ચોખે, ઉજમાણું કરો સારજી; પડિમા ભરાવો સંઘ ભકિત
કરો, એ વિધિ શાસ્ત્ર મોઝારજી. ૩. શ્રેણિક સત્યકિ સુલસા રેવતિ,
દેવપાળ અવદાતજી; સ્થાન તપ સેવા મહિમાએ, થયા જગમાંહિ
વિખ્યાતજી; આગમ વિધિ સેવે જે તપીયા, ધન્ય ધન્ય તસ અવ-
તારજી, વિઘ્ન હરે તસ શાસન દેવી, સૌભાગ્યલક્ષ્મી દાતારજી. ૪.

૭૧. શ્રી આધ્યાત્મિક સ્તુતિ.

૧

વીતરાગ અરિહંત પૂજ્યે, કેવળ નાણુ દર્શન લીજ્યે; કર્મ
કલંક સખ પરિહરીયે, નિકલંક સિદ્ધ વધુ વરીએ. ૧. ભેદ જ્ઞાની
અનુભવી આતમા, નિજ પર ભિન્ન મહાતમા; ક્ષપક શ્રેણી આરોહ
ધ્યાનાતમા, સર્વ જૈન થયા સિદ્ધાતમા. ૨. ખદ્દવ્ય વસ્તુનેઓળખી,

ગુણ પર્ચાય સ્વભાવ લક્ષણ લખી; પર પાંચ અણુવ અકારણી, આ-
ત્મજ્ઞાની ધર્મ ધારણી. ૩. એહી દેવ પરમાત્મ કીજીએ, સેવે સુર
નર ઇંદ્ર મન રીઝીએ; તિહાં જ્ઞાન શીતળ જસ લીજીએ, પરમાનંદ મય
રસ પીજીએ. ૪.

૨

શુધ્ધાનંદ નિજ વંદીએ, પરમ દેવ પવિત્ર તો, મોક્ષ કારણ
એહ છે એ, ઉપાદાન રૂડી રીત તો; નિમિત્ત કારણ દેવ ગુરુ કહ્યા
એ, જિન વચને દહ ચિત્ત તો, શક્તિ ભાવ પ્રણુમ ન કરીએ,
વ્યક્ત સ્નાતક સિદ્ધ તો. ૧. વસ્તુ સ્વભાવ સિદ્ધ સાધના
એ, રમણ ચિર ગુણ પર્ચાય તો; નિરવિકલ્પ રસ પીજીએ એ, જ્ઞાન
અભેદતા પાય તો; ભાવ સંવર શુધ્ધ નિર્જળા એ, કર્મ અનંત
ક્ષય થાય તો, નિર્મળ નિરંજન બુધ થઈ એ, સર્વ સંત સિદ્ધ રાય
તો. ૨. કેવળ નાણુ દર્શન લહીએ, ધર્મ દાન દાતાર તો, હિત
ઉપદેશ ભવ્ય જીવને એ, કરતા વારંવાર તો; બોધબિજ વિરતિ ગૃહે
એ, નરનારીના વૃંદ તો, ગણધર સૂત્ર દ્વાદશ રચે એ, જ્ઞાન ભાણુ
પવિત્ર તો. ૩. સર્વ દેવનો દેવ છે એ, નિઃસ્ત્રમ શુદ્ધ સિધ્ધ તો,
સૂત્ર અંધની શાખથી એ, ગુરુ વચને પ્રતીત તો; જ્ઞાન શીતળ જીવે
તેહને એ, અગમ અનોપમ રૂપ તો, સેવે પૂજે સમક્રિતિ એ, દેવ
દેવાંગના ભુપ તો. ૪.

૩

સિદ્ધ બુદ્ધને વાંદુ, નિજ સ્વરૂપ નિહાળી, ઉપયોગે ભાવું, બોધ
બીજ તિહાં ભાળી; શુદ્ધ શ્રદ્ધા આચી, ચિદ્ધન ભોગ સંજોગ, ઉપા-
ધિ હણુતા, પરમાત્મ નિરોગ. ૧. રોગ શોગ દુઃખ કોપે, મહા મોહ
મહા ભાગે, જ્ઞાન સુભહ બળીયો, ધ્યાન અગ્નિ તિહાં જાગે; કર્મ
કાષ્ટને બાળે, તિહાં શીતળતા વાધે, પરમાનંદ ભોગી, સર્વ સિદ્ધતા
સીધે. ૨. અરૂપી અવિનાશી, અવ્યાબાધ અનંત, નિર્મળ નિરંજન,
અખંડિત મહંત; અચળ અનોપમ, નિરાકાર શિવ સંત, ઇત્યાદિ

અનંત, અનુભવ જ્ઞાન લહંત. ૩. યોગ રોધ અયોગી, શૈલેશિ કરણ અકંપ, આયુ અંત છેડડે, દેવ દેવીના સંપ; ઓચ્છવને કારણ, નિર્વાણ મંગળ ગાવે, જ્ઞાન શીતળ હર્ષે, જોતમાં જોત સમાવે. ૪.

૪

ઉઠી સવેળા સામાયિક લીધું, પણ ખારણું નવિ દીધુંજી, કાળો કુતરો ઘરમાં પેઠો, ઘી સઘળું તેણે પીધુંજી; ઉઠો વહુઅર આલસ મૂકી, એ ઘર આપ સંભાળોજી, નિજ પતિને કહો વીરજિન પૂજો, સમકિતને અનુઆળોજી. ૧. ખલે ખિલ્લાડે જડપ જડપાવી, ઉત્રોડ સર્વે ફેડીજી, ચંચલ છેયાં વાર્યાં ન રહે, ત્રાક ભાંગી માળ ત્રોડીજી; તેહ વિના રેંટિયો નવિ ચાલે, મૌન ભલું કેને કહીયેજી, ઋષભાદિક ચોવીશ તીર્થકર, જપીયે તો સુખ લહીયેજી. ૨. ઘર વાશીદું કરોને વહુઅર, ટાલો ઓજીશાલુંજી, ચોરટો એક કરે છે હેડું, ચોરડે ઘોને તાળુંજી; લખકે પ્રાહુણ ચાર આવ્યા છે, તે ઉભા નવિ રાખોજી, શિવપદ સુખ અનંતા લહિયે, જો જિનવાણી ચાખોજી. ૩. ઘરનો ખુણો કોળ ખણે છે, વહુ તુમે મનમાં લાવોજી, પહોળે પલંગે પ્રીતમ પોઢયા, પ્રેમ ધરીને જગાવોજી; ભાવપ્રભસરિ કહે નહીં એ કથજો, અધ્યાતમ ઉપયોગીજી, સિદ્ધાઈકા દેવી સાન્નિધ્ય કરેવિ, સાધે તે શિવપદ ભોગીજી. ૪.

*૭૨. શ્રી જિનપંચક સ્તુતિ.

શ્રી આદિશાન્તિ નેમિ પાસ વીર શાસનપતિ વલી, નમો વર્ત્તમાન અતીત અનાગત ચોવિશે જિન મન રળી; જિનવરની વાણી ગુણની ખાણી પ્રેમે પ્રાણી સાંભળી, થયા સમકિતધારી ભવ નિર્ઘારી સેવે સુરવર લળી લળી. ૧.

*૭૩. શ્રી લીડભંજન પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ.

લીડ ભંજન પાસ પ્રભુ સમરો, અરિહંત અનંતનું ધ્યાન ધરો; જિનાગમ અમૃત પાન કરો, શાસન દેવિ સવિ વિમ્ન હરો. ૧.

*૭૪. શ્રી નેમિનાથ સ્તુતિ.

ગીરનારે ગીરવો, વહાલો નેમ જીણુંદ, અષ્ટાપદ ઉપર, પૂજી
ધરો આણુંદ; સિદ્ધાંતની રચના, ગણધર કરે અનેક, દીવાળી દિવસે,
દો અંખાઈ વિવેક. ૧.

*૭૫. શ્રી સુમતિજિન સ્તુતિ.

સુમતિ સુમતિ દાયી, મંગલા જસમાઈ, મેરૂને વલી રાઈ,
ઓર એહને તુલાઈ; ક્ષય કીધાં ધાઈ, કેવલ જ્ઞાન પાઈ, નાહિં
ઊણિમ કાંઈ, સેવિયે તે સદાઈ. ૧.

*૭૬. શ્રી શીતલનાથની સ્તુતિ.

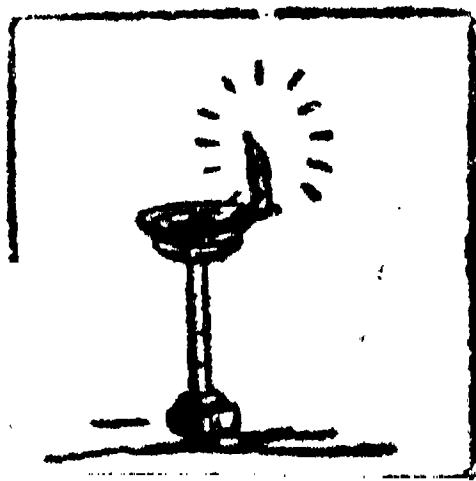
શીતલ જિન સ્વામી, પુણ્યથી સેવ પામી, પ્રભુ આતમ રામી,
સર્વ પર ભાવ વામી; જે શિવગતિ ગામી, શાશ્વતાનંદ ધામી,
ભવિ શિવ સુખ કામી, પ્રણમીયે શિશ નામી. ૧.

*૭૭. શ્રી અનંતનાથની સ્તુતિ.

અનંત અનંત નાણી, જસ મહિમા ગવાણી, સુરનર તિરિ
પ્રાણી, સાંભલો જસ વાણી; એક વચન સમજાણી, જેહ સ્યાદવાદ
જાણી, તથા તે ગુણ ખાણી, પામીયા સિદ્ધિ રાણી. ૧.

*૭૮. શ્રી મહિનાથની સ્તુતિ.

મહિલ જિન નમીયે, પૂરવલા પાપ ગમીયે, ઈંદ્રિય ગણ
દમીયે, આણુ જિનની ન કમીયે; ભવમાં નવિ ભમીયે, સર્વ પર
ભાવ વમીયે, નિજ ગુણમાં રમીયે, કર્મ મલ સર્વ ધમીયે. ૧.

* આ ચિન્હવાળી સ્તુતિઓ ચાર વખત બોલાય છે.

શ્રી સજ્જન સાન્નિધ્ય
યાને

એકાદશ મહાનિધિ

શ્રી સ્તવન સંગ્રહ

પંચમ મહાનિધિ.

૧. શ્રી સીમંધરાદિ વિહરમાન જિન સ્તવનો

૧

સુણો ચંદાજી ! સીમંધર પરમાત્મ પાસે જાને; મુજ વિન-
તડી, પ્રેમ ધરીને એણિ પરે તુમે સંભળાવજો. જે ત્રણ ભુવનનો નાયક
છે, જસ ચોસઠ ઇંદ્ર પાયક છે; નાણુ દરિસણુ જેહને ખાયક છે.
સુણો ૧. જેની કંચન વરણી કાયા છે, જસ ધોરી લંછન પાયા
છે; પુંડરીગિણી નગરીનો રાયા છે. સુણો ૨. બાર પર્ષદામાંહિ
બિરાજે છે, જસ ચોત્રીસ અતિશય છાજે છે; ગુણ પાંત્રીશ વાણીએ
ગાજે છે. સુણો ૩. ભવિજનને જે પડિઓહે છે, તુમ અધિક શી-
તળ ગુણ સોહે છે; રૂપ દેખી ભવિજન મોહે છે. સુણો ૪. તુમ
સેવા કરવા રસિયો છું, પણ ભરતમાં ફરે વસિયો છું; મહામોહસય-
કર ફસિયો છું. સુણો ૫. પણ સાહિબ ચિત્તમાં ધરિયો છે, તુમ
આણુ ખડ્ગ કર અહિયો છે; પણ કાંઈક મુજથી ડરિયો છે. સુણો ૬.
જિન ઉત્તમ પૂંઠ હવે પૂરો, કહે પદ્મવિજય થાઉં શ્રેયો; તો વાધે
મુજ મન અતિ નૂરો. સુણો ૭.

૨

પદ્મભલવધ વિજયે જયો રે, નયરી પુંડરીગિણી સાર; શ્રી
સીમંધર સાહિબા રે, રાય શ્રેયાંસકુમાર, જિણુંદરાય, ધરજો ધર્મ-
સ્નેહ. ૧. મ્હોટા ન્હાના અંતરો રે, ગુરુઆ નવિ દાખંત; શશિ
દરિશણુ સાયર વધે રે, ^૧કૈરવવન વિકસંત. જિ ૨. ઠામ કુઠામ ન
લેખવે રે, જગ વરસંત ^૨જળધાર, ^૩કર હોય કુસુમે વાસીએ રે,
છાયા સવિ આધાર. જિ ૩. રાય ને રાંક સરિખા ગણે રે, ઉઘોતે
શશિ સૂર; ગંગાજળ તે બિહુંતણા રે, તાપ કરે સવિ દૂર. જિ ૪.
સરિખા સહુને તારવા રે, તિમ તુમે છો મહારાજ ! મુજશું
અંતર કિમ કરો રે ? બાહ્ય અહ્યાની લાજ. જિ ૫. મુખ દેખી
ટીલું કરે રે, તે નવિ હોય પ્રમાણુ; મુજરો માને સવિતણો રે,
સાહિબ તેહ સુજાણુ. જિ ૬. વૃષભ લંછન માતા સત્યકી રે, નંદન
સ્થમણીકંત; વાયક જશ ઈમ વિનંત રે, ભયભંજન ભગવંત. જિ ૭.

૧. ચંદ્રને જોઈ ખીલનારાં કમળોનું બન. ૨. વરસાદ. ૩ હાથ.

૩

ધન ધન ક્ષેત્ર મહાવિદેહજી, ધન્ય પુંડરીગિણી ગામ; ધન્ય
તીહાંના માનવીજી, નિત્ય ઊઠી કરે રે પ્રણામ. સીમંધર સ્વામી
કહીએ રે, હું મહાવિદેહ આવીશ; જયવંતા જિનવર કહીએ રે, હું
તમને વાંદીશ. ૧. ચાંદલીયા સંદેશડોજી, કહેજો સીમંધર સ્વામ;
ભરતક્ષેત્રના માનવીજી, નિત્ય ઊઠી કરે રે પ્રણામ. સીમંધર ૨.
સમવસરણ દેવે રચ્યું તીહાં, ચોશઠ ઇંદ્ર નરેશ; સોના તણે સિંહા-
સન બેઠા, ચામર છત્ર ધરેશ. સીમંધર ૩. ઇંદ્રાણી કાઠે ગહુંલીજી,
મોતીના ચોક પૂરેશ; લજિ લજિ લીયે લૂછણાંજી, જિનવર દીયે
ઉપદેશ. સીમંધર ૪. એહવે સમે મેં સાંભળ્યુંજી, હવે કરવા
પચ્ચખ્યાણુ; ખારે પર્ષદા સાંભળેજી, અમૃત વાણી વખાણુ. સીમં-
ધર ૫. રાયને બહાલા ઘોડલાજી, વેપારીને બહાલા છે દામ; અમને
બહાલા સીમંધર સ્વામી, જેમ સીતાને શ્રીરામ. સીમંધર ૬. નહિ
માગું પ્રભુ રાજઋદ્ધિજી, નહિ માગું ગરથ ભંડાર; હું માગું પ્રભુ
એટલુંજી, તુમ પાસે અવતાર. સીમંધર ૭. દૈવે ન દીધી પાંખ-
ડીજી, કેમ કરી આવું હજૂર; મુજરો મહારો માનજોજી, પ્રહ
ઉગમતે સૂર. સીમંધર ૮. સમયસુંદરની વિનતિજી, માનજો વારં-
વાર; બેહુ કર જોડી વિનવુંજી, વિનતડી અવધાર. સીમંધર ૯.

૪

(રાસડાના રાગમાં.)

મનડું તે મહારું મોકલે, મહારા વહાલાજી રે; શશિહર^૧ સાથે
સંદેશ, જઈને કહેજો મહારા વાલાજી રે. ભરતના ભક્તને
તારવા, મહાં એક વાર આવોને આ દેશ. જઈ ૧. પ્રભુજી વસો
પુષ્કલાવતી, મહાં મહાવિદેહ ક્ષેત્ર મઝાર. જઈ ૨. પુરી રાજે પુંડરિ-
ગિણી, મહાં જિહાં પ્રભુનો અવતાર. જઈ ૩. શ્રી સીમંધર સાહિબા,
મહાં વિચરંતા વીતરાગ. જઈ ૪. પડિબોલે બહુ પ્રાણીને, મહાં તેહનો
પામે કુણુ તાગ. જઈ ૫. મન જાણે ઉડી મળું, મહાં પણ પોતે

નહી પાંખ. જઈં ભગવંત તુમ જોવા ભણી, મહાં અલજો^૧ ધરે છે
 બેહુ આંખ. જઈં ૪. દુર્ગમ મોટા ડુંગરા, મહાં નદી નાળાનો નહી
 પાર. જઈં ઘાંટીની આંટી ઘણી, મહાં અટવી પંથ અપાર. જઈં ૫.
 કોડી સોનૈયે કાશીદું, મહાં કરનારો નહી કોય. જઈં કાગલીયો કેમ
 મોકલું, મહાં હોંશ તો નિત્ય નવલી હોય. જઈં ૬. લખું જે જે
 લેખમાં, મહાં લાખો ગમે અભિલાષ. જઈં તે લહેજમાં તમે લહો,
 મહાં સમય^૨ પૂરે છે સાખ. જઈં ૭. લોકાલોક સ્વરૂપના, મહાં
 જગમાં તુમે છો જાણ. જઈં જાણ આગે શું જણાવિયે, મહાં આખર
 અમે અજાણ. જઈં ૮. વાચક ઉદયની વિનતિ, મહાં શશિહર કહ્યા
 સંદેશ. જઈં માની લેજો માહરી, મહાં વસતાં દૂર વિદેશ જઈં ૯.

પ

પ્રભુ નાથ તું તિય લોકનો, પ્રત્યક્ષ ત્રિભુવન ભાણ; સર્વજ્ઞ
 સર્વદર્શી તુમે, તુમે શુદ્ધ સુખની ખાણ. જિનજી વિનતી છે એહ.
 ૧. પ્રભુ જીવ જીવન ભવ્યના, પ્રભુ મુજ જીવન પ્રાણ; તાહરે દર્શને
 સુખ લહું, તુંહિ જગત સ્થિતિ જાણ. જિનજી ૨. તુજ વિના
 હું બહુ ભવ ભયો, ધર્યા વેશ અનેક; નિજ ભાવને પરભાવનો,
 જાણ્યો નહી સુવિવેક. જિનજી ૩ ધન્ય તેહ જે નિત્ય પ્રહસમે,
 દેખે જે જિન મુખચંદ; તુજ વાણી અમૃત રસ લહી, પામે તે
 પરમાનંદ. જિનજી ૪. એક વચન શ્રી જિનરાજનો, નયગમ ભંગ
 પ્રમાણ; જે સુણે રચિથી તે લહે, નિજ તત્ત્વ સિદ્ધિ અમાન.
 જિનજી ૫. જે ક્ષેત્ર વિચરો નાથજી, તે ક્ષેત્ર અતિ સુપસથ્થ;
 તુજ વિરહ જે ક્ષણ જાય છે, તે માનીયેં અકયથ્થ. જિનજી ૬.
 શ્રી વીતરાગ દર્શન વિના, વિત્યો જે કાલ અતીત; તે અક્ષય મિચ્છા
 દુઝડ, તિવિહં તિવિહંની રીત. જિનજી ૭. પ્રભુ વાત મુજ
 મનની સહુ, જાણોજ છો જિનરાજ; સ્થિર ભાવ જો તુમચો લહું,
 તો મિલે શિવપુર સાજ. જિનજી ૮. પ્રભુ મિલે હું સ્થિરતા લહું,
 તુજ વિરહ ચંચળ ભાવ; એકવાર જો તન્મય રમું, તો કરું અચળ

સ્વભાવ. જિનજી ૦ ૬. પ્રભુ વસો ક્ષેત્ર વિદેહમાં, હું રહું ભરત
મઝાર; તો પણ પ્રભુના ગુણ વિષે, રાખું સ્વચેતન સાર. જિનજી ૦
૧૦. જો ક્ષેત્ર ભેદ ટલે પ્રભુ, તો સરે સઘળાં કાજ; સન્મુખ ભાવ
અભેદતા, કરી વરું આતમરાજ. જિનજી ૦ ૧૧. પર પુંઠ ઇંડાં
જેહની, એવડી જે છે સ્વામ; હાજર હજૂરી તે મલે, નીપજે તે
કેટલો કામ. જિનજી ૦ ૧૨. ઇંદ્ર ચંદ્ર નરેંદ્રનો, પદ ન માગું તિલ
માત્ર; માગું પ્રભુ મુજ મન થકી, ન વીસરો ક્ષણ માત્ર. જિનજી ૦
૧૩. જ્યાં પૂર્ણ સિદ્ધ સ્વભાવની, નવી કરી શકું નિજ રિદ્ધ; ત્યાં
ચરણ શરણ તુમારડો, એહિજ મુજ નવનિધ. જિનજી ૦ ૧૪.
મહારી પૂર્વ વિરાધના, યોગે પડયો એ ભેદ; પણ વસ્તુ ધર્મ વિચા-
રતાં, તુજ મુજ નહિ છે ભેદ. જિનજી ૦ ૧૫. પ્રભુ ધ્યાન રંગ
અભેદથી, કરી આત્મભાવ અભેદ; છેદી વિભાવ અનાદિનો, અનુભવું
સ્વસંવેદ. જિનજી ૦ ૧૬. વિનવું અનુભવ મિત્રને, તું ન કરીશ
પર રસ ચાહ; શુદ્ધાત્મ રસ રંગી થઈ, કર પૂર્ણ શક્તિ અવાહ.
જિનજી ૦ ૧૭. જિનરાજ સિમંધર પ્રભુ, તેં લહ્યો કારણ શુદ્ધ;
હવે આત્મ સિદ્ધિ નિપાવવી, શી ઢીલ કરી એ બુદ્ધ. જિનજી ૦
૧૮. કારણે કાર્ય સિદ્ધિનો, કરવો ઘટે ન વિલંબ; સાધવી પૂર્ણા-
નંદતા, નિજ કર્તૃતા અવલંબ. જિનજી ૦ ૧૯. નિજ શક્તિ પ્રભુ
ગુણમાં રમે, તે કરે પૂર્ણાનંદ; ગુણગુણી ભાવ અભેદથી, પીજીએ
શમ-મકરંદ. જિનજી ૦ ૨૦. પ્રભુ સિદ્ધ બુદ્ધ મહોદયી, ધ્યાને થઈ
લયલીન; નિજ દેવચંદ્ર પદ આદરે, નિત્યાત્મ રસ સુખ પીન.
જિનજી ૦ ૨૧.

૬

કહેજો વંદન જાય, હૃદિસુત કહેજો વંદન જાય; મહાવિદેહમાં
સ્વામી મેરો, જયોત્રિભોવનરાય. હૃ ૧. ભૂપતિ શ્રીશ્રેયાંસનંદન, સ-
ત્યકી જસ માય; સકળ સુરપતિ સેવા સારે, નમે નરપતિ પાય.
હૃ ૨. તાર ખિજમતગાર અપનો, ભરતમાં ગુણ ગાય; નાથ સાથે
સતત ધ્યાવત, મિલનકો મન થાય. હૃ ૩. પાંખ પોતે હોય માહરે,

તો મિલું જઈ ધાય; આપ જઈ દૂરે બેઠા, મિલું કિણીપરે આય.
 ૬૦ ૪. પતિતપાવન નામ તેરો, સમરતાં સુખ થાય; ધરે વચન
 પ્રતિત નિશ્ચળ, એહી મોક્ષ ઉપાય. ૬૦ ૫. રાગ રાખે નહી કોઈશું,
 સેવતાં સુખ થાય; એહ અચરિજ વડું મનમાં, વીતરાગ કહાય. ૬૦
 ૬. તાહરી ગતિ તુંહી જાણે, અકળ અમલ અમાય; ન્યાયસાગર
 દાસકોં પ્રભુ, કીજયે સુપસાય. ૬૦ ૭.

૭

કયા જનું કુલુ કીનોરે, યુગંધરા- કયાં વિધિ ઉદ્યમ સૂત્રાદિક
 પ્રવચન, પાદનમેં કુલુ દીનોરે. યું કયાં ૧. તુંહી જગતમતિ સ્થિ-
 તિ મેં તેરો, ધ્યાનામૃતરસ પીનોરે. યું કયાં ૨. પરમપુરૂષ તું
 અલખ નિરંજન, ચિદાનંદમેં ચીનોરે. યું કયાં ૩. તુંહીજ
 બ્રહ્મા બ્રહ્મસ્વરૂપી, તું ઉપસમરસ લીનોરે. યું કયાં ૪. જગવ્યાપી
 તું વિષ્ણુ મહેસર, ઈશ્વર ત્રીન જગતનોરે. યું કયાં ૫. સખ
 દેવનંકા દેવ તું ખ્યારો, તુંહી જ યોગનગીનોરે. યું કયાં ૬.
 ન્યાયસાગર પ્રભુ વાંછતદાતા, તુંહી જ સર્વ સુધિનોરે. યું કયાં ૭.

૮

કાયા પામી અતિ ફૂડી, પાંખ નહીં આવું ઉડી; લખિ નહીં
 કોયે ફૂડી રે, શ્રીયુગમંધરને કેજે, કે દધિસુત વિનતડી સુણજેરે
 ૧. તુમ સેવામાંહે સુર કોડી, તે ઇંહાં આવે એક દોડી; આશ
 ફલે પાતક મોડી રે. શ્રીયુગં ૨. દુઃખમ સમયમાં ઇણે
 ભરતે, અતિશય નાણી નવિ વરતે; કહીયે કહો કોણ સાંભલતે
 રે. શ્રીયુગં ૩. શ્રવણે સુખીયા તુમ નામે, નયણા દરિસણ
 નવિ પામે; એ તો ઝગડાને ઠામે રે. શ્રીયુગં ૪. ચાર આંગલ
 અંતર રહેવું, શોકલડીની પરે દુઃખ સહેવું; પ્રભુ વિના કોણ આગળ
 કહેવું રે. શ્રીયુગં ૫. મહોટા મેળ કરી આપે, બેહુને તોલ કરી
 થાપે; સજ્જન જસ જગમાં વ્યાપે રે. શ્રીયુગં ૬. બેહુનો એક મતો
 થાવે, કેવલનાથ જુગલ પાવે; તો સઘળી વાત બની આવે રે.
 શ્રીયુગં ૭. ગજલંછન ગજગતિગામી, વિચરે વિપ્ર વિજય સ્વામી.

નયરી વિજયા ગુણધામી રે. શ્રીયુગં ૮. માત સુતારાએ જાયો,
સુદૃઢ નરપતિ કુળ આયો; પંડિત જિનવિજયે ગાયો રે. શ્રીયુગં ૯.

૯

શ્રીયુગમંધર વીનવુરે, વીનતડી અવધારરે; દયાળરાય. એ
પરપરણિતિ રંગથીરે, મુજને નાથ ઉગારરે. ૬૦ શ્રીં ૧. કારક
આહક લોચ્યતારે, મેં કીધી મહારાયરે; ૬૦ પણ તુજ સરિખો
પ્રભુ લહિરે, સાચી વાત કહાયરે. ૬૦ શ્રીં ૨. યદ્યપિ મૂળસ્વભાવ
મેરે, પરકર્તુત્વવિભાવરે; ૬૦ અસ્તિધરમ એ માહરેરે, એહનો-
તચ્છઅભાવરે. ૬૦ શ્રીં ૩. પરપરણામિકતાદશારે, લહિ પરકારણ-
યોગરે; ૬૦ ચેતનતા પરગત થઈરે, રાચી પુદ્ગલ ભોગરે; ૬૦ શ્રીં
૪. અશુદ્ધનિમિત્ત તો જડઅછેરે, વીર્યશક્તિ વિહીનરે; ૬૦ તું તો
વીરજ જ્ઞાનથીરે, મુખ અનંતે લીનરે. ૬૦ શ્રીં ૫. તિણ કારણ
નિશ્ચે કર્યો રે, મુજ પરણિત ભોગરે; ૬૦ તુજ સેવાથી નીપજેરે,
ભાજે ભવભવ શોગરે. ૬૦ શ્રીં ૬. શુદ્ધરમણઆનંદતારે, ધ્રુવનિ-
સ્સંગ સ્વભાવરે; ૬૦ સકલ પ્રદેશ અમુર્તતારે, ધ્યાતાં સિદ્ધ ઉપાયરે.
૬૦ શ્રીં ૭. સમ્યગતત્વ જે ઉપદિશેરે, સુણતાં તત્ત્વ જણાયરે;
શ્રદ્ધાજ્ઞાને જે ગ્રહોરે, તેહિજ કાર્ય કરાયરે. ૬૦ શ્રીં ૮. કાર્ય
રુચી કરતા થયોરે, કારક સવિ પલટાયરે; ૬૦ આતમગતે આતમ
રમેરે, નિજ ઘર મંગળ થાયરે. ૬૦ શ્રીં ૯. પ્રાણુશરમ આધાર-
છોરે, પ્રભુજી ભવ્યસહાયરે; ૬૦ દેવચંદ્રપદ નીપજેરે, જિનપદક-
જસુપસાયરે. ૬૦ શ્રીં ૧૦.

૧૦

વિહરમાન ભગવાન સુણો મુજ વીનતી, જગતારક જગનાથ
અછો ત્રિભુવનપતી; ભાસક લોકાલોક તિણે જાણો છતિ, તોપણ વીતક
વાત કહું છું તુજ પ્રતિ. ૧. હું સરૂપનિજ છોડિ રમ્યો પરપુદ્ગલે,
ઝીલ્યો ઉદ્ધટ આણી વિષય તૃણજાલે; આશ્રવજાંઘવિભાવ કડું રૂચિ
આપણી, ભૂલ્યો મિથ્યાવાસ દોષ દેઉં પર ભણી. ૨. અવગુણ ઢાંકણ
કાજ કડું જિનમતક્રિયા, ન તજું અવગુણચાલ અનાદિની જે પ્રીયા;

દૃષ્ટિરાગનો પોષ તેહ સમકિત ગણું, સ્યાદવાદની રીત ન દેખું
નિજપણું. ૩. મન તનુ ચપલ સ્વભાવ વચન એકાંતતા, વસ્તુ અનંત
સ્વભાવ ન ભાસે જે છતા; જે લોકોત્તરદેવ નમું લોકીકથી, દુર્લભ
સિદ્ધસ્વભાવ પ્રભો તહકીકથી. ૪. મહાવિદેહ મઝાર કે તારક જિનવરૂ,
શ્રીવજ્રધર અરિહંત અનંતગુણાકરૂ; તે નિર્વામક શ્રેષ્ઠ સહી મુજ
તારશે, મહાવૈદ્ય ગુણયોગ રોગભવ વારશે. ૫. પ્રભુ મુખભવ્ય સ્વ-
ભાવ સુણું જે માહરો, તો પામું પ્રમોદ એહ ચેતન ખરો; ધાયે
શિવપદ આશ રાસ સુખવૃંદની, સહજ સ્વતંત્રસ્વરૂપ ખાણુઆણુંદની.
૬. વળગ્યા જે પ્રભુનામ ધામ તે ગુણતણા, ધારો ચેતનરામ એહ
થિરવાસના; દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર રિદય થિર થાપજો, જિનઆણા યુત
ભક્તિ મુક્તિ મુજ આપજો. ૭.

૧૧

જીરે મારે ધાતકી ખંડ મઝાર, પશ્ચિમઅરધ સોહાકરી
જીરેજી; જીં વચ્છવિજયમંડાણ, શાશ્વતી તિહાં સુસામાપુરી જીરેજી.
૧. જીં પદ્મરથભૂનાથ, નંદન નંદનવન સમો જીરેજી; જીં હરિ-
ચંદનમંદાર, દેહ સુગંધ સદા નમો જીરેજી. ૨. જીં નિર્મલ ગત
ઉત્પાત, સરસ સુગંધ સુખકાર છે જીરેજી; જીં શુભમતી સર-
સ્વતિપુત્ર, વિજયાવતી ભરતાર છે જીરેજી. ૩. જીં ઉજ્જ્વલ લોહી
માંસ, શ્વાસ સુરભી ઘણો મહમહે જીરેજી; જીં આહાર નિહાર
અદ્રશ્ય, ચરમચક્ષુ કોઈ નવિ લહે જીરેજી. ૪. જીં શંખ ધર્યો
નિજ પાય, નિરંજન ઉપમાનથી જીરેજી; જીં સુખીયા સેવકલોક,
ક્રીધા સમકિતદાનથી જીરેજી. ૫. જીં વંદો વજ્રધરદેવ, વળી
જસ ચરણે નમે જીરેજી; જીં ક્ષમાવિજય જિન ભક્તિ, કામગવી
મનઘર રમેજીરેજી. ૬.

૧૨

ચંદ્રાનન ચતુરસ્રુજાણ, ધાતકીખડેરે; નલિનાવતીવિજય વિશાળ,
અયોધ્યા મંડેરે. ૧. વૃષભપદ પદમાવતી પુત્ર, પુન્યવિલાસીરે; ત્રય-
દંસણુજ્ઞાનનિધાન, ભવથી ઉઠાસીરે. ૨. જય કરુણારસકાસાર, કામિ-

તદ્દાતારે; વાલ્મીકિકુલાંબુદ્ધિચંદ્ર, લીલાવતીકંતારે. ૩. આગાર તજી
અણુગાર, ધરમ જગાવેરે; માનુ વિરત સંકેતે નાણુ, ચોથું
આવેરે. ૪. ઘનઘાતી કર્મ ખપાવિ, કેવલ ભાસીરે; અગીયાર
અતિશય ચંગ, રંગવિલાસીરે. ૫. એક જોયણુ ક્ષેત્રે દેવ, દાનવ કોડિરે;
સુર નર નારી તિર્યંચ, રહે મદ મોડીરે. ૬. નિજનિજ ભાષા સમ-
જંત, સઘળે સરસીરે; પાંત્રીશગુણે યુત વાણિ, અમૃતવરસીરે. ૭.
તનુ કાંતિ સમોહ અપાર, ભેલો કીધોરે; ભામંડલ રૂપ અનૂપ,
લોક પ્રસીધોરે. ૮. સાધિક દોસયગવ્યૂત, વિચરે જિહાંથીરે; સમ
કાળે સાતે ઇત, નાસે તિહાંથીરે. ૯. ધન્ય મહાવિદેહના લોક, નયણે
નિરખેરે; શ્રીક્ષમાવિજય જિનચંદ્ર, ચક્રેર જ્યું હરખેરે. ૧૦.

૧૩

અનંતવીરજ અરિહંત સુણો મુજ વીનતી, અવસર પામી
આજ કહું જે દિલ છતી; આતમસત્તા હારી સંસારે હું ભમ્યો,
મિથ્યા અવિરતિરંગ કષાયે બહુ દમ્યો. ૧. ક્રોધદાવાનળદગ્ધ માન-
વિષધર ડસ્યો, માયાજળેખદ્ધ લોભઅજગર ઝસ્યો; મન વચ કાયા
યોગ ચપળ થયા પરવસા, પુદ્ગલપરિચય પાપતાણી અહુનિશિ દશા. ૨.
કામરાગે આણુનાથ્યો સાંઢપરે ધસ્યો, રનેહરાગીનીરાચે ભવપંજર
વસ્યો; દષ્ટિરાગચ્ચિકાચ પાચ સમકિતગણું, આગમ રીતે નાથ ન
નિરખું નિજપણું. ૩. ધર્મ દેખાડું માંડ ભાંડ પરે અતિ લવું,
અચરેઅચરે રામ શુક પરે જપું; કપટપટુ નટુઆ પરે મુનિમુદ્રા
ધરું, પંચવિષયસુખપોષ સદોષવૃત્તિ ભરું. ૪. એક દિનમાં નવ વાર
કરેમિભંતે કરું, ત્રિવિધ ત્રિવિધ પચખાણે ક્ષણુ એક નવિ ઠરું; માસા-
હંસખગ રીતિ નીતિ ઘણી કહું, ઉત્તમકુલવટ વાટ ન તે પણુ
નિરવહું. ૫. દીનદયાળ ભુજાગમ્ભુ મહારાજછો, જાણુ આગળ શું
કહેવું ગારખનિવાજછો; પૂરવધાતકી ખંડ નલિનિવિજયાવતી, નયરી-
અયોધ્યાનાયક લાયક ચતીપતિ. ૬. મેઘમહિપ મંગલાવતીસુત વિજયા-
વતી, આનંદન ગજ લંછન જગજનતારતી; ક્ષમાવિજય જિનરાય
અપાય નિવારજો, વિહુરમાન ભગવાન સુનજરે તારજો. ૭.

૧૪

અનંતવિરજ અરદાસ સુણેને માહરી, મીઠડી સુરતી ખાસ
ચાહું હું તાહરી; ઐરાવત ગતિ એક અછે જગ સાહરી, દીજે
દરિશણુ તુર્તજ દેવ દયા કરી. ૧. સમરું તાહડું નામ સરાગે ફરી
ફરી, જાણો લાહું જગદીશ વહારી ચાકરી; નિર્ગમીયે દુખકાળ ઇસ્યો
એહ કિણુ પરી, ધાર ન ખંચે જેહ થયો જન આતુરી. ૨. ધન્ય
જગચરની રીત બની જે આકરી, જળ વિરહો ન ખમાય જે જાયે
તે મરી; પ્રારથીયાં સંભાળ ન કીધી કે ખરી, જાણીસાં તે પ્રીત
હુમાશું ઊતરી. ૩. નિવસો તુમચી સેવ કૃપાને અનુસરી, પાળો
પ્રીતમ પ્રીત મયરાં ધન પરી; લેખે તે બહુ મોલ ગણું એક ધરી,
જળ પ્રીતમનો સંગ લળું હુઈ ઠરી. ૪. મુંહ ટાળો દે જાય
ધરામાં તે ઠરી, ન હુવે તસુ ધરિ આપી પ્રગાઢી હાથરી; નચણુકટો-
રી પ્રેમસુધારસશું ભરી, કાંતિ મિલ્યો પ્રાણેશ રૂડી ધરી આતુરી. ૫.

૧૫

દેવજસા દરસણુ કરો, વિઘટે મોહ વિભાવ લાલરે; પ્રગટે
શુદ્ધસ્વભાવતા, આનંદ લહરી દાવ લાલરે. દે૦ ૧. સ્વામી વસો
પુષ્કરવરે, જંબૂભરતે દાસ લાલરે; ક્ષેત્ર વિભેદ ઘણો પડ્યો, કિમ
પહોંચે ઉદ્ધાસ લાલરે. દે૦ ૨. હોવત જે તન પાંખડી, આવત નાથ
હજૂર લાલરે; જે હોતી ચિત આંખડી, દેખત નિત પ્રભુ નૂર લાલરે.
દે૦ ૩. શાસનભક્તિજ સુરવરા, વીનવું શીશ નમાય લાલરે; કૃપા
કરો મુજ ઉપરે, તો જિન વંદન થાય લાલરે. દે૦ ૪. પૃથું પૂર્વ
વિરાધના, શી કીધી ઇણે જીવ લાલરે; અવિરતિ મોહ ટળે નહિ,
દીઠે આગમ દીવ લાલરે. દે૦ ૫. આતમતત્ત્વસ્વભાવને, બોધન શો-
ધન કાજ લાલરે; રત્નત્રય પ્રાપ્તિણો, હેતુ કહો મહારાજ લાલરે.
દે૦ ૬. તુજ સરિખો સાહિબ મિલ્યો, ભાજે ભવબ્રમ ટેવ લાલરે;
પુષ્ટાલંબન પ્રભુ લાહિ, કોણુ કરે પર સેવ લાલરે. દે૦ ૭. દીનદયાળુ
કૃપાળુઓ, નાથ ભવિકઆધાર લાલરે; દેવચંદ્રજિન સેવના, પરમામૃત
સુખકાર લાલરે. દે૦ ૮.

૨. શ્રી શત્રુજયના સ્તવનો.

૧

તે દિન ક્યારે આવશે, શ્રી સિદ્ધાચળ જાશું; ઋષભજિણુંદને પૂજવા, સૂરજ કુંડમાં નહાશું. તેં ૧. સમવસરણમાં બેસીને, જિન-વરની વાણી; સાંભળશું સાચે મને, પરમારથ જાણી. તેં ૨. સમાકત વ્રત સુદ્ધાં ધરી, સદ્ગુરુને વંદી; પાપ સરવ આલોધને, નિજ આતમ નિંદી. તેં ૩. પડિછમણાં દોય ટંકના, કરશું મન કોડે; વિષય કષાય વિસારીને, તપ કરશું હોડે. તેં ૪. વહાલાને વૈરી વિચે, નવિ કરવો વેરો; પરના અવગુણ દેખીને, નવિ કરવો ચેરો. તેં ૫. ધરમ સ્થાનક ધન વાવરી, છકાયના હેતે; પંચ મહાવ્રત લેધને, પાળશું મન પ્રીતે. તેં ૬. કાયાની માયા મેલીને, પરિસહને સહેશું; સુખ દુઃખ સઘળાં વિસારીને, સમભાવે રહેશું. તેં ૭. અરિહંત દેવને ઓળખી, ગુણ તેહના ગાશું; ઉદયરતન ધમ ઉચ્ચરે, ત્યારે નિર્મલ થાશું. તેં ૮.

૨

આલોને પ્રીતમણ પ્યારા, શેત્રુંજે જઈએ; શેત્રુંજે જઈએ રે, વહાલા વિમળાચળ જઈએ. આલોં ૧. શું સંસારે રહ્યા છે મુંઝી, દિન દિન તન છીજે; આથ આલની છાયા સરખી, પોતાની કીજે. આં ૨. જે કરવું તે પહેલાં કીજે, કાલે શી વાતો; અણચિંતવી આવીને પડશે, સખળાની લાતો. આં ૩. ચતુરાઈ શું ચિત્તમાં ચેતી, હાથે તે સાથે; મરણ તણાં નિશાનો મોટાં, ગાજે છે માથે. આં ૪. માતા મરૂદેવાનંદન નિરખી, ભવ સફળો કીજે; દાનવિજય સાહેબની સેવા, એ સંબલ લીજે. આં ૫.

૩

આંખલડીયેરે મેં આજ, શેત્રુંજે દીઠારે; સવા લાખ ટકાનો દહાડો રે, લાગે મુને મીઠો રે. સફળ થયોરે મારા મનનો ઉમાયો, વાલા મારા ભવનો શંસય ભાંજ્યો રે; નરક તિર્યચગતિ દૂર નિવારી, ચરણે પ્રભુજીને લાગ્યો રે. શેંદીં ૧. માનવ ભવનો લાહો લીજે,

વાલાં દેહડી પાવન કીજેરે; સોના રૂપાના પુલડે વધાવી, પ્રેમે પ્રદ-
ક્ષિણા દીજેરે. શેં ૨. દુધડે પખાળીને કેસર ઘોળી, વાલાં શ્રી
આદીશ્વર પૂજ્યારે; શ્રી સિદ્ધાચળ નયણે જોતાં, પાપ મેવાસી ધૂન્યારે.
શેં ૩. શ્રી મુખ સુધર્મા સુરપતિ આગે, વાલાં વીર જિણુંદ
એમ જોલેરે; ત્રણ ભુવનમાં તીરથ મોટું, નહીં કોઈ શેત્રુંજી
તોલે રે. શેં ૪. ઈંદ્ર સરીખા એ તીરથની વાલાં ચાકરી ચિત્તમાં
ચાહેરે; કાયાની તો કાસલ કાઢી, સૂરજ કુંડમાં નાહેરે. શેં ૫.
કાંકરે કાંકરે શ્રી સિદ્ધક્ષેત્રે, વાલાં સાધુ અનંતા સિધ્યારે; તે માટે
એ તીરથ મોટું, ઉદ્ધાર અનંતા કીધારે. શેં ૬. નાભિરાયાસુત
નયણે જોતાં, વાલાં મેહ અમીરસ પુઠ્યારે; ઉદયરતન કહે આજે
મહારે પોતે, શ્રી આદીશ્વર તુઠ્યારે. શેં ૭.

૪

જાત્રા નવાણું કરીએ વિમલ ગિરિ, જાત્રા નવાણું કરીએ. પૂરવ
નવાણું વાર શત્રુંજયગિરિ, ઋષભજીણુંદ સમોસરીએ. વિં ૧.
કોડી સહસ્ર ભવ પાતક ત્રુટે; શેત્રુંજી સામો ડગ ભરીએ. વિં ૨.
સાત છઠ્ઠ દોય અકૂમ તપસ્યા; કરી ચઢીએ ગિરિવરીએ. વિં
૩. પુંડરીક પદ જપીએ મન હરખે; અધ્યવસાય શુભ ધરીએ.
વિં ૪. પાપી અભવ્ય ન નજરે દેખે; હિંસક પણ ઉદ્ધરીએ.
વિં ૫. ભૂમિ સંધારો ને નારી તણા સંગ; દૂર થકી પરિ-
હરીએ. વિં ૬. સચિત્ત પરિહારી ને એકલ આહારી; ગુરૂ
સાથે પદચરીએ. વિં ૭. પડિકમણાં દોય વિધિશું કરીએ;
પાપ પડલ વીખરીએ. વિં ૮. કલિકાળે એ તીરથ મોટું;
પ્રવહણુ જેમ ભરદરીએ. વિં ૯. ઉત્તમ એ ગિરિવર સેવતા;
પશ્ચ કહે ભવ તરીએ. વિં ૧૦.

૫

વિમળાચળ નિત્ય વંદીએ, કીજે એહની સેવા; માનું હાથ
એ ધર્મનો, શિવતરૂ કળ લેવા. વિં ૧. ઉજ્જવલ જિનગૃહ મંડળી,
તિહાં દીપે ઉત્તંગા; માનુ હિમગિરી વિભ્રમે, આઈ અંબર ગંગા.

વિં ૨. કેઈ અનેરું જગ નાહુ, એ તીરથ તોલે; એમ શ્રીમુખ હુરિ આગળે, શ્રી સીમંધર બોલે. વિં ૩. જે સઘળા તીરથ કર્યાં; જાત્રા ફળ કહીએ; તેહથી એ ગિરિ ભેટતા, સતગણું ફળલહી એ. વિં ૪. જનમ સફળ હોય તેહનો, જે એ ગિરિ વંદે; સુજસવિજય સંપદ લહે, તે નર ચિર નંદે. વિં ૫.

૬

સિદ્ધાચળ ગિરિ ભેટયારે, ધન ભાજ્યા હમારાં; એ ગિરિવરનો મહિમા મોટો, કહેતાં ન આવે પાર; રાયણુ રુપલ સમોસર્યા સ્વામી, પૂર્વ નવાણું વારા રે. ધનં ૧. મૂળનાયક શ્રી આદિ જીનેશ્વર, ચૌમુખ પ્રાંતમા ચાર; અષ્ટદ્રવ્યશું પૂજે ભાવે, સમકિત મૂળ આધારા રે. ધનં ૨. ભાવ ભકિતશું પ્રભુ ગુણ ગાવે, અપના જન્મ સુધાર્યા; યાત્રા કરી ભવિજન શુભ ભાવે, નર્ક તિર્યચ ગતિ વારારે. ધનં ૩. દૂર દેશાંતરથી હું આવ્યો, શ્રવણે સુણી ગુણ તોરા; પતિત ઉદ્ધારણ બિરુદ તુમારું, એ તીરથ જગ સારા રે. ધનં ૪. સંવત અઠાર ત્યાસી માસ અષાઠ, વદિ આઠમ ભોમવારા; પ્રભુકે ચરણ પ્રતાપકે સંગમાં, ક્ષમારતન પ્રભુ ખ્યારા રે. ધનં ૫.

૭

મારું મન મોહ્યું રે શ્રીસિદ્ધાચળેરે, દેખીને હરખિત હોય; વિધિશું કીજેરે જાત્રા એહનીરે, ભવ ભવનાં દુઃખ જાય. મારું ૧. પંચમે આરેરે પાવન કારણે રે, એ સમો તીરથ ન કોય; મોટો મહિમા રે જગમાં એહનો રે; આ ભરતે ઈડાં જોય. મારું ૨. ઇણગિરિ આવ્યા રે, જીનવર ગણધરા રે, સિધ્યા સાધુ અનંત; કઠણ કરમ પણ એ ગિરિ ફરસતાં રે, હોવે કરમ નિશાંત. મારું ૩. જૈન ધર્મ તે સાચો જાણીને રે, માનવ તીરથ એ સ્થાંભ; સુરનર કિન્નર નૃપ વિદ્યાધરા રે, કરતા નાટાહોરંભ. મારું ૪. ધન્ય ધન્ય દહાડો રે ધન્ય વેળા ઘડી રે, ધરીએ હૃદય મોઝાર; જ્ઞાનવિમળ સ્વરિ ગુણ એહના ઘણાં રે, કહેતાં નાવે પાર. મારું ૫.

૮

શ્રીરે સિદ્ધાચળ ભેટવા, મુજ મન અધિક ઉમાયો; રુપલદેવપૂજા કરી, લીજે ભવ તણો લાહો. શ્રીરે ૧. મણીમય મૂર્તિ શ્રી રૂપલની,

નીપાઈ અલિરામ; લવન કરાવ્યાં કનકનાં, રાખ્યાં ભરતે નામ. શ્રીરે૦ ૨. નેમ વિના ત્રેવીશ પ્રભુ, આવ્યા સિદ્ધક્ષેત્ર બાણી; શત્રુજય સમો તીરથ નહિં, બોલ્યાં સીમંધર વાણી. શ્રીરે૦ ૩. પૂરવ નવાણું સમો સર્યા, સ્વામી શ્રી ઋષભ જીણુંદા; રામ પાંડવ મુગતે ગયાં, પામ્યા પરમાનંદા. શ્રીરે૦ ૪. પૂરવ પુન્ય પસાયથી, પુંડરિક ગિરિ પાયો; કાંતિવિજય હરખે કરી, શ્રી સિદ્ધાચળ ગાયો. શ્રીરે૦ ૫.

૯

સમકિતદ્વાર ગભારેપેસતાંજી, પાપ પડલ ગયાં દૂર રે; મોહન મરુ-
દેવીનો લાડલોજી, દીઠા મીઠા આનંદ પૂરરે. સમ૦ ૧. આયુ વરજીત
સાતે કરમનીજી, સાગર કોડાકોડી હીણુ રે; સ્થિતિ પઠમ કરણે
કરીજી, વીર્ય અપૂરવ મોઘર લીધ રે. સમ૦ ૨. ભૂંગળ ભાંગી આદ્ય
કષાયનીજી, મિથ્યાત્વ મોહની સાંકળ સાથરે; બાર ઉઘાડ્યાં શમ
સંવેગનાજી, અનુભવ લવને બેઠો નાથરે. સમ૦ ૩. તોરણ બાંધ્યું
જીવદયાતાણુંજી, સાથીયો પૂર્યો શ્રદ્ધા રુપરે; ધૂપ ઘટી પ્રભુગુણ અનુ-
મોહનાજી, ધીગુણ મંગળ આઠ અનુપરે. સમ૦ ૪. સંવર પાણી
અંગ પખાલણેજી, કેસર ચંદન ઉત્તમ ધ્યાનરે; આતમ ગુણરુચિ
મૃગમદ મહમહેજી, પંચાચાર કુસુમ પ્રધાનરે. સમ૦ ૫. ભાવપૂજાએ
પાવન આતમાજી, પૂજો પરમેશ્વર પુન્ય પવિત્ર રે; કારણ જોગે કારજ
નીપજેજી, ખીમાવિજય જીન આગમ રીતરે. સમ૦ ૬.

૧૦

માતા મરુદેવીના નંદ, દેખી તાહરી મૂરતિ મારું દીલ લોભા-
ણુંજી, કરુણાનાગર કરુણાસાગર, કાયા કંચનવાન; ધોરીલંછન પાઉલે
કાંઈ, ધનુષ પાંચસે માન. માતા૦ ૧. ત્રિગટે બેસી ધર્મ કહુંતા,
સુણે પર્ષદા બાર; જોજન ગામિની વાણી મીઠી, વરસંતી જલધાર.
માતા૦ ૨. ઉર્વશી રૂડી અપહરારને, રામા છે મન રંગ; પાયે
નેપુર રણજણે, કાંઈ કરતી નાટારંગ. માતા૦ ૩. તુંહી બ્રહ્મા તુંહી
વિધાતા, તું જગતારણુહાર; તુજ સરીખો નહિ દેવ જગતમાં,

૬

અરવડીયો આધાર. માતા૦ ૪. તુંહી બ્રાતા તુંહી ત્રાતા, તુંહી જગતનો દેવ; સુરનર કિન્નર વાસુદેવા, કરતા તુજપદ સેવ. માતા૦ ૫. શ્રી સિદ્ધાચળ તીરથ કેરો, રાજા ઋષભ જીણુંદ; કીર્તિ કરે માણેક મુનિ તાહરી, ટાળો ભવભય કુંદ. માતા૦ ૬.

૧૧

ઉમૈયા મુજને ઘણી જીહો, ભેટું વિમળ ગિરિરાય; દો ઇતરા મુજ પાંખડી જીહો, લળી લળી લાગું પાયકે, મોહનગારા હો રાજ રૂડા, મારા સાંભળ સગુણા સુડા. ૧. શત્રુજય શિખર સોહામણી, જીહો ધન્ય ધન્ય રાયણ રૂખ; ધન્ય પગલાં પ્રભુજી તણાં, જીહો દીઠડે ભાંગે ભૂખ કે. મોહન૦ ૨. ઇણગિરિ આવી સમોસર્યા, જીહો નાભિનરિન્દ મહ્દાર; પાવન કીધી વસુંધરા, જીહો પૂર્વ નવાણું વાર કે. મોહન૦ ૩. પુંડરીક મુનિ મુગતે ગયા, જીહો સાથે મુનિ પંચકેડ; પુંડરીક ગિરિવર એ થયા, જીહો નમો નમો બે કરેજોડ કે. મોહન૦ ૪. એણે તીર્થે સિધ્યા ઘણા, જીહો સાધુ અનંતી કોડ; ત્રણ ભુવનમાં જોવતાં, જીહો નહિ કોઇ એહની જોડ કે. મોહન૦ ૫. મન વાંછિત સુખ મેળવે, જીહો જપતાં એ ગિરિરાજ; દ્રવ્ય-ભાવ વરી તણા, જીહો ભય જાવે સવિ ભાંજકે. મોહન૦ ૬. વાચક રામવિજય કહે, જીહો નમો નમો તીરથ એહ; શિવમંદિરની શ્રેણ છે, જીહો એહમાં નહિ સંદેહ કે. મોહન૦ ૭.

૧૨

ચાલો ચાલો વિમળગિરિ જઈએરે, ભવજલ તરવાને; તુમે જયણાએ ધરજો પાયરે, પાર ઉતારવાને. બાળ કાળની ચેષ્ટા ટાળી, હું તો ધર્મ યૌવન હવે પાયો રે; ભવ૦ ભૂલ અનાદિની દૂર નિવારી, હું તો અનુભવ મનમાં લાયોરે પાર૦ ચાલો૦ ૧. ભવ તૃષ્ણા સર્વી દૂર નિવારી, મારી જિનચરણે લય લાગીરે; ભવ૦ સંવરભાવમાં દિલ હવે ઠરીયું, મારી ભવની ભાવઠ ભાંગીરે પાર૦ ચાલો૦ ૨. સચિત્ત સર્વનો ત્યાગ કરીને, નિત્ય એકાસણાં તપકારીરે; ભવ૦ પડિઝમણાં દોય ટંકના કરીશું, ભલી અમૃતક્રિયા દિલ ધારીરે

પાર૦ ચાલો૦ ૩. વ્રત ઉચ્ચરશું ગુરૂની પાસે, હું તો યથાશક્તિ અનુસારેરે; ભવ૦ ગુરૂ સાથે ચડશું ગિરિરાજે, જે ભવોદધિ ખુડતાં તારેરે પાર૦ ચાલો૦ ૪. ભવતારક એ તીરથ કરશી, હું તો સુર-જકુંડમાં નહાઈરે; ભવ૦ અષ્ટપ્રકારી ઋષભજિણુંદની, હું તો પૂજા કરીશ લય લાઈરે પાર૦ ચાલો૦ ૫. તીરથપતિને તીરથ સેવા, એ તો સાચા મોક્ષના મેવારે; ભવ૦ સાત છઠ્ઠ દોય અક્રમ કરીને, મને સામીવચ્છલની હેવા રે પાર૦ ચાલો૦ ૬. પ્રભુપદ પદ્મ રાયણ તણે પૂજી, હું તો પામીશ હરખ અપારરે; ભવ૦ રૂપવિજય પ્રભુ ધ્યાન પસાયે, એ તો પામે સુખ શ્રીકારરે પાર૦ ચાલો૦ ૭.

૧૩

વીરજી આવ્યારે, વિમળાચળકે મેદાન, સુરપતિ પાયા રે, સમોવસરણ કે મંડાણ. દેશના દેવે વીરજી સ્વામ, શત્રુજય મહિમા વર્ણવે તામ, ભાખ્યા આઠ ઉપર સો નામ, તેહમાં ભાખ્યુંરે પુંડરગિરિ અભિધાન; સોહમઈદો રે તવપૂછે બહુ માન, કિણ થયું સ્વામી રે, ભાખો તાસ નિદાન. વીર૦ ૧. પ્રભુજી ભાખે સાંભળ ઈંદ્ર, પ્રથમ જે હુઆ ઋષભ જિણુંદ, તેહના પુત્ર તે ભરત નરિંદ, ભરતના હુવા રે ઋષભસેન પુંડરીક; ઋષભજી પાસે રે, દેશના સુણી તહકીક, દીક્ષા લીધીરે, ત્રિપદી જ્ઞાન અધિક. વીર૦ ૨. ગણધર પદવી પામ્યા જામ, દ્વાદશાંગી ગુંથી અભિરામે, વિચરે મહિયલમાં ગુણધામ, અનુકમે આવ્યારે શ્રી સિદ્ધાચળ ઠામ; મુનિવર કોડી રે, પંચતણે પરિણામ, અણ સણ કીધાં રે, નિજ આતમને ઉદામ. વીર૦ ૩. ચૈત્રી પૂનમ દિવસે એહ, પામ્યા કેવળજ્ઞાન અછેહ, શિવ-સુખ વરીઆ અમર અદેહ, પૂર્ણાનંદી રે અગુરૂલધુ અવગાહ; અજ અવિનાશી રે, નિજપદ ભોગી અખાહ, નિજ ગુણ ધરતારે, પર પુદ્ગલ નહીં ચાહ. વીર૦ ૪. તેણે પ્રગટ્યું પુંડરગિરિ નામ, સાંભળ સોહમ દેવલોકસ્વામ, એહનો મહિમા અતિહિ ઉદામ, તેણે દિન કિજેરે તપજપ પૂજાને દાન; વ્રત વળી પોસો રે, જે કરે અનિ-દાન, રૂળ તસ પામે રે, પંચકોડી ગુણમાન. વીર૦ ૫. ભગતે ભવ્ય

જીવ ને હોય, પંચમેં ભવ મુક્તિ લહે સોય, તેહમાં બાધક છે નહિં કોય, વ્યવહાર કેરી રે મધ્યમ કૃપાની એ વાત; ઉત્કૃત યોગે રે અંતરમુહૂર્ત વિખ્યાત, શિવસુખ સાધે રે, નિજ આતમ અવદાત. વીર૦ ૬. ચૈત્રી પૂનમ મહિમા દેખ, પુન પંચપ્રકારી વિશેષ, તેહમાં નહીં ઉણીમ કાંઈ રેખ, એણી પરે ભાખીરે જિણુવર ઉત્તમ વાણુ; સાંભળી ખુઝયા રે, કેઈક ભાવિક સુખાણુ, એણીપરે ગાયો રે, પદ્મ વિજય સુપ્રાણુ. વીર૦ ૭.

૧૪

વિમળાચળ વિમળા પ્રાણી, શીતલ તરૂ છાયા ઠરાણી; રસવેધક કંચનખાણી, કહે ઇંદ્ર સુણેા ઇંદ્રાણી, સનેહીસંત એ ગિરિ સેવો, ચૌદ ક્ષેત્રમાં તીરથ નહિ એવો; સનેહી૦ ૧. છરી પાળી ઉલ્લસિએ, છઠું અઠૂમ કાયા કસીએ; મોહ મલની સામા ધસીએ, વિમળાચળ વેગે વસીએ. સનેહી૦ ૨. અન્ય સ્થાનક કર્મ ને કરિએ, તે હિમગિરિ હેઠે હરીએ; પાછળ પ્રદક્ષિણા ફરીએ, ભવજલધિ હેલા તરીએ. સનેહી૦ ૩. શિવમંદિર ચઢવા કાળે, સોપાનની પંકિત ખિરાળે; ચઢતાં સમકિતિ તે છાળે, દૂરભવ્ય અભવ્ય તે લાળે. સનેહી૦ ૪. પાંડવ પમુહા કોઈ સંતા, આદીશ્વર ધ્યાન ધરંતા; પરમાતમ ભાવ ભજંતા, સદ્વાચળ સિધ્યા અનંતા. સનેહી૦ ૫. ષટમાસી ધ્યાન ધરાવે, શુકરાજન રાજ્યને પાવે; બહિરંતર શત્રુ હરાવે, શત્રુજય નામ ધરાવે. સનેહી૦ ૬. પ્રાણીધાને ભજે ગિરિ જાઓ, તીર્થંકર નામ નિકાઓ; મોહરાયને લાગે તમાઓ, શુભ વીર વિમલગિરિ સાઓ. સનેહી૦ ૭.

૧૫

તુમે તો ભલે ખિરાળેજી, શ્રી સિદ્ધાચળકે વાસી સાહેબ ભલે ખિરાળેજી૦ મરૂદેવીનો નંદન રૂડો, નાભિનરિંદ મલ્હાર; જુગલા ધમ્ નિવારણુ આવ્યા, પૂર્વ નવાણું વાર. તુમે તો૦ ૧. મળદેવને સનમુખ રાજે, પુંડરીક ગણધાર; પંચકોડશું ચૈત્રી પૂનમે, વરીઆ શિવવધુ સાર. તુમે તો૦ ૨. સહસ્ર કૂટ દક્ષિણ ખિરાળે, જિનવર

પ્રહસ ચોવીશ; ચઉદશેં ખાવન ગણધરનાં, પગલાં પુળે જગદીશ.
તુમે તોં ૩. પ્રભુ પગલાં રાયણ હેઠે, પૂજી પરમાનંદ; અષ્ટાપદ
ચઉવીશ જિનેશ્વર, સમેત વીશ જીણુંદ. તુમે તોં ૪. મેરૂ પર્વત
ચૈત્ય ઘણેરાં, ચઉમુખ બિંબ અનેક; ખાવન જિનાલય દેવળ નિરખી,
કુરખ લલહું અતિરેક. તુમે તોં ૫. સહસ્રકૃણા ને શામળા પાસજી,
સમવસરણ મંડાણ; છીપાવસી ને ખરતરવસી કાંઈ, પ્રેમાવસી પર-
માણ. તુમે તોં ૬. સંવત અઢાર ઓગણપચાસે, ફાગણ અષ્ટમી-
દિન; ઉજવલ પક્ષે ઉજવળ હુઓ, ગિરિ ફરસ્યા મુજ મન. તુમે
તોં ૭. દંત્યાદિક જિનખંબ નિહાળી, સાંભરી સિદ્ધની શ્રેણ; ઉત્તમ
ગિરિવર કેળી પરે વિચરે?, પદ્મવિમળ કંઈ જણ. તુમે તોં ૮.

૧૬

નિહુડીરાયણતરૂતળે, સુણ સુંદરી; પિહુડાં પ્રભુના પાય રે;
ગુણમંજરી. ઉજવળ ધ્યાને ધ્યાઈએ, સુણું એહીજ મુક્તિ ઉપાયરે.
ગુણું ૧. શિતળ છાંયાએ બેશીએ, સું રાતડો કરી મન રંગ રે.
ગુણું પૂજીએ સોવન કુસડે, સુણું જેમ હોય પાવન અંગ રે.
ગુણું ૨. ખીર ઝરે જેહ ઉપરે, સુણું નેહ ધરીને એહરે. ગુણું
ત્રીજે ભવે તે શિવ લહે, સુણું થાયે નિર્મળ દેહરે ગુણું ૩. પ્રીત
વરી પ્રદક્ષિણા સુણું દીએ એહને જે સાર રે. ગુણું અભંગ
પ્રીતિ હોય જેહને, સુણું ભવભવ તુમ આધાર રે ગુણું ૪.
કુસુમ ફળ પત્ર મંજરે, સુણું શાખા થડ ને મૂળ રે. ગુણું દેવ-
તાણા વાસાય છે, સુણું તીરથને અનુકૂળ રે. ગુણું ૫. તીરથ ધ્યાન
વરો મુદા, સુણું સેવે એહની છાંય રે. ગુણું જ્ઞાનવિમળ ગુણ
પ્રાપ્તિયો; સુણું શેત્રુંજી મહાતમ માંદરે. ગુણું ૬.

૧૭

જિનંદા તોરે ચરણ કમલકી રે, હું ચાહું સેવા ખ્યારી, તો
પાશે કર્મ કઠારી; ભવ ભ્રાંતિ મીટ ગઈ સારી. જિનંદાં ૧. વિમલ-
ગેરિ રાજે રે, મહિમા અતિગાજે રે; વાજે જગ ડંકા તેરા, તું
પ્રચ્યા સાહિબ મેરા; હું બાળક તેરા તેરા. જિનંદાં ૨. ક્રીડા કર

સ્વામી રે, તું અંતરજ્ઞમી રે; નાલિ જગ પુનમચંદા, તું અજર
અમર સુખકંદા; તું નાલિરાયા કુલ નંદા. જિનંદાં ૩. ઇણુ ગિરિ
સિદ્ધા રે, મુનિ અનંત પ્રસિદ્ધા રે; શ્રી પુંડરીક ગણધારી, પુંડરી-
કગિરિ નામ કહારી; એ સહુ મહિમા તારી. જિનંદાં ૪. તારક
જગ દીઠા દીઠા રે, પાપ પંક સહ નિઠા રે; ઇચ્છા હો મનમે ભારી,
મેં કીધી સેવા તારી; હું માસ રહી શુભ ચારી. જિનંદાં ૫. બિરૂદ
નિહારો રે, અબ મોહો તારો રે; તીર્થ જિનવર તો ભેટી, જન્મ
જરા દુઃખ ભેટી; હું પાચો ગુણુની પેટી. જિનંદાં ૬. દ્રાવિડ વાલિ-
ખિદ્ધા રે, દશ કોડી મુનિ મીદ્ધા રે; હુઓ મુકિત રમણી ભરતારા,
કાર્તિક પુનમ દિન સારા; જિન શાસન જગ જયકારા. જિનંદાં ૭.
સંવત શશિ ચારા રે, નિધિ ઇન્દુ ઉદારા રે; આતમકો આનંદકારી,
જિન શાસનકી બલીહારી; પામ્યા ભવજલ પારી. જિનંદાં ૮.

૧૮

મનના મનોરથ સર્વી ફળ્યાએ, સિધ્યા વાંછિત કાજ; પુજો
ગિરિ રાજનેરેં પ્રાચે એ ગિરિ શાશ્વતોએ, ભવજળ તરવા જહાજ.
પુજોં ૧. મણિ માણેક મુકતાફળે એ, રજત કનકનાં પુલ; પુજોં
કેસર ચંદન ઘસી ઘણાંએ, બીજ વસ્તુ અમૂલ. પુજોં ૨. છોકું
અંગે દાખીઓએ, આઠમે અંગે ભાખ; પુજોં સ્થિરાવળી પયન્ને
વર્ણવ્યો એ, એ આગમની સાખ. પુજોં ૩ વિમળ કરે ભવિલોકને
એ, તેણે વિમળાચળ જાણ; પુજોં શુક રાજથી વિસ્તર્યો એ, શત્રુજ-
ય ગુણુખાણુ. પુજોં ૪. પુંડરીક ગણધરથી થયોએ પુંડરીકગિરિ ગુણુ
ધામ; પુજોં સુરનરકૃત એમ જાણીએ, એ, ઉત્તમ એકવીશનામ.
પુજોં ૫. એ ગિરિવરના ગુણુ ઘણાંએ, નાણીએ નવી કહેવાય; પુજોં
જાણે પણ કહી નવી શકેએ, મુક ગુડને ન્યાય. પુજોં ૬. ગિરિવર
દરશન નવિ કર્યા એ, તે રહ્યો ગરભાવાસ; પુજોં નમન દરશન
ફરશન કર્યા એ, પુરે મનની આશ. પુજોં ૭. આજમહોદય
મેં લહ્યોએ, પામ્યો પ્રમોદ રસાળ; પુજોં મણિ ઉદ્યોત ગિરિ સેવ-
તાંએ, ઘેર ઘેર મંગળ માળ. પુજોં ૮.

૧૯

બાપલડાં રે પાતિકડાં તુમે, શું કરશે હવે રહીને; શ્રી સીદ્ધા-
ચલ નયણે નિરખ્યો, દૂર જાઓ તમે વહીને રે. બાપલડાં ૧. કાલ
અનાદિ તણી તુમ સાથે, પ્રીત કરી નિરવહીને; આજ થકી પ્રભુ
ચરણે રહેવું, એમ શીખવીયું મનનેરે. બાપલડાં ૨. દુસમ સમયે
ઈણે ભરતે, મુક્તિ નહી સંઘયણને; પણ તુમ ભક્તિ મુક્તિને ખેંચે,
ચમક ઉપલ જેમ લોહને રે. બાપલડાં ૩. શુદ્ધ સુવાસન ચુરણ
આખું, મિથ્યા પંક શોધનને; તેહથી આતમ થયો મુજ નિર્મલ,
આણુંદ તુજ ભજનને રે. બાપલડાં ૪. અખય નિધાન તુજ સમકિત
પામી, કુણ વછે ચલ ધનને; શાંત સુધારસ નયણ ક્યોલે, સીંચો
સેવક તનને રે. બાપલડાં ૫. બાહ્ય અભ્યંતર શત્રુ કેરો, ભય નહી
મુજ મનને; સેવક સુખીઓ સુજસ વિલાસી, એ મહિમા સવી
તુજનેરે. બાપલડાં ૬. નામ મંત્ર તુમારો સાધ્યો, એ થયો જગ
મોહનને; તુજ મુખ મુદ્રા નિરખી હરખું, ચાતક જેમ જલધરને રે. બાપ-
લડાં ૭. તુજ વીણ અવર દેવ ન ધ્યાવું, ફરી ફરી આ મનને;
જ્ઞાનવિમલ કહે ભવજલ તારો, સેવકખાંહી ગ્રહીને રે. બાપલડાં ૮.

૨૦

એક દિન પુંડરીક ગણધરુરે લાલ, પૂછે શ્રી આદિજીણુંદ
સુખકારીરે; કહીએ તે ભવજળ ઊતરીરે લાલ, પામીશ પરમાનંદ
ભવવારીરે. એક ૧. કહે જિન ઇણિગિરિ પામશેરે લાલ, જ્ઞાન
અને નિરવાણ જ્યકારીરે; તીરથમહિમા વાઘશેરે લાલ, અધિક
અધિક મંડાણ નિરધારીરે. એક ૨. ઇમ નિસુણીને ઇડાં આવીયારે
લાલ, ઘાતિ કરમ ક્યાં દૂર, તમ વારીરે; પંચકોડ મુનિ પરિવરારે
લાલ, હુઆ સિદ્ધિ હજુર, ભવવારીરે. એક ૩. ચૈત્રી પૂનમ દિન
કીજીએરે લાલ, પૂજા વિવિધ પ્રકાર દિલ ધારીરે; કૃપા પ્રદક્ષિણા
કાઉસગારે લાલ, લોગરસ થુઈ નમુસ્કાર, નરનારીરે. એક ૪. દશ-
વીશ ત્રીશ ચાલીશ ભલારે લાલ, પચાસ પુષ્પની માળ અતિ સારીરે;
નરભવ લાહો લીજીએરે લાલ, જેમ હોય જ્ઞાન વિશાળ, મનોહર-
રીરે. એક ૫.

૨૧

અખ તો પાર ભયે હમ સાધુ, સિદ્ધ ક્ષેત્ર હમ જાય લહ્યો
 રે; પશુ પંખી જીહાં છિનકમેં તરીઆ, તો હમ દ્રઢ વિશ્વાસ
 જહ્યો રે. અખ૦ ૧. શ્રી જિન ગણધર નહિ મુનિ અવધિ, કોણ
 આગે હું પોકાર કરું રે; જેમ તેમ કરી વિમલાચલ ભેલ્યો, ભવ
 સાયરથી નાહિ કરું રે. અખ૦ ૨. દૂર દેશાન્તરમેં હમ ઉપના,
 કુગુરુ કુપંથ કુબલ હર્યો રે; શ્રી જિન આગમ હમ મન માન્યો,
 તખ હિ કુપંથ જલ જર્યો રે. અખ૦ ૩. તો તુમ શરણ ખિચારી
 આયો, દીન અનાથકું શરણ દીયો રે; તું વિમલાચલ પૂરણ સ્વામી,
 જન્મ મરણ દુઃખ દૂર ગયો રે. અખ૦ ૪. ફર્લવિ અભવ્ય ન
 દેખે, સૂરિ ધનેશ્વર એમ કહ્યો રે; જો વિમલાચલ ફરસે પ્રાણી, મોક્ષ
 મહેલ તેણે વેગે લહ્યો રે. અખ૦ ૫. તું જગદીશ તું વિમલેસર,
 પૂરવ નવાણું વાર થયો રે; સમવસરણ રાયણ તલે તેરો, નિરખી
 મમ અઘ દૂર ગયો રે. અખ૦ ૬ જો વિમલાચલ મુજ મન વસીયો, માનું
 સંસારનો અંત થયો રે; જાત્રા કરી સંતોષ ભયો અખ, જનમ
 જનમકો દુઃખ ગયો રે. અખ૦ ૭. નિર્મલ મુનિજન જે તેં તાર્યા,
 તે તો પ્રસિદ્ધ સિદ્ધાન્તે કહ્યો રે; મુજ સરીખા નિંદક જો તારો,
 તારક બિરુદ એ સાચ લહ્યો રે. અખ૦ ૮. જ્ઞાન હીન ગુણ રહિત
 વિરોધી, લંપટ ધીકુ કસાઈ ખરો રે; તો જિન શરણ કોઈ ન દીસે,
 તું જગદીસર સિદ્ધ વસ્યો રે. અખ૦ ૯. નરક તિર્યંચ ગતિ દૂર
 નિવારી, ભવ સાયરની પીડ હરી રે; આતમરાય અનઘ પદ પામીને,
 મોક્ષ વધુ અખ વેગે વરી રે. અખ૦ ૧૦.

૨૨

આપો આપોને લાલ મોંઘાં મૂલાં મોતી; લાવો લાવોને રાજ
 મોંઘાં મૂલાં મોતી. શ્રી સિદ્ધાચલ નિરખી વધાવું, પૂરણ પુન્ય
 પનોતી. આપો૦ ૧. પ્રથમ જિનેશ્વરને જઈ પ્રણું, પહેરી નિર્મલ
 ઘોતી; હરખી હરખી જિન મુખ નિરખી, મુખને મટકે જોતી.
 આપો૦ ૨. પૂર્વ સંચિત જે બહુ પાતીકડાં, દુઃખ દોહગડાં ખોતી;

પ્રભુ ગુણ ગણ મોતનકી માલા, ભાવના ગુણમાં પરોતી. આપોં ૩. અનુભવ લીલા ઐસી પ્રગટી, પહેલાં કદીય ન હોતી; ધ્યાયી ધ્યાન ક્રિયાનો અનુભવ, પ્રગટી નિરંજન જ્યોતિ. આપોં ૪. પૂજા વિવિધ પ્રકારે વિરચિત, મણિમય ભૂષણ ઘોતિ; નાટક ગીત કરતાં મોહંતી, વંછિત આશા ફલન્તિ. આપોં ૫. સિદ્ધાચલ નિરખી ભવ ભવની, અલચ્છી ગઈ રોવંતી; ઋદ્ધ સિદ્ધ લીલા સર્વ સવાઈ, હૈયે હેજ હસંતિ. આપોં ૬. શિવ સુંદરી વરવા વરમાલા, કંઠ ઠવે વશ હોતી; જ્ઞાનવિમલ સૂરિની સેવા, કામ ગવી દોહન્તિ. આપોં ૭.

૨૩

વહેલા ભવિ જઈઓ રે, તુમે વહેલા વહેલા જઈઓ; વિમલ ગિર ભેટવા. હારે કાંઈ ભેટતાં ભવ દુઃખ જાય, હારે કાંઈ સેવતાં શિવ સુખ થાય. વહેલાં ૧. હારે કાંઈ જન્મ સફલ તુજ થાય, હારે કાંઈ નરક તિર્યચ મીટ જાય; હારે કાંઈ તન મન પાવન થાય, હારે કાંઈ સકલ કરમ ક્ષય થાય. વહેલાં ૨. હારે કાંઈ પાંચમે ભવ શિવ રાય, હારે કાંઈ ઇનમે શંકા ન કાંય; હારે કાંઈ વિમલાચલ ફરસાય, હારે કાંઈ ભવિને નિશ્ચય થાય. વહેલાં ૩. હારે કાંઈ નાભિનો નંદન ચંદ; હારે કાંઈ છહરી પાલી જિન વંદ; હારે કાંઈ દૂર હોવે અઘ વૃંદ, હારે કાંઈ પ્રગટે નયના નંદ. વહેલાં ૪. હારે કાંઈ ચઉ મુખ ચડ સુખ રાશ, હારે કાંઈ મોક્ષ મહેલ કીનો વાસ; હારે કાંઈ ભવ વન થયો નાશ, હારે કાંઈ કોઈની ન રહે ફિરઆશ. વહેલાં ૫. હારે કાંઈ મહોટા પુન્ય અંકૂર, હારે કાંઈ ચિન્તા ગઈ સળ દૂર; હારે કાંઈ કુમતિ કદાચહ ચૂર, હારે કાંઈ આંખા નાથ હુજૂર. વહેલાં ૬. હારે કાંઈ આપણો ખરો ઉદ્ધાર, હારે કાંઈ અમ આતમ આધાર; હારે કાંઈ મુજને તું અખ તાર, હારે કાંઈ અવર ન શરણુ આધાર. વહેલાં ૭. હારે કાંઈ મુજને મતિ સુવિચાર, હારે કાંઈ કર્મ કરે સળ છાર; હારે કાંઈ આનમ આનંદકાર, હારે કાંઈ ભવસાગર પામ્યો પાર. વહેલાં ૮.

૨૪. શ્રી શત્રુજય ભરતનૃપ યાત્રાનું સ્તવન.

સાંભળી જીનવર મુખથી સાચું, પુંડરીક ગણધાર રે; પંચ
કોડી મુનિવર શું ઇણુગિરિ, અણુસણ કીધું ઉદાર રે. ૧. નમોરે
નમો શ્રી શત્રુજય ગિરિવર, સકલ તીરથ માંહિ સાર રે; દીઠે
દુરગતિ દૂર નિવારે, ઉતારે ભવ પાર રે. નમો ૨. કેવલ લહી
ચૈત્ર પુનમ દિન, પામ્યા મુગતિ સુઠામ રે; તદ્દાકાળથી પુહવી
પ્રકટયું, પુંડરીક ગિરિ નામ રે. નમો ૩. નયરી અયોધ્યાથી વિહરતા
પહોતા, તાતજી રિખવ જિણુંદરે; સાઠ સહસ્ર સમ ખટ ખંડ સાધી,
ધરે આવ્યા ભરત નરિંદ રે. નમો ૪. ધરે જઈ માયને પાય લાગી,
જનનિ દે આશિષ રે; વિમલાચલ સંઘા ધીપ કેરી, પોહોચો પુત્ર
જગદીશ રે. નમો ૫. ભરત વિમાસે સાઠ સહસ્ર શમ, સાધ્યા
દેશ અનેક રે; હવે હું તાત પ્રતે જઈ પૂછું, સંઘર્ષતિ તિલક
વિવેક રે. નમો ૬. સમોશરણે પોહોતા ભરતેસર, વંદી પ્રભુના
પાય રે; ઇંદ્રાદિક સુરનર બહુ મિલિયા, દેશના દે જિનરાય રે.
નમો ૭. શત્રુજય સંઘાધીપ યાત્રાફળ, લાખે શ્રી ભગવંત રે;
ભરતેસર કરે રે સજ્જન, જાણી લાભ અનંત રે. નમો ૮.

ઢાળ પહેલી

નયરી અયોધ્યાથી સંચર્યા એ, લેઈ રિદ્ધિ અસેસ; ભરત
નૃપ ભાવશું એ, શત્રુજય યાત્રા રંગ ભરેએ; આવે આવે ઉલટ
અંગ, ભરત નૃપ ભાવશુંએ. ૧. આવે આવે રીખવનો પુત્ર, વિમ-
લગિરિ જાત્રાએ એ; લાવે લાવે ચક્રવર્તીની રિદ્ધ, ભરત ૦ માંડલીક
મુગટ વરધન ઘણાએ, ખત્રીશ સહસ્ર નરેશ. ભરત ૦ ૨. ઢમ ઢમ
વાળે છંદ શુંએ, લાખ ચોરાશી નિશાણુ; ભરત ૦ લાખ ચોરાશી
ગજ તુરીએ, તેહનાં રત્ન જડીત પલાણુ. ભરત ૦ ૩. લાખ ચોરાશી
સ્થ લલાએ, વૃષભ ધોરી સુકુમાલ; ભરત ૦ ચરણે ઝાંઝર સોના તણાએ,
કોરે સોવન ઘુઘરમાલ. ભરત ૦ ૪. ખત્રીસ સહસ્ર નાટક કહીએ, ત્રણ
લાખ મંત્રી દક્ષ; ભરત ૦ દીવીધરા પંચ લાખ કહ્યા એ, સોલ સહસ્ર
સેવા કરે યક્ષ. ભરત ૦ ૫. હશ કોડી આલંબ ધન ધરાએ, પાયક

છન્નું કોડી; ભરત૦ ચોસઠ સહસ્ર અંતે ઉરીયે, રૂપે સરિખી જોડી. ભરત૦
૬. એક લાખ સહસ્ર અઠાવીશ એ, વારાંગના રૂપ નિહાલી; ભરત૦ શેષ
તુરંગમ સર્વે મિલીએ, કોડી અઠાર નિહાલી. ભરત૦ ૭. ત્રણ કોડી
સાથે વ્યવહારિઆએ, બત્રીસ કોડી સ્વાર; ભરત૦ શેઠ સાર્થવાહ
સામટા એ, રાય રાણા નહિ પાર. ભરત૦ ૮. નવનિધિ ચૌદ રયણ
ભલાં એ, લીધો લીધો સવી પરિવાર; ભરત૦ સંઘપતિ તિલક
સોહામાણું એ, ભાલે ધરાવ્યું સાર. ભરત૦ ૯. પગે પગે કદમ નિક-
દતાએ, આવ્યા આસન જામ; ભરત૦ ગિરિ પેખી લોચન ઠ્યાં એ,
ધન ધન શેત્રુંજી નામ. ભરત૦ ૧૦. સોવન ફૂલ મુગતા ફૂલેએ,
વધાવ્યો ગિરિરાજ ભરત૦ દેઘ પ્રદક્ષિણા પાગથીએ, સિધ્યા સઘળાં
કાજ. ભરત૦ ૧૧.

ઢાળ બીજી

કાજ સીધાં સકલ હવે સાર, ગિરિ દીઠે હરખ અપાર; એ
ગિરિવર દરિસણુ જોહુ, યાત્રાફલ કહીએ તેહ. ૧. મુરજકુંડ નદીય
શેતરૂંજી, તીરથ જળે નાદ્યારંજી; રાયણ તળે ઋષભજીણુંદા, પહેલાં
પગલાં પૂજે નરિંદા. ૨. વળી ઇંદ્ર વચન મન આણી, શ્રી ઋષભનું
તીરથ જાણી; તવ ચક્રધર ભરત નરેશ, વારધિકને દીયો આદેશ.
૩. તીણું શેતરૂંજી ઉપર અંગ, સોવન પ્રસાદ ઉતંગ; નિપાયે અતી
મનોહાર, એક કોસ ઉંચો ચોખાર. ૪. ગાઉ દોઢ વિસ્તારે કહીએ,
સહસ્ર ધનુષ પહુલ પણે લહીએ; એકેકે બારણે જોઈ, મંડપ એક-
વીશ હોઈ. ૫. ઈમ ચિહ્નું દિશે ચોરાશી, મંડપ રચીયા શું પ્રકાશી;
તિહાં રયણમય તોરણમાલ, દીસે અતી ઝાક ઝમાલ. ૬. વિચે ચિહ્નું
દિશે મૂલ ગભાર, થાપી જિન પ્રતિમા ચાર; મણિમય મૂરતિ સુખ-
કંદ, થાખ્યા શ્રી આદીજીણુંદ. ૭. ગણધર વર પૂંડરિક કેરી, થાપી
બિહુ પાસે મૂરતિ ભલેરી; આદીજિન મૂરતિ કાઉસગીયા, નમિ
વિનમિ જોહુ પાસે ઠવીયા. ૮. મણિ સોવન રૂપ પ્રકાર, રચ્યું સમો-
સરણુ સુ વિચાર; ચિહ્નું દસે ચઉ ધરમ કહુંતા, થાપી મૂરતિ શ્રી
ભગવાંતા. ૯. ભસ્તેસર જોડી હાથ, મૂરતિ આગલ જગનાથ; રાયણ

તળે જમણે પાસે, પ્રભુ પગલાં થાપ્યાં ઉલ્લાસે. ૧૦. શ્રી નાભી
અને મરૂદેવી, પ્રાસાદ શું મૂરતિ કરેવી; ગજવર ખંધે લહી મુગતિ,
કીધી આઈની મૂરતિ લગતિ. ૧૧. સુનંદા સુમંગલા માતા, પ્લાહી
સુંદરી બહેન વિખ્યાતા; વળી ભાઈ નવાણું પ્રસિદ્ધ, સવિ મૂરતિ
મણિમય કીધ. ૧૨. નિપાઈ તીરથમાલ, સુપ્રતિષ્ઠા ઠરાવી વિલાસ;
યક્ષ ગોમુખ ચક્રેસરી દેવી, તીરથ રખવાલ ઠવેવી. ૧૩. ઇમ પ્રથમ
ઉધારજ કીધો, ભરતે ત્રિભુવન જસ લીધો; ઇંદ્રાદિક કીરતિ બોલે,
નહિ કોઈ ભરત નૃપ તોલે. ૧૪. શત્રુંજયું મહાત્મ્ય માંડિ, અધિ-
કાર જોયો ઉછાહી; જિન પ્રતિમા જિનવર સરિખી, જુઓ સૂત્ર
ઉવવાઈ નિરખી. ૧૫. (વસ્તુ છંદ) ભરતે કીધો ભરતે કીધો પ્રથમ
ઉધાર, ત્રિભુવન કીર્તિ વિસ્તરી, ચંદ્ર સૂરજ લગે નામ રાખ્યું;
તિણે સમે સંઘપતિ કેટલા, સવાસો ઇમ શાસ્ત્રે ભાખ્યું, કોડી
નવાણું નરવરા, હુવા નેવાસી લાખ; ભરત સમે સંઘપતી વળી,
સહસ ચોરાશી લાખ. ૧૬.

૨૫

રિખલજિણુંદ વિમલગીરી મંડણ, મંડણ ધર્મ ધુરા કહીએ;
તું અકલ સ્વરૂપી, જારકે કરમ, ભરમ નીજ ગુણ લહીએ. રિખલ૦
૧. અજર અમર પ્રભુ અલખ નિરંજન, લંજન સમર સમર કહીએ;
તું અદ્ભુત યોદ્ધા, મારકે કરમ ધાર જગ જશ લહીએ. રિખલ૦
૨. અબ્યય વિભુ ઇશ જન રંજન, રૂપરેખા ખીન તું કહીએ;
શિવ અચળ અનંગી, તારકે જગ જન નિજ સત્તા લહીએ. રિખલ૦
૩. શતસુત માતા સુતા સુહંકર, જગત જયંકર તું કહીએ; નીજ
જન સખતાર્યો, હુમોસે અંતર રખના ના ચહીએ. રિખલ૦ ૪.
મુખડા ભીચકે ખેસી રહેના, દીન દયાલ કોના ચહીએ; હુમ તન
મન ઠારો, ખચનસે સેવક અપના કહુ દઈએ. રિખલ૦ ૫. ત્રિભુવન
ઇશ સુહંકર સ્વામી, અંતરબામી તું કહીએ; જખ હુમકુ તારો,
પ્રભુસે મનકી ખાત સકલ કહીએ. રિખલ૦ ૬. કલ્પતરુ ચિંતામણી
જાઓ, આજ નિરાશે ના રહીએ; તું ચિંતીત દાયક દાસકી અરજ

ચિત્તમેં દ્રઢ થઈએ. રિખલ૦ ૭. દીન હીન પર ગુણ રસ રાચી, શરણુ રહિત જગમેં રહીએ; તું કરુણા સિંધુ દાસકી કરુણા કયું નહિ ચિત્ત થઈએ. રિખલ૦ ૮. તુમ ખીન તારક કે નહી દીસે, અખે તુમકું ક્યા કહીએ; ઇંડુ દીલમે ઠાની તારકે સેવકજગમેં જશ લહીએ. રિખલ૦ ૯. સાતવાર તુમ ચરણે આયો, દાયક શરણુ જગત કહીએ; અખ ધરણે ખેસી, ના થશે મન વંછિત સખ કુચ્છ લહીએ. રિખલ૦ ૧૦. અવગુણ માની પરીહરશે તો આદિ ગુણી જગકો કહીએ; જો ગુણીજન તારીએ, તો તેરી અધિકતા ક્યા કહીએ. રિખલ૦ ૧૧. આતમ ઘટમે ખોજ તું ખ્યારે, બાહીર ભટકતા ના રહીએ; તું અજ અવિનાશી, ધાર નિજરૂપ આનંદધન રસ લહીએ. રિખલ૦ ૧૨. આતમાનંદિ પ્રથમ જિનેશ્વર, તેરે ચરણુ શરણુ રહીએ; સિદ્ધાચલ રાજા, સખ કાજા આનંદ રસ કે પી લહીએ. રિખલ૦ ૧૩.

૨૬

શ્રી આતીશ્વર અંતરજામી, જીવન જગત આધાર, શાંત સુધારસ જ્ઞાને ભરીયો, સીધાચળ શણગાર; રાયણુ રુડીરે, જીહાં પ્રભુ પાય ધરે, વીમળગીરી વદોરે, દેખત દુઃખ હરે, પુણ્યવંતાં પ્રાણીરે, પ્રભુજીની સેવા કરે. ૧. ગુણ અનંતા ગિરીવર કેરા, સિદ્ધા સાધુ અનંત, વળીરે સિદ્ધસે વાર અનંતી, એમ ભાખે ભગવાન; ભવો ભવ કેરારે, પાતીક દુર કરે. વીમળ૦ ૨. પાવડીયા રસ કુંપા કેરા મણી માણેકનીરે ખાણુ, રત્નખાણુ બહુ રાજે હો તીરથ, એવી શ્રી જીનવાણુ; સુખના સ્નેહીરે, બંધન દુર કરે. વીમળ૦ ૩. પાંચ કરોડ શું પુંડરીક સીધ્યા, ત્રણ કરોડ શું રામ, વીશ કરોડ શું પાંડવ મુકતે, સિદ્ધક્ષેત્ર સિદ્ધ ઠામ; મુનીવર મોટારે, અનંતા મુક્તિ વરે. વીમળ૦ ૪. એસો તિરથ એર ન જગમાં, ભાખે શ્રી જીનરાય, દુરગતી કાપે ને પાર ઉતારે, વાલો આપે કેવળ નાણુ; ભવીજન ભાવેરે, જે એહનું ધ્યાન ધરે. વીમળ૦ ૫. દ્રવ્ય ભાવ શું પુજા કરતાં, પુજો શ્રી જીનરાય, ચિદાનંદ સુખ આતમ ભેદે, જ્યોતીસે જ્યોતી મીલાઈ; કીરતી એહનીરે, માણેક મુની કરે. વીમળ૦ ૬.

૨૭

આદિકરણ અરિહંતજી, ઓલગડી અવધાર; લલનાં પ્રથમ જિનેસર પ્રણુમિએ, વંછિત ફળ દાતાર. લં આં ૧. ઉપગાર અવનીતળે, ગુણ અનંત ભગવાન; લં અવિનાશી અક્ષયકળા, વરતે અતિશયનિધાન. લં આં ૨. ગૃહવાસે પણ જેહને, અમૃતફળ આહાર; લં તે અમૃતફળને લહે, એ યુગતું નિરધાર. લં આં ૩. વંશ ઇક્ષાગ છે જેહનો, ચઢતો રસ સુવિશેષ; લં ભરતાદિક થયા કેવળી, અનુભવ રસ ફળ દેખ. લં આં ૪. નાલિરાયા કુળમંડણો, મરુદેવી સર હંસ; લં ઋષભદેવ નિતુ વંદીએ, જ્ઞાન-વિમલ અવતંસ. લં આં ૫.

૨૮

સિદ્ધગીરી મંડન ઇશ સુણો મુજ વિનતી, મારુદેવાના નંદ છે શીવરમણી પતિ; પુરક ઇષ્ટ અભિષ્ટ ચૂરક કમ્મવેલી, ભવભય ભંજન રંજન તુજ મુદ્રા ભલી. ૧. અનંત ગુણના આધાર અનંતી લક્ષ્મી વર્યા, ક્ષાયીક ભાવે જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર ધર્યા; અજર અમર નિરૂપાધ સ્થાનક પહોંતા જિહાં, ચાર ગતિ માંહી ભમતો મુકયો મુજને ઇહાં. ૨. ક્રોધ લોભ મોહ મત્સર વશ હું ધમધમ્યો, પણ નિજ ભાવમાં એક ઘડી પ્રભુ નવી રમ્યો; સાર કરો ઇણ અવસર પ્રભુજ ઉચિત સહી, મોહ ગયે જો તારો તો તેહમાં અધિક નહીં. ૩. પણ તુજ દર્શન પામી અનુભવ ઉલ્લસ્યો, મિથ્યા તામસ સૂર સરીખો તુહી મીલ્યો; ઉદય હુઓ પ્રભુ આજ ભાગ્ય મુજ જાગીયાં, તુજ મુખ ચંદ્ર ચક્રોર નયણ મુજ લાગીયાં. ૪. તેહીજ જીવડા ધન્ય જેણે તુજ ગુણ સ્તવ્યા, ધનધન તેહીજ નયણ જેણે તુજ નીરખીયા; મૂર્તિ મનોહરપદ્મ મનઅલી મોહીઓ; જાણું ભવ મહા સાયર ચુલક-પણું લહ્યો. ૫. ભવ અટવી સથવાહ કર્મ કરી કેસરી, જન્મ જરા મૃતિ રોગચ્છેદ ધનવંતરી; જ્ઞાન રચણરચણાયરગુણ મણી ભૂધરા, રાગદ્વેષ કષાય જીતી થયા જીનવરા. ૬. તારક મોહ નિવારક કંઠ મુજ કાપજો, ભવોદધી પાર ઉતારી મુક્તિપદ આપજો; કમલવિજય પન્યાસ ચરણ તસ કીંકરું, કહે મોહન તુજ ધ્યાન ભવોભવ હું ધરું. ૭.

૨૯

પ્રથમ જિણેસર પ્રણમીયે, જસ મુગંધીરે કાય; કલ્પવૃક્ષ પરે
તાસ, ઇંદ્રાણી નયન જે, ભૂંગ પરે લપટાય. ૧. રોગ ઉરગ તુજ
નવિ નડે, અમૃત જે આસ્વાદ; તેહથી પ્રતિહત તેહ, માનું કોઈ
નવિ કરે, જગમાં તુમ શું રે વાદ. ૨. વગર ઘોઈ તુજ નીરમલી,
કાયા કંચન વાન; નહિં પ્રસ્વેદ લગાર, તારે તું તેહને જે ધરે
તાહરું ધ્યાન. ૩. રાગ ગયો તુજ મન થકી તેહમાં ચિત્ર ન કોઈ;
રુધિર આમિષથી, રોગ ગયો તુજ જનમથી, દુધ સહોદર હોય. ૪.
શ્વાસો શ્વાસ કમલ સમો, તુજ લોકોત્તર વાદ; દેખે ન આહાર
નિહાર, ચરમ ચક્ષુ ધણી, એહવા તુજ અવદાત. ૫. ચાર અતિશય
મૂલથી, ઓગણીસ દેવના કીધ; કર્મ ખાધાથી અચાર, ચોત્રીશ
એમ અતિશયા, સમવાયાંગે પ્રસિદ્ધ. ૬. જિન ઉત્તમ ગુણ ગાવતાં,
ગુણ આવે નિજ અંગ; પદ્મવિજય કહે એહ સમય, પ્રભુ પાળજો,
જિમ થાઉં અક્ષય અભંગ. ૭.

૩૦

જ્ઞાનરયાણુ રયાણાયરૂ રે, સ્વામી રૂપલ જિણુંદ; ઉપગારી અરિહા
પ્રભુ રે, લોક લોકોત્તર નંદ રે. ૧. ભવિયાં ભાવે ભજો ભગવંત,
મહિમા અતુલ અનંત રે; ભવિયાં ભાવેં તિગ તિગ આરક સાગરૂ
રે; કોડાકોડી અઢાર; યુગલા ધર્મ નિવારીયોરે, ધર્મ પ્રવર્તન હાર
રે. ભ૦ ૨. જ્ઞાનાતિશયે ભવ્યના રે, સંશય છેદનહાર; દેવ નરા તિરિ
સમજીયા રે, વચનાતિશય વિચાર રે. ભ૦ ૩. ચાર ઘને મધવા
સ્તવે રે, પૂજાતિશય મહંત; પંચ ઘને યોજન ટેલે રે, કષ્ટ એ
ત્વર્ય પ્રસંત રે. ભ૦ ૪. યોગ ક્ષેમંકર જિનવરૂ રે, ઉપશમ ગંગા
નીર; પ્રીતિ ભકિતપણે કરી રે, નિત્ય નમે શુભવીર રે. ભ૦ ૫.

૩૧

રૂપભદ્રેવ હિતકારી, જગત ગુરુ રૂપભદ્રેવ હિતકારી; પ્રથમ
તીર્થંકર પ્રથમ નરેસર, પ્રથમ યતિ બ્રહ્મચારી. ર૦ ૧. વરસી
દાન દેઈ તુમ જગમેં, ઇલતિ ઇતિ નિવારી; તૈસી કાહી કરતુ નાહી

કરેના, સાહિબ બેર હુમારી. રૂં ૨. માગત નાહિ હુમ હાથી
 ઘોરે, ધન કન કંચન નારી; દિયો મોહિ ચરન કમલકી સેવા, યાહિ
 લગત મોહિ ખ્યારી. રૂં ૩. ભવ લીલા વાસિત સુર ડારે, તું પર
 સખહી ઉન્વારી; મેં મેરો મન નિશ્ચલ કીનો, તુમ આણ્યા સિર
 ધારી. રૂં ૪. એસો સાહિબ નહિં કોઉ જગમેં, યાસું હોય દિલ-
 દારી; દિલહિ દલાલ પ્રેમકે બીચે, તિહાં હઠ ખેચે ગમારી. રૂં
 ૫. તુમહિ સાહિબ મેં હું બંદા, યા મત દેઓ વિસારી; શ્રી
 નયવિજય વિબુધ સેવક કે, તુમ હો પરમ ઉપકારી. રૂં ૬.

૩૨

વિમલગિરિ વિમલતા સમરીયે, કમલદલનયન જગદીશરે; ત્રિભુ-
 વનદિપક દીપતો, જિહાં જયો શ્રીયુગદીશરે. ૧. પાપના તાપ સવિ
 ઉપશમેં, પ્રહુ સમે સમરતાં નામરે; પૂજતાં પાય શ્રીરૂપભના, સંપન્ને
 વંછિત કામરે. વિં ૨. રિદ્ધિ રાણિમ ઘણી ઘર મિળેં, પયતળેં
 કનકની કોડિરે; નાલિ નરનાથ સુત સમરણે, ઇમ ભણે વિનય
 કરજોડિરે. વિં ૩.

૩૩

પ્રભુજી ઓલંભડે મત ખીજો. બાલપણે આપણુ સસનેહિ,
 રમતા નવ નવ વેષે; આજ તુમે પામ્યા પ્રભુતાઈ, અમે તો
 સંસારની વેષે હો. પ્રં ૧. જો તુમ ધ્યાતાં શિવસુખ લહીયેં, તો
 તુમને કેઈ ધ્યાવે; પણ ભવસ્થિતિ પરિપાક થયા વિણુ, કેઈ ન
 મુગતિ જાવે હો. પ્રં ૨. સિદ્ધનિવાસ લહે ભવિ સિદ્ધિ, તેહમાં
 શો પાડ તુમારો; તો ઉપગાર તુમારો વહિએ, અભવ્ય સિદ્ધને
 તારો હો. પ્રં ૩. નાણુરયાણુ પામી એકાંતે, થઈ બેઠા મેવાશી; તે
 માંહેલો એક અંશ જો આપો, તે વાતે શાખાશી હો. પ્રં ૪.
 અક્ષયપદ દેતાં ભવિજનને, સંકીર્ણતા નવિ થાય; શિવપદ દેવા જો
 સમરથ છે, તો જશ લેતાં શું જાય હો. પ્રં ૫. સેવા ગુણ
 રંજ્યો ભવિજનને, જો તુમે કરો વડલાગી; તો તુમે સ્વામી કેમ
 કહાવો; નિર્મમ ને નિરાગી હો. પ્રં ૬. નાલિનંદન જગવંદન ખ્યારો,

જગગુરુ જગ જયકારી; રૂપવિભુધનો મોહન પભણે, વૃષભ લાંછન
ખસિહારી હો. પ્ર૦ ૭.

૩૪

રૂપભ જિનંદા રૂપભ જિનંદા, તું સાહિબ હું છું તુજ બંદા;
તુજસું પ્રીતિ બની મુજ સાચી, મુજ મન તુજ ગુણસું રહ્યું માચી.
૧. દીઠા દેવ રૂચે ન અનેરા, તુજ પાખલ ચિતકું દિયે ફેરા; સ્વામી
શું કામણકું કીધું, ચિતકું અમારું ચોરી લીધું. રૂ૦ ૨. પ્રેમ બંધાણો
તે તો જાણો, નિરવહુશો તો હોશો વખાણો; વાચક જશ વિનવે
જિનરાજ, બાહેંશદ્યાની તુજને લાજ. રૂ૦ ૩.

૩૫

સિદ્ધાચળ ગિરી ભેટ્યારે, ધન ભાગ્ય અમારા. એ ગિરીવરનો
મહીમા મોટો, કહેતાં ન આવે પાર; રાયણ રીખલ સમોસરયા સ્વામી
પુરવ નવાણું વારારે. ધન૦ ૧. મુળ નાયક શ્રી આદીજીનેશ્વર,
ચોમુખ પ્રતિમા ચાર; અષ્ટ દ્રવ્યશું પુજે ભાવે, સમકિત મુળ
આધારરે. ધન૦ ૨. ભાવ ભગતીશું પ્રભુ ગુણ ગાતાં, અપના જન્મ
સુધારા; યાત્રા કરી ભવિજન શુભ ભાવે નર્ક તિર્યંચ ગતિ વારારે.
ધન૦ ૩. દૂર દેશાંતરથી હું આવ્યો, શ્રવણે સુણી ગુણ તોરા; પતિત
ઉદ્ધારણ બિરદ તુમારો, એ તિરથ જગ સારારે. ધન૦ ૪. અઢારશે
ત્યાસી માસ અષાઢ, વઢ આઠમ ભોમવાર; પ્રભુકે ચરણ પ્રતાપે
સંઘમાં, ખિમારતન પ્રભુ પ્યારારે. ધન ભાગ્ય અમારા. ૫.

૩૬

નાભી નરીંદનો નંદન વંદીએરે, મારુદેવાજી માત મહુદાર;
નહીં જસ લાંછન લાંછન ગવયનું રે, મેલ્યા મોહ મહા વિકાર,
કેવળ કમળા વિમલા તું વર્યો. ૧. હરીહર બ્રહ્મા પુરંદર જ્ઞાનથી
રે, જ્ઞાન અનંતુ જીનવર રાજ; જગ લોચનથી અધિક પ્રભા નહી
રે, જેમ રૂપ તારકના સમુદાય. કેવલ૦ ૨. ધર્મ બતાયા માયા
પરીહરી રે, ભવ દાવાનલ ઉપશમ નીર; પાપ હરયા કાયા ધનુષની

રે; પંચસયા સોવન શરીર. કેવલ૦ ૩. શિવ સુખ ભોગી શિવ સુખ આપીએ રે, દાસતણી અરદાસ મનાય; મોટા મૌન ધરીને જો રહે રે, તો કેમ કારજ થાય. કેવલ૦ ૪. પંકજ દળ જળ બિંદુ જગ લહે રે, ઉપમા મોતીની મહારાજ; સજ્જન સંગે રે જગ જગ પામીએ રે, કહે શુભ સેવક દયો શીવરાજ. કેવલ૦ ૫.

૩૭

દ્વૈત સમાનને અસ્ત સમાનરે, જે તારે દીલ આવેરે, નાગર સર્જનારે; કોઈ કોઈ સિદ્ધગીરિરાજ બતાવેરે, ભેટાવેરે, વંદાવેરે, ગવરાવેરે, પૂજવેરે, નાગર સર્જનારે; ૧. કોઈ અતિ ઉમયોને બહુ દીન વહીઓરે માનવના વૃંદ આવેરે નાગર૦ ૨. ધવળ દેવળીયાને સુરપાત મળીયારે, ચારોહિ પાગ ચઢાવેરે નાગર૦ ૩. નાટક ગીતને વ્રસ વાગેરે, મનગમ નાહ સુંણાવેરે નાગર૦ ૪. શ્રીજીન નીરખીને હુરખીત હોવેરે, તૃપિત ચાતક જલ પાવેરે; નાગર૦ ૫. સકળ તિરથ માંહિ સમરથ એ ગીરિ કેઈ આગમ પાઠ બતાવેરે; નાગર૦ ૬. ધનધન એ ગૃહપતિને નરપતિ કેઈ સંઘપતિ તિલક ધરાવેરે; નાગર૦ ૭. ઘેર ખેડાં પણ એહીજ દયાવોરે ગીરી ગુણ ગાવોરે; જ્ઞાન વિમળ ગુણ ગાવેરે; નાગર સર્જનારે કોઈ૦ ૮.

૩૮

ઋષભ જીન રાજ મુજ આજ દીન અતી ભલો, ગુણ નીલો જેણે તુજ નયણ દીઠો; દુઃખ ટળ્યા સુખ મળ્યા સ્વામી તુજ નિરખતા, સુકૃત સંચય હુઓ પાઠ નીઠો. ૧. ઋષભ કલ્પ સાખી ફળ્યો કામ ઘટ મુજ મળ્યો, આંગણે અમીયના મેહ વુઠ્યા; મુજ મહીરાન મહી ભાણુ તુજ નિરખતાં, ક્ષય થયા કુમતી અંધાર જુઠા. ૨. કવણુ નર કનક મણી છોડી તૃણ સંગ્રેહે, કવણુ કુંજર તણ કરડ લેવે; કવણુ ખેસે તણ કલ્પતરૂ ખાવળે, તુજ તણ અન્ય સુર કોણુ સેવે. ૩. એક મુજ ટેક શું વિવેક સાહેબ સદા, તુજ તણ દેવ દુજે ન ઇચ્છું; તુજ વચન રાગ સુખ સાગરે ઝીલતાં, કર્મ ભર બ્રમણથી હું ન ખીવું. ૪. કોડી છે દાસ પ્રભુ તાહરે ભલભલા,

માહરે દેવ તું એક ખ્યારો; પતિત પાવન સમો જગત ઉચ્ચારક,
મહેર કરી મોહે પ્રભુ ભવ જલધિ તારો. ૫. મુક્તિથી અધિક તુજ
ભક્તિ મુજ મનવસી, જેહુશું સખગ પ્રતિબંધ લાગ્યો; ચમક પાપાણુ
જેમ લોહને ખેંચશે, મુક્તિને સહજ તુજ ભક્તિ રાગો. ૬. ધન્ય
તે કાય જેણે પાય તુજ પ્રણમીયા, તુજ થુણે તેહ ધન્ય ધન્ય
જીવડા; ધન્ય તે હૃદય તુજ સદા સમરતાં, ધન્ય તે રાતને ધન્ય
દીડા. ૭. ગુણ અનંતા પ્રભુ તુજ ખળને રહ્યા, એક ગુણ દેત
મુજ શું વિમાસો; રચણુ એક દેત શી હાણુ રચણાયરે, લોકની
આપદા જેમ નાસે. ૮. ગંગ સમ રંગ તુજ કીર્તિ કલ્લોલને, રવિ
થકી અધિક તપ તેજ તાળે; શ્રીનય વિન્ય બુધ સેવક હું આપનો,
જસ કહે મોહે પ્રભુ ભવ નીવાળે. ૯.

૩૯

તીરથની આશાતના નવિ કરીયે, હારે નવિ કરીયે રે નવિ
કરીયે; હારે ધૂપ ધ્યાન ઘટા અનુસરીએ, હારે તરિયે સંસાર. તીં ૧.
આશાતના કરતાં થકાં ધન હાણી, ભૂખ્યાં ન મળે અન્નપાણી; કાયા
વળી રોગે ભરાણી, હારે આ ભવમાં એમ. તીં ૨. પરભવ પરમા-
ધામી તે વશ પડશે, વેતરણી નદીમાં ભળશે; અગ્નિ ને કુડે બલશે,
હારે નહીં શરણું કોય. તીં ૩. પૂરવ નવાણું નાથજી ઇહાં આવ્યા,
સાધુ કેઇ મોક્ષે સિધાવ્યા; શ્રાવક પણ સિદ્ધિ સુહાવ્યા, હારે જપતાં
ગિરિનામ. તીં ૪. અષ્ટોત્તર શતકુટ એ ગિરિકામે, સૌંદર્ય યશોધર
નામે; પ્રીતિમંડળ કામુક કામે, હારે વળી સહજનંદ. તીં ૫.
મહેંદ્રધ્વજ સરવારથ સિદ્ધ કહિયે, પ્રિયંકર નામ એ લહિયે; ગિરિ
શિતલ છાંયે રહીએ, હારે નિત્ય કરિયે ધ્યાન. તીં ૬. પૂજા નવાણું
પ્રકારની એમ કીજે, નરભવનો લાહો લીજે; વળી દાન સુપાત્રે દીજે,
હારે ચઢતે પરિણામ. તીં ૭. સેવનકૃપા સંસારમાં કરે લીલા,
રમણી ધન સુંદર બાલા; શુભ વીર વિનોદ વિશાલા, હારે મંગળ
શિવમાલ. તીં ૮.

૩. શ્રી અનિતનાથજિન સ્તવનો.

૧

પ્રીતલડી બંધાણી રે અનિત જીવુંદ શું, કાંઈ પ્રભુ પાખે
ક્ષણ એકે મન ન સુહાયજો; ધ્યાનની તાલી રે લાગી નેહ શું,
જલદઘટા જીમ શિવસુત વાહન દાયજો. પ્રીતલડીં ૧. નેહ ઘેલું
મન માડું રે પ્રભુ અલજે રહે, તન મન ધન એ કારણથી પ્રભુ
મુજજો; મારે તો આધાર રે સાહીબ રાવલો, અંતરગતનું પ્રભુ
આગલ કહું ગુંજજો. પ્રીતલડીં ૨. સાહેબ તે સાચો રે જગમાં
જાણીએ, સેવકના જે સહેજે સુધારે કાજ જો; એહવેને આચરણે
કેમ કરીને રહું, બિરૂદ તુમારો તારણ તરણ જહાજજો. પ્રીતલડીં ૩.
તારકતા તુજ માંહે રે શ્રવણે સાંભલી, તે ભણી હું આવ્યો છું
દીન દયાલ જો; તુજ કરૂણાની લહેર મુજ કારજ સરે, શું ઘણું
કહીએ જાણ આગલ કૃપાલ જો. પ્રીતલડીં ૪. કરૂણા દ્રષ્ટિ કીધી
રે સેવક ઉપરે, ભવ ભવ ભાવઠ ભાંગી ભાકત પ્રસંગ જો; મન
વંછિત ફક્તીયાં રે જિન આલંબને, કર જોડીને મોહન કહે મન
રંગ જો. પ્રીતલડીં ૫.

૨

અનિતઅનિત જિન ધ્યાયે, ધરી હૈડે હો ભવિ નિર્મળ
ધ્યાન; હૃદય સરોજમેં રહ્યો, સુરભિ સમ હો લહિ તાસ વિજ્ઞાન.
અં ૧. કીટ ધ્યાન ભૂગી તણો, નિજ ધરતાં હો તે ભૂગી નિદાન;
કલઘૌત સ્વરૂપતા, લોહ કરસત હો પારસ પાપાન. અં ૨. પુન
પિચુમંદાદિક અહિ, હોય અંદન હો મલયાગરૂ સંગ; સિંધવ
ક્યારીમેં પડ્યાં, જિમ પલટ હો વસ્તુનો રંગ. અં ૩. ધ્યેય
રૂપની એકતા, કરે ધ્યાતા હો ધરે ધ્યાન સુજન; કરે કતલ મલ
ભિન્નતા, જિમ નાસે હો તમ ઉગતે ભાન. અં ૪. પુષ્ટાલંબન
યોગથી, નિરાલંબનતા હો સુખ સાધન જેહ; ચિદાનંદ અવિચળ
કળા, ક્ષણમાંહે હો ભવિ પાવે તેહ. અં ૫.

૩

અજિત જિનંદ દેવ, થિરચિત્ત ધ્યાયે; થિરચિત્ત ધ્યાયે
પરમ સુખ પામ્યે. અજિં અતિ નીકો ભાવ જલ, વિગત મ
મલ; એસો જ્ઞાનસરથી, સુજલ ભર લામ્યે. અજિં ૧. કે
સુમતિ ઘોરી, ભરી ભાવના કયોરી; કર મન ભોરી અંગ, અંગ
રચામ્યે. અજિં ૨. અભય અખંડ કયારી, સીંચકે વિવેક વ
સહજ સુભાવમેં, સુમન નિપજામ્યે. અજિં ૩. ધ્યાન ધૂપ :
દીપ, કરી અઠકર્મ ઝીપ; સુવિધ સરૂપ તપ, નૈવેદ્ય ચઢામ્યે. અજિ
૪ લીજ્યે અમલ દલ, ઠોડ્યે સરસ ફલ; અમલ અમલ
સ્વસ્તિક લખામ્યે. અજિં ૫. અનુભવ ભોર ભયો, મિથ્યામત
ગયો; કરિ જિન સેવ ઇમ, ગુણ કુનિ ગામ્યે. અજિં ૬. ઇશ્વ
ભાવ સેવ, કીજિયે સુનિત્ય મેવ; ચિદાનંદ ખ્યારે ઇમ, શિવ
પામ્યે. અજિં ૭.

૪. શ્રી સંભવનાથજિન સ્તવનો.

૧

હાંરે પ્રભુ સંભવસ્વામી ત્રીજા શ્રીજગનાથજો, લાગીરે તુ
દઢ ધર્મની પ્રીતડીરે લો; હાંરે સરસ સુકોમળ સુરતરૂ દીધી ખાશ
જાણ્યું રેસે ભૂખે લીધી સ્વપ્નડીરે લો. હાંં ૧. સકળ ગુણે
ગીર્યો તુંડી જ એકજો, દીઠારે મન મીઠો ઇઠો રાજ્યોરે
હાંરે તુજશું મિલતાં સાચો મુજશું વિવેકજો, હુંતોરે ઘણીચ
થઈને ગાજ્યોરે લો. હાંં ૨. નહિ છે માહરે હવે કેહની પરવા
જોતાંરે સાહી મુજ હેજો ખાંહડીરે લો; હાંરે તુજ પાસેથી અ
ન રહું નાહજો, દોડેરે કુણુ તાવડ છાંડિ છાંહડિરે લો. હાંં
ભાગ્યે લહીયે તુજ સરીખાનો સંગજો, આણેરે જમવારે ફિરિ
દોહિલોરે લો; હાંરે જોતિ મનોહર ચિંતામણીનો નંગજો, જો
કિમે નહીં જગમાં સોહિલોરે લો. હાંં ૪. ઉતારો મત ચિતડાથી
દાસજો, ચિંતારે ચૂરતાં પ્રભુ ન કરો ગઢરે લો; હાંરે પ્રેમ વધા
કાંતિ તણી અસ્થાસજો, ગણુતારે પોતાનો સવિ લેખે થઈરે લો. હાંં

૨

મુને સંભવ જિનશું પ્રીત, અવિહુડ લાગીરે; કાંઈ દેખત પ્રભુ
મુખ ચંદ, ભાવઠ લાગીરે. ૧. જિન સેના નંદન દેવ, દિલડે વસી-
યોરે; પ્રભુ ચરણ નમે કર જોડ, અનુભવ રસીયોરે. ૨. તોરી ધનુસય
ચાર પ્રમાણ, ઉંચી કાચારે; મનમોહન કંચનવાન, લાગી તોરી માચારે.
૩. પ્રભુ રાયજિતારીનંદ, નયણે દીઠોરે; સાવશ્થીપુર શણગાર, લાગે
મુને મીઠોરે. ૪. પ્રભુ બ્રહ્મચારી ભગવાન, નામ સુણાવેરે; પણ મુગ-
તિવધું વશી મંત્ર, પાઠ ભણાવેરે. ૫. મુજ રઠ લાગી મનમાંડે, તુજ
ગુણ કેરી રે; નહિં તુજ મૂરતને તોલ, સૂરત ભલેરીરે. ૬. જિન
મહેર કરી ભગવાન, વાન વધારોરે; શ્રી સુમતી વિજયગુરુ શિષ્ય,
હિલમાં ધારોરે. ૭.

૩

સાહેબ સાંભળોરે, સંભવ અરજ અમારી; ભવોભવ હું ભમ્યો-
રે, ન લહી સેવા તુમારી; નરક નિગોદમાંરે, હું તિહાં બહુ ભવ
ભમિયો; તુમ વિણ દુઃખ સહ્યારે, અહનિશ કોયે ધમધમીયો. સાં ૧.
ઈંદ્રિય વશ પડ્યોરે, પાળ્યાં વ્રત નવિ સુસે; વ્રસપણું નવિ
ગણ્યુંરે, હુણીયા ધાવર હુંસે; વ્રત ચિત્ત નવી ધર્યારે, બીજું સાચું
ન બોલ્યું; પાપની ગોઠડીરે, ત્યાં મેં હઈડું જઈ બોલ્યું. સાં ૨.
ચોરી મેં કરીરે, ચઉવિહુ અદત્ત ન ટાળ્યું; શ્રી જિન આણુશુંરે, મેં નવિ
સંજમ પાળ્યું; મધુકર તણી પરેરે, શુષ્ક ન આહાર ગવેખ્યો;
રસના લાલચેરે, નિરસ પિંડ ઉવેખ્યો. સાં ૩. નરભવ દોહિલોરે,
પામી મોહવશ પડીયો; પરસ્ત્રી દેખીનેરે, મુજ મન તિહાં જઈ અડી-
યો; કામ ન કો સર્યારે, પાપે પિંડ મેં ભરીયો; શુષ્ક બુષ્ક નવિ
રહી રે, તેણે નવિ આતમ તરીઓ. સાં ૪. લક્ષ્મીની લાલચેરે, મેં
બહુ દીનતા દાખી; તો પણ નવિ મળીરે, મળી તો નવિ રહી
રાખી; જે જન અભિલષે રે, તે તો તેહથી નાસે; તૃણ સમ જે
ગણેરે, તેહની નિત્ય રહે પાસે. સાં ૫. ધન્ય ધન્ય તે નરારે, એહ-
નો મોહ વિછોડી; વિષય નિવારીનેરે, જેહને ધર્મમાં જોડી; અભક્ષ

તે મેં ભખ્યાં રે, રાત્રિ ભોજન કીધાં; વ્રત નવિ પાળીઆંરે, જેહવાં
મૂળથી લીધાં. સાં ૬. અનંત ભવ હું ભમ્યોરે, ભમતાં સાહિબ
મળીયો; તુમ વિના કોણ દીયેરે, બોધિરયાણુ મુજ બળીયો; સંભવ
આપજોરે, ચરણ કમળ તુમ સેવા; નય એમ વિનવેરે, સુણજો
દેવાધિદેવા સાં ૭.

૪

સમક્ષિ દાતા સમક્ષિ આપો, મન માગે થઈ મીહું; છતી
વસ્તુ દેતા શું શોચ્યા, મીહું તે સહુએ દીહું, ખ્યારા પ્રાણુ થકી
છો રાજ, સંભવ જિનવર મુજને. ૧. એમ મત જાણે જે વાણે
લહીએ, તો લાધ્યું શું લેવું; પણ પરમારથ પ્રીછી આપે, તેહજ
કહીએ દેવું. ખ્યારાં ૨. એહ અર્થી હું અર્થ સમર્પક, એમ મત
કરજો હાંસું; પ્રગટ ન હતું તમને પણ પહેલાં, જોઇ હાંસાનું ખાંસું.
ખ્યારાં ૩. પરમ પુરુષ તમે પ્રથમ ભજીને, પામ્યા એ પ્રભુતાઇ;
તેણે રૂપે તુમને ભજીએ, તેણે તુમ હાથે વડાઇ. ખ્યારાં ૪. તુમે
સ્વામી હું સેવા કામી, મુજરો સ્વામી નિવાજો; નહિ તો હઠ માંડી
માંગતા, સેવક કીણુ વિધ લાજો. ખ્યારાં ૫. જ્યોતે જ્યોત મીલે
મત પ્રીછો, કોણુ લેશે કોણુ વરસે; સાચી ભક્તિને હંસ તણી,
પરે ખીર નીર પેરે કરશે. ખ્યારાં ૬. એલખ કીધી લેખે આવી,
ચરણ ભેટ પ્રભુ દીધી; રૂપ વિબુધનો મોહન પલણે, રસના પાવન
કીધી. ખ્યારાં ૭.

૫. શ્રી અભિનંદજિન સ્તવનો.

૧

શ્રી અભિનંદસ્વામીનેરે, સેવે સુરકુમરીની કોડકે; પ્રભુની
ચાકરીરે, મુખમટકે મોહિ રહિરે, ઉભી આગળ બે કર જોડકે. પ્રં
૧. સ્વર ઝીણે આલાપતિરે, ગાતી જિનગુણ ગીત રસાળ કે; પ્રં
તાળ મૃદંગ બજાવતિરે, દેતી અમરી ભમરીબાળકે. પ્રં ૨. ધમ-
ધમ ધમકે ધુધારરે, બળકે કટિમેખલ સારકે; પ્રં નાટિકા નવનવા
નાચતીરે, બોલે પ્રભુગુણગીત રસાળકે. પ્રં ૩. સુત સિદ્ધારથ માત-

નોરે, સંવર ભૂપતિ કુળ શિશુગાર; પ્ર૦ ધનુસય સાઠા ત્રણનીરે,
પ્રભુજીને દીપે દેહ અપાર. પ્ર૦ ૪. પુરવ લાખ પચાસનુરે, પાળી
આયુ લહું શુભ ઠામ; પ્ર૦ નયરી અયોધ્યાનો રાજ્યોરે, દરશણ
નાણુ રચણ ગુણખાણુ. પ્ર૦ ૫. સેવો સમરથ સાહિબોરે, સાચો શિવ-
નયરીનો સાય; પ્ર૦ મુજ હૈડાંમાહિ વસ્યોરે, બહાલો તીન ભુવનનો
નાથ. પ્ર૦ ૬. ઇણીપરે જિનગુણગાવતારે, લહો એ અનુલવ સુખ
રસાળ; પ્ર૦ રામવિજય પ્રભુ સેવતાંરે, કરતાં નિત મંગળ માળ. પ્ર૦ ૭.

૨

તમે જોજો જોજો રે, વાણીનો પ્રકાશ, તુમે જોજો જોજો રે.
ઉઠે છે અખંડ ધ્વનિ, જોજોને સંભલાય; નર તિરિય દેવ આપણી,
સહુ ભાષાયે સમજાય. તુમે૦ ૧. દ્રવ્યાદિક દેખી કરીને, નય નિખેપે
જીત; ભંગ તણી રચના ઘણી, કોઈ જાણે સહુ અદ્ભુત તુમે૦ ૨.
પય સુધા ને ઇશુ વારિ, હારી જાયે સર્વ; પાખંડી જન સાંભળીને,
મૂકી દીયે ગર્વ. તુમે૦ ૩. ગુણ પાંત્રીસે અલંકરી, કાંઈ અભિનંદન
જિન વાણુ; સંશય છેદે મન તણા, પ્રભુ કેવલ જ્ઞાને જાણુ. તુમે૦
૪. વાણી જે જન સાંભળે, તે જાણે દ્રવ્ય ને ભાવ; નિશ્ચય ને
વ્યવહાર જાણે, જિન પર ભાવ. તુમે૦ ૫. સાધ્ય સાધન ભેદ જાણે,
જ્ઞાન ને આચાર; હેય જોય ઉપાદેય જાણે, તત્વાતત્વ વિચાર. તુમે૦
૬. નર્ક સ્વર્ગ અપવર્ગ જાણે, ધિર વ્યય ને ઉત્પાદ; રાગ દ્વેષ
અનુબંધ જાણે, ઉત્સર્ગ ને અપવાદ. તુમે૦ ૭. નિજ સ્વરૂપને
ઓલખીને, અવલંબે સ્વરૂપ; ચિદાનંદ ધન આતમા તે, થાયે નિજ
ગુણ ભૂપ. તુમે૦ ૮. વાણીથી જિન ઉત્તમ કેરા, અવલંબે પદ પદ;
નિયમા તે પર ભાવ તજીને, પામે શિવપુર પદ. તુમે૦ ૯.

૩

અભિનંદન જિનરાજ, આણી ભાવ ઘણોરી, પ્રણમું તુંમચા
પાય, સેવક કરિ અપણોરી; ભવભય સાગર તાર, સાહિબ મુહા-
મણોરી, સુરતરૂ બસ પ્રસન્ન, કિમ હોયે તે દુમણોરી. ૧.
ભગતવંશ જિનરાજ, શ્રવણે જેહ સુણ્યોરી, તેહશું ધર્મસનેહ,

સહજસુભાવ બન્યોરી; ઉપશમવંત અથાગ, તોહી મોહ હણ્યોરી,
રતિપતિ દુર્ધર જેહ, દુશ્મન તે ન ગણ્યોરી. ૨. સંવરનૃપનો ભત,
સંવર જેહ ધરેરી, અચરિજશું તેહમાંહિ, કુળઆચાર કરેરી;
કીરતિકન્યા ભસ, ત્રિભુવનમાંહિ ફિરેરી, પરવાદી મત માન, તાસુ
તેહ હરેરી. ૩. અખય લહે ફળ તેહ, જેહશું હેજ વહેરી, દોહગ
દુરગતિ દુઃખ, દુશ્મન ભીતિ દહેરિ; ભવભવ સંચિત પાપ, ક્ષણમાં
તેહ હરેરી, ઇમ મહિમા મહિમાંહિ, સર્વથી કેમ કહેરી. ૪.
સાયર ભલિઉં બિંદુ, હોયે અખયપણેરી, તિમ વિનતી સુપ્રમાણ,
સાહિબ જેહ સુણેરી, અનુભવ ભુવને નિવાસ, આપો હેજ ઘણેરી,
જ્ઞાનવિમલ સુપ્રકાશ, પ્રભુ ગુણ રાશ થુણેરી. ૫.

૬. શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

સાહિબા સુમતિજિણુંદા, ટાળો ભવભવ મુજ ફંદા; શ્રીજિન
સેવોબે. તુજ દરિસણ અતિ આનંદા, તું સમતારસનાકંદા. શ્રીં ૧.
સુમતિ સુમતિ જવ આવે, તવ કુમતિનો દાવ ન ફાવે; શ્રીં તુજ
સરૂપ જવ ધ્યાવે, તવ આતમ અનુભવ પાવે. શ્રીં ૨. તુંહીજ
છે આપ અરૂપી, ધ્યાય કબહુ ભેદે રૂપી; શ્રીં સહેજે વળી સિદ્ધસ્વ-
રૂપી, ઇમ જોતાં તું બહુરૂપી. શ્રીં ૩. ઇમ અલગો વિલગો હોવે,
કિમ મૂઢમાત તું જોવે; શ્રીં જો અનુભવરૂપે જોવે, તો મોહતિમિરને
ખોવે. શ્રીં ૪. સુમંગલા જેહની માતા; તું પંચમગતિનો દાતા;
શ્રીં જ્ઞાનવિમલ પ્રભુજ્ઞાતા, તું માતા ત્રાતા ભ્રાતા. શ્રીં ૫.

૭. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

હારે મારે ચંદ્રવદન જિન ચંદ્રપ્રભુ જગતનાહજો, દીઠો મીઠો
ઇચ્છો જિનવર આઠમોરેલો; હાંં મનડાનો માનીતો પ્રાણુઆધારજો,
જગસુખદાયક જંગમસુર સાખી સમોરેલો. હાંં ૧. શુભઆશય
ઉદયાચળ સમકિત સૂરજો; વિમલદશા પૂરવદિશે ઉજ્યો દીપતોરેલો,
હાંં મૈત્રી મુદિતા કરુણા ને માધ્યસ્થજો; વિનય વિવેક સુલંછન
કમળ વિકાસતોરેલો. હાંં ૨. સદ્ગુણા અનુમોદ પરિમલ પૂરજો,
પરછાયો મનમાનસસર અનુભવ વાયરેરેલો; હાંં ચેતન ચકવા

ઉપશમ સરવર નીરજો, શુભમતી ચકવી સંગે રંગ રમલ કરેરેલો. હાં૦ ૩. જ્ઞાનપ્રકાશે નયણુડલાં મુજ દોયજો; જાણેરે ખટદ્રવ્ય સ્વભાવે થાપણેરેલો, હાં૦ ૪. ચેતન લિન્નાલિન્ન નિત્યાનિત્યજો; રૂપી અરૂપી આદિસ્વરૂપ આ પાપણેરેલો. હાં૦ ૫. લખ ગુણુદાયક લખમણારાણીનંદજો, ચરણસરોરુહ સેવા મેવા સારિખીરેલો; હાં૦ ૬. પંડિત શ્રીગુરુ ક્ષમાવિજય સુપસાયજો, મુનિ જિન જંપે જગમાં જોતાં પારખીરેલો. હાં૦ ૭.

૮. શ્રી સુવિધિજિન સ્તવનો.

૧

સુવિધિજિન ત્રિગટે છાજે, સુરદુંદુહી ગયણે ગાજે; શિર ઉપર છત્ર વિરાજેહો, દેવ પ્યારા દરીશ તુમારે જાયું. ૧. સમ પંચ વર્ણ ફૂલ, દેવ વરસાવે બહુ મૂલ; પામે સમકિત અનુકૂલહો. દે૦ ૨. પુઠે ભામંડળ ઝલકે, દુગ પાસે ચામર લલકે; સ્વર ઝીણે ધુધરી રણકેહો. દે૦ ૩. સિંહાસન રૂંધઅશોક, દળ ફળની શી કહું રોક; મોહે દાનવ માનવ થોકહો. દે૦ ૪. દૂધ સાકર મેવા દ્રાખ, પાકી સહકારની સાખ; તેહથી મીઠી તુમહુ ભાખહો. દે૦ ૫. ભવભવના તાપ શમાવે, એકે વચને સહુ સમજાવે; વળી ખીજધર્મનું વાવેહો. દે૦ ૬. સુણી બારપરખદા હરખે, સંયમ સમતા સુખ ફરસે, સેવક જિન તેહને તરસેહો. દે૦ ૭.

૨

દિન દિન વાન ચઢે ગુન તેરો, જયું કંચન પર ભાગ; ઓર ન મેંહે કપાયકી કાલિપ, સો કયું સેવા ભાગ. મેં૦ ૧. રાજહંસ તું માન સરોવર, ઓર અશુચિ રૂચિ કાગ; વિષય ભુજંગ ગરૂડ તું કહિયેં, ઓર વિષય વિષ નાગ. મેં૦ ૨. ઓર દેવ જલ છીલર સરિખે, તું તો સમુદ્ર અથાય; તું સુરતરૂ મનવંછિત પૂરન, ઓર તો સુકે સાગ. મેં૦ ૩. તું પુરુષોત્તમ તુંહિ નિરંજન, તું શંકર વડ ભાગ; તું બ્રહ્મા તું બુદ્ધિ મહાબલ, તુંહિ દેવ વીતરાગ. મેં૦ ૪. સુવિધિનાથ તુજ ગુન ફૂલનકે, મેરો દિલ હે બાગ; જસ કહે ભમર રસિક હોય તામેં, લીજીયે ભક્તિ પરાગ. મેં૦ ૫.

૬. શ્રી શીતલનાથજિન સ્તવન.

શ્રી શીતલજિન વંદિયે અરિહંતાજી, શીતલ દર્શન જાસ
ભગવંતાજી; વિષય કષાયને શામવા, અં અભિનવ જાણે ખરાસ;
ભં ૧. ખાવનાચંદન પરિ કરે, અં કંટકરૂખ સુવાસ; ભં તિમ
કંટક મન માહરૂં, અં તુમ ધ્યાને હોયે શુભ વાસ; ભં ૨. નંદન
નંદા માતનો, અં કરે આનંદિત લોક; ભં દૃઢરથનૃપ કુલદિનમણી,
અં જિત મદ માને ને શોક. ભં ૩. શ્રીવત્સલંછન મિસિ રહે,
અં પગકમળે સુખકાર; ભં મંગળીકમાં તે થયો, અં તે ગુણ
પ્રભુ આધાર. ભં ૪. કેવળકમળા આપીયે, અં તો વાધે જગ
મામ; ભં ન્યાયસાગરની વિનતી, અં સુણો ત્રિહુજગના સ્વામ ભં ૫.

૧૦. શ્રી વિમળાજિન સ્તવનો.

૧

વિમળજિનેસર દેવ નયણે દીઠા રે, મૂરતિવંત મહંત લાગે
મીઠા રે; મધુરી જેહની વાણિ જેવી શેલડી, સાંભળતાં સુખ
થાય કામિતવેલડી. ૧. જગ્યાં માહરાં ભાગ્ય તુજ ચરણે આયો,
પાપ ગયાં પલાય ગંગાજળ નહાયો; દુધે વુઠ્યા મેહ અશુભ દિવસ
નાઠા, દૂર ગયા દુખ દંદ દુશ્મન થયા માઠા. ૨. હવે માહરો
અવતાર સફળ થયો લેખે, પણ મુજને એક વાર નેહ નજરે દેખે;
સુરમણિથી જગદીશ તુમે તો અધિક મળ્યા, પાસા માહરે દાવ મુહ
માળ્યા ઢળ્યા. ૩. ભૂખ્યાને મહારાજ જિમ ભોજન મિળે, તરશ્યાને
તાહું નીર અંતર તપ દળે; થાક્યો તે સુખપાળ બેસી સુખ પામે,
તેમ ચાહતા મિત્ત મળતાં હિત જામે. ૪. તાહરે ચરણે નાથ હેજે
વળગ્યોછું, કદિય મ દેજો છેહ નહી હું અળગો છું; શ્રી અખચચંદ
સૂરીશ ગુરુજી ઉપગારી, શિષ્ય મુનિ ખુશાલ જાવે બલિહારી. ૫.

૨

વિમલજિણુંદશું જ્ઞાનવિનોદિ, મુખ છળિ શશી અવીહલેજી;
સુરવર નીરખી રૂપ અનોપમ, હજીયે નમેષ ન મેળેજી. વિં ૧.
વિષ્ણુ વરાહ થઈ ધર વસુધા, એહવું કોઈક કહે છે જી; તો વરાહ

લાંછન મશેં પ્રભુને, ચરણે શરણુ રહે છે જી. વિં ૨. લીલા અકળ
લલિત પુરુષોત્તમ, સિદ્ધવધુ રસ ભીનોજી; વેધક સ્વામીથી મિલવું
સોહિલું, જે કોઈ ટાળે કીનોજી. વિં ૩. પ્રસન્ન થઈ જગનાથ
પધાર્યા, મનમંદિર મુજ સુધર્યોજી; હું નટ નવલ વિવિધ ગતિ
જાણું, ખિણુ એક તો દ્યો મુજરોજી. વિં ૪. ચોરાશીલખ વેષ
હું આણું, કર્મ પ્રતિત પ્રમાણેજી; જે અનુભવ દાન ગમે તો,
ના રૂચે તો કહો મયાણેજી. વિં ૫. જે પ્રભુભક્તિ વિમુખ નર
જગમેં, તે ભ્રમ ભૂલ્યો ભટકેજી; સંગત તેહ ન વિગત લહીયેં,
પૂજાદિકથી ચિટકેજી. વિં ૬. કીજે પ્રસાદ ઉચિત ઠકુરાઈ, સ્વામી
અખય ખજનોજી; રૂપ વિખુધનો મોહન પલણે, સેવક
વિનતી માનોજી. વિં ૭.

૧૧. શ્રી અનંતનાથજિન સ્તવનો.

૧

અનંત જિણુંદશું વિનતી, મેં તો કીધી હો ત્રિકરણથી આજ;
મિલતા નિજ સાહેબ ભણી, કુણુ આણે હો મૂરખમન લાજ. અં ૧.
મુખપંકજ મન મધુકર, રહ્યો લખિધહો ગુણુજાને લીણુ; હરીહર
આવળ ફૂલ જ્યોં, તે દેખ્યાં હો કિમચિત હોવે પ્રીણુ. આં ૨.
ભવ ફરીયો દરીયો તરીયો, પણ કોઈ હો આણુસરીઓ ન દીપ; હવે
મનપ્રવહણુ માહરં, તુમપદ ભેટે હો મેં રાખ્યું છીપ. અં ૩. અં-
તરજામી મિલ્યે થકે, ફહેમાહરોહો સહી કરીને ભાગ; હવે વાહિ
જાવા તણી, નથી પ્રભુજી હો કોઈ ઈડાં લાગ. અં ૪. પલ્લવગ્રહી
રઠ લેયશું, નહી મેળો હો જ્યારે તુમે મીટ; આતમ અંખરે જે
થઈ, કીમ ઉવટે હો કરારી છીંટ. અં ૫. નાયક નિજ નિવાણ્યેં,
હવે લાણ્યે હો કરતા રસલૂટ; અધ્યાતમ પદ આપવા, કાંઈ નહિ
પડે હો ખજાને ખૂટ. અં ૬. જિમ તુમે તરયા તિમ તારજે,
શું બેસે હો તુમને કાંઈ દામ; નહી તારો તો મુજને, તો કિમ તુમ
હો તારક કહેશો નામ. અં ૭. હુંતો જીન રૂપસ્થથી, રહું હોઈ
હો અહુનિશ અનુકૂળ; ચરણ તણ જઈયેં કીડાં, છે માહરી હો

વાતલડીનો મૂલ. અં ૮. અષ્ટાપદ પદમ કરે, અન્ય તિરથ હો
જાશે જિમ હેડ; મોહન કહે કવિ રૂપનો, વિના ઉપશમ હો નવિ
મૂકુ કેડ. અં ૬.

૨

શ્રીઅનંતજિન સેવિયેરે લાલ, મોહનવલ્લી કંદ મનમોહનાં;
જે સેવ્યો શિવ સુખ દિયેરેલાલ, ટાળે ભવભય કંદ. શ્રીં મં ૧.
મુખમટકે જગમોહિઓરેલાલ, રૂપરંગ અતિચંગ મં લોચન અતિ
અણીયાલડાંરેલાલ, વાણી ગંગતરંગ. શ્રીં મં ૨. ગુણ સઘળા
અંગે વસ્યારેલાલ, દોષ ગયા સવિ દૂર મં વાચક જશ કહે સુખ
લક્ષ્મીરેલાલ, દેખી પ્રભુ મુખ નૂર. શ્રીં મં ૩.

૩

સુજસા નંદન જગ આનંદ દેવજો, નેહરે નવરંગે નિત નિત
ભેટીયેરે; ભેટ્યાથી શું થાયે મોરી સૈઓરે, ભવ ભવના પાતિકડાં
અળગાં ભેટીયેરે. ૧. સુંદર ચોળી પહેરી ચરણા ચીરરે, આવોરે
ચોવટડે જિનગુણ ગાઈયેરે; જિનગુણ ગાયે શું થાયે મોરી ખેનીરે,
પરભવરે સુરપદવી સુંદર પામીયેરે. ૨. સહિયર ટાળી ભોળી પરિ-
ઘળ ભાવેરે, ગાવેરે ગુણવંતી હુઈડે ગહગહીરે; જયજગનાયક
શિવસુખદાયક દેવરે, લાયકરે તુજ સરિખો જગમાં કો નહીરે. ૩.
પરમ નિરંજન નિર્જિત ભગવંતરે, પાવનરે પરમાતમ શ્રવણે સાંભ-
ળ્યોરે; પામી હવે મેં તુજ શાસન પરતીતરે, ધ્યાનેરે એક તાને
પ્રભુ આવી મળ્યોરે. ૪. ઉંચપણે પચશા ધનુષનો માનરે, પાળ્યુરે
વળી આઉખું લાખ તીશનુરે; શ્રીગુરુ સુમતિવિજય કવિરાય પસા-
યરે, અહુનિશરે દિલ ધ્યાન વશે જગદીશનુરે. ૫.

૪

અનંત જિણુંદ અવધારીયેં, સેવકની અરદાસ જિનજી; અનંત
અનંત ગુણ તુમતાણા, સાંભરે શ્વાસોશ્વાસ. જિં ૧. સુરમણિ સમ
તુમ સેવના, પામીયે પુન્ય પંડુર; જિં કિમ પ્રસાદ તણે વશે, મૂકું
અધખિણુ દૂર. જિં ૨. ભગતિ જીગતિ મનમેં વસો, મનરંજન

મહારાજ; જિં સેવકની તુમને અછે, બાંહ્ય ગ્રહ્યાની લાજ. જિં ૩. શું મીઠા ધીઠા દિયેં, તેહનો નહિ હું દાસ; જિં સાધે સેવક સંભવી, કિજે જ્ઞાન પ્રકાશ. જિં ૪. જાણુને શું કહેવું ધણું, એક વચન મેલાપ; જિં મોહન કહે કવિ રૂપનો, ભક્તિ મધુર જિમ દ્રાળ. જિં ૫.

૫

શ્રી અનંતપ્રભો સંતરિદયે વિભો, ગુણ અનંતા રહે ધ્યાન રૂપા; અતિશયવંત મહંત જિનરાજ્યા, વાજ્યા પરિ સદા સકળ રૂપા. શ્રીં ૧. જ્ઞાન દર્શન સુખ સમક્રિતાખય તિથિ, અરૂવિ અવગાહના અખય ભાવે; વીર્ય અનંત એ અષ્ટક ઉપનું, આઠ કૃત કર્મ કેરે અભાવે. શ્રીં ૨. શ્યેન નિજ કૂરતા ટાળવા તુમ પદે, લંછન મિસિ રહ્યો સેવ સારે; સદયતા સુભગતાદિક ગુણ તુમ તણી, સેવના પાવનાને આધારે. શ્રીં ૩. સિંહસેન ભૂપ સુજસા તણો નંદનો, ચૌદમો ચૌદ ભૂયગામ પાળે; ચૌદ ગુણઠામ સોપાન ચઢી નિજ ગુણ, આવતા આપમાંહિ સંભાળે. શ્રીં ૪. અનંતજિન સેવથી અનંત જિનવર તણી, ભક્તિની બકત નિજ શક્તિ સારું; ન્યાયસાગર કહે અવનીતળે જોયતાં, એહ સમ અવર નહી કોય તારું. શ્રીં ૫.

૧૨. શ્રી ધર્મનાથજિન સ્તવન.

હારે મારે ધર્મજિણુંદશું લાગી પૂરણ પ્રીત જો, જીવડલો લલચાણો જિનજીની ઓળગેરે લો; હારે મુને થાશે કોઈક સમે પ્રભુ સુપ્રસન્ન જો, વાતલડી મહારીરે સવી થાશે વગેરે લો. ૧. હારે પ્રભુ દુરીજનનો ભંભેર્યો માહરો નાથ જો, ઓળવશે નહી ક્યારે કીધી ચાકરીરે લો; હારે મારા સ્વામી સરખો કુણ છે દુનિયા માંહ જો, જઈયેરે જીમ તેહને ઘર આશા કરીરે લો. ૨. હારે જસ સેવાસેતી સ્વારથની નહી સિધ્ધ જો, ઠાલીરે શી કરવી તેહથી ગોઠડીરે લો; હારે કાંઈ જીહું ખાય તે મિઠાઈને માટે જો, કાંઈરે પરમારથ વિણ નહી પ્રીતડીરે લો. ૩. હારે મારે અંતરજામી જીવન-પ્રાણઆધાર જો, વાયેરે નવિ જાણ્યો કલિયુગ વાયરેરે લો; હારે મારે લાયક નાયક ભગતવછલ ભગવંત જો, વાડરે ગુણ કેરો સાહિબ

સાયરે લો. ૪. હારે મારે લાગી મુજને તાહરી માયા જોર જો,
અજગારે રહ્યાથી હોય ઓસંગજોરે લો; હારે કુણુ જાણે અંતરગત-
ની વિણુ મહારાજ જો, હેજેરે હસી બોલો છાંડી આમલોરે લો. ૫.
હારે તારે મુખને મટકે અટકયું માહરૂં મન જો, આંખડલી અણી-
યાળી કામણુગારીઆરે લો; હારે મારા નયણું લંપટ જોવે ખીણુ ખીણુ
તુજ જો, રાતેરે પ્રભુરૂપે ન રહે વારીઆરે લો. ૬. હારે પ્રભુ અજ-
ગા તોપણુ જાણુજો કરીને હજૂર જો, તાહરીરે બલિહારી હું જાઉં
વારણેરે લો, હારે કવિ રૂપ વિબુધનો મોહન કરે અરદાસ જો,
ગિરૂઆથી મન આણી ઉલટ અતિ ઘણેરે લો. ૭.

૧૩. શ્રી શાંતિજિન સ્તવનો.

૧

શાંતિજિનેશ્વરદેવ દયાળશિરોમણીરે, કે દયાળશિરોમણી; સોળમે
જનવર પંચમ ચક્રી જગધણીરે, કે ચક્રી જગધણી. ૧. પારેવા
શું પ્રીતિ કરી તિણિ પેરે કરોરે; તિં જનમ જરા ભય મરણુ
સીંચાણુથી ઉદ્ધારોરે. કે સીં ૨. તેણે કાંઈ દીધું હોયે તે મુજને
કહોરે; કે તેં જો શરણુ કર્યાની લાજ તો મુજને નિરવહોરે. કે
મું ૩. પારેવા પરિહરણુ કરે તુજ સેવનારે; કે કં સિહિંકેય
સુત ભીતિ નિવારણુ કામનાર. કે નિં ૪. તિણુ કારણુ હું સેવક
સ્વામિ તું માહરોરે; કે સ્વાં તેહથી હું છું અધિક સેવા પર
તાહરોરે; કે સેં અચિરા માતા વિશ્વસેન પિતા છે તાહરોરે. કે
સેં ૫. શાંતિ નામ ગુણુ રહસ્યે મુજને તારતાંરે; કે મું ન્યાયસાગર
કહે ઇંટ પ્રભુ દિલ ધારતાંરે. કે દિં ૬.

૨

સોળમા શ્રી જિનરાજ ઓળગ સુણો અમ તણી લલનાં, ભગત-
થી એવડી કેમ કરોછો ભોળામણી લલનાં; ચરણે વળગ્યો જેહ આ-
વીને થઈ ખરો, લં નિપટ જ તેહથી કોણુ રાખે રસ આંતરાં. લં ૧.
મેં તુજ કારણુ સ્વામી ઉવેખ્યા સુર ઘણા, લં માહરી દિશાથી મેં
તો ન રાખી કાંઈ મણા; લં તો તુમે મુજથી કેમ અપુંડા થઈ

રહો લ૦ ચૂક હોવે જો કોય સુખે મુખથી કહો. લ૦ ૨. તુજથી અવર ન કોય અધિક જગતી તજે, લ૦ જેહથી ચિત્તની વૃત્તિ એકાગી જઈ મજે; લ૦ દીજે દરશન વાર ઘણી ન લગાવીએ, લ૦ વાતલડી અતિ મીઠી તે કિમ વિરમાવીએ. લ૦ ૩. તું જો જળ તો હું કમળ કમળ તો હું વાસના, લ૦ વાસના તો હું બ્રમર ન ચૂકું આસના; લ૦ તું છોડ પણ હું કેમ છોડું તુજ લણી, લ૦ લોકોતર કોઈ પ્રીત આવી તુજથી બની. લ૦ ૪. ધુરથી શાને સમકિત દઈને ભોળવ્યો, લ૦ ખોટે હવે કિમ જાઉં દિલાસે ઓળવ્યો; લ૦ જાણી ખાસો દાસ વિસામો છો કિશું, લ૦ અમે પણ ખિજમતમાંહી ખોટા કિમ થાયશું. લ૦ ૫. બીજી ખોટી વાત અમે રાચું નહી, લ૦ મેં તુજ આગળ માહુરા મનવાળી કહી; લ૦ પૂરણ રાખો પ્રેમ વિમાસો શું તમે, લ૦ અવસર લહી એકાંત વિનવીએ છીએ અમે. લ૦ ૬. અંતરજામી સ્વામી અચિરાનંદના, લ૦ શાંતિકરણ શ્રીશાંતિજી માન-જો વંદના; લ૦ તુજ સ્તવનાથી તન મન આણુંદ ઉપજ્યો, લ૦ કહે મોહન મનરંગ પંડિત કવિ રૂપનો. લ૦ ૭.

૩

શાંતિજિણુંદ સોહામણારે જોજો, સોળમા જિનરાય, મોરા સાહિબારે. ઠકુરાઈ ત્રિહું લોકનીરે જોજો, સેવે સુર નર પાય. મોં શાં ૧. મુખ શારદકો ચંદલોરે જોજો, હસત લલિત નિશદીશ; મોં આંખડી અમીઅ કચોલડીરે જોજો, પૂરવો સકળ જગીશ મોં શાં ૨. આંગી અનોપમ હેમનીરે જોજો, ઝગમગ વિવિધ જડાવ; મોં દેખી મૂરત સુંદરે જોજો, ભજે અનમિષતા ભાવ. મોં શાં ૩. છત્રત્રય શિર શોભતારે જોજો, મહિમાનો અવતંસ; મોં અન્નઆજ્યો તિરથ આપણારે જોજો, વિશ્વસેન નૃપનોવંશ. મોં શાં ૪. અકળકળા જિનજી તણીએ જોજો, મનોહર રૂપ અમીત; મોં શીતલપૂરે શોભતારે જોજો, ભગતીવછલ ભગવંત. મોં શાં ૫. કેવલનાથ દિવાકરે જોજો, સમકિતગુણભંડાર; મોં પારેવો તેં ઉગારીઓરે જોજો, એમ અનેક ઉપગાર. મોં શાં ૬. હું બલિહારી તાહરીરે જોજો, જિન

તુમે દેવાધીદેવ; મોં મોહન કહે કવિ રૂપનોરે જોજો, ભવોભવ દેજો
સેવ. મોં શાં ૭.

૪

શાંતિજિણુંદ મહારાજ, જગતગુરુ, શાંતિજિણુંદ મહારાજ;
અચિરાનંદન ભવિ મનરંજન, ગુણુનિધિ ગરીબનિવાજ. જં ૧. ગર્ભ
થકી જિણે ઇતિ નિવારી, હરપિત સુર નર કોડી; જનમ થયે ચોસઠ
ધંદ્રાદિક, પદ પ્રણમે કર જોડી. જં ૨. મૃગલાંછન ભવિક તુમ
ગંજન, કંચનવાન શરીર; પંચમનાણી પંચમ ચક્રી, સોળસમો જિન
ધીર. જં ૩. રત્નજડિત ભૂષણ અતિ સુંદર, આંગી અંગ ઉદાર;
અતિ ઉછરંગ ભગતિ નૌતમ ગતિ, ઉપશમ રસ દાતાર. જં ૪.
કરુણાનિધિ ભગવાન કૃપાકર, અનુભવ ઉદિત આવાસ; રૂપ વિબુધનો
મોહન પભણે, દીજે જ્ઞાન વિલાસ. જં ૫.

૫

મહારો મુજરો લ્યોને રાજ, સાહિબ શાંત સલુણા. અચિ-
રાજના નંદન તોરે, દર્શન હેતે આવ્યો; સમકિત રીઝ કરોને સ્વામી,
ભગતિ ભેટણું લાવ્યો. મહારોં ૧. દુઃખ ભંજન છે બિરુદ તુમારો,
અમને આશા તુમારી; તુમે નિરાગી થઈને છૂટો, શી ગતિ હોશે
અમારી. મહારોં ૨. કહેશે લોક ન તાણી કહેવું, એવડું સ્વામી
આગે; પણ બાલક જે બોલી ન જાણે, તો કેમ વહાલો લાગે. મહારોં
૩. મહારે તો તું સમરથ સાહિબ, તો કેમ એણું માનું; ચિન્તા-
મણિ જેણે ગાંઠે બાંધ્યું, તેહને કામ કિશાનું. મહારોં ૪. અધ્યા-
તમ રવિ ઉગ્યો મુજ ઘટ, મોહ તિમિર હર્યું જુગતે; વિમલ વિજય
વાચકનો સેવક, રામ કહે શુભ ભગતે. મહારોં ૫.

૬

સુણો શાન્તિ જિણુંદ સોભાગી; હું તો થયો છું તુજ ગુણ-
રાગી; તુમે નિરાગી ભગવંત, જેતાં કેમ મલશે તંત. સુણોં ૧.
હું તો કોધ કષાયનો ભરીયો, તું તો ઉપશમ રસનો દરીયો; હું

તો અજ્ઞાને આવરીયો, તું તો કેવલ કમલા વરીયો. સુણો ૨. હું તો વિષયા રસનો આશી, તેં તો વિષયા કીધી નિરાશી; હું તો કર્મને ભારે ભાર્યો, તેં તો પ્રભુ ભાર ઉતાર્યો. સુણો ૩. હું તો મોહ તણે વશ પડીયો, તું તો સઘલા મોહને નડીયો; હું તો ભવ સમુદ્રમાં ખુંતો, તું તો શિવ મંદિર પહોતો. સુણો ૪. મારે જન્મ મરણનો ભેરો, તેં તો તોડ્યો તેહનો દોરો; મારો પાસો ન મેલે રાગ, તમે પ્રભુજી થયા વીતરાગ. સુણો ૫. મુને માયાએ મુક્યો પાશી, તું તો નિરબંધન અવિનાશી; હું તો સમક્ષિતથી અધુરો, તું તો સકલ પદારથે પૂરો. સુણો ૬. મ્હારે છો તુંહિ પ્રભુ એક, ત્હારે મુજ સરીખા અનેક; હું તો મનથી ન મૂકું માન, તું તો માન રહિત લગવાન. સુણો ૭. મારું કીધું તે શું થાય, તું તો રંકને કરે રાય; એક કરો મુજ મહેરખાની, મ્હારો મુજરો લેજો માની. સુણો ૮. એકવાર જો નજરે નીરખો, તો કરો મુજને તુમ સરીખો; જો સેવક તુમ સરીખો થાશે, તો ગુણ તમારા ગાશે. સુણો ૯. ભવો ભવ તુજ ચરણની સેવા, હું તો માગું દેવાધીદેવા; સામું જીએને સેવક બાણી, એવી ઉદયરત્નની વાણી. સુણો ૧૦.

૭

તું પારંગત તું પરમેશ્વર, વાલા મારા તું પરમારથ વેદી; તું પરમાત્મ તું પુરષોત્તમ, તુંહી અછેદી અવેદીરે. ૧. મનના મોહનીયા, તાહરી કીકી કામણુગારીરે જગના સોહનીયા. (૨ક) યોગી અયોગી ભોગી અભોગી, વાં તુંહીજ કામી અકામીરે; તુંહી અનાથ નાથ સહુ જગનો, આતમ સંપદા પામીરે. મન ૨. એક અસંખ્ય અનંત અનુચર, વાં અકલ સકલ અવિનાશી; અરસ અવણું અગંધ અફરસી, તુંહી અપાસિ અનાસીરે. મનના ૩. મુખ પંકજ ભમરી પરે અમરી, વાં તુંહી સદા બ્રહ્મચારીરે; સમોસરણ લીલા અધિકારી, તુંહીજ સંયમ ધારીરે. મનના ૪. અચિરાનંદન અચરિજ એહી, વાં કહાણી માંહિ ન આવેરે; ક્ષમાવિન્ય જિન વચણ સુધારસ, પીવે તેહિજ પાવેરે. મનના ૫.

૮

સેવો સેવોને રાજ, શાન્તિ જિનેશ્વર સ્વામી; સોળમા જિન-
વર સોલમ સોવન, વરણે શિવગતિ ગામી. સેવોં ૧. જગગુરુ જગ-
દોચન જગદાયક, જગતારણ હિતકારી; જગજીવન જગબંધવ જિન-
વર, વંદો સવિ નરનારી. સેવોં ૨. નિજ નિર્વાણ સમય પ્રભુ
જાણી, બહુ સાધુ પરિવારે; સમેતશિખરે પધાર્યા પ્રભુજી, આપ
તરે પર તારે. સેવોં ૩. માનું શિવ ચઢવાની નિસરણી, સમેત
શિખર ગિરીંદા; આરોહિ અલવેસર જિનવર, અચિરા રાણીનંદા. સેવોં
૪. પદ્માસન પૂરી પરમેશ્વર, બેઠા ધ્યાન સમાધિ; સુરવર સમવરસણ
તિહાં વિરચે, હેજસું હૈદું વાધે. સેવોં ૫. તિહાં બેસી ઉપદેશ
દીયે પ્રભુ, નિસુણે અસુર સુરીંદા; ભાવ અનિત્ય સકલ ભવ માંહે,
દીસે એ સવિ કંદા. સેવોં ૬. મ મ કરશે મમતા મનમાંહે, સહુ
સંબંધે મલીયું; રાખે ભવ માંહે રોકીને, કર્મ કટક એ બલીયું.
સેવોં ૭. તું કોણુ ધરનો ચેતન તાહરી, સમતા સુંદરી નારી; શું
લાગ્યો મમતા ગણિકાશું, હોય રહ્યો બિખારી. સેવોં ૮. ચેતન
સંગ તજો મમતાનો, કરો સમતાશું ચારી; જોતે જાતિ મીઠે હોય
જુગતું, અસરિષ સંગ નિવારી. સેવોં ૯. કામ કરો કોઈ એહવું
ધારી, બંધનો હેતુ નિવારી; જેમ ભવસ્થિતિ છાંડી અતિ ભારી,
વરીયે મુકિત સુનારી. સેવોં ૧૦.

૯

જગ જન મનરંજેરે, મનમથ બળ ભંજે રે; નવિ રાગ ન દોસ
તું અંજે ચિત્ત શુરે. ૧. શિરછત્ર વિરાજેરે, દેવદુંદુભિ વાજેરે;
ઠકુરાઈ ઇમ છાજે, તોહિ અકિંચનોરે. ૨. ચિરતા ધૃતિ સારીરે,
વરી સમતા નારી રે; બ્રહ્મચારી શિરોમણી, તો પણ તું સુણ્યો
રે. ૩. ન ધરે ભવરંગેરે, નવિ દોષાસંગો રે; મૃગલંછન ચંગો, તો
પણ તું સહી રે. ૪. તુજ ગુણ કુણ આખેરે, જગ કેવળી પાખે
રે; સેવક જશ ભાખે, અચિરાસુત જયો રે. ૫.

૧૦

શાંતીજીનેશ્વર સાચો સાહેબ, શાંતી કરણ અનુકૂલમેં હો જીનજી,
તું મેરા મનમેં તું મેરા દિલમેં; ધ્યાન ધરૂં પલપલમેં સાહેબજી,
તું મેરાં ૧. ભવમાં ભમતાં મેં દરીશન પાચો, આશા પુરો એક
પલમેં હો જીનજી. તું મેરાં ૨. નિર્મલ જ્યોત વદન પર સોહો, નીક-
સ્યોજી ચંદ વાહનમેં હો જીનજી. તું મેરાં ૩. મેરો મન તુમ
સાથે લીનો, મીન વસે જ્યું જળમેં સાહેબજી. તું મેરાં ૪.
જીનરંગ કહે પ્રભુ શાંતિ જિનેશ્વર, દીઠોજી દેવ સકળ મેં હો
જીનજી. તું મેરાં ૫.

૧૧

સુંદર શાંતિજિણુંદની, છબિ છાજે છે, પ્રભુ ગંગા જલ
ગંભીર કીર્તિ ગાજે છે; ગજપુર નયર સોહામણું, ઘણું દીપે છે,
વિશ્વસેન નરિંદનો નંદ, કંદર્પ ઝીપે છે. ૧. અચિરા માતાએ ઉર
ધર્યો, મન રંજે છે; મૃગ લાંછન કંચન વાન, ભાવઠ ભંજે છે. ૨.
પ્રભુ લાખ વરસ ચોથે ભાગ, વ્રત લીધું છે; પ્રભુ પામ્યા કેવલજ્ઞાન,
કારજ સીધું છે. ૩. ધનુષ ચાલીશનું ઇશનું, તનુ સોહો છે;
પ્રભુ દેશના ધુનિ વરસંત, ભવિ પડિયોહો છે. ૪. ભક્તવત્સલ
પ્રભુતા ભણી, જન તારે છે; જૂડંતા ભવજલ માંડિ, પાર ઉતારે
છે. ૫. શ્રી સુમતિવિજય ગુરૂ નામથી, દુઃખ નાસે છે; કહે
રામવિજય જિનધ્યાન, નવ નિધિ પાસે છે. ૬.

૧૨

ક્ષણ ક્ષણ સાંભરો શાંતિ સલુણા, ધ્યાન ભૂવન જિનરાજ પર-
ણા; ક્ષં શાંતિ જિનંદકો નામ અમીસેં, ઉદ્ધામિત હોત હુમ રામ
વપુના, ક્ષં ભવ યોગાનમે ફિરતે પાચે, છોરત મેં નહિ ચરણ પ્ર-
ભુનાં. ક્ષં ૧. છીલ્લરમેં રતિ કબહુ ન પાવે, જે ઝીલે જલ ગંગ યમુના;
ક્ષં તુમ સમ હુમ શિર નાથ ન થારો, કર્મ અધૂના દૂના ધૂના.
ક્ષં ૨. મોહ લરાઈ મેં તેરો સહાઈ, તો ક્ષણમેં છિન્ન છિન્ન કટુ-
ના; ક્ષં નાહો ઘટે પ્રભુ આના ફૂના, અચિરા મુત પતિ મોક્ષવધુના.

ક્ષ૦ ૩. ઓરકી પાસમેં આસ ન કરતે, ચાર અનંત પસાય કરના; ક્યુંકર માગત પાસ ધતૂરે, યુગલિક યાચક કલ્પતરના. ક્ષ૦ ૪. ધ્યાન ખડ્ગ વર તેરે આ સંગે, મોહ ડરે સારી ભીક ભરના; ક્ષ૦ ધ્યાન અરૂપી તો સાંઈ અરૂપી, ભકતે ધ્યાવત તાના તૂના. ક્ષ૦ ૫. અનુભવ રંગ વધ્યો ઉપયોગ, ધ્યાન સુપાનમેં કાથા ચૂના; ક્ષ૦ ચિદાનંદ ઝકઝોલ ઘટાસેં, શ્રી શુભ વીરવિજય પડિપુન્ના. ક્ષ૦ ૬.

૧૩

સોલમા શાંતિ જિનેસર દેવકે, અચિરાના નંદરે; જેહની સારે સુરપતિ સેવકે; અં તિરિ નર સુર સહુ સમુદાયકે. અં એક યોજન માંહે સમાય કે. અં ૧. તંદુને પ્રભુજીની વાણીકે, અં પરિણમે સમજે ભવિ પ્રાણીકે; અં સહુ છવના સંશય ભાંજેકે, અં પ્રભુ મેઘધ્વનિ એમ ગાજેકે. અં ૨. જેહને જોયણ સવાસો માન કે, અં જે પૂર્વના રોગ તેણે થાનકે; અં સવિનાશ થાયે નવા નાવે કે, અં ૫ માસ પ્રભુ પરભાવે કે. અં ૩. જિહાં જિનજી વિચરે રંગ કે, અં નવિ મુષક શુભભ પતંગ કે; અં નવિ કોઈને વર વિરોધ કે, અં અતિ વૃષ્ટિ અનાવૃષ્ટિ રોધ કે. અં ૪. નિજ પરચકનો ભય નાસે કે, અં વડી મરકી નાવે પાસે કે; અં પ્રભુ વિચરે તિહાં ન દુકાલ કે, અં જાયે ઉપદ્રવ સવિ તત્કાલ કે. અં ૫. જસ મસ્તક પૂકે રાજે કે, અં ભામંડલ રવિ પરે છાજે કે; અં કર્મ ક્ષયથી અતિશય અગીયાર કે, અં માનું યોગ્ય સામ્રાજ્ય પરિવાર કે. અં ૬. કબ દેખું ભાવ એ ભાવે કે, અં એમ હોંશ ઘણી ચિત્ત આવે કે; અં શ્રી જિન ઉત્તમ પરભાવે કે, અં કહે પદ્મ વિજય બની આવે કે. અં ૭.

૧૪

અચીરાનંદન પ્રગુમીએ રે, સમય સમય સો વાર; સેવાથી સુખ લહેરે, એહ ભવ જશ વિસ્તાર; એહ ભવ જશ વિસ્તાર તે પામે, શાંતિ જિનેશ્વર સાહેબ નામે; જગમાં શાંતિ થઈ તીણુ સાટે, નામ કંચુ પ્રભુનું તીણુ માટે. શ્રી શાંતિ જિનેશ્વરજી. ૧. એક

ભવમાં ભોગવી રે, પદવી તીણુ જિનરાય; નામ કહાણી પ્રથમથી
 રે, મંડલીક નરરાય; મંડલીક નરરાય કહાણા, ચોદ રચણુ પ્રગટયા
 સપરાણા; ચક્રવર્તિ પદવી તદ્દનંતર, ઉદય આવે તબ ભોગવે
 નરવર. શ્રી શાંતિં ૨. ચક્ર રચણુ ઉપન્યાં પછી રે, ચક્રી ભરત
 છ ખંડ; આપ ચઢે સાધન ભણી રે, સાધે તુરત ત્રિખંડ; સાધે
 તુરત ત્રિખંડ ભલેરા, વૈતાલ્ય પર્વત પાસે ડેરા; ગુફા તમિસ્રા તાસ
 કમાડે, હંડ રત્ન પ્રહારે ઉઘાડે. શ્રી શાંતિં ૩. તેહ કમાડ ઉઘાડતાં
 રે, નિસરે અગ્નિ વરાળ; ચક્રી કટક ઉભું રહે રે, તો થાયે પ્રજાળ;
 તો થાયે પ્રજાળ ઝુઝુઆં, માસ છ ત્યાંહ નિસરે ધુઆં; અનુક્રમે
 શિતલ થાય વાટ, ચક્રી પેસે સેના લેઈ ઘાટ. શ્રી શાંતિં ૪. ગુફા
 માંહે પેસતાં રે, ભીંત ભીંતર દોય પાસ; જોજન જોજન અંતરે રે, મંડલ
 યોગણુપચાસ; મંડલ યોગણુપચાસ આલેખે, કાંગણી રચણુ ચક્રી
 સહુ દેખે; અંધકાર તિહાં જાયે નાશ, થાયે દિનકર સમ પ્રકાશ.
 શ્રી શાંતિં ૫. મધ્યે નિમ્નગા ઉમ્નગા રે, દોય નદી અસરાલ; ત્રણ
 પાત્રાદિક એકમારે, ડખે તિહાં તત્કાલ; ડૂખે તિહાં તત્કાલ જે નાખે,
 પથરને પણ ડૂખતા રાખે; બીજી તટનીનો ગુણુ એહ, ઉતરે ચક્રી
 તેહને જેહ. શ્રી શાંતિં ૬. વિદ્યાધર વૈતાલ્યના રે, આણુ માને
 સહુ કોય; આગે ત્રિખંડ મ્લેચ્છના રે, સાધે ચક્રી સોય; સાધે
 ચક્રી સોય તેહ તો કિંકર, બાણુ નામાંકિત મેલે બળકર; મ્લેચ્છ
 તણુ જે રાય ઉદાર, બાણુ પડે તસ સલા મજર. શ્રી શાંતિં ૭.
 તેહ નામને વાંચતાં રે, કોધ ધમ ધમ થાય; મ્લેચ્છ છ એ દલ
 લઈને રે, ચક્રી સન્મુખ થાય; ચક્રી સન્મુખ થાય અબુઝ, જોરાવર માંડે
 તિહાં ઝુઝ; ચક્રી સેનાશું જોર ન લાગે, લડતાં મ્લેચ્છ તણું દમ ભાગે.
 શ્રી શાંતિં ૮. દેવ સાનિધ્યે તવ ત્યાંહિ રે, મ્લેચ્છ છયે ત્રણ વાર; ચ-
 ક્રીનાં દલ ઉપરે રે, વરસાવે જલધાર; વરસાવે જલધારજે જોર, મુશલ
 ધારા હુઈમ ધોર; ધર્મ રત્ન ચક્રી વિસ્તારે, છત્ર રત્ન ઉપર ધારે. શ્રી શાંતિં ૯.
 મેઘ વૃષ્ટિ કરતાં થકારે, થાકયો તે સુરરાય; ચક્રવર્તિ પુણ્યવંતાનો
 રે, વાંજ ન વાંકી થાય; વાંજ ન વાંકી થાય ત્યારે, મ્લેચ્છ છયે

પ્રણમે તેણી વારે; આણ મનાવી ચક્રી ચાલે, રિષભ કુટ નગરે નજર નિહાલે. શ્રી શાંતિ૦ ૧૦ કાંગણી રચણ થકી લખે રે, ચક્રી આપણું નામ; ખંડ થકી પ્રભાત નિસરી રે, ચક્રી આવે નિજ ઠામ; નિજ ઠામે છસે વર્ષે આવે, ખટ ખંડ માંહે આણ મનાવે; કુરૂજન પદમાં હથ્થીણા ઉરવર, રાજધાની ભોગવે વર ચક્રધર. શ્રી શાંતિ૦ ૧૧. ચક્રવર્તિ પદવી ભોગવી રે, ત્રણ જીમ છંડી તેહ; રિદ્ધિ કહું હવે તેહની રે, સાંભલજો ગુણ ગેહ; સાંભલજો ગુણ ગેહરે સાથી, લાખ ચોર્યાસી હયવર હાથી; છન્નુ કેડ પાયક દલ સુરા, ભરત ક્ષેત્ર ખટ ખંડ તે પૂરા. શ્રી શાંતિ૦ ૧૨. અશ્વ વેસર વિવિધ ધરાવે, સંખ્યા કોડી ચોવીશ; ગખડ માડ કાખલી રે, ઊટ તે કેડ તેત્રીસ; ઊટ તે કેડ તેત્રીસ પઠઘ્યા, ભેરાવર ત્રણ કોડ પાઠઘ્યા; એક લાખ જે ગાયનું દુધ, જીરવે ચક્રી દેહ વિશુદ્ધ. શ્રી શાંતિ૦ ૧૩. ચૌદ રત્ન નવનિધિ ભલારે, સહસ પચવીસ જક્ષ; ચૌદ સહસ મહામંત્રવી રે, ત્રણ કેડ મંત્રી દક્ષ; ત્રણ કેડ મંત્રી દક્ષ દીવાળ, બત્રીસ સહસ મુગટ બંધ રાળ; ચોસઠ સહસ અંતે ઉર નારી, વારાંગના બમણી વિસ્તારી. શ્રી શાંતિ૦ ૧૪. બત્રીસ સહસ નાટક ભલા રે, બત્રીસ સહસ સુદેશ; ચૌદ સહસ જલપથ અછેરા, ઈગવીસ સહસ સન્નિ વેશ; ઈગવીશ સહસ સન્નિવેશ સુંદર ગામ, બત્રીશ સહસ વેલાઉલ ઠામ; સોળ સહસ રાજધાની જાણો, છપ્પન અંતરદ્વીપ વખાણો. શ્રી શાંતિ૦ ૧૫. ગામ છન્નુ કેડ ગામડાં રે, કોડી ઓગણપચાસ; બાગ વાડી ઉદ્યાન તે રે, સહસ ઓગણપચાસ; સહસ ઓગણપચાસ કુરાજ કહાણા, સોળ સહસ મ્હેચ્છ કુરાજ કહાણા; એણી પરે સેણી અઢાર અઢાર, એંસી સહસ પંડિત સિરદાર. શ્રી શાંતિ૦ ૧૬. સાત કોડી કુટુંબિક રે, સોળ સહસ નિજ ગેહ; વર દ્રોણમુખ તે જાણજો રે, સહસ નવાણું તેહ; સહસ નવાણું તેહ તે સુંદર, ચોવીશ સહસ બાધન પુરવર; સહસ અડતાલીસ પાટણ મોટા, ચોવીશ સહસ માંડવ સકોટા. શ્રી શાંતિ૦ ૧૭. કરખુર ખેડા જાણજો રે, સહસ ચોવીસ ચોવીસ; નેવ વારા નગરી કહી

રે, નિરુપમ સહસ્ર બત્રીસ; નિરુપમ સહસ્ર બત્રીસ તે આગર, સોળ
 સહસ્ર સંખ્યાએ ચાકર; દ્વીપ તો સોળ સહસ્ર જલ મગ, કુલ
 બત્રીસે સહસ્ર પ્રસિદ્ધ. શ્રી શાંતિં ૧૮ ચક્રવર્તિ ચઢવા તણા રે,
 હયવર કોડી અઢાર; પાંચ કોડી દીવી ધરા રે, બત્રીસ કોડ અસ્વાર;
 બત્રીસ કોડ અસ્વાર તે ચાનક, ત્રણ કોડ ભોજનનાં સ્થાનક;
 પ્રવરપતાકા દ્વાદશ કોડ, કોડ નવાણું માંડવીક જોડ. શ્રી શાંતિં
 ૧૯. લાખ ચોરાશી હુંદુભી રે, લાખ ચોરાશી નિશાન; ત્રણ કોડ
 જોગી કહ્યા રે, ત્રણ કોડ હજી ખેડાણ; ત્રણ કોડ હજી ખેડાણ એ
 જાસ, કોડ નવાણું દાસીદાસ; ચોસઠ સહસ્ર કલ્યાણકારક, કોડ નવાણું
 તે પટ તારક. શ્રી શાંતિં ૨૦. વૈદ્ય શેઠ સારથ પતિ રે, એ સહુ
 ત્રણ ત્રણ કોડ; કોડ નવાણું શેઠીઆ રે, સેવ કરે કર જોડ; સેવ કરે
 કર જોડ નિજ ઘર, ત્રણસેં સાઠ સુખકાર તે સુંદર; રસવતીઓ
 નિપજાવે ગ્રેમે, ચક્રી ત્રણ લાખ સાથે જમે. શ્રી. શાંતિં ૨૧. કોડ
 નવાણું મત્સુધિઆરે, ત્રણ કોડ હજુરદાર; લાખ નવાણું લેખવો રે,
 અંગરક્ષક પરિવાર; અંગરક્ષક પરિવાર તે જોઈ, કોડ નવાણું ડાવડીઆ
 ભાઈ, કોડ નવાણું થયા તે ટોલી, કોડ નવાણું પાન તંબોલી. શ્રી શાંતિં
 ૨૨. માવત પાંડવ જાણુજોરે, કોડ નવાણું નવાણું; આઠ કોડ તે સામની
 રે, સીતેર કોડ વખાણું; સીતેર કોડ વખાણું ગાડાં રૂડાં, લાખ
 ચોરાશી બોલે સુડા; કોડ નવાણું મીઠા બોલા, ત્રણ કોડ વાણંત
 મજોલા. શ્રી શાંતિં ૨૩. એમ અનેક ચક્રવર્તિની રે, બોલી રિદ્ધિ અપાર;
 તે છાંડીને તતખીણ રે, લીધો સંજમ ભાર; લીધો સંજમ ભાર
 તે સાર, જહુયો એહ અધિર સંસાર; તીર્થંકર પદવી શ્રીકાર, ભોગવી શ્રી
 બિનરાજ ઉદાર. શ્રી શાંતિં ૨૪. પચવીસ સહસ્ર કુમાર અવસ્થાપણે રે,
 પચવીસ સહસ્ર મંડલીક; પચવીસ સહસ્ર ચક્રવર્તિપણે રે, પચવીસ
 સહસ્ર કૈવલીક; પચવીસ સહસ્ર કૈવલીક તે સાર, સમેત શિખર
 ગિરિરાય ઉદાર; શૈલેસી કરણે સુખકાર, પામ્યા શિવ મંદિર જયકાર.
 શ્રી શાંતિં ૨૫. તપ ગચ્છ નાયક વંદીએ રે, વિજય ક્ષમા સૂરીરાય;
 કાંતિ સાગર પંડિતવર રે, તાસ તણે સુખસાય; તાસ તણે સુખસાય

કહાયા, સમર્થ શાંતિ જિનેશ્વર ધ્યાયા; જસવંત સાગર પંડિત રાયા,
શિષ્ય જિનેશ્વર સાગર ગુણ ગાયા. શ્રી શાંતિં ૨૬.

૧૪. શ્રી મુનિસુવ્રતજિન સ્તવન.

આજ સફળ દિન મુજ તણે, મુનિસુવ્રત દીઠા; ભાગી તે ભાવઠ
ભવતણી, દિવસ દુરિતના નીઠા. આં ૧. આંગણે કલ્પવેલી ફળી,
ધન અમિયના વૃઠા; આપ માગ્યા તે પાસા ઢળ્યા, સુર સમકિત વૃઠા.
આં ૨. નિયતિ હિત દાન સનમુખ હુયે, સ્વપુણ્યોદય સાથે; જશ
કહે સાહિબે મુગતિનું, કરિઉં તિલક નિજ હાથે. આં ૩.

૧૫. શ્રી નેમિનાથ સ્તવનો.

૧

પરમાતમ પૂરણ કલા, પૂરણ ગુણ હો પૂરણ જન આશ; પૂરણ
દ્રષ્ટિ નિહાલીયે, ચિત્ત ધરિયે હો અમચી અરદાસ. પં ૧. સર્વ દેશ
ઘાતી સહુ, અઘાતી હો કરી ઘાત દયાળ; વાસ કીયો શિવ મંદિરે,
મોહે વીસરી હો ભમતો જગજાળ. પં ૨. જગતારક પદવી લાહી,
તાર્યા સહી હો અપરાધી અપાર; તાત કહો મોહે તારતાં કિમ કીની
હો ઇણ અવસર વાર. પં ૩. મોહ મહા મદ છાકથી, હું છકીયો હો
નહિં શુદ્ધ લગાર; ઉચિત સહી ઇણે અવસરે, સેવકની હો કરવી
સંભાળ. પં ૪. મોહ ગયા જો તારશો, તિણવેળા હો કહા તુમ
ઉપગાર; સુખ વેળા સજ્જન ઘણાં, દુઃખ વેળા હો વિરલા સંસાર.
પં ૫. પણ તુમ દરિસન જોગથી, થયો હૃદયે હો અનુભવ પરકાશ;
અનુભવ અભ્યાસી કરે, દુઃખદાયી હો સહુ કર્મ વિનાશ. પં ૬. કર્મ
કલંક નિવારીને, નિજ રૂપે હો રમે રમતા રામ; લહુત અપૂરવ
ભાવથી, ઇણ રીતે હો તુમ પદ વિશ્રામ. પં ૬. ત્રિકરણ જોગે વિનવું,
સુખદાયી હો શિવાદેવી નંદ; ચિદાનંદ મનમેં સદા, તુમે આવો હો
પ્રભુ નાણુદિણું. પં ૮.

૨

નિરખો નેમિ જિણુંદને, અરિહંતાણ; રાણ મતિ કર્યો ત્યાગ.
ભગવંતાણ; પ્રહારી સંયમ ગ્રહો અં અનુક્રમે થયાં વીતરાણ.

ભ૦ ૧. ચામર ચક્ર સિંહાસન અ૦ પાદપીઠ સંયુક્ત ભ૦; છત્ર ચાલે આકાશમાં અ૦ દેવદુંદુભિ વર ઉત્ત. ભ૦ ૨. સહસ્ર જોયણુ ધ્વજ સોહતો અ૦ પ્રભુ આગલ ચાલંત ભ૦; કનક કમલ નવ ઉપરે અ૦ વિચરે પાય ઠવંત. ભ૦ ૩. ચાર મુખે દીયે દેશની અ૦ ત્રણ ગઠ ઝાકઝમાલ ભ૦; કેશ રોમ સમશ્ચુ નખા અ૦ વાધે નહીં કોઈ કાલ. ભ૦ ૪. કાંટા પણ ઉંધા હોય અ૦ પંચવિષય અનુકૂલ ભ૦; પદ્મ રૂતુ સમકાલે ફલે અ૦ વાયુ નહીં પ્રતિકૂલ. ભ૦ ૫. પાણી સુગંધ સુર કુસુમની અ૦ વૃષ્ટિ હોય સુરસાલ ભ૦; પંખી દીયે સુપ્રદક્ષિણા અ૦ વૃક્ષ નમે અસરાલ. ભ૦ ૬. જિન ઉત્તમ પદ પદ્મની અ૦ સેવ કરે સુર કોડી ભ૦; ચાર નિકાયના જઘન્યથી અ૦ ચૈત્ય વૃક્ષ તેમ જોડી. ભ૦ ૭.

૧૬. શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તવનો.

૧

પરમાત્મ પરમેશ્વર, જગદીશ્વર જિનરાજ, જગબંધવ જગ-
લાણુ બલિહારી તુમ તણી, ભવજલધિમાં રે જહાજ. ૧. તારક વારક
મોહનો, ધારક નિજ ગુણુ ઋદ્ધિ; અતિશયવંત ભદંત રૂપાળી શિવ વધ્ધ,
પરણી લહી નિજ સિદ્ધિ. ૨. જ્ઞાન દર્શન અનંત છે, વળી તુજ ચરણુ
અનંત; ઈમ દાનાદિ અનંત ક્ષાયિકલાવે થયા, ગુણુ તે અનંતાનંત. ૩.
બત્રીશ વર્ણુ સમાય છે, એક જ શ્લોક મોઝાર; એક વર્ણુ પ્રભુ
તુજ ન માયે જગતમાં, કેમ કરી શ્રૂણીએ ઉદાર. ૪. તુજ ગુણુ કોણુ
ગણી શકે, જો પણ કેવલી હોય; આવિર્ભાવે તુજ સયલ ગુણુ
માહુરે, પ્રછન્ન ભાવથી જોય. ૫. શ્રી પંચાસરા પાસણુ, અરજ કરું
એક તુજ; આવિર્ભાવથી થાય દયાલ કૃપાનિધિ, કરૂણા કીજેણુ
મુજ. ૬. શ્રી જિન ઉત્તમ તાહરી, આશા અધિક મહારાજ;
પદ્મવિજય કહે એમ લહું શિવનગરીનું, અક્ષય અવિચલ રાજ. ૭.

૨

રાતા જેવાં ફૂલડાં ને, શામલ જેવો રંગ; આજ તારી આંગીનો
કાંઈ, રૂડો બન્યો રંગ; પ્યારા પાસણુ હો લાલ, દીનદયાળ મુને નયણુ
નિહાલ. ૧. જોગીવાડે જાગતો ને, માતો ધિંગડમલ્લ; શામલો સોહામ-

ભો કાંઈ, જીત્યા આઠે મલ્લ. ખ્યા. ૨. તું છે મારો સાહિબો ને, હું છું તારો દાસ; આશા પૂરો દાસની, કાંઈ સાંભળી અરદાસ. ખ્યા. ૩. દેવ સઘળા દીઠા તેમાં, એક તું અવલ્લ; લાખેણું છે લટકું તહાડું, દેખી રીઝે દલ્લ. ખ્યા. ૪. કોઈ નમે પીરને ને, કોઈ નમે રામ; ઉદયરત્ન કહે પ્રભુ, મારે તુમશું કામ. ખ્યા. ૫.

૩

અંતરજામી સુણ અલવેસર, મહિમા ત્રિજગ તુમારો; સાંભળીને આવ્યો હું તીરે, જન્મ મરણ દુઃખ વારો; સેવક અર્જ કરે છે રાજ, અમને શિવસુખ આપો. ૧. સહુકોનાં મનવંછિત પૂરો, ચિંતા સહુની ચૂરો; એહવું બિરૂદ છે રાજ તમારું, કેમ રાખો છો દૂરે. સેવક. ૨. સેવકને વલવલતો દેખી, મનમાં મહેર ન ધરશો; કરૂણાસાગર કેમ કહેવાશો, જો ઉપગાર ન કરશો. સેવક. ૩. લટપટનું હવે કામ નહીં છે, પ્રત્યક્ષ દરિશન દીજે; ધુન્ધાડે ધીજી નહિ સાહિબ, પેટ પડ્યાં પતિજે. સેવક. ૪. શ્રી શંખેશ્વર મંડળ સાહિબ, વિનતડી અવધારો; કહે જિનહર્ષ મયા કરી મુજને, ભયસાયરથી તારો. સેવક. ૫.

૪

મોહન મુજરો લેજો રાજ, તુમ સેવામાં રહીશું. વામાનંદન જગદાનંદન, જેહ સુધારસ ખાણી; મુખ મટકે લોચનને લટકે, લોભાણી ઈંદ્રાણી. મોહન. ૧. ભવ પદ્મણ ચિહ્નું દિશી ચારે ગતિ, ચોરાશી લખ ચોટા; કોધ માન માયા લોભાદિક, ચોવટીયા અતિ ખોટા. મોહન. ૨. મિથ્યા મહેતો કુમતિ પુરોહિત, મદન સેનાને તોરે; લાંચ લઈ લખ લોક સંતાપે, મોહ કંદર્પ જોરે. મોહન. ૩. અનાદિનિગોદ તે બંધીખાણો, તૃષ્ણા તોપે રાખ્યો; સંજ્ઞા ચારે ચોકી મેલી, વેદ નપુંસક વાંકો. મોહન. ૪. ભવસ્થિતિ કર્મ વિવર લઈ નાઠો, પુણ્ય ઉદય પણ વાધ્યો; સ્થાવર વિકલેન્દ્રિયપણું ઓળંગી, પંચેન્દ્રિયપણું લાધો. મોહન. ૫. માનવ ભવ તારજ ફૂળ સદ્ગુરુ, વિમળ બોધ મળ્યો મુજને; કોધાદિક સહુ શત્રુ વિણાસી, તેણે ઓળખાવ્યો તુજને. મોહન. ૬. પાટણ માંહે પરમ દયાળુ, જગત

વેભ્રપણુ ભેટયા; સત્તરખાણુ શુભ પરિણામે, કર્મ કઠિન મેટયા. મોહનં
૧. સમકિત ગજ ઉપશમ અંખાડી, જ્ઞાન કટક બળ કીધું;
મીમાવિજય જિન ચરણમરણુ સુખ, રાજ પોતાનું લીધું. મોહનં ૮.

૫

ખ્યારો ખ્યારો રે હો વાલા મારા પાસજીણુંદ મુને ખ્યારો, તારા
પારો રે વાલા મારા ભવના દુખડા વારો. કાશીદેશ વણારસી નગરી,
મધ્વસેન કુલ સોહીએરે; પાસજીણુંદા વામાનંદા મારા વાલા; દેખીત
ન મન મોહીએ. ખ્યારોં ૧. છપ્પન દીગકુમરી મીલી આવે, પ્રભુ-
ને હુલરાવે રે; થેઈ થેઈ નાચ કરે મારા વાલા, હરખે જીનગુણ
પાવે. ખ્યારોં ૨. કમઠ હઠ ગાળ્યો પ્રભુ પાર્શ્વ, બળતા ઉગાર્યો ક્ષણી
પગરે; દીઓ સાર નવકાર નાગકું, ધરણીંદ્ર પદ પાવે. ખ્યારોં ૩. દીક્ષા
પ્રભુ કેવળ પાવે, સમવસરણુમેં સુહાયેરે; દીયે મધુરી દેશના
પ્રભુ ચોમુખ, ધર્મ સુણાયો. ખ્યારોં ૪. કર્મ બપાવી શીવ પુર જાવે,
મજ્જરામર પદ પાવેરે; જ્ઞાન અમ્રતરસ ફરસે મારા વાલા, જ્યોતીસે
જ્યોત મીલાવે. ખ્યારોં ૫.

૬

નિત્ય સમરૂ સાહેબ સચણાં, નામ સુણુતાં સીતલ વચણાં;
ગુણ ગાતાં ઉલસે નચણારે, શંખેશ્વર સાહિબ સાચો; બીજનો આશરો
પાવેરે, શંખેં ૧. દ્રવ્યથી દેવ દાનવ પૂજે, ગુણ સંચિતસો
જીણું લીજે; અરિહાપદપર્યવ છાજે, મુદ્રા પદ્માસન રાજેરે. શંખેં
૨. સંવેગ તણ ધરવાસો, પ્રભુ પાસના ગણધર થાશે; તવ મુક્તિ-
રીમાં જાશે, ગુણ લોકમાં વચણે ગવાસોરે શંખેં બીં ૩. એમ
મોહર જિનવાણી, અષાઢા શ્રાવક જાણી; જિનવંદી નિજધર આવે,
પ્રભુ પાસની પ્રતિમા ભરાવેરે. શંં બીં ૪. ત્રણ કાલ તે ધુપ ઉખેવે,
પકારી શ્રી જિનસેવે; પછી તેહ વૈમાનિક થાવે, તે પ્રતિમા પણ
તેહાં લાવેરે. શંં બીં ૫. ઘણા કાલ પૂજી બહુમાને, વલી સૂરજ
દ્ર વિમાને; નાગ લોકનાં કંઠ નિવાર્યા, જ્યારે પાર્શ્વ પ્રભુજી
ધાર્યારે શંં બીં ૬. ચહુસેન રહ્યો રણુધેરી, જીત્યા નવિજયે વૈરી,

જરાસેને જરા તવ મહેલી, હરિ બલ વિના સઘલે ફેલીરે. શં. બી. ૭. નેમીશ્વર ચોટી વિશાલી, અક્રમ કરે વનમાલી; તુડી પદ્માવતી બોલી, આપે પ્રતિમા ઝાક ઝમાલિરે. શં. બી. ૮. પ્રભુ પાસની પ્રતિમા પૂજી, બલવંત જરા તવ ધ્રુજી; છંટકાવ નહવણુ જલ જોતી, જાદવની જરા જાય રોતીરે. શં. બી. ૯. શંખપૂરીને સહુને જગાવે, શંખેશ્વર ગામ વસાવે; મંદિરમાં પ્રભુ પધરાવે, શંખેશ્વર નામ ધરાવેરે. શં. બી. ૧૦. રહે જે જિન રાજ હજુરે, શેવક મનવંછિત પૂરે; એ ભેટણુ પ્રભુજીને કાજે, શેઠ મોતીભાઈને રાજેરે. શં. બી. ૧૧. નાના માણેક કેરા નંદ, સંઘવી પ્રેમચંદ વીરચંદ; રાજનગરથી સંઘ ચલાવે, ગામોગામના સંઘ મિલાવેરે. શં. બી. ૧૨. અઢાર અઠોત્તેર વરખે, ફાગણુ વદિ તેરશ દિવસે; જીન વંદીને આણુંદ પાવે, શુભવીર વચન રસ ગાવેરે. શં. બી. ૧૩.

૭

મહારી કલ્પ વેલડી મુરતી શ્રી અંતરીક્ષ પાસની. એક સમય લંકાપતિ રાવણુ હુકમ આપ ફરમાવે; માલી સુમાત્રી વિદ્યાધર જે કાર્ય કારણુ તમ્મન્નવેરે. મહારી. ૧. જાય વિમાન ઝડપથી તેહનું જેમ ગગને ગુંબારા, મઘ્યાન્હે ભોજન વેળાએ વિમાન હેઠે ઉતારારે. મહા. ૨. તવ સેવક મન અંશય ઉપન્યો પ્રતિમા ઘેર વિસારી, પ્રભુ પૂજન વિના ભોજન ન કરે મુજ સ્વામી ભાગ્યશાળીરે. મહા. ૩. વેલુમય મુરતી નીપજાવી કરી પુજન તૈયારી, સ્વામીએ પુજન કરી ભોજન લીયા શરીર સુખકારીરે. મહા. ૪. જાતાં મુરતીને પધરાવી સરોવરમાં ઊછરંગે, અધિષ્ઠાયક દેવે અખંડિત રાખી તિહાં ઉમંગેરે. મહા. ૫. એક દીન જિંગલપુરનો રાજા શ્રીપાલ કુષ્ઠી આવે, હાથ મુખ પ્રમુખ અંગોને પખાલી નિજ ઘર જાવેરે. મહા. ૬. મુખડું નીરોગી દેખી રાણી ફરી ત્યાં જાઈ નવરાવે, કંચન સમ કાયા રાજાની જોઈ જોઈ અચરીજ પાવેરે. મહા. ૭. બલી બાકુલ નાખી પટરાણી બોલી મધુરી વાણી, દેવી દેવ જે કોઈ હોય તે ઘો દરશન હીત આણીરે. મહા. ૮. એમ કરી ઘર જઈને સુતી સ્વપ્ને દેવી દીડી,

પાર્શ્વ પ્રભુની પ્રતિમા ઈડાં છે એમ વાણી સુણી મીડીરે. મહાં ૯. રોગી રાજા નીરોગ થયો તે જીનજી તણો પસાય, તે કારણ પ્રતિમા કાઠીને ગાડે દીધો પધરાયરે. મહાં ૧૦. કાચે તાંતણે ગાડલું બાંધો રાજાએ થવું ધુરમાં, પણ પાછું વાળી જોયા વિના જવું જરૂર નિજ પુરમાંરે. મહાં ૧૧. જો પાછું વાળીને જોશે તો પ્રતિમા તિહાં રહેશે, ભુલ્યો બાજીગર સોચે તેમ ચિંતા દુઃખ સહેશેરે. મહાં ૧૨. એહવું સ્વપ્ન દેખીને રાણી નિદ્રામાંથી જાગી, પ્રેમ ધરીને દેવગુરુનું સ્મરણ કરવા લાગીરે. મહાં ૧૩. તેમજ કરી પૃથ્વીપતિ ચાલ્યો બોજથી હાથ ન હાલ્યો, શંકા ઉપજી પ્રતિમા કેરી મુખ વાળી તિહાં ભાલ્યોરે. મહાં ૧૪. પ્રતિમા અધર રહી ત્યાં આગળ ગાડું નીકલી ચાલ્યું, વિના વિચાર કીધું તે રાજાના દીલમાં સાલ્યુંરે. મહાં ૧૫. પણ પ્રતિમા ઉપર પ્રીતિથી શ્રીપુરનગર વસાવી, રહેવા લાગ્યો ત્યાં પર રાજા નગરલોકને હસાવી રે. મહાં ૧૬. ચૈત્યપ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ કીધો જગમાં યશ બહુ લીધો, પ્રતિ દીન ત્રિકાળ પુજા કરીને નિજ ભવ સફલો કીધોરે. મહાં ૧૭. તે કાલે પણિડારી બેહકું લઈ નીચે જઈ શક્તિ, હવણે તો અંગલોહણું નીકળે દીપ શીખા જીવો જગતી રે. મહાં ૧૮. દુઃખ કાલમેં એમ પ્રભુની મુરતી અધર બિરાજે, તે કારણ અંતરીક્ષ પાસજી નામ જગતમાં ગાજે રે. મહાં ૧૯. તે પ્રભુની યાત્રા કરવાને અમલનેરથી આવે, રૂપચંદ મોહનચંદ પોતે સંઘ લઈ શુદ્ધ ભાવેરે. મહાં ૨૦. સંવત એગણીસે છપનના મહાશુદ્ધ દશમી સારી, લક્ષ્મી વિજય ગુરૂરાજ પસાયે હંસ નમે વારંવારીરે મહાં ૨૧.

૮

જિનજી ત્રેવીશમો જિન પાસ, આશ મુજ પૂરવે રેલો; માહરા નાથજી રેલો, જિં ઈહ ભવ પરભવ દુઃખ દોહગ સવિ ચુરવે રે લો માં; જિં આઠ પ્રતિહાર્ય શું જગમાં તું જ્યો રે લો માં, જિં તાહરા વૃક્ષ અશોકથી, શોક દુરે ગયો રે લો માં ૧. જિં જાનુ પ્રમાણ ગિર્વાણ, કુસુમ વૃષ્ટિ કરે રે લો માં, જિં

દિવ્યધ્વની સુર પૂરે કે, વાંસલીયેસ્વરે રે લો માં; જિં ચામર કેરી
હુરિ ચલાંતી, એમ કહે રે લો માં, જિં જે નમે અમ પરે તે ભવિ,
ઉર્ધ્વ ગતિ લહે રે લો માં ૨. જિં પાદુ પીઠ સિંહાસન, વ્યં-
તર વિચરિયે રે લો માં જિં તિહાં ખેસી જિનરાજ, ભવિક દેશના
દીયે રે લો માં; જિં ભામંડલ શિર પૂઠે સૂર્ય પરે તપે રે લો
માં, જિં નિરખી હરખે જેહ, તેહના પાતક ખપે રે લો માં ૩.
જિં દેવ દંદુભિનો નાદ, ગંભીર ગાજે ઘણા રે લો માં, જિં ત્રણ
છત્ર કહે તુજ કે, ત્રિભુવન પતિતણા રે લો માં; જિં એ ઠકૂરાઈ
તુજ કે, ખીજે નહિ ઘટે રે લો માં, જિં રાગી દ્રેષી દેવ કે, તે ભવમાં
અટે રે લો માં ૪. જિં પૂજક નિંદક દોય કે, તાહરે સમર્પણે રે
લો માં, જિં કમઠ ધરણુ પતિ ઉપરે, સમચિત્ત ગણે રે લો માં;
જિં પણ ઉત્તમ તુજ પાદ, પદ્મ સેવા કરે રે લો માં, જિં તેહ
સ્વભાવે ભવ્ય કે, ભવ સાયર તરે રે લો માં ૫.

૯

આશ પૂરે સદા પાસ પરમેસર, દાસ પરિ જાસ સુર સેવ
સારે; ભીમ ભવસાગર ઘોર ભય આગર, વાહણ પરે લોકના થોક
તારે. ૧. માત વામા સતી પુત્ર હુલરાવતી, નવ નવાં હાલરે ગીત
ગાવે; રૂપ અદ્ભુત નિજ પુત્રનું દેખતાં, આનંદ ઉલટ અંગ
આવે. આં ૨. પાસ સુર દેવી પદમાવતી ગુણવતી, ભગતજન વાંછિત
સર્વે આપે; કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો સેવક. વિનય નિજ ચિત્ત પ્રભુ
પાસ થાપે. આં ૩.

૧૦

સેવો ભવિજન જિન ત્રેવીશમો, લાંછન નાગ વિખ્યાત; જલ-
ધર સુંદર પ્રભુજીની દેહડી, વામા રાણીનો જાત. સેં ૧. ચઉદિશે
ઘોર ઘટા ધનશું મળ્યો, કમઠે રચ્યો જલધાર; મૂસલધારે જલ
વરસે ઘણું, જલ થલનો ન લહું પાર. સેં ૨. વડ હેઠલ વ્હાલો
કાઉસગ્ગ રહ્યો, મેરૂ તણી પેરે ધીર; ધ્યાન તણી ધારા વાધે તિહાં,
ચડીયાં કિયાં જી નીર. સેં ૩. અચળ ન ચળીયો પ્રભુજી માહરે,

પામ્યો કેવળનાણુ; સમોવસરણુ સુર કોડ મળ્યા તિહાં, વાળ્યાં જીત નિસાન. સેં ૪. નવ કર ઉંચપણે પ્રભુ શોભતા, અશ્વસેન રાયનો નંદાં પ્રગટ પૂરતા પૂરણુ પાસજી, દીઠે હોવે પરમાણુંદ. સેં ૫. એક શત વરસનું આઉખું ભોગવી, પામ્યા અવિચળ રિદ્ધ; બુધ શ્રીસુમતિવિજય ગુરૂ નામથી, રામ લહે વર સિદ્ધ. સેં ૬.

૧૧

આજ શંખેશ્વર જિન ભેટીએ, ભેટંતા ભવ દુઃખ નાસે, સાહેબ મોરા રે; જ્યો અશ્વસેન કુલ ચંદ્રમા, માતા વામા સુત પાસ. સાં આં ૧. ભકિતવત્સલ જન ભયહરૂ, હસતાં હાણીયા પદ હાસ્ય સાં; દાનાદિક પાંચને દૂહવ્યા, ફરી નાવે પાસની પાસ. સાં આં ૨. કરી કામને કારમી કમકમી, મિથ્યાત્વને ન દીઉંમાન સાં; અવિરતિને રતિ નહિ એક ઘડી, અગુણી અલગું અજ્ઞાન. સાં આં ૩. નિંદક નિદ્રાને નાસવી, મૃત રાગને રોગ અપાર સાં; એક ધક્કે દૂષને ઢાલીયો, એમ નાઠા દોષ અદાર. સાં આં ૪. વળી મત્સર મોહ મમત ગયો, અરિહા નિરિહા નિર્દોષ સાં; ધરણુંદ્ર કમઠ સુર ખિહું પરે, તુમ માત્ર નહી તોસ રોષ. સાં આં ૫. અચરિજ સુણજો એક તોણે સમે, શત્રુને સમકિત દાય સાં; ચંદન પારસ ગુણી અતિ ઘણી, અક્ષર થોડે ન કહાય. સાં આં ૬. જાગરણુ દિશા ઉપર ચઢયા, ઉજાગરણો વિતરાગ સાં; આલંબન ધરતા પ્રભુતણો, પ્રભુતા સેવક સૌભાગ્ય. સાં આં ૭. ઉપાદાન કારણુ કારજ સર્થે, અસાધારજો કારણુ નિત્ય સાં; જો અપેક્ષા કારણુ ભવિ લહે, ફલદા કારણુ નિમિત્ત. સાં આં ૮ પ્રભુ ત્રાયક સાયકતા ધરી, દાયક દાયક નાયક ગંભીર સાં; નિજ સેવક જાણી નિવાળયે, તુમ ચરણે નમે શુભ વીર. સાં આં ૯.

૧૨

પાર્શ્વજિન પૂર્ણતા તાહરીજી, શુભથીરતામાં સમાય; પરમેશ્વર વિભુ જિનવરૂજી, સહજ આનંદ વીયરાય. પાં ૧. શુદ્ધશુદ્ધાતમે રાજતાજી, કર્મ રહિત મહારાય; પામીને અશુભને વામતાજી

નિરીહપણે સુખદાય. પાં ૨. વિશ્વનાયક તુંહી સારહીજી, ત્યાગી ભોગી જિનરાજ; ચઢખંધને પ્રભુ છંડીનેજી, થયો માહરોશીરતાજ. પાં ૩. ભવગિરિભંજન પવી સમોજી, તારક ખિરૂદ ધરાય; અમર-પતિ નિત્ય નમે તુંજ પદેજી, ભાવ ધરી નિરમાય. પાં ૪. અમ સરીખા જે મોહિ ગ્રહાજી, તેહને તુંહી સહાય; સૌભાગ્યલક્ષ્મીસરી પદ વરેજી, જેહ તુંજને નિતુ ધ્યાય પાં ૫.

૧૩

મેરે સાહિબ તુમહિ હો, પ્રભુ પાસ જિણુંદા; ખિજમતગાર ગરીબ હું, મેં તેરા બંદા. મેં ૧. મેં ચંકાર કરું ચાકરી, જબ તુમહિ ચંદા; ચકવાક મેં હુઈ રહું, જબ તુમહિ દિણુંદા. મેં ૨. મધુકર પરે મેં રણજાણું, જબ તુમ અરવિંદા; ભકિત કરું ખગ-પતિ પરે, જબ તુમહિ ગોવીંદા. મેં ૩. તુમ જબ ગર્જિત ધન ભયે, તબ મેં શિખિનંદા; તુમ સાયર જબ મેં તદા, સુરસરિતા અમંદા. મેં ૪. દૂર કરો દાદા પાસજી, ભવ દુઃખકા દંદા; વાચક જશ કહે દાસકું, દીજે પરમાનંદા. મેં ૫.

૧૪

સુરત મંડન પાસ જિણુંદા, અરજ સુણા ટાલો દુઃખ દંદા; સાહેબ રંગીલા હમારા, મોહના રંગીલા; તું સાહેબ હું છું તુંજ બંદા, પ્રીતિ બની જૈસી કૈરવ ચંદા. સાં ૧. તુંજશું નેહ નહિ મુજ કાચો, ઘણુહી ન ભાંજે હીરો બાંચો; દેતાં દાન તે કાંઈ વિમાસો, લાગે મુજ મન એહ તમાસો. સાં ૨. કેડ લાગા તે કેડ ન છોડે, દીયો વાંછીત સેવક કર એડે; અખય ખજાનો તુંજ નવી ખૂટે, હાથ થકી તો શું નવી છુટે. સાં ૩. જે ખિજમતમાં ખામી દાખો, તો પણ નિજ બાણી હિત રાખો; જેણે દીધું છે તેહજ દેશે, સેવા કરશે તે ફલ લેશે. સાં ૪. ધેનુ કૂપ આરામ સ્વભાવે, દેતા દેતા સંપત્તિ પાવે; તિમ મુજને તમો જે ગુણ દેશે, તો જગમાં જસ અધિક વહેશે. સાં ૫. અધિકું એધું કિશુરે

કહાવો, જિમ તિમ સેવક ચિત્ત મનાવો; માઝ્યા વિણુ તો માય ન પિરસે, એ ઉખાણો સાચો દીસે. સાં ૬. ઇમ જાણીને વિનતિ કીજે, મોહનગારા મુજરો લીજે; વાચક જસ કહે અમિયે આસંગો, દિયો શિવ મુખ ધરી અવિહડ રંગો. સાં ૭.

૧૫

તજો માન માયા ભજો ભાવ આણી, વામા નંદને સેવીએ સાર જાણી; જુઓ નાગ ને નાગણી નાથ ધ્યાને, પામ્યા શકુની સંપદા બોધિદાને. ૧. વસ્યા પાટણે કાલ કેતો ધરામાં, પધાર્યા પછી પ્રેણુ શું પાર કરમા; થલીમાં વલી વાસ કીધો વિચારી, પૂરે લોકની આશ ત્રૈલોક ધારી. ૨. ધરી હાથમાં લાલ કખાંણુ રંગે, ભીડી ગાતડી રાતડી નીલ અંગે; ચઢી નીલડે તેજ એ વિઘ્ન વારે, ધાઈ વહારે પંથ ભૂલા સુધારે. ૩. જેણે પાસ ગોડી તણા રૂપ જોયો, તેણે કર્મના પાસનો જોર ખોયો, જેણે પાસ ગોડી તણા પાય પૂજ્યા, શત્રુ સર્વથા તેહના સર્વ ધુજ્યા. ૪. સહુ દેવ દેવી હુઆ આજ ખોટા, પ્રભુ પાસના એકલા કર્મ મોટા; ગોડી આપ જોરે નવ ખંડ ગાજે, જેથી શાકીણિ ડાકીણિ દૂર ભાજે. ૫. પૂરે કામના પાસ ગોડી પ્રસિધ્ધો, હેલા મોહ રાજ જેણે જોર કીધો; મહા દુષ્ટ દુર્દાન્ત જે ભૂત ભુંડા, પ્રભુ નામે પામે સર્વે વાસ ગુડા. ૬. જરા જન્મ મહા રોગના મૂલ કાપે, આરાધ્યો સદા સંપદા શુદ્ધિ આપે; ઉદય રત્ન ભાખે નમો પાસ ગોડી, નાખો નાથજી દુઃખની જાલ તોડી. ૭.

૧૬

તાર મુજ તાર મુજ તાર ત્રિભુવન ધણી, પાર ઉતાર સંસાર સ્વામી; પ્રાણુ તું ત્રાણુ તું શરણુ આધાર તું, આતમારામ મુજ તુંહિ સ્વામી. તારં ૧. તુંહિ ચિન્તામણિ તુંહિ મુજ સુરતર, કામઘટ કામધેનુ વિધાતા; સકલ સંપત્તિ કર, વિકટ સંકટ હર, પાસ મડોવરો મુક્તિ દાતા. તારં ૨. પુન્ય ભરપૂર અંકૂર મુજ જાગીઓ, ભાગ્ય સૌભાગ્ય મુખ નૂર વાધ્યો; સકલ વંછિત કુલ્યો

માહરો દિન વળ્યો, પાસ મઠોવરો દેવ લાધ્યો. તાર૦ ૩. ધન્ય મરૂ દેશ મઠોવરા નરવરી, ધન્ય અયોધ્યા નયરી નૌકા; ધન્ય તે ધન્ય કૃત પુન્ય તે, પાસ પૂજે સદા દેવ લોકા. તાર૦ ૪. પાસ મુજ તું ઘણી પ્રીતિ તુજ બની ઘણી, વિબુધવર કહાનજી ગુરુ વખાણી; મુક્તિ પદ આપજો આપ પદ થાપજો, કનકવિજય આપણે ભકત જાણી. તાર૦ ૫.

૧૭

રંગ રસીયા રંગ રસ બન્યો, મન મોહનજી; કોઈ આગલ નવિ કહેવાય, મનડું મોહું રં, મન મોહનજી; વેધકતા વેધક લહે, મન૦; બીજા બેઠા વા ખાય, મન૦ ૧. લોકોત્તર ફલ નિપજે, મન૦; મ્હોટો પ્રભુનો ઉપકાર, મન૦; કેવલ નાણુ દિવાકરૂ, મન૦; વિચરંતા સુર પરિવાર, મન૦ ૨. કનક કમલ પગલાં ઠવે, મન૦; જલ કુસુમ વરસાત, મન૦; શિરછત્ર વલી ચામર ઢલે, મન૦; તરૂ નમતા મારગ જાત, મન૦ ૩. ઉપદેશી કેઈ તારીયા, મન૦; ગુણ પાંત્રીશ વાણી રસાલ, મન૦; નર નારી સુર અખસરા, મન૦; પ્રભુ આગલ નાટક સાલ, મન૦ ૪. અવનિ તલ પાવન કરી, મન૦; અંતિમ ચોમાસુ જાણુ, મન૦; સમેતશિખર ગિરિ આવીયા, મન૦; ચડતા શિવધર સોપાન, મન૦ ૫. શ્રાવણુ શુદ્ધિ આઠમ દિને, મન૦; વિશાખાએ જગદિશ, મન૦; અણુસણુ કરી એક માસનું, મન૦; સાથે મુનિવર તેત્રીશ. મન૦ ૬. કાઉત્સગમાં મુક્તિ વર્યા, મન૦, સુખ પામ્યા સાદિ અનંત, મન૦; એક સમય સમ શ્રેણીએ, મન૦; નિઃકર્મો ચઉ દ્રષ્ટાંત, મન૦ ૭. સુરપતિ સઘલા તિહાં મલે, મન૦; ક્ષીરોદ્ધિ આણે નીર, મન૦; સ્નાન વિલેપન ભૂષણે મન૦; દેવ-દુબ્યે સ્વામી શરીર. મન૦ ૮. શોભાવી ધરી શિખિકા, મન૦; વાંજિત્ર ને નાટક ગીત, મન૦; ચંદન ચય પરજલતા, મન૦; સુર ભકિત શોક સહિત, મન૦ ૯. થુભ કરે તે ઉપરે, મન૦; દાદાદિક સ્વર્ગે સેધ, મન૦; ભાવ ઉઘોત ગયે થકે, મન૦; દીવાલી કરતા દેવ, મન૦ ૧૦. નંદીશ્વર ઉત્સવ કરે, મન૦; કલ્યાણુક મોક્ષાનંદ, મન૦; વર્ષ અઢીશે આંતરૂં, મન૦; શુભ વીર ને પાસ જિણુંદ, મન૦ ૧૧

૧૮

જય જય જય જય પાસ જિણુંદ, અંતરીક પ્રભુ ત્રિભુવન
તારણ; ભવિક કમલ ઉલ્લાસ દિણુંદ. જય૦ ૧. તેરે ચરણ શરણ
મેં કીને, તું બિનુ કુન તોરે ભવ ફંદ; પરમ પુરૂષ પરમારથ દરશી;
તું દિયે ભવિકકું પરમાનંદ. જય૦ ૨. તું નાયક તું શિવ સુખ
દાયક, તું હિતચિંતક તું સુખકંદ; તું જનરંજન તું ભવભંજન,
તું કેવલ કમલા ગોવીંદ. જય૦ ૩. કોડિ દેવ નિલિકે કર ન શકે,
એક અંગુઠ રૂપ પ્રતિબિંબ; એસો અદ્ભુત રૂપ ત્હારો, વરષત માનુ
અમૃતકો બુંદ. જય૦ ૪. મેરે મન મધુકરકે મોલન, તુમ હો
વિમલ સદલ અરવિંદ; નયન ચકોર વિલાસ કર તું હે, દેખત તુમ
મૂખ પૂરનચંદ. જય૦ ૫. દુર જાવે પ્રભુ તુમ દરિયાન તેં, દુઃખ
દોહરા દાલિદ્ર અઘ દંદ; વાચક જસ કહે સહસ ફલતે તુમ હો,
જે બોલે તુમ ગુનકે વૃંદ. જ૦ ૬.

૧૯

પ્રણમું પદ પંકજ પાસના, જસ વાસના અગમ અનુપરે;
મોહ્યો મન મધુકર જેડથી, પામે તસ શુદ્ધ સ્વરૂપ રે. પ્રણમું ૦
૧. પંક કલંક શંકા નહિ, નહિ ખેદાદિક દુઃખ દોષરે; ત્રિવિધ
અવંચક યોગથી, લહે અધ્યાતમ રસ પોપરે. પ્રણમું ૦ ૨. દુર્દશા
દૂરે કરી, ભજે મુદીતા મેત્રી ભાવરે; વર્તે નિજ ચિત્ત મધ્યસ્થતા,
કરુણા મય શુદ્ધ સ્વભાવરે. પ્રણમું ૦ ૩. નિજ સ્વરૂપ કર થીર
ધરે, ન કરે પુદ્ગલ લી ખચરે; શાખી દુઃખ વરતે સદા, ન કદા
પરભાવ પ્રપંચરે. પ્રણમું ૦ ૪. સહજ દશા નિશ્ચય જગે, ઉમંગે
અનુભવ રસ રંગરે; તાયે નહિ પરભાવમાં, નિજ ભાવમાં રંગ
અભંગરે. પ્રણમું ૦ ૫. નિજ ગુણ સગ નિજમાં લખે, ન ચખે
પરગુણની રેખરે; નીર ખીર વિવરો કરે, એ અનુભવ હંસસુ પેખરે.
પ્રણમું ૦ ૬. નિર્વિકલ્પ જે અવુભવે, અનુભવે અનુભવની રીતરે;
ઓર ન કબહુ લખી શકે, આનંદાન પ્રાત પ્રતીતરે. પ્રણમું ૦ ૭.

૨૦

સોના રૂપાકે સોગઠે, સાંચાં ખેલત બાણ; ઇંદ્રાણી સુખ દેખતે,

હુરિ હોત હે રાજ. ૧. એક દિન ગંગા કે બિચે, સુર સાથ
બહોરા; નારી ચકોરા અપ્સરા, બહોત કરત નિહોરા. ૨. ગંગાકે
જલ ઝીલતે, છાંહી બાહલીયાં; ખાવન ખેત ખેલાય કે, સર્વ મંદિર
વલીયાં. ૩. બેઠે મંદિર માલીયે, સારી આતમ દેખે; હાન્ત પૂજાપા
લે ચલે, ખાન પાન વિશેષે. ૪. પૂછ્યા પડુતર દેત હે, સુનો
મોહન મેરે; તાપસકું બંદન ચલે, ઉઠી લોક સંવેરે. ૫. કમઠ યોગી
તપ કરે, પંચ અગ્નિકી જવાલા; હાથે લાલક દાનણી, ગંતે મોહન-
માલા. ૬. પાસ કુંવર દેખણ ચલે, તપસીપે આયા; ઓહી નાણે
દેખકે, ખીંચે યોગી બેલાયા. ૭. સુણ તપસી સુખ લેકુ, જપે
ફોકટ માલે; અજાનતે અગની બિન, યોગકું પરજાલે. ૮. કમઠ
કહે સુણ રાગવી, તુમે અશ્વ બેલાઓ; યોગીકે ઘર હે બડે, મત
કો બતલાઓ. ૯. તેરા ગુરુ કોન હે બડા, જિનેં યોગ ધરાયા;
નહિ ઓલખાયા ધર્મકું, તતુ કષ્ટ બતાયા. ૧૦. હમ ગુરુ ધર્મ પિછા-
નતે, નહિ કવડી પાસે; ભૂત ગયે દુનિયા દિશા, રહેતે વનવાસે.
૧૧. વનવાસી પશુ પંખિયા, એસે તુમ યોગી; યોગી નહિ પણ
ભોગીયા, સંસારકે સંગી. ૧૨. સંસાર ખૂરા છોરકે, સુણ હો લઘુ
રાજ; યોગી જંગલ સેવતે, લેઈ ધર્મ અવાજ. ૧૩. દયા ધર્મકો
મૂલ હે, ક્યા કાન પુકાયા; જીવ દયા નહુ જાનતે, તપ ફોકટ માયા.
૧૪. ખાત દયાકી દાખીયે, ભૂલ ચૂક હમારા; બેર બેર ક્યા બોલણા,
એસા ડાક ડમાલા. ૧૫. સાંઈ હુકમસે સેવકે, બડા કાષ્ટ ચીરાયા;
નાગ નિકાલા એકીલા, પરજલતી કાયા. ૧૬. સેવક મુખ નવકારસે,
ધરણેંદ્ર બનાયા; નાગકુમારે દેવતા, બહુ ઋદ્ધિ પાયા. ૧૭. રાણી
સાથ વસંતમે, વન ભીંતર પેઠે; પાસાદ સુંદર દેખીને, ઉહાં જાકર
બેઠે. ૧૮. રાજિમતિકું છોડકે, નેમ સંજમ લીના; ચિત્રામણ જિન
જેવતે, વૈરાગે ભીના. ૧૯. લોકાન્તિક સુર તે સમે, બોલે કર જોડી;
અવસર સંજમ લેનકા, અબ બેર હે થોરી. ૨૦. નિજ ઘર આયે
નાથજી, પિયા બિણ બિણ રોવે; માતા પિતા સમજાયકે, દાન
વરસી દેવે. ૨૧. દીન દુઃખી સુખીયા કીયા, હારિદ્રકું ચૂરે; શ્રી
શુભ વીર હુરી તિહાં, ધન સઘલો પૂરે. ૨૨.

૨૧

અનુભવ અમૃત વાણી હો, પાસ જિન. અં ૦ સુરપતિ ભયો
જે નાગ શ્રીમુખથી, તે વાણી ચિત્ત આણી હો. પાં ૧. સ્યાદવાદ
મુદ્રા મુદ્રિત શુચિ, જિમ સુરસરિતા પાણી; અંતર મિથ્યાભાવલતા
જે, છેદણુ તાસ કૃપાણી હો. પાં ૨. અહોનિશ નાથ અસંખ્ય
મહ્યા તિમ, તિર્યગ છે અચરિજ એહી; લોકાલોક પ્રકાશ અંશ
જસ, તસ ઉપમા કહો કેહી હો. પાં ૩. વિરહ વિયોગ હરણી
એ દંતી, સંધી વેગ મિલાવે; યાકી અનેક અવંછકતાથી, આણુ
વિમુખ કહાવે હો. પાં ૪. અક્ષર એક અનંત અંશ જિહાં, લેપ
રહિત મુખ ભાખો; તાસ ક્ષયોપશમ ભાવ વધ્યાથી, શુદ્ધ વચન
રસ આખો હો. પાં ૫. આજ્યાથી મન તૃપ્ત થયું નવિ, શા માટે
લોભાવો; કર કરણુ કરણુરસ સાગર, પેટ ભરી તે પાવો હો. પાં
૬. એ લવલેશ લહ્યાથી સાહિબ, અશુભ યુગલગતિ વારી; ચિદા-
નંદ વામાસુત કેરી, વાણીની બલિહારી હો. પાં ૭.

૨૨

વન્દેહં જિન દેવ પાર્શ્વ, ૫૬ વિધ દેવ દયાલં. (બે વાર.)
વાણુ રસ્યાં પુર્યાં યસ્ય, જાતં જન્મ વિશાલં; અશ્વસેન તન નંદન
વંદિત, વિદલિત કલિમલ જાલં. વન્દેહં ૦ ૧. કમઠાસુર મદ મદવ
ધીરં, કૃતાંત કર્માતારં; આગ્ર દહદહ્યાં કૃણિની કૃણિભ્યાં, દત્ત નમ-
સ્કૃતસારમ્. વન્દેહં ૦ ૨. રાગાદિ રિપુમાર નિકારં, સંચિત દુર્જય
તારં; રજ ત્રયાંબર ભૂષણ હૃદયં, દશ વિધ ધર્મ સુપાલં. વન્દેહં ૦ ૩
સમેતાચલ પર્વત શિખરં, મુકિત ગતં ગુણ માલં; જગત પ્રસિદ્ધા
કીર્તિર્યસ્યા, જાતા તં જિન પાલં. વન્દેહં ૦ ૪.

૧૭. શ્રી મહાવીર જિન સ્તવનો.

૧

આજ જિનરાજ મુજ કાજ સિધ્યાં સર્વે, તું કૃપાકુંભ જે
મુજ વઠો; કલ્પતરુ કામઘટ કામપેતુ મિલ્યો, આંગણે અભિયરસ
મેહ વઠો. આં ૧. વીર તું કુંડપુરનયર ભૂષણ હુઓ, રાય સિદ્ધાર્થ

ત્રિશલા તનુને; સિંહ લંછન કનક વર્ણ કર સખ્ત તનુ, તુજ સમો
જગતમાં કો ન દૂને. આં ૨. સિંહપરે એકલો ધીર સંયમ ગ્રહી,
આયુ બોહોત્તર વર્ષ પૂર્ણ પાળી; પુરી અપાપાયે નિષ્પાપ શિવવદ્
વર્યા, તિહાં થકી સર્વ પ્રગટી દીવાળી. આં ૩. સહસ્ર તુજ ચૌદ
મુનિવર મહાસંયમી, સાહુણી સહસ્ર છત્રીશ રાજે; યક્ષ માતંગ
સિધ્ધાયિકા વર સુરી, સકળ તુજ ભક્તની ભીતિ ભાંજે. આં ૪.
તુજ વચનરાગ સુખસાગરે ઝીલતો, પીલતો મોહ મિથ્યાત્વવેલી; આવીઓ
ભાવીઓ ધર્મપથ હું હવે, દીજીયે પરમપદ હોઈ બેલી. આં ૫.
સિંહ નિશદીહ જો હૃદયગિરિ મુજ રમે, તું સુગુણલીહ અવિચલ
નિરીહો; તો કુમત રંગ માતંગના જૂથથી, મુજ નહિ કોઈ લવ-
લેશ બીહો. આં ૬. શરણુ તુજ ચરણ મેં ચરણગુણાનિધિ ગ્રહ્યા,
ભવતરણુ કરણ દમ શર્મ દાખો; હાથ જોડી કહે જશવિજય બુધ
ઈશું, દેવ નિજ ભુવનમાં દાસ રાખો. આં ૭.

૨

સિદ્ધારથનારે નંદન વિનવું, વિનતડી અવધાર; ભવમંડપ-
મારે નાટક નાચીઓ, હવે મુજ દાન દેવરાવ. સિદ્ધાં ૧. ત્રણ
રતન આપો મુજ તાતજી, જિમ નાવેરે સંતાપ; દાન દીયંતારે
પ્રભુ કોસરે કીસી ? આપો પદવીરે આપ. સિદ્ધાં ૨. ચરણુ-અંગુ-
ઠેરં મેરુ કંપાવીઓ, મોડયાં સુરનારે માન; અષ્ટ કરમનારે ઝગડા
જીતવા, દીધાં વરસીરે દાન. સિદ્ધાં ૩. શાસનનાયક શિવસુખદા-
યક, ત્રિશલા-કુખે રતન; સિદ્ધારથનારે વંશ દીપાવિયો, પ્રભુજી તમે
ધન ધન. સિદ્ધાં ૪. વાચકશેખર કીર્તિવિજય ગુરુ, પામી તાસ પસાય;
ધરમતણે રસ જિન ચોવીશમા, વિનયવિજય ગુણ ગાય. સિદ્ધાં ૫.

૩

ગિરુઆરે ગુણુ તુમ તણા, શ્રીવર્ધમાન જિનરાયરે; મુણતાં
શ્રમણે અમી ઝરે, મારી નિર્મલ થાયે કાચારે. ગિરુઆં ૧. તુમ
ગુણુ ગણુ ગંગાજળે, હું ઝીલી નિર્મળ થાઉંરે; અવર ન ધધો
આદરું, નિશદિન તોરા ગુણુ ગાઉંરે. ગિરુઆરે ૨. ઝીલ્યા જે

ગંગાજળે, તે છીલર જળ નવિ પેસેરે; જે માલતી ફૂલે મોહિયા,
તે બાવળ જમ્મ નવિ બેસેરે. ગિરુઆરે૦ ૩. એમ અમે તુમ ગુણ
ગોઠશું, રંગે રાચ્યા ને વળી માચ્યારે; તે કેમ પરસુર આદરે ?
જે પરનારી-વશ રાચ્યારે. ગિરુઆરે૦ ૪. તું ગતિ તું મતિ
આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારોરે; વાચક યશ કહે માહરે, તું
જીવજીવન આધારોરે. ગિરુઆરે૦ ૫.

૪

જગપતિ તારક શ્રી જિનદેવ, દાસનો દાસ છું તાહરો; જગ-
પતિ તારક તું કિરતાર, મનમોહન પ્રભુ માહરો. ૧. જગપતિ
તાહરે તો ભક્ત અનેક, મારે તો એકજ તું ધણી; જગપતિ
વીરમાં તું મહાવીર, મૂરતિ તારી સોહામણી. ૨. જગપતિ ત્રિશલા
રાણીનો તન. ગંધાર બંદર ગાજીયો; જગપતિ સિદ્ધારથ કુળ શણુ-
ગાર, રાજ રાજેશ્વર રાજીયો. ૩. જગપતિ ભગતોની ભાંગે છે ભીડ,
ભીડ પડે પ્રભુ પારીખે; જગપતિ તુંહી પ્રભુ અગમ અપાર, સમજ્યો
ન જાય મુજ સારીખે. ૪. જગપતિ ઉદય નમે કર જોડ, સત્તર
નેવ્યાસી સમે કિયો; જગપતિ અંભાત જંબુસર સંઘ, ભગવંત
ભાવશું ભેટિયો. ૫.

૫

પ્રભુજી વીર જિણુંદને વંદિયે, ચોવીશમા જિનરાય હો; ત્રિશ-
લાના જાયા. પ્રભુજીને નામે તે નવનિધિ સંપજે, ભવદુઃખ સવિ
મીટી જાય હો; ત્રિશલાના જાયા. ૧. પ્રભુજી કંચનવાન કર સાતનું,
જગતાતનું એટલું માન હો; ત્રિ૦ પ્રભુજી મૃગપતિ લાંછન ગાજતા
ભાંજતો, મદગજ માન હો; ત્રિ૦ ૨. પ્રભુજી સિદ્ધારથ ભગવંત છે,
સિદ્ધારથ કુળચંદ હો; ત્રિ૦ પ્રભુજી ભક્તવત્સલ ભવદુઃખહરે, સુર-
તરૂસમ સુખકંદ હો; ત્રિ૦ ૩. પ્રભુજી ગંધારબંદર ગુણનિલો,
જગતિલો જિહ્વા જગદીશ હો; ત્રિ૦ પ્રભુજીનું દર્શન દેખીને
ચિત્ત ઠયું, સયું મુજ વંછિત ઇશ હો; ત્રિ૦ ૪. પ્રભુજી શિવ-
ગિરીનો રાજીયો, જગતારણ જિનદેવ હો; ત્રિ૦ પ્રભુજી રંગવિજયને
આપજો, ભવોભવ તુમ પાય સેવ હો; ત્રિ૦ ૫.

૬

નારે પ્રભુ નહી માનું, નહી માનું રે અવેરની આણુ; નારે પ્રભુ
મહારે તાહરું વચન પ્રમાણુ, નારે પ્રભુ હરિહરાદિક દેવ અનેરા,
તે દીઠા જગમાંય રે; ભામિની ભરમ ભ્રુટીએ ભૂલ્યા, તે મુજને
ન સુહાય. નારે૦ ૧. કેઈક રાગી કેઈક દેખી, કેઈક લોભી દેવ રે;
કેઈક મદમાયામાં ભરિયા, કેમ કરીએ તસ સેવ. નારે૦ ૨. મુદ્રા
પણ તેહમાં નવિ દીસે, તુજ માંહેલી તિલમાત રે; તે દેખી
દિલડું નવિ રીઝે, શી કરવી તસ વાત. નારે૦ ૩ તું ગતિ તું
મતિ તું મુજ પ્રીતમ, જીવ જીવન આધાર રે; રાત દિવસ સ્વપ્નાંતરમાં
તુંહી, તુંહી માહરે નિરધાર. નારે૦ ૪. અવગુણ સહુ ઉવેખીને
પ્રભુ, સેવક કરીને નિહાળ રે; જગબંધવ એ વિનતિ માહરી,
માહરાં જનમ મરણ દુઃખ ટાળ. નારે૦ ૫. ચોવીશમા પ્રભુ ત્રિભુ-
વનસ્વામી, સિદ્ધારથના નંદ રે; ત્રિશલાજીના ન્હાનડીયા પ્રભુ, તુમ
ઠીએ અતિહી આનંદ. નારે૦ ૬. સુમતિવિજય કવિરાયનો કહે,
રામ વિજય કર જોડ રે; ઉપગારી અરિહંતજી માહરા, ભવભવનાં
બંધ છોડ. નારે૦ ૭.

૭

વીર કુંવરની વાતડી કેને કહીએ, હારે કેને કહીએરે કેને
કહીએ; નવ મંદિર બેસી રહીએ, હારે સુકુમાર શરીર. વી૦ ૧.
બાલપણથી લાડકો નૃપ ભાવ્યો, મળી ચાસઠ ઇંદ્રે મલાવ્યો;
ઇંદ્રાણી મળી હુલરાવ્યો, ગયો રમવા કાજ. વી૦ ૨. છોડું ઉછાંછલાં
લોકનાં કેમ રહીએ, એની માવડીને શું કહીએ; કહીએ તો અદેખાં
થઈએ, નાશી આવ્યાં બાળ. વી૦ ૩. આમલકી કીડા વિષે વીંટાણો,
મોટા ભારિંગ રોષે ભરાણો; વીરે હાથે ઝાલીને તાણ્યો, કાઢી
નાખ્યો દૂર. વી૦ ૪. રૂપ પિશાચનું દેવતા કરી ચલિયો, મુજ
પુત્રને લેઈ ઉછળીયો; વીર મુષ્ટી પ્રહારે વળીએ, સાંભળીએ અંમ.
વી૦ ૫. ત્રિશલા માતા મોજમાં એમ કહેતી, સખીઓને ઓઢાંભા
દેતી; ક્ષણ ક્ષણ પ્રભુ નાખજ લેતી; તેજાવે બાળ. વી૦ ૬. વાટ

જેવંતા વીરજી ઘેર આવ્યા, માતા ત્રિશલાએ નવરાવ્યા; ખોળે
 બેસી હુલરાવ્યા, આલિંગન દેત. વીં ૭. યૌવનવય પ્રભુ પામતાં
 પરણાવે, પછી સંજમ શું હીલ લાવે; ઉપસર્ગની ફોજ હઠાવે,
 લીધું કેવળ નાશુ. વીં ૮. કર્મસદન તપ ભાખીયું જિનરાજે, ત્રણ
 લોકની ઠકુરાઈ છાજે; ફલ પૂજા કરી શિવ કાજે, ભવિને ઉપગાર.
 વીં ૯. શાતા અશાતા વેદની ક્ષય કીધું, આપે અક્ષય પદ લીધું;
 શુભ વીરનું કાજ સિધું, ભાગે સાદિ અનંત. વીં ૧૦.

૮

સિદ્ધારથ રાજાને ઘેર પટરાણી, ત્રિશલા નામે સોડામણી એ;
 રાજભુવનમાંહે પલંગે પોઢંતા, ચૌદ સુપન રાણીએ લહ્યા એ. ૧.
 પહેલે રે સુપને ગયવર દીઠો, બીજે વૃષભ સોડામણો એ; ત્રીજે
 સિંહ સુલક્ષણો દીઠો, ચોથે લક્ષ્મી દેવતા એ. ૨. પાંચમે પંચ
 વરણની માળા, છઠ્ઠે ચંદ્ર અમીઝરો એ; સાતમે સૂરજ આઠમે
 ધ્વજ, નવમે કલશ રૂપાતણો એ. ૩. પદ્મસરોવર દશમે દીઠો, ક્ષીર-
 સમુદ્ર અચ્ચારમે એ; દેવવિમાન તે બારમે દીઠું, રણજણ ઘંટા
 વાજતાં એ. ૪. રત્નનો રાશિ તે તેરમે દીઠો, અગ્નિશિખા દીઠી
 ચૌદમે એ; ચૌદ સુપન લખ રાણીજી જાગ્યા, રાણીએ રાયને
 જગાડિયા એ. ૫. ઉઠો ઉઠો સ્વામી મને સુહણલાં લીધાં, એરે સુપન
 ફળ શા હશે એ; રાય સિદ્ધારથે પંડિત તેજ્યા, કહો રે પંડિત ફળ
 એહનું એ. ૬. અમ કુળમંડળ તુમ કુળ દીવો, ધન રે મહાવીર અવ-
 તર્યા એ; જે નર ગાવે તે સુખ પાવે, આનંદ રંગ વધામણાં એ. ૭.

૯

માતા ત્રિશલા જુલાવે પુત્ર પારણે, ગાવે હાલો હાલો હાલરૂવાનાં
 ગીત; સોના રૂપા ને વળી રત્ને જડિયું પારણું, રેશમ દોરી ધૂધરી
 વાગે છુમ છુમ રીત, હાલો હાલો હાલો હાલો મારા નંદને. ૧. જિનજી
 પાસપ્રભુથી વરસ અઢીશે અંતરે, હોશે ચોવીશમે તીર્થ કર જિન
 પરિમાણ; કેશીસ્વામી મુખથી એવી વાણી સાંભળી, સાચી સાચી હુઈ
 તે મારે અમૃત વાણ. હાં ૨. ચૌદે સ્વપ્ને હોવે ચક્રી કે જિનરાજ,

વીત્યા ખારે ચક્રી નહી હવે ચક્રીરાજ; જિનજી પાસ પ્રભુના શ્રી
 કેશી ગણધાર, તેહને વચને જાણ્યા ચોવીશમા જિનરાજ, મારી
 કૃપે આવ્યા ત્રણ ભુવન શિરતાજ, મારી કૃપે આવ્યા સંઘ તિર-
 થની લાજ, હું તો પુણ્ય પનોતી ઈદ્રાણી થઈ આજ. હાં ૩.
 મુજને દોહલો ઉપન્યો ખેસું ગજ અંખાડીએ, સિંહાસનપર ખેસું
 ચામર છત્ર ધરાય; એ સહુ લક્ષણ મુજને નંદન તાહરા તેજનાં,
 તે દિન સંભારું ને આનંદ અંગ ન માય. હાં ૪. કરતલ પગતલ
 લક્ષણ એક હજાર ને આઠ છે, તેહથી નિશ્ચય જાણ્યા જિનવર શ્રી
 જગદીશ; નંદન જમણી જવે લાંછન સિંહુ ખિરાજતો, મેં તો
 પહેલે સુપને દીઠો વિશવા વીશ. હાં ૫. નંદન નવલા બંધવ
 નંદીવર્દનના તમે, નંદન ભોજાઈઓના દેયર છે સુકુમાલ, હસશે
 ભોજાઈઓ કહી દીયર મહારા લાડકા; હસશે રમશે ને વલી ચુંટી
 ખણશે ગાલ, હસશે રમશે ને વલી હુંસા દેશે ગાલ. હાં ૬. નં-
 દન નવલા ચેડા રાણાના ભાણેજ છે, નંદન નવલા પાંચશે મામીના
 ભાણેજ છે, નંદન મામલીયાના ભાણેજ સુકુમાલ, હસશે હાથે
 ઉચ્છાલી કહીને નાહના ભાણેજ, આંખ્યો આંજી ને વલી ટપકું
 કરશે ગાલ. હાં ૭. નંદન મામા મામી લાવશે ટોપી આંગલાં,
 રત્ને જડીયાં ઝાલર મોતી કસબી કોર; નીલાં પીલાં ને વળી રાતાં
 સર્વ જાતિનાં, પાંડરાવશે મામી માહરા નંદકિશોર. હાં ૮. નંદન
 મામા મામી સુખલડી સહુ લાવશે, નંદન ગૂંજુવે ભરશે લાડુ
 મોતીચૂર; નંદન મુખડાં જોઈને લેશે મામી લામણાં, નંદન મામી
 કહેશે જીવે સુખ ભરપૂર. હાં ૯. નંદન નવલી ચેડા મામાની
 સાતે સતી, મારી ભત્રીજી ને બેન તમારી નંદ; તે પણ ગૂંજે
 ભરવા લાખણુસાઈ લાવશે, તુમને જોઈ જોઈ હોશે અધિકો પરમાનંદ.
 હાં ૧૦. રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ધુધરો, વલી સડા
 મેના પોપટ ને ગજરાજ; સાહસ હંસ કોયલ તીતર ને વલી મોરજી,
 મામી લાવશે રમવા નંદ તમારે કાજ. હાં ૧૧. છપ્પન કુમરી અમરી
 જલકલશે નવરાવિયા, નંદન તમને અમને કેલીધરની માંહિ; ફૂલની વૃષ્ટિ

કીધી યોજન એકને માંડલે, બહુ ચિરંજીવો આશીષ દીધી તુમને ત્યાંહિ.
 હાં ૧૨. તમને મેરૂ ગિરિપર સુરપતિએ નવરાવિયા, નિરખી નિરખી
 હરખી સુકૃત લાલ કમાય; સુખડા ઉપર વારૂ કોટિ કોટિ ચંદ્રમા, વલી
 તન પર વારૂ થડગણુનો સમુદાય. હાં ૧૩. નંદન નવલા ભણવા
 નિશાળે પણ મૂકશું, ગજપર અંખાડી બેસાડી મોહટે સાજ; પસલી
 ભરશું શ્રીફળ ફેફળ નાગરવેલશું, સુખડલી લેશું નિશાળીયાને કાજ.
 હાં ૧૪. નંદન નવલા મોહટા થાશે ને પરણાવશું, વહુવર સરખી
 જોડી લાવશું રાજકુમાર; સરખા વેવાઈ વેવાણોને પધરાવશું, વરવહુ
 પોંખી લેશું જોઈ જોઈને દેદાર. હાં ૧૫. પીયર સાસરા માહરા બેહું
 પખ નંદન ઉજળા, મહારી કૂખે આવ્યા તાતપનોતા નંદ; મહારે આંગણ
 વડા અમૃત દૂધે મેહુલા, મહારે આંગણે ફળીયા સુરતરૂ સુખના કંદ.
 હાં ૧૬. ઇણિ પરે ગાયું માતા ત્રિશલાસુતનું પારણું, જે કોઈ
 ગાશે લેશે પુત્ર તણા સામ્રાજ; બીલીમોરા નગરે વર્ણવ્યું વીરનું
 હાલરૂં, જય જય મંગલ હોજો દીપવિજય કવિરાજ. હાં ૧૭.

૧૦. શ્રી મહાવીર સ્વામીના પંચકલ્યાણકનું સ્તવન.

દોહા-શાસનનાયક શિવકરણ, વંદું વીર જિણુંદ; પંચ કલ્યાણક
 તેહનાં ગાશું ધરી આનંદ. ૧. સુણતાં થુણતાં પ્રભુતણા, ગુણ ગિરવા
 એક તાર; ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખસંપદા, સફળ હોય અવતાર. ૨.

ઢાળ પહેલી

સાંભળજો સસનેદી સયણા, પ્રભુજના ચરિત્ર ઉદ્ધારે; જે
 સાંભળશે પ્રભુગુણ તેહનાં, સમક્ષિત નિર્મળ થાશે રે. સાં ૧.
 જંબૂદ્વીપે દક્ષિણ ભરતે, માહણકુંડ નામ આમે; રિખભદત્ત બ્રાહ્મણ
 તસ નારી, દેવાનંદા નામે રે. સાં ૨. આષાઠ શુદ્ધિ છઠ્ઠે પ્રભુજ,
 પુષ્પોત્તરથી ચવિયા; ઉત્તરાશ્વિની જોગે પ્રભુ આવી, તસ કૂખે અવ-
 તરિયા રે. સાં ૩. તેણી સ્વાણી સા દેવાનંદા, સુપન ગબદિક
 નિરખે; પરભાતે સુણી કંત રિખવદત્ત, હૈડામાંહી હરખે રે. સાં ૪.
 ભાખે ભોગ અર્થ સુખ હોશે, હોશે પુત્ર સુખણ; તે નિસુણી
 સા દેવાનંદાએ, કીધુ વચન પ્રમાણ રે. સાં ૫. ભોગ

ભલા ભોગવતી વિચરે, એવે અચરિત્ત હોવે; શતકૃત જીવ
સુરેશ્વર હરખે, અવધે પ્રભુજીને જોવે રે. સાં ૬. કરી વંદનને
ઈંદ્ર સન્મુખ, સાત આઠ ડગ આવે; શકુસ્તવ વિધિ સહિત
ભણીને, સિંહાસન સોહાવે રે. સાં ૭. સંશય પડિયા એમ
વિમાસે, જિન ચક્રી હરિ રામ; તુચ્છ દારિદ્ર માહણકુળ નામ,
ઉત્ત ભોગ વિના ધામ રે. સાં ૮. અંતિમ જિન માહણકુળ
આવ્યા, એહ અછેડું કહિયે, અવસણપિણી ઉત્સર્પિણી અનંતી,
જાતે એહવું લહિયે રે. સાં ૯. એણી અવસર્પિણી દશ અચ્છેરાં,
થયાં તે કહિયે એહ; ગર્ભહરણ ગોશાળા ઉપસર્ગ, નિષ્કળ દેશના
જેહ રે. સાં ૧૦. મૂળ વિમાને રવિ શશી આવ્યા, ચમરનો
ઉત્પાત; એ શ્રી વીરજિનેશ્વર વારે, ઉપના પંચ વિખ્યાત રે. સાં
૧૧. સ્ત્રી નિરથ મલિન જિન વારે, શીતલને હરિવંશ; ઋષભને
અઢોત્તરસો ગિધ્યા, સુવિધિ અસંયતિ શંસરે. સાં ૧૨. શંખ
શબ્દ મળીઆ હરિ હરિશું, નેમીધરને વારે; તેમ પ્રભુજી નીચ
કુળે અવતરિયા, સુરપાત એમ વિચારે રે. સાં ૧૩.

ઢાળ ખીજ

ભવ સત્તાવીશ થ્રૂળ માંહિ ત્રીજે ભવે, મરિચી કીચો કુલમદ
ભરત જવ સ્તવે; નીચ ગોત્રકર્મ બાંધ્યું તિહાં તેહથી, અવતરિયા
માહણકુળ અંતિમ જિનપતિ. ૧. અતિશે અઘટતું એહ યયું થાશે
નહિ, યોનિપ્રસવ જિનચક્રી નીચકુળે નહિ; એહ મારો આચાર
ધરું ઉત્તમ કુળે, હરિણગમેષી દેવ તેડાવ્યો તેટલો. ૨. કહે માહ-
ણકુંડ નયર જઈ ઉચિત કરો, દેવાનંદા કૂળેથી પ્રભુને સંહરો;
નયર ક્ષત્રિયકુંડ રાય સિદ્ધારથ ગેહિની, ત્રિશલા રાણી ધરો પ્રભુ
કૂળે તેહની. ૩. ત્રિશલા ગર્ભ લઈને ધરો માહણી ઉરે, બ્યાસી
રાત વ્યતિત કહ્યું તેમ સુર કરે; માહણી દેખે સુપન જાણે ત્રિશલા
હર્યા, ત્રિશલા સુપન લહે ત્યાં ચૌદ અલંકર્યા. ૪. હાથી વૃષભ
સિંહ લક્ષ્મી માળા સુંદર, શશી રવિ ધ્વજ કુંભ પદ્મસરોવર સાગર;
દેવવિમાન રણપુંજ અગ્નિ વિમલ હવે, દેખે ત્રિશલા માત કે

પિયુને વીનવે. ૫. હરખે રાય કે સુપનપાઠક તેડાવીયા, રાજ ભોગ
સુત ફલ સુણી તેણે વધાવીઆ; ત્રિશલા રાણી વિધિશું ગર્ભ સુખે
વહે, માય તણે હિત હેત કે પ્રભુ નિશ્ચલ રહે. ૬. માય ધરે દુઃખ
જેર વિલાપ ઘણા કરે, કે મેં કીધાં પાપ અઘોર ભવાંતરે; ગર્ભ
હર્યો મુજ સેણે હવે કેમ પામીએ, દુઃખનું કારણ જાણ્યું વિચાર્યું
સ્વામીએ. ૭. અહો અહો મોહ વિડંબણા જલમ જગતમેં, અણ-
દીઠે દુઃખ એવડું પાયું પલકમેં; તામ અભિશ્રુ કીધો પ્રભુજીએ
તે કહું, માતપિતા જીવતા સંજમ નવિ શ્રહું. ૮. કરૂણા આણી
અંગ હલાવ્યું જિનપતિ, બોલે ત્રિશલા માતા હૈયે ઘણું હીસતી;
અહો મુજ જાગ્યા લાગ્ય ગર્ભ મુજ સળવલ્યો, સેવ્યો શ્રી જિન ધર્મ
કે સુરતરૂ જેમ ફળ્યો. ૯. સખીઓ કહે શિખામણુ સ્વામિની
સાંભલો, હલવે હલવે બોલો હસો ખેલો ચાલો; એમ આનંદે
વિચરતાં દોહલા પૂરતા, નવ મહિના ને સાડાસાત દિવસ થતાં. ૧૦.
ચૈત્રતણી શુદ્ધિ તેરશ નક્ષત્ર ઉત્તરા, જોગે જન્મ્યા વીર સુહંકર
સુંદરા; ત્રિભુવન થયો રે ઉદ્યોત કે હરખ વધામણા, સોના રૂપાને
ફૂલે વધાવે સુર ઘણા. ૧૧. આવે છપ્પન કુમારિકા પ્રભુ ઓચ્છવ
તણે, ચળે રે સિંહાસન ઇંદ્ર કે ઘંટા રણગણે; મેળી સુરની કોડ
કે સુરવર આવિયા, પંચરૂપ કરી પ્રભુને સુરગિરિ લાવીયા. ૧૨. એક
કોડ સાઠ લાખ કળશ જળ શું ભર્યા, કેમ સહેશે લઘુ વીર કે ઇંદ્રે
સંશય ધર્યા; પ્રભુ અંગુઠે ચાંપ્યો મેરૂ અતિ થડથડયો, ગડગડયો
પૃથ્વી લોક જગત જન લડથડયો. ૧૩. અનંત બળ પ્રભુ જાણી
ઇંદ્રે ખમાવીયા, ચાર વૃષભના રૂપ કરી જળ નામીયા; પૂજી અર્ચી
પ્રભુને માય પાસે ધરે, ધરે અંગુઠે અમૃત ગયા નંદીશ્વરે. ૧૪.

ઢાળ ત્રીજી

કરે મહોચ્છવ સિદ્ધારથ નૃપ, નામ ધર્યું વર્દમાન; દિન
દિન વાધે પ્રભુ સુરતરૂ જેમ, રૂપકલા અસમાનરે. હમચડી ૧.
એક દીન પ્રભુજી રમવા કારણ, પૂર બાહિર જળ આવે; ઇંદ્રમુખે
પ્રશંસા સુણીને, મિથ્યાત્વી સુર આવે રે. હૃ ૨. અહિરૂપે વીંટાણો

તરુનું, પ્રભુજીએ નાખ્યો ઉછાળી; સાત તાડનું રૂપ કર્યું જખ,
 મુઠે નાખ્યો જાળી રે. ૬૦ ૩. પાય લાગીને તે સુર ખમીયો,
 નામ ધર્યું મહાવીર; જેવા ઈંદ્રે વખાણ્યા સ્વામી, તેહવા સાહસ
 ધીર રે. ૬૦ ૪. માતપિતા નિશાળે મૂકે, આઠ વરસના જાણી;
 ઈંદ્રતણા તિહાં સંશય ટાળ્યા, નવ વ્યાકરણ વખાણી રે. ૬૦ ૫.
 અનુક્રમે યૌવન પામ્યા પ્રભુજી, વર્યા જશોદા રાણી; અઠ્ઠાવીશ વરસે
 પ્રભુજીના, માતપિતા નિર્વાણી રે. ૬૦ ૬. દોય વરસ લાઇને
 આગ્રહે, પ્રભુ ઘરવાસે વસીયા; ધર્મ પંથ દેખાડો એમ કહે, લોકાં-
 તિક ઉઠ્ઠસીયા રે. ૬૦ ૭. એક કોડ સાઠ લાખ સોનૈયા, દિન પ્રત્યે
 પ્રભુજી આપે; એમ સંવત્સરી દાન દઇને, જગના દારિદ્ર દુઃખ
 કાપે રે. ૬૦ ૮. છંડી રાજ્ય અંતે ઉર પ્રભુજી, લાઇએ અનુમતિ
 દીધી; માગસર વદિ દશમી ઉત્તરાએ, વીરે દીક્ષા લીધી રે. ૬૦ ૯.
 ચઉનાણી તે દિનથી પ્રભુજી, વરસ દિવસ ઝાઝેરે; ચીવર ધરી બ્રાહ્મણને
 આપ્યું, ખંડ ખંડ દોય ફેરે રે. ૬૦ ૧૦ ઘોર પરીષદ સાડા બારે,
 વરસે જે જે સહિયાં; ઘોર અભિશ્રદ્ધ જે જે ધરીયા, તે નવિ જાયે
 કહીયા રે. ૬૦ ૧૧ શ્વલપાણી ને સંગમ દેવે, ચંડકોશિ
 ગોશાળે; દીધાં દુઃખને પાયસ રાંધી, પગ ઉપર ગોવાળે રે.
 ૬૦ ૧૨. કાને ગોપે ખીલા ઠોક્યા, કાઢંતા મૂકી રાટી;
 જે સાંભળતાં ત્રિભુવન કંપ્યા, પર્વત શિલા ફાટી રે. ૬૦ ૧૩.
 તે તે દુષ્ટ સઉ ઉદ્ધરીયા, પ્રભુજી પર ઉપગારી; અડદતણાં બાકુ-
 લડા લઇને, ચંદનબાલા તારી રે. ૬૦ ૧૪. દોઅ છ માસી નવ
 ચઉ માસી, અઠી માસી ત્રણ માસી; દોઢ માસી બખ્ખે કીધાં, છ
 કીધાં બે માસી રે. ૬૦ ૧૫. બાર માસ ને પક્ષ બહોંતેર, છઠ્ઠું
 બસેં ઓગણત્રીશ વખાણું; બાર અઠમ ભદ્રાદિ પડિમા, દિન દોય
 ચાર દશ જાણું રે. ૬૦ ૧૬. એમ તપ કીધો બારે વરસે, વિણ
 પાણી ઉઘાસ; તેમાં પારણાં પ્રભુજીએ કીધાં, ત્રણશેં ઓગણપચ્ચાસ
 રે. ૬૦ ૧૭. કર્મ બપાવી વૈશાખ માસે, શુદ્ધિ દશમી સુખણું;
 ઉત્તરાએગે શાળિવૃક્ષ તળે, પામ્યા કેવળનાણુ રે. ૬૦ ૧૮. ઈંદ્રભૂતિ

આદિ પ્રતિબોધ્યા, ગણુધર પદવી દીધી; સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા, સંઘ સ્થાપના કીધી રે. ૬૦ ૧૯. ચૌદ સહસ્ર અણુગાર સાધવી, સહસ્ર છત્રીશ કહીજે; એક લાખ ને સહસ્ર ઓગણસાઠ, શ્રાવક શુદ્ધ લહીજે રે. ૬૦ ૨૦. ત્રણ લાખ ને સહસ્ર અઠાર વળી, શ્રાવિકા સંખ્યા જાણી; ત્રણશેં ચઉદશ પૂરવધારી, તેરશેં ઓહીનાણી રે. ૬૦ ૨૧. સાતશેં તો કેવળનાણી, લખિધધારી પણ તેતા; વિપૂલમતિ પાંચશેં કહીજે, ચારશેં વાદી જેતા રે. ૬૦ ૨૨. સાતશેં અંતેવાસી મિદ્ધા, સાધવી ચૌદશેં સાર; દિન દિન દીપે તેજ સવાઈ પ્રભુજીનો પરિવાર રે. ૬૦ ૨૩. ત્રીશ વરસ ગ્રહવાસે વસિયા, બાર વરસ છદ્મમરથ; ત્રીશ વરસ કેવળ એંતાળીશ, વરસ તે સમણાવશ્ય રે. ૬૦ ૨૪. વરસ બહોંતેર કેરું આયુ, વીર જિણુંદનું જાણો; દીવાળી દિન સ્વાતિ નક્ષત્ર, પ્રભુજીનું નિર્વાણ રે. ૬૦ ૨૫. પંચ કલ્યાણુક એમ વખાણ્યાં, પ્રભુજીનાં ઉદ્ધારે; સંઘતણા આગ્રહે ધ્રમ હર્ષભર, સુરત રહી ચોમાસું રે. ૬૦ ૨૬.

કવિશ.

એમ ચરમ જિનવર, સચલ સુખકર, થુણ્યો અતિ ઉલટ ભરે; અષાઠ ઉજ્જવલ પંચમી દિને, સંવત સત્તર તહોંતરે; શ્રી વિમલવિજય ઉવજ્જાય પંકજ, ભમર સમ શુભ શિષ્ય એ; રામવિજય જિનવીરનામે, લહિયે અધિક જગીશ એ.

૧૧. શ્રી મહાવીર સ્વામીના સત્તાવીસ ભવનું સ્તવન.

દોહા—વિમલ કમલદલ હોયણું, દીસે વદન પ્રસન્ન; આદર આણી વીર જિન, વાદી કરું સ્તવન. ૧. શ્રી ગુરુ તણે પસાઉલે, સ્તવશું વીર જિણુંદ; ભવ સત્તાવીસ વર્ણવું, સુણજે સહુ આણુંદ. ૨. સાંભલતાં સુખ ઉપજે, ભક્તિ નિર્મલ હોય; કરતાં જિનની સંકથા, સફલ દહાડો મોય. ૩.

ઢાળ પહેલી

મહાવિદોહ પશ્ચિમ જાણું, નયસાર નામે વખાણું; નયર તણો છે એ રાણો, અટવી ગયો સપરાણો. ૧. જમવા વેલાએ જાણી,

લક્ષિત રસવંતી આણી; દત્તની વાસના આવી, તપસી જીવે તે
ભાવી. ૨. મારગ ભૂલ્યા તે હેવ, મુનિ આવ્યા તતખેવ; આહાર
દીધો પાય લાગી, ઋષિની ભુખ તૃપા સ્ત્રવિ ભાગી. ૩. ધર્મ સુણ્યો મન
રંગે, સમકિત પામ્યો એ ચંગે; ઋષિને ચાલંતા બાણી, હૈડે ઉલટ
આણી. ૪. મારગ દેખાડ્યો વહેતો, પાછો વલીઓ એમ કહેતો;
પહેલે ભવે ધરમજ પાવે, અંતે દેવગુરુને ધ્યાવે. ૫. પંચ પરમે-
ષીનું ધ્યાન, સૌધર્મ પામ્યો વૈમાન; આઉખું એક પદ્યોપમ, સુખ
ભોગવી અનોપમ. ૬. ભવ બીજે ત્રીજે આયો, ભરત કુલે મુત
જાયો; ઓચ્છવ મંગલીક કીધું, નામ તે મરીઅંચ દીધું. ૭.
વાધે સુરતરૂ સરિખો, આદિ જિન દેખીને હુરખ્યો; એહોએ દેશના
દીધી, ભાવે દીક્ષાએ લીધી. ૮. જ્ઞાન ભણ્યો સુવિશેષ, વિહાર કરે
દેશ વિદેશ; દીક્ષા દેહી એ ન જરે, અલગો સ્વામીથી વિચરે. ૯.
મહામત ભાર એ મહોટો, હું પણ પુન્યાઈયે છોટો; ભગવું કાપડ
કરશું; માથે છત્તર ધરશું. ૧૦. પાયે પાનહી પેરશું, સ્નાન શુચી
જલે કરશું; પ્રાણી થલ નહી માડું, ખર મુંડ ચોટીએ ધાડું. ૧૧.
જનોઈ સોવન કેરી, શોભા ચંદન ભલેરી; હાથે ત્રિદંડિયું લેવું,
મન માંહે ચિંતવ્યું એહવું. ૧૨. લિંગ કુલિંગનું રચીઉં, સુખ કારણ
એ મચીઉં; ગુણ સાધુના વખાણે, દીક્ષા યોગ તે જાણે. ૧૩. આણી
જતિઓને આપે, શુદ્ધ મારગ સ્થાપે; સમવસરણ રચ્યું જાણી, વાંદે
ભરત વિજ્ઞાણી. ૧૪. બારે પરપદા રાજે, પૂછે ભરત એ આજે;
કોઈ છે તુમ સરિખો, દાખ્યું મરીઅંચ નીકો. ૧૫. પહેલો વાસુ-
દેવ થાશે, ચક્રવર્તિ મૂકા એ વાસે; ચોવીશમે એ તીર્થંકર, વર્દ-
માન નામે જયંકાર. ૧૬. ઉલસ્યું ભરતનું હૈયું, જઈ મરીઅંચને
કહ્યું; તાતે પદવીઓ દાખી, હરિ ચક્રિ જિનપદ ભાખી. ૧૭. તણ
પ્રદક્ષિણા દેઈ, વંદન વિધિયું કરેઈ; સ્તાવના કરે એમ દાહો, પુત્ર
ત્રિદંડી ન રાહો. ૧૮. વાંદું છું એહ મરમ, થાશે જિનપતિ ચરમ;
એમ કહી પાછો વલીઓ, ગરવે મરીઅંચી ચડીઓ. ૧૯.

ઢાલ ખીજી

ઈખાગ કુલે હું ઉપનો, મારો ચક્રવર્તિ તાતજી; દાદો મહારો
 જિન હુઓ, હું પણ ત્રિજગ વિખ્યાતજી. ૧. અહો અહો ઉત્તમ
 કુલ માહરું, અહો અહો મુજ અવતારજી; નીચ ગોત્ર તિહાં ખાંધીઉં,
 જુઓ જુઓ કરમ પ્રચારજી. અં ૨. આ ભરતે પોતાનપુરે, ત્રિપૃષ્ઠ
 હુરિ અભિરામજી; મહાવિદેહ ક્ષેત્ર મૂકાપુરી, ચક્રી પ્રિયમિત્ર નામજી.
 અં ૩. ચરમ તીર્થકર થાઈશું, હોંશે ત્રિગડું સારજી; સુર નર
 સેવા સારશે, ધન્ય ધન્ય મુજ અવતારજી. અં ૪. રહે મહમાતો
 એણી પરે, એક દિન રોગ અતીવજી; મુનિજન સાર કો નવિ કરે,
 સુખ વાંછે નિજ જીવજી. અં ૫. કપીલ નામે કોઈ આવીઓ,
 પ્રતિબોધ્યો નિજ વાણીજી; સાધુ સમીપે દીક્ષા વરો, ધરમ છે તેણે
 ઠામજી. અં ૬. સાધુ સમીપે મોકલે, નવી જાએ તે અજોગજી;
 ચિંતે મરીઅંચ નિજ મને, દીસે છે મુજ જોગજી. અં ૭. તવ તે
 વળતું બોલીયો, તુમ વાંદે શું હોયજી; ભોભો ધરમ ઈડાં અછે,
 ઉત્સૂત્ર ભાખ્યું સોયજી. અં ૮. તેણે સંસાર વધારીઓ, સાગર
 કોડા કોડીજી; લાખ ચોરાશી પૂરવ તણું, આયુ ત્રીજે ભવ જોડીજી.
 અં ૯. ભવ ચોથે સ્વર્ગ પાંચમે, સાગર સ્થિતિ દશ જાણજી;
 કૌશિક દ્વિજ ભવ પાંચમે, લાખ એંશી પૂરવ માનજી. અં ૧૦.
 થુણા નયરીયે દ્વિજ થયો, પૂરવ લાખ બહોંતેર સારજી; હુઓ
 ત્રિદંડી છઠ્ઠે ભવે, સાતમે સોડમ અવતારજી. અં ૧૧. અગ્નિદ્યોત
 આઠમે ભવ, સાઠ લાખ પૂરવ આયજી; ત્રિદંડી થઈ વિચરે વલી,
 નવમે ઇશાને જાયજી. અં ૧૨. અગ્નિભૂતિ દશમે ભવે, મંદિરપુરે
 દ્વિજ હોયજી; લાખ છપત્ર પૂરવ આઉખું, ત્રિદંડી થઈ મરે સોયજી.
 અં ૧૩. અગ્ન્યારમે ભવે તે થયો, સનત કુમારે દેવજી; નયરી
 શ્વેતાંબીયે અવતર્યો, બારમે ભવે દ્વિજ હેવજી. અં ૧૪. ચુમાલીશ
 લાખ પૂરવ આઉખું, ભારદ્વાજ જસ નામજી; ત્રિદંડી થઈ વિચરે
 વળી, મહા ઇંદ્ર તેરમે ભવે ઠામજી. અં ૧૫. રાજગૃહી નયરી
 ભવ ચૌદમે, થાવર પ્રાહ્મણુ દાખજી; ચોત્રીશ લાખ પૂરવ આઉખો,

ત્રિદંડીલિંગ તે લાખજી. અં ૧૬. અમર થયો ભવ પન્નરમે
પાંચમે દેવલોકે દેવજી; સંસાર ભમ્યો ભવ સોલમે, વિશ્વભૂતિ
ક્ષત્રિય હેવજી. અં ૧૭.

ઢાલ ત્રીજી

વિશ્વભૂતિ ધારણીનો ખેટો, ભુજબળ કુડ સમૂલ સમેટો; સંભૂતિ
ગુરુને તેજે ભેટયો. ૧. સહસ્ર વરષ તિહાં ચારિત્ર પાલી, લહી
દીક્ષા આત્મ અભ્યુદ્યાલી; તપ કરી કાયા ગાલી. ૨. એક દિન ગાય
ધસી સિંગાલી, પડયો ભૂમિ તસ ભાઈયે ભાલી; તેહશું બલ સંભાલી.
૩. ગરવે ચઢી વિકરાલી, સિંગ ધરી આકાશે ઉછાલી; તસ બલ
શંકા ટાલી. ૪. તિહાં અનશન નિયાણું કીધું, તપ વેંચી બલ
માગી લીધું; અધો પ્રિયાણું કીધું. ૫. સત્તરમે ભવે શુકે સુરવર,
ચવી અવતરીઓ જિહાં પોતનપુર; પ્રજાપતિ મૃગાવતી કુંવર. ૬.
ચોરાશી લાખ વરસનું આયો, સાત સુપન સુચિત સુત જાયો; ત્રિપૃષ્ઠ
વાસુદેવ ગાસો. ૭. ઓગણીસમે ભવે સાતમી નરકે, તેત્રીશ સાગર
આયુ અભંગે; ભોગવીઉં તનુ સંગે. ૮. વીશમે ભવે સિંહ હિંસા
કરતો, એકવીશમે ચોથી નરકે કરતો; વચે વચે ઘણા ભવ ભમતો.
૯. બાવીશમે ભવે સરલ સભાવી, સુખ ભોગવંતા જશ ગવરાવી;
પુન્યે શુભમતિ આવી. ૧૦. ત્રેવીશમે ભવે મૂકાપુરી મુખે, ધનંજય
ધારણીની કૂખે; નર અવતરીઓ સુખે. ૧૧. ચક્રવર્તિની પદવી
લાધી, પોટિલાચાર્ય શું મતિ બાંધી; શુભમતિ ફિરિઆ સાધી. ૧૨.
કોડી વરસ દીક્ષાનો જાણુ, લાખ ચોરાશી પૂરવ પ્રણામ; આઉખું
પૂરું જાણુ. ૧૩. ચોવીશમે ભવે શુકે સુરવર, સુખ ભોગવિઆ સાગર
સત્તર; તિહાંથી ચવીઓ અમર. ૧૪.

ઢાલ ચોથી

આ ભરતે છત્રિકા પુરી, જિતશત્રુ વિજય નાર; મેરે લાલં
પચવીસમે ભવે ઉપનો, નંદન નામ ઉદાર. મેરે લાલં તીર્થંકર પદ
બાંધીઓ. ૧. લઈ દીક્ષા સુવિચાર, મેરે લાલ; વીશ સ્થાનક તપ
આચર્યું, હુઓ તિહાં જય જયકાર. મેરે લાલં તીર્થં ૨. રાજ

તજ દીક્ષા લીયે, પોટિલાચાર્ય પાસ; મેરે લાલં માસ ખમણ
પારણું કરે, અભિયહવંત ઉદ્ધાસ. મેરે લાલં તીર્થં ૩. લાખ
વરસ ઇમ તપ કર્યો, આલસ નહીં અલગાર; મેરે લાલં પરિગલ
પુણ્ય પોતે કર્યું, નિકર્યું જિનપદ સાર. મેરે લાલં તીર્થં ૪.
માસખમણ સંખ્યા કહું, લાખ અગ્યાર એંશી સહસ; મેરે લાલં
છસે પિસ્તાલીશ ઉપરે, પંચ દિન વૃદ્ધિ કરેસ. મેરે લાલં તીર્થં
૫. પચવીશ લાખ વર્ષ આઉખું, માસ સંલેખણા કીધ; મેરે લાલં
ખમી ખમાવી તે ચંચો, દશમેં સ્વર્ગ ફલ લીધ. મેરે લાલં તીર્થં
૬. પુષ્પોત્તરાવંસકે, વિમાન સાગર વીસ; મેરે લાલં સુર ચવીઓ
સુખ ભોગવી, હુઆ એ ભવ છવીસ. મેરે લાલં તીર્થં ૭.

લાલ પાંચમી

સત્તાવીશમે ભવ સાંભલો તો, ભમર હુલીં ૩૬ માહણ
કુંડ ગામ તો; ઋષભદત્ત પ્રાદ્ધણ વસે તો, ભં દેવાનંદા ધરણી
નામ તો. ૧. કર્મ રહ્યાં લવલેશ વડી તો, ભં મરીઅંચી ભવનો
જે હતો; પ્રાણત કલ્પ થકી ચવી તો, ભં દ્વિજ કુલે અવતર્યો તેહ તો. ૨.
ચૌદ સુપન માતા લહે તો, ભં આણુંદ હુઆ બહુત તો; ઇંદ્ર
અવધિ જોઈયું તો, ભં એહ અછેરાં ભુત તો. ૩. ગ્યાશી દિન
તિહાં કણે રહ્યા તો, ભં ઇંદ્ર આદેશે દેવ તો; ત્રિદ્યાર્થ ત્રિશલા
ફળે તો, ભં ગર્ભ પાલટે તતખેવ તો. ૪. ચૌદ સુપન ત્રિશલા
લહે તો, ભં શુભ મુહૂર્તે જણ્યા જામ તો; જન્મ મહોચ્છવ તિહાં
કરે તો, ભં ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી તામ તો. ૫. વદ્ધીમાન તન્ન નામ દિએ
તો, ભં દેવે દીઓ મહાવીર તો; હુર્પે શું પરણાવીઆ તો, ભં
સુખ વિલસે ધર વીર તો. ૬. માય તાય સુરલોક ગયા તો, ભં
જિન સાધે નિજ કાજ તો; લોકાંતિક સુર ઇમ કહે તો, ભં દ્યો
દીક્ષા મહારાજ તો. ૭. વરસી દાન દઈ કરી તો, ભં લીધો સંયમ
ભાર તો; એકાકી જિનવિહાર કરે તો, ભં ઉપસર્ગનો નહીં પાર
તો. ૮. તપ ચઉવિહાર કર્યા ઘણા તો, ભં એક છમાસી ચોવિ-
હાર તો; ખીજો છમાસી કર્યો તો, ભં પંચ દિન ઉણા ઉદાર તો.

૬. નવ તે ચોમાસી કર્યાં તો, લ૦ જે ત્રણમાસી જાણુ તો; અઢી માસ જે વાર કર્યાં તો, લ૦ જે માસી છ વાર વખાણુતો. ૧૦. દોઢ માસી જેવાર કર્યાં તો, લ૦ માસખમણુ કર્યાં બાર તો; બહોંતેર માસ ખમણુ કર્યાં તો, લ૦ છઠ્ઠ બસેં ઓગણત્રીશ સાર તો. ૧૧. બાર વરસમાં પારણા તો, લ૦ ત્રણસેંને ઓગણ પચાસ તો; નિદ્રા બેઘડીની કરી તો, લ૦ બેઠા નહીં બાર વરસ તો. ૧૨. કરમ ખપાવી કેવલ લહું તો, લ૦ ત્રિગડે પરવદા બાર તો; ગણધર પદની થાપના તો, લ૦ જગ હુઓ જયજયકાર તો. ૧૩. ગણધર વર અગ્યાર હુઆ તો, લ૦ ચૌદ સહસ સાધુ સુખકાર તો; છત્રીસ સહસ સાધવી હુઈ તો, લ૦ શીયલ રચણુ ભંડાર તો. ૧૪. એક લાખ ઓગણસાઠ હજાર કહ્યા તો, લ૦ શ્રાવક સમકિતધાર તો; ત્રણ લાખ અઠાર હજાર શ્રાવિકા તો, લ૦ એ કહ્યો વીર પરિવાર તો. ૧૫. બ્રાહ્મણુ માતપિતા હુઆ તો, લ૦ મોકલ્યાં મુક્તિ મજાર તો. ૧૬. સુપુત્ર આવે ઈમ કહ્યો તો, લ૦ સેવકની કરો સાર તો. ૧૬. ત્રીશ વરસ ગૃહવાસ વસ્યા તો, લ૦ બાર વરસ છઠ્ઠસ્થ તો; ત્રીશ વર્ષ કેવલ ધર્યું તો, લ૦ બહોંતેર વરસ સમસ્ત તો. ૧૭. એણી-પરે પાલી આઉખું તો, લ૦ દિન દીવાલી જેહ તો; મહાનંદ પદવી પામીઆ તો, લ૦ સમરૂં હું નિત્ય નેહ તો. ૧૮. સંવત સોલ બાસઠ વર્ષે તો, લ૦ વિજયા દશમી ઉદાર તો; લાલવિજય ભકતે કહે તો, લ૦ વીરગિન ભવજલ તાર તો. ૧૯.

ઢાલ છઠ્ઠી

સ્મરણુ સુખ સંપદ મિલે, ફલે મનોરથ કોડળ; રોગ વિયોગ સવિ ટલે, ન હોય શરીરે કોઢળ. આં ૧. આદ્રીઆણુ પુર મંડણુ, ખંડણુ પાપનો પૂરોળ; જે ભવિયણુ સેવા કરે, સુખ પામે તે ભરપૂરોળ. આં ૨. મૂરત મોહન વેલડી, દીઠ અતિ આણુંદોળ; સિંહાસણે બેઠા સોહ સદા, ગગને જીસ્યો રવિચંદોળ. આં ૩. પ્રતિમા એ લહીએ સદા, પ્રણમું જોડી હાથળ; ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ કરી, માગું મુક્તિનો સાથળ. આં ૪. શ્રાવક અતિ ઉદમ કરી, કીધો જિન પ્રાસાદોળ; કાઢ્યું પાપ ઠેલી કરી, પુણ્યે જગ જસવાદોળ. આં ૫.

કબીરા.

શ્રી વીર પાટપરંપરાગત, શ્રીઆણુંદવિમલ સૂરીશ્વર; શ્રી વિજયદાન સૂરિ તાસ પાટે, શ્રી હીરવિજય સૂરિ ગણધર; શ્રી વિજયસેન સૂરિ તાસ પાટે, શ્રી વિજયદેવ સૂરિ હિતકર; કલ્યાણવિજય ઉવઝાય પંડિત, શ્રી શુભવિજય શિષ્ય જયંકર. ૧.

૧૨. શ્રી મહાવીર સ્વામીના પંચ કલ્યાણકનું સ્તવન.

સરસતી ભગવતી દીઓ મતિ ચંગી, સરસ સુરંગી વાણ; તુજ પસાય માય ચિત્ત ધરીને, જિન ગુણ રચણની ખાણ. ગિં ૧. ગિરવા ગુણ વીરજી, ગાયશું ત્રિભુવન રાય; જસ નામે ધર મંગલ માલા, તસ ધર બહુ સુખ થાય. ગિં ૨. જંબુદ્વીપ ભરત ક્ષેત્રમાંહે, નયર માહણકુંડ ગ્રામ; ઋષભદત્ત વર વિપ્ર વસે તિહાં, દેવાનંદા તસ પ્રિયા નામ. ગિં ૩. સુર વિમાન વર પુણ્યોત્તરથી, ચવી પ્રભુ લીઓ અવતાર; તવ તે માહણી રચણી મધ્યે, સુપન લહે દસ ચાર. ગિં ૪. ધુરે મયગલ મલપંતો દેખે, બીજે વૃષભ વિશાલ; ત્રીજે કેસરી ચોથે લક્ષ્મી, પાંચમે કુસુમની માલ. ગિં ૫. ચંદ સૂરજ ધ્વજ કલશ પદમસર, દેખે એ દેવ વિમાન; રચલ રેલ રચણાયર રાજે, ચૌદમે અગ્નિ પ્રધાન. ગિં ૬. આનંદ ભર બગી સુંદરી, કંથને કહે પરભાત; સુણીય વિપ્ર કહે તુમ સુત હોશે, ત્રિભુવન માંહે વિખ્યાત. ગિં ૭. અતિ અભિમાન કીયો મરીયંચ ભવે, ભવિ જુઓ કર્મ વિચાર; તાત સુતા વર તિહાં થયા કુંવર, વલી નીચ કુલે અવતાર. ગિં ૮. ઇણે અવસર ઇંદ્રાસન ડાલે, નાણે કરી હુરિ જોય; માહણી કુખે જગગુરુ પેખે, નમી કહે અઘટતું હોય. ગિં ૯. તત્ક્ષણ હુરિણુગમેષી તેડાવી, મોકલીઓ તેણે ક્ષય; માહણી ગર્ભ અને ત્રિશલાનો, બિહું બદલી સુર બાય. ગિં ૧૦. વલી નિશિભર તે દેવાનંદા, દેખે એ સુપન અસાર; બાણે એ સુપન ત્રિશલા કર ચઢિઆ, જઈ કહે નિજ ભરતાર. ગિં ૧૧. કંત કહે તું દુઃખ હર સુંદરી, મુજ મન અચિરજ એહ; મરૂંથલ માંહે કલ્પદ્રુમ દીઠા, આજ સંશય ટલ્યો તેહ. ગિં ૧૨.

ઢાલ ખીજી

નયર ક્ષત્રિયકુંડ નરપતિ, સિદ્ધારથ ભલો એ, આણુ ન ખડે
તસ કોય કે, જગ જસ નિર્મલો એ; તસ પટરાણી ત્રિશલા સતી,
કૂખે જગપતિ એ, પરમ હર્ષ હિયડે ધરી, ઠવિઆ સુરપતિ એ. ૧.
સુખ સન્નયે પોઢી દેવી તો, ચૌદ સુપન લહે એ, જાગતી જિન
ગુણ સમરતી, હરખતી ગહગહે એ; રાજહંસ ગતિ ચાલતી, પિયુ કને
આવતી એ, પ્રહુ ઉગમતે સ્વર કે, વિનવે નિજપતિ એ. ૨. સુણીય
વાત રાય રંજીઓ, પંડિત તેડીયા એ, તેણે શુભ સુપન વિચારવા,
પુસ્તક છોડીયાં એ; બોલે મધુરી વાણુ કે, ગુણુનિધિ સુત હોશે
એ, સુખ સંપત્તિ ધરે વાધશે, સંકટ ભાંજશે એ. ૩. પંડિતને રાય
તોપીયા, લચ્છી દીએ ઘણી એ, કહે એહ વાણી સફલ હોજો, અમને
તુમ તણી એ; નિજ પદ પંડિત સંચર્યા, રાય સુખ રહે એ, દેવી ઉદર
ગર્ભ વાધતો, શુભ દોહલા લેહ એ. ૪. માત ભક્તિ જિનપતિ કરે,
ગર્ભ હાલે નહી એ, સાત માસ વોલી ગયા, માય ચિંતા લહી એ;
સહીઅરને કહે સાંભલો, કોણે મારો ગર્ભ હર્યો એ, હું ભોલી
જાણું નહી, ફેકટ પ્રગટ કર્યો એ. ૫. સખી એ અરિહંત સમરતાં,
દુઃખ દોહગ ટલે એ, તવ જિન જ્ઞાન પ્રયુંજીઓ, ગર્ભથી સાલસલે એ;
માતા પિતા પરિવારનું, દુઃખ નિવારીયું એ, સંયમ ન લઉં માય
તાય, છતાં જિન નિરધારીયું એ. ૬. અણુદીઠ મોહ એવડે,
કેમ વિધુઓ ખમે એ, નવ સસ વાઘ ઉપરે, દિન સાડા સાતમે
એ; ચૈત્ર શુકલ દિન તેરસે, શ્રી જિન જનમિયા એ, સિદ્ધારથ
ભપતિ ભલા, ઓચ્છવ તવ કીયા એ. ૭.

વસ્તુ—પુત્ર જન્મ્યો પુત્ર જન્મ્યો, જગત શણુગાર; સિદ્ધારથ
નૃપ કુલ તિલો, કુલ મંડણુ કુલ તણો દીવો; શ્રી જિન ધર્મ
પસાઉલે, ત્રિશલાદેવી સુત ચિરંજીવો, એમ આશીષ દીએ ભલી,
આવી છપજા કુમાર; સુતિ કર્મ કરે તે સહી, સોહે જિજ્ઞા હરિની
નાર. સોહે ૧.

ઢાલ ત્રીજી

ચલ્યું રે સિંહાસણુ ઈંદ્ર, જ્ઞાને નિરખતા એ; જાણી જનમ
જિણુંદ, ઈંદ્ર તવ હરખતા એ. ૧. આસનથી રે ઉઠેવ, ભક્તિયે
થુણે એ; વાય સુઘોષા ઘંટ, સઘલે રણુજણે એ. ૨. ઈંદ્ર ભુવનપતિ
વીશ, વ્યંતર તણા એ; બત્રીશ રવિ શશી હોય, દશ હરિકલ્પના
એ. ૩. ચોશઠ ઈંદ્ર આણુંદ, પ્રણુમી કહે એ; રત્નગર્ભા જિન માત,
દુજ એસી નહી એ. ૪. જન્મ મહોચ્છવ દેવ, સવિહુ આવિયા
એ; માય દેઈ નિદ્રા મંત્ર, સુત લેઈ મેરુ ગયા એ. ૫. કંચન
મણિ ભુંગાર, ગંધોદકે ભર્યા એ; કિમ સહસે લઘુ વીર, હરિ સંશય
ધર્યા એ. ૬. વહેશે નીર પ્રવાહ, કેમ તે નામીયે એ; ન કરે
નમણુ સનાહ, જાણ્યું સ્વામીયે એ. ૭. ચરણ અંગુઠે મેરુ, ચાંપી
નાચીઓ એ; મુજ શિર પગ ભગવંત, એમ લહી રાચીઓ એ. ૮.
ઉલ્લા સાયર સાત, સરવે જલ હલ્યા એ; પાયાલે નાગેંદ્ર, સઘલા
સલસલ્યા એ. ૯ ગિરિવર તુંટ દુકે, ગડગડી પડ્યા એ; તણુ
ભુવનના લોક, કંપિત લડ્યડ્યા એ. ૧૦. અનંતબલ અરિહંત,
સુરપતિયે કહ્યું એ; હું મૂરખ સહી મૂઢ, એટલું નવિ લહ્યું એ.
૧૧. પ્રહક્ષિણા દેઈ ખામેય, ઓચ્છવ કરે એ; નાચે સુર ગાયે ગીત,
પુણ્ય પોતે ભરે એ. ૧૨. ઈણે સુખે સ્વર્ગની લીલ, તણુ સરખી
ગણે એ; જિન મૂકી માયને પાસ, પદ ગયા આપણે એ. ૧૩.
માય જાગી જાએ પુત્ર, સુરવરે પૂજીઓ એ; કુંડલ દોય દેવદુષ્ય,
અમીય અંગુઠે દીઓ એ. ૧૪. જન્મ મહોચ્છવ રાય, ઋદ્ધિયે
વાધિયો એ; સનજન સંતોષી નામ, વર્દમાન થાપીઓ એ. ૧૫.

ઢાલ ચોથી

પ્રણુ કલ્પતરુ સમ વાધે, ગુણ મહિમા પાર ન લાધે; રૂપે
અદ્ભુત અનુપમ અકલ, અંગે લક્ષણુ વિદ્યા સકલ. ૧. મુખ ચંદ્ર
કમલ દલનયણુ, સાસ સુરસિ ગંધ મીઠા વચણુ; હેમ વરણે પ્રણુ
તનુ શોભાવે, અતિ નિર્મલ વિણુ નવરાવે. ૨. તપ તેજે. સૂરજ
સોહિ, જોતાં સુર નરનાં મન મોહિ; પ્રણુ રમે રાજકુંવરશું વનમાં,

માય તાયને આનંદ મનમાં. ૩. બલ અતુલ વૃષભ ગતિ વીર,
 ઇંદ્ર સમામાં કહ્યો જિન ધીર; એક સુર મૂઝે વાત ન માને,
 આવ્યો પરખવાને વન રમવાને. ૪. અહિ થઇ વૃક્ષ આમલીયે
 રાખ્યો, પ્રભુ હાથે ઝાલી દૂર નાખ્યો; વલી બાલક થઇ આવી રમીયો,
 હારી વીરને ખાંધે લઇ ગમિયો. ૫. માય તાય દુઃખ ધરી કહે
 મિત્ર, કેઇ વર્ધમાનને લઇ ગયો શત્રુ; જતો સુર વાધ્યો ગગને
 મિથ્યાત્વી, વીરે મુષ્ટીયે હણ્યો પડ્યો ધરતી. ૬. પાય નમી નામ
 દીધું મહાવીર, જેડવો ઇંદ્રે કહ્યો તેડવો ધીર; સુર વલિયો પ્રભુ
 આવ્યા રંગે, માય તાયને ઉલટ અંગે. ૭.

વસ્તુ—રાય ઓચ્છવ રાય ઓચ્છવ કરે મન રંગ; લેખન
 શાળાએ સુત ઠંવે, વીર જ્ઞાન રાજા ન જાણે; તવ સૌધર્મ ઇંદ્ર આવીયા,
 પૂછે ગ્રંથ સ્વામી વખાણે; વ્યાકરણ જૈન તિહાં કીયો, આનંદો
 સુર રાય; વચન વહે પ્રભુ ભારતી, પડ્યો વિસ્મય થાય. ૧.

ઢાલ પાંચમી

યૌવન વય જળ આવીયાએ, રાય કન્યા જશેદા પરણાવીયાએ;
 વિવાહ મહોચ્છવ શુભ ક્રિયાએ, સર્વે સુખ સંસારના વિલસીયાએ.
 અનુક્રમે હુએ એક કુંવરીએ, ત્રીશ વર્ષ જિનરાજ લીલા કરીએ;
 માતાપિતા સદ્ગતિ ગયાએ, પછે વીર વૈરાગે પૂરીઆએ. ૨. મયણ
 રાય સેના જતીઓએ, વીરે અથિર સંસાર મન ચિંતીઆએ; રાજ
 રમણી ઋદ્ધિ પરિહરીએ, કહે કુટુંબને લેશું સંયમ સિરિએ. ૩.

ઢાલ છઠી

પિતરીઓ સુપાસરે, ભાઈ નંદિવર્ધન; કહે વત્સ એમ ન
 કીજીયેએ. ૧. આગે માય તાય વિછોહરે, તું વલી પ્રત લીયે; ચાંદે
 ખાર ન દીજીએ. ૨. નીર વિના જિમ મચ્છરે, વીર વિના તિમ;
 ટલવલતું ઇંમ સહુ કહેએ. ૩. કૃપાવંત ભગવંતરે, નેહુ વિના વલી;
 વસ્સ જે ઝાંઝેરાં રહ્યાંએ. ૪. કાસુ લીએ અન્નપાનરે, પરધર નવિ
 જમે; ચિત્ત ચારિત્ર ભાવે રમે એ. ૫. ન કરે રાજની ચિંતરે.
 સુર લોકાંતિક આવી કહે સંયમ સમે એ. ૬. બૂજ બૂજ ભગવંતરે,
 છેહ વિષય સુખ; એ સંસાર વધાવણેએ. ૭.

ઢાલ સાતમી

આલે આલે ત્રિશલાનો કુંવર, રાજા સિદ્ધારથનો નંદન દાન-
સંવત્સરીએ; એક કોડી આઠ લાખ દિન પ્રત્યેએ, કનક રથણ રૂપા
મોતી તો, મૂઠી ભરી ભરીએ. આલે૦ ૧. ધણુ કણુ ગજ રથ ઘોડ-
લાએ, ગામ નયર પુર દેશતો, મનવાંછિત વલીએ; નિર્ધનને ધનવંત
કીઆએ, તસ ઘર ન ઓલખે નારી, તો મસ કરે વલી વલીએ.
આલે૦ ૨. દુઃખ દારિદ્ર ટાલ્યા જગ તણા એ, મેઘપરે વરસી દાન,
પૃથિવી અઝણુ કરી એ; બહુ નર નારી ઓચ્છવ જુએ એ, સુર
નર કરે મંડાણુ તો, જિન દિક્ષા વરીએ. આલે૦ ૩. વિહાર કરમ
જગ ગુરૂ કીઓએ, કેડે આંચો માહણુ મિત્રતો, નારી સંતાપીઓએ;
જિન યાચક હું વિસર્યોએ, પ્રભુ ખંધ થકી દેવદુષ્ય તો, ષટ ખંડ
કરી દીઓએ. આલે૦ ૪.

ઢાલ આઠમી

જસ ઘર હોય પ્રભુ પારણું, સુર તિહાં કંચન વરસે આત
ધણું; આંગણું દીપે તેજે તેહ તણું એ, દેવ દુંદુભી વાજે એ,
તેણે નાદે અંબર ગાજે એ, છાજે એ, ત્રિભુવન માંહે સોહામણુંએ. ૧.
(ત્રાટક) સોહામણું પ્રભુ તપ તપે, ભહુ દેશ વિદેશે વિચરતા; ભવિ
જીવને ઉપદેશ દેતા, સાતે ઇતિ સમાવતા; ષટ માસ નવ કાઉસગ્ગ
રહી, જિન કર્મ કઠીન દહે સહી; ગોવાલ ગૌ ભલાવી ગયા, વીર
મુખે બોલે નહી. ૨. (ઢાલ) ગોરૂ સવિ દશ દિસે ગયા, તેણે આવી
કહ્યું મુનિ કિહાં ગયા; ઋષિરાય ઉપર મૂરખ કોપીયાએ, ચરણ ઉપર
રાંધી ખીર; તેણે ઉપસર્ગે ન ચાલ્યા ધીર, મહાવીર શ્રવણે ખીલા
ઠોકીઆએ. ૩. (ત્રાટક) ઠોકીયા ખીલા દુઃખે પીલ્યા, કે ન લહે તેમ
કરી ગયા; જિનરાજને મન શત્રુ મિત્ર સરખા, મેરૂ પરે ધ્યાને રહ્યા;
ઉનહી વરસે મેઘ બારે, વીજલી ઝખૂકે ઘણી; બેહુ ચરણ ઉપર
ડાલ ઉગ્યો, ઇંમ સહે ત્રિભુવન ઘણી. ૪. (ઢાલ) એક દિન ધ્યાન
પુરૂં કરી, પ્રભુ નયરિયે પહોતા ગોચરી; તિહાં વૈદ્યે, શ્રવણે ખીલા
બાણીઆએ; પારણું કરી કાઉસગ્ગે રહ્યા, તિહાં વૈદ્ય સંચા લેલા

કીચા; ખાંધીયા, વૃક્ષે દોર ખીલા તાણીઆએ. ૫. ત્રિટક) તાણી
કાઢ્યા દોર ખીલા, વીર વેદના થઈ ઘણી; આકંઠ કરતાં ગિરિ થયો
સત ખંડ, જુઓ ગતિ કર્મ તાણી; ખાંધેરે જીવડો કર્મ હસતાં,
રોવતાં છુટે નહીં; ધન્ય ધન્ય મુનિવર કહે સમચિત, કર્મ એમ
ત્રુટે સહી. ૬.

ઢાલ નવમી

જૂઓ જૂઓ કરમે શું કીધું રે, અન્નવર્ષ ઋષભે ન લીધું રે;
કર્મવશ મ કરો કોઈ ખેદ રે, મલ્લીનાથ પામ્યા સ્ત્રીવેદ રે. ૧.
કર્મે ચક્રી બ્રહ્મદત્ત નડીઓ રે, સંભ્રમ નરક માંહે પડીઓ રે; ભરત
ખાહુબલ શું લડીઓ રે, ચક્રી હાથે રાયજસ ચડીઓરે. ૨. સનત
કુમારે સહ્યા રોગ રે, નલ દમયંતી વિયોગ રે; વાસુદેવ જરાકુમારે
માર્યો રે, બલદેવ મોહનીએ ધાયો રે. ૩. ભાઈ શખ મસ્તકે વહી-
ઓ રે, પ્રતિબોધ સુરમુખે લહીઓ રે; શ્રેણિક નરકે એ પોહોતો
રે, વન ગયા દશરથ પુત્રો રે. ૪. સત્યવાંત હરિચંદ ધીર રે, ડુંખ
ધરે શિર વહ્યું નીર રે; કુબેરદત્તને કુયોગરે, બહેન વલી માતા શું
ભોગ રે. ૫. પર હથ્થે ચંદનખાલરે, ચઢિઓ સુભદ્રાને આલ રે;
મયણુરેડા મૃગાંકલેખા રે, દુઃખ ભોગવીઆ તે અનેકા રે. ૬. કરમે
ચંદ્ર કલંકયો રે, રાય રંક કોઈ ન મૂકયોરે; ઇંદ્ર અહલ્યા શું
લુખ્યો રે, રયણાદેવી રવિ માઉ કીધો રે. ૭. ઇશ્વર નારીયે નચા-
વ્યો રે, બ્રહ્મા ધ્યાનથી ચુકાવ્યો રે; અઈ અઈ કરમ પ્રધાન રે, જીત્યા
જીત્યા શ્રી વર્દમાન રે. ૮.

ઢાલ દશમી

ઇમ કર્મ હણ્યા સવિ, ધીર પુરુષ મહાવીર; ખાર વર્ષ તપ્યો
તપ, તે સઘલો વિણ નીર; શાલિવૃક્ષ તલે પ્રભુ, પામ્યા કેવલજ્ઞાન;
સમવસરણુરચે સુર, દેશના દે જિન ભાણુ. ૧. અપાપા નયરે, યજ્ઞ
કરે વિપ્ર જોડ; સર્વે બુજવી દિખ્યા, વીરને વંદે તેડ; ગૌતમ ઋષિ
આદે, ચારસેં ચાર હજાર; સહસ્ત્ર ચૌદ મુનિવર, ગણધર વર
અચાર. ૨. ચંદનખાલા મુખ્ય, સાધવી સહસ્ર ખત્રીસ; દોઢ લાખ

સહસ્ર નવ, શ્રાવક દે આશીષ; ત્રણ લાખ શ્રાવિકા, અધિકી સહસ્ર
અઠાર; સંઘ ચતુર્વિધ થાપ્યો, ધન ધન જિન પરિવાર. ૩. પ્રભુ
અશોક તરુતલે, ત્રિગટે કરેઅ વખાણ; સુણે બારે પરખદા, યોજન
વાણી પ્રમાણ; ત્રણ છત્ર સોઢે શિર, ચામર ઢાલે ઇંદ્ર; નાટક બદ્ધ
બત્રીશ, ચોત્રીશ અતિશય જિણુંદ. ૪. ફૂલ પગર ભરે સુર, વાળે
હુંદુભિ નાદ; નમે સકલ સુરાસુર, છાંડી સવિ પ્રમાદ; ચિહ્નું રૂપે
સોઢે, ધર્મ પ્રકાશે ચાર; ચોવીશમે જિનવર, આપે ભવનો પાર. ૫.
પ્રભુ વર્ષ બહોંતેર, પાલી નિર્મલ આય; ત્રિભુવન ઉપગારી, તરણ
તારણ જિનરાય; કાર્તિક માસે દિન, દીવાલી નિરવાણ; પ્રભુ મુકતે
પોહોતા, પામે નિત્ય કલ્યાણ. ૬.

કળશ

ઈમ વીર જિનવર સચલ સુખ કર, નામે નવનિધિ
સંપજે; ધર ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સસિદ્ધિ પામે, એક મના જે નર ભજે;
તપગચ્છ ઠાકુર ગુણ વૈરાગર, હીરવિજય સૂરીશ્વરો; હંસરાજ વહે,
મન આણુંદે, કહે ધન્ય મુજ એ ગુરો. ૧.

૧૩. મહાવીર જિન કુંડળીનું સ્તવન.

સેવધિસં ચઉ ઘેરિયાં; અલખેલે સાંઈ, કયું રે લગાઓ અતિ
બેરિયાં. દીએ બિના ન ચલે, છોડ ન પીછે વલે, બાબત
આપ ઉછેરિયાં; અલખેં કયુંં ભાગ્ય અતુલબલી, માગત
અટકલી, જન્મ બલીગ્રહ ચારિયાં. અં ૧. કયુંં સંવત પાસ ઈશ,
દો શત અડતાલીશ; ઉજવલ ચૈતર તેરશે; અં સાઠ ઘડી ન
ઋણી, ઉત્તરાફાલગુણી, મંગલવાર નિશા વસે. અં ૨. કયુંં સિદ્ધી
યોગ ઘડી, પન્નર ચારે ચરી, વેલા મુહૂર્ત ત્રવીશમે; અં લગ્ન
મકર વહે, સ્વામી જનમ લહે, જીવ સુખી સહુ તે સમે. અં ૩.
કયુંં ત્રિશલાસણીએ જાએ, દેવ દેવીએ ગાયો, સુત સિદ્ધારથ
ભૂપકો; અં મંગલ કેતુ લગને, રવિ બુધ ચોથે ભવને, દશમે
શનિશ્વર ઉચકો. અં ૪. કયુંં પંચમે જીવ રાફ, સાતમે વેદ
સાફ; કેંદ્રભુવન ગ્રહ મંડલી; અં ભાગ્યભુવન શશી, શુક સંતાન

વસી, મેઘધુઆ એક વીજલી. અં ૫. કયુંં ચંદ્રદશા વિપાકી,
માસ ભુવન બાકી, જન્મ દિશા શની સંજમી; અં ગુરૂ મહા-
દિશામેં, કેવલજ્ઞાન પામે, તા મુખ બાની મેરે દિલ રમી. અં
૬. કયુંં થાવર વિગલમેં, કાલ અનંત લમે, મેં બીનિકલિયા
સાથમેં; અં નારક તિરી ગતિ, સુખ ન એક રતી, કાલ
નિગમિયો અનાથમેં. અં ૭. કયુંં બહોત મેં નાચ નચે, ચિહું
ગતિ ચોક બીચે, નેકિ ન મિલિયે નાથજી; અં પોત પ્રકાશ
દીયે, આશ નિરાશ કીયે, અલગ ક્રિયા મેં આજથી. અં ૮.
કયુંં માનવ ગણુ લહી, તુમ સનમુખ રહી, ઝેર ઝેર શિવ માગતે;
અં બાત ન ચોર કહું, ત્રીયે બિના ન રહું, બાલ હૃદયે રસ
લાગતે. અં ૯. કયુંં નાથ નજર કરી, ઝેર ન એક ઘરી, સદા
મગન સુખ લેહેરસેં; અં મંગલ વરવરા, ગાવત અપછરા, શ્રી
શુભ વીર પ્રભુ મેહેરસેં. અં કયુંં ૧૦.

૧૪

લક્ષિત અમ ચિત્ત સાચી ધરી, ધારીયે શાસન તીર રે;
વારીયે દુષ્ટ દુર્વાસના, દ્વંસીયે ભવતણી ભીતિ રે. લક્ષિતં ૧. વીર
જિનરાજ અમ પ્રભુ લહી, ગહગહી બુદ્ધિ ગુણુ આમરે; કોણુ પર-
દેવને આદરે, કલ્પતરુસમ પ્રભુ પામી રે. લક્ષિતં ૨. એક આધાર
છે તાહરો, માહરે દીન દયાળ રે; સાર કીજે હવે દાસની નાથ,
જગજીવન પ્રતિપાળ રે. લક્ષિતં ૩. વિનતી દાસની ધારીયે,
ધારીયે કર ઉપગાર રે; દોષ અનાદિ નિવારીયે, આપીયે અનુભવ
સાર રે. લક્ષિતં ૪. મોહ જંજલ વશ જીવડા, રડવડે પુદ્ગલ
રાગ રે; તેહને શુદ્ધ રત્નત્રયી, દાખવી તેં મહાભાગરે. લક્ષિતં ૫.
એક આલંબન સ્વામીનો, દાસના ચિત્તને નાહરે; અશરણુ શરણુ
ભવ અડવીનો, તુંહીજ પરમ સત્યવાહરે. લક્ષિતં ૬. તુજ ગુણુ
રાગ ભર હૃદયમેં, કિમ વસે દુષ્ટ કપાય રે; નિર્મલ તત્વના ધ્યાનથી.
ધ્યાયક નિર્મલ થાયરે. લક્ષિતં ૭. દ્યેયની શુદ્ધતા રસ થકી. વિદ્ર
અય કંચન થાય રે; તેમ અમોહ રસે ચેતના, પૂર્ણ આનંદ

ઉપાય રે. ભક્તિ૦ ૮. માહરા પરિણતી દોષની, તિમ્મતા વારણ કાર રે; તાહરા શાસન શુભ તણો, રાગ છે એક આધાર રે. ભક્તિ૦ ૯. ક્ષણ ક્ષણ નામ તુમચો જપુ, તુજ ગુણ સ્તવન ઉલ્લાસ રે; ચિંતવી રૂપ પ્રભુજી તણો, કીજીએ આત્મ પ્રકાશ રે. ભક્તિ૦ ૧૦. વળી વળી વિનવું સ્વામીજી, નિત પ્રતિ તુંહીજ દેવ રે; શુદ્ધ આશય પણે મુજ હોજયો, ભવ ભવ તાહરી સેવ રે. ભક્તિ૦ ૧૧. વીર આણા અવિહડપણે, આદરું સાધન જેહ રે; તાહરી સાખથી સત્ય તે, સિધસે માહરે તેહ રે. ભક્તિ૦ ૧૨. ભદ્રક ભાવ રાગી પણે, વિનતિ એમ કરાય રે; દેવચંદ્ર પદ નીપજે, નાથજી ભક્તિ સુપસાય રે. ભક્તિ૦ ૧૩.

૧૫

વીર જિનેશ્વર સાહેબ મેરા, પાર ન લહુ તેરા; મેહેર કરી ટાળો મહારાજજી, જન્મ મરણના ફેરા, હો જિનજી અબ હું શરણે આવ્યો. ૧. ગર્ભાવાસ તણું દુઃખ મોટાં; ઉધે મસ્તકે રહીયો; મળમુતર માંહે લપટાણો, એવાં દુઃખ મેં સહીયાં. હો જિનજી ૨. નર્ક નિગોદમાં ઉપન્યો ને ચવિયો, સ્વપ્ન બાદર થઇયો; વિધીણા સ્વપ્ને અગ્ર ભાગે, માનતિહાં કિહાં રહીયો. હો જિનજી ૩. નરક તણી અતિ વેદના ઉલસી, સહી તે જીવે બહુ; પરમાધામીને વશ પડીઓ, તે જાણો તમે સહુ. હો જિનજી ૪. તિર્યંચ તણા ભવ કીધા ઘણેરાં, વિવક નહિ લગાર; નિશદિનનો વ્યવહાર ન જાણ્યો, કેમ ઉતરાયે પાર. હો જિનજી ૫. દેવતણી ગતિ પુન્યે હું પામ્યો, વિષયા રસમાં ભીનો; વ્રત પચ્ચખાણુ ઉદય નવિ આવ્યાં, તાનમન માંહે લીનો. હો જિનજી ૬. મનુષ્ય જન્મને ધર્મ સામથી, પામ્યો છું બહુ પુન્યે; રાગ દ્વેષ માંહે બહુ ભળીયો, ન ટળી મમતા બુધ્ધિ. હો જિનજી ૭. એક કંચનને બીજી કામિની, તે શું મનડું બાંધ્યું; તેના ભોગ લેવાને શુરો, કેમ કરી જિન ધર્મ સાધુ. હો જિનજી ૮. મનની દોડ કીધી અતિ ઝાઝી, હું છું કોક જડ જેવો; કલીકલી કલ્પ મેં જન્મ ગુમાયો, પુનરપિ પુનરપિ તેહવો.

હો જિનજી ૯. ગુરૂપદેશમાં હું નથી ભીનો, નાવી દૃઢણા સ્વામી;
હવે વડાઈ જોઈએ તમારી, ખીજમતમાં છે ખામી. હો જિનજી. ૧૦.
ચાર ગતિ માંહે રડવડઓ; તોએ ન સિધ્યાં કાજ; રિખલ કહે તારો
સેવકને, ખાંહે ગ્રહ્યાની લાજ. હો જિનજી ૧૧.

૧૬. શ્રી વિનયવિજયજી કૃત શ્રી વિરજિનનું પાંચ સમવાય
કારણનું સ્તવન.

(હોહો) સિદ્ધારથ સુત વંદીએ, જગદીપક જિનરાજ, વસ્તુતત્ત્વ
સવિ જાણીએ, જસ આગમથી આજ. ૧. સ્યાદ્વાદથી સંપજે, સકલ
વસ્તુ વિખ્યાત; સમભંગ રચના વિના, અંધ ન બેસે વાત. ૨.
વાદ વદે નય જુજુઆ, આપ આપણે ઠામ; પૂરણ વસ્તુ વિચારતાં
કોઈ ન આવે કામ. ૩. અંધ પુરૂષે એહ ગજ, ગ્રહી અવયવ
અકેક; દષ્ટિવંત લહે પૂર્ણ ગજ, અવયવ મેલી અનેક. ૪. સંગતિ
સકલ નયે કરી, જુગતિયોગ શુદ્ધ બોધ; ધન્ય જિનશાસન જગ
જયો, જિહાં નહીં કરો વિરોધ. ૫.

ઢાલ પહેલી

૧. કાળ સમવાય કારણ; કાળવાદીનો મત.

શ્રી જિન શાસન જગ જયકારી, સ્યાદ્વાદ શુદ્ધ રૂપરે; નય
એકાંત મિથ્યાત્વ નિવારણ, અકલ અભંગ અનૂપરે. શ્રી ૧. કોઈ
કહે એક કાલતણે વશ, સકલ જગતગતિ હોયરે; કાલે ઉપજે
કાલે વિણશે, અવર ન કારણ કોયરે. શ્રી ૨. કાલે ગર્ભ ધરે
જગવનિતા, કાલે જન્મે પૂતરે; કાલે બોલે કાલે ચાલે, કાલે જાલે
ધર સૂત રે. શ્રી ૩. કાલે દૂધ થકી દહીં થાયે, કાલે ફલ પરિપાક
રે; વિવિધ પદારથ કાલે ઉપજે, કાલે સહુ થાયે ખાક રે. શ્રી ૪.
જિન ચોવીશે ખારે ચક્રવર્તી, વાસુદેવ બલદેવ રે; કાલે કવલિત
કોઈ ન દીસે, જસ કરતા સુર સેવ રે. શ્રી ૫. ઉત્સાપણી
અવસાપણી આરા, છએ જુઈ જુઈ ભાત રે; પટઝતુ કાલ વિશેષ
વિચારો, લિજ્જ લિજ્જ દિન રાત રે. શ્રી ૬. કાલે બાલ વિલાસ
મનોહર, યૌવન કાલા કેશ રે; વૃદ્ધ પણ વલી પલી વપુ અતિ
દુર્બલ, શક્તિ નહીં લવલેશ. શ્રી ૭.

ઠાલ બીજી

૨. સ્વભાવ સમવાય કારણ; સ્વભાવવાદી મત.

તથા સ્વભાવવાદી વદે જી, કાલ કિશું કરે રંગ; વસ્તુ સ્વભાવે નીપજે જી, વિણસે તિમજ નિઃશંક; સુવિવેક વિચારી જૂઓ, જૂઓ વસ્તુસ્વભાવ. ૧. છતે યોગ જોખનવાંતીજી, વાંઝણી ન જણે બાલ; મૂછ નહીં મહિલા મુખે જી, કરતલ ઉગે ન વાલ. સુ. ૨. વિણ સ્વભાવ નવિ નીપજે જી, કેમ પદારથ કોય; અંબ ન લાગે લીંબડે જી, વાગ વસંતે જોય. સુ. ૩. મોરપિચ્છ કુણ ચીતરે જી, કુણ કરે સંધ્યા રંગ; અંગ વિવિધ સવિ જીવનાજી, સુંદર નયન કુરંગ. સુ. ૪. કાંટા મોર બબુલનાં જી, કોણે અણીયાલા કીધ; કૂપરંગ ગુણ જૂજૂઆ જી, તરે ફલ ફલ પ્રસિદ્ધ. સુ. ૫. વિષધર મસ્તક નિત્ય વસે જી, મણિ હરે વિષ તત્કાલ; પર્વત ચિર ચલ વાયરો જી, બિર્ધ અગ્નિની જાલ. સુ. ૬. મચ્છ તુંબ જલમાં તરે જી, જૂડે કાગ પહાણ; પંખીજાત ગયણે ફિરે જી, મણિપરે સયલ વિનાજી. સુ. ૭. વાયુ સુંકથી ઉપશમે જી, હરડે કરે વિરેચ; સીજે નહીં કણ કાંગડું જી, શક્તિ સ્વભાવ અનેક. સુ. ૮. દેશ વિશેષે કાષ્ટનું જી, ભૂંચમાં થાય પાડાણ; શંખ અસ્થિનો નીપજે જી, દ્વેષસ્વભાવ પ્રમાણ. સુ. ૯. રવિ તાતો શશિ શીતલોજી, ભવ્યાદિક બહુ ભાવ; છએ દ્રવ્ય આપ આપણા જી, ન તજે કોય સ્વભાવ. સુ. ૧૦.

ઠાલ ત્રીજી

૩. ભાવિ સમવાય કારણ; નિયતિવાદી મત.

કાલ કિશું કરે બાપડો જી, વસ્તુ સ્વભાવ અકજ્જ; જો નવિ હોયે ભવિતવ્યતા જી, તો કિમ સીજે કજ્જ રે; પ્રાણી મ કરો મન જંગલ, ભાવિ ભાવ નિહાલ રે. પ્રા. મ. ૧. જલનિધિ તરે જંગલ ફરે જી, ડોડ જતન કરે કોય; આણુભાવી હોવે નહીં જી, ભાવિ હોય તે હોય રે. પ્રા. ૨. આંખે મોર વસંતમાં જી, ડાળે ડાળે કેઇ લાખ; કેઇ ખર્ચાં કેઇ ખાખટી જી,

કેઇ આંખા કેઇ સાખ રે. પ્રાં ૩. વાણિજ્ય જિમ લવિતવ્યતા જી, જિણુ જિણુ દિસિ ઊજાય; પરવશ મન માણસ તણું જી, તૃણ જિમ પૂઠે ધાય રે. પ્રાં ૪. નિયત વસે વિણુ ચિંતવ્યું જી, આવી મલે તત્કાલ; વરસાં શોનું ચિંતવ્યું જી, નિચિતિ કરે વિસરાલ રે. પ્રાં ૫. બ્રહ્મદત્ત ચક્રીતણા જી, નયણુ હણે ગોવાલ; દોય સહસ્ત્ર જસ દેવતાજી, દેહ તણા રખવાલ રે. પ્રાં ૬. કોફૂડો કોયલ કરે જી, કિમ રાખી શકે પ્રાણુ; આહેડી શરતા કીયો જી, ઉપર ભમે સીંચાણુ રે. પ્રાં ૭. આહેડી નાગે ડસ્યો જી, બાણુ લાગ્યો સીંચાણુ; કોફૂડો ઉડી ગયો જી, જુઓ જુઓ નિયત પ્રમાણુ રે. પ્રાં ૮. શસ્ત્ર હણ્યાં સંગ્રામમાં જી, રાને પડ્યા જીવંત; મંદિરમાંથી માનવી જી, રાખ્યાહી ન રહંત રે. પ્રાં ૯.

ઢાલ ચોથી

૪. પૂર્વકૃત કર્મ સમવાય કારણુ; કર્મવાદી મત.

કાલ સ્વભાવનિયત મતિકૂડી, કર્મ કરે તે થાય; કર્મે નરય તિરિય નરસુગતિ જી, જીવાંતરે જાય. ચેતન ચેતિયેરે, કર્મ સમો નહીં કેઇ. ચેતં ૧. કર્મે રામ વસ્યા વનવાસે, સીતા પામે આલ; કર્મે લંકાપતિ રાવણુનું, રાજ થયું વિશરાલ. ચેં ૨. કર્મે કીડી કર્મે કુંજર, કર્મે નર ગુણવંત; કર્મે રોગ સોગ દુઃખ પીડિત, જન્મ જાય વિલવંત. ચેં ૩. કર્મે વરસ લગે રિસહેસર, ઉદક ન પામે અન્ન; કર્મે વીરને જુઓ યોગમાંરે, ખીલા રોખ્યા કન્ન. ચેં ૪. કર્મે એક સુખપાલે બેસે, સેવક સેવે પાય; એક હુય ગય રથ ચઢ્યા ચતુર નર, એક આગલ ઉભાય. ચેં ૫. ઉદમ માની અંધ તણી પરે, જગ હીડે હાહુતો; કરમ બલે તે લહે સકલ ફલ, સુખ ભર સેજે સુતો રે. ચેં ૬. ઉંદર એકે કીધો ઉદમ, કરંડીયો કરકોલે; માંહે ઘણા દિવસનો ભૂખ્યો, નાગ રહ્યો દુઃખ ડોલે રે. ચેં ૭. વિવર કરી મૂષક તસ મુખમાં, દિયે આપણો દેહ; માર્ગ લહી વન નાગ પધાર્યા, કર્મ મર્મ જુઓ એહ. ચેં ૮.

હાલ પાંચમી

૫. ઉદમ સમવાય કારણ; ઉદમવાદી મત.

હવે ઉદમવાદી ભણે એ, એ ચારે અસમર્થ તો; સકલ પદારથ માધવા એ, એક ઉદમ સમર્થ તો. ૧. ઉદમ કરતાં માનવીએ, શું નવિ સીજે કાજ તો; રામે રચણાયર તરીએ, લીધું લંકા રાજ તો. ૨. કર્મ નિયત તે અનુસરે એ, જેહમાં શક્તિ ન હોય તો; દેઉલ વાઘ મુખે પંખીયા એ, પિઉ પેસંતા જોય તો. ૩. વિણુ ઉદમ કિમ નીકલે એ, તિલમાંહેથી તેલ તો; ઉદમથી ઉંચી ચઢે એ, જુઓ એકેંદ્રિય વેલ તો. ૪. ઉદમ કરતાં એક સમે એ, જેહ નવિ સીજે કાજ તો; તે ફરી ઉદમથી હવે એ, જો નવિ આવે વાજ તો. ૫. ઉદમ કરી ઓર્યા વિનાએ, નવિ રંધાયે અન્ન તો; આવી ન પડે કોળીએ એ, મુખમાં પાખે જતન તો. ૬. કર્મ સુત ઉદમ પિતા એ, ઉદમે કીધાં કર્મ તો; ઉદમથી દૂરે ટલે એ, જુઓ કર્મનો મર્મ તો. ૭. દૃઢપ્રહારી હત્યા કરી એ, કીધાં પાપ અનંત તો; ઉદમથી ષટ માસમાં એ, આપ થયા અરિહંત તો. ૮. ટીપે ટીપે સર ભરે એ, કાંકરે કાંકરે પાલ તો; ગિરિ જેહવા ગઢ નીપજે એ, ઉદમ શક્તિ નિહાલ તો. ૯. ઉદમથી જલ ખિંદુઓ એ, કરે પાપાણુમાં હામ તો; ઉદમથી વિદ્યા ભણે એ, ઉદમ જોડે હામ તો. ૧૦.

હાલ છઠી

૬. સ્વાદ્વાદ મતે પૂર્વોક્ત એકાંતવાદીઓનું સમાધાન.

એ પાંચે નયવાદ કરતાં, શ્રી જિન ચરણે આવે; અમિય સરસ જિન વાણી સુણીને, આનંદ અંગ નમાવે રે; પ્રાણી. સમક્ષિત મતિ મન આણે, નય એકાંત મતાણે રે, પ્રાણી; તે મિથ્યામાત જાણે રે પ્રાણી. સં ૧. એ પાંચે સમુદાય મિલ્યા વિણુ, કોઈ કાજ ન સીજે; અંગુલિયોગે કરતણી પરે, જે જૂઝે તે રીજેરે પ્રાણી. સં ૨. આગ્રહ આણી કોઈ એકને, એહમાં દીજે વડાઈ; પણ સેના મેળી સકલ રણંગણુ, જીતે સુભટ લડાઈરે પ્રાણી. સં

૩. તંતુ સ્વભાવે પટ ઉપજાવે, કાલ કુમેરે વણાએ; ભવિતવ્યતા હોય તો નિપજે, નહીં તો વિધન ઘણાએરે પ્રાણી. સં ૪. તંતુ-વાય ઉદમ ભોક્તાદિક, ભાગ્ય સકલ સહકારી; ઈમ પાંચે મત્રી સકલ પદારથ, ઉત્પત્તિ જુઓ વિચારી રે પ્રાણી. સં ૫. નિયતિ-વશે હુકુરમો થઈને, નિગોદ થકી નિકલીયો; પુણ્યે મનુજ ભવાદિક પામી, સદ્ગુરુને જઈ મલિયો રે પ્રાણી. સં ૬. ભવસ્થિતિનો પરિપાક થયો તવ, પંડિત વીર્ય ઉદ્વસિઓ; ભગ્યસ્વભાવે શિવગતિ પામી, શિવપુર જઈને વસીઓ રે પ્રાણી. સં ૭. વર્દ્ધમાન જિન ઇણિપરે વિનયે; શાસન નાયક ગાયો; સંઘ સકલ સુખ હોયે જેહથી, સ્યાદ્વાદરસ પાયો રે પ્રાણી. સં ૮.

કળશ

ઈમ ધર્મનાયક મુક્તિ દાયક, વીર જિણુવર સંથુણ્યો; સય સત્તર સંવત વન્હિ દોચન, વર્ષ હર્ષ ધરી ઘણો; શ્રી વિજય દેવ સૂરિંદ પટધર, શ્રી વિજયપ્રભય મુણિંદ એ; શ્રી કીર્તિવિજય વાચક શિબ્ય ઇણિપરે, વિનય કહે આનંદ એ. ૯.

૧૭

વંદુ વીર જિનેસર રાયા, વર્દ્ધમાન સુખદાયાળ; શાસન નાયક જેહ કહાયા, જગ જશવાદ સવાયાળ વં ૧. હરિ લંછન કંચન-વન ક્રયા, સિદ્ધારથ નૃપ તાયાળ; સિદ્ધારથ થયા કર્મ ખપાયા, તિસત્તા રાણી માયાળ. વં ૨. લઘુવયથી જેણું મેરૂ ચળાયા, વીર વેતાળ હરાયાળ; દુર્ધર મોહ બોહ જિતીને, જ્યોતિ મેં જ્યોતિ મિલાયાળ. વં ૩. જસ શાસનથી ખટ દ્રવ્ય પાયા, સ્યાદ્વાદ સમજાયાળ; અભિનવ નંદનવનની છાયા, દર્શન જ્ઞાન ઉપાયાળ. વં ૪. જસ વજ્ર છે ગૌતમરાયા, લગ્નિધિધાન મન ભાયાળ; ન્યાય-સાગર પ્રભુના ગુણ ગાયા, સુજશ સુખોધ સવાયાળ. વં ૫.

૧૮

આજ મહારા પ્રભુળ રહામું જુવો, સેવક કહીને બોલાવો. આજ મહારા પ્રભુળ મહેર કરીને, સેવક સાહમું નિહાળો; કળ્યા-

સાયર મહેર કરીને, અતિશય સુખ ભૂપાળો. આં ૧. ભગત વછલ શરણાગતપંજર, ત્રિભુવનનાથ દયાળો; મૈત્રી ભાવ અનંત વહે અહુનિશ, જીવ સ્થલ પ્રતિપાળો. આં ૨. ત્રિભુવન દીપક જિપક અરિગણ, અવિઘટ જ્યોતિ પ્રકાશી; મહા ગોપ નિર્યામક કહિયે, અનુભવ રસ સુવિલાસી. આં ૩. મહામાહુણ મહાસારથી અવિતથ, અપના બિરૂદ સંભાળો; બાહ્ય અભ્યંતર અરી ગણ જોરો, વ્યસન વિધન ભય ટાળો. આં ૪. વાદી તમ હર તરણી સરિખા, અનેક બિરૂદના ધારી; જિત્યા પ્રતિવાદી નિજ મતથી, સકલજ્ઞાયક યશકારી. આ. ૫. યજ્ઞકારક ચઉવેદના ધારક, જીવાદિ સત્તા ન ધારે; તે તુજ સુખ દિનકર નિરખણથી, મિથ્યાતિમિર પરજાલે. આં ૬. ઇલીકા ભમરી ન્યાયે જિનેસર, આપ સમાન તેં કીધા; ઇમ અનેક યશ ત્રિશલા નંદન, ત્રિભુવન માંહે પ્રસિધા. આં ૭. મુજ મન ગિરિકંદરમાં વસીઓ, વીર ચરમ જિન સિંહ; હવે કુમત માતંગના ગણથી, ત્રિવિધ યોગે મિટિ બીડ. આં ૮. અતિ મન રાગે શુભ ઉપયોગે, ગાતાં જિન જગદીશ; સૌભાગ્યસૂરી શિષ્ય લક્ષ્મીસૂરી લહે, પ્રતિદિન સયલ જગીશ. આં ૯.

૧૯

દુઃખ ટળિયાં મુખ દીઠે મુજ સુખ ઉપનાં રે, ભેટયા ભેટયા વીર જિણુંદ રે; હવે મુજ મન મંદિરમાં પ્રભુ આવી વસો રે, પામું પામું પરમાનંદ રે. દું ૧. પીઠબંધ ઇડાં કીધો સમકિત વજ્રનો રે, કાઢ્યો કાઢ્યો કચરો તે બ્રાંતિ રે; ઇડાં અતિ ઉંચા સોંહે ચારિત્ર ચંદ્રુઆ રે, રૂડી રૂડી સંવર ભાતિ રે. દું ૨. કર્મવિવર ગોખ ઇડાં મોતી ઝૂંખણાં રે, ઝૂલે ઝૂલે ધીગુણ આઠ રે; બાર-ભાવના પંચાલી અચરજ કરેરે, કોરિ કોરિ કોરણિ કાઠે રે. દું ૩. ઇડાં આવી સમતા રાણીશું પ્રભુ રમો રે, સારી સારી ચિરતા સેજ રે; કિમ જઈ શકશે એક વાર જો આવશે રે, રંજ્યા રંજ્યા હૈડાનિ હેજ રે. દું ૪. વચણ અરજ સુણી પ્રભુ મનમંદિર આવિયા રે, આપે વ્રઠ વ્રઠ ત્રિભુવનલાણ રે; શ્રી નયવિજય વિબુધ પય સેવક ઇમ ભણે રે, તેણે પામ્યા પામ્યા કોડિ કલ્યાણ રે. દું ૫.

૨૦

શાસન નાયક શિવસુખ, હાયક જિનપતિ, મારા લાલ, પાયક બસ સુરાસુર, ચરણે નરપતિ; માં સાયક કંદર્પ કેરાં, જેણે નવિ ચિત્ત ધર્યાં, માં હાયક પાતક વૃંદ, ચરણ અંગી કર્યાં. માં ૧. ખાયક ભાવે કેવલ, જ્ઞાન દર્શન ધરે, માં જ્ઞાયક લોકલોકના, ભાવ શું વિસ્તરે; માં ધાયક ઘાતિ કર્મ, મર્મની આપદા, માં લાયક અતિશય પ્રાતિહાર્યની સંપદા. માં ૨. કારક ષટક થયાં તુજ, આતમ તત્વમાં, માં ધારક ગુણ સમુદાય, સયલ એકત્વમાં; માં નારક નર-તિરિ દેવ, બ્રમણથી હું થયો, માં કારક જેહ વિભાવ, તેણે વિપ-રિત ભયો. માં ૩. તારક તું ભવિ જીવને, સમરથમેં લહ્યો, માં ઠારક કરુણા રસથી, કંઠાનલ દહ્યો; માં વારક જેહ ઉપાધિ, અના-દિની સહચરી, માં કારક નિજ ગુણ રૂદ્ધિ, સેવકને બરાબરી માં ૪. જાણી ઉત્તમ આશ, ધરી મનમાં ઘણી, માં જાણી ગુણની તુજ પદ પધારી ચાકરી; માં આણી હૈયડે હેજ, કરૂં નિજ પદ કરી. માં ૫.

૨૧. શ્રી મહાવીરસ્વામિના સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન.

શ્રી શુભવિજય સુગુરૂ નમી, નમી પન્નાવતિ માય; ભવ સત્તા-વિસ વર્ણવું, સુણતાં સમક્ષિ થાય. ૧. સમક્ષિ પામે જીવને, ભવ ગણતીએ ગણાય; જો વળી સંસારે ભમે, તોપણ મુગતે જાય. ૨. વીર જિનેશ્વર સાહેબો, ભમીયો કાળ અનંત; પણ સમક્ષિ પામ્યા પછી, અંતે થયા અરિહંત. ૩.

ઢાળ પહેલી.

પહેલે ભવે એક ગામનોરે, રાય નામે નયસાર; કાષ્ટ લેવા અટવી ગયોરે, ભોજન વેળાં થાયરે પ્રાણી ધરીયે સમક્ષિ રંગ. જિમ પામીયે સુખ અલંગરે. પ્રાણી ૧. મન ચિંતે મહિમા નીલોરે, આવે તપસી કાય; દાન દેઈ ભોજન કરૂરે, તો વંછિત રૂળ હોયરે. પ્રાણી ૨. મારગ દેખી મુનિવરોરે, વંદે દેઈ ઉપયોગ; પ્રેમ કેમ ભટકો છડારે, મુનિ કંઈ સાથ વિજોગરે. પ્રાણી ૩. હર્ષભરે તેડી ગયોરે, પહિલામ્યા મુનિરાંજ; ભોજન કરી કંઈ

ચાલીયેરે, સાથ ભેળા કરે આજરે. પ્રાણી૦ ૪. પરીઢીએ ભેળા કર્યારે, કહુ મુનિ દ્રવ્ય એ માર્ગ; સંસારે ભુલા ભમોરે, ભાવ માર્ગ અપવર્ગરે. પ્રાણી૦ ૫. દેવ ગુરૂ ઓળખાવીયારે, દીધો વિધિ નવકાર; પશ્ચિમ મહાવિદેહમારે, પામ્યા સમક્ષિત સારરે. પ્રાણી૦ ૬. શુભ ધ્યાને હરી સુર હુઓરે, પહેલા સ્વર્ગ મઝાર; પદ્યોપમ આયુ ચવીરે, ભરત ઘરે અવતારરે. પ્રાણી૦ ૭. નામે મરિચી ચૌવનેરે, સંયમ લીએ પ્રભુ પાસ; દુષ્કર ચરણ લહી થયોરે, ત્રિદંડીક શુભ વાસરે. પ્રાણી૦ ૮.

ઢાળ ખીજ

નવો વેશ રચે તેણી વેળા, વિચરે આદેશ્વર ભેળા; જળ થોડે સ્થાન વિશેષે, પગે પાવડી ભગવે વેશે. ૧. ઘરે ત્રિદંડ લાકડી મોટી, શિર મુંડણ ને ઘરે ચોટી; વળી છત્ર વિલેપન અંગે, શુભથી વ્રત ધરતો રંગે. ૨. સોનાની જનોઈ રાખે, સહુને મુનિ મારગ ભાખે; સમોસરાણું પ્રછે નરેશ, કોઈ આગે હેશે જિનેશ. ૩. જપે ભરતને તામ, તુજ પુત્ર મરિચી નામ; વીર નામે થશે જિન છેલ્લા, આ ભરતે વાસુદેવ પહેલા. ૪. ચક્રવર્તી વિદેહે થાશે, સુણી આવ્યા ભરત ઉલ્લાસે; મરિચીને પ્રદક્ષિણા દેતા, નમી વંદીને એમ કહેતા. ૫. તમે પુન્યાઈવંત ગવાશો, હરિ ચક્રો ચરમ જિન થાશો; નવિ વંદુ ત્રિદંડીક વેશ, સક્ષિતયે વીર જિનેશ. ૬. એમ સ્તવના કરી ઘેર જાવે, મરિચી મન હર્ષ ન માવે; મહારે ત્રણ પ્રદવીની છાપ; દાદા જિન ચક્રી ખાપ. ૭. અમે વાસુદેવ ગુર થઈશું, કુળ ઉત્તમ મહારૂં કહીશું; નાચે કુળ મદશું ભરાણો, નિચ ગોત્ર તિહાં ખંધાણો. ૮. એક દિન તનુ રોગે વ્યાપે, કોઈ સાધુ પાણી ન આપે; ત્યારે વંછે ચેલો એક, તવ મળીયો કપિલ અવિવેક. ૯. દેશના સુણી દિક્ષા વાસે, કહે મરિચી લીયો મુનિ પાસે; રાજ-પુત્ર કહે તુમ પાસે, લેશું અમે દિક્ષા ઉલ્લાસે. ૧૦. તુમ દરશને ધરમનો વેમ, સુણી ચિંતે મરિચી એમ; મુજ ચોચ મળ્યો એ ચેલો, મુળ કડવે કડવો વેલો. ૧૧. મરિચી કહે ઉર્મ ભયમાં, લીએ

દિક્ષા યૌવન વયમાં; એણે વચને વધ્યો સંસાર, એ ત્રીજો કહ્યો
અવતાર. ૧૨. લાખચોરાશી પૂરવ આય, પાળી પાંચમે સ્વર્ગ સધાય,
દશ સાગર જીવિત ત્યાંહી, શુંથી વીર સદા સુખ માંહી. ૧૩.

ઢાળ ત્રીજી

પાંચમે ભવ, કૈલાસ સન્નિવેશ કૌસિક નામે બ્રહ્મવેશ; એંશી
લાખ પૂરવ અનુસારી, ત્રિદંડીયાને વેશે મરી. ૧. કાળ બહુ
ભમિયો સંસાર, થુણાપુરી છઠો અવતાર; બહોંતેર લાખ પૂરવને
આય, વિપ્ર ત્રિદંડીક વેશ ધરાય. ૨. સૌધર્મ મધ્ય સ્થિતિયે થયો,
આઠમે ચૈત્ય સન્નિવેશે ગયો; અગ્નિઘૌત દ્વિજ ત્રિદંડીયો, પૂર્વ
આયુ લાખ સાઠે મૂચો. ૩. મધ્ય સ્થિતિયે સુર સ્વર્ગ ઇશાન,
દશમે મંદિરપુર દ્વિજ ઠાણુ; લાખ છપત્ત પુરવાપુરી, અગ્નિભૂતિ
ત્રિદંડીક મરી. ૪ ત્રીજો સ્વર્ગે મધ્યાયુ ધરી, બારમે ભવે શ્વેતાંબી
પૂરી; પુરવલાખ ચુમાલીસ આય, ભારદ્વિજ ત્રિદંડીક થાય. ૫.
તેરમે ચોથો સ્વર્ગે રમી, કાળ ઘણો સંસારે ભમી; ચૌદમે ભવરા-
જગૃહી જાય, ચોત્રીસ લાખ પૂરવને આય. ૬. થાવર વિપ્ર ત્રિદંડી
થયો, પાંચમે સ્વર્ગ મરીને ગયો; સોળમે ભવ કોડ વરસ સમાય,
રાજકુમાર વિશ્વભુતિ થાય. ૭. સંભૂતિમુનિ પાસે અણુગાર, દુશ્કર
તપ કરી વરસ હજાર; માસખમણ પારણુ ઘેરી દયા, મથુરામાં
ગૌચરીએ ગયા. ૮. ગાયે હણ્યા મુનિ પડિયા ધસ્યા, વૈશાખનંદી
પિતરીયા હસ્યા; ગોશંગે મુનિ ગર્વે કરી, ગયણ ઉછાળી ધરતી ધરી.
૯. તપ બળથી હોજો બળ ઘણી, કરી નીઆણુ મુનિ અણુસણી;
સત્તરમે મહાશુકે સુરા, શ્રી શુભવીર સત્તર સાગરા. ૧૦.

ઢાલ ચોથી

અઢારમે ભવ સાત, સુપન સુચિત સતી; પોતાનપુરીયે પ્રજા-
પતિ, રાણી મૃગાવતી; તસ સુત નામે ત્રિપૃષ્ઠ, વાસુદેવ નિપના;
પાપ ઘણું કરી, સાતમી નરકે ઉપના. ૧. વીશમે ભવ થઈ સિંહ.
ચોથી નરકે ગયા; તિહાંથી ચવી સંસારે, ભવ બહુજા થયા;
બાવીશમે નરભવ લહી, પુણ્યદશા વર્યા; ત્રેવીસમે રાજ્યધાની, મૃદામે

સંચર્યા. ૨. રાય ધન્ય જય ધારણી, રાણીએ જનમિયા; લાખ ચોરાસી પુરવ આયુ જીવિયાં, પ્રિયમિત્ર નામે ચક્રવર્તી દીક્ષા લહી; કેડી વરસ ચારિત્ર-દિશા પાળી સહી. ૩. મહાશુકે થઈ દેવ, ઇણે ભરતે ચવી; છત્રિકા નગરીયે જિતશત્રુ રાજવી, ભદ્રા માય લખી પચવીશ; વરસ સ્થિતિ ધરી, નંદન નામે પુત્રે દીક્ષા આચરી. ૪. અગીઆર લાખને એંશી હજાર, છસેં વળી ઉપર પીસ્તાલીશ, અધિક પણ દિન રૂળી; વીશસ્થાનક માસ ખમણે, જાવજીવ સાધતાં; તિર્થંકર નામ કર્મ તિહાં નિકાચતા. ૫. લાખ વરસ દીક્ષા, પર્યાય તે પાળતા; છવીસમે ભવ પ્રાણતકલ્પ દેવતા; સાગર વીશનું જીવિત સુખભર ભોગવે; શ્રી શુભ વીર જિનેશ્વર, ભવ સુણુને હવે. ૬.

ઢાલ પાંચમી

નયર માહણકુંડમાં વસેરે, મહાઋદ્ધિ ઋષભદત્ત નામ, દેવા-નંદા નિજ શ્રાવિકારે, પેટ લીધો પ્રભુ વિસરામરે, પેટ લીધો પ્રભુ વિસરામ. ૧. ખ્યાશી દિવસને અંતરેરે, સુર હરણીગમેષી આય; સિદ્ધારથ રાજા ઘરેરે, ત્રિશલા ક્રમે છટકાયરે. ત્રિશલાં ૨. નવ માસાંતરે જનમિયારે, દેવ દેવીયે ઓચ્છવ કીધ; પરણી ચરોદા યૌવનેરે, નામે મહાવીર પ્રસિદ્ધરે. નામેં ૩. સંસાર લીલા ભોગવીરે, ત્રીશ વર્ષે દીક્ષા લીધ; બાર વરસે હુઆ કેવળીરે, શિવવહનું તિલક શીર દીધરે. શિવં ૪. સંઘ ચતુર્વિધ થાપીયોરે, દેવાનંદા ઋષભ દત્ત ખ્યાર; સંયમ દેઈ શીવ મોકલ્યારે, ભગવતીસૂત્રે અધિકારરે. ભગવતિં ૫. ચોત્રીશ અતિશય શોભતારે, સાથે ચૌદ સહસ્ર અણુગાર; છત્રીશ સહસ્ર તે સાધવીરે, બીજો દેવ દેવી પરીવારરે. બીજેં ૬. ત્રીશ વરસ પ્રભુ કેવળીરે, ગામ નગર તે પાવન કીધ; બહોંતેર વરસનું આવખુરે, દીવાળીયે શીવપદ લીધરે. દીવાળીં ૭. અગુરૂ લઘુ અવગાહનેરે, કીયો સાદી અનંત નિવાસ; મોહરાય મલ્લ મૂળશુરે, તન મન સુખનો હોય નાશરે. તનં ૮. તુમ સુખ એક પ્રદેશનુરે, નવિ માવે લોકાકાશ; તો અમને સુખીયા કરોરે, અમે ધરીમે તુમ્હારી આશરે. અમેં ૯.

૧૮. શ્રી જિનપંચક સ્તવન પદ.

પંચ પરમેશ્વરા પરમ અલવેસરા, વિશ્વ વાલેસરા વિશ્વવ્યાપી;
 ભક્તિવત્સલ પ્રભુ ભક્તજન ઉદ્ધરી, મુક્તિ પદ જે વર્યા કર્મ કાપી.
 પંચ૦ ૧. વૃષભ અંજિત પ્રભુ રૂપભ જિન વંદિયેં, નાભિ મરૂદેવીનો
 નંદનીકો; ભરતને બ્રાહ્મીના તાત ભુવનાંતળે, મોહમદ ગંજણે
 મુક્તિ ટીકો. પંચ૦ ૨. શાંતિ પદ આપવા શાંતિ પદ થાપવા,
 અદ્ભુત કાંતિ પ્રભુ શાંતિ સાચો; મૃગાંક પારાવર્ત સેનથી ઉદ્ધરી,
 જગતપતિ જે થયો જગત બચો. પંચ૦ ૩. નેમી બાવીશમા શંખ
 લંછન નમુ, સમુદ્રવિજય અંગજ અનંગ જીતી; રાજ કન્યા તણ
 સાધુ મારગ ભણ, જીત જેણે કરી જગ વીદીતી. પંચ૦ ૪.
 પાસ જિનરાજ અશ્વશેન કુલ ઉપનો, જનની વામા તણે જેહ બચો;
 આજ ખેટકપુરે કાજ સિદ્ધાં સર્વે, ભીડ ભંજન પ્રભુ જે કહાયો.
 પંચ૦ ૫. વીર મહાવીર સર્વ વીર શિરોમણી, રણવટ મોહભટ માન
 મોડી; મુક્તિ ગઢ ગ્રાસીઓ જગત ઉપાસીઓ, તેહ નિત્ય વંદીયે
 હાથ જોડી. પંચ૦ ૬. માત ને તાત અવદાત એ જિન તણાં, ગામને
 ગોત્ર પ્રભુ નામ થુણતાં; ઉદય વાયક વદે ઉદય પદ પામીયે,
 ભાવે જિનરાજની કીર્તિ ભણતાં. પંચ૦ ૭.

૧૯. શ્રી પરમાત્મા સ્તવનો.

૧

સકલ સમતા સુરલતાનો, તુંહી અનુપમ કંદરે; તુંહી કૃપા-
 રસ કનકકુંભો, તુંહીજીણુંદ મુણીંદરે. ૧. પ્રભુ તુંહી તુંહી તુંહી
 તુંહી, તુંહી ધરતા ધ્યાનરે; તુજ સ્વરૂપી જે થયા, તેણે લહ્યું
 તાહરું તાનરે. પ્રભુ૦ ૨. તુંહી અલગો ભવ થકી પણ, ભવિક
 તાહરે નામરે; પાર ભવનો તેહ પામે, એહ અચિરજ ડામરે. પ્રભુ૦
 ૩. જન્મ પાવન આજ માહરો, નિરખીએ તુજ નૂરરે; ભવો ભવ
 અનુમોહનાજી, હુઓ આપ હજુરરે. પ્રભુ૦ ૪. એહ માહરો અખય
 આતમા, અસંખ્યાત પ્રદેશરે; તાહરા ગુણ છે અનંતા, કીમ કરું
 તાસ નિવેશરે. પ્રભુ૦ ૫. એક એક પ્રદેશ તાહરે, ગુણ અનંતનો

વાસરે; એમ કરી તુજ સહજ મીલત, હુએ જ્ઞાન પ્રકાશરે. પ્રભુ ૬. ધ્યાન ધ્યાતા ધ્યેય એકે, એકી ભાવ હોરે એમરે; એમ કરતાં સેવ્ય સેવક, ભાવ પ્રગટે ક્ષેમરે. પ્રભુ ૭. શુદ્ધ શેવા તાહરી જો, હોય અચલ સ્વભાવરે; જ્ઞાનવિમલ સુરીંદ પ્રભુતા, હોય સુજસ જમાવરે. પ્રભુ ૮.

૨

શ્રી અર્હન સ્વામી મેરા, ક્ષણ નાહિ ભુલના રે; તુમે પૂજે ભવિ મનરંગે, ભલા તુમે પૂજે ભવિ મન રંગે; ભવ ભયહી મીટાના, શ્રી અર્હન સ્વામી મેરા. ૧. ભવ ત્રીજે વર તપ કરકે, સેવે નિદાના રે; જિનનામ કરમ શુભ બાંધી, હુવે ત્રિભુવન રાના. શ્રી ૨. જિનકે કલ્યાણક દિવસે, નરકે સુહાનારે; ઉદ્યોત હુવે ત્રિભુવનમેં, અતિશય ગુણ ગાના. શ્રી ૩. પ્રભુ તીન જ્ઞાન હુંઈ ઉપને, જગમે સુભાના રે; લહી દીક્ષા ભવિ જન તારે, હુવે કેવલજ્ઞાના. શ્રી ૪. મહા ગોપ સશ્વ નિર્યામક, વલી મહા મહાનારે; એ ઉપમા જિનકો છાજે, તે ત્રિભુવન ભાના. શ્રી ૫. પ્રાતિહારજ અડ જસ શોભે, ગુણ પાંત્રીસ વાના રે; પ્રભુ ચોત્રીશ અતિશય ધારી, મહાનંદ ભરાના. શ્રી. ૬. ભવિ અરિહંત પદકો પૂજે, નિજ રૂપ સમાનારે; જિન આતમ ધ્યાને ધ્યાવે, તદ રૂપ મીલાના. શ્રી ૭.

૩

ભવિ તુમે વંદોરે, અરિહા દેવ જિણુંદા; ગુણ ગણ કંદોરે, નમતાં જાયે ભવ કુંદા. જય પરમેશ્વર જગદાનંદન, જય જગ વલ્લભ નાથ; જય ત્રિભુવન એક મંગલ રૂપી, જય તું શિવપુર સાથ. ભવિ ૧. જય જોગીસર સેવિત પદ તુજ, જય ઇન્દ્રિય ગજ સિંહ; જય દુર્જય નિર્જિત કંદાર્પહ, જય તું અકલ અબીહ. ભવિ ૨. જય ભવિકમલ વિકાશન દિનકર, જય સુરનર નતપાય; જય મન વંછિત પૂરણ સુર ગત્રી, જય તું અમલ અપાય. ભવિ ૩. જય પારંગત જય જય નિકલંકી, જય સ્યાદ્વાદ સ્વરૂપ; જય ગુણ રહિત ગુણપ્રકાર સ્વામિ, જય અશરીર અરૂપ. ભવિ ૪. જય પરિસહ

કેળે એ રાવણ, જય અજરામર દેવ; જય ભવ ભય ભંજન
અવિનાશી, જય સુરતરૂ સમસેવ. ભવિં ૫. જય ગત રાગદ્વેષ
ગતવેદા, જય ગત રોગ ને શોગ; જય ગત માન મત્સર રતિ
અરતિ, જય ગત ભોગ વિભોગ. ભવિં ૬. જય સર્વજ્ઞ તથા
સર્વદર્શી, જય તું ચરણ અનંત; જય અપુન ભવિ જય જય
નિરૂપમ, જય ભગવંત ભદ્રંત. ભવિં ૭. જય તું અચલ અનંત
અખંડ, જય અક્ષય અવિકાર; જય નિજ ભોગીને અયોગી, જય
તું માર્ગ દાતાર. ભવિં ૮. જય જગ બંધવ જય જગ રક્ષક,
જય નિરીહ નિઃસંગ; જય શાશ્વત સુખ અવ્યા બાધહ, જય નિજ
આતમ રંગ. ભવિં ૯. જય પૂર્ણાનંદ પરમાતમ, જય ચિદ્ર અમૃત
પાની; જય નિજ ગુણકર્તા તહભોક્તા, જય તુજ અકહ કહાની.
ભવિં ૧૦. જય ગુણવંત અલપ મુજ બુદ્ધિ, જય જિનવર કિમ
કહીએ; ઉત્તમ ગુણ જો પદ્મવિજય કહે, પ્રગટે તો સર્વ લહીયે. ભવિં ૧૧.

૨૦. શ્રી સિદ્ધ ભગવાનનું સ્તવન.

સિદ્ધજગતશિર શોભતા, રમતા આતમરામ: લક્ષ્મી લીલાની
લેહેરમાં, સુખિયા છે શિવહામ. સિં ૧. મહાનંદ અમૃતપદ નમો,
સિદ્ધિ કૈવલ્યનામ; અપુનર્ભવપ્રહ્લપદ વળી, અક્ષય સુખ વિશરામ.
સિં ૨. સંશ્રેયનિઃશ્રેય અક્ષરા, દુઃખ સમસ્તની હાણ; નિવૃત્તિ
અપવર્જતા, મોક્ષ મુક્તિ નિરવાણ. સિં ૩. અચલ મહોદય
પદ લહ્યું, જોતાં જગતના ઠાઠ; નિજ નિજ રૂપેરે જુજુઆં, વીત્યાં
કર્મ તે આઠ. સિં ૪. અગુરૂલધુ અવગાહના, નામે વિકસેવદન,
શ્રી શુભવીરને વંદતાં, રહિયે સુખમાં મગન. સિં ૫.

૨૧. બીજ તિથિનું મોદું સ્તવન.

સરસ વચનરસ વરસતી, સરસતી કળા ભંડાર; બીજ તણે
મહિમા કહું, જિમ કહ્યો શાસ્ત્રમોઝાર. ૧. જંબૂદ્વીપના ભરતમાં,
રાજગૃહી ઉદ્યાન; વીર જિણુંદ સમોસર્યા, વાંદવા આવ્યા રાજન.
૨. શ્રેણિક નામે ભૂપાત, બેઠા બેસણ ઠાય; પૂછે શ્રી જિનરાયને,
ઘો ઉપદેશ મહારાય. ૩. ત્રિગટે બેઠા ત્રિભુવનપતિ, દેશના દિયે

જિનરાય; કમળ સુકોમળ પાંખડી, એમ જિનહૃદય સોહાય. ૪. શશિ પ્રગટે જિમ તે દિને, ધન્ય તે દિન સુવિહાણુ; એક મને આરાધતાં, પામે પદ નિર્વાણ. ૫.

ઢાલ પહેલી

કલ્યાણક જિનના, કહું; સુણ પ્રાણીજીરે; અભિનંદન અરિહંત, એ ભગવંત, ભવિ પ્રાણીજીરે; માઘ સુદી બીજને દિને, સુણં પામ્યા શિવસુખસાર, હરખ અપાર, ભવિં ૧. વાસુપૂજ્યજિન ખારમા, સુણં એહજ તિથે થયું નાણ, સફળ વિહાણ; ભવિં અષ્ટ કર્મ ચૂરણ કરી, સુણં અવગાહન એકવાર, મુક્તિ મોઝાર. ભવિં ૨. અરનાથ જિનજી નમું, સુણં અષ્ટાદશમા અરિહંત, એ ભગવંત, ભવિં ઉજ્જવળ તિથિ ફાગણ ભલી, સુણં વરીયા શિવવધુ સાર, સુંદર નાર. ભવિં ૩. દશમા શીતળ જિનેશ્વર, સુણં પરમપદની એ વેલ, ગુણની ગેલ; ભવિં વૈશાખ વદિ બીજને દિને, સુણં મૂકયો સરવં એ સાથ, સુરનરનાથ. ભવિં ૪. શ્રાવણ સુદની બીજ ભલી, સુણં સુમતિનાથ જિનદેવ, સારે સેવ; ભવિં એણિ તિથિએ જિનજી તણાં, સુણં કલ્યાણક પંચ સાર. ભવનો પાર. ભવિં ૫.

ઢાલ બીજી

જગતપતિ જિન ચોવીશમેરે લાલ, એ ભાખ્યો અધિકારરે, ભવિક જન; શ્રેણીક આદે સહુ મળ્યારે, શક્તિતણે અનુસારરે; ભવિકજન, ભાવ ધરીને સાંભળોરે, આરથો ધરી હેતરે, ભવિકજન ! ભાવં ૧. દોય વરસ દોય માસનીરે લાલ, આરથો ધરી ખંતરે; ભવિકં ઉજમાણું વિધિશું કરોરે લાલ, બીજ તે મુક્તિ મહંતરે. ભવિકં ભાવં ૨. માર્ગ મિથ્યા દુરે તજોરે લાલ, આરથો ગુણ થોકરે; ભવિકં વીરની વાણી સાંભળીરે લાલ, ઉછરંગ થયા બહુ લોકરે. ભવિકં ભાવં ૩. એણિ બીજે કેઈ તર્યારે લાલ, વળી તરશે કેઈ શેષરે; ભવિકં શશિ નિધિ અનુમાનથીરે લાલ, સઘંલા નાગધર અંક. ભવિકં ભાવં ૪. અષાઢ શુદ્ધિ દશમી દિનેરે લાલ, એ ગાયો સ્તવન રસાળરે; ભવિકં નવલ વિજય સુપસાયથીરે લાલ, ચતુરને મંજળમાલરે. ભવિકં ભાવં ૫.

કળશ

એમ વીરજિનવર, સયલસુખકર, ગાયો અતિ ઉલટભરે;
અપાડ ઉજવળ દશમી દિવસે, સંવત અઢાર અઠોતરે; બીજ મહિમા
એમ વર્ણવ્યો, રહી સિદ્ધપુર ચોમાસએ; જેડ લવિક ભાવે સુણે
ગાવે, તસ ઘરે લીલવિલાસએ. ૧.

૨૨. શ્રી જ્ઞાનપંચમીના સ્તવનો.

૧

શ્રી જિનવરને પ્રગટ થયું રે, ક્ષાયિક ભાવે જ્ઞાન; દોષ અઢાર
અભાવથી રે, ગુણ ઉપન્યા તે પ્રમાણુરે; ભવિયા વંદો કેવલ જ્ઞાન,
પંચમી દિન ગુણ ખાણુ રે. ભવિયાં ૧. અનામીના નામનો રે,
કીશ્યો વિશેષ કહેવાય; એ તો મધ્યમ ભાવે કરી રે, વચન ઉલ્લેખ
ઠરાય રે. ભવિયાં ૨. ધ્યાન ટાણે પ્રભુ તું હોયે રે, અલખ અગો-
ચર રૂપ; પરા પશ્યન્તી પામીને રે, કાંઈ પ્રમાણે મુનિ રૂપ રે.
ભવિયાં ૩. છતી પયાંય જે જ્ઞાનના રે, તે તો નવિ બદલાય;
જોયની નવી નવી વર્તના રે, સમયમાં સર્વ જણાય રે. ભવિયાં ૪.
બીજ જ્ઞાન તણી પ્રભા રે, એહમાં સર્વ સમાય; રવિ પ્રભાથી
અધિક નહિ રે, નક્ષત્ર ગુણ સમુદાય રે. ભવિયાં ૫. ગુણ અનંતા
જ્ઞાનના રે, જાણે ધન્ય નર તેહ; વિજયલક્ષ્મી સૂરિ તે લહે રે,
જ્ઞાન મહોદય જેહ રે. ભવિયાં ૬.

૨

જરે માહરે શ્રીજિનવર ભગવાન, અરિહંત નિજ નિજ
જ્ઞાનથી. જરે જીં સંયમ સંયમ જાણુંત, તવ લોકાં-
તિક માનથી. જરેજી. ૧. જીં તીર્થ વર્ત્યો નાથ, ઈમ કહી પ્રણમે
તે સુરા જરેજી; જીં ૫૮ અતિશયવંત દાન, લેઈને હરખે સુરનર
જરેજી. ૨. જીં ઇણુવિધ સવિ અરિહંત, સર્વ વિરતિ જળ ઉચ્ચરે
જરેજી; જીં મનઃપર્યાવ તવ નાણુ, નિર્મલ આતમ અનુસરે
જરેજી. ૩. જીં જેહ ને વિપુલ મતિ તેહ, અપ્રતિપાતી પણે
ઉપજે જરેજી; જીં અપ્રમાદિ ઋદ્ધિવંત, ગુણ ઠાણે ગુણ નીપજે.

જીરેજી. ૪. જીં એક લક્ષ પીસ્તાલીશ હજાર, પાંચશે એકાણું
જાણીયે જીરેજી; જીં મન જ્ઞાની મુનિરાજ, ચોવીશ જિનના વખા-
ણીયે જીરેજી. ૫. જીં હું વંદુ ધરી નેહ, સવિ સંશય હરે મન
તાણા જીરે જી; જીં વિનય લક્ષ્મી શુભ ભાવ, અનુભવ જ્ઞાનનાં ગુણ
ધણા જીરે જી. ૬.

૩ ઢાલ પહેલી

સુત સિદ્ધાર્થ જીપનોરે, સિદ્ધાર્થ લગવાંન; બારહ પર્ષદા
આગળે રે, ભાળે શ્રી વર્દમાનો રે. ૧. ભવિયણ ચિત્ત ધરો, મન
વચ કાય અમાયો રે; જ્ઞાન ભગતિ કરો. ગુણ અનંત આતમ
તાણા રે, મુખ્યપણે તિહાં દોય; તેમાં પણ જ્ઞાનજ વડું રે,
જિણુથી દંસણ હોય રે. ભં ૨. જ્ઞાને ચારિત્ર ગુણ વધે રે, જ્ઞાને
ઉદ્યોત સહાય; જ્ઞાને થિવિરપણું લહે રે, આચારજ ઉવઝાય રે.
ભં ૩. જ્ઞાની શ્વાસોશ્વાસમાં રે, કઠિણ કરમ કરે નાશ; વન્દિ જેમ
ઈંધણ હહે રે, ક્ષણમાં જ્યોતિ પ્રકાશો રે. ભં ૪. પ્રથમ જ્ઞાન પછે
દયારે, સંવર મોહ વિનાશ; ગુણ ઢાણુંગ પગ થાલીયે રે, જેમ
ચઢે મોક્ષ આવાસો રે. ભં ૫. મઈ સુઅ ઓહિ મણ પજજવા રે,
પંચમ કેવલ જ્ઞાન; ચઉ મુંગા શ્રુત એક છે રે, સ્વપર પ્રકાશ નિદાનો
રે. ભં ૬. તેહનાં સાધન જે કહ્યાં રે, પાટી પુસ્તક આદિ; લખે
લખાવે સાચવે રે, ધર્મી ધરી અપ્રમાદો રે. ભં ૭. ત્રિવિધ આશાતના
જે કરે રે, ભણુતાં કરે અંતરાય; અંધા બહેરા બોબડા રે, મુંગા
પાંગુલા થાય રે. ભં ૮. ભણુતાં ગણુતાં ન આવડે રે, ન મલે
વલ્લભ ચીજ; ગુણમંજરી વરદત્ત પરેરે, જ્ઞાન વિરાધન બીજરે.
ભં ૯. પ્રેમે પૂછે પર્ષદા રે, પ્રણમી જગગુરૂ પાય; ગુણમંજરી
વરદત્તનો રે, કરો અધિકાર પસાયો રે. ભં ૧૦.

ઢાલ બીજી

જંબુદ્વીપના ભરતમાં રે, નયર પદમપુર ખાસ; અજિતસેન
રાજા તિહાં રે, રાણી ચશોમતી તાસ રે. ૧. પ્રાણી આરાધો
આરાધો વર જ્ઞાન, એહજ મુક્તિ નિદાન રે; પ્રાણીં વરદત્ત કુંવર

તેહનો રે, વિનયાદિક ગુણવંત; પિતરે ભણવા મૂક્યો રે, આઠ
વરસ જખ હુંત રે. પ્રાં ૨. પંડિત યત્ન કરે ઘણો રે, છાત્ર
ભણાવત હેત; અક્ષર એક ન આવડે રે, ગ્રંથ તણી શી ચેત રે.
પ્રાં ૩. કોઠે વ્યાપી દેહડી રે, રાજરાણી સચિંત; શ્રેષ્ઠી તેહીજ
નયરમાં રે, સિંહદાસ ધનવંત રે. પ્રાં ૪. કપૂરતિલકા ગેહિની રે,
શીલે શોભિત અંગ; ગુણમંજરી તસ ખેટડી રે, મુંગી રોગે વ્યંગ
રે. પ્રાં ૫. શોભ વરણી સા થઈ રે, પામી યૌવન વેશ; દુર્લભ
પણુ પરણે નહી રે, માત પિતા ધરે ખેદ રે. પ્રાં ૬. તેણે અવ-
સરે ઉદ્યાનમાં રે, વિજયસેન ગણધાર; જ્ઞાન રચણુ રચણાયરૂ રે,
ચરણુ કરણુ મતધાર રે. પ્રાં ૭. વનપાલક ભૂલાપરે, દીધ વધાઈ
જામ; ચતુરંગી સેના સજીરે, વંદન જાવે તામ રે. પ્રાં ૮. ધર્મ-
દેશના સાંભલે રે, પૂરજન સહિત નરેશ; વિકસિત નયણુ વદન
મુદારે, નહિ પ્રમાદ પ્રવેશ રે. પ્રાં ૯. જ્ઞાન વિરાધન પરભવે રે,
મૂરખ પર આધીન; રોગે પીડ્યા ટળાવલે રે, દીસે દુઃખીયા દીન
રે. પ્રાં ૧૦. જ્ઞાન સાર સંસારમાં રે, જ્ઞાન પરમ સુખ હેત;
જ્ઞાનવિના જગ જીવડા રે, ન લહે તત્ત્વ સંકેત રે. પ્રાં ૧૧.
શ્રેષ્ઠી પૂછે મુણિંદને રે, ભાખે કણ્ણાવંત; ગુણમંજરી મુજ અંગજા
રે, કવણુ કર્મ વિરતંત રે. પ્રાં ૧૨.

ઢાલ ત્રીજી

ધાતકી ખંડના ભરતમાં, ખેટક નયર સુઠામ; વ્યવહારી જિન
દેવ છે, ધરણી સુંદરી નામ. ૧. અંગજ પાંચ સોહામણા, પુત્રી
ચતુરા ચાર; પંડિત પાસે શીખવા, તાતે મૂક્યા કુમાર. ૨. બાલ-
સ્વભાવે રમતા, કરતાં દહાડા જાય; પંડિત મારે ત્યારે, મા આગલ
કહે આય. ૩. સુંદરી સંખણી શીખવે, ભણવાનું નહિ કામ; પંડયો
આવે તેડવા, તો તસ હુણુજ્યો તામ. ૪. પાટી ખડિયા લેખણા,
બાળી કીધાં રાખ; શઠને વિદ્યા નવિ રૂચે, જેમ કરહાને દ્રાખ. ૫.
પાડા પરે મોહુટા થયા, કન્યા ન દીયે કોય; શેઠ કહે મુણુ સુંદરી,
એ તુજ કરણી જોય. ૬. તડકી ભાખે ભામિની, ખેટા બાપના હોય;

પુત્રી હોયે માતની, જાણે છે સહુ કોય. ૭. રે રે પાપિણી સાપિણી, સામા બોલ મ બોલ; રીસાલી કહે તાહરો, પાપી બાપ નિટોલ. ૮. શેઠે મારી સુંદરી, કાલ કરી તતખેવ; એ તુંજ બેટી ઉપની, જ્ઞાનવિરાધન હેવ. ૯. મૂર્છાગત ગુણમંજરી, જાતિ સમરણ પામી; જ્ઞાન દીવાકર સાચો, ગુરૂને કહે શિર નામિ. ૧૦. શેઠ કહે સુણે સ્વામી, કેમ જાયે એ રોગ; ગુરૂ કહે જ્ઞાન આરાધો, સાધો વંછિત યોગ. ૧૧. ઉજ્જવલ પંચમી સેવો, પંચ વરસ પંચ માસ; નમો નાથુસ્સ ગણુણું ગણો, ચોવિહારો ઉપવાસ. ૧૨. પૂરવ ઉત્તર સન્મુખ, જપિયે દોય હજાર; પુસ્તક આગલ ઢાંધયે, ધાન્ય ફલાદિ ઉદાર. ૧૩. દીવો પંચ દીવટ તણો, સાથિઓ મંગલ ગેહ; પોસહમાં ન કરી શંકે, તેણેવિધિ પારણ એહ. ૧૪. અથા સાભાજ્ય પંચમી, ઉજવલ, કાર્તિક માસ; જવજશુવ લગે સેવીયે, ઉજમણા વિધિ માસ.

ઢાલ ચોથી

પાંચ પોથી રે, કવણી પાઠાં વિટાંગણાં, ચાબખી દોર રે, પાટી પાટલા વતરણાં; મસી કાગલ રે, કાંખી ખડિયા લેખિણી, કવલી દાબલી રે, ચંદ્રુઆ ઝરમદ પુંજણી. ૧. ત્રોટક—પ્રાસાદ પ્રતિમા તાસ ભૂપણુ, કેસર ચંદન ડાબલી, વાસ ફૂંપિ વાલા ફૂંચી, અંગતુંછણાં છાબડી; કલશ થાલી મંગલદીવો, આરતિને ધૂપણાં, ચરવલા મુહ-પત્તિ સાહમિવચ્છલ, નોકરવાલી થોપના. ૨. ઢાલ—જ્ઞાન દરિયાણુ રે, ચરણનાં સાધન જે કહ્યાં, તપ સંયુત રે, ગુણમંજરી એ સદહ્યાં; નૃપ પૂછે રે, વરદત્ત કુંઝરને અંગ રે, રોગ ઉપનો રે, કવણુ કરમના ભંગ રે. ૩. ત્રોટક—મુનિરાજ ભાસે જંબુદ્વિપે, ભરત સિંહ-પુર ગામ એ, બ્યવહારી વસુ તાસ નંદન, વસુસાર વસુદેવ નામ એ; વન માંહે રમતાં દોય બંધવ, પુણ્ય યોગે ગુરૂ મલ્યા, વૈરાજ્ય પામી ભોગ વામી, ધર્મ ધામિ સંવર્યા. ૪. ઢાલ—લઘુ બાંધવ રે, ગુણવંત ગુરૂ પદવી લહે, પણસય મુનિની રે, સારણ વારણ નિતુ દિયે; કર્મ યોગે રે, અશુભ ઉદય થયો અન્યહા, સંથારે રે, પોરિસી ભણી પોઢયો યદા. ૫. ત્રોટક—સર્વધાતિ નિંદ બ્યાપી,

સાધુ માગે વાયણા, ઉધમાં અંતરાય થાતાં, સૂરિ હવા હ્રમણા;
જ્ઞાન ઉપર દ્વેષ જાગ્યો, લાગ્યો મિથ્યાત્વ ભુતડો, પુણ્ય અમૃત
ઢાલી નાખ્યું, ભર્યો પાપ તણો ઘડો. ૬. ઢાલ—મન ચિંતવેરે, કાં
મુજ લાગ્યું પાપ રે, શ્રુતઅભ્યાસો રે, તો એવડો સંતાપ રે;
મુજ બાંધવ રે, ભોયણ સયણ સુખે કરે; મૂરખના રે, આઠ ગુણ
મુખ ઉચ્ચરે. ૭. ત્રોટક—બાર વરસ કોઈ મુનિને, વાયણા દીધી
નહી, અશુભ ધ્યાને આયુ પૂરી, ભૂપ તુજ નંદન સહી; જ્ઞાન વિરા-
ધન મૂઠ જડપણું, કોઠની વેદન લહી, વૃદ્ધબાંધવ માનસરવર,
હંસગતિ પામ્યો સહી. ૮. ઢાલ—વરદત્તને રે, જાતિ સમરણ
ઉપનું; ભવ દીઠો રે, ગુરૂ પ્રણમી કહે શુભમનો; ધન્ય ગુરૂજી રે,
જ્ઞાન જગત્રય દીવડો; ગુણ અવગુણ રે, ભાસન જે જગ પરવડો.
૯. ત્રોટક—જ્ઞાનપાવન સિદ્ધિ સાધન, જ્ઞાન કહો કેમ આવડે, ગુરૂ
કહે તપથી પાપ નાસે, ટાઢ જેમ ધન તાવડે; ભૂપ પભણે પુત્રને
પ્રભુ, તપની શક્તિ ન એવડી, ગુરૂ કહે પંચમી તપ આરાધો,
સંપદા લ્યો એવડી. ૧૦.

ઢાલ પાંચમી

સદ્ગુરૂ વચણ સુધારસે રે, ભેદી સાતે ધાત, તપશ્ચું રંગ
લાગ્યો; ગુણમંજરી વરદત્તનો રે, નાઠો રોગમિથ્યાત. તં ૧. પંચમી
તપ મહિમા ઘણો રે, પસર્યો મહીયલ માંહી; તં ૨. કન્યાસહસ
સ્વયંવરા રે, વરદત્ત પરણ્યો ત્યાંહી. તં ૩. ભૂપ કીધો પાટવી રે,
આપ થયો મૂનિ ભૂપ; તં ૪. ભીમ કાંતિ ગુણે કરી રે, વરદત્ત રવિ
શશિ રૂપ. તં ૫. રાજ રમા રમાણી તણા રે, ભોગવે ભોગ અખંડ; તં
૬. વરસે વરસે ઉજવે રે, પંચમી તેજ પ્રચંડ. તં ૭. ભુક્તભોગી થયો
સંજમી રે, પાલે વૃત ખટકાય; તં ૮. ગુણમંજરી જિનચંદ્રને રે,
પરણાવે નિજ તાય. તં ૯. સુખ વિલસી થઈ સાધવી રે, વૈજ્યંતે
દોય દેવ; તં ૧૦. વરદત્ત પણ ઉપનો રે, જિહાં સીમંધર દેવ. તં ૧૧.
અમરસેન રાજા ઘરે રે, ગુણવંત નારી પેટ; તં ૧૨. લક્ષણ લક્ષિત

રાયને રે, પુણ્યે કીધો ભેટ. તં ૭. શ્વસેન રાજા થયોરે, સો કન્યા ભરતાર; તં સીમંધરસ્વામી કને રે, સુણી પંચમી અધિકાર. તં ૮. તિહાં પણ તે તપ આદ્યુ રે, લોક સહિત ભૂપાલ; તં દશ હજાર વરમાં લગે રે, પાલે રાજ્ય ઉદાર. તં ૯. ચાર મહાવ્રત ચાંપશુ રે, શ્રી જિનવરને પાસ; તં કેવલધર મુક્તિ ગયો રે, આદિ અનંત નિવાસ. તં ૧૦. રમણીવિજય સુભાપુરી રે, જંબુ વિદોડ મઝાર; તં અમરસિંહ મહીપાલનેરે, અમરાવતી ધર નાર. તં ૧૧. વૈજ્યંત થકી ચવી રે, ગુણમંજરીનો જીવ; તં માનસરસ જેમ હંસલો રે, નામ ધયુ સુગ્રીવ. તં ૧૨. વીશે વરસે રાજવી રે, સહસ ચોરાશી પુત્ર; તં લાખ પૂરવ સમતા ધરે રે, કેવલ જ્ઞાન પવિત્ર. ૧૩. પંચમી તપ મહિમા વિષે રે, લાગે નિજ અધિકાર; તં જંબુ જેહથી શિવપદ લહું રે, તેને તસ ઉપકાર. તાં ૧૪.

ઢાલ છઠ્ઠી

ચોવીશ દંડક વારવા, હું વારીલાલ, ચોવીશમે જિનચંદ્રે, હું વારીલાલ; પ્રગટ્યો પ્રાણુત સ્વર્ગથી, હું ત્રિશલા ઉર સુખકંદ રે. હું ૧. મહાવીરને કડં વંદના; હું પંચમી ગતિને સાધવા, હું પંચમ નાણુ વિલાસ રે; હું મહાનિશીથ સિદ્ધાંતમાં, હું પંચમી તપ પ્રકાશ રે. હું ૨. અપરાધી પણ ઉદ્ધર્યો, હું ચંડકોસિચ્છો સાપ રે; હું યજ્ઞ કરંતા બાંમણુ, હું સરખા કીધા આપરે. હું ૩. દેવનંદા બ્રાહ્મણી, હું રિખભદ્ર વલી વિપ્ર રે; હું બ્યાશી દિવસ સંબંધથી, હું કામિત પૂર્યો ક્ષિપ્ર રે. હું ૪. કર્મ રોગને ટાલવા, હું સવિ ઔષધનો જાણુ રે; હું આદર્યો મેં આશા ધરી, હું મુજ ઉપર હિત આણુ રે. હું ૫. શ્રી વિજય-સિંહસૂરીશનો, હું સત્યવિજયપન્યાસ રે; હું શિષ્ય કપૂરવિજય-કવિ, હું ચંદકિરણુ જશ જાસ રે. હું ૬. પાસ પંચાસરા સાન્નિધ્યે, હું ખિમાવિજય ગુરૂ નામ રે; હું જિનવિજય કહે મુજ હજો, હું પંચમી તપ પરિણામ રે. હું ૭.

કળશ

ઘય વીર લાયક વિશ્વનાયક, સિદ્ધિ હાયક સંસ્તવ્યો, પંચમી તપ સંસ્તવન ટોડર, ગુંથી નિજ કંઠે ઠવ્યો; પુણ્ય પાટણ ખેત્ર માંહે, સત્તર ત્રાણું સંવત્સરે, શ્રી પાર્શ્વ જન્મકલ્યાણક દિવસે, સકલ ભવિ મંગલ કરે. ૮.

૪

પ્રણમો પંચમી દિવસે જ્ઞાનને, ગાળ જગમાં જેહ સુજાની; શુભ ઉપયોગે ક્ષણમાં નિર્જરે, મિથ્યા સંચિત ખેહ. સું પ્રણું ૧. સંતપદાદિક નવ દ્વારે કરી, મતિ અનુયોગ પ્રકાશ સું; નવ વ્યવહારે આવરણ ક્ષય કરી, અજ્ઞાની જ્ઞાન ઉદ્ધામ સું પ્રણું ૨. જ્ઞાની જ્ઞાન લહે નિશ્ચય કંહે, દો નય પ્રભુજીને સત્ય સું; અંતર મૂર્છા રહે ઉપયોગથી, એ સર્વ પ્રાણીને નિત્ય સું પ્રણું ૩. લગ્નિ અંતર મૂર્છા લઘુપણે, છાસઠ સાગર જિહ્વ સું; અધીકો નરભવ બહુ વિધ જીવને, અંતર કદીએ ન દીઠ સું પ્રણું ૪. સંપ્રતિ સમયે એક બે પામતા, હોય અથવા નવિ હોય સું; ક્ષેત્ર પલ્લોપમ ભાગ અસંખ્યમાં, પ્રદેશ માને બહુ જોય સું પ્રણું ૫. મતિજ્ઞાન પામ્યા જીવ અસંખ્ય છે, કહ્યા પડિવાઈ અનંત સું; સર્વ આશા-તના વરજો જ્ઞાનની, વિજય લક્ષ્મી લંહા સંત સું પ્રણું ૬.

૫

શ્રીજિનવરને પ્રગટ થયુરે, ક્ષાયિક ભાવ જ્ઞાન; દોષ અઢાર અભાવથી રે, ગુણ ઉપન્યાં તે પ્રમાણુરે; ભવિયા વંદો કેવલ જ્ઞાન ૧. પંચમી દિન ગુણ જાણુરે, ભવિયા વંદો અનામીના નામનો રે, કિશ્યો વિશેષ કહેવાય; એ તો મધ્યમા વૈખરી રે, વચન ઉલ્લેખ ઠરાય રે. ભં વંદો ૨. ધ્યાન ટાણે પ્રભુ તું હોય રે, અલખ અગોચર રૂપ; પરા પશ્યંતી પામીને રે, કાંઈ પ્રમાણે મુનિભૂપરો. ભં વંદો ૩. છતી પર્યાય જે જ્ઞાનના રે, તે તો નવિ બદલાય; જોયની નવનવી વર્તના રે, સમયમાં સર્વ જણાય રે. ભં વંદો ૪. ખીજા જ્ઞાનતણી પ્રભા રે, એહમાં સર્વ સમાય; રવિ-

પ્રભાથી અધિક નહીં રે, નક્ષત્ર ગણુ સમુદાયરે. ભ૦ વંદો ૫.
ગુણુ અનંતા જ્ઞાનના રે, જાણુ ધન્ય નર તેહ; વિજય લક્ષ્મી સૂરિ
તે લહે રે, જ્ઞાન મહોદય ગેહ રે. ભ૦ વંદો ૬.

૬

પંચમી તપ તમે કરો રે પ્રાણી, જેમ પામે નિર્મલ જ્ઞાન
રે; પહેલું જ્ઞાન ને પછી ક્રિયા, નહી કોઈ જ્ઞાન સમાન રે. પંચમી ૦
૧. નંદીસૂત્રમાં જ્ઞાન વખાણ્યું, જ્ઞાનના પાંચ પ્રકાર રે; મતિ શ્રુત
અવધિ ને મનઃપર્યાવ, કેવલ એક ઉદાર રે. પંચમી ૦ ૨ મતિ
અઘાવીશ શ્રુત ચઉદહ વીશ, અવધિ છે અસંખ્ય પ્રકાર રે; દોય
ભેદે મનઃપર્યાવ દાખ્યું, કેવલ એક ઉદાર રે. પંચમી ૦ ૩. ચંદ્ર
ચર્ય ગ્રહ નક્ષત્ર તારા, એકથી એક અપાર રે; કેવલજ્ઞાન સમું નહીં
કોઈ, લોકલોક પ્રકાશ રે. પંચમી ૦ ૪. પારસનાથ પ્રસાદે કરીને,
મહારી પૂરો ઉમેદ રે; સમયસુંદર કહે હું પણ પામું, જ્ઞાનનો
પાંચમો ભેદ રે. પંચમી ૦ ૫.

૨૩. શ્રી અષ્ટમીનું સ્તવન.

ઢાલ પહેલી

હારે મારે ઠામ ધરમના સાડા પચવીશ દેશ જો, દીપે રે
ત્યાં દેશ મગધ સદુમાં શિરે રે લોલ; હાં રે મારે નગરી તેહમાં
રાજગૃહી સુવિશેષ જો, રાજે રે ત્યાં શ્રેણિક ગાજે ગજ પરે રે લોલ. ૧.
હારે મારે ગામ નગર પુર પાવન કરતા નાથ જો, વિચરંતા
તિહાં આવી વીર સમોસર્યા રે લોલ. હાં ૦ ચૌદ સહસ્ત્ર
મુનીવરના સાથે સાથ જો, સુધા રે તપ સંયમ શીયલે અલંકર્યા
રે લોલ. ૨. હાં ૦ કૂટ્યા રસભર મૂટ્યા અંબ કદંબ જો, જાણું રે
ગુણુશીલ વન હસી રોમંચીયોરે લોલ; હાં ૦ વાયા વાય સુવાય તિહાં
અવિલાંબ જો, વાસે રે પરિમલ ચિહું પાસે સંચીયો રે લોલ. ૩.
હાં ૦ દેવ ચતુર્વિધ આવે કોડા કોડ જો, ત્રિગડું રે મણિ હેમ
રજતનું તે રચે રે લોલ; હાં ૦ ચોસઠ સુરપતિ સેવે હોડાહોડ જો,
આગે રે રસ લાગે ઇંદ્રાણી નાચે રે લોલ. ૪. હાં ૦ મણિમય હેમ
સિંહાસન બેઠા આપજો, હાં ૦ ઢાલે રે સુર ચામર મણિ રત્ને જડયાં

રે લોલ; હાંં સુણતાં હુંહુલિનાદ ટલે સવિ તાપ જો, વરસે રે સુર
ફૂલ સરસ જાનુ અડયાં રે લોલ. ૫. હારે મારે તાજે તેજે ગાજે ધન
જેમ લુંખજો, રાજે રે જીનરાજ સમાજે ધર્મને રે લોલ; હારે મારે
નિરખી હરખી આવે જન મન લુંખજો, પોષે રે રસ ન પડે ઘોષે
ભર્મમાં રે લોલ. ૬. હારે મારે આગમ જાણી જીનનો શ્રેણિકરાયજો,
આવ્યો રે પરિવરિયો હુય ગય રથ પાયગે રે લોલ, હારે મારે દેઠ
પ્રદક્ષિણા વંદી બેઠો થાયજો, સુણ વારે જીન વાણી મોટે ભાયગે રે
લોલ. ૭. હારે મારે ત્રિભુવન નાયક તવ ભગવંત જો, આણી રે
જનકરૂણા ધર્મકથા કહે રે લોલ; હારે મારે સહજ વિરોધ વિસારી
જગના જંત જો, સુણવારે જીન વાણી મનમાં ગહ ગહરે લોલ. ૮.

ઢાલ બીજી

વીર જીનવર ઇમ ઉપદીશે, સાલજો ચતુર સુખણુરે; મોહની
નિંદમાં કાં પડો, ઓળખો ધર્મનાં ઠાણુરે. ૧. વિરતિએ સુમતિ ધરી
આદરો, પરિહરો વિષય કષાય રે; આપડા પંચ પ્રમાદથી, કાં પડો
કુગતિમાં ધાય રે. વિં ૨. કરી શકો ધર્મ કરણી સદા, તો કરો
એ ઉપદેશ રે; સર્વ કાળે કરી નવી શકો, તો કરો પર્વ સુવિવંશ
રે. વિં ૩. જીજીઆં પર્વ પદનાં કહ્યાં, ફળ ઘણાં આગમે જોય રે;
વચન અનુસારે આરાધતાં, સર્વદા સિદ્ધિ ફળ હોય રે. વિં ૪.
જીવને આયુ પરભવ તણું, તિથિ દિને બંધ હોય પ્રાયરે; તે ભણી
એહ આરાધતાં, પ્રાણીઓ સદ્ગતિ જાય રે. વિં ૫. તે હવે અષ્ટમી
ફળ તિહાં, પુજે ગૌતમ સ્વામ રે; ભવિક જીવ જાણવા કારણ, કહે
વીરપ્રભુ તામ રે. વિં ૬. અષ્ટ મહા સિદ્ધિ હોય એહથી, સંપદા
આઠની વૃદ્ધિ રે; બુદ્ધિના આઠ ગુણ સંપજે, એહથી અષ્ટગુણ
સિદ્ધ રે. વિં ૭. લાભ હોય આઠ પડિહારનો, આઠ પવયણ ફળ
હોય રે; નાશ આઠ કર્મનો મૂળથી, અષ્ટમીનું ફળ જોય રે. વિં ૮.
આદિજન જન્મ દિક્ષાતણો, અક્ષિતનો જન્મ કલ્યાણ રે; અવન
સંભવતાણો એહ તિથે, અભિનંદન નિર્વાણ રે. વિં ૯. સુમતિ
સુચત નમિ જનમીયા, નેમનો સુખિતદીન જાય રે; પાશ્વજીન એહ

તિથે સિદ્ધલા, સાતમાજ્જન ચ્યવન માણુ રે. વિં ૧૦. એહ તિથિ સાધતો રાજ્યો, હંડવીરજ લહ્યો મુક્તિ રે, કર્મ હણવા ભણી અષ્ટમી, કહે સૂત્ર નિર્યુક્તિ રે. વિં ૧૧. અતિત અનાગત કાળના, જિન તણાં કેઈ કલ્યાણુ રે; એહ તિથે વળી ઘણા સંયમી, પામશે પદ નિર્વાણુ રે. વિં ૧૨. ધર્મવાસિત પશુ પંખીયા, એહ તિથે કરે ઉપવાસ રે; વ્રતધારી જીવ પોસહ કરે, જોડને ધર્મ અભ્યાસ રે. વિં ૧૩. ભાખીયો વહિ આઠમતણો, ભવિક હિત એહ અધિકાર રે; જિનમુખે ઉચ્ચરી પ્રાણીયા, પામશે ભવતણો પાર રે. વિં ૧૪. એહથી સંપદા સવિ લહે, ટળે કપટની કાડી રે; સંવળે શિષ્ય બુધ પ્રેમનો, કહે કાંતિ કર જોડી રે. વિં ૧૫.

કળશ

મમ ત્રિજગ ભાસન અચલ શાસન, વર્દ્ધમાન જિનેશ્વર, બુધ પ્રેમ ગુરુ સુપસાય પામી, મુંથુણ્યો અવલેસર; જિન ગુણ પ્રસંગે ભણ્યો રંગે, સ્તવન એ આઠમતણો, જે ભવિક ભાવે સુણે ગાવે, કાંતિ સુખ પાવે ઘણો.

૨

ઢાલ પહેલી

શ્રી રાજગૃહી શુભ ડામ, અધિક દિવાળે રે, વિચરંતાં વીરજિણુંદ, અતિશય છાળે રે; ચોત્રીશ અને પાંત્રીશ, વાણી ગુણ લાવે રે, પાઉધાર્યા વધામણી જાય, શ્રેણીક આવે રે. ૧. તિહાં ચોશઠ સુરપતિ આવીને, ત્રિગડું બનાવે રે, તેમાં બેસીને ઉપદેશ, પ્રભુજી સુણાવે રે; સુરનરને તિર્યંચ, નિજ નિજ ભાષા રે, તિહાં સમજીને ભવતીર, પામે સુખ ખાસા રે. ૨. તિહાં ઇંદ્રભૂતિ ગણધાર, શ્રી ગુરૂવીરને રે, પૂછો અષ્ટમીનો મહીમાય, કહે પ્રભુ અમને રે; ભાખે વીર જિણુંદ, સુણો સહુ પ્રાણી રે; આઠમ દિન જિનનાં કલ્યાણુ, ધરો ચિત્ત આણી રે. ૩.

ઢાલ બીજી

શ્રી ઋષભનું જન્મ કલ્યાણુ રે, વળી ચારિત્ર લહું ભલે વાન રે; ત્રીજા સંભવ નિર્વાણુ, ભવિજન અષ્ટમી તિથિ સેવો રે; એ છે શિવવધૂ નારીનો મેલો. ભવિં અષ્ટં ૧. શ્રી અજિત સુમતિ

જિન જન્મ્યા રે; અભિનંદન શિવપદ પામ્યા રે, જિન સાતમા શિવપદ રામ્યા. ભવિં ૨. વીશમા જિન સુવ્રત સ્વામી રે, તેહનો જન્મ મોક્ષ ગુણુ ધામીરે; એકવીશમા શિવ વિસરામી. ભવિં ૩ પારસજિન મોક્ષ મહંતા રે, ઇત્યાદિક જિન ગુણુવંતા રે; કલ્યાણુક મોક્ષ મહંતા. ભવિં ૪. શ્રી વીરજિણુંદની પ્રાણીરે, નિસુણી સમજ્યા ભવિ પ્રાણીરે; આઠમ દિન અતિ ગુણુખાણી. ભવિં ૫. આઠ કર્મ તે દૂર પલાય રે, એથી અસિદ્ધિ અડ બુદ્ધિ થાય રે; તે કારણુ સીચો ચિત્ર લાય. ભવિં ૬. શ્રી ઉદયસાગર રાયા રે, ગુરૂ શિષ્ય વિવેક ધ્યાયા રે; તસ ન્યાયસાગર જય થાયા. ભવિં ૭.

૨૪. મૌન એકાદશીનું દોઢસો કલ્યાણુકનું સ્તવન.
ઢાલ પહેલી

ધુર પ્રણમું જિન મહુરસી; સમરૂં સરસતી ઉલ્લસી ધસમસિ, મુજ મતિ જિન ગુણુ ગાયવાએ. ૧. હરિ પૂછે જિન ઉપદિશિ, પરવ તે મૌન એકાદશી; મન વસિ, અહુનિસિ તે ભવિ લોકને એ. ૨. તરીઆને ભવજલે તરશી, એહ પરવ પોષધ ફરશી; મન હુરસિ, અવસર જે આરા હુશીએ. ૩. ઉજમણું જે ધારસી, વસ્તુ ઇચ્છાર ઇચ્છારશી; વારસિ, તે દુરગતિના આરણું એ. ૪. એ દિન અતિહિ મુહામણું, દોઢસો કલ્યાણુક તણું; મન ઘણું, ગુણુણું કરતાં સુખ હોયે એ. ૫.

ઢાલ બીજી

પાડે પાડે ત્રણ ચોવીશી, દ્વીપ ક્ષેત્ર જિન નામે; પાડે પાડે પાંચ કલ્યાણુક, ધારો શુભ પરિણામે. ૧. જિનવર ધ્યાઇયે રે, મોક્ષ મારગના દાતા. સર્વજ્ઞાય નમો એમ પહેલે, નમો અરિહંત એ બીજે; ત્રીજે નમો નાથાય તે ચોથે, સર્વજ્ઞાય કહી જે. જિન ૨. પાંચમે નમો નાથાય કહી જે. પાડે પાડે જાણું; ત્રણ નામ તીર્થકર કેરાં, ગુણુણું પાંચ વખાણું. જિન ૩. ત્રણ ચોવીશી એક એક ઢાલે, ત્રણ નામ જિન કહિશું; કોડી તપે કરી જે ફલ લહિયે, તે જિન લકતે લહિશું. જિન ૪. કામ સર્વે સીજે, જિન નામે,

સફલ હોયે નિજ જિહા; જે જાયે જિન ગુણ સમરતા, સફલ જન્મ તે દિહા. જિન૦ ૫.

ઢાલ ત્રીજી

જંબુદ્વિપ ભરત ભલું, અતિત ચોવીશ સાર મેરે લાલ; ચોથા મહાજશ કેવલી, છઠ્ઠા સરવાનુભૂતિ ઉદાર મેરે લાલ. જિનવર નામે જય હુયે. ૧. શ્રી સીમંધરજિન સાતમા, હવે ચોવીશી વત માન મેરે લાલ. શ્રી નમિ જિન એકવીશમા, એગણીશમા મહિ પ્રધાન મેરે લાલ. જિન૦ ૨. શ્રી અરનાથ અઢારમા, હવે ભાવિ ચોવીશી ભાવ મેરે લાલ; શ્રી સ્વયં-પ્રભુ ચોથા નમું, છઠ્ઠા દેવસુત મન ભાવ. મેરે લાલ. જિન૦ ૩. ઉદયનાથ જિન સાતમા, તેહને નામે મંગલ માલ મેરે લાલ; ઓચ્છવ રંગ વધામણા, વળી લહિયે પ્રેમ રસાલ મેરે લાલ. જિન૦ ૪. અલિય વિધન દૂરે ટલે, દૂરજનનું ચિંત્યું નવિ થાય મેરે લાલ; મહિમા મહોટાઈ વધે, વળી જગમાં સુજસ ગવાય મેરે લાલ. જિન૦ ૫.

ઢાલ ચોથી

પૂરવ ભરતે તે ધાતકી ખંડે રે, અતિચોવીશી ગુણ અખંડે રે; ચોથા શ્રી અકલંક સોભાગીરે, છઠ્ઠા દેવ શુભંકર ત્યાગી રે. ૧. સમનાથ સમમ જિનરાયા રે, સુરપતિ પ્રણમે તેહના પાયા રે; વર્તમાન ચોવીશી જાણો રે, એકવીશમા બ્રહ્મદ્ર વખાણો રે. ૨. ઓગણીશમા ગુણનાથ સમરીયે રે, અઢારમા ગાંગિક મન ધરીયે રે; કહું અનાગત હવે ચોવીશી રે, ધાતકી ખંડે હૈડે હિરે. ૩. શ્રી સાંપ્રતિ ચોથા સુખદાયી રે, છઠ્ઠા શ્રી મુનિનાથ અમાથી રે; શ્રી વિશિષ્ટ સમમ સુખકારા રે તે તો લાગે મુજ મન ખ્યારા રે. ૪. શ્રી જિન સમરણ જેહવું મીઠુરે, એહવું અમૃત જગમાં ન દીઠુરે; સુજસ મહોદય શ્રી જિન નામે રે, વિજય લહીજે ઠામો ઠામે રે. ૫.

ઢાલ પાંચમી

પુખખર અર્ધ પૂરવ હુઆ, જિન વંદીયે રે; ભરત અતીત ચોવીશી કે, પાપ નિકંદીએરે; ચોથા સુમદ સુહંકર, જિ૦ છઠ્ઠા વ્યક્ત જગદીશ કે. પા૦ ૧. શ્રી કસાલત સમમ ગુણ ભર્યા, જિ૦ હવે ચોવીશી વર્તમાન કે; પા૦ કલ્યાણિક શ્રી દિન હુવા, જિ૦ લીજીયે તેહનાં અભિધાન કે. પા૦ ૨. અરણ્યવાસ એકવીશમા, જિ૦ ઓગ-

ણીસમા શ્રી યોગ કે; પા૦ શ્રી અયોગ તે અઢારમા, જિ૦ હીએ શિવ રમણી સંયોગ કે. પા૦ ૩. ચોવીશી અનાગત ભણી, જિ૦ તિહાં ચોથા પરમ જિનેશ કે; પા૦ સુધારિત છઠ્ઠા નમું, જિ૦ સાતમા શ્રી નિઃકેસકે. પા૦ ૪. પ્રિયમેલક પરમેશ્વર, જિ૦ એહનું નામ તે પરમ નિધાન કે; પા૦ મહોટાનો જે આશરો, જિ૦ તેહથી લહિયે જશ બહુ માન કે. પા૦ ૫.

ઢાલ છઠ્ઠી

ધાતકી ખડે રે પશ્ચિમ ભરતમાં, અતીત ચોવીશી સંભાર; શ્રી સર્વારથ ચોથા જિનવર, છઠ્ઠા હરિભદ્ર ધાર. ૧. જિનવર નામેરે મુજ આનંદ ઘણો. (એ ટેક.) શ્રી મગધાધિપ વંદુ સાતમા, હવે ચોવીશી વર્તમાન; શ્રી પ્રયચ્છ પ્રણમું એકવીશમા, જેહનું જગમાં નહી ઉપમાન. જિન૦ ૨. શ્રી અક્ષોભ જિનવર ઓગણીશમા, અઢારમા મહસિંહુ નાથ; હવે અનાગત ચોવીશી નમું, ચોથા દિનરૂક શિવ સાત. જિ૦ ૩. છઠ્ઠા શ્રી જિનધનદ સંભારીયે, સાતમા પોષધ દેવ; હર્ષે તેહના ચરણ કમલ તણી, સુર નર સારે રે શેવ. જિન૦ ૪. ધ્યાને મલવું એહવા પ્રભુ તણું, આલસ માંહેરે ગંગ; જનમ સફલ કરી માનું તેહથી, સુજસ વિલાસ સુરંગ. જિન૦ ૫.

ઢાલ સાતમી

પુખ્ખર પશ્ચિમ ભરતમાં, ધારો અતિત ચોવીશી રે; ચોથા પ્રલંબ જિનેસર, પ્રણમું હિયડલે હિંસી રે. ૧. હે એહવા સાહેબ નવિ વીસરે, ક્ષિણ ક્ષિણ સમરીયે હેજેરે; પ્રભુ ગુણ અનુભવ યોગથી, શોભીયે આતમ તેજે રે. એહવા૦ ૨. છઠ્ઠા ચારિત્ર નિધિ સાતમા, પ્રસમરાજિત ગુણધામ રે; હવે વર્તમાન ચોવીશીયે, સમરીજે જિન નામ રે. એહવા૦ ૩. સ્વામી સર્વજ જયંકર, એકવીશમા ગુણ ગેહરે; શ્રી વિપરિત ઓગણીશમા, અવિહુડ ધરમ સનેહ રે. એહવા૦ ૪. નાથ પ્રસાદ અઢારમા, હવે અનાગત ચોવીશી રે; ચોથા શ્રી અઘટિત જિન વંદીયે, કર્મ સંતતિ જેણે પીસીરે. એહવા૦ ૫. શ્રી બ્રહ્મદ્ર છઠ્ઠા નમું, ઋષભ ચંદ્રાભિધ વંદરે; સાતમા જગ જશ જયકર, જિન ગુણ આતાં આશુંદ રે. એહવા૦ ૬.

ઢાલ આઠમી

જંભુ દ્વીપ ઐરવતેજી, અતિત ચોવીશી વિચાર; શ્રી દયાંત ચોથા નમુંજી, જગ જનના આધાર. ૧. મન મોહન જિનજી, મનથી નહી મુજ દૂર. અભિનંદન છઠ્ઠા નમુંજી, સાતમા શ્રી રતનેશ; વર્તમાન ચોવીશીયેજી, હુવે જિન નામ ગણેશ. મન૦ ૨. શ્યામ કોષ્ટ એકવીશમાજી, ઓગણીશમા મરૂદેવ; શ્રી અતિપાર્શ્વ અઢારમાજી, સમરૂં ચિત્ત નિત મેવ. મન૦ ૩. ભાવિ ચોવીશી વંદી-યેજી, ચોથા શ્રી નંદીષેજી; શ્રી વ્રતધર છઠ્ઠા નમુંજી, ટાલે કરમની રેજી. મન૦ ૪. શ્રી નિર્વાણિ તે સાતમાજી, તેહ શું સુજસ સનેહ; જેમ ચકોર ચિત્ત ચંદશુંજી, તેમ મોરા મન મેહ. ૫.

ઢાલ નવમી

પૂરવ અરધે ધાતકીજી, ઐરવતે જે અતીત; ચોવીશી તેહમાં કહુંજી, કલ્યાણિક સુ પ્રતિત. ૧. મહોદય સુંદર જિનવર નામ. ચોથા શ્રી સૌંદર્યનેજી, વંદુ વારંવાર; છઠ્ઠા ત્રિવિક્રમ સમરીયેજી, સાતમા નરસિંહ સાર. મહોદય૦ ૩. વર્તમાન ચોવીશીયેજી એકવી-શમા શ્લેમંત; સંતોષિત ઓગણીશમાજી, અઢારમા કામનાથ સંત. મહોદય૦ ૩. ભાવિ ચોવીશી વંદીયેજી, ચોથા શ્રી મુનિનાથ; ચંદ્ર દાહ છઠ્ઠા નમુંજી, ભર દવ નીરદ પાય. મહોદય૦ ૫. દિલા-હિત્ય જન સાતમાજી, જન મન મોહનવેલ; સુખ જશ લીલા પામીયેજી, જશ નામે રંગરેલ. મહોદય૦ ૫

ઢાલ દશમી

પુખ્ખર અર્ધે પૂરવ ઐરવતે. અતીત ચોવીશી સંભારૂં; શ્રી અષ્ટાદિક ચોથા વંદી, ભવ વન જમણ નિવારૂં રે. ૧. ભવિક એહવા જિનવર ધ્યાવો, ગુણવંતના ગૂણ ગાવો રે; ભવિકા૦ એહવા૦ વણિક નામ છઠ્ઠા જિન નમીયે, શુદ્ધ ધર્મ વ્યવહારી; ઉદયનાથ સાતમા સંભારો, ત્રણ ભુવન ઉપગારી રે. ભવિકા૦ એહવા૦ ૨. વર્તમાન ચોવીશી વંદૂ, એકવીશમા તમો કંદ; શાયકાક્ષ ઓગણીશમા સમરો, જન મન નયણનંદ રે. ભવિકા૦ એહવા૦ ૩. શ્રી શ્લેમંત

અઢારમા વંદો, ભાવિ ચોવીશી ભાવો; શ્રી નિર્વાણિ ચોથા જિનવર,
હૃદય કમલમાં ભાવો રે. ભવિકાં એહવાં ૪. છઠ્ઠા રવિ રાજ
સાતમા, પ્રથમનાથ પ્રણમીજે; ચિદાનંદધન સુજસ મહોદય, લીલા
લચ્છિ લહીજે રે. ભવિકાં એહવાં ૫.

ઠાલ અચારમી.

પશ્ચિમ ઐરવતે ભલો, ધાતકી ખંડે અતીત કે; ચોવીશી રે
પુરવા, ચોથા જિન સુ પ્રતીત કે. ૧. જિનવર નામ સોહામણું,
ઘડી ન મેલ્યું જાય કે; રાત દિવસ સુજ સાંભરે, સંભારે સુખ થાય
કે. જિનં ૨. શ્રી અવબોધ છઠ્ઠા નમું, સાતમા શ્રી વિક્રમેન્દ્ર કે;
ચોવીશી વર્તમાનના, હવે સંભારું જિનેન્દ્ર કે. જિનં ૩. એકવીશમા
શ્રી સ્વસાંતળ, ઓગણીશમા હરનામ કે; શ્રી નંદીકેશ અઢારમા,
હોજો તાસ પ્રમાણ કે. જિનં ૪. ભાવિ ચોવીશી સંભારીયે, ચોથા
શ્રી મહામૃગેન્દ્ર કે; છઠ્ઠા અસોચિત વંદીયે, સાતમા શ્રી ધર્મેન્દ્ર કે.
જિનં ૫. મન લાગ્યું જસ જેહશું, ન સરે તેહ વિણ તાસ કે; તેણે
સુજ મન જિન ગુણ થુણી, પામે સુજસ વિલાસ કે. જિનં ૬.

ઠાલ ખારમી

પુખ્ખર પશ્ચિમ ઐરવતે હવે, અતીત ચોવીશી વખા-
ણુંજ, અશ્વવૃંદ ચોથા જિન નમીયે, છઠ્ઠા કૂટિલક જાણુંજ;
સાતમા શ્રી વર્દમાન જિનેશ્વર, ચોવીશી વર્તમાનજ,
એકવીશમા શ્રી નંદીકેશ જિન, તે સમરૂ શુભ ધ્યાનેજ. ૧.
ઓગણીશમા શ્રી ધરમચન્દ્ર જિન, અઢારમા શ્રી વિવેકોજ; હવે
અનાગત ચોવીશીમાં, સંભારું શુભ ટેકોજ; શ્રી કલાપક ચોથા જિન
છઠ્ઠા, શ્રી વિસોમ પ્રણમીજેજ, સાતમા શ્રી આરણ્ય જિન ધ્યાતા,
જન્મનો લાહો લીજેજ. ૨. શ્રી વિજય પ્રભ સૂરીશ્વર રાજે, દિન
દિન અધિક જગીશેજ, ખંભ નયરમાં રહી ચોસાસું, સંવત
સત્તર છત્રીશેજ; દોઢસો કલ્યાણકનું ગુણજ, તે મેં પૂરણ કીધુંજ,
હુઃખ ચૂરણ દીવાલી દીવસે, મન વંછિત ફલ લીધુંજ. ૩. શ્રી
કલ્યાણ વિજય વર વાયક, વાદી મતંગજ સિંહોજ, તાસ શિષ્ય

શ્રી લાલ વિજય બુધ, પંડિત માંહિ લિહોજી; તાસ શિષ્ય શ્રી
જિતવિજય બુધ, શ્રી નય વિજય સૌભાગીજી, વાચક જસવિજયે
તસ શિષ્યે, થુણીઆ જિન વડભાગીજી. ૪. એ ગુણુજી ને કંઠે
કરશે, તે શિવરમણી વરશેજી, તરશે ભવ હરશે સવિ પાતક, નિજ
આતમ ઉદ્ધરશેજી; બાર ઢાલ જે નિત્ય સમરશે, ઉચિત કાજ
આચરશેજી, સુકૃત સહોદય સુજસ મહોદય, લીલા તે આહરશેજી. ૫.

કળશ.

એ બાર ઢાલ રસાલ બારહ, ભાવના તરુ મંજરી, વરબાર
અંગ વિવેક પદ્મવ, બાર વૃત શોભા કરી; એમ બાર તપવિધ
સાડ સાધન, ધ્યાન જિન ગુણુ અનુસરી, શ્રી નયવિજય બુધ ચરણ
સેવક, જસ વિજય જય શ્રી વરી. ૧.

૨૫. શ્રી એકાદશીના સ્તવનો.

ઢાલ પહેલી

જગપતિ નાયક નેમિ જિણુંદ, દ્વારિકા નગરી સમોસર્યા;
જગપતિ વંદવા કૃષ્ણુ નરિંદ, જદવ કોડથું પરિવર્યા. ૧. જગપતિ
ધીગુણુ ફૂલ અમૂલ, ભક્તિગુણે માલા રચી; જગપતિ પુંજી પૂછે કૃષ્ણુ,
ક્ષાયિક સમકિત શિવરુચિ. ૨. જગપતિ ચારિત્ર ધર્મ અશક્ત, રક્ત
આરંભ પરિગ્રહે; જગપતિ મુજ આતમ ઉદ્ધાર, કારણુ તુમ વિણુ
કોણુ કહે. ૩. જગપતિ તુમ સરિખો મુજ નાથ, માથે ગાજે ગુણુ-
નિલો; જગપતિ કોઈ ઉપાય બતાવ, જેમ કરે શિવવધુ કંતરો. ૪.
નરપતિ ઉજવલ માગશર માસ, આરાધો એકાદશી; નરપતિ એકસો
ને પચાસ, કલ્યાણુક તિથિ ઉલ્લસી. ૫. નરપતિ દશ ક્ષેત્રે ત્રણુ કાળ,
ચોવીશી ત્રીશે મળી; નરપતિ નેવું જિનનાં કલ્યાણુ, વિવરી કહું
આગળ વળી. ૬. નરપતિ અર દીક્ષા નમિ નાણુ, મહોજન્મ વ્રત
કેવલી; નરપતિ વર્તમાન ચોવીશી, માંહે કલ્યાણુક આવલી. ૭.
નરપતિ મૌનપણે ઉપવાસ, દોઢસો જપમાલા ગણો; નરપતિ મન
વચકાવ પવિત્ર; ચરિત્ર સુણો સુવ્રત તણો. ૮. નરપતિ દાહિણુ
ધાતકીખંડ; પાશ્વિમ દિશિ ઉશુકારથી; નરપતિ વિજયપાટણુ અભિધાન,

સાચો નૃપ પ્રજાપાલથી. ૬. નરપતિ નારી ચંદ્રાવતી તાસ, ચંદ્રમુખી ગજગામની; નરપતિ શ્રેષ્ઠી શ્વર વિખ્યાત, શીયલ સલીલા કામિની. ૧૦. નરપતિ પુત્રાદિક પરિવાર, સાર ભૂષણ ચીવર ધરી; નરપતિ જાણે નિત્ય જિનગેહ, નમન સ્તવન પૂજા કરી. ૧૧. નરપતિ પોષે પાત્ર સુપાત્ર, સામાયિક પોષધ વરે; નરપતિ દેવવંદન આવશ્યક, કાલવેળાએ અનુસરે. ૧૨.

ઢાલ બીજી

એક દિન પ્રણમી પાય, સુમત સાધુ તણા રી, વિનયે વિનવે શેઠ, મુનિવર કરી કરુણા રી. ૧. દાખો મુજ દિન એક, થોડો પુણ્ય કીયો રી; વાધે જિમ વડ બીજ, શુભ અનુબંધી થયો રી. ૨. મુનિ ભાષે મહાભાગ્ય, પાવન પર્વ ઘણાં રી; એકાદશી સુવિશેષ, તેહમાં સુણ સુમના રી. ૩. સિત એકાદશી સેવ, માસ અગ્યાર લગે રી; અથવા વરસ અગ્યાર, ઉજવી તપશું વળે રી. ૪. સાંભલી સદ્ગુરુ વેણુ, આનંદ અતિ ઉલ્લસ્યો રી; તપ સેવી ઉજવિય, આરણ્ય સ્વર્ગ વસ્યો રી. ૫. એકવીશ સાગર આય, પાલી પુણ્યવશે રી; સાંભલ કેશવરાય, આગળ જેહુ થશે રી. ૬. સોરીપુરમાં શેઠ, સમૃદ્ધદત્ત વડો રી; પ્રીતિમતિ પ્રિયા તાસ, પુણ્યે જોગ જડ્યો રી. ૭. તસ કુખે અવતાર, સૂચિત શુભ સ્વપને રી; જનમ્યો પુત્ર પવિત્ર, ઉત્તમ ગ્રહ શકુને રી. ૮. નાલનિશ્લેષ નિધાન, ભૂમિથી પ્રગટ હવો રી; ગર્ભદોહદ અનુભાવ, સુમત નામ ઠવ્યો રી. ૯. બુદ્ધિ ઉદયમ ગુરુ જોગ, શાસ્ત્ર અનેક ભણ્યો રી; યૌવનવય અગીયાર, રૂપવતી સ્ત્રી પરણ્યો રી. ૧૦. જિનપૂજન મુનિદાન, સુવત પચ્ચ-ખખાણુ ધરે રી; અગીયાર કંચન કોડ, નાયક પુણ્ય ભરે રી. ૧૧. ધર્મ-ઘોષ અણુગાર, તિથિ અધિકાર કહે રી; સાંભલી સુમત શેઠ, જાતિ સ્મરણુ લહે રી. ૧૨. જિનપ્રત્યય મુનિ શાખ, ભક્તો તપ ઉચ્ચરે રી; એકાદશી દિન આઠ, પહોરો પોસો ધરે રી. ૧૩.

ઢાલ ત્રીજી

પત્ની સંયુતે પોસહ લીધો, સુમત શેઠ અન્યદા છ; અવસર

જાણી તસ્કર આવ્યા, ઘરમાં ધન લૂટે તદ્દાજી. ૧. શાસન ભક્તે દેવી શક્તે, થંભાણા તે બાપડા જી; કોલાહલ સુણી કોટવાલ આવ્યો, ભૂપ આગલ ધર્યા રાંકડા જી. ૨. પોસહ પારી દેવ જુહારી, દયાવંત લેઈ ભેટણાંજી; રાયને પ્રણમી ચાર મૂકાવી, શેઠે કીધાં પારણાં જી. ૩. અન્ય દિવસ વિશ્વાનલ લાગો, સારીપુરમાં આકરો જી; શેઠજી પોસહ સમરસ બેઠા, લોક કહે હઠ કાં કરો જી. ૪. પુણ્યે હાટ વખારો શેઠની, ઉગરી સહુ પ્રશંસા કરે જી; હરખે શેઠજી તપ ઉજમણું, પ્રેમદા સાથે આદરે જી. ૫. પુત્રને ઘરનો ભાર ભલાવી, સંવેરી શિર સેહરો જી; ચઢિનાણી વિજયશેખર સ્થરિ, પાસે તપ વ્રત આદરે જી. ૬. એક બટ માસી ચાર ચૌમાસી, દોસય છઠ સો અઠમ કરે જી; બીજાં તપ પણ બહુ શ્રુત સુવ્રત, મૌન એકાદશી વ્રત ધરે જી. ૭. એક અધમ સુર મિથ્યાદષ્ટિ, દેવતા સુવ્રત સાધુને જી; પૂર્વોપાર્જિત કર્મ ઉઠારી, અંગે વધારે વ્યાધિને જી. ૮. કર્મે નડીયો પાપે જડીયો, સુર કહે જાઓ ઔષધ લાણી જી; સાધુ ન જાયે રોષ ભરાયે, પાટુ પ્રહારે હણ્યો મુનિ જી. ૯. મુનિ મન વચન કાય ત્રિયોગે, ધ્યાન અનલ દહે કર્મને જી; કેવલ પામી જિનપદ રામી, સુવ્રત નેમ કહે શ્યામને જી. ૧૦.

ઠાલ ચોથી

કાન પયપે નેમને એ, ધન્ય ધન્ય યાદવ વંશ; જિહ્વાં પ્રભુ અવતર્યા એ, મુજ મન માનસ હંસ, જયો જિન નેમને એ. ૧. ધન્ય શિવાદેવી માવડી એ, સમુદ્રવિજય ધન્ય તાત; સુજાત જગત-ગુરુ એ, રત્નત્રયી અવદાત. જયો. ૨. ચરણ વિરાધી ઉપનો એ, હું નવમો વાસુદેવ; જયો. તિણે મન નવિ ઉદ્ધસે એ, ચરણ ધરમની સેવ. જયો. ૩. હાથી જેમ કાદમ ગળ્યો એ, જાણું ઉપા-દેય હેય; જયો. તો પણ હું ન કરી શકું એ, દુષ્ટ કર્મનો ભેય. જયો. ૪. પણ શરણો બઢીયા તણો એ, કીજે સીજે કાજ; જયો. એહવાં વચનને સાંભલી એ, બાંહુ ગ્રહ્યાની લાજ. જયો. ૫. નેમ કહે એકાદશી એ, સમકિત યુત આરાધ; જયો. થાઇશ જિન-વર ખારમો એ, ભાવિ ચોવીશીએ લાધ. જયો. ૬.

કળશ

ધ્યે નેમિ જિનવર નિત્ય પુરંદર રેવતાચલ મંડણે, બાણ
નંદ મુનિ ચંદ વરસે, રાજનગરે સંથણ્યે; સંવેગ રંગ તરંગ
જલનિધિ સત્યવિજય ગુરુ અપનુસરી, કપૂરવિજય કવિ, ક્ષમાવિજય
ગણિ, જિનવિજય જયસિરિ વરી.

૨

પંચમ સૂરલોકના વાસી રે, નવ લોકાંતિક સુવિલાસી રે;
કરે વિનતિ ગુણની રાશી. ૧. મલ્લિ જિન નાથજી વ્રત લીજે રે;
ભવિ જીવને શિવસુખ લીજે. તુમે કરુણારસ ભંડાર રે,
પામ્યા છો ભવજલ પાર રે, સેવકનો કરો ઉદ્ધાર. મલ્લિ ૨. ભવિ.
પ્રભુ દાન સવંત્સરી આપે રે, જગનાં દારિદ્ર દુઃખ કાપે રે, ભવ્યત્વ
પણે નસ થાપે. મલ્લિ ૩. ભવિ. સુરપતિ સઘલા મળી આવે રે, મણિ
રચણ સોવન વરસાવે રે, પ્રભુ ચરણે શીશ નમાવે. મલ્લિ ૪.
ભવિ. તીર્થોદક કુંભા લાવે રે, પ્રભુને સિંહાસન ઠાવે રે, સુરપતિ
ભગતે નવરાવે. મલ્લિ ૫. ભવિ. વસ્ત્રાભરણે શણુગારેરે, કુલમાલા
હૃદયપર ધારેરે, દુખડાં ધંદ્રાણી ઉવારે. મલ્લિ ૬. ભવિ. મળ્યા સુરનર
કોડા કોડીરે, પ્રભુ આગે રહ્યા કર જોડી રે, કરે ભક્તિ યુક્ત મદ
મોડી. મલ્લિ ૭. ભવિ. મૃગશિર શુદ્ધિની અન્નુઆલી રે, એકાદશી
ગુણની આલી રે, વયાં સંયમ વધુ લટકાલીરે. મલ્લિ ૮. ભવિ.
દીક્ષા કલ્યાણક એહ રે, ગાતાં દુઃખ ન રહે રે, લહે રૂપવિજય
સસનેહ. મલ્લિ ૯. ભવિ.

૩

દારકા નગરી સમોસર્યારે, બાવીશમો જિનચંદ; ખે કરજોડી
ભાવશું રે, પૂછે કૃષ્ણ નરીંદ. (ત્રોટક) પૂછે કૃષ્ણ નરિંદ વિવેક, સ્વામી
અગ્યારશ માની અનેકે; એહ તણો કારણ મુજ દાખો, મહિમા
તિથિનો યથાર્થ દાખ્યો, જીરે જિણુંદજી જીરે. ૧. નેમિ કહે કેશવ
સુણોરે, પર્વ વડું છે એહ; કલ્યાણક જિનનાં કહ્યારે, દોઢસો એણે
દિન જોહ. (ત્રોટક) દોઢસો એણે દિન સૂત્ર પ્રસિદ્ધા, કલ્યાણક દશ

ક્ષેત્રનાં લીધાં; અતીત અનાગત ને વર્તમાન, સર્વ મળી દોઢસો
 તસ માન. ૭૦ ૨. કલ્પવૃક્ષ તરૂમાં વડોરે, દેવમાંહે અરિહંત;
 ચક્રવર્તી નૃપમાં વડોરે, તિથિમાં તિમ એ હુંત. ત્રોટક—તિથિમાં
 તિમ એ હુંત વડોરે, ભેદે કર્મ સુભટનો ઘેરો; મૌન આરાધે શિવ-
 પદ આપે, સંકટ વેલતણા મૂળ કાપે. ૭૦ ૩. અહોરત્ત પોસો
 કરીરે, મૌન તપ ઉપવાસ; અગ્યાર વરસ આરાધીએરે, વળી અગ્યારહ
 માસ. ત્રોટક—વળી અગ્યારહ માસ જે સાધે, મન વચ કાચે શુદ્ધ
 આરાધે; ભવ ભવ સુખીયા તે નર થાશે, સુવ્રત શેઠ પરે ગવરાશે.
 ૭૦ ૪. કૃષ્ણ કહે સુવ્રત કીએરે, કિમ પામ્યો સુખ સાત; નેમ
 કહે કેશવ સુણોરે, સુવ્રતનો અવદાત. ત્રોટક—સુવ્રતનો અવદાત
 વખાણું, ધાતકીખંડ વિજયાપુરી જાણું; પૃથ્વીપાળ તિહાં રાજ વિરાજે
 ચંદ્રવતી તસ રાણી છાજે. ૭૦ ૫. વાસ વસે વ્યવહારીએરે, સુર
 નામે તિહાં એક; સદ્ગુરુ મુખે એક દિન ગ્રહીરે, અગ્યારશ સુવિવેક.
 ત્રોટક—અગ્યારશ સુવિવેકે લીધી, રૂડી ઉજમણાની વિધિ કીધી;
 પેટ શ્વળથી મરણ લહીને, પહોંચ્યો અગ્યારમે સ્વર્ગ વહીને. ૭૦
 ૬. એકવીશ સાગર તણોરે, પાળી નિરૂપમ આય; ઉપજ્યો જિહાં
 તે કહુરે, સુણજે જાદવરાય. ત્રોટક—સુણજે જાદવરાય એક ચિ-તે,
 સૌરિપુર વસે શેઠ સમૃદ્ધદત્તે; પ્રીતિમતી તસ ઘરણીને પેટ, પુત્ર-
 પણે ઉપજ્યો પુણ્ય ભેટે. ૭૦ ૭. જન્મ સમયે પ્રગટ હુવારે,
 ભૂમિથી સખળ નિધાન; ઉચિત જાણી તસ થાપીયોરે, સુવ્રત નામ
 પ્રધાન. ત્રોટક—સુવ્રત નામ ઠવ્યો માય તાચે, વાધ્યો કુમાર કળા-
 નિધિ થાચે; અગ્યાર કન્યા વર્યો સમ જોડી, અગ્યાર હોય સ્થિર
 સુવર્ણ કોડી. ૭૦ ૮. વિલસે સુખ સંસારનાંરે, દોગુંદુક સુર જેમ;
 અન્ય દિવસ સદ્ગુરુ મુખેરે, દેશના સુણી તેણે એમ. ત્રોટક—દેશ-
 નામાં સુણ્યું એમ મહાતમ, બીજ પ્રમુખ તિથિઓ અતિ ઉત્તમ;
 સાંભળીને ઇહાપોહ કરંતે, જાતિસ્મરણ લહ્યો ગુણવંતે. ૭૦ ૯.
 કરજોડી સુવ્રત એમ ભણેરે, વરસ દિવસમાં સાર; દિવસ એક મુજ
 દાખવોરે, જેહથી હોય ભવપાર. ત્રોટક—જેહથી હોય ભવપાર તે

દાખો, ગુરૂ કહે મૌન એકાદશી રાખો; તે તડતી કરી વિધિશું
આરાધે, માગશર શુદ્ધિ એકાદશી સાધે. ૭૦ ૧૦. શેઠને સુખીયો
દેખીનેરે, જન કહે એ ધર્મ સાર; પ્રેમ સહિત આરાધતાંરે, કાંતિ-
વિજય જયકાર. ત્રોટક—કાંતિવિજય જયકાર સદાઈ, નિત્ય નિત્ય
સંપદા હોઈ સવાઈ; એ તિથિ સકલતણે મન ભાવી, પહેલી દાલ
થઈ સુખદાઈ. ૭૦ ૧૧.

દાલ બીજી

એક દિવસેરે, શેઠ સુપ્રત પોસડ ધરે; સડ કુટુંબેરે, રચણી
સમય કાઉસ્સગ્ગ કરે; તવ આવ્યારે, ચોર લેવા ધન આંગણે; કસી બાંધેરે,
ધનની ગાંસડી તત્ક્ષણે. ત્રોટક—તત્ક્ષણે બાંધ્યો દ્રવ્ય બહુલો, શિર ઉપાડી
સંચરે; તવ દેવ શાસનતણે થંભ્યા, ચોર ચિંતા અતિ કરે; દીઠા પ્રભાતે
કોટવાળે. બાંધી સોંખ્યા રાયને; વધ હુકમ દીધો રાયે તવ તિડાં, શેઠ
આવ્યા ધાઈને. ૧૨. નૃપ આગળેરે, શેઠ મૂકી તિડાં ભેટણું; છોડા-
વ્યુરે, ચોર સહુતું બંધણું; જગમાં વધ્યોરે, મહિમા શ્રી જિન
ધર્મનો; કેઈ છંદેરે, મિથ્યાત્વ મારગ ભરમનો. ત્રોટક—મિથ્યાત્વ
મારગ તણ પુરજન, જૈનધર્મ અંગી કરે; એક દિવસ ધગધગ
કરત ઉઢ્ઢભટ, અગ્નિ લાગી તિણે પુરે; બળે તે મંદિર હાટ સુંદર,
લોક નાઠા ધસમસે; સડ કુટુંબ પોષધ સહિત તિણે દિને, શેઠ
બેઠા સમરસે. ૧૩. જન બોલે રે, શેઠ સલુણા સાંભળો; હઠ કાં
કરોરે, નાસો અગ્નિમાં કાં બળો; શેઠ ચિંતવેરે, પરિપાડ સહશું તે સહી;
વૃત બંડનરે, એણે અવસરે કરશું નહીં. ત્રોટક—નહીં યુક્ત મુજને
વ્રત વિલોપન, એમ રહ્યો દઢતા ગ્રહી; પુર બળ્યું સઘળું શેઠનું, ઘર
હાટ તે ઉગર્યા સહી; પુરલોક અચરજ દેખી સઘળો, અતિ પ્રશંસે
દઢપણો; હવે શેઠ કરે સામાન રૂડો, ઉજમાણું કરવા તણો. ૧૪.
મુક્તાક્ષરે, મણિ માણિક્ય ને હીરલા; પીરોજીરે, વિદ્રુમ ગોલક
અતિ ભલા; સ્વાર્ણાદિકરે, સમ ધાતુ મેળી રૂડી; ક્ષીરોદકરે, પ્રમુખ
વિવિધ ઉખર વળી. ત્રોટક—ધાન્ય પકવાન્ન બહુવિધ, ફળ પુલ

મન ઉજળે; અગ્યાર સંખ્યા એક એકની, ઠવે શ્રી જિન આગળે;
 જિન ભક્તિ મંડે દુરિત ખંડે, લાભ લે નરભવતણે; મહિમા વધારે
 સુવિધિ દારે, ભવ સુધારે આપણે. ૧૫. સાતે ક્ષેત્રેરે, ખરચે ધન
 મન ઉલ્લસે; સંઘ પૂજારે, સ્વામિ ભક્તિ કરે હસે; દીયે મુનિનેરે,
 જ્ઞાનોપકરણ શુભ મને; અગ્યારશરે, એમ ઉજવી તેણે સુમતે.
 ત્રોટક—તેણે સુમતે એક દિવસ, વાંઘા સૂરિ જયશેખર ગુરૂ;
 સુણી ધર્મ અનુમતિ માગી સુતની, લીયે સંયમ સુખકરૂ; અગ્યાર
 તરૂણી ગ્રહી સંયમ, તપ તપી અતિ નિર્મળું; લહી નાણુ કેવળ
 મુક્તિ પહોંચ્યા, લહ્યું સુખ ધન ઉજળું. ૧૬. દોય સો છઠ્ઠેરે, એક
 સો અર્ઘમ સારરે; પટમાસીરે, એક ચોમાસી ચારરે; ઇત્યાદિકરે,
 સુમત મુનિવર તપ કરે; અગ્યારશરે, તે તિથિ સેવે મન ખરે.
 ત્રોટક—મન ખરે પાળે શુદ્ધ સંયમ, એક દિન એ ઋષિતાણે; થઈ
 ઉદર પીડા તિણે દિવસે, અછે તે સુમતપણે; એક દેવ વૈરી પૂર્વ
 ભવનો, ચળાવા આવ્યો સહી; મુનિરાય સુમત તણે અંગે, વેદના
 કીધી વહી. ૧૭. સમતા ધરીરે, નિશ્ચય મેરૂ પરે રહ્યો; સુર પરિ-
 સહરે, સ્થિર થઈને અહોનિશ સહ્યો; નવિ લોપરે, મન સુમત મુન-
 રાણ્યો; ઔષધ પાણરે, સુર દાખ્યો પણ નવિ કીયો. ત્રોટક—
 નવિ કીયો ઔષધ રોગ હેતે, અસુર અતિ કોપે ચડ્યો; પાટુ
 પ્રહારે હુણ્યો તે વારે, મિથ્યામતિ પાયે પડ્યો; ઋષિ ક્ષપકશ્રેણિએ
 ચઢીઓ, કેવળ લહી મુક્તિ ગયો; એમ ઢાલ ખીજ કાંતિ ભણતાં,
 સકળ સુખ મંગળ થયો. ૧૮.

ઢાલ ત્રીજી

ભાખી હો જિન ભાખી નેમિ જિણુંદ, એણીપરે હો જિન
 એણીપરે સુમતની કથાજી; સદ્દે હો તેહ સદ્દે કૃષ્ણ નરિંદ, છેદન
 હો ભવ છેદન ભવ ભયની વ્યથાજી. ૧૯. પર્ષદ છો જિન પર્ષદ
 લોક તિવાર, ભાવે હો તિડાં ભાવે અગ્યારશ ઉચ્ચરીજી; એહથી
 હો એમ એહથી ભવિક અપાર, સહેજે હો ભવ સહેજે ભવસાયર
 તરીજી. ૨૦ તારક હો જિન તારક ભવથી તાર, મુજને હો પ્રભુ

મુજ નિર્ગુણીને હિત કરીજી; તરશું હો જિન તરશું જો તપ સાધ,
તુમચી હો પ્રભુ તુમચી તિહાં મોટીમ કીસીજી. ૨૧. સાચી હો જિન
સાચી ચિત્ત અવધાર, કીધી હો એમ કીધી મેં તાહરી ચાકરીજી;
દેઈશ હો જિન દેઈશ તુંડી સમાધી, એવડી હો જિન એવડી કાંઈ
ગાઠીમ થસીજી. ૨૨. છેહડો હો તુજ છેહડો સાહ્યો આજ, મોટી હો
જિન મોટી મેં આશા કરીજી; દીધા હો જીન દીધા વિણ મહારાજ,
છૂટીશ હો કિમ છૂટીશ કિમ વિણ દુઃખ હરિજી. ૨૩. ભવ ભવ હો
જિન ભવ ભવ શરણું તુજ, હોજો હો જિન હોજો કહું કેતું વળીજી;
દેજો હો જિન દેજો સેવા મુજ, રંગે હો પ્રભુ રંગે પ્રભુમું લળી
લળીજી. ૨૪. ત્રીજી હો એહ ત્રીજી પુરી થઈ ઢાલ, પ્રેમે કાંતિ-
વિજય કહેજી; નમતાં હો પ્રભુ નમતાં નેમ દયાળ, મંગળહો ધરી
મંગળમાળા મહમહેજી. ૨૫.

કળશ

એમ સકળ સુખકરૂ દુરિત દુઃખહરૂ, ભવિક તરવા જળધરૂ;
ભવ્ય તિમિર વારક જગત તારક, જયો જિનપતિ જગગુરૂ; સત્તર સો
ઓગણોતેર વરસે, રહી ડભોઈ ચોમાસએ; શુદ્ધિ માગશર તિથિ
અગ્યારશ, રચ્યો ગુણ સુવિલાસ એ. ૨૬. થઈ થઈ મંગળ કોટી
ભવનાં, પાપ પડલ દુરે કરે; જયવાદ આપે કીર્તિ થાપે, સુજસ
દશ દિશિ વિસ્તરે. ૨૭. તપગચ્છ નાયક વિજયપ્રભ ગુરુ, શિષ્ય
પ્રેમવિજયતણો; કહે કાંતિ સુણતાં ભવિક ભણતાં, લહે મંગળ
અતિ ઘણો. ૨૮.

૨૬. શ્રી સિદ્ધચક્રજીના સ્તવનો.

૧

નવ પદ ધરજો ધ્યાન, ભવિજન નવ પદ ધરજો ધ્યાન; એ
નવ પદનું ધ્યાન કરતાં, પામે જીવ વિશ્રામ. ભવિજન૦ ૧. અરિહંત
સિદ્ધ આચારજ પાઠક, સાધુ સકળ ગુણખાણુ; ભવિ૦ ૨. દર્શન
જ્ઞાન ચારિત્ર એ ઉત્તમ, તપ તપો કરી બહુ માન; ભવિ૦ ૩.
આસો ચૈત્રની શુદ્ધિ સાતમથી, પુનમ લગી પ્રમાણુ; ભવિ૦ ૪. એમ

એકાશી આંખિલ કીજે, વરસ સાડાચારનું માન; ભવિં ૫. પડિઝ્ક-
મણાં હોય ટંકના કીજે, પડિઝેહણુ બેવાર; ભવિં ૬. દેવવંદન ત્રણ
ટંકના કીજે, દેવ પૂજે ત્રિકાળ; ભવિં ૭. બાર આઠ છત્રીશ પચ-
વીશનો, સત્તાવીશ સડસઠ સાર; ભવિં ૮. એકાવન સીત્તર પચાસનો,
કાઉસગ્ગ કરો સાવધાન; ભવિં ૯. એક એક પદનું ગુણુણું, ગણીએ
હોય હજાર; ભવિં ૧૦. એણે વિધિ જે એ તપ આરાધે, તે પામે
ભવ પાર; ભવિં ૧૧. કર જોડી સેવક ગુણુ ગાવે, મોહન ગુણુ મણિમાળ;
ભવિં ૧૨. તાસ શિષ્ય મુનિહેમ કહે છે, જન્મ મરણ કુઃખ ટાળ; ભવિં ૧૩.

૨

સિદ્ધચક્ર વર સેવા કીજે, નર ભવ લાહા લીજે જીરે; વિધિ-
પૂર્વક આરાધન કરતાં, ભવ ભવ પાતક છીજે. ભવિજન ભજીએ
જીરે, અવર અનાદિની ચાલ, નિત્ય નિત્ય તજીએ જીરે. ૧. દેવનો
દેવ દયાકર ઠાકર, ચાકર સુર નર ઇંદા જીરે; ત્રિગટે ત્રિભુવન નાયક
બેઠા, પ્રણમો શ્રી જિન ચંદા. ભવિં ૨. અજ અવિનાશી અકળ
અજરામર, કેવલ દંસણુ નાણી જીરે; અવ્યાબાધ અનંતુ વીરજ,
સિદ્ધ પ્રણમો ભવિ પ્રાણી. ભવિં ૩. વિદ્યા સૌભાગ્ય લક્ષ્મી પીઠ,
મંત્ર યોગરાજ પીઠજી રે; સુમેરૂ પીઠ પંચ પ્રસ્થાને, નમું આચા-
રજ હીઠ. ભવિં ૪. અંગ ઉપાંગ નંદી અનુયોગા, છ છેદ ને મૂળ
ચારજી રે; દસ પચત્રા એમ પણુયાલીસ, પાઠક તેહના ધાર. ભવિં
૫. વેદ ત્રણ ને હાસ્યાદિક ષટ, મિથ્યાત્વ ચાર કષાયજી રે; ચૌદ
અભ્યંતર નવવિધ બાહ્યની, અંધિ તજે મુનિરાય. ભવિં ૬. ઉપ-
શમ ક્ષય ઉપશમ ને ક્ષાયક, દર્શન ત્રણ પ્રકારજી રે; શ્રદ્ધા પરિણતિ
આત્મા કેરી, નમીએ વારંવાર. ભવિં ૭. અઠ્ઠાવીશ ચૌદ ને ષટ
દુગ ઇંગ, મત્યાદિકના જાણીજી રે; એમ એકાવન ભેદે પ્રણમો,
સાતમે પદ વર નાણુ. ભવિં ૮. નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ ભેદે, ચારિત્ર
છે વ્યવહારજી રે; નિજ ગુણુ સ્થિરતા ચરણુ તે પ્રણમો, નિશ્ચય
શુદ્ધ પ્રકાર. ભવિં ૯. બાહ્ય અભ્યંતર તપ તે સંવર, સમતા
નિર્જરા હેતુજી રે; તે તપ નમીએ ભાવ ધરીને, ભવભાયરમાં સેતુ.

ભવિં ૧૦. એ નવ પદમાં પણ છે ધર્મી, ધર્મ તે વરતે ચારણ
રે; દેવ ગુરૂ ને ધર્મ તે એહમાં, દોય ત્રણ ચાર પ્રકાર. ભવિં
૧૧. માર્ગદેશક અવિનાશીપણું, આચાર વિનય સંકેતે જ રે;
સહાયપણું ધરતા સાધુજી, પ્રણમો એહ જ હોતે. ભવિં ૧૨. વિમ-
લેશ્વર સાનિધ્ય કરે તેહની, ઉત્તમ જે આરાધેજી રે; પદ્મવિજય
કહે તે ભવી પ્રાણી, નિજ આતમ હિત સાધે. ભવિં ૧૩.

૩

શ્રી સિદ્ધચક્રને વંદોજી મનોહર મનગમતાં, અવિચળ સુખનો
કંદોજી મનોહર મનગમતાં; માસ આસોએ મધુરે સોડાવેજી મં,
ભવિં આદરો તમે ભલે ભાવેજી મં ૧. નવ આંખિલ તપ કીજેજી
મં, તો અવિચળ સુખડાં લીજેજી મં; શુદ્ધિ સાતમથી તમે
માંડીજી મં, ઘરના આરંભ સવિ છાંડી જી મં ૨. પહેલે પદે
અરિહંત સેવાજી મં, આપે મુક્તિના મેવાજી મં; બીજે પદે
સિદ્ધ સોડાવેજી મં, મન શુદ્ધે પૂજે ભલે ભાવે જી મં ૩.
આચાર્ય ત્રીજે પદે નમોજી મં, તમે કંઠ કપાયને દમોજી મં;
ઉવઝાય તે ચોથે વંદોજી મં, સાધુ પાંચમે દેખી આણુંદોજી
મં ૪. છઠ્ઠે દરિસણ જાણોજી મં, શ્રી જ્ઞાનને સાતમે વખાણોજી
મં; ચારિત્ર પદ આઠમે સોડેજી મં, વળી નવમે તપ મન મોડેજી
મં ૫. રસ ત્યાગે આંખિલ કીજેજી મં, તો મુક્તિ તણાં ફળ
લીજેજી મં; સંવત્સર યુગ પદ માંસેજી મં, તે તપ કીજે ઉદ્ધા-
સેજી મં ૬. એ તો મયણાં ને શ્રીપાળજી મં, તપ કીધો
થઈ ઉજમાળજી મં; તેનો કોઠ શરીરનો ટાળ્યોજી મં, જંગમાં
જશવાદ પ્રગટાયોજી મં ૭. પંચમ કાળે તુમે જાણો જી મં,
પ્રગટ પરચો પરમાણોજી મં; એનું ગુણણું બે હજારજી મં, તમે
ઘરો હૃદય મોઝારજી મં ૮. નર નારી એ પદને ધ્યાવે જી મં,
તે તો સંપદ સધળી પાવેજી મં; મુની રત્નસુંદર સુપસાયજી મં,
સેવક મોહન ગુણ ગાયજી મનોહર મનગમતાં ૯.

૪
ચૌદ પૂરવનો સાર, મંત્ર મહિ નવકાર; અપના અપ અપકાર,

ઓ સયરો, હૃદય ધરો નવકાર. ૧. અડસઠ અક્ષર ઘડીઓ, ચૌદ રતનસું જડીઓ; શ્રાવકને ચિત્ત ચડીઓ, ઓ સયરો ૦ ૨. અક્ષર પંચ રતન; જીવદયા સુજતન; જે પાલે તેને ધન્ય, ઓ સયરો ૦ ૩. નવપદ નવસરો હાર, નવપદ જગમાં સાર; નવપદ દોહીલો આધાર, ઓ સયરો ૦ ૪. જે નરનારી જાણશે, તે સુખ સંપદ લહેશે; એવકને સુખ થાશે, ઓ સયરો ૦ ૫. હિરવિજયની વાણી, સુણતાં અમિય સમાણી; મોક્ષ તણી નિસરણી, ઓ સયરો ૦ ૬.

૫

અવસર પામીને રે, કીજે નવ આંખિલની ઓલી; ઓલી કરતાં આપદ જાયે, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ લહીએ બહુલી. અવસર ૦ ૧. આસો ને ચૈત્રે આદરશું, સાતમથી સંભાલી રે; આલમ મહેલી આંખિલ કરશે, તસ ઘર નિત્ય દીવાલી. અવસર ૦ ૨. પુનમને દિન પૂરી થાતે, પ્રેમશું પખાલી રે; સિદ્ધચક્રને શુદ્ધ આરાધી, જપ જપે જપ-માલી. અવસર ૦ ૩. દેહુરે જઈને દેવ જુહારો, આદીશ્વર અરિહંત રે; ચોવિશે ચાહીને પૂજે, ભાવશું ભગવંત. અવસર ૦ ૪. જે ટંકે પડિછમણું બોળ્યું, દેવ વંદન ત્રણ કાલ રે; શ્રી શ્રીપાલ તણી પરે સમજી, ચિત્તમાં રાખો ચાલ. અવસર ૦ ૫. સમક્ષિત પામી અંતર-જામી, આરાધો એકાંત રે; સ્યાદ્રાદ પથે સંચરતાં, આવે ભવનો અંત. અવસર ૦ ૬. સત્તર ચોરાણુયે શુદ્ધ ચૈત્રીયે, બારસે બનાવી રે; સિદ્ધચક્ર ગાતાં સુખ સંપત્તિ, ચાલીને ઘેર આવી. અવસર ૦ ૭. ઉદયરત્ન વાચક એમ જપે, જે નર નારી ચાલે રે; ભવની ભાવ તે ભાંજીને, મુક્તિપુરીમાં મહાલે. અવસર ૦ ૮.

૬

સિદ્ધચક્ર સેવોરે પ્રાણી, ભવોદધિમાંહે તારક હો જાણી; વિધિ-પૂર્વક આરાધી જે, જિમ ભવસંચિત પાતક છીજે. સિદ્ધ. ૧. પ્રથમપદે અરિહંત, બીજે પદે વળી સિદ્ધ ભગવંત; ત્રીજે પદે આચાર્ય જાણું, ચોથે પદે ઉપાધ્યાય વખાણું. સિં ૨. પાંચમે પદે સકલ મુનીંદ્ર, છઠ્ઠે દર્શન શિવસુખ કંદ; સાતમે પદે જ્ઞાન વિષ્ણુધ,

આઠમે ચારિત્ર ધાર વિશુદ્ધ. સિં ૩. નવમે પદ તપસાર, એક એક પદ જપો દોય હજાર; નવ આંખિલ ઓળી કીજે, ત્રણ કાળ જિનને પૂજીજે. સિં ૪. દેવવંદન ત્રણવાર, પડિછમણું પડિલેહણુ ધાર; રત્ન કહે એમ આરાધો, શ્રીપાળ મયણા જિમ સુખ સાધો. સિં ૫.

૭

ભવિયાં ! શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધો, તુમે મુક્તિ મારગને સાધો; એહ નર ભવ દુર્લભ લાધો હો લાલ, નવપદ જપ જપીજે. ૧. ત્રણ ટંક દેવ વાંદી જે, ત્રિહુંકાલે જિન પૂજીજે; આંખિલ તપ નવ દિન કીજે હો લાલ, નવ જપ જપીજે. ૨.

૮

અહો ભવિપ્રાણી રે સેવો, સિદ્ધચક્ર ધ્યાન સમો નહિ મેવો. અહોં જે સિદ્ધચક્રને આરાધે, તેહનો જગમાંહિ જશ વાધે. અહોં ૧. પહેલે પદે રે અરિહંત, બીજે સિદ્ધ બુદ્ધ ધ્યાન મહંત; ત્રીજે પદે રે સૂરીશ, ચાથે ઉવજ્જાય ને પાંચમે મુનીશ. અહોં ૨. છઠું દરિસણુ કીજે, સાતમે જ્ઞાનથી શિવસુખ લીજે; આઠમે ચારિત્ર પાલો, નવમે તપથી મુક્તિ ભાલો. અહોં ૩. આંખિલ ઓલી રે કીજે, નોકારવાલી વીશ ગણીજે; ત્રણે ટંકના દેવ, પડિલેહણુ પડિ-
છમણું કીજે. અહોં ૪. ગુરુમુખ કિરિયા રે કીજે, દેવગુરુ ભક્તિ ચિત્તમાં ધિરીજે; એમ કહે રામનો રે શિખ્યો, ઓલી ઉજવીએ જગીશો. અહોં ૫.

૯

નવપદ મહિમા સાર, સાંભળજો નરનાર, આછે લાલ ! હેજ ધરી આરાધીએજ; તો પામો ભવપાર, પુત્ર-કલત્ર પરિવાર, આછે લાલ ! નવદિન મંત્ર આરાધીએજ. ૧. આસો માસ સુવિચાર, નવ આંખિલ નિરધાર, આછે લાલ ! વિધિશું જિનવર પૂજીએજ; અરિ-
હંત સિદ્ધ પદ સાર, ગણું તેર હજાર, આછે લાલ ! નવપદ મહિમા કીજીએજ. ૨. મયણા સુંદરી શ્રીપાળ, આરાધ્યો તત્કાળ, આછે લાલ ! ક્ષણાયકે તેહને થયોજ; કંચનવરણી કાય, દેહડી

તેહની થાય, આછે લાલ ! શ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમા કહ્યોજી. ૩. સાંભળી
સહુ નરનાર આરાધ્યો નવકાર, આછે લાલ ! હેજ ધરી હૈડે ઘણુંજી;
ચૈત્ર માસ વળી એહ, ધરો નવપદશું નેહ, આછે લાલ ! પૂજ્યો દે
શિવસુખ ઘણુંજી. ૪. એણી પરે ગૌતમ સ્વામ, નવનિધિ જેહને
નામ, આછે લાલ ! નવપદ મહિમા વખાણીએજી; ઉત્તમસાગર શિષ્ય,
પ્રણમે તે નિશદીશ, આછે લાલ ! નવપદ મહિમા જાણીએજી. ૫.

૧૦

સેવોરે ભવિ ભાવે નવકાર, જપે શ્રી ગૌતમ ગણધાર; ભવિ
સાંભળો, હારે સંપદ થાય ભ૦ હારે સંકટ જાય ભ૦; આસોને
ચૈત્રે હરખ અપાર, ગણણું કીજે તેર હજાર. ભ૦ ૧. ચાર વર્ષને
વળી પટ માસ, ધ્યાન ધરો ભવી ધરી વિશ્વાસ ભ૦; ધ્યાયોરે
મયણાસુંદરી શ્રીપાળ, તેહનો રોગ ગયો તત્કાળ. ભ૦ ૨. અષ્ટ કમળ
દળ પૂજા રસાળ, કરી નહવણ છાંટયું તત્કાળ ભ૦; સાતસો મહી-
પતિ તેહનેરે ધ્યાન, દેહડી પામ્યા કંચનવાન. ભ૦ ૩. મહિમા
કહેતા નાંવે પાર, સમરો તિણે કારણ નવકાર ભ૦; મીઠ ભવ પર
ભવ દીચે સુખવાસ. પામે લચ્છી લીલ વિલાસ. ભ૦ ૪. જાણી
પ્રાણી લાલ અનંત, સેવો સુખદાયક એ મંત્ર ભ૦; ઉત્તમ સાગર
પંડિત શિષ્ય, સેવે કાંતિ સાગર નિશદીશ. ભ૦ ૫.

૧૧

અરિહત સિદ્ધ આચારજ પાઠક, સાધુ દેખા ગુણ રૂપ ઉઠારી
નવપદ ધ્યાન સદા જયકારી. ૧. દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર હે ઉત્તમ,
તપ દોય ભેદે હૃદય વિચારી. નવપદ૦ ૨. મંત્ર જડી ઔર તંત્ર
ઘણેરા, ઉન સખકુ હમ દૂર વિસારા. નવપદ૦ ૩. ઓત જીવ
ભવજલસે તારે, ગુણ ગાવત હેં બહુત નરનારી. નવપદ૦ ૪. શ્રીજિન
ભક્ત મોહન મુનિવંદન, દિન દિન ચડતે હરખ અપારી. નવપદ૦ ૫.

૧૨

સિદ્ધચક્ર વર સેવા કીજે, નરભવે લાહે લીજે જી; વિધિપૂર્વક
આરાધન કરતાં, ભવ ભવ પાતક છીજે. ભવિજન ભણ્યોજી. ૧.

નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ ભેદે, ચારિત્ર છે વ્યવહારજી; નિજ ગુણ સ્થિરતા
ચરણ તે પ્રણમો, નિશ્ચય શુદ્ધિ પ્રકારે. ભવિં ૬. બાહ્ય અભ્યંતર
તપ તે સંવર, સમતા નિર્જરા હેતુજી; તે તપ નમીએ ભાવ ધરીને,
ભવ સાયરમાં સેતુ. ભવિજનં ૧૦. એ નવપદમાં પણ (પાંચ)
છે ધર્મી, ધર્મ તે વરતે ચોરજી; દેવ ગુરુ ને ધર્મ તે એહમાં, દો
ત્રીન ચાર પ્રકાર. ભવિજનં ૧૧. મારગદેશક અવિનાશીપણું,
આચાર વિનય સંકેતજી; સહાયપણું ધરતા સાંધુજી, પ્રણમો એહજ
હેતે. ભવિજનં ૧૨. વિમલેશ્વર સાન્નિધ્ય કરે તેહને ઉત્તમ જોડ
આરાધેજી; પદ્મવિજય કહે તે ભવિ પ્રાણી, નિજ આતમ હિત
સાધે. ભવિં ૧૩.

અવર અનાદિની ચાલ, નિત્ય નિત્ય તણ્યેણ. દેવના દેવ હયાકર
ઠાકર, ચાકર સુરનર ઇંદાણ; ત્રિગટે ત્રિભુવન નાયક બેઠા, પ્રણમો
શ્રી જિનચંદા. ભવિજન૦ ૨. એજ અવિનાશી અકળ અજરામર,
કેવળ હંસણ નાણીણ; અવ્યાબાધ અનંતુ વીરજ, સિદ્ધ પ્રણમો
ગુણખાણી. ભવિજન૦ ૩. વિદ્યા સૌભાગ્ય લક્ષ્મી પીઠ, મંત્રરાજ યોગ
પીઠણ; સુમેરૂ પીઠ એ પંચ પ્રસ્થાને, નમો આચારજ ઇંદા. ભવિજન૦ ૪.
અંગ ઉપાંગ નંદી છ છેદ, ને મૂળ ચારણ; દશ પયજ્ઞા એમ પણ
ચાલીસ, પાઠક તેહના ધાર. ભવિજન૦ ૫. વેદ ત્રણ ને હાસ્યાદિક
ષટ્, મિથ્યાત્વ ચાર કષાયણ; ચૌદ અભ્યંતર નવવિધ બાદ્યની, અંથિ
તજે મુનિરાય. ભવિજન૦ ૬. ઉપશમ ક્ષય ઉપશમ ને ક્ષાયિક,
દર્શન ત્રણ પ્રકારણ; શ્રદ્ધા પરિણતિ આતમ કેરી, નમીએ વારંવાર.
ભવિજન૦ ૭. અઠ્ઠાવીસ ચૌદ ને ષટ્દુગ એક, મત્યાદિકના જાણુણ,
એમ એકાવન ભેદે પ્રણમો, સાતમે પદ વરનાણ. ભવિજન૦ ૮.

૨૭. શ્રી પયુષણ પર્વનું સ્તવન.

સુણજો સાજન સંત પન્નુસણ આવ્યાં રે, તમે પુન્ય કરો પુન્યવંત;
ભવિક મન ભાવ્યારે વીર જીણેસર અતિ અલવેસર, વહાલા મારા
પરમેશ્વર એમ બોલેરે; પર્વમાંહે પન્નુસણ મહોટાં, અવર ન આવે
તસ તોલેરે. પ૦ તુ૦ ભ૦ ૧. ચૌપદમાંહે જેમ કેસરી મોટો, વા૦
ખગમાં ગરૂડ કહીએરે; નદી માંહે જેમ ગંગા મહોટી, તગમાં
મેરૂ લહીએરે. પ૦ ૨. ભૂપતિમાં ભરતેસર ભાખ્યો, વા૦ દેવમાંહે
સુરઈંદ્રરે; તિરથમાં શેત્રુજો દાખ્યો, ગ્રહગણમાં જેમ ચંદ્રરે. પ૦
૩. દશરા દીવાળી ને વળી હોળી, વા૦ અખાત્રીજ દીવાસોરે;
બળેવ પ્રમુખ બહુલા છે બીજા, પણ નહિ મુક્તિનો વાસોરે. પ૦ ૪.
તે માટે તમે અમર પળાવો, વા૦ અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ કીજેરે; અઠ્ઠમ
તપ અધિકાઈએ કરીને, નરભર લાહો લીજેરે. પ૦ ૫. ઢોલ દદામા
ભેરી નંદેરી, વા૦ કલ્પસૂત્રને જગાવોરે; ઝાંઝરનાં ઝમકાર કરીને,
ગોરીની ટાલી મળી આવોરે. પ૦ ૬. સોના રૂપાને ફૂલડે વધાવો,
વા૦ કલ્પસૂત્રને પૂજોરે; નવ વખાણુ વિધિએ સાંભળતાં, પાપ મેવાસી

ધૂજેરે. ૫૦ ૭. એમ અઠાઈનો મહોત્સવ કરતા, વાં ૦ ખડુ જીવ
જગ ઉદ્ધરિયારે; વિષુધ વિમળવર સેવક એહથી, નવ નિધિ ઋદ્ધિ
સિદ્ધિ વરિયારે. ૮.

૨૮. દિવાળીનું સ્તવન.

૧

મારે દીવાળી રે થઈ આજ, પ્રભુ મુખ જોવાને; એ સર્ચાં
સર્ચાં રે સેવકનાં કાજ, ભવ દુઃખ ખોવાને. મહાવીર સ્વામી
મુકતેં પોહોતા ને, ગૌતમ કેવળ જ્ઞાનરે; ધન્ય અમાવસ્યા ધન્ય
દીવાળી મારે, વીર પ્રભુ નિવારણ. જિન મુખ ૦ ૧. ચારિત્ર પાળ્યાં
નિર્મળાને, ટાળ્યાં તે વિષય કષાયરે; એવા મુનિ ને વાંદીએ તો,
ઉતારે ભવ પાર. જિન મુખ ૦ ૨. બાકુળ વોહોર્યા વીરજી ને,
તારી ચંદન બાળા રે; કેવળ લઈ પ્રભુ મુકતેં પોહોતા, પામ્યા
ભવનો પાર. જિન મુખ ૦ ૩. એવા મુનિને વાંદીએ જે, પંચ
જ્ઞાનને ધરતારે; સમવસરણ દઈ દેશનારે, પ્રભુ તાર્યા નર ને નાર.
જિન મુખ ૦ ૪. ચોવીશમા જીનેસડ ને, મુક્તિ તણા દાતારે; કર
જોડી કવિયણ એમ ભણેરે, પ્રભુ ભવનો દ્રેરો ટાળ. જિન મુખ ૦ ૫.

૨

જય જિનવર જગ હિતકારીરે, કરે સેવા સુર અક્તારીરે;
ગૌતમ પમુડા ગણધારી, સનેહી વીરજી જયકારીરે. ૧. અંતરંગ
રિપુને ત્રાસેરે, તપ કોપાટોપે વાસેરે; લહું કેવલ નાણુ ઉદ્ધાસે.
સં ૨. કટિલંકે વાદ વદાયરે, પણ જીનસાથે ન ઘટાયરે; તેણે
હરિલંછન પ્રભુ પાય. સં ૩. સવિ સુરવહુ થેઇ થેઇ કારારે, જલ-
પંકજની પરે ન્યારારે; તજી તૃષ્ણા ભોગ વિકારા. સં ૪. પ્રભુ
દેશના અમૃત ધારારે, જિનધર્મ વિષે રથાકારારે; જેણે તાર્યા મેઘ-
કુમારા. સં ૫. ગૌતમને કેવલ આલીરે, વર્યા સ્વાંતિયે શિવ
વરમાલીરે; કરે ઉત્તમ લોક દીવાલી. સં ૬. અંતરંગ અલચ્છ
નિવારીરે, શુભ સજ્જનને ઉપજારીરે; કહે વીર પ્રભુ હિતકારી. સં ૭.

૩

માગે દેશક મોક્ષનોરે, કેવલ જ્ઞાનનિધાન; ભાવ દયોસાગર

પ્રભુરે, પર ઉપગારી પ્રધાનોરે. ૧. વીર પ્રભુ સિદ્ધ થયા, સંઘ સકલ આધારોરે; હવે ઇણુ ભરતમાં, કોણુ કરશે ઉપગારોરે. વીર૦ ૨. નાથ વિહુણું સૈન્ય જ્યારે, વીર વિહુણુંરે જીવ; સાધે કોણુ આધારથીરે, પરમાનંદ અભંગોરે. વીર૦ ૩. માત તાત વિહુણો જ્યારે, અરહા પરહો અથડાય; વીર વિહુણા જીવડારે, આકુલ વ્યાકુલ થાયરે. વીર૦ ૪. સંશય છેદક વીરનોરે, વિરહ તે કેમ ખમાય; જે દીઠે સુખ ઉપજોરે, તે વિણુ કેમ રહેવાયરે. વીર૦ ૫. નિર્યામક ભવ સમુદ્રનો રે, ભવ અડવિસથવાહ; તે પરમેશ્વર વિણુ મળોરે, કેમ વાધે ઉત્સાહોરે. વીર૦ ૬. વીર થકાં પણ શ્રુત તણોરે, હતો પરમ આધાર; હવે ઇહાં શ્રુત આધાર છે રે; અહો જિનમુદ્રા સારરે. વીર૦ ૭. ત્રણ કાલે સવિ જીવનેરે, આગમથી આણુંદ; સેવો ધ્યાવો ભવિ જનારે, જિન પડિમા સુખકંદોરે; વીર૦ ૮. ગણધર આચારજ મુનિરે, સહુને એણીપરે સિદ્ધ; ભવ ભવ આગમ સંગથીરે, દેવચંદ્ર પદ લીધરે. વીર૦ ૯.

૪

રમતી ગમતી હમને સાહેલી, બેહુ મલી લીજીયે એકતાલી; સખિ આજ અનોપમ દીવાલી. લીલ વિલાસે પુરણુમાસે, પોષદશમ નિશિ રહીયાલીરે. સ૦ ૧. પશુ પંખી વસીઆ વનવાસે, તે પણ સુખીયા જગતમાં સમકાલીરે સ૦; એણી રાત્રે ઘેર ઘેર ઓચ્છવ હોશે, સુખીયા જગતમાં નર નારીરે. સ૦ ૨. ઉત્તમ ગ્રહ વિશાખા જોગે, જન્મ્યા પ્રભુજીજયકારીરે સ૦; સાતે નકે થયાં અજવાળા, થાવરને પણ સુખકારીરે. સ૦ ૩. માતા નમી આઠે દિગકુમરી; અધોલોકની વસનારીરે સ૦; સૂતી ઘર ઇશાને કરતી, જોજન એક અશ્રુચિ દાલીરે; સ૦ ૪. ઉર્ધ્વ લોકની આઠ જ કુમરી, વરસાવે જલ કુસુમાળીરે. સ૦; પૂરવ રૂચક આઠ દર્પણુ ધરતી, દક્ષિણની અડ કળશાળીરે. સ૦. ૫. અડ પચ્છિમની પંખા ધરતી, ઉત્તર આઠ ચમર ઢાલીરે સ૦; વિદિશીની ચંઉ દીપક ધરતી, રૂચક દીપની ચંઉ બાલીરે. સ૦ ૬. કેળતણુ ઘર ત્રણ કરીને, મહાન સ્નાન અલંકારીરે. સ૦;

રક્ષા પોટલી બાંધી બેહુને, મંદિર મેહેલ્યાં શણુગારીરે. સં ૭. પ્રભુ મુખ કમલે અમરી ભમરી, રાસ રમંતી લટકાલીરે સં; પ્રભુ માતા તું જગતની માતા, જગ દીપકની ધરનારીરે. સં ૮. માજી તુજ નંદન બહુ જીવો, ઉત્તમ જીવને ઉપગારીરે સં; છાપન દિગ કુમરી ગુણ ગાતી, શ્રી શુભવીર વચન ટંક શાલીરે. સં ૯.

૫

દુઃખ હરણી દીપાલિકારે લાલ, પરવ થયું જગ માંહિ; ભવિ-
પ્રાણી રે. વીર નિર્વાણથી થાપનારે લાલ, આજ લગે ઉચ્છાહિ.
ભવિં સમક્ષિ દૃષ્ટિ સાંભલો રે લાલ. ૧. સ્યાદ્રાદ ઘર ધોલીયે
રે, દર્શનની કરી શુદ્ધિ ભવિં; ચરિત્ર ચંદ્રોદય બાંધિયે રે લાલ,
ટાલો રજ દુઃકર્મ બુદ્ધિ. ભવિં સમં ૨. સેવા કરો જિનરાયની
રે લાલ, દીલ દીકાં મીઠાશ ભવિં; વિવિધ પદાર્થ ભાવના રે લાલ,
તે પકવાનની રાશિ. ભવિં સમં ૩. ગુણીજન પદની નામનારે
રે લાલ, તેહિજ જીહાર ભટ્ટાર ભાવિં; વિવેક રતન મેરાઈયાં રે
લાલ, ઉચિત તે દીપ સંભાર. ભવિં સમં ૪. સુમતિ સુવનિતા
હેજ શું રે લાલ, મન ઘરમાં કરો વાસ ભવિં; વિરતિ સાહેલી
સાથશું રે લાલ, અવિરતિ અલચ્છી નિકાસ. ભવિં સમં ૫.
મૈત્ર્યાદિકની ચિંતનારે લાલ, તેહ મલા શણુગાર ભવિં; દર્શન
ગુણ વાઘા બન્યા રે લાલ, પરિમલ ઉપગાર. ભવિં સમં ૬. પુર્વ
સિદ્ધ કન્યા પખે રે લાલ, બનૈયા અણુગાર ભવિં; સિદ્ધશિલા
વર વેદિકારે લાલ, કન્યા નિવૃત્તિ સાર. ભવિં સમં ૭. અનંત
ચતુષ્ટય હાથજેરે લાલ, શુદ્ધાયોગ વિરોધ ભવિં; પાણિ અહણુ
પ્રભુજી કરે રે લાલ, સહુને હરખ વિખોધ. ભવિં સમં ૮. ઇણિ-
પરે પર્વ દીપાલીકારે લાલ, કરતા કોડી કલ્યાણ ભવિં; જ્ઞાન વિમલ
પ્રભુ ભક્ષિ શું રે લાલ, પ્રગટે સકલ ગુણ બાણ. ભવિં સમં ૯.

૨૯. શ્રી ગિરનારજીનું સ્તવન.

તોરણથી રથ ફેરી ચાલ્યા કંતરે પ્રીતમજી, આઠ ભયોની
પ્રીતી ત્રીડીતંત માહરા પ્રીતમજી; નવમે ભવ પશું નેહ ન આણે.

મુજરે પ્રી૦, તો શે કારણ એટલે આવવું તુઝ મા૦ ૧. એક પોકાર સુણી તિર્યચનો એમરે પ્રી૦, મૂકો અબલા રોતી પ્રભુજ કેમ મા૦; પટ જીવના રાખવાળમાં શિરદાર રે પ્રી૦, તો કેમ વિલવતી સ્વામી મુકો નારી મા૦ ૨. શિવ વધુ કેરું એહવું કેવું રૂપ રે પ્રી૦, મુજ મૂકીને ચિત્તમાં ધરી જિનભૂષ મા૦; જિનજી લિયે સહસાવનમાં વ્રતભારરે પ્રી૦, ઘાતી કરમ ખપાવીને નિરધાર મા૦ ૩. કેવલ રૂદ્ધિ અનંતી પ્રકટ કીધરે પ્રી૦, જાણી રાજુલ એમ પ્રતિજ્ઞા લીધ મા૦; જે પ્રભુજએ કીધું કરવું તેહરે પ્રી૦, એમ કહી વ્રતધર થઈ પ્રભુ પાસે જેહ મા૦ ૪. પ્રભુ પહેલાં નિજ શોક્યનું જોવા રૂપ રે પ્રી૦, કેવલ જ્ઞાન લઈ થઈ સિદ્ધ સ્વરૂપ મા૦; શિવ વધુ વરીયા જિનવર ઉત્તમ નેમ રે પ્રી૦, પદ્મ કહે પ્રભુ રાખ્યો અવિચલ પ્રેમ મા૦ ૫.

૩૦. શ્રી આખુજનું સ્તવન.

આખુ અચલ રણિયામણારે લો, દેલવાડે મનોહાર સુખકારી રે; વાહ લીયે જે સ્વર્ગશું રે લો, દેહલ દીપે ચાર બલીહારી રે. ભાવ ધરીને ભેટીયે રે લો. ૧. બાર પાદશાહ વશ કીયા રે લો, વિમલ મંત્રીસર સાર સુ૦; તેણે પ્રાસાદ નિપાઈયો રે લો, રૂપભજ જગદાધાર બલીહારી રે. આખુ અચલ રણિયામણો રે લો. ૨. તેહ ચૈત્યમાં જિનવરૂ રે લો, આઠશે ને છોતેર સુ૦; જેહ દીઠે પ્રભુ સાંભરે રે લો, મોહ કર્યો જેણે જેર. બ૦ આખુ ૩. દ્રવ્ય ભરી ધરતી મવી રે લો, લીધી દેહલ કાજ સુ૦; ચૈત્ય તિહાં મંડાવીયો રે લો, લેવા શિવપુર રાજ. બ૦ આખુ ૪. પત્તરશે કારીગરા રે લો, દીવીધરા પ્રત્યેક સુ૦; તેમ મર્દન કારક વળી રે, વસ્તુ પાલ એ વિવેક. બ૦ આ ૫. કોરણી ધોરણી તિહાં કરી રે લો, દીઠે બને તે વાત સુ૦; પણ નવિ જાય મુખે કહી રે લો, સુર ગુરૂ સમ વિખ્યાત. બ૦ આ ૬. ત્રણે વરસે નીપન્યો રે લો, તે પ્રસાદ ઉત્તાંગ સુ૦; બાર કોડી ત્રેપન લક્ષને રે લો, ખરચ્યા દ્રવ્ય ઉછરંગ. બ૦ આ ૭. દેરાણી જેઠાણીના ગોખડા રે લો, દેખતાં હરખ તે

થાય સુ૦; લાખ અઢાર ખરચીયા રે લો, ધન્ય ધન્ય એહની માય.
 બ૦ આ૦ ૮. મૂલ નાયક નેમીશ્વર રેલો, જન્મ થકી બ્રહ્મચાર સુ૦;
 નિજ સત્તા રમણી થાય રેલો, ગુણ અનંત આધાર. બ૦ આ૦ ૯.
 ચારસેને અડસઠ લલા રેલો, જિનવર બિંબ વિશાલ સુ૦; આજ
 લલે મેં ભેટીયા રેલો, પાપ ગયા પાયાલ. બ૦ અ૦ ૧૦ રૂપભ
 ધાતુમયી દેહ રે લો, એકસો પિસ્તાલીશ બિંબ સુ૦; ચૌમુખ ચૈત્ય
 જુહારીયે રે લો, મરૂઘરમા જેમ અંખા. બ૦ આ૦ ૧૧. બાણું
 કાઉસગીયા તેહમાં રે લો, અગણ્યાસી જિનરાય સુ૦; અચલગઢે
 બહુ જિનવરા રે લો, વંદુ તેહના પાય. બ૦ આ૦ ૧૨. ધાતુમયી
 પરમેશ્વરા રે લો, અદ્ભુત જસ સ્વરૂપ સુ૦; ચૌમુખ મુખ્ય જિન
 વંદતા રે લો, થાયે નિજ ગુણ ભૂપ. બ૦ આ૦ ૧૩. અઢારશે અઢા-
 રમાં રે લો, ચૈતર વદિ ત્રીજ હન સુ૦; પાલણુપુરના સંઘ શું રે લો,
 પ્રણમી થયો ધન ધન. બ૦ અ૦ ૧૪. તિમ શાંતિ જગદીશરૂ રે
 લો, યાત્રા કરી અદ્ભુત સુ૦; જે દેખી જિન સાંભરે રે લો, સેવ
 કરે પુર હંત. બ૦ આ૦ ૧૫. એમ જાણી આણુ તણી રે લો, જત્રા
 કરશે જેહ સુ૦; જિન ઉત્તમ પદ પામશે રે લો, પદ વિજય કહે
 તેહ. બ૦ આ૦ ૧૬

૩૧. શ્રી અષ્ટાપદ સ્તવન.

અષ્ટાપદ અરિહંતજી મારા જુહાણ રે, આદીશ્વર અવધાર
 નેમીયે નેહશું; મા૦ દશ હજાર મુણિંદશું મા૦, વરિયા શિવવધુ
 સાર. નેમીયે૦ ૧. ભરત ભૂપ ભાવે કર્યો મા૦, ચૌમુખ ચૈત્ય ઉદાર
 ન૦; જિનવર ચોવીશે જિહાં મા૦, થાપ્યા અતિ મનોહાર. ન૦ ૨.
 વર્ણ પ્રમાણે વિરાજતા મા૦, લંછનને અલંકાર ન૦; સમ નાસાયે
 શોભતા મા૦, ત્રિહું દિશે ચાર પ્રકાર. ન૦ ૩. મંદોદરી રાવણ
 તિહાં મા૦, નાટક કરતાં વિચાલ ન૦; વટિ તાંત તવ રાવણે મા૦,
 નિજ કર વીણા તત્કાલ. ન૦ ૪. કરી બળવી તિણે સમે મા૦,
 પણ નવિ ત્રોડયું તે તાન ન૦; તીર્થકર પદ બાંધીયું મા૦, અદ્ભુત
 ભાવશું ગાન. ન૦ ૫. નિજ લખ્યે ગૌતમ ગુરૂ મા૦, કરવા આવ્યા

તે જાત નં; જગચિંતામણિ તિહાં કર્યું માં, તાપસ યોધ વિખ્યાત.
 નં ૬. એ ગિરિ મહીમા મોટકો માં, તેણે ભવ પામે જે સિદ્ધ
 નં; જે નિજ લખ્ધે જિન નમે માં, પામે શાશ્વત રુદ્ધ નં ૭.
 પદ્મવિજય કહે એહના માં, કેતાં કરું રે વખાણુ નં; વીરે સ્વમુખે
 વર્ણવ્યો મં, નમતાં કોડી કલ્યાણુ. નં ૮.

૩૨. શ્રી સમેતશિખરના સ્તવનો.

સમેત શિખર જિન વંદિયે, મોટું તિરથ એહ રે; પાર
 પમાડે ભવ તણે, તિરથ કહીયે તેહ રે. સમેતં ૧. અજિતથી
 સુમતિ જિણુંદ લગે, સહસ્ર મુનિ પરિવાર રે; પદ્મ પ્રભુ શિવ સુખ
 વર્યા, ત્રણસે અડ અણુગાર રે. સમેતં ૨. પાંચશે મુનિ પરિવાર
 શું, શ્રી સુપાસ જિણુંદ રે; ચંદ્રપ્રભ શ્રેયાંસ લગે, સાથે સહસ્ર
 મુણિંદ રે. સમેતં ૩. છ હજાર મુનિરાજશું, વિમલ જિનેશ્વર
 સીધા રે; સાત સહસ્રશું ચૌદમા, નિજ કાર્ય વર કીધા રે. સં ૪.
 એકસો આઠશું ધર્મજી, નવસે શું શાંતિનાથરે; કુંથુ અર એક સહસ્રશું
 સાચો શિવપુર સાથ રે. સં ૫. મહિનાથ શત પાંચશું, મુનિ
 નામ એક હજાર રે; તેત્રીસ મુનિયુત પાસજી, વરિયા શિવસુખ
 સારરે. સં ૬. સત્તાવીશ સહસ્ર ત્રણસે, ઉપરે ઓગણપચાસ રે;
 જિન પરિકર બીજા કેઈ, પામ્યા શિવપુર વાસરે. સં ૭. એ વીશે
 જિન એણે ગિરે, સઘયા અણુસણુ લેઈ રે; પદ્મ વિજય કહે પ્રણુ-
 મીયે, પાસ સામલનું ચેઈ રે સં ૮.

આજ સફલ દિન ઉગ્યો હો, શ્રી સમેત શિખર ગિરિ
 ભેટીયો રે; કાંઈ જાગ્યા પુણ્ય અંકુર, ભૂલ અનાદિની ભાંગી હો;
 અબ જાગી સમક્ષિ વાસના રે, કાંઈ પ્રગટ્યો આનંદ પૂર. આજં ૧.
 વિષમ પહાડની ઝાડી હો, નદી આડી ઓલંઘી ઘણી રે; કાંઈ
 ઓલંઘ્યા બહુ દેશ, શ્રી ગિરિ રાજને નિરખી હો; મન હરખી
 દુઃખડા વિસર્યા રે, કાંઈ પ્રગટ્યો ભાવ વિશેષ. આજં ૨. વીશ
 ટુકે ભગતે હો, વળી વીશે જિન પતિ રે; મેં ભેટ્યા ધરી બહુ

ભાવ, શામલા પાસજી હો; તવ ધૂન્યા મોહાદિક રિપૂ રે, એ તીરથ ભવ જલ નાવ. આજઁ ૩. તીરથ સેવા મેવા હો, મુજ હેવા લેવાને ધણું રે; તે પૂરણ પામ્યો આજ, તીન ભુવન ઠકુરાઈ હો; મુજ આઈ સઘળી હાથમાં રે, કાંઈ સિધ્યા સઘળાં કાજ. આજઁ ૪. આશ પાસ મુજ પૂરે હો, દુઃખ ચૂરે શામલીયો સદા રે; ત્રેવીશમે જિનરાજ, એ પ્રભુના પદ પદ્મે; સુખ પદ્મે મુજ મન મોહીયું રે, કવિ રૂપવિજય કહે આજ. આજઁ ૫.

૩

જઈ પૂજે લાલ સમેતશિખર, ગિરિ ઊપર પાસજી શામળા; જિન ભગતે લાલ કરતાં, જિનપદ પાવે ટળે ભવઆંખળા. છહરી પાળી દરશન કરીએ, ભવ સંચિત પાતિકડાં હરીએ; નિજ આતમ પુન્યરસે ભરીએ, જઈ પૂજે લાલ. ૧. એ ગિરિની નિત સેવા કીજે, ભજી શિવસુખડાં કરમાં લીજે; ચિદાનંદ સુધારસ નિત પીજે, જઈ પૂજે લાલ. ૨. જિહાં જિહાં શિવરમણી વરવા આયા, અજિતાદિક વીશે જિનરાયા; બહુ મુનિવર યુ શિવવધુ પાયા, જઈ પૂજે લાલ. ૩. તેણે એ ઉત્તમ ગિરિ જાણે, કરે સેવા આતમ કરી શાણે; એ ફરી ફરી નહી આવે ટાણે, જઈ પૂજે લાલ. ૪. તુમે ધન કણ કંચનની માયા, કરતાં અશ્વચી કીની કાયા; કેમ તરશેા વિણ એ ગિરિરાયા, જઈ પૂજે લાલ. ૫. ઇ શુભમતિ સુણી તાજ, એ ભજે જગગુરૂ આતમરાજ; ગિરવર ફરશેા ધરી મન શૂચી માજ, જઈ પૂજે લાલ. ૬. સંવત શર રીખી જખચંદ શમે, ફાગણસુદી ત્રીજ બુધવાર ગમે; ગિરિ દરસણ કરતાં ચિત્ત રમે, જઈ પૂજે લાલ. ૭. જિનના પદપદ્મતાણી સેવા, કરતાં નિત લહીએ શિવમેવા; કહે રૂપવિજય મુજ તે હેવા, જઈ પૂજે લાલ. ૮.

૩૩. શ્રી પંચતીર્થનું સ્તવન.

હે સાહેબજી નેક નજર કરી નાથ સેવકને તારો, હે સાહેબજી મહેર કરી પૂજાનું ફળ મને આપો. પ્રભુ તુજ મુરતી મોહન વેલી, પૂજે સૂર અપછય અલખેલી; વર ધનસાર કેસરશું ભેળી,

હે સાહેબજી ૧. સિદ્ધાચળ તીર્થ ભવી સેવો, ચૌદ ક્ષેત્રે તિસ્થ
 નહી એવો, એમ બોલે દેવાધિદેવો. હે સાહેબજી ૨. ગીરનારે
 જમ્યે નેમ પાસે, ઇડાં ભવિજન સિદ્ધિ થાશે, જશ ધ્યાને
 પાતિકડાં નાસે. હે સાહેબજી ૩. આબુગઢ આદિ જનરાયા, નેમ
 નાથ શીવાદેવી જાયા; જસ ચાસઠ ઇંદ્ર ગુણ ગાયા. હે સાહેબજી ૪.
 વળી સમૈતશિખરે જગના ઇંદ્ર, ગયા માંદ્રે જનરાજ વીર,
 ઇંદ્રેય ધ્યાવો ભવિજન નિશદીશ. હે સાહેબજી ૫. અષ્ટાપદે સકળ
 કર્મ ટાળી, પ્રભુ વરીયા શીવવધુ લટકાળી, આદીશ્વર પૂજતાં દીવાળી.
 હે સાહેબજી ૬. એ તીર્થ પ્રભુમો મનરંગે, વળી પૂજે પ્રભુને નવ
 અંગે, કહે ધર્મ ચંદ્ર અતિ ઉમંગે. હે સાહેબજી ૭.

૩૪. શ્રી આગમની પૂજનું સ્તવન.

આગમની આશાતના નવિ કરીએ. હારે નવી કરીએ રે નવી કરીએ;
 શ્રુત ભક્તિ સદા અનુસરીએ, શક્તિ અનુસાર. આગમ ૧. જ્ઞાન
 વિરાધક પ્રાણીઆ મતિહીના, તે તે પરભવ દુખીયા દીના; ભરે
 પેટ તે પર આધીના, નીચ કુલ અવતાર. આગમ ૨. અંધા લૂણ
 પાંગુલા પિંડ રોગી, જન્મ્યા ને માત વિયોગી; સંતાપ ઘણો ને
 શોગી, યોગી અવતાર. આગમ ૩. મૃગાં ને વળી બોખડા ધન હીના,
 પ્રિયા પુત્ર વિયોગે લીના; મૂરખ અવિવેકે ભીના, જાણુ રણનું રોઝ.
 આગમ ૪. જ્ઞાન તણી આશાતના કરી દૂરે, જિન ભક્તિ કરે
 ભરપૂરે; રહે શ્રી શુભવીર હજુ રે, સુખ માંહે મગન. આગમ ૫.

૩૫. શ્રી જ્ઞાનપદ પૂજઓ.

૧

અન્નાણુસંમોહતમોહરસ્સ નમો નમો નાણુદિવાયરસ્સ. હોયે
 જેહથી જ્ઞાન શુદ્ધ પ્રબોધે, યથાવર્ણુ નાસે વિચિત્રાવબોધે; તેણે
 જાણીયે વસ્તુ ષડ્દ્રવ્યભાવા, ન હુયે વિતત્યા નિજેચ્છા સ્વભાવા. ૧
 હોય પંચ મત્યાદિ સુજ્ઞાન ભેદે, ગુરૂપાસ્તિથી યોગ્યતા તેહ વેદે;
 વળી જ્ઞેય-હ્યેય-ઉપાદેય રૂપે, લહે ચિત્તમાં જેમ ધ્વાન્ત પ્રદીપે. ૨.

ઢાલ

ભવ્ય નમો ગુણુજ્ઞાનને, સ્વપર પ્રકાશક ભાવેજી; પરજાય ધર્મ અનંતતા, ભેદાભેદ સ્વભાવે જી. ૧. ઉદાહરણ—જે મુખ્યપરિણતિ સકલજાયક, બોધ ભાવવિલચ્છના, મતિ આદિ પંચ પ્રકાર નિર્મળ, સિદ્ધિ સાધન લચ્છના, સ્યાદાદસંગી તત્ત્વરંગી, પ્રથમ ભેદાભેદતા, સવિકલ્પ વસ્તુ, સકલ સંશય છેદતા. ૨.

ઢાલ

મૂળ—ભક્ષ્યા ભક્ષ્ય ન જે વિણુ લડિયે, પેય અપેય વિચાર; કૃત્ય અકૃત્ય ન જે વિણુ લડિયે, જ્ઞાન તે સકલ આધાર રે. ભવિકા ! સિં ૧. પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી અહિંસા, શ્રી સિદ્ધાંતે ભાળ્યું; જ્ઞાનને વંદો જ્ઞાન મ નિદો, જ્ઞાનીએ શિવસુખ ચાળ્યું રે. ભવિકા ! સિં ૨. સકલ ક્રિયાનું મૂળ જે શ્રદ્ધા, તેહનું મૂળ જે કહિયે; તેહ જ્ઞાન નિત વંદીજે, તે વિણુ કહો કેમ રહિયે રે. ભવિકા ! સિં ૩. પંચ જ્ઞાનમાંહિ જેહ સદાગમ, સ્વપર પ્રકાશક જેહ; દીપકપરે ત્રિભુવન ઉપકારી, વળી જેમ રવિ શશી મેહ રે. ભવિકા ! સિં ૪. લોક ઉર્ધ્વ અધો તિર્યગ્ જ્યોતિષ, વૈમાનિક ને સિદ્ધ; લોકાલોક પ્રગટ સર્વિ જેહથી, તેહ જ્ઞાન મુજ શુદ્ધ રે. ભવિકા ! સિં ૫.

ઢાલ

જ્ઞાનાવરણી જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાય રે; તો હુમે એહિજ આતમા, જ્ઞાન અબોધતા જાય રે. વીં

૨

નાણુ સ્વભાવ જે જીવનો, સ્વપર પ્રકાશક તેહ; તેહ નાણુ દીપક સમું, પ્રણમો ધર્મસ્નેહ.

ઢાલ

નાણુ પદારાધન કરો રે, જેણુ લહો નિર્મલ નાણુ રે; ભવિક જન ! શ્રદ્ધા પણુ સ્થિર તો રહે રે, જો નવ તત્ત્વ વિન્નાણુ રે. ભવિં નાણુ ૧. અજ્ઞાની કરશે કીશ્યું રે, શું લહેશે પુણ્ય પાપ રે ? ભવિં પુણ્ય પાપ નાણી લહેરે, કરે નિજ નિર્મલ આપ રે. ભવિં નાણુ ૨.

“પ્રથમ જ્ઞાન પછી દયા રે,” દશવૈકાલિકવાણુ રે; ભવિં ભેદ એકાવન તેહના રે, સમજો ચતુર સુખાણુ રે. ભવિં નાણુ ૩.

દોહા

ખહુ કોડ્યોં વરસે ખપે, કર્મ અજ્ઞાને જેડ; જ્ઞાની શ્વાસો-શ્વાસમાં, કર્મ ખપાવે તેહ.

૩

નાણુ નમો પદ સાતમે, જેડથી જાણે દ્રવ્યભાવ, મેરે લાલ; જાણે જ્ઞાન ક્રિયા વળી, તિમ ચેતનને જડભાવ. મેરેં નાણુ ૧. નરગ સરગ જાણે વળી, જાણે વળી મોક્ષ સંસાર; મેરેં હોય જ્ઞેય ઉપાદેય લહે, નિશ્ચય ને વ્યવહાર. મેરેં નાણુ ૨. નામ ડવણુ દ્રવ્યભાવ જે, વળી સતનયને સમભંગ; મેરેં જિનમુખ પદ દ્રહ થકી લહે, જ્ઞાન પ્રવાહ યુગંગ. મેરેં નાણુ ૩.

૪

દૂહો—અધ્યાતમ જ્ઞાને કરી, વિઘટે ભવજન ભીતિ; સત્ય ધર્મ તે જ્ઞાન છે, નમો નમો જ્ઞાનની રીતિ. ૧.

ઠાણ

જ્ઞાન પદ ભજિયે રે, જગત મુહંકર, પંચ એકાવન ભેદે રે; સમ્યગ્ જ્ઞાન જે જિનવર ભાષિયું, જડતા જનની ઉચ્છેદે રે. જ્ઞાં ૧. ભક્ષાભક્ષ વિવેચન પરગડો, ખીરનીર જેમ હંસો રે; ભાગ અનંતમેરે અક્ષરનો સદા, અપ્રતિપાતિ પ્રકાશ્યો રે. જ્ઞાં ૨. મનથી ન જાણે રે કુંભકરણુ વિધિ, તેડથી કુંભ કેમ થાશે રે; જ્ઞાન દયાથી રે પ્રથમ છે નિયમા, સદસદભાવ વિકાસે રે. જ્ઞાં ૩. કંચન નાણુ રે લોચનવંત લહે, અંધો અંધ પુલાય રે; એકાંતવાદીરે તત્ત્વ-પામે નહિ, સ્યાદ્વાદ રસ સમુદાય રે. જ્ઞાં ૪. જ્ઞાનભર્યા ભરતા-દિક ભવતર્યા, જ્ઞાન સકલ ગુણુ મૂલ રે; જ્ઞાની જ્ઞાનતાણી પરિણુતિ થકી, પામે ભવજલ ફૂલ રે. જ્ઞાં ૫. અદ્વાગમ જડ ઉચ્ચવિહાર કરે, વિહરે ઉદ્ધમવંત રે; ઉપદેશમાલામાં કિરિયા તેહની, કાય કલેશ તસ હુંત રે. જ્ઞાં ૬. જયંત ભૂપોરે જ્ઞાન આરાધતો, તીર્થ-

કર પદ પામે રે: રવિ શશિ મેહ પરે જ્ઞાન અનંત ગુણી, સૌભા-
ગ્ય લક્ષ્મી હિત કામરે. જ્ઞાં ૭.

૫

જ્ઞાન વૃક્ષ સેવો ભવિકા, ચારિત્ર સમકિત મૂલ; અગર અગમ
પદ ફળ લાહો, જિનવર પદવી ફૂલ. ૧.

ઠાલ

અભિનવ જ્ઞાન ભણો મુદારે લાલ, મૂકી પ્રમાદ વિભાવ રે, હું
વારીલાલ: બુદ્ધિના આઠ ગુણુ ધારિયે રે લાલ, આઠ દોષનો અભાવ
રે. હું વારીલાલ; પ્રણમો પદ અઢારમું રે લાલ. ૧. દેશારાધક
કિરિયા કહી રે લાલ, સર્વારાધક જ્ઞાન રે; હું મુહૂર્ત્તાદિદ કિરિયા
કરેરે લાલ, નિરંતર અનુભવ જ્ઞાન રે. હું પ્રં ૨. જ્ઞાનરહિત
કિરિયા કરેરે લાલ, કિરિયા રહિત જે જ્ઞાન રે; હું અંતર ખનુઆ
રવિ જિશ્યો રે લાલ, પોડશકની એવાણુ રે. હું પ્રં ૩. છઠ અઠ
માદિ તપે કરી રે લાલ, અજ્ઞાની જે શુદ્ધ રે; હું તેડથી અનંત
ગુણી શુદ્ધતારે લાલ, જ્ઞાની પ્રગટ પણે લલ્લ રે. હું પ્રં ૪. રાચે ન
જૂઠ કિરિયા કરીરે લાલ, જ્ઞાનવંત જીવો યુક્તિ રે; હું જૂઠ સાચ
આતમ જ્ઞાનથી રે લાલ, પરખે નિજ નિજ વ્યક્તિ રે. હું પ્રં ૫.
પાંચ ભેદ છે જ્ઞાનના રે લાલ, તેડ આરાધે જેડ રે; હું સાગરચંદ્ર
પરે પ્રભુ હુવે રે લાલ, સૌભાગ્યલક્ષ્મી ગુણુ મેહ રે. હું પ્રં ૬.

૩૬. શ્રી શ્રુત પદ પૂજા.

વક્તા શ્રાતા યોગ્યથી, શ્રુત અનુભવ રસ પીન; વ્યાતા ધ્યેયની
એકતા, જય જય શ્રુત સુજ લીન. શાસન નાયક સાહેબ સાચો
અતુલિ બલ અરિહંતાણુ રે.

ઠાલ

શ્રુત પદ નમિયે ભાવે ભવિયા, શ્રુત છે જગત આધારણુ રે;
દુઃસમ રજની સમયે સાચો, શ્રુત દીપક વ્યવહાર, શ્રુતપદ નમિયેણુ.
૧. ખત્રીશ દોષ રહિત પ્રભુ આગમ, આઠ ગુણુ કરી ભરિયું-
ણુ રે; અર્થથી અરિહંતાણુયે પ્રકાશયું, સૂત્રથી ગણુધાર રચિયું.

શ્રુ. ૨. ગણધર પ્રત્યેક બુધે ગૂંથ્યું, શ્રુત કેવળી દશ પૂર્વીજી રે; સૂત્ર રાજસમ અર્થ પ્રધાન છે, અનુયોગ ચારની ઉર્વી. શ્રુ. ૩. જેટલા અક્ષર શ્રુતના ભણાવે, તેટલા વર્ષ હજારજી રે; સ્વર્ગનાં મુખ અનંતા વિલસે, પામે ભવજલ પાર. શ્રુ. ૪. કેવલથી વાચકતા માટે, છે સુઅનાણુ સમશ્યજી રે; શ્રુત જ્ઞાની શ્રુત જ્ઞાને બાણે, કેવલી જેમ પસશ્ય. શ્રુ. ૫. કાળ વિનય પ્રમુખ છે અડવિધ, મૂત્રે જ્ઞાના ચારજી રે; શ્રુત જ્ઞાનીનો વિનય ન સેવે, તો થાયે અતિચાર. શ્રુ. ૬. ચૌદ ભેદે શ્રુત વીશ ભેદે છે, શ્રુત પિસ્તાલીશ ભેદેજી રે; રત્નચૂડ આરાધતો અરિદા, સૌભાગ્ય લક્ષ્મિ મુખ વેદે. શ્રુ. ૭.

૩૭. શ્રી મધશેાવિજયજી ઉપાધ્યાયજીકૃત સાડાત્રણસો ગાથાનું સીમંધર સ્વામિની વિનતિનું સ્તવન.

મંગલાચરણ

પાર્શ્વનાથપદ્મદ્વં, નત્વા સીમંધરપ્રભુમ્; સ્તવસ્ય વાર્તિકં કુર્વે,
સ્વપરાનુચ્છાય વૈ. ૧.

ઢાલ પહેલી

શ્રી સીમંધર સાહિબ આગે, વિનતડી એક કીજે; મારગ શુદ્ધ મયા કરી મુઝને, મોહન મૂર્તિ દીજે રે; જિનજી, વીનતડી અવધારો. ૧. ચાલે સૂત્ર વિરુદ્ધાચારે. ભાષે સૂત્ર વિરુદ્ધ; એક કહે અમે મારગ રાખું, તે કેમ માનું શુદ્ધ રે. જિન. ૧. ૨. આલંબન કુડહેખાડી, મુગધ લોકને પાડે; આણાભંગ તિલક તે કાલું, થાપે આપ નિહાડે રે. જિન. ૧. ૩. વિધિ જોતાં કલિયુગમાં હોવે, તિરથનો ઉછેદ; જિમ ચાલે તિમ ચલવે જમ્યે, એહ ધરે મતિ ભેદરે. જિન. ૧. ૪. ઇમ ભાષે તે મારગ લોપે, સૂત્રક્રિયા સવિ. પીસી; આચરણ સદ્ગી આચારીયે, જોઇ યોગની વીસીરે. જિન. ૧. ૫. પંચમે આરે જિમ વિષ મારે; અવિધિદોષ તિમ લાગે; ઇમ ઉપદેશ પદ્મદિષ્ટ દેખી, વિધિરસિઓ જન જાગેરે. જિન. ૧. ૬. કોઈ કહે જિમ બહુ જન ચાલે, તિમ ચલિયે સીચર્યા; મારગ મહાજન ચાલે ભાગ્યે, તેહમાં લાડીયે અચારે જિન. ૧.

૭. એ પણ બોલ મૂળા મન ધરીયેં, બહુ જન મત આદરતાં; છેહ ન આવે બહુલ અનાર્ય, મિથ્યા મતમાં ફિરતાંરે. જિન૦ વી૦ ૮. થોડા આર્ય અનાર્ય જનથી, જૈન આર્યમાં થોડા; તેમાં પણ પરિણત જન થોડા, શ્રમણ અદ્ય બહુ મોડારે. જિન૦ વી૦ ૯. ભદ્ર બાહુ ગુરુ વદન વચન એ, આવશ્યકમાં લહિયે; આણુ શુદ્ધ મહા જન જાણી, તેહની સંગે રહિયે રે. જિન વી૦ ૧૦. અજ્ઞાની નવિ હોવે મહાજન, જે પણ ચલવે ટોળું; ધર્મદાશ ગણિ વચન વિચારી, મન નવિ કીજે ભોતુરે. જિન૦ વી૦ ૧૧. અજ્ઞાની નિજ છંદે ચાલે, તસ નિશ્રાયે વિહારી; અજ્ઞાની જે ગછને ચલવે, તે તો અનંત સંસારીરે. જિન૦ વી૦ ૧૨. ખંડ ખંડ પંડિત જે હોવે, તે નવિ કહિયે નાણી; નિશ્ચિત સમય લહે તે નાણી, સમાત નિસહિ નાણીરે. જિન૦ વી૦ ૧૩. જિમ જિમ બહુ શ્રુત બહુ જન સમંત, બહુ શિષ્યે પરવરિઓ; તિમ તિમ જિન શાસનનો વયરી, જે નવિ નિશ્ચય દરીઓરે. જિન૦ વી૦ ૧૪. કોઇ કહે લોચાદિક કળે, મારગ ભિક્ષાવૃત્તિ; તે મિથ્યા નવિ મારગ હોવે, જન મનની અનુવૃત્તિરે. જિન૦ વી૦ ૧૫. જે કળે મુનિ મારગ પાવે, બલદ થાયે તો સારો; ભાર વહે જે તાવડે ભમતો, ખમતો ગાઠ પ્રહારોરે. જિન૦ વી૦ ૧૬. લહે પાપ અનુબંધી પાપે, બલ હુરણી જન ભિક્ષા; પૂરવ ભવ વ્રત ખંડ ફળાયે, પંચ વસ્તુની શિક્ષારે. જિન૦ વી૦ ૧૭. કોઇ કહે અમે લિંગે તરસું, જૈન લિંગ છે વારુ; તે મિથ્યા નવિ ગુણ વિણું તરિયે, ભુજવિણુ નતરે તારુરે. જિન૦ વી૦ ૧૮. કૃતલિંગ જિણુ પ્રગટ વિડંબક, જાણી નમતા દોષ; નિદ્વંદસ જાણીને નમતા, તિલજ કહ્યો તસ પોષરે. જિન૦ વી૦ ૧૯. શિષ્ય કહે જિમ જિન કહે પ્રતિમાને, જિનવર સ્થાપી નમિયે; આધુ વેશ સ્થાપી અતિ સુંદર, તિમ અસાધુતાને નમિયેરે. જિન૦ વી૦ ૨૦. ભદ્રબાહુ ગુરુ બોળે પ્રતિમા, ગુણવંતી નહી દુષ્ટ; લિંગ માંહે બે વાના દિસે, તે તો માન અદુષ્ટરે. જિન૦ વી૦ ૨૧. કોઇ કહે જિન આગે માગી, સુક્રિત મારગ અમેજસું;

નિરગુણને પણ સાહેબ તારે, તસ ભક્તિ ગહગહિસું રે. જિન૦ વી૦ ૨૨. પામી બોધ ન પાલે મૂરખ, માગે બોધ વિચારે; લહિયે તેહ કહો કુણુ મૂલે, બોલ્યું ઉપદેશમાલેરે. જિન૦ વી૦ ૨૩. આણુ પાલે સાહેબ તૂસે, સકલ આપદા કાપે; આણુકારી જે જન માગે, તસ જસ લીલા આપે રે. જિન૦ વી૦ ૨૪.

ઢાલ બીજી

કોઈ કહે અમે ગુરુથી તરસું, જિમ નાવાથી લોહા રે; તે મિથ્યા ન લહે સહવાસે, કાચપાચની સોહા રે. ૧. શ્રી સ્ત્રીમંધર સાહેબ સુણજે, ભરતક્ષેત્રની વાતો રે; લહું હેવ કેવલ રતિ ઇણુ યુગે, હું તો તુજ ગુણુ રાતો રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૨. કોઈ કહે જે ગછથી ન ટળ્યા, તે નિર્ગુણુ પણ સાધો રે; નાતિ માંહે નિર્ગુણુ પણ ગણીયે, જશ નહીં નાતિબાધો રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૩. ગુણુ અવગુણુ ઇમ સરિષા કરતો, તે જિનશાસન વૈરી રે; નિર્ગુણુ જે જિન છંદે ચાલે, તો ગછ થાયે સ્વૈરી રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૪. નિર્ગુણુનો ગુરુ પક્ષ કરે જે, તસ ગચ્છ ત્યજવો હાખ્યો રે; તે જિનવર મારગનો ઘાતક, ગચ્છા ચારે ભાખ્યો રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૫. વિષમ કાગમાં નિર્ગુણુ ગચ્છે, કારણથી જે વસીયે રે; દ્રવ્ય થકી વ્યવહારે ચલીયે, ભાવે નવિ ઉલ્લસીયે રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૬. જિમ કુવૃષ્ટિથી નગર લોકને, ઘેલા હેખી રાજ રે; મંત્રી સહિત ઘેલા હોઈ છેડા, પણ મનમાંહે તાજ રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૭. ઇમ ઉપદેશપદે એ ભાખ્યું, તિહાં મારગ અનુસારિ રે; બાણીને ભાવે આદરીયે, કલ્પભાખ્ય નિરધારી રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૮. જ્ઞાનાદિક ગુણુવંત પરસ્પર, ઉપગારે આદરવો રે; પંચ વસ્તુમાં ગચ્છ સુગુણુને, અવર કહ્યો છે ત્યજવો રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૯. જે નિર્ગુણુ ગુણુ રત્નાકરને, આપ સરિષા દાખે રે; સમક્ષિત સાર રહિત તે જાણો, ધર્મદાશ ગણી ભાખે રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૧૦. કોઈ કહે જે બકુસ કુશીલા, મૂલોત્તર પડિ સેવી રે; લગવઈ અંગે ભાખ્યા તેથી, અંતવાત નવિ લેવી રે. શ્રી સ્ત્રી૦ ૧૧. તે મિથ્યા નિઃકારણુ એવા, ચરણુ ઘાતીની ભાખી રે; મુનિને તેહ ન સંભવ માત્રે, સત્તમંગણુ

સાખી રે. શ્રી સીં ૧૨. પાંડ સેવા વચને તે જાણે, અતિચાર બહુ લાઇ રે; ભાવ બહુલતેયે તે ટાળે, પંચ વસ્તુ મુનિ ધ્યાઇ રે. શ્રી સીં ૧૩. સહસા દોષ લગે તે છૂટે, સંયતને તતકાલે રે; પચ્છિતે આકુટિયે કીધું, પ્રથમ અંગની લાલે રે. શ્રી સીં ૧૪. પાચચ્છિત્તાદિક ભાવ ન રાખે, દોષ કરી નિઃસૂકો રે; નિદ્રધસ સેઢીથી હેઠો, તે મારગથી ચૂકો રે. શ્રી સીં ૧૫. કોઇ કહે જે પાતિક કીધાં, પડિછમતાં છૂટીજે રે; તે મિથ્યા ફલ પડિછમણાનું, અપુણ કરણથી લીજે રે. સીં ૧૬. મિથ્યા હુક્કડ હેમ પાતિક, તે ભવે જે સેવે રે; આવશ્યક સાખે તે પરગટ, માયા મોસને સેવે રે. શ્રી સીં ૧૭. મૂલ પદે પડિછમાણું ભાળ્યું, પાત તાણું અણુ કરવું રે; શક્તિ ભાવ તણે અભ્યાસે, જે જસ અર્થે વરવું રે. શ્રી સીં ૧૮.

ઠાલ ત્રીજી

દેવ તુઝ સિદ્ધાંત મીઠો, એક મને ધરિયો; દુષ્ટ આલંબન નિહાલી, કહ્યો કેમ તરિયો. દેવ તુઝં ૧. દુષ્ટ આલંબન ધરે જે, ભવન પરિણામિ; તેહ આવશ્યકે ભાળ્યા, ત્યજે મુનિ નામિ. દેવ તુઝં ૨. નિયત વાસ વિહાર ચેઈય, ભક્તિનાં ધધો; મૂઠ અજ્ઞા લાલ થાપે, વિગય પડિબંધો. દેવ તુઝં ૩. કાંઈ ઉચ વિહાર ભાગા, સંયમ આચરિયો; નિયતવાસ ભજે બહુ શ્રુત, ગુણિયો ગુણુદરિયો. દેવ તુઝં ૪. ન જાણે તે ખીણ જંઘા, બલ થિવિર તેહો; ગાચરીના ભાગ કહી, બહુ રહ્યો જેહો. દેવ તુઝં ૫. ચૈત્ય પૂજા મુક્તિ મારગ, સાધુન કરવી; જાણે કીધી વચર મુનિ-વર, ચૈત્ય વાસ ડવી. દેવ તુઝં ૬. તીર્થ ઉન્નતિ અન્ય શાસન, મલિનતા ટાળે; પૂર્વ અવિચિત પુણ્ય મહિમા તેહ નવિ જાણે. દેવ તુઝં ૭. ચૈત્ય પૂજા કરત સંયત, દેવ ભાઈ કહ્યો; શુભ મને પણ માર્ગ નાશિ, મહાનિશીથે લહ્યો. દેવ તુઝં ૮. પુષ્ટ કારણ વિના મુનિ નવિ, દ્રવ્ય અધિકારી; ચૈત્ય પૂજાયે ન પામે, ફલ અનધિકારી. દેવ તુઝં ૯. માર્ગ અન્નિય પુત્ત અજ્ઞા, લાભથી લાગા; કહે નિજ લાભે અતૃપ્તા, ગેચરી ભાગા. દેવ તુઝં ૧૦. ન જાણે ગા.

શિષ્ય અવમે, થિવિર બલ હીણા; સુગુણ પરિચિત સંયતિ કૃત,
પિંડ વિધિ લીણા. દેવ તુઝં ૧૧. વિગય લેવી નિત્ય સૂજે, લષ્ટ
પુષ્ટ ભણે; અન્નથા કિમ દોષ એહુનો, ઉદાયન ન ગણે. દેવ તુઝં
૧૨. ઉદાયન રાજર્ષિ તનુ નવિ, સીત લુક્ષ સહે; તેહ વજ્રમાં
વિગય સેવે, ઇચ્છું તે ન લહે. દેવ તુઝં ૧૩. લોક આલંબને
ભરિયો, જન અસંયતને; તેહ જગમાં કાંઈ દેખે, ધરે તેહ મને.
દેવ તુઝં ૧૪. શિથિલ આલંબન ગહે મુનિ, મંદ સંવેગી; સંયત
લંબન મુજસ ગુણ, તીવ્ર સંવેગી. દેવ તુઝં ૧૫.

ઢાલ થાથી

સુણજે સીમંધરસ્વામી, વળી એક કહું શિર નામી; મારગ
કર્તાને પ્રેરે, દુર્જન જે દૂષણ હેરે. ૧. કહે નિજ સાખે વ્રત પાલો,
પણ ધર્મદેશના ટાળો; જન મેલ્યાનું શું કામ, બહુ બોલ્યું નિંદા
કામ. ૨. એમ કહેતાં મારગ ગોપે, બોલું દૂષણ આરોપે; જે નિર્ભય
મારગ બોલે, તે કહ્યા દ્વીપને તોલે. ૩. અજ્ઞાની ગારવ રસિયા, જે જન
છે કુમતે ઘસીયા; તેહનો કુણ ટારણહાર, વિણ ધર્મદેશના સાર. ૪.
ગીતારથ જયણાવંત, લવભીરુ જેહ, મહાંત; વસ વચણે લોકે તરીયે,
જેમ પ્રવહણથી ભરહરીયે. ૫. બીજા તો બોલી બોલે, શું કીજે નિર્ગુણ
ટોલે; ભાષા કુશીલનો લેખો, જન મહાનિસીથે દેખો. ૬. જન મેલ-
નની નહી ઇંડા, મુનિ ભાખે મારગની રીહા; જે બહુ જન સુણવા
આવે, તો લાલ ધર્મના પાવે. ૭. તેહને જે મારગ ન ભાખે, તો
અંતરાય ફલ આપે; મુનિ શક્તિ છતી નવિ ગોપે, વારે તેહને
શ્રુત કોપે. ૮. નવિ નિંદા મારગ કહેતાં, સમપરિણામે ગહગહતાં;
મુની અદ્યરિત મન રંગે, જોઈ લીજે બીજે અંગે. ૯. કોઈ ભાખે
નવિ સમજવો, શ્રાવકને ગૂઢા ભાવો; તે જુઠ કહ્યા લઢઢા, શ્રાવક
સંત્ર ગહિયદૂ. ૧૦. કહે કોઈ નવિ સિ જોડી, શ્રુતમાં નહી કાંઈ
બોડી; તે મિથ્યા ઉદ્ધત ભાવા, શ્રુત જલધિ પ્રવેશે નાવા. ૧૧.
પૂરવ સૂરીયે કીધી, તેણે જે નવિ કરવી મિદ્ધી; તેા સર્વે લીધા ધર્મ,
નવિ કરવો જોયો મર્મ. ૧૨. પૂરવ બુધને બહુમાને, નિજ શક્તિ

મારગ જ્ઞાને; ગુરુ કુળ વાચીને જોડી, યુગતિ એહમાં નહી ખોડી. ૧૩. એમ શ્રુતનો નહી ઉગ્રેદ, એતો એક દેશનો ભેદ; એ અર્થ સુણી ઉદ્ધાસે, ભવિ વરતે શ્રુત અભ્યાસે. ૧૪. ઇડાં દૂષણ એક કહાય, જે ખલને પીડા થાય; તો પણ એ નવી છોડીજે, જે સજ્જનને સુખ દીજે. ૧૫. તે પુણ્યે હોસે તોષ, તેહને પણ ઇમ નહી દોષ; ઉજ-મતાં હીયડે હીસી, જોઈ લીજે પહેલી વીશી. ૧૬. કહે કોઈક જૂદી રીતે, મુનિ ભિક્ષા ભાંજે ભીતે; તે જુહું શુભમતિ ઇહે, મુનિ અંતરાયથી ખીહે. ૧૭. જે જન છે અતિ પરિણામી, વળી જેહ નહી પરિણામી; તેહને નિતે સમજાવે, ગુરુ કલ્પ વચન મન ભાવે. ૧૮. ખલ વયણ ગણે કુણ સૂરા, જે કાઠે પયમાં પૂરા; તુજ સેવામાં જે રહીયે, તો પ્રભુ જશ લીલા લહીયે. ૧૯.

ઢાલ પાંચમી

વિષમ કાળને જોરે કેઈ, ઉઠ્યા જડમલધારી રે; ગુરુગચ્છ છોડી મારગ લોપી, કહે અમે ઉગ્ર વિહારી રે. ૧. શ્રી જિન તું આલંબન જગને, તુજ વિણ કવણ આધારો રે; ભગત લોકને કુમતિ જલધિથી, બાંહિત્રહિને તારો રે. શ્રી જિન૦ ૨. ગીતાર્થ વિણ ભૂલા ભમતાં, કષ્ટ કરે અભિમાને રે; પ્રાયેગંઠી લગે નવિ આવ્યા, તે ખૂતા અજ્ઞાને રે. શ્રી જિન૦ ૩. તેહ કહે ગુરુગચ્છ ગીતાર્થ, પ્રતિબંધે શું કીજે રે; દર્શન જ્ઞાન ચરિત આદરિયે, આપે આપ તરીજે રે. શ્રી જિન૦ ૪. નવિ જાણે તે પ્રથમ અંગમાં, આદિ ગુરુકુલ વાસો રે; કહ્યો ન તે વિણ ચરણ વિચારો, પંચાશક નય ખાસો રે. શ્રી જિન૦ ૫. નિત્યે ગુરુકુલ વાસે વસવું, ઉત્તરાધ્યયને ભાખ્યું રે; તેહને અપમાને વળી તેહમાં, પાપ શ્રમણપણું દાખ્યું રે. શ્રી જિન૦ ૬. દશવૈકાલિકે ગુરુ શુશ્રૂષા, તસ નિંદા ફલ દાખ્યા રે; આવંતિમાં દ્રહસમ સદગુરુ, મુનિકુલ મચ્છસમ ભાખ્યા રે. શ્રી જિન૦ ૭. ગુરુ દૃષ્ટિ અનુસારે રહેતા, લહે પ્રવાહ પ્રવાહે રે; એ પણ અર્થ તિહાં મન ધરિયે, બહુ ગુણ સુગુરુ પ્રસાદે રે. શ્રી જિન૦ ૮. વિનય વધે ગુરુ પાને વસતાં; જે જિન શાસન ચૂલો રે; દર્શન

નિર્મળ ઉચિત પ્રવૃત્તિ, શુભ રાગે અનુકૂલો રે. શ્રી જિન૦ ૯.
 વૈયાવચ્ચે પાતિક ત્રુટે, ખંતાદિક ગુણ શક્તિ રે; હિતોપદેશે સુવિ-
 હિત સંગે, બ્રહ્મચર્યની ગુપ્તિ રે. શ્રી જિન૦ ૧૦. મન વાધે મૃદુ
 બુદ્ધિ કેરા, માર્ગ ભેદ ન હોવે રે; બહુ ગુણ જાણે એ અધિકારે,
 ધર્મ રચણ જે જોવે રે. શ્રી જિન૦ ૧૧. નાણુ તણેા સંભાગી હોવે,
 સ્થિર મન દર્શન ચરિત્તેરે; ન ત્યજે ગુરૂ કહિયે એ બુધ ભાખ્યું,
 આવશ્યક નિર્યુક્તો રે. શ્રી જિન૦ ૧૨. ભૌતપ્રતેં જેમ બાણે હણતા,
 પગ અણુફરસી સખરાંરે, ગુરૂ છાંડિ આહાર તણેા ખપ, કરતા તેમ
 મુનિ નવરાંરે. શ્રી જિન૦ ૧૩. ગુરૂકુલ વાસે જ્ઞાનાદિક ગુણ, વાચ્ય-
 યમને વાધેરે; તેા આહાર તણેા પણ દૂષણ, ખપ કરતાં નવિ બાધેરે.
 શ્રી જિન૦ ૧૪. ધર્મ રતન ઉપદેશ પદાદિક, જાણી ગુરૂ આદરવોરે;
 ગચ્છ કહ્યો તેહનો પરિવારો, તે પણ નિત અનુસરવોરે. શ્રી જિન૦
 ૧૫. સારણ વારણ પ્રમુખ લહીને, મુક્તિ માર્ગ આરાધેરે; મુખ
 વીર્ય તિહાં સુવિહિત કિરિયા, દેખાદેખે વાધેરે. શ્રી જિન૦ ૧૬.
 જલધી તણેા સંક્ષોભ અસહતા, જેમ નીકળતા મીનોરે; ગચ્છ સાર-
 ણાદિક અણુસહતા, તિમ મુનિ દુખિયા દીનોરે. શ્રી જિન૦ ૧૭.
 કાક નર્મદાતટ જેમ મૂકી, મૃગ તૃષ્ણા જળે જાતારે; દુઃખ પામ્યા
 તેમ ગચ્છ તણેને, આપ મતિમુનિ થાતારે. શ્રી જિન૦ ૧૮. પાળ
 વિના જેમ પાણી ન રહે, જીવ વિના જેમ કાચારે; ગીતાર્થ વિણ
 તેમ મુનિ ન રહે, જૂઠ કષ્ટની માચારે. શ્રી જિન૦ ૧૯. અંધ
 પ્રતે જેમ નિર્મળ લોચન, મારગમાં લઇ જાયરે; તેમ ગીતાર્થ
 મૂરખ મુનિને, દૃઢ આલંબન થાયરે. શ્રી જિન૦ ૨૦. સમભાષી
 ગીતાર્થ નાણી, આગમ માંહે લહિયેરે; આતમ અરથી શુભમતિ
 સંજન, કહો તે વિણ કેમ રહિયેરે શ્રી જિન૦ ૨૧. લોચન આલં-
 બન જિન શાસન, ગીતાર્થ છે મેઢીરે; તે વિણ મુનિ ચઢવી
 સંયમની, આરોહિ કેમ સેઢીરે. શ્રી જિન૦ ૨૨. ગીતાર્થને મારગ
 પૂછી છાંડી જે ઉન્માદોરે; પાલે કિરિયા તે તુજ લક્ષિ, પામે
 જગ જશ વાદોરે. શ્રી જિન૦ ૨૩.

ઠાલ છઠ્ઠી

પ્રથમ જ્ઞાન ને પછે અહિંસા, દશવૈકાલિક સાખિરે; જ્ઞાનવંત તે કારણ ભજિયે, તુજ આણા મન રાખીરે. સાં ૧. દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાળ ન જાણે, ભાવ પુરુષ પડિ સેવરે; નવિ ઉત્સર્ગ લહે અપવાદહ. અગીતાર્થ નિત મેવરે. સાં ૨. સચિત્ત અચિત્ત મિશ્ર નવિ જાણે, કલ્પ અકલ્પ વિચારરે; યોગ્ય ન જાણે નિજ નિજ ઠામે, દ્રવ્ય યથાસ્થિત સારરે. સાં ૩. ક્ષેત્ર ન જાણે તેહ યથાસ્થિત, જનપદ અધ્વ વિશેષરે; સુભિક્ષ દુભિક્ષ કલ્પ ન જાણે, કાળ વિચાર અશેષરે. સાં ૪. ભાવ હિઠ ગિલાણુ ન જાણે, ગાઠ અગાઠહ કલ્પ રે; ખમતો અખમતો જન ન લાહે, વસ્તુ અવસ્તુ અનલ્પરે. સાં ૫. જે આકુટી પ્રમાદે દર્પે, પડિ સેવા વળી કલ્પરે; નવિ જાણે તે તાસ યથાસ્થિત, પાયેચ્છિત્ત વિકલ્પરે. સાં ૬. તથાણુ રહિત જેમ અનિપુણ દેશે, પંથ નહું જેમ સથરે; જાણે હું ઠામે પાચાવું, પણ નહિ તેહ સમથરે. સાં ૭. અગીતાર્થ તેમ જાણે ગરવ, હું ચલવું સવિગચ્છરે; પણ તસ પાસે ગુણ ગણુ આસે, હોઈ ગલાગલ મચ્છરે. સાં ૮. પચ્છિત્તે અતિ માત્ર દીર્ઘ જે, અપચ્છિત્તે પચ્છિત્તરે; આસાયાણુ તસ મૂત્રે બોલી, આસાયાણુ મિચ્છિત્તરે. સાં ૯. તવસી અખહુ શ્રુત વિચરતો, કરી દોષની શ્રેણિરે; નવિ જાણે તે કારણ તેહને, કેમ વાંચે ગુણ શ્રેણિરે. સાં ૧૦. માર્ગ માત્ર જાણે જેમ પંથી, ન લાહી તાસ વિશેષરે; લિંગાચાર માત્ર તે જાણે, પામે મૂઠ ક્લેશરે. સાં ૧૧. ભેદ લહ્યા વિણુ નાના પરિણુતિ, મુનિ મનની ગત બોધરે; બિણુ રાતા બિણુ તાતા થાતા, અતે ઉપાઈ વિરોધરે. સાં ૧૨. પથ્થર સમ પામર આદરતાં, મણિ સમ બુધ જન છોડિરે; ભેદ લહ્યા વિણુ આગમ સ્થિતિનો, તે પામે બહુ બોડિરે. સાં ૧૩. જ્ઞાન ભક્તિ ભાંજી અણુલહેતાં, જ્ઞાન તાણા ઉપચારરે; આશાસારે મારગ લોપ, ચરણ કરણનો સારરે. સાં ૧૪. કિંકર્ષિ તેહને જે શિક્ષુ, ઉદાસીન જે સારંગે; પુરુષ પચન તેહને તે બોલે, અંગ કહે આચાર રે. સાં ૧૫. અમ સરિમાહો જે તુમ જાણો, નહી

તોસ્યા તુમ બોલરે; એમ ભાળી જાત્યાદિક દ્વપણુ, કાઢે તેહ નીટો-
લરે. સાં ૧૬. પાસથ્યાદિ દ્વપણુ કાઢી, હિંસે જ્ઞાની તેહરે; યથા
છંદતા વિણુ ગુરુ આણુ, નવિ જાણુ નિજને હરે. સાં ૧૭. જ્ઞાનીથી
તેમ અલગા રહેતા, હંસ થકી જેમ કાકરે; ભેદ વિનયના બાવન
ભાખ્યા, ન લહે તસ પરિપાકરે. સાં ૧૮ સર્વ ઉદ્યમે પણ તમ
બહુ ફલ, પડે કષ્ટ અન્નાણુરે; સૂત્ર અભિન્ન તાણુ અનુસારે, ઉપદેશ-
માલા વાણીરે. ૧૯. તે તો કબ્જુ ભાવે એકાકી, ચાલે તેહને જીતરે;
વામ્ય કુવાસન જે અકુવાસન, દેશારાધક ઉત્તરે. સાં ૨૦. અજ્ઞાની
ગુરુ તાણુ નિયોગે, અથવા શુભ પરિણામ રે; કમ્મપયડી સાખે
સુદષ્ટિ, કહિયે એહનો ડામ રે. સાં ૨૧ જે તો હઠથી ગુરુને છાંડિ,
ભક્ત ચરણ પરિણામ રે; સર્વ ઉદ્યમે પણ તસ નિશ્ચય, કાંઈ ન આવે
ડામ રે. સાં ૨૨. આણુરૂચી વિણુ ચરણ નિર્બંધે, પંચાશ કે હરિ-
ભદ રે; વ્યવહારે તો શ્રેયું લેણે, જેહ સક્કારે સદ રે. સાં ૨૩.
શિષ્ય કહે જે ગુરુ અજ્ઞાની, ભજતા ગુણુનિધિ જાણી રે; જે સુવા-
સના તો કિમ ત્યજતા, તેને અવગુણુ જાણી રે. સાં ૨૪. ગુરુ બોલે
શુભવાસન કહિયે, પન્નવણિજ્જસુ ભાવ રે; તે આયત્તપણુ છે આધે,
જશ મને ભદ્રક ભાવે રે. સાં ૨૫. સૂધુમાની સૂધુ થાતા, ચઉ
ભંગી આચાર રે; ગુરુ કહણે તેહમાં ફલ જાણી, લહીયે સુજશ
અપાર રે. સાં ૨૬.

ઢાલ સાતમી

કોઈ કાંઈ ગુરુગચ્છ ગીતારથ સારથ શુદ્ધ, માનુ પણ નવિ દિસે
જેતાં કોઈ વિષુદ્ધ; નિપુણ સહાય વિના કહ્યો સૂત્રે એક વિહાર,
તેહથી એકાકી રહેતાં નહી દોષ લગાર. ૧. અણુદેખંતા આપમાં તે
સવિ ગુણુનો યોગ, કિમ જાણુ પરમાં વ્રત ગુણુનો મૂલ વિયોગ;
છેદ દોષતાઈ નવિ કહ્યા પ્રવચને મુનિ દુઃશીલ, દોષ લવે પણ થિર
પરિણામી બકુસ કુશીલ. ૨. જ્ઞાનાદિક ગુણુ પણ ગુરુવાદિક માંહે જોય,
સર્વ પ્રકારે નિર્ગુણુ નવિ આદરવા હોય; તે છાંડે ગીતારથ જે
જાણુ વિધિ સર્વ, જ્ઞાનૌષધ દૃષ્ટાંતે મૂઠ ધરે મન ગર્વ. ૩.

તે કારણ ગીતારથને છે એક વિહાર, અગીતારથને સર્વ પ્રકારે તે સાર; પાપ વરજતો કામ અસજતો ભાખ્યો જેહ, ઉત્તરાધ્યયને ગીતારથ એકાકી તેહ. ૪. પાપ તણું પરિવર્જનને વળી કામ અસંગ, અજ્ઞાનીને નવિ હુએ તે નવિ જાણે ભંગ; અજ્ઞાની શું કરશે શું લેશે શુભ પાપ, દશવૈકાલિક વયણે પંચાશક આલાપ. ૫. એક વિહારે દેખો આચારે સંવાદ, બહુ ક્રોધાદિક દૂષણ વળી અજ્ઞાન પ્રમાદ; વલિય વિશેષે વાર્યો છે અવ્યક્ત વિહાર, પંખી પોત દૃષ્ટાંતે જાણે પ્રવચન સાર. ૬. એકાકિને સ્ત્રી રિપુધાન તણે ઉપધાત, ભિક્ષાની નવિ શુદ્ધિ મહાવ્રતનો પણ ધાત; એકાકિ સ્વચ્છંદપણે નવિ પામે ધર્મ, નવિ પામે પૃચ્છાદિકવિણ તે પ્રવચન મર્મ. ૭. સુમતિ ગુપતિ પણ ન ધરે એકાકી નિઃશંક, ભાવ પરાવર્તે આલંબન ધરે સંપર્ક; જુદા જુદા થાતા થિવિર કલ્પનો ભેદ, ડોલાએ મન લોકના થાએ ધર્મ અચ્છેદ. ૮. ટોલે પ્રણુ જો ભોલે અંધ પ્રવાહ નિપાંત, આણાવિણ નવિ સંઘ છે અસ્થિતણે સંધાત; તો ગીતારથ ઉદ્ધરે જેમ હરી જળથી વેદ, અગીતારથ નવિ જાણે તે સવિ વિધિનો ભેદ. ૯. કારણથી એકાકીપણું પણ ભાખ્યું તાસ, વિષમ કાળમાં તો પણ રૂડો ભેળો વાસ; પંચ કલ્પ ભાખ્યે ભણ્યું આતમ રક્ષણ એમ, શાલિ એરંડતણે એમ ભાંગે લહિએ એમ. ૧૦. એકાકી પાસથ્યો સ્વચ્છંદો ગત યોગ, ઢાણવાસી ઉસન્નો બહુ દૂષણ સંયોગ; ગચ્છવાસી અણુયોગી ગુરૂ સેવી વળી હોય, અનિયત વાસી આઉત્તો બહુ ગુણ એમ જોય. ૧૧. દોષહાણી ગુણ વૃદ્ધિ જયણા ભાળે સૂરિ, તે શુભ પરિવારે હુએ વિધન ટલે સવિ દૂર; દેવ કલે જો આંગણે તુજ કરૂણા સુરવેળ, શુભ પરિવારે લહિયે તો સુખ જસ રંગરેલ. ૧૨.

ઢાલ આઠમી

કોઈ કહે સિદ્ધાંતમાંજ, ધર્મ અહિંસા સાર; આદરિયે તે એકલીજ, ત્યજીયે બહુ ઉપચાર; મનમોહન જિનજી, તુજ વયણે મુજ રંગ. ૧. નવિ જાણે તે સર્વ ત્યજીને, એક અહિંસા રંગ;

કેવલ લૌકિક નીતિ હોવે, લોકોત્તર પંથ ભંગ. મન૦ ૨. વનમાં વસતા બાળ તપસ્વી, યુરુનિશ્રા વિણ સાધ; એક અહિંસાચે તે રાચે, ન લહે મર્મ અગાધ. મન૦ ૩. જીવાદિક જેમ બાળ તપસ્વી, અણુબાણુતો મૂઠ; ગુરુ લઘુ ભાવ તથા અણુલહેતો, ગુરુવર્જિત મુનિગૂઢ. મન૦ ૪. ભાવ મોચક પરિણામ સરિખો, તેહનો શુભ ઉદ્દેશ; આણા રહિતપણે જાણીજે, જોઇ પદ ઉપદેશ. મન૦ ૫. એક વચન ઝાલીને છાંડે, બીજા લૌકિક નીતિ; સકલ વચન નિજ ઠામે જોડે, એ લોકોત્તરનીતિ. મન૦ ૬. જિનશાસન છે એક ક્રિયામાં, અન્ય ક્રિયા સંબંધ; જેમ ભાષી જે ત્રિવિધ અહિંસા, હેતુ સ્વરૂપ અનુબંધ મન૦ ૭. હેતુ અહિંસા જ્યાણા રૂપે, જંતુ અઘાત સ્વરૂપ; ફલ રૂપે જે તેહ પરિણમે, તે અનુબંધ સ્વરૂપ. મન૦ ૮. હેતુ સ્વરૂપ અહિંસા આપે, શુભ ફલ વિણ અનુબંધ; દઢ અજ્ઞાન થકી તે આપે, હિંસાનો અનુબંધ. મન૦ ૯. નિનકુવ પ્રમુખ તણી જેમ કિરિયા, જેહ અહિંસા રૂપ; સુર દુરગતિ દેઈ તે પાડે, દુત્તર ભવજલ કૂપ. મન૦ ૧૦. દૂર્ખલ નમ્રમાસ ઉપવાસી, જો છે માયા રંગ; તો પણ ગર્ભ અનંતા લેશે, બોલે બીજું અંગ. મન૦ ૧૧. નિહિત આચરે જિન શાસન, જેહને હીલે લોક; માયા પહેલી તસ અજ્ઞાને, સર્વ અહિંસા ફેક. મન૦ ૧૨. સ્વરૂપથી નિરવધત થાજે, છે કિરિયા સાવધ; જ્ઞાન શક્તિથી તેહ અહિંસા, દિયે અનુબંધે સધ. મન૦ ૧૩. જિનપૂજા અપવાદ પદાદિક, શીલ વ્રતાદિક જેમ; પુણ્ય અનુત્તર મુનિને આપી, દિયે શિવપદ બહુ ખેમ. મન૦ ૧૪. એહ ભેદ વિણ એક અહિંસા, નવિહોવો ધિરથંભ; યાવત યોગ ક્રિયા છે તાવત, બોલ્યો છે આરંભ. મન૦ ૧૫. લાગે પણ લગવે નહિ હિંસા, મુનીએ માયાવાણિ; શુભ કિરિયા લાગી જે આવે, તેમાં તો નહી હાણિ. મન૦ ૧૬. હિંસા માત્ર વિના જો મુનિને, હોય અહિંસક ભાવ; સૂક્ષ્મ એકેંદ્રિને હોવે, તો તે શુદ્ધ સ્વભાવ. મન૦ ૧૭. ભાવે જેહ અહિંસા માને, તે સવિ જોડે ઠામ; ઉત્સર્ગે અપવાદે વાણી, જિનની જાણે જામ. મન૦ ૧૮. કોઈ કહે ઉત્સર્ગે આણા, છાંદો છે અપવાદ; તે મિથ્યા

અણુ પામે અર્થે, સાધારણ વિધિવાદ. મન૦ ૧૯. મુખ્યપણે જેમ
લાવે આણુ, તેમ તસ કારણ તેડ; કાર્ય ઇચ્છતો કારણ ઇચ્છે,
એ છે શુભ મતિરેડ. મન૦ ૨૦. કલ્પે વચન કહ્યું અપવાદે, તે
આણુનું મૂલ; મિશ્ર પક્ષ તે મુનિને ન ઘટે, તેડ નહી અનુકૂલ.
મન૦ ૨૧. અપુનર્જીવકથી માંડીને, જવ ચરમ ગુણુદાણુ; ભાવ
અપેક્ષાયે જિન આણુ, મારગ ભાખ જાણુ. માન૦ ૨૨. એક
અડિંસામાં જે આણુ, ભાખે પૂરવ સૂરિ; તે એકાંત મતિ નવિ
અડિયે, તિહાં નયવિધિ છે ભૂરિ. મન૦ ૨૩. આતમ ભાવ હિંસ નથી,
હિંસા સઘલાએ પાપ ધ્યાન; તેડ થકી વિપરીત અડિંસા, તાસ વિરહનું
ધ્યાન. મન૦ ૨૪. તસ ઉપાય જે જે આગમમાં, બહુ વિધ છે
વ્યવહાર; તે નિઃશેષ અડિંસા કહિયે, કારણ ફલ ઉપચાર. મન૦
૨૫. જીવ અજીવ વિષય છે હિંસા, નૈગમ નયમત જીત; સંઘડ
વ્યવહારે ખટકાયે, પ્રતિજીવે રૂજી સૂત. મન૦ ૨૬. આત્મરૂપ
શબ્દ નય તિને, માને એમ અડિંસ; ઓઘવૃત્તિ જોઈને લહિયે, સુખ
જસ લીલ પ્રશંસ. મન૦ ૨૭.

ઢાલ નવમી

કાઈક સૂત્રજ આદરે, અર્થ ન માને સાર; જિનજી. આપમતિ
અવડું કરે, ભૂલા તેડ ગમાર; જિનજી. તુઝ વચણે મન રાખીયે. ૧. પ્રતિ-
મા લોપે પાપીઆ, યોગ અને ઉપધાન; જિ૦ ગુરૂનો વાસ ન સિર ધરે,
માયાવિ અજ્ઞાન. જિ૦ તુઝ૦ ૨. આચરણુ તેડની નવિ, કેતિ કહીયે દેવ;
જિ૦ નિત તુટે છે સાધતા, ગુરૂ વિણુ તેડની ટેવ. જિ૦ તુઝ૦ ૩. વૃત્તિ
પ્રમુખ જોઈ કરી, ભાખે આગમ આપ; જિ૦ તેડજ મૂઢા એલવે,
જેમ કુપુત્ર નિજ બાપ. જિ૦ તુઝ૦ ૪. વૃત્યાદિક અણુમાનતા,
સૂત્ર વિરાધે દીન; જિ૦ સૂત્ર અર્થ તદુ ભય થકી, પ્રત્યનીક કહ્યા
તીન. જિ૦ તુઝ૦ ૫. અક્ષર અર્થજ એકલો, જો આદરતા ખેમ;
જિ૦ ભગવદ અંગે ભાખિઓ, ત્રિવિધ અર્થ તો કેમ. જિ૦ તુઝ૦
૬. સૂત્ર અર્થ પહેલો બીજો, નિજજીતીયે મીશ; જિ૦ નિર્વિશેષ
ત્રીજો વળી, ઇમ ભાખે જગદીશ. જિ૦ તુઝ૦ ૭. છાયા નર ચાલે

ચલે, રહે સ્થિતિ તસ જેમ; જિં સૂત્ર અરથ ચાલે ચલે, રહે સ્થિતિ તસ તેમ. જિં તુઝ ૮. અર્થ કહે વિધિ વારણા, ઉભય સુત્ર જેમ ઠાણુ; જિં તેમ પ્રમાણુ સામાન્યથી, નવિ પ્રમાણુ અપ્રમાણુ. જિં તુઝ ૯. અંધ પંગુ જેમ જે મલે, ચાલે અચિછત ઠાણુ; સૂત્ર અર્થ જેમ જાણીયે, કલ્પ ભાષ્ય નિવાણુ. જિં તુઝ ૧૦. વિધિ ઉદ્યમ ભયવાણુના, ઉત્સગાડ, અપવાદ; જિં તદુભય અર્થે જાણીયે, સૂત્ર ભેદ અવિવાદ. જિં તુઝ ૧૧. એહ ભેદ જાણ્યા વિના, કંખા મોડ, લહંત; જિં ભંગાંતર પ્રમુખે કરી, ભાળ્યું ભયવઈ તંત. જિં તુઝ ૧૨. પરિવાસિત વારી કરી, લેપન અશન અશેષ; જિં કારણથી અતિ આદર્યા, પંચ કલ્પ ઉપદેશ. જિં તુઝ ૧૩. વર્ષાગમન નિવારીયું, કારણુ ભાળ્યું તેહ; જિં ઠાણુંગે શ્રમણી તાણું, અવલંબાદિક જેહ. જિં તુઝ ૧૪. આધા કર્માદિક નહી, બંધ તણે એકંત; સુયગડે તે કેમ ઘટે, વિણ વૃત્યાદિક તંત. જિં તુઝ ૧૫. વિહરમાત ગણુધર પિતા, જિન જનકાદિક જેહ; કુમ વળી આવશ્યક તણે, સૂત્ર માત્ર નહી તેહ. જિં તુઝ ૧૬. અર્થ વિના કેમ પામીયે, ભાવ સકલ અનિબદ્ધ; જિં ગુરુ મુખ વાણી ધારતાં, હોવે સર્વ સુખદ્ધ. જિં તુઝ ૧૭. પુસ્તક અર્થ પરંપરા, સઘલી જેહને હાથ; જિં તે સુવિહિત આણુ માનતાં કેમ રહેસે નિજ આથ. જિં તુઝ ૧૮. સદગુરુ પાને શિખતાં, અર્થ માંહે ન વિરોધ; જિં હેતુ વાદ આગમ પ્રતે, જાણે જેહ સુખોધ. જિં તુઝ ૧૯. અર્થે મત ભેદાદિકે, જેહ વિરોધ ગણુંત; જિં તે સૂત્રે પણ દેખશે, જે જોશે એકંત. જિં તુઝ ૨૦. સંહરતા જાણે નહી, વીર કહે એમ કલ્પ; જિં સંહરતા પણ નાણુને, પ્રથમ અંગ છે જલ્પ. જિં તુઝ ૨૧. ઋષભ કૃત અડ જોયણે, જંણુ પત્તિ સાર; જિં બાર વળી પાઠાંતરે, મૂલ કહે વિસ્તાર. જિં તુઝ ૨૨. સત્તાવન સય મહિને, મણુનાણી સમવાય; જિં આઠસયા જ્ઞાતા કહે, એ તો અવર ઉપાય. જિં તુઝ ૨૩. ઉત્તરાધ્યયને સ્થિતિ કહી, અંતરમુક્ત જઘન્ય; વેદ-

નીચની બારતે, પન્નવણામાં અન્ય. જિં તુઝ ૨૪. અનુભેગ દ્વારે
કહ્યા, જધન નિષ્કેપાચાર; જિં જીવાદિક તો નવિ ઘટે, દ્રવ્ય ભેદ
આધાર. જિં તુઝ ૨૫. એમ બહુ વચન નયંતરે, કોઈ વાચના
ભેદ; એમ અર્થે પણ જાણીયે, નવિ ધરીયે મન ખેદ. જિં તુઝ ૨૬.
અર્થકારથી આજના, અધિકા શુભમતિ કોણ; જિં તોલે
અમિય તણે નાહ, આવે કહિયે વૂણ. જિં તુઝ ૨૭ રાજ
સરીખું સૂત્ર છે, મંત્રી સરીખો અર્થ; જિં એમાં એકે હેલીઓ,
દિયે સંસાર અનર્થ. જિં તુઝ ૨૮. જે સમતોલે આચરે, સૂત્ર
અર્થ શું પ્રીતિ; જિં તે તુઝ કહણાયે વરે, સુખ જશ નિર્મલ
નીતિ. જિં તુઝ ૨૯.

ઢાલ દશમી

જ્ઞાન વિના જે જીવને રે, ક્રિયામાં છે દોષ રે; કર્મ બંધ છે
તેહથી રે, નહિ સમસુખ સંતોષરે; પ્રભુ તુઝ વાણી મીઠડી રે. ૧.
મુઝ મન સહેજ સુહાય રે, અમીયસમી મન ધારતા રે; પાપ તાપ
સવિ જાય રે, પ્રભુ તુઝ વાણી મીઠડી રે. ૨. લોક પંતિ કિરિયા કરે
રે, મન મેલે અન્નાણુ રે; ભવ ઇચ્છાના જોરથી રે, વિણ શિવ
સુખ વિન્નાણુ રે. પ્રં મું ૩. કામ કુંભ સમ ધર્મનું રે, મૂલ કરી
એમ તુચ્છ રે; જન રંજન કેવલ લહે રે, ન લહે શિવતરુ ગુચ્છ રે.
પ્રં મું ૪. કહણા ન કરે હીનની રે, વિણ પણિડાણુ સનેહ રે; દેવ
ધરતા તેહ શું રે, હેડા આવે તેહરે. પ્રં મું ૫. એક કાજમાં નવિ
ધરે રે, વિણ પ્રવૃત્તિ સ્થિર ભાવ રે; જિહાં તિહાં મોહું ઘાસતાં રે,
ધારે ઢોર સ્વભાવ રે. પ્રં મું ૬. વિના વિધન જય સાધુને રે, નવિ
અવિચ્છન્ન પ્રયાણુ રે; કિરિયાથી શિવપુરી હોય રે, કેમ જાણે અન્નાણુ રે.
પ્રં મું ૭. શીત તાપ મુખ વિધન છે રે, બાહર અંતર વ્યાધિ
રે; મિથ્યા દર્શન એહુની રે, માત્રા મૃદુ મધ્યાધિ રે. પ્રં મું ૮.
આસન અશન જ્યાદિકે રે, ગુરુ યોગે જય તાસ રે; વિધન જોર
એ નવિ ટળે રે, વગર જ્ઞાન અભ્યાસ રે. પ્રં મું ૯. વિનય અધિક
ગુણ સાધુને રે, મધ્યમનો ઉપગાર રે; સિદ્ધિ વિના હોવે નહી રે,
કૃપા હીનની સાર રે. પ્રં મું ૧૦ વિણ વિનિયોગ ન સાંભવે રે,

પરને ધર્મે યોગ રે; તેહ વિના જનમાંતરે રે, નહિ સંતતિ સંયોગ
 રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૧. કિરિયામાં ખેદે કરી રે દહતા મનની નાહિ રે;
 મુખ્ય હેતુ તે ધર્મનો રે, જેમ પાણી કૃષિ માંહિ રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૨.
 ખેડા પણ જે ઉપજે રે, કિરિયામાં ઉદ્દેગ રે; યોગદ્વેષથી તે ક્રિયા રે,
 રાજ વેઠ સમ વેગ રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૩. જામથી જોડ ન સાંભરે રે,
 કાંઈ અકૃત કૃત કાજ રે; તેહથી શુભ કિરિયા થકી રે, અર્થ
 વિરોધી અકાજ રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૪. શાંતવાહિતા વિષુ હોવે રે,
 જે યોગે ઉત્થાન રે; ત્યાગ યોગ છે તેહથી રે, અણુછંડાતું ધ્યાન
 રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૫. વિચે વિચે ખીજા કાજમાં રે, જાએ મન તે
 ખેપ રે; ઉખણતા જિમ શાલિનું રે, ફલ નહી નિડાં નિર્લેપરે. પ્ર૦
 મુ૦ ૧૬. એકજ હામે રંગથી રે, કિરિયામાં આસંગ રે; તેહજ
 ગુણુઠાણું થિતિ રે, તેહથી ફલ નહી અંગ રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૭. માંડી
 કિરિયા અવગણી રે, ખીજે હામે હર્ષ રે; ઇષ્ટ અર્થમાં જાણીયે રે,
 અંગારાનો વર્ષ રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૮. રાગ હોએ અમજણુ વિના રે,
 પીડા ભંગ સુરુપ રે; શુદ્ધ ક્રિયા ઉચ્છેદથી રે, તેહ વંધ્ય ફલ રુપ
 રે. પ્ર૦ મુ૦ ૧૯. માન હાનિથી દુઃખ દીએ રે, અંગ વિના જેમ
 ભોગ રે; શાંતોદાત્તપણુ વિના રે, તેમ કિરિયાનો યોગ રે. પ્ર૦
 મુ૦ ૨૦. શાંત તે કપાય અભાવથી રે, જે ઉદાત્ત તે ગંભીર રે;
 કિરિયા દોષ ન્યજી લહેરે, તે સુખ જશ ભર ખીર રે. પ્ર૦ મુ૦ ૨૧.

ઠાલ અચારમી

એકવીસ ગુણુ પરિણમે, જાસ ચિત્ત નિત મેવ; ધરમ રતનની
 યોગ્યતા, તાસ કહે વં દેવ. ૧. ખુદનહી વળી રૂપનિધિ, સોમ્મ જન
 પ્રિય ધન્ય; કૂર નહી ભીરૂ વળી, અસઠ સારહખિન્ન. ૨. લજ્જાલુઓ
 દયાલુઓ, સોમદિઠિ મજ્જુશ્ચ; ગુણુરાગી સતકથ સુપજ્જમ, દીરઘક-
 રશિઅશ્ચ. ૩. વિશેષજ વૃદ્ધાનુગત, વિનયવંત કૃતજ્ઞાણુ; પરહિતકારી
 લજ્જ લજ્જમ, ગુણુ એકવીસ પ્રમાણુ. ૪. ખુદ નહી તે જોડ મને,
 અતિગંભીર ઉદાર; ન કરે જન ઉતાવડો, નિજપરના ઉપગાર. ૫.
 શુભ સંધયણી રૂપનિધિ, પૂરણુ અંગ ઉપંગ; તે સમરથ સેજે ધરે,

ધર્મ પ્રભાવન ચંગ. ૬. પાપ કર્મ વરતે નહી, પ્રકૃતિ સૌમ્ય જગમિત્ત; સેવનીક હોવે સુખ, પરને પ્રસન્ન નિમિત્ત. ૭. જન વિરુદ્ધ સેવે નહી, જન પ્રિય ધર્મે સૂર; મલિન ભાવ મનથી તણ, કરી શકે અકુર. ૮. ઇહ પરલોક અપાયથી, ખીડે ભીરુક જેહ; અપયશથી વળી ધર્મનો, અધિકારી છે તેહ. ૯. અસઠ ન વંચે પર પ્રતે, લહે કીર્તિ વિશ્વાસ; ભાવસાર ઉઘમ કરે, ધર્મ ડામ તે ખાસ. ૧૦. નિજ કાર્ય છાંડી કરી, કરે અન્ય ઉપકાર; સુદ ખિન્ન જન સર્વને, ઉપાદેય વ્યવહાર. ૧૧. અંગીકૃત ન ત્યજે ત્યજે, લજ્જા-લુચ્છો અકાજ; ધરે દયાતુ ધર્મની, દયા મૂલની લાજ. ૧૨. ધર્મ મર્મ અવિતત્થ લહે, સોમદિઠિ મઝ્ઝેત્થ; ગુણ સંયોગ કરે સદા, વરજે દોષ અણુ-ત્થ. ૧૩. ગુણરાગી ગુણ સંગ્રહે, દ્વેસે ન ગુણ અનંત; ઉવેખે નિર્ગુણ સદા, ખહુ માને ગુણવંત. ૧૪. અશુભ કથા કલુષિત મતિ, નાસે રતન વિવેક; ધર્મમાર્થિ સત કથ હુએ, ધર્મ નિદાન વિવેક. ૧૫. ધર્મ-શીલ અનુકૂલ યશ, સદાચાર પરિવાર; ધર્મ સુપજ્જ વિધને રહિત, કરી શકે તે સાર. ૧૬. માંડે સવિ પરિણામ હિત, દીરઘ દર્શી કામ; લહે દોષ ગુણ વસ્તુના, વિશેષણ ગુણધામ. ૧૭. વૃદ્ધાનુગત સુસંગતે, હોવે પરિણુત બુદ્ધિ; વિનયવંત નિયમાં કરે, જ્ઞાનાદિકની શુદ્ધિ. ૧૮. ગુણ જોડે ગુરૂ આદરે, તત્ત્વબુદ્ધિ કૃત જાણ; પરહિતકારી પર પ્રતે, થાપે માર્ગ સુજાણ. ૧૯. શીખે લખે સુખે સકલ, લખ્ઘ લક્ષ શુભ કાજ; એમ એકવીસ ગુણે વર્યો, લહે ધર્મનું રાજ. ૨૦. પૂરણ ગુણ ઉત્તમ કહ્યો, મધ્યમ પાદે હીન; અર્ધ હીન જઘન્ય જન, અપર દરિદ્રો હીન. ૨૧. અરજેવરણ પાપને, એહ ધર્મ સામાન્ય; પ્રભુ તુઝ ભક્તિ જશ લહે, તેહ હોએ જન માન્ય. ૨૨.

ઢાલ ખારમી

એકવીસ ગુણ જેણે લહ્યા, જે નિજ મર્યાદામાં રહ્યા; તેહ ભાવ શ્રાવકના લહે, તસ લક્ષણ એ તું પ્રભુ કહે. ૧. કૃતમત કર્મા શીલાધાર, ગુણવંતોને ઝગ્નુ વ્યવહાર; ગુરૂ સેવીને પ્રવચન દક્ષ, શ્રાવક ભાવે એ પ્રત્યક્ષ. ૨. શ્રવણ જાણણા શ્રદ્ધણ ઉદાર, પડિ

સેવા એ ચાર પ્રકાર; પ્રથમ ભેદના મન ધારીયે, અર્થ તાસ ઈમ અવતારીયે. ૩. બહુ માને નિસુણે ગિયથ્થ, પાસેભંગાદિક બહુ અથ્થ; જાણે ગુરૂ પાસે મત થઈ, પાસે ઉપસર્ગાદિક સહે. ૪. સેવે આય તણા ઉદ્દેશ; પરગ્રહ તજે અણુભલડવેસ; વચન વિકાર ત્યજે શિશુલીલ, મધુર ભણે એ ખટ વિધ શીલ. ૫. આયતને સેવે ગુણુ પોપ, પરગ્રહ ગમને વાધે દોષ; ઉદ્ભવેષ ન શોભા લાગ, વચન વિકારે જાગે રાગ. ૬. મોહ તણા શિશુલીલાલિંગ, અનર્થ દંડ અછે એ ચંગ; કઠિણ વચનનું જલ્પન જેહ, ધર્મીને નહિ સમ્મત તેહ. ૭. ઉદમ કરે સદા સઝૂંચ, કરણ વિનયમાં સર્વ ઉપાય; અનલિનિવેશી રૂચિ જિન આણુ, ધરે પંચગુણુ એહ પ્રમાણુ. ૮. સઝૂંચે ધારે વૈરાગ, તપ નિયમાદિક કરણે રાગ; વિનય પ્રભુ જે ગુણુ નિધિ તણા, જેમ મન વાધે આદર ઘણા. ૯. અનલિનિવેશી અવિતત્થ ગણે, ગીતારથ ભાષીત જે સુણે; સદ્ગુણુયે સુણુવા ચાહ, સમકિતનો મોટો ઉચ્છાહ. ૧૦. અવિતત્થ કથન અવંચક ક્રિયા, પાતિક પ્રગટન મૈત્રી પ્રિયા; બોધ બીજ સદ્ભાવે સાર, ચાર ભેદ એ ઋણુ વિવહાર. ૧૧. ગુરૂ સેવી ચઉવિહ સેવના, કરણ સંપાદન ભાવના; સેવે અવસરે ગુરૂને તેહ, ધ્યાન યોગનો ન કરે છેહ. ૧૨. તિહાં પ્રવર્તવિ પર પ્રતે, ગુરૂ ગુણુ ભામે નિજપર છતે; સંપાદે ઔષધ મુખ વલી, ગુરૂ ભાવે ચાલે અવિચલી. ૧૩. સૂત્ર અર્થ ઉત્સર્ગ વવાય, ભાવે વ્યવહારે સોપાય; નિપુણપણું પામ્યો છે જેહ, પ્રવચનદક્ષ કહિને તેહ. ૧૪. ઉચિત સૂત્ર ગુરૂ પાસે ભણે, અર્થ સુતીર્થે તેહનો સુણે; વિષય વિભાગ લાંહે અવિવાદ, વળી ઉત્સર્ગ તથા અપવાદ. ૧૫. પક્ષભાવ વિધિ માંહે ધરે, દેશકાળ મુખ જેમ અનુસરે; જાણે ગીતારથ વ્યવહાર, તેમ સવિ પ્રવચન કુશલ ઉદાર. ૧૬. કિરિયા ગત એ ખટ વિધ લિંગ, ભામે તું જિનરાજ અભંગ; એ વિધિ માવડ જે આચરે, સુખ જશ લીલા તે આદરે. ૧૭.

હવે તેરમી

ભાવ શોવકના ભાખિયે, હવે સત્તર ભાવગત તેહો રે; નેહોરે,

પ્રભુ તુઝ વચને અવિચલ હોજે એ. ૧. ઇશ્વી અંચલ ચિત્તથી, જે વાટ નરકની મોટી રે; ખોટી રે, છાંડે એ ગુણ ધુરે ગુણો એ. ૨. ઇન્દ્રિય અપલ તુરંગને, જે રૂંધે જ્ઞાનનીરા શિરે; ગાશે રે, તે બીજે ગુણ શ્રાવક ધરે એ. ૩. કલેશતાણું કારણ ધણું, જે અર્થ અસા-
રજ જાણે રે; આણે રે, તે ત્રીજે ગુણ નિજ સંનિધિ એ. ૪. ભવ વિડંબનામય અછે, વળી દુઃખરૂપી દુઃખહોતો રે; ચેતો રે, એમ એથો ગુણ અંગીકરે એ. ૫. ખણિ સુખ વિષય વિષોપમા, એમ જાણી નવી બહુ ઇહે રે; બીહે રે, તેથી પંચમ ગુણ વર્યો એ. ૬. તીજારંભ તજે સદા, ગુણ છૂઠાનો સંભળી રે; રાગી રે, નિરારંભ જનનો ધણું એ. ૭. માને સત્તમ ગુણ વર્યો, જનપાસ સદૃશ ગૃહ-
વાસો રે; અભ્યાસો રે, મોહ જિતવાનો કરે એ. ૮. અઠમ દંત્રાણુ ગુણ ભર્યો, બહુ ભાતે કરે ગુરૂ ભક્તિ રે; શક્તિ રે, નિજ સદૃશ જુની ફારવે એ. ૯. લોકસત્તા સવિપરિહરે, જાણે ગાડરિઓ પરિ-
વાહો રે; લાડો રે, એમ નવમા ગુણનો સંપજે એ. ૧૦. આગમને આગગા કરે, તે વિણ કુણ મારગ સાખીરે; ભાખી રે, એમ કિરિયા દમશા ગુણ થકી એ. ૧૧. આપ અખાધાયે કરે, દાનાદિક ચાર શક્તિ રે; વ્યક્તિ રે, એમ આવે ગુણ અખ્યારમો એ. ૧૨. ચિંતા મણિ સરિઓ લહી, નવિ મુખ્ય હસ્યો પણ લાજે રે; ગાજે રે, જિન ધર્મે એ ગુણ ખારમો એ. ૧૩. ધન ભવનાદિક ભાવમાં જે, નવિ રાગી નવિ દ્વેષી રે; સમંપણી રે, તે વિલસે ગુણ તેરમે એ. ૧૪. રાગ દ્વેષ મધ્યસ્થનો, સમગુણ ચોદમે ન બાંધે રે; સાધે રે, તે હઠ છાંડી મારગ ભલો એ. ૧૫. ક્ષણ ભંગુરતા ભાવતો, ગુણ પત્તરમે સેવતો રે; સંતો રે, ન ધનાદિ સંગતિ કરે એ. ૧૬. ભાવ વિરતિ સેવે મને, ભોગાદિક પર અનુરાધે રે; બોધે રે, એમ ઉલ્લસે ગુણ સોજમે એ. ૧૭. આજ કાલ એ છાંડિસુ, એમ વેશ્યાપરે નિસનેહો રે; ગેહોરે, પર માને ગુણ સત્તરમે એ. ૧૮. એ ગુણ વૃદ્ધ જે ભર્યા, તે શ્રાવક કહિયે ભાવે રે; પાવેરે, સુજશ પર તુઝ ભક્તિથી એ. ૧૮.

ઠાલ ચૈાદમી

તે ભાવ સાધુપણું લહે, જે ભાવ શ્રાવક સાર; તેહના લક્ષણ સાત છે, સવિ જાણેહો તું ગુણ ભંડાર; સાહેબજી સાચી તાહરી વાણી. ૧. કિરિયા માર્ગ અનુસારણી, શ્રદ્ધા પ્રવર અવિવાહ; ઋણુ ભાવે પન્નવણિજ્જતા, કિરિયામાં હો નિત્યે અપ્રમાદ. સાં ૨. નિજ-શક્તિ સારૂ કાજનો, આરંભ ગુણ અનુરાગ; આરાધના ગુરૂ આણુની, જેહથી લહિયે હો ભવજલ તાગ. સાં ૩. માર્ગ સમયની તિથિ તથા, સંવિજ્ઞ બુધની નીતિ; એ દોઈ અનુસારે ક્રિયા, જે પાળે હો તે ન લહે ભીતિ. સાં ૪. સૂત્રે લણ્યું પણ અન્યથા, જુદુંજ બહુ ગુણ જાણુ; સંવિજ્ઞ વિબુધે આચર્યું, કાંઈ દિસેહો કાલાદિ પ્રમાણુ. સાં ૫. કલ્પનું ધરવું ઝોલિકા, ભાજને દવરકદાન; તિથિ પખૂસણુની પાલટી, ભોજન વિધિહો ઇત્યાદિ પ્રમાણુ. સાં ૬. વ્યવહાર પાંચે ભાષીયા, અનુક્રમે જેહ પ્રધાન; આજ તો તેમાં જીત છે, તે તજિ-યેહો કેમ વગર નિદાન. સાં ૭. શ્રાવક મમત્વ અશુદ્ધ વળી, ઉપકરણ વસતિ આહાર; મુખશીલ જે જન આચરે, નવિ ધરિયેહો તે ચિત્ત લગાર. સાં ૮. વિધિ સેવના અવિતૃપ્તિ શુભ, દેશના ખલિત વિશુદ્ધિ; શ્રદ્ધા ધર્મ ઇચ્છા ઘણી, ચઉભેદેહો એમ જાણે સુખુદ્ધિ. સાં ૯. દૃઢરાગ છે શુભ ભોજ્યમાં, જેમ સેવતાયે વિરુદ્ધિ; આપદામાં રસ જાણુને, તેમ મુનીને હો ચરણે તે શુદ્ધિ. સાં ૧૦. જેમ તૃપ્તિ જગ પામે નહી, ધન હીન લેતો રત્ન; તપ વિનય વેચા-વચ પ્રમુખ, તેમ કરતો હો મુનિવર બહુ યત્ન. સાં ૧૧. ગુરૂની અનુજા લેઈને, જાણે તો પાત્ર કુપાત્ર; તેમ દેશના શુદ્ધિ દિએ, જેમ દીપે હો નિજ સંયમ ગાત્ર. સાં ૧૨. જે કહાયિત લાગે વ્રતે, અતિચાર પંક કલંક; આલોચણે તે શોધતા, મુનિ ધરે હો શ્રદ્ધા-નિઃશંક. સાં ૧૩. શ્રદ્ધા થકી જે સર્વ લહે, ગંભીર આગમ ભાવ; ગુરૂ વચને પન્નવણિજ્જતે, આરાધક હો હોવે સરલ સ્વભાવ. સાં ૧૪. બટકાય ઘાત પ્રમત્તને, પહિલેહુણાદિક યોગ; જાણી પ્રમાદી નવિ હોએ, કિરિયામાં હો મુનિ શુભ સંયોગ. સાં ૧૫. જેમ ગુરૂ

આર્ય મહાગિરિ, તેમ ઉઝમે બલવંત; બલ અવિપય નવિ ઉઝમે, શિવ ભૂતિહો જેમ ગુરુ હીલંત. સાં ૧૬. ગુણવંતની સંગતિ કરે, ચિત્ત ધરંત ગુણ અનુરાગ; ગુણ લેશ પણ પરનો ગુણે, નિજ દેખ હો અવગુણ વડલાગ. સાં ૧૭. ગુરુ ચરણ સેવા રત્ત હોઈ, આરાધતો ગુરુ આણ; આચાર સર્વનો મૂલ ગુરુ, તે જાણો હો ચતુર સુજાણ. સાં ૧૮. એ સાત ગુણ લક્ષણ વર્યો, જે ભાવ સાધુ ઉદાર; તે વરે સુખ જશ સંપદા, તુજ ચરણે હો જશ ભક્તિ અપાર. સાં ૧૯.

ઢાલ પંદરમી

ધન્ય તે મુનિવરા રે, જે ચાલે સમ ભાવે; ભવ સાયર લીલાએ ઉતરે, સંયમ કિરિયા નાવે. ધન્ય૦ ૧. ભોગ પંકતણ ઉપર ખેઠા. પંકજ પરે જે ન્યારા; સિંહુપરે નિજ વિક્રમ શૂરા, ત્રિભુવન જન આધારા. ધન્ય૦ ૨. જ્ઞાનવંત જ્ઞાની શું મળતા, તન મન વચને સાચા; દ્રવ્ય ભાવ સુધા જે ભાળે, સાચી જિનની વાચા. ધન્ય૦ ૩. મૂલ ઉત્તર ગુણ સંગ્રહ કરતા, ત્યજતા ભિક્ષા દોષો; પગ પગ વ્રત દૂષણ પરિહરતા, કરતા સંયમ પોષો. ધન્ય૦ ૪. મોહ પ્રતે હણતા નિત આગમ, ભણતા સદગુરુ પાસે; દૂષમ કાળે પણ ગુણવંતા, વરતે શુભ અભ્યાસે. ધન્ય૦ ૫. છઠું ગુણઢાણું ભવ અડવી, ઉલંઘણ જેણે લહિયું; તમ સાભાગ સકલ મુખ એકે, કેમ કરિ જાયે કહિયું. ધન્ય૦ ૬. ગુણઢાણાની પરિણતિ જેહની, ન છીપે ભવ જંજાલે; રહે શેલડી ઢાંકી રાખી. કે તો કાલ પરાલે. ધન્ય૦ ૭. તેહવા ગુણ ધરવા અણુધીરા, જે પણ સૂધું ભાષી; જિનશાસન શોભાવે તે પણ, સુધા સંવેગ પાષી. ધન્ય૦ ૮. સદહણા અનુમોદન કારણ, ગુણથી સંયમ કિરિયા; વ્યવહારે રહિયા તે ફરશે, જે નિશ્ચય નયદરિયા. ધન્ય૦ ૯. દુઃકરકાર થકી પણ અધિકા, જ્ઞાન ગુણે ઇમ તેહો; ધર્મદાસ ગણી વચને લહિયે, જેહને પ્રવચન નેહો. ધન્ય૦ ૧૦. સુવિહિત ગચ્છ કિરિયાનો ઘોરી, શ્રીહરિભદ્ર કહાય; એહ ભાવ ધરતો તે કારણ, મુજ મન તેહ સુહાય. ધન્ય૦ ૧૧. સંયમ ઠાણ

વિચારી જોતા, જો ન લહે નિજ સામે; તો જૂઠું જોલીને દુરમતિ,
 શું સાધે ગુણ પામે. ધન્ય૦ ૧૨. નવિ માયા ધર્મે નવિ કહેવું,
 પરજનની અનુવૃત્તિ; ધર્મ વચન આગમમાં કહિયે, કપટ રહિત મન
 વૃત્તિ. ધન્ય૦ ૧૩. સંયમ વિણ સંયતતા થાપે, પાપ શ્રમણ તે
 ભાખ્યો; ઉત્તરાધ્યયને સરલ સ્વભાવે, શુદ્ધ પ્રરૂપક દાખ્યો. ધન્ય૦
 ૧૪. એક બાળ પણ કિરિયા નયેતે, જ્ઞાન નયે નવિ બાળા; સેવા
 યોગ્ય સુસંયતને તે, જોલે ઉપદેશમાલા. ધન્ય૦ ૧૫. કિરિયા નયે
 પણ એક બાલ તે, જે લિંગી મુનિરાગી; જ્ઞાન યોગમાં જશ મન-
 વરતે, તે કિરિયા સોભાગી. ધન્ય૦ ૧૬. બાળાદિક અનુકૂલ ક્રિયાથી,
 આપે મન્દ્રા યોગી; અધ્યાત્મ મુખ યોગ અભ્યાસે, કેમ નવ કહિયે
 યોગી. ધન્ય૦ ૧૭. ઉચિત ક્રિયા નિજ શક્તિ છાંડિ, જે અતિ વેગે
 ચઢતો; તે ભવસ્થિતિ પરિપાક થયા વિણ, જગમાં દિસે પડતો.
 ધન્ય૦ ૧૮. માચે મોટાઈમાં જે મુનિ, ચલવે ડાકડમાલા; શુદ્ધ
 પ્રરૂપણ ગુણવિણ ન ઘટે, તસ ભવ અરહટમાલા. ધન્ય૦ ૧૯.
 નિજગુણ સંચે મન નવિ ખંચે, ગ્રંથ ભણી જન વંચે; લુંચે કેશન
 મુંચે માયા, તો વ્રત ન રહે પંચે. ધન્ય૦ ૨૦. યોગ ગ્રંથના ભાવ
 ન જાણે, જાણે તો ન પ્રકાશે; ફેકટ મોટાઈ મન રાખે, તસ ગુણ
 દૂર નાસે. ધન્ય૦ ૨૧. મેળે વેશે મહિયલ મ્હાલે, બકપરે નીચો
 ચાલે; જ્ઞાન વિના જગ ધંધે ઘાલે, તે કેમ મારગ ચાલે. ધન્ય૦ ૨૨.
 પર પરિણતિ પોતાની માને, વરતે આરત ધ્યાને; બંધ મોક્ષ કારણ
 ન પીછાને, તે પહિલે ગુણ ધણે. ધન્ય૦ ૨૩. કિરિયા લવપણ જે
 જ્ઞાનીનો, દષ્ટિ થીરાદિક લાગે; તેથી સુજશ લહિજે સાહિબ, સીમ
 ધર તુઝ રાગે. ધન્ય૦ ૨૪.

ઠાલ સોલમી

સ્વામી સીમંધરા તું ભલે ધ્યાઈયે, આપણો આતમા જેમ
 પ્રકટ પાઈયે; દ્રવ્ય ગુણ પજ્જવા તુઝ યથા નિર્મલા, તેમ મુઝ
 શક્તિથી જઈવિ ભવ સામલા. ૧. ચાર છે ચેતનાની દશા
 અવિતથા, ખંડુ શયન શયન જગરણ ચોથીતથા; મિચ્છ અવિરત

સુચત તેરમે તેહની, આદિ ગુણ ઠામે નયચક્ર માંહે મુની. ૨. ભાવ
 સંયોગજ્ઞ કર્મ ઉદયાગતા, કરમ નવિ જીવ નવિ મૂલતે નવિ છતાં;
 ખડીયથી ભિતિમાં જેમ હોએ શ્વેતતા, ભીતિ નવિ ખડીય નવિ
 તેહ જ્ઞમસંગતા. ૩. દેહ નવિ વચન નવિ જીવ નવિ ચિત્ત છે, કર્મ
 નવિ રાગ નવિ દ્વેષ નવિ ચિત્ત છે, પુદ્ગલિ ભાવ પુદ્ગલપણે પરિણમે,
 દ્રવ્ય નવિ જ્યોત્ષ્ણ એક હોવે કિમે. ૪. પંથીજન લુટતાં ચોરને
 જેમ ભણે, વાટ કો લુટિયે તેમજ મૂઠાગિણે; એકક્ષેત્રે મલ્યા
 આણુતણી દેખતો, વિકૃતિ એ જીવની પ્રકૃતિ ઉવેષતો. ૫.
 દેહ કર્માદિ સવિ કાજ પુદ્ગલતણા, જીવના તેહ વ્યવહાર
 માને ઘણા; સચલ ગુણઠાણ જીઅઠાણ સંયોગથી, શુદ્ધ પરિણામ
 વિણ જીવ કાર્ય નથી. ૬. નાણ દંસણ ચરણ શુદ્ધ પરિણામ જે,
 તંત જોતા નછે જીવથી ભિન્નતે; રત્ન જેમ જ્યોતિથી કાજ કારણ
 પણે, રહિત એમ એકતા સહજ નાણી મુણે. ૭. અંશ પણ નવિ
 ઘટે પૂરણ દ્રવ્યના, દ્રવ્ય પણ કેમ કહું દ્રવ્યના ગુણ વિના; અકલને
 અલખ એમ જીવ અતિ તંતથી, પ્રથમ અંગે વદ્યો અપદને પદ
 નથી. ૮. શુદ્ધતા ધ્યાન એમ નિશ્ચયે આપનું, તુઝ સમાપતિ ઔ-
 પધ સકલ પાપનું; દ્રવ્ય અનુયોગ સંમતિ પ્રમુખથી લહી, ભક્તિ
 વૈરાગ્યને જ્ઞાન ધરિયે સહી. ૯. જેહ અહંકાર મમકારનું બંધન,
 શુદ્ધ નય તે દહે દહન જેમ બંધન; શુદ્ધ નય દીપિકા મુક્તિ મારગ
 ભણી, શુદ્ધ નય આથ છે સાધુને આપણી. ૧૦. સકલ ગણિ પિટકનું
 સાર જેણે લહ્યું, તેહને પણ પરમસાર એહજ રહ્યું; ઉંધ નિર્ચુક્તિ-
 માં એહ વિણ નવિ મિટે, દુઃખ સવિ વચન એ પ્રથમ અંગે ઘટે. ૧૧.
 શુદ્ધ નય ધ્યાન તેહને સદા પરિણમે, જેહને શુદ્ધ વ્યવહારહીયડે રમે;
 મલિન વસ્ત્રે યથા રાગ કુકુમ તણે, હીન વ્યવહારચિત્ત એહથી નવિ ગુણે.
 ૧૨. જેહ વ્યવહાર સેઠી પ્રથમ છાંડતા, એક એ આદરે આપ મત
 માંડતા; તાસ ઉતાવળે નવિ ટલે આપઠા, કુધિત ઇચ્છાએ ઉખર
 ન પાચે કદા. ૧૩. ભાવ લવજેહ વ્યવહાર ગુણથી ભલે, શુદ્ધ નય
 ભાવના તેહથી નવિ ચલે; શુદ્ધ વ્યવહાર શુદ્ધ યોગ પરિણતપણું,

તેહ વિણ શુદ્ધ નયમાં નહિ તે ઘણું. ૧૪. કેઈ નવિ ભેદ જાણે અપરિણતમતી, શુદ્ધ નય અતિહિ ગંભિર છે તેવતી; ભેદ લવ જાણતાં કેઈ મારગ તજે, હોય અતિ પરિણતી પર સમયસ્થિતિ ભજે. ૧૫. તેહ કારણ થકી સર્વ નય નવિ કહ્યા, કાલિક શ્રુત માંહે તીનપ્રાયે લહ્યા; દેખી આવશ્યકે શુદ્ધ નયધુરે ભણી, જાણિયે ઉલટી રીતિ ઓધિકતણી. ૧૬. શુદ્ધ વ્યવહાર છે ગચ્છ કિરિયા સ્થિતિ, દુષ્પસહ જાવ તિરથ કહ્યું છે નીતિ; તેહ સંવિજ ગીતાર્થથી સંભવે, અવર એરંડસમ કોણ જગ લેખવે. ૧૭. શાસ્ત્ર અનુસાર જે નવિ હઠે તાણિયે, નીતિ તપ ગચ્છની તે ભલી જાણિયે; જીત દાખે જિહાં સમય સારૂ બુધા, નામને ઠામ કુમતે નહી જસ મુધા. ૧૮. નામ નિગ્રંથ છે પ્રથમ એહનું કહ્યું, પ્રથમ અડપાટ લગે ગુરૂ ગુણે સંગ્રહ્યું; મંત્ર કોટી જપી નવમ પાટે ચદા, તેહ કારણ થયું નામ કોટીક તદા. ૧૯. પંદરમે પાટ શ્રી ચંદ્રસૂરે કર્યું; ચંદ્રગચ્છ નામ નિર્મલપણે વિસ્તર્યું; સોળમે પાટ વનવાસ નિર્મમ મતિ, નામ વનવાસી સામંત ભદ્રોયતિ. ૨૦. પાટ છત્રીશમે સર્વદેવાભિધા, સૂરિવડ ગચ્છ તિહાં નામ શ્રવણે સુધા; વડ તજે સૂરિ પદ આપીયું તે વતી, વળીય તસ બહુ ગુણે જેહ વાધ્યાયતી. ૨૧. સૂરિ જગ-ચંદ્ર જગ સમરસ ચંદ્રમા, જેહ ગુરૂ પટે ચઉ અધિક ચાલીસમા; તેહ પામ્યું તપાનામ બહુ તપ કરી, પ્રગટ આ ઘાટપુરી વિજય કમલાવરી. ૨૨. એહ ખટનામ ગુણ ઠામ તપ ગણતણા, શુદ્ધ સદ્-હુણ ગુણ રચણ એહમાં ઘણા; એહ અનુગત પરંપર ભણી સેવતા, જ્ઞાન યોગે વિબુધ પ્રગટ જગ દેવતા. ૨૩. કેઈ કહે મુક્તિ છે વિણતાં ચીથરાં, કેઈ કહે સહજ જમતાં ઘર દહિથરાં; મૂઠ એ હોય તસ ભેદ જાણે નહી, જ્ઞાન યોગે ક્રિયા સાધતાં તે સહી. ૨૪. સરણ ભાવે પ્રભો શુદ્ધ એમ જાણતાં, હું લહું સુજસ તુઝ વચન મન આણતાં; પૂર્વ સુવિહિતતણા ગ્રંથ જાણી કરી, મુજ હોજે તુઝ કૃપા ભવપયો નિધિતરી. ૨૫.

ઠાક સત્તરમી

આજ જિનજન મુજ કાજ સિદ્ધા સેવે, વિનતી મહરી ચિત્તધારી;

માર્ગને મેં લહ્યો તુજ કૃપા રસ થકી, તો હુઈ સંપદા પ્રગટ સારી.
 આજં ૧. વેગલો મત હુજે દેવ મુજ મન થકી, કમલના વનથકી
 જેમ પરાગો; ચમક પાપાણુ જેમ લોહને ખેંચસે, મુક્તિને સેહેજ
 તુજ ભક્તિ રાગો. આજં ૨. તું વસે જો પ્રભો હર્ષ ભર હીયડલે,
 તો સકલ પાપના બંધ ત્રુટે; ઉગતે ગગન સૂર્યતાણે મંડલે, દહદિશિ
 જેમ તિમિર પડલ ફૂટે. આજં ૩. સીંચજે તું સદા વિપુલ કર-
 ણારસે, મુજ મને શુદ્ધમતિ કલ્પવેલી; નાણુ દંસણુ કુસુમ ચરણવર
 મંજરી, મુક્તિ ફલ આપશે તે એકલી. આજં ૪. લોક સન્નાથકી
 લોક બહુ બાઉલો, રાઉલોદાસ તે સવિ ઉવેષે; એક તુજ આણુસું જેહ
 રાતા રહે, તેહને એહ નિજ મિત્ર દેખે. આજં ૫. આણુ જિન
 ભાણુ તુજ એક હું શિર ધરું, અવરની વાણી નવિ કાન સુણિયે;
 સર્વ દર્શન તાણું મૂલ તુજ શાસનં, તેણુ તે એક સુવિવેક થુણિયે.
 આજં ૬. તુજ વચન રાગ સુખ સાગરે હું ગાણું, સકલ સુર
 મનુજ સુખ એક ખિંદૂ; સાર કરજો સદા દેવ સેવક તણી, તું
 સુમતિ કમલિની વન દિણુંદ. આજં ૭. જ્ઞાન યોગે ધરી તૃપ્તિ
 નવિ લાજિયે, ગાજિયે એક તુજ વચન રાગે; શક્તિ ઉદ્ધાસ અધિકો
 હુસે તુજ થકી, તું સદા સકલ સુખ હેત જાગે. આજં ૮. વડ
 તપા ગચ્છ નંદન વને સુરતરૂ, હીર વિજયો જયો સૂરિ રાયા;
 તાસ પાટે વિજયસેન સૂરિસરૂ, નિતનમે નરપતિ જાસ પાયા.
 આજં ૯. તાસ પાટે વિજય દેવ સૂરિસરૂ, પાટ તસ ગુરૂ વિજય-
 સિંહ ધોરી; જાસ હિત શીખથી માર્ગ એ અનુસર્યો, જેહથી સવિ
 ટ્ઠી કુમતિ ચોરી. આજં ૧૦. હીર ગુરૂશીશ અવતંસ મોટો હુઓ,
 વાયકાં રાજ કલ્યાણવિજયો; હેમ ગુરૂ સમ વડે શબ્દ અનુશા-
 સને, શીસતસ વિખુધવર લાલ વિજયો. આજં ૧૧. શીસતસ
 જિત વિજયો જયો વિખુધવર, નય વિજય વિખુધ તસ સુગુરૂ ભાયા;
 રહિઅ કાશી મઠે જેહથી મેં ભલે, ન્યાય દર્શન વિપુલ ભાવ પાયા.
 આજં ૧૨. જેહથી શુદ્ધ લહિયે સકલ નવ નિપુણ, સિદ્ધ સેનાદિ
 કૃત શાસ્ત્ર ભાવા; તેહ એ સુગુરૂ કરણા પ્રભો તુજ સુગુણ, વચણ
 રચણાયરી મુજ નાંવાં. આજં ૧૩.

કળશ

ઇમ સકલ સુખકર દુરિત ભયહર, સ્વામી સીમંધર તણી;
એ વિનતિ જે સુણે ભાવે, તે લહે લીલા ઘણી; શ્રી નય વિજય
બુધ ચરણ સેવક, જશ વિજય બુધ આપણી; રૂચિ શક્તિ સાર
પ્રગટ કીધી, શાસ્ત્ર મર્યાદા ભણી. ૧.

**૩૮. શ્રીમદશેાવિજયજી ઉપાધ્યાયજી કૃત વીર સ્તુતિરૂપ
દોઢશેા ગાથાનું હુંડીનું સ્તવન.**

(મંગલાચરણ)

પ્રણમ્ય શ્રી મહાવીરં, શંકરં શિવ સૌખ્યદં; ધીર વીરં
પ્રકુર્વેહં, શ્રી વીર સ્તવવાર્તિકં. ૧.

ઠાલ પહેલી

પ્રણમી શ્રી ગુરુના પયપંકજ, થુણથું વીર જિણુંદ; ઠવણ
નિશ્લેષ પ્રમાણ પંચાંગી, પરખી લહું આણુંદ રે; જિનજી તુજ આણા
શિર વહી એ, તુજ શાસન નય શુદ્ધ પડપણ, ગુણથી શિવ સુખ
લહિએ રે. જિં ૧. શ્રી અનુયોગ દ્વારે ભાખ્યા, ચાર નિશ્લેષા સાર;
ચાર સત્ય દશ સત્યા ભાખ્યા, ઠાણાંગે નિરધાર રે. જિનજીં ૨. તુ
૨. જાસ ધ્યાન કિરિયા માંહિ આવે, તેહ સત્ય કરી જાણું; શ્રી
આવશ્યક સૂત્ર પ્રમાણે, વિગતે તેહ વખાણું રે. જિં ૩. તુ
૩. ચાવીસથય માંહિ નિશ્લેષા, નામ દ્રવ્ય દોય ભાવું; કાઉસ્સગ આલાવે
ઠવણા, ભાવ તે સઘણે લાવું રે. જિનજીં ૪. તુ
૪. પુસ્તક લિખિત સકલ જિમ આગમ, તિમ આવશ્યક એહ; ભગવંત નંદી સાખે
સમ્મત, તેહમાં નહી સંદેહ રે. જિં ૫. તુ
૫. સૂત્ર આવશ્યક જે ઘર ઘરનું, કહેશે તે અજાની; પુસ્તક અર્થ પરંપર આવ્યું, માને
તેહજ જાની રે. જિં ૬. તુ
૬. બંભીલિપી શ્રીગણધર દેવે, પ્રણમી ભગવંત આદે;
જ્ઞાન તણી તે ઠવણા અથવા, દ્રવ્ય શ્રુત અવિવાદે રે. જિં ૭. તુ
૭. ભેદ અઠારજ બંભીલિપીના, સમવાયાંગે દીઠા; શુદ્ધ
અર્થ મરડી ભવ બહુલા, ભમશે કુમતિ દીઠા રે. જિં ૮. તુ
૮. બંભીલિપી જે તેહનો કરતા, તો લેખક પણ આવે; ગુરુ આણા

વિષ્ણુ અર્થ કરે જે, તેહનો બોલ ન ભાવે રે. જિં તું ૬. જિન-
વાણી પણ દ્રવ્ય શ્રુત છે, નંદી સુત્રને લેખે; જિમ તે તિમ બંભી-
લિખી નમિયે, ભાવ તે દ્રવ્ય વિશેષે રે. જિં તું ૧૦. જેમ અણુવ
સંયમનું સાધન, જ્ઞાનાદિકનું તેમ; શુદ્ધ ભાવે આરોપે વિધશું, તેહને
સધળે ખેમ રે. જિં તું ૧૧. શુદ્ધ ભાવ જેહનો છે તેહના, ચાર
નિષ્કેપા સાચા; જેહમાં ભાવ અશુદ્ધ છે તેહના, એક ક્રયે સવિ
કાચા રે. જિં તું ૧૨. દશવૈકલિક દ્વપણુ દાખ્યું, નારી ચિત્રને
ઠામે; તો કેમ જિન પ્રતિમા દેખીને, ગુણુ નવિ હોય પરિણામે રે.
જિં તું ૧૩. રૂચકદ્વીપે એક ડગલ જાતાં, પડિમા નગિય આણુંદે;
આવતાં એક ડગલે નંદીસરે, ખીજે ધડાં જિન વંદે રે. જિં તું
૧૪. ત્રિછી ગતિએ ભગવર્ધ ભાખી, જંઘા ચારણુ કેરી; પંડગવન
નંદન ધડાં પડિમા, ઉર્ધ્વ નમે ઘણેરી રે. જિં તું ૧૫. વિદ્યાચરણુ
તે એક ડગલે, માનુષોત્તરે જાય; ખીજે નંદીસરે જિન પ્રતિમા,
પ્રણુમી પ્રમુદિત થાય રે. જિં તું ૧૬. તિહાંથી પડિમા વંદણુ
કારણુ, એક ડગલે ધડાં આવે; ઉર્ધ્વપણુ જાતાં એ ડગલે, આવતાં
એક સ્વભાવ રે. જિં તું ૧૭. શતકવીશમે નવમ ઉદેશે, પ્રતિમા
મુનિવર વંદી; ઇમ દેખીજે અવલા ભાજે, તસ મતિ કુમતિ કાંદી રે.
જિં તું ૧૮. આલોઆણાનું ઠાણુ કહ્યું જે; તેહ પ્રમાદ ગતિકેરે;
તીરંગ તે જે જાત્ર વિચાલે, રહે તે ખેદ ઘણોરો રે. જિં તું ૧૯.
કરી ગોચરી જિમ આલોએ, દશવૈકલિક સાખે; તિમ એ ઠામ
પ્રમાદ આલોએ, નહી દોષ તે પાખે રે. જિં તું ૨૦. કહે કોઈ
એ કહેવા માત્રજ, કોઈ ન ગયો નવિ જાશે; નહી તો લવણુ શિખા
માંહે જાતાં, કેમ આરાધક થાશે રે. જિં તું ૨૧. સત્તર સહસ્ત્ર
જેયાણુ જઈ ઉંચા, ચારણુ તીર્છા ચાલે; સમવાયગે પ્રગટ પાઠ એ
શું કુમતિ જામ ઘાલે રે. જિં તું ૨૨. ચૈત્ય શબ્દનો જ્ઞાન અર્થ
તે, કહો કરવો કુણુ હેતે; જ્ઞાન એક ને ચૈત્ય ઘણું છે, બુલે જડ
સંકેતે રે. ૨૩. જિં તું ૨૩. રૂચકાદિના ચૈત્ય નમ્યા તે, સાસય
પડિમા કહીએ, જેહ ધડાંના તેહ અશાશ્વત, ખેઉમા ભેદ ન લહીએ

૨. જિં તું ૨૪. જે ઉપર સાહેબ તુજ કરેણુ, શુદ્ધ અર્થ તે
ભાષે; તુજ આગમનો શુદ્ધ પ્રકરક, સુજશ અમિયરસ ચાખે રે.
જિં તું ૨૫.

હાલ બીજી

તુજ આણા મુજ મનવસી, જિહાં જિન પ્રતિમા સુવિચાર;
લાલરેં. રાયપસેણી સૂત્રમાં, સ્વરિઆભતાણા અધિકાર લાલરેં તુજં
૧. તે સુર અભિનવ ઉપન્યો, પૂછે સામાનિક દેવ; લાલરેં
શું મુજ પૂરવ ને પછી, હિતકારી કહેા તતખેવ. લાલરેં તું ૨.
તે કહે એહ વિમાનમાં, જિન પડિમા દાદા જેહ; લાલરેં
તેહની તમે પૂજા કરો, પૂર્વ પચ્છાહિત એહ. લાલરેં તું ૩.
પૂરવ પચ્છા શબ્દથી, નિત્ય કરણી જાણે સોય; લાલરેં સમકિત
દષ્ટિ સદ્દે, તે દ્રવ્ય થકી કયમ હોય. લાલરેં તું ૪. દ્રવ્ય થકી
જે પૂજ્યા, પ્રાકરણ કોશાદિ અનેક; લાલરેં તેહથી ખેઉ જૂદાં કહ્યાં,
એ તો સાચો ભાવ વિવેક. લાલરેં તું ૫. ચક્ર રચણ જિન નાણીની,
પૂજા જે ભરતે કીધ; લાલરેં જ્યમ તે ત્યમ અંતર ઇહાં, સમકિત
દષ્ટિ સુપ્રસિદ્ધ. લાલરેં તું ૬. પહેલે ભવ પૂરવ કહે, જાતા દહુર
સંખંધ; લાલરેં પચ્છા કહુઅ વિષય કહ્યા, વલી મૃગાપુત્ર પરખંધ.
લાલરેં તું ૭. આગમે શ્રીભદ્રા કહ્યા, ગઈ દિઈ કહ્યાણા દેવ;
લાલરેં તસ પૂરવ પચ્છા કહે, ત્રિહુકાલે હિત જિન સેવ. લાલરેં
તું ૮. જસ પૂરવ પચ્છા નહીં, મધ્યે પણ તસ સંદેહ; લાલરેં
એમ પહેલે અંગે કહ્યું, છે સૂધો અર્થ તે એહ. લાલરેં તું ૯.
પચ્છા પેચ્યા શબ્દનો, જે ફેર કહે તે દુઃ; લાલરેં શબ્દ તણી
રચના થણી, પણ અર્થ એક છે પુઠ. લાલરેં તું ૧૦. વાંચી
પુસ્તક રત્નનાં, હવે લેઈ ધરમ વ્યવસાય; લાલરેં સિદ્ધાયતને તે ગયો
જિહાં દેવચંદનો ઠાય. લાલરેં તું ૧૧. જિન પ્રતિમા દેખી કરી,
કરે શિર પ્રણામ શુભ બીજ; લાલરેં પૂજપમાલ્ય ચૂર્ણ કરી, વસ્ત્રા-
ભરણે વળી પૂજ. લાલરેં તું ૧૨. ફૂલ પગર આંગે કરી, આલેખે
મંગલ આઠ; લાલરેં ધૂપ દેઈ કાવ્ય સ્તવી કરે, શકુ સ્તાવનો પાઠ.

લાલરે. તુ. ૧૩. જેહના સ્વમુખે જિન કહે, ભવસિદ્ધિ પ્રમુખ
 હ બોલ; લાલરે. તાસ ભગતિ જિન પૂજના, નવિ માને તેહ નિટોલ.
 લાલરે. તુ. ૧૪. પ્રભુ આગળ નાટક કર્યું, ભગતિ સ્વરિયાભને
 સાર; લાલરે. ભગતિ તણાં ફળ શુભ કહ્યાં, શ્રી ઉત્તરાધ્યયન
 મોજર. લાલરે. તુ. ૧૫. અંગ ઉપાંગે ઘણે કહી, એમ દેવ દેવીની
 ભક્તિ; લાલરે. આરાધતા તેણે થઈ, ઇહાં તામલી ઇંદ્રની યુક્તિ.
 લાલરે. તુ. ૧૬. ભક્તિ જીત ધર્મે કરી, લીએ દાદા અવર જિન
 અંગ; લાલરે. થૂલ રથે સુર ત્રણ તે, કહે જંબૂપત્તી અંગ. લાલરે.
 તુ. ૧૭. અંગ પાંચમે શતક, પંચમ ઉદ્દેશે ઇંદ; લાલરે. દાદતણી
 આશાતણા, ટાલે તે વિનય અમંદ. લાલરે. તુ. ૧૮. સમક્તિ
 દષ્ટિ સુરતણી, આશાતના કરશે જેહ; લાલરે. દુર્લભબોધિ તે થશે,
 ઠાણાંગે ભાખ્યું એહ. લાલરે. તુ. ૧૯. તેહને જશ બોલે કહ્યું,
 વળી સુલભ બોધત થાય; લાલરે. તેણે પૂજાદિક તેહનાં, કરણી શિવ
 હેતુ કહાય. લાલરે. તુ. ૨૦. તપ સંયમ તરૂસમ કહ્યા, ફલસમ તે
 સુર શિવશર્મ; લાલરે. સુર કરણી માને નહીં, નવિ જાણ્યો તેણે
 એ મર્મ. લાલરે. તુ. ૨૧. દશવૈકાલિકે નર થકી, સુર અધિક વિવેક
 જણાય; લાલરે. દ્રવ્યસ્તવ તો તેણે કર્યાં, માને તસ સુજશ
 ગવાય. લાલરે. તુ. ૨૨.

ઢાળ ત્રીજી

શાસન તાહરું અતિ ભહું, જગ નહિ કોઈ તસ સરખું રે;
 તેમ તેમ રાગ ઘણો વધે, જેમ જેમ જીગતિ શું પરખું રે. શા. ૧.
 શ્રી અરિહંતને તેહનાં, ચૈત્ય નમું અનેરાં રે; અંબડને તસ શિષ્યનાં,
 વચન ઉપવાઈ ઘણેરાં રે. શા. ૨. ચૈત્ય શબ્દતણો અર્થ તે,
 પ્રતિમા નહિ કોઈ બીજો રે; જેહ દેખી ગુણ ચિંતિએ, તેહજ
 ચૈત્ય પતીજો રે. શા. ૩. એમજ આલાવે આણુંદને, જિને પ્રતિમા
 નતિ દીસે રે; સખતમ અંગના અર્થથી, તે નમતાં મનહીસે રે. શા.
 ૪. પરતિથી સુર તેહની, પ્રતિમાની નતિ વારી રે; તેણે મુનિ જિન
 પ્રતિમાતણી, વંદન નતિ નિરધારી રે. શા. ૫. ત્રણ પરતિથીએ

જે પરિગ્રહ્યા, મુનિ તે તો પરતીચ્છી રે; ત્રણ શરણુ માંહે ચૈત્ય તે, કહે પ્રતિમા શિવ અચ્છી રે. શાં ૬. દાન કરું પ્રતિમા પ્રત્યે, એમ કહે જે છલ હેરી રે; ઉત્તર તાસ સંભવતણી, શૈલી છે સૂત્ર કેરી રે. શાં ૭. દશવિધ બહુવિધ જ્યમ કહ્યું, વૈયાવચ્ચ જડ જોગેરે; દશમે તે અંગે તથા ઇડાં, જોડીએ નય ઉપયોગે રે. શાં ૮. સાધુને જિન પ્રતિમાતાણું, વૈયાવચ્ચ તિડાં જોડ્યું રે; એડ અર્થ થકી કુમતિનું, હિયડું કંઈ ન જોડ્યું રે. શાં ૯. સંઘતણી જેમ થાપના, વૈયાવચ્ચ જસ વાહો રે; જાણીએ જિન પ્રતિમાતાણું, તેમ ઇડાં કવણુ વિવાહો રે. શાં ૧૦. એમ સવિ શ્રાવક સાધુને, વંદના અધિકારો રે; સૂત્રે કહ્યો પ્રતિમાતાણો, હવે કહું પૂજા વિચારો રે. શાં ૧૧. યાગ અનેક કર્યા કહ્યાં, શ્રી સિદ્ધારથ રાજે રે; તે જિન પૂજના કલ્પમાં, પશુના યાગ ન છાજેરે. શાં ૧૨. શ્રી જિન પાસને તિરથે, સમણેપાસક તેહો રે; પ્રથમ અંગે કહ્યો તેહને, શ્રી જિન પૂજનો નેહો રે. શાં ૧૩. શ્રેણિક મહાબલ પ્રમુખના, એમ અધિકાર અનેકોરે; છેદે અંગે વળી દ્રૌપદી, પૂજા પ્રગટ વિવેકોરે. શાં ૧૪. નારદ દેખીને નવિ શ્રદ્ધ, ઉભી તેહ સુજાણુ રે; જાણીએ તેણે તે શ્રાવિકા, અક્ષર એડજ પ્રમાણુ રે. શાં ૧૫. આંખિલ અંતર છાનું, ઉપસર્ગે તપ કીધું રે; કેન નવિ કહિએ તે શ્રાવિકા, ધર્મે કાર્ય સીધું રે. શાં ૧૬. રાયકન્યા કહી શ્રાવિકા, ન કહી જે ભલે રે; રાજમતી કહી તેહવી, તિહાં સંકેહ તે જુલે રે. શાં ૧૭. હરિ પરે કર્મ નિયાણુનું, ઇડ ભવે ભોગ ન નાસે રે; સમક્ષિ લહે પરણ્યા પછી, કહે તે શું ન વિમાસ રે. શાં ૧૮. જિણુધર કેણું કરાવિયું, તિહાં પ્રતિમાને પર્થકરે; તેહની પૂજા તે કોણુ કરે, એમ પરખે તે ગરિષ્ઠરે. શાં ૧૯. વર નવિ માગ્યો છે પૂજતાં, શકસ્તવે શિવ માગેરે; ભક્તિ-સમી સુરિયાભને, વિરતી વિશેષથી જાગેરે. શાં ૨૦. ધર્મ વિનય અરિહંતનો, એમ એ વોગવ યારોરે; સંભવે સર્વને જાણીએ,

સમક્ષિ શુધ્ધ આચારોરે. શા૦ ૨૧. આનંદનો વિધિ નવિ કહ્યો, રાય પ્રદેપીને પાઠેરે; સંભવ સર્વ ન માનશે, વીંટાશે તેહ આઠેરે. શા૦ ૨૨. પડિક્કમણાદિક ક્રમ નહીં, પાઠે સપ્તમ અંગેરે; પઠમ આયુર્યોગથી પ્રકરણે, સર્વ કહ્યો વિધિ સર્વ કહો રંગરે. શા૦ ૨૩. કિડાં એક એક દેશજ અહે, કિડાં એક એક અહે તે અશેષોરે; કિડાં એક ક્રમ ઉતક્રમ અહે, એ શ્રુતશૈલી વિશેષોરે. શા૦ ૨૪. શાસનની જે પ્રભાવના, તે સમક્ષિના આચારોરે; શ્રી જિન પૂજાએ જે કરે, તે લહે સુજશ ભંડારોરે. શા૦ ૨૫.

ઢાલ ચોથી

કોઈ કહે જિન પૂજતાંજી, જે પટકાય આરંભ; તે કેમ શ્રાવક આચરેજી, સમક્ષિમાં ધિરથંભ; સુખદાયક તોરી આણા મુજ સુ-પ્રમાણ. ૧. તેહને કહીએ જતના ભકિત, કિરિયામાં નહીં દોષ; પડિક્કમણે મુનિદાન વિહારે, નહીંતો હોય તસ પોષ. સુ૦ ૨. સા-હમ્મિ વચ્છલ પળિખય પોસહ, ભયવઈ અંગ પસિદ્ધ; ઘર નિર્વાહ ચરણ લિએ તેહનાં, જ્ઞાતામાંહે હરિ કીધ. સુ૦ ૩. કુણિક રાય ઉદાયન કીધાં, વંદન મહ સુવિવેક; જુહાયા કયખલિકમ્મા કહિયા, તુંગીય શ્રાદ્ધ અનેક. સુ૦ ૪. સમક્ષિ સંવરની તે કિરિયા, તેમ જિન પૂજા ઉદાર; હિંસા હોય તો અર્થ દંડમા, કહે નહિ તેહ વિચાર. સુ૦ ૫. નાગ ભૂત જલાદિક હેતે, પૂજા હિંસા ઉત્ત; સ્વગડાં ગમાં નવિ જિન હેતે, આદે જે હોએ જુત્ત. સુ૦ ૬. જ્યાં હિંસા તિડાં નહી જિનઆણા, તો કેમ સાધુ વિહાર; કર્મખંધ નહીં જયાણા ભાવે, એ છે શુભ વ્યવહાર. સુ૦ ૭. પ્રથમ ખંધ ને પછી નિજ્જરે, કૂપતાણારે દિઠંત; કહી કોઈ એડે બુધ ભાષે, ભાવ તે શુચિ જલ તંત. સુ૦ ૮. ઉપાદાનવશે ખંધન કહિયું, તસ હિંસા શિર ઉપચાર; પુષ્પાદિક આરંભતાણે એમ, હોય ભાવે પરિહાર. સુ૦ ૯. જલ તરતાં જલ ઉપર મુનિને, જેમ કરૂણારે રંગ; પુષ્પાદિક શ્રાવકને તેમ, પૂજા માંહે ચંગ. સુ૦ ૧૦. પાત્ર દાનથી શુભ વિપાક જયમ, લહે સુમાહુકમાર; પહેલે ગુણકાણે ભદ્રક પણ,

ત્યમ જિન પૂજા ઉદાર. સુ૦ ૧૧. પાત્ર૦ ઉપલક્ષણથી જેમ શીલાદિક; તેમ જિન પૂજા પ્રકાર. સુ૦ ૧૨. મેઘ જીવ ગજ શસ અનુકંપા, દાન સુખાહુ વિચાર; પહેલે ગુણઠાણે પણ સુંદર, જેમ જિન પૂજા પ્રકાર. સુ૦ ૧૩. દાન દેવ પૂજાદિક સઘલા; દ્રવ્યસ્તવ કહ્યાં જેડ; અસદારંભી તસ અધિકારી, માંડી રહે જે ગેડ. સુ૦ ૧૪. સદારંભમાં ગુણ જાણીજે, અસદારંભ નિવૃત્તિ; અરમણીકતા ત્યાગે ભાખી, એમજ પ્રદેશી પ્રવૃત્તિ. સુ૦ ૧૫. લિખન શિલ્પશત ગણિત પ્રકાશ્યાં, ત્રણ પ્રજા હિત હેત; પ્રથમ રાય શ્રી ઋષભ જિણુદે, તિહાં પણ એ સંકેત. સુ૦ ૧૬. યતનાએ સૂત્રે કહ્યું મુનિને, આર્ય કર્મ ઉપદેશ; પરિણામિ બુદ્ધિ વિસ્તારે, સમજે શ્રાધ અશેષ. સુ૦ ૧૭. આર્યકાર્ય શ્રાવકનાં જે છે, તેડમાં હિંસા દિઠ; હેતુ સ્વરૂપ અનુબંધ વિચારે, નાશે દેઈ નિજ પિઠ. સુ૦ ૧૮. હિંસા હેતુ અયતના ભાવે, જીવ વધે તે સ્વરૂપ; આણા ભંગ મિથ્યામતિ ભાવે તે અનુબંધ વિરૂપ. સુ૦ ૧૯. હેતુ સ્વરૂપ ન હિંસા સેવી, સેવી તે અનુબંધ; તે જમાલિ પ્રમુખે ફલ પામ્યા, કડુઆં કરી બહુ ધંધ. સુ૦ ૨૦. સરૂપથી હિંસા ન ટળે છે, સમુદ્રજલે જે સિદ્ધ; વળી અપવાદ પદે જે વરતે, પણ તેણે શિવપદ લીધ. સુ૦ ૨૧. સાધુવિહાર પરે અનુબંધે, નહીં હિંસા જિનલક્ષિત; એમ જે માને તેડની વાધે, સુજશ આગમ શક્તિ. સુ૦ ૨૨.

ઢાલ પાંચમી

આસ્રય પડિમા અડસ્રય માને, સિદ્ધાયતન વિમાનેરે; ધન ધન જિન વાણી, પ્રભુ તેં ભાપી અંગ ઉવંગે; વર્ણવશું તેમ રંગેરે. ધન૦ ૧. કંચનમય કર પદ તલ મોહે, ભવિજનનાં મન મોહેરે; ધ૦ અંક રતનમય નખ સસનેહા, લોહિતાક્ષ મધિ રેહારે. ધ૦ ૨. ગાત્ર યષ્ટિ કંચનમય સારી, નાભિ તે કંચનકયારીરે; ધ૦ રિઠરતન રોમ રાજિ વિરાજે, ચુંચુક કંચન છાજેરે. ધ૦ ૩. શ્રીવચ્છ તે તપનીય વિશાલા, હોઠ તે લાલ પ્રવાહારે; ધ૦ દંત કટિકમય જીહ્વા હ્યાહુ, વળી તપનીયનું તાલુરે. ધ૦ ૪. કનક નાશિકા તિહાં સુવિશેષા,

લોહિતાક્ષની રેષારે; ધ૦ લોહિતાક્ષ રેખિત સુવિશાલા, નયન અંક
 રતનાલારે. ધ૦ ૫. અચ્છિપત્તિ ભમુહા વળી કીકી, રિઠરતનમય
 નીકીરે; ધ૦ શ્રવણ નિલાડવટી ગુણુશાલા, કંચન ઝાકઝમાલારે. ધ૦ ૬.
 વજ્રરતનમય અતિહિ સોહાણી, શીશઘડી સુખ ખાણીરે; ધ૦ કેશ-
 ભૂમિ તમનીય નિવેશા, રિઠરતનમય કેશારે. ધ૦ ૭. પૂંઠે છત્ર ધરે
 પ્રત્યેકે, પ્રતિમા એક વિવેકેરે; ધ૦ હોય પાસે હોય ચામર ઢાલે,
 લીલાએ જિનને ઉવારેરે. ધ૦ ૮. નાગ ભૂત યશ ને કંડધારા, આગે
 હોય ઉદારારે; ધ૦ તે પડિમા જિન પડિમા આગે, માનું સેવા
 માગેરે. ધ૦ ૯. ઘંટ કલશ ભુંગાર આયંસા, થાલ પાઈ સુપઈકારે;
 ધ૦ મનગુલિયા વાયકરગ પ્રચંડા, ચિત્તા રચણ કરંડારે. ધ૦ ૧૦.
 હય ગય નર કિન્નર કિંપુરિસા, કંઠ ઉરગ વૃષ સરિખારે; ધ૦ રચ-
 ણપુંજ વળી ફૂલ ચંગેરી માલ્યને ચૂર્ણ અનેરી રે. ધન૦ ૧૧.
 ગંધ વસ્ત્ર આભરણ ચંગેરી, સરસવ પુંજરી કેરી રે; ધ૦ એમ
 પુણ્યાદિક પડલ વખાણ્યાં, આગે સિંહાસન જાણ્યાં રે. ધ૦ ૧૨. છત્ર ને
 ચામર આગે સમુગ્ધા, તૈલકુળભૂત જુગ્ધા રે; ધ૦ ભરિયા પત્ર
 એયગ સુવિલાસે, તગર એલા શુચિ વાસે રે. ધ૦ ૧૩. વળી હર-
 તાલ ને મનસિલ અંજન, સવિ સુગંધ મનરંજન રે; ધ૦ ધ્વજ
 એક શત આઠ એ પૂરાં, સાધન સર્વ સનૂરાંરે. ધ૦ ૧૪. સુર એ
 પૂજા સાધન સાથે, જિન પૂજે નિજ હાથે રે; ધ૦ સિદ્ધાયતને
 આપ વિમાને, થૂભાદિક બહુ માને રે. ધ૦ ૧૫. એડ અપૂર્વ
 દરિશાણુ દીકું, સુરતર ફલથી મીકું રે; ધ૦ એ સંચાર સમુદ્રે નાવા,
 તારણુ તરણુ સહાવા રે. ધ૦ ૧૬. એમ વિરમય ભવભય ગુણુરાગે
 ઝીલે તેહ અતાગે રે; ધ૦ રાચે માચે ને વળી નાચે, ધર્મધ્યાન
 મન સાચે રે. ધ૦ ૧૭. થેઇ થેઇ કરતાં હે તે ભમરી, હર્ષે પ્રણુ
 ગુણુ સમરી રે; ધ૦ યોગ નિરાલખન લય આણી, વશ કરતાં
 શિવરાણી રે. ધ૦ ૧૮. એમ નંદીશ્વર પ્રમુખ અનેરાં, શાન્વત
 ચૈત્ય ભલેરાં રે; ધ૦ ત્યાં જિન પૂજે તે અનુમાને, જનમ સફલ
 નિજ માને રે. ધ૦ ૧૯. કલ્યાણક અર્ધાઈ વરષી, તિથિ ગઉમાસી

સરખી રે; ધ૦ તેહ નિમિત્તે સુર જિન અરચે, નિત્ય ભક્તિપણે
વિરચે રે. ધ૦ ૨૦. ભાવ તે અખખય ભાવે મલિયો, તે નવિ જાચે
ટલિયો રે; ધ૦ ફરિ ત્રાંખુ નવિ હોય નિષેધે, હુઓ હેમરસ વેધે રે. ધ૦
૨૧. એક જલ લવ જલધિ ભલાચે, તો તે અક્ષય થાચે રે; ધ૦ આપ
ભાવ જિન ગુણમાંહી આણે, તેમ તે અખય પ્રમાણે રે. ધ૦ ૨૨.
અપુણુરૂત અડસય વડ વૃત્તે, એમ સુર ભાવે ચિત્તે રે; ધ૦ એમ
જિન પૃથ જો ગુણ ગાવે, સુજશ લીલ તે પાવે રે. ધ૦ ૨૩.

ઠાલ છઠી

સમકિત સુધરે તેહને જાણીએ, જે માને તુઝ આણુ; સૂત્ર તે
વાંચે રે યોગ વહી કરી, કરે પંચાંગી પ્રમાણુ. સ૦ ૧. ઉદ્દેશાદિક
નહીં ચઉનાણુનાં, છે સુઅનાણુનાં તેહ; શ્રી અનુયોગ દ્વાર થકી લહી,
ધરીએ યોગસુ નેહ. સ૦ ૨. ઉદ્દેશાદિક કુમ વિણુ જે ભણે, આશાતે
તેહ નાણુ; નાણાવરણી રે બાંધે તેહથી, ભગવદં અંગ પ્રમાણુ.
સ૦ ૩. શ્રી નંદી અનુયોગ દ્વારમાં, ઉત્તરાધ્યયનેરે યોગ; કાલ
અહુણુનેરે વિધિ સઘલો કહ્યો, ધરિએ તે ઉપયોગ. સ૦ ૪. ઠાણુ
ત્રીજે રે વળી દશમે કહ્યું, યોગ વહે જેહ સાધ; આગમે સિલ્લદા તે
સંપજે, તરે સંસાર અગાધ. સ૦ ૫. યોગ વહીને રે સાધુ શ્રૂત
ભણે, શ્રાવક તે ઉપધાન; તપ ઉપધાને રે શ્રૂત પરિશ્રુ કહ્યો, નંદીએ
તેહ નિદાન. સ૦ ૬. ઇરિયાદિકનાં રે પટ ઉપધાન છે, તેણે આવ-
શ્યક શુદ્ધ; ગૃહિ સામાયિક આદિ શ્રૂત ભણે, દીક્ષા લેઈ અલુદ્ધ.
સ૦ ૭. સૂત્ર ભણ્યા કેઇ શ્રાવક નવી કહ્યો, લદ્ધઠા કહ્યો તેહ;
પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી દયા કહી, તિહાં સંજત ગુણુ રેહ. ૮. નવમે
અધ્યયનેરે બીજા અંગમાં, ઘરમાં દીવ ન દીઠ; વલિય ચૌદમે રે
કહ્યું શિક્ષા લહે, અંથ તજે તે ગરિઠ. સ૦ ૯. સપ્તમ અંગે અપ-
ઠિયા સંખરી, દાખ્યા શ્રાધ અનેક; નવિ આચાર ધરાદિક તે કહ્યો,
મોટો એહ વિવેક. સ૦ ૧૦. ઉત્તરાધ્યયનેરે કોવિદ જે કહ્યો, શ્રાવક
પાલિત ચંપ; તે પ્રવચન નિઅંથ વચનથી, અર્થ વિવેક અકંપ. સ૦
૧૧. ધરે દીધુરે સત્ય તે સાધુને, સુર નરને બી અચ્છં સંચર

દારેરે બીજે એમ કહ્યું, અંગ દશમે સમરચ્છ. સં ૧૨. વલિય વિગયપડિબદ્ધ ને વાચના, શ્રી ઠાણુંગે નિષેધ; નવિય મનોરથ શ્રુત ભણવા તણે, આવકને સુપ્રસિદ્ધ. સં ૧૩. વાચન દેતાંરે ગિહિને સાધુને, પાયચિછત્ત ચઉમાસ; કહ્યું નિશિથેરે તો શું એવડી, કરવી હોંશ નિરાશ. સં ૧૪. ત્યજિય અસન્નર્થ ગુરૂ વાચના, લેધ યોગ ગુણવંત; જે અનુયોગ ત્રિવિધ સાચો લહે, કરે તે કર્મના અંત. સં ૧૫. સૂત્ર અર્થ પહેલો બીજે કહ્યો, નિજ્ઞુત્તિએ રે મીસ; નિર-વિશેષ ત્રીજે અંગ પંચમે, એમ કહે તું જગદીશ. સં ૧૬. સૂત્ર નિજ્ઞુત્તિરે ગેઉ ભેદે કહે, ત્રીજું અનુયોગદ્વાર; ફૂડા કપડીરે જે માને નહી, તેડને કવણુ આધાર. સં ૧૭. બદ્ધ તે સૂત્રેરે અર્થ નિકાચિયા, નિજ્ઞુત્તિએ અપાર; ઉપધિમાન ગાણણાદિક કિહાં લહે, તે વિણુ માર્ગ વિચાર. સં ૧૮. જે નિયુક્તિ મર્થ કુમતિ કહે, સૂત્ર ગયાં નહી કેમ; જેડ વાચનાએ આન્યું તે સંવે, માને તો હોએ એમ. સં ૧૯. અંધા આગલ દર્પણ દાખવો, બહેરા આગલ ગીત; મરણ આગેરે કહેવું યુક્તિનું, એ સવિ એકજ રીત. સં ૨૦. મારગ અર્થીરે પણ જે જીવ છે, સદ્રક અતિહિ વિનીત; તેડને એ હિત શિખ સોડામણી, વળી જે સુનય અધીત. સં ૨૧. પ્રવચન સાખેરે એમ એ ભાખિયા, વિગતે અરથ વિચાર; તુજ આગમનીરે અહિય પરંપરા, લહિયે જગ જયકાર. સં ૨૨. ગુણ તુજ અઘલારે પ્રભુ કાણુ ગણી શકે, આણુ ગુણ લવ એક; એમ મે થુણુતારે સમક્ષિ દદ કયું, રાખી આગમ ટેક. સં ૨૩. આણુ તાહરી રે જો મેં શિર-ધરી, તો શું કુમતિનું જોર; તિહાં નવિ પસરેરે બલ વિષધરતાણું, કિંગારે જ્યહાં માર. સં ૨૪. પવિત્ર કરીજે રે જીહા તુજ ગુણ, શિર ધરિએ તુજ આણુ; દીલથી કહીએરે પ્રભુ ન વિસારીએ, લહીએ સુજશ કલ્યાણ. સં ૨૫.

કબીશ

વર્તમાન શાસનનો સ્વામિ, ચામીકર સમ દોહાણ; વીર જિનેશ્વર મે એમ થુણિએ, મમ ધરી ધર્મ સનેહાણ; એહ તવત જે ભણશે ગણશે,

તસ ધર મંગલ માલાળ;સમક્ષિ ભાણ હોશે ઘટ તેહને, પરગટ ઝાક ઝમા-
લાળ. ૧. અર્થ એહના છે અતિ સૂક્ષ્મ, તે ધારો ગુરૂ પાસેળ; ગુરૂની
સેવા કરતાં લહીએ, અનુભવ નિત્ય અભ્યાસેળ; જેહ બહુ શ્રુત ગુરૂ
ગીતારથ, આગમના અનુસારીળ; તેહને પૂછી સંશય ટાલો, એ
હિત શિખ છે સારીળ. ૨. ઇંદલપુરમાં રહિય ચોમાસું, ધર્મ ધ્યાન
સુખ પાયાળ; સંવત સત્તર તેત્રીશ વરસે, વિજયદશમી મને ભાયાળ;
શ્રી વિજય પ્રભસૂરિ સવાયા, વિજય રતન યુવરાયાળ; તસ રાજે
ભવિજન હિત કાજે, એમ મેં જિનગુણ ગાયાળ. ૩. શ્રી કલ્યાણ
વિજય વર વાચક, તપગચ્છ ગયાણ દિણુંદાળ; તાસ શિષ્ય શ્રી લાલ
વિજય બુધ, ભવિજન કૈસ્વચુંદાળ; તાસ શિષ્ય શ્રી જીત વિજય
બુધ, શ્રી નયવિજય મુણિંદાળ; વાચક જશં વિજયે તસ શિષ્યે,
થુણીયા વીર જિણુંદાળ. ૪. દોસી મૂલાકાત સુવિવેકી, દોસી મેઘા
હેતેળ; એહ તવન મેં કીધું સુંદર, શ્રુત અક્ષર સંકેતેળ; એ
જિનગુણ સુરતરૂનો પરિમલ, અનુભવ તો તે લેશેળ; ભમર પરે
જે અર્થી હોઈને, ગુરૂઆણા શિર વહેશેળ. ૫.

૩૯. શ્રી સીમંધર સ્વામિની વિનતીરૂપ સવાસો ગાથાનું સ્તવન. ઢાલ પહેલી

સ્વામિ સીમંધર વિનતી, સાંભલો માહરી દેવરે; તાહરી આણ
હું શિર ધરું, આદરું તાહરી સેવ રે. સ્વામિં ૧. કુગુરૂની વાસના
પાશમાં, હુરિણ પરે જે પડ્યા લોક રે; તેહને શરણ તુજ વિણ
નહીં, ટળવળે બાપડા ફેક રે. સ્વામિં ૨. જ્ઞાન દર્શન ચરણ ગુણ
વિના, જે કરાવે કુલાચાર રે; તુટીયા તેણે જન દેખતાં, કિહાં કરે
લોક પોકાર રે. સ્વામિં ૩. જેહ નહિ ભવ તર્યાં મિર્ગુણી, તારશે
કેણી પરે તેહ રે; એમ અજ્ઞાણા પરે ફંદમાં પાપ બંધે રહ્યાં
જેહ રે. સ્વામિં ૪. કામકુંભાદિક અધિકતું, ધર્મતું હો નવી મૂલ
રે; દોકડે કુગુરૂ તે દાખ્યે, શું થયું એહ જગ સૂલ રે. સ્વામિં
૫. અર્થની દેશના જે દીએ, એલવે ધર્મના ગ્રંથ રે; પરમ પદના
પ્રગટ ચારણ, તેહથી કેમ ઘઉં પથે રે. સ્વામિં ૬. વિપય રસમાં

મૂઠી માચિયા, નાચિયા કુગુરુ મદપૂર રે; ધૂમ ધામે ધમાધમ ચલી,
જ્ઞાન મારગ રહેા દૂર રે. સ્વામિં ૭. કલહકરી કહાચલ ભર્યા,
થાપતા આપણા બોલ રે; જિન વચન અન્યથા હાખવે, આજ તો
બાજતે ઢોલ રે. સ્વામિં ૮. કેમ નિજ દોષને ગોપવા, રોપવા કેમ
મત કંદ રે; ધર્મની દેશના પાલંટ, સત્ય ભામે નહીં મંદ રે.
સ્વામિં ૯. બહુ મુખે બોલ એમ સાંભલી, નવિ ધરે લોક વિધાન
રે; ફંદતા ધર્મને તે થયા, બમર જેમ કમલ નિવાસ રે. સ્વામિં ૧૦.

હાલ બીજી

એમ ફંદતારે ધર્મ સોહામણા, મિલિઓ સદગુરૂ એક; તેહને
સાચારે મારગ દાખવ્યો, આણી હૃદય વિવેક; શ્રી સીમંધર સાહેબ
સાંભલો. ૧૧. પર ધર ભેતારે ધર્મ તુમે ફિરો. નિજ ધર ન
લહોરે ધર્મ; જેમ નવિ જાણેરે મૃગ દસ્તુરીઓ. મૃગમદ પરિમલ
મર્મ. શ્રીં ૧૨. જેમ તે લહોરે મૃગ દશેા દિશિ ફિરે, તેવા
મૃગમદ ગંધ; તેમ જગ હુંદરે બાહિર ધર્મને, મિથ્યા દૃષ્ટિ રે અંધ.
શ્રીં ૧૩. જાતિ અંધનોરે દોષ ન આકરો, જે નવિ દેખે રે અર્થ;
મિથ્યા દૃષ્ટિ રે તેહથી આકરો, માને અર્થ અનર્થ. શ્રીં ૧૪. આપ
પ્રશંસેરે પરગુણ બોલવે, ન ધરે ગુણનોરે લેશ; તે જિન વાણીરે નવિ
શ્રવણે સુણે, દિએ મિથ્યા ઉપદેશ. શ્રીં ૧૫. જ્ઞાન પ્રકાશેરે મોહતિમિર
હરે, જેહને સદગુરૂ સર; તે જિન દેખેરે સત્તા ધર્મની, ચિદાનંદ ભરપૂર.
શ્રીં ૧૬. જેમ નિર્મલતારે રત્ન સ્ફટિકતણી, તેમ એ જીવ સ્વભાવ;
તે જિન વીરેરે ધર્મ પ્રકાશીઓ, પ્રબલ કપાય અભાવ. શ્રીં ૧૭.
જેમ તે રાતેરે ફૂલે રાતડું, શ્યામ ફૂલથીરે શ્યામ; પાપ પુણ્યથીરે
તેમ જગ જીવને, રાગ દ્વેષ પરિણામ. શ્રીં ૧૮. ધર્મ ન કહિએરે
નિએ તેહને, જેહ વિભાવ વડવ્યાધિ; પહેલે અંગેરે એણીપરે ભાખિયું,
કરમે હોએ ઉપાધિ. શ્રીં ૧૯. જે જે અંશેરે નિરુપાધિકપણું, તે
તે બાણો રે ધર્મ; સમ્યક દૃષ્ટિરે ગુણ ઠાણા થકી, ભવ લહે શિવ
ધર્મ. શ્રીં ૨૦. એમ બાણીનેરે જ્ઞાન દશા ભજી, રહીએ આપ સ્વરૂપ;
પર પરિણતિથીરે ધર્મ ન છાંડિએ, નવિ પસિએ ભવરૂપ. શ્રીં ૨૧.

ઠાલ ત્રીજી

જિહ્વા લગે આતમ દ્રવ્યનું, લક્ષણ નવિ જાણ્યું; તિહ્વા લગે
 ગુણ ઠાણું ભણું, કેમ આવે તાણ્યું; આતમ તત્વ વિચારીએ. ૨૨.
 આતમ અજ્ઞાને કરી, જે ભવ દુઃખ લહીએ; આતમ જ્ઞાને તે ટળે,
 એમ મન સહીએ. આતમ ૨૩. જ્ઞાન દશા જે આકરી, તેહ
 ચરણ વિચારે; નિર્વિકલ્પ ઉપયોગમાં, નહીં કર્મને ચારે. આતમ ૨૪.
 ભગવંત અંગે ભાખીએ, સામાયિક અર્થ; સામાયિક પણ
 આતમા ધરે સુધો અર્થ. આતમ ૨૫. લોક સાર અધ્યયનમાં,
 સમકિત મુની ભાવે; મુનિ ભાવજ સમકિત કહ્યું, નિજ શુદ્ધ સ્વભાવે.
 આતમ ૨૬. કષ્ટ કરે સંજમ ધરે, ગાલો નિજ દેહ; જ્ઞાન દશા
 વિણ જીવને, નહીં દુઃખનો છેહ. આતમ ૨૭. બાહિર ચતના બાપડાં,
 કરતાં ફહવાએ; અંતર જતના જ્ઞાનની, નવિ તેણે થાએ. આતમ ૨૮.
 રાગ દ્વેષ મલ ગાળવા, ઉપશમ જલ ઝીલો; આતમ પરિણતિ
 આદરી, પર પરિણતિ પીલો. આતમ ૨૯. હું એહનો એ માહરો,
 એ હું એણિ બુદ્ધિ; ચેતન જડતાં અનુભવે, ન વિમાસો શુધ્ધિ.
 આતમ ૩૦. બાહિર દૃષ્ટિ દેખતાં, બાહિર મન ધાવે; અંતર
 દૃષ્ટિ દેખતાં, અક્ષય પદ પાવે. આતમ ૩૧. ચરણ હોય લજ્જા-
 હંકે, નવિ મનને ભંગે; ત્રીજે અધ્યયને કહ્યું, એમ પહેલે અંગે.
 આતમ ૩૨. અધ્યાતમ વિણ જે ક્રિયા, તનુમલ તોલે; મમકારા-
 દિક યોગથી, એમ જ્ઞાની બોલે. આતમ ૩૩. હું કરતા પરભાવનો,
 એમ જેમ જેમ જાણે; તેમ તેમ અજ્ઞાની પડે, નિજ કર્મને ધાણે.
 આતમ ૩૪. પુદ્ગલ કર્માદિકતણે, કરતા બ્યવહારે; કરતા ચેતન
 કર્મને, નિશ્ચય સુવિચારે. આતમ ૩૫. કરતા શુદ્ધ સ્વભાવનો, નયશુદ્ધે
 કહીએ; કરતા પર પરિણામનો, બેઉ કિરિયા થહીએ. આતમ ૩૬.

ઠાલ ચોથી

શિષ્ય કહે જો પર ભાવનો, અકર્તા કહ્યો પ્રાણી; દાન હરણા-
 દિક કેમ ઘટે, કહે સદ્ગુરુ વાણી; શુદ્ધ નય અર્થ મન ધારીએ.
 શુદ્ધ ૩૭. ધર્મ નવિ દિયે નંદા સુખ દિયે, પરજાતને દેતે;

આપ સત્તા રહે આપમાં, એમ હૃદયમાં ચેતો. શુદ્ધ ૦ ૩૮. જોગવસે
 જે પુદ્ગલ ગ્રહ્યા, નવિ જીવનાં તેહ; તેહથી જીવ છે જૂનૂઓ,
 વળી જૂનૂઓ દેહ. શુદ્ધ ૦ ૩૯. ભક્ત પાનાદિ પુદ્ગલ પ્રતે, ન દિએ
 છતિ વિના પોતે; દાન હરણાદિ પરજંતુને, એમ નવિ ઘટે જોતે.
 શુદ્ધ ૦ ૪૦. દાનહરણાદિક અવસરે, શુભ અશુભ સંકલ્પે; દિએ હરે
 તું નિજ રૂપને, મુખે અન્યથા જલ્પે. શુદ્ધ ૦ ૪૧. અન્યથા વચન
 અભિમાનથી, ફરી કર્મ તું બાંધે; જાયક ભાવ જે એકલો, ગ્રહે તે
 મુખ સાધે. શુદ્ધ ૦ ૪૨. શુભ અશુભ વસ્તુ સંકલ્પથી, ધરે જે નટ-
 માયા; તે ટળે સહજ મુખ અનુભવે, પ્રભુ આતમરાયા. શુદ્ધ ૦ ૪૩.
 પરતાણી આશ વિષવે લહી, ફલે કર્મ બહુ ભાતિ; જ્ઞાન દહને કરી
 તે દહે, હોએ એક જે જાતિ શુદ્ધ ૦ ૪૪. રાગ દોષે રહિત એક
 જે, દયા શુદ્ધ તે પાલે; પ્રથમ અંગે એમ ભાખિયું, નિજ શક્તિ
 અજુઆલે. શુદ્ધ ૦ ૪૫. એકતા જ્ઞાન નિશ્ચય દયા, સુગુરુ તેહને ભાખે;
 જેહ અવિકલ્પ ઉપયોગમાં, નિજ પ્રાણને રાખે. શુદ્ધ ૦ ૪૬. જેહ
 રાખે પર પ્રાણને, દયા તાસ વ્યવહારે; નિજ દયા વિણ કહો પરદયા;
 હોએ કવણ પ્રકારે. શુદ્ધ ૦ ૪૭. ફેક તેમ જ્ઞાનવિણ જેમ નગર મેદિની,
 જેમ જીવ વિણ કાયા; ફેક તેમ જ્ઞાનવિણ પરદયા, જિત્રી નટતાણી
 માયા. શુદ્ધ ૦ ૪૮. સર્વ આચારમય પ્રવચને, ભણ્યો અનુભવ યોગ;
 તેહથી મુનિ વમે મોહને, વળી અરતિ રતિ શોગ. શુદ્ધ ૦ ૪૯. સૂત્ર અક્ષર
 પરાવર્તના સરસ શેલડી દાખી; તાસ રસ અનુભવ ચાખીએ, જિહાં એક
 છે સાખી. શુદ્ધ ૦ ૫૦. આતમરામ અનુભવ ભજો, તજો પરતાણી માયા;
 એહ છે સાર જિન વચનનો, વળી એહ શિવ છાયા. શુદ્ધ ૦ ૫૧.

ઢાલ પાંચમી

એમ નિશ્ચય નય સાંભલીજી, ખોલે એક અજાણ; આદરશું
 અમે જ્ઞાનનેજી, શું કીજે પચ્ચખખાણ; સોભાગી જિન સીમંધર
 સુણા વાત. પર. કિરિયા ઉથાપી કરીજી, છાંડી તેણે લાજ;
 નવિ જાણે તે ઉપજે જી, કારણ વિણ નવિ કાજ. સાં ૦ ૫૩.
 નિશ્ચય નય અવલંબતાજી, નવિ જાણે તસ મર્મ; છાંડે જે વ્યવ-

હારનેજી, લોપે તે જિન ધર્મ. સોં ૫૪. નિશ્ચય દષ્ટિ હૃદય ધરીજી,
પાલે જે વ્યવહાર; પુણ્યવંત તે પામશેજી, ભવ સમુદ્રનો પાર. સોં
૫૫. તુરંગ ચઢી જેમ પામિએજી, વેગે પુરનો પંથ; માર્ગ તેમ
શિવનો લહેજી, વ્યવહારે નિઘંથ. સોં ૫૬. મહેલ ચઢતાં જેમ
નહીજી, તેડ તુરંગનું કાજ; સફલ નહી નિશ્ચય લહેજી, તેમ તનુ
કિરિયા સાજ. સોં ૫૭. નિશ્ચય નવિ પામી શકેજી, પાલે નવિ
વ્યવહાર; પુણ્ય રહિત જે એહવાનજી, તેડને કવણુ આધાર. સોં
૫૮. હેમ પરિક્ષા જેમ હુવેજી, સહત હુતાસન તાપ; જ્ઞાનદશા તેમ
પરખીએજી, જિહાં બહુ કિરિયા વ્યાપ. સોં ૫૯. આલંબન વિષુ
જેમ પડેજી, પામી વિષમી વાટ; મુઘ્ય પડે ભવ કૂપમાંજી, તેમ
વિષુ કિરિયા ઘાટ. સોં ૬૦. ચરિત્ત ભણી બહુ લોકમાંજી, ભરતા-
દિકનાં જેડ; લોપે શુભ વ્યવહારનેજી, બોધિ હણે નિજ તેડ. સોં
૬૧. બહુ દલ દિસે જીવનાજી, વ્યવહારે શિવ યોગ; છીંડી તાકે
પાધરોજી, છોડી પંથ અયોગ. ૬૨. આવશ્યક માંહે ભાખિયોજી, એડજ
અર્થ વિચાર; ફલ સંશય પણ જાણતાંજી, જાણીજે સંસાર. સોં ૬૩.

ઢાલ છઠ્ઠી

અવર ઇસ્યો નય સાંભલી, એક ગ્રહે વ્યવહારો રે; મર્મ
દ્વિવિધ તસ નવિ લહે, શુદ્ધ અશુદ્ધ વિચારો રે. ૬૪. તુજ વિષુ
ગતિ નહી જંતુને, તું જગજંતુનો દીવો રે; જીવીએ તુજ અવલંબને,
તું સાહેબ ચિરંજીવો રે. તુજં ૬૫. જેડ ન આગમ વારીઓ,
દીસે અશઠ આચારો રે; તેડજ બુધ બહુ માનીઓ, શુદ્ધ કહ્યો
વ્યવહારો રે. તુજં ૬૬. જેડમાં નિજ મતિ કલ્પના, જેડથી નવિ
ભવ પારો રે; અંધ પરંપરા બાંધિઓ, તેડ અશુદ્ધ આચારો રે.
તુજં ૬૭. શિથિલ વિહારીએ આચર્યાં, આલંબન જે કૂડાં રે;
નિયત વાસારિક સાધુને, તે નવિ જાણીએ રૂડાં રે. તુજં ૬૮. આજ
ન ચરણ છે આકર, સંહનનાદિક લોપે રે; એમ નિજ અવગુણ
ઓલવી, કુમતિ કદાચહ પોષે રે. તુજં ૬૯. ઉત્તરગુણ માંહે
છીણડા, ગુરૂ કાલાદિક પાપે રે; મૂલગુણે નહી. છીણડા, એમ પંચા-

શક ભાષે રે. તુજ૦ ૭૦. પરિચ્છેદ અડવશ લિંગીયા, લેઈ કુમતિ રજ માથે રે; નિજ ગુણ પર અવગુણ લવે, ઇન્દ્રિય વૃષભ ન નાથે રે. તુજ૦ ૭૧. નાણુ રહિત હિત પરિહરી, જિન હંસણુ ગુણ લૂસે રે; મુનિ જનના ગુણ સાંભલી, તેડ અનારજ રૂસે રે. તુજ૦ ૭૨. અણુસમ દોષ જે પરતણે, મેરૂ સમાન તે ખોલે રે; જેહસું પાપની ગોઠડી, તેહસું હિયડલું ખોલે રે. તુજ૦ ૭૩. સત્ર વિરૂદ્ધ જે આચરે, થાપે અવિધિના આલા રે; તે અતિ નિવિડ મિથ્યામતિ, ખોલે ઉપદેશમાલા રે. તુજ૦ ૭૪. પામર જન પણ નવિ કહે, સહસા જૂઠ સથકો રે; જૂઠ કહે મુનિવેષ જે, તે પરમારથ મૂકો રે. તુજ૦ ૭૫. નિર્દય હૃદય છ કાયમાં, જે મુનિવેષે પ્રવર્તે રે; ગૃહ યતિ કર્મથી બાહેરા, તે નિર્ધન ગતિ વર્તે રે. તુજ૦ ૭૬. સાધુ ભગતિ જિન પૂજના, દાનાદિક શુભ કર્મે રે; આવક જન કહ્યો અતિ ભલો, નહિ મુનિવેષ અધર્મે રે. તુજ૦ ૭૭. કેવલ લિંગ ધારીતણે, જે વ્યવહાર અશુદ્ધો રે; આહરીઅં નવિ સર્વથા, જાણી ધર્મ વિરૂદ્ધો રે તુજ૦ ૭૮.

ઢાલ સાતમી

જે મુનિવેષ શંક નવિ છંડી, ચરણ કરણ ગુણ હીણાણ; તે પણ મારગ માંહે દાખ્યા, મુનિ ગુણ પક્ષે લીણાણ; મૃષાવાદ ભવકારણ જાણી, મારગ શુદ્ધ પ્રરૂપેણ; વંદે નવિ વંદાવે મુનિને, આપ થઈ નિજ પ્રરૂપેણ. ૭૯. મુનિ ગુણ રાગે પૂરા થરા, જે જે જ્યણા પાલેણ; તે તેહથી શુભ ભાવ લહીને, કર્મ આપણા ટાલેણ; આપ હીનતા જે મુનિ ભાષે, માન સાંકડે લોકેણ; એ દુર્દર વ્રત એહનું દાખ્યું, જે નવિ ફલે ફોકેણ. ૮૦. પ્રથમ સાધુ બીજે વર આવક, ત્રીજે સંવેગ પાખીણ; એ ત્રણે શિવ મારગ કહીએ, જિહાં છે પ્રવચન સાખીણ; શેષ ત્રણ ભવ મારગ કહીએ, કુમત કદાચહ ભરિયાણ; ગૃહિ યતિ લિંગ કુલિંગે લખીએ, સકલ દોષના દરિયાણ. ૮૧. જે વ્યવહાર મુગતિ મારગમાં, ગુણ ધણાને લેખેણ; અનુક્રમે ગુણ શ્રેણિનું ચઢવું, તેહજ જિનવર દેખેણ; જે પણ દ્રવ્યક્રિયા પ્રતિપાદે, તે પણ સન્મુખ ભાવેણ; શુદ્ધ બીજની ચંદ્રજા જેમ,

પૂર્ણ ભાવમાં આવેજી. ૮૨. તે કારણ લક્ષ્મદિકથી પણ, શીલ ધરે જે પ્રાણીજી; ધન્ય તેહ કૃતપુણ્ય કૃતારથ, મહાનિસીથે વાણીજી; એ વ્યવહાર નયે મન ધારો, નિશ્ચય નય મત દાખ્યુંજી; પ્રથમ અંગમાં વિતિગિચ્છાએ, ભાવ ચરણ નવિ ભાખ્યુંજી. ૮૩.

ઢાલ આઠમી

અવર એક ભાષે આચાર, દયા માત્ર શુદ્ધજ વ્યવહાર; જે બોલે તેહજ ઉચ્ચપે, શુદ્ધ કરું હું મુખ ઈમ જપે. ૮૪. જિન પૂજાદિક શુભ વ્યવહાર, તે માને આરંભ અપાર; નવિ જાણે ઉતરતાં નઈ, મુનિને જીવદયા ક્યાં ગઈ. ૮૫. જે ઉતરતાં મુનિને નદી, વિધિ જોગે નવિ હિંસા વદી; તો વિધિ જોગે જિન પૂજના, શિવ કારણ મત ભૂલો જના. ૮૬. વિષયારંભતણો જ્યાં ત્યાગ, તેહથી લહિએ ભવજલ નાગ; જિન પૂજમાં શુભ ભાવથી, વિષયારંભતણો ભય નથી. ૮૭. સામાયિક પ્રમુખે શુભ ભાવ, યદ્યપિ લહિએ ભવજલ નાવ; તો પણ જિન પૂજાએ સાર, જિનનો વિનય કહ્યો ઉપચાર. ૮૮. આરંભાદિક શંકા ધરી, જે જિનરાજ ભક્તિ પરહરી; દાન માન વંદન આદેશ, તો તુજ સખલો પડ્યો કલેશ. ૮૯. સ્વરૂપથી દીસે સાવધ, અનુભવે પૂજા નિર્વધ; જે કારણ જિન ગુણ બહુ માન, જે અવસરે વરતે શુભ ધ્યાન. ૯૦. જિનવર પૂજા દેખી કરી, ભવિયાળુ ભાવે ભવજલ તરી; છક્કાયના રક્ષક હો વળી, એહ ભાવ જાણે કેવલી. ૯૧. જલ તરતાં જલ ઉપર યથા, મુનિને દયા ન હોએ વૃથા; પુણ્યાદિક ઉપર તિમ જાણુ, પુણ્યાદિક પૂજાને ડાણુ. ૯૨. તો મુનિને નહિ કિમ પૂજના, એમ તું શું ચિતે શુભ મના; રોગીને ઔષધ સમ એહ, નિરોગી છે મુનિવર દેહ. ૯૩.

ઢાલ નવમી

ભાવસ્તવ મુનિને ભલોજી, ખેઉ ભેદે મૂઢી ધાર; ત્રીજે અધ્ય-યને કહ્યોજી, મહાનિસિધ મઝાર; સુણો જિન તુજ વિણ કવણુ આધાર. ૯૪. વળી તિહાં ફલ દાખિયુંજી, દ્રવ્ય સ્તવનુરે સાર; સ્વર્ગ ખારમું ગેહિનેજી, એમ દાનાદિક ચાર. સુણો

૬૫. છઠું અંગે દ્રૌપદીજી, જિન પ્રતિમા પૂજેય; સૂરિયાલ પરે ભાવથીજી, એમ જિનવીર કહેય. સુણો ૦ ૬૬. નારદ આવે નવિ થઈજી, ઉભી તેહ સુજાણુ; તે કારણુ તે શ્રાવિકાજી ભાળે આલ અજાણુ. સુણો ૦ ૬૭. જિન પ્રતિમા આગલ કહ્યોજી, શકુસ્તવ તેણે નાર; જાણે કુણુ વિણુ શ્રાવિકાજી, એહ વિધ હૃદય વિચાર સુણો ૦ ૬૮. પૂજે જિન પ્રતિમા પ્રતેજી, સૂરિયાલ સુરરાય; વાંચી પુસ્તક રત્નનાજી, લેઈ ધર્મ વ્યવસાય. સુણો ૦ ૬૯. રાયપસેણી સૂત્રમાંજી, મોહોટો એહ પ્રબંધ; એહ વચન અણુમાનતાંજી, કરે કરમનો બંધ. સુણો ૦ ૧૦૦. વિજય દેવ વક્તવ્યતાજી, જીવાલિગ-મેરે એમ; જો થિતિ છે એ સૂરતાણીજી, તો જિન ગુણુ થુતિ કેમ. સુણો ૦ ૧૦૧. સિદ્ધારથરાયે કર્યાજી, યાગ અનેક પ્રકાર; કલ્પસૂત્રે એમ ભાખિયુંજી, તે જિન પૂજા સાર. સુણો ૦ ૧૦૨. અમણોપાસક તે કહ્યાજી, પહેલા અંગમઝાર; યાગ અનેરા નવિ કરેજી, તે જાણો નિરધાર. સુણો ૦ ૧૦૩. એમ અનેક સૂત્રે ભણ્યુંજી, જિન પૂજા ગૃહિકૃત્ય; જે નવિ માને તે સહીજી, કરશે બહુ ભવ નૃત્ય. સુણો ૦ ૧૦૪.

ઢાલ દશમી

અવર કહે પૂજાદિક ઠામે, પુણ્યબંધ છે શુભ પરિણામે; ધર્મ ઇડાં નવિ કોઈ દીસે, જેમ વ્રત પરિણામે મન હીસે. ૧૦૫. નિશ્ચય ધર્મ ન તેણે જાણ્યો, જે સૈલેશી અંત વખાણ્યો; ધર્મ અધર્મતાણા ક્ષયકારી, શિવમુખ દે જે ભવજલ તારી. ૧૦૬. તસ સાધન તું જે જે દેખે, નિજ નિજ ગુણુઠાણાને લેખે; તેહ ધરમ વ્યવહારે જાણો, કારજ કારણુ એક પ્રમાણો. ૧૦૭. એવંભૂતતાણો મત ભાખ્યો, શુદ્ધ દ્રવ્ય નય એમ વળી દાખ્યો; નિજ સ્વભાવ પરણુતિ તે ધર્મ, જે વિભાવ તે ભાવજ કર્મ. ૧૦૮. ધર્મ શુદ્ધ ઉપયોગ સ્વભાવે, પુણ્ય પાપ શુભ અશુભ વિભાવે; ધર્મ હેતુ વ્યવહારજ ધર્મ, નિજ સ્વભાવ પરણુતિનો મર્મ. ૧૦૯. શુભ યોગે દ્રવ્યાશ્રવ થાય, નિજ પરિણામ ન ધર્મ હાણાય; યાવત યોગ ક્રિયા નહીં થંભી, તાવત જીવ છે યોગારંભી. ૧૧૦. મલિનારંભ કરે જે કિરિયા, અસરદાદંભ

તજીને તરિયા; વિષય કષાયાદિકને ત્યાગે; ધર્મ મતિ રહિએ શુભ માગે. ૧૧૧. સ્વર્ગ હેતુ જો પુણ્ય કહીજે, તો સરાગ સંયમ પણ લીજે; બહુ રાગે જો જિનવર પૂજે, તસ મુનિની પરે પાતક ધૂજે. ૧૧૨. ભાવસ્તવ એડથી પામીજે, દ્રવ્યસ્તવ એ તેણે કહી જો; દ્રવ્ય શબ્દ છે કારણ વાચી, ભર્મે મ ભુલો કર્મ નિકાચી. ૧૧૩.

ઢાલ અચારમી.

કુમતિ એમ સકલ દૂરે કરી, ધારીએ ધર્મની રીત રે; હારીએ નવિ પ્રભુ બલ થકી, પામીએ જગતમાં જીત રે; સ્વામિ સીમંધરા તું જયો. ૧૧૪. ભાવ જાણે સકલ જંતુના, ભવ થકી દાસને રાખ રે; બોલિયા બોલ જો તે ગણું, સકલ જો છે તુજ સાખ રે. સ્વામિ ૧૧૫. એક છે રાગ તુજ ઉપરે; તેડ મુજ શિવતરૂ કંદ રે; નવિ ગણું તુજ પરે અવરને, જો મિલે સુર નર વૃંદ રે. સ્વામિ ૧૧૬. તુજ વિના મેં બહુ દુઃખ લહ્યાં, તુજ મિલે તે કેમ હોય રે; સોડ વિણ મોર માચે નહીં, મેહ દેખી માચે સોય રે. સ્વામિ ૧૧૭. મન થકી મિલન મેં તુજ કિયો, ચરણ તુજ ભેટવા સાંધ રે; કીજીએ જતન જિન એ વિના, અવર ન વાંછિએ કાંઈ રે. સ્વામિ ૧૧૮. તુજ વચન રાગ સુખ આગલે, નવિ ગણું સુરનર શર્મ રે; કોડિ જો કપટ કોઈ દાખવે, નવિ તજું તોએ તુજ ધર્મ રે. સ્વામિ ૧૧૯. તું મુજ હૃદયગિરિમાં વસે, સિંહ જો પરમ નિરીહરે; કુમત માતંગના જીથથી, તો કશી પ્રભુ મુજ બીહ રે. સ્વામિ ૧૨૦. કોડિ છે દાસ પ્રભુ તાહરે, માહરે દેવ તું એક રે; કીજીએ સાર સેવકતણી, એ તુજ ઉચિત વિવેક રે. સ્વામિ ૧૨૧. ભક્તિ ભાવે ઇચ્છું ભાખીએ, રાખીએ એહ મનમાંહી રે; દાસના ભવ દુઃખ વારિએ, તારિએ સો ગ્રહી બાંહી રે. સ્વામિ ૧૨૨. બાળ જેમ તાત આગલ કહે, વિનવું હું તેમ તૂજ રે; ઉચિત જાણે તેમ આચરું, નવિ રહ્યો તુજ કિચ્છું ગુજ રે. સ્વામિ ૧૨૩. મુજ હોજો ચિત્ત શુભ ભાવથી, ભવ ભવ તાહરી સેવ રે; ચાચિએ કોડિ ચતને કરી, એહ તુજ આગલે દેવ રે. સ્વામિ ૧૨૪.

કળશ

ધ્રમ સકલ સુખકર, દુરિત ભયહર, વિમલ લક્ષણ ગુણધરો;
પ્રભુ અન્નર અમર નરિંદ વંદિત, વિનંત્યે સીમંધરો; નિજ નાદતર્જિત
મેઘગર્જિત, દૈર્યનિર્જિત મંદરો; શ્રી નયવિજય બુધ ચરણ સેવક,
જશવિજય બુધ જય કરો. ૧૨૫

૪૦. નિશ્ચય વ્યવહાર ગર્ભિત શ્રી શાંતિ જિન સ્તવન.

ઢાલ પહેલી

શાંતિ જિણેસર કેસર, અર્ચિત જગ ધણી રે; અં સેવા કીજે
સાહિબ, નિત્ય નિત્ય તુમ તણી રે; નિં તુજ વિણ દૂળે દેવ, ન
કોઈ દયાલુઓ રે; નિં મન મોહન ભવિ બોહન, તુંડી મયાલુઓ
રે. તું ૧. દુરિત અપાસન શાસન, તું જગ પાવનો રે; તું સુકૃત
ઉદ્ધાસન, કર્મ નિકાસન ભાવનો રે; નિં સિંહાસન પદ્માસન, બેઠો
જે ચવે રે; બેં જગ ભાસન પર શાસન, વાસન ખેપવે રે; વાં
વાણી ગંગ તરંગ, સુરંગ તે ઉચ્છલે રે; સું નયગમ ભંગ પ્રમાણ,
પ્રવાહ ધણા ભલે રે; પ્રં નિશ્ચય નય વ્યવહાર, તિહાં ભમરી ભમે
રે; તિં બુદ્ધિ નાવ જસ ચાલે, તેહને સહુ નમે રે. તેં ૩.
નિશ્ચય ને વ્યવહાર, તણી ચચાં ધણી રે; તં જાણે પણ જન તાણે,
ફિલ રૂચી આપણી રે; દિં સ્યાદ્વાદ ઘર માંડી ઘડયા દોય ઘાડલા-
રે; ઘં દેખે પક્ષ ઉવેખે, તે જગ થોડલા રે. તેં ૪. માંડોમાંહે
તે બહુ જેમ, નય ચચાં કરે રે; નં ભરત ક્ષેત્રના ભાવિક, આવક
મન ધરે રે; શ્રાં તેમ હું કાંઈક ઢાલ, રચાલે દાખવું રે; રં પણ
તુજ વચન પ્રમાણ, તિહાં મુજ ભાખવું રે. તિં ૫.

ઢાલ બીજી

નિશ્ચય નયવાદી કહે, એક ભાવ પ્રમાણ છે સાચો રે; વાર
અનંતી જે લહી, તે ક્રિયામાં મત રાચો રે; ચતુર સનેહી સાંભલો.
૧. ભરત ભૂપ ભાવે તર્યો, વળી પરિણામે મરૂદેવા રે; ઐવેયક ઉપર
નહીં, ફલે દ્રવ્ય ક્રિયાની સેવા રે. ચં ૨. નય વ્યવહાર કહે તુમે,
કેમ ભાવ ક્રિયા વિણ લહેશો રે; રત્ન શોધ શતપુટ પરે, ક્રિયા

તે સાચી કહેશો રે. ચ૦ ૩. એક સહેજે એક યત્નથી, જેમ ફલ કેરો પરિપાકો રે; તેમ ક્રિયા પરિણામનો, જગ ભિન્ન ભિન્ન છે વાકો રે. ચ૦ ૪. સહેજે ફલ અમે પામશું, એમ ગલીઆ ખદલ જે થાયે રે; સહેજે તૃપ્તા તે હોશે, કાં અન્ન કવલ કરી ખાયે રે. ચ૦ ૫. વિષ્ણુ વ્યવહારે ભાવ જે, તે તો ક્ષણ તોલો ક્ષણ માસો રે; તેહથી હાંસી ઉપજે, વળી દેખે લોક તમાસો રે. ચ૦ ૬. ગુરુ કુલવાસી ગુણ નીલો, વ્યવહારે થિર પરિણામો રે; ત્રિવિધ અવંચક ભેગથી, હોયે સુજસ મહોદય કામો રે. ચ૦ ૭.

ઢાલ ત્રીજી

નિશ્ચય કહે કુણ ગુરુ કુણ ચેલા, ખેલે આપહી આપ અકેલા; બસ પ્રકાશે જગ સવિ ભાસે, નવનિધિ અષ્ટમાડા સિદ્ધિ પાસે. ૧. મોહના રંગીલા હમારા, સોહના સુખ સંગી; કર્મ વિભાવ શક્તિ જે તોડે, તે સ્વભાવ શક્તિ શું ભેડે; ભાંજ્યો ભરમ મરમ સવિ ભણ્યો, પૂર્ણ જ્ઞાન નિજરૂપ પિછાણ્યો. મોં ૨. કરતા હુઈ ડાથી પરે જૂઝે, સાખી નિજ ગુણ માંહે સલૂજે; કરતા તે ક્રિયા દુઃખ વેદે, સાખી ભવતરુ કંદ ઉચ્છેદે. મોં ૩. જ્ઞાનીને કરણી સવિ થાકી, હુઈ રહ્યો નરમ કરમ સ્થિતિ પાકી; માલા અણુદેખે જે ભમતો, તે દેખી હોયે નિજ ગુણ રમતો. મોં ૪. ભાવ અશુભ જે પુદ્ગલ કેરા, તે તો ભણ્યા સખહી અનેરા; મોક્ષરૂપ અમે નિજ ગુણ વરિયા, તે અર્થે કરશે કુણ કિરિઆ. મોં ૫. હવે વ્યવહાર કહે સુણા પ્યારા, એ મીઠા તુમ બોલ દુયારા; ભણતાંને અણુકરતાં ભાસો, વચન વીર્ય કરી આપ વિભાસો. મોં ૬. જે અભિમાન રહિત તે સાખી, શક્તિ ક્રિયામાં તે છે આખી; ક્રિયા જે શુભ ભેગે માંડે, ખેદાદિક દ્વષણ સવિ છાંડે. મોં ૭. ભુખ ન ભાંજે ભોજન દીઠે, વિણ ખાંડે તુષ વ્રીહી ન નીઠે; માંજ્યા વિણ જેમ પાત્ર ન આછું, ક્રિયા વિણ તેમ સાધન પાછું. મોં ૮. મોક્ષ રૂપ આતમ નિરધારી, નવિ થાક્યા જિણુવર ગણધારી; ક્રિયા જ્ઞાન જે અનુક્રમે સેવે, સુજસ રંગ તોડને પ્રણુ દેવે. મોં ૯.

ઢાલ ચોથી

નિશ્ચય કહે વિણ ભાવ પ્રમાણે, કિરિયા કામ ન આવે; આવ્યો ભાવ તો ક્રિયા થાકી, ધ્રાયાં જમણુ ન ભાવે; માનો ખોલ હુમારો રાજ, તાણા તાણુ ન કીજે. ૧. શ્રમણુ હુઈ ગણુધર પ્રવ્રજ્યા, મલે તે ભાવ પ્રમાણે; લિંગ પ્રયોજન જન મન રંજન, ઉત્તરાધ્યયને વખાણે. માં ૨. નિજ પરિણામજ ભાવ પ્રમાણ્યો, વળી ઓધ-નિયુકતે; આતમ સામાયિક ભગવંતમાં, ભાળ્યું તે જુઓ જુગતે. માં ૩. નય વ્યવહાર કહે સવિ શ્રુતમાં, ભાવ કહ્યો તે સાચો; પણ ક્રિયાથી તે હોયે જાયો, ક્રિયા વિણ તે હોયે કાયો. માં ૪. ભાવ નવો ક્રિયાથી આવે; આવ્યો તે વળી વાધે; નવિ પડે ચઢે ગુણ શ્રેણે, તેણે મુનિ ક્રિયા સાધે. માં ૫. નિશ્ચયથી નિશ્ચય નવિ જાણ્યો, જેણે ક્રિયા નવિ પાલી; વચન માત્ર નિશ્ચય શું વિચારે, ઓધ વચન જુઓ ભાલી. માં ૬. જેમ જેમ ભાવ ક્રિયાયાં ભળશે, સાકર જેમ પયમાંહે; તેમ તેમ સ્વાદ હોશે અધિકેરો, સુજસ વિલાસ ઉચ્છાહે. માં ૭.

ઢાલ પાંચમી

નિશ્ચય નયવાહી કહે રે, ખટદર્શન માંડી સાર; સમતા સાધન મોક્ષનું, એહેવો કીધો નિરધાર રે; મનમાંડી ધરી જે ખ્યાર રે; અમે કહું છું તુમ ઉપગાર રે, બલિહારી ગુણની ગોઠડી, મેરે લાલ. ૧. પત્તર ભેદ જે સિદ્ધના રે, ભાવલિંગ તિહાં એક; દ્રવ્ય લિંગ ભજના કહી, શિવ સાધન સમતા છેક રે; તેહમાં છે સખલ વિવેક રે, તિહાં લાગી મુજ મન ટેક રે, ભામા છે અવર અનેક રે. ખં ૨. જિહાં મારગ ભાંજે સવે રે, ધારણને અસરાલ; જોગ નાલી સમતા તિહાં, ડાંડો દાખે તતકાલ રે; હોયે જોગ અજોગ વિચાલ રે, લઘુ પણ અક્ષર સંભાલ રે, પોહોયે શિવ પદ દેઈ કાલ રે. ખં ૩. ધિવિર કલ્પ જિન કલ્પની રે, કિરિયા છે બહુ રૂપ; સામાચારી જૂજૂઈ રે, કોઈ ન મલે એક રૂપ રે; તિહાં હઠ છે ઉંડો રૂપ રે, તિહાં પાસ ધરે મોહ, ભૂપ રે, તે તો વિકૃતો

વિષમ વિરૂપ રે. બં ૪. નય વ્યવહાર કહે હવે રે, શું બોલ્યા
એ મિત્ત; સમતા તુમને વાલહી, અમને પણ તિહાં દહ ચિત્ત રે;
અમે સંભારું નિત્ય નિત્ય રે, કિરિયા પણ તાસ નિમિત્ત રે, એમ
વધશે બેહુને હિત રે. બં ૫. પત્તર ભેદ જે સિદ્ધના રે, રાજ
પંથ તિહાં જેહ; તે મારગ અનુસારિણી, કિરિયા તેહશું ધરો નેહ
રે; ક્ષણમાંહી ન દાખો છેહ રે, આલમ છાંડો નિજ દેહ રે, આજ-
સુને ઘણા સંદેહ રે. બં ૬. થાપે ભાવજ જે કહી રે, ભરતાદિક
દિહુંત; આવશ્યકમાંહે કહ્યા, તે તો પાસથ્યા એકંત રે; તે તો
પ્રવચન લોપે તંત રે, તસ મુખ નવિ દેખે સંત રે, એમ ભાખે શ્રી
ભગવંત રે. બં ૭. કિરિયા જે બહુ વિધ કહી રે, તેહજ કર્મ પ્રતિ-
કાર; રોગ ઘણા ઔષધ ઘણાં, કોઇને કોઇથી ઉપગાર રે; જિન વૈદ્ય
કહે નિરધાર રે, તેણે કહ્યું તે કીજે સાર રે, એમ ભાખે અંગ આચાર રે.
બં ૮. રાજ પંથ ભાંગે નહીં રે, ભાંગે તે નાહનાં સેર; એ પણ મનમાં
ખારજે, એ એક ગાંઠો એ પેર રે; શું કૂલી થાઓ છો ભેર રે,
જે મલીયે બેહુ એક વેર રે, તો ભાંજે ખાંતિ ઉકેર રે. બં ૯.
સૂત્ર પરંપર શું મળે રે, સામાચારી શુદ્ધ; વિનયાદિક મુદ્રા વિધે,
તે બહુ વિધ પણ અવિરૂદ્ધ રે; મુંજે તે જે હોયે મુદ્ધ રે, નવિ
મુંજે તે પ્રતિ બુદ્ધ રે, વળી સુજસ અલુદ્ધ અકુદ્ધ રે. બં ૧૦.

ઢાલ છઠી

વાદ વદંતાં આવિયા, તુઝ સમવસરણ જળ દીહું રે; તે બેહુને
ઝગડો ટળ્યો, તુઝ દર્શન લાગ્યું મીહું રે. બલિહારી પ્રભુ લુમ
તણી. ૧. સ્વાદ્વાદ આગલ કરી, તુમે બેહુને મેલ કરાવ્યો રે;
અંતરંગ રંગે મલ્યા, દુર્જનનો દાવ ન કાવ્યો રે. બં ૨.
પર ઘર ભંજક ખલ ઘણા, તે ચિત્ત માંહે ખાંચા ઘાલે રે; પણ તુમ
સરિખા પ્રભુ જેહને, તેહશું તેણે કાંઈ ન ચાલે રે. બં ૩. જેમ
એ બેહુની પ્રીતડી, તુમે કરી આપી થિર ભાવે રે; તેમ મુઝ અનુ-
ભવ મિત્તશું, કરી આપો મેલ સ્વભાવે રે. બં ૪. તુજ શામન
જાણ્યા પછી, તેહશું મુઝ પ્રિત છે જાગી રે; પણ તે કહે મમતા

તજે, તેણે નવિ આવે છે બાજુ રે. બ૦ ૫. કાલ અનાદિ સંખંધિની,
મમતા તે કેડ ન મૂકે રે; રીસાયે અનુભવ તદ્દા, પણ ચિત્તથી હિત
નવી ચૂકે રે. બ૦ ૬. એહવા મિત્રશું રૂપણું, એ તો મુઝ મન
લાગે માહું રે; તેમ કીજે મમતા પરી, જિમ છાંડુ ચિત્ત કરી
કાહું રે. બ૦ ૭. ચરણ ધર્મ નૃપ તુમ વશે, તસ કન્યા સમતા
રૂડી રે; અચિરા સુત તે મેલવો, જેમ મમતા જાયે ઉડી રે. બ૦ ૮.
સાહિબે માની વિનતિ, મળ્યો અનુભવ મુઝ અંતરંગે રે; ઓચ્છવ
રંગ વધામણાં, હુઆ સુજસ મહોદય સંગે રે. બ૦ ૯.

કબીરા

એમ સયલ સુખકર, દુરિત ભયહર, શાંતિ જિનવર, મેં
સ્તવ્યો; યુગ ભુવન સંજમ માન વરષે, (૧૭૩૨) ચિત્ત હર્ષે
વિનવ્યો; શ્રી વિજય પ્રભ સૂરિ રાજ રાજે, સુકૃત કાજે નય કહી; શ્રી
નય વિજય બુધ શિષ્ય વાચક જશવિજય જય સિરિ લહી. ૧.

૪૧. શ્રીમદ્ યશોવિજયજી કૃત શ્રી સીમંધર સ્વામીનું
નિશ્ચય વ્યવહારનું ચાર ઢાલનું સ્તવન.

ઢાલ પહેલી

શ્રી સીમંધર સાહિબ આગે વિનંતિ રે, મન ધરી નિર્મલ
ભાવ; કીજેરે, કીજેરે, લીજે લાહો ભવતણો રે. ૧. બહુ સુખ
ખાણી તુજ વાણી પરિણમે રે, જોડ એક નય પક્ષ; ભૂલા રે ભૂલા
રે, તે પ્રાણી ભવ રડવડે રે. ૨. મેં મતિ મોહિ એકજ નિશ્ચય નય
આદ્યો રે, કે એકજ વ્યવહાર; ભેલા રે ભેલા રે, તુજ કરુણાએ
ઓળખ્યા રે. ૩. શિખિકા વાડક પુરૂષતણી પરે કહ્યો રે નિશ્ચય
નય વ્યવહાર; મિલીયા રે મિલીયા રે, ઉપગારી નવી જુજુઆ રે. ૪.
બહુલા પણ રત્ન કહ્યા જે એકલાં રે, તેં માલા ન કહાય; માલા રે
માલા રે, એક સૂત્ર તે સાંકલ્યાં રે. ૫. તેમ એકાકી નય સઘળા
મિથ્યા મતિ રે, મિલીયા સમક્ષિ રૂપ; કહીએ રે કહીએર, લહીએ
સમ્મતિ સમ્મતિ રે. ૬. હોય પાંખ વિણ પાંખી જેમ નવિ ચલી
શકે રે, જેમ રથ વિણ હોય ચક્ર; ન ચલે રે ન ચલે રે, તિમ

શાસન નય બિંદુ વિના રે. ૭. શુદ્ધ અશુદ્ધપણું સરખું છે એકીને રે, નિજ નિજ વિષે શુદ્ધ; જાણે રે જાણે રે, પર વિષે અવિ-
શુદ્ધતા રે. ૮. નિશ્ચય નય પરિણામપણાએ છે વડો રે, તેડવો નહિ
વ્યવહાર; ભાખે રે ભાખે રે; કોઈક ઈમ નવિ ઘટે રે. ૯. જે
કારણ નિશ્ચય નય કારણ અછે રે, કારણ છે વ્યવહાર; સાચો રે
સાચો રે, કારણ સાચો તે સહિ રે. ૧૦. નિશ્ચય નય મતિ ગુરુ
શિષ્યાદિક કો નહિ રે, કરે ન ભુજે કોય; તેડથી રે તેડથી રે,
ઉન્મારગ તે દેશનારે. ૧૧. વ્યવહારે ગુરુ શિષ્યાદિક સંભવે રે, સાચો
તે ઉપદેશ; ભાખ્યો રે ભાખ્યો રે, ભાખ્યે સૂત્ર વ્યવહારમેં રે. ૧૨.

ઢાલ ખીજી

કોઈક વિધિ જોતાં થકાં રે, છાંડે સર્વિ વ્યવહાર રે, મન વસીયા;
ન લહે તુજ વચને કહ્યું રે, દ્રવ્યાદિક અનુસાર રે, ગુણ રસીયા.
૧. પાઠ ગીત નૃત્યની કલારે, જિમ હોય પ્રથમ અશુદ્ધ રે; મન
પણ અભ્યાસે તે ખરી રે, તિમ ક્રિયા અવિરુદ્ધ રે. ગુણ ૦ ૨.
મણિ શોધક શત ખારના રે, જિમ પુટ સકલ પ્રમાણ રે; મન
સર્વ ક્રિયા તેમ યોગને રે, પંચ વસ્તુ અહિનાણ રે. ગુણ ૦ ૩.
પ્રીતિ ભક્તિ યોગે કરી રે, ઇચ્છાદિક વ્યવવાર રે; મન
પણ શિવ હેતુ છે રે, જેડને ગુરુ આધાર રે. ગુણ ૦ ૪. વિષ ગરલ
અન્યોન્ય છે રે, હેતુ અમૃત જેમ પંચ રે; મન
ગરલ કહી રે, ઈહ પરલોક પ્રપંચ રે. ગુણ ૦ ૫. અન્યોન્ય હૃદય
વિના રે, સમૃદ્ધિમ પરે હોય રે; મન
હેતુ ક્રિયા વિધિ રાગથી રે, ગુણ
વિનયીને જોય રે. ગુણ ૦ ૬. અમૃત ક્રિયા માંહી જાણીએ રે,
દોષ નહિ લવલેશ રે; મન
ત્રિક તજવા દોય સેવવા રે, યોગ
બિંદુ ઉપદેશ રે. ગુણ ૦ ૭. ક્રિયા ભક્તિ છત્રીએ રે, અવિધિ દોષ
અનુબંધ રે; મન
તિણે તે શિવ કારણ કહે રે. ધર્મ સંશ્લેષી
પ્રબંધ રે. ગુણ ૦ ૮. નિશ્ચય ફલ કેવલ લગે રે, ન તણ્યે વ્યવહાર
રે; મન
ચક્રી ભોગ પામ્યા વિના રે, જિમ નિજ ભોજન સાર રે.
ગુણ ૦ ૯. પુણ્ય અગ્નિ પાતિક દહે રે, જ્ઞાન સેહજે ઓળખાય રે;

મનં પુણ્ય હેતુ વ્યવહાર છે રે, તિણે નિર્વાણ ઉપાય રે. ગુણં ૧૦. ભવ્ય એક આવર્તમાં રે, ક્રિયાવાદિ સિદ્ધ રે; મનં જોવે તેમ બીજો નહિ રે, “દશા ચૂણી” પ્રસિદ્ધ રે. ગુણં ૧૧. ધ્રુમ જાણીને મન ધરે રે, તુજ શાસનનો રાગ રે; મનં નિશ્ચય પરિણતિ મુનિ રહે રે, વ્યવહારે વડ લાગ રે. ગુણં ૧૨.

ઢાલ ત્રીજી

સમક્ષિત પક્ષ કોઈકજ આદરે, ક્રિયા મંદ અણુજાણુ; શ્રેણીક પ્રમુખ ચરિત્ર આગલ કરે, નવિ માને ગુરૂ આણુ; અંતરજામી રે તું જાણે સવે. ૧. કહે તે શ્રેણીક નવિ નાણી હુએ, નવિ ચારિત્ર પ્રધાન; સમક્ષિત ગુણુથી રે જિન પદ પામશે, તેહજ સિદ્ધિ નિદાન. અં ૨. તે નવિ જાણે રે ક્રિયા અપ વિના. સમક્ષિત ગુણુ પણ તાસ; નરક તાણી ગતિ નવિ છેદી શકે, એ આવશ્યકે ભાષ. અં ૩. ઉજવલ તાણે રે વાણે મેલડે, સોહે પટ ન વિશાળ; તિમ નવિ સોહે રે સમક્ષિત અવિરતિ, જોડે ઉપદેશ માલ. અં ૪. વિરતિ વિધન પણ સમક્ષિત ગુણુ વર્યો, છેદે પલીય પુહુત્ત; આણુંદાદિક વ્રત ધરતા કહ્યો, સમક્ષિત સાથે રે સૂત. અં ૫. શ્રેણીક સરિખા રે અવિરતિ થોડલા, જેહ નિકાચિત કર્મ; તાણી આણે રે સમક્ષિત વિરતિને, એ જિનશાસન મર્મ. અં ૬. બ્રહ્મ પ્રતિજ્ઞા રે વિણુ લવ સપ્તમા, બ્રહ્મ તિત્ર નહિ આપ; અણુકીધા પણ લાગે અવિરતે, સહેજે સઘલા રે પાપ. અં ૭. એહવું જાણી રે વ્રત આદર કરો, જતને સમક્ષિતવંત; પંડિત પ્રીછે રે થોડે જિમ જાણે, નાવે બોલ અનંત. અં ૮. આંધા આગલ દરપણુ દાખવો, બહેરા આગલ ગીત; મૂરખ આગલ પરમાથ કથા, ત્રણે એકજ રીત. અં ૯. એવું જાણી રે હું તુજ વિનવું, કિરિયા સમક્ષિત જોડી; દીજે કીજે રે કંડણા અતિ ઘણી, મોહ શુભટ મદ મોડી. અં ૧૦.

ઢાલ ચોથી

એણી પરે મેં પ્રણુ વિનવ્યો, સીમંધર ભગવંતો રે; જાણું હું ધ્યાન પ્રગટ હું તો, કંવલ કમલા કંતો રે; જયો જયો જળ-

ગુરુ જગ ધણી. ૧. તું પ્રભુ હું તુજ સેવકો, એ વ્યવહાર વિવેકો રે;
નિશ્ચય નય નહિ આંતરો, શુદ્ધાતમ ગુણ એકો રે. જ૦ ૨. જિમ જલ
સકલ નદીતણો, જલનિધિ જલ હોય ભેલો રે; બ્રહ્મ અખંડ સખડનો,
તિમ ધ્યાને એક ભેલો રે. જ૦ ૩. જિણે આરાધન તુજ કર્યું, તસ
સાધન કુણ લેખે રે; દૂર દેશાંતર કુણ ભમે, જે સુરમણિ ઘરે
દેખે રે. જ૦ ૪. અગમ અગોચર નય કથા, પાર કુણે નવિ લહીએ
રે; તિણે તુજ શાસન ઇમ કહ્યું, બહુ શ્રુત વચણુડે રહીએ રે. જ૦
૫. તું મુજ એક હૃદય વસ્યો, તુંહીજ પર ઉપગારી રે; ભરત
ભવિક હિત અવસરે, મુજ મત ભેલો વિસારી રે. જ૦ ૬.

કળશ

ઇમ વિમલ કેવલ જ્ઞાન દિનકર, સકલ ગુણ રચણાયરો; અક-
લંક અકલ નિરીહ નિમર્મ, વિનવ્યો સીમંધરો; શ્રી વિજય પ્રભ
સૂરિરાજ રાજે, વિકટ સંકટ ભય હરો; શ્રી નય વિજયબુધ શિષ્ય
વાચક, જસ વિજય જય જય કરો.

૪૨. શ્રી વિજયલક્ષ્મીસુરિ કૃત જ્ઞાનાદિ નય ગર્ભિત શ્રી
વીરજિન સ્તવન.

દોહા—શ્રી ઇંદ્રાદિક ભાવથી, પ્રણમે જગગુરુ પાય; તે પ્રભુ
વીર જિણુંદને, નમતાં અતિસુખ થાય. ૧. જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રનો,
કહું પરસ્પર સંવાદ; ત્રિક યોગે સિદ્ધિ હુવે, એહવો પ્રવચન વાદ.
૨. સમક્તિ ગુણ જસ ચિત્ત રમ્યો, તેહને ન વાદ વિવાદ; સમુ-
દાયથી એક અંશ ગ્રહી, મુખ્ય કરે તિહાં વાદ. ૩.

ઢાળ પહેલી

જ્ઞાનવાદી પહેલો કહે, ત્રિભુવનમાં હું સાર લલના; નય નિષ્કેપ
પ્રમાણનો, ચઉઅનુયોગ વિચાર લલના. જ્ઞાન ભર્યો ભવિ પ્રાણીઆ.
૧. સમ ભંગી પડ દ્રવ્યનું, મુજ વિણ કુણ લહે તત્વ લલના,
બંભિલિપીન પ્રણમીયા, ગણધરાદિક મહાસત્વ લલના. જ્ઞા૦ ૨. મેરુ
સૂર્યને ઇંદ્રની, ઉપમા જ્ઞાનીને હોય લલના; મુજ વિણ મૂરખ પશુ
તાણી, એહવી ઉપમા તસ જોય લલના. જ્ઞા૦ ૩. જ્ઞાન પછી જિન-

રાજને, અરિહંત પદ હોય ભોજ્ય લલના; ભોગવવો ને જ્ઞાનનો, ઉપદેશ કેહવો જે ભોજ્ય લલના. જ્ઞાં ૪. જ્ઞાન પછી ક્રિયા કહી, દશવૈકાલિક વાણુ લલના; જ્ઞાન ગુણે કરી મુનિ કહ્યો, ઉત્તરાધ્યયન પ્રમાણુ લલના. જ્ઞાં ૫. દીપક ઘટ દેખાવશે, ઘટથી દીપક ન દેખાય લલના; અપ્રતિપાતિ ગુણુ જ્ઞાન છે, મહાનિશિથ્યે કહેવાય લલના. જ્ઞાં ૬. અધિકૂં સર્વ પાતક થકી, અજ્ઞાની ન જાણે થોજ લલના; આત્મસ્વરૂપ જાણ્યા વિના, ફિરે જિમ જંગલ રોજ લલના. જ્ઞાં ૭. ક્રિયા વિણુ બહુ સિદ્ધિ લહે, તાપસાદિક દૃષ્ટાંત લલના; ગજ બેઠે મરૂં દેવીને, આપી મેં મુક્તિ એકાંત લલના. જ્ઞાં ૮. અજ્ઞાન વાદી એમ કહે, આપે મોક્ષ ન જ્ઞાન લલના; ઉત્તર ધર્મ સંગ્રહણીથી, કરજો મુઝ બહુ માન લલના. જ્ઞાં ૯. જીવને જ્ઞાન અમેદ છે, મુઝ વિણુ જીવ અજીવ લલના; અક્ષરનો અનંતમો, ભાગ ઉઘાડો સદીવ લલના. જ્ઞાં ૧૦. ક્રિયાયે કોઈ બાળ છે, જ્ઞાન નયે ઉજમાલ લલના; મુનિને સેવવા યોગ્ય તે, બાલે ઉપદેશ માલ લલના. જ્ઞાં ૧૧. દેવાચાર્ય મહા વાદીજી, જગ જસવાદ લડત લલના; બૌદ્ધ જીત્યા મુઝ આસરે, એમ બહુ શાસ્ત્ર ઉદંત લલના. જ્ઞાં ૧૨. દેહના મેલને સારિખો, મુઝ વિણુ ક્રિયા બંધ લલના; તીક્ષ્ણતા જે જ્ઞાનની, તેડિજ ચરણ અબંધ લલના. જ્ઞાં ૧૩.

ઢાલ બીજી

કોડી વરસ તપ જપ કિરિયા કરે, ન મટે કર્મનો પાસ રે; જ્ઞાની તે એકજ સાસ ઉસાસમાં, અનેક કર્મ કરે નાસ રે. ગુણીજન વંદો રે જ્ઞાનને લલી લલી. ૧. જ્ઞાનના ગુણને રે ઉત્તમ સંગ્રહે, બાળક માને તે વેશ રે; મધ્યમ નર કિરિયા ગુણુ આહરે, પોડશકે ઉપદેશ રે. ગું ૨. ચારિત્ર હીણો રે ગુણે ઘણો, વંદવો પૂજવો તેહ રે; થોડા જ્ઞાનની કિરિયા કલેશ છે, ઉપદેશ માલમાં એહ રે. ગું ૩. મહીયલ માહલે રે મેલા વેશથી, બક વ્યવહારે જે ચાલે રે; જગને ઘાલે રે જ્ઞાન વિના ધંધે, તે કિમ ધર્મને પાલે રે. ગું ૪. પીધળ પીન જીત્યા કિરિયા ગુરૂ, જહાજ સમા ગુરૂ જ્ઞાની રે;

કિરિયા વિણુ જ્ઞાની રે સિદ્ધ અનંત છે, ભગવતી અંગની વાણી
 રે. ગુ. ૫. મંડુક ચૂરણુ જિમ જલદાગમે, ક્રિયાયે તિમ ભવ વાધે
 રે; તસ વાર કરવારે જ્ઞાનની જ્યોતિ છે, ઉપદેશ પદ ઇમ સાધે
 રે. ગુ. ૬. એકનો જાણુંગ સર્વ જાણુંગ કહ્યો, એહવી છે મહારી
 વડાઈ રે; અવિસંવાદપણે જે જાણુવું, તેહિજ સમકિત ભાઈ રે.
 ગુ. ૭. જ્ઞાન વિના કહો સમકિત કિમ રહે, ક્રિયા તો જ્ઞાનની
 દાસી રે; છકુ તપે સુકા સેવાલ ભોજી કહ્યા, દેખે ન સુખ અવિ-
 નાશી રે. ગુ. ૮. થોડલી ક્રિયા રે જ્ઞાનીની ભલી, જેમ સુસ્વર
 નારીના ભાવ રે; બહુલી કિરિયા રે જ્ઞાન વિના કિસી, જિમ અંધ
 નારીના હાવ રે. ગુ. ૯. સહસ તેતાલીશ બશે નર બૂઝીયા,
 નંદિખેણુ શુભ લાખે રે; જ્ઞાનીયે દીકું રે તેહિજ વસ્તુ છે, ખર
 સિંગ સમ અન્ય દાખે રે. ગુ. ૧૦. કિરિયા નયને રે જ્ઞાન કહે
 તુમે, મુઝ થકી લિન્ન અલિન્ન રે; લિન્ન થશે ત્યારે જડતા પામશે,
 અલિન્ન મુઝ માંહે લીન રે. ગુ. ૧૧. ન્યાય ન ત્રીજો રે જેહને
 આલંબીયે, ખૂચો જુગતિ વિમાસી રે; એક પદ પામી ચિલાતી
 સુત તર્યો, જ્ઞાનથી સહુ સુખ વાસી રે. ગુ. ૧૨.

ઠાલ ત્રીજી

સમકિત નય હવે બોલ્યો વિમાસી રે, મુઝ વિણુ જ્ઞાન ક્રિયા
 બહુ દાસી રે, મુઝ વિણુ જ્ઞાન અજ્ઞાન તે જાણો રે, શુક પાઠીત
 વેદીયા માનો રે. ૧. મણિમય બિંબ અનંત ભરાવે રે, સોવન દેહુરાં
 અસંખ્ય કરાવે રે; દંસણુ ભવ વિણુ શુભ ફલ તાપે રે; દંસણુ
 રચણાયર ઇમ થાપે રે. ૨. વાર અનંતી તિમ જીવને ફરસ્યો રે,
 જિમ મૃગ તૃષ્ણાયે રહવે તરસ્યો રે; તે એક વારમાં દુઃખ સવિ
 ટાલું રે, આતમ મંદિર કરું અજુઆલું રે. ૩. મુઝ પછી જ્ઞાન
 ક્રિયા હો સાચી રે, જલધર યોગે વનરાઈ માચી રે; પાત્ર અપાત્ર
 તુમે નથી જોતા રે, અમે ભવિક અકપાઈ છોડતા રે. ૪. ક્ષણ એક
 મુઝને હૃદયે રાખે રે, જિન સાહેબની સુખડી ચાખે રે; મિથ્યા
 વચન જો કાંઈ પ્રરૂપે રે, હુતો રીશું પડે ભવે રૂપે રે. ૫. બાંહે

જાલ્યો તે કારણ માટે રે, કડં સુખીઓ પુદ્ગલ અથ આંટે રે;
કૃષી બલ સંબંધ ધરો મન માંહે રે, સમકિતવંતને પ્રણમો ઉચ્છાહે
રે. ૬. અશુચ્યા કેવલી કિરિયા હીન રે, સિદ્ધા મુજ થકી અનુભવ
પીન રે; દંસણ રહિત ન સીજે કોઈ રે, નિશ્ચય કરો ભવિ આગમ
જોઈ રે. ૭. માલા જાલે નીમાલા લોચેરે, કિરિયાડંબર ભણી બહુ
સોચે રે; નવ ઐવેયક સુધી લઈ જાવે રે, તોહી સમકિત લવ સુખ
નાવે રે. ૮. જૂઠ કિરિયાયે ધરાવે નામ રે, હું મુનિ હું શ્રાવક ગુણ
ધામે રે; મુજ છતાં મરીચિયે ભવભવ ન વધાર્યો રે, જમાલી
કુશિબ્ય જો સમકિત હાર્યો રે. ૯.

ઠાલ ચોથી

સિદ્ધ નરે જિમ સંગ્રહો, બુદ્ધિવંતાણ; વિણ પણ અમૃત
થાય રે, રૂચિવંતાણ; તિમ સમકિતવંતે ગ્રહાં, બુ. શાસ્ત્ર સકલ
સુખદાય રે. રૂચિ. ૧. દ્વૈપાયન શ્રેણિક ભણી, બુ. વાસુદેવ પેડાલ
બાલ; ૩૦ અવિરતિને પણ સુખી કર્યા, બુ. મુજ વિણ કવણ
આધાર. ૩૦ ૨. દશ મિથ્યાત્વ ગિરિ ભંજવા, બુ. પવિસમ હું
સમરથ; ૩૦ શુભદો આતમમાં વશું, બુ. જિન પદવી મુજ હૃથ્ય.
૩૦ ૩. સમકિત અંક વિના સહુ, બુ. કિરિયાદિક ખિંદુરૂપ; ૩૦
અંગાર મદક સંબંધથી, બુ. સમજો મુજ સરૂપ. ૩૦ ૪. કૃષ્ણ
પખીઓ અનાદિનો, બુ. મુજથી મિટે તતખેવ; ૩૦ શુકલ પખીઓ
તવ થયો, બુ. મિટે અનાદિ ભવ સેવ. ૩૦ ૫. વરસ હબાર કિરિયા
ગઈ, બુ. કંડરિકની અકાજ; ૩૦ મુજ વિણ પૂરવ ધર ગયા, બુ.
આવે નિગોદમાં વાજ. ૩૦ ૬. પૂર્વ બદ્ધાયુ ગત દંશણી, બુ. જે
વિણ સમકિતવંત; ૩૦ વૈમાનિક પદવી લહે, બુ. ઈમ મહાભાષ્ય
કહંત. ૩૦ ૭. જીવ પ્રદેશે પુદ્ગલ રહ્યા, બુ. મિથ્યાત્વના જે
સમસ્ત; ૩૦ તેહ મિટે જે શુદ્ધતા, બુ. તેહિજ સમકિત વસ્ત.
૩૦ ૮. સમકિતને ભાવે હોયે, બુ. દંશણ સહિત ગુરૂ દેવ; ૩૦
અગણિત મહીમા માહારો, બુ. સમકિત દશ રૂચિ સેવ. ૩૦ ૯.
દશ માંહે નવ અસ્તિતા, બુ. ત્યાદવાદ રહે મુજ માંહિ; ૩૦

યથાર્થ વસ્તુ ગ્રહું, બુઁ આઠ પક્ષથી ઉછછાંડિ. ૩૦ ૧૦. સમક્ષિત વિણ ચારિત્ર નહીં, બુઁ આવશ્યક માંહે વખાણુ; ૩૦ સમક્ષિત તેહજ ચરણ છે, બુઁ પહેલા અંગની વાણી. ૩૦ ૧૧. સમક્ષિતની સેવા સારી, બુઁ નહીં મિથ્યામતિ રાજ; ૩૦ ખટ ઉપમાન છે છે માહરાં બુઁ સદહજે મુનિરાજ ૩૦ ૧૨.

ઢાલ પાંચમી

હવે ક્રિયા વાદિ કહે મન રુલી, ન ગણે જ્ઞાનનો ગુણ મુખ-દાઇ; સાજન સૂણીયે હે, વાંજણી સુત રંક રાજવી, કીસિ સૂપનને જ્ઞાને વડાઇ. સાં નરહરનાં નમવાં રે સંયમ ધારીને. ૧. જ્ઞાનથી ફલ ભોગ નવિ લહે, ક્રિયા વિના કોઇક જીવ; સાં રસ-વતી જલ ગુણ જાણતાં, તૃપ્તિ નવિ હોય અતીવ. સાં ૨. કિરિયા વિણ પંથે તે નવિ ઘટે, વિચારે ન જલનિધિ તરાય; સાં નટણી નિજ કિરિયા વિના, જન રંજન કહો કેમ કરાય. સાં ૩. શત્રુજય માહાત્મ્યમાં કહ્યું, મુનિ વેષને નમવો ઉછછાંડિ; સાં લિંગ દેખીને ભાવે પ્રણમીયા, સચીવ ઉદયન ગુણ ગ્રાહિ. સાં ૪. ભરતને કેવલ ઉપને, લિંગ વિણ નમીયા નહિં દેવ; સાં કહે ન ઉપદેશ એક સંબંધનો, અશુચ્યા કેવલી તતખેવ. સાં ૫. જ્ઞાનનું ફલ વિરતિ કહ્યું, બહુવિધ શાસ્ત્ર મજર; સાં ચારિત્ર મહારાજ તણા, જ્ઞાન સમક્ષિત દો પ્રતિહાર. સાં ૬. ગતિ ચારમાં સમક્ષિત પામીયે, નર ગતિ માંહે સંયમ સિદ્ધ; સાં કિરિયા નય શાસન અંગ છે, નિયુક્તિનાં વચન પ્રસિદ્ધ. ૭. સર્વ સંવર કિરિયા વિના, જ્ઞાનીને મુક્તિ ન હોય; સાં અનંતર કારણ હું સહી, તેહ ફરસી સિદ્ધા સહુ કોય. સાં ૮.

ઢાલ છઠી

જિનવર મંદિર સયલ મહિયલમાં, સોવન રચણે મંડાવેજી; એક દિવસના ચરણ સમોવડ, કહો તે કેમ કરી થાવેજી. ૧. આદર જીવ ક્રિયા ગુણ મનોહર, મ કરીશ વાદ વિવાદજી. કેવલને પણ એક સંયમનું, થાનક થિર રહે શુદ્ધજી; સક્ષ

પ્રદેશ ચિરતા રૂપ ચારિત્ર, સિદ્ધ પ્રભુને કહે બુદ્ધજી. આં ૨. એક વરસના સંયમ સુખમાં, અનુત્તર સુર સુખ પાવેજી; એ પણ વ્યવહારિક નય વચન છે, ક્ષણ માંહે શ્રેણી મંડાવેજી. આં ૩. એક દિવસની કિરિયા પાલક, સંપ્રતિ નરપતિ કીધેજી; હરિ નૃપને નવ યામ ક્રિયાયે, પંચમ અનુત્તર સિદ્ધોજી. ૪. બાર કષાય મટે સંયમ હોયે, કિરિયાયે મહા લખિંજી; દશારસિંહ સત્યકીને અધો-ગતિ, જે નહીં કિરિયા સંબંધિજી. આં ૫. અક્રિયા વાદિ દશા-ચૂળીમાં, કૃષ્ણ પખીઓ જીવ નિયમાજી; ક્રિયા વાદિ શુકલ પખીઓ, જિન ઉપદેશે મહિમાજી. આં ૬. યોગ વ્યાપાર નહીં જે સિદ્ધને, તો કિરિયા કિમ વ્યાપેજી; સઘલા નયનો સાર સંયમ છે, જિન ગણધર કહ્યું આપેજી. આં ૭. ખર જિમ ચંદન ભાર વહે બહુ, તસ ફલ ભોગ ન થાવેજી; દીપક સહસ્ર ગ્રહ્યા પણ અંધથી, કુણુ કાર્ય સોહાવેજી. આં ૮. દશાર્ણભદ્રને નમિયા સુરપતિ, જે કિરિ-યાયે ગુણવંતાજી; મુજ અવદાત અનેક છે જગમાં, ધારો ભવિ જયવંતાજી આં ૯.

લાલ સાતમી

ઇમ નિજ નિજ મત થાપતાં રે લાલ, આવ્યા જિણેસર પાસ રે; વાલેસરં કરૂણા કારક ઉપદેસે હો લાલ, અનુપમ વચન વિલાસ રે. વાલેસરં ૧. જ્યો જ્યો જિનવર જગગુરૂ હો લાલ, જેહથી મટે ભવ પાસ રે. વાં હંસણુ સહિત જ્ઞાની કહ્યો હો લાલ, દેશે વિરાધક સાચ રે; વાં જ્ઞાન રહિત ક્રિયા કરે હો લાલ, તે પણ વિરાધક વાચ્ય રે. વાં જં ૨. દેશે દેશે ઉપગારીયા, હોં સમુદાય સિદ્ધિ લહંત રે; વાં તિલ સમૂહે નેહ નીપજે, હોં બિંદુ બિંદુયે સર હુત રે વાં જં ૩. ત્રણ ભુવનના યોગથી, હોં પૂરણ લોક કહેવાય રે; વાં કેમ તે અંકમાં થાપિયે, હોં એકસેવ તૃપ્તિ ન થાય રે. વાં જં ૪. જ્ઞાન સમક્ષિ ધારી વહે, હોં સંયમ રક્ષા સુવિશાલ રે; વાં જેસી જિન પથે ચલ્યા, હોં થાયે તે પરમ નિહાલ રે. વાં જં ૫. નિજ નિજ પદ પ્રાપ્તિ સુધિ, હોં

જ્ઞાનચારાદિક સેવ રે; વાં ૪૦ ઇમ શુભ પરિણામે કરી, હોં વેગે હોય
શિવ દેવ રે. વાં ૪૦ ૬. હંસણુ જ્ઞાનમાં ભેલવી, હોં જ્ઞાન ક્રિયાયે
કરી સિદ્ધ રે; વાં ૪૦ ૭. પંગુ અંધ નર દો મલી, હોં મનહ મનોરથ
કીધ રે. વાં ૪૦ ૭. જેટલા વચન વિચાર છે, હોં તેટલા નયના
વાદ રે; વાં ૪૦ સહુ અંતર પ્રતિ કરે, હોં સુણી વીર વચનનો
સ્વાદ રે. વાં ૪૦ ૮.

ઢાલ આઠમી

શ્રી મહાવીર જિનના ગુણ ગાવો, સંશય મનના મિટાવો રે;
મુક્તા ફક્ત થાલ ભરીને, પ્રભુજનાં જ્ઞાન વધાવો રે. શ્રીં ૧.
આ સમયે શ્રુત જ્ઞાની મહોટા, શુદ્ધ સ્વરૂપ સમજાવે રે; જ્ઞાનીનો
જો વિનય ન મેવે, તો અતિ ચારતા થાવે રે. શ્રીં ૨. આવશ્યકાદિક
અંથથી જોઈ, રચના કરી મનોહારો રે; હીનાધિક નિજ ખુદ્યે કહેવાયું,
તે શ્રુતધર સુધારો રે. શ્રીં ૩. મુનિ કર સિદ્ધિ વદનને (૧૮૨૭)
વરસે, આઠમ સુદિ ભલે ભાવે રે; ત્રણશે ત્રીશ કલ્યાણ એ દિન,
ત્રીશ ચોવીશીના થાવે રે. શ્રીં ૪. પહેલાં પાંચ જિણુંદ નમિ નેમિ,
સુમત પાસ સુપાસ રે; એ દશ જિનના અગીઆર કલ્યાણક, એ
દિવસે થયા ખાસ રે. શ્રીં ૫. અડ સિદ્ધિ ખુદ્ધિ દાયક એ દિને,
સ્તવન રચ્યું પ્રમાણે રે; ભણશે ગણશે જેડ સાંભલશે, તસ ઘર કોડિ
કલ્યાણે રે. શ્રીં ૬.

કલશ

ઈમ વીર જિનવર, પ્રમુખ કેરાં, અઢી લાખ ઉદાર એ; જિન
ખિંબ થાપી, સુજસ લીધો, દાન સૂરિ સુખકારએ; તસ પાટ પરંપર
તપાગચ્છે, સૌભાગ્ય સૂરિ ગણધાર એ; તસ શિષ્ય લક્ષ્મી સૂરિ
પભણે, સંઘને જયકાર એ. ૧.

૪૩. પડાવશ્યક (પ્રતિક્રમાણુ) સ્તવન.

દોહા

ચોવિશે જિનવર નમું, ચતુર ચેતન કાજ; આવશ્યક જોણું
ઉપદેશ્યા, તે શુભશુ જિનરાજ. ૧. આવશ્યક આરાધિને, દિવસ

પ્રત્યે દોષ વાર; દુરિત દોષ દૂરે ટલે, એ આતમ ઉપકાર. ૨. સામાયિક ચઉવિસથો, વંદન પડિઠ્ઠમણેણુ; કાઉસગ્ગ પચ્ચાળખાણુ કર, આતમ નિર્મલ એણુ. ૩. ઝેર જાય જીમ જાંગુલી, મંત્ર તણુ મહિમાય; તેમ આવશ્યક આદર્યે પાતિક દૂર પલાય. ૪. ભાર તણુ જેમ ભારવહી, હેજે હુલુઓ થાય; અતિચાર આલોવતાં, જન્મ દોષ તેમ જાય. ૫.

ઢાલ પહેલી

પહેલું સામાયિક કરો રે, આણી સમતા ભાવ; રાગ રોષ દૂરે કરો રે, આતમ એહ સ્વભાવ રે; પ્રાણી સમતા છે ગુણુ ગેહ, એ તો અભિનવ અમૃત મેહરે. પ્રાણીં ૧. આપો આપ વિચારીએ રે, રમીએ આપ સ્વરૂપ; મમતા જે પર ભાવની રે, વિષમો તે વિષ કૂપ રે. પ્રાણીં ૨. ભવ ભવ મેલી મૂકીએ રે, ધન કુટુંબ સંજોગ; વાર અનંતી અનુભવ્યા રે, સર્વ સંજોગ વિજોગ રે. પ્રાણીં ૩. શત્રુ મિત્ર જગ કો નહિ રે, સુખ દુઃખ માયા જલ; જો જોગે ચિત્ત ચેતના રે, તો સર્વ દુઃખ વિસરાલ રે. પ્રાણીં ૪. સાવધ યોગ સર્વ પરિહરી રે, એ સામાયિક રૂપ; હુવા એ પરિણામથી રે, સિદ્ધ અનંત અરૂપ રે. પ્રાણીં ૫.

ઢાલ બીજી

આદીશ્વર આરાહીએ, સાહેલડી રે, અજિત ભજો ભગવંત તો; સંભવનાથ સોહામણા, સાં અભિનંદન અરિહંત તો. ૧. સુમતિ પદ્મ પ્રભ પૂજીએ, સાં સમરૂં સ્વામિ સુપાસ તો; ચંદ્રપ્રભ ચિત્તધારીએ, સાં સુવિધિ ઋદ્ધિ વાસ તો. ૨. શીતલ ભૂતલ દિનમણિ, સાં શ્રી પૂરણ શ્રેયાંસ તો; વાસુપૂજ્ય સુર પૂજિઆ, સાં વિમલ વિમલ પરશંસ તો. ૩. કરૂં અનંત ઉપાસના, સાં ધર્મ ધર્મ ધુર ધીર તો; શાંતિ કુંથુ અરમહિ નમું, સાં મુનિ સુવ્રત વડ વીર તો. ૪. ચરણ નમું નમિનાથના, સાં નેમિશ્વર કરૂં ધ્યાન તો; પાર્શ્વનાથ પ્રભુ પૂજીએ, સાં વંદુ શ્રી વર્દમાન તો. ૫. એ ચોવિશે જિનવરા, સાં ત્રિભુવન કરણ ઉદ્યોત તો; મુક્તિ પંથ જોણે દાખ.

વ્યો, સાં નિર્મલ કેવલ જ્યોત તો. ૬. સમક્ષિત શુદ્ધ એહથી
હોજે, સાં લીજે ભવનો પાર તો; બીજું આવશ્યક ધૃષ્ટિ, સાં
ચઉવિસથથો સાર તો. ૭.

ઢાલ ત્રીજી

બે કર જોડી, બે કર જોડી, ગુરુ ચરણે દીઓ વાંદણાં રે;
આવશ્યક પચવીશ ધારો રે, ધારો રે, દોષ બત્રીશ નિવારીઓ રે.
૧. ચાર વાર, ચાર વાર, ગુરુ ચરણે મસ્તક નામીઓ રે; બાર
ક્રિયાવર્ત ખામો રે, ખામો રે, વળી તેત્રીશ આશારના રે. ૨.
ગીતાર્થ ગીતાર્થ, ગુણ ગીરૂઆ ગુરુને વંદતાં રે; નીચ
ગોત્ર ક્ષય જાય, થાયે રે, ઉંચ ગોત્રની અર્જના રે. ૩. આણુ
ઉદ્ધઘે, આણુ ઉદ્ધઘે, કોઈ ન જગમાં તેહની રે; પરભવ લહે
સૌભાગ્ય, ભાગ્ય રે, ભાગ્ય રે, દીપે જગમાં તેહનું રે. ૪. કૃષ્ણ
રાયે, કૃષ્ણ રાયે, મુનિવરને દીધાં વાંદણા રે; ક્ષાયક સમક્ષિત સાર,
પામ્યા રે, પામ્યા રે, તીર્થંકર પદ પામશે રે. ૫. શીતલા ચારજ,
શીતલા ચારજ, જેમ ભાલે સહુ જગે રે; દ્રવ્ય વાંદણા દીધ, ભાવે
રે, ભાવે રે, દેતાં વળી કેવલ લહ્યું રે. ૬. એ આવશ્યક, એ
આવશ્યક, ત્રીજું એણી પરે જાણુજો રે; ગુરૂ વંદન અધિકાર, કરજો
રે કરજો રે, વિનય ભક્તિ ગુણવંતની રે. ૭.

ઢાલ ચોથી

જ્ઞાનાદિક જિનવર કહ્યા, એ જે પાંચે આચાર તો; દોય વાર
તે દિન પ્રતે એ, પડિઠ્ઠમીએ અતિચાર જ્યો જિન વીરજીએ. ૧ આલો
યિને પડિઠ્ઠમીએ, મિચ્છામિ દુક્કડ દેય તો; મન વચ કાય શુદ્ધ કરીએ.
ચારિત્ર ચોખ્ખું કરેય. જ્યો. ૨. અતિચાર શલ્ય ગોપવે એ, ન
કરે દોષ પ્રકાશ તો; મચ્છીમલ્લ તણી પરેએ, તે પામે પરિહાસ.
જ્યો. ૩. શલ્ય પ્રકાસે ગુરુ મુખે એ, હોયે તસ ભાવ વિશુદ્ધ તો;
તે હુશીઆર હારે નહિ એ, કરે કર્મ શું જુદ્ધ. જ્યો. ૪. અતિ-
ચાર એમ પડિઠ્ઠમીએ, કરો ધર્મ નિઃશલ્ય તો; જિત પતાકા તેમ
વરોએ, જેમ જગ ફલ્લહીમલ્લ. જ્યો. ૫. “ વંદિતુ ” વિધિશું કહો

એ, તેમ પડિષ્કમણા સૂત્ર તો; ચોથું આવશ્યક ઇશ્યું એ, પડિષ્કમણ સૂત્ર પવિત્ર. જયોં ૬.

ઢાલ પાંચમી

વૈદ્ય વિચક્ષણ જેમ હુરે એ, પહેલાં સાલ વિકાર તો; દોષ શેષ પછી રૂઝવા એ, કરે ઓસડ ઉપચાર તો. ૧. અતિચાર વ્રણ રૂઝવા એ, કાઉસ્સગ્ગ તેમ હોય તે; નવ પલ્લવ સંજમ હુવે એ, દુષણ ન રહે કોય તો. ૨. કાયાની થિરતા કરીએ, ચપલ ચિત્ત કરે ઢાગ તો; વચન ભેગ સવિ પરિહરી એ, રમીએ આતમરામ તો. ૩. સાસ ઉસાસાદિક કહી એ, જે સોલે આગાર તો; તેહ વિના સવિ પરિહરો એ, દેહ તણો વ્યાપાર તો. ૪. આવશ્યક એ પાંચમું એ, પંચમી ગતિ દાતાર તો; મન શુદ્ધે આરાધિએ એ, લાહીએ ભવનો પાર તો. ૫.

ઢાલ છઠી

સુગુણ પચ્ચખખાણ આરાધને, એહ છે મુક્તિનું હેત રે; આ-હારની લાલચ પરિહરો, ચતુર તું ચિત્તમાં ચેત રે. સુગુણ ૧. સાલ કાઢયું વ્રણ રૂઝવ્યું, ગઈ વેદના દૂર રે; પછી ભલાં પથ્ય ભોજન થકી, વધે દેહ જેમ નૂર રે. સુગુણ ૨. તેમ પડિષ્કમણ કાઉસ્સગ્ગથી, ગયો દોષ સવિ દુષ્ટ રે; પછી પચ્ચખખાણ ગુણ ધારણે, હોયે ધર્મ તનુ પુષ્ટ રે. સુગુણ ૩. એહથી કર્મ કાદવ ટળે, એહ છે સંવર રૂપ રે; અવિરતિ કૂપથી ઉદ્ધરે, તપ અકલાંક સરૂપ રે. સુગુણ ૪. પૂર્વ જન્મે તપ આચર્યો, વિશલ્યા થઈ નાર રે; જેહના નહવણના નીરથી, શમે સકલ વિકાર રે. સુગુણ ૫. રાવણે શક્તિ શસ્ત્રો હણ્યો, પડ્યો લક્ષ્મણ સેજ રે; હાથ અડતાં સચેતન થયો, વિશલ્યા તપ તેજ રે. સુગુણ ૬. છઠું આવશ્યક જે કહ્યું, એહવું તે પચ્ચખખાણ રે; છએ આવશ્યક જેણે કહ્યા, નમું તેહ જગભાણ રે. ૭.

કળશ

તપ ગચ્છ નાયક, મુક્તિ દાયક, શ્રી વિજય દેવ સૂરીશ્વરો; તસ પદ દીપક, મોહજીપક, શ્રી વિજય પ્રભ સૂરિ ગણધરો. ૧. શ્રી કીર્તિ વિજય, ઉવઝૂંચ સેવક, વિનય વિજય વાચક કહે; પડાવશ્યક, જે આરાધે, તેહ શિવ સંપદ લહે. ૨.

૪૪. છ અઠ્ઠાઈનું સ્તાવન.

શ્રી સ્યાદ્રાદ સુધોદધિ, વૃદ્ધિ હેતુ જિનચંદ; પરમ પંચ
પરમેષ્ઠિમાં, તાસુ ચરણ સુખકંદ; ત્રિગુણ ગોચર નામ જે, સુખુદ્ધ
ધશાન માને જેહ; થયા લોકોત્તર તત્વથી, તે સર્વે જિન ગેહ;
પંચવર્ણ અરિહંત શું, પંચ કલ્યાણુક ધ્યેય; પડ અઠ્ઠાઈ સ્તાવના
રચું, પ્રણમી અનંત ગુણ ગેહ.

ઢાલ

ચૈત્ર માસ સુદિ પક્ષમારે, પ્રથમ અઠ્ઠાઈ સંજોગ; જિહાં સિદ્ધ-
ચક્રની સેવનારે, અધ્યાતમ ઉપયોગરે; ભવિકાં પર્વ અઠ્ઠાઈ આરાધ,
મનવાંછિત સુખસાધરે. ભવિકાં ૧. પંચરે પરમેષ્ઠિ ત્રિકાલનારે,
ઉત્તર ચઉ ગુણકંત; શાશ્વતપદ સિદ્ધચક્રનેરે, વંદતાં પુણ્ય મહંતરે.
ભવિકાં ૨. લોચન કર્ણયુગલ મુખેરે, નાસિકા અગ્રનીલાડ; તાલુ
શિર નાભિ હૃદયેરે, જમ્બુડ મધ્યે ધ્યાન પાઠરે. ભવિકાં ૩. આલંબન
સ્થાનક કહ્યારે, જ્ઞાનીએ દેહ મજાર; તેહમાં વિગત વિષય પરેરે,
ચિતમાં એક આધારરે. ભવિકાં ૪. અષ્ટ કમલ દલ કણિકારે, નવ
પદ થાપો ભાવ; બાહિર યંત્ર રચી કરીરે, ધારો અનંત અનુભાવરે.
ભવિકાં ૫. આસો સુદિ સાતમ થકીરે, બીજી અઠ્ઠાઈ મંડાણુ;
બસે ત્રેતાલીસ ગુણે કરીરે, અસીયાઉસાદિક ધ્યાનરે. ભવિકાં ૬.
ઉત્તરાધ્યયન ટીકા કહેરે, એ દોય શાશ્વતા યાત્ર; કરતાં દેય નંદી-
શ્વરેરે, નરનિજ ઠામ સુપાત્રરે. ભવિકાં ૭.

ઢાલ બીજી

અષાઢ ચોમાસાની અઠ્ઠાઈ, જિહાં અભિશ્રદ્ધ અધિકાઈ; કૃષ્ણ
કુમારપાળ પરે પાળો, જીવ દયા ચિત્ત લાઈ રે; પ્રાણી અઠાઈ
મહોત્સવ કરીએ, સચિત આરંભ પરિહરિએરે. પ્રાં ૧. દિસિ
ગમન તજો વર્ષા સમયે, ભક્ષ્યાભક્ષ્ય વિવેક; અછતી વસ્તુ પાણુ
વિરતીએ, બહુ ફલ વંકચૂલ સુવિવેકરે. પ્રાં ૨. જે જે દેહે ગ્રહીને
મૂક્યા, જેહથી તે હિંસા થાય; પાપ આકર્ષણુ અવતિ જોગે, તે

જીવે કર્મ બંધાયરે. પ્રાં ૩. સાયક દેહતા જીવ જે ગતીમાં, વસીયા તસ હોય કર્મ; રાજા રંકને કિરીયા સરીખી, ભગવતી બંગનો મર્મરે. પ્રાં ૪. ચોમાસી આવશ્યક કાઉસગ્ગના, પંચ સત માને ઉસાસા; છઠ્ઠા તપની આલોયણુ કરતાં, વિરતિ ધર્મ ઉભસારે. પ્રાં ૫.

ઢાલ ત્રીજી

કાર્તિક સુદિમાંજી, ધર્મ વાસર અડધારીએ; તીમ વળી કાલ્પુ-જેજી, પર્વ અઠ્ઠાઈ સંભારીએ; ત્રણ અઠ્ઠાઈજી, ચઉમાસી ત્રણ કારણે; ભવિજીવનાજી, પાતિક સર્વ નિવારણે. ૧.

ઉથલો

નિવારણી પાતકતાણી એ જાણી, અવધિજાને સુરવરા; નિકાચ ચારનાં ઇંદ્ર હર્ષિત, વંદે નિજ નિજ અનુચરા; અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ કરણુ સમયે, શાશ્વતા એ દેખીએ; સર્વ સનજ થાયે દેવ દેવી, ઘંટ નાદ વિસેમીએ. ૨. વલી સુરપતિજી, ઉદ્ધોષણુ સુરલોકમાં; નીપજવીજી, પકિર સહિત અશોકમાં; દ્વીપ આઠમેજી, નંદીશ્વર સુર આવીયા; શાશ્વતી પડિમાજી, પ્રણુમી વધાવે ભાવીયા. ૩. ભાવિયા પ્રણુમી વધાવે પ્રભુને, હર્ષ બહુલે નાચતા; બત્તીસ બદ્ધ કરીયા નાટિક, કેડી સુરપતિ માચતા; હાથ જોડી માન મોડી, અંગ ભાવ દેખાવતી, અપ્સરા રંભા અતિ અચંભા, અરિહંત ગુણ આલાવતી. ૪. ત્રણ અઠ્ઠાઈમાંજી, ષડ કલ્યાણુક જિનતણાં; તથા આલયજી, બાવન જીનનાં બિંબ ઘણાં; તસ સ્તવનાજી, અદ્ભુત અર્થ વખાણુતાં; ઠામે પહોંચેજી, પછી જીન નામ સંભારતાં. ૫. સંભારતાં પ્રભુનું નામ નિશદિન, પર્વ અઠાઈ મન ધરે; સમકીત નિર્મલ કરણુ કારણુ, શુભ અભ્યાસે અનુસરે; નરનારી સમકીતવંત ભાવે, એહ પર્વ આરાધશે; વિધન નિવારે તેહના સુવિ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી વાધશે. ૬.

ઢાલ ચોથી

પર્વ પન્નુસણુમાં સદા, અમારી પડહો વજડાવેરે; સંઘ ભક્તિ દ્રવ્ય ભાવથી, સ્વામી વત્સલ સુમંડાવેરે. મહોદય પર્વ મહિમાનિધિ. ૧. સ્વામી વત્સલ એકણુ પાસે, એકત્ર ધર્મ સમુદાયરે; બુદ્ધિ તુલાએ

તોલીએ, તુલ્ય લાલ ફલ થાય રે. મહોં ૨. ઉદ્યાયી ચરમ રાજરૂપી,
તેમ કરો ખામણા સત્યરે; મિચ્છામિ દુઃકલં દેખને ફરી સેવે પાપવત્ત રે.
મહોં ૩. તે કહ્યા માયા મૃષાવાદી, આવશ્યક નિયુક્તિ માંડિરે;
ચૈત્ય પરિપાટી કહી, પૂજા ત્રિકાલ ઉચ્છાદીરે. મહોં ૪. છેલ્લી ચારે
અઠ્ઠાઇએ, મહોટો મહોત્સવ રચે દેવારે; જીવાભિગમે ઐમ ઉચરે,
પ્રભુ શાસનના એ મેવારે. મહોં ૫.

હાલ પાંચમી

અઠ્ઠમનો તપ વાર્ષિક પર્વમાં, શાસ્ત્ર રહિત અવિરોધરે; કારક
સાધન પ્રભુના ધર્મનો, ઇચ્છા સેવે હોય શુદ્ધરે. તપને સેવોરે
કંતા વીરતીના ૧. છુટે સો વર્ષેરે કર્મ અકામથી, નારકી તે તો
સકામેરે; પાપ રહિત હોય નવકારસી થકી, સહસ તે પોરસી ઠામેરે.
તપં ૨. વાઘંતો વધતોરે તપ કરવા થકી, દશ ગુણો લાભ ઉદારરે;
દશ લાખ કોડી વર્ષનું આઉખું, દુરિત મીઠે નિરધારરે. તપં ૩.
પચાસ વર્ષ સુધી તપ્યાં લખમણાં, માયા તપ નવિ શુદ્ધરે; અસંખ્ય
ભવ ભમ્યા એક કુવચનથી, પદ્મનાભ વારે સિદ્ધરે. તપં ૪. આહાર
નિરિહંતારે સમ્યક તપ કહ્યો, જીવો અભ્યંતર તત્ત્વરે; ભવોદ્ધિ
સેતુરે અઠ્ઠમ તપગણિ, નાગકેતુ ફળ પત્તરે. તપં ૫.

હાલ છઠી

વાર્ષિક પડિઠ્ઠમણા વિષે, એક હજાર શુભ આઠરે; શ્વાસ
ઉશ્વાસ કાઉસગ્ગ તણાં, આદરી ત્યજો કર્મ આઠરે. પ્રભુ તુમ શાસન
અતિ ભદ્રું. ૧. દુગ લખ ચઉ સય અડ કહ્યા, પલ્લ પલ્લ પલ્લયા-
લીસ હજારરે; નવ ભાંગે પલ્લના ચઉ ગ્રહ્યા, શ્વાસમાં સુર આયુ
સારરે. પ્રભુ ૨. ઓગણીસ લાખને તેંસઠી, સહસ ખસેં સડસઠીરે;
પલ્લોપમ દેવનું આઉખું, નવકાર કાઉસગ્ગ જીઠરે. પ્રભુ ૩. એકસઠ
લાખને પણ તીસા, સહસ ખસેં દશ જાણુરે; એટલા પલ્લનું સુર
આઉખું, લોગસ્સ કાઉસગ્ગ માનરે. પ્રભુ ૪. ધેનુધણ રૂપેરે જીવના,
અચલ છે આઠ પ્રદેશરે; તેહ પરે સર્વ નિર્મલ કરે, પર્વ અઠ્ઠાઇ
ઉપદેશરે. પ્રભુ ૫.

ઢાલ સાતમી

સોહમ કહે જંબુ પ્રત્યે, જ્ઞાનાદિ ધર્મ અનંતરે; વીનિત અર્થ પ્રકાશ્યો વીરજી, તેમ મેં રચિયો સિદ્ધાંતરે. પ્રભુ આગમ ભલો વિશ્વમાં. ૧. ૫૭ લાખ ત્રણસો તેત્રીસ, એગુણાસાઠ હજારરે; પીસ્તાલીસ આગમતાણી, સંખ્યા જગ આધારરે. પ્રભુ ૦ ૨. આથમ્યે જીન કેવલ રવિ, સુત દીપકથી વ્યવહારરે; ઉભય પ્રકાશક સૂત્રનો, સંપ્રતિ બહુ ઉપગારરે. પ્રભુ ૦ ૩. પુણ્યક્ષેત્રમાં સિદ્ધગિરિ, મંત્રમાંહિ નવકારરે; શુકલ ધ્યાન છે ધ્યાનમાં, કલ્પસૂત્ર તેમ સારરે. પ્રભુ ૦ ૪. વીર વર્ણન છે જોહમાં, શ્રી પર્વ તપ તસુ સેવરે; છઠ તપે કલ્પસૂત્ર સુણે મુઠા, ઉચિત વિધિ તતખેવેરે. પ્રભુ ૦ ૫.

ઢાલ આઠમી

નેવું સહસ્ર સંપ્રતિ નૃપેરે, ઉધર્યા જૈન પ્રાસાદરે; છત્રીસ સહસ્ર નવા કર્યારે, નિજ આયુ દીનવાદ. મનમે મોદેરે; પૂજે પૂજેરે મહોદય પર્વ મહોત્સવ મોદેરે. ૧. અસંખ્ય ભરતના પાટવીરે, અઠ્ઠાઈ ધર્મના કામિરે; સિદ્ધિગિરિએ શિવપુરી વર્યારે, અજરામર શુભ ઠામ. મનમે ૦ ૨. યુગ પ્રધાન પુરવ ઘણીરે, વયર સ્વામી ગુણધારરે; નિજ પિતુ મિત્ર પાસે જઈરે, ચાચ્યાં ફૂલ તૈયારરે. મનમે ૦ ૩. આવ્યા ગિરિ હિમવંતરે, શ્રી દેવી હાથે લીયારે; મહા કમલ ગુણવંતરે. મનમે ૦ ૪. પછી જીનરાગીને સોંપીયારે, સુભિક્ષનગરી મઝારરે; સુગત મત ઉછેદિતેરે, શાસન શોભા અપારરે. મનમે ૦ ૫.

ઢાલ નવમી

પ્રાતિહાર્ય અડ પામીયેરે, સિદ્ધ પ્રભુના ગુણ આઠ, હર્ષ ધરી સેવીયે એ; જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રનાં એ, આઠ આચારના પાઠ, હૃં સેવો સેવો પર્વ મહાંત. હર્ષ ૦ ૧. પવયણ માતા સિદ્ધિનું એ, બુદ્ધિ ગુણ અડદષ્ટ; હર્ષ ૦ ગણી સંપદએ, અડ સંપદાએ, આઠમી ગતિદીએ પુષ્ટ. હર્ષ ૦ ૨. આઠ કર્મ અડ દોષને એ, અડમદ પરમાદ; હર્ષ ૦ પરિહરિ આઠ આઠ કારણ ભજીએ, આઠ પ્રભાવક વાદ. હર્ષ ૦ ૩. ગુર્જર દીલ્લી દેશમાં એ, અકબરશાહ સુલતાન; હર્ષ ૦ હીરજી

ગુરુના વયણથી એ, અમારી પડડ વળવ. હર્ષ ૦ ૪. સેનસુરિ તપગચ્છ મણિ એ, તિલક આણુંદ મુણિંદ; હર્ષ ૦ રાજ્યમાન રિદ્ધિ લહે એ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી સુરિંદ. હર્ષ ૦ ૫. સેવો સેવો પર્વ મહંત, હર્ષ ૦ પુજો જીનપદ અરવિંદ; હર્ષ ૦ પુણ્ય પર્વ સુખકંદ, હર્ષ ૦ પ્રગટે પરમાનંદ, હર્ષ ૦ કહે એમ લક્ષ્મી સુરિંદ. હર્ષ ૦ ૬.

કળશ

એમ પાર્શ્વ પ્રભુનો પસાય પામી, નામ અઘ્ઘાઈના ગુણ કહ્યા; ભવિ જીવ સાધો નિત્ય આરાધો, આત્મ ધર્મે ઉમદ્યાં. ૧. સંવત જીન અતિશય વસુ સસી, ચૈત્રી પુનેમે ધ્યાઈયા; સૌભાગ્યસુરિ શિષ્ય લક્ષ્મીસુરિ, બહુમે સંઘ મંગલ પાઈયા. ૨.

૪૫. શ્રી આનંદધનજી કૃત ચોવીસી.

૧. શ્રી ઋષભનાથજીનું સ્તવન.

ઋષભ જિનેશ્વર પ્રીતમ માહરોરે, ઓર ન ચાહું રે કંત; રીઝયો સાહિબ સંગ ન પરિહરેરે, ભાંગે સાદિ અનંત. ઋ ૦ ૧. પ્રીત સગાઈરે જગમાં સહુ કરેરે, પ્રીત સગાઈ ન કોઈ; પ્રીત સગાઈરે નિરૂપાધિક કહીરે, સોપાધિક ધન ખોય. ઋ ૦ ૨. કોઈ કંત કારણ કાષ્ટ ભક્ષણ કરેરે, મિલથું કંતને ધાય; એ મેળો નવિ કહીયે સંભવેરે, મેળો ઠામ ન થાય. ઋ ૦ ૩. કાંઈ પતિરંજન અતિ ઘણું તપ કરેરે, પતિરંજન તન તાપ; એ પતિ રંજન મેં નવિ ચિત્ત ધર્યુંરે, રંજન ધાતુ મિલાપ. ઋ ૦ ૪. કોઈ કહે લીલારે લખ અલખ તણીરે, લખ પૂરે મન આશ; દોષ રહિતને લીલા નવિ ઘટેરે, લીલા દોષ વિલાસ. ઋ ૦ ૫. ચિત્ત પ્રસન્નેરે પૂજન ફળ કહ્યુંરે, પૂજ અખંડિત એહ; કપટ રહિત થઈ આતમ અરપણારે, આનંદધન પદ રેહ. ઋ ૦ ૬.

૨. શ્રી અજિતનાથ સ્વામીનું સ્તવન.

પંથડો નિહાળું રે બીજા જિન તણોરે, અજિત અજિત ગુણુ ધામ; જે તેં જીત્યારે તેણે હું જીત્યોરે, પુરૂષ કિસ્થું મુજ નામ. પં ૦ ૧. ચરમ નયણ કરી મારગ જોવતાંરે, બુદ્ધ્યો સચલ સંસાર; જોણું નયણું કરી મારગ જોઈયેરે, નયણ તે દિવ્ય વિચાર. પં ૦ ૨.

પુરુષ પરંપર અનુભવ જોવતાંરે, અંધોઅંધ પલાય; વસ્તુ વિચારેરે
જો આગમ કરીરે, ચરણુ ધરણુ નહી ઠાય. પં ૦ ૩. તર્ક વિચારેરે વાદ
પરંપરાંરે, પાર ન પડોંચે કોય; અભિમત વસ્તુરે વસ્તુગતે કંડેરે,
તે વિરલા જગ જોય. પં ૦ ૪. વસ્તુ વિચારે દિવ્ય નયન તણોરે, વિરહ
પડયો નિરધાર; તરતમ જોગેરે તરતમ વાસનારે, વાસિત બોધ આધાર.
પં ૦ ૫. કાળલઙ્ગિધ લહી પંથ નિહાળશુરે, એ આશા અવિલંબ; એ જન
જીવરે જિનજી જાણુજોરે, આનંદધન મત અંબ. પં ૦ ૬.

૩. શ્રી સંભવનાથજીનું સ્તવન.

સંભવદેવ તે ધુર સેવો સવેરે, લહી પ્રભુ સેવન ભેદ; સેવન
કારણુ પહેત્રી ભૂમિકારે, અભય અદ્વેષ અખેદ. સં ૦ ૧. ભય અંચલતા
હો જે પરણામનીરે, દ્વેષ અરોચક ભાવ; ખેદ પ્રવૃત્તિ હો કરતાં થાકી-
યેરે, દોષ અબોધ લખાવ. સં ૦ ૨. ચરમાવર્તન હો ચરમ કરણ
તથારે, ભવપરિણુતિ પરિપાક; દોષ દળે વળી દ્રષ્ટિ ખુલે ભલીરે,
પ્રાપ્તિ પ્રવચનવાક. સં ૦ ૩. પરિચય પાતિક હો ધાતિક સાધુશુરે,
અકુશળ અપચયચેત; અંથ અધ્યાતમ શ્રવણુ મનન કરીરે, પરિશી-
લન નય હેત. સં ૦ ૪. કારણુ જોગે હો કારજ નીપજેરે, એહમાં
કોઈ ના વાદ; પણુ કારણુ વિણુ કારજ સાધીયેરે, એ નિજ મત
ઉનમાદ. સં ૦ ૫. મુગ્ધ સુગમ કરી સેવન આદરેરે, સેવન આગમ
અનૂપ; જેને કહાચિત સેવક ચાચનારે, આનંદધન રસરૂપ. સં ૦ ૬.

૪. શ્રી અભિનંદન સ્વામીનું સ્તવન.

અભિનંદન જિન દરિશણુ તરસીયેં, દરિશણુ દુર્લભ દેવ; મત મત
ભેદેરે જો જઈ પૂછીયેં, સહુ થાપે અહુમેવ. અ ૦ ૧. સામાન્યે કરી
દરિશણુ દોહિલું, નિર્ણય સકલ વિશેષ; મદમેં ઘેર્યોરે અંધો કેમ
કરે, રવિ શશિ રૂપ વિલેખ. અ ૦ ૨. હેતુ વિવાદે હો ચિત્ત ધરી
જોઈયેં, અતિદુર્ગમ નયવાદ; આગમવાદે હો ગુરુગમ કો નહીં, એ
સખલો વિખવાદ. અ ૦ ૩. ઘાતી ડુંગર આડા અતિ ઘણા, તુજ
દરિશણુ જગનાથ; ખીલાઈ કરી મારગ સંચડં, સંજુ કોઈ ન સાથ.
અ ૦ ૪. દરિશણુ દરિશણુ રટતો જો ફિર, તો રણુ રોડ સમાન; જેહને

પિપાસા હો અમૃતપાનની, કિમ ભાંજે વિષપાન. અં ૫. તરસ ન
આંવે હો મરણુ જીવનતણે, સીઝે જો દરિશણુકાજ; દરિશણુ દુર્લભ
સુલભ કૃપા થકી, આનંદધન મહારાજ. અં ૬.

૫. શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

સુમતિ ચરણુકજ આતમ અરપણા, દરપણુ જિમ અવિકાર;
સુજાનીં મતિ તરપણુ બહુ સમ્મત જાણીએ, પરિ સરપણુ સુવિચાર.
સુજાનીં સું ૧. ત્રિવિધ સકળ તનુધર ગત આતમા, બહિરાતમ
ધુરિભેદ; સુજાનીં બીજો અંતર આતમ તીસરો, પરમાતમ અવિ-
ષેદ. સુજાનીં સું ૨. આતમ બુદ્ધે હો કાયાદિક ગ્રહો, બહિરાતમ
અધરૂપ; સુજાનીં કાયાદિકનો હો સાખી ધર રહ્યો, અંતર આતમ
રૂપ. સુજાનીં સું ૩. જ્ઞાનાનંદે હો પૂરણુ પાવનો, વર્જિત
સકળ ઉપાધિ; સુજાનીં અતીંદ્રિય ગુણુગણુ મણિ આગરૂ ઇમ
પરમાતમ સાધ. સુજાનીં સું ૪. બહિરાતમ તજી અંતર આતમા,
રૂપ થઈ થિરભાવ; સુજાનીં પરમાતમનું હો આતમ ભાવવું,
આતમ અર્પણુ દાવ. સુજાનીં સું ૫. આતમ અર્પણુ વસ્તુ
વિચારતાં, ભરમ ટળે મતિદોષ; સુજાનીં પરમ પદારથ સંપતિ
સંપન્ને, આનંદધન રસપોષ. સુજાનીં સું ૬.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુજિન સ્તવન.

પદ્મ પ્રભુ જિન તુજ મુજ આંતરે, કિમ ભાંજે ભગવંત; કરમ-
વિપાકે કારણુ જોઈનેરે, કોઈ કહે મતિમંત. પં ૧. પયછ કિઈ
આણુભાગ પ્રદેશથીરે, મૂલ ઉત્તર બિહું ભેદ; ઘાતિ અઘાતી હો
બંધોદય ઉદીરણારે, સત્તા કર્મવિષેદ. પં ૨. કનકોપલવત્ પયડી
પુરૂષતણીરે, જોડી અનાદી સ્વભાવ; અન્ય સંયોગી જિહું લગે
આતમારે, સંસારી કહેવાય. પં ૩. કારણુયોગે હો બાંધે બંધનેરે,
કારણુ મુગતિ મૂકાય; આશ્રવ સંવર નામ અનુક્રમેરે, હેયોપાદેય
સુણાય. પં ૪. યુજન કરણે હો અંતર તુજ પડ્યોરે, ગુણુ કરણે
કરી ભંગ; ગ્રંથ યુક્તે કરી પંડિતજન કહ્યોરે, અંતરભંગ સુઅંગ.
પં ૫. તુજ મુજ અંતર અંતર ભાંજશેરે, વાજશે મંગળ વર;
જીવ સરોવર અતિશય વાધશેરે, આનંદધન રસપૂર. પં ૬.

૭. શ્રી સુપાર્શ્વજિન સ્તવન.

શ્રી સુપાર્શ્વજિન વંદીયે, સુખ સંપત્તિનો હેતુ લલના; શાંત સુધારસ જલનિધિ, ભવસાગરમાંહે સેતુ. સં શ્રી. ૧. સાત મહાભય ટાળતો, સમમ જિનવરદેવ લં; સાવધાન મનસા કરી, ધારો જિનપદ સેવ લં. શ્રીં ૨. શિવ શંકર જગદીશ્વર, ચિદ્દાનંદ ભગવાન લં; જિન અરિહા તિર્થંકર, જ્યોતિ સરૂપ અસમાન લં. શ્રીં ૩ અલખ નિરંજન વચ્છલ, સકળજંતુ વિસરામ લં; અભયદાનદાતા સદા, પૂરણ આતમરામ લં. શ્રીં ૪. વીતરાગ મદ કલ્પના, રતિ અરતિ ભય શોભ લં; નિદ્રા તંદ્રા દુરદશા, રહિત અખાધિત યોગ લં. શ્રીં ૫. પરમપુરૂષ પરમાતમા, પરમેશ્વર પરધાન લં; પરમ પદારથ પરમેષ્ઠી, પરમદેવ વર માન. લં શ્રીં ૬. વિધિ વિરંચિ વિશ્વંભર, હૃષીકેશ જયનાથ લં; અઘડુર અધમોચન ધણી, મુકત પરમપદ સાથ લં. શ્રીં ૭. ઇમ અનેક અભિધા ધરે, અનુભવ ગમ્ય વિચારલં; જેહુ જાણે તેહુને કરે, આનંદધન અવતારલં. શ્રીં ૮.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

ચંદ્રપ્રભુ મુખચંદ્ર, સખી મુને દેખાણુ દે, ઉપસમરસનો કંદ; સં સેવે સુરનર વૃંદ, સં ગતકલિમલ દુઃખદંદ. સં ૧. સુહૃમ નિગોદે ન દેખીયો, સં બાહર અતિહિ વિશેષ; સં પુઠવી આઉ ન લેખીઓ, સં તેઉ વાઉ ન લેશ. સં ૨. વનસ્પતિ અતિ ઘણુદીહા, સં દીઠો નહીંય દીદાર; સં બિ તિ ચઉરિંદી જળ લીહા, સં ગતિસર્જીપણુ ધાર. સં ૩. સુર તિરિ નરય નિવાસમાં, સં મનુજ અનારજ સાથ; સં અપજન્તા પ્રતિભાસમાં, સં ચતુર ન ચઢીયો હાથ. સં ૪. ઇમ અનેક થલ જાણીયે, સં દરિશણુ વિણુ જિન-દેવ; સં આગમથી મતિ આણીયે, સં કીજે નિર્મલ સેવ. સં ૫. નિર્મલ સાધુ ભગતિ લહી, સં યોગ અવંચક હોય; સં કિરિયા અવંચક તિમ સહી, સં ફળ અવંચક જોય. સં ૬. પ્રેરક અવસર જિનવર, સં મોહનીય ક્ય થાય; સં પ્રમિત પૂરણ સુરતર, સં આનંદધન પ્રભુ પાય. સં ૭.

૯. શ્રી સુવિધિનાથજિન સ્તવન.

સુવિધિ જિણેસર પાય નમીને, શુભ કરણી ઇમ કીજેરે; આત ધણે ઉલટ અંગ ધરીને, પ્રહુ ઉઠી પુજીજેરે. સુ. ૧. દ્રવ્ય ભાવ શુચિભાવ ધરીને, હરખે દેહરે જઈએરે; દહુ તિગ પણ અહિગમ સાચ-વતાં, એક મના ધુરિ થઈએરે. સુ. ૨. કુસુમ નવણુ વર વાસ સુગંધો, ધુપ દીપ મન સાખીરે; અંગપૂજા પણ ભેદ સુણી ઇમ, ગુરૂ મુખ આગમ ભાખીરે. સુ. ૩. એહનું ફળ હોય ભેદ સુણીજે, અનંતર ને પરંપરે; આણાપાલણુ ચિત્તપ્રસત્તિ, મુગતિ સુગતિ સુરમંદિરે. સુ. ૪. ફૂલ અક્ષત વર ધૂપ પઈવો, ગંધ નૈવેદ્ય ફળ જળ ભરીરે; અંગ અશ્રપૂજા મળી અહવિધિ, ભાવે ભવિક શુભગતિ વરીરે. સુ. ૫. સત્તર ભેદ ઇકવીશ પ્રકારે, અઠાત્તર શત ભેદેરે; ભાવપૂજા બહુ-વિધ નિરધારી, દોહગ દુર્ગતિ છેદેરે. સુ. ૬. તુરીય ભેદ પડિવ-ત્તિપૂજા, ઉપશમ ખીણુ સંયોગીરે; ચઉહા પૂજા ઇમ ઉત્તરાધ્યયને, ભાખી કેવળ ભોગીરે. સુ. ૭. ઇમ પૂજા બહુ ભેદ સુણીને, સુખદાયક શુભ કરણીરે; ભવિક જીવ કરશે તે લહેશે, આનંદધન પદ ધરણીરે. સુ. ૮.

૧૦. શ્રી શીતળનાથજિન સ્તવન.

શીતળ જિનપતિ લલિત ત્રિભંગી, વિવિધભંગી મન મોહિરે; કરુણા કેમળતા તીક્ષણતા, ઉદાસીનતા સોહિરે. શી. ૧. સર્વજંતુ હિતકરણી કરુણા, કર્મવિદારણુ તીક્ષણરે; હાન દાન રહિત પરિણામી, ઉદાસીનતા વીક્ષણરે. શી. ૨. પરદુઃખ છેદન ઇચ્છા કરુણા, તીક્ષણુ પરદુઃખ રીઝેરે; ઉદાસીનતા ઉભય વિલક્ષણુ, એક ઠામે કિમ સીઝેરે. શી. ૩. અભયદાન તે કરુણામળ ક્ષય, તીક્ષણતા ગુણુ ભાવેરે; પ્રેરણુ વિનકૃતિ ઉદાસીનતા, ઇમ વિરોધ મતિ નાવેરે. શી. ૪. શક્તિ વ્યક્તિ ત્રિભુવન પ્રભુતા, નિશ્ચયતા સંયોગેરે; યોગી ભોગી વક્તા મૌની, અનુપયોગી ઉપયોગીરે. શી. ૫. ઇત્યાદિક બહુ ભંગ ત્રિભંગી, ચમત્કાર ચિત દેતીરે; અચરિજશ્વરી ચિત્રવિચિત્રા, આનંદધનપદ લેતીરે. શી. ૬.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવન.

શ્રી શ્રેયાંસજિન અંબરજામી, આંતમરામી નામીરે; અધ્યાતમ

મત પૂરણ પામી, સહજ મુક્તિ ગતિ ગામીરે. શ્રી૦ ૧. સયલ સંભારી ઇન્દ્રિય રામી, મુનિગુણ આતમરામીરે; મુખ્યપણે જે આતમરામી, તે કેવળ નિઃકામીરે. શ્રી૦ ૨. નિજ સ્વરૂપે જે કિરિયા સાધે, તે અધ્યાતમ લહિયે રે; જે કિરિયા કાર ચક્રગતિ સાધે, તે ન અધ્યાતમ કહિયે રે. શ્રી૦ ૩. નામ અધ્યાતમ ડવણ અધ્યાતમ, દ્રવ્ય અધ્યાતમ છંડારે; ભાવ અધ્યાતમ નિજ ગુણ સાધે, તો તેહથી રહી મંડારે. શ્રી૦ ૪. શબ્દ અધ્યાતમ અરથ સુણીને, નિર્વિકલ્પ આદરજેરે; શબ્દ અધ્યાતમ ભજના જાણી, દાનચક્ર મતિ ધરજેરે. શ્રી૦ ૫. અધ્યાતમ જે વસ્તુ વિચારી, બીજા જાણુ લખાસીરે; વસ્તુગતે જે વસ્તુ પ્રકાશે, આનંદધન મતવાસીરે. શ્રી૦ ૬.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન.

વાસુપૂજ્ય જિન ત્રિભુવનસ્વામિ, ઘનનામી પરિણામીરે; નિરાકાર સાકાર સચેતન, કરમ કરમક્ષણ કામીરે. વા૦ ૧. નિરાકાર અભેદ સંશ્રાહક, ભેદ શ્રાહક સાકારોરે; દર્શન જ્ઞાન દુ ભેદ ચેતના, વસ્તુ ચક્રણ વ્યાપારોરે. વા૦ ૨. કર્તા પરિણામી પરિણામો, કર્મ જે જીવે કરીયે રે; એક અનેકરૂપ નયવાદે, નિયતે નય અનુસરીયે રે. વા૦ ૩. દુઃખ સુખ રૂપ કરમક્ષણ જાણો, નિશ્ચય એક આનંદોરે; ચેતનતા પરિણામ ન ચૂકે, ચેતન કહે જિનચંદોરે. વા૦ ૪. પરિણામી ચેતન પરિણામો, જ્ઞાનકરમક્ષણ ભાવીરે; જ્ઞાનકરમક્ષણ ચેતન કહીયે, લેજો તેહ મનાવીરે. વા૦ ૫. આતમજ્ઞાની શ્રમણ કહાવે, બીજા દ્રવ્યલિંગીરે; વસ્તુગતે જે વસ્તુ પ્રકાશે, આનંદધન મત સંગીરે. વા૦ ૬.

૧૩. શ્રી વિમલનાથજિન સ્તવન.

દુઃખ દોહગ દૂરે ટલ્યારે, સુખસંપદશું ભેટ; ધીંગ ધણી માથે કીયોરે, કુણ ગંજે નર ખેટ; વિમળજિન દીઠા લોચણે આજ, માસ સિધ્યાં વાંછિત કાજ. ૧. ચરણ કમળ કમળા વસેરે, નિરમળ ચિરપદ દેખ; સમળ અચિર પદ પરિહરીરે, પંકજ પામર પેખ. વિ૦ ૨. મુજ મન તુજ પદપંકજેરે, લીણો ગુણ મકરંદ; રંક ગણે મંદિર ધરાયે, ઇદ ચંદ નાગિંદ. વિ૦ ૩. સાહિબ સમંરથ તું

ધણીરે, પામ્યો પરમ ઉદાર; મન વિસરામી વાલહોરે, આતમચો આધાર. વિં ૪. દરશન દીઠેં જિનતણોરે, સંશય ન રહે વેધ; દિનકર કર ભર પસરતાંરે, અંધકાર પ્રતિષેધ. વિં ૫. અમીય ભરી મૂરતિ રચીરે, ઓપમ ન ઘટે કોય; શાંત સુધારસ ઝીલતીરે, નિરખિત તૃપતિ ન હોય. વિં ૬. એક અરજ સેવકતણીરે, અવધારો જિનદેવ; કૃપા કરી મુજ દીણ્યેરે, આનંદધન પદસેવ. વિં ૭.

૧૪. શ્રી અનંતનાથજિન સ્તાવન.

ધાર તરવાની સોહિલી દોહિલી, ચૌદમા જિન તણી ચરણસેવા; ધાર પર નાચતા દેખ બાણગરા, સેવના ધાર પર રહે ન દેવા. ધાં ૧. એક કહે સેવીયે વિવિધ કિરિયા કરી, કૃણ અનેકાંત લોચન ન દેખે; કૃણ અનેકાંત કિરિયા કરી બાપડા, રડવડે ચાર ગતિમાઠે દેખે. ધાં ૨. ગચ્છના લેદ બહુ નયાણુ નિહાળતાં, તત્ત્વની વાત કરતાં ન લાજે; ઉદર ભરણાદિ નિજ કાજ કરતાં થકાં; મોહ નડીયા કળિકાળ રાજે. ધાં ૩. વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર જુઠો કહ્યો, વચન સાપેક્ષ વ્યવહાર સાચો; વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર સંસારકૃણ, સાંભળી આદરી કાંઈ રાચો. ધાં ૪. દેવ ગુરુ ધર્મની શુદ્ધિ કહો કિમ રહે, કિમ રહે શુદ્ધ શ્રદ્ધા ન આણો; શુદ્ધ શ્રદ્ધા ન વિણુ સર્વ કિરિયા કહી, છાર પરે લીંપણો તેહ જાણો. ધાં ૫. પાપ નહી કોઈ ઉત્સવ ભાષણુ જિસો, ધર્મ નહી કોઈ જગ સૂત્ર સરિખો; સૂત્ર અનુસાર જે ભાવિક કિરિયા કરે; તેહનો શુદ્ધ ચારિત્ર પરખો. ધાં ૬. એહ ઉપદેશનો સાર સંક્ષેપથી, જે નરા ચિત્તમે નિત્ય ધ્યાવે; તે નરા દિવ્ય બહુકાળ સુખ અનુભવી, નિયત આનંદધન રાજ પાવે. ધાં ૭.

૧૫. શ્રી ધર્મનાથજિન સ્તાવન.

ધરમ જિનેસર ગાઉ રંગશું, સંગ મ પડજો હો પ્રીત જિણુસર; બીજો મન મંદિર આણું નહીં, એ અમ કુળવટ રીત. જિં ૧. ધરમ ધરમ કરતો જગ સહુ ફિરે, ધર્મ ન જાણે હો મર્મ; જિં ૧. ધર્મજિણુસર ચરણુ અદ્ધા પછી, કોઈ ન બાંધે હો કર્મ. જિં ૨. પ્રવચન અંજન જો સદગુરુ કરે, દેખે પરમ નિધાન;

જિં હૃદય નયણ નિહાળે જગધણી, મહિમા મેરૂ સમાન. જિં ધં ૩. દોડત દોડત દોડીઓ, જેતી મનનીરે દોડ; જિં પ્રેમ પ્રતીત વિચારે ઢુંકડી, ગુરૂગમ લેજોરે જોડ. જિં ધં ૪. એકપખી કિમ પ્રીત વરે પડે, ઉભય મિલ્યાં હોવે સંધ; જિં હું રાગી હું મોહે ફંદીયો, તું નિરાગી નિરબંધ. જિં ધં ૫. પરમનિધાન પ્રગટ મુખ આગળે, જગત ઓલંધી હો જાય; જિં જ્યોતિ વિના જુઓ જગદીશની, અંધો અંધ પુલાય. જિં ધં ૬. નિરમળ ગુણમણિ રોહણ ભૂધરા, મુનિજન માનસહસ્ર; જિં ધન્ય તે નગરી ધન્ય વેળા ઘડી, માત પિતા કુળ વંશ. જિં ધં ૭. મન મધુકર-વર કરજોડી કહે, પદ્મજ નિકટ નિવાસ; જિં ધનનામી આનંદધન સાંભળો, એ સેવક અરદાસ. જિં ધં ૮.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથજિન સ્તવન.

શાંતિ જિન એક મુજ વિનતી, સુણો ત્રિભુવનરાયરે; શાંતિ સરૂપ કિમ જાણીયે, કહો મન કિમ પરખાયરે. શાં ૧. ધન્ય તું આતમ જેહને, એહવો પ્રશ્ન અવકાશરે; ધીરજ મન ધરી સાંભળો, કહું શાંતિ પ્રતિભાસ. શાં ૨. ભાવ અવિશુદ્ધ સર્વિ શુદ્ધ જે, કહ્યા જિનવર દેવરે; તે તિમ અવિતથ સદહે, પ્રથમ એ શાંતિપદસેવરે. શાં ૩. આગમધર ગુરૂ સમકિતી, ક્રિયા સંવર સારરે; સંપ્રદાઈ અવંચક સદા, શુચિ અનુભવ ધારરે. શાં ૪. શુદ્ધ આલંબન આદરે, તજી અવર જંજળરે; તામસી વૃત્તિ સર્વિ પરિહરી, ભજે સાત્વિકી સાલરે. શાં ૫. ફળ વિસંવાદ જેહમાં નહી, શબ્દ તે અર્થ સંબંધીરે; સકળ નયવાદ વ્યાધી રહ્યો, તે શિવ સાધન સંધીરે. શાં ૬. વિધિ પ્રતિષેધ કરી આતમા, પદારથ અવિરોધરે; અહુણવિધિ મહાજને પરિગ્રહ્યો, ઈશ્યો આગમે બોધરે. શાં ૭. દુષ્ટજન સંગતિ પરિહરી, ભજે સુગુરૂ સંતાનરે; જોગ સામર્થ્ય ચિતભાવ જે, ધરે મુગતિનિદાનરે. શાં ૮. માન અપમાન ચિત્ત સમ ગણે, સમ ગણે કનક પાષાણુ રે; વંદક નિંદક સમ ગણે, ઇસો હોય તું જાણુ રે. શાં ૯. સર્વ જગજંતુને સમ ગણે, ગણે તૃણ મણિ ભાવરે; મુગતિ સંસાર

ખિહુ સમ ગણે, મુણે ભવજલનિધિ નાવરે. શાં૦ ૧૦. આપણે આતમ ભાવ જે, એક ચેતનાધારરે, અવર સવિ સાથસંયોગથી, એહુ નિજ પરિકર સારરે. શાં૦ ૧૧. પ્રભુ મુખથી ઈમ સાંભળી, કહે આતમરામરે; તાહરે દરિશણે નિસ્તર્યો, મુજ સિધ્યાં સવિ કામરે. શાં૦ ૧૨. અહો અહો હું મુજને કહું, નમો મુજ નમો મુજજરે; આતમકૃપા દાતારની, જેહને ભેટ થઈ તુજજરે. શાં૦ ૧૩. શાંતિ સરૂપ સંક્ષેપથી, કહ્યો નિજપર રૂપરે; આગમમાંહિ વિસ્તાર ધણો, શાંતિજિનભૂપરે. શાં૦ ૧૪. શાંતિ સરૂપ ઈમ ભાવશે, ધરી શુદ્ધ પ્રણિધાનરે; આનંદધન પદ પામશે, તે લહેશે બહુ માનરે. શાં૦ ૧૫.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથજિન સ્તવન.

કુંથુજિન મનહું કિમહી ન બાજે; જિમ જિમ જતન કરીને રાખું, તિમ તિમ અલગું ભાજે હો. કું૦ ૧. રજની વાસર વસતી ઉજડ, ગયણ પાયાલે જાયે; સાપખાયને મોહડું થોથું, એહુ ઉખાણો ન્યાયે હો. કું૦ ૨. મુક્તિતણા અભિલાષી તપીયા, જ્ઞાન ને ધ્યાન અભ્યાસે; વયરીહું કાંઈ એહુવું ચિંતે, નાખે અલવે પાસે હો. કું૦ ૩. આગમ આગમધરને હાથે, નાવે કિણુ વિધ આંકું; કિહાં કિણુ જો હઠ કરી હટકું તો, વ્યાજતણી પરે વાંકું હો. કું૦ ૪. જો ઠગ કહું તો ઠગતું ન દેખું, સાહુકાર પણ નાંહિ; સર્વ માંહે ને સહુથી અલગું, એ અચરિજ મનમાંહિ હો. કું૦ ૫. જે જે કહું તે કાન ન ધારે, આપ મતે રહે કાલો; સુર નર પંડિત જન સમજાવે, સમજે ન માહરો સાલો હો. કું૦ ૬. મહેં જાણ્યું એ લિંગ નપુંસક, સકળ મરદને ઠેલે; ખીજી વાતે સમરથ છે નર, એહુને કોઈ ન ઝેલે હો. કું૦ ૭. મન સાધ્યું તિણે સઘળું સાધ્યું, એહુ વાત નહિ ખોટી; ઈમ કહે સાધ્યું તે નવિ માનું, એકહી વાત છે મોટી હો. કું૦ ૮. મન દુરાધ્ય તે વશે આણ્યું, તે આગમથી મતિ આણું; આનંદધન પ્રભુ માહરું આણો, તો સાચું કરી જાણું હો. કું૦ ૯.

૧૮. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

ધરમ પરમ અરનાથનો, કિમ જાણું ભગવંતરે; સ્વપર સમય

સમજાવીયેં, મહિમાવંત મહંતરે. ધ૦ ૧. શુદ્ધાતમ અનુભવ સદા, સ્વસમય એહ વિલાસરે; પરવડી છાંડડી જિહાં પડે, તે પર સમય નિવાસરે. ધ૦ ૨. તારા નક્ષત્ર અહ ચંદ્રની, જ્યોતિ દિનેશ મોઝારરે; દર્શન જ્ઞાન ચરણથકી, શક્તિ નિજાતમ ધારરે. ધ૦ ૩. ભારી પીળો ચીકણો, કનક અનેક તરંગરે; પર્યાય દષ્ટિ ન દીજીયેં, એકજ કનક અભંગરે. ધ૦ ૪. દર્શન જ્ઞાન ચરણથકી, અલખ સરસ અનેકરે; નિરવિકલ્પ રસ પીજીયેં, શુદ્ધ નિરંજન એકરે. ધ૦ ૫. પરમારથ પંથ જે કહે, તે રંજે એક તંતરે; વ્યવહારે લખ જે રહે, તેહના ભેદ અનંતરે. ધ૦ ૬. વ્યવહારે લખેં દોહિલા, કાંઈ ન આવે હાથરે; શુદ્ધ નય થાપના સેવતાં, નવિ રહે દુવિધા સાથરે. ધ૦ ૭. એક પખી લખ પ્રીતની, તુમ સાથે જગનાથરે; કૃપા કરીને રાખજ્યો, ચરણ તલેં અહી હાથરે. ધ૦ ૮. ચક્રી ધરમ તીરથ તણો, તીરથક્ષણ તતસારરે; તીરથ સેવે તે લહે, આનંદધન નિરધારરે. ધ૦ ૯.

૧૯. શ્રી મહિનાથજિન સ્તવન.

સેવક કિમ અવગણિયે હો, મહિજિન, એ અખ શોભા સારી; અવર જેહને આદર અતિ દિયેં, તેહને મૂલ નિવારી હો. મ૦ ૧. જ્ઞાન સ્વરૂપ અનાદિ તમ્હાડં, તે લીધું તુમે તાણી; જુઓ અજ્ઞાન દશા રીસાવી, જાતાં કાંણુ ન આણી હો. મ૦ ૨. નિંદ્રા સુપન જાગર ઉજાગરતા, તુરિય અવસ્થા આવી; નિંદ્રા સુપનદશા રીસાણી, જાણી ન નાથ મનાવી હો. મ૦ ૩. સમકિત સાથે સગાઈ કીધી, સપરિવાર સું ગાઠી; મિથ્યામતિ અપરાધણુ જાણી, ઘરથી બાહિર કાઢી હો. મ૦ ૪. હાસ્ય અરતિ રતિ શોક દુગંછા; ભય પામર કરસાલી; નોકપાય શ્રેણી ગજ ચઢતાં, જ્ઞાન તાણી ગતિ ઝાલી હો. મ૦ ૫. રાગ દ્વેષ અવિરતિની પરીણુતિ, એ ચરણ મોહના યોધા; વીતરાગ પરીણુતિ પરણુમતાં, ઊઠી નાઠા બોધા હો. મ૦ ૬. વેદોદય કામા પરિણામા, કામ કરમ સહુ ત્યાગી; નિઃકામી કરુણારસ સાગર, અનંત ચતુષ્કપદ પામી હો. મ૦ ૭. દાન વિધન વારી સહુ જનને, અભય-દાન પદઠાતા; લાભ વિધન જગ વિધન નિવારક, પરમ લાભ રસ-

માતા હો. મં. ૮. વીર્ય વીધન પંડિત વીર્યે હણ્યો, પૂરણ પહવી જોગી; ભોગોપભોગ દોય વિધન નિવારી, પૂરણ ભોગી સુભોગી હો. મં. ૯. ઇમ અઢાર દૂષણ વર્જિત નનુ, મુનિજન વૃંદે ગાયા; અવિરતિ રૂપક દોષ નિરૂપણ, નિરૂપણ મન ભાયા હો. મં. ૧૦. ઇણુ વિધિ પરખી મન વિસરામી, જિનવર ગુણ જે ગાવે; દીનખંધુની મહેર નજરથી, આનંદધનપદ પાવે હો. મં. ૧૧.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રત સ્વામીજિન સ્તવન.

મુનિસુવ્રત જિનરાય એક મુજ વિનતિ નિસુણો. આતમતત્ત્વ કયું જાણું જગતગુરૂ, એહ વિચાર મુજ કહીયો; આતમતત્ત્વ જાણ્યા વિણ નિરમલ, ચિત્તસમાધિ નવિ લહિયો. મુ. ૧. કોઈ અખંધ આતમતત્ત માને, કિરિયા કરતો દીસે; ક્રિયાતાણું ફળ કહો કુણ ભોગવે, ઇમ પૂછ્યું ચિત્ત રીસે. મુ. ૨. જડ ચેતન એ આતમ એકજ, થાવર જંગમ સરિખો; દુઃખ સુખ શંકર દૂષણ આવે, ચિત્ત વિચારી જો પરખો. મુ. ૩. એક કહે નિત્યજ આતમ તત્ત, આતમ દરશણ લીણો; કૃતવિનાશ અકૃતાગમ દૂષણ, નવિ દેખે માત હીણો. મુ. ૪. સુગત મતિરાગી કહે વાદી, ક્ષણિક એ આતમ જાણો; ખંધ મોક્ષ સુખ દુઃખ ન ઘટે, એહ વિચાર મન આણો. મુ. ૫. ભૂત ચતુષ્ક વરજિત આતમતત્ત, સત્તા અલગી ન ઘટે; અંધ શકટ જો નજરે ન દેખે, તો શું કીજે શકટે. મુ. ૬. ઇમ અનેક વાદી મતિવિબ્રમ, સંકટ પડિયો ન લહે; ચિત્તસમાધિ તે માટે પૂછું, તુમ વિણ તત્ત કોઈ ન કહે. મુ. ૮. વલતું જગગુરૂ ઇણિપરે ભાખે, પક્ષપાત સવિ છંડી; રાગ દ્વેષ મોહ પખ વર્જિત, આતમ શું રહ મંડી. મુ. ૯. આતમધ્યાન કરે જો કોઈ, સો ફિર ઇણમેં નાવે; વાગજાળ ખીજું સહુ જાણે, એહ તત્ત્વ ચિત્ત ચાવે. મુ. ૧૦. જેણે વિવેક ધરી એ પખ અહિયે, તે તત્ત્વજ્ઞાની કહીયે; શ્રી મુનિસુવ્રત કૃપા કરો તો, આનંદધન પદ લહિયે. મુ. ૧૦.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન.

૫૮ દરશણ જિન અંગ ભણીજે, ન્યાસ ખડંગ જો સાધેરે;

નમિ જિનવરના ચરણ ઉપાસક, ષટ્દરશણ આરાધેરે. ૫૦ ૧. જિન સુરપાદપ પાય વખાણું, સાંખ્ય યોગ હોય ભેદેરે; આતમસત્તા વિવરણ કરતા, લહો દુગ અંગ અખેદેરે. ૫૦ ૨. ભેદ અભેદ સુગત મિમાંસક, જિનવર હોય કર ભારીરે; લોકાલોક અવલંબન ભણ્યે, ગુરૂગમથી અવધારીરે. ૫૦ ૩. લોકાયતિક કૂખ જિનવરની, અંસ વિચાર જો કીજેરે; તત્ત્વવિચાર સુધારસ ધારા, ગુરૂગમ વિણ કીમ પીજેરે. ૫૦ ૪. જૈન જિનેશ્વર વર ઉત્તમ અંગ, અંતરંગ બહિરંગરે; અક્ષર ન્યાસ ધરા આરાધક, આરાધે ધરી સંગેરે. ૫૦ ૫. જિનવરમાં સઘલા દરિશણ છે, દર્શન જિનવર ભજનારે; સાગરમાં સઘલી તટની સહી, તટની સાગર ભજનારે. ૫૦ ૬. જિન સરૂપ થઈ જિન આરાધે, તે સહી જિનવર હોવેરે; ભૂંગી ઇલિકાને ચટક્રવે, તે ભૂંગી જગ જાવેરે. ૫૦ ૭. ચૂર્ણિ ભાષ્ય સૂત્ર નિર્ચુક્તિ, વૃત્તિ પરંપર અનુભવેરે; સમય પુરૂષના અંગ કહ્યાં એ, જે છેદે તે દુરભવ્યરે. ૫૦ ૮. મુદ્રા ખીજ ધારણા અક્ષર, ન્યાસ અરથ વિનિયોગરે; જે ધ્યાવે તે નવિ વંચિજે, ક્રિયા અવંચક ભોગેરે. ૫૦ ૯. શ્રુત અનુસાર વિચારી ખોલું, સુગુરુ તથાવિધ ન મિલેરે; ક્રિયા કરી નવિ સાધી શકીયે, એ વિખવાદ ચિત સઘજેરે. ૫૦ ૧૦. તે માટે ઉભા કર જોડી, જિનવર આગળ કહિયેરે; સમય ચરણ સેવા શુચી દેજો, જિમ આનંદધન લહિયેરે. ૫૦ ૧૧.

૨૨. શ્રી નેમીનાથજિન સ્તવન.

અષ્ટ ભવાંતર વાલહીરે, તું મુજ આતમરામ, મનરાવાલા; મુગતિ નારીશું આપણેરે, સગપણ કોઈ ન કામ. મં ૧. ઘરે આવો હો વાલમ ઘરે આવો, મારી આશાના વિસરામ; મં ૨થ ફેરો હો સાજન રથ ફેરો, સાજન માહુરા મનોરથ સાથ. મં નારી પખે શો નેહલોરે વાલા, સાચ કહે જગનાથ; મં ઇશ્વર અરધાંગે ધરીરે, વાલા તું મુજ જાત્રે ન હાથ. મં ૨. પશુજનની કરૂણા નહીરે, વાલા આણી હૃદય વિચાર; મં માણસની કરૂણા નહીરે, વાલા એ કુણુ ધર આચાર. મં ૩. પ્રેમ કલ્પતરૂ છેદીયોરે, વાલા

ધરિયો યોગ ધતૂર; મં અતુરાઈરે કુણ કહેરે, વાલા ગુરૂ મિલિયો
જગસર. મં ૪. માડડં તો એમાં કશું નહીરે, વાલા આપ
વિચારો રાજ; મં રાજસભામાં બેસતાંરે, વાલા કીસડી વધશે
લાજ. મં ૫. પ્રેમ કરે જગ જન સહુરે, વાલા નિરવાહે તે ઝોર;
મં પ્રીત કરીને છાંડી દેરે, વાલા તેહ શું ચાલે ન જોર. મં
૬. જો મનમાં એહવું હતુંરે, વાલા નિસપતિ કરત ન જાણુ; મં નિસ-
પતિ કરીને છાંડતાંરે, વાલા માણસ હુવે નુકસાણુ. મં ૭. દેતાં
દાન સંવત્સરીરે, વાલા સહુ લહે વંછિત પોષ; મં સેવક વાંછિત
નવિ લહેરે, વાલા તે સેવકનો દોષ. મં ૮. સખી કહે એ સાંભળોરે,
વાલા હું કહું લક્ષણુ શ્વેત; મં ઇણુ લક્ષણુ સાચી સખીરે, વાલા
આપ વિચારો હેત. મં ૯. રાગી શું રાગી સહુરે, વાલા વૈરાગીથી
શેા રાગ; મં રાગ વિના કિમ દાખવોરે, વાલા મુગતિ સુંદરી માગ.
મં ૧૦ એક ગુહ્ય ઘટતું નહીરે, વાલા સઘડોઈ જાણે લોગ; મં
અનેકાંતિક ભોગવેરે, વાલા બ્રહ્મચારી ગત શોગ. મં ૧૧. જિણુ જોગે
તુજને જોઈરે, વાલા તિણુ જોગે જુવો રાજ; મં એક વાર મુજને
જુવેરે, વાલા તો સીઝે મુજ કાજ. મં ૧૨. મોડ દશા ધરી ભાવ-
તાંરે, વાલા ચિત્ત લહે તત્ત્વ વિચાર; મં વીતરાગતા આદરીરે, વાલા
પ્રાણનાથ નિરધાર. મં ૧૩. સેવક પણ તે આદરેરે, વાલા તો રહે
સેવક મામ; મં આશય સાથે ચાલીયેરે, વાલા એડિજ રૂડું કામ.
મં ૧૪. ત્રિવિધ યોગ ધરી આદર્યોરે, વાલા નેમનાથ ભરતાર; મં
ધારણુ પોષણુ તારણોરે, વાલા નવ રસ મુગતાહાર. મં ૧૫. કારણુ-
રૂપી પ્રભુ ભજ્યોરે, વાલા ગણ્યો ન કાજ અકાજ; મં કૃપા કરી
પ્રભુ દીજ્યેરે, વાલા આનંદધન પદ રાજ. મં ૧૬.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

ધ્રુવપદ રામી હો સ્વામી માહરા, નિઃકામી ગુણરાય; સુજ્ઞાની
નિજ ગુણ કામી હો પામી તું ધણી, ધ્રુવ આરામી હો થાય. સુ. ૧.
સર્વવ્યાપી કહ સર્વ જાણુગપણે, પર પરિણુમન સ્વરૂપ; સુ. ૫૨ રૂપે કરી

તત્વપણું નહીં, સ્વસત્તા ચિદરૂપ. સુ૦ ૨. જ્ઞેય અનેકે હો જ્ઞાન અને-
કતા, જળ ભાજન રવિ જેમ; સુ૦ દ્રવ્ય એકત્વપણે ગુણ એકતા,
નિજપદ રમતા હો જેમ. સુ૦ ૩. પર ક્ષેત્રે ગત જ્ઞેયને જાણવે, પરક્ષેત્રે
થયું જ્ઞાન; સુ૦ અસ્તિપણુ નિજ ક્ષેત્રે તુમે કહ્યું, નિર્મળતા ગુણમાન.
સુ૦ ૪. જ્ઞેય વિનાશે હો જ્ઞાન વિનિશ્ચર, કાળ પ્રમાણેરે થાય; સુ૦
સ્વકાળે કરી સ્વસત્તાસદા, તે પર રીતે ન જાય. સુ૦ ૫. પરભાવે કરી
પરતા પામતા, સ્વસત્તા થિર ઠાણુ; સુ૦ આત્મચતુષ્કમથી પરમાં
નહિ, તો કિમ સહુનોરે જાણુ. સુ૦ ૬. અગુરૂ લઘુ નિજ ગુણને
દેખતાં, દ્રવ્ય સકળ દેખાંત; સુ૦ સાધારણ ગુણની સાધર્મ્યતા, દર્પણ
જળ દૃષ્ટાંત. સુ૦ ૭. શ્રી પારસ જિન પારસ રસ સમો, પણ ઈહાં
પારસ નહિ; સુ૦ પૂરણ રસીઓ હો નિજગુણ પરસનો, આનંદધન
મુજ માંહિ. સુ૦ ૮.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

વીરજીને ચરણે લાગું, વીરપણું તે માગુંરે; મિથ્યા મોહ
તિમિર ભય ભાગ્યું, જીત નગારૂં વાગ્યુંરે. વી૦ ૧. છઉમશ્ચ વીરચ
લેશ્યા સંગે, અભિસંધિજ મતિ અંગેરે; સૂક્ષ્મ થૂલ ક્રિયાને રંગે,
યોગી થયો ઉમંગેરે. વી૦ ૨. અસંખ્ય પ્રદેશે વીર્ય અસંગે, યોગ-
અસંગિત કંગેરે; પુદ્ગલ ગણ તિણે લઈ સુવિશેષે, યથાશક્તિ માત
ત્રેખેરે. વી૦ ૩. ઉત્કૃષ્ટે વીરચને વેષે, યોગક્રિયા નવિ ખેસેરે; યોગ-
તણી ધ્રુવતાને લેશે, આતમ શક્તિ ન ખેસેરે. વી૦ ૪. કામવીર્ય
વશે જિમ ભોગી, તિમ આતમ થયો ભોગીરે; સૂરપણે આતમ
ઉપયોગી, થાયે તેહને અયોગીરે. વી૦ ૫. વીરપણું તે આતમ ઠાણુ,
જાગ્યું તુમચી વાણેરે; ધ્યાન વિનાણે શક્તિ પ્રમાણે, નિજ ધ્રુવપદ
પહિયાણેરે. વી૦ ૬. આત્મજન સાધન જે ત્યાગે, પર પરિણતિને
ભાગેરે; અક્ષય દર્શન જ્ઞાન વૈરાગે, આનંદધન પ્રભુ જાગેરે. વી૦ ૭.

૪૬. શ્રી યશોવિજયચક્રત યોવિશા.

૧. શ્રી ઋષભદેવજિન સ્તવન.

જગજીવન જગવાલહો, મરૂદેવીનો નંદ લાલરે; મુખ દીઠે

સુખ ઉપજે, દરિશણ અતિહિ આણુંદ લાલરે. જાં ૧. આંખડી
અંખુજ પાંખડી, અપ્ટમી શશિસમ ભાલ લાલરે, વહન તે શારદ
ચાંદલો, વાણી અતિહિ રસાળ લાં ૪૦ ૨. લક્ષણ અંગે વિરાજતા,
અડહિય સહસ ઉદાર; લાં રેખા કર ચરણાદકે, અભ્યંતર નહિ પાર.
લાં ૪૦ ૩. ઇંદ્ર ચંદ્ર રવિ ગિરિ તણા, ગુણ લેઈ ઘડીઓ અંગ;
લાં ભાગ્ય કિડાંથકી આવિયું, અચરિજ એહ ઉત્તાંગ. લાં ૪૦
૪. ગુણ સઘળા અંગે કર્યા, દૂર કર્યા સવિ દોષ; લાં વાચક જશ
વિજયેશુર્યો, દેને સુખનો પોષ. લાં ૪૦ ૫.

૨. શ્રી અનિતનાથજિન સ્તવન.

અનિત જિણુંદશું પ્રીતડી, મુજ ન ગમે હો ખીજનો સંગ કે;
માલતી પુલે મોહીયો, કિમ ખેસે હો ખાવળ તરૂ ભૂંગ કે. અં ૧.
ગંગાજળમાં જે રમ્યા, કિમ છિલ્લર હો રતિ પામે મરાળ કે; સરો-
વર જલધર જળ વિના, નવિ ચાહે હો જગ ચાતકખાળ કે. અં ૨.
કોકિલ કલ કુંજિત કરે, પામી મંજરી હો પંજર સહકાર કે; ઓછ
તરૂવર નવિ ગમે, ગિરુઆશું હો હોયે ગુણનો પ્યાર કે. અં ૩.
કમલિની દિનકર કર ગ્રહે, વલી કુમુદિની હો ધરે ચંદશું પ્રીત કે;
ગૌરી ગિરીશ ગિરિધર વિના, નવિ ચાહે હો કમલા નિજ ચિત્ત કે.
અં ૪. તિમ પ્રભુશું મુજ મન રમ્યું, ખીજશું હો નવિ આવે
દાય કે; શ્રી નયવિજય સુગુરૂતણો, વાચક જશ હો નિત્ય નિત્ય ગુણ
ગાય કે. અં ૫.

૩. શ્રી સંભવનાથજિન સ્તવન.

સંભવ જિનવર વિનતિ, અવધારો ગુણ જ્ઞાતારે; ખામી નહિ
મુજ ખિજમતે, કહિયે હોશો કૃણદાતારે. સં ૧. કર જોડી ઊભો
રહું, રાત દિવસ તુમ ધ્યાનોરે; જો મનમાં આણો નહીં, તો શું કહિયે
છાનોરે. સં ૨. ખોટ ખજાને કો નહિ, દીજે વંછિત દાનોરે; કરુણ
નજરે પ્રભુજી તણી, વાધે સેવક વાનોરે. સં ૩. કાળ લખિધ મુજ મતિ
ગણો, ભાવ લખિધ તુજ હાથેરે; લડથડતું પણ ગજ બચ્યું, ગાજે ગજ-
વર સાથેરે. સં ૪. દેશો તો તુમહી ભલા, ખીજ તો નવિ યાયું
રે; વાચક જશ કહે સાંઈશું, કૃણશે એ મુજ સાચુંરે. સં ૫.

૪. શ્રી અભિનંદનજિન સ્તવન.

દીઠી તો પ્રભુ દીઠી જગચુર તુજ, મૂરતિ હો પ્રભુ મૂરતિ
મોહન વેલડીજી. મીઠી હો પ્રભુ મીઠી તાડરી વાણી, લાગે હો પ્રભુ
લાગે જેસી શેલડીજી. ૧. જાણું હો પ્રભુ જાણું જનમ કયથ્ય, જો હું
હો પ્રભુ જો હું તુમ સાથે મિલ્યોજી; સુરમણિ હો પ્રભુ સુરમણિ
પામ્યો હથ્ય, આંગણે હો પ્રભુ આંગણે મુજ સુરતરુ ફળ્યોજી. ૨.
જાગ્યા હો પ્રભુ જાગ્યા પુણ્ય અંકુર, માગ્યા હો પ્રભુ મોહાં માગ્યા
પાસા ઢળ્યાજી; વૃઢ્યા હો પ્રભુ વૃઢ્યા અમીરસ મેહ, નાઠા હો પ્રભુ
નાઠા અશુભ શુભ દિન વળ્યાજી. ૩. ભૂખ્યાં હો પ્રભુ ભૂખ્યાં મલ્યાં
ધૂતપૂર, તરસ્યાં હો પ્રભુ તરસ્યાં દિવ્ય ઉદક મીળ્યાંજી; થાક્યાં હો પ્રભુ
થાક્યાં મિલ્યાં સુખપાલ, ચાહતાં હો પ્રભુ ચાહતાં સજ્જન હેજે હળ્યાજી.
૪. દીવો હો પ્રભુ દીવો નિશા વન ગેહ, સાખી હો પ્રભુ સાખી થલે
જળનોકા મલિજી; કલિયુગે હો પ્રભુ કલિયુગે દુલ્લહો મુજ, દરિશણ
હો પ્રભુ દરિશણ લહ્યું આશા ફળીજી. ૫. વાચક હો પ્રભુ વાચક
જશ તુમ દાસ, વિનવે હો પ્રભુ વિનવે અભિનંદન સુણોજી; કહીયે
હો પ્રભુ કહીયે મ દેશો છેહ, દેજો હો પ્રભુ દેજો સુખ દરિશણતણોજી. ૬.

૫. શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

સુમતિનાથ ગુણશું મિલીજી, વાવે મુજ મન પ્રીત; તેલ જિંદુ
જિમ વિસ્તરેજી, જળ માંહે ભલી રીત. ચોભાગી જિનશું
લાગો અવિહર રંગ. ૧. સજ્જનશું જે પ્રીતડીજી, છાની તે ન રખાય;
પરિમલ કસ્તુરીતણોજી, મહી માંહે મહકાય. સો. ૨. અંગુલીયે
નવિ મેરૂ ઢંકાયે, છાખડીયે રવિ તેજ; અંજલિમાં જિમ ગંગ ન
માયે, મુજ મન તિમ પ્રભુ હેજ. સો. ૩. હુઓ છીપે નહી
અધર અરૂણ જિમ, ખાતાં પાન સુરંગ; પીવત ભરભર પ્રભુગુણ
ખ્યાલા, તિમ તુજ મુજ પ્રેમ અભંગ. સો. ૪. ઢાંકી ઇંદુ પરાણશુંજી,
ન રહે લહિ વિસ્તાર; વાચક યશ કહે પ્રભુ તણોજી, તિમ મુજ
પ્રેમ પ્રકાર. સો. ૫.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભજિન સ્તવન.

પદ્મપ્રભુ જિન જઈ અલગા રહ્યા, જિહાંથી નાવે લેખોજી;

કાગળ ને મિસિ તિહાં નવિ સંપજે, ન ચલે વાટ વિશેષોળું.
સુગુણ સનેહારે કલ્પિત વીસરે. ૧. ઇહાંથી તિહાં જઈ કોઈ આવે નહિ,
જેહ કહે સંદેશોળું; જેહનું મિલવુંરે હોહિલું, તેહશું નેહ તે આપ
કિલેશોળું. સુ. ૨. વીતરાગ શુરે રાગ તે એક પખો, કીજે કવણ
પ્રકારોળું; ઘોડો દોડેરે સાહિબ કાજમાં, મન નાણે અવસારોળું.
સુ. ૩. સાચી ભક્તિરે ભાવન રસ કહ્યો, રસ હોએ તિહાં દોએ
રીઝેળું; હોડાહોડેરે ખેહુ રસ રીઝથી, મનના મનોરથ સીઝેળું. સુ. ૪
પણ. ગુણવંતારે ગોઠે ગાળએ, મોટા તે વિશ્રામોળું; વાચક જશ
કહે એહજ આશરે, સુખ લહુ ઠામો ઠામળું. સુ. ૫.

૭. શ્રી સુપાર્શ્વજિન સ્તવન.

શ્રી સુપાર્શ્વજિનરાજ, તું ત્રિભુવન શિરતાજ; આજે હો
છાજેરે, ઠકુરાઈ પ્રભુ તુજ પદતણીળું. ૧. દિવ્ય ધ્વની સુર કૂલ,
ચામર છત્ર અમૂલ; આજે હો રાજેરે, લામંડલ ગાજે હુંદુભિળું.
૨. અતિશય સહજના ચાર, કરમ ખખ્યાથી ઇંચ્યાર; આજે હો
કીધારે, ઓગણીસે સુર ગણ ભાસુરિળું. ૩. વાણી ગુણ પાંત્રીસ, પ્રાતિ-
હારજ જગદીશ; આજે હો છાજેરે, દીવાજે છાજે આઠશુંળું. ૪.
સિંહાસન અશોક ખેઠા, ખેઠા મોઢે લોક; આજે હો સ્વામીરે, શિવ-
ગામી વાચક જશ થૂણ્યોળું. ૫.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

ચંદ્રપ્રભુ જિન સાહિબારે; તમે છો ચતુર મુજાણુ; મનના માન્યા.
સેવા બાણે દાસનીરે, દેશે કૃપા નિરવાણુ. આવો આવોરે ચતુર
સુખ ભોગી, કીજે વાત એકાંતે અભોગી; ગુણ ગોઠે પ્રગટે પ્રેમ.
મં. ૧. ઓછું અધિકું પણ કહેરે, અસંગાયત જેહ; મં. આપે કૃપા
જે અણુ કહ્યારે, ગિરૂઓ સાહિબ તેહ. મં. ૨. દીન કહ્યા વિણ
દાનથીરે, દાતાની વાધે મામ; મં. જળ દીયે આતક ખીજવીરે.
મેઘ હુવા તેણે શ્યામ. મં. ૩. પિઉ પિઉ કરી તુમને જપ્પરે, હું
આતક તુમે મેહ; મં. એક લહેરમાં દુઃખ હરોરે, વાધે ખમણે
નેહ. મં. ૪. મોહું વહેલું આપવુંરે, તો શી ઢીલ કરાય; મં.
વાચક જશ કહે જગધરીરે, તુમ તૂઠે સુખ થાય. મં. ૫.

૯. શ્રી સુવિધિનાથજિન સ્તવન.

લઘુ પશુ હું તુમ મન નવિ માવુંરે, જગગુરુ તુમને દિલમાં લાવું રે; કુણને એ દીયે શાખાશીરે, કહો શ્રી સુવિધિ જિણુંદ વિમાસીરે. ૧. મુજ મન આણુમાંહે ભગત છે ઝાઝીરે, તેહુ દરીનો તું છે માઝીરે; યોગી પણ જે વાત ન જાણેરે, તે અચરિજ કુણથી હુઓ ટાણેરે. લં ૨. અથવા થિરમાંહે અથિર ન માવેરે, મોટો ગજ દરપણમાં આવેરે; જેહને તેજે બુદ્ધિ પ્રકાશીરે, તેહને દીજે એ શાખાશીરે. લં ૩. ઉર્ધ્વ મૂલ તરૂઅર અધ શાખારે, છંદ પૂરાણે એહુવી છે ભાષારે; અચરિજ વાળે અચિરજ કીધુરે, ભગતે સેવક કારજ સીધુરે. લં ૪. લાડ કરી જે બાગક બોલેરે, માતપિતા મન અમી-યને તોલેરે; શ્રીનયવિજય વિબુધનો શિષરે, જશ કહે એમ જાણો જગદીશરે. લં ૫.

૧૦. શ્રી શીતલજિન સ્તવન.

શ્રી શીતલજિન ભેટીયેં, કરી ચોખું ભગતે ચિત્ત હો; તેહ શું કહો છાનું કિશું, જેહને સુંખ્યાં તન મન વિત્ત હો. શ્રીં ૧. હાયક નામે છે ધણાં, પણ તું સાચર હોતે કૃપ હો; તે બહુ ખજુઆ તગતગે, તું દિનકર તેજ સ્વરૂપ હો. શ્રીં ૨. મોટો જાણી આદર્યો, હારિદ્ર ભાંગો જગ તાત હો; તું કરૂણાવંત શિરોમણી, હું કરૂણાપાત્ર વિખ્યાત હો. શ્રીં ૩. અંતરયામી સવિ લહો, અમ મનની જે છે વાત હો; મા આગળ મોસાળનાં, શ્યાં વરણુવવાં અવહાલ હો. શ્રીં ૪. જાણો તો તાણો કિશું, સેવાકુળ દીજે દેવ હો; વાયક જશ કહે ઢીલની, એ ન ગમે મુજને ટેવ હો. શ્રીં ૫.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવન.

તુમે બહુ મિત્રીરે સાહિબા, માહરે તો મન એક; તુમ વિણ બીજેરે નવિ ગમે, એ મુજ મોટીરે ટેક. શ્રીશ્રેયાંસ કૃપા કરો. ૧. મન રાખો તુમે સવિ તણાં, પણ કિહાંએ મલી જાઓ; લલચાવો લગ્ન લોકને, સાથી સહજ ન થાઓ. શ્રીં ૨. રાગ ભરે જન મન રહ્યો, પણ ત્રિહુકાળ વિરાગ; ચિત્ત તુમારેરે સમુદ્રનો, કોય ન પામેરે

તાગ. શ્રી૦ ૩. એહવા શું ચિત્ત મેળવો, કેળવ્યું પહેલાં ન કાંઈ; સેવક નિપટ અબ્બ છે, નિરવહેશો તુમે સાંઈ. શ્રી૦ ૪. નિરાગીશું રે કિમ મળે, પણ મળવાનો એકાંત; વાચક જશ કહે મુજ મિલ્યો, ભગતિ તે કામણ તાંત. શ્રી૦ ૫.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન.

સ્વામી તુમે કાંઈ કામણ કીધું, ચિતડું માડું ચોરી લીધું; સાહિબા વાસુપૂજ્ય જિણુંદા, મોહના વાસુપૂજ્ય જિણુંદા; અમે પણ તુમ શું કામણ કરશું, ભગતિ ગ્રહી મન ધરમાં ધરશું. સા૦ ૧. મનધરમાં ધરીયા ધર્યોભા, દેખતાં નિત રહેશું ધિર થોભા; મન વૈકુંઠ અકુંઠિત ભગતે, યોગી ભાષે અનુભવ યુગતે. સા૦ ૨. કલેશ વાસિત મન સંસાર, કલેશ રહિત મન તે ભવપાર; જે વિશુદ્ધ મન ધરી તુમે આવ્યા, પ્રભુ તો અમે નવનિધિ રિધિ પામ્યા. સા૦ ૩. સાતરાજ અલગા જઈ ખેઠા, પણ ભગતે અમ મનમાં પેઠા; અલગાને વળગ્યા જે સહેવું, તે ભાણા ખડખડ દુઃખ સહેવું. સા૦ ૪. વ્યાયક દ્યેય ધ્યાન-ગુણ એકે, ભેદ છેદ કરશું હવે ટેકે; ખીર નીર પરે તુમશું મિલશું, વાચક જશ કહે હેજે હલશું. સા૦ ૫.

૧૩. શ્રી વિમલનાથજિન સ્તવન.

સેવો ભવિયાં વિમલ જિણેસર, દુલહા સજ્જન સંગાળ; એહવા પ્રભુનું દરશણ લહેવું, તે આળસમાં ગગાળ. ૧. અવસર પામી આળસ કરશે, તે મૂરખમાં પડેલોળ; ભુખ્યાને જિમ ઘેબર દેતાં, હાથ ન માંડે ગહેલોળ. ૨. ભવ અનંતમાં દરશણ દીકું, પ્રભુ એહવા દેખાડેળ; વિકટ ગ્રંથ જે પોગિ પોગિયો, કર્મ વિવર ઉઘાડેળ. ૩. તત્ત્વ પ્રીત કરી પાણી પીએ, વિમલા લોકે આંજળ; લોચણ ગુરૂ પરમાત્મ દિએ તવ, ભ્રમ નાખે સવિ ભાંજળ. ૪. ભ્રમ ભાગ્યો તવ પ્રભુશું પ્રેમે, વાત કરું મન ખોલીળ; સરલ તણું જે હીયડે આવે, તેહ જણાવે ખોલીળ. ૫. શ્રી નયવિજય વિબુધ પય સેવક, વાચક જશ કહે સાચુંળ; કુડ કપટ જે કાંઈ દેખાવે, તોંહી પ્રભુ વિણ નવિ રાચુંળ. ૬.

૧૪. શ્રી અનંતનાથજિન સ્તવન.

શ્રી અનંતજિનશું કરો સાહેલડીયાં, ચોલ મજીઠનો રંગરે ગુણ
વેલડીયાં; સાચો રંગ તે ધર્મનો, સાં બીજો રંગ પતંગરે. ગું ૧. ધરમ
રંગ જિરણ નહિ, સાં દેહ તે જિરણ થાયરે; ગું સોનું તે વિણશે
નહિ, સાં ઘાટ થડામણ જાયરે. ગું ૨. ત્રાંબુ જે રસ વેધીઉં, સાં
તે હોએ જાયું હેમરે; ગું ફરી ત્રાંબુ તે નવિ હોવે, સાં એહવો
જગગુરૂ પ્રેમેરે. ગું ૩. ઉત્તમ ગુણ અનુરાગથી, સાં લહિએ ઉત્તમ
ધામરે; ગું ઉત્તમ નિજ મહિમા વધે, સાં દીપે ઉત્તમ ધામરે.
ગું ૪. ઉદક બિન્દુ સાચરભયો, સાં જિમ હોય અક્ષય અલંગરે; ગું
વાચક જશ કહે પ્રભુ ગુણે, સાં તિમ મુજ પ્રેમ પ્રસંગરે. ગું ૫.

૧૫. શ્રી ધર્મનાથજિન સ્તવન.

થાશું પ્રેમ બન્યો છે રાજ, નિરવહેશો તો લેખે. મેં રાગી
પ્રભુ થેં છો નિરાગી, અણજુગતે હોએ હાંસી; એક પખો જે નેહ
નિરવહેશો, તેમાંહી કીસી શાખાશી. થાં ૧. નિરાગી સેવે કાંઈ
હોવે, ઇમ મનમેં નવિ આણું; ફળ અચેતન પણ જિમ સુરમણી,
તિમ તુમ ભગતિ પ્રમાણું. થાં ૨. ચંદન શીતલતા ઉપજાવે, અગ્નિ તે
શીત મિટાવે; સેવકનાં તિમ દુઃખ ગમાવે, પ્રભુ ગુણ પ્રેમે સ્વભાવે. થા.
૩. વ્યસન ઉદય જલધિ આણુહારે, શશિનો તેજ સંબંધે; આણુસંબંધે
કુમુદ આણુહારે, શુદ્ધસ્વભાવ પ્રબંધે. થાં ૪. દેવ અનેરા તુમથી
છોટા, થેં જગમેં અધિકેરા; જશ કહે ધર્મ જિણેસર થાશું, દિલ
માન્યા હે મેરા. થાં ૫.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથજિન સ્તવન.

ધન દિન વેલા ધન વળી તેહ, અચિરાં નંદન જિન
જઠી ભેટશું; લહેશુરે સુખ દેખી મુખચંદ, વિરહ વ્યથાનાં દુઃખ
સવિ ભેટશું. ૧. જાણ્યોરે જેણે તુજ ગુણ લેશ, બીજરે રસ તેહને
મને નવિ ગમેણ; ચાખ્યોરે જેણે અમી લવલેશ, બાકસબુકસ તસ
ન રુચે કિમેણ. ૨. તુજ સમક્ષિત રસ સ્વાદનો જાણ, પાપ કુમતને બહુ
દિન સેવીઓં; સેવે જે કરમને યોગે તોહિ વાંછે, તે સમક્ષિત-

અમૃત ધુરે લિખ્યું. ૩. તાહરું ધ્યાન તે સમક્રિતરૂપ, તેહજ જ્ઞાનને ચારિત્ર તેહ છેજ; તેહથીરે જાએ સઘળાં પાપ, ધ્યાતારે ધ્યેય સ્વરૂપ હોયે પછેજ. ૪. દેખીરે અદ્ભુત તાહરું રૂપ, અચરિજ ભવિક અરૂપી પદ વરેજ; તાહરી ગત તું જાણે હો દેવ, સમરણ ભજન તે વાચક જશ કરેજ. ૫.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથજિન સ્તવન.

સાહેલાંહે કુંથુ જિનેસર દેવ, રતન દીપક અતિ દીપતો હો લાલ; સાહેલાંહે મુજ મન મંદિરમાંહે, આવે જો અરિબલ જીપતો હો લાલ. ૧. સાં મિટે તો મોહ અંધાર, અનુભવ તેજે જળહળે હો લાલ; સાં ધુમ કષાય ન રેખ, ચરણ ચિત્રામણ નવિ ચળે હો લાલ. ૨. સાં પાત્ર કર્યે નહિ હેઠ, સૂરજ તેજે નવિ છુપે હો લાલ; સાં સર્વ તેજનું તેજ, પહેલાંથી વાધે પછે હો લાલ. ૩. સાં જેહ ન મરતને ગમ્ય, ચંચલતા જે નવિ લહે હો લાલ; સાં જેહ સદા છે રમ્ય, પુષ્ટ પણે નવિ કૃશ લહે હો લાલ. ૪. સાં પુદ્ગલ તેલ ન ખેપ, તેહ ન શુદ્ધ દશા દહે હો લાલ; સાં શ્રી નયવિજય મુશિષ્ય, વાચક જશ એણિપરે કહે હો લાલ. ૫.

૧૮. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

શ્રી અરજિન ભવજલનો તારૂ, મુજ મન લાગે વારૂરે; મન-મોહનસ્વામી. બાંહે ગ્રહી એ ભવિજન તારે, આણે શિવપુર આરેરે. મં ૧. તપ જપ મોહ મહા તોફાને, નાવ ન ચાલે માનેરે; મં પણ નવિ ભય મુજ હાથો હાથે, તારે તે છે સાથેરે. મં ૨. ભગતને સ્વર્ગ મોક્ષથી અધિકું, જ્ઞાનીને કૃપા દેઈરે; મં કાયાકષ્ટ વિના કૃપા લહીએ, મનમાં ધ્યાન જ ધરીયેરે. મં ૩. જે ઉપાય બહુ વિધની સ્યના, યોગમાયા તે જાણેરે; મં શુદ્ધ દ્રવ્ય ગુણપર્યાય ધ્યાને, શિવ દે પ્રભુ સપરાણેરે. મં ૪. પ્રભુ પાવ વળગ્યા તે રહ્યા તાજા, અળગા અંગ ન સાજારે; મં વાચક જશ કહે અવર ન ધ્યાઉં, એ પ્રભુના ગુણ ગાઉંરે. મં ૫.

૧૯. શ્રી મહિનાથજિન સ્તવન.

તુજ મુજ રીઝ નીરીઝ, અટપટ એહ ખરીરી; લટપટ ન આવે

કામ, ખટપટ ભાંજ પરીરી. ૧. મલ્લિનાથ તુજ રીઝ, જન રીઝે ન હુયરી; દો એ રીઝણનો ઉપાય, સાહમું કાંઈ ન જુયેરી. ૨. દુરાધ્ય છે લોક, સહુને સમ ન સરીરી; એક દુહવાએ ગાઢ, એક જો બોલે હસીરી. ૩. લોક લોકોત્તર વાત, રીઝવેં દાઢ ઝુધરી; તાત ચક્રધર પૂજ, ચિંત એહ હુધરી. ૪. રીઝવો એક સાંઈ, લોક તે વાત કરીરી; શ્રી નયવિજય સુશિષ્ય, એહજ ચિત્ત ધરીરી. ૫.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામીજિન સ્તવન

મુનિસુવ્રત જિન વંદતા, અતિ ઉલસિત તન મન થાયરે; વદન અનુપમ નિરખતાં, માહુરા ભવભવના દુઃખ જાયરે. જગત ગુરુ જગતો સુખકંદરે, સુખકંદ અમંદ આનંદ. જ૦ ૧. નિશ્ચિન સૂતાં જગતાં, હીયડાથી ન રહે દૂરરે; જળ ઉપગાર સંભારીયેં, તળ ઉપજે આણુંદ પૂરરે. જ૦ ૨. પ્રભુ ઉપગાર ગુણે ભર્યાં, મન અવગુણ એક ન સમાયરે; ગુણગણ અનુબંધી હુઆ, તે તો અક્ષયભાવ કહાયરે. જ૦ ૩. અક્ષયપદ દીયે પ્રેમ જે, પ્રભુનો તે અનુભવ રૂપરે; અક્ષરસ્વર ગોચર નહિ, એ તો અકલ અમાય અરૂપરે. જ૦ ૪. અક્ષર થોડા ગુણ ઘણા, સજ્જનના તે ન લખાયરે; વાચક જશ કહે પ્રેમથી, પણ મન માંહે પરખાયરે. જ૦ ૫.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન.

શ્રી નમિજિનની સેવા કરતાં, અલિય વિધન સવિ દૂરે નાસેજી; અષ્ટ મહાસિદ્ધ નવનિધિ લીલા, આવે બહુ મહામૂર પાસેજી. શ્રી૦ ૧. મયમત્તા અંગણુ ગજ ગાજે, રાજે તેજી તુખાર અંગાજી; બેટા બેટી બંધવ જોડી, લહીયેં બહુ અધિકાર રંગાજી. શ્રી૦ ૨. વલ્લભ સંગમ રંગ લહીજે, અણવાહલા હોયે દૂર સહજેજી; વાંછાતણો વિલંબ ન દૂજે, કારજ સીઝે ભૂરિ સહજેજી. શ્રી૦ ૩. ચંદ્ર કિરણુ યશ ઉજ્જવલ ઉલ્લસે, સૂર્ય તુલ્ય પ્રતાપ દીપેજી; જે પ્રભુ ભગતિ કરે નિત વિનયેં, તે અરીયા બહુ તાપ જીપેજી. શ્રી૦ ૪. મંગળમાળા લલિત વિશાળા, બાળા બહુલે પ્રેમ રંગેજી; શ્રી નયવિજય વિષુધ પય સેવક, કહે લહિયે પ્રેમ સુખ અંગેજી. શ્રી૦ ૫.

૨૨. શ્રી નેમીનાથજિન સ્તવન.

તોરણથી રથ ફેરી ગયારેહાં, પશુઆં શિર દેઈ દોષ. મેરે વાલમા; નવ ભવ નેહ નિવારીયો રેહાં, શો જોઈ આવ્યા જોષ. મેં ૧. ચંદ્ર કલંકી જેહથી રેહાં, રામ ને સીતા વિયોગ; મેં તેહ કુરંગ-ને વયણુડે રેહાં, પતિ આવે કુણુ લોક. મેં ૨. ઉતારી હું ચિત્તથી રેહાં, મુગતિ ધૂતારી હેત; મેં સિદ્ધ અનંતે ભોગવી રેહાં, તેહ શું કવણુ સંકેત. મેં ૩. પ્રીત કરતાં સોહલી રેહાં, નિરવહતાં જંજલ; મેં જેહવો વ્યાળ ખેલાવવો રેહાં, જેહવી અગનની જાળ. મેં ૪. જો વિવાહ અવસર દિઓ રેહાં, હાથ ઉપર નવિ હાથ; મેં દીક્ષા અવસર દીજીયેં રેહાં, શિર ઉપર જગનાથ. મેં ૫. ઇમિ વિલવતી રાબુલ ગઈ રેહાં, નેમ કને વ્રત લીધ; મેં વાચક યશ કહે પ્રણ-મીયેં રેહાં, એ દંપતિ દોય સિદ્ધ. મેં ૬.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

વામાનંદન જિનવર, મુનિવરમાં વડોરે કે; મું જિમ સુર-માંહિ સોહિ, સુરપતિ પરવડોરે કે, મું જિમ ગિરિમાંહિ સુરાચલ, મૃગમાંહિ કેસરીરે કે; મૃં જિમ ચંદન તડમાંહિ, સુભટમાંહિ સુર-અરીરે કે. મું ૧. નદીયાંમાંહિ જિમ ગંગ, અનંગ સરુપમાંરે કે, અં ફૂલમાંહિ અરવિંદ, ભરતપતિ ભૂપમાંરે કે; ભં ઐરાવણુ ગજમાંહિ, ગરૂડ ખગમાં યથારે કે, ગં તેજવંતમાંહિ ભાણુ, વખા-ણુમાં જિનકપારે કે. વં ૨. મંત્રમાંહિ નવકાર, રતનમાંહિ સુરમણીરે કે, રં સાગરમાંહિ સ્વયંભૂ-રમણુ શિરોમણીરે કે; રં શુકલધ્યાન જિમ ધ્યાનમાં, અતિ નિરમળપણુરે કે, અં શ્રી નયવિજય વિબુધ પય-સેવક ઇમિ ભણુરે કે. સેં ૩.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

ગિરિઆરે ગુણુ તુમ તણા, શ્રી વર્ધમાન જિનરાયારે; સુણુતાં શ્રવણુ અમી ઝરે, માહરી નિર્મળ થાયે કાચારે. ગિં ૧. તુમ ગુણુ ગણુ ગંગાજળે, હું કીલી નિર્મળ થાઉંરે; અવર ન ધધે આહરં, નિશદિન તોરા ગુણુ ગાઉંરે, ગિં ૨. કીલ્યા જે ગંગાજળે,

તે છીલ્લર જળ નવિ પેસેરે; જે માલતી ફૂલે મોહિયા, તે બાઉલ જઈ નવિ બેસેરે. ગિ૦ ૩. ઇમ અમ્હે તુજ ગુણ ગોઠશું, રંગે રાચ્યા ને વળી માચ્યારે; તે કિમ પરસુર આદરું, જે પરનારી વશ રાચ્યારે. ગિ૦ ૪. તું ગતિ તું મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારોરે; વાચક જશ કહે માહરું, તું જીગજીવન આધારોરે. ગિ૦ ૫.

૪૭. શ્રી દેવચંદ્રજી કૃત ચોવિશી.

૧. ઋષભદેવજિન સ્તવન.

ઋષભ જિણુંદ શું પ્રીતડી, કિમ કીજે હો ચતુર વિચાર; પ્રભુજી જઈ અલગા વસ્યા, તિહાં કિણે નવિ હો કેા વચન ઉચ્ચાર. ઋ૦ ૧. કાગળ પણ પહુંચે નહિ, નવિ પહુંચે હો તિહાં કેા પરધાન; જે પહુંચે તે તુમ સમો, નવિ ભાખે હો કેાનો વ્યવધાન. ઋ૦ ૨. પ્રીત કરે તે રાગિયા, જિનવરજી હો તુમે તો વીતરાગ; પ્રીતડી જેહ અરાગીથી, ભેળવવી હો તે લોકોત્તર માર્ગ. ઋ૦ ૩. પ્રીતિ અનાદિની વિષ ભરી, તે રીતે હો કરવા મુજ ભાવ; કદવી નિરવિષ પ્રીતડી, કિણુ ભાંતે હો કહો બને બનાવ. ઋ૦ ૪. પ્રીતિ અનંતી પર થકી, જે તોડે હો તે જોડે એહ; પરમ પુરૂષથી રાગતા, એકત્વતા હો દાખી ગુણ ગેહ. ઋ૦ ૫. પ્રભુજીને અવલંબતાં, નિજ પ્રભુતાહો પ્રગટે ગુણ રાશ; દેવચંદ્રની સેવના, આપે મુજ હો અવિચળ સુખવાસ. ઋ૦ ૬.

૨. અજિતનાથજિન સ્તવન.

સ્વનાદિક ગુણ સંપદારે, તુજ અનંત અપાર; તે સાંભળતાં ઉપનીરે, રૂચિ તેણે પાર ઉતાર. અજિત જિન તારજોરે, તારજો દિન દયાળ. ૧. જે જે કારણ જેહનુરે, સામગ્રી સંયોગ; મળતા કારજ નિપજોરે, કર્તા તેણે પ્રયોગ. અ૦ ૨. કાર્યસિદ્ધ કર્તા વસુરે, લહિ કારણ સંયોગ; નિજપદ કારક પ્રભુ મિલ્યારે, હોય નિમિત્તહ લોગ. અ૦ ૩. અજકુળગત કેશરી લહેરે, નિજપદ સિંહ નિહાળ; તિમ પ્રભુ ભકતે ભવિ લહેરે, આતમ શક્તિ સંભાળ. અ૦ ૪. કાશ્યપહ કર્તાપણેરે, કરી આરોપ અભેદ; નિજપદ અર્થી પ્રભુ થકીરે, કરે

અનેક ઉમેદ. અં ૫. એહવા પરમાત્મ પ્રભુરે, પરમાનંદ સ્વરૂપ; સ્યાદ્રાદ સત્તા રસીરે, અમલ અખંડ અનુપ. અં ૬. આરોપિત સુખ જ્ઞાન દૈવ્યેરે, ભાસ્યો અવ્યાખ્યાય; સમયો અભિલાષીપણેરે, કર્તા સાધન સાધ્ય. અં ૭. આહુકતા સ્વામિત્વતારે, વ્યાપક ભોક્તા ભાવ; કારણતા કારણદશારે, સકળ ગ્રહ્યું નિજ ભાવ. અં ૮. શ્રદ્ધાભાસન રમણુતારે, દાનાદિક પરિણામ; સકળ થયા સત્તારસીરે, જિનવર દરસણુ પામ. અં ૯. તિણે નિર્યામક માહણેરે, વૈદ્ય ગોપ આધાર; દેવચંદ્ર સુખ સાગરે, ભાવ ધરમ દાતાર. અં ૧૦

૩. શ્રી સંભવનાથજિન સ્તવન.

શ્રી સંભવ જિનરાજજીરે, તાહરું અકલ સ્વરૂપ જિનવર પૂજે; સ્વપર પ્રકાશક દિનમણિરે, સમતારસનો ભૂપ. જિં ૦ પૂજે પૂજેરે ભવિક જિન પૂજે, પ્રભુ પૂજ્યા પરમાનંદ. જિં ૧. અવિસંવાદી નિમિત્ત છોરે; જગતજંતુ સુખકાજ; જિં ૨. હેતુ સત્ય બહુમાનથીરે, જિન સેવ્યાં શિવરાજ. જિં ૩. ઉપાદાન આત્મ સહીરે, પુષ્ટા લંબન દેવ; જિં ૪. ઉપાદાન કારણપણેરે, પ્રગટ કરે પ્રભુ સેવ. જિં ૫. કાર્યગુણ કારણપણેરે, કારણ કાર્ય અનુપ; જિં ૬. સકળ સિદ્ધતા તાહરીરે, માહરે સાધનરૂપ. જિં ૭. એક વાર પ્રભુ વંદનારે, આગમ રીતે થાય; જિં ૮. કારણ સત્યે કાર્યનીરે, સિદ્ધિ પ્રતિત કરાય. જિં ૯. પ્રભુપણે પ્રભુ ઓળખીરે, અમલ વિમલ ગુણ ગેહ; જિં ૧૦. સાધ્યદૃષ્ટી સાધકપણેરે, વંદે ધન્ય નર તેહ. જિં ૧૧. જન્મ કૃતા રથ તેહનોરે, દિવસ સકળ પણ તાસ; જિં ૧૨. જગત શરણ જિન ચરણનેરે, વંદે ધરીય ઉદ્ધાસ. જિં ૧૩. નિજ સત્તા નિજ ભાવથીરે, ગુણ અનંતનું ઠાણ; જિં ૧૪. દેવચંદ્ર જિનરાજજીરે, શુદ્ધ સિદ્ધ સુખ ખાણ. જિં ૧૫.

૪. શ્રી અભિનંદનજિન સ્તવન.

કયું જાણું કયું બની આવશે, અભિનંદન રસ રીતિહો મિત્ત; પુદ્ગુલ અનુભવ ત્યાગથી, કરવી જસુ પરતીતહો મિત્ત. કયું ૦ ૧. પરમાત્મ પરમેશ્વર, વસ્તુગતે તે અભિમહો મિત્ત; દ્રવ્યે દ્રવ્ય મિલે નહી, ભાવે તે અન્ય અન્યામહો મિત્ત. કયું ૦ ૨. શુદ્ધ

સ્વરૂપ સત્તાતણે, નિર્મલ જે નિઃસંગહો મિત્ત; આત્મવિભૂતિ પરિણમ્યો, ન કરે તે પર સંગહો મિત્ત. કયું ૦ ૩. પણ જાણું આગમ બળે, મિલવું તુમ પ્રભુ સાથ હોમિત્ત; પ્રભુ તો સ્વસંપત્તિ-મયી, શુદ્ધ સ્વરૂપનો નાથહો મિત્ત. કયું ૦ ૪. પર પરિણામિકતા અછે, જે તુજ પુદ્ગલ જોગહો મિત્ત; જડ ચલ જગની એંઠનો, ન ઘટે તુજને ભોગહો મિત્ત. કયું ૦ ૫. શુદ્ધ નિમિત્ત પ્રભુ ગ્રહ્યો, કરી અશુદ્ધ પરિહેયહો મિત્ત; આત્માલાંબી ગુણલયી, સહુ સાધકનો ધ્યેયહો મિત્ત. કયું ૦ ૬. જિમ જિનવર આલાંબને, વધે સુધે એક તાનહો મિત્ત; તિમ તિમ આત્માલાંબની, ગ્રહે સ્વરૂપ નિદાનહો મિત્ત. કયું ૦ ૭. સ્વસ્વરૂપ એકત્વતા, સાધે પુર્ણાનંદહો મિત્ત; રમે ભોગવે આતમા, રત્નત્રયી ગુણવૃંદહો મિત્ત. કયું ૦ ૮. અભિનંદન અવલાંબને, પરમાનંદ વિલાસહો મિત્ત; દેવચંદ્ર પ્રભુ સેવના, કરી અનુભવ અભ્યાસહો મિત્ત. કયું ૦ ૯.

૫. શ્રી સુમતિનાથજિન સ્તવન.

અહો શ્રી સુમતિ જિન શુદ્ધતા તાહરી, સ્વગુણ પર્યાય પરિણામી રામી; નિત્યતા એકતા અસ્તિતા ઇતર યુત, ભોગ્ય ભોગી થકો પ્રભુ અકામી. અં ૧. ઉપજે વ્યય લહે તહુવિ તેહવો રહે, ગુણ પ્રમુખ બહુલતા તહુવિ પિંડી; આત્મભાવે રહે અપરતા નવિ ગ્રહે, લોક પ્રદેશ મિત પણ અખંડી. અં ૨. કાર્ય કારણપણે પરિણમે તહુવી ધ્રુવ, કાર્ય ભેદે કરે પણ અભેદી; કર્તૃતા પરણમે નબ્યતા નવિ રમે, સકલવેત્તા થકો પણ અવેદી. અં ૩. શુદ્ધતા પુદ્ધતા દેવ પરમાત્મતા, સહજ નિજભાવ ભોગી અયોગી; સ્વ પર ઉપયોગી તાદાત્મ્ય સત્તારસી, શક્તિ પ્રયુજતો ન પ્રયોગી. અં ૪. વસ્તુ નિજ પરિણતે સર્વ પરણામકી, એટલે કોઈ પ્રભુતા ન પામે; કરે જાણે રમે અનુભવે તે પ્રભુ, તત્ત્વ સ્વામિત્વ શુચિ તત્ત્વ ધામે. અં ૫. જીવ નવિ પુગ્ગલી નૈવ પુગ્ગલ કદા, પુગ્ગલાધાર નહિ તાસ રંગી; પર તણો ઇશિ નહિ અપર ઐશ્વર્યતા, વસ્તુ ધર્મે કદા ન પરસંગી. અં ૬. સંગ્રહે નહીં આપે નહીં પરભણી, નવિ કરે આદરે ન પર રાખે; શુદ્ધ સ્યાદ્રાદ નિજભાવ

ભોગી જિકે, તેહ પરભાવને કેમ ચાખે. અં ૭. તાહરી શુદ્ધતા ભાસ આશ્ચર્યથી; ઉપજે રૂચિ તેણે તત્ત્વ ઈહિ; તત્ત્વરંગી થયો દોષથી ઉભગો, દોષ ત્યાગે હાલે તત્ત્વ લીહિ. અં ૮. શુદ્ધ માર્ગે વધ્યો સાધ્ય સાધન સધ્યો, સ્વામી પ્રતિ છંદે સત્તા આરાધે; આત્મ નિષ્પત્તિ તિમ સાધના નવિ ટકે, વસ્તુ ઉત્સર્ગ આતમ સમાધે. અં ૯. માહરી શુદ્ધ સત્તા તણી પૂર્ણતા, તેહનો હેતુ પ્રભુ તુંહિ સાચો; દેવચંદ્રે સ્તવ્યો મુનિગણે અનુભવ્યો, તત્ત્વ ભકતે ભવિક સકળ રાચો. અં ૧૦.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુજિન સ્તવન.

શ્રીપદ્મપ્રભુ જિન ગુણુનિધિરે લાલ, જગતારક જગદીશરે; વાહહે-શર. જિન ઉપગાર થકી લહેરે લાલ, ભવિ જન સિદ્ધિ જગીસરે. વાં ૧. તુજ દરિસણ મુજ વાલહુરે લાલ; દરિસણ શુદ્ધ પવિત્તરે; વાં દર્શન શબ્દ નયે કરેરે લાલ, સંગ્રહ એવંભૂતરે. વાં તું ૨. ખીજે વૃક્ષ અનંત-તારે લાલ, પસરે ભૂજલ યોગરે; વાં તિમ મુજ આતમ સંપદારે લાલ, પ્રગટે પ્રભુ સંયોગરે. વાં તું ૩. જગત જંતુ કારજ રૂચિરે લાલ, સાધે ઉદયે ભાણુરે; વાં ચિદાનંદ સુવિલાસતારે લાલ, વાધે જિનવર આણુરે. વાં તું ૪. લખિધ સિદ્ધિ મંત્રાક્ષરેરે લાલ, ઉપજે સાધન સંગરે; વાં સહજ અધ્યાતમ તત્ત્વતારે લાલ, પ્રગટે તત્ત્વી રંગરે. વાં તું ૫. લોહ ધાતુ કંચન હુવેરે લાલ, પારસ ફરસન પામીરે; વાં પ્રગટે અધ્યાતમ દશારે લાલ વ્યક્ત ગુણી ગણુ આમરે. વાં તું ૬. આત્મસિદ્ધ કારજ ભણીરે લાલ, સહજ નિયામક હેતુરે; વાં નામાદિક જિનરાજનારે લાલ, ભવસાગર માંહિ સેતુરે. વાં તું ૭. સ્થંભન ઇન્દ્રિય યોગનોરે લાલ, રક્ત વરણુ ગુણુરાયરે; વાં દેવચંદ્રે વૃંદ સ્તવ્યોરે લાલ, આપ અવર્ણુ અકાયરે. વાં તું ૮.

૭. શ્રી સુપાર્શ્વજિન સ્તવન

શ્રીસુપાસ આનંદમેં, ગુણુ અનંતનો કંદહો જિનજી; જ્ઞાનાનંદે પૂરણો, પવિત્ર ચારિત્રાનંદહો. જિં શ્રીં ૧. સંરક્ષણુ વિણુ નાથ છો, દ્રવ્ય વિના ધનવંતહો, જિં કર્તાપદ કિરિયા વિના, સંત અજેય અનંતાહો. જિં શ્રીં ૨. અગમ અગોચર અમર તું, અન્વય ઋષિ

સમૃદ્ધો; જિં વર્ણ ગંધ રસ ફરસ વિણ, નિજ ભોક્તા ગુણ
વ્યદ્ધો. જિં શ્રીં ૩. અક્ષયદાન અચિંતના, લાભ અચત્ને ભોગહો;
જિં વીર્ય શક્તિ અપ્રયાસતા, શુદ્ધ સ્વગુણ ઉપભોગહો. જિં શ્રીં ૪.
એકાંતિક આત્યંતિકો, સહજ અકૃત સ્વાધીનહો; જિં નિરૂપ ચરિત
નિર્દીક સુખ, અન્ય અહૈતુક પીનહો. જિં શ્રીં ૫. એક પ્રદેશે
તાહરે, અવ્યાબાધ સમાયહો; જિં તસુ પર્યાય અવિભાગતા, સર્વાકાશ
ન માયહો. જિં શ્રીં ૬. ઇમ અનંત ગુણનો ધણી, ગુણગુણનો
આનંદહો; જિં ભોગ રમણ આસ્વાદ યુત, પ્રભુ તું પરમાનંદહો. જિં
શ્રીં ૭. અવ્યાબાધ રૂચિ થઈ, સાધે અવ્યાબાધહો; જિં દેવચંદ્ર પદ
તે લહે, પરમાનંદ સમાધહો. જિં શ્રીં ૮.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

શ્રી ચંદ્રપ્રભુ જિનપદ સેવા, હેવા એ જે હળિયાળ; આતમ ગુણ
અનુભવથી મલિયા, તે ભવભવથી ટળિયાળ. શ્રીં ૧. દ્રવ્ય સેવ વંદન
નમનાદિક, અર્ચન વળી ગુણગ્રામોળ; ભાવ અભેદ થવાની ઇહા,
પરભાવે નિઃકામોળ. શ્રીં ૨. ભાવસેવ અપવાદે નૈગમ, પ્રભુ ગુણને
સંકલ્પેળ; સંગ્રહ સત્તા તુલ્યારોપે, ભેદાભેદ વિકલ્પેળ. શ્રીં ૩.
વ્યવહારે બહુમાન જ્ઞાન નિજ, ચરણે જિન ગુણ રમણાળ; પ્રભુ ગુણ
આલંબી પરિણામે, ઋણુપદ ધ્યાને સ્મરણાળ. શ્રીં ૪. શબ્દે શુકલ
ધ્યાનારોહણ, સમભિરૂઢ ગુણ દશમેળ; બીએ શુકલ અવિકલ્પ એકત્વે,
એવાંભૂત અમમેળ. શ્રીં ૫. ઉત્સર્ગે સમકિત ગુણ પ્રકલ્પો, નૈગમ પ્રભુતા
અંશેળ; સંગ્રહ આતમ સત્તાલંબી, મુનિ પદ ભાવ પ્રસંશેળ. શ્રીં
૬. ઋણુસૂત્રે જે શ્રેણિ પદસ્થે, આત્મશક્તિ પ્રકાશેળ; યથાપ્યાત પદ
શબ્દ સ્વરૂપે, શુદ્ધ ધર્મ ઉદ્ધાસેળ. શ્રીં ૭. ભાવ સયોગિ અયોગિ શૈલશે
અંતિમ દુગ નય જાણેળ; સાધનતા એ નિજ ગુણ વ્યક્તિ, તેહ સેવના
વખાણેળ. શ્રીં ૮. કારણ ભાવ તેહ અપવાદે, કાર્યરૂપ ઉત્સર્ગોળ;
આત્મભાવ તે ભાવ દ્રવ્યપદ, બાહ્ય પ્રવૃત્તિ નિસર્ગોળ. શ્રીં ૯. કારણ
ભાવ પરંપર સેવન, પ્રગટે કાર્ય ભાવેળ; કાર્ય સિધ્ધે કારણતા વ્યય,
શુચિ પરિણામિક ભાવેળ. શ્રીં ૧૦. પરમ ગુણી સેવન તન્મયતા,

નિશ્ચય ધ્યાને ધ્યાને ધ્યાવેજી; શુદ્ધાત્મ અનુભવ આસ્વાદી, દેવચંદ્ર
પદ પાવેજી. શ્રી૦ ૧૧.

૯. શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન.

દીઠા સુવિધિ જિણુંદ, સમાધિ રસે ભર્યો હો લાલ, સમા૦ ભાસ્યો
આત્મ સ્વરૂપ, અનાદિનો વિચર્યો હો લાલ; અ૦ સકળ વિભાવ ઉપાધિ,
થકી મન ચોસર્યો હો લાલ, થ૦ સત્તા સાધન માર્ગ, ભણી એ સંચર્યો
હો લાલ. ભ૦ ૧. તુમ પ્રભુ જગણુ રીતિ, સરવ જગ દેખતાં હો લાલ,
સ૦ નિજ સત્તાએ શુદ્ધ, સહુને લેખતા હો લાલ; સ૦ પર પરિણુતિ
અદ્વેષપણું, ઉવેખતાં હો લાલ, ઉ૦ ભોગ્યપણું નિજ શક્તિ, અનંત
ગવેખતા હો લાલ. અ૦ ૨. દાનાદિક નિજ ભાવ, હતા જે પરવશા
હો લાલ, હ૦ તે નિજ સન્મુખ ભાવ, ગ્રહે લહી તુજ દશા હો લાલ;
અ૦ પ્રભુનો અદ્ભુત યોગ, સ્વરૂપ તણી રસા હો લાલ, સ્વ૦ ભાસે વાસે
તાસ, જાસ ગુણ તુજ જિસા હો લાલ. જા૦ ૩. મોહાદિકની ધુમે,
અનાદિની ઊતરે હો લાલ, અ૦ અમલ અખંડ અલિપ્ત, સ્વભાવજ
સાંભરે હો લાલ; સ્વ૦ તત્ત્વ રમણુ શુચિ ધ્યાન, ભણી જે આદરે
હો લાલ, ભ૦ તે સમતારસ ધામ, સ્વામી મુદ્રા વરે હો લાલ. સ્વા૦ ૪.
પ્રભુ છો ત્રિભુવન નાથ, દાસ હું તાડરો હો લાલ, દા૦ કરુણાનિધિ
અભિલાષ, અછે મુજ એ ખરો હો લાલ; અ૦ આત્મ વસ્તુ સ્વભાવ,
સદા મુજ સાંભરો હો લાલ, સ૦ ભાસન વાસન એહ, ચરણુ ધ્યાને
ધરો હો લાલ. ચ૦ ૫. પ્રભુ મુદ્રાને યોગ, પ્રભુ પ્રભુતા લખે હો લાલ,
પ્ર૦ દ્રવ્ય તણું સાધમ્ય, સ્વસંપત્તિ ચોલખે હો લાલ; સ્વ૦ ચોળખતાં
ખડુમાન, સહિત રૂચિ પણ વધે હો લાલ, સ૦ રુચિ અનુયાયી વીર્ય,
ચરણુ ધારા સધે હો લાલ. ચ૦ ૬. ક્ષયોપશમિક ગુણુ સર્વ, થયા તુજ
ગુણુ રસી હો લાલ, થ૦ સીદ્ધ સાધન શક્તિ, વ્યકતતા ઉઘસી હો
લાલ; વ્ય૦ હવે અંપૂરણુ સિદ્ધ, તણી શી વાર છે હો લાલ, ત૦
દેવચંદ્ર જિનરાજ, જગત આધાર છે હો લાલ. જ૦ ૭.

૧૦. શ્રી શીતલનાથજિન સ્તવન.

શીતલ જિનપતિ પ્રભુતા પ્રભુની, મુજથી કહિ ન જાયજી;

અનંતાતા નિમર્લતા પૂર્ણતા, જ્ઞાન વિના ન જણાયજી. શીં ૧. ચરમ જલધિ જલ મિણે અંજલી, ગતિ જીવે અતિ વાયજી; સર્વ આકાશ ઉદ્ધંબે ચરણે, પણ પ્રભુતા ન ગણાયજી. શીં ૨. સર્વ દ્રવ્ય પ્રદેશ અનંતા, તેહથી ગુણ પર્યાયજી; તાસ વર્ગથી અનંતગુણે પ્રભુ, કેવલ જ્ઞાન કહાયજી. શીં ૩. કેવલ દર્શન એમ અનંતો, થહે સામાન્ય સ્વભાવજી; સ્વપર અનંતથી ચરણ અનંતો, સ્વરમણ સંવર ભાવજી. શીં ૪. દ્રવ્ય ક્ષેત્ર ને કાળ ભાવ ગુણ, રાજનીતિ એ ચ્યારજી; તસ વિના જડ ચેતન પ્રભુની, કોઈ ન લોપે કારજી. શીં ૫. શુદ્ધાશય ધિર પ્રભુ ઉપયોગ, જે સમરે પ્રભુ નામજી; અવ્યાબાધ અનંતો પામે, પરમ અમૃત મુખ ધામજી. શીં ૬. આણા ઇશ્વરતા નિર્ભયતા, નિર્વાંછકતા રૂપજી; ભાવ સ્વાધીન તે અવ્યય રીતે, ઇમ અનંતગુણ ભૂપજી. શીં ૭. અવ્યાબાધ મુખ નિર્મલ તે તો, કારણ જ્ઞાન ન જણાયજી, તેહથી એહનો બાણજ ભોક્તા, જે તુમહ સમ ગુણરાયજી. શીં ૮. ઇમ અનંત દાનાદિક નિજ ગુણ, વચનાતીત પંડુરજી; વાસન ભાસન ભાવે દુર્લભ, પ્રાપ્તિ તે અતિ દૂરજી. શીં ૯. સકળ પ્રત્યક્ષપણે ત્રિભુવન ગુરૂ, બાણું તુજ ગુણઆમજી; બીજું કોઈ ન માગું સ્વામી, એહ છે મુજ કામજી. શીં ૧૦. ઇમ અનંત પ્રભુતા સદ્ગતિ, અરથે જે પ્રભુ રૂપજી; દેવચંદ્ર પ્રભુ પ્રભુતા તે પામે, પરમાનંદ સ્વરૂપજી. શીં ૧૧.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસનાથજિન સ્તવન.

શ્રી શ્રેયાંસ પ્રભુ તણો, અતિ અદ્ભુત સહજનંદરે; ગુણ ઇક વિધ ત્રિક પરણમ્યો, ઇમ અનંત ગુણનો વૃંદરે. મુનિચંદ જિણુંદ, અમંદ દિણુંદ પદે નિત દીપતો મુખકંદરે. ૧. નિજ જ્ઞાને કરી જ્ઞેયનો, જાયક જ્ઞાતા પદ ઇશરે; દેખે નિજ દર્શન કરી, નિજ દ્રશ્ય સામાન્ય જગીશરે. મું ૨. નિજ રમ્યે રમાણ કરો પ્રભુ, ચારિત્ર રમતા રામરે; ભોગ અનંતનો ભોગવો, ભોગે વિણ ભોક્તા સ્વામીરે. મું ૩. દેય દાન નિત દીજતે, અતિ દાતા પ્રભુ સ્વયમેવરે; પાત્ર તુમે નિજ શક્તિના, આહક વ્યાપકમય દેવરે. મું ૪. પરણામિક કારજ તણો, કરતા ગુણ

કરણે નાથરે; અક્રિય અક્ષય સ્થિતિમયી, નિકલક અનંતી આથરે. મું ૫. પરણામિક સત્તા તણે, આવિભાવ વિલાસ નિવાસરે; સાડજ અકૃત્રિમ અપરાશ્રયથી, નિર્વિકલ્પને નિપર્યાસરે. મું ૬. પ્રભુ પ્રભુતા સાંભારતાં, ગાતાં કરતાં ગુણુઆમરે; સેવક સાધનતા વરે, નિજ સંવર પરણુતિ પામરે. મું ૭. પ્રગટ તત્ત્વતા ધ્યાવતાં, નિજ તત્ત્વનો ધ્યાતા આથરે; તત્ત્વરમાણુ એકાથતા, પૂરણુ તત્ત્વે એહ સમાયરે. મું ૮. પ્રભુ દીઠે મુજ સાંભરે, પરમાતમ પૂરણાનંદરે; દેવચંદ્ર જિનરાજના, નિત વંદો પય અરવિંદરે. મું ૯.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન.

પૂજના તો કીજેરે ગારમા જિનતાણીરે, જસ પ્રગટયો પૂજ્ય સ્વભાવ; પર કૃત પૂજા રે જે ઈચ્છે નહિરે, સાધક કારય દાવ. પૂં ૧. દ્રવ્યથી પૂજારે કારણુ ભાવનોરે, ભાવ પ્રશસ્ત ને શુદ્ધ; પરમ ઇષ્ટ વલ્લભ ત્રિભુવન ધણીરે, વાસુપૂજ્ય સ્વયંબુદ્ધ. પૂં ૨. અતિશય મહિમારે અતિ ઉપગારતારે, નિરમલ પ્રભુ ગુણુરાગ; સુરમણિ સુરઘટ સુરતરુ તું છતેરે, જિનરાણી મહાભાગ. પૂં ૩. દર્શન જ્ઞાનાદિક ગુણુ આત્મારે, પ્રભુ પ્રભુતા લયલીન; શુભ સ્વરૂપી રૂપે તન્મયીરે, તસુ આસ્વાદન પીન. પૂં ૪. શુદ્ધ તત્ત્વ રસરંગી ચેતનારે, પામે આત્મ સ્વભાવ; આત્માલંબી નિજ ગુણુ સાધતોરે. પામે પૂજ્ય સ્વભાવ. પૂં ૫. આપ અકર્તા સેવાથી હવેરે, એવક પૂરણુ સિદ્ધિ; નિજ ધન ન દીયે પણ આશ્રિત લહેરે, અક્ષય અક્ષર સિદ્ધિ. પૂં ૬. જિનવર પૂજા તે નિજ પૂજનારે, પ્રગટ અન્વય શક્તિ; પરમાનંદ વિલાસી અનુભવેરે, દેવચંદ્ર પદ વ્યક્તિ. પૂં ૭.

૧૩. શ્રી વિમલનાથજિન સ્તવન.

વિમલ જિન વિમલતા તાહરીજી, અવર બીજે ન કડાય; લઘુ નદી જિમ તિમ લંઘીએજી, પણ અયંભુરમણુ ન તરાય. વિં ૧. સયલ પુઠવી ગિરિ જલ તરૂજી, કેઈ તોત્રે એક હથ્થ; તેહ પણ તુજ ગુણુગણુ ભણીજી, ભાખવા નહિ સમરથ્થ. વિં ૨. સરવ પુદ્ગલ નભ ધરમનાજી, તેમ અધરમ પ્રદેશ; તાસ ગુણુ ધરમ પજ્જવ સહુજી,

તુજ ગુણ ઈકિ તણેા લેશ. વિં ૩. એમ નિજ ભાવ અનંતનીજ,
અસ્તિતા કેતલી થાય; નાસ્તિતા સ્વ પર પદ અસ્તિતાજ, તુજ
સમ કાળ સમાય. વિં ૪. તાહરા શુદ્ધ સ્વભાવનેજ, આદરે ધરી
બહુ માન; તેહને તેહીજ નિપજેજ, અહો કોઇ અદ્ભુત
તાન. વિં ૫. તુમ્હ પ્રભુ તુમ્હ તારક વિભુજ, તુમ્હ સમો અવર
ન કોઇ; તુમ્હ દરસણ થકી હું તર્યોજ. શુદ્ધ આલંબન હોય. વિં
૬. પ્રભુ તણી વિમલતા ઓલખીજ, જે કરેથિર મન મેવ; દેવચંદ્ર
પદ તે લહેજ, વિમલ આનંદ સ્વયમેવ. વિં ૭.

૧૪. શ્રી અનંતજિન સ્તવન.

મૂરતિ હો પ્રભુ મૂરતિ અનંત જિણુંદ, તાહરી હો પ્રભુ તાહરી
મુજ નયણે વસીજ; સમતા હો પ્રભુ સમતા રસનો કંદ, સહજે હો
પ્રભુ સહજે અનુભવ રસલસીજ. ૧. ભવ દવ હો પ્રભુ ભવ દવ તાપિત
જીવ, તેહને હો પ્રભુ તેહને અમૃતઘન સમીજ; મિથ્યા હો પ્રભુ
મિથ્યા વિષની ખીવ, હરવા હો પ્રભુ હરવા જાંગુલિ મન રમીજ.
૨. ભાવ હો પ્રભુ ભાવ ચિંતામણી એહ, આતમ હો પ્રભુ આતમ
સંપત્તિ આપવાજ; એહિજ હો પ્રભુ એહિજ શિવ સુખ ગેહ, તત્ત્વ હો
પ્રભુ તત્ત્વાલંબન ધાપવાજ. ૩. જાયે હો પ્રભુ જાયે આશ્રવ આલી, દીઠે હો
પ્રભુ દીઠે સંવર વધેજ; રતન હો પ્રભુ રતનત્રયી ગુણમાળ, અધ્યાતમ
હો પ્રભુ અધ્યાતમ સાધન સધેજ. ૪. મીઠી હો પ્રભુ મીઠી મૂરતિ
તુજ, દીઠી હો પ્રભુ દીઠી રૂચિ બહુ માનથીજ; તુજ ગુણ હો પ્રભુ
તુજ ગુણ ભાસન યુક્ત, સેવે હો પ્રભુ સેવે તસુ ભવ ભય નથીજ. ૫.
નામે હો પ્રભુ નામે અદ્ભુતરંગ, ડવાણા હો પ્રભુ ઠવાણા દીઠાં ઉઘસેજ;
ગુણ આસ્વાદ હો પ્રભુ ગુણ આસ્વાદઅલંગ, તન્મય હો પ્રભુ તન્મયતાએ
જે ધસેજ. ૬. ગુણ અનંત હો પ્રભુ ગુણ અનંતનો વૃંદ, નાથ હો
પ્રભુ નાથ અનંતને આદરેજ; દેવચંદ્ર હો પ્રભુ દેવચંદ્રને આણુંદ,
પરમ હો પ્રભુ પરમ મહોદય તે વરેજ. ૭.

૧૫. શ્રી ધર્મનાથજિન સ્તવન.

ધરમ જગનાથનો ધર્મ શુચિ ગાઇયેં, આપણે આતમા તેહવો

ભાવિયેં; જાતિ જસુ એકતા તેહ પલટે નહિ, શુદ્ધ ગુણુપજ્જવા વસ્તુ સત્તા સહી. ૧. નિત્ય નરવયવ વલી એક અક્રિયપણે, સર્વગત તેહ સામાન્ય ભાવે ભણે; તેહથી ઇતર સાવયવ વિશેષતા, વ્યક્તિ ભેદે પડે જેહની ભેદતા. ૨. એકતા પિંડને નિત્ય અવિનાશતા, અસ્તિ નિજ રિદ્ધિથી કાર્ય ગત ભેદતા; ભાવશ્રુત ગમ્ય અભિલાષ અનંતતા, ભવ્યપર્યાયની જે પરાવર્તિતા. ૩. ક્ષેત્ર ગુણુ ભાવ અવિભાગ અનેકતા, નાશ ઉત્પાદ અનિત્ય પરનાસ્તિતા; ક્ષેત્ર વ્યાપત્વ અભેદ અવક્તવ્યતા, વસ્તુ તે રૂપથી નિયત અભવ્યતા. ૪. ધર્મ પ્રાગ ભાવતા સકળ ગુણુ શુદ્ધતા, ભોગ્યતા કર્તૃતા રમણુ પરિણામતા; શુદ્ધ સપ્રદેશતા તત્ત્વ ચૈતન્યતા, વ્યાપ્ય વ્યાપક તથા ગ્રાહ્ય ગ્રાહકગતા. ૫. સંગ પરિહારથી સ્વામી નિજ પદ લહ્યું, શુદ્ધ આત્મિક આનંદ પદ સંગ્રહ્યું; જઈવિ પરભાવથી હું ભવોદધિ વસ્યો, પર તણે સંગ સંસારતાએ ગસ્યો. ૬. તહવિ સત્તા ગુણે જીવ છે નિરમળો, અન્ય સંગ્રહો જિમ ફટિક નવિ સામળો; જે પરોપાધિથી દુષ્ટ પરણુતિ ગ્રહી, ભાવ તાદાત્મ્યમાં માહરું તે નહીં. ૭. તિણે પરમાત્મ પ્રભુ ભક્તિ રંગી થઈ, શુદ્ધ કારણુ રસે તત્ત્વ પરણુતિમયી; આત્મ ગ્રાહક થયે તજે પરગ્રહણુતા, તત્ત્વ ભોગી થયે ટજે પરભોગીતા. ૮. શુદ્ધ નિપ્રયાસ નિજ ભાવ ભોગી થદા, આત્મક્ષેત્રે નહિ અન્ય રક્ષણુ તદા; એક અસહાય નિસ્સંગ નિરદ્વંદ્વતા, શક્તિ ઉત્સર્ગની હોય સહુ વ્યક્તતા. ૯. તિણે મુજ આત્મા તુજ થકી નિપજે, માહરી સંપદા સકળ મુજ સંપજે; તિણે મન મંદિરે ધર્મ પ્રભુ ધ્યાઈયેં, પરમ દેવગંદ્ર નિજ સિદ્ધ સુખ પાઈયેં. ૧૦.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથજિન સ્તવન.

જગત દિવાકર જગત કૃપાનિધિ, વાહડા મારા સમવસરણુમાં બેઠા; ચામુખ ચૌવિહ ધર્મ પ્રકાશે, તે મેં નયણુ દીકારે. ભવિક જન હરખારે, નિરખી શાંતિ જિણુંદ, ભ૦ ઉપસમ રસને કંદ. નહિ ઇને સરખારે. ૧. પ્રાતિહાર્ય અતિશય શોભા, વા૦ તે તે કહિય ન જાવે; ઘુક ખાલકથી રવિ કર ભરનો, વર્ણુન કિણુ પરે થાવેરે. ભ૦ ૨.

વાણી ગુણ પાંત્રીશ અનોપમ, વાં અવિસંવાદ સરુપે; ભવદુઃખ
વારણ શિવસુખ કારણ, શુદ્ધ ધર્મ પ્રરુપેરે. ભં ૩. દક્ષિણ પશ્ચિમ
ઉત્તર દિશિમુખ, વાં ઠવણા જિન ઉપગારી; તસુ આલંબન લહીય
અનોપમ, તિહાં થયા સમક્ષિત ધારી. ભં ૪. ખટ નય કાર્ય રૂપે
ઠવણા, વાં સગ નય કારણ ઢાણી; નિમિત્ત સમાન થાપના જિનજી,
એ આગમની વાણી. ભં ૫. સાધક ત્રીન નિક્ષેપા મુખ્યે,
વાં જે વિણુ ભાવ ન લહિયે; ઉપગારી દુગ ભાખ્યે ભાખ્યા, ભાવ
વંદકનો ગહીયેરે. ભં ૬. ઠવણા સમવસરણ જિન સેતી, વાં જે
અભેદતા વાધી; એ આત્માના સ્વભાવ ગુણ, વ્યક્ત યોગ્યતા સાધી.
ભં ૭. ભલું થયું મેં પ્રભુ ગુણ ગાયા, વાં રસનાનો ફળ લીધો;
દેવચંદ્ર કહે માહરા મનનો, સકળ મનોરથ સિધ્યો. ભં ૮.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથજિન સ્તવન.

સમવસરણ ખેસી કરીરે, બારહ પરખદમાંહિ; વસ્તુ સ્વરુપ
પ્રકાશતારે, કરુણાકર જગનાહોરે. કુંથુ જિનેસરુ. ૧. નિરમલ તુજ
મુખ વાણીરે; જે શ્રવણે મુણે, તેહિજ ગુણ મણિ ખાણીરે. કુંં ૨.
ગુણ પર્યાય અનંતતારે, વળી સ્વભાવ અગાહ; નય ગમ ભંગ નિપે-
ક્ષનારે, હેય દેય પ્રવાહરે. કુંં ૩. કુંથુનાથ પ્રભુ દેશનારે, સાધન
સાધક સિદ્ધ; ગૌણ મુખ્યતા વચનમેરે, જ્ઞાન તે સકલ સમૃદ્ધરે. કુંં ૪.
વસ્તુ અનંત સ્વભાવ છેરે, અનંત કથક તસુ નામ; થાહક અવસર
બોધથીરે, કહવે અર્પિત કામેરે. કુંં ૫. શેષ અનર્પિત ધર્મનેરે,
સાંપેક્ષ શ્રદ્ધા બોધ; ઉભય રહિત ભાસન હવેરે, પ્રગટે કેવલ બોધ.
કુંં ૬. છતિ પરીણતિ ગુણ વણનારે, ભાસન ભોગ આણુંદ; સમ
કાળે પ્રભુ તાહરેરે, રમ્ય રમણ ગુણવૃદ્ધોરે. કુંં ૭. નિજ ભાવે સીઅ
અસ્તિતારે, પર નાસ્તિત્વ સ્વભાવ; અસ્તિપણે તે નાસ્તિતારે, સીઅ તે
ઉભય સ્વભાવોરે. કુંં ૮. અસ્તિ સ્વભાવ જે આપણોરે, રૂચિ વૈરાગ્ય
સમેત; પ્રભુ સન્મુખ વંદન કરીરે, માગીશ આતમ હોતોરે. કુંં ૯.
અસ્તિ સ્વભાવ જે રૂચિ થઈરે, વ્યાતો અસ્તિ સ્વભાવ; દેવચંદ્ર પદ તે
લહેરે, પરમાનંદ જમાવોરે. કુંં ૧૦

૧૮. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

પ્રભુમે શ્રી અરનાથ, શિવપુર સાથ ખરોરી; ત્રિભુવન જન આધાર, ભવનિસ્તાર કરોરી. ૧. કર્તા કારણ યોગ, કાર્ય સિદ્ધિ લહેરી; કારણ ચાર અનુપ, કાર્યથી તેહ ગહેરી. ૨. જે કારણ તે કાર્ય, થાયે પૂર્ણ પહેરી; ઉપાદાન તે હેતુ, માટી ઘટ જેમ વહેરી. ૩. ઉપાદાનથી ભિન્ન, જે વિણ કાર્ય ન થાયે; ન હુવે કાર્ય રૂપ, કર્તાને વ્યવસાયે. ૪. કારણ તેહ નિમિત્ત, ચક્રાદિક ઘટ ભાવે; કાર્ય તથા સમવાય, કારણ નિયતને દાવે. ૫. વસ્તુ અભેદ સરૂપ, કાર્ય-પણું ન ગહેરી; તે અસાધારણ હેતુ કુંભેસ્થાન લહેરી. ૬. જેહને ન વિવહાર, ભિન્ન નિયત બહુ ભાવી; ભૂમિ કાળ આકાશ, ઘટ કારણ સદ્ભાવી. ૭. એહ અપેક્ષા હેતુ, આગમમાંહિ કહ્યોરી; કારણ પદ ઉત્પન્ન, કાર્ય થયે ન લહ્યોરી. ૮. કર્તા આતમ દ્રવ્ય, કાર્ય સિદ્ધિ પણેરી; નિજ સત્તાગત ધર્મ, તે ઉપાદાન ગણેરી. ૯. યોગ સમાધિ વિધાન, અસાધારણ તેહ વહેરી; વિધિ આચરણા ભક્તિ, જિણે નિજ કાર્ય સદેરી. ૧૦. નરગતિ પદમ સંઘયણ, તેહ અપેક્ષા જાણે; નિમિત્તાશ્રિત ઉપાદાન, તેહની લેખે આણે. ૧૧. નિમિત્ત હેતુ જિનરાજ, સમતા અમૃત ખાણી; પ્રભુ આલંબન સિદ્ધિ, નિયમા એહ વખાણી. ૧૨. પુદ્ગલ હેતુ અરનાથ, તેહના ગુણથી હીલીયે; રીઝ ભક્તિ બહુ માન, ભોગ વ્યાનથી મીલિયે. ૧૩. મોટા ને ઉછંગ, બેઘને શી ચિંતા; તિમ પ્રભુ ચરણ પસાય, સેવક થયા નિચિંતા. ૧૪. અર પ્રભુ પ્રભુતા રંગ, અંતર શક્તિ વિકાસી; દેવચંદ્ર આણુંદ અક્ષયભોગ વિલાસી. ૧૫.

૧૯. શ્રી મહિનાથજિન સ્તવન.

મહિનાથ જગનાથ અરણ્યુગ ધ્યાયેરે, અં ૦ શુદ્ધાતમ પ્રાગભાવ પરમ પદ પાઈયેરે; ૫૦ સાવક કારક ખટ કરે ગુણ સાધના રે, ૩૦ તેહિજ શુદ્ધ સરૂપ થાયે નિરાખાધનારે. આં ૧. કર્તા આતમદ્રવ્ય કાર્યની સિદ્ધતારે, કાં ૦ ઉપાદાન પરણામ પ્રયુક્ત તે કરણતારે; ૩૦ આતમ સંપદ દાન તેહ સંપ્રદાનતારે, તેં ૦ દાતા

પાત્રને દેય ત્રિભાવ અભેદતારે. ત્રિ૦ ૨. સ્વ પર વિવેચન કરણ તેહ અપાદાનથીરે, તે૦ સકળ પર્યાય આધાર સંબંધ આસ્થાનથીરે; સ૦ બાધક કારક ભાવ અનાદિ નિવારવોરે, અ૦ સાધકતા અવલંબી તેહ સમારવોરે. તે૦ ૩. શુદ્ધપણે પર્યાય પ્રવર્તન કાર્યનેરે, પ્ર૦ કર્તાદિક પરિણામ તે આતમ ધર્મનેરે; તે૦ ચેતન ચૈતન્ય ભાવ કરે સમ વેતમેરે, ક૦ સાદિ અનંતો કાળ રહે નિજ ખેતમેરે. ૨૦ ૪. પર કર્તૃત્વ સ્વભાવ કરે ત્યાં લગીરે, ક૦ શુદ્ધકાર્ય રૂચિ ભાસ થયે નવિ આદરેરે; થ૦ શુદ્ધાતમ નિજ કાર્ય રૂચિ કારક કિરેરે, ર૦ તેહિજ મૂળ સ્વભાવ ગહ્યો નિજ પદ વરેરે. ૩૦ ૫. કારણ કારણ રૂપ અછે કારકદશારે, અ૦ વસ્તુ પ્રગટ પર્યાય એહ મનમેં વશ્યારે; એ૦ પણ શુદ્ધ સરૂપ ધ્યાન ચેતનતા અહેરે, ચે૦ તબ નિજ સાધક ભાવ સકળ કારક લહેરે. સ૦ ૬. માહરૂં પૂર્ણાનંદ સ્વરૂપ પ્રગટ કરવા ભણીરે, પ્ર૦ પુષ્ટાલંબન રૂપ એવ પ્રભુજી તણીરે; સ૦ દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર ભક્તિ મનમેં ધરોરે, ભ૦ અવ્યાબાધ અનંત અખયપદ આદરોરે. અ૦ ૭.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામીજિન સ્તવન.

ઓલગડી તો કીજે શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામિનીરે, જેહથી નિજપદ સિદ્ધ; કેવલ જ્ઞાનાદિક ગુણ ઉદ્ધરેરે, લહીયે સહજ સમૃદ્ધ. ઓ૦ ૧. ઉપાદાન નિજ પરિણતિ વસ્તુનીરે, પણ કારણ નિમિત્ત આધીન; પુષ્ટ અપુષ્ટ દુવિધ તે ઉપદિશ્યોરે, આહુક વિધિ આધીન. ઓ૦ ૨. સાધ્ય સાધ્ય ધર્મ જે માંહી હવેરે, તે નિમિત્ત અતિ પુષ્ટ; પુષ્પ માંહિ તિલવાસક વાસનારે, નહિ પ્રધ્વંસક દુષ્ટ. ઓ૦ ૩. દંડ નિમિત્ત અપુષ્ટ ઘડા તણોરે, નવિ ઘટતા તસુ માંહિ; સાધક સાધક પ્રધ્વંસકતા જે અછેરે, તિણે નહિ નિમિત્ત પ્રવાહ. ઓ૦ ૪. ખટકારક ખટકારક તે કારણ કાર્યનેરે, જે કારણ સ્વાધીન; તે કર્તા કર્તા સહુ કારક તે વસુરે, કર્મ તે કારણ પીન. ઓ૦ ૫. કારણ સંકલ્પે કારણદશારે, છતિ સત્તા સદ્ભાવ; અથવા તુલ્ય ધર્મને જોઈવેરે, સાધ્યા રોપણ દાવ. ઓ૦ ૬. અતિશય અતિશય કારણ કારક કરણતારે, નિમિત્ત અને

ઉપાદાન; સંપ્રદાન કારણ પદ ભવનથીરે, કારણ વ્યય અપાદાન. ઓ૦ ૭. ભવન વ્યય વિણ કાર્ય નવિ હવેરે, જિમ દષ દેન ઘટત્વ; સુતત્વાધર સ્વગુણનો દ્રવ્ય છેરે, સત્તાધાર સુતત્ત્વ. ઓ૦ ૮. આત્મ કર્તા કાર્ય સિદ્ધતારે, તસુ સાધન જિનરાજ; પ્રભુ દીઠે કરજ રૂચિ ઉપજેરે, પ્રગટે આત્મ સમાજ. ઓ૦ ૯. વંદન સેવન નમન વળી પૂજનારે, સમરણ સ્તવન વળી ધ્યાન; દેવચંદ્ર દેવચંદ્ર કીજે જિનરાજનોરે, પ્રગટે પૂર્ણ નિધાન. ઓ૦ ૧૦.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન.

શ્રી નમિ જિનવર સેવ ધનાધન ઉનમ્યેરે, ઘ૦ દીઠાં મિથ્યારોરે ભવિક ચિત્તથી ગમ્યેરે; ભ૦ સુચિ આચરણા રીતે તે અબ્ર વધે વડારે, તે૦ આત્મ પરિણુતિ શુદ્ધ તે વીજ અબ્રુકડારે. વિ૦ ૧. વાજે વાયુ સુવાવ્ય તે પાવન ભાવનારે, પા૦ ઇંદ્ર ધનુષ ત્રિક યોગ તે ભક્તિ ઇંક મનારે; ભ૦ નિર્મળ પ્રભુ સ્તવ ઘોષ ઝુનિ ઘનગર્જનારે, ઝુ૦ તૃણા ગ્રીષમ કાળ તાપની તર્જનારે. તા૦ ૨. શુભ લેશ્યાની આલિ તે બગ પંક્તિ બનીરે, બ૦ શ્રેણી સરોવર હંસ વસે શુચિ ગુણ મુનીરે; વ૦ યૌગતિ મારગ બંધ ભવિક જન ઘર રહ્યારે, ભ૦ ચેતન સમતા સંગ રંગમેં ઉમહ્યારે. ૨૦ ૩. સમ્યગ્દૃષ્ટિ મોર તિલાં હરખે ઘણુરે, તિ૦ દેખી અદ્ભુત રૂપ પરમ જિનવર તણુરે; પ૦ પ્રભુ ગુણનો ઉપદેશ તે જલધારા વહીરે, જ૦ ધરમ રૂચિ ચિત ભૂમિ માંહિ નિશ્ચય રહીરે. મા૦ ૪. ચાતક શ્રમણ સમૂહ કરે તબ પારણારે, ક૦ અનુભવ રસ આસ્વાદ સકળ દુઃખ વારણારે; સ૦ અશુભાચાર નિવારણ તૃણ અંકૂરતારે, તૃ૦ વિરતિ તણુ પરિણામ તે બીજ નિપૂરતારે. બી૦ ૫. પંચ મહાવ્રત ધાન તણુ કરસણ વધ્યારે, ત૦ સાધ્ય ભાવ નિજ થાપી સાધનતાએ સધ્યારે; સા૦ ક્ષાયક દર્શન જ્ઞાન ચરણ ગુણ નીપનારે; ચ૦ આદિક બહુ ગુણ સસ્ય આત્મ ધર નીપનારે. આ૦ ૬. પ્રભુ દરસણ મહા મેલ તણુ પરવેસમેરે, ત૦ પરમાનંદ સુલિક્ષ થયો મુજ દેશમેરે; ઘ૦ દેવચંદ્ર જિનચંદ્ર તણુ અનુભવ કરોરે, ત૦ સાદી અનંતો કાળ આત્મ સુખ અનુસરોરે. આ૦ ૭.

૨૨. શ્રી નેમીનાથજિન સ્તવન.

નેમ જિનેસર નિજ કારજ કર્યો, છાંડ્યો સર્વ વિભાવોજી;
આતમ શક્તિ સકળ પ્રગટ કરી, આસ્વાદો નિજ ભાવોજી. ને૦ ૧.
રાજુલ નારીરે સારી મતિ ધરી, અવલંબ્યા અરિહંતોજી; ઉત્તમ
સંગેરે ઉત્તમતા વધે, સધે આનંદ અનંતોજી. ને૦ ૨. ધર્મ અધર્મ
આકાશ અચેતના, તે વીજતી અગ્રાહ્યોજી; પુદ્ગલ ગ્રહવેરે કર્મ
કલંકતા, વાધે બાધક બાહ્યોજી. ને૦ ૩. રાગી સંગેરે રાગ દશા વધે,
થાએ તિણે સંસારોજી; નીરાગીથીરે રાગનો જોડવો, લહીયે ભવનો
પારોજી. ને૦ ૪. અપ્રશસ્તતારે ટાળી પ્રશસ્તતા, કરતાં આશ્રવ
નાસેજી; સંવર વાધેરે સાથે નિર્જરા, આતમ ભાવ પ્રકાશેજી. ને૦ ૫.
નેમિ પ્રભુ ધ્યાને એકત્વતા, નિજ તત્ત્વે ઇંક તાનોજી; શુકલ ધ્યાનેરે
સાધી સુસિદ્ધતા, લહીયે મુક્તિ નિદાનોજી. ને૦ ૬. અગમ અરૂપીરે
અલખ અગોચરુ, પરમાતમ પરમીશોજી; દેવચંદ્ર જિનવરની સેવના.
કરતાં વાધે જગીશોજી. ને૦ ૭.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

સહજ ગુણ આગરો સ્વામી સુખ સાગરો, જ્ઞાન વઈરાગરે
પ્રભુ સવાયો; શુદ્ધતા એકતા તીક્ષ્ણતા ભાવથી, મોહરિપુ છૂટી
જય પડહ વળ્યો. સ૦ ૧. વસ્તુ નિજ ભાવ અવભાસ નિઃકલંકતા, પરિણુતિ
વૃત્તિતા કરી અભેદે; ભાવ તાદાત્મ્યતા શક્તિ ઉદ્ધાસથી, સંતતિ યોગને તું
ઉછેદે. સ૦ ૨. દોષ ગુણ વસ્તુની લખીય યથાર્થતા, લહી ઉદ્ધાસીનતા આપ
સ્વભાવે; ધ્વંસિ તજ્જન્યતા ભાવ કર્તાપણો, પરમ પ્રભુતું રમ્યો નિજ ભાવે.
સ૦ ૩. શુભ અશુભ ભાવ અવભાસ તહકીકથી, શુભઅશુભ ભાવ તિહાં
પ્રભુ ન કીધો; શદ્ધ પરણામતા વીર્ય કર્તા થઈ, પરમ અક્રિયતા
અમૃત પીધો. સ૦ ૪. શુદ્ધતા પ્રભુતાણી આતમભાવે રમે, પરમ પરમા
ત્મતા તાસુ થાયે; મિશ્ર ભાવે અછે ત્રિગુણની ભિન્નતા, ત્રિગુણ એકત્વ
તુજ ચરણ આયે. સ૦ ૫. ઉપશમ રસભરી સર્વ જન સંકરી, મુર્તિ
જિનરાજની આજ મેટી; કારણ કાર્ય નિબ્પત્તિ શ્રદ્ધાન છે, તિણે
ભવ ભ્રમણની ભીડ મેટી. સ૦ ૬. નયર ખંભાયતે પાર્શ્વ પ્રભુ દરશને,

વિકસતે હર્ષ ઉત્સાહ વાઘ્યો; હેતુ એકત્વતા રમણ પરણામથી, સિદ્ધિ સાધકપણે આજ સાધ્યો. સં ૭. આજ કૃત પુણ્ય ધનદીહ માહરો થયો, આજ નર જનમ મેં સફલ ભાવ્યો; દેવચંદ્ર સ્વામી ત્રેવીશમો વંદીયો, ભક્તિ ભરચિત્ત તુજ ગુણ રમાવ્યો. સં ૮.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

તાર હો તાર પ્રભુ મુજ સેવક ભણી, જગતમાં એટલો સુયશ લીજે; દાસ અવગુણ ભર્યો જાણી પોતા તણો, દયાનિધિ દીનપરે દયા કીજે. તાં ૧. રાગ દ્વેષે ભર્યો મોહ વૈરી નડ્યો, લોકની રીતિ મેં ઘણું રાતો; કોડ વશ ધમધમ્યો શુદ્ધ ગુણ નવિ રમ્યો, ભમ્યો ભવ માંહિ હું વિષય માતો. તાં ૨. આદર્યો આચરણ લોક ઉપ-ચારથી, શાસ્ત્ર અભ્યાસ પણ કોઈ ન કીધો; શુદ્ધ શરધાન વળી આત્મ અવલંબન વિણ, તેહવો કાર્ય તિણે કો ન સીધો. તાં ૩. સ્વામી દરશણ સમો નિમિત્ત લહી નિરમળો, જે ઉપાદાન શુચિ ન થાશે; દોષ કો વસ્તુનો અહવા ઉદમ તણો, સ્વામિ સેવા સહી નિકટ લાશે. તાં ૪. સ્વામી ગુણ ઓળખી સ્વામીને જે ભજે, દરિશણ શુદ્ધતા તેહ પામે; જ્ઞાન ચારિત્ર તપ વીર્ય ઉલ્લાસથી, કર્મ જીપી વસે મુક્તિ ધામે. તાં ૫. જગત વત્સલ મહાવીર જિનવર સુણી, ચિત્ત પ્રભુ ચરણને શરણ વાસ્યો; તારજ્યો બાપજી બિરૂદ નિજ રાખવા, દાસની સેવના રખે જોસ્યો. તાં ૬. વીનતી માનજ્યો શક્તિ એ આપજ્યો, ભાવ વ્યાઘ્રાદતા શુદ્ધ ભાસે; સાધિ સાધક દશા સિદ્ધતા અનુભવી, દેવચંદ્ર વિમલ પ્રસુતા પ્રકાશે. તાં ૭.

કળશ

ચઉવીસે જિન ગામ્યે, ધ્યામ્યે તત્ત્વ સરૂપોજી; પરમાનંદ પદ પામ્યે, અક્ષયજ્ઞાન અનૂપોજી. ચોં ૧. ચઉદહસે બાવન ભલા ગણધર ગુણ ભંડારોજી; સમતામથી સાહુ સાહુણી, સાવય સાવધ સારોજી. ચોં ૨. વર્દમાન જિનવર તણો, શાસન અતિ સુખકારોજી; ચઉવિહ સંઘ વિરાજતા, દુઃસમ કાલ આધારોજી. ચોં ૩. જિન સેવનથી જ્ઞાનતા, તિણે હિતાહિત બોધોજી; અહિત ત્યાગ

હિત આદરે, સંયમ તપ શોધોજી. ચોં ૪. અભિનવ કર્મ અથ-
હણુતા, જીર્ણ કર્મ અભાવોજી; નિઃકર્મીને અભાગતા, અવેદન
અનાકુલ ભાવોજી. ચોં ૫. ભાવ રોગના વિગમથી, અચલ અક્ષય
નિરાખાધોજી; પૂર્ણાનંદ દશા લહી, વિલસે સિદ્ધિ સમાધોજી. ચોં
૬. શ્રી જિનચંદ્રની સેવના, પ્રગટે પુણ્ય પ્રધાનોજી; સુમતિ
સાગર અતિ ઉલ્લસે, સાધુરંગ પ્રભુ ધ્યાનોજી. ચોં ૭. સુવિહિત
ગછ ખરતર વડ, રાજસાગર ઉવઝાયોજી; જ્ઞાનધર્મ પાઠક તણો, શિષ્ય
સુજન સુખદાયોજી. ચોં ૮. દીપચંદ્ર પાઠક તણો, શિષ્ય સ્તવે
જિનરાજોજી; દેવચંદ્ર પદ સેવતાં, પૂર્ણાનંદ સમાજોજી. ચોં ૯.

૪૮. શ્રી માનવિજયજીકૃત ચોવિશી.

૧. શ્રી ઋષભદેવજિન સ્તવન.

ઋષભ જિણુંદા ઋષભ જિણુંદા, તુમ દરિશણુ હુયે પરમાણુંદા;
અહુનિશિ ધ્યાઈ તુમ દીદારા; મહિર કરીને કરજ્યો ખ્યારા. ઋં ૧.
આપણુને પુઠે જે વળગા, કિમ સરે તેહને કરતાં અળગા; અળગા
કીધા પણ રહે વળગા, મોર પીંછ પરે ન હુએ ઊલગા. ઋં ૨.
તુમે પણ અળગે થયે કિમ સરશે, ભક્તિ ભત્રી આકર્ષી લેશે; ગગને
ઉડે દૂરે પડાઈ, દોરી બળે હાથે રહી આઈ. ઋં ૩. મુજ મનહું
છે ચપળ સ્વભાવે, તોહ અંતર મૂર્ત પ્રસ્તાવે; તુ તો સમય સમય
બદલાયે, ઈમ કિમ પ્રીતિ નિહાવો થાયે. ઋં ૪. તે માટે તું
સાહિબ માહરો, હું છું સેવક ભવોભવ તાહરો; એહ સંબંધમાં
મ હશે ખામી, વાચક માન કહે શિર નામી. ઋં ૫.

૨. શ્રી અજિતનાથજિન સ્તવન.

અજિત જિણેસર ચરણની સેવા, હેવાયે હું હગિયા; કહિયે
આણુઆખ્યો પણ અનુભવ-રસના ટાણા મગિયો. ૧. પ્રભુજી મહેર
કરીને આજ, કાજ અમારા સુધારો. મૂકાવ્યો પણ હું નવિ મૂકું,
ચકું એ નવિ ટાણા; ભક્તિભાવ ઉઠ્યો જે અંતરે, તે કિમ રહે
શરમાણો. પ્રં ૨. લાચન શાંતિ સુધારસ સુભગા, મુખ મટકાણું
સુપ્રસન્ન; યોગમુદ્રાનો લટકો ચટકો, અતિશય તો અતિ ધન્ન. પ્રં ૩.

પિંડ પદ્મસ્થ રૂપસ્થે લીનો, ચરણ કમળ તુજ ચડિયાં; જમર પરે રસ સ્વાદ ચખાવો, વિરસા કાં કરો મહિયાં. પ્ર૦ ૪. બાળ કાળમાં વાર અનંતી, સામગ્રીયેં હુ નવિ જાગ્યો; યૌવનકાળે તે રસ ચાખ્યો, તું સમરથ પ્રભુ માગ્યો. પ્ર૦ ૫. તું અનુભવ રસ દેવા સમરથ, હું પણ અરથી તેડનો; ચિત્ત વિત્ત ને પાત્ર સંબંધે, અજર રહ્યો હવે કેડનો. પ્ર૦ ૬. પ્રભુની મહેરે તે રસ ચાખ્યો, અંતરંગ સુખ પામ્યો; માનવિજય વાચક ઈમ જાંપે, હુઓ મુજ મન કામ્યો. પ્ર૦ ૭.

૩. શ્રી સંલવનાથજિન સ્તવન.

સાંભળ સાહિબ વિનતી, તું છે ચતુર સુજાણુ; સનેહી. કીધી સુજાણુને વિનતી, પ્રાપ્તે ચઢે તે પ્રમાણુ. સ૦ ૧. સંલવજિન અવધારીયે, મહિર કરી મહેરબાન; સ૦ લવલય ભાવઠ લંજણો, ભક્તિવત્સલ ભગવાન. સ૦ ૨. તું જાણે વિણુ વિનવે, તોહિ મેં ન રહાય; સ૦ અર્થી હોએ ઉતાવળો, ક્ષણ વરસાં સો થાય. સ૦ ૩. તું તો મોટિમમાં રહે, વિનવિયેં પણ વિલંબાય; સ૦ એક ધીરો એક ઉતાવળો, ઈમ કિમ કારજ થાય. સ૦ ૪. મન માન્યાની વાતડી, સઘળે દીપે નેટ; સ૦ એક અંતર પેસી રહે, એક ન પામે ભેટ. સ૦ ૫. જોએ અજોએ જો જોઈવા, તે અપૂરણું કામ; સ૦ બાઈના જળને પણ કરે, ગંગાજળ નિજ નામ. સ૦ ૬. કાળ ગયો બહુ વાયદે, તે તો મેં ન બમાય; સ૦ યોગવાઈ એ ફીરી ફીરી, પામવી દુર્લભ થાય. સ૦ ૭. ભેદભાવ મૂકી પરો, મુજશું રમો એકમેક; સ૦ માનવિજય વાચક તણી, એ વિનતી છે છેક. સ૦ ૮.

૪. અભિનંદનજિન સ્તવન.

પ્રભુ મુજ દરિશન મળીયો અલવે, મન થયો હવે હળવે હળવે; સાહિબા અભિનંદન દેવા, મોડના અભિનંદન દેવા. પુણ્યોદય એ મોટો માહરો, અણચિંત્યો થયો દરિશણુ તાહરો. સા૦ ૧. દેખત ખેવ હરી મન લીધું, કામણુગારે કામણુ કીધું; સા૦ મનડું જાયે નહી કોઇ પાસે, રાત દિવસ રહે તાહરી પાસે. સા૦ ૨. પહિલું તો જાણ્યું હતું સોહિલું, પણ મોટાશું મળવું દોહિલું; સા૦ સોહિલું

જાણી મનહું વળગ્યું, થાય નહિ હવે કીધું અળગું. સાં ૩. રૂપ
 દેખાડી હોએ અરૂપી, કિમ અહિવાયે અકળ સરૂપી; સાં તાહરી
 ધાત ન જાણી જાયે, કહો મનહાની શી ગતિ થાયે. સાં ૪.
 પહિલાં જાણી પછે કરે કિરિયા, તે પરમારથે સુખના દરીયા; સાં
 વસ્તુ અજાણ્યે મન હોડાવે, તે તો મુરખ બહુ પસ્તાવે. સાં ૫.
 તે માટે તું રૂપી અરૂપી, તું શુદ્ધ બુદ્ધ ને સિદ્ધ સરૂપી; સાં એહ
 સરૂપ અહીં જળ તાહરું, તવ ભ્રમ રહિત થયું મન માહરું. સાં ૬.
 તુજ ગુણ જ્ઞાન ધ્યાનમાં રહીયે, ઈમ હિજવું પણ સુલભજ કહીયે; સાં
 માનવિજય વાચક પ્રભુ ધ્યાને, અનુભવ રસમાં હજ્યો ઇકતાને. સાં ૭.

૫. શ્રી સુમતિનાથજિન સ્તવન.

રૂપ અનૂપ નિહાળી, સુમતિ જિન તાહરું હો લાલ; સું છાંડી
 ચપળ સ્વભાવ, કયું મન માહરું હો લાલ; કું રૂપી સરૂપી ન હોત,
 જો જગ તુજ દીસતું હો લાલ; જોં તો કુણ ઉપર મક્ક, કહો અમ
 હીંસતું હો લાલ. કં ૧. હીંસ્યા વિણ કિમ શુદ્ધ, સ્વભાવને ઇચ્છતા
 હો લાલ; સ્વં ઇચ્છા વિણ તુજ ભાવ, પ્રગટ કિમ પ્રીછતા હો લાલ;
 પ્રં પ્રીછ્યા વિણ કિમ ધ્યાન, દશામાંહિ વ્યાવતા હો લાલ; દં
 લાવ્યા વિણ રસ સ્વાદ, કહો કિમ પાવતા હો લાલ; કં ૨. ભક્તિ
 વિના નવિ મુક્તિ, હુયે કોઈ ભગતને હો લાલ; હું રૂપી વિના તો તેહ,
 હુયે કિમ વ્યગતને હો લાલ; હું નવણુ વિલેપન માળ, પ્રદીપ ને
 ધૂપણુ હો લાલ; પ્રં નવ નવ ભૂષણુ ભાળ, તિલક શિર ખૂંપણુ
 હો લાલ. તિં ૩. અમ સત પુન્યને યોગે, તુમે રૂપી થયા હો લાલ;
 તું અમૃત સમાની વાણી, ધરમની કહી ગયા હો લાલ; ધં તેહ
 આલંબીને જીવ, ઘણાએ બૂઝીયા હો લાલ; ધં ભાવિ ભાવન જ્ઞાને,
 અમો પણ રંજિયા હો લાલ. અં ૪. તે માટે તુજ પિંડ, ઘણા
 ગુણ કારણો હો લાલ; ધં સેવ્યો ધ્યાયો હુયે, મહાભય વારણો
 હો લાલ; મં શાંતિ વિજય બુધ શીશ, કહે ભવિકા જના હો લાલ;
 કં પ્રભુનું પિંડસ્થ ધ્યાન, કરો થઈ ઇક મના હો લાલ. કં ૫.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુજિન સ્તવન.

શ્રી પદ્મપ્રભુના નામને, હું જઈ બલિહાર; ભવિજન. નામ

જપતાં હીડા ગમું, ભવ ભય ભંજનકાર. ભ૦ શ્રી૦ ૧. નામ સુણુંતા
મન ઉલ્હસે, લોચન વિકસિત હોય; ભ૦ રોમાંચિત હુયેં દેહડી,
જાણે મિળિયો સોય. ભ૦ શ્રી૦ ૨. પંચમકાળે પામવું, દુર્લભ પ્રભુ
હીદાર; ભ૦ તોચે તેહના નામનો, છે મોટો આધાર. ભ૦ શ્રી૦ ૩.
નામ ગ્રહે આવી મિળે, મન ભીતર ભગવાન; ભ૦ મંત્ર બળે જિમ
દેવતા, વાહલો કીધે આહવાન. ભ૦ શ્રી૦ ૪. ધ્યાન પદસ્થ પ્રભાવથી,
આખ્યો અનુભવ સ્વાદ; ભ૦ માનવિજય વાચક કહે, મૂકો બીજો
વાદ. ભ૦ શ્રી૦ ૫.

૭. શ્રી સુપાર્શ્વજિન સ્તવન.

નિરખી નિરખી તુજ બિંબને, હરખિત હુયેં મુજ મન; સુપાસ
સોહામણો. નિરવિકારતા નયનમાં, મુખડું સદા સુપ્રસન્ન. સુ૦ ૧.
ભાવ અવસ્થા સાંભરે, પ્રાતિહારજની શોભ; સુ૦ કોડિ ગમે દેવા સેવા,
કરતા મૂકી લોભ. સુ૦ ૨. લોકા લોકના સવિ ભાવા, પ્રતિભાસે પરતક્ષ;
સુ૦ તોહે ન રાચે નવિ રૂસેં, નવિ અવિરતિનો પક્ષ. સુ૦ ૩.
હાસ્ય ન રતિ ન અરતિ. નહી નહી ભય શોક દુગંધ; સુ૦ નહી
કંઠર્પ કંઠર્થના, નહી અંતરાયનો સંચ. સુ૦ ૪. મોહ મિથ્યાત નિંદ્રા
ગમ્, નાહા દોષ અઢાર; સુ૦ ચોત્રીશ અતિશય રાજતો, મૂળાતિ-
શય ચ્યાર. સુ૦ ૫. પાંત્રીશ વાણી ગુણે કરી, દેતો ભવિ ઉપદેશ;
સુ૦ ઈમ તુજ બિંબે તાડરો, ભેદનો નહિ લવલેશ. સુ૦ ૬. રૂપથી
પ્રભુ ગુણ સાંભરે, ધ્યાન રૂપસ્થ વિચાર; સુ૦ માનવિજય વાચક
વહે, જિન પ્રતિમા જયકાર. સુ૦ ૭.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

તું હી સાહિબારે મન માન્યા. તું તો અકળ સ્વરૂપ જગતમાં,
મનમાં કેણે ન પાયો; શબ્દે બોલાવી ઓળખાયો, શબ્દાતીત ઠરાયો.
તુંડી૦ ૧. રૂપ નિહાળી પરિચય કીનો, રૂપમાંહિ નહિ આયો;
પ્રાતિહારજ અતિશય અહિનાણે, શાસ્ત્રમાં બુદ્ધે ન લખાયો. તું૦ ૨.
શબ્દ ન રૂપ ન ગંધ ન રસ નહી, ફરમ ન વચન ન વેદ; નહિ
સંજ્ઞા છેદ ન ભેદ ન, હાસ નહી નહી ખેદ. તું૦ ૩. સુખ નહી

દુઃખ નહી વળી વાંછા નહી, નહી રોગ યોગ ને ભોગ; નહી ગતિ નહી થિતિ નહી રતિ અરતિ, નહી તુજ હરષ ને શોગ. તું ૪. પુણ્ય ન પાપ ન બંધ ન દેહ ન, જનમ ન મરણ ન વ્રીડા; રાગ ન ક્રોધ ન કલહ ન ભય નહી. નહિ સંતાપ ન ક્રીડા. તું ૫. અલખ અગોચર અજ અવિનાશી, અવિકારી નિરૂપાધી; પૂરણ બ્રહ્મ ચિદાનંદ સાહિબ, ધ્યાયો સહજ સમાધી. તું ૬. જે જે પૂજા તે તે અંગે, તું તો અંગથી દૂરે; તે માટે પૂજા ઉપચારિક, ન ઘટે ધ્યાન ને પૂરે. તું ૭. ચિદાનંદ ધન કેરી પૂજા, નિરવિકલ્પ ઉપયોગ; આતમ પર માતમને અભેદે, નહી કોઈ જડનો ભોગ. તું ૮. રૂપાતીત ધ્યાનમાં રહેતાં, ચંદ્ર પ્રભુ જિનરાય; માનવિજય વાચક ઇમ બોલે, પ્રભુ સરિખાઈ થાય. તું ૯.

૯. શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન.

તુજ સેવા સારીરે, શિવસુખની ત્યારીરે, મુજ લાગે ખ્યારીરે; પશુ ન્યારી છે તાહરી પ્રકૃતિ સુવિધિ જિનારે. ૧. હેજે નવિ બોલેરે સ્તવીયો નવિ ડોલેરે, હિયડો નવિ બોલેરે; તુજ તોલે ત્રિણ જગમાં કો નહી નિસંગીયોરે. ૨. ન જુયે જોતાનેરે, ન રીઝે સોતાનેરે, રહે મેજે પોતાનેરે; શ્રોતાને જોતાને તો એ વાલહોરે. ૩. નવિ વસે ન રુસેરે, ન વખાણે ન દૂસેરે, નવિ આપે ન મૂસેરે; નવિ બૂસે ન મંડેરે કોઈને કદારે. ૪. ન જણાએ ધાતરે, તેહશું શી વાતરે, એહ જાણું કહે વાતરે; રહિવા તન તોહિં તુજ વિણ માનનેરે ૫.

૧૦. શ્રી શીતલનાથજિન સ્તવન.

તુજ મુખ સનમુખ નિરખતાં, મુજ લોચન અમી ઠરંતાં હો; શીતલજિનજી. તેહની શીતલતા વ્યાપે, કિમ રહેવાયે કહો તાપેહો. શીં ૧. તુજ નામ સુણ્યું જવ કાને, હૃદયું આવે તવ સાને હો; શીં મુર્છાયો માણસ વાટે, જિમ સજ હુયે અમૃત છાંટે હો. શીં ૨. શુભ ગંધને તરતમ યોગે, આકુલતા હૃદય ભાગે હો; શીં તુજ અહ-ભુત દેહ સુવાસે, તેહ મિટી ગઈ રહત ઉદાસે હો. શીં ૩. તુજ ગુણ સંસ્તવને રસના, છાંડે અન્ય લવની ત્રસના હો; શીં પૂજાયે

તુજ તનુ ફરસે, ફરસન શીતલ થઈ ઉલસે હો. શીં ૪. મનની ચંચલતા ભાગી, સવિ છંડી થયો તુજ રાગી હો; શીં ૫. કવિ માન કહે તુજ સંગે, શીતલતા થઈ અંગે અંગે હો. શીં ૫.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસનાથજિન સ્તવન.

શ્રી શ્રેયાંસ જિણુંદ ધનાધન ગડગદ્યોરે, ધનાં વૃક્ષ અશોકની છાયા સુભર છાઈ રહ્યોરે; સું ભામંડળની ઝલક ઝળુકે વીજળીરે, ઝં ઉન્નત ગઢ તિગ ઇંદ્ર ધનુષ શોભા મિલીરે. ધં ૧. દેવ દુંદુભિનો નાદ ગુહિર ગાજે ધણુરે, ગું ભાવિક જનનાં નાટિક મોર ફીડા ભણુરે; મોં ચામર કેરી હાર ચલંતી બગ તતીરે, ચં દેશના રસના સુધારસ વરસે જિનપતિરે. વં ૨. સમકિત ચાતક વૃંદ તૃપતિ પામે તિહારે, તૃં સકળ કષાય દાવાનળ શાંતિ હુઈ જિહારે; શાં જન ચિત્તવૃત્તિ સુભુમિત્ર હાલી થઈ રહીરે, હાં તિણે રોમાંચ અંકુર વતી કાયા લહીરે. વં ૩. શ્રમણ કૃષી બળ સજ્જ હુયે તવ ઉજમારે, હું ગુણવંત જન મન ક્ષેત્ર સમારે સંયમીરે; સં કરતા બીજા ધાન સુધાન નિપાવતારે, સું જોણે જગના લોક રહે સવિ જીવતારે. રં ૪. ગણધર ગિરિતટ સંગી થઈ સૂત્ર ગુંથનારે, થં તેહ નદી પરવાહે હુઈ બહુ પાવનારે; હું એહજ મોટા આધાર વિષમ કાળે લહ્યોરે. વિં માનવિજય ઉવઝાય કહે મેં સદહ્યોરે. રં ૫.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન.

વાસુપૂજ્ય તું આડિબ સાચો, જોડવો હુવે હીરો જાચો હો; સુંદર શોભાગી. જસ હોવે વિરોધી વાચો, તેહની કરે સેવા કાચો હો. સું ૧. અછતિઓ વાત ઉપાવે, વળી ભવછતાને છિપાવે હો; સું કાંઈનું કાંઈ જોલે, પરની નિંદા કરી ડોલે હો. સું ૨. ઈમ ચઉ વિહ મિથ્યા ભાખી, તે દેવની કુણુ ભરે સાખી હો; સું પ્રાણીના મર્મના ઘાતી, હૃદયામાં મોટી કાતી હો. સું ૩. ગુણ વિણુ રહ્યા ઉંચે ઠાણુ, કિમ દેવ ઠહરાય પ્રમાણુ હો; સું પ્રાસાદ

શિખર રહ્યો કાગ, કિમ પામે ગુરૂડ જસ લાગ હો. સું ૪. તું
તો વીતરાગ નિરીહ, તુજ વચન યથારથ લીહ, હો; સું ૫ કહે
માનવિજય ઉવઝાય, તું સાચો દેવઠ હરાય હો. સું ૫.

૧૩. શ્રી વિમલનાથજિન સ્તવન.

જિહો વિમલ જિનેસર સુંદર, લાલા વિમલ વદન તુજ દિઠ; જિહો વિમલ હુઓ મુજ આતમા, લાલા તેણે તું અંતર પઘઠ. જિનેસર તું મુજ પ્રાણુ આધાર, જિહો સકળ જંતુ હિતકાર. જિં ૧. જિહો વિમલ રહે વિમલે થજેં, લાલા સમલેં સમલ રમેય; જિહો માન સરોવરમેં હંસલો, લાલા વાયસ ખાઈ જલેય. જિં ૨. જિહો તિમ મિથ્યાત્વી ચિત્તમાં, લાલા તુજ કિમ હોયે આભાસ; જિહો તિહાં કુદેવ રંગે, લાલા સમકિત મને તુજ વાસ. જિં ૩. જિહો હીરો કુંદનશું જડે, લાલા દુધને સાકર યોગ; જિહો ઉલટ યોગે વસ્તુનો, લાલા ન હોયેં ગુણુ આભોગ. જિં ૪. જિહો વિમલ પુરૂષ રહેવાતાયું, લાલા થાનક વિમલ કરેય; જિહો ગૃહપતિને તિહાં શી ત્રપા, લાલા ભાટક ઉચિત ગ્રહેય. જિં ૫. જિહો તિમ તે મુજ મન નિર્મળું, લાલા કીધું કરતેરે વાસ; જિહો પુઠી શુદ્ધિ ભાટક ગ્રહી, લાલા હું સુખીયો થયો દાસ. જિં ૬. જિહો વિમલ વિમલ રહ્યા, લાલા ભેદ ભાવ રહ્યો નહિ; જિહો માનવિજય ઉવઝાયને, લાલા અનુભવ સુખ થયો ત્યાંહિ. જિં ૭.

૧૪. શ્રી અનંતજિન સ્તવન.

જ્ઞાન અનંતું તાહરેરે, દરિશન તાહરે અનંત; સુખ અનંતમય સાહિબારે, વિરજપણુ ઉલસ્યું અનંત. અનંતજિન આપજેરે, મુજ એહ અનંતા ચ્યાર; અં મુજને નહી અવરશું ખ્યાર, અં તુજને આપતાં શી વાર, અં એહ છે તુજ યશનો ઠાર. અં ૧. આપ ખજનો ન ખોલયોરે, નહિ મિલવાની ચિંત; માહરે પોતે છે સવેરે, પણ વિચે આવરણની લિંત. અં ૨. તપ જપ કિરિયા મોગરેરે, ભાંજ પણુ ભાંગી ન જાય; એક તુજ આણુ લહે થકેરે, હેલામાં

પરહી થાય. અં ૩. માત ભણી મરૂદેવીનેરે, જિન ઋપલ ખિણમાં
દીધ; આપ પિયાડું વિચારતાંરે, ધમ કિમ વીતરાગતા સિદ્ધ. અં ૪.
તે માટે તસ અરથીઆરે, તુજ પ્રાર્થના જે કોઈ દોક; તેહને આપો
આંશુલીરે, તિહાં ન ઘટે કરાવવી ટોક. અં ૫. તેહને તેહનું આ-
પવુંરે, તિહાં શ્યો ઉપજે છે ખેદ; પ્રાર્થના કરતે તાહરેરે, પ્રભુતાઈનો
પણ નહિ છેદ. અં ૬. પામ્યા પામે પામશેરે, જ્ઞાનાદિક જેહ અનંત;
તે તુજ આજ્ઞાથી સંવેરે, કહે માનવિજય ઉલસંત. અં ૭.

૧૫. શ્રીધર્મનાથજિન સ્તવન.

શ્રી ધરમ જિણુંદ દયાળ જી, ધરમ તણો દાતા; સવિ જંતુ તણો
રખવાળજી; ધરમ તણો ત્રાતા. જમ અમિય સમાણી વાણીજી,
ધં જેહ નિસુણે ભાવે પ્રાણીજી. ધં ૧. તેહના ચિત્તનો મેલ જાયજી,
ધં જિમ કતકફળે જળ થાયજી; ધં નિરમળતા તેહજ ધર્મજી,
ધં કલુષાઈ મેટયાનો મર્મજી. ધં ૨. નિજ ધરમ તો સહજ સભા-
વજી, ધં તોહિ તુજ નિમિત્ત પ્રભાવજી; ધં વનરાજી ફૂલની શગ-
તીજી, ધં પણ ઋતુરાજે હઈ વ્યગતીજી. ધં ૩. કમળાકરે કમળ
વિકાસજી, ધં સારંભતા લખમી વાસજી; ધં તે દિનકર કરણી
જેયજી, ધં ધમ ધરમ દાયક તું હોયજી. ધં ૪. તે માટે ધરમના
રાગીજી, ધં તુજ પદ સેવે વડભાગીજી; ધં કહે માનવિજય ઉવ-
ઝાયજી, ધં નિજ અનુભવ જ્ઞાન પસાયજી. ધં ૫.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથજિન સ્તવન.

શ્રી શાંતિ જિનેસર સાહિબા, તુજ નાઠે કિમ છુટાશે; મેં લીધી
કેડજ તાહરી, તેહ પ્રસન્ન થયે મૂકાશે. શ્રીં ૧. તું વીતરાગપણું
દાખવી, ભોળા જનને ભૂલાવે; જાણીને કીધી પ્રતિજ્ઞા, તેહથી કહે
કુણુ ડોલાવે. શ્રીં ૨. કોઈ કોઈને કેડે મત પડે, કેડ પડ્યાં
આણે લાજ; નિરાગી પ્રભુ પણ ખિંચીઓ, ભગતે કરી મેં સાત
રાજ. શ્રીં ૩. મન માંહિં આણી વાસીઓ, હવે કિમ નિસરવા
દેવાય; જો ભેદ રહિત મુજશું મિલે, તો પલકમાંહિ છુટાય. શ્રીં
૪. કબજે આવ્યા કિમ છુટશે, દીધા વિણ કવણ કૃપાળ; તો શું
હઠવાદ લેઈ રહ્યા; કહે માન કરો ખુસિયાળ. શ્રીં ૫.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથજિન સ્તવન.

કુંથુ જિનેશ્વર જાણજોરે લાલ, મુજ મનનો અભિપ્રાયરે જિને-
શ્વર મોરા; તું આતમ અલવેસરે લાલ, રખે તુજ વિરહો ધાયરે.
જિં તુજ વિરહો કિમ વેઠિયેરે લાલ, તુજ વિરહો દુઃખ દાયરે; જિં
તુજ વિરહો ના ખમાયરે લાલ, ખિણુ વરસાં સો થાયરે. જિં
વિરહો મોટી બલાયરે. જિં ૧. તાડરે પાસે આવવુંરે લાલ, પહેલાં
ન આવે તું દાયરે; જિં આવ્યા પછી તો જાયવુંરે લાલ, તુજ ગુણ
વશે ન સુઝાયરે. જિં કું ૨. ન મિજ્યાનો ધોખો નહીરે લાલ, જસ
ગુણુ નહિ નાણુરે; જિં મિલિયાં કુણુ કળીયાં પછીરે લાલ,
વિધુરત જાયે પ્રાણુરે. જિં કું ૪. જાતિ અંધને દુઃખ નહીરે
લાલ, ન લહે નયનનો સ્વાદરે; જિં નયન સ્વાદ લહી કરીરે લાલ,
હાર્યાને વિખવાદરે. જિં કું ૪. બીજે પણ કિડાં નવિ ગમેરે
લાલ, જિણે તુજ વિરહ જાયાયરે; જિં માલતી કુસુમે માલ્હીયોરે
લાલ, મધુપ કરીને ન જાયરે. જિં કું ૫. વન દવ દાધાં રૂંખડોરે
લાલ, પલડવે વળી વરસાદડે; જિં તુજ વિરહાનળના જાળ્યારે
લાલ, કાળ અનંત ગમતારે. જિં કું ૬. તાઠક રહે તુજ સંગ-
મેરે લાલ, આકુળતા મિટી જાયરે; જિં તુજ સંગે સુખીયો સદારે
લાલ, માનવિજય ઉવઝાયરે. જિં કું ૭.

૧૭. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

શ્રી અરનાથ ઉપાસના, શુભ વાસના મૂળ; હરિ હર દેવ
આસાસના, કુણુ આવે શૂળ. શ્રીં ૧. દાસના ચિત્તની કુવાસના,
ઉદવાસના કીધ; દેવાભાસની ભાસના, વિસારી કીધ. શ્રીં ૨. વળી
મિથ્યાવાસના તણા વાસનારા જેહ; તે કુશુરની સાસના, હૃદયે ન
ધરેહ. શ્રીં ૩. સંસારિક આસંસના, તુજશું ન કરાય; ચિંતામણી
દેણુહારને, કિમ કાચ મંગાય. શ્રીં ૪. તિમ કલપિત ગચ્છવાસના,
વાસના પ્રતિબંધ; માન કહે એક જિન તણો, સાચો પ્રતિબંધ. શ્રીં ૫.

૧૮. શ્રી મહિલનાથજિન સ્તવન.

મહિમા મહિ જિણુંદનો, એકે જીભે કહ્યો કિમ જાય; યોગ

ધરે ભિન્ન યોગશું, ચાળા પણ યોગના દેખાય. મં ૧. વચણે સમજાવે સલા, મન સમજાવે અનુત્તર દેવ; ઉદારિક કાયા પ્રતે, દેવ સમીપે કરાવે સેવ. મં ૨. ભાષા પણ અવિ શ્રોતાને, નિજ નિજ ભાષાયે સમજાય; હરખે નિજ નિજ રીઝમાં, પ્રભુ તો નિર્વિકાર કહાય. મં ૩. યોગ અવસ્થા જિન તણી, જ્ઞાતા હુયે તિણે સમજાય; ચતુરની વાત ચતુર લહે, મૂઠ બિચારા દેખી મુંઝાય. મં ૪. મૂરખ જન પામે નહિ, પ્રભુ ગુણનો અનુભવ રસસ્વાદ; માનવિજય ઉવઝાયને, તે રસ સ્વાદે ગયો વિખવાદ. મં ૫.

૨૦. શ્રી મુનિસુમતસ્વામીજિન સ્તવન.

મુનિસુમત કાંજે મયારે, મનમાંહિ ધરી મહેર; મહેર વિહુણા માનવીરે, કઠિણ જણાયે કહિર. જિણેસર તું જગનાયક દેવ, તુજ જગ હિત કરવા દેવ; બીજો જુવે કરતા સેવ. જિં ૧. અરહટ ખેત્રની ભૂમિકારે, સીંચે કૃતારથ હોય; ધારાધર સઘળી ધરાંરે, ઉધરવા સજ્જ જોય. જિં ૨. તે માટે અમ ઉપરેરે, આણી મનમાં મહેર; આપે આયા આક્રણીરે, બોધવા ભર્યય શહેર. જિં ૩. આણુ પ્રારથતા ઉધરારે, આપે કરીય ઉપાય; પ્રારથતા રહે વિનવતારે, એ કુણુ કહીયે ન્યાય. જિં ૪. સંબંધ પણ તુજ મુજ વચ્ચેરે, સ્વામી સેવક ભાવ; માન કહે હવે મહેરનોરે, ન રહ્યો અજર પ્રસ્તાવ. જિં ૫.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન.

શ્રી નમિનાથ જિણુંદનેરે, ચરણ કમળ લય લાય; મૂકી આપણી અપજાતારે, તુચ્છ કુસુમે મત જાયરે. સુણી મન મધુકર માહરી વાત, મ કરો ફેકટ વિલુપાત. સું ૧. વિષમ કાસ વરસા ઋતુરે, કમે કમે હુઓ વ્યતીત; છેહલો પુગલ પરિયટોરે. આવ્યો શરદ પ્રતીતરે. સું ૨. જ્ઞાનાવરણ વાદળ ફંટરે, જ્ઞાન સૂરજ પરકાશ; ધ્યાન સરોવર વિકસિયારે, કેવળ લક્ષ્મીવાસરે. સું ૩. નામે લલચાંવ કોઈરે, કોઈક નવ નવ રાગ; એહવી વાસના નહિ બીજેરે, શુદ્ધ અનુભવશું પરાગરે. સું ૪. ભમત ભમત કહાવીયેરે, મધુકરના રસ સ્વાદ; માનવિજય મનને કહેરે, રસ આખો આહ્વાદરે. સું ૫.

૨૨. શ્રી નેમિનાથજિન સ્તવન.

નેમિ જિણુંદ નિરંજણો, જઈ મોહ થળે જળ કેળ રે; મોહના ઉદ્ભટ ગોપી, એકલમલ્લે નાંખ્યા ઠેલરે. સ્વામી સલૂણા સાહિબા, અતુલી બળ તું વડવીરરે. સાં ૧. કોઈક તાકી મુક્તિ, અતિ તીખાં કટાક્ષનાં બાણરે; વેધક વયણ બંદુક ગોળી, જે લાગે જાયે પ્રાણરે. સાં ૨. અંગુલી કટારી ઘોચતી, ઉછાળતી વેણી કૃપાણરે; સિંથો ભાલા ઉગામતી, સિંગ જળ ભરે કોક બાણરે. સાં ૩. કુલ દડા ગોળી નાખે, જે સત્વ ગઢે કરે ચોટરે; કુચ યુગ કરિ કુંભસ્થળે, પ્રહરતી હૃદય કપાટરે. સાં ૪. શીલ સન્નાહ ઉન્નત સળે, અરિ શસ્ત્રને ગોળા ન લાખ્યારે; સોર કરી મિથ્યા સવે, મોહ સુભટ દહો દિશે ભાખ્યારે. સાં ૫. તવ નવ ભવ ચોદ્ધો મંડયો, સજી વિવાહ મંડપ કોટરે; પ્રભુ પણ તસ સનમુખે ગયો, નીસાણું દેતો ચોટરે. સાં ૬. ચાકરી મોહની છાડવી, રાજુલને શિવપુર દીધરે; આપે રૈવતગિર સજી, ભીંતર સંયમગઢ લીધરે. સાં ૭. શ્રમણ ધરમ ચોદ્ધા લડે, સંવેગ ખડગ ધૃતિ ઢાલરે; ભાલા કેસ ઉપાડતો, શુભ ભાવના ગડગડે નાળરે. સાં ૮. ધ્યાન ધારા શર વરસતો, હણી મોહ થયો જગ-નાથરે; માનવિજય વાયક વઢે, મેં ગ્રહો તાહરો સાથરે. સાં ૯.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

શ્રીપાસજી પ્રગટ પ્રભાવી; તુજ મૂરતી મુજ મન ભાવીરે; મનમોહનાં જિનરાયા, સુર નર કિન્નર ગુણ ગાચારે. મં ૧. દિનથી મૂરતી દીઠી, તે દિનથી આપદ નાઠીરે. મં ૨. મટકાળો મુખ સુપ્રસન્ન, દેખત રીઝે ભવિ મન્નરે; સમતા રસ કેરાં કચોળાં, નયણાં દીઠે રંગરોળારે. મં ૩. હાથે ન ધરે હથિયાર, નહીં જપમાળાનો પ્રચારરે; ઉત્સર્ગે ન ધરે વામા, તેહથી ઉપજે સવિ કામારે. મં ૪. ન કરે ગીત નૃત્યના આળા, એ તો પ્રત્યક્ષ નટના ખ્યાલારે; ન બળવે આપે વાળાં, ન ધરે વસ્ત્ર જીરણ સાજારે. મં ૫. ઈશ મૂરતિ મુજ નિરૂપાધિ, પીતરાગ પોણ કરી સાધીરે; કંઈ માન-વિજય ઉવખાય, મેં અવતરેખ્યા તુજ પાયરે મં ૬.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

શાસનનાયક સાહિબ સાચો, અતુલી બલ અરિહંત; કર્મ અરિ બળ સખળ નિવારી, મારિય મોહ મહંત. મહાવીર જગમાં જીત્યોજી, જીત્યો જીત્યો આપ સહાય; હાંજી જીત્યો જીત્યો જ્ઞાન પસાય; હાંજી જીત્યો જીત્યો ધ્યાન દશાય; હાંજી જીત્યો જીત્યો સુખદાય. મં ૧. અનંતાનુબંધી વડ યોધા, હુણીયા પહિલી ચોટ; મંત્રી મિથ્યાત પછે તિગ રૂપી, તવ કરી આગળ દોટ. મં ૨. ભાંજી હેડં આયુષ તિગ કેરી, ઇક વિગલોદિય જાતિ; એહ મેવાસ ભાંજ્યો ચિરકાળે, નરક યુગલ સંઘાતિ. મં ૩. થાવર તિરિ દુગ ઝાંસિ કટાવી, સાહારણુ હુણી ધાડી; થીણુદિ તિગ મદિરા વયરી, આતમ ઉઘોત ઉખાડી. મં ૪. અપચ્ચખાણુ અને પચ્ચખાણુ, હુણીયા ચોદ્ધા આઠ; વેદ નપુંસક સ્ત્રી સેનાની, પ્રતિખંબિત ગયા નાઠ. મં ૫. હાસ્ય રતિ અરતિ શોક દુગંછા, ભયે મોહ ખવાસ; હુણીયા પુરુષવેદ ફોજદારા, પછે સંજલના નાશ. મં ૬. નિંદ્રા દોય મોહ પટરાણી, ધરમાંહિથી સંહારી; અંતરાય દરશણુ ને જ્ઞાન-વરણીય લડતા મારી. મં ૭. જય જય હુઓ મોહજ મુઓ, હુઓ તું જગનાથ; લોકલોક પ્રકાશ થયો તવ, મોક્ષ ચલાવે સાથ. મં ૮. જીત્યો તિમ ભગતને જીતાવે, મૂકાયો મૂકાવે; તરણુ તારણુ સમરથ છે તુંહી, માનવિજય નિતુ ધ્યાવે. મં ૯.

૪૯. શ્રી પદ્મવિજયકૃત ચોવિશી.

૧. શ્રી ઋષભદેવજિન સ્તવન.

ઋષભ જિનેસર ઋષભ લંછન ધરૂ, ઉંચાળે સાત રાજ્યોજી; નિરલંછન પહને પ્રભુ પામીયા, શિવપુરનો સામ્રાજ્યોજી. ઋં ૧. અવ્યય અચલ અચિંત અનંત છે, અશરીરી અણાહારીજી; અવિનાશી શાશ્વત સુખનો ધણી, પર પરિણુતી નિવારીજી. ઋં ૨. જ્ઞાન અનંત અનંત દરશનમયી, લોકલોક સ્વભાવોજી; દેખે કર આમળ પરે પણ નહિં, રમતા જે પરભાવોજી. ઋં ૩. નિજ રૂપે રમણુ કરતા સદા, સાદિ અનંતહ ભાંજોજી; અવ્યાખાધ અરજ અજ જે

થયા, પુદ્ગલ ભાવ નિસંગોજી. ઋં ૪. પુદ્ગલ રહિતપણે મુખ ઉપનું, તે કિમ જીભે કહાયોજી; વરણાદિક નહી જાસ સ્વરૂપ છે, જોગાતીત જિનરાયોજી. ઋં ૫. કરતા ભોક્તારે નિજ ગુણનો પ્રભુ, અવગાહી નિજ ખેતોજી; અંછે અનંતા નિજ ઠામે રહ્યા, ભીડ ન કાચને દેતોજી. ઋં ૬. એ જિનવર ઉત્તમ પદ રૂપ જે, પદમને અવલંબીજેજી; તો પરભાવ કરમ દૂરે કરી, ઠાકુર પદવી લીજેજી. ઋં ૭.

૨. શ્રી અજિતનાથજિન સ્તવન.

અજિત જિન તુજ મુજ અંતરે, જોતાં દીસે ન કાચરે; તુજ મુજ આતમ સારીખો, હારે સત્તા ધર્મથી હોયરે. અં ૧. જ્ઞાન દર્શન ચરણ આદિ દેઈ, ગુણ અંછે જોડ અનંતરે; અસંખ્ય પ્રદેશ વળી સારીખા, એ છે ઇણિ પરે તંતરે. અં ૨. એતલો અંતર પાણુ થયો, હારે આવિરભાવ તિરોભાવરે; આવિરભાવે ગુણ નીપના, તિણે તુજ રમણ સ્વભાવરે. અં ૩. રાગદ્વેષાદિ વિભાગની, હારે પરણતી પરભાવેરે; અહણ કરતા કરે ગુણતાણા, હારે પ્રાણી એડ તિરો ભાવેર. અં ૪. એડ અંતર પડ્યો તુજ થકી, હારે તેને મન ઘણું દુઃખરે; ભીખ માંગે કુણ ધન છતે, હારે છતે આહાર કુણ ભૂખરે. અં ૫. તુજ અવલંબને અંતરે, હારે ટળે માહરે સ્વામરે; અચલ અખંડ અગુર લહુ, હારે લહે નિરવદ્ય ઠામરે. અં ૬. જે અવેદી અખેદી પાણુ, અલેશી ને અજોગીરે; ઉત્તમ પદ વર પદ્મના, હારે થાયે ચેતન ભોગીરે. અં ૭.

૩. શ્રી સંભવજિન સ્તવન.

કયું જનું કયું બની આવાહિ, શ્રીસંભવ જિનરાજ હો મિત્ત; તુજ મુજ અંતર મોટકો, કિમ ભાસે તે આજ હો મિત્ત. કયું ૧. મુજ પ્રવર્તન જોડ છે, તે ભવવૃદ્ધિનું હેત હો મિત્ત; હું કર્તા કર્મજ તણો, કરિયે તે કર્મ ચેત હો મિત્ત. કયું ૨. જીવ ઘાતાદિ કરણે કરી, કરણ કારક ઇમ હોય હો મિત્ત; અક્ષય પંચ પોષક સદા, કારક સંપયાણુ જોય હો મિત્ત. કયું ૩. ઇમ મનુજનો ભવ ભજો, હારીને મુણજે સ્વામી હો મિત્ત; નરક નિગોહ વિષે ગયો, ખટકારક

મુજ નામ હો મિત્ત. ક્યુંં ૪. તે વિપરીત એ સાધિયા, તું કરતા શિવ ઠાણ હો મિત્ત; કરિયેં તે કારક કર્મ છે, શુભ સેવન કરણેણુ હો મિત્ત. ક્યુંં ૫. દેઈ ઉપદેશ ભવિ લોકને, દીધો કર્મને ત્રાસ હો મિત્ત; કર્મ થમ્મી અલગો થયો, સિદ્ધિ વિષે ગયો ખાસ હો મિત્ત. ક્યુંં ૬. ઈમ તુજ મુજ અંતર પડયો, કિમ ભાજે ભગવંત હો મિત્ત; પણ જાણું તાડરિ પરે, સાધતાં ભાજશે તંત હો મિત્ત. ક્યુંં ૭. તવ કર્તા નિજ આથિનો, ભોક્તા પણ તસ થાય હો મિત્ત; તુજ મુજ અંતર સવિ ટળે, સવિ મંગલિક જની આય હો મિત્ત. ક્યુંં ૮. અજરામર તસ સુખ હોયે, વિલસે અનંતી રિદ્ધિ હો મિત્ત; ઉત્તમ ગુરુ સેવા લહે, પદ્મવિજય ઈમ સિદ્ધિ હો મિત્ત. ક્યુંં ૯.

૪. શ્રી અભિનંદન જિન સ્તવન.

તુમ્હે જોજ્યો જોજ્યો રે, વાણીને પ્રકાશે તુમ્હે; ઉઠે છે અખંડ ધ્વનિ, જોજને સાંભળાય; નર તિરિય દેવ આપણી, સહુ ભાષા સમજી જાય. તું ૧. દ્રવ્યાદિક દેખી કરીને, નય નિખેપે જુત્ત; ભંગ તણી રચના ઘણી, કાંઈ જાણે સહુ અદ્ભુત. તું ૨. પય સુધાને ઇંદ્રુવારિ, હારી જાયેં સર્વ; પાખંડી જન સાંભળીને, મૂઢી દીયે ગર્વ. તું ૩. ગુણ પાંત્રીશ અલંકારી, અભિનંદન જિન વાણી; શંસય છેદે મન તણા, પ્રભુ કેવલજ્ઞાને જાણી. તું ૪. વાણી જે નર સાંભળે, તે જાણે દ્રવ્ય ને ભાવ; નિશ્ચય ને વ્યવહાર જાણે, જાણે નિજ પર ભાવ. તું ૫. સાધ્ય સાધન ભેદ જાણે, જ્ઞાન ને આચાર; હેય જ્ઞેય ઉપાદેય જાણે, તત્વાતત્ત્વ બિચાર. તું ૬. નરક સરગ અપવર્ગ જાણે, થિર વ્યય ને ઉત્પાદ; રાગ દ્વેષ અનુબંધ જાણે, ઉછરંગ ને અપવાદ. તું ૭. નિજ સ્વરૂપને ઓળખીને, અવલંબે સ્વરૂપ; ચિદાનંદ ઘન આતમ તે, થાયે જિન ગુણ ભૂપ. તું ૮. વાણીથી જિન ઉત્તમ કેરા, અવલંબે પદ પદ્મ; નીમા તે પરભાવ તજીને, પામે શિવપુર સદ્મ. તું ૯.

૫. શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

પંચમ જગપતિ વંદિયેં, સાહેલજીયાં; સુમતિ જિનેસર દેવ,

ગુણવેલડીયાં; સુમતિતણે દાયક પ્રભુ, સાં એહ સેવો નિતમેવ.
 ગું ૧. એહને જનમ મરણ નહિ, સાં આર્તધ્યાન નવિ હોય;
 ગું દુરગતિ સનમુખ નવિ હોયે, સાં ભવદુઃખ સામું ન જોય.
 ગું ૨. રોગ શોગ નવિ એહને, સાં નહિ એહને સંતાપ; ગું
 એહની કરો ઉપાસના, સાં જાયે જેહથી પાપ. ગું ૩. અષ્ટ કરમ
 દળ છેદીને, સાં પામ્યા અવિચળ રાજ્ય; ગું રત્નત્રયી પ્રગટ
 કરી, સાં સુખ વિલસે નિત પ્રાજ્ય. ગું ૪. જિન ઉત્તમ પદ
 પદ્મને, સાં સેવ્યે સુખ નિરધાર; ગું જેહથી અક્ષયપદ લહે,
 સાં અવ્યાબાધ ઉદાર. ગું ૫.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુજિન સ્તવન.

પદ્મ જિનેસર પદ્મ લંછન ભલું, પદ્મની ઓપમ દેવાય; જિનેસર.
 ઉદક ને પંકમાંહિ જે ઉપનું, ઉદક પંકે ન લેપાય. જિં ૫૦ ૧. તિમ
 પ્રભુ કર્મ પંકથી ઉપના, ભોગ જળે વધ્યા સ્વામી; જિં કર્મભોગ
 મહેલી અલગા રહ્યા, તેહને નમું શિર નામી. જિં ૫૦ ૨. બારે
 પરખદ આગળ તું હીયે, મધુર સ્વરે ઉપદેશ; જિં શર દૃષ્ટાંતે
 દેશના સાંભળે, નર તિરિ દેવ અશેષ. જિં ૫૦ ૩. રક્ત પદ્મ સમ
 દેહ તે તગતગે, જગ લગે રૂપે નિહાળ; જિં ઝગમગે સમવસ-
 રણમાંહિ રહ્યો, પગપગે રિદ્ધિ રસાળ. જિં ૫૦ ૪. સુશીમા માતાએ
 પ્રભુને ઉર ધર્યા, પદ્મ સુપન ગુણધામ; જિં ઉત્તમવિજય ગુરૂ
 સાહે ગ્રહ્યો, પદ્મવિજય પદ્મનામ. જિં ૫૦ ૫.

૭. શ્રી સુપાસજિન સ્તવન.

શ્રીસુપાસ જિણુંદ તાહરું, અકલ રૂપ જણાયરે; રૂપાતીત
 સ્વરૂપવંતો, ગુણાતીત ગુણગાયરે. કયુંહિ કયુંહિ કયુંહિ. ૧.
 તારનારો તુંહિ કિમ પ્રભુ, હૃદયમાં ધરી લોકરે; ભવસમુદ્રમાં
 તુંજ તારે, તુંજ અભિધા ફાકરે. કયું ૦ ૨. નીરમાં ધૃતિ દેખી
 તરતી, જાણિયો મહે સ્વામરે; તે અનિલ અનુભાવ જિમ તિમ,
 ભવિક તાહરે નામરે. કયું ૦ ૩. જેહ તનુમાં ધ્યાન બ્યાયે, તાહરું
 તસ નાશરે; થાય તનુનો તેહ કિમ પ્રભુ, એહ અચરીજ ખાસરે. કયું ૦

૪. વિશ્વહ ને ઉપશમ કરે તે, મધ્યવરતી હોયરે; તિમ પ્રભુ તુમ્હે મધ્ય-
વરતી, કલહ તનુ શમ જોઈરે. કયું ૦ ૫. તુમ પ્રમાણુ અનલ્પ દીસે, તે
ધરી હ્રદી ભવ્યરે; ભાર વિનું જિમ શિઘ્ર તરિયે, એહ અચિરજ નવ્યરે.
કયું ૦ ૬. મહાપુરુષતાણે જે મહિમા, ચિંતવ્યો નવિ જાયરે;
ધ્યાન ઉત્તમ જિનરાજ કરો, પદ્મવિજય તિણે ધ્યાયરે. કયું ૦ ૭.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

ચંદ્રપ્રભુ જિન આઠમારે, પામ્યા પૂર્ણ સ્વભાવ; જિનવર ધ્યાવો.
પૂર્ણતા મુજ પરગટ થવારે, છો નિમિત્ત નિઃપાવ. જિં ૧. ધ્યાવો
ધ્યાવોરે ભવિક જિન ધ્યાવો, પ્રભુ ધ્યાતાં દુઃખ પલાય; જિં ૨. પર-
ઉપાધીની પૂર્ણતારે, જાચિત મંડવ તેહ; જિં ૩. જાત્યરત્ન સંપૂર્ણ-
તારે, પૂર્ણતા શુભ દેહ. જિં ૪. કલ્પનાથી જે અતાત્ત્વકીરે, પૂર્ણતા
ઉદ્ધિ કલ્લોલ; જિં ૫. ચિદાનંદ ધન પૂર્ણતારે, સ્તિમિત સમુદ્રને તોલ.
જિં ૬. પૂર્ણમાન હાનિ લહેરે, અસંપૂર્ણ પૂરાય; જિં ૭. પૂર્ણાનંદ સ્વભાવ
છેરે, જગ અદ્ભુતનો દાય. જિં ૮. પૂર્ણાનંદ જિણુંદનેરે, અવલંબે ધરી
નેહ; જિં ૯. ઉત્તમ પૂર્ણતા તે લહેરે, પદ્મવિજય કહે એહ. જિં ૧૦.

૯. શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન.

સુવિધિ જિનેસર સાહિબારે, મનમોહનારે લાલ; સેવો થઈ
થિર થોભરે, જગસોહનારે લાલ; સેવા નવિ હોયે અન્યથારે, મં
હોયે અથિરતાયે ક્ષોભરે. જં ૧. પ્રભુ સેવા અંબુદ ઘટારે, મં
ચઢી આવી ચિત્તમાંહિરે; જં ૨. અથિર પવન જળ ઉલટેરે, મં
તળ જાયે વિલઈ ત્યાંહિરે. જં ૩. પુંશ્વલા શ્રેયકરી નહીરે, મં
જિમ સિદ્ધાંત મઝારે; જં ૪. અથિરતા તિમ ચિત્તથીરે, મં ચિત્ર
વચન આકારરે. જં ૫. અંતઃકરણ અથિરપાણુંરે, મં જે ન
ઉધરયું મહાશલ્યરે; જં ૬. તે શો દોષ સેવા તણોરે, મં નવિ
આપે ગુણ દિલ્લરે. જિં ૭. તિણે સિદ્ધમાં પણ વાંછીઓરે, મં
થિરતા રૂપ ચરિતરે; જિં ૮. જ્ઞાન દર્શન અભેદથીરે, મં રત્નત્રયા
ધમ ઉત્તરે. જં ૯. સુવિધિ જિન સિદ્ધિવર્યારે, મં ઉત્તમ ગુણ અનૂપરે;
જં ૧૦. પદ્મવિજય તમ સેવથીરે, મં થાયે નિજ ગુણ ભૂપરે. જં ૧૧.

૧૦. શ્રી શીતલજિન સ્તવન.

શીતલ જિનપતિ સેવીયેં એ, શીતલતાનો કંદ; સાહિબ શિવ-
સુખકર એ; પ્રતિ પ્રદેશ અનંત ગુણ એ, પરગટ પુરણાનંદ. સાં ૧.
એક પ્રદેશે નભ તણે એ, દેવ સમૂહ સુખ વ્યાપિ; સાં ત્રણ કાલ
ભેદ કરી એ, અસત કલપનાયેં થાપિ. સાં ૨. ઇમ આકાશ પ્રદેશ
જે એ, લોકાલોકના તેહ; સાં થાપતાં સંપૂર્ણ હોઈ એ, અનંત
ગુણ ચેંમ એહ. સાં ૩. તે સુખ સમુહ તણે વળી એ, કીજે વર્ગ
ઉદાર; સાં તેહનો વર્ગ વળી કરો એ, ચેંમ વર્ગ કરો વારંવાર.
સાં ૪. અનંત વર્ગ વર્ગે કરી એ, વર્ગિત સુખ સમુદાય; સાં અવ્યા-
બાધ સુખ આગળેં એ, પણ અતિ ઉણમ થાય. સાં ૫. મ્લેછ-
નગર ગુણ કમિ કહે એ, અન્ય મ્લેછપુર તેહ; સાં તિમ ઓપમ
બિણ કિમ કહું એ, શીતલજિન સુખ જેહ. સાં ૬. આવશ્યક
નિર્યુક્તિએ, ભાળ્યો એ અધિકાર; સાં કરતાં સિદ્ધિભણી તિહાંએ,
ઉત્તમ અતિ નમસ્કાર. સાં ૭. ચેંમ અનોપમ સુખ ભોગવો એ,
જિન ઉત્તમ મહારાજ; સાં તે શીતલ સુખ જાચીયેં એ, પદ્મવિજય
કહે આજ. સાં ૮.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવન.

શ્રી શ્રેયાંસ જિણુંદની, અદ્ભુતતા ન કડાય; મોહન. સંજમ
ગ્રહી કેવલ લહિ, શૈલેશીયે સુહાય. મોહન. શ્રી શ્રેયાંસ ૧. શુષિર
પૂરણથી હીનતા, યોગ નિરોધને કાળ; મોં હોય ત્રિભાગ અવગાહના,
વિછંડી કર્મજંજળ. મોં શ્રી ૨. વાચ્ય નહી સંઠાણથી, તેણે
અનિશ્ચિત સંઠાણ; મોં પ્રદેશાંતર ફરસ્યા વિના, પામ્યા લોઅગ ઠાણ.
મોં શ્રી ૩. પ્રથમ સમય અનંતર કહ્યા, પછે પરંપર સિદ્ધ; મોં
વેત્તા સવિ જગ ભાવનો, પણ કોઈ પયથ્યે ન ગિદ્ધ. મોં શ્રી ૪.
ચિદાનંદ નિત ભોગવો, સાદિ અનંત સ્વરૂપ; મોં જન્મ જરા મરણે
કરી, નવિ પડવું ભવ કૂપ. મોં શ્રી ૫. મોહકથી પણ તાહરા, ગુણ
ગાવા સમથ્ય; મોં પણ જ્યું શિશુ માગર મવે, વિતરણ
કરી નિજ હૃથ. મોં શ્રી ૬. તેણે જિનપર ઉત્તમ પ્રતે, વિનતી

કરીયેં એહ; મોં નિજ પદ પદ્મ સેવક ભણી, દીજે શિવસુખ
જેહ. મોં શ્રીં ૭.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન.

વાસવ વંદિત વંદિએજી, વાસુપૂજ્ય જિનરાય; માનું અરૂણ
વિશ્વ કયોજી, અંતર રિપુ જયકાર. ગુણાકર અદભૂત તડારીરે વાત,
સુશ્રુતાં હોય સુખ શાંત. ગું ૧. અંતર રિપુ ક્રમ જય કયોજી,
પામ્યો કેવલજ્ઞાન; શૈલેશી કરણે દહ્યાંજી, શેષ કરમ શુભ ધ્યાન. ગું ૨.
બંધન છેદાદીક થકીજી, જઈ ફરસ્યો લોકાંત; જિહાં નિજ એક
અવગાહનાજી, તિહાં ભવ મુક્ત અનંત. ગું ૩. અવગાહના જે
જે મૂળ છેજી, તેહમાં સિદ્ધ અનંત; તેહથી અસંખ્ય ગુણ
હોયેંજી, ફરસિત જિન ભગવંત; ગું ૪. અસંખ્ય પ્રદેશ અવગાહ-
નાજી, અસંખ્ય ગુણ તિણે હોય; જ્યોતિમાં જ્યોતિ મિલ્યા કરેજી,
પણ સંકીર્ણ ન કેઈ. ગું ૫. સિદ્ધ બુદ્ધ પરમાતમાજી, આધિ
વ્યાધિ કરી દૂર; અચલ અમલ નિઃકલંક તુંજી, ચિદાનંદ ભરપૂર.
ગું ૬. નિજ સ્વરૂપમાંહિ રમેજી, ભેળા રહત અનંત; પદ્મવિજય તે
સિદ્ધનુંજી, ઉત્તમ ધ્યાન ધરંત. ગું ૭.

૧૩. શ્રી વિમલજિન સ્તવન.

વિમલ જિનેસર વચણ સુણીને, વિલમતા નિજ ઓલખાણીરે;
પુદ્ગલ તત્ત્વાદિક ભિન્ન સત્તા, સિદ્ધ સમાન પિછાણીરે. વિં ૧.
પુદ્ગલ સંગથી પુદ્ગલમય, નિજ ખીર નીર પેરે અપ્પારે; એતા
દિન લગે એહજી જ્ઞાંતિ, પુદ્ગલ અપ્પા થપ્પારે. વિં ૨. માનું
અખ મેં વાણી સુણીને, નિજ આતમ રિદ્ધિ પાઈરે; ગૃહ અંતરગત
નિધિ બતલાવત, લહે આણુંદ સવાઈરે. વિં ૩. અપ્પા લહ્યો
તું દેહને અંતર, ગુણ અનંત નિધાનરે; આવારક આચાર્ય આવ-
રણ, જાણ્યા ભેઅ સમાનરે. વિં ૪. સિદ્ધ સમાન વિમલતા નિજ
તે, કરવા પ્રગટ સ્વભાવરે; વિમલ જિન ઉત્તમ આલંબન, પદ્મ-
વિજય કરે દાવરે. વિં ૫.

૧૪. શ્રી અનંતજિન સ્તવન.

અનંતજિન જ્ઞાન અનંતતાજી, મુજથી કેમ કહેવાય; અનંત

આગમ માંહિ બોલિઆજી, એ પટ પચથ્થ જિનરાય. અં ૧. જીવ પુદ્ગલ સમય એ ત્રિહુંજી, દ્રવ્ય પરદેશ પર્યાય; થોડલા જીવ પુદ્ગલ તિહુંજી, અનંતગુણા ઠહરાય. અં ૨. અનંતગુણ તેજસ એક છેજી, અનંતગુણ કર્મણ તાસ; બંધ ને મુક્ત ભેળા વળીજી; તિણે અનંતગુણી રાશ. અં ૩. અનંતગુણ સમય તેહથી કહ્યાજી, આંખત-સમય સહુમાંહિ; વ્યાપીઓ તિણે તેહથી વળીજી, દ્રવ્ય અધિકા કહ્યા ત્યાંહિ. અં ૪. જીવ પુદ્ગલાદિ પ્રક્ષેપથીજી, થાયે અધિકા એમ તેહ; છે પરદેશ અનંત ગુણાજી, નભ પરદેશે કરી એહ. અં ૫. શ્રેણિ અનાદિ અનંતનોજી, થાય ધન નભ પરદેશ; કાળનો તે ધન નવિ હોયેંજી, તિણે અનંતગુણ પરદેશ. અં ૬. તેહથી અનંતગુણ પજ્જવાજી, અગુરૂ બહુ પજ્જય અનંત; એક પરદેશી વિષે ભાખિઆજી, થાય સમુદાય કરંત. અં ૭. અનંતજિન કેવલજ્ઞાનમાંજી, દેખતા નિતુ પરતક્ષ; જિનવર ઉત્તમ મહેરથીજી, પદ્મને પણ હોય લક્ષ. અં ૮.

૧૫. શ્રી ધર્મજિન સ્તવન.

શ્રી ધર્મ જિનેસર દેવા, બીજાની ન કરું દેવા હો; સાહિબ અરજ સુણો. તે તો કાયશકલના જેહવા, તું ચિંતામણી દુઃખ હરેવા હો. સાં ૧. તે નવિ લહ્યા આપે ધર્મ, તસ સેવા કિમ દિયે શર્મ હો; સાં તું તો ધર્મતણો અધિકારી, ધર્મજિનને સુખકારી હો. સાં ૨. નિજ જેહ જેહ અનંતા ધર્મ, કર્યા પરગટ છંડી કર્મ હો; સાં મુજ પણ જેહ ધર્મ અનંતા, પ્રગટ કરવા કરું ચિંતા હો. સાં ૩. તસ તું પ્રભુ કારણ મિલિઓ, હવે તરીયો ભવજલ દરિઓ હો; સાં તુજ મૂરતિ સ્વરતમાંહિ, મનોહર દીઠી ઉછીહિ હો. સાં ૪. તેહથી તુજ પ્રત્યય આવ્યો, જિન ઉત્તમ ભાવે ભાવ્યો હો; સાં કહે પદ્મવિજય પ્રભુ સેવા, કરવા અક્ષયપદ દેવા હો. સાં ૫.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથજિન સ્તવન.

હારે મહારે શાંતિ જિનેસર અલવેસર આધારજો, લેઈ દીક્ષા દિયે શિક્ષા ભવિ જન લોકને રેલો; હાં પામી જ્ઞાન ધરી શુભ ધ્યાન અનંતજો, ત્રણ જીવન અનુવાળે યજો શોકને રેલો. ૧. હાં શૈલે-

શીમાં થઇ અલેશી સ્વામિને, નિજ સત્તાનો ભોગી શોકી નહી
કહા રેલો; હાંં ગુણ એકત્રીશ જગીશ અતિ અદ્ભુત જે, પ્રગટ થયા
અવગુણ ગયા સર્વિ સાદિ સદા રેલો. ૨. હાંં ગત આકાર શ્રીકાર
સ્વરૂપ ગુણ પાંચ જે, વરણવિ ચિત્ત અતીતથી ગુણ પણ પામીયા
રેલો; હાંં હોય ગંધ સંબંધ ટળ્યાથી હોય જે, અરસ સરસથી ગુણ
રસ પણ પ્રભુ પામીયા રેલો. ૩. હાંં ફરસ આઠના નાસથી ગુણ
લક્ષ્યા અષ્ટ જે, ત્રણ વેદનો ખેદ પ્રભુ દૂરે કર્યો રેલો; હાંં અશરીરી
અસંગિ વળી અરૂહ જે, એકત્રીસ ગુણ વરીઓ ભવદરીઓ નિસ્તર્યો
રેલો. ૪. હાંં પામ્યા સિદ્ધ સરૂપ અનૂપ જિણુંદ જે, તિમ સેવકના
કારક તારક ભવતણા રેલો; હાંં જિન ઉત્તમ વર ગુણ ભર પદકજ
નિત્ય જે, પદ્મવિજય કહે ભાવો ભાવે ભવિ જના રેલો. ૫.

૧૭. શ્રી કુંથુજિન સ્તવન.

જિનજી મોરારે, રાતદિવસ નિત સાંભરેરે; દેખી તાહડું રૂપ
લાલ, લાલ ગુલાલ આંગી બનીરે. તુજ ગુણ જ્ઞાનથી માહડુંરે,
જાણ્યું શુદ્ધ સ્વરૂપ લાલ. લાં જિં ૧. તેજ સ્વરૂપને સાધવારે,
કીજે જિનવર સેવ લાલ; દ્રવ્ય ભાવ હુ ભેદથીરે, દ્રવ્યથી જિમ
કરે દેવ લાલ. લાં જિં ૨. મોગર માલતી કેવડોરે, લ્યો મહારા
કુંથુજિનને કાજ લાલ; લાખેણોરે ટાડર કરીરે, પૂજે શ્રી જિનરાજ
લાલ. લાં જિં ૩. કેસર ચંદન ધૂપણારે, અક્ષત નૈવેદ્યનીરે લાલ;
દ્રવ્યથી જિનની પૂજા કરોરે, નિરમલ કરીને શરીર લાલ. લાં
જિં ૪. દ્રવ્યથી ઇમિ જિન પૂજા કરીરે, ભાવથી રૂપાતીત સ્વભાવ
લાલ; નિઃકર્મા ને નિઃસંગતારે, નિઃકામી વેદ અભાવ લાલ. લાં
જિં ૫. આવરણ સર્વિ થયાં વેગળારે, ઘાતી અઘાતી સ્વરૂપ લાલ;
બંધ ઉદ્ધય ને સત્તા નહિરે, નિજ ગુણના થયા ભૂપ લાલ. લાં
જિં ૬. મુજ આતમ તુજ સારીખોરે, કરવાને ઉજમાળ લાલ; તે
જિન ઉત્તમ સેવથીરે, પદ્મને મંગળમાળ લાલ. લાં જિં ૭.

૧૮. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

શ્રી અરનાથજિન સાંભળો, સેવકની અરદાસ; ભવ અટવિ માંહિ

હું ભમ્યો, બંધાણો મોહપાસ. શ્રી૦ ૧. મોહરાયના રાજ્યમાં,
બહોળું કટક જણાય; મિથ્યા મહેતો હિતાં અછે, મંત્રી કુબુદ્ધિ
કડાય. શ્રી૦ ૨. અભગા સિપાઈ અતિ ઘણા, કહેતાં નાવે પાર;
તો પણ અધિકારી તણા, નામ કહું નિરધાર. શ્રી૦ ૩. ક્રોધ માયા
લોભ માન તે, મૂકે ન માહરો સંગ; મુજ પણ તે છે વાદહા, નવિ
મૂકું રંગ. શ્રી૦ ૪. રાગ દ્વેષ દોય મલ્લ વળી, બાંધ્યા બાંહિ
મરોડ; હવે પ્રભુ તુમ્હ આગળ રહી, વિનતી કડું કર જોડ. શ્રી૦
૫. બંધનમાંહિથી છોડવો, ઉતારો ભવ પાર; હાર હર દેવ સેવ્યા
ધણા, નવિ પામ્યો હું સાર. શ્રી૦ ૬. સહસ વદન ન સ્તવી શકે, તુજ
ગુણ આગમ અપાર; જિમ રચણાકર રત્નનો; નાવે વિલસે પાર. શ્રી૦
૭. આચારિજ પંડિત ઘણા, સત્યવિજય ગુરૂ રાય; કપૂરવિજય તસ
પાટવી, ભવિજનને સુખ દાય. શ્રી૦ ૮. ખિમાવિજય તસ પાટવી, જિન-
વિજય સુપસાય; પંડિત ઉત્તમવિજયનો, પદ્મવિજય ગુણુગાય. શ્રી૦ ૯.

૧૯. શ્રી મહિજિન સ્તવન.

સાહિબા મલ્લી જિનેસર નાથ અનાથ તાણા ધણીરેલો, સા૦
વસ્તુ સ્વભાવ પ્રકાશક ભાસક દિનમણીરેલો; સા૦ ધર્મ અનંતા સુખ
દેતાં પ્રગટ થયોરેલો, સા૦ વસ્તુ સર્વ પર્યાવસ ભાખી જિન ગયા
રેલો. ૧. સા૦ યુગ પદ ભાવી ને ક્રમ ભાવિ પર્યાવ કહ્યારેલો; સા૦
જ્ઞાનાદિક યુગ પદ ભાવી પાણું સંચહ્યારેલો; સા૦ નવ જીર્ણાદિક થાય
તે ક્રમ ભાવી સુણારેલો, સા૦ શબ્દ અરથથી તે પણ દ્વિવિધ પરે મુણ-
રેલો. ૨. સા૦ ઇંદ્ર હરિ ઇત્યાદિક શબ્દ તણા ભલારેલો, સા૦ જે
અભિલાષ નહિ તે અર્થ પર્યાવ કળારેલો; સા૦ તે પણ દ્વિવિધ કહી
જે સ્વ પર ભેદે કરીરેલો, સા૦ તે પણ સ્વભાવિકે આપેક્ષિકથી
વરીરેલો. ૩. સા૦ સર્વ અતીત અનાગત સાંપ્રત કાળથીરેલો, સા૦
ઇત્યાદિક નિજ બુદ્ધે કરો સંભાળથીરેલો; સા૦ સમકાળે ઇમ ધર્મ
અનંતા પામીયેરેલો, સા૦ તે સર્વિ પરગટ ભાવથી તુમ્હ શિર નામી-
યેરેલો. ૪. સા૦ પદ દ્રવ્યના જે ધર્મ અનંતા તે સવેરેલો, સા૦
નહિ પરછન્ન સ્વભાવ અભાવ મુજ સંભવેરેલો; સા૦ પુષ્ટાલંગન

તુંહિ પ્રગટ પણે પામીયો રેલો, સાં હું પણ હવે તુજ રીતે થવાને
કામીયો રેલો. ૫. સાં મલ્લિનાથ પરે હસ્તીમદ્ધ થઈ ઝુઝશું રેલો,
સાં જયું ૫૭ મિત્રને જૂઝવ્યા તિમ અમે જૂઝશું રેલો; સાં તસ
પરે ઉત્તમ શિષ્યને મહેરથી નિરખીયેં રેલો, સાં પદ્મવિજય કહે
તો અમ્હે ચિત્તમાં હરખીયેં રેલો. ૬.

૨૦. શ્રી મુનિસુવતજિન સ્તવન.

પદ્માનંદન વંદન કરીયે નિત્યજો, સ્યાદ્વાદ શૈલી જસ અભિધા
સુચવેરે; લોકાલોકને જાણે તિણે મુનિ હોયજો, એ ગુણથી મુજ
મનમાં હઠથી રુચવેરે. ૧. મત્યાદિક ચઈ નાણુ અભાવથી જસજો,
કેવલજ્ઞાન તે સૂર્ય ઉગ્યો જેહનેરે; કટ વિવરે કરી સૂરજ કિરણે પ્રકાશજો,
મેઘાંતરથી આવ્યો જન કહે તેહનેરે. ૨. વાતાયન પર મુખનો
કહે ઇણિ પરકાશજો, પણ સૂરજનો નવિ કહે ઇણિ પરે જાણિયેરે;
કેવલજ્ઞાન પ્રકાશે ક્ષયોપશમ નામજો, મત્યાદિકથી ભવિ જન મનમાં
આણિયેરે. ૩. વાતામન પરમુખ કીધા સવિ દૂરજો, તવ કહેવાય
સૂરજનો પરકાશ છેરે; તિમ આવરણુ ગયાથી ઇમ કહેવાયજો, કેવલ-
જ્ઞાને ત્રણ ભુવન આભાસ છેરે. ૪. અથવા સૂરજ ઉગે પણ નવિ
જાયજો, ઘડણુ તારા પણ પરવર્તન તસ નથીરે; તિણી પરે સત્તા
મત્યાદિકની જાણજો, પણ પરવર્તન નહિ તસ કેવલજ્ઞાનથીરે. ૫.
ઉત્તમ વ્રત પાળ્યાથી સુવ્રત નામજો, જ્ઞાનક્રિયાથી ઇમ નામે જેહને
પામીયેરે; જ્ઞાનક્રિયાની મોક્ષ હોય નિરધારજો, તે સાધી શિવ
પામ્યા તુમ્હ શિર નામિયેરે. ૬. જ્ઞાનમાંહિ દર્શન તે અંતર ભૂતજો,
સાધનરૂપ ટળીને સાધ્ય પણે થઈરે; રત્નત્રયી જિનવર ઉત્તમ ને
નિત્યજો, પદ્મવિજય કહે ભજતાં આપદ સવિ ગઈરે. ૭.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન.

નિત નમીયેં નમિ જિનવરૂરેજો, જે એક અનેક સ્વરૂપજો;
નિત્ય અનિત્ય પણે વળીજો, જેહના ગુણ અતિ અદ્ભૂતજો. નિં ૧.
અવયવી અવયવ રૂપ છેજો, જે અસ્તિ નાસ્તિ સ્વભાવજો; વળી

ગુણાતીત ને જે ગુણીજો, રૂપાતીત સ્વરૂપી ભાવજો. નિં ૨. વ્યય ઉત્પત્તિ ધ્રુવ જેહ છેજો, જે વેદી અવેદી વિચારજો; ભિન્ન અભિન્ન પાણું કરીજો, નિત્ય ભોગવે સુખ શ્રીકારજો. નિં ૩. કર્તા અકર્તા જેહ છેજો, વળી ભોક્તા અભોક્તા જેહજો; સક્રિય અને અક્રિય વળી જો, પરિણામ ઇતર ગુણુ ગેહજો. નિં ૪. યોગાતીત યોગી-સરજો, વર્ણાતીત ને તદ્વતંતજો; સ્યાદવાદે એણિ પરે કરીજો, તું સિદ્ધ સ્વરૂપ ભગવંતજો. નિં ૫. ઇમ જિનવરને ઓલખીજો, જે થિર મન કરી કરે સેવજો; ઉત્તમ ભવિજન ને હોવેજો, કહે પદ્મવિજય પોતે દેવજો. નિં ૬.

૨૨. શ્રી નેમિનાથજિન સ્તવન.

શામળીયા લાલ તોરણથી રથ ફેર્યો કારણ કહેજો; ગુણગિર્યા લાલ મુજને મૂકી ચાલ્યા દરિશણુ દ્યોને. હું છું નારિ તે તમારી, તુમે સેં પ્રીતિ મૂકી અમ્હારી; તુમે સંયમ સ્ત્રી મનમાં ધારી. શાં ૧. તુમે પશુ ઉપર કિરપા આણી, તુમે માહુરી વાત ન કો જાણી; તુમ વિણુ પરાણું નહીં કો પ્રાણી. શાં ૨. આઠ ભવોની પ્રીતલડી, મૂકીને ચાલ્યા રોતલડી; નહીં સજ્જનની એ રીતલડી. શાં ૩. નવિ કીધો હાથ ઉપર હાથે, તો કર મૂકાવું હું માથે; પણ જાવું પ્રભુજીની સાથે. શાં ૪. ઇમ કહિ પ્રભુ હાથે વ્રત લીધો, પોતાનો કારજ સવિ કીધો; પકડ્યો મારગ એણું શિવ સીધો. શાં ૫. ચોપન દિન પ્રભુજી તપ કરીઓ, પણપન્ને કેવલ વર ધરીઓ; પણ સત છત્રીશશું શિવ વરિઓ. શાં ૬. ઇમ ત્રણ કલ્યાણક ગિરનારે, પામ્યો તે જિન ઉત્તમ તારે; જો પાદ પદ્મ તસ શિર ધારે. શાં ૭.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

પરવાદી ઉલુકો પરિ હરિ સમ, હરિ સેવે જસ પાયા; હરિ-તવાને પ્રભુની ગતિ ગજ સમ, હરિ સેવે જસ પાયા; પ્રભુજી મહેર કરી મહારાજ, કાર આજ મુજ સારો. ૧. જિમ ઔષધિ-પતિ દેખી મનમાં, કૌષિક આણુંદ પામે; તિમ પ્રભુ વક્ત્રતે દ્વિજપતિ

દેખી, કૌષિક આણુંદ પામે. પ્ર૦ ૨. જિમ ઔષધિપતિ દેખી
મનમાં, અચ્ચકોર પ્રીતિ પામે; તિમ પ્રભુ વફત તે દિજપતિ દેખી,
અચ્ચકોર પ્રીતિ પામે. પ્ર૦ ૩. જિમ રોડિણીપતિ જગમાં જાણો,
શિવને તિલક સમાન; તિમ પ્રભુ મોક્ષ ખેત્ર શોભાકર, શિવને તિલક
સમાન. પ્ર૦ ૪. જિમ રાજા ઝલહલતો ઊગે, નિજ ગોથી તમ
ટાળે; તિમ પ્રભુ સમવસરણ બેસીને, નિજ ગોથી તમ ટાલે. પ્ર૦ ૫.
જિમ સિતરુચિ નભમાં ઊગીને, કુવલય કરે ઉદ્ધાસ; તિમ જિનવર
જગમાં પ્રગટીને, કુવલય કરે ઉદ્ધાસ. પ્ર૦ ૬. નિશાપતિ જળ
ઉગે હોયે, પુણ્ય સમુદ્ર વૃદ્ધિકારી; થંભણપાસ પદ પદની સેવા,
પુણ્ય સમુદ્ર વૃદ્ધિકારી. પ્ર૦ ૭.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

વીર જિણેસર પ્રણમું પાયા, ત્રિશલા દેવી માયારે; સિદ્ધારથ
રાજા તસ તાયા, નંદીવરધન ભાયારે. વી૦ ૧. લેઈ દીક્ષા પરિસહ
બહુ આયા, શમ દમ સમણ તે જાયારે; બાર વર્ષ પ્રભુ ભૂમિ ન
ડાયા, નિદ્રા અલપ કહાયારે. વી૦ ૨. ચંડકૌશિક પ્રતિબોધન આયા,
ભય મનમાં નવિ લાયારે; ત્રણ પ્રકારે વીર કહાયા, સુર નર જસ
ગુણ ગાયારે. વી૦ ૩. જગત જીવ હિતકારી કાયા, હરિ લંછન જસ
પાયારે; માન ન લોભ ન વળી અકપાયા, વિહાર કરે નિરમાયારે.
વી૦ ૪. કેવલજ્ઞાન અનંત ઉપાયા, ધ્યાન શુકલ પ્રભુ ધ્યાયારે; સમો-
સરણે બેસી જિનરાયા, ચઉવિહ સંઘ થપાયારે. વી૦ ૫. કનક કમલ
ઉપર ઠવે પાયા, ચઉવિહ દેશન દાયારે; પાંત્રીશ ગુણ વાણી ઉચરાયા,
ચોત્રીશ અતિશય પાયારે. વી૦ ૬. શૈલેશીમાં કર્મ જલાયા, જીત નિસાણુ
વળયારે; પંડિત ઉત્તમવિજય પસાયા, પદ્મવિજય ગુણ ગાયારે. વી૦ ૭.

૫૦. શ્રી જિનવિજય કૃત ચોવિશી.

૧. શ્રી ઋષભદેવજિન સ્તવન.

પ્રથમ જિણેસર પૂજવા, સહિયર મહારી અંગ ઉલટ ધરી
આવી હો; કેસર ચંદન મૃગમદે, સ૦ સુંદર આંગી બનાવી હો.
૧. સહજ સહુણો મહારો, શમસુખલીનો મહારો; જ્ઞાનમાં ભીનો

મહારો સાહિબો, સહિયર મહારી જયો જયો પ્રથમ જિણુંદ હો. ધન્ય મરૂદેવી કુળને સં વારી જાઉં વાર હજાર હો; સર્ગ શિરોમણીને તજી, સં જિહાં પ્રભુ લીચો અવતાર હો. સહં ૨. હાયક નાયક જન્મથી, સં લાજ્યો સુરતરૂ વૃંદ હો; યુગલા ધરમ નિવારણો, સં જે થયો પ્રથમ નરિંદ હો. સહં ૩. લોકનીતિ સહુ શીખવી, સં હાખવા મુક્તિનો રાહ હો; રાજ્ય ભજાવી પુત્રને, સં ધાર્યો ધર્મ પ્રવાહ હો. સહં ૪. અંચમ લેઈ સંચર્યો, સં વરસ લગે વિષ્ણુ આહાર હો; શેલડી રસ સાટે લીચો, સં શ્રેયાંસને સુખ સાર હો. સહં ૫. મોટા મહંતની ચાકરી, સં નિષ્કળ કદિય ન થાય હો; મુનિપણે નમિ વિનમી કર્યા, સં ખિણુમાં ખેચર રાય હો. સહં ૬. જનનીને કીચો ભેટણો, સં કેવળરત્ન અનૂપ હો; પહિલી માતા મોકલી, સં જોવા શિવવહુ રૂપ હો. સહં ૭. પુત્ર નવાણું પરિવર્યો, સં ભરતના નંદન આઠ હો; આઠ કરમ અષ્ટાપદે, યોગનિરોધે નાઠ હો. સહં ૮. તેહનો જિંબ સિદ્ધાચલે, સં પૂજો પાવન અંગ હો; ક્ષમાવિજય જિન નિરખતાં, સં ઉછળે હરખ તરંગ હો. સહં ૯.

૨. શ્રી અજિતજિન સ્તવન.

જીવડા વિષમ વિષયની હેવા, તુજ કાંઈ જાગે હજી કાંઈ જાગે; જીવડા અકળ સરૂપ અજિત જિન નિરખ્યો, પરખ્યો પૂરણ ભાગે. જીં ૧. સરસ સુકામળ સુરતરૂ પામી, કંકટ બાઉળ માગે; ઐરાવત સાટે કુણ મૂરખ, રાસભ પુંઠે લાગે. જીં ૨. ઘોર પડાડ ઉજાડ ચોલંધી, આવ્યો સમકિત માર્ગે; તૃણાએ સમતારસ વિગડે, કુંભ ઉદક જિમ કાગે. જીં ૩. જિમ કાંઈક નર જાન લેઈને, આવ્યો કન્યા રાગે; સરસ આહાર નિંદ્રાભર પોડયો, કરડયો વિષયા નાગે. જીં ૪. વિજયા નંદન વયણ સુધારસ, પીતાં શુભમતી જાગે; પાંચે ઇન્દ્રિય ચપલ તુરંગમ, વશ કરી જ્ઞાન સુવાગે. જીં ૫. ક્ષમાવિજય જિન ગુણ કુસુમાવલી, શોભિત ભક્તિ પરાગે; કંઠ આરોપી વિરતી વિનતા, વરી કેસરીએ વાગે. જીં ૬.

૩. શ્રી સંભવજિન સ્તવન.

સુખકારક હો શ્રી સંભવનાથકે, સાથ ગ્રહો મેં તાહરો; સિદ્ધ-
પુરનો હો પ્રભુ સારથવાહકે, ભવ અટવિનો ભય હરો. ૧. હું ભમીયો
હો મોહવશ મહારાજકે, ગહન અનાદિ નિગોહમાં; કીધાં પુદ્ગલ
હો પરાવર્ત અનંતકે, મહા મૂઢતા નિંદમાં. ૨. તિરિ ગદ્યમાંહો
અસન્નિ એગિંદિકે, વેદ નપુંસકને વનાં; આવળીને હો અસંખ્યમે
ભાગકે, સમ પુગ્ગલ પરાવર્તના. ૩. સૂક્ષ્મમાં હો સામાન્યે સ્વામીકે,
ભૂ જલ જલણુ પવન વને; ઉત્સર્પિણી હો અસંખ્યાતા લોગકે,
નભ પરદેશ સમામિણુ. ૪. ઓઘે બાદર હો બાદર વનમાંહિકે,
અંગુલ અસંખ્ય ભાગે મિતા; અવસર્પિણી હો સુહુમ ઇતર અનં-
તકે, અઢી પુગ્ગલ પરિઅત્તના. ૫. હવે બાદર હો પુઢવીને
નીરકે, અનલ અનિલ પત્તેયતર; નિગોહમાં હો સુણી તારક દેવકે;
સિત્તેર કોડાકોડિ સાગર. ૬. વિગલેંદિ હો માંહિ સંખ્યાતકે, સહસ
વરસ જિવન રૂળ્યો, પંચેદ્રિ હો તીરી નર ભવ આઠકે, આઠ કરમ
કચરે કળ્યો. ૭. નારક સુર હો એક ભવ અરિહંતકે, વિણુ અંતર
સાંભરપણુ; કહુ કેતીહો જાણુ જગદીશ કે, કર્મ કદર્થન જીવને. ૮.
અઉદ ભેદે હો અઉદરાજ મઝારકે, ચોરાશી લખ જોનીમાં; બ્રમણુ
રસીઓ હો વસીઓ બહુ વેશકે, ભવ પરિણુતિ તતિ ગહનમાં. ૯. અશુ-
દ્ધતા હો થઈ અશુદ્ધ નિમિત્તકે, શુદ્ધ નિમિત્ત તેટલે; તે માટે હો
સર્વજ્ઞ અમોહકે, તુમહુ સંગે ચેતન હિલે. ૧૦. નિજ સત્તા હો
ભાસન રુચિ રંગકે, ક્ષમા વિજય ગુરૂથી લહિ; જિનવિજય હો
પારગ તુમહુ સેવકે, સાધન ભાવે સંગ્રહી. ૧૧.

૪. શ્રી અભિનંદનજિન સ્તવન.

અભિનંદન આણુંદમાં, અતિશય લીલ અનંત લાલરે; સંવ-
રરાયનો બેટડો, સંવર સુખ વિલસંત લાલરે. અભિનંદન આણુંદમાં.
૧. સિદ્ધારથનો લાડલો, સિદ્ધારથ ભગવાન લાલરે; એ જીગતું
જગતી તળે, વિચરે મહિમ નિધાન લાલરે. અં ૨. ચાલે ગજ
ગતિ ગેલશ્યું, કામ કેશરી કરે નાશ લાલરે; દીપે દિનકર તેજથી,

શીતલ સહજ વિલાસ લાલરે. અં ૩. વરસે વાણી મેહજયું, તૃણા તટિનિ શોષ લાલરે; આતમ સંપદ વેલડી, ક્ષાયિક ભાવે પોષ લાલરે. અં ૪. બાંધ્યું ભાવના સાંકળે, મુજ ચંચળ ચિત્ત લાલરે; લાંછન મિશ ચરણે રહ્યો, વાનર કરે વિનીત લાલરે. અં ૫. તિરિ ગઈ ચપલાઈ પાણું, વારો આપ વિવેક લાલરે; ક્ષમાવિજય જિન ચાકરી, ન તણું ત્રિવિધે ટેક લાલરે. અં ૬.

૫. શ્રી સુમતિજિન સ્તવન.

તુમ્હ હો પર ઉપગારી, સુમતિ જિન તુમ્હ હો જગ ઉપગારી; પંચમ જિન પંચમગતિ દાયક, પંચ મહાવ્રત ધારી; પંચ પ્રમાદ મતંગજ ભેદન, પંચાનન અનુકારી; સુમતિ જિન તુમ્હ હો જગ ઉપગારી. ૧. પંચવિષય વિષધર તતિ બગપતિ, પંચશર મદન વિદારી; આશ્રવ પંચ તિમિર ભર દિનકર, કિરીયા પંચ નિવારી. સું ૨. પંચાચાર સુકાનન જલધર, પંચમાંડિ અધિકારી; આગમ પંચ અમૃતરસ વરગ્રી, દુરિત દાવાનલ ઠારી. સું ૩. મેંતારજ અપરાધી વિહંગમ, ચરણે રાખ્યો શિરધારી; પરબદ માંડે આપ વખાણો, કૌંચ સ્વરા સુરનારી. સું ૪. મેઘ નૃપતિ કુળ મુકુટ નગીની, મંગલા ઉર અવતારી; ક્ષમાવિજય બુધ શિષ્ય કહે જિન, ગરભથી સુમતિ વધારી. સું ૫.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુજિન સ્તવન.

પદ્મ ચરણ જિનરાય, બાલ અરૂણ સમ કાય; જિવન લાલ ઉદયો, ધર નૃપ કુળ તિલોણ. ૧. મોહાદિક અંતરંગ, અરિયાણ આડ અભંગ; જિં મારવા માનુ રાતો થયોણ. ૨. ચઢી સંયમ ગજરાય, ઉપશમ જૂલ બનાય; જિં તપ સિંદુરે અલંકર્યોણ. ૩. પાપર ભાવના ચ્યાર, સુમતિ ગુપતિ શિણુગાર; જિં અધ્યાતમ અંબાડી-યેણ. ૪. પંડિત વીર્ય કબાન, ધર્મ ધ્યાન શુભ બાણ; જિં ક્ષપ-કસેન સેના વળીણ. ૫. શુકલધ્યાન અમશેર, કર્મ કટક કીયો જેર; જિં ક્ષમાવિજય જિન રાજવીણ. ૬.

૭. શ્રી સુપાસજિન સ્તવન.

દેહ ગેહ સોહાવિએ, મન દેહરાસર બાસ; સૌભાગી સાજના.

નિજ ગુણ રૂચિ સિંહાસને, થાપો દેવ સુપાસ. સોં ૧. સમક્ષિત
બારણે બાંધીએ, તોરણ મૈત્રીભાવ; સોં ગુણીજન ગુણ અનુમોદના,
સરસ સુવાસ બનાય. સોં ૨. કરુણા શીતળ જળ ભરે, સંવર
ભૂમી સમાર; સોં મધ્યસ્થ ભાવના મંડપે, રચના ભાવના બાર.
સોં ૩. ચંદ્રોદય ધર્મ ધ્યાનનો, પંચાચાર ચિત્રામ; સોં ઉત્તરગુણ
આરાધના, ઝલકે મોતી દામ. સોં ૪. ચોરસીઓ અપ્રમત્તતા,
અનુભવ કેસર ઘોળ; સોં ક્ષપક શ્રેણી આરોહણ, પૂજના ભક્તિની
છોળ. સોં ૫. શુકલ ધ્યાનાનલ ધૂપીએ, ચારિત્ર મોહની ચૂરી; સોં
પ્રગટ અનંત ચતુષ્ટયી, જિમાવિજય જિન પૂરી. સોં ૬.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

શ્રી ચંદ્રપ્રભુ જગદીશ દીપે, વિશ્વપાવન નાયરે;
નામ ઠવણા દ્રવ્ય ભાવે, કરત લોક સનાયરે. શ્રીં ૧. નયરી
ચંદ્રાનના નામે, મહાસેન મહીકંતરે; રાણી લખમણા માત
જયો, નામ ચંદ્રપ્રભુ જ્યાતરે. શ્રીં ૨. નામ જાંગુલી મંત્ર જાંપે,
પાપ વિષધર નાસરે; થાપના ત્રિહુ લોકમાંહી, પૂજતાં સુખવાસરે.
શ્રીં ૩. પાછલે ભવે પદ્મરાજ, યુગંધર મુનિ પાસરે; ગ્રહી સંયમ
યોગ સાધી, વૈજયંત નિવાસરે. શ્રીં ૪. ત્રીન અધિકા ત્રીશ સાગર,
પાળી પૂરણ આયરે; પોસ માસે કૃષ્ણ બારસ, જનમીયા જિન-
રાયરે. શ્રીં ૫. ગોહવાસી પણ ઉદાસી, ભોગવી વર રાજરે; દાન
વરસી દેઈ છઠ વપ, લહે વ્રત સામ્રાજ્યરે. શ્રીં ૬. ઘાતીયાં દળ
ચ્યાર ચૂરી, ચ્યાર મહાવ્રત સૈન્યરે; સમોસરણે ભાવ જિનવર, થયા
સિદ્ધ વરેણ્યરે. શ્રીં ૭. સર્વ ક્ષેત્રે સર્વ કાળે, જગત વત્સલ રૂપરે;
ક્ષમાવિજય જિનરાજ મહિમા, પ્રગટ પુણ્ય સરૂપરે. શ્રીં ૮.

૯. શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન.

સુવિધિ જિન વળી વળી વિનતીજી, મીનતી કેતી કરાય; જગ-
ગુરૂ મોટીમમાં રહોજી, આતુર જન અકળાય. સું ૧. નાયક નજર
માંડે નહીજી, પાયક કરે અરદાસ; જેહની પુઠે જે સરજીયાજી,
તેહને તેહની આસ. સું ૨. આપ અનંત સુખ ભોગવોજી, તેહનો

અંસ ઘો મુજ; મિઠડું સહુ જણે હીઠડુંજી, અવર શું ભાખીએ
તુજ. સુ० ૩. રચણ એક દેત રચણાયરેજી, ઉણિમ કાંઈ ન થાય;
હાથીના મુખથી દાણો પડેજી, કીડીનું કુટુંબ વરતાય. સુ० ૪.
ચંદ્રની ચંદ્રિકા વિસ્તરેજી, અમૃતમાં નહિ હાણુ; ક્ષમાવિજય જિન
લહરથીજી, જગ જિન લહત કલ્યાણુ. સુ० ૫.

૧૦. શ્રી શીતલજન સ્તવન.

શીતલ જિન સહજનંદી, થયો મોહની કર્મ નિકંદી; પરજાયિ
બુદ્ધિ નિવારી, પરણામિક ભાવ સમારી. ૧. મનોહર મિત્ર એ પ્રભુ
સેવો, દુનિઆમાંહિ દેવ ન એવો. વર કેવલનાંણુ વિલાસી, અજ્ઞાન
તિમિર ભય નાસી; જયો લોકાલોક પ્રકાશી, ગુણ પૂજ્યવ વસ્તુ
વિલાસી. મ० ૨. અક્ષયથિતિ અવ્યાબાધ, દાનાદિક લખિ અગાધ;
જેહુ શાશ્વત સુખનો સ્વામી, જડ ઇંદ્રિય ભોગ વિરામી. મ० ૩.
જેહુ દેવનો દેવ કહાયે, યોગી શર જેહુને ધ્યાવે; જસુ આણુ સુર-
તરૂ વેલી, મુનિ હૃદય આરામ ફેલી. મ० ૪. જેહુની શીતલતા
સંગે, સુખ પ્રગટે અંગોઅંગે; કેાધાદિક તાપ સમાવે, જિન વિજયા-
ણુંદ સભાવે. મ० ૫.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસજન સ્તવન.

શ્રી શ્રેયાંસ જિણુંદનીરે, મૂરતિ સુંદર દેખી; લાગી મોહનીરે.
મધુકર માચ્યો માલતીરે, બીજા રૂંબ ઉવેખી. લા० ૧. આવળા
ફૂલ જયું ફૂટડારે, નહિ ગુણ પરિમલ લેશ; લા० વેશ બનાવે
દેવનોરે, તિહાં શ્યો પ્રેમ નિવેશ. લા० ૨. બેપરબાહિ પદ્માસનેરે,
મુખ શશિ સહજ પ્રસન્ન; લા० નયન પીયૂષ કચોલડારે, વિષય
વિકાર પ્રસન્ન. લા० ૩. રાગદ્વેષ વિણુ એકલોરે, ખડગી શૃંગ
ઉપમાન; લા० વિણુ પિતા વિણુ માવડીરે, વિણુમાં વ્યાપી
જ્યાન. લા० ૪. સૂતાં જાગતાં ઉઠતારે, ચાલતાં કરતાં કામ; લા०
બોલતાં બેસતાં સાંભળેરે, ક્ષમાવિજય જિન નામ. લા० ૫.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજન સ્તવન.

આવો આવો મુજ મન મંદિરે, સમરાણું સમક્ષિત વાસહો;

મુણિંદ પંચાચાર બિછાવણા, પચરંગી રચના તાસહો. મું આં ૧. સિન્ન મૈત્રિભાવના, ગુણ મુદિતા તળાઈ ખાસહો; મું ઉપશમ ઉત્તર છદ બન્યો તિહાં, કરૂણા કુસુમ સુવાસહો. મું આં ૨. થિરતા આસન આપશ્યું, તપ ટકિયા નિજ ગુણ ભોગહો; મું શુચતા કેસર છાંટણાં, અનુભવ તબોળ સુરંગહો. મું અં ૩. ખાંતિ ચામર વિંજશે, વળી મૃદુતા ઢોળે વાયહો; મું છત્ર ધરે રૂઝુતા સખી, નિર્દોલ ઓળાંસે પાયહો. મું આં ૪. સત્ય સચિવને સોંપશ્યું, સેવા વિવેક સંયુતહો; મું આતમસત્તા શુદ્ધ ચેતના, પરણાવું આજ મુહૂર્તહો. મું આં ૫. અરજ સુણિને આવિયા, જ્યાનંદન નિરુપમ દેહહો; મુ. ઓચ્છવ રંગ વધામણાં; થયાં ક્ષમાવિજય જિન ગેહહો. મુ. આં ૬.

૧૩. શ્રી વિમલજિન સ્તવન.

વિમલ વિમલ ગુણ તાહરા, કહેવાયેહો કિમ એકણ જીહ; જગજંતુ સન્નિપણે, તસુ જીવતહો અસંખ્યાતા દિહ. વિં ૧. સાયર શ્યાહી સંભવે, સવિ વસુધાહો કાગદ ઉપમાન; તરુ ગણ લેખણ કીજીયે, ન લિખાયે હો તુજ ભાસન માન. વિં ૨. લિખન કથન અભિલાખ્ય છે, અનંતગુણ હો નભિલાખ્ય પયથ્ય; કેવલનાણુ અનંતગુણો, કહવાનેહો કુણ હોય સમથ્ય. વિં ૩. રૂપી અરૂપી દ્રવ્યનાં, ત્રિહુ કાળનાહો પજ્જવ સમુદાય; પરણામીકતાએ પરિણમે, તુમહુ ગ્યાનમાંહો સમકાળ સમાય. વિં ૪. કેવળ દંસણુ તિમ વળી, ગુણ બીજેહો આહક સામાન્ય; કરતા એક પણા થકી, ઉપયોગેહો સમયાંતર માન્ય. વિં ૫. સુર ગુણ સુખ પિંડિત કરી, કોઈ વર્ગિતહો કરે વાર અનંત; તુમહુ ગુણ આવ્યા બાધને, અમતમેંહો નવિ ભાગ આવંત. વિં ૬. દ્રવ્ય સાધર્મે માહરી, સહુ સત્તાહો ભાસન પરતીત; ફટક સંયોગે શામળો, નિજ રૂપેહો ઉજવળ સુપવિત્ત. વિં ૭. ક્ષમાવિજય જિન સેવના, નિતુ કીજેહો જિમ પ્રગટે તેહ; સહજનંદી ચેતના, ગુણી ગુણમાંહો રમે સાદિ અછેહ. વિં ૮.

૧૪. શ્રી અનંતજિન સ્તવન.

અનંત જિણુંદ મુણિંદ ધનાધન ઉમહોરે, ધનાધન ઉં સકળ

અશોકની છાંહિ સભર છાંહિ રહ્યોરે; સં છત્રત્રયી ચઉપાસ
ચલંતાં વાહળારે, ચં ચંચળ ચોવીસ ચામર બગપરે ઉજળારે. બં
૧. ભામંડળની જ્યોતિ ઝળુકે વીજળીરે, ઝં રત્નસિંહાસન ઇંદ્ર-
ધનુષ શોભા મિલીરે; ધં ગુહિરો દુંદુહિ નાદ આકાશે પૂરતોરે,
આં ચૌવિહુ દેવનિકાય મયૂર નચાવતોરે. મં ૨. બહુ વિધિ ફૂલ
અમૂલ સુગંધિ વિસ્તરેરે, સું બાર પરબદા નયને સરસીયા કરેરે;
સં સુજશા નંદન વયણુ સુધારસ વરસતોરે, સું ભવિક હૃદય ભ
પીઠ રોમાંચ અંકૂરતોરે. રોં ૩. ગણધર ગિરિવર શ્રૃંગશ્રી પસરી
સુરસરીરે, પં નયગમ ભંગ પ્રમાણુ તરંગે પરવરીરે; તં ક્રોધ
દાવાનલ શાંતિથી શીતલ ગુણુ વહેરે, શીં અશુભ કરમ ધન ધામ
સમાધિ સુખ લહેરે. સં ૪. વિકસિત સંયમ શ્રેણિ વિચિત્ર વના-
વળીરે, વિં આશ્રવ પંચ જવાસ કે મૃગ સંતતિ બળીરે; મૂં પ્રસર્યો
સુથ સુકાલ દુકાલ ગયો ટળીરે, દું ક્ષમાવિજય જિન સંપદ
વરષ ઋતુ ફળિ રે. વં ૫.

૧૫. શ્રી ધર્મનાથજિન સ્તવન.

મૂરતિ ધર્મ જિણુંદની, સમતારસ પૂરી; અંતર દોષ અભાવથી,
બની કાંતી સુન્દરી. ૧. હું વારી ધર્મજિણુંદની મૂરતિને મટકે.
હાસ્ય અરતિ રતિ અગ્નતા, ભય શોક દુગંછા; રાગ દ્વેષ અવિરતિ
નહિ, કામ નિદ્રા મિછા. હું ૨. દાનાદિક ગુણુ અનુભવે, અંતરાય
અભાવે; વસ્તુ સ્વાભાવિક ધર્મને, કુણુ ઉપમ આવે. હું ૩. પૂરણુ
પરમાનંદથી, પદમાસન વાળી; સાધ્ય સંપૂરણુ નિપને, ન ધરે જપ-
માળી. હું ૪. અંગના ઉછંગે નહિ, હાથે હથિયાર; ક્ષમાવિજય
જિનરાજની, મુદ્રા અવિકાર. હું ૫.

૧૬. શ્રી શાંતિજિન સ્તવન.

તું પારંગત તું પરમેસર, વાલા મારા તું પરમારથ વેદી; તું
પરમાત્મ તું પુરૂષોત્તમ, તું અછેદી અવેદીરે. મનના મોહનીયા,
તાહરી કીકી કામણુગારીરે; જગના સોહનીયા. ૧. યોગી અયોગી ભોગી
અભોગી, વાં તુંહીજ કામી અકામી; તુંહી અનાથ નાથ સહુ

જગનો, આતમ સંપદ રામીરે. મં ૨. એક અસંખ્ય અનંત અનૂ-
ચર, વાં અકળ સકળ અવિનાશી; અરસ અવાણું અગંધ અફરસી
તુંહિ અપાસિ અનાશીરે. મં ૩. મુખ પંકજ ભમરી પરે અમરી,
વાં તુંહી સદા પ્રહાર્યારી; સમોસરણ લીલા અધિકારી, તુંહીજ
સંયમ ધારીરે. મં ૪. અચિરા નંદન અચરિજ એહી, વાં કહણીમાંહિ
ન આવે; ક્ષમા વિજય જિન વચણ સુધારસ, પીવેતેહિજ પાવેરે. મં ૨.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથજિન સ્તવન.

કરુણા કુંથુ જિણુંદની, ત્રિભુવન મંડળ માંહિ; લલના. પરમેશ
પંચ કલ્યાણ કે, પ્રગટ ઉદ્યોત ઉછાહ. લલનાં કં ૧. સુરસ્રવ
તન પટકાયને, રાખે અચરિજ રૂપ; લં ભાવ અહિંસક રૂપ તણે,
એ વ્યવહાર અનૂપ. લં કં ૨. દાઘો દુષ્ટ વ્યંતરથકી, છાગ રહ્યો
પગ આય; લં પરમ કૃપાળ પ્રભુ મિલે, કહો કિમ અળગો થાય.
લં કં ૩. શાંત અનુમત વય તણે, લોકોત્તર આચાર; લં ઉદયિક
પણ અરિહંતનો, ન ધરે વિષય વિકાર. લં કં ૪. અસંખ્ય પ્રદેશે
પરિણમે, અવ્યાખાધ અનંત; લં વાનગી અવની મંડલે, વિહારે
ધૃતિ સમતાંત. લં કં ૫. જગજંતુ જિનવર તણે, શરણે સિદ્ધિ લહંત;
લં ક્ષમાવિજય જિન દેશના, જલધર પરે વરસંત. લં કં ૬.

૧૮. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

અર જિનવર નમીએ નિજ ઘર રમીએ, જીવનાં સાહિબજી;
પર પરણુતી દમીએ નવી ભમીએ ભવગહનમાં સાહિબજી. ૧.
ગયો કાલ અનંતો પ્રભુ અણલહતો નિંદમાં; સાં મિથ્યામતિ
નીડો કીડો વિષયાલીંદમાં. સાં ૨. વર રમણી રૂપે લીનો દીનો
મૈથુને; સાં આશ્રવ ભર ભારી પાપ અંધારી પૈશુને. સાં ૩.
થયોં લાખ ચોરાશી યોની વાસી મોહ વસે; સાં વરયો તૃષ્ણા
દાસી પુદ્ગલ આસી બહુ ધસે. સાં ૪. વિશ્વાનલ રાતો માને
માતો કૂકરો; સાં માયા વિષવંલી કરતો કેલી વાનરો. સાં ૫.
લોભાનલ દાઘો ખાધો મમતા સાપિણી; સાં હાકિણ પરે વળગી ન
રહે અળગી પાપિણી. સાં ૬. લોકોદર દ્રેગે અરિયણ સંગે હેળવ્યો;

સાં ભવિતવ્યતા અમરી સમરી નરભવ મેળવ્યો. સાં ૭. નાંવ કીજે ખામી અવસર પામી પુણ્યથી; સાં જ્ઞાનાવર્ણાદિ કર્મ મર્મ થિતીનું નથી. સાં ૮. સમ્યક્ત સદાગણ ગુણગણ આગમ પામીને; સાં કહે ચેતના નારી ખ્યારી આતમ રામને. સાં ૯. કિમ તણએ ભણએ ક્ષમાવિજય જિન નામને; સાં જે વાંછે અનોપમ અક્ષય લીલા ધામને. સાં ૧૦.

૧૬. શ્રી મહિજિન સ્તવન.

મહિ જિનેસર ધર્મ તુમહારો, સાદી અનંત સ્વભાવણ; લોકા-લોક વિશેષાભાષણ, યાનાવરણી અભાવણ. મં ૧. એક નિત્યને સધળે વ્યાપી, અવયવ વિણ સામાન્યણ; ખીયાવરણ અભાવે દેખે, ઉપયોગાંતર માન્યણ. મં ૨. આતમ એક અસંખ્ય પ્રદેશી, અવ્યા-ખાધ અનંતણ; વેદની વિનાશે માયે, લોકે દ્રવ્ય મહંતણ. મં ૩. મોહની ક્ષયથી ક્ષાયક સમકિત, યથાખ્યાત ચારિત્રણ; વીતરાગતા રમણો આયુ, ક્ષય અક્ષય થિતિ નિત્યણ. મં ૪. પંચ દેહ અવ-ગાહના આકૃતિ, નામ વિભાવ અનૂપણ; વર્ણ ગંધ રસ ફરસે વર્જિત, અંતિદ્રિય સરૂપણ. મં ૫. અગુરુ લઘુ ગુણ ગોત્ર અભાવે, નહી હલુવા નહી ભારણ; અંતરાય વિજયથી દાનાદક-લગ્નિય તણો ભંડારણ. મં ૬. ચેતન સમતાર્યે મુજ સત્તા, પરખી પ્રભુપદ પામીણ; આરીસો કાટે અવરાણા, મળ નાસે નિજ ધામણ. મં ૭. સંત્રહનય જે આતમસત્તા, કરવા એવંભૂતણ; ક્ષમાવિજય જિન પદ અવલંખી, સુરનર મુનિપુહુતણ. મં ૮.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રતજિન સ્તવન.

જય જય મુનિસુવ્રત જગદીશ, વરસે વાણી ગુણ પાંત્રીશ; વારે ઘાતી સુહતાલીશ, જેહથી પ્રગટેરે ગુણ એકત્રીશરે. મુનિંદા. તુજ દેશના મુખ ખાણી, મુખ ખાણીરે મેં જાણીરે મુનિંદા. જેહથી લાજે સાકર પાણીરે મું એ તો ધર્મરાય પટરાણીરે. મું ૧. એહનાં અંગ ઉપાંગ અનૂપ, એહનું મુખડું મંગળરૂપ; એતો નવ-રસ રંગ સરૂપ, એહનાં પગલાં રે પ્રણમે ભૂપરે. મું ૨.

એ તો એક અનેક સ્વભાવ, એતો ભાસે ભાવ વિભાવ; એતો બાલે બહુ પ્રસ્તાવ, એતો ભંગીરે એ તો ભંગી સમ બનાયરે. મુ० ૩. એ તો નય ગર્ભિત અવદાત, એહનો તિર્થંકર પદ તાત; એ ચઉ પુરુષારથની માત, એહનાં સઘલાંરે એહનાં સઘલાં અર્થ છે જાતરે. મુ० ૪. એહનો ત્રિહું જગમાં ઉદ્યોત, જીપે રવિ શશી દીપક જ્યોત; બીજા વાદીશ્રુત ખદ્યોત, એ તો તારેરે એ તો તારે જિમ જલ પોતરે. મુ० ૫. એહને ગણધર કરે શિષુગાર, એહને સેવે સહુ અણુગાર; એહતો ધુરથી સદા બ્રહ્મચાર, એ તો ત્રિપદીરે એ તો ત્રિપદીને વિસ્તારરે. મુ० ૬. એહથી જાતીનાં વૈર સમાચ, બેસે વાઘણ ભેળી ગાય; આવે સુરદેવી સમુદાય, એહને ગાવેરે એહને ગાવે પાપ પલાયરે. મુ० ૭. એહને વાંછે નર ને નાર, એહથી નાસે કામ-વિકાર; એહથી ઘર ઘર મંગળ ચ્યાર, એ તો મુનિજિનરે મુનિ-જિન પ્રાણુ આધારરે. મુ० ૮.

૨૧. શ્રી નમિનાથ સ્તવન.

ખિજમતગારો ખાસો મૂકું ન પાસો, મુજને સમક્ષિત વાસો હો; વપ્રા રાણીના જાયા; સુરનર નાગિંદ્રે ગાયા, મોહન મહેર કરીજે; આશ ધરીને જે આયા અહોનિશ સેવે પાયા, તેહને દીજે દિલા-સાહો, વપ્રા રાણીના જાયા. સુ० મો० ૧. ઘર ઘર ભટકી લાજ ગમાવે, તે સેવક કુણુ લેખે હો; વ० પતીત પાવન જગજીવન ઔષધી, સરિસ દરિસણુ ઉવેખેહો. વ० સુ० મો० ૨. કામ સનેહ દૃષ્ટી રાગને છોડી, ગુણુરાગે રદ મંડીહો; વ० પ્રાણુ તજે પણુ પ્રીત ન છડે, તેહની કીર્તિ અખંડીહો. વ० સુ० મો० ૩. ક્ષેત્ર કાળાદિક કારણુ દાખી, મુજને શું ભોળાવોહો; વ० પ્રણુત મહારી સાદ્ય તુમ્હારી, અવસર એહ બનાવોહો વ० સુ० મો० ૪. જુ જળ યોગે અંકુર શક્તિ, પ્રગટ એહ નહિ છાનોહો; વ० ક્ષમા વિજય જિન કરૂણા લહરી, અક્ષય લીલ ખજનોહો. વ० સુ० મો० ૫.

૨૨. શ્રી નેમિનાથજિન સ્તવન.

તોરણુ આવી કંત, પાછા વળીયારે; મુજ કુરકે દાહિણુ અંગ,

તેણે અટકળીયારે. ૧. કુણુ જોશી જોયા જોશ, ચુગલ કુણુ મિલિયારે;
 કુણુ અવગુણુ દીઠા આજ, જિણુથી ટળીયારે. ૨. જાઓ જાઓરે
 મહિરો ફર, શાને છેડોરે; પાતળીઓ શામળ વાન, વાલિમ તેડોરે.
 ૩. ચાહવકુળ તિલક સમાન, એમ ન કીજેરે; એક હાંસુ બીજી હાણી,
 એમ ખમીજેરે. ૪. ઇલાં વાગે ઝંઝ સમીર, વીજળી ઝખકેરે;
 માપીઓ પીઠ પુકારે, હિયડું ચમકેરે. ૫. ડર પાવે દાદુર સોર,
 દીઓ માતીરે; ધન ગર્જાવને જોર, કાટે છાતીરે. ૬. હરિતાંશ્રક
 હરિયાં ભૂમિ, નવ રસ રંગેરે; બાવલીયા નવસર હાર, પ્રીતમ
 રંગેરે. ૭. મેં પૂર્વ કીધાં પાપ, તાપે દાધીરે; પટે આંસુ ધાર
 વિધાખ, વેલડી વાધીરે. ૮. મુને ચઢાવી મેરૂ શિશ, પાડી હેઠીરે;
 કેમ સહવાયે મહારાય, વિરહ અંગીઠીરે. ૯. મુને પરણી પ્રાણ
 માધાર, સંયમ લેજોરે; હું પતિવ્રતા છું સ્વામી, સાથી વસ-
 જોરે. ૧૦. એમ આઠ ભવાંરી પ્રીત, પીઠિહા પગશેરે; મુજ મનહ
 નોરથ નાથ, પૂરણુ ફળશેરે. ૧૧. હવે ચ્યાર મહાવ્રત સાર,
 દંડી દીધીરે; રંગીલી રામુલ નારી, પ્રેમે લીધીરે. ૧૨. મૈત્રાદિત્થ
 વાવના ચ્યાર, ચારી બાંધીરે; દહી ધ્યાનાનળ સળગાયા, કર્મ
 પાધિરે. ૧૩. થયો રત્નત્રયી કંસાર, એકા ભાવેરે; આરોગે વર ને
 રી, શુદ્ધ સ્વભાવેરે. ૧૪. તજી ચંચળતા ત્રિક યોગ, દંપતિ મિળિ-
 રે; શ્રી ક્રમાવિજય જિન નેમ, અનુભવ કળિયારે. ૧૫.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

પરમ પુરૂષ પરમાતમા સાહિબજી, પુરીસાદાણી પાસ હા;
 એવ સુખરા ભમર, થાંસે વિનતી સાહિબજી. અવસર પામી
 બળગું, સાં સક્ષણ કરો અરદાસ હો. શિં ૧. દોય નંદન મોહ ભૂપરા,
 જો તિણે કર્યો જગ ધધોળાહો; શિં દ્વેષ કરિ રાગ કેહસરી, સાં
 કુના રાણા સોળાહો. શિં ૨. મિથ્યા મુહતો આગળો, સાં કામ
 ક સિરદારહો; શિં ત્રણ રૂપ ધરી તેહ રમે, સાં હાસ્યાદિક
 સ્વાર હો. શિં ૩. મોહ મહીપરા જોરથી, સાં જગ સઘળો થયો
 હો; શિં હરિહર સુરનર સહુ નમ્યા, સાં જકડી કર્મની

ઘેર હો. શિં ભવતિથિ યૌગતિ ચોકમાં, સાં લોક કરે પોકાર હો; શિં આપ ઉદાસ થઈ રહ્યા, સાં ઈમ કીમ રહેશે કાર હો. શિં ૫. ક્ષપકશ્રેણિરી ગજઘટા, સાં હલકરો અરિહંતહો; શિં નાણુ ખડગ મુજ કર દીયો, સાં ક્ષણુમાં કર અરી હંત. મિં ૬. કરુણા નયણુ કટાક્ષથી, સાં રિપુદળ હોએ વિસરાળહો; શિં ક્ષમાવિજય જિન સંપદા, સાં પ્રગટેં ઝાકઝમાળહો. શિં ૭.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

વીર જિણુંદ જગત ઉપગારી, મિથ્યા ધામ નિવારીજી; દેશના અમૃતધારા વરમી, પર પરણુતિ સવિ વારીજી. વીં ૧. પંચમ આરે જેહનો શાસન, દોય હજાર ને ચ્યારજી; યુગ પ્રધાન સરીસર વહશે, સુવિહિત મુનિ આધારજી. વીં ૨. ઉત્તમ આચારજ મુનિ અજ્ઞા, ભાવક ભાવિકા અચ્છજી; લવણુ જલધિમાંહિ મીઠો જલ, પીવે સીંગીમચ્છજી. વીં ૩. દશ અછેરે દુખિત ભરતે, બહુ મત ભેદ કરાળજી; જિન કેવળી પૂરવ ધર વિરહે, ક્ષણિ ધસમ પંચમ કાળજી. વીં ૪. તેહનો ઝહર નિવારણુ માણી સમ, તુમહ આગમ તુજ ખિંબજી; નિશિ દીપક પ્રવહણુ જિમ દરીએ, મરૂમાં સુરતરુ લુંબજી. વીં ૫. જૈનાગમ વક્તા ને શ્રોતા, ત્યાદ્વાદે શુચિ બોધજી; કળિકાળે પણ પ્રભુ તુમહ શાસન, વરતે છે અવિરોધજી. વીં ૬. મહારે તો સુખમાંથી દુખમાં, અવસર પુણ્ય નિધાનજી; ક્ષમાવિજય જિન વીર સદાગમ, પામ્યો સિદ્ધિ નિદાનજી. વીં ૭.

૫૧. શ્રી ઉદયરત્નજી કૃત ચોવિશી.

૧. શ્રી મહાભદ્રેવજિન સ્તવન.

મહાદેવીનો નંદ માહરો, સ્વામી સાચોરે; શિવવધુની ચાહ કરો તો, એહને યાચોરો. મં ૧. કેવલ કાચના કુંપા જેહવો, પિંડ કાચોરે; સત્ય સરૂપી સાહિબો એહને, રંગે રાચોરે. મં ૨. ચમરાજના મુખડા ઉપર, દેઈ તમાચોરે; અમર થઈ ઉદયરત્ન પ્રભુ શું, મિલી માચોરે. મં ૩.

૨. શ્રી અજિતનાથજિન સ્તવન.

વિષયને વિસારી, વિજ્યાનંદ વંદોરે; આનંદપદનો એ અધિ-

કારી, સુખનો કંદોરે. વિં ૧. નામ લેતાં જે નિશ્ચય ફેડે, ભવનો કંદોરે; જનમ મરણ જરાને ટાળી, દુઃખનો કંદોરે. વિં ૨. જગજીવન જે જગ જયકારી, જગતીચંદોરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ પર પગારી, પરમાનંદોરે. વિં ૩.

૩. શ્રી સંભવનાથજિન સ્તવન.

દીન દયાકર દેવ; સંભવનાથ દીઠોરે; સાકર ને સુધા થકી પણ, લાગે મીઠોરે. દીં ૧. ક્રોધ રહ્યો ચંડાળની પરે, દૂરે ધીઠોરે; અજ્ઞાન-રૂપ અંધકારનો હવે, વેગ નીઠોરે. દીં ૨. ભલ્લી પરે ભગવંત મુને, ભગતે તૂઠોરે; ઉદય કહે માહરે, આજ દૂધે મેહ વૂઠોરે. દીં ૩.

૪. શ્રી અભિનંદનજિન સ્તવન.

સિદ્ધારથના સુતના પ્રેમે, પાય પૂજોરે; દુનિયામાંહિ એહ સરિખો, દેવ ન દૂજોરે. સિં ૧. મોહરાયની ફેજ દેખી, કાં તુમે ધુજોરે; અભિનંદનની એઠે રહીને, જોરે ઝુજોરે. સિં ૨. શરણાગતનો એ અધિકારી, ખુજો ખુજોરે; ઉદય પ્રભુ શું મળી મનની, કરીયે ગુજોરે. સિં ૩.

૫. શ્રી સુમતિનાથજિન સ્તવન.

સુમતિકારી સુમતિવારૂ, સુમતિ સેવોરે; કુમતિનું જે મૂલ કાપે, દેવ દેવોરે. સું ૧. ભવજંજીરનાં બંધ દે ભાગી, દેખતાં ખેવોરે; દરસન તેહનું દેખવા મુહને, લાગી ટેવોરે. સું ૨. કાંડિ સુમંગલકારી સુમંગલા-સુત એહવોરે; ઉદય પ્રભુ એ મુજરો મહારો, માની લેવોરે. સું ૩.

૬. શ્રી પદ્મપ્રભુજિન સ્તવન.

લાલ જાસદના ફૂલ સો વારૂં, વાન દેહનોરે; ભુવન મોહન પદ્મ પ્રભુ, નામ જેહનોરે. લાં ૧. બોધબીજ વધારવા જેમ, ગુણ મોહનોરે; મન વચન કાયા કરી હું, દાસ તેહનોરે. લાં ૨. અંદ અંકાર પરે તુજને ચહું, બાંધ્યો નેહનોરે; ઉદયરત્ન કહે મુજ પ્રભુ, એ છે નગીનોરે. લાં ૩.

૭. શ્રી સુપાર્શ્વજિન સ્તવન.

સુપાસજી તાહરૂં મુખડું જોતાં, રંગભીનોરે; જાણે પંકજની

પાંખડી ઉપર, લમર લીનોરે. સુ૦ ૧. હેત ધરી મેં તાહરે હાથે, દિલ્લ દીનોરે; મનડા માંડિ આવે તું મોહન, મેહલ્લી કીનોરે. સુ૦ ૨. દેવ ખીજે હું કોઈ ન દેખું, તુંજ સમીનોરે, ઉદયરત્ન કહે મુજ પ્રભુ, એ છે નગીનોરે. સુ૦ ૩.

૮. શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન.

ચંદ્રપ્રભુના મુખની સોહે, કાંતિ સારીરે; કોડિ ચંદ્રમા નાખું વારી, હું ખલિહારીરે. ચં૦ ૧. શ્વેત રજતસી જ્યોતિ ખિરાજે, તનની તાહરીરે; આશક થઈ તે ઉપર ભમે, આંખડી માહરીરે. ચં૦ ૨. ભાવ ધરી તુજને ભેટે જે, નર ને નારીરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ પાર ઉતારે, ભવજલ તારીરે. ચં૦ ૩.

૯. શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન.

સુવિધિ સાહિબ શું મન્ન માહરું, થયું મગનરે; જિહાં જોઈ તિહાં તુજને દેખું, લાગી લગનરે. સુ૦ ૧. મનડામાં જિમ મોર ધર્યે, ગાજે ગગનરે; ચિતડામાં જિમ કોયલ ચાહે, માસ ફગનરે. સુ૦ ૨. એહવી તુજ શું આમકી મુને, ભરું ડગન રે; જોર જસ ફેજનો તું, એક ડગનરે. સુવિધિ૦ ૩. પંચ ઈંદ્ર રૂપ પ્રયુનો જે, કરીય નગનરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ મિલી તેશું, ખાય સોગનરે. સુ૦ ૪.

૧૦. શ્રી શીતલનાથજિન સ્તવન.

શીતલ શીતલનાથ સેવો, ગર્વ ગાળીરે; ભવ દાવાનળ ભંજવાને, મેઘમાળીરે. શી૦ ૧. આશ્રવ રૂંધી એક બુદ્ધિ, આસન વાળીરે; ધ્યાન એહનું મનમાં ધરો, લેઈ તાળીરે. શી૦ ૨. કામને બાળી કોધને ટાળી, રાગને ગાળીરે; ઉદય પ્રભુનું ધ્યાન ધરતાં, નિત હીવાળીરે. શી૦ ૩.

૧૧. શ્રી શ્રેયાંસનાથજિન સ્તવન.

મૂરતિ જોતાં શ્રેયાંસની માહરું, મનહું મોહુંરે; ભાવે ભેટતાં ભવના હુઃખનું, ખાંપણ ખોયુંરે. મૂ૦ ૧. નાથજી માહરી નેહની નિજરે, સાહમું જોયુંરે; મહિર લહિ માહારાજની મેં તો, પાપ

ધોયુરે. મૂં ૨. શુદ્ધ સમકિત રૂપ શિવનું, બીજ બોલુરે; ઉદય-
રત્ન પ્રભુ પામતાં ભાગ્ય, અધિક સોલુરે. મૂં ૩.

૧૨. શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન.

જૂઓ જૂઓરે જ્યાનંદ જેતાં, હર્ષ થયોરે; સુરગરૂ પશુ
પાર ન પામે, ન જાય કહ્યોરે. જૂં ૧. ભવ અટવીમાં ભમતાં બહુ,
કાળ ગયોરે; કેઈ પુણ્ય કલ્લોલથી અવસર મેં, આજ લહ્યોરે. જૂં
૨. શ્રી વાસુપૂજ્યને વાંદતાં સઘળો, દુઃખ દહ્યોરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ
અંગી કરીને, બાંહિ યહ્યોરે. જૂં ૩.

૧૩. શ્રી વિમલનાથજિન સ્તવન.

વિમલ તાહરું રૂપ જેતાં, રઠિ લાગીરે; દુઃખડાં ગયાં વિસરી
ને બુખડી ભાગીરે. વિં ૧. કુમતિયે માહરી કેડ તજી, સુમતિ
ભાગીરે; કેઈ માન માયા લોભે, શિખ માગીરે. વિં ૨. પંચ
વિષય વિકારનો હવે, થયો ત્યાગીરે; ઉદયરત્ન કહે આજથી, હું તો
તાહરો રાગીરે. વિં ૩.

૧૪. શ્રી અનંતજિન સ્તવન.

અનંત તાહરા મુખડા ઉપર, વારી જાઉંરે; મુગતિની મુને મોજ
દીજે, ગુણ ગાઉંરે. અં ૧. એક રસો હું તલસું તુને, ધ્યાન ધ્યાઉંરે;
તુજ મિલવાને કારણ તાહરો, દાસ થાઉંરે. અં ૨. ભજન
તાહરો ભવો ભવે, ચિત્તમાં ચાહુરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ જે મિલે તો,
છેડો સાહુરે. અં ૩.

૧૫. શ્રી ધર્મનાથજિન સ્તવન.

વારૂરે વાહલા વારૂ તું તો, મેં દિલ વાહીરે; મુજને મોહ
લગાડ્યો પોતે, બેપરવાહીરે. વાં ૧. હવે હું હઠ લેઈ બેઠો, ચરણ
સાહીરે; કેઈ પેરે મહેલાવશો કહોને, દો બતાઈરે. વાં ૨. કોડ ગમે
જે તુજશું, કડં ગહિલાઈરે; તો પણ તું પ્રભુ ધર્મ ધારી, દ્યો
નિવાહીરે. વાં ૩. તું તાહરા અધિકાર સાહમું, જેને ચાહીરે;
ઉદય પ્રભુ ગુનહીનને તારતાં, છે વડાઈરે. વાં ૪.

૧૬. શ્રી શાંતિનાથજિન સ્તવન.

પોસહમાં પારેવડે રાખ્યો, શરણ લેઈરે; તન સારે વાડ્યો

અભય-દાન દેખે. પોં ૧. અનાથ જીવનો નાથ કહાવે, ગુણનો ગેહીરે; તો મુજને પ્રભુ તારતાં કહો, એ વાત કેહીરે. પોં ૨. ગરીબ નિવાજ તું ગિરિઓ સાહિબ, શાંતિ સનેહીરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ તુજ શું બાંધી, પ્રીત અછેહીરે. પોં ૩.

૧૭. શ્રી કુંથુનાથજિન સ્તવન.

વાઇ વાઇરે અમરી વીણ વાજે, મૃદંગ રણકેરે; ઠમક પાય વિધુવા ઠમકે, ભેરી ભણકેરે. વાં ૧. ધમ ધમ ધમ ધુધરી ધમકે, ઝાંઝરી ઝમકેરે; નૃત્ય કરતી દેવાંગના જાણે, દામની દમકેરે. વાં ૨. હૌ હૌ કિંહૌ હુંદલિ વાજે, ચૂડી ખલકેરે; ફૂદડી લેતાં ફૂદડીતી ફરકે, ઝાલ ઝખકેરે. વાં ૩. કુંથુ આગે ઇમ નાય નાયે, ચાલને ચમકેરે; ઉદય પ્રભુ બોધ બીજ આપે, ઢાલને ઢમકેરે. વાં ૪.

૧૮. શ્રી અરનાથજિન સ્તવન.

અરનાથ તાહરી આંખડીયે મુજ, કામણ કીધુરે; એક લહેજમાં મનડું માહરું, હરી લીધુરે. અં ૧. તુજ નયણે વયણે માહરે, અમૃત પીધુરે; જન્મ જરાનું જોર ભાગ્યું, કાજ સીધુરે. અં ૨. દુર્ગતિનાં સરવે દુઃખનું હવે, દ્વાર દીધુરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ શિવ-પથનું મેં, સંબલ લીધુરે. અં ૩.

૧૯. શ્રી મલ્લિનાથજિન સ્તવન.

તુજ સરીખો પ્રભુ તુંજ દીસે, જોતાં ધરમાંરે; અવર દેવ કુણ એહવો બલીયો, હરિ હરમાંરે. તું ૧. તાહરા અંગનો લટકો મટકો, નારી નરમાંરે; મહીમંડલમાં કોઇ ન આવે, માહરા હરમાંરે. તું ૨. મલ્લિજિન આવીને માહરા, મનમંદિરમાંરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ આવી વસો, તું નિજરમાંરે. તું ૩.

૨૦. શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામીજિન સ્તવન.

મુનિસુવ્રત મહારાજ માહરા, મનનો વાસીરે; આશા દાસી કરીને થયો, તું ઉદાસીરે. મું ૧. મુક્તિ વિલાસી તું અવિનાશી, ભવની કાંસીરે; ભજીને ભગવંત થયો તું, સહજ વિલાસીરે. મું ૨. ચૌદ રાજ પ્રમાણ લોકાલોક પ્રકાશીરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ અંતરબામી, જ્યોતિ વિકાસીરે. મું ૩.

૨૧. શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન.

નમિ નિરંજન નાથ નિર્મલ, ધરું ધ્યાનેરે; સુંદર જેહનો રૂપ સોહે, સોવન વાનેરે. નં ૧. વેણુ તાહરા હું સુણવા રસીયો, એક તાનેરે; નેણુ માહરાં રહ્યાં છે તરસી, નિશ્ણવાનેરે. નં ૨. એક પલક જો રહસ્ય પામું, કેઇક ધ્યાનેરે; હું તું અંતરમેં હળી મળું, અભેદ જાનેરે. નં ૩. આઠ પહોર હું તુજ આરાધું, ગાવું ગાનેરે; ઉદયરત્ન પ્રભુ નિહાલ કીજે, બોધિદાનેરે. નં ૪.

૨૨. શ્રી નેમીનાથજિન સ્તવન.

બોલ બોલેરે પ્રીતમ મુજશું બોલ, મહેલી આટોરે; પગલે પગલે પીડે મુજને, પ્રેમનો કાંટોરે. બોં ૧. રાજેમતી કહે છોડ છબીલા, મનનો ગાંઠોરે; જિહાં ગાંઠો તિહાં રસ નહિ જિમ, શેલડી સાંઠોરે. બોં ૨. નવ લવનો મુને આપને નેમજી, નેહનો આટોરે; ધોયો કિમ ધોવાય જાદવજી, પ્રીતનો છાંટોરે. બોં ૩. નેમ રાજુલ બે મુગતિ પોહતાં, વિરહ નાઠોરે; ઉદયરત્ન કહે આપને સ્વામી, લવનો કાંઠોરે. બોં ૪.

૨૩. શ્રી પાર્શ્વનાથજિન સ્તવન.

ચાલ ચાલરે કુમર ચાલ તાહરી, ચાલ ગમેરે; તુજ દીઠડા વિના મીઠડા માહરા, પ્રાણુ ભમેરે. ચાં ૧. ખોળા માંહિ પડતું મેહલે, રીસે હમેરે; માવડી વિના આવડું ખુંદું, કુણુ ખમેરે. ચાં ૨. માતા વામા કહે મુખડું જોતાં, દુખડાં શમેરે; લગિ લગિ ઉદયરત્ન પ્રભુ, તુજને નમેરે. ચાં ૩.

૨૪. શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન.

આવ આવરે માહરા મનડા માંહિ, તું છે ખ્યારોરે; હરિહરા-દિક દેવ ફંતી, હું છું ન્યારોરે. આં ૧. અહો મહાવીર ગંભીર તું તો, નાથ માહરોરે; હું નમું તુને ગમે મુને, સાથ તાહરોરે. આં ૨. આહી સાહીરે મીઠડા હાથ માહરા, વૈરી વારોરે; દે દે રે દર્શન દેવ મુને, દે ને લારોરે. આં ૩. તું વિના ત્રિલોકમેં કેહનો, નથી ચારોરે; સંસાર પારવારનો સ્વામી, આપને ચારોરે.

આં ૪. ઉદયરત્ન પ્રભુ જગમે' જોતાં તું છે તારોરે; તાર તાર રે મુને તાર તું, સંસાર અસારોરે. આં ૫.

પર. સ્નાત્ર તથા પૂજા વિભાગ

સ્નાત્ર ભણાવવામાં જરૂર પડેલી ચીજોના ઢોહા

ત્રણું બાજોઠ, સિંહાસને, થાપી કળશો, થાળ; ચામર, દર્પણ ઘંટને, આરતી, મંગળ, સાર. ૧. વાળાકુંચી, કેસરે, પાણી, અંગ પખાળ; અંગલુહણા, દુધ, દહીં, અને ઘી, સાકર, સોડાય. ૨. નાડા-છડી, કંકુ, લઈ, ચોખા, મીઠું, ધાર; માટી, પણ આગે ધરી, શ્રીફળ, કપૂર, ઉલ્લસ. ૩. રૂપાનાણું મેળવી, પુલ, ધુપ, મનોહાર; એ પૈસા, મૂકીને, ચંદરવો, સોભાવ. ૪. તોરણ, પંખો, ફેરવી, અગ્નિ, દીપક ધાર; ફાનસ, પણ સાથે લઈ, ભાવધરો મનોહાર. ૫. એમ ચોત્રોશ વસ્તુથી, જે કરશે આ સ્નાત્ર, પામે સુખ સંસારના, ફળશે વાંછીત આશ. ૬.

શ્રી સ્નાત્ર પૂજાની વિધિ.

પ્રથમ ત્રણ ગઢને બદલે ત્રણ બાજોઠ મૂકીને ઉપલા બાજોઠને મધ્યભાગે કેશર (કુંકુમ)નો સાથીઓ કરવો, અને તેના આગળ કેશર (કુંકુમ)ના સાથીઆ ચાર કરીને ઉપર અક્ષત નાંખવા તથા ફળ મૂકવાં, વચલા સાથીઆ ઉપર રૂપાનાણું મૂકવું, અને ચારે સાથીઆ ઉપર કલશો નાડાછડી બાંધી સ્થાપવા. તેમાં પંચામૃત કરી જલ ભરવું, તથા વચલા સાથીઆ ઉપર થાળ મૂકી કેશરનો સાથીઓ કરી અક્ષત નાંખી ફળ મૂકી નવકાર ત્રણ ગણી પ્રભુને પધરાવવા. પછી એ સ્નાત્રીઆઓને ઉભા રાખીને ત્રણ નવકાર ગણાવવા. પછી પ્રભુના જમણા પગના અંગુઠે કળશમાંથી જલ રેડવું, અને અંગલુહણાં ત્રણ કરવાં. પછી કેશરથી પૂજા કરી હાથ ધ્રુપીને સ્નાત્રીઆના જમણા હાથમાં કેશરનો ચાંદલો કરવો, પછી કુસુમાંજલિ (ફૂલ) હોય તે હાથમાં આપવાં. પ્રતિમાજીની જમણી બાજુએ પ્રતિમાજીની નાસિકા સુધી ઉંચા ઘીનો દીવો મૂકવો. પછી નીચે પ્રમાણે કહેવું.

૫૩. પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજી સ્નાત્ર પૂજા.

ઢાલ પહેલી

ચઉતિસે અઘસય જુઓ, વચનાતિસય જુત્ત; સો પરમેસર
 દેખી ભવિ, સિંહાસણ સંપત્તિ. (ઢાલ) સિંહાસણ બેઠા જગલાણુ,
 દેખી ભવિક જન ગુણ મણિ ખાણુ; જે દીઠે તુજ નિરમલ નાણુ,
 લહિએ પરમ મહોદય ઠાણુ; કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિણુંદા. તોરા
 ચરણ કમલ સેવે ચોસઠ ઇંદા. ૧. (ગાથા) જે નિયગુણ પજઝવ
 રમ્યો, તસુ અનુભવ એગંત; સુહુ પુગલ આરોપતાં, જેતસુ રંગ
 નિરંત. ૨. (ઢાલ) જે નિજ આતમ ગુણ આણુંદી, પુગલ સંગે
 જેહુ અફંદી; જે પરમેશ્વર નિજ પદ લીન, પૂજે પ્રણમો ભવ્ય
 અદીન; કુસુમાંજલિ મેલો શાંતિ જિણુંદા. તોરાં ૨. (ગાથા)
 નિમ્મલ નાણુ પયાસકર, નિમ્મલ ગુણ સંપન્ન; નિમ્મલ ધર્મોવએસ
 કર, સો પરમખ્યા ધન્ન. ૩. (ઢાલ) લોકાલોક પ્રકાશ નાણી, ભવિ-
 જન તારણુ જેહુની વાણી; પરમાનંદ તણી નીશાણી, તસુ ભગતે
 મુજ મતિ ઠહરાણી; કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિણુંદા. તોરાં ૩.
 (ગાથા) જે સિઝઝા સિઝ્ઝિતિ જે, સિઝ્ઝે સંતિ અણુંત; જસુ આલંબન
 ઠવિય મણુ, સો સેવો અરિહંત. (ઢાલ) શિવ સુખ કારણુ જે
 ત્રિકાલે, સમપરિણામે જગત નિહાલે; ઉત્તમ સાધન માર્ગ દેખાડે,
 ઇંદ્રાદ્રિકજસુ ચરણ પખાલે; કુસુમાંજલિ મેલો પાસ જિણુંદા. તોરાં ૪
 (ગાથા) સમદિઠી દેસ જય, સાહુ સાહુણી સાર; આચારિજ ઉવઝાય
 મુણિ, જે નિમ્મલ આધાર. (ઢાલ) ચઉવિહ સંઘે જે મન ધાર્યું
 મોક્ષ તણું કારણુ નિરધાર્યું; વિવિહ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી,
 તસુ ચરણે પ્રણમંત ઠવેવી; કુસુમાંજલિ મેલો વીર જણુંદા. તોરાં ૫
 ૬ (વસ્તુછંદ) સયલ જિનવર સયલ જિનવર, નમિય મનરંગ;
 કલ્લાણુ કવિહિ સંઠવિય, કરિણુ ધર્મ સુપવિત્ત; સુંદર સય
 ઇંગલસત્તરિ તિથ્યકરં, ઇંગ સમય વિરહંતિ મહીયલ; ચવણુ સમય
 ઇગવીસ જિણુ, જમ્મ સમય ઇગવીસ; ભત્તિય ભાવે પૂજ્યા, કરો
 સંઘ સુજગીસ. ૧.

ઢાલ બીજી

ભવ ત્રીજે સમકિત ગુણ રમ્યા, જિનભકિત પ્રમુખ ગુણ
પરિણમ્યા; તજી ઇંદ્રિય સુખ આસંશના, કરી સ્થાનક વીશની
સેવના. ૧. અતિ રાગ પ્રશસ્ત પ્રભાવતા, મન ભાવના એહવી
ભાવતા; સવિ જીવ કરૂં શાસન રસી, ઇસી ભાવદયા મન
ઉલ્લસી. ૨. લહી પરિણામ એહવું ભલું, નિપજ્જવી જિનપદ
નિર્મલું; આયુ ખંધ વચે એક ભવ કરી, શ્રદ્ધા સંવેગે તે થિર
ધરી. ૩. ત્યાંથી અવિચ લહે નરભવ ઉદાર, ભરતે તેમ ઐરવતેજ
સાર; મહાવિદેહે વિજયે વર પ્રધાન, મધ્ય ખંડે અવતરે
જિન નિધાન. ૪.

ઢાલ ત્રીજી

પુણ્યે સુપનાહ દેખે, મન માંહે હર્ષ વિશેષે; ગજવર
ઉજ્જવલ સુંદર, નિર્મલ વૃષભ મનોહર. ૧. નિર્ભય કેસરી સિંહ,
લક્ષ્મી અતિહી અખીહી; અનુપમ ફૂલની માલ, નિર્મલ શશિ
સુકોમલ. ૨. તેજે તરણી અનિ દીપે, ઇંદ્ર ધ્વજ જગજીપે; પૂરણ
કલશ પડુર, પદ્મ સરોવર પૂર. ૩. અગ્યારમે રચણાયર, દેખે માતા
ગુણ સાયર; ખારમે ભુવન વિમાન, તેરમે અનુપમ રત્ન નિધાન. ૪.
અગ્નિશિખા નિધુર્મ, દેખે માતાજી અનોપમ; હરખી રાયને ભાસે,
રાજ અરથ પ્રકાશે. ૫. જગપતિ જિનવર સુખકર, હોશે પુત્ર
મનોહર; ઇંદ્રાદિક જસુ નમશે, સકલ મનોરથ ફલશે. ૬. (વસ્તુ
છંદ) પુણ્યઉદય પુણ્યઉદય ઉપન્ન જિનનાહ, માતા તવ રચણી સમે;
દેખી સુપન હરખાંતી જાગીય, સુપન કહી નિજ કંતને; સુપન
અરથ સાંભલો સોભાગીય, ત્રિભુવન તિલક મહાગુણી; હોશે પુત્ર
નિધાન, ઇંદ્રાદિક જસુ પાય નમી, કરશે સિદ્ધિ વિધાન. ૧.

ઢાલ ચોથી

સોહમપતિ આસન કંપીઓ, દેખ અવધિ મન આણુંદીયો એ;
નિજ આતમ નિર્મલ કરણ કામ, ભવજલ તારણ પ્રગટયો ઝહાજ. ૧.
ભવઅડવી પારગ સથવાહ, કેવલનાણાધિ ગુણ અગાહ; શિવ

સાધન ગુણ અંકૂરો જોડ, કાઢણ ઉલટયો આસાદિ મેહ. ૨. હરખે વિકસી તવ રોમરાય, વલયાદિકમાં નિજ તનુ ન માય; સિંહાસનથી ઉઠ્યો સુરિંદ, પ્રણમંતો જિન આનંદ કંદ. ૩. સગ અડ પય સાહમો આવી તથ્ય, કરી અંજલિધય પ્રણમીય મથ્ય; મુખે ભાખે એ ક્ષણ આજ સાર, તિયલોય પહુ દીઠો ઉદાર. ૪. રે રે નિસુણો સુર લોય દેવ, વિષયાનલ તાપિત તુમ સવેવ; તસુ શાંતિ કરણ જલધર સમાન, મિથ્યા વિષ ચુરણ ગરુડવાન. ૫. તે દેવ સકલ તારણ સમથ્ય, પ્રગટ્યો તસ પ્રણમી હુવો સનથ્ય; એમ જંપી શક્ત સ્તવ કરેવિ, તવ દેવ દેવી હરખે સુણેવિ. ૬. ગાવે તવ રંભા ગીત ગાન, સુરલોક હુવો મંગલ નિધાન; નરક્ષેત્રે આ રજવંસ ઠામ, જિનરાજ વધે સુર હર્ષ ધામ. ૭. પિતા માતા ધરે ઓચ્છવ અશેષ, જિનશાસન મંગલ અતિ વિશેષ; સુરપતિ દેવાદિક હર્ષ સંગ, સંયમ અર્થિ જનને ઉમંગ. ૮. શુભ વેલા લગને તીર્થ નાથ, જનમ્યા ઇંદ્રાદિક હર્ષ સાથ; સુખ પામ્યા ત્રિભુવન સર્વ જીવ, વધાર્ધ વધાર્ધ થઈ અતીવ. ૯.

ઢાલ પાંચમી

શ્રી તીર્થપતિનું કલશ મનજન, ગાઈએ સુખકાર, નરખિત્ત મંડણ દુહ વિહંડણ, ભવિક મન આધાર; તિહાં રાવ રાણા હર્ષ ઓચ્છવ, થયો જગ જયકાર, દિશિ કુમરી અવધિ વિશેષ જાણી, લહ્યો હર્ષ અપાર. ૧. નિય અમર અમરી સંગ કુમરી, ગાવતી ગુણ છંદ, જિન જનની પાસે આવી પોહોતી, ગહગહતી આણુંદ; હે માય ! તેં જિનરાજ જા્યો, શુચિ વધાયો રમ્મ, અમ જમ્મ નિર્મલ કરણ કારણ, કરીશ સુધકમ્મ. ૨. તિહાં ભૂમિ શોધન દીપ દર્પણ, વાય વીંજણ ધાર, તિહાં કરીય કહલીગેહ જિનવર, જનની મનજનકાર; વરરાખડી જિન પાણિ ખાંધી, દીએ એમ આશીષ, જુગ કોડા કોડિ ચિરંજીવો, ધર્મ દાયક ઇંશ. ૩.

ઢાલ છઠી

જિન રચણીજી, દશોદિશિ, ઉજ્જવલતા ધરે, શુભ લગ્નેજી,

જ્યોતિષ ચક્ર તે સંચરે; જિન જનમ્યાજી, જેણે અવસર માતા
 ધરે, તેણે અવસરજી, ઇંદ્રાસન પણુ થરહરે. (ત્રોટક) થરહરે આસન
 ઇંદ્ર ચિંતે, કોણુ અવસર એ બન્યો, જિન જન્મ ઉત્સવ કાલ
 જાણી, અતિહી આનંદ ઉપન્યો; જિન સિદ્ધિ સંપતિ હેતુ જિનવર,
 જાણી ભગતે ઉમઘ્યો, વિકસિત વદન પ્રમોદ વધતે, દેવનાયક ગહ-
 ગઘ્યો. ૧. (ઢાલ) તવ સુરપતિ જી, ઘંટા નાદ કરાવ એ, સુરલોકે જી,
 ઘોષણા એહ દેવરાવ એ; નરક્ષેત્રે જી, જિનવર જન્મ હુઓ અછે,
 તસુ ભગતે જી, સુરપતિ મંદિર ગિરિ ગચ્છે. (ત્રોટક) ગચ્છેતિ મંદર
 શિખર ઉપર, ભુવન જીવન જિન તણો, જિન જન્મ ઉત્સવ કરણ
 કારણ, આવજો સવિ સુરગણો; તુમ શુદ્ધ સમક્ષિત થાશે નિર્મલ,
 દેવાધિદેવ નિહાલતાં, આપણા પાતક સર્વ જાશે, નાથ ચરણ પખાલતાં
 ૨. (ઢાલ) એમ સાંભલી જી, સુરવર કોડિ બહુ મલી, જિન વંદનજી,
 મંદરગિરિ સામા ચલી; સોહમપતિ જી, જિનજનની ધરે આવિયા,
 જિન માતાજી, વંદી સ્વામી વધાવિયા. (ત્રોટક) વધાવિયા જિન હર્ષ
 બહુલે, ધન્ય હું કૃત પુણ્ય એ, ત્રૈલોક્ય નાયક દેવ દીઠો, મુજ
 સમો કોણુ અન્ય એ; હે જગત જનની ! પુત્ર તુમચો, મેરૂ મજ્જન
 વર કરી, ઉત્સંગ તુમચે વલીય થાપીશ, આતમા પુણ્યે ભરી. ૩.
 (ઢાલ) સુર નાયકજી, જિન નિજકર કમલે ઠળ્યા, પંચ રૂપેજી, અતિશે
 મહિમાએ સ્તવ્યા; નાટક વિધિજી, તવ બત્રીશ આગલ વહે, સુર કોડિજી,
 જિન દર્શનને ઉમઢે. (ત્રોટક) સુર કોડા કોડિ નાયતી વલી, નાથ શુચિ
 ગુણ ગાવતી, અપ્સરા કોડી હાથ જોડી, હાવ ભાવ દેખાવતી; જ્યો
 જ્યો તું જિનરાજ જગગુરૂ, એમ દે આશીષ એ, અમ્હ ત્રાણ
 શરણુ આધાર જીવન, એક તું જગદીશ એ. ૪. (ઢાલ) સુર ગિરિવર
 જી, પાંડુક વનમેં ચિહું દિશે, ગિરિ શૈલ પર જી, સિંહાસન સાસય
 વસે; તિહાં આણી જી, શકે જિન ખોલે ગ્રહ્યા, ચોસઠે જી, તિહાં
 સુરપતિ આવી રહ્યા. (ત્રોટક) આવિયા સુરપતિ સર્વ ભગતે, કલશ
 શ્રેણિ બનાવ એ, સિદ્ધાર્થ પમુહા તીર્થ ઔષધિ, સર્વ વસ્તુ અણાવ
 એ; અચુ અપતિ તિહાં હુકમ કીનો, દેવ કોડા કોડિને, જિન મજ્જ-
 નારથ નિર લાવો, સર્વે સુર કર જોડીને. ૫.

ઢાલ સાતમી

આત્મસાધન રસી દેવકોડી હાડી, ઉલ્લસીને ધસી ખીરસાગર
દિશી; પઉમદહ આદિદહ ગંગપમુહા નધ, તીર્થજલ અમલ લેવા
ભણી તે ગઈ. ૧. જાતિ અડ કલશ કરી સહસ અઠોતરા, છત્ર
આમર સિંહાસણુ શુભતરા; ઉપગરણુ પુષ્ક ચંગેરિ પમુહા સવે,
આગમે ભાખિયા તેમ આણી ઠવે. ૨. તીર્થજલ ભવિય કર કલશ
કરી દેવતા, ગાવતા ધર્મ ઉત્તતિ રેતા; તિરિય નર અમરને હર્ષ
ઉપજાવતા, ધન્ય અમ્હુ શક્તિ શુચિ ભક્તિ એમ ભાવતા. ૩.
સમક્તિ ખીજ નિજ આત્મ આરોપતા, કલશ પાણી મિષે ભક્તિજલ
સીંચતા; મેરૂ સિંહરોસરે સર્વ આવ્યા વહી; શકુ ઉત્સંગ જિન
દેખી મન ગહગહી. ૪. (વસ્તુ છંદ) હંહો દેવા હંહો દેવા, અણાઈ કાલો,
અદ્દિઈ પુવો; તિલોય તારણો તિલોય બંધુ, મિચ્છતા મોહ વિદ્ધ-
સણો; અણાઈ તિણહા વિણાસણો, દેવાહિ દેવો દીઠખોહિય કામેહિ.
૫. એમ પલણુંત વણુ ભવણુ જોઈસરા, દેવ વેમાણિયા ભત્તિ
ધમ્માયરા; કેવિ કપ્પહિયા કેવિ મિત્તાણુગા, કેવિ વર રમણિ વયણેણુ
અઈ ઉચ્છગા. ૬. (વસ્તુ છંદ) તથા અચ્યુઅ તથ્ય અચ્યુઅ ઇંદ્ર આદેસ,
કર જોડી સવિ દેવગણુ, લેય કલસ આદેશ પામીય; અદ્ભુત રૂપ
સરૂપ જૂઅ, કવણુ એહુ ઉત્સંગ સામિય, ઇંદ્ર કહે જગતારણો,
પારગ અમ પરમેસ; નાયક દાયક ધમ્મનિહિ, કરિએ તસુ અભિસેસ.

ઢાલ આઠમી

પૂર્ણ કલશ શુચિ ઉદકની ધારા, જિનવર અંગે નામે; આતમ
નિર્મલ ભાવ કરંતાં, વધતે શુભ પરિણામે; અચ્યુતાદિક સુરપત્તિ
મનન, લોકપાલ લોકાંત; સામાનિક ઇંદ્રાણી પમુહા, એમ અભિ-
ષેક કરંત. ૧. (ગાહા) તવ ઇસાણુ સુરિંદો સક્કં, પલણેઈ કરઈ
સુપસાઓ; તુમ અંકે મહનાહો, ખિણુમિત્તં અમ્હુ અપ્પેહ. ૨. તા
સકિંદો પલણેઈ, સાહમિવચ્છલંમિ બહુ લાહો; આણા એવં તેણું, ગિણહ-
વોહો ઉક્કચથાભો. ૩. (ઢાલ તેહીજ) સોહમ સુરપતિ વૃષભ રૂપ કરી,
નહવણુ કરે પ્રભુ અંગ; કરિય વિલેપણુ પુરૂ કમાલ ઠવિ, વર આભરણુ અભંગ;

તવ સુરવર બહુ જય જય રવ કરી, નાચે ધરી આણુંદ; મોક્ષ-
માર્ગ સારથપતિ પામે, ભંજ શું હવે ભવ કુંદ. ૪. કોડિ બતીશ
સોવન ઉવારી, વાજંતે વર નાદે; સુરપતિ સંઘ અમર શ્રી પ્રભુને,
જનનીને સુપ્રસાદે; આણી થાપી એમ પયંપે, અમ નિસ્તરિયા
આજ; પુત્ર તુમારો ધણીઈ હુમારો, તારણ તરણ ઝડાજ. ૫. માત
જતન કરી રાખજો એહને, તુમ સુત અમ આધાર; સુરપતિ
ભક્તિ સહિત નંદીશર, કરે જિનભક્તિ ઉદાર; નિય નિય કપ્પ
ગયા સવિ નિજર્જર, કહેતાં પ્રભુ ગુણસાર; દીક્ષા કેવલ જ્ઞાન કલ્યા-
ણક, ઇચ્છા ચિત્ત મઝાર. ૬. ખરતરગચ્છ જિન આણુરંગી,
રાજસાગર ઉવઝાય; જ્ઞાન ધર્મ દીપ ચંદ્ર સુપાઠક, સુગુરૂતણે
સુપસાય; દેવચંદ્ર જિન ભક્તે ગાયો, જન્મ મહોત્સવ છંદ; બોધ
બીજ અંકુરો ઉલસ્યો, સંઘ સકલ આનંદ. ૭.

કળશ

ધર્મ પૂજા ભગતે કરો, આતમ હિત કાજ; તજિય વિભાવ
નિજ ભાવમે, રમતા શિવ રાજ. ૧. કાલ અનંતે જે હુઆ, હોશે
જેહુ જિણુંદ; સંપય સીમંધર પ્રભુ, કેવલ નાણુ દિણુંદ. ૨. જન્મ
મહોત્સવ એણી પરે, શ્રાવક રુચિવંત; વિરચે જિન પ્રતિમા તણો,
અનુમોદન ખંત. ૩. દેવચંદ્ર જિન પૂજના, કરતાં ભવ પાર; જિન
પડિમા જિનસારખી, કહી સૂત્ર મઝાર. ૪.

૫૪. શ્રી દેવવિજયજી અષ્ટ પ્રકારી પૂજા

૧ શ્રી ન્હવણુ પૂજા.

અજર અમર નિકલંક જે, અગમ્ય રૂપ અનંત; અલખ
અગોચર નિત્ય નમું, પરમ પ્રભુતાવંત. ૧. શ્રી સંભવજિન ગુણ-
નિધિ, ત્રિભુવન જન હિતકાર; તેહના પદ પ્રણુમી કરી, કહિશું અષ્ટ
પ્રકાર. ૨. પ્રથમ ન્હવણુ પૂજા કરો, બીજી ચંદન સાર; ત્રીજી
કુસુમ વલી ધુપની, પંચમી દીપ મનોહાર. ૩. અક્ષત ફલ નૈવે-
દ્યની, પૂજા અતિહિ ઉદાર; જે ભવિયણુ નિત્ય નિત્ય કરે, તે પામે
ભવપાર. ૪. રત્નજડિત કલશે કરી, ન્હવણુ કરો જિનભૂપ; પાતક

પંક પખાલતાં, પ્રગટે આતમ સ્વરૂપ. ૫. દ્રવ્ય ભાવ હોય પૂજના, કારણ કાર્ય સંબંધ; ભાવસ્તવ પુષ્ટિ ભણી, રચના દ્રવ્ય પ્રબંધ. ૬. શુભ સિંહાસન માંડીને, પ્રભુ પધરાવેા લકત; પંચ શબ્દ વાજિંત્રશું, પૂજા કરીયેં વ્યક્ત. ૭.

ઢાલ—અનિહારે નહવણ કરો જિનરાજને રે, એતો શુધ્ધાલંબન દેવ; પરમાતમ પરમેસર રે, જસુ સુર નર સારે સેવ. નહ૦ ૧. માગધ તીર્થ પ્રભાસનારે, સુરનદી સિંધુનાં લેવ; વરદામ ક્ષીર સમુદ્રનારે, નીરે નહવરાવે જેમ દેવ. નહ૦ ૨. તેમ ભવિ ભાવે તીર્થોદ્ધકે રે, વાસો વાસ સુવાસ; ઔષધીઓ પણ ભેલી કરો રે, અનેક સુગંધિત ખાસ. નહ૦ ૩. કાલ અનાદિ મલ ટાલવા રે, ભાલવા આતમરૂપ; જલપૂજા ચુકતે કરી રે, પૂજે શ્રી જિનભૂપ. નહ૦ ૪. વિપ્રવધુ જલ પૂજથી રે, જેમ પામી સુખ સાર; તેમ તમે દેવાધિદેવને રે, અરચી લહો ભવ પાર. નહ૦ ૫.

૨. શ્રી ચંદન પૂજા.

હવે બીજી ચંદન તણી, પૂજા કરો મનોહાર; મિથ્યા તાપ અનાદીનો, ટાલો સર્વ પ્રકાર. ૧. પુદ્ગલ પરિચય કરી ઘણો પ્રાણી થયો દુર્વાસ; સુગંધ દ્રવ્ય જિન પૂજને, કરો નિજ શુદ્ધ સુવાસ. ૨.

ઢાલ—ભવિ જિન પૂજે, દુનિયામાં દેવ ન દૂજે; જે અરિહા પૂજે, તસ ભવનાં પાતક ધૂજે. ભ૦ ૧ પ્રભુપૂજા બહુ ગુણભરી રે, કીજે મનને રંગ; મન વચ કાયા ધિર કરી રે, અરચો અરિહા અંગ. ભ૦ ૨. કેસર ચંદન ઘસી ઘણું રે, માંહે ભેલી ઘનસાર; રત્ન કચોલી માંહે ધરી રે, પ્રભુપદ અરચો સાર. ભ૦ ૩. ભવદ્વ તાપ સમાવવા રે, તરવા ભવજલ તીર; આતમ સ્વરૂપ નિહાલવા રે, રૂઝો જગગુરૂ ધીર. ભ૦ ૪. પદ જાતુ કર અંસ શિરે રે, ભાલ ગલે વલી સાર; હૃદય ઉદરે પ્રભુને સદા રે, તિલક કરો મન ખ્યાર. ભ૦ ૫. ઈણિ વિધ જિનપદ પૂજના રે, કરતાં પાપ પલાય; જેમ જય સુરને શુભમતિ રે, પામ્યાં અવિચલ ધય. ભ૦ ૬.

૩. શ્રી કુસુમ પૂજા.

મીઠું કુસુમ તણી હવે પૂજા કરો સદ્ભાવ; જિમ દુષ્કૃત દૂરે ટલે, પ્રગટે આતમ સ્વભાવ. ૧ જે જન પટ ઋતુ કુલશું, જિન પૂજે ત્રણ કાલ; સુર નર શિવ સુખ સંપદા, પામે તે સુરસાલ. ૨.

ઢાલ—કુસુમ પૂજા ભવિ તુમેં કરો, સાહેલડીયાં; આણી વિવિધ પ્રકાર, ગુણ વેલડીયાં; જાઈ જુઈ કેતકી, સાં ડમરો મરુઓ સાર. ગું ૧. મોગરો ચંપક માલતી, સાં પાડલ પદ્મને વેલ; ગું બોલ-સિરિ જસલશું, સાં પૂજે મનને ગેલ. ગું ૨. નાગ ગુલાબ સેવં-તરી, સાં ચંપેલી મચકુંદ; ગું સદા સોહાગણ દાઝિદી, સાં પ્રિયંગુ પુન્નાગના વૃંદ. ગું ૩. બકુલ કોરંટ અકોલથી, સાં કેવડો ને સહકાર; ગું કુંદાદિક પમુડા ઘણે, સાં પુષ્પતણે વિસ્તાર. ગું ૪. પૂજે જે ભવિ ભાવશું, સાં જિન કેરા પાય; ગું વણિક સુતા લીલાવતી, સાં જિમ લહે શિવપુર ઠાય. ગું ૫.

૪. શ્રી ધુપ પૂજા.

અર્યા ધુપ તણી કરો, ચોથી હર્ષ અમંદ; કર્મે ધન દાહન ભણી, પૂજે શ્રી જિનચંદ. ૧. સુવિધિ ધુપ સુગંધશું, જે પૂજે જિનરાય; સુર નર કિન્નર તે સવિ, પૂજે તેહના પાય. ૨.

ઢાલ—અરિહા આગે ધુપ કરીને, નરભવ લાહો લીજેરી; અગર ચંદન કસ્તુરી સંયુક્ત, કુંદર માંહે ધરીજેરી. અરિં ૨. ચુરણ શુદ્ધ દશાંશ અનોપમ, તુરુક્ક અંબર ભાવીજેરી; રત્ન જડિત ધુપ-ધાણાં માંહે, શુભ ધનસાર ઠવીજેરી. અરિં ૨. પવિત્ર થઈ જિન મંદિર જઈને, આશય શુદ્ધ કરીજેરી; ધુપ પ્રગટ વામાંગે ધરતાં, ભવભવ પાપ હરીજેરી. અરિં ૩. સમતારસ સાગર ગુણ આગર, પરમાતમ જિન પૂરારી; ચિદાનંદ ધન ચિન્મય મૂરતિ, જગમગ જ્યોતિ સનુરારી. અરિં ૪. એહવા પ્રભુને ધુપ કરંતાં, અવિ-ચલ સુખડાં લહિયેરી; ઇહલવ પરલવ સંપત્તિ પામે, જિમ વિન-યંધર કહિયેરી. અરિં ૫.

૫. દીપક પૂજા.

નિશ્ચય ધન જે જિણ તણું, તીરો ભાવ છે તેહ; પ્રભુ સુખ

દ્રવ્ય દીપક ધરી, આવિભાંવ કરેહ. ૧. અભિનવ દીપક એ પ્રભુ, પૂજી માગેા દેવ; અજ્ઞાન તિમિર જે અનાદિનું, ટાલેા દેવાધિદેવ. ૨. હાલ-ભાવ દીપક પ્રભુ આગલે, દ્રવ્ય દીપક ઉઠ્ઠાહે; જિનેસર પૂજયે; પ્રગટ કરી પરમાત્મા, રૂપ ભાવેા મનમાંહે. જિન૦ ૧. ધુમ કષાય ન જેહમાં, ન છીપે પતંગને તેજ; જિ૦ ચરણ ચિત્રામણુ નવિ ચલે, સર્વ તેજનું તેજ. જિ૦ ૨. અધ ન કરે જે આધારને, સમીર તણે નહિ ગમ્ય; જિ૦ ચંચલ ભાવ જે નવિ લહે, નિત્ય રહે વલી રમ્ય. જિ૦ ૩. તૈલ પ્રપૈક્ષ જિહાં નહી, શુદ્ધ દશા નહિ દાહ; જિ૦ અપર દીપક એ અચરતાં, પ્રગટે પ્રશમ પ્રવાહ. જિ૦ ૪. જિમ જિનમતિને ધન-સિરી, દીપ પૂજનથી દોય; અમરગતિ સુખ અનુભવી, શિવપુર પોહોતી સોય. જિ૦ ૫.

૬. શ્રી અક્ષત પૂજા.

સમક્ષિતને આજ્ઞુઆલવા, ઉત્તમ એહ ઉપાય; પૂજથી તુમે પ્રીછજે, મન વંછિત સુખ થાય. ૧. અક્ષત શુદ્ધ અખંડ શું, જે પૂજે જિનચંદ; લહે અખંડિત તેહ નર, અક્ષય સુખ આણુંદ. ૨. હાલ-અક્ષત પૂજા ભવિ કીજેજી, અક્ષય ફલદાતા; શાલિ ગોધુમ પણ લીજેજી; અ૦ પ્રભુ સનમુખ સ્વસ્તિક કીજેજી, અ૦ મુત્તાહલ વિચમેં દીજેજી. અ૦ ૧. એહવા ઉજ્જવલ અક્ષત વાસીજી, અ૦ શુભ તંદુલ વાસે ઉદ્ધાસીજી; અ૦ ચુરક ચઉગતિ ચિત્ત ચોખેજી, અ૦ પૂરી અક્ષય સુખ લહેા જોખેજી. અ૦ ૨. પુનરાવર્તી હરવા હાછેજી, અ૦ નંદાવર્તી કરો રંગ સાથેજી; અ૦ કર જોડી જિનમુખ રહીનેજી, અ૦ ઇમ આખો શિવ દીઓ વહીને જી. અ૦ ૩. જગ નાયક જગગુરુ જેતાજી, અ૦ જગ ખંધુ અમલ વિભુ નેતાજી; અ૦ બ્રહ્મા ઇશ્વર વડભાગીજી, અ૦ યોગીશ્વર વિદિત વેરાગીજી. અ૦ ૪. એહવા દેવાધિદેવને પૂજેજી, અ૦ ભવ ભવનાં પાતક ધૂજેજી; અ૦ જિમ કીર યુગલ ભવપારજી, અ૦ લહે અક્ષત પૂજા પ્રકારજી. અ૦ ૫.

૭. શ્રીફલ પૂજા.

શ્રીકાર ઉત્તમ વૃક્ષનાં, ફલ લઈ નર નાર; જિનવર આગે જે

ધરે, સફલો તસ અવતાર. ૧. ફલ પૂજના ફલ થકી, ફેડી હોય કલ્યાણ; અમર વધુ ઉલટ ધરી, તસ ધરે ચિત્તમાં ધ્યાન. ૨.

ઢાલ—ફલપૂજ કરો ફલકામી, અભિનવ પ્રભુ પુણ્યે પામી હો; પ્રાણી જિન પૂજે; શ્રીફલ અખોડ બદામ, સીતાફલ દાડિમ નામ હો. પ્રાં ૧. જમરૂખ તરબુજ કેલાં, નિમળાં કેાડલાં કરો ભેલા હો; પ્રાં પીસ્તા ફનસ નારંગ, પૂગી ચુઅફલ ઘાગું ચંગ હો. પ્રાં ૨. ખરબુજ દ્રાખ અંજીર, અન્નાસ રાયણુ જંખીર હો; પ્રાં મિષ્ટ લીંબુને અંજીર, સીંઘોડા ટેટી બીજપૂર હો. પ્રાં ૩. ઇણ જે જે વિષય લહંત, તે તે જિન ભુવને ઢાયંત હો; પ્રાં અનુપમ થાલ વિશાલ, તેહમાં ભરીને સુરસાલ હો. પ્રાં ૪ ફલ પૂજ કરે જે ભાવે, તે શિવ રમણી સુખ પાવે હો; પ્રાં દુર્ગતા નારી જેમ, લહે ફીર યુગલ વલી તેમ હો. પ્રાં ૫.

૮. શ્રી નૈવેદ્ય પૂજ.

ભવદવ દહન નિવારવા, જલદ ઘટા સમ જેહ; જિન પૂજ યુગતે કરી, ત્રિવિધે ફીજે તેહ. ૧. પૂજ કુગતિની અર્ગલા, પુણ્ય સરવરે પાલ; શિવગતિની સાહેલડી, આપે મંગલ માલ. ૨. શુભ નૈવેદ્ય શુભ ભાવશું, જિન આગે ધરે જેહ; સુર નર શિવપદ સુખ લહે, હલીય પુરુષ પરે તેહ. ૩.

ઢાલ—હવે નૈવેદ્ય રસાલ, પ્રભુજી આગે રે, ધરતાં ભવિ સુખકાર, પ્રભુતા જાગે રે; કંચન જડિત ઉદાર, થાલમાં લાવો રે, તાર તાર મુજ તાર, ભાવના ભાવો રે. ૧. લાપસી સેવ કંસાર, લાડુ તાળ રે, મનોહર મોતીચુર, ચુરમાં ખાળાં રે; ખરફી પેંડા ખીર, ઘેવર ધારી રે, શાટા સાંકલી સાર, પૂરી ખારી રે. ૨. કસમસીઆ ફલેર, સફરપારા રે, લાખણુ સાઈ રસાલ, ધરો મનોહારા રે; મોતીયા કલિસાર, આગે ધરીયે રે, ભવ ભવ સંચિત પાપ, ક્ષણમાં હરિયે રે. ૩. મુરફી મેસુર દહીયરાં વર સોલાં રે, પાપડ પૂરી ખાસ, દોઢાં ઘોલાં રે; ગુંદવડાં ને રેવડી, મન ભાવે રે, ફેણી જલેખી માંહે, સરસ સોહાવે રે. ૪. શાલિ દાલને સાલણાં, મનરંગે રે,

વિવિધ જાતિ પકવાન, ઢાવો ચંગે રે; તાલ કંસાલ મૃદંગ, વીણા વાજે રે, ભેરી નફેરી ચંગ, મધુર ધ્વનિ ગાજે રે. ૫. શોલ સજ્જ શણુગાર, ગોરી ગાવે રે, દેતાં અઠલક દાન, જિનધર આવે રે; ઇણી પરે અષ્ટ પ્રકાર, પૂજા કરશે રે, નૃપ હરિચંદ પરે તેહ, ભવજલ તરશે રે. ૬.

ઢાલ-અષ્ટ પ્રકારી ચિત્ત ભાવીયે એ, આણી હર્ષ અપાર; ભવિ-જન સેવિયે એ, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ સંપન્ને એ, અડ બુદ્ધિ દાતાર. ભવિં ૧. અડદિઠિ પણુ પામીયે એ, પૂજનથી શ્રીકાર; ભવિં અનુક્રમે અષ્ટ કરમે હણી એ, પંચમી ગતિ લહે સાર. ભવિં ૨. શા ન્હાના સુત સુંદર એ, વિનયાદિક ગુણુવંત; ભવિં શાહ જીવણુના કહેણુથી એ, કીઓ અભ્યાસ એ સંત. ભવિં ૩. સકલ પંડિત શિર સેહરોએ, શ્રી વિનિત વિજય ગુરુરાય; ભવિં તાસ ચરણુ સેવા થકી એ, દેવનાં વહિત થાય. ભવિં ૪. શશિ નયન ગજ વિધુ વડેએ, નામ સંવત્સર જાણુ; ભવિં તૃતીયા શિત આસો તણી એ, શુક્રવાર પ્રમાણુ. ભવિં ૫. પાદરા નગર વિરાજતા એ, શ્રી સંભવ સુખ-કાર; ભવિં તાસ પસાયથી એ રચીએ, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર. ભવિં ૬.

કલશ

ઈય જગત સ્વામી મોહવામી, મોક્ષગામી સુખકર, પ્રભુ અકલ અમલ અખંડ નિર્મલ, ભવ્ય મિશ્રગા તમહર; દેવાધિદેવા ચરણુ સેવા, નિત્ય મેવા આપીયે, નિજદાસ જાણી દયા આણી, આપ સમોવડ થાપીયે. ૧.

૫૫. શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરિ કૃત શ્રી શાન્તિનાથનો કલશ

શ્રી જય મંગલ કૃત્સ્નમબ્યુદયતાવહી પ્રશેહાંબુદો, દારિદ્ર્ય-દ્રુમકાનનૈકદલને મત્તો ધુર: સિંધુર; વિશ્વ: સંસ્તુતસત્પ્રતાપમહિમા-સૌભાગ્યભાગ્યોદય; સ શ્રી શાન્તિ જિનેશ્વરોડભિમતદો જ્યાત સુવર્ણચ્છણિ: ૧. અહોભગ્યા ! શ્રુણુત તાવત્ સકલમંગલકેલિકલા-લીલાસનકા; લીલાસરોપિત ચિત્તવૃત્તય: વિહિત; શ્રીમન્નિજનેંદ્ર ભક્તિ પ્રવૃત્તય: સાંપ્રત શ્રીમન્ન્યાંતિજિનેંદ્ર, જન્માભિષેક કલશે ગીયતે. ૨.

શ્રી શાન્તિ જિનવર, સયલ સુખકર, કલશ ભણીએ તાસ; જિમ ભવિક જનને, સયલ સંપત્તિ, બહુત લીલ વિલાસ; કુરૂ નામે-જનપદ, તિલક સમવડ, હૃતિયાણાઉર સાર; જિન નયરી કંચન, રચણુ ધણુ કણુ, સુગુણુ જન આધાર. ૧. તિહાં રાય રાજે, બહુ દિવાજે, વિશ્વસેન નારંદ; નિજ પ્રકૃતિ સોમહુ, તેજ તપનહુ, માનુ ચંદ દિણંદ; નસ પણુયખાણી, પટ્ટરાણી, નામે અચિરા નાર; સુખ સેજે સુતાં ચૌદ પેખે, સુપન સાર ઉદાર. ૨. સવકુ સિદ્ધ વિસાનથી તવ, ચવીયો ઉર ઉખપ્ત, બહુ ભદ્ર ભદ્રવકસિણુ સત્તમી, દિવસ ગુણુ-સંપન્ન; તવ રોગ વિયોગ વિદુર, મારી ઇતિ શમંત, વર સયલ મંગલ, કેલિકમલા, ઘર ઘરે વિલસંત. ૩. તવ ચંદ યોગે, જ્યેષ્ઠ તેરસ વદિ દિને, થયો જન્મ; તવ મધ્યરચણીએ દિશિકુમારી, કરે સ્વર્ગ કમ્મ; તવ ચલિ આસન, સુણીય સવિ હરિ, ઘંટનાદે મેલી; સુરવિંદ સશ્ચે મેરૂમશ્ચે, રચે મજ્જન કેલી. ૪. (ઢાળ) વિશ્વસેન નૃપ ઘરે નંદન જનમીયા એ; તિહુઆણુ ભવિયણુ પ્રેમશું પ્રણુમીયા એ. ૫. (ચાલ) હારે પ્રણુમીયા તે ચોસઠ ઇંદ્ર, લેઈ ઠવે મેરૂ ગિરિંદ; સુર નદી નીર સમીર, તિહાં ક્ષીર જલનિધિ તીર. ૬. સિંહાસને સુર-રાજ, જિહાં મળ્યા દેવસમાજ; સર્વ ઔપધિની જાત, વર સરસ કમલ વિખ્યાત. ૭. (ઢાળ) વિખ્યાત વિવિધપરે કમલના એ; તિહાં હરખભર સુરભિ વરદામના એ. ૮. (ચાલ) હારે વરદામ માગધનામ જે તીર્થ ઉત્તમ ઠામ; તેહ તણી માટી સર્વ. કર ગ્રહે સર્વ સુપર્વ. ૯. ખાવના ચંદન સાર, અભિયોગ સુર અધિકાર; મન ધરી અધિક આનંદ, અવલોકતા જિનચંદ. ૧૦. (ઢાળ) શ્રી જિનચંદને, સુરપતિ સવિ નવરાવતા એ; નિજ નિજ જન્મ સુકૃતારથ ભાવતા એ. ૧૧. (ચાલ) હારે ભાવતા જન્મ પ્રમાણે, અભિષેક કલશ મંડાણુ; સાઠ લાખને એક કોડ, સત હોય તે પચાસ જોડ. ૧૨. આઠ જાતિના તે હોય, ઔસકો સહસા જોય; એણી પરે ભક્તિ ઉદાર, કરે પૂજા વિવિધ પ્રકાર. ૧૩. (ઢાળ) વિવિધ પ્રકારના કરીય શિણુગાર

એ; ભરીય જળ વિમલના વિપુલ ભૃંગાર એ. ૧૪. (ચાલ) હારે ભૃંગાર થાળ ચંગેરી, સુપ્રતિષ્ઠ પ્રમુખ સુમેરી; સવિ કળશપરે મંડાણ, જે વિવિધ વસ્તુ પ્રમાણ. ૧૫. આરતિને મંગલદીપ, જિન-રાજને સમીપ; ભગવતી ચરણીમાંદી, અધિકાર એડ ઉત્સાહ. ૧૬. (ઢાળ) અધિક ઉત્સાહશું હરખ જળ ભીંજતા એ; નવ નવ ભાંતિશું ભક્તિભર કીજતા એ. ૧૭. (ચાલ) હારે કીજતા નાટારંભ. ગાજતા ગુહીર મૃદંગ; કરી કરી તિહાં કઠતાલ, ચઉતાલ તાલ કંસાલ. ૧૮. શંખ પણવ ભુંગળ ભેરી, ઝલ્લરી વીણા નફેરી; એક કરે હુય હેવાર, એક કરે ગજ ગુલકાર. ૧૯. (ઢાળ) ગુલકાર ગર્જનાવર કરે એ; પાય ફર ફર ધુર ધુર ધરે એ. ૨૦. (ચાલ) હારે સુર ધરે અધિક બહુ માન, તિહાં કરે નવ નવ તાન; વર વિવિધ જાતિ છંદ, જિન-ભક્તિ સુરતરુ કંદ. ૨૧. વળી કરે મંગળ આહ, એ જંખ પન્નતિ પાડ; થય થઈય મંગલ એમ, મન ધરી અધિક બહુ પ્રેમ. ૨૨. (ઢાળ) પ્રેમમુદ ગ્રાષણા પુણ્યની સુરાસુર સહુ એ; સમક્ષિત પોષણા શિષ્ટ સંતોષણા એમ બહુ એ. ૨૩. (ચાલ) હારે બહુ પ્રેમશું સુખ દેમ, ધર આણીયા નિધિ તેમ; બચીસ કોટિ સવન્ન, કરે વૃષ્ટિ ચ્યણની ધન. ૨૪. જન જનની પાસે મેલી. કરે અઠાઈની દેલી; નંદીશ્વરે જિન ગેહ, કરે મહોત્સવ સસનેહ. ૨૫.

ઢાલ પહેલી

હવે રાય મહોત્સવ કરે, રંગ ભર થયો જળ પરભાત; સુર પૂજ્યો સૂત નયાણે નિરખી, હરશિયો તવ તાત; વર ધવલ મંગલ ગીત ગાતાં, ગંધર્વ ગાંવે રાસ; બહુ ઢાને માને સુખીયાં કીધાં, સયલ પૂગી આશ. ૨૬. તિહાં પંચવરણી કુસુંમવાસિત, ભૂમિક સલિત્ત; વર અગર કુંદરૂ ધૂપધૂપણ, છડા કુંકુમ દિત્ત; શિર મુકુટ મંડલ ઢાને કુંડલ, હૈયે નવસર હાર; એમ સયલ ભૂષિતાંબર, જગત્જન પરિવાર. ૨૭. જિન જન્મકલ્યાણ મહોત્સવે, ચૌદભૂવન ઉઘોત; નારકી થાવર પ્રમુખ સુખીયાં, સકલ મંગલ હોત; દુઃખ દૂરિત ઇતિ શમિત સઘળાં, જિનરાજને પરતાપ; તેણે હેતે શાંતિ કુમાર ઠવીયું,

નામધતિ આલાપ. ૨૮. એમ શાંતિજિનનો કળશ, ભણતાં હોવે મંગલમાલ; કલ્યાણ કમલા કેલી કરતી, લહે લીલ વિલાસ; જિન સ્નાત્ર કરીએ સહેજે તરીએ, ભવ સમુદ્રનો પાર; એમ જ્ઞાન વિમલ સ્વરીંદ જપે, શાંતિ જિન જય જયકાર. ૨૯.

૫૬. લૂણ ઉતારણું.

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે. લૂણ ૧. જીમ જીમ તડતડ લૂણજ ફૂટે, તિમ તિમ અશુભ કર્મ બંધ તુટે. લૂણ ૨ નયન સલૂણાં શ્રી જિનજીનાં, અનુપમ રૂપ દયારસ ભીનાં. લૂણ ૩. રૂપ સલૂણું જિનજીનું દિશે, લાજયું લૂણ તે જળમાં પેસે. લૂણ ૪. ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ જલધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણ ઉદારા. લૂણ ૫. જિન ઉપર દુમાણો પ્રાણી, તે એમ થાળે લૂણ જ્યાં પાણી. લૂણ ૬. અગર કૃષ્ણાગર કુંદર સુગંધે, ધુપ કરી જે વિવિધ પ્રબંધે. લૂણ ૭.

૫૭. આરતી.

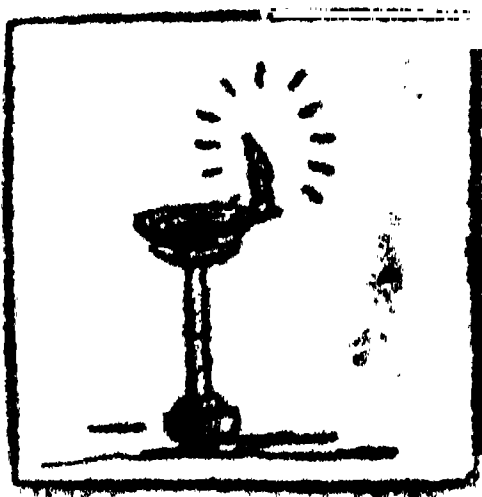
વિવિધ રત્નમણિ જિહ્વ રચાવો, થાળ વિશાળ અનોપમ લાવો; આરતિ ઉતારો પ્રભુજીની આંગે, ભાવના ભાવી શિવ સુખ માગો. આ ૧. સાત ચૌદ ને એકવીશ ભેદા, ત્રણ ત્રણ વાર પ્રદક્ષિણા દેવા. આ ૨. જિમ જિમ જલધારા દેઈ જપે, તિમ તેમ દોડય ઘરડર કપે. આ ૩. બહુ ભવસંચિત પાપ પણાસે, દ્રવ્ય પૂજાથી ભાવ ઉલ્લાસે. આ ૪. ચૌદ ભુવનમાં જિનજીને તોલે, કોઈ નહીં આવે આરતિ એમ બોલે. આ ૫.

૫૮. મંગળ દીવો.

દીવો રે દીવો મંગલિક દીવો, ભુવન પ્રકાશક જિન ચિરં-જીવો. ૧. ચંદ સૂરજ પ્રભુ તુમ સુખ કેરા, લુછન કરતા દે નિત્ય ફેરા. દી ૨. જિન તુજ આગળ સુરની અમરી, મંગળ દીપ કરી દિયે ભમરી. દી ૩. જિમ જિમ ધુપઘટી પ્રગટાવે, તિમ તિમ ભવના દુરિત દઝાવે. દી ૪. નીર અક્ષત કુસુમાંજિલ ચંદન, ધુપદીપ ફલ નૈવેદ્ય વન. દી ૫. એણીપેરે અષ્ટપ્રકારી કીજે, પૂજા સ્નાત્ર મહોત્સવ ભણીજે. દી ૬.

૫૬. નવ અંગ પુજના હોહા.

જલ ભરિ સંપુટ પત્રમાં, યુગલિક નર પૂજંત; ઋષભ ચરણ
અંગુઠડો, હાયક ભવજલ અંત. ૧. જાનુ ખલે કાઉસસગ રહ્યા, વિચર્યા
દેશ વિદેશ; ખડાં ખડાં કેવલ લહ્યું, પૂજે જાનુ નરેશ. ૨. લોકાં-
તિક વચને કરી, વરસ્યા વરશી દાન; કર કાંડે પ્રભુ પૂજતાં, પૂજે
ભવિ ખડુમાન. ૩. માન ગયું હોય અંશથી, દેખી વીર્ય અનંત;
ભુજા ખલે ભવજલ તર્યા, પૂજે ખંધ મહંત. ૪. સિદ્ધિ શિલા ગુણ
ઉજલિ, લોકાંતે ભગવંત; વસિયા તેણે કારણ ભવિ, શિરશીખા
પૂજંત. ૫. તીર્થકર પદ પુણ્યથી, તિહુ અણુ જન સેવંત; ત્રિભુવન
તિલક સમા પ્રભુ, ભાલ તિલક જયવંત. ૬. સોલ પહોર પ્રભુ દેશનાં,
કંઠ વિવર વર્તુલ; મધુરધ્વનિ સુર નર સુણે, તેણે ગળે તિલક અમૂલ.
૭. હૃદય કમલ ઉપશમ ખલે, ખાલ્યા રાગને રોષ; હીમ હહે વન
ખંડને, હૃદય તિલક સંતોષ. ૮. રત્નત્રયી ગુણ ઉજલી, સકલ સુગુણ
વિશરામ; નાભિ કમલની પૂજના, કરતાં અવિચલ ધામ. ૯.
ઉપદેશક નવ તત્વના, તેણે નવ અંગ જિણુંદ; પૂજે ખડુ વિધ
રાગથી; કહે શુભ વીર મુણિંદ. ૧૦.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
યાને

એકાદશ મહાનિધિ

સનઝાય સંગ્રહ

૫૫૪ મહાનિધિ.

સજ્જાય સંગ્રહ

૧. સમક્રિતા સડસઠ બોલની સજ્જાય.

સુકૃતવદ્ધિ કાદંબિની, સમરી સરસતી માત; સમક્રિત સડસઠ બોલની, કહીશું મધુરી વાત. ૧. સમક્રિત હાયક ગુરૂતણે, પચ્ચુવચારં ન થાય; ભવ કોડા કોડે કરી, કરતાં સર્વ ઉપાય. ૨. દાનાદિક કિરિયા ન દિયે, સમક્રિત વિષુ શિવ શર્મા; તે માટે સમક્રિત વડું, જાણે પ્રવચન મર્મા. ૩. દર્શન મોહ વિનાશથી, જે નિર્મળ ગુણ ઠાણુ; તે નિશ્ચય સમક્રિત કહું, તેહનાં એ એહિ ઠાણુ. ૪.

ઢાલ પહેલી

ચઉ સદહણા તિલિંગ છે, દશવિધ વિનય વિચારેરે; ત્રણ શુદ્ધિ પણ દૂષણ, આઠ પ્રભાવક ધારે રે. ૫. પ્રભાવક અડ પંચ ભૂષણ, પંચ લક્ષણ જાણીએ; પટ જ્યણ પટ આગાર ભાવના, છવ્વિહા મન આણીએ; પટ ઠાણ સમક્રિતતાણા સડસઠ, ભેદ એહ ઉદાર એ; એહનો તત્ત્વવિચાર કરતાં, લહીજે ભવપાર એ. ૬.

ચઉવિહ સદહણા તિહાં, જીવાદિક પરમત્થે રે; પ્રવચનમાંહિ જે ભાખિયા, લીજે તેહનો અત્થે રે. ૭. તેહનો અર્થ વિચાર કરીએ, પ્રથમ સદહણા ખરી; બીજી સદહણા તેહની જે, જાણ મુનિગુણ જવહરી; સંવેગ રંગ તરંગ ઝીલે, માર્ગ શુદ્ધ કહે બુધા; તેહની સેવા કીજીએ જીમ, પીજીએ સમતા સુધા. ૮.

ઢાલ બીજી

સમક્રિત જેણે અહી વચ્ચું, નિન્હવને અહછંદારે; પાસત્યાને કુશિલીયા, વેષ વિડંબક મંદારે. ૯. મંદા અનાણી દૂરે છંડો, ત્રીજી સદહણા અહી; પર દર્શનનીનો સંગ તણએ, ચાથી સદહણા કહી; દ્વિજા તણે જે સંગ ન તજે, તેહનો ગુણ નવિ રહે; જ્યું જલધિ જગમાં જલ્યું, ગંગા નીર લૂણપણું લહે. ૧૦.

જંબુદ્વીપના ભરતમાં રે—એ દશી

ત્રણ લિંગ સમક્રિત તણાં રે, પાંહલું શ્રુત અભિલાષ; જેહથી શ્રોતા રસ લહે રે, જેહવો સાકર દ્રાવ રે—પ્રાણી ધરીએ સમક્રિત

રંગ, જીમ લહીએ સુખ અલંગરે. પ્રાં ૧૧. તરુણ સુખી સ્ત્રી
પરિવર્યો રે, ચતુર સુણે સુરગીત; તેહથી રાગે અતિઘણે રે, ધર્મ
સુશ્યાની રીતરે. પ્રાં ૧૨. બ્રૂયો અટવી ઉતર્યો રે, જીમ દ્વિજ
ઘેખર ચંગ; ઇચ્છે તિમ જે ધર્મને રે, તેહિજ ખીજું લિંગ રે. પ્રાં
૧૩. વેયાવચ્ચ ગુરૂ દેવનું રે, ત્રીજું લિંગ ઉદાર; વિદ્યા સાધક તણી
પરે રે, આજસ નવિય લગારરે. પ્રાં ૧૪.

ઢાળ ૩—સમકિતનું મૂલ જાણીએ જી—એ દર્શી

અરિહંત તે જિન વિચરતાજી, કર્મ ખપી હુઆ સિદ્ધ;
ચેઇય જિન પડિમા કહીજી, સૂત્ર સિદ્ધાંત પ્રસિદ્ધ; ચતુર નર સમજે
વિનય પ્રકાર, જેમ લહીએ સમકિત સાર—ચતુરં ૧૫. ધર્મ
ખિમાદિક ભાખિયોજી, સાધુ તેહના રે ગેહ; આચારજ આચારનાજી,
દાયક નાયક જેહ. ચં ૧૬. ઉપાધ્યાય તે શિષ્યનેજી, સૂત્ર ભણા-
વણુહાર; પ્રવચન સંઘ વખાણીએજી, દરિસણુ સમકિત સાર. ચં
૧૭. ભગતિ બાહ્ય પ્રતિપત્તિથીજી, હૃદય પ્રેમ બહુમાન; ગુણયુતિ
અવગુણ ઢાંકવાજી, આશાતનની હાણુ. ચં ૧૮. પાંચ ભેદે એ દશ
તણોજી, વિનય કરે અનુકૂલ; સ્ત્રીએ તેહ સુધારસેજી. ધર્મ વૃક્ષનું
મૂલ. ચં ૧૯.

ઢાળ ૪—એક દીન પુંડરિક ગણધર રે લોલ—એ દર્શી

ત્રણ શુદ્ધિ સમકિત તણીરે, તિહાં પહેલી મન શુદ્ધિરે; શ્રી
જિન ને જિનમત વિના રે, જૂઠ સકળ એ બુદ્ધિરે. ચતુર વિચારો
ચિત્તમાં રે. ૨૦. જિન ભગતે જે નવિ થયું રે, તે ખીજથી કેમ
થાયરે; એવું જે મુખે ભાખીએ રે, તે વચન શુદ્ધિ કહેવાય રે.
૨૧. છેલો ભેલો વેદનારે, જે સહેતો અનેક પ્રકાર રે; જિન વિણ
પર સુર નવિ નમે રે, તેહની કાયા શુદ્ધિ ઉદાર રે. ચં ૨૨.

ઢાળ ૫—કડવાં ફળ છે કોધનાં—એ દર્શી

સમકિત દ્વપણ પરિહરો, જેહમાં પહિલી છે શંકારે; તે જિન
વચનમાં મત કરો, જેહને સમ નૃપ રંકારે. સમકિત દ્વપણ પરિહરો.
૨૩. કંખા કુમતની વાંછના, ખીજું દ્વપણ તણ્યે; પામી સુસ્તર

પરગડો, કિમ બાઉલ ભજીએ. સમ૦ ૨૪. સંશય ધર્મનાં ફલતણો, વિતિગિચ્છા નામે; ત્રીજું દ્વષણ પરિહરો, નિજ શુભ પરિણામે. સમ૦ ૨૫. મિથ્યા મતિ ગુણ વર્ણનો, ટાળો ચોથો દોષ; ઉન્મારગી થુણતાં હુવે, ઉન્મારગ પાપ. સમ૦ ૨૬. પાંચમો દોષ મિથ્યામતિ, પરિચય નવ કીજે; ઇમ શુભમતિ અરવિંદની, ભલી વાસના લીજે. સમ૦ ૨૭.

ઢાળ ૬—અભિનંદન જિન દરિસણુ તરસી—એ દેશી

આઠ પ્રભાવક પ્રવચનના કહ્યા, પાવચણી ધુરિ જાણુ; વર્તમાન શ્રુતના જે અર્થનો, પાર લહે ગુણ બાણુ. ધન ધન શાસન મંડન મુનિવરા. ૨૮. ધર્મકથી તે બીજો જાણીએ, નંદિષેણુ પરે જેહ; નિજ ઉપદેશે રે રંજે લોકને, ભંજે હૃદયસદેહ. ધ૦ ૨૯. વાદી ત્રીજો રે તર્કનિપુણુ ભણ્યો, મલ્લવાદી પરે જેહ; રાજદ્વારે જયકમલા વરે, ગાજતો જીમ મેહ. ધ૦ ૩૦. ભદ્રબાહુ પરે જેહ નિમિત્ત કહે, પરમત જીપણુ કાજ; તેહ નિમિત્તીરે ચોથો જાણીએ, શ્રી જિન શાસનરાજ. ધ૦ ૩૧. તપ ગુણ ગોપે રે રોપે ધર્મને, ગોપે નવિ જિનઆણુ; આસ્રવ લોપે રે નવિ કોપે કહા, પંચમ તપસી તે જાણુ. ધ૦ ૩૨. છઠો વિદ્યા રે મંત્રતણો બલિ, જિમ શ્રી વચર મુણિંદ; સિદ્ધ સાતમો રે અંજન યોગથી, જિમ કાલિક મુનિચંદ. ધ૦ ૩૩. કાવ્ય સુધારસ મધુર અર્થ ભર્યાં, ધર્મહેતુ કરે જેહ; સિદ્ધસેન પરે રાજા રીઝવે, અર્ઘમ વર કવિ તેહ. ધ૦ ૩૪. જળ નવિ હોવે પ્રભાવક એહવા, તવ વિધિપૂર્વ અનેક; જાત્રા પૂજાદિક કરણી કરે, તેહ પ્રભાવક છેક. ધ૦ ૩૫.

ઢાલ ૭

સોહ સમકિત જેહથી, સખી જિમ આભરણે દેહ; ભૂષણ પાંચ તે મન વસ્ત્યાં, સખી મન વસ્ત્યાં તેહમાં, નહીં સદેહ. મુજ સમકિતરંગ અચળ હોજે રે. ૩૬. પહેલું કુશળપણું તિહાં સખી, વંદન ને પરચરણાણુ; કિરિયાનો વિધિ અતિ ઘણા, સખી અતિ ઘણા આચરે, તેહ સુખાણુ. મુજ૦ ૩૭. બીજું તીરથસેવના, સખી તીરથ તારે જેહ; જે ગીતારથ મુનિવરા, સખી તેહશું કીજે નેહ.

મુજ૦ ૩૮. ભગતિ કરે ગુરુદેવની, સખી ત્રીજી ભૂષણ હોય;
કિણુહિ ચલાવ્યો નવિ ચલે, સખી ચોથું એ ભૂષણ ભેય. મુજ૦
૩૯. જિનશાસન અનુમોદના, સખી જેહથી બહુ જન હુંત; ક્રીજે
તેહ પ્રભાવના, સખી પાંચમું ભૂષણ ખંત. મુજ૦ ૪૦.

ઢાલ ૮-ધર્મ જિનેશ્વર ગાઉ રંગશું એ-દેશી

લક્ષણ પાંચ કહ્યાં સમક્ષિતતણાં, ધુર ઉપશમ અનુકૂળ; સુગુણ
નર; અપરાધીશું પણ નવિ ચિત્ત થકી, ચિંતવીએ પ્રતિકૂળ. સુગુણનર
શ્રી જિનભાષિત વચન વિચારીએ. ૪૧. સુર નર સુખ જે દુઃખ કરી
લેખવે, વંછે શિવસુખ એક; સુ૦ બીજું લક્ષણ તે અંગીકરે, સાર
સંવેગશું ટેક. સુ૦ શ્રી૦ ૪૨. નારક ચારક સસ ભવઉ ભાંગ્યો, તારક
જાણીને ધર્મ; સુ૦ ચાહે નિકળવું નિર્વેદ તે, ત્રીજું લક્ષણ મર્મ.
સુ૦ શ્રી૦ ૪૩. દ્રવ્ય થકી દુઃખિયાની જે દયા, ધર્મહીણાની રે ભાવ્ય;
સુ૦ ચોથું લક્ષણ અનુકંપા કહી, નિજ શક્તે મન લાવ્ય. સુ૦
શ્રી૦ ૪૪. જે જિન ભાખ્યું તે નહિ અન્યથા, એહુવા જે દૃઢ રંગ;
સુ૦ તે આસ્તિકતા લક્ષણ પાંચમું, કરે કુમતિનો એ ભંગ. સુ૦ શ્રી૦ ૪૫.

ઢાલ ૯-ત્રીજે ભવ વરસ્થાનક તપ કરી-એ દેશી

પરતીરથી પરના સુર તેણે, ચૈત્ય ગ્રહ્યાં વળી જેહ; વંદન
પ્રમુખ તિહાં નવિ કરવું, તે જયણા પટ ભેદરે. ભવિકા, સમક્ષિત
ચતના કીજે. ૪૬. વંદન તે કર જોડન કહિએ, નમન તે શીશ નમાવ;
દાન ઈંટ અન્નાદિક દેવું; ગૌરવ ભગતિ દેખાવે રે. ભ૦ ૪૭. અનુ-
પ્રદાન તે તેહને કહીએ, વાર વાર જે દાન; દોષ કુપાત્રે પાત્રમતિએ,
નહિ અનુકંપા માને રે. ભ૦ ૪૮. અણુઓલાવે જેહ, ઓભવું, તે
કહિએ આલાપ; વાર વાર આલાપ જે કરવે, તે જાણા સંલાપ
રે. ભ૦ ૪૯. એ જયણાથી સમક્ષિત દીપે, વળી દીપે વ્યવહાર; એમાં
પણ કારણથી જયણા, તેહના અનેક પ્રકાર રે. ભ૦ ૫૦.

ઢાલ ૧૦-લલનાની દેશી

શુદ્ધ ધર્મથી નવિ ચલે, અતિ દૃઢ ગુણ આધાર લલના; તે
પણ જે નહિ એહવા, તેહને એ આગાર લલના. ૫૧. ઓહ્યું તેહવું

પાળીએ, દંતીદંત સમ યોલ લલના; સજ્જનને દુર્જનતાણા, કચ્છ-
પકોટિને તોલ લલના. યો૦ પર. રાજ નગરાદિક ધણી, તસ શાસન
અભિયોગ લલના; તેહથી કાર્તિકની પરે, નહિ મિથ્યાત્વ સંયોગ
લલના. યો૦ પ૩. મેળો જનનો ગણ કહ્યો, બળ ચોરાદિક બાણ લલના;
ક્ષેત્ર પાલાદિક દેવતા, તાતાદિક ગુરુ ઠાણ લલના. યો૦ પ૪. વૃત્તિ
દુર્લભ આજીવિકા, તે ભીષણકાંતાર લલના; તે હેતે દૂષણ નહી,
કરતાં અન્ય આચાર લલના. યો૦ પ૫.

કાલ ૧૧-પાંચ પાથી રે ઠવણી પાઠાં વિદ્યાંગણાં-એ દેશી

ભાવી જે રે સમક્ષિત જેહથી રૂઝડું, તે ભાવના રે ભાવો
કરી મન પરવડું; જે સમક્ષિત રે તાણું સાણું મૂલ રે, તો વ્રતતરૂ
રે ત્રીએ શિવક્ષણ અનુકૂલ રે. ૫૬.

હરિગીત છંદ

અનુકૂલ મૂલ રસાળ સમક્ષિત, જેહ વિણ મતિ અંધ એ,
જે કરે કિરિયા ગર્વ ભરિયા, તેહ જુઠો ધંધ રે; એ પ્રથમ ભાવના
ગુણે રુડી, સુણે બીજી ભાવના, બારણું સમક્ષિત ધર્મપુરનું, એહવું
તે પાવના. ૫૭. ત્રીજી ભાવના રે સમક્ષિત પીઠ જે દઢ ગ્રહી, તે
મોટો રે ધર્મ પ્રસાદ ડગે નહીં; પાયે ખોટે રે મોટે મંડાણ ન
શોભીએ, તેણે કારણ રે સમક્ષિત શું ચિત્ત થોભીએ. ૫૮. થોભીએ
ચિત્ત નિત એમ ભાવી, ચોથી ભાવના ભાવીએ, સમક્ષિત નિધાન
સમસ્ત ગુણનું, એહવું મન ભાવીએ; તે વિના છુટાં રત્ન સરિખા
મુલ ઉત્તર ગુણ સંવે, કિમ રહે ! તાંકિ જેહ હરવા, ચોર જોર
ભવે ભવે. ૫૯. ભાવો પાંચમી રે ભાવના શમ દમ સાર રે.
પૃથ્વી પરે રે સમક્ષિત તસ આધાર રે; છઠ્ઠી ભાવના રે સમક્ષિત
ભાજન જે મળે, શ્રુત શીલનો રે તો રસ તેહમાંથી નવિ
દળે. ૬૦. નવિ દળે સમક્ષિત ભાવના રસ, અમિય સમ સંવરતાણા
૫૬ ભાવના એ કહી એહમાં, કયે આદર અતિ ઘણા; ઈમ ભાવતાં
પરમાર્થ જલનિધિ, હ્રિય નિત્ય ઝકઝાલ એ, ધન પવન પુણ્ય
પ્રમાણ પ્રગટે, ચિદાનંદ કલ્લોલ એ. ૬૧.

ઢાલ ૧૨-મંગળ આઠ કરી જળ-એ દેશી

ઠરે જિહાં સમકિત તે થાનક, તેહનાં પટવિધ કહીએ રે,
તિહાં પહિલું થાનક છે ચેતન, લક્ષણ આતમ લહીએ રે; ખીરનીર
પરે પુદ્ગલ મિશ્રિત, પણુ એહથી છે અળગો રે, અનુભવ હંસ
ચંચુજો લાગે, તો નવિ દીસે વળગો રે. ૬૨. ખીજું થાનક નિત્ય
આતમા, જે અનુભૂત સંભારે રે, બાળકને સ્તન પાન વાસના, પૂરવ
ભવ અનુસારે રે; દેવ મનુજ નરકાદિક તેહના, છે અનિત્ય પર્યાયો
રે, દ્રવ્ય થકી અવિચલિત અખંડિત, નિજ ગુણ આતમરાયા રે.
૬૩. ત્રીજું સ્થાનક ચેતન કર્તા, કર્મ તણે છે યોગે રે, કુંભકાર
જિમ કુંભતણે જગ, દંડાદિક સંયોગે રે; નિશ્ચયથી નિજ ગુણનો
કર્તા; અનુપ ચરિત વ્યવહારે રે, દ્રવ્ય કર્મનો નગરાદિકનો, તે
ઉપચાર પ્રકારે રે. ૬૪. ચોથું થાનક ચેતન ભોક્તા, પુણ્ય પાપ
ફળ કેરો રે, વ્યવહારે નિશ્ચય નય દષ્ટે, ભુજે નિજ ગુણ નેરો રે;
પાંચમું થાનક છે પરમ પદ, અચલ અનંત સુખવાસો રે, આધિ
વ્યાધિ તન મનથી લહીએ, તસ અભાવે સુખ ખાસો રે. ૬૫.
છઠું થાનક મોક્ષતાણું છે, સંજમ જ્ઞાન ઉપાયો રે, જો
સહેજે લહીએ તો સધળે, કારણ નિબંધ થાયો રે;
કહે જ્ઞાનનય જ્ઞાનજ સાચું, તે વિણ જુઠી કિરિયા રે, ન લાહે રૂપું
રૂપું જાણી, છીપ ભણી જે કિરિયા રે. ૬૬. કહે કિરિયાનય કિરિયા
વિણ જે, જ્ઞાન તેહ શું કરશેરે, જલ પેસી કર પદ ન હલાવે,
તારૂ તે કિમ તરશે રે; દૂપણ ભૂપણ જે ઢાંઢાં બહોળાં, નય એકેકને
વાદે રે, સિદ્ધાંતી તે બેહુ નય સાધે, જ્ઞાનવંત અપ્રમાદે રે. ૬૭.
એણિ પરે સડસઠ બોલ વિચારી, જે સમકિત આરાહેરે, રાગદ્વેષ
ટાળી મન વાળી, તે સમસ્તુખ અવગાહે રે; જેહનું મન સમકિતમાં
નિશ્ચલ, કોઈ નહિ તસ તોલે રે, શ્રી નયવિજય વિપ્રુધ પય સેવક,
વાચક જસ એમ બોલે રે. ૬૮.

૨. શ્રી બીજની સજ્જાય.

બીજ કહે ભવ્ય જીવનેરે લો, નિસુણો આણી ઉમંગરે; સુગુ-

ણુનર. સુકૃત કરણિ ખેતમેરે લો, વાવો સમક્ષિ ખીજ રે સુગુણુનર.
ધરજ્યો ધર્મસ્થુ પ્રિતડીરે લો, કરી નિશ્ચે વ્યવહારરે. સુ૦ ઇહભવે
પરભવે ભવોભવેરે લો, હોવે જ્યુ જગ જ્યકારરે. સુ૦ ધરજ્યો૦
૧. કિરિયા તે ખાતર નાંખીચેરે લો, સમતા દિને ખેડરે; સુ૦
ઉપશમ નીરે સિંચજેરે લો, ઉગે જ્યુ સમક્ષિ છોડરે. સુ૦ ધરજ્યો૦
૨. વાડી કરો સંતોષનીરે લો, તસ પાવિલી ચિહુ છોરરે; સુ૦
વ્રત પચ્ચખાણુ ચોકી ઠવોરે લો, વારે યુ કર્મના ચોરરે. સુ૦
ધરજ્યો૦ ૩. અનુભવ કેરે કુલડેરે લો, મોહ હરે સમક્ષિ વૃક્ષરે;
સુ૦ શ્રુત ચારિત્ર ક્ષણ ઉતરેરે લો, તે ક્ષણ ચાખો શિક્ષરે. સુ૦
ધરજ્યો૦ ૪. જ્ઞાનામૃત રસ પિણુચેરે લો, સ્વાદ દ્યો સામ્ય તાંબુ-
લરે; સુ૦ ઇણુ રસે સંતોષ પામસોરે લો, લહે એ ભવનિધિ ફૂળરે.
સુ૦ ધરજ્યો૦ ૫. ઇણુ વિધ ખીજ તુમે સદ્દેરે લો, છાંડી રાગ
ને દેષરે; સુ૦ કેવળ કમળા પામીચેરે લો, વરિયે મુક્ષિ વિવેકરે.
સુ૦ ધરજ્યો૦ ૬. સમક્ષિ ખીજ તે સદ્દેરે લો, તે ટાળે નરક નિગો-
દરે; સુ૦ વિન્ય લખિ નિત સદા લહેરે લો, નિત વિવિધ
વિનોદરે લો. સુ૦ ધરજ્યો૦ ૭.

૩. શ્રી જ્ઞાન પંચમીની સજ્જાત્ર્ય.

ઢાલ ૧-મારું મન મોહુરે સુંદર શામળિયા રે—એ દશી.

શ્રી વાસુપુજ્ય જિનેસર વેણુથી રે, રૂપકુંભ મુનિ હોય;
રોહીણી મંદિર સુંદર આવિયા રે, નમી ભવ પુછે દંપતિ સોય;
ચઉનાણી વયણે દંપતિ મોહિયારે. ૧. રાજા રાણી નિજ સુત આઠનું
રે, તપ ફલ નિજ ભવ ધારી સંબંધ; વિનય કરી પુછે મહારાજને
રે, ચાર સુતાના ભવ પ્રબંધ. ચઉ૦ ૨. રૂપવતી શીળવતી ને ગુણુ-
વતી, સરસ્વતી જ્ઞાનકલા ભંકાર; જન્મથી રોગ સોગ દીઠો નથી રે,
કુણુ પુન્યે લીધો રે એહ અવતાર. ચઉ૦ ૩.

ઢાલ ૨-વાલ્લો મારો વાયે છે વાંસલી રે—એ દશી.

ગુરૂ કહે વૈતાલ્ય ગિરિવરે રે, પુત્રી વિદ્યાધર ચાર; નિજ
આયુ જ્ઞાનીને પૂછીયું રે, કરના સક્ષણ અવતાર; અવધારો અમ

વિનતિ રે. ૧. ગુરુ કહે જ્ઞાનો પયોગથી રે, એક દિવસ તુમ આય
ધર્મ આરાધો દેવાનુ પ્રિયા રે, જેહથી શીવ સુખ થાય. અવ૦ ૨.
શ્રોતામાં કાર્ય ધર્મનાં રે, કિમ કસીએ મુનિરાજ; ગુરુ કહે યોગ
અસંખ્ય છેરે, જ્ઞાન પંચમી તુમ કાજ. અવ૦ ૩. ક્ષણ અર્ધે
સવિ અઘ ટળે રે, શુભ પરિણામે સાધ્ય; કલ્યાણક તે જિનતણા
રે, પંચમી દિવસે આરાધ્ય. અવ૦ ૪.

ઢાલ ૩-જઈને કેળયો મારા વાલાજી રે—એ દેશી

ચૈત્ર વદિ પાંચમ દિને સુણો પ્રાણીજીરે, ચવિયા ચંદ્રપ્રભુ
સ્વામ, લહી સુખઠામ; સુ૦ અજિત સંભવ અનંતજી, સુ૦ ચૈત્ર
શુદ્ધિ પંચમી શિવ ધામ, પરિણામ. સુ૦ ૧. વશાળ વદિ પંચમી
દિને, સુ૦ સંજમ લિયે કુંથુનાથ, બહુ નર સાથ; સુ૦ જેજી શુદ્ધિ
પંચમી વાસરે, સુ૦ મુક્તિ પામ્યા ધર્મનાથ, શિવપુર સાથ. સુ૦
૨. શ્રાવણ શુદ્ધિ પંચમી દિને, સુ૦ જન્મ્યા નેમિસુરંગ, અતિ
ઉછરંગ; સુ૦ માગસર વદિ પંચમી દિને, સુ૦ સુવિધિ જન્મ
સુખસંગ, પુન્ય અભંગ. સુ૦ ૩. કાર્તિક વદિ પંચમી દિને, સુ૦
સંભવ કેવળજ્ઞાન, કરો બહુ માન; સુ૦ દસ ક્ષેત્રે નેઉ જિન સુણો,
સુ૦ પંચમી દિનનાં કલ્યાણ, સુખ નિધાન. સુ૦ ૪

ઢાલ ૪-હારે મારે જોખનીયાનો લટકો દહાડા ચારજો—એ દેશી

હારે મારે જ્ઞાનિ ગુરુના વચણ સુણી હિતકારજો, ચાર વિદ્યા-
ધરી પંચમી વિધિ તે આચરેરે લોલ; હારે મારે શાસન દેવ પંચ
જ્ઞાન મનોહારજો, ટાળીરે આશાતના દેવ વંદન સદારે લોલ. ૧.
હારે મારે તપ પૂરણથી ઉજમણાનો ભાવજો, એહવે વિદ્યુત યોગે
સુરપદ વિવર્યાં રે લોલ; હારે મારે ધર્મ મનોરથ આળસ તજતાં
હોય જો, ધન્ય તે આતમ અવલંબે કારજ કર્યાં રે લોલ. ૨. હારે
મારે દેવ થકી તુમ કુળે લિયો અવતારજો, સાંભળી રોહીણી જ્ઞાન
આરાધન ફલ ઘણાં રે લોલ; હારે મારે ચાર ચતુરા વિનય વિવેક
વિચારજો; ગુણ કેટલા લખાયે તુમ પુત્રી તણારે લોલ. ૩.

ઢાલ ૫-આસણુરા હો જોગી—એ દેશી.

જ્ઞાનીને વચણથી ચારે બેહેની, જાતિ સમસ્થ પામીરે; જ્ઞાની

ગુણવંતા; ત્રીજા ભવમાં ધારણા કીધી, સિદ્ધાં મનનાં કામો રે.
જ્ઞાની૦ ૧. શ્રી જિનમંદિર પંચમનોડર, પંચવરણી જિન પડિમા
રે; જ્ઞા૦ જિનવર આગમને અનુસારે, કરી ઉજમણાનો મડિમા રે.
જ્ઞાની૦ ૨. પંચમી તિથિ આરાધન પંચમ, કેવલનાણિ તે ધાયરે; જ્ઞાની૦
શ્રીવિજય લક્ષ્મીસૂરિ અનુભવ નાણે, સંઘ સકલ સુખદાય રે. જ્ઞા૦ ૩.

૪. શ્રી આઠ મહની સજ્જાય.

મહ આઠ મહા મુનિ વારિયે, જે દુર્ગતિના હાતારો રે; શ્રી વીર
જિણેસર ઉપદિશે, ભાળે સોડમ ગણધારો રે. મહ૦ ૧. હાંજી
જાતિનો મહ પહેલો કહ્યો, પૂર્વે હરિકેશીયે કીધોરે; ચંડાળતણે ફૂળ
ઉપન્યો, તપથી સવિ કારજ શીધોરે. મહ૦ ૨. હાંજી કુળમદ બીજો
હાખિયો, મરિચી ભવ કીધો પ્રાણીરે; કોડાકોડિ સાગર ભવમાં
ભમ્યો, મદ મ કરો ઇમ મન જાણીરે. મહ૦ ૩. હાંજી બળમદથી
દુઃખ પામીયા, શ્રેણિક વસુભૂતિ જીવોરે; જઈ ભોગવ્યાં દુઃખ નરક-
તાણાં, મુખ પાડતા નિત રીવોરે. મહ૦ ૪. હાંજી સનતકુમાર
નરેસર, સુર આગળ રૂપ વખાણ્યું રે; રોમ રોમ કાયા બગડી
ગઈ, મદ ચોધાનું એ ટાણું રે. મહ૦ ૫. હાંજી મુનિવર સંયમ
પાળતાં, તપનો મદ મનમાં આયોરે; થયા ફરગડુ ઋષિ રાજ્યા,
પામ્યા તપનો અંતરાયોરે. મહ૦ ૬. હાંજી દેશ દશારણનો ધણી,
રાય દશાર્ણભદ્ર અભિમાનીરે; ઈંદ્રની ઋદ્ધિ દેખી બુઝીયો, સંસાર
તણ થયો જ્ઞાનીરે. મહ૦ ૭. હાંજી સ્થુળભદ્રે વિદ્યાનો કર્યો, મદ
સાતમો જે દુઃખદાઈરે; શ્રુત પૂરાણ અર્થ ન પામીયા, જીવ્યો માનતણી
અધિકાઈરે. મહ૦ ૮. રાય સુભૂમ પટખંડનો ધણી, લોભનો મદ કીધો
અપારરે; હુય ગય રથ સળ સાયર ગલ્યું, ગયો સાતમી નરક મોઝારરે.
મહ૦ ૯. ઇમ તન ધન જોખન રાજ્યનો, મ ધરો મનમાં આડંકારોરે;
એ અધિર અસત્ય સવિ કારમું, વિણસે ક્ષણમાં બહુ વારોરે. મહ૦
૧૦. મદ આઠ નિવારો વ્રતધારી, પાળો સંયમ સુખકારીરે, કહે
માનવિજય તે પામશે, અવિચળ પદવી નર નારીરે. મહ૦ ૧૧.

૫. શ્રી મૈનએકાદશીની સજ્જાય.

આજ મહારે એકાદશીરે, નણ્ણલ મૈન કરી મુખ રહીએ;

પ્રધ્યાનો પડુત્તર પાછો, કેહને કાંઈ ન કહીએ. આજઁ ૧. મહારો નજીદોઈ તુજને વહાલો. મુજને ત્હારો વીરો; ધૂમાડાના બાચકા ભરતાં, હાથ ન આવે હીરો. આજઁ ૨. ઘરનો ધંધો ઘણો કર્યો પણ, એક ન આવ્યો આડો; પરભવ જતાં પાલવ ઝાલે, તે મુજને દેખાડો. આઁ ૩. માગશર શુદ્ધિ અગીયારશ મ્હોટી, નેવું જિનનાં નિરખો; દોઢસો કલ્યાણક મ્હોટાં, પોથી જોઈ જોઈ હરખો. આઁ ૪. સુમતશેઠ થયો શુદ્ધ શ્રાવક, મૌન ધરી મુખ રહીયો; પાવક પુર સઘળો પરજાળ્યો, એહનો કાંઈ ન દહીયો. આજઁ ૫. આઠ પહોર પોસહ તે કરીએ, ધ્યાન પ્રભુનું ધરીએ; મન વચ કાયા જો વશ કરીએ, તો ભવસાગર તરીએ. આજઁ ૬. ઇર્ષાસમિતિ ભાષા ન બોલે, આડું અવળું પેખે; પડિછમણાશું પ્રેમ ન રાખે, કહો કેમ લાગે લેખે. આજઁ ૭. કર ઉપર તો માળા ફિરતી, જીવ ફરે વનમાંહી; ચિત્તડું તો ચિહું દિશિયે ડાલે, ઇણ ભજને સુખ નાહિ. આજઁ ૮. પૌષધશાળે ભેગાં થઈને, ચાર કથા વળી સાધે; કાંઈક પાપ મિટાવણુ આવે, બારગણું વળી બાંધે. આજઁ ૯. એક ઉઠંતી આળસ મોડે, બીજી ઉઘે બેઠી; નદીયોમાંથી કોઈક નિસરતી, જઈ દરિયામાં પેઠી. આજઁ ૧૦. આઈ બાઈ નણુન્દ ભોજઈ, ન્હાની મ્હોટી વહુને; સાસુ સસરો મા ને માસી, શિખામણુ છે સહુને. આજઁ ૧૧. ઉદયરતન વાચક ઉપદેશે, જે નર નારી રહેશે; પોસામાંહે પ્રેમ ધરીને, અવિચળ લીલા લહેશે. આજઁ ૧૨.

૬. ઉપાધ્યાય શ્રી સકળચંદ્ર કૃત બાર ભાવનાની સજ્જાય.

વિમળ ફૂલ કમળના હંસ તું જીવડા, ભુવનના ભાવચિત્ત જો વિચારી; જેણે નર મનુજગતિ રત્ન નવિ કેળવ્યું, તેણે નર નારી મણિ કોડિ હારી. વિં ૧. જેણે સમક્ષિત ધરી સુકૃતમતિ અનુસરી, તેણે નર નારી નિજ ગતિ સમારી; વિરતિનારી વરી કુમતિ મતિ પરિહરી, તેણે નર નારી સખ કુગતિ વારી. વિં ૨. જૈન શાસન વિના, જીવયતના વિના, જે જના જગ ભમે ધર્મ-હિના; જૈન મુનિ દાન બહુ માન હીણા નરા, પ પરે તે મરે

ત્રિજગ દિના. વિ૦ ૩. જૈનના દેવગુરુ ધર્મગુણ ભાવના, ભાવિ નિતુ જ્ઞાન લોચન વિચારી; કર્મભર નાશની ખાર વરભાવના, ભાવિ નિતુ જીવ તું આપ તારી. વિ૦ ૪. સર્વ ગતિ માંડીવર નરભવ દુલ્લહો, સર્વ ગુણ રત્નનો શોધિકારી; સર્વ જગ જંતુને જેણે હિત કીજીયે, સોઈ મુનિ વંદીયે શ્રુત વિચારી. વિ૦ ૫.

ઢાલ બીજી—રાગ કેદારે

ભાવના માલતી ચૂશીયે, અમર પેરે જેણે મુનીરાજ રે; તેણે નિજ આતમા વાશીયે, ભરત પેરે મુક્તિનું રાજ રે. ભા૦ ૧. ભાવના કુમુદ શું વાસિયા, જે કરે પુણ્યના કાજ રે; તે સર્વ અમર તરુ પરે ફળે, ભાવના દિયે શિવરાજ રે. ભા૦ ૨. ભૂમિ જનની થકી ઉપના, સુતપરે જે જગે ભાવ રે; તે સર્વ ભજંગી ગણે, જેમ ગળે વનતંડુ દાવ રે. ભા૦ ૩. ભૂમિના વર અનંતા ગયા; ભૂમિ ન ગઈ કિણ સાથ રે; રૂદ્ધિ બહુ પાપી જે તસ મળી, તે ન લીધી કેણ સાથ રે. ભા૦ ૪. ગઈ એ દ્વારા હારિ ગયો, અધિર સખ લોકની રૂદ્ધિ રે; સૂણી એમ પાંડવા મુનિ હુવા, તેણે વરી અચળ પદ સિદ્ધિ રે. ભા૦ ૫. રાજ્યનો પાપ ભર શિર થકે, જશ હુવા શુદ્ધ પરિણામ રે; ભરત ભૂપતિ પેરે તેડને, ભાવના પુણ્યના ગામ રે. ભા૦ ૬. રાજ્યના પાપ ભર શિર થકે, જશ હુવા શુદ્ધ મન ભાવ રે; ભાવના સિંધુમાં તે વળે, ઉતરે મોહમદ તાવ રે. ભા૦ ૭. જે પદાર્થ તુજ આપણો, નવિ ગણે પ્રેમ રતિ બંધ રે; જે ગણે તે હતું આપણું, જીવ તુંડિ મતિ અંધ રે. ભા૦ ૮. કૃષ્ણ લેશ્યા વશે કિજીયે, કર્મ જે રૌદ્ર પરિણામ રે; તે સર્વિ ધર્મ નવિ જાણીયે, શુભ હવે શુદ્ધ પરિણામ રે. ભા૦ ૯. જે જગ આશ્રવ જીણે ભણ્યા, તે સર્વ સંવર હોય રે; ધર્મ જે અશુભ ભાવે કરે, તે તસ આશ્રવ જોય રે. ભા૦ ૧૦.

અનિત્ય ભાવના સજ્જાત્ય.

ઢાલ ત્રીજી—રાગ સામઝી

મુંઝમાં મુંઝમાં મોહમાં જીવ તું, શબ્દ વર રૂપ રસ ગંધ દેખી;

અથિર તે અથિર તું અથિર તનું જીવિતં, ભાવ્ય મન ગગન હરિ
ચાપ પેખી. મુંઝ૦ ૧. લચ્છી સરિયતતિ પરે, એક ઘર નવિ રહે,
દેખતાં જાય પ્રભુ જીવ લેતિ; અથિર સખ વસ્તુને, કાજ મૂઢો કરે,
જીવડો પાપની કોડિ કેતી. મુંઝ૦ ૨. ઉપની વસ્તુ સવિ કારમી નવિ
રહે, જ્ઞાન શું ધ્યાનમાં જો વિચારી; ભાવ ઉત્તમ હુર્યા અધમ સખ
ઉદ્ધર્યા, સંહરે કાળ દિન રાતી ચાલી. મુંઝ૦ ૩. દેખ કલિ કૂતરો
સર્વ જગને ભળે, સંહરિ ભૂપ નર કોટિ કોટિ; અથિર સંસારને
થિરપણે જો ગણે, જાણી તસ મૂઢની બુદ્ધિ ખોટી. મુંઝ૦ ૪. રાચ
મમરાજની ઋદ્ધિ શું પરવર્યો, અંતે સવિ રૂદ્ધિ વિશરાળ હોશે; ઋદ્ધિ
સાથે સખ વસ્તુ મૂકી જતે, દિવસ દો ત્રીન પરિવાર રોશે. મુંઝ૦
૫. કુસુમ પરે યૌવનં જલખિંદુ જીવિતં, અંચળાં નર સુખં દેવ
ભોગો; અવધિ મન કેવળી સુકવિ વિદ્યાધરા, કળિયુગે તેહનો પણ
વિયોગો. મુંઝ૦ ૬. ધન્ય અનિકા સુતો ભાવના ભાવતો, કેવળ સુર-
નદી માંહે લીધો; ભાવના સુરલતા જેણે મન રોપવી, તેણે શિવનારી
પરિવાર રૂંધ્યો. મુંઝ૦ ૭.

અશરણુ ભાવના સજ્જાય.

ઢાલ ચાથી—સાંભળજો મુનિ સંયમ રાગી-અં દશી

કો નવિ શરણું, કો નવિ શરણું, મરતાં કુણને પ્રાણી રે; બ્રહ્મદત્ત
મરતો નવિ રાજ્યો, જસ હય ગય બહુ રાણી રે, જસ નવનિધિ ધન
ખાણી રે. કો નવિ૦ ૧. માત પિતાદિક ટગમગ જોતાં, યમ લે
જનને તાણી રે; મરણુ થકી સુરપતિ નવિ છૂટે, નવિ છૂટે ઇંદ્રાણી
રે. કો નવિ૦ ૨. હય ગય રથ નર કોડિ વિદ્યાધર, રહે ન નિત્ય
રાયાં રાય રે; બહુ ઉપાય તે જીવન કાજે, કરતાં અશરણુ જાય રે.
કો. નવિ૦ ૩. મરણુથી ભીતિ કદા ચિત્ત જીવે, જો પેશે પાતાળે
રે; ગિરિ દરી વન અંબુધિમાં જાવે, તોભિ હટીએ કાળે રે. કો
નવિ૦ ૪. અષ્ટાપદ જેણે બળે ઉપાડ્યો, સોહશ મુખ સંહરિયો રે;
કો જગ ધર્મ વિના નવિ તરીયો, પાપી કો નવિ તરિયો રે. કો
નવિ૦ ૫. અશરણુ અનાથ જીવહ જીવન, શાંતિનાથ જગ જાણે રે;

પારેવો જેણે શરણે રાખ્યો, મુનિ તસ ચરણે વખાણ્યો રે. કે. નવિં ૬. મેઘકુમાર જીવ ગજ ગતિમાં, સસલો શરણે રાખ્યો રે; બીર પાસે જેણે ભવ ભય ક્યયો, તપ સંયમ કરી નાંખ્યો રે. કે. નવિં ૭. મત્સ્યપરે રોગી તઠકડતા, કોણે નવિ સુખ કરીએ રે; અશક્ષુ અનાથ ભાવના ભરિયો, અનાથિ મુનિ નિસર્યો રે. કે. નવિં ૮.

સંસાર ભાવના સંજ્ઞાયા.

ઢાલ પાંચમી--રાગ કેદારે.

સર્વ સંસારના ભાવ તું, સર્વ ધરી જીવ સંભારી રે; તે સર્વ તેં પણ અનુભવ્યો, હૃદયથી તેહ ઉભારી રે. સં ૧. સર્વ તનુમાં વસી નિસર્યો, તે લીયા સર્વ અધિકાર રે; જાતિ ને યોનિ સખ અનુભવી, અનુભવ્યા સર્વ આહાર રે. સં ૨. સર્વ સંયોગ તેં અનુભવ્યા, અનુભવ્યા રોગ ને રોગ રે; અનુભવ્યા સુખ દુઃખ ડાળ તે, પણ દિયો નવિ જીવ યોગ રે. સં ૩. સર્વ જન નાતરાં અનુભવ્યા, પહેરિયા સર્વ શણગાર રે; પુદ્ગળ તે પરાવર્તિયા, નવિ નમ્યા જીવ અણગાર રે. સં ૪. પાપના શ્રુત પણ તેં ભણ્યા, તેં કર્યા મોહનાં માન રે; પાપના દાન પણ તેં દિયા, નવિ દિયાં પાત્રના દાન રે. સં ૫. વેદ પણ તીન તેં અનુભવ્યા, તે ભણ્યા પૂજણ વેદ રે; સર્વ પાપાંડ તેં અનુભવ્યા, તિહાં ન સંવેગ નિર્વેદ રે. સં ૬. રડવડ્યો જીવ મિથ્યામતિ, પણ હણ્યા ધર્મને કાજ રે; કાજ કીધાં નવિ ધર્મના, હરખિયો પાપને કાજ રે. સં ૭. કુશુરની વાસના ડાકિણી, તિણે દમ્યા જીવ અનંત રે; તિહાં નવિ મુક્તિ પંથ ઓળખ્યો, તેણે નવિ હોવો ભવ અંત રે. સં ૮.

એકત્વ ભાવના સંજ્ઞાયા.

ઢાલ છઠી--રાગ માળવી ગાદી

એ તુંહિ આપકું તુંહિ ધ્યાયોજી, ધ્યાન જ્ઞાન અકેલા; જીહાં તિહાં તું જાયા અકેલા, જાવેગા અકેલા. એ તુંહિં ૧. હરિહર પ્રમુખા મુરનર જાયા, તેલી જગ અકેલા; તે સંસાર વિવિધ પર-ખેલી, ગયા તે ભી અકેલા. એ તુંહિં ૨. ફેલી લીના સાથ ન

તેણે, રુદ્ધિ ગઈ નવિ સાથે; નિજ નિજ કરણી લેઈ ગયા તે, ધન વિણ ઠાલે હાથે. એ તુંહિં ૩. બહુ પરિવારે મ રાચો લોકા, મુઘા મળ્યો સખ સાથે; રુદ્ધિ મુઘા હાંસે સખ ચિતો, ગગનતાણી જીમ બાથે. એ તુંહિં ૪. શાન્તી સુધારસ રસમાં ઝીલો, વિષય વિષંચ નિવારો; એકપણું શુભધ્યાને ચિંતી, આપ આપકું તારો. એ તુંહિં ૫. હિંસાદિક પાપે એ જીવો, પામે બહુવિધ રોગો; જળ વિણ જીમ મત્સ્ય એકલો, પામે દુઃખ પર લોગો. એ તુંહિં ૬. એક પાણું ભાવિ નમિરાજ, મૂકી મિથીલા રાજ; મૂકી નર નારી સવિ સંગતિ, પ્રણમે તસ સૂર રાજ. એ તુંહિં ૭.

અન્યત્વ ભાવના સજ્જાય.

ઠાલ સાતમી—રાગ કેદારો ગોઠી

ચેતના જગી સહચારિણી, આગસ ગોદડું નાંખી રે; હૃદય ધર જ્ઞાન દીવો કરે, સુમતિ ઉઘાડી નિજ આંખ રે. ચેં ૧. એક રાત અધિક અઠાવના, મોહિ રણીયા વરખારી રે; હું સદા તેડ વિંટયો રહું, તુજ ન ચિંતા કિમી માહરી રે. ચેં ૨. જઈ મુજ તે અળગો કરે, તો રમું હું તુજ સાથે રે; તેડથી હું અળગો રહું, જો રહે તું મુજ હાથે રે. ચેં ૩. મન વચન તનુ સવે ઇંદ્રિયા, જીવથી જીજ્ઞુઆ હોય રે; અપર પરિવાર સખ જીવથી, તું સદા ચેતના જોય રે. ચેં ૪. (પાંઠાંતરે) તનુ વચન સવે ઇંદ્રિયા, જીવથી જીજ્ઞુઆ જોય રે; જો રમે તું ઇંણે ભાવના, તો તુજ કેવળ હોય રે. ચેં ૫. સર્વ જગ ગાળી જીજ્ઞુઆં, કાઈ કુણુનો નવિ હોય રે; કર્મ વશે સર્વ નિજ નિજ તણો, કર્મથી નવિ તર્યો કોય રે. ચેં ૬. દેવ ગુરુ જીવ પાંણુ જીજ્ઞુઆ, જીજ્ઞુઆ ભગતના જીવ રે; કર્મ વશ સર્વ નિજ નિજ તણો, ઉદ્ધમ કરે નવિ કિલ બરે. ચેં ૭. સર્વ શુભ વસ્તુ મહિ માહરે, કળિયુગો દુષ્ટ ભૂપાળ રે; નિમ દુકા-જોપિ જનને હરે, અપરાની આશ મન વાલ રે. ચેં ૮. ચિંતા કરે આપ તું આપણી, મમ કરે પરતાણી આશ રે; આપણું આચર્યું અનુભવ્યું, વિચરી પર વસ્તુ ઉદાસ રે. ચેં ૯. કોકીણે જગ

નવિ ઉદ્ધર્યો, ઉદ્ધરે આપણા જીવ રે; ધન્ય જે ધર્મો આદર દિયે,
તે વસે ઇંદ્ર સમી વરે. ચે૦ ૯. જો જીએ જીજીઆ આતમા, દેહ
ધન જન કથી ધ્યાન રે; તે ગઈ દુઃખ નવિ ઉપજે, જેહને મન
જીન જ્ઞાન રે. ચે૦ ૧૦.

અશુચી ભાવના સજ્જાય.

ઢાળ આઠમી-રાગ કેદારો ગોડી

માંસ મળ મૂત્ર રૂધિર ભર્યા, અશુચિ નર નારીના દેહ રે;
વારૂણી કુંભ પરે ભાવિયે, અંતે દિયે જીવને છેહ રે. માંસ૦ ૧.
અશુભ બહુ રોગ કફ નિતુ વાંહે, એ ભણે ભક્ષ્ય અભક્ષ્ય રે; દેહને
જાણી જોખમ ઘણા, દેહ બહુ જીવનો ભક્ષ્ય રે. માંસ૦ ૨.

આશ્રવ ભાવના સજ્જાય.

ઢાલ નવમી

જગ શુભાશુભ જેણે કર્મતતિ પેલી જે, શુભ અશુભાશ્રવ
તે વખાણે; જળ ધરો જેમ નદિવર સરોવર ભરે, તેમ ભરે જીવ
બહુ કર્મ જાણે. જગ૦ ૧. મમ કરે જીવ તું અશુભ કર્માદારા,
વાસવા પણ સકર્મા ન છૂટે; જેણે જગ દાન વર પુણ્ય નવિ
આહર્યા, તે કૃપણ નિર્ધના પેટ ફૂટે. જગ૦ ૨. મન વચન કાય વિષય
કષાયા તથા, અવિરતિ અશુભ ધ્યાન પ્રમાદો; મૂકે મિથ્યામતિ વર
ઉપાસક ગતિ, જગ શુભાશ્રવ થકીનો વિષાદો. જગ૦ ૩. રાત્ર મમ જીવ
તું કુટુંબ આડંબરે, જળ વિના મેઘ જેમ ફોક ગાળે; ધર્મના કાજ
વિશુ મ કર આરંભ તું, તેણે કરી જીત સંવર વિશાળ. જગ૦ ૫.

નિર્જરા ભાવના સજ્જાય.

ઢાલ દશમી-રાગ ગોડી

તાપે મીણુ ગળે જીમ માંખણુ, તથા કર્મ તપતા પેરે; કંચન
કાટ ગળે જેમ આગે, પાય ગળે જીન જાપે રે. તા૦ ૧. તે તપ
બાર ભેદ શું કીજે, કર્મ નિર્જરા હોવે રે; સો મુનીવરને હોય
સકામા, અપર અકામા જોવે રે. તા૦ ૨. અણુશણુ ઉણોદરી રસ
ત્યાગો, કીજીએ વૃત્તિ સંક્ષેપો રે; સંલીનતા કરી કાય કિલેશો, ટળે કર્મના
લેશો રે. તા૦ ૩. પ્રાયશ્ચિત વિનય વૈયાવચ્ચ, સજ્જાયો વર જાણે રે;
કાઉસગ્ગ કીજે જેણે ભવિજન, તસ તપ મુક્તિ નિદાન રે. તા૦ ૪.

ધર્મ ભાવના સજ્જામ.

ઢાલ અચ્ચારમી-શાંતિ સુધારસ કુડમાં

ધર્મથી જીવને જય હોવે, ધર્મથી સવિ દુઃખ નાશે રે; રોગ ને શોક ભય ઉપશમે, ધર્મથી અમર ઘર વાસ રે. ધર્મ ૦ ૧. દુર્ગતિ પાપથી જીવને, ધર્મ વિણ નવિ ધરે કાંઈ રે; વાંછિત દિયે સુર તરૂ પરે, દાન તપ શીલથી જોઈ રે. ધર્મ ૦ ૨. ધર્મવર સાધુ શ્રાવક તણો, આચર્યો ભાવ શું જોઈ રે; સર્વ સુખ સર્વ મંગળતણું, આદર્યું કારણ તેહ રે. ધર્મ ૦ ૩.

દાન ભાવના સજ્જામ.

ઢાલ ખારમી-રાગ ધનાશ્રી

જે નરા સાધુ આધાર વર દાયકા, તે નરા ધન્ય જગ વિબુધ ગણ્યા; જે છતે યોગવર સાધુને નવિ દીયે, તે કાશ્વ કુસુમ પરે ફોક જાય. જે ૦ ૧. નિર્મળો મુક્તિનો માર્ગ જીન શાસન, સાધુ વિણ ક્ષણ ન ચાલે; પામતો મનુજ જો સાધુને નવિ દીયે, સો કરો કપિલ દાસીય વાલે. જે ૦ ૨. અકલતું હાર નર મુક્તિની વાર નર, નાટતું મકર તપ પુણ્ય કેરો; કર્મને કાટ ઉતાર નર ભવ લાહી, ખીઠમ ખોલ ભવ વારિ ફેરો. જે ૦ ૩. જ્ઞાન વિજ્ઞાન આચાર પદ નર ભવો, પામીયો પૂર્વભવ પુણ્ય યોગે; પુણ્ય વિણ પશુભવે જીવ પરવશ પડ્યો, રાક્ષસ શું મારિયો અધમ લોકે. જે ૦ ૪. જીવ તે નરભવે અશુભભાવે પશુપણે, જીવતાં જીવની કોડિ મારી; પુણ્ય વિણ પશુ રાશભ ઉકરે, ભલભખે પૂંઠ તૂણ ગુણ ધારી. જે ૦ ૫. જીવ હિંસા સવિ પાપ એ જીવને, પાપીએ આદર્યા જીવ સાટે; ખાટકી હાટ તે વિવિધ પરે કાટીએ, અગ્નિમાં દાટીએ પાપ માટે. જે ૦ ૬. પુણ્યથી દૈવે તુજ દેહ રૂડો ઘડ્યો, આણિયો જૈન ફળ પુણ્ય કાજે; ધર્મ નર જન્મ જો જીવ હારી તું, ધસીસ નિજ હાથ અશુભ રાજે. જે ૦ ૭. દાન તપ શિળ સંયમ દયા ધર્મથી, સર્વ સુખ રૂઢિ જો તું વિચારી; સર્વ શુભયોગ હારીશ જો તું પછી, ધસીસ જીમ હાથ હાર્યો જુગારી. જે ૦ ૮. જીસિય ગુણિકા તણી

ખાર સાધારણી, તિસીય મિથ્યામતિ જગે ન રૂડા; ત્યજ હિંસા
કુધર્મા દિસવિ પાપ, તું વિશ્વમાં મોકલે કીર્તિ રૂડી. જે૦ ૬. પાર
મમ રાખ જે પાપ આચારનો, કાટ મ પાડજે ધર્મ વાટે; જાટ પરે અણુ
વિમાશ્યું કિશું મમ કરે, ખોટ કામ મમ પાડજે ધર્મ હાટે. જે૦ ૧૦.
જે તુજ સુખ ગમે સર્વ દુઃખ નવિ ગમે, વિષય સો વીર રસ
ત્યજ્ય; આત્મ અધ્યાત્મ વર ધ્યાન કુંજે રમી, ધર્મવર ભાવના
ખાટો અમૃત ચાહો. જે૦ ૧૧.

સમરસ ભાવના સજ્જાય.

ઢાલ તેરમી-રાગ વૈરાડી

ભવિક જીવ પૂછો નિજ ગુરૂને, અશુભ કર્મ કિમ કાટે; અમણે
ધર્મની સંજિજીવો, જે સમતા રસ ચાખે શો ભવિકા સમરસ
અમૃત ચાખે. ૧. સમરસ અમૃત ચાખો, કુવ્યશન મૂકો મનનો
આંટો; સદોષ પિંડે મ ભરો ઠાઠો, સખ પર સુખે મમ વિષ વાટો
રે. ભ૦ ૨. વિંધ્યો જીવ કર્મ વિષ કાટે, પીડ્યો ચાર ગતિ કાટે;
શુભ ભાવે દેતાં દદ પારે, કર્મ ગુંબડું કાટે રે. ભ૦ ૩. પાપ
પિંડ અસત્યજ દુજે, જે કપાય મદ દાટે; નિખીલ પાપ નિસંગી
જીવો, રહેતો સમ દુઃખ કાટેરે ભ૦ ૪. જનના સુખ શુભ ધ્યાન
સુલેશ્યા, દુકાળ મુસા કાટે; દાન પુણ્ય જનના સખ તેણે, વાદળ
પેરે સખ કાટે. ભ૦ ૫. રોગ સમે જેમ અમૃત છાંટે, હૃદય પડી
નવિ આંટ રે; ધર્મ કરંતા ભવિક જીવને, શિવ સુખ આવે આંટેરે.
ભ૦ ૬. ગુણ વિણ કિમ શિવ ગિરિ પર ચઢીયે, હિણ પુણ્ય જન
રાટે; ખેંસ જે જીન ગુણ મણિ સારે. તો સખ ભવ દુઃખ કાટે રે. ભ૦ ૭.

લોક ભાવના સજ્જાય.

ઢાલ ચૌદમી-રાગ પરજીઆ

જ્ઞાન નયન માંહે ત્રિભુવન રૂપી, જેણે જીવ દીડા લોગે;
ધણી આવ્યો ષટ દ્રવ્ય રૂપા, પ્રણમો તસ જીન યોગે. ૧. મુનિવર
ધ્યાવો અઢીય દીવ લોગો, જીડા જીન મુનિવર સિદ્ધ અનંતા;
તિહાં નહિ જ્ઞાન વિયોગો, મુનિવર ધ્યાવો અઢીય દિવ લોગો. ૨.

આપે સીધો કેણે ન કીધો, લીધો કેણે નવિ જાવે; આદિ નહિ જસ હોયે તે, કેવળ નાણી ભાવે. ૩. અધોલોક છત્રાસન સમ વડે, તિછો જલહી જાણે; ઉર્ધ્વલોક મૃદંગ સમાણે, સકળ મુનિ ચિત્ત આણે. ૪.

૭. મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી કૃત આઠ યોગ દૃષ્ટિની સજ્જાઓ.

ઢાલ પહેલી-મિત્રા દૃષ્ટિ વિચાર

શિવસુખ કારણ ઉપદેશી, યોગ તણી અડ દિઠી રે; તે ગુણ થુણી જિન વીરનો, કરશું ધર્મની પુર્ણી રે. વીર જિણેસર દેશના. ૧. સઘન અઘન દિન રચણિમાં, બાલ વિકલ ને અનેરા રે; અરથ જોયે જિમ જુગુઆ, ઓઘ નજરે તિમ ફેરા રે. વીર૦ ૨. દર્શન જે હુઆં જુગુઆં, તે ઓઘ નજરને ફેરે રે; ભેદ ચિરાદિક દૃષ્ટિમાં, સમકિત દૃષ્ટિને હેરે રે. વીર૦ ૩. દર્શન સકલના નય ગ્રહે, આપ રહે નિજ ભાવે રે; હિતકરી જનને માંજીવની, આરો તેહ ચરાવે રે. વીર૦ ૪. દૃષ્ટિ ચિરાદિક ચારમાં, મુગતિ પ્રયાણ ન ભાજે રે; રચણિ શયન જિમ શ્રમ હરે, સુરતર સુખ તિમ છાજે રે. વીર૦ ૫. એહ પ્રસંગથી મેં કહ્યું, પ્રથમ દ્રષ્ટિ હવે કહિયે રે; જિહાં મિત્રા તિહાં ઓઘ જે, તે તૃણ અગનિચ્ચો લહિયે રે. વીર૦ ૬. વ્રત પણ યમ ઇહાં સંપજે, એહ નહિ શુભ કાજે રે; દ્વેષ નહિ વલી અવરશ્યું, એહ ગુણ અંગે વિરાજે રે. વીર૦ ૭. યોગનાં બીજ ઇહાં ગ્રહે, જિનવર શુદ્ધ પ્રાણામો રે; ભાવાચારજ સેવના, ભવ ઉદ્દગ સુઠામો રે. વીર૦ ૮. દ્રવ્ય અભિચ્છા પાલવા, ઔષધ પ્રમુખને દાને રે; આદર આગમ આસરી, લિખનાદિક બહુમાને રે. વીર૦ ૯. લેખન પૂજન આપવું, શ્રતવાચન ઉદ્ગ્રાહો રે; ભાવ વિસ્તાર સમાયથી, ચિંતન ભાવન ગ્રાહો રે. વીર૦ ૧૦. બીજ કથા ભલી સાંભલી, રોમાંચિત હુએ દેહ રે; આહ અવંચક યોગથી, લહિયે ધરમ સનેહે રે. વીર૦ ૧૧. સદ્ગુરૂ યોગ વંદન ક્રિયા, તેહથી ફલ હોએ જેહારે; યોગ-ક્રિયા ફલ ભેદથી, ત્રિવિધ અવંચક એહો રે. વીર૦

૧૨. ચાહે ચકોર તે ચંદને, મધુકર માલતી ભોગીરે; તિમ ભવિ સહજ ગુણે હોયે, ઉત્તમ નિમિત્ત સંયોગી રે. વીર૦ ૧૩. એહ અવંચક યોગ તે, પ્રગટે ચરમાવર્તે રે; સાધુને સિદ્ધ દશા સમું, બીજનું ચિત્ત પ્રવર્તે રે. વીર૦ ૧૪. કરણ અપૂર્વના નિકટથી, જે પહેલું ગુણઠાણું રે; મુખ્ય પણે તે ઇહાં હોયે, સુહજ વિલાસનુ ટાણું રે. વીર૦ ૧૫.

તારા દષ્ટિ વિચાર

ઢાલ બીજ-મન મોહન મેરે એ-દેશી

દર્શન તારા દષ્ટિમાં, મન મોહન મેરે; ગોમય-અગ્નિ સમાન. મં શૌચ સંતોષ ને તપ ભલા, મં સજ્જાત્ય ઇશ્વર ધ્યાન. મં ૧. નિયમ પંચ ઇહાં સંપણે, મં નહિ કિયા ઉદ્વેગ; મં જિજ્ઞાસા ગુણ તત્ત્વની, મં પણ નહિ નિજ હઠ ટેગ. મં ૨. એહ દષ્ટિ હોય વસ્તતાં, મં યોગ કથા બહુ પ્રેમ; મં અનુચિત તેહ ન આચરે, મં વાલ્યો વલે જિમ હંમ. મં ૩. વિનય અધિક ગુણીનો કરે, મં દેખે નિજ ગુણઠાણું; મં ત્રાસ ધરે ભવ ભય થકી, મં ભવ માને દુઃખ ખાણું. મં ૪. શાસ્ત્ર ધણાં મતિ થોડલી, મં શિષ્ટ કહે તે પ્રમાણું; મં સુજસ લહે એહ ભાવથી, મં ન કરે જૂઠું ડફાણું. મં ૫.

બલા દષ્ટિ વિચાર

ઢાલ ત્રીજી પ્રથમ ગોવાલ તણે ભવેજ રે એ દેશી

ત્રીજી દ્રષ્ટિ બલા કહીજી, કાળ અગાન સમ બોધ; ક્ષેપ નહિ આસન સધેજી, શ્રવણ સમીહા શોધ રે. જિનજી, ! ધન ધન તુજ ઉપદેશ. ૧. તરણ સુખી સી પરિવર્યોજી, જિમ ચાહે સુરગીત; સાંભલવા તિમ તત્ત્વનેજી, એ દષ્ટિ સુવિનીત રે. જિં ૫૦ ૨. સેર એ બોધ-પ્રવાહનીજી, એ વિણ શ્રુત થલકૂપ; શ્રવણ સમીહા તે કિસીજી ! શયિત સુણે જિમ ભૂપ રે. જિં ૫૦ ૩. મન રીઝે તનુ ઉદ્વસેજી, રીઝે બુઝે એક તાન; તે મુચ્છા વિણ ગુણ-કથાજી, બહિરા આગલ ગાન રે. જિં ૫૦ ૪. વિધન ઇહાં પ્રાયે નહિજી, ધર્મ-હેતુ માંહે કોય; અનાચાર-પરિહારથીજી, સુજસ મહોદય હોય રે. જિં ૫૦ ૫.

દીપ્તા દ્રષ્ટિ વિચાર

હાલ ચોથી-ઝાંઝરીયા મુનિવર ! ધન ધન તુમ અવતાર-એ દેશી

યોગ દ્રષ્ટિ ચોથી કહી જી, દીપ્તા તિહાં ન ઉત્થાન; પ્રાણ્યાયામ તે ભાવથી જી, દીપ-પ્રભા સમ જ્ઞાન. મન મોહન જિનજી ! મીઠી તાહરી વાણી. ૧. બાહ્ય ભાવ રેચક ઇહાંજી, પૂરક અંતર ભાવ; કુંભક ચિરતા ગુણે કરીજી, પ્રાણ્યાયામ સ્વભાવ. મન ૦ ૨. ધર્મ અરથે ઇહાં પ્રાણુનેજી, છાંડે પણ નહિ ધર્મ; પ્રાણ અરથે સંકટ પડેજી, જીઓ એ દ્રષ્ટિનો મર્મ. મન ૦ ૩. તત્ત્વ શ્રવણ મધુરોદકેજી, ઇહાં હોએ બીજ-પ્રરોહ; ખાર ઉદક સમ ભવ ત્યજેજી, ગુરૂ ભગતિ અદ્રોહ. મન ૦ ૪. સૂક્ષ્મ બોધ તો પણ ઇહાંજી, સમકિત વિણ નવિ હોય; વેદ સંવેદપદે કહ્યાજી, તે ન અવેદે જોય. મન ૦ ૫. વેદ બંધ શિવહેતુ છેજી, સંવેદન તસ નાણુ; નય-નિક્ષપે અતિ ભડુંજી, વેદ સંવેદ પ્રમાણ. મન ૦ ૬. તે પદ અંધિ-વિભેદથીજી, છેહલી પાપ-પ્રવૃત્તિ; તપ્ત હોહ પદ ધૃતિ સમીજી, તિહાં હોએ અંતે નિવૃત્તિ. મન ૦ ૭. એહ થકી વિપરીત છેજી, પદ જે અવેદ સંવેદ; ભવ અભિનંદી જીવનેજી, તે હોએ વજ્ર અભેદ. મન ૦ ૮. હોલી કૃપણ દયામણોજી, માયી મચ્છર ઠાણુ; ભવ અભિનંદી ભય-ભર્યોજી, અફલ આરંભ અયાણ. મન ૦ ૯. એહવા અવગુણવંતનુંજી, પદ જે અવેદ કઠોર; સાધુ સંગ આગમ તણોજી, તે જીતે ધરિ જોર. મન ૦ ૧૦. તે જીતે સહજે ટલેજી, વિષમ કુતર્ક પ્રકાર; દૂર નિકટ હાથી હણેજી, જિમ એ બહર વિચાર. મન ૦ ૧૧. ‘હું પામ્યો સંશય નહીજી’, મૂરખ કરે એ વિચાર; આલસુઆ ગુરૂ શિષ્યનાજી, તે તો વચન પ્રકાર. મન ૦ ૧૨. ધીજે તે પતિ આવવુંજી, આપ-મતેં અનુમાન; આગમને અનુમાનથીજી, સાચું લહે સુજ્ઞાન. મન ૦ ૧૩. નહિ સર્વજ તે જીજીઆજી, તેહના જે વલી દાસ; ભગતિ દેવની પણ કહીજી, ચિત્ર અચિત્ર પ્રકાશ. મન ૦ ૧૪. દેવ સંસારી અનેક છેજી, તેહની ભક્તિ વિચિત્ર; એક રાગ પર દ્વેષથીજી, એક મુગતિની અચિત્ર. મન ૦ ૧૫. ઈંદ્રિયાર્થગત બુદ્ધિ છેજી, જ્ઞાન છે

આગમ હેત; અસંમોહ શુભ કૃતિ ગુણેજી, તેણે ફલ ભેદ સંકેત.
 મન૦ ૧૬. આદર ક્રિયા-રતિ ઘણીજી, વિધન ટલે મિલે લચ્છિ;
 જિજ્ઞાસા બુધ-સેવનાજી, શુભ કૃતિ ચિદ્ પ્રત્યચ્છિ. મન૦ ૧૭. બુદ્ધિ
 ક્રિયા ભવ ફલ દિયે, જ્ઞાન ક્રિયા શિર અંગ; અસંમોહ ક્રિયા
 દિયેજી, શીઘ્ર મુગતિ ફલ અંગ. મન૦ ૧૮. પુદ્ગલ રચના કાર-
 મીજી, તિહાં જસ ચિત્ત ન દીન; એક માર્ગ તે શિવ તણેજી,
 ભેદ લહે જગ દીન. મન૦ ૧૯. શિષ્યભણી જિન દેશનાજી, કે
 જન પરિણતિ ભિન્ન; કહે મુનિની નય દેશનાજી, પરમાર્થથી અભિન્ન.
 મન૦ ૨૦. શબ્દ ભેદ-ઝગડો કિસ્યોજી ? પરમાર્થ જો એક; કહે
 ગંગા કહે સુરનદીજી, વસ્તુ ફિરે નહિ છેક. મન૦ ૨૧. ધર્મ ક્ષમા-
 દિક પશુ મિટેજી, પ્રગટે ધર્મ સંન્યાસ; તો ઝઘડા ઝોંટા તણેજી,
 મુનિને કવણુ અભ્યાસ ? મન૦ ૨૨. અભિનિવેશ સઘલો ત્યજીજી,
 ચાર લહી જેણે દ્રષ્ટિ; તે લહેશ્યે હવે પાંચમીજી, સુજસ અમૃત
 ધન વૃષ્ટિ. મન૦ ૨૩.

સ્થિરા દૃષ્ટિ વિચાર.

ઠાલ પાંચમી-ધન ધન અપ્રતિ સાચો રાજા—એ દેશી

દૃષ્ટિ થિરા માંહે દર્શન નિત્યે, રત્ન-પ્રભા સમ જાણો રે;
 જ્ઞાંતિ નહિ વલી બોધ તે સૂક્ષ્મ, પ્રત્યાહાર વખાણો રે. ૧. એ
 ગુણુ વીર તણો ન વિસાડું, સંભાડું દિન રાત રે; પશુ ટાલી સુરરૂપ
 કરે જે, સમક્ષિતને અવદાત રે. એ ગુણુ વીર તણો ન વિસાડું.
 ૨. બાલ ધૂલિ ઘર લીલા સરિખી, ભવ-ચેન્ટા ઇડાં ભાસે રે; ઋદ્ધિ
 વૃદ્ધિ ઘટમાં સવિ પ્રકટે, અન્ટ મહાસિદ્ધિ પાસે રે. એ ગુ. ૩.
 વિષય વિકારે ન ઇન્દ્રિય જોડે, તે ઇડાં પ્રત્યાહારો રે; કેવલ જ્યોતિ
 તે તત્ત્વ પ્રકાશે, શેષ ઉપાય અસારોરે. એ ગુ. ૪. શીતલ ચંદનથી
 પશુ ઉપન્યો, અગ્નિ છહે જિમ વનને રે; ધર્મ જનિત પશુ ભોગ
 ઇડાં તિમ, અનિન્ટ તે મનને રે. એ ગુ. ૫. અંશે હોઅં ઇડાં અવિ-
 નાશી, પુદ્ગલ જલ તમાસી રે; ચિદાનંદ ધન સુજસ વિલાસી, કિમ
 હોય જગનો આશી રે. એ ગુ. ૬.

કાંતા દૃષ્ટિ વિચાર.

ઢાલ છઠી—ભોલીડાં હંસા રે વિષય ન રાચીએ—એ દેશી

અચપલ રોગ રહિત નિષ્કુર નહિ, અલ્પ હોય નીતિ; ગંધ તે સારેરે કાંતિ પ્રસન્નતા, સુસ્વર પ્રથમ પ્રવૃત્તિ. ધન ધન શાસન શ્રી જિનવરતાણું. ૧. ધીર પ્રભાવી રે આગલે યોગથી; મિત્રાદિક યુત ચિત્ત; લાલ ઇંટનો રે દ્વંદ્વ અધૃષ્યતા, જનપ્રિયતા હોય નિત્ય. ધન૦ ૨. નાશ દોષનો રે તૃપતિ પરમ લહે, સમતા ઉચિત સંયોગ; નાશ વચરની રે બુદ્ધિ શતંભરા એ નિષ્પન્ન યોગ. ધન૦ ૩. ચિન્હ યોગનાં રે જે પરચંચમાં, યોગાચારય દિઠું; પંચમ દૃષ્ટિ થકી સવિ જોડીયે, એહવા તેહ ગરિઠું. ધન૦ ૪. છઠું દિઠું રે હવે કાંતા કહું, તિહાં તારાલ પ્રકાશ; તત્ત્વમીમાંસારે દૃઢ હોએ ધારણા, નહિ અન્ય શ્રુત વાસ. ધન૦ ૫. મન મહિલાનું રે વહાલા ઉપરે, બીજાં કામ કરંત; તિમ શ્રુતધર્મે રે એહમાં મન ધરે, જ્ઞાના શ્લેષકવંત. ધન૦ ૬. એહવે જ્ઞાને રે વિધન-નિવારણે, ભોગ નહિ ભવ હેત; નવિ ગુણ દોષ ન વિષય સ્વરૂપથી, મનગુણ અવગુણ ખેત. ધન૦ ૭. માયા પાણી રે જાણી તેહને, લંઘી જાએ અડોલ; સાચું જાણી રે તે બીહતો રહે, ન ચલે ડમાડોલ. ધન૦ ૮. ભોગ તત્ત્વને રે ઇમ ભય નવિ દલે, જુઠા જાણે રે ભોગ: તે એ દૃષ્ટિ રે ભવસાયર તરે, લહે વલી સુજસ સંયોગ. ધન૦ ૯.

પ્રભા દૃષ્ટિ વિચાર.

ઢાલ સાતમી—એ છિડિ કિહાં રાખી—એ દેશી

અર્ક પ્રભાસમ બોધ પ્રભામાં, ધ્યાન-પ્રિયા એ દિઠું; તત્ત્વ-તણી પ્રતિપત્તિ ઇહાં વલી, રોગ નહિ સુખ પુઠી રે. ભવિકા! વીર-વચન ચિત્ત ધરિએ. ૧. સઘડું પરવશ તે દુઃખ લક્ષણ, નિજવશ તે સુખ લહિએ; એ દૃષ્ટે આતમગુણ પ્રગટે, કહો સુખ તે કુણ કહિએ રે? ભ૦ ૨. નાગર-સુખ પામર નવિ જાણે, વલ્લભ-સુખ ન કુમારી; અનુભવ વિણ તિમ ધ્યાન તણું સુખ, કુણ જાણે

નરનારી રે? ભ૦ ૩. એહ દષ્ટિમાં નિર્મલ ઝોધે, ધ્યાન સદા હોએ સાચું; દૂષણ રહિત નિરંતર જ્યોતિએ, રતન તે દીપે જાયું રે. ભ૦ ૪. વિષભાગક્ષય શાંતવાહિતા, શિવમારગ ધ્રુવ નામ; કહે અસંગ ક્રિયા ઇહાં યોગી, વિમલ સુજસ પરિણામ રે. ભ૦ ૫.

પરા દષ્ટિ—વિચાર.

ઢાલ આઠમી ઝોહું મારા વાદહા! વાદહા! તે મુજને વિસારીજી દષ્ટિ આઠમી સાર સમાધી, નામ પરા તસ જાણુંજી; આપ સ્વભાવે પ્રવૃત્તિ પૂરણ, શશિસમ ઝોધ વખાણુંજી; નિરતિચારપદ એહમાં યોગી, કહિયે નહિ અતિચારીજી; આરોહે આરૂઢે ગિરિને, તિમ એહની ગતિ ન્યારીજી. ૧. ચંદન ગંધ સમાન ખિમા ઇહાં, વાસકને ન ગવેણેજી; આસંગે વર્જિન વલી એહમાં, કિરિયા નિજ ગુણ લેખેજી; શિક્ષાથી જિમ રતન નિયોજન, દષ્ટિ ભિન્ન તિમ એહોજી; તાસ નિયોગે કરણ અપૂર્વે, લાંહ મુનિ કેવલ-ગેહોજી. ૨. ક્ષીણ દોષ સર્વજ્ઞ મહામુનિ, સર્વ લાબ્ધ ફલ ભોગેજી; પર ઉપગાર કરી શિવ સુખ તે, પામે યોગ અયોગેજી; સર્વ શત્રુ ક્ષય સર્વ વ્યાધિલય, પૂરણ સર્વ સમીહોજી; સર્વ અરથ યોગે સુખ તેહથી, અનંત ગુણહ નિરીહોજી. ૩.

ઉપસંહાર.

એ અહ દિહિ કહી સંક્ષેપે, યોગશાસ્ત્ર સંકેતેજી; કુલયોગી ને પ્રવૃત્તચક્ર જે, તેહ તાણે હિત હેતેજી; યોગી કુલે જાયા તસ ધર્મને અનુગત તે કુલયોગીજી; અદ્વેષી ગુરૂ દેવ દ્વિજ-પ્રિય, દયાવંત ઉપયોગીજી. ૪. શુશ્રુષાદિક (અહ) ગુણ સંપૂરણ, ‘પ્રવૃત્તચક્ર’ તે કહિયેજી; યમદ્રય લાભી પરદુગ અર્થી, આઘ અવંચક લહિયેજી; ચાર અહિંસાદિક યમ ઇચ્છા, પ્રવૃત્તિ થિર સિદ્ધિ નામેજી; શુદ્ધ રૂચે પાદ્યે અતિચારહ, ટાલે ફલ પરિણામેજી. ૫. કુલ યોગી ને પ્રવૃત્તચક્રને, શ્રવણ શુદ્ધિ પક્ષપાતજી; યોગદ્રષ્ટિ ગ્રંથે હિત હોવે, તેણે કહી એ વાતજી; શુદ્ધ ભાવ ને સ્વની કિરિયા, એહમાં અંતર કેતોજી? જલહલતો સ્વરજ ને ખજુઓ, તાસ તેજમાં જેતોજી. ૬. શુદ્ધ ભાવ એ તેહને

કહિયે, જેહથું અંતર ભાંજેછું; જેહથું ચિત્ત પટંતર હોવે, તેહથું
ગુહ્ય ન છાજેછું; યોગ્ય અયોગ્ય વિભાગ અલહતો, કહેશે મોટી
વાતોછું; ખમસ્યે તે પંડિત પરિષદમાં, મુષ્ટિ પ્રહાર ને લાતોછું. ૭.
સભા ત્રણ ગુણ શ્રોતા ગુણ, અવગુણ નંદીસત્રે દીસેછું; તેજાણી એ અંધ
યોગ્યને, દેજે સુગુણ જગીશેછું; લોક પૂરજો નિજ નિજ ઇચ્છા, યોગભાવ
ગુણ રચણેછું; શ્રીનયવિજય વિબુધ પયસેવક, વાચકજસને વચણેછું. ૮.

૮. શ્રી ક્રોધની સજ્જાય.

કડવાં ફળ છે ક્રોધના, જ્ઞાની એમ બોલે; રીસ તણો રસ
જાણીયે, હળાહળ તોલે. કં ૧. ક્રોધે ક્રોડપૂરવ તણું, સંયમ ફળ
જાય; ક્રોધ સહિત તપ જે કરે, તે તો લેખે ન થાય. કં ૨.
સાધુ થણો તપીયો હતા, ધરતો મન વૈરાગ; શિષ્યના ક્રોધ થકી
થયા, ચંડકોશિયો નાગ. કં ૩. આગ ઉઠે જે ધર થકી, તે પહેલું
ધર બાળે; જળનો જોગ જો નવિ મળે, તો પાસેનું પરબાળે. કં
૪. ક્રોધતણી ગતિ એહવી, કહે કેવળનાણી; હાણુ કરે જે હેતની,
જાળવજો એમ જાણી. કં ૫. ઉદયરત્ન કહે ક્રોધને, કાઢજો ગળે
સાહી; કાયા કરજો નિર્મળી, ઉપશમ રસ નાહી. ૬.

૯. માનની સજ્જાય.

રે જીવ માન ન કીજીયે, માને વિનય ન આવે રે; વિનય
વિણુ વિદ્યા નહી, તો કિમ સમક્ષિત પાવે રે. રે જી ૧. સમક્ષિત
વિના ચારિત્ર નહી, ચારિત્ર વિણુ નહિ મુક્ષિત રે; મુક્ષિત વિના સુખ
શાશ્વતાં, તે કેમ લહિયે યુક્ષિત રે. રે જી ૨. વિનય વડો સંસા-
રમાં, જે ગણુમાંહે અધિકારી રે; માને ગુણ જાયે ગળી, ચિત્ત
જૂઓ વિચારી રે. રે જી ૩. માન કરયું જો રાવણે, તે તો રામે
માર્યો રે; દુર્યોધન ગર્વે કરી, અંતે સવિ હાર્યો રે. રે જી ૪.
સૂકાં લાકડાં સારિખો, દુઃખદાયી એ ખોટો રે; ઉદયરત્ન કહે માનને,
દેજો દેશવટોરે. રે જી ૫.

૧૦. માયાની સજ્જાય.

સમક્ષિતનું ખીજ જાણીયે જી, સત્ય વચન સાક્ષાત; સાચામાં

મમકિત વસેજી, માયામાં મિથ્યાત્વ રે; પ્રાણી, મ કરો માયા
લગાર. ૧. મુખ મીઠા જુઠા મનેજી, ફડ કપટનો રે કોટ;
જીમે તો જી જી કરેજી, ચિત્તમાં તાકે ચેટ રે. પ્રાણી ૦ ૨. આપે
ગરજે આઘો પડેજી, પણ ન ધરે વિશ્વાસ; મેલ ન છંડે મન
તણોજી, એ માયાનો પાસ રે. પ્રાણી ૦ ૩. જેહશું માંડે પ્રીતડી જી,
તેહશું રહે પ્રતિકૂળ; નવિ મૂકે મન આમળો જી, એ માયાનું
મૂળ રે. પ્રાણી ૦ ૪. તપ કીધો માયા કરી જી, મિત્રશું રાખ્યો રે
ભેદ; મહિ જિનેશ્વર જાણુજો જી, તે પામ્યા સ્ત્રી વેદ રે. પ્રાણી ૦ ૫.
ઉદય રતન કહે સાંભળો જી, મૂકો માયાની બુદ્ધ; મુક્તિપુરી
જાવા તણો જી, એ મારગ છે શુદ્ધ રે. પ્રાણી ૦ ૬.

૧૧. લોભની સજ્જાય.

તમે લક્ષણ જોજો લોભનાં રે, લોભે મુનિજન પામે પોભના
રે; લોભે ડાહ્યા મન ડાહ્યા કરે રે, લોભે દુર્ઘટ પથે સંચરે રે.
ત ૦ ૧. તજે લોભ તેહનાં લેઈ લામણાં રે, વળી પાપ નમીને કરું
આમણાં રે; લોભે મર્યાદા ન રહે કેહની રે, તમે સંગત મૂકો
તેહની રે. ત ૦ ૨. લોભે ધર મૂકી રણમાં મરે રે, લોભે ઉચ્ચ તે
નીચું આદરે રે; લોભે પાપ ભણી પગલાં ભરે રે, લોભે અકાર્ય
કરતાં ન ઓસરે રે. ત ૦ ૩. લોભે મનડું ન રહે નિર્મળું રે, લોભે
સગપણ નાસે વેગળું રે; લોભે ન રહે પ્રીતિને પાવડું રે, લોભે
ધન ન મળે એકડું રે. ત ૦ ૪. લોભે પુત્ર પ્રત્યે પિતા હણે રે,
લોભે હુત્યા પાતક નવિ ગણે રે; તે તો દામતણે લોભે કરી રે,
ઉપર મણિધર થાયે તે મરી રે. ત ૦ ૫. જોતાં લોભનો થોભ દીસે
નહી રે, એવું સૂત્ર સિદ્ધાંતે કહ્યું સહી રે; લોભે ચઢી સુભુમ નામે
જુઓ રે, તે તો સમુદ્ર માંહે ડૂબી મૂઓ રે. ત ૦ ૬. એમ જાણીને
લોભને છંડજ્યો રે, એક ધર્મ શું મમતા મંડજ્યો રે; કવિ ઉદયરતન
ભાષે મુદા રે, વંદુ લોભ તજે તેહને સદા રે. ત ૦ ૭.

૧૨. શાંતિસુધારસની સજ્જાય.

શાંતિ સુધારસ કુંડમાં, તું રમે મુનિવર હંસ રે; ગારવ

રેણુશું મત રમે, મૂકજે શિથિલ મુનિ ચંગ રે. શાં ૧. સ્વહિત કરમ કર ભવપૂરણા, મ કર તું ધર્મમાં ફડ રે; લોક રંજન ઘણું મમ કરે, જાણતો કયું હોયે મૂઢ રે. શાં ૨. જો યતિવર થયો જીવડા, પ્રથમ તું આપને તાર રે; આપ સાંજે મુનિ જો તર્યો, તો પછી લોકને તાર રે. શાં ૩. તુજ ગુણવંત જાણી કરી, લોક દિયે આપણા પુત્ર રે; અસન વસનાદિક ભરી દીયે, ખોટડું મ ધર મુનિ સુત રે. શાં ૪. નાણુ દંસણુ ચરણુ ગુણુ વિના, તું કેમ હોય સુપાત્ર રે; પાત્ર જાણી તુજ લોક રે, મ ભર તું પાપે નિજ ગાત્ર રે. શાં ૫. સુધીય સુમનિ ગુપ્તિ નહિ, નહિ તપ એષણુ શુદ્ધિ રે; મુનિ ગુણવંતમાં મૂળગો, કેમ હોયે લબ્ધિની સિદ્ધિ રે. શાં ૬. વ્યાપ માંડયો ઘણો ગુણુ વિના, ભૂર આડંબર ઇચ્છ રે; ધર તજ માન માયા પડયો, કેમ હોયે સિંહુ ગતિ રીંછ રે. શાં ૭. ઉપશમ અંતરંગે નહિ, નહિ તુજ ચારુ નિર્વેદ રે; નતિ યુતિ પૂજ્ય તું અભિલષે, મ કર અણુમાનીયો ખેદ રે. શાં ૮. ઉદર ભરણાદિ ચિંતા નહિ, સજ્જન સુત કલત્ર ધર ભાર રે; રાજ ચોરાદિ ભય તુજ નહિ, તોહી તુજ શિથિલ આચાર રે. શાં ૯. વિવિધ દુઃખ દેખી તું લોકના, તુજ કિસિ ચિંતા મુનિરાજ રે; તું જના વર્જનાદિક પડયો, ચૂક મ આપણું કાજ રે. શાં ૧૦. આપણું પારકું મ મ કરે, મક મમતા પરિવાર રે; ચિત્ત સમતારસે ભાવજે, મ કર બહુ બાહ્ય વિસ્તાર રે. શાં ૧૧. લોક સત્કારે પૂજે સ્તવે, મુજ મળી લોકના વૃંદ રે; મુજ યશ નામ જગ વિસ્તર્યું, ઇશ્યો અભિમાન મુણિંદ રે. શાં ૧૨. પૂરવ મુનિ સારિખી નહિ કીસી, આપણી લબ્ધિ ને સિદ્ધિ રે; અતિશય ગુણુ કિશ્યો તુજ નહિ, તોહી તુજ માનની બુદ્ધિ રે. શાં ૧૩. પૂર્વે પ્રભાવક મુનિ હુઆ, તેહને તું નહી તોલ રે; આપ હીણું ઘણું ભાવજે, મુખ વાહ્યું ઘણુંજ મ ખોલ રે. શાં ૧૪. નિયડી કરી જે જન રંજયા, વશ કર્યા જેહ બહુ લોક રે; પૂઠ દીધે ન તે તાહરાં, ગ્રહિ મુનીના તર ફેક રે. શાં ૧૫. ગુરુ પ્રસાદે ગુણુહીનને, હોવે છે તું ગુણુ ઋદ્ધિ રે; તું ગુણુ મત્સરી મત હોયે, નિજ

જીવની શુદ્ધિ રે. શાં૦ ૧૬. સંયમ યોગ મૂકી કરી, વશ કર્યાં જોડ
ખડુ લોક રે; શિષ્ય ગુરુ ભક્ત પુસ્તક ભર્ષાં, અંતે દીયે સમ વિણું
શોક રે. શાં૦ ૧૭. પ્રથમ સમતા સુખ જળધિમાં, સુર નર સુખ એક
ખુંદ રે; તેણે તું સિંચ સમવેલડી, મૂકી દે અવર સખ છંદ રે.
શાં૦ ૧૮. એક દષ્ટુ વિશ્વજંતુ પરે, તું વસી જીવ સમલાવે રે; સર્વ
મૈત્રી સુધાપાનપે, સકળ સુખ સન્મુખ લાવે રે. શાં૦ ૧૯. આપ ગુણ-
વંત ગુણ રંજીએ, દીન દુઃખ દેખી દુઃખ ચૂર રે; નિર્ગુણી દેશ
વિરતી રહી, સકળ મુનિ સુખ શુચિ પૂર રે. શાં૦ ૨૦.

૧૩. પુન્યની સજ્જાત્ય.

કડખાની દેશી

પુન્ય કર પુન્ય કર પુન્ય કર પ્રાણીઆ, પુન્ય કરતાં સયલ રિદ્ધિ
વૃદ્ધિ કનકની કોડી; કર જોડી કાયા કહે, લાચી લીલા લહે ધર્મ બુદ્ધિ.
પુન્ય૦ ૧. આહટ દોહટ છોડી છોકરપણું, અતિ ઘણું મન તણું છોડી
પાપં; પાપ સંતાપ આલાપ પરહર પીયુ, પંચ પરમેષ્ટિ પદ સમરજાપં.
પુન્ય૦ ૨. તું મુજ કંત હું કામિની તાહરી, માહરી શિખ સુણી
કાન જાગે; શુભ મતિ માંડતાં અશુભ ગતિ છાંડતાં, ધર્મ કરતાં
ક્રીસી લાજ લાગે. પુન્ય૦ ૩. મુજ મતિ વાહલા ધૈર્ય ધર નાહલા,
થોડલા વયણ અવધાર મોરા; શુદ્ધ ગુરુ દેવ પય સેવ કરવા ભણી,
આપણી ખાંતે કરી મ કરં ભોરા. પુન્ય૦ ૪. શેલડી સરસ સાકર
સમ વયણ સુણી, આપણા મન કર્યો મુકિત વરવા; કાયા કામિની
તણી શિખ સંભારતો, પ્રાણીઓ ધસ મસ્યો ધર્મ કરવા. પુન્ય૦ ૫.
ઉગતે ભાણ સુવખાણ સડગુરુ તણી, વાણી હિલ લાઈ ચિત્ત કાન
ચાખે; ઉંઘ આળસ હરે જીવડો ભવ તરે, પરમ પદવી વરે પ્રીતિ
ભાખે. પુન્ય૦ ૬.

૧૪. પરનિંદા વારક હિત શિખામણીની સજ્જાત્ય.

કડખાની દેશી

મ કર હો જીવ પરતાંત દિન રાત તું, આપણા વાંક નયણે

ન દેખે; તિલ સમ પારકા દોષ હોવે જીક, તેહ કરી દાખવે મેરૂ
લેખે. મ કર૦ ૧. કો કરે પર તણી અતિહી નિંદા ઘણી, તેહ તો
તેહનો મેલ ધોવે; તાસ ઉજવલ કરે પિંડ પાપે ભરે, મૂઠ તે માનવી
સુગુણ ખોવે. મ કર૦ ૨. બહુલ મચ્છરપાણે ગુણ તજી પર તણા,
સંત અણુસંત જે દોષ ભાખે; બાપડો જીવડો તેહ મૂરખપણે,
ગજ પરે નિજ શિરે ધુળ નાખે. મ કર૦ ૩. દ્રાક્ષ સાકર સરસ વસ્તુ
અવિ પરિહરિ, કાક જેમ વાંચશું મેલ ચૂથે; નિંદકી તેમ ગુણ કોડિ
છોડી કરી, ચિત્તમાં પર તણા દોષ ગૂંથે. મ કર૦ ૪. અંગ જેમ
ગોપવી મીનને મારવા, બગ રહે તાકી જીમ નીર નાકે; નીચ તેમ
છિદ્ર ગોપવી કરી આપણાં, રાત દિન પારકાં છિદ્ર તાકે. મ કર૦
૫. નિપટ લંપટ પાણે લંપટી કૂતરો, વમન દેખી કરી નફ્ટ નાચે;
દોષ લવલેશ પામી તથા પાતકી, અધમ જન અબલ મન માંહિ
માચે. મ કર૦ ૬. એક સજ્જન હોયે સંલડી સારિખા, ખંડ ખંડે
કરી કાઠ કાપે; તોડિ પણ પીડતાં આપ ઉત્તમપણે. સરસ રસ
વસ્તુનો સ્વાદ આપે. મ કર૦ ૭. કોડિ અવગુણ પણ છોડી જે
ગુણ ગ્રહે, દેશ પરદેશ તે સુખ પાવે; દેખ પ્રત્યક્ષપણે કૃષ્ણપરે
તેહનાં, દેવ રાજેંદ્ર પણ સુચશ ગાવે. મ કર૦ ૮. દેવ ગુરુ ધર્મ
આરાધ શુદ્ધ મને, પારકે પેશનાં મૂઠ કાને; સકલ સુખ કારિણી
હરિત દુઃખ વારિણી, ભાવના એહ હિત શિખ માને. મ કર૦ ૯.

૧૫. જીભલડીની સજ્જાય.

બાપલડી રે જીભલડી તું, કાં નવિ બોલે મીહું; વિરૂઆં વચન
તણાં ફલ વિરૂઆં, તે શું તેં નવિ હીહું રે. બા૦ ૧. અન્ન ઉદક
અણુગમતાં તુજને, જે નવિ રુચે અનીઠાં; અણુ બોલાવ્યો તું શા
મોટે, બોલે કુવચન, ધીઠાં રે. બા૦ ૨. અગ્નિ દાઝ્યો તે
પણ પાળે, કુવચન દુર્ગતિ વાલે; અગ્નિ થકી અધિકું તે કુવચન,
તે તો ક્ષણ ક્ષણ સાલે રે. બા૦ ૩. તે નર માન મહોખત
નવિ પામે, જે નર હોય સુખરોગી; તેહને તો કોઈ નવિ
બોલાવે, તે તો પ્રત્યક્ષ સોગી રે. બા૦ ૪. ક્રોધ ભર્યો ને

કડવું બોલે, અભિમાને અણુગમતે; આપ તણે અવગુણ નવિ દેખે,
તે કેમ જાશે મુગતે રે. બા૦ ૫. જનમ જનમની પ્રીતિ વિણાશે,
એકણ કડવે બોલે; મીઠાં વચન થકી વિણુ ગરથે, લેવો સખ જગ
બોલે રે. બા૦ ૬. આગમને અનુસારે હિતમતિ, જે નર રૂડું બાખે;
પ્રગટ થઈ પરમેશ્વર તેહની, લજ્જા જગ માંહિ રાખે રે. બા૦ ૭.
સુચવન કુવચનનાં ફળ જાણી, ગુણ અવગુણ મન આણી; વાણી
બોલે અમીય સમાણી, લખિ કહે સુંણા પ્રાણી રે. બા૦ ૮.

૧૬. ચેતનને શિખામણુની સજ્જાત્રય.

કડખાની દશી

ચતુર તું આખ મુજ હિત શીખ સુખડી, બાપડા વિષય કાં
મૂઠ મંડે; વિષય લાંપટ પાણે રાત દિન નવિ ગણે, ક્રોધ મદ માન
માયા ન છંડે. ચ૦ ૧. સદન ધન સ્વજન જન, નિરખી નિજ વશ
અરે, માહરૂં માહરૂં મ કર ભોળા; તાહરૂં તેહ જે સુકૃત સંચય
કરે, પિંડ પાપે ભરી કરીય રોલા. ચ૦ ૨. કાલ અડીટ શશી સુર
વૃષ જોડલું, દિવસ ને નિશી અતિ ઘડીય માલં; નિરખી નિજ
આઉખું નીર ઉલેચતાં, કાં ન છંડે હજી મોહ જાલં. ચ૦ ૩.
સકલ શુભ કાજની આજ વેલા લહી, મોહે મુંઝયો હજી શું
વિમાસે; સકલ સુખ તુજ ગમે. દેહે દુઃખ નવિ ખમે, કરણી વિણુ
મુક્તિ રતિ કેમ કરાશે. ચ૦ ૪. અધિર સંસારમાં સાર નવખરતું,
ધ્યાન ધરતાં સદા હૃદય રીઝે; એહથી ભવ તરે મેરુ મહિમા ધરે,
રિદ્ધિ વિજયાદી સુખ સકલ સીઝે. ચ૦ ૫.

૧૭. અમૃત વેલની સજ્જાત્રય.

ચેતન જ્ઞાન અણુવાલીએ, ટાલીએ મોહ સત્તા પરે; ચિત્તડું
ડમ ડોળતું વાળીએ, પાળીએ સહજ ગુણ આપરે. ચ૦ ૧.
ઉપશમ અમૃત રસ પીજીએ, કીજીએ સાધુ ગુણ ગાન રે; અધમ
વચણે નવિ ખીજીએ, દીજીએ સજ્જનને માન રે. ચ૦ ૨.
ક્રોધ અનુબંધ નવિ રાખીએ, ભાખીએ વચણ મુખ સાચ રે; સમક્ષિ
રત્ન રૂચિ જોડીએ, છોડીએ કુમતિ મતિ કાચ રે. ચ૦ ૩. શુદ્ધ

પરિણામને કારણે, ચારનાં શરણુ ધરે ચિત્ત રે; પ્રથમ તિહાં શરણુ
અરિહંતનું, જેહ જગદીશ જગમિત્ત રે. ચે૦ ૪. જે સમોસરણુમાં
રાજતા, ભાંજતા ભવિક સદેહ રે; ધર્મના વચન વરસે સદા, પુષ્ક-
રાવર્ત જિમ મેહ રે. ચે૦ ૫ શરણુ ખીજું ભજે સિદ્ધનું, જે
કરે કર્મ ચકચુર રે; ભોગવે રાજ શિવનગરનું, જ્ઞાન આનંદ ભર-
પૂર રે. ચે૦ ૬. સાધુનું શરણુ ત્રીજું ધરે, જેહ સાધે શિવપથ રે;
મૂલ ઉત્તર ગુણે જે વશ્યા, ભવ તર્યા ભાવ નિશ્ચંથ રે. ચે૦ ૭.
શરણુ ચોથું કરે ધર્મનું, જેહમાં વર દયા ભાવ રે; જે સુખ હેતુ
જિનવર કહ્યો, પાપ જલ તારવા નાવ રે. ચે૦ ૮. ચારનાં શરણુ
એ પડિવજે, વલી ભજે ભાવના શુદ્ધ રે; દુરિત સર્વિ આપણું
નિંદીયે, જેમ હોયે સંવર વૃદ્ધિ રે. ચે૦ ૯. ઇહ ભવ પર ભવ
આચરિયાં, પાપ અધિકરણ મિથ્યાત રે; જે જિનાશાતનાદિક ઘણું,
નિંદીયે તેહ ગુણુ ઘાત રે. ચે૦ ૧૦. ગુરૂ તણું વચન તે અવગણી,
ગુંથિયા આપ મત જાલે રે; જહુ પરે લોકને ભોલવ્યાં, નિંદીયે
તેહ જંજાલ રે. ચે૦ ૧૧. જેહ હિંસા કરી આકરી, જેહ ખોલ્યા
મૃષાવાદ રે; જેહ પરધન હરખિયા, કીધલો કામ ઉન્માદ રે. ચે૦
૧૨. જેહ ધન ધાન્ય મૂર્ચા ધરી, સેવિયા ચાર કષાય રે; રાગને
દેષને વશ હુવા, જે કીયો કલહ ઉપાય રે. ચે૦ ૧૩. જૂઠ જે
આલ પરને દિયા, જે કર્યા પિશુનતા પાપ રે; રતિ અરતિ નિંદા
માયા મૃષા, વલિય મિથ્યાત્વ સંતાપ રે. ચે૦ ૧૪. પાપ જે એહવાં
સેવીયાં, તેહ નિંદીયે ત્રિહું કાલ રે; સુકૃત અનુમોદના કીજિયે,
જિમ હોયે કર્મ વિસરાલ રે. ચે૦ ૧૫. વિશ્વ ઉપગાર જે જિન
કરે, સાર જિન નામ સંયોગ રે; તે ગુણુ તાસ અનુમોદિયે, પુણ્ય
અનુબંધ શુભ યોગ રે. ચે૦ ૧૬. સિદ્ધની સિદ્ધતા કર્મના, ક્ષય
થકી ઉપની જેહ રે; જેહ આચાર આચાર્યનો, ચરણવન સિંચવા
મેહ રે. ચે૦ ૧૭. જેહ ઉવજ્ઞાયનો ગુણુ ભલો, સૂત્ર સન્નગાય
પરિણામ રે; સાધુની જે વલી સાધુતા, મૂલ ઉત્તર ગુણુ ધામ રે.
ચે૦ ૧૮. જેહ વિરતિ દેશ શ્રાવક તણી, જે સમક્ષિત સદાચાર રે;

સમક્ષિત દ્રષ્ટિ સુરનર તણો, તેહ અનુમોદિયે સાર રે. ચે૦ ૧૬. અન્યમાં પણ દયાદિક ગુણા, જેહ જિન વચન અનુસાર રે; સર્વ તે ચિત્ત અનુમોદિયે, સમક્ષિત બીજ નિરધાર રે. ચે૦ ૨૦. પાપ નવિ તીવ્ર ભાવે કરે, જેહને નવિ ભવ રાગ રે; ઉચિત સ્થિતિ જેહ સેવે સદા, તેહ અનુમોદવા લાગ રે. ચે૦ ૨૧. થોડલો પણ ગુણ પર તણો, સાંભળી હર્ષ મન આણુ રે; દોષ લવ પણ નિજ દેખતાં, નિર્ગુણ નિજાતમા જાણુ રે. ચે૦ ૨૨. ઉચિત વ્યવહાર અવલંબને, એમ કરી સ્થિર પરિણામ રે; ભાવિયે શુદ્ધ નય ભાવના, પાવનાશય તાણું ઠામ રે. ચે૦ ૨૩. દોહ મન વચન પુદ્ગલ થકી, કર્મથી ભિન્ન તુજ રૂપ રે; અક્ષય અકલંક છે જીવનું, જ્ઞાન આનંદ સ્વરૂપ રે. ચે૦ ૨૪. કર્મથી કલ્પના ઉપજે, પવનથી જેમ જલધિ વેલ રે; રૂપ પ્રગટે સહજ આપણું, દેખતાં દ્રષ્ટિ સ્થિર મેલ રે. ચે૦ ૨૫. ધારતાં ધર્મની ધારણા, મારતાં મોહ વડ ચોર રે; જ્ઞાન રુચિ વેલ વિસ્તારતાં, વારતાં કર્મનું જોર રે. ચે૦ ૨૬. રાગ વિષ દોષ ઉતારતાં, જાસ્તાં દ્વેષ રસ શેષ રે; પૂર્વ મુનિ વચન સંભારતાં, સારતાં કર્મ નિઃશેષ રે. ચે૦ ૨૭. દેખિયે માર્ગ શિવનગરનો, જે ઉદાસીન પરિણામ રે; તેહ અણુછોડતાં ચાલિયે, પામીયે જેમ પરમધામ રે. ચે૦ ૨૮. શ્રી નય વિજય ગુરુ શિષ્યની, શીખડી અમૃત વેલ રે; એહ જે ચતુર નર આદરે, તે લહે સુયશ રંગરેલ રે. ચે૦ ૨૯.

૧૮. વૈરાગ્યની સંજ્ઞાયા.

ઊંચાં તે મંદિર માળીયાં, સોડ વાળીને સૂતો; કાઢો કાઢોરે એને સહુ કહે, જાણે જન્મ્યોજ ન્હોતો. ૧. એક રે દિવસ એવો આવશે, મન સખજોજી સાલે; મંત્રી મળ્યા સર્વે કારમા, તેનું કાંઈ નવ ચાલે. એક રે૦ ૨. સાવ સોનાનાં રે સાંકળાં, પહેરણુ નવા વાધા; ધોળું રે વસ્ત્ર એના કર્મનું, તે તો શોધવા લાગ્યા. એક રે૦ ૩. ચરૂ કઢાંધ્યાં અતિ ઘણાં, બીજનું નહીં જુનું; જોખરી હાંડી એના કર્મની, તે તો આગળ દેખું.

એક રે૦ ૪. કેનાં છોડ ને કેનાં વાછડ, કેનાં માય ને બાપ; અંત-
કાળે જાવું (જીવને) એકલું, સાથે પુન્ય ને પાપ. એક રે૦ ૫.
સગી રે નારી એની કામિની, ઊભી ડગમગ જીવે; તેનું પણ કાંઈ
ચાલે નહી, ધ્રુસકે ધ્રુસકે રૂવે. એક રે૦ ૬. વહાલાં તે વહાલાં શું
કરો, વહાલાં વેળાવી વળશે; વહાલાં તે વનનાં લાકડાં, તે તો સાથે
જી બળશે. એક રે૦ ૭. નહિ ત્રાપો નહિ તુંબડી, નથી તરવાનો
આરો; ઉદયસ્તન મુનિ ઇંમ ભણે, પ્રભુ પાર ઉતારો. એક રે૦ ૮.

૧૯. શ્રી નવકારવાલીની સજ્જાયા.

પંચ પોથીરે ઠવણી પાઠાં વિદ્યાંગણાં-એ દશી

(ઢાળ)-એક નારીરે, ધર્મ તણા ધુર જાણિયે, તસ મહિમારે,
મન રંગે વખાણિયે; તેહ નારીરે, આપણુડે મન આણિયે, ખટ
દર્શની રે, તે પણ સઘળે માનિયે. ૧. (ત્રાટક)-માનીએ પણ નારી
રૂડી, નહિ કુડી તે વલી, કર કમલ કીજે કાજ સીજે, ધ્યાને ધરિયે
મન રૂલી; ત્રિભુવન સોહે રૂપ મોહે, દેવ દાનવ કર ચડી, નોકારવાલી
મુહુપત્તિને, આદિ પુરૂષે ઓદરી. ૨. (ઢાળ)-જિન શાસનરે, નોકર-
વાલી સહુ કહે, પર શાસનનીરે, જપ માલી કહી સવિ ગણે; તુરકો
પણરે, તસખીર બોલે પણ રૂલી, અક્ષમાલારે, નામ કહિયે ચાથું
વલી. ૩. (ત્રાટક)-તસ નામ લીજે કામ સીજે, લોક બૂજે અતિ ઘણું,
દરશન દીઠે દુઃખ નાઠે, પાપ જાયે ભવ તણાં; હરિહર પુરંદર
સકલ મુનિવર, હાથે રૂડી દીસે એ, નોકારવાલી હાથ લેતાં, દેવ
દાનવ વસે એ. ૪. (ઢાળ)-એક સોહેરે, મૂરતિ મોહન વેલડી,
સોહામણીરે, ચતુર પણે તે ગુણે ચડી; દોય ચાપનરે, મલી કરી
અઘોતરી, ધ્યાન ધરિયેરે, તરિયે ભવસાયર વલી. ૫. (ત્રાટક)-સંસાર
તરીયે ધ્યાન ધરિયે, તરિયે ભવસાયર વલી, નોકારવાલી ધ્યાન ધરતાં,
મુક્તિ પામે કેવલી; સવિ આશ પુરી કર્મ ચૂરી, સોહે સોહે મન
રૂલી, કહે કવિઆણુ સુણો લોકો, આરાધો એક મન વલી. ૬.

૨૦. પ્રતિક્રમાણુની સજ્જાયા

નિંદા ન કરશો કોઈની પારકી રે-એ રાગ

ગૌતમ પૂછે શ્રી મહાવીરનેરે, ભાષો ભાષો પ્રભુ સંબંધરે;

પડિક્કમણું કરતાં પ્રભુ શું ફલ પામીએરે, શું શું ફલ થાયે પ્રાણીને બંધરે. ગૌતમં ૧. સાંભળ ગૌતમ તે કહુરે, પડિક્કમણું કરતાં ફલ થાય રે; તેથી ઉત્તરોત્તર સુખ ભોગવીરે, અનુક્રમે શીવપુર જાયરે. ગૌતમં ૨. ઇચ્છા પડિક્કમણું કરીને પામીએરે, થાય પ્રાણીને પુન્ય બંધરે; પુન્યની કરણી જે ઉવેખશેરે, પરભવ થયે અંધોઅંધરે. ગૌતમં ૩. પાંચ હજાર ઉપર પાંચસેરે, દ્રવ્ય ખરચી લખાવે જેહરે; જીવ ભગવર્ધ પત્રવણા, સૂત્રમારે મુકે ભંડારે પૂન્ય થાયરે. ગૌતમં ૪. પાંચ હજાર ઉપર પાંચસેરે, ગાયો ગર્ભવતી જેહરે; તેને અભયદાન હેતાં થકારે, મુહપત્તિ આપ્યાનું ફળ એહરે. ગૌતમં ૫. દશ હજાર ગાયો ગોકુળ તણીરે, અંકેકું દશ હજાર પ્રમાણરે; તેને અભયદાન હેતાં થકારે, પરને ઉપદેશ દીધાનું જાણરે. ગૌતમં ૬. તેહથી અધિકું ઉત્તમ ફલ પામીએરે, પરને ઉપદેશ દીધાનું ફલ જાણરે; ઉપદેશ થકી સંસાર તરેરે, ઉપદેશથી પામે કેવળજ્ઞાનરે. ગૌતમં ૭. શ્રી જિન પ્રતિમા અભિ નવ શોભતાંરે, સહસ્ર પચીસ શીખર કરાવે જેહરે; અંકેકું મંડપ બાવન ચૈત્યનુંરે, ચરવલો આપ્યાનું ફલ એહરે. ગૌતમં ૮. માસખમણની તપસ્યા કરેરે, અથવા પીંજર કરાવે એકરે; એવા કોડ પીંજર કરાવતાં થકારે, કામલી આપ્યાનું ફલ એહરે. ગૌતમં ૯. સહસ્ર અઠ્યાસી દાન શાલા તણારે, જે ઉપજે પ્રાણીને પુન્યનો બંધરે; તેહ થકી સંઘ ગુરને વંદણા કરીને, થાયે પ્રાણીને પુન્યનો બંધરે. ગૌતમં ૧૦. શ્રી જિન પ્રતિમા અભિ નવ શોભતાંરે. સહસ્ર અઠ્યાસીનું પ્રમાણરે; અંકેકી પ્રતિમા પાંચસં ધનુષનીરે, ઇરીયાવહી પડિક્કમતાં ફલ જાણરે. ગૌતમં ૧૧. આવશ્ય સૂત્રની રૂઝુગતિ સૂત્રમારે, ભાખ્યો શુદ્ધ પ્રતિક્રમણનો સંબંધરે; જીવાભિગમ રૂઝુગતિ જાણરે, સ્વયંમુખે ભાખે શ્રી વીર જિણુંદરે. ગૌતમં ૧૨. વાચક જશ કહે શ્રદ્ધા ધરેરે, પાલે શુદ્ધ પડિક્કમણાનો વાંડવારરે; અનુત્તર અસમ સુખ પામે માટકારે, અવિજન પામશે ભવનો પારરે. ગૌતમં ૧૩.

૨૧. વણુઝારાની સજ્ઞાયા.

નરભવ નગર સોહામણું વણુઝારા રે, પામીને કરજે વ્યાપાર,

આડો મોશ નાયકારે; સત્તાવન સંબર તણા, વ૦ પોઠી ભરજે ઉદાર.
 અ૦ ૧. શુભ પરિણામ વિચિત્રતા, વ૦ કરિયાણાં બહુ મૂલ; અ૦
 મોક્ષનગર જાણી, વ૦ કરજે ચિત્ત અનુકૂળ. અ૦ ૨. ક્રોધ
 દાવાનળ ઓલવે, વ૦ માન વિષમ ગિરિરાજ; અ૦ ઓલાંધજે હળવે
 કરી, વ૦ આવધાન કરે કાજ. અ૦ ૩. વંશજન માયા તણી, વ૦
 નવિ કરજે બિશરામ; અ૦ ખાડી મનોરથ ભટતણી, વ૦ પૂરણનું
 નહી કામ. અ૦ ૪. રાગ દ્વેષ દ્વેય ચોરડા, વ૦ વાટમાં કરશે હોરાન;
 અ૦ વિવિધ વીર્ય ઉદ્ધાસથી, વ૦ તું હણજે તે સ્થાન. અ૦ ૫.
 એમ સવિ વિધન વિહારીને, વ૦ પહોંચજે શિવપુર વાસ; અ૦
 ક્ષય ઉપશમ જે ભાવના, વ૦ પોઠે ભર્યા ગુણરાશ. અ૦ ૬. ખાચક
 ભાવે તે થવે, વ૦ લાલ હોશે તે અપાર; અ૦ ઉત્તમ વણજ જે
 એમ કરે, વ૦ પદ્મ નમે વારંવાર. અ૦ ૭.

૨૨. શીયલ વિષે પુરૂષને શિખામણની સન્નઆય.

(ચાલ) સુણ સુણ કંતા રે, શીખ સોહામણી; પ્રીત ન કીજે રે,
 પરનારી તણી. (ઉથલો) પરનારી સાથે પ્રીત પિઉડા, કહો કિણ પરે
 કીજયે; ઉંઘ વેચી આપણી, ઉજગરો કેમ લીજયે; કાછડી છુટો કહે
 લંપટ, લોક માંહે લાજયે; કુલ વિષય અંપણ રખે લાગે, સગામાં
 કેમ ગાજયે. ૧. (ચાલ) પ્રીતિ કરંતાં રે, પહેલાં ખીહીજયે; રખે
 કોમ જાણે રે, મન શું ધુજયે. (ઉથલો) ધુજયે મનશું જૂરીયે પણ,
 જોગ મલવો છે નહીં; રાત દિન વિલપંતાં જાયે, અવટાઈ મરવું
 સહી; નિજ નારીથી સંતોષ ન બલ્યો, પરનારીથી કહો શું હશે; જો
 ભર્યે ભાણે તૃપ્તિ ન વલી તો, ઐઠ ચાટે શું હશે. ૨. મૃગ તૃષ્ણાથી
 રે, તૃષ્ણા નવિ ટલે; વેલુ પીલ્યાં રે, તેલ ન નીસરે. (ઉથલો) ન નીસરે
 પાણી વલોવતાં, લવલેશ માંખણનો બલી; ખૂડતાં ખાચક ભરીયાં પાણી
 તે, તર્યા વાત ન સાંભલી; તેમ નર રમતાં પર તણી, સંતોષ ન
 વલ્યો એક બડી; ચિત્ત ચટપટી ઉચ્ચાટ લાગે, નયણે નાવે નિંદ્રડી.
 ૩. (ચાલ) જેવો ખોટો રે, રંગ પતંગનો; તેવો ચટકો રે, પરસ્તો
 સંગનો. (ઉથલો) પરનારી સાથે પ્રેમ પિઉડા, રખે તું જાણે ખરો;

દિન ચાર રંગ સુરંગ રૂડો, પછી નહીં રહે નિર્ધરો; જે ઘણા સાથે
 નેહ માંડે, છાંડ તેહશું પ્રીતડી; એમ જાણી મ મ કર નાહલા,
 પરનારી સાથે પ્રીતડી. ૪. (ચાલ) જે પતિ વહાલો રે, વંચે પાપિણી;
 પર શું પ્રેમે રે, રાચે સાપિણી. (ઉથલો) સાપિણી સરખી વયણુ નીરખી,
 રખે શીયલ થકી ચલે; આંખને મટકે અંગ લટકે, દેવ દાનવને
 છલે; એ માંહે કાલી અતિ રસાલી, વાણી મીઠી શેલડી; સાંભલી રે
 ભોલા રખે ભૂલો, જાણુને વિષ વેલડી પ. (ચાલ) સંગ નિવારો રે,
 પરરામા તણો; શોક ન કીજેરે, મન મિલવા તણો. (ઉથલો) શોક
 શાને કરો ફોગટ, દેખવું પણુ દોડિલું; ક્ષણ મેડીએ ક્ષણ શેરીએ,
 ભમતાં ન લાગે સોડિલું; ઉશ્વાસ ને નિઃશ્વાસ આવે, અંગ ભાંજે
 મન ભમે; વલી કામિની દેખી દેહ દાજે, અન્ન દીઠું નવિ ગમે.
 ૬. (ચાલ) જાયે કલાલે રે, મનશું કલમલે; ઉન્મત્ત થઈને રે,
 અલલ પલલ લવે. (ઉથલો) લવે અલલ પલલ જાણે, મોડ ગતિલા મન
 રહે; મહામદન વેદન કઠિન કરી, મરણ વાડ ત્રેવડે; એ દશ
 અવસ્થા કામ કેરી, કંત ક્યાને દહે; એમ ચિત્ત જાણી તજે રાણી,
 પારકી તે સુખ લહે. ૭. (ચાલ) પરનારીના રે, પરાભવ સાંભ-
 લો; કંતા કીજે રે, ભાવ તે નિર્મલો. (ઉથલો) નિર્મલે ભાવે નહિ
 સમજે, પરવધુ રસ પરિહરો; આંખીઓ કીચક ભીમસેને, શિલા હેઠલ
 સાંભલો; રણ પડયાં રાવણુ દશે મસ્તક, રડવડ્યાં અંથે કહ્યાં; તેમ
 મૂંજપતિ દુઃખપુંજ પામ્યો, અપજ્જશ જગ માંહે લહ્યાં. ૮. (ચાલ)
 શીયલ સલૂણા રે, માણુસ સોહીએ; વિણુ આભરણે રે, જગ મન
 મોહીએ. (ઉથલો) મોહીએ સુર નર કરે સેવા, વિષ અમિય થઈ સંચરે;
 કેસરી સિંહુ શિયાલ થાયે, અનલ તિમ શીતલ કરે; સાપ થાયે
 ફૂલમાલા, લચ્છી ઘરે પાણી ભરે; પરનારી પરિહરી, શીયલ મન
 ધરી, મુક્તિવધુ હેલા વરે. ૯. (ચાલ) તે માટે હું રે, વાલમ વિનવું;
 પાયે લાગીને રે, મધુર વયણે સ્તવું. (ઉથલો) વયણુ મહારૂં માનીયે,
 પરનારીથી રહે વેગલા; અપવાદ માથે ચઢે મોટા, નરકે થઈએ
 દોડિલા; ધન્ય ધન્ય તે નર નારી જે દઢ, શીયલ પાલે કુલ તિલો;
 તે પામશે યશ જગત માંહિ, કુમુદ ચંદ સમ ઉજલો ૧૦.

૨૩. શીયલ વિષે સ્ત્રીને શિખામણની સજ્જાય.

(ચાલ) એક અનુપમરે, શિખામણ ખરી; સમજ લેજ્યેરે, સઘળી સુંદરી. (ઉથલો) સુંદરી સહેજે હૃદય હેજે, પર સેજે નવિ ખેસીએ; ચિત્ત થકી ચૂકી લાજ મૂકી, પર મંદિર નવિ પેસીએ; ખડુ ઘેર હીંડે નારી નિલંજ, શાસ્ત્રે પણ ત્યજવી કહી; જેમ પ્રેત દષ્ટિએ પડયું ભોજન, જમવું તે જુગતું નહિ. ૧. (ચાલ) પર શું પ્રેમે રે, હસીય ન ખેલીએ; દાંત દેખાડી રે, ગુહ્ય ન ખેલીએ. (ઉથલો) ગુહ્ય ધરનું પરની આગે, કંહોને કેમ પ્રકાશીએ; વળી વાત જે વિપરીત ભાસે, તેહથી દૂર નાશીએ; અસુર સવારા અને અગોચર, એકલડાં નવિ જાઈએ; સહસાત્કારે વાત કરતાં, સહેજે શીયળ ગુમાવીએ. ૨. (ચાલ) નટ વિટ નરશું રે, નયણ ન જોડીએ; માર્ગ જતાં રે, આઘું ચોઢીએ. (ઉથલો) આઘું તે ચોઢી વાત કરતાં, ઘણાંજ રૂડાં શોભીએ; સાસુ અને માના જાણ્યા વિણ, પલક પાસ ન થોભીએ; સુખ-દુઃખ સરજ્યું પામીએ, પણ કુળાચાર ન મૂકીએ; પરવશ વસતાં પ્રાણ જતાં, શીયળથી નવિ ચૂકીએ. ૩. (ચાલ) વ્યસની સાથેરે, વાત ન કીજીએ; હાથો હાથરે, તાળી ન ટ્રીજીએ. (ઉથળો) તાળી ન લીજે નજર ન દીજે, ચંચલ ચાલ ન ચાલીએ; એક વિષય ખુદ્દે વસ્તુ કેહની, હાથ પણ નવિ ખાલીએ; કોટિ કંદર્પ રૂપ સુંદર, પુરૂષ પેખી ન મોહીએ; તણખલા ગણી તેહને, ફરીય સામું ન જોઈએ. ૪. (ચાલ) પુરૂષ ખ્યારેરે, વળી ન વખાણીએ; વૃદ્ધ તે પિતારે, સરખો જાણીએ. (ઉથલો) જાણીએ પિયુ વિણ પુરૂષ, સઘળાં સહોદર સમોવડે; પતિવ્રતાનો ધર્મ જોતાં, નાવે કોઈ સમોવડે; કુરૂપ કુષ્ટિ કુખડો ને, દુષ્ટ દુર્જન નિર્ગુણો; ભરતાર પામી ભામિની, તે ઈન્દ્રથી અધિકો ગણો. ૫. (ચાલ) અમરકુમારરે, તજી સુરસુંદરી; પવનંજયેરે, અંજના પરિહરી. (ઉથલો) પરિહરી સીતા સમે વનમાં, નળે દમયંતી વળી; મહાસતી માથે કષ્ટ પડ્યાં પણ, શીયલથી તે નવિ ચળી; કસોટીની પરે કસીય જોતાં, કંત

શું વિહુડે નહીં; તન મન વચ્ચે શીયલ રાખે, સતી તે જાણે
સહી. ૬. (ચાલ) રૂપ દેખાડીરે, પુરૂષ ન પાડીએ; વ્યાકુલ થઈનેરે,
મન ન બગાડીએ. (ઉથલો) મન ન બગાડીએ પર પુરૂષનું, જોગ
જોતાં નવિ મળે; કલંક માથે ચઢે ફૂડાં, સગાં સહુ દૂર ટળે;
અણુસજ્જ્યો ઉચાટ થાએ, પ્રાણુ તિહાં લાગી રહે; ઈહ લોક પામે
આપદા, પર લોક પીડા બહુ સહે. ૭. (ચાલ) રામને રૂપેરે,
સુપર્નખા મોહી; કાજ ન સિંધુરે, વળી ઇજત ખોઈ.
(ઉથલો) ઇજત ખોઈ દેખ અભયા, શેઠ સુદર્શન નવિ ચળ્યે;
ભરતાર આગળ પડી ભોંટી, અપવાદ સઘળે ઉછળ્યે; કામની
બુદ્ધે કામિનીએ, વંકચૂળ વાહ્યો ઘાણું; પણ શીયલથી ચૂક્યો નહીં,
દ્રષ્ટાંત એમ કહેતાં ભણું. ૮. (ચાલ) શીયલ પ્રભાવેરે, જૂઓ સાળે
સતી; ત્રિભુવનમાંહેરે, જે જે થઈ છતી. (ઉથલો) છતી થઈ તે શીયલ
રાખ્યું; કલ્પના કીધી નહીં; નામ તેહના જગત જાણે, વિશ્વમાં
ઉગી રહી; ત્રિવિધ રત્ને જડિત ભૂષણ, રૂપ સુંદર કિન્નરી; એક
શીયલ વિણ શોભે નહીં, તે સત્ય ગણજો સુંદરી. ૯. (ચાલ) શીયલ
પ્રભાવેરે, સહુ સેવા કરે; નવ વાટેરે, જેહુ નિર્મળ ધરે. (ઉથલો) ધરે
નિર્મળ શીયલ ઉજવળ, તાસ કીર્તિ ઝળહળે; મનઃકામના સર્વ
સિદ્ધિ પામે, અષ્ટ ભય દૂર ટળે; ધન્ય ધન્ય તે જાણે નરા, જે શીયલ
ચોકળું આદરે; આનંદના તે ઓઘ પામે, ઉદય મહાજસ વિસ્તરે. ૧૦.

૨૪. સ્ત્રીને શિખામણની સજ્જાત્ર.

નાથ કહે તું સુણને નારી, શિખામણ છે સારીજી; વચન
તે સઘળાં વીણી લેશે, તેહનાં કારજ સરશે. શાણા થઈએજી.
૧. જાત્રા જાગરણ ને વિવાહમાં, માતા સાથે રહીએજી; સાસરી-
યામા જળ ભરવાને, સાસુ સાથે જઈ એ. શાં ૨. દિશા
અંધારી ને એકલડાં, માર્ગમાં નવિ જઈએજી; એકલી જાણી આળ
ચડાવે, એવડું શાંત કરીએ. શાં ૩. બહાણામાં બહેલેરા ઉઠી, ઘરનો
ધંધો કરીએજી; નણુંદ-જેઠાણી પાસે જઈને, સુખ-દુઃખ વાત ન
કરીએ. શાં ૪. ચોકમાં ચતુરાઈએ રહીએ, રાંધતાં નવિ રમીએજી;

સહુકેને પ્રસાદ કરાવી, પાછળ પોતે જમીએ. શાં ૫. ગાંઠે પહેરી
 ઘરમાં રહીએ, બહાર પગ નવિ ભરીએજી; સસરા-જેઠની લાજ
 કરીનેરે, મ્હેં આગળથી ખસીએ. શાં ૬. છુટે કેશે શિર ઉઘાડે,
 આંગણામાં નવિ જમીએજી; પુરૂષ તણે પડછાયો દેખી, મ્હેં આગળ
 નવિ રહીએ. શાં ૭. એકાંતે દિયરીયા સાથે, હાથે તાળી ન
 લઈએજી; પ્રેમ તણી જે વાત કરે તો, મ્હેં આગળથી ખસીએ.
 શાં ૮. આભરણુ પહેરી અંગ શોભાવી, હાથે દર્પણુ ન લઈએજી;
 પિયુડો જે પરદેશ સિધાવે, તો કાજળ રેખ ન દઈએ. શાં ૯.
 પિયુડા સાથે ક્રોધ ન કરીએ, રીસાઈ નવિ રહીએજી; છૈયા-છોડ
 છોકરડાંને, તાડન કદિય ન કરીએ. શાં ૧૦. ઉજ્જડ મંદિર માંડિ
 ક્યારે, એકલડાં નવિ જમીએજી; એકલી જાણી આળ ચઢાવે, એવડું
 શાને કરીએ. શાં ૧૧. ફિરિયલ નારીનો સંગ ન કરીએ, તસ
 સંગે નવિ ફરીએજી; મારગ જતાં વિચાર કરીને, ઉંડો પાવ ન
 ધરીએ. શાં ૧૨. ઉદયરત્ન વાચક ઇમ બોલે, જે નર નારી ભણુ-
 શેજી; તેહનાં પાતક દૂરે ટળશે, મુક્તિપૂરીમાં મળશે. શાં ૧૩.

૨૫. શ્રી પાંચમા આરાની સજ્જાચ.

વીર કહે ગૌતમ સુણે, પાંચમા આરાના ભાવરે; દુઃખીયા
 પ્રાણી અતિ ઘણા, સાંભળ ગૌતમ સુભાવરે. વીરં ૧. શહેર હોંશે
 તે ગામડાં, ગામ હોંશે સ્મશાનરે; વિણુ ગોવાળે રે ઘણુ ચર, જ્ઞાન નહિ
 નિરવાણુરે. વીરં ૨. મુજ કેડે કુમતિ ઘણા, હોંશે તે નિરવાદરે; જિનમ-
 તની રૂચિ નવિ ગમે, થાપશે નિજ મતિ સારરે. વીરં ૩. કુમતિ
 અઝા કદાચહી, થાપશે આપણા બોલરે; શાસ્ત્રમાર્ગ સવિ મૂકશે, કરશે
 જિનમત મોલરે. વીરં ૪. પાખંડી ઘણા જાગશે, ભાંગશે ધર્મના
 પંથરે; આગમ મત મરડી કરી, કરશે નવા વળી અંથરે. વીરં ૫.
 ચારણીની પરે આળશે, ધર્મ ન જાણે લેશરે; આગમ શાખાને
 ટાળશે, આપશે નિજ ઉપદેશરે. વીરં ૬. ચોર ચરડ બહુ લાગશે,
 બોલી ન પાળે બોલરે; સાધુ જન સિદ્ધાચરે, દુર્જન બહુલા મોલરે.
 વીરં ૭. રાજ પ્રજાને પીડશે, હિંડશે નિરધન લોકરે; માયા ન

વરસસે મેહુલા, મિથ્યાત્વ હોશે બહુ થોકરે. વીર૦ ૮. સંવત ઓગ-
ણીશ ચૌદોતરે, હોશે કલંકી રાયરે; માત પ્રાહ્મણી નાણીએ, બાપ
ચંડાલ કહેવાયરે. વીર૦ ૯. છયાસી વરસનું આઉખું, પાટલીપુરમાં
હોશેરે; તસ સુત દત્ત નામે ભલો, શ્રાવકકુળ શુભ પોષરે. વીર૦
૧૦. કૌતુકી હામ ચલાવશે, ચર્મ તણાં તે જોયરે; ચોથ લેશે લિક્ષા
તણી, મહા આકરા કર હોયરે. વીર૦ ૧૧. ઇન્દ્ર અવધિએ જોયતાં,
દેખશે એહ સ્વરૂપરે; દ્વિજ રૂપે આવી કરી, હુણુશે કલંકી ભૂપરે.
વીર૦ ૧૨. દત્તને રાજ્ય સ્થાપી કરી, ઇન્દ્ર સુરલોકે જાય રે; દત્ત
ધર્મ પાળે સદા, ભેટશે શેત્રુંજય ગિરિરાયરે. વીર૦ ૧૩. પૃથ્વી જિન-
મંડિત કરી, આપશે સુખ અપારરે; દેવલોકે સુખ ભોગવે, નામે જય
જયકારરે. વીર૦ ૧૪. પાંચમા આરાને છેડલે, ચતુર્વિધ શ્રીસંઘ
હોશેરે; છઠ્ઠો આરો ખેસતાં, જિનધર્મ પહિલો જશેરે. વીર૦ ૧૫.
ખીજે અગની જાયશે, ત્રીજે રાય ન કોયરે; ચોથે પ્રહાર લેપના,
છઠ્ઠો આરે તે હોય રે. વીર૦ ૧૬.

દોહડા—છઠ્ઠો આરે માનવી, ખિલવાસી સવિ હોય; વીસ વરસનું
આઉખું, ૫૬ વરસે ગર્ભજ હોય. ૧૭. સહસ ચોરાશી વર્ષપણે,
ભોગવશે ભવિ કર્મ; તીર્થંકર હોશે ભલો, શ્રેણિક જીવ સુધર્મ. ૧૮.
તસ ગણધર અતિ સુંદર, કુમારપાળ ભૂપાળ; આગમ વાણી જોઈને,
રચીયાં વચણ રસાળ. ૧૯. પાંચમા આરાના ભાવ એ, આગમે ભાખ્યા
વીર; અંધ બોલ વિચાર કહ્યા, સાંભળજો ભવિ ધીર. ૨૦. ભણુતાં
સમક્ષિત સંપજે, સુણુતા મંગળ માળ; જિનહર્ષે કહી જોડ એ,
ભાખ્યાં વચણ રસાળ. ૨૧.

૨૬. ધોખીડાની સજ્જાય

ધોખીડા તું ધોજે મનનું ધોતીયું રે, રખે રાખતો મેલ
લગારરે; એણે રે મેલો જગ મેલો કર્યો રે, અણધાયું ન રાખે
લગારરે. ધો૦ ૧. જિનશાસન સરોવર સોહામણું રે, સમક્ષિત તણી
રૂડી પાળ રે; દાનાદિક ચારે બારણાં રે, માંહી નવતત્ત્વ કમળ
વિશાળરે. ધો૦ ૨. તિહાં ઝીલે મુનિવર હંસલા રે, પીયે છે તપ

જપ નીર રે; શમ દમ આદે જે શિલારે, તિહાં પલાળે આતમ ચીરરે. ધો० ૩. તપવળે તપ તડકે કરી રે, જાળવળે નવપ્રજા વાડ રે; છાંટા ઊડાડે પાપ અઢારનારે, એમ ઉજળું હોશે તતકાળરે. ધો० ૪. આળોચણુ સાજુડો સુધો કરે રે, રખે આવે માયા શેવાળ રે; નિશ્ચે પવિત્રપણું રાખળેરે, પછે આપણા નિયમ સંભાળરે. ધો० ૫. રખે મૂકતો મન મોકળું રે, પડ મેલીને સંકેલ રે; સમમસુંદરની શીખડી રે, સુખડી અમૃતવેલ રે. ધો० ૬.

૨૭. શ્રી સહજનંદીનો સજ્જાચ

ખીજ અશરણુ ભાવના-એ દેશી

સહજનંદી રે આતમા, સૂતો કાંઈ નિશ્ચિત રે; મોડ તણુ રણીયા ભમે, જાગ જાગ મતિવંત રે; લૂટે જગતના જંત રે, નાખી વાંક અત્યંતરે; નરકવાસ ઠવંત રે, કેઈ વિરલા ઉગરંત રે. સં ૧. રાગ દ્વેષ પરિણુતિ ભજી, માયા કપટ કરાય રે; કાશ કુશુમ પરે જીવડો, ફોગટ જનમ ગમાય રે; માથે ભય જમરાય રે, શ્યો મન ગર્વ ધરાય રે; સહુ એક મારગ જાય રે, કોણુ જગ અમર કડાય રે. સં ૨. રાવણુ સરિળા રે રાજવી, નાગા ચાલ્યા વિણુ ધાગ રે; દશ માથાં રણુ રડવડ્યાં, ચાંચ દીએ શિર કાગ રે; દેવ ગયા સવિ ભાગ રે, ન રહ્યો માનનો બાગ રે; હરિ હાથે હણ્યોનાગ રે, જોજો ભાઈઓના રાગ રે. સં ૩. કેઈ ચાલ્યા કેઈ ચાલશે, કેતા ચાલણુ-હાર રે; મારગ વહેતો રે નિત્ય પ્રત્યે, જોતાં લગ્ન હજાર રે; દેશ વિદેશ સધાર રે, તે નર ઈણે સંસાર રે; જોતાં જમ દરબાર રે, ન જુએ વાર કુવાર રે. સં ૪. નારાયણુપુરી દ્વારિકાં, બલતી મેલી નિરાશ રે; રોતાં રણુમાં તે એકલા, નાહા દેવ આકાશ રે; કિહાં તરે છાયા આવાસ રે, જલ જલ કરી ગયો સાસ રે; બલભદ્ર સરો-તર છાસ રે, સુણી પાંડવ શિવવાસ રે. સં ૫. ગાજી ગાજીને બોલતા, કરતા હુકમ હેરાન રે; પોઢયા અગ્નિમાં એકલા, કાચા રાખ સમાન રે; પ્રહ્લદત્ત નરક પ્રયાણુ રે, એ ઋદ્ધિ અથિર નિદાન રે; જેવું પીંપલ પાન રે, મ ધરો જૂઠું શુમાન રે. સં ૬. વાલેસર વિના

એક ઘડી, નવિ સહાતું લગાર રે, તે વિના જનમારો વહી ગયો,
નહીં કાગલ સમાચાર રે; નહીં કોઈ કોઈનો સંસાર રે,
સ્વારથીયો પરિવાર રે; માતા મરૂદેવી સાર રે, પહોતાં મોક્ષ
મોઝાર રે. સં ૭. માતા પિતા સુત બાંધવા, આંધક રાગ વિચાર રે;
નારી અસારી રે ચિત્તમાં, વંછે વિષ દેતી ભરતાર રે; નૃપ જિનધર્મ
આધાર રે, સજ્જન નેહુ નિવાર રે. સં ૮. હસી હસી દેતાં રે તાલીયો,
શય્યા કુસુમની સાર રે; તે નર અંતે માટી થયા, લોક ચણે ધરખાર રે;
ઘડતા પાત્ર કુંભાર રે, એહવું બાણી અસાર રે; છોડયો વિષય વિકાર
રે, ધન્ય તેહનો અવતાર રે. સં ૯. થાવચ્યાસુત શિવ વર્યા, વહી
એલાચી કુમાર રે; ધિક્ ધિક્ વિષયા રે જીવને, લઈ વૈરાગ્ય રસાલ રે;
મેહેલી મોહજંબલ રે, ઘર રમે કેવલ બાલ રે; ધન્ય કરકંડુ ભૂપાલ રે.
સં ૧૦. શ્રીશુભવિજય સુગુરુ લહી, ધર્મચણુ ધરો છેક રે; વીર
વચન રસ શેલડી, ચાખે ચતુર વિવેક રે; ન ગમે તે નર ભેક
રે, ધરતા ધર્મની ટેક રે, ભવજલ તરીયા અનેક રે. સં ૧૧.

૨૮. શ્રી આપસ્વભાવની સજ્જાય.

આપ સ્વભાવમાં રે, અબધુ સદા મગનમેં રહેના; જગત
જીવ હે કરમાધીના, અચરિજ કદુઅ ન લીના. આં ૧. તુમ નહી
કેરા કોઈ નહી તેરા, કયા કરે મેરા મેરા; તેરા હે સો તેરી પાસે,
અવર સખે અનેરા. આં ૨. વપુ વિનાશી તું અવિનાશી, અબ હે
ઈનકું વિલાસી; વપુ સંગ જબ દૂર નીકાસી, તબ તુમ શિવકા
વાસી. આં ૩. રાગ ને રીસા દોય ખવિસા, એ તુમ દુઃખકા દીસા;
જબ તુમ ઉનકું દૂર કરીસા, તબ તુમ જગકા ઇસા. આં ૪. પારકી
આશા સદા નિરાશા, એ હે જગજન પાસા; તે કાટનકું કરો અભ્યાસા,
લહો સદા સુખ વાસા. આં ૫. કબહીક કાજી કબહીક પાજી, કબહીક
હુઓ અપજાજી; કબહીક જગમેં કીર્તિ ગાજી, સખ પુદગળકી બાજી.
આં ૬. શુદ્ધ ઉપયોગને સમતાધારી, જ્ઞાન ધ્યાન મનોહારી; કર્મ
કલંકકું દૂર નિવારી, જીવ વરે શિવ નારી. આં ૭.

૨૯. અઢાર નાતરાની સજઝાય એકવીસની દશી

મથુરા નગરી રે, કુબેરસેના ગણિકા વસે; મનહરણી રે, તરણી ગુણથી ઉલ્લસે; તિણ જાએ રે, યુગલ ઇક સુત ને સુતા; નામ દીધો રે, કુબેરદત્ત કુબેરદત્તા. ૧. (ઉથલો) મુદ્રાલંકૃત વસ્ત્ર વિંટી, યુગલ પેટીમાં ઠવ્યો; એક રાત્રિ માંહી નદી પ્રવાહે, જમુના જળમાં વહ્યો; સોરિયપુર પ્રભાત શેઠે, સંગ્રહી ંહેચી કરી; એક પુત્રને પુત્રીય ખીજે, રાખતાં હરખે ધરી. ૨. ખિહું શેઠે રે, ઓચ્છવ કીયો અતિ ઘણો; કર્મ યોગે રે, મળીયો વિવાહ ખિહું તણો; સારી પાસા રે, રમતાં ખિહું મુદ્રા મિલી; નિજ બંધવ રે, જાણીને થઈ આકળી. ૩. (ઉથલો) આકુળી થઈ તવ ભગિનિ, વિષય વિરકત તે થઈ; સાધ્વી પાસે ગ્રહી સંજમ, અવધિનાણી સા થઈ; વ્યવસાય કાજે કુબેરદત્ત, હવે અનુક્રમે મથુરા ગયો; વળી કર્મયોગે વેષ ભોગે, વિલસતાં અંગજ થયો. ૪. (ચાલ) નિજ બંધવ રે, પ્રતિબોધનને સાહુણી; વેશ્યા ઘર રે, આવીને સા સાહુણી; ધર્મશાળા રે, પારણાને પાસે રહી; હુલરાવે રે, બાળકને સાઈમ કહી. ૫. (ઉથલો) ઇમ કહી પુત્ર ભત્રીજ બંધવ, દેવર કાકો પોતરો; ઇમ નાતરા ષટ તુજ સાથે, રૂદન કરતી ઉચ્ચરો; પતિ પિતા બંધવ જોઈ, સુમરો પિતરિયો ઇણી પરે કહી; કુબેરદત્ત સુ સાધવી ષટ, નાતરા ઇણી પરે લહી. ૬. (ચાલ) ભોજાઈ રે, શોક માતા સાસુ વહુ; બડી માતા રે, ઇણી પરે ષટ સગપણુ લહુ; તવ ભાષે રે, સાધ્વીને વેશ્યા ઇશું; અસમંજસ રે, શું ભાષે છે એ કિશું. ૭. (ઉથલો) કિશું ભાષે લાજ ન રાખે, સાધ્વી વેશ્યાને કહે; મંજુષ માંહી ઠવિય મેલ્યા, તેડ વિતક સખ કહે; ઇમ સુણીય ગણિકા લીયે સંજમ, પાર પામી ભવ તણો; સાધ્વી ઇમ ઉપદેશ દીધો, કરી ઉપકાર અતિ ઘણો. ૮. (ચાલ) સુણી પ્રભાવ રે, ઇણી પરે સહુ સંસારમેં; એકેકે રે, સગપણુ દશ અઠ ઇમ કહ્યા; ચિંહુ જણના રે, ગિણતા ઇમ બહુંતર થયા. ૯. (ઉથલો) થયા બહુંતર ઇમ પડુતર, કહે જંબુકમાર એ; સંસાર વિષયવિકાર ગિર્યા, દુઃખના ભંડાર એ; તેડ ભણે સંજમ ગ્રહે, પ્રભવો સુખ તિણ પરે હુલસે; કવિરાજ ધીર વિમળ સેવક, નયવિમળ ઉપદિશે. ૧૦.

૩૦. શ્રી દેવાનંદાનો સજ્જાત્ય.

હો કુંથુજિન મનકું કિમહી ન બાઝે—એ દશી

જિનવર રૂપ દેખી મન હરખીત, સ્તનમે દૂધ ઝરાયા; તવ ગૌતમકું લયા અચંભા, પ્રશ્ન કરનકું આયા. હો ગૌતમ એ તો મેરી અંબા. ૧. તસ કૂખે તુમ કાં એક વસીયા, ક્ષણ કીયા એણે કર્મ; તવ શ્રી વીરજિણુંદ એમ બોલે, એઈ કીયા એણે કર્મ. હો ગૌતમ ૦ ૨. ત્રિસલાદે દેરાણી હુતી, દેવાનંદા જેઠાણી; વિષય લોભ કરી કાંઈ ન જાણ્યો, કપટ વાત મન આણી. હો ગૌતમ ૦ ૩. દેરાણીકી રત્ન ડાળડી, બહિલાં રત્ન ચોરાયાં; ઝગડો કરતાં ન્યાય જળ હુવો, તબ કછુ નાણાં પાયાં. હો ગૌતમ ૦ ૪. ઐસા શ્રાપ દીયા દેરાણી, વજ સંતાન મૂજ હોળે; કર્મ આગળ કાંઈ ન ચાલે, ઇંદ્ર ચક્રવર્તિ જોળે. હો ગૌતમ ૦ ૫. ભરત રાય જળ રૂપભને પૂછે, એહમાં કોઈ જિણુંદા; મરિચી પુત્ર ત્રિદંડી તેરો, ચોવિસસો જિણુંદા. હો ગૌતમ ૦ ૬. કૂળનો ગર્વ કિયો મેં ગૌતમ, ભરતરાય જળ વંદા; મન વચન કાયાએ કરીને, હરખ્યો અતિ આણુંદા. હો ગૌતમ ૦ ૭. કર્મ સંજોગે ભિક્ષુક કૂળ પામ્યા, જનમ ન હોવે કબહુ; ઇંદ્ર અવધે જોતાં અપહર્યો, દેવ ભૂજંગમ બાંહે હો. ગૌતમ ૦ ૮. બ્યાશી દિવસ તિયાં કણે વશીયા, હરિણ ગમેષિ જળ આયા; સિદ્ધારથ ત્રિસલા દેરાણી, તસુ કૂખે છટકાયા. હો ગૌતમ ૦ ૯ સિદ્ધારથ ત્રિસલા દેરાણી, અચ્યુત દેવલોક જાશે; બીજે અંગે આચારાંગે, તે સૂત્રે કેહેવાશે. હો ગૌતમ ૦ ૧૦ રિખવદત્તને દેવાનંદા, લેશે સંજમ ભારા; તવ ગૌતમ એ મુકતે જાશે, ભગવતી સૂત્ર વિચારા. હો ગૌતમ ૦ ૧૧. તપ ગચ્છ શ્રી હીરવિજયસૂરી, દીયો મનોરથ વાણી; સકળચંદ પ્રભુ ગૌતમ પૂછે, ઉલટ મનમાં આણી. હો ગૌતમ ૦ ૧૨.

૩૧. વિજય શેઠ વિજયા શેઠાણીની સજ્જાત્ય.

ઠાળ પહેલી

પ્રહુ ઉઠી રે પંચ પરમેષ્ઠિ સદા નમું, મન શુદ્ધ રે તેહને

ચરણે હું નમું; ધુર તેડમાં રે અરિહંત સિદ્ધ વખાણિએ, આચારજ
 રે ઉપાધ્યાય મન આણીએ. ૧. આણીએ મન ભાવ શુદ્ધે, ઉપાધ્યાય
 મન રુલી, જે પન્નર કર્મ ભૂમિ માંડિ, સાધુ પ્રણમું તે વલી; જેમ
 કૃષ્ણ પક્ષે શુકલ પક્ષે શીયલ પાદ્યું નિર્મલુ, ભરથાર ને સ્ત્રી બેને
 તેડનું ચરિત્ર ભાવે ભણું. ૨. ભરત ક્ષેત્રમાં રે સમુદ્ર તીરે દક્ષિણ
 દિશે કચ્છ દેશે રે શેઠ વિજય શ્રાવક વસે; શીલવ્રત શું રે અંધારા
 પક્ષનો લિયો. વ્રત ચોથું રે બાલપણે નિશ્ચય કીયો. ૩. બાલપણે તેણે
 કીયો નિશ્ચય કૃષ્ણ પક્ષ વ્રત પાળશું, એહ નિશ્ચય એણી રીતે
 વિષય સેવા ટાળશું; છે એક સુંદર રૂપ વિજયા નામે કન્યા તિહાં
 વળી, તેણે શુકલ પક્ષનો નિયમ લીધો સુગુરુ જોગે મન રૂલી. ૪. કર્મ
 જોગેરે માંડોમાંડે તે બેઉ તણો, શુભ દિવસરે હુઓ વિવાહ સોહા-
 મણો; તવ વિજયારે સોળ શણગાર સજી કરી, પિયુ મંદિર રે
 પહોંચી ઉલટ મન ધરી. ૫. મન ધરી ઉલટ અધિક પહોંચી, પિયુ પાસે
 સુંદરી, તે દેખી હરખી શેઠ ભાજે, આજ તો છે આખરી; મુજ
 શીયલ નિયમ છે પક્ષ અંધારે તેડના દિન ત્રણ છે, તે નિયમ
 પાળી શુકલ પક્ષે ભોગ ભોગવશું પછે. ૬. એમ સાંભળી રે તવ વિજયા
 વિલખી ઘઘ, પિયુ પુછે રે કાં ચિંતા તુજને હુઘ; તવ વિજયા રે
 કહે શુકલ પક્ષનો મેં લીયો, વ્રત ચોથું રે બાલપણે નિશ્ચય કીયો. ૭.
 બાલપણે મેં કીયો નિશ્ચય, શુકલ પક્ષ વ્રત પાળશું, ઉભય પક્ષ
 હવે શીયળ પાળી, નિયમ દુષણ ટાળશું; તો તુમે પરણી અવરનારી
 શુકલપક્ષ સુખ ભોગવો, કૃષ્ણપક્ષે નિજ નિયમ પાળી, અભિગ્રહ
 એમ જોગવો. ૮. તવ વળતું રે તસ ભરથારકહે ઈસ્યું, વિષયા રસ
 રે કાલકૂટ હોયે જિસ્યું; તેહ છાંડીરે શીયળ સળગ અમે પાળશું,
 એહ વારતારે માતપિતાને ન જણાવશું. ૯. માતપિતા જળ જાણશે
 તબ દીક્ષા લેશું ધરી દયા, એમ અભિગ્રહ લેઘને તે ભાવ ચારિત્રી-
 યા થયા; એકત્ર શય્યા શયન કરતાં ખડગ ધારા વ્રત ધરે, મન
 વચન કાયા ધરિય શુદ્ધ શીયલ બેઉ આચરે. ૧૦.

ઢાળ બીજી

વિમલ કેવલિ તામ, ચંપા નયરીએ; તતક્ષણ આવી સમો-

સર્વાં એ, આર્ણી અધિક વિવેક, શ્રાવક જનદાસ; કહે વિનય ગુણે
પરિવર્યો એ. ૧૧. સહસ ચોરાશી સાધુ, મુજ ધરે પારણું; કરે
મનોરથ તો ફળે એ, કેવલિ જ્ઞાન અગાધ, કહે શ્રાવક સુણો; એહ
વાત તો નવિ બને એ. ૧૨. કિહાં એટલા અણુગાર, કિહાં
વલી સુજતો; ભાત પાણી હુવે એટલો એ, તો હવે તેહ વિચાર,
કરો તુમે જીમ તિમ; ફળ હુવે તેટલો એ. ૧૩. છે
એક કચ્છ દેશ, શેઠ વિજય વળી; વિજયા ભાર્યા તસ ધરે એ,
ભાવયતિ ગ્રહિ ભેખ, તેહને ભોજન દીધે; ફળ હુવે એટલો એ.
૧૪. જનદાસ કહે ભગવંત તિહાં, માંહે એટલા; કુણ ગુણ કુણ
વ્રત છે ધણા એ, કેવલિ કહે અનંત, ગુણ તસુ શીયળના; કૃષ્ણ
શુકલ પક્ષ વ્રત તણા એ. ૧૫.

ઠાલ ત્રીજી

કેવલિ મુખે સાંભળી, શ્રાવક તે જન દાસો રે; કચ્છ દેશે
હવે આવિયો, પુરે મનની આશો રે. ધન ધન શીયળ સોહામણો.
૧૬. ધન ધન શીયળ સોહામણો, શીયળ સમો નહિ કોય રે;
શીયળે સુર સાનિધ્ય કરે, શીયળે શિવસુખ હોય રે. ધન૦ ૧૭.
શેઠ વિજય વિજયા ભણી, ભક્તિ શું ભોજન દેય રે; સહસ ચોરાશી
સાધુના, પારણાનો ફળ લેછ રે. ધન૦ ૧૮. માતપિતા જબ પુછિયું,
તેહનું શીયળ વખાણે રે; કેવલિ મુખે જેમ સુણ્યો, તેમ કહે તેહ
સુખણ રે. ધન૦ ૧૯. કૃષ્ણ શુકલ પક્ષ દંપતી, ભોજન દે કોઈ ભાવે
રે; સહસ ચોરાશી સાધુનાં, પારણનો ફળ પાવે રે. ધન૦ ૨૦.
માતપિતા જબ જાણીયો, પ્રગટ એહ પ્રબન્ધ રે; શેઠ વિજય
વિજયા વળી, ચારિત્ર લે અપ્રતિબન્ધ રે. ધન૦ ૨૧.

કળશ

કેવલિની પાસે, ચારિત્ર લેઈ ઉદાર, મન મમતા મુકી, પાલે
નિરતિચાર; અષ્ટકર્મ ખપાવી, પામ્યા કેવળ જ્ઞાન, તે મુક્તિ પોતા,
દંપતી સુગુણ સુખણ. ૧. તેહના ગુણ ગાવે, ભાવે જે નર નાર, તે
શિવ સુખ પામે, પહોંચે ભવને પાર; નાગોરી તપગચ્છ, શ્રી ચંદ્ર-

કિર્તિ સ્વરિચ, શ્રી હર્ષકીર્તિસ્વરિ, જપે તાસ પસાય. ૨. જીમ કૃષ્ણ પક્ષે શુકલ પક્ષે, શીયળ પાળ્યો નિર્મલો, તે દંપતીના ભાવ શુદ્ધે, સદા સદ્ગુરુ સાંભલો; જેમ દુરિત દોહુગ દૂર જાયે, સુખ થાયે બહુ પરે, વળી ધવલ મંગલ આવે વાંછિત, સુખ કુશળ ઘર અવતરે. ૩.

૩૨. રહનેમીની સજ્જાય.

કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને મુનિ રહનેમી નામે, રહ્યા છે ગુફામાં શુભ પરિણામ રે; દેવરિયા મુનિવર ધ્યાનમાં રહેજો, ધ્યાન થકી હોય ભવનો પાર રે; દેવ૦ વરસાદે ભીના ચીવર મોકલાં કરવા, રાજુલ આવ્યા તેણે કામ રે. દેવ૦ ૧. રૂપે રતિ રે વસ્ત્રે વર્જિત બાલા, દેખી ખોલાણો તેણે કામ રે; દેવ૦ દિલડું ખોલાણું જાણી રાજુલ ભાખે, રાખો સ્થિર મન ગુણના ધામ રે. દેવ૦ ૨. જાદવ કુલમાં જિનજી નેમ નગીનો, વમન કરી છે મુજને તેણુ રે; દેવ૦ બંધવ તેહના તમે શિવાદેવી જાયા, એવડો પટંતર કારણુ કેણુ રે. દેવ૦ ૩. પરદારા સેવી પ્રાણી નરકમાં જાય, દુર્લભખોધિ હોય પ્રાય રે; દેવ૦ સાધવી સાથે ચૂકી પાપ જે બાંધે, તેહનો છુટકારો કદીય ન થાય રે. દેવ૦ ૪. અશુચિ કાયા રે મલ મૂત્રની ક્યારી, તમને કેમ લાગી એવડી ખ્યારી રે; દેવ૦ હું રે સંયમી તમે મહાવ્રત ધારી, કામે મહાવ્રત જાશે હારી રે. દેવ૦ ૫. ભોગ વખ્યા રે મુનિ મનથી ન ઇચ્છે, નાગ અગંધન ફૂલની જેમ રે; દેવ૦ ધિક્ કુલ નીચા થઈ નેહથી નિહાલે, ન રહે સંયમ શોભા એમ રે. દેવ૦ ૬. એહવાં રસીલાં રાજુલ વચણુ સુણીને, બૂજ્યા રહનેમી પ્રભુજી પાસ રે; દેવ૦ પાપ આલોઈ કરી સંજમ લીધું, અનુક્રમે પામ્યા શિવ આવાસ રે. દેવ૦ ૭. ધન્ય ધન્ય જે નર નારી શીયલને પાલે, સમુદ્ર તર્યા સમ વ્રત છે એહ રે; દેવ૦ રૂપ કહે તેહના નામથી હોવે, અમ મન નિર્મલ સુંદર દેહ રે. દેવ૦ ૮.

૩૩. શ્રી જંબુસ્વામીની સજ્જાય.

રાજગૃહી નયરી વસે, ઋષભદત્ત વ્યવહારી રે; તસુ સુત જંબુકુમાર નમું, બાલપણે પ્રદ્વચારી રે. ૧. જંબુ કહે જનની

સુણો, સ્વામી સુધર્મા આયા રે; દીક્ષા લેશું તે કને, અનુમતિ દો
મોરી માયા રે. જંબુ ૨. માય કહે સુણો બેટડા, વાત વિચારી
કીજે રે; તરુણપણે તરુણી વરી, છાંડી કેમ છૂટીજે રે. જંબુ ૩.
આગે અરણિક મુનિવરા, ફરી પાછા ઘરે આયા રે; નાટકણી નેહે
કરી, આષાઢભૂતિ ભોલાયા રે. જંબુ ૪. વેશ્યા વશ પડીયા પછી,
નંદીષેણુ નગીનો રે; આદ્રદેશનો પાટવી, આદ્રકુમાર કાં કીનો રે.
જંબુ ૫. સહસ વરસ સંયમ લીયો, તોહી પાર ન પાયા રે; ફડ-
કને કરમે કરી, પછી ઘણું પછતાયા રે. જંબુ ૬. મુનિવર શ્રીરક-
નેમીજી, નેમિ જિનેસર ભાઈ રે; રાજમતી દેખી કરી, વિષય તણી
મતિ આઈ રે. જંબુ ૭. દીક્ષા છે વત્સ દોહિલી, પાલવી ખાંડાની
ધારે રે; સરસ નીરસ અન્ન જિમવું, સૂવું ડાભ સંધારા રે. જંબુ ૮.
દીક્ષા છે વત્સ દોહિલી, કહ્યો અમારો કીજે રે; પરણા પનોતા
પદ્મિણી, અમ્મ મનોરથ પૂરીજે રે. જંબુ ૯. જંબુ કહે જનની
સુણો, ધન્ય ધનો અણુગારો રે; મેઘ મુનીશ્વર મોટકો, શાલિભદ્ર
સંભારો રે. જંબુ ૧૦. ગજ સુકુમાલ ગુણે ભર્યો, આતમ સાધન
કીધો રે; વટમાસી તપ પારણે, ઢંઢણે કેવલ લીધો રે. જંબુ ૧૧.
દશાર્ણભદ્ર કેવલ લહી, પાય લગાડ્યો ઇંદો રે, પ્રસન્નચંદ્ર કેવલ
લહી, પામ્યો છે પરમાનંદો રે. જંબુ ૧૨. એમ અનેક મુનિવર
હુવા, કહેતાં પાર ન પાય રે; અનુમતિ દો મોરી માતજી, ક્ષણ
લાખીણો જાય રે. જંબુ ૧૩. પાંચસેં સત્તાવીશશું, જંબુકુમાર
પરવરીયો રે; પંચ મહાવ્રત ઉચ્ચરી, ભવજલ સાયર તરીયો રે.
જંબુ ૧૪. જંબુ ચરમજ કેવલી, તાસ તણા ગુણ ગાયા રે;
પંડિત લલિતવિજય તણો, હિતવિજય સુપસાયા રે. જંબુ ૧૫.

૩૪. શ્રી મનકમુનિની સજ્જાય.

નમો નમો મનક મહામુનિ, બાળપણે વત લીધોરે; પ્રેમ
પિતાશું રે પરહીઓ, માયશું મોહ ન કીધોરે. નં ૧. પૂરણ ચૌદ
પૂરવ ધણી, સિજ્જંભવ જસ તાતોરે; ચોથો પટોધર વીરને, નહી-
અલ માંહે વિખ્યાતોરે. નં ૨. શ્રી સિજ્જંભવ ગણુધરે, ઉદેશી

નિજ પુત્રોરે; સયલ સિદ્ધાંતથી ઉદ્ધરી, દશવૈકલિક સૂત્રોરે. નં ૩. માસ છએ પ્રણ ભણ્યો, દશ અધ્યયન રસાલોરે; આળસ અંગથી પરિહરી, ધન ધન એ મુનિ બાળોરે. નં ૪. ચારિત્ર પદ માસ વાહલે, પાળી પુણ્ય પવિત્રરે; સ્વર્ગે સમાધિ એ સીધાવીયો, કરી જગ જનને મિત્રરે. નં ૫. પુત્ર મરણ પામ્યા પછી, સિજ્જલવ ગણધારો રે; બહુ શ્રુત દુઃખ મનમાં ધરે, તિમ નયણે જલધારો રે. નં ૬. પ્રભુ તુમ્હે બહુ પડિબોધીઆ, સમ સંવેગીયા સાધુરે; અમે આંસુ નવિ દીઠડાં, તુમ નયણે નિરાબાધ રે. નં ૭. શું કહીએ સંસારીને, એ એહવી સ્થિતિ દીસે રે; તન દીઠે મન ઉલ્લાસે, બેતાં હીયડલું હીસે રે. નં ૮. અમને એ મુનિ મનકલો, સુત સંબંધથી મલીયો રે; વિશેષ અરથ કહ્યા થકાં, પણ કેણું નવી કલીયો રે. નં ૯. લખિધ કહે ભવિયણ તુમ્હે, મ કરો મોહ વિકારોરે; તો તુમ્હે મનક નણી પેરે, પામો સદ્ગતિ સારોરે. નં ૧૦.

૩૫. શ્રી બંધકમુનિની સજ્જાયા.

નમો નમો બંધક મહામુનિ, બંધક ખીમા ભંડાર રે; ઉચ વિહાર મુનિ વિચરંતા, ચારિત્ર બડગની ધાર રે. નમો ૦ ૧. સમિતિ ગુપ્તિને ધારતો, જિતશત્રુ રાજનો નંદ રે; ધારણી ઉદરે જનમીઓ, દર્શન પરમાનંદ રે. નમો ૦ ૨. ધર્મઘોષ મુનિ દેશના, પામીયો તેણે પ્રતિબોધ રે; અનુમતિ લેઈ માત તાતની, કર્મશું યુદ્ધ થઈ ચોદ્ધો રે. નમો ૦ ૩. છકુ અકુમ આદિ ઘણા, દુક્કર તપે તનુ શોષ રે; રાત દિવસ પરિપહ સહે, તો પણ મન નહિ રોષ રે. નમો ૦ ૪. દવ દીધા ખીજડા દેહમાં, ચાલતાં બડબડે હાડ રે; તો પણ તપ તપે રે આકરા, જાણતો અધિર સંસાર રે. નમો ૦ ૫. એક સમે ભગનીપુરી પ્રત્યે, આવીયા સાધુજી સોય રે; ગોખે બેઠી ચિંતે બેનડી, એ મુજ બંધવ હોય રે. નમો ૦ ૬. બેનને બંધવ સાંભર્યો, ઉલટ્યો વિરહ અપાર રે; છાતી લગી છે કાટવા, નયણ વહે નિરધાર રે. નમો ૦ ૭. રાય ચિંતે મનમાં ઇશ્યું, એ કોઈ નારીનો જાર રે; સેવકને કહે સાધુની, લાવોજી ખાલ ઉતાર રે. નમો ૦ ૮.

ઢાલ ત્રીજી

રાય સેવક કહે સાધુને, ખાલડી જીવથી હણશું રે; અમ ઠાકુ-
રની એહ છે આણી, તે અમે આજ કરશું રે. અહો અહો સાધુજી
સમતા વરીયા. ૧. મુનિવર મનમાંહિ આણુંદા, પ રષહ આવ્યો
જાણી રે; ખપાવાનો અવસર આવો, ફરી નહિ આવે પ્રાણી રે.
અં ૨. એ તો વળી સખાઈ મીલીઓ, ભાઈ થકી ભલેરો રે; પ્રાણી
કાયરપણું પરિહરજે, જિમ ન થાયે ભવ ફેરો રે. અં ૩. રાય
સેવકને મુનિવર કહે, કઠણ ફરસ મુજ કાયા રે; બાધા રખે તુમ
હાથે થાયે, કહો તિમ રહીએ ભાયા રે. અં ૪. ચાર શરણા
ચતુર કરીને, ભવ ચરમ આવરતે રે; શુદ્ધધ્યાન શું તાન લગાયું,
કાયાને વોસિરાવે રે. અં ૫. અડઅડ આમડી તેહ ઉતારે, મુનિ
સમતા રસ ઝીલે રે; ક્ષપકશ્રેણિ આરોહણ કરીને, કરમ કઠણને પીલે
રે. અં ૬. ચોથું ધ્યાન ધરતાં અંતે, કેવલ લઈ મુનિ સિધ્યા રે;
અજર અમરપદ મુનિવર પામ્યા, કારજ સઘળાં સિધ્યાં રે. અં ૭.
હવે મુહપત્તિ લોહી ખરડી, પંખીડે આમિષ જાણી રે; રાજદારે લેઈ
નાંખી, સેવકે લીધી તાણી રે. અં ૮. સેવક મુખથી વાતજ જાણી,
જહેને મુહપત્તિ દીઠી રે; નિશ્ચે ભાઈ હણીઓ જાણી, હૈયે ઉઠી અંગીઠી
રે. અં ૯. વિરહ વિલાપ કરે રાય રાણી, સાધુની સમતા વખાણે રે;
અથિર સંસાર સ્વરૂપ તવ જાણી, સંજમ લે રાય રાણી રે. અં ૧૦.
આલોઈ પાતક સવિ છંડી, કરમ કઠણને નંદી રે; તપ દુઃકર કરી
કાયા ગાળી, શિવસુખ લહે આણુંદી રે. અં ૧૧. ભવિયણ એહવા
મુનિવર વંદી, માનવભવ ફલ લીજે રે; કર જોડી મુનિ મોહન વિનવે,
સેવક સુખીયા કીજે રે. અં ૧૨.

૩૬- શ્રી અઈમત્તામુનિની સજ્જાય.

વીર જિણુંદ વાંદીને ગૌતમ, ગોચરીયે સંચરીયા; રાજગૃહી
નયરી માંહે ગૌતમ, ઘરઘર આંગણ ફરીયા. આઘા આમ પધારો
પૂજ્ય, મુજ ઘર વહોરણ વેળા. ૧. ઈણે અવસર અઈમત્તે રમતા, મન-
ગમતા મુનિ દીઠા; કંચનવરણી કાયા નિરખી, મનમાં લાગ્યા મીઠા.

આધા૦ ૨. બોલ્યો કુંવર અમીરસ વાણી, એક કહો અલિરામ;
 ખરે ખપોરે પાય અણવાણે, ભમવો તે કિણ કામે. આધા૦ ૩.
 સાંભળ રાજકુંવર સોભાગી, શુદ્ધ ગવેષણા કીજે; નિર્દુષણ ને
 નિરતિચારે, ઘર ઘર ભિક્ષા લીજે. આધા૦ ૪. આવો આજ અમારે
 મંદિર, કહીશો તે વિધ કરશું; જે જૂએ તે જુગતે કરીને, ભાવશું
 ભિક્ષા હમશું. આધા૦ ૫. ઇમ કહી ઘેર તેડી ચાલ્યો, આઠ્યા મુનિ
 આનંદે; અઈમત્તા રાણી દેખીને, વિધિશું ગૌતમ વાંદે. આધા૦ ૫.
 આજ હમારે રત્નચિંતામણી, મેહ અમીરસ વુઠા; આજ અમ
 આંગણ સુરતરૂ કળીયો, જે ગૌતમ નયણે દીઠા. આધા૦ ૭. રે
 બાહુડા બહુ બુદ્ધિવંતા, ગણધર ગૌતમ આઠ્યા; થાળ ભરીને
 મોઢક મોટા, ભાવે શું વહોરાવ્યા. આધા૦ ૮. વાંદી પાય કુંવર મુનિ-
 વરના, હાથ મેલાવ્યો માથે; વોળાવું કહીને મુનિને, ઇમ કહી
 ચાલ્યો સાથે. આધા૦ ૯. કુંવર કહે આ ભાજન આપો, ભાર ઘણો
 પ્રભુ પાસે; ગૌતમ કહે હું તેહને આપું, ચારિત્ર લીયે ઉદ્ધારે.
 આધા૦ ૧૦. ચારિત્ર લેઈશું હું તુમ પાસે, ઝોળી દીયે મુજ હાથે;
 ગૌતમ પૂછે અનુમતિ કેહની, માય મોકલ્યો તુમ સાથે. આધા૦
 ૧૧. ગુરૂ જ્ઞાની ગૌતમ મન આણી, દીક્ષા દીધી તેહને; વૃદ્ધમુનિને
 ભજાવી દીધા, મુનિ મારણ દીયો તેહને. આધા૦ ૧૨. તે સંગાતે
 અઈમત્તા ચાલ્યા, સાધુ સંગાતે વનમાં; નાનું સરોવર નીરે ભરીયું,
 તે દેખી હુરખ્યા મનમાં. આધા૦ ૧૩. નાનું સરોવર નાનું ભાજન,
 નાવ કરી અઈમત્તા; વળતાં સાધુજી દેખીને, બાળક રમત કરતા.
 આધા૦ ૧૪. બોલાવી મુનિ બાળકને, એ આપણે નવિ કીજે;
 છકાય જીવની વિરાધના કરતાં, દુર્ગતિનાં ફળ લીજે. આધા૦ ૧૫.
 લાજ ઘણી મનમાંહી ઉપની, સમવસરણમે આવ્યા; ઇરિયાવહી
 પડિછમતાં અઈમત્તા, બ્યાન શુકલ મન ભાવ્યા. આધા૦ ૧૬. કેવલ-
 શાંતિ હાં ઉપન્યો; ધન ધન મુનિ અઈમત્તા; શુદ્ધ મને ચારિત્ર
 પાળીને, તે મુનિ મુકતે પહોંચ્યા. આધા૦ ૧૭. ગૌતમ આદિ
 અઈમત્તા સરિખા, ગુણવંતા ઋષિરાયા; લક્ષ્મિરત્ન કર જોડી વંદે,
 તે મુનિવરના પાયા. આધા૦ ૧૮.

૩૭. શ્રી સ્થુલિભદ્રજીની સજ્જાત્ર.

આંખો મોરયો હે આંગણે, પરિમલ પુહવી ન માય; પાસે કુલી હે કેતકી, બ્રમર રહ્યો હે લુભાય. આંખો ૦ ૧. આવો સ્થુલિભદ્ર વાલહા, લાછલદેના હો નંદ; તુમશું મુજ મન મોહીયું, જીમ સાયર ને ચંદ. આંખો ૦ ૨. સુગુણ સાથે પ્રીતડી, દિન દિન અધિકી હો થાય; બેઠો રંગ મજીઠનો, કદીયે ચટક ન જાય. આંખો ૦ ૩. નેહ વિહુણા રે માણસા, જેહવા આવળ પુલ; દીસંતા રળીયામણા, પણ નવિ પામે હો મૂલ્ય. આંખો ૦ ૪. કોયલડી ટહુકા કરે, આંખે લેકે લૂંખ; સ્થુલીભદ્ર સુરતરુ સરિખા, કોશ્યા કણુયર કંખ. આંખો ૦ ૫. સ્થુલિભદ્રે કોશ્યાને ખુજવી, દીધો સમકિત સાર; રૂપ વિજય કહે શીલથી, લહીએ સુખ અપાર. આંખો ૦ ૬.

૨

શ્રી સ્થુલિભદ્ર મુનિગણમાં શિરદાર જો, ચોમાસું આવ્યા કોશ્યા આગારજો, ચિત્રામણ શાળાયે તપ જપ આદર્યા જો. ૧. આદરીયા વ્રત આવ્યા છો અમ ગેહ જો, સુંદરી સુંદર ચંપક વરણી દેહ જો; અમ તુમ સરિખો મેજો આ સંસારમાં જો. ૨. સંસારે મેં જોયું સકળ સ્વરૂપ જો, દર્પણની છાયામાં જેવું રૂપજો, સુપનાની સુખડલી ભૂખ ભાંગે નહિ જો. ૩. ના કહેશે તો નાટક કરશું આજજો, બાર વર્ષની માયાછે મુનિરાજ જો, તે છોડી કેમ બઈ છું આશા ભરી જો. ૪. આશા ભરીયો ચેતન કાળ અનાદીજો, ભોમીયો ધર્મને ડિણ થયો પરમાદિ જો, ન જાણી મેં સુખની કરણીજોગની જો. ૫. જોગી તો જંગલમાં વાસો વસીયાજો, વેશ્યાને મંદિરીયે ભોજન રસીયા જો, તુમને દીઠા એવા સંયમ સાધતા જો. ૬. સાધશું સંયમ ઇચ્છારોધ વિચારી જો, કુમાપુત્ર થયા નાણી ઘરબારી જો, પાણીમાંહે પંકજ કોરું જાણીએ જો. ૭. જાણીએ તો સઘળી તુમારી વાત જો, મેવા મીઠા રસવંતા બહુ જાત જો, અમર ભૂષણ નવ નવલી ભાતે લાવતા જો. ૮. લાવતા તો તું દેતી આદર માન જો, કાયા બાણું રંગ પતંગ સમાન જો, ઠાલીને શી કરવી એવી પ્રીતડી જો. ૯. પ્રીતલડી કરતાને રંગ ભર

સેજને, રમતાને દેખાડતા ઘણું હેતુ જે, રિસાણી માનવી મુજને
 સાંભરે જે. ૧૦. સાંભળે તો મુનિવર મનડું વાળે જે, ઢાંકયો અગ્નિ
 ઉઘાડયો પરજવાળે જે, સંયમમાંહિ એ છે દ્વષણ મોટકું જે.
 ૧૧. મોટકું આવ્યુંતું નંદનું તેડું જે, જતાં ન વહે કાંઈ તમારું
 મનડું જે, મેં તુમને તિહાં કોલ કરીને મોકલ્યા જે. ૧૨. મોકલ્યા
 તો મારગ માંહિ મળીયા જે, સંભૂતિ આચારજ્ઞ જ્ઞાને બળીયા જે,
 સંયમ દીધું સમક્ષિ તેણે શીખવ્યું જે. ૧૩. શીખવ્યું તો કહી
 દેખાડો અમને જે, ધર્મ કરંતા પુણ્ય વડેરું તમને જે, સમતાને
 ઘેર આવી વેશ્યા એમ વહે જે. ૧૪. વહે મુનિશ્વર શંકાને પરિહાર
 જે, સમક્ષિ મૂળે શ્રાવકનાં વ્રત બારજે, પ્રાણાતિપાતાદિક સ્થૂલથી
 ઉચ્ચરે જે. ૧૫. ઉચ્ચરે તો વિત્યું છે ચોમાસું જે, આણા લેઈને
 આવ્યા ગુરૂની પાસે જે, શ્રુતનાણી કહેવાણા ચૌદેપૂર્વી જે. ૧૬.
 પૂર્વી થઈને તાર્યા પ્રાણી થોક જે, ઉજ્જવળ ધ્યાને તેહ ગયા દેવલોક જે,
 ઋષભ કહે નિત્ય તેહને કરીએ વંદના જે. ૧૭.

૩૮. શ્રી દશાર્જુનભદ્રની રાજઝાપ.

સારદ બુધદાઈ, સેવક નયણાનંદ; પ્રણમું હું નિજ ગુરુ,
 ભવિક વિકાસન વૃંદ; વંદુ શાસન પતિ, સાચો વીર બ્રહ્મંદ; ગાઈશિ
 હું ભજ્તે, દશાર્જુન મુણીંદ. ૧. દશાર્જુન દેશ અતિ ઉત્તમ,
 દશાર્જુન પુર સોહિ; દશાર્જુન રાજા અતુલી બલ, ભવિજનનાં
 મન મોહિ; ન્યાયે રાજ પ્રજાપતિ પાલે, ટાલે પરદલ પીડા; વ્યસન
 નિવારે ધર્મ વિચારે, કરે રંગ રસ કીડા. ૨. ઇણ અવસરે અનુ-
 ક્રમે, જિનવર વિહાર કરંતા; પહોતા તિણે નયરી, સમોવસરણ
 વિચરંતા; ગણધરને મુનિવર, ખેચર ભૂચર વૃંદ; કિન્નરને સુરવર,
 પામ્યા પરમાણુંદ. ૩. પરમાણુંદ પામ્યા વન પાલક, રાયને જઈ
 વધાવ્યા; સ્વામી તુમ પતિ તુમ મન વલ્લભ, વીર જિણેસર આવ્યા;
 સાત આઠ પગ સામો જઈને, લાવે વંદન કીધું; અંગ વિભૂષણ
 સોવન રસના, લાખ દાન તસ દીધું. ૪. હવે રાજા ચિંતે, મુજ
 સમ અવર ન કોય; હય ગય રથ પયક, મણિ માણિક રિદ્ધિ હોય;

તેણી પરે કરી વંદું, જિમ નવિ વંદા કેણે; અભિમાન ધરીને, પડહ વળવ્યો તેણે. ૫. તેણે નયરી પડહ વળવ્યો, વેગે કરો સજાઈ; વાહન અંગ સયલ સણુગારો, જોઈએ તે લે ભાઈ; સોના રૂપા ઘાટ સામટા, સખલ સજાઈ કીજે, અથિર દ્રવ્ય એ સાસય સુખ જે, જિનવર વંદી લીજે. ૬. ભદ્ર જાત સરિખા, હાથી સહજ અઢાર; વરહુય પાખરીયા, ચોવીસ લાખ ઉઢાર; વર રથ જોતરીઆ, દ્રઢ એકવીસ હજાર; એક સહસ સુખાસન, અંતે ઉરી પરિવાર. ૭. અંતે ઉરીસય પંચ મનોહર, સોલ સહસ રાજન; સેવા સારે કોડી એકાણું, પાયક ભીમ સમાન; સોલ હજાર ધજા લહકંતી, ચામર ચીઉં પખે સોહિ; મેઘાડંબર છત્ર ખિરાજે, ભવિજનનાં મન મોહિ. ૮. ભલી કરીય સજાઈ, પુદ બાહિર જખ આવે; પટરાય વર ચઢીઓ, રાજા ઈમ ભાવે; ચતુરંગી સેના, રિદ્ધિ દેખી ઈમ બોલે; મહારી રિદ્ધિ આગળ, અવર સહુ તૃણ તોલે. ૯. તૃણ તોલે મુજ આગળ સહુ એ, એમ અભિમાને હરખે; પહેલે કલ્પે ઈંદો બેઠો, અવધિ જ્ઞાને નિરખે; જિનવર ભક્તિ કરે બહુ રાજા, પણ અભિમાને ચઢીઓ; જિનવર ભક્તિ કરી કોણુ પ્રજે, ત્રણ જગ આવે જડીઓ. ૧૦. એમ ચિંતી ઈંદો, ઐરાવણ સુર તેડયો; તે હરખ્યો અંજલી, જોડી ઉભો નેડો; જિન વંદન જાણું, માન ઉતારણુ કાજ; ઐરાવણ સરિખા, સહસ ચોસઠ ગજરાજ. ૧૧. ગજરાજ એક એકને મસ્તક, સોહિ પાંચસે બાર; મસ્તક મસ્તક આઠ હંતુસળ, સોહિ અતિહી સ્ફાર; હંતહંત પ્રત્યે આઠ આઠ વાવી, વાવે આઠ આઠ કમલ; કમલે કમલે લાખ પાંખડી, લાખ નાટક તિહાં વિમલ. ૧૨. ડોડા વિચે વિચે એક એક, કમલ પ્રત્યે પ્રાસાહ; અથ્ર મહિષિ આઠઆઠ, સાથે ઈંદ્ર આલ્હાહ; પ્રતિ કમલે બેઠો, ઈંદો આવે જામ; ખત્રીસ બદ્ધ નાટક, ઝમક હુવો તામ. ૧૩. તામ વીર વાંદીને બેઠો, દશાણુ-ભદ્ર નરેષ; શુભ ઉજવલ ગજ ઘટા સંઘાતે, ઈંદ્રે કીઓ પ્રવેશ; ઉંચું વહન વિલોકે રાજા, બહોલી રિદ્ધિ પ્રમાણુ; માહુરો મહ એણે ઉતાર્યો, તો જીવ્યું અપ્રમાણુ. ૧૪. મેં રિદ્ધિનો ગરવ, ફેકટ કીધો આજ; ઈંદ્રની રિદ્ધિ આગળ એ, આવે કુણુ કાજ; હવે જો હું છાંડું, તો હારે

સ્વર્ગવાસી; તવ જિનવર પાસે, ગયો ઇચ્છું વિમાસી. ૧૫. ઇચ્છું વિમાસીને અભિમાને, રાયે ચારિત્ર લીધું; ઇંદ્ર કહે હવે મેં નવિ થાએ, તેં બોલ્યું તે કીધું; મેં જે હેડ કરી તુમ સાથે, તે ખમજો રિષિરાય; મુજમાં શક્તિ થણી છે બીજી, પણ મુજથી એ નવિ થાય. ૧૬. ઇંદ્ર વાંદી બોલે, ધન માનવ અવતાર; અભિમાન કરીને, નૃપ પામ્યો ભવપાર; હવે વીર પથપે, માન માનવને હોય; ઇંદ્ર પાય લગાડ્યો, એ સમો અવર ન કોય. ૧૭. એ સમો અવર ન કોઈ બૂઝ્યો, બૂઝ્યો કર્મ સઘાંતે; કેવલ પામી મુકતે પોહોતો, મંગલિક હવો ઇચ્છુ વાતે; પઢતાં ગુણતાં ઉત્તમના ગુણ, પોહોએ સયલ જગીશ; શુભવિજય પંડિત શિષ્ય પ્રણમે, લાલવિજય નિશ દિશ. ૧૮.

૩૯. શ્રી વચર સ્વામિની સજ્જાય.

સાંભળજો તુમે અદ્ભુત વાતો, વચર કુમાર મુનિવરની. ખટ મહિનાના ગુરૂ જોળીમાં, આવે કેલ કરંતા; ત્રણ વરસના સાધવી મુખથી, અંગ અચ્ચાર ભણંતા રે. સાંભળજો ૧. રાજ સભામાં નહિ કોભાણા, માત સુખડલી દેખી; ગુરૂએ દીધો એવો મુહ-પત્તિ, દીધો સર્વ ઉવેખી રે. સાંભળજો ૨. ગુરૂ સંઘાતે વિહાર કરે મુનિ, પાળે શુદ્ધ આચાર; બાલપણથી મહા ઉપયોગી, સંવેગી શિરદાર રે. સાંભળજો ૩. કોળાપાકને ઘેબર ભિક્ષા, દોય ઠામે નવિ દીધી; ગગન ગામિની વૈક્રોય લખિ, દેવે જેહને દીધી રે. સાંભળજો ૪. દશ પૂરવ ભણીયા જે મુનિવર, ભદ્ર ગુપ્ત ગુરૂ પાસે; ખીરાસવ પ્રમુખ જે લખિ, પ્રગટ જસ પ્રકાસે રે. સાંભળજો ૫. કોડી સૈંકડા ધનને સંઘે, કન્યા રૂકિમણી નામે; શેઠ ધનાવો દીયે પણ ન લીયે, વધતે શુભ પરિણામે રે. સાંભળજો ૬. દેઘ ઉપદેશને રૂકિમણી નારી, તારી દિક્ષા આપી; યુગ પ્રધાન જે વિચરે જગમાં, સૂરજ તેજ પ્રતાપી રે. સાંભળજો ૭. સમક્ષિ શિયળ તુંબ ધરી કરમાં, મોહ સાયર કર્યો છોટો; તે કેમ બૂડે નારી નદીમાં, એ તો મુનિવર મોટો રે. સાંભળજો ૮. જેણે દુર્ભિક્ષ સંઘ લેઈને, મૂક્યો નયર સુગાલ; શાસન શોભા ઉન્નતિ કારણ, પુષ્ક પદ્મ વિસાલ રે.

સાંભળજો ૯. બોધરાયને પણ પ્રતિ બોધ્યો, કીધો શાસન રાગી; શાસન શોભા જય પતાકા, અંબર જઈને લાગી રે. સાંભળજો ૧૦. વિસર્યો સુંઠ ગાંઠીયો કાને, આવશ્યક વેળા બહુયો; વિસરે નહિ પણ એ વિસરીયો, આયુ અલ્પ પીછાણ્યો રે, સાંભળજો ૧૧. લાખ સોનૈયે હાંડી ચડે જિમ, બીજે દિન સુગાલ; એમ સાંભળાવી વમરસેનને, બાણી અણસણ કાલ રે. સાંભળજો ૧૨. રથાવર્ત પર્વત જઈ અણસણ કીધું, સોહમ હરિ તિહાં આવે; પ્રદક્ષિણા પર્વતને દેઈને, મુનિવર વંદે ભાવે. સાંભળજો ૧૩. ધનસીંહગિરિ સ્થરિ ઉત્તમ, જેહુના એહુ પટધારી રે; પદ્મવિજય કહે ગુરૂ પદ પંકજ, નિત્ય નમીયે નર નારી રે. સાંભળજો ૧૪.

૪૦. શ્રી મેતારજ મુનિની સજ્જાય.

મન મોહન જિનજી મીઠી તાહરી વાણ-એ દેશી

સંયમ ગુણના આગરુજી, પંચ મહાવ્રત ધાર; માસ ખમણને પારણેજી, રાજગ્રહી નગરી મઝાર; મેતારજ મુનિવર, ધન તુમ અવતાર. ૧. સોનીને ઘરે આવીયાજી, મેતારજ રિષિરાય; જવલા ઘડતો ઉઠીયોજી, વંદે મુનિના પાય. મેતારજ ૨. આજ ફલ્યો ઘર આંગણેજી, વિણ કાલે સહકાર; દ્યો ભિક્ષા છે સુજતીજી, મોદક તણો એ આહાર. મેતારજ ૩. કૌંચ જીવ જવલા ચર્યોજી, વહોરી ચાલ્યા રિષિરાજ; સોની મન શંકા થઈજી, સાધુ તણા એ ક્રાજ. મેતારજ ૪. રીશ કરીને રૂપિને કહેજી, દ્યો મુજ જવલા આજ; વાઘરશિર્ષે બાંધીયાજી, તડકે રાખ્યા મુનિરાજ. મેતારજ ૫. ફટ ફટ ફૂટે હાડકાંજી, ત્રટ ત્રટ ચુટે ચામ; સોનીડે પરિસો કર્યોજી, સાધુ રાખ્યો મન ઠામ. મેતારજ ૬. એહુવા પણ મોટા જતિજી, મન્ન ન આણે રોષ; આતમ નિંદે આપણેજી, સોનીનો રથો દોષ. મેતારજ ૭. ગજ સુકમાલ સંતાપીયાજી, બાંધી માટીની પાળ; ખેર અંગારા શિરે ધર્યાજી, મુગતે ગયા તત્કાલ. મેતારજ ૮. વાઘણ શરીર વલુરીયુંજી, સાધુ સુકોસલ સાર; કેવલ લહી મુગતે ગયાજી, એમ અરણીક

અણુગાર. મેતારજ૦ ૬. પાપી પાલકે પીલીયાજી, ખંધક સૂરીના શિષ્ય; અંબડ ચેલા પાંચશેજી, નમો નમો તે મુનિ શિષ્ય. મેતારજ૦ ૧૦. એહવા પુરુષ સંભારતાંજી, મેતારજ રિષિરાય; અંતગડ હુઆ કેવલીજી, વંદે મુનિના પાય. મેતારજ૦ ૧૧. ભારી કાળની સ્ત્રી તિહાંજી, લાવી નાંખી તેણી વાર; ધબકે પંખી જાગીયોજી, જવલા કાઢ્યા તિણે સાર. મેતારજ૦ ૧૨. દેખી જવલા વીટમાંજી, મનમાં લાજ્યો સોનાર; ઓઘો મુહપત્તિ સાધુંનોજી, લેઈ થયો અણુગાર. મેતારજ૦ ૧૩. આતમ તાર્યો આપણોજી, થીર કરી મન વચ કાય; રાજવિજય રંગે ભણેજી, સાધું તણી એ સઝૂંચ. મેતારજ૦ ૧૪.

૪૧. શ્રી મેઘરથ રાજની સજાયા.

દશમે ભવે શ્રી શાંતિજી, મેઘરથ જીવડો રાય; રૂડા રાજ પોસહશાળામાં એકઠા, પોસહ લીયો મન ભાય; રૂડા રાજ૦ ધન્ય ધન્ય મેઘરથ રાયજી, જીવદયા ગુણ ખાણુ; ધર્મી રાજ ધન્ય. ૧. ઇશાનાધિપ ઇંદ્રજી, વખાણ્યો મેઘરથ રાય; રૂં ધર્મે ચળાવ્યો નવિ ચળે, ભાસુર દેવતા આય. રૂં ધન્ય૦ ૨. સીંચાણો મુખે અવતરી, પડીયું પારેવું ખોળા માંચ; રૂં રાખ રાખ મુજ રાજવી, મુજને સીંચાણો ખાય. રૂં ધન્ય૦ ૩. સીંચાણો કહે રાજવી, એ છે મારો આહાર; રૂં મેઘરથ કહે સુણ પંખીયાં; હિંસાથી નરક અવતાર. રૂં પંખી૦ ૪. શરણે આવ્યું રે પારેવડું, નદી આપું નિર્ધાર; રૂં માટી મંગાવી તુજને દેઝી, તું તેનો કર આહાર. રૂં ધન્ય૦ ૫. માટી ખપે મુજ એહની, કાં વળી તાહરી દેહ; રૂં જીવદયા મેઘરથ વસી, સત્ય ન મહેલે ધર્મી તેહ. રૂં ધન્ય૦ ૬. કાતી લેઈ પિંડ કાપીને, લે માંસ તું સીંચાણુ; રૂં ત્રાજુયે તોળાવી મુજને દીઓ, એ પારેવા પ્રમાણુ. રૂં ધન્ય૦ ૭. ત્રાજુઆં મંગાવી મેઘરથ રાયજી, કાપી કાપી મૂકે છે માંસ; રૂં દેવમાયા ધારણુ સમી, નાવે એકણુ અંશ. રૂં ધન્ય૦ ૮. ભાઈ મુત રાણી વલવલે, હાથ ઝાલી કહે તેહ; રૂં એક પારવાને કારણે, શું કાપો છો દેહ. રૂં ધન્ય૦ ૯. મહાજન લોક વારે સહુ, મ કરો એ વડી વાત; રૂં મેઘરથ કહે

ધર્મકૃણ ભલાં, જીવદયા મુજ ધાત. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૦. ત્રાજુએ મેઠા રાજવી, જે ભાવે તે ખાય; ૩૦ જીવથી પારેવો અધિક ગણ્યો, ધન્ય પિતા તુજ માય. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૧. ચડતે પરિણામે રાજવી, સુર પ્રગટ્યો તિહાં આય; ૩૦ ખમાવે બહુ વિધે કરી, લખી લખી લાગે પાય. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૨. ઇંદ્રે પ્રશંસા તાહરી કરી, તેહનો તું છે રાય; ૩૦ મેઘરથ કાયા સાજી કરી, સુર પહોત્યો નિજ ઠાય. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૩. સંયમ લીયો મેઘરથ રાયજી, એક લાખ પૂરવનું આય; ૩૦ વીશ સ્થાનક વિધે સેવીયાં, તીર્થંકર ગોત્ર ખંધાય. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૪. અચ્ચારમે ભવે શ્રી શાંતિજી, પહોત્યા સર્વાર્થ સિદ્ધ; ૩૦ તેત્રીશ સાગર આઉખું, સુખ વિલસે સુર ઋદ્ધ. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૫. એક પારેવાની દયા થકી, જે પદવી પામ્યા નરેશ; ૩૦ પાંચમા ચક્રવર્તિ ઉપન્યા, સોળમા શાંતિ જિનેશ. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૬. લાખ વર્ષ આસુ શાંતિજી, પહોત્યા શિવપુર વાસ; ૩૦ જીવદયા પરસાદથી, રુજે ચહુ મનની આશ. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૭. દયા થકી નવનિધિ હોવે, દયા તે સુખની ખાણ; ૩૦ કોડ ભવાંતરની સગી, દયા માતા તે જાણ. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૮. ગજ ભવે શશતો રાખીયો, મેઘકુમાર ગુણ જાણ; ૩૦ શ્રેણિકરાય સુત સુખલહ્યાં, પહોત્યા અનુત્તર વિમાન. ૩૦ ધન્ય૦ ૧૯. એમ જાણી ભવિ દયા પાળજ્યો, છક્કાયની સુખદાય; ૩૦ નવાનગર માંહે ખંતશું, કહી મેઘરથ સજ્જાત્ય. ૩૦ ધન્ય૦ ૨૦. સંવત સત્તર સત્તાણુંએ, માસખમણ દિન જાણ; ૩૦ ઋષિ ગોવર્દન પસાયથી, કહે રાયચંદ શુભ વાણ. ૩૦ ધન્ય૦ ૨૧.

૪૨. શ્રી મેઘકુમારની સજ્જાત્ય.

ધારણી મનાવે રે મેઘ કુમારને રે, તું મુજ એકજ પુત્ર; તુજ-વિણ જ્યારે દિનડા કિમ ગમે, રાખો રાખો ધર તણાં સુત્ર. ધારણી૦ ૧. તુજને પરણાવુરે આઠ કુમારિકારે, સુંદર અતિ સુકુમાળ; મલ પતિ ચાલે રે જેમ વન હાથણીરે, નયણ વપણ સુવિશાળ. ધારણી૦ ૨. મુજ મન આશા રે પુત્ર હતી ઘણી રે, રમાડીશ વહુનાંરે ખાળ; દૈવ અટારો રે દેખી નવિ શક્યોરે, ઉપાયો એહ જંજાળ. ધારણી૦ ૩.

ધન કણ કંચનરે ઋદ્ધિ ધણી અછે રે, ભોગવો ભોગસંસાર; છતી
ઋદ્ધિ વિલસો રે જાયા ધર આપણેરે, પછી લેજો સંયમ ભાર. ધારણી ૦
૪. મેઘ કુમારે રે માતા જૂઝવીરે, દીક્ષા લીધી વીરજીની પાસ; પ્રીતિ-
વિમળ રે ઇણિપરે ઉચ્ચરે રે, પહોતી મહારા મનડની આશ. ધારણી ૦ ૫.

૪૩. રોહિણીની સજ્જાય.

ભરતનૃપ ભાવશું એ—એ દેશી

શ્રી વાસુપૂજ્ય જીણુંદના એ, મધવા સુત મનોહર, જયો તપ
રોહિણી એ; રોહિણી નામે તસ સુતા એ, શ્રીદેવી માત મહાર;
જ ૦ ૧. કરે તસ ધન અવતાર; જ ૦ પદ્મ પ્રભુના વયણથી એ, દુર્ગાંધા
રાજકુમાર; જ ૦ રોહિણીતપ થાતે ભવે એ, સુજસ સુગંધ વિસ્તાર.
જ ૦ ૩૦ ૨. નરદેવ સુરપદ ભોગવી એ, તે થયો અશોક નરિંદ;
જ ૦ રોહિણી રાણી તેહની એ, દોયને તપ સુખ કંદ. જ ૦ ૩૦ ૩.
દુરભિગંધા કામિની એ, ગુરૂ ઉપદેશ સુણુંત; જ ૦ રોહિણી તપ કરી
દુઃખ હરી એ, રોહિણી ભવ સુખવંત. જ ૦ ૩૦ ૪. પ્રથમ પારણિકિન
ઋષભનો એ, રોહિણી નક્ષત્ર વાસ; જ ૦ દુર્વિધે કરી તપ ઉચ્ચરો એ,
સાત વરસ સાત માસ. જ ૦ ૩૦ ૫. કરો ઉજમાણું પૂર્ણ તપે એ, અશોક-
તરૂ તલ ઠાય; જ ૦ ખિંખ રચણ વાસુપૂજ્ય એ, અશોક રોહિણી
સમુદાય. જ ૦ ૩૦ ૬. એકસો એક મોદક ભલા એ, રૂપા નાણાં
સમેત; જ ૦ સાત સત્યાવિશ કીજીયે એ, વેશ સંધ ભક્તિ હેત. જ ૦
૩૦ ૭. આઠ પુત્ર ચારે સુતા એ, રોગ સોગ નવિ દીઠ; જ ૦ પ્રભુ
હાથે સંયમ લહ્યું એ, દંપતી કેવળ દીઠ. જ ૦ ૩૦ ૮. કાંતિ રોહિણી
પતિ નિસી એ, રોહિણી સુત સમ રૂપ; જ ૦ એ તપ સુખ સંપદ
દીયે એ, વિજયલક્ષ્મી સ્વરિ ભૂપ. જ ૦ ૩૦ ૯.

૪૪. શ્રી ભરત બાહુબલીની સજ્જાય.

દોહા

સ્વસ્તિ શ્રી વરવા ભણી, પ્રણુમી શ્રી જિણુંદ; ગાશું તસ સુત
અતિબળી, બાહુબળી મુનિચંદ. ૧. ભરતે સાઠ સહસ વરસ, સાધ્યા
૫૮ ખંડ દેશ; અતિ ઉચ્છવ આણુંદશું, વનિતા કીધ પ્રવેશ. ૨.

ચક્રરત્ન આવે નહિ, આયુદ્ધશાળા માંડ; મંત્રીશ્વર ભરતને તક્કા,
કહે સાંભળ તું નાહ. ૩. સ્વામી તેં નિજ બળે, વશ કીધા પટ
ખંડ; પણ બાહુબળિ જાતનો, નવિ દીઠો ભુજ દંડ. ૪. સુર નર
માંહે કે નહિ, તસ જીતણુ સમર્થ; તો પ્રભુ તુમ બળ જાણુશું,
જો સહેશે તસ હૃત્ય. ૫. સુષુતા મંત્રી વચણુ ઈમ, ચક્રી હુવો
સતેગ; બાહુબળિ ભણી મોકલ્યો, નામે દૂત સુવેગ. ૬. ભટ રથ
હયવર ઠાઠશું, દૂતે કીધ પ્રયાણુ; શુકન હુવા બહુ વંકડા, પિણુ
સ્વામીની આણુ. ૭. ધરા ચોલંધી અતી ઘણી, આવ્યો બહોળી
દેશ; જિહાં કોઈ બાહુબળિ વિના, જાણે નહી નરેશ. ૮. તક્ષશિલા
નગરી જિહાં, બાહુબળિ ભૂમિંદ; દૂત સુવેગ જઈ તિહાં, પ્રણમ્યો
પય અરવિંદ. ૯. બાહુબળિ પૂછે કુશળ, ભરતતણો પરિવાર; ચતુરાર્ધ
શું દૂત તવ, બોલે બોલ વિચાર. ૧૦. આસન અર્ધું બેસવા, આપે
સુરપતિ જસ; લક્ષ જક્ષ સેવા કરે, જગત કરે જસ આશ. ૧૧.
હેલે જીત્યા ખંડ પટ, બેઠ ન હતો કોય; ઋષભદેવ સાન્નિધ્ય કરે,
તસ કિમ કુશળ ન હોય. ૧૨. પણ પ્રભુ તુમ આવ્યા વિના, માને
સકળ નિરર્થ; કામ નહી હવે ઢીલનો, સેવો પ્રભુ સમર્થ. ૧૩.
નહિ તો જો તે કોપશે, કોઈ ન રહેશે તીર; તસ ભુજ દંડ પ્રહાર
એક, રહેશે તુજ શરીર. ૧૪. એ સેના વળી એ ઋદ્ધિ, તિહાં લગે
જાણો સર્વ; જિહાં લગે એ કોખ્યો નહી, મૂકો તે ભણી ગર્વ. ૧૫.

ઢાળ પહેલી રાગ બંગાળી

જા રે શું તુજ મારું દૂત, બાહુબળિ બોલે થઈ ભૂત; રાજા
નહી નમે; કોપે ચઢ્યો હું ત્હારો રે નાંહિ, એક મૂઠિયે ધરું ધરતી-
માંહિ. રાજા ૧. હું તો જાણુતો તાતજી જેમ, ભાર્યપણુનો હવે
જાણ્યો પ્રેમ; રાજા ૨. એહજ માહરી કહેજે ગુજજ, જો બળ હોય તો
કરજે ઝુજ. રાજા ૩. દેઈ ચપેટા કાઢ્યો દૂત, વિલખો થઈ વિનિ-
તાયે પહુંત; રાજા ૪. સાંભળાવ્યો સઘળો વિરતાંત, કોખ્યો ભરતપતિ
જેમ કૃતાંત. રાજા ૫. રણુ દુંદુભી વજડાવી જામ, સેના સજ હુઈ

સઘળી તામ; રાજાં કોડ સવા નિજ પુત્ર સકજ, રણના રસિયા
 હુવા સજ. રાજાં ૪. લાખ ચોરાશી વર ગજરાજ, ઘોડા લાખ
 ચોરાશી સાજ; રાજાં લાખ ચોરાશી રથ વળી જાણુ, લાખ ચોરાશી
 ઘુરે નિશાણુ. રાજાં ૫. પાયક છન્નું કોડિ ઝુંઝાર, વિદાધર કિન્નર
 નહી પાર; રાજાં એમ સુભટની કોડા કોડ, રણુરસે બાંધી
 હોડા હોડ. રાજાં ૬. પૃથ્વી કંપી સેનાને પૂર, રજશું છાયો અંબર-
 સૂર; રાજાં સોળ લાખ વાજે રણુતૂર, ચઢી ચાલ્યો સેનાને પૂર.
 રાજાં ૭. પહોત્યોબહોળી દેશની સીમ, સુણી બાહુબળિ થયો અતિ
 ભીમ, રાજાં ત્રણ લાખ બાહુબળિના પૂત; કોધે ચઢયા જાણે જમ
 દૂત. રાજાં ૮. સેના સમુદ્ર તણે અનુહાર, કહેતાં કિમહી ન આવે
 પાર; રાજાં ચઢીશ્વરની સેના સર્વ, તૃણ જેમ ગણુતો મહોટે ગર્વ. રાજાં
 ૯. પહેરી કવચ અસવારી કીધ, બાહુબળિ રણુડંકા દીધ; રાજાં ભરતે
 પહેર્યો વજ્રસનાહ, ગજરતને ચઢ્યો અધિક ઉચ્છાહ. રાજાં ૧૦. બેહુ
 સામાં આવ્યાં સેન, કંપ્યા ગગન ને પૃથ્વી જેણુ; રાજાં ઘોડે ઘોડા
 ગજે ગજરાજ, પાળે પાળા અડે રણુ કાજ. રાજાં ૧૧. ઝળકે
 ભાલા ભીમ ખડગ, તીરે છાયો ગગનનો મગ; રાજાં ચૂર સુભટ
 ભિડે છે તેમ, નાંખે ઉલાળી ગજ કાંકરી જેમ. રાજાં ૧૨. રૂધિર
 નદીયો વહે ઠામો ઠામ, બાર વરસ એમ કીધો સંગ્રામ; રાજાં બેહુમાં
 કોઈ ન હાર્યા જમ, ચમર સુધર્મેદ્ર આવ્યા તામ. રાજાં ૧૩.
 તાતજ સ્પટિ કરી છે એહ, કાંઈ પમાડો તેહના છેહ; રાજાં ભાઈ
 દોય ઝહો રણુ ભાર, જેમ ન હોય જનનો સંહાર. રાજાં ૧૪. માન્યું
 વચન બે ભાઈએ જમ, દેવે થાપ્યાં ત્યાં પાંચ સંગ્રામ; રાજાં દ્રષ્ટિ
 વચન બાહુ મૂઠી ને દંડ, બેહુ ભાઈ કરે યુદ્ધ પ્રચંડ. રાજાં ૧૫.

દોહડા

અનિમિષ નયણે જોવતાં, ઘડી એક થઈ જમ; ચઢીને નયણે
 તુરત, આવ્યાં આંસૂ તામ. ૧. સિંહનાદ ભરતે કર્યો, જાણે કૂટ્યો
 પ્રહ્લાંડ; ખેડા નાદ બાહુબળે, તે ઠાંક્યો અતિ ચંડ. ૨. ભરતે બાહુ
 પચારિયો, તે વાળ્યો જિમ કંબ; વાનર જિમ હીંચે ભરત, બાહુ-

બળિ ભુજ લંબ. ૩. ભરતે મારી મુષ્ટિકા, બાહુબળિ શિર માંચ; જનુ લગે બાહુબળિ, ધરતી માંહે જાય. ૪. ગગન ઉછાળી બાહુ બળે, મૂકી એડવી મૂઠ; પેઠા ભરતેશ્વર તુરત, ધરતી માંહે આકંઠ. ૫. ભરત દંટે બાહુતણો, ચૂર્યો મુગટ સનૂર; ભરત તણા બાહુબળે, ક્રિયો કવચ ચકચૂર. ૬. બોલ્યા સાખી દેવતા, હાર્યા ભરત નરેશ; બાહુ બળિ ઊપર થઈ, ફૂલ વૃષ્ટિ સુવિશેષ. ૭. ચઢી અતિ વિલખે થયો, વાચા ચૂક્યો તામ; બાહુબળિ ભાઈ ભણી, મૂક્યું ચક્ર ઉદામ. ૮. ઘરમાં ચક્ર ફરે નહિ, કરી પ્રદક્ષિણા તાસ; તેજે ઝળહળતું થકું, આવ્યું ચઢી પાસ. ૯. બાહુબળિ કોપે ચઢ્યા, જાણે કરું ચકચૂર; મૂઠી ઉપાડી મારવા, તવ ઉગ્યો દયા અંકૂર. ૧૦. તામ વિચારે ચિત્તમે, કિમ કરી મારું જ્ઞાત; મૂઠી પણ કિમ સંહરું, આવી બની દોઈ વાત. ૧૧. હસ્તી દંત જે નીકળ્યા, તે કિમ પાછા જાય, ઈમ જાણી નિજ કેશનો, લોચ કરે નરરાય. ૧૨.

ઢાલ બીજી—જિન વચને વૈરાગિયો હો ધત્તા—એ દેશી

તવ ભરતેશ્વર વિનવે રે ભાઈ, ખમો મુજ અપરાધ; હું ઓછો ને ઉછાંછળો રે ભાઈ, તું છે અતિહિ અગાધ રે; બાહુબળિ ભાઈ, યું કયું કીજે બાં ૧. તું મુજ શિરનો શેહિરો રે ભાઈ, હું તુજ પગની રે ખેડ; એ સવિરાજ્ય છે તાહરું રે ભાઈ, મન માને તસ દેય રે. બાં ૨. હું અપરાધી પાપીયો રે ભાઈ, કીધાં અનેક અકાજ; લોભ વશે મૂકાવિયાં રે ભાઈ, ભાઈ અઠાણુંના રાજ રે. બાં ૩. એક બંધવ તું માહરે રે ભાઈ, તે પણ આદરે એમ; તો હું અપજશ આગળો રે ભાઈ, રહેશું જગમાં કેમ રે. બાં ૪. કોડ વાર કહું તુજને રે ભાઈ, તાતજી ઋષભની આણ; એક વાર હસી બોલને રે ભાઈ, કર મુંજ જન્મ પ્રમાણ રે. બાં ૫. ગુન્હો ઘણો છે માહરો રે ભાઈ, બક્ષીસ કરીય પસાય; રાખો રખે ફૂલણ કિશીરે ભાઈ, લળિ લળિ લાગું છું પાયરે. બાં ૬. ચઢીને નયણે ઝરે રે ભાઈ, આંસુઢાં કેરી ધાર; તે દુઃખ જાણે તે ઉરે રે ભાઈ, કે જાણે કીરતાર રે. બાં ૭. નિજ નયરી વિનિતા ભણી

રે ભાઈ, જાતાં ન વહે પાય; હા ! મૂરખ મેં શું કિયું રે ભાઈ,
કેમ ઊભો પસ્તાય રે. બાં ૦ યું ૦ ૮. વિવિધ વચન ભરતેશનાં રે ભાઈ,
સુણિ નવિ રાચ્યા તેહ; લીધું વ્રત તે કયું ફિરે રે ભાઈ, જેમ
હથેળીમાં રેહરે. બાં ૦ યું ૦ ૯. કેવળ લહી મુગતે ગયા રે ભાઈ,
બાહુબળિ અણુગાર; પ્રાતઃ સમય નિત્ય પ્રણુમીએ રે ભાઈ, જિમ
હોય જય જયકાર રે. બાં ૦ યું ૦ ૧૦.

કળશ

શ્રી ઋષભ જિન સુપસાય ઇણિ પરે, સંવત સત્તર ઇકોતેરે;
ભાદ્રવા શુદ્ધિ પડવાતણે દિન, રવીવાર ઉલટ ભરે; વિમળવિજય
ઉવઝાય સદગુરૂ, શીશ તસ શ્રી શુભવરે; બાહુબળિ મુનિરાજ ગાતાં,
રામવિજય જયશ્રી વરે. ૧૧.

૪૫. શ્રી અરણિકમુનિની સનઝાય.

અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગોચરી, તડકે દાઝે શીશો જી; પાય
અડવાણે રે વેળુ પરજળે, તન સુકુમાળ મુનીશો જી. અં ૧.
મુખ કરમાણું રે માલતી ફૂલ જ્યું, ઊભો ગોખની હેઠોજી; ખરે
ખંપારે રે દીઠો એકલો, મોહી માનની દીઠોજી. અં ૨. વયણ
રંગીલી રે નયણે વીંધીયા, ઋષિ થંભ્યા તેણે ડાણોજી; દાસીને
કહે જા રે ઉતાવળી, ઋષિ તેડી ઘર આણોજી. અં ૩. પાવન
કીજે રે ઋષિ ઘર આંગણું, વોહરો મોદક સારોજી; નવ જોખન
રસ કાયા કાં દહો, સફલ કરો અવતારોજી. અં ૪. ચંદ્રવદનીયે
ચારિત્રથી ચુકવ્યા, સુખ વિલસે દિન રાતોજી; બેઠો ગોખે રે
રમતો સોગઠે, તવ દીઠી નિજ માતોજી. અં ૫. અરણિક અરણિક કરતી
મા ફરે, ગલિયે ગલિયે બજારોજી; કહો કેણે દીઠો રે મહારો
અરણીકો, પૂંઠે લોક હજારોજી. અં ૬. હું કાયર છું રે મહારી
માવડી, ચારિત્ર ખાંડાની ધારોજી; ધિગ ધિગ વિષયા રે મહારા
જીવને, મેં કીધો અવિચારોજી. અં ૭. ગોખથી ઉતરી રે
જનનીને પાય પડ્યો, મનશું લાજ્યો અપારોજી; વત્સ તુજ ન
ઘટે રે ચારિત્રથી ચૂકવું, જેહથી શિવસુખ સારોજી. અં ૮. એમ

સમજાવી રે પાછો વાળીયો, આણ્યો ગુરૂની પાસોજી; સતગુરૂ દીયે
રે શીખ લલી પરે, વૈરાગ્યે મન વાસોજી. અં ૬. અગ્નિ ધખંતી
રે શિલ્પા ઊપરે, અરણિકે આણસણ કીધુંજી; રૂપવિજય કહે ધન્ય
તે મુનિવરૂ, જોણે મનવંછિત લીધુંજી. અં ૧૦.

૪૬. શ્રી ધન્નાજીની સજ્જાત્ય.

શીયાળામાં શીત ઘણી રે ધન્ના, ઉનાળે લૂઝાળ; ચોમાસે જળ
વાહણારે ધન્ના, એ દુઃખ સહ્યું ન જાય; હું તો વારી રે ધનજી
આજ નહિ સો કાળ. ૧. વનમેં તો રહેવું એકેલું રે ધન્ના, કોણ
કરે તારી સાર; ભૂખ પરિષદ દોહિલો રે ધન્ના, મત કરે એસી
વાત. રે હો ધનજી; મત લીયો સંયમ ભાર. ૨. વનમેં તો મૃગ
એકલો રે માતા, કોણ કરે ઉનકી સાર; કરણી તો જેસી આપકી રે
માતા, કોણ બેટો કુણ બાપ. રે હો જનની; હું લેઉં સંયમ
ભાર. ૩. પંચ મહાવ્રતકો પાળવા રે ધન્ના, પાંચ મેરૂ સમાન;
બાવીસ પરિષદ જીતવારે ધન્ના, સંયમ ખાંડાકી ધાર. રે હો
ધનજી; મત ૪. નીર વિનાની નદી કીસી રે ધન્ના, ચંદ વિના કેસી
રાત, પિયુ વિના કેસી કામિની રે ધન્ના, વદનકમળ વિલખાય.
રે હો ધનજી; મત ૫. દિપક વિના મંદિર કિસ્યાં રે ધન્ના, કાન
વિના કેસો રાગ; નયણ વિના કિસ્યું નિરખવું રે ધન્ના, પુત્ર વિના
પરિવાર. રે હો ધનજી; મત ૬. તું મુજ અંધાલાકડી રે ધન્ના, શો
કોઈ ટેકો રે હોય; જો લાકડી તોડશે રે ધન્ના, અંધો હોશે ખુવાર.
રે હો ધનજી; મત ૭. રત્ન જડિતકો પિંજરો રે માતા, તે સૂડો
જાણે બંધ; કામ ભોગ સંસારના રે માતા, જ્ઞાનીને મન ફંદ. રે
જનની; હું લેઉં સંયમ ભાર. ૮. આયુ તો કંચન ભર્યો રે ધન્ના,
રાઈ પરબત જેમ સાર; મગર પચ્ચીશી અસતરી રે ધન્ના, નહિ સં-
યમકી વાત. રે હો ધનજી; મત ૯. નિત્ય ઉઠી ઘોડલે ફિરતો રે
ધન્ના, નિત્ય ઉઠી બાગમેં જાય; એસી ખુબી પરમાણે રે ધન્ના,
ચમર ઢાળાયાં જાય. રે હો ધનજી; મત ૧૦. ચોડી પાલખીમે
પોઢતો રે ધન્ના, નિત્ય નઈ ખુબી માણ; એ તો બત્રીસ કામિનીરે

ધન્ના, ઉભી કરે અરદાસ. રે હો ધનજી; મત૦ ૧૧. નાર્ય સકારા હું ગયો રે માતા, કાને આયો રાગ; મુનિશ્વરની વાણી સુણી રે માતા, આ સંસાર અસાર. રે હો જનની; હું લેઉં ૦ ૧૨. હાથમે લેનો પાતરો રે ધન્ના, ઘેર ઘેર માંગવી ભીખ; કોઈ ગાળજ દેઈ કાઢશે રે ધન્ના, કોઈ દેવેગે શીખ. રે હો ધનજી; મત૦ ૧૩. તજ દિયા મંદિર માળીયાં રે માતા, તજ દિયો સખ સંસાર; તજ દીની ઘરફી નારીયો રે માતા, છોડ આલ્યો પરિવાર. રે હો જનની; હું લેઉં ૦ ૧૪. જૂઠાં તે મંદિર માળીયાં રે માતા, જૂઠો તે સખ સંસાર; જીવતાં ચૂંટે કાળજૂ રે માતા, મુવા નરક લેઈ જાય. રે હો જનની; હું લેઉં ૦ ૧૫. રાત્રિ ભોજન છોડદો હો ધન્ના, પરનારી પચ્ચખાણુ; પરધન શું દૂર રહો રે ધન્ના, એહજ સંયમ ભાર. રે હો ધનજી; મત૦ ૧૬. માતા પિતા વરજો નહિ રે ધન્ના, મત કર એસી વાત; એહ બત્રીશે કામિની રે ધન્ના, એસી દેગી શાપ. રે હો ધનજી; મત૦ ૧૭. કર્મ તણા દુઃખ મેં મહ્યાં રે માતા, કોઈ ન જાણે ભેદ; રાગ દ્વેષકે પુંછડે રે માતા, વાધ્યાં વૈર વિરોધ. રે હો જનની; હું ૦ ૧૮. સાધુપણમેં સુખ ઘણું રે માતા, નહિ દુઃખરો લવ લેશ; મળશે સોઈ ખાવશું રે માતા, સોઈ સાધુ ઉદેશ. રે હો જનની; હું ૦ ૧૯. એકલો ઉઠી જાયશે રે માતા, કોઈ ન રાખણહાર; એક જીવકે કારણે રે માતા, કયું કરે એ તો વિલાપ. રે હો જનની; હું ૦ ૨૦. ન કોઈ ધન્નો મર ગયો રે માતા, ન કોઈ ગયો પરદેશ; ઉઝ્યા સોઈ આથમે રે માતા, ફૂલ્યા સો કરમાય રે. હો જનની; હું લે ૦ ૨૧. કાળ આચિંતો મારશે રે માતા, કોણ છોડાવણુ હાર; કર્મ કાટ મુકતે ગયા રે માતા, દેવલોક સંસાર. રે હો જનની; હું ૦ ૨૨. જે જેસી કરણી કરે રે માતા, તિન તેસાં ફળ હોય; દયા ધર્મ સંયમ વિના રે માતા, શિવસુખ પામે ન કોય. રે હો જનની. લેશું ૦ ૨૩.

૪૭. શ્રી અનાથીમુનિની સજ્જાય.

શ્રેણિક રચવાડી ચડયો, પેખીયો મુનિ એકાંત; વરરૂપ કાંતે

મોહિયો, રાય પૂછે રે કહોને વિરતંત; શ્રેણિકરાય, હું રે એનાથી
નિર્થથ; તણે મેં લીધોરે સાધુજનો પંથ. શ્રેણિક૦ ૧. ઇણે કોસંખી
નયરી વસે, મુજપિતા પરિખળ ધન; પરિખર પૂરે પરિવર્યો, હું છું
તેહનો રે પુત્ર સ્તન. શ્રે૦ ૨. એક દિવસ મુજને વેદના, ઉપની તે
ન ખમાય; માત પિતા ઝરી રહ્યા, પણ કિણુહિ રે તે ન લેવાય. શ્રે૦
૩. ગોરડી ગુણમણિ ઓરડી, મોરડી અખળા નાર; કોરડી પીડા મેં
સહી, ન કોણે કીધીરે મોરડી સાર. શ્રે૦ ૪. બહુ રાજવૈદ્ય બોલાવીયા,
કીધલા કોડી ઉપાય; બાવનાચંદન ચરચીયા, પણ તોહીરે સમાધિ ન
થાય. શ્રે૦ ૫. જગમાં કો કેહનો નહિ, તે લણી હું રે અનાથ;
વીતરાગના ધર્મ સારિખો, નહી કોઈ બીજો રે મુગતિનો સાથ. શ્રે૦ ૬.
જો મુજ વેદના ઉપશમે, તો લેઉં સંયમ ભાર; ઇમ ચિંતવતાં વેદના
ગઈ, વ્રત લીધું મેં હર્ષ અપાર. શ્રે૦ ૭. કર જોડી રાજ ગુણ સ્તવે,
ધન ધન એહ અણુગાર; શ્રેણિક સમક્ષિ પામીયા, વાંદી પહોત્યો રે
નગર મઝાર. શ્રે૦ ૮. મુનિ અનાથી ગુણ ગાવંતા, ત્રુટે કર્મની કોડ;
ગણિ સમયસુદર તેહના, પાય વંદે રે બે કર જોડ. શ્રે૦ ૯.

૪૮. શ્રી મનોરમા સતીની સજ્જાત્ર.

મોહનગરી મનોરમા, શેઠ સુદર્શન નારીરે; શીળ પ્રભાવે શાસન
સુરી, થઈ જસ સાન્નિધ્ય કારીરે. મો૦ ૧. હધિવાહન નૃપની પ્રિયા,
અભયા દીએ કલંકરે; કોખ્યો ચંપાપતિ કહે, શ્વળી રોપણ વંકરે.
મો૦ ૨. તે નિસુણીને મનોરમા, કરે કાઉસજ્જ ધરી ધ્યાનરે; હંપતિ
શીળ જો નિર્મળું, તો વધો શાસન મારે. મો૦ ૩. શ્વળી સિંહા-
સન થઈ, શાસનદેવી હજુરરે; સંયમ ગ્રહી થયાં કેવળી, હંપતી હોયે
સનૂરરે. મો૦ ૪. જ્ઞાનવિમળ ગુણ શીળથી, શાસન શોભ ચઢાવેરે;
સુર નર તસ કિંકરા, શિવસુદરી તે પાવેરે. મો૦ ૫.

૪૯. જીવન ગાડી સ્વરૂપની સજ્જાત્ર.

મુરખો ગાડી દેખી મલકાવે, ઉમર તારી રેલ તણી પર
જાવે. સંસાર રૂપી ગાડી બનાવી, રાગ દ્વેષ હોતું પાટા; દેહ ડબાને
પળ જળ પૈડાં, એમ ફરે આવખાના આંટા. મુરખો૦ ૧. કર્મ

અંજીરમાં કષાય અગ્નિ; વિષ વારી માંહિ ભરીયું, તૃણ્ય ભૂંગળું
 આગળ કરીને, ચાર ગતીમાં ફરીયું. મુરખો ૨. પ્રેમરૂપી આંકડા
 વળગાડ્યા, ડબ્બે ડબ્બા જોડ્યા ભાઈ; પુર્વ ભવની ખચી લઈને, ચેતન
 જોસાઈ જોડા માંહી. મુરખો ૩. કોઈએ ટિકિટ લીધી નર્ક તિર્યચની,
 કોઈએ લીધી મનુષ્ય દેવા; કોઈએ ટિકિટ લીધી સિદ્ધ ગતિની; તેને
 પામવા અમૃત મેવા. મુરખો ૪. ઘડી ઘડી ઘડીઆળ વાગે, નિશદીન
 એમ વહિ જાય; વાગે સીટીને ઉપડે ગાડી, આડા અવળા મહેલ થાય.
 મુરખો ૫. જાણી નર્કમાં ચમરાય પાસે, જઈને સાંખ્યો તતકાળ;
 આરંભ કરીને આંખ્યો પરુણા, તેને કૂંભી તે પાક મહિ ગાલ્યો. મુરખો ૬.
 લાખ ચોરાશી જીવા યોનીમાં, જીવડો રૂલે વારંવાર; સત્તગુરુ
 સીખે ધર્મ આરાધે, તો પામે મુક્તિનો દ્વાર. મુરખો ૭. સને
 ૧૮૮૬ ના વર્ષે, આતમ ધ્યાન લગાઈ; ગોપાળ ગુરુના પૂન્ય પસાચે,
 મોહન ગાયે ભાવગારી. મુરખો ૮.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
ચાત્ર

એકાદશ મહાનિધિ

પદ, છંદ, લાવણી, સવૈયા,
બત્રીશી, ઇત્યાદિ સંગ્રહ
સમ્રત મહાનિધિ.

૫૬ સંગ્રહ.

૫૬ ૧ લું. (રાગ વેલાવલ)

કયા સોવે ઉઠ જાગ બાઉરે, કયાં અંજલિ જલ જ્યું આયુ
ઘટત હે, દેત પહોરીયાં ઘરીય ઘાઉ રે. કયાં ૧. ઇંદ્ર ચંદ્ર નાગિંદ્ર
મુનિંદ્ર ચલે, કોણુ રાજપતિ રાઉ રે; ભમત ભમત ભવજલધિ
પાયકેં, ભગવંત ભજન વિન ભાઉ રે. કયાં ૨. કહા વિલંબ
કરે અબ બાઉ રે, તરી ભવજલ નિધિ પાર પાઉ રે; આનંદધન ચેતન-
મય મૂરતિ, શુદ્ધ નિરંજન દેવ ધ્યાઉ રે. કયાં ૩.

૫૬ ૨ જું. (રાગ ભૈરવ)

વિરથા જનમ ગમાયો, મૂરખ વિરં રંચક સુખરસ વશ હોય
ચેતન, અપનો મૂલ નસાયો; પાંચ મિથ્યાત ધાર તું અજહું, સાચ
ભેદ નવિ પાયો. મૂં ૧. કનક કામિની અરૂ એહથી, નેહ નિરંતર
લાયો; તાહથી તું ફિરત સોરાંનો, કનક બીજ માનું ખાયો. મૂં ૨.
જનમ જરા મરણાદિક દુઃખમેં, કાલ અનંત ગમાયો; અરહટ ઘટિકા
જિમ કહો યાકો, અંત અજહું નવિ આયો. મૂં ૩. લખ ચોરાશી
પેહેર્યા ચોલના, નવ નવ રૂપ બનાયો; બિન સમકિત સુધારસ
ચાખ્યા, ગિણતી કોઉ ન ગિણાયો. મૂં ૪. એતી પર નવિ માનત
મૂરખ, એ અચરિજ ચિત આયો; ચિદાનંદ તે ધન્ય જગતમેં,
જિણે પ્રભુશું મન લાયો. મૂં ૫.

૫૬ ૩ જું. (રાગ ભૈરવી)

જગ સપનેકી માયારે, નર જગં સુપને રાજ પાય કોનું રંક
જ્યું, કરતા કાજ મન લાયા; ઉધરત નયન હાથ લખ ખપર, મનહું
મન પછતાયા રે. નર જગં ૧. ચપલા ચમત્કાર જિમ ચંચલ, નરભવ
સૂત્ર બતાયા; અંજલી જલ સમ જગપતિ જિનવર, આયુ અથિર
હરસાયા રે. નર જગં ૨. યાવન સંધ્યા રાગ રૂપ પુનિ, મલ મલિન
અતિ કાયા; વિણસત જાસ વિલંબ ન રંચક, જિમ તરુવરકી છાયા રે.
નર જગં ૩. સરિતા વેગ સમાનજી સંપત્તિ, સ્વરાથ સુત મિત જાયા;
આમિષ લુબ્ધ મીન જિમ તિન સંગ, મોહ જાલ બંધાયા રે. નર જગં

૪. એ સંસાર અસાર સાર પશુ, યામેં ઇતના પાયા; ચિદાનંદ પ્રભુ
સુમરન સેંતી, ધરીયેં નેહુ સવાયા રે. નર જગ૦ ૫.

પદ ૪ થું. (રાગ વેલાવલ-એકતાલી)

રે ધરિયારે ખાઉરે, મત ધરીય બળવે; નર સિર ખાંધત પધરી,
તું કયાં ધરીય બળવે. રે૦ ૧. કેવલ કાલ કલા કલે, વૈ તું અકલ ન
પાવે; અકલ કલા ઘટમેં ધરી, મુજ સો ધરી ભાવે. રે૦ ૨. આતમ
અનુભવ રસ ભરી, યામેં ઔર ન માવે; આનંદધન અવિચલ કલા,
વિરલા કોઇ પાવે. રે૦ ૩.

પદ ૫ મું. (રાગ વેલાવલ)

જીય જાને મેરી સફલ ધરી રી, જીય૦ સુત વનિતા ધન
યૌવન માતો, ગર્ભ તણી વેદન વિસરી રી. જીય૦ ૧. સુપનકો રાજ
સાચ કરી માચત, રાચત છાંહુ ગગન બદરી રી; આઈ અચાનક કાલ
તોપચી, ગહેગો જયું નાહુર બકરી રી. જીય૦ ૨. અતિહી અચેત
કછુ ચેતત નાંહિ, પકરી ટેક હારિલ લકરી રી; આનંદધન હીરો
જન છાંડી, નર મોહ્યો માયા કકરી રી. જીય૦ ૩.

પદ ૬ કું. (રાગ પ્રભાતી)

વસ્તુગતેં વસ્તુકો લક્ષણુ, ગુરુગમ વિણુ નહિં પાવે રે;
ગુરુગમ વિન નવિ પાવે કોઉ, ભટક ભટક ભરમાવેરે. વ૦ ૧.
ભવન આરીસે શ્વાન ફૂકડા, નિજ પ્રતિબિંબ નિહારે રે;
ઇંતર રૂપ મન માંહે બિચારી, મહા જુદ્ધ વિસ્તારે રે. વ૦ ૨.
નિર્મલ કટિક શિલા અંતર્ગત, કરિવર લખ પરછાંહિ રે; દસન તુંરાય
અધિક દુઃખ પાવે, દ્વેષ ધરત દિલ માંહિ રે. વ૦ ૩. સસલે બય
સિંહફં પકડયો, દૂળેં દીયો દેખાઇ રે; નિરખ હુરિ તે બાણુ ફસરો,
પડયો કંપ તિહાં ખાઈ રે. વ૦ ૪. નિજ છાયા વેતાલ ભરમ ધર,
ભરત બાલ ચિત્ત માંહિ રે; રજ્જુ સર્પ કરી કોઉ માનત, જોઈં
સમજત નાંહિ રે. વ૦ ૫. નલિની બ્રમ મર્કટ મૂઠી જિમ,
બ્રમવથ અતિ દુઃખ પાવે રે; ચિદાનંદ ચેતન ગુરુગમ વિન,
મુગ તૃણુ ધરી ધાવે રે. વ૦ ૬.

પદ ૭ મું. (રાગ આશાવરી)

અવધ નટ નાગરકી બાજી, જાણે ન બાંમણ કાજી. અં ધિરતા
એક સમયમેં ઠાને, ઉપજે બિણસે તબહી; ઉલટ પલટ ધ્રુવસત્તા
રાખે, યા હમ સુની ન કબહી. અં ૧. એક અનેક અનેક પુની,
કુંડલ કનક સુભાવે; જલતરંગ ઘટમાટી રવિકર, અગનિત તાહિ
સમાવે. અં ૨. હૈ નાંહી હૈ વચન અગોચર, નય પ્રમાણ સત્ત-
ભંગી; નિરપખ હોય લખે કોઈ વિરલા, કયા દેખે મત જંગી.
અં ૩. સર્વમયી સરવંગી માને, ન્યારી સત્તા ભાવે; આનંદધન
પ્રભુ વચન સુધારસ, પરમારથ સો પાવે. અં. ૪.

પદ ૮ મું. (રાગ આશાવરી)

આશા ઔરનકી કયા કીજે, આન સુધારસ પીજે. આશાં
ભટકે દાર દાર લોકનકે, ફૂકર આશાધારી; આતમ અનુભવ રસકે
રસીયા, ઉતરે ન કબહુ ખુમારી. આશાં ૧. આશા દાસીકે જે
જાયે, તે જન જગકે દાસા; આશા દાસી કરે જે નાયક, લાયક અનુ-
ભવ ખ્યાસા. આશાં ૨. મનસા ખ્યાલા પ્રેમ મસાલા, પ્રહ્મ અભિ
પરજાલી; તન ભાઠી અટવાઈ પીયે કસ, જાગે અનુભવ લાલી. આશાં
૩. અગમ પીયાલા પીયો મતવાલા, ચિહ્ની અધ્યાતમ વાસા; આનંદ-
ધન ચેતન વૃદ્ધે ખેલે, દેખે લોક તમાસા. આશાં ૪.

પદ ૯ મું. (રાગ સારંગ અથવા આશાવરી)

અખ હમ અમર ભયે ન મરેંગે. અખં યા કારન મિથ્યાત
દીયો તજ, કયું કર દેહ ધરેંગે. અખં ૧. રાગ દોસ જગ બંધ
કરત હૈ, ઇનકો નાશ કરેંગે; મર્યો અનંત કાલ તેં પ્રાની, સો હમ
કાલ હરેંગે. અં ૨. દેહ વિનાશી હું અવિનાશી, અપની ગતિ
પકરેંગે; નાશી જાસી હમ ધિર વાસી, ચોખે વૃદ્ધે નિખરેંગે. અં
૩. મર્યો અનંત વાર બિન સમજ્યો, અખ સુખ દુઃખ વિસરેંગે;
આનંદધન નિપટ નિકટ અક્ષર દો, નહીં સમરે સો મરેંગે. અં ૪.

પદ ૧૦ મું. (રાગ કલ્યાણ)

યા પુદ્ગલકા કયા વિસવાસા, હે સુપનેકા વાસા રે. યાં અમતકાર

વિજલી દે જૈસા, પાની બિચ પતાસા; યા દેહીકા ગર્વ ન કર ના,
જંગલ હોયગા વાસી. યાં ૧. જૂઠે તન ધન જૂઠે જોખન, જૂઠે હૈ
બર વાસા; આનંદધન કહે સખહી જૂઠે, સાચા શિવપુર વાસા. યાં ૨.

પદ ૧૧ મું. (રાગ આશાવરી)

મનુખ્યારા મનુખ્યારા, રિખલદેવ મનુખ્યારા. પ્રથમ તીર્થ કર
પ્રથમ નરેસર, પ્રથમ યતિવ્રતધારા. રિખલ ૦ ૧. નાલિરાયા મરૂ-
દેવીકો નંદન, જુગલા ધર્મ નિવારા. રિખલ ૦ ૨. કેવલ લઈ પ્રભુ
મુગતેં પોહોતા, આવાગમન નિવારા. રિખલ ૦ ૩. આનંદધન
પ્રભુ ઇતની વિનતિ, આ ભવ પાર ઉતારા. રિખલ ૦ ૪.

પદ ૧૨ મું. (રાગ કેરબો)

પ્રભુ ભજ લે મેરા દીલ રાજી રે. પ્રભુ ૦ આઠ પોહોરકી
સાઠજ ઘડીયાં, ઘડીયાં જિન સાજી રે. પ્ર ૦ ૧. દાન પુણ્ય કછુ
ધર્મ કર લે, મોહ માયાકું ત્યાજી રે. પ્ર ૦ ૨. આનંદધન કહે
સમજ સમજ લે, આખર ખોવેગા બાજી રે. પ્ર ૦ ૩.

પદ ૧૩ મું. (રાગ આશાવરી)

અવધૂ પિયો અનુભવ રસ ખ્યાલા, કહુત પ્રેમ મતિવાલા. અં
અંતર સખતઘાત રસ ભેદી, પરમ પ્રેમ ઉપજાવે; પૂરવ ભાવ
અવસ્થા પલટી, અજબ રૂપ દરસાવે. અં ૧. નખ શિખ રહુત
ખુમારી જાકી, સજલ સધન ધન જૈસી; જિન એ ખ્યાલા પિયા
તિનકું, ઔર કેફ રતિ કૈસી. અં ૨. અમૃત હોય હલાહલ જાકું,
રોગ શોક નબિ વ્યાપે; રહુત સદા ગરકાવ નસામેં, બંધન મમતા
કાપે. અં ૩. સત્ય સંતોષ હીયામેં ધારે, આતમ કાજ સુધારે;
દીન ભાવ હિરદે નહીં આણે, અપનો બિરુદ સંભારે. અં ૪.
ભાવદયા રણુથંભ રોપકે, અનહદ તૂર બજાવે; ચિદાનંદ અતુલીબલ
રાજા, જીત અરિ ઘર આવે. અં ૫.

પદ ૧૪ મું. (રાગ આશાવરી)

જ્ઞાનકલા ઘટ ભાસી; જાકું જાં તન ધન નેહ નહીં
રહ્યો તાકું, છિનમેં ભયો ઓદાસી. જાં ૧. હું અવિનાશી

ભાવ જગતકે, નિત્યેં સકલ વિનાશી; એહવી ધાર ધારણા ગુરુગમ,
અનુભવ મારગ પાસી. જાં ૨. મેં મેરા એ મોહુ જનિત જસ,
એસી બુદ્ધિ પ્રકાશી; તે નિઃસંગ પગ મોહુ સીસ દે, નિત્યેં શિવપુર
જાસી. જાં ૩. સુમતા ભઈ સુખી ઈમ સુનકે, કુમતા ભઈ
ઉદાસી; ચિદાનંદ આનંદ લહ્યો ઈમ, તોર કરમકી પાસી. જાં ૪.

૫૬ ૧૫ મું. (રાગ આશાવરી)

અનુભવ આનંદ પ્યારો; અખ મોહો. અનુભવં એક વિચાર ધાર
તું જડથી, કનક ઉપલ જિમ ન્યારો. અં ૧. બંધ હેતુ રાગાદિક
પરિણતિ, લખ પરપખ સહુ ન્યારો; ચિદાનંદ પ્રભુ કર કિરપા અખ,
ભવ સાયરથી તારો. અં ૨.

૫૬ ૧૬ મું. (રાગ પ્રભાતી)

માન કહા અખ મેરા મધુકર. માનં નાલિનંદકે ચરણ
સરોજમેં, કીજેં અચલ બસેરા રે; પરિમલ તાસ લહત તન સહેજેં,
ત્રિવિધ પાપ ઉતેરા રે. માનં ૧. ઉદિત નિરંતર જ્ઞાન જ્ઞાન જિહાં, તિહાં
ન મિથ્યાત અંધેરા રે; સંપુટ હોત નહીં તારેં કહાં, સાંજ કહાં સવેરા
રે. માનં ૨. નહીંતર પછતાવોગે આખર, ખીત ગયા યો વેરા રે;
ચિદાનંદ પ્રભુ પદકજ સેવત, બહુરિ ન હોય ભવ ફેરા રે. માનં ૩.

૫૬ ૧૭ મું. (રાગ ધન્યાશ્રી)

ભૂલ્યો ભમત કહા બે અજ્ઞાન; ભૂલ્યો ભં આલ પંપાલ
સકલ તજ મૂરખ, કર અનુભવ રસ પાન. ભૂં ૧. આય કૃતાંત
ગહેગો ઇક દિન, હુરિ મૃગ જેમ અચાન; હોયગો તન ધનથી તૂં
ન્યારો, જેમ પાકયો તરૂપાન. ભૂં ૨. માત તાત તરૂણી સુત
સેંતી, ગરજ ન સરત નિદાન; ચિદાનંદ એ વચન હમારો,
ધર રાખો પ્યારે કાન. ભૂં ૩.

૫૬ ૧૮ મું. (રાગ સારંગ)

ચેતન શુદ્ધાતમકું ધ્યાવો, પર પરચે ધામધૂમ સદાઇ; નિજ
પરચે મુખ પાવો. ચેં ૧. નિજ ઘરમેં પ્રભુતા હૈ તેરી, પરસંગ
નીચ કહાવો; પ્રત્યક્ષ રીત લખી તુમ એસી, ગહિયેં આપ સુહાવો.

થે૦ ૨. યાવત્ તૃણા મોહ હૈ તુમકો, તાવત્ મિથ્યા ભાવો; સ્વસં-
વેદ આન લહી કરવો, છંડો જમક વિભાવો. થે૦ ૩. સુમતા ચેતન
પતિકં ઇષ્ટવિધ, કહે નિજ ઘરમેં આવો; આતમ ઉચ્છ સુધારસ
પીયે, સુખ આનંદ પદ પાવો. થે૦ ૪.

પદ ૧૯ મું. (રાગ સારંગ)

ચેતન એસા આન વિચારો, સોહં સોહં સોહં સોહં, સોહં
આણુનખીયા સારો. થે૦ ૧. નિશ્ચય સ્વલક્ષણુ અવલંબી, પ્રજ્ઞા છૈની
નિહારો; ઇહ છૈની મધ્યપાતી દુવિધા, કરે જડ ચેતન કારો. થે૦ ૨. તસ
છૈની કર ગ્રહીયેં જો ધન, સો તુમ સોહં ધારો; સોહં જનિ દટો તુમ
મોહં, બૈ હૈ સમકો વારો. થે૦ ૩. કુલટા કુટિલ કુબુદ્ધિ કુમતા, છંડો
બૈ નિજ ચારો; સુખ આનંદપદે તુમ ખેસી, સ્વપરકં નિસ્તારો. થે૦ ૪.

પદ ૨૦ મું. (રાગ ગોડી)

નિશાની કહા બતાવું રે, તેરો અગમ અગોચર રુપ. નિશાની૦
રુપી કહું તો કછુ નહીં રે, બંધે કૈસે અરુપ; રૂપારૂપી જો કહું ખ્યારે,
એસે ન સિદ્ધ અનુપ. નિશા૦ ૧. શુદ્ધ સનાતન જો કહું રે, બંધ
ન મોહ વિચાર; ન ઘટે સંસારી દશા ખ્યારે, પુણ્ય પાપ અવતાર.
નિશા૦ ૨. સિદ્ધ સનાતન જો કહું રે, ઉપજે વિનસે કૌન; ઉપજે વિનસે
જો કહું ખ્યારે, નિત્ય અખાધિત ગૌન. નિશા૦ ૩. સર્વાંગી સખ
નયધની રે, માને સખ પરમાન; નયવાદી પલ્લો ગ્રહી ખ્યારે, કરે લરાઇ
ઠાન. નિશા૦ ૪. અનુભવ અગોચર વસ્તુ હે રે, જાણવો ઇહ ઇલાજ;
કહન સુનનકો કણુ નહીં ખ્યારે, આનંદધન મહારાજ. નિશા૦ ૫.

પદ ૨૧ મું. (રાગ માઝ-જંગલો)

માયડી મુને નિરપખ કિણુહી ન મૂકી. નિરપખ૦ માય૦
નિરપખ રહેવા ઘણુંહી જૂરી, ધીમે નિજ મતિ ફૂંકી. માય૦ ૧.
યોગીએ મલીને યોગણુ કીની, યતિએ કીની યતણી; ભગતે પકડી
ભગતાણી કીની, મતવાલે કીની મતણી. માય૦ ૨. કેણે મૂકી કેણે
લૂંચી, કેણે કૈસેં લપેટી; એકપખો મેં કોઈ ન દેખ્યો, વેદન કિણુહી
ન મેટી. માય૦ ૩. રામ ભણી રહીમાન ભણાઈ, અરિહંત પાઠ

પઠાઈ; ઘર ઘરને હું ધંધે વલગી, અલગી જીવ સગાઈ. માય૦ ૪. કેણે તે થાપી કેણે ઉથાપી, કેણે ચલાવી કિણ રાખી; કેણે જગાડી કેણે સૂઆડી, કોઈનું કોઈ નવિ સાખી. માય૦ ૫. ધીંગ દુર્ખલને ઠેલીજે, ઠીંગે ઠીંગો વાજે; અખલા તે કેમ બોલી શકીએ, ખડ યોદ્ધાને રાજે. માય૦ ૬. જે જે કીધું જે જે કરાવ્યું, તેહ કહેતાં હું લાજું; થોડે કહે ઘણું પ્રીછી લેજે, ઘરશું તીરથ નહીં બીજું. માય૦ ૭. આપ વીતી કહેતાં રીસાવે, તેથી જોર ન ચાલે; આનંદ ધન વાડાલો બાંહડી ઝાલે. માય૦ ૮.

પદ ૨૨ મું. (રાગ કાફી અથવા વેલાવલ)

અકલ કલા જગજીવન તેરી અકલ૦ અનંત ઉદ્ધિથી અનંત ગુણેા તુજ, જ્ઞાન મહા લઘુ બુદ્ધિ જ્યું મેરી. અકલ૦ ૧. નય અરુ ભંગ નિષેપ વિચારત, પૂરવધર થાકે ગુણુ હેરી; વિકલ્પ કરત થાગ નવિ પાયે, નિર્વિકલ્પતે હોત ભયેરી. અકલ૦ ૨. અંતર અનુભવ વિનું તવ પદમેં, યુક્તિ નહીં કોઈ ઘટત અનેરી; ચિદાનંદ પ્રભુ કરી કિરપા અળ, દીજેં તે રસ રોઝ ભયેરી. અકલ૦ ૩.

પદ ૨૩ મું. (રાગ કાફી અથવા વેલાવલ)

આતમ પરમાતમ પદ પાવે, જો પરમાતમશું લય લાવે. આ૦ સુણકે શબ્દ કીટ ભૂંગીકો, નિજ તન મનકી શુદ્ધ ખિસરાવે; દેખાહુ પ્રગટ ધ્યાનકી મહિમા, સાઈ કીટ ભૂંગી હો જાવે. આ૦ ૧. કુસુમ સંગ તિલ તેલ દેખ પુનિ, હોય સુગંધ ફૂલેલ કહાવે; શક્તિ ગર્ભગત સ્વાતિ ઉદક હોય, મુક્તાફલ અતિ દામ ધરાવે. આ૦ ૨. પુન પિયુમંદ પલાશાદિકમેં, અંદનતા જ્યું સુગંધથી આવે; ગંગા-મેં જલ આણુ આણુકેં, ગંગોદકકી મહિમા લાવે. આ૦ ૩. પાર-સકો પરસંગ પાય કુનિ, લોહા કનક સ્વરૂપ લિખાવે; ધ્યાતા ધ્યાન ધરત ચિત્તમેં ઇમ, દ્યેય રૂપમેં જય સમાવે. આ૦ ૪. ભજ સમતા મમતાકું તજ જન, શુદ્ધ સ્વરૂપથી પ્રેમ લગાવે; ચિદાનંદ ચિત્ત પ્રેમ મગન ભયા, દુવિધા ભાવ સકલ મિટ જાવે. આ૦ ૫.

પદ ૨૪ સુ. (રાગ કાફી અથવા વેલાવલ)

અરજ એક ઘવડીયા સ્વામી, સુણહું કૃપાનિધિ અંતરજામી.
અં અતિ આનંદ ભયો મન મેરો, ચંદ્ર વદન તુમ દર્શન પામી.
અં ૧. હું સંસાર અસાર ઉદધિ પડ્યો, તુમ પ્રભુ ભયે પંચમ
ગતિ ગામી. અં ૨. હું રાગી તું નિપટ નિરાગી, તુમ હો નિરીડ
નિર્મમ નિષ્કામી; પણ તોહિ કારણ રૂપ નિરખ મમ, આતમ ભયો
આતમ ગુણુરામી. અં ૩. ગોપ બિરુદ નિરજામક માડુણુ, પ્રગટ
ધર્યો તુમ ત્રિભુવન નામી; તાતેં અવશ્ય તારજો મોકું, ઇંમ વિલોકી
ધીરજ ચિત્ત ઠામી. અં ૪. યુગ પૂરણુ નિધાન શશિ સંવત,
(૧૯૦૨) ભાવનગર ભેટે ગુણુધામી; ચિદાનંદ પ્રભુ તુમ કિરપાથી,
અનુભવ સાયર સુખ વિસરામી. અં ૪.

પદ ૨૫ સુ. (રાગ વેલાવલ)

મંદ વિષય શશિ દીપતો, રવિ તેજ ઘનેરો; આતમ સહજ
સ્વભાવથી, વિભાવ અંધેરો. મંદં ૧. જાગ જીયા અળ પરિડરો,
ભવવાય યસેરો; ભવવાસી આશાગ્રહી, ભયો જગંકો ચેરો. મંદં ૨.
આશ તજ નિરાશતા, પદ સાસ તાહેરો; ચિદાનંદ નિજ રૂપકો,
સુખ જાણુ ભલેરો. મંદં ૩.

પદ ૨૬ સુ. (વૈરાગી ગરબાની દેશી)

હું તો ભૂલી ગયો અરિડંતને જો. તારે નારી દોલતને
દીકરાજો, તારે વાડી ઘોડાને દરબારજો. હું તોં ૧. તું તો ધન
દેખીને નીચે નહીં નમ્યો જો, તને આવડો શો અભિમાન જો. હું
તોં ૨. જીરે કાચા તે કુંભ જળેં ભર્યો જો, તેને ઝરતા ન લાગે
વાર જો. હું તોં ૩. તું તો મૂર્ખ કાંઈ નથી જાણુતો જો, આગળ
ધોર અંધારી રાતજો. હું તોં ૪. તું તો હીરવિજય ગુર હીરલો
જો, તારો મોહ માયા પદ છાંડ જો. હું તોં ૫.

પદ ૨૭ સુ. (કુમરી ગઝલ)

જાગે સો જિન ભક્ત કડાવે, સોવે સો સંસારી હે; ત્રસ
જીવકી હત્યા ન કરે, થાવર કરુણાકારી હે. જાગેં ૧. થાપણુ

મોસો અદત્ત ન લેવે, ચોરી મારી વારી હે; પંચની શાખે પાણી ગ્રહણ કરતા, અવર સ્ત્રી બ્રહ્મચારી હે. જાગે૦ ૨. સ્નાન પ્રમિત જલ જિનકી સેવા, પરિગ્રહ સંજ્યા ધારી હે; રૂપચંદ્ર સમક્ષિત કે લઈન, તાકું વંદના હુમારી હે. જાગે૦ ૩.

૫૬ ૨૮ મું. (રાગ પ્રભાતી)

મેં નહી જાણ્યો નાથજી, મોસેં દૂર પઠાએ; પીછેશું વર્ધમાન-જી, શિવ મહેલ સધાએ. મેં૦ ૧. વચન તુમારો માન કે, મેં દીક્ષા લીની; લોક લાજ સખ ત્યાગ કે, ઘર ઘર ભીક્ષા કીની. મેં૦ ૨. હરસ તુમારો દેખ કે, રહેતો રંગ રાતો; વચન તુમારો શિર ધરી, ગુણ તોરા ગાતો. મેં૦ ૩. જીડાં જીડાં સંશય ઉપજે, તો શું પૂછી લીજે; જ્ઞાન સુધારસકી કથા, કહો કોણ શું કીજે. મેં૦ ૪. સહિ, સહિ, તું વીતરાગ હે, નહી રાગકી રેખા; શત્રુ મિત્ર તેરે સમ ભાએ, સો મેં નજરેં દેખા. મેં૦ ૫. પૂરણ બ્રહ્મ પ્રગટ ભયા, નવિ જાય છિપાયા; રૂપચંદ્ર ભક્તોં કરી, ચરણે શિર લાયા. મેં૦ ૬.

૫૬ ૨૯ મું. (શ્રી ઓંકાર મહિમા સાચું એક

જિન નામ-એ દેશી)

વાણી હે વિલાસ તેરી, અગમ અગોચરી; દશમે દ્વાર એસે, ઓંકાર ધ્વનિ ઉચરી. વાણી૦ ૧. શબ્દ એક અનેક અર્થ, બુજત હે અક્ષરી; ચઉદ રાજ લોક માંહે, ધોર ધાર વિસ્તરી. વાણી૦ ૨. નગર મધ્યે નદી વહે, ભરી લીયો જલ ધધરી; મત મતાંતર એસે ભયે, એક અંગ અનુસરી. વાણી૦ ૩. બીજ તેસો વૃક્ષ ભયો, બરખા બરખત જુરી; રૂપચંદ્ર આત્મ બુદ્ધિ, તેસી સમજણ પડી. વાણી૦ ૪.

૫૬ ૩૦ મું. (રાગ પ્રભાત)

પ્રભુ તોરી ઠકુરાઈકું, ગઢ તીન બિરાજે; રત્ન રચીત માનું દેહકી, દુંદભિ મહલ છાજે. પ્રભુ૦ ૧. ઝલકત દહો દિશી તેજમે, બિચ કંચન કોટા; તેરે પ્રબલ પ્રતાપકા, માનું મહલ મોટા. પ્રભુ૦ ૨. અતી ઉજવલ રૂપે બન્યા, તીજ ગઢ તેરા; તીન ભુવનમેં વિતર્યા, જશ સુજશ ઘણેરા. પ્રભુ૦ ૩. વામાનંદ જિણુંદકી, કાહા રે કહું બડાઇ; આનંદ વદત લઘુ બુદ્ધિપેં, છબી બરની ન જાઇ. પ્રભુ૦ ૪.

પદ ૩૧ સુ. (રાગ ભૈરવ)

ઉઠ પ્રભાત નામ, જિનજીકો ગાઈયે. નાભિજીકે નંદકે, ચરણ ચિત્ત લાઈયે. આનંદકે કંદ જાકું, પૂજિત સુરિંદ વૃંદ; ઐસે જિનરાજ છોડ, ચોરકું ન ધ્યાઈયે. ઉઠતં ૧. નયરી અયોધ્યા ઠામ, માતા મરુદેવા નામ; લંછન વૃષભ જાકે, ચરણાં સુહાઈયે. ઉઠતં ૨. પાંચસે ધનુષ્ય માન, દીપત કનક વાન; ચોરાશી પૂર્વ લક્ષ, આયુથિત પાઈયે. ઉઠતં ૩. આદીનાથ આદીદેવ, સુરનર સારે સેવ; દેવનકે દેવ પ્રભુ, સખે સુખ દાઈયે. ઉઠતં ૪. પ્રભુ કે પાદારવિંદ, પૂજત હરખચંદ; મિટો દુઃખ દંદ, સુખ સંપદા વધાઈયે. ઉઠતં ૫.

પદ ૩૨ સુ. (રાગ ભૈરવ)

બીના પ્રભુ પાર્શ્વકે દેખે, મેરે દીલ જે કરારી હે. ચોરાશી લાખમેં ભટકયો, બહુતસી દેહ ધારી હે; ઘેરા મુજે કર્મ આઠોને, ગળે ઝંઝીર ડારી હે. બીનાં ૧. દુનીકે દેવ સખ દેખે, સખીકે લોભ ભારી હે; કોઈ કોઈ કોઈ માની, કીસીકે અંગ નારી હે. બીનાં ૨. મુસીબત જે પડી હમપે, ઉસીને ખુદ નીહારી હે; પન્નાકું કુંગતીસે તારો, એહી બીનતી હમારી હે. બીનાં ૩.

પદ ૩૩ સુ. (જયું દ્યું તત્વ ન સુજ પડેરી-એ રાગ)

અખ મોહે તારો દીન દયાલ, મત મત મેં સખહી દેખે; ચિત્ત ચિત્ત તુમ નામ રસાળ, અખ મોહે તારો દીન દયાળ. ૧. આદિ અનાદિ પુરુષ હો તુમહી, તુમહી વિષ્ણુ ગોપાલ; શિવશંકર બ્રહ્મા હંશ્વર તુંહી, ભાંગી ગઈ જામ જાલ. અખં ૨. મોહ વિકલ ભૂંચો ભવ માંહી, કીયોં અનતો કાળ; ગુણ વિલાસ શ્રી આદી-જિનેશ્વર, મેરી કરો પ્રતિપાળ. અખં ૩.

પદ ૩૪ સુ.

કરે મંદોદરી રાણી નાટક, રાવણ તાંત બજાવે; માદલ વીણા તાલ તંબુરો, પગ રવ હમ હમકાવે. કરેં ૧. ભક્તિ ભાવ નાટક એમ કરતાં, ત્રુટી તાંત વિચાલે; સાંધી આપ નસા નીજ કરથી, લઘુ કલા તત્કાલે. કરેં ૨. દ્રવ્યભાવ ભક્તિ નવી ખંડી, તો અક્ષય

પદ સાધ્યું; સમક્ષિ સુરતરૂ ફલ પામીને, તીર્થકર પદ બાંધ્યું. કરેં
૩. એણી પરે જે ભવીજન જિન આગે, ભલી પરે ભાવના ભાવે;
જ્ઞાનવિમલ ગુણ તેહના, અહુનીશ સુરનર નાયક ગાવે. કરેં ૪.

પદ ૩૫ મું. (પ્રભાતી રાગ)

જાગ જાગ જીવ તું, ઉઠ થયો પ્રભાત રે; પ્રભુજીકો નામ
ભજ, પાવે જ્યું શિવ શાત રે. જાગં ૧. પૂર્વ દિશી ઉદીત સૂર,
ધરી પ્રવાળ રંગ રાત રે; વિષુધ વૃંદ પઠત પાઠ, નામ ગઈ છે
રાત રે. જાગં ૨. મોહ ગહેલી નિંદ છાંડી, દૂર કરી મિથ્યાત રે;
સુગુરૂ વચન બોધ કરી, ધર્મ શું ધરી ધ્યાન રે. જાગં ૩. દાન
શીયલ તપો ભાવ, ભાવન શું બહુ ભાત રે; ચાર મંગળ ચાર
બુદ્ધિ, હોત નામથી વિખ્યાત રે. જાગં ૪. પંચ પદકો ધ્યાન કરી,
ગુણીયલ ગુણ ગાત રે; આપહિ મેં દોષ દેખી, ટાળ પરાઈ રે તાંત
રે. જાગં ૫. ચરણ કરણ વિવેક શુદ્ધ, મનડું કરી થીર શાંત રે;
કહત મુનિ મલુકચંદ, હોત સદા સુખ શાત રે. જાગં ૬.

પદ ૩૬ મું. (રાગ ગરબીની દેશી)

અવિનાશીની સેજડીયેં, રંગ લાગ્યો મોરી સજની; કેલી કરતાં
ગઈ નવ જાણી, અજની રજની. અવિનાશીં ૧. માન સરોવર
હુંસ તણી પરે, મુક્તિ તણા ગુણ ચુગતાંતાં; જ્ઞાન ધ્યાનકી કુંજ
ગલનમેં, આતમરામ રમતાંતાં. અવિનાશીં ૨. સાસુ દુર્મતિ કામ-
ણગારી, સસરો લોભ ધૂતારોજી; પિતા મોહ છે મહા પાપી, માયા માત
ઠગારીજી. અવિનાશીં ૩. ક્રોધ પાડોસણ કેડ ન મેલે, કંદર્પ દેવર મીઠાજી;
વિષય વાસના ગઈ દેરાણી, તિહાં અવિનાશી દીઠાંજી. અવિનાશીં ૪.

પદ ૩૭ મું. (રાગ આશાવરી)

અવધૂ ખોલ નયન અખ જોવો; દ્રિગ મુદ્રિત કહા સોવો.
અવં મોહ નિંદ સોવત તૂં ખોગા, સરવસ માલહી અપણા; પાંચ
ચોર અજહું લૂંટત, તાસ મરમ નહિં જાણ્યા. અવં ૧. મલી ચાર
ચંડાલ ચોકડી, મંત્રી નામ ધરાયા; પાઈ કેફ પીયાલા તોહે, સકલ
મુલક ડગ ખાયા. અવં ૨. શત્રુરાય મહાગલ જોદા નિજ નિજ

સેન સજ્જયે; ગુણ ઠાણેમેં બાંધ મોરચે, ઘેર્યાં તુમ પુર આચે.
અવ૦ ૩. પરમાદી તૂં હોય પિયારે, પરવશતા દુઃખ પાવે; ગયા
રાજપુર સારથસેંતી, ફિર પાછા ધર આવે. અવ૦ ૪. સાંભલી વચન
વિવેક મિત્તકા, છિનમેં નિજદલ જોડ્યાં, ચિદાનંદ એસી રમત
રમતાં, બ્રહ્મ બંકા ગઢ તોડ્યા. અવ૦ ૫.

પદ ૩૮ મું. (રાગ પ્રભાતી)

વિષય વાસના ત્યાગો ચેતન, સાચે મારગ લાગોરે.
તપ જપ સંજમ દાનાદિક સહુ, ગિણુતિ એક ન આવે રે; ઇંદ્રિય
સુખમેં જોં લોં એ મન, વક તુરંગ જિમ ધાવે રે. વિ૦ ૧.
એક એકકે કારણ ચેતન, બહુત બહુત દુઃખ પાવે રે; તે તો પ્રગટ
પણે જગદીશ્વર, ઇણુ વિધ ભાવ લખાવે રે. વિ૦ ૨. મન્મથ વશ
માતંગ જગતમેં, પરવશતા દુઃખ પાવે રે; રસના લુબ્ધ હોય જખ
મૂરખ, જલ પડયો પિછતાવે રે. વિ૦ ૩. ઘ્રાણુ સુવાસ કાજ સુન
ભમરા, સંપુટ માંહે બંધાવે રે; તે સરોજ સંપુટ સંયુત ફુન, કરટીકે
મુખ જાવે રે. વિ૦ ૪. રૂપ મનોહર દેખ પતંગા, પડપ દીપમાં
જાઈ રે; દેખો યાફૂં દુઃખ કારનમેં, નયન ભયે હે સહાર્થ રે.
વિ૦ ૫. શ્રાત્રેંદ્રિય અશક્ત મિરગલા, છિનમેં શીશ કટવે રે; એક
એક આશક્ત જીવ એમ, નાનાવિધ દુઃખ પાવે રે. વિ૦ ૬. પંચ
પ્રખલ વર્તે નિત્ય જાફૂં, તાફૂં કહા જયું કહીયેં રે; ચિદાનંદ એ
વચન સુણીને, નિજ સ્વભાવમેં રહીયેં રે. વિ૦ ૭.

પદ ૩૯ મું.

શ્રી શંખેસર પાસજિનંદકે, ચરણુકમલ ચિત્ત લાગી; સુણુજે રે
સજ્જન નિત્ય ધ્યાઉંગી. એહવા પણ દઢધારી હિયામેં, અન્યદ્વાર
નહિ જાઉંગી. સુ૦ ૧. સુંદર સુરંગ સલ્વની મૂરત, નિરખ નયન
સુખ પાઉંગી. સુ૦ ૨. ચંપા ચંખેલી આન મોઘરા, અંગીયાં અંગ
રચાઉંગી. સુ૦ ૩. શીલાદિક શણુગાર સજી નિત્ય, નાટક પ્રભુફૂં દેખાઉંગી.
સુ૦ ૪. ચિદાનંદ પ્રભુ પ્રાણુ જીવનફૂં, મોતિયન થાલ વધાઉંગી. સુ૦ ૫.

પદ ૪૦ મું. (રાગ ગહુલી)

ચંદ્રવદની મૃગ લોયણી, એ તો સજી શીલ શણુગાર રે; એ તો

આવી જગગુરુ વાંદવા, ધરી હિયડે હરખ અપાર રે. અં ૧.
હારે એ તો મુક્તાફલ મૂઠી ભરી, રથે ગહંતી પરમ ઉદાત્ત રે;
જિહાં વાણી યોજન ગામિની, ઘન વરસે અખંડિત ધાર રે. અં ૨.
હારે જિહાં રજત કનક રતનના, સુર રચિત ત્રણ પ્રકાર રે; તસ
મધ્ય મણિ સિંહાસને, શોભિત શ્રીજગદ્ધાર રે. અં ૩. હારે
જિહાં નરપતિ ખગપતિ લખપતિ, સુરપતિ યુત પરખદાખાર રે;
લખિધ નિધાન ગુણ આગર, જિહાં ગૌતમસેં ગણધાર રે. અં ૪.
હારે જિહાં જીવાદિક નવતત્ત્વને, પટદ્રવ્ય ભેદ વિસ્તાર રે; એ તો
શ્રાવણ સુણી નિર્મલ કરે, નિજ બોધબીજ સુખકાર રે. અં ૫.
હારે જિહાં ત્રીન છત્ર ત્રિભુવન ઉદિત, સુર ઢાલત આમર ચાર રે;
સખી ચિદાનંદકી બંદના, તસ હોળે વારંવાર રે. અં ૬.

પદ ૪૧ મું. (રાગ હિતશિક્ષા)

પૂરવ પુણ્ય ઉદય કરી ચેતન, નીકા નરભવ પાયા રે. પૂં
દીનાનાથ દયાલ દયાનિધિ, દુર્લભ અધિક બતાયા રે; દશ દૃષ્ટાંતે
દોહિલા નરભવ, ઉત્તરાધ્યયને ગાયા રે. પૂં ૧. અવસર પાય વિષય
રસ રચત, તે તો મૂઢ કહાયા રે; કાગ ઉડાવણ કાજ વિપ્ર જિમ,
ડાર મણિ પછતાયા રે. પૂં ૨. નદી ઘોલ પાખાન ન્યાય કર, અર્ધ-
વાટ તો આયા રે; અર્ધ સુગમ આગલ રહી તિનકું, જિન કછ
ઘટાયા રે. પૂં ૩. ચેતન ચાર ગતિમે નિશ્ચે. મોક્ષદ્વાર એ કાયા
રે; કરત કામના સુર પણ ચાકી, જિનકું અનર્ગલ માયા રે. પૂં
૪. રોહણગિરિ જિમ રતનખાણુ તિમ, ગુણ સહુ યામે સમાયા
રે; મહિમા સુખથી વરણુત બકી, સુરપતિ મન શંકાયા રે. પૂં
૫. કલ્પવૃક્ષ સમ સંયમ કેરી, અતિ શીતલ જિહાં છાયા રે; ચરણ
કરણ ગુણ ધરણ મહામુનિ, મધુકર મન લોભાયા રે. પૂં ૬. યા
તન વિણ તિહાં કાલ કહો કિન, સાચા સુખ નિપજાયા રે; અવસર
પાય ન ચૂક ચિદાનંદ, સદગુરુ વં દરસાયા રે. પૂં ૭.

પદ ૪૨ મું. (રાગ ધનાશ્રી)

ચેતન જ્ઞાનકી દ્રષ્ટિ નિહાલો. ચેતનન મોહ દ્રષ્ટિ દેખે સો

ખાઝિરો, હોત મહા મતવાલો. ચે૦ ૧. મોહ દ્રષ્ટિ અતિ અપલ કરત હે, ભવ વન વાનર ચાલો; યોગ વિયોગ દાવાનલ લાગત, પાવત નાહ વિચાલો. ચે૦ ૨. મોહ દ્રષ્ટિ કાયર નર ડરપે, કરે અકારન ટાલો; રન મેદાન લરે નહીં અરિસું, શર લરે જ્યું પાલો. ચે૦ ૩. મોહ દ્રષ્ટિ જન જનકે પર વશ, દીન અનાથ દુખાલો; માગે ભીખ કરે ઘર ઘરસું, કહે મુઝકું કોઉ પાલો. ચે૦ ૪. મોહદ્રષ્ટિ મદમદિરા માતી, તાકો હોત ઊછાલો; પર અવગુન રાચે સો અહનિસ, કાગ અસુગિ જ્યોં કાલો. ચે૦ ૫. જ્ઞાન દ્રષ્ટિમાં દોષ ન એતે, કરે જ્ઞાન અનુઆલો; ચિદાનંદ ધન સુજસ વચન રસ, સર્જન હૃદય પખાલો. ચે૦ ૬.

પદ ૪૩ સું. (રાગ ધનાશ્રી)

પરમ પ્રભુ સખ જન શબ્દે ધ્યાવે, જખ લગ અંતર ભરમ ન ભાંજે, તખ લગ કોઉ ન પાવે. પ૦ ૧. સકલ અંશ દેખે જગ જોગી, જો ખિનુ સમતા આંવે; મમતા અંધ ન દેખે યાંકા, ચિત્ત ચિહું ચોર ધ્યાવે. પ૦ ૨. સહજ શક્તિ અરૂ ભક્તિ સુગુરુકી, જો ચિત્ત જોગ જગાવે; ગુન પર્યાય દ્રવ્યસું અપને, તો લય કોઉ લગાવે. પ૦ ૩. પદત પુરાન બેદ અરૂ ગીતા, મૂરખ અર્થ ન ભાવે; બ્રંત ઉત ફિરત અહત રસનાહી, જ્યોં પશુ અર્વિત આવે. પ૦ ૪. પુદ્ગલસેં ન્યારો પ્રભુ મેરો, પુદ્ગલ આપ છિપાવે; ઉનસેં અંતર નહીં હુમારે, અખ કહાં ભાગો જાંવે. પ૦ ૫. અકલ અલખ અજ અજર નિરંજન, સો પ્રભુ સહજ સુહાવે; અંતરજામી પૂરન પ્રગટયો, સેવક જસ ગુન ગાવે. પ૦ ૬.

પદ ૪૪ સું. (રાગ સામેરી)

મેરે પ્રભુસું પ્રગટયો પૂરન રાગ. જિનગુન અંદ ફિરનસું ઉમગ્યો, સહજ સમુદ્ર અથાગ. મે૦ ૧. ધ્યાતા ધ્યેય ભયે દોઉ એક હુ, મિટયો બેદકો ભાગ; કુલ ખિદારી છલે જખ સરિતા, તખ નહિ રહત તડાગ. મે૦ ૨. પૂરન મન સખ પૂરન દીસે, નહિ દુખિધાકો લાગ; પાઝિ ચલત પનહી જો પહિરે, નહિ તસ કંટક લાગ. મે૦ ૩. ભયો પ્રેમ લોકોત્તર જૂઠો, લોક બંધકો ત્યાગ; કહો કોઉ કબુ

હમતો ન રહે, છૂટિ એક વીતરાગ. મેં ૪. વાસત હે જિનગુન મુઝ દિલકું, જેસો સુરતરૂ ખાગ; એર વાસના લગે ન તાતે, જસ કહે તું વડલાગ. મેં ૫.

૫૬ ૪૫ સુ. (રાગ સારંગ)

હમ મગન ભયે પ્રભુ ધ્યાનમેં. ખિસર ગઈ દુવિધા તન મનકી, અચિરા સુત ગુન જ્ઞાનમેં. હમં ૧. હરિ હર બ્રહ્મ પુરંદરકી ઋદ્ધિ, આવત નાંહિ કોઈ માનમેં; ચિદાનંદકી મોજ મચી હે, સમતા રસકે પાનમેં. હમં ૨. ઇતને દિન તું નાંહિ પિછાન્યો, મેરો જન્મ ગમાયો અજ્ઞાનમેં; અખ તો અધિકારી હોઈ બેઠે, પ્રભુ ગુન અખય અજ્ઞાનમેં. હમં ૩ ગઈ દીનતા સખહી હમારી, પ્રભુ તુજ સમકિત જ્ઞાનમેં; પ્રભુ ગુન અનુભવકે રસ આગેં, આવત નહિ કોઈ માનમેં. હમં ૪. જિનહિ પાયા તિનહિ છિપાયા, ન કહે કોઈકે કાનમેં; તાલી લાગી જખ અનુભવકી, તખ જાને કોઈ જ્ઞાનમેં. હમં ૫. પ્રભુગુન અનુભવ ચંદ્રહાસ્ય જ્યોં, સો તો ન રહે બ્યાનમેં; વાચક જશ કહે મોહ મહાઅરિ, જીત લીયો હે મેદાનમેં. હમં ૬.

૫૬ ૪૬ સુ. (રાગ દરબારી કાનડો)

દુરમતિ દાર દે મેરે પ્રાણી. જૂઠી સખ સંસારકી માયા, જૂઠી ગરવ ગુમાની. દુરમતિં ૧. આપ ન બૂઝે મોહ નિંદસું, ડોલે દુનિયા દિવાની; વીતરાગ દુઃખ ડારણ દિલસું, વિનય જંપા શુદ્ધ જ્ઞાની. દુરમતિં ૨.

૫૬ ૪૭ સુ. (રાગ આશાવરી)

કહા કરૂં મંદિર કહા કરૂં દમરા, ન જાનું કહાં ઉડ બેઠેગા ભમરા; જોરી જોરી ગયે છોરી દુમાલા, ઉડ ગચ્છે પંખી પડ રહ્યા માલા. કહાં ૧. પવનકી ગઠરી કેસે ઠરાઉ, ઘર ન બસત આય બેઠે બટાઉ; અગની ખુઝાની કાહેકી ઝારા, દીપ છીપે તખ કેસે ઉજારા. કં ૨. ચિત્રકે તરૂવર કબહુ ન મોરે, માટિકા ઘોરા કેતેક દોરે; ધુએકી ડેરી તૂરકા થંભા, ઉહાં બેલે હંસા દેખો અચંભા. કં ૩. ફિરિ ફિરિ આવત જાત ઉસાસા, લાંપરે તારેકા કઈસા વિશ્વાસા; યા દુનિયાકી જૂઠી હે ચારી, જઈસી બનાઈ બાજીગર બારી. કં

૪. પરમાત્મ અવિચલ અખિનાસી, સોહે શુદ્ધ પરમપદ વાસી;
વિનય કહે વે સાહિબ મેરા, ફિર ન કહું આ દુનિયામેં ફેરા. કાં ૫.

પદ ૪૮ સું. (રાગ વેલાવલ)

સાધો ભાઈ દેખો નાયક માયા. સાં પાંચ જાતકા વેષ
પહિરાયા, બહુ વિધ નાટક ખેલ મચાયા. સાં ૧. લાખ ચૌરાશી
ચોનિ માંહે, નાના રૂપે નાચ નચાયા; ચઢિહુ રાજલોક ગત કુલમેં,
વિવિધ ભાતિ કર ભાવ દિખાયા. સાં ૨. આજ તક નાયક ધાયો
નાહિં, હાર ગયો કહું કુનસેં ભાયા; યાતે નિધિ ચારિત્ર સહાયે,
અનુપમ જ્ઞાનાનંદ પદ પાયા. સાં ૩.

પદ ૪૯ સું. (રાગ આશાવરી)

અવધ સુતા કયા ઇસ મઠમેં. અં ઇસ મઠકા હે કવન
ભરોંસા, પડ જાવે ચટપટમે; છિનમેં તાતા છિનમેં શીતલ, રોગ
શોગ બહુ મઠમેં. અં ૧. પાની કિનારે મઠકા વાસા, કવન વિશ્વાસ
એ તટમેં; સૂતા સૂતા કાલ ગમાયો, અજહું ન જાગ્યો તું ઘટમેં.
અં ૨. ઘરટી ફેરી આટો ખાયો, ખરચી ન ખાંધી વટમેં; ઇતની
સુની નિધિ ચારિત્ર મિલ કર, જ્ઞાનાનંદ આચે ઘટમેં. અં ૩.

પદ ૫૦ સું. (રાગ આશાવરી)

અવધુ વહ જોગી હમ માને, જો હમકું સળગત જાને; બ્રહ્મા
વિષ્ણુ મહેસર હમહી, હમકું ઇસર માને. અં ૧. ચઢી બલ
વાસુદેવ જે હમહી, સખ જગ હમકું જાને; હમસેં ન્યારા નહિ
કોઈ જગમેં, જગ પરમિત હમ માને. અં ૨. અજરામર અકલંકતા
હમહી, શિવવાસી જે માને; નિધિ ચારિત્ર જ્ઞાનાનંદ ભોગી, ચિદ્
ધન નામ જે માને. અં ૩.

પદ ૫૧ સું. (રાગ આશાવરી)

સાધો ભાઈ નહિં મિલિયા હમ મીતા. સાં મીતા ખાતર ઘર
ઘર ભટકી, પાયો નહિં પરતીતા; જહાં જહાં તાહાં અપની અપની,
મત પખે ભાંખે રીતા. સાં ૧. સંશય કહું તો કહે છિનાલા, વઘ્ણલ
રૂસે નીતા; ઇસ ઉતસેં અધ વિચમેં જૂલી, કેસે કર દિન વીતા. સાં

૨. આગમ દેખત જગ નવિ દેખું, જિમ જલ જખ પગ રીતા;
તિનથી અખ અમ નિધિ ચારિત યુત, ઈગ જ્ઞાનાનંદ મીતા. સાં ૩.

પદ પર સુ. (રાગ પ્રભાતી)

જખ જિનરાજ કૃપા કરે, તવ શિવ સુખ પાવે; અખય
અનોપમ સંપદા, નવનિધિ ઘરે આવે. જખ૦ ૧. એસી વસ્તુ ન
જગતમેં, દિલ શાતા આવે; સુરતરૂ રવિ શશિ પ્રમુખ જે, જિન
તેજે છિપાવે. જખ૦ ૨. જનમ જરા મરણ તણાં, દુઃખ દૂર ગમાવે;
મન વનમાં જિન ધ્યાનનૌ, જલધર વરસાવે. જખ૦ ૩. ચિંતામણિ
રચણે કરી, કોણ કાગ ઉડાવે; તિમ મૂરખ જિન છોડીને, ઓરનકું
ધ્યાવે. જખ૦ ૪. ઈલીકા ભમરી સંગથી, ભમરી પદ પાવે; તિમ
જ્ઞાન વિમળ પ્રભુ ધ્યાનથી, જિન ઉપમા આવે. જખ૦ ૫.

લાવણી સંગ્રહ.

૧. શ્રી અજિતનાથ લાવણી.

શ્રી અજિતનાથ મહારાજ, ગરીબ નિવાજ, જરૂર જિનવરણ;
(જરૂર) સેવક શિરનામી, તને ઉચારે અરણ. કર માફ મારો
વાંક, રજળીયો રાંક, અનંતા ભવમેં; (એ વાર.) આવ્યો છું તહારે
શરણ, બળી દુઃખ દવમેં. અજિત૦ ૧. દુકતા ચાર, ખરેખર
ખાર, લાગ્યા મુજ કેડે, (એ વાર.) વળી પાપી મારો નાથ છેક
છંછેડે; આ મુજરો મુજ ભગવાન, કરું ગુણગાન, ધ્યાનમાં
ધરણ, (એ વાર.) સેવક શિરનામી, તને ઉચારે અરણ. અજિત૦
૨. મેં પૂરણ કર્યા છે પાપ, સુણજો આપ, કહું કર જોડી; (એ વાર)
મુજ ભુંડામાં ભગવાન, ભલ નહી થોડી; જીવ હિંસા અપરંપાર
કરી કિરતાર, હવે શું કરવું; (એ વાર.) જૂઠું બહુ ખોલી, સાચને
શું હરવું; તુજ ખોલામાં મુજ શીશ, જાણ જગદીશ, ગમે તે અરણ
(એ વાર.) સેવક શિરનામી, તને ઉચારે અરણ. અજિત૦ ૩.
મેં કર્યા બહુ કુકર્મ, ધરા નહી ધર્મ, પૂરણ હું પાપી; (એ વાર.)
અવલો થઈ તારી આણ, મેંજ ઉથાપી; મેં મૂરખ નિંદા ઘણી,
મુનીવર તણી, કરી હરખાયો; (એ વાર.) પરદારા દેખી લખાડ, હું

લલચાચો; કિંકર કહે કેશવલાલ, આણીને વહાલ, દુઃખ તું હરજી;
(બે વાર.) સેવક શિરનામી, તને ઉચારે અરજી. અન્નિતં ૪.

૨. ચેતન ને શિખામણી લાવણી.

ચલ ચેતન અળ ઉઠ કર અપને જિન મંદિર જઈએ; કિસીકી
બુરી ના કહીએ, કિસીકી ભુંડી ના કહીએ. ચલં ચરણ જિનવરજી-
કા ભેટયા રે, ચરણ જીનવરજીકા ભેટયા; ભવ ભવ સંચિત પાપ
કર્મ સળ, તન મનકા ભેટયા; સુકૃત કીજે મહારાજ સુકૃત કીજે;
જિનવરકા ગુણ ભજ લીજે, સમકિત અમ્રત રસ પીજે, લાભ જિન
ભક્તિકો લહીરે, લાભ જિનં ચલં ૧. કરોજી મતમુખસે બડાઈ,
(બે વાર) તજ તામસ તન મનકી સુમતાસે રહેના ભાઈ; રીતસે
ખોલો મેરી જાન રીતસે ખોલો, આતમ સમતા મે તોલો, મત
મરમ પારકા ખોલો; મૌન કર તન મનસે રહીએ, મૌન કર તન
મનસે રહીએ. ચલં ૨. જોળન દિન ચાર તણા સંગી, (બે વાર)
અંત સમય ચેતન ઉઠ ચાલે કાયા પડી નંગી; પ્રિત સળ વટી
મેરી જાન પ્રિત સળ વટી, આઉખાકી ખરચી ખુટી; મોહ જાળ
સળહી જૂઠી, ચેતનસે કાયા રૂઠી; સુખ દુઃખ આપ કીયા સહીએ
રે સુખ દુઃખ. ચલં ૩. જગતસે રહેના ઉદાસી, (બે વાર) પરખ્યા
મેં જિનરાજ હરો મેરી દુર્ગતકી કાંસી; તજો સળ ધંધા મેરી જાન,
તજો સળ ધંધા; જિનવર મુખ પુનમ ચંદા, જિનદાસ તેરા બંદા;
મેરે એક જિન દર્શન ચહીએરે, મેરેં ચલં ૪.

૩. શ્રી પાર્શ્વનાથ મહિમા લાવણી.

તું અકલંકી રૂપ સરૂપી, પરમાનંદ પદ તું દાઈ; તું શંકર બ્રહ્મા જગદી-
શ્વર વીતરાગ તું નિરમાઈ. તું ૧. અનોપમ રૂપ દેખી તુજ રીઝે, સુર
નરનારીકે વૃંદા; નમો નિરંજન કૃષિપતિ સેવિત, પાસ ગોડીયા સુર
કંદા. તું ૨. કાને કુંડળ શિર છત્ર બિરાજે, ચક્ષુ ટીકા નિરધારી;
હસ્ત બિજોરું હાથ સોહીએ, તુમ વંદે સહુ નર નારી. તું ૩
અગ્નિ કાષ્ઠસે સર્પ નિકાલ્યા, મંત્ર સુનાયા બહુ ભારી; પૂર્વ જન્મકા
વૈર ખોલાયા, જળ ખરસાયા શિરધારી. તું ૪. જળ આવી પ્રભુ
નાકે અડીયા, આસન કંખ્યા નિરધારી; નાગ નાગણી છત્ર ધરે છે,

પૂર્વ જન્મકા ઉપકારી. તું ૦ ૫. રૂપવિજય કહે સુણ મેરી લાવણી,
એસી શોભા બહુ સારી; માત પિતા બાંધવ સહુ સાથે, સંજમ
લીલા નિરધારી. તું ૦ ૬.

સવૈયા સંગ્રહ.

સવૈયા એકત્રીસા

ઐકાર અગમ અપાર પ્રવચન સાર, મહા બીજ પંચ પદ
ગરલિત જાણીજે; જ્ઞાન ધ્યાન પરમ નિધાન સુખથાનરૂપ, સિદ્ધિ
બુદ્ધિદાયક અનુપ એ વખાણીએ; ગુણ દરિયાવ ભવ જળ નિધિ
માંહે નાવ, તત્ત્વકો લિખાવ હિયે જોતિ રૂપ ઠાણીજે; કીનો હે
ઉચ્ચાર આદ અદિનાથ તાતે યાકો, ચિદાનંદ ખ્યારે ચિત્ત અનુભવ
આણીજે. ૧. નમત સકલ ઇંદ્ર ચંદ્ર જાકું ઈયેયરૂપ, જાન કે મુનીંદ યાકુ
ધ્યાન મઝ ધારહિ; સુરતિ નિરતિ મેં સમાય રહે આહુ જામ,
સુરભિ ન જિમ નિજ સુતકુ વિસારહિ; લીનો હોય પીનતા પ્રભુવ
સુખકારી લહે, દહેભવ બીજ વિષે વાસ પર જાનહિ; ચિદાનંદ ખ્યારે
શુભ ચેતના પ્રગટ કર, એસો ધ્યાન ધર મિથ્યા ભાવકું વિસારહિ. ૨.
મુખ માંહિ રામપે હરામ માંહિ, મન ફિરે, ગીરે ભવ કૂપ
માંહિ કર દીપ ધારકે; વિષય વિકાર માંહિ રાગી મુખ ઇમ કહે,
મેં તો હું વૈરાગી માલા તિલક જ્યું ધારકે; જોગકી જુગતિ
ખિના જાને જો કહાવે જોગી, ગલા માંહિ સૈલી અરૂ કાલી કંતા
હારકે; ખિના ગુરૂગમમિથ્યા જ્ઞાન ભમે ઈણુ વિધ, ફેકટ જ્યું જાવે
એ મનુષ્ય ભવ હારક. ૩. શિરપર શ્વેત કેશ ભયા તો હું નાહિં
ચેત, ફીરત અચેત ધન હેત જ્યું પ્રદેશ મેં; મેરો મેરો કરત ન
ધરત વિવેક હિયે, મોહ અતિરેક ધર પરત કિલેશમેં; પડ્યો નાના
વિધ ભવકૂપ મેં સહત દુઃખ, મગન ભયો હે મધુખિંદુ લવલેશમેં;
આત પત્રછાયો સોઉ મનહુંત ભયો અખ, ચિદાનંદ સુખ પાયો
સાધુ કે સુવેશ મેં. ૪. ધન અરૂ ધામ સહુ પડ્યોહિ રહેગો નર,
ધારકે ધરામેં તું તો ખાલી હાથ જાવેગો; દાન અરૂ પુન્ય નિજ
કરથી ન કર્યો કછુ, હોય કે જમાઈ કોઉ દુસરો હિ ખાવેગો; કૂડઓ

કપટ કરી પાપબંધ કીનો તાતે, ઘોર નરકાદિ દુઃખ તેરો પ્રાણી
પાવેગો; પુન્ય વિના દુસરો ન હોયગો સખાઈ તખ, હાથ મલ મલ
માખી જિમ પીસતાવેગો. ૫. અગમ અપાર નિજ સંગતિ સંભાર
નર, મોહકું બીડાર આપ આપ ખોજ લીજયે; અચળ અખંડ
અલિપ્ત બ્રહ્મમંડ માંહિ, વ્યાપક સ્વરૂપ તાકો અનુભવ કીજયે;
ખીર નીર જિમ પુદ્ગલસંગ એકી ભૂત, અંતર સુદ્રષ્ટી ખોજ તાકે
લવ લીજયે; ધાર એસી રીત હીએ પરમ પુનીત ઈમ, ચિદાનંદ
ખ્યારે અનુભવ રસ પીજયે. ૬. આયકે અચાણુક કિતાંત જ્યું ગહેગો
તોહે, તિહાં તો સખાઈ કોઉ દુસરો ન હોવેગો; ધરમ વિના તો
ઓર સકળ કુટુંબ મિલી, જાનકે પરેતાં કોઉ સુપને ન જોવેગો;
લટક સલામ કે સખાઈ વિના અંતસમે, નેણુ માંહિ નીર ભરભર અતી
રોવેગો; જાન કે જગત રાસો જ્ઞાનિ ન મગન હોત, અંખખાયા ચાહે
તે તો બાઉલ ન ઓવેગો. ૭.

સવૈયા એકવીસા

આપકું આપ કરે ઉપદેશ જ્યું, આપકું આપ સુમારગ આણે;
આપકું આપ કરે સ્થિર ધ્યાન મેં, આપકું આપ સમાધિ મેં તાણે;
આપકું આપ લખાવે સ્વરૂપશું, ભોગનકી મમતા નવિ ઠાણે; આપકું
આપ સંભારત યાવિધ, આપણો ભેદ તો આપહિ જાણે. ૮. આપ
થઈ જગ જાળથી ન્યારો જ્યું, આપ સ્વરૂપ મેં આપ સમાવે;
આપ તજે મમતા સમતા ધર, સીલસું સાચો સ્નેહ જગાવે; આપ
અલેખ અભેખ નિરંજન, પરિજન અંજન દૂર બહાવે; યા વિધ
આપ અપૂરવ ભાવથી, આપણો મારગ આપહી પાવે. ૯. વેદ ભણો
જ્યું કિતાબ ભણો અરૂ, દેખો જિનાગમકું સખ જોઈ; દાન કરો
અરૂ સ્નાન કરો ભાવે, મૌન ધરો વનવાસી જ્યું હોઈ; તાપ તપો
અરૂ જાપ જપો કોઈ, કાન ફિરાઈ ફિરો પુનિ હોઈ; આતમ ધ્યાન
અધ્યાતમ જ્ઞાન, સમો શિવ સાધન ઓર ન કોઈ. ૧૦. જે અરિ
મિત્ત બરાબર જાનત, પારસ ઓર પોષાણુ જ્યું હોઈ; કંચન કિચ
સમાન અહે જસ, નિચ નરશમે ભેદ ન કોઈ; માન કહા અપમાન

કહા મન, એસો બિચાર નહિ તસ હોઈ; રાગ અરૂ રોષ નહિ ચિત્ત
 જાકે જ્યું, ધન્ય અહે જગમેં જન શોઈ. ૧૧. જ્ઞાની કહો જ્યું
 અજ્ઞાની કહો કોઈ, ધ્યાની કહો મત માની જ્યું કોઈ; જોગી કહો
 ભાવે ભોગી કહો કોઈ, જાકુ જિશ્યો મન ભાસત હોઈ; દોષિ કહો
 નિરદોષિ કહો પિંડ, પોખી કહો કો ઓગુન જોઈ; રાગ અરૂ રોષ
 નહિ સુન જાકે જ્યું, ધન્ય અહે જગમેં જન શોઈ. ૧૨. સાધુ
 સુસંત મહંત કહો કોઈ, ભાવે કહો નિગરંથ પિયારે; ચોર કહો
 ચાહે ઠાર કહો કોઈ, સેવક હો કોઈ જાન ફલારે; બિનય કરો
 કોઈ ઉંચે બેઠાવ જ્યું, દૂરથી દેખ કહો કોઈ જારે; ધારે સદા સમ-
 ભાવ ચિદાનંદ, લોક કહાવતસું નિત ન્યારે. ૧૩. માનીકું હોય ન
 મદ્વતા ગુણ, મદ્વતા તખ કાહેકો માની; દાની ન હોય અદત્ત જિકો
 જ્યું, અદત્ત ભયો તે તો કાહે કો દાની; ધ્યાનીકું ચંચલતા નહિ
 વ્યાપત, ચંચળતા તદ કાહેકો ધ્યાની; જ્ઞાની ન હોય શુભાની સુણો
 નર, માન અહે તદ કાહેકો જ્ઞાનિ. ૧૪. જોખન સંધ્યાકે રાગ સમાન
 જ્યું, મૂઢ કહા પરમાદકું સેવો; સંપત તો સરિતાકો પૂર જ્યું, દાન
 કરી ફલ યાકો જ્યું લેવો; આયુ તો અંજલી કે જલ જ્યું નીત.
 છિજત હૈ લખ એસો જ્યું ભેવો; દેહ અપાવન જાન સદા તુમ,
 કેવળી ભાષિત મારગ સેવો. ૧૫. સંસાર અસાર ભયો જિનકું,
 મરવેકો મહા તિનકું ડર હે; તે તો લોક દેખાવો કહા જ્યું કહો,
 જા કે હિયે અંતર થીતરહે; જિને મુંડ મુંડાય કે ભેખ લીયો, તિન
 કે શિર કૌન રડી કરહે; મન હાથ સદા જિનકું તિનકે, ઘરહિ વનહે
 વનહિ ઘરહે. ૧૬. શુભ સંવર ભાવ સદા વરતે મન આશ્રવ કેરો
 કહા ડર હે; સહુ વાદ વિવાદ વિસાર અપાર, ધરે સમતા જે ઇસો
 નર હે; નિજ શુદ્ધ સમાધિ મેં લીન રહે, ગુરૂ જ્ઞાનકો જાકું દીયો
 વર હે; મન હાથ સદા જિનકું તિનકે, ઘરહિ વનહે વનહિ ઘરહે.
 ૧૭. મમતા લવલેશ નહિ જિનકે ચિત્ત, છાર સમાન સહુ
 ધન હે; જાકું ભેદ વિજ્ઞાનકી દ્રષ્ટિ કરી, અહી કંચૂકી જિમ જૂદો
 તન હે; વિષયાદિક પંક નહિ ઠીક જાકું જ્યું, પંકજ જિમ જિકા

જન હે; મન હાથ સદા જિનકું તિનકે, વનહિ ધરહે ધરહિ વન
 હે. ૧૮. માંખી કરે મદ ભેરો સદા, તે તો આન અચાનક ઓરહિ
 આવે; કીડી કરે કણકું જિમ સંચિત, તાહુકે કારણ પ્રાણ ગમાવે;
 લાખ કરોરકું જોર અરે નર, કાહેકું મૂરખ સુમ કહાવે; ધર્યોહિ
 રહેગો ઇહાંકો ઇહાં સહુ, અંત સમે કછુ સાથ ન આવે. ૧૯.
 રંચક બીજ ધરા માંહિ બોવત, તાકો અનેક ગુણો ફિર પાવે;
 કાલ વસંતકુ જાચક જાનકે, પાન દિયે તિનકું નવ આવે; જાણ
 અનિત સુભાવ વિલેકીસું, સંપત પાવ સુમારગ લાવે; કીરત
 હોગી ઉનોકી દશોદિશ, બેઠ સભામેં હાતાર કહાવે. ૨૦. માટિકા
 ભાંડ હોવે સત ખંડ જ્યું, લાગત જસ જરા ઠણકા; ઇમ જાણ
 અપાવનરૂપ અરે નર, નેહ કહા કરીયે તનકા; નિજ કારજ સિદ્ધિ
 ન હોય કછુ, પર રંજન સોભ કરે ગણકા; ચિદાનંદ કહા જપ
 માલકું ફેરત, ફેર અરે મનકે મણકા. ૨૧. જ્ઞાન રવિકા ઉધોત
 ભયા તબ, દૂર ગયા ભ્રમ ભાવ અધેરા; આપ સ્વરૂપકું આપ
 નિહારત, જૂઠા સ્વરૂપ લખ્યા જગ કેરા; માયાસેં તોર અરૂ ધ્યાનકે
 જોર કે, પાયા જિનુને સુવાસ વસેરા; યાવિધ ભાવ વિચાર ચિદાનંદ,
 સોઈ સુસંત અહે ગુરૂ મેરા. ૨૨. કાહેકું દેશ વિદેશ ફિરે નર,
 કાહેકું સાયરકું અવગાહે; કાહેકું આશ કરે પરકી સઠ, નિચ નરે-
 શકી આકરી આહે; કાહેકું સોચ બિચાર કરે તન, અંતર તાપથી
 કાહેકું દાહે; દીનો અહે અવતાર તો હે જિણુ, તાકો તો ભાર સું
 તેહુ નિવા હે. ૨૩. કાહેકું જંતર મંતર સાધત, કાહેકું નિસા
 મસાણમેં જાવો; કાહેકું દેવકી સેવ કરો તુમ, કાહેકું આક ધતુર
 જ્યું આવો; રંચક વિત્ત અસારકે કારન, કાહેકું ઓરકે હાસ કહાવો;
 આશ કહા કરીયે પરકી નર, હોઈ નિરાશ નિરંજન ધ્યાવો. ૨૪. સૂતો
 કહા પરમાદ મેં પ્યારે તું, સાથ મેં તેરે તો ચોર લગેરે; માતરૂ
 તાતરૂ બ્રાતરૂ ભામિની, સ્થાવરકે સહુ જાન સગેરે; કુંણકો સંગી
 સનેહી અહે તું જો, કુણ અહે જગ માંહિ જ્યું તેરે; આયો કિહાંથી
 કિહાં પુનિ જાવેગો, એસો વિચાર કરો મનમે રે. ૨૫. નંદ મહા-

નિધિ સિદ્ધિ કહા કરું, કહા કરું સુખ દેવ ગતીકો; કહા કરું
મણિ માણેક મોતી જ્યું, કહા કરું તેરો રાજ કોટીકો; કહા કરું
જન રંજન વેશકું, કહા કરું મત ધાર મતિકો; એક નિરંજન
નામ વિના જગ, ચોર સહુ મોહ લાગત કીકો. ૨૬. કુલકે સંગ
પુલેલ બયો તિલ, તેલ તે તો સહુ કે મન ભાવે; પારસ કે
પરસંગથી દેખીયે, લોહા જ્યું કંચન હોય ખિકાવે; ગંગામેં જય
મિલ્યો સરિતાજળ, તે હુ મહાજળ ઓપમા પાવે; સંગતકો ફળ
દેખ ચિદાનંદ, નીચ પદારથ ઉંચ કહાવે. ૨૭. નલિનીદલમેં જલ
ખુંદ તે તો, મુગતા ફળ કેરી ઓપમા પાવે; મલયાગર સંગ પલાસ
તરૂ લખ, તાહુમેં ચંદનતા ગુન આવે; સુગંધ સંજોગ થકી મૃગ
કોમલ, ઉત્તમ લોક સહુ મિલ ખાવે; સંગતકો ફળ દેખ ચિદાનંદ,
નીચ પદારથ ઉંચ કહાવે. ૨૮.

સવૈયા એકત્રીશા.

દ્રવ્ય અરૂ ભાવના કરમથી નીયારો નિત, લેશ્યા ગતિ
જોગકો સંજોગ નહીં પાઈએ; કોમથી ન કહ્યો જય કરથી ન અહ્યો
જય, રહ્યો હે સમાય તાકું કેસેકે ખતાઈએ; નય અરૂ ભંગ ન
નિખેપકો પ્રવેશ જિહાં, ઉગતિ જુગતિ તામેં કોન ભાત લાઈએ;
ચિદાનંદ નિયત સરુપ નિજ રૂપ એસો, ધાર વિવહાર નાના ભેદ
હરસાઈએ. ૨૯. તું તો અવિનાશી કાયા પ્રગટ વિનાશી અરૂ, તું તો
હે અરૂપી એ તો રૂપી વસ્તુ જોઈએ; મજ કેરી ક્યારી મોહરાયકી
પિયતરી એતો, હોયગી નીયારી એતો વથા ભાર ઢાંઈએ; મહા
દુઃખ ખાંની દુરગતિકી નીસાની તાતે, યાકો તો ભરુસો નિહિચિંત
નાહિં સોઈએ; ચિદાનંદ તપ જપ કીરીયાકો લાહો લીજે, નીકો
નરભવ પાય વીરથા ન ખોઈએ. ૩૦. થીર કરી પંચ બીજ વાયુકો
પ્રચાર કરે, ભેદે ખટ ચકરકો ચક્ર ગતિ પાઈકે; પ્રાણાયામ જોગ
સમ ભેદકો સ્વરુપ લહી, રહુત અડોલ ખંક નાલમેં સમાયકે;
દેહિકે વિચાર ભાન દ્રઢ અતિ ધાર જ્ઞાન, અનહદ નાદ સુણો અતિ

પ્રીય લાયકે; સુધા સિંધુરુપ પાવે સુખ હોય જાવે તખ, મુખથી
 જતાવે કહા ગુંગા ગોલ ખાયકે. ૩૧. ધરમ શુકલ ધ્યાન હિરદેમે
 ધારીયે જ્યું, આરત ઉદર દોઉ ધ્યાનકું નિવારીયે; પ્રથમ પ્રથક ચ્યાર
 ચ્યાર ચ્યાર પાયકે જ્યું, તાકો તો સરુપ ગુરૂગમથી વિચારીયે; એસો
 ધ્યાન અગની અન્તર કાયા કુંડ મીચ, કર્મ કાષ્ટ કેરી જ્યું આહૂતિ તામે
 ડારીયે; દૂર ધ્યાન દૂર હોએ આપ ધ્યાન ભૂરી ભયે, શુદ્ધ સ્વરૂપ નિજ
 કર થીર ધારીયે. ૩૨. ભૂલ્યો ફિરે કૂલ્યો મોહ મહિરાકી છાક માંહિ, ધાર્યો
 નાંહિ આતમ અધ્યાતમ વિચારકું; પંડિત કહાયો બહુ ગ્રંથ પઢી
 આયો, નાંહિ સાચો ભેદ પાયો અરૂ ધાયો હે વિકારકું; પ્રભુતાઈ
 ધારે નવિ પ્રભુકું સંભારે મુખ, જ્ઞાન તો ઉચારે નવિ મારે મન
 જરકું; ખોટો ઉપદેશ દેવે અતિ અનાચાર સેવે, તે તો નવિ પાવે
 ભવ ઉદધિકે પારકું. ૩૩. બગ ધરે ધ્યાન શુક કથે મુખ જ્ઞાન મચ્છ,
 કચ્છા અસનાન પય પાન શિશુ જાણીયે; ખર અંગ ધાર છાર કૃષ્ણિ
 પૌનકો આહાર, હીપ સીખા અંગ જર સલભ પીછાણીયે; ભેડ મૂલ ચાવે
 લઠ પશુઅન પટા અરૂ, ગાડર મુંડાવે મુંડ ખોત કહા વખાણીયે; જટા
 ધાર વટ કેરો વૃક્ષ જ્યું વખાણે તાકી, ઇત્યાદિક કરણી ન ગિણતીમે
 આણીયે. ૩૪. છાંડ કે કુસંગત સુગંગથી સનેહ કીજે, ગુણ ગહિ
 લીજે અવગુણ દ્રષ્ટિ ટારકે; ભેદ જ્ઞાન પાયા જોગ જવાલા કરી
 સિન કીજે, કનક ઉપલકું વિવેક ખાર ડારકે; જ્ઞાની જો મિલે તો
 જ્ઞાન ધ્યાનકો વિચાર કીજે, મિલે જો અજ્ઞાની તો રહીજે મૌન ધારકે;
 ચિદાનંદ તત્ત્વ એહી આતમ વિચાર કીજે, અંતર સકલ પરમાદ ભાવ
 ગારકે. ૩૫. જૂઠો પક્ષ તાણે વિના તત્ત્વકે પીછાણુ કહે, મોક્ષ
 જાય ઇસ અવતાર આઈ લીનો હે; ભયે હે પાષાણુ ભગવાન
 શિવજી કહાત, બિદા કોપ કરકે સરાપ જળ દીનો હે; તિહું લોક
 માંહિ શિવલિંગ વિસતાર ભયો, વજ્રિ વજ્ર કરી તાકું ખંડ ખંડ
 કીનો હે; ચિદાનંદ એસો માનત ધાર મિથ્યા મતિ, મોક્ષ માર્ગ
 જાણ્યા વિણ મિથ્યા મતિ ભીનો હે. ૩૬. રોમ રોમ હીઠ પોણે
 બે બે રોગ તન માંહિ, આદેતિન કોડ રોમ કાયામે સમાયે હે; પાંચ

કોડ અડસઠ લાખ નિજાણું હજાર, છસેથી અધિક પંચતાલી રાગ
ગાયે હે; એસો રાગ સોગ ઔ વિજેગકો સદન જામે, મૂઠ અતિ
મમતાકું ધારકે લોભાયો હે; ચિદાનંદ યાકો રાગ ત્યાગકે સુજાની
જીવ, આચો સુખ પાય અવિનાશી જ્યું કહાયો હે. ૩૭. ચેહિ
આજ કાલ તોહિ કરત જનમ ગયો, લહ્યો ન ધરમકો મરમ ચિત્ત
લાયકે; શુદ્ધ બુદ્ધ ખોઈ એસે માયામેં લપટ રહ્યો, ભયો હે દિવાનો
તું ધવરો માનું ખાયકે; ગહેગો અચાંન જેસે લવાકુ સેચાન તેસે,
ધરી પલ છિનમાંજ રવિ સુત આય કે; ચિદાનંદ કાચકે સકળ
કાજ ખોયો ગાઠ, નરભવરૂપ રુઝો ચિંતામણુ પાય કે. ૩૮. લવ
સમમિક દેવ જાણે ખટ દ્રવ્ય ભેદ, પરકી ન કરે સેવ એસો પદ
પાયો હે; સાગર પ્રમિત હે તેત્રીસ જાકી આયુ થિતિ, બોધરૂપ અંતર
સમાધિ લક્ષ લાયો હે; અદ્ય હે વિકાર અરુ સુખ હે અનંત જાકું,
• સત્ર પાઠ કરી એસો પ્રગટ ખતાયો હે; ચિદાનંદ એસો સુખ તેહુ
જિનરાજ દેવ, ભાવના પ્રથમમેં અનિત્ય દરસાયો હે. ૩૯. વનિતા
વિલાસ દુઃખકો નિવાસ ભાસ પર્યો, જંબુસ્વામિ ધર્મો તાતે મનમેં
વિરાગ જ્યું; વનિતા વિલાસી નાના વિધ દુઃખ પાવે એસે, આમિષ
અસક્ત કળ લહ્યા જેસે કાગ જ્યું; નવ પરિણીત વસુ નાર ધનધામ
ત્યાગ, છિનમાંજ લહે ભવ ઉદ્ધિધકે પાર જ્યું; ચિદાનંદ નરક દુવાર
હે પ્રગટનાર, જ્ઞાન હીન કરે તેથી અતિ અનુરાગ જ્યું. ૪૦. સુણી
બંગી કેરો શબ્દ કીટ પ્રીટ બંગ થયો, લોહાકો વિકાર ગયો પારસ
ફરસથી, પુલકે સંજોગ તીલ તેલ હું ભયો ફૂલેલ, તરુ ભયે ચંદન
સુવાસ કે ફરસથી; મુક્તાફલ સ્વાંત કે ઉદક ભયો સીપ સંગ, કાષ્ટ
હું પાપાણુ જ્યું સીલોદક સરસથી; ચિદાનંદ આતમ પરમાતમ
સરૂપ થયો, અવસર પાય ભેદ જ્ઞાન કે દરસથી. ૪૧. ખટ કાયમજ
ધાર ચોલણે ચોરાસી લાખ, નાનારૂપ સજ બહુ વિષ નાટ કીનોહે;
પંચ જો મિથ્યાતરૂપ સજ સીણુગાર અંગ, મોહમયી મહિરાકો
કેફ અતિ પીનો હે; કુમતિ કુસંગ લીયો ઉદ ભટ
વેષ કીયો, ફિરત મગન કોધ માનરસ ભીનો હે; ચિદાનંદ આપકો

સરૂપ વિસરાય એસે, સંસારીક જીવકો બિરુદ મોટો લીનો હે. ૪૨.
શિવ સુખ કાજ ધર્મ કહ્યો જિનરાજ દેવ, તાકે ચાર ભેદ જ્યું
આચારાદિ જાણીયે; દાન શીળ તપ ભાવ હે નિમિત્તકો લખાવ,
નિહિચે વ્યવહારથી દુવિધ મન આણીયે; સ્વાદ્વાદરૂપ અતિ પરમ
અનુપ એસો, દયા રસ રૂપ પરતક્ષ પૈઆણીયે; ચિદાનંદ શંકતાદ
દૂષણ નિવાર સહુ, ધરમ પ્રતીત ગાદિ ચિત્ત માંડિ ઠાણીયે. ૪૩.
હંસકો સુભાવ ધાર કિજો ગુણ અંગીકાર, પન્નગ સુભાવ એક ધ્યા-
મેં સુણીજીયે; ધારકે સમીરકો સુભાવ જ્યું સુગંધ યાકી, ઠોર ઠોર
જ્ઞાતા વૃંદમે પ્રકાશ કીજીયે; પર ઉપગાર ગુણવંત વિનતી હમારી,
હિરદમેં ધાર યાકુ થીર કરી દીજીયે; ચિદાનંદ કહેવે અરૂ સુણવેકો
સાર એહી, જિન આણાધાર નરભવ લાહો લીજીયે. ૪૪.

સવૈયા એકવીસા.

ધીર વિના ન રહે પુરુષારથ, નીર વિના તરખા નહિ જાવે;
ભૂપ વિના જગ નિતિ રહે નહી, રૂપ વિના તન શોભા ન પાવે;
દીન વિના રજની નવિ ફિટત, દાન વિના ન દાતાર કહાવે; જ્ઞાન
વિના ન લહે શિવ મારગ, ધ્યાન વિના મન હાથ ન આવે. ૪૫.
પંથિક આયમિલે પંથમેં ઇમ, દોય દિનોકા ચહે જગ મેલા; નાહ
કિસુકા રહ્યા ન રહેગા, કોન ગુરુ અરૂ કોનકા ચેલા; સાસા તો
છીજત હે સુણ એસે જ્યું, જાત વહ્યા જેસા પાણીના રેલા; રાજ
સમાજ પડયાહી રહે સહુ, હંસતો આખર જાત એકીલા. ૪૬.
ભૂપકા મંડન નીતિ વહે નીત, રૂપકા મંડન શિલસું જાણો; કાયાકા
મંડન હે સજ હે જગ, માયાકા મંડન દાન વખાણો; ભોગીકા
મંડન હે ધનથી પુન, જ્યોગીકા મંડન ત્યાગ પીછાનો; જ્ઞાનીકા
મંડન જાણુ ક્ષમા ગુણ, ધ્યાનીકા મંડન ધીરજ ઠાણો. ૪૭.
એક અનિષ્ટ લચે અતિ દેખત, એક લગે સહુકું અતિ ખ્યારા;
એક ફિરે નિજ પેટકે કારણ, એકકું હોય લખ કોટિ આધારા;
એકન કુપ નહિ નહિ પાવત, એકનકે શિર છત્ર જ્યું ધારા;
દેખ ચિદાનંદ હે જગમેં ઇમ, પાપ અરૂ પુન્યકા લેખાહી ન્યારા.

૪૮. પાપ અરૂં પુન્યમેં ભેદ નહિ કછુ, બંધન રૂપ હોઉં તુમે જાણો; મોહિની માત અરૂં તાત હોઉં કે જ્યું, મોહ માયા બળવંત વખાણો; બેડી તો કંચન લોહમય હોઉં, યાવિધ ભાવ હીયે નિજ આણો; હંસ સ્વભાવકું ધાર કે આપણો, હોઉંથી ન્યારો સ્વરૂપ પીછાનો. ૪૯. પૂજત હે પદપંકજ તાકે જ્યું, ઇંદ નરિંદ સહુ મિલ આઈ; ચાર નિકાયકે દેવ વિને ચુત, કળ પડે જાકું હોત સહાઈ; ઉરધ ઓર અધોગતિ સખ, વસ્તુ અગોચર દેત લખાઈ; દૂર્લભ નાંહિ કછુ તિનકું નર, સિદ્ધિ સુધ્યાનમય જિણે પાઈ. ૫૦. જાણુ અજાણુ હોઉંમેં નહિ જડ, પ્રાણી એસો દુર્વિદગ્ધ કહાવે; વિરંચ સમાન ગુરૂ જો મિલે તોહી, વ્યાલ તણી પરે વાંકોહી જાવે; જાણુ વિના એકાંત ગહે સખ, આપ તપે પરકું જ્યું તપાવે; વાદ વિવાદ કહા કરે મૂરખ, વાદ કીયે કછુ હાથ ન આવે. ૫૧. વેલકું પીલત તેલ લહે નહિ, તુપ લહે નહિ તોય પિલોયા; સિંગકુ દૂહત દૂધ લહે નહિ, પાત લહે નહિ ઓખર બોયા; જાઉલ બોવત અંબ લહે નહિ, પુન્ય લહે નહિ પારકો તોયા; અંતર શુદ્ધતા વિણુ લહે નહિ, ઉપરથી તનકું નિત્ય ધોયા. ૫૨.

બનારસીદાસ કૃત સવૈયા-પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ.

જિન્હ કે બચન ઉર ધારત જુગલ નાગ, ભય ધરનિંદ પદમાવતી પલકમેં; જાંકે નામ મહિમાસોં કુધાતુ કનક કરે, પાર સપાપાણુ નામી ભયો હે બલકમેં; જિનકી જનમ પુરી નામકે પ્રભાવ હમ, અપનો સ્વરૂપ લખ્યો ભાનશો ભલકમેં; તેઈ પ્રભુ પારસ મહારસકે હાતા અખ, દીજે મોહિ સાતા દ્રગ લીલાકે ભલકમેં. ૫૩.

સિદ્ધ ભગવાનની સ્તુતિ.

અવિનાશી અવિકાર પરમરસ ધામ હે, સમાધાન સરવંગ સહજ અભિરામ હે; શુદ્ધ બુદ્ધ અવિરૂદ્ધ અનાદિ અનંત હે, જગત શિરો-મણિ સિદ્ધ સદા જયવંત હે. ૫૪.

મુનિરાજ સ્તવના—(સ. એકત્રીસા)

જ્ઞાન કે ઉજાગર સહજ સુખ સાગર, સુગુણ રતનગર વૈરાગ

રસ ભર્યો છે; સરનકી રીત હરે મરનકો જૈન કરે, કરનસોં પીઠદે
અરણ્ય અનુસર્યો છે; ધરણકો મંડન ભરમકો વિહુંડન જયું, પરમ
નરમ બહેકે કરમસોં લર્યો છે; એસો મુનિરાજ ભૂ લોકમેં વિરાજ-
માન, નિરખી બનારસી નમસ્કાર કર્યો છે. ૫૫.

સમક્રિતી સ્તુતિ—(સ. ત્રેવીસા)

ભેદ વિજ્ઞાન જગ્યો જિનકે ઘટ, શિતળ ચિત્ત ભયો જિમ
અંદન; કેલિ કરે શિવ મારગમેં જગમાંહિ જિનેશ્વર કે લધુ નંદન;
સત્ય સ્વરૂપ સદા જનડકે, પ્રગટયો અવદાત મિથ્યાત નિકંદન;
સંત દશા તિનડકે પહિચાન, કરે કર જોરિ બનારસી વંદન. ૫૬.

સવૈયા એકત્રીસા.

સ્વારથકે સાચે પરમારથકે સાચે ચિત્ત, સાચે સાચે વૈન કહે
સાચે જૈન મતી છે; કાફંકે વિરોધિ નાંહિ પરબ્રત બુદ્ધિ નાંહિ,
આતમ ગવેખી ન અહસ્થ છે ન જતી છે; સિદ્ધિ રિદ્ધિ વૃદ્ધિ દીસે
ઘટમેં પ્રગટ સદા, અંતરકી લક્ષસોં અજ્ઞચી લક્ષપતિ છે; દાસ ભગ
વંતકે ઉદાસ રહે જગતસોં, સુખીયા સદીવ એંસ જીવ સમક્રિતિ છે. ૫૭.
જાકે ઘટ પ્રગટ વિવેક ગણધરકોસો, હિરદે હરખ મહા મોહકોં
હરતુ છે; સાચો સુખ માને નિજ મહિમા અડોલ જાને, અપુહીમેં
અપનો સુભાવલે ધરતુ છે; જેસે જલ કદમ કતક રૂળ લિખ કરે,
તેસે જીવ અજીવ વિલછન કરતુ છે; આતમ સગતિ સાધે જ્ઞાનકો
ઉઠો આરાધે, સોમ સમક્રિતિ લવસાગર તુરત છે. ૫૮.

મિથ્યાદ્રષ્ટિજીવનું સ્વરૂપ.

ધરમ ન જાનત બખાનત ભરમ રૂપ, ઠોર ઠોર ઠનિત લરામ
પછપાતકી; ભૂલ્યો અભિમાનમેં ન પાઉં ધરે ધરનીમેં, હિરદેમેં કરની
બિચારે ઉતપાતકી; ફિરે ડામાડોલસોં કરમકે કલોલન મેં, વૈરહી
અવસ્થાસોં બધુલા કેસે પાતકી; જાકી છાતી તાતી કારી કુટિલ
કુખાતી ભારી, એસો બ્રહ્માતી છે મિથ્યાતી મહાપાતકી. ૫૯.

શુદ્ધાત્મ સ્વરૂપ—(સ. ત્રેવીસા)

ચૈતનરૂપ અરૂપ અમૂરતિ, સિદ્ધ સમાન સદાપદ મેરો; હુમે

મહાતમ આતમ અંગ, ક્રિયો પરસંગ મહાતમ ઘેરો; જ્ઞાનકલા ઉપજી અખ મોહિ, કહું ગુન નાટક આગમ કેરો; જસ પ્રસાદ સધે શિવ મારગ, વેગ મિટે ઘટ વાસ વસેરો. ૬૦.

કર્તા લઘુતા દર્શાવે છે—(સ. એકત્રીસા)

જેસે કોઈ મૂરખ મહાસમુદ્ર તરિવેકો, ભુજનિસું ઉધત ભયો હે તજી નાવરો; જેસે ગિરિ ઉપર વિરખ ફલ તોરિ વેકો, વામન પુરુષ કોઈ ઉમંગ ઉતાવરો; જેસે જલકુંડમેં નિરખી શશિ પ્રતિ બિંબ તાકે ગહિવેકો કર નીચો કરે ડાવરો; તેસેમેં અદ્વપ બુદ્ધિ નાટિક આરંભ કીનો, ગુની મોહિ હસેંગે કહેંગે કોઈ ખાવરો. ૬૧. જેસે કોઈ રતનસોં વિંધ્યો હે રતન કોઈ, તામેં સુત રેશમકી દોરી પોઈ ગઈ હે; તેસે બુદ્ધિ ટીકા કરી નાટક સુગમ કીનો, તાપરી અલપ બુદ્ધિ સદ્ધિ પરિ નઈ હે; જેસે કાહુ દેશકે પુરુષ જેસી ભાષા કરે, તેસી તિનહુકે બાલકની શિખી લઈ હે; તેસે જયું ગરંથકો અરથ કહો ગુરુ ત્યોં, હમારી મતિ કહિવેકો સાવધાન ભઈ હે. ૬૨.

કર્તા પોતાની યોગ્યતા દર્શાવે છે.

કબહુ સુમતિ વહે કુમતિકો ખિનાસ કરે, કબહુ વિમલ જ-યોતિ અંતર જગતિ હે; કબહુ દયા વહે ચિત્ત કરત દયાલ રૂપ, કબહુ સુલાલસા વહે લોચન લગતિ હે; કબહુકિ આરતી વહે પ્રભુ સનમુખ આવે, કબહુ સુભારતી વહે બાહરિ બગતિ હે; ધરે દસા જેસી તબ કરે રીતિ તેસી એસી, હિરદે હમારે ભગવંતકી ભગતિ હે. ૬૩.

સમયસાર ગ્રંથ મહાતમ.

મોખ ચલખેકોંસોન કરમકો કરે બોન, જાકો રસ ભોન બુધ ભોન જ્યોં ધુલત હે; ગુનકો ગરંથ નિરગુનકો સુગમ પંથ, જાકો જસ કહુત સુરેશ અકુલિત હે; યાહી કે જ્યો પછી જા ઉડત જ્ઞાનગગનમે, યાહી કે વિપદ્ધી જગજલમેં રૂલત હે; હાટકસો વિમલ વિશરકસો ખિસતાર, નાટક સુનત હીય ફાટક ખૂલત હે. ૬૪.

અવુલખ મહિમા—(દુહા)

કહું શુદ્ધ નિચ કથા, કહું શુદ્ધ વિવહાર, સુકિત પંચ

કારણ કહું, અનુભવકો અધિકાર. ૬૫. વસ્તુ વિચારત ધ્યાવતે, મન પાવે વિશ્રામ; રસ સ્વાદત સુખ ઉપજે, અનુભવ યાકો નામ. ૬૬. અનુભવ ચિંતામણિ રતન, અનુભવ હે રસ કૂપ; અનુભવ મારગ મોખકો, અનુભવ મોખ સરૂપ. ૬૭.

(સ. એકત્રીસા)

અનુભવકે રસકો રસાયન કહત જગ, અનુભવ અભ્યાસ યહે તીરથકી ઠોર હે; અનુભવકી જો રસા કહાવે સોઈ પેરસા સુ, અનુભવ અધોરસા સોં ઉરધકી ઠોર હે; અનુભવ કેલી યહે કામધેનુ ચિત્રાવેલી, અનુભવકો સ્વાદ પંચ અમૃતકો કોર હે; અનુભવ કરમ તોરે પરમસો પ્રીતિ જોરે, અનુભવ સમાન નધરમ કોઉ ઓર હે. ૬૮.

તત્ત્વ સ્વરૂપ—(૬૯)

ચેતનવંત અનંત ગુણ, પર્યાય સકતિ અનંત; અલખ અખંડિત સર્વગત, જીવ વરવ વિરતંત. ૬૯. તનતા મનતા વચનતા, જડતા જડ સંમેલ; લઘુતા ગુરૂતા ગમનતા, એ અજીવકે જોલ. ૭૦. જોઈ કરમ ઉઘોત ધરી, હોઈ ક્રિયા રસ રત્ત; કરખે નૂતન કરમકોં, સોઈ આશ્રવ તત્ત ૭૧. જો ઉપયોગ સરૂપ ધરી, વરતે જોગ વિરત્ત; રોકે આવત કરમકો, સોહે સંવર તત્ત. ૭૨. થિતિ પૂરન કરી જો કરમ, ખિરે બંધ પદ ભાન; હંસ અંશ ઉજ્જ્વલ કરે, મોક્ષ તત્ત્વ સો જાન. ૭૩.

ચિદ્રૂપ—(સ. એકત્રીસા)

પરમ પુરૂષ પરમેસર પરમ જ્યોતિ, પરબ્રહ્મ પૂરન પરમ પરાધન હે; અનાદિ અનંત અવિગત અવિનાશિ અજ, નિરદ્વંદ્વ મુક્ત મુકુંદ અમલાન હે; નિરાબાધ નિગમ નિરંજન નિરવિકાર, નિરાકાર સંસાર શિરોમણિ સુજાન હે; સરવ દરસી સરવજ્ઞ સિદ્ધ સાંઈ શિવ, ધણી નાથ ઈશ જગદીશ ભગવાન હે. ૭૪.

આત્મ સ્વરૂપ—(સ. ત્રેવીસા)

જો અપની ધૃતિ આપુ વિરાજત, હે પરધાન પદારથ નામી; ચેતન અંક સદા નિકલંક, મહા સુખ સાગરકો વિસરામી; જીવ

અજીવ જિતે જગમેં તિનકો, ગુરૂ જ્ઞાયક અંતર જામી; સો શિવ-
રૂપ બસે શિવ થાનક, તાહિ વિલોકનમેં શિવ ગામી. ૭૫.

છપ્પથ છંદ.

હો નિશ્ચે તિહું કાલ, શુદ્ધ ચેતનમય મૂરતિ; પર પરિનતિ
સંયોગ, ભય જડતા વિસ્ફૂરતિ; મોહ કર્મ પર હેતુ, પાઈ ચેતન
પર રચ્યે; જયું ધતૂર રસ પાન, કરત નર બહુ વિધ નચ્યે; અબ
સમય સાર વર્ણન કરત, વર શુદ્ધતા હો મુજ; અનયાસ બનારસી-
દાસ કહે, મિટો સહજ જામકી અરૂજ. ૭૬.

સવૈયા એકત્રીસા.

નિશ્ચમેં રૂપ એક વિવહારમાં અનેક, યાહી ને વિરોધમેં જગત
ભરમાયો હે; જગકે વિવાદ નાસિ બેકોં જિન આગમહે, જામેં સ્વાદવાદ
નામ લંછન સહાયો હે; દરસન મોહ જાકો ગયો હે સહજરૂપ,
આગમ પ્રવાન જાકે હિરદમેં આયો હે; અનૈસો અખંડિત
અનૂતન અનંત તેજ, એસો પદ પૂરન તુરત નિક પાયો હે. ૭૭.

અડિછી છંદ

આદિ અંત પૂરન સુભાવ સંયુક્તહે, પર સ્વરૂપ જોગ કલ-
પના મુક્તા હે; સદા એક રસ પ્રગટ કરી હે જૈનમેં, શુદ્ધ નયાતમ
વસ્તુ વિરાજે વૈનમેં. ૭૮.

જ્ઞાતા વિલાસ—(સ. એકત્રીસા)

કોઈ બુદ્ધિવાંત નર નિરખે શરીર ધર; ભેદ જ્ઞાન દ્રષ્ટીસું
વિચારે વસ્તુ વાસતો; અતીત અનાગત વરતમાન મોહરસ, ભિગ્યો
ચિદાનંદ લખે બંધમેં વિલાસતો; બંધકો બિડારિ મહા મોહકો
સુભાઈ ડારિ, આતમકો ધ્યાન કરી દેખો પર ગાસતો; કરમ કલંક
પંક રહિત પ્રગટરૂપ, અચલ અખાધિત વિલોકે દેવ સાસતો. ૭૯.

દ્રવ્ય ગુણ ભેદ વ્યવસ્થા કથન—(કવિત છંદ)

દર્શન જ્ઞાન ચરન ત્રિગુનાતમ, સમલરૂપ કહીએ વિવહાર;
નિશ્ચે દ્રષ્ટી એક રસ ચેતન, ભેદ રહિત અવિચલ અવિકાર; સમ્યગ્દશા
ઉસે નય, નિર્મલ સમલ એકહી ખાર; યોં સમકાલ જીવકી પરિનતિ,
કહે જિનંદ ગહે ગનધાર. ૮૦.

વ્યવહાર કથન—(દુહા)

એક રૂપ આતમ દરવ, જ્ઞાન ચરન દ્રવ્ય ત્રીન; ભેદ ભાવ પરિણામસેં, વિહરે શું મલીન. ૮૧,

શુદ્ધાત્મા કેવો છે, ક્યાં છે, અને કેમ જણાય તે વિષે—(દુહા)

રાગાદિ વર્ણાદિય, રૂપ હુમારો નાંહિ; એક બ્રહ્મ નહિ ફસરો, દીસે અનુભવ માંહિ. ૮૨. એક દેખીયે જાનિયે, રમિ રહીયે એક ઠોર; સમલ વિમલ ન વિચારીયે, યહ સિધ્ધ નહિ ઓર. ૮૩. સો કહીયે સો પૂછીયે, તામેં ધરીયેં રંગ; યાતે મિટે અબોધતા, બોધરૂપ બહે ચંગ. ૮૪. શ્રીયશોવિજયજી કૃત, શુદ્ધ મુનિરાજ સ્વરૂપ—(સ. એકત્રીસા.)

ધર્મ કે વિલાસ વાસ જ્ઞાન કે મહા પ્રકાસ, દાસ ભગવંત કે ઉદાસ ભાવ લગે હે; સમતા નદી તરંગ અંગહી ઉપંગ ચંગ, મઝૂન પ્રસંગ રંગ અંગ જગ મગે હે. ૮૫. કર્મ કે સંશ્રામ ઘોર લહે મહા મોહયોર, જોર તાકો તોર વેકું સાવધાન જગ હે; શીલકો ધરી સન્નાહ મનુષ્ય મહા ઉત્સાહ, જ્ઞાનવાન કે પ્રવાહ સભ વેરી ભગે હે. ૮૬. આયો હે પ્રથમ સેન કામકો ગયો હે રેન, હુરિહર બ્રહ્મ જોણે એકલેને ઠગે હે; કોધ માન માયા લોભ સુભટ મહા અખોભ, હારે સોય છોડ થોભ મુખ દેધ ભગે હે. ૮૭. નો કષાય ભયે ખીન પાપકો પ્રતાપહીન, ઉર ભટ ભયે દીન તાકે પગ ઠગ હે; કોઉ નહિં રહે ઠાઠે કર્મ મિલે તે ગાઠે, ચરન કે જિહાં કાઠે કરવાલ નગે હે. ૮૮. જગત્રવ ભવો પ્રતાપ તપત અધિક તાપ, તાતે નાંહિ રહી ચાપ અરિ તગ તગે હે; સુજસ નિસાન સાજ વિજય વધાઇ લાજ, એસે મુનિરાજ હમ પાય લાગે હે. ૮૯.

આર્ષ કરતુરાં કૃત, આત્મબોધ (સ. ત્રેવીસા)

મોહ મહામદ છાય રહ્યો નિજ, રિદ્ધિ વિસારદ ઔરકું ધ્યાયો; તા મહિ સ્વાદ લખ્યો નહિ ચેતન, આપ લખી અપને ધર આયો; વાર અનેક પસારિ કહું નિજ, જ્ઞાન વિના સમ સુખ ન પાયો; તાતે કહ્યો અખ માન ચિદાનંદ, ધાર તું સદગુણ આણુ સદાયો. ૯૦. આપ વિસારકે મેં દુઃખ પાવત, સો દુઃખ જનત મુખ ઉચ્ચારી; તાતે સુજાન

ધરૈ અપને ચિત્ત, જ્ઞાન અસિ ગ્રહી મોહ વિહારી; ધ્યાન ધરૈ નિત
શુદ્ધ સ્વરૂપકો, જાય મિટી લવ વાસ વસેરૌ; ત્યાગી વિભાવ શુદ્ધાત્મ
લેખત, પાપ અનુભવ આતમ કેરૌ. ૬૧. બાહિજ દ્રષ્ટિ ધરે જળ
આતમ, તો નિજ ભાવ લખે નવિ કયુંહિ; ખોજ હિયે શિખ માની
લે ચેતન, જાયક રૂપ સદા તુજ માંહિ; જો સમભાવ ગ્રહે યહ આતમ,
રાગ વિરોધ વિમોહ મિટાઈ; સમ્યગ્ભાવ લહિ અપનો પદ, શાશ્વત
સુખ સમાધિ સદાઈ. ૬૨. આ પરમે નિજ શુદ્ધ સ્વરૂપ, ગ્રહેન વિભાવ
ગહે ન અનિતી; ચેતન રોગ વિયોગ કે કારણ, યામે વસંત રહે લવલિતી;
ચેત ચિદાનંદ ચેતનકો યહ, આસર આપ મિળ્યો તુજ સેતી; ઈંડી કે
નિંદ પ્રમાદ દશા અખ, જગ કહે ગુરુ શિખ સુનૈકી. ૬૩. ચાહકી
દાહમે કહે જરે અખ, ભૂલી નિજમત રિદ્ધિ સ્વતંતી; ઈંદ્રીય ભોગ
વિકાર વિષે રસ, ત્યાગત જગત જ્યોતિ અનંતી; શુદ્ધ સ્વભાવ રમે
નગમે, વિષયા રસ ભોગ વિલાસ વિપત્તી; યા તેં સુ સમ્યગ્ પ્રાક્રમ
ફૌરત, મૃગમદ તોરત સર્વ વિપત્તી. ૬૪.

મુનિ બુદ્ધિસાગર કૃત અધ્યાત્મિક હિતોપદેશ-સવૈયા મનહર ચાલમાં.

મન માને તેવું ખાવો પીવો દુનિયામાં, જેવી જેવી ક્રિયા તેવો
કર્મનો તો બંધ છે; મન મલકાઈ અરે ફૂલણુ ફળેતી કરી, અંતરના
જ્ઞાન વિણુ દેખતા તો અંધ છે; ચેતનનો બોધ રોધ કરે ધન ઘાતીયા
તો, ચેતન પ્રકાશ થકી સુગતિ પમાય છે; ધીનિધિ કહે છે એમ
સત્યવાન જાણવાથી, અલખ અલખ મુખ યોગિયો તો ગાય છે. ૬૫.
મહારૂં અને તારૂં એમ ભેદ પાડી ભૂલ કરે, ચેતનના બોધ વિણુ
જીવડા કૂટાય છે; ચાર ગતિ માંહે ભમી ભમીને તો દુઃખ લક્ષ્ય,
અંતરની ભૂલ થકી ભવમાં ભમાય છે; ચેતનના બોધ વિણુ ચેતન
તો જડ જેવો, ચેતનના બોધ વિણુ ચેતન ચૂકાય છે; ધીનિધિ કહે
છે એમ ચેતજે ચતુર જન, ઘડી સવાલાખની તો ભેતા માંહિ જાય
છે. ૬૬. કરીને વિચાર ભાઈ દુનિયામાં દેખી લેજે, ગાડી વાડી
લાડી સહુ માયાની જંગળ છે; ધનપતિ નરપતિ સુરપતિ સુખ સહુ,
અજ્ઞાનથી માની લે છે મોહ્યા જીવ બાલ છે; શોધ કર બોધ કર

ચિત્તમાં ચતુર જન, પ્રમદાના પાસ માંહિ શાને પકડાય છે; જગ જગ જીવ જરા જ્ઞાનથી વિચારી જોને, નિત્ય એક ચેતન છે સત્ય સમજાય છે. ૯૭. જરૂર જરૂર જીવ જોને જરા અંતરમાં, અંતરના જ્ઞાન થકી દોષ સહુ જાય છે; શાતા શાતા વેદનીને સમભાવ વેદી લે જે, અંતરના જ્ઞાન થકી સમ ભાવધાય છે; શ્વાસને ઉચ્છવાસ માંહિ જીવન વહે છે જીવ, લોક કહે મોટો તુને નહાનો થઈ જાય છે; ધીનિધિ કહે છે એમ ચેતન તું ચેતી લેજે, જિનવાણી ગુણ ખાણી શરણુ સદાય છે. ૯૮. અરે જીવ જરા ચિત્ત માંહે વિચારી જોને, જનમ મરણુ દુઃખ શાને તેહ થાય છે; કર્મ છે કારણુ તેનું કર્મનો વિનાશ કર, કર્મના દલિકરતા દ્વેષ થકી આય છે; રાગ અને દ્વેષ ભાવ કર્મના વિનાશ થકી, નાશ દ્રવ્ય કર્મ તણો પલકમાં થાય છે; જીવતા મરણુ જેનું જીવતા તે જગ માંહિ, જગ જગ દિલ માંહિ ચતુર ચુકાય છે. ૯૯. અંતરના જ્ઞાન માટે દુરનું શરણુ કર, ગુરુ-ગમ સેવનાથી સત્ય તો જણાય છે; જ્ઞાની ધ્યાની મુનીગુરુ શરણુ શરણુ કર, ચેતન સ્વરૂપ મુનિ કૃષ્ણથી પાય છે; જડમાં જગત સહુ જકડાણું જાણી લેઈ, સુખની તો આશ એક ચેતનામાં ધારજે; ધીનિધિ કહે છે એમ શિવ સુખ પામવાને, રાગને દ્વેષ દોષ ચિત્ત-માંથી વારજે. ૧૦૦. લટપટ લટપટ ઝટપટ તજી જીવ, શુદ્ધ બુદ્ધ રૂપ તહાં સ્થિર ચિત્ત ધ્યાવજે; ફરી ફરી નહિ મળે સમય સુખણુ અરે, સાત્તાએ રહેલી શુદ્ધ બુદ્ધતાને પાવજે; અશુદ્ધ ચેતન તુંહિ ચાર ગતિ રૂપ છેજ, ચેતનની શુદ્ધતાથી ભેદ ભાવ જાય છે; સિદ્ધાંતનો સાર સત્ય સમજ ચેતન એજ, ધીનિધિ ચેતન પ્રભુ કોઈ જન પાય છે. ૧૦૧. જનની સમાન સહુ લલનાને માની લેજે, પર ધન પત્થર સમાન ચિત્ત ધારજે; પોતાના ચેતન સમ સહુ જીવ ગણી લેઈ, મન વચ કાયા થકી કોઈને ન મારજે; વંદક નિંદક પર ચિત્તને સમાનતાજ, અશુભ વિચાર થકી ચેતનને વારજે; ખેલી નિજ રૂપ માંહિ શુભ વીર થઈ જીવ, ભવોદધિ થકી ઝટ પોતાને તું તારજે. ૧૦૨. લપછપ ગપછપ તજીને ચેતન હવે, સ્થિર યોગ થકી એક આત-

મને ધ્યાવળે; પરમાં પ્રવેશ થકી ચિત્તડું ચંચળ થાય, માટે હિત શિખ હવે ધ્યાન માંહિ લાવળે; ભૂલી સહુ દુનિયાનું લાન એક ધ્યાન થકી, સાધ્ય માંહિ સુરતાની લીનતા લગાડળે; ધીનિધિ કહે છે શુભ વીર થઈ જીવ હવે, વિજય વાણ વેગથી વગાડળે. ૧૦૩. જ્ઞાન અને ક્રિયા થકી મોક્ષનો તો પંથ ગ્રહે, જરૂર સમય વેણુ દિલમાં વિચારળે; જિન વાણી સત્ય જાણી સદહણુ કર ભવી, રત્ન ત્રયી ગ્રહી જીવ પોતાને તું તારળે; અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ રૂદ્ધિનો ભંડાર તુંહિ, અનંત અનંત જ્ઞેય જ્ઞાનથી જણાય છે; ધીનિધિ ચેતન ઝટ ચિત્ત માંહિ ચેતી લેળે, અનંત અનંત સુખ તુજમાં સમાય છે. ૧૦૪. પામીને મનુષ્ય ભવ પાપ કર્યા લાખો ગમે, તેની યાદી કરી જીવ પ્રજ્ઞાતાપ કીજીયે; હવેથી ન પાપ થાય એવું તો વર્તન રાખ, નિજમાં રમણુતાથી શિવ સુખ લીજીયે; ભૂલ્યો ત્યાંથી ફેર ગણુ હવેથી ન ભૂલ થાય, રંમૃતિ એવી ખાતાં પીતાં ચાલતાં તું રાખળે; વિચારીને વેણુ બોલ વિવેકથી સત્ય તોલ, ધ્યાનામૃત સ્વાદ ભવિ પ્રેમ ધરી ચાખળે. ૧૦૫. ચેત અરે જીવ જરા ચિત્તમાં વિચારી જોને, જડમાં રમણુતાથી જડ જેવો થાય છે; મોતી ચારો હંસ ચરે વિષ્ટાથી ન પ્રેમ ધરે, અરે હંસ જીવ કેમ વિષ્ટામાં મૂંઝાય છે; જાતિ જીવ ત્હારી તેવી રીતિ તો અંતર રાખ, ચેતન સ્વરૂપ માંહિ ચેતના સમાવળે; ધીનિધિ ચેતન રૂપ પડ નહિ ભવ કૂપ, પરમ સ્વરૂપ માંહિ ચેતના રમાવળે. ૧૦૬. જડ અને જીવ દોય પરિણુમ્યાં પિંડ માંહિ, ભેદ જ્ઞાન દ્રષ્ટિ થકી સિદ્ધતાને ધારળે; પય જળ મિથ્યાં હંસ ચંચુ થકી સિદ્ધ કર, વિવેકથી જીવ હંસ કર્મને વિહારળે; કર્મનો સંયોગ તેનો અતિ જે વિયોગ થાય, સત્ય મોક્ષ દિલ માંહિ ચેતન વિચારળે; ચેતનનું રૂપ જપે કર્મ તો અનંત ખર્ચ, દર્શનની શુદ્ધતાથી સ્વરૂપ નિહારળે. ૧૦૭. દુનિયાના પ્રેમ ભાવ વિષના ભરેલા સહુ, જાણી જીવ શુદ્ધ પ્રેમ અંતરમાં ધારીયે; આધિ વ્યાધિ ઉપાધિથી ભરેલ ભવાખ્ધિ આતો, ચરણના યાન થકી ચેતનને તારીયે; પોતે તો પોતાને કહું ચેત ઝટપટ અરે, વિતી

વેળા ફરી કદી લેશ નહિં આય છે; ધીનિધિ ચેતન હવે વાર ન લગાડ કોઈ, ખરા તો બપોરે ચૌટા માંહિ લૂંટાય છે. ૧૦૮. આશા ને અશાતા હોય વેઠીનીના બંધ છેજ, બંધ માંહિ અંધ બને મોહિની સંબંધ છે; ધનની મોટાઈ એ તો મોહ મૂળ જાણુ અહો, જિન વાણી જાણ્યા વિનાં દેખતા તો અંધ છે; સુખ દુઃખ સમભાવે જ્યારે તો વેદાય છેજ, ત્યારે સત્ય સુખનું તો ભાન ઠીલ થાય છે; ધીનિધિ ચેતન પ્રભુ સેવના પમાય જ્યારે, ત્યારે જન્મ જરા ભય આધિ વ્યાધિ જાય છે. ૧૦૯. મહા દુઃખદાઈ ભવ દાવાનળ જળ માંહિ, પડ્યા દુઃખ પામ્યા અને પાછાં કોઈ પામશે; ક્રોધ માન માયા લોભ માંહિ નથી સુખ લેશ, અંતરમાં સુખ આશ થકી સુખ જામશે; અથિર અચળ બાહ્ય વિષયમાં સુખ નહિ, નિત્ય સુખ અંતરમાં અનુભવી જાણુશે; દ્રવ્ય ગુણ પર્યાયનું સ્વરૂપ સમજી જીવ, અનંત અખંડ ચિદ્ધન ચિત્ત આણુશે. ૧૧૦. દેખી દેખી જુઓ ત્યારે દેખવાનું બાહ્ય નહિં, જાણી જાણી જાણો ભાઈ જાણવું અનંત છે; આદેય આદેય એ ચેતન આદેય સદા, શોધીને શોધીને જુઓ ચેતન હિસંત છે; જિનવરની કથિત સમય સમય સત્ય, સમકિત સુધારસ પાન સુખકાર છે; અમૂલ્ય સમયસુખ સમાધિમાં ગાળ જીવ, ધીનિધિ વિચાર સાર ધન્ય અવતાર છે. ૧૧૧.

શ્રી ચિદાનંદજી કૃત પુદ્ગલગીતા.

સંતો દેખીયેં બે, પરગટ પુદ્ગલ જલ તમાસા. પુદ્ગલ બાણો પુદ્ગલ પીણો, પુદ્ગલ હુંથી કાયા; વર્ણ ગંધ રસ ફરસ સહુ એ, પુદ્ગલ હુંકી માયા. સં૦ ૧. ખાન પાન પુદ્ગલ બનાવે, નહી પુદ્ગલ વિણ કાય; વર્ણાદિક નહીં જીવમેં બે, દીનો ભેદ બતાય. સં૦ ૨. પુદ્ગલ કાળા નીળા રાતા, પીળા પુદ્ગલ હોય; ધવલા ચુત એ પંચવરણ ગુણ, પુદ્ગલહુંક્ર જોય. સં૦ ૩. પુદ્ગલ વિણ કાળા નહિ બે, નીલ રકત અરુ પીત; શ્વેત વર્ણ પુદ્ગલ બિના બે, ચેતનમેં નહી મીત. સં૦ ૪. સુરભિગંધ દુરગંધતા બે, પુદ્ગલહુંમેં હોય; પુદ્ગલકા પરસંગ વિના તે, જીવમાંહે નવિ

હોય. સં૦ ૫. પુદ્ગલ તીખા કડવા પુદ્ગલ, કુનિ કસાયલ કહીયેં;
ખાટા મીઠા પુદ્ગલ કેરા, રસ પાંચુ સદ્દીયેં. સં૦ ૬. શીત
ઉષ્ણ અરૂ કાઠા કોમલ, હલુવા ભારી જોય; ચિકણા રૂખા આઠ
ફરસ એ, પુદ્ગલહુંમેં હોય. સં૦ ૭. પુદ્ગલથી ન્યારા સદા જે, જાણુ
અફરસી જીવ; તાકા અનુભવ ભેદ જ્ઞાનથી, ગુરુગમ કરો સદીવ.
સં૦ ૮. કોધી માની માયી લોભી, પુદ્ગલ રાગે હોય; પુદ્ગલસંગ વિના
ચેતન એ, શિવનાયક નિત જોય. સં૦ ૯. નર નારી નપુંસક વેદી,
પુદ્ગલકે પરસંગ; જાણુ અવેદી સદા જીવ એ, પુદ્ગલ વિના અભંગ.
સં૦ ૧૦. બૂઠા બાલા તરુણ થયા તે પુદ્ગલકા સંગ ધાર; ત્રિહું
અવસ્થા નહી જીવમેં, પુદ્ગલસંગ નિવાર. સં૦ ૧૧. જન્મ જરા
મરણાદિક ચેતન, નાનાવિધ દુઃખ પાવે; પુદ્ગલ સંગ નિવારત તિષ્ઠ
હિન, અજરામર હોય જાવે. સં૦ ૧૨. પુદ્ગલ રાગ કરી ચેતનકું,
હોત કર્મકો બંધ; પુદ્ગલ રાગ વિસારત મનથી, નીરાગી નિર્બંધ.
સં૦ ૧૩. મન વચ કાય જોગ પુદ્ગલથી, નિપજાવે નિતમેવ; પુદ્ગ-
લ સંગ વિના અયોગી, થાય લહી નિજમેવ. સં૦ ૧૪. પુદ્ગલ
પિંડ થકી નિપજાવે, ભલા ભયંકર રૂપ; પુદ્ગલકા પરિહાર ક્રિયાથી,
હોવે આપ અરૂપ. સં૦ ૧૫. પુદ્ગલ રાગી થઈ ધરત નિજ, દેહ-
ગેહથી નેહ; પુદ્ગલ રાગ ભાવ તજ દિલથી, છિનમેં હોત વિદેહ.
સં૦ ૧૬. પુદ્ગલ પિંડ લોહુપી ચેતન, જગમેં રાંક કડાવે;
પુદ્ગલ નેહ નિવાર પલકમેં, જગપતિ બિરુદ ધરાવે. સં૦ ૧૭.
પુદ્ગલ મોહ પ્રસંગે ચેતન, ચરૂગતિમેં ભટકે; પુદ્ગલ નેહ તજી
શિવ જોતાં, સમયમાત્ર નહિં અટકે. સં૦ ૧૮. પુદ્ગલ રસ રાગી
જગ ભટકત, કાલ અનંત ગમાયો; કાચી હોય ઘડીમેં નિજ ગુણ,
રાગ તજી પ્રગટાયો. સં૦ ૧૯. પુદ્ગલ રાગે વાર અનંતી, તાત
માત સુત થઈયા; કિસકા ખેટા કિસકા બાબા, ભેદ સાચ જળ
લહીયા. સં૦ ૨૦. પુદ્ગલ સંગ નાટક બહુ નટવત, કરતાં પાર
ન પાયો; ભવ સ્થિતિ પરિપકવ થઈ તબ, સહેજેં મારગ આયો.
સં૦ ૨૧. પુદ્ગલ રાગે દેહાદિક નિજ, માન મિથ્યાત્વી સોય;

દેહ ગેહનો નેહ તણને, સમ્યગ્ દ્રષ્ટિ હોય. સં૦ ૨૨.
 કાલ અનંત નિગોદ ધામમેં, પુદ્ગલ રાગે રહિયો; દુઃખ
 અનંત નરકાદિકથી તું, અધિક બહુવિધ રહિયો. સં૦ ૨૩.
 પાય અકામ નિર્જરાકો બલ, કિંચિત ઉંચો આયો; બાદરમાં પુદ્ગલ
 રસ વશથી, કાલ અસંખ ગમાયો. સં૦ ૨૪. લહી ક્ષયોપશમ મતિ-
 જ્ઞાનકો, પંચેન્દ્રિય જખ લાધી; વિષયાસકત રાગ પુદ્ગલથી, ધારત
 નરક ગતિ સાધી. સં૦ ૨૫. તાડન મારન છેદન ભેદન, વેદન બહુ
 વિધ પાઈ; ક્ષેત્ર વેદના આદિ દઈને, વેદ ભેદ દરસાઈ. સં૦ ૨૬.
 પુદ્ગલ રાગે નરક વેદના, વાર અનંતી વેદી; પુણ્ય સંયોગે નરભવ
 લાધો, અશુભ યુગલગતિ ભેદી. સં૦ ૨૭ અતિ દુર્લભ દેવનકું
 નરભવ, શ્રીજિનદેવ વખાણે; શ્રવણ સુણી તે વચ્ચ સુધારસ, ત્રાસ
 કેમ નવિ આણે. સં૦ ૨૮. વિષયાસકત રાગ પુદ્ગલકો, ધરિ નર
 જન્મ ગમાવે; કાગ ઉડાવણ કાજ વિપ્ર જિમ, ડાર મણિ પછતાવે.
 સં૦ ૨૯. દશ દ્રષ્ટાંતે દોહિલો નરભવ, જિનવર આગમ ભાખ્યો; પણ
 તિણકું કિમ ખખર પડે જિમ, કનક બીજ રસ આખ્યો. સં૦ ૩૦.
 ડારત વૃથા અનોપમ નરભવ, ખેલ વપય રસ જૂઆ; પીછે પછ-
 તાવત મનમાંહી, જિમ સિંમલકા સૂઆ. સં૦ ૩૧. કોઈક નર ઇમ
 વચન સુણીને, ધર્મથકી ચિત્ત લાવે; પણ જે પુદ્ગલ આનંદી તસ
 સ્વર્ગ તણાં સુખ ભાવે. સં૦ ૩૨. અંજમ કેરાં ફૂલ શિવ સંપત,
 અલ્પમતિ નવિ જાણે; વિન જાણે નિયાણાં કરીને, ગજ તજ રાસલ
 આણે. સં૦ ૩૩. પૌદ્ગલિક સુખરસ રસિયાં નર, દેવનિધિ સુખ
 દેખે; પુણ્યહીન થયા દુર્ગતિ પામે, તે લેખાં નવિ લેખે. સં૦ ૩૪.
 દેવતણાં સુખ વાર અનંતી, જીવ જગતમેં પાયા; નિજ સુખ વિષુ
 પુદ્ગલ સુખસેંતી, મન સંતોષ ન આયા. સં૦ ૩૫. પુદ્ગલ સુખ
 સેવત અહનિશ, મન ઇન્દ્રિય ન ધાવે; જિમ ધૃત મધુ આહુતિ દેતાં
 અગ્નિ શાંત નવિ થાવે. સં૦ ૩૬. જિમ જિમ અધિક વિષયસુખ
 સેવે, તિમ તિમ તૃષ્ણા દીપે; જિમ અપેય જલ પાન કીયાથી,
 તૃષ્ણા કહો કિમ છીપે. સં૦ ૩૭. પુદ્ગલિક સુખના અસ્વાદી, એહ

મરમ નવિ જાણે; જિમ જાત્યંધ પુરૂષ દિનકરનું, તેજ નવિ પહિ-
 આણે. સં૦ ૩૮. ઇંદ્રિય જનિત વિષયરસ સેવત, વર્તમાન સુખ
 ઠાણે; પણ કિંપાક તણાં ફલની પરે, નવિ વિપાક તસ જાણે. સં૦
 ૩૯. ફલ કિંપાકથકી એકજ ભવ, પ્રાણ હરણ દુઃખ પાવે; ઇંદ્રિય
 જનિત વિષયરસ તે તો, ચિહું ગતિમેં ભરમાવે. સં૦ ૪૦. એહવું
 જાણિ વિષયસુખસેંતી, વિમુખ રૂપ નિત રહીયે; ત્રિકરણ યોગે શુદ્ધ
 ભાવધર, ભેદ યથારથ લહીયે. સં૦ ૪૧. પુણ્ય પાપ દોય સમ કરી
 જાણે, ભેદ ન જાણે કોઉ; જિમ ખેડી કંચન લોઢાની, બંધનરૂપી
 દોઉ. સં૦ ૪૨. નલ બલ જલ જિમ દેખો સંતો, ઉંચા ચઢત
 આકાશ; પાછા ઢલિ ભૂમિ પડે તિમ, જાણે પુણ્ય પ્રકાશ. સં. ૪૩.
 જિમ સાણસી લોહનીરે, ક્ષણ પાણી ક્ષણ આગ; પાપ પુણ્યનો
 ધીણ વિધ નિશ્ચે. ફલ જાણે મહાભાગ. સં૦ ૪૪. કંપ રોગમેં વર્ત-
 માન દુઃખ, અકરમાંડિ આગામી; ઇણવિધ દોઉ દુઃખના કારણ,
 ભાળે અંતરજાતી. સં૦ ૪૫. કોઉ કૃપમેં પડિ મુવે જિમ, કોઉ
 ગિરિ અંપા ખાય; મરણ ખે સરિખા જાણિયેં પણ, ભેદ દોઉ
 કહેવાય. સં૦. ૪૬. પુણ્ય પાપ પુદ્ગલ દશા ઇમ, જે જાણે સમ
 તુલ; શુભ કિરિયા ફલ નવિ ચાહે એ, જાણ અધ્યાતમ મૂલ. સં૦
 ૪૭. શુભકિરિયા આચરણ આચરે, ધરે ન મમતા ભાવ;
 નુતન બંધ હોય નહી ઇણ વિધ, પ્રથમ આરિ શિર ઘાવ. સં૦ ૪૮.
 વાર અનંત ચૂકીયા ચેતન, ઇણ અવસર મત ચૂક; માર
 નીશાના મોહરાયકી, છાતીમેં મત ઝીક. સં૦ ૪૯. નદી
 ગોલ પાણણ ન્યાય કરી, દુર્લભ અવસર પાચે; ચિંતામણી
 તજ કાચ સકલ સમ, પુદ્ગલથી લોભાયો. સં૦ ૫૦.
 પરવસતા દુઃખ પાવત, ચેતન પુદ્ગલથી લોભાય; જિમ આરોપિત
 બંધ વિચારત, મરકટ મૂઠી ન્યાય. સં૦ ૫૧. પુદ્ગલ રાગ ભાવથી
 ચેતન, થિર સરૂપ નવિ હોત; ચિહું ગતિમાં ભટકત નિશ દિન
 ઇમ, જિમ ભમરિ બિચ પોત. સં૦ ૫૨. જડલક્ષણ પરગટ જે

પુદ્ગલ, તાસ મર્મ નવિ જાણે; મહિરાપાન છકયો જિમ મધપ,
સ્વપર નાવ પીછાણે. સં૦ ૫૩. જીવ અરુપી રૂપ ધરત તે, પરપર-
ણીતી પરસંગ; વજ્જરત્નમાં ડંક યોગ જિમ, દર્શિત નાનારંગ. સં૦
૫૪. નિજગુણ ત્યાગ રાગ પરથી થિર, ગહત અશુભદલ થોક;
શુદ્ધ રૂધિર તજ ગધો લોહી, પાન કરત જિમ જોડ. સં૦ ૫૫.
જડ પુદ્ગલ ચેતનકું જગમેં, નાના નાચ નચાવે; છાલી ખાત
વાઘકું ચારો, એ અચરિજ મન આવે. સં૦ ૫૬. જ્ઞાન અનંત
જીવનો નિજગુણ, તે પુદ્ગલ આવરિયો; જે અનંત શક્તિનો નાયક,
તે ઇણ કાયર કરિયો. સં૦ ૫૭. ચેતનકું પુદ્ગલ ચે નિશ દિન,
નાનાવિધ દુઃખ ઘાલે; પણ પિંજરગત નાહરની પર, જોર કજ્જ નવિ
ચાલે. સં૦ ૫૮. ઇતને પરભી જો ચેતનકું, પુદ્ગલ સંગ સોડાવે;
રોગી નર જિમ કુપથ કરીને, મનમાં હર્ષિત થાવં. સં૦ ૫૯.
જાત્યપાત્ય કુલ ન્યાત ન જાકું, નામ ગામ નવિ કોઈ; પુદ્ગલ
સંગત નામ ધરાવત, નિજગુણ સઘલો ખોઈ. સં૦ ૬૦. પુદ્ગલકે
વસ હાલત ચાલત, પુદ્ગલકે વસ ખોલે; કહુંક ખેડા ટકટક જૂએ,
કહુંક નયણુ ન ખોલે. સં૦ ૬૧. મન ગમતા કહું ભોગ ભોગવે,
સુખ સજ્યામેં સોવે; કહુંક ભૂખ્યા તરસ્યા બહાર, પડ્યા ગલીમેં
રોવે. સં૦ ૬૨. પુદ્ગલ વશ એકેંદ્રિક બહુ, પંચેંદ્રી પણ પાવે;
લેશ્યાવંત જીવ એ જગમેં, પુદ્ગલ સંઘ કડાવે. સં૦ ૬૩. ચઉદે
ગુણથાનક મારગણા, પુદ્ગલ સંગે જાણે; પુદ્ગલ ભાવ વિના ચેતનમેં,
ભેદ ભાવ નવિ આણે. સં૦ ૬૪. પાણીમાંહે ગલે જે વસ્તુ, જલે
અગનિ સંયોગ; પુદ્ગલપિંડ જાણુ તે ચેતન, ત્યાગ હરખ અરૂ
સોગ. સં૦ ૬૫. છાયા આકૃતિ તેજ દ્યુતિ સહુ, પુદ્ગલકી પરજાય;
સડન પડન વિધ્વંસ ધર્મ એ, પુદ્ગલકો કહેવાય. સં૦ ૬૬. મલ્યા
પિંડ જેડને બંધે બે, કાલેં વિખેરી જાય; ચરમ નયણુ કરી દેખીયેં
તે, સહુ પુદ્ગલ કહેવાય. સં૦ ૬૭. ચૌદેરાજ લોક ધૃતઘટ જિમ,
પુદ્ગલ દ્રવ્યેં ભરિયા; બંધ દેશ પરદેશ ભેદ તસ, પર માણુ
જન કરિયા. સં૦ ૬૮. નિત્ય અનિત્યાદિક જે અંતર, પક્ષ

સમાન વિશેષ; સ્થાદ્વાદ સમજણની શૈલી, જિનવાણીમેં દેખ. સં૦ ૬૬. પૂરણ ગલન ધર્મથી પુદ્ગલ, નામ જિણુંદ વળાણે; કેવલ વિણ પરમય અનંતી, ચાર જ્ઞાન નવિ જાણે. સં૦ ૭૦. શુભથી અશુભ અશુભથી જે શુભ, મૂલ સ્વભાવે થાય; ધર્મપાલ ટણ પુદ્ગલનો ઈમ, સતગુરૂ હીયો ખતાય. સં૦ ૭૧. અષ્ટવર્ગણા પુદ્ગલ કેરી, પામી તાસ સંયોગ; ભયો જીવકું એમ અનાદી, બંધણુરૂપી રોગ. સં૦ ૭૨. ગહત વરગણા શુભ પુદ્ગલકી, શુભ પરિણામેં જીવ; અશુભ અશુભ પરિણામ યોગથી, જાણે એમ સદીવ. સં૦ ૭૩. શુભ સંયોગે પુણ્ય સંચવે, અશુભ યોગથી પાપ; લહત વિશુદ્ધભાવ જળ ચેતન, સમજે આપો આપ. સં૦ ૭૪. તીન ભુવનમેં દેખીયે સદુ, પુદ્ગલકા વિવહાર; પુદ્ગલ વિણ કોઉ સિદ્ધ રૂપમેં, દરસન નહિ વિકાર. સં૦ ૭૫. પુદ્ગલ હુંકે મહેલ માલીયે, પુદ્ગલહુંકી સહેજ; પુદ્ગલ પિંડ નારકો તેથી સુખ વિલસત ધરિ હેજ. સં૦ ૭૬. પુદ્ગલ પિંડ ધારકે ચેતન, ભૂપતિ નામ ધરાવે; પુદ્ગલબલથી પુદ્ગલ ઉપર, અહનિશ હુકુમ ચલાવે. સં૦ ૭૭. પુદ્ગલહુંકે વસ્ત્ર આભણ, તેથી ભૂપિત કાયા; પુદ્ગલહુંકા ચામર છત્ર સિદ્ધાસન અજળ ખનાયા. સં૦ ૭૮. પુદ્ગલહુંકા કિલા કોટ અરૂ, પુદ્ગલહુંકી ખાઈ; પુદ્ગલ હુંકા દારુ ગોલા, રચ પચ તોપ બણાઈ. સં૦ ૭૯. પરપુદ્ગલ રાગી થઈ ચેતન કરત મહા સંગ્રામ; છલબલ કલ કરી એમ ચિંતવે, રાખું અપાણું નામ. સં૦ ૮૦. રૂદ્ધિસિદ્ધિ બંકે ગઢ તોડી, જોડી અગમ અપાર; પણ તે પુદ્ગલ દ્રવ્ય સ્વભાવે, વિણસન લગે ન વાર. સં૦ ૮૧. પુદ્ગલકે સંયોગ વિયોગે, હરખ શોક ચિત્ત ધારે; અધિર વસ્તુ ધિર હોઈ કહો કિમ, ઇણિવિધ નહીય વિચારે. સં૦ ૮૨. જા તનકો મન ગર્વ ધરત હે, છિન છિન રૂપનિહાર; તેતો પુદ્ગલ પિંડ પલકમેં, જલ બલ હોવે છાર. સં૦ ૮૩. ઇણુ વિધ જ્ઞાન હીયેમેં ધારી, ગર્વ ન કીજે મિત્ત; અધિર સ્વભાવ જાણુ પુદ્ગલકો, તજો અનાદી રીત. સં૦ ૮૪. પરમાતમથી નેહુ નિરંતર, લાવો ત્રિકરણ શુદ્ધ

પાવો ગુરુગમ જ્ઞાન સુધારસ, પૂરવપર અવિરુદ્ધ. સં૦ ૮૫. જ્ઞાન
ભાન પૂરણુ ઘટ અંતર, થયા જિહાં પરગાસ; મોહ નિસાચર તાસ
તેજ લખ, નાહા થઈ ઉદાસ. સં૦ ૮૬. ભેદ જ્ઞાન અંતર દગધારી,
પરિહર પુદ્ગલ જલ; ખીરનીરકી ભીન્નતા જિમ, છિનમેં કરત
મરાલ. સં૦ ૮૭. એહવા ભેદ લખી પુદ્ગલકા, મન સંતોષ ધરીજે;
હાણુ લાભ સુખ દુઃખ અવસરમેં, હર્ષ શોક નવિ કીજે. સં૦ ૮૮.
જે ઉપજે સો તું નહિ અરૂ, વિણુસે સોતું નાહિ; તુંતો અચલ
અકલ અવિનાશિ, સમજ દેખે દિલમાંહિ. સં૦ ૮૯. તન મન
વચન પણે જે પુદ્ગલ, વાર અનંતી ધાર્યા; વખ્યા આહાર અજ્ઞાન
ગહલથી, ફિર ફિર લાગત ખ્યારા. સં૦ ૯૦. ધન્ય ધન્ય જગમેં તે
પ્રાણી, જે નિત રહત ઉદાસ; શુદ્ધ વિવેક હીયેમેં ધારી, કરે ન
પરકી આશ. સં૦ ૯૧. ધન્ય ધન્ય જગમાં તે પ્રાણી, જે ઘટ
સમતા આણે; વાદવિવાદ હીયે નવિ ધારે, પરમારથ પંથ જાણે.
સં૦ ૯૨. ધન્ય ધન્ય જગમાં તે પ્રાણી, જે ગુરૂ વચન વિચારે;
અષ્ટદયાના મર્મ લહીને, આતમ કાજ સુધારે. સં૦ ૯૩. ધન્ય
ધન્ય જગમાં તે પ્રાણી, જેહ પ્રતિજ્ઞા ધારે; પ્રાણુ જાય પણુ
ધર્મ ન મૂકે, શુદ્ધ વચન અનુસારે. સં૦ ૯૪. ઈમ વિવેક
હિરિદેમેં ધારી, સ્વપર ભાવ વિચારે, કાયા જીવ જ્ઞાનદગ
દેખત, અહિ કચુંકી જિમ ન્યારે. સં૦ ૯૫. ગર્ભાદિક દુઃખ વાર
અનંતી, પુદ્ગલ સંગે પાયે; પુદ્ગલ સંઘ નિવાર પલકમેં, અજરાગ
મર કહવાયે. સં૦ ૯૬. રાગ ભાવ ધારત પુદ્ગલથી. જે અવિવેકી
જીવ; પાય વિવેક રાગ તજી ચેતન, બંધણુ વિગત સદીવ. સં૦ ૯૭.
કર્મ બંધનો હેતુ જીવકું, રાગ દ્વેષ જિન ભાખે; તજી રાગ અરૂ
રોષ હિયેથી, અનુભવ રસ કોઉ ચાખે. સં૦ ૯૮. પુદ્ગલ સંગ વિના
ચેતનમેં, કર્મ કલંક ન કોય; જીમ વાયુ સંયોગ વિના જલ, માંહી
તરંગ ન હોય. સં૦ ૯૯. જીવ અજીવ તત્ત્વ ત્રિભુનવમેં, યુગલ
જિનેશ્વર ભાખે; અપર તત્ત્વ જે સમ રહે તે, સંયોગિક જિન હાખે.
સં૦ ૧૦૦. ગુણ પયાંય ક્રિય દોઉકે, જુએ જુએ દરસાયે;

એ સમજણ જિણકે હિય ઉતરી, તેતો નિજ ઘર આયે. સં ૧૦૧. ભેદ પંચશત અધિક તિરેશઠ, જીવ તણા જે કહીયે; તે પુદ્ગલ સંયોગ થકી સહુ, વ્યવહારે સરદહીયે. સં ૧૦૨. નિહચે નય ચિદ્રુપ દ્રવ્યમેં, ભેદ ભાવ નિહ કોય; ખંધ અખંધકતા નય પખ-થી, ઇણુ વિધ જાણો દોય. સં ૧૦૩. ભેદ પંચશત ત્રીશ અધિક, રૂપી પુદ્ગલકે જાણો; ત્રીસ અરૂપી દ્રવ્ય તણે જિન આગમથી મન આણો. સં ૧૦૪. પુદ્ગલ ભેદ ભાવ ઇમ જાણી, પરપખ રાગ નિવારો; શુદ્ધ રમણુતા રૂપ ખોધ, અંતર્ગત સદા વિચારો. સં ૧૦૫. રૂપ રૂપ રૂપાંતર જાણી, આણી અતુલ વિવેક; તદ્ગત લેશ લીનતા ધારે, સો જ્ઞાતા અતિરેક. સં ૧૦૬. ધાર લીનતા લવલવ લાઈ, ચપલભાવ વિસરાઈ; આવાગમન નહી જિણુ થાનક, રહિયે નિહાં સમાઈ. સં ૧૦૭. ખાલ ખ્યાલ રચિયો એ અનુપમ, અલ્પમતિ અનુસાર; ખાલ જીવકું અતિ ઉપગારી, ચિદાનંદ સુખકાર. સં ૧૦૮.

છત્રીશી સંગ્રહ.

૧. ત્રિષષ્ઠિ શલાખા છત્રીશી (ચોપાઈની દેશી)

પ્રહ સમે પ્રણમુ સરસતીમાય, વલી સહજુરને લાગું પાય; ત્રેસઠ શિલાકાનાં કહુ નામ, નામ જપંતા સીઝે કામ. ૧. પ્રથમ ચોવિશ તીર્થંકર જાણુ, તેહ તણે હું કરીશ પ્રણામ; રીખલ અજીતને સંભવ સ્વામ, ચોથા અભિનંદન અભિરામ. ૨. સુમતી પદ્મ પ્રભુ પૂરે આસ, સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભુ દે સુખવાસ; સુવિધી શિતલને શ્રેયાંસનાથ, એ છે સાચા શિવપુર સાથ. ૩. વાસુપુજ્યજિન વિમળ અનંત, ધર્મ શાંતી કુંથુ અરિહંત; અર મદલી મુનિસુવ્રત સ્વામ, એહથી લહિયે મુક્તિ સુ કામ. ૪. નમીનાથ નેમીસર દેવ, જસ સુરનરનીત સારે સેવ; પાર્શ્વનાથ મહાવીર પ્રસિદ્ધ, તુઠા આપે અવિચળ રિદ્ધ. ૫. ચોરાશી ખહુતેર સાઠ પચાસ, ચાલીશ ત્રીશ વીશ દશ ખાસ; જે લાખ એક લાખ પૂરવ સર્વી જાણુ, ચોરાશી ખહુતેર સાઠ પ્રમાણુ. ૬. ત્રીશ દશ

એક લાખનું માન, વર્ષાયુ શાંતિ તાઠ વખાણ; પંચાણું ચુલસી
 પંચાવન ત્રીશ, દશ એક અઢીશે બહોતેર કરીશ. ૭. ધણુશય પંચને
 સાડાચાર, ચાર શાર્ધત્રણ ત્રણશે અઢીશે ધાર; દોસત શાર્ધસત ને
 સત એક, આગે દશ દશ ઉણા પચાશે છેક. ૮. ત્યાંથી પંચ પંચ
 ઉણા ગણીએ એમ, દસ ધનુષ સુધી પ્રભુ જાણો નેમ; હવે નવને
 સાત હાથ પ્રમાણ, અનુક્રમે પાસને વીરનું જાણ. ૯. એમ સવિ
 જિનને આયુ તનુમાન, જાણી કરો પ્રભુનું ગુણગાન; જિનનું જ્ઞાન
 ધ્યાન બહુમાન, કરતા લહીએ અવિચલ ધાન. ૧૦. હવે નામ ચક્ર-
 વર્તિ તણાં, બાર ચક્રી જે શાસ્ત્રે ભણ્યાં; પહેલો ચક્રી ભરત નરેશ,
 સુખે સાધ્યા છુણે ખટ ખંડ દેશ. ૧૧. બીજો સગર નામે ભૂપાલ,
 ત્રીજો મધવરાય સુવિશાલ; ચોથો કહીયે સનત કુમાર, દેવ પદવી
 પામ્યા છે સાર. ૧૨. શાંતિ કુંથુ અર ત્રાણુ રાય, તીર્થકર પણ પદ
 કહેવાય; સંભૂમ આઠમાં ચક્રી થયો, અતી લોભે કરી નરકે ગયો.
 ૧૩. મહાપદ્મ રાય બુદ્ધિ નિધાન, હરિષેણુ દશમો રાજન; અગ્યારમો
 જય નામ નરેશ, બારમો બ્રહ્મદત્ત ચક્રેશ. ૧૪. એ બારે ચક્રીસર
 કહ્યા, સત્ર સિદ્ધાંત ચક્રી મેં લહ્યા; તનુ શત પંચ અને સાડાચાર,
 બેતાલી એકતાલી પર અર્ધા વિચાર. ૧૫. ચાલીસ પણતીસ તીશ
 અડવીશ, વીશ પંતેર બાર અને સાત ગણીશ; ધનુષ માન સાવ
 ચક્રી તણાં, અનુક્રમ લેહેજે તસ નામનાં. ૧૬. ચારાશી બહોતેર
 પૂરવ લાખ; પાંચ ત્રણ વત્રી એક લાખ; પંચાણું ચારાશી સાડ અને
 ત્રીશ, દશ ત્રણ હજાર સાત સાત લહીશ. ૧૭. આયુમાન ચક્રીનાં
 ભણ્યાં, રિપલ અજિતવારે પહેલા જે સુણ્યાં; ધર્મનાથ વારે મધવા
 સનત, શાંતિ કુંથુ અર દો પદવી લડત. ૧૮. અરનાથ પછી સંભૂમ
 ચક્રીશ, મુનિસુમત વારે મહાપદ્મ જગીશ; નમિનાથ વારે હરિષેણુને
 જય, શ્રીનેમવારે બ્રહ્મદત્તનો વિલય. ૧૯. હવે વાસુદેવ કહું નવ
 નામ, ત્રણ ખંડ જોણુ છુટ્યા ડામ; વીર જીવ પ્રથમ ત્રિપ્રુષ્ટ, બીજો
 નૃપ જાણો દ્વિપ્રુષ્ટ. ૨૦. સ્વયંભુ પુરુષોત્તમ મહારાય, પુરુષસિંહ
 પુરુષ પુંડરીક રાય; દત્ત નાસયાણુ કૃષ્ણુ નરેશ, એ નવ હવે બ્રહ્મદેવ

વિશેષ. ૨૧. અચલ વિજય ભદ્ર સુપ્રભ ભૂપ, સુદર્શન આનંદ નંદન
 રૂપ; પદ્મ રામ એ નવ બળદેવ, પ્રતિશત્રુ નવ પ્રતિ વાસુદેવ. ૨૨.
 અશ્વ ગ્રીવ તારક રાજેન્દ્ર, મેરક મધુ નિશુંભ બલેન્દ્ર; પ્રહ્લાદને રાવણ
 જરાસંઘ, જીત્યા ચક્ર બલે તસ સંઘ. ૨૩, તનુ એંસી સિતેર
 સાઠ પચાસ, પિસ્તાલી ઓગણત્રીસ છવીસ ખાસ; સાલ દશ હરિનું
 તન માન, તેહથી બળદેવ વિશેષ કંઈ જાણુ. ૨૪. હરિ પરે પ્રતિ-
 હરિનું ધાર, હવે તસ આયુષમાન વિચાર; લાખ ચોરાશી બહોંતેર
 સઠ, ત્રીસ દસ લક્ષ સહસ પાંસઠ. ૨૫. છાપન બાર ને એક
 હજાર, અનુક્રમે એ હરિ આય નિરધાર; તેમ પ્રતિહરિનું જાણુ
 સમાન, બળદેવનું હરિથી વિશેષ પ્રમાણુ. ૨૬. શ્રી શ્રેયાંસથી
 ધર્મજિન દેવ, વારે પ્રથમ પાંચ વાસુદેવ; છઠો સાતમો શ્રી અર-
 જિન સમે, મુનિસુવ્રત વારે લખમણજી ગમે. ૨૭. શ્રી નેમ વારે
 કૃષ્ણને જાણુ, પ્રતિહરિ બળદેવ બમકાલે વળાણુ; ત્રેસઠ સંખ્યા
 પદવી કહી, માતા સાઠ તે ગ્રંથે લહી. ૨૮. પિતા બાવનને સાઠ
 શરીર, ઓગણસાઠ જીવ મહાધીર; પંચ વરણુ તીર્થંકર જાણુ,
 ચક્રી સોવન વાત વળાણુ. ૨૯. વાસુદેવ નવ શામળવાન, ઉજ્જવલ
 તનુ બળદેવ પ્રધાન; તીર્થંકર મુક્તિ પદ વર્યા, આઠ ચક્રી સાથે
 સંચર્યા. ૩૦. બળદેવ આઠ વલી તેની સાથ, શિવપદ લીધું
 હાથેહાથ; મધવા સનત કુમાર સુરલોક, ત્રીજે સુખ વિલસે ગત
 શોક. ૩૧. નવમો બળદેવ બ્રહ્મ નિવાસ, વાસુદેવ સાહુ અધોર્ગાત
 વાસ; અષ્ટમો બારમો ચક્રી સાથ, પ્રતિ વાસુદેવ સમા નર નાથ.
 ૩૨. સુરવર સુખ સાતાભોગવી, નારકી દુઃખ વ્યથા અનુભવી; અનુક્રમે
 કર્મ સૈન્ય જય કરી, નરવર ચતુરંગી સુખ વરી. ૩૩. સદ્ગુરુ
 જોગે ક્ષાયિક ભાવ, દર્શન જ્ઞાન ભંવાદધિ નાવ; આરોહિ શિવ
 મંદિર વિષે, અનંત ચતુષ્ટય તવ ઉલ્લસે. ૩૪. લેશે અક્ષય પદ
 નિર્વાણુ, સિદ્ધ સંવે મુજ દો કલ્યાણુ; ઉત્તમ નામ જંપા નરનાર,
 સ્વરૂપચંદ લહે જય જયકાર. ૩૫. ત્રિપણિ શલાકા છત્રીશી, રમરણાર્થે
 કહી મન ઉલ્લસિ; ઉત્તમ ગુણ સંભારે જોહુ, ઉત્તમતા વાધે તસ દેહ. ૩૬.

૨. શ્રી ચિદાનંદજી કૃત પરમાત્મ છત્રીશી. (દુહા)

પરમ દેવ પરમાત્મા, પરમ જ્યોતિ જગદીશ; પરમ ભાવ
 ઉર આનકે, પ્રણમત હું નિસ દીસ. ૧. એક જ્યું ચેતન દ્રવ્યહે,
 તામેં તિન પ્રકાર; બહિરાતમ અંતર કહ્યો, પરમાતમ પદ સાર. ૨.
 બહિરાતમ તાકું કહે, લખે ન બ્રહ્મ સ્વરૂપ; મગન રહે પર દ્રવ્યહે,
 મિથ્યાવંત અનુપ. ૩. અંતર આતમ જીવસોં, સમ્યક્ દ્રષ્ટિ હોય;
 થોથે અરૂ પુનિ બારમે, ગુણ ધાનક લોં સોય. ૪. પરમાતમ પદ
 બ્રહ્મકો, પ્રગટ્યો શુદ્ધ સ્વભાવ; લોકાલોક પ્રમાણુ સબ, અલકે તિનમેં
 આય. ૫. બહિર આતમ ભાવ તજ, અંતર આતમ હોય; પરમાતમ
 પદ ભજ તુહે, પરમાતમ વહે સોય. ૬. પરમાતમ સોઈ આતમા,
 અવર ન દુજો કોય; પરમાતકું ધ્યાવતે, એહ પરમાતમ હોય. ૭.
 પરમાતમ એહ બ્રહ્મહે, પરમ જ્યોતિ જગદીશ; પરસુ ભિન્ન નિહા-
 રીયેં, જોઈ અલખ સોઈ ઇસ. ૮. જે પરમાતમ સિદ્ધમેં, સોહી
 આતમ માંહિ; મોહ મયલ દ્રગ લગ રહ્યો, તામેં સુજત નાંહિ. ૯.
 મોહ મયલ રાગાદિકે, જા છિન કીજે નાસ; તા છિન એહ પરમા-
 તમા, આપહી લહે પ્રકાશ. ૧૦ આતમ સો પરમાતમા. પરમાતમ
 સોઈ સિદ્ધ; બિચકી દુવિધા મિટ ગઈ, પ્રગટ ભઈ નિજ રિદ્ધ. ૧૧.
 મેંહિ સિદ્ધ પરમાતમા, મેંહિ આતમરામ; મેંહિ ધ્યાતા ધ્યેઈકો, ચેતન
 મેરો નામ. ૧૨. મેંહિ અનંત ગુણકો ધની, સુખમેં મોહિ સોહાય; અવિ-
 નાશી આણુંદમય, સોહું ત્રિભુવન રાય. ૧૩. શુદ્ધ હુમારો રૂપહે, શોભિત
 સિદ્ધ સમાન; ગુણ અનંત કરી સંયુત, ચિદાનંદ ભગવાન. ૧૪. જેસે
 શિવપે તહિ વસે, તેસે યા તન માંહિ; નિશ્ચય દ્રષ્ટિ નિહારતાં, ફેર
 રંચ કછુ નાંહિ. ૧૫. કરમ ન કે સંજોગ તેં, ભચે તીન પ્રકાર,
 એક આતમ દ્રવ્યકું, કર્મ નટાવણુ હાર. ૧૬. કર્મ સંઘાતેં
 અનાદિકે, જોર ન કછુ બસાય; પાઈ કલા વિવેકકી, રાગ દ્વેષ છિન
 જાય. ૧૭. કરમનકી જર રાગાંહ, રાગ જરે જર જાય; પરમ હોત
 પરમાતમા, ભાઈ સુગમ ઉપાય. ૧૮. કાહેકું ભટકત ફિરે, સિદ્ધ
 હોનકે કાજ; રાગ દ્વેષકું ત્યાગ દે, ભાઈ સુગમ ઇલાજ. ૧૯. પર-

માતમ પદકો ધની, રંક ભયો વિલ લાય; રાગ દ્વેષકી પ્રીતિ સૌં,
જન્મ આકારથ જાય. ૨૦. રાગ દ્વેષકી પ્રીતિ તુમ, ભૂલે કરો જન
રંચ; પરમાતમ પદ ઢાંકકે, તુમહિ કિયો તિરયંચ. ૨૧. તપ જપ
સંજમ સખ ભલે, રાગ દ્વેષ જો નાંહિ; રાગ દ્વેષ કે જાગતે, એ
સખ ભયો જાંહિ. ૨૨. રાગ દ્વેષકે નાસતે, પરમાતમ પરકાસ; રાગ
દ્વેષકે ભાસતે, પરમાતમ પદનાસ. ૨૩. જો પરમાતમ પદ ચહે, તો
તું રાગ નિવાર; દેખી સંજોગ સામીકો, અપને હિયે ખિચાર. ૨૪.
લાખ ખાતકી ખાત યહ, તોકું દેઈ ખતાય; જો પરમાતમ પદ ચહે,
રાગ દ્વેષ તજ ભાય. ૨૫. રાગ દ્વેષ ત્યાગે ખિનુ, પરમાતમ પદ
નાંહિ; કોટિ કોટિ તપ જપ કરે, સખ આકારથ જાય. ૨૬. દોષ
આતમકું યહ, રાગ દ્વેષકો સંગ; જેસે પાસ મજિઠમેં, વસ્ત્ર ઓરહિ
રંગ. ૨૭. તેસે આતમ દ્રવ્યકું, રાગ દ્વેષકે પાસ; કર્મ રંગ લાગત
રહે, કેસે લહે પ્રકાશ. ૨૮. ઈણુ કરમનકો જીતવો, કઠીન ખાત હે
વીર; જર ખોદે ખિનું નહિ મિટ, દુષ્ટ જાત ખે પીર. ૨૯. લલ્લો
પતોંકે કીયે, એ મિટવે કે નાંહિ; ધ્યાન અગની પરકાશકે, હોમ
દેહિ તે માંહિ. ૩૦. જ્યું ઢાંકકે ગંજકું, નર નહિ શકે ઉઠાય;
તનક આગ સંજોગ તે, છિન એકમેં ઉડ જાય. ૩૧. દેહ સહિત
પરમાતમા, એહ અચરીજકી ખાત; રાગ દ્વેષકે ત્યાગ તેં, કર્મ
શક્તિ જરી જાત. ૩૨. પરમાતમકે ભેદ દ્વય, નિકલ સકલ પરવાન;
સુખ અનંતમેં એકસેં, કહેવે કે દ્રવ્ય થાન. ૩૩. ભાઈ એહ
પરમાતમા, સોહિ તુમ ચેં ચાહિ; અપણી શક્તિ સંભારકે, લિખા-
વત દે તાંહિ. ૩૪. રાગ દ્વેષકું ત્યાગ કે, ધરી પરમાતમ ધ્યાન;
યું પાવે સુખ શાશ્વત, ભાઈ ઈમ કલ્યાણ. ૩૫. પરમાતમ છત્રીશીકો,
પઢિયો પ્રીતિ સંભાર; ચિદાનંદ તુમ પ્રતિ લખી, આતમકે ઉદ્ધાર. ૩૬.

૩. ચિદાનંદજી કૃત હિત શિક્ષા (દુહા)

અવસર નિકટ મરણ તણો, જખ જાણે બુધ બોય; તખ
વિશેષ સાધન કરો, સાવધાન અતિ હોય. ૧. ધર્મ અર્થ અરૂ
કામ શિવ, સાધન જગમેં ચાર; વ્યવહારે વ્યવહાર લખ, નિહચે

નિજ ગુણ ધાર. ૨. મૂરખ કુલ આચારકું, જાણત ધરમ સદીવ;
 વસ્તુ સ્વભાવ ધરમ શુદ્ધ, કહત અનુભવી જીવ. ૩. ખેડ ખજાનાકું
 અરથ, કહત અજ્ઞાની જીવ; કહત દ્રવ્ય દરસાવકું, અર્થ સુજ્ઞાની
 ભીડ. ૪. દંપતિ રતિકીડા પ્રત્યે, કહત દુર્મતિ કામ; કામ ચિત્ત
 અભિલાષકું, કહત સુમતિ ગુણ ધામ. ૫. ઇંદ્ર લોકકું કહત શિવ,
 જે આગમ દ્રગ હીણુ; બંધ અભાવ અચલ ગતિ, ભાજત નિત
 પરવીન. ૬. ઇમ અધ્યાતમ પદ લખી, કરત સાધના જેવું; ચિદાનંદ
 નિજ ધર્મનો, અનુભવ પાવે તેવું. ૭. સમય માત્ર પરમાદ નિત,
 ધર્મ સાધના માંડિ; અથિર રૂપ સંસાર લિખ, રે નર કરિયે નાંડિ.
 ૮. છીજત છિન છિન આઉખો, અંજલિ જલ જીમ મીત; કાલ
 ચક્ર માથે ભમત, સોવત કડા અભીત. ૯. તન ધન જોખન કારિમા,
 સંધ્યા રાગ સમાન; સકલ પદારથ જગતમેં, સુપન રૂપ ચિત્ત
 જાન. ૧૦ મેરા મેરા મત કરે, તેરા હે નહિ કોય; ચિદાનંદ
 પરિવારકા, મેલા હે દિન દોય. ૧૧. એસા ભાવ નિહારી નિત,
 કીજે જ્ઞાન વિચાર; મિટે ન જ્ઞાન વિચાર બિન, અંતર ભાવ વિકાર.
 ૧૨. જ્ઞાન રવિ વૈરાગ જસ, હીરદે ચંદ સમાન; તાસ નિકટ કહો
 કિમ રહે, મિથ્યાતમ દુઃખ ખાન. ૧૩. આપ આપણે રૂપમેં, મગન
 મમત મલ ખોય; રહે નિરંતર સમ રસી, તાસ બંધ નવિ કોય.
 ૧૪. પર પરિણતિ પર સંગસું; ઉપજત વિણ સત જીવ; મિટયો
 મોહ પર ભાવકે, અચલ અખાધિત શિવ. ૧૫. જૈસે કંચુક ત્યાગથી,
 વિણસત નહી ભુયંગ; દેહ ત્યાગથી જીવ પાણુ, તૈસે રહત અભંગ.
 ૧૬. જે ઉપજે સો તું નહી, વિણસત તે પણુ નાંડિ; છોટા મોટા
 તું નહી, સમજ દેખ દિલ માંડિ. ૧૭. વરણ ભાતિ તોમેં નહી,
 જાત પાત કુલ રેખ; રાવ રંક તું હૈ નહી, નહી બાબા નહી ભેખ.
 ૧૮. તું સહુમેં સહુથી સદા, ન્યારા અલખ સરૂપ; અકથ કથા તેરી
 મહા, ચિદાનંદ ચિદ્રૂપ. ૧૯. જન્મ મરણ જીવં હૈ નહી, ઇવ
 ભિત લવલેશ; નહીં શિર આણુ નરિંદકી, મોહી આપણા દેશ. ૨૦
 વિનાશિ પુદ્ગલ દશા, અવિનાશી તુ આપ; આપા આપ વિચારતાં

મિટે પુન્ય અરૂં પાપ. ૨૧. બેડી લોહ કનક મયી, પાપ પુન્ય યુગ
જાણુ; દોઉથી ન્યારા સદા, નિજ સરૂપ પહિછાણુ. ૨૨. જુગલ
ગતિ શુભ પુણ્યથી, છતર પાપથી જોય; આરૂં ગતિ નિવારીયેં,
તબ પંચમ ગતિ હોય. ૨૩. પંચમ ગતિ વિણુ જીવકું, સુખ તિહું
લોક મજાર; ચિદાનંદ નવિ જાણુજો, એ મહોટો નિરધાર. ૨૪.
ઇમ વિચાર હીરદે કરત, જ્ઞાન ધ્યાન રસ લીન; નિરવિકલ્પ રસ
અનુભવી, વિકલ્પતા હોય છીન. ૨૫. નિરવિકલ્પ ઉપયોગમેં, હોય
સમાધિ રૂપ; અચલ જોયોતિ ઝલકે તિહાં, પાવે દરસ અનુપ. ૨૬.
દોષ દરસ અદ્ભુત મહા; કાલ ત્રાસ મિટ જાય; જ્ઞાન યોગ ઉત્તમ
દિશા, સદ્ગુરૂ દીયે બતાય. ૨૭. જ્ઞાના લંબત દ્રઢ ગ્રહી, નિરાલંબતા
ભાવ; ચિદાનંદ નિત આદરો, એહિજ મોક્ષ ઉપાય. ૨૮. થોડા સામેં
જાણુજો, કારજ રૂપ વિચાર; કહત સુણત શ્રત જ્ઞાનકા, કબહું ન આવે
પાર. ૨૯. મેં મેરા એ જીવકું, બંધન મહોટા જન; મેં મેરા જીવકું
નહી, સોહી મોક્ષ પીછાન. ૩૦. મેં મેરા એ ભાવથી, વધે રાગ અરૂં રોષ;
રાગ રોષ જાંલોહિયે, તોંલોં મિટે ન દોષ. ૩૧. રાગદ્વેષ જીવકું નહીં,
તાકું કાલ ન જાય; કાલજીત જગમેં રહે, મહોટા બિરૂદ ધરાય. ૩૨.
ચિદાનંદ નિત કીજીએં, સમરણુ શ્વાસોશ્વાસ; વૃથા અમૂલક
જાત હેં, શ્વાસ ખખર નહીં તાસ. ૩૩. ચાર અખજ કોડી સસ, પુનઃ
અડતાલીશ લાખ; સ્વાસ સહસ ચાલીશ સુધિ, સો વરસામેં લાખ. ૩૪.
વર્તમાન એ કાલમેં, ઉત્કૃષ્ઠિ થિતિ જોય; એકશત સોલે વર્ષની,
અધિક ન જીવે કોય. ૩૫. સોપક્રમ આયુક હૃયો, પંચમકાલ મજાર;
સોપક્રમ આયુ વિષે, ઘાત અનેક વિચાર. ૩૬. મંદ સ્વાસ સ્વરમેં
ચલત, અલ્પ ઉમર હોય ખીણુ; અધિક સ્વાસ ચાલત અધિક, હીણુ
હોત પરવીણુ. ૩૭. ચાર સમાધિ લીન નર, ષટ શુભ ધ્યાન મજાર;
તૃણા ભાવ બેઠા જ્યું દસ, બોલત દ્વાદશ વાર. ૩૮. ચાલત સોલસ
સોવતાં, ચલત સ્વાસ ખાલીશ; નારી ભોગવતાં જાણુજો, ઘટત સ્વાસ
છત્રીશ. ૩૯. થોડી વેલા માંહે જસ, વહત અધિક સ્વર શ્વાસ; આયુ છીજે
બલ ઘટે, રોગ હોય તન તાસ. ૪૦. અધિકા નાંહિ બોલીયેં. નહીં
રહિયે પડ સોય; અતિ શીઘ્ર નવિ ચાલીયેં, જો વિવેક મન હોય. ૪૧.

૪. શ્રી બનારસીદાસ કૃત અધ્યાત્મ બ્રીશી (દોહા)

શુદ્ધ વચન સદ્ગુર કહે, કેવલી ભાખીત અંગ; લોક પુરુષ પરવાન સખ, ચૌદહ રજ્જુ ઉત્તંગ. ૧. ધ્રુત ઘટ પૂરીત લોકમે, ધર્મ અધર્મ આકાશ; કાલ જીવ પુદ્ગલ સહિત, છહું દ્રવ્યકા વાસ. ૨. છહું દ્રવ્ય ન્યારે સદા, મિલે ન કાહુ કોય; ખીર નીર જ્યું ભીલી રહે, ચેતન પુદ્ગલ હોય. ૩. ચેતન પુદ્ગલ યું મિલે, જ્યું તિલમે ખલતેલ; પ્રગટ એકસે દેખીયે, યહ અનાદિકો ખેલ. ૪. વહ વાંકે રસ શું રમે, વહ વાં શું લપટાય; ચુંબક કર્ષે લોહ જ્યું, ઘોહ લગે તિહીં ધાય. ૫. જહ પરગટ ચેતન ગુપત, દુવિધા લખે ન કોય; યહ દુવિધા સોઇ લખે, જે સુવિચચ્છન હોય. ૬. જ્યું સુવાસ ફલ પુલમેં, હહીં દૂધમેં ઘીઉ; પાવક કાઠ પાષાણમેં, ત્યું શરીરમેં જીઉં. ૭. કર્મ સ્વરૂપ કર્મમેં, ઘટાકાર ઘટ માંહિ; ગુણ પ્રદેશ પ્રચ્છન્ન સખ, યાતે પરગટ નાંહિ. ૮. સહજ શુદ્ધ ચેતન બસે, ભાવ કર્મકી ચોટ; દ્રવ્ય કર્મનો કર્મ શું, બંધી પીંડકી ચોટ. ૯. જ્ઞાનરૂપ ભગવાન શીવ, ભાવ કર્મ ચિત ભર્મ; દ્રવ્ય કર્મ તનકારમન, યહ શરીર નોકર્મ. ૧૦. જ્યું કોઠીમેં ધાનમે, ચમી માંહિ કણ ખીચ; ચમી ધોઈ કન પરખીએ, કોઠી ધોયે કીચ. ૧૧. કોઠી સમ નોકર્મ મલ, દ્રવ્ય કર્મ જ્યું ધાન; ભાવ કર્મ મલ જ્યું ચમી, કણ સમાન ભગવાન. ૧૨. દ્રવ્ય કર્મ નોકર્મ મલ, હોઉ પુદ્ગલ જલ; ભાવ કર્મગતિ જ્ઞાનમતિ, દુવિધ બ્રહ્મકી ચાલ. ૧૩. દુવિધ બ્રહ્મકી ચાલસોં, દુબિધ ચક્રકો ફેર; એક જ્ઞાનકો પરિણમન, એક કર્મકો ઘેર. ૧૪. જ્ઞાનચક્ર અંતર ગુપત, કર્મ ચક્ર પ્રત્યક્ષ; હોઉ ચેતન ભાવ જ્યોં, શુકલ પક્ષ તમ પક્ષ. ૧૫. નિજ ગુણ નિજ પર્યાયમેં, જ્ઞાન ચક્રકી ભૂમિ; પરગુણ પર પર્યાય શું, કર્મ ચક્રકી ધૂમિ. ૧૬. જ્ઞાન ચક્રકી ધરનીમેં, સજગ ભાતિ સખ ઠોર; કર્મ ચક્રકી નિંદશું, મૃષા સુપનકી ઠોર. ૧૭. જ્ઞાન ચક્ર જ્યું દર્શની, કર્મ ચક્ર જ્યું અંધ; જ્ઞાન ચક્રમેં નિજજીર, કર્મ ચક્રમેં બંધ. ૧૮. જ્ઞાન ચક્ર અનુસરનકો, દેવ ધર્મ ગુરૂદાર; દેવ ધર્મ ગુરૂ જે લખે, તે પામે ભવપાર. ૧૯. ભવવાસી બને

નાહિ, દેવ ધર્મ ગુરૂ ભેદ; પડયો મોહકે કંદમેં, કરે મોક્ષકો ખેદ.
 ૨૦. ઉદે કુકર્મ સુકર્મકે, રૂલે ચતુર્ગિ માંહિ; નિરખી બાહિજ
 દ્રષ્ટિસોં, તિહીં શિવ મારગ નાંહિ. ૨૧. દેવ ધર્મ ગુરૂ હે નિકટ,
 મૂઢ ન જાને ઠોર, બાંધ્યા દ્રષ્ટિ મિથ્યાતસોં, લખે ચોરકી ચોર. ૨૨.
 ભેળ ધારકો ગુરૂ કહે, પુન્યવંત કો દેવ; ધર્મ કહે કુલ રીતિકો,
 યહ કુકર્મકી ટેવ. ૨૩. દેવ નિરંજન કો કહે, ધર્મ વચન પરમાન;
 સાધુ પુરુષકું ગુરૂ કહે, યહ સુકર્મકો જ્ઞાન. ૨૪. જાને માને
 અનુભવે, કરે ભક્તિ મન લાય. પર સંગાત આશ્રવ સધે, કર્મબંધ
 અધિકાય. ૨૫. કર્મ બંધ તે જામ બહે, જામ તે લખે ન બાટ;
 અંધરૂપ ચેતન રહે, બીના સુમતિ ઉદ્ધાટ. ૨૬. સહજ મોહ જબ
 ઉપશમે, રુચે સુગુરુ ઉપદેશ; નવ વિભાવ ભવ થિતિ ઘટે, જગે
 જ્ઞાન ગુન લેશ. ૨૭. જ્ઞાન લેશ મોહે સુમતિ, લખે મુક્તિકી લીક;
 નિરખે અંતર દ્રષ્ટિસોં દેવ ધર્મ ગુરૂ ડીક. ૨૮. જયોં સુપરિક્ષક
 જોં હરિ, કાવ્ય ડારી મણિ લખ; ત્યું સુબુદ્ધિ મારગ ગ્રહે, દેવ
 ધર્મ ગુરૂ સેઇ. ૨૯. દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર ગુન, દેવ ધર્મ ગુરૂ શુદ્ધ; પરખે
 આતમ સંપદા, તજે સ્નેહ વિરૂદ્ધ. ૩૦. અર્થે દર્શન દેવતા, અર્થે
 ચારિત્ર ધર્મ; દઢ પરિચય ગુરૂ જ્ઞાનકો, યહે સુમતિકો કર્મ. ૩૧.
 સુમતિ કર્મ તે શિવ સધે, ચોર ઉપાય ન કોય; શિવ સ્વરૂપ
 પરકાશસોં, આવાગમન ન હોય. ૩૨. સુમતિ કર્મ સમક્ષિત સહિત,
 દેવ ધર્મ ગુરૂ ધાર; કહત બનારસી એહ તત, લહિ પાવે ભવપાર. ૩૩.

૫. સંજમ બત્રોશી. (દુહા)

ભાવ જતિ તેડને કહો, જહાં દશવિધ જતિ ધર્મ; કપટ
 ક્રિયામાં માહાલતા, મહીયા બાંધે કર્મ. ૧. લૌકીક લોકોતર ક્ષમા,
 દુવિધ કહી ભગવંત; તેહમાં લોકોતર ક્ષમા, પ્રથમ ધર્મ એ તંત. ૨.
 વચન ધર્મ નામે કથ્યો, તેહના પાણુ બેઉ ભેદ; આગમ વચાણુ જે
 ખીમા, પ્રથમ ભેદ અપખેદ. ૩. ધર્મ ક્ષિમાનીજ સહેજથી, ચંદન
 ગંધ પ્રકાર; નિતિચાર પાણુ જાણીયે, પ્રથમ સુક્ષ્મ અતિચાર. ૪.
 ઉપકારે અપકારથી, લૌકીક વળી વીવાંગ; બહુ અતિચાર ભરીક્ષિમા,

નહી સંજમને લાગ. ૫. બાર કષાય ક્ષય કરી, જે મુનિ ધર્મ
 લડાય; વચન ધર્મ નામે ક્ષમા, તે એહુ તિહાં કહાય. ૬. મધવ
 અજ્ઞવ મુક્તિવ, પંચ ભેદ ઇમિ જાણુ; તિહાં પણ ભાવ નિયંઠને,
 ચરમ ભેદ પ્રમાણુ. ૭. ઇહ લોકાદિક કામના, વિણ અણસણ સુખ
 જોગ; શુદ્ધ નિર્જરા ફલ કથ્યો, તપ શિવ સુખ સંજોગ. ૮. આ-
 શ્રવ કારને રૂંધીયે, ઇન્દ્રિયદંડ કષાય; સમર ભેદ સંજમ કથ્યો,
 એહજ મોક્ષ ઉપાય. ૯. સત્ય સૂત્ર અવિરૂધ જે, વચન વિવેક
 વિશુદ્ધ; આલોચણુ જલ સોધતા, ઐચ ધર્મ અવિરૂદ્ધ. ૧૦. ખગ
 ઉપાય મનમે ધરો, ધર્મોપગરણુ જેહ; વરજીત ઉપધિન આદરે,
 ભાવ અકિંચન તેહ. ૧૧. શીલ વિષય મન વૃત્તિજે, ખંભતેહ સુખ-
 વિત્ત; હોય અનુત્તર દેવને, વિષય ત્યાગનું ચિત્ત. ૧૨. એહ દશ
 વિધિ જતિ ધર્મ જે, આરાધે નિત્ય મેવ; મૂલ ઉત્તર ગુણ યત્નથી,
 કીજે તેહની સેવ. ૧૩. અંતર જતના વીણુ કિસ્યો, વામ ક્રિયાનો
 લાગ; કેવલ કંચુક પરિહરે, નિરવિષ ન હુવે નાગ. ૧૪. દોષ
 રહિત આહાર લીયે, મનમાં ગૌરવ રાખ; તે કેવલ આજીવિકા,
 સુયગડાંગની સાખ. ૧૫. નામ ધરાવે ચરણનું, વગર ચરણ ગુણ
 જાણુ; પાપ શ્રમણુ તે જાણીયે, ઉત્તરાધ્યયન પ્રમાણુ. ૧૬. શુદ્ધ
 ક્રિયા જો ન કરી શકે, તો તું શુદ્ધ ભાખ; શુદ્ધ પ્રરૂપકહું એ
 કરી, જીન શાસન ધિતિ રાખ. ૧૭. ઉસન્નો પણ કર્મ રજ, ટાલે
 પાલે બોધ; ચરણ કરણ અનુમોદતાં, જ્ઞાનાચારે શોધ. ૧૮. હીણા
 પણ જ્ઞાને અધિક, સુંદર સુરૂચી વિશાલ; અલ્પાગમ મુનિ નહિ
 ભલો, બોલે ઉપદેશ માલ. ૧૯. જ્ઞાનવંતને કેવલી, દ્રવ્યાદિક અહિ-
 નાણુ; વૃહત કલ્પ ભાષે વલી, સરખા ભાષ્યા જાણુ. ૨૦. જ્ઞાનાદિક
 ગુણ મચ્છરી, કષ્ટ કરે તે ફોક; ગ્રંથી ભેદ પણ તસ નહિ, ભલે
 ભોલા લોક. ૨૧. જોડ્યો હાર જવેહરી, જ્ઞાને જ્ઞાની તેમ; હીણા-
 ધિક જાણે ચતુર, મૂરખ જાણે કેમ. ૨૨. આદર કીધે તેહને, ઉન્મા-
 રગ થિર હોય; બાહ્ય ક્રિયા મત રાચજો, પંચાસક અવલોચ. ૨૩.
 જેહથી મારગ પામીયો, તેહની સામો થાય; કૃતદ્ધિ તે પાપીયો,

નિશ્ચય નરકે જાય. ૨૪. સુંદર બુદ્ધિપણે કથ્યો, સુંદર શ્રવણું થાય; જ્ઞાનાદિક વચને કરી, મારગ ચાલ્યો જાય. ૨૫. જ્ઞાનાદિક વચને શ્રદ્ધા, સાધે જે શિવ પંથ; આતમ જ્ઞાને ઉજડો, તેહ ભાવ નિયંત્ર. ૨૬. નિંદક નિશ્ચે નાટકી, બાહ્યરૂચી મતિ અંધ; આતમ રામે જે રમે, તેહને તો નહીં અંધ. ૨૭. આતમ સાખે ધર્મ જે, તિહાં જનનું શું કામ; જન મન રંજન ધર્મનું, મૂલ ન એક બદામ. ૨૮. જગમાં જન છે બહુ સુખી, રૂચી નહીં કો એક; નિજ હિત હોય તીમ કીજીયે, બહી પ્રતિજ્ઞા ટેક. ૨૯. દુર રહી જે વિષયથી, કીજે શ્રુત અભ્યાસ; સંગતિ કીજે સંતની, થઇએ તેહના દાસ. ૩૦. સમતાસેં લય લાઇએ, ધરી અધ્યાતમ રંગ; નિંદા તણીએ પરતણી, ભણીએ સંજમ અંગ. ૩૧. વાચક જસ વિજયે કહી, એહ મુનિ હીતવાત; એહ ભાવ જે મન ધરે, તે પામે શિવ સાથ. ૩૨.

૬. આત્મહિતશિક્ષારૂપ શ્રી કક્કાદી અક્ષર ખત્રીશી.

કક્કા તેં કિરિયા કરો, કર્મ કરો ચકચુર; કિરિયા વિણ રે જીવડા, શિવ નગર છે દૂર. ૧. ખખખા કર્મજ ક્ષય કરો, ક્ષમા કરો મન માંહિ; ખાંત કરી સેવો સદા, શ્રી જિન દેવ ઉછાંહિ. ૨. ગગ્ગા ગર્વ ન કીજીયે, ગર્વ કિયે જસહાણુ; ગર્વ કિયાથી ગુણુ ગળે, ગર્વ મ કરો અજાણુ. ૩. ઘઘઘા ઘર ઘરણી તજે, ઘટ ઘટ રાખો ખ્યાર; કુટુંબ સહુ સ્વારથ લગે, જિણસંતિ વ્યવહાર. ૪. હહા નમણુ કરો સદા, નમતાં નવનિધિ હોય; દેવગુરુ માતા પિતા, હિત ધરીને સહુ કોય. ૫. ચચ્યા ચોરી પરહરો, ચોરી કર્મ અંડાળ; વિજય ચોર ચોરી થકી, નરક ગયો તતકાળ. ૬. છચ્છા છળ નવિ કીજીયે, છળ માયાનું મૂળ; છળે કરી સીતા હરી, દશ શીર છેઘાં શૂળ. ૭. જજજ જોર ન કીજીયે, જોર કરે જસ હાણુ; જોર કિયા જુગતો નહિ, આખે દુનિયા જાણુ. ૮. ઝઝૂઝ જૂઠ ન ખોલિયે, જૂઠે અપજસ હોય; વસુ રાજા જૂઠજ થકી, દુર્ગતિ જાતો જોય. ૯. ઝઝૂઝ વરત કરો સદા, વરત ધરો મન સોય; વ્રત વિના રે પ્રાણિયા, સુખિય ન દીકા કોય. ૧૦. ટટ્ટા ટેક ન છાંડિયે, ધર્મ ધ્યાન એહ રીત; કાંમદેવ ટેકે કરી,

દેવે પરિક્ષા દીઠ. ૧૧. ઠઠા ઠીક માંહે રહો, ઠીક વિણ ઠામ ન હોય;
 ઠીકથી ચુકયા જીવડા, શિવપુર કહિય ન હોય. ૧૨. ડડા ડાયણ રાખસી,
 તૃણા તે ધરમાંય; તૃણાએ નવિ રાચિયા, તે સ્વર્ગપુરીમાં જાય.
 ૧૩. ઢઢા ઢાંકણ જગતનો, જયગુરુ માયા રાખ; પરદેશી ગુરુની પરે,
 રાય પસેણી સાખ. ૧૪. જુણા નિત નવકાર ગુણ, ચૌદ પૂરવનો
 સાર; સુદર્શન નવકારથી, શેઠ કુલે અવતાર. ૧૫. તત્તા તીનજ
 આદરો, ત્રણ તત્ત્વ શિરદાર; દેવગુરુ ધર્મ નિર્મળો, રાખો હિયા
 મઝાર. ૧૬. થથથા થિર મન રાખિયે, આત્મ વિષે અભિરામ; વ્યસ-
 નજ સાતે પરિહરો, પામો શિવપુર ઠામ. ૧૭. દદા દાનજ દીજિયે,
 દયા ધરો ચિત્ત ધાર; ગજ ભવે સસલો રાખિયો, મેઘકુમાર અવ-
 તાર. ૧૮. ધદ્ધા ધર્મજ કીજિયે, ધર્મ થકી ધન હોય; ધર્મ વિના
 રે પ્રાણિયા, સુખી ન દીઠા હોય. ૧૯. નજા નર ભવ તેં લહ્યો,
 વળી એ આરજ ખેત; માનવ ભવ તે હોહિલો, ચેતી શંકે તે ચેત.
 ૨૦. પખ્યા પાપ ન કીજિયે, અલગા રહેજો આપ; જો કરશે સો
 પાવશે, કુણ ખેટા કુણ ખાપ. ૨૧. ફફફ ફેર ન કીજિયે, ખાન પાન
 ધન ધામ; ફેર કિયો ફીકો પડે, સીજે ન કોઈ કામ. ૨૨. જખ્યા
 ખાઈ મુક્તિનું, કીજે ધર્મ શું હેત; ખીજાં ખારાં સહુ તજો, પામો
 શિવપુર ખેત. ૨૩. ભભભા ભર જોવન સમે, મનસા રાખો ઠાણ; શીખ
 રત્ન ધર્મ ગાંઠડી, વશ કર ઈંદ્રિય જાણ. ૨૪. મમ્મમા માયા પરિહરો,
 મમતા મૂકો દૂર; નંદરાય મમતા થકી, પહોંત્યો નરક હજીર. ૨૫.
 યથ્યા યુદ્ધ ન કીજિયે, યુદ્ધે યોદ્ધ વિનાશ; દુર્યોધન એ યુદ્ધથી,
 જાવ કીધો કુલ નાશ. ૨૬. રરા રીસ ન કીજિયે, રીસ કીયે તન
 હાણ; રીસ કટારી લઈ મરે, હિત અહિત નવિ જાણ. ૨૭. લલ્લા
 લાલચ પરિહરો, ખાન પાન વશ દૈવ; લાલચ લાગ્યા જીવડા,
 શિવપુર કહિય ન હૈવ. ૨૮. વખ્યા વ્રત ધરો સદા, વ્રતશું
 કીજે હેત; સુવ્રતને પાળી કરી, પામો શિવપુર ખેત. ૨૯.
 શશશા શીયળ પાળીયે, શીયળ રથ શણગાર; શીયળ આભૂષણું
 શોભતી, ચંદના સતિ નિરધાર. ૩૦. પખ્યા ક્ષમાજ કીજિયે, કિયુહી

ન કહીયે કુખોલ; અર્જુન માળીની પરે, જગમાં તો વધે તોલ.
 ૩૧. સસ્સા સાંસો મત કરો, જિન ભાંજ્યો પરિમાણુ; સાંસા માંહે
 જે પડયા, જ્ઞાન વિના તે જાણુ. ૩૨. હુડા હિત વંછો સદા, ૫૮
 જીવને હિતકાર; હિત થકી હિત ઉપજે, આખે સહુ સંસાર. ૩૩.
 અક્ષર બ્રિશી એ કહી, સંબોધન અધિકાર; દોહા અર્થ વિચારશે,
 પામે ભવ તણા પાર. ૩૪. સંવત સત્તર પચ્ચાસમાં, સમકિત કિયો
 વખાણુ; ઉદ્યાપુરે ઉદ્યમ કિયો, તે મુનિ હિમ્મત જાણુ. ૩૫.

૬. શ્રી બનારસીદાસ કૃત જ્ઞાન પચ્ચીશી (દોહા)

સુરનર તીરિ જગ જોનીમેં, નરક નિગોહ ભમંત; મહા મોહકી
 નિદ્રમેં, સોએ કાલ અનંત. ૧. જેસે જવરકે જોરસેં, ભોજનકી રુચી
 જાય; તેસે કુકર્મકે ઉદ્યસેં, ધર્મ વચન ન સુડાય. ૨. લગે ભૂખ જવરકે
 ગયે, રુચિશું લેત આહાર; અશુભ હીન શુભ મયિજગે, જાને ધર્મ વિચાર.
 ૩. જેસે પવન ઝંકારથેં, જલમેં ઉઠે તરંગ; ત્યું મનસા ચંચલ ભઈ,
 પરિચ્છડકે પરસંગ. ૪. જિહાં પવન નહિ સંચરે, તિહાં નહિ જલ કદ્દોલ;
 ત્યું સખ પરિચ્છડ ત્યાગથેં, મનસી હોઈ અડોલ. ૫. જ્યું કાહુ
 વિપધર ડસે, રુચિશું નિંખ અવાય; ત્યું મમતાશું તુમ મઢે, મગજ
 વિષય સુખ પાય. ૬. નિખ રસ ફરસે નહિ, નિર વિખ તન જખ
 હોય; મોહ ઘટે મમતા મિટે, વિષય ન વંછે કોય. ૭. જ્યું સચ્ચિદ્ર
 નૌકા ચઢે, બૂડે અધ અદેખ; ત્યું તુમ ભવજલમેં પરે, ખીન
 વિવેક ધરી ભેખ. ૮. જિહાં અખંડિત ગુણ લગે, એવટ શુદ્ધ
 વિચાર; આતમ રુચિ નૌકા ચઢે, પાવે ભવજલ પાર. ૯. જ્યું
 અંકુશ માને નહિ, મહા મતંગજ રાજ; ત્યું મન તૃષ્ણામેં ફિરે,
 ગિને ન કાજ અકાજ. ૧૦. જ્યું નરદાય ઉપાય કર, ગહિયાને
 ગજ સાધ; ત્યું યા મન વશ કરનકો, નિર્મલ ધ્યાન સમાધ. ૧૧.
 તિમિર રોગસેં નયન જ્યું, લખે ઓરકી ઓર; ત્યું મન સંશયમેં
 ફિરે, મિથ્યામતકી દોર. ૧૨. જ્યું ઔષધ અંજન કિયે, તિમિર
 રોગ મિટ જાય; ત્યું સદ્ગુરુ ઉપદેશસેં, સંશય વેગ પલાય. ૧૩.

જેસે સખ જાદુજરે, દારામતિકી આગ; તિમ માયામેં તુમ પરે,
 કિહાં જાઓગે ભાગ. ૧૪. દ્વિપાયનસેં તે બચે, જે તપસી નિઅંથ;
 તજી મમતા સમતા થહો, ઈહિ મુગતિકો પંથ. ૧૫. જ્યું કુધાતુકે
 ફેટસેં, ઘટી વિધ કંચન કાંતિ; પુન્ય પાપ કરી ત્યું ભયે, મૂઢાતમ
 બહુ ભાંતિ. ૧૬. કંચન નિજ ગુણ નહિ તજે, વાન હીન ન હોત;
 ઘટ ઘટ અંતર આતમા, સહજ સ્વભાવ ઉદ્યોત. ૧૭. પન્નાયિઠ
 પકાઈએ, શુદ્ધ કનક જ્યું હોય; ત્યું પરગટ પરમાતમા, પુન્ય પાપ
 મલ ખોય. ૧૮. પર્વ રાહુકે ગ્રહન જ્યું, સૂર સોમ છબિ છિન્ન;
 સંગત પાર્ષ કુસાધુકી, સર્જન હોયે મલીન. ૧૯. નિંખાદિક ચંદન
 કરે, મલયા ચલકી ખાસ; દુરજન તે સર્જન ભયે, રહત સાધુકે
 પાસ. ૨૦. જેસે તલાવ સદા ભરે; જલ આવે ચિહું ચોર; તેસે
 આશ્રવ દારસે, કર્મ બંધકો જોર. ૨૧. જ્યું જલ આવગ મુદિયે,
 સૂકે સરવર પાન; ત્યું સંજમ સંવર કીયે, કર્મ નિર્જરા જાન. ૨૨
 જ્યું બૂટી અંજોગથેં, પારા મૂઢિત હોય; ત્યું પુદ્ગલ શું તુમ મિલે,
 આતમ શકિત સમોય. ૨૩. મેહોલી ખટાઈ માંજીયે, પારા પરગટ
 રૂપ; શુકલ ધ્યાન અભ્યાસથેં, દર્શન જ્ઞાન અનુપ. ૨૪. ઈહિ ઉપદેશ
 બનારશી, ચેતન અખ કચ્છુ ચેત; આપ બૂજવત આપકું, ઉદય
 કરનકે હેત. ૨૫.

૭. સાર બોલ કાવ્ય. (ચોપાઇ)

ભગવતિ ભારતિ ચરણ નમેવિ, સદગુરુ નામ સદા સમરેવિ;
 બોલીશ ચોપાઈએ આચાર, જોઈ લેજો જાણુ વિચાર. ૧. પંડિત તે
 જે નાણું ગર્વ, જ્ઞાની તે જે જાણું સર્વ; તપસી તે જે ન ધરે
 ક્રોધ, કરમ આઠ જીતે તે જોધ. ૨. ઉત્તમ તે જે બોલે ન્યાય, ધર્મ
 તે જે મન નિર્માય; ઠાકુ તે જે પાલે વાચ, ધર્મને જે ભાષે
 સાચ. ૩. ગિરુએ તે જે ગુણુ આગલો, સ્ત્રી પરિહાર કરે તે
 ભલો; મેલો તે જે નિંદા કરે, પાપી તે જે હિંસા કરે. ૪.
 માતા તે જે જિનવર તણી, કીરતી તે જે બીજે મુણી; લખિધ તે
 જે ગૌતમ ગણુધાર, બુદ્ધિ અધિકો અભય કુમાર. ૫. શ્રાવક તે જે

લહે નવ તત્વ, કાયર તે જે મૂકે સત્વ; મંત્ર ખરો તે શ્રીનવકાર,
 દેવ ખરો તે મુકિત દાતાર. ૬. પદવી તે તિર્થકર તણી, મતિ તે
 જે ઉપજે આપણી; સમકિત તે જે સાચું ગમે, મિથ્યાતી તે ભૂલો
 ભમે. ૭. મોટા તે જે જાણે પરપીડ, ધનવંત તે જે ભાંજે ભીડ;
 મન વશ આણે તે બલવંત, અજાણી અધિકો પુન્યવંત. ૮. કામી
 નર તે કહીયે અંધ, મોહ જાળતે મોટો કંદ; દારિદ્ર તે જે ધર્મ હિણુ,
 દુરગતિમાં રૂલેતે દીણુ. ૯. આજ્ઞા તે જીહ્વા બોલી દયા, મુનિવર તે જે પાલે
 ક્રિયા; સંતોષી તે જે સુખીયા થયા, દુખીયા તે જે લોભે ગ્રહ્યા. ૧૦. તે નારી
 જે હોવે સતિ, દરશન તે ઓઘો મુહુપત્તિ; રાગ દ્વેષ ટાળે જે
 યતિ, સુધિ જાણે તે જિન મતિ. ૧૧. કાયા તે જે શીલ પવિત્ર,
 માયા રહિત તે હોયે મિત્ર; વડીલ પણ પાલે તે પુત્ર, ધરમ હાણી
 પાડે તે શત્રુ. ૧૨. વૈરાગી તે વીરમે રાગ, તારૂ તે ભવ તરે
 અથાગ; રૌરવ નરક તણો એ માગ, છાગ હણી જે મંડે જાગ. ૧૩.
 દેહ માંહે સાર તે જીહ્વા, ધર્મ ધાય તે લેખે દીહ; રસ માંહ
 ઉપસમ રસ લીહ, શુભીભદ્ર મુનિ માંહે સિંહ. ૧૪. સાચું જપે
 તે જિનનું નામ, યોગી તે જે જીતે કામ; ન્યાયવંત કહીએ તે
 રામ, જિન ધરમી વસે તે ગામ. ૧૫. એહ બોલ બોલ્યા મેં ખરા,
 સાર નથી એહ ઉપરા; કહે પંડિત લખમી કલ્લોલ, ધરમ રંગ
 મન ધરજે ચોલ. ૧૬.

૮. હરિયાળિ પહેલી

સખીરે મેંતો કૌતક દીહું, સાધુ સરોવર ઝીલતારે; સં નાકે
 રૂપ નિહાલતારે, સં લોચનથી રસ જાણુતારે. સં ૧. મુનિવર
 નારી શું રમેરે, સં નારી હિંચોળે કંતનેરે; સં કંત ઘણા એક
 નારીનેરે, સં સદા યૌવન નારી તે રહેરે. સં ૨. વેશ્યા વિલુહા
 કેવલીરે, સં આંખ વિના દેખે ઘણુરે; સં રથ બેઠા મુનિવર
 ચલેરે, સં હાથ જળે હાથી દુખીયોરે. સં ૩. કૂતરીયે કેશરી
 હણ્યોરે, સં તરસ્યો પાણી નવિ પીયેરે; સં પગ વિહણો મારગ
 ચલેરે, સં નારી નપુંસક ભોગવેરે. સં ૪. અંબાડી ખર ઉપરેરે,

સં નર એક નિત્ય ઉભો રહેરે; સં બેઠો નથી નવિ બેસશેરે;
 સં અધર ગગન વિચતે રહેરે. સં ૫. માકડ મહાજન ઘેરીયોરે,
 સં ઉદરે મેરૂ હલાવીયોરે; સં સૂરજ અજવાળું નવિ કરેરે, સં
 લઘુ બંધવ બત્રીશ ગયારે. સં ૬. સોકે ઘડી નહી બેનડીરે, સં
 સામલો હંસ મેં પેખીયોરે; સં કાટ વડ્યો કંચન ગિરિરે, સં
 અંજન ગિરિ ઉજળા થયારે. સં ૭. વચર સ્વામિ સૂતા પાલણેરે,
 સં શ્રાવિકા ગાવે હાલડારે; સં મોટા અર્થ તે કહેજેરે, સં શ્રી
 શુભવીરના વાલડારે. સં ૮.

૯. હરિયાળિ બીજી.

ચેતન ચેતો ચબોલા, ચતુર ચ બોલે જે નર બીજે; મૂરખ
 વાતે હેયડું રીઝે, તેડને શી શાખાશી દીજે. ચેતનં ૧. પાયે ખોટે
 મહેલ ચણાવે, થંભ મંદાળે માળ જડાવે; વાઘની બોલે બાહાર
 મૂકાવે, વાંદરા પાસે નેવાં ચરાવે. ચેતનં ૨. નારી મોટીને કંથ છે
 છોટો, નાવડે ભરતા પાણી ટોટો; પુંજ વિના વેપાર છે મોટો, કહો
 કેમ ધરમાં નાવે ટોટો. ચેતનં ૩. બાપ થઈ બેટીને ધાવે, કુળવંતી
 નારી કંત નચાવે; વરણ અઢારતું એહું આવે, નાગર બ્રાહ્મણ તે
 કહેવાયે. ચેતનં ૪. મેરૂ ઉપર એક હાથી ચડીયો, કીડીની કૂંકે
 હેઠે પડીયો; હાથી ઉપર વાંદરો બેઠો, કીડી દરમાંહિ બાઈ પેઠો.
 ચેતનં ૫. ઢાંકણીએ કુંભારજ ઘડીયો, લંગડા ઉપર ગર્દભ ચડીયો;
 ચાંધળો દર્પણમાં મુખ નિરખે, માકડું બેહું નાણું પરખે. ચેતનં
 ૬. સૂકે સરોવર હંસ તે માહાંડે, પર્વત ઉઠી ગગને ચાલે; છઠું-
 દરથી વાઘજ ભડક્યો, સાયર તરતા ચાંગુળે અટક્યો. ચેતનં ૭.
 સૂતર તાંતણે સિંહ બંધાણો, છીલ્લર જલમાં તારૂ મૂંઝાણો; ઉંઘણ
 આળસુ ઘણું કમાણો, કીડીએ એક હાથી જાયો. ચેતનં ૮. પંડિત
 એહુનો અર્થજ કહેજે, નહિતર બહુશ્રુત ચરણે રહેજે; શ્રી શુભવી-
 રતું શાસન પામી, ખાવા પીવામાં મ કરો ખામી. ચેતનં ૯.

૧૦. હરિયાળિ ત્રીજી, શ્રી શંખેશ્વરજી સ્તવન.

સહજનંદી શિતલ સુખ ભોગી તો, હરિ દુઃખ હરિશતા વરી;

કેશર ચંદન ઘોલી પૂજેરે કુસુમે. અમૃત વેલીના વૈરીની ઝેટી તો,
કંતહાર તેહનો અરિ. કે૦ ૧. તેહના સ્વામીની કાંતાનું નામ તો,
એક વર્ણુ લક્ષણ ભરી; કે૦ તે ધુર થાપીને આગલ ઠવિયે તો,
ઉભાણ ચંદ્રક ખં ધરી. કે૦ ૨. સ્પર્શનો વર્ણુ તે નયન પ્રમાણે
તો, માત્રા સુંદર શિર ધરી; કે૦ વિસરાજ સૂત્ર દાહક નામે તો,
તિગ વર્ણાદિ ફરે કરી. કે૦ ૩. એકવીશમે સ્પર્શે ધરી કરણુ તો,
અર્થાભિધ તે સમહરી; કે૦ અંતસ્થે બીજો સ્વર ટાલી તો, શિવ-
ગામી ગતિ આચરી. કે૦ ૪. વીશ સ્પર્શ વલી સંયમ માને તો,
આદિકરણુ ધરી દિલ ધરી; કે૦ ઇણે નામે જિનવર નિત્ય ધ્યાઈ
તો, જિનહર જિનકું પરિહરી. કે૦ ૫. ત્ર્યંબકે દહ્યો વૃષ જન બોલે
તો, વાત એ દિલમાં ન ઉતરી; કે૦ અજ ઇશ્વર પણ સીતાની
આગે તો, જસ વિવશ નટતા ધરી. કે૦ ૬. તે જિન તસ્કર તું
જિન રાજ તો, હરિ પ્રણમે તુજ પાંઉં પરી; કે૦ બાલપાણે ઉપગારે
હરિપતિ, સેવન છલ લંછન હરિ. કે૦ ૭. પ્રભુ પ્રત્યય કજશલિ
હોત રહિયે તો, ભવભવમાં નહિ શલિકલિ; કે૦ મન મંદિર મહા-
રાજ પધારે તો, હરિ ઉઠ્યે ન વિભાવરી. કે૦ ૮. સારંગમાં ચંપા
જ્યું ઝરકત, ધ્યાન અનુભવ લહરી; કે૦ શ્રી શુભવીર વિજય
શિવ વહુને તો, ઘર તેડતાં હોય ધરી. કે૦ ૯.

૧૧. શ્રી વિનયવિજય ઉપાધ્યાયજી કૃત આદિજિન વિનતિ.

પામી સુગુર પસાય રે, શત્રુજય ધણી; શ્રી રિસહૈસર વિન-
વુંએ. ૧. ત્રિભુવન નાયક દેવરે, સેવકવિનતિ; આદિશ્વર અવધારીયે
એ. ૨. શરણે આવ્યો સ્વામીરે, હું સંસારમાં; વિરુએ વૈરીયે નડ્યો
એ. ૩. તાર તાર મુજ તાતરે; વાત કિશી કહું; ભવભવ એ ભાવઠ
તણી એ. ૪. જન્મ મરણ જંજલ રે, બાલ તરણુપણું; વલી વલી
જરા દહે ઘણું એ. ૫. કેમે ન આવ્યો પાપ રે; સાર હવે સ્વામી;
શ્યેન કરો એ માહરી એ. ૬. તાર્યા તુમે અનંત રે, સંત સુગુણ
વલી; અપરાધી પણ ઉદ્યાર્યા એ. ૭. તો એક દીનદયાલ રે, બાલ
દયામણે; હું જ્ઞા માટે વિસર્યો એ. ૮. જે ગિર્યા ગુણવંત રે,

તારો તેહને; તે માંહે અચરિજ કિશ્યું એ. ૯. જે મુજ સરિખો
 દીન રે, તેહને તારતાં; જગ વિસ્તરશે જશ ઘણો એ. ૧૦. આપદે
 પડિયો આજ રે, રાજ તુમારડે; ચરણું હું આવ્યો વહી એ. ૧૧.
 મુજ સરિખો કોઈ દીન રે, તુજ સરિખો પ્રભુ; જોતાં જગ લાભે
 નહીં એ. ૧૨. તોયે કરુણાસિંધુ રે, બંધુ ભુવન તણા; ન ઘટે તુમ
 ઉવેખવું એ. ૧૩. તારણુદારો કોઈ રે, જો બીજો હુંવ; તો તુમહને
 શાને કહું એ. ૧૪. તુંડિજ તારીશ નટ રે, પડિલાને પછે; તો
 એવડી ગાઠિમ કીસી એ. ૧૫. આવી લાગ્યો પાવ રે, તે કેમ છાડશે;
 મન મનાવ્યા વિણ હવે એ. ૧૬. સેવક કરે પોકાર રે, બાહિર રહ્યા
 જશે; તો સાહિબ શાભા કીસી એ. ૧૭. અતુલી બલ અરિહંતરે,
 જગને તારવા; સમરથ છો સ્વામી તુમે એ. ૧૮. શું આવે છે જોર
 રે, મુજને તારતાં; કે ધન ખેસે છે કિશ્યું એ. ૧૯. કહેશો તુમે
 જિણુંદ રે, ભક્તિ નથી તેહવી; તો તે ભક્તિ મુજને દીયો એ. ૨૦.
 વલી કહેશો ભગવાંત રે, નહિં તુજ યોગ્યતા; હમણા મુક્તિ જાવા
 તણી એ. ૨૧. યોગ્યતા તે પણ નાથ રે, તુમહીજ આપશે; તો તે મુજને
 દીજિયે એ. ૨૨. વલી કહેશો જગદીશરે, કર્મ ઘણાં તાહરે; તો તેહજ
 દાલો પરાં એ. ૨૩. કર્મ અમારાં આજ રે, જગપતિ વારવા; વલી
 કોણ બીજો આવશે એ. ૨૪. વલી જાણુ અરિહંતરે, એહને વિનતિ;
 કરતાં આવડતી નથી એ. ૨૫. તો તેહિજ મહારાજ રે, મુજને
 શીખવો; જેમ તે વિધિશું વિનવું એ. ૨૬. માય તાય વિણ કોણ
 રે, પ્રેમે શીખવે; બાલકને કહો બોલવું એ. ૨૭. જો મુજ જાણો
 દેવ રે, એહ અપાવનો; ખરડ્યો છે કાલિકા દેવ એ. ૨૮.
 કેમ લેવું ઉત્સંગ રે, અંગે ભરયું એહતું; વિષય કષાય અશુચિશું
 એ. ૨૯. તો મુજ કરો પવિત્ર રે, કહો કોણ પુત્રને; વિણ માવિત્ર
 પખાલશે એ. ૩૦. કૃપા કરી મુજ દેવ રે, છહાં લગે આણીયો;
 નરક નિગોઠાદિક થકી એ. ૩૧. આવ્યો હવે હજુર રે, ઉમે થઈ
 રહ્યો; સામું રહે જુઓ નહીં એ. ૩૨. આડા માંડી આજ રે,
 ખેઠો બારણું; માવિત્ર તુમે માનશે એ. ૩૩. તુમે છો દયાસમુદ્ર

રે, તો મુજને દેખી; દયા નથી રહે આણુતા એ. ૩૪. ઉવેખશ્યો
અરિહંત રે, જો આણી વેલા; તો મહારી શી પરે થશે એ. ૩૫.
ઉભા છે અનેક રે, મોહાદિક વૈરી; છલ જુએ છે માહરાં એ. ૩૬.
તેહને વારો વેગે રે, દેવ દયા કરી; વલી વલીશું વિનવું એ. ૩૭.
મરુદેવી નિજમાય રે, વેગે મોકલ્યાં; ગજ બેસારી મુક્તિમાં એ. ૩૮.
ભરતેસર નિજ નંદ રે, કીધો કેવલી; આરીસો અવલોકતાં એ. ૩૯.
અઠાણું નિજ પુત્ર રે, પ્રતિબોધ્યા પ્રેમે; જુઝ કરંતા વારીયા એ. ૪૦.
બાહુબલને નેટ રે, નાણુ કેવલ તમે, સામી સાહમું મોકલ્યું એ. ૪૧.
ધત્યાદિક અવદાત રે, સઘલા તુમ તણા; હું જાણુ છું મૂલગા એ. ૪૨.
મહારી વેલા આજ રે, મૌન કરી બેઠા; ઉત્તર શેં આપો નહી એ. ૪૩.
વિતરાગ અરિહંત રે, સમતાસાગર; માહારાં તાહારાં શાં કરો એ.
૪૪. એકવાર મહારાજ રે, મુજને સ્વમુખે; બોલાવો સેવક કહી
એ. ૪૫. એટલે સિદ્ધાં કાજ રે, સઘલાં માહરાં; મનના મનોરથ
સવિ કલ્યા એ. ૪૬. ખમજો મુઝ અપરાધ રે, આસંગો કરી;
અસમંજસ જે વિનવું એ. ૪૭. અવસર પામી આજ રે, જો
નવિ વિનવું; તો પસ્તાવો મન રહે એ. ૪૮. ત્રિભુવન તારણુહાર
રે, પુણ્યે માહરે; આવી એકાંતે મલ્યા એ. ૪૯. બાલક બોલે બોલે
રે, જે અવિગતપણે; માય તાયને તે રૂચે એ. ૫૦. નયણે નિરખ્યો
નાથ રે, નાભિ નરિંદનો; નંદન નંદનવન જિસ્યો એ. ૫૧. મરુદેવી
ઉરહંસ રે, વંશ ઇખાગનો; સોહાકર સોહામણો એ. ૫૨. માય
તાય પ્રભુ મિત્ર રે, અંધવ માહરો; જીવ જીવન તું વાલહો એ. ૫૩.
અવર ન કો આધાર રે, ઇણું જગ તુજ વિના; ત્રાણુ શરણુ તું
ધણી એ. ૫૪. વલી વલી કરૂં પ્રણામરે, ચરણે તુમ તણે; પરમેશ્વર
સન્મુખ જુઓ એ. ૫૫. ભવ ભવ તુમ પાય સેવ રે, સેવકને દેજો;
હું માણું છું એટલું એ. ૫૬. શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયરે, સેવક
એણિ પરે; વિનય વિનય કરી વિનવે એ. ૫૭.

૧૨. શ્રી પાર્શ્વનાથજીનાં ૧૦૮ નામનો છંદ

પાસ જિનરાજ સુલી આજ પ્રાંમેશ્વરા, પરમ પરમેશ્વરા

વિશ્વ વ્યાપ્યો; ભીડ ભાંગી જરા જાહેવોની જઈ, થિર થઈ શંખપુરી
 નામ સ્થાપ્યો. પાં ૧. સાર કર સાર મનોહરી મહારાજ તું,
 માન મુજ વિનતિ મન માચી; અવર દેવોતણી આશ કુણ કામ-
 ની ?, સ્વામીની સેવના એક સાચી. પાં ૨. તુંહી અરિહંત ભગ-
 વંત ભવતારણો, વારણો વિષમ ભય દુઃખ વાટે; તુંહી સુખકારણો
 સારણો કાજ સહુ, તુંહી મનોહારણો સાચ માટે. પાં ૩. અંતરિક
 અમીઝરા પાસ પંચાસરા, ભોંય સથારા ભાભા ભટેવા; વિજયચિંતા-
 મણિ સોમચિંતામણિ, સ્વામી સીપ્રાતણી કરો સેવ. પાં ૪. ફલ-
 વૃદ્ધિપાસ મનમોહના મગસીઆ, તારસલા નમું નાહોં ત્રોટા; સક
 બલેયા પ્રભુ અસગુલ અરજ્યા, બંભણા થંભણા પાસ મોટા. પાં
 ૫. ગેબી ગોડી પ્રભુ નીલકંઠા નમું, હળધરા શામળા પાસ પ્યારા;
 સુરસરા કંકણ-પાસ દાદા વળી, સુરજમંડળ નમું તરણતારા. પાં
 ૬. જગવલ્લભ કલિકુંડ ચિંતામણિ, લોઢણા સેરીસા સ્વામી નમીએ;
 નાકોડ નાગા વળી કલિયુગા રાવણા, પોત્રીના પાસ નમી દુઃખ
 દમીએ. પાં ૭. સ્વામી માણિક નમું નાથ સારોડીઆ, નકોડા નેર
 વાડી જગીશ; કાયલી દોલતી થુસમીઆ મુજપુરા, ગાડરીઆ પ્રભુ
 ગુણ ગિરીશ. પાં ૮. હમીરપુરા પાસ પ્રણમું વળી નવલખા,
 ભીડભંજન પ્રભુ ભીડ ભાંગે; દુઃખભંજન અને ડોકરીઆ નમું,
 પાસ જીરાઉલા જગત જાગે. પાં ૯. ઝિજેન્તી ઝિજેણીએ સહસ્રકણ
 સાહિબા, મહીમદાવાદ કોકા કઠેરા; નારીંગા ચમુચલા ગાઉં વાલેસરા,
 તવલી ફળવીહર નાગેંદ્ર નેરા. પાં ૧૦. પાસ કલ્યાણ ગંગામીઆ
 પ્રણમીએ, પદ્મવીહર નાગેંદ્રનાથા; કુરકટ કંધરા પાસ છત્રાચહીં,
 કમઠદેવે નમ્યા શક સાથા. પા. ૧૧. તિમિર ઘોઘો પ્રભુ દુધીઆ
 વલ્લભા, સંખલા વૃતકલોલા અખૂઠા; ધીગડમલ્લા પ્રભુ પાસ ઝોટીં-
 ગણ, જાસ મહિમા નહિ જગત ગૂઢા. પાં ૧૨. ચેરવાડી જિનરાજ
 ત્રિદામણી, પાસ અજવરા ને વનંગા; કાપડેરા વજેઆ પ્રભુ હં છબી,
 સુખસાગર તણા કરે સંગા. પાં ૧૩. વીજુલા કુરગડુ મંડલિકા
 વત્રી, મંહુરીઆ શ્રી કલોધી અનિદા; આકુલા પાસ કંસારીઆ

ડંબરા, અનીપલા પાસ પ્રભુમું આનંદા. પા૦ ૧૪. નવસારીનાથ નવપલ્લવા પાસજી, શ્રીમહાદેવ વરકાણવાસી; પરાકલા ટાંકલા નવ-ખંડા નમું, ભવતણી જય જેથી ઉદાસી. પા૦ ૧૫. મનવંછિત પ્રભુ પાસજિનને નમું, પાસ નમું જેહ સાચા નગીના; દુઃખ દોહગ તજી સાધુ મારગ ભજી, કર્મના કેશરીથી ન બીના. પા૦ ૧૬. અશ્વનૃપનંદ કુળચંદ પ્રભુ અલવળા, બીજડા પાસ કલ્યાણ રાયા; હોવે કલ્યાણ જસ નામથી જય હુવે, જનની વામાતણા જેહ જાયા. પા૦ ૧૭. એક શત આઠ પ્રભુ પાર્શ્વ નામે થુણ્યાં, સુખ સંપત્તિ લહ્યો સર્વ વાતે; ઋદ્ધિ યશ સંપદા સુખ શરીરે સદા, નહી મળ્યા માહરે કોઇ વાતે. પા૦ ૧૮. સાચ જાણી સતવેથી મનમાં ગમ્યા, પાસ હૃદયે રમ્યા પરમ પ્રીતે; સમિહિત સિદ્ધિ નવવિધિ પામ્યો સહુ, મુજ થકી જગતમાં કોણ જીતે ? પા૦ ૧૯. કાજ સહુ સારજે શત્રુ સંહારજે, પાસ શંખેશ્વરા મૌજ પાઉં; નિત્ય પ્રભાત ઊઠી નમું નાથજી, તુજ વિના અવર કુણ કામ ધ્યાઉં ? પા૦ ૨૦. અઢાર એકાસીએ કાલગુન માસીએ, બીજ કજ્જલપખે છંદ કરીએ; ગૌતમ-ગુરૂતણા વિજયખુશાલને, ઉત્તમ સંપદા સુખ વરીએ. પા૦ ૨૧.

૧૩. શ્રી શાંતિનાથ સ્વામીનો છંદ.

શારદા માય નમું શિરનામી, હું ગુણ ગાઉં ત્રિભુવનકે સ્વામી; શાંતિ શાંતિ જપે સખ કોઇ, તે ઘેર શાંતિ સદા સુખ હોઇ. ૧. શાંતિ જપી જે કીજે કામ, સોહી કામ હોવે અભિરામ; શાંતિ જપી પરદેશ સધાવે, તે કુશળે કમળા લેઇ આવે. ૨. ગર્ભ થકી પ્રભુ મારી નિવારી, શાંતિજીન નામ દીયો હીતકારી; જે નર શાંતિ તણા ગુણ ગાવે, ઋદ્ધિ અચિંતી તે નર પાવે. ૩. જે નરકે પ્રભુ શાંતિ સહાઈ, તે નરકે કયા આરતી ભાઈ; જો કહ્યું વંછે સોહી પુરે, દુઃખ દારીદ્ર મિથ્યામતી ચૂરે. ૪. અલખ નિરંજન જ્યોત પ્રકાશી, ઘટ ઘટ અંતર કે પ્રભુ વાસી; સ્વામી સ્વરૂપ કહ્યું નવિ જાય, કહેતાં મુજ મન અચરીજ થાય. ૫. કાર દીયે સખહી હથી-યારા, જીત્યા મોહ તણા હજી સારા; નારી તજી શીવશ્યું રંગ રાચે,

રાજ તજ્યો પણ સાહીબ સાથે. ૬. મહા બળવંત કહીજે દેવા,
કાયર કુંથું એક હણેવા; ઋદ્ધિ સયળ પ્રભુ પાસ લહીજે, ભિક્ષા
આહરી નામ કહીજે. ૭. નિદક પૂજકકું સમ ભાયક, પણ સેવક
હીકું સુખદાયક; તજ પરિશ્રુ ભયે જગનાયક, નામ અતિથિ સવે
સિદ્ધિ લાયક. ૮. શત્રુ મિત્ર સમ ચિત્ત ગણીજે, નામ દેવ અરિ-
હંત ભણીજે; સયળ જીવ હિતવંત કહીજે, સેવક જાણી મહાપદ
હીજે. ૯. સાયર જેસા હોત ગંભીરા, દૂષણ એક ન માંહે શરીરા;
મેરૂ અચળ જિમ અંતરજામી, પણ ન રહે પ્રભુ એકણુ ઠામી. ૧૦.
લોક કહે જિનજી સખ લેખે, પણ સુપનાંતર કબહુ ન પેખે; રીસ
વિના બાવીશ પરીસા, સેના જીતી તે જગદીશા. ૧૧. માન વિના
જગ આણુ મનાઈ, માયા વિના શિવ શું લય લાઈ; લોભ વિના ગુણ
રાશી ચહીજે, ભિક્ષુ ભાવે ત્રિગડો સેવિજે. ૧૨. નિર્ઐશપણે શિર
છત્ર ધરાવે, નામ યતિ પણ ચમર ઢળાવે; અભયદાન દાતા સુખ કારણુ,
આગળ ચક્ર ચાલે અરિદારણુ. ૧૩. શ્રી જિનરાજ દયાળ ભણીજે, કર્મ
સર્વકો મૂળ ખણીજે; ચઉવિહ સંઘહુ તીરથ થાપે, લચ્છી ધણી દેખે નવિ
આપે. ૧૪. વિનયવંત ભગવંત કહાવે, નાહિ કીસીકું શિશ નમાવે;
અકંચનકો બિરૂદ ધરાવે, પણ સોવન પદ પંકજ ઠાવે. ૧૫. રાગ નહીં
પણ સેવક તારે, દ્વેષ નહીં નિગુણા સંગ વારે; તજ આરંભ નિજ
આતમ ધ્યાવે, શિવરમણીકો સાથ ચલાવે. ૧૬. તેરો મહિમા
અદ્ભુત કહીએ, તેરો ગુણકો પાર ન લહીએ; તું પ્રભુ સમરથ
સાહેબ મેરા, હું મન મોહન સેવક તેરા. ૧૭. તુંદે ત્રિલોકતણે
પ્રતિપાળ, હુંદે અનાથને તુંદે દયાળ; તું શરણાગત રાખત ધીરા,
તું પ્રભુ તારક છે વડ વીરા. ૧૮. તુંહી સમો વડભાગજ પાયો, તો
મેરે કાજ ચડયોરે સવાયો; કરજોડી પ્રભુ વિનવું તમ શું, કરો
કૃપા જીનવરજી અમશું. ૧૯. જનમ મરણના લય નિવારો, ભવ-
સાગરથી પાર ઉતારો; શ્રી હૃત્થીણાઉર મંજુ સોહિ, ત્યાં શ્રી શાંતિ
સદા મન મોહિ. ૨૦. પદસાગર ગુરુરાય પસાયા, શ્રી ગુણસાગર કહે
મન ભાયા; જે નરનારીએક ચિત્ત ગાવે, તે મનવાંછિત નિશ્ચે પાવે. ૨૧.

૧૪. શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથનો છંદ. (દોહા)

કલ્પવેલ ચિંતામણી, કામધેનુ ગુણ ખાણ; અલખ અગોચર
અગમ ગતિ, ચિદાનંદ ભગવાન. ૧. પરમ જ્યોતિ પરમાતમા,
નિરાકાર કિરતાર; નિર્ભય રૂપ જ્યોતિષ રૂપ, પૂરણ બ્રહ્મ અપાર.
૨. અવિનાશી તું એક છે, ચિંતામણિ શ્રી પાસ; અરજ કડું કરજોડ કે,
પૂરો વંછિત આશ. ૩. મન ચિંતિત આશા ફળે, સકળ સિદ્ધવે
કામ; ચિંતામણીકો જાપ જપ, ચિંતાહર એ નામ. ૪. તુમ સમ
મેરેકો નહી, ચિંતામણિ ભગવાન; ચેતનકી એહ વિનતિ, કીજે
અનુભવ જ્ઞાન. ૫. (ચોપાઈ) પ્રાણુત દેવલોકથી આયે, જન્મ વારા-
આણુસી નગરી પાયે; અશ્વસેન કુળ મંડન સ્વામી, ત્રિહુ જગકે પ્રભુ
અંતરજામી. ૬. વામાદેવી માતાકે જાયે, લાંછન નાગ ફણી મણિ
પાયે; શુભ કાયા નવ હાથ વખાણો, નીલ વરણ તનુ નિર્મળ જાણો.
૭. માનવ જક્ષ સેવે પ્રભુ પાય, પદ્માવતી દેવી સુખદાય; ઇંદ્ર ચંદ્ર
પારસ ગુણ ગાવે, કલ્પવૃક્ષ ચિંતામણિ પાવે. ૮. નિત સમરો
ચિંતામણિ સ્વામી, આશાપૂરે અંતરજામી; ધન ધન પારસ પુરિ-
સાદાણી, તુમ સમ જગમેં કો નહીં નાણી. ૯. તુમરો નામ સદા
સુખકારી, સુખ ઉપજે દુઃખ જાય વિસારી; ચેતનકો મન તુમારે
પાસ, મનવંછિત પૂરો પ્રભુ આશ. ૧૦. (દોહા) ઓ ભગવંત
ચિંતામણિ, પાર્શ્વપ્રભુ જિનરાય; નંમો નંમો તુમ નામસેં, રોગ
શોગ મીટ જાય. ૧૧. વાત પિત્ત ફરે ટળે, કફ નહી આવે પાસ;
ચિંતામણિ કે નામસેં, મીટે શ્વાસ ઓર કાસ. ૧૨. પ્રથમ ફસરો
તીસરો, તાવ ચોથીયો જાય; થૂળ ખહોંતેર ફરે રહે, દાહ ખાજ ન
રહાય. ૧૩. વિસ્ફોટક ગડ ગુંબડાં, કોઠ અઢારે ફર; નેત્ર રોગ
સખ પરીહરે, કંઠમાળ ચકચુર. ૧૪. ચિંતામણિ કે જાપસેં, રોગ
શોગ મીટ જાય; ચેતન પાર્શ્વ નામ કો, સમરો મન ચિત્ત લાય.
૧૫. (ચોપાઈ) મન શુદ્ધે સમરો ભગવાન, ભય લંબન ચિંતા-
મણિ બ્યાન; ભૂત પ્રેત ભય જાવે દૂર, જાપ જપે સુખ સંપતિ પૂર.
૧૬. ડાકણ શાકણ વ્યંતર દેવ, ભય નહી લાગે પારસ સેવ; જળ-

ચર થળચર ઉર પર જીવ, ઇનકો ભય નહીં સમરો પીવ. ૧૭. વાઘ
સિંહકો ભય નહીં હોય, સર્પ ગોહુ આવે નહીં કોય; વાટ ઘાટમે
રક્ષા કરે, ચિંતામણિ ચાહતા સખ હરે. ૧૮. ટોણાં ટામર બહુ કરે,
તુમારો નામ લેતાં સખ ડરે; ડગ ફાંસીગર તરકર હોય, દેષી
દુશ્મન દુષ્ટજ કોય. ૧૯. ભય સખ ભાગે તુમારે નામ, મનવંછીત પૂરો
સખ કામ; ભય નિવારણ પૂરે આશ, ચેતન જપ ચિંતામણિ પાસ.
૨૦. (દોહડા) ચિંતામણિકે નામસે, સકળ સિદ્ધવે કામ, રાજઋદ્ધિ રમણી
મળે, સુખ સંપત્તિ બહુ દામ. ૨૧. હય ગય રથ પાયકમળે, લક્ષ્મી
કો નહિ પાર; પુત્ર કલત્ર મંગળ સદા, પાવે શીવ દરબાર. ૨૨. કર
આંખિલ ષટ માસકો, ઉપજે મંગળ માળ. ૨૩. પારસ નામ પ્રભાવથી,
વાઘે બળ બહુ જ્ઞાન; મનવંછિત સુખ ઉપજે, નિત સમરો ભગવાન.
૨૪. સંવત અઢારા ઉપરે, સાડત્રીશકો પરિમાણ; પોષ શુકલ દીન
પંચમી, વાર શનીશ્ચર બાણ. ૨૫. પઢે ગુણે જો ભાવશું, સુણે સદા
ચિત્ત લાય; ચેતન સંપત્તિ બહુ મળે, સમરો મન વચ્ચ કાય. ૨૬.

શ્રી સજ્જન સાન્નિધ્ય
યાને

એકાદશ મહાનિધિ

વિધિ સંગ્રહ

અષ્ટમ્ મહાનિધિ.

વિધિ સંગ્રહ.

૧. પ્રભાતના પચ્ચક્રખાણો.

૧. નમુકકારસહિઅં મુદ્દિસહિઅં.

ઉગ્ગચ્છે સૂરે, નમુકકારસહિઅં, મુદ્દિસહિઅં પચ્ચક્રખાઈ. ચઉવ્વિહંપિ આહારં- અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નતથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૨. પોરિસિ-સાઠપોરિસિ.

ઉગ્ગચ્છે સૂરે, નમુકકારસહિઅં પોરિસિં, સાઠપોરિસિં, મુદ્દિસહિઅં પચ્ચક્રખાઈ. ઉગ્ગચ્છે સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં- અન્નતથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૩. ખેઆસણા—એકાસણા.

ઉગ્ગચ્છે સૂરે, નમુકકારસહિઅં, પોરિસિં મુદ્દિસહિઅં પચ્ચક્રખાઈ. ઉગ્ગચ્છે સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં- અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નતથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું. વિગઈઓ પચ્ચક્રખાઈ; અન્નતથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, દેવાલેવેણું, ગિહત્થસંસદ્દેણું, ઉદ્ધિખત્તવિવેગેણું, પહુચ્ચમકિખએણું. પારિદ્ધાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું. ખિયાસણું એકાસણું પચ્ચક્રખાઈ તિવિહંપિ આહારં અસણું, ખાઈમં, સાઈમં અન્નતથણાભોગેણું, સહસાગારેણું, સાગારિયાગારેણું, આઉંટણપસારેણું, ગુરુઅખ્ખુદ્ધાણેણું, પારિદ્ધાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું, પાણુસ્સ લેવેણુ વા, અલેવેણુ વા. અચ્છેણુ વા, ખહુલેવેણુ વા, સસિત્થેણુ વા, અસિત્થેણુ વા, વોસિરે.

૪. આયંખિલ.

ઉગ્ગચ્છે સૂરે, નમુકકારસહિઅં, પોરિસિં, સાઠપોરિસિં, મુદ્દિસહિઅં, પચ્ચક્રખાઈ. ઉગ્ગચ્છે સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણું, પાણું,

આઈમં, સાઈમં, અન્નતથણભોગેણું, સહસાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, આયંખિલં પચ્ચક્ખાઈ—અન્નતથણભોગેણું, સહસાગારેણું લેવા-
લેવેણું, ગિહત્થસંસદ્દેણું, ઉક્ખિત્તવિવેગેણું, પારિદ્દાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, એગાસણું પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહંપિ આહારં અસણું, આઈમં, સાઈમં, અન્નતથણભોગેણું, સહસાગારેણું, સાગારિયાગારેણું, આઉંટણપસારેણું, ગુરુઅખ્ખુદ્ધાણેણું, પારિદ્દાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, પાણુસ્સ લેવેણુ વા, અલેવેણુ વા, અચ્છેણુ વા, સસિત્થેણુ વા, અસિત્થેણુ વા વોસિરે.

૫. તિવિઆહાર ઉપવાસ.

સૂરે ઉગ્ગએ, અખ્ખત્તદ્દં પચ્ચક્ખાઈ; તિવિહંપિ આહારં—અસણું, આઈમં, સાઈમં, અન્નતથણભોગેણું, સહસાગારેણું, પારિદ્દા-
વણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું; પાણુહાર પોરિસિં, સાઠપોરિસિં, મુદ્દિસહિઅં; પચ્ચક્ખાઈ—અન્નતથણભોગેણું, સહ-
સાગારેણું, પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વ સમાહિવત્તિયાગારેણું; પાણુસ્સ લેવેણુ વા અલેવેણુ વા, અચ્છેણુ વા, ખહુલેવેણુ વા, સસિત્થેણુ વા, અસિત્થેણુ વા વોસિરે.

૬. અઉવિઆહાર ઉપવાસ.

સૂરે ઉગ્ગએ અખ્ખત્તદ્દં પચ્ચક્ખાઈ—અઉવિહંપિ આહારં; અસણું, પાણું, આઈમં સાઈમં—અન્નતથણભોગેણું, સહસાગારેણું, પારિ-
દ્દાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૨. સાંજના પચ્ચક્ખાણુ.

ખિયાસણું, એકસણું, આયંખિલ, તિવિહાર ઉપવાસ કે છદ્દ કરે તેણે પાણુઆહારનું પચ્ચક્ખાણુ કરવું. તે આવી રીતે:

૧. પાણુહારનું પચ્ચક્ખાણુ.

પાણુહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઈ—અન્નતથણભોગેણું, સહસા-
ગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૨. ચઉવિઆહારનું પચ્ચક્રખાણુ.

દિવસચરિત્રમં પચ્ચક્રખાઈ—ચઉવિહંપિ આહારં—અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં—અન્નતથણુભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૩. તિવિઆહારનું પચ્ચક્રખાણુ.

દિવસચરિત્રમં પચ્ચક્રખાઈ, તિવિહંપિ આહારં—અસણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નતથણુભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૪. દુવિઆહારનું પચ્ચક્રખાણુ.

દિવસચરિત્રમં પચ્ચક્રખાઈ, દુવિહંપિ આહારં—અસણું, ખાઈમં,—અન્નતથણુભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું, વોસિરે.

પ. ચૈાદનિયમ ધારનારે કરવાનું દેશાવગાશિકનું પચ્ચક્રખાણુ.

દેશાવગાશિકનું ઉવભોગં પરિભોગં પચ્ચક્રખાઈ—અન્નતથણુભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

૩. સામાયિક લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઉંચે આસને પુસ્તક પ્રમુખ મૂકીને—શ્રાવક શ્રાવિકા, કટાસણું, મુહપત્તિ, ચરવળો ત્રણ, શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી, જળ્યા પૂજા ભેદ [પ્રમાણ], કટાસણા ઉપર બેસી, મુહપત્તિ હાથા હાથમાં મુખ પાસે રાખી, જમણે હાથ સ્થાપનાજી સન્મુખ રાખવો. પછી એક નવકાર ગણી, પંચિંદિય કહી, સ્થાપનાજી સ્થાપવા. પછી ખમાસમણુ દઈ, ઈરિયાવહિયં, તસ્મ ઉત્તરીં અન્નતથ ઉસસિએણું કહી, એક લોગસ્મ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્મજ્જ કરી, પારી, પ્રગટ લોગસ્મ કહેવો. પછી ખમાસમણુ દઈ,—ઈચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! સામિયિક મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં એમ કહી મુહપત્તિના પચાસ બોલ કહી, મુહપત્તિ પડિલેહીએ. પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક સંદિસાહું ? ઇચ્છં કહી,

ખમાસમણ હઈ-ઈચ્છાં સામાયિક ઠાઉં ? ઈચ્છં એમ કહી, બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી ઈચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી સામાયિકદંડક ઉચ્ચરાવેળ કહીએ. વડિલ હોય તે કરેમિ ભંતે કહે. પછી-ખમાસમણ હઈ ઈચ્છાં બેસણે સંદિસાહુ ? ઈચ્છં ખમાં ઈચ્છાં બેસણે ઠાઉં ? ઈચ્છં ખમાં ઈચ્છાં સનઝાય સંદિસાહુ ? ઈચ્છં ખમાં ઈચ્છાં સનઝાય કરું ? ઈચ્છં એમ કહી ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી બે ઘડી સનઝાય ધર્મ ધ્યાન કરવું.

૪. સામાયિક પારવાનો વિધિ

ખમાસમણ હઈ, ઇરિયાવહિ પડિક્કમવાથી માંડીને લોગસ્સ સુધી કહેવું. પછી-ખમાં ઈચ્છાં મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઈચ્છં કહી, મુહપત્તિ પડિલેહી, ખમાસમણ હઈ, ઈચ્છાં સામાયિક પારું ? યથાશક્તિ વળી ખમાસમણ હઈ ઈચ્છાં સામાયિક પારું તડત્તિ કહી એક નવકાર ગણી, જમણે હાથ ચરવલા અથવા કટાસણા ઉપર સ્થાપી સામાઈઅવયજુત્તો કહીએ. પછી જમણે હાથ સ્થાપનાળ સામે સવળો રાખીને એક નવકાર ગણવો.

૫. દેવસિક પ્રતિક્રમણનો વિધિ

પ્રથમ સામાયિક લીજે. પછી પાણી વાવરું હોય તો મુહપત્તિ પડિલેહવી, અને ચાહાર વાવર્યો હોય તો વાંદણાં બે દેવાં; ત્રિહાં બીજા વાંદણામાં આવસ્સિયાએ એ પાઠ ન કહેવો. પછી-ઈચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી પચ્ચક્ખાણુનો આદેશ દેશેળ કહી, યથાશક્તિ પચ્ચક્ખાણુ કરવું. પછી-ખમાસમણ હઈ, ઈચ્છાં ચૈત્યવંદન કરું ? ઈચ્છં, કહી, વડેરાએ અથવા પોતે ચૈત્યવંદન કહેવું. જંદિચિ નમુત્થુણું કહી ઉભા થઈ અરિહંતચેઈયાણું અન્નત્થં કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારીને નમોહર્હત્તં કહી પ્રથમ થોય કહેવી. પછી-લોગસ્સં સન્વલોએ અરિહંત ચેઈયાણું અન્નત્થં કહી, એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી, બીજી થોય કહેવી. પછી પુકૂખરવદ્દીં સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણું અન્નત્થં કહી, એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારીને ત્રીજી થોય

કહેવી. પછી સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહી, વેયાવચ્ચગરાણું કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.
અન્નત્થં કહી, એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારીને, નમોડહંતં
કહી ચોથી થોય કહેવી પછી બેસીને નમુત્થણું કહેવું, પછી ચાર
ખમાસમણુ દેવાપૂર્વક ભગવાન, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સર્વ સાધુ
પ્રત્યે થોભવંદન કરીએ. પછી ઇચ્છાકારી સમસ્ત શ્રાવકને વંદુ કહેવું
પછી ઇચ્છાકારેણું દેવસિચ્ચ પડિક્કમાણું ઠાઉં ઇચ્છં, કહી, જમણે
હાથ ચરવળા અથવા કટાસણા ઉપર સ્થાપીને સંવસ્સવિ દેવસિચ્ચં
કહેવું. પછી ઉભા થઈ કરેમિ ભંતેં ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં
જે મે. દેવસિચ્ચોં તસ્સ ઉત્તરીં અન્નત્થં કહીને અતિચારની
આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. એ આઠ ગાથા ન આવડે, તે
આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો, કાઉસ્સગ્ગ પારીને લોગસ્સ
કહેવો. પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહુપત્તિ પડિત્રહીને વાંદણું
બે દેવાં. પછી ઉભા થઈને ઇચ્છાકારેણું દેવસિચ્ચં આલોઠ્ઠિં
ઇચ્છં આલોએમિ જે મે દેવસિચ્ચોં કહીને સાત લાખ કહેવા.
પછી-અઠાર પાપસ્થાનક આલોઈને સંવસ્સવિ દેવસિચ્ચં પાઠ
કહી ઇચ્છાં સંહિં ભગવન્, ઇચ્છં, તસ્સ મિચ્છા મિ દુકકડં
કહીને બેસવું. જમણે હાથ ઉભો કરી એક નવકાર, કરેમિ ભંતેં
ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં કહીને વંદિતુ-સૂત્ર કહેવું. પછી વાંદણું
બે દેવાં, પછી ઇચ્છાં સંહિં ભગવન્-અબ્બુદ્ધિએમિ અગ્ગિસંતર
દેવસિચ્ચં ખામેઉ ઇચ્છં ખામેમિ દેવસિચ્ચં એમ કહી અબ્બુદ્ધિએ
ખામવા પછી વાંદણું બે દેવાં. પછી ઉભા થઈ આચરિચ્ચ ઉવજ્જાએ
કહીને કરેમિ ભંતેં ઇચ્છામિ ઠામિં તસ્સ ઉત્તરીં અન્નત્થં
કહી, બે લોગસ્સ અથવા આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને
લોગસ્સ કહી, સંવલોએ અરિહંત ચેઈયાણું અન્નત્થં કહી એક
લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી પુરૂખરવરદીં
સુઅસ્સ ભગવએ કરેમિં અન્નત્થં કહીને એક લોગસ્સ અથવા ચાર
નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહી,
સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં કહી એક નવકારનો

કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી-નમોડર્હત્તં કહી પુરૂષે સુઅ દેવયાની અને સ્ત્રીએ કમલદલની થોય કહેવી. પછી ખિત્તદેવાયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં અન્નત્થં કહી, એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી, નમોડર્હત્તં કહી ક્ષેત્રદેવતાની થોય સ્ત્રીએ તથા પુરૂષે બન્નેએ કહેવી, પછી એક નવકાર પ્રગટ ગણી, બેસીને છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહીને બે વાંદણાં દેવાં. પછી સામાયિક ચઉવ્વિસત્થા, વંદનક, પડિક્કમાણું, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચકખાણ કયું છે જ એમ કહી, છ આવશ્યક સંભારવાં. પછી ઇચ્છામો અણુસદ્ધિં, નમો બમાસમણાણું નમોડર્હત્તં કહીને પુરુષ નમોડસ્તુ વર્દ્ધમાનાય કહે, અને સ્ત્રી સંસારદાવાની ત્રણ થોય કહે, પછી નમુત્થુણું કહી ઇચ્છાં સંદિસહ ભગવન્ સ્તવન ભણું ? ઇચ્છં કહી સ્તવન કહેવું. પછી વરકનક કહી ભગવાન્હં આદિ ચાર બમાસમણ દેવાં પછી જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર સ્થાપી અઠ્ઠાઈજેસુ કહેવું. પછી ઇચ્છાં સંદિ ભગવન્ દેવસિઅપાયચ્છિત્તવિ સોહણુત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં દેવસિઅપાય-ચ્છિત્તવિસોહણુત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં અન્નત્થં કહી ચાર લોગસ્સ અથવા સોગ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી, પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી બેસીને બમાસમણ દઢ ઇચ્છા સંદિ ભગવન્ સઝાય સંદિં કહી બમાસમણ દેવું પછી ઇચ્છાં સંદિં સઝાય કરું એમ કહી સજ્ઝાયનો આદેશ માગી એક નવકાર ગણી સજ્ઝાય કહી. પછી એક નવકાર કહેવો બમાસમણ દઢ ઇચ્છાં સંદિં ભગવન્ દુકખકખયકમ્મકખય નિમિત્તં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં દુકખકખયકમ્મકખયનિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં અન્નત્થં કહી, સંપૂર્ણ ચાર લોગસ્સ અથવા સોગ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી વડીલે અથવા પોતે પારીને નમોડર્હત્તં કહી લથુ શાંતિ કહી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી બમાસમણ દઢ, ઇરિયા-વહિં તસ્સ ઉતરી અન્નત્થં કહી, એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ચઉક્રસાય નમુત્થુણું કહી જાવંતિ ચેઇઆઇ કહી બમાસમણ દઢ જાવંતકેવી સાહુ કહી નમોડર્હત્તં

ઉવસગ્ગ હરં જય વીયરાયં કહેવા. પછી ઇચ્છાં મુહુપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, કહી મુહુપત્તિ પડિલેહવી. પછી ઇચ્છામિં ઇચ્છાં સંદિં સામાયિક પારં ? યથાશક્તિ કહી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાં સંદિં સામાયિક પાર્યું તહુત્તિ કહી, એક નવકાર ગણીને જમણુ હાથ ઉપધિ ઉપર સ્થાપી સામાયવયનુત્તો કહેવો. પછી સ્થાપેલી સ્થાપના હોય તો એક નવકાર ગણી ઉઠવું. એ દેવસિચ્ચ પ્રતિક્રમણુનો વિધિ કહ્યો.

૬. રાઈચ પ્રતિક્રમણુ વિધિ

પ્રથમ—પૂર્વની રીતે સામાયિક લેવું. પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાં સંદિં કુસુમિણુ કુસુમિણુ ઉદાવણી રાઈચપાયચ્છિત્ત વિસોહણુત્થં કાઉસ્સગ્ગં કરું ઇચ્છં કુસુમિણુ કુસુમિણુ ઉદાવણી રાઈચપાયચ્છિત્તવિસોહણુત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થં કહી ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી, પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાં ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં કહી, જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન જયવીયરાય સુગ્રી કહેવું. પછી ચાર ખમાસસણુ દેવા પૂર્વક ભગવાન, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, અને સર્વ સાધુ પ્રત્યે વાંદવા. પછી ખમાસમણુ દઈ, ઇચ્છાં સંદિં ભગવાન સઝાય સંદિઆહું કહી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છં સંદિં સઝાય કરું ઇચ્છં સઝાય નવકાર ગણી ઇચ્છકાર સુહરાઈનો પાઠ કહેવો. પછી ઇચ્છાકાં સંદિં રાઈચ પડિક્રમણુ ઠાઉં ? ઇચ્છં કહીને જમણુ હાથ ઉપધિ ઉપર સ્થાપી ને સંવસસવિ રાઈચ દુચ્ચિંતિચ્ચં કહી નમુત્થુણું તથા કરેમિ ભંતે કહી, ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં તસ્સ ઉત્તરીં અન્નત્થં કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહી સંવલોએ અરિહંતં અન્નત્થં કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી પુહખરવરદીં સુઅસ્સં અન્નત્થં કહી અતિચારની આઠ ગાથાનો અથવા તે ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી સિદ્ધાણું પુદ્ધાણું કહીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહુપત્તિ પડિલેહીને વાંદણુ બે દેવાં. તિહાંથી તે અખ્ખુદ્ધિઓ ખામી

વાંદણા બે દીજે, તિહાં સુધી દેવસિચની રીતે જાણવું; પણ જે ઠેકાણે દેવસિચ આવે તે ઠેકાણે રાઈચ કહેવું. પછી આયરિચ ઉંવજાએ૦ કરેમિ ભંતે૦ ઇચ્છામિ ઠામિ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્ય૦ કહી, તપચિંતવણી કરતાં ન આવડે તો સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો, તે પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહી, છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહુ-પત્તિ પડિલેહીને વાંદણાં બે દેવાં. પછી સકલતીર્થ વંદન કરવું. પછી ઇચ્છકારી ભગવાન્ પસાય કરી પચ્ચક્ખાણુનો આદેશ દેશોજી કહી, યથાશક્તિએ પચ્ચક્ખાણુ કરવું. પછી સામાયિક, ચઉંવ-સત્યઓ, વાંદણાં, પડિક્કમણુ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચક્ખાણુ કર્યું છે જ એમ કહી છ આવશ્યક સંભારવાં. તેમાં પચ્ચક્ખાણુ કર્યું હોય તો કર્યું છે જ કહેવું, અને ધાર્યું હોય તો ધાર્યું છે જ એમ કહેવું. પછી ઇંજાઓ અણુઆદ્દિં૦ નમો ખમાસમણાણું૦ નમોડહિતં૦ કહીને વિશાસલોચનં૦ નમુત્થણું૦ અરિહંત ચેઠ્યાણું૦ અન્નત્ય૦ કહી, એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી, નમોડહિતં૦ કહી, કલ્લાણુકંઠની પ્રથમ થોય કહેવી, પછી લોગસ્સં પુક્ખરવરહીં૦ સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું૦ કહી અનુક્રમે ચાર થોયો કહીએ છીએ તિહાં સુધી કહેવું, પછી નમુત્થણું૦ કહી ભગવાન્ આદિ ચારને ચાર ખમાસમણે વાંદવા, પછી જમણે હાથ ચરવળા ઉપર સ્થાપી, અઠ્ઠાઈજેસુ કહેવું. પછી ખમાસમણુ હઈ, શ્રી સીમંધરસ્વામીનું ચૈત્યવંદન, સ્તવન, જય વીયરાય, કાઉસ્સગ્ગ, થોય પર્યંત કહીએ છીએ, તિહાં સુધી કહેવું. પછી ખમાસમણુ દેવા પૂર્વક શ્રી સિદ્ધાચળજીનું ચૈત્યવંદન સ્તવન, જય વીયરાય કાઉસ્સગ્ગ અને થોય કહીએ છીએ, તિહાં સુધી કહેવું. પછી સામાયિક પારવાની વિધિની રીતે સામાયિક પારવા સુધી પ્રથમ પ્રમાણે કહેવું.

૭. પડિપ્પ પ્રતિક્રમણુ વિધિ.

પ્રથમ દેવસિક પ્રતિક્રમણુમાં વંદિતું કહી રહીએ તિહાં સુધી સર્વ કહેવું, પણ ચૈત્યવંદન સકલાહિતનું કહેવું, અને થોયો જ્ઞાતસ્યાની કહેવી. પછી ખમાસમણુ હઈને, દેવસિચ આલોઈચ

પડિક્કંતા ઇચ્છાકારેણુ પદ્મિખમુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહીએ. પછી વાંદણાં બે દીજે. પછી ઇચ્છાકારેણુ સંખુદ્ધાખામણેણુ અબ્બુદ્ધિઓમિ અગ્નિભંતર પદ્મિખઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં ખામેમિ પદ્મિખઅં, પનરસ દિવસાણુ, પનરસ રાઇઆણુ, જંકિચિ અપત્તિઅં કહી ઇચ્છાકારેણુ સંદિં પદ્મિખઅં આલોઉં ? ઇચ્છં આલોએમિ જો મે પદ્મિખઓ અઇઆરો કઓં કહી ઇચ્છાકારેણુ સંદિં પદ્મિખઅતિચાર આલોઉં ? ઇચ્છં એમ કહી અતિચાર કહીએ. પછી એવંકારે શ્રાવકતણુ ધર્મે શ્રીસમકિતમૂળ ખાર જાત એક સો થોવીસ અતિચાર માંહે, અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહે સૂક્ષ્મખાદર જાણુતાં અજાણુતાં હુઓ હોય; તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરીમિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું. સવ્વરસવિ પદ્મિખઅ દુચ્ચિત્તિઅ, દુખ્ભાસિઅ, દુચ્ચિદ્ધિઅ, ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન ? ઇચ્છં તસસ મિચ્છા મિ દુક્કડં કહેવું. પછી ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી પદ્મિખતપપ્રસાદ કરશેાજી એમ ઉચ્ચાર કરીને આવી રીતે કહીએ:—ચઉત્થેણુ, એક ઉપવાસ, બે આંખિલ, ત્રણ નીવી, ચાર એકાસણા, આઠ બેઆસણાં બે હજાર સજ્જાય, યથાશક્તિ તપ કરી પહોંચાડવો. તે વખતે પ્રવેશ કર્યો હોય તો પમ્મદ્ધિઓ કહીએ અને કરવો હોય તો તાડત્તિ કહીએ. તથા ન કરવો હોય તો આણુબોલ્યા રહીએ. પછી વાંદણાં બે દીજે. પછી ઇચ્છાકાં પત્તિઅખામણેણુ અબ્બુદ્ધિઓમિ અગ્નિભંતર પદ્મિખઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં, ખામેમિ પદ્મિખઅં, પનરસ દિવાસાણુ, પનરસ રાઇઆણુ, જંકિચિ અપત્તિઅં કહી પછી વાંદણાં બે દીજે. પછી દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા ઇચ્છાકાં ભગવન્ પદ્મિખઅં પડિક્કમાવેહુ કહી, સમ્મં પડિકકમામિ કરેમિ ભંતે સામાઇઅં કહી, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે પદ્મિખઓં કહેવું પછી ખમાસમણુ દર્મ ઇચ્છાકારેણુ સંદિં પદ્મિખસૂત્ર કહું ? ઇચ્છં એમ કહી ત્રણ નવકાર ગણી, સાધુ હોય તો પદ્મિખસૂત્ર કહે અને સાધુ ન હોય તો નવકાર ગણીને શ્રાવક વંદિત્તુ કહે. પછી સુઅદેવથાની થોય કહેવી. પછી નીચે બેસી, જમણા ઢીંચણુ ઉભો રાખી,

એક નવકાર ગણી કરેમિ ભંતેં ઇચ્છામિ પડિં કહી વંદિતુ કહેવું.
 પછી કરેમિ ભંતેં ઇચ્છામિ હામિ કાઉસ્સગ્ગાં જે મે પદ્મિખઓં
 તસ્સ ઉત્તરીં અન્નત્થં કહીને ખાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગાં કરવો.
 તે લોગસ્સ અંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી કહેવા. અથવા અડતાલીશ
 નવકારનો કાઉસ્સગ્ગાં કરી પારવો. પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.
 પછી મુહુપત્તિ પડિલેહિને વાંદણાં જે દેવાં. પછી ઇચ્છાકારેણું
 અબ્બુદ્ધિઓમિ સમત્તખામણેણું અભિભંતર પદ્મિખઅં ખામેઉં ?
 ઇચ્છં ખામેમિ પદ્મિખઅં પનરસ દિવસાણું પનરસ રાત્રિઆણું જં
 કિંચિ અપત્તિઅં કહેવું. પછી ખમાસમણુ દહને ઇચ્છાકાં પદ્મિખ
 ખામણાં ખામુ ? ઇચ્છં એમ કહી ખામણાં ચાર ખામવાં. (ખમાં
 દહ ઇચ્છામિ ખમાસમણુ ખોલી નવકાર ગણી સિરસા મણુસા
 મત્થએણુ વંદામિ કહેવું. ખીજે અને થોથે ખામણુ પણ એમજ કહેવું.
 ત્રીજે ખામણુ છેલ્લે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં એમ કહેવું.) પછી
 ઇચ્છામે અણુસદ્ધિં પદ્મિખઅં (સમામં.) દેવસિઅં ભણામિ કહેવું.
 પછી દેવસિપ્રતિક્રમણુમાં વંદિતુ કહ્યા પછી જે વાંદણાં દમ્મએ
 તિહાંથી તે સામાયિક પારીએ તિહાં સુધી સર્વ દેવસિની પંઠે
 જાણુવું, પણ સુઅદેવયાની થોથોને ઠેકાણે જ્ઞાનાદિની થોથો કહેવી.
 સ્તવન અજિત શાંતિનું કહેવું. સનજાયને, ઠેકાણે ઉવસગ્ગાદરં
 તથા સંસારદાવાની થોથો ચાર કહેવી અને લઘુ શાંતિને ઠેકાણે
 મ્હોટી શાંતિ કહેવી.

૮. ચઉમાસી પ્રતિક્રમણુ વિધિ.

એમાં ઉપર લખ્યા મુજબ (પૂજીના વિધિપ્રમાણે) કહેવું, પણ
 એટલું વિશેષ જે ખાર લોગસ્સના કાઉસ્સગ્ગાને ઠેકાણે વીશ લો-
 ગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગાં કરવો, અને પૂજીના આગારને ઠેકાણે ચઉ-
 માસીના આગાર કહેવા તથા તપને ઠેકાણે છઠ્ઠેણું, જે ઉપવાસ,
 ચાર આંખિલ, છ નીવી, આઠ એકાસણાં, સોલ બેઆસણાં, ચાર
 હજાર સનજાય એ રીતે કહેવું.

૯. સવંત્સરી પ્રતિક્રમણ વિધિ.

એમાં પણ ઉપર લખ્યા મુજબ (પદ્મીની વિધિ પ્રમાણે) કરવું પણ બાર લોગસ્સના કાઉસસગ્ગને ઠેકાણે ચાલીશ લોગસ્સ ને એક નવકાર અથવા એક સો ને સાઠ (એકસઠ) નવકારનો કાઉસસગ્ગ કરવો અને તપને ઠેકાણે અક્રમ ભક્તિ, ત્રણ ઉપવાસ, છ આંખિલ, નવ નીવી, બાર એકાસણાં, ચોવિશ બેઆસણાં અને છ હુન્નર સજ્જાય એ રીતે કહેવું, પદ્મીના આગારને ઠેકાણે સંવત્સરીના આગાર કહેવા. ૮૩.

૧૦. પડિલેહણ કરવાનો વિધિ.

નવકાર પંચિંદિઅ કહી ઇરિયાવહી પડિકકમવા [સ્થાપના-અર્થા હોય તેા નવકારં પંચિંદિઅં ન કહેવાં.] તસ્સ ઉત્તરીં અન્નત્યં કહી લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસસગ્ગ કરી પારી, પ્રગટ લોગસ્સ કહી, ઉમે પગે બેસી મુહપત્તિ ચરવલો, કટાસણું, ઉત્તરાસણું, ધોતિયું, કંદોરો આદિનું પડિલેહણ કરવું. પછી કાળે કાઢી જીવ-કલેવર સચિત્ત આદિ જોવું. પછી કાળે કાઢનાર સ્થાપનાજી સન્મુખ ઉભો રહી ઇરિયાવહી પડિક્કમે. પછી કાળે પરહવવા જગ્યા શોધી ત્રણ વાર આણુબણુહ જસ્સુગ્ગહો કહી કાળે પરહવે. પછી ત્રણ વાર વોસિરે કહે.

૧૧. પચ્ચક્રખાણ પારવાનો વિધિ

પ્રથમ ઇરિયાવહી પડિક્કમીએ. પછી જગચિતામણિનું ચૈત્યવંદન જય વીયરાય સુધી કરવું. પછી ખમાસમરણ દર્ધ સત્કાયનો આદેશમાની નવકાર ગણી મન્હ જિણાણુંની સજ્જાય કહી. મુહપત્તિ પડિલેહીને ઇન્છામિં ઇન્છાકાં સંદિં પચ્ચક્રખાણ પારં ? યથાશક્તિ. ઇન્છામિં ઇન્છાકાં પચ્ચ પાર્યું તહત્તિ એમ કહી એક નવકાર ગણી જમણો હાથ કટાસણા અથવા ચરવલા ઉપર સ્થાપી, પચ્ચક્રખાણ કયું હોય તે કહેવું. તે લખીએ છીએ. ઉગ્ગએ ચરે નમુકકારસહિઅં પોરિસિં સાઠપોરિસિં મુઠિસહિઅં પચ્ચક્રખાણ કયું ચઉવિહાર, આંખિલ, નીવી, એકાસણું, કયું

તિવિહાર; પચક્ષ્માણુ ક્ષસિઅં, પાલિઅં, સોહિઅં, તીરિઅં, કિટ્ટિઅં
આરાહિઅં, જં ચ ન આરાહિઅં તસ્સ, મિચ્છા મિ દુક્કડં એમ
કહી એક નવકાર ગણવે.

૧૨. ગુરૂવંદન કરવાનો વિધિ.

પ્રથમ બે ખમાસમણ દેવાં. પછી ઇચ્છકાર સુહરાઈનો પાઠ
કહેવો. પછી અબ્જુઠિઓ ખામવો.

૧૩. ચૈત્યવંદન કરવાનો વિધિ.

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણ દેવાં. પછી ઇચ્છકારેણ સંહિસહ
ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં એમ કહી ચૈત્યવંદન કહેવું. પછી
જંકિંચિ કહી, બે હાથ જોડી, નાસિકા સુધી ઉંચા રાખી નમુત્થુણું
જાવંતિ ચેઈઆઈ કહી, ખમાસમણ જાવંત કેવિ સાહુ નમોડહંત
કહી પૂર્વાચાર્યનું રચેલું સ્તવન કહેવું, પછી બે હાથ જોડી, લલાટ
લગાડી જય વીયરાય કહેવા. આભવમખંડા સુધી કહ્યા પછી હાથ
નીચે ઉતારી લેવા. પછી ઉભા થઈ અરિહંતચેઈઆણું, અન્નતથ
કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી, નમોડહંત કહી થોય કહેવી.

૧૪. પ્રતિક્રમણમાં છીંકને માટે બોલવાની થોય.

સર્વે યક્ષાંબિકાશાયૈ, વૈયાવૃત્યકરાજીને; હુદ્રોપદ્રવ સંઘાતં, તેદ્રુતં દ્રાવયંતુનઃ

૧૫. શ્રાવક પૌષધ તથા સામાયિક વ્રત સંબંધી સામાચારી વિધિ.

પોસહ સ્વરૂપ

પોસેઈ સુહમાવે અસુહાઈ સ્સવેઈ નત્થિ સંવેહો

હિન્નઈ નરય તિરિય ગઈ, પોસહવિહિ અપ્પમસોય ।

જે પ્રાણી પોતાના આત્માને પૌષધ એટલે શુભ ભાવે કરીને
પોસે, તે અશુભ કર્મોને ખપાવે તેમાં સંદેહ નથી; વળી જે
અપ્રમત્તપણે પોસહ વિધિ પૂર્વક કરે તે નરક તિર્યંચ ગતિને
છેદી નાંખે. ૧. પૌષધ એટલે જે વ્રત કરવાથી આત્મધર્મની
પુષ્ટિ થાય, અર્થાત્ આત્મા નિર્મલતાએ પોસાય જેણે કરી, તેને
પોસહ કહીએ. શ્રાવકના બાર વ્રતમાં એ અચ્ચારમું વ્રત છે, અષ્ટમી,

ચતુર્દશી વિગેરે પર્વ તિથિને વિષે, એ વ્રત ચાર પહોરનું અથવા આઠ પહોરનું કરવામાં આવે છે, એના મુખ્ય ચાર ભેદ છે. ૧. આહાર ત્યાગ પોસહ દેશથી કે સર્વથી. ૨. શરીર સત્કાર ત્યાગ પોસહ સર્વથી. ૩. પ્રહ્લયર્થ પોસહ એટલે, અપ્રહ્લનો ત્યાગ સર્વથી. ૪. અવ્યાપાર પોસહ સર્વથી, અર્થાત્ સંસાર વ્યાપારાદિ સર્વ સાવધ કાર્યનો પરિત્યાગ.—સૂચના દેશથી એટલે થોડે ભાગે ત્યાગ, અને સર્વથી એટલે સર્વથા ત્યાગ. જેમકે, આહાર પોસહમાં ચૌવિહાર ઉપવાસ કરવો તે સર્વથી જાણવો; અને ત્રિવિહાર ઉપવાસ, આંખિલ, નીવી, અને છેવટ એકાસણું, એ સર્વ તપ, દેશ થકી એટલે થોડે ભાગે જાણવા. હવે પોસહ કરનારે તે દિવસે ઓછામાં ઓછો, એકાસણા સુધીનો તપ તો અવશ્ય કરવોજ જોઈએ.

પોસહ કરનારને ખાસ સૂચના

પોસહ કરવાને ઇચ્છનારે, પ્રભાતમાં વહેલા ઉઠીને, રાઈ પ્રાતઃક્રમણ જરૂર કરવું જોઈએ. પછી પડિલેહણ કરવું, તે સવારના પડિલેહણ કરવાની વિધિ આ પ્રમાણે:—પ્રથમ ઇરિયાવડિ પડિકક-મીને, ખમાસમણ દેઈ, ઇચ્છાકારેણ સંહિસહ ભગવન્ પડિલેહણ કરે ! ઇચ્છે, કહી સવારે પહેલાં મુહુપત્તિ, ચરવલો, અને પછી કટાસણું, (ખપોરના પડિલેહણમાં પ્રમથ મુહુપત્તિ, પછી કટાસણું, અને પછી ચરવલો પડિલેહવાં, એટલો ફેર છે.) પછી સઘળાં વસ્ત્રો એટલે ધોતીયું, માત્રીયું, અને ઉત્તરાસંગ વિગેરે વસ્ત્રો પડિલેહવા, અને તે પડિલેહતી વખતે, મુહુપત્તિના અંગ સહિત પચાસ બોલ, કટાસણાના પચ્ચીશ, તથા ચરવલાના દશ બોલ, અને ધોતીયાના પચ્ચીશ બોલ, અને શેષ વસ્ત્રો ઉત્તરાસંગ વિગેરે દશ બોલ મનમાં ચિંતવતાં થકાં પડિલેહવાં, તે દશ બોલ આ પ્રમાણે:—૧. સૂત્ર અર્થ તત્ત્વ કરી સદ્ગુહ, ૨. સમક્ષિત મોહિની, ૩. મિશ્રમોહિની, ૪. મિથ્યાત્વ મોહિની, પરિહરે, ૫. કામરાગ, ૬. સ્નેહરાગ, ૭. દ્રષ્ટિરાગ, પરિહરે, ૮. સુદેવ, ૯. સુગુર, ૧૦. સુધર્મે, આદરે; હવે પચ્ચીશ બોલ પડિલેહવા હોય તો, ૧૧. કુદેવ, ૧૨. કુગુર,

૧૩. કુધર્મ, પરિહરં, ૧૪. જ્ઞાન, ૧૫. દર્શન, ૧૬. ચારિત્ર, આદરં, ૧૭. જ્ઞાન વિરાધના, ૧૮. દર્શન વિરાધના, ૧૯. ચારિત્ર વિરાધના, પરિહરં, ૨૦. મન ગુપ્તિ, ૨૧. વચનગુપ્તિ, ૨૨. કાયગુપ્તિ, આદરં, ૨૩. મનદંડ, ૨૪. વચનદંડ, ૨૫. કાયદંડ, પરિહરં; અને જ્યાં અંગ પડિલેલુ સુધાં પુરૂષને પચાસ જોલ પડિલેલુવાના હોય છે, તે પચાસમાંથી મુહુપત્તિના પચ્ચીશ કહ્યા; હવે અંગ પડિલેલુના પચ્ચીશ કહીયે છીયે. ૨૬. કૃષ્ણલેશ્યા, ૨૭. નીલલેશ્યા, ૨૮. કાપોત લેશ્યા, પરિહરં, ૨૯. રિદ્ધિ ગારવ, ૩૦. રસ ગારવ, ૩૧. સાતા ગારવ, પરિહરં, ૩૨. માયા શલ્ય, ૩૩. નિયાણુ શલ્ય, ૩૪. મિથ્યાત્વ શલ્ય, પરિહરં, ૩૫. હાસ્ય, ૩૬. રતિ, ૩૭. અરતિ, પરિહરં, ૩૮. લય, ૩૯. શોગ, ૪૦. દુગંધા પરિહરં, ૪૧. કોષ, ૪૨. માન પરિહરં, ૪૩. માયા, ૪૪. લોભ, પરિહરં, ૪૫. પૃથ્વિકાય, ૪૬. અપકાય, ૪૭. તેઉકાયની જયણા કરં, ૪૮. વાઉકાય, ૪૯. વનસ્પતિકાય, ૫૦. ત્રસકાયની રક્ષા કરં. પછી દંડાસણથી, અથવા ચરવલાથી કાળે લેઈને ત્રણ પૂંજ કરી, તેમાં સચિત્ત, અચિત્ત, મિશ્ર દ્રષ્ટિએ પડિલેલી, જીવાદિકને જતનાપૂર્વક પરઠવી કાળે શુદ્ધ કરી, ત્યાંજ ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને વિધિપૂર્વક પરઠવવો; અને ત્યાર પછી જિન મંદિરે જઈને, પૂજા કરવી. અને પછી ઉપાશ્રયે આવી ઘેરે જો પ્રતિક્રમણ ને પડિલેલુ કર્યું હોય તો અહીં ઉપાશ્રયે ન કરવાં, જોણે પ્રતિક્રમણ ન કર્યું હોય, તેણે છેવટે દેવ વાંધા પહેલાં તો કરી લેવું જોઈએ. પછી પોસહ લેવો તે આ પ્રમાણે. પ્રથમ ખમાસમણ દેઈ, પ્રગટ જોગસ્સ કહેવા સુધી ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને, પછી ઇચ્છાં પોસહ મુહુપત્તિ પડિલેલું ? ઇચ્છાં, એમ કહીને મુહુપત્તિ પડિલેલવી; પછી ખમાસમણ દેઈ, ઇચ્છાં પોસહ સંદી સાહું ? ઇચ્છાં, કહીને, જો હાથ જોડી, મનમાં એક નવકાર ગણી, ઇચ્છાકારી લગવન પસાયે કરી પોસહ દંડક ઉચ્ચરાવોજી; તે વારે ગુરૂ અથવા વડીલ પોસહ દંડક આ પ્રમાણે ઉચ્ચરાવે:

પોસહહું પચ્ચજખાણુ

કરેમિલંતે પોસહં આહાર પોસહં, દેસજો સંવજો, શરીર

સકકાર પોસહું સંવચ્ચો, બંભેચેર પોસહું સંવચ્ચો; અંબાવાર પોસહું સંવચ્ચો, ચઉવીહો પોસહું ઠામિ, જાવ, દીવસં; પજ્જુ-વાસામિ દુવિહું, તીવિહોણું, મણેણું, વાયાયે કામેણું, નકરેમિ નકારવેમિ તસ્સજાંતે, પડિક્કમામિ, નિંદામિ; ગરીહામિ, અપ્પાણું વોસિરામિ. (જે દિવસનોજ ચાર પહોરનોજ કરવો હોય તો દીવસ કહેવું, અને રાત દીવસ મલી આઠ પહોરનો કરવો હોય તો અહોરત્ત કહેવું;) અને એકલા રાત પોસહું માટે શેષ દીવસ અહોરત્ત કહેવું. પછી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં સામાયિક મુહુપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, કહીને મુહુપત્તિ પડિલેહવી; પછી ખમાસમણુ દેઈ ઇચ્છાં સામાયિક સંદીસાહું ? ઇચ્છં, વલી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં સામાયિક ઠાઉં ? ઇચ્છં, કહી બે હાથ જોડીને એક નવકાર ગણી, ઇચ્છકારી ભગવાન પસાય કરી, સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોણ, પછી વડીલ કરેમિભંતે ઉચ્ચરાવે. અહિયાં જાવ નિયમને બદલે જાવ પોસહું કહેવું. એમ કહી ખમાસમણુ દેઈ. ઇચ્છાં એસણે સંદીસાહું ? ઇચ્છં, વલી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં એસણે ઠાઉં ? ઇચ્છં. વલી ખમાસમણુ દેઈ. ઇચ્છાં સજ્જાય સંદીસાહું ? ઇચ્છં, વલી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં સજ્જાય કરું ? ઇચ્છં, કહી ત્રણ નવકાર ગણીને, ખમાસમણુ દેઈ. ઇચ્છાં બહુવેલ કરશું ? ઇચ્છં. કહીને વલી ખમાસમણુ દેઈ ઇચ્છાં પડિલેહણુ કરું ? ઇચ્છં કહીને પડિલેહણુ ન કર્યું હોય તો હવે ઉપર કહ્યું તેવી રીતે પડિલેહણુ કરશું. તેમજ પ્રતિક્રમણુ ન કર્યું હોય તો, અહિં આ આદેશશ્રી રાઈ પ્રતિક્રમણુ કરીને, પછી પડિલેહણુ પાંચ વાનાતું કરવું, તેમાં મુહુપત્તિ પચાસ બોલથી, કટાસણું પચ્ચીશ બોલથી. ચરવલો દશ બોલથી, ધોતીયું પચ્ચીશ બોલથી, અને કંદોરો દશ બોલથી. પડિલેહવો. પછી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છકારી ભગવાન પસાય કરી, પડિલેહણુ પડિલેહવોણ, એમ કહી આચાર્યણ, એટલે થાપનાણની પડિલેહના કરવી. તેમાં તેર બોલ બોલવા તે આ પ્રમાણે. ૧. ગુરુશુદ્ધ સ્વરૂપના ધારક, ૨. શુદ્ધજ્ઞાન સહિત, ૩. શુદ્ધદર્શન સહિત, ૪. ગુરુ ચારિત્ર સહિત, ૫.

ગુરુ શુદ્ધ સદ્ગુણા સહિત. ૬. ગુરુ શુદ્ધ કરસના સહિત. ૭. ગુરુ શુદ્ધ પ્રરૂપણા સહિત. ૮. ગુરુ મન ગુપ્તિ સહિત, ૯. ગુરુ વચન ગુપ્તિ સહિત, ૧૦. ગુરુ કાય ગુપ્તિ સહિત, ૧૧. ગુરુ પંચાચાર પાલે, ૧૨. ગુરુ પંચાચાર પલાવે, ૧૩. ગુરુ પંચાચાર પાલતાને સહાય કરે અથવા અનુમોદે. એવી રીતે, આચાર્યની, તથા તેમના સર્વ મુહુપત્તિ, કામલી વિગેરે વસ્ત્રોની પડિલેહણા કરવી, તથા શ્રાવકે વડીલનું વિનય અર્થે; એક વસ્ત્ર ઉત્તરાસંગ પડિલેહવું, પછી ઇરિયા વહિયં કરી પ્રગટ લોગરસ કહેવો. પછી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં ઉપધિ મુહુપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, કહીને મુહુપત્તિ પડિલેહવી, પછી ખમાં ઇચ્છાં ઉપધિ સંદીસાહું ? ઇચ્છં, ખમાસ-મણુ દેઈ, ઇચ્છાં ઉપધિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, એમ કહી બાકીનાં વસ્ત્રો પડિલેહવાં. પછી યત્નાપૂર્વક કાળે લેઈને, થાપનાચાર્યજી મહારાજ સામે ઉભડક બેસીને, ઇરિયાવહિયં પડિક્કમીને કાળને શુદ્ધ દ્રષ્ટિએ જોઈ કરી યથાયોગ્ય સ્થાનકે, આશુન્તાણુડ જસ્સગો કહીને, પરઠવવો, અને પરઠવ્યા પૂઠે, ત્રણવાર વોસિરે વોસિરે કહેવું. પછી સવારના દેવ વાંદવા, (સૂચના,) જેણે ઘેરે પડિક્કમણુ કયું હોય તેણે ઉપાશ્રયમાં, રાઈ મુહુપત્તિ પડિલેહવી, તથા બે વાંદણા દેઈને, ઇચ્છાં રાઈયં આલોઉં ? ઇચ્છં, આલોએમિ જોમે ઇત્યાદિક પાઠ, કહેવો. પછી ઇચ્છકાર સુહરાઈનો પાઠ કહી અભુ-ઠીઓ ખામવો. એટલે ચરવલા ઉપર હાથ રાખીને, મસ્તક નમાવી, જંકિંચિ અપત્તીયનો પાઠ કહેવો. પછી બે વાંદણાં દેવાં, પછી દેવ વંદન કર્યા પછી ખમાસમણુ દેઈને ઇચ્છાં સનજાય કરું ? ઇચ્છં, કહીને એક નવકાર ગણી, ઉભડક બેસી, વડીલ અથવા પોતે મન્હ જિણાણુની સનજાય કહેવી પછી ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં બહુ પડી પુત્રા પોરિસિ તહત્તી કહીને ખમાસમણુમાં દેઈ, ઇચ્છાકારેણુ. ઇરિયાવહિ પડિક્કમું ? ઇચ્છં, કહી ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને, ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છાં પડિલેહણુ કરું ? ઇચ્છં, કહી મુહુપત્તિ પડિલેહીને, ખમાસમણુ દેઈ, ઇચ્છકારી ભગવાન પસાય કરી, પચ્ચખખા-

જુનો આદેશ દેજેજી, એમ કહી યથાશક્તિ ઉપવાસાદિક પચ્ચઞ્ખાણુ વડીલ પાસે કરવું,

સાંજની પડિલેહણુ વિધિ

પ્રથમ ખમાસમણુ દેઇને, ઇચ્છાં બહુપાડ પુના પેરિસી, તહત્તી કહીને, ખમાસમણુ દેઇને, ઇચ્છાં ઇરિયાવહિયં પડિલ્લમામિ ? ઇચ્છં, કહી પછી ખમાસમણુ દેઇને, ઇચ્છાં ગમણુ ગમણે આલોઉં ? ઇચ્છં, કહીને ઇરિયા સમિતિ, ભાષા સમિતિ, એવણુ સમિતિ, આદાન ભંડમત્ત નિખેણુવા સમિતિ, પારિઠાપનીકા સમિતિ, મન ગુમ્મિ, વચન ગુમ્મિ, કાયગુમ્મિ, એ પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુમ્મિ એ અષ્ટ પ્રવચન માતા, શ્રાવક તણે ધર્મે, રુડી પેરે પાલી નહી, ખંડણુ વિરાધના, હુઈ હોય, તે સર્વ હું મન વચન કાયાએ કરી, મિચ્છામિ દુકકડં. ખમાસમણુ દેઇ; ઇચ્છાં પડિલેહણુ કરં ? ઇચ્છં, કહી ખમાસમણુ દેઇ, ઇચ્છાં પોસહ શાલ પ્રમાન્નું ? ઇચ્છં, કહીને મુહપત્તિ, પછી કટાસણું, અને છેલ્લે ચરવલો, પડિલેહવો. અને પાણી પીધું કે વાપર્યું હોય તો, ઘોતીયું અને કંદોરો મલીને, પાંચ વાનાં પડિલેહવાં. પાંચનું પડિલેહણુ કરનારે ઇરિયાવહિયં કરી. પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાસમણુ દેઇને, ઇચ્છકારી ભગવાન પસાય કરીને, પડિલેહણુ પડિલેહવોજી એમ કહીને, આચાર્યજીની પડિલેહણુ કરવી. અને વડીલનું એક વસ્ત્ર ઉત્તરાસંગ પડિલેહવું. પછી ખમાસમણુ દેઇ, ઇચ્છાં ઉપધિ મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, કહીને મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણુ દેઇને ઇચ્છાં સઝાય કરં ? ઇચ્છં, કહીને એક નવકાર ગણી, ઉભડક બેસીને, મન્હ જિણુણુંની સઝાય કહેવી, પછી એકાસણુ વાળેએ બે વાંદણાં દેવાં પછી ખમાસમણુ દેઇને, ઇચ્છકારી ભગવાન પસાયે કરી, પચ્ચઞ્ખાણુનો આદેશ દેશોજી. એમ કહી પચ્ચઞ્ખાણુ કરવું; અને કર્યું હોય તો કર્યું છેજી કહેવું, પછી ખમાસમણુ દેઇ, ઇચ્છાં ઉપધિ સંદીસાહું ? ઇચ્છં, પછી ખમાસમણુ દેઇ ઉપધિ પડી લેહું. ઇચ્છં એમ કહી બાકીનાં સર્વ વસ્ત્ર પડિલેહવાં; એવી રીતે પડિલેહણુ કરીને, કાળે લેઈ

શુદ્ધ કરી, પૂર્વે કહ્યું તેવી રીતે, વિધિપૂર્વક પરઠવીને, પછી સાંજના દેવ વાંદવા. પછી, ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને પ્રતિક્રમણ કરવું. પછી રાત પોસાતીએ, એક પહોર સુધી, સંજ્ઞાય ધ્યાન કરવું. પછી વિધિપૂર્વક સંથારો પાથરીને, સંથારા ઉપર બેસીને, ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને ચઉક્કસાયથી, જયવીયરાય સુધી ચૈત્યવંદન કરીને, ખમાસણ દેઈ, ઇચ્છાં સંથારા પોરિસિ ભણવા મુહપત્તિ પડિલેહુ? ઇચ્છાં, કહીને મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણ દેઈ, સંથારા પોરિસિ ભણવી. અને પછી શરીરે શુદ્ધ થઈ, કાનમાં કુંદન રાખીને માતરિયું પહેરીને, વિધિપૂર્વક જનતાથી શયન કરવું, અને છ ઘડી રાત્રી રહેતાં સાવધાન થઈ, ઉપયોગ પૂર્વક ઇરિયાવહિ પડિક્કમી, ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો, પછી સંજ્ઞાયધ્યાન કરીને, અવસર થયે, સઈ પ્રતિક્રમણ કરવું, અને પછી પડિલેહણ કરી દેવ વાંદીને પોસહ પારવો.

રાત પોસાતી માટે વિશેષ વિધિ તથા સુચના.

માત્ર રાત્રીના ચાર પહોરનો પોસહ કરવો હોય, તેણે પડિલેહણ દેવ વંદન વિગેરે વિધિ, દિવસ છતાં કરવાની હોવાથી, વહેલાં આવવું જોઈએ અને તે દિવસે ઓછામાં ઓછો એકાસણનો તપ કરેલો હોવો જોઈએ. તેણે કરવાની વિધિ આ પ્રમાણે પ્રથમ ખમાસમણ દેઈ, ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને, પડિલેહણ કરવું. તે પડિલેહણની વિધિ પ્રમાણે કરે, પછી ખમાસણ દેઈને, ઇરિયાવહિ પડિક્કમવાથી માંડીને, ચાવત બહુબેલં કરશું પર્યંત સવારના પોસહ લેવાની વિધિ પ્રમાણે વિધિ કરે. અને ત્યાર પછી સાંજની પડિલેહણમાં ખમાસમણ દેઈ પડિલેહણ કરું, આદેશ માગવાનો છે, ત્યાંથી ઉપધિ પડિલેહુનો આદેશ માગવા પર્યંત. તે પ્રમાણે વિધિ કરે. પોસહના પચ્ચખખાણમાં શેષ દિવસ, અહોરતં કહેવું. બીજે કાંઈ ફેરફાર નથી. પછી દેવ વાંદે, તથા ચોવીશ માંડલા કરે. તે આવી રીતે:— ૧ આગાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણીહાસે. ૨ આગાડે આસન્ને પાસવણે અણીહાસે. ૩ આગાડે મજ્જે ઉચ્ચારે

પાસવણે આણીહાસે. ૪ આગાડે મઝઝે પાસવણે આણીહાસે. ૫ આગાડે દુરે ઉચ્ચારે પાસવણે આણીહાસે. ૬ આગાડે દુરે પાસવણે આણીહાસે. ૭ આગાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અહીઆસે. ૮ આગાડે આસન્ને પાસવણે અહીઆસે. ૯ આગાડે મઝઝે ઉચ્ચારે પાસવણે અહીઆસે. ૧૦ આગાડે મઝઝે પાસવણે અહીઆસે. ૧૧ આગાડે દુરે ઉચ્ચારે પાસવણે અહીઆસે. ૧૨ આગાડે દુરે પાસવણે અહીઆસે. ૧૩ અનાગાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે આણીહાસે. ૧૪ અનાગાડે આસન્ને પાસવણે આણીહાસે. ૧૫ અનાગાડે મઝઝે ઉચ્ચારે પાસવણે આણીહાસે. ૧૬ અનાગાડે મઝઝે પાસવણે આણીહાસે. ૧૭ અનાગાડે દુરે ઉચ્ચારે પાસવણે આણીહાસે. ૧૮ અનાગાડે દુરે પાસવણે આણીહાસે. ૧૯ અનાગાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અહીઆસે. ૨૦ અનાગાડે આસન્ને પાસવણે અહીઆસે. ૨૧ અનાગાડે મઝઝે ઉચ્ચારે પાસવણે અહીઆસે. ૨૨ અનાગાડે મઝઝે પાસવણે અહીઆસે. ૨૩ અનાગાડે દુરે ઉચ્ચારે પાસવણે અહીઆસે. ૨૪ અનાગાડે દુરે પાસવણે અહીઆસે. ચારે દિશાએ બહાર સો ડગલાં જઈને કરવું; એ પ્રમાણે માંડલા કરીને પછી પડિક્કમણું કરે, બાકીનો વિધિ ઉપર લખ્યા પ્રમાણે જાણવો.

સંધારા વિધિ.

પ્રથમ પડિલેહીલી જગ્યાએ, સંધારીયું પાથરે, તેની ઉપર કામલી, અને પગની બાજુએ કામસાણું પાથરીને, અંતરપટ એટલે સુતરાઉ ચાદર પાથરે, મુહુપત્તિ ફેટે ભરાવે, ચરવલો પડખે મૂકે, અને માતરીયું પહેરીને, ડાબે પડખે હાથનું ઓશીકું કરીને સૂવે. રાત્રે ચાલવું પડે તો જંડાસણુ વડે પડિલેહીને ચાલવું, માત્રાના ખપમાં આવતા પાણીમાં રાત્રે સુનો નાંખી મૂકવો, તથા કામલીનો કાલ, ઉનાળામાં બે ઘડી, તથા ચોમાસામાં ચાર ઘડી અને શિયાળામાં છ ઘડીનો છે. તે પ્રમાણે લક્ષમાં રાખીને, કાળ વિત્યા બાદ, માત્ર પ્રમુખ ઉપાશ્રય બહાર જવું પડે તો, કામળી ઓઠી માથે

કદાચાણું રાખીને જવું. વરસાદના છાંટામાં જવું પડે તો પણ એવીજ રીતે કરવાનું છે. ઉપાશ્રય બહાર જતાં ત્રણવાર આવસ્સડિ, અને પેસતાં ત્રણવાર નિસ્સીડિ કહેવી. પાછલી રાત્રે જાગીને નવકાર સંભારી ભાવના ભાવી, માત્રાની બાધા ટાલી આવે, અને કુસુમિણુ દુસમિણુનો કાઉસ્સગ ચાર લોગસ્સનો સંપૂર્ણ કરવો.

૧૦. પોસહ પારવાની વિધિ.

પ્રથમ ખમાસમણ દેઇને, ઇરિયાવડિ પડિક્કમીને, ખમાસમણ દેઇને, ઇચ્છાં પોસહ પારવા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી, (અહીંયા પોષાતીએ, લીધેલા કુંડી પ્રમુખ સર્વ જાએલી વસ્તુ ધૂટા ગ્રહસ્થને ભળાવે) પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાં પોસહ પારું ? યથાશક્તિ, પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાં પોસહ પારયો ? તહત્તી, એમ કહીને એક નવકાર ગણી, ઘુંટણીયે પડી, ચરવલા ઉપર હાથ રાખી, મસ્તક નમાવીને પોસહ પારવાનો પાઠ બોલવો, તે આવી રીતે. સાગર ચંદો કામો. ચંદવંડીસો મુહંસણો ધત્તો; જેસીં પોસહ પરિમા, અખંડીયા જીવીયતેવી; ધત્તા સલ્લા-હણીજ, સુલસા આણુંદ કામદેવાય; જાસ પસંસઈ ભયવં, દદૂવયં તં મહાવીરો. પોસહવિધિ લીધું, વિધિ પાર્યું, વિધિ કરતાં જે કોઈ અવિધિ હુએ હોય, તે સવે હું મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાં મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં, એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાં સામાયિક પારું ? યથાશક્તિ, પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાં સામાયિક પાર્યું ? તહત્તી, એમ કહીને એક નવકાર ગણી, ચરવલા ઉપર હાથ રાખીને, સામાયિક વય જુત્તાનો પાઠ કહીને, સામાયિક પારવું.

સંથારા પોરિસ.

પ્રથમ ખમાસમણ દેઇ ઇચ્છાં બહુ પડિપુન્નાપોરસિ; ઇચ્છં, ઇચ્છાં ઇરિઆવડિયંથી લોગસ્સ સુધી કહી ખમાં ઇચ્છાં બહુ પમિપુન્નાપોરસિ રાઇય સંથારેહા પછી ચઉકકસાય જંકિચિથી જયવીયરાય સુધી કહી, ખમાં ઇચ્છાં. સંહિસહ લં સંથારાવિધિ

ભણવા મુહપતિ પડિલેહું ? ઇચ્છું કહી મુહપતિ પડિલેહવી. પછી
 નીચે પ્રમાણે કહેવું. નિસીહિ, નિસીહિ, નિસીહિ, નમો ખમાસમ-
 ભણું, ગોયમાઈણું, મહામુણીણું. નવકાર તથા કરેમિ ભંતે ત્રણ
 વખત કહેવા. આણુનાણુહ, કિન્ન આણુનાણુહ પરમગુરુ ! ગુરુગુણ-
 રચણેહિં મંડિયસરીરા ! બહુપડિયુન્નાપોરિસિ, રાઈય સંથારએ
 ઠામિ. ૧. આણુનાણુહ સંથારં, બાહુવહાણેણ વામપાસેણું; કુકુકુહિ
 પાયપસારણ, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં; ૨. સંકોઈઅ સંડાસા,
 ઉવટ્ટેતે અ કાય પડિલેહા; દબ્બાઈ ઉવએગં, ઉસાસનિરૂભણાલોએ.
 ૩. જઈ મે હુજ્જ પમાઓ, ઇમિસ્સ દેહરિસમાઈ રચણીએ; આહા-
 રમુવહિદેહં. સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૪. અતારિ મંગલં અ-
 રિહંતા મંગલં, સિદ્ધામંગલં; સાહમંગલં, કેવલિપન્નતો ધમ્મો
 મંગલં. ૫. અતારિલોગુત્તમા અરિહંતાલોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા,
 સાહુ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નતો ધમ્મો લોગુત્તમો. ૬. અતારિ સરણું
 પવજ્જમિ, અરિહંતે સરણું પવજ્જમિ, સિદ્ધે સરણું પવજ્જમિ,
 સાહુ સરણું પવજ્જમિ; કેવલિપણુત્તં ધમ્મં સરણું પવજ્જમિ.
 ૭. પાણાઈવાયમલિઅં, ચારિક્કં મેહુણું દવિણુમુચ્છં, કોહં માણું
 માયં, લોભં પિજ્જં તહા દોસં. ૮. કલહં અખખખાણું, પેસુજ્જં
 રઈ અરઈ સમાઉત્તં; પરપરિવાયં માયા મોસં મિચ્છત્તસદ્દલં ચ. ૯.
 વોસિરિસુ ઇમાઈ, મુજ્જમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ધભઆઈ, દુગ્ગઈ નિબંધણાઈ
 અઠારસ પાવહાણાઈ. ૧૦. એગોહહં નત્થિ મે કોઈ, નાહિમન્નરસ કરસ-
 ઈ; એવં અદીણ મણુઆ, અપ્પાણુમાણુસાસઈ. ૧૧. એગો મે સાસ-
 ઓ અપ્પા, નાણુદંસણુસંજુઓ; સેસા મે બાહિરા ભાવા, સવ્વે
 સંજોગ લખખણા. ૧૨. સંજોગ મૂલા જીવેણ, પત્તા દુખખપરંપરા;
 તુમ્હા સંજોગસંબંધ, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૧૩. અરિહંતો
 મહ દેવો, જવજ્જજીવં સુસાહુણો ગુરુણો; જિણ પણુત્ત તત્તં,
 ઇઅ સમ્મત્તં મએ ગહિઅં. ૧૪. (આ ગાથા ત્રણ વખત બોલવી.
 પછી સાત નવકાર ગણીને નીચેની ગાથા કહેવી.) ખમિઅ ખમા-
 વિઅ મઈ ખમિઅ, સવ્વહુ જીવ નિકાય; સિદ્ધહ સાખ આલોચહણુ

મુજ્જહુ વઠરિ ન ભાવ. ૧૫. સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદ્ધુ રાજ ભમંત; તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્જહવિ તેહ ખમંત. ૧૬. જં જં મણેણુ ખદ્ધં, જં જં વાએણુ ભાસિયં પાવં; જં જં કાએણુ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ૧૭.

૧૪. સામાયિકના ૩૨ દોષના દૂડા.

રોષ સહિત અવિવેકથી, કરે ન અર્થ વિચાર; મન ઉદ્વેગે જશ ઇચ્છા, વિનય રહિત ભય ધાર. ૧. વ્યાપાર ચિંતન ફલ સંદેહ, નિયાણા મોહ, વશ; સામાયિકમાં મન તણા, ટાળો દોષએ દશ. ૨. કુવચન ટુંકારો કરે, દીયે સાવધ આદેશ; લવલવતો વઢવાડને, દીયે આચકાર વિશેષ. ૩. ગાલ દીયે વલી મોહ, વશે, હુલરાવે લઘુ ખાળ; કરતો વિકથા હાસ્ય એ, વચન દોષ દશ ટાળ. ૪. ચપલાસન ચિહું દિશિ જૂવે, સાસઘ કામ સંઘટ; ઓઠિંગી અવિનીતપણે, બેસે જે ઉદ્ભટ. ૫. આગસ મોઠે મેલ ખાજખણે, પાય પર રાખે પાય; અતિ પ્રગટ કે ગોપવે, નિદ્રા સહિત નિજ કાય. ૬. ખાર દોષ એ કાયના, મન વચના થયા વીશ; સામાયિકમાં સર્વે મળી, ટાળો દોષ બત્રીશ. ૭.

૮. સમકિત સહિત ખાર વતની સંક્ષેપ ટીપ.

[સમકિત]

૧ રાગ દેવાદિક દોષ થકી સંપૂર્ણ મુક્ત થયેલા સર્વજ્ઞ સર્વદર્શી અરિહંત પરમાત્માનેજ, શુદ્ધ દેવ માનું, અને જગત્ માત્રને પાવન કરનારા તેમનાં પવિત્ર નામ, સ્થાપના [પ્રતિમા] દ્રવ્ય અને ભાવનું સદાય રટણ કરું, નિરંતર અમુક વખત ચોખખાઈ રાખી શ્રી જિન મંદિરે જઈ ત્યાં સ્થિર ચિત્ત રાખી પ્રભુના અદ્ભુત જ્ઞાન, ક્ષમા, ગંભીરતા પ્રમુખ ઉત્તમોત્તમ ગુણ સંભારી મારા આત્મામાં તેવાજ ગુણો પ્રગટાવવા નિમિત્તે પ્રભુનાં દર્શન, પૂજા અને ચૈત્યવંદન કરું અથવા નવકાર મંત્રનો સ્થિર ઉપયોગ રાખી ૧૦૮ વાર જાપ કરું. ૨. શ્રી જિનેશ્વર ભગવાનની આજ્ઞા અનુસારે જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભગવાથી સદ્ગુરૂ સપીપે જઈ જેમણે મેરુ પર્વત જેવા

ભારે પાંચ મહાવ્રત ઉચ્ચરેલાં છે, અને મહાવ્રતોને જે રૂડી રીતે ગુરૂમહારાજની આજ્ઞામાં રહીને પાળે છે, કંચન કામનીથી જે સદાય દૂર રહે છે, જયણાથી સઘળી સંયમ કરણી સાધે છે અને ભવ્ય જનોને સારો બોધ આપી સુધારે છે, તેવા મુનિ મહાત્માનેજ શુદ્ધ ગુરૂ માનું અને પ્રતિદિન જોગ હોય ત્યાં સુધી તેમને શુદ્ધ ભાવથી વંદન કરી તેમનાં વચનામૃતનું પાન કરું. ૩. સદ્ગુરૂની અમૃત તુલ્ય વાણી સાંભળી મારી છતી શક્તિ ગોપવ્યા વગર બની શકે તેટલી ગૃહસ્થ યોગ્ય ધર્મ કરણી કરવા નિરંતર ખપ કરું; દાન, શીલ, તપ અને ભાવનારૂપ ધર્મની શ્રદ્ધા રાખી યથાશક્તિ તેનો આદર કરું; સમ્યગ્જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રરૂપ શુદ્ધ ધર્મનો મને યથાર્થ બોધ થાય, તેની યથાર્થ પ્રતીત થાય અને અનુક્રમે તેની પ્રકટ પ્રાપ્તિ થાય, તેવા લક્ષથી સદ્ગુરૂની આજ્ઞાને આધીન રહી તેમણે આત્મ-કલ્યાણાર્થે આપેલી રૂડી શિખામણને ધ્યાનમાં રાખી કાળજીથી અનુસરું, પ્રમાદવશપણથી તેમાં ભૂલ પડે તો ગુરૂમહારાજને નિષ્કપટપણે નિવેદન કરી, ક્ષમા માગી, ફરી તેવી ભૂલ ન કરવા વિશેષે કાળજી રાખું, તેમની પવિત્ર આજ્ઞાનુસાર પ્રતિવર્ષ શ્રી શત્રુ-જ્યાદિક તીર્થની યાત્રાદિક કરું, અને આશાતનાદિક દોષને ટાળી, દેવગુરુ સંઘ-સાધર્મિકની ભક્તિનો બની શકે તેટલો લાભ લઉં, અને વ્રત-પચ્ચખખાણનો ભાવ રાખું.

૧. સ્થુલ પ્રાણાતિપાત વિરણણ વૃત (પહેલું અણુ વ્રત.)

૧. મરણાદિક મહા ભયથી પ્રકટપણે કંપતા ત્રાસ પામતા કેમકે પણ નિરપરાધી જીવને કંઈ પણ પ્રબળ કારણ વગર તેના પ્રાણ નીકળી જાય તેમ જાણી ખુઝીને મારાં મન, વચન અને કાયાથી હું જાતે હણું નહિં તેમ જે અન્યકને હણાવું નહિ. ૨. માંસ, દારુ, શિકાર, મધ, માખણ, રાત્રી ભોજન પ્રમુખ અલક્ષ્ય અને ડુંગળી, લસણ ગાજર, બટાટા પ્રમુખ જમીન કંદ વિગેરે અનંત કાય ભક્ષણ કરવાનો ત્યાગ કરું છું.

૨. સ્થુલ મૃષાવાદ વિરમણ વૃત (બીજું અણુ વ્રત.)

આ વૃતમાં કન્યાદિક વિગેરે પાંચ મહોક્ત જૂઠાણાનો સદાય

ત્યાગ કરું છું અને જિન વચનથી વિપરીત જાણતાં થકાં જોલવાનો ત્યાગ કરું છું.

૩. સ્થુલ અદત્તાદાન વિરમણ વૃત્ત (ત્રોજી અણુ વૃત્ત.)

આ વૃત્તમાં કોઈ પણ પ્રકારની ચોરી, વિશ્વાસઘાત, દાણ ચોરી, ખોટી લેવડ દેવડ, દગાખોર ભેગસેળ, વિગરે ધર્મને કલંક લાંગે તેવું કાંઈ પણ અપ્રમાણિક વર્તન કરું નહિં.

૪. સ્વહારા સંતોષ અથવા સ્થુલ મૈથુન વિરમણ વૃત્ત (ચોથું આણુ વૃત્ત.)

૧. સ્વસ્ત્રી કે સ્વપતિ સિવાય દેવ મનુષ્ય કે તિર્યંચ સંબંધી વિષયભોગનો સર્વથા ત્યાગ કરું છું.

પરિચ્છેદ પ્રમાણુ વૃત્ત (પાંચમું આણુ વૃત્ત.)

ધન, ધાન્ય, ક્ષેત્ર, વાસ્તુ, સોનું, રૂપું, અન્ય ધાતુ, દાસ, દાસી અને ગાય, બલ, હાથી, ઘોડા પ્રમુખ અતુલ્ય એમ નવ પ્રકારના બાહ્ય પરિચ્છેદનું જૂદું જૂદું પ્રમાણ કરી તેથી અધિક દ્રવ્યની પ્રાપ્તિ થતાં તત્કાળ તેના સદુપયોગ પરમાર્થ માર્ગે કરું, પરંતુ પ્રમાણથી અધિક થયેલું દ્રવ્ય દેખી સ્વનિયમ બગાડું નહિં.

૬. દિશપરિમાણુ વૃત્ત (પહેલું ગુણુ વૃત્ત.)

ચાર દિશા, ચાર વિદિશા તેમજ ઉંચે અને નીચે એમ દશે દિશામાં સ્વાર્થવશ વ્યાપારાદિક કારણે જવા આવવા માટે અમુક મર્યાદા બાંધવી, કેવળ પરમાર્થ હાવે ગમે તેટલે દૂર જવા આવવાની જયણ રાખી શકાય.

૭. ભોગોપભોગ વિરમણુ વૃત્ત (બીજું ગુણુ વૃત્ત.)

એકજ વાર ભોગવ્યા બાદ નિર્માલ્ય થઈ જાય, એવા પુષ્પ ભોજન, પ્રમુખ ભોગમાં લેખાય છે; અને વારંવાર જેનો ઉપયોગ કરી શકાય તે સ્ત્રી, મહેલ પ્રમુખ ઉપભોગમાં ગણાય છે, તે ભોગ તથા ઉપભોગ વસ્તુઓનું પૂર્વોક્ત ચૌદ નિયમાનુસારે પ્રમાણ કરું છું, સંશ્લેષું છું, અને એ રીતે સંતોષ વૃત્તિમાં વધારો કરી, પંદર કર્મદાનના મહા પાપ વ્યાપારનો પણ ત્યાગ કરું છું.

૮. અનર્થ દંડ વિરમણ વૃત (ત્રીજું ગુણ વૃત.)

જેમાં પોતાનો કે પોતાના સ્વજન કુટુંબાદિકનો નિકટ સ્વાર્થ ન હોય, તેવી નકામી બાબતમાં નાહક પોતાના મન, વચન કાયા અને ધનનો ગેરઉપયોગ કરવો તે અનર્થ દંડ છે એમ સમજી આતસબાજી, વેશ્યાનો નાચ, નાટક ચેટક તેમજ લોકરંજનાર્થેજ કરવામાં આવતા બીજા અનેક વગર જરૂરના ઉડાઉ કાર્યોની નિવૃત્તિ, સ્વદ્રવ્યાદિકનો જેમ બને તેમ સદુપયોગજ કરવો યુક્ત છે, વડી જીગર પ્રમુખ દુર્વ્યસનો વિકથાદિક પ્રમાદ અને શસ્ત્રાદિકનો દુરુપયોગ પણ વર્જ્ય છે. દ્વંડમાં જેથી પરિણામ મલીન થાય તેવા આચાર વિચાર તજવાનો ઉપભોગ રાખું.

૯ સામાયિક વૃત (પ્રથમ શિક્ષા વૃત.)

પ્રતિદિન નિયમસર એક કે વધારે વખત મન, વચન, કાયાનો દુષ્ટ વ્યાપાર સંવરીને રાગ દ્વેષાદિક વિકાર દૂર કરી, સમભાવની વૃદ્ધિ થાય તેવા શુભ જ્ઞાન ધ્યાન પ્રમુખ ઉત્તમ આલંબન સેવવારૂપ બે ઘડીનું સામાયિક શાંતપણે સ્થિરતાથી સદ્ગુરુ સમક્ષ કરું.

૧૦ દેશાવગાશિક વૃત (બીજું શિક્ષા વૃત.)

છઠ્ઠા દિગ્ પ્રમાણ વ્રતમાં રાખેલી મોકળાશનો અત્રે યથાશક્તિ સંક્ષેપ કરું છું તેમજ પૂર્વોક્ત ચૌદ નિયમોને પણ વિશેષ પ્રકારે ધારણ કરું.

૧૧ પૌષધ વૃત (ત્રીજું શિક્ષા વૃત.)

દરેક આઠમ ચૌદશ પ્રમુખ પર્વ દિવસે પૂર્વોક્ત ચારે પ્રકારનો પૌષધ ચાર કે આઠ પ્રહર પર્યંત અંગીકાર કરી પ્રમાદ રહિત તેનું આરાધન કરું. વિકથાદિક પ્રમાદ વડે તેનું વિરાધન કરું નહિં.

૧૨ અતિથિ સંવિભાગ વૃત (ચોથું શિક્ષા વૃત.)

તિથિવાર, પ્રમુખની દરકાર રાખ્યા વગર નિદ્રા પ્રમાદ રહિત આત્મ સાધનમાંજ ઉંજમાલ મુનિજનો અતિથિ કહેવાય છે, તેવા મહાત્મા સાધુ જનોને સ્વકુટુંબાદિક નિમિત્ત કરેલ નિર્દોષ પ્રાશુક આહાર પાણી હર હમેશ કે છેવટ પૌષધ વ્રતને પારણે શુદ્ધ ભક્તિ

ભાવથી કવળ કલ્યાણથે વહોરાવી પછી પોતે જમવાનો ઉપયોગ બનતા સુધી રાખું.

૧૦. પંચાચાર પાલન ટુંકે સ્વરૂપ

૧. જ્ઞાનાચાર:— ૧ જે જે ધર્મશાસ્ત્ર ભણવાં ગણવાં, તે બધા અકાળ વેળા (દરેક સંધ્યા વખત, મધ્યાહ્ન સમય તથા મધ્ય રાત્રી સમય) વર્ણ યોગ્ય અવસરેજ ભણવાં ગણવાં. ૨. ધર્મગુરુ અને વિદ્યાગુરુનો ઉચિત વિનય સાચવીનેજ ભણવું ગણવું. ૩. જ્ઞાન-જ્ઞાનીનો યોગ્ય સત્કાર કરી શુદ્ધ પ્રેમભાવથી ભણવું ગણવું. ૪. શાસ્ત્ર ભણવા માટે યોગ્યતા મેળવવા સારું યોગ ઉપાધન કરીને તેનું પઠન પાઠન કરવું. ૫. જેમની પાસેથી આપણને જ્ઞાનનો લાભ થયો હોય તેનું નામ કોઈ પુછે તો તરત જાહેર કરવું, પરંતુ ભય કે લજ્જાદિક કલ્પિત કારણથી તે છુપાવવું નહિ કે બીજુ ભલતુંજ કહેવું નહિ. ૬. જે શાસ્ત્ર ભણવું તે અક્ષર જ્ઞાના માત્ર અન્યનાધિક ભણવું ગણવું. ૭. તે શાસ્ત્રના અર્થ શુદ્ધ રીતે ગુરુ મહારાજ પાસે ધારી લઈને ભણવા. ૮. તે શાસ્ત્રનું મૂળ તથા તેના અર્થ શુદ્ધ ગુરુગમે ધારી પકડા કરી લેવાપણુ આગમત્યા થઈ, ગુરુનો અનાદર કરીને સ્વચ્છંદીપણે અભિમાનથી કે મદથી, જિનાગમ કે અવર કોઈ પણ જ્ઞાનાભ્યાસ કરનારને યથાર્થ જ્ઞાન થવુંતો દૂર રહ્યું. પણ ઉલટું જ્ઞાના વરાણીય કર્મનો ગાઢ બંધ થવાનો સંભવ છે; માટે ગુરુગમ વિના સર્વ અભ્યાસ જરૂર પુરૂષથી રહેલ સ્ત્રીના ગર્ભ સમાન છે. ૨. દર્શનાચાર:—૧ સર્વથા રાગદ્વેષાદિક દોષ વર્જિત સર્વજ્ઞ વીતરાગનાં વચન સંપૂર્ણ આચાર માનવાં. ૨ ઉક્ત સર્વજ્ઞ પરમાત્માના પવિત્ર શાસનમાંજ રસિક થાવું. બીજા અન્ય મતની ઈર્ષ્યા કરવીજ નહિ. ૩. સર્વજ્ઞ ભગવાને ભાખેલા દાનાદિક ધર્મના ફળનો સંદેહ કરવાજ નહિ. ૪. અન્ય મમતા કષ્ટ, મંત્ર, ચમત્કાર કે પૂજા પ્રભાવના દેખી મૂઢદ્રષ્ટિ બનવું નહિ. ૫. સમ્યગ્દ્રષ્ટિ જનોની શુભ કરણી દેખી તેનું અનુમોદન કરવું [પ્રશંસા કરી તેને પુષ્ટિ આપવી] ૬. સીદાતા સાધર્મી જનોને હરેક રીતે ટેકો આપી ધર્મમાં સ્થિર કરવા.

૭. સાધર્મી બંધુઓની ઉમદા ભાવથી સેવા ભક્તિરૂપ “સાહુમ્મી વચ્છલ” કરવું. ૮. પવિત્ર જિનશાસનની બહોળલાલી વધે તેવાં સત્કાર્યો સમજ મેળવીને કરવાં. તેમાં પણ સદ્ગુરુગમ અભ્યાસ કરનારા સદાચારી શ્રદ્ધાળુ વિદ્યાર્થીઓ જેઓ નિરંતર જિનાશાનુસાર સા-માઈકાદિ વ્રત વિનયપૂર્વક જ્ઞાનાભ્યાસના પરમ અર્થી હોય તેવા જ્ઞાની તથા જ્ઞાનાર્થીઓને અનેક રીતે તન મન ધનથી સાહુજ કરવી. ૩. ૩. ચારિત્રાચાર-પાંચ સમિતિ તથા ત્રણગુણિતને સમ્યક્ પ્રકારે સંપૂર્ણ જિન વચનનુસાર પાળવાનો ખપ કરે. ૪. તપાચાર-અન્તરંગ તથા બાહ્ય એમ બાર પ્રકારનાં ઇચ્છા નિર્દેશરૂપ તપને યથાવસરે યથા-શક્તિ કરવાનો આદર રાખવું. ૫. વીર્યાચાર-૧. ધર્મ કામમાં પોતાનાં મન, વચન અને કાયાના છતાં બળ-વીર્યને ગોપવ્યા વગર યથા-શક્તિ તેનો સદુપયોગ કરવું. મતલબ કે સાધુ સાધ્વીએ સ્વસંયમ કરણી, પાંચ મહાવ્રતનું પાલન, પાંચ ઇન્દ્રિયોનું દમન, ચાર કષા-યનું છપન, અને મન, વચન કાયાની શુદ્ધિ કરવામાં પોતાનું છતું બળ-વીર્ય ગોપવવું નહિ. તેનો કોઈ રીતે ગેરઉપયોગ નહિ કરતાં સદાય સદુપયોગ કરવાજ લક્ષ રાખવું. તેમજ શ્રાવક શ્રાવિકાએ પણ સ્વગૃહસ્થ ધર્મનું આરાધન કરવા સદ્ગુરુનાં અમૃત વચનનું આદર સહિત શ્રવણ કરી, સ્વશક્તિ અનુસારે પોતાનાં તમ, મન, વચન અને ધનનો સદુપયોગ કરી લેવા ચુકવું નહિ. પોતાની છતી શક્તિનો જે સદુપયોગ થાય તેજ સાર્થક, બાકી જે તેનો ગેરઉપ-યોગ થાય તે તે સંસાર વૃદ્ધિ માટેજ સમજવો.

૬. શ્રાવક યોગ્ય અગિયાર પડિમાનું ટુંક સ્વરૂપ.

૧૧ પ્રતિમાનાં નામ તથા ટુંક શબ્દાર્થ-યુક્ત ખુલાસો.

૧. દર્શન (સમક્ષિત) પ્રતિમા, ૨. વ્રત પ્રતિમા, ૩. સામાયિક પ્રતિમા, ૪. પોષધ પ્રતિમા, ૫. કાયોત્સર્ગ પ્રતિમા, (અલિચ્છ વિશેષરૂપ) ૬. મૈથુન વર્જન પ્રતિમા, ૭. સચિત્ત વર્જન પ્રતિમા, ૮. સ્વયં આરંભ વર્જન પ્રતિમા, ૯. પ્રેમ્ય (અન્ય સેવકાદિક પાસે પણ) આરંભ વર્જન પ્રતિમા, ૧૦. પોતાને નિમિત્તે કરેલું મોજન

અશનાદિક વર્જન પ્રતિમા, ૧૧. શ્રમણ ભૂત મુનિવત્ વર્તન પ્રતિમા. પ્રતિમા શબ્દથી અમુક અભિગ્રહ્યા નિયમ વિશેષ જાણવો. હવે દરેક પ્રતિમાનું અનુક્રમે કંઈક વિસ્તારથી કથન કરવામાં આવે છે. ઉક્ત દરેક પ્રતિમાનું કાળ માન તેની સંખ્યા પ્રમાણ જેટલા માસનું છે, (એટલે કે પહેલી પ્રતિમા એક માસની, બીજી બે માસની, ત્રીજી ત્રણ માસની એમ અનુક્રમે અગિયારમી ૧૧ માસની સમજવી.) ૧. દર્શન પ્રતિમા—શમ, સંવેગ, નિર્વેદ, અનુકંપા અને આસ્તિકતા ગુણ સહિત તથા કદાચહ અને શંકાદિક શલ્યથી સર્વથા રહિત નિર્દોષ સમકિતને યથાસ્થિત પાળવામાં આવે તે પહેલી દર્શન પ્રતિમા કહેવાય છે. ૨. વૃત પ્રતિમા—શ્રાવક યોગ્ય પાંચ આણુવૃત તેમજ ત્રણ ગુણુવૃત અને ચાર શિક્ષા વૃતને કંઈ પણ અતિચાર પ્રમુખ દ્વષણ લગાડ્યા વગર બે માસ પર્યંત પ્રથમ પડિમામાં જણાવેલા નિર્દોષ સમકિત ગુણ સહિત સેવવાં તે બીજી વૃત પ્રતિમા જાણવી. ૩. સામયિક પ્રતિમા—મન, વચન અને કાયા સંબંધી પાપવ્યાપારને વર્જી નિષ્પાપ નિર્દોષ વ્યાપારને સેવવારૂપ સામાયક પ્રતિદિન ઉભય કાળ અતિચારાદિક દ્વષણ રહિત ત્રણ માસ પર્યંત કરવામાં આવે તે ત્રીજી સામયિક પ્રતિમા જાણવી. ૪. પોષધ પ્રતિમા—દરેક અષ્ટમી, ચતુર્દશી પ્રમુખ પર્વ દિવસે સર્વથા આહાર ત્યાગ, શરીર સત્કાર ત્યાગ, મૈથુન ત્યાગ અને પાપ વ્યાપાર ત્યાગ એમ ચારે પ્રકારનો પોષધ, અતિચાર દ્વષણ રહિત ચાર માસ પર્યંત પાળવામાં આવે તે ચોથી પોષધ પ્રતિમા છે. ૫. કાયોત્સર્ગ પ્રતિમા—પૂર્વોક્ત પ્રતિમાઓમાં દર્શાવ્યા મુજબ સમ્યક્ત્વ આણુવૃત, ગુણુવૃત અને શિક્ષા વૃત યુક્ત છતો, સ્થિર, સત્યવાંત અને મુનિપુણ શ્રાવક દરેક અષ્ટમી અને ચતુર્દશીના દિવસે પોષધ ગ્રહી રાત્રિભર શુન્ય ગ્રહાદિકમાં કાઉસ્સજ્ઞ (કાયોત્સર્ગ) મુદ્રાએ સ્થિત રહે—ઉપસર્ગ પરિસહાદિકથી ડરે નહિ, નિશ્ચળ રહે. ૬. બ્રહ્મચર્ય પ્રતિમા—શૃંગાર, કથા, સ્નાન, વિલેપન પ્રમુખ વિભૂષા સંબંધી ઉત્કર્ષ અને સ્ત્રી કથા (સ્ત્રી સંબંધી અથવા સ્ત્રી સાથે

એકાન્તમાં સરાગ વર્તાલાપ) નો ત્યાગ કરતો હતો શ્રાવક એક અબ્રહ્મ સેવાનો ૭ માસ પર્યંત સર્વથા ત્યાગ કરે તે છઠ્ઠી બ્રહ્મચર્ય પ્રતિમા જાણવી. ૭. સચિત્ત ત્યાગ પ્રતિમા-સાત માસ સુધી સચિત્ત ભોજનનો સર્વથા ત્યાગ કરે. તેમજ પૂર્વોક્ત પાછલી પ્રતિમાઓમાં સેવન કરવા યોગ્ય સર્વ અનુષ્ઠાનનું પણ સાથેજ સેવન કરે તે સાતમી પ્રતિમા જાણવી. ૮. સ્વયં આરંભ વર્જન પ્રતિમા-આઠ મહિના સુધી પોતે જાતે કોઈ પ્રકારના પાપ આરંભ કરે નહિ તે આઠમી પ્રતિમા જાણવી. ૯. અન્ય (ગ્રેબ્ય) આરંભ વર્જન પ્રતિમા-નવ માસ સુધી અન્ય દાસ પ્રમુખ પાસે પણ પાપારંભ ન કરાવવા-રૂપ નવમી પ્રતિમા જાણવી. ૧૦. સ્વનિમિત્ત અશનાદિ વર્જન પ્રતિમા-દશ માસ પર્યંત પોતાના નિમિત્તે કરેલું ભોજન પણ ગ્રહણ કરાય નહીં, વળી તેણું કોઈક તો ખુર મુંડન કરાવે અથવા તો કોઈ શિખા ચોટલી ધારણ કરે, પૂર્વ પ્રતિમાઓની સર્વ મર્યાદા સાથેજ પાળે તે દશમી પ્રતિમા. ૧૧. શ્રમણભૂત વર્તન પ્રતિમા-ખુર મુંડન અથવા કેશ લોચન કરવા વડે, રજોહરણ અને પાત્રાં પ્રમુખ સાધુ યોગ્ય સર્વ ઉપકરણો ગ્રહણ કરી ઉત્કૃષ્ટ અગીયાર માસ પર્યંત સાધુ મુનિરાજની પેરે વીચરે તે અગીયારમી પ્રતિમા જાણવી. [મતાંતર-ઉક્ત પ્રતિમાઓ પૈકી પહેલાની ૪ સિવાય બીજી પ્રતિમાઓ આશ્રી શ્રી આવશ્યક ચુર્ણિમાં આવેા લેખ છે કે:— પાંચ માસ પર્યંત રાત્રિ ભોજનનો પરિત્યાગ કરવો, તે પાંચમી પ્રતિમા. સચિત્ત આહાર પરિત્યાગ રૂપ છઠ્ઠી. દિવસે બ્રહ્મચર્ય પાળવું અને રાત્રે તેનું પ્રમાણ કરવા રૂપ સાતમી. રાત દિવસ સર્વથા બ્રહ્મચર્યને દ્રવ્ય સ્નાન ત્યાગ. કેશ નખ રોમ પ્રમુખ સમારવા સંબંધી ઉપેક્ષા રૂપ આઠમી. સ્વયં આરંભ પરિત્યાગરૂપ નવમી. ગ્રેબ્ય (દાસ પ્રમુખ પાસે પણ) આરંભ વર્જનરૂપ દશમી. ઉદ્દિષ્ટ ભક્ત (પોતાના નિમિત્તે કરેલ ભોજન) વર્જનરૂપ શ્રમણ ભૂત પ્રતિમા અગિયારમી. એવી રીતે મતાંતર જાણવો.] આ પડિમાઓનું વહન તથા બીજા અભિગ્રહ, નિયમાદિકનો અભ્યાસ

તુલનારૂપે જરૂર કરવા યોગ્ય છે, કાયર મોણસનેજ બધું કઠણ લાગે છે, પુરુષાર્થી જનોને તે તેવું કઠણ લાગતું નથી, તે તો શક્ય સત્કાર્યમાં સદા ઉજમાળજ રહે છે, અને તેને ખંતથી આરાધી અનુક્રમે અખંડ આનંદ મેળવે છે.

૭. શ્રાવકના એકવીશ ગુણોનું વર્ણન.

આ ભયંકર અને પારાવાર સંસાર જામણમાં ભમતાં થકા જીવને મનુષ્ય જન્માદિ ઉત્તમ સામગ્રી મળવી અતિ દુર્લભ છે, કદાચ તે મળે તોપણ શુદ્ધ ધર્મની યોગ્યતા પ્રાપ્ત થવી બહુજ મુશ્કેલ છે, તો પછી શુદ્ધ ધર્મની પ્રાપ્તિની દુર્લભતાનું તો કહેવુંજ શું ! માટે જ્ઞાની મહારાજ ધર્મની યોગ્યતા પામવાના શ્રાવકના એક-વીશ ઉત્તમ લક્ષણરૂપ એકવીશ ગુણોનું કંઈક ટુંક સ્વરૂપ બતાવે છે.

૨૧ ગુણોનાં નામ તથા અર્થ.

૧. સુદ્ર નહિ—અશુદ્ર ગંભીર આશયવાળો, સૂક્ષ્મ રીતે વસ્તુ તત્ત્વનો વિચાર કરવાને શક્તિ ધરાવનાર સમર્થ જીવ વિશેષ ધર્મ રત્નને પામી શકે. ૨. રૂપનિધિ—પ્રશસ્ત રૂપવાળો, પાંચે ઇન્દ્રિયો જેને સ્પષ્ટ રીતે પ્રાપ્ત થયેલ છે એવો, અર્થાત્ શરીર સંબંધી સુંદર આકૃતિને ધારનાર આત્મા. ૩. સૌમ્ય—સ્વભાવેજ પાપ દોષ રહિત, શીતળ સ્વભાવવાનું આત્મા. ૪. જન પ્રિય—સદાચારને સેવનાર લોકપ્રિય આત્મા. ૫. કૂર નહિ—કૂરતા યા નિષ્કૂરતા વડે જેનું મન મલીન થતું નથી એવો અકિલ્લ યાને પ્રસન્ન ચિત્ત યુક્ત શાંત આત્મા. ૬. ભીરૂ—આ લોક સંબંધી તથા પરલોક સંબંધી અપાયથી ડરવાવાળો અર્થાત્ અપવાદ ભીરૂ તેમજ પાપ ભીરૂ હોવાથી બધી રીતે સંભાળીને ચાલનાર, ઉભયલોક વિરૂદ્ધ કાર્યનો અવશ્ય પરિહાર કરનાર આત્મા. ૭. અશઠ—છળ પ્રપંચ વડે પરને પાસમાં નાંખવાથી દૂર રહેનાર. ૮. સુદખિન્ન—શુભ દાક્ષિણ્યવંત, ઉચિત પ્રાર્થનાનો ભંગ નહિ કરવાવાળો, સમય ઉચિતવર્તી સામાનું દિલ પ્રસન્ન કરનાર. ૯. લજ્જાતુચ્ચો—લજ્જાશીલ, અકાર્ય વર્ણ સત્કાર્યમાં સહેજે ભેડાઈ શકે એવો મર્યાદાશીલ પુરુષ. ૧૦. દયાલુચ્ચો—સર્વ કંઈ

પ્રાણી વર્ગ ઉપર અનુકંપા રાખનાર. ૧૧ સોમદિહિ મજ્જથ—રાગ-
દ્વેષ રહિત નિષ્પક્ષપાતપણે વસ્તુ તત્ત્વને યથાર્થ રીતે ઓળખી
મધ્યસ્તાતાથી દોષને દૂર કરનાર. ૧૨ ગુણુરાગી—સદ્ગુણીનોજ પક્ષ
કરનાર ગુણુનોજ પક્ષ લેનાર. ૧૩ સત્કથ—એકાંત હિતકારી એવી
ધર્મ કથા જેને પ્રિય છે એવો. ૧૪ સુપજ્જ-સુશીલ અને સાતુ-
કુળ છે કુટુંબ જેનું એવો સુભાગ્યવંત. ૧૫ દીર્ઘદર્શી—પ્રથમથી
સારી રીતે વિચાર કરીને પરિણામે જેમાં લાભ સમાયો હોય
એવાં શુભ કાર્યનેજ કરવાવાળો. ૧૬ વિશેષજ્ઞ—પક્ષપાત રહિતપણે
ગુણુ દોષ, હિત અહિત, કાર્ય અકાર્ય, ઉચિત અનુચિત, ભક્ષ્ય
અભક્ષ્ય, પેય અપેય, ગમ્ય અગમ્ય વિગેરે વિશેષ વાતનો જાણુ.
૧૭ વૃદ્ધાનુગત—પરિપક્વ બુદ્ધિવાળા અનુભવી પુરૂષોને અનુસરી
ચાલનાર, નહિ કે જેમ આઠ્યું તેમ ઉચ્ચાંબલપણે મજ્જા મુજબ
કામ કરનાર. ૧૮ વિનયવંત—ગુણુધિકનું ઉચિત ગૌરવ સાચવનાર
સુવિનીત. ૧૯ કૃતજ્ઞાણુ—ખીજાએ કરેલા ગુણુને કદાપિ નહિ વિસરી
જનાર. ૨૦ પરહિતકારી—સ્વતઃ સ્વાર્થ વિના પરોપકાર કરવામાં
તત્પર, દાક્ષિણતાવંત તો જ્યારે તેને કોઈ પ્રેરણા અથવા
પ્રાર્થના કરે ત્યારે પરોપકાર કરે, અને આતો પોતાના આત્માનીજ
પ્રેરણાથી સ્વકર્તવ્ય સમજીનેજ કોઈની કંઈ પણ અપેક્ષા રાખ્યા
વિનાજ પરોપકાર કર્યા કરે, એવા ઉત્તમ સ્વભાવને સ્વાભાવીક રીતે
ધારનાર ભગ્યાત્મા. ૨૧ લબ્ધ લક્ષ—કોઈ પણ કાર્યને સુખે
સાધી શકે એવો કાર્ય દક્ષ.

કેટલાક પ્રચલિત તપની વિધિ.

૧. અષ્ટકર્મ સૂદન તપ.

આઠ કર્મનો ક્ષય કરવા માટે આ પ્રમાણે આ તપ કરવો.
પહેલે દીવસે ઉપવાસ, બીજે દીવસે એકાસણું, ત્રીજે દીવસે એક
દાણો ઠામ ચોવીહાર આંબેલ, ચોથે દીવસે એકલદાણું, (ઠામ
ચોવીહાર એકાસણું) પાંચમે દીવસે ઠામ ચોવીહાર એકદત્તી (એક
વખતે પાત્રમાં પડેલું જ વાપરવું) છઠ્ઠે દીવસે લુખીનીવી કરવી,

સાતમે દીવસે આંગેલ કરવું, આઠમે દીવસે આઠ કોળીયાનું એકા-
સણું કરવું. એ આઠ દીવસે ગણણું વિગેરે નીચે પ્રમાણે કરવું.

૧ જ્ઞાનાવરણીય	કર્મક્ષયે	શ્રી અનંત જ્ઞાન	સંયુતાય	નમઃ
૨ દર્શનાવરણીય	„	શ્રી „ દર્શન	„	„
૩ વેદનીય	„	શ્રી અવ્યાખાધ ગુણ	„	„
૪ મોહનીય	„	શ્રી અનંત ચારિત્ર ગુણ	„	„
૫ આયુઃ	„	શ્રી અક્ષય સ્થિતિ ગુણ	„	„
૬ નામ	„	શ્રી અરૂપિ નિરંજન ગુણ	„	„
૭ ગોત્ર	„	શ્રી અગુરૂલધુ ગુણ	„	„
૮ અંતરાય	„	શ્રી અનંતવીર્ય ગુણ	„	„

અથવા નીચે પ્રમાણે ગણવું—

૧ શ્રી અનંત જ્ઞાન ગુણ	ધારકાય નમઃ	૫ પ્રકૃતિ
૨ „ અનંત દર્શન	„ „ „	૬ „
૩ „ અવ્યાખાધ	„ „ „	૨ „
૪ „ ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ	„ „ „	૨૮ „
૫ „ અક્ષયસ્થિતિ	„ „ „	૪ „
૬ „ અમૂર્ત	„ „ „	૧૦૩ „
૭ „ અગુરૂલધુ	„ „ „	૨ „
૮ „ અનન્ત વીર્ય	„ „ „	૫ „

કાયોત્સર્ગ, સાથીયા, તથા ખમાસણા કર્મ પ્રકૃતિ પ્રમાણે કરવા. જે દીવસે જે કર્મનો તપ ચાલતો હોય તે દીવસે તે કર્મની પૂજામાંથી એક ઢાળ અનુક્રમે ભણાવવી. ઉજમણામાં આઠ કર્મની ૧૫૮ પ્રકૃતિ સૂચવનારું આઠ શાખાને ૧૫૮ પત્રોવાળું રૂપાનું વૃક્ષ અને કર્મવૃક્ષના છેદને માટે તેના મૂળમાં મૂકવાનો સોનાનો કુહાડો તથા ચોસઠ મોહક જ્ઞાનની પાસે મુકવા. જ્ઞાનની પૂજા કરવી તથા દાન દેવું. મોટી સ્નાત્રવિધિએ જિનપૂજા કરવી. સંઘવાત્સલ્ય કરવું. એ રીતે પ્રથમ ઓળી થઈ. એવીજ આઠ ઓળી કરવી. એટલે ૬૪ દીવસે કર્મસંહન તપ પૂર્ણ થાય.

૨. એકસોવીશ કલ્યાણુક તપ.

જે દીવસે તિર્થંકર પરમાત્માનો ગર્ભાવતાર, જન્મ, દીક્ષા, કેવળજ્ઞાન અને મોક્ષ થયો હોય તે દીવસે જે તપ કરવો તે કલ્યાણુતપ કહેવાય. જે દીવસે એક કલ્યાણુક હોય ત્યારે એકાસણું, બે કલ્યાણુક હોય તો નીવી, ત્રણ હોય તો આંખીલ, અને ચાર હોય તો ઉપવાસ કરવો. પાંચ કલ્યાણુક હોય તો એકાસણા પૂર્વક-ઉપવાસ કરવો. ચીવીશ તિર્થંકરના ચ્યવન વિગેરે પાંચ કલ્યાણુકના ૧૨૦ દિવસોને વિષે ઉપવાસાદિક તપ કરવો. એકાસણાથી જે પાંચ કલ્યાણુક આરાધે તે માગશર સુદિ ૧૦ નું આંખીલ કરે તે માગશર સુદ ૧૧નો ઉપવાસ કરી ૬ કલ્યાણુક આરાધે. અને ઉપવાસથી પાંચકલ્યાણુક આરાધે, તે માગસર સુદિ ૧૦ ને અગ્યારસનો પ્રથમ છઠ્ઠું કરી શરૂ કરે તો પાંચ વર્ષે કલ્યાણુક તપ પુરો થાય. ઉજમણામાં કનકસિંહ રાજની જેમ ચોવીશ જિનેશ્વરોની પ્રતિમા ભરાવવી. તિલક ૨૪ તેમજ પૂજના ઉપકરણો દરેક ચોવીશ ચોવીશ મૂકવા. ચ્યવન કલ્યાણુકે ‘પરમેષ્ઠિને નમઃ’ જન્મ કલ્યાણુકે ‘અર્હતે નમઃ’ દીક્ષા કલ્યાણુકે ‘નાથાય નમઃ’ કેવળ જ્ઞાન કલ્યાણુકે ‘સર્વજ્ઞાય નમઃ’ અને નિર્વાણ કલ્યાણુકે ‘સર્વજ્ઞાય નમઃ’ અને નિર્વાણ કલ્યાણુકે ‘પારંગતાય નમઃ’ એવો બે હજાર પ્રમાણુ જપ કરવો એટલે ૨૦ નોકારવાળી ગણવી. જે ઉપવાસથી આ તપ કરે તેણે દરેક કલ્યાણુકે ઉપવાસ કરવો. વધારે કલ્યાણુક એક દિવસે હોય તો બીજા વર્ષમાં આરાધન કરવું. જ્યાં ભગવંતની કલ્યાણુક ભૂમિ હોય ત્યાં મોટા મહોત્સવ પૂર્વક સંઘ સહિત યાત્રા કરવા જવું. તથા સર્વ ભગવંતોનો પાંચ કલ્યાણુકોનો ઉત્સવ કરવો. કલ્યાણુકોના દીવસો શુક્રમહારાજાદિક થકી જાણી લેવા.

૩. અગિયાર અંગ તપ.

શુકલ એકાદશીથી આરંભીને અગ્યાર માસની એકાદશીએ યથાશક્તિ તપ કરવાથી અંગ તપ પૂર્ણ થાય છે. આચારાંગ વિગેરે અગિયાર અંગનો આ તપ હોવાથી અંગ તપ કહેવાય છે. તેમાં

શુકલ એકાદશીને દીવસે યથાશક્તિ એકાસણું, નીવી આંખીલ કે ઉપવાસ કરવો. તે અગીઆર માસે પૂર્ણ થાય છે. ઉદ્યાપનમાં ૧૧ વસ્તુઓ મુકવી. ગુણુ ૪૫ આગમ તપમાંથી જોઈ લેવું. ૧. શ્રી આચારાંગ સૂત્રાય નમઃ ૨. શ્રી સ્વયંગડાંગ સૂત્રાય નમઃ ૩. શ્રી ઠાણાંગ સૂત્રાય નમઃ ૪. શ્રી સમવાયાંગ સૂત્રાય નમઃ ૫. શ્રી ભગવતી સૂત્રાય નમઃ ૬. શ્રી જ્ઞાતાધર્મ કથાંગ સૂત્રાય નમઃ ૭. શ્રી ઉપાસક દશાંગ સૂત્રાય નમઃ ૮. શ્રી અંતકૃત દશાંગ સૂત્રાય નમઃ ૯. શ્રી અનુત્તરોપવાદ સૂત્રાય નમઃ ૧૦. શ્રી પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્રાય નમઃ ૧૧. શ્રી વિપાક સૂત્રાય નમઃ.

૪. પુંડરિક અથવા ચૈત્રી પુનમના તપની વિધિ.

ઋષભદેવ પ્રભુના પ્રથમ ગણધર શ્રી પુંડરિક સ્વામિની આરાધના માટે આ તપ છે. તે ગણધર પ્રભુ ચૈત્રી પુનમના દિવસે સિદ્ધાચલજી ઉપર સિદ્ધિપદ પામ્યા છે. તેથી તે દીવસે પુંડરિક સ્વામિની પ્રતિમાની પૂજા કરવી. તથા શક્તિ મુજબ ઉપવાસાદિક તપ કરવો. કસુંખી રંગવાળા વસ્ત્રથી પૂજા કરવી. ત્યારપછી દરેક પૂર્ણિમાએ તે પ્રમાણે તપ તથા પૂજા કરવી. એ પ્રમાણે સાત કે એક વર્ષ સુધી કરવું. અથવા બાર અથવા પંદર વરસની બાર ચૈત્રી પૂર્ણિમાજ કરવી. ‘શ્રી પુંડરીક ગણધરરાય નમઃ’ એ પદથી ૨૦ નોકારવાળી ગણવી. સાથીયા વિગેરે ૧૫૦ કરવા. પોતાના સ્થાને રહીને જેને તપ કરવો હોય તેને માટે વિધિ કહે છે, પુંડરિક સ્વામીજીની પ્રતિમા ન હોય તો પછી ગૌતમસ્વામીજી અગર ઋષભદેવ ભગવંતની પ્રતિમા અગર કોઈ પણ જિંજ હોય તેની પાસે વિધિ કરવો. ૧૫૦ પ્રદક્ષિણા ખમાસણા, સાથીયા, કાઉસગ્ગ કરવા. ફુલની માળા ૧૫૦ ચડાવવી. એક સાથે ન થઈ શકે તો ૧૦, ૨૦, ૩૦, ૪૦, ૫૦ એમ થઈ શકે છે.

૫. પિસ્તાળીશ આગમ તપનો વિધિ.

એ તપમાં ૪૫ એકાસણું કરવા. ૪૫ દીવસ લાગટ ગુણુ ગણે. પિસ્તાળીશ આગમમાં નંદીસૂત્ર તથા ભગવતી સૂત્ર રૂપા-

મહોરે તથા સોના મહોરે પૂજવું, અને બીજા આગમો વાસ-
ક્ષેપ તથા પૈસાથી પૂજવા. તપ પૂરો થયે ગુરુ પૂજન કરવું. તેનું
શુભ્ધુ નિચે પ્રમાણે:— ૧. શ્રી નન્દી સૂત્રાય નમઃ ૫૧. ૨. શ્રી
અનુયોગ દ્વાર સૂત્રાય નમઃ ૬૨. ૩. શ્રી દશવૈકલિક સૂત્રાય નમઃ
૧૪. ૪. શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રાય નમઃ ૩૬. ૫. શ્રી ઓષ નિર્યુક્તિ
સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૬. શ્રી આવશ્યક સૂત્રાય નમઃ ૩૨. ૭. શ્રી
નિશિથ ચ્છેદ સૂત્રાય નમઃ ૧૬. ૮. શ્રી વ્યવહાર કલ્પ સૂત્રાય નમઃ
૨૦. ૯. શ્રી દશાશ્રુત સ્કંધ સૂત્રાય નમઃ ૧૬. ૧૦. શ્રી પંચકલ્પ
ચ્છેદ સૂત્રાય નમઃ ૧૬. ૧૧. શ્રી જિતકલ્પ ચ્છેદ સૂત્રાય નમઃ ૩૫.
૧૨. શ્રી મહાનિશીથ ચ્છેદ સૂત્રાય નમઃ ૪૨. ૧૩. શ્રી ચત્સરણ
પયન્નો સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૧૪. શ્રી આઉશ પચ્ચખાણ સૂત્રાય નમઃ
૧૦. ૧૫. શ્રી ભત્ત પરિણા સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૧૬. શ્રી સંચારા
પયન્નો સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૧૭. શ્રી તંડુલ વેચાલિય સૂત્રાય નમઃ
૧૦. ૧૮. ચન્દાવિજય પયન્નો સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૧૯. શ્રી દેવિંદ
થુઈ પયન્નો સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૨૦. શ્રી મરણુ સમાધિ સૂત્રાય નમઃ
૧૦. ૨૧. શ્રી મહાપચ્ચખાણ સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૨૨. શ્રી ગણિ-
વિજ્ઞા પયન્નો સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૨૩. શ્રી આચારાંગ સૂત્રાય નમઃ
૨૫. ૨૪. શ્રી સુયગડાંગ સૂત્રાય નમઃ ૨૩. ૨૫ શ્રી ઠાણુંગ સૂત્રાય
નમઃ ૧૦. ૨૬. શ્રી સમવાયાંગ સૂત્રાય નમઃ ૧૦૪. ૨૭. શ્રી
ભગવતી સૂત્રાય નમઃ ૪૨. ૨૮. શ્રી જ્ઞાતા ધર્મકથા સૂત્રાય નમઃ
૧૬. ૨૯. ઉપાસકદશાર્જી સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૩૦. શ્રી અંતગડદશાર્જી
સૂત્રાય નમઃ ૧૬. ૩૧. આણુતરૈવવાઈ સૂત્રાય નમઃ ૩૩. ૩૨. શ્રી
પ્રશ્નવ્યાકરણ સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૩૩. શ્રી વિપાક સૂત્રાય નમઃ ૨૦.
૩૪. શ્રી ઉવવાઈ સૂત્રાય નમઃ ૨૩. ૩૫. શ્રી રાયપસેણી સૂત્રાય નમઃ
૪૨. ૩૬. શ્રી જિવાવિભાગ સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૩૭. શ્રી પન્નવણ
ઉપાર્જી સૂત્રાય નમઃ ૩૬. ૩૮. શ્રી સુર્યપન્નતિ સૂત્રાય નમઃ ૫૭.
૩૯. જંબુદ્વીપ પન્નતિ સૂત્રાય નમઃ ૫૦. ૪૦. શ્રી ચંદ પન્નતિ
૩૮

સૂત્રાય નમઃ ૫૦. ૪૧. શ્રી કાપવડિંસયા સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૪૨. શ્રી નિરીયાવલી સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૪૩. શ્રી પુષ્કચુલિયા સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૪૪. શ્રી વહ્નિદશેપાર્જી સૂત્રાય નમઃ ૧૦. ૪૫. શ્રી પુષ્કયા ઉપાર્જી સૂત્રાય નમઃ ૧૦.

૬. શ્રી સિદ્ધાચલજીના બે અઠમ તથા સાત છઠનું ગુણાણું.

પહેલો અઠમ-‘શ્રી પુણ્ડરીક ગણુધરાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. બીજો અઠમ-‘શ્રી કદમ્બ ગણુધરાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. પહેલો છઠ-‘શ્રી ઋષભદેવ સર્વજ્ઞાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. બીજો છઠ-‘શ્રી વિમલ ગણુધરાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. ત્રીજો છઠ-‘શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર ગણુધરાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. ચોથો છઠ-‘શ્રી હરી ગણુધરાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. પાંચમો છઠ-‘શ્રી વજ્રવલ્લીનાથાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. છઠો છઠ-‘શ્રી સહસ્ત્રાદિ ગણુધરાય નમઃ’ ની ૨૦ ગણુવી. સાતમો છઠ-‘શ્રી સહસ્રકમલાયનમઃ’ ની ૨૦. દીન પ્રત્યેકે ૨૧ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ ૨૧ ખમાસમણ, ૨૧ સાથીયા, ૨૧ ફળ ચઠાવવા.

૭. ચૌદ પૂર્વ તપની વિધિ.

પ્રથમ દ્રવ્ય તથા વાસક્ષેપથી જ્ઞાન પૂજા કરવી. ચૌદ શુકલ ચતુર્દશી પર્યંત એકેક ઉપવાસ કરવો. મહીને મહીને જ્ઞાન અને જ્ઞાનવંતની પૂજા કરીએ. એમ ચૌદ માસ તપ કરવો અથવા એકાસણું દિન ચૌદ સુધી ૧૪ કરવાં. ૧. શ્રી ઉત્પાદ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૨. શ્રી અગ્રાયણી પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૩. શ્રી વીરપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૪. શ્રી અસ્તિપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૫. શ્રી જ્ઞાનપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૬. શ્રી સત્યપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૭. શ્રી આત્મપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૮. શ્રી કર્મપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૯. શ્રી પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૧૦. શ્રી વિદ્યાપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૧૧. શ્રી કલ્યાણનામધ્યેયપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૧૨. શ્રી પ્રાણાવાયપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૧૩. શ્રી ક્રિયાવિશાલપ્રવાહ પૂર્વાયનમઃ ૧૪. ૧૪. શ્રી લોકબિન્દુસાર પૂર્વાયનમઃ ૧૪.

૮. શ્રી બાવન જિનાલય તપનું ગુણુ.

૧. અંધારી અષ્ટમીએ-“શ્રી ચન્દ્રાનન સ્વામિ શાશ્વત જિનાયનમઃ”-નોં ૨૦ ૨. સુદીપક્ષની અષ્ટમીએ-શ્રી “મધુભાનન શાશ્વત જિનાયનમઃ” નોં ૨૦. ૩. શુદ્ધપક્ષની અતુર્દશીએ-શ્રી “વર્ધમાન સ્વામિ શાશ્વત જિનાયનમઃ”-નોં ૨૦. ૪. કૃષ્ણપક્ષની અતુર્દશીએ-શ્રી “વારિષેણ સ્વામિ શાશ્વત જિનાયનમઃ”-નોં ૨૦. એ ચાર તિથિના ઉપવાસ કરીને ગુણુ ગણવું. એ તપ અષાડ શુદ્ધ ચૌદ-શથી બ્રહ્મ કરવો અને ચૌદમ પુનમનો છઠ કરવો. એ તપ બાર માસે પૂર્ણ થાય. દર ચૌમાસે છઠ કરવો. ૧૨ સાથીયા કાઉસગ્ગ ખમાસમણુ દેવા.

૯. શ્રી સિદ્ધિ તપનો વિધિ.

પ્રથમ એક ઉપવાસ કરવો, પારણે બેસણું. પછી બે ઉપવાસ કરવા, પારણે બેસણું. પછી ત્રણ ઉપવાસ કરવા, પારણે બેસણું. એવી રીતે આઠ ઉપવાસ સુધી કરવું. તેનું ગુણુ નીચે પ્રમાણે. ૧. શ્રી અનન્તજ્ઞાન સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૨. શ્રી અનન્તદર્શન સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૩. શ્રી અવ્યાભાધગુણ સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૪. શ્રી અનન્ત ચારિત્ર સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૫. શ્રી અક્ષય સ્થિતિગુણ સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૬. શ્રી અરૂપિ નિરંજન ગુણ સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૭. શ્રી અશુર બધુગુણ સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮. ૮. શ્રી અનન્ત વીર્યગુણ સંયુક્તાય સિદ્ધાયનમઃ ૮.

૧૦. શ્રી દીવાલીપર્વનું ગુણુ.

શ્રી મહાવીર સર્વજ્ઞાયનમઃ નોં ૨૦ એ પહેલી રાત્રે આઠ વાગે ગુણુ ગણવાનું. શ્રી મહાવીર સ્વામિ પારગતાયનમઃ નોં ૨૦ રાત્રિના ત્રીજા પહેરે ગુણુ ગણવું અને પછી મહાવીર નીરવાણના દેવવાંદવા. શ્રી ગૌતમસ્વામિ સર્વજ્ઞાયનમઃ નોં ૨૦ સવારે ગણવાનું અને પ્રભાતે ગૌતમસ્વામિના દેવવાંદવા. જે દિવસે ઢોકમાં દીવાલી-પર્વ ઉજવાય તેજ રાત્રે ઉપર મુજબનું ગુણુ ગણવું.

૧૧. અક્ષયનિધિ તપની વિધિ.

અક્ષયનિધિ તપ આવણુ વદિ ચોથને દિવસે આદરવું. એક

કુંભ સૌવર્ણ તથાં રુપાનો તથા એક રત્નનો શક્તિ પ્રમાણે આસા-
 મી દિઠ એક કુંભ શુદ્ધભૂમી ઉપર સ્થાપીએ. તેની નીચે ડાંગરનો
 ઢગલો રાખવો. તે કુંભ ઉપર શ્રીફળ એક મુકીએ પછી પીઠિકા
 એક રચીએ. તે ઉપર સૂત્રની પ્રત રૂમાલે વીંટીને મુકીએ. પછી
 ધુપદીપ કરીએ, જ્ઞાનની પૂજા લાણવીએ. નવપદ મધ્યેની ‘અન્નાણુ
 સન્મોહતમોહરસ્સ’ એ પુજા સંપૂર્ણ લાણાવવી. પછી વાસદેવથી
 કલ્પસૂત્રની પૂજા કરવી. તે પીઠિકા ઉપર ચંદરવો તોરણ
 સહિત બાંધવો. પછી નિર્મળ ચોખા જે હાથે પસલી ભરીને ઉપર
 સોપારી એક મુકવી. કુંભના સન્મુખ રહી તે જ્ઞાનની સ્તુતિ કરી
 તે ઘડામાં નાંખીએ. પછી વીસ ખમાસમણ દેવાં; ગાથા કહેવી તે
 ગાથા લખીએ છીએ. શ્રી શ્રુતજ્ઞાનને નિત્ય નમું, ભાવ મંગલને
 કાજ; પૂજન અર્ચન દ્રવ્યથી, પામું અવિચલ રાજ. ૧. એ દુહો
 પ્રત્યેક ખમાસમણ દીઠ કહેવો. એ રીતે ખમાસમણ વીસ દેવા.
 પછી શ્રુતદેવી આરાધનાર્થ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગાં, ઇચ્છાં કરેમિ કાઉસ્સ-
 ગ્ગાં, અન્નથં આણું કહીને એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરવો. પછી
 સુઅ દેવયા ભગવદ્ એ થોય કહેવી. પછી ૐ હોં નમો નાણુસ્સ એ
 પદની નોકરવાલી વીશ ગણવી. છેલ્લે દિવસે રાત્રિ જાગરણ કરવું.
 પ્રભાવના પૂજા કરાવે, પારણાને દિવસે મોટા આડંબરથી વરઘોડો
 ચઢાવવો. મુખ્ય જે હાથ તેનાં ઘરના છેકરાને ઘોડા હાથી ઉપર
 બેસાડીએ. હાથમાં પુસ્તક આપીએ, તથા નૈવેદ્ય શક્તિ પ્રમાણે
 આપીએ અને જ્ઞાનના આગલ પણ નૈવેદ્ય મુકીએ. પછી પોતપોતા-
 ના કુંભ ઉપર છેલ્લે દિવસે ચોખા નાંગીને સંપૂર્ણ ભરવો. તેના
 ઉપર લીલો તથા પીળો તાસ્તો નાડાછડીથી બાંધવો. પુલની માળા
 કુંભ ઉપર પહેરાવવી. સૌભાગ્યવંતી સ્ત્રી પાસે શણગાર પહેરીને
 કુંભ ઉપડાવી તે વરઘોડા સાથે ફરી શ્રી દેરાસર જઈને કુંભ મુકવો.
 એ કુંભવાલી સ્ત્રી પ્રભુને પ્રદક્ષિણા ત્રણ દહને નૈવેદ્ય પ્રભુજી
 આગલ મૂકે. પુસ્તક ગુરુને ઠેકાણે પધરાવવું, ગુરુન પૂજન કરવું.
 શ્રાવણ વદી ચોથથી તે ભાદરવા શુદ્ધ ૪ સુધી એકાસણાં કરીને

એ વ્રત કરે. પ્રતિક્રમણ એ ટંકના કરવાં, ભૂમી સંધારો કરવો, શીયલ પાલવું, મોટા કુંભને ચીત્રામણ કઢાવીએ. એવી રીતે ચાર વર્ષ પર્યાંત કરવું એટલે ૬૪ દિવસે એ તપ પૂર્ણ થાય.

૧૨. પોષ દશમીની વિધિ તથા ગુણુણું

પોષ દશમી એટલે માગસર વદી દશમીને દિવસે શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનનો જન્મ કલ્યાણક દિવસ છે. તેથી આગળના નોમને દિવસે સાકર અથવા ખાંડનું ઉણુ પાણી કરીને તેનું પાન કરવું, એકાસણું કરી વ્રત ચુકત થઈને દશમીને દિવસે એક ઠામે આહાર કરી એજ ઠામે પાણી પીધને ચઉવિહાર કરવો. જનાલયમાં જઈ અષ્ટ પ્રકારી સત્તર પ્રકારી પુજા ભણવી ભણાવવી, અને શ્રી પાર્શ્વનાથાય નમઃ એ મંત્રનું એ હજાર ગુણુણું નવકારવાળી વીસ ગણુવી અને વળી ફરી એકાદશીને દિવસે એકાસણું કરવું. તેમજ બ્રહ્મચર્ય તથા ભૂમિશયન તો નવમી, દશમી અને એકાદશી એ ત્રણે દિવસ કરવું. વળી પારણાને દિવસે સાહુમીવાત્સલ્ય કરવું. આ વ્રત દશ વર્ષ પર્યાંત કરવાનું. એ પ્રમાણે એ પોષદશમીનું વ્રત જે મનુષ્ય કરે તે પુરૂષ આ લોકને વિષે ધન, ધાન્ય, સમૃદ્ધિની વૃદ્ધિને પામે. પરલોકને વિષે ઈંદ્રપણાને પામે છે. અનેક પ્રકારના ફળની પ્રાપ્તિ હોય અને અંતે મુક્તિપદને પ્રાપ્ત કરે છે.

૧૩. મૌન એકાદશી તપની વિધિ.

માગસર શુદ્ધી ૧૧ને દીવસે ઉપવાસ કરવો, મૌનપણે રહેવું ને શ્રી મહાયસ સર્વશાયનમઃ એની વીસ નવકારવાલી ગણુવી. એ તપ માગસર સુદ ૧૧ થી માંડવો, તે અગીઆર વર્ષ લગી કરવો. તેમાં દરેક માસની સુદી ૧૧ ઉપવાસ કરવો. ૧૧ લોગસસનો કાઉસગ્ગ, ૧૧ સાર્થીઆ, ૧૧ ખમાસમણ સાર્થીઆ ઉપર ફળ મુકવું. એના ઉપર સુવ્રત શેઠની કથા ભણવી. દોઢસો કલ્યાણનું ગુણુણું માગસર શુદ્ધી અગીઆરસે ગણુવું.

૧૪. રોહિણી તપનો વિધિ.

સત્યાવીશ નક્ષત્રો છે, તેમાં પ્રથમ આશ્વિની નક્ષત્રથી રોહિણી

નક્ષત્ર ચોથું છે. એ રોહિણી નક્ષત્ર જે દિવસે આવે તે દિવસે રોહિણી નામના દેવતાના અરાધનાર્થે સાત વર્ષ અને સાત માસ સુધી શ્રી વાસુપ્રજ્યસ્વામીની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા પૂજા પૂર્વક જે જે દિવસે રોહિણી નક્ષત્ર આવે તે તે દિવસે ઉપવાસ કરી એ તપ કરીયે. એ તપ અક્ષય તૃતીયાને દિવસે રોહિણી નક્ષત્ર આવે તે દિવસેથી કરાય છે. ગુણગુણો વિધિ:—ૐ હ્રી શ્રી વાસુપ્રજ્ય જિનાયનમઃ સા. ખ. લો. પ.

૧૫. શ્રી વીશસ્થાનક વિધિ.

શ્રી વીશ સ્થાનક તપનું આરાધન કરવા ઇચ્છનારે યથાસ્થાને પ્રત્યેક પદે ખમાસમાણ હેમ ઉપયોગ સહિત બોલવાના હુકા. પરમપંચ પરમેષ્ઠીમાં, પરમેશ્વર ભગવાન; આર નિરોપે ધ્યાઈએ, નમો નમો શ્રી જિનભાણ. ૧. ગુણ અનંત નિર્મળ થયા, સહજ સ્વરૂપ ઉભાસ; આંટ કર્મ મળ ક્ષય કરી, સિદ્ધ ભયે નમો તાસ. ૨. ભાવામય ઔષધ સમી, પ્રવચન અમૃત વૃષ્ટિ; ત્રિભુવન જીવને સુખ કરી, જય જય પ્રવચન દષ્ટિ. ૩. છત્રીશ છત્રીશી ગુણે, યુગ પ્રધાન મુણીંદ; જિનમત પરમત જાણતાં, નમો નમો તેહ સુરીંદ. ૪. તજ પર પરિણુતિ રમણતા, લહે નિજભાવ સ્વરૂપ; સ્થિર કરતા ભવિ લોકને, જયજય સ્થવિર અનુપ. ૫. બોધ સૂક્ષ્મ વિણુ જીવને, ન હોય તત્ત્વ પ્રતીત; ભણે ભણાવે સુત્રને, જય જય પાઠક ગીત. ૬. સ્યાદ્વાદ ગુણ પરિણુમ્યો, રમતા સમતા સંગ; સાધે શુદ્ધાનંદતા, નમો સાધુ શુભ રંગ. ૭. અધ્યાતમ જ્ઞાને કરી, વિધટે ભવજ્મ ભીતિ; સત્ય ધર્મ તે જ્ઞાન છે, નમો નમો જ્ઞાનની રીતિ. ૮. લોકાલોકના ભાવ જે, કેવલિ ભાષિત જેહ; સત્ય કરી અવધારતો, નમો નમો હર્શન તેહ. ૯. શૌચ મૂળથી મહાગુણી, સર્વ ધર્મનો આધાર; ગુણ અનંતને કંદ એ, નમો નમો વિનય આચાર. ૧૦. રત્ન ત્રય વિણુ સાધના, નિષ્કળ કહી સદીવ; ભાવ રચણું નિધાન છે, જય જય ચારિત્ર જીવ. ૧૧. જીન પ્રતિમા જીન મંદીરા, કંચનના કરે જેહ; પ્રહ્લ્લયર્થ બહુ ફળ લહે, નમો

નમો શિયળ સુદેહ. ૧૨. આત્મ બોધ વિષુ જે ક્રિયા, તે તો બાળક ચાલ; તત્વારથથી ધારીયે, નમો નમો ક્રિયા સુવિશાળ. ૧૩. કર્મ ખપાવે ચીકણાં, ભાવ મંગળ તપ જાણુ; પચાસ લખિ ઉપજે, જય જય તપ ગુણુ ખાણુ. ૧૪. છઠું છઠું તપ કરે પારણું, ચઉ-નાણી ગુણુ ધામ; એ સમ શુભ પાત્ર કો નહીં, નમો નમો ગોચમ સ્વામ. ૧૫. દોષ અઢારે ક્ષય થયા, ઉપન્યા ગુણુ જસ અંગ; વૈયાવચ્ચ કરીયે મુદા, નમો નમો જિનપદ સંગ. ૧૬. શુદ્ધાતમ ગુણુમેં રમે, તજી દંદ્રિય આશંસ; ચિર સમાધિ સંતોષમાં, જય જય સંયમ વંશ. ૧૭. અભિનવ જ્ઞાન સેવો ભવિક, ચારિત્ર સમ-કીર્ત મૂળ; અજર અમર પદ ફળ લહો, જિનવર પદવી પુલ. ૧૮. વકતા શ્રોતા યોગથી, શ્રુત અનુભવ રસ પીત; ધ્યાતા ધ્યેયની એકતા, જય જય શ્રુત સુખલીન. ૧૯. તીર્થ યાત્રા પ્રભાવ છે, શાસન ઉન્નતિ કાજ; પરમાનંદ વિલાસતાં, જય જય તીર્થ જહાજ. ૨૦. નોટ—તપસ્યા કરનારે પદના કાઉસગ્ગ પ્રમાણે દરેક વખતે હુહા બોલી ખમાસમણુ આપવા.

૧૬. વીશસ્થાનક પદના જાપ, કાઉસગ્ગ, ખમાસમણુ વિગેરેનું યંત્ર.

	જાપ	માળા	કાઉસગ્ગ	ખમાસમણુ
૧	ૐ હ્રી નમો અરિહંતાણું	૨૦	૨૪	૨૪
૨	„ „ „ સિદ્ધાણું	૨૦	૧૫	૧૫
૩	„ „ „ પવયણુસ્સ	૨૦	૪૫	૪૫
૪	„ „ „ આયરિયાણું	૨૦	૩૬	૩૬
૫	„ „ „ શેરાણું	૨૦	૧૦	૧૦
૬	„ „ „ ઉવજ્જાયાણું	૨૦	૨૫	૨૫
૭	„ „ „ લોએ સંવસાદ્ધણું	૨૦	૨૭	૨૭
૮	„ „ „ નાણુસ્સ	૨૦	૫	૫
૯	„ „ „ દંસણુસ્સ	૨૦	૬૭	૬૭
૧૦	„ „ „ વિણુયસ્સ	૨૦	૧૦	૧૦

૧૧	”	”	”	ચરિત્તસ્સ	૨૦	૭૦	૭૦
૧૨	”	”	”	ખંભવયધારિણું	૨૦	૬	૬
૧૩	”	”	”	કિરિયાણું	૨૦	૨૫	૨૫
૧૪	”	”	”	તવસ્સ	૨૦	૧૨	૧૨
૧૫	”	”	”	ગોયમસ્સ	૨૦	૨૮	૨૮
૧૬	”	”	”	જિણાણું	૨૦	૨૦	૨૦
૧૭	”	”	”	સંયમધારિણું	૨૦	૧૭	૧૭
૧૮	”	”	”	અભિનવનાણુસ્સ	૨૦	૫૧	૫૧
૧૯	”	”	”	નમો સુયસ્સ	૨૦	૧૨	૧૨
૨૦	”	”	”	નમો તિથ્યસ્સ	૨૦	૫	૫

વિધિ-ઉપવાસ, આંખીલ અથવા એકાસણાથી, એાળી શરૂ કરી, છ મહીનામાં એક અને દશ વર્ષે ૨૦ એમ પુરી કરવી. આ મર્યાદા ઉત્કૃષ્ટ છે. શક્તિ હોય તો જલદી પણ પુરી થઈ શકે છે. ખમાસમણ આપી ઇરિયાવહી કહી ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન “અમુક પદ” આરાધન નિમિત્ત કાઉસગ્ગ કરું ? ઇચ્છાં “અમુક પદ” આરાધના નિમિત્ત કરેમિ કાઉસગ્ગાં વંદણુવત્તિઆ અન્નથથં કહી લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો. કારણુને લીધે રહેલી ક્રીયા સીઓએ શુદ્ધ થયા પછી પણ પુરી કરી દેવી. દરેક તપમાં બે વખત પ્રતિક્રમણુ તથા પડિલેહણુ. ત્રણ વખત દેવવંદન કરવું. કાઉસગ્ગ, ખમાસમણા. ૨૦ માળા વિગેરે ગણવી. અષ્ટપ્રકારી જિનપૂજા કરવી. ગુરૂવંદન કરી પચ્ચખાણુ લેવું. બ્રહ્મચર્ય પાળવું તથા તપ પૂર્ણ થયે તેનું ઉદાપન મહોત્સવપૂર્વક વિસ્તારથી કરવું.

૧૭. સૂતક વિચાર.

૧. જેને ઘેર પુત્ર જન્મે તેને ૧૦ દિવસનું સૂતક. ૨. જેને ઘેર પુત્રી જન્મે તેને ૧૧ દિવસનું સૂતક. ૩. એક મહિના સુધી સુવાવડી સ્ત્રી પ્રતિમાના દર્શન ન કરે. ૪. ચાલીસ દિવસ સુધી સુવાવડી સ્ત્રી પૂજા ન કરે, તથા સાધુને દાન ન દે. ૫. તેના ઘરના માણસો બાર દિવસ સુધી પૂજા ન કરે. ૬. બીજાને ઘેર ભોજન

કરતા હોય તો ત્યાંના પાણીથી શુદ્ધ થઈ પૂજા કરી શકે. ૭. જેને ત્યાં મરણ થાય તેને બાર દિવસનું સૂતક. ૮. મૃતકને અડકનાર ત્રણ દિવસ પૂજા ન કરે. ૯. શ્મશાનમાં સાથે જનાર એક દિવસ પૂજા ન કરે. ૧૦. મૃતકને અડકનાર જે દિવસ સુધી ઉચ્ચારીને પડિષ્કમાણું ન કરે. મનમાં કે સાંભળીને કરી શકે. ૧૧. ઘરના ગોત્રીને પાંચ દિવસ સુધી મરણનું સૂતક લાગે. ૧૨. જન્મે તેજ દિવસે મરે, અથવા દેશાંતરમાં મરે તો એક દિવસ સૂતક લાગે. ૧૩. આઠ વર્ષથી નાનો બાળક મરે તો આઠ દિવસનું સૂતક લાગે. ૧૪. ઋતુવંતી સ્ત્રી પાંચ દિવસ પછી પૂજા કરી શકે. ૧૫. ઘોડો, ભેંસ, ઊંટ ઘરમાં પ્રસવે તો દિન જે ને બહાર પ્રસવે તો દિન એકનું સૂતક. ૧૬. ગાય વિગેરેનું મરણ થાય તો કલેવર ધરથી બહાર ન જાય ત્યાં સુધી સૂતક. ૧૭. પોતાને આશ્રિત દાસ દાસીનું મૃત્યુ કે જન્મ થાય તો ત્રણ દિવસનું સૂતક લાગે. ૧૮. જેટલા માસનો ગર્ભ પડે તેટલા દિવસનું સૂતક લાગે. ૧૯. વીઆયત્રી ભેંસનું દૂધ પંદર દિવસ પછી ખપે. ૨૦. વીઆયત્રી ગાયનું તથા ઊંટડીનું દૂધ દશ દિવસ પછી ખપે. ૨૧. વીઆયત્રી બકરીનું દૂધ આઠ દિવસ પછી ખપે. ૨૨. ગાયના મૂત્રમાં ચોવીશ પહોર પછી સમૂર્ષિમ જીવો ઉપજે. ૨૩. ભેંસના મૂત્રમાં સોઢ પહોર પછી સમૂર્ષિમ જીવો ઉપજે. ૨૪. બકરીના મૂત્રમાં બાર પહોર પછી સમૂર્ષિમ જીવો ઉપજે. ૨૫. ગાડરના મૂત્રમાં આઠ પહોર પછી સમૂર્ષિમ જીવો ઉપજે. ૨૬. નરનારીના મૂત્રમાં અંતર મુદ્દર્તમાં સમૂર્ષિમ જીવો ઉપજે.

૧૮. અણાહારી વસ્તુના નામ.

૧. લીમડાના પાંચે અંગ. ૨. હરડા, ખેડા, આમલા ત્રણ સાથે સરખા પ્રમાણમાં હોય તો. ૩. કડુ. ૪. કરીયાતુ. ૫. ગલો. ૬. નાહીયો. ૭. ધમાસો. ૮. કરૌડા મૂળ. ૯. ખેરડી છાલ મૂળ. ૧૦. બાવળની છાલ. ૧૧. કંથેરત્રી મૂળ. ૧૨. ચિત્રો. ૧૩. ખેરસાલ, સુખડ, મલયાગરુ, અગર, આડી, અંબર, કસ્તુરી, રાખ, ચુનો, રોહીણી, હળધર, (સુકી) પાતલી, આસગંધી, કુંદર, ગડુચી, ચુડડી, દીકા-

મારી, ખોરખીયુ. સંધી લીંગરી, રીંગણી, અફીણુ આદિ સર્વ જાતના વિષો, સાજીખાર, જીરો, ઉપલેટ, ગુગલ, અતિવિષકલી, પુંઆડ એલીઓ, ચુણીફળ, સુરોખાર ઢંકણુખાર, ગોમુત્ર આદિ બધા અનિષ્ટ મૂત્રો, ખોલ-મજીઠ, કણીયરના મૂળ કુંઆરા, ખોર, પંચમૂત્ર ખારો, ફટકડી, ચીમેડ, હરકેહલ બધી જાતની ભસ્મો, બુજગણુ, જેરી કેપડું પણ વાપરવામાં આવે છે.

“સુતક વિચાર”

“અશાયનો અર્થ નાપાકી અથવા સુતક” જે ઘરે પુત્ર જન્મ થાય તો ૧૧ દિવસ સુધી અશૌચ. ઉપર લખેલ દિવસ સુધી તે ઘરના માણસો જન પૂજા ન કરે સામાયક પ્રતિક્રમણુ ન કરે. ધર્મશાસ્ત્ર ન વાંચે વ્યાખ્યાન સાંભળવાની છૂટ છે. ખીજને ત્યાં તે ઘરવાળા જમતા હોય તો પૂજા સામાયક જરૂર કરે. અન્ય ગામમાં જન્મ થાય તો ખીજ ગામમાં રહેનારને સુતક નહીં. આપણા ઘરમાં દાસીને પ્રસવ થાય તો ૩ દિવસ સુધી અશૌચ. ગો, ભેંસ, બકરી, ઘાડી ને આપણા ઘરમાં પ્રસવ થાય તો એક દિવસ અશૌચ. સુવાવડી સ્ત્રી એક માસ સુધી જન મંદીર ના દર્શન ન કરે. ચાલીશ દિવસ સુધી જન મૂર્તિની પૂજા ન કરે સાધુ સાધ્વી તે સ્ત્રીના હાથથી આહાર પાણી ન લીએ. જે સ્ત્રીને જેટલા માસનો ગર્ભશ્રાવ થાય તેટલા દિવસ સુધી અશૌચ. સ્ત્રીને ઋતુમાં (અટકાવમાં) પાંચ દિવસ સુધી પૂજા કરવાની મના છે. અટકાવ વાલી સ્ત્રી ત્રણ દિવસ સુધી દૂર બેસે સામાયક પ્રતિક્રમણુ ન કરે. પુસ્તક ન વાંચે કે ન લખે. જન પૂજા ન કરે. ઉપવાસ વિગેરે તપ કરવાની છૂટ છે, જે ઘરે કોઈનું મરણુ થાય તો બાર દિવસ સુધી અશૌચ તે ઘરના માણસો બાર દિવસ સુધી જન મૂર્તિની પૂજા ન કરે, દૂરથી દર્શન કરવાની છૂટ છે. સામાયિક પ્રતિક્રમણુ ન કરે. ધર્મ શાસ્ત્ર ન વાંચે ન લખે, વ્યાખ્યાન સાંભળવાની છૂટ છે. મરનારનાં ઘરે સગા સંબંધી જાય અને ત્યાં જમે તો ઉપર પ્રમાણે અશૌચ. મડદાને કાંધ દેનાર ૩ દિવસ (ત્રણ દિવસ) સુધી જન મૂર્તિની પૂજા ન કરે. દૂરથી દર્શન કરવાની છૂટ છે. સામાયિક પ્રતિક્રમણુ ન કરે, ધર્મ શાસ્ત્ર ન વાંચે ન લખે, વ્યાખ્યાન સાંભળવાની છૂટ છે, વેશ બદલીને સ્મશાનમાં સાથે જનારને ચોવીશ કલાક સુધી અશૌચ. જે દિવસે સંતાન જન્મ થાય અને તરતજ મરી જાય તો એક દિવસ સુધી અશૌચ. આપણા ઘરમાં જનવર મરી જાય તો તેનું કલેવર બહાર લઈ જાય ત્યાં સુધી અશૌચ.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
ચાને

એકાદશ મહાનિધિ

અંતિમ આત્મ જોધાદિ સંગ્રહ

નવમ્ મહાનિધિ.

અંતિમ આત્મ બોધાદિ સંગ્રહ.

૧. સમાધિ મરણ વિચાર ગ્રંથ (દોહા)

પરમાનંદ પરમ પ્રભુ, પ્રભુમું પાસ જિણુંદ; વંદુ વીર આદે સહુ, ચોવીશે જિણુચંદ. ૧. ઇંદ્ર ભૂતી આદે નમું, ગણધર મુનિ પરિવાર; જિનવાણી હિયડે ધરી, ગુણવંત ગુરૂ નમું સાર. ૨. આ સંસાર અસારમાં, ભમતા કાલ અનંત; અસમાધિ કરી આત્મા, કીમહી ન પામ્યો અંત. ૩. ચક્રિગતિમાં ભમતાં થકાં, દુઃખ અનંતા અનંત; ભોગવીયાં એણે જીવડે, તે જાણે ભગવંત. ૪. કોઈ અપુરવ પુણ્યથી, પામ્યો નર અવતાર; ઉત્તમ કુલ ઉત્પન્ન થયો, સામગ્રી લહિ સાર. ૫. જિન વાણી શ્રવણે સુણી, પ્રભુમી તે શુભ ભાવ; તીણથી અશુભ દલ્યાં ઘણાં, કાંઈક લહ્યા પ્રસ્તાવ. ૬. વીરૂઆ ભવ દુઃખ ભાસીયાં, સુખ તો સહેજ સમાધ; તેહ ઉપાધી માટે હુએ, વિષય કષાય અગાધ. ૭. વિષય કષાય દલ્યા થકી, હોય સમાધિ સાર; તીણ કારણ વિવરી કહું, મરણ સમાધિ વિચાર. ૮. મરણ સમાધિ વરણવું, તેની સુણો ભવી સાર; અંત સમાધિ આદરે, તસ લક્ષણ ચિત્ત ધાર. ૯. જે પરિણામ કષાયનાં, તે ઉપશમ જળ થાય; તેહ સ્વરૂપ સમાધિનું એ છે પરમ ઉપાય. ૧૦. સમ્યગ્દ્રષ્ટિ જીવ જે, તેહનો સહેજ સ્વભાવ; મરણ સમાધિ વંચે સદા, થિર કરી આત્મ ભાવ. ૧૧. અરૂચી ભઈ અસમાધિકી, સહજ સમાધિસું પ્રીત; દિન દિન તેહની ચાહના, વરતે એહીજ રીત. ૧૨. કાલ અનાદિ અભ્યાસથી, પરિણતી વિષય કષાય; તેહની શાન્તિ જળ હુએ, તેહ સમાધિ કહાય. ૧૩. અવસર નિકટ મરણ તણો, જળ જાણે મતિવંત; તવ વિશેષ સાધન ભણી, ઉલસિત ચિત્ત અત્યંત. ૧૪. જેસે સારહલ સિંહકું, પુરૂષ કહે કોઈ જાય; સુતે કહ્યું નિર્ભય હુઇ, ખખર કહું સુખદાય. ૧૫. શત્રુકી ફેજાં ઘણી, આવે છે અતિ જોર; તુમ ઘેરણ કે કારણે, કરતી અતિ ઘણો સોર. ૧૬. કેતેક તુંમસે દુર હે, તે વેરીકી ફેજ; શુદ્ધ થકી નિકસો તુરત, કરો સંગ્રામકી

મોજ. ૧૭. તુમ આગે સખ રંકડે, શત્રુકો પરિવાર; પ્રાક્રમ દાખો
 આપણું, તુમ બલ શક્તિ અપાર. ૧૮. મહંત પુરૂષકી રીતીએ,
 શત્રુ આવે જાંહી; તવ તતખિણુ સનમુખ હુઈ, જીત લીયે ખિણુ
 માંહી. ૧૯. વચન સુણી તે પુરૂષકા, ઉઠ્યા સાર્ફલ સિંહ; નિકસ્યો
 બાહીર તતખિણે, માનું અકલ અખીડ. ૨૦. ગર્જન કરે એડવો,
 મહા ભયંકર ઘોર; માનું માસ અસાડકો, ઈંદ્ર ધનુષકો જોર. ૨૧.
 શબ્દ સુણી કેશરી તણો, શત્રુકો સમુદાય; હસ્તિ તુરંગ પાયદલ,
 ત્રાસ લહે કપાય. ૨૨. શત્રુ હૃદયમાં સંકુમ્બો, સિંહ તણો આકાર;
 તેણે ભયભીત થયા સહુ; ડગ ન ભરે તે લગાર. ૨૩. સિંહ પ્રાક્રમ
 સહનકું, સમરથ નહિ તલ માત્ર; જીતનકી આશા ગઈ, શિથિલ
 ભયાં સવિ ગાત્ર. ૨૪. સમ્યગ્ દ્રષ્ટિ જીવ છે, શત્રુ મોહાદિક આઠ;
 અષ્ટ કર્મકી વર્ગીણાં, તે સેનાનો ઠાઠ. ૨૫. દુઃખદાયક એ સર્વદા,
 મરણ સમય સુવિશેષ; જોર કરે અતિ જલમી, સુદ્ધિ ન રહે
 લવલેશ. ૨૬. કર્મોકા અનુસાર એમ, જાણી સમકિતવંત; કાયરતા
 દૂરે કરી, ધિરજ ધરે અતિ સંત. ૨૭. સમ્યગ્ દ્રષ્ટિ જીવકું, સદા
 સ્વરૂપકો ભાસ; જડ પુદ્ગલ પરિચય થકી, ન્યારો સદા સુખવાસ.
 ૨૮. નિત્યે દ્રષ્ટિ નિહાલતાં, કર્મ કલંક ન કોય; ગુણ અનંતનો
 પીંડ એ, પરમાનંદમય હોય. ૨૯. અમુર્તિક ચેતન દ્રવ્યએ, લખે
 આપકું આપ; જ્ઞાન દશા પરગટ ભઈ, મિટો ભર્મકો તાપ. ૩૦.
 આતમ જ્ઞાનકી મગનતા, તિનમેં હોય લયલીન; રંજત નહીં પર
 દ્રવ્યમેં, નિજ ગુણમેં હોય પીન. ૩૧. વિનાશીક પુદ્ગલ દશા,
 ક્ષિણુ ભંગુર સ્વભાવ; મેં અવીનાશી અનંત હું, શુદ્ધ સદા ધિર
 ભાવ. ૩૨. નિજ સ્વરૂપ જાણે ઇસો, સમકિત દ્રષ્ટિ જીવ; મરણ
 તણો ભય નહિં મને, સાધ્ય સદા છે શિવ. ૩૩. એસે જ્ઞાની
 પુરૂષકે, મરણ નિકટ જખ હોય; તવ વિચાર અંત રંગમેં, કરે તે
 લખીયે સોય. ૩૪. ધિરતા ચિત્તમાં લાયકે, ભાવના ભાવે
 એમ; અધિર સંસાર એ કારમો, ઇણશું મુજ નહિં પ્રેમ. ૩૫.
 એ શરીર શિથિલ હુઆ, શક્તિ હુઈ સખ ખીણ; મરણ નજીક

અબ જાણીએ, તેણે નહિ હોના દિન. ૩૬. સાવધાન સબ વાતમેં,
હુઈ કર આતમ કાજ; કાલ કતાંતકુ જીતકે, વેગે લહુ શિવ રાજ.
૩૭. રણ ભંભા શ્રવણે સુણી, શુભટ વીર જે હોય; તે તતખિણ
રણમેં ચડે, શત્રુ ને જીતે યોય. ૩૮. એમ વિચાર દિયકે ધરી,
મૂકી સબ જંજાલ; પ્રથમ કુટુંબ પરિવારકું, સમજાવે સું રસાલ.
૩૯. સુણો કુટુંબ પરિવાર સહુ, તુમકું કહું વિચિત્ર, એહ શરીર
પુદ્ગલ તણો, કેસો ભયો ચરીત્ર. ૪૦. ભયા દેખતહી ઉત્પન ભયા,
દેખત વિલય તે હોય; તેણે કારણ એ શરીરકા, મમત ન કરના
કોય. ૪૧. એહ સંસાર અસારમેં, ભમતા વાર અનંત; નવ નવ
ભવ ધારણ કર્યા, શરીર અનંતા અનંત. ૪૨. જન્મ મરણ હોય
સાથ છે, ખિણ ખિણ મરણ તે હોય; મોહ વિકલ એ જીવને,
માલુમ ન પડે કોય. ૪૩. મેં તો જ્ઞાન દ્રષ્ટિ કરી, જાણું સકલ
સરુપ; પાડોશીમેં એહકા, નહિં મારું એ રૂપ. ૪૪. મેં તો ચેત-
ન દ્રવ્ય હું, ચિદાનંદ મુજ રુપ; એ તો પુદ્ગલ પીંડ હે, ભરમ
જાલ અંધ રૂપ. ૪૫. સડન પડન વિધ્વંસનો, એહ પુદ્ગલકો ધર્મ;
સ્થિતિ પાકે ખિણ નવિ રહે, જાણે એહીજ મર્મ. ૪૬. અનત
પ્રમાણું મલી કરી, ભયા શરીર પરજાય; વરણાદિક બહુવિધ
મીલા, કાલે વિખરી જાય. ૪૭. પુદ્ગલ મોહિત જીવકું, અનુપમ
ભાસે એહ; પણ જે તત્વ વેદી હોએ, તિણકું નહીં કછુ નેહ. ૪૮.
ઉપની વસ્તુ કારમી, ન રહે તે સ્થિર વાશ; એમ જાણી ઉત્તમ
જના, ધરે ન પુદ્ગલ આશ. ૪૯. મોહ તજી સમતા ભજી, જાણે
વસ્તુ સ્વરુપ; પુદ્ગલ રાગ ન કીજીએ, નવી પડીએ ભવ રૂપ. ૫૦.
વસ્તુ સ્વભાવે નીપજે, કાલે વિણસી જાય; કરતા ભોગતા કો નહિ,
ઉપચારે કહેવાય. ૫૧. તીણ કારણ એ શરીરસું, સંબંધ ન મ્હારે
કોય; મેં ન્યારા એહથી સદા, એ પણ ન્યારા જોય. ૫૨. એહ
જગતમાં પ્રાણીઆ, ભરમે ભુલ્યા જેહ; જાણી કાયા આપણી
મમત ધરે અતિ તેહ. ૫૩. જબ સ્થિતિ એહ શરીરકી, કાલપહોં-
એ હોય ખિણ; તવ જીરે અતિ દુઃખ ભરે, કરે વિલાપ એમ દિન

૫૪. “હાહા” પુત્ર ? તું કીયાં ગયો, મુકી એ સહુ સાથ; “હાહા” પતિ ? તુમે કીયાં ગયા, મુજકું મુકી અનાથ. ૫૫. “હા” પીતા ? તુમ કીયાં ગયા, અમ કુણુ કરશે સાર; “હા” બંધવ ? તુમ કીયાં ગયા, શુન્ય તુમ વિણુ સંસાર. ૫૬. “હા” માતા ? તું કીયાં ગઈ, અમ ઘરની રખવાળ; “હા” બેહુની ? તું કીયાં ગઈ, રોવત મૂકી બાળ. ૫૭. મોહ વિકલ એમ જીવડા, અજાને કરી અંધ; મમતા વશ ગણી માહુરા, કરે કલેશનાં ધંધ. ૫૮. એણુ વિધ શોક સંતાપ કરી, અતિ શંકલેશ પરિણામ; કર્મ બંધ બહુ વિધ કરે, ના લહે બિણુ વિશ્રામ. ૫૯. જ્ઞાનવંત ઉત્તમ જના, ઉનકા એહ વિચાર, જગમાં કોઈ કીસકા નહીં, સંજોગીક સહુ ધાર. ૬૦. ભવમાં ભમતા પ્રાણીયા, કરે અનેક સંબંધ; રાગ દ્વેષ પરિણતી થકી, બહુ વિધ બાંધે બંધ. ૬૧. વેર વિરોધ બહુવિધ કરે, તેમ પ્રીતિ પરસ્પર હોય; સંબંધે તેહ આવી મીલે, ભવ ભવ ને વિષે સોય. ૬૨. વનકે બિચ એક તરુ વિષે, સંજા સમય જબ હોય; દસો દીશથી આવી મીલે, પંખી અનેક તે જોય. ૬૩. રાત્રે તિહાં વાસો વસે, સવી પંખી સમુદાય; પ્રાતઃકાલે ઉડી ચલે, દસો દીશુ તીહુ જાય. ૬૪. ઇણુવિધ એહ સંસારમેં, સવિ કુટુંબ પરિવાર; સંબંધે સહુ આવી મીલે, સ્થિતિ પાકે રહે ન કેવાર. ૬૫. કીસકા બેટા બાપ હે, કીસકા માત ને બ્રાત; કીસીકા પતિ કીસીકી પ્રિયા, કીસકી ન્યાત ને જાત. ૬૬. કીસકા મંદીર માલીયા, રાજ રિદ્ધિ પરિવાર; ક્ષિણુ વિણુસી એ સહું, એમ નિશ્ચે ચિત્ત ધાર. ૬૭. ઇંદ્રજાળ સમ એ સહુ, જેસો સુપનકો રાજ; જેસી માયા ભૂતકી, તેસો સકલ એ સાથ. ૬૮. મોહ મદીરાના પાનથી, વિકલ ભયા જે જીવ; તીનકું અતિ રમણીક લગે, મગન રહે તે સદૈવ. ૬૯. મિથ્યા મતિના જોરથી, નવી સમજે ચિત્ત માંહી; કોડ જતન કરે બાપડો, એ રહેવેકો નાંહી. ૭૦. એમ જાણી ત્રણલોકમાં, જે પુદ્ગલ પરજાય; તીનકી હું મમતા તજું, ધરું સમતા ચિત્ત લાય. ૭૧. એહ શરીર નહિ માહરું, એ તો પુદ્ગલ બંધ; હુંતો

ચેતન દ્રવ્ય છું, ચિદાનંદ સુખ કંદ. ૭૨. એહ શરીરકા નાશથી,
 મુજકું નહિ કેાઈ ખેદ; હુંતો અવિનાશી સદા, અવિચલ અકલ
 અભેદ. ૭૩. દેખો એહ સ્વભાવથી, પરતક્ષ જૂઠે જેહ; અતિ મમતા
 ધરી ચિત્તમાં, રાખણુ આહે તેહ. ૭૪. પણ તે રાખી નવી રહે,
 અંચલ જેહ સ્વભાવ; દુઃખદાઈ એહ ભવ વિષે, પરભવ અતિ દુઃખ-
 દાય. ૭૫. એસા સ્વભાવ જાણી કરી, મુજકું નહિ કછુ ખેદ; શરીર
 એહ અસારકા, ઇણુ વિધ લહો સહુ ભેદ. ૭૬. સડો પડો વિધ્વંશ
 હો, જલો ગલો હુઓ છાર; અથવા ધિર થઈને રહો, પણ મુજકું નહિ
 ખ્યાર. ૭૭. જ્ઞાનદ્રષ્ટિ પ્રગટ ભઈ, મીટ ગયા મોહ અંધાર; જ્ઞાન
 સ્વરૂપી આત્મા, ચિદાનંદ સુખકાર. ૭૮. નિજ સરૂપ નીરધારકે,
 મેં ભયા ઇનમે લીન; કાલકા ભય મુજ ચિત્ત નહીં, કયા કર શકે
 એ દીન. ૭૯. ઇનકા બલ પુદ્ગલ વિષે, મોપર ચલે ન કાય; મેં
 સદા ધિર શાસ્વતા, અક્ષય આત્મ રાય. ૮૦. આત્મ જ્ઞાન વિચા-
 રતાં, પ્રગટયો સહજ સ્વભાવ; અનુભવ અમૃત કુંડમેં, રમણુ કડું
 લહી દાવ. ૮૧. આત્મ અનુભવ જ્ઞાનમાં, મગન ભવા અંતરંગ;
 વિકલ્પ સવિ દૂરે ગયા, નિર્વિકલ્પ રસ રંગ. ૮૨. આત્મ સત્તા
 એકતા, પ્રગટયો સહજ સ્વરૂપ; તે સુખ ત્રણ જગમેં નહિ, ચિદા-
 નંદ ચિદ્વરૂપ. ૮૩. સહેજનંદ સહેજ સુખ, મગન રહુ નિશદિશ;
 પુદ્ગલ પરિચય ત્યાગકે, મેં ભયા નિજગુણ ઇશ. ૮૪. દેખો મહીમાં
 એહકો, અદ્ભુત અગમ અનુપ; ત્રીન લોક કી વસ્તુકા, ભાસે સકલ
 સ્વરૂપ. ૮૫. જોય વસ્તુ જાણે સહુ, જ્ઞાન ગુણે કરી તેહ; આપ રહે
 નિજ ભાવમેં, નહિ વિકલ્પકી રેહ. ૮૬. એઈસા આત્મ રૂપમેં,
 મેં ભયા ઇણુ વિધ લીન; સ્વાધીન એ સુખ છોડકે, વંચુ ન પર
 આધીન. ૮૮. એમ જાણી નિજ રૂપમેં, રહું સદા હુશીયાર; બાધા
 ખીડા નહિ કછુ, આત્મ અનુભવ સાર. ૮૮. જ્ઞાન રસામણુ પાયકે,
 મીટ ગઈ પુદ્ગલ આશ; અચલ અખંડ સુખમેં રમું, પૂરણાનંદ
 પ્રકાશ. ૮૯. ભવ ઉદધિ મહા ભયંકર; દુઃખ જલ અગમ અગાધ;
 ૩૯

મોહ મુર્છિત પ્રાણીકું, સુખ ભાસે અતિ સાર. ૯૦. અસંખ્ય પ્રદેશી
 આત્મા, નિશ્ચ લોક પ્રમાણ; વ્યવહારે દેહ માત્ર છે, સંકોચ થકી મન
 આણ. ૯૧. સુખ વીરજ જ્ઞાનાદિ ગુણ, સરવાંગે પ્રતી પૂર; જેસે લુંણ
 સાકર દલી, સરવાંગે રસ ભૂર. ૯૨. જેસે કચુંક ત્યાગથી, બિનશત નાંહિ
 ભુજંગ; દેહ ત્યાગથી જીવ પણ, તેસે મહત્ અભંગ. ૯૩. એમ
 વિવેક હિયડે ધરી, જાણી શાસ્વત રૂપ; સ્થિર હુઓ નિજ રૂપમેં,
 તજી વિકલ્પ ભ્રમરૂપ. ૯૪. સુખમય ચેતન પીંડ હે, સુખમેં રહે
 સદૈવ; નિરમલતા નિજ રૂપકી, નીરખે બિણ બિણ જીવ. ૯૫.
 નિરમલ જેમ આકાશકું, લગે ન કીણુવિધ રંગ; છેદ ભેદ હુવે
 નહિ, સદા રહે તે અભંગ. ૯૬. તેસે ચેતન દ્રવ્ય હે, ઇંનકુ કબહુ
 ન નાશ; ચેતન જ્ઞાનાનંદમય, જડ ભાવી આકાશ. ૯૭. દરપણ
 નિર્મલકે વિષે, સખ સસ્તુ પ્રતિભાશ; તિમ ચેતન નિર્મલ વિષે,
 સખ વસ્તુ પ્રકાશ. ૯૮. ઇંણુ અવસર એમ જાણકે, મેં ભયા અતિ
 સાવધાન; પુદ્ગલ મમતા છાંડકે, ધરું શુદ્ધ આતમ ધ્યાન. ૯૯.
 આતમ જ્ઞાનકી મગનતા, એહીજ સાધન મૂલ; એમ જાણી નિજ
 રૂપમેં, કડ રમણ અનુકૂલ. ૧૦૦. નિર્મલતા નિજ રૂપકી. કિનહિ
 કહી ન જાય; ત્રીન લોકકા ભાવ જગ, જલકે તિન મેં આય. ૧૦૧.
 એસા મેરા સહેજ રૂપ, જિન વાણી અનુસાર; આતમ જાને પાયકે,
 અનુભવ મેં એક તાર. ૧૦૨. આતમ અનુભવ જ્ઞાન જે, તેદિજ
 મોક્ષ સરૂપ; તે છાંડી પુદ્ગલ દશા, દુણુ ગ્રહે ભવ રૂપ. ૧૦૩.
 આતમ અનુભવ જ્ઞાન તે, દુવિધા ગઈ અખ દૂર; તખ થિર થઇ
 નિજ રૂપકી, મહિમાં કહું ભરપૂર. ૧૦૪. શાંત સુધારસ કુંડ એ,
 ગુણ રત્નોકી ખાણ; અનંત રિદ્ધિ આવાવાસ એ, શિવ મંદિર
 સોપાન. ૧૦૫. પરમ દેવ પણ એહ છે, પરમ ગુરૂ પણ એહ;
 પરમ ધરમ પરકાશકો, પરમ તત્ત્વ ગુણ ગેહ. ૧૦૬. એસો ચેતન
 આપકો, ગુણ અનંત ભંડાર; અપની મહીમા બિરાજતો, સદા
 સરૂપ આંધાર. ૧૦૭. ચિદ્ધરૂપી ચિન્મય સદા, ચિદાનંદ ભગવાન;
 શિવ શંકર શંભુ નમુ, પરમ બ્રહ્મ વિજ્ઞાન. ૧૦૮. ઇંણુ વિધ

આપ સરૂપકી, લખી મહીમા અતિ સાર; મગન ભયા નિજ રૂપમેં,
સખ પુદ્ગલ પરિહાર. ૧૦૯. ઉદ્ધિ અનંત ગુણો ભર્યો, જ્ઞાન
તરંગ અનેક; મર્યાદા મૂકે નહિ, નિજ સરૂપકી ટેક. ૧૧૦. અપની
પરિણુતિ આદરી, નિર્મલ જ્ઞાન તરંગ; રમણ કરુ નિજ રૂપમેં,
અખ નહિ પુદ્ગલ રંગ, ૧૧૧. પુદ્ગલ પીંડ શરીર એ, મેં
હું ચેતન રાય; મેં અવિનાશી એહતો, ણિણુમેં વીણુસી જાય.
૧૧૨. અન્ય સ્વભાવે પરિણામેં, વિણુસંતા નહિં વાર; તીનસું મુજ
મમતા કીસી, પાડોશી વ્યવહાર. ૧૧૩. ઇનકી સ્થિતિ પુરણ ભઈ,
રહેનેકી નહિં આશ; વર્ણ ગંધ રસ ફરસ સહુ, ગીલન લગા
ચીહું પાસ. ૧૧૪. એહ શરીરકી ઉપરે, રાગ દ્વેષ મુજ નાંહિ;
રાગ દ્વેષકી પરિણુનિસેં, ભમીએ ત્રિહું ગતિ માંહી. ૧૧૫. રાગ
દ્વેષ પરિણામથી, કર્મ બંધ બહુ હોય; પરભવ દુઃખહાયક ઘણાં,
નરકાદિક ગતિ જોય. ૧૧૬. મોહ મુર્છિત પ્રાણીકું, રાગ દ્વેષ
અતિ થાય; અહંકાર મમકાર પણુ, નિણુથી સુધ બુધ જાય. ૧૧૭.
મદિરા મોહ અજ્ઞાનથી, વિકલ ભયા સવિ જીવ; પુદ્ગલિક વસ્તુ
વિષે, મમતા ધરે સદીવ. ૧૧૮. પરમેં નિજપાણું માનકે, નિવહ
મમત ચિત્ત ધાર; વિકલ દશા વરતે સદા, વિકલપનો નહિં પાર. ૧૧૯.
મેં મેરા એ ભાવથી, કીર્થો અનંતો કાલ; જિનવાણી ચિત્ત પરિ-
ણુમેં, છુટે મોહ જંજલ. ૧૨૦. મોહ વિકલ એ જીવકું, પુદ્ગલ
મોહ અપાર; પણુ ઇતની સમજે નહિં, ઇનમે કચ્છુ નહિં સાર.
૧૨૧. ઇચ્છાથી નવિ સંપજે, કલ્પે વિપત ન ભમ; પણુ અજ્ઞાની
જીવકું, વિકલ્પ અતિશય થાય. ૧૨૨. એમ વિકલ્પ કરે ઘણાં,
મમતા અંધ અજ્ઞાણ; મેં તો જિન વચને કરી, પ્રથમ થકી હુઆ
જાણુ. ૧૨૩. મેં શુદ્ધાત્મ દ્રવ્ય હું, એ સખ પુદ્ગલ ભાવ; સડન
પડન વિધ્વંશનો. ઇસ્કા એહ સ્વભાવ. ૧૨૪. પુદ્ગલ રચના કારમી,
વીણુસતાં નહિં વાર; એમ જાણી મમતા તજી, સમતાસું મુજ
ખ્યાર. ૧૨૫. જનની મોહ અંધારકી, માયા રજની પૂર; ભવ દુઃખકી
એ ખાણુ હે, ઇણસું સ્ત્રીએ ફર. ૧૨૬. એમ જાણી નિજ રૂપમેં,

રહુ સદા સુખવાસ; એર સખ ભવ જલ હે, ઇણિસું ભયા ઉદાસ.
 ૧૨૭. ઇણ અવસર કોઇ આય કે, મુજકું કહે વિચાર; કાયાસું
 તુમ કચ્છુ નહિં, એહ વાત નિરધાર. ૧૨૮. પણ એહ શરીર નિમિત્ત
 હે, મનુષ્ય ગતિકે માંહી; શુદ્ધ ઉપયોગકી સાધના, ઇણિસું બને
 ઉચ્છાંહી. ૧૨૯. એહ ઉપગાર ચિત્ત આણુકે, ઇનુકા રક્ષણ કાજ;
 ઉદમ કરના ઉચિત હે, એહ શરીરકી સાજ. ૧૩૦. ઇણમેં ટોટા
 નહિં કચ્છુ, એહ કહેનેકી ખાત; તિનસું ઉત્તર અખ કહુ, સુણો
 સજ્જન ભલી ભાત. ૧૩૧. તુમને જો ખાતાં કહી, અમ ભી જાણું
 સર્વ; એહ મનુષ્ય પરજાયથે, ગુણ બહુ હોત નિગર્વ. ૧૩૨. શુદ્ધ
 ઉપયોગ સાધન બને, એર જ્ઞાન અભ્યાસ; જ્ઞાન વૈરાગકી વૃદ્ધકો,
 એહી નિમિત્ત હે ખાસ. ૧૩૩. ઇત્યાદિક અનેક ગુણ, પ્રાપ્તિ ઇણથી
 હોય; અન્ય પરજાય એહવા, ગુણ બહુ દુર્લભ જોય. ૧૩૪. પણ
 એહ વિચારમેં, કહેનેકા એહ મર્મ; એહ શરીર રહો સુખે, જો
 રહે સંજમ ધર્મ. ૧૩૫. અપના સંજમાદિક ગુણા, રખના એહીજ
 આર; તે સંયુક્ત કાયા રહે, તિનમેં કો ન અસાર. ૧૩૬. મોકું
 એહ શરીરસું, વેર ભાવ તો નાંહિ; એમ કરતા જો નવિ રહે,
 ગુણ રખના તો ઉચ્છાંહિ. ૧૩૭. વિઘન રહિત ગુણ રખવા, તિન
 કારણ સુણ મિત્ર; સ્નેહ શરીરકા છાંટીએ, એહ વિચાર પવિત્ર.
 ૧૩૮. એહ શરીરકે કારણે, જો હોય ગુણકા નાશ; એહ કદાપિ ના
 ડીજીએ, તુમકું કહું શુભ ભાશ. ૧૩૯. એહ સંબંધકી ઉપરે,
 સુણો સુગુણ દ્રષ્ટાંત; જીણથી તુમ મનકે વિષે, ગુણ બહુમાન હોય
 સંત. ૧૪૦. કોઇ વિદેશી વણીકસું, ફરતા ભૂતલ માંહી; રતનદ્વિપ
 આવી ચડ્યો, નિરખ્યો હરખ્યો તાંહિ. ૧૪૧. જાણું રતનદ્વિપ એહ છે,
 રતન તણે નહિં પાર; કરે વિવસાય ઇડાં કને, મેલવું રતન અપાર.
 ૧૪૨. તૃણ કષ્ટાદિક મેલવી, કુટીર કરી મનુહાર; તિણમેં તે વાસો
 વસે, કરે વણીજ વ્યાપાર. ૧૪૩. રતન કમાવે અતિ ઘણાં, કુટીરમેં
 થાપે તેહ; એમ કરતા કઈ દિન ગયા, એક દિન ચિંતા અછેહ.
 ૧૪૪. કુટીર પાસ અગ્નિ લગી, મનમેં ચિંતે એમ; બૂજવું અગ્નિ

ઉદ્ધમ કરી, કુટીર રતન રહે જેમ. ૧૪૫. કિણુ વિધ અગ્નિ શમી નહિં, તવ તે કરે વિચાર; ગાફલ રહેનાં અખ નહિં, તરત હુઆ હુશીયાર. ૧૪૬. એ તરણાદિક ઝુંપડી, અગ્નિ તણું સંજોગ, ક્ષિણમેં એહ જલી જાયગી, અખ કહા ઇસકા ભાગ. ૧૪૭. રતન સંભાલુ આપણા, એમ ચિંતી સર્વ રતન, લેઈ નિજ પુર આવીયો, કરતો બહુ વિધ જતન. ૧૪૮. રતન વિક્રમ તેણે પુરે, લક્ષ્મી લહી અપાર; મંદિર મહેલ બનાવીયા, બાગ બગીચા સાર. ૧૪૯. સુખ વિલસે સખ જાતકા, કિસી ઉણીમ નહિં તાસ; દેવ લોકપરે માનતો, સદા પ્રસન્ન સુખવાસ. ૧૫૦. ભેદ વિજ્ઞાની પુરૂષમેં, એહ શરીરકે કાજ; દૂષણ કોઈ સેવે નહીં, અતિચારભી ત્યાજ. ૧૫૧. આત્મ ગુણ રક્ષણ ભણી, દઢતા ધરે અપાર; દેહાદિક મૂર્છા તણ, સેવે શુદ્ધ વ્યવહાર. ૧૫૨. સંજમ ગુણ પરભાવથી, ભાવી ભાવ સંજોગ; મહા વિદેહ ક્ષેત્ર વિષે, જન્મ હોવે શુભ જોગ. ૧૫૩. જીહાં સીમંધર સ્વામીજી, આદે વીશ જિણુંદ, ત્રિભુવન નાયક શોભતા; નિરખું તસ મુખચંદ. ૧૫૪. કેવલ જ્ઞાન દીવા કરૂં, બહુ કેવલી ભગવાન; વલી મુનીવર મહા સંજમી, શુદ્ધ ચરણ ગુણવાન. ૧૫૫. એહવા ઉત્તમ ક્ષેત્રમાં, જો હોય માહરો વાસ; તો પ્રભુ ચરણ કમલ વિષે, નિશ દીન કરૂં નિવાસ. ૧૫૬. અતિ ભક્તિ બહુ માનથી, પુજી પદ અર્ચિંદ; શ્રવણ કરૂં જીનવર ગીરા, સાવધાન ગત દંદ. ૧૫૭. સમોવસરણ સુરવર રચે, રતન સિંહાસન સાર; બેઠા પ્રભુ તસ ઉપરે, ચોત્રીશ અતિશય ધાર. ૧૫૮. વાણી ગુણ પાંત્રીશ કરી, વરસે અમરીત ધાર; તે નિસુણી હૃદયે ધરી, પામું ભવજલ પાર. ૧૫૯. નિવડ કર્મ મહા રોગ જે, તીનકું છેડણ હાર; પરમ સરાયણ જિનગીરા, પાન કરૂં અતિ ખ્યાર. ૧૬૦. ક્ષાયક સમકિત શુદ્ધતા, કરવાનો પ્રારંભ; પ્રભુ ચરણ સુપસાયથી, સફલ હોવે સારંભ. ૧૬૧. એમ અનેક પ્રકારકે, પ્રશસ્ત ભાવ સુવિચાર; કરકે ચિત્ત પ્રસન્નતા, આણુંદ લહુ અપાર. ૧૬૨. ચોર અનેક પ્રકારકે, પ્રશ્ન કરૂં પ્રભુ પાંચ; ઉત્તર નિસુણી તેહનાં શંશય

સવિ દૂર જાય. ૧૬૩. નિઃસંદેહ ચિત્ત હોય કે, તત્વાતત્વ સરૂપ; ભેદ જથારથ પાય કે, પ્રગટ કરું નિજ રૂપ. ૧૬૪. રાગ દ્વેષ હોય દોષ હે, અષ્ટ કર્મ જડ એહ; હેતુ એહ સંસારકા, તિનકો કરવો છેહ. ૧૬૫. શીઘ્રપણે જડ મૂલથી, રાગ દ્વેષકો નાશ; કરકે શ્રી જિનચંદ્રકું, નીરખું શુદ્ધ વિલાસ. ૧૬૬. પરમ દયાલ આણુંદમય, કેવલ શ્રી સંયુકત; ત્રિભુવનમેં સુરજ પરે, મિથ્યા તિમિર હરંત. ૧૬૭. એહવા પ્રભુકે દેખકે, રોમ રોમ ઉલસંત; વચન સુધારસ શ્રવણ તે, હૃદય વિવેક વધંત. ૧૬૮. શ્રી જિન દરિશન જોગથી, વાણી ગંગા પ્રવાહ; તિણથી પાતિક મલ સવે, ધોઈશ અતિ ઉછાહ. ૧૬૯. પવિત્ર થઈ જિન દેવકે, પાસે લેશુ દીક્ષ; દુર્ધર તપ અંગી કરું, ઘડણુ આસેવન સીક્ષ. ૧૭૦. ચરણ ધર્મ પરભાવથી, હોસે શુદ્ધ ઉપયોગ; શુદ્ધાતમકી દમરણુતા, અદ્ભુત અનુભવ જોગ. ૧૭૧. અનુભવ અમરીત પાનમેં, આતમ ભયે ભય લીન; કપક શ્રેણિ સનમુખે, ચડન પ્રયાણ તે કીન. ૧૭૨. આરોહણ દરી શ્રેણિકું, ઘાતિ કર્મકો નાશ; ધન ઘાતી છેદી કરી; કેવલ જ્ઞાન પ્રકાશ. ૧૭૩. એક સમય ત્રણ કાલકે, સકલ પદાર્થ જોહ; જાણે દેખે તત્વથી, સાદી અનંત અછેહ. ૧૭૪. એહી પરમ પદ જાણીએ, સો પરમાતમ રૂપ; શાશ્વત પદ ચિર એહ છે, ફિરી નહીં ભવ જલ કૂપ. ૧૭૫. અવિચલ લક્ષ્મીકો ધણી, એહ શરીર અસાર; તીનકી મમતા કિમ કરે, જ્ઞાનવંત નિરવાર. ૧૭૬. અમ્યગ્રદ્રષ્ટિ આતમા, એણી વિધ કરી વિચાર; ચિરતા નિજ સ્વભાવમેં, પર પરિણુતિ પરિહાર. ૧૭૭. મુજકુ હોનુ પક્ષમેં, વરતે આણુંદ માય; જો કહી એહ શરીરકો, રેહણે કાઉક થાય. ૧૭૮. તો નિજ શુદ્ધ ઉપયોગકો, આરાધન કરે સાર; તિનમેં વિધન દીસે નહિં, નહિં સંકલેશકો ચાર. ૧૭૯. જો કહી સ્થિતિ પુરણ ભઈ, હોયે શરીરકો નાશ; તો પરલોક વિષે કરે, શુદ્ધ ઉપયોગ અભ્યાસ. ૧૮૦. મેરે શુદ્ધ ઉપયોગમેં, વિધન ન દીસે કોય; તો મેરે પરિણામમેં, હલ ચલ કાંહસું હોય. ૧૮૧. મેરે પરિણામ કે વિષે, શુદ્ધ સરૂપકી ચાહ; અતિ આસકતાપણે રહે,

નિશ દિન એહિજ રાહ. ૧૮૨. એ આશક્તિ મિટાવવા, બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ; આદિ કોઈ સમરથ નહિં, તેણે કરી ભય નહિં લેશ. ૧૮૩. ઈંદ્ર ધરણીંદ્ર નરેંદ્રકા, મુજકું ભય કછુ નાહિ; યા વિધ શુદ્ધ સરુપમેં, મગન રહુ ચિત્ત માંહી. ૧૮૪. સમરથ એક માહા બલી, મોહ શુભટ જગ જાણુ; સવિ સંસારી જીવકું, પટકે ચિહું ગતિ ખાણુ. ૧૮૫. દુષ્ટ મોહ ચંડાલકી, પરિણતિ વિષમ વિરુપ; સંજમ ધર મુની શ્રેણિ ગત, પટકે ભવજલ કૂપ. ૧૮૬. મોહ કર્મ મહા દુષ્ટકું, પ્રથમકી પહીછાણુ; જિનવાણી માહા મોઘરે, અતિષે કિધ હેરાન. ૧૮૭. જર્જરીભૂત દુઈ ગયા, નાઠા મુજસુ દૂર; અબ નજીક આવે નહીં, દૂરપે મુજસું ભુર. ૧૮૮. તેણે કરી મેં નિશ્ચંત હું, અબ મુજ ભય નહીં કોય; ત્રણલોક પ્રાણી વિષે, મિત્ર ભાવ મુજ હોય. ૧૮૯. સુણો સજન પરિવાર તુમ, સભા લોક સુણો વાત; મરનેકા ભય મુજ નહિં, એ નિશ્ચેં અવદાત. ૧૯૦. અવસર લહી અબ મેં ભયા, નિર્ભય સર્વ પ્રકાર; આત્મ સાધન અબ કર, નિઃસંદેહ નિરધાર. ૧૯૧. શુદ્ધ ઉપયોગી પુરુષકુ, ભાસે મરણુ નજીક; તવ જંજાલ સબ પરિહરી, આપ હોવે નિરભીક. ૧૯૨. એણી વિધ ભાવ વિચારકે, આણુંદમય રહે સોય; આકુલતા કિણુવિધ નહિં, નિરાકુલ થિર હોય. ૧૯૩. આકુલતા ભવ બિજ હે, ઇણથી વધે સંસાર; જાણી આકુલતા તજે, એ ઉત્તમ આચાર. ૧૯૪. સંજમ ધરમ અંગી કરે, કિરીયા કબ્ઠ અપાર; તપ જપ બહું વરસાં લગે, કરી ફલ સંશય સાર. ૧૯૫. આકુલતા પરિણામથી, બિણમેં હોય સહુ નાશ; સમકિત વ્રત એમ જાણીને, આકુલતા તજે આશ. ૧૯૬. નિરઆકુલ થિર હોય કે, જ્ઞાનવંત ગુણ જાણુ; હિત સીબ એક હૃદયે ધરી, તજે આકુલતા ખાણુ. ૧૯૭. આકુલતા કોઈ કારણે, કરવી નહી લગાર; એ સંસાર દુઃખ કારણી, ઈણકું દૂર નિવાર. ૧૯૮. નિશ્ચેં શુદ્ધ સરૂપકી, ચિંતન વારંવાર; નિજ સરૂપ વિચારણા, કરવી ચિત્ત મજાર. ૧૯૯. નિજ સરૂપકો દેખવો, અવલોકન પણ તોસ; શુદ્ધ સરૂપ વિચારવો, અંતર અનુભવ ભાસ. ૨૦૦. અતિ

થિરતા ઉપયોગકી, શુદ્ધ સરૂપ કે માંહી; કરતા ભવ દુઃખ સવિ ટલે, નિર્મલતા લહે તાંહી. ૨૦૧. જેમ નિર્મલ નિજ ચેતના, અમલ અખંડ અનુપ; ગુણ અનંતનો પિંડ એહ, સહજાનંદ સરૂપ. ૨૦૨. એહ ઉપયોગે વરતતાં, થિર ભાવે ભય લીન; નિર્વિકલ્પ રસ અનુભવે, નિજ ગુણમાં હોય પીન. ૨૦૩. જળ લગે શુદ્ધ સરૂપમેં, વરતે થિર ઉપયોગ; તળ લગે આતમ જ્ઞાનમાં, રમણ કરણકો જોગ. ૨૦૪. જળ નિજ જોગ ચલિત હોવે, તળ કરે એહ વિચાર; એ સંસાર અનિત્ય હે, ઇણમેં નહિં કછું સાર. ૨૦૫. દુઃખ અનંતકી ખાણ એ, જનમ મરણ ભય જોર; વિષમ વાત પૂરિત સદા, ભલ સાચર ચિહું ચોર. ૨૦૬. એહ સરૂપ સંસારકો, જાણી ત્રિભુવન નાથ; તિર્થંકર પણ છોડકે, ચલવે શિવ પુર સાથ. ૨૦૭. નિશ્ચેં દ્રષ્ટિ નિહાલતાં, ચિદાનંદ ચિદરૂપ; ચેતન દ્રવ્ય સાધર્મતા, પૂરણાનંદ સરૂપ. ૨૦૮. પ્રગટ સિદ્ધતા જેહની, આલંબન લહી તાસ; શરણ કરું મહા પુરૂષકો, જેમ હોએ વિકલ્પ નાશ. ૨૦૯. અથવા પંચ પરમેષ્ઠિએ, પરમ શરણ મુજ એહ; વળી જિન વાણી ચરણ છે, પરમ અમરીત રસ મેહ. ૨૧૦. જ્ઞાનાદિક આતમ ગુણ, રતનત્રયી અભિરામ; એહ શરણ મુજ અતિ ભહું, જેહથી લહું શિવધામ. ૨૧૧. એમ શરણ દ્રઢ ધારકે થિર કરવાં પરિણામ; જળ થિરતા હોવે ચિત્તમાં, તળ નિજ રૂપ વિસ-સામ. ૨૧૨. આતમ રૂપ નિહાલતાં, કરતા ચિંતન તાસ; પરમાનંદ પદ પામીએ, સકલ કર્મ હોએ નાશ. ૨૧૩. પરમ જ્ઞાન જળ એહ છે, પરમ ધ્યાન પણ એહ; પરમ બ્રહ્મ પ્રગટ કરે, પરમ જ્યોતિ ગુણ ગેહ. ૨૧૪. તેણ કારણ નિજ રૂપમાં, ફિરી ફિરી કરો ઉપયોગ; ચિંહુ ગતિ બ્રમણ મીટાવવા, એહ સમ નહિં કોઈ જોગ. ૨૧૫. નિજ સરૂપ ઉપયોગથી, ફિરી ચલિત જો થાય; તો અરિહંત પરમા-તમા, સિદ્ધ પ્રભુ સુખ હાય. ૨૧૬. તિનુકા આતમ સરૂપકા, અવ-લોકન કરો સાર; દ્રવ્ય ગુણ પૂર્ણ તેહના, ચિંતવો ચિત્ત મજાર. ૨૧૭. નિર્મલ ગુણ ચિંતન કરત, નિર્મલ હોય ઉપયોગ; તવ ફિરી નિજ સરૂપકા ધ્યાન કરો થિર જોગ. ૨૧૮. જે સરૂપ અરિ-

હંતકો, સિદ્ધ સરૂપ વલી જેહ; તેહવો આતમ રૂપ છે, તિણમેં નહિં સંદેહ. ૨૧૯. ચેતન દ્રવ્ય સાધર્મતા, તેણે કરી એક સરૂપ; ભેદ ભાવ ઇણમેં નહિં, એહવો ચેતન ભૂપ. ૨૨૦. ધન જગતમેં તે નરા, જે રમે આતમ સરૂપ; નિજ સરૂપ જેણે નવી લખ્યું, તે પડ્યા ભવ કૂપ. ૨૨૧. ચેતન દ્રવ્ય સ્વભાવથી, આતમ સિદ્ધ સમાન; પરજાયે કરી ફેરજે, તે સવિ કર્મ વિધાન. ૨૨૨. તેણે કારણ અરિહંતકા, દ્રવ્ય ગુણ પરજાય; ધ્યાન કરતાં તેહનું, આતમ નિર્મલ થાય. ૨૨૩. પરમ ગુણી પરમાતમા, તેહના ધ્યાન પસાય; ભેદ ભાવ ફરે ટલે, એમ કહે ત્રિભુવન રાય. ૨૨૪. જેહ ધ્યાન અરિહંતકો, સોહી આતમ ધ્યાન; ફીર કછુ ઇણમેં નહિં, એહીજ પરમ નિધાન. ૨૨૫. એમ વિચાર હિયડે ધરી, સમ્યગ્દ્રષ્ટિ જેહ; સાવધાન નિજ રૂપમેં, મગન રહે નિત્ય તેહ. ૨૨૬. આતમ હિત સાધક પુરૂષ, સમ્યગ્વંત સુજાણ; કહા વિચાર મનમેં કરે, વરણવું સુણો ગુણ ખાણ. ૨૨૭. જેહ કુટુંબ પરિવાર સહુ, બેઠે હે નિજ પાસ; તિનકો મોહ છોડાવવા, એણી પરે બોલે ભાસ. ૨૨૮. એહ શરીર આશ્રિતછો, તુમ મુજ માતને તાત; તેણુ કારણ તુમકું કહું, અળ નિસુણો એક વાત. ૨૨૯. એતા દિન શરીર એહ, હોત તુમારા જેહ; અળ તુમારા નાંહી હે, ભલી પરે જાણો તેહ. ૨૩૦. અળે એહ શરીરકા, બલ સ્થિતિ જેહ; પુરણ ભઈ અળ નવિ રહે, ઇણવિધ રાખી તેહ. ૨૩૧. થિતી પ્રમાણે તે રહે, અધિક નરહે કેણી ભાત; તો તસ મમતાછોડવી, એ સમજણુકી વાત. ૨૩૨. જો અળ એહ શરીરકી, મમતા કરીયેભાય; પ્રીતિ રાખીએ તેહસું, દુઃખ હાયક બહુ થાય. ૨૩૩. સુર અસુરાંકો દેહ એ, ઇંદ્રાદિકકો જેહ; સખહી વિનાશી એહ છે, તો કયું કરવો નેહ. ૨૩૪. ઇંદ્રાદિક સુર મહા બલી, અતિશય શક્તિ ધરંત; થિતી પૂરણ થએ તેહ પણ, ક્ષિણ એક કોઉ ન રહંત. ૨૩૫. ઇંદ્રાદિક સુર જેહ છે, તિનકી રિદ્ધિ અપાર; બત્રીસ લાખ વિમાનકે, સવિ સુર આણાકર. ૨૩૬. તિન લખ છત્રીશ સહસ છે, મહા બલવંત જુજાર; આતમ રક્ષણ જેહના, અનમિષ

રહે હુશીયાર. ૨૩૭. સાત કટક બલનો ધણી, રિદ્ધિ તણે નહિ પાર; સામાનિક સુરનર પ્રમુખ, જીહાં છે બહુ વિસ્તાર. ૨૩૮. એહવા પ્રાક્રમકા ધણી, જળ થિતી પૂરણ હોય; કાલ પિસાચ જળ સંઘડે, રાખી ન શકે કોય. ૨૩૯. કાલ ક્રતાંતકે આગલે, કીસકા ચલે ન જોર; મોહે મુંજ પ્રાણીયા, વીલવંતા કરે સોર. ૨૪૦. તેણે કારણ માવીત્ર તુમ, તજે મોહકું દૂર; સમતા ભાવ અંગી કરી, ધરમ કરો થઈ ચૂર. ૨૪૧. પુદ્ગલ રચના કારમી, ખીનસંતા નહિ વાર; તે ઉપર મમતા કીસી, ધરમ કરો જગ ભાર. ૨૪૨. જૂઠ એહ સંસાર છે, તિનકું જાણો સાચ; ભૂલ અનાદિ અજ્ઞાનકી, મોહ કરાવે નાચ. ૨૪૩. કરમ સંજોગ આવી મલે, સ્થિતિ પાકે સહુ બચ; કોડ જતન કરી એકદા, પણ ખિણ એક ન રહાય. ૨૪૪. સુપન સરીખા ભોગ છે, રિદ્ધિ ચપલા જળકાર; ડાલઅણી જલ બિંદુ સમ, આયુ અથિર સંસાર. ૨૪૫. તે જાણો તુમે શુભ પેરે, છડો મમતા જલ; આતમ દિત અંગી કરી, પાપ કરો વિસરાલ. ૨૪૬. રાગ દ્વેષથી જીવકું, નીવડ કરમ હોએ બંધ; વલી દુર્ગતિમાં જઈ પડે, જીહાં દુઃખનાં સહુ ધંધ. ૨૪૭. મુજ ઉપર બહુ મોહથી, તુમકું અતિ દુઃખ થાય; પણ આયુ પૂરણ થએ, કીસીસું તે ન રખાય. ૨૪૮. અલ્પ કાલ આયુ તુમે, દેખો દ્રષ્ટિ નીહાલ; સંબંધ નહિં તુમ મુજ બિચે, મેં ફીરતા સંસાર. ૨૪૯. ભાવી ભાવ સંબંધથી, મેં ભયા તુમકા પુત્ર; પંથી મેલાપ તેણી પરે, એ સંસાર હે સુત્ર. ૨૫૦. એણી વિધ સવિ સંસારી જીવ, ભટકે ચિંહુ ગતિ માંહી; કરમ બંધે આવી મીલે, પણ ન રહે થિર કીયાંહી. ૨૫૧. એહ સરૂપ સંસારકા, પ્રતક્ષ તુમ દેખાય; તેણુ કારણ મમતા તજી, ધરમ કરો ચિત્ત લાય. ૨૫૨. પુન્ય સંજોગે પામીયા, નરભવ અતિ સુખ-કાર; ધરમ સામગ્રી સવિ મીલી, સફલ કરો અવતાર. ૨૫૩. કાલ આહેડી જગતમેં, ભમતો દિવસ ને રાત; તુમકું પણ ગ્રહસે કદા, એ સાચો અવદાત. ૨૫૪. એમ જાણી સંસારકી, મમતા કીજે દૂર; સમતા ભાવ અંગી કરો, જેમ લહે સુખ ભરપૂર. ૨૫૫. ધરમ

ધરમ જગ સહુ કહે, પણ તસ ન લહે મર્મ; શુદ્ધ ધર્મ સમજ્યા
 વિના, નવિ મીટે તસ ભર્મ. ૨૫૬. ફટક મણી નિર્મલ જુસો,
 ચેતનકો જે સહુભાવ; ધરમ વસ્તુ ગત તેહ છે, અવર સર્વ પર-
 ભાવ. ૨૫૭. રાગ દ્વેષકી પરિણુતિ, વિષય કષાય સંજોગ; મલીન
 ભયા કર્મો કરી, જનમ મરણુ આ ભોગ. ૨૫૮. મોહુ કરમકી ગહેલતા,
 મિથ્યા દ્રષ્ટિ અંધ; મમતાસુ માચે સદા, ન લહે નિજ ગુણ સંધ.
 ૨૫૯. તીન કારણુ તુમકું કહું, સુણો એ ચિત્ત લગાય; મમતા છાંડો
 મૂલથી, જેમ તુમકું સુખ થાય. ૨૬૦. પરમ પંચ પરમેષ્ટિકો, સમરણુ
 અતિ સુખદાય; અતિ આદરથી કીજીએ, જેહથી ભવ દુઃખ જાય. ૨૬૧.
 અરિહંત સિદ્ધ પરમાત્મા, શુદ્ધ સરૂપી જેહ; તેહના ધ્યાન પ્રભા-
 વથી, પ્રગટે નિજ ગુણ રેહ. ૨૬૨. શ્રી જિન ધરમ પસાયથી,
 હોઈ મુજ નિર્મલ ખુદ; આતમ ભલી પરે ચોલખી, અખ કરૂ
 તેહની શુદ્ધ. ૨૬૩. તુમે પણ એ અંગી કરો, શ્રી જિનવરકો ધર્મ;
 નિજ આતમકું ભલી પરે જાણી લહો સવિ મર્મ. ૨૬૪. ઓર
 સર્વ ભર્મ જાલ હે. દુઃખ દાયક સવિ સાજ; તિનકી મમતા ત્યા-
 ગકે, અખ સાધો નિજ કાજ. ૨૬૫. ભવ ભવ મેલ્લી મુકીયાં, ધન
 કુટુંબ સંજોગ; વાર અનંતી અને, સવિ સંજોગ વીજોગ. ૨૬૬.
 અજ્ઞાની એ અતિ ઘણું જીસ જીસ ગતિમે જાય; મમતાવશત્યા તેહ
 હોઈ, રહી ખહુ દુઃખ થાય. ૨૬૭. મહાતમ અસવિહકો, કીણુ વિધ
 કહ્યો ન જાય; અનંત કાલ એણીભમે, જનમ મરણુ દુઃખદાય. ૨૬૮.
 એમ પુદ્ગલ પરજાય જેહ, સર્વ નાશી જાણુ; ચેતન અવિનાશી
 સદા, એતા લખે ન અન્નાણુ. ૨૬૯. મિથ્યા મોહને વશ થઈ,
 જુઠેકું ભી સાચ; કહે તિહાં અચરીજ કીઓ, ભવ મંડપકો નાચ.
 ૨૭૦. જીનકે મોહ ગત્રી ગયો, ભેદ જ્ઞાન લહો સાર; પુદ્ગલકી
 પરિણુતિ વિષે, નવી રાચે નીરધાર. ૨૭૧. ભિન્ન લખે આતમ થકી,
 પુદ્ગલકી પરજાય; કીનહી ચલાવ્યો નવિ ચલે, કિસી પરે તેહ ન
 ઠગાય. ૨૭૨. ભયા જથારય જ્ઞાન જખ, જાણુ નિજ પરભાવ; થિરતા
 ભઈ નિજ રૂપમે, નવિ રૂચે તસ પરભાવ. ૨૭૩. માત તાત તુમકું

કહું, એ સખ સાચી વાત; તે ચિત્તમેં ધરજો સદા, સફલ કરો
 અવદાત. ૨૭૪. મુજકું તુમ સાથે હતો, એતા દિન સંબંધ; અખ
 તે સવિ પુરણ હુઓ, ભાવી ભાવ પ્રબંધ. ૨૭૫. વિકલ્પ કોઇ તુમે
 મત કરો, ધરમ કરો થઇ ધીર; મેં પણ આતમ સાધના, કરું
 નિજ મન કરી થિર. ૨૭૬. આતમ કારજ સાધવો, તુમકું ઊચિત
 હે સાર; મોહ કરો કિસી કારણે, જીણથી દુઃખ અપાર. ૨૭૭. સહજ
 સરુપ જે આપણું, તે છે અપણી પાસ; નહિ કીસીસું જાચના,
 નહિ પરકી કીસી આસ. ૨૭૮. આપણા ગ્રહમાંહીય છે, માહા
 અમૂલ નિધાન; તે સંભાલો શુભ પરે, ચિંતન કરો સુવિધાન. ૨૭૯
 જનમ મરણ કો દુઃખ ટલે, જખ નિરખે નિજ રૂપ; અનુકમે અવિ-
 ચલ પદ લહે, પ્રગતિ સિદ્ધ સરૂપ. ૨૮૦. નિજ સરુપ જાણ્યા વિના,
 જીવ જીવ્યા સંસાર; જખ નિજ રૂપ પીછાણીયો, જાણુંણુ લહી
 ભવકો પાર. ૨૮૧. સકલ પદારથ જગતકો, જાણુંણુ દેખણુહાર;
 પ્રત્યક્ષ ભિન્ન શરીરસુ, જાયક ચેતન સાર. ૨૮૨. દ્રષ્ટાંત
 એક સુણો ઇહાં, બારમા સ્વર્ગકો દેવ; કૌતિક મિષ મધ્ય લોકમેં,
 આવી વસીયો હેવ. ૨૮૩. કોઇક રંક પુરુષ તણી, શરીર પરજાયમેં
 સોય; પેસી ખેલ કરે કીસા, તે દેખો સહુ કોય. ૨૮૪. કબહીક
 રાનમેં જાયકે, કાષ્ટકી ભારી લેય; નગરમેં ખેચન ચાલીયો, મસ્તકે
 ધરીને તેય. ૨૮૫. કરે મજુરી કોઇ દિન, કબહીક માગે ભીખ;
 કબહીક પરસેવા વિષે, દક્ષ થઇ ધરે સીખ. ૨૮૬. કબહીક નાટકીયો
 હુંઇ, રીજવે નરકાવુંદ; કબહીક વણીક બજ ઇસો, કરે વેપાર અમંદ રૈટ૭.
 કબહીક માલ ગુમાયકે, રૂદન કરે બહુ તેહ; કબહીક નફા પાયકે,
 હાસ વિનોદ અછેહ. ૨૮૮. એણી વિધ ખેલ કરે ઘણા, પુત્ર
 પુત્રી પરિવાર; સ્ત્રી આદિ સાથે રહે, નગર માંહી તેણી વાર. ૨૮૯.
 વેરી કટક આવ્યું ઘણું, નાશન લાગ્યા લોક; તવ તે સુર એમ
 ચિંતવે, ઇઆં હોશે બહુ શોક. ૨૯૦. એમ વિચાર કરી સવે,
 ચાલે આધી રાત; એક પુત્રકું કાંધપર, બીજકું ગ્રહે હાથ. ૨૯૧.
 ઘર વાખરીકો પોટલો, સ્ત્રી લહે શીર પર તેહ; પુત્રીકું આંગલ

કરી, એણી પરે ચાલે તેહ. ૨૯૨. કોટે ટુટે ગોદડાં, તીણકી બાંધી
ગાંઠ; શિર ધરી તે આપણે, એણી વિધિ તીહાંથી નાઠ. ૨૯૩.
મારગ ચાલતાં તેહને, વાટ બટાઉ મીલે જેહ; પછે કાંડાં ચાલ્યા
તુમે, તવ એમ ભાંખે તેહ. ૨૯૪. નગર અમારું ચેરીયું, વચરી
લશકર આય; તેણુ કારણુ અમે નાશીયા, લહી કુટુંબ સમવાય.
૨૯૫. કોઈ કહે ગામમેં જાયકે, જીમ તિમ કરું ગુજરાણુ; કર્મ
વિપાક બને ઇસા, તેણે કરી ભયા હેરાણુ. ૨૯૬. એમ અનેક
પ્રકારકા, ખેલ કરે જગ માંહી; પણ ચિત્તમે જાણે ઇસું, મેં સદા
સુખ માંહી. ૨૯૭. મેં તો બારમા કલ્પકો, દેવ મહા રિદ્ધિવંત;
અનોપમ સુખ વિલસું સદા, અદ્ભુત એહ વીરતાંત. ૨૯૮. એ એષ્ટા
જે મેં કરી, તે સવિ કૌતક કાજ; રંક પરજાય ધારણુ કરી, તીનકો
એ સવિ સાજ. ૨૯૯. જેમ સુર એહ ચરિત્રને, નવી ધરે મમતા
ભાવ; દીન ભાવ પણ નવી કરે, ચિંતવે નિજ સુર ભાવ. ૩૦૦. એણી
વિધ એહ પરજાયમેં, મેં જે ચેષ્ટા કરંત; પણ નિજ શુદ્ધ સરૂપકું,
કબહું નહિં વિસરંત. ૩૦૧. શુદ્ધ હમારો રૂપકે, શોભિત સિદ્ધ
સમાન; કેવલ લક્ષ્મીકો ધણી, ગુણુ અનંત નિધાન. ૩૦૨. એણી-
પરે એહ સરૂપકો, અનુભવ કીયો બહુ વાર; અબ કીણુ વિધ મુજ
નહિ, એ જાણો નિરધાર. ૩૦૩. અબ આગે નિજ નારીકું, સમજાવે
શુભ રીત; મમતા ન કરો એહકી, ન કરો પુદ્ગલ પ્રીત. ૩૦૪.
થિતિ પૂરણુ ભઈ એહકી, અબ જોકા નાહિં; તો કયું મોહ ધરો
ઘણો, દુઃખકરણુ દિલ માંહી. ૩૦૫. મેરા તેરા સંબંધ જે, એતા
દિનકા હોય; બધ ઘટ કો ન કરી શકે, એણી વિધ જાણો સોય.
૩૦૬. એહ શરીર અસારછે, બીનસંતા નહિં વાર; થિતિ બલ
સવિ પૂરણુ હુઆ, ખિણમેં હોવેગી છાર. ૩૦૭. તિણુ કારણુ તુમકું
કહું, મ ધરો એણીકી આશ; ગરજ સરે નહિં તાહરો, ઇનકા
હોએ અબ નાશ. ૩૦૮. એમ જાણી મમતા તણ, ધર્મ કરો ધરી
પ્રીત; જેમ આતમ સુખ સંપજે, એ ઉત્તમકી રીત. ૩૦૯. કાલ
જગતમેં સહુ સીરે, ગાફલ રેણું નાંહી; કબહિક તુજકું પણ ગ્રહે,

સંશય ધણમેં નાંહી. ૩૧૦. તું મુજ ખ્યારી નારી છે, એ સવિ
 મોહ વિલાસ; ભોગ વિટંબના જાણીએ, આતમ ગુણકો નાશ. ૩૧૧.
 સ્ત્રી ભરથાર સંજોગ જે, ભવ નાટક એહ જાણુ; ચેતન તુજ મુજ
 સરીખો કરમ વિચિત્ર વખાણુ. ૩૧૨. એમ વિચાર ચિત્તમેં ધરી,
 મમતા મૂકો દૂર; નિજ સ્વારથ સાધન ભણી, ધરમ કરો થઈ શૂર.
 ૩૧૩. જો મુજ ઉપર રાગ છે, તો કરો ધર્મમેં સાજ; ધણે અવસર
 તુજ ઉચિત હે, એ સમોઅવર ન કાજ. ૩૧૪. ધર્મ ઉપદેશ એણી પરે,
 તેરા હિતકે કાજ; મેં કહ્યો કરૂણા લાયકે, તેણે સાધો શિવરાજ. ૩૧૫.
 ફોકટ ખેદ ન કિજીએ, કર્મ બંધ બહુ થાય; જાણી એમ મમતા
 તજી, ધર્મ કરો સુખદાય. ૩૧૬. હવે નિજ કુટુંબ જાણી કહે,
 હિત શિક્ષા સુવિચાર; મમતા મોહ છોડાવવા, એણી વિધ કરે ઉપ-
 ગાર. ૩૧૭. સુણો કુટુંબ પરિવાર સહું, કહુ તુમકુ હિત લાય;
 આયુ થિતિ પ્રરણુ ભઈ, એહ શરીરકી ભાય. ૩૧૮. તેણે કારજ
 મુજ ઉપરે, રાગ ન ધરના કોય; રાગ કર્યાં દુઃખ ઉપજે, ગરજ ન
 સરણી જોય. ૩૧૯. એહ થિતિ સંસારકી, પંખીકા મેલાપ; ખિણુ
 ખિણુમેં ઉડી ચલે, કહા કરના ચંતાપ. ૩૨૦. કોઈ રહ્યા ઇડાં ચિર
 થઈ, રેહણુહાર નહીં કોય; પ્રત્યક્ષ દીસે એણી પરે, તુમે પણ જાણો
 સોય. ૩૨૧. મેરે તુમ સહુ સાથસું, ક્ષમા ભાવ છે સાર; આણું-
 દમાં તુમ સહુ રહો, ધર્મ ઉપર ધરો ખ્યાર. ૩૨૨. ભવસાગરમાં
 જૂડતાં, ન કોઈ રાખણુહાર; ધર્મ એક પ્રવહણુસમો, કેવલી ભાખીત
 સાર. ૩૨૩. એ સેવો તુમ ચિત્ત ધરો, જેમ પામો સુખ સાર;
 દુર્ગતિ સવિ દૂરે ટલે, અનુક્રમે ભવ નિસ્તાર. ૩૨૪. એમ કુટુંબ
 પરિવારકું, સમજાવી અવદાત; પીછે પુત્ર બોલાયકે, ભાખે એણીપરે
 વાત. ૩૨૫. સુણો પુત્ર શાણુ તુમે, કેહવેકો એહ સાર; મોહ ન
 કરવો માહરો, એહ અચિર સંસાર. ૩૨૬. શ્રીજિન ધર્મ અંગી-
 કરો, સેવો બહુ ધરી રાગ; તુમકુ સુખદાયક ધણો, લહે સો
 માહા સોભાગ. ૩૨૭. બ્યવહારિક સંબંધથી, આણુ માનો સાર;
 તેણે કારણુ તુમને કહું, તે ધાદો ચિત્ત મોજર. ૩૨૮. પ્રથમ દેવ

ગુરુ ધર્મકી, કરો અતિ ગાઠ પ્રતીત; મિત્રાર્થ કરો સુજનકી, ધરમી
 સું ધરો પ્રીત. ૩૨૯. દાન શીયલ તપ ભાવના, ધરમ એ ચાર
 પ્રકાર; રાગ ધરો નિત એહમું, કરો શક્તિ અનુભાર. ૩૩૦. સ્વજ-
 નતા પરજન વિષે, ભેદ વિજ્ઞાન જેમ હોય; એહ ઉપાય કરો સદા,
 શિવ સુખદાયક સોય. ૩૩૧. જે સંસારી પ્રાણીયા, મગન રહે
 સંસાર; પ્રીત ન કીજે તેહની, મમતા દૂર નિવાર. ૩૩૨. રાગી
 જીવકી સંગતે, એહ સંસાર મનર; કાલ અનાદિ ભટકતાં, ઇમહી
 ન લહીયે પાર. ૩૩૩. રાગે રાગ દશા વધે, તેમ વક્ત્રી વિષય વિકાર;
 મમતા મૂર્છા બહુ વધે, એ દુર્ગતિ દાતાર. ૩૩૪. તેણે સંસારી
 જીવકી, તણ સંગત દીલ ધાર; જ્ઞાનવંત પુરૂષાં તણી, કરો સંગતિ
 સુવિચાર. ૩૩૫. ધર્માત્મા પુરૂષ તણી, સંગતે બહુ ગુણ થાય;
 જશ કીર્તિ વાધે ઘણી, પરિણતિ સુધરે ભાય. ૩૩૬. એમ અનેક
 ગુણ સંપન્ને, એહ લોકમે સુખકાર; વળી પરલોકમે પામીયે, સ્વર્ગા-
 દિક શ્રીકાર. ૩૩૭. વળી ઉત્તમ પુરૂષ તણી, સંગતે લહીએ ધર્મ;
 ધર્મ આરાધી અનુક્રમે, પામીએ શિવ પુર સર્મ. ૩૩૮. ધર્મી
 ઉત્તમ પુરુષકી, સંગતિ સુખની ખાણ; દોષ સકલ દુરે ટલે, અનુ-
 ક્રમે પદ નિર્વાણ. ૩૩૯. એણી વિધ તુમકું હિત ભણી, વચન કહ્યા
 સુરસાલ; જે તુમકું સમ્યા લગે, તો કીજે ચિત્ત વિશાલ. ૩૪૦.
 દયા ભાવ ચિત્ત આણુકે, મેં કહ્યા ધર્મ વિચાર; જે તુમ
 હૃદયમાં ધારશે, તો લેશે સુખ અપાર. ૩૪૧. એમ સખકું
 સમજાયકે, સખરો અલગા હોય; અવસર દેખી આપણા,
 ચિત્તમે ચિંતે સોય. ૩૪૨. આયુ અદ્ય નિજ જાણુકે, સમક્તિ
 દ્રષ્ટિવંત; દાન પુન્ય કરૂણાજીકે, નિજ હાથે કરે સંત. ૩૪૩.
 માડા મત ધારી મુનિવરા, સમ્યગ્ જ્ઞાન સંયુક્ત; ધારક દશવિધ
 ધર્મના, પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ. ૩૪૪. બાહ્ય અભ્યંતર ગ્રંથી જે,
 તેહથી ન્યારા જેહ; બહુ શ્રૂત આગમ અર્થના, મર્મ લહો સહુ
 તેહ. ૩૪૫. એહવા ઉત્તમ ગુણ તણો, પુન્યથી જોગ જો હોય;
 અંતર ખુલી એકાંતમે, નિઃશલ્ય ભાવ હોય સોય. ૩૪૬. એહવા

ઉત્તમ પુરુષનો, જોગ કદી નવી હોય; તો સમક્ષિ દ્રષ્ટિ પુરુષ મહા ગંભિર તે જોય. ૩૪૭. એહવા ઉત્તમ પુરુષકી, આગે અપની વાત; હૃદય ખોલકે કીજીએ, મર્મ સકલ અવદાત. ૩૪૮. જોગ જીવ ઉત્તમજીકે, ભવ ભિરુ મહાભાગ્ય; એહવો જોગ ન હોય કદા, તો કહીએકો નહિં લાગ. ૩૪૯. અપના મનમેં ચિંતવે, દુષ્ટ કરમ વશ જેહ; પાપી કર્મ જે હોઈ ગયું, બહુ વિધ નિંદે તેહ. ૩૫૦. શ્રી અરિહંત પરમાતમા, વળી શ્રી સિદ્ધ ભગવંત; જ્ઞાનવંત મુનિરાજની, વળી સુર સમક્ષિ વંત. ૩૫૧. ઇત્યાદિક મહા પુરુષકી, સાખ કરી સુવિશાલ; વળી નિજ આતમ સાખસું, દૂરિત સર્વ અસરાલ. ૩૫૨. મિથ્યા દુષ્કૃત ભક્ષીપરે, દીજે ત્રિકરણ શુદ્ધિ; એણી વિધ પવિત્ર થઈ પછે, કીજે નિર્મલ બુદ્ધિ. ૩૫૩. અવશ્ય મરણ નિજ મન વિષે, ભાસન હુએ જામ; સર્વ પરિચ્છેદ ત્યાગકે, આહાર ચાર તજે તામ. ૩૫૪. જો કદી નિર્ણય નવિ હુવે, મરણ તણો મનમાંહી; તો મરજદા કીજીએ, ઇતર કાલકી તાંહી. ૩૫૫. સર્વ આરંભ પરિચ્છેદ સહુ, તીનકો કીજે ત્યાગ; ચાર આહારવદ્ધી પચ્ચખીયે, એણી વિધ કરી મહાભાગ. ૩૫૬. હુવે તે સમક્ષિ દ્રષ્ટિવંત, શિર કરી મનવચ કાય; ખાટથી નીચે ઉતરી, સાવધાન અતિ થાય. ૩૫૭. સિંહ પરે નિર્ભય થઈ, કરે નિજ આતમ કાજ; મોક્ષ લક્ષ્મી વરવા ભણી, લેવા શિવ પુર રાજ. ૩૫૮. જેહ મહા શુભટ સંઘા-મમાં, વયરી જીતણ કાજ; રણભૂમીમેં સંચરે, કરતા અતિહી ગાજ. ૩૫૯. ઇણી વિધ સમક્ષિવંત જે, કરી ચિરતા પરિણામ; આકુલતા અંસે નહીં, ધીરજતાણું તે ધામ. ૩૬૦. શુદ્ધ ઉપયોગમેં વરતતો, આતમ ગુણ અનુરાગ; પરમાતમકે ધ્યાનમેં, લીન ચોર સખ ત્યાગ. ૩૬૧. ધ્યાતા ધ્યેયની એકતા, ધ્યાન કરંતાં હોય; આતમ હોય પરમાતમા, એમ જાણે તે સોય. ૩૬૨. સમ્યગ્ દ્રષ્ટિ શુભ મતિ, શિવ સુખ ચાહે તેહ; રાગાદિ પરિણામમેં, ખિણ નવિ વરતે તેહ. ૩૬૩. કિનહિ પદાર્થકી નહી, વંછા તસ ચિત માંહ; મોક્ષ લક્ષ્મી વરવા ભણી, ધરતો અતિ ઉચ્છાદ. ૩૬૪. એણી વિધ ભાવ વિચારતાં,

કાલ પૂરણ કરે સોય; આકુલતા કીણુ વિધ નહીં, નિરાકુલ થિર
હોય. ૩૬૫. આત્મ સુખ આણુંદમય, શાંત સુધારસ કુંડ; તામે
તે જીતી રહ્યા, આત્મ વીરજ ઉડંડ. ૩૬૬. આત્મ સુખ સ્વાધીન
છે, ચોર ન એહ સમાન; એમ જાણી નિજ રૂપમેં, વરતે ધરી
બહુ માન. ૩૬૭. એમ આણુંદમેં વરતતાં, શાન્ત પરિણામ સંજીવ;
આયુ નિજ પૂરણ કરી, મરણ લહે મતિવંત. ૩૬૮. એહ સમાધિ પર-
ભાવથી, ઈંદ્રાદિકકી રિદ્ધિ; ઉત્તમ પદવી તે લહે, સર્વ કાળકી
સિદ્ધિ. ૩૬૯. મહા વિભૂતિ પાયકે, વિચરંતા ભગવાન; વળી કેવલી
મુનિરાજને, વંદે સતવે બહુ માન. ૩૭૦. સુરલોકે શાશ્વત પ્રભુ, નિત્ય
ભક્તિ કરે તાસ; કલ્યાણક જિન રાજમાં, ઓચ્છવ કરત ઉદ્ધાસ. ૩૭૧.
નંદીશ્વર આદે ઘણાં, તીરથ વંદે સાર; સમક્ષિત નિર્મલ તે કરે,
સફલ કરે અવતાર. ૩૭૨. સુર આયુ પૂરણ કરી, તીહાંથી ચવીને
તેહ; મનુષ્યગતિ ઉત્તમ કુલે, જનમ લહે ભવી તેહ. ૩૭૩. રાજ
રિદ્ધિ સુખ ભોગવી, સદ્ગુરૂ પાસે તેહ; સંજમ ધર્મ અંગી કરી,
ગુરૂ સેવે ધરી નેહ. ૩૭૪. શુદ્ધ ચરણ પરિણામથી, અતિ વિશુદ્ધતા
થાય; ક્ષપક શ્રેણિ આરોહિને, ધાતિ કર્મ બપાય. ૩૭૫. કેવલ
જ્ઞાન પ્રકટ ભયો, કેવલ દરશણ ભારા; એક સમય ત્રણ કાલકી,
સર્વ વસ્તુ પ્રકાશ. ૩૭૬. સાદિ અનંત સ્થિતિ કરી, અવિચલ સુખ
નિરધાર; વચન અગોચર એહ છે, કેણુ વિધ લહીએ પાર. ૩૭૭.
મહિમા મરણ સમાધિનો, જાણુ અતિ ગુણ ગેહ; તેણુ કારણ ભવિ
પ્રાણીયા, ઉદમ કરીએ તેહ. ૩૭૮. એણી વિધ મરણ સમાધિકો,
સંશ્લેષે સુવિચાર; દુહા ભાસ રચના કરી, નિજ પરને ઉપગાર.
૩૭૯. મરણ સમાધિ વિચારની, પ્રત મલી મુજ એક; તેણુમેં સ-
માધિ મરણકે, વરણવ ક્રિયો અતિ છેક. ૩૮૦. પણ ભાષા મરૂ દેશકી,
તીણુમેં લખીયો તેહ; તેણુ કારણ સુગમ કરી, દુહા બંધ કીયો
એહ. ૩૮૧. ભાવનગરવાસી ભલા, સેવક શ્રી ભગવંત; ભગવાનસૂત
ભગવાનકું, બેચરદાસ પ્રણમંત. ૩૮૨. અદ્ય મતિ અનુસારથી,
બીજા ઉપયોગે નેહ; વિરૂદ્ધ ભાવ લખીયો જુકે, મિથ્યા દુષ્કત તેહ. ૩૮૩.

૨. શ્રીમદ્ યશોવિજયજી કૃત સમાધિશતક. (દોહરા)

સમરી ભગવતી ભારતી, પ્રણુમી જિન જગ બંધુ; કેવળ
આતમ બોધકો, કરશું સરસ પ્રબંધ. ૧. કેવળ આતમ બોધ હૈ,
પરમારથ શિવ પંથ; તામે જીનકી મગનતા, સોઈ ભાવ નિર્મથ.
૨. ભોગ જ્ઞાન જ્યું બાલકો, બાહ્ય જ્ઞાનકી દોર; તરૂણ ભોગ અ-
નુભવ જીસ્યો, મગન ભાવ કછું ઓર. ૩. આતમ જ્ઞાને મગનજો,
સો સખ પુદ્ગલ ખેલ; ઇંદ્રજાળ કરી લેખવે, મિલે ન તહાં મન
મેલ. ૪. જ્ઞાન બિના વ્યવહારકો, કહા બનાવત નાચ; રત્ન કહો
કો કાચકું, અંત કાચસો કાચ. ૫. રાચે સાચે ધ્યાનમેં, જાચે વિષય
ન કોઈ; નાચે માચે મુગતિરસ, આતમ જ્ઞાની સોઈ. ૬. બહિર
અંતર પરમ એ, આતમ પરિણુતિ તીન; દેહાદિક આતમ ભરમ,
બહિરાતમ બહુ દિન. ૭. ચિત્તદોષ આતમ ભરમ, અંતર આતમ ખેલ;
અતિ નિર્મળ પરમાતમા, નાહિ કમકો મેલ. ૮. નરદેહાદિક દેખકે,
આતમ જ્ઞાને હિન; ઇંદ્રિય બલ બહિરાતમા, અહંકાર મન લીન. ૯.
અલખ નિરંજન અકલગતિ, વ્યાપી રહ્યો શરીર; લખે સુજ્ઞાને
આતમા, ખીર લીન જ્યું નીર. ૧૦. અરિ મિત્રાદિક કલ્પના, દેહા-
તમ અભિમાન; નિજ પરતનુ અબંધમતિ, તાકોહોત નિદાન. ૧૧.
દેહાદિક આતમ ભ્રમી, કલ્પે નિજ પરભાવ; આતમ જ્ઞાની જગ લહે,
કેવળ શુદ્ધ સ્વભાવ. ૧૨. સ્વપર વિકલ્પે વાસના, હોત અવિદ્યારૂપ;
તાતે બહુરી વિકલ્પમય, ભ્રમજાળ અંધકૂપ. ૧૩. પુત્રાદિકકી કલ્પના,
દેહાતમ ભ્રમ ભૂલ; તાકું જડ સંપત્તિ કહે, હહા મોહ પ્રતિકૂલ.
૧૪. યા ભ્રમ મતિ અખ છાંડિ હો, દેખો અંતર દ્રષ્ટિ; મોહ દ્રષ્ટિ
જો છોડીએ, પ્રગટે નિજ ગુણ સૃષ્ટિ. ૧૫. રૂપાદિક કો દેખવો,
કહન કહાવન કૂટ; ઇંદ્રિય યોગાદિક બલે, એ સખ લૂટા લૂટ. ૧૬.
પરપદ આતમ દ્રવ્યકું, કહન સુનન કછું નાહિ; ચિદાનંદ ઘન
ખેલ હી, નિજપદ તો નિજ માંહી. ૧૭. ગ્રહણ અયોગ્ય ગ્રહે નહિ,
ગ્રહો ન છોડે જેહ; જાને સર્વ સ્વભાવને, સ્વપર પ્રકાશક તેહ. ૧૮.
રૂપે કે ભ્રમ સીપમેં, જ્યું જડ કરે પ્રયાસ; દેહાતમ ભ્રમતેં ભયો,

ત્યું તુજ કૂટ અભ્યાસ. ૧૯. મિટે રજત બ્રમ સીપમેં, જન પ્રવૃત્તિ
જમ નાહિ; ન રમેં આતમ બ્રમમિટે, ત્યું દેહાદિક માંહિ. ૨૦.
ફીરે અબોધે કંઠગત, ચામીકરકે ન્યાય; જ્ઞાનપ્રકાશે મુગતિ તુજ,
સહજ સિદ્ધ નિરૂપાય. ૨૧. યા જિન તું સૂતો સદા, યોગે ભોગે
જેણુ; રૂપ અતીંદ્રિય તું છતે, કહી શકે કહું કેણુ. ૨૨. દેખે ભાખે
ઔ કરે, જ્ઞાની સખડિ અચંભ; વ્યવહારે વ્યવહારસું, નિશ્ચયમેં
થિર થંભ. ૨૩. જગ જાણે ઉન્મત્તઆ, ઔજાણે જગઅંધ; જ્ઞાનીકું
જગમે રહેા, યું નહિ કોઈ સંખંધ. ૨૪. યા પર છાંહી જ્ઞાનકી,
વ્યવહારે જયું કહાઈ; નિર્વિકલ્પ તુજ રૂપમેં, દ્વિધા ભાવ ન સુહાઈ.
૨૫. યું બહિરાતમ છાંડિકે, અંતર આતમ હોઈ; પરમાતમ મતિ
ભાવીએ, જહાં વિકલ્પ ન કોઈ. ૨૬. સોમેં યા દ્રઢ વાસના, પર-
માતમ પદ હેત; ઇલિકા બ્રમરી ધ્યાન ગત, જિન મતિ જિન
પદ દેત. ૨૭. ભારે ભય પદસોઈ હે, જહાં જડકો વિશ્વાસ; જનસો
ઓ ડરતો ફરે, સોઈ અભય પદ તાસ. ૨૮. ઇંદ્રિય વૃત્તિ નિરોધ
કરી, જો જિનુ ગલિત વિભાવ; દેખે અંતર આતમા, સો પરમાતમ
ભાવ. ૨૯. દેહાદિક તે ભિન્નમે, મોથૈ ન્યારે તેહું; પરમાતમ પથ
દીપીકા, શુદ્ધ ભાવના એહુ. ૩૦. ક્રિયા કષ્ટભિ નહુ લહે, ભેદ જ્ઞાન
સુખવંત; યાજિન બહુ વિધિ તપ કરે, તોભી નહિ ભવઅંત. ૩૧.
અભિનિવેશ પુદ્ગલ વિષય, જ્ઞાનીકું કહાં હોત; ગુણકોભી મદ મિટ
ગયો, પ્રકટત સહજ ઉદ્યોત. ૩૨. ધર્મ ક્ષમાદિક ભી મિટે, પ્રક-
ટત ધર્મ સન્યાસ; તો કલિપત ભવ ભાવમેં, કયું નહિ હોત ઉદાસ.
૩૩. રજજી અવિદ્યા જનિત અહિ, મિટે રજજીકે જ્ઞાન; આતમ
જ્ઞાને ત્યું મિટે, ભાવ અબોધ નિદાન. ૩૪. ધર્મ અરૂપી દ્રવ્ય કે,
નહિ રૂપી પર હેત; અપરમ ગુન રાચે નહી, યું જ્ઞાની મતિ દેત.
૩૫. નૈગમ નયકી કલ્પના, અપરમ ભાવ વિશેષ; પરમભાવમેં
મગનતા, અતિ વિશુદ્ધ નયરેખ. ૩૬. રાગાદિક જળ પરિહરી, કરે
સહજ ગુણ ખોજ; ઘટમેં ભી પ્રગટે તદા, ચિદાનંદકી મોજ. ૩૭.
રાગાદિક પરિણામ યુત, મનહિ અનંત સંસાર; તેહિજ રાગાદિક

રહિત, જાને પરમ પદ સાર. ૩૮. ભવ પ્રપંચ મન જાળકી, બાજી
જુઠી મૂળ; ચાર પાંચ દિન ખુશ લગે, અંત ધૂળકી ધૂળ. ૩૯. મોહ
બાગુરી જાલ મન, તામેં મૃગ મત હોઉ; યામેં જે મુનિ નહિ પરે,
તાકું અસુખ ન કોઉ. ૪૦. જળ નિજમન સનમુખ હુએ, ચિંતવત
પર ગુણ દોષ; તબ બહુ રાઈ લગાઈએ, જ્ઞાન ધ્યાન રસ પોષ. ૪૧.
અહંકાર પરમેં ધરત, ન લહે નિજ ગુણ ગંધ; અહંજ્ઞાન નિજ
ગુણ લગે, છુટે પરહિ સંબંધ. ૪૨. અર્થ ત્રિલિંગીપદ લહે, સો
નહિ આતમરૂપ; તો પદ કરી કયું પાઈએ, અનુભવ ગમ્ય સ્વરુપ.
૪૩. આતમ ગુણ અનુભવતભી, દેહાદિક તેં ભિન્ન; બુદ્ધે વિભ્રમ વાસના,
જેરે ફિરે ફિરે ભિન્ન. ૪૪. દેખે સો ચેતન નહી, ચેતન નહી દિખાય;
રોષ તોષ કિન સુંકરે, આપહિ આપ ખુઝાય. ૪૫. ત્યાગ અહણ
બાહિર કરે, મૂઢ કુશલ અંતરંગ; બાહિર અંતર સિદ્ધકું, નહી
ત્યાગ અરૂસંગ. ૪૬. આતમ જ્ઞાને મન ધરે, વચન કાય રતિ છોડ;
તો પ્રકટે શુભ વાસના, ગુણ અનુભવકી જોડ. ૪૭. યોગારંભીકું
અસુખ, અંતર બાહિર સુખ; સિદ્ધ યોગકું સુખ હૈ, અંતર બાહિર
દુઃખ. ૪૮. સો કહિએ સો પુછીએ, તામેં ધરિયે રંગ; યાતે મિટે
અબોધતા, બોધ રૂપ બહે ચંગ. ૪૯. નહિ કહું ઇંદ્રિય વિષય મેં,
ચેતનકું હિતકાર; તોભી જન તામેં રમે, અંધો મોહ અંધાર. ૫૦.
મૂઢાતમસું તે પ્રબળ, મોહો છોડિ શુદ્ધિ; જાગત હૈ મમતા ભરે,
પુદ્ગલમેં નિજ બુદ્ધિ. ૫૧. તાકું બોધન શ્રમ અરૂણ, જાકું નહી શુભ
યોગ; આપ આપકું ખુઝવે, નિશ્ચય અનુભવ ભોગ. ૫૨. પરકો કીશો
ખુઝાવનો, તું પર અહણ ન લાગ; ચાહે જેમેં ખુઝવો, સો નહિ તુજ
ગુણ ભાગ. ૫૩. જળલૌં પ્રાની નિજમતે, અહે વચન મનકાય; તબલૌં
હૈ સંસાર થિર, ભેદ જ્ઞાન મિટિ જાય. ૫૪. સુખમ ઘન છુરન નવે,
જ્યું કપરે ત્યું દેહ; તાતે બુધમાને નહિ, અપની પરિણતિ તેડ. ૫૫.
જૈએ નાશ ન આપકો, હોત વસકો નાશ; તેસે તનુકે નાશ તેં,
ચેતન અચલ અનાશ. ૫૬. જંગમ જગ થાવર પરે, જાકું ભાસે
નિત્ત; સો ચાખે સમતા સુધા, અવર નહિ જડ ચિત્ત. ૫૭. મુગતિ

દુરી તાકું નહી, જાકું સ્થિર સંતોષ; દુર મુગતિ તાકું સદા, જાકું અવિરતિ પોષ. ૫૮. હોત વચન મન અપસતા, જન કે સંગ નિમિત્ત; જન સંગી હોવે નહિ, તાતે મુનિ જગ મિત્ત. ૫૯. બાસ નગર વનકે વિષે, માને દુવિધ અબુદ્ધ, આતમ દરશીકું વશતી, કેવલ આતમ શુદ્ધ. ૬૦. આપ ભાવના દેહમેં, દેહાંતર ગતિ હેત; આપ બુદ્ધિ જો આપમેં, સો વિદેહ પદ હેત. ૬૧. ભવિ શિવ પદ દે આપકું, આપહિ સનમુખ હોઈ; તાતે ગુરુ હૈ આતમા, અપનો ઔર ન કોઈ. ૬૨. સોવત હૈ નિજ ભાવમેં, જાગે જે વ્યવહાર; સૂતો આતમ ભાવમેં, સદા સ્વરૂપ અંધાર. ૬૩. અંતર ચેતન દેખકે, બાહીર દેહ સ્વભાવ; તાતે અંતર જ્ઞાનતેં, હોઈ અચલ દ્રઢભાવ. ૬૪. ભાસે આતમ જ્ઞાન ધુરી, જમ ઉન્મત્ત સમાન; આગે દ્રઢ અભ્યાસતેં, પથ્થર તુણ અનુમાન. ૬૫. ભિન્ન દેહ તેં ભાવિયે, ત્યું આપહી મેં આપ; જ્યું સ્વપ્નહી મેં નહી હુએ, દેહાતમ ભ્રમ તાપ. ૬૬. પુણ્ય પાપ વ્રત અવ્રત, મુગતિ દોઉકે ત્યાગ; અવ્રતપરેવ્રત ભીતજે, તાતે ધરી શિવરાગ. ૬૭. પરમ ભાવ પ્રાપ્તિ લગે, વ્રતધર અવ્રત છોડ; પરમ ભાવ રતિપાય કે, વ્રતભિ ધનમેં જોડ. ૬૮. દહનસમે જ્યું તુણ દસે, ત્યું વ્રત અવ્રત છેદ; ક્રિયા શક્તિ ધનમેં નહી, જા ગતી નિશ્ચય ભેદ. ૬૯. વ્રત ગુણ ધારત અવ્રતિ, વ્રતિ જ્ઞાન ગુણ દોઈ; પરમાતમ કે જ્ઞાન તેં, પરમ આતમા હોઈ. ૭૦. લિંગ દેહ આશ્રિત રહે, ભવકો કારણ દેહ; તાતેં ભવ છેદે નહી, લિંગ પક્ષ રતિ જેહ. ૭૧. જાતિ દેહ આશ્રિત રહે, ભવકો કારણ દેહ; તાતે ભવ છેદે નહિ, જાતિ પક્ષ રતિ જેહ. ૭૨. જાતિ લિંગકે પક્ષમેં, જનકું હૈ દ્રઢ રાગ; મોહ જાળમેં સો પરે, ન લહે શિવ સુખ ભાગ. ૭૩. લિંગ દ્રવ્ય ગુણ આદરે, નિશ્ચય સુખ વ્યવહાર; બાહ્ય લિંગ હઠ નય મતિ, કરે મૂઢ અવિચાર. ૭૪. ભાવ લિંગ જાતે ભયે, સિદ્ધા પત્રસ ભેદ; તાતે આતમકું નહિ, લિંગ ન જાતિ ન ભેદ. ૭૫. પાંચુ દ્રષ્ટિ જ્યું અંધમેં, દ્રષ્ટિ ભેદ નહુ હેત; આતમ દ્રષ્ટિ શરીરમેં, ત્યું ન ધરે ગુણ હેત. ૭૬. સ્વપ્ન

વિકલતાદિક દશા, ભ્રમમાને વ્યવહાર; નિશ્ચય નયમેં દોષ ક્ષય, વિના સદા ભ્રમચાર. ૭૭. છુટે નહિ બહિરાતમા, જગતભિ પલિ શ્રંથ; છુટે ભવથેં અનુભવી, સુપન વિકલ નિગરંથ. ૭૮. પઢી પાર કહાં પાવનો, મિટયો ન મનકો ચાર; જ્યું કોલ્હુ કે બેલકું, ઘરહી કોસ હજાર. ૭૯. જહાં બુદ્ધિ થિર પુરૂષકી, તહાં રૂચી તહાં મન લીન; આતમ મતિ આતમ રૂચી, કહેા કૌન આધીન. ૮૦. સેવત પર પરમાતમા, લહે ભવિક તસ રૂપ; બતિયાં સેવત જ્યોતિકું, હોવત જ્યોતિ સરૂપ. ૮૧. આંપ આપમેં સ્થિત હુએ, તરૂથેં અગ્નિ ઉદ્યોત; સેવત આપહિ આપકું, ત્યું પરમાતમ હોત. ૮૨. એહિ પરમ પદ ભાવિયે, વચન અગોચર સાર; સહજ જ્યોતિ તો પાઈએ, રીર નહિ ભવ અવતાર. ૮૩. જ્ઞાનીકું દુઃખ કધું નહી, સહજ સિદ્ધ નિર્વાણ; સુખ પ્રકાશ અનુભવ ભવ ભયો, સખહિ ઠોર કલ્યાણ. ૮૪. સુપન દ્રષ્ટિ શુખ નાશતે, જ્યું દુઃખ ન લહે લોક; યાગર દ્રષ્ટ વિનબ્ટમેં, ત્યું બુધકું નહિ શોક. ૮૫. સુખ ભાવિત દુઃખ પાયકે, ક્ષય પાવે જગજ્ઞાન; ન રહે સો બહુ તાપમેં, કોમળ ફૂલ સમાન. ૮૬. દુઃખ પરિતાપે નવિં ગલે, દુઃખ ભાવિત મુની જ્ઞાન; વજૂ ગલે નવિ દહનમેં, કંચનકે અનુમાન. ૮૭. તાતે દુઃખ સુભાવીયે, આપ શક્તિ અનુસાર; તો દ્રઢતર હુઈ ઉલ્લસે, જ્ઞાન ચરણ આચાર. ૮૮. રનમેં લરતે સુભટ જ્યું, ગિને ન બાન પ્રહાર; પ્રભુ રંજનકે હેત ત્યું, જ્ઞાની અસુખ પ્રચાર. ૮૯. વ્યાપારિ વ્યાપારમેં, સુખ કરી માને દુઃખ; ક્રિયા કષ્ટ સુખમેં ગિને, ત્યું વંછિત મુનિ સુખ. ૯૦. ક્રિયા યોગ અભ્યાસ હૈ, ફલ હૈ જ્ઞાન અબંધ; હોનુંકું જ્ઞાની ભજૈ, એક મતિ મતિ અંધ. ૯૧. ઇચ્છા શાસ્ત્ર સમર્થના, ત્રિવિધ યોગ હૈ સાર; ઇચ્છા નિજ શક્તિ કરી, વિકલ યોગ વ્યવહાર. ૯૨. શાસ્ત્ર યોગ ગુણુઠાણુકો, પૂરણ વિધિ આચાર; પદ અતીત અનુભવ કહ્યો, યોગ તૃતીય વિચાર. ૯૩. રહે યથા બલ યોગમેં, ગહે સકલ નય સાર; ભાવ જૈનતાસો લહે, અહે ન મિથ્યા ચાર. ૯૪. મારગ અનુસારી ક્રિયા, છેદે સો મતિ હીન; કપટ ક્રિયા બલ જગ ઠગે, સોભી ભવ જલમીન. ૯૫. નિજ-

નિજ મતમેં લરી પરે, નયવાદી બહુ રંગ; ઉદાસીનતા પરિણમે,
જ્ઞાનિકું સરવંગ. ૯૬. દોઉ લરૈ તિહાં એક પરે, દેખનમેં દુઃખ
નાહિ; ઉદાસીનતા સુખ સદન, પર પ્રવૃત્તિ દુઃખ છાંહિ. ૯૭.
ઉદાસીનતા સરલતા, સમતા રસકળ ચાખ; પરપેખનમેં મત પરે,
નિજમેં ગુણ નિજ રાખ. ૯૮. ઉદાસીનતા જ્ઞાનકળ, પર પ્રવૃત્તિ
હે મોહ; શુભ જનો સો આદરો, ઉદિત વિવેક પ્રરોહ. ૯૯. દોધિક
શતકે ઉદ્યુઈ, તંત્ર સમાધિ વિચાર; ધરો એહ બુધ કંઠમેં, ભાવ
સ્તનકો હાર. ૧૦૦. જ્ઞાન વિમાન ચારિત્ર પવી, નંદન સહજ સ-
માધ; મુનિ સુર પતી સમતા શચી, વસ રંગે રમે અગાધ. ૧૦૧.
કવિ જશવિજયે એ રચ્યો, દોધિક શતક પ્રમાણ; એહ ભાવ જો
મન ધરે, સોપાવે કલ્યાણ. ૧૦૨.

૩. સમતા શતક (દોહરા)

સમતા ગંગા મગનતા, ઉદાસીનતા જાત; ચિદાનંદ જયવંત
હો, કેવળ ભાનુ પ્રભાત. ૧. સકલ કલામેં સાર લય, રહો દુર
સ્થિતિ એહ; સકલ યોગમેંભિ સકલ, લય દે બ્રહ્મ વિદેહ. ૨.
ચિદાનંદ વિધુકી કલા, અમૃત બીજ અન પાય; જાનિ કેવલ અનુ-
ભવી, કિનહિ કહી ન જાય. ૩. તોભી આશ્રવ તાપકે, ઉપશમ કરણ
નિદાન; બરષતકું તાકે બચન, અમૃત બિંદુ અનુમાન. ૪. ઉદાસી-
નતા પરિનયન, જ્ઞાન ધ્યાન રંગ રોલ; અષ્ટ અંગ મુનિયોગકો,
એહી અમૃત નિચોલ. ૫. અનાસંગ મતિ વિષયમેં, રાગ દ્વેષકો
છેદ; સહજ ભાવમેં લીનતા, ઉદાસીનતા ભેદ. ૬. તાકો કારણ
અમમતા, તામેં મન વિશ્રામ; કરે સાધુ આનંદ ધન, હોવત આ-
તમરામ. ૭. મમતા ધિર સુખ શાકિની, નિર્મમતા સુખ મૂલ;
મમતા શિવ પ્રતિકૂલ હે, નિર મમતા અનુકૂલ. ૮. મમતા વિષ
મૂર્છિત લયે, અંતરંગ ગુણ વૃંદ; જાગે ભાવ નિરાગતા, લગત
અમૃતકે બુંદ. ૯. પરિણતિ વિષય વિરાગતા, ભવતરૂ મૂલ કુઠાર;
તા આગે કયું કરી રહે, મમતા વેલિ પ્રચાર. ૧૦. હહા મોહકી
વાસના, બુધકું ભી પ્રતિકૂલ, યા કેવલ શ્રુત અંધતા, અહંકારકો મૂલ.

૧૧. મોહ તિમિર મનમેં જગે, યાકે ઉદય અછેહ; અંધકાર પરિ-
ણામહે, શ્રુત કે નામેં તેહ. ૧૨. કરે મૂઠ મતિ પુરૂષકું, શ્રુત ભી
મદ ભય રોષ; જ્યું રોગી કે ખીર ધૃત, સન્નિપાતકો પોષ. ૧૩.
ટાલે દાહ તૃષા હરે, ગાલે મમતાપંક; લહરિ ભાવ વૈરાગકી, તાકું
ભજે નિઃશંક. ૧૪. રાગ ભુજંગમ વિષહરન, ધારો મંત્ર વિવેક;
ભવ બન મૂલ ઉછેદકું, વિલગે યાકી ટેક. ૧૫. રવિ ખીજે ત્રીજે નયન,
અંતર ભાવ પ્રકાશ; કરો ધંધ સખ પરિહરી, એક વિવેક અભ્યાસ. ૧૬.
પ્રથમ પુષ્કરાવત્તકે, બરપત હરખ વિશાલ; દેષ હુતાસ બુઝાઈએ,
ચિંતા જાગજ ટાલ. ૧૭. કિનકે વસ ભવવાસના, હોવે વેશ્યાધૃત;
મુનિભી જનકે વશ ભયે, હાવભાવ અવધૃત. ૧૮. જ્યું દ્યું ભવ-
કી વાસના, જગે મોહ નિદાન; ત્યું દ્યું રૂયે ન લોકકું, નિર્મળ
ભાવ પ્રધાન. ૧૯. વિષય તાપ ભવવાસના, ત્રિવિધ દોષકો જોર;
પ્રકટે યાકી પ્રબળતા, ક્વાથ ક્વાઈ ધોર. ૨૦. તારેં દુષ્ટ ક્વાય કે,
છેદે હિત નિજ ચિત્ત; ધરો એહ શુભ ભાવના, સહજ ભાવમેં
મિત્ત. ૨૧. સિદ્ધ ઔષધિ ઇકક્ષમા, તાકો કરો પ્રયોગ; જ્યું મિટિ
જાયે મોહધર, વિષમ કોધ જ્વરરોગ. ૨૨. ચેતનકું કોમલ લલિત,
ચિદાનંદમય દેહ; સૂક ભૂક જુર જાત હૈ, કોધ લૂંકતેં તેહ. ૨૩.
ક્ષમા સાર અંદન રસે, સ્ત્રીચો ચિત્ત પવિત્ત; દયા વેલ મંડપ તલે,
રહો લહો સુખ મિત્ત. ૨૪. યાકો ભાસે સમ વધ, ક્ષમા સહજમેં
જોર; કોધ યોધ ક્યું કરી કરે, સો અપનો બલ સોર. ૨૫. દેત
ખદ વર્જિત ક્ષમા, ખેદ રહિત સુખરાજ; ઇનમેં નહિ સંદેહ
કહુ, કારન સરિખો કાજ. ૨૬. પર્વત ગર્વ શિખર ચડયો,
ગુરૂંભી લઘુ રૂપ; કહે તહાં અચરજ કિશ્યો, કથન જ્ઞાન અનુરૂપ.
૨૭. આઠ શિખર ગિરિરાજકે, ઠામેં વિમલા લોક, તો પ્રકાશ સુખ
ક્યું લહે, વિષમ માન વશ લોક. ૨૮. માન મહીધર છેદતું, કર
મૃદુતા પવિ ધાત; જ્યું સુખ મારગ સરલતા, હોવે ચિત વિજ્યાત.
૨૯. મૃદુતા કોમલ કમલથેં, વજ્ર સાર અહંકાર; છેદત હે એક
પલકમેં, અચરિજ એહ અપાર. ૩૦. વિકસિત માયા બેલિ ધર,

ભવ અટકી કે બીચ; સોવત હે નિત મૂઢ નર, નયન જ્ઞાન કે
 મીચ. ૩૧. કોમળતા બાહિર ધરત, કરત વક્ર ગતિ ચાર; માયા
 સાપિણિ જગ ડસે, ઘસે સકલ ગુણ સાર. ૩૨. તાકે નિચહ કર-
 નકું, કરો જ્યું ચિત્ત વિચાર; સમરો રૂઝુતા જાંગુલી, પાઠ સિદ્ધ
 નિરધાર. ૩૩. લોભ મહા તરુ શર ચઢી, બઢી જ્યું તૃણા બેલી;
 ખેદ કુસુમ વિકસિત ભઈ, ફલે દુઃખરુતુ મેલી. ૩૪. આગર સખ-
 હી દોષકો, ગુનધનકો બડ ચોર; વ્યસન વેલીકો કંદ હૈ, લોભપાસ
 ચિંહુ ચોર. ૩૫. લોભ મેઘ ઉન્નત ભયે, પાપ પંક બહુ હોત,
 ધર્મ હંસ રતિ નહુ લહૈ, ચાહે ન જ્ઞાન ઉદ્યોત. ૩૬. કોઉ સયં-
 ભુરમનકો, જે નર પાવે પાર; સોભી લોભ સમુદ્રકો, લહે ન મધ્ય
 પ્રચાર. ૩૭. મન સંતોષ અગસ્તિકું, તાકે શોચ નિમિત્ત; નિતુ
 સેવો જીનિ સોકિયો, નિજ જળ અંજલિ મિત્ત. ૩૮. યાકી લાલ-
 ચ તું ફિરે, ચિતે તું કમ ડોલ; તા લાલચ મિટિ જાત ઘટ, પ્રકટે
 સુખ રંગ રોલ. ૩૯. ધન માનત ગિરિ મૃત્તિકા, ફિરત મૂઢ દુર
 ધ્યાન; અખય ખજાનો જ્ઞાનકો, લખે ન સુખ નિદાન. ૪૦. હોત
 ન વિજય કષાયકો, બિનુ ઇંદ્રિય વશ કીન; તાતે ઇંદ્રિય વશ કરે,
 સાધુ સહજ ગુણ લીન. ૪૧. આપ કાજ પર સુખ હરે, ધરે ન
 કોસું પ્રીતિ; ઇંદ્રિય દુર્જન પરિદહે, વહે ન ધર્મ ન નીતિ. ૪૨.
 અથવા દુર્જનથેં ખુરે, ઇંદુપર ભવદુઃખકાર; ઇંદ્રિય દુર્જન દેતુ હે,
 ઇંદુ ભવ દુઃખ ઇકવાર. ૪૩. નયનફરસ જનું તનુ લમે, દહે
 દ્રષ્ટિ વિષ પાસ; તિનસુંભી પાપી વિષે, સુમરે કરે સંતાપ. ૪૪.
 ઇંદ્રિયા ચારી વિષયમેં, ફીરતે ઇંદ્રિય ગ્રામ; વશ કીજે પગમેં ધરી,
 યંત્ર જ્ઞાન પરિણામ. ૪૫. ઉન્મારગ ગામી અખશ, ઇંદ્રિય ચપલ
 તુરંગ; ખેંચી નરક અરણ્યમેં, લેઈ જાય નિજ સંગ. ૪૬. જે નજીક
 હે શ્રમ રહિત, આપહીમેં સુખરાજ; બાધત હૈ તાકું કરન, આપ
 અરથકે કાજ. ૪૭. અંતરંગ રિપુ કટક ભટ, સેનાનિ બલવંત;
 ઇંદ્રિય ક્ષણમેં હરત હૈ, શ્રુત બલ અતુલ અનંત. ૪૮. અનિયત
 ચંચલ કરણ હય, પદ પ્રવાહ રજપુર; આશા છાદક કરતુ હૈ,

તત્ત્વ દ્રષ્ટિ બલ દુર. ૪૬. પંચ બાણ ઇંદ્રિય કરી, કામ સુભટ
જગ જીતિ; સખકે શીર પદ દેતુ હે, ગણે ન કોસું ભીતિ. ૫૦.
વીર પંચ ઇંદ્રિય લહી, કામ નૃપતિ બલવંત; કરે ન સંખ્યા પૂરણી,
સુભટ સેણિકી તંત. ૫૧. દુઃખ સખહિ સુખ વિષયકો, કર્મ
બ્યાધિ પ્રતિકાર; તાકું મન્મથ સુખ કહે, ધૂર્ત જગત દુઃખકાર.
પર. ઠગે કામકે સુખગિને, પાઈ વિષયકી ભીખ; સહજ રાજ
પાવત નહિ, લગી ન સદ્ગુરુ શીખ. ૫૩. અપ્રમાદ પવિ દંડથે,
કરી મોહ ચકચૂર; જ્ઞાની આતમ પદ લહે, ચિંદાનંદ ભરપૂર. ૫૪.
જાકે રાજ વિચારમેં, અબલા એક પ્રધાન; સો ચાહત હૈ જ્ઞાનજય,
કૈસે કામ અયાન. ૫૫. ઔર જ્ઞાંતિ મિટિ જાત હૈ. પ્રકટત જ્ઞાન
ઉદ્યોત; જ્ઞાનીકું ભિ વિષય જમ, દિશા મોહ સમ હોત. ૫૬. દાખે
આપ વિલાસ કરી, જૂઠેકુંભી સાચ; ઇંદ્રજાળ પરે કામની, તાસું
તું મતરાચ. ૫૭. હસિત ફૂલ પલ્લવ અધર, કુચ ફલ કઠિન
વિશાલ; પ્રિયા દેખી મત રાચ તું, યા વિષ વેલી રસાલ. ૫૮.
ચર્મ મઢિત હે કામની, ભાજન મૂત પુરીખ; કામ કીટ આકુલ
સદા, પરિહર સુની ગુરુ શીખ. ૫૯. વિષય તજે સો સખ તજે,
પાતિક દેષ વિતાન; જલધિ તરત નવિ કયું તરે, તટિની ગંગ
સમાન. ૬૦. ચાટે નિજ લાલા મિલિત, શુષ્ક હાડ જયું શ્વાન;
તેસેં રાચે વિષયમેં, જડ નિજ રુચિ અનુમાન. ૬૧. ભૂખન બહુ
ખનાવતે, અંદન ચરચત દેહ; વંચત આપહી આપકું, જડ ધરી
પુદ્ગલ નેહ. ૬૨. દુર્હમનંકે જય કિયે, ઇંદ્રિય જગ સુખ હોત;
તાતેં મન જય કરનકું, કરો વિચાર ઉદ્યોત. ૬૩. વિષય ગ્રામકી
સીમમેં, ઇચ્છાચારિ ચરંત; જન આણા અંકુશ ધરી, મન ગજ
વશ કરો સંત. ૬૪. એક ભાવ મન પૌનકો, જુઠ કહે ગ્રંથકાર;
ચાતેં પવનહિતેં અધિક, હોત ચિત્તકો ચાર. ૬૫. જામેં રાચે
તાહિમેં, વિરથે કરી ચિત્ત ચાર; ઇંટ અનિષ્ટ ન વિષયકો, યું
નિશ્ચય નિરધાર. ૬૬. કેવલતામેં કર્મકો, રાગદ્વેષ તે અંધ; પરમેં
નિજ અભિમાન ધરી, કયા ફિરતહો અંધ. ૬૭. જૈસે લલના લલિ-

તમે, ભાવ ધરતુ હે સાર; તૈસે મૈત્રી પ્રમુખમે, ચિત્ત ધરી કર
સુવિચાર. ૬૮. બાહિર બહુરિ કહા ફિરે, આપહિયેં હિત
દેખ; મૃગ તૃષ્ણા સમ વિષયકો, સુખ સખ જાનિ ઉવેખ.
૬૯. પ્રિય અપ્રિય વ્યવહાર નિજ, રુચિ રસ સાચો નાહિ;
અંગજ વદ્ધલ સુત ભયો, યકાદિક નહિ કાહિ. ૭૦. હોવત
સુખ નૃપ રંકકું, નોખત સુનત સમાન; ઇંક ભોગે ઇંક નાહિ
સો, બઢયો ચિત્ત અભિમાન. ૭૧. ભવકો સુખ સંકલ્પ ભવ,
કૃત્રિમ જીસો કપૂર; રંજત હૈ જન મુગધકું, વર્જત જ્ઞાન અંકૂર. ૭૨.
શુન મમકારન વસ્તુકો, સો વાસના નિમિત્ત; માને સુતમેં સુત
અધિક, દોરત હૈ હિત ચિત્ત. ૭૩. મન કૃત મમતા જૂઠ હૈ, નહી
વસ્તુ પરજાય; નહિ તોં બસ્તુ બિકાયથેં, કયું મમતા મિટિ જાય. ૭૪.
જન જનકી રૂચિ ભિન્ન હૈ, ભોજન ફર કંપૂર; ભોગવંતકું જો રૂચે,
કરમ કરે સો ફર. ૭૫. કરમ હસે નૃપ ભોગકું, હસે કરમકું ભૂપ;
ઉદાસીનના બિનુ નહી, દોનુંકું રતિ રૂપ. ૭૬. પરમે રાચે પર રૂચિ,
નિજ રુચિનિજ ગુણ માંહિ; ખેલે પ્રભુ આનંદધન, ધરિ સસતા ગલે
ખાંહિ. ૭૭. માયામય જગકો કહ્યો, જહાં સખડિ વિસ્તાર; જ્ઞાનીકું
હોવત કહાં, તહાં શોકકો ચાર. ૭૮. શોચત નહિ અનિત્યમતિ,
હોવત માલ મલાન; ભાંડેલી શોચત ભગે, ધરત નિત્ય અભિમાન.
૭૯. કૂટવાસના મઢિત હય, આશા તંતુ વિતાન; છેદે તાકું શુભ
મતિ, કર ધરી બોધ કૃપાન. ૮૦. જનની મોહ અંધારકી, માયા
રજની ફૂર; જ્ઞાન ભાનુ આલોકતે, તાકો કીજે ફર. ૮૧. ઉદાસીનતા
મગન હુઇ, અધ્યાતમ રસ ફૂપ; દેખે નહિ કહું ઔર જખ, તખ
દેખે નિજ રૂપ. ૮૨. આગે કરી નિઃસંગતા, સમતા સેવત જેહુ;
રમે પરમ આનંદરસ, સત્ય યોગમેં તેહુ. ૮૩. દંભહી જનિત
અસંગતા, ઇહ ભવકે સુખ દેત; દંભ રહિત નિઃસંગતા, કોન ફર
સુખ દેત. ૮૪. મત હો સંગ નિવ્રત્તકું, પ્રેમે પરમ ગતિ પાઇ;
તાકો સમતા રંગ પુનિ, કિનહી કહ્યો ન જાય. ૮૫. તિસના વિદ્રુમ
વલ્લિ ધન, વિષય ધુમર બહુ જોર; ભીમ ભયંકર ખેદ જલ, ભવ-

સાગર ચિંહું ઔર. ૮૬. ચાહે તાકો પારતો, સજ કર સમતા નાઉ; શીલ અંગ દ્રઢ પાટીએ, સહસ અઠાર બનાઉ. ૮૭. કૃપા થંભ શુભ યોગ પરી, ખેઠે માલીમ જ્ઞાન; અધ્યાતમ સઠ બલે ચલે, સંયમ પૌન પ્રમાણ. ૮૮. યોગી જે બહુ તપ કરે, ખાઈ જુરે તરૂપાત; ઉઠાસીનતા બિનુ સસમ, હુતિમેં સોભીજત. ૮૯. છુટે ભવકે જલથેં, જીનહિ તપ કરી લોક; સોભી મોહે કાહુકું, દેત જનમકો શોક. ૯૦. વિષય ઉપદ્રવ સખ મિટયો, હોવત સુખ સંતોષ; તાતે વિષયાતીત હૈ, દેત શાંત રમ પોખ. ૯૧. બિન લાલચ બશ હોત હૈ, બશા બાત યહ સાચ; યાતે કરે નિરીહકે, આગે સમ રતિ નાચ. ૯૨. દે પરીમલ સમતા લતા, વચન અગોચર સાર; નિત્ય બીહીરીભી જ્યાં વસે, લહતુ પ્રેમ મહકાર. ૯૩. સેના રાખસ મોહકી, જીપે સુખે પ્રબુદ્ધ; બ્રહ્મબાનીક લેઈકે, સમતા અંતર શુદ્ધ. ૯૪. કવિ મુખ કલ્પિત અમૃતકે, રસમેં મૂઝત કાંહી; બજે એક સમતા સુધા, રતિ ધરી શિવપદમાંહી. ૯૫. યોગ ગ્રંથ જલ નિધિ મથો, કરી મેરૂ મંથાન; સમતા અમૃત પાઈકે, હો અનુભવ રસ જન. ૯૬. ઉઠાસીન મતિ પુરૂષ જો, સમતા નિધિ શુભ વેશ; છોરત તાકું કોધકી ધું, આપે કર્મ અશેષ. ૯૭. શુદ્ધ યોગ શ્રદ્ધાન ધારે, નિત્ય કરમકો ત્યાગ; પ્રથમ કરે જો મૂઠ સો, ઉભય બ્રહ્મ નિર્ભાગ. ૯૮. ક્રિયા મૂઠ જુઠી ક્રિયા, કરે ન થાપે જ્ઞાન; ક્રિયા બ્રહ્મ એક જ્ઞાન મતિ, છેદે ક્રિયા અખાન. ૯૯. તે દોનુંથેં દૂરિ શિવ, જે નિજ બલ અનુસર; માર્ગ રૂચિ મારગ ગહે, સો શિવ સાધનહાર ૧૦૦. નિવૃત્તિ લલનાકું સહજ, અચરિજકારી કોઉ; જો નર યાકું રૂચત. હૈ, યાકું દેખે સોઉ. ૧૦૧. મન પારદ મૂર્છિત ભયો, સાધત ઔષધિ આઈ, સહજ વેધ રસ પરમ સુન, સોવન સિદ્ધિ કરમ; ૧૦૨. બહુત ગ્રંથ નય દેખિકો મહા પુરૂષ કૃત સાર; વિજયસિંહ સૂરી કિઓ, સમતા શતકો હાર. ૧૦૩. ભાવત જાકું તત્વ મન, હો સમતા રસ લીન; જ્યું પ્રગટે તુજ સહજ સુખ, અનુભવ ગમ્ય અહીન. ૧૦૪. કવિ યશવિજયસું શિખ એ, આપ આપકું દેત; શામ્યશતક ઉદ્ધાર કરી, હેમ વિજયમુનિ હેત. ૧૦૫.

૪. શ્રી પુન્યપ્રકાશનું સ્તવન. (દોહા)

સકલ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીશે જિનરાય; સદગુરુ સ્વામિની
સરસતી, પ્રેમે પ્રણમું પાય. ૧. ત્રિભુવનપતિ ત્રિજલાતણો, નંદન ગુણ
ગંભીર; શાસનનાયક જગ જયો, વર્ધમાન વડવીર. ૨. એક દિન
વીર જિણુંદને, ચરણે કરી પ્રણામ; ભવિક જીવના હિત ભણી, પૂછે
ગૌતમ સ્વામ. ૩. મુક્તિમાર્ગ આરાધીએ, કહો કિણ પેરે અરિહંત;
સુધા સરસ તવ વચન રસ, ભાળે શ્રી ભગવંત. ૪. અતિચાર
આલોઇએ, વ્રત ધરીએ ગુરુ સાખ; જીવ ખમાવો સયલ જે, યોનિ
ચોરાશી લાખ. ૫. વિધિશું વળી વોસરાવિએ, પાપસ્થાન અઢાર;
ચાર શરણુ નિત્ય અનુસરો, નિંદો દુરિતાચાર. ૬. શુભ કરણી
અનુમોદીએ, ભાવ ભલો મન આણ; અણુશણુ અવસરે આદરી,
નવપદ જપો સુજાણ. ૭. શુભ ગતિ આરાધન તણા, એ છે દશ
અધિકાર; ચિત્ત આણીને આદરો, જેમ પામો ભવ પાર. ૮.

ઢાલ પહેલી-અં છિંડી કીણું રાખી-એ દશી.

જ્ઞાન દરિસણ ચારિત્ર તપ વીરજ, એ પાંચે આચાર; એહ
તણા ઇંદુભવ પરભવના, આલોઇએ અતિચાર રે; પ્રાણી જ્ઞાન ભણો
ગુણ ખાણી, વીર વદે એમ વાણી રે. પ્રાં. ૧. ગુરુ ઓળવીએ
નહિ ગુરુ વિનયે, કાળે ધરી બહુમાન; સૂત્ર અર્થ તદુભવ કરી
સૂઘાં, ભણીએ વહી ઉપધાન રે. પ્રાં ૨. જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોઠી,
ઠવણી નોકરવાળી; તેહ તણી કીધી આશાતના, જ્ઞાન ભક્તિ ન
સંભાળી રે. પ્રાં ૩. ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, જ્ઞાન વિરાધ્યું
જેહ; આ ભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિદુક્કડં તેહ
રે. પ્રાં ૪. સમક્ષિત દ્યો શુદ્ધ જાણી, વીર વદે એમ વાણીરે. પ્રાં
સં જિનવચને શંકા નવિ કીજે, નવિ પરમત અભિલાખ; સાધુ-
તણી નિંદા પરિહરજો, કૃણ સંદેહ મ રાખ રે. પ્રાં સં ૫.
મૂઢપણું છંડો પરશંસા, ગુણવંતને આદરીએ; સામીને ધરમે કરી
થીરતા, ભક્તિ પ્રભાવના કરીએ રે. પ્રાં સં ૬. સંઘ ચૈત્ય
પ્રાસાદતણો જે, અવર્ણવાદ મન લેખ્યો; દ્રવ્ય દેવકો જે વિણુસા-

ડયો, વિષ્ણુસંતાં ઉવેળ્યો રે. પ્રાં સં ૭. ઇત્યાદિક વિપરીત-
પણાથી, સમક્ષિત ખંડયું જેહ; આલવં મિચ્છાં પ્રાં ૮.
ચારિત્ર દ્યો ચિત્ત આણી. પાંચ સમિતિ ત્રણ શ્રુતિ વિરાધી,
આઠે પ્રવચન માય; સાધુતણે ધરમે પરમાદે, અશુદ્ધ વચન
મન કાય રે. પ્રાં ચાં ૯. આવકને ધરમે સામાયિક, પોસહમાં
મન વાળી; જે જ્યણાપૂર્વક એ આઠે, પ્રવચન માય ન પાળી રે.
પ્રાં ચાં ૧૦. ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, ચારીત્ર ડોકયું જેહ. આ
લવં મિચ્છાં પ્રાં ચાં ૧૧. બારે ભેદે તપ નવિ કીધો, છતે
જોગે નિજ શકતે; ધર્મે મન વચ કાયા વીરજ, નવિ ફેરવીયું ભગ-
તેરે. પ્રાં ચાં ૧૨. તપ વીરજ આચારે એણી પરે, વિવિધ
વિરાધ્યાં જેહ; આ લવં મિં પ્રાં ચાં ૧૩. વળીય વિશેષે
ચારિત્ર કેરા, અતિચાર આજોઈએ; વીરજનેશ્વર વચણ સુણીને,
પાપ મેલ સવિ ઘોઈએરે. પ્રાં ચાં ૧૪.

ઢાળ બીજી-પામી સુગુરૂ પસાય એ—દશી

પૃથ્વી પાણી તેઉ, વાયુ વનસ્પતિ; એ પાંચે થાવર કહ્યાં એ.
૧. કરી કરસણ આરંભ, ખેત્ર જે ખેડીયાં; કુવા તળાવ ખણાવી-
યાએ. ૨. ઘર આરંભ અનેક, ટાંકા ભોંયરા; મેડી માળ ચણાવીઆએ.
૩. લીંપણ ગુંપણ કાજ, એણીપરે પરપરે; પૃથ્વીકાય વિરાધીયાએ.
૪. ઘોયણ નાહણ પાણી, ઝીલણ અપકાય; છોતિ ઘોતિ કરી દુહ-
વ્યાએ. ૫. ભાડીગર કુંભાર, લોહ સોવનગરા; ભાડભુંજ લિડાળા-
ગરાએ. ૬. તાપણ શેકણ કાજ, વસ્ત્ર નિખારણ; રંગણ રાંધણ રસ-
વતીએ. ૭. એણી પરે કર્માદાન, પરે પરે વહે કેળવી; તેઉ વાયુ
વિરાધીયાએ. ૮. વાડી વન આરામ, વાવી વનસ્પતિ; પાન પુલ ફળ
ચૂંટીયાંએ. ૯. પોંખ પાપડી શાક, શેક્યાં સૂકવ્યાં; છેઘાં છુંઘાં
આથીઆંએ. ૧૦. અળશી ને એરંડ, ઘાણી ઘાલીને; ઘણા તિલા-
દિક પીલીયાએ. ૧૧. ઘાલી કેાલું માંહે, પીલી શેરડી; કંદમૂળ ફળ
વેચીયાંએ. ૧૨. એમ એકેંદ્રી જીવ, હુણ્યા હુણાવીયા; હુણતાં જે
અનુભોદિયાએ. ૧૩. આલવ પરલવ જેહ, વળીય ભવોભવે; તે

મુજ મિચ્છાદુક્કડંએ. ૧૪. કુમી સરમીયા કીડા, ગાડર ગંડોલા; એળ પૂરા અલશીયાંએ. ૧૫. વાળાજળો ચુડેલ, વિચળીત રસ તણા; વળી અથાણા પ્રમુખનાએ. ૧૬. એમ બેઇંદ્રી જીવ, જે મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છાદુક્કડંએ. ૧૭. ઉધેહી જી લીખ, માંકલ મંકોડા; ચાંચડ કીડી કંથુઆએ. ૧૮. ગદ્દીમાં ઘીમેલ કાનમેજુરીયા, ગીંગોડા ધનેરીયાંએ. ૧૯. એમ તેઇંદ્રી જીવ, જે મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છાદુક્કડંએ. ૨૦. માખી મચ્છર ડાંસ, મસા પતંગીયાં; કંસારી કોલિયાવાડાએ. ૨૧. ઢીંકણુ વિંધુ તીડ, લમરા લમરીયો; કોતાં બગ બડમાંકડીએ. ૨૨. એમ ચૌરિંદ્રી જીવ, જે મેં દુહવ્યાં; તે મુજ મિચ્છાદુક્કડંએ. ૨૩. જળમાં નાખી જળરે, જળચર દુહવ્યા; વનમાં મૃય સંતાપીયાએ. ૨૪. પીડયા પંખી જીવ, પાડી પાસમાં; પોપટ ઘાલ્યા પાંજરેએ. ૨૫. એમ પંચેંદ્રી જીવ, જે મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છાદુક્કડંએ. ૨૬.

ઢાળ ત્રીજી-વાણી વાણી હિતકારીજી—એ દશી

કોધ લોભ ભય હાસ્યશ્રીજી, બોલ્યા વચન અસત્ય; કૂડ કરી ધન પારકાંજી, લીધાં જેહ અદત્તરે. જિનજી ! મિચ્છાદુક્કડં આજ, તુમ સામે મહારાજરે, જિનજી ! દેઇં સાડું કાજરે, જિનજીં મિચ્છાદુક્કડં આજ. ૧. દેવ મનુજ તિર્યાચનાંજી, મૈથુન સેવ્યાં જેહ; વિષયારસ લપ-ટપણેજી ઘણું વિડંબ્યો દેહરે, જિનજીં ૨. પરિગ્રહની મમતા કરીજી, ભવે ભવે મેળી આથ; જે જીહાંની તે તીહાં રહીજી, કોઇ ન આવી સાથરે. જિનજીં ૩. રચણીભોજન જે કર્યાંજી, કીધાં લક્ષઅલક્ષ; રસના રસની લાલચેજી, પાપ કર્યા પ્રત્યક્ષરે. જિનજીં ૪. વ્રત લઇ વિસારીયાંજી, વળી ભાંચ્યાં પચ્ચકખાણુ; કપટ હેતુ કિરીયા કરીજી, કીધાં આપ વખાણુરે. જિનજીં ૫. ત્રણ ઢાળ આઠે દુહેજી, આળોયા અતિ-ચાર; શિવગતિ આરાધન તણેજી, એ પહેલો અધિકારરે, જિનજીં ૬.

૧ ઢાળ ચોથી-સાહેલડીની દશી

પંચ મહાવ્રત આદરો સાહેલડીરે, અથવા લ્યો વ્રત બાર તો; યથાશક્તિ વ્રત આદરી સાહેલડીરે, પાળો નિરતિચાર તો. ૧. વ્રત

લીધાં સંભારીએ, સાં હેડે ધરીય વિચાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો. સાં એ બીજો અધિકાર તો. ૨. જીવ સવે ખમાવીએ, સાં યોનિ ચોરાશી લાખ તો, મન શુદ્ધે કરી ખામણાં, સાં કોઈ શું રોષ ન રાખ તો. ૩. સર્વ મિત્ર કરી ચિંતવો, સાં કોઈ ન જાણે શત્રુ તો, રાગ દ્વેષ એમ પરિહરો, સાં કીજે જન્મ પવિત્ર તો. ૪. સામી સંઘ ખમાવીએ, સાં જે ઉપની અપ્રીત તો, સજ્જન કુટુંબ કરો ખામણાં, સાં એ જિનશાસન રીત તો. ૫. ખમીએ ને ખમાવીએ, સાં એહજ ધર્મનું સાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો, સાં એ ત્રીજો અધિકાર તો. ૬. મૃષાવાદ હિંસા ચોરી, સાં ધનમૂર્છા મૈથૂન તો, ક્રોધ માન માયા તૃષ્ણા, સાં પ્રેમ દ્વેષ પૈશ્વન તો. ૭. નિંદા કલહ ન કીજીએ, સાં કુડાં ન દીજે આળ તો, રતિ અરતિ મિથ્યા તણે, સાં માયામોસ જંજળ તો. ૮. ત્રિવિધ ત્રિવિધ વોસરાવિયે, સાં પાપસ્થાન અઢાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો, સાં એ ચોથો અધિકાર તો. ૯.

ઢાળ પાંચમી-હવે નિસુણો ઇહાં આવીયા એ-દશી

જનમ જરા મરણે કરી એ, એ સંસાર અસાર તો; કર્યાં કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઈ ન રાખણુહાર તો. ૧. શરણુ એક અરિહંતનું એ, શરણુ સિદ્ધ ભગવંત તો; શરણુ ધર્મ શ્રી જૈનનો એ, સાધુ શરણુ ગુણવંત તો. ૨. અવર મોહ સર્વિ પરિહરી એ, ચાર શરણુ ચિત્ત ધાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો એ, એ પાંચમો અધિકાર તો. ૩. આલવ પરલવ જે કર્યાં એ, પાપ કર્મ કોઈ લાખ તો; આત્મ સામે તે નિંદીએ એ, પડિછમિએ એ ગુરૂ સાખ તો. ૪. મિથ્યામતિ વર્તાવિયા એ, જે લાખ્યા ઉત્સૂત્ર તો; કુમતિ કદાચહુને વશે એ, વળી ઉથાપ્યાં સૂત્ર તો. ૫. ઘડયાં ઘડાવ્યાં જે ઘણાં એ, ઘરટી હજ હથીયાર તો; ભવ ભવ મેળી મૂકીયાં એ, કરતાં જીવ સંહાર તો. ૬. પાપ કરીને પોષીયાં એ, જનમ જનમ પરિવાર તો; જનમાંતર પહોંચ્યા પછીએ, કોઈએ ન કીધી સાર તો. ૭. આલવ પરલવ જે કર્યાં એ, એમ અધિ-

કરણુ અનેક તો, ત્રિવિધે ત્રિવિધે બેસરાવીએ એ, આણી હૃદય વિવેક તો. ૮. દુઃકૃતનિંદા એમ કરી એ, પાપ કરો પરિહાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો એ, એ છઠ્ઠો અધિકાર તો. ૯.

ઢાળ છઠ્ઠી-આદિ તું જોઈને આપણી-એ દેશી.

ધનધન તે દિન માહરો, જહાં કીધો ધર્મ; દાન શિયળ તપ આદરી, ટાળ્યાં દુષ્કર્મ. ધન૦. ૧. શેત્રુંજીદિક તીર્થની, જે કીધી જાત્ર; જુગતે જિનવર પૂજ્યા, વળી પોખ્યાં પાત્ર. ધન૦ ૨. પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયાં, જિનધર જિન ચૈત્ય; સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યા, એ સાતે શ્વેત્ર. ધન૦. ૩. પડિકમણાં સુપરે કર્યાં, અનુકંપા દાન; સાધુ સૂરિ ઉવઝાયને, દીધાં બહુ માન. ધન૦ ૪. ધર્મ કાજ અનુમોદીએ, એમ વારોવાર; શિવગતિ આરાધન તણો, સાતમો અધિકાર ધન૦ ૫. ભાવ ભલો મન આણીએ, ચિત્ત આણી ઠામ; સમતા ભાવે ભાવીએ, એ આત્મરામ. ધન૦. ૬. સુખ દુઃખ કારણુ જીવને, કોઈ અવર ન હોય; કર્મ આપ જે આચર્યા, ભોગવીએ સોય. ધન૦ ૭. સમતા વિણુ જે અનુસરે, પ્રાણી પુન્ય કામ; છાર ઉપર તે લીપણુ, ઝાંખર ચિત્રામ. ધન૦ ૮. ભાવ ભલીપરે ભાવીએ, એ ધર્મનો સાર; શિવગતિ આરાધન તણો, આઠમો અધિકાર. ધન૦ ૯.

ઢાળ સાતમી-રૈવતગિરિ ઉપરે-એ દેશી.

હવે અવસર જાણી, કરી સંલોખણુ સાર; અણુસણુ આદરીએ, પચખી ચાર આહાર; લલુતા સવિ મૂકી, છાંડી મમતા આગ; એ આત્મ ખેલો, સમતા જ્ઞાન તરંગ. ૧. ગતિ ચારે કીધાં, આહાર અનંત નિશંક; પણ તૃપ્તિ ન પામ્યો, જીવ લાલચીઓ રંક; દુલહો એ વળી વળી, અણુસણુનો પરિણામ; એહથી પામીને, શિવપદ સુરપદ ઠામ. ૨. ધન ધના શાલિભદ્ર, ખંધો મેઘકુમાર; અણુસણુ આરાધી, પામ્યા ભવનો પાર; શિવમંદિર જાશે, કરી એક અવતાર; આરાધન કેરો, એ નવમો અધિકાર. ૩. દશમે અધિકારે, મહામંત્ર નવકાર; મનથી નવિ મૂકો, શિવ સુખ ફલ

સહકાર; એ જપતાં જાયે, દુર્ગતિ દોષવિકાર; સુપરે એ સમરો, યૌદ્ધ પૂરવનું સાર. ૪. જનમાંતર જાતાં, જો પામે નવકાર; તો પાતિક ગાળી, પામે સુરઅવતાર; એ નવ પદ સરિખો, મંત્ર ન કોઈ સાર; ઇહ ભવ ને પરભવે, સુખ સંપતિ દાતાર. ૫. જુઓ ભિલ ભિલડી, રાજ રાણી થાય; નવપદ મહિમાથી, રાજસિંહ મહારાય; રાણી રત્નવતી, બેહુ પામ્યા સુરભોગ; સેક ભવથી લેશે, સિદ્ધવધુ સંભોગ. ૬. શ્રીમતીને એ વળી, મંત્ર કળ્યો તત્કાળ; ક્ષણીધર કીટીને, પ્રગટ થઈ પુલમાળ; શિવકુમરે જોગી, સોવન પુરુષો કીધ; એમ એણે મંત્રે, કાજ ઘણાનાં સિદ્ધ. ૭. એ દશ અધિકારે, વીર જિનેશ્વર ભાખ્યો; આરાધન કેરો, વિધિ જેણે ચિત્તમાં રાખ્યો; તેણે પાપ પખાળી, ભવ ભય દૂરે નાંખ્યો; જિન વિનય કરંતા, સુમતિ અમૃતરસ ચાખ્યો. ૮.

ઢાલ આઠમી-નમો ભવિ ભાવશું એ-એ દેશી.

સિદ્ધારથ રાય કુળતિલો એ, ત્રિશલા માત મહાર તો; અવનિ તણે તમે અવતર્યા એ, કરવા અમ ઉપકાર; જ્યો જિન વીરજ એ. ૧. મેં અપરાધ કર્યા ઘણા એ, કહેતાં ન લહું પાર તો; તુમ ચરણે આવ્યા ભણી એ, જો તારે તો તાર. જ્યો ૦ ૨. આશ કરીને આવીયો એ, તુમ ચરણે મહારાજ તો; આવ્યાને ઉવેખશે એ, તો કેમ રહેશે લાજ. જ્યો ૦ ૩. કરમ અલુંજણ આકરાં એ, જનમ મરણ જંજાળ તો; હું છું એહથી ઉભગ્યો એ, છોડવ દેવદયાળ. જ્યો ૦ ૪. આજ મનોરથ સવિ કળ્યા એ, નાઠાં દુઃખ દંદોળ તો; તુડ્યો જિન ચોવીશમો એ, પ્રગટયા પુન્ય કલ્લોલ. જ્યો ૦ ૫. ભવ ભવ વિનય તુમારડોએ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો; દેવ દયા કરી દીજીએ એ, બોધિબીજ સુપસાય. જ્યો ૦ ૬.

કળશ

મધ તરણ તારણ સુગતિ કારણ, દુઃખ નિવારણ જગ જ્યો; શ્રીવીરજિનવર ચરણ થુણતાં, અધિક મન ઉલ્લટ થયો. ૧. શ્રી વિજયદેવસૂરીંદ પટધર, તીરથ જંગમ ઇણે જગે; તપગચ્છપતિ

શ્રીવિજયપ્રભસૂરિ, સૂરિ તેજે ઝગમગે. ૨, શ્રી હીરવિજયસૂરિ શિષ્ય વાચક, કીર્તિવિજય સુરગુરુ સમો; તસ શિષ્ય વાચક વિનયવિજય, થુણ્યો જિન ચોવીશમો. ૩. સય સત્તર સંવત યોગણુત્રીશે, રહી રાંદેર ચોમાસ એ; વિજયદશમી વિજય કારણુ, કિયો ગુણુ અભ્યાસ એ. ૪. નર ભવ આરાધન સિદ્ધિસાધન, સુકૃત લીલવિલાસ એ; નિર્જરા હેતે સ્તવન રચિયું, નામે પુન્યપ્રકાશ એ. ૫.

૫. પદ્માવતી આરાધના.

હવે રાણી પદ્માવતી, જીવરાશિ ખમાવે; જાણુપણું જગ તે ભણું, ઇણુ વેલા આવે. ૧. તે મુઝ મિચ્છામિ દુષ્કંડ, અરિહંતની સાંખ; જે મેં જીવ વિરાધિયા, ચઉરાશી લાખ. તેં ૨. સાત લાખ પૃથ્વીતણા, સાતે અપકાય; સાત લાખ તેઉ કાયના, સાતે વલી વાય; તેં ૩. દસ પ્રત્યેક વનસ્પતિ. ચઉદહુ સાધારણુ; ખીતિ ચઉરિંદી જીવના, જે જે લાખ વિચાર. તેં ૪. દેવતા તિર્યંચ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી; ચઉદહુ લાખ મનુષ્યના, એ લાખ ચોરાશી. તેં ૫. ઇણુ ભવે પરભવે સેવિયાં, જે પાપ અઠાર; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી, પરિહરં, દુર્ગતિનાં દાતાર. તેં ૬ હિંસા કીધી જીવની, જોડ્યા મૃષાવાદ; દોષ અદત્તાદાનના, મૈથુન ઉન્માદ. તેં ૭. પરિશ્રદ્ધ મેલ્યો અરિમો, કીધો કોધ વિશેષ; માન માયા લોભ મેં કીધાં, વલી રાગ ને દ્વેષ. તેં ૮. કલહ કરી જીવ દુહવ્યાં, દીધાં કૂડાં કલંક; નિંદા કીધી પારકી, રતિ અરતિ નિશંક. તેં ૯. ચાડી કીધી ચોતરે, કીધો થાપણુ મોસો; કુગુરુ કુદેવ કુધર્મનો, ભલો આણુયો ભરોંસો. તેં ૧૦. ખાટકીને ભવેં મેં કીયા, જીવ નાનાવિધ ઘાત; ચડીમાર ભવેં ચરકલાં, માર્યા દિને રાત તેં ૧૧. કાજી મુલ્લાને ભવેં, પઠી મંત્ર કઠોર; જીવ અનેક ઝલ્મે કીયા, કીધાં પાપ અઘોર. તેં ૧૨ માછીને ભવેં માછલાં, જલ્યાં જલવાસ; ધીવર ભીલ કોલી ભવેં, મૃગ પાડયા પાસ. તેં ૧૩ કોટવાલને ભવે મેં કીયા, આકરા કરદંડ; બંદીવાન મરાવિયા, કોરડા છડી દંડ. તેં ૧૪ પરમ ધામીને ભવે, દીધાં નારકી દુખ; છેદન ભેદન વેદના, તાડન અતિ તિખ્ખ. તેં

૧૫. કુંભારને ભવે મેં ક્રિયા, નીમાહ; પચાવ્યા. તેલી ભવેં તિલ પીલિયા, પાપે પિંડ ભરાવ્યા. તેં ૧૬. હાલી ભવેં હલ ખેડીયાં, ફાડયાં પૃથ્વીનાં પેટ; સુડ નિદાન ઘણું ક્રિયાં, દીધાં બલદ અપેટ. તેં ૧૭. માલીને ભવેં રાપિયો, નાનાવિધ વૃક્ષ; મૂલ પત્ર ફૂલ પુલનાં, લાગાં પાપ તે લક્ષ. તેં ૧૮. અધોવાધ્યાને ભવે, ભર્યા અધિક ભાર; પોઠી પૂઠે કીડા પડયા, દયા નાણી લગાર. તેં ૧૯. છીપા ને ભવે છેતર્યા, કીધાં રંગણુ પાસ; અગ્નિ આરંભ કીધાં ઘણાં, ધાતુર્વાદ અભ્યાસ. તેં ૨૦. શુરપણે રણુ જીજતા, માર્યા માણુસવૃંદ; મદિરા માસ માખણુ ભજ્યાં, ખાધાં મૂલ ને કંદ. તેં ૨૧. ખાણુ ખણુવી ધાતુની, પાણી ઉલ્લેચ્યાં; આરંભ કીધા અતિઘણા, પોતે પાપજ સંચ્યા. તેં ૨૨. કર્મ અંગાર કીયા વળી, ધરમેં દવ દીધા; સમ ખાધા વીતરાગના, કુડા કોસજ કીધા. તેં ૨૩. બિલ્લીભવેં ઉંદર લીયા, લીયા ગિરોલી હત્યારી; મૂઠ ગથાર તણે ભવે, મેં જી લીખ મારી. તેં ૨૪. ભાડભુંજ તણે ભવેં, એકેદ્રિય જીવ; જ્યારિ ચણા ગહું શેકિયા, પાડંતા રીવ. તેં ૨૫. ખાંડણુ પીસણુ ગારના, આરંભ અનેક; રાંધણુ ઈંધણુ અગ્નિના, કીધાં પાપ ઉદ્દેક. તેં ૨૬. વિકથા ચાર કીધી વળી, સેવ્યાં પાંચ પ્રમાદ; ઇષ્ટવિયોગે પાડયા કીયા, રૂદન વિષવાહ. તેં ૨૭. સાધુ અને શ્રાવક તણાં, વૃત લેઈને ભાગ્યાં; મૂલ અને ઉત્તર તણાં, મુઝ દૂપણુ લાગ્યાં. તેં ૨૮. સાપ વીંછી સિંહ ચીવરાં, શકરાને સમલી; હિંસક જીવ તણે ભવે, હિંસા કીધી સળલી. તેં ૨૯. સુવાવડી દુષણુ ઘણા, વેલી ગર્ભ ગલાવ્યા; જીવાણી ઢોલ્યાં ઘણાં, શીલ વૃત ભંજવ્યાં. તેં ૩૦. ભવ અનંત ભમતા થકાં, કીધાં દેહ સંજંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસડું, તિણુશું પ્રતિજંધ. તેં ૩૧. ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધાં કુટુંબ સંજંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસડું, તિણુશું પ્રતિજંધ. તેં ૩૨. ઇણિ પરેં ઇહ ભવ પરભવે, કીધાં પાપ અખત્ર; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિડું, કડું જન્મ પવિત્ર. તેં ૩૩. એણિ વિધે એ આરાધના, ભાવે કરશે જેહ; સમય સુંદર કહે પાપથી, વલી

છુટશે તેહ. તેં ૩૫. રાગ વેરાડી જે મુણે, એહ ત્રીજી ઢાલ; સમયસુંદર કહે પાપથી, છુટે તતકાલ. તેં ૩૬.

૬. ચાર શરણા.

મુજને ચાર શરણ હજે, અરિહંત સિદ્ધ સાધુજ; કેવલી ધર્મ પ્રકાશીયો, રત્ન ત્રણ અમુલ્ય લાધોજ. મું ૧. ચઉગતિતણાં દુઃખ છેદવા, સમર્થ શરણાં એ હોજ; પૂર્વે મુનિવર જે હુઆ, તેણે કીધાં શરણાં તે હોજ. મું ૨. સંસારમાંહી જીવને, સમરથ શરણાં ચારોજ; ગણી સમયસુંદર એમ કહે, કલ્યાણ મંગળકારોજ. મું ૩.

૨

લાખ ચોરાસી જીવ ખમાવીએ, મન ધરી પરમ વિવેકજ; મિચ્છામિ દુક્કડં દીજીએ, જીનવચનને લહિએ ટેકજ. લાં ૧. સાત લાખ શુદ્ધ ગતિ તેઉ વાઉના, દશ ચૌદે વનના ભેદોજ; ખટ વિગલ સુર તીરી નારકી, ચઉ ચઉ ચઉદે ભેદો નરનારજ. લાં ૨. જીવા જોનીએ જાણીને, સહી સહી મિત્ર સંભાવોજ; ગણી સમયસુંદર એમ કહે, પામીયે પુન્ય પ્રભાવોજ. લાં ૩.

૩

પાપ અઢારે જીવ પરીહરો, અરિહંત-સિદ્ધિની સાખેજ; આલોબ્યાં પાપ છૂટીએ, ભગવંત એણીપેરે ભાખેજ. પાં ૧. આશ્રવ કષાય હોય ખંધના, વળી કલહ અભ્યાખ્યાનજ; રતિ અરતિ પૈશુન નિંદના, માયા મોહ મિથ્યાતજ. પાં ૨. મન વચન કાયાએ જે કર્યાં, મિચ્છામિ દુક્કડં તે હોજ; ગણી સમય સુંદર એમ કહે, જૈન ધર્મનો મર્મ એ હોજ. પાં ૩.

૪

ધન ધન તે દીન મુજ કદી હોંસ્યે, હું પામીશ સંજમ સુધોજ; પૂર્વરીષિપંથે ચાલશું, ગુરૂ વચને પ્રતિબુધોજ. ધનં ૧. અંત પંત ભિક્ષા ગોચરી, રણુબણે કાઉસ્સગ્ગ કરશુંજ; સમતા શત્રુ મિત્ર ભાવશું, સંવેગે સુધો ધરશુંજ. ધનં ૨. સંસારના સંકટ થકી, હું છુટીશ અવતારોજ; ધન ધન સમયસુંદર તે થકી, તો હું પામીશ ભવનો પારોજ. ધનં ૩.

અંતિમ અણુસણુ વિધિ.

અનુબ્યના અંતસમમયે જનખિંબના દર્શન કરાવી ચતુર્વીધ સંઘ સમક્ષ ગુરુચારથુધએ દેવવંદાવે ત્યાર પછી શાંતિનાથ દેવાધિદેવ, શાંતિદેવતા, ક્ષેત્ર દેવતા, ભવન દેવતાના કાઉસગ્ગ એક એક નવકારથી કરી તેમની થોધઓ કહે. તે નીચે પ્રમાણે.

શાંતિનાથ દેવાધિદેવની સ્તુતિ.

રોગ શોકાદિભિદોષૈ, રજતાય જિતારયે;
નમઃ શ્રી શાંતયેતસ્મૈ, વિહતાનંતશાંતયે.

શાંતિદેવતાની સ્તુતિ.

શ્રી શાંતિજિન ભકતાય, ભવ્યાય સુખસંપદઃ
શ્રી શાંતિ દેવતાદેયા, દશાંતિ મપનીયમે;

સમસ્ત વેયાવચ્ચકર દેવતાની સ્તુતિ.

શ્રી શકા પ્રમુખા યક્ષા, જિન શાસન સંસ્થિતા;
દેવ દેવ્ય સ્તદનેપિ. સંઘંરક્ષંત્વપાયતઃ

પછી નમુત્યુણ કહીને મોટી યા નાની શાંતિ કહે. પછી આરાધના દેવતાનો કાઉસગ્ગ ચાર લોગસ્સનો કહે પારીને પછી નીચેની થોય કહે.

યસ્યાઃ સાન્નિધ્ય તો ભવ્યા, વાંછિતાર્થ પ્રસાધકાઃ
શ્રીમહારાધનાદેવી, વિધન માતાપહાડ સ્તુવઃ

પછી ગુરુવાસક્ષેપ મંત્રીને નાખે. વૃતાદિનો ઉચ્ચારણ ફરીથી કરે (ભવચરિત્ર પરચખ્યાણુ) અથવા “ જઈમે હુજીપમાઓ ” ની ગાથા ત્રણ વખત ઉચ્ચરી લે.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
યાને

એકાદશ મહાનિધિ

શ્રી સમ્યક્ત્વાદિ પુષ્ટિ સંગ્રહ

દશમ મહાનિધિ.

શ્રી સમ્યક્ત્વાદિ પુષ્ટિ સંગ્રહ.

૧. શ્રી અભયદેવસુરી કૃત જયતિહુઆણુ સ્તોત્ર.

જય તિહુઆણુવરકપ્પ રૂખ્ખ જય જિણુ ધન્નંતરિ,
જય તિહુઆણુકક્ષાણુકેસ દુરિક્કરિકેસરી; તિહુઆણુ જણુ
અવિલંધિઆણુ ભુવણુત્તય સામિય, કુણુસુ સુહાધં જિણેસ
પાસ થંભણુયપુરારૂંઅ. ૧. તથં સમરંત લહંતિ ઝત્તિ વર
પુત્તકલત્તથં, ધન્ન સુવન્ન હિરન્ન પુણ્ણ જણુ ભુંજઠ
રજ્જઠ; પિખ્ખઠ મુખ અસંખસુખ્ખ તુહ પાસ પસાધણુ,
હઅ તિહુઆણુ વરકપ્પ રૂખ્ખ સુખ્ખઠ કુણુ મહ જિણુ. ૨.
જરે જજ્જરે પરિભુણુ કન્ન નહુરું સુકારૂંણુ, અખ્ખુખ્ખીણુ
ખએણુ ખુણુ નરસલ્લિય સૂલિણુ; તુહ જિણુ સરણુ રસાય-
ણેણુ લહુ હુંતિ પુણુન્નવ, જય ધન્નંતરિ પાસ મહવી તુહું
રોગહરો ભવ. ૩. વિજ્જન્ત જોઠસિ મંત ત ત સિદ્ધિઉ અપ-
યત્તિણુ, ભુવણુખ્ખુઅ અરૂંવિહ સિદ્ધિ સિજ્જઠ તુહ નામિણુ;
તુહ નામિણુ અપવિત્તઓવિ જણુ હોધ પવિત્તઉ, તં
તિહુઆણુ કલ્લાણુ કેસ તુહ પાસ નિરૂત્તઉ. ૪. ખુદ પવત્તઠ
મંત તંત જંતાઠ વિસુત્તઠ, ચર થિર ગરલ્લ ગહુગ્ગ ખગ્ગ
રિક્કિ વગ્ગ વિગંજઠ; દુથિય સથ અણુથ વથ નિથ્યારઠ
દયકરિ, દુરિઅઠ હરઉ સુ પાસ દેવ દુરિઅક્કરિ કેસરિ. ૫.

અર્થ-હે ત્રણુ ભુવનમાં શ્રેષ્ઠ કલ્પ વૃક્ષ સમાન (આપ) જય
પામે, હે જિન હે ધન્વંતરિ વૈદ્ય સમાન જય પામે, હે ત્રણુ ભુવ-
નમાં કલ્યાણુના ભંડાર રૂપ, હે પાપરૂપ હાથીઓને હઠાવવામાં સિંહ
સમાન, હે ત્રણુ ભુવનમાં જીવો વડે અલંબનીય છે આજ્ઞા જેની
(એવા) હે ત્રણુ ભુવનના સ્વામી, ખંભાતમાં રહેલા હે જિનેશ્વર,
પાર્શ્વનાથ દેવ (આપ) અમેને સુખી કરો (સુખ આપો). ૧.
મનુષ્ય તમારા સ્મરણુથી જલ્દી શ્રેષ્ઠ પુત્ર, સ્ત્રીઓને પામે છે, ધાન્ય

સુવર્ણ આભુષણથી ભરેલું (એવું) રાજ્ય ભોગવે છે (અને) અસંખ્ય સુખવાલા મોક્ષને હે પાર્શ્વદેવ તુમહારી કૃપાથી દેખે (પામે) છે, તે માટે હે ત્રણ ભુવનમાં શ્રેષ્ઠ કલ્પવૃક્ષ સમાન હે જિન મને સુખી કરો. ૨. હે જિન તાવથી અશક્ત થયેલા, સડેલા કાનવાલા, નષ્ટ થયેલા હોઠવાલા, ગલિત કોઠવાલા, તેજ વગરના નેત્રવાલા, ક્ષય રોગથી દુર્બળ થયેલા, શૂલ રોગથી દુઃખીત એવા મનુષ્ય તમારા શરણરૂપ રસાયણથી જલદી ફરી નવીન (નિરોગી) હોય છે, માટે હે ધન્વંતરિ વૈદ્ય સમાન પાર્શ્વનાથ પ્રભુ આપ જય પામે અને મારા પર રોગના હરનારા થાઓ. ૩. હે ત્રણ ભુવનમાં કલ્યાણનાં ભંડારરૂપ હે પાર્શ્વદેવ તમારા નામથી ઉદ્યમ વિના વિદ્યા, જ્યોતિષ, મંત્ર, તંત્ર, સિદ્ધિઓ અને આશ્ચર્યકારી આઠ પ્રકારની અણિમાદિ સિદ્ધિઓ સિદ્ધ થાય છે, તમારા નામથી અપવિત્ર મનુષ્ય પણ છે. પવિત્ર થાય છે. તે કારણથી તમે કહેવાઓ છો. ૪. ક્ષુદ્ર જનોથી કરાયેલા મંત્ર તંત્ર યંત્રાદિકને (આપ,) નિષ્ફળ કરો છો, જંગમ થાવર વિષગ્રહ અને ઉગ્ર તરવાર વાલા શત્રુ વર્ગને હરાવો છો, અનર્થથી ઘેરાયેલા દુઃખી જનોના સમૂહોને પાર પહોંચાવો છો, હે પાપરૂપ હાથીઓમાં સિંહ સમાન હે પાર્શ્વનાથ દેવ કૃપા કરીને મારા પાપને હરણુ કરો. ૫.

તુહ આણા થંભેષ ભીમ, દંપુદ્ધર સુરવર; રખખસ જખખ ફણિંહ વિંદ, ચોરાનલ જલહર; જલથલ ચારિરઉહ પસુ જોધણિ જોધઅ; ધ્રુઅ તિહુઆણ અવિલંધિઆણ, જય પાસ સુસામિ ય. ૬. ધથિય અથ અણુથ તથ, ભત્તિખમર નિભમર; રોમંચંચિય ચાર કાય, કિત્તર નર સુરવર; જસુ સેવહિ કમ કમલ જુઅલ, પખખાલિય કલિમલુ; સો ભુવણુતય સામિ પાસ, મહ મદઉ રિઉ બલુ. ૭. જય જોધઅ માણ કમલ ભસલ, ભય પંજર કુંજર; તિહુઆણ જણ આણંદઅંહ, ભુવણુતય દિણુયર;

જય મધ્ય મેધણિ વારિવાહ, જય જંતુ પિયામહ; થંભણ-
યઠ્ઠિય પાસનાહ, નાહતાણુ કુણુ મહ. ૮. બહુવિહ વણુણુ
અવણુણુ સુન્નુ, વણિણુ ઉછંપન્નિહિ; મુખ્ખ ધમ્મુ કામથ્ય
કામ, નર નિય નિય સથિથિહિ; જં આયઠ બહુ દરિસણુથ્ય,
બહુ નામ પસિદ્ધિ; સો જોધઅ મણુ કમલભસસ, સુહુ
પાસ પવદ્ધિ. ૯. ભયવિખ્ખલ રણુઝણિર દસણુ, થરહરિય
સરીરય; તરસિય નયણુ નિસણુણુ સુન્નુ, ગગિર ગિર કરણુય;
તઠ્ઠ સહસત્તિ સરંત હુંતિ, નરનાસિય ચુરદર; મહવિજઝવિ
સજઝસઠ પાસ, ભય પંજર કુંજર. ૧૦.

અર્થ—ત્રણુ જગતને વિષે, અલંધનીય છે, આજ્ઞા જેની
એવા હે પાર્શ્વનાથ સ્વામી ! તમે જયને પામે. કારણ ! જે તમારી
આજ્ઞા, રૌદ્ર અને અહંકારથી ઉદ્ભૂત એવા વૈમાનિક દેવ તથા રાક્ષસ
યક્ષ અને ભુવનપતિઓના સમુદાયને તથા ચોર, અગ્નિ, મેધ, ભય-
કર અને કુદ્ર સ્વભાવવાલા (એવા) જલચર થલચર પશુઓને
તથા જોગણીઓ અને જોગીઓને રોકે છે. (સ્થંભી રાખે છે) ૬.
ઇચ્છિત અર્થ માટે, જે અનર્થોથી (સંકટો વડે) પીડાએલા છે,
ભક્તિના ભારથી ભરપૂર અને રોમાંચયુક્ત સુંદર છે શરીર જેના
(એવા) કિન્નર તથા મનુષ્યો અને શ્રેષ્ઠ દેવો જેના ચરણ રૂપ કમલના
જુગલ (બે) ને સેવે છે અને ધોયો છે પાપ રૂપ મેલ જેણે તથા
જે ત્રણુ ભુવનના સ્વામી છે, એવા હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ ! અમારા
શત્રુઓના બલનો નાશ કરો. ૭. યોગીઓના મન રૂપ કમલને વિષે
ભમરા સમાન, તથા ભય રૂપ પાંજરાને ભાંગવામાં હાથી સમાન,
તથા જગતના પ્રાણીઓને આનંદ આપવા માંડે ચંદ્ર સમાન, તથા
ત્રણુ ભુવનમાં પ્રકાશ કરવામાં સૂર્ય સમાન, તથા મતિ રૂપ પૃથ્વીમાં
મેઘ સમાન, તથા જગજીવોના પિતામહ (દાદા) સમાન એવા
ખંભાતમાં રહેલા હે પાર્શ્વ પ્રભુ ! તમે સદા જયને પામે અને
મને સનાથ કરો. ૮. સારા બુદ્ધિશાળી જનોએ પોત પોતાના

શાસ્ત્રો બડે વિવિધ પ્રકારે વર્ણુ (રૂપી) અવર્ણુ (અરૂપી) અને શૂન્ય-પણે (નિરંજન પણે) જેનું વર્ણુન કરેલું છે, એવા મોક્ષ, ધર્મ, કામ, તથા અર્થની ઇચ્છાવાલા એવા ઘણા જુદા જુદા મતવાલા મનુષ્યો જેનું ધ્યાન કરે છે, તથા જે ઘણા નામોથી પ્રસિદ્ધ છે, એવા યોગીઓના મન રૂપ કમલને વિષે, ભમરા સમાન હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ સુખને આપો. ૯. ભયખાંત થએલા અને રણુઝણાટ કરે છે દાંત જેઓનાં, કંપાયમાન છે શરીર જેઓનું, ચંચલ છે આંખો (નેત્ર) જેઓની, વિખવાદથી શૂન્ય ચિત્તવાલા, લાચારી પૂર્વક બોલવાવાલા એવા મનુષ્યો તમારું સ્મરણ કરતાં તરત ભયરહિત થાય છે, માટે ભયરૂપ પાંજરાને તોડવાને હાથી સમાન હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ મારા ભયનો નાશ કરો. ૧૦.

૫૪ પાસિ વિયસંત નિત્ત, પત્તંત પવિત્તિય; બાહ પવાહ પવૂહ રૂહ, દુહ દાહ સુપુલઘ્ય; મન્નઘ મન્નુ સઉન્નુ પુન્નુ, અપ્પાણું સુરનર; ઇય તિહુઆણુઆણુંદ્યંદ, જયપાસ જિણેસર. ૧૧. તુહ કલ્લાણુ મહેસુ ઘંટ, ટંકારવ પિલ્લિય; વલ્લિર મલ્લ મહલ્લ ભત્તિ, સુરવર મંજુ-લ્લિય; હલ્લુપ્પલિયે પવત્તયંતિ, ભુવણેવિ મહ્સવ; ઇય તિહુઆણુ આણુંદ્યંદ, જય પાસ સુહુખ્ભવ. ૧૨. નિમ્મલ કેવલ કિરણુ નિયર, વિહુરય તમપહયર; દંસિય સયલ પયથ્થ સથ્થ, વિથ્થરિય પહાભર; કલિ કલુસિય જણુ ધૂયે ત્રોય, લોયણુહ અગોયર; તિમિરઘ નિરૂ હર પાસ પાસનાહ, ભુવણુત્તય દિણુયર. ૧૩. તુહ સમરણુ જલ વરિસ સિત્ત, માણુવમઘ મેઘણિ; અવરાવર સુહુમથ્થ બોહ, કંદલ રેહણિ; જયઘ ફલ ભર ભરિય હરિય, દુહ દાહ આણોવમ; ઇય મઘ મઘણિ વારિવાહ, દિસ પાસ મઘં મમ. ૧૪. કય અવિકલ કલ્લાણુ વલ્લિ, ઉલ્લૂરિય દુહ વણુ; હાવિય સગ્ગપવમ્મ

મગ્ગ, દુગ્ગમ્ ગમ વારણુ; જય જંતુહ જણુએણુ તુલ્લ, જં
જણિયહિયાવહુ; રમ્મુ ધમ્મુ સો જયઉ પાસ, જયજંતુ
પિયામહુ. ૧૫.

અર્થ—હે પાર્શ્વ ! આપ સ્વામીને જોઈને વિકસ્વર થએલ
નેત્ર રૂપ પત્રના અંતમાંથી નિકલેલી હર્ષના આંસુઓની ધારાથી
ધોવાઈ શાંત થઈ ગયો છે દુઃખરૂપ તાપ જેઓનો, એવા સારા
પુલકિત (રોમાંચિત) અંગવાલા દેવ અને મનુષ્યો પોતાના આત્માને
મહાન ભાગ્યવંત અને પુન્યશાલી માને છે, તે કારણથી ત્રણ જગ-
તના પ્રાણીઓને આનંદ દેવાને માટે ચંદ્ર સમાન હે પાર્શ્વજિને-
શ્વર તમારો જય થાઓ. ૧૧. તમારા કલ્યાણકના ઉત્સવોને વિષે,
ઘંટાઓના ટંકારવથી પ્રેરિત અને કંપાયમાન માલાઓવાળા તથા
વિસ્તીર્ણુ (મોટી) ભક્તિવાળા, અને રોમાંચિત થએલા તથા હર્ષથી
પ્રકુલ્લિત એવા ચોસઠ ઈંદ્રો સંપૂર્ણ, લોકને વિષે પણ મહોન્મથવને
પ્રવર્તાવે છે. તે માટે ત્રણ જગતને આનંદ દેવામાં ચંદ્ર સમાન હે
પાર્શ્વજિનેશ્વર ! તમે જય પામો. ૧૨. નિર્મલ કેવલ જ્ઞાનના કિર-
ણોના સમૂહથી નાશ કર્યો છે, અજ્ઞાન રૂપ અંધકારનો સમૂહ જેણે
તથા દેખાડ્યો છે સંપૂર્ણ પદાર્થનો સમૂહ જેણે, અને વિસ્તૃત છે
પ્રભાનો સમૂહ જેનો, અને કલિકાલથી મલિન પ્રાણીરૂપ ધ્રુવડ
લોકોના નેત્રોથી અગોચર એવા ત્રણ ભુવનને વિષે સૂર્ય સમાન હે
પ્રાર્થનાથ ! તમે મારા અજ્ઞાન રૂપ અંધકારને નિશ્ચય હરણ કરો.
૧૩. તમારા સ્મરણ રૂપ જલ વર્ષાથી સિંચાયેલી મનુષ્યોની મતિ
રૂપ પૃથ્વી નવા નવા સૂક્ષ્માર્થના બોધ રૂપ અંકુર અને પત્રોથી
શોભાયમાન તથા જ્ઞાન રૂપ ફળોના સમૂહોથી ભરેલી. અને હરણ
થયો છે દુઃખ રૂપ તાપ જેનો, એવી અનોપમ સૂક્ષ્મ બોધવાળી
થાય છે, તે કારણથી મતિ રૂપ પૃથ્વીને વિષે મેઘ સમાન, હે
પ્રાર્થનાથ પ્રભુ, મને મતિ (બુદ્ધિ) ને આપો. ૧૪. કરી છે અવિ-
છિન્ન કલ્યાણની પરંપરા જેણે, ઉખેડી ન જ્યું છે દુઃખ રૂપ વન

જેણે, દેખાડ્યો છે સ્વર્ગ અને અપવર્ગ (મોક્ષ) નો માર્ગ જેણે, દુર્ગતિના ગમનને વારવાવાળા, અને જગતમાં રહેલા પ્રાણીઓના પિતા સમાન, તથા ઉત્પન્ન કર્યો છે હિતકારી પરિણામથી રમણીય એવો ધર્મ જેમણે એવા જગ જીવોના પિતામહ (દાદા) પાશ્વ-નાથ જયવંતા વર્તો. ૧૫.

ભુવણારણ્ય નિવાસ દરિય, પર દરિસણ દેવય;
જેયણિ પૂઅણ પિત્તવાલ, ખુદાસુર પસુવય; તુહ ઉત્તરું
મુનરું મુરું, અવસંહુલુ ચિરુંહિ; ઇઅ તિહુઅણ વણ સીહ
પાસ પાવાઇ પણાસહિ. ૧૬. રૂણિ રૂણર પુરંત રયણ, કર
રંજિય નહયલ; રૂલિણી કંદલ દલ તમાલ, નિલુપ્પલ સામલ;
કમઠાસુર ઉવસગ્ગ વગ્ગ, સંસગ્ગ અગંજિઅ; જય પચ્ચખખ
જિણેશ પાસ!, થંભણય પુરહિઅ. ૧૭. મહ મણુ તરલુ
પમાણુ, નેય વાયા વિ વિસંહુલુ; નય તણુરવિ અવિણય
સહાવુ, આલસ વિહલંધલુ; તુહ માહપ્પુ પમાણુ દેવ, કારણય
પવિત્તઉ; ઇઅ મધ મા અવહીરિ પાસ પાલાહિ વિલવંતઉ.
૧૮. કિં કિં કપ્પિઉણેય કલુણુ, કિં કિં વનજંપિઉ; કિં વન
ચિરુંઉ કિરું દેવ, દીણયમવલંખિઉ; કાસુ ન નિપ્પદલ લલિલ,
અમ્મેહિં દુહત્તિહિ; તહવિ ન પિત્તઉ તાણુ કિંપિ, પધ પહુ
પરિઅત્તિહિ. ૧૯. તુહ સામિઉ તુહુ માય બપ્પુ, તુહ મિત્ત
પિયંકર; તુહુ ગધ તુહુ મધ તુહુજ તાણુ તુહુ ગુર ખેમંકર,
હઉં દુહ ભર ભારિઉ, વરાઉ રાઉલ નિખમગ્ગહ, લીણઉ
તુહ કમકમલ સરણુ, જિણ પાત્તહિ અંગહ. ૨૦.

અર્થ—અભિમાની એવા અન્યદર્શની દેવો તથા જોગણીઓ, પૂતના, ક્ષેત્રપાત્ર, કુદ્ર, અસુર દેવ, એ રૂપ પશુઓનો સમુદાય તમારાથી ત્રાસ પામીને ભાગી ગયો છે જ્યાંથી, એવા ત્રણ ભુવન રૂપ જંગલમાં રહેનારા પ્રાણીઓ સારી રીતે નિર્ભયપણે રહે છે, તે

કારણથી જગત રૂપ વનમાં સિંહ સમાન હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ !
અમારા પાપોને નાશ કરો. ૧૬. ધરણેંદ્રના કણાઓના આટોપમાં
રહેલ દેદીપ્યમાન રત્નનાં કિરણોથી રંગાએલ આકાશમાં પ્રિયંબુ
(રાયણુ) વૃક્ષના અંકુર અને પાંદડા તથા તમાલ વૃક્ષ,
તથા નીલ કમલના સમાન શ્યામ વર્ણુવાલા કમઠ અસુરે કરેલા
ઉપસર્ગોના સમુદાયના સંબંધથી અપરાજિત, તથા સ્તંભનકપુર
(ખંભાત) માં પ્રત્યક્ષ રહેલા અને મને પ્રત્યક્ષ થએલા હે પાર્શ્વનાથ
પ્રભુ ! આપ જય પામો. ૧૭. હે દેવ ! તમારી કૃપામાં માફ મન
ચંચળપણને લીધે પ્રમાણુ નથી, વચન પણ અવ્યવસ્થિત છે,
અવિનય સ્વભાવવાળી અને આળસથી પરવશ એવી મારી કાયા
પણુ પ્રમાણુ નથી; માત્ર તમાફ મહાત્મ્ય પ્રમાણુ છે, માટે દયાથી
પ્રવૃત્ત થએલ (આપ) મારી અવહેલના નહી કરો પણુ મને વિલાપ
કરતાને પાળો. ૧૮. હે પાર્શ્વ પ્રભો ! આપ સ્વામીએ તણુ દેવાથી
દુઃખ પીડીત અમોએ, શું શું કરુણાજનક કલ્પનાઓ નથી કીધી ?;
શું શું દીન વચન નથી બોલ્યા, શું શું ખરબચડા નથી કીધી.
વળી દીનતાને ધારણુ કરીને કોની કોની પાસે નિષ્કળ આટુપણું
(ખુશામત) નથી કર્યું, તો પણુ તે દુઃખથી મારી રક્ષા માટે કાંઈ
પણુ પ્રાપ્ત નથી થયું ૧૯. હે જિન મારા તમે સ્વામી છો, તમે
માતા પિતા છો, તમે હિત કરનાર છો, તમે કુશળના કરનાર ગુરુ
છો, હું દુઃખના ભારથી દબાયલો એવો ગરીબ અને નિર્ભાગી
પ્રાણીઓનો રાજા છું. માટે તમારા ચરણુ કમલના શરણુને વિષે
હું લીન છું, તેથી માફ સારી રીતે પાલન કરો. ૨૦

પદ્મ કિવી કય નીરોય લોય, કિવિ પાવિય મુહસય;
કિવિ મધમંત મહંત કેવિ, કિવિ સાહિય સિવપય; કિવિ
ગંજિય રિઉવગ્ગ કેવિ, જસ ધવસિય ભૂયલ; મધ અવ-
હીરહિકેણુ પાસ, સરણાગય વચ્છલ. ૨૧. પચ્યુવયાર નિરીહ
નાહ, નિપ્પન્ન પઓયણુ; તુહુ જિણુ પાસ પરોવયાર, કર-

શિક્ષ પરાયણ સત્તુમિત્તસમચિત્તવિત્તિ, નયનદિય સમમણ; મા અવહીરિ અનુગ્ગયો વિ. મધ પાસ નિરંજણ. ૨૨. હર્ષે બહુવિચ દુહ તત્ત ગતુ તુહુ દુહનાસણપર; હર્ષે સુયણહ કરણિક ઠાણુ, તુહુ નિર કરણાકર; હર્ષે જિણ પાણ અસા-મિસાલુ, તુહુ તિહુઅણ સામિચ; જ' અવહીરહિ મધ જ-ખંત, ઇચ પાસ ન સોહિય. ૨૩. નુગ્ગાનુગ્ગ વિભાગ નાહ, નહુ જોયહિ તુહ મણ; ભુવણુવયાર સહાવ ભાવ, કરણા રસ સત્તમ, સમ વિસમઈકિં ધણુ નિયઈ, ભુવિ દાહ સમંતઉ; ઇચ દુહિ બંધવ પાસ નાહ, મધ પાલ શુણંતઉ. ૨૪. નય દીણહ દીણુ મુચવિ, અન્નુવિ કિવિ નુગ્ગય; જ' જોધવિ ઉવયાર કરહિ, ઉવયાર સમુજ્જય, દીહણ દીણુ નિહીણું જોણ, તધ નાહિણ ચત્તઉ; તો નુગ્ગઉ અહમેવ પાસ, પાલહિ મધ ચંગઉ. ૨૫.

અર્થ—શરણાગત ઉપર પ્રેમવાલા હે પાર્શ્વ પ્રભુ ! આપે કેટલાકોને નિરોગી કર્યાં છે, કેટલાકોને સેંકડો સુખો પ્રાપ્ત કરાવ્યા છે, કેટલાકોને મહામતિવંત કર્યાં છે, કેટલાકોને મોક્ષપદ સધાવ્યો છે, અને આપની કૃપાથી કેટલાકોએ શત્રુ વર્ગનો પરાજય કર્યો છે, કેટલાકોએ પોતાના જશથી પૃથ્વી તલને ઉજ્જવલ કર્યો છે, તો શા કારણથી મારી અવહેલના કરો છો ? ૨૧. સિદ્ધ થયા છે બધા પ્રયોજન જોએના, તથા ઉપકારના બદલાની ઇચ્છા રહિત, એવા હે નાથ ! પરોપકાર કરવામાંજ તત્પર એવા હે પાર્શ્વજિન ! શત્રુ મિત્રને વિષે સમચિત્ત વૃત્તિવાળા; સ્તુતિ કરનાર તથા નિંદા કરનારને વિષે સમાન મનવાળા, અને સમસ્ત કર્મમળ રહિત એવા હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ ! અયોગ્ય હોવા છતાં પણ મારી ઉપેક્ષા ન કરો. ૨૨. હું અનેક પ્રકારે દુઃખથી તપેલા, શરીરવાળો છું, તમે દુઃખનો નાશ કરવાને વિષે તત્પર છો, હું સન્નજનોની કરુણાનો પાત્ર છું, તમે નિશ્ચય કરુણાની ખાણ છો, હે પાર્શ્વજિન ! હું

અનાથ છું, તમે ત્રણ જગતના સ્વામી છો, હે પાર્શ્વનાથ ! જાળના કરતા મારી જે અવહેલના કરો છો, તે તમને શોભતું નથી. ૨૩. જગતને વિષે ઉપકાર કરવાના સ્વભાવવાળા, અને કડ઼ણારસને વિષે ઉત્તમ હે નાથ ! તમારા સરીખા મહાપુરૂષો યોગ્ય અને અયોગ્યનો ભેદ જોતા નથી, જેમ ભુમિનો દાહ શમાવવા માટે મેઘ સમ વિષમ સ્થાનને શું જીવે છે ? અર્થાત્ નથી જોતો, તેમ દુઃખી જનોના બાંધવ હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ ! સ્તવના કરતા એવા મને આપ પાળો. ૨૪. ઉપકાર કરવામાં સારા ઉઘમી એવા હે પ્રભુ ! દીન જનોની યોગ્યતા જે દીનતા, તે મુકીને અન્ય કોઈપણ યોગ્યતા નથી, કે જે દેખીને તમે ઉપકાર કરો તો હું દીનથી પણ દીન અને નિર્બળ છું. કારણ ? જે તમારા સરીખા નાથથી તજાએલો હોવાથી ફૂંજ હવે યોગ્ય છું, માટે હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ ! મને સારી રીતે પાળો. ૨૫.

અહ અન્નુવિ જીગ્ગય વિસેસુ, કિવિ મન્નહિ દીણુહ; જં પાસિવિ ઉવયાર કર્ધ, તુહ નાહ સમગ્ગહ; સુચ્ચિય કિલ કિલ્લાણુ જેણુ, જિણુ તુમ્હ પસીયહ; કિં અન્નિણુ તચેવ દેવ, મા મધ અવહીરહ. ૨૬. તુહ પથ્થણુ નહુ હોધ વિહલુ, જિણુ જાણુતિ કિં પુણુ; હઉં દુખિખઉ નિર સત્ત ચત્ત, દુક્કહુ ઉસ્સુયમણુ; તં મન્નઉ નિમિસેણુ એઉ, એઉ વિજધ લખ્ખમ્મ; સચ્ચં જં ભુખિખય વસેણુ, કિં ઉંખર પચ્ચમ્મ. ૨૭. તિહુચાણુ સામિચ પાસનાહ, મધ અપ્પુ પયાસિઉ; કિજ્જઉ જં નિયરવ સરિસુ, ન મુણુતિ બહુ જંપિઉ; અન્નુ ન જિણુ જગિ તુહ સમો, વિ દખ્ખિખણુ દયાસઉ; જધ અવગણુસિ તુહુજિ અહહ, કહ હોસુ હયાસઉ. ૨૮. જધ તુહ રવિણુ કિણુવિ, પેય પામ્મણુ વેલવિયઉ; તુવિ જાણુતિ જિણુ પાસ તુમ્હિ, હઉં અંગ્ગકિરિઉ; ધય મહ

ઘચ્છિતિ જં ન હોમ, સા તુહ ઓહાવણુ; રખખંતહ નિયકિત્તિ
ણેય, જુજજમ અવહીરણુ. ૨૯. એહ મહારિહ જત દેવ !,
ઘહુ નહવાણ મહૂસઉ; જં અણુલિય ગુણ ગહણુ તુમહ, મુણિ-
જણુ અણિસિદ્ધઉ; એમ પસીહ સુપાસનાહ, થંભણુય પુર-
હિય; ઘય મુણિવરુ સિરિઅભયદેવ, વિણુવમ્ અણિંદિય. ૩૦.

અર્થ—હવે હે નાથ! દીન જનોની દીનતા શિવાય, ઉપકાર
કરવાની બીજી કોઈપણ યોગ્યતા આપ માનતા હો, કે જે બધી
યોગ્યતા જોઈને તમે ઉપકાર કરતા હો; તો તે યોગ્યતા મને પણ
આપો, કારણ કે તેજ નિત્ય સંપૂર્ણ કલ્યાણકારી છે, કે જેથી
આપ પ્રસન્ન થાઓ. મહારે બીજાનું શું કામ છે? માટે હે દેવ
મહારી અવહેલના નહી કરો. ૨૯. હે જિન! હું જાણું છું કે
તમને કરેલી પ્રાર્થના નિષ્ફળ નથી થતી, સમય ઉપર ફળ મળશે,
પરંતુ હું દુઃખથી પીડિત, સત્ત્વવગરના મનવાળો હોવાથી, આંખમીચીને
ઉઘાડે તેટલી ક્ષણવારમાં આ ફળ મળે એમ જે આશા હું રાખું
છું, તે સફળ થવી એ અશક્ય છે, કેમકે ભૂખના વશથી ઉંખ-
રાના ફળ શું જલદી પાકી જાય છે? નથી પાકતા, તે જેમ
કાળેજ પાકે છે તેમ આપને કરેલી પ્રાર્થના પણ કાળે જરૂર ફળ
આપશે. ૨૭. ત્રણ જગતના સ્વામી હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ! મેં મારા
આત્માની દશા આપ પાસે પ્રકાશિત કરી છે, હવે વધારે કશું
કહેવાનું હું જાણતો નથી, માટે આપને જેમ યોગ્ય લાગે તેમ આપના
જેવા સ્વરૂપવાળો કરશો. હે જીન! જગતમાં તમારાથી અધિકની
તો વાતજ શી કહેવી? પણ તમારા જેવીએ દાક્ષિણ્યતાવાળો દયાનું
સ્થાન બીજો કોઈ નથી, માટે જો તમેજ મહારી અવજા કરશો તો
બહુ દુઃખની વાત છે કે માફ હતાશ થએલાનું શું થશે? ૨૮. હે
પાર્શ્વનાથ પ્રભુ! કદાચ કોઈપણ પ્રેત જેવાએ તમારા રૂપથી મને
ઠગી લીધો હોય, તો પણ હું જાણું છું કે તમે મને અંગીકાર
કર્યો છે, માટે જે માફ ઇચ્છિત નથી થતું તે તમારી લઘુતા છે,
પોતાની કીર્તિની રક્ષા કરતાં છતાં મહારી ઉપેક્ષા કરવી તમને યુક્ત

નથી. ૨૯. હે દેવ આ તમારી મહાયોગ્ય યાત્રા છે, અને આ તમારું સ્નાત્ર મહોત્સવ છે, કેમકે તમારા યથાર્થ ગુણોનું જે ગ્રહણ કરવું તે મુનીજનોને નિષિદ્ધ નથી, પ્રશંસનીય છે, માટે ખંભાત-પુરમાં રહેલ હે પાર્શ્વનાથ પ્રભુ ! મને પ્રસન્ન થાઓ, આ પ્રમાણે મુનીઓમાં શ્રેષ્ઠ અને કોઈથી નહીં નિંદિત એટલે સહુથી પ્રશંસા-એલા એવા શ્રી અભયદેવસૂરિ આપને વિનંતિ કરે છે. ૩૦.

નોંધ:—આ સ્તોત્રની ૧૭ મી ગાથા બોલતાં થંભણ પાર્શ્વ-નાથની પ્રતિમા ભૂમિમાંથી પ્રગટ થઈ હતી, અને તેના નમણ જલથી આ સૂરીશ્વરે પોતાનો કોઠ મીટાવ્યો હતો.

૨. શ્રી ઋષભ પંચાશિકા.

જય જંતુ કૃષ્ણ પાયવ, ચંદાયવ રાગપંકજ વણસ્સ;
સયલ મુણિગામ ગામિણ, તિલો અચૂડામણિ નમો તે. ૧.

હે જગતના જીવોને કલ્પવૃક્ષ સમાન કૌમિત ક્ષણે આપનાર ! અનેરાગરૂપી કમળના વનને નિમીલન કરવા (સંકોચી દેવા) ચંદ્રકાન્તિ સમાન ! તથા સમસ્ત મુનિગણના નાયક ! હે ત્રિલોકચૂડામણિ (મોક્ષના મંડનરૂપ) પ્રભુ ! આપશ્રીને અમારો નમસ્કાર હો !

જય રોસજલણ જલહર, કુલહર વરનાણ હંસણસિરીણું;
મોહ તિમિરોહ દિણયર, નયર ગુણગણાણ પઊરાણું. ૨.

તેમજ ક્રોધરૂપી અગ્નિને શાન્ત કરવા મેઘ સમાન ! શ્રેષ્ઠ એવી જ્ઞાનદર્શનરૂપ લક્ષ્મીના વિલાસ ઘર ! મોહરૂપી અંધકારના સમૂહને ટાળવા સૂર્ય સમાન ! અને ગુણના સમુદાયરૂપી પૌરજનોને વસવા માટે નગર તુલ્ય એવા હે પ્રભુ ! આપ જયવંત વર્તો !

હિંદો કહ વિ વિહડિએ, ગંથિમ્મિ કવાડસંપુડ ઘણુંમિ;
મોહ ધયાર આરય ગએણ, દિણય રૂવ તુમં. ૩.

મોહરૂપી અંધકારથી વ્યાપ્ત એવા કારાગૃહમાં પૂરાયેલા મુજને, દૈવયોગે મહા આકરા રાગદ્વેષના પરિણામરૂપી ગ્રંથીનો છેદ થવા રૂપ કપાટ સંપુટ ઉઘડી જવાથી, સૂર્ય સમાન આપતું દર્શન થયું. અર્થાત્ અપૂર્વ કરણ (અપૂર્વ વીર્યોલ્લાસ) થી ગ્રંથી

ભેદ કરી પછી સમક્ષિત રત્ન પામી સદ્ધિવેક વડે આપ પરમાત્માનું
હું દર્શન પામ્યો.

ભવિષ્ય કમલાણુ જિણુરવિ, તુહ દંસણુ પહરિ સૂસ સંતાણું;
હઠ બદ્ધા ધ્રુવ વિહંડતિ, મોહતમ ભભર વિંદાઈ. ૪.

હે જિનરવિ ! આપના દર્શનના આનંદથી વિકસિત થતાં
ભવ્ય કમલોમાંથી લોલી ભાવને પામેલા મોહાન્ધકારરૂપ જામરના
સમૂહ છૂટા પડી જાય છે. એટલે આપના અપૂર્વ દર્શનયોગે ભવ્ય
જનોનો મોહાન્ધકાર દૂર ટળે છે.

લઠતાણા ભિમાણો, સંવો સંવર્ણસુર વિમાણુસ્સ;

પઈ નાહ નાહિ કુલગર—ધરાવયા રમ્મુહે નર્મો. ૫.

હે નાથ ! આપ નાભિ કુલગરના ગૃહમાં અવતર્યા તે વારે
સર્વાર્થ (સર્વાર્થ સિદ્ધ) નામના દેવ વિમાનનું શ્રેષ્ઠતા સંબંધી સર્વ
અભિમાન ગળી ગયું.

પઈ ચિંતા કુલ્લહ મુખ્ખ—સુખ્ખ ફલયે અઉવ્વ કપ્પ દુમે;
અવધન્ને કપ્પતરુ, જયગુર હિથ્યા ધ્રુવ પઊથ્યા. ૬.

અચિંત્ય અને દુર્લભ મોક્ષ સુખ આપનાર અપૂર્વ કલ્પવૃક્ષ
એવા આપનો અવતાર થયે છતે હે જગદ્ગુરુ ! કલ્પવૃક્ષો શરમાઈ
ગયાં હોય તેમ અંતર્ધાન (અદશ્ય) થઈ ગયાં.

અરણ્ણું તધણ્ણું, ધમાધ ઉસ્સપ્પિણીધ તુહ જમ્મે;
પુરિઅં કણ્ણગમણ્ણું વ, કાલચક્કિ ક્કપાસંમિ. ૭.

(પ્રભુનાં પાંચે કલ્યાણક સમયે સર્વત્ર ઉદ્યોત થાય છે તે
વાત કહે છે.) કાળ ચક્રના એક પડળે આ અવસર્પિણી કાળમાં
આપનો જન્મ થયે છતે ત્રીજો આરો જાણે સુવર્ણમય હોય એવો
દીપી રહ્યો.

જંમિ તુમં અહિ સિત્તો, જથ્થય સિવ સુખ્ખ સંપયં પત્તો;
તે અઠ્ઠાવય સેલા, સીસામેલા ગિરિકુલસ્સ. ૮.

જ્યાં આપનો જન્મ અભિષેક થયો અને જ્યાં આપ શિવ-
સુખ સંબંધી સંપાદાને પામ્યા તે બંને અષ્ટાપદ શૈલો અન્ય
ગિરિવરોના મુકુટરૂપ થયા. (તેમાં અષ્ટાપદ એટલે સુવર્ણ, તેનો
શૈલ એટલે મેરૂ, જ્યાં પ્રભુનો જન્માભિષેક દેવોએ કર્યો તે તથા
બીજો અયોધ્યાની નજીકમાં રહેલો અષ્ટાપદ નામે પર્વત જ્યાં
પ્રભુ મોક્ષે પધાર્યા.)

ધન્ના સવિમ્ભયં જ્ઞેહિં, ઋતિક્વરજ્જમજ્જણે હરિણા;

ચિરધરિ અનલિણ પત્તા, ભિસેઅસલિલે હિં દિઠ્ઠે સિ. ૯.

ઇંદ્રવડે જલદી રાજ્યાભિષેક કરાવેલા આપને સવિસ્મય દેખ-
નાર યુગલિયાને ધન્ય છે, જેમણે કમળનાં પત્રોવડે અભિષેક જળ
ચિરકાળ (હાથમાં) ધરી રાખ્યું હતું.

દાવિઅ વિજ્ઞ સિપ્પો, વજ્જરિઆસેસ લોઅવવહારે;

જાતિ સિ જાણુ સામિઅ, પયાતિ તાતિ કયથાતિ. ૧૦.

વિદ્યા અને શિલ્પકળા જેમણે દર્શાવ્યા છે તથા સમસ્ત લોક
વ્યવહાર જેમણે સ્પષ્ટ સમજાવ્યો છે એવા આપ જેમના સ્વામી
થયા છો તે પ્રજા કૃતાર્થી થયેલી છે.

બંધુ વિહત્ત વસુ મધ્ધ, વચ્છ રમચ્છિન્ન દિન્ન ધણુ નિવહો;

જહ તં તહકો અન્નો, નિઅ મધુરં ધીર પડિવન્નો. ૧૧.

જેમણે બંધુઓને (પુત્રોને) પૃથ્વી વહેંચી આપી છે અને
એક વર્ષ પર્યાંત અવિચ્છિન્નપણે દ્રવ્ય સમૃદ્ધિનું દાન દીધું છે એવા
આપે હે ધીર ! જે નિયમધુરા ધારણુ કરી છે તે ધુરાને બીજો
કોણ ખારી શકે ? (ધીર કહેવાથી વર્ષ પર્યાંત પ્રભુએ શુધા પરિપહ
સહ્યો એ વાત સ્પષ્ટ થાય.)

સોહસિ પસાહિઅંસો, કજ્જલકસિણાહીં જયગુરુ જડાહિં;

ઉવગૂઠ વિસન્નિજઅ રાયલ-ચ્છિઆહથ્થ ડાહિંવ. ૧૨.

હે જગદ્ગુરુ ! રાજ્ય સમયે આલિંગન કરેલી અને દીક્ષા
સમયે પરિત્યાગ કરેલી રાજ્ય લક્ષ્મીની અશ્રુધારાજ હોયની ! એવી

કાજળ જેવી કાળીકેશ જટા વડે ભૂષિત સ્કંધવાળા આપ શોભી રહ્યા છે.
 ઉવસામિઆ અણુજ્જ, દેસેસુ તથે પવનમેણેણું;
 અભણુંત ત્રિથય કજ્જ, પરસ્સ સાહંતિ સપ્પુ રિસા. ૧૩.

અનાર્ય દેશોમાં અનાર્ય લોકોને આપે મૌન વ્રત ધારીને
 ઉપશાન્ત કર્યા (તે યુક્તજ છે કેમકે) સત્ પુરૂષો મૌનપણેજ પરનાં
 શુભ કાર્ય સાધી આપે છે.

મુણિણો વિ તુહલ્લીણા, નમિ વિનમિ ખેઅરાહિવા જાયા;
 ગુરૂઆણુ ચલણુ સેવા, ન નિષ્ફલા હોમ કમ્પા વિ. ૧૪.

મુનિ અવસ્થામાં પણ આપના ચરણમાં લીન થયેલા નમિ
 અને વિનમિ વિદ્યાધરોના નાયક થયા. ગુરૂની ચરણસેવા કદાપિ
 નિષ્ફળ થતીજ નથી.

ભદ્ સે સેઅંસસ્સ, જેણુ તવસો સિગિ નિરાહારો;
 વરિસંતે નિવ્વ વિગિ, મેહેણુ વ વણુ દુમો તં સિ. ૧૫.

મેઘ જેમ વનવૃક્ષને સંતોષે તેમ જેણે તપ શોષિત અને
 નિરાહાર એવા આપને વર્ષના અંતે (ઈશ્વરસથી) સંતોષિત કર્યા
 તે શ્રેયાંસકુમારનું કલ્યાણ થાયો.

ઉપ્પન્ન વિમલ નાણે, તુમંમિ ભુવણસ્સ વિઅસિગિ મોહો;
 સયલ્લુગ્ગયસૂરે વાસરંમિ, ગયણસ્સ વ તમોહો. ૧૬.

‘જ્ઞાન કલ્યાણક આશ્રી કહે છે’ જેમ સંપૂર્ણ સૂર્યોદયવાળા
 દિવસમાં ગગન અંતર્વર્તી સમસ્ત અંધકાર નષ્ટ પામે છે તેમ
 નિર્મળ કેવળ ઉત્પન્ન થયું છે જેને એવા આપ વિદ્યમાન છતે
 જગતનો મોહ વિલય પામે છે.

પુઆવસરે સરિસો, દિઠ્ઠો ચક્કસ્સ તંસિ ભરહેણુ;
 વિસમા હુ વિસય તિન્હા, ગરૂઆણુ વિ કુણુમ્મ મમ્મોહં. ૧૭.

કેવળ મહિમા અવસરે ભરતે આપને ચક્ર (રત્ન) સદૃશ
 લેખ્યા (તેનું કારણ એ છે કે) વિષમ એવી વિષયતૃણા મહોટાને
 પણ મતિમોહ ઉપજાવે છે,

પદમસમો સરણું મુહો, તુહ કેવલસુર વહુ કડિજ્જોઆ;
જાયા અગ્ગેધ દિસા, સેવાસયમાગય સિહિવ્વ. ૧૮.

(કેવળ ઉત્પત્તિ પછી તરત) આપના પ્રથમ સમવસરણના પ્રારંભમાં કેવળ દેવાંગનાઓ(ની દેહ કાન્તિ) એ કરેલો છે ઉદ્યોત જેનો એવી અગ્નિ દિશા જાણે સેવા નિમિત્તે સાક્ષાત્ આવેલા અગ્નિ દેવતાજ હોય તેવી શોભી રહી હતી.

ગહિઅ વય ભંગમલિણો, નૂણું દુરોણએહિં મુહરાગિ;
ઠડિ પઠમિલ્લુ અતાવ સેહિં, તુહ દંસણે પદમે. ૧૯.

આપના પ્રથમ દર્શન સમયે (કચ્છ મહાકચ્છ વિના) પ્રથમ ઉત્પન્ન થયેલા અત્યંત નમ્ર તાપસોએ ગ્રહણ કરેલાં વ્રતના ભંગવડે મલીન એવા પોતાનો મુખરાગ નિશ્ચે (નમસ્કારના મિષે) ઢાંકી દીધો. મતલબ કે જગત્જનો સમક્ષ પ્રભુ સાથે વ્રત લહી, પોતે નિઃસત્ત્વ થઈ તાપસીપણું આદ્યું તેથી લજ્જા વડે સ્વમુખ દેખાડવા અસમર્થ છતાં તેમણે પ્રણામને મિષે મસ્તક નમાવી દીધું.

તેહિં પરિવેદિણુય, વૂઠા તુમએ ખણું કુલ વધસ્સ;
સોહા વિઅડં સત્થત્ત, ધોલંત જડ કલા વેણ. ૨૦.

તે તાપસો વડે વિંટાયેલા અને વિશાળ સંઘ પ્રદેશ ઉપર વિસ્તરેલા જટા કલાપવાળા એવા આપે ક્ષણુવાર કુળપતિ (તાપસાચાર્ય)ની શોભા ધારણ કરી. (કેમકે પછી તો તાપસોએ પ્રભુના ઉપદેશથી શ્રમણલિંગ સ્વીકારેલું છે.)

તુહ રુવં પિચ્છંતા, ન હુંતિ જે નાહ હરિસપડિહિત્થા;
સમણા વિ ગયમણુચ્ચિય, તે કેવલિણો જધ ન હુંતિ. ૨૧.

હે નાથ! આપની મુખમુદ્રા જોનારા હર્ષ પરિપૂર્ણ થતા નથી તે જો કેવળજ્ઞાની ન હોય તો સંજી છતાં પણ અસંજીજ સમજવા પત્તાનિ અસામન્નં, સમુન્નધં જેહિં દેવયા અન્ને;

તેદિંતિ તુમ્હ ગુણુ—સંકહાસુ હાસં ગુણા મજ્જ. ૨૨.

જે જગત્ કર્તૃત્વાહિક (કલ્પિત) ગુણાવડે અન્ય દેવો અસા-

માન્ય સમુજ્ઞતિ (અસાધારણ મોટાઈ) પામ્યા છે, તે (કલ્પિત) ગુણો આપના અદ્ભુત ગુણ સંબંધી કરાતા ગાનમાં મને હાસ્ય પેદા કરે છે. (એવા કારણથી કે ક્યાં કેવળ કલ્પિત મિથ્યા આરોપિત ગુણો વડે અન્ય દેવોએ મેળવેલી મિથ્યા આડંબરવાળી મોટાઈ અને ક્યાં સાચા સદ્ભુત ગુણો પ્રગટ થયાથી આપને સહજ પ્રાપ્ત થયેલી ત્રિભુવન પૂજ્યતા.)

દોસરહિઅસ્સ તુહ, જિણુનિંદાવસરંમિ ભગ્ગપસરાએ;
વાયાઈ વયણ કુસલા વિ બાલિ સાયંતિ મચ્છરિણો. ૨૩.

હે જિન! મત્સરી લોકો પ્રથમ વચન વહવામાં કુશળ છતાં દોષ રહિત એવા આપની નિંદા કરવાના પ્રસ્તાવે ભાંગી તુટી વાણી વડે બાળકની જેવી ચેષ્ટા કરે છે. (કેમકે આપનામાં લેશમાત્ર પણ દોષ નહિં દેખવાથી તે બાપડા હતાશ બની જાય છે.)

અણુરાય પદ્મ વિલ્લે, રઘવલિ પુરંત હાસ કુસુમંમિ;
તવતા વિઝિવિ ન મણો, સિંગારવણે તુહલ્લીણો. ૨૪.

અનુરાગ (૬૬ રાગ) રૂપી પદ્મવોવાળા અને રતી રૂપી વેલ-ડી ઉપર સ્ફુરી રહેલ સ્મિત (હાસ્ય) રૂપી કુલવાળા શ્રંગાર વનમાં તપથી તપ્ત થયેલું પણ આપનું મન લીન થયું નથી. (એ આશ્ચર્ય રૂપ છે.)

આણા જસ્સ વિલઈઆ, સીસે સેસન્ન હરિ હરેહિંપિ;
સો વિ તુહ ઝાણ જલણે, મયણો મયણું વિઅ વિલિણો. ૨૫.

જે કામદેવની આજ્ઞા હરિહરાર્થિક દેવોએ પણ શેષા (દેવ-નિર્માલ્ય ચરણામૃત-પુષ્પમાલાદિક) ની પ્રેરે પ્રેમપૂર્વક મસ્તકે ચઢાવી છે તે કામદેવ પણ આપના ધ્યાનાનલમાં મીણની જેમ ઓગળી ગયો છે.

પઈ નવરિ નિરભિમાણા, જાયા જયદપ્પભજજણુતાણા;
વમ્મહ નરિંદ જોહા, દિહિંચોહા મયચ્છીણમ્. ૨૬.

જગત્જનોનો દર્પ દલવાને સમર્થ એવા મન્મથ રાજા (કામ-

દેવ)ના ચોદ્ધાણ મૃગાક્ષી સ્ત્રીઓનાં નેત્ર કટાક્ષો કેવળ આપના વિષેજ નિષ્કળ થયાં. મતલબ કે સ્ત્રી કટાક્ષો કેવળ આપની ઉપરજ કાવી શક્યા નહિ.

વિસમા રાગદોસા, નિંતા તુરયન્વ ઉપહૃણ મણુમ;

ઠાયંતિ ધર્મસારહિ, દિઠું તુહ પવયણે નવરે. ૨૭.

હે ધર્મસારથી!આપનું પ્રવચન દીઠે છતે મનને ઉન્માર્ગે લઈ જનાર (ઉદ્ધત) ઘોડાની જેવા વિષમ રાગદ્વેષ (વિકારો) નિશ્ચિત માર્ગે ચાલે છે. એટલે કે તેઓ મનને મોક્ષમાર્ગ વિના ખીજે ખોટે માર્ગે દોરી જઈ શકતા નથી.

પચ્ચલ કસાય ચોરે, સધસંનિહિ આસેચક્રધણુરેહા;

હુંતિ તુહ ચિચિચ ચલણા, સરણું સીઆણુ ભવરન્ને. ૨૮.

પ્રબળ કષાયરૂપ ચોરો જેમાં (વસે) છે એવા આ ભવ અરણ્યમાં ભયથી ઉભગેલા જનોને ખડ્ગ ચક્ર અને ધનુષ્યરૂપ રેખાઓ જેમાં સદા સારી રીતે અંકિત છે એવાં આપનાં ચરણોજ શરણુભૂત છે.

તુહ સમય સરખમું, ભમંતિ સયલાસુ રુખખ જાધસુ;

સારણિ જલં વણવા, ઠાણુ ઠાણેસુ બજજંતા. ૨૯.

આપના સિદ્ધાન્તરૂપી સરોવરથી બ્રહ્મ થએલા જીવો જેમ નીકતું જળ સકળ વૃક્ષ જાતિમાં ઠેકાણે ઠેકાણે બંધાતું છતું ફરે છે તેમ સકળ દૃઢ લક્ષ જીવાયોનિમાં કર્મવડે ઠેકાણે ઠેકાણે બંધાતા છતાં પરિબ્રમણ કર્યા કરે છે. મતલબ કે માર્ગ-બ્રહ્મ મહા વિટંબના પામે છે.

સલિલિન્વ પવયણે, તુહ ગહિએ ઉઠું અહો વિમુક્કમ્મિ;

વચ્ચંતિ નાહ કૂવયરહ દધડિ સંનિહા જીવા. ૩૦.

જેમ કૂપના અરહટ્ટની ઘટમાળા જળ ભરેલી ઉંચે આવે છે અને ઠાલીથયેલી નીચે જાય છે તેમ આપના વચનને આરાધેલા જીવો ઉદ્ધર્ગતિ પામે છે અને વિરાધેલા નીચી ગતિને પામે છે.

લીલાઈ નિંતિ મુખખં, અમે જહ તિથિઆ તહા ન તુમમ;

તહ વિ તુહ મગ્ગ લગ્ગા, મગ્ગંતિ ખુહા સિવસુહાર્થ. ૩૧.

જેમ અન્ય બૌદ્ધાદિક દર્શનીઓ સુકોમળ શય્યા ઉપર શયન કરવું, પ્રભાતમાં કાંજી પીવી વિગેરે (શરીરને સુખકારી) અનુષ્ઠાનથી (કષ્ટ વગર) મોક્ષ મેળવી આપે છે તેમ આપ કરતા નથી તો પણ (સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર રૂપ) આપના સત્યમાર્ગમાં લાગેલા વિચક્ષણો શિવસુખને ગવેષે છે. મતલબ કે બૌદ્ધાદિકોએ કહ્યેલી સહેલી મુક્તિ પાયા વિનાની છે. ત્યારે જિનોએ કહેલી પુરુષાર્થ સાધ્ય મુક્તિ તેવી નથી પણ સાચી છે.

સારિવ્વ બંધવહ મરણ ભાઈણો, જિણ ન હુતિ પઈ દિઠું;
અખખેહિં વિ હીરંતા, જીવા સંસાર ફલયંમિ. ૩૨.

હે જિન ! આ સંસારરૂપી ચોપાટમાં અક્ષો (ઈન્દ્રિયો-પાસા) વડે સંચાર્યમાણ થતા જીવો દેવતત્ત્વ બુદ્ધિથી આપને દીઠે છતે પથડું દીઠે લખોટીઓની પેરે વધ, બંધ કે મરણના ભાગી થતા નથી. અવહીરિઆ તમે પણ, નિંતિ નિઓગિક્ક સંખલા બદ્ધા; કાલમણુંતં સત્તા, સમં કયાહારનીહારા. ૩૩.

હે પ્રભુ ! (સામગ્રી વિકળતા વડેજ ધર્મોપદેશના અભાવથી) આપના વડે ઉપેક્ષા કરાયેલા જીવો નિગોદરૂપ એકજ શ્રુંખળાથી નિયંત્રિત થયેલા અને મહુ સાથેજ આહાર નિહાર ક્રિયા કરતા અનંતકાળ ગમાવે છે.

જેહિંત તવિઆણુંતવનિહિ, જયધ પરમા તુમમ્મિ પડિવત્તી;
દુખખાધં તાધં મન્ને, ન હુતિ કમ્મં અહમ્મસ્સ. ૩૪.

હે તપોનિધિ ! જે દુઃખોવડે કદરિંત થયેલા જનોને આપનામાં પરમ પ્રેમ પ્રગટે છે તે દુઃખો પાપાનુબંધી તો નથીજ કિંતુ પુણ્યાનુબંધી હોવાથી ઉલટાં તે પ્રશંસનીય છે.

હોહિ મોહુચ્છેઉ તુહ, સેવાએ ધુવ તિ નંદામિ;

જં પુણુ નં વંહિઅવ્વો, તત્થ તુમં તેણુ ઝિજ્ઞમ્મિ. ૩૫.

આપની સેવાથી મોહનો ઉચ્છેદ અવશ્ય થશે એ વાતથી

હું પ્રમોદ પામું છું, પરંતુ મોહનો ઉચ્છેદ થયા બાદ આપને નહિં વંદાય એ વાતથી મને દુઃખ પેદા થાય છે. (કેમકે કેવળી કેવળીને ન નમે એવો નિયમ છે.)

જે તુહ સેવાવિમુહસ્સ, હુતું મા તાઉ મહ સમિદ્ધીઃ;
અહિગાર સંપયા ધ્રુવ, પેરંત વિડંબણુ પુલાઝિ ૩૬.

આપની સેવા વિમુખ એવા જે મિથ્યાદ્રષ્ટિ જનો તેમની રાજ્યાધિકાર સંબંધી સંપદાની જેમ પરિણામે વિંડબના કરી સંપદાઓ મુઝને ન પ્રાપ્ત થાઓ! મતલબ કે પરિણામે નીચી ગતિમાં ખેંચી જનારી સંપદા નથી પણ વિપદારૂપજ છે.

ભિતુણુ તમં દીવો, દેવ ધયત્થે જણુસ્સ પયડેધ્;
તુહ પુણુ વિવરીયમિણું, જધ્ઙ્ઙ દીવસ્સ નિવ્વડિઅમ્. ૩૭.

હૈ દેવ! અન્ય દીપક તમસ્તોમ (અંધકાર)ને ભેદીને લોકને ઘટાદિક પદાર્થો પ્રગટ દેખાડે છે, પણ જગતમાં અનન્ય દીપક એવા આપનું દીપકકાર્ય વિપરીત જણાય છે, કેમકે આપ તો પ્રથમ પોતાના ઉપદેશરૂપી કિરણોવડે ભવ્ય જીવોને જીવાદિક પદાર્થો અવબોધો છો અને પછી તત્વાવબોધ ઉત્પન્ન કરીનેજ અજ્ઞાન અંધકારને ભેદો છો.

મિચ્છત્ત વિસપસુત્તા, સચેયણા જિણુ ન હુતિ કિં જીવા;
કન્નમ્મિ કમધ્ઙ્ઙ જધ્ઙ્ઙ, કિત્તિઅં પિ તુહ વયણુમન્તસ્સ. ૩૮.

જેમના કર્ણમાં આપના વચન રૂપ મંત્રનું એક પણ પદ પડ્યું છે, તે જીવો મિથ્યાત્વરૂપી વિપથી મૂર્છિત છતાં પણ (ચિદ્વાતિપુત્ર-તથા રોહિણીયા ચારની પેઠે) શું સચેતન થતા નથી? અર્થાત્ થાય છે.

આયન્નિઆ ખણુદ્ધં પિ, પધ્ઙ્ઙ યિરં તે કરિંતિ અણુરાયં;
પરસમયા તહ વિમણું, તુહ સમયન્નાણુ ન હરંતિ. ૩૯.

કુતીર્થિકનાં આગમ ક્ષણાર્ધ પણ સાંભળ્યાં છતાં આપના વિષે સ્થિર પ્રેમને પ્રગટાવે છે. તેથી તે આપના આગમના જાણુ-

કારનું મન હરી શકતા નથી. મતલબ કે પરસ્પર અસંબંધપણથી અસર હોવાને લીધે જેમ જેમ તે સાંભળવામાં આવે છે તેમ તેમ યથાર્થવાદી એવા આપનામાં પ્રેમ પ્રગટાવે છે એ વાત ચુકતજ છે. વાઈહિં પરિગ્ગહિયા, કરંતિ વિમુહં ખણેણ પડિવખ્ખમ્; તુજ્ઞં નયા નાહ મહાગય ઓ અન્નુત્તસંલગ્ગા. ૪૦.

વાદીઓ વડે (સ્વપક્ષમંડન વડે—પરપક્ષખંડન માટે) અશ્વો સાથે પ્રયોજાયેલા અન્યોઅન્ય સંલગ્ન હાથીઓની જેવા આપના નયો ક્ષણમાત્રમાં પ્રતિપક્ષ (શત્રુ)ને વિમુખ કરી નાખે છે.

પાવંતિ જસં અસમંજસા વિ વયણેહિં જેહિં પરસમયા; તુહ સમય મહોઅહિણો, તે મંહા બિંદુ નિસ્સંદા. ૪૧.

જે જ્યોતિષ વિદ્યા પ્રમુખ વચનો વડે અસમંજસ (પરસ્પર સંબંધ વિનાના) પર સિદ્ધાન્તો મ્લાધા પામે છે તે આપના (અગાધ) સિદ્ધાન્ત સમુદ્રની પાસે માત્ર બિંદુઓના કણીયા છે.

પદ્મ મુક્કે પોઅમ્મિ વ, જીવેહિં ભવન્નવમ્મિ પત્તાઊ; અણુવેલ માવયામુહ પડિએ હિં, વિડંબણા વિવિહા. ૪૨.

જહાજ સમાન આપનો ત્યાગ કર્યો છતે પ્રતિસમય આપદાના મુખમાં પડેલા જીવો ભવ સમુદ્રમાં વિવિધ વિડંબના પામે છે.

બુચ્છં અપથિયાગય મચ્છ ભવંતો મુહુત્તવસિએણુ; છાવઠ્ઠી અયરાધં, નિરંતરં અપ્પધઠ્ઠાણે. ૪૩.

(હે દેવ ! બીજા જીવોનું તો શું કહેવું ?) અણુધાર્યા આવેલા તંદુળિયા-મચ્છના ભવમાં અંતર્મુદ્ધર્ત કાળ વસી મેં સાતમી નરકમાં ૬૬ સાગરોપમ વ્યવધાન રહીત વીતાવ્યા.

સીઉન્હ વાસધારા નિવાય દુખ્ખં સુતિખ્ખમણુ ભૂચ્ચં; તિરિઅત્તણુંમિ નાણાવરણુ સમચ્છાધએણાવિ. ૪૪.

(હે દેવ !) તિર્યંચપણામાં પણ જ્ઞાનાવરણી કર્મથી અત્યંત આવરાયેલા એવા મેં શીત તાપ અને વર્ષા સંબંધી ભારે આકરૂં દુઃખ અનુભવ્યું.

અંતો નિખખતેહિં, પત્તેહિં પિઅકલત્ત પુત્તેહિં;

પુત્તા મણુસ્સ ભવણાડએસુ નિખ્ખાઈઆ અંકા. ૪૫.

હે દેવ ! મનુષ્ય ભવ નાટકને વિષે પણ ઉત્પન્ન થયેલા મેં ઉત્સંગના મધ્યથી ચાલી નીકળેલા એટલે આશુષ્ય ક્ષયથી મરણ પામેલા પ્રાપ્ત (પાત્રરૂપ) થયેલા પ્રિય પુત્ર કલત્ર વડે અંકશૂન્ય બોયા. મતલબ કે મનુષ્ય ભવોમાં પણ પ્રિય પુત્ર કલત્રાદિકના વિયોગથી ભારે દુઃખ સહન કર્યું.

દેહું રિઉરિદ્ધીઞિ, આણાઉ કયા મહદ્ધિઅસુરાણું;

મહિઆ યહીણુ દેવત્તણેસુ દોગચ્ચ સંતાવા. ૪૬.

(વળી હે દેવ !) દેવલોકમાં પણ મેં દુશ્મનોની સમૃદ્ધિ દેખી મહદ્ધિક (મહા સમૃદ્ધિવંત) દેવોની આજ્ઞાઓ ઉઠાવી અને નીચ એવા કિલ્બિષ પ્રમુખ દેવપણામાં દારિદ્ર (નિઃસત્વ) અને સંતાપ સહ્યા.

સિંચંતેણુ ભવવણું, પલટું પલિઆ રહટ્ટુવ્વ;

વડિસંઠાણો ઉસપ્પિણિ અવસપ્પિણિ પરિગયા બહુસો. ૪૭.

(હિ દેવ!) ભવવનને સિંચતા એવા મેં અરહટ્ટ પ્રેરિત ઘટી સંસ્થાન અવસર્પિણી અને ઉત્સર્પિણી સમેત પરાવર્તની પેરે પુદ્ગલ પરાવર્તો બહુ વાર કર્યાં.

મમિઞિ કાલમણુંતં, ભવંમિ ભીઞિ નાહ દુખખાણું;

સંપઘ (ય) તુમંમિ દિદ્ધે, જયં ચ ભયં પલાયં ચ. ૪૮.

હે નાથ! હું સંસારમાં અનંતકાળ ભમ્યો, તો પણ તેમાં દુઃખથી બહીનો નહીં. હમણાં આપને દીઠે છતે ભય જાગ્યો; અને (સાથેજ) ભય ગયો. મતલબ કે કોપાદિકથી આવી રીતે વિડંબના પામ્યો એમ ભય જાગ્યો અને ક્ષમાદિકથી તેમનું હું નિરાકરણ કરી નાખીશ એમ ભય ટળ્યો.

જઘ વિ કયથો જગગુરુ, મજ્ઞથો જઘ વિ તહવિ પત્થેમિ;

હાવિજ્જસુ અપ્પાણું, પુણેા વિ કમ્મયા વિ અમ્હાણું. ૪૯.

હે જગદ્ગુરુ! યદ્યપિ આપ કૃતાર્થ અને મધ્યસ્થ એટલે સ્વ-સ્વરૂપસ્થ છો. તથાપિ હું પ્રાર્થું છું કે કદાચિત્ પણ એટલે કોઈક દેશ કાળને વિષે પણ ફરીને અથવા પુનઃ પુનઃ અમને આપનું દર્શન દેશે.

ધમ્મ ઝાણુગ્ગિ પત્તીવિઅ કમ્મિન્ધણુ બાલપ્પુદ્ધિણા વિમચ્ચે;
ભત્તીધ્થુ ચુચ્ચે ભવભય સમુદ્ર બોહિત્થ બોહિફ્ફલો. ૫૦.

ધ્યાનાગ્નિ વડે દગ્ધ કરી નાખ્યા છે કર્મેધન જેણે એવા અને અતિ દુસ્તર ભવ ભયરૂપી સમુદ્રને તરવા પ્રવહુણુ સમાન એવા હે પ્રભુ! બાળપુદ્ધિ એવા મેં (ધનપાળે) સમ્યગ્ ધર્મની પ્રાપ્તિ રૂપ ફળને આપનાર એવા આપની ભક્તિ વડે સ્તુતિ કરી છે. (તેથી મને સમ્યગ્ ધર્મની પ્રાપ્તિ, નિર્મળ ધ્યાનયોગે સકળ કર્મેનો ક્ષય અને ભવ ભયનો પ્રણાશ થાઓ.)

૩. શ્રી રત્નાકર પચ્ચીરી.

શ્રેયઃ શ્રિયાં મંગલકેલિસદ્મ, નરેન્દ્રદેવેન્દ્રનતાંધ્રિપદ્મ;
સર્વજ્ઞ ! સર્વાતિશયપ્રધાન ? ચિરં જય જ્ઞાનકલાનિધાન. ૧.

હરિગીત

મંદિર છે મુક્તિતણી માંગલ્ય કીડાના પ્રભુ, ને ઈન્દ્ર નર ને દેવના સેવા કરે તારી વિભુ; સર્વજ્ઞ છે સ્વામી વળી શિરદાર અતિ-શય સર્વના, ધણું જીવ તું જીવ તું ભંડાર જ્ઞાનકળાતણા.

જગત્રયાધાર ! કૃપાવતાર ! દુર્વારસંસારવિકારવૈધ !

શ્રી વીતરાગ ! ત્વયિ મુખ્યા-ભાવ

દ્વિજ ! પ્રભો ! વિજ્ઞપયામિ કિંચિત્. ૨.

ત્રણ જગતના આધાર ને અવતાર હે કરુણાતણા, વળી વૈધ હે દુર્વાર આ સંસારનાં દુઃખોતણા; વીતરાગ વદલભવિશ્વના તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરું, જાણેા છતાં પણ કહી અને આ હૃદય હું ખાલી કરું.

બાલલીલાકલિતો ન બાલઃ પિત્રોઃ પુરો જલપતિ નિર્વિકલ્પઃ
। યથાર્થં કથયામિ નાથ !, નિબ્જશયં સાનુશયસ્તવાગ્રે. ૩.

શું બાળકો માબાપ પાસે બાળ ક્રીડા નવ કરે ? ને મુખમાંથી આવે તેમ શું નવ ઉચ્ચરે ? તેમજ તમારી પાસ તારક આજ ગા ભાવથી, જેવું બન્યું તેવું કહ્યું તેમાં કશું ખોટું નથી.

ન દાનં પરિશીલિતં ચ, ન શાલિ શીલં ન તપોઽભિતપ્તં;
ના ન ભાવોઽપ્યભવદ્ભવેઽસ્મિન્,

વિભો ! મયા પ્રાંતમહો મુધૈવ. ૪.

મેં દાન તો દીધું નહિ ને શીવળ પણ પાળ્યું નહિ, તપથી કાયા નહિ શુભ ભાવ પણ ભાળ્યો નહિ; એ ચાર ભેદે ધર્મ-ગી કાંઈ પણ પ્રભુ નવ કર્યું, મહાર્જન મહાશય ભવ સાગરે નિષ્કળ નિષ્કળ ગયું.

પ્રાઽગ્નિના કાધમયેન દૃષ્ટો, દુષ્ટેન લોભાખ્યમહોરગેણ,
તોઽભિમાનાજગરેણ માયા—

જલેન બદ્ધોઽસ્મિ કથં ભજે ત્વામ્. ૫.

હું ક્રોધઅગ્નિથી બળ્યો વળી લોભ સર્પ ડર્યો મને, ગળ્યો રૂપી અજગરે હું કેમ કરી બ્યાવું તને ? મન મારું માયા-માં મોહન! મહા મુંઝાય છે, ચડી ચાર ચોરો હાથમાં ચેતન ત્રયગદાય છે.

મંયાઽમૂત્ર હિતં ન ચેહ—

લોકેઽપિ લોકેશ ! સુખં ન મેઽભૂતઃ

પ્રમાદશાં કેવલમેવ જન્મ, જિનેશ ! જજ્ઞે ભવપૂરણાય. ૬.

મેં પરભવે કે આ ભવે પણ હિત કાંઈ કર્યું નહિ, તેથી કરી પ્રારમાં સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિ; જન્મો અમારા જિનજી!

પૂર્ણ કરવાને થયા, આવેલ બાળ હાથમાં અજ્ઞાનથી હારી ગયા. એ મનો યન્ન મનોજવૃત્ત ! ત્વદાસ્યપ્રીયુષમયૂખલાભાત્;

દ્રુતં મહાનંદરસં કઠોર-મસ્માદશાં દેવ તદ્દશમતોડપિ. ૭.

અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી ચંદ્રથી તો પણ પ્રભુ, સિંજાય નહિ મુજ મન અરેરે? શું કરું હું તો વિભુ; પત્થરથકી પણ કઠણ માફ મન ખરે ક્યાંથી દ્રવે, મરકટ સમા આ મન થકી હું તો પ્રભુ હાર્યો હવે.

વત્તઃ મુદુષ્પ્રાપ્યમિદં મયાપ્ત, રત્નત્રયં ભૂરીભવભ્રમેણ;
પ્રમાદ નિદ્રાવશતો ગતં તત્, કસ્યાત્રતો નાયક! પુત્કરોમિ. ૮.

ભમતાં મહા ભવસાગરે પામ્યો પસાયે આપના, જે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપી રત્નત્રય હુકર ઘણા; તે પણ ગયા પરમાદના વશથી પ્રભુ કહું છું ખરું, કોની કને કિરતાર આ પોકાર હું જઈને કરું ?

વૈરાગ્યરંગઃ પરવંચનાય, ધર્મેપિદેશો જનરંજનાય;

વાદાય વિદ્યાઽધ્યયનં ચ મેડભૂત,

ક્રિયદ્વ્યુવે હાસ્યકરં સ્વમીશ. ૯.

હગવા વિભુ આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા, ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા; વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું ? સાધુ થઈ ને બહારથી દાંભિક અંદરથી રહું.

પરાપવાદેન મુખં સદોષં, નેત્રં પરસ્ત્રીજનવીક્ષણેન;

ચેતઃ પરાપાય વિચિંતનેન,

કૃતં ભવિષ્યામિ કંથ વિભોડહં. ૧૦.

મેં મુખને મેલું ક્યું દોષો પરાયા ગાઈને, ને નેત્રને નિંદત કર્યા પરનારીમાં લપટાઈને; વળી ચિત્તને દોષિત ક્યું ચિંતી નહાઈ પરતાણું, હે નાથ ! માફ શું થશે ચાલાક થઈ ચુક્યો ઘણું.

વિડંબિંત યત્સ્મરધસ્મરાતિ દશાવશાત્સ્વં વિષયાંધલેન;

પ્રકાશિતં તદ્ભવતો હૃયૈવ, સર્વજ્ઞ ! સર્વં સ્વયમેવ વેત્સિ. ૧૧.

કરે કાળજીને કતલ પીડા કામની બીડામણી, એ વિષયમાં બની અંધ હું વિડંબના પામ્યો ઘણી; તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી લાજ આપ તણી કને, જાણો સહુ તેથી કહું કર માફ મારા વાંકને.

ધ્વસ્તોડન્યમંત્રૈઃ પરમેષ્ટિ મંત્રઃ, કુશાસ્ત્રવાક્યૈર્નિહતાગમોક્તિઃ;
કર્તું વૃથા કર્મ કુદેવસંગા-દવાંછિ હિ નાથ મતિબ્રમો મે. ૧૨.

નવકાર મંત્ર વિનાશ ક્રીધો અન્ય મત્રો જાણીને, કુશાસ્ત્રનાં
વાક્યો વડે હુણી આગમોની વાણીને; કુદેવની સંગતથકી કર્મો
નકામા આચર્યાં, મતિબ્રમ થકી રત્નો ગુમાવી કાચ કટકા મેં ગ્રહ્યા.

વિમુચ્ય દ્ગ્લક્ષ્યગતં ભવંતં, ધ્યાતા મયા મુઢધિયા હૃદંતઃ;
કટાક્ષવક્ષોજગભિરનાભી-કટીતટીયાઃ સુદૃશાં વિલાસાઃ. ૧૩.

આવેલ દ્રષ્ટિમાર્ગમાં મૂકી મહાવીર આપને, મેં મૂઢધિએ
હૃદયમાં ધ્યાયા મદનના આપને; નેત્રબાણો ને પયોધર નાભી ને
સુંદર કટી, શણગાર સુંદરીઓ તણા છટકેલ થઈ જોયા અતિ.

લોલેક્ષણાવકૃત્રનિરીક્ષણેન, યો માનસે રાગલવો વિલગ્નઃ;
ન શુદ્ધ સિદ્ધાંતપયોધિમધ્યે, ધાતોડપ્યગાત્તારક!કારણું કિમ્. ૧૪.

મૃગનયની સમ નારીતણા મુખચંદ્ર નીરખવા વતી, મુજમન
વિષે જે રંગ લાગ્યો અલ્પપણુ ગૂઢો અતિ; તે શ્રૂતરૂપ સમુદ્રમાં
ધોયા છતાં જાતો નથી, તેતું કહો કારણુ તમે જાણું કેમ હું આ પાપથી?
અંગ ન અંગ ન ગણો ગુણનાં, ન નિર્મલઃ કેડપિ કલાવિલાસઃ;
સ્ફુરત્પ્રભા પ્રભુતા ચ કાડપિ, તથાડપ્યહંકારકદર્થિતોડહં. ૧૫.

સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય ગુણુ તણો નથી, ઉત્તમ
વિલાસ કળાતણો દેહિખ્યમાન પ્રભા નથી; પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ
અભિમાનથી અછકડ કરૂં, આપાટ ચાર ગતિતણી સંસારમાં ખેલ્યા કરૂં.

આયુર્ગલત્યાશુ ન પાપ બુદ્ધિ-ર્ગતં વયો નો વિષયાભિલાષઃ;
યત્નશ્ચ ભેષજ્યવિઘ્નો ન ધર્મે, સ્વામિન્મસામોહ વિડંબનામે. ૧૬.

આયુષ્ય ઘટતું જાય તો પણ પાપબુદ્ધિ નવ ઘટે, આશા
જીવનની જાય પણ વિષયાભિલાષા નવ મટે; ઔષધ વિષે કરૂં યત્ન
પણુ હું ધર્મને તો નવ ગણું, બની મોહમાં મસ્તાન હું પાયા
વિનાના ઘર ચણું.

નાડ્મા ન પુણ્યં ન ભવો ન પાપં, મયા વિટાનાં કટુગીરપીયમ્;
અધારિ કર્ણે ત્વયિ કેવલાકે, પરિસ્પુટે સત્યપિ દેવ ધિહ્માં. ૧૭.

આત્મા નથી પરભવ નથી વળી પુણ્ય પાપ કશું નથી,
મિથ્યાત્વીની કટુ વાણી મેં ધરી કાન પીધી સ્વાદથી; રવિ સમ
હતા જ્ઞાને કરી પ્રભુ આપશ્રી તોપણ અરે, દીવો લઈ કુવે પડ્યો
ધિક્કાર છે મુજને ખરે.

ન દેવપૂજા ન ચ પાત્રપૂજા, ન શ્રાદ્ધધર્મશ્ચ ન સાધુધર્મઃ;
લબ્ધ્વાડપિ માનુષ્યમિદં સમસ્તં,

કૃતં મયાદરણ્યવિલાપતુલ્યં. ૧૮.

મેં ચિત્તથી નહિ દેવની કે પાત્રની પૂજા ચહી, ને શ્રાવકો કે
સાધુઓનો ધર્મ પણ પાળ્યો નહિ; પામ્યો પ્રભુ નરભવ છતાં રજુમાં
રડ્યા જેવું થયું, ધોળીતણા કુત્તા સમું મમ જીવન સહુ એળે ગયું.
ચક્રે મયા સત્સ્વપિ કામધેનુ- કલ્પદ્રચિંતામણિષુ સ્પૃહાતિઃ;
ન જૈનધર્મે સ્પૃટશર્મદેડપિ,

જિનેશ ! મે પશ્ય વિમૂઢભાવમ્. ૧૯.

હું કામધેનું કલ્પતરૂ ચિંતામણિના પ્યારમાં, ખોટાં છતાં ઝંખ્યો
ઘણું બની લુબ્ધ આ સંસારમાં; જે પ્રગટ સુખ દેનાર તહારો ધર્મ
તે સેવ્યો નહિ, મુજ મૂર્ખ ભાવોને નિહાળી નાથ ! કર કંઈણા કંઈ.

સદ્ભોગલીલા ન ચ રોગક્રીલા, ધનાગમો નો નિધનાગમશ્ચ,
દારા ન કારા નરકસ્ય ચિત્તે,

વ્યચિંતિ નિત્યં મયકાઢધમેન. ૨૦.

મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા તે રોગ સમ ચિંત્યા નહિ, આગમન
ઇચ્છ્યું ધનતાણું પણ મૃત્યુને પ્રીછ્યું નહિ; નહિ ચિંતવ્યું મેં
નર્કકારાગ્રહ સમી છે નારીઓ, મધુભિંદુની આશા મહીં ભયમાત્ર
હું ભૂલી ગયો.

સ્થિતં ન સાધોર્હદિ સાધુવૃત્તાત,

પરોપકારાન્ન યશોઽર્જિતં ચ:

કૃતં ન તીર્થોદ્ધરણાદિકૃત્યં, મયા મુધા હારિતમેવ જન્મ. ૨૧.

હું શુદ્ધ આચારોવડે સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો, કશી કામ પરઉપકારના યશ પાણુ ઉપાર્જન નવ કર્યો; વળી તીર્થનાં ઉદ્ધાર આદિ કોઈ કાર્યો નવ કર્યા, ફોગટ અરે આ લક્ષ ચોરાશી તણા ફેરા કર્યા. વૈરાગ્યરંગો ન ગુરુદિતેષુ, ન દુર્જનાનાં વચ્ચનેષુ શાંતિઃ; નાડબ્યાત્મલેશો મમ કોઽપિ દેવ !

તાર્યઃકથંકારમયં ભવાબ્ધિઃ ૨૨.

ગુરુવાણીમાં વૈરાગ્ય કેરો રંગ લાગ્યો નહિ અને, દુર્જન તણા વાક્યો મહીં શાંત મળે ક્યાંથી મને; તરૂં કેમ હું સંસાર આ આધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી, તુટેલ તળીયાનો ઘડો જળથી ભરાયે કેમ કરી ?

પૂર્વે ભવેડકારિ મયા ન પુણ્ય-માગામિ જન્મન્યપિ નો કરિષ્યે; યદીદશોઽહં મમ તેન નષ્ટા, ભૂતોદભવદભાવિ ભવત્રયીશ!. ૨૩.

મેં પરભવે નથી પુન્ય કીધું ને નથી કરતો હજી, તો આવતા ભવમાં કહો ક્યાંથી થશે હે નાથજી; ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે ભવ નાથ હું હારી ગયો, સ્વામી ત્રિશંકુ જેમ હું આકાશમાં લટકી રહ્યો.

કિં વા મુધાઽહં બહુધા મુધાભુક્-

પૂજ્ય ! ત્વદગ્રે ચરિતં સ્વકીયં;

જલ્પામિ યસ્માત્ ત્રિજગત્સ્વરૂપ-નિરૂપકસ્ત્વં કિયદેતદત્ર. ૨૪.

અથવા નકામું આપ પાસે નાથ શું બકવું ઘણું? હે દેવતાના પૂજ્ય! આ ચરિત્ર મુજ પોતા તણું; જાણો સ્વરૂપ ત્રણ લોકનું તો માહરૂં શું માત્ર આ, જ્યાં કોડનો હિસાબ નહિં ત્યાં પાઈની તો વાત ક્યાં ?

દીનોદ્ધારધુરધરસ્ત્વદપરો નાસ્તે મહન્યઃ કૃપા,

પાત્રં નાત્ર જને જિનેશ્વર તથાપ્યેતાં ન યાચે શ્રિયમ્;

કિંત્વર્હન્નિદમેવ કેવલમહો, સદ્બોધિરત્નં શિવં,
શ્રી રત્નાકર ! મંગલૈકનિલય ! શ્રેયસ્કરં પ્રાર્થયે. ૨૫.

હારાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો ઉદ્ધારનારો પ્રભુ! મહારાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં જોતાં જડે હે વિભુ; મુક્તિ મંગળ સ્થાન તોય મુજને ઇચ્છા ન લક્ષ્મી તણી, આપો સમ્યગ્ રત્ન શ્યામજીવને તો તૃપ્તિ થાવે ઘણી!

૪. શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યજી કૃત અયોગ વ્યવચ્છેદ દ્વાત્રિંશિકા
નામક શ્રીવર્ધમાન સ્તુતિ
ઉપજાતિવૃત્તમ્.

અગમ્ય મધ્યાત્મવિદા મવાચ્યં, વચસ્વિના મક્ષવતાં પરોક્ષમ્;
શ્રીવર્ધમાનાભિધમાત્મરૂપ, મહંસ્તુતેર્ગોચર માનયામિ. ૧.

ભાવાર્થ—હું હેમચંદ્ર સૂરિ, અધ્યાત્મવેત્તાઓને અગમ્ય, તથા નિષ્પાપ, વાક્યદુ, વાણી વિલાસી, અને નિપૂણ પંડિત એવા પુરૂષોને અવાચ્ય, અગમ્ય, તેમજ ચર્મચક્ષુવંત પ્રાણીઓની દ્રષ્ટિને અગોચર એવું શુદ્ધાત્મ રૂપ, ચરમ તીર્થંકર શ્રી વર્ધમાન સ્વામિ મહારાજનું અદ્ભૂત સ્વરૂપ સ્તુતિ ગોચર કરૂ છું, અર્થાત્, તે પરમાત્માના ગુણ વર્ણન કરવાનો કિંચિત્ પ્રયત્ન કરું છું. ૧.

હવે સ્તુતિકાર, પોતાની લઘુતા પૂર્વક આ સ્તોત્ર રચવામાં પોતાની કિંચિત્ યોગ્યતાનો હેતુ હેતુ દર્શાવતા થકાં કહે છે:—

સ્તુતાવશક્તિસ્વ યોગિનાં ન કિં, ગુણાનુરાગસ્તુ મમાપિ
નિશ્ચલ, ઇદં વિનિશ્ચિત્ય તવ સ્તવં વદન્, બાહિશોઽપ્યેષ
જનોઽપરાધ્યતિ. ૨.

ભાવાર્થ—હે ભગવન્, મન, વચન, કાયાના યોગ આત્મ સ્વરૂપને વિષે જેમના નિશ્ચલ થયા છે, તેવા મહાત્મા યોગી પુરૂષો પણ આપનું ગુણ વર્ણન કરવાને શું સમર્થ થાય છે? અપિતુ, નહિજ; તોપણ તેઓનો આપમાં ગુણાનુરાગ સંપૂર્ણ, દ્રઢ હોવાથી તેઓ આપની સ્તુતિ કરવાને શક્તિમાન થાય છે, એમ નિશ્ચય

પૂર્વક ચિંતવન કરીને હું-જડમતિ, અલ્પ બુદ્ધિમાન, મૂર્ખ થકો
પણ-મહારો પણ આપમાં ગુણાનુરાગ નિશ્ચલ હોવાથી, આપની
સ્તુતિ કરવાને પ્રવર્ત છું, તેથી હું પણ કાંઈ અપરાધ કરતો નથી,
એમ માનું છું. ૨.

હવે ગ્રંથ કર્તા પોતાની લઘુતા, અતે પૂર્વના મહાત્માઓનું
બહુમાન દર્શાવતા થકા કહે છે:-

કવ સિદ્ધસેનસ્તુતયો મહાર્યા, અશિક્ષિતાલાપકલા કવ
ચૈષાઃ તથાપિ યૂથાધપતેઃ પથસ્થઃ, સ્ખલદ્ગતિસ્તસ્ય શિશુ-
ર્નશોચ્યઃ. ૩.

ભાવાર્થ-શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકરજી કૃત મહાન્ અર્થ ગર્ભિત
સ્તુતિયોની અદ્ભુત રચના ક્યાં! અને જેને હજી પૂરું જાણતાં
પણ આવડતું નથી, એવો જે હું હેમચંદ્રસૂરિ તેની આ અશિક્ષિત
વાક્યરચનારૂપ અપૂર્ણ કલા તે ક્યાં; તોપણ, હે ભગવન,
જેમ હાથીઓના યુથનો અધિપતિ માર્ગમાં અગ્રેસરી થઈને ચાલે
છે તે વારે તેનું બચ્ચું લડથડતું થકું પણ તે મહાન્ હાથીની
પછવાડે માર્ગમાં ચાલતાં થકાં, કાંઈ પણ ખેદને પામતું નથી,
તેમ હું પણ તે મહાન્ શ્રી સિદ્ધસેનજી મહારાજની રાહજ
પ્રવર્તતો થકો શોચના પ્રત્યે પામતો નથી. ૩.

હવે ગ્રંથ કર્તા અયોગ વ્યવચ્છેદ પૂર્વક પ્રભુની સ્તુતિ કરે છે:-

જિનેન્દ્ર ! યાનેવ વિબાધસેરમ, દુરંત દોષાન્ વિવિધૈરુપાયૈઃ;
ત એવ ચિત્રં ત્વદસૂયયેવ, કૃતાઃ કૃતાર્યાઃ પરતીર્થનાથઃ ૪.

ભાવાર્થ-હે જિનેશ્વર ભગવંત, જે રાગ, દ્વેષાદિ મહા દૂર્દૃત
દોષો ને આપે અનેક પ્રકારના ઉપાયોએ કરીને અત્યંત બાધક રૂપ
જાણી નિષેધ કર્યા છે, તેજ દૂષણો, આપની નિંદા કરતા એવા જે
પરતીર્થીઓ, તેમના વડે સાફલ્યતાને પામ્યા છે, એ મહોદું
આશ્ચર્ય છે. ૪.

હવે સ્તુતિકાર, અસત્ ઉપદેશનો વ્યવચ્છેદ કરતાં થકાં કહે છે:-

યથાસ્થિતં વસ્તુ દિશન્નધીશા!, ન તાદૃશં કૌશલ માશ્રિતોસિ;
તુરંગ શૃંગાણ્યુપપાદ્યદભ્યો, નમઃ પેરેભ્યો નવપંડિતેભ્ય. પ.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્, આપે વસ્તુ સ્વરૂપનું પ્રતિપાદન કરતાં કોઈ પણ પ્રકારની નવીન કુશળતા કે ચતુરાઈનો આશ્રય કર્યો નથી; પરંતુ વસ્તુ યથાવસ્થિત જેવી જગતમાં છે, તેવીજ તાદૃશ વર્ણવી છે, અર્થાત્, અનંત તીર્થકરોએ જેમ કહ્યું છે, તેમજ આપે પણ વસ્તુનું સત્ય સ્વરૂપ કહ્યું છે, કાંઈ પણ વિશેષ મિથ્યા પાંડિત્યપણું દાખવ્યું નથી, તેમ દાખવવાનો પ્રયત્ન પણ કર્યો નથી; પરંતુ અશ્વ શૃંગ ઉત્પાદન રૂપ, એટલે ઘોડાને શીંગડાની ઉત્પત્તિ માનવા સમાન નવીન સ્વકપોલકલ્પિત કથન કરનારા દોઢ ચતુર, અન્યતીર્થીઓ રૂપ નવિન પંડિતોને અમારો નમસ્કાર છે. પ.

હવે સ્તુતિકાર, ભગવંતને વ્યર્થ દયાળુપણાનો વ્યવચ્છેદ કરતાં થકાં કહે છે:—

જગત્યનુધ્યાનખલેન શશ્વત્, કૃતાર્થયત્સુ પ્રસભં ભવત્સુ;
કિમાશ્રિતોઽન્યૈઃ શીરણં ત્વદન્યઃ, સ્વમાંસદાનેન વૃથા કૃપાલુઃ. ૬

ભાવાર્થ—હે ભગવંત્, આપ જગતમાં ધર્મદેશના રૂપ મહા ઉપગારના ખળે કરીને ભવ્ય પ્રાણીઓને અતિશય પ્રયત્ન પૂર્વક મોક્ષ માર્ગને વિષે પ્રવૃત્તિ કરાવીને કૃતાર્થ કરતા થકા દયાળુપણાનું ખરેખરું બિરુદ ધરાવો છે, અર્થાત્, આપજ ખરેખરા એક તરણ તારણ, કૃપાળુ પ્રભુ છો, તો પછી આપને છોડીને અન્ય જે, સ્વમાંસના, દાન વડે કરીને વ્યર્થ કૃપાળુ તારક કહેવાતા પરતિર્થીઓના શીરણને અન્ય જીવો કેમ આશ્રય કરી રહ્યા હશે ? ૬.

હવે શ્રીઆચાર્ય ભગવંત અસત્પક્ષપાતીયોનું સ્વરૂપ દેખાડતાં થકાં કહે છે :
સ્વયં કુમાર્ગં લપતાં નુ નામ, પ્રત્નમ્ભમન્યાનપિ ભમ્ભયન્તિ;
સુમાર્ગગં તદ્વિદમાદિશન્ત-મસૂયયાઽન્ધા અવમન્વ તે ચ. ૭.

ભાવાર્થ—હે ભગવંત્, પરનિંદાએ કરીને અંધ થયેલા, અર્થાત્, સુમાર્ગની નિંદા, ગુણીજનો ઉપર મત્સર, દ્વેષ, ઇર્ષ્યા,

ઇત્યાદિક અનેક દોષોએ કરીને યુક્ત પોતે પોતાના પ્રબલ દુર્ભા-
ગ્યોદયને લીધે કુમાર્ગ પ્રત્યે પામેલા છે, અને વળી બીજા જગત-
વાસી જનોને અનેક પ્રકારના માયાવિ વચનોએ કરીને, અર્થાત્,
અજ્ઞાન, મોહ અને મિથ્યાત્વાદિકને જોરે અનેક કુયુક્તિઓ વડે
મુગ્ધ જનોને કુમાર્ગને વિષે પ્રવર્તાવે છે; એટલુંજ નહિ પરંતુ,
તે ભારે કમી જીવે, તારા સુમાર્ગને, તથા તારા સુમાર્ગના ઉપ-
દેશકોને, અને તારા સુમાર્ગે વર્તનારા ભવ્ય પ્રાણીઓની અવગણના
કરે, એ મહોટા ખેદની વાત છે. ૭.

હવે ભગવંતના શાસનની મહત્વતા દેખાડતાં થકાં કહે છે:—

**પ્રાદેશિકેભ્યઃ પરશાસનેભ્યઃ, પરાજયો યત્તવ શાસનસ્ય;
ખધોતપોતધુતિઽમ્ખરેભ્યો, વિઽમ્ખનેયં હરિમંડલસ્ય. ૮.**

ભાવાર્થ—હે પરમાત્મન્, એક નયના ઔસને એકાંતપણે
માનનારા, એકાંત નયાભાસિ પરતીર્થિ, જેવો વિશ્વને, કાં તો એકાંત
નિત્ય, અગર એકાંત અનિત્ય, એકાંત સત્ય, વા એકાંત અસત્ય,
ઇત્યાદિક એકાંત મત ધારક અન્ય દર્શનિયો, જે તારા શાસનનો
પરાજય કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે; તે કેવું કરે છે, તો કે,
જેમ ખધોત, એટલે આગીઓ કીડા, તેનું બચ્ચું પોતાની પાંખોના
પ્રકાશ વડે જેમ સૂર્ય મંડલના પ્રકાશને ઝાંખો કરવાનો પ્રયત્ન
કરે છે, તેમ જાણવું; અર્થાત્, શું ખધોતના બચ્ચાંની પાંખોના
પ્રકાશે કરીને સૂર્યનો પ્રકાશ કોઈ પણ રીતે લેશ માત્ર પણ નિસ્તેજ
થઈ શકશે? કદાપિ નહિ; તેમ હે પ્રભુ, આપના અનંત નયાત્મક
સ્વાદ્વાદ સ્વરૂપી શાસનને એકાંતવાસી પરતીર્થિઓનો કરવામાં આવતો
પરાજય તેવોજ નિર્મલ, નિર્માલ્ય જાણવો. ૮.

હવે સ્તુતિકાર પ્રભુના શાસનને વિષે સંદેહ તથા વિવાદ
કરનારને દ્રષ્ટાંત પૂર્વક હિતોપદેશ કરે છે.

**શરણ્ય ! પુણ્યે તવ શાસનેઽપિ, સંદેગ્ધિ યો વિપ્રતિપદ્યતે વા;
સ્વાહૌ સ તથ્યે સ્વહિતે ચ પથ્યે, સંદેગ્ધિ વા વિપ્રતિપદ્યતે વા. ૯.**

ભાવાર્થ—શરણ કરવા યોગ્ય તથા મહાપવિત્ર એવા તારા શાસન વિષે હે પ્રભો, જે પ્રાણીઓ સંદેહ કે વિવાદ કરે છે, કે વિપર્યાસ બુદ્ધિ ધારણ કરે છે, તેઓ કેવું કરે છે ? તો કે જેમ સ્વાદિષ્ટ, પથ્ય, આરોગ્યવંત, હિતકારી, ઉત્તમ ભોજનને વિષે મૂઠ બુદ્ધિ જન દૂષણ દેખીને, તેનો ત્યાગ કરે છે, તેમ જાણવું; અર્થાત, આ ભોજન સાફ હશે કે માફું, અથવા તો આ ભોજન બિલકુલ નિર્ગુણી છે, નિઃસાર છે, ઇત્યાદિ રીતે નિંદીને ત્યાગ કરે છે, તેમ અજ્ઞાની, કદાચહી, આપ મતિ પ્રાણીઓ પણ તારા મહા પરમાર્થીક, એકાંત હિતકારી, શિક્ષા વચન રૂપ શાસનને અવગણીને ભવ કૂપમાં પડે છે, તે મહા ખેદની વાત છે. ૯.

હવે સ્તુતિકાર અન્ય આગમો અપ્રમાણ શા માટે છે, તે દેખાડતાં થકાં કહે છે:—

**હિંસાઘસત્કર્મપથોપદેશાદસર્વવિન્મૂલતયા પ્રવૃત્તેઃ;
નૃશંસદુર્બુદ્ધિપરિગ્રહાચ્ચ, પ્રમસ્ત્વદન્યાગમમપ્રમાણમ્. ૧૦.**

ભાવાર્થ—હે જીનેંદ્ર, આપ પ્રણિત આગમો થકી અન્ય વેદાદિક આગમ, પૂરાણાદિ અપ્રમાણ છે; કારણે કે, તેઓ હિંસાદિ, અસત્કર્મોના ઉપદેશક છે, વળી અસર્વજ્ઞ, અજ્ઞાની, મોહી, પક્ષપાતિ મત્સરી, એવા દુર્બુદ્ધિ, માયાવી જીવો થકી તો જેઓની મૂલ ઉત્પત્તિ છે, અર્થાત, તેઓએ કથન કરેલા છે; એટલુંજ નહિ પણ મહાહિંસક, અસત્યવાદી, ચોર, પરસ્ત્રી લાંપટ, અત્યંત પરિગ્રહી, તથા મહા આરંભી, એવા મતિહીન, દૂરાચહી, જડ પ્રાણીયોથી ગ્રહણ કરેલા હોવાથી, તે અન્ય આગમો સર્વથા અપ્રમાણ છે, એમ અમે કહીએ છીએ. ૧૦. હવે શ્રી જીનેંદ્ર પ્રણિત આગમ, પ્રમાણભૂત કેવી રીતે છે, તે દેખાડે છે:—

**હિતોપદેશાત્સકલજકલ્પતે-મુમુક્ષુસત્સાધુપરિગ્રહાચ્ચ;
પૂર્વાપરાર્થેષ્ય વિરોધસિદ્ધે-સત્વદાગમા એવ સતાં પ્રમાણમ્. ૧૧.**

ભાવાર્થ:— હે પરમાત્મન, આપ પ્રરૂપીત દ્વાદશાંગી રૂપ જે

સિદ્ધાંત તેજ સત્પુરૂષોને પ્રમાણુ છે, અન્ય નહિ; શા માટે જે, તે આગમ, અર્થાત, તારૂં વચન સર્વત્ર એકાંત હિતકારી, પૂર્વાપર અર્થ વિરોધે કરીને રહિત, સાપેક્ષ સંબંધ યુક્ત છે; એટલુંજ નહિ પણ એક સમયમાં ત્રણે કાળના સર્વ જગત્ ભાવને સમકાળે જાણનાર તથા દેખનાર એવા શુદ્ધ, સાકારી પણ નિર્વિકારી, નિર્મોહી, શુદ્ધ પરમાત્મ સ્વરૂપને પ્રાપ્ત થએલા, તેવા સર્વજ્ઞાથી કથન કરેલા છે, અને ગણધરાદિ સર્વ મોક્ષાર્થી સાધુ મહાત્માઓથી ગ્રહણ થએલ છે, માટે હે વીતરાગ પ્રભુ, આપના શિક્ષાવચનરૂપ શાસ્ત્રોજ સમસ્ત સંત પુરૂષોને પ્રમાણુભૂત છે. ૧૧.

હવે ભગવંત કથિત શાસ્ત્ર, પરદર્શનીઓથી કોઈ પણ રીતે ખંડન ન થઈ શકે એવું છે, તે દેખાડે છે.

**ક્ષિપ્યેત વાન્યૈઃસદૃશી ક્રિયેત વા, તવાંધિપીઠે લુઠનં સુરેશિતુઃ;
ઘટં યથાવસ્થિતવસ્તુદેશનં, પરૈઃ કથંકારમપાકરિષ્યતે. ૧૨.**

ભાવાર્થ— હે ભગવંત, આપના આગમને વિષે જે ચથાર્થ કથન છે, કે શ્રી વર્દ્ધમાનાદિ પ્રભુઓના ચરણ કમળને વિષે ઇંદ્રાદિ દેવો પણ મસ્તક નમાવીને સેવા માગી રહ્યા હતા, એવું જે કથન છે, તેને અન્ય બૌદ્ધાદિ મત ધારકો કોઈ પણ રીતે અન્યથા કે અસત્ય કરી શકે તેમ નથી; તેમ એક શબ્દ માત્ર પણ ફેરફાર કરીને કે કહીને ખંડન કરવાને અસમર્થ છે; એટલુંજ નહિ પરંતુ સદ્રશપણુ એટલે સમાન કથન જે ગૌતમ બુદ્ધાદિ દેવોની આગળ પણ સુરેન્દ્રો નમસ્કાર કરી રહ્યા હતા, એમ પણ કહેવાને અસમર્થ છે, કેમકે સત્ય, ચથાર્થ, યથાવસ્થિત પદાર્થ સ્વરૂપના કથનને કોઈ પણ જગત્જીવ અસત્ય અન્યથા કહેવાને કે કરવાને સમર્થ થઈ શકે? કદાપિ નહિ. ૧૨.

હવે જે પ્રભુનું શાસન કોઈથી પણ સંપૂર્ણ રીતે અસ્ખલિત છે, તે પછી અન્ય મતાવલંબીઓ તેની ઉપેક્ષા કેમ કરે છે? તેનો ઉત્તર હવે કર્તા શ્રી હેમચંદ્રચરિ મહારાજ આપે છે.

તદુઃખમાકાલ ખસાયિતંવા, પચેત્તિમં કર્મ ભવાનુકૂલમ્;
ઉપેક્ષતે યત્તવ શાસનાર્થ—મયં જનો વિપ્રતિપદ્યતે વા. ૧૩.

ભાવાર્થ—હે જિનેંદ્ર, જે જીવો, આપના સત્ય, યથાર્થ સમસ્ત પ્રકારે, સાપેક્ષ અનુભવ સિદ્ધ, એકાંત પરમાર્થીક, એવા અનેકાંત દર્શનને અવગણે છે, નિંદે છે, શત્રુપણું દાખવે છે, તેઓ કાંતો; આ મહા વિષમ પચમ કાળનું મહાંતમ્ય દર્શાવે છે, વા તો, મિથ્યાત્વ-મોહિનિયાદી કિલષ્ટ કર્મોનો તેઓને ગાઢ ઉદય હોવાથી, તેમનું ભારે કર્મીપણું. બહુલ સંસારીપણું સૂચવે છે; જેમ ઉંટને દ્રાક્ષ અરુચિકર છે, અને ગર્ધભને શાકર અપથ્યકારી છે; તેમ જાણવું. ૧૩

હવે તપસ્યા, યોગાભ્યાસ, આદિ કરવાથીજ મોક્ષ પમાય છે, તો પછી જન શાસનના અવલંબનનું શું પ્રયોજન છે? એમ જેઓ કહે છે, તેઓને ગુરૂ મહારાજ ઉત્તર આપે છે.

પરેઃ સહસ્તાઃ શરદસ્તપાંસિ, યુગાંતરં યોગમુપાસતાં વા;
તથાપિ તે માર્ગમનાપતન્તો, ન મોક્ષ્યમાણા અપિયાન્તિ
મોક્ષમ્. ૧૪.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્, ચાહે તો હજારો વર્ષ પર્યંત કોઈ તપ કરો, અથવા તો ભવ યુગાંત પર્યંત, યોગાભ્યાસને વિષે લીન રહો, તથાપિ આપના શુદ્ધ, નિષ્કલ, દયામય, ધર્મમાર્ગ પ્રાપ્ત થયા વિના કોઈ પણ પ્રાણી મોક્ષ પામવાને અસમર્થ છે; કેમકે સમ્યક્ દર્શન, સમ્યક્ જ્ઞાન, અને સમ્યક્ ચારિત્ર પરિણિત, વિના જીવની મુક્તિ નથી; અને તે સમ્યક્ દર્શનાદિ રતનત્રયિની પ્રાપ્તિ તો આપના નિર્મળ સ્વાદ્વાદમય, જનશાસનને વિષેજ છે, માટે તે શાસનની પ્રાપ્તિ વિના મોક્ષની પ્રાપ્તિ કદાપિ કાળે થાય નહિ; અહિંયા દ્રવ્ય થકી—પ્રાપ્તિ હો, વા ન હો, પરંતુ ભાવ જૈનપણું તો આવશ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

હવે પર મતાવલંબીઓનો ઉપદેશ જન શાસનને વિષે કિંચિત્ માત્ર પણ આકોશ કે ખંડનાદિ કરવાને અસમર્થ છે, તે દેખાડે છે:—

અનાપ્ત જાજ્યાદિ વિનિર્મિતિત્વ-સંભાવનાસંભવિવિપ્રલભ્યાઃ;
પરોપદેશાઃ પરામાપ્તકલૂપ્ત-પથોપદેશે કિમુ સંરભન્તે? ૧૫.

ભાવાર્થ—હે જિનેંદ્ર, પરતીર્થીઓનો ઉપદેશ શ્રી પરમાત્મ કથનને વિષે લેશ પણ આકોશાદિ કરવાને અશક્ય છે, જેમ ખજુવો શું સૂર્ય મંડલને કોઈ પણ પ્રકારે વિડંબના કરવાને સમર્થ થાય? કદાપિ નહિ; તેમ યુક્તિહીન, કદાચહી, માયાવી, અનામ પુરૂષોના સ્વકપોળકલ્પિત કથનો આપના શાસ્ત્રને લેશ માત્ર ખેદ પમાડી શકે તેમ નથી; જે કાંઈ પણ યુક્તિ પૂર્વકનું સત્ય કથન તેઓના શાસ્ત્રને વિષે, કવચિત્ દ્રષ્ટિ ગોચર થાય છે, તે પણ આપના સ્યાદ્વાદ સમુદ્ર-માંથીજ થકુણ કરેલા અમૂક અમૂક ખિંદુ રૂપ છે; શેષ તમામ કલ્પના છે, માયામય છે, બુદ્ધિની મંદતા તથા જડતાનું પરિણામ છે. એવા, હીન મતિઓ રૂપ કાકની પાંચ પણ આપના, કેસરિસિંહ સમાન સ્યાદ્વાદી દેહને સ્પર્શ કરવાને પણ અશક્ત છે. ૧૫.

હવે પરમતોને વિષે જે ઉપદ્રવો થાય છે, તેવા જન શાસનને વિષે થયા નથી; તે દેખાડે છે:—

યદાજવાદુકતમયુકતમન્યૈ-સ્તદન્યથાકારમકારિ શિષ્યૈ;
ન વિપ્લવોડયં તવ શાસનેડભૂદહો અદૃષ્યા તવ શાસન શ્રી:૧૬.

ભાવાર્થ—હે જિનેંદ્ર, અન્ય વેદાદિક શાસ્ત્રને વિષે જેવી રીતની વિક્રિયા, અર્થાત્, એક બીજાથી વિરોધિ કથન તથા ફેરફેર જે તેઓના શિષ્ય પ્રશિષ્યોએ કરેલ છે, તેવું કાંઈ પણ આપના શાસનને વિષે કોઈથી કાંઈ પણ થઈ શક્યું નથી. દેશ નિન્હવ, તથા સર્વ નિન્હવો થયા, તે પણ શાસન બહાર થયા, પણ આપનું શાસન તો અરુખલિત પ્રવાહે એક સરખુંજ આલ્યું આવે છે, તે મહા આશ્ચર્યની વાત છે, પણ સત્ય છે, કેમકે, આપની શાસનરૂપ લક્ષિમ અદ્રષ્ટ છે, અભૂત છે, અખંડિત છે, અવિનાશી છે, અચલ છે. ૧૬.

હવે પરવાહીયોના દેવ સંબંધી કથનને વિષે જે જે વિષમ-વાદ છે, તે તે સ્તુતિકાર દેખાડે છે:—

દેહાધયોગેન સદાશિવત્વં, શરીરયોગાદુપદેશકર્મ;
પરસ્પરસ્પર્ધિ કથં ઘટેત ?; પરોપકલૃપ્તેષ્વધિદૈવતેષુ. ૧૭.

ભાવાર્થ—દેહાદિક ઉપલક્ષણથી કર્મ જનિત રાગ દ્વેષાદિ સર્વ બાહ્ય અને અભ્યંતર ઉપાધિથી રહિત, એવું નિરંતર શિવ સ્વરૂપ છે, એમ છતાં, વળી કહે છે કે, દેહાદિકના સંજોગેજ ઉપદેશ રૂપ ક્રિયા થઈ શકે છે; આવી રીતે, નિરપેક્ષ, પરસ્પર વિરોધિ, એકાંત નય વાચક કથન વડે પરવાદિઓએ, માનેલા દેવોનું દેવાધિ-ષ્ટીતપણું સિદ્ધ થઈ શકે ? કદાપિ નહિ; માટે જૈન મત અનુસારેજ સ્યાદ્વાદ રીતે સાકારી તથા નિરાકારી, દેવજ યુક્તિમાન છે. ૧૭.

હવે સ્તુતિકાર શ્રી વીર પરમાત્મા થકી અયોગ વ્યવચ્છેદ કરતાં કહે છે:

પ્રાગેવ દેવાંતર સંશ્રિતાનિ; રાગદિ રૂપાણ્યવમાંતરાણિ;
ન મોહજન્યાં કરુણામપીશ, સમાધિમાસ્થાય યુગાશ્રિતોસિ. ૧૮

ભાવાર્થ—હે જિનેન્દ્ર, રાગ, દ્વેષાદિ, અર્થાત્, મોહ, અજ્ઞાન, મિથ્યાત્વ, કામ, મદ, માયાદિ દૂષણો આપનાથી ભય પામીનેજ, જાણે હોય નહિ, તેમ આપ થકી દૂર થઈને અન્ય પરવાદિ કથિત હરિહરાદિ દેવોને વિષે નિર્ભયસ્થાન જાણીને અપ્રતિહતપણે, અર્થાત્ પોતાનીજ સંપૂર્ણ શક્તિને દાખવતાં થકાં રહ્યાં છે; વળી હે પ્રભુ, આપમાં તે મોહજનિત રાગ દ્વેષાદિ દૂષણો નથી, એટલુંજ નહિ પરંતુ, પરવાદીઓના દેવોની પેઠે મોહજનિત કરુણાએ કરી જગત જીવોના ઉદ્ધાર માટે યુગયુગને વિષે ફરી ફરીને અવતાર પણુ ધારણ કરતા નથી, અપિતુ, આપ સમસ્ત પ્રકારે નિર્દોષિત, નિરૂપાધિક સહેજ સ્વભાવિક દયામય મૂર્તિ છો. ૧૮.

હવે જિન ભગવંતને વિષે જેવી કલ્યાણકારી ઉપદેશક શક્તિ છે, તેહવી અન્ય દેવોને વિષે નથી, તે દેખાડે છે:—

જગન્તિ ભિન્દન્તુ સૃજન્તુ વા પુન—ર્યાથા તથા વા પતયઃ
પ્રવાદિનામ્; ત્વદેકનિષ્ઠે ભગવન્ ! ભવક્ષય—ક્ષમોપદેશે તુ પર
તપસ્વિનઃ. ૧૯.

ભાવાર્થ-હે સ્વામિન્, પરવાદિ કથિત હરિહરાદિ દેવો ભલે દિનો સંહાર કરો, વા નવીન ઉત્પન્ન કરો, વા સૂક્ષ્મ સ્વરૂપે શુભાવીને પોતાને વિષે લીન કરો, ઇત્યાદિ શક્તિયોનું કલ્પિત વહેશ કથન પરવાદિયો કૃત ગમે તેમ પ્રવર્તો; પરંતુ હે નાથ, તુર્ગતિ ભ્રમણ રૂપ, વિષય, કષાયાદિ વિકારોનાં મૂળ રૂપ, જે આ નાદિ, અનંત ભયંકર સંસાર, તેનો ક્ષયકારી ઉપદેશ કરવાની કિત તો એક આપનેજ વિષે છે. ૧૯.

હવે અન્ય હરિહરાદિ દેવોએ શ્રી જીનેંદ્ર મુદ્રાનો પણ અભ્યાસ રહ્યો દેખાતો નથી, તે દેખાડે છે:-

પુશ્ચ પર્યાકાશયં શ્લથં ચ, દૃશૌ નાસાનિયતે સ્થિરે ચ;

શિક્ષિતેયં પરતીર્થનાથૈર્જિનેંદ્ર! મુદ્રાપિ તવાન્યા-
તામ્. ૨૦.

ભાવાર્થ-હે ભગવંત, પર્યાકાશને સ્થિત, શાંત, ચિરભાવ જ્ઞા, દ્રઢ, નિશ્ચલ વિશ્રાંતિ પદને પ્રાપ્ત થએલ છે શરિર સ્વરૂપ તે મેનું, વળી નાસાત્રે દ્રષ્ટિ સ્થાપન કરીને મહાસમાધિ મય, કલ ધ્યાન યોગ રૂપ, દેહ સ્થાપનાવંત મુદ્રાએ જે આપ બિરાજો, તે શાંત મુદ્રાનો પણ અભ્યાસ અન્ય તીર્થ દેવોએ કરેલ સતો નથી, તો પછી આપના અનંત ગુણો માંહેલા કોઈ એકનું શુ ધારણ કરવાની તો વાતજ શી ! ૨૦.

હવે સ્તુતિકાર શ્રી પરમાત્મ શાસનની સ્તવના કરતાં થકાં કહે છે:-

યસમ્યક્ત્વ બલાત્ પ્રતીમો, ભવાદશાનાં પરમસ્વભાવમ;
સનાપાશ વિનાશનાય, નમોસ્તુ તસ્મૈ તવ શાસનાય. ૨૧.

ભાવાર્થ-હે પરમાત્મન્ આપ સંબંધી તથા આપ પ્રણિત આગમ સંબંધી થયું જે સમ્યક્ જ્ઞાન, તેના બળે કરીને આપનો હૃદ પરમાત્મ જીવન મુક્ત નિરૂપાધિક, નિષ્કલંક, એકાંત કલ્યાણકારી વભાવને જાણવાને અમે સમર્થ થયા છીએ; જે આપના શાસન પ શિક્ષા બચન અમારા શ્રવણ ગોચર થયાં ન હોત, તો આ

જ્ઞાન ક્યાં થકી થઈ શકત ? માટે આવું મહા પ્રભાવિક જે આપનું શાસન, તેને અમારો ત્રિકરણશુદ્ધિએ નમસ્કાર હો, અને તેનુંજ અમને સદા શરણ હો, કેવું છે તે શાસન ? તો કે, જેણે મહા મમતા અને ગાઢ મિથ્યાત્વાદિ અનાદિ કાળની જીવને લાગેલી જે કુવાસના, તેના નિવિડ પાસને લીલા માત્રમાં તોડનાર છે, એવા આપના સર્વોત્તમ શાસનને અમારો ત્રિકરણશુદ્ધિએ નમસ્કાર છે. ૨૧.

હવે સ્તુતિકાર જે અનોપમ વાતનો દર્શાવ કરે છે:-

અપક્ષપાતેન પરિક્ષમાણા, દ્વયં દ્વયસ્યાપ્રતિમં પ્રતીમઃ;

યથાસ્થિતાર્થપ્રથનં તવૈત-દસ્થાન નિર્બંધરસં પરેષામ્. ૨૨.

ભાવાર્થ-હે ભગવન્ અપક્ષપાતપણે વસ્તુનો નિર્ણય કરતાં અમને જે જણાવી જે અનોપમ વાત દ્રષ્ટિ બોચર થાય છે; એક તો એ કે, યથાવસ્થિત વસ્તુ સ્વરૂપનું કથન જેવું સમ્યક્ પ્રકારે આપનું છે, તેવું બીજું જગતમાં ક્યાંય પણ નથી; અને બીજું એ કે જેવું અસમજશ, અસત્ય, સ્વકપોળકલ્પિત, જેમ આવે તેમ ગોળા ગબડાવવા જેવું, ગપાળિક કથન અન્ય મતાવલંબીઓનું છે, તેવું અસમ્યક્ કથન પણ જગતમાં બીજા કોઈનું નથી, માટે એ બેવાત અનોપમ છે. ૨૨.

હવે સ્તુતિકાર અજ્ઞાની જીવોને પ્રતિબોધ કરવામાં પોતાની અસમર્થતા દેખાડતા થકાં કહે છે:-

અનાદ્યવિદ્યાપનિષન્નિષળૈ-વિશુંખલૈશ્વાપલમાચરદભિઃ;

અમૂઢલક્ષ્યોપિ પરાક્રિયેયત્ ત્વત્કિંકરઃ કિં કરવાણિ દેવ!. ૨૩.

ભાવાર્થ-હે સ્વામીન, અજ્ઞાન, મોહ, મિથ્યાત્વાદિ દોષોએ આવરિત છે નેત્રો તે જેમનાં, એવા, કદાચહ, મતિઅંધ, સ્વચ્છંદી, નિરંકુશિત, અપ્રમાણિક, આચરણ છે જેમનું, તથા મિથ્યાવા-ગૂજળે કરી આગમના રહસ્યો સમજાવવામાં મૂઢ અજ્ઞાની જીવોને અ-મૂઢ લક્ષ, અર્થાત, નિષ્પક્ષપાતિ, પરમાર્થીક, સત્ય સ્વરૂપના કથન કરનાર એવા જે આપ, તેમનો ઉપદેશ નિષ્ફલ થાય, તથા તેઓ

આપનો તિરસ્કાર કરે, તેમાં આપનો કે આપના શાસનનો કાંઈ પણ દોષ નથી; જેમ જાત્યંધ પુરુષને સૂર્યનો પ્રકાશ ન જણાય તો તેમાં સૂર્યનો શો દોષ ? કાંઈ પણ નહિ; વળી જન્માંધ પ્રાણીને ગમે તેવા હુંશીયાર નેત્ર વૈદ્યથી કાંઈ પણ ગુણ ન થાય તેમાં પણ નેત્ર વૈદ્યનો શો દોષ ? કાંઈ નહિ; તેવીજ રીતે સ્વ સ્વરૂપને વિષે રમણુ કરનાર એવા જે આપ વીતરાગ પરમાત્મ પ્રભુ; તેનો જે હું કિંકર, તે પણ આવા પૂર્વોક્ત અજ્ઞાની જીવોને કેવી રીતે સદ્-બોધ કરી શકું ? ૨૩.

હવે સ્તુતિકાર પ્રભુની દેશનાભૂમિની સ્તવના કરે છે:—

**વિમુક્તવૈરવ્યસનાનુબંધાઃ, શ્રયંતિ યાં શાશ્વત વૈરિણોપિ;
પરૈરગમ્યાં તવ યોગિનાથ!, તાં દેશનાભૂમિમુખાશ્રયેઽહમ્. ૨૪**

ભાવાર્થ—હે યોગેન્દ્ર, જેમની દેશનાભૂમિના સ્પર્શ માત્રે કરીને અર્થાત્, જેમના ઉપદેશ વચનના શ્રવણ માત્રે અનાદિ જાતિ ભૈરવાળા પ્રાણીઓ, જેવાં કે ઉંદર ને ગિલાડી, વાઘ ને ગાય, સિંહ ને બકરી, નોળીઓ ને સર્પ, હંસ ને ગિલાડી, ઇત્યાદિ, પરસ્પર કાયમ ભૈરવાળાં પ્રાણીઓ પણ પોતાનો ભૈરભાવ, આપના વચનના અતિ-શયના પ્રતાપે તથા શાંતતાના પસાયે છોડી દઈ, એકત્ર થઈ, આપની સન્મુખ શાંતપણે આશ્રય કરી રહે છે, એવી જે આપની દેશનાભૂમિ, જે મિથ્યાત્વી, અજ્ઞાની, અન્ય દર્શનીઓને અગમ અગોચર છે, તે દેશનાભૂમિનો આશ્રય, આપના આ કિંકર; મને સદા હો, શરણુ-ભૂત હો, જેથી આ આપના સેવકનો પણ ભૈરભાવ સમસ્ત પ્રકારે સમસ્ત જગતજીવો સાથેથી છૂટે. ૨૪.

હવે સ્તુતિકાર પરદેવોનું સામ્રાજ્ય વૃથા સિદ્ધ કરે છે:—

**મદેન માનેન મનોભવેન, ક્રોધેન ત્રોભેન ચ સંમદેન;
પરાજિતાનાં પ્રસભં સુરાણાં, વૃથૈવ સામ્રાજ્યરુજ્જ પરેષામ્. ૨૫**

ભાવાર્થ—હે ભગવન્, મદ, અભિમાન, કામ, ક્રોધ, લોભ, માયાદિ મહા દોષો જે આત્માને અત્યંત મલીન કરીને દુર્ગતિના

વિવિધ દુઃખ સમુહને આપનારા છે, તે દૂષણોએ કરીને અતિશય પરાભવને પામતા એવા જે હુરિહરાદિ અન્ય દેવો છે, તેઓનું જગત પિતામહુપણું, સૃષ્ટિ કર્તાપણું, તથા અનેક પ્રકારના આયુ-ધાદિ વિભૂતીઓનું જે સામ્રાજ્ય છે તે વૃથા છે, અર્થાત, તે સા-મ્રાજ્ય નથી, પણ આત્માને નિરંતર પરવશપણામાં રાખતાર અતિ-શય મલિનતા રૂપ દુષ્ટ પિંડે કરીને ભારભૂત વિડંબના છે. ૨૫.

હવે સ્તુતિકાર અસત્વાદી તથા નામધારી પંડિતો જે પંડિતાભાસો છે, તેના અને સત્ય પંડિતોના લક્ષણો ભિન્ન ભિન્ન દેખાડે છે:

સ્વકણ્ઠપીઠે કઠિનં કુઠારં, પરે કિરન્તઃ પ્રલપન્તુ કિંચિત્;
મનીષિણાં તુ ત્વયિ વીતરાગાં, ન રાગ માત્રેણ મનોનુરક્તમ્. ૨૬.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્ પોતાના કંઠ પીઠને વિષે અતિ તીક્ષણ, કઠીણ કૂવચન બોલવારૂપ, દુષ્ટ કુહાડાને ધારણ કરીને થદા તદ્વા ગમે તેમ અસમંજસ બોલો, લવારો કરો, વૃથા પાંડિત્યપણાનો ડોળ ધારણ કરીને અનેક પ્રકારની મૃષાવાગુજ્જળ વિસ્તારો, પરંતુ હે પ્રભો, સત્ય, પ્રમાણિક, વાસ્તવિક પંડિતો તો આપને વિષે કાંઈ રાગ માત્રે કરીને નહિ, અર્થાત, સ્વમત પક્ષપાતે કરીને નહિ. પણ યુક્તિવંત, અવિરોધિ વચનની, ન્યાય પૂર્વક પરિક્ષા કરીનેજ અનુરાગી થાય છે.

હવે જેઓ મધ્યસ્થપણાનું બિરૂદ ધારણ કરે છે, પણ ખરી રીતે મત્સરી છે, તેનું સ્વરૂપ દેખાડતાં થકાં ગુરૂ મહારાજ કહે છે:—

**સુનિશ્ચિતં મત્સરિણો જનસ્ય, ન નાથ! મુદ્રામતિશેરતે તે; માધ્ય-
સ્થપ્રમાસ્થાય પરીક્ષકા યે, મણૌ ચ કાચે ચ સમાનુબન્ધાઃ. ૨૭.**

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્, જે પુરૂષો પોતાને વિષે રાગ, દ્વેષાદિ રહિતપણા રૂપ મધ્યસ્થતા ધારણ કર્યાનો ડોળ કરે છે, તેઓ ખરી રીતે મધ્યસ્થ નથી, સત્ય પરિક્ષક નથી, કેમકે, કાચ અને મણિ-રત્નને સરખી રીતે માનવા પ્રમાણે, સરાગી તથા નિરાગી દેવને એક સરખા માને છે, નિર્ગુણી તથા ગુણીને તુલ્ય ગણે છે, એવા

અજ્ઞાની મતિહીન પ્રાણીઓ બહાર થકી સમતાનો ડાળ રાખીને પોતાને મધ્યસ્થ કહેવડાવે છે, તેઓ ખરેખર સમવૃત્તિવાળા નથી, પરંતુ મત્સરી કેતાં ગુણ અને ગુણીના દ્વેષિ છે. ૨૭.

હવે સ્તુતિકાર પ્રતિપક્ષી જનોની આગળ જાહેર ઉદ્ઘોષણા કરે છે:—

ઇમાં સમક્ષં પ્રતિપક્ષસાક્ષિણા—મુદારઘોષામવઘોષણાં ધ્રુવે; ન વીતરાગાત્પરમસ્તિ દૈવતં, ન્યાપ્યનેકાન્તમૃતે નય સ્થિતિઃ. ૨૮.

ભાવાર્થ—હું હેમચંદ્રસૂરિ, પરવાદીયો રૂપ પ્રતિપક્ષી સાક્ષીઓ સમક્ષ ખુલ્લી રીતે જાહેર ઉદ્ઘોષણા કરું છું કે, શ્રી વીતરાગ જીનેંદ્ર દેવ વિના અન્ય કોઈ પણ દેવ, સત્ય દેવ છેજ નહિં; તેમજ અનેકાંત કથન રૂપ સ્યાદવાદ સિવાય અન્ય કોઈ નય સ્થિતિ નથી. ૨૮.

હવે સ્તુતિકાર પોતાનું અપક્ષપાતિપણું સિદ્ધ કરતાં થકાં કહે છે:—

ન શ્રદ્ધયૈવ ત્વયિ પક્ષપાતો, ન દ્વેષમાત્રાદરુચિઃ પરેષુ;

યથાવદાત્મત્વ પરીક્ષયા તુ, ત્વામેવ વીરબ્રહ્માશ્રિતાઃ સ્મઃ. ૨૯

ભાવાર્થ—હે વીર પરમાત્મનુ કેવળ શ્રદ્ધા માત્રે કરીનેજ, અર્થાત્, આપ અમારા દેવ છો, એવા સ્વપક્ષપાતે કરીનેજ આપને વિષે અમારા રાગ થયો નથી; તેમજ અન્ય હરિહરાદિ દેવોને વિષે, તથા કપિલાદિ મતધારીયો પ્રત્યે કેવળ દ્વેષ માત્રે કરીનેજ અમારી અરૂચી નથી, પરંતુ, તથાવિધ આત્મપણાની પરિક્ષા કરવે કરીનેજ, અર્થાત્, યથાર્થ સર્વજ્ઞપણું, નિર્દોષપણું, સુક્તિવત્ વચન, વચન અનુસારે ચારિત્ર, અને વચન અને ચારિત્રને અનુસારેજ મુદ્રા, ઇત્યાદિ સર્વ યથાયોગ્ય સ્વરૂપની સમ્યક્ પ્રકારે પરિક્ષા કરીનેજ, હે પ્રભો, અમે આપને સત્ય દેવ પણે સ્વીકારીને આપનો આશ્રય કર્યો છે. ૨૯.

હવે સ્તુતિકાર પરમાત્માની વાણીની સ્તવના કરે છે:—

તમઃસ્પૃશામપ્રતિભાસભાજં, ભવન્ત મખ્યાશુ વિવિન્દતે યાઃ;

મહેમ ચન્દ્રાંશુદશાવતા—સ્તસ્તર્કપુણ્યા જગદીશવાચઃ ૩૦.

ભાવાર્થ—હે ભગવન્, અજ્ઞાનરૂપ અંધકારે કરીને આચ્છાદિત થએલા અજ્ઞાની પ્રાણીઓને પણ જે વાણીએ આપના સ્વરૂપનો યથાર્થ પ્રતિભાસ કરાવ્યો છે, તેઓના અજ્ઞાનનો નાશ કરીને સુજ્ઞાનવંત બનાવ્યા છે, એવી ચંદ્ર કિરણુ સમાન શીતળ, મહા ઉજ્જવળ જ્ઞાનોદ્યોતવંત તથા વિવિધ પ્રકારના તર્કે કરીને મહા પવિત્ર એવી જે આપની અત્યુત્તમ વાણી, તેને હું હેમચંદ્રસૂરી અત્યંત ભક્તિ, આદર સહિત, બહુમાનપૂર્વક ત્રિકરણુ શુદ્ધિએ પૂજું છું. ૩૦.

હવે સ્તુતિકાર નામે કરીને નહિ, પણ ગુણે કરીને વિશિષ્ટ પરમાત્માની સ્તવના કરે છે:—

યત્ર તત્ર સમયે યથા તથા, યોડસિ સોડસ્યભિધયા યથા તથા;
વીતદોષકલુપઃ સ ચેદ્ભવાડનેક એવ ભગવન્નમોડસ્તુતે ૩૧.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન, જે જે મતને વિષે, જે જે શાસ્ત્રને વિષે, જે જે પ્રકારે કરીને, જે જે નામે કરીને, જ્યાં જ્યાં આપનું વર્ણન, સ્તુતિ, પ્રાર્થનાદિ કરવામાં આવે છે, ત્યાં ત્યાં, સર્વત્ર હે ભગવાન, પરમાર્થે એક તુંજ છો; જે જે સિદ્ધાન્તોને વિષે રાગ, દ્વેષ, મોહાદિ દૂષણોએ કરીને રહિત, નિષ્કલંક, નિર્દોષિત, સર્વજ્ઞ, સર્વ શક્તિમાન, સર્વદર્શિ. સર્વવ્યાપક, શાશ્વત, અવિનાશી, સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપી, પૂર્ણાનંદી, બ્રહ્મ સ્વરૂપી, ઇત્યાદિ વિશેષણોએ યુક્ત કથન છે, ત્યાં ત્યાં સર્વત્ર હે પ્રભો, તુંજ છો; એવા હે અનંત-જ્ઞાનિ, પરમ પવિત્ર, પરોપકારી જગત્પત્સલ વીર પ્રભુ, આપને અમારો ત્રિકરણુ શુદ્ધિએ સદા નમસ્કાર હો. ૩૧.

હવે સ્તુતિકાર ગ્રંથનો ઉપસંહાર કરતાં થકાં આ સ્તુતિનો પ્રભાવ વર્ણવે છે.

ઈદં શ્રદ્ધામાત્રં તદ્યથ પરનિન્દાં મૃદુધિયો, વિગાહન્તાં હન્ત
પ્રકૃતિપરવાદવ્યસનિનઃ; અરકતદ્વિષ્ટાનાં જિનવર ! પરીક્ષા
ક્ષમધિયા-મયંતત્ત્વાલોકઃ સ્તુતિમયમુપાધિં વિધૃતવાન્. ૩૨.

ભાવાર્થ—જે મુગ્ધ, ભદ્રિક પરિણામી, મૃદુ બુદ્ધિવાળા છે,

અને જેઓને જીન મત ઉપર ઓઘે રાગ છે, એવા ભદ્રિક ભવ્ય પ્રાણીઓ ભલે શ્રદ્ધાએ કરીનેજ આ સ્તુતિનું અવગાહન કરો; તથા જેઓને પોતે ગ્રહણ કરેલા દેવને વિષે સ્વપક્ષપાત આગ્રહ છે, કે અમારે તો આજ કબૂલ છે એવા આગ્રહી જનો, આ સ્તુતિને પરદેવ નિંદક સ્તુતિ માનીને નિંદા કરો, અવગણના કરો, તથા સત્ય પરિક્ષા કરવામાં સમર્થ બુદ્ધિમાન, રાગ, દ્વેષે રહિત, અપક્ષ-પાતિ, મધ્યસ્થ પરિણામી, સદ્ અસદ્ વસ્તુનો નિર્ણય કરવામાં સમ્યક્ વિવેકવાન સજ્જનો, આ તત્ત્વ પ્રકાશક સ્તુતિને ધર્મ ચિંત-વનરૂપ કાર્ય પ્રવૃત્તિ વિષે ધારણ કરો; તથાસ્તુ. ૩૨.

૫. શ્રીમદ્ યશોવિજયજી ઉપાધ્યાયજી કૃત શ્રી પરમાત્મ દર્શન પચીશી. (અર્થ સહિત.)

અનુષ્ટુપ વૃત્ત.

પરમાત્મા પરંજ્યોતિઃ, પરમેષ્ઠિ નિરંજનઃ;

અજઃ સનાતનઃ શંભુઃ, સ્વયંભૂર્જયતાન્નિજનઃ. ૧.

શબ્દાર્થ—સર્વ આત્માઓને વિષે સંપૂર્ણ નિર્મળ આત્મા હોવાથી સર્વોત્કૃષ્ટ, સર્વગુણી મહાત્મા, એવા હે પરમાત્મા, હે પરમ જ્ઞાનજ્યોતિ સ્વરૂપી, હે ઉત્કૃષ્ટ પદને વિષે બિરાજમાન, સર્વ ક્લિષ્ટ કર્મ રૂપી અંજને કરીને રહિત, હે અજરામર પ્રભુ, હે અનાદિ અનંત એક સ્વરૂપી, સર્વ જગસુખ દાતા એવા હે શંભુ, પોતાની મેળેજ પરમાત્મ સ્વરૂપને પામેલા, સ્વરૂપમાંજ રમનાર, એવા હે રાગ, દ્વેષાદિ શત્રુઓના જીતનાર, સર્વજ્ઞ, સર્વદર્શી, અનંત બલી છતાં અત્યંત સમતાવંત, હે ચિદાનંદ પરમાત્મા તમે જયવંતા વર્તો. ૧.

નિત્યં વિજ્ઞાન માનંદં, બ્રહ્મ યત્ર પ્રતિષ્ઠિતં;

શુદ્ધબુદ્ધસ્વભાવાય, નમસ્તસ્મૈ પરાત્મને. ૨.

શબ્દાર્થ—જ્યાં નિત્ય, શાશ્વત વિજ્ઞાન રૂપ આનંદ એટલે જ્ઞાનાનંદ સ્વરૂપી, બ્રહ્મ સ્વરૂપજ પ્રકાશી રહ્યું છે, એવા શુદ્ધ બુદ્ધ સ્વભાવવાળા પરમાત્માને નમસ્કાર થાઓ. ૨.

અવિદ્યાજનિતૈઃ સર્વૈર્-વિકારૈરનુપદ્રુતઃ;

વ્યક્ત્યા શિવપદસ્થોઽસૌ, શક્ત્યા જયતિ સર્વગઃ. ૩.

શબ્દાર્થ—અજ્ઞાન જનિત સર્વ પ્રકારના વિકારોથી જે હુણ્યા નથી, તથા જે વ્યક્તિરૂપે એટલે પ્રગટ પ્રત્યક્ષપણે સ્વસ્વરૂપે જે મોક્ષ સ્થાનમાં બિરાજે છે, અને શક્તિરૂપે એટલે સત્તાએ કરી સર્વ જીવ દ્રવ્યમાં રહેલ હોવાથી યોગ્ય ભવ્ય જીવને યોગ્ય ઉપાય સાધન વડે સાધતાં પ્રાપ્ત થાય છે, તે પરમાત્મા દેવનું યથાર્થ સ્વરૂપ જાણવું. ૩.

યતા વાયો નિવર્તન્તે, ન યત્ર મનસો ગતિઃ;

શુદ્ધાનુભવસંવેધં, તદ્રૂપં પરમાત્મનઃ. ૪.

શબ્દાર્થ—જ્યાં વાણી એટલે સર્વ પ્રકારના વચનોનું બોલવું પાછું પડે છે, અર્થાત્ જ્યાં કોઈ પણ વાણીનું પ્રયોજન નથી, જ્યાં મનની ગતિ લેશ માત્ર પણ પ્રવૃત્તિ કરી શકતી નથી, અર્થાત્ જ્યાં મન પણ નિર્રર્થક છે, કેવળ શુદ્ધ નિર્મળ ચિદ્દાનંદ સ્વરૂપી એવા આત્માના પ્રગટ અનુભવ વડે કરીનેજ જે આત્માને ગમ્ય છે, એટલે જણાય છે, તે પરમાત્મ સ્વરૂપી દેવને નમસ્કાર થાયો. ૪.

ન સ્પર્શો यस્ય નો વર્ણો, ન ગંધો ન રસધૃતિઃ;

શુદ્ધ ચિન્માત્ર ગુણવાન, પરમાત્મા સ ગીયતે. ૫.

શબ્દાર્થ—જેને વિષે કોઈ પણ પ્રકારનો સ્પર્શ, વર્ણ કેતાં રૂપ રંગ, કે રસાદિક કાંઈ નથી, માત્ર શુદ્ધ, એક જ્ઞાનાનંદમયજ, નિર્મળ ગુણવાન આત્મા થયો છે જેનો, એવા નિર્વિકારી, સર્વ ગુણી આત્માને પરમાત્મા કહીએ. ૫.

માધુર્યાતિશયો યદ્દા, ગુણૌધઃ પરમાત્મનઃ;

તથા ખ્યાતું ન શક્યોઽપિ, પ્રત્યાખ્યાતું ન શક્યતે. ૬.

શબ્દાર્થ—અતિમાધુર્ય વચન બોલવાના અતિશય ગુણવાલા પુરુષથી પણ જે મહાત્માના અનંત ગુણોના સમુદ્ધોનું વર્ણન થવું અશક્ય છે, તેમજ તેનું સ્પષ્ટ નિશકરણ એટલે પ્રતિભાસન પણ

થવું મહા અશક્ય છે, એવા બળી. ૬.

બુદ્ધો જિનો હ્રીકેશઃ, શંભુર્બ્રહ્માદિપુરુષઃ;

ઇત્યાદિનામભેદેઽપિ, નાર્થતઃ સ વિભિધતે. ૭.

શબ્દાર્થ—બુધ, જીન, ઋષીકેશ એટલે મુનીશ્વર અથવા યોગી-શ્વર, શંભુ, બ્રહ્મા, આદિનાથ ઇત્યાદિક અનેક નામોના ભેદ હોવા છતાં, તે સર્વ નામો, ગુણ નિષ્પન્ન, સિદ્ધ અર્થવાળા હોવાથી પરમાત્માના ભાવ સ્વરૂપમાં અર્થે કરીને કાંઈ પણ ભેદ પડતો નથી, એવું પરમાત્મ સ્વરૂપ છે. ૭.

ધાવંતોઽપિ નયા નૈકે, તત્ સ્વરૂપં સ્પૃશન્તિ ન;

સમુદ્રા ઇવ કલ્લોલૈઃ, કૃતપ્રતિનિવૃત્તયઃ. ૮.

શબ્દાર્થ—નાના પ્રકારના અર્થમાં પ્રવૃત્તિ કરનારા એવા નૈગ-માદિ અનેક પ્રકારના નયો પણ જે પરમાત્મ સ્વરૂપને સ્પર્શ કરી શકતા નથી, અર્થાત્, તે નયોએ પણ, તથા ભંગ પ્રમાણુદિ કથનોને પણ જે સ્વરૂપ અગમ અગોચર છે, તે જેમ પરાવર્તન કરનારા એવા સમુદ્રના કલ્લોલો એટલે મોજાઓ જેમ મૂલ સમુદ્રનું સ્વરૂપ સ્પર્શતા નથી, તેની પેઠે સર્વ વાગ્જાળ કેતાં વચન કથનીને પરમાત્મ સ્વરૂપ અલબ્ધ છે. ૮.

શબ્દોપરકતતદ્રૂપ-બોધકૃત્યપદ્ધતિઃ;

નિર્વિકલ્પં તુ તદ્રૂપં, ગમ્યં નાનુભવં વિના. ૯.

શબ્દાર્થ—સાત નયની પદ્ધતી વડે, એટલે જીન વચનાનુસાર, શબ્દાર્થ પર્યાયાલોચન રૂપ, કથનવડે પરમાત્મ સ્વરૂપ સવિકલ્પ ધ્યાન રૂપ પ્રાપ્ત થાય છે, સારાંશ કે, પરમાત્માનું સવિકલ્પ રૂપ, સમ નયોના સંપૂર્ણ મિલન વડે બોધગમ્ય છે, અને નિર્વિકલ્પ પરમાત્મ સ્વરૂપ તો અનુભવ જ્ઞાન વિના જણાતું નથી, અર્થાત્, પરમાત્મ સ્વરૂપી થઈને પરમાત્માને આરાધે તોજ શુદ્ધ પરમાત્મ દશાને આત્મા અનુભવે છે. ૯.

કેપાં ન કલ્પનાદર્શી, શાસ્ત્રક્ષીરાન્નગાહિની?;

સ્તોકારેતત્ત્વરસાસ્વાદ-વિદોડનુભવજિજ્ઞાસા. ૧૦.

શબ્દાર્થ—કયા પુરૂષોની કલ્પના રૂપ કડછી, શાસ્ત્રરૂપ ક્ષીરના પાત્રમાં પ્રવેશ કરતી નથી ? અર્થાત્, સર્વેની કરે છે, પરંતુ અનુભવ જીજ્ઞાસુ વડે તત્ત્વ રસનું આસ્વાદન કરનાર તો કોઈ વીરલાજ હોય છે. ૧૦.

જિતેન્દ્રિયા જિતક્રોધા, દાન્તાત્માનઃ શુભાશયાઃ;

પરમાત્મગતિં યાન્તિ, વિભિન્નૈરપિ વર્ત્મભિઃ. ૧૧.

શબ્દાર્થ—જેઓએ ઇન્દ્રિયોને જીતી છે, ક્રોધાદિ કષાયને જીત્યા છે, અને ભલે પ્રકારે આત્માને દમ્યો છે, એટલે પોતાને વશવર્તી રાખ્યો છે, એવા શુભ પરિણામવાળા મહાત્માઓ વિવિધ પ્રકારના માર્ગો વડે પણ પરમાત્મ પદને પ્રાપ્ત કરે છે. ૧૧.

નૂનં મુમુક્ષવઃ સર્વે, પરમેશ્વરસેવકાઃ;

દૂરાસન્નાદિભેદસ્તુ, તદ્ભૂત્યત્વં નિહન્તિ ન. ૧૨.

શબ્દાર્થ—સર્વે મુમુક્ષુઓ એટલે મુનીયો, અર્થાત્, શાંત, દાંત, જ્ઞાની મહાત્માઓ ખરેખર પરમેશ્વરના સેવકો છે, દુર્ભાવી અને આસન્નભવીના ભેદોને પણ પરમાત્માનું સેવકપણું દૂર નથી, અર્થાત્, તેઓ પણ તેમના સેવકજ છે, પણ એમાં એટલું વિશેષ જે વિમુખીભાવપણું ટળીને સન્મુખીભાવપણું અનુક્રમે થશે, તેથી તેઓ પણ પરમાર્થ સેવકજ છે. ૧૨.

નામ માત્રેણ ચે દૃપ્તા, જ્ઞાનમાર્ગવિવર્જિતાઃ;

ન પશ્યન્તિ પરત્માનં, તે બૂકા ઇવ ભાસ્કરમ્. ૧૩.

શબ્દાર્થ—જેઓ પરમાત્માના નામ માત્રથી ગર્વિષ્ઠ થયેલા છે, અને જ્ઞાન માર્ગ થકી શૂન્ય છે, તેઓ પરમાત્મ સ્વરૂપ પ્રાપ્તિમાં ધૂવડ સમાન છે, અર્થાત્, જેમ ધૂવડ સૂર્યને દેખી શકતા નથી, તેમ કેવળજ્ઞાન જ્યોતિ સ્વરૂપી, નિરાવરણી, નિર્મળ એવું જે શુદ્ધ પરમાત્મ સ્વરૂપ, તેને તેવા મિથ્યાડંબરી નામધારીઓ જોઈ શકતા નથી. ૧૩.

શ્રમઃ શાસ્ત્રાશ્રયઃ સર્વા, યજ્ઞજ્ઞાનેન ક્ષેત્રગૃહિઃ;

ઘ્વાતવ્યોડયમુપાસ્યોડયં, પરમાત્મા નિરંજનઃ. ૧૪.

શબ્દાર્થ— જ્ઞાન વડે જે જ્ઞાનનું ફલ ગ્રહણ ન થયું, તે શાસ્ત્ર આશ્રિત કરેલો સર્વ અભ્યાસ, શ્રમ કેતાં કષ્ટ એટલે વેઠ રૂપ જાણવો; અને તેજ જ્ઞાનનું ફલ જે વિરતિ છે, તેને ગ્રહણ કરનારજ પરમાત્માનું ધ્યાન કરવાને, એટલે ઉપાસના કરવાને યોગ્ય છે, સારાંશ કે, સંસાર થકી પરાહમુખ એવા સમ્યગદ્રષ્ટિ વિરતિવંત આત્માઓજ પરમાત્માની ભક્તિને યોગ્ય છે. ૧૪.

નાન્તરાયો ન મિથ્યાત્વં, હાસ્યો રત્યરતી ચ ન;
ન ભીર્યસ્ય જુગુપ્સા નો, પરમાત્મા સ મે ગતિઃ. ૧૫.

શબ્દાર્થ—જેને અંતરાય નથી, મિથ્યાત્વ નથી, હાસ્ય, રતિ અરતિ નથી, ભય નથી, જુગુપ્સા નથી, એવા પરમાત્માનું મને શરણુ થાઓ. ૧૫.

ન શોકો યસ્ય નો કામો, નાજ્ઞાનાવિરતિ સ્તથા;
નોઽવકાશશ્ચ નિદ્રાયાઃ, પરમાત્મા સ મે ગતિઃ. ૧૬.

શબ્દાર્થ—જેને શોક નથી, કામ નથી, અજ્ઞાન નથી, અવિરતિ (અમત) નથી, તથા નિદ્રાનો અવકાશ નથી, તે પરમાત્માનું મને શરણુ થાઓ. ૧૬.

રાગદ્વૈષૈ હતૌ યેન, જગત્ત્રયભયંકરૈ;
સા ત્રાણં પરમાત્મા મે, સ્વપ્નેઽપિ જાગરૈઽપિ વા. ૧૭.

શબ્દાર્થ—આ જગતને મહા વિટંબનાને પમાડનાર એવા મહા ભયંકર, આત્માના બે મુખ્ય શત્રુઓ જે રાગ અને દ્વેષ છે, તેને જેણે મૂળમાંથી ઉખેડી નાખ્યા છે, એવા વીતરાગ પરમાત્મા મને સ્વપ્નાવસ્થામાં તેમજ જાગૃત દશામાં સાહ્યકારી થાઓ. ૧૭.

ઉપાધિજનિતા ભાવા, યે યે જન્મજરાદિકાઃ;
તેષાં તેષાં નિષેધેન, સિદ્ધં રૂપં પરાત્મનઃ. ૧૮.

શબ્દાર્થ— રાગ દ્વેષાદિની ઉપાધિથી ઉત્પન્ન થયેલા અષ્ટ કર્મ વિકાર ભૂત જન્મ, જરા, અને મરણ, રોગ, શોગ, સંજોગ, વિજોગ, આધિ, વ્યાધિ, સંતાપાદિક, સર્વ પર પુદ્ગલિ ભાવ એટલે જડ-

ભાવ માત્રથી રહિત એવું શુદ્ધ નિષ્પન્ન પરમાત્મ સ્વરૂપ છે. ૧૮.

અતદ્વ્યાવૃત્તિતો ભીતં, સિદ્ધન્તાઃ કથયન્તિ તમઃ

વસ્તુતસ્તુ ન નિર્વાચ્યં, તસ્ય રૂપં કથંચન. ૧૯.

શબ્દાર્થ— સિદ્ધાંતો જાણે ભય પામ્યા હોય તેવી રીતે તે પરમાત્માનું સ્વરૂપ કથે છે; વસ્તુતઃ પરમાત્મ સ્વરૂપ વચનને કંથયિત્ અગોચર છે; સારાંશ કે, શાસ્ત્ર તો માત્ર દિશિના દેખાડનાર છે, અને અનુભવજ ખરું કામ કરી આપે છે. ૧૯.

જનન્નપિ યથા મ્લેચ્છો, ન શક્નોતિ પુરીગુણાન્;

પ્રવક્તુમુપમાડભાવાત્તથા સિદ્ધસુખજનઃ. ૨૦

શબ્દાર્થ—નગરીના ગુણોને જાણતો છતો પણ મ્લેચ્છ, એટલે ગામડીઓ ભિલ્લ જેમ ઉપમાને અભાવે નગરીનું વર્ણન યથાર્થ કરી શકતો નથી, તેમ જ્ઞાની પુરૂષ પણ પરમાત્મ સ્વરૂપને જાણતા તથા અનુભવતા થકા પણ સંસારમાં સિદ્ધના સુખની યથાર્થ ઉપમા દેવા યોગ્ય કેાઈ પણ વસ્તુ ન હોવાથી સિદ્ધનું સુખ કહેવાને અસમર્થ છે. ૨૦.

સુરાસુરાણાં સર્વેષાં, યત્સુખં પિંડિતં ભવેત્ ;

એકત્રાપિ હિ સિદ્ધસ્ય, તદ્દનન્તતમાંશગમ. ૨૧.

શબ્દાર્થ—દેવો અને અસુરો સર્વેના સુખને ભેગું કરીએ, અને એક તરફ સિદ્ધનું સુખ ભેગું કરીએ-તે તે સિદ્ધના સુખના અનંતને ભાગે પણ દેવોનું ઉત્કૃષ્ટ સુખ આવી શકતું નથી; કેમકે પરમાત્મ સ્વરૂપના અનુભવનું સુખ તે તમામ જડ પુદ્ગલિક ભાવથી અલગ છે, માટે નિરુપમ છે; અને અગમ અગોચર છે, જ્યારે સર્વ સંસારીક સુખો જડભાવજનિત, પુદ્ગલિક, પરાધીન સુખ છે, તે પરમાર્થ સુખજ નથી, તો પછી ખરા સુખને મુકાબલે તો તે કયાંથીજ આવે. ૨૧.

અદેહા દર્શનજ્ઞાનો—પયોગમયમૂર્તયઃ;

આકાલં પરમાત્મનઃ, સિદ્ધાઃ સન્તિ નિરામયાઃ. ૨૨.

શબ્દાર્થ—અશરિરી, અરૂપી, નિરંજન નિરાકાર એવી, અને સદાકાળ કેવળજ્ઞાન તથા કેવળદર્શનના ઉપયોગ મય છે ચિદાનંદ મય મૂર્તિ જેમની એવા, તથા સર્વ કર્મથી મુક્ત, સ્વ સ્વરૂપે, સાદિ અનંત ભાંગે સદા કાળ નિરાખાદ્યપણે સિદ્ધ પરમાત્માઓ લોકાત્ર ભાંગે વર્તી રહ્યા છે, (તેઓને મારો ત્રિકરણ શુદ્ધિએ નમસ્કાર હો. ૨૨.

લોકાત્રશિખરાદ્ભઃ, સ્વભાવસમવવસ્થિતાઃ;

ભવપ્રપંચનિર્મુક્તા, યુક્તાનન્તાવગાહનાઃ. ૨૩.

શબ્દાર્થ—લોકના અત્ર ભાગ ઉપર રહેલા સ્વસ્વરૂપમાં રમતા, ભવ પ્રપંચથી રહિત, અને અનંત અવગાહનાએ સહિત, એવા સિદ્ધ પરમાત્મા છે. (તેને મારો સદા નમસ્કાર હો.) ૨૩.

ઘલિકા ભ્રમરીધ્યાનાદ, ભ્રમરીત્વં યથાઽનુતે;

તથા ધ્યાયન્ પરાત્માનં, પરમાત્મત્વમાપ્નુયાત્. ૨૪.

શબ્દાર્થ—જેમ ઇંચલ ભ્રમરીનું એકાત્ર ધ્યાન કરતી છતી પોતે ભ્રમરીપણું પામે છે; તેમ ભવ્યાત્મા સિદ્ધ પરમાત્માનું તન્મય ધ્યાન કરતો છતો પરમાત્મ દશાને પામે છે. ૨૪.

પરમાત્મ ગુણાનેવં, યે ધ્યાયન્તિ સમાહિતાઃ;

લભન્તે નિભૂતાનંદા—સ્તે યશોવિજય શ્રિયમ્. ૨૫.

શબ્દાર્થ—જે ભવ્ય ગ્રાણીઓ પૂર્વોક્ત શ્લોકમાં વર્ણવેલા, શુદ્ધ, નિરાવર્ણ, સમ્યક્ચિદાનંદધન સ્વરૂપી પરમાત્મા સ્વરૂપનું અતિ સાવધાનપણે નિર્મળ ઉપયોગપૂર્વક સ્થિરતાએ એકાત્રપણે ધ્યાન કરે છે, તેઓ અત્યંત આનંદમાં મગ્ન થઈ, યશનો કર્યો છે વિજયતે જેમણે, એવા શ્રી યશોવિજયજી પ્રભુની અનંતી શાશ્વતી જ્ઞાનાદિક ગુણોની જે અખૂટ લક્ષ્મી, તેના ભોક્તા થાય છે. ૨૫.

૬. શ્રીમહ્યશોવિજયજી ઉપાધ્યાયજી કૃત

શ્રી પરમાત્મ જ્યોતિ પચીશી.

પરમાત્મ દર્શનનું મહાત્મ્ય વખાણે છે.

ઐન્દ્રં તત્પરમં જ્યોતિ—રૂપાધિરહિતં સ્તુમઃ;

ઉદીતે સ્યુર્યદશેઽપિ, સંનિધૌ નિધયો નવ. ૧.

શબ્દાર્થ—અનંત જ્ઞાનાદિ ગુણની સમૃદ્ધિએ ભરપૂર એવો જે અનંતબળી આત્મા, તેની સર્વોત્કૃષ્ટ કેવળજ્ઞાનરૂપ જ્યોતિ જે સર્વ રાગ, દ્વેષાદિ કર્મ જનીત ઉપાધિથી રહિત છે, તે આત્માની જ્યોતિના અંશ માત્ર પ્રકાશ થયે છતે આત્માને પોતાની સમીપેજ નવેનિધિ અને સર્વે સિદ્ધિ પ્રત્યક્ષ પ્રકાશે છે, તે આત્મિક, નિરાવર્ણુ, શુદ્ધ ચિદાનંદધનસ્વરૂપી જ્યોતિને અમે સ્તવીયે છીએ. ૧.

હવે પરમ જ્યોતિનો પ્રકાશ કેટલો વિસ્તારવાળો છે, તે કહે છે.

પ્રભા ચંદ્રાર્કભાદીનાં, મિતક્ષેત્રપ્રકાશિકા;

આત્મનસ્તુ પરં જ્યોતિ-લોકલોક પ્રકાશકં. ૨.

શબ્દાર્થ—ચંદ્ર, સૂર્ય, ગ્રહ, નક્ષત્ર, તારાદિકની જ્યોતિ તેા પરિમિત એટલે અમુક પ્રમાણુ વાલા ક્ષેત્રમાંજ એટલે માપેલી જગ્યામાંજ પ્રકાશે છે; પરંતુ શુદ્ધ આત્મ સ્વરૂપની લોકોત્તર જ્યોતિ તેા સર્વ લોક અને અલોકને વિષે વિસ્તારને પામી રહી છે. ૨.

હવે પરમાત્મિક જ્યોતિનું સ્વરૂપ વર્ણવે છે.

નિરાલંબં નિરાકારં, નિર્વિકલ્પં નિરામયં;

આત્મનઃ પરમં જ્યોતિ—નિરુપાધિનિરંજનં. ૩.

શબ્દાર્થ—સર્વ આલંબન રહિત, અર્થાત્, કોઈનો પણ આશ્રય નહિ કરનારી એવી સ્વતંત્ર, સમસ્ત સંકલ્પ વિકલ્પથી મુક્ત, અને સર્વ આધિ અને વ્યાધિથી રહિત, સર્વ કર્મરૂપી અંજન કેતાં આવરણુ, તથા કલેશ રહિત શુદ્ધાત્મ જ્યોતિ સદાકાળ નિરાબાધ પણે જ્યવંતી વર્તે છે. ૩.

હવે આત્માની જ્ઞાન જ્યોતિ, પરવસ્તુની અપેક્ષા રહિત, સ્વાધિન પ્રકાશે છે તે કહે છે.

દીપાદિપુદ્ગલાપેક્ષં, સમલં જ્યોતિરક્ષજં;

નિર્મલં કેવલં જ્યોતિ—નિરપેક્ષમતિદ્રિયં. ૪.

શબ્દાર્થ—પ્રાણીઓની ચક્ષુમાં રહેલો પ્રકાશતો દીવા પ્રમુખ

પુદ્ગલિક પદાર્થોની અપેક્ષા રાખવાવાલો પરાધિન મલીન છે; પરંતુ આત્માની સંપૂર્ણ જ્ઞાન જ્યોતિ તેા સદાકાળ સર્વ પરવસ્તુની અપેક્ષાએ રહિત, તેમજ સર્વ ઇન્દ્રિયોની પણ સહાયતા વિનાજ સ્વાધિનપણે મહા નિર્મળ પ્રકાશે છે. ૪.

હવે આત્મા સદાકાળ જગત્માં સાક્ષીરૂપ, સ્વતંત્ર, સ્વામિપણે વર્તિ રહ્યો છે તે દેખાડે છે.

કર્મણુઃ કર્મ માનેષુ, જગરૂકેષ્વપિ પ્રભુઃ;

તમસાડનાવૃતઃ સાક્ષી, સ્ફૂરતિ જ્યોતિષા સ્વયં. ૫.

શબ્દાર્થ—જ્ઞાનાવર્ણાદિ કર્મના ઉદયીક ભાવને વિષે પણ આત્મા સદાકાળ સાક્ષી ભૂત તટસ્થ નિર્લેપપણે સ્વસ્વરૂપેજ સર્વ જગ ભાવનો સ્વતંત્ર માલિકપણે પ્રવર્તે છે, તે કદાપી કાળે પણ કોઈ પણ અજ્ઞાન, મોહ, મિથ્યાત્વાદિક અંધકારવડે ઢંકાતોજ નથી, પણ સદા તેજોમય સ્વરમણમાંજ વિલસે છે. ૫.

હવે આત્માની પરમ જ્યોતિ, અન્ય સર્વ આત્મિક શક્તિઓની વૃદ્ધિનું કારણ છે, તે દેખાડે છે.

પરમજ્યોતિષઃ સ્પર્શા—દપરં જ્યોતિરેધતે;

યથા સૂર્યકરસ્પર્શાત્, સૂર્યકાંતસ્થિતોડનલઃ. ૬.

શબ્દાર્થ—જેમ સૂર્યકિરણના સ્પર્શથી સૂર્યકાંતમણિમાં ગુપ્ત રહેલો અગ્નિ વૃદ્ધિ પામે છે, તેમ આત્માની શુદ્ધ સર્વોત્કૃષ્ટ જ્ઞાન જ્યોતિનેા પ્રકાશ થતાં, અન્ય સર્વ આત્મિક જ્યોતિ રૂપ શક્તિઓ પણ પોતાના પ્રકાશમાં વૃદ્ધિગત બળને પામે છે, અર્થાત્, આત્માની તીવ્ર જ્ઞાનદશામાં આત્માની સર્વ સમૃદ્ધિઓ સમકાળે સ્પુરાયમાન થાય છે, અને સર્વ પ્રકારનું સુખ આત્માને અનુભવાવે છે. ૬.

હવે પરમ જ્યોતિ વિવેકને દર્શાવનાર છે તે કહે છે.

પશ્યન્ન પરમં જ્યોતિ—વિવેકાદ્રેઃ પતત્યધઃ;

પરમં જ્યોતિરન્વિચ્છન્, નાવિવેકે નિમજ્જતિ. ૭.

શબ્દાર્થ—આત્મિક જ્ઞાન જ્યોતિને દેખતો થકો પ્રાણી કદી

પણ વિવેક રૂપી પર્વતથી નીચે પડતો નથી, અર્થાત્, મહા વિવેકે વર્તે છે, એટલે કૃત્યાકૃત્ય, હિતાહિત, લાલાલાલ, લક્ષાલક્ષ, પેયાપેય, આદિ સર્વમાં મહા વિવેક અક્ષુ વડે જોઈને પ્રવર્તે છે; તેથી ક્યાંઈ પણ ઠોકર ખાતો નથી; અને પરમ જ્યોતિને નહિ જોતો, આંખો મીંચીનેજ ચાલનાર અવિવેકી પ્રાણી અવિવેકમય ભવકૃપમાં રૂપી મરે છે. ૭.

હવે શુદ્ધ પરમ જ્યોતિનેજ નમસ્કાર કરે છે.

તસ્મૈ વિશ્વ પ્રકાશાય, પરમ જ્યોતિષે નમઃ;

કેવલં નૈવ તમસઃ, પ્રકાશાદપિ યત્પરં. ૮.

શબ્દાર્થ—જે પુદ્ગલિ અંધકાર માત્રથીજ નહિ, પરંતુ સર્વ પુદ્ગલિક અજવાળાથી પણ ન્યારી છે, એવી આખા વિશ્વના સમસ્ત ભાવોને તથા ધર્મોને પ્રકાશ કરનારી, અર્થાત્ યથાર્થ રીતે દેખાડી આપનારી સર્વોત્કૃષ્ટ લોકોત્તર કેવળજ્ઞાન જ્યોતિને અમારો ત્રિકરણ શુદ્ધિએ નમસ્કાર છે. ૮.

હવે કર્તા, કેવી જ્યોતિનો પ્રકાશ માગે છે તે કહે છે.

જ્ઞાનદર્શન સમ્યક્ત્વ, ચારિત્રસુખવીર્યભૂઃ;

પરમાત્મપ્રકાશો મે, સર્વોત્તમ કલામયઃ. ૯.

શબ્દાર્થ—સમ્યક્ જ્ઞાન, સમ્યક્ દર્શન, સમ્યક્ ચારિત્ર રૂપ અખંડ સુખ, અને અખંડ વીર્યરૂપ અનંત ચતુષ્ક લક્ષ્મિની ભૂમિ ભૂત, સર્વથી ઉત્તમ કલાવાન, સર્વોત્કૃષ્ટ, શુદ્ધ, નિરાવર્ણ પરમાત્મ સ્વરૂપની જ્યોતિનો પ્રકાશ મને હો. ૯.

હવે આત્મિક જ્ઞાનકળા વિના ખીજી સર્વ કળાઓ નિષ્ફલ છે તે બતાવે છે.

યાં વિના નિષ્ફલાઃ સર્વાઃ, કલા ગુણુભલાધિકાઃ;

આત્મધામકલામેકાં, તાં વયં સમુપાસ્મહે. ૧૦.

શબ્દાર્થ—ગુણો અને પ્રભાવમાં શ્રેષ્ઠ, એવી સર્વ સંસારીક કળાઓ, જે એક કળા વિના નિષ્ફળ છે; આત્મ ધ્યાનમાં રહેનારી

પરમ જ્યોતિરુપ અધ્યાત્મિક જ્ઞાનકળાનીજ અમે ઉપાસના કરીએ છીએ. ૧૧.

હવે આત્મજ્ઞાપ્રકાશનું સુખ સર્વોત્કૃષ્ટ છે, તે દેખાડે છે.

નિધિભિર્નવભીરત્નૈ-શ્વતુર્દશભિરપ્યહો;

ન તેજશ્ચક્રિણાં યત્સ્યા,ઘદાત્માધીનમેવહિ. ૧૧.

શબ્દાર્થ—અહો ઇતિ આશ્ચર્યે, એટલે આ કેવી અદ્ભુત ચમત્કારી બીના છે, કે જે પ્રકાશ સુખ એટલે સ્થિરતારૂપ, આનંદનું સુખ, ચક્રવર્તીને તેના નવ નિધાન, અને ચૌદ રત્નોથી પણ પ્રાપ્ત થઈ શકતું નથી; તે જ્ઞાનાનંદ પ્રકાશ સુખ, સહેજ આત્માને સ્વાધિનપણે સમીપેજ વર્તે છે. ૧૧.

હવે મુનિ મહાત્માઓ ઇન્દ્રોથી પણ અધિક શોભી રહ્યા છે, તે બતાવે છે.

દંભપર્વતદંભોભિ-જ્ઞાનધ્યાનધનં સહા;

મુનયો વાસવેભ્યોપિ, વિશિષ્ટં ધામ બિભ્રતિ. ૧૨.

શબ્દાર્થ—દંભ કેતાં મિથ્યાડંબર, કપટ, વા માયારૂપી, પર્વતને તોડવામાં વજ્ર સમાન, જ્ઞાન ધ્યાનમાંજ સદાકાળ રમતા, દેવેન્દ્રોથી પણ અધિક સુખના ભોક્તા, એવા વિશિષ્ટ ગુણના ધામરૂપ મુનિ મહાત્માઓ શોભે છે. ૧૨.

હવે એક વર્ષ સુધીના દિક્ષા પર્યાય અવસ્થામાં કેવું આત્મસુખ પ્રકાશે છે, તે કહે છે.

શ્રમણે વર્ષપર્યાયાત્, પ્રાપ્તે પરમશુકલતાં;

સર્વાર્થસિદ્ધિદેવેભ્યો-ડપ્યધિકં જ્યોતિસલ્લસેત્. ૧૩.

શબ્દાર્થ—માત્ર એક વર્ષના દીક્ષા પર્યાયથી, પરમ વિશુદ્ધિને પામેલા, સાધુ પરણુતિમાં, સર્વાર્થ સિદ્ધ વિમાનવાસી દેવોના સુખ કરતાં પણ અધિક ચિત્ત સુખ લાભ આશયરૂપ અત્યંત આત્મિક આનંદ જ્યોતિ વિસ્ફુરે છે. ૧૩.

હવે જીવનમુક્ત મહાત્માઓની દશાનું સ્વરૂપ બખાણે છે.

વિસ્તારી પરમજ્યોતિઃ—ર્ધોતિતાભ્યંતરાશયાઃ;

જીવન્મુક્તા મહાત્માનો, જયંતે વિમલસ્પૃહાઃ. ૧૪.

શબ્દાર્થ—અત્યંત વૃદ્ધિને પામતી, એવી અંતરંગ શુદ્ધાત્મિક, નિર્મળ જ્ઞાન પરિણતિના પ્રકાશવડે જેમના બાહ્યભ્યંતર આશયો મહા ચિત્ત સુખ લાભરૂપ વર્તી રહ્યા છે, એવા જીવન્મુક્ત મહાત્માઓ જગતની પરપુદ્ગલિક ભાવની ઇચ્છા મૂર્ચ્છાએ રહિત, સદા નિસ્પૃહી હોય છે. ૧૪.

હવે આત્મભાવમાં સદા જગૃત કોણ હોય ? તે કહે છે.

જગૃત્યાત્મનિ તે નિત્યં, બહિર્ભાવેષુ શેરતે;

ઉદાસ્તેયે પરદ્રવ્યે, લિંગંતે સ્વગુણામૃતે. ૧૫.

શબ્દાર્થ—જે બહિરાત્મ ભાવમાંજ પોતાપણું માની પુદ્ગલિક પરાધિન પદાર્થોમાં સુખના ભ્રમે લીન થઈ સૂતા છે, તે તે મૂઢ આત્મ જગતા છતાં સૂતાજ જાણવા; પરંતુ જે આવા બહિરાત્મ ભાવનો ત્યાગ કરીને પોતાના સત્ય આત્મ સુખમાંજ રમતા રહે છે, તે સૂતા છતાં પણ જગતા છે, એવા મહાત્માઓ પરદ્રવ્યમાં ઉદાસીન રહી, સ્વસ્વરૂપ ગુણરૂપ અમૃતનું આસ્વાદન કરે છે. ૧૫.

હવે મુનિ મહારાજના ચારિત્રાત્મા કેવા પ્રકાશે છે, તે કહે છે.

યથૈવાસ્પૃદિતસૂર્યોવિ-દધાતિ મહાન્તરં;

ચારિત્રં પરમજ્યોતિઃ—ર્ધોતિતાત્મા તથા મુનિઃ. ૧૬.

શબ્દાર્થ—જેમ ઉદય પામેલો સૂર્ય મહીમંડળના મહા વિસ્તારને પ્રકાશ કરે છે, તેમ શુદ્ધ પરમાત્મ સ્વરૂપ રમણના આનંદવડે, મુનિ મહાત્માઓ પોતાની શુદ્ધ ચારિત્ર પરણતિની જ્યોતિ સર્વત્ર પ્રતિબિંબિત કરે છે, અર્થાત્ તેમની ચારિત્રની પ્રભા પોતાની સમીપે રહેલા પ્રાણી માત્ર પદાર્થોમાં નિર્મળપણે ઝળકે છે. ૧૬.

હવે પરમ જ્યોતિ કેમ પ્રગટે છે, તે બતાવે છે.

પ્રચ્છન્નં પરમં જ્યોતિઃ—રાત્મનાઽજ્ઞાનભસ્મના;

ક્ષણાદાવિર્ભવત્યુગ્ર-ધ્યાનવાતપ્રચારતઃ. ૧૭.

શબ્દાર્થ—અજ્ઞાનરૂપી રાખનું જેના ઉપર આચ્છાદન થઇ રહેલું છે, તે આત્મિક જ્યોતિ ઉગ્ર સ્વરૂપ ધ્યાનરૂપી વાયુના પ્રચાર વડે પૂર્વોક્ત રાખને ઉડાડી દઇને એક ક્ષણવારમાં પોતાના સહેજ શુદ્ધ સ્વરૂપને પ્રગટ કરે છે. ૧૭.

હવે આત્માની પરમજ્યોતિની પ્રાપ્તિ કોણુ કરી શકે છે, તે કહે છે.
પરમીય પ્રવૃ । યે, મૂકાંધખધિરોપમાઃ;
સ્વગુણાન્નસન્નસ્તૈઃ, પરમ જ્યોતિ રાખ્યતે. ૧૮.

શબ્દાર્થ—જે પરપુદ્ગલિક પદાર્થોના વ્યાપારમાં મૂંગા, બહેરા, તથા અંધ સમાન વર્તે છે, અર્થાત્, જેઓ પરપુદ્ગલિક વસ્તુઓને વિષે તદ્દન સાક્ષીરૂપેજ નિર્લેપપણે વર્તે છે, અને પોતાના આત્મિક ગુણો જે કર્મ જનિત ઉપાધિથી ઢંકાયેલા છે, તેને સત્વર પ્રગટ કરવામાં સદા સાવધાનપણે તત્પર થઇ રહ્યા છે; તેવા મહાત્માઓજ શુદ્ધાત્મ જ્યોતિને પ્રાપ્ત કરે છે. ૧૮.

હવે પરચિંતકદ્રષ્ટિ અને સ્વચિંતકદ્રષ્ટિના ગુણ દોષનો મુકાબલો કરે છે.

પરેષાં ગુણદોષેષુ, દ્રષ્ટિસ્તે વિષદાયિની;
સ્વગુણાનુભવાલોકાહ્, દ્રષ્ટિઃ પીયૂષવર્ષિણી. ૧૯.

શબ્દાર્થ—પરપુદ્ગલિક પદાર્થો તથા જીવોના ગુણ દોષના ચિંતનવાળી દ્રષ્ટિ વિષમયી, ઝેરીલી બાણુવી, પરંતુ સ્વાત્મ ગુણોનો અનુભવ કરવાવાળી દ્રષ્ટિ અમૃતને વર્ષાવનારી બાણુવી. ૧૯.

હવે શુદ્ધાત્મ સ્વરૂપ પ્રકાશ વિજ્ઞાન કેને કહીએ, તે કહે છે.

સ્વરૂપદર્શનં શ્લાઘં, પરરૂપેક્ષણં વૃથા;
એતાવદેવ વિજ્ઞાનં, પરમજ્યોતિઃ પ્રકાશકં. ૨૦.

શબ્દાર્થ—સ્વાત્મ સ્વરૂપનું જ દર્શન પ્રસંશનીય છે, અને પર દ્રવ્યનું સ્વરૂપ નિરક્ષણ, તે નિર્થક છે, આવા પ્રકારનું વિજ્ઞાન તે શુદ્ધ પરમાત્મ જ્યોતિનું પ્રકાશક છે. ૨૦.

હવે આત્મજ્ઞાન પ્રકાશ કેને હિતકારક છે, તે કહે છે.

સ્તોકમપ્યાત્મનો જ્યોતિઃ, પશ્યતો દીપ વદ્ધિતં;
અંધસ્ય દીપશતવત્, પરં જ્યોતિર્ન ળ્વપિ. ૨૧.

શબ્દાર્થ—અધુવંત એવા દેખતા પ્રાણીને દીવાની પેઠે થોડી પણ આત્મ જ્યોતિ એટલે અલ્પ આત્મજ્ઞાન પણ મહા હિતને કરનારું થાય છે; પરંતુ અંધને સેંકડો દીવાની પેઠે ઘણી વિદ્યમાન આત્મ જ્યોતિ, અર્થાત, ગમે તેટલું આત્મજ્ઞાન વાંચે, સાંભળે, ભણે, પણ અંતરંગ અક્ષુએ હીન, ભેદ જ્ઞાન રહિત, બહિરાત્માઓને નિરર્થક છે. ૨૧.

હવે પરમ જ્યોતિ કોને પ્રગટ થાય છે, અને તે કેવી રીતે ? તે કહે છે.

સમતામૃત મગ્નાનાં, સમાધિ ધૂત પાપ્મનાં;
રત્નત્રયમયં શુદ્ધં પરં જ્યોતિઃ પ્રકાશતે. ૨૨.

શબ્દાર્થ—સમતારુપી અમૃતમાં જે નિમગ્ન છે, અને સમાધિ જળવડે જેના પાપરૂપ મેલ ધોવાઈ ગયા છે; એવા સાધુ જનોને રત્નત્રયમય શુદ્ધ, એવી પરમ જ્યોતિ પ્રગટ થાય છે. ૨૨.

હવે પરમ જ્યોતિના પ્રકાશથી ત્રણ જગતને વંદ્ય કોણુ થયા છે, તે કહે છે.

તિર્થંકરા ગણધરા, લબ્ધિસિદ્ધાશ્ચ સાધવઃ;
સંજાતાસ્ત્રિજગદ્વંદ્યાઃ, પરજ્યોતિપ્રકાશતાઃ. ૨૩.

શબ્દાર્થ—શ્રી તીર્થંકર પરમાત્મા, ગણધર મહારાજ, અને લબ્ધિ, સિદ્ધિ, સાધુ મહાત્માઓ, પરમ જ્યોતિના પ્રકાશથી ત્રણ જગતને વંદ્ય થયા છે. ૨૩.

હવે પરમ જ્યોતિને કોણુ, ક્યારે પામે છે, તે કહે છે.

ન રાગં નાપિ ચ દ્વષં, વિષમેષુ યદા પ્રજેત્;
ઔદાસીન્ય નિમગ્નાત્મા, તદાપ્નોતિ પરંમહઃ. ૨૪.

શબ્દાર્થ—જ્યારે વિષમ વસ્તુમાં, અર્થાત, મહાવિકટ ભયંકર કસોટીને વખતે એટલે ઘોર મર્ણાંત ઉપસર્ગને વિષે કે અત્યંત

પુદ્ગલિક સુખની અવસ્થામાં પણ જીવને જ્યારે રાગ, દ્વેષ થતા નથી, સમભાવજ રહે છે; તેવી ઉદાસીન વૃત્તિમાંજ વર્તતા આત્મા-ઓનેજ પરમ જ્યોતિની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૨૪.

હવે ગ્રંથકર્તા પોતાનું નામ સ્વયંવતા થકા ગ્રંથનું મહાત્મ્ય વખાણે છે.

વિજ્ઞાય પરમ જ્યોતિ—મહાત્મ્ય મિદ્મુત્તમં;

યઃ સ્થૈર્યં યાતિ લભતે, સ યશોવિજય શ્રિયં. ૨૫.

શબ્દાર્થ—શુદ્ધ પરમાત્મ સ્વરૂપ રમણરૂપ સ્થિરતા ગુણને પ્રાપ્ત કરે છે, તેવા મહાત્માઓ, કયોં છે યશનો વિજય તે જેમણે, એવા મહાયશોવિજયજી પરમાત્મ પ્રભુ, તેની પરમ જ્યોતિ રૂપી અનંતી રિદ્ધિને પામે છે. ૨૫.

૭. યશસ્વી ધર્મશીલ મહારાજધિરાજ શ્રી કુમારપાલકૃત
આત્મનિન્દારૂપ જિનેદ્ર સ્તુતિ (ભાવાર્થ સહિત.)

ઉપજાતિ વૃત્તમ્.

નમ્રાખિલાખંડલમૌલિરત્ન—રશ્મિચ્છટાપદ્મવતિંધ્રિપીઠ !;

વિઘ્વસ્તવિશ્વવ્યસનપ્રબંધ!, ત્રિલોકબંધો! જયતાન્નિજનેન્દ્ર! ૧

ભાવાર્થ—નમી પડેલા સમસ્ત ઈન્દ્રના સુકુટ સંબંધી રત્નોની પ્રભારાશી જેમના ચરણપીઠ ઉપર પ્રતિબિંબિત થયેલી છે, અને જેમણે જગતના કળ્લસમુદ્રને દૂર કરી નાંખ્યો છે, એવા હે ત્રૈલોક્ય-બંધુ જિનેશ્વર મહારાજ ! આપ જયવંતા વર્તો. ૧.

મૂઠોડસ્મ્યહં વિઘ્નપયામિ યત્વા—મપેતરાગં ભગવન્! કૃતાર્થમ્;

નહિ પ્રભૂણામુચિતસ્વરૂપ—નિરૂપણાય ક્ષમતેઽર્થિવર્ગઃ. ૨.

ભાવાર્થ—રાગ દ્વેષાદિ મળથી સર્વથા મુક્ત હોવાથી કૃતાર્થ થયેલા આપને જે હું વિનવું છું, તે મારી મુગ્ધતા માત્ર છે, કેમકે સ્વામીના યથાર્થ સ્વરૂપને નિરૂપણ કરવાને અર્થી વર્ગ સમર્થ થઈ શકતોજ નથી. ૨.

મુક્તિંગતેપીડશ! વિશુદ્ધચિત્તે, ગુણાધિરોપેણ મમાસિ સાક્ષાત્;
ભાનુર્દવીયાનપિ દર્પણેન્દ્રશુ-સંગાત્ત કિંધોતયતે? ગ્રહાન્તઃ. ૩

ભાવાર્થ—હે સ્વામી ! આપ મુક્તિપદને પામ્યા છતાં મારા વિશુદ્ધ ચિત્તમાં ગુણાધિરોપવડે સાક્ષાત વર્તો છો; જેમ અતિ દૂર રહેલો સૂર્ય સુંદર આરશીમાં પ્રતિબિંબિત થઈને ઘરની અંદર ઉઘોત કરતો નથી શું ? અપિતુ કરે છેજ તેમ જાણવું. ૩.

તવ સ્તવેન ક્ષયમંગભાજનં, ભજન્તિ જન્માર્જિતપાતકાનિ;
કિયચ્ચિરં ચંડરુચેર્મરીચિ-સ્તોમે તમાંસિ સ્થિતિમુદ્દહન્તિ. ૪.

ભાવાર્થ—આપની સ્તવના કરવાવડે પ્રાણીઓના અનેક જન્મોમાં ઉપાર્જિત કરેલાં પાપકર્મ ક્ષય પામી જાય છે, અથવા પ્રચંડ સૂર્યની પ્રભારાશી પ્રસરતાં અંધકાર ક્યાં સુધી ટકી શકે ? અપિતુ નજ ટકી શકે. ૪.

શરણ્યકારુણ્યપરઃ પરેષાં, નેહંસિ મોહજ્વરમાશ્રિતાનામ્; મમ
ત્વદાશાં વહતોઽપિમૃદ્ધા-શાન્તિં ન યાત્યેષ કુતોઽપિ હેતોઃ. ૫.

ભાવાર્થ—હે શરણુ લાયક, કરુણા કરવા સદા કુશળ, એવા આપ સ્વાશ્રિત અન્ય જનોના મોહજ્વરને મૂળથી દૂર કરી નાંખો છો; તેમ છતાં શિર ઉપર આપની આજ્ઞાને અચૂક વહન કરનારો જે હું તેનો આ મોહજ્વર શા કારણથી ઉપશાંત થતો નથી, તે હું કળી શકતો નથી. ૫.

ભવાટવીલંધનસાર્થવાહં, ત્વામાશ્રિતો મુક્તિમહં યિયામુઃ;
કપાયચૈરૈર્જિ ! નલુપ્યમાનં, રત્નત્રયં મે તદુપેક્ષસે કિમ્? ૬.

ભાવાર્થ—હે સ્વામી ! મુક્તિપુરી જવા અભિલાષાવાળો હું આ સંસાર અટવીનો પાર પમાડવા સમર્થ સાર્થવાહ, એવા આપને જ શરણુ આવેલો છું, તો પછી કપાય ચૈર વડે લુંટાઈ જતાં મારા, દર્શન, જ્ઞાન, અને ચારિત્રરૂપ ત્રણ રત્નોની આપ કેમ ઉપેક્ષા કરી રહ્યા છો ? ૬.

લખ્યોસિ સ ત્વં મયકા મહાત્મા, ભવાંબુધૌ બંધમતા

કથંચિત્ આઃ પાપપિંડેન નતો ન ભક્ત્યા, ન પૂજિતો
નાથ! ન તુ સ્તુતોસિ. ૭.

ભાવાર્થ—ભવસમુદ્રમાં અનેકવાર ભ્રમણ કરતા મને મહા
મુશીબતે આપ મહાત્મા મળ્યા છે, તોપણ નાથ ! પાપરાશી એવા
મેં, આપને ભક્તિ ભાવથી નમસ્કાર, પૂજા, કે સ્તુતિ કશું કર્યુંજ નથી. ૭.
સંસાર ચક્રે ભ્રમયન્ કુબોધ-દંડેન માં કર્મમહાકુલાલઃ;
કરોતિ દુઃખપ્રવ્યયસ્થભાંડં, તતઃ પ્રભો! રક્ષ જગત્છરણ્યા. ૮.

ભાવાર્થ—હે સ્વામી ! આ અતિ દુષ્ટ કર્મ કુલાલ (કુંભાર)
મને સંસારચક્ર ઉપર કુબોધરૂપી દંડવડે ભમાડતો મહા દુઃખનું
ભાજન કરે છે તેવી કદરૂપના થકી હે શરણુલાયક પ્રભુ આપ
મારું રક્ષણ કરો. ૮.

કદા ત્વદાજ્ઞાકરણાપ્તતત્ત્વ-સ્ત્યકત્વા મમત્વાદિભવૈકકન્દભઃ;
આત્મૈકસારો નિરપેક્ષવૃત્તિ-ભેદેડપ્યનિચ્છોર્ભવતાઽસ્મિનાથ. ૯

ભાવાર્થ—હે નાથ, આપની આજ્ઞાને યથાર્થ અનુસરવાવડે,
તત્ત્વસ્વરૂપને પામેલો હું આ ભવભ્રમણને વધારનાર મમત્વાદિક
વિકારોને તણ, કેવલ આત્મનિષ્ઠ ઉદાસીન વૃત્તિએ પૂર્ણ વિરક્ત
અને નિસ્પૃહીપણે સહજ વિલાસી ક્યારે બનીશ ? ૯.

તવ ત્રિયામાપતિકાન્તિકાન્તૈર્ગુણૈર્નિયમ્યાત્મમનઃપ્લવંગમઃ;
કદા ત્વદાજ્ઞામૃતપાનલોલઃ, સ્વામિન્ પરપ્રહરતિં કરિષ્યે?. ૧૦.

ભાવાર્થ—ચંદ્રની કાંતિ જેવા મહા ઉજ્જ્વલ આપના ગુણોવડે મારા
મનમર્કટને નિયમમાં રાખી આપના પવિત્ર વચનામૃતપાન કરવા અત્યંત
આશક્ત થઈ, હે સ્વામિ ! હું ક્યારે સ્વ સ્વરૂપ રમણ બનીશ ? ૧૦.

એતાવતીં ભૂમિમહં ત્વદંધ્રિ-પદ્મપ્રસાદાદ્ગતવાનધીશઃ;
હૃદેન પાપાસ્તદ્દપિ સ્મરાધા, હિ મામકાર્યેષુ નિયોજયન્તિ. ૧૧.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! આપના ચરણકમળના પ્રસાદથી હું આટલી
ઉચી ભૂમી સુધી પહોંચ્યો છું, તોપણ હૃદય કામાદિક વિકારો મને

ખલાત્કારે અકાર્ય કરવા પ્રેરણા કરે છે, એ ભારે ખેદનો વિષય છે. ૧૧.
ભદ્રં ન કિં ત્વય્યપિ નાથનાથે, સંભાવ્યતે? મે યદપિ સ્મરાધાઃ
અપાક્રિયન્તે શુભભાવનાભિઃ, પ્રૃષ્ઠિં ન મુચ્યન્તિ તથાપિ પાપાઃ ૧૨

ભાવાર્થ—હે પ્રભો ! વિશ્વનાથક એવા આપ નાથ છો, મને શું શું હિત ન સંભવે? અપિતુ, સર્વહિત સંભવે; પરંતુ જો કે હું શુભ ભાવનાઓ વડે કામાદિક વિકારો દૂર કરવા બનતું કંઈ છું, તોપણ તે દુષ્ટ વિકારો મારી પૂઠ મૂકતા નથી, મારો પરાભવ કરવા મારી પછાડી લાગ્યા રહે છે. ૧૨.

ભવાંપુરાશૌ ભ્રમતઃ કદાપિ, મન્યે ન મે લોચનગોચરોઽભૂઃ
નિસ્સીમસીમન્તકનારકાદિ-દુઃખાતિથિત્વં કથમન્યથેશ! ૧૩.

ભાવાર્થ—હે પ્રભુ, પૂર્વે ભવસમુદ્રમાં ભ્રમતા એવા મને આપ કદાપિ દ્રષ્ટિગોચર થયા જણાતા નથી, નહિ તો સાતમી નરક વિગેરેનાં ઉત્કૃષ્ટ દુઃખ મારે શા માટે ભોગવવાં પડે? અપિતુ, કદાપિ નજ ભોગવવાં પડે. ૧૩.

ચક્રાસિયાપાંકુશવજ્રમુખ્યૈઃ, સદ્લક્ષણૈર્લક્ષિતમંહ્રિયુગ્મમઃ
નાથ ! ત્વદીયં શરયં ગતોઽસ્મિ, દુર્વારમોહાદિવિપક્ષભીતઃ ૧૪

ભાવાર્થ—હે નાથ, ચક્ર, ખડક, ધનુષ્ય, અંકુશ, તથા વજ્ર પ્રમુખ ઉત્તમ લક્ષણોવડે લક્ષિત એવા આપના ચરણ યુગલનું જ શરણ, હવે દુર્જય એવા મોહાદિ શત્રુથી ભય પામતા એવા મેં, આપના દાસે ગ્રહણ કર્યું છે. ૧૪.

અગણ્યકારુણ્યશરણ્યપુણ્ય-સર્વજ્ઞ ! નિષ્કંટક ! વિશ્વનાથ !,
દીનં હતાશં શરણાગતં ચ, માં રક્ષ રક્ષ સ્મરભિલ્લભલ્લેઃ ૧૫

ભાવાર્થ—હે વિશ્વનાથ ! અગાધ કરૂણાવડે શરણ કરવા લાયક પવિત્ર અને સર્વજ્ઞ, વીતરાગ એવા આપ એક દીન, હતાશ, એટલે નીરાશ થયેલા, અને આપને શરણે આવેલા એવા મને દુષ્ટ કામ કદર્થનામાંથી બચાવો, બચાવો. ૧૫.

ત્વયા વિના દુષ્કૃતચક્રવાલં, નાન્યઃ ક્ષયં નેતુમલં મમેશ !

કિંવા વિપક્ષપ્રતિચક્રમૂલં. ચક્રં વિના ચ્છેતુમલંભવિષ્યુઃ ૧૬

ભાવાર્થ—હે નાથ! આપ વગર બીજો કોઈ પણ મારા સઘળા હુકતને છેદવા સમર્થ નથી, અથવા તો શત્રુઓના પ્રતિચક્રનો સામા સમર્થ ચક્ર વગર છેદવાને કોઈ પણ સમર્થ થઈ શકતા નથી; માટે આપનુંજ મને સર્વત્ર શરણુ હો. ૧૬.

યદેવદેવોસિ મહેશ્વરોસિ, બુદ્ધોસિ વિશ્વત્રયનાયકોસિ; તેનાન્ત-
રંગારિગણાભિડભૂત-સ્તવાડ્યતો રોદિમિ હા સખેદમ્. ૧૭.

ભાવાર્થ—હે સ્વામી ! આપ દેવના પણ દેવ છો, મહેશ્વર છો, બુદ્ધ છો, અને ત્રણ જગતના નાયક છો, તેથીજ અંતરંગ શત્રુ વર્ગ વડે પરાભવ પામેલો હું, આપની આગળ અત્યંત ખેદ સહિત રુદન કરું છું. ૧૭.

સ્વામિન્નધર્મવ્યસનાનિ હિત્વા, મનઃ સમાધૌ નિદધામિયાવતઃ
તાવલ્કુધેવાન્તરવૈરિણો મા-મનદપમોહાન્ધ્યવશં નયન્તિ. ૧૮.

ભાવાર્થ—હે પ્રભો ! અધર્મ વ્યસનોને તજી દઈને જેટલામાં હું મનને સમાધિમાં સ્થાપું છું, તેવામાં કામાદિક અંતરંગ શત્રુઓ જાણે કોધાતુર થઈને મને અતિ મોહાંધ કરી મુકે છે, મારી શુદ્ધ બુદ્ધ ઠેકાણે રહેવા હેતા નથી. ૧૮.

ત્વાદાગમાદ્વેદિ સદૈવ દેવ !, મોહાદયો યન્મમ વૈરિણૌડમી;
તથાપિ મૂઢસ્ય પરાક્ષ્પુદ્ગલા, તત્સન્નિધૌ હી ન કિમપ્ય-
કૃત્યમ્. ૧૯.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્! આપના આગમથી હું જાણું છું કે, આ મોહાદિ મારા સહાયના શત્રુઓજ છે, તથાપિ પરશત્રુઓમાં વિશ્વાસ સ્થાપવાથી મૂઢ બની ગયેલો હું, તેમની પાસે રહી સર્વ કંઈ અકૃત્ય કરું છું એટલે તેમની પાસે મારું લગારે જોર ચાલતું નથી. ૧૯.

મ્લેચ્છૈર્નૃશૈરતિરાક્ષસૈશ્વ, વિડંબિતોડમીભિરનેકશોડહમ્;
પ્રાપ્તસ્તિવદાનીં ભુવનેકવીર!, ત્રાયસ્વ માં યત્તવ પાદલીનમ્. ૨૦.

ભાવાર્થ—હે પ્રભો ! રાક્ષસો કરતાં પણ અતિ નિર્દય આ મોહાદિક મ્હેન્છોએ મારી બહુ વખત વિડંબના કરી છે, અને હવે તે ત્રણ ભુવનમાં એક, અદ્વિતીયવીર, એવા આપનાજ શરણે આવ્યો છું, તેથી આપનાજ ચરણે વળગી રહેલો એવો હું, તેનો બચાવ કરો. આપ સમર્થ પ્રભુની કૃપા વગર કોઈ મને હાદ હઈ શકે તેમ નથી. ૨૦.

હિત્વા સ્વદેહેડપિ મમત્વબુદ્ધિં, શ્રદ્ધાપવિત્રીકૃતસદ્વિવેકઃ;
મુક્તાન્યસંગઃસમશત્રુમિત્રઃ,સ્વામિન્! કહા સંયમમાતનિષ્યે. ૨૧.

ભાવાર્થ—હે પ્રભો ! સ્વદેહમાં પણ મમત્વબુદ્ધિ તણ હઈને શ્રદ્ધાવડે પવિત્ર થયેલા સદ્વિવેકવાલો એવો જે હું, પરસંગથી નિરાળો રહી, સહુ શત્રુમિત્ર ઉપર સમભાવ રાખીને ક્યારે દ્રઢપણે સંયમ પામીશ ? ૨૧.

ત્વમેવ દેવો મમ વીતરાગ, ધર્મો ભવદર્શિતધર્મ એવ;
ધૃતિ સ્વરૂપં પરિભાવ્ય તસ્માન્નોપેક્ષણીયો ભવતિ
સ્વભૂત્યઃ. ૨૨.

ભાવાર્થ—હે સ્વામી ! આપ વીતરાગજ મારા ઈષ્ટ દેવ છો અને આપે દર્શાવેલો ધર્મજ ખરો ધર્મ છે એવું સ્વરૂપ સારી રીતે હું સમજ્યો છું, તેથી આ આપના સેવકની આપ ઉપેક્ષા નહિ કરશો (એવી મારી નમ્ર પ્રાર્થના છે.) ૨૨.

જિતાજિતારોષસુરાસુરાધાઃ, કામાદયઃ કામમમી ત્વયેશ !;
ત્વાં પ્રત્યશક્તાસ્તવ સેવકં તુ, વિઘ્નન્તિહી સાંપરુષં રૂષૈવ. ૨૩.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! જેમણે સમસ્ત સુરાસુરોને જીતી લીધા છે, એવા આ કામાદિક અંતરંગ શત્રુઓને આપે અત્યંત વશ કરી લીધા છે, તેથી આપને આંચ પણ અડાડવા અશક્ત એવા તે, જાણે રોષવડેજ હોય તેમ, આપના સેવકને નિર્દયપણે હુણી નાંખે છે, (માટે તેઓ થકી ઉગરવાનું મને દ્રઢ જ્ઞાનબળ આપે). ૨૩.

સામર્થ્યમેતદ્ભવતોડસ્તિ સિદ્ધં, સત્વાનરોષાનપિ નેતુમીશઃ

ક્રિયાવિહીનં ભવદંધિલીનં, દીનં ન કિં રક્ષસિ? માં શરણ્ય! ૨૪.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્ ! સમસ્ત જનોને મોક્ષપદ પમાડવાને આપ સમર્થ છો, તો હે શરણુદાયક આપના ચરણે વળગી રહેલા આ એક પાંગળા દિન સેવકની, કેમ રક્ષા કરતા નથી? ૨૪.

ત્વત્પાદપદ્મદ્વિતિયં જિનેન્દ્રા, સ્પુરત્યજસ્તં હૃદિ યસ્ય પુંસઃ;
વિશ્વત્રયીશ્રીરપિ નૂનમેતિ, તત્રાશ્રયાર્થં સહચારિણીવ. ૨૫.

ભાવાર્થ—હે જિનેન્દ્ર ! આપના ચરણકમળ, જે ભવ્યાત્માના, હૃદય કમળમાં સદાય સ્ફૂર્યા કરે છે; તેનો આશ્રય લેવાને ત્રિભુવન ની લક્ષ્મી પણ જાણે સહચારિણી, દાસી હોય એમ નિશ્ચય આવી રહે છે, સારાંશ કે જે ભાગ્યવંત ભવ્યજનો આપના ચરણકમળનું એક નિષ્ઠાથી ધ્યાન ધરે છે, તેમને ત્રણ ભુવનની લક્ષ્મી પણ દાસી રૂપ થઈ રહે છે. (માટે હે જગતાત, તે આપના ચરણકમળનું સમ્યક્ સેવન મને સર્વત્ર હો.) ૨૫.

અહં પ્રભો નિર્ગુણ ચક્રવર્તી, કૂરો દુરાત્મા હતકઃ સપાપ્મા;
હીદુઃખરાશૌ ભવવારિરાશૌ, યસ્માન્નિમગ્નોસ્મિ ભવદ્વિમુક્તઃ ૨૬.

ભાવાર્થ—હે પ્રભો ! હું અત્યંત નિર્ગુણી, કૂર, દુષ્ટ, નિર્દય અને પાપી છું, આપના આલંબન વગરનો હું પ્રચૂર દુઃખવાળા સંસાર સાગરમાં ડુબેલો છું, હવે તો મને આલંબન કેવળ આપનું જ છે. (માટે અનાથના નાથ ! ગરીબ નિવાજ ! મારા ખરા માયબાપ ! હવે મને ઉવેખવો, તે આપને ઉચિત નથી, પણ મારા સકળ દોષ-ને ટાળી મને આપ જેવો કરો, એજ વિનંતિ છે. ૨૬.

સ્વામિન્નિમગ્નોસ્મિ સુધાસમુદ્રે, યન્નેત્રપાત્રાતિથિરધ મેડભૂઃ;
ચિન્તામણૌ સ્ફૂર્જતિ પાણિપદ્મે, પુંસામસાધ્યો નહિ કશ્ચિદર્થઃ. ૨૭.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! આજ આપ મને દ્રષ્ટિગોચર થયા, તેથી હું અમૃતસાગરમાં નિમગ્ન થયો છું, જેમના હસ્તકમળમાં ચિન્તામણી રત્ન આવી રહ્યું છે, તેમને કોઈ પણ અર્થ અસાધ્ય નથી

એટલે તેમના સકળ કાર્યની સહેજે સિદ્ધિ થઈ શકે છે. (તેવેજ ભાગ્યશાળી હું મને પોતાનેજ આપવડે સમજી છું.) ૨૭.

ત્વમેવ સંસારમહાંધુરાશૌ, નિમજ્જતો મે જિન! યાનપાત્રમ્;
ત્વમેવ મે શ્રેષ્ઠસુખૈકાધામ, વિમુક્તિરામાઘટનાભિરામઃ. ૨૮.

ભાવાર્થ—હે પ્રભો ! સંસાર સમુદ્રમાં ડુબતા એવા મને આપજ એક જહાઝ સમાન છે, અને શિવરમણી સાથેના શાશ્વત સંબંધ વડે અભિરામ એવા આપજ મારા શ્રેષ્ઠ સુખના વિશ્રામ સ્થાન છે. ૨૮.

ચિન્તામણિસ્તસ્ય જિનેશ! પાણૌ, કલ્પદ્રુમસ્તસ્ય ગૃહાંગણસ્થઃ;
નમસ્કૃતો યેન સદાપિ ભક્ત્યા, સ્તોત્રૈઃ સ્તુતો દામભિર-
ચિંતોસિ. ૨૯.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન્ ! જે ભવ્યજનોએ આપને ભક્તિ વડે સદાય નમસ્કાર કર્યા છે, સ્તોત્ર સ્તવનો વડે સ્તવ્યા છે, અને અનેક પુણ્યમાળાઓ વડે પૂજ્યા છે, તેમના હાથમાં ચિંતામણી આવેલ છે અને તેમના આંગણમાં કલ્પવૃક્ષ ઉગ્યા છે, એમ હું માનું છું. કેમકે તેમનાં સકળ વાંછિત કાર્ય સહેજે સિદ્ધ થાય છે, (તેઓ ખરેખર ધન્ય છે, કૃતપુન્ય છે, જે આપને દેખી રહ્યા છે.) ૨૯.

નિમીલ્ય નેત્રે મનસઃ સ્થિરત્વં, વિધાય યાવજ્જિન ! ચિન્ત-
યામિ; ત્વમેવ તાવન્ન પરોઽસ્તિ દેવો, નિઃશેષકર્મક્ષયહેતુરત્ર. ૩૦

ભાવાર્થ—હે નાથ ! બંન્ને નેત્રો મીંચીને, અને મનને સ્થિર કરીને જ્યારે જ્યારે હું ચિંતવું છું, ત્યારે મને સમસ્ત કર્મનો ક્ષય કરવાના હેતુરૂપ આપ સિવાય કેવળ આપજ પ્રતીત થાઓ છે, અર્થાત્ સાક્ષાત્ મનાઓ છે. ૩૦.

ભક્ત્યાસ્તુતા અપિ પરે પરયા પરેભ્યો, મુક્તિં જિનેન્દ્ર !
દહતે ન કથંચનાપિ; સિક્તાઃ સુધારસઘટૈરપિ નિમ્બવૃક્ષા,
વિશ્રાણુયન્તિ નહિ ચૂતૈર્લં કદાચિત્. ૩૧.

ભાવાર્થ—હે જિનેન્દ્ર ! ગમે તેટલી ઉત્કૃષ્ટ ભક્તિવડે સ્તવ્યા

છતાં, અન્ય દેવો કોઈ રીતે બીજાઓને એટલે પોતાના ભકતોને મુક્તિપદ આપી શકતા નથી; કેમકે અમૃતના કુંભોવડે પણ સિંચવામાં આવેલા લીમડાનાં વૃક્ષો શું કદાપિકાલે આમ્રફળ આપી શકે ખરા ? અર્થાત્ કદાપિ નહિ. ૩૧.

ભવજલનિધિમધ્યાન્નાથ ! નિસ્તાર્ય કાર્યેઃ. શિવનગર કુટુંબી નિર્ગુણોઽપિ ત્વયાઽહમ્;નહિગુણમગુણં વા સંશ્રિતાનાં મહાન્તો, નિરુપમકરુણાર્દ્રાઃ સર્વથા ચિન્તયન્તિ. ૩૨.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! ભવસાગરથી મારો નિસ્તાર કરીને નિર્ગુણી છતાં મને આપે મોક્ષવાસી કરવો જોઈએ, કેમકે નિરુપમ કરુણાવડે આર્દ્ર બનેલા મહાપુરૂષો સ્વાશ્રિત સેવકવર્ગના ગુણદોષને સર્વથા ચિંતવતા નથી, એઓ તો સ્વસેવકોને સ્વાત્મતુલ્ય લેખીને આપ સરખાજ કરે છે, કરવાની સદા હિતબુદ્ધિ રાખે છે. ૩૨.

પ્રાપ્તસ્ત્વં બહુભિઃ શુભૈસ્ત્રિજગતશ્ચૂડામણિર્દેવતા, નિર્વાણપ્રતિભૂરસાવપિ ગુરુઃ શ્રીહિમચંદ્રપ્રભુઃ; તન્નાતઃ પરમસ્તિ વસ્તુ કિમપિ સ્વામિન્ યદભ્યર્થયે, કિન્તુ ત્વદ્વચનાદરઃ પ્રતિભવં સ્તાદ્દર્શમાનો મમ. ૩૩.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! મહાપ્રભૂત પુન્ય જોગે, આપ ત્રણ જગતના ચૂડામણી દેવ મને પ્રાપ્ત થયા છો, તેમ એ ઉપરાંત બીજી કોઈ મિષ્ટ વસ્તુ હું જાણતો કે માનતો નથી, કે જેની પ્રાપ્તિ માટે હું આપની પાસે પ્રાર્થના કરું છું; પરંતુ, આપના વચન ઉપર મને ભવોભવ અધિકાધિક આદર થતો જાય, એટલુંજ હું આપની પાસે પ્રાર્થુ છું, તથાસ્તુ. ૩૩.

૮. પરમાનંદ પરચીશી (અર્થ સહિત.)

અનુષ્ટુપ વૃત્તં

પરમાનંદસંપન્નં, નિર્વિકારં નિરામયં;
ધ્યાનહીના ન પશ્યન્તિ, નિજદેહે વ્યવસ્થિતં. ૧.

ભાવાર્થ—ઉત્કૃષ્ટ આનંદ યુક્ત, રાગ દ્વેષાદિ સર્વ મનોવિકારે કરીને રહિત, તથા સર્વ પ્રકારના રોગ રહિત, એવો, પોતાના શરીરને વિષે વ્યાપિ રહેલો અનંત શક્તિવાંત જે આત્મા, તેને તેના ચિંતવને કરી રહિત, એવા અજ્ઞાની પ્રાણીઓ, દેખતા નથી. ૧.

અનંતમુખસંપન્નં, જ્ઞાનામૃતપયોધરં;

અનંતવીર્યસંપન્નં, દર્શનં પરમાત્મનઃ. ૨.

ભાવાર્થ—અનંત સ્વાભાવિક સુખે પરિપૂર્ણ, જ્ઞાનરૂપી અમૃત રસનું ઉત્તમ ભાજન, તથા અનંત પરાક્રમ રૂપ શક્તિએ સહિત એવું શુદ્ધ પરમાત્માનું અલૌકિક દર્શન છે. ૨.

નિર્વિકારં નિરાધારં, સર્વસંગવિવર્જિતં;

પરમાનંદસંપન્નં, શુદ્ધચૈતન્યલક્ષણં. ૩.

ભાવાર્થ—સર્વ વિકારે રહિત, સર્વ આધારે રહિત સ્વતંત્ર, સર્વ સંગે રહિત નિઃસંગિ, પરમ આનંદે સહિત, એવું નિર્મળ ચેતનનું લક્ષણ છે, અર્થાત નિર્વિકારી જ્ઞાનસ્વરૂપમયજ્ઞ આત્મા છે. ૩.

ઉત્તમ આત્મચિંતા ચ, મોહ ચિંતા ચ મધ્યમાઃ;

અધમાઃ કામ ચિંતા ચ, પરચિંતાધ્વમાધ્વમાઃ. ૪.

ભાવાર્થ—આત્માનું જ ચિંતવન કરનારા મહાત્માઓ ઉત્તમ પુરૂષો જાણવા, તથા મોહ ચિંતાવાંત એટલે પોતાનો આત્મા કર્મે કરીને ભરેલો છે, હું સુખી છું, હું દુઃખી છું, પાપી છું, ઇત્યાદિ કર્મ ધારાએ વર્તતા સમક્રિતિ જીવો તથા ભદ્રિક શુભ પરિણામી પ્રાણીઓ મધ્યમ જાણવા; વિષય, કષાયાદિ મલીન પરિણામે વર્તતા, સંસાર સન્મુખી, ભવવાશી જીવો અધમ જાણવા; તથા પારકી નિંદા તથા કુથલી કરનારા, પારકાનું ખૂટું ચિંતવનારા, વિના કારણે પરજીવોને દુઃખ દેવાના ઉપાયોને ચિંતવી રહેલા, પરનું દુઃખ દેખી રાજ થનારા, મત્સરી, ગુણદ્વેષિ, અદેખા, છિદ્રઆહિ દૂર્જનો અધમાધમ જાણવા. ૪.

નિર્વિકલ્પસમુત્પન્નં, જ્ઞાનામૃતપયોધરં;

વિવેકમંજલીં કૃત્વા, તં પિબન્તિ તપસ્વિનઃ. ૫.

ભાવાર્થ—નિર્વિકલ્પ દશામાં સમ્યક્ પ્રકારે પ્રાપ્ત થયેલો, એટલે મનના સર્વ સંકલ્પ તથા વિકલ્પથી રહિત શુદ્ધ દશામાં દેખાતો એવો, એકાંત નિર્વિકારી જ્ઞાનરસમય, જ્ઞાનામૃત સાગરરૂપ આત્મા છે, તે મધ્યેથી તપસ્વી, યોગી પુરૂષો, ભેદ જ્ઞાનરૂપ વિવેક ચક્ષુએ ખોખો ભરીને આનંદ સહિત પાન કરે છે. ૫.

સદાનંદમયં શ્રુવં, યો જાનાતિ સ પંડિતઃ;

સ સેવતે નિજાત્માનં, સુસર્વાનંદ કારણં. ૬.

ભાવાર્થ—નિરંતર આનંદમયજ આ શ્રુવ છે, એમ જે જાણે છે, અને વર્તે છે, તે ખરેખરો પંડિત છે; તેજ પુરુષ સમસ્ત આનંદને કરવાવાલો, એવો જે પોતાનો આત્મા, તેનું યથાર્થ સેવન કરે છે. ૬

નલિનં ચ યથા નીરં, ભિન્નં તિષ્ઠતિ સર્વદા;

અયમાત્મા સ્વભાવેન, દેહે તિષ્ઠતિ સર્વદા. ૭.

ભાવાર્થ—જેમ પાણીને વિષે કમલ જલ થકી નિરંતર ન્યાડું રહે છે; તેમજ આ આત્મા શરીરમાં રહ્યો છતાં, શરીર થકી સદા જૂદોજ રહે છે. ૭.

દ્રવ્યકર્મવિનિર્મુક્ત, ભાવકર્મવિવર્જિતં;

નોકર્મરહિતં જિતિ, નિશ્ચયેન ચિદાત્માનં. ૮.

ભાવાર્થ—જ્ઞાનાવર્ણાદિ આઠે દ્રવ્ય કર્મ રહિત, તથા તે કર્મેનિ ઉત્પન્ન કરનારા રાગ, દ્વેષાદિરૂપ ભાવ કર્મથી પણ રહિત, અને ઔદારિકાદિ પાંચે શરીરરૂપ નોકર્મથી પણ રહિત, એક જ્ઞાનાનંદમયજ આ આત્મા નિશ્ચયપણે છે, એમ જ્ઞાની કહે છે. (જાણે છે.) ૮.

અનંત પ્રહણોરૂપં, નિજ દેહે વ્યવસ્થિતં;

જ્ઞાન હીના ન પરચન્તિ, જાત્યંધા ઇવ ભાસ્કરં. ૯.

ભાવાર્થ—અનંત પ્રહરણ સ્વરૂપી, સ્વશરીરને વિષે વ્યાપક છતાં, જેમ જન્મથી અંધ પ્રાણી સૂર્યને દેખતો નથી, તેમ જ્ઞાન ચક્ષુએ રહિત પ્રાણી પણ આવા આત્માને દેખતો નથી. ૯.

યદ્ધ્યાનં ક્રિય તે ભવ્યૈ, યૈન કર્મ વિલીયતે;
તત્કાણું દ્રષ્યતે શુદ્ધં, ચિત્ ચમત્કાર દર્શનં. ૧૦.

ભાવાર્થ—જેવો પ્રાણી તન્મય સ્વરૂપે આ આત્માનું ધ્યાન કરે છે, કે તુરતજ તે કર્મનો વિનાશ કરીને તત્કાળ શુદ્ધ, નિર્મળ, સ્ફટિક રત્નની પેઠે સ્વચ્છ દીસે છે; ત્યારે તેનું દર્શન પણ ચિત્તને મહા ચમત્કાર ઉત્પન્ન કરનારૂં થાય છે. ૧૦.

યે ધર્મશીલા મુનયઃપ્રધાના-સ્તે દુઃખહીના નિયમે ભવન્તિ;
સંપ્રાપ્ય શીઘ્રં પરમાર્થતત્ત્વં, વ્રજન્તિ મોક્ષં ચિદ્દમેકમેવ. ૧૧.

ભાવાર્થ—સદાકાળ ધર્મને વિષેજ લીન રહેનારા ઉત્તમ ધર્માચારી મુનિવરો નિશ્ચયે આ ભવના (સંસારના) દુઃખોથી રહિત થાય છે, અને એક પરમ પદાર્થ, ઉત્કૃષ્ટ સારભૂત, ચિદાનંદધન સ્વરૂપી જે મોક્ષપદ, તેને શિઘ્ર પામે છે. ૧૧.

આનંદરૂપં પરમાત્મતત્ત્વં, સમસ્તસંકલ્પવિકલ્પમુક્તં;
સ્વભાવલીનાનિવસન્તિનિત્યં, જનાતિ યોગી સ્વયમેવ તત્ત્વં. ૧૨

ભાવાર્થ—એક આનંદમયજ રૂપ છે જેનું એવો પરમાત્મ સ્વરૂપી, મનના સર્વ આહુટ્ટદોહુટ્ટ વિકલ્પોથી રહિત, પોતાના સ્વભાવને વિષેજ નિરંતર વસનાર, એવો જે શુદ્ધ આત્મ પદાર્થ, તેનેજ યોગીપુરુષો સહજ, શુદ્ધ તત્ત્વ કરી જાણે છે. ૧૨.

ચિદાનંદમયં શુદ્ધં, પરાપાય નિરામયં;
અનંતસુખસંપન્નં, સર્વસંગવિવર્જિતં. ૧૩.

ભાવાર્થ—આત્માના શુદ્ધ આનંદાયુક્ત, મહા નિર્મળ સર્વ કષ્ટ, તથા સર્વ વ્યાધિથી મુક્ત, અપાર સુખે કરીને પૂર્ણ, અને સદાકાળ સર્વ પરપુદ્ગલિક સંગે કરીને રહિત, આ આત્માધિરાજ વર્તે છે. ૧૩.

લોકમાત્રપ્રમાણો હિ, નિશ્ચયે નહિ સંશયઃ;
વ્યવહારો દેહ માત્રેણ, કથયન્તિ મુનીશ્વરાઃ. ૧૪.

ભાવાર્થ—ચૌદ રાજલોક પ્રમાણે, નિશ્ચયે અવગાહન ક્ષેત્ર છે જેનું, પણ વ્યવહારે પોત પોતાના શરીર પ્રમાણ ક્ષેત્રવાળો આત્મા છે, એમ મહા મુનીયો એટલે તીર્થંકર, ગણધરાદિ મહાત્માઓ કહે છે, તે વાતમાં લેશ માત્ર સંદેહ નથી. ૧૪.

યત્ક્ષણં દૃષ્યતે શુદ્ધં, તત્ક્ષણં ગતવિભ્રમઃ;
સ્વસ્થચિત્તં સ્થિરભૂતં, નિવિકલ્પં સમાધયે. ૧૫.

ભાવાર્થ—જે ક્ષણે આ આત્મા જીવને શુદ્ધ દેખાય છે, તેજ ક્ષણે સર્વ કલ્પિત સુખના ભ્રમથી રહિત જીવ માલમ પડે છે; વળી સંપૂર્ણ શાંત, સ્થિર ચિત્તવંત, અચલ, નિવિકલ્પ સમાધિને વિષે રહેલો હીસે છે. ૧૫.

સ એવ પરમં બ્રહ્મ, સ એવ જિનપુંગવઃ;
સ એવ પરમં તત્ત્વં, સ એવ પરમં તપઃ. ૧૬.

ભાવાર્થ—તેજ ઉત્કૃષ્ટો બ્રહ્મ સ્વરૂપી છે, તેજ સામાન્ય કેવલીને વિષે શિરોમણી શિખર સમાન તીર્થંકર સ્વરૂપી છે, તેજ ઉત્કૃષ્ટ તત્ત્વ છે, સારભૂત પદાર્થ છે, અને તેજ ઉત્કૃષ્ટો, ઇચ્છા-નિરોધરૂપ તપમય એવો આ આત્મા છે. ૧૬.

સ એવ પરમં જ્યોતિઃ, સ એવ પરમોગુરુઃ;
સ એવ પરમં ધ્યાનં, સ એવ પરમોત્તમઃ. ૧૭.

ભાવાર્થ—તેજ ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન જોતિમય છે, તેજ ઉત્કૃષ્ટ સદગુરુ એટલે પોતાના આત્માને પોતેજ શિક્ષા આપનાર ઉત્તમગુરુ છે, વળી તેજ ઉત્કૃષ્ટું ધ્યાન છે, અને તેજ સર્વોત્તમ પદાર્થ આ આત્મા છે. ૧૭.

સ એવ સર્વકલ્યાણં, સ એવ સુખભાજનં;
સ એવ શુદ્ધચિદ્રૂપં, સ એવ પરમં શિવં. ૧૮.

ભાવાર્થ—તેજ સમસ્ત કલ્યાણનું નિધાન છે, તેજ સમસ્ત સુખોનું ભાજન છે, તેજ નિર્મળ જ્ઞાનાનંદ સ્વરૂપી છે, અને તેજ સર્વ ઉપદ્રવથી રહિત, અજરામર શિવરૂપ આ આત્મા છે. ૧૮.

સ એવ પરમાનંદઃ, સ એવ સુખદાયકઃ;
સ એવ પરમચૈતન્યં, સ એવ ગુણસાગરઃ. ૧૯.

ભાવાર્થ—તેજ પરમ આનંદ યુક્ત છે, તેજ મહા સુખદાયક છે, તેજ ઉત્કૃષ્ટ ચૈતન્ય એટલે જ્ઞાનશક્તિ છે, અને તેજ સર્વ ગુણ સમુદ્ર આ આત્મા છે. ૧૯.

પરમ આલ્હાદસંપન્નં, રાગદ્વેષવિવર્જિતં;
સોઽહં તુ દેહ મધ્યે તુ, યો જ્ઞનાતિ સ પંડિતઃ. ૨૦.

ભાવાર્થ—તેજ ઉત્કૃષ્ટ હર્ષમય છે, તેજ સર્વ રાગદ્વેષાદિ વિકારે રહિત, શરીરને વિષે શોભી રહ્યો છે, તેને જે યથાર્થ જાણે છે, તેજ ખરો પંડિત છે. ૨૦

આકારરહિતં શુદ્ધં, સ્વસ્વરૂપે વ્યવસ્થિતં;
સિદ્ધમષ્ટગુણોપેતં, નિર્વિકારં નિરંજનં. ૨૧.

ભાવાર્થ—સર્વ આકાર રહિત, પોતાના સ્વરૂપેજ રહેલો, સિદ્ધના આઠ ગુણોએ સહિત, નિર્વિકારી, સર્વ કર્મરૂપી અંજને રહિત, શુદ્ધ નિષ્પન્ન સ્વરૂપી આ આત્મા છે. ૨૧.

તત્ સમં તુ નિજાત્માનં, રાગદ્વેષવિવર્જિતં;
સહજાનંદચૈતન્યં, પ્રકાશયતિ મહાયશે. ૨૨.

ભાવાર્થ—એવોજ, એટલે ઉપર કહ્યો તેવોજ, પોતાનો આત્મા રાગ, દ્વેષ, મોહ, અજ્ઞાન, મિથ્યાત્વાદિ, વિકારે રહિત છે, સ્વાભાવિક, સ્વાધીન, જ્ઞાન ચેતનાવંત આત્માનું સ્વરૂપ છે, એમ મહોટા યજ્ઞના ધણી શ્રી પરમાત્માએ પ્રકાશ્યું છે. ૨૨.

પાષાણેષુ યથા હેમં, દુગ્ધમધ્યે યથા ધૃતં;
તિલમધ્યે યથા તૈલં, દેહમધ્યે તથા શિવં. ૨૩.

ભાવાર્થ—જેમ પથ્થરને વિષે સુવર્ણ, જેમ દૂધને વિષે ધી, જેમ તલમાં તેલ, સત્તાગત્ એટલે શક્તિરૂપે રહેલાં છે; તેવીજ રીતે આ શરીરને વિષે શક્તિરૂપે વ્યાપી રહેલો શિવ સ્વરૂપી આત્મા છે. ૨૩.

કાષ્ઠમધ્યે યથા વન્હિઃ; શક્તિ રૂપેણ તિષ્ઠતિ;
અયમાત્મા શરીરેષુ, યો જ્ઞનાતિ સ પંડિતઃ. ૨૪.

ભાવાર્થ—જેમ કાષ્ઠને વિષે અગ્નિ શક્તિરૂપે ગુપ્ત રહેલી છે, તેમ આ આત્મા શરીરને વિષે રહેલો છે, એમ જે જાણે છે, અને વર્તે છે, તેજ ખરો જાણુકાર પંડિત છે. (પણ આત્મા, આત્મા કરીને પોકારનારા, માત્ર કથની કરનારા, અને આત્માના સ્વરૂપથી વિપરીત વર્તનારા, રાગી, દ્વષિ, મોહી, વિકારી, મમત્વી, જડાનંદી, ભવવાસિ પ્રાણીઓ પંડિત નામને યોગ્ય નથી, એકલા વચન જાળને વિષે ફસી રહેલા શુકપાઠિ પંડિતાભાસો પોતાના આત્માને ઠગી રહ્યા છે, અને આત્માને નામે આત્માનેજ વગોવે છે; એ ખેદની વાત છે.) ૨૪.

અવ્રતાનિ પરિત્યજ્ય, વ્રતેષુ પરિતિષ્ઠતિ;
ત્યજેતાન્યપિ સંપ્રાપ્ય, પરમં પદમાત્મનઃ. ૨૫.

ભાવાર્થ—અવ્રતોનો ત્યાગ કરીને વ્રત નિયમને વિષે સ્થિર થવું, અને પછી વિશેષ પ્રકારે શુદ્ધાત્મ સ્વરૂપને વિષે લીન થતાં, તે વ્રત નિયમને પણ તે સ્વરૂપમાં સમાવી દઈને આત્મા શુદ્ધ પરમાત્મ પદને પામે છે. ૨૫.

૯. શ્રીસમ્યક્ત્વસ્વરૂપ પચીસી અર્થસહિત.

મંગલાચરણ.

શ્રીમદ્દીરજિનં નત્વા, ગુરું શ્રીજ્ઞાનસાગરં;
શ્રીસમ્યક્ત્વસ્તવસ્યાર્થં, સિખામિ લોકભાષયા. ૧.
ગુરુપદેશતઃ સમ્યક્, કિચિંત્ શાસ્ત્રાનુસારતઃ;
વૃદ્ધપરંપરાં જ્ઞાત્વા, કિયતે યોધિસંગ્રહ. ૨.

ભાવાર્થ—શ્રીમદ્દવીર પરમાત્માને નમસ્કાર કરીને તથા જ્ઞાન દ્રષ્ટિના દાતા, પરમોપકારી શ્રીગુરુના ચરણાવિંદને નમસ્કાર કરીને પૌદ્ગલિક સુખ તથા આત્મિક સુખને લિપ્ત લિપ્ત દર્શાવનારો, એહવો શ્રીસમ્યક્ત્વગુણ, તેની મૂલોત્પત્તિ સપ્રભેદ કહેનારું સમ્યક્ત્વ

પંચવીસીનામે પ્રકરણ, તેનો અર્થ, શ્રીગુરુઉપદેશથકી તથા કાંઈક શાસ્ત્રાનુસારથકી તથા કાંઈક વૃદ્ધપરંપરાથકી એટલે બહુશ્રુતોની વાતો સાંભળીને મારી બુદ્ધિને અનુસારે, કિંચિત્ માત્ર સંક્ષેપથકી લોકભાષામાં વાર્તિકરૂપે કહું છું.

જહ સમ્મત્તસરૂવં, પરવિચં વીરજિણુવરિદ્દેણુ;
તહ કિત્તણેણુ તમહં, થુણામિ સમ્મત્તસુદ્ધિકચ્ચે. ૧.

ભાવાર્થ—જેમ ઉપશમ, ક્ષાયોપશમાદિ પ્રકારે સમ્યક્ત્વનું સ્વરૂપ શ્રીવીર જિનવરેંદ્રે પ્રરૂપ્યું છે, ગણધરાદિકને ઉપદેશ્યું છે, તેમ કીર્તન કરવે કરીને એટલે જે રીતે શ્રીવીર પરમેશ્વરે સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિની પ્રણાલિકા ઉપદેશી, તેજ પ્રણાલિકાગર્ભિત વિનંતિયે કરીને શ્રીવીર પરમાત્માને સ્તવીશ. એ રીતે પ્રકરણકર્તાયે વસ્તુનિર્દેશાત્મકરૂપ મંગલ કર્યું; હવે પ્રકરણ કરવાનું પ્રયોજન કહે છે, એ પ્રકરણ શા વાસ્તે કરે છે, કે સમ્યક્ત્વની શુદ્ધિ થવાને અર્થે, એટલે ક્ષાયિકલાવે સમ્યક્ત્વ શુદ્ધિ પામવાને અર્થે કરે છે. ૧.

હવે સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિની અગાઉ જેવી જીવની અવસ્થા હોય, તે વ્યતિકરગર્ભિત બીજી ગાથાએ સ્તુતિ કરે છે.

મામિ ! અણામ્મ અણુતે, ચઉગમ્મ સંસાર ધોર કંતારે;
મોહામ્મ કમ્મ ગુરુઠિમ્મ, વિવાગવસચ્ચો ભમમ્મ જીવો. ૨.

ભાવાર્થ—હો સ્વામિ, મારા સરિખા સંસારી જીવ, તે જેની આદિ પણ ન પામીયે અને અંત પણ ન પામીયે તેને અનાદિ અનંત કહીયે, એટલે જેની આદિ અંત નથી, એવો ચતુર્ગતિ પ્રમણરૂપ સંસાર તેહિજ જાણિયે એક ધોર કાંતાર એટલે ભયાનક ખટવી, તેહને વિષે મોહનીયાદિક આઠે કર્મની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિના વિપાક વેદવાના પરવશચણાથકી આ જીવ ભ્રમણ કરે છે.

હવે સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિનો ઉપાય કહે છે.

લ્લોવલ્લમામ્મ અહા-પવિત્તિકરણેણુ કેવિ જહ કુણ્ણ;
લિઆ અસંખભાગુણુ; કેડિકેડિઅર ઠિમ્મ સેસં. ૩.

ભાવાર્થ—પાલા તથા નદીના પાષાણાદિ (આઠ) દ્રવ્યંતિક-
ન્યાયવડે જે કોઈ ભવ્ય પ્રાણી સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિના કારણપણે ત્રણ
પરિણામરૂપ યથાપ્રવૃત્તિઆદિ, ત્રણ કરણ છે, તેમાંથી પ્રથમ જે
યથાપ્રવૃત્તિકરણ, તેના પરિણામવડે આયુવર્ણને શેષ સાત કર્મોની
એક કોડાકોડી સાગરોપમમાં એક પલ્લોપમના અસંખ્યાત ભાગે
ન્યૂન સ્થિતિ કરે.

તથ્યવિ ગંઠિ ધણુ રાગ-દોસ પરિણુષ્ઠમયં અભિંદંતો;
ગંઠિય જીવોવિ હહા, ન લહઈ તુહ દંસણું નાહ!. ૪.

ભાવાર્થ—તિહાં પણ કાંઈક ઉણી એક કોડાકોડી સ્થિતિ
શેષ સાત કર્મની કીધી, તોપણ અભવ્ય અથવા દુર્ભવ્યત્વાદિક દૂષણને
લીધે હાહા ઇતિએદે: રાગ દ્રેષ પરિણામમય અંથી દેશગત જીવ પણ
અંથીને અણુભેદતો થકો હે નાથ ! તાહરું દર્શન, જે શ્રીમુખે
કહેલું સમ્યક્ત્વ, તે પામી શકે નહી. ૪.

હવે જીવ જે રીતે અંથી ભેદે તે રીત કહે છે.

પહિલય પિવિલિયનાએણુ , કેવિ પજ્જત્ત સન્નિપંચિંદી;
ભવો અવર્હુ પુગ્ગલ, પરિયદુવસેસ સંસારો. ૫.

ભાવાર્થ—ઇહાં અંથીદેશ પામ્યા પછી કોઈક જીવ અપૂર્વકરણ
કરે, તે પંથી જે વટેમાર્ગ, તથા પિપિલીકા જે કીડી, તેને ન્યાયે,
(દ્રવ્યંતે) કરે, તેણે કરી કોઈ સંજી પર્યાપ્તો પંચેંદ્રી ભવ્યજીવ મુ-
ક્તિ જાવા યોગ્ય હોય, જેને માત્ર અર્દ્ધ પુદ્ગલ પરાવર્તે શેષ સંસાર
બાકી રહ્યો હોય, એહવો, એટલા લક્ષણે પૂરણ જે જીવ હોય તે જીવ
જે કરે, તે હવે આગલી ગાથાએ કહે છે. ૫.

હવે પૂર્વોક્ત લક્ષણવંત જીવ તે અંથીદેશ સુધી આવે, તિહાં
પરિણામ નિર્મલતાની વૃદ્ધિ હોય તે કહે છે.

અપુવ્વકરણુ મુગ્ગર-ધાય વિહિય દુર્ગંઠિભેઓ સો;
અંતમુહુતેણુ ગઓ, નિયાદુકરણે વિસુજ્ઝંતો. ૬.

ભાવાર્થ-—પૂર્વે કોઈવાર પામ્યો નહિ, એહુવું જે પરિણામ તેને અપૂર્વકરણ કહિયે, તે કેવું છે, જે નિખિડ, આકરી, અત્યંત કઠિણ, એવી પૂર્વોક્તરૂપ જે થંથી, તેને ભેદવાને મુગ્ધર એટલે વજ્ર સરખું છે, તેના ધાયે કરીનેકર્યો છે દુષ્ટ થંથીનો ભેદ તે જેણે એવો તે જીવ પ્રતિક્ષણે વિશુદ્ધમાન પરિણામની નિર્મલતા વધતે થકે અંતર મુહૂર્ત માત્રમાં પૂર્વોક્ત હવે તે અનિવૃત્તિ કરણે ગયો થકો જીવ જે કરે, તે કહે છે. અનિવૃત્તિકરણે ગયો. ૬.

સો તથ્યરણે સુહડોવ્વ, વયરી જય જણિય પરમ આણુંદં;
સમ્મત્તં લહ્મ જીવો, સામન્નેણું તુહ પસાયા. ૭.

ભાવાર્થ-તે જીવને તિહાં અનિવૃત્તિકરણે અતિવિશુદ્ધ પરિણામના ભેરથીમિથ્યાત્વ મોહનીયના પુંજની સ્થિતિ બે થાય, તેમાં પહેલી સ્થિતિ અંતરમુહૂર્તમાં વેદે, એટલે એક અંતરમુહૂર્તમાં ખપી જાય, એટલી સ્થિતિના મિથ્યાત્વ મોહનીયનામા કર્મના દલીયા તે, મહોટી સ્થિતિ; જે કોડાકોડી સાગરોપમમાં પહોંચના અસંખ્યાતમાં ભાગે ન્યૂન છે, તે સ્થિતિમાંથી નજીક ખેંચી લે, એટલે બીજી પહોંચના અસંખ્યાતમે ભાગે ન્યૂન એક કોડાકોડી સાગરોપમ પ્રમાણ હતી, તેમાંથી અંતરમુહૂર્ત પ્રમાણ વેદ નીચી ખેંચીને જુદી કીધી, બાકી શેષ રહી તેનો મહોટો પુંજ અલગો રાખ્યો એટલે નાની સ્થિતિ તથા મહોટી સ્થિતિની વચમાં આંતરો પડ્યો, તેવારે એ બેઉ સ્થિતિની વચમાં જે ખાલી જગ્યા રહી, તેને અંતરકરણ કહિયે, એમ ઇહાં અનિવૃત્તિકરણના ભેરથી અંતરકરણ કરે; એટલે પ્રથમ સ્થિતિ-ગત દલિયાને અંતરમુહૂર્તમાં ખેપવે, અને મહોટી સ્થિતિમાંથી આવતા દલિયાને ઉપશમાવે, વિષ્કંભિત ઉદય કરે, અંતરમુહૂર્ત ઉદય ન આવે એવા કરે, એટલે અનિવૃત્તિકરણે બે કાર્ય કરે, એકતો મિથ્યાત્વસ્થિતિના બે ભાગ કરી અંતરકરણ કરે, અને બીજું અંતરમુહૂર્ત વેદ પ્રથમ લઘુસ્થિતિને ખપાવે, એટલે અનિવૃત્તિકરણનો કાલ પૂરો થાય, તેવારે આગલ અંતરકરણમાં ધસે, દોડે, જાય, પ્રવેશ કરે; તેવારે તિહાં અંતરકરણને પ્રથમ સમયે હે નાથ! તમારે

પ્રસાદે ક્ષાયિકાદિકની પરે વિશિષ્ટ તો નહિ પણ સામાન્યપણે અદ્વૈત-કાલીન ઉપશમનામા સમક્રિત પામે, તે શી રીતે પામે, તેની ઉપમા કહે છે. જેમ સુભટ હોય, તે રણને વિષે વૈરીને જીતવાથી પરમાનંદ પામે, તેમ અનાદિના જે રાગદ્વેષરૂપ મહોટા શત્રુ, તજ્જનિત ગુરુ કર્મ સ્થિત્યાદિ અનંતાનુબંધિયા ચાર વૈરીને જીતવાથી પરમાનંદ સરિષુ સમ્યક્ત્વ જીવ પામે. અહિંયાં ગ્રંથાંતરથી પૂર્વોક્ત જીવ અંતરકરણમાં પહોંચતા કેવો આનંદ પામે, તેની ઉપમા પ્રકારાંતર કહી દેખાડે છે:- જેમ કોઈક પંથીજન ગ્રીષ્મકાલમાં મધ્યાન્હ સમયે નિર્જળ વનમાં સૂર્યના પડેલા કિરણને પરિતાપે પડેલા લૂના સખ્ત તાપે કરી અતિ વ્યાકુલ થયો હોય, તેને કોઈ શીતળ સ્થાનક મળે, વળી તિહાં કોઈ બાવનાચંદનનો રસ છાંટે, તેવારે તે પંથી શાતા પામે, તેવો આનંદમગ્ન હોય. ૭.

હવે સમ્યક્ત્વ કેટલે ભેદે હોય, તે આગમની ગાથાએ કહે છે.

તં યોગવિહં દુવિહં, તિવિહં તહ ચત્રિવિહં ચ પંચવિહં;
તથ્યોગવિહં જં તુહ, પણીયભાવેસુ તત્તરુધ. ૮.

ભાવાર્થ:-એક પ્રકારે, બે પ્રકારે, ત્રણ પ્રકારે, ચાર પ્રકારે, અને પાંચ પ્રકારે પણ આગમમાં સમ્યક્ત્વ કહ્યું તે ભેદોનું સ્વરૂપ વિવરીને કહે છે:-તિહાં એકવિધ સમ્યક્ત્વ તે, જે હે પરમેશ્વર ! તાહુરા પ્રકાર્યા જે જીવાદિકભાવ-પદાર્થો, તેને વિષે તત્ત્વરૂચિ હોય, અર્થાત્, પરમાર્થબુદ્ધિ હોય, તે તત્ત્વરૂચિ શ્રદ્ધાન મિથ્યાત્વદલના રસની મંદતાએ, જાતિસ્મરણાદિક નિમિત્ત, ઇહાપોહ કરતાં કરતાં સહેજે પોતાની મેલે તત્ત્વશ્રદ્ધાન પામે, તે નિર્સર્ગ સમ્યક્ત્વ કહેવાય; અથવા શુદ્ધગુરુની ઉપાસના કરતાં, સિદ્ધાંતવાણી સાંભળતાં, જે પામે, તે ઉપદેશિક શ્રદ્ધાન કહિયે; ઇત્યાદિક લક્ષણ જે તત્ત્વરૂચિ, તે એકવિધ સમ્યક્ત્વ કહિયે. ૮.

હવે દ્વિવિધ સમ્યક્ત્વ ત્રણ પ્રકારે કહે છે.

દુવિહં તુ દૈવભાવા, નિચ્છય વવહારયો વિ અહવાવિ;

નિસ્સંગુવએસાઓ, તુહવયણુ વિગિહિં નિદિદું. ૯.

ભાવાર્થ—હે જીનેશ્વર, તાહરા ભાખ્યાં જે દ્વાદશાંગ, તેના જાણુ એહવા જે પ્રવિણુ પુરૂષો, તેણે એક દ્રવ્યસમ્યક્ત્વ, અને બીજું ભાવસમ્યક્ત્વ, એ બે પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહ્યું છે; અથવા એક નિશ્ચય સમ્યક્ત્વ, અને બીજું વ્યવહારસમ્યક્ત્વ, એ રીતે પણ બે પ્રકાર કહ્યા છે, તથા વળી એક નિસર્ગ સમ્યક્ત્વ, એ રીતે પણ બે પ્રકાર કહ્યા છે, એમ ત્રણ પ્રકાર દ્વિવિધ સમ્યક્ત્વના તાહરાં વચનવેત્તા એટલે આગમાર્થના જાણુ પુરૂષે દેખાડ્યા છે. ૯.

હવે ત્રણ પ્રકારે દ્વિવિધ સમ્યક્ત્વ કહ્યું, તેના લક્ષણુ કહે છે.
તુહ વયણે તત્તરુષ, પરમથ્યમજાણુઓ વિ દવ્યગયં;
સમ્મં ભાવગયં પુણુ, પરમથ્ય વિયાણુઓ હોઈ. ૧૦.

ભાવાર્થ—હે પ્રભુ, તાહરાં વચનનો પરમાર્થ જે રહસ્ય, તેનો અજાણુ છે, તાહરાં વચનને વિષે તત્ત્વરૂચિ છે, કેમકે જે, રાગ, દ્વેષ, અજ્ઞાન, એ ત્રણ દોષનો નાશ થવાથી વિતરાગ થયા, તે અસત્ય ભાષણુ કરે નહી, એટલે શ્રીજિનભાષિત વચન સર્વ સત્ય છે, એમ તે જાણુ છે, તો એવી જે તત્ત્વરૂચિ, તે દ્રવ્યગત સમ્યક્ત્વ કહિયે; બીજું ભાગવત સમ્યક્ત્વ, તે પરમાર્થના જાણુ પુરૂષને હોય, માટે જે ભવ્યજીવ જીવાદિક નવે પદાર્થને સમસ્તનય, ગમ, ભંગ, નિક્ષેપ પ્રમુખ સ્યાદ્વાદ શૈલીપૂર્વક જાણે, સદ્દે, તે ભવ્યજીવને ભાગવત સમ્યક્ત્વ કહિયે; એમ દ્વિવિધ સમ્યક્ત્વ કહ્યું. ૧૦.

હવે નિશ્ચય વ્યવહાર રીતે બે પ્રકારના સમ્યક્ત્વનું લક્ષણુ કહે છે.

નિચ્છયઓ સમ્મત્તં, નાણાઈ મયપ્પસુહ પરિણામો;
ધયરં પુણુ તુહ સમએ, ભણિયં સમ્મત્ત હેગિહિં. ૧૧.

ભાવાર્થ—જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રરૂપ શુદ્ધ શ્રદ્ધા, ભાસન, રમણુ-તાપૂર્વક રત્નત્રયીરૂપ આત્માના જે શુદ્ધ પરિણામ, તેને નિશ્ચય સમ્યક્ત્વ કહિયે, એટલે આત્માનેજ નિશ્ચય સમ્યક્ત્વ કહિયે. કેમકે

આત્માને આત્માના ગુણ તે કાંઈ જૂદા નથી, પરિણામે અનન્ય છે, એક છે. ગુણગુણીભાવે અભેદેજ રહ્યા છે, કેમકે અભેદપરિણામે પરિણમ્યો જે આત્મા, તે તદ્દગુણરૂપજ કહેવાય. પ્રાચ્યે અપ્રમત્ત સાધુને નિશ્ચયનયે સમ્યક્ત્વ પૂર્ણ કહેવાય છે, કેમકે જેવું જાણ્યું, તેવોજ ત્યાગભાવ છે, અને શ્રદ્ધા પણ તદ્દનુરૂપ છે. માટે સ્વરૂપો-પયોગી જીવને આત્મા તેહિજ જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર છે, કારણ કે, આત્મા રત્નત્રયાત્મક અભેદભાવે શરીરમાં રહ્યો છે, માટે રત્નત્રયીને શુદ્ધોપયોગે વર્તતા જીવને નિશ્ચય સમ્યક્ત્વ કહિયે. બીજું વ્યવહાર સમ્યક્ત્વ છે, તે હે પ્રભુ ! તારા સિદ્ધાંતને વિષે સમ્યક્ત્વના હેતુ, જે મિથ્યાત્વીનું સંસ્તવ, પરિચય પ્રમુખ, જે અતિચારાદિક દોષો છે, તેના ત્યાગથી થાય, તથા દેવ ગુરુભક્તિ બહુમાનસહિત, ભક્તિ કરે, શાસનોન્નતિ કરે, અવિરતિ ગુણધામે રહ્યો થકો. પણ આગમોક્ત વિધિમાર્ગે નિરતિચાર સમ્યક્ત્વ પ્રવૃત્તિસહિત હોય, તેને વ્યવહાર સમ્યક્ત્વ કહિયે. ૧૧.

હવે ત્રીજા જે પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહે છે, તેમાં એક નિસર્ગે સમ્યક્ત્વપ્રાપ્તિ, અને બીજી ઉપદેશજન્ય સમ્યક્ત્વપ્રાપ્તિ. ઇહાં શિષ્ય પૂછે છે કે, સહેજે સમ્યક્ત્વની પ્રાપ્તિ કેવી રીતે થાય ? તેવારે ગુરુ દ્રષ્ટાંતગર્ભિત સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિનો ઉપાય કહે છે.

જલ વથ મગ્ગ કુદ્વ-જરાઈનાએણ જેણ પત્તતં;

નિસ્સગ્ગુવએસભવં, સમ્મત્તં તસ્સ તુજ્ઞ નમો. ૧૨.

ભાવાર્થ—આ ગાથામાં પાંચ દ્રષ્ટાંત, કહ્યાં છે, તેમાં જલનો, વસનો અને કોદ્રવનો, એ ત્રણ દ્રષ્ટાંત, આગલ પુંજત્રય ભાવના-વસરે કહી બતાવશે, અને માર્ગનો, તથા જવરનો, એ બે પ્રસ્તુત છે, તે કહે છે:—જેમ કોઈક પંથી માર્ગથી ભ્રષ્ટ થયા પછી બીજા કોઈનો ઉપદેશ પામ્યા વિનાજ ભમતો ભમતો પોતાની મેલે સહેજે માર્ગે ચઢે, અને પંથ ભ્રષ્ટ થયેલો પંથી તથાવિધ પાપના ઉદ-યથી કોઈ સજ્જનનો યોગ ન મલવાથી માર્ગ પામેજ નહિ, તિહાંનો તિહાંજ રહે, અને ત્રીજો પુરૂષ બીજાને પૂછી માર્ગ પામે.

તેમજ વલી જવરનો દ્રષ્ટાંત કહે છે:—જેમ કોઈકને તાપ, જવર આવ્યો, તે કોઈને ઔષધ કર્યા વિનાજ પોતાની મેળે જતો રહે, અને કોઈકને તો ઔષધ, ચૂર્ણ, ધાગાદિ, પ્રયોગ કરવાથી જવર જાય છે, તથા કોઈકને તો અસાધ્ય જવર કોઈ રીતે જાયજ નહિ. એ રીતે એ જો દ્રષ્ટાંત સમ્યક્ત્વપ્રાપ્તિ વિષે જોડવા. તે આવી રીતે, કાંઈક શુકલપક્ષી, કાલાદિક કારણ પરિપાકવંત ચરમાવર્તિ, ચરમ-કરણી, એવો લઘ્યજીવ, તે સહેજે આપોઆપ વિચારતે થકે સમ્યક્ત્વ પામે, તે નિસર્ગ સમ્યક્ત્વ કહિયે; તથા કોઈક જીવ, પૂર્વોક્ત કાલાદિક યોગ્યતાવંત હોય, પણ સદ્ગુરુને યોગે ઉપદેશ સાંભળી અનાદિની ભૂલ મટાડી દેવ, ગુરુ, ધર્મ સદ્ગુણારુપે સમ્યક્ત્વ પામે, તેને ઉપદેશ સમ્યક્ત્વ કહિયે. એ રીતે એ ન્યાયદ્વારાએ સમ્યક્ત્વ, તે હે પ્રભુ ! તુમે કહ્યું, પ્રજ્ઞ્યું, તે માટે પરમોપકારી એહવા તુજને મહારો નમસ્કાર થાયો. ૧૨.

હવે ત્રણ પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહે છે.

તિવિહં કારગ રોચગ-દીવગ ભેએહિં તુહ મયવિઉહિં;
પયોવસમોવસમિયય-ખાધઅભેએહિં વા કહિયં. ૧૩.

ભાવાર્થ—હે નાથ ! ત્હારા મતના વેત્તા જે ગણધરાદિક તેણે કારક, રોચક, અને દીવક, એમ તિવિહ-ત્રણ પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહ્યું છે. વા અથવા ક્ષાયોપશમિક, ઉપશમ અને ક્ષાયિક, એ રીતે પણ ત્રણ ભેદે સમ્યક્ત્વ કહ્યું છે. ૧૩.

હવે કારકાદિક સમ્યક્ત્વનાં લક્ષણ કહે છે.

જં જહ ભણિયં તુમએ, તં તહ કરણંમિ કારગો હાધ;
રોચગ સમ્મત્તં પુણુ, રુધમિત્તકરં તુ તુહ ધમ્મે. ૧૪.

ભાવાર્થ—હે નાથ, જેમ યથાર્થભાવે વિધિમાર્ગ તુમે પ્રકાશ્યો, તે તેમજ આજ્ઞાને અનતિકમતો થકો, એટલે તમારી આજ્ઞાસહિત, આગમોક્ત શૈલીપૂર્વક, યથાશક્તિએ દાન, પૂજન, વ્રત, નિયમાદિક કરે, તેને કારક સમ્યક્ત્વ કહિયે, તથા વલી બીજું રોચક સમ્યક્ત્વ,

તે ત્હારા ધર્મને વિષે રૂચિમાત્ર કરે, શ્રીજિનોક્ત ધર્મ કરવાની ઇચ્છા રહે, શુદ્ધ શ્રદ્ધા રાખે, કોઈને ધર્મ પ્રવૃત્તિ કરતો દેખીને રૂઢું માને, પરંતુ પોતે ભારે કમી, માટે ક્રિયાનુષ્ઠાનાદિક કરી શકે નહિ, તેને રોચક સમ્યક્ત્વ કહિએ. ૧૪.

હવે દીપક સમ્યક્ત્વ કહે છે:—

સયમિહ મિચ્છદિઠી, ધમ્મ કહાધહિં દીવધ પરસ્સ;
દીવગ સમ્મત્તમિણું, ભણુંતિ તુહ સમયમધણો. ૧૫.

ભાવાર્થ—સ્વયં—પોતે તો મિથ્યાદ્રષ્ટિ, અભવ્ય, દુર્ભવ્ય હોય, પણ અંગાર મહાકાચાર્યની પેરે ધર્મકથાદિકે કરી, તથા દંભરચના વિશેષે કરી પર, જે બીજા ભવ્ય—ભદ્રક જીવો હોય, તેને ધર્મે કરી દીપાવે, એટલે આગલા જીવોના ઘટમાં પ્રકાશ કરાવે, પરંતુ પોતાને અંતરંગ પરિણામે શ્રદ્ધા ન હોય. એહવાને હે પ્રભુ ! ત્હારા સમય જે સિદ્ધાંત, તેના જાણુ પુરુષો દીપકસમ્યક્ત્વ કહે છે. ૧૫.

હવે બીજી રીતે પ્રકારાંતરે ત્રણ ભેદ સમ્યક્ત્વના કહે છે:—

અપુન્વકય તિપુજે, મિચ્છમુદ્ધન્નં ખવિત્તુ અણુદ્ધન્નં;
ઉવસામિય અનિયટ્ટી—કરણાઓ પરં ખઓવસમી. ૧૬.

ભાવાર્થ—અપૂર્વ કરણે કર્યા છે ત્રણ પુંજ જેણે, મિથ્યાત્વ, તેના દલ ઉદય આવ્યા, તેને ક્ષેપવીને—ક્ષયકરીને અને ઉદય ન આવ્યા જે મિથ્યાત્વના દલ, તેને ઉપશમાવીને અનિવૃત્તિકરણથી આગલ ક્ષયોપશમ સમ્યક્ત્વ પામે:—અહિંયાં પ્રકરણકારે સિદ્ધાંત તથા કર્મ અંધિક, એ બેઉના અભિપ્રાય ગ્રહણ કરી પ્રકરણ રચના કરી છે, તેમાં સિદ્ધાંતકારનો એ આશય છે જે, અનાદિ મિથ્યાદ્રષ્ટિને કોઈ તથાવિધ સામગ્રીનો સદ્ભાવ, એટલે પ્રાપ્તિ થઈ, યથાપ્રવૃત્તિ પ્રમુખ ત્રણ કરણ કરતાં અપૂર્વકરણના અધ્યવસાયથી અંથી ભેદી શેષ મિથ્યાત્વ સ્થિતિના ત્રણ પુંજ કરી પ્રથમ શુદ્ધ પુદ્ગલને વેદે, તે કારણથી ઉપશમસમ્યક્ત્વ પામ્યા વિનાજ પ્રથમ ક્ષયોપશમ સમ્યક્ત્વ પામે, તથા વલી કોઈક ભવ્ય જીવ યથાપ્રવૃત્ત્યાદિક કરણત્રય અનુક્રમે પૂર્વોક્ત વિધિયે કરી

અંતરકરણને પ્રથમ સમયે ઉપશમસમ્યકત્વ પામે, પણ ઉપશમે રહ્યો પુંજ ત્રણ કરેજ નહી, અંતરમુદ્ધર્ત કાલ પ્રમાણ શુદ્ધ-નિર્મલ અપૌદ્ગલિક ઉપશમ ભાવ વેદી, તિહાંથી ચલાયમાન થયો થકો અવશ્ય મિથ્યાત્વે જાય, અપર પુંજ તો છે નહિ, માટે ઇલ્લિકાને દૃષ્ટાંતે ફરી પાછો મિથ્યાત્વ સ્થાનકથી આંચો, તે ફરી મિથ્યાત્વેજ જાય, એ સિદ્ધાંતિકનો અભિપ્રાય છે. તથા કર્મઅંથવાલા એમ માને છે કે, જે કોઈ અનાદિ મિથ્યાદૃષ્ટિ સંસારી જીવ, જેવારે ચરમાવર્ત તથા ચરમકરણ કરવાને અવસરે પહેલા સમ્યકત્વ પ્રાપ્તિકાલેજ યથાપ્રવૃત્ત્યાદિ કરણત્રય કરવા પૂર્વકજ અંતરકરણ કરે, તિહાં ઉપશમ સમ્યકત્વ પામી અવશ્ય ત્રણપુંજ કરે, તેનું સ્વરૂપ આ અંથમાં પૂર્વે કહેલ તે પ્રમાણે જાણી લેવું. હવે તે ત્રણ પુંજના ત્રણ નામ થયા, તેમાં પહેલો શુદ્ધપુંજ, તે દર્શન મોહનીય કહિયે: હવે તે જીવ અંતરકરણગત ઉપશમકાલ પૂરો થયે થકે, એટલે જેટલો વખત અંતરકરણનો તેટલોજ વખત ઉપશમ સમ્યકત્વનો છે. તે ઉપશમ સમ્યકત્વનો કાલ અંતરમુદ્ધર્ત પ્રમાણ પૂરો થયે થકે જો પરિણામની વિશુદ્ધિ રહે, તો શુદ્ધ પુંજનો ઉદય થાય, તેનું નામ ક્ષયોપશમ-સમ્યકત્વ કહિયે, તિહાં ત્રિપુંજ તે સમગ્ર દર્શની, દ્વિપુંજ તે મિશ્રદર્શની, અને એક પુંજ મિથ્યાદૃષ્ટિ હોય, તથા ઉપશમ સમ્યકત્વથી આગલ જો કાંઈક ઉજ્જવલ, કાંઈક મલીન, એહવા મિશ્ર પરિણામ થાય, તો મિશ્રમોહનીયનો ઉદય થાય, એટલે મિશ્રપુંજનો ઉદય આવે, અને જો અનંતાનુબંધીના ઉદય બલથકી અતિ મલીન પરિણામ થાય, તો મિથ્યાત્વ મોહનીયનો ઉદય થાય. એટલે અશુદ્ધપુંજનો ઉદય આવે; એ રીતે સંસારમાં કેટલાક ત્રિપુંજ, કેટલાક દ્વિપુંજ, કેટલાક એકપુંજ, તેમાં ક્ષયોપશમી ત્રિપુંજ હોય તથા મિથ્યાત્વ ક્ષય કરવાને સમ્યકત્વ મોહનીયની ઉજ્જવલતા કરે, તેવારે દ્વિપુંજ હોય, અથવા અપુંજ એટલે પુંજરહિત પણ ક્ષાયક સમ્યકત્વી હોય, તથા જેવારે મિશ્ર ઉવેલન કરે, અથવા ક્ષેપવે, તેવારે એકપુંજ હોય. એ રીતે કર્મઅંથિક મતે પ્રથમ ઉપશમ સમ્યકત્વજ પામે

અને તે ઉપશમી નીચમા ત્રણપુંજ કરે. એ રીતે સિદ્ધાંતિક, તથા કર્મશ્રાંથિક, બેઉએ મલી ઉપશમ સમ્યક્ત્વ પામવાના બે માર્ગ કહ્યા; તથા ક્ષયોપશમ સમ્યક્ત્વ પામવાના પણ બે માર્ગ કહ્યા; એટલી વાત પ્રસંગથી કહી. ૧૬.

હવે કર્મશ્રાંથની શૈલીએ ઉપશમ સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્તિનો ઉપાય કહે છે.

અકયતિપુંજે ઉસરદવ—ધલિય દહુ રુખખનાએણું;
અંતરકરણુવસમિઓ, ઉવસમિયો વા સસેણિગઓ. ૧૭.

ભાવાર્થ—જેણે ત્રણપુંજ પૂર્વે કર્યા નથી, એટલે પુંજ કર્યાથી આગલ જેમ વનમાં દાવાનલ બલતો હોય, ઉપરભૂમિ એટલે ખરી જમીન રણરૂપ હોય, અથવા કેવલ વેલુ એટલે રેતીની ભૂમિ હોય, સૂકી નદી પ્રમુખની, તેને ઉપર ભૂમી કહિયે, તથા જે ભૂમિ ઉપર પૂર્વે દવ લાગી ગયો હોય, અને ઘાસ, લાકડી તથા ઝાડ પ્રમુખ બળી સાફ થઈ ગયા હોય, તે દવદગ્ધ ભૂમી કહિયે, એટલે એક ઉપર ભૂમિ અને બીજી દવદગ્ધ ભૂમિ. એ બે ઠેકાણા જે બળતી અગ્નિ પામે, તો પોતાની મેલે ઓલવાઈ જાય, એ ન્યાયે મિથ્યાત્વવેદનરૂપ જે દાવાનલ, તે અંતરકરણરૂપ ઉપર જેત્ર પામીને સહેજે પોતાની મેળે ઉપશમી જાય, ઓલવાઈ જાય, તેથી જીવ ઉપશમસમ્યક્ત્વ પામે, એટલે અંતરકરણગત ઉપશમસમ્યક્ત્વ કહ્યું. વા અથવા ઉપશમસમ્યક્ત્વ સ્વશ્રેણીએ એટલે ઉપશમશ્રેણી ચઢતાં પણ હોય. ૧૭.

હવે ક્ષપકશ્રેણીનું સ્વરૂપ કહે છે. પ્રથમ ક્ષાયકની અનુક્રમણિકા કહે છે.

મિચ્છાહ ખએ ખધઓ, સો સત્તગખખાણિ હાહ બદ્ધાઉ;
ચઉ તિ ભવભાવિ મુખખો, તભભવ સિદ્ધિ વિ ધયરો વા. ૧૮.

ભાવાર્થ—પૂર્વે સિદ્ધાંતાભિપ્રાયે અપૂર્વકરણે કર્યા છે ત્રણપુંજ જેણે, તે જીવ શુદ્ધ પુંજેદયે વર્તતો, યથા કર્મશ્રાંથાભિપ્રાયે અંતરકરણગત ઉપશમ બલ કર્યા છે ત્રણપુંજ જેણે, તે જીવ જેવારે શુદ્ધ

વિપાકોદય વેદતો એટલે ક્ષાયોપશમસમ્યક્ત્વે વર્ત્તિતો ચોથા ગુણ-
ઠાણાથી માંડિને ક્ષાયિક પ્રારંભે, તિહાં પ્રથમ અનંતાનુબંધી ચાર
કષાય તથા મિથ્યાત્વ મોહનીય પુંજ, મિશ્ર મોહનીયપુંજ અને
સમ્યક્ત્વ મોહનીય પુંજ, એ ત્રણપુંજ અને પૂર્વોક્ત ચાર કષાય એ
સાતે પ્રકૃતિનો ક્ષય કરે, તેવારે ક્ષાયક સમ્યક્ત્વી થાય, તેના બેભેદ
છે, એક બદ્ધાયુ ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વી, બીજો અબદ્ધાયુ ક્ષાયિકસમ્યક્-
ત્વી. તિહાં જે અબદ્ધાયુ એટલે જે જીવે આગલા ભવનું આયુ
બાંધ્યું નથી, એવો ક્ષાયકસમ્યક્ત્વી જીવ તો તદ્દલવેજ મોક્ષે જાય,
અને જેણે આવતા ભવનું આયુ બાંધીને પછી સાત પ્રકૃતિ ક્ષય
કરી ક્ષાયકસમ્યક્ત્વ પામ્યો, તે જીવ ત્રણભવે અથવા ચારભવે મોક્ષે
જાય; ઇહાં આયુ બાંધ્યા પછી કોઈ જીવે ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ પામ્યું,
તો તે જીવે સાત પ્રકૃતિ ક્ષય કરી છે એટલેજ રહે. પણ આગલ
ક્ષપકશ્રેણીયે ચઢે નહી, તે ભવે તો ક્ષાયિકમાત્રેજ રહે, પછી પૂર્વોક્ત
રીતે ત્રીજે ભવે અથવા ચોથે ભવે સિદ્ધિ વરે. આટલી વાત
પ્રસંગથી કહી છે.

હવે ચાર પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહે છે:—

**ચઉહાઓ સાસાણું, ગુડાધ વમણુન્વ માલપડણુન્વ;
ઉવસમિઓ ઉ પડતો, સાસાણો મિચ્છમપ્પતો. ૧૯.**

ભાવાર્થ—ચાર પ્રકારે સમ્યક્ત્વ હોય, તે આવી રીતે:—કે
ત્રણ સમ્યક્ત્વ તો પૂર્વે કહ્યા, અને જેવારે તેની સાથે સાસ્વાદન-
સમ્યક્ત્વ ભેળીયે, તેવારે ચાર પ્રકારે સમ્યક્ત્વ થાય. ઉપશમ સમ્ય-
ક્ત્વનો કાલ અંતરમુદ્ધર્ત છે, તેમાંથી જેવારે કોઈક જીવને ભવિત-
વ્યતાના યોગે મિથ્યાત્વે અવશ્ય જાવું છે, તેવારે ઉપશમકાળમાં
ઉત્કૃષ્ટ છ આવલિકપ્રમાણ કાલ બાકી શેષ રહ્યો હોય, અને જઘન્યથી
એક સમય રહ્યો હોય, અથવા તેની વચમાંનો જે જે રહે, તે
મધ્યમકાલ કહિયે. એટલે ઉપશમસમ્યક્ત્વનો કાલ શેષ રહે, તેવારે
ઉપશમાવેલા જે અનંતાનુબંધી કષાયના ફલ, તેનો ઉદય થાય,

તે જીવને સમ્યક્ત્વ થકાં ગોળના વમનની પરે, તથા માલપતનની પરે, એટલે જેમ ગોળનું વમન થતા જીવને કંઈક ગળાછટો પણ અનિચ્છિત સ્વાદ લાગે, તેમ ઉપશમથી પડતાં મિથ્યાત્વે જતાં વચમાં જે આવી નિરસ તત્ત્વરુચિ રહે, તે સાસ્વાદનસમ્યક્ત્વ જાણવું, અને તેમાં માલપતન એટલે કેાઈ માળેથી પડતો ભૂમિએ જેટલી વારમાં ખેંચે, તેટલી વારમાં તેવી સ્થિતિયે, તેવા વેગે સમ્યક્ત્વ વમતો જીવ સાસ્વાદની થઈ મિથ્યાત્વે જાય. અહિંયાં સાસ્વાદન શબ્દનો અર્થ કરે છે:—સાસ્વાદન એટલે સહુ આસ્વાદેન વર્તતે ઇતિ સાસ્વાદન, અર્થાત્ સમ્યક્ત્વનો આસ્વાદ માત્ર રહે, તેથી સાસ્વાદન કહીએ; અથવા આ કેં સમસ્તપણે શાતન કરે, પાતન કરે, મુક્તિમાર્ગથી જાણ કરે, તેને આશાતન કહિયે. અહિં સમ્યક્ત્વથી જાણતારૂપ આશાતન છે, તેને સહુ જોડીએ ત્યારે સાશાતન કે સાસાયણ એટલે સાસ્વાદન કહીએ. એ રીતે ચાર પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહ્યું. ૧૯.

હવે પાંચ પ્રકારે સમ્યક્ત્વ કહે છે:—

વેયગજુઅ પંચવિહં, તં ચતુ દુપુંજખપયંમિ તદ્વચસ્સ,;
ખય કાલ ચરમ સમયે, સુદ્ધાણુ વેયગો હોધ. ૨૦.

ભાવાર્થ—પૂર્વે કહ્યાં જે ચાર સમ્યક્ત્વ તેની સાથે વેદક સમ્યક્ત્વ યુક્ત કરીયે, તે વારે પાંચ પ્રકારે સમ્યક્ત્વ હોય. તે વેદકનું સ્વરૂપ કહે છે:—જે સમ્યક્ત્વના અત્યંત શુદ્ધ પુદ્ગલને વેદીયે, અનુભવિયે, તે વેદક સમ્યક્ત્વ કહિયે. તે પરમાર્થે ક્ષયોપશમ સમ્યક્ત્વજ છે, કેમ જે સમસ્ત મિથ્યાત્વમોહનીય ક્ષય કરવાના કાળનો જે ચરમ સમયમાત્ર તે વેદક સમ્યક્ત્વ કહિયે. ૨૦.

હવે એ પાંચ સમ્યક્ત્વનો કાળ કહે છે.

અંતમુહુતોવસમો, ઇાવલિય સાસણુ વેયગો સમયો;
સાહિય તિત્તીસાયર, ખધ્યો દુગુણો ખયોવસમો. ૨૧.

ભાવાર્થ—ઉપશમસમ્યક્ત્વનો કાલ ઉત્કૃષ્ટો અંતરમુહુર્ત છે, અને સાસ્વાદનનો કાળ ઉત્કૃષ્ટો છ આવલિનો છે તથા વેદકસમ્યક્-

ત્વનો કાળ એક સમય છે, અને ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વનો ઉત્કૃષ્ટો કાળ સર્વાર્થસિદ્ધિની અપેક્ષાએ મનુષ્ય ભવસહિત ગણતાં સાધિક તેત્રીશ સાગરોપમ છે. એક જીવ આશ્રી અથવા અનેક જીવ આશ્રી, સમ્યક્ત્વનો જઘન્યથી તથા ઉત્કૃષ્ટથી અંતરમુદ્ધર્તજ હોય, અને ક્ષયોપશમરૂપ સમ્યક્ત્વની લબ્ધિ તો એક જીવને જઘન્ય અંતર-મુદ્ધર્ત અને ઉત્કૃષ્ટી તો ક્ષાયકથકી ખમણો છાસઠ સાગરોપમ અને મનુષ્યભવે અધિક હોય. તેથી ઉપરાંત સિદ્ધજ થાય. એમ પાંચે સમ્યક્ત્વનો કાળ કહ્યો. વિશેષ સ્વરૂપ ગ્રંથાંતરથી જાણવું. ૨૧.

હવે સંસારમાં જામણ કરતાં જીવ એ પાંચે સમ્યક્ત્વમાં કયું કયું સમ્યક્ત્વ કેટલી વાર પામે ? તે કહે છે:—

**ઉકકોસં સાસયણુ, ઉવસમિયા હુતિ પંચવારાઓ;
વેયગ ખય ઇક્કસી, અસંખવારા ખઓવસમે. ૨૨.**

ભાવાર્થ—ઉત્કૃષ્ટો મોક્ષાવધિ મુખી સંસારમાં ભમતાં ભમતાં જીવ સાસ્વાદન તથા ઉપશમિક સમ્યક્ત્વ પાંચ વાર પામે. તેમાં એક તો પ્રથમ સમ્યક્ત્વ લાભ કાળે અંતરકરણગત ઉપશમિક હોય, અને ઉપશમશ્રેણી ચાર વખત પામે, તિહાં ચાર વખત ઉપશમનો લાભ હોય; તથા વેદકસમ્યત્વ અને ક્ષાયકસમ્યત્વ. એ બે એકજ વાર પામે, અને ક્ષયોપશમસમ્યક્ત્વ તો મોક્ષાવધિ સંસાર ભમતાં અસંખ્યાતિવાર પામે. એ રીતે સમ્યક્ત્વપ્રાપ્તિની સંખ્યા કહી. હવે કેટલીક વાત પ્રસંગે કહીએ છીએ:—એક ભવમાં જીવને કેટલા આકર્ષ કરે, તે કહે છે; તિહાં આકર્ષ એટલે ઉત્તરોત્તર ગુણની ફરસના કરીને વળી તે ગુણથી મંદતા થાય, વળી તે ગુણની ફરી સાવ-ધાનતા થાય, એમ મુકી મુકીને ગ્રહણ કરવું, એવી જે પરિણામની હલાયલ, તેને આકર્ષ કહીએ; તે આકર્ષ એક શ્રુતસામાયક, ખીજું સમ્યક્ત્વ સામાયક, અને ત્રાજું દેશવિરતિ સામાયક. એ ત્રણ ગુણની સ્પર્શનામાં જીવને ભવમાં ઉત્કૃષ્ટ સહસ્ર પૃથક્ત્વ, એટલે બે હજારથી નવ હજાર વાર હોય; તથા સર્વવિરતિમાં બસોથી નવસો વાર હોય; અને જઘન્યથી એકજ હોય. એ તો એક ભવ આશ્રીને

જાણવું, અને અનેક ભવ આશ્રી શ્રુતસામાયક, સમ્યક્ત્વસામાયક, અને દેશવિરતિસામાયક, એ ત્રણમાં ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્યાતા હજાર આકર્ષ હોય, અને સર્વવિરતિમાં નાના ભવમાં મોક્ષ જતાં સુધીમાં જે હજારથી નવ હજાર સુધી આકર્ષ હોય. એ રીતે સમ્યક્ત્વ-પ્રાપ્તિ સંખ્યાને પ્રસંગે આકર્ષસંખ્યા કહી. ૨૨.

હવે કયા ગુણુદાણે કયું સમ્યક્ત્વ હોય ? તે કહે છે:-

બિય ગુંણે સાસાણો, તુરિઆઇસુ આઠંગાર ચઉ ચઉસુ;
ઉવસમગ ખઇગ વેયગ, ખાઓવસમા કમ્મા હુતિ. ૨૩.

ભાવાર્થ-સાસ્વાદનસમ્યક્ત્વ તે બીજા સાસ્વાદન ગુણુદાણામાં-
હેજ હોય, પણ અન્ય ગુણુસ્થાનકે ન હોય, અને ઉપશમસમ્યક્ત્વ
તે ચોથા ગુણુદાણાથી માંડી આઠમા ગુણુદાણા સુધી હોય, પણ
અન્ય ગુણુસ્થાનકે ન હોય, અને ક્ષાયકસમ્યક્ત્વ અગ્યાર ગુણુદાણે
હોય, એટલે ચોથા ગુણુદાણાથી માંડીને ચૌદમાં અયોગી ગુણુદાણા-
સુધી હોય, અને ક્ષયોપશમસમ્યક્ત્વ તથા વેદક સમ્યક્ત્વ, એ જે
અનુક્રમે ચાર ચાર ગુણુદાણાની સંખ્યા સુધી પામીયે, અર્થાત્ વેદક,
અને ક્ષયોપશમ, એ જે ચોથા ગુણુદાણાથી માંડીને સાતમા અપ્ર-
મત્ત ગુણુદાણા સુધીજ હોય, પણ અન્ય ગુણુદાણે ન પામીયે, એ
વાત સત્તા આશ્રી જાણવી, પણ પરમાર્થે તો વેદક સમ્યક્ત્વ અને
ક્ષયોપશમસમ્યક્ત્વ એ જે એકજ કહ્યા છે. હવે સમ્યક્ત્વ પામ્યા
પછી દેશવિરતિ, સર્વવિરતિ. ક્ષાયિકભાવે ક્યારે પ્રાપ્ત થાય, તે
કહે છે:- પૂર્વોક્ત ભવ્ય જીવ, જેવારે ગ્રંથીભેદ કરી સમ્યક્ત્વ પામે,
તે પછી અંતઃ કોડાકોડીનો સ્થિતિબંધ છે, તેમાંથી પૃથક્ત્વ
પલ્યોપમ એટલે જેથી માંડીને નવ પલ્યોપમ સુધી ઓછી કરે, એટલે
કોઇક જે પલ્યોપમ ઓછી કરે, કોઇક ત્રણ, એમ યાવત્ કોઇ
નવ પલ્યોપમ જેટલી સ્થિતિ અંતઃ કોડાકોડીમાંથી ઓછી કરે, તેવારે
દેશવિરતિ ગુણુસ્થાનકનો ક્ષયોપશમ થાય, એટલે ભાવથી દેશવિરતિ
ગુણુ પ્રાપ્ત થયો છે, તે સ્થિતિમાંથી પણ સંખ્યાતા સાગરોપમની
સ્થિતિ ઓછી કરે, એટલે સર્વવિરતિવંત સ્થિતિ બાંધે તો, અંતઃ

કોડાકોડી નવપદ્યોપમે ન્યૂન જે દેશવિરતિની સ્થિતિ છે, તેથી પણ સંખ્યાતા સાગરોપમ ઓછી ખાંધે, એવા અધ્યવસાયે કપાયની મંદતા હોય, તેવાર પછી સંખ્યાતા સાગરોપમ ખપવાથી ઉપશમ-શ્રેણી પડીવળે, તેવારપછી પણ સંખ્યાતા સાગરોપમની સ્થિતિ ખપવાથી ક્ષપકશ્રેણી પડીવળે. હવે જે જીવ સમ્યક્ત્વ પામીને પાછો પડી મિથ્યાત્વે ગયો, તે ફરી સમ્યક્ત્વ કેવારે પામે ? કેટલો અંતર હોય ? તે કહે છે:-સમ્યક્ત્વનું આંતરૂં જઘન્યથી તો અંતરમુહૂર્ત છે, કેમકે કોઈક જીવે સમ્યક્ત્વ પામીને પાછો પરિણામની નિર્મલતાને યોગે તદ્દાવરણ ક્ષયોપશમથી અંતરમુહૂર્તને આંતરે ફરી સમ્યક્ત્વ પામે, તથા જે બહુલકર્મી, તીર્થંકરાદિકની પ્રચુર આશાતના કરે, તે જીવ અર્ધપુદ્ગલ સુધી સંસારમાં પ્રવર્તે, સંસારમાં જન્મ મરણ કરે, પછી અર્ધપુદ્ગલ ગયે ફરી સમ્યક્ત્વ પામે, એટલે ઉત્કૃષ્ટ આંતરૂં અર્ધપુદ્ગલ પરાવર્તી છે. હવે સમ્યક્ત્વની દશરૂચીના નામ તથા દુંક સ્વરૂપ લખીયે છીયે: ૧ નિસર્ગારૂચિ, એટલે પૂર્વભવના ગાઢ અભ્યાસને લીધે જાતિસ્મરણાદિ જ્ઞાન પામીએ બોધ થયે તત્ત્વરૂચિ થાય તે. ૨ ઉપદેશરૂચિ તે સતસંગે ગુરુવાદીના ઉપદેશવડે જે તત્ત્વરૂચિ પ્રગટે તે. ૩ આશારૂચિ તે, રાગ, દ્વેષ, અજ્ઞાન, મોહાદિ દોષો જેના ગયા છે તેને જીવું બોલવાનો કંઈ પણ સ્વાર્થ ન હોય, માટે શ્રીવીતરાગભાષિત વચન એકાંત સત્ય છે, એવી દ્રઢ શ્રદ્ધા, તે આશારૂચિ. ૪ સૂત્રરૂચિ તે, સૂત્ર, સિદ્ધાંત, પ્રકરણાદિ ભણવા સાંભલવાની દ્રઢ ચાહના તે. ૫ બીજરૂચિ તે, જેમ તેલનું બીંદુ પાણીમાં વિસ્તાર પામે છે, તેમ ગુર્વાદિકના મુખથકી એકાદાપદથી વાક્ય સાંભલતાં સમસ્તભાવ તથા મર્મને વિસ્તારપણે જાણી જાય, એવી કુશાગ્રબુદ્ધિ તત્ત્વ જાણવા ઉપર હોય તે. ૬ અભિગમરૂચિ તે, અંગ, ઉપાંગ, દષ્ટિ-વાદાદિક ગહનશસ્ત્રોના અર્થ સાંભલવાની, જાણવાની, મનન કરવાની તીવ્રચાહના હોય તે. ૭ વિસ્તારરૂચિ તે, ખટ દ્રવ્ય, નવતત્ત્વ, કર્મસ્વરૂપ, ઇત્યાદિ જીવાજીવાદિક પદાર્થોને સુક્ષ્મબુદ્ધિપૂર્વક નય,

ગમ, પ્રમાણ, નિશ્લેષ, આદિ અનેક ભેદભેદાંતરસહિત જાણવાની બહુ ચાહના તે. ૮. ક્રિયારૂચિ તે. જેને દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર, તપ, વિનય, સમિતિ, ગુણિ, બાહ્યક્રિયા ઉપર ઘણું રંગ હોય, એમ ક્રિયાભાવમાં ઘણી ચાહના હોય તે. ૯. સંક્ષેપરૂચિ તે, કુમતિ, કદાચહ રહિત, સરલ, ભદ્રિક જીવને પ્રવચન જે શાસ્ત્ર, તેને વિષે બહુ નિપુણપણું ન હોય, તેપણુ મધ્યસ્થપણાના ગુણુચાહક સ્વભાવને લીધે થોડું કે ઘણું સમજવામાં આવે તે. ૧૦ ધર્મરૂચિ તે, પંચાસ્તિકાય સ્વરૂપને યથાર્થ જાણતાં થકાં હેયોપદેય બુદ્ધિપૂર્વક શ્રુતધર્મ તથા ચારિત્રધર્મને બાહ્ય તથા અંતરંગ જિનોકત માર્ગે સદૃઢે, આત્માના નિર્મલ પરિણામરૂપ ધર્મ ઉપર દૃઢ ધર્મબુદ્ધિ હોય, અને તેનીજ ગવેષણા તથા ચાહના તીવ્ર હોય, તે ધર્મરૂચિ જાણવી. એ રીતે સમ્યક્ત્વની દશ રૂચિનું સ્વરૂપ કહ્યું; આ સમ્યક્ત્વરત્ન, જીવને અનાદિકાલની વિપર્યાસ હઠવાસનારૂપ, પર પુદ્ગલિક પદ્ધતિને વિષે મારાપણાની બુદ્ધિરૂપ, મોહની વિકલતાએ થએલ મિથ્યાત્વ-મોહનીના ક્ષય વિના પ્રાપ્ત થાય નહિ; મારે ઉત્તમ જીવોએ સદ્ગુરુના સમાગમમાં રહી, શુદ્ધદેવ—ગુરુ, ધર્મ ઉપર બહુમાનની પરિણુતિતન્મય ધારણ કરવી; જેથી પરમ પ્રભુ શ્રીજિનેશ્વર ભગવંતની કૃપાથી, એ મિથ્યાત્વરૂપ જે પરમશત્રુ, પરમરોગ, પરમહિંસા, પરમદરિદ્રતા પરમનર્ક, પરમદ્વેષી, પરમદુર્ગતિ, તથા પરમ ઘાતકશસ્ત્ર, અને પરમ-વ્યાધિનો સદંતર નાશ થઈને જીવ સકલકર્મકલંકથી મુક્ત થયો થકો, સહેજવારમાં સુખપૂર્વક અનંતસુખમય શિવપદને વરે. તથાસ્તુ. ૨૩.

હવે શ્રી સમ્યક્ત્વના સડસઠ ભેદ વિશુદ્ધ વ્યવહારથી કહે છે.

તેસુદ્ધિ લિંગ લખણ, દૂસણ ભૂસણ પભાવગાગારા;

૧૬હણ જયણ ભાવણ, ઠાણવિણ્યા ગુરુ ગુણાધયં. ૨૪.

ભાવાર્થ—ત્રણ શુદ્ધિ, ત્રણ લિંગ, પાંચ લક્ષણ, પાંચ દૂષણ, પાંચ ભૂષણ, આઠ પ્રભાવક, છ આગાર, ચાર સદ્ગુણ, છ જયણ, ૭ ભાવના, છ સ્થાનક, અને ગુણવંત એવા ગુર્વાદિકનો દશપ્રકારે

વિનય કરવો; એ સડસઠ બોલનું સ્વરૂપ મહોપાધ્યાયજી શ્રીયશો-
વિજયજીકૃત સમક્ષિતીની સડસઠ બોલની સન્નિવૃત્તથી ગુરુગમથી
યથાર્થ જાણવું. અહિં વિસ્તાર થાય માટે લખ્યું નથી. ૨૪.

હવે પ્રકરણકર્તા પ્રભુની પ્રાર્થનાપૂર્વક આશીષ આપે છે.

વિથારં તુહ સમયા, સયા સરંતાણુ ભવ્યજવાણું;
સામિય ! તુહ પ્પસાયા, હવેતિ સમ્મત્ત સંપત્તિ. ૨૫.

ભાવાર્થ—હે સ્વામિન ! તહારા પ્રજ્ઞા સિદ્ધાંતનો વિસ્તાર
સદાકાલ અનુસરતા, અભ્યાસ કરતા એવા ભવ્યજીવોને તહારા પસા-
યથી સકલ સિદ્ધાંતનો પાર એવું જે સમ્યક્ત્વ, તેની પ્રાપ્તિ તે
સમ્યક્ પ્રકારે નિરાવરણુ ભાવે થાઓ, એ પ્રકરણ કરનારની આશીષ છે.

હવે આ સમ્યક્ત્વપ્રાપ્તિની યોગ્યતા થવામાં જીવની પૂર્વ
અવસ્થા કેવી હોય છે, અને તેવાર પછી તે કેવે અનુક્રમે યોગ્યતાની
સન્મુખ થતો જાય છે, તેનું કિંચિત્ સ્વરૂપ વિચારે છે. જે ભવ્ય-
જીવ છે, તેને ભવ્યતાના ઉદયે કરી અકામનિર્જરાયે કર્મ ખપાવતાં
પાંચ કરણની અનુકૂલતાયે કરી બે પુદ્ગલ પરાવર્ત શેષ સંસાર
રહે, તેવારે, ધર્મશબ્દ સામાન્યે સદેહે, જે ધર્મશબ્દ સાંભલવા સન્મુખ
નિર્વિવેક પણે હોય, તેને શ્રવણ સન્મુખી ભાવ કહિયે, પણ તથાવિધ
આદર પિપાસા કાંઈ હોય નહીં, પણ સહજ મિલે તો વિમુખ નહી,
પછી તિહાંથી સંસાર પરિભ્રમણ કરતો જીવ, ઉચ્ચભાવમાં આવે, તેવારે
દોઢ પુદ્ગલ પરાવર્ત રહે. માર્ગગવેષણા, માર્ગશ્રવણ, માર્ગસન્મુખ
માર્ગાનુસારી, માર્ગપ્રાપ્તિ, ઇત્યાદિક નામ, ઇહાંથી આગે થાય. ધર્મ
ભણી ધસે, જિનોક્ત માર્ગનું શ્રવણ હોય, કોઈક રીતે રુચિ થાય,
પણ તીવ્રભાવે ગવેષણા ન હોય, એને માર્ગપતિત કહિયે, એટલે
માર્ગ પડયો કોઈ ભવે એવી રુચિ થઈ પડી, સંસાર પરિભ્રમણ
કરતાં એક પુદ્ગલ પરાવર્ત રહે, તેવારે જિનમાર્ગાનુસારીપણું શુદ્ધ
શુદ્ધની ગવેષણામાત્ર હોય, એ રીતે કરતાં ઇહાં ધર્મયૌવનકાલ
આવે. ન્યાયસંપન્ન વિભવપ્રમુખ પાંત્રીસ ગુણ પામે, મિત્રાદિકદ્રષ્ટિ

પામવાનો અવસર હોય, એહને માર્ગાનુસારી કહીયે; ઇહાં પટદર્શનની ભિન્નતા જાણે, જિનોક્ત માર્ગે વ્યવહારે પ્રવર્તે, ઇહાંથી મિથ્યાત્વ મંદ પડયું, તેથી વ્યવહારે દ્રવ્યધર્મ પણ પામે, પણ સમ્યક્ત્વપ્રાપ્તિ ન થાય. ઇહાં પહેલાં ત્રણ અનુષ્ઠાનની પ્રખલતા હોય, સર્વક્રિયા કરે તે દેખી બીજા અનેક જીવ ધર્મ પામે, પણ પોતાને ન હોય તે ક્રિયાનું ફલ સ્વર્ગાદિક થાય, પણ નિર્જરા અર્થે ન થાય, માટે ઉત્તમ જીવોએ સર્વ આહુટ્ટ, દોહુટ્ટ, આલ પંપાલ-રૂપ, મોહોદયવંત ભવવાસનાનો ત્યાગ કરીને આત્માર્થી સદ્ગુરુના ચરણકમલમાં જમરપેઠે સેવનારૂપ નિવાસ કરતાં થકાં શુદ્ધદેવ, ગુરૂ, અને ધર્મની અત્યંત આદર ભક્તિ સહિત વૈરાગ્યવાસનાએ ચેતનાને વાસિત કરી, સત્સંગમાં તેને કોમલતાને પમાડીને વસ્તુ ધર્મઉપર તથા તેના સાધનો-કારણો ઉપર તન્મય, બહુમાન પરિણુતિયે અમુલ્ય બોધિબીજરૂપ સમ્યક્ત્વરત્નની પ્રાપ્તિને માટે સર્વ પ્રકારે, સર્વ ઉપાયે કરીને નિરંતર શુદ્ધ સાધ્ય દ્રષ્ટિએ સાવધાનપણે ઉદ્યમવંતા થવું, અને શૂન્યતા તથા મંદતા, જડતાદિ દૂષણોનો ત્યાગ, ગુર્વાદિકના વિનયવડે કરવો, એવી સદ્ગુરુ મહારાજની હિત શિક્ષા છે.

શિષ્ય-હે ભગવન્, આ જીવે આ પારાવર, અનાદિ, અનંત, ચતુર્ગતિજ્ઞમણરૂપ, સંસારને વિષે કેવી રીતે અને શાને લીધે પરિજ્ઞમણ કયું ! તેનું મારા ઉપર કૃપા કરીને કિંચિત્ સ્વરૂપ કહો.

ગુરૂ—હે વત્સ ! આ તારો પ્રશ્ન બહુ ઉપયોગી છે, તો સર્વજ્ઞશ્રી શ્રીજિનેશ્વર પરમાત્માએ પોતાના જ્ઞાનમાં જેવું દીધું, તેવું પ્રકાશ્યું છે, તે હું કહું છું. તે તું ધાન દહને ઉપયોગપૂર્વક સાવધાનપણે સાંભળ. સર્વ જીવોની મૂળ સ્થિતિ એહવી છે કે, અનાદિ નિગોદ જે સુક્ષ્મવનસ્પતિકાય જાતિનિગોદ, તેમાં ખાણ સંપન્ન કનકોપલ ન્યાયે અનાદિના રહે છે, એ સર્વ જીવોની મૂળસ્થિતિ છે, તેમાં અંગુલને અસંખ્યાતમે ભાગે શરીર હોય, અને બસો છપ્પ આવલિકાનું આયુ હોય, એટલે રોગરહિત મનુષ્યના એક શ્વાસો-

શ્વાસમાંહે સત્તર ભવ ઝાઝેરા કરે. એમ કેવલ તુલ્ય આશુખ્યવેદતાં ખુલકભવરૂપે અનાદિ નિગોદમાં ચય ઉપચય એટલે તિહાં જન્મ મરણ કરતા રહે છે, એ રીતે સર્વ સંસારી જીવોને નિગોદમાં ભટકતાં અનંતાનંત પુદ્ગલ પરાવર્ત વીતી ગયા. તિહાં રહેતાં થકાં કોઈ ધૂણાક્ષરન્યાયે નિયત કારણના પરિપાક થવાથી કોઈ સમયે એકાદિકમ જે અધ્યાવસાયનાં તરતમયોગથી તત્તુલ્ય હલુકમી થાય, એટલે જેમ અક્ષર ગુણતાં ગુણતાં કોઈ સમયે અચાનક કાંઈ નિયમ સિદ્ધ થઈ જાય છે, એમ નિયતકારણના પરિપાક થવાથી તે જીવ એક જે ઇત્યાદિક, આત્માના અધ્યવસાયની તારતમ્યસહિત થયો થકો તે અધ્યવસાયના જેવા પરિણામ હોય, તેવા પરિણામ તુલ્ય હલુકમી થાય છે, તે હલુકમીપણાના યોગે સૂક્ષ્મનિગોદથી નીકળીને બાહરનિગોદમાં આવે. તિહાં આયુકર્મ સ્થિત્યાદિકની વૃદ્ધિ થાય, કોઈક રીતે બીજા જીવોને દ્રષ્ટિગોચર પણ આવે એહવો થાય. બાહર શરીર છે, માટે સ્વકાય, પરકાયશસ્ત્રથી છેદન ભેદનયોગે જે અકામ નિર્જરા થવા લાગી, તો તેના યોગથી બેઈંદ્રિયાદિકમાં આવે. તિહાં વળી પ્રાણ અને પર્વાસિ તથા ઇંદ્રિય અને શરીરની વૃદ્ધિ થાય. ઇહાં કર્મબંધ વધતો થાય, કેમકે જિહાં ઇંદ્રિય તથા ભાવા, અનેક રસ આસ્વાદનાભિલાષી જિહ્વા થાય, વળી અનેક જીવને દુઃખદાયી, મહોટામાં મહોટું બાર યોજનનું શરીર થાય, ઉત્કૃષ્ટ આયુ બાર વર્ષનું થાય, તેણે કરી શુભાશુભ અધ્યાવસાયની પણ તરતમતા થાય, તો તિહાં પણ અકામ નિર્જરાની બહુલતા હોય તો, ઉચો તેઈંદ્રિયાદિકમાં આવે, અને જે અધિકરણના યોગે હિંસાદિક દોષની બહુલતા થાય, તો ફરી એકેંદ્રિયમાં પણ જાય. તિહાં વળી એકેંદ્રિયમાં પણ ઉત્કૃષ્ટો અનંતકાળ રહી ફરી કોઈ કોઈકવારે કોઈક અકામ નિર્જરાના યોગથી વિકલેંદ્રિયમાં આવે. તિહાં બેઈંદ્રિ, તેઈંદ્રિ, ચૌરેંદ્રિ, એ ત્રણે વિકલેંદ્રિય કહિયે. ઇહાં જેમ જેમ ઇંદ્રિય, પ્રાણ અને પર્વાસિ વધે, તેમ તેમ અધિકરણ વધે. હવે તિહાં જે હિંસાદિક કારણોની વૃદ્ધિ થાય, તો પાછો

પડી એકેન્દ્રિયાદિકમાં આવી જાય, અને જો સામાન્યે રહે, તો પોતાની કાય, સ્થિતિપ્રમાણ દ્વીન્દ્રિયાદિકલાવેજ રહે, અને જો છેદન ભેદનરૂપ અકામ નિર્જરા થાય, તો તેને યોગે ઉંચો પણ આવે. ઇહાં વિકલેન્દ્રિયથી એકેન્દ્રિયમાં પણ જાય, અને એકેન્દ્રિયથી વિકલેન્દ્રિયમાં જાય. એ રીતે અનંતા ફેરા થાય. તિહાં એકેકા ફેરામાં પ્રાપ્તે અનંતો કાલ પણ વહી જાય. એ રીતે કરતાં વિકલેન્દ્રિયથી અકામ નિર્જરાના યોગે પ્રાપ્તે તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય થાય. તે તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના બે ભેદ છે. એક ગર્ભજ અને બીજા સમૂર્છિમ. તેમાં સમૂર્છિમને મન ન હોય, તો પણ તેમાં શરીર, પ્રાણ, પર્યાપ્તિ, આયુ પ્રમુખ અધિકરણની વૃદ્ધિ થાય. તેથી જો હિંસાદિક અધિકરણની બહુલતા થઈ, તો પહેલી નરકે જવું પડે, અથવા પાછો પડી એકેન્દ્રિયાદિકમાં પણ જાય. જો નરકે જાય, તો ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્યાતા કાલ સુધી ક્ષેત્રવેદના, પરમાધામીકૃત તીવ્ર દુઃખ તથા પરસ્પરકૃત તીવ્રદુઃખ અનુભવે, તથા એકેન્દ્રિયાદિકમાં ગયો તો ફરી છેદનાદિક અનેક દુઃખ સહન કરે. ફરી અનંતકાલ ભમે. કહાય જો સમૂર્છિમ પંચેન્દ્રિયામાં છેદન ભેદન શીત, તાપાદિક, મહાદુઃખ સહનથી અકામ નિર્જરાને યોગે ગર્ભજ મનુષ્ય થાય અથવા ગર્ભજ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય થાય. તે જેવારે ગર્ભજ પંચેન્દ્રિય તિર્યંચ અથવા ગર્ભજ મનુષ્ય થાય, તેવારે પ્રબલ અધિકરણી થયો. તિહાં પાંચે આશ્રવ પ્રબલપણે સેવે, તિહાં પ્રાણ તથા પર્યાપ્તિ પૂરણ હોય, તેને લીધે ત્રિકાલ વેદન સ્વકીય પરકીયના વિકલ્પ જાલમાં પડે, તેથી ઉત્કૃષ્ટ કર્મસ્થિતિનો ધણી થાય. આર્ત, રૌદ્ર ધ્યાનની પ્રબલતા થાય, તે દુર્ધ્યાનના યોગે કર્મસ્થિતિ દીર્ઘ કરે. ઇહાં કોઈક જીવ પ્રબલ હિંસાદિક કારણને યોગે સાતે નરકોને વિષે જાય. તિહાં અનંત કાલ રહે, અથવા કેવારેક છેદન, ભેદન, તાડન, તજન, શીત, તાપાદિક સહન કરતો જાતે સરલપરિણામી માટે તીવ્ર સંકલેશ ન કરે, તો અકામ નિર્જરા કરી કોઈક જીવ દેવગતિ પામે, અથવા કોઈ મનુષ્ય થાય. તેમાં જો દેવ થયો તો અતિશય વિષયાસક્તિમાં માચીને તીવ્ર સંકલેશે વિષયાસક્ત થકો

મરીને પ્રાપ્તિ તિર્યચ પંચેન્દ્રિ ગર્ભજ થાય. તિહાં બહુલ હિંસાદિક સેવન કરી નરકે જાય, અથવા પાછો પડી એકેન્દ્રિય ચક્રમાં જાય. ફરી તિહાંથી નીકળી પંચેન્દ્રિયપણું પામતાં ઉત્કૃષ્ટ કાયસ્થિતિયોગે અસંખ્ય પુદ્ગલ પરાવર્ત વીતી જાય, અથવા કોઈ દેવ મરી મનુષ્ય થાય. તિહાં કારણ અપરિપાકપણાથી બહુલતાયે અનાર્થ કુલમાં ઉપજે. તિહાં પ્રબલ કષાય વિષયાદિક અશુદ્ધ હેતુના યોગે અઢારે પાપસ્થાનક સેવી કેવારે સાતે નરકોને વિષે, જેવાં જેવાં કર્મ બાંધે તેવાં તેવાં કર્માનુસારે તે તે નરકમાં જઈ ઉપજવું થાય, એમ યથા બાંધે ઉપજે. તિહાં નરક સંબંધી આકરા દુઃખ અસંખ્ય કાલ પર્યંત સહન કરે, અથવા કોઈ તો મનુષ્યભવ પામી ઘરકુટુંબની તીવ્ર મૂર્ખામાં મૂર્છિત થકો અજ્ઞાનયોગે પરિણમ્યો, તો ફરી તિર્યચગતિ યાવત્ એકેન્દ્રિય ચક્રમાં પડે. વળી તે દશા પામતાં અનંતાનંત કાલ વ્યતિક્રમી જાય, તથા કોઈ મનુષ્ય વિશિષ્ટ જ્ઞાન વિના મૂઠ ચેતનાવંત પ્રકૃતિયે સરલ થકો સહેજે કષાયની મંદતાયે મનુષ્ય પણ થાય. તિહાં વળી કાલ પરિપાક વિના અશુદ્ધ હેતુની પુષ્ટતાયે કર્મસ્થિતિ. ઉત્કૃષ્ટી કરે. તે કર્મ બાંધવાના ચાર હેતુ છે. મિથ્યાત્વ અવિરતિ, કષાય અને યોગ એ ચાર હેતુની પ્રબલતાયે કર્મસ્થિતિ ઉત્કૃષ્ટી બાંધે છે. તિહાં સર્વકર્મનો ઉત્પાદક પોષક મોહનીય કર્મ છે. જેમ ઇંડાથી મુરગી અને મુરગીથી ઇંડું, તેમ મોહનીય કર્મની પુષ્ટિ કરે માટે મોહનીયકર્મની મુખ્યતા કહી. મોહનીયકર્મને રાજપદની ઉપમા કહી, તે મોહનીય કર્મની અઠાવીશ પ્રકૃતમાં મિથ્યાત્વ મોહનીય એકવાર બાંધ્યું. ઉત્કૃષ્ટો સિત્તર કોડાકોડી સાગરોપમ સુધી વિપાક આપે. તેહનો વિપાક અત્યંત મદિરાપાનની ઘુમી સરિખો છે. જેમ મદિરાનું પાન કરનાર પુરૂષ મિત્રને શત્રુ બુદ્ધિયે મારવા દોડે અને શત્રુને હસી હસી મળવા દોડે, તેમ તીવ્ર મોહના ઉદયથી જીવને અજીવ જાણે અને અજીવને જીવ જાણે, તથા ધર્મને અધર્મ જાણે, અધર્મને ધર્મ જાણે, માર્ગને ઉન્માર્ગ જાણે, ઉન્માર્ગને માર્ગ જાણે, સાધુને અસાધુ જાણે, અસાધુને સાધુ જાણે, મુક્તને

અમુક્ત જાણે, અમુક્તને મુક્ત જાણે, એ દશ પ્રકારે મિથ્યાત્વ વિપાક આપે. એ રીતે આઠે કર્મની પ્રકૃતિ, સ્થિતિ, રસ અને પ્રદેશબંધના પરવશપણે અનંતાનંત પુદ્ગલ પરાવર્તી થયા જન્મ મરણાદિરૂપ ભિષણ કાંતારમાં ભમ્યો. એમ ભમતાં ભમતાં કોઈકવાર દુર્લભ મનુષ્યભવાદી સામગ્રીયોગ મળ્યો, પણ મિથ્યાત્વની પ્રબલતાના હેતુએ અથવા પાંચ કારણના પરિપાક વિના કિહાં પણ સમ્યક્ત્વની પ્રાપ્તિ ન થઈ, કેવલ ભવ પૂર્ણ થયો. એમ આ જીવ, હે વત્સ, પૂર્વે અજ્ઞાન અવસ્થામાં અનંત કાળ રુદ્યો, માટે હવે સમ્યક્જ્ઞાને જાગૃત થઈ, સત્સંગમાં રહી, સન્માર્ગના સેવનવડે સ્વસ્થાનકે શીઘ્ર પહોંચવાનો પુષ્પ પ્રયત્ન ઉત્તમજીવે રાખવો જરૂરનો છે. કિં બહુના !!!

૧૦. જીવાનુશાસ્તિ કુલક.

અર્થ સહિત.

રે જીવ ! કિં ન બુજ્જસિ?, ચઉગાધસંસારસાયરે ધોરે;
ભમિયો આણંતકાલં અરહટ્ટધડિન્વ જલમજ્જે. ૧.

અર્થ—હે જીવ ! ચારગતિરૂપ ભયંકર સંસાર સમુદ્રમાં, પાણીમાં રેંટના ઘડીઓની પેઠે અનંતકાળ સુધી તું ભમ્યો (છતાં) કેમ બોધ પામતો નથી ? ૧.

રે જીવ ! ચિંતસિ તુમં, નિમિત્તમિતં પરો હવધ તુજ્જ;
અસુહપરિણામજણિયં, ફલમેયં પુન્નકમ્માણું. ૨.

અર્થ—હે જીવ ! બીજો તો તને નિમિત્તમાત્રજ છે, અને આ (બધું) અશુભ પરિણામથી ઉત્પન્ન થયેલું, પૂર્વકર્મનું ફલ છે. તે તું ચિંતવે છે ? ૨.

રે જીવ ! કમ્મભરિયં, ઉવએસં કુણ્ણસિ મૂઢ ! વિવરીયં;
દુગ્ગાધગમણુમણાણું, એસન્નિયય હોધ પરિણામો. ૩.

અર્થ—હે મૂઢ જીવ ! કર્મથી ભરેલો વિપરિત ઉપદેશ તું કરે છે. દુર્ગતિમાં જવાજ ઇચ્છાવાળાના મનમાં આવે પરિણામ હોય છે. ૩.

રે જીવ ! તુમં સીસે, સવણા દાડિણ સુણુસુ મહવયાણું;
જં સુખખં નહુ પાવિસિ, તા ધમ્મવિવન્નિજ્ઞેા નૂણું. ૪.

અર્થ—હે શિષ્ય જીવ ! તું કાન દધને માડું વચન સાંભળ.
તું સુખ પામતોજ નથી માટે ખરેખર ધર્મ રહિતજ છે. ૪.
રે જીવ ! મા વિસાયં, જહિ તુમં પિચ્છિડિણ પરરિદ્ધી;
ધમ્મરહિયાણ કત્તો, સંપન્નજઘ ? વિવિહસંપત્તી. ૫.

અર્થ—હે જીવ ! બીજની ઋદ્ધિ જોધને તું વિષાદ પામ
નહિ. ધર્મ વિનાના જીવને વિવિધ પ્રકારની સંપત્તિઓ ક્યાંથી
પ્રાપ્ત થાય ? ૫.

રે જીવ ! કિં ન પિચ્છસિ ?, ઝિજ્ઞઝંતં જુવ્વણું ધણું જીઅં;
તહવિહુ સિદ્ધં ન કુણસિ, અપ્પહિયં પવરન્નિણુધમ્મં. ૬.

અર્થ—હે જીવ ! યૌવન, ધન, અને જીવિતને નાશ પામતાં
શું તું નથી જોતો ? તો પણ આત્મહિતકારી શ્રેષ્ઠ જિનધર્મ ખરે-
ખર તું નથી કરતો (નથી આદરતો). ૬.

રે જીવ ! માણુવન્નિજ્ઞઅ, સાહસપરિહીણું દીણુ ગયલજ્જ !;
અચ્છસિ ? કિં વિસથેા, નહુ ધમ્મે આયરં કુણસિ?. ૭.

અર્થ—હે માન વિનાના સાહસ રહિત, ગરીબડા, નિર્લજ
જીવ ! વિશ્વાસવાળો થઈને કેમ જોઠો છે ? તું ધર્મમાં બિલકુલ
આદર કરતોજ નથી. ૭.

રે જીવ ! મણુયજ્જમ્મં, અકયથ્યં જુવ્વણું ચ વોલીણું;
ન ય ચિન્નં ઉગ્ગતવં, ન ય લચ્છી માણિયા પવરા. ૮.

અર્થ—હે જીવ ! નિષ્ફલ મનુષ્ય જન્મ, અને યૌવન વ્યતીત થયાં,
ઉચ્ચ તપ પણ ન આચર્યું અને ઉત્તમ પ્રકારની લક્ષ્મી પણ ન મેળવી. ૮.

રે જીવ ! કિં ન કાલો, તુજ્ઞઝ જયેા ? પરમુહં નીયંતસ્સ;
જં ધ્વચ્છિઅં ન પત્તં, તં અસિધારાવયં ચરમ્મુ. ૯.

અર્થ—હે જીવ ! બીજના મોઢા સામું (જોધને જોણી રહેતાં)

જેતાં તારો વખત (નકામો) નથી ગયો? જે તને ઇચ્છિત હતું તે તો નંમજ્યુ માટે ખડ્ગધારા સરખું વ્રત આદર. ૯.

ધ્ય મા મુણસુ મણેણું, તુજ્ઞ સિરી જા પરસ્સ આયત્તા;
તા આયરેણુ ગિન્હસુ, સંગોવય વિવિહ પયત્તેણું. ૧૦.

અર્થ—તારી લક્ષ્મી પારકાને તાબે છે એમ તું મનથી ન માન, માટે આદરપૂર્વક તેને (વ્રતને) ગૃહણ કર અને વિવિધ પ્રયત્નવડે તેનું રક્ષણ કર. ૧૦.

જીવં મરણેણુ સમં, ઉપ્પન્નજ્ઞ જીવણું સહ જરાએ;
રિદ્ધી વિણાસસહિઆ, હરિસ વિસાઓ ન કાયવ્વો. ૧૧.

અર્થ—જીવિત મરણની સાથે, યૌવન જરા સાથે અને ઋદ્ધિઓ વિનાશ સાથે ઉત્પન્ન થાય છે, (તેથી) હર્ષ કે વિષાદ ન કરવો. ૧૧.

૧૧. પુણ્ય કુલક.

સંપુત્તંદિયત્તં, માણુસત્તં ચ આરિયં ખિત્તં;
જાહ્નુલજ્જિણુધમ્મો, લભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૧.

અર્થ—સંપૂર્ણ ઇન્દ્રિયપણું કંઈ પણ ખોડ ખાંપણ વગરની સઘળી (પાંચે) ઇન્દ્રિયોની પ્રાપ્તિ, મનુષ્યપણું, આર્યક્ષેત્રમાં અવતાર, ઉત્તમ જાતિ, ઉત્તમ કુળ અને વીતરાગ લાભિત જૈન ધર્મ એ સઘળાં વાનાં પ્રજુત (પુણ્ણ) પુન્યથી પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ૧.

જિણુચલણુકમલસેવા, સુગુરુપાયપન્નુવાસણું ચેવ;
સજ્ઞાવાયવડત્તં, લભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૨.

અર્થ—જિન અરિહંતના ચરણકમળની સેવા-ભક્તિ, અને સદ્ગુરુના ચરણની પર્યુપાસના, સજ્ઞાય ધ્યાન તથા ધર્મવાદમાં વડાપણું-પરાભવ નહિ પામવાપણું એ સઘળાં વાનાં પ્રજુત પુન્ય યોગે પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ૨.

સુધ્ધો ખોહો સુગુરુહિં, સંગમો ઉવસમં દયાહુત્તં;
દખ્ખિપ્પન્નં કરણું જં; લભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૩.

અર્થ—શુદ્ધબોધીબીજ રૂપ સમક્ષિતરત્નનું પામવું, સુશુરુનો સમાગમ, ઉપસમ ભાવ-શમતા, દયાળુપણું, અને દક્ષિણતા ગુણનું પાલન એ બધાં વાનાં પ્રભૂત પુન્યયોગે પ્રાપ્ત થાય છે. ૩.

સમ્મત્ત નિચ્ચલત્તં, વયાણુ પરિપાલણું અમાયત્તં;
પઢણું ગુણણું વિણુઓ, લભ્ભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૪.

અર્થ—સમ્યક્ત્વ (સમક્ષિત) માં નિશ્ચળતા, વ્રતોનું (અથવા બોલેલા વચ્ચનોનું) પરિપાલન નિર્માયીપણું, ભણવું, ગણવું અને વિનય એ બધાં વાનાં મહાપુન્ય યોગે પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ૪.

ઉત્સગ્ગે અવવાએ, નિચ્છયહવહારંમિ નિઉણત્તં;
મણુવયાણુકાયસુદ્ધી, લભ્ભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૫.

અર્થ—ઉત્સર્ગ-વિધિમાર્ગ અને અપવાદ-નિષેધર્મ તેમાં તથા નિશ્ચય સાધ્યમાર્ગ અને વ્યવહાર સાધનમાર્ગ તેમાં નિપુણપણું, તેમજ મન વચ્ચન કાયાની શુદ્ધિ, પવિત્રતા, નિર્દોષતા, નિષ્કલંકતા એ બધાં વાનાં પ્રભૂત પુન્યનાયોગે પ્રાણીને પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ૫.

અવિયારં તારુણણું, જિણુણુ રાઓ પરોવયારત્તં;
નિક્કંપયા ય ઝાણે લભ્ભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૬.

અર્થ—નિર્વિકાર વિકાર વગરનું યૌવન, જેન શાસન ઉપર ચોળમજીઠ જેવો રાગ, પરોપકારીપણું અને ધ્યાનમાં નિશ્ચલતા એ બધાં વાનાં મહાપુન્ય યોગે પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ૬.

પરનિંદાપરિહારો, અપ્પસંસા અત્તણો ગુણાણું ચ;
સંવેગો નિવ્વેઓ, લભ્ભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૭.

અર્થ—પરનિંદાનો ત્યાગ અને આપણા ગુણોની પ્રલાધા પ્રશંસાથી દૂર રહેવું. તેમજ સંવેગ મોક્ષાભિલાષ અને નિર્વેદભવ વૈરાગ્ય એ બધાં વાનાં પ્રભૂત પુન્ય યોગે પ્રાપ્ત થાય છે. ૭.

નિમ્મલસીલભાસો દાણુદ્ધાસો વિવેગસંવાસો;
ચઉગધદુહસંતાસો, લભ્ભંતિ પભૂયપુણ્ણેહિં. ૮.

અર્થ—નિર્મળ શુદ્ધ શીલનો અભ્યાસ, સુપ્રાત્રાદિક દાન દેતાં ઉદાસ, હિતાહિત સંબંધી વિવેક સહિતપણું અને ચાર ગતિનાં દુઃખથી સંપૂર્ણ ત્રાસ, એ બધાં વાનાં મહા પુન્યના યોગે પ્રાપ્ત થાય છે. ૮.

દુઃકડગરિષા સુકડા-શુભોયણું પાયન્નિષ્ણતતવચરણું;
સુહઝાણ નમુકારો, લભન્તિ પભૂયપુણ્યેહિં. ૯.

અર્થ—કરેલાં પાપ કૃત્યની આલોચના નિંદા, સારાં કૃત્યો કર્યાં હોય તેની અનુમોદના, કરેલાં પાપનો છેદ કરવા માટે ગુરુ મહારાજે બતાવેલા તપનું કરવું—આચરવું, શુભ ધ્યાન ધરવું અને નવકાર મહામંત્રનો જાપ કરવો, એ સઘળાં વાનાં મહા પુન્ય યોગે પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ૯.

ધ્રુવ ગુણમણિભંડારો, સામગ્ગી પાવિત્રીણ જેણ કયો;
વિન્નિષ્ણમ્મોહપાસા, લહન્તિ તે સામયં સુખખં. ૧૦.

અર્થ—આ ઉપર બતાવ્યા મુજબ ગુણમણિ રત્નના ભંડાર જેવાં સુકૃત્યો, સઘળી રૂડી સામગ્રી પ્રાપ્ત કરીને જે મહાનુભાવો કરે છે—આચરે છે તે પુણ્યાત્માઓ સઘળા મોહપાસથી સર્વથા મુક્ત થઈને શાશ્વત સુખરૂપ મોક્ષ પદને પામે છે. ૧૦.

૧૨. અભવ્ય કુલક.

જહ અભવિઅ જવેહિં, ન ફાસિયા એવમાધ્યા ભાવા;
ઈંદત્તમણુત્તરસુર—સિલાયનરનારયત્તં ચ. ૧.

અર્થ—અભવ્ય જવોએ આ હવે પછી કહેવામાં આવશે તે ભાવો સ્પર્શ્યા નથી. તે ઈંદ્રપણું, અનુત્તરવાસી દેવપણું, ત્રેસઠ શલાકા પુરૂષપણું અને નવ નારદપણું. ૧.

કેવલિગણુહરહથ્થે, પવ્વજ્જ તિથ્યવન્નરં દાણું;
પવયણુસુરી સુરત્તં, લોગંતિય દેવસામિત્તં. ૨.

અર્થ—બલી કેવલી તથા ગણુધરને હાથે દિક્ષા, તિર્થકરનું વાર્ષિકદાન, પ્રવચનની અધિષ્ઠાયક દેવી તથા દેવપણું, લોકાંતિક

અને દેવપતિપણું ન પામે ૨.

તાયત્તીસસુરત્તં, પરમાહમ્મિય જુયલમણુઅત્તં;
સંભિન્નસોય તહ પુ-વ્વધરાહારયપુલાયત્તં. ૩.

અર્થ—ત્રાયત્રિશક દેવપણું, પંદર જાતિના પરમાધામીપણું, યુગલિયા મનુષ્યપણું, વળી સંભિન્ન શ્રોત લખ્ધિ, પૂર્વધર લખ્ધિ, આહારકલખ્ધિ, અને પુલાકલખ્ધિપણું પણ ન પામે. ૩.

મધનાણાધસુલક્ષ્ઠી, સુપત્તદાણું સમાહિમરણુત્તં;
ચારણુદુગમહુસપ્પિય, ખીરાસવખીણુઠાણુત્તં. ૪.

અર્થ—મતિજ્ઞાન તથા શ્રુતજ્ઞાનાદિકની લખ્ધિ, સુપાત્રદાન, સમાધિમરણ, વિદ્યાચારણ અને જંધાચારણની લખ્ધિ, મધુસપ્પિય લખ્ધિ, ક્ષિરાશ્રવલખ્ધિ, અક્ષિણમાણુસી લખ્ધિ પણ ન પામે. ૪.

તિથ્થયર તિથ્થપડિમા, તણુપરિભોગાધ કારણેવિ પુણે;
પુઠવાધય ભાવંમિવિ અભવ્વજીવેહિં નો પત્તં. ૫.

અર્થ—તીર્થકર તથા તીર્થકરની પ્રતિમાના શરીરના પરિભોગાદિ કારણમાં પણ અભવ્ય જીવો પૃથ્વીકાયના ભાવોને ન પામે. ૫.

ચઉદસ રયણુત્તંપિ, પત્તં ન પુણે વિમાણુસામિત્તં;
સમ્મત્તનાણુસંયમ-તવાધ ભાવા ન ભાવદુગે. ૬.

અર્થ—ચૌદ રત્નપણું અને વળી વિમાનનું સ્વામીપણું ન પામે. વળી સમ્યકત્વ જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, અને તપાદિ બાહ્યાભ્યંતર એ બે ભાવ પણ ન પામે. ૬.

અણુભવજુતા ભત્તી, જિણાણુ સાહમ્મિયાણુ વચ્છલ્લં;
ન ય સાહેધ અભવ્વો, સંવિગ્ગત્તં ન સુક્કપખ્ખં. ૭.

અર્થ—અભવ્ય જીવ અનુભવ યુક્ત ભક્તિ, જિનેશ્વરની આજ્ઞા પ્રમાણે સાધમીની સેવા ભક્તિ, સંસારથી વૈરાગ્યપણું તેમજ શુદ્ધલપક્ષ ન પામે. ૭.

જિણુજણુયજણુણિજ્ઞયા;જણુ જખ્ખા જખ્ખિખણી જુગપ્પ-

હાણા; આયરિયપયાદ દસગં, પરમત્થ ગુણદુમ્પત્તં. ૮.

અર્થ—જિનેશ્વરના માતા, પિતા, સ્ત્રી, જક્ષ, જક્ષણી અને યુગપ્રધાન પણ ન થાય. વળી આચાર્યાદિ દશ પદનો વિનય તેમજ પરમાર્થથી અધિક ગુણવંતપણું ન પામે. ૮.

અણુબંધહેતિસરવા, તત્થ અહિંસા તિહા જિણુદિર્ઘા;
દંવેણ ચ ભાવેણ ચ, દુહાવિ તેસિં ન સંપત્તા. ૯.

અર્થ—વળી અલબ્યજીવ અનુબંધ હેતુ અને સ્વરૂપ એવી ત્રણ પ્રકારે શ્રી જિનેશ્વરે કહેલી અહિંસા દ્રવ્ય અને ભાવ એવા બે ભેદથી ન પામે. ૯.

૧૩. ભાવકુલક.

કમઠાસુરેણ રઘયંમિ, ભીસણે પલયતુક્લજલખોલે;
ભાવેણ કેવલભાવિં, વિવાહિઓ જયઉ પાસજિણે. ૧.

અર્થ—કમઠાસુરે રચેલા ભારે ભયંકર પ્રલયકાળના જેવા જળ ઉપદ્રવ કાળે સમભાવને ધારણ કરવાવડે જે કેવળ જ્ઞાન લક્ષ્મીને વર્યા તે શ્રી પાર્શ્વપ્રભુ જયવંતા વર્તો ! ૧.

નિચ્યુન્નો તંખોલો, પાસેણ વિણા ન હોઈ જહ રંગો;
તહ દાણસીલતવભા વણાઓ અહલાઓ ભાવવિણા. ૨

અર્થ—જેમ (કાથા) ચુના વગરનું તાંબુલ (નાગરવેલી પાન) અને પાસ વગરનું પસ્ટ્ર ઠીક રંગાતું નથી, તેમ ભાવ વગર દાન શીલ તપ અને ભાવનાઓ પણ ફળદાયી નહિ થતાં—અફળ થાય છે. ૨

મણિમંત ઓસહીણું, જંતંતાણ દેવયાણું પિ;
ભાવેણ વિણા સિદ્ધિ, ન હુ દીસઈ કરસ વિ લોએ. ૩.

અર્થ—મણિ, મંત્ર, ઔષધી તેમજ જંત્ર, તંત્ર અને દેવતાની પણ સાધના દુનીયામાં કોઈને ભાવ વગર સફળ થતી નથી. ભાવ યોગેજ તે તે વસ્તુઓની સિદ્ધિ થતી દેખાય છે. ૩.

મુહભાવણાવસેણું, પસન્નચંદો મુહુત્તમિત્તેણું;

ખવિઊણુ કમ્મગાંઠિં, સંપત્તો કેવલં નાણું. ૪.

અર્થ—શુભ ભાવના યોગે પસન્નચંદ્ર (રાજર્ષિ) જે ઘડી માત્રમાં રાગદ્વેષમય કર્મની ગુંદીલ ગ્રંથી ગાંઠને ભેદી નાખી કેવળજ્ઞાન પામ્યા. ૪.

સુસ્સૂસંતી પાએ, ગુરુણીણું ગરહિઊણુ નિયદોસે;
ઉપ્પન્નદિવ્વનાણા, મિગાવધં જયઉ સુહભાવા. ૫.

અર્થ—નિજદોષ (અપરાધ) ની નિંદા, ગાડાં કરીને ગુરુણીનાં ચરણની સેવા કરતાં જેણીને શુભ ભાવથી કેવળજ્ઞાન ઉપજ્યું તે મૃગાવતી સાધ્વી જયવંતી વર્તો. ૫.

ભયવં ધલાધપુત્તો, ગુરુએ વંસંમિ જે સમારૂઠો;
હંદૂણુ મુણિવરિંદં, સુહભાવઓ કેવલી જાઓ. ૬.

અર્થ—મોટા વાંસ ઉપર નાચવા માટે ચઢયા છતાં કોઈ મહામુનિરાજને દેખી શુભ ભાવથી પૂજ્ય ધલાચિપુત્રને કેવળજ્ઞાન પ્રગટ થયું, એ સદ્ભાવનોજ પ્રભાવ સમજવો. ૬.

કવિલો અ ભંભણુમુણી, અસોગવણિઆધ મજ્જયારંમિ;
લાહાલોહત્તિ પયં, પઢંતો (ઝાયંતો) જાઓ જાધસરો. ૭

અર્થ—કપિલ નામનો બ્રાહ્મણ મુનિ અશોક વાટિકામાં “જહા લાહો તહા લોહો; લાહા લોહો પવઢૂંધ” એ પદની વિચારણા કરતો શુભ ભાવથી જાતિસ્મરણુ જ્ઞાન પામ્યો. ૭.

ખવગ નિમંતણુપુવ્વં, વાસિઅભ તેણુ સુદ્ધભાવેણું;
ભુજંતો વરનાણું, સંપત્તો કરગડૂ વિ. (કૂરગડૂઓ) ૮.

અર્થ—વાસિત ભાવવડે તપસ્વી સાધુઓને નિમંત્રણ કરવા પૂર્વક ભોજન કરતા શુદ્ધ ભાવથી કૂરગડુમુનિ કેવળજ્ઞાન પામ્યા ૮.

પૂવભવસૂરિવિરધઅ-નાણાસાયણુપભા વદુમ્મેહો;
નિયનામં ઝાયંતો, માસતુસો કેવલી જાઓ. ૯.

અર્થ—પૂર્વ ભવે આચાર્યપણે કરેલી જ્ઞાનની આશાતનાના

પ્રભાવથી બુદ્ધિહીન થયેલા ‘માસતુસ’ મુનિ નિજ નામને ધ્યાતા છતાં (કોઈની ઉપર રાગ કે રીસ ન કરવારૂપ ગુરૂ મહારાજાએ બતાવેલા પરમાર્થ સામે દષ્ટિ રાખી રહેતાં) ઘાતિ કર્મનો ક્ષય કરી (શુદ્ધ નિર્મળ ભાવથી) કેવળજ્ઞાન પામ્યા. ૬.

હૃથિયંમિ સમારૂઢા, રિદ્ધિં દદ્દુણુ ઉસભસામિસ્સ;

તખખણુ સુહઝાણેણું, મરુદેવી સામિણી સિદ્ધા. ૧૦

અર્થ—હાથીના સ્કંધ ઉપર આરૂઢ થયેલા મરુદેવીમાતા ઋષભદેવ સ્વામીની ઋદ્ધિ-સિદ્ધિ દેખીને તત્કાળ શુભ ધ્યાનથી અંતકૃત કેવળી થઈ મોક્ષપદ પામ્યા. ૧૦.

પડિન્નમરમાણીએ, જંધાબલખીણુમણિણુઆપુત્તં;

સંપત્તકેવલાએ, નમો નમો પુપ્પચુલાએ. ૧૧.

અર્થ—જંધાબળ જેનું ક્ષીણ થયું છે એવા અર્ણિકાપુત્ર આચાર્યની સેવા (ઉચિત વેચાવચ્ચ) કરતાં જેને કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું તે પુષ્પચુલા આધવીને પુનઃ પુનઃ નમસ્કાર હો ! ૧૧.

પન્નરસયતાવસાણું, ગોઅમનામેણુ દિન્નદિખખાણું;

ઉપન્નકેવલાણું, સુહભાવાણું નમો તાણું. ૧૨.

અર્થ—ગૌતમસ્વામીએ જેમને દીક્ષા દીધી છે. અને શુભ ભાવવડે કેવળજ્ઞાન ઉત્પન્ન થયું છે એવા પંદરસો તાપસોને નમસ્કાર હો. ૧૨.

જીવસ્સ સરીરાએ, ભેઅં નાઉં સમાહિપત્તાણું;

ઉપાડિઅનાણાણું, ખંદગ સીસાણુ તેસિ નમો. ૧૩.

અર્થ—પાપી પાલકવડે યંત્રમાં પીલાતા છતાં જીવને શરીરથી જુદો બાણીને સમાધિ પ્રાપ્ત થયેલા જેમને કેવળજ્ઞાન પેદા થયું છે તે સ્કંદકસરિના સઘળા શિષ્યોને નમસ્કાર હો. ૧૩.

સિરિવદ્ધમાણુપાએ, પૂઅથથી સિંદુવારકુસુમેહિં;

ભાવેણું સુરહોએ, દુગ્ગાધનારી સુહં પત્તા. ૧૪.

અર્થ—શ્રી વર્ધમાન સ્વામીનાં ચરણને સિંધુવારના કૂલથી પૂજવાને ઇચ્છતી દુર્ગતા નારી શુભ ભાવવડે કાળ કરીને દેવગતિમાં ઉપજીને સુખી થઈ. ૧૪.

ભાવેણ ભુવણનાહં, વદેઉં દદુરોવિ સંચલિયો;
મરિગિણ અંતરાલે નિયનામકે સુરો જાઓ. ૧૫.

અર્થ—એક દેડકો પણ ભાવથી ભુવનગુરૂ શ્રી વર્ધમાન-સ્વામીને વાંદવા ગાલ્યો ત્યાં માર્ગમાં ઘોડાની ખરી નીચે કચરાઈ મરણ પામીને નિજ નામથીજ દર્દુરાંક્ષિત નામે દેવતા થયો. ૧૫.
વિરયાવિરયસહોઅર, ઉદગસ્સ ભરેણ ભરિઅસરિઆયે;
ભણિયાયે સાવિયાયે, હિન્નો મગ્ગુત્તિ ભાવવસા. ૧૬.

અર્થ—વિરત સાધુ અને અવિરત શ્રાવક (રાજા) જે બંને સગા ભાઈ હતા તેમને ઉદ્દેશીને આ સાધુ સદાય ઉપવાસી હોય અને આ શ્રાવક સદાય ખદ્મચારી હોય તો હે નદી દેવી! માર્ગ આપજો. એમ ઉક્ત મુનિને વંદના કરવા જતાં અને પાછા વળતાં માર્ગમાં પાણીના પૂરથી ભરેલી નદીને સંબોધી તે શ્રાવિકા (રાણીઓ) એ કહે છતે તેમના સાચા ભાવથી નદીએ તેમને તરતજ પેલે પાર જવા દેવા માટે માર્ગ કરી આપ્યો હતો. ૧૬.

સિરિયંડરુદ્ગુરુણા, તાડિન્જતો વિ દંડધાએણું;
તક્કાલં તસ્સીસો, સુહલેસો કેવલી જાઓ. ૧૭.

અર્થ—શ્રી ચંડરૂ ગુરૂવડે દંડપ્રહારથી તાડન કરાતો એવો તેનો (શાન્ત) શિષ્ય શુભ લેશ્યાવંત છતો તક્કાલ કેવળજ્ઞાન પામ્યો. ૧૭.

જં ન હુ ભણિયો બંધો, જીવસ્સ વહં વિ સમિધગુતાણું;
ભાવો તથ્ય પમાણું, ન પમાણું કાયવાવારો. ૧૮.

અર્થ—સમિતિ ગુપ્તિવંત સાધુઆને કવચિત્ જીવનો વધ થઈ જાય છે તો પણ જે તેમને નિશ્ચે બંધ કહ્યો નથી તેથી તેમાં ભાવજ પ્રમાણ છે પણ કાયવ્યાપાર પ્રમાણ નથી. ૧૮.

ભાવત્રિવ્યય પરમત્યો, ભાવો ધમ્મસ્સ સાહગો ભણિત્યો;
સમ્મત્તસ્સ વિ ખીત્યં, ભાવત્રિવ્યય ખિંતિ જગગુરુણો. ૧૯.

અર્થ—ભાવજ ખરો પરમાર્થ છે, ભાવજ ધર્મનો સાધક-
મેળવી આપનાર છે અને ભાવજ નિશ્ચયને ઉત્પન્ન કરી આપનાર
છે; એમ ત્રિભુવન ગુરૂ શ્રી તીર્થંકરો કહે છે. ૧૯.

કિં બહુણા ભણિત્યેણું?, તત્તં નિસુણેહ ભો! મહાસત્તા!
મુખ્ખસુહખીયભૂત્યો, જવાણુ સુહાવહો ભાવો. ૨૦.

અર્થ—ઘણું ઘણું શું કહીએ? હે સત્વવંત મહાશયો!
હું તમોને તત્ત્વ નિયોજનરૂપ વચન કહું છું તે તમે સાવધાનપણે
સાંભળો—મોક્ષ સુખના ખીજરૂપ જીવોને સુખકારી ભાવજ છે,
અર્થાત્ સદ્ભાવ યોગેજ જીવો મોક્ષ સુખ મેળવી શકે છે. ૨૦.

ધય દાણુસીલતવભા-વણાત્યો જો કુણ્ઠ સત્તિભત્તિપરો;
દેવિંદ્રવિંદ્રમહિત્યં, અધરાસો લહધં સિદ્ધિસુહં. ૨૧.

અર્થ—આ દાન શીલ તપ અને ભાવનાઓને ભવ્યાત્મા
શક્તિ અને ભક્તિના ઉદ્ભાસ યોગે કરે છે તે મહાશય ઇંદ્રોના
સમુહ વડે પૂજિત એવું અક્ષય મોક્ષ સુખ અલ્પકાળમાં મેળવી શકે છે.

આ કુલકમાં છેવટે ગ્રંથકારે પોતાનું દેવેન્દ્રસૂરી એવું.
નામ ગર્ભિતપણે સ્વચ્ચું જણાવ્યું છે. ઉક્ત મહાશયનાં અતિહિતકાર
વચનોને ખરા ભાવથી આદરવાં એ આપણું ખાસ કર્તવ્ય છે. ૨૧.

૧૪. શ્રી ગુરુપ્રદક્ષિણાકુલક (સદ્ગુરુ પ્રશસ્તિ ગ્રંથ).
ગોત્થમ સુહમ્મ જંબુ પ્પભવો સિજ્જંભવાધ આયરિત્યા;
અન્નેવિ જુગપ્પહાણા, પધં દિઠે સુગુરુ! તે દિઠા. ૧.

અર્થ—શ્રી ગૌતમ પ્રભુ, શ્રી સુધર્માસ્વામિ મહારાજ, શ્રી
જંબુસ્વામિ, શ્રી પ્રભવાસ્વામિ, તથા શ્રી સિજ્જંભવસૂરી મહારાજ
આદિ અનેક અન્ય જુગ પ્રધાન ગુરૂમહાત્માઓને હે ગુરુજી સાહેબ,
આપને દિઠે થકે મેં તે સર્વ સુગુરૂ ધર્માત્માઓને દીઠા માનું છું. ૧.

અંજ્જ કયથ્થો જમ્મો, અંજ્જ કયથ્થં ચ જીવિયં મજ્જઃ;
જેણુ તુહ દંસણામય-રસેણ સિત્તાઈં નયણાઈં. ૨.

અર્થ—આજ મહારો જન્મ કૃતાર્થ થયો, આજ મારો અવ-
તાર સફળ થયો, કે આપ સદ્ગુરુ ભગવાનના ઉત્તમ દર્શનમય
સુધારસે કરીને મારાં નેત્રો પ્રપ્રુહિલિત થયાં, અર્થાત્ મારા નેત્રોની
આજ ખરેખરી સફળતા થઇ. ૨.

સો દેસો તં નગરં, સો ગામો સો અ આસમો ધન્યો;
જથ્થ પહુ ! તુમ્હ પાયા; વિહરંતિ સયાવિ સુપસન્ના. ૩.

અર્થ—તે દેશને ધન્ય, તે નગરને ધન્ય, તે ગામને ધન્ય,
અને તે આશ્રમને પણ ધન્ય, જ્યાં હે સ્વામિ, આપના મહા સુપ્રસન્ન
પાવન ચરણ કમળો સદાકાળ વિચરે છે. ૩.

હથ્થા તે સુકયથ્થા, જે કિંઈકમ્મં કુણંતિ તુહ ચલણે;
વાણી બહુગુણખાણી, સુગુરુ ગુણા વણિણ્યા જીએ. ૪.

અર્થ—તે પુરૂષના હસ્તો સુકૃતાર્થે, ધન્ય કૃતપુન્ય જાણુવા, કે
જે હાથોએ આપ સુગુરુ મહારાજના ચરણ કમળની મહાવિનય
પૂર્વક ભક્તિસહિત વંદના કરી, સેવા કરી, તથા તે પુરૂષની વાણી
પણ મહા ગુણની ખાણી જાણુવી, કે જે વાણીએ આપ સદ્ગુરુ
મહારાજના ગુણો ગાયા. ૪.

અવયરિયા સુરધેણુ, સંજયા મહગિહે કણય વુદ્ધી;
દારિદ્ અંજ્જ મયં, દિદ્ધે તુહ સુગુરુ ! મુહકમલે. ૫.

અર્થ—વળી હે સદ્ગુરુ ભગવન્, આપના મહા પવન મુખા-
રવિંદને દિઠે થકે આજ મારે ઘરે કામધેનુ અવતરી, જાણે આજ
મારે ઘેર સુવર્ણની વૃષ્ટિ થઇ, અને આજ મારું દારિદ્ર સર્વ નાશ
પામ્યું, એવું થયું. ૫.

ચિંતામણિ સારિચ્છં, સમ્મત્તં પાવિયં મયે અંજ્જ;
સંસારો દૂરિ કથ્થો, દિદ્ધે તુહ સુગુરુ ! મુહકમલે. ૬.

અર્થ—વળી હે સ્વામિન, આપનું પવિત્ર મુખ કમળ દીઠે થકે મને આજ ચિંતામણિ રત્ન સરખા સમ્યક્ત્વ ગુણની પ્રાપ્તિ થઈ, અને તેથીજ મારો આ દીર્ઘ લયાનક સંસાર સમસ્ત દૂર થયો. ૬.

ન રિદ્ધી અમરગણા, ભુજંતા પ્રિયતમાઈ સંજુતા;
સા પુણ કિત્તિયમિત્તા, દિદે તુહ સુગુરુ ! મુહકમલે. ૭.

અર્થ—વળી હે પૂજ્ય, આપની પ્રસન્ન મુખમુદ્રાના દર્શનના મુખ આગળ, દેવતાઓ પોતાની પ્રિયતમા એટલે દેવાંગનાઓ સહિત જે દિવ્ય વિલાસ મુખ ભોગવે છે, તે દેવરિદ્ધિના મુખ, આ અપૂર્વ દર્શનના મુખ આગળ શા હિસાબમાં છે? અર્થાત્, કાંઈ હિસાબમાં નથી. ૭.

મણુવયકાએહિં મયે, જંપાવં અન્નિજયં સયા;

તં સન્વં અન્ન ગયં, દિદે તુહ સુગુરુ ! મુહકમલે. ૮.

અર્થ—વળી હે કૃપાવંત નેક મહેરબાન ક્ષમા સમુદ્ર, આપના મુખ કમળને દીઠે થકે, અદ્યાપિ પર્યંત મેં મન વચન કાયાએ કરીને જે જે પાપ ઉપાર્જન નિરંતર કર્યું હતું, તે સર્વ પાપ આજ મારું વિલય થયું, આપના દર્શનવડે નષ્ટ થયું. ૮.

દુલ્લહો, જિણિંદધમ્મો, દુલ્લહો જીવાણુ માણુસો જમ્મો:

લહેવિ મણુઅજમ્મે, અધદુલ્લહા સુગુરુસામગ્ગી. ૯.

અર્થ—હે કરુણાનિધાન સ્વામિ, શ્રીજિનેશ્વરપ્રણીત ધર્મ પામવો મહા દુર્લભ છે, વળી પ્રાણીઓને મનુષ્યલવ પામવો મહા દુર્લભ છે, અને તે મનુષ્યજન્મ પામે છતે પણ સદ્ગુરુની સામગ્રી એટલે ભોગવાઈ મલવી જીવને અત્યંત દુર્લભ છે. (પરંતુ.) ૯.

જથ્થ ન દીસંતિ ગુરુ, પરચૂસે ઉઠુંએહિ મુપસન્ના;

તથ્થ કહં જણિન્નજ્ઞ?, જિણુવયાણું અભિઅસારિચ્છં. ૧૦.

અર્થ—હે સદા સુપસાય દાતા, જ્યાં પ્રભાત સમયે ઉઠતાં વારને સદ્ગુરુ મહારાજનું સુપ્રસન્ન વદન દ્રષ્ટિ ગોચર થતું નથી, અર્થાત્, જ્યાં ગુરુ મહારાજની જોગવાઈ નથી, ત્યાં અમૃતસદૃશ એવી જે જિનવાણી, તે કેવી રીતે જાણવામાં આવે ? અર્થાત્ નજ આવે. ૧૦.

જહ પાઉસંમિ મોરા, દિણ્યર ઉદયંમિ કમલવણસંડા;
વિહસંતિ તેમતચ્ચિય, તહ અમ્હે દંસણે તુમ્હ. ૧૧.

અર્થ—હે દયા સાગર, જેમ મેઘને દેખીને મોર, તથા દિનકર એટલે સૂર્યને દેખીને સૂરજમુખી કમળના વનખંડ જેમ વિકસ્વર-પણાને પામે છે, તેમ નિઝે કરીને અમે પણ હે પૂજ્ય ગુરુજી ભગ-વન્, આપના દર્શનવડે પ્રકુદ્ધિલતપણાને પામીએ છીએ. ૧૧.

જહ સરધં સુરહિ વચ્છો, વસંત માસં ચ કોઇલા સરધં;
વિઝં સરધં ગઈદો, તહ અમ્હ મણં તુમં સરધં. ૧૨.

અર્થ—હે મહાન્ ઉપગારી પ્રભુ, જેમ વાછરડો પોતાની માતા ગાયને સંભારે છે, તથા જેમ કોયલ વસંત માસની ઇચ્છા કરે છે, તથા જેમ ગજેન્દ્ર વિંધ્યાચળગિરિને મનમાં આહે છે, તેમ હે સ્વામિન્ અમારા મનમાં તમે યાદ આવો છો. ૧૨.

બહુયાં બહુયાં દિવસડાં, જમ મધં સુહગુરુ દિંદુ;
લોચન બે વિકસી રહ્યાં, હીઅડઈ અમિય પઈદુ. ૧૩.

અર્થ—હે શાંત સુધારસ પદ્મદ્રહ સમાન સ્વામિ, તે દિવસને ધન્ય છે, તે દિન બહુમાનનીય મહારે છે, મારા તે વાસરો (દિવસો) સફળ છે, કે જેમાં આપ એકાંત નિઃસ્વાર્થ હિતકર સદ્ગુરુ મહારાજનું અમૃતમય દર્શન હું પામ્યો. જે દર્શન દેખતાં મારાં બે નેત્રો મહાવિકસ્વરભાવને પામ્યાં, અને મારા અંતરંગ હૃદયને વિષે અમૃતનો પ્રવાહ વહન થવા લાગ્યો. ૧૩.

અહો ! તે નિજિજ્યો કોહો, અહો માણો પરાજિજ્યો;
અહો તે નિરક્કિયા માયા, અહો લોહો વસીકજ્યો. ૧૪.

અર્થ—અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપનો નિર્જિતક્રોધ, અર્થાત્, ઉપશમભાવ કેવો છે ! અહો ઇતિ આશ્ચર્યે વળી આપે માનને પણ કેવો પરાજયને પમાડ્યો છે ? અર્થાત્, કેવા માનરહિત નમ્ર સુશીલ છો ! અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપનું માયારહિતપણું, સરળ-પણું કેવું છે ! અને અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપનું નિર્દોષીપણું અર્થાત્, લોભને કેવો વશવર્તી રાખ્યો છે ! ૧૪.

અહો તે અજ્ઞવં સાહુ !, અહો તે સાહુ ! મદ્વં;

અહો તે ઉત્તમા ખંતી, અહો તે મુત્તિ ઉત્તમા. ૧૫.

અર્થ—અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપની કેવી આજ્ઞવતા એટલે સરળતા છે ! અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપની મૃદુતા એટલે કોમળતા કેવી અદ્ભુત છે ! અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપનો ઉત્તમ ક્ષમાગુણ કેવો છે ! અહો ઇતિ આશ્ચર્યે આપનું અનુપમ નિર્વિછેદકપણું, અર્થાત્, નિર્દોષદશા, અપૂર્વ નિર્મમત્વ ભાવ ! ૧૫.

ઇહંસિ ઉત્તમો ભંતે !, પચ્છા હોહિસિ ઉત્તમો;

લોચુત્તમુત્તમં ઠાણું, સિદ્ધિં ગચ્છસિ નીરઘ્નો. ૧૬.

અર્થ—વળી હે ભગવન્, આપનો મનોરથ પણ કેવો ઉત્તમ છે ! અને વળી હે સ્વામિ, આપની ઇચ્છા પણ કેવી નિર્દોષ, શ્રેષ્ઠ, પારમાર્થિક છે કે, અહો ! લોકને વિષે સર્વોત્તમ સ્થાનક જે મોક્ષ, તે પ્રત્યે સદા ગમનશીલ છે, ઉત્તમ ચારિત્રાચરણ તે જેમનું, એવા હે જ્ઞાનદાતા સાહેબ ગુરુજી, આપને ધન્ય છે. ૧૬.

આયરિય નમુક્કારો, જીવં મોચ્છેઽ ભવસહસ્સાઘ્નો;

ભાવેણ કીરમાણો, હોમ પુણો યોહિસાભાઘ્નો. ૧૭.

અર્થ—આચાર્ય ભગવંતને કરેલો નમસ્કાર જીવને આ સંસારના હુબ્બરો ભવથી છોડાવે છે. વળી ભાવપૂર્વક ચિત્તની નિર્મળતાએ નમસ્કાર કર્યા થકાં યોગબીજના લાભને અર્થે થાય છે. ૧૭.

આયરિય નમુક્કારો, સંવપાવપ્પણાસણો;

મંગલાણું ચ સંવેસિં, તદ્ધયં હવધ મંગલં. ૧૮.

અર્થ—આચાર્ય ભગવન્ એટલે સદ્વિદ્યા તત્ત્વજ્ઞાન દાતા પરમ ગુરુ મહારાજને ભાવપૂર્વક જે નમસ્કાર કરવો, તે સર્વ પાપનો નાશ કરનાર માય છે; વળી તે નમસ્કાર સર્વ માંગલિકોને વિષે ત્રીજું મંગલ છે. ૧૮.

૧૫. શ્રી સોમસુંદરસુરિકૃત ગુણાનુરાગ કુલક.

ગુણાનુરાગના પ્રભાવથી થયેલ શ્રીતીર્થંકર પ્રભુને મંગલાચરણ-રૂપે નમસ્કાર કરે છે.

સયલ કલ્યાણ નિલયં, નમિતિણુ તિથ્યનાહ પય કમલં;
પરગુણ ગહણુ સરવં, ભણામિ સોહગ્ગ સિરિ જણુયં. ૧.

અર્થ—સકળ કલ્યાણના મંદિર એવા, શ્રીતીર્થનાથ જિનેશ્વર ભગવાનના પદ કમળને નમસ્કાર કરીને સર્વ સૌભાગ્ય લક્ષ્મિને આપનાર, એવા પરગુણ ગ્રહણુ સ્વરૂપને કહું છું. ૧.

ઉત્તમ ગુણાનુરાગથી સર્વ પદવીઓ મળે છે.

ઉત્તમ ગુણાનુરાગ્યો, નિવસઘ હિયયંમિ જસ્સ પુરિસસ્સ;
આતિથ્યયરપયાઓ, ન દુલ્લહા તસ્સ રિદ્ધીઓ. ૨.

અર્થ—જે પુરુષનાં હૃદયમાં ઉત્તમ ગુણાનુરાગ હોય છે, તે ભવ્યાત્મા તીર્થંકર પર્વતની સર્વોત્તમ પદવીઓ પ્રાપ્ત કરે છે. તેને કોઈ પણ પ્રકારની રિદ્ધિઓ હુલ્લ નથી. ૨.

ગુણાનુરાગીને અંશકર્તા સદા નમસ્કાર કરે છે.

તે ધન્ના તે પુન્ના, તેસુ પણામે હવિજ્જ મહ નિચ્ચં;
જેસિં ગુણાનુરાગ્યો, અકિત્તિમે હોધ અણુવરયં. ૩.

અર્થ—જેઓને હુમેશાં અકૃત્રિમ ગુણાનુરાગ રહે છે, તેઓને ધન્ય છે, તેઓ ખરેખરા કૃતપુન્ય છે, એવા મહાત્માઓને મારો સદા પ્રણામ હોજો. ૩.

બહુ ભણુવા વિગેરેથી શું? ફક્ત એક ગુણાનુરાગ ધારણુ કરવો યોગ્ય છે.

કિં બહુણા ભણિએણું?, કિંવા તવિએણુ કિંવા દાણેણું;
ધક્કં ગુણાણુરાયં, સિખખહ સુખખાણુ કુલભવણું. ૪.

અર્થ—ધણું ભણવાથી, ઉચ્ચતપ કરવાથી, કે અતિ દાન દેવાથી કાંઈ વળવાનું નથી. સર્વ સુખોના સ્થાનરૂપ, આ એક ગુણાનુરાગ ગુણનેજ પ્રથમ શિખો, અર્થાત્, ગુણાનુરાગી થવાની મનનેટવ પાડો. ૪.

અંથકર્તા ગુણાનુરાગ વિના ધર્મકરણીની નિષ્ફળતા જણાવે છે.
જઘવિ ચરિસિ વિઉલં, પહસિ સુયં કરેસિ વિવિહ કઠ્ઠાઈં;
ન ધરસિ ગુણાણુરાયં, પરેસુ તા નિષ્ફલં સયલં. ૫.

અર્થ—જો કે તું ભારે ઉચ્ચતપ કરે, અને શાસ્ત્રો ભણે, તથા અનેક પ્રકારનાં કષ્ટો સહન કરે, તો પણ તે સર્વ નિષ્ફલ જાણવા, જો તું ગુણાનુરાગ ધારણ કરતો નથી તો. ૫.

ગુણાનુરાગ વિના અધઃપતન થાય છે.

સોઝિણુ ગુણુકરિસં, અન્નરસ કરેસિ મચ્છરં જઘવિ;
તા નૂણું સંસારે, પરાહવં સહસિ સન્વથથ. ૬.

અર્થ—પરના ગુણુ તો ઉત્કર્ષ શ્રવણ કરીને જો તું ઈર્ષ્યા ધારણ કરીશ, તો તું સંસારમાં સર્વત્ર પરાજયને પામીશ. ૬.

ગુણીજનનો લેશમાત્ર પણ દોષ જોવો નહિ.

ગુણવંતાણુ નરાણું, ઇસાભર તિમિર પૂરિઓ ભણુસિ;
જઘ કહવિ દોસલેસં, તા ભમસિ ભવે અપારંભિ. ૭.

અર્થ—હો ચેતન, જો તું ગુણીજનોના લેશમાત્ર દોષને ઈર્ષ્યાથી કહીશ, તો તું ખરેખર આ અપાર એવા સંસારમાં પરિભ્રમણ કરીશ. ૭.

ગુણુ કે દોષ એ બેમાંથી જેનો અભ્યાસ થાય તેજ પરલવમાં પ્રાપ્ત થાય છે.

જં અખભસેઈ જીવો, ગુણું ચ દોસં ચ ઇથ જમ્મંભિ;
તં પરંદોએ પાંવેઈ, અખભસેણું પુણી તેણું. ૮.

અર્થ—આત્મા આ ભવમાં ગુણ કે દોષ એ બેમાંથી જેનો અભ્યાસ કરે છે, તેજ અભ્યાસ તેને પાછો પરલોકમાં પ્રાપ્ત થાય છે. ૮.
ગુણી પરદોષ વદતાં છતાં નિર્માલ્ય ગણાય છે.

જે જંપધ પરદોસે, ગુણ સય ભરિઓવિ મચ્છર ભરેણું;
સો વિડિસાણ મસારો, પલાલ પુજવ પડિભાઈ. ૯.

અર્થ—સેંકડો ગુણથી ભરલો એવો પણ, કોઈ મનુષ્ય ઇર્ષાભરથી પારકાના દોષો બોલે, તો તે એટલો બધો ઉચ્ચ છતાં પણ, પંડિત ગુણી પુરુષોમાં અસાર પલાલપુજની પેઠે શોભે છે, અર્થાત્, નિર્માલ્ય ધાસના ફૂલની પેઠે નકામો છે. ૯.

દુષ્ટભાવથી છતાં કે અછતા દોષો ગ્રહણ કરવાથી પાપાત્મા બને છે.

જે પરદોસે ગિણહધ, સંતા સંતાવિ દુષ્ટભાવેણું;
સો અપ્પાણું બંધધ, પાવેણ નિરથ્યએણાવિ ૧૦.

અર્થ—દુષ્ટભાવથી જે આત્મા પરના છતાં કે અછતા દોષોને ગ્રહણ કરે છે, તે પાપવડે પોતાના આત્માને નિર્થક બંધનમાં નાખે છે. ૧૦.

કષાયાગ્નિના હેતુઓનો ત્યાગ બતાવે છે.

તં નિયમા મુત્તંવં, જતો ઉપજ્જએ કસાયગ્ગી;
તં વથ્થું ધારિજ્જ, જેણોવસમો કસાયાણું. ૧૧.

અર્થ—જેથી કષાયરૂપ અગ્નિ ઉત્પન્ન થાય, એવું કાર્ય અવશ્ય ત્યાગવું જોઈએ, અને જેથી કષાયો દબાઈ જાય, તેવું કરવું જોઈએ. ૧૧.

હવે કર્તા સર્વ પ્રયત્નથી નિંદા છોડી દેવાનું બતાવે છે.

જધ ઇચ્છધ ગુરુયત્તં, તિહુયાણ મજ્જંમિ અપ્પણો નિયમા;
તા સંવ પયત્તેણું, પરદોસ વિવજ્જણું કુણહ. ૧૨.

અર્થ—હું ચેતન, જે તને ત્રણભુવનને વિષે સર્વોત્કૃષ્ટ પર-

આત્મપદ પ્રાપ્ત કરવાની ઇચ્છા હોય, તો સર્વ પ્રકારના પ્રયત્ન કરી
પરકા દોષ જોવાના તથા ખોલવાના છોડી દે. ૧૨.

ભારે કમી જીવોની પણ નિંદા કરવી નહિ. તો અન્ય જીવોની
કેમજ કરાય તે જુદા જુદા પુરુષોના ભેદોદ્ધાર જણાવે છે.

ઉહા પસંસણિજ્જ, પુરિસા સંવુત્તમુત્તમા લોએ;
ઉત્તમ ઉત્તમ ઉત્તમ, મજ્જિમ ભાવા ય સંવેસિં. ૧૩.

અહમ અહમઅહમા, ગુરુકમ્મા ધમ્મવજ્જિયા પુરિસા;
વિ ય ન નિંદણિજ્જ, કિંતુ દયા તેસુ કાયંવા. ૧૪.

અર્થ—ચાર પ્રકારના મનુષ્યો પ્રશંસવા યોગ્ય છે. ૧ સર્વોત્તમ, ૨ ઉત્તમોત્તમ, ૩ ઉત્તમ, ૪ મધ્યમ. આ ચાર ભેદ-
ગણા મનુષ્યોની તો સદાકાળ સ્તુતિ કરવી જોઈએ. અધમ, અધમાધમ
એ એ તો ધર્મથી હીન અને ભારે કમી જીવો હોય છે. આવા
ભારે કમી જીવોની પણ નિંદા ન કરવી, પરંતુ તેઓના ઉપર કૃષ્ણ
પુદ્ધિ ધારવી જોઈએ. ૧૩-૧૪.

હવે કર્તા, સર્વોત્તમ આદિ ચાર પુરુષોનાં લક્ષણ કહે છે.

અચંગુખ્ખડ જીવંણુ-વંતીણું સુરહિસાર દેહાણું;
જીવંણું મજ્જંગઓ, સંવુત્તમ રૂપવંતીણું. ૧૫.
માજ્જમ અંભચારી, મણુવયકાએહિં જે ધરં સીલં;
સંવુત્તમુત્તમો પુણ, સો પુરિસો સંવનમણિજ્જો. ૧૬.

અર્થ—જેના અંગેઅંગમાં યૌવન તનમય નાચી રહ્યું છે,
અને સુગંધથી અંગ જોડેકી રહ્યું છે, અને અત્યંત રૂપવંતી સ્ત્રીઓમાં
પ્રસવા છતાં જે બ્રહ્મચર્ય પાળી શીલવંત રહ્યો છે, તે સર્વોત્તમ
પુરુષ જાણવો; તે પુરુષ સદા વંદનીય છે. ૧૫-૧૬.

એવંવિહ જીવંણુઓ, જે રાગી હુજ્જ કહવિ ઇગ સમયં;
પ્રીય સમયંમિ નિંદં, તં પાવં સંવ ભાવેણું. ૧૭.

જન્મંમિ તન્મિ ન પુણે, હવિન્ન રાગે મણુમિ જસ્સ કયા;
સો હોધ ઉત્તમુત્તમ-રૂવો પુરિસો મહાસત્તો. ૧૮.

અર્થ—રૂપવંતી, યૌવનવંતી સ્ત્રીઓની સાથે સંગત થતાં જે કદાચ મનમાં ક્ષણભર ડગે, પણ અકાર્યમાં અંપલાતા પહેલાં વૈરાગ્યથી મનને પાછું ખેંચી લે, અને અકાર્યનો પશ્ચાતાપ કરે, આત્મભાવથી ખરેખરી રીતે અંતરમાં પશ્ચાતાપ કરે છે, અને ફરીથી તે જન્મમાં સ્ત્રીઓ પ્રતિ રાગભાવ ન થાય, વૈરાગ્ય ભાવમાં વર્તે, તે ઉત્તમોત્તમ જળવંત પુરૂષ જાણવો. ૧૭-૧૮.

પિચ્છં જુવં રૂવં, મણુસા ચિંતેધ અહવ ખણુમેગં;
જે નાચરં અકન્નં, પથિન્નંતોવિ ઇથીહિ. ૧૯.
સાહૂ વા સડ્ઢેવા, સહાર સંતોસ સાયરો હુન્ન;
સો ઉત્તમો મણુસ્સો, નાયવો થોવ સંસારો. ૨૦.

અર્થ—રૂપવંતી, યૌવનાવસ્થાવાળી સ્ત્રીની ક્ષણવાર ઇચ્છા કરે, ભોગવવાની અભિલાષા કરે, સ્ત્રીઓએ પ્રાર્થના કરાવેલો પણ અકાર્યમાં પ્રવૃત્તિ કરે નહિ, સાધુ હોય તો સાધુ તરીકેનું સ્વકીય બ્રહ્મચર્ય સાચવે, શ્રાવક હોય તો શ્રાવક તરીકેનું બ્રહ્મચર્ય જે સ્વદ્વારા સંતોષ વ્રત તે જો સાચવે, તે સાધુ તથા શ્રાવકને ઉત્તમ પુરૂષ જાણવા; તથા તેઓનો સંસાર પણ અલ્પ જાણવો, અપિતુ, તેઓ મહા હલુકર્મી જાણવા. ૧૯-૨૦.

પુરિસથેસુ પવટ્ટં, જે પુરિસો ધમ્મ અથ પમહેસુ;
અન્નુત્તવાખાહં, મન્નિઝમરૂવો હવં એસો. ૨૧.

અર્થ—ધર્મ, અર્થ અને કામ, એ ત્રણ પુરૂષાર્થને પરસ્પર હાનિ ન થાય, તેવી રીતે જે વર્તે, તે મધ્યમ પુરૂષ ગણાય છે. (સ્ત્રીઓએ પણ તેવીજ રીતે યથાયોગ્ય ઉચિત સમજી લેવું.) ૨૧.

પૂર્વોક્ત ઉત્તમ પુરુષોના બહુમાનથી થતાં ક્ષણ.

એએસિં પુરિસાણું, જંધ ગુણગહણું કરેસિ બહુમાણું;

તો આસન્ન સિવસુહો, હોસિ તુમં નથિ સંદેહો. ૨૨.

અર્થ—એ ચાર પ્રકારના પુરુષોનું બહુમાન કરીશ, તેમજ તેઓના ગુણોનું શ્રદ્ધા કરીશ, તો હે ચેતન, અલ્પ કાળમાં તું મોક્ષના સુખનો ભોક્તા બનીશ, એમાં સંદેહ નથી. ૨૨.

હવે કર્તા, પાસથ્યાદિકની પણ નિંદાનો ત્યાગ બતાવે છે.

પાસથ્યાધસુ અહુણા, સંજમ સિદ્ધિસુ મુક્તોગેસુ;
તો ગરિહા કાયન્વા, નેવ પસંસા સહામજ્જે. ૨૩.

અર્થ—હાલમાં ચારિત્ર યોગ પાલવામાં શિથિલ થઈ ગયેલાઓની પણ સભામાં નિંદા વા પ્રશંસા કરવી યોગ્ય નથી. ૨૩.

કર્તા કહે છે કે તેવાઓને માર્ગ બતાવવો, પણ નિંદવા નહિ.

કઠાણુ તેસુ કરુણું, જઈ મન્નધ તો પયાસએ મગ્ગં;
અહ રસઈ તો નિયમા, ન તેસિ દોસં પયાસેહ. ૨૪.

અર્થ—પાસથ્યાદિ હીણાચારી વેશધારીઓ ઉપર કઠુણા કરીને જો તેઓ માને એમ લાગતું હોય, તો તેઓને સન્માર્ગ પ્રકાશવો, તેઓ ગુસ્સો કરે એમ લાગતું હોય, તો ગુણાનુરાગીઓએ તેના દોષો પ્રકાશવા નહિ. ૨૪.

કળિકાળમાં અલ્પ ધર્મગુણનું પણ બહુમાન કરવું, એમ કર્તા કહે છે.

સંપદ હસમ સમયે, દીસઈ થોવોવિ જસ્સ ધમ્મગુણો;
બહુમાણો કાયન્વો, તસ્સ સયા ધમ્મમુદ્ધીએ. ૨૫.

અર્થ—પાંચમ આરામાં (કલિકાળમાં) વર્તમાન સમયમાં જે પુરુષોમાં અલ્પ ધર્મગુણ દેખાય, તેનું હુમેશાં ધર્મબુદ્ધિથી બહુમાન કરવું. ૨૫.

હવે કર્તા કહે છે કે, સ્વ કે પરગચ્છના સાધુઓની નિંદા કરવી નહિ.

જઉ પરગાચ્છ સગચ્છે, જે સંવિગ્ગા બહુસ્મુયા મુણિણો;
તેસિં ગુણાણુરાયં, મા મુંચસુ મચ્છરપ્પહચ્ચો. ૨૬.

અર્થ—હે ચેતન, પારકા કે પોતાના ગચ્છમાં જે સંવિગ્ન અને વિદ્વાન મુનિરાજો હોય, તેઓ ઉપર મત્સરથી હુણાયેલો એવો થઈને, એટલે અદેખો થઈને તું ગુણાનુરાગ છોડીશ નહિ. ૨૬.

હવે કર્તા કહે છે કે, ગુણીઓનું બહુમાન કરતાં તે તે ગુણો સુલભ થાય છે.

ગુણરયણુમંડિયાણું, બહુમાણું જે કરેઘ સુદ્ધમણો;
સુલહા અન્નભવંમિ ય, તસ્સ ગુણા કુંતિ નિયએણું. ૨૭.

અર્થ—ગુણ રત્નોથી વિભુષિત પુરૂષોનું જે શુદ્ધ મનવાળો છતો બહુમાન કરે છે, તેને અવશ્ય તે તે ગુણો પરભવમાં સુખેથી પ્રાપ્ત થાય છે. ૨૭.

હવે કર્તા સૂરિ કહે છે કે, ગુણાનુરાગ ધારણ કરતો જીવ મોક્ષ પામે છે.

એયં ગુણાણુરાયં, સમ્મં જે ધરેઘ ધરણિમજ્ઝંમિ;
સિરિ સોમસુંદર પયં, સો પાવઘ સંવ નમણિજ્જં. ૨૮.

અર્થ—જે આત્માથી પુરૂષ રૂડી રીતે જગતમાં ગુણાનુરાગ ધારશે, તો તે ચંદ્રમા સમાન મહા શીતળ અને અત્યંત સુખકર, તેજસ્વી અને મનોહર એવી મોક્ષરૂપ ભાવલક્ષિમને પામશે, એમ આચાર્યશ્રી સોમસુંદર સૂરિ મહારાજ કહે છે. ૨૮.

૧૬. શ્રી વિનય વિજયઽ કૃત નયકર્ણિકા.

મંગલાચરણ અને વિષય.

વર્ધમાનં સ્તુમઃ સર્વ-નયનધર્ણુવાગમમ્;
સંક્ષેપતસ્તદ્ગતીત-નયભેદાનુવાદતઃ. ૧.

અનુવાદ જે શ્રી વર્ધમાનનું આગમ સર્વ નયરૂપી નદીઓને

પ્રવેશવાને સમુદ્રરૂપ છે; તેમના પ્રરૂપેલા નયભેદોનો સંક્ષેપથી અનુવાદ કરી, અમે તેમની સ્તુતિ કરીએ છીએ. ૧.

નયોનાં નામ.

નૈગમઃસંગ્રહૈશ્ચૈવ, વ્યવહારજ્ઞજ્ઞસૂત્રકૌ;
શબ્દઃ સમભિરૂઢૈવ-ભૂતૌ ચેતિ નયા સ્મૃતાઃ. ૨.

અનુવાદ—નૈગમ, સંગ્રહ, વ્યવહાર, જ્ઞજ્ઞસૂત્ર, શબ્દ, સમભિરૂઢ અને એવંભૂત એમ સાત નયો આપના આગમમાં કહેલા છે. ૨.

પ્રસ્તાવના.

અર્થાઃ સર્વેપિ સામાન્ય-વિશેષોભયાત્મકાઃ;
સામાન્યં તત્ર જાત્યાદિ, વિશેષાશ્ચ વિભેદકાઃ. ૩.

અનુવાદ—પદાર્થો સર્વે સામાન્ય અને વિશેષ એ બન્ને ધર્મ વાળા છે, એમ આપે પ્રતિપાદન કર્યું છે, એમાં જાતિ ગુણ ઇત્યાદિ વિશેષણ સહિત તે સામાન્ય ધર્મ, અને જુદાપણું જણાવનારા વિશેષણ સહિત તે વિશેષ ધર્મ. ૩.

સામાન્ય અને વિશેષ ધર્મો કેવા છે ?

ઐક્ય બુદ્ધિર્ઘટશતે, ભવેત્સામાન્યધર્મતઃ;
વિશેષાચ્ચ નિજં નિજં, લક્ષયન્તિ ઘટં જનાઃ. ૪.

અનુવાદ—હે પ્રભો! આપે કહેલા સામાન્ય ધર્મ વડે સેંકડો ઘડામાં એકાકાર બુદ્ધિ થાય છે, અને આપે કહેલા વિશેષ ધર્મ વડે મનુષ્યો પોતપોતાનો ઘડો ઓળખે છે. (આ સંમોહ ટાળવા માટે તારો મહાન્ ઉપકાર છે.) ૪.

૧. નૈગમનય.

નૈગમો મન્યતે વસ્તુ, તદ્દેતદ્બલયાત્મકં;
નિર્વિશેષં ન સામાન્યં, વિશેષોપિ ન તદ્દિના. ૫,

અનુવાદ—નૈગમનય, વસ્તુને એ બન્ને ધર્મવાળી, એટલે

સામાન્ય રૂપે અને વિશેષ રૂપે માને છે, કારણ કે, આપની આજ્ઞામાં વિશેષ રહિત એવું સામાન્ય નથી, તેમજ સામાન્ય રહિત એવું વિશેષ નથી. ૫.

૨. સંશ્ચડનય.

સંશ્ચડો મન્યતે વસ્તુ, સામાન્યાત્મક મેવહિ;
સામાન્યવ્યતિરિક્તોઽસ્તિ, ન વિસેષઃ અપુષ્પવત્. ૬.

અનુવાદ—સંશ્ચડ નય, વસ્તુને કેવળ સામાન્ય ધર્મવાળીજ માને છે, કારણ કે, સામાન્યથી જૂદું એવું વિશેષ, આકાશ પુષ્પની પેઠે કંઈ છે નહિ. ૬.

સંશ્ચડ નયનાં ઉદાહરણો.

વિના વનસ્પતિં કોઽપિ, નિમ્બામ્રાદિર્ન દ્રશ્યતે;
હસ્તાધન્તર્ભાવિન્યોઽહિ, નાંગુલ્યાધાસ્તતઃ પૃથક્. ૭.

અનુવાદ—વનસ્પતિ, એ જાત વિના લીંબડો, આંબો ઇત્યાદિ કાંઈ જુદા જોવામાં આવતાં નથી; હાથ ઇત્યાદિમાં વ્યાસ એવી આંગળીઓ વગેરે હાથથી જૂદી નથી. ૭.

૩. વ્યવહાર નય.

વિશેષાત્મકમેવાર્થઃ, વ્યવારશ્ચ મન્યતે;
વિશેષભિન્નં સામાન્ય—મસત્પરવિષાણુવત્. ૮.

અનુવાદ—વસ્તુને વિશેષ ધર્મવાળીજ વ્યવહારનય માને છે; કારણ કે, વિશેષ વિનાનું સામાન્ય ગમેડાના શીંગડા જેવું ખોટું છે. ૮.

વ્યવહાર નયનું ઉદાહરણ.

વનસ્પતિં ગૃહાણેતિ, પ્રોકતે ગૃહ્યાતિ કોપિ કિમ્,
વિના વિશેષાન્નામ્રાદીં—સ્તન્નિરર્થકમેવ તત્. ૯.

અનુવાદ—વનસ્પતિ લ્યો, એમ ખોલવામાં આવતાં, લીંબડો આંબો એવા વિશેષ વિના કોઈ પણ શું લે છે ? એટલા માટે તે સામાન્ય ફેાકટનું છે. ૯.

વ્યવહાર નયનાં બીજાં ઉદાહરણો.

પ્રણપિણ્ડીપાદલેપા-દિકે લોકપ્રયોજને;
ઉપયોગો વિશેષૈઃ સ્યાત્, સામાન્યેન હિ કહિંચિત્. ૧૦.

અનુવાદ—શુભડાંપર મલમ પટ્ટી અને પગે લેપ વગેરે કરવાનું લોકને પ્રયોજન હોય છે; વિશેષ પર્યાયો વડે કામ ચાલે છે, પણ કોઈ દિવસે સામાન્ય વડે નહિજ. ૧૦.

૪. ઋજુસૂત્ર નય.

ઋજુસૂત્રનયો વસ્તુ, નાતીતં નાપ્યનાગતમ;
મન્યતે કેવલં કિન્તુ, વર્તમાનં તથા નિજમ્. ૧૧.

અનુવાદ—ઋજુસૂત્ર નય, ભૂત અને ભવિષ્ય વસ્તુ પર્યાયને માનતો નથી; પરંતુ કેવળ વર્તમાન વસ્તુ પર્યાયનેજ, અને તે પણ પોતાનાજ, પારકી અન્ય વસ્તુના નહિ, એવા પરિણામ ભાવને માને છે. ૧૧.

ઋજુસૂત્ર નયનું ઉદાહરણ.

અતીતેનાનાગતેન, પરકીયેન વસ્તુના;
ન કાર્યં સિદ્ધિ રિત્યેત-દસદ ગગનપદ્મવત્. ૧૨.

અનુવાદ—અતીત અને અનાગત ભાવથી, તેમજ પારકા ભાવથી કાર્યસિદ્ધિ થાય નહિ, એટલા માટે એ ત્રણે આકાશ કમળ જેવા છે. ૧૨.

ઋજુસૂત્રની અને તેની પછીના નયોની બીજી વિશેષ માન્યતા.
નામાદિષુ ચતુર્વેષુ, ભાવમેવ ચ મન્યતે;
ન નામસ્થાપનાદ્ય્યા-ણ્યેવમગ્રેતના અપિ. ૧૩.

અનુવાદ—નામાદિ ચાર નિક્ષેપામાં તે ભાવ નિક્ષેપાનેજ માને છે; એજ પ્રમાણે હવે પછીના નયો પણ ભાવ નિક્ષેપાનેજ માને છે. ૧૩.

૫. શબ્દનય.

અર્થ શબ્દનયોડનેકૈઃ, પર્યાયૈરેકમેવ ચ;
મન્યતે કુંભકલશ-ઘટાદિકાર્થવાચકાઃ. ૧૪.

અનુવાદ—શબ્દ નય, અનેક શબ્દો વડે એક અર્થવાચક પદાર્થને એકજ પદાર્થ સમજે છે; જેમકે કુંભ, કલશ, ઘટ ઇત્યાદિ એકજ ઘટ પદાર્થને દેખાડનારા છે, એમ સર્વદર્શી જિન ભગવાને કહ્યું છે. ૧૪.

૬. સમભિરૂઢ નય.

બ્રૂતે સમભિરૂઢોઽર્થ, ભિન્નં પર્યાયભેદતઃ;
ભિન્નાર્થાઃ કુંભકલશ-ઘટા ઘટ પટાદિવત્. ૧૫.

અનુવાદ—સમભિરૂઢ નય, શબ્દ કે પર્યાય ભેદથી વસ્તુ ભિન્ન કહે છે, કારણ કે, જેમ ઘટ અને પટ એ ભિન્ન છે, તેમ હે શ્રી વર્ધમાન સ્વામી ભગવાન, આપે કુંભ, કલશ, ઘટ એમને જૂદા પદાર્થો કહ્યા છે. ૧૫.

સમભિરૂઢની ઉપરની વ્યાખ્યાનું કારણ.

યદિ પર્યાયભેદેઽપિ, ન ભેદો વસ્તુનો ભવેત્;
ભિન્નપર્યાયયો ન સ્યાત્, સ કુંભપટયોરપિ. ૧૬.

અનુવાદ—જો પર્યાય ભેદથી વસ્તુનો ભેદ ન હોય, તો ભિન્ન પર્યાયવાળા કુંભ અને પટમાં પણ એ ભેદ ન હોય. ૧૬.

૭. એવંભૂત નય.

એક પર્યાયાભિધેય-મપિ વસ્તુ ચ મન્યતે;
કાર્યં સ્વક્રીયં કુર્વાણ-મેવંભૂતનયો ધ્રુવમ્. ૧૭.

અનુવાદ—એક પર્યાય વડે બોલાતી વસ્તુ બોલતી વખતે પોતાનું કાર્ય કરતી હોય તોજ એવંભૂતનય તેને વસ્તુ કહે છે, બીજી વખતે નહિ; કારણ કે શ્રી જિનેશ્વરનો ઉપદેશ એવો છે, કે વસ્તુ પોતાનું કાર્ય કરે, ત્યારે વસ્તુ ગણાય. ૧૭.

એવંભૂત ઉદાહરણ વડે પોતાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરે છે.

યદિ કાર્યમકુર્વાણો-ડપીયતે તત્તયા સ ચેત્ ;
તદા પટેડપિ ન ઘટ-વ્યપદેશઃ કિમિષ્યતે ? ૧૮.

અનુવાદ—જ્યારે વસ્તુ પોતાનું કાર્ય ન કરતી હોય, ત્યારે પણ તેને વસ્તુ ગણવામાં આવે, તો પટને પણ ઘટ શબ્દ કાં ન કહેવાય ? ૧૮.

ઉપસંહાર.

યથોત્તરં વિશુદ્ધાઃ સ્યુ-ર્નયાઃ સમાપ્યમી તથા;
એકૈકઃ સ્યાચ્છતં ભેદા—સ્તતઃ સમશતાપ્યમી. ૧૯.

અનુવાદ—આ સાત નયો પણ અનુક્રમે એક એકથી વધારે વિશુદ્ધ છે; વળી એક એક નયના સો સો ભેદ થાય છે, તેથી તેના સાતસો ભેદો પણ થાય છે. ૧૯.

૨. નય પાંચ અને તેના ભેદ પાંચસો કેવી રીતે છે ?

અથૈવંભૂતસમભિ—૩૬યોઃ શબ્દ એવ ચેત્ ;
અન્તર્ભાવસ્તદા પંચ, નય પંચશતીભિદઃ. ૨૦.

અનુવાદ—જો શબ્દ નયમાં સમભિ૩૬ અને એવંભૂત નયનો સમાવેશ થાય, તો નય પાંચ થાય છે, અને ત્યારે તે પાંચ નયનાં પાંચસેં ભેદો ગણાય છે. ૨૦.

૩. આ સાતે નયો કયા જે નયોમાં સમાવેશ પામે છે ?

દ્રવ્યાસ્તિક પર્યાયાસ્તિ—કયોરન્તર્ભવન્ત્યમી;
આદાવાદિચતુષ્ટય—મન્ત્યે ચાન્ત્યાસ્રયસ્તતઃ. ૨૧.

અનુવાદ—દ્રવ્યાર્થિકનય, અને પર્યાયાર્થિકનય, એ જે નયોમાં આ સાતે નયો સમાવેશ પામે છે; પહેલામાં પહેલા ચાર અને બીજામાં છેલ્લા ત્રણ. ૨૧.

૪. આ સાતે નયો આપના આગમની કેવી રીતે સેવા કરે છે ?

સર્વે નયા અપિ વિરોધભૂતો મિથસ્તે,

સમ્ભૂય સાધુસમયં ભગવન્ ! ભજન્તે;
ભૂપા ઇવ પ્રતિભટા ભુવિ સાર્વભૌમ—
પાદામ્બુજં પ્રધનયુક્તિ પરાજિતા દ્રાક્. ૨૨.

અનુવાદ—આ સર્વે નયો પરસ્પર વિરોધ અભિપ્રાય ધરવા-
વાળા છે, છતાં હે ભગવન્ ! તે બધા એકઠા થઈ આપના સુંદર
આગમની સેવા કરે છે; જેવી રીતે પૃથ્વી ઉપર રાજાઓ પરસ્પરમાં
વિરોધી હોવા છતાં પણ યુદ્ધ રચનામાં પરાજય પામી ચક્રવર્તી
મહારાજના ચરણ કમલની સેવા શીઘ્ર કરે છે. (તેમ જાણવું) ૨૨.

૫. અંતિમ-ઉપસંહાર.

ઘૃત્યં નયાર્થકવચઃ કુસુમૈર્જિનેન્દુ,
વીરૌર્ચિતઃ સવિનયં વિનયાભિધેન;
શ્રીદ્વીપખંદર વરે વિજયાદિ દેવ—
સૂરીશિતુર્વિજય સિંહગુરોશ્ચ તુષ્ટયૈ. ૨૩.

અનુવાદ—આ પ્રકારે શ્રી વિનય વિજયજીએ, શ્રી વિજયદેવ
સૂરીના શિષ્ય અને પોતાના ગુરુ શ્રી વિજયસિંહના સંતોષ માટે
ત્યાનાં અર્થને જણાવનારાં વચન પુષ્પો વડે શ્રી વિનયદ્ર વર્ધમાન
સ્વામીની વિનય સહિત શ્રી દ્વીપખંદરમાં અર્ચા-પૂજા કરી. ૨૩.

૧૬. ખટ લેશ્યા ફળ સ્વરૂપ તથા તે પ્રત્યેક
લેશ્યાવંત જીવના લક્ષણ.

મૂલં સાહપસાહા, ગુચ્છ ફલં પક્ષ પડિય ભખખણુયા;
સન્નં માણુ પુરીસા, સાહુ જુજંત ધરણુ હરણુ.

ભાવાર્થ—જંબુ વૃક્ષના દ્રવ્યો કરીને છ લેશ્યા ઘટાવે છે,
તે આવી રીતે, કે છ પુરૂષો જંબુ વૃક્ષને ફલો ફલો દેખીને
તેના ફળ ખાવાની ઇચ્છા થઈ. તેમાંથી પહેલો જે કૃષ્ણલેશ્યાવંત
હોતો તેને મૂલં કેતાં મૂલથકી ઝાડને ઉખેડીને ફળનો ભોગ કરવાની

ધૃષ્ટિ થઈ. ખીજે નીલલેશ્યાવંત હોતો, તેને ઝાડની મોટી મોટી શાખાઓ પાડીને ફળ ખાવાનું મન થયું. ત્રીજા કાપોતલેશ્યાવંતને નાની નાની ડાળીઓ તોડીને ફળ આરોગવાની કામના થઈ, ચોથા તેજલેશ્યાવંતને જીમખા તોડીને, પાંચમા પદ્મલેશ્યાવંતે માત્ર પાકાં ફળજ તોડીને ખાવાનું ધાર્યું; જ્યારે છઠ્ઠા શુકલલેશ્યાવંત સર્વોત્તમ પુરૂષે ઝાડને ખીલકુલ છૂન કર્યા વગર ધરતી ઉપર પડેલા હોય, તેજ લેવાનું દુરસ્ત ધાર્યું. આ પ્રમાણે લેશ્યાને અનુસાર જીવોના સ્વભાવ જાણી લેવા. આ દ્રષ્ટાંતમાં તે છ જણામાંથી જેણે ધરતી ઉપરથી ફળો લેવાનું દુરસ્ત ધાર્યું, તે સર્વોત્તમ પરિણામવાળો જાણવો. અહિંયાં લેશ્યા એટલે મનના શુભાશુભ પરિણામ જાણવા.

કઈ લેશ્યાવાળો કઈ ગતિએ જાય તેનું સ્વરૂપ.

કિન્હાએ જઈ નિરએ, નીલાએ થાવરો ભવે;
કાપોતાએ તીરીએ, તેયાએ માણસો ભવે. ૨.
પડિમાએ દેવલોએ, સાસયઠાણું ચ મુક્તલેસાએ;
ધ્રુવ લેસા ભાવ ફલ, પત્રતા વીયરાગેહિં. ૩.

ભાવાર્થ—કૃષ્ણ લેશ્યાવંત નરકે જાય; નીલ લેશ્યાએ વર્તતો જીવ તીવ્ર મૂર્છા ભાવને લીધે, એકેંદ્રિ થાવરમાં જઈ ઉપજે, કાપોત લેશ્યાએ વર્તતો તિર્યંચમાં ઉત્પન્ન થાય, અને તેજલેશ્યાવંત મનુષ્ય ગતિમાં ઉપજે, પદ્મ લેશ્યાવંત દેવ લોકમાં ઉપજે, અને શુકલ લેશ્યાવંત જીવ મોક્ષ પામે, અર્થાત્ સર્વ કર્મથી મુક્ત થઈ શુદ્ધ પરમાત્મા સ્વરૂપને પામે. એમ જાણી ઉત્તમ જીવોએ પોતાના મનના પરિણામ સદા નિર્મળ અને કોમળ રાખવાનો પ્રયત્ન કરવો. ૨-૩.

૧૮. ખટ લેશ્યાવંત જીવ લક્ષણ સ્વરૂપ.

કૃષ્ણ લેશ્યાવંતના લક્ષણ.

અતિરૌદ્રઃ સદા ક્રોધી, મત્સરી ધર્મવર્જિતઃ,
નિર્દયો વૈરસંયુકતઃ, કૃષ્ણલેશ્યાઽધિકો નરઃ. ૧.

ભાવાર્થ—અત્યંત રોદ્ર એટલે ક્રૂર પરિણામી, નિરંતર ક્રોધે વર્તતો, પરશુણુનો દેવી, નિર્મળ પરિણતીરૂપ ધર્મે કરીને રહિત નિર્દેશી, જીવોની સાથે વૈરભાવ રાખવાવાળો હોય, તે જીવ કૃષ્ણ લેશ્યાવંત જાણવો.

નીલ લેશ્યાવંતના લક્ષણ.

અલસો મન્દબુદ્ધિઃ, સ્ત્રીલુપ્થઃ પરબંચકઃ,
કાતરશ્ચ સદા માની, નીલત્રેશ્યાઽધિકો ભવેત્. ૨.

ભાવાર્થ—આળસુ, મંદ બુદ્ધિવંત, સ્ત્રી લંપટી, પરને કગવાવાળો કાયર, સદા અભિમાની, એવો જીવ નીલલેશ્યાવંત જાણવો. ૨.

કાપોત લેશ્યાવંતના લક્ષણ.

શોકાકુલઃ સદા રૂષ્ટઃ, પરનિંદાત્મશંસકઃ,
સંત્રામે પ્રાર્થતે મૃત્યું, કાપોતક ઉદાહૃતઃ.

ભાવાર્થ—સદાય શોકે કરીને વ્યાકુળ, સદા રોષી, પરનિંદક, આત્મ પ્રશંસક, સદા સંત્રામમાં મોતને ઇચ્છતો એવો લડાઈખોર, કાપોત લેશ્યાવંત જીવ જાણવો. ૩.

તેજો લેશ્યાવંતના લક્ષણ.

વિદ્યાવાન્ કરુણાયુક્તઃ, કાર્યાકાર્ય વિચારકઃ;
લાભાલાભે સદા પ્રીત-સ્તનેત્રશ્યાઽધિકો નરઃ. ૪.

ભાવાર્થ—વિદ્યાવાન, ગુણવાન, કાર્યાકાર્યનો વિચારક, અને મિત્રની સાથે લાભ તેમજ અલાભ સમયે પણ સરખી પ્રીતિ રાખવાવાળો તેજો લેશ્યાવંત જાણવો. ૪.

પદ્મલેશ્યાવંતના લક્ષણ.

ક્ષમાવાંશ્ચ સદા ત્યાગી, દેવાર્ચનરતોધમી;
શુચીભૂતઃ સદાનન્દી, પદ્મલેશ્યાઽધિકો નરઃ. ૫.

ભાવાર્થ—ક્ષમાવાન, સદા ભાવત્યાગી, અર્થાત્ લુપ્ત વૃત્તિવાલો, દયાવાન, સદા શુદ્ધ દેવગુરુ ભક્તિવંત, ઉદમી, સદાય પવિત્ર મનવાળો, સદાનંદી સ્વભાવવાળો, જીવ પદ્મલેશ્યાવંત જાણવો. ૫.

શુકલ લેશ્યાવંતના લક્ષણ.

રાગદ્વેષવિનિર્મુક્તઃ, શોકનિન્દાવિવર્જિતઃ;

પરમાત્મતાસંપન્નઃ, શુકલલેશ્યો ભવેન્નરઃ. ૬.

ભાવર્થ—રાગદ્વેષના વિકારે રહિત, શોક તથા નિન્દાએ કરીને સદા રહિત, પરમાત્મ સ્વરૂપના ધ્યાને કરીને યુક્ત, પરમાત્મ પરિણતી વાળો, અત્યંત નિર્મળ, તે જીવ શુકલ લેશ્યાવંત જાણવો. ૬.

કઈ ગતિથી જીવ આવેલ છે તેના લક્ષણ.

સ્વર્ગાચ્ચુતાનામિહ જીવલોકે,

ચત્વારિ ચિન્હાનિ તનો વસંતિ;

દાનપ્રસંગો મધુરા ચ વાણી,

દેવાર્ચનં સદ્ગુરુસેવનં ચ. ૬.

ભાવાર્થ—દાન દેવાને સદા આતુર, મધુર વાણીવંત, સદા દેવ પૂજા કરવાવાળો, અને સદ્ગુરુની સેવાકારક એવા ચાર લક્ષણવાલો જીવ સ્વર્ગથી આવેલ જાણવો. (અને તેવીજ રીતે પુનઃ વર્તે, તો તે ફરી સ્વર્ગગામી થઈ અનુક્રમે મોક્ષ પામે.) ૧.

વિરોધતા બંધુજનેષુ નિત્યં, સરોગતા મૂર્ખજનેષુ સંગઃ;

અત્યંતકોપી કટુકા ચ વાણી, નરસ્ય ચિન્હં નરકાગતસ્ય. ૨

ભાવાર્થ—નિરંતર સ્વજન, મિત્રો, બંધુ વર્ગ સાથે કલેશ કરનાર, શરીરે રોગી, અને મૂર્ખ જનોનો સંગતી, અત્યંત ક્રોધ રાખનાર, અને મહા કડવા વચનનો બોલનાર જીવ નરક ગતિથી આવેલ જાણવો. (અને પુનઃ તેવોજ રહે તો ત્યાંજ જાય પરંતુ જો સત્સંગ કરીને સુધરે અને સદાચારી થાય તો સદ્ગતિ પણ પામે.) ૨.

ઘૃણાલુનૈવસંતુષ્ટઃ, માયાલુપ્થઃ ક્ષુધાધિકઃ;

મૂર્છામુપ્તોઽલસશ્ચવ, તિર્યગ્યોન્યાગતો નરઃ. ૩.

ભાવાર્થ—ઘૃણાળુ, અસંતોષી, કપટી, ક્ષુધાતુર, નિદ્રાશક્ત, આળસુ, તે જીવ તિર્યચ ગતિ થકી આવેલ જાણવો. ૩.

નાસ્તિ લોભો વિનીતશ્ચ, હયાદાનરુચિર્મૃદુઃ;

પ્રશસ્તવદનશ્ચૈવ, મનુષ્યાદાગતો નરઃ. ૪.

ભાવાર્થ—અલોભી, વિનિત, હયાવંત, દાન રૂચીવાળો, કેમલ પરિણામી, સરળ સ્વભાવી, સદા આનંદી સુખવાલો, મંદ કષાય પરિણામી, મધ્યમ ગુણવંત, તે જીવ મનુષ્યગતિથી આવેલ જાણુવો. ૪.

સમ્યક્ત્વવંત જીવની અંતિમ વિચારણા.

આપ્તોષ્ટાદશદોષશૂન્યજિનપશ્ચાદ્ધર્મસુન્દેવો મમ,

ત્યક્તારંભ પરિગ્રહઃ સુવિહિતો વાચ્યંયમઃ સદ્ગુરુ;

ધર્મઃ કેવલિભાષિતો વરદયઃ કલ્યાણહેતુઃ પુન-

રહ્ત્સિદ્ધસુસાધુધર્મશરણં ભૂયાન્નિશુઠ્ઠ્યાભવં. ૧.

ભૂતાનાગતવર્તમાનસમયે યદ્દુષ્પ્રયુક્તૈર્મનો-

વાંકાયૈઃ કૃતકારિતાનુમતિભિદેવાદિતત્ત્વત્રયે;

સંધે પ્રાણિષુચાપ્તવાચ્યનુચિતં હિંસાદિ પાપાસ્પદં,

ભોહાંધેન મયા કૃતં તદ્ધુનાગર્હામિ નિંદામ્યહમ્. ૨.

અર્હત્સિદ્ધગણીંદ્રપાઠકમુનિ શ્રાદ્ધાડ્યત્રિશ્રાવકા-

ઘર્હત્વાદિકભાવતદ્વતગુણાન્ માર્ગાનુસારીન્ ગુણાન્;

શ્રીઅર્હદ્વચનાનુસારિસુકૃતાનુષ્ટાન સદર્શીન્-

જ્ઞાનાદીનનુમોદયામિ સુહિતૈર્યૌગૈઃ પ્રશંસામ્યહમ્. ૩.

સંસારેડ્યમયા સ્વકર્મવશગા જીવા ભ્રમંતોડપિલાઃ,

ક્ષામ્યંતે ક્ષમિતાઃ ક્ષમંતુ મયિ તે કેનાપિ સાદ્ધર્મ મમ;

વૈરં નાસ્તિ ચ મૈત્રિતાડસ્તિ સુખદા જીવેષુ સર્વેષુ મે,

યદ્દુશ્ચિંતિત ભાષિતપ્રવિહિતં મિથ્યાડ્યુ તદ્દુષ્કૃતમ્. ૪.

તત્ત્વાયાસ્યતિ મે કદા દિનમહં યત્પાલયિષ્યેડમલં,

ચારિત્રં જિનશાસનં ગતમુનેર્માર્ગે ચરિષ્યામ્યહં;

મુક્તો જન્મજરાદિદુઃખનિવહાત્સંવેગનિર્વેદતા-

પ્તોક્તાસ્તિકયહયાલુતાપ્રશમતાધર્તા ભવિષ્યામ્યહમ્. ૫.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
ચાન્

એકાદશ મહાનિધિ

જ્યોતિષ સાર સંગ્રહ

એકાદશમ્ મહાનિધિ.

જ્યોતિષ સાર સંગ્રહ

આ વિષય ધારવા કરતાં ઘણો ગહન છે, તેમ એકજ બાબતમાં કેટલાએક મતમતાંતર હોવાથી જો તેનો વિચારપુર્ણ ઉપયોગ કરવામાં આવે તો લાભદાયક થઈ પડે તેમ છે.

તેમાં પણ સૌથી પ્રથમ આ પ્રકરણમાં જણાવેલ બાબતો માટે શુદ્ધ પંચાંગ એ અગત્યનું સાધન છે. અને પંચાંગ શુદ્ધ કયું સમજવું, તે સામાન્ય જનતાને જ્યાંલ ન જ હોય તે સ્વભાવીક છે.

સામાન્ય રીતે આકાશના ગ્રહો સાથે સંપૂર્ણ મેળ ખાય તેમ સુક્ષ્મ પદ્ધતિથી તૈયાર કરેલ પંચાંગ જ શુદ્ધ રીતે મેળ ખાતું હોવાથી તે પંચાંગ જ શુદ્ધ છે. જો પંચાંગ શુદ્ધિ પરત્વે દુર્લભ કરવામાં આવે તો જે અને ગમે તે પંચાંગનો ઉપયોગ મુહુર્ત પ્રતિષ્ઠા દિક્ષાદિ મુહુર્તોમાં ઉપયોગ કરવામાં આવે તો પરિણામે તિથી-વાર-નક્ષત્ર-કરણ યોગ ચંદ્ર વિગેરે જે તે પંચાંગમાં જે સમયે આપેલ હોય તે સમય કરતાં આગળ પાછળ હોય અથવા તેની સમાપ્તિ પ્રારંભકાળમાં ફેર હોય તો તે મુહુર્તમાં પણ તેટલોજ ફેર આવવા સંભવ છે વૃશ્ચિક લગ્ન એક પંચાંગ પ્રમાણે આવતું હોય અને બીજા પંચાંગ પ્રમાણે તુલા લગ્ન યા ધન લગ્ન આવતું હોય તો આખી કુંડલી જ ખોટી બની જાય છે. વળી ગ્રહોના ઉદય અસ્ત વિગેરેમાં પણ ફેર હોય તો પરિણામે ફલાદેશ ખોટું પડે છે અને જ્યોતિષ પરની શ્રદ્ધાથી ચલિત થવા પ્રસંગ આવે છે માટે જ્યારે મુહુર્તાદિ પ્રસંગ કે જન્મ કુંડલી ઇત્યાદિ પ્રસંગે પ્રથમ પંચાંગ શુદ્ધિ લક્ષમાં રહેવી જોઈએ.

જન્મ કુંડલીમાં જન્મ ટાઈમ ખરાબર લીધેલો હોવો જોઈએ ત્યારે વર્તમાન સમયમાં સેંકડે એંસી ટકા જન્મ ટાઈમ ફેરફાર વાળો હોય છે આ માટે તેના જાણકાર પાસે અનુભવ લેવો જોઈએ જેથી યોગ્ય પરિણામ મેળવી શકાય નીચે આપેલ મુહુર્તાદિમાં પંચાંગ શુદ્ધિનું ધ્યાન આપી ઉપયોગ કરવામાં આવશે તો ઘણું લાભ થશે અત્યારે આકાશના ગ્રહો સાથે ખરાબર મેળી રહેલું

પંચાંગ શ્રીવિકાશ વિજયજી કૃત મહેન્દ્ર જૈન પંચાંગ શુદ્ધ જણાય છે

સંવત્—વીર સંવત્—પ્રભુ શ્રી મહાવીર સ્વામીના નિર્વાણથી શરૂ થયેલ છે, તે કાર્તિક સુદ ૧ થી શરૂ થાય છે. **વિક્રમ-સંવત્** ગુજરાત કાઠિયાવાડ આદિ દેશોમાં કાર્તિક સુદ ૧ થી; ઉત્તર હિન્દુસ્તાનમાં ચૈત્ર સુદ ૧ થી તથા કેઈ દેશોમાં અશાઠ સુદ ૧ થી શરૂ થાય છે. **શક સંવત્** ચૈત્ર સુદ ૧ થી શરૂ થાય છે, તે દક્ષિણ દેશમાં વધુ પ્રચલિત છે.

અયન તા. ૨૧ જુને દક્ષિણાયન અને તા. ૨૨ મી ડીસેંબરે ઉત્તરાયન શરૂ થાય છે. તા. ૨૧ જુને મોટામાં મોટો દિવસ અને તા. ૨૨ ડીસેંબરે નાનામાં નાનો દિવસ હોય છે.

ઋતુઓની સમજ: સાયન મીનને સાયન મેષનો સૂર્ય વસંત ઋતુ; સાયન વૃષભને સાયન મિથુનનો સૂર્ય ગ્રીષ્મઋતુ; સાયન કર્ક ને સાયન સિંહનો સૂર્ય વર્ષાઋતુ; સાયન કન્યાને સાયન તુલાનો સૂર્ય શરદઋતુ; સાયન વૃશ્ચિક ને સાયન ધનનો સૂર્ય હેમંતઋતુ; સાયન મકર ને સાયન કુમ્ભનો સૂર્ય-શિશિર ઋતુ.

તિથિઓનાં નામ—૧ પ્રતિપદા, ૨ દ્વિતીયા, ૩ તૃતીયા, ૪ ચતુર્થી, ૫ પંચમી, ૬ ષષ્ઠી, ૭ સપ્તમી, ૮ અષ્ટમી. ૯ નવમી, ૧૦ દશમી, ૧૧ એકાદશી, ૧૨ દ્વાદશી, ૧૩ ત્રયોદશી., ૧૪ ચતુર્દશી, ૧૫ પુર્ણિમાં, ૩૦ અમાવાસ્યા.

નક્ષત્રોનાં નામ—૧ અશ્વિની, ૨ ભરણી, ૩ કૃત્તિકા, ૪ રોહિણી, ૫ મૃગશીર્ષ, ૬ આર્દ્રા, ૭ પુનર્વસુ, ૮ પુબ્ય, ૯ આશ્લેષા, ૧૦ મઘા, ૧૧ પુર્વાશ્લેષુની, ૧૨ ઉત્તરાશ્લેષુની, ૧૩ હસ્તા, ૧૪ ચિત્રા, ૧૫ સ્વાતિ, ૧૬ વિશાખા, ૧૭ અનુરાધા, ૧૮ જ્યેષ્ઠા, ૧૯ મૂલ, ૨૦ પુર્વાષાઢા, ૨૧ ઉત્તરાષાઢા, ૨૨ શ્રવણ, ૨૩ ધનિષ્ઠા, ૨૪ શતભિષા, ૨૫ પુર્વાભાદ્રપદ, ૨૬ ઉત્તરા ભાદ્રપદ, ૨૭ રેવતી.

યોગોનાં નામ ૧ વિષ્કંભ, ૨ પ્રીતિ, ૩ આયુષ્યમાન, ૪ સૌભાગ્ય, ૫ શોભન, ૬ અતિગંડ, ૭ સુકર્મા, ૮ ધૃતિ, ૯ શ્વેત, ૧૦ ગંડ, ૧૧ વૃદ્ધિ, ૧૨ ક્ષુબ્ધ, ૧૩ વ્યાધાત, ૧૪ હર્ષણ, ૧૫ વજ્ર,

૧૬ સિદ્ધિ, ૧૭ વ્યતિપાત, ૧૮ વરીયાન, ૧૯ પરિધ, ૨૦ શિવ,
૨૧ સિદ્ધિ, ૨૨ સાધ્ય, ૨૩ શુભ, ૨૪ શુકલ, ૨૫ બ્રહ્મ
૨૬ ચૈંદ્ર, ૨૭ વૈધૃતિ.

કરણનાં નામ-૧ બવ, ૨ બાલવ, ૩ કૌલવ, ૪ તૈતિલ,
૫ ગર, ૬ વણિજ, ૭ વિષ્ટિ ભદ્રા આ સાત કરણ ચર છે. ૧
શકુનિ, ૨ ચતુષ્પદ, ૩ નાગ, ૪ કિંતુધન આ ચાર કરણ સ્થિર છે.
તિથિના અર્ધ ભાગને કરણ કહે છે. આ અગીઆર કરણોમાં ૧
વિષ્ટિ (ભદ્રા) કરણ અશુભ વર્ત્ય છે બાકીનાં કરણો શુભ છે, તથા
સંક્રાંતિના શુભાશુભ ફળ જોવામાં પણ કરણ ઉપયોગી છે.

રાશિઓનાં નામ-૧ મેષ, ૨ વૃષભ, ૩ મિથુન, ૪ કર્ક,
૫ સિંહ, ૬ કન્યા, ૭ તુલા, ૮ વૃશ્ચિક, ૯ ધન, ૧૦ મકર, ૧૧
કુંભ, ૧૨ મીન.

સૂર્યદગ્ધા તિથિ-ધનને મીન સંક્રાંતિ બીજ, મિથુનને કન્યા સંક્રાંતિ આઠમ

વૃષભને કુંભ સંક્રાંતિ ચોથ, સિંહને વૃશ્ચિક સંક્રાંતિ દશમ

મેષ ને કર્ક સંક્રાંતિ છઠ, તુલા ને મકર સંક્રાંતિ બારશ

ચંદ્રદગ્ધા તિથિ—કુંભને ધન રાશિમાં બીજ, મકર ને મીન
રાશિમાં આઠમ, મેષ ને મિથુન રાશિમાં ચોથ, વૃષભને કર્ક રાશિમાં
દશમ, તુલા ને સિંહ રાશિમાં છઠ, વૃશ્ચિક ને કન્યા રાશિમાં બારસ.

નક્ષત્રોની સંજ્ઞા—ચર-ચક્ષુ--સ્વાતી, પુનર્વસુ, શ્રવણ, ધનિષ્ઠા,
શતભિષા,

ભુ-શિશ્ર-હસ્ત, અશ્વિની, અભિજીત, પુબ્ય.

મૃદુ-મૈત્ર-મૃગશીર્ષ, અનુરાધા, ચિત્રા, રેવતી.

ધ્રુવ-સ્થિર-ઉત્તરાશ્વિની, ઉત્તરાષાઢા, ઉત્તરાભાદ્રપદ, રોહિણી.

હારણ-તીક્ષણ-આશ્લેષા, મૂલ, આર્દ્રા, જ્યેષ્ઠા.

કૂર-ઉગ્ર-ભરણી, મઘા, પૂર્વાશ્વિની, પૂર્વાષાઢા, પૂર્વા ભાદ્રપદ

મિશ્ર-સાધારણ—વિશાખા, કૃતિકા,

સામ્યગૃહઃ—ચંદ્ર, ગુરુ, શુક્ર, બુધ. કૂરગૃહ—રવિ, મંગળ,

શની રાતુ, કેતુ.

અધોમુખ નક્ષત્રો—ત્રણ પૂર્વા, મૂલ, અબ્ધેષા, મધા, ભરણી, તિકા, વિશાખા, આ નક્ષત્રો ખાતાદિ કાર્યની સિદ્ધિ કરનાર છે.

તિર્યગમુખ નક્ષત્રો—પુનર્વસુ, અનુરાધા, જ્યેષ્ઠા, હસ્ત, ચિત્રા, સ્વાતી, અશ્વિની, મૃગશીર્ષ, રેવતી, આ નક્ષત્રો યાત્રાદિ કાર્યની સિદ્ધિ કરનાર છે.

ઉદેર્વ મુખ નક્ષત્રો—ઉ. કાલ્પગુની, ઉ. પાઠા, ઉ. ભાદ્રપદ, પુષ્ય, રોહિણી, ધનિષ્ઠા, શતભિષા, આર્દ્રા, આ નક્ષત્રો ક્વજ, અભિષેકાદિ કાર્યમાં શુભ છે.

નક્ષત્રોની યોનિ અવકહડા ચક્રમાં બતાવી છે, તે યોનિમાં પરસ્પર વૈર કેને કેને છે તે કહે છે.

કુતરો (શ્વાન) અને મૃગ; સિંહ અને હાથી (ગજ); સૂર્ય અને નોળીઓ (નકુલ); બકરો (મેષ) અને વાનર: બળદ (ગૌ) અને વાઘ (વ્યાધ્ર ; ઘોડો (અશ્વ) અને પાંડો (મહિષી); બીલાડો (માર્જર) અને ઉંદર (મૂષક); આ વૈર ગુરૂ શિષ્યાદિમાં વર્જવું.

નક્ષત્રોના ગણ અવકહડા ચક્રમાં બતાવેલ છે. ગુરૂ શિષ્યાદિ બન્નેને એકજ ગણ હોય તો અત્યંત પ્રીતિ રહે, એકનો દેવ ગણ અને બીજનો મનુષ્ય ગણ હોય તો મધ્યમ પ્રીતિ રહે. રાક્ષસ અને દેવ ગણ હોય તો વૈર રહે, તથા મનુષ્ય અને રાક્ષસ ગણ હોય તો મૃત્યુ થાય.

રાશિઓની પરસ્પર મૈત્રી અને શત્રુતા, પડખટક, દ્વિદ્વાદશક, નવમ પંચમ. તૃતીય એકાદશ, સપ્તમ અને દશમ ચતુર્થ રાશી કુટ હોય તો શ્રેષ્ઠ છે.

નાડી વેધ—એક નાડીમાં નક્ષત્ર રહેલું હોય તો ગુરૂ શિષ્યાદિને શુભ છે.

આદ્ય નાડી—અશ્વિની, આર્દ્રા, પુનર્વસુ, ઉ. કાલ્પગુની, હસ્ત, જ્યેષ્ઠા, મૂળ, શતભિષા પૂ. ભાદ્રપદ.

મધ્ય નાડી—ભરણી, મૃગશીર્ષ, પુષ્ય પૂ. કાલ્પગુની, ચિત્રા, અનુરાધા, પૂર્વાષાઢા, ધનિષ્ઠા, ઉ. ભાદ્રપદ.

શત્રુ ષડષ્ટક		પ્રીતિ ષડષ્ટક		શુભ દ્વિદ્વિદશક	
૬	૭	૮	૮	૨	૧૨
વૃષભ	ધન	મેષ	વૃશ્ચિક	મેષ	મીન
કર્ક	કુંભ	મિથુન	મકર	મિથુન	વૃષભ
કન્યા	મેષ	સિંહ	મીન	સિંહ	કર્ક
વૃશ્ચિક	મિથુન	તુલા	વૃષભ	તુલા	કન્યા
મકર	સિંહ	ધન	કર્ક	ધન	વૃશ્ચિક
મીન	તુલા	કુંભ	કન્યા	કુંભ	મકર
				કન્યા	સિંહ

અશુભ દ્વિદ્વિદશક		શુભ નવ પંચમ		મધ્યમ નવ પંચમ	
૨	૧૨	૯	૫	૯	૫
વૃશ્ચિક	તુલા	મેષ	સિંહ	કુંભ	મિથુન
		વૃષભ	કન્યા		
મકર	ધન	મિથુન	તુલા	મીન	કર્ક
મીન	કુંભ	સિંહ	ધન		
		તુલા	કુંભ	કર્ક	વૃશ્ચિક
વૃષભ	મેષ	વૃશ્ચિક	મીન		
		ધન	મેષ	કન્યા	મકર
કર્ક	મિથુન	મકર	વૃષભ		

અંત્ય નાદી-કૃત્તિકા, રોહિણી, આર્દ્રા, મઘા, સ્વાતી, વિશાખા, ઉ. પાદા, શ્રવણ, રેવતી.

નક્ષત્રોની આંધળાં આદી સંજ્ઞા તથા તેનું ફળ.

આંધળા-રેવતી, રોહિણી, પુષ્ય, ઉ-કાર્ત્તિકા, વિશાખા, પૂ. પાદા, ધનિષ્ઠા. પૂર્વ. શીઘ્ર. મળે.

કાણાં-અશ્વિની, મૃગશીર્ષ, અષ્ટેષા, હસ્ત, અનુરાધા, ઉ-ષાદા,
શતિભિષા. દક્ષિણ. યત્નથી મળે.

ચીખડાં-ભરણી, આદ્રા, મધા, ચિત્રા, જ્યેષ્ઠા, અભિજીત, પૂ.
ભાદ્રપદ. પશ્ચિમ. ખખર મળે.

દેખતાં-કૃત્તિકા, પુનર્વસુ, પૂ. કાલ્દગુની, સ્વાતી, મૂળ, શ્રવણ,
ઉ. ભાદ્રપદ. ઉત્તર. ખખર પણ ન મળે.

યોગોની સમજણ.

સિદ્ધિ યોગ:-શુક્રવારે ૧-૬-૧૧, બુધવારે ૨-૭-૧૨, મંગળવારે, ૩-૮-૧૩, શનિવારે ૩-૯-૧૪, ગુરુવારે ૫-૧૦-૧૫ તિથિ હોય તો સિદ્ધિ યોગ થાય છે, તે શુભ છે.

રવિવારે હસ્ત, ત્રણ ઉત્તરા કે મૂળ, સોમવારે રોહિણી, મૃગશીર્ષ, પુષ્ય, અનુરાધા કે શ્રવણ; મંગળવારે ઉત્તરાભાદ્રપદ, અશ્વિની કે રેવતી; બુધવારે કૃત્તિકા, રોહિણી, મૃગશીર્ષ, પુષ્ય કે અનુરાધા; ગુરુવારે અશ્વિની પુષ્ય, પુનર્વસુ, અનુરાધા કે રેવતી; શુક્રવારે પુનર્વસુ અશ્વિની પૂર્વાશ્લેષુની, રેવતી, અનુરાધા કે શ્રવણ; શનિવારે રોહિણી, શ્રવણ કે સ્વાતી નક્ષત્ર હોય તો સિદ્ધિયોગ થાય છે. આ યોગ શુભ છે.

રાજયોગ-મંગળ, બુધ, શુક્ર અને રવિ આમાંનો કોઈ વારે બીજ સાતમ, બારસ, ત્રીજ અને પૂનમ એમાંની કોઈ પણ તિથિ હોય અને ભરણી, મૃગશીર્ષ, પુષ્ય, પૂ. કાલ્દગુની, ચિત્રા, અનુરાધા, પૂર્વાષાદા, ધનિષ્ઠા, ઉ. ભાદ્રપદ; એમાંનું કોઈ પણ નક્ષત્ર હોય તો રાજયોગ થાય છે. આ યોગ માંગલીક કાર્ય, ધર્મ કાર્ય, પૌષ્ટિક આદિ કાર્યમાં શુભ છે.

કુમાર યોગ-મંગળ, બુધ, સોમ અને શુક્ર એમાંના કોઈ વારે; એકમ, છઠ; અગીઆરસ, પાંચમ, અને દશમ એમાંથી કોઈ પણ તિથિ હોય અને અશ્વિની, રોહિણી, પુનર્વસુ, મધા, હસ્ત, વિશાખા, મૂળ, શ્રવણ અને પૂ. ભાદ્રપદ; એમાંનું કોઈ પણ નક્ષત્ર હોય તો કુમાર યોગ થાય છે. આ યોગ મૈત્રી વિદ્યા, દીક્ષા,

ગૃહ અને વ્રત આદિ કાર્યોમાં શુભ છે. ઉપરના બંને યોગોમાં અશુભ યોગ ન હોવો જોઈએ.

સ્થિર યોગ:—ગુરુવાર કે શનિવારે, તેરશ, ચોથ, નોમ, ચૌદશ કે આઠમ હોય અને કૃતિકા, આર્દ્રા, અબ્દેષા, ઉ. કાલ્પુની, સ્વાતી, જ્યેષ્ઠા, ઉ. પાઠા, શતભિષા કે રેવતી નક્ષત્રમાંથી કોઈ પણ નક્ષત્ર હોય તો સ્થિર (સ્થવિર) યોગ થાય છે.

ઉપગ્રહયોગ:—સુર્યના નક્ષત્રથી દૈનિક નક્ષત્ર પાંચમું, ૮ મું, ૧૪ મું, ૧૮ મું, ૧૯ મું, ૨૨ મું, ૨૩ મું, અને ૨૪ મું, હોય તો ઉપગ્રહ યોગ કાર્ય થાય છે. તે શુભ કાર્યમાં વર્જ્ય છે.

સુર્યના નક્ષત્રથી દૈનિક નક્ષત્ર પહેલું, પાંચમું, સાતમું આઠમું, અગીઆરમું, પંદરમું કે સોળમું હોય તો તે યોગ પ્રાણુ હરણુ કરનારો છે.

સુર્ય નક્ષત્રથી દૈનિક નક્ષત્ર ચોથું, છઠું, નવમું, દશમું, તેરમું અને વીશમું હોય તો રવિયોગ થાય છે.

રવિ-હસ્તા સોમ-મૃગશિર્ષ મંગળ-અશ્વિની, બુધ-અનુરાધા,

૫	૬	૭	૮
ગુરુ-પુષ્ય,	શુક્ર-રેવતી,	શનિ-રોહિણી	નક્ષત્ર હોય તો અમૃતસિદ્ધિ
૯	૧૦	૧૧	

યોગ થાય છે. પણ જો નક્ષત્ર નીચે જણાવેલ તિથિ સહિત હોય તો વિષયોગ થાય છે.

મૃત્યુયોગ:—રવિ અને મંગળવારે ૧-૬-૧૧, સોમ અને ગુરુવારે ૨-૭-૧૨, બુધવારે ૩-૮-૧૩, શુક્રવારે ૪-૯-૧૪, શનીવારે ૫-૧૦-૧૫ તિથિ હોય તો મૃત્યુયોગ થાય છે.

સ્થિર યોગ:—રોગાદિકનો નાશ કરવ;માં શુભકારક છે.

રવિયોગ:—આ યોગ સેંકડો અશુભોનો નાશ કરનાર છે.

અમૃતસિદ્ધિ યોગ:—અત્યંત શુભ છે.

જ્ઞાતામુખી યોગ:—એકમે મૂળ, પાંચમે ભરણી, આઠમે કૃત્તિકા. નવમે રોહિણી અને દશમે અબ્દેષા નક્ષત્ર હોય તો જ્ઞા-

લામુખી યોગ થાય છે. આ યોગ અશુભ છે,

કાળમુખી યોગ:—ચોથને દિવસે ત્રણ ઉત્તરા, પાંચમને મધા, નોમને કૃત્તિકા, ત્રીજને અનુરાધા તથા આઠમને રોહિણી હોય તો કાળમુખી નામનો યોગ થાય છે. આ યોગ અશુભ છે.

વ્યતિપાત અને વૈધૃતિ મહાપાત પંચાંગમાં આપેલ છે તે પણ અશુભ છે. આં બન્ને મહાપાતોનો સમય શુભ કાર્યોમાં અવશ્ય તજવા યોગ્ય છે.

યોગિનીનું કોષ્ટક:—

પુર્વ	ઉત્તર	અગ્નિ	નૈઋત્ય	દક્ષિણ	પશ્ચિમ	વાયવ્ય	ઈશાન
૧-૬	૨-૧૦	૩-૧૧	૪-૧૨	૫-૧૩	૬-૧૪	૭-૧૫	૮-૩૦

યોગિની જનાર માણસને પછવાડી તથા ડાબી બાજુએ સારી અને સન્મુખ તથા જમણી અશુભ જાણવી.

વત્સ ચાર:—મીન, મેષ અને વૃષભ સંક્રાંતિમાં વત્સ પશ્ચિમ દિશાએ ઉગે છે, મિથુન, કર્ક અને સિંહસંક્રાંતિ હોય ત્યારે વત્સ ઉત્તરમાં ઉગે છે. કન્યા તુલા, અને વૃશ્ચિક સંક્રાંતિ હોય ત્યારે વત્સ પુર્વમાં ઉગે છે, તથા ધન, મકર અને કુમ્ભ સંક્રાંતિ હોય ત્યારે વત્સ દક્ષિણમાં ઉગે છે, તે વત્સ પ્રયાણ તથા પ્રવેશ સમયે સન્મુખ કે પાછળ સારો નથી એટલે ડાબે તથા જમણે પાસે હોય તો તે સારો છે.

અન્ય વિધિ:—વત્સવાળી દિશાના સાત ભાગ કરવા; તે સાતે ભાગોમાં અનુક્રમે વત્સ ૫, ૧૦, ૧૫, ૩૦, ૧૫, ૧૦ અને ૫ દીવસ રહે છે. તેમાંથી મધ્યના (ચોથા ભાગના) ત્રીશ દીવસોમાં વત્સ ઉદય ત્યારે તેની સન્મુખનો વર્ણ્ય છે, અર્થાત મધ્યનો રાશિમાં વત્સ ઉદય પામે ત્યારે વર્ણ્ય સમજવો.

શુક વિચાર:—શુક જે દિશામાં ઉગે તે દિશા સન્મુખ ગણાય છે. શુક સન્મુખ તથા જમણો બન્ને વર્ણ્ય કહ્યો છે.

રાહુ ચાર:—રાહુ સૂર્યોદયથી આરંભીને દિવસે અને રાત્રિ અર્ધો અર્ધો પ્રહર નીચે આપેલ દિશા અને વિદેશમાં કુમથી

પાલે છે. પૂર્વ વાયવ્ય, દક્ષિણ, ઇશાન, પશ્ચિમ, અગ્નિ, ઉત્તર અને નૈઋત્ય: તે રાહુ ગમન કરવાની પછવાડે અથવા ડાબી બાજુએ ભકારક છે.

રાહુનું વાર ગમન:— રવિવારે નૈઋત્ય, સોમવારે ઉત્તર, મંગળવારે અગ્નિ, બુધવારે પશ્ચિમ, ગુરુવારે ઇશાન, શુક્રવારે દક્ષિણ, અને શનિવારે પૂર્વમાં: રાહુ ગમન કરનારની પછવાડે તમામ બાજુએ શુભ છે.

પ્રણાયમાં શુભ તિથિ: ૧-૨-૩-૪-૫-૬-૭-૧૦-૧૧ અને ૧૩.

„ શુભ વાર—સોમ. ગુરુ, શુક્ર, અને બુધવાર ૧-૪ ૬-૮ તિથિ સિવાય.

„ શુભ નક્ષત્ર:— પુષ્ય, અશ્વિની, મૃગશીર્ષ, રેવતી હસ્ત, પુનર્વસુ, શ્રવણ, અનુરાધા, ધનિષ્ઠા,

„ મધ્યમ નક્ષત્ર:—રોહિણી, ત્રણ ઉત્તરા, ત્રણ પૂર્વા, શતભિષા, જ્યેષ્ઠ અને મૂળ.

વેહાર તથા પ્રવેશમાં:—ફાંકડુ અથવા ચોથાનું ઘર બન્યું છે

આ પ્રમાણે:— એકમ શનિવાર, બીજ શુક્રવાર, ત્રીજ ગુરુવાર, ચોથ બુધવાર, પાંચમ મંગળવાર, છઠ્ઠ સોમવાર અને સાતમને રવિવાર

નગર પ્રવેશ:— હસ્ત, અશ્વિની, ચિત્રા, અનુરાધા, ઉત્તરાશ્રણ રોહિણી, પુષ્ય, મૃગશીર્ષ. મૂળ અને રેવતિ નક્ષત્ર; સોમ, બુધ ગુરુ, શુક્ર, અને સ્વીવાર શુભ છે,

વિદ્યારંભનું મુહુર્ત:—ગુરુ, બુધ, શુક્ર, અને રવિવારે, અશ્વિની. ત્રણ પૂર્વા, હસ્ત, મૂળ, ચિત્રા, સ્વાતિ, શ્રવણ, ધનિષ્ઠા, ક્રતતારકા, મૃગશીર્ષ, આર્દ્રા, પુનર્વસુ, પુષ્ય અને આષ્લેષા; આ નક્ષત્રો વિદ્યારંભ માટે શ્રેષ્ઠ છે.

જ્ઞાનની વૃદ્ધિ કરનાર નક્ષત્રો:—મૃગશીર્ષ, આર્દ્રા, પુષ્ય, ત્રણ પૂર્વા, મૂળ, આષ્લેષા, હસ્ત અને ચિત્રા.

નંદિનું:—(નાંદ ભાંડવાનું) મુહુર્ત-રવિ, સોમ, બુધ, ગુરુ કે શુક્રવારમાંથી કોઈવાર સ્વાતી, પુનર્વસુ, શ્રવણ, ધનિષ્ઠા, શતભિષા,

હસ્ત, અશ્વિની, અભિજીત, પુષ્ય, મૃગશીર્ષ, અનુરાધા, ચિત્રા, રેવતી, રોહિણી અને ત્રણ ઉત્તરામાંથી કોઈ નક્ષત્ર હોય તો વૃતોચ્ચારણાદિ ક્રિયા માટે નાંદ માંડવી.

શાંતિક પોષ્ટિક કાર્ય—બુધ, ગુરુ, શુક્ર, અને રવિવારે: રોહિણી, મૃગશીર્ષ, મધા, ઉ. કાદગુની, હસ્ત, સ્વાતી, અનુરાધા, મૂલ, ઉત્તરાષાઢા, ઉ. ભાદ્રપદ, રેવતી, અશ્વિની અને શ્રવણ નક્ષત્રોમાં કરવું.

લોચના નક્ષત્રો—પનર્વસુ, પુષ્ય, શ્રવણ અને ધનિષ્ઠા શુભ છે, કૃત્તિકા, વિશાખા, મધા અને ભરણી વર્જ્ય છે. બાકીના નક્ષત્રો મધ્યમ છે. શનિવાર, મંગળવાર, વર્જ્ય છે. રિકતા, ૬, ૮, ૦)) તિથિ વર્જ્ય છે.

વાસ્તુ પ્રારંભ—એટલે સુત્રપાત તથા ખાત મુહુર્ત માટે વૈશાખ, શ્રાવણ, માર્ગશીર્ષ, પોષ અને કાદગુન કહે છે બીજાની મનાઈ કરે છે, અન્યમતથી કાર્તિક અને માઘ પણ લઈ શકાય છે.

દેવાલય ખાત—મીન, મેષ અને વૃષભ એ ત્રણે સંક્રાંતિમાં અગ્નિ કોણમાં ખાત. મિથુન, કર્ક, સિંહ એ ત્રણે સંક્રાંતિમાં ઇશાન કોણમાં ખાત. કન્યા, તુલા, અને વૃશ્ચિક એ ત્રણ સંક્રાંતિમાં વાયવ્ય કોણમાં ખાત. ધન, મકર, અને કુંભ એ ત્રણે સંક્રાંતિમાં નૈઋત્ય કોણમાં ખાત; તથા ખાતમાં મૃગશીર્ષ, અનુરાધા ચિત્રા, રેવતિ, ત્રણ ઉત્તરા, રોહિણી, હસ્ત, પુષ્ય, ધનિષ્ઠા, શતભિષા, અને સ્વાતી નક્ષત્રો લેવાં.

શિલા સ્થાપન—પુષ્ય, ત્રણ ઉત્તરા, રોહિણી, હસ્ત. મૃગશીર્ષ અને શ્રવણ નક્ષત્રમાં થાય.

પૃથ્વી બેઠી છે કે સુતી છે તે જોવાની રીત—સુદ ૧ થી તિથિ, રવિવારથી વાર અને અશ્વિનીથી નક્ષત્ર ગણી, ત્રણનો સરવાળો કરી ચારે ભાગતાં જો ૧ શેષ રહે તો પૃથ્વી ઉભી, જો શેષ રહે તો બેઠી, ત્રણ શેષ રહે તો સુન્ય અને શુન્ય શેષ રહે તો ભગતી બાણવી, ૧ શેષ રહે અને ૦ શેષ રહે તો પૃથ્વી સારી નહીં.

બીજી રીત-સૂર્યના મહા નક્ષત્રથી દિવસના નક્ષત્ર સુધી ગણતાં ૫, ૭, ૯, ૧૨, ૧૮, ૨૬, એ નક્ષત્રોમાં પૃથ્વી સ્થ રહે છે જેથી તે નક્ષત્રો લેવાં નહિ.

વાસ્તુ-(ગૃહારંભથી પ્રવેશ સુધી) માં ત્રણ ચક્ર લેવાય (જોવાય) છે. તેમાં આરંભ (ખાત)માં વૃષભ ચક્ર, સંભમાં કર્મ ચક્ર, તથા પ્રવેશમાં કળશ ચક્ર લેવાય છે.

વૃષભ ચક્ર:—સૂર્યના નક્ષત્રથી મુહૂર્તના દિવસ સુધી અભિજીત નક્ષત્ર ગણવાં તેમાં તે (મુહૂર્તના) દિવસે જેટલામું નક્ષત્ર હોય ત્યાં સુધીનું ફળ-પહેલાં ૭ અશુભ, પછી ૧૧ શુભ પછી ૧૦ અશુભ.

બીજી રીત:—નિરભિજીત ગણનાથી પહેલાં ૩ શુભ, પછી ૪ અશુભ, પછી ૭ શુભ, પછી ૬ અશુભ, પછી ૨ શુભ, પછી ૫ અશુભ છે.

કુર્મ ચક્ર:—જે દિવસે સ્થંભ રોપવો હોય તે દિવસની તિથિને ૫ વડે ગુણવી અને કૃત્તિકાથી તે દિવસના નક્ષત્ર સુધીના આંકડા જોડવા અને ૧૨ તેમાં ઉમેરવા; પછી ૬ થી ભાગતાં શેષ ૪-૭-૧ રહે તો કુર્મ જળમાં છે, તેનું ફળ લાભ, શેષ ૫-૨-૮ રહે તો કુર્મ સ્થળમાં છે. તેનું ફળ હાની અને શેષ ૩-૬-૯ રહે તો કુર્મ આકાશમાં છે તેનું ફળ મરણ, એમ ત્રણ પ્રકારે કુર્મ ફળ જોઈ શુભ ફળ આવતાં મુહૂર્ત લેવું.

કુંભ ચક્ર:—સૂર્યના નક્ષત્રથી ચંદ્રના નક્ષત્ર સુધી ગણતાં પહેલાં પાંચ નક્ષત્રો નેષ્ઠ, પછીનાં આઠ સારાં અને તે પછીનાં આઠ નેષ્ઠ, અને બાકી છ નક્ષત્રો સારાં જણાતાં.

પ્રતિમા પ્રવેશ:—પુષ્ય, ધનિષ્ઠા, મૃગશીર્ષ રોહિણી. ત્રણે ઉત્તરા શતભિષા, ચિત્રા, અનુરાધા, રેવતી એ નક્ષત્રોમાં, શુભવારમાં સ્થિર લગ્નમાં તથા ચંદ્ર, ગુરૂ અને શુક્રનો ઉદય હોય ત્યારે પ્રતિમાનો પ્રવેશ થઈ શકે.

દેવજરોપણુ:—ત્રણ ઉત્તરા, આદ્રા, શ્રવણ, ધનિષ્ટા, શતલિષા, રોહિણી અને પુષ્યમાં થાય છે.

દીક્ષા તથા પ્રતિષ્ઠાનાં મુદ્ધૂર્ત:—માસ, દિવસ અને નક્ષત્ર ત્રણની શુદ્ધિ જાણીને ધ્રુવ (સ્થિર) લગ્નમાં દીક્ષા અને પ્રતિષ્ઠા વિગેરે શુભ કાર્યો કરવા.

શુભ માસ:—માર્ગશીર્ષ, માહ, ફાગણ વૈશાખ, જ્યેષ્ઠ, અષાઢ માસ જન્મેમાં શુભ છે.

શુભવાર:—રવિ, બુધ, ગુરુ અને શુક્ર, શની દીક્ષામાં શુભ છે. સોમ, બુધ, ગુરુ, શુક્ર પ્રતિષ્ઠામાં શુભ છે.

શુભતિથિ-૨-૩-૫-૭-૧૦-૧૧-૧૩ દીક્ષામાં શુભ છે.

સુદ ૧-૨-૫-૭-૧૦-૧૩-૧૫-૧૬ ૧-૨-૫ તિથિઓ પ્રતિષ્ઠામાં શુભ છે.

શુભનક્ષત્ર-ત્રણ ઉત્તરા, રોહિણી, હસ્ત, અનુરાધા, શતલિષા, પૂર્વાભાદ્રપદ, પુષ્ય પુનર્વસુ, રેવતી, અશ્વિની, મૂળ, શ્રવણ, સ્વાતી આ નક્ષત્રો દીક્ષામાં શુભ છે.

મઘા, મૃગશીર્ષ, હસ્ત, ત્રણ ઉત્તરા, અનુરાધા, રેવતી, શ્રવણ, મૂળ, પુષ્ય, પુનર્વસુ, રોહિણી; સ્વાતી અને ધનિષ્ટા પ્રતિષ્ઠામાં શુભ છે.

પ્રતિષ્ઠા લગ્ન-જીનેશ્વરની પ્રતિષ્ઠાને વિષે દ્વિસ્વભાવ લગ્ન શ્રેષ્ઠ છે, સ્થિર લગ્ન મધ્યમ છે અને ચર લગ્ન કનિષ્ઠ છે.

પ્રતિષ્ઠા નવમાંશ-પ્રતિષ્ઠાને વિષે મિથુન, કન્યા અને ધનનો પ્રથમ અર્ધ એટલા અંશે [ઉત્તમ] સારા છે, તથા વૃષભ, સિંહ, તુલા અને મીન એટલા અંશે મધ્યમ, દેવાલયના કર્તા અને પ્રતિષ્ઠા કરનારને હાનિકર્તા છે.

દીક્ષા લગ્ન તથા નવમાંશ-દીક્ષાને વિષે લગ્નમાં તથા નવમાંશમાં દ્વિસ્વભાવ રાશિઓ, વૃષભ વિનાની સ્થિર રાશિઓ અને

મકર રાશિ એટલી રાશિઓ શુભ છે, તે સિવાય બીજી રાશિ શુભ નથી.

શુક્ર—લગ્નમાં રહ્યો હોય, શુક્રવાર હોય, લગ્નમાં શુક્રનો નવમાંશ હોય, શુક્રનું ભવન વૃષભ અને તુલા લગ્ન હોય તથા શુક્ર લગ્ન હોય કે સાતમાં સ્થાનને સંપૂર્ણ જોતો હોય તે સમય દીક્ષાને માટે વર્જ્ય છે.

ચંદ્ર—લગ્નમાં હોય, સોમવારે હોય, ચંદ્રનો નવમાંશ તથા ચંદ્ર લગ્નને જોતો હોય તે સમય દીક્ષાને માટે વર્જ્ય છે. દીક્ષા કુંડળીમાં ચંદ્ર સાથે કેઈ પણ ગ્રહ હોવો જોઈએ નહિ. અર્થાત્ ચંદ્ર એકલો જ જોઈએ.

બિંબ પ્રતિષ્ઠા—ને વિષે પ્રતિષ્ઠા કરાવનારના જન્મ નક્ષત્રથી ૧૦ મું, ૧૬ મું, ૧૮ મું, ૨૩ મું અને ૨૫ મું નક્ષત્ર વર્જ્યું.

પંચાંગમાં—વિષ્કંભાદિ ૨૭ યોગો આપેલ છે, તેમાંથી વૈધૃતિ અને વ્યાતિપાત સંપૂર્ણ ત્યાજ્ય છે. પરિધનો પહેલાંનો અર્ધભાગ ત્યાજ્ય; વિષ્કંભ ગંડ, અનિગંડ, શૂદ્ધ, વ્યાપાત અને વજ્રયોગનો પ્રથમ ચરણ ત્યાજ્ય છે.

ત્યાજ્ય—આતુર્માસમાં, અધિક માસમાં, ગુરુ-શુક્રનો અસ્ત; ગુરુ-શુક્રની બાલ્યાવસ્થા અને વૃદ્ધાવસ્થા હોય ત્યારે દીક્ષા પ્રતિષ્ઠા કરવી નહીં. શુક્ર અસ્તમાં દીક્ષા થઈ શકે છે. તથા અવજ્જેગ, કુલિક, ભદ્રા (વિષ્ટિ) તથા ઉલ્કાપાત વિગેરેના દિવસોને વર્જવા. સંક્રાંતિના ત્રણ દિવસ તથા ગ્રહણના નવ દિવસ વર્જવા; શુભ નક્ષત્ર પણ સંધ્યાગત હોય, સુર્યાગત હોય, વિઘ્નર હોય, ગ્રહ સહિત હોય, વિલંબિત હોય, રાહુથી હુણાયેલ હોય કે ગ્રહથી ભેદાયેલ હોય આ સાત પ્રકારનાં નક્ષત્રો વર્જવાં.

કૃત્યપક્ષમાં ચંદ્ર ક્ષીણ થતો હોવાથી આઠમ પછી તારાનું બલ જોવું.

જન્મ સમયે ચંદ્ર જે નક્ષત્રમાં હોય તે જન્મ નક્ષત્ર (તારા)

કહેવાય છે. તે નક્ષત્રથી અથવા તેની ખજર ન હોય તો નામના નક્ષત્રથી ઈષ્ટ દિવસની ૩-૫-૭-૧૨-૧૪-૧૬-૨૧-૨૩-૨૫ મી તારા (નક્ષત્ર) અશુભ જાણવી. તથા જન્મ અને આધાન તારા ગમનમાં વર્જવા યોગ્ય છે.

તારાઓનું યંત્ર.

જન્મ	સંપત્	વિપત્	ક્ષેમા	યમા	સાધના	નિધના	મૈત્રી	પરમ-
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	મૈત્રી ૯
ક્રમ ^૧ ૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
આધા- ન ૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭

ગ્રહોનાં ઉચ્ચ, નીચ સ્થાનની રાશિ અને અંશ તથા
(સ્વગૃહી) પોતાની રાશિઓ.

	સુય ^૧	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શની	રાહુ
ઉચ્ચ રા.	૧	૨	૧૦	૬	૪	૧૨	૭	૩
અં.	૧૦	૩	૨	૧૫	૫	૨૭	૨૦	૦
નીચ રા.	૭	૮	૪	૧૨	૧૦	૬	૧	૯
અં.	૧૦	૩	૨૮	૧૫	૫	૨૭	૨૦	૦
સ્વગૃહી } રા.	૫	૪	૧	૩	૯	૨	૧૦	૬
સ્વામી } રા.	૦	૦	૮	૬	૧૨	૭	૧૧	૦

વિષ્ટિ (ભદ્ર) કરાણુ—અશુભ છે. સુદ પક્ષમાં ચતુર્થી તથા એકાદશિની રાત્રીએ (પશ્ચિમ દળમાં) અને અષ્ટમી તથા પુર્ણિ-
માએ દિવસે (પૂર્વ દળમાં) ભદ્રા હોય છે, અને વદ પક્ષમાં બીજ
અને દસમીની રાત્રીએ (પશ્ચિમ દળમાં) અને સાતમ તથા ચૌદશે
દિવસે (પૂર્વ દળમાં) ભદ્રા હોય છે. રાત્રિની ભદ્રા જો દિવસે હોય
અને દિવસની ભદ્રા જો રાત્રે હોય તો તે વખતે ભદ્રાનો દોષ નથી.

સપ્ત શલાકા યંત્ર.

કૃ	રો	મૃ	આ	પુ	પુ	અ
મ						ભ
પૂ						અ
ઉ						ર
હ						ઉ
ચિ						પૂ
સ્વા						શ
વિ						ધ

અ અભિ ઉ પૂ મૂ જ્યે અનુ

પંચ શલાકા યંત્ર.

કૃ	રો	મૃ	આ	પુ	પુ	અ
અ	॥					ભ
ર						મ
ઉ						પુ
પૂ						ચિ
શ						સ્વા
ધ	॥					વિ

અ અભિ ઉ પૂ મૂ જ્યે અ

આ સપ્ત શલાકા યંત્ર દીક્ષા, પ્રતિષ્ઠાદિક શુભ કાર્યોમાં જોવામાં આવે છે. અને પંચ શલાકા ફક્ત દીક્ષામાં જ જોવામાં આવે છે. ઇષ્ટ દિવસની (ઇષ્ટ દિવસે જે નક્ષત્ર હોય તેની) સામેના નક્ષત્રમાં જો કોઈ કુર ગ્રહ અથવા સૌમ્ય ગ્રહ આવેલ હોય તો તે ગ્રહવડે ઇષ્ટ નક્ષત્રનો વેધ થાય છે. આ પ્રમાણે ઇષ્ટ નક્ષત્ર જો ગ્રહથી વિધાયેલ હોય તો તે નક્ષત્ર અશુભ છે. વેધમાં પહેલા ચરણનો વેધ ચોથા ચરણની સાથે અને બીજા ચરણનો વેધ ત્રીજા ચરણ સાથે કરમથી થાય છે, અને એ ચરણવેધ વર્જ્ય કહ્યો છે.

ચંદ્રની બાર અવસ્થા:-૧ પ્રોષિતા, ૨ હતા, ૩ મૃતા, ૪ જ્યા પ હાસા, ૬ હર્ષા ૭ રતિ, ૮ નિદ્રા, ૯ ભુક્તિ, ૧૦ જરા, ૧૧ ભય, ૧૨ સુષિતા, તેમાંથી પ્રોષિતા, હતા, મૃતા, નિદ્રા, જરા અને ભયા એ છ અવસ્થા ખરાબ છે.

આ અવસ્થાનો કર્મ મેષની ચહેલી અવસ્થા પ્રોષિતા, વૃષ-ભની પહેલી હતા, મિથુનની પહેલી મૃતા એ પ્રમાણે સમજવી.

આનંદાદિક યોગોનું કોષ્ટક

યોગનામ	રવિ	સોમ	ભોમ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શની	ફલ	ત્યાજ્ય ઘટી
આનંદ	અશ્વિ.	મૃગ.	અશ્વિ.	હસ્ત	અનુ.	ઉ. પા.	શત.	સિદ્ધિ	
કાળદંડ	ભરણી	આર્દ્રા	મધા	ચિત્રા	જ્યેષ્ઠા	અભિ.	પૂ. ભા.	મૃત્યુ	૬૦
ધુમ્ર	કૃતિકા	પૂનર્વ	પૂ. ફા.	સ્વાતિ	મૂળ	શ્રવણ	ઉ. ભા.	અસુખ	૧
સુરોત્તમ	રોહિ	પુષ્ય	ઉ. ફા.	વિશા.	પૂ. પા.	ધનિ	રેવતી	સૌભાગ્ય	
સૌમ્ય	મૃગ.	અશ્વિ.	હસ્ત	અનુ.	ઉ. પા.	શત.	અશ્વિ	મહાસૌ	
પ્રવાંશ	આર્દ્રા	મધા	ચિત્રા	જ્યેષ્ઠા	અભિ.	પૂ. ભા.	મરણી	વનક્ષય	૫
વજ્ર	પુન.	પૂ. ફા.	સ્વાતિ	મૂળ	શ્રવણ	ઉ. ભા.	કૃતિકા	સૌખ્ય	
શ્રીવત્સ	પુષ્ય	ઉ. ફા.	વિશા.	પૂ. પા.	ધનિ	રેવતી	રોહિ	સુખ	
વજ્ર	અશ્વિ.	હસ્ત	અનુ.	ઉ. પા.	શત.	અશ્વિ	મૃગ.	ક્ષય	
મુદ્ગર	મધા	ચિત્રા	જ્યેષ્ઠા	અભિ.	પૂ. ભા.	ભરણી	આર્દ્રા	શ્રીનાશ	૫
હત્ર	પૂ. ફા.	સ્વાતિ	મૂળ	શ્રવણ	ઉ. ભા.	કૃતિકા	પૂનર્વ	રાજસન્મા	૫
મિત્ર	ઉ. ફા.	વિશા.	પૂ. પા.	ધનિ	રેવતી	રોહિ.	પુષ્ય	પુષ્ટિ	
મનોર	હસ્ત	અનુ.	ઉ. પા.	શત.	અશ્વિ	મૃગ.	અશ્વિ.	સૌભાગ્ય	
પદ્મ	ચિત્રા	જ્યેષ્ઠા	અભિ.	પૂ. ભા.	મરણી	આર્દ્રા	મધા	ધનલાભ	
કુંપક	સ્વાતિ	મૂળ	શ્રવણ	ઉ. ભા.	કૃતિકા	પુન.	પૂ. ફા.	ધનનાશ	૪
પ્રવાસ	વિશા.	પૂ. પા.	ધનિ	રેવતી	રોહિ.	પુષ્ય	ઉ. ફા.	પ્રાણુનાશ	૬૦
મરણ	અનુ.	ઉ. પા.	શત.	અશ્વિ.	મૃગ.	અશ્વિ.	હસ્ત	મૃત્યુ	૬૦
ગ્યાધિ	જ્યેષ્ઠા	અભિ.	પૂ. ભા.	ભરણી	આર્દ્રા	મધા	ચિત્રા	કલેશ	૨
સિદ્ધિ	મૂળ	શ્રવણ	ઉ. ભા.	કૃતિ.	પૂનર્વ	પૂ. ફા.	સ્વાતિ	કાર્યસિદ્ધિ	
શભ	પૂ. પા.	ધનિ	રેવતી	રોહિ.	પુષ્ય	ઉ. ફા.	વિશા.	કલ્યાણ	
અમૃત	ઉ. પા.	શત.	અશ્વિ	મૃગ.	અશ્વિ.	હસ્ત	અનુ.	રાજયોગ	
મુસળ	અભિ.	પૂ. ભા.	મરણી	આર્દ્રા	મધા	ચિત્રા	જ્યેષ્ઠા	ધનનાશ	૨
મદા	શ્રવણ	ઉ. ભા.	કૃતિ	પૂનર્વ	પૂ. ફા.	સ્વાતિ	મૂળ	ક્ષય	૭
માતંગ	ધનિ	રેવતી	રોહિ	પુષ્ય	ઉ. ફા.	વિશા.	પૂ. પા.	કુલવૃદ્ધિ	
રાક્ષસ	શત	અશ્વિ	મૃગ.	અશ્વિ.	હસ્ત	અનુ.	ઉ. પા.	મહાકલેશ	૬૦
ચર	પૂ. ભા.	ભરણી	આર્દ્રા	મધા	ચિત્રા	જ્યેષ્ઠા	અભિ.	કાર્યસિદ્ધિ	
રિચર	ઉ. ભા.	કૃતિષ્ઠા	પુન	પૂ. ફા.	સ્વાતી	મૂળ	શ્રવણ	ગૃહારંભ	
વર્ધમાન	રેવતી	રોહિ.	પુષ્ય	ઉ. ફા.	વિશા	પૂ. પા.	ધનિષ્ઠ	લભ	

શિષ્યનું નામ પાડવાની રીત:—નામ કરવામાં ગુરુ શિષ્યનું પરસ્પર બીયા બારમું, નવ પંચમ, (અશુભ) ષડ્ઘટક તથા ત્રીણ, પાંચમી અને સાતમી તારા આટલાં વાનાં વજ્રવાં, વિરૂદ્ધ યોનિવાળા નક્ષત્રમાં નામ કરવું નહિ પરંતુ એ નક્ષત્ર જો એક નાંદી ઉપર આવેલા હોય તો વિરૂદ્ધ યોનિવાળા નક્ષત્રનો દોષ નથી.

નૈસર્ગિક (સ્વાભાવીક) મૈત્રી આદિ

	સૂર્ય	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શની
મિત્ર	ચં. મ. ગુ.	સૂ. બુ.	સૂ. શ. સૂ. શુ.	સૂ. ચં. મં.	બુ. શ. બુ. શુ.		
સમ	બુ.	મ. ગુ. શુ. શ.	શુ. મ. મં. ગુ. શ.	શ.	ગુ.	ગુ.	
શત્રુ	શુ. શ.		બુ. ચં.	બુ. શુ.	સૂ. શુ. સૂ. ચં. મં.		

તાત્કાલિક મૈત્રી

જન્મ અથવા પ્રશ્નાદિકના કોઈપણ સ્થાને કોઈપણ ગ્રહ હોય તેનાથી બીજે, ત્રીજે, ચોથે, દસમે, અગીઆરમે કે બારમે સ્થાને રહેલા ગ્રહો તેના મિત્રો થાય છે. અને ઇતર સ્થાનમાં એટલે ૧-૫-૬-૭-૮-૯ સ્થાનમાં બેઠેલા ગ્રહો તેના શત્રુ થાય છે.

પાંચઘા મૈત્રીની સમજ:—અધિમિત્ર, મિત્ર, સમ, શત્રુ અધિશત્રુ; નૈસર્ગિક મૈત્રી અને તાત્કાલિક મૈત્રી બંનેમાં મિત્ર હોય તે અધિમિત્ર કહેવાય. એકમાં મિત્ર અને બીજામાં સમ હોય તે મિત્ર કહેવાય; એકમાં મિત્ર હોય અને બીજામાં શત્રુ હોય તે સમ કહેવાય; એકમાં સમ હોય અને બીજામાં શત્રુ હોય તે શત્રુ કહેવાય; એકમાં શત્રુ હોય અને બીજામાં પણ શત્રુ હોય તે અધિશત્રુ કહેવાય છે.

વર્ગ	મૈત્રી	અ.	ઇ.	ઉ.	એ.	ઓ.	ગરુડ	સર્પ
		ક.	ખ.	ગ.	ઘ.	ઙ.	માર્જર	મૂષક
		ચ.	છ.	જ.	ઝ.	ઞ.	સિંહ	મૃગ
		ટ.	ઠ.	ડ.	ઢ.	ણ.	શ્વાન	મેષ
		ત.	થ.	દ.	ધ.	ન.	સર્પ	ગરુડ
		પ.	ફ.	બ.	ભ.	મ.	મૂષક	માર્જર
		ય.	ર.	લ.	વ.	—	મૃગ	સિંહ
		શ.	ષ.	સ.	હ.	—	મેષ	શ્વાન

આ વર્ગોમાં પરસ્પર પાંચમે વર્ગ વર્જવા યોગ્ય છે.

સર્વતોભદ્ર ચક્ર

૬

પૂર્વ

અ

ઉત્તર

દક્ષિણ

અ	કૃ	શે	મૃ	આ	પુ	પુ	આ	આ
ભ	ઉ	અ	વ	ક	હ	ડ	ઝ	મ
અ	લ	લૃ	વૃ	મિ	ક	લૂ	મ	પૂ
રે	ચ	મે	ઓ	ન	ઔ	સિં	ટ	ઉ
ઉ	દ	મી	રિ	પૂ	ભ	ક	પ	હ
પૂ	સ	કું	અઃ	જ	અં	તુ	ર	ચિ
શ	ગ	ઘે	મ	ધ	વૃ	ણ	ત	સ્વા
ધ	ઋ	ખ	જ	ભ	ય	ન	ઋ	વિ
ઈ	શ્ર	અ	ધ	પૂ	મૂ	જ્યે	આ	ઈ

વા

પશ્ચિમ

ન

દક્ષિણ

આ ચક્રમાં પાંચ બાબત આવેલ છે, નક્ષત્ર, રાશિ; તિથિ, સ્વર અને વ્યંજન ઇષ્ટ (મુક્તના) દિવસે કોઈ પણ ચક્ર નક્ષત્રનો વેધ કરે તો ભ્રમ કરાવે, વ્યંજનનો વેધ કરે તો હાની કરાવે સ્વરનો વેધ કરે તો વ્યાધિ, તિથિના વેધ કરે તો ભ્રમ, રાશીનો વેધ કરે તો વિધન અને પાંચેનો વેધ કરે તો મનુષ્ય જીવે નહિ. (આ બાબત પાપ ગ્રહો માટે સમજવું)

વેધ જ્ઞાન ઉપરના ચક્રમાં ત્રણ પ્રકારના વેધ થાય છે. ૧ ડાબી બાજુનો. ૨ સન્મુખ, ૩ જમણી બાજુનો.

વેધના નિયમો ૧. જ્યારે ચક્ર વડી હોય ત્યારે તેની દ્રષ્ટિ જમણી બાજુ હોય છે. ૨ જ્યારે ચક્ર ગતિ શીઘ્ર હોય ત્યારે તેની દ્રષ્ટિ ડાબી બાજુ હોય છે. ૩. જ્યારે ચક્ર ગતિ મધ્યમ હોય ત્યારે તેની દ્રષ્ટિ સન્મુખ હોય છે,

૧. ઉદાહરણ. કૃત્તિકા નક્ષત્રમાં ચક્ર હોય ત્યારે, તેનો વેધ જમણી બાજુ ભરણી સાથે; ડાબી બાજુ અ. વૃષભ, નંદા, ભદ્રા, તુલા, ત, વિશાખા; અને સન્મુખ વેધ શ્રવણ સાથે થાય છે.

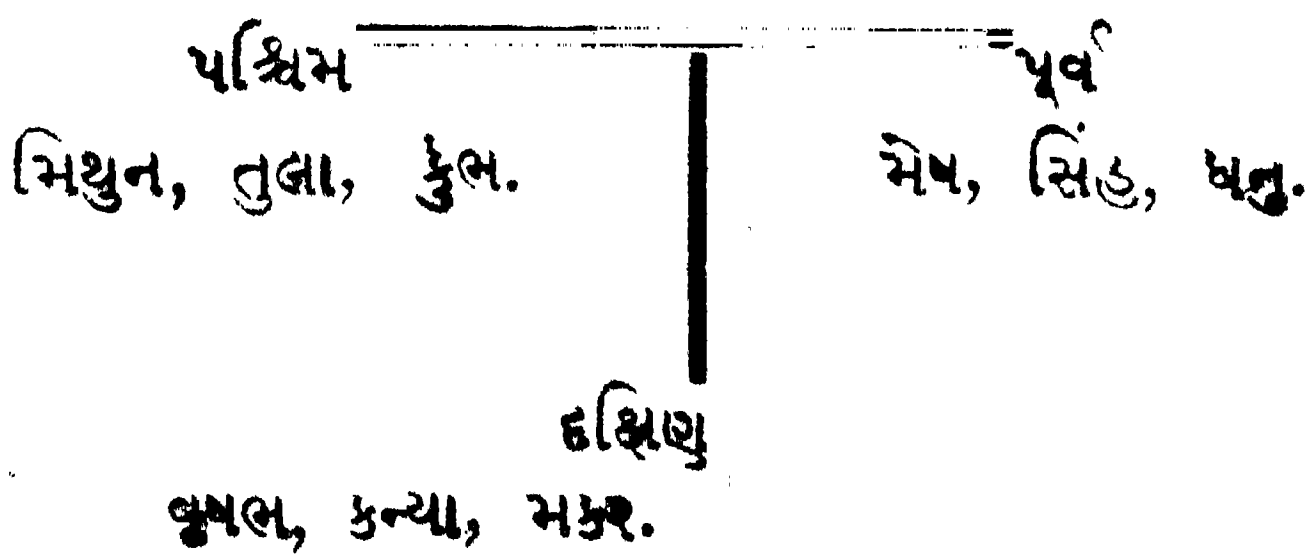
૨ ઉદાહરણ રોહિણી નક્ષત્રમાં ચક્ર હોય ત્યારે તેનો વેધ જમણી બાજુ ઉ; અશ્વિની; ડાબી બાજુ વ, મીથુન, ઓ, કન્યા, ર, સ્વાતી; અને સન્મુખ વેધ અભિજીત સાથે થાય છે.

૩. ઉદાહરણ. રેવતી નક્ષત્રમાં ચક્ર હોય ત્યારે તેનો વેધ જમણી બાજુ દ. કુલ, મકર, ભ, મૂળ, ડાબી બાજુ લ, અ, મૃગ-શીર્ષ; અને સન્મુખ વેધ ઉત્તરા ફાલ્ગુની સાથે થાય છે.

સન્મુખચંદ્રની દિશાઓ.

ઉત્તર

કક, વૃશ્ચિક, મીન.

ઉપર જે દિશાની રાશીઓ લખી છે તે રાશીનો ચંદ્ર તે દિશામાં સન્મુખ જાયવો.

૪૪ મુંબઈમાં અયનાંશ ર૩

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬
મેષ.	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨
•	૦	૭	૧૫	૨૩	૩૧	૩૯	૪૭	૫૫	૬૩	૭૧	૭૯	૮૭	૯૫	૧૦૩	૧૧૧	૧૧૯	૧૨૭
	૦	૫૪	૪૮	૪૨	૩૬	૩૦	૨૪	૧૮	૧૦	૨	૫૪	૪૬	૩૮	૩૦	૨૨	૧૪	૫૬
વરબ.	૪	૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૬	૬
૧	૧૯	૨૮	૩૬	૪૬	૫૫	૬૩	૭૧	૭૯	૮૭	૯૫	૧૦૩	૧૧૧	૧૧૯	૧૨૭	૧૩૫	૧૪૩	૧૫૧
	૧૪	૬	૫૮	૫૦	૪૨	૩૪	૨૬	૧૮	૧૦	૨	૫૪	૪૬	૩૮	૩૦	૨૨	૧૪	૫૬
મિથુન.	૯	૯	૯	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૨	૧૨
૨	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮	૬૮	૭૮	૮૮	૯૮	૧૦૮	૧૧૮	૧૨૮	૧૩૮	૧૪૮	૧૫૮	૧૬૮	૧૭૮
	૧૨	૨૦	૨૮	૩૬	૪૪	૫૨	૬૦	૬૮	૭૬	૮૪	૯૨	૧૦૦	૧૦૮	૧૧૬	૧૨૪	૧૩૨	૧૪૦
કર્ક.	૧૪	૧૪	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
૩	૪૮	૫૬	૬૪	૭૨	૮૦	૮૮	૯૬	૧૦૪	૧૧૨	૧૨૦	૧૨૮	૧૩૬	૧૪૪	૧૫૨	૧૬૦	૧૬૮	૧૭૬
	૪૦	૫૪	૬૮	૮૨	૯૬	૧૦૦	૧૦૪	૧૦૮	૧૧૨	૧૧૬	૧૨૦	૧૨૪	૧૨૮	૧૩૨	૧૩૬	૧૪૦	૧૪૪
સિંહ.	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૩	૨૩
૪	૨૧	૩૨	૪૩	૫૪	૬૫	૭૬	૮૭	૯૮	૧૦૯	૧૨૦	૧૩૧	૧૪૨	૧૫૩	૧૬૪	૧૭૫	૧૮૬	૧૯૭
	૫૦	૫૪	૫૮	૬૨	૬૬	૭૦	૭૪	૭૮	૮૨	૮૬	૯૦	૯૪	૯૮	૧૦૨	૧૦૬	૧૧૦	૧૧૪
કન્ન.	૨૫	૨૫	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૮	૨૮	૨૮
૫	૪૩	૫૪	૬૫	૭૬	૮૭	૯૮	૧૦૯	૧૨૦	૧૩૧	૧૪૨	૧૫૩	૧૬૪	૧૭૫	૧૮૬	૧૯૭	૨૦૮	૨૧૯
	૫૨	૩૦	૮	૪૬	૨૪	૨	૪૦	૧૮	૫૬	૩૪	૧૨	૫૦	૨૮	૬	૪૪	૨૨	૦
તુલા.	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩
૬	૨૧	૩૨	૪૩	૫૪	૬૫	૭૬	૮૭	૯૮	૧૦૯	૧૨૦	૧૩૧	૧૪૨	૧૫૩	૧૬૪	૧૭૫	૧૮૬	૧૯૭
	૫૨	૩૦	૮	૪૬	૨૪	૨	૪૦	૧૮	૫૬	૩૪	૧૨	૫૦	૨૮	૬	૪૪	૨૨	૦
વૃશ્ચિક.	૩૬	૩૬	૩૬	૩૭	૩૭	૩૭	૩૭	૩૭	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૯	૩૯	૩૯
૭	૩૧	૪૨	૫૩	૬૪	૭૫	૮૬	૯૭	૧૦૮	૧૧૯	૧૨૦	૧૩૧	૧૪૨	૧૫૩	૧૬૪	૧૭૫	૧૮૬	૧૯૭
	૫૦	૫૪	૫૮	૬૨	૬૬	૭૦	૭૪	૭૮	૮૨	૮૬	૯૦	૯૪	૯૮	૧૦૨	૧૦૬	૧૧૦	૧૧૪
ધન.	૪૨	૪૨	૪૨	૪૨	૪૨	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪
૮	૭	૧૮	૩૦	૪૧	૫૨	૬૩	૭૪	૮૫	૯૬	૧૦૭	૧૧૮	૧૨૯	૧૪૦	૧૫૧	૧૬૨	૧૭૩	૧૮૪
	૪૦	૫૪	૬૮	૮૨	૯૬	૧૦૦	૧૦૪	૧૦૮	૧૧૨	૧૧૬	૧૨૦	૧૨૪	૧૨૮	૧૩૨	૧૩૬	૧૪૦	૧૪૪
મકર.	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯
૯	૨૩	૩૩	૪૩	૫૪	૬૫	૭૬	૮૭	૯૮	૧૦૯	૧૨૦	૧૩૧	૧૪૨	૧૫૩	૧૬૪	૧૭૫	૧૮૬	૧૯૭
	૧૨	૩૦	૪૮	૬૬	૮૪	૧૦૨	૧૨૦	૧૩૮	૧૫૬	૧૭૪	૧૯૨	૨૧૦	૨૨૮	૨૪૬	૨૬૪	૨૮૨	૩૦૦

ના આધારે વર્તેલું લગ્નપત્ર.

૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૨	૨	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૪
૨૩	૩૨	૪૧	૫૦	૫૯	૬૮	૭૭	૮૬	૯૫	૧૦૪	૧૧૩	૧૨૨	૧૩૧
૫૮	૫૦	૪૨	૩૪	૨૬	૧૮	૧૦	૨	૫	૪	૩	૨	૧
૭	૭	૭	૭	૭	૭	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૯
૪	૧૪	૨૪	૩૫	૪૫	૫૫	૬૬	૭૬	૮૬	૯૬	૧૦૬	૧૧૬	૧૨૬
૧૮	૩૬	૫૪	૭૨	૯૦	૧૦૮	૧૨૬	૧૪૪	૧૬૨	૧૮૦	૧૯૮	૨૧૬	૨૩૪
૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪
૨૨	૩૩	૪૫	૫૬	૬૭	૭૮	૮૯	૧૦૦	૧૧૧	૧૨૨	૧૩૩	૧૪૪	૧૫૫
૩૮	૫૨	૬૬	૮૦	૯૪	૧૦૮	૧૨૨	૧૩૬	૧૫૦	૧૬૪	૧૭૮	૧૯૨	૨૦૬
૧૭	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૨૦
૫૭	૬૨	૭૩	૮૪	૯૫	૧૦૬	૧૧૭	૧૨૮	૧૩૯	૧૫૦	૧૬૧	૧૭૨	૧૮૩
૫૮	૨	૧૦	૧૪	૧૮	૨૨	૨૬	૩૦	૩૪	૩૮	૪૨	૪૬	૫૦
૨૩	૩૩	૪૩	૫૩	૬૩	૭૩	૮૩	૯૩	૧૦૩	૧૧૩	૧૨૩	૧૩૩	૧૪૩
૨૫	૩૬	૪૬	૫૭	૬૮	૭૯	૮૯	૧૦૦	૧૧૦	૧૨૦	૧૩૦	૧૪૦	૧૫૦
૩૮	૧૬	૫૪	૭૨	૯૦	૧૦૮	૧૨૬	૧૪૪	૧૬૨	૧૮૦	૧૯૮	૨૧૬	૨૩૪
૨૮	૨૮	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦
૪૪	૫૫	૬૬	૭૭	૮૮	૯૯	૧૦૦	૧૧૦	૧૨૦	૧૩૦	૧૪૦	૧૫૦	૧૬૦
૩૮	૧૬	૫૪	૭૨	૯૦	૧૦૮	૧૨૬	૧૪૪	૧૬૨	૧૮૦	૧૯૮	૨૧૬	૨૩૪
૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૬	૩૬
૭	૧૯	૩૦	૪૧	૫૨	૬૩	૭૪	૮૫	૯૬	૧૦૭	૧૧૮	૧૨૯	૧૪૦
૫૮	૨	૧૦	૧૪	૧૮	૨૨	૨૬	૩૦	૩૪	૩૮	૪૨	૪૬	૫૦
૩૯	૩૯	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧
૪૧	૫૨	૬૩	૭૪	૮૫	૯૬	૧૦૭	૧૧૮	૧૨૯	૧૪૦	૧૫૧	૧૬૨	૧૭૩
૩૮	૫૨	૬૬	૮૦	૯૪	૧૦૮	૧૨૨	૧૩૬	૧૫૦	૧૬૪	૧૭૮	૧૯૨	૨૦૬
૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૬	૪૬	૪૬	૪૬	૪૬	૪૬	૪૭	૪૭
૬	૧૯	૨૯	૪૦	૫૦	૬૦	૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૧૦	૧૨૦	૧૩૦
૧૮	૩૬	૫૪	૭૨	૯૦	૧૦૮	૧૨૬	૧૪૪	૧૬૨	૧૮૦	૧૯૮	૨૧૬	૨૩૪
૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧
૩૧	૨૧	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦	૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૧૦	૧૨૦	૧૩૦
૫૮	૫૦	૪૨	૩૪	૨૬	૧૮	૧૦	૨	૫	૪	૩	૨	૧

ઉપર લખેલા લગ્ન-
પત્ર ઉપરથી જમે તે
વખતનું લગ્ન કહાડી
શકાય છે તે એવી
રીતે કે જે દિવસે
જેટલી ઘડી પણ ઉપ-
રનું લગ્ન લાવવું હોય
તે દિવસનો પંચાંગ-
માંના લગ્નપત્રમાંથી
સૂર્ય જોવો. તે અમા-
સનો કે પુનેમનો હોય
છે પણ તે કરતાં
જેટલા ઓછાવત્તા
દિવસ થયા હોય તે
પ્રમાણે સૂર્યમાંથી તેના
અંશ ઓછાવત્તા કરી
પછી જેટલી રાશિ અને
જેટલા અંશ નક્કી
થાય તે ઉપરથી આ
લગ્નપત્રમાં જોઈએ
તેટલી રાશિ અને
તેટલા ઉપર મથાળે
લખેલા અંશના કોઠા-
માંથી ઘડી, પણ તથા
વિપળ એક પાટીઉપર
લખી રાખવાં પછી જે
વખતનું લગ્ન સિદ્ધ

કુંભ. ૧૦	૫૧	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૪	૫૪
	૫૯	૮	૧૬	૨૫	૩૪	૪૩	૫૨	૧	૯	૧૭	૨૫	૩૨	૪૦	૪૮	૫૬	૪૧	૨
	૧૪	૬	૫૮	૫૪	૪૨	૩૪	૨૬	૧૮	૧૨	૬	૦	૫૪	૪૮	૪૨	૩૬	૩૦	૧૪
મીન. ૧૧	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૮	૫૮
	૩૧	૦	૧૮	૨૬	૩૪	૪૨	૫૦	૫૮	૬	૧૮	૨૨	૨૯	૩૭	૪૫	૫૩	૧	૯
	૦	૫૪	૪૮	૪૨	૩૬	૩૦	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦	૫૪	૪૮	૪૨	૩૬	૩૦	૨૪

કરવું હોય, તે વખત સુધી સૂર્યોદયથી ગયેલી ઘડીઓ પેલી ઘડી-ઓમાં જોડી દેવી. પછી જે સરવાળો આવે તેની બરોબર જે કોઠામાં ઘડી પણ હોય, તે કોઠાની ડાબી બાજુની રાશિ અને તેને મથાળે લખેલા અંશ જેટલું લગ્ન જાણવું.

ઉદાહરણ:—વરખ રાશિના ૨૫ અંશનો સૂર્ય છે અને સૂર્યોદયથી ૧૦ ઘડી, ૨૫ પણ, અને ૪૦ વિપળ, વખતે લગ્ન સાધવું છે તો લગ્નપત્રમાંથી વરખ રાશિના ૨૫ અંશના કોઠામાં ઘડી ૮, પણ ૨૬, અને વિપળ ૪૨ છે, તેમાં ૧૦ ઘેડી, ૨૫ પણ, અને ૪૦ વિપળ જોડ્યાં ત્યારે ૧૮ ઘડી, ૫૨ પણ અને ૨૨ વિપળ થયું. તે કર્ક રાશિના બાવીશમા અંશના કોઠાની લગલગ છે. માટે તે વખતે કર્ક રાશિના બાવીશ અંશનું લગ્ન નક્કી થાય. મેષ લગ્ન આવ્યું હોય તો ૧. વરખ હોય તો ૨, મિથુન હોય તો ૩, એ રીતે લગ્નકુંડળીમાં પહેલા લગ્નસ્થાનથી આંકડા બારે ભુવનમાં મુકવા. પછી પંચાંગમાં જોઈ જે દિવસે જે વખતની લગ્નકુંડળી તૈયાર કરેલી હોય તે વખત સુધીમાં પુનમના ગ્રહો કિંવા અમાવાસ્યાના ગ્રહો જે માસે પડતા હોય તે જોઈને તે રાશિના આંકડામાં મુકવા અથવા ગોઠવવા. જે ગ્રહ વચમાં બદલાતા હોય તો તે બદલાયેલી રાશિના આંકડામાં તે ગ્રહ મુકવા. પંચાંગની (ગણીતના કોઠાની) જમણી બાજુએ છેવટે ચંદ્રની રાશિનો કોઠો આપેલો હોય છે તે કોઠામાં જોઈ તે રાશીના આંકડામાં ચંદ્રને ગોઠવવો. ઇષ્ટ કાલની ઘડી પણ કરતા પહેલો ચંદ્ર બદલાતો હોય તો આગળની રાશિમાં ચંદ્ર મુકવો અને મોડો બદલાતો હોય તો લખેલી રાશિનો મુકવો.

આ લગ્નપત્રમાં યુન્ય થકી મેષ રાશિ ગણી છે. જે રાશિને

સમજવું. પણ વિશેષ જાણવાનું એ કે જે દિવસે મેષ સંક્રાંતિ
જેશે તે દિવસથી સવારમાં ૩ ઘડી અને ૫૭ પળ દિવસ ચડતાં
સુધી મેષ લગ્ન રહે અને પછી વરખ લગ્ન બેસે. હવે તે મેષનો
સૂર્ય એક માસ સુધી રહેવાનો અને પછી વરખ થવાનો માટે
દરરોજ મેષ લગ્ન ૮ આઠ આઠ પળ ઓછા ઓછા વખત સુધી
રહે એમ સમજવું કેમ કે સંક્રાંતિને બીજે દિવસે સૂર્યોદયથી ૩
ઘડી અને ૪૬ પળ દિવસ ચડતાં સુધી મેષ લગ્ન રહે, ત્રીજે
દિવસે ૩ ઘડી અને ૪૧ પળ સુધી રહે એમ કરતાં વરખ સંક્રાંતિ
બેસવાને દિવસે મેષ લગ્ન સૂર્યોદય વખતે ઉતરીને તુર્ત વરખ લગ્ન
બેસે, એ રીતે તમામ રાશિઓનાં લગ્નોના વખતમાંથી દરરોજ
ઘટાડો ગણિતથી લગભગ શોધી કહાડી લખ્યો છે.

વારકાળ—રવિ ઉત્તર, પૂર્વે મંગળ, દક્ષિણે ગુરુ, પશ્ચિમે
શનિ, અગ્નિકોણે સોમ, નૈરૂત્ય બુધ, વાયવ્ય શુક્ર, ઇશાનકાળ નથી
(વિહરમાન તિર્થંકર સીમંધર સ્વામી વિચરતા હોવાથી)

બાર ભુવનના નામ—૧ તન, ૨ ધન, ૩ ખંધુ, ૫ પરાક્રમ,
૪ સુખ, માતા, મિત્ર, ૫ પુત્ર, ૬ શત્રુ, ૭ સ્ત્રી, પતિ, ૮ મૃત્યુ,
૯ ભાગ્ય, ૧૦ પિતા, રાજદ્વાર, કર્મ, ૧૧ લાભ, આવક, ૧૨
ખર્ચ, વ્યય.

સન્મુખ ચંદ્રનું ફળ—સન્મુખે અર્થલાભાય, દક્ષિણે સુખ-
સંપદા, પૃષ્ઠતઃ પ્રાણનાશાય, વામેચંદ્રે ધન ક્ષય. ચંદ્ર સન્મુખ હોય
તો અર્થલાભ, જમણે હોય તો સુખસંપદા થાય, પુંઠનો હોય તો
પ્રાણ નાશ, અને ડાબો હોય તો ધનનો ક્ષય થાય.

દિવસનાં ચોઘડીયાં

રવી	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શની
ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ
ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ
લાલ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ
અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ
કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ
રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત
ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ

રવિ ઉદ્દેગ અમૃત શશી, મંગળ રોગ બે હાલ;
બુધ લાલ શુભ ગુરુ, ભુગુ ચળ શનિશ્ચર કાળ.

રાત્રિનાં ચોઘડીયાં

રવી	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શની
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ
અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ
ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ
રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત
કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ
લાલ	શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ
ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ	શુભ	ચલ	કાળ
શુભ	ચલ	કાળ	ઉદ્દેગ	અમૃત	રોગ	લાલ

બારે રાશિના પુરુષના સ્ત્રીના ઘાતચન્દ્ર

બારે રાશિઓનાં નામ.	મેષ	વરુ	મિથુન	કર્ક	સિંહ
ઘાત મહિના કાર્તિક	માર્ગશીર્ષ	અષાઢ	પૌષ	જેઠ
ઘાત સ્વામી મંગળ	શુક્ર	બુધ	ચંદ્ર	રવિ
ઘાત તિથિ ૧,૬,૧૧	૫,૧૦,૧૫	૨,૭,૧૨	૨,૭,૧૨	૩,૮,૧૩
ઘાત વાર રવિ	શનિ	સોમ	બુધ	શનિ
ઘાત નક્ષત્ર મઘા	હસ્ત	સ્વાતિ	અનુરાધા	મૂલ
ઘાત યોગ વિષ્કુંભ	સુકર્મા	પરિધ	વ્યાઘાત	ધૃતિ
ઘાત કરણ બવ	શકુની	ચતુષ્પાદ	નાગ	બવ
ઘાત પહેર ૧ લો	૪ થો	૩ જો	૧ લો	૧ લો
ઘાત સૂર્ય	... ૪ થો	૮ મો	૧૨ મો	૫ મો	૬ મો
ઘાત ચંદ્ર ૧ લો	૫ મો	૬ મો	૨ જો	૬ ઠો
ઘાત સ્ત્રીચંદ્ર	... ૧ લો	૮ મો	૭ મો	૬ મો	૬ ઠો
ઘાત મંગળ ૫ મો	૬ મો	૧ લો	૬ ઠો	૧૦ મો
ઘાત બુધ ૨ જો	૬ ઠો	૧૦ મો	૩ જો	૭ મો
ઘાત બૃહસ્પતિ ૬ ઠો	૨ જો	૧૧ મો	૭ મો	૧૧ મો
ઘાત શુક્ર ૭ મો	૧૦ મો	૩ જો	૮ મો	૧૨ મો
ઘાત શનિ ૩ જો	૭ મો	૧૧ મો	૪ થો	૮ મો
ઘાત રાહુ-કેતુ	... ૮ મો	૧૨ મો	૪ થો	૬ મો	૧ લો
ઘાત લગ્ન ૧ લું	૨ જું	૪ થું	૭ મું	૧૦ મું
લગ્નમાન ગતિ પટ	ઉ	પ	કપ	કપ
પ્રતિદિન ભોજ્ય પળ વિપળ	૪૬	૫૬	૬૦	૧૧	૧૧

આની સમજણ તરીકે મેષ રાશિવાળાને કારતક મહિનો ૧, ૬, ૧૧, એટલી તિથિઓ, રવિવાર, મઘા નક્ષત્ર, વિષ્કુંભ યોગ, બવ કરણ, પહેલો પોહર, પહેલું લગ્ન, પહેલો ચંદ્ર, પાંચમો મંગળ, બીજો બુધ, છઠ્ઠો બૃહસ્પતિ, સાતમો શુક્ર, ત્રીજો શનિ, આઠમો રાહુ, ચોથો રવિ, અને સ્ત્રીને પહેલો ચંદ્ર એટલાં ઘાતક

વિગેરે તથા ગુરુવાર નેવાનું.

કન્યા	તુલા	વૃશ્ચિક	ધન	મકર	કુંભ	મીન
ભાદરવો	માઘ	આસો	શ્રાવણ	વૈશાખ	ચૈત્ર	ફાગણ
બુધ	શુક્ર	મંગળ	બૃહસ્પતિ	શનિ	શનિ	બૃહસ્પતિ
૫, ૧૦, ૧૫	૪, ૯, ૧૪	૧, ૬, ૧૧	૩, ૮, ૧૩	૪, ૯, ૧૪	૩, ૮, ૧૩	૫, ૧૦, ૧૫
શનિ	બૃહસ્પતિ	શુક્ર	શુક્ર	મંગળ	બૃહસ્પતિ	શુક્ર
શ્રવણ	શતતારા	રેવતી	ભરણી	રોહિણી	આદ્રા	આશ્લેષા
શ્વલ	સુકર્મા	વ્યતિપાત	વજ્ર	વૈધૃતિ	ગણ્ડ	વજ્ર
કૌલવ	તૈતિલ	ગર	તૈતિલ	શકુનિ	કિંસ્તુભ	ચતુષ્પાદ
૧ લો.	૪ થો	૧ લો.	૧ લો.	૪ થો	૩ નો	૪ થો
૧ લો.	૬ ઠો	૧૦ મો	૭ મો	૧૧ મો	૨ નો	૩ નો
૧૦ મો	૩ નો	૭ મો	૪ થો	૮ મો	૧૧ મો	૧૨ મો
૩ નો	૪ થો	૨ નો	૧૦ મો	૧૧ મો	૫ મો	૧૨ મો
૨ નો	૭ મો	૧૧ મો	૮ મો	૧૨ મો	૩ નો	૪ થો
૧ લો.	૮ મો	૮ મો	૫ મો	૯ મો	૧૨ મો	૧ લો.
૩ નો	૫ મો	૧૨ મો	૯ મો	૧ લો.	૪ થો	૩ નો
૪ થો	૯ મો	૧ લો.	૧૦ મો	૭ મો	૫ મો	૨ નો
૧૨ મો	૫ મો	૯ મો	૧ લો.	૧૦ મો	૧ લો.	૬ ઠો
૫ મો	૧૦ મો	૨ નો	૧૧ મો	૩ નો	૬ ઠો	૭ મો
૧૨ મું	૬ ઠું	૮ મું	૯ મું	૧૧ મું	૩ મું	૫ મું
૧૮	૧૮	૩૧	૩૧	૧૦	૪	૫૮
૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૦	૪	૫૮

સમજવાં અને મેષ રાશિવાળાને ગુરુવાર મંગળ જાણવો. એ રીતે બારે રાશિવાળાને સમજવું.

ખીજા બધા ઘાત કરતાં ઘાત ચંદ્ર ઉપર વધારે નજર રાખવાની છે. જે દિવસે ઘાત ચંદ્ર હોય તે દિવસે કોઈ પણ શુભ કામ

કરવું નહિ અને સીને કાળ ચંદ્ર હોય તો તે દિવસે તેનાં કાન તથા અધરણી વિગેરે શુભ કામ કરવાં નહિ.

વળી અહુણ વખતે જેને ૧, ૪, ૮, ૧૨, એટલામો ચંદ્ર હોય અથવા કાળ ચંદ્ર હોય તો તેને ૭ માસ સુખી દુઃખી રાખે. ચંદ્રઅહુણ હોય તો શરદી વિગેરે વાયુની પીડા થાય અને સૂર્ય-અહુણ હોય તો ગરમીની પીડા થાય. એ વગરના બીજા ચંદ્ર હોય તો સારા જાણવા.

અહુણ વખતે જેને નખળો ચંદ્ર આવ્યો હોય તેણે અહુણ જોવું નહીં અને દાન કરવું તથા જીનપુજા ગૃહની વિધિ પ્રમાણે કરવી.

જે માણસને અહુણ વખતે ૧, ૪, ૮, ૧૧ એટલામો ચંદ્ર આવ્યો હોય અને વર્ષ કાળમાં પણ અહો નખળા આવ્યા હોય, તથા માસ કુંડળીમાં પણ નખળા જ અહો આવ્યા હોય તો તે માણસ મરણુતોલ થઈ જાય, માટે જીનપુજા વગેરે અહુશાંતિસ્તોત્ર પ્રમાણે કરવી.

શ્રીજીનેંદ્રાય નમઃ (શ્રીમાહેંદ્ર યોગ)

નતિથિર્નચ નક્ષત્રંનયોગ કરણું તથા,
જીનસ્યાજ્ઞાં સમાદાય દેવ કાર્યં વિચિન્તયેત.
માહેન્દ્રં વિજયોનિત્યંઅમૃતે કાર્યં શોભનં
વક્રે ગતિ વિલંબઃ સ્થાત્ શૂન્યેચ મરણું ભયં.
મહેન્દ્ર મમૃતં વક્રંશૂન્યે ક્ષણ ચતુષ્ઠયં,
ક્રિયતે જ્યોતિષાચાર્ય યાત્રોદ્ધાહિ મંગલમ્.

માં સે—માહેન્દ્ર અં સે—અમૃત શૂં સે—શૂન્ય વં સે—વક્ર.

માઘ, ફાગણ, ચૈત્ર, વૈશાખ, શ્રાવણ, અને ભાદ્ર.

૨૦ દિં માં ૨ અં ૮ વં ૧૦ શૂં ૮ અં ૨
રાં શૂં ૨ માં ૨ શૂં ૨ અ. ૪ શૂ. ૨ વ. ૬ શૂ. ૬ માં ૨ અ ૪

ચં. દિં અં ૪ વં ૮ અં ૬ વં ૬ અં ૪ શૂં ૨
રાં વં ૪ માં ૪ અં ૨ વં ૮ અં ૪ શૂં ૪ વં ૨ શૂ. ૨

મંં દિં અં ફ શૂં ર વં ર અં ફ શૂં ૮ અં ૪ શૂં ર
રાં વં ૪ માં ૪ અં ર વ. ફ અ. ૪ શૂં ર વ. ૩ માં ૩ અ ર

મું દિં વં ૪ અં ૪ વં ફ અં ૪ શૂં ર વં ૪ માં ર અ ૪
રાં શૂં ર અં ફ માં ૪ વં ૪ શૂં ૪ અં ૧૦

શું દિં અં ફ શૂં ર વં ૪ અં ફ વં ૮ અં ૪
રાં વં ૪ માં ૪ અં ર વં ૮ અં ૪ શૂં ૪ અં ૪

શું દિં શૂં ર અં ૧૬ વં ૮ અં ર શૂં ર
રાં વં ૪ શૂં ર અં ફ વં ફ માં ફ શૂં ર અં ૪

શં દિં શૂં ૪ વં ર શૂં ર અં ૮ શૂં ર વ ર શૂં ૪ અ ૪ શૂં ર
રાં વં ફ અં ફ વં ૪ શૂં ૪ અં ૪ શૂં ર અં ૪

જોડ અને અપાઠ

રં દિં અં ફ વં ૮ અં ૮ શૂં ર માં ર શૂં ૪
રાં શૂં ર અં ૮ વં ૪ અં ફ વં ૪ માં ૪

અં દિં અં ૪ વં ૪ અં ફ વં ૧૬
રાં વં ફ અં ૮ વં ૮ માં ર વં ફ

મંં દિં શૂં ૪ વં ફ અં ૪ શૂં ૪ વં ફ શૂં ર અં ૪
રાં શૂં ર અં ૮ વં ફ અં ફ વં ફ માં ર

મું દિં શૂં ર માં ૪ અં ૪ વં ફ શૂં ર વં ૪ અં ફ શૂં ર
રાં વં ૪ અં ૪ વં ૮ અં ફ શૂં ૮

શું દિં અં ૪ વં ફ અં ૪ શૂં ૪ વં ફ શૂં ર અં ૪
રાં વં ૮ અં ફ વં ફ અં ફ વં ૪

શું દિં અં ર વં ર અં ફ વં ફ અં ૮ શૂં ર વં ૪
રાં વં ૪ અં ૪ શૂં ૪ માં ર વં ૪ અં ૪ શૂં ૮

શં દિં માં ર શૂં ફ અં ૮ વં ૧૦ શૂં ૪
રાં શૂં ર વં ૪ માં ર અ ૪ શૂં ૧૦ અ ર વ ર અ ર અ ર

આશો, કારતક, માગશર, અને પોષ

૨૦ દિ૦ શ૦ ૪ અ૦ ૬ વ૦ ૬ અ૦ ૬ વ૦ ૪ અ૦ ૨ શ૦ ૨
૨૦ શ૦ ૪ અ૦ ૪ વ૦ ૬ અ૦ ૬ શ૦ ૪ વ૦ ૬

અ૦ દિ૦ અ૦ ૮ મા૦ ૪ શ૦ ૬ અ૦ ૬ મા૦ ૬
૨૦ વ૦ ૬ અ૦ ૮ વ૦ ૬ અ૦ ૪ શ૦ ૨ વ૦ ૪

મ૦ દિ૦ અ૦ ૪ વ૦ ૬ અ૦ ૨ શ૦ ૪ મા૦ ૬ શ૦ ૬ વ૦ ૨
૨૦ વ૦ ૬ અ૦ ૮ વ૦ ૬ અ૦ ૪ શ૦ ૨ વ૦ ૪

	યોગના નામ	રવિવાર	સોમવાર	મંગળવાર
૧	ચરયોગ	પૂર્વાભાદ્રપદ	આર્દ્રા	વિશાખા
૨	કુકચ	૧૨ તિથિ	૧૧ તિથિ	૧૦ તિથિ
૩	દગ્ધ	૧૨ તિથિ	૧૧ તિથિ	૫ તિથિ
૪	મૃત્યુદા	૧,૬,૧૧ તિ.	૨,૭,૧૨ તિ.	૧,૬,૧૧ તિ.
૫	સિદ્ધિ	૦	૦	૩,૮,૧૩ તિ.
૬	ઉત્પાત	વિશાખા	પૂર્વાષાઢા	ધનિષ્ઠા
૭	મૃત્યુ	અનુરાધા	ઉત્તરાષાઢા	શતતારકા
૮	કાણુ	જ્યેષ્ઠા	અભિજિત	પૂર્વાભાદ્રપદ
૯	સિદ્ધિ	મૂળ	શ્રવણ	ઉત્તરાભાદ્રપ.
૧૦	ચમદંટ	મઘા-ધનિષ્ઠા	મૂળ-વિશાખા	ભરણી-કૃત્તિ.
૧૧	ચમદંટ	મઘા	વિશાખા	આર્દ્રા
૧૨	મુસલવજ્ર	ભરણી	ચિત્રા	ઉત્તરાષાઢા
૧૩	અમૃતસિદ્ધિ	હસ્તા	શ્રવણ-મૂળ	અશ્વિની

બુ.	દિ. શ. ૨ મા. ૪ અ. ૮ વ. ૬ શ. ૮ વ. ૨ રા. અ. ૧૦ શ. ૨ વ. ૮ અ. ૬ શ. ૨ વ. ૨
ગુ.	દિ. અ. ૨ શ. ૪ વ. ૬ અ. ૪ શ. ૨ વ. ૪ અ. ૬ મા. ૨ રા. શ. ૪ વ. ૪ શ. ૨ અ. ૬ મા. ૬ શ. ૨ વ. ૬
શુ.	દિ. વ. ૮ અ. ૪ શ. ૨ અ. ૨ વ. ૪ અ. ૬ મા. ૪ રા. વ. ૪ શ. ૨ અ. ૬ શ. ૬ મા. ૨ શ. ૨ વ. ૮
શ.	દિ. શ. ૪ વ. ૪ શ. ૪ અ. ૮ શ. ૨ મા. ૪ શ. ૨ મા. ૨ રા. શ. ૨ વ. ૪ અ. ૬ વ. ૪ અ. ૬ વ. ૪ અ. ૪

બુધવાર	ગુરુવાર	શુક્રવાર	શનિવાર
રોહિણી	પુબ્ય	મધા	મૂળ
૬ તિથિ	૮ તિથિ	૭ તિથિ	૬ તિથિ
૩ તિથિ	૬ તિથિ	૮ તિથિ	૬ તિથિ
૪, ૬, ૧૪ તિ.	૨, ૭, ૧૨ તિ.	૩, ૮, ૧૩ તિ.	૫, ૧૦, ૧૫ તિ.
૨, ૭, ૧૨ તિ.	૫, ૧૦, ૧૫ તિ.	૧, ૬, ૧૧ તિ.	૪, ૬, ૧૪ તિ.
રેવતી	રોહિણી	પુબ્ય	ઉત્ત. ક્રાદ્યુની
અશ્વિની	મૃગ	આર્દ્રા	હસ્ત
ભરણી	આર્દ્રા	મધા	ચિત્રા
કૃત્તિકા	પુનર્વસુ	પૂર્વાશ્વિની	સ્વાતી
પુનર્વસુ-રેવતી	અશ્વિ-ઉત્તરાષા	રોહિણી-અનુ.	શ્રવણ-શતતા
મૂળ	કૃત્તિકા	રોહિણી	હસ્ત
ધનિષ્ઠા	ઉત્તરા	જ્યેષ્ઠા	રેવતી
અનુરાધા	પુબ્ય	રેવતી	રોહિણી

ગોરખનો આંક અથવા

નોંધ—પરદેશ કે બહારગામ જવા માટે કોઠાનો ઉપયોગ કરવો. આ દોષ નડે નહિ ત્રીજને તેરસ, ચોથને ચાદસ, પાંચમને પુનમનું એકજ ફળ પૈ. મા. ફા. ચૈ. વૈ. જ્યેઆશ્રા ભા આ કા. મા. ફલશ્રુતિ.

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ સુખ ઉપજે, કલેશ ન હોય.
 ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ મહાભય ઉપજે, પરતાવ હોય.
 ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ અર્થપૂર્ણ કાર્યસિદ્ધિ હોય, ભલે ખાત હોય
 ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ કલેશ હોય, પણ વસ્તુલાભ હોય.
 ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ વસ્તુલાભ, સંકટ ટળે, મિત્ર મિળે, સિદ્ધિ.
 ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ગૃહચિંતા, કલેશ હોય મિત્રસંકટ ઉપજે.
 ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ શ્રી. ભાગ્ય ઉપજે, મિત્ર મિળે, સાધન દિસે
 ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ બહુ ખરાબ લેવણદેવણ ન ચાલે
 ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ કાર્યસિદ્ધિ, ભાગ્ય ઉપજે, કાર્યસિદ્ધિ હોય
 ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ સૌભાગ્ય મળે, પણ દીવસ ગત થાય
 ૧૧ ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ કલેશ અસુક કામ લાગે પણ નાશ ન હોય
 ૧૨ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ અર્થસિદ્ધિ, મિત્ર સારથી મિલે, લાભ હોય

સૂર્ય વગેરે આઠ ગ્રહોથી જ્ઞાનાવરણીય આદિ આઠ કર્મો જાણવાની રીત:—

જે માણસની જન્મકુંડળીમાં સૂર્ય ઉંચ સ્વગૃહી કે મિત્ર ક્ષેત્રી હોય તો તે માણસ બહુ જ્ઞાનવાન થાય. સૂર્ય નીચ અસ્ત કે શત્રુ ક્ષેત્રી હોય તો તે માણસ અદ્ય જ્ઞાનવાન થાય. ચંદ્રમા ઉચ્ચ-સ્વગૃહી કે મિત્ર ક્ષેત્રી હોય અથવા શુભગ્રહો ચંદ્રને જોતા હોય તો તે માણસની ધર્મ શ્રદ્ધા સારી રહે.

મંગલથી વેદનીય કર્મનું સ્વરૂપ ઉપર પ્રમાણે જોવું. બુધથી મૌહુનીય કર્મનું સ્વરૂપ જોવું બ્રહ્મરૂપતિથી નામકર્મ જોવું. ઇન્દ્રજીત આબરૂ કેમ રહેશે તે જોવું. શુક્રથી ગોત્રકર્મનું સ્વરૂપ જાણવું શનીથી આયુષ્ય કર્મનું સ્વરૂપ જાણવું અને રાહુથી અંતરાય કર્મનું સ્વરૂપ જાણવું.

પૂછેલ પ્રશ્ન ઉપર ધારેલ વસ્તુ જાણવાની રીત.

પહેલાં આપેલ સમય ઉપરથી ભગ્ન કાઢવું.

મૈત્ર લગ્ન આવે તો સવાલ કર્તાના જિલ્લામાં પ્રીકર ચિંતા છે અને લેના માટે પ્રશ્ન પૂછેલ છે. એમ જાણવું

વૃષભ લગ્ન આવે તો મનુષ્ય તથા જનવર બાળતમાં પૂછેલ છે

સર્વોત્તમ મુહુર્તરાજ.

પ્રમાણે ચાલનારને ચંદ્ર દોષ, વિષ્ટિ, દિશાશલ, થોગિની, કાલાધાતવાર વગેરે અમાવાસ્ય વર્જિત.

પ્રહર ૧	પ્રહર ૨	પ્રહર ૩	પ્રહર ૪	પૂર્વ દક્ષિણ	પશ્ચિમ	ઉત્તર
અર્થ	સુખ	મનીચિંતા	સૌખ્ય	સૌખ્ય કલેશ	ભય	દ્રવ્ય
મહાભય	કલેશ	સુખ	કુરાળ	૦ નાશ	દરિદ્ર	ચિંતા
અર્થલાભ	રાજ્યસુખ	સુખ	વિનાશ	દ્રવ્ય દુઃખ	છંટપ્રાપ્તિ	ધનપ્રાપ્તિ
કલેશ	સુખ	કલેશ	ભલે ન હોય	કલેશ ભલે ન હોય	ધન	સૌખ્ય
સંકટ	કલેશ	સૌખ્ય	સૌખ્ય	લાભ દ્રવ્ય પ્રાપ્તિ	ધન	સૌખ્ય
સંકટ	કલેશ	પરમનીતિ	અર્થપ્રાપ્તિ	ભય લાભ	મૃત્યુ	દ્રવ્યલાભ
વિલંબ	અર્થપ્રાપ્તિ	સુખ	સુખ	લાભ કંટ	લાભ	સુખ
૦	૦	૦	૦	૦ સૌખ્ય	૦	૦ સૌખ્ય
અર્થપ્રાપ્તિ	બહુભય	મિત્ર મિત્રે	સુખ	સુખ લાભ	કાર્યસિદ્ધિ	કંટ
શીખલાભ	સંપૂર્ણ	પર્યાં મૃત્યુ	પર્યાં સુખ	કલેશ કંટ	દ્રવ્યપ્રાપ્તિ	ધન
પથીમૃત્યુ	અર્થપૂર્ણ	કુરાળ	મૃત્યુ	લાભ દ્રવ્યનાશ	૦	મિત્ર
મૃત્યુ	અર્થપ્રાપ્તિ	સુખ	કુરાળ	૦ સુખ	મૃત્યુ	કંટ

મિથુન લગ્ન આવે તો સંતાન-નોકર બાબતમાં પૂછેલ જાણવું.
કર્ક લગ્ન આવે તો વ્યાપાર તથા મુસાફરી માટે પૂછેલ જાણવું.
સિંહ લગ્ન આવે તો જનવર તથા પક્ષી બાબત પૂછેલ છે.
કન્યા લગ્ન આવે તો સ્ત્રી-દાસ દાસી બાબત પૂછેલ છે જાણવું.
તુલા લગ્ન આવે તો વ્યાપાર સદા બાબત પૂછેલ છે એમ જાણવું.
વૃશ્ચિક લગ્ન આવે તો દુશ્મન બાબત જાણવું.
ધન લગ્ન આવે તો કાયદા માટે પૂછેલ જાણવું.
મકર લગ્ન આવે તો ફીકર ચિંતા બાબત જાણવું.
કુંભ લગ્ન આવે તો ધર્મ બાબત પૂછેલ જાણવું.
મીન લગ્ન આવે તો જમીન મુકામ બાબત પૂછેલ જાણવું.

મુહુર્ત વિષય

જન્મ રાશિનો પહેલો ચંદ્ર કાયદાકર્તા

જન્મરાશીથી બીજો ચંદ્રમા મધ્યમ

જન્મ સરશીથી ત્રીજો ચંદ્રમા લાભકર્તા

„ „ ચોથો ચંદ્રમા સારો નહિ

„ „ પાંચમો ચંદ્રમા રાજકાજમાં સારો

„ „ છઠો ચંદ્રમા કાયદા કર્તા

જન્મ રાશીથી સાતમો ચંદ્રમા ઇજ્ઞતદાયક

„ „ આઠમો ચંદ્રમા સારો નહીં.

„ „ નવમોચંદ્રમા કાયદાકારક

„ „ દશમો ચંદ્રમા કાર્ય પાર પાડનાર

„ „ અગ્યારમો ચંદ્ર (સારો) લાભકર્તા

„ „ બારમો ચંદ્ર ખરાબ

શુકલ પક્ષમાં ચંદ્ર બલ જોવું કૃષ્ણ પક્ષમાં તારાબલ જોવું

અષ્ટાંગ નિમિત્ત

(૧) અંગ સ્પુરણ

(૨) સ્વપ્ન શાસ્ત્ર

(૩) સ્વર વિજ્ઞાન

(૪) ભૂમિકંપ નિમિત્ત

(૫) વ્યંજન નિમિત્ત

(૬) હસ્તરેખા

(૭) ઉત્પાત નિમિત્ત

(૮) અંતરિક્ષ નિમિત્ત

“અંગવિદ્યા” નામના શાસ્ત્રમાં નિમિત્ત જ્ઞાનનું વર્ણન ૮૦૦૦ (આઠ હજાર) શ્લોક પ્રમાણ કરેલ છે.

નિમિત્ત જ્ઞાન આઠ તરેહથી વર્ણવેલ છે માટે જૈન શાસ્ત્રમાં તેને અષ્ટાંગ નિમિત્ત કહેવામાં આવે છે.

અંગ ફરકવાનું ફલ—સ્વપનાનું શુભા શુભ ફલ મનુષ્ય જનવર પક્ષીની બોલી ઉપરથી શુભા શુભ ફલ ધરતી કંપે તેનું ફલ શરીરમાં લાલ-કાલા ચિન્હ તથા બાજરીના દાણા જેવા મસાનું ફલ.

ન બનવાના બનાવ બને તેનું ફલ. હસ્તરેખાનું ફલ હાથ-પગની રેખાનું ફલ આકાશમાં જે ઉત્પાત થાય તેનું ફલ. “અંગ-વિજ્ઞાન પયજ્ઞા” અષ્ટાંગ નિમિત્તનું વર્ણન કરેલ છે.

જો કોઈ માણસ કૃત્તિકા નક્ષત્રમાં મુસાફરી જાય તો પાંચ સાત તોલા દહીં ખાઈને જાય તો કાર્ય સિદ્ધ થાય આદ્રાનક્ષત્રમાં જે ચાર તોલા તાળુ માખણ ખાઈને જાય તો કાર્ય સિદ્ધ થાય.

પુનર્વસુ નક્ષત્રમાં—ચાલતી વખતે જે ચાર તોલા તાળુ

ધી ખાઈને જવાથી કાર્ય સિદ્ધ થાય.
હરિદો પૂર્ણ થાય.

પુષ્ય નક્ષત્રમાં—ખીર ખાઈને જવાથી કાર્ય સિદ્ધી

ચિત્રા નક્ષત્રમાં—પકાવેલી મગની દાળ ખાઈને જાય તો
કાર્ય સિદ્ધિ.

સ્વાતિ નક્ષત્રમાં—કોઈ પણ મીઠું પાકું ફલ ખાઈને જાય
તો કાર્ય સિદ્ધિ.

અભિજીત નક્ષત્ર—કોઈ તરેહનું સુગંધી ફુલ ખાઈને જાય
તો કાર્ય સિદ્ધિ (જાંઘ-જીંઘ. ચમેલી મરવા
વિગેરે)

શ્રવણ નક્ષત્રમાં—ખીર ખાઈને જાય તો મનોકામના પૂર્ણ થાય.

શતભિષા નક્ષત્રમાં—પાકેલી તુવરની દાલ ખાઈને જાયતો
કાર્યસિદ્ધિ.

ભરણી નક્ષત્ર—પાકેલાં-રાંધેલા ચોખામાં તેલ નાખીને ખાય
અને જાય તો મનો કામના પૂર્ણ થાય.

ઉપર બતાવેલ નક્ષત્રમાં ગમન સમયે કહેલ વસ્તુ ખાઈ
લેવી. પછી જ્યારે ચંદ્ર સ્વર ખરાબર ચાલતો હોય ત્યારે ત્રણ
નમસ્કાર મંત્ર ભણીને ચોવીશ જીનને પ્રણામ કરીને ડાબે પગ
પ્રથમ ઉપાડીને પ્રયાણ કરનારની દરેક ઇચ્છા પૂર્ણ થાય છે, એમાં
શક નથી.

મેષ રાશીવાલાને પૂર્વાશ્લેષુની—પૂર્વાષાઠાને પૂર્વા ભાદ્રપદમાં થયેલ
ખિમારીમાં મરણાંત કષ્ટ થાય. વૃષભ રાશીવાલાને હસ્ત નક્ષત્રમાં
થયેલ ખિમારીમાં સખ્ત દુઃખ થાય. મિથુન રાશીવાલાને સ્વાતિ
નક્ષત્રમાં, કર્ક રાશીવાલાને અનુરાધામાં, સિંહ રાશીવાલાને પૂર્વા
ષાઠામાં, કન્યા રાશીવાલાને શ્રવણમાં, તુલા રાશીવાલાને શતભિષામાં
વૃશ્ચિક રાશીવાલાને રેવતીમાં, ધન રાશીવાલાને ભરણી, મકર રાશી-
વાલાને શકિણી, કુંભ રાશીવાલાને આદ્રામાં, અને મિન રાશીવાલાને
અશ્લેષા, તક્ષત્રો થયેલ ખિમારીમાં સખ્ત તકલીફ થાય. ખિમાર
હાલતમાં ધર્મ નહીં જીલવો જોઈએ. જીન મંદિર જીન મૂર્તિ જીનાગમ

સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક, શ્રાવિકા આ સાત ક્ષેત્રમાં ધન વ્યય કરવો. ચોવીશે પ્રભુની રાશી મલતીનું એક પાનું વિજ્ઞાનંદ સુરી મહારાજ (આત્મા રામજી મહારાજ) પાસે હતું. તેમાં નીચે પ્રમાણે રાશી-વાલાને ભગવાન અનુકુલ કહ્યા છે. ૧ નો આંક હોય તો રૂપલહેવ એનો હોય ત્યાં અણતનાથ ૨૪ નો હોય ત્યાં મહાવીર પ્રભુ એમ અનુક્રમે જાણવું:—

મેષરાશીને:—૧ ૩ ૪ ૫ ૭ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૬ ૧૬ ૨૦
૨૧ ૨૩ મા ભગવાન અનુકુલ છે.

વૃષભરાશીને:—૨ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૭ ૧૮
૨૦ ૨૨ ૨૪

મિથુનરાશીને:—૧ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૯ ૧૦ ૧૨ ૧૩ ૧૪
૧૬ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૪

કર્કરાશીને:—૧ ૨ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫
૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪

સિંહ:— ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪
૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૧ ૨૩

કન્યારાશીને:—૧ ૨ ૩ ૪ ૬ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪
૧૫ ૧૭ ૧૮ ૨૦ ૨૨ ૨૪

તુલારાશીને:— ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૭ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૫ ૧૬
૧૭ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૩.

વૃશ્ચિકરાશી:—૨ ૫ ૬ ૮ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭
૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૪.

ધનરાશી:—૧ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫
૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪.

મકરરાશી:—૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૮ ૧૧ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭
૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪,

કુંભરાશી:—૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૨ ૧૫ ૧૬
૧૭ ૧૯ ૨૩ ૨૪.

મીનરાશી:—૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૩ ૧૪
૧૭ ૧૮ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪.

સ્વરોહય જ્ઞાનનું અદ્ય સુચન.

સ્વરોહય જ્ઞાનનું વર્ણન “વિવેક માર્તંડ યોગ રહસ્ય” — હેમચંદ્રાચાર્ય રચીત યોગ શાસ્ત્ર અને ચિદાનંદજી કૃત સ્વરોહય જ્ઞાન આદિ પુસ્તકોમાં વર્ણવેલ છે. યોગની દશ ભૂમી છે તેમાં પ્રથમ ભૂમિ સ્વરોહય જ્ઞાન છે.

તીર્થંકર-ગણધર- પૂર્વધારી મહાપુરુષો યોગના સંપૂર્ણ ભણ-કાર હતા.

શરીરમાં ઘણી નાડીયો છે તેમાં ચૌવીશ નાડી મોટી છે. ચૌવીશમાંથી નવ મોટી છે અને નવમાંથી ત્રણ નાડી મોટી છે, ત્રણ નાડીના નામ:—

(૧)	ઈંગલા	(૨)	પિંગલા	(૩)	સુષુમણા.
	ચંદ્ર		સૂર્ય		બન્ને

દરેક સ્ત્રી અને પુરુષને કલાકે કલાકે નાડી બદલે છે. માંદા માણસો માટે નિયમ નહીં.

હાથ નાકમાંથી જે શ્વાસ નીકળે તેને ચંદ્ર સ્વર કહેવામાં આવે છે.

જમણા નાકમાંથી જે શ્વાસ નીકળે તેને સૂર્ય સ્વર કહેવામાં આવે છે. અને બન્ને નાસીકામાં જે શ્વાસ સાથે વહે છે તેને સુષુમણા કહે છે. ઘડીકમાં સૂર્ય અને ઘડીકમાં ચંદ્ર સ્વર ચાલે અથવા બન્ને શ્વાસ ચાલે ત્યારે કોઈ કાર્ય કરવું નહીં. તીર્થંકર ગણધરોજી ધ્યાન કરવું. સુષુમણા સ્વર અડધી કલાકથી વધારે ચાલતો નથી.

સ્થિર અને શાંત કાર્યો માટે ચંદ્ર સ્વર સારો છે.

ફૂર અને ચર કાર્યો માટે જમણા સ્વર સારો છે.

આ પ્રમાણે ચાલનાર આત્માઓ સુખી થાય છે.

દરેક મંહીનાની વહી એકેમના દિવસે સૂર્યોદયના સમયે સૂર્ય.

સ્વર ચાલે તો પંદર દિવસ આનંદથી પસાર થાય.

દરેક મહીનાની સુદી એકમના રોજ સૂર્યોદય વખતે ચંદ્રસ્વર ચાલે તો પંદર દિવસ આનંદથી પસાર થાય.

દરેક મહીનાની સુદી એકમના રોજ સૂર્યસ્વર ચાલે અને વહી એકમના રોજ ચંદ્રસ્વર સૂર્યોદય વખતે ચાલે તો સારું નહીં. નુકશાન થાય. ફીકર ચીંતા થાય. રાજભય થાય. અને બન્ને એકમે સુષુમ્ણાસ્વર ચાલે તો પણ ઠીક નહીં.

આ પ્રમાણે ત્રણ પખવાડીયાની એકમે જે પ્રમાણે સ્વર ચાલે તે જોઈએ તે જો ચાલે તો દુશ્મન મિત્ર થાય અને વિપરીત ચાલે તો મિત્ર દુશ્મન થાય.

એકમ સુધરે તો પંદર દિવસ આનંદમાં જાય.

આ નિયમ સ્ત્રી તથા પુરૂષને સરખો છે.

દરેક સ્ત્રી પુરૂષને સુદી એકમે ડાબો અને વહી એકમે જમણો સ્વર સૂર્યોદય વખતે ચાલે તો તન-મન-ધનથી ક્ષાયદો થાય.

ચંદ્ર સ્વર બાર આંગલ તથા સોલ આંગલ પ્રમાણ ચાલે તો સારો. સૂર્ય સ્વર ચાર કે આઠ આંગલ પ્રમાણ સૂર્યોદય વખતે ચાલે તો સારો.

ચંદ્ર સ્વરમાં કરવા લાયક કાર્યોની યાદી:—

નવું જનમંદીર બનાવવું. નવા જનમંદિરનું ખાત મુહુરત, જન મુર્તિની પ્રતિષ્ઠા, જનમંદીર ઉપરના શિખર પર ધજાદંડ અથવા કલશ ચઢાવવો, પૌષ્ઠ શાલા દાન શાલા, ઘર-હાટ-મહેલ કોટ-ગઢ બનાવવો, સંઘમાલ પહેરાવવી, તિર્થમાં દાન દઈ દીક્ષા લેવી, મંત્ર બતાવવો, વિગેરે કામો ચંદ્ર સ્વરમાં કરવા.

નવા ઘરમાં પ્રવેશ, ગામ-શહેરમાં પ્રથમ પ્રવેશ કરવો, કપડા-ઘરેણું આભુષણ પ્રથમ પહેરવા, કંદાકટ લેવો, યોગાભ્યાસની શરૂઆત કરવી, માંદગીમાં દવા ખાવી ખેતી કરવી બાગ બગીચા કરવા, રાજની પ્રથમ મુલાકાત કરવી, રાજને રાજ તિલક કરવું, રાજગાદી ઉપર બેસવું, મઠ, દેવળ, ગુફા બનાવવી, સોનુ-ઝવે-

રાતના દાગીના બનાવવા વિગેરે ઉપરના કાર્યો ચંદ્ર સ્વર ચાલે ત્યારે કરવા.

સૂર્ય સ્વરમાં કરવા લામક કાળોની યાદી:—

વિદ્યા ભણવી, ધ્યાન સમાધી કરવી, દેવતાને પ્રત્યક્ષ બોલાવવાનો મંત્ર ગાણવો,

રાજ્યના અમલદારને અરજી કરવી, દુશ્મન ઉપર ચઢાઈ કરવી, સર્પનું ઝેર ઉતારવું, ભૂત પ્રેત કાઢવા, બીમારને દવા આપવી, ભોજન કરવું, સ્નાન કરવું, સ્ત્રીને ઋતુદાન દેવું, નવો ચોપડો લખવો. કોઈને કબ્જ દૂર કરવા ઉપાચ બતાવવો, શાંતિજલ છાંટવું, વેપાર સટો કરવો, દુશ્મન ઉપર ચઢાઈ કરવી, યુદ્ધ કરવું, સમુદ્રમાં મુસાફરી કરવી. દુશ્મનની સામે જવું, ઉંટ, ગાય, ભેંસ, ખરીદવી, નદી ઉતરવી, કર્જ દેવું કે લેવું, આ બધા કામમાં સૂર્ય નાડી શ્રેષ્ઠ છે.

બંને નાડીમાં શ્વાસ ચાલે ત્યારે કોઈ કામ કરવું નહીં.

પ્રવાહી વસ્તુ ચંદ્ર સ્વરમાં પીવી,

સ્વર વિદ્યાર્થી વર્ષ ફલ જાણવાની રીત, ચૈત્ર સુદ એકમના દિવસે આખા દિવસમાં એક કલાક ચંદ્ર સ્વર ન ચાલે તો ત્રણ મહીનામાં બિમારી થાય.

ચૈત્ર સુદ બીજના દિવસે આખા દિવસમાં એક કલાક ચંદ્ર સ્વર ન ચાલે તો દેશાટન કરવું પડે અને તકલીફ પડે. (ગેર મુલકની સફર થાય.)

ચૈત્ર સુદ ત્રીજના દિવસે આખા દિવસમાં એક કલાક ચંદ્રસ્વર ન ચાલે તો શરીરમાં પીત્તજ્વરની બિમારી થાય.

ચૈત્ર સુદ ચોથના દિવસે એક કલાક ચંદ્રસ્વર ન ચાલે તો મરણ થાય.

ચૈત્ર સુદ પાંચના દિવસે એક કલાક ચંદ્રસ્વર ન ચાલે તો રાજથી હંડ થાય.

ચૈત્ર સુદ છઠના દિવસે એક કલાક ચંદ્રસ્વર ન ચાલે તો

ભાનુ નહ થાય.

ચૈત્ર સુદ સાતમના દિવસે એકલાક ચંદ્રસ્વર ન ચાલે તો સ્ત્રી નહ થાય.

ચૈત્ર સુદ અષ્ટમના દિવસે એક કલાક ચંદ્રસ્વર ન ચાલે તો આવક ઓછી થાય.

આખા દિવસમાં ફક્ત એક કલાક ચંદ્રસ્વર ચાલવોજ જોઈએ. બધારે ચાલે તો હુરકત નહી.

યોગના (ધ્યાન) પ્રભાવથી સંસારમાં પણ ભરત ચક્રવતી નેમરૂદેવી માતાએ કેવલ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું.

દરેક સ્વરમાં પાંચ તત્વો અનુક્રમે દિવસ રાત ચાલે છે.

અગ્ની-વાયુ-પૃથ્વી-જલ-આકાશ આ પાંચ તત્વો અનુક્રમે ચાલે છે.

સવારના ઉઠતાં જે સ્વર ચાલે તે બાળુનો પગ પથારીમાંથી જમીન ઉપર મુકવો ઘરથી બહાર નીકળતાં જે સ્વર ચાલતો હોય તે બાળુનો પગ પ્રથમ ઉપાડી ચાલવું.

જે માણસનો ત્રણ દિવસ તથા રાત સ્વર્ગ સ્વરજ ચાલે તો એક વર્ષમાં મરણ થાય.

જે માણસનો એક મહીના સુધી સ્વર્ગ સ્વરજ ચાલે તે માણસ જે દિવસમાં મરી જાય.

જે માણસનો ચાર દિવસ આઠ બાર સોલ અથવા વિશ દિવસ બરાબર દિવસ તથા રાત ચંદ્ર સ્વર ચાલે તો તેની ઉંમર લાંબી જાયવી.

શ્રી સજ્જન સન્મિત્ર
ચાને

એકાદશ મહાનિધિ

પ રિ શિ ષ્ટ

છંદ, સજ્જાય, કલ્યાણકાદિ કેઠા, પદ્યખખાણુનો
કેઠો, વગેરે વગેરે.

પરિશિષ્ટ

ચોવીસ જીનેશ્વરનો છંદ.

દુહા

આર્યા, છંદ—પ્રહ્લસુતા વાણી ગિર્વાણી. સુમતિ વિમલ આપે
પ્રહ્યાણી ! કમલ કમંડલ પુસ્તક પાણી. હું પ્રણમું જોડી જુગ
પાણી. ૧, ચોવીસે જિનવર તણા, છંદ રચું ચોસાલ. ભણતાં શિવ-
સુખ સંપન્ને, સુણતાં મંગળ માલ, ૨.

છંદ જાતિ સવૈયા.

આદિ જિણુંદ નમે નરહંદ સપુનમચંદ સમાન મુખં; સમામૃત
કંદ ટાલે ભવકંદ, મરૂદેવીનંદ કરત સુખં, લગે જસ પાય સુરિંદ
નિકાય ભલા ગુણ ગાય ભવિષ્ઠ જનં; કંચન કાય નહિ જસ માય,
નમે સુખ થાય શ્રી આદિજિનં. ૧. અજિતજિણુંદ દયાલ મયાલ;
કૃપાલ વિસાલ નયન જુગં, અનુપમ ગાલ મહામૃગ ચાલ; સુભાલ
સુજનુ બાહુ જુગં, મનુષ્ય મેલીહુ મુનિસરસીહુ, અબીહુ નરીહુ
ગયે મગતી, કહેનય ચિત્ત ધરી બહુ ભક્તિ નમો જિનનાથ
ભલી જુગતી. ૨. અહો સંભવનાથ અનાથકો નાથ મુગતિકો સાથ
મિલ્યો પ્રભુ મેરે, ભવોદધિપાજ ગરિબનિવાજ સર્વે શિરતાજ
નિવારત ફેરો; જિતારિકો જાત સુસેના માત નમે નર જાત મિલી
બહુ ઘેરો, કહે નય શુદ્ધ ધરિ બહુ બુદ્ધ જિતાવન નાથહું સેવક
તેરો. ૩. અભિનંદન સ્વામ લિયે જશ નામ, સરે સવિ કામ
ભવિક તણો, વનિતા જશ ગામ નિવાસકો કામ; કરે ગુણ આમ
નરિંદ ધણો, મુનિશ્વર ભૂપ અનુપમ રૂપ અકલ સ્વરૂપ જિનંદ તણો,
કહે નય ખેમ ધરી બહુ પ્રેમ નમે નર પાવત સુખ ધણો. ૪.
મેઘ નરિંદ મહાર વિરાજિત સોવનવાન સમાન તનુ. ચંદ સુચંદ
વદન સુહાવત, રૂપવિનિર્જિત કામતનુ, કર્મકી કોડ સવે દુઃખ છોડ
નમે કરજોડ કાર ભક્તિ, વંશ ઇક્ષ્વાકુ વિભૂષણ સાહિબ સુમતિ

જનંદ ગચ્છે મુક્તિ. ૫. હંસપાદ તુલ્ય રંગ રતિ અર્ધ રાગરંગ
 અદિસે ધનુષ ચંગ, દેહકો પ્રમાણુ છે. ઉગતો દિણુંદ રંગ
 લાલકેસુ પુલ રંગ રૂપ છે અનંગ ભંગ અંગકેરોવાન છે. ગંગકો
 તરંગ રંગ દેવનાથહિ અભંગ જ્ઞાનકો વિસાલ રંગ શુદ્ધ
 જાકે ધ્યાન છે નિવારીએ કલેશ સંગ પદ્મપ્રભુસ્વામિ ખીંગ દિનિએ
 સુમતિ સંગ પદ્મ કેરો જાણુ છે ૬. જિણુંદ સુપાસ તણા ગુણ રાસ
 ગાવે ભવિભાવ આણુંદ ઘણો. ગમે ભવપાસ મહિમા નિવાસ પૂરે
 સવિ આસ કુમતિ હણે, ચીંહુ દિસે વાસ સુગંધ સુખાસ ઉસાસ
 ની:સાસ જિનેંદ્રતણો, કહે નય ખાસ મુનીંદ્રસુપાસ તણો જસ
 વાદ સદૈવ ભણો. ૭. ચંદ્ર ચંદ્રિકા સમાન રૂપ સૈલસે સમાન દોઢસો
 ધનુષમાન દેહકો પ્રમાણુ છે, ચંદ્રપ્રભુ સ્વામી નામ લીજીયે પ્રભાત
 જામ, પામીયે સુખ ઠામ ઠામ ગામજસ નામ હો, મહાસેન અંગજાત
 લક્ષ્મણાભિધાન માત સવિજગજંતુ તાત ચંદ્રસમ કાંત છે, કહે
 નય છોડી વાત ધ્યાઈએ જો દિનરાત ધામીયે તો સુખ સાત દુખકો
 ભી જાત છે. ૮. દુધસિંધુકેન પીંડ ઉજલો કપુરખંડ ધેનુ ખીરકો
 મંડ શ્વેત પદ્મ ખંડ છે, ગંગકો પ્રવાહ, પિંડ સંભુ શેલ દંડ
 અમૃત સરસ કુંડ શુદ્ધ જાકો તુંડ છે, સુવિધિ જિનંદ સંત કીજીયે
 દુ કર્મ અંત શુભભક્તિ જાસદંત શ્વેત જાકો વાન છે; કહે નય
 સુણો સંત પૂજીયે જો પુષ્પ દંત પામીયે તો સુખ સંત સુદ્ધ
 જાકો ધ્યાન છે. ૯. શિતલ શિતલ વાણી ઘનાઘન ચાહત છે ભવિ-
 કોક કિશોરા, કોક દિણુંદ પ્રજાસુ નરીંદ વલી જિમ ચાહત ચંદ
 ચકોરા; વિંધ ગયંદ સુચિ સુરિંદ સતિ નિજ કંત સુમેધ મયુરા,
 કહે નય નેહ ધરી ગુણ ગેહ તથા હુ ધાવત સાહેબ મેરા. ૧૦.
 વિષ્ણુ ભૂપકો મહાર જગ જંતુ સુખકાર વંશકો શૃંગહાર રૂપકો
 આગાર છે, છોડી સવિ ચિત્તકાર માન મોહકો વિકાર કામ કોધકો
 સંચાર સર્વ વેરી વાર છે; આદર્યો સંજમભાર પંચ મહાવ્રત સાર
 ઉતારે સંસારપાર જ્ઞાનકો ભંડાર છે, ઇચ્છારમો જિણુંદ સાર ખડકી
 જીવ ચિન્હુધાર કહે નય વારોવાર મોક્ષકો દાતાર છે ૧૧. લાલ

કેસુ કુલ લાલ રતિ અર્ધ રંગ લાલ ઉગતો દિણુંદ લાલ લાલચોલ
રંગ હે, કેસરીકી જીહ લાલ કેસરકો ઘોલ લાલ ચૂનડીકો રંગ
લાલ લાલપાન રંગ હૈ; લાલ કીર ચંચુ લાલ હીંગલો પ્રવાલ લાલ
કોકિલાકી દ્રષ્ટિ લાલ ધર્મ રંગ લાલ હે, કહે નય તેમ લાલ
ખારમો જિણુંદ લાલ જ્યાદેવિ માત લાલ લાલ જાકો અંગ હે.
૧૨. કૃતવર્મ નરિંદ તણો એહ નંદ નૃમંત સુરેંદ્ર પ્રમોદ ધરી,
ગમે દુખદંદ દીયે સુખવૃંદ જાકો પદ સોહત્ત ચિત્ત ધરી; વિમલ
જિણુંદ પ્રસન્ન વદન જાકે શુભ મન્ન સુગંગ પરિણામે એક મન્ન
કહે નય ધન્ય નમો જિનરાજ દિણુંદ સુપ્રીત ધરી. ૧૩. અનંત
જિણુંદ દેવ દેવનાં દેવાધિદેવ પૂજો ભવી નિતમેવ ધરી બહુ ભાવના,
સુર નર સારે સેવ સુખ કીયો સ્વામી હેવ તુજ પાળે ઓર દેવ
સેવના ન કરું હું; સિંહસેન અંગ જાત સુજસાભિધાનમાત જગમાં
સુજસ જ્યાત ચીહું દીશે વ્યાપતો, કહે નય તાસ વાત કીજીયે જો
સુપ્રભાત પરાજિત નિજ હોઈ સુખ સાત કીર્તિ કોડ આપતો. ૧૪.
જાકે પ્રતાપ પરાજિત નિર્બલ ભૂતલ થઈ ભમે ભાનુ આકાસે, સૌમ્ય
વદન વિનિર્જિત અંતર શ્યામ વાસીવેન હોત પ્રકાસે; ભાનુ મહિ-
પતિ વંસે કુસેસય બોધ ન દીપત ભાનુ પ્રકાશે, નમે નય નેહ
નિતુસાહિબ એહ ધર્મ જિણુંદ ત્રિજગ પ્રકાશે ૧૫. સોલમા
જિણુંદ નામે શાંતિ હોય ઠામો ઠામે સિદ્ધિ હોય સર્વ કામે નામ
કે પ્રભાવથે, કંચન સમાન વાન ચાલીસ ધનુષ માન ચક્રવર્તિકો
ભિધાન દીપતો સૂરથે; ચૌદ રચણુ સમાન દીપતા નવય નિધાન
કરત સુરેંદ્ર ગાન પુણ્યક પ્રભાવથે, કહે નય જોડી હાથ અબહું
થયો સનાથ પાઈઓ સુમતિ સાથ શાંતિનાથકે દિદારથે. ૧૬. કહે
કુંથુ જિણુંદ મયાલ દયાલ નિધિ સેવકની અરદાસ સૂણો, ભવ
ભીમ મહાર્ણવ પૂર અગાહ અથાગ ઉપાધિ સુનીર ઘણો, બહુ
જન્મ જરા મરણાદિ વિભાગ નિમિત્ત ઘણાદિ કલેસ ધયો, અબતા-
રકતાર ક્રિપા પરસાહિબ સેવક જાણીએ છે આપણો. ૧૭. અરદેવ
સુદેવ કરે નર સેવ દુખ દોહગ દુર કરે ઉપદેશ ઘનાઘન નીર

ભરે ભવી માન સમાનસ ભરીતરે; સુદર્શન નામ નરેસર અંગજ
 ભવ્ય મને પ્રભુ જાસ વસે, તસ સંકટ શોક વિયોગ કુયોગ દરિદ્ર
 કુસંગતિ ન આવત પાસે. ૧૮. નીલ કીર પંખી નીલ નાગવલિ
 પત્ર નીલ તરુવર રાજી નીલ નીલનીલ દ્રાખ હે, કાયકો સુગોલ
 નીલ ઇંદ્ર નીલ સ્તનનીલ પત્રનીલ ચાસ હે; જમુના પ્રવાહ નીલ
 ભુંગરાજ પંખી નીલ જેહુગે અશોક વૃક્ષ નીલનીલ રંગ હે, કહે
 નય તેમ નીલ રાગ થે નીલ મલ્લીનાથ દેવ નીલ જાકો અંગ
 નીલ હે. ૧૯. સુમિત્ર નરીંદ તણો વરનંદ સ્વયંદ્ર વદન સોહાવત
 હે, મંદર ધીર સેવે નરહીર સુસામ શરીર વિરાજિત હે,
 કજ્જલવાન જકછપયાન કરે ગુણુગાન નરિંદ ઘણો, મુનિસુમત
 સ્વામી તણો અભિધાન લહે નય માન આનંદ ઘણો. ૨૦.
 અરીહંતં સરૂપ અનુપમ રૂપકે સેવક દુઃખને દુર કરે, નિજ
 વાણી સુધારસ મેઘ જલે ભવીમાન સમાન સભરી ભરે,
 નમી નાથકો દર્શન સાર લહી કુંજુ વિજય મહેશ ધરે જો કરે.
 અળ માનવ મુઠ લહિ કુંજુ સકર છોડકે કંકર હાથ ધરે ૨૧.
 જાદવ વંસ વિભૂષણ સાહિબ નેમિ જિણુંદ મહાનંદકારી. સમુદ્ર
 વિજય નરિંદ તણો સુતઉજવસ શંખ સુલક્ષણ ધારી. રાગુલ નાર
 મુકી નિરધાર ગયે ગિરનાર કલેસ નિવારી. કજ્જલ કાય શિવ
 દેવી માય નમે નય પાય મહા વૃતધારી. ૨૨. પાર્શ્વનાથ અનાથ
 કો નાથ સનાથ લયો પ્રભુ દેખત થે. સવિ રોગ વિજોગ કુજોગ
 મહા દુઃખ દુર ગયો પ્રભુ ધાવતથે. અશ્વસેન નરેશ સપુત વિરા-
 જિત ધનાધનવાન સમાન તનુ. નય સેવક વંછીત પૂરણ સાહિબ
 અભિનવ કામ કરિ રમનુ. ૨૩. કુકમઠ કુલંઠ ઉલંઠ હઠી હઠ
 ભંજન જાસ પ્રતાપ વિરાજે. ચંદન વાણી સુવામા નંદન પુરુષાદાણી
 ખિરૂદ્ધ જાસ છાજે. જાસ નામકે ધ્યાન થકો સવિ દોહગ દારિદ્ર
 દુઃખ મહા સવિ ભાંજે. નય સેવક વંછિત પૂરણ સાહિબ અઘટ-
 મહા સિદ્ધિ નિત્ય નીવાજે. ૨૪. સિદ્ધારથ ભૂપ તણા પ્રતિરૂપ નમે
 નર ભૂપ આનંદ ધરી. અચિંત્ય સ્વરૂપ અનુપમ રૂપકે લંછન

સોહત જસ હરી. ત્રિસલા નંદન સમુદ્રમ કંદન લઘુપણે કંપતિ
મેરૂ ગિરિ. નમે નય ચંદ વદન વિરાજિત વીર જિણુંદ સુપ્રીત
ધરી. ૨૫. ચોવીશ જિનંદ તણા ઇહ છંદ ભણે ભવિવૃંદ જે ભાવ
ધરી. તસ રોગ વિયોગકુ ભોગકુ ભોગ સવિ દુખ દોહગ દુર કરે.
તસ અંગણુ ખાર ન લાલે પાર સુમાત તોખાર હેખાર કરે. કહે
નયસાર સુમંગલ ચાર ધરે તસ સંપદ ભરી ભરે. ૨૬. સંવેગી
સાધુ વિભૂષણ વંસ વિરાજિત શ્રી નય વિમલ જનનંદકારી. તસ
સેવક સંજમધાર સુધારકે ધીર વિમલગણી જયકારી. તાસ-
પદાંબુજ ભૂંગ સમાન શ્રી નય વિમલ મહાવ્રત ધારી, કહે
એ છંદ સણે ભવિવૃંદકે ભાવધારીને ભણે નર નારી. ૨૭.

અથતાવનો છંદ.

ૐ નમો આણુંદપુર અજેપાલરાજન અજ્યા માતા જનમીઓ
જવરતુંકૃપાનિધાન ૧. સાતરૂપ સગતેહુઆ કરવા ખેલ જગત, નામ
ધરાવે જૂજૂઆ, પસર્યો તું ઇત્ત ઉતંગ ૨. એકાંતરો વેલાજવરો ત્રીજો
ચોથો નામ, ઉશ્વશીત વિષમજવરો એ સાતે તુજનામ: ૩. છંદ
એ સાતે તુજનામ સુરંગા અપતાં પૂરે કોડ ઉમંગા તે નામ્યા
જેઝાલિમજંગા જગમાં વ્યાપી તુજજસ ગંગા ૪. તુજઆગે ભૂપ-
તિસવિ રંકા ત્રિભુવનમાં માને તુજડંકા માને નહી તું કેહની શંકા
ત્રૂઠો આપેસોવન ટંકા ૫. સાધક સિદ્ધ તણા મદમોડે, અસુર સુરા
તુજ આગલ દોડે, દુકૃધીકૃના કંધર ત્રોડે, નમી ચાલે તેહને તું
છોડે ૬. આવંતો થર હર કંપાવે ડાહ્યાને તુંઝીમતિમખકાવે પહિલો
તું કેડમાંથી આવે સોસીરખે પિણુશીત નજાવે ૭. હીહી હીહી
હુંકારકરાવે પાંસલીયાં હાડાં કકડાવે ઉનાલે પિણુ અમલ અગાવે
તુંતોય પહરમાં મુતરાવે ૮. આસો કાર્તિકમે તુજઝોરો હઠયો ન
માનો ધાગોદોરો દેશ વિદેશ પડાવે શોરો કરે સખલ તુંતો તોરે
૯. તું હાથીનાં હાડાં ભાજે, પાપીને તોડે કરપંજો, ભગતિવચ્છલ
જો ભગતને રંજે, તો સેવકને કોઈ ન ગંજે ૧૦. ફોડે તું ડમરૂંડાકં,
સુરપતી સરીખા માંને હાકં, ધમકે ધોસટ ધીંગડ દ્વાકં, ચડતો ચાલે

ચંચલ ચાકં ૧૧. પિશુનપછીડન નહી કોથી, તુજ જસ બોલ્યા ઝાયે
 ન કેથી, મેહેર કરી અલગા રહો મોથી, આડ ખેલકરોછોપોથી ૧૨.
 ભક્તથકી એવડી કાં બેડો અવલ અમીના છાંટારેડો લાખ ભગતો
 એહની વેડો, મહારાજ મુકેં મુંજ કેડો. ૧૩. લાજવસ્યોનાં
 અજયારાણી. ગુરુ આણામાંનો ગુણ ખાણી. ઘરે સીધાવો કરુણા
 આણી, કહુંધું નાકે લીટી તાણી. ૧૪. મંત્ર સહિત છંદએ અપસ્યે.
 તેહ ને તાવ કદી નહી ચડશે. કંતી કલાને દેહનીરોગં, લહસ્યે
 લીલા લક્ષ્મી ભોગં. ૧૫. કલશ. ॐ નમો ધુરિઆદિ બીજ ગુરુ
 નામ વહેજે. આનંદ પુર અવનીશ અજયપાલ અખીજે. અજયા
 જાતઅહાર. ચાચાસા તે બેટા. એહજઅપતા ઝાપ. ભકિત સું ન
 કરે ભેટા. ઉતરે અંગ ચઢીયા. અચલ મહી તારી વચણે મુદા. કહે
 કાંતી રોગ નાવે કદા. સાર મંત્ર અપેજે સદા. ૧૬. ઇતિ સર્વજ્વર
 હરછંદ પઠતિસિદ્ધિ.

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીનો છંદ.

દુહા—સારદા માતા સરસ્વતિ, પ્રણમું તેહના પાય. શ્રી સંખેશ્વર
 ગાયસ્યું, જેમ મુજ મન આનંદ થાય. ૧. ઉપજે આનંદ અતિ
 ઘણો, સમરંતા જીનરાજ. છંદ ભેદ ભાવે કરી, ગાઇસ્યું ગરીબ
 નિવાજ. ૨. ગરિબ નિવાજ સાહિબ સુણો, સેવકનીઅરદાસ. મહેર
 કરી મહારાજ તુમે, આપો લિલ વિલાસ. ૩. લિલ વિલાસિ ભગ-
 વંતતું, પરતો પ્રણ હાર. પરતક્ષ સુર તરૂં અવતર્યો, રિદ્ધ સિદ્ધ
 દાતાર. ૪. દાતારી તુમ સમ અવર, મં નવિ દિઠો કોય. સમરંતા
 સવિ દ્વઃખ ટલે, આનંદ અધિકો હોય. ૫.

“ઢાલ, ૧, જિમ જીન મંદિર ઘંટા રણકે. એ દેશી.”

શ્રી સંખેશ્વર સાહિબ દિઠો, તે મુજ નયણે અમિય પછઠા.
 દિસે મુરતિ મોહન ગારી, તે મુજનેં લાગે અતિ ખ્યારી. ૧.
 અષાઢી શ્રાવક સમકિત ધારી, અતિત થોવીસિ થયો ઉપગારી. નવમાં
 જીન દામોદરવારે. પુછે મુજને મુગતિ કે વારે. ૨. વલતું જીનવર
 ઇણી પરે ભાખે, પાર્શ્વનાથને વારે ઉદ્દાસો. થાસ્યો ગણધર શિવ

ગતિ ગામિ, પાર્શ્વનાથ ગુરુ અંતરજામિ ૩. આરજ ઘોષ નામે
ગણધર વિનયવંત બહુ ગુણ ભંડાર, આવતિ ચોવિસિ ચોથે આરે,
પંચમિ ગતિ લેસ્યો નિરધારે. ૪.

વસ્તુ છંદ.

અષાઢિ શ્રાવક જસો પાવક, કરમ વન દહવા ભણિ. અતિ
ભાવ આણી, લાભ જાણિ, નિપાયો ત્રિભુવન ધણિ. ૧. શ્રી પાર્શ્વ-
નાથનો ખિંબ મનોહર, જિસો સસિધર દિપતો; જાગતિ જ્યોતિ
જિણુંદ કેરી, તેજ તરૂણિને જીપતો. નિત ભગતિ આણિ સુણે વાણિ
સોહમ સુર પતિ નિજ ધરે. તેહ પાર્શ્વનાથનો ખિંબ મનોહર
ઈંદ્ર પૂજે સુભ પરે; વઈતાઢ ઉપરે નમિવિનમિ, રૂપભવારે અતિ
ઘણું. પુજિતે પ્રતિમા જનમ સુધિ, અજવાદ્યું કુલ આપણું.
ઈતમિતને સખલ ભયતે, પાર્શ્વ નામે સવિ ટલે. ગુણવંત ગિરવા
મોક્ષવરવા, સ્વર્ગ સુખ આવિ મલે. તવ સોહમ સુરપતિ તેહ પ્ર-
તિમા, પુજતો ઉલટ ધરિ, ભવ ભિત નાસન સુખ વિકાશન પાર્શ્વ-
જન હેજે કરી. સુરાસુર પતિનો વચન સુણિને, તેહ સુરપતિ
હરખીયો, તેહ પાર્શ્વનાથનો ખિંબ મનોહર, સિવ સુખ દામક
નિશ્ચે પરખીયો. છંદ. બહુ કાલ સુધી તે પૂજે રિજે, મન ધરિ
હર્ષ અપાર. પદ્માવતિ દેવિ ઇણિપરે, પ્રેમે પુજે પુન્ય ભંડાર.
ઉલટ બહુ આણે મનમાં જાણે, સાચો સાહિબ એહ. એણીપરે
સુરપતિ સુરનર કિન્નર, વિદ્યાધરન કોડિ. પ્રભુ પુજે પાતિક ધુજે
તેહના, પ્રણમે બેકર જોડિ. ગિરનારે મુખે સપ્તમિટુંકે પૂજે નાગ કુમાર
તે કંચન ખાલા સહુકો જાણે, સદગુરુ ને અનુહાર. દેશી. જવજ-
રાસેન મુકંદ ઉપર સેન સખલો લાવિયો. બલવંત નેમ કુમાર સાથે,
દ્વારપતિ આવિયો. કરે તેહ વલી યુધ સખલા નાહિ નિબલા,
ગરવ મહભર પૂરિયા, ગજ થાટહારા નરહે વાર્યા, શત્રુ સઘલા ચૂતિયા.
ઈમ કુંત બાણકબાણ બડગ, નાલ ગોલા ઉછલે. ધિરાતે પગ પાછા
ન દિયે, કાયર કંપે કલિમલે. ઈમ યુદ્ધ કરતાં ક્રોધ ધરતા, હારે
નહિ જીતે નહિ. તવ જરાસેને ક્રોધ હું તો મુકે જરા અવસર

લહિ. તવ જરા ધારા સરવ હારા. શ્રીપતિ મન ચિંતા વસી. તવ નેમનાથ જિણુંદ બોલે. નારાયણ ચિંતા કિસી. કહો સ્વામિ સિસ-નામિ; સુભટ સહુ આવી જરા. કિમ જુધ કિજે જય વરિજે. કહો શ્રી નેમ જિનેશ્વરા. કહો જહ્નપતિ સુણે શ્રીપત. આક્રમ તપ મેં આહરિ. ધરણેંદ્ર સાધિ મન આરાધિ. પાર્શ્વ પ્રતિમા હિત ધરી. તવ નમણુ સુચિત વિશ્વ પૂજિત. મકર અવર ચિંતા કિસી ધરણેંદ્ર સાધિ મન આરાધિ, પાર્શ્વ પ્રતિમા આણી ઉલસી. તવ નમણુનિરે સફ સરીરે, સુભટ ફવા સજપે. જરાસેન હાર્યો ચક્ર માર્યો, શ્રીપતિ સરિયો કાજયે. તિહાં, પાર્શ્વનાથ, કેરૂ અતિ ભલેરૂં. ભુવન કીધું દીપતું, તે નગર વાસ્યું શંખપુર, સુર લોકથી જિંપતું હાલ. શ્રી સંખેશ્વર પાસ સુહંકર, ધાખ્યા શ્રી પતિ શ્રી ગુણ આગર, પહોતા દ્વારા મતિ વિશ્વેસર, સંખપુરી માંહે સંખેશ્વર, છાસી સહસ વરસ ઇણુ કામે, સંખેશ્વર સંખેશ્વર ગામે. પરતા પૂરે સિવ ગતિ ગામિ, અમારો પ્રભુ અંતરજામિ. સંવત અગિયાર પંચાવન વરસે. સજ્જન સૈઠ તે મનને હરખે. નિપાયો પરસાદ ઉદાર, પાખ્યા સૈઠ તે ભવનો પાર. દૂર જલ સલ નામે ભુપાલ, ધરમવંત અતિ હેં કિરપાલ. કુળટ ટલ્યો તસ પાર્શ્વ પસાઈ, વિમાન સમાન પરસાદ નિપાયો. હંદ ત્રીભંગી-પરસાદ કીધો સુજસ લીધો, સિદ્ધાસવિ તસકાજ, પરતક્ષ સુર તરૂ નિરમમ જનવર, આપે અવિચલ રાજ સુરમણી સમવંછીત ઇચ્છિત પૂરે, ધુરે કરમ જંજલ. સંપત કૃણી મણી પાસ સંખેશ્વર, પરમેશ્વર પ્રતિપાલ. સંખેશ્વર સ્વામિ સિવ-ગતિ ગામિ, અંતર જામિ દેવ. સેવકના સ્વામિ કામ સમારો, આપો ચરણની સેવ તું ચિતમાં વાસયો નવલ સનેહિ, ગુણગેહિ ગુણવંત, તું ત્રુઠે આપે સિવપદ સંપદ, સેવકને અરિહંત. ઘેર ઘોડા હાથી રથ પાયકદલ, મણિ માણેક ભંડાર, ધણુ કંચન રચણુ રાસ મનોહર, તું આપે કિરતાર. ઘેર ગોરી ગૌરી બહુ ગુણવંતી, નાલમણી લો અપાર. એ વિધ રિદ્ધ દિસે હિયડુ હિસે, તે સન્નિ તુમ ઉપજાર. કલિ કાલે પ્રગટયો, સામે સુરતરૂ, પરમેશ્વર પ્રતિ-

પાલ. દુહા—ચીરં જીવ જગ દીસતું, આસ્યા પૂરણુ હાર. આસ અમારી પૂરવો, તો ઉતારો ભવ પાર. ૧. દોલત દાઈ દેખીયો, શ્રી સંખેશ્વર પાસ, સુખ સોભાજ્ય સંપત ઘણી, આપો લિલ વિલાસ. ૨. અરજ અમારી સાંભલી, મનમાં ધરો સનેહ, દરીસણુ દીજે ઇણિપરે, જિમ મોરા મન મેહ. ૩. પાર્શ્વનાથ ત્રિભુવન સમરિયે, પ્રહુ ઉગમતે ભાણુ, વામા નંદન વંદિયે, દિન દિન ચડતે મંડાણુ. ૪. કલશ. ઇંમત્રિજગ નાયક મુગતિ દાયક, પાસ સંખેશ્વર ઘણી, સસી જલધી સંવત, દેવ બાણુજ ગાયો ભક્તિ આણી ઘણી શ્રાવણુ વદ તેરસ મનોહર, દેવ સ્તવિયો સારયે, શ્રી લાવણ્ય વિજય ઉવજાય સેવક, નિત વિજય જયકાર એ. ઇતિશ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનો છંદ સંપૂર્ણ.

શ્રી ચંદનબાળાની સજ્જાય.

કૌશાંબી નગરી તે પધાર્યા, વહોરવાને શ્રી મહાવીર, અભિગરો તે એને ચિંતયે તમે શું જાણ્યો જગદીશ હો સ્વામી, બ્રાહ્મણીએ જાણું સતગરૂ. ૧. ઓરંતા નિજ ઘરડે મુની, ભમંતા ઘેર ઘેર, બાર સુખડી ઘેબર ઢાંકી મેઢ્યાં, એ તો મનમાં નઆણે લગાર હો સ્વામી. ૨. રાજના મહેલ લુંટાઈ ગયા, લુંટી તે ચંપા પોજ, સઉ પાયકુ મેઢી ચઢયા ત્યાં તો હાથી ઘોડાના ગંજ હો સ્વામી. ૩. રાજના મહેલ લુંટાઈ ગયા, લુંટી કરી સૌ જાય, સૌ પાયકુ મેઢી ચઢ્યાં, ત્યાં તો દીઠા છે ચંદનબાલ હો સ્વામી. ૪. ચંદનબાલા ધારણી, હેઠા ઉતાર્યા તેની વાર, અંધે ચઢાવીને લઇ ગયો એ તો બોલે કડવા બોલ હો સ્વામી. ૫. તુમારે ઘેર બાઈ ગોરડી, હું છુ તારો નાથ, એવા વચન જેને સાંભળ્યા, ત્યારે ધારણીએ કીધો કાળ. ૬. જીભ કચરી મરી ગયા મરતા ન લાગી વાર, એ તો મરી ગયા તત્કાળ હો સ્વામી. ૭. અંધેથી હેઠા પડયા, ટળવળે તે ચંદનબાલ, બાઈ તું મારે ઘેર બેટડી, હું છું તારો તાત, બાઈ ન કરીશ આપજ જગાત હો સ્વામી. ૫. (૮) અંધે તેચઢાવીને લઇ ગયો, ઘેર છે

ચેતાનાર, જાઓ રે બજારમાં વેચવા, નહિ તર કરી સરાજ રાજ પોકાર
 હો સ્વામી, ૯. ખંધે ચઢાવીને લઈ ગયો, વેચે તે બજારમાં,
 ચઉટામાં ઉભી કરી, એને મુલવે કૌશ્યાનાર હો. સ્વામી. ૧૦.
 લાખ ટકાના બાઈને મુલવ્યા, મોં માગ્યા તે આખ્યા મૂલ, લાખ ટકાના
 બાઈ અધ લખા, બાઈ તમ ઘેરે કેવો આચાર હો સ્વામી. ૧૧.
 રાગ ઠાઠ બનાવવા કરવા તે સોજ શણુગાર, હિંચોળા ખાટ
 બાઈ હિંચવા, અમ ઘેર ચાલ્યા ચેલૈયા પાન હો સ્વામી, ૧૨.
 મારો ભટ્ટ પડ્યો અવતાર હો સ્વામી, મે શા કર્યા પાપ હો સ્વામી,
 મે ન આરાધ્યા અરિહંત હો સ્વામી, મે ન સમર્યા ભગવંત હો સ્વામી,
 મેં તોડી પુણ્યની પાળ હો સ્વામી. ૧૩. આકાશે ઉભા દેવતા સાંભળે
 એવા બોલ, કાન નાક વલુરીયું કોશા તે નાશી જાય ત્યાકને ઉલટ્યા
 વંદર વાંદ હો સ્વામી. ૧૪. ખંધે ચઢાવીને લઈ ગયો, વેચે તે
 બજારમાં ચૌટામાં ઉભી કરી એને મુલવે ધનાવહ શેઠ હો
 સ્વામી. ૧૫. લાખ ટકાના બાઈને મુલવે મોં માગ્યા આખ્યા તે
 મુલ લાખ ટકાના ભાઈ સવા લાખ, તમ ઘેરે કેવો આચાર હો
 સ્વામી. ૧૬. પોસા પડિછમણા અતિ ઘણા આંખીલનો નહિ પાર
 ઉપવાસ એકાસણા નિત્ય કરો અમઘર પાણી ગળો ત્રણ ટંક હો.
 સ્વામી ૧૭. મારો સફળ થયો અવતાર હો સ્વામી, મેં આરાધ્યા
 અરહિંત હો સ્વામી, મેં સમરીયા ભગવંત હો સ્વામી, મેં બાંધી
 પુણ્યની પાળ હો સ્વામી. ૧૮. શેઠ વખારેથી આવ્યા ચંદનબાળ
 તે ધુએ શેઠના પાય, મૂળાયે મનમાં ચિતવ્યું, એ તો નાર
 કરી ઘેર રાખી હો સ્વામી. ૧૯. હાથે તે ઘાલ્યા દશકલા પગ તે
 ઘાલી ગેડ, મસ્તક મૂડ્યાં વેણીના કેશ હો સ્વામી, એમને ઘાલ્યાં
 ગુપ્તા દ્વાર હો સ્વામી. ૨૦. પહેલું ને દહાડું કયા થયું, કયાં ગઈ
 તે ચંદનબાળ, તમે એને મૂઠે ચઢાવી મેલી, એ તો ઘરમાં ન આવે
 લગાર હો સ્વામી. ૨૧. બીજું ને દહાડું કયાં થયું, કયાં ગઈ
 તે ચંદનબાળ, તમે એને લાડવયી કરીને મેલી એ તો કહ્યું ન માને
 લગાર હો સ્વામી. ૨૨. ત્રીજું ને દહાડું કયાં થયું, કયાં ગઈ તે

ચંદનબાળ, તમે એને મૂઠે ચઢવી મેલી, એ તો સાતાર માને
 લગાર હો સ્વામી. ૨૩. ચોથું ને દહાડું ક્યાં થયું, ક્યાં ગઈ તે
 ચંદનબાળ, શેઠે કટારલો કાઢ્યો હતો મારીશ તારે પેટ હો સ્વામી,
 મૂળા નાશી ગઈ તત્કાળ હો સ્વામી. ૨૪. શેઠે તે પાડોસને
 પુછીયું, ક્યાં ગઈ તે ચંદનબાળ હાથે તે ઘાલ્યા દશકલા પગે
 તે ઘાલી ગેડ, મસ્તક મુડ્યારે વેણીના કેશ હો સ્વામી, એમને
 ઘાલ્યા ગુપ્ત દુવાર હો સ્વામી. ૨૫. શેઠે તે તાળાં ભાગીયા કાંઠયાં
 તે ચંદનબાલ એમને બેસાડ્યા ઉમરઠ માંહી હો સ્વામી, સુપડ
 ખુણે બાકુળાં શેઠજી જાય તે લવારને તેડવા હો સ્વામી ૨૬. છ
 માસીના પારણે મુની ભમંતા ઘેર ઘેર બાર સઘળી જોગવાઈ તિહાં
 મળી, ત્યાં તો ન દીઠી આંસુની ધાર હો સ્વામી. ૨૭. ત્યાંથી મુની પાછા
 વળ્યા ચિંતવે તે ચંદનબાલ, મારો ભટ્ટ અવતાર હો સ્વામી, મેં શા
 કર્યા પાપ હો સ્વામી, મેં ન આરાધ્યા અરિહંત હો સ્વામી, મેં ન
 સમરયા ભગવંત હો સ્વામી, મેં તોડી પુણ્યની પાળ હો સ્વામી. ૨૮.
 પાછું તેં વાળી મુની જોવંતા દીઠી તે આંસુની ધાર સઘળી જોગવાઈ
 તીહા મળી અક્રમ કેરે પારણે વેરાવે ચંદન બાળ વેરાવી કરો તુમે
 પારણુ, તમારો સફળ કરો અવતાર ઓ સ્વામી. મારો સફળ થયો
 અવતાર હો સ્વામી, ૨૯. હાથે તે થયો સોના ચૂડલો, પગે તે થઈ
 રૂપાગેડ, મસ્તક થીયા વેણીના કેશ હો સ્વામી, સેથો થીયો તે
 મોતીની સેર હો સ્વામી, ૩૦. શેઠે લવારને તેડી આવ્યા, આ શુ
 થયું તે ચંદન બાલ, પિતા તુમારે પસાય હો સ્વામી. એટલે આવ્યા
 મુળામાય હો સ્વામી, આશુ થયું ચંદનબાલ હો સ્વામી, માતા
 તુમારે પસાય હો સ્વામી, ૩૧. દેશ દેશના રાજવી ચંદનબાલાને
 વાંદવા જાય ત્યા તો બારકેડ બત્રીશની વૃષ્ટિ હો સ્વામી, ત્યા તો
 અઠાવીશ ઓચ્છવ થાય હો સ્વામી, ત્યા તો નાટારંભ થાય હો સ્વામી
 ત્યા તો દેવતાઈ વાજ વાગે હો સ્વામી, ત્યા તો લખિંધ વીજય ગુણ
 ગાય હો સ્વામી. ૩૨.

કામલતાની કર્મકહાણીની સજ્જાય.

શી કહું કથની મારી રાજ, શી કહું કથની મારી, મને

કર્મે કરી મહીયારી રાજ શીં ૧ શિવપુરના માધવ દિજની,
હું કામ લત્તાલિધ નારી, રૂપ કળા ભરજોળન ભાઈ, ઉરવશી રંભા
હારી રાજ. શીં ૨. પારણે કેશવ પુત્ર પોઢાડી, હું ભરવા ગઈ પાણી
શિવપુરી દુશ્મન રાંચે ઘેરી, હું પાણીયારીં હુંટાણી રાજ શીં ૩.
સુલટોએ નિજ રાય ને સોંપી, રાયે કરી પટરાણી, સ્વર્ગના સુખથી
પણ પતિ માધવ, વિસરી નહી ગુણખાણી, રાજ શીં ૪. વરસ
પંદરનો પુત્ર થયો તવ, માધવ દિજ મુજ માટે, ભમતો યોગીસમ
ગોખેથી, હીઠા જતાં વાટે રાજ શીં ૫. દાસીદ્વારા દિજને જોલાવી
દ્રવ્ય દેઈ દુઃખ કાપ્યું ચૌદશ નિશી મહાકાલી મંદિર મળ્યું
વચન મેં આપ્યું રાજ શીં ૬. કારમી ચુંકે ચીસ પોકારી,
મહીપતિને મેં કીધું, એકાકી મહાકાલી જવા, તુમ દુઃખે મેં વ્રત
લીધું રાજ શીં ૭. વિસરી બાધા કોપી કાળી, પેટમાં પીડ થઈ
ભારી, રાય કહે એ બાધા કર્યું, તિક્ષણ ચુક મટી મારી રાજ.શીં ૮
ચૌદશને દિન રાજ રાણી, એકાકી પગ પાળે મહિપતિ આગળ ને
હું પાછળ, પોઆ બેઠ મહાકાળી રાજ શીં ૯. રાજાએ નિજ ખડગ
વિશ્વાસે, મારા કરમાં આપ્યું, જળ નૃપ મંદિર માંહી પેસે, તવ મેં
તસ શીશ કાપ્યું રાજ શીં ૧૦. રાયને મારી પતિને
જગાડું, હંઠોળતાં નવી જાગે; નાગ ડસ્યો પતિ મરણ
ગયો તવ, ઉભય બ્રહ્મ થઈ ભાગી રાજ. શીં ૧૧. નાહી વનમાં ચોરે
હુંટી, ગુણકાને ઘેર વેચી જર પુરુષથી જરી રમતાં કર્મની વેલ
મેં સીંચી રાજ. શીં ૧૨. માધવ સુત કેશવ પિતુ શોધે, ભમી
ગુણીકાને ઘેર આવે. ધન દેખી જેમ દૂધ માંજરી, ગુણકો ન મન
ભાવે રાજ શીં ૧૩. ગુણકાએ નિજ મુજને સોંપ્યો જાણ્યું ન
મેં લલચાવ્યો, ધિક ધિક પુત્રથી જરી ખેલું, કર્મે નાચ નચાવ્યો
રાજ. શીં ૧૪. જરી રમતાં કાળ વિત્યો કંઈ, એક દિન કીધી
મેં હાંશી, ક્યાંના વાસી ક્યાં જવાના, તવ તેણે અથ ઇતિ પ્રકાશી
રાજ. શીં ૧૫. દ્રઢ મન રાખી વ્રત સુણી મેં, ગુહ્ય મેં રાખી
મારી, પુત્રને કહ્યું તમે દેશ સિધાવો, મેં દુનિયા વિસારી રાજ.

શીં ૧૬- પુત્રને વળાવી કહ્યું ગુણકાને, હા હા ધિક મુજ તુજને,
મહા પાતિકની શુદ્ધિ માટે, અગ્નિનું શરણ હો મુજને રાજ. શીં ૧૭.
સરિતા કાંઠે ચેહ સળગાવી, અગ્નિપ્રવેશ મેં કીધો, કર્મે નદીના
પુરમાં તણાણી, અગ્નિએ ભોગ ન લીધો રાજ. શીં ૧૮. જળમાં
તણાણી કાંઠે આવી, આહિરે જીવતી કાઠી, મુજ પાપીણીને સંધરી
ન નદીએ; આહિરે કરી ભરવાડી રાજ. શીં ૧૯. તે ભરવાડણુ
દહીં દૂધ લઈ, હું વેચવા પુરમાં પેઠી, ગજ છુટ્યો કોલાહલ સુણીને
પાણીયારીને હું નાઠી રાજ. શીં ૨૦. પાણીયારીનું કુટયું બેડું,
ધુસકે રોવા લાગી, દહીં દૂધની મટુકી મમ ફૂટી, હું તો હસવા
લાગી રાજ. શીં ૨૧. હસવાનું કારણ તે પુછ્યું, વીરા અથ
ધતિ કીધું, કેને જોઈ ને કેને રોઈ, હું હૈવે દુઃખ મને દીધું
રાજ. શીં ૨૨. મહીયારીની દુઃખની કહાણી સુણી મૂર્છા થઈ દિજને,
મૂર્છા વળી તવ હા હા ઉચરે, દિજ કહે ધિક ધિક મુજને રાજ.
શીં ૨૩. મા દીકરો બેઠે પસ્તાવો કરતાં, જ્ઞાની ગુરૂને મળીયા,
ગુરૂની દીક્ષા શિક્ષા પાળી ભવના ફેરા ટળીયા રાજ. શીં ૨૪.
એક ભવે ભવ બાજી રમતાં, ઉલટ સુલટ પડે પાસા, નાનાવિધ
ભવોભવ સાંકળચંદ, ખેલે કર્મ તમાસા રાજ. શીં ૨૫.

સ્થાપના ચાર્યની સજ્જત્ય.

પૂરવ નવમાંથી ઉદ્ધરી જિમ ભાખે શ્રી ભદ્ર બાહુ રે, સ્થાપના
કહ્ય અમે કહું, તિમ સાંભળજો સહુ સાહુ રે. ૧. પરમ ગુરૂ
વચણો મન દીજો. તો સુર તરૂ ફળ સીજો. લીલ વરણા જે થાપના
માંહે રેખા શ્યામ તે જોય રે આયુ જ્ઞાન બહુ સુખ દીજો. તે તો
નીલકંઠ સમ હોય રે. ૨. પીત વરણ જે થાપના. માંહે દીસે ખિંદુ
તે શ્વેત રે. તે પખાલી પાઈએ. સર્વ રોગ વિલયનો હેત રે ૩.
શ્વેત વરણ જે થાપના, માંહે પીત ખિંદુ તસ હોય રે નયન રોગ
છોટે ટળે. પીતાં ટળે શૂલ શરીર રે. ૪. નીલ વરણ જે થાપના,
માંહે પીત ખિંદુ તે સાર રે. તેહ પખાલી પાઈએ. હોય અહિ
વિષનો ઉત્તાર રે. ૫. ટાળે વિશ્વચિકા રોગ જે. ધૂત લાલ દીએ

ધુત વન્ન રે. રક્ત વરણી પાસે રહ્યો. માંહે માનવી કેરાં મન્ન રે
 ૬. શુદ્ધ સ્વેત જે થાપનાં. માંહે દીસે રાખી રેખ રે. ડંક થકી
 વિષ ઉતરે વળી સિઝે કાર્ય શેષ રે. ૭. અર્ધ રક્ત જે થાપના
 વળી અર્ધ પીત પુરિ પુષ્ટ રે, તેહ પખાલી છાંટીએ. હરે અક્ષિ
 રોગને દુષ્ટ રે. ૮. જંબુ વર્ણ જે થાપના. માંહે સર્વ વર્ણના
 બિંદુ રે. સર્વ સિદ્ધ તેહથી હોયે. માંહે નરનારીના વૃંદ રે. ૯,
 જાતિ પુષ્પ સમ થાપના. સુતવંશ વધારે તેહ રે મોર પિચ્છ
 સમ થાપના. વંછિત દીએ ન સંદેહ રે. ૧૦, સિદ્ધિ કરે ભય
 અપ હરે પારદ સમ બિંદુ તે શ્યામ રે મષક સમજે થાપના તે
 ટાળે અહિ વિષ ઠામરે, ૧૧. એક આવર્તે સુખ દીમે બેહ આ-
 વર્તે ભંગ રે. ત્રિહુ આવર્તે માન દે ચિહુ આવર્તે નહિ રંગ રે
 ૧૨, પંચ આવર્તે ભય હરે છ આવર્તે દીએ રોગ રે, સાત
 આવર્તે સુખ કરે વળી ટાળે સઘળા રોગ રે, ૧૩, વિષમાવર્તે
 સુખ ફળ ભલું સમ આવર્તે ફળ હીન રે, ધર્મ નાશ હોય તેહથી
 એમ ભાખે તત્ત્વ પ્રવિણ રે, ૧૪, જેહ વસ્તુમાં થાપિએ દક્ષિણ
 આવર્તે તેહ રે તે અખૂટ સઘળું હોયે કહે વાચક યશ ગુણગેહરે ૧૫

શ્રી અષાઢભૂતિની પાંચ ઢાળની સજ્જન્ય.

(દોહા)

દર્શન પરીષદ બાવીશમે, કાઠો તેહનો કામ; અંકા દસણ
 પરિહરે, પાકા રાખો પ્રણામ. ૧. ઉત્તરાધ્યયન કથા મધે, અષાઢ-
 ભૂતિ સૂરીશ; પહેલા પ્રણામ પોચા પડયા, પછે શ્રેષ્ઠ કરીયા શિષ્ય. ૨.

ઢાળ પહેલી

અષાઢભૂતિ અણુગાર, બહુ શિષ્ય ને પરિવાર; મન મોહન
 સ્વામી, આચારજ ચઢતી કળા એ. ૧. આગમ અર્થ અપાર, હે
 તુ દષ્ટાંત વિચાર; મંચેલા ભણાયા ચોંપસું એ. ૨. એક શિષ્યે કર્યો
 રે સંથાર, ગુરૂ બોલ્યા તેણિવાર; સુણ ચેલા મોરા; જો તું હોવે દેવતા
 એ. ૩. મુજને કહેજે આમ, ઢીલ મ કરજે કાંચ સું ગુરૂ સમ જગમાં
 કો નહિ એ. ૪. કહ્યો દોષ તિન વાર, કિણુહુ ન કીધી સાર, સું

કિણુહી આય કહ્યા નહિ એ. ૫. તૂં ચેલો ચોથો હોય, તુજ સમ અવર ન કોય; સું મેં તુને પાર ઉતારીયો એ. ૬. તું મહારે શિષ્ય સુવિનીત, પૂરી છે પરતીત; સું તું અંતર ભક્ત છે માહરે એ. ૭, તું મત જાજે ભૂલ, કહ્યો મુજ કરજે કબૂલ; સું તૂં તો વહેલો આવજે એ. ૮. ચેલે છંડયા પ્રાણ, ઉપન્યો દેવ વિમાન સું ઝાંઝ વૃદ્ધિ પામ્યો ઘણી એ. ઝગમગ મહેલની જ્યોત, જાણે સ્વરજ ઉઘોત, સું જાળી ઝડપાં ઝીલ રહ્યાં એ. ૧૦. થાંભા પૂતળી સાર, મહેલને માંહી અપાર; સું રતનજડીત છે આંગણાં એ. ૧૧. પાંજેઠ રતનમય જોય, ઇસ ઉપલા સોવનમય હોય; સું વહાણ પંચરંગી રતનાં એ. ૧૨. ફૂલે પાથરી સેજ, દીઠાં ઉપજે હેજ; સું સુવાળી માખણ સારિખી એ. ૧૩. ચુઆ ચંદન ચંબેલ, મહકે સુગંધી તેલ; સું ગુલાબ ચંપેલી ખુબ રહ્યાં એ. ૧૪. મહેલની ચૌદિશિ બાગ, વળી છત્રીસે રાગ; સું નાટક વિધ બત્રીશનાં એ. ૧૫. કપડાં માંહી ગુલતાન, ઘરેણાં તણો નહી ભાવ; સું દેખંતા લોચન ઠરે એ. ૧૬. દીપતી દેવની દેડ, લાગ્યો નવલ સનેડ; સું દેવીયો શું મોહ્યા દેવતા એ. ૧૭. એક નાટક ધમકાર, વર્ષ જાય દોય હજાર; સું ગુરૂ તો યાદ આવે કદે એ. ૧૮. લાગ્યો સુખનો ઠાઠ, ગુરૂ જૂએ ચેલાની વાટ; સું દેવતા તો આયો નહી એ. ૧૯. ચેલો તો ભૂલી ગયો એહ, ગુરૂને ઉપન્યો સંદેહ; સું સમક્ષિતામાં સાંસો પડ્યો એ. ૨૦. એ થઈ પહેલી ઢાળ, ઋષિ રાયચંદ રસાળ; સું આગેં નિર્ણય સાંભળો એ. ૨૧.

(દોહડા)

અષાઢભૂતિ ચિત્ત ચિંતવે, નહી સ્વર્ગ નહિ મોક્ષ; નિશ્ચે કો કેહુનો નહિ, સઘળી વાતો ફેક. ૧. ચોથા ચેલાશું હતો પુરો માહરે પ્રેમ; સ્વત્ર વચન સાચા હુવે, તો પાછો ન આવે કેમ. ૨.

ઢાળ બીજ.

(નિહડી વેરણ હુઈ રહી, એ દેશી)

આષાઢભૂતિ ઈમ ચિંતવે, પાછો જાઉં હો માહરે ઘરવાસ કે;

સુંદરિશું સુખ ભોગવું; વિલસીજે હો વળિ લીલ વિલાસ કે: ચારિત્રથી
 મન ચળ ગયે. ૧. ઘર ચાલ્યો હો થઇ શ્રદ્ધા જાળ કે; અરિહંત
 વચન ઉત્થાપને, ખાલી હુવો ખોઇ સમક્ષિ દ્રષ્ટિ કે. ચા. ૨.
 તિણે સમે આસન કંપીયો, દેવે દીધો હો તિહાં અવધિજ્ઞાન કે;
 ગુરને દીઠા ઘેર જાવતા, નાટક માંડ્યા હો માર્ગ માંહે પ્રધાન કે. ચા. ૩.
 માસ છ નાટક નિરખીયો, આચારજ હો હુઓ મન ઉલ્લાસ કે;
 પુરો હુઓ નાટક પાંગર્યો, વિહાર કરતાં હો આયો વનવાસ કે
 ચા. ૪. દયાતણી પરીક્ષા ભણી, દેવે કીધાં હો નાનડિયાં ખાળ કે;
 ઘરેણાં જહુ પહેરાવીયાં, રમઝમ કરતાં હો આયાં સુકુમાળ કે. ચા. ૫.
 છએ છોકરા ચોલ્યા તિણે સમે, પાયે લાગી હો જોડી દોનું હાથ કે.
 શાતા છે પૂજ્ય આપને, ખમાવું છું હો સ્વામી કૃપાનાથ કે. ચા. ૬.
 પૃથ્વી પ્રાણી તેઉ વાયરો, વનસ્પતિ હો છઠ્ઠો ત્રસ સ્વામ કે; ગુરને કહે
 છએ છોકરાં, માત તાત હો દીધાં મુજ નામ કે. ચા. ૭. દયા પાળી
 છકાયની, નહિ કાંઈ હો દયામાં ભલીવાર કે; પુણ્ય ને પાપનાં ફળ
 નહિ, છોકરાનાં હો લેઉં ઘરેણાં ઉતાર. કે. ચા. ૮. ગૃહસ્થને ધન
 વિણ નવિ સરે, પાને પડીયો હો મહારે મોકળો માલકે; પાતરાં
 ધનશું પૂરણ ભરી, મલકંતો હો ચાલ્યો મન ખુશીયાળ કે. ચા. ૯.
 દયા પણ દિલશં ગઇ, દેવે દીઠો હો ગુર્યે કીધો અકાજ કે;
 હું આજ મારગ આણશું, જો એહને હો હુંશે આંખમાં લાજ કે.
 ચા. ૧૦. એ બીજી ઢાળ પૂરી થઇ, રાયચંદ હો વળિ ભાંખે
 એમ કે; ચતુરાઈ જુઓ ચેલાતણી, નિજ ગુરને હો ઠમ આણે
 છે કેમ કે. ચા. ૧૧.

ઢાળ ત્રીજી.

(ધર્મ આરાધીએ—એ દેશી.)

રાય પડાવ વિકૃવિયો એ, ક્રિયા ઘણા નર નાર કે; હાથી ઘોડા
 ઘણાએ, રથ પાળાનો નહિ પાર કે; પૂજ્ય પધારીયા એ, ૧. જ્ઞપતિ
 વંદણ આવતા એ, સાથે નિજ પરિવાર કે; પ્રદક્ષિણા દેઇ કરી એ,
 વંદે વારંવાર કે. પૂજ્ય, ૨. મેં તો સામા વંદણ આવતા એ, મહારે

પૂજ્ય શું છે બહુ રાગ કે; આપ આવી મળ્યા એ, માહારાં મ્હોટાં ભાગ્ય કે પૂજ્ય. ૩. મેં દરશન દીઠા આપના એ, મ્હારે દ્વંદ્વે વ્રીયા મેહ કે, મનવંછિત ફળ્યાં એ, આજ પાવન હુઈ દેહ કે, પૂજ્ય. ૪. ઇષ્ટ દર્શનને હુ વારણે એ, વારંવાર હજાર કે; સ્મૃતો લીજીએ એ, વિવિધ પ્રકારનો આહાર કે. પૂજ્ય. ૫. ગુરુ કહે રાજન સુણો એ, તાહરે ધર્મશું રાગ કે; આહાર વોહરણુ તણો એ. માહરે નહિ તિલ ભાવ કે. પૂજ્ય. ૬. ભાવ નહી વોહરણુ તણુ એ, કયું કરો ખેંચતાણુ કે; હઠ નવિ કીજીએ એ. તુમ અવસરેના જાણુ કે. પૂજ્ય. ૭. વળતા ભૂપતિ ઇમ કહે એ, જોડી દોનું હાથ કે, હઠ લીધો ઘણો એ, કિમ ખેંચો એ વાત કે. પૂજ્ય. ૮. દેવ ચરિત્રે દેખાડીયો એ, ત્હારે હુઓ ભિક્ષાનો કાળ કે; મધ્યાન્હ હુઈ ગયો એ, ક્યતાં લીજે રોટી દાળ કે, પૂજ્ય. ૯. આ દ્રાક્ષનો ધૈવણુ ભલો એ, પૂરો ભરી દ્યો પાત્ર કે; મીઠાઈ લીજીએ એ, પીવા લો મિસરી જાત કે, પૂજ્ય. ૧૦. ગુરુને વિષુ વહોરાવીયાં એ, મ્હારે જમણુનો છે નિયમ કે; કાઠો પાતરાં એ, તુમે ઝોળી ખોલો ન કેમ કે, પૂજ્ય. ૧૧. તુમે મુજ ઝોળી પકડી રહ્યા એ, એ નહિ જોરાવરનું કામ કે, કિમ વહોરાવશે એ, મ્હારે નિચે નહિ પ્રણામ કે, પૂજ્ય. ૧૨. તુમે શ્રાવક મોટકા એ. મુજને લીધો ઘેર કે; જાવણુ દિયો નહિ એ, હું હુઈ ગયો મણુનો શેર કે, પૂજ્ય. ૧૩. મેં શ્રાવક ઘણા દેખીયા એ, ઉત્તમ ક્ષેત્ર મઝાર કે; હઠ દીઠી નહિ એ, એહવી ઇણુડિજ ઠાર કે, પૂજ્ય. ૧૪. પૂજ્ય સુણો તમે પાધરા એ, માંડો પાત્રજ એહ કે. ઠીલ નવિ કીજીએ એ, ઉલ્લાશો માહરો દેહ કે, પૂજ્ય. ૧૫. પ્રશ્ન પડુત્તર એટલા એ, ત્રીજી દાળ મઝાર કે, ઋષિ રચયંદ કહે એ, આજે સુણો અધિકાર કે, પૂજ્ય. ૧૬.

દાળ ચોથી.

(આદિ જિણુંદ મયા કરો એ દેશી.

સામાસામીરે ખેંચતા ઝોળી ખુલી ગઇ નીઠ; ગુરાં જી, પાત્રાં

માંહે ઘરેણાં ભર્યાં. તતક્ષણ રાયે દીઠ; ગુરાં જી, થેં ઘરાણાં કઠેસું લાવીયા, (એ આંકણી.) ૧. કહો થારા મનરી વાત; ગુ. થેં વેષ લજયો લોકમાં, કહો કિહાં લગેં જાત. ગૂ. થેં, ૨. વળતાં રાય રાણી કહે, અમે પુત્રનાં માય તાય, ગૂ. ઘરેણાં જાવે તો આ ઘડી પિણુ બાળક ઘોને બતાય, ગૂ. ૩. રાય રાણી કહે રોવતા, મહારા સુતના કાંઈ હવાલ; ગૂ. જાજી જાવે મુજ કાળજો. દેખું નહીં જો બાળ. ગૂ. ૪, વેગે મુજને બતાવી ઘો. હૃદયે મહારો કુળમાય; ગૂ. થેં છાના કહે ગોપાવ્યા, જીવ મહારો બળી જાય. ગૂ. ૫. જીવતા હોય તો જોઈ લજી, મુઆ હોય તો દેઉં દાગ; ગૂ. ગુરૂ આંખો મીંચી રહ્યા, આવી લાજ અથાગ. ગૂ. ૬. જો ધરતી ફાટી પડે, તો પેસી જઈ પાતાળ; ગૂ. મહોટો અકારજ મેં કર્યો, માર્યા નાનડિયા બાળ. ગૂ. ૭. દેવે મનમાં વિચાર્યું. હજી ગુરૂમાં છે લાજ; ગૂ. લાજથી માર્ગે આવશે. લાજે સુધરસે કાજ. ગૂ. ૮. અરિહંત સિદ્ધ મુનિ ધર્મનાં, ચિતવે સરણા ચાર; ગૂ. અખ ધ્રુણિ વેળાને વિષે, આપ તણો આધાર. ગૂ. સમજવણુને કારણે, ચોથી ઢાળે ચરિત્ર અનેક, ગૂ. ઋષિ રાયચંદ કહે સાંભળો, આગે ચેલા તણો વિવેક—ગૂ. ૧૦.

(હોડા.)

વાડી ફરી જ્યું બાગમેં, ગુરૂદુઆ ભયજાંત; દેવે મનમાંજાણીયું, આવીંમિજ્યો અખ તાંત ૧. તવ સહુ માયા સમેટને, સાધુરૂપ બનાય; મત્યેણુવંદામિ મુખ કહી, ઊભે સન્મુખ આય, ૨. આપ બતા કિહાં અટકિયા, કાંઈ દીઠા માર્ગે માંય; ગુરૂ કહે નાટક નિરશિયો, એક પલક પગ ઠાય. ૩. પલક કહો કિણુ કારણે, નાટક પડ્યો છ માસ; દેખો સૂજરને! માંડલો, જોવો હૃદય વિમાસ. ૪. ઇમ કહી દેવ અદશ્ય થયા, ગુરૂ ચિંતે તેણીવાર; અહો કોઈક છળ ઊપન્યો, કહેતાં વાત વિચાર. ૫.

ઢાળ પાંચમી.

(કોઈ લો પરવત ધુંધલો રે લાલ, એ દેશી.)

રૂપ કર્યો દેવતા તણો રે લાલ, કરી ઋદ્ધિ વિસ્તાર હો;

ગૂરાં જી ધર્મ તણાં ફળ એ સહીરે લાલ, શંકાં મ કરે લગાર
 હો ગૂ. સમક્રિતમાં સેઠા રહો રે લાલ, ૧. હું ચિત્ત વલ્લભ ચેલો
 પૂજ્યનો રે લાલ, ઉપનૈ. સ્વર્ગમન્દાર હો; ગૂ. જધન્ય પદ દેવતા-
 તણો રે લાલ, ઉત્કૃષ્ટો મોક્ષ સાર હો. ગૂ. સં ૨. રાખો અરિંહત
 વચણની આસતારે લાલ, ટાળો સમક્રિત દોષ હો; ગૂ. સ્વર્ગ નર્ક
 સત્ય જાણુજ્યો રે લાલ, કર્મ ખપાયાં હુવે મોક્ષ. હો. ગૂ. ૩. હું
 સંયમ પાળી હુઓ દેવતા રે લાલ, રતનજડીત વિમાન હો; ગૂ.
 દોય હજાર વરસાં લગેં રે લાલ, એક નાટકનો પ્રમાણ હો. ગૂ.
 સં ૪. થેં નાટકમે મોહી રહ્યા રે લાલ, હું મોહી રહ્યાં તેમ હો.
 ગૂ. હું તમને ભૂલી ગયો રે લાલ, લાગ્યો નવલ સનેહ હો. ગૂ.
 સં ૫. સમક્રિતમે સેઠા ક્રિયા રે લાલ, કાઠ દિયો મિથ્યા સાલ
 હો; ગૂ. ગુરુશું ઓશિંગણ હુવો રે લાલ, હુવો જિનધર્મમે લાલ
 હો. ગૂ. સં ૬. દેવ પ્રતિબોધી ગયો રે લાલ, ગુરુએ લીધો સંયમ
 ભાર હો; ગૂ. ચારિત્ર પાળી નિર્મળું રે લાલ, અવરને ક્રિયો ઉપગાર
 હો. ગૂ. સં ૭. આષાઢભૂતિયે ભલી પરે રે લાલ, જિનમાર્ગ દિયો
 દિપાય હો; ગૂ. અંત સમય અણુસણ કરી રે લાલ, મોક્ષ ગયા
 કર્મ ખપાય હો. ગૂ. સં ૮. આષાઢભૂતિ જિમ દહ હુવા રે લાલ,
 તિમ રહેજો ચતુરસુજાણ હો; ભવિક જનઃ દર્શન પરિપહ જીતજો
 રે લાલ, જિમ પહોચો નિર્વાણ હો. ભ. સં ૯. ઉત્તરાધ્યયન
 ખીજે કહ્યો રે લાલ, કથામાંહી અધિકાર હો; ભ. તાણુઅનુસારેમે
 ક્રિયો રે લાલ, ઋષિરાયચંદ પર ઉપગાર હો. ભ. સં ૧૦. સમક્રિત
 દ્રઢ પંચ ઢાળીયો રે લાલ, કહ્યો કથામે જોય હો; ભ. અન્યથા કોઈ
 હુઈ ગયા રે લાલ, મિચ્છામિદુક્કડમોય હો. ભ. સં ૧૧. પૂજ્ય
 જેમલજી પસાયથી રે લાલ, નાગોર શહેર ચોમાસ હો; ભ. પંચ-
 ઢાળિયો જોડ્યો જુગતિશું રે લાલ; સમક્રિત જ્યોત પ્રકાશ હો. ભ.
 સં ૧૨. સંવત અઢાર છત્રીસમાં રે લાલ, આસો વદિ દશમને
 દીન હો; ભ. રાખે સમક્રિત નિર્મળું રે લાલ, તે જગ જાણો ધામ
 હો. ભ. સં ૧૩.

શ્રી મરૂદેવી માતાની સજ્જાય.

મરૂદેવી માતારે એમ ભણે, ઋષભજી આવોને ઘેર—૨; હવે મુજ ઘડપણુ છે ઘણું, મળવા પુત્ર વિશેષ. ૨. મરૂદેવી. ૧. વચ્છ તુમે વનમાં જઈ શું વસ્યા, તુમારે ઓછું શું આજ—૨, સર્વે ઇન્દ્રાદિક દેવતા, સાધ્યા ખટમંડ રાજ—૨. મરૂદેવી. ૨. સાચું સગ-પણુ માતનું, ખીજા કારમા લોક. ૨; રડતા પડનાં મેલો નહિ, હૃદય વિમાસીને જોય. ૨. મરૂદેવી. ૩. ઋષભજી આવી સમોસર્માં, વિનિતા નગરી મોઝાર. ૨; હરખે દેવેરે વધામણાં, ઉઠી કડું રે હુલ્લાસ. ૨. મરૂદેવી. ૪. આઈ બેઠાં ગજ ઉપરે, ભરતજી વાંદવા જાય. ૨; દૂરથી વાજારે વાગીયાં, હૈડે હરખ ન માય ૨. મરૂદેવી. ૫. હરખનાં આંસુ રે આવીયાં, પડલ તે દૂર પલાય. ૨; પરખદા દીઠી રે પુત્રની, ઉપન્યું કેવલજ્ઞાન. ૨. મરૂદેવી. ૬. ધન્ય માતા ધન્ય બેટડો, ધન્ય તેનો પરિવાર. ૨? વિનયવિજય ઉવજ્જાયનો, વત્યો છે જય જય-કાર. ૨. મરૂદેવી. ૭.

શ્રી એલાચીકુમારની સજ્જાય.

નામ એલાપુત્ર જાણીએ, ધનદત્ત શેઠનો પુત્ર; નટડી દેખીને મોહીયો, નવિ રાખ્યું ધરનું સૂત્ર. ૧. કર્મ ન છુટે રે પ્રાણીયા પૂરવ નેહ વિકાર; નિજ કુલ છંડીરે નટ થયો નાણી શરમ લગાર. ૨. કર્મ. માતપિતા કહે પુત્રને, નટ નવિ થઈએ રે જાત; પુત્ર પરણાવું રે પદ્મણી, સુખ વિલસેઃ સંઘાત. કર્મ. ૩. કહેણુ ન માન્યું રે તાતનું, પૂર્વ કર્મ વિવેષ; નટ થઈ શીખ્યો રે નાયવા, ન મટે લખ્યા રે લેખ. કર્મ. ૪. એક પૂર આવ્યો રે નાયવા, ઉંચો વંશ વિશેષ; તિહાં રાય જોવાને આવીયો, મલીયા લોક અનેક. કર્મ. ૫. ઠાલ બજાવે રે નટવી, ગાવે કિન્નર સાદ; પાય તળ ધુધરા રે ધમધમે, ગાજે અંખર નાદ. કર્મ. ૬. દોય પગ પહેરી રે પાવડી, વંશ ચઢ્યો ગજ ગેલ; નોંધારો થઈ નાયતો, ખેલે નવનવા ખેલ. કર્મ. ૭. નટડી રંભા રે સારિખી, નયણુ દેખે રે જામ; જો અંતેઉરમાં એ રહે, જનમ સફલ મુજ તામ,

કર્મ. ૮. તવ તિહાં ચિંતે રે ભુપતિ, લુખ્યો નટવીની સાથ; જો નટ પડેરે નાચતો, તો નટવી કરૂં મુજ હાથ કર્મ. ૯. કર્મવંશેરે હું નટ થયો, નાચું છું નિરાધાર; મન નવિ માને રે રાયનું. તો કોણ કરવો વિચાર. કર્મ. ૧૦. દાન ન આપે રે ભુપતિ, નટે જાણી તે વાત; હું ધન વાંછું છું રાયનું, રાય વંછે મુજ ઘાત. કર્મ. ૧૧. દાન લહું જો હું રાયનું, તો મુજ જીવિત સાર; એમ મન માંહે રે ચિંતવી, ચઢીઓ ચોથી રે વાર. કર્મ. ૧૨. થાલ ભરી શુદ્ધ મોદકે, પદ્મણી ઉભી છે ખાર; દ્યો દ્યો કહે છે લેતાં નથી. ધન ધન મુનિ અવતાર. કર્મ. ૧૩. એમ તિહાં મુનિવર વહોરતાં, નટે દેખ્યા મહાભાગ; ધિગ્ ધિગ્ વિષયારે જીવને એમ નટ પામ્યો વૈરાગ. કર્મ. ૧૪. સંવર ભાવે રે કેવલી, થયો તે કર્મ અપાય; કેવલ મહિમા રે સુર કરે, લખિધવિજય ગુણ ગાય. કર્મ. ૧૫.

અથ શ્રી રૂકમણીની સજ્જાય.

વિચરંતા ગામોગામ, નેમિ જિનેશ્વર સ્વામ; આછે લાલ, નયરી દ્વારામતી આવીયાજી. ૧. વનપાલક સુખદાય, દીયો વધામણી આય, આછે લાલ, નેમિ જિણુંદ પધારીયાજી. ૨. કૃષ્ણાદિક નરનાર, સહુ મળી પર્વદા ખાર; આછે લાલ, નેમિ વંદણ તિહાં આવીયાજી. ૩. દીએ દેશના જિનરાય, આવે સહુને દાય., આછે. રૂકમિણી પૂછે શ્રી નેમિનેજી. ૪. પુત્રને મહારે વિયોગ, શો હશે કર્મ સંયોગ. આછે. ભગવન્ત મુજને તે કહોજી. ૫. ભાપે તવ ભગવંત, પૂર્વભવ વીર તંત, આછે લાલ, કીધા કરમ નવિ છૂટીયેજી. ૬. તું હતી નૃપની નાર, પૂર્વભવ કોઈ વાર, આછે. ઉપવન રમવાને સંચર્યાજી. ૭. ફરતાં વનમોઝાર, દીઠો એક સહુકાર. આછે. મોરલી વિચાણી તિહાં કણેજી. ૮. સાથે હતો તમ નાથ ઇન્ડા જાલ્યાં હાથ, આછે. કુંકુમવણી તે થયાંજી. ૯. નવિ ઓલખે તિહાં મોર, કરવા લાગી શોર, આછે. ચૌદિશી ચમકે વિજળીજી. ૧૦. પછી વુઠ્યો તિહાં મેહ, ઇન્ડા ધોવાણું તેહ, આછે. સોલ ઘડી પછી સેવીયાંજી. ૧૧. હસતાં તે ખાંધ્યાં કર્મ, નવિ ઓલખ્યો જિમધર્મ, આછે.

રેતાં ન છુટે પ્રાણીયાળ. ૧૨. તિહાં બાંધી અન્તરાય, ભાંખે શ્રી જિનરાય, આછે. સોલ ઘડીનાં વર્ષ સોલ થયાં. ૧૩. દેશના સુણી અભિરામ રૂમિણી રાણીએ તામ, આછે. શુદ્ધ તે સંયમ આદર્યો. ૧૪. સ્થિર રાખ્યાં મન વચન કાય, કેવલનાણ ઉપાય, આછે. કર્મ ખપાવી મુકતે ગયાળ. ૧૫. તેડનો છે વિસ્તાર, અંતગડચત્ર મોઝાર, આછે. રાજવિજય રંગે ભણે. ૧૬.

શ્રી દશમાધ્યાનની સજઝાય.

(તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા-એ દેશી.

તે મુનિ વદો, તે મુનિ વદો, ઉપશમ રસનો કદો રે; નિર્મલ જ્ઞાન ક્રિયાનો ચદો, તપ તેજે જેડનો દિણદો રે. તે. ૧. પંચાશ્રવનો કરી પરિહાર, પંચ મહાવ્રત ધારો રે; ષટ્જીવ તાણા આધાર, કરતો ઉચ વિહારો રે. તે. ૨. પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ આરાધે, ધર્મ ધ્યાન નિરાખાધ રે; પંચમ ગતિનો મારગ સાધે, શુભ શુભ તો ઇમ વાધે રે. તે. ૩. કુચ વિકુચ ન કરે વ્યાપાર, નિર્મમ નીરહકાર રે; ચારિત્ર પાળે નિરતિચારે, ચાલતો ખડગની ધાર રે. તે. ૪. ભોગને રોગ કરી જે ભણે, આપે પુણ્ય વખાણે રે; તપ શ્રુતરૂપનો મદ નવિ આણે, ગોપવી અંગ ઠેકાણે રે. તે. ૫. છાંડી ધન-કણ-કંચન ગેહ, થઈ નિઃસ્પૃહી નિસ્નેહ રે; ખેહ સમાણી જાણી દેહ, નવિ પોસ પાપે જેહ રે. તે. ૬. દોષ સહિત આહાર જે પામે, જે લુપ્તે પરિણામે રે. લેતો. દેહનું સુખ નવિ કામે. જગતો આઠેય જામે રે. તે. ૭. રસના રસ રસીયો નવિ થાવે, નિર્લોભી નિર્માયા રે; સહે પરિષદ સ્થિર કરી પ્રયા, અવિચલ જિમ ગિરિરાયા રે. તે. ૮. રાતે કાઉ સજા કરી સ્મશાને, જે તિહા પરિષદ જાણે રે; તો નવિ ચૂકે તેહવે ટાણે, ભય મનમાં નવિ આણે રે. તે. ૯. કોઈ ઉપર ન ધરે કોષ, દિયે સહુને પ્રતિબોધ રે; કર્મ આઠ ઝીંપવા જોદ્ધ, કરતો સંયમ શોધ રે. તે. ૧૦. દશવૈકાલિક દશમાધ્યયને, એમ ભાખ્યો આચાર રે. તે ગુરુ લાભવિજયથી પ્રમે, વૃદ્ધિવિજય જયકાર રે. તે. ૧૧.

શ્રી પ્રસન્નચંદ્ર રાજવિની સજઝાય.

પ્રણમું તમારા પાય, પ્રસન્નચંદ્ર પ્રણમું તમારા પાય રાજ છોડી

રળીયામણું રે, જાણી અથિર સંસાર વૈરાગે મન વાળીયું રે, લીધો સંયમભાર પ્રસન્ન. ૧. સ્મશાને કાઉસ્સગ્ગ રહી રે, પગ ઉપર પગ ચઢાવ, બાહુ બે ઉંચા કરી રે, સુરજ સામી દ્રષ્ટિ લગાય પ્રસન્ન. ૨. દુર્મુખ ફત વચન સુણી રે, કોપ ચડ્યો તત્કાળ, મનશું સંત્રામ માંડીયો રે, જીવ પડ્યો જંજળ પ્રસન્ન. ૩. શ્રેણીક પ્રશ્ન પૂછે તે સમે રે, સ્વામિ એહની કુણુ ગતિ થાય, ભગવંત કહે હુમણું મરે તો, સાતમી નરકે જાય, પ્રસન્ન. ૪. ક્ષણ એક આંતરે પૂછીયું રે, સ્વાર્થ સિદ્ધ વિમાન વાગી દેવની હુંદલિ રે, ઋષિ પામ્યા કેવળ-જ્ઞાન, પ્રસન્ન. ૫. પ્રસન્નચંદ્ર ઋષિ મૂકતે ગયા રે, શ્રી મહાવીરના શિષ્ય રૂપવિજય કહે ધન્ય એ દીઠા, સૂત્રમાંહે પ્રત્યક્ષ પ્રસન્નચંદ્ર. ૬.

શ્રી બલભદ્રમુનિની સજ્જાયા.

શા માટે બંધવ મુખથી ન બોલો, આંસુડે આનન ધોતાં મોરારી રે; પુન્ય જોગે દડીઓ એક પાણી, જડ્યો છે જંગલ જોતાં મોરારી રે. શા. ૧. ત્રીકમ રીસ ચઢી છે તુજને, વન માંહે વન-માળી મોરારી રે; વડીરે વારનો મનાવું છું બહાલા, તું તો વચન ન બોલે ફરી વાળી મોરારી રે. શા. ૨. નગરી રે દાઝીને શુદ્ધિ ન લીધી, મહારી વાણી નિસુણુ બહાલા મોરારી રે; આ વેળામાં લીધો અબોલો, કાનજી કાં થયા કાલા મોરારી રે. શા. ૩. શી શી વાત કહું શામળીયા, વિઠુંલજી આ વેળા મોરારી રે; શાને કાજે મુજને સંતાપો, હરિ હસીને બોલોને હેલાં મોરારી રે. શા. ૪. પ્રાણુ હમારા જશે પાણી વિણુ, અધઘડીને અણુબોલે મોરારી રે; અરતિ સઘળી જાયે અળગી, બંધવ જો તું બોલે મોરારી રે. શા. ૫. ષટ માસ લગે પાળ્યો છબીલો, હૈયા ઉપર અતિ હેતે મોરારી રે; સિન્ધુ તટે સુરને સંકેતે, કરિ દહન ક્રિયા શુભ રીતે મોરારી રે. શા. ૬. સંયમ લઈ ગયો દેવલોકે, કવિ ઉદયરત્ન એમ બોલે મોરારી રે; સંસાર માંહે બળદેવ મુનિને કોઈ નવ આવે તોલે મોરારી રે. શા. ૭.

સામાયિક લાલ સજ્જાયા.

કર પડિકકમાણું બાવશું, દોય ઘડી શુભ ધ્યાન લાલ રે, પરભવ

જાતાં જીવને, સંખળ સાચું જાણુ લાલ રે, કર૦ ૧, શ્રીમુખ વીર
 ઇમ ઉચ્ચરે. શ્રેણીકરાય પ્રતે જાણુ લાલ રે, લાખ ખાંડી સોના
 તણી. દીયે દિન પ્રત્યે દાન લાલ રે. કર૦ ૨. લાખ વર્ષ લગેં તે
 વળી, એમ દીયેં દ્રવ્ય અપાર લાલ રે, એક સામાયીકને તોલે, નાવે
 તેહ લગાર લાલ રે, કર૦ ૩. સામાયિક ચઉવિસતથો, ભલુ વંદન
 હોય હોય બાર લાલ રે. પ્રત સંભારો રે આપણા, તે ભવ કર્મ
 નિવાર લાલ રે, કર. ૪. કર કાઉસગ્ગ શુભ ધ્યાનથી, પચ્ચખાણુ
 સધું વિચાર લાલ રે, હોય સજાયે તે વળી, ટાળો ટાળો અતિ-
 ચાર લાલ રે. કર, ૫. શ્રી સામાયિક પ્રસાદથી, લહીયે અમર
 વિમાન લાલ રે. ધર્મસિંહ મુની એમ ભણે, એ છે મુક્તિ નિદાન
 લાલ રે. કર, ૬.

શ્રી શાગિભદ્રની સજાયાની ગાથા.

રાજગૃહિ નયરી મોઝારો જી, વણુઝારા દેશાવર સારો જી;
 ઇણુ વણુજેજી, રતનકંખળ લેઈ આવીયા જી, ૧, લાખ લાખની
 વસ્તુ લાખેણી, એ વસ્તુ છે અતિ ઝેણી; કાંઈ પરિમલ જી, ગઢ
 મઠ મંદિર પરસરી જી, ૨, પૂછે ગામને ચોતરે, લોક મલ્યા વિધ
 વિધ પરે; જઈ પૂછ્યો જી. શાગિભદ્રને મંદિરે જી. ૩. શેઠાણી
 સુભદ્રા નિરખે જી, રતનકંખળ લેઈ પરખે જી; લેઈ પહોંચાડી જી;
 સાગિભદ્રને મંદિરે જી. ૪. તેડાવ્યો ભંડારી જી, વીશ લાખ નિર-
 ધારી જી; ગણી દેજ્યો જી, એહને ઘર પહોંચાડને જી, ૫. રાણી
 કહે સુણો રાજ જી. આપણું ર્યેં કાજ જી; મુજ કાજે જી, એક
 ન લીધી લોખડી જી. ૬. સુણ હો ચેલણા રાણી જી, એહ વાત મેં
 જાણી જી, પિછાણી જી. એ વાતનો અચંખો ધણો જી. ૭. હાતણુ
 તો જખ કરશું જી, શાગિભદ્ર મુખ જોશું જી; શણુગારો જી. ગજ
 રથ ઘોડા પાલખી જી. ૮. આગળ કોતલ હીંચાવતા, પાછળ પાત્ર
 નચાવંતા; રાય શ્રેણિકજી, શાગિભદ્ર ઘેર આવીયો જી. ૯, પહેલે
 જીવને પગ દીયો, રાજ મનમાં ચમકિયા, કાંઈ જોજ્યો જી, આ
 ઘર તો આકર તણું જી, ૧૦, ખીજે જીવને પગ દીયો. રાજ મનમાં ચમ-

કીયા, કાંઈ જોજયો જી આ ઘર તો સેવક તણાં જી. ૧૧. ત્રીજો જીવને પગ
 દીયો, રાજા મનમાં ચમકિયા; કાંઈ જોજયો જી. આ ઘર તો દાસી તણાં જી. ૧૨
 ચોથો જીવને પગ દીયો, રાજા મનમાં ચમકિયા; કાંઈ જોજયો જી,
 આ ઘર તો શ્રેષ્ઠિ તણાં જી. ૧૩. રાય શ્રેષ્ઠિકની મુદ્રિકા, ખોવાઈ
 ખોળ કરે જીકા; માય ભદ્રા જી, થાળ ભરી તવ લાવીયાં જી. ૧૪.
 જાગો જાગો મોરા નંદ જી, કેમ સૂતા આણુંદ જી, કાંઈ આંગણે
 જી, શ્રેષ્ઠિક રાય પધારીયા જી. ૧૫. હું નવિ જાણું માતા બોલમાં,
 હું નવિ જાણું માતા તોલમાં; તુમે લેજયો જી, જિમ તુમને સુખ
 ઉપજે જી. ૧૬. પૂર્વે કદી પૂછતાં નહીં, તો આમાં શું પૂછો સહી;
 મોરી માતજી; હું નવિ જાણું વણુજમાં જી. ૧૭. રાય કરિયાણું
 લેજોજી, મુહ માઝ્યા દામ દેજો જી; નાણાં ચુકવી જી, રાય ભંડારે
 નાંખાવી દીયો જી. ૧૮. વળતી માતા ઇમ કહે, સાચી નંદન સદહે;
 કાંઈ સાચે જી, શ્રેષ્ઠિક રાય પધારીયા જી. ૧૯. ક્ષણમાં કરે કાંઈ
 રાજયો, ક્ષણમાં કરે ખેરાજયો; કાંઈ ક્ષણમાં જી, ન્યાય અન્યાય
 કરે સહી જી. ૨૦. પૂર્વે સુકૃત નવિ કીધાં, સુપાત્રે દાન નવિ દીધાં;
 મુજ માથે જી, હજી પણ એહવા નાથ છે જી. ૨૧. અખ તો
 કરણી કરશું જી, પંચ વિષય પરિહરશું જી; પાળી સંયમ જી,
 નાથ સનાથ થાશું સહી જી. ૨૨. ઇંદુવત અંગ તેજ જી, આવે
 સહુને હેજ જી; નખ શિખ લગી જી, અંગોપાંગ શોભે ઘણાં જી.
 ૨૩. મુકતાફળ જિમ ચળકે જી, કાંને કુંડળ ઝળકેજી; રાજા શ્રેષ્ઠિકે
 જી, શાજિભદ્ર ખોળે લીયો જી. ૨૪. રાજા કહે સુણો માતાજી,
 તુમ કુમર સુખશાતા જી, હવે એહને જી, પાછો મંદિર મોકલો
 જી. ૨૫. શાજિભદ્ર નિજ ઘર આવ્યા જી, રાયશ્રેષ્ઠિક ઘેર સિધા-
 વ્યાજી; પછી શાજિભદ્ર જી, ચિંતા કરે મનમાં ઘણીજી. ૨૬. શ્રી
 જિનનો ધર્મ આદરૂ, મોહ માયાને પરિહરૂ; હું છાંડું જી, ગજ
 રથ ઘોડા પાલખીજી. ૨૭. સુણીને માતા વિલખેજી, નારિયો સઘળી
 સઘળી તળખેજી; તિણિ વેળાજી, અશાતા પામ્યાં ઘણીજી. ૨૮.
 માત પિતા ને જાતજી, સહુ આળ પંપાળની વાતજી; ઇણિ જગ-

માંજી, સ્વાર્થનાં સર્વે સગાંજી. ૨૬. હંસ વિના શાં સરોવરિયાં,
 પિયુ વિના શાં મંદિરિયાં, મોહ વશ થકાંજી, ઉચાટ એમ કરે
 ઘણાજી. ૩૦. સર્વ નીર અમૃત્યજી, વાટકડે તેલ પુલેલજી; શાહ
 ધન્નેજી, શરીર સમારણ માંડીએજી. ૩૧. ધન્ના ઘેર સુભદ્રા ના-
 રીજી, ખેડી મહોલ મોઝારીજી; સમારંતાજી, એકજ આંસ ખેરીયુંજી.
 ૩૨, ગૌભદ્ર શેઠની ખેટડી, ભદ્રાબાઈ તોરી માવડી; સુણ સુંદરિજી.
 તેં કેમ આંસ ખેરીયુંજી. ૩૩. શાળિભદ્રની બેનડી, ખત્રીશ ભોળ-
 ઇની નણુંદલી: તો તાહરેજી, શા માટે રોવું પડે જી. ૩૪. જગમાં
 એકજ ભાઈ માહરે, સંયમ લેવા મન કરે; નારી એક એકજી,
 દિન દિન પ્રત્યે પરિહરે જી. ૩૫. એ તો મિત્ર કાયરુ, શું લે
 સંયમ લાયરૂં; જીભલડીજી, મુખ માથાની જુદી જાણવીજી. ૩૬.
 કહેવું તો ઘણું સોહેલું, પણ કરવું અતિ દોહેલું; સુણો સ્વામીજી;
 એહવી ઋદ્ધિ કુણ પરિહરેજી. ૩૭. કહેવું તો ઘણું સોહેલું, પણ
 કરવું અતિ દોહેલું, સુણ સુંદરીજી, આજથી ત્યાગી તુજનેજી,
 ૩૮. હું તો હસતી મલકીને. તુમેકિયો તમાસો હલકીને સુણોસ્વા-
 મીજી અથ તો ચીંતા નવિ ધરજી. ૩૯. મોટા અંબોડો વાળીને,
 શાહથન્નો ઉઠ્યા માલીને કાંઈ આવ્યાજી શાળીભદ્રને મંદીરેજી. ૪૦.
 ઉઠો મિત્ર કાયરૂ, સંયમ લઇએ લાયરૂ આપણ દોય જણાજી સંયમ
 શુદ્ધ આરાધીએજી. ૪૧. શાળીભદ્ર વરાગીયા, શાહ ધન્નો અતિ
 ત્યાગીયા હોતુ રાગીયાજી શ્રીવીર સમીપે આવીયાજી. ૪૨. સંયમ
 મારગ લીનેજી તપશ્યાએ મન લીનેજી શાહ ધન્નોજી માસ ખમણ
 કરે પારણાજી. ૪૩. તપ કરી દેહને ગાળીજી દુષણ સઘળાં ટાળીજી
 વૈભારગિરિજી ઉપર અણસણ આદર્યોજી. ૪૪. ચઢતે પરિણાંમે
 સોયજી, કાજ કરી જણ દોયજી દેવગતિયેજી અનુત્તર વિમાને
 ઉપન્યાજી. ૪૫. સુર સુખને તિહાં ભોગવી, ત્યાંથી દેવ હોતું ચવી
 બિદેહેજી, મનુષ્ય પાણું તવ પામશેજી. ૪૬. સુધા સંયમ આદરી,
 સકળ કર્મને ક્ષય કરી લહી કેવળજી મોક્ષ ગતિને પામશેજી. ૪૭.
 દાન તણાં દળ દેખોજી, ધન્નો શાળીભદ્ર પેખોજી નહિ લેખોજી

અતુલ સુખ તિહા પામશેજી. ૪૮. ઇંમ જાણી સુપાત્રને પેખોજી,
જિમ વેગે પામો મોક્ષજી નહીં ઝોખોજી કદીયે જીવને ઉપજોજી.
૪૯. ઉતમના ગુણ ગાવેજી, મનવાંછિત સુખ પાવેજી કહે કવિજનજી.
શ્રોતાજન તુમે સાંભળોજી. ૫૦.

શ્રી સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનની સજ્જાથ.

જગદાનંદન વીનણું રે, ત્રિસલા નંદન વીર, છોડની પરે શીખ-
વેરે, પુણ્ય કરે નિશ દીશોરે પુણ્ય ન મુકીએ જોડથી શિવ સુખ
હોય રે, તે કેમ ચૂકીએ. ૧. સર્વાર્થ સિદ્ધે અછે રે, મુરને સુખ
અનેક સે વિવરીને હું કહું રે, સાંભળજો સુવિવેકોરે, પુ. ૨.
સર્વાર્થસિદ્ધે અછેરે, ચંદ્રચો ચોસાળ મોલી જીમખો તિહાં વહોરે,
ઓપે આક્રમખો રે પુ. ૩. એક વચ્ચે મોતી વડું રે, ચોસઠ-
મણુનું માન ચાર મોટી તસ પાખતી રે, બત્રીસ મણુનાં પ્રધાનોરે
પુ. ૪. સોળમણાં વળી સોભતા રે, અડ મુકતા ફળ મંગ આઠમણાં
સોળજી સુણો રે, આણી રંગ અભંગો રે પુ. ૫. ચારમણાં વળી
ચિત્તહરું રે મુકતાફળ બત્રીશ જે મણુ કેરાં મનો હરું રે, ચોસઠ
કહે જગ દીશો રે પુ. ૬. એક મણાં વળી જાણુજેરે, એકસોને
અઠાવીશ તેહનુ વણુંન સાંભળી રે, કોણુ ન ધૂણે શીશો રે પુ.
૭. સરવાળે સઘળાં મળી રે. દોયશે ત્રેપન હોય, વલયાકારે
જાણુજો રે, તે મોતી સહુ કોયરે પુ. ૮. પવન લહે પરોવિયાં રે
સમકાળ તે જાણુ મુખ્ય મોતીશું આફળે રે રમણુ જણુણુ તાંમો રે
પુ. ૯. તે માહે તિંહા દેવતારે, અતિ સુખીયા પુણ્યવંત તિણે નાદે
લીલાલહે રે, માને સુખ અનંતો રે પુ. ૧૦. તેત્રીશ સાગર આઉખું
રે, જાતું ન જાણે તેહ સિદ્ધ પાટડું વીરજી, અવિતથ્ય ભાંખ્યું
એહો રે પુ. ૧૧. છઠું તણો તપ હોત જીરે, તો પહોંચત નિરવાણુ
સિદ્ધસલા તિહાંથી અછે રે, જોજન બાર પ્રમાણો રે પુ. ૧૨.
તે માહે ઈહાં અવતરી રે, દીક્ષાઝહી ગુરૂ પાસ કેવળજ્ઞાન લહી
કરી રે, પહોંચે શિવસુખ નાસારે પુ. ૧૩. તેત્રીશ સહસ વરસ
પછી રે, જીખ તણી રૂચી હોય તરત અમૃતમય પરગમેરે લવસજી

સુર ભેયો રે પુ. ૧૪. પુણ્યે શિવપદ શુરપદે રે. પુણ્યે લીલ
વિલાસ ગુણવિજય પ્રભુ શું કહે રે, પુણ્ય થકી ફળે આશો રે
પુ. ૧૫. ઇતિ.

શ્રી જંબુકુમારની ચાર ઢાલની સનઝાય.

(દોહા)—ઢાળ પહેલી.

સરસતિ પદપંકજ નમી, પામી સુગુર પસાય; ગુણ ગાતાં
જંબુસ્વામિના, મુજ મન હર્ષ ન માય—૧ યૌવનવય વૃત આહરી,
પાળે નિરતિચાર; મન વચ કાયા શુદ્ધશું, જાઉં તસ બલિહાર—૨

(પ્રવહણુ તિહાંથી પૂરીયું રે લાલ એ દેશી)

રાજગૃહી નયરી ભલી રે લાલ, બાર યોજન વિસ્તારરે; ભવિ-
કજન; શ્રેણિક નામેં નરેસરુ રે લાલ, મંત્રી અભયકુમાર રે. ભ. ૧.
ભાવધારી નિત્ય સાંભળો રે લાલ, ઋષભહત્ત વ્યવહારીયો રે
લાલ, વસે તિહાં ધનવંત રે; ભ. ભાવ ર. ધારણી તેહની ભારજી
રે લાલ, શીલાદિક ગુણવંત રે. ભ. ભાવ ર, સુખ સંસારનાં વિલ-
સતાં રે લાલ, ગર્ભ રહ્યો શુભ દિન રે; ભ, સુપન લહી જંબુવૃક્ષનું
રે લાલ; જન્મ્યો પુત્ર રતન રે; ભ. ભા. ૩, જંબુકુમાર નામ સ્થા-
પિયું રે લાલ, સ્વપ્નતણે અનુસાર રે; ભ. અનુક્રમે યૌવન પામીયો
રે લાલ, હુઓ ગુણભંડારરે. ભ. ભા. ૪. આમાનુઆમે વિચરતા રે
લાલ, આવિયા સોહમસ્વામિ રે; ભ. પુરજન વાંદવા આવિયા રે
લાલ? સાથે જંબુ ગુણધામરે ભ. ભા. ૫. ભવિક જનના હિતભણી
રે લાલ. દીએ દેશના ગુણધાર રે; ભ, ચારિત્ર ચિંતામણી સારિખું
રે લાલ, ભવદુઃખ વારણહાર ભ. ભા. ૬. દેશના સુણી જંબુ બુઝી-
યારે લાલ, કહે ગુરુને કરજોડિરે; ભ. અનુમતિ લેઈ માત તાતનીરે
લાલ, સંયમલિયોમનકોડરે ભ. ભા. ૭.

ઢાળ બીજી.

(ઈંડર આંખા આંખલી રે, એ દેશી)

શુર વાંદી ઘર આવીયા રે, પામી મન વૈરાગ, માત પિતા
પ્રત્યે વિનવે રે; કરશું સંસારનો ત્યાગ.—૧ માતાજી અનુમતિ.
હો - મુજ આજ, જેમ સીજે વંછિત કાજ; માતાજી. અનુમતિ.

ચારિત્ર પંથ છે દોહિલો રે. વ્રત છે ખાંડાની ધાર, લઘુ વય છે
વત્સ તુમ તાણું રે, કેમ પળે પંચાચાર; કુમરણ, વ્રતની મ કરો
નાત, તું મુજ એક અંગાજાત. કુમરણ. વૃ—૨ એકલવિહારે વિ-
ચરવું રે, રહેવું વન—ઉધાન, ભૂમિ સંથારે પોઢવું રે, ધરવું ધર્મનું
ધ્યાન, કુમ વ્રત,—૩ અડવાણે પળે ચાલવું રે, ફરવું દેશ વિદેશ
નિરસ આહાર લેવો સદા રે, પરિષદ કેમ સહેશ. કૂમ વૃત.—૪
કુમર કહે માતા પ્રત્યે રે, એ સંસાર, અસાર તન ધન યૌવન ક્રમું
રે, જાતા ન લાગે વાર. માતા.—૫. માતા કહે આલ્હાદથી રે,
વત્સ પરણો શુભ નાર; યૌવન વય સુખ ભોગવી રે, પછી
લેજો સંયમ ભાર. કુમ. વ્રત. ૬. માત પિતા આગ્રહ કરી રે,
પરણાવી આઠે નાર; જળથી કમળ જેમ ભિન્ન રહે રે, તેમ
રહે જંબુકુમાર. કુમ. વ્રત. ૭.

દાળ ત્રીજી.

(સખીરી આવ્યો વસંત, અટારડો એ દેશી)

સનેહી પ્રીતમને કહે કામિની કામિની, સુણો સ્વામી અરદાસ
સુગુણિજન સાંભળો; સનેહી અમૃત સ્વાદ મૂકી કરી; મૂ. કહે
કોણ પીવે છાશ. સુ. સનેહી કામકળા રસ કેળવો; કે. ૧. મૂકોણ
વૃતનો ધંધ; સુ. સનેહી પરણીને શું પરિહરો; પરિ. હથ મેલ્યાનો
સંબંધ; સુ. સનેહી ચારિત્ર વેળુકવળ જિશ્યું; કવ. ૨. તેમાં
કિશ્યો સવાદ; સુ. સનેહી ભોગ્ય સામગ્રી પામી કરી; પા. ભોગવો
ભોગ આલ્હાદ; સુ. સનેહી ભોગ તે રોગ અનાદિનો; અ. ૩. પીડે
આતમ અંગ; સુ. સનેહી તે રોગને શમાવવા; શ. ચારિત્ર છે રે
રસાંગ, સુ. સનેહી કિંપાકફળ અતિ કુટડા. ૪. ભખતાં લાગે મિષ્ટ;
સુ. સનેહી વિષ પસરે જળ અંગમાં; અં. ત્યારે હોવે અનિષ્ટ સુ.
સનેહી દીપ ગ્રહી નિજ હાથમાં; હા. ૫. કોણ અંપાવે કુપ; સુ.
સનેહી નારી તે વિષ-વેલડી; વિ. વિષયફલ વિષમ વિરૂપ; સુ.
સનેહી એહવું જાણી પરિહરો; ૫. સંસાર માયા જળ; સુ. સનેહી
જે મુજશું તુમ નેહ છે રે. તો વૃત લ્યો થઈ ઉજમાળ, સુ. ૭.

ઢાળ ચોથી.

(નમો નમો મનક મહામુનિ, ઓ દેશી.)

એહવે પ્રભવો આવીઓ, પાંચસેં ચોરની સંગરે; વિદ્યામે તાળાં ઉઘાડિયાં, ખન લેવાતે ઉમંગ રે. ૧. નમો નમો જંબુસ્વામીને જંબુએ નવપદ ધ્યાનથી, થંભ્યાવ્યા સવિ દંભ રે; થંભ તણી પરે સ્થિર રહ્યા, પ્રભવો પામ્યો અચંભરે. નમો. ૨. પ્રભવો કહે જંબુપ્રત્યે, દો વિદ્યા મુજ એહ રે; જંબુ કહે કે ગુરૂ કને, છે વિદ્યાનું ગેહ રે. નમો. ૩. પશુસય ચોર તે બુઝવી, બુઝવ્યાં માય ને તામ રે; સાસુ સસરા નારી બુઝવી, સંયમ લેવા જાય રે. નમો. ૪. પંચસયાં સત્તાવીશશું; પરવર્યો જંબુકુમાર રે; સોહમ ગણુ-ધરની કને, લીએ ચારિત્ર ઉદાર રે. નમો.—૫. વીરથી વીશમે વરસે, બીજા યુગ પ્રધાનો રે; ચૌદ પૂર્વ અવગાહીને, પામ્યા કેવળ-જ્ઞાન રે. નમો—૬. વરસ ચોસઠ પદવી ભોગવી, સ્થાપી પ્રભવ સ્વામી રે; અષ્ટ કર્મનો ક્ષય કરી, થયા શિવગતિગામી રે. નમો—૭. સવંત અઢાર તેરોત્તરે, રહ્યા પાટણ ચોમાસ રે; ચરમ કેવળીને ગાવતાં, હોયે લીલ વિલાસ રે નમો—૮, મહિમા મહિમા સદ્ગુરૂ, તાસ તણે સુપસાય રે; જંબુસ્વામી ગુણ ગાઘિયા, સૌભાગ્યે ધરિય ઉત્સાહ રે—૯.

શ્રી કલાવતીની ચાર ઢાળની સજ્જામ.

ઢાલ પહેલી.

(બન્યો રે કુંઅરજીનો સેહરો, ઓ દેશી.)

માળવ દેશ મનોહર, તિહાં નમરી ઉજ્જેણી નામ હો નરિંદ શંખરાજ તિહાં શોભતા, સહુ શુભ ગુણ કેરા ધામ હો નરિંદ, શિળચતણા ગુણ સાંભળો. ૧. શિયળે લહિયે બહુ માન હો નરિંદ, શિયળે સતીય કળાવતી, જેમ પામી સુખ પ્રધાન હો ન. શી. ૨. ત્રણસો સાઠ માંહે વડી, લીલાવતી પટરાણી કહાય હો ન. નેપાળ દેશનો નરપતિ, નામે જીતશત્રુ રાય હો ન. શી. ૩. જયસેન વિજયસેન મુત ભલા, કળાવતી પુત્રી ઉદાર હો ન.

માલવપતિ, શંખરાયને, પરણાવી પ્રેમ અપાર હો નં શીં ૪.
 પંચ વિષયસુખ વિલસતાં, કળાવતી રાય સંઘાત હો નં ગર્ભ
 રહ્યો પુણ્ય યોગથી, હુરખ્યો નૃપ સાતે ધાત હો નં શીં ૫.
 અધરણી ઓચ્છવ માંડિયો, ગીત ગાવે બહુ મળી નાર હો નં
 પેટી આવી પીયર થકી, કળાવતીને તેણીવાર હો નં શીં ૬.
 શંકાતી બહુ શોકયથી, લેઈ ગોપવી ગોઠણ હેઠ હો નં એકાંતે
 ઉકેલતાં, દોય બેરખા દીઠા દષ્ટ હો નં શીં ૭. નંગ જડયાં
 માહે નિર્મમા, અંધારે કરે ઉજવાસ હો નં નામાંકિત બિહું
 જાતના, પહેરીરે પામી ઉદ્ધાસ હો નં શીં ૮, ખાટ હિડાળે
 હીંચતાં, બેરખા, ઝખકે જેમ વીજ હો નં દાસી લીલાવતી તણી,
 દેખી ધરે દિલમાં ખીજ હો નં શીં ૯. કહો બાઈ એ કેણે
 દીધાં, આજુપણુ દોય અમૃત્ય હો નં મુજને જે ઘણો વાહલો,
 તેણે દીધા બહું મુલ હો નં શીં ૧૦. દાસી લીલાવતી ભણી,
 ભાંખ્યો તે સઘળો ભેદ હો નં સાંભળી કોધાતુર થઈ, ઉપજ્યો
 ચિત્તમાં બહુ ખેદ હો નં શીં ૧૧. રાણી પ્રતે મહીપત કહે,
 કેણે દૂડવ્યાં તુમને આજ હો નં બહુ મૂલા તમે બેરખા, કેમ
 કીધાં કળાવતી કાજ હો નં શીં- ૧૨. મેં ન ઘડાવ્યા બેરખા,
 તસ બખર નહી મુજ કાય હો નં પૂછી નિરતિ કરો તુમે, સુણી
 લીલાવતી તિહાં જાય હો નં શીં ૧૩. રાય છાનો ઊભો રહ્યો,
 તવ પૂછે લીલાવતી તેડ હો નં સાચું કહો બાઈ કળાવતી, કેણે
 દીધા બેરખા એહ હો નં શીં ૧૪. હું ઘણી જેહને વાલહી,
 તેણે મોકલ્યા મુંજને એહ હો નં સત દિવસ મુજ સાંભરે, પણ
 ભાઈ ન હો તેહ હો નં શીં ૧૫. રાજા કોધાતુર થયો સુણી
 કળાવતીનાં વચન્ન હો નં પ્રીતિ પૂરવલા પુરૂષ શુ મૂક્યા એ
 તેણે પ્રચન્ન હો નં શીં ૧૬. કોલ દિયો લીલાવતી ભણી, દોય
 બેરખા સેંતી બાંહુ હો નં છેદાવી તુજને દીર્ઘ, સુણી પામી
 પરમ ઉત્સાહ હો નં શીં ૧૭.

ઢાલ બીજી.

(સુણ સુણ રે ગૌતમ, સમય મ કરીશ પ્રમાદ, એ દેશી)

રાય હુકમ એહવે કર્યોજી, ચંડાળને તેણી વાર, કળાવતી
 કર કાપીને જી, આણી દો એણીવાર; સુણ સુણ રે પ્રાણી, કર્મતણાં
 ફળ એહ. ૧. જન્માંતર જીવે કર્યા જી. આવે ઉદય સહિ તેહ.
 સુણ સુણ રે પ્રાણી કર્મં ૨. સાંભળી અત્યંજ થરહરયો જી,
 ચંડાળીને કહે તેહ, રાય હુકમ રૂડો નહીંજી, મુંકીયે નગરી એહ
 સુણ કર્મં ૩. પાપિણી કહે તું શું બીહિ જી, એ છે માહરં
 ઠામ, શિર નામી ઉભી રહીજી, રાયે ખડગ દીયો તામસું કર્મં
 ૪. રથ બેડી રંડા કહેજી, બેસો બાઈ ઇણ માંડ; પીયર તુજને
 મોકલેજી, રાય ધરી બહુ ચાહ સું ક. ૫. ગળીયલ માફા કેહેવાજી,
 શ્યામ વૃષલ વળી કેમ; પુત્ર રહે નહી રાયનેજી, કીધો કારણ એમ.
 સુ. ક. ૬. રથ બેસારી રાનમાંજી, ચાલી ઉજ્જડ વાટ; સૂકે વને
 રથ છોડીયોજી, રાણી પામી ઉચાટ, સુ. ક. ૭. પીયર માર્ગ એ
 નહીજી, ચંડાળી કહે તામ; રાયે મુજને મોકલીજી, કર કાપણને કામ. સુ. ક.
 ૮. જમણો પોતે છેદીયોજી, ડાબો ચંડાળિયે લીધ; બેરખા સહિત બેહુ
 કર ગ્રહીજી, આણી રાયને લીધ. સુ. ક. ૯. નારીજાત નામ
 નિરખતાંજી, મુંઝાણો તતકાળ; શીતળ વાયે સનન કર્યોજી,
 રાવે તવ મહીપાળ. સુ. ક. ૧૦ કિસી કુમતી મુજ ઉપનીજી,
 કીધો સળળ અન્યાય, એ જીવ્યું કેણુ કામનુંજી, સન રમણી
 ન સુવાય સુ. ક. ૧૧. ચય રચાવી ચંદનેજી, બળવાને તિહાં જાય;
 લોક મળી વારે ઘણુંજી, વચન ન માને રાય. સુ. ક. ૧૨.

ઢાલ ત્રીજી.

(વામાજીનો કુંવર લાડણો એ દેશી.)

કળાવતીને જે થયો, તે સુણને પ્રતિકાર; ભવિ પ્રાણી. કર
 છેદન વેદન થકી, સુત જન્મ્યો તેણીવાર, ભવિ પ્રાણી. ૧. શીયળનો
 મહિમા જાણીયે, શીયળે સંપત્તિ થાય; ભં વિધન વિષમ દૂરે ટળે
 સુર નર પ્રણમે પામ. ભં શીં ૨. પુત્ર પ્રત્યે કહે પદમિણી, શું

કરે તાહરી સાર; ભ૦ માહરી કૂખે અવતર્યો, તું નિર્ભાગ્ય કુમાર.
 ભ૦ શી૦ ૩. અશુચિપાણું કેમ ટાળશું, પાળશું એ કેમ બાળ; ભ૦
 શોચ કરે રોવે વળી, વન મહેરયો તતકાળ. ભ૦ શી૦ ૪. શિયળે
 સૂકી નદી વહી, પાણી આંચું નજીક; ભ૦ જાણે કે જળ લેઈ
 જાયશે, વચ્ચે બેઠી નિર્બીક ભ૦ શી૦ ૫. આટો દેઇ ચિહું દિશે,
 નદી વહી દોય ધાર; ભ૦ બોળે બાંડુ નીચી કરી. જળમાંહે તેણી
 વાર. ભ૦ શી૦ ૬. નવપદ્મવ નવલી થઈ, બેરખા સેતી બાંડુ; ભ૦
 બીજી પણુ તિમહિજ થઈ, પામી પદ્મ ઉત્સાહ. ભ૦ શી૦ ૭.
 અચરિજ દેખી આવિયો, તાપસ એક તેણીવાર; ભ૦ જનકનો મિત્ર
 જાણી કરી, બોલાવે સુવિચાર. ભ૦ શી૦ ૮. રે પુત્રી ! તાપસ કહે,
 એકલી અટવી મઝાર; ભ૦ કેમ આવી મુજને કહે, તવ ભાંખ્યો
 સઘળો વિચાર. ભ૦ શી૦ ૯. કોખ્યો તાપસ એમ કહે, રાજને
 કરું ઉત્પાત; ભ૦ કળાવતી તવ વીનવે, કોપ મ કરો મુજ તાત.
 ભ૦ શી૦ ૧૦. તાપશે બિહાં વિદ્યા બળે, અવલ રચ્યો આવાસ;
 ભ૦ કળાવતી સુતશું તિહાં અહોનિશ રહે ઉદ્દાસ. ભ૦ શી૦ ૧૧.
 કઠિયારા તેણે અવસરે, દેખી એહ વિચાર; ભ૦ દોડમા દેવા
 વધામણી, રાજને તેણીવાર ભ૦ શી૦ ૧૨. મંત્રી અરજ કરે તિસે,
 સુણો રાજન સુકુમાળ; ભ૦ અબધિ દીયો એક માસની, ખખર કરું
 તતકાળ. ભ૦ શી૦ ૧૩. એમ કહી શોખ કરણ ચલે, એહવે
 આવ્યા કઠિયાર; ભ૦ રાણીની વિગત કહી સર્વે, હુરખ્યો ચિત્ત
 મઝાર. ભ૦ શી૦ ૧૪. સૂકું વન સવિ મોરિયું, સૂકી નદી વહે
 પૂર; ભ૦ રાણીએ સુત તિહાં જનમિયો, કર ઊગ્યા સસનુર. ભ૦
 શી૦ ૧૫. રાણીને જઈ વીનવ્યો, પામ્યો હર્ષ વિશાળ; ભ૦ રાણીને
 તેડવા મોકલ્યો, મંત્રીને તતકાળ. ભ૦ શી૦ ૧૬. રાય રાણી મન રંગશું,
 આવ્યાં નગર મઝાર; ભ૦ ઉત્સવ રંગ વધામણાં, હુઓ તે
 જય જયકાર, ભ૦ શી૦ ૧૭.

ઢાલ ચોથી.

(આદર જીવ ક્ષમા ગુણ આદર એ દેશી,)

એક દિન રાય રાણી મન રંગે, વનમાં ખેલણુ જાવેજી; તવ તિહાં સાધુ ધર્મ ધુરંધર, તેહના દર્શન પાવેજી. ૧. ભવિયણુ ધર્મ કરો મન શુદ્ધે, ધર્મે સંપત્તિ થાયજી; ધર્મે મનવંછિત સર્વિ હોવે, ધર્મે પાપ પલાયજી. ભ. ૨. પય પ્રણુમી સાધુને પૂછે, ભગવંત મુને ભાંખોજી; રાણી કર છેદા કિણુ કારણુ, તેહનો ઉત્તર દાખોજી. ભ. ૩. સાધુ જ્ઞાની એણીપરે જોલે, મહાવિદેહમાં રહેતાંજી; માંહેદ્રપુરી નયરી ભૂપ વિક્રમ, લીલાવતી વિલસંતાજી. ભ. ૪. પુત્રી પ્રસવી રૂપ અનોપમ, સુલોચના ગુણ ખાણીજી; વિદ્યાવંત વિદેશી સ્વડો વદતો અમૃત વાણીજી. ભ. ૫, સુલોચના સોવન પિંજરમાં, સ્વડો ઘાલી રાખેજી; ગાહા ગૂઢા નવલા ગાવે, મનોહર મેવા ચાખેજી. ભ. ૬. મનમાં કીર વિમાસે એહવું પિંજર બંધન રહેવાજી; આશ પરાઈ કરવીઅહોનિશ, પરવશ સુખ ન લહેવોજી. ભ. ૭. એક દિન પિંજર બાર ઉઘડિયો; પોપટ તવ નીકળીયોજી; વનમાં તરૂ શાખાએ બેઠો, મનવંછિત સર્વિ ફળિયોજી, ભ. ૮. સુલોચના સ્વડાને વિરહે, તતક્ષણુ મૂચ્છિત થાવેજી; રાજા પાસ નખાવી સ્વડો, બંધાવીને લાવેજી. ભ. ૯. રીસાણી સ્વડાશું કુમરી, પાંખો બેહું તસ છેદેજી; સ્વડો પણ તનુ મોહ તજીને, ભૂખ તૃષા બહુ વેદેજી, ભ. ૧૦. શુભ પરિણામે સ્વડો ચવિરે, સુરલોકે સુર થાવેજી; કુમરી તસ વિરહે તનું તજીને, દેવાંગના પદ પાવેજી. ભ. ૧૧. સુરલોકે સુર સુખ વિલસીને, ઈંહાં કણે રાજા હુવેજી દેવી પણ તે ત્યાંથી ચવીને, હુંધ કળાવતી જુઓજી. ભ. ૧૨. પૂરવ વૈર ઇંહાં તૂજ પ્રગટયું, તિણુ કારણુ કર છેદાજી. જન્મંતર કીધા જે જીવે, નવી છુટે વિણુ વેદાંજી ભ. ૧૩. રાજા રાણી સુણીને તતક્ષણુ, જાતિસ્મરણુ જ્ઞાનેજી પુરવ ભવ સંપૂર્ણ પેખે તહત્તિ કરીને માનેજી ભ. ૧૪. કર્મતણી ગતિ વિરૂધ જાણી, વધરાગે મન બી- નોજી. રાજા રાણી નિર્મળ ભાવે સંયમ માર્ગ લીનોજી ભ. ૧૫.

તપ બલ ધ્યાન શુકલ આરાધી, ભવબંધન સવિ છોડયાંજી. રાજ
રાણી કેવળ પામી, શિવરમણી સુખ જોડયાંજી. ભ૦ ૧૬.

(કળશ)

ઇમ દુરિતખંડણુ શીયળમંડણુ, આરાધી શિવપદ લહ્યો, સંવત
અઢાર પાંત્રીશ શ્રાવણ શુકલ પંચમી દિન કહ્યો; લોકાઝપી શ્રી
કરમશી તસ શિષ્ય રંગે ઉચ્ચરે, ભુજનગર ભાવે રહી જોમાસું,
માનસિંહ જય જયવરે. ૧૭.

શ્રી મરુ દેવી માતાની ચાર ઢાળની સજ્જાય.

ઢાળ પહેલી.

(જોવનીયાનો લટકો રે દિવસ ચારનો. એ દેશી)

માતાજી મરુદેવીરે ભરતને ઇમ કહે, ધન ધન પુત્ર મુજ કુળ
તુજ અવતાર જો, પણ દાદીનાં દુખડાં તે નવિ જાણ્યાં, કેઇ વિધ
કરી તુજ આગળ કરું પોકારજો, માતાજી મરુદેવીરે, ભરતને ઇમ કહે
જે દિનથી ઋષભજીએ દીક્ષા આદરી, તે દિનથી મુજ આ સધળું
ન ખમાય જો; આંખલડી અલ્પણીરે મધ ઉજાગરે, રાત દિવસ મુજ
નિદ્રા વિહુણા જાય જો. માતા૦ ૨. તુજ સરિખો કાંઇ પુત્રજ
માહરે લાડકો, તાતની ખબર ન લેતો દેશ પરદેશ જો; અનેક
સુખ વિલસે તું રંગ મહોલમાં, ઋષભજી તો વનમાં વિરૂએ વેપ
જો. માતા૦ ૩. ખરા રે ખપોરે રે કરતા ગૌચરી, શિર ઉઘાડે
પાય અઠવાણે જોય જો; અરસ નિરસ ઉના જળ મેલાં કપડાં, ધર
ધર આંગણુ કરતો હીંડે સોય જો. માતા૦ ૪. બાળ લીલા મંદિ-
રિયે રમતો આંગણે, યક્ષ વિદ્યાધર સોહમ ઇંદ્રને સંગ જો; હું
દેખી મનમાંહી હૈંડે હીસતી, ચોશઠ ઇંદ્ર આવી કરતા ઉલંગ જો.
માતા૦ ૫. મહારાં રે સુખડાં તે સુત સાથે ગયાં, દુઃખનાં હૈંડે ચઢી
આત્યાં છે પૂર જો; પૂરવની અંતરાય તે આજ આવી નડી, કેઇ
વિધે કરીને ધીરજ રાખું ઉર જો. માતા૦ ૬. પુરી અયોધ્યા કેરો
સુત તું રાજ્યો, રાજ ઋદ્ધિ મંદિર ખહોળો પરિવાર જો; રાજ-
ધાનીના સુખમાં વાત ન સાંભરે, રાત દિવસ રહેતો રંગ મહોલ

મોઝાર જો. માતા૦ ૭. સહસ વરસ ઋષભજીને ફરતાં વહિ ગયાં, હજૂ ખજર નહિ સંદેશો નહિ નામ જો; એવું ને કઠણ રે હેડું કેમ થયું, સુગુણ સુતનાં એહવાં નવિ હોય કામ જો. માતા૦ ૮. ખજર કઢાવો સુભટ બહુધા મોકલી, જુઓ તાતતણી ગતિ શી શી હોય જો, સેવકના સ્વામી રે એહવું કડાવજો, નિજ માતા દિન દિન વાટલડી જોય જો. માતા૦ ૯.

ઢાલ બીજી

(દેશી ઉપર પ્રમાણે.)

ઓલંભો એહિ વિધ સુણી દાદી તણા, ભરત લગી લગી બોલે મધુરી વાણ જો; તુજ સુતની વાતો રે દાદી શી કહું, કેમ વિધ કરી હું મુખથી કડું વખાણજો, ઓલંભો એહિ વિધ સુણી દાદી તણા. ૧. પંચ મહાવ્રત સુધાં તુજ સુતે આદર્શાં, ટાળ્યા મનના કોધાદિક જે ચાર જો; વૈર વિરોધ ઇંદ્રિ રે પાંચે વશ કરી, નવવાડે શુદ્ધ પાળે છે બ્રહ્મચાર જો. ઓ૦ ૨. પંચ આચાર ને વળી પંચ સુમતી ગ્રહી, ત્રણ ગુપ્તિ આતમ વશ કીધો સોય જો; સત્તાવીશ ગુણેરે કરીને શોભતા, નિર્દોષી અણગાર મુનીશ્વર હોય જો, ઓ૦ ૩. બારે ને મસવાડા તપ પૂરો તપ્યા. સંચિત કર્મ કર્યા તે સઘળાં ચૂરણ જો; મોહ માયાનાં દળ સઘળાં ચૂરણ કર્યા, ચઢતે પરિણામે લડિયા જે રણશૂરજો ઓ૦ ૪. સનન કુટુંબની તેહને મન ઇચ્છા નહી; રાજ ઋદ્ધિ સિદ્ધિ તસ સકળ અકામ જો; અંતે તે અગણું એ સઘળું જાણિયું, તે છંડિ જઈ વિચર્યા અનેરે ધામ જો. ઓ૦ ૫. ધન તે દેશને ધન તે નગર સોહામણું, ધન તેહની વન વાડી ધન શુભ ઠામ જો; ધન્ય ભૂમી જિહાં પ્રભુજી પગ માંડતાં, જેણે વાંઘ્યાં તેનાં સિદ્ધ હુઆં સવિ કામ જો ઓ૦ ૬. ઋદ્ધિ અનંતી આગળ તુમ સુત પામશે, શાશ્વતાં સુખ મુક્તિ કેરાં જોય જો; થોડા રે દહાડામાં દાદી જાણજો. કેવળ મહોત્સવ તુમ સુતકેરો હોય જો. ઓ૦ ૭. ઇમ દાદીને ધીરજ દેતો દિન પ્રતે, સુણી સુણી દાદી ધીરજ ધરતી મન જો;

આશાને વિહુંદ્રિ રે માડી નિત રહે, રોતી ઋષભનું ધ્યાન સુમન
ને તન જો. ઓં ૮. સહસ્ર વરસ કરતાં ઇંમ ઇંણુ વિધે થયાં,
કર્મ ખપાવી સમવસરયા ઉદ્યાન જો; ઉગમતે સુરે રે રૂંખ તજો
ઉપન્યુ, ઝળોમળ જ્યોતિ નિર્મળ કેવળ જ્ઞાન જો. ઓં ૯. ઇંણુ
અવસરમાં ભરત સભામાં વધામણી, પુરિમતાજે પિતાને કેવળનાણુ
જો, કરજોડી સેવક જન માંગે વધામણી, ભવખંધનથી છોડી કરો
નિર્વાણુ જો. ઓં ૧૦.

ઢાળ ત્રીજી.

(દેશી ઉપર પ્રમાણે.)

નગરી અયોધ્યામાં રે આણુંદ ઉપન્યો, સુણી સુણી શ્રી
આદીશ્વર સમવસરણુ જો, ભરતેશ્વરે દાદીને જઇ વધાવીયાં, મુખથી
કહેતા મીઠી અમૃત વાણુ જો, નગરી અયોધ્યામાં રે આણુંદ ઉપન્યો
૧. સુણો દાદી વધાઈ આજ છે માહરી, પુરિમતાજે (મુજ) પિતાને
કેવળ જ્ઞાન જો, ત્રિગડું રે રચિયું મળી ચોશઠ દેવતા, ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી
ગંધર્વ કરતા ગાન જો, નં ૨. ચોશઠ ઇંદ્ર ત્રિગડે જિન પદ સેવતા
દેવ દુંદભીના નાદ હુવે છે રસાળ જો, દેવ ઘંટા ઝણકારની આભે
ગર્જના, છપ્પન કુમારી મંગળ બોલે વિશાળ જો. નં ૩. ત્રિગડા
કેરી રચના દાદી શી કહું, જોજનમાંહી દીસે ઝાકઝમાળ જો, સોવ-
નમય કોશીશાં રત્ન હીરે જડયાં, રત્નેતોરણુ દીસે રંગ રસાળ જો, નં ૪.
કનક સિંહાસન મધ્યે મણિરત્ને જડયું, તિહાં ખીરાજે ત્રિભુવન કેરાનાથ જો
ખારેને પર્ષદા મિલી કાંઈ એકઠી, નાચે અપસરા ઉત્સવ હુવેઠાઠ જો. નં ૫
માતાજી વધાઈ ઇંણુ વિધ સાંભળી, આરતિ છાંડી ઉલટ હૈડે થાય
જો; સાત આઠ પગ સડામાં જઇ નીચે નમી, લજિ લજિ વાંદે
ઋષભ જિણુંદના પાય જો. નં ૬. સહસ્ર વરસનાં દુઃખડાં સર્વ મટી
ગયાં, ઉમંગ અંગ અંગે આનંદ રંગના રોળ જો; ભરતેશ્વરનાં દાદી
લેતાં વારણાં, પુત્ર હુઓ એ સાચે તાહરો બોલ જો. નં ૭. માતાજી
વંદન ઋષભ જિન કારણે, પાખરિયો ઐરાવત હસ્તિ સાર જો; બહુ
મૂલાં આભરણુ તે વસજ પહેરિયાં, સાથે સખી વળી સુભટ ને

અસવાર ને. નં ૮. બહુ આડંબરે વંદન કારણ સંચર્યા, પંચ શબ્દ તણા આગળ હોય અવાજ ને; એક જાણે મુખથી કેમ જાણે વર્ણવ્યા, ધન્ય જેણે તેં નિરખ્યા સર્વે સાજ ને. નં ૯. ભાવે ચઢ્યાં માતાજી ચઢતે પરિણામશું, ત્રુટી જાળી કર્મતણી જે જૂર ને; દૂરેથી ત્રિગડું રે નયણે નિરખતાં, કેવળ લહું જેમ ઉગ્યો અંબર સૂર ને. નં ૧૦. જન્મ મરણનાં દુઃખડાં રે સર્વ મટી ગયાં, શાશ્વતાં સુખ મુગતિકેરાં પાય ને; ગુણી પુરૂષના ગુણ ગાવે શુદ્ધ ભાવથી, ઋષિ રાયચંદ વદે તેહ મુગતિ જાય ને. ૧૧.

ઢાળ થોથી.

(સહજ સોભાગી હો, સગી નંદન સાંભળો એ દેશી.)

જંબૂદ્વીપે હો ક્ષેત્ર ભરતમાં, વિરહો મુગતિનો હોય; અઢાર કોડકોડી હો સાગર માઠેરો કહ્યો, મુગતિ ગયા નહિ કોય; માતાજી મરૂદેવી હો મુગતિનો ખોલ્યો બારણો, ૧. પહેલાં પહોત્યાં નિર્વાણ; અંતક્રિયા તિહાં ભાખી હો સૂત્ર ઠાણાંગમાં, આગમ વચન પ્રમાણ. માતાજી ૨. કોડપૂરવ લગેં હો સુવાસણ રહ્યાં સતી, નિત નિત નવલા રે વેષ; ભરજોવન માંહી રહ્યાં હો માતાજી જીવ્યાં જ્યાં લગેં, કાળા ભમર રહ્યા કેશ. માતાજી ૩. કેળ સરીખીકાયા હો ઉંચી ધનુષ પાંચશે, સોવન વર્ણ શરીર; સુપનાની માંહી હો કહિય ન જાણ્યું સાસરું, નહિ કોઈ જાણ્યું પીયેર. માતાજી ૪. ઔષધ એક ન લીધું હો માજી. જીવ્યાં જ્યાં લગેં, કદિ કસર ન હ્રમ પેટ; માથું હાથ પગ હો પસક એક દુખ્યાં નહી, કોડ પૂરવ લગેં ઠેઠ. માતાજી ૫. ચોશઠ હજાર પહેડી હો નજરે નિરખી આપણી, દાદીજીએ દીધાં નામ; એકહિ મૂઓ કાને હો કોઈ નવિ સાંભળ્યો, સુખ દીઠો સવિ ઠામ. માતાજી ૬. કોડ પૂરવ માંહી હો એકજ જણીયું જોડલું, શ્રી મરૂદેવીજી માત; તુજ સરીખા બેટા હો કિણહીએ જનમ્યા નહી, ત્રીન ભુવનકે નાથ. માતાજી ૭. હોય તો સુંદર હો સોવન વરણી શોભતી, પરણી ઋષભ જિણુંદ; ભરતક્ષેત્ર માંહી હો વિવાહ પહેલો દુઓ, સૂત્રમાં સર્વ સંબંધ માતાજી ૮. એકસો પુત્રો હો દાદીએ

નયણે નિરખીયા, બ્રાહ્મી સુંદરી હોય; સર્વ કખીલો સુખીયો હો
 દુઃખીયો એક ન દેખીયો, એહવું પુણ્ય કેહવું ન હોય. માતાજી ૦
 ૬. પટખંડ કેરો સ્વામી હો ભરત ભરતનો ધણી, અરજ કર કર-
 નેડ; દાદીને પાયે લાગે હો મુજરો લેજ્યો માહરો, મુખ આગે
 મન મોદ. માતાજી ૦ ૧૦. હસ્તી હોદે બેઠાં હો નજરે નિરખી પુત્રને
 હરખે ઋષભને જોય; મરૂદેવી માતા હો મનશું જીત્યાં મોહની,
 કેહવું સગું નહિ કોય. માતાજી ૦ ૧૧. કેવળ પામી હો માતાજી
 મુગતેં ગયાં, હસ્તિ હોદે વીતરાગ, પછે શિવ પહોત્યા હો
 અસંખ્યાતા કેવળી; ખોલ્યો મુગતીનો માગ. માતાજી ૦ ૧૨. સાધુ
 સાધ્વી હો તીર્થંકર ચોવીશના, પહોત્યા મુગતિ મોઝાર; મરૂદેવી
 માતા હો મુગતિનો ખોલ્યો ખારણો, જડાયો જંબૂકુમાર માતાજી ૧૩.
 તીર્થંકર ચઢી હો હળધર કેશવા, વળી રાણાને રાય; એહવી માતા
 હો સ્ત્રી ન હુઈ ભરતમેં, એહ ચોવીશની માંય. માતાજી ૦ ૧૪.
 માજી સરીખાં સુખીયાં હો કાને કોઈ ન સાંભળ્યાં, જોયું સૂત્રે ઠેર
 ઠેર; ઋષિ રાયચંદજી હો ઢાળો જોડી જુગતિશું, આછો શહેર
 અજમેર. માતાજી ૦ ૧૫. સંવત અઢારશે હો વરસ પંચાવને, શ્રીખ
 જોઠજ માસ; પૂજ્ય જેમલજી હો પુન્ય પસાયથી, કીધો જ્ઞાન
 અભ્યાસ. માતાજી ૦ ૧૬.

શ્રી અમરકુમારની સજ્જાય.

રાજગૃહી નયરી લક્ષી, તિહાં શ્રેષ્ઠિક રાજારે; જિનધર્મનો પરિ-
 ચય નહિ. મિચ્યામત માંહે રાચ્યા રે. કર્મ તણી ગતિ સાંભળો.
 ૧. કર્મ કરે તે હોય રે, સવારથના સહુ કેા સગા: વિષ્ણુ સવારથ
 નહિ કોઈ રે. કર્મ તણી. ૨. રાજા શ્રેષ્ઠિક એકદા, ચિત્રશાળા કરા-
 વેરે, અનેક પ્રકારે મંડણી. દેખતા મનમોહરે. કર્મ. ૩. દરવાજો
 ગિરગિર પડે, રાજા મન પસ્તાવે રે, પૂછે જોષી-પાંડતો, બ્રાહ્મણ
 ઇમ બતાવેરે. કર્મ. ૪. બાલક બત્રીશ લક્ષણો, હોમી જે ઇષ્ટ
 માંહેરે: તો એહ મહેલ પડે નહિ, ઇમ ભાંખે વયણ અજણારે.
 કર્મ. ૫. રાજા ઢંઢરો ફેરવે, જે આપે બાલકુવારોરે, તોણી આપું

બરોબરી, સોનૈઆ ધનસારોરે, કર્મ. ૬. ઋષભદત્ત આશ્વિનુ તિહાં વસે; ભદ્રા તસ ઘરની જાણોરે, પુત્ર ચાર સોહામણા; નિર્ધનીઓ પુત્ર હીણોરે, કર્મ. ૭. ઋષભદત્ત કહે નારને; આપો એક કુંવારોરે; ધન આવે ઘેર આપણે, આપણુ સુખીયાં સારોરે; કર્મ. ૮. નારી કહે વેગે કરો, આપો અમરકુમારોરે; મહારે મન અણુભાવતો, આંખથી, કરો નિરાળો રે. કર્મ, ૯, વાત જણાવી રાયને, રાજા મનમાં હુરખ્યો. જે માગે તે આપીને, લાવો બાલકુંવારો રે. કર્મ. ૧૦. સેવક પાછા આવીયા, ધન આપે મન માન્યોરે, અમર કહે મોરી માતાજી, મુને મત આપીજેરે. કર્મ. ૧૧. માતા કહે તુને શું કહું, મહારે મન તું મુવોરે; કામકાજકરે નહિ, ખાવામાં છે તું થરોરે. કર્મ. ૧૨. આંખે આંસુ નાખતો, બોલ બોલે કુંવારોરે સાંભલો મોરા તાતજી, તમે મુજને રાખોરે. કર્મ. ૧૩. તાત કહે હું શું કહું મુજને તો તું પ્યારો રે, માતા વેચે તાહરી, મહારો નહિ ઉપાયો રે. કર્મ ૧૪. કાકો પણ પાસે હતો, કાકી મુજને રાખોરે; કાકી કહે મહારે તું શું લાગેરે. કર્મ. ૧૫. બાલક રોતોં સાંભલી, માસી કુવા તે આવેરે, બહેન પણ બેઠી હતી, કોઈ મુજને રાખો રે, કર્મ, ૧૬. જો જો ધન અનર્થ કરે, ધન પડાવે બાટ રે; ચોરી કરે ધન લોભીઓ, મરીને દુર્ગતિ જાય રે, કર્મ, ૧૭. હાથ પકડીને લઈ ચાલ્યા, કુંવર રોવણુ લાગે રે, મુજને રાજા હોમશે, ઇંમ બાલક બહુ ઝુરેરે, કર્મ. ૧૮. બાલકને તવ લેઈ ચાલ્યા આવ્યા ભર બજારરે, લોક સહુ હા હા કરે, વેચ્યો બાલ ચંડાલરે, કર્મ. ૧૯. લોક તિહાં બહુલા મદ્યા, જીવ્યો બાલ કુંવારોરે; બાલ કહે મુજ રાખી લ્યો થાશું દાસ તુમારોરે, કર્મ, ૨૦, શેઠ કહે રાખું સહી ધન આપી મુખ માગ્યો રે, રાયે મંગાવ્યો હોમવા, તે તો નહિ રખાએ રે, કર્મ; ૨૧, બાલકને તે લઈ ગયા, રાજાજીની પાસરે, ભટ્ટજી પણ બેઠા હતા, વેદ શાસ્ત્રના જાણુ રે, કર્મ, ૨૨, ભટ્ટજીને રાજા કહે, દેખો બાલકુંવારોરે, બાલકને શો દેખવે કામ કરો મહારાજરે, કર્મ, ૨૩, બાલક કહે કરબોડીને, સાંભલો શ્રી મહારાજરે, પ્રજાના પ્રિય છો તુમે, મુજને કિમ હોંમીજેરે. કર્મ, ૨૪,

રાજા કહે મેં મૂલ દીધો, મ્હારો નહિ અન્યાયરે; માતાપિતાએ તુને
 વેચીઓ, મેં હોમવા કાજ આણ્યોરે. કર્મ. ૨૫. ગંગોદકે નવસ-
 વીને, ગળે ઘાલી પુલની માળારે; કેસર-ચંદન ચરચીને, બ્રાહ્મણ
 ભણતાં તવ વેદોરે. કર્મ. ૨૬. અમરકુમર મન ચિંતવે, મુજને
 શીખવીઓ સાધુરે; નવકાર મંત્ર છે મોટકો, સંકટ સહુ ટળી જશેરે.
 કર્મ. ૨૮. નવપદ ધ્યાન ધરતાં થકાં, દેવ સિંહાસન કંપ્યોરે; ચાલી
 આવ્યો ઉતાવળો, જીહ્વા છે બાલકુંવારોરે. કર્મ. ૨૮. અગ્નિ જ્વાલા
 ઠંડી કરી કીધો સિંહાસન ચંગોરે; અમર કુવરને ખેસારીને, દેવ
 કરે ગુણગ્રામોરે. ૨૯. રાજાને ઉંધો નાંખીઓ, મુખે છુટયાં બોહીરે;
 બ્રાહ્મણ સહુ લાંબાં પડયા, જાણે સુકાં કાષ્ટરે કર્મ. ૩૦. રાજસભા
 અચરિત થઈ, એ બાલક કોઈ મોટોરે; પગ પૂજી જે એહના, તો
 એ મુઠા ઉઠેરે. કર્મ. ૩૧. બાલકે જાંટો નાંખીઓ, ઉંધો શ્રેણિક
 રાજારે, અચરિત દીઠો મોટકો, આ શું હુઓ કાળે રે. કર્મ. ૩૨.
 બ્રાહ્મણ પડિઆ દેખીને લોક કહે પાપ જુઓરે, બાલકુત્યા કરતાં
 થકા તેહના ફળ છે એહોરે. કર્મ. ૩૩. બ્રાહ્મણ સહુ ભેળા થયાં;
 દેખે એમ તમાસોરે, કનક સિંહાસન ઉપરે બેઠો અમરકુમારોરે.
 કર્મ. ૩૪. રાજા સહુ પરિવાર શું, ઉંધો તે તત્કાળોરે, કર જેડી
 કુવરને, એ રાજ્યઋદ્ધિ સહુ ત્હારીરે. કર્મ ૩૫. અમર કહે સુણો
 રાજવી રાજ શું નહિ મુજ કાળેરે; સંયમ લેશું સાધનો, સાંભળો
 શ્રી મહારાજોરે. કર્મ. ૩૬. રાય લોક સહું ધમિ કહે, ધન ધન
 બાલકુમારોરે; ભટ્ટ પણ સાજા હુઆ, બાળ્યા તે પણ માંડિરે.
 કર્મ. ૩૭. જયજયકાર હુઓ ધણો, ધર્મ તણે પ્રસાદોરે; અમર-
 કુમાર સંજમ લીધો, કરે પંથમુઠિ ભોચરે, બાહિર સ્મશાન કને,
 કાઉસગ્ગ રહ્યો શુભ ધ્યાનોરે. કર્મ. ૩૮. માતાપિતા બાહિર જઈ,
 ધન ધરતિમાંહિ ઘાલ્યોરે; કાંઉક ધન વહેંચી લીધો, જાણે વિવાહ
 માંડાણોરે. કર્મ. ૪૦. એટલે દોડતો આવીઓ, કોઈક બાલકુંવારોરે;
 માતાપિતાને એમ કહે, અમરકુમારની વાલોરે. કર્મ. ૪૧. માતાપિતા
 વિલખા થયા, બુંડો થયો એ કામોરે; ધન રાજા લેશે સહુ, કોઈક

કરીએ ઉપાયોરે. કર્મ. ૪૨. ચિંતાતુર થઇ અતિ ઘણી, રાત્રે નિંદ્રા ન આવેરે; પૂર્વવૈર સંભારતી, પાપિણી ઉઠી તેની વારોરે કર્મ. ૪૩. શસ્ત્ર હાથ લઇ કરી, આવી બાલક પાસેરે; પાલીએ કરીને પાપિણી; માર્યો; બાલકુમારોરે; કર્મ. ૪૪. શુકલ ધ્યાને સાધતો, શુભ મન આણી ભાવોરે; કાળ કરીને અવતર્યો, બારમા સ્વર્ગ મઝારોરે. કર્મ. ૪૫. બાવીશ સાગર આઉખો, ભોગવી વંછિત ભોગોરે મહાવિદેહમાં સીજશે, પામશે કેવલનાથોરે. કર્મ. ૪૬. હુવે તે માતા પાપિણી, મનમાંહિ હરખ અપારોરે; ચાલી જાય આનંદમેં, વાણી મળી તે વારોરે. કર્મ. ૪૭. કુંદેણી નાંખી તે વારે, પાપિણી, મુઠ તીણ વારોરે; છઠી નરકે ઉપજી, બાવીશ સાગર આયુરે. કર્મ. ૪૮. જુઓ જુઓ મંત્ર નવકારથી, અમરકુમર શુભ ધ્યાનોરે; સુર પહવી લહી મોટકી, ધર્મ તણે પ્રસાદોરે. કર્મ. ૪૯. નરભવ પામી જીવડા, ધર્મ કરો શુભ કરીરે; તો તમે અમર તણી પડે, સિદ્ધગતિ લેશે સારીરે. કર્મ. ૫૦. કર જોડી કવિયાણુ લણે, સાંભલો લવિજન લોકોરે; વેર-વિરોધ કોઇ મત કરો જીમ પામો ભવપારોરે. કર્મ. ૫૧. શ્રી જિન ધર્મ સુરતરુ સમો, જેની શિતલ છાંયારે; જેહુ આરાધે ભાવશું, થાશે તે મુક્તિના રાયારે. કર્મ તણી ગતિ સાંભળો. પર

શ્રી એવંતી સુકુમારની સજ્જાયા.

મનોહર માળવ દેશ, તિહાં બહુ નયર નિવેશ, આજ હો અછેરે ઉજેણી નયરી સોહતીજી. ૧. તિહાં નિવસે ધન શેઠ. લગ્ન કરે જસ વેઠ, આજ હો ભદ્રારે તસ ધરણી મનડુ મોહીતજી. ૨. પૂરવ લવે જપ એક, રાખ્યો ધરીય વિવેક, આજહો પામ્યો રે તેહ પુન્યે સોહમ કલ્પમાંજી. ૩. નલિની ગુલ્મ વિમાન ભોગવી સુખ અભિરામ, આજહો તે ચવી ઉપન્યો ભદ્રા કુંખેજી. ૪. એવંતી સુકુમાર, નાને અતિસુકુમાર, આજહો, દીપેરે નિજકપે ઝીપે રતિ પતીજી. ૫. રંભાને અનુકાર પરણ્યો બત્રીસ નાર, આજહો ભોગીરે ભામીનીશું ભોગજ ભોગવેજી. ૬. નીત્ય નવલા શણગાર, સોવન

જડીત સફાર, આજહો પહેરેરે સુવાળુ ચીવર સામદું છ. ૭. નિત્ય નવલાં તંબોળ, ચંદન કેશર છોળ, આજહો ચરચેરે જસ અંગે આંગી પુટડીછ. ૮. એક પખાળે અંગ, એક કરે નાટક ચંગ, આજહો એકરે સુવાળી સેજ સમારતીછ. ૯. એક બોલે મુખ પાખ, મીઠી જાણે દ્રાખ, આજહો લાવણ્યે લટકાળા રૂડા બોલડાછ. ૧૦. એક કરે નયન કટાક્ષ, એક કરે નખરા લાજ, આજહો પ્રેમેરે પનોતી પિયુ ઉચ્ચરેછ. ૧૧. એક પીરસે પકવાન, એક સમારે પાન, આજહો પીરસેરે એક સારા ખરાં સાલણાછ. ૧૨. એક વળી ગૂંથે ફુલ, પંચ વરણુ બહુ મૂલ, આજહો કેશરીએ જામે કસ એક બાંધતીછ. ૧૩. એક કહે છુછકાર, કરતી કામ વિકાર; આજહો રૂડીરે રઢીયાળી વીણા વજાવતીછ. ૧૪. ઇત્યાદીક બહુ ભોગ, નારી સંયોગ, આજહો જાણે દોશુંદક પૃથ્વી મંડલેછ. ૧૫. એવે સમે સમતા પુર, શ્રીઆર્ય મહાગિરિ સુર, આજહો આબ્યારે ઉજેણીપુરને પરિસરેછ. ૧૬. વસતિ અનુચ્છ હેત, ચેલા ચતુર સંકેત, આજહો સેલેરે ભદ્રાધર સ્થાનક ચાચવાછ, ૧૭. વારુ વાહન શાળ પ્રોઢી વળી પટશાળ, આજહો આપેરે ઉતરવા ક્રજે સાધુનેછ. ૧૮. શિષ્ય કથન સ્વણી એમ, સપરિવારે ધરી પ્રેમ, આજહો પુન્યેરે પટશાળે આવી ઉતર્યાછ. ૧૯. સકળ મુનિ સમુદાય, કરે પોરિસિ સજ્જાય, આજહો સુણીયારે શ્રવણેરે સુખ નલિનિ ગુલ્મનાછ. ૨૦. તેહ સ્વણી વૃતાંત, જાતિસ્મરણુ વંત, આજહો ચિંતેરે ચિત્તમાંહી એ કેમ પામીએછ. ૨૧. પુછે ગુરુને નેહ, કેમ લહીએ, સુખ એહ, આજહો ભાંખેરે ગુરુ તવ વચણુ સુધારસેછ. ૨૨. ચારિત્રથી નીશ્ચે મોક્ષ જો પાળે નિર્હોષ, આજહો અથવારે સરાળે વમાનીકપાણુંછ. ૨૩. કહે ગુરુને દીયો દીખ, ગુરુ કહે વિના માય શીખ, આજહો ન હુવે અનુમતિ વિણુ સંયમ કામનાછ. ૨૪. તિહાં કરે માતા આલાપ નારીના વિરહ વિલાપ, આજહો કહેતાંરે તે સઘળો પાર ન પામીએછ. ૨૫. આપે પહેરે વેશ, લહી આચ્છ સુવિવેષ, આજહો ધારેરે તિહાં પંચમહાવ્રત ગુરુ કનેછ. ૨૬. જીમ કર્મ ખેડ થાય, દાખો

તેહ ઉપાગ, આજહો આપેરે ઉપયોગી ગુરુ પરસિહુ તિહાંજી, ૨૭. કથેરી વન માંહી' પહોંત્યો મન ઉત્સાહી, આજ હો કરેરે કાઉસગ્ગ કર્મને તોડવાજી. ૨૮. માછી ભવની નાર. કરી ભવ બ્રમણ અપાર આજહો થઈ તે શીયાલાણી વાઘણની પરેજી, ૨૯, નવ પ્રસૂતિ વિક-રાજ, આવી તે વનમાં વિચાલ, આજહો નીરખીરે મુનિને રીષે ઘડ-હડેજી. ૩૦, નિશ્ચલ મને મુનિ તામ, કર્મ દહનને કામ, આજ હો ભૂખે ભડભડતી મુંનિ ચરણે અડેજી, ૩૧, ચાર પહોર નિશિ જોર, સહયો પરિસહુ ઘોર, આજહો કરડીરે શીયાલાણે શરીર વઘોરીયુંજી ૩૨, ધરતો ધર્મનું ધ્યાન નલિનિ ગુલ્મ વિમાન, આજહો પહોંત્યો પન્હોતો પુન્ય પ્રભાવથીજી, ૩૩, સુરભિ કુસુમજલ વૃષ્ટિ, સુર કરે સમકિત દ્રષ્ટિ, આજહો મહિમારે તે ઠામે સખળો સાચવેજી. ૩૪, ભદ્રાને શવિ નાર, પ્રભાતે તિણુવાર, આજ હો આવી ગુરૂને વાંદી પૂછે વાતડીજી, ૩૫, ગુરૂ કહે એક રાતમાંહુ સાધ્યા મનના ઉત્સાહ આજહો સુણી રે દુઃખ વારે સંયમ આદરેજી. ૩૬. ગર્ભવંતી એક પુત્ર તેણે રાખ્યું એક સુત્ર, આજહો. થાપેરે મુનિ કાઉસગ્ગ ઠામે સુંદરજી. ૩૭. તે મહાકાળ પ્રસાદ, આજ લગે જસવાદ, આજહો પાસ જીનેશ્વર કેરો રૂયડો તિહાંજી. ૩૮. ધન ધન તે મુનિરાજ, સાધ્યા આતમ કાજ, આજહો વરસે રે શિવરમણિ ભવને આંતરોજી ૩૯. ધીર વિમલ કવિ શિષ્ય લળી લળી નામે શીશ આજહો તેહરે નયવિમળ ગાવે ગુણોજી, ૪૦.

પચ્ચક્રખાણુનો કોઠો.

પચ્ચક્રખાણુ પારવાનો સમય સ્પષ્ટ રીતે સૂર્યના ઉદયાસ્ત ઉપર અવલંબે છે. આ ઉદયાસ્તની ગતિમાં ચાલુ ફેરફાર થયા કરે છે. આ ફેરફાર થવાનું કારણ સૂર્યની ઉત્તરાયન દક્ષિણાયન ગતિ છે. તા. ૧ થી તા. ૧૬ વચ્ચેનું અંતર કાઢીને પચ્ચક્રખાણુનો સમય ગણવે.

માસ	સૂર્ય ઉ. ક. મિ.	સૂર્ય અ. ક. મિ.	નવકાર. ક. મિ.	પેરિસી ક. મિ.	સાદપેરિ ક. મિ.	પૂરિમઠું ક. મિ.	અવઠું ક. મિ.
જાન્યુઆરી ૧	૭-૨૨	૬-૫	૮-૧૦	૧૦-૩	૧૧-૨૪	૧૨-૪૪	૩-૨૫
,, ૧૬	૭-૨૫	૬-૧૫	૮-૧૩	૧૦-૮	૧૧-૨૬	૧૨-૫૦	૩-૩૩
ફેબ્રુઆરી ૧	૭-૨૧	૬-૨૭	૮-૬	૧૦-૮	૧૧-૩૧	૧૨-૫૪	૩-૪૧
,, ૧૬	૭-૧૩	૬-૩૬	૮-૧	૧૦-૪	૧૧-૩૦	૧૨-૫૫	૩-૪૬
માર્ચ ૧	૭-૪	૬-૪૨	૭-૫૨	૯-૫૬	૧૧-૨૬	૧૨-૫૩	૩-૪૮
,, ૧૬	૬-૫૦	૬-૪૮	૭-૩૮	૯-૫૦	૧૧-૨૦	૧૨-૪૬	૩-૪૬
એપ્રિલ ૧	૬-૩૪	૬-૫૪	૭-૨૨	૯-૩૬	૧૧-૧૨	૧૨-૪૪	૩-૪૬
,, ૧૬	૬-૨૦	૭-૦	૭-૮	૯-૩૦	૧૧-૫	૧૨-૪૦	૩-૫૦
મે ૧	૬-૮	૭-૬	૬-૫૬	૯-૨૩	૧૧-૦	૧૨-૩૭	૩-૫૨
,, ૧૬	૬-૦	૭-૧૩	૬-૪૮	૯-૧૬	૧૦-૫૮	૧૨-૩૭	૩-૫૫
જુન ૧	૫-૫૫	૭-૨૦	૬-૪૩	૯-૧૭	૧૦-૫૮	૧૨-૩૮	૩-૫૬
,, ૧૬	૫-૫૪	૭-૨૬	૬-૪૨	૯-૧૭	૧૦-૫૬	૧૨-૪૦	૪-૩
જુલાઈ ૧	૫-૫૮	૭-૨૬	૬-૪૩	૯-૨૧	૧૧-૩	૧૨-૪૪	૪-૭
,, ૧૬	૬-૪	૭-૨૭	૬-૫૨	૯-૨૫	૧૧-૬	૧૨-૪૬	૪-૭
ઓગસ્ટ ૧	૬-૧૧	૭-૨૧	૬-૫૬	૯-૨૬	૧૧-૮	૧૨-૪૬	૪-૪
,, ૧૬	૬-૧૭	૭-૧૧	૭-૫	૯-૩૧	૧૧-૮	૧૨-૪૪	૩-૫૮
સપ્ટેમ્બર ૧	૬-૨૩	૬-૫૭	૭-૧૧	૯-૩૨	૧૧-૬	૧૨-૪૦	૩-૪૬
,, ૧૬	૬-૨૭	૬-૪૨	૭-૧૫	૯-૩૧	૧૧-૩	૧૨-૩૫	૩-૩૬
ઓક્ટોબર ૧	૬-૩૩	૬-૨૭	૭-૨૧	૯-૩૨	૧૧-૧	૧૨-૩૦	૩-૨૬
,, ૧૬	૬-૩૮	૬-૧૩	૭-૨૬	૯-૩૨	૧૦-૫૬	૧૨-૨૬	૩-૨૦
નવેમ્બર ૧	૬-૪૬	૬-૧	૭-૩૪	૯-૩૫	૧૧-૦	૧૨-૨૪	૩-૧૩
,, ૧૬	૬-૫૫	૫-૫૪	૭-૪૩	૯-૪૦	૧૧-૩	૧૨-૨૫	૩-૧૦
ડિસેમ્બર ૧	૭-૫	૫-૫૨	૭-૫૩	૯-૪૭	૧૧-૮	૧૨-૨૬	૩-૧૧
,, ૧૬	૭-૧૫	૫-૫૬	૮-૩	૯-૫૬	૧૧-૧૬	૧૨-૩૬	૩-૧૬

સૂચના:-આ પચ્ચક્રખાણનો કોઠો મહેન્દ્ર જૈન પંચાંગ મુજબની ફક્ત અમદાવાદની ગણતરીનો છે, જેથી વડોદરા, ભરૂચ, સુરત, ભાવનગર, પાલીતાણા, મહુવા, મહેસાણા, પાટણ, રાધનપુર, પાલનપુર, માઉન્ટ આબુ, શીરોહી, ઉદેપુર, ડુંગરપુર, ગોધરા વગેરે ગામેવાળાઓએ તેમજ તે તે ગામેની મર્યાદામાં આવતાં હરેક ગામેવાળાઓએ ઉપરોક્ત કોઠાના વખતમાં પાંચ મિનટ વધારીને પચ્ચક્રખાણનો સમય ગણવો.

શ્રી ચોવીસ તિથિ કરોનાં કલ્યાણક ૧૨૦

કેટલામાં તિથિ કર	તિથિઓ	કયું કલ્યાણક.	કેટલામાં તિથિ કર	તિથિઓ.	કયું કલ્યાણક.
	કારતક,			મહા	
૩	વ. ૫	કેવલ	૬	વ. ૬	અવન
૨૨	વ. ૧૨	અવન	૧૦	વ. ૧૨	જન્મ
૬	વ. ૧૨	જન્મ	૧૦	વ. ૧૨	દિક્ષા
૬	વ. ૧૩	દિક્ષા	૧	વ. ૧૩	મોક્ષ
૨૪	વ. ૩૦	મોક્ષ	૧૧	વ. ૩૦	કેવલ
૯	શુ. ૩	કેવલ	૪	શુ. ૨	જન્મ
૧૮	શુ. ૧૨	કેવલ	૧૨	શુ. ૨	કેવલ
	માગશર.		૧૫	શુ. ૩	જન્મ
૯	વ. ૫	જન્મ	૧૩	શુ. ૩	જન્મ
૯	વ. ૬	દિક્ષા	૧૩	શુ. ૪	દિક્ષા
૨૪	વ. ૧૦	દિક્ષા	૨	શુ. ૯	જન્મ
૬	વ. ૧૧	મોક્ષ	૨		દિક્ષા
૧૮	શુ. ૧૦	જન્મ	૪	શુ. ૧૨	દિક્ષા
૧૮	શુ. ૧૦	મોક્ષ	૧૫	શુ. ૧૩	દિક્ષા
૧૮	શુ. ૧૧	દિક્ષા		ફાગણ	
૧૯	શુ. ૧૧	જન્મ	૭	વ. ૬	કેવલ
૧૯	શુ. ૧૧	દિક્ષા	૭	વ. ૭	મોક્ષ
૧૯	શુ. ૧૧	કેવલ	૮	વ. ૭	કેવલ
૨૧	શુ. ૧૧	કેવલ	૯	વ. ૯	અવન
૩	શુ. ૧૪	જન્મ	૧	વ. ૧૧	કેવલ
૩	શુ. ૧૫	દિક્ષા	૨૦	વ. ૧૨	કેવલ
	પોસ.		૧૧	વ. ૧૨	જન્મ
૨૩	વ. ૧૦	જન્મ	૧૧	વ. ૧૩	દિક્ષા
૨૩	વ. ૧૧	દિક્ષા	૧૨	વ. ૧૪	જન્મ
૮	વ. ૧૨	જન્મ	૧૨	વ. ૩૦	દિક્ષા
૮	વ. ૧૩	દિક્ષા	૧૮	શુ. ૨	અવન
૧૦	વ. ૧૪	કેવલ	૧૯	શુ. ૪	અવન
૧૩	શુ. ૬	કેવલ	૩	શુ. ૮	અવન
૧૬	શુ. ૯	કેવલ	૨૦	શુ. ૧૨	દિક્ષા
૨	શુ. ૧૧	કેવલ	૧૯	શુ. ૧૨	મોક્ષ
૪	શુ. ૧૪	કેવલ		ચૈત્ર	
૧૫	શુ. ૧૫	કેવલ	૨૩	વ. ૪	અવન

કેટલામાં તીથ"કર	તિથીઓ.	કયું કલ્યાણક.	કેટલામાં તીથ"કર	તિથીઓ.	કયું કલ્યાણક.
૨૩	વ. ૪	કેવલ	૨૦	વ. ૬	મોક્ષ
૮	વ. ૫	અવન	૧૬	વ. ૧૩	જન્મ
૧	વ. ૮	જન્મ	૧૬	વ. ૧૩	મોક્ષ
૧	વ. ૮	દિક્ષા	૧૬	વ. ૧૪	દિક્ષા
૧૭	શુ. ૩	કેવલ	૧૫	શુ. ૫	મોક્ષ
૧૪	શુ. ૫	મોક્ષ	૧૨	શુ. ૬	અવન
૨	શુ. ૫	મોક્ષ	૭	શુ. ૧૨	જન્મ
૩	શુ. ૫	મોક્ષ	૭	શુ. ૧૩	દિક્ષા
૫	શુ. ૬	મોક્ષ		અશાક	
૫	શુ. ૧૧	કેવલ	૧	વ. ૪	અવન
૨૪	શુ. ૧૩	જન્મ	૧૩	વ. ૭	મોક્ષ
૬	શુ. ૧૪	કેવળ	૨૧	વ. ૬	દિક્ષા
	વૈષાખ.		૨૪	શુ. ૬	અવન
૧૭	વ. ૧	મોક્ષ	૨૨	શુ. ૮	મોક્ષ
૧૦	વ. ૨	મોક્ષ	૧૨	શુ. ૧૪	મોક્ષ
૧૭	વ. ૫	દિક્ષા		શ્રાવણ	
૧૦	વ. ૬	અવન	૧૧	વ. ૩	મોક્ષ
૨૧	વ. ૧૦	મોક્ષ	૧૪	વ. ૭	અવન
૧૪	વ. ૧૩	જન્મ	૨૧	વ. ૮	જન્મ
૧૪	વ. ૧૪	દિક્ષા	૧૭	વ. ૬	અવન
૧૪	વ. ૧૪	કેવલ	૫	શુ. ૨	અવન
૧૭	વ. ૧૪	જન્મ	૨૨	શુ. ૫	જન્મ
૪	શુ. ૪	અવન	૨૨	શુ. ૬	દિક્ષા
૧૫	શુ. ૭	અવન	૨૩	શુ. ૮	મોક્ષ
૪	શુ. ૮	મોક્ષ	૨૦	શુ. ૧૫	અવન
૫	શુ. ૮	જન્મ		ભાદરવે.	
૫	શુ. ૬	દિક્ષા	૧૬	વ. ૭	અવન
૨૪	શુ. ૧૨	કેવલ	૮	વ. ૭	મોક્ષ
૧૩	શુ. ૧૨	અવન	૭	વ. ૮	અવન
૨	શુ. ૧૩	અવન	૬	શુ. ૬	મોક્ષ
	જેઠ.			આસો	
૧૧	વ. ૬	અવન	૨૨	વ. ૩૦	કેવલ
૨૦	વ. ૮	જન્મ	૨૧	શુ. ૧૫	અવન

ઉપરના મહીના પુનર્મીયા પ્રમાણે ગણવા. એટલે કે આસો વદી ૦)) ને કારતક વદી ૦)) ગણવી. અને, પછી કારતક સુદ ગણવી. એ પ્રમાણે દરેક મહિનામાં સમજવું.

મુજબ ગણવાની રીત નીચે મુજબ:—

ચવન ઐ શ્રી (.....) પરમેષ્ઠિ નમઃ ॥

જન્મ ઐ શ્રી (.....) અર્હતે નમઃ ॥

દિક્ષા ઐ શ્રી (.....) નાથાય નમઃ ॥

કેવલ ઐ શ્રી (.....) સર્વજ્ઞાય નમઃ ॥

મોક્ષ ઐ શ્રી (.....) પારંગતાય નમઃ ॥

શ્રી ભૈન એકાદશીનું ગણવું.

૧ જંબુદ્વીપે ભરત અતીત એશી

૪ શ્રી મહાયશઃ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિ અર્હતે નમઃ

૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિનાથાય નમઃ

૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી શ્રીધરનાથાય નમઃ

૨ જંબુદ્વીપે ભરતે વર્તમાન એવીશી

૨૧ શ્રી નમિનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૬ શ્રી મહિનાથ અર્હતે નમઃ

૧૬ શ્રી મહિનાથ નાથાય નમઃ

૧૬ શ્રી મહિનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી અરનાથ નાથાય નમઃ

૩ જંબુદ્વીપે ભરતે અનાગત એવીશી

૪ શ્રી સ્વયં પ્રભ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી દેવશ્રુત અર્હતે નમઃ

૬ શ્રી દેવશ્રુત નાથાય નમઃ

૬ શ્રી દેવશ્રુત સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી ઉદયનાથ નાથાય નમઃ

૪ ઘાતકીખંડે પૂર્વભરતે અતીત એ

૪ શ્રી અકલંક સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી શુભંકરનાથ અર્હતે નમઃ

૬ શ્રી શુભંકરનાથ નાથાય નમઃ

૬ શ્રી શુભંકરનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી સપ્તનાથ નાથાય નમઃ

૫ ઘાતકીખંડે પૂર્વભરતે વર્તમાન એ.

૨૧ શ્રી પ્રહ્લ્લદનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૬ શ્રી ગુણનાથ અર્હતે નમઃ

૧૬ શ્રી ગુણનાથ નાથાય નમઃ

૧૬ શ્રી ગુણનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી ગાંગિકનાથ નાથાય નમઃ

૬ ઘાતકીખંડે પૂર્વભરતે અનાગત એ.

૪ શ્રી સાંપ્રત સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી મુનિનાથ અર્હતે નમઃ
૬ શ્રી મુનિનાથ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી મુનિનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી વિશિષ્ટનાથ નાથાય નમઃ

૭ પુષ્કરવરદ્વીપે પૂર્વભરતે અતીતયો.

૪ શ્રી સુમૃદ્ધનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી વ્યક્તનાથ અર્હતે નમઃ
૬ શ્રી વ્યક્તનાથ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી વ્યક્તનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી કલાશત નાથાય નમઃ

૮ પુષ્કરવરદ્વીપે પૂર્વભરતે વર્તમાનયો.

૨૧ શ્રી અરણ્યવાસ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૬ શ્રી યોગનાથ અર્હતે નમઃ
૧૬ શ્રી યોગનાથ નાથાય નમઃ
૧૬ શ્રી યોગનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી અયોગનાથ નાથાય નમઃ

૯ પુષ્કરવરદ્વીપે પૂર્વભરતે અનાગત

૪ શ્રી પરમ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી કુદ્ધાર્તિનાથ અર્હતે નમઃ
૬ શ્રી કુદ્ધાર્તિનાથ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી કુદ્ધાર્તિનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી નિઃકેશનાથ નાથાય નમઃ

૧૦ ઘાતકીખંડે પશ્ચિમભરતે અતીત

૪ શ્રી સર્વાર્થ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી હરિભદ્ર અર્હતે નમઃ
૬ શ્રી હરિભદ્રનાથાય નમઃ
૬ શ્રી હરિભદ્ર સર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી મગધાધિપ નાથાય નમઃ

૧૧ ઘાતકીખંડે પશ્ચિમભરતે વર્તમાન

૨૧ શ્રી પ્રયચ્છ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૬ શ્રી અક્ષોભનાથ અર્હતે નમઃ
૧૬ શ્રી અક્ષોભનાથ નાથાય નમઃ
૧૬ શ્રી અક્ષોભનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી મલયસિંહ નાથાય નમઃ

૧૨ ઘાતકીખંડે પશ્ચિમભરતે અનાગત

૪ શ્રી દિનરૂક સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ધનદનાથ અર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ધનદનાથ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી ધનદનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી પૌષ્ઠનાથ નાથાય નમઃ

૧૩ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમભરતે અતીત

૪ શ્રી પ્રલંબ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિ અર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી પ્રશમરાજિત નાથાય નમઃ

૧૪ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમભરતે વર્તમાન

૨૧ શ્રી સ્વામી સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૬ શ્રી વિપરીતનાથ અહીંતે નમઃ	૬ શ્રી વ્રતધરનાથ નાથાય નમઃ
૧૬ શ્રી વિપરીતનાથ નાથાય નમઃ	૬ શ્રી વ્રતધરનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૬ શ્રી વિપરીતનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૭ શ્રી નિર્વાણનાથ નાથાય નમઃ
૧૮ શ્રી પ્રસાદનાથ નાથાય નમઃ	૧૬ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે અતીત થો
૧૫ પુષ્કરવરદ્રીપે પશ્ચિમ ભરતે અનાગત	૪ શ્રી સૌંદર્ય સર્વજ્ઞાય નમઃ
૪ શ્રી અઘટિતનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથ અહીંતે નમઃ
૬ શ્રી બ્રમણેન્દ્રનાથ અહીંતે નમઃ	૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી બ્રમણેન્દ્રનાથ નાથાય નમઃ	૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી બ્રમણેન્દ્રનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૭ શ્રી નરસિંહનાથ નાથાય નમઃ
૭ શ્રી કૃષ્ણચંદ્ર નાથાય નમઃ	૨૦ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે વર્તમાન
૧૬ જંબુદ્રીપે ઐરવતે અતીત થો વીશી	૨૧ શ્રી એમંત સર્વજ્ઞાય નમઃ
૪ શ્રી દયાંત સર્વજ્ઞાય નમઃ	૧૬ શ્રી સંતોષિતનાથ અહીંતે નમઃ
૬ શ્રી અભિનંદનનાથ અહીંતે નમઃ	૧૬ શ્રી સંતોષિતનાથ નાથાય નમઃ
૬ શ્રી અભિનંદનનાથ નાથાય નમઃ	૧૬ શ્રી સંતોષિતનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી અભિનંદનનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૧૮ શ્રી કામનાથ નાથાય નમઃ
૭ શ્રી રત્નેશનાથ નાથાય નમઃ	૨૧ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે અનાગત
૧૭ જંબુદ્રીપે ઐરવતે વર્તમાન થો ૦	૪ શ્રી મુનિનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૨૧ શ્રી શ્યામકોણ્ટ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૬ શ્રી ચંદ્રદાહ અહીંતે નમઃ
૧૬ શ્રી મહાદેવનાથ અહીંતે નમઃ	૬ શ્રી ચંદ્રદાહ નાથાય નમઃ
૧૬ શ્રી મહાદેવનાથ નાથાય નમઃ	૬ શ્રી ચંદ્રદાહ સર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૬ શ્રી મહાદેવનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૭ શ્રી દિલાહિત્ય નાથાય નમઃ
૧૮ શ્રી અતિપાર્શ્વનાથ નાથાય નમઃ	૨૨ પુષ્કરાહ ઐરવતે અતીત થો
૧૮ જંબુદ્રીપે ઐરવતે અનાગત થો	૪ શ્રી અષ્ટાદિક સર્વજ્ઞાય નમઃ
૪ શ્રી નંદિયેણ સર્વજ્ઞાય નમઃ	૬ શ્રી વણિકનાથ અહીંતે નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથ અહીંતે નમઃ	૬ શ્રી વણિકનાથ નાથાય નમઃ

૬ શ્રી વણિકનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી ઉદયજ્ઞાન નાથાય નમઃ

૨૩ પુષ્કરાદ્યપૂર્વ ઐરવતેવર્તમાનથો

૨૧ શ્રી તમોકંઠ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૯ શ્રી સાયકાક્ષ અહુતે નમઃ

૧૯ શ્રી સાયકાક્ષ નાથાય નમઃ

૧૮ શ્રી ક્ષેમંતનાથ નાથાય નમઃ

૨૪ પુષ્કરોદ્ધપૂર્વ ઐરવતે અનાગતથો.

૪ શ્રી નિર્વાણિક સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી રવિરાજ અહુતે નમઃ

૬ શ્રી રવિરાજ નાથાય નમઃ

૬ શ્રી રવિરાજ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી પ્રથમનાથ નાથાય નમઃ

૨૫ ધાતકી ખંડેપશ્ચિમ ઐરવતે અતીત

૪ શ્રી પુરૂરવા સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી અવબોધ અહુતે નમઃ

૬ શ્રી અવબોધ નાથાય નમઃ

૬ શ્રી અવબોધ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી વિક્રમેન્દ્ર નાથાય નમઃ

૬૬ ધાતકી ખંડેપશ્ચિમ ઐરવતેવર્તથો.

૨૧ શ્રી સુશાંતિ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૯ શ્રી હરદેવ અહુતે નમઃ

૧૯ શ્રી હરદેવ નાથાય નમઃ

૧૯ શ્રી હરદેવ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી નંદિકેશ નાથાય નમઃ

૨૭ ધાતકી ખંડેપશ્ચિમ ઐ. અનાગતથો.

૪ શ્રી મહામૃગેન્દ્ર સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી અશોચિત અહુતે નમઃ

૬ શ્રી અશોચિત નાથાય નમઃ

૬ શ્રી અશોચિત સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી ધર્મેન્દ્રનાથ નાથાય નમઃ

૨૮ પુષ્કરવરદ્વીપેપશ્ચિમ ઐ. અતી.

૨૧ શ્રી અશ્વવૃંદ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૯ શ્રી કુટિકલ અહુતે નમઃ

૧૯ શ્રી કુટિકલ નાથાય નમઃ

૧૯ શ્રી કુટિકલ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી વર્દ્ધમાન નાથાય નમઃ

૨૯ પુષ્કરવરદ્વીપેપશ્ચિમ ઐ. વર્ત. થો.

૨૧ શ્રી નંદિકેશ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૯ શ્રી ધર્મચન્દ્ર અહુતે નમઃ

૧૯ શ્રી ધર્મચન્દ્ર નાથાય નમઃ

૧૯ શ્રી ધર્મચન્દ્ર સર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી વિવેકનાથ નાથાય નમઃ

૩૦ પુષ્કરવરદ્વીપેપશ્ચિમ ઐ. અના. થો.

૪ શ્રી કલાપક સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી વિશોમનાથ અહુતે નમઃ

૬ શ્રી વિશોમનાથ નાથાય નમઃ

૬ વિશોમનાથ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૭ શ્રી અરણ્યનાથ નાથાય નમઃ

સમાધિ પચ્ચીશીની સજ્જનય.

(સાધુજીને વંદના નિત નિત કીજે, એ દેશી.)

અપુર્વ જીવ જીનધર્મને પામ્યો, જ્યારે કમિય રહી નહિ,
ક્યારે. પ્રાં કલ્પવૃક્ષ તસ આંગણે ઉગ્યો, મનવંછિત ફળ પાય રે.
પ્રાણી ચિત્ત સમાધી હુવે દશ બોલે. ૧. ભાખી ગયા જગ તાત
રે; પ્રાં લીલ વિલાસ સદા શાતામાં, જ્યારા સુખ માહે દિન
જાતરે પ્રા. ચિ. ૨. બીજે બોલે જાતિસમરણ પામે પુણ્ય પ્રમાણે
રે; પ્રા. પુરવલા ભવ દેખે ભલી પરે, સમજે ચતુર સુજાણ રે પ્રા.
ચિ. ૩. ઉત્કૃષ્ટા નવસે ભવ લગતા, દેખે સંસારી પંચેદ્રિય ઠીક રે;
પ્રા. આયુષ્ય જાણે આપ પરાયો, મતી મંગળીક રે. પ્રા. ચિ. ૪.
મૃગાપુત્ર મહોલમાં બેઠા, મુનીવર મેઘકુમાર રે; પ્રા. મલ્લિનાથ
તણાં છયે મંત્રી, પામ્યો દેડકો સમકિત સારરે. પ્રા. ચિ. ૫. ક્ષત્રિ
નામે રાજ ઋષિશ્વર, વળી સુદર્શન શેડ રે; પ્રા. નમિરાયે સંયમ
આદરીયો તે તો પહોત્યા મુકિત ઠેઠ રે. પ્રા. ચિ. ૬. ભૃગુ બ્રાહ્મણ
દોય બાળક તેતળી પ્રધાન રે; પ્રા. જાતિસમરણથી સુખ પામ્યા,
સુણતાં આવે જન રે. પ્રા. ચિ. ૭. ત્રીજે બોલે યથાતથ્ય સુપનો,
જીવ રાજી હુવે દેખ રે; પ્રા. ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પામે તે પ્રભાતે, એહના
અર્થ અનેક રે. પ્રા. ચિ. ૮. ઇણ હીજ ભવે કઈ મુગતિ
સિધાયા, એહેવો સુપનો શ્રીકાર રે; પ્રા. અરિહંતાદિકની માય દેખે,
ભગવતિમાં અધિકાર રે. પ્રા. ૯. ચોથે બોલે દેવનો દર્શન, જેહ
તીઠે ડરે નેણ રે; પ્રા. જગમગ જ્યોત ઉઘોત ગિરાજે, વળી સમાદહિનાં
સેણરે. પ્રા. ચિ. ૧૦ સોમલ બ્રાહ્મણને સમજાયો, સમજદેવે આય
રે; પ્રા. સમકિત માંહી કરી દિયો સેઠો, સૂત્રનિરયાવળિકામાંચરે.
પ્રા. ચિ. ૧૧. શકડાળ નામે કુંભારની પાસે, સુર આઈ ઉભો
સાક્ષાત રે; પ્રાં વીરજિણુદશ્યું કરી દિયો ભેટો, હુવો શ્રાવક મોટ
મિથ્યાતરે. પ્રા. ચિ. ૧૨. પાંચમે બોલે અવધિ જ્ઞાની, સૂત્ર નંદીમાં
વિસ્તાર રે; પ્રા. આનંદ શ્રાવક જિમ સુખ પાયો, શ્રમણજ
કેશીકુમારરે. પ્રા. ચિ. ૧૩. સર્વાર્થસિદ્ધિના દેવતા દેખે, તીહાં બેઠા

થકા લોકનાળ રે; પ્રા. અરિહંત દેવને પ્રશ્નજ પૂછે, ઉત્તર દેવે
 દીનદયાળ રે. પ્રા. ચિ. ૧૪. અવધિ લહી અરિહંત દેવે આવે, માતાના
 ગર્ભ માંચ રે; પ્રાં પેદમાં પોઢયા દુનિયા દેખે, પૂરાં પુણ્યસંચ્યાં-
 જિનરાયરે. પ્રા. ચિ. ૧૫. છઠે બોલે અવધિદર્શન, દેખે રવિ સંસાર
 રે; પ્રા. સાતમે બોલે સુણુને હો જ્ઞાની, મનઃપર્વવ વિસ્તાર રે. પ્ર.
 ચિ. ૧૬. હોય સમુદ્રને દ્વીપ અઢાઈ, તેમાં સંજી પંચેન્દ્રિય હે;ય
 રે; પ્રા. તેહ જીવેના મનની વાતો, છાની ન રહે કોય રે; પ્રા.
 ચિ. ૧૭. મનઃપર્વવ જ્ઞાની હોવે મુનિવર, વળી લબ્ધિવંત અણુગાર
 રે; પ્ર. સત્ય પુરૂષ જેણે સ્વત્રને ગુંથ્યાં, ચૌનાણી ગણુધાર રે. પ્રા. ચિ.
 ૧૮. કેવળજ્ઞાની આઠમે બોલે, નવમે કેવળ દર્શનની આણુ રે; પ્ર.
 ચૌદરાજ રહ્યા છે દેખી, સર્વે વાતોના જાણુ રે. પ્રા. ચિ. ૧૯.
 લોકમાંહી ઉદ્યોતજ કીધો, કેવળી હુવા ચોવીશ રે; પ્રા. તીરથ થાખ્યાં,
 કર્મને કાખ્યાં જગતારણુ જગદીશ રે. ચિ. ૨૦ જિઘ્ન્ય તીર્થકર
 વીશ બિરાજે, ઉત્કૃષ્ટા સયને સાઠ રે; પ્રા. ગણુધર સાધુ નમું શિર
 નામી, કેવળી પાટોપાટ રે. પ્રા. ૨૧. દશમે બોલે કેવળ મરણુ,
 તે પહોંચે નિરવ,ણુ રે; પ્રા. એ દશ બોલ હુવા સંપૂર્ણ શ્રી વીર
 વચન પ્રમાણુ રે. પ્રાં ચિ. ૨૨. નેવુ જણુનાં નામજ આલ્યાં,
 કહ્યો અંતગડમાંહી અંત રે; પ્રા. કેવળ મરણુણે મુકતે સિધાયા,
 સહુ સિદ્ધ થયા બગવંતરે. પ્રાં ૨૩. દશાશ્રુતસ્કંધ માંહે આલ્યા,
 વળી સમવાયાંગની સાખ રે; પ્રાં સમાધિપચીશી હુધ સંપૂર્ણ,
 ઋષિરાયચંદળ એમ લાખે રે. પ્રા. ચિ. ૨૪. પ્રસાદ પૂજ્ય જેમ-
 લળ કેરો, કર્યો જ્ઞાનતણો અભ્યાસુ રે; પ્રા. સંવત અઢારશે વર્ષ
 તેત્રીશે, મેડતનગર ચોમાસ રેં પ્રાં ચિં ૨૫.

હરિશ્ચંદ્ર નૃપની સજ્જાય.

દોહરો-શ્રી ગુરુપદ પંકજ નમી, સમરી સારદમાય સત્યવાદી હરિશ્ચં-
 દ્રની ઉત્તમ કહું સજ્જાય. ઢાળ-સત્વ શિરોમણી હરિશ્ચંદ્ર પૃથ્વીપતિ, નગરી
 અયોધ્યા જેની સ્વર્ગ સમાનજે, સુરગુરુ સમ વસુભૂતિ મંત્રી જેહનો,
 રાણી સુતારાને કુમાર દેવ સમાનજે. સત્વ. ૧. અવસર જાણી સુરપતિ એક

દિન ઉચ્ચરે, હરિશ્ચંદ્રના ગુણ દેવને કરે જાણુજો, સત્વ પ્રાણ જતાં
 પણ સત્વ પણું છોડે નહિ, મનુષ્ય છતાં પણ કેટલાકડું વખાણુ
 જો. સત્વ. ૨. સ્વામી વચને શ્રદ્ધા નહિ જો દેવને. તેણે
 વિકુન્ઠ્યાં તાપસો પુરની બાહાર જો, સુવર થઈને નાશ કર્યો
 આરામનો પોકાર કરતો ગયો તાપસ પુરમાંય જો સત્વ. ૩. સાંભળી
 નૃપતિ ચાલ્યો તાપસ આશ્રમે, હાથમાં લઈને ખેંચ્યું તાણી તીર
 જો. ગર્ભણી હરણીને વચમાં લાગી ગયું, હરણી મરતાં કુલપતી
 કુટે સીર જો. સત્વ. ૪. પશ્ચાતાપની સીમા ન રહી રાયને કુલપતિ
 પાસે નૃપ નમાવી કાય જો, પ્રાયશ્ચીત માટે રાજ્ય પાટ દઉં આપને,
 પાપ હત્યા જો લાગેલી મુજ જાયજો. સત્વ. ૫. ઉપર લાખ સોનૈયા
 આપુ પુત્રીને, પોષેલી મૃગલી જેણે દિવસને રાત જો, કુલપતિ કહે
 હું રાજા આજથી પુરનો, લાખ સોનૈયા દો વેચી તુમ જાત જો. સત્વ.
 ૬. રાજ્યને તજતાં આડો મંત્રી આવીઓ, ત્યારે તાપસે કીધો મંત્રી
 કીર જો કપિજલ અંગ રક્ષક વચમાં બોલીઓ તેને પણ કીધો જ-
 બુક છાંટી નીર જો સત્વ. ૭. કસોટી કીધી દેવે રાજ્ય તજવીયું, તો પણ
 સત્વમાં અડગ રહ્યો છે ભુપજો, કાશી નગરીમાં જઈ ચૌદામાં રહી.
 વેચાણુ માટે ત્રણે ઉભા ચુપજો. સત્વ. ૮. વેચાણુ લીધી રાણીને એક
 બ્રાહ્મણે, કુમારને પણ વેચ્યો બ્રાહ્મણ ઘેરજો, પોતે પણ વેચાણુ
 ભંગીના ઘરે, કર્મ રાજાએ કીધો કાળો કેરજો. સત્વ. ૯. જળ
 વહન કર્યું બાર વરસ લગે નીચનું નોકર થઈને વસ્યા ચંડાળ
 ઘેરજો, દુઃખ સહન કરવામાં મણા રાખી નહિ, તો પણ કર્મે જરા
 ન કીધી મહેરજો સત્વ. ૧૦. રાક્ષસીરૂપ કરાવી કીધી વિટંબના,
 તારામતિને ભરી સભાની માંયજો, નાગ ડસાવી મરણુ કર્યો રોહિતા
 શ્વને, વિષ્ણુટો કર્યો તારામતિથી રાયજો. સત્વ. ૧૧. મૃતક અંબર લેવા
 શ્રેત વને ગયો, ચંડાળની કહેવાથી નોકર રાયજો, આવી સુતારા કુમાર
 મૃતકને ઉંચકી, દહન ક્રિયા કરવાં મૂકી કાયજો. સત્વ. ૧૨. રૂઢન
 કરતી છાતીકાટને કુટલી, ખોળામાં લઈને બાળક ઉપર પ્રેમજો, એટ-
 લામાં હરિ આવ્યો દોડતો આગજો, ચોળખી રાણીને પૂછે છે કથાજ

ક્ષેમજ્ઞે. સત્વ. ૧૩. સુતારા કહે પુત્ર મરણની આ દશા, ચંડાળ થઈને મને વેચી દિજ ઘેરજ્ઞે, રાજ્ય પાટ ગયું કુટુબ કમીલા વેગળાં પુત્ર મરણથી વત્યો કાળો કેરજ્ઞે. સત્વ. ૧૪. ખાર વરસ લગે ભંગી પાણું આપે કયું, ચાકરડી પાણું થયું ભારે શિર તેમજ્ઞે, કુંવર ડસીયો વનમાં કાળ લેવા જતાં, સ્વામી હવે શું પુછો કુશળ ક્ષેમજ્ઞે સત્વ. ૧૫. પ્રભુ હવે તો દુઃખની હદ આવી રહી, શિરપર ઉગવા બાકી છે હવે તૃણ જ્ઞે, દુઃખ લખ્યું હશે કેટલું આપણા ભાગ્યમાં, નાથ હવે તો માણું છું હું મરણજ્ઞે સત્ય. ૧૬. ગભરાયો નૃપ રાણીની વાતને સાંભળી, ધીરજ ધારી કયું હૃદય કઠીનજ્ઞે, સહન કરીશ હું જેટલું જે દુઃખ આવશે, પણ સુર્યવંશી થાશે નહિ કદી દીનજ્ઞે. સત્વ. ૧૭. આટલું બોલી પ્રેમનું બંધન તોડીને, મુખ ફેરવી માગ્યું મૃતકનું વસ્ત્રજ્ઞે, રાયની સમશ્યા સુતારા સમજી નહિ, ફરી ફરી નૃપના હાથમાં દે છે પુત્રજ્ઞે સત્ય. ૧૮. પુત્રના શબનું કામ નથી હવે માહરે, ત્યારે શું કહો છો બોલો થઈ સનમુખજ્ઞે, લજ્જાની મુકી અશ્રુથી નેત્રો ભરી, નૃપે માગ્યું અંબર મૃતકનું કરી ઉન્મુખજ્ઞે, ૧૯. એટલામાં કરી દેવે વૃષ્ટિ પુષ્પની, સત્યવાદી તમે જ્ય પામો મહારાજજ્ઞે, કસોટી કીધી દુઃખ નાંખી આપને, ક્ષમા કરો તે સત્વતાણા શિરતાજજ્ઞે. સત્વ. ૨૦. દીધુ વરદાન દેવે રાજ્ય આબાદનું સંજીવન કરી પુત્રને ગયો દેવલોકજ્ઞે, મંત્રીશ્વર અંગરક્ષક બંને આંવીયા શ્લાઘા થઈ છે નૃપની ત્રણ લોકજ્ઞે. સત્ય. ૨૧. ધન્ય છે ધન્ય છે સત્ય શિરોમણી રાયને, જેમ જેમ કસીયે તેમ તેમ કંચન-વાનજ્ઞે, સુરપતિ આગળ સ્તુતિ કરે હરિશ્ચંદની, દીઠો ન જગમાં ધૈર્યમાં મેરૂ સમાનજ્ઞે. સત્વ. ૨૨. વિચારંતા પ્રભુ શાંન્તિ જિનવર આવીયા, રાયને રાણી વંદન અર્થે જાયજ્ઞે, દેશનાંતે હરિશ્ચંદ પૂરવ ભવ પૂછીયો, શ્યા કારણથી ભંગીપણું મુજ થાયજ્ઞે સત્ય. ૨૩. ખાર વરસ લગે દુઃખના કુંગર દેખીયા સુતારા શિરપર આવ્યું મહાન કલંકજ્ઞે, વિખુટો કયો પુત્રને રાણીથી મુજને, કારણ વિણ કદી કાર્ય બને નનિઃશંકજ્ઞે, સત્ય. ૨૪. પ્રભુ કહે રાજ રાણી તમે પૂર્વે હતા. સાથે સાથે બેમુનિ આવ્યા

તુમ ગામજે, રૂપ દેખીને રાણી બીંધાણી કામથી, ખોલાવે દંભથી
 દાસી દ્વારા ભીડી હામ જો. સત્વ. ૨૫. હાવ લાવ દેખાડયા બહુ એકાં-
 તમાં પણ મુનિ કહે છે ભરમ થયો અમ કામજે, તેથી અમારો કામ
 હવે નથી જાગતો, વળી મળમૂત્રની કુંડી કાયા છે ઉદામ જો. સત્વ. ૨૬.
 નિરાશી થઈ રાણી નૃપ કને જઈ, આજ ચડાવ્યું મુનિ ઉપર નિર-
 ધાર જો. તાડના પૂર્વક બંધીખાને નંખાવીયા, માંસાતે રાય કરે
 પસ્તાવો અપાર જો. સત્વ. ૨૭. દોષ ખમાવી મુનિથી સમક્તિ
 પામીયા મુનિવર બન્ને કાળ કરી દેવ લોકજે, કસોટી મીષથી વૈર પુરવ
 તેણે વાળીયું, સુખદુઃખ નિમિત્ત કર્મ જાણી તજે શોકજે. સત્વ. ૨૮.
 રાયને રાણી જાતિસ્મરણ પામિયાં અલ્પ નિદાનને દીઠા વિપાક
 મહાન જો જગતની વિચિત્રતા સર્વે અનુભવી કર્મબંધનના છોડયાં
 સકળ નિદાન જો. સત્વ. ૨૯. સાકેતપુરનું રાજ્ય હઈ રોહિતાશ્વને
 દીક્ષા લીધી સોળમાં જિનવર પાસ જો કેવળ પામી શિવપુરમાં
 સીધાવીયાં નીતિ ઉદયનો કરજો શિવપુર વાસ જો. સત્વ. ૩૦.

૪૯. શ્રી સિદ્ધચક્રનું સ્તવન.

[નમો રે નમો શ્રી શેત્રુંજી ગિરિવર—એ દેશી.]

સકલ સુરાસુર વંદ્ય નમીજે, શ્રીસિદ્ધચક્ર પ્રધાન રે; ઈંદુલવ
 પરલવ શિવસુખ કારણ, વારણ કર્મ વિતાન રે. સં ૧. પ્રથમ
 પદે અરિહંત નમીજે, ચાર અતિશયવંત રે; પ્રાતિહારજ આઠની
 શોભા, બાર ગુણે ભગવંત રે. સં ૨. આઠ કરમને નાશે જિનવર,
 આઠ ગુણે પ્રગટાય રે; એહવા સિદ્ધ પ્રભુને નમતી, દુરિત સકલ
 દૂર જાય રે. સં ૩. આચારજ પ્રણમો પદ ત્રીજે, ગુણ છત્રીસ
 સુહાય રે; પાઠક પદ ચોથું નિત પ્રણમું, ગુણ પચવીસ કહાય રે.
 સં ૪. સત્તાવીસ ગુણે કરી સાધુ, દુષ્ટ કરમ ભવ છોડે રે; ચાર
 સદ્ગુણા આદે સડસઠ, ભેદે દરિસણ હીપે રે. સં ૫. સાતમે નાણ
 નમો ભવી ભાવે, ભક્તિ કરી શુભ મજા રે; પાંચ કલ્યા મૂલ ભેદજ
 ચાર, ઉત્તર એકાવજ રે. સં ૬. સંયમ સત્તર પ્રકારે આરાધો,
 નવમે પદ તપ સાર રે; તે તપ બારે ભેદે વખાણ્યો, અવિચલ પદ

હાતાર રે. સં ૭. એ નવપદમાં આતમા રે, નિજ આતમમાં એહ રે; મયણા ને શ્રીપાલે આરાધ્યો, નવમે ભવે શિવગેહ રે. સં ૮. પાંચ ગુણિમાં ગુણ રહ્યા રે, ગુણી સેવે ગુણ હોય રે; ધ્યેય ને ધ્યાતા ધ્યાનથી જાણો, ભેદ રહ્યો નવિ કોય રે. સં ૯. ઇમ નવપદ જે બ્યાવે પ્રાણી, તે શુભવિજય વરંત રે; વીર કહે સુષ્ઠ શ્રેણિક તે નર, સિધ્ધિવધુ-વર-કંત રે. સં ૧૦.

અથ શ્રી માણિભદ્રજીનો છંદ હોહા.

સરસ વચન દો સરસ્વતિ, પૂજું ગુરૂકે પાય ગુણ માણિક્યા
ગાવતાં, સેવકને સુખ થાય. ૧. માણિભદ્ર મેં પામીયો, સુરત
જેહવો સ્વામી. રોગ શોગ દૂરે હરે, નમું ચરણ શિર નામી. ૨
તું પારસ તું પોરસો, કામકુંભ સુખકાર. સાહિબ વરદાયી સદા,
અનધાનનો આધાર, ૩. તુંહિજ ચિંતામણિ રત્ન, ચિંતા સેન નિતાર.
માણિક સાહિબ માહુરા, હોલતના હાતાર. ૪. દેવ ઘણા દુનિયાંનમેં,
સુણતા કરે સન્માન. માણિભદ્ર મોટો મરહ, દીપે દેશ દીવાન. ૫.

અમિયદ્ધ છંદ.

દીપતો જગ માહિ દીસે, પિશુત તણાં દલ તુંહિજ પીસે.
અષ્ટ ભયથી તુંહિજ ઉગારે, નિંદા કરતાં શત્રુ નિવારે. ૬. જગ-
મુખ્ય દેવ મહા ઉપગારી, ઐરાવણ જિણુરે અસવારી. માણિભદ્ર
મોટો મહારાજ, વાજે નિત છત્રીશેવાજાં. ૭. હેમવિમલ સ્વરિ વરદાઈ,
ક્ષેત્રપાલક્ષણખાડયો ખાઈ. એણેવેલા માણુક તું ઉડયો ભેરવને ગુરબશું
કૂડયો. ૮. માનોજી માણિક વચન હમારે, થેં છોડા હું ચાકર
થારે, માણિભદ્રજી વાચા માની, કાલો ગોરો કિદા કાની. ૯. પાઠ
ભક્ત પણ વાંચા પાલી, વલ્લતી સામગરી સંભાલી બલિમ માણિક
ખાંહે જાલ્યો, દેશ અદારે જહિ ઉજવાલ્યો. ૧૦. કુમતિ રોગ કીયો
નિકંદન, માણિભદ્ર તપ ગચ્છરો મંડન ધ્યાન ધરે એક તારી જ્યારે,
તેહનાં કારજ ચેલાં સારે. ૧૧. બેલશિર રાખે દરબારે, વસુધા કીર્તિ
અધિક વધારે, આઠમ ચૌદસ જે આરાધે, સખલા ભપ દીવાલી

સાધે. ૧૨. શ્રી મણિભદ્ર પૂજે જે મોટો, તાસ ધરે કહિય ન આવે
ત્રોટો ભાવે કરી તુજને જે ભેટે, માણિક તેહનાં દાલિદ્ર મેટ. ૧૩.
ધન અખૂટ તે બહુ રુદ્ધિ પાવે, માણિક તત્ક્ષણ રોગ ગમાવે
સેવકને તું ખાંહે સાહે, મહિમા થાયે મહીયલ માહે, ૧૪. જે
મુજને સેવક કરી જાણો, તો માણિક એક વિનતિ માનો, દિલ ભરી
દર્શન મુજને દીજે, કૃપા કરી સેવક સુખ કીજે. ૧૫.

હોહા

તું વાસી ગુજરાતનો, નવ ખંડે તુજ નામ; મગરવાડે મોટો
મરહ, કવિયાં સારે કામ. ૧૬. સેવકને થેં શીખવો, હુકમ પ્રમાણ
હમેશ; જિણુ વિધ હું પૂજા કરું, સેવા દેઓ હુમેશ. ૧૮. કરો
અજાચી કવિયાણુ, માણિભદ્ર માખાપ, દિલ ભરી દર્શન દીજોએ,
સેવક ટાલ સંતાપ. ૧૮. માણિભદ્ર મહારાજશું, ઉદય કરે છે
અરજ મૂલમંત્ર મુજને દીયો, રાખો માહરી લજ્જ. ૧૯.

અડિયલ્લ છંદ.

વસુધામાં મારી લાજ વધારો, ન્યાત ગોત્રમેં કુજશ નિવારો
હુઃખ દાલિદ્ર હરિજે દૂરે, પુત્ર તણી તું વાંછા પૂરે. ૨૦ સેનાનીને
તું સમજાવે, અવનીપતિ પણ તુમ પામ આવે, વિદ્ય અનંતો રાજ
નિવારો, મણિભદ્ર મુજ શત્રુ નિવારો. ૨૧. સઘલાં નર નારી વશ
થાય, શાકિણી ભાકિણી નાસી જાય, જૂત પ્રેત તુજ નામે નાસે, નાહર
ચોર કદિ નવ વાસે. ૨૨. મોટા દાનવ તુંહિ મરોડે, તાવ તેજરા
તુંહિજ તોડે, હરિ હર દેવ ઘણાય હોયે, તિણમેં તુમ સરિસો
નહીં કોયે. ૨૩. ભાવે અડસઠ તીરથ ભેટો, ભાવે શ્રી મણિભદ્રને
ભેટો સુરપતિ માહરી અરજ સુણીજે, કવિયાણુને તત્ક્ષણ સુખ કીજે
જો વંછિત માણિક વરદાઈ, સેવકને ગહગદ્ સુહાઈ. ૨૪.

કલશ. જપન છંદ.

ગુણ ગાતા ગહગદ્, અજ ધન કપડો આવે. ગુણ ગાતાં
ગહગદ્, પ્રગટ ધર સંપદ પાવે. ગુણ ગાતાં ગહગદ્, રાજમાન
મોજ દીરાવે; ગુણ ગાતાં ગહગદ્ લોક સહુ પૂજા લ્યાવે, સુખ

કુશલ આશા સફલ, ઉદયકુશલ એણા પરે કહે. ગુણ માણિકનાં
ગાવતાં, લાખ લાખ રીઝાં લહે. ૨૫. ઇતિ.

અથ પદમાવતી માતાનો છંદ.

દોડા—દાનવ મુન્યિત સધન ધન. ચલિતાસન અહિંરાજ.
ફનન થગન પદમાવતી, નચત નાચ શિવકાજ. ૧.

છંદ ચાલ—પાય ઠમકતી ઠણુણુ, ધુઝર ઝણુણુ, ઘણુણુ, નેઊર ઘણુકંતી.
ચુડી અતિ ખણુણુ, ધુબરી ઘણુણુ, ફણુણુ, પુદડી ફરકંતી. વીણારવ
જણુણુ કાંશિય કણુણુ, તણુણુ તંતિય તાણુભરે. પઊમાવે અમરિય
જિન ગુણુ સમરીય, રંગભર રાચીય નાચ કરે. ૧. વાજત સમ તાલન,
દુંદુહી ચાલન, ભાલન ફેરી ભણુકંતી. ડુકકમ ડમ ડમનન શંખશોભનન,
કણુણુ કાંશીય કણુણુતી. કલ અકલયકારી, અતિ મનોહારી, વાણી
શ્રવણુ સુખ કરે. પઊમાવે ૦ ૨. માણુક પધકડીયાં, મોતીશું જડીયાં,
આડી અંગે ઓપંતી. લાયક જગનાયક, મનમથ ધાયક, પાયે
અખીયાં રોપંતી, ખામડી લોહાવતી, જિન ગુણુ ગાવતી, ભાવતી
ભાની ચિત્ત ખરે. પઊમાવે ૦ ૩. વાળે ડફવીણુ, રસભર લીણુ, ઝીણુ
નાદે ઝણુણુતી. આવે અલવંતી, દેવીસુ પંતી દેહ સુકંતી હીપંતી.
ચુંદભી નવરંગી, આંગિયા ચંગી, નવલ સુરંગી રંગભરે, પઊમાવે ૦
૪. તું હૈત્ય સંહારી, વિઘ્ન વિહારી, સમકિતધારી, જયકારી. શા-
સનસુરી સારી, સગ ભય વારી, અહિપતિ ખ્યારી મનોહારી. સા-
ગર હુરિઅરિ કિરિ જલન જલોહર, નામ જખ્યાં દુઃખ ફર કરે,
પઊમાવે. ૫. પારશ પરમેશ્વર, ભુવન દિણેસર, અલવેસરપદ સેવંતી.
ક્ષમા જિન ઉત્તમ, પદમાવિજય શુભ રૂપવિજયપદ દેવંતી, શંખેસર
ઇસર, ત્રિભુવન દિનેસર, સેવાકારી ભકિતરે. પઊમાવે, ૬. ઇતિ,

અથ કર્મ ઉપર છંદ.

ચોપાઈની દેશી.

આદિ જિનેશ્વર કર્મ પ્રણામ, સમરું સરસ્વતી સામિણી નામ
કર્મ તણી ગતિ વિષમી કહું, કર્મ તણાં ફલ સુણુજો સહુ. ૧. કર્મે
આહીસર ભગવન, વર્ષ દિવસ નવ પામ્યા અજ, ભરત ખાદુબલ

ઝગડો કર્યો, કર્મે મલ્લનાથ સ્ત્રીવેદ ધર્યો. ૨. આદીસર સાથના
 યતિ, મૂકી વેષ હુઆ મહપતિ, ખંધક સુરિ શિષ્ય પાંચસેં,
 ઘણી ઘાલ્યા શિવપુર વસે. ૩. શિષ્ય સહુ મુક્તિ પામ્યા સહી,
 આપ ભુવનપતિ પદવી લહી, કર્મે બહા કર્યો કુંભાર, કર્મે વિષજું
 દશ અવતાર, કર્મે હંધર દીધી શીખ, કર્મે મુંજ મંગાવી ભીખ.
 ૪. કર્મે ઇંદ્ર અહિલ્યાશું રમ્યો, કર્મે રામચંદ્ર વન ભમ્યો, કર્મે
 પાંડવ ગયા વિદેશ, કર્મે નલ ભમીયા બહુ દેશ. ૬. દમયંતીને
 પડ્યો વિયોગ, કુબેરદત્ત માય બહેન સંયોગ, ખંધક કુમાર ઉતારી
 ખાલ, સતી સુભદ્રા ચઢીયું આલ. ૭. વંકચૂલ રાય ઘરે અવતાર
 ચોર થઇ રહ્યો પશ્ચિમઝાર મલયાસુંદરી મહાબલ ધણી, પૂર્વ કર્મે
 કરમાં રે વણી. ૮. વંશ અગ્રે એલાચી પુત્ર, કર્મે પામ્યો આન
 પવિત્ર, કર્મવશે શ્રી આર્દ્રકુમાર, મૂકી વેષ માંડ્યો વ્યાપાર. ૯.
 ગજસુકુમાર શિર બાંધી પાલ, ભરી અંગાર કર્યું પરબલ, કર્મે નવ નંદ
 કરપી હુઆ, મમણુ ધન મેલીને મુઆ. ૧૦. યુગલ ગયું કર્મે નારકી,
 થલી સુદર્શન કરમે થકી. મુનિ આપાઠે કીધું એમ, ગુરુ છંડી વેશ્યાશું
 પ્રેમ. ૧૧. નંદિષણુ જીઓ મુનિરાય, મૂકી વેષ વેશ્યા ઘર
 ભય, સુરજ ગતિ ભમે નિશદ્દિશ, કર્મતણી છે ઐસી જગીશ. ૧૨
 સુકડોસલ વાઘણી મુખ પડ્યો, મેતારજ સોનારી નડ્યો. રહ્યો કોશ્યા
 ભર સ્થુલિભદ્ર યતિ, કર્મે પાપ ન લાગ્યું રતિ. ૧૩. ખોડ બલંતો
 પન્નગ જેહ, ધરણેંદ્રપદવી પામ્યો તેહ. મુનિસુવત વાણી અનુસરી,
 વાળ પોહોતો દેવનપુરી. ૧૪. પૂરવ કર્મે શ્રી મહાવીર, શ્રવણે
 ખીલા ચરણે ખીર. નામે હરિબલ માછી વલી, કર્મે સ્ત્રી પામ્યો
 નિરમલી. ૧૫. અરણિક મુનિ દીક્ષાથી પડ્યો, ચંડકોશીઓ સુરપદવી
 ચડ્યો. શાસ્ત્ર નિમિત્તિઆ કે કે કહ્યા, મૂકી વેશ ભર વાસી રહ્યા
 ૧૬. મુનિવર માસખમણુના ધણી, તે ગતિ પામ્યા પન્નગ તણી.
 કુરગડુને જમતાં નાણુ, એહ કર્મ તણું અહિનાણુ. ૧૭, કર્મે
 ઉત્તમ કુલની નાર; તેહ વાંછે ખીજે ભરતાર. કઠિયારો ઇમ શીલે
 રહ્યો, દ્રવ્ય છંડીને નાસી ગયો. ૧૮. કર્મ થકી ભરતે થું કીધ,

આરિસામાં કેવલ લીધ. વલી તંદુલ મચ્છ કર્મે કરી, સાતમે નર્કે
 પોહોંચે વલી, ૧૬, કંડરિક પુંડરિકે બંધવ બે, એક રાજ
 એક દીક્ષા લે, પડીયો મુનિવર ચડીયો રાય. જરાકુમરે મારયો
 નિજ ભાય, ૨૦, કર્મે દર્દુર સુરવર થાય, કર્મેરલીયા રંક ને રાય,
 કર્મે હાથી નર અવતાર, પ્રત્યક્ષ પેખો મેઘકુમાર. ૨૧- બાલપણે
 શ્રી વચરકુમાર, પારણે ભણીયા અંગ ઇચ્છાર, લક્ષમણા નામે જે
 મહાસતી, કર્મે તે ચૂકી શુભ ગતિ. ૨૨. મયણાસુંદરી નરપતિ
 સુતા, વરીયો કોઢી સહુ દેખતાં, કર્મે ચુલણીમારે પુત્ર, કર્મે ભાંજી
 રહે ધરશૂત્ર. ૨૩. હરિકેશી બલ પુરવ ચતિ, કુલ ચંડાલ તણે
 ઉત્પત્તિ. કર્મ તણી ગતિ જુએ ઇસી, સારે દેવ સેવા ઉલ્લસી,
 ૨૪. સતી સીતા સંકટમાં પડી. ઇચ્છાકારી બહુ કર્મે નડી. એક
 રડવડતાં સઘલે ભમે, તેહને કન્યા ન મલે કિમે, ૨૫. કર્મ તણું
 ફલ જો જો દેવ બહોંતર સહસ પરણ્યા વસુદેવ. કર્મે કેસરી
 કેવલ લીયો, કર્મે ભામંડલ જીવીયો. ૨૬. કર્મે ભગિની કરવા દ્રોહ
 કર્મે શૂલી થયાં સુરલોચ. કર્મે ચોરી રોહિણી કરે, કર્મે પુણ્યવંત
 ભૂખે મરે, ૨૭. કર્મે વિક્રમને શિર આલ, લહે કેવલ એવંતો
 બાલ. ઘણી વેઠ લગે નવ નારદ, કર્મે શુદ્ધ બુદ્ધ પામ્યા બલદ.
 ૨૮. ચૌદ પૂરવધારી જે મુનીશ, પડ્યા નિગોદે વહી નિશદિશ. સુભ્રમ રાજ
 નરકે ગમન બ્રહ્મદત્તને ગમીયાં નયણ. ૨૯. દઢપ્રહારે કરી હત્યા ચાર,
 તોહિ મુક્તિફલ લીધાં સાર, ગૌતમસ્વામી અણુધર બોધ, દેવશર્મા
 બ્રાહ્મણ પ્રતિબોધ. ૩૦. કર્મ તણી ગતિ કિમ કહેવાય, નિજ પ્રેમદા
 શિર કીડો થાય, કર્મે અરજુનમાલી અણુગાર, પાતિક ઉતાર્યા
 નિરધાર. ૩૧ હરિચંદ રાજ સાહસધીર, કર્મે ડુંબ ચરે વહું નીર,
 પરશુરામ જમદગ્નિની જાત, ક્ષત્રીની તેણે કીધી જાત. ૩૨. પ્રભવો
 હુંતો મોટો ચોર, તિણે લીધું સંજમવ્રત ચોર; ભદ્રબાહુ સ્વામી ગુરુ
 ભાય, વરાહમિહિર નામે કહેવાય. ૩૩. મૂકી દીક્ષા ભાષે જોષ, ઇણી
 પરે કરે ઉદરનો પોષ, સનતકુમાર કરતો રંગરોલ, ડીલે રોગ ઉપના
 છે સોલ. ૩૪ દશ શીશ રાવણ કીધ કલોલ, કર્મે દશ શિર હુઆં

રોલ, કર્મે નિર્ધનને ધનવંત, કર્મે થાય સંત અસંત. ૩૫. ચંપક-
સેન દાસીનો પુત્ર, લીધું વત દત્તધરસૂત્ર, કર્મે પુત્ર કેવલસીરી
લહે, પામી કેવલ ધરમાં રહે. ૩૫. ક્રીધાં કર્મ ન આવે પાર, દેખો
દ્રૌપદી પંચ ભરતાર, શાસ્ત્ર માંહિ છે ઘણા વિચાર, તે કહેતાં નવ
આવે પાર. ૩૬. સુલસા શ્રાવિકા કર્મે ઓધાન, સુત બત્રીસે ધર્મા
પ્રધાન, એક ધરમીને થાયે બ્યાન, એક પાપી પામે બહુમાન. ૩૮.
તે દેખી મમ ધરજો રોષ, પૂરવ કર્મ તણો એ દોષ, નિંદા કરો
કો કેહ તણી, નિંદા થાયે દુરગતિનો ધણી, ૩૯. જેહને હોય
નિંદાનો હાલ, તે બોલ્યો ચોથો ચંડાલ, પર તણી જે નિંદા કરે,
પિંડ પોતાનો પાપે ભરે. ૪૦. તેહને સાધુ કહે જગબાપ, જે
કેહને ન કરે સંતાપ, કવિ કહે તસ લાગું પાય, જિમ મુજ દુઃખ
તે સઘલાં જાય. ૪૧. જેહને જેહવી હોયે મતિ, તેહને તેહવી
થાયે ગતિ, તે દેખી મત ધરજો રોષ, પૂરવ કર્મ તણો એ દોષ.
૪૨. જે કરો નિંદાની ખાંત; નિંદા આપ કરો દિનરાત નિજ
આતમમે દીયે ઉપદેશ, તે જન કરશે મુગતિ પ્રવેશ. ૪૩. તપગ-
છનાયક જગગુરુ નામ, શ્રી હીરવિજય સૂરિ અભિરામ પટધર શ્રી
વિજયસેન સૂરિશ, રતનસાગર પ્રણમે નિશદિશ. ૪૪.

કલશ હરિગીત છંદ.

ઇમ આદિનીરે અંતધીરે, કર્યાં કર્મ સહુ જોગવે શ્રી ચક્ર-
વર્તિપદ વસુદેવ રાજ, શુભ અશુભ ફલ ભોગવે સુણ જીવડા એક
પુણ્ય કરતાં, દુષ્કૃત સઘલાં ખેપીએ મુક્તિનારી પામે સારી, જિન-
વરવાણી જે પીએ. ૪૫. ઇતિ કર્મનો છંદ સમાપ્ત.

અથ શ્રી હેતવિજયજી કૃત અઢાર નાતરાની સજ્જાય.

: ઢાળ પહેલી :

પહેલાં તે સમઝં પાસ પંચાસરોરે, સમરી સરસતી માયા;
નિજ ગુરુ કેરાં રે ચરણ નમી કરી રે, (રચથુ) કહેથું રંગે સજ્જ-
આય; ભવિ તુમે જોજો રે સંસાર નાતરાં રે. ૧. એક ભવે દુઆરે
અઢાર; એહવું બાણીને ફરે નિવારજો રે; જિમ પામે મુખ અપાર.

ભ. ૨. નગરમાં મોટું મથુરાં જાણીએ રે, તિહાં વસે ગણિકા એક;
કુબેરસેના રે નામ છે તેહનું રે; વિલસે સુખ અનેક. ભ. ૩. એક
દિન રમતાં પર શું પ્રેમમાં રે, ઉઠરે રહ્યું ઓધાન; પૂરણ માસે
પ્રસન્નું જોડલું રે, બેટો-બેટી સુજાણ. ભ. ૪. વેશ્યા વિમાસે
આપણે ઘરે રે, કુણ જાળવશે એ બાળ; ક્ષણ ક્ષણ જોવાં-ધોવાં ને
ધવરાવવાં રે, કુણ કરે સાર-સંભાળ. ભ. ૫. એહવું વિમાસી રે
પેટીમાં લઈ રે, ઘાલ્યાં બાળક દોય; માંહે તે મેલી નામાંકિત
મુદ્રિકા રે, નદીમાં ચલાવે સોય. ભ. ૬. જમુનામાં વહેતી રે આવી
શૌરીપુરે રે વાણું છે વાણું તે વાર; તવ તિહાં આવ્યા રે દોષ
વ્યહવારીયા રે; નદી કાંઠે હર્ષ અપાર. ભ. ૭. ફરથી દીઠી પેટી
આવતી રે, હૈડે વિમાસે દોય; એહમાં જે હોશે તે આપણ બિહુ
રે, જોડેથી લેશું સોય. ભ. ૮. બોલ બન્ધ કીધા વ્યહવારીએ રે,
કાઠી પેટી તે બાર, પેટી ઉપાડી રે છાની સોડમાં રે, લેઈ આવ્યા
નગર મોઝાર. ભ. ૯. પેટી ઉપાડી રે તેમાં નિહાળતાં રે, દીકાં
બાળક દોય; મનમાં વિચારે રે દોય વ્યહવારીયા રે, શું જાણે પુર
કોય. ભ. ૧૦. જેને સુત નહિ હવે તેણે બેટો લીધો રે, બીજે
બેટી હો લીધ; મુદ્રિકા મેળે રે નામ કુબેરદત્ત દિયો રે, કુબેરદત્તા
વળી દીધ. ભ. ૧૧. અનુક્રમે વાઘ્યાં રે દોય લણ્યાં ગણ્યાં રે,
પામ્યા જોબન સાર; માત તાતે જોઈને પરણાવીયાં રે, વિલસે સુખ
અપાર. ભ. ૧૨.

:દાળ બીજ:

એક દિન બેઠા માળીયે રે લાલ, નરનારી સળી રંગ રે;
રંગીલા કંત સાર પાસે રમતાં સોગઠે રે લાલ, આણી મનમાં ઉમં-
ગરે. રં. ૧. આવેને પિયુડા આપણ બેલીએ રે, કહું છું બણી
મનોહાર રે, રં. હાસ્ય વિનોદ કરે બણ્યાં રે લાલ, માને ધન્ય
અવતાર રે રં. આ. ૨. રમત રમે ખુશીમાં બણ્યાં રે લાલ, દાવ
નાખે ભરતાર રે; રં. દીઠી નામાંકિત મુદ્રિકા રે લોલ, હૈડે વિમાસે
નાર રે. રં. આ. ૩. બેહુ રૂપે બેહુ સરીખાં રે લાલ, સરખાં

વીટીમાં નામ રે, રં. નારી વિચારે ચિત્તમાં રે લાલ, મે એ ક્રીધો
અકામ રે. રં. આ. ૪. રમત મેલી પિયરમાં ગઇ રે લાલ, પૂછો
માલાને વાત રે; રં, માત કહે હુ બાણું નહીં રે લાલ જાણે
તાહરે તાત રે. રં. આ. ૫. તાત કહે સુખજો સુતાં રે લાલ,
સંકેપે સઘળી વાલ રે; રં. પેટીમાંથી જોંચીયાં રે લાલ, બાળક
દોય વિખ્યાત રે. રં. આ. ૬. કુબેરદત્ત મન ચિતવે રે લાલ મેં
ક્રીધો અપરાધ રે, રં. સાઇ વર્યો ને સાઇ ભોગવ્યો રે લાલ, એ
સવિ કર્મની વાત રે. રં. આ. ૭. એમ ચિંતવીને સંયમ લીયો રે
લાલ, પાળે પંચાચાર રે; રં. સમિતિ ગુપ્તિનો ખપ કરે રે લાલ,
છ કાય રક્ષા સાર રે. રં. આ. ૮. કુબેરદત્ત મન ચિંતવે રે લાલ,
એ નગર માંહે ન રહેવાય રે; રં. જોંન વરીને જોંન ભોગવી રે
લાલ, ઘર ઘર એ કહેવાય રે. રં. આ. ૯. કુબેરદત્ત તિહાંથી
ચાલીયો રે લાલ, આવ્યો મથુરા માંય રે; રં. વેશ્યા મન્દિર
આવીયો રે લાલ, કરે વેશ્યા શું અન્યાય રે. રં. આ. ૧૦. કુબેર-
દત્ત નિજ માત શું રે લાલ, સુખ વિલસે દિન-રાત રે; રં. એમ
કરતાં સુત જનમીયો રે લાલ, એ સવિ કર્મની વાત રે. રં. આ.
૧૧. તપ—જપ—સંયમ સાધતા રે લાલ, પાળતાં કીરિયા સાર રે;
રં. કુબેરદત્તને અવધિ ઉપન્યું રે લાલ, દિયે તિહાં જ્ઞાનવિચાર રે.
રં. આ. ૧૨. અવધિજ્ઞાને સાધવી રે લાલ, દેખે મથુરા મોઝાર રે;
રં. નિજ જનનિથી સુખ વિલસતો રે લાલ, ધિક્કધિક્ક તસ અવ-
તાર રે. રં. આ. ૧૩. ગુરૂણીને પૂછી કરી રે લાલ, આવી મથુરા
ગામ રે; રં. વેશ્યા મન્દિર જઇ ઉતરી રે લાલ, કરવા ધર્મનું કામ
રે. રં. આ. ૧૪.

ઢાળ ત્રીજી.

ઇંજ અવસર નાનો બાલુંડો રે કાંઇ, પારણે પોઠયો જોડ;
ગાઉં હાલડ્યાં હાલો હાલો, કહી હુલરાવતી રે કાંઇ; સાધવી
અતુર સુખજી. ગા. ૧. સગપણ છે તાહરે માહરે રે, કાંઇ, દીકરો-
દેવર ભાઇ. સુ. ૨. સગપણ છે તાહરે માહરે રે કાંઇ; ખટ ખીજ

કહું તેહ; શુન્ધવ પિતા વડવો રે કાંઈ, સસરો સુત ભરતાર.
સુન્ ૩, સગપણ છે તાહરે માહરે રે કાંઈ, ખટ ખીજાં કહું તેહ, સુણ
તું માતાજી. માતા કહું સાસુ કહું રે કાંઈ, વળી કહું શોકય
ભોજાઈ. સુન્ માતાજી. ૪ વડીઆઈ વળી પુત્રવધુ કહું રે કાંઈ તુજ
મુજ સગપણ એહ; સુન્ માતાજી. એહ સંબંધ સવિ સાંભળી રે
કાંઈ, ઘરમાંથી આવ્યાં હોય, સુણ તું શ્રમણીજી. ૫. અછતાં આળ ન
હિજીયે રે કાંઈ, તુમ મારગ નહિ એહ; સુન્ શ્રમણી કહે સુણો
હોય જણારે કાંઈ, ખોટું નહિય લગાર; તુમે સાંભળજો. ૬. પેટીમાં
ઘાલી મૂકીયાં રે કાંઈ, જમુનાયે વહેતી જોગ, તુમે સાંભળજો.
શૌરીપુર નગર તિહાં વળી રે કાંઈ, પેટી કાઠી સોય. તુ. ૭. ઈમ
નિસુણી તે હોય જણે રે કાંઈ, સંયમ લીધો તેણી વાર; તુમે
સંયમ લેઈ તપ આદરી રે કાંઈ, દેવલોકે પહોંચ્યા સાર રે, મન
રંગીલા ૮. તપથી સવિ સુખ સંપજે રે કાંઈ, તપથી પામે જ્ઞાન રે,
તપથી કેવળ ઉપજે રે કાંઈ, તપ મહોટું વરદાન રે, મ. ૯. તપ-
ગચ્છપતિ ગુણ ગાવતાં રે કાંઈ, ઋદ્ધ વૃદ્ધ ધર થાય; મન્ પંડિત
દાનવિજય તણો રે કાંઈ, હેતવિજય ગુણ ગાય. મન્ ૧૦.

અથ શ્રી નાગીલાની સન્જાય.

ભુદેવ ભાઈ ઘેર આવીયારે, પ્રતિબોધવા મુનિરજરે; હાથમાં
તે લીધો ધૃતનો પાતરો રે, ભાઈ મુને આઘેરો વળાવરે; નવિ
રે પરણા તે ગોરી નાગીલા રે. ૧. એમ કરી ગુરૂજી પાસે
આવીયા રે, ગુરૂજી પૂછે કાંઈ દીક્ષાના ભાવ રે; લાજે નાકારો નવિ
કહ્યો રે, લીધી ભાઈને ભાવ રે. ન. ૨, બાર વર્ષ સંજમે રહ્યા રે,
મનમાં ધરતાં નાગીલાનું ધ્યાન રે; હા હા મૂર્ખ એ મેં શું કર્યું
રે, નાગીલા તજી જીવન પ્રાણ રે. ન. ૩. માત ને પિતા તેહને
નથી રે, એકલડી અબળા બાળ રે; સોલ વર્ષની સુંદરી રે, સુંદર
તનું સુકુમાર રે. ન. ૪. શશી વદની મૃગ લોચણી રે, વલવલતી
મૂકી ધરની નાર રે; મુજ ઉપર અનુરાગીણીરે, હવે લેહુ તેહની

સંભાળ રે. ન. ૫. ભવદેવ ભાંગે ચિત્તે આવીયા રે, વિણ ઓળખી
 પૂછે ઘર નાર રે; કોઇએ હીઠીરે ગોરી નાગીલા રે, અમે આવ્યાછી વ્રત
 છોડનહાર રે. ન. ૬. અમર લોક તણ કરી રે, નરક થહે કોણ
 હાથ રે; પામી સુખ તણ કરી રે, હા હા પડીયો કષ્ટ જંજળ રે.
 ન. ૭. નારી ભણે રે સુણો સાધુજી રે, વખ્યો ન લેવે કોઇ આહાર
 રે; હસ્તિ છંડી ને ખર કોઇ નવિ થહે રે, તુમે છો જ્ઞાનના
 ભંડાર રે. ૮. ઉઠક વામે લીએ આહારને રે, નહિ માનવનો
 આચાર રે; તમે જે ઘર તરૂણી તજ્યા રે, હવે શી તેહની
 સંભાળ રે. ૯. નારી નરકની ખાણુ છે રે, નરકની દીવી છે
 નાર રે; તમે તો મહા મુનિરાજ છો રે, જેમ પામો ભવનો
 પાર રે. ન. ૧૦. અંકુશે ગજ વશ્ય આણ્યો રે, રાજમતિએ
 રહનેમ રે, વચન અંકુશે વાળીઓરે નાગીલાએ ભવદેવ તેમ રે.
 ન. ૧૧. નાગીલાએ નાથ સમજાવીઓ રે, ફરી લીધો સંજમભાર
 રે; ભવદેવ દેવલોકે ગયા રે, હુવા છે શિવકુમાર રે. ૧૨.
 ત્રીજે ભવે જંબુસ્વામીજી રે, પરણ્યા પદ્મણી આઠ રે; કોડ
 નવાણું કંચન લાવીયા રે, તે છે સિદ્ધાંતનો પાઠ રે. ન. ૧૩.
 પ્રભવાદિક ચોર પાંચશે રે, પદ્મણી આઠે નાર રે; કર્મ અપાવી
 મુકતે ગયા રે, સંઘ વિજય (સમયસુંદર) સુખકારરે. ન. ૧૪.

શ્રી મૃગાપુત્રની સજ્જાય.

દુહા:

પ્રણમી પાશ્વ જિણુંદને, સમરી સરસ્વતી માય; નિજ ગુરુ
 ચરણ નમી કરી, ભણ્યું મહા મુનિરાય. ૧. રાજઋદ્ધિ લીલા પરિહરિ,
 લીધો સંયમભાર; તેહ મૃગાપુત્ર ગાયશું, સુણજો સહુ નર-નાર. ૨.
 સંક્ષેપે કરી વર્ણવું, સૂત્રે છે વિસ્તાર; ભણતાં-સુણતાં-બ્યાવતાં, લહીએ
 ભવનો પાર. ૩. ભોગી નરમાં ભમરલો, ઋષિમાંહી શિરદાર; તસ ગુણ
 વર્ણવતાં થકાં, ત્રુટે કર્મ અપાર. ૪.

ઢાળ

સુશ્રવનગર સોહામણુંજી બલભદ્ર તિહાં રાય; તસ ઘર ધરણી
 મૃગાવતીજી, તસ નંદન જીવરાય, હો માડી, ક્ષણ લાખેણી રે જામ

૧. જળ શ્રી નામે લલોજી, મૃગાપુત્ર પ્રસિદ્ધ; માતાને નામે કરીજી,
 ગુણ નિષ્પન્ન તસ દીધ. હો માડી. ૨. લણ્ણી-ગણ્ણી પંડિત થયોજી,
 જોખનવય જળ આય; સુંદર મંદિર કરાવીયાંજી, પરણાવે નિજ માય.
 હો માડી. ૩. તવ વય રૂપે સારિખીજી, પરણ્યા બત્રીશ નાર; પંચ
 વિષયસુખ ભોગવેજી, નાટકના ધમકાર. હો માડી. ૪. રત્ન જડિત
 સોહામણજી, અદ્ભુત ઉંચા આવાસ, દેવ દોગુંદકની પરેજી, વિલસે
 લીલ-વિલાસ. હો માડી. ૫. એક દિન જેઠાં માળીયેજી, નાર ને
 પરિવાર; મસ્તક પગ દાઝે તળાજી, દીઠા શ્રી અણુગાર. હો માડી.
 ૬. મુનિ દેખી ભવ સાંભર્યોજી, વસીયો મન વૈરાગ; ઉતર્યો આમણ
 દુમણોજી, જનનીને પાયે લાગ. હો માડી. ૭. પાય લાગીને વિનવેજી,
 સુણ સુણ મોસી માય; નટુવાની પરે નાચીયોજી, લાખ ચોરાશીમાંય.
 હો માડી. ૮. પૃથ્વી-પાણી-તેમ-તેઉમાંજી, ચોથી રે વાઉકાય;
 જન્મ-મરણ દુઃખ ભોગવ્યાંજી, તેમ વનસ્પતિમાંય. હો માડી. ૯.
 [વકલેંદ્રિય તિર્થંચમાંજી, મનુષ્ય દેવ મઝાર; ધર્મ વિહુણો આતમાજી,
 રડવડીયો સંચાર. હો માડી. ૧૦. સાતે નરકે હું ભમ્યોજી,
 અનંતી અનંતી રે વાર; છેદન-ભેદન ત્યાં સહ્યાંજી, કહેતાં ન આવે
 પાર. હો માડી. ૧૧. સાચરના જળથી ઘણાંજી, મેં પીધાં માતાનાં ધાન
 તૃપ્તિ ન પામ્યો આતમાજી, અધિક આરોગ્યા ધાન. હો માડી. ૧૨.
 ચારિત્ર ચિંતામણિ સમોજી, અધિક મહારે મન થાય; તન-ધન-
 જોખન કારમાંજી, ક્ષણ ક્ષણ ખુટે આય. હો માડી. ૧૩. માતા અનુમતિ
 આપીયેજી, લેઈશું સંયમભાર; પંચ રત્ન મુજ સાંભર્યાંજી, કરીશું
 તેહની સાર. હો માડી. ૧૪. વયણ મુણી બેટા તણાજી, જનની ધરણી
 ઢળંત; ચિત્ત ઢળ્યું તવ આરડેજી, નયણે નીર ઝરંત. રે જાયા, તુજ
 વિણ થડી રે છ માસ. ૧૫. વળતી માતા ઈમ ભણેજી, સુણ સુણ મેરા
 રે પુત્ર; મનમોહન તું વાલહોજી; કાંઈ ભાંગે ધર સૂત્ર રે. જાયા. ૧૬.
 મોટાં મંદિર માળીયાંજી, રાત સમોવડ થાય; તુજ વિણ સહુ અળખા-
 મણાંજી; કિમ જાએ દિન-રાત. રે જાયા. ૧૭. નવ માસ વડા ઉદર
 ધર્યોજી, જન્મ તણાં દુઃખ દીઠ; કનક કચોળે પોષીયોજી, હવે હું થઈ

અનીઠ રે જાયા. ૧૮. જોખનવચ નારી તણાજી, ભોગવો બહોળા રે
 ભોગ; જોખનવચ વિત્યા પછીજી, આદરજો તપ જોગ. રે જાયા. ૧૯.
 પડયો અન્નડી (ખાડા) જિમ હાથીઓજી, મૃગલો પડીયો રે પાસ;
 પંખી પડયો જિમ પાંજરેજી, તેમ કુંવર ઘરવાસ. રે જાયા. ૨૦. ઘર
 ઘરભીક્ષા માગવીજી, અરસ વિરસ હોય આહાર; ચારિત્ર છે વચ્છ
 હોડિલુંજી, જેસી ખાંડાની ધાર. રે જાયા. ૨૧. પંચ મહાવ્રત પાળવાજી
 પાળવા પંચ આચાર; દોષ બેંતાલીશ ટાળીનેજી; લેવો મુઝતો આહાર.
 રે જાયા. ૨૨. વીણુ દાંતે લોહમચ ચણાજી, કિમ ચાવીશ કુમાર;
 વેલુ સમોવડ કોળીયાજી, જિને કહ્યો સંયમભાર. રે જાયા. ૨૩.
 પલંગ તળાઈએ પોઠતોજી, કરવો ભૂમિ સંધાર; કનક કચોળાં
 છાડવાંજી, કાચલીયે વ્યવહાર. રે જાયા. ૨૪. માથે લોચ કરાવવાજી,
 તું સુકુમાલ અપાર; ખાવીશ પરિષદ જીતવાજી, કરવા ઉચ વિહાર.
 રે જાયા. ૨૫. પાય અણવાણે ચાલવુંજી, શિયાળે શીત વાય;
 ચોમાસું વચ્છ હોડિલુંજી; ઉનાળે લૂ વાય. રે જાયા. ૨૬. ગંગા
 સાયર આદિ કરીજી, ઉપમાં દેખાડી રે માય; દુષ્કર ચારિત્ર દાખિ-
 યુંજી, કાયર પુરૂષને થાય. રે જાયા. ૨૭. કુમાર ભણે સુણ માય-
 ડીજી, સંયમ સુખ લંડાર; ચૌદરાજ નગરી તણાજી, ફેરા તે
 ટાળણુહાર. હો માડી. ૨૮, અનુમતિ તો લો આપું ખરીજી, કુણ
 કરશે તુજ સાર; રોગ જળ આવી લાગશેજી, નહિ ઔષધ ઉપચાર. રે
 જાયા. ૨૯. વનમાં રહે છે મૃગલાંજી, કુણુ કરે તેડની સાર; વનમૃગની
 પરે વિચરશુંજી, એકલડા નિરધાર. હો માડી. ૩૦. અનુમતિ આપે
 માયડીજી. આવ્યા વનહ મઝાર; પંચ મહાવ્રત આદર્યાંજી, પાળે
 સંયમ ભાર. મુનીશ્વર ધન ધમ તુમ અવતાર. ૩૧. મૃગપુત્ર
 ઋષિ રાજ્યોજી, પટકાયના ગોવાળ, એ સમ નહિ વૈરાગીયોજી,
 જિણે ટાલ્યો આતમ સાલ. મુનીશ્વર. ૩૨. ભણ્યો અધ્યયન
 ઓગણીસમેંજી, મૃગપુત્ર અધિકાર; તપ-જપ-કીરિયા શુદ્ધ કરીજી,
 આરાધી આચાર. મુનિશ્વર. ૩૩. સંયમ દુષ્કર પાળયુંજી, કરી
 એક માસ સંધાર; કર્મ ખપાવી કેવલ લહીજી, પહોંચ્યા મુક્તિ

મઝાર. મુનીશ્વર ધન ધન તુમ આવતાર.

શ્રી સુબાહુકુમારની સજ્જાય.

હવે સુબાહુકુમાર એમ વિનવે, અમે લેઈશું સંજમભાર; માડીરે મોરીરે, મા મેં વીર પ્રભુની વાણી સાંભળી; તેથી જાણ્યો અથીર સંસાર. માડીરે, હવેરે નહિ રાચું રે સંસારમાં. ૧. અરે જાયા, તુજ વિના સુના મંદિર માળીયાં; તુજ વિના સુનારે સંસાર, જાચારે મોરારે કાંઈ માણેક-મોતી-મુદ્રિકા, કાંઈ ઋદ્ધિ તણો નહિ પાર; જાયા રે મોરારે, તુજ વિના ઘડી એક ન નિસરે. ૨. અરે માડી તન ધન-જોખન કારમું, કારમો કુટુંબ પરિવાર; માડીરે, કારમા સગપણમાં રહે, એ તો જાણ્યો અથીર સંસાર. માડી મોરીરે. ૩. અરે જાયા, સંયમ પંથ ઘણો આકરો; જાયા વ્રત છે ખાંડાની ધાર, જાયા મોરારે. બાવીશ પરિષદ જીતવા, રહેવું છે વનવાસ. જાચારે. મોરારે, તુજ. ૪. અરે માજી, વનમાં રહે છે મૃગલાં; તેની કોણ કરેરે સંભાળ, માડીરે મોરીરે વનમૃગલાં પેરે ચાલશું; એમ એકલડા નીરધાર. માડીરે મોરીરે, હવે. ૫. હાં રે માજી નરકનિગોદમાં હું ભમ્યો અનંતી-અનંતી વાર; માડીરે મોરીરે છેદન-ભેદન મેં ત્યાં સહ્યાં, તે કહેતાં નાવે પાર. માડીરે મોરીરે. હવે. ૬. અરે જાયા તુજને પરણાવી પાંચસે નારીઓ, રૂપે અપસરા સમાન; જાચારે મોરારે ઉંચા કુલમાં ઉપની રહેવા પાંચસે મહેલ, જાચારે મોરારે, તુજ. ૭. હાં રે માંડીરે ઘરમાં જો એક નીકળી નાગણી, સુખે નિદ્રા ન લગાર; માડીરે મોરીરે, પાંચસે નાગણીઓમાં કેમ રહું, માઝં મન આકુલ-વ્યાકુલ થાય. માડીરે મોરીરે, હવે. ૮. હાંરે જાયા આટલા દિવસ હું તો જાણતી, રમાડીશ વહુનારે બાળ; જાચારે મોરારે, દેવ અટારો હવે આવીયો તું તો લે છે સંજમ ભાર. જાચારે મોરારે, તુજ. ૯. હાંરે માજી મુસાફર આવ્યો કોઈ પશુલો, ફરી ભેગો થાય ન થાય; માડીરે મોરીરે. એમ મનુષ્યભવ પામવો દોહિલો, ધર્મ વિના દુર્ગતિ જાય. માડીરે મોરીરે. હવે ૧૦, હવે પાંચસે

વહુરે એમ વિનવે, તેમાં વઠેરી કરેરે જવાળ; બહાલમ મોરા રે, તુમે તો સંજમ લેવા સંચર્યા, સ્વામી અમને કેનો છે આધાર; બહાલમ મોરા રે બહાલમ વિના કેમ રહી શકું. ૧૧. હારે માત-પિતા-ભાઈ-બેનડી, નારી-કુંટુંબ ને પરિવાર; માણ મોસીરે અંત વેલાએ સહુ અળગા રહે, એક જિનધર્મ તરણ તારણહાર. માંડી મોરી રે, હવે. ૧૨. હારે માણ કાચી કાયા તે કારમી, ચડી પડી વિણસી જાય; માંડીરે મોરીરે, જીવડો જાય ને કાયા પડી રહેશે. મુવા પછી કરે બાળી રાખ. માંડીરે મોરીરે, હવે. ૧૩. હવે માતા ધારણી એમ ચિંતવે, આ પુત્ર નહિ રહેરે સંસાર, ભવિક જનોરે, એક દિવસ રાજ્ય ભોગવ્યું, સીધો સંજમ શ્રી મહાવીરસ્વામીની પાસ. ભવિક જનોરે, સોભાગી કુંવરે સંજમ આદર્યું ૧૪. હારે માંડી તપ-જપ કરી કાયા શોષવી, આરાધી ગયા દેવલોક; ભવિક જનોરે, પંદર ભવ પૂરાં કરી; જાશે મહાવિદેહ જેત્ર મોઝાર. ભવિક જનોરે, સોભાજ્યાવજ્ય ગુરુ એમ કહે. ૧૫.

અથ કર્મ પચ્ચીસીની સજઝાય.

દેવ-દાનવ-તીર્થંકર ગણધર, હરિહર નર વર સખળા; કર્મસંયોગે સુખ-દુખ પામ્યા, સખસેં દુઆ મહા નબળારે, પ્રાણી કર્મ સમા નહીં કોય, કીધાં કર્મ વિના ભોગવીયાં; છુટકબારો ન હોયરે પ્રાણી. એ આંકણી. ૧. આદીશ્વરને અંતરાય વિટંબ્યો, વર્ષ દિવસ રહ્યા ભુખે; બીરને બાર વરસ દુઃખ દીધું, ઉપન્યા બ્રાહ્મણી કુંખેરે પ્રાણી. ૨. સાઠ સહસ્ર સુત એક દિન મૂઆ, સાતંત શુરા જેસા; સગર હુઓ મહા પુત્રે દુઃખી એ કર્મ તણે એ ફળ એ સારે, પ્રાણી ૩. બત્રીશ સહસ્ર દેશનો સાહેબ, ચક્રી સનતકુમાર; સોલ રાગ શરીરે ઉપન્યા, કર્મે ક્રિયા તસ ખુવારે, પ્રાણી, ૪. સુભ્રમ નામે આઠમો ચક્રી, કર્મે સાયર નાંખ્યો; સોલ સહસ્ર યજ્ઞે ઉભાં દીઠો, પણ કિણહી નવિ રાખ્યો રે. પ્રાણી. ૫. બ્રહ્મદત્ત નામે બારમો ચક્રી, કર્મે ક્રીધોરે અંધો; એમ જાણી પ્રાણી વિણ કામે, કોઈ કર્મ મત બાંધોરે પ્રાણી. ૬. વીસ ભુજા દશ મસ્તક હુતા બદમણે રાવણ માર્યો; એકલકે જગ સહુને જીત્યો, કર્મથી તે પણ હાર્યોરે

પ્રાણી. ૭. લક્ષ્મણ-રામ મહા બલવંતા, વળી સત્યવંતી સીતા, બાર વરસ લગે વનમાંહે ભમીયા, વિતક તસ બહુ વિત્યારે. પ્રાણી. ૮. છાપન કોડ જાહવનો સાહેબ કૃષ્ણ મહાબલી જાણી; અટવી માંહિ એકલકો મૂઓ, વલવલતો વિણ પાણી રે. પ્રાણી. ૯, પાંચ પાંડવ મહા જીઝરા, હારી દ્રૌપદી નારી; બાર વરસ લગે વનદુઃખ દીઠાં, ભમીયાં જેમ ભિખારીરે. પ્રાણી. ૧૦. સતીએ શિરોમણી દ્રૌપદી કહીયે, પાંચ પુરૂષની નાર; સુકુમાલિકા ભવે બાંધ્યું નિયાણું પામી પાંચ ભરતારરે, પ્રાણી, ૧૧. કર્મે હલકો કીધો હરિશ્ચંદ્ર, વેચી તાસ રાણી; બાર વરસ લગે માથે આણ્યું, હુંબ તણે ઘેર પાણી રે. પ્રાણી. ૧૨. દધિવાહન રાજની બેટી, ચાવી ચંદનબાળા; ચૌપદની પરે ચૌટે વેચાણી, કર્મ તણા એ ચાળા રે. પ્રાણી. ૧૩. સમકિતધારી શ્રેણિક રાજ, બેટે બાંધ્યો મુસકે; ધર્મી નરપતિ કર્મે દબાણા, કર્મથી જોર ન કિસકારે. પ્રાણી. ૧૪. ઇશ્વરદેવ અને પાર્વતી રાણી કરતા પુરુષ કહેવાય; અહોનિશ સ્મશાન માંહે વાસો, ભિક્ષાભોજન ખાયરે, પ્રાણી. ૧૫. સહસ કિરણ સૂરજ પ્રતાપી, રાત-દિવસ રહે ભમતો; સોલ કળા શશીહર જગ ચાવો, હન દિન જાયે ઘટતોરે. પ્રાણી, ૧૬. નળરાજ પણ જીગંટે રમતાં, અરથ ગરથ રાજ્ય હાર્યો બાર વરસ લગે વનદુઃખ દીઠાં, તેને પણ કર્મે ભમાડ્યો રે. પ્રાણી. ૧૭, સુદર્શનને શુળીએ દીધો, મુંજરાજે માગી ભીખ તમસ ગુફા મુખ કોણિક બળીયો, માની ન કોઇની શિખ રે, પ્રાણી. ૧૮. ગજ સુકુમાર શીર સગડી મૂકી, સોમીલે બાળ્યું શિશ; મેતારાજ વાધરે વિંટાણા, ક્ષણ ન આણી રીસરે. પ્રાણી. ૧૯. પાંચસેં સાધુ ઘાણીમાં પીલ્યા, રોશ ન આણ્યો લગાર; પૂર્વકર્મે હંઠણુ ઋષિને, પટમાસ ન મળ્યો આહારરે. પ્રાણી. ૨૦. ચૌદ પૂર્વ-ધર કર્મ તણે વશ, પડ્યા નિગોદ મજાર; આર્દ્રકુમાર અને નંદિષેણે, ફરી વાશ્યો ઘરવાસરે. પ્રાણી. ૨૧. કળાવતીના કર છેદાણાં, મુલદ્રા પામી કલંક; મહાબળ મુનિનું ગાત્ર પ્રબળ્યું; કર્મ તણાં એ વંકરે. પ્રાણી. ૨૨. દ્રૌપદી હેતે પશ્ચનાભનું, ફોડ્યું કૃષ્ણે ઠામ; વીરના કાને

ખીલા ઠોકાણા, પગે રાંધી ખીર તામરે. પ્રાણી. ૨૩. કર્મથી નાઠાં જાય પાતાળે, પેસે અગ્નિ મઝાર, મેરુશિખર ચઢે પાણુ, કર્મ ન મૂકે લગારરે. પ્રાણી. ૨૪. એવાં કર્મ જીત્યાં નર-નારી, પહોંચ્યા શિવ ઠાય; પ્રભાતે ઉઠી નિત નિત વંદો, ભકિતએ તેહના પાયરે. પ્રાણી. ૨૫. એમ અનેક નર ખંડયા કર્મે, ભલ ભલેરા જેસા, ઋદ્ધિહર્ષ કરજોડી કહે, નમો નમો કર્મરાજ એસારે પ્રાણી. ૨૬.

શ્રી થાવચ્યાકુમારની સનઝાય.

શ્રી આદીશ્વરને રે પાય પ્રભુમી કરી, વલી નમી નિજ ગુરુ પાયોજી; થાવચ્યાનોરે નંદન ગાઇએ, નામે નવનિધિ થાયેજી. ૧. ભાવે વંદે રે થાવચ્યા મુનિ. નેમી જિનેશ્વર શિખ્યોજી, શ્રી શેત્રુંજી ઉપર સિદ્ધ થયા; હું પ્રણમું નિશદિશોજી. ભા. ૨. દારિકા નગરી રે કૃષ્ણ નરેશ્વર, થાવચ્યો ધનવંતોજી; બહુ ધન ખર્ચી રે સુત પરણાવીયો, નારી બત્રીશ ગુણવંતીજી. ભા. ૩. ગઢ ગિરનારની પાસે જાણીએ, નંદનવન અલિરામોજી; બહુ પરિવારેરે નેમિ સમો-સર્ચા, હરિ મન હરખ્યા તામજી. ભા. ૪. વંદન આવે રે સખલ આડંબરે, જાદવનો પરિવારોજી, કુમર થાવચ્યોરે તિહાં વલી આવીયો, સુરનરનો નહિ પારોજી. ભા. ૫. વાણી સુણીનેરે મન વૈરાગીયો, થાવચ્યો નિજ ગેહોજી; તિહાંથી આવીરે માયને પાય પડ્યો, માત સુણો સસનેહોજી. ભા. ૬. એ સંસાર અસાર તે જાણીએ, અનુમતિ દો મોરી માતજી, જિમ હું સંયમમાર્ગ આચરું, ક્ષણ લાખેણી જાયેજી. ભા. ૭. વયણ સુણીને હેડે ડહડહી, આંસુડાં ઉભરાયોજી; સંજમમાર્ગ ખેટા દોહિલો, તું છે કુમળી કાયોજી. ભા. ૮. ધન-કણ-કંચન માલ અછે ઘણો, વળી બત્રીશ વહુનારોજી; ભોગસંયોગ વચ્છ તુમે ભોગવો, પછી તજો સંસારોજી. ભા. ૯. થાવચ્યો કહે સુણો મોરી માવડી, વચન કહું વિશાલોજી; તન ધન જોખન એ કારમું, જાણો સુપન જંજલોજી. ભા. ૧૦. જીજી કરતો રે દિનકર આથમે, કિમ ખમશેા દુકારોજી; ખીણ ખીણ ભોજન કુણ એ પૂછશે, અરસ નિરસ વળી આહારોજી. ભા. ૧૧. જંગલ

માંહેરે સુણ મોરી માવડી, ભુખ તરસ સહે અપારોણ; પાણી ભોજન કહો એ કુણ કરે, વનવગડાની સારોણ. ભા. ૧૨. નારી બત્રીસેરે વળી વળી વિનવે, અલવેસર અવધારોણ; અવગુણ અમનેરે કુણ કહે બહાલમા, કાં મેલો નિરધારોણ. ભા. ૧૩. પહોંચે સ્વારથ જ્યાં લગે જેહનો, કુણ નારી કુણ માતોણ; સ્વારથ વિણસે રે કો કેહનો, નહિ, માનો માનુની વાતોણ. ભા. ૧૪. જખ લગે જીવું રે સુણ મોરા નાનડા, મ કરીશ વ્રતની વાતોણ, વલતું સંજમ તુજને જો રુચે, તો લેજે ભલી ભાતોણ. ભા. ૧૫. પહેલાં પૂઠેરે ખખર ન કો પડે, તું છે ભોલી માતાણ; ડાભ આણી જલ ચંચલ આવખું, ખીણમેં વિણસી જાયેણ. ભા. ૧૬. લેઈ અનુમતિ રે કુમર હજાર શું નેમિ જિનેશ્વર શિખ્યોણ; સંજમ પાળીરે તન મન વશ કરી, છોડી તન ધન સારોણ. ભા. ૧૭. પાળે સંજમ સાધુક્રિયા કરી, ભણીયા અંગ અગીયારોણ; અવસર જાણીરે અણસણ આદરે, સાથે સાધુ હજારણ. ભા. ૧૮. શ્રી શેત્રુંજીરે ઉપર સિદ્ધ થયા, મુકતે ગયા દુઃખ છોડી જી; વિબુદ્ધ શિરોમણિ દીપવિજય તણો, ધીરે નમે કરજોડી જી. ભા. ૧૯.

શ્રી અરણીક મુનિવરની સજ્જાયા.

મુનિ અરણીક ચાલ્યા ગોચરીરે. વનના વાસી એનું રવિ તપેરે લલાટ, મુનિવર વૈરાગી મુનિ ઉંચા મંદીર વેશ્યા તણારે. વનના વાસી. જઈ ઉભા રહ્યા ગોખની હેઠે, મુનિવર વૈરાગી. ૧. વેશ્યાએ દાસીને મોકલી ઉતાવળીરે. વનના વાસી પેલા મુનિને અહીં તેડી લાવ, મુનિવર વૈરાગી, મુનિ મંદિરે તે ચાલ્યા ઉતાવળારે. વનના વાસી ત્યાં જઈ દીધો ધર્મલાભ, મુનિવર વૈરાગી. ૨. મુનિ પંચરંગી બાંધો પાઘડીરે. વનના વાસી, તુમે મેલો ઢળકતા તાર, મુનિવર વૈરાગી; મુનિ નવા નવા લેઉં વારણારે, વનના વાસી, તમે જમો મોહિકના આહાર, મુનિવર વૈરાગી. ૩. મુનિની માતા હીંડે શેરી શોધતારે. વનના વાસી ત્યાં તો જોવા મળ્યા બહુલોક, મુનિવર વૈરાગી કોઈએ દીઠો મારો અરણીકોરે. વનના વાસી એતો

લેવા ગયો છે આહાર, મુનિવર વૈરાગી. ૪, ગોંખે તે ખેડા રમે સોગઠેરે. વનના વાસી, ત્યાં તો સાંભલ્યો માતાજીનો શોર, મુનિવર વૈરાગી ગોંખેથી હેઠો ઉતર્યોરે, વનના વાસી જઈ લાગ્યો માતાજીને પાથ, મુનિવર વૈરાગી. ૫. મુનિ નહી કરવાના કામ તમે કર્યાં. વનના વાસી તમે થયા ચારિત્રના ચોર, મુનિવર વૈરાગી, અમે સીલા ઉપર જઈ કરશું સંથારોરે. વનના વાસી, મને ચારિત્રથી અધિક સુહાય, મુનિવર વૈરાગી. ૬. મુનિએ સીલા ઉપર જઈ કર્યો સંથારોરે. વનના વાસી; ત્યાં તો ઉપન્યું છે કેવલજ્ઞાન, મુનિવર વૈરાગી. શ્રી હીર વિજય ગુરૂ હીરલોરે. વનના વાસી, લખિય વિજય ગુણુગાથ, મુનિવર વૈરાગી. ૭.

શ્રી ખડક કુમારની સજ્જાય.

અવંતી તે નગરી સોહામણીરે, રાજા કેતુરે રાય, વન ગયા મુનિ વાંદવાજીરે, મન વસીઉં વૈરાગ, મુનીશ્વર જીએ ભગવંતનારે કેણુ. ૧. ઘરે આવીને કહ્યું માતનેરે, અમે લઈશું સંજમભાર મારો તે કુંવર નાનડોરે, એ અણુ ઘટતું થાય. મુનિશ્વર. ૨. વાઘણ સિંહ વાંદર વસેરે, ખડક કુંવર કેમ જાય. પાંચરો જન આગળ કથારે, મુકયા કુંવરની પાસ. મુનિશ્વર ૩. સાવથી નગરીમાં આવીયાજી, શ્રાવક હરખ અપાર. આ નગરી અનેવી તણીરે, તીહાં આહાર અપાર. મુનિશ્વર. ૪. જન સઘળા જમવા ગયારે, મેલ્યા એકીલા અણુગાર. આહાર લેવા મુનિ ઉઠીયારે, સાવથી નગરી મોઝાર. મુનિશ્વર. ૫. આબ્યો તે મારો ખંધવોરે, નયણુ વહુટયારે નીર રાણી તે દેખી હરખતીરે, રાજા કોખ્યો અધીર. મુનિશ્વર. ૬, રાજાએ સેવક બોલાવીયારે. સાધુને ઘો પરિહાર. સેવક જઈ મુનિને મલ્યારે, વચને ગાલ્યો હાથ. મુનિશ્વર. ૭. મસાણુ ભૂમિમાં લઈ ગયા રે. કંખ્યા નહિ લગીર. ત્વયા ઉતારી જીવતાં રે, પછી જાણ્યો એ રાણીનો વીર. મુનિશ્વર. ૮. જન જમીને ત્યાં આવીયા રે. શોધવા લાગ્યારે ભાય. તે નજરે પડતા નથી રે, હઈકા ફાટી જાય. મુનિશ્વર. ૯. રાજાએ જનને બોલાવીયારે, નુપતિ પૂછે રે વાત. કઈ નગરીના

કોણુ હતા રે. કઈ તેઓની જાત. મુંનીશ્વર. ૧૦. અબંતી નગરી સોહામણી રે, સ્વામી કેતુરાય, ખંડગ કુંવરે દીક્ષા લીધી રે, હતા અમારી પાસ. મુનીશ્વર. ૧૧, આહા અનર્થ મેં કર્યો રે, હણુતા ન કર્યો વીચાર. અણુવીચાર્યુ મેં કર્યું રે હણીયો નાનો બાળ. મુનિશ્વર. ૧૨. રાણીયે સંજમ આદર્યો રે. રાજાને જંપ ન થાય. ઘેર જવું થટતું નથી રે, લીયે તે સંજમ ભાર, મુનિશ્વર. ૧૩. રાજા રાણી યે સંજમ આદર્યો રે. ઉતાર્યો મોહ જંબળ, તપ કરતા અતિ આકરાયે, કરતા ઉગ્ર વિહાર. મુનિશ્વર. ૧૪. સુભટ પાંચશે ભેગા થઇને, કર્યો એક વીચાર. ઘેર જવું જુગતું નથી રે, સંજમ લીયે સુખકાર, મુનિશ્વર. ૧૫. પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિજીરે. પાળે પંચાચાર. કર્મ ખપાવી થયા કેવલીરે પોચ્યા મુક્તિ મોઝાર, ૨, મુનિશ્વર ૧૬; શ્રીહીર વિજયની વિનલીરે, લખિધ વિજયનીરે જોડ, સજાયા સાંભળતા થકાં રે, સહેજે કર્મોને ત્રોડ, મુનિશ્વર, ૧૭,

દેવલોકની સજાયા.

સુધરમાં દેવલોકમાં રે વૈમાન બત્રીશ લાખ, કેઈ ભોળા શંકા કરેરે એતો સૂત્ર ભગવતિની શાખરે, પુણ્યનાં ફળ જોજ્યો. ૧. સુધરમાં દેવલોકમાં રે પાંચશે જોજન મેહેલ, સત્તાવીશે જોજન ભુંધતિળારે ભાઈ, એ સુખ તો નહિ સેહેલરે. પુ. ૨. વેગ ગતિ ચાલે દેવતારે લાખ જોજન કરે દેહ, એકેકા વિમાનનોરે ભાઈ, નાવે છઠે મહિને છેહરે. પુ. ૩. હાવ ભાવ કરતી થકી રે, દેવિઓ આવે હજુર, આ ઠામે આવી ઉપન્યા, સ્વામિ શાં કીધાં પુણ્ય પૂરરે. પુ. ૪. નામ બતાવો ગુણ તણોરે, નિર્લોભી રુષિરાય, ભવસાગરમાં ખુડતારે તુમ હાથ લિયો સંબાયરે. પુ. ૫. નિર્લોભી નિર્લાલચીરે, માગી બહામ ન એક, દુર્ગતિ પડતાં રાખીયોરે, મને મોકલીયો દેવલોકરે. પુ. ૬. દેવ પ્રત્યે દેવિયો કહેરે, સુણો વલ્લભ મોરા નાથ, નાટક જુઓ એક અમતાણું રે, પછી જઈ કહેજો સગાંને વાતરે. પુ. ૭. એક નાટક કરતાં થકારે, ગયાં વર્ષ દોય હજાર, દેવતા મનમાં ચિંતવેરે, હવે કરવો કવણુ વિચારરે. પુ. ૮. સઘલો કુટુંબ

પુરો થયો રે, હવે કહેશું કેહને જાય, દુર્ગાંધ ઉડે મનુષ્ય લોકનીરે,
હવે જાય અમારી ખલાયરે. પુ૦ ૬. ઉદયરત્ન વાચક કહેરે, દેવ-
લોકની સજાય, ભણે ગણેને સાંભળે, તેનાં પાતક દુર પલાયરે. પુ૦ ૧૦.

અથ શ્રી નંદિવેણુમુનિનું ત્રિદાલીયું.

:દાળ પહેલી:

રાજગૃહી નગરોનો વાસી, શ્રેષ્ઠિક સુત સુવિલાસી હો; મુનિ-
વર વૈરાગી. નંદિવેણુ દેશના સુણી ભીનો, ના ના કહેતા મત લીનો
હો. મુ. ૧. ચારિત્ર નિત્ય ચોકખું પાળે, સંયમ રમણીશું મહાલે
હો; મુ. એક દિન જિન પાચે લાગી, ગોચરીની અનુમતિ માગી
હો. મુ. ૨. પાંગરીયો મુનિ વહોરવા, ક્રુધાવેદની કર્મ હરવા હો,
મુ. ઉંચનીચ મધ્યમ કુળ મહોટા, અટતો સંયમ—રસ લોટા હો. મુ.
૩. એક ઉંચું ધવળ ઘર દેખી, મુનિવર પેઠો શુદ્ધ ગવેખી હો.
મુ. તિહાં જઈ દીધો ધર્મલાલ, વેશ્યા કહે ઇહાં અર્થલાલ હો. મુ.
૪. મુનિ મન અભિમાનજ આણી, ખણ્ડ કરી નાંખ્યો તરણું તાણી
હો; મુ. સોવન વૃષ્ટિ હુઈ ખાર કોડી, વેશ્યા વનિતા કહે કરજોડી
હો. મુ. ૫.

દાલ બીજી.

(થારે માથે પચરંગી પાગ, સેવનરો છોગલો માફજ—એ દેશી)

થેં તો ઉભા રહીને અરજ અમારી સાંભળો સાધુજી, થેં તો
મહોટા કુળના જાણી મૂકી ઘા આમળો સાધુજી; થેં તો લેઈ જાઓ
સોવન કોડી ગાડાં ઉટે ભરી સાધુજી, નહિ આવે અમારે કામ
મહો પાછા ફરી સાધુજી. ૧. થારાં ઉજ્જવલ દેખી વસ્ત્ર મોહિ મન
માહરું સાધુજી, થારો સુરપતિથી પણ રૂપ અધિક છે વાહરું સાધુજી;
થારાં મૃગસમ સુન્દર નેત્રદેખી હર્ષ લાગણો સાધુજી, થારો નવલો જોખન
વેષ વિરહ દુઃખ લાંજણો સાધુજી; ૨, એ તો જત્ર જડિત કપાટ
કુંચી મેં કર ગૃહી સાધુજી; મુની વળવા લાગ્યો જામ કે આડી
ઉભી રહી સાધુજી; મેં તો ઓછી સ્ત્રીની જાતિ મતિ
કહી પાછળે સાધુજી; થેં તો સુગુણ ચતુરસુજાણ વિચારો આગળે
સાધુજી. ૩, થેં તો ભોગ પુરન્દર હું પણ સુન્દરી સારી સાધુજી,

થેં તો પેરો નવલા વેશ ધરાણાં જરતારી સાધુજી. મણિ મુક્તાફળ મુગટ ખીરાજે હેમના સાધુજી અમે સજીએ સોજ સણુગાર કે પિય રસ અંગના સાધુજી. ૪. જે હોય ચતુરસુખણ તે કદીય ન ચૂકશો સાધુજી, એહવો અવસર સાહિબ કહિય ન આવશે, સાધુજી એમ ચિંત ચિતે મોઝાર કે નન્દીષેણ વાહલો સાધુજી; રહેવા ગણિકાને ધામ કે થઈને નાહલો સાધુજી. ૫.

ઢાળ ત્રીજી.

(દેશી—પ્રથમ ઢાળની)

ભોગ કરમ ઉદય તસ આળ્યો, શાસનદેવીએ સંભળાળ્યો હો; મુનિવર વૈરાગી, રહ્યા બાર વર્ષ તસ આવાસે, વેશ મેલ્યો એકણ પાસે હો. મુ. ૧. દશ નર દિન પ્રતે પ્રતિબુઝે, દિન એક મૂરખ નહિ બુઝે હો; મુ. બુઝવતાં હુઈ બહુ વેળા ભોજનની થઈ અવેળા. હો. મુ. ૨. કહે વેશ્યા ઉઠો સ્વામી, એ દશમો ન બુઝે કામી હો. મુ. વેશ્યા વનિતા કહે ધસમસતી, આજે દશમા તુમે હીજ હસતી હો. મુ. ૩. એહ વચણ સુણીને ચાલ્યો, ફરી સંયમ શું મન વાળ્યો; મુ. ફરી સંયમ લીધો ઉલ્લાસે, વેશ લઈ ગયો જિન પાસે હો. મુ. ૪. તપ જપ સંયમ કીરિયા સાધી, ઘણા જીવને હી પ્રતિબોધી હો; મુ. ચારિત્ર નિત્ય ચોકખું પાળી, દેવલોકે ગયો દેઈ તાળી હો. મુ. ૫. જયવિજય ગુરૂ શિષ્ય, તસ હર્ષ નમે નિશદિન હો; મુ. મેરૂવિજય એમ બોલે, એહવા ગુરૂની કોણ તોલે હો. મુ. ૬.

શ્રી સનતકુમાર ચક્રવર્તિની સજ્જાયા.

સરસતિ સરસ વચન માગું, તોરે પાયે લાગું; સનતકુમાર ચક્રી ગુણ ગાઉં, જિમ હું નિર્મળ થાઉં. રંગીલા રાણા રહો, જીવન રહો રહો; મેરે સનતકુમાર, વિનવે સવિ પરિવાર. ૧. રૂપ અનુપમ ઇન્દ્રે વખાણ્યું, સુર એ બાણી સુણી ઈમ માયા બ્રાહ્મણ રૂપ કરી હોય આયા, ફરી ફરી નિરખત કાયા. ૨. જી. મે. ૨. જેહવો વખાણ્યો તેહવો દીઠો, રૂપ અનુપમ ભારી; સ્તવના સાંભળી મનમાં હુરખ્યો, આણ્યો ગર્વ અપારી. ૨. જી. મે. ૩. અબ શું

નિરખો લાલ રંગીલો, ખેળ ભરી મુજ કાયા, નાહિ ધોઈ જળ છત્ર
 ધરાણું, તબ જોજો મોરી કાયા. રં. જી. મે. ૪. મુગટ-કુંડલ
 કાર મોતીના, કરી શણગાર બનાયા; છત્ર ધરાવી સિંહાસન બેઠા,
 તબ ફરી આજણુ આયા. રં. જી. મે. ૫. દેખી જોતા રૂપ પલટાણું
 સુણ હો ચક્રી રાયા; સોળ રોગ તેરી દેહમાં ઉપન્યા, ગર્વ મ કર
 (કાચી) ફૂડી કાયા; રં. જી. મે. ૬. કળકળીયો ઘણું ચક્રી મનમાં
 સાંભળી દેવની વાણી; તુરત તંબોળ નાંખીને જોલે; રંગ
 ભરી કાયા પલટાણી. રં. જી. મે. ૭. ગઢ મઢ મન્દિર
 માળિયાં મેલ્યાં. મેલી તે સવિ ઠકુશઠ નવનિધિ ચૌદ રતન સવિ
 મેલ્યાં; મેલી તે સયળ સજાઈ. રં. જી. મે. ૮. હય ગય રથ
 અંતે ઉર મેલી, મેલી તે મમતા માયા એકલડા સંયમ લઈ વિચરે
 કેડ ન મેલે રાણા રાયા. રં. જી. મે. ૯. પાયે ધુધરી ધમધમ
 વાળે, ઠમઠમ કરતી આવે દશ આંશુળિયે બે કર જોડી વીનતી
 ધણીય કરાવે રં. જી. મે. ૧૦. તુમ પાપે મોડું દિલડું દાજે,
 દિન કેહીપરે જશે એક લાખને બાણું સહસ, નયણે કરી નિર-
 ખીજે રં. જી. મે. ૧૧. માત પિતા હેતે કરી જુરે, અંતે ઉર
 સવિ રાવે એકવાર સન્મુખ જુઓ ચક્રી, સનંતકુમાર નવિ જોલે
 રં. જી. મે. ૧૨. આમર ધરાવો છત્ર ધરાવો, રાજ્યમેં પ્રતપો
 રૂઠા, છખંડ પૃથ્વી આણુ મનાવો, તે કિમ જાણ્યા કુડાં રં. જી. મે. ૧૩.
 છત્રધરે શિર આમર દાજે, રાજન પ્રતપો રૂડે, છખંડ
 પૃથ્વી રાજ્ય ભોગવો, છમાસ લગેં ફરે કેડે રં. જી. મે. ૧૪.
 તવફરી દેવ છળવા કારણ વૈદ્ય રૂપ લહી આવે તપ શક્તિયે
 કરી લખિંધ ઉપની, થુકે કરી રોગ સમાવે રં. જી. મે. ૧૫. બે
 લાખ વરસ મંડળીક ચક્રી, લાખ વરસની દીક્ષા પંદરમાં જિનવરને
 વારે, નરદેવ કરે જીવરક્ષા રં. જી. મે. ૧૬. શ્રી વિજયસેન સુરી-
 શ્વર વાણી, તપગચ્છ રાજે જાણી, વિનયકુશળ પંડિત વર ખાણી,
 તસ ચરણે ચિત્ત આણી રં. જી. મે. ૧૭. સાતસેં વરશે રોગ
 સમાવે, કંચન સરખી કાયા, શાંતિકુશળમુનિ એમ પજપે, દેવ
 લોક ત્રીજા પાયા રં. જી. મે. ૧૮. ઇતિ.

શ્રી ઇષ્ટકાર કમળાવતીની સન્નિધિ.

મહોલે તે બેઠાં રાણી કમળાવતી, ઉડે છે ઝેણેરી ખેડ સાંભળ હો દાસી. બેઠને તમાસો ઇષ્ટકાર નગરીનો, મનમાં તે ઉપન્યો સંદેહ. સાંભળ હો દાસી, આજ રે નગરીમાં ખેપટ અતી ઘણી. ૧. કાંતો દાસી પ્રધાનનો દંડ લીયો, કાં લુટયાં રાજાએ ગામ. સાંભળ હો દાસી. કાં કહેનાં ધનના ગાડા નીસરયાં, કાં કોઈની પાડી રાજાએ મામ. સાંભળ હો દાસી, આજ રે નગરીમાં ખેપટ અતી ઘણી. ૨. નથીરે બાઈજી, પ્રધાનનો દંડ લીયો, નથી લુટયાં રાજાએ ગામ. સાંભળ હો બાઈજી, નથી કહેનાં ધનનાં ગાડાં નીસરયાં, નથી કોઈની પાડી રાજાએ મામ. સાંભળ હો બાઈજી, હુકમ કરો તો ગાડાં અડિં ધરૂં. ૩. ભગુ પુરોહિતનો જસા ભારજી, વળી તેહના દોય કુમાર, સાંભળ હો બાઈજી. સાધુ પાસે જઈ સંયમ આદરે, તેહનો ધન લાવે છે આજ, સાંભળ હો બાઈજી. હુકમ કરો તો ગાડાં અડિં ધરૂં. ૪. વયણ સુણીને માથુ ધુણાવી યું, બ્રાહ્મણ પામ્યો વૈરાગ્ય. સાંભળ હો તેહની ઋદ્ધિ લેવી જુગતી નહિ, રાજના મોટા છે ભાગ્ય. સાંભળ હો દાસી, રાજનો મત એહ જુગતો નહી. ૫. મહોલેથી ઉતરયા રાણી કમળાવતી, આવ્યા ત્યાં ઠેક હજુર. સાંભળ હો રાજા. વચન કહે છે ઘણાં આકરાં, જિન કોપેથી બોલે ચઢીયો સુર. સાંભળ હો રાજા બ્રાહ્મણની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૬. વમ્યા તે આહારની ઇચ્છા કુણુ કરે, કરે વળી શ્વાન ને કાગ. સાંભળ હો રાજા. પહેલું જે દાન દીધું હાથ શું, તે પાછુ ન લેતાં આવે લાજ. સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૭. કાંતો રાણી તને ઝોલો લાગીયો, કાં કોઈએ દીધી મતવાળ, સાંભળ હો રાણી. કાં કોઈએ ભૂત વ્યંતરે છળી, કાં કોઈએ કીધી વીકરાળ, સાંભળ હો રાણી. રાજને કઠણ વયણ નવિ કીજીએ. ૮. નથી રે મહારાજા ઝોલો લાગીયો, નથી કોઈએ કીધી મતવાળ. સાંભળ હો રાજા. નથી કોઈ ભૂત વ્યંતરે છળી નથી કોઈએ કીધો વીકરાળ. સાંભળ હો રાજા, આં ૬.

જગ સઘળાનું ભેળું કરી; લાવે તોરા ઘર માંય. સાંભળ હો રાજા. તે પશુ તૂણુ છીપે નહી. એક ત્હારે ધર્મ સુહાય. સાંભળ હો રાજા પ્રાહ્મણુની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૧૦. અઝી થકી વન પરજળે. પશુ બળે તેહને માંયે, સાંભળ હો રાજા. દુષ્ટ પંખી એમ ચિંતવે, આહાર કરૂં ચિત્ત લાય. સાંભળ પ્રાં ૧૧. એમરે આજ્ઞાની આપશું, રાગ દ્વેષ ચિત્ત લાય. સાંભળ હો રાજા. કામ ભોગને વશ થઈ, ધન લેવા લપટાય, સાંભળ હો રાજા, પ્રાહ્મણુની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૧૨. એક દિન એહુ ધન છાંડવું, પરભવ સગું નહી કોય. સાંભળ હો રાજા, પરભવ જાતાં ઇચ્છુ જીવને ધર્મ સખાઈજ હોય. સાંભળ હો રાજા, પ્રાહ્મણુની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૧૩. તન ધન જોવન થીર નહિ, ચંચળ વીજળી સમાન. સાંભળ હો રાજા. ક્ષણમારે આઉખું ઘટે જિહાં મુરખ કરેરે ગુમાન. સાંભળ હો રાજા. પ્રાહ્મણુની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૧૪, ખગ મુખ માંસ લેઈ નીસરે, ઇર્ષ્યા કરે ખગ તામ સાંભળ હો રાજા. તિમ પરધન ઋદ્ધિ દેખીને, લોભી ચિત્ત ધરે રે ગુમાન. સાંભળ હો રાજા, પ્રાહ્મણુની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૧૫. ગરૂડ દેખી જીમ સર્પહી, ભયે સંકોચેરે દેહ. સાંભળ હો રાજા. તેમ અનિત્ય ધન જાણીને, લાલચ છંડોરે એહ. સાંભળ હો રાજા. પ્રાહ્મણુની ઋદ્ધિ ચંડી મત આદરો. ૧૬. અરે સંસાર અસાર છે, કાળ ચપેટારે દેત. સાંભળ હો રાજા. ઓચિંતાનો લેઈ જાયશે ચેતી શકે તો ચેત. સાંભળ હો રાજા. પ્રાહ્મણુની ચંડી ઋદ્ધિ મત આદરો. ૧૭. એવા વયણુ સમજાવતાં, રાણી વૈરાગ્યનાં આય સાંભળ હો રાજા. સંયમ લેવાને ઉતાવળી, આકૂળ વ્યાકૂળ થાય. સાંભળ હો રાજા. આજ્ઞા આપો તો સંયમ આદરૂં. ૧૮. હાથી રે જિમ બંધન તજે, તિમ તણું કુટુંબ પરિવાર. સાંભળ હો રાજા, જો અનુમતિ દો રાજવી, ઢીલ ન ક્ષણુ લગાર. સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો તો સંયમ આદરૂં. ૧૯. રત્નજડિત રાય તારૂં પોંજરૂં, માંહી સૂડલો મને જાણુ, સાંભળ હો રાજા. હુરે ખેડી તિમ ત્હારા

જામાં રહેતાં ન પામું કલ્યાણ, સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો
તો સંયમ આદરું ૨૦. મેળવ્યું ધન રહેશે ઇંડા, થોડું પણ
પાવે ન સાથ. સાંભળ હો રાજા. આગળ જોશો તો પાધરૂં, સં-
મળ લેજો રે સાથ. સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો તો સંયમ
આદરું. ૨૧. રાણીનાં વયણ સુણી કરી, બુઝ્યા કઇ ઇંધુકાર. સાં-
ભળી એક ચિતે. તન ધન જોખન જાણ્યાં કારમાં જાણ્યો સંસાર
અસાર. સાંભળીં છએ જીવે તે સંયમ આદર્યો. ૨૨. ભુગુ
પુરોહિત જસા ભારજા, વળી તેહનાં દોષ કુમાર. સાંભળો એક
ચિતે. રાજા સહિત રાણી કમળાવતી. લીધો કાંઈ સંયમ ભાર
સાંભળો એક ચિતે, છએ જીવે સંયમ આદર્યો. ૩૩. તપ જપ
કરી સંયમ પાળતા, કરતા કાંઈ ઉચ્ચ વિહાર, સાંભળો એક ચિતે
કર્મ ખપાવી કેવળ પામીયા, પહોંત્યા કાંઈ મુચતિ મોઝાર, સાંભળો
એક ચિતે, છએ જીવે તે સંયમ આદર્યો. ૨૪. ઇતિ.

શ્રી ગજસુકુમારનું દ્વીઢાળીયું સજ્જાય.

ઢાળ ૧

સરસતિ સમરૂં શારદારે, પભાણું સુગુરૂં પસાય. ગજસુકુમાળ
ગુણે ભર્યા રે. ઉલટ અંગ સવાય, મોરા જીવન, ધર્મ હૈયામાં ધાર.
૧. એ આંકણી. દીપે નગરી દ્વારિકાં રે, વસુદેવ નરપતિ ચંદ. શ્રી
કૃષ્ણ રાજ્ય કરે તિહાં રે પ્રગટયો પૂનમચંદ. મોં ૨. ન્યાયવંત
નગરી ઘણી રે, બળીયો બળભદ્ર વીર, કોઈ કળા ગુણે કરી રે;
આપે અતિ મન ધીર, મોં ૩. સ્વામી નેમિ સમોસર્માં રે,
સહસા વન મોઝાર. બહુ પરિવારે પરવર્યા રે, ગુણ મણિના ભંડાર
મોં ૪. વંદન આવ્યા વિવેકથી રે, કૃષ્ણાદિક નર નાર વાણી
સુણાવે નેમિજી રે, બેઠી પર્ષદા બાર. મોં ૫. ગજસુકુમાળ
ગુણે ભર્યા રે, આવ્યા વંદન એહ. વિનય કરીને વાંદીયા રે,
ત્રિકરણ કરીને તેહ. મોં ૬. છે દેશના પ્રભુ નેમિ જીરે, આ છે
અધિર સંસાર. એક ઘડીમાં ઉઠ ચલે રે, કોઈ નહીં રાખણહાર.

મોં. ૭. વિધ વિધ કરીને વીનવું રે, સાંભળો સહુ નર નાર.
અંતે કોઇ કેહવું નહિરે આખર ધર્મ આધાર મોં ૮.
સ્વામીની વાણી સાંભળી રે, ગજસુકુમાળ ગુણવંત. વૈરાગ્યે મન
વાળીયું રે, આણવા ભવનો અંત, મોં ૯. આવ્યા ઘેર ઉતાવળા
રે ન કર્યો વિલંબ લગાર. માતા મુજ અનુમતિ દિયો રે, લેશું
સંયમ ભાર. મોં. ૧૦.

ઢાળ ૨

કહે માતા કુમારને રે લાલ, સાંભળો ગજસુકુમાર રે. પ્રવીણ
પુત્ર. દીક્ષા દુકકર પાળવી રે લાલ. તું છે ન્હાનો બાળ રે. પ્રં.
અનુમતિ હું આપું નહિ રે લાલ, ૧. સાંભળો સુત સુખ ભોગવો
રે લાલ, જુણિ મણિ માણેક લંડાર રે. પ્રં. સુખ ઇડાં છે સુણો
હાથમાં રે લાલ, તુમે પરિહરો કવણ પ્રકાર રે. પ્રં. અં. ૨.
ચાર મહાવ્રત કહ્યાં નેમિજી રે લાલ, મોંઘાં મૂલ્ય જેવાં હોય હો.
મોરી માત, નાણાં દિયે તે નહીં મળે રે લાલ, સુણ્યા અવલ
મુજ એહ હો. મોં દિયો અનુમતિ દીક્ષા લઉં રે લાલ. ૩.
સાંભળો સુત સંયમ ભણી રે લાલ, પંચ પારાખી જેહરે. પ્રં
આઠ કરમ આવી નહે રે લાલ, તેહને તું કેમ જીતેશ રે. પ્રં.
અં. ૪. મન નિર્મળ નાળે કરૂં રે લાલ, જ્ઞાનના ગોળા જેહ હો,
મોં ઉપસર્ગ અગ્નિ દાડૂ દિયું રે લાલ. ઉડાડી દેઉં એહ હો
મોં દિં. ૫. ચાર ચોર અતિ આકરા રે લાલ, લોંઠા લુંટી જાય
રે, પ્રં, દશ દુશ્મન વળી તાડુરા રે લાલ, આડા દેવે ધાય રે,
પ્રં. અં ૬. ખેમ ખજનો માહરો રે લાલ, લૂટ્યો કેણે ન
લુંટાય હો. મોં શિયળ સેના કરૂં રે લાલ, મહારા દુશ્મન દુરે
જાય હો. મોં દિયો. ૭. મોહ મહિપતિ જે મોટકો રે લાલ,
ધીરજ કેમ ધરીશ રે, પ્રં જલમ એ જીગતે નહે રે લાલ,
તેહરે તું કેમ જીતીશ રે, પ્રં અં. ૮, કોમળ મન કમાનથી
રે લાલ. ભવ ભાથો ભરપૂર હો. મોં. ત્રિકરણ મન તીરજ કરૂં
લાલ, મોહ મહિપતિ કરૂં દુર હો. મોં દિયો. ૯. ભોજન ભલિ

ભલિ ભાતનાં રે લાલ, સુખડી સાતે ભાત રે. પ્ર૦. સરસ નિરસ
આહાર આવશે રે લાલ, તે ખાશે કેમ કરી ખાંત રે. પ્ર૦ અ૦
૧૦. સમકિત સાતે સુખડી રે લાલ, મન થિર મોતીચુર હો. મો૦
ગગનગાંઠીયા જ્ઞાનના રે લાલ, ભાવ ભલો ભરપૂર હો મો૦ દિયો૦
૧૧. સોવન થાળ સોહામણો રે લાલ, શાળ દાળ ધૂત ગોળ રે,
પ્ર૦ સરણે ભોજન મન માનતાં રે લાલ, ઉપર મુખ તંબોળ રે
પ્ર૦ અ૦ ૧૨. કંચન થાળી કાચલી રે લાલ, સમતા શાળ ધૂત
ગોળ હો. મો૦ સરસ ભોજન સંતોષનાં રે લાલ, સ્થિર મન સુખ
તંબોળ હો. મો૦ દિયો૦ ૧૩. ઉપસર્ગ તુજને અતિ ઘણોરે લાલ
વળી પરિસહ બાવીશ રે, પ્ર૦ ખમી ન શકે તું ખરો રે લાલ,
પછી પસ્તાવો કરીશરે, પ્ર૦ અ૦ ૧૪. ઉપસર્ગ જે મુજ ઉપજે રે
લાલ, તે ક્ષમાયે કરીને ખમાય હો. મો૦ પ્રીતે કરી પરિસહ સહુ
રે લાલ, બળીયા જે કોઈ બાવીશ હો, મો૦ દીયો૦ ૧૫, વચન
સુણી વૈરાગ્યનાં રે લાલ. મૂર્છાણી તવ માત રે, પ્ર૦ નયણે તે
આંસુ નીતરયાં રે લાલ, સાંભળ સુત સુજાત રે. પ્ર૦ અ૦ ૧૬.
માન વચન માતતણાં રે લાલ; તુજને કહું છું હું એહ રે, સોભાગી
સુંદર, સુશુણ સુતા શોમલ તણી રે લાલ. પરણો પનોતા એહરે.
સો૦ ધર્મ હૈયામાં શું ધરોરે લાલ, સો૦ ધરે ૧૭. માત મનો-
રથ પૂરવારે લાલ ન કરશે મુખ નાકારરે. સો૦ ઓચ્છવ મહોચ્છવ
કરી ઘણા રે લાલ, પરણાવુ પુત્ર કુમાર રે, સો૦ ધર્મ. ૧૮.
કહે કુમાર માતા ભણી રે લાલ, સાંભળો મોરી માય હો, મોરા
માત. મન મહાડું વૈરાગ્યમાં રે લાલ, એક ક્ષણ લાખેણી જાય હો
મો૦ દિયો૦ ૧૯. માતા વિચારે ચિત્તમા રે લાલ, રાખ્યો ન રહે
એહ રે. પ્ર૦ આશિષ આપી અતિ ઘણી રે લાલ. લિયો દીક્ષા
ધરી નેહ રે પ્ર૦ ધર્મ હૈયા માંહી ધરો રે લાલ. સો૦ ધર્મ૦
૨૦ બેસાર્યા સેવકે સુત ભણી રે લાલ. ઓચ્છવ કીધો અપાર રે.
સો૦ આબ્યા નેમિજી આગળે રે લાલ, ભાવે લે સંયમ ભાર રે,
સો૦ ધ૦ ૨૧. માતા કહે નિજ પુત્રને રે લાલ, સાંભળ સુત સુ-

જાણુરે. સોં રાંચમ સુધો પાળજો રે લાલ, પામજો પદ નિર્વાણ રે.
 સોં ધં ૨૨. એમ આશિષ માતા દિયે રે લાલ, આવ્યા સહુ
 ઘેર એહ રે સોં આવ્યા નેમિજી આગળે રે લાલ, ગજસુકુમાળ
 ગુણ ગેહરે. સોં ધં ૨૩. આજ્ઞા આપો જો નેમિજીરે લાલ
 કાઠિસગ કડ સમશાન રે. સોં મન થિર રાખીશ માહરું રે લાલ
 પામું પદ નિરવાણ રે. સોં ધં ૨૪. આજ્ઞા આપી નેમિજી રે
 લાલ, આવ્યા જિહાં સમશાન રે સોં મન થિર રાખી આપણું
 રે, લાલ, ધરવા લાગ્યા ધ્યાન રે, સોં ધં ૨૫, સોમલ સસરે
 દેખીયા રે લાલ; ઉપન્યું મનમાં પૂરવ વેર રે સોં કુમતિ સોમલ
 કોધે ચડ્યો રે લાલ, મનમાં ન આણી મહેર રે, સોં ધં ૨૬.
 શિર ઉપર બાંધી સુણો રે લાલ, માટી કેરી પાળ રે સોં ખેર
 અંગારા ધખધખ્યા રે લાલ, તે મૂક્યા તત્કાળ રે, સોં ધં ૨૭.
 ફટફટ પુટે હાડકાં રે લાલ, તટ તટ ત્રુટે ચામરે સોં સંતોષી
 સસરો મલ્યો રે લાલ, તુરત સાર્યું તેનું કામ રે સોં ધં ૨૮.
 સોભાળી સુકલ ધ્યાને ચઢ્યા રે, લાલ, ઉપન્યું કેવળ નાણુ રે સોં
 ક્ષણમાં કર્મ ખપાવીને રે લાલ, મુનિ મુગતે ગયા જાણુ રે. સોં
 ૨૯. ગજસુકુમાળ મુગતે ગયા રે લાલ, વંદુ વારંવાર રે સોં
 મન થિર રાખ્યું આપણું રે લાલ, પામ્યા ભવનો પાર રે. સોં ધં
 ૩૦. શ્રી વિજયધર્મ સુરી તણો રે લાલ. રાજવિજય ઉવઝાય રે
 સોં તસ શિષ્ય લક્ષણ ગુણે કરી રે લાલ, પલણીં તે સુગુરૂ પસાય
 રે. સોં ધં ૩૧. સોળસેને બાસઠ સમેરે લાલ, સાંગાનેર મઝાર
 રે. સોં ગુણ ગાયા માસ ફાગુણે રે લાલ, શુકલ છઠ સોમવાર રે
 સોં ધં ૩૨. કહે મકન મોહનતણોં રે લાલ, સાધુ તણી સજ્જાય
 રે. સોં ભણજો ગણજો ભલિ ભાતશુરે લાલ, પામજો ભવનો પાર રે
 સોં ધં ૩૩. ઇતિ

ઝાંઝરીયા મુનિની સજ્જાય.

મહિયલમાં મુનિવર કહુંજી, કહેશું તુમ તણારે વખાણુ;
 મુનિવર રૂપ કલેવરજી, આરાધ્યું છે કેવલનાણુ ઝાંઝરીયા મુનિવર

ધન ધન તુમ અવતાર. ૧. પેઠાણુપુર પાટણુ ધણીજી. મહોટોરે
મકરધ્વજ રાય; મહનપ્રહ્લ તસ બેટડોજી, સહેજ સુકોમલ કાય.
ઝાંઝરીઆ. ૨. એક દિન ક્રિડા કારણેજી, કુમાર વનાંતર જાય;
પહોંતો તિહાં મુનિવર મિલ્યોજી, વંદ્યા ચરણુ ઉત્સાહ. ઝાંઝ-
રીઆ. ૩. તાસ વચણુ શ્રવણે સુણીજી, બુઝયો મનમાંહે અપાર;
માતપિતા સુત સુંદરીજી. સયલ સંસાર અસાર. ઝાંઝરીઆ. ૪.
ધમ જાણી સંયમ લઈજી, મહિયલ કરે રે વિહાર; સમતા રસ ગુણુ
આગરૂજી, રૂપેરે મયણુ અવતાર. ઝાં. ૫. વિચરંતા ત્રંબાવતીજી,
આવ્યાં અવસર એણુ; વિરહણી કોઈ કામિનીજી, પેખી ગહગહી
એણુ. ઝાં. ૬. સુંદરી કહે સખી સાંભળોજી, આ તેડી આવો
રૂપિરાય; ઉભો ઘરની છાંડીજી, પગે દાઝે કોમલકાય. ઝાં. ૭.
સુણીય સખી ઋષિ કને જઈજી, કહેતીરે ઋષિરાજ, વહોરણુ વેળા
વહી ગઈજી, આવોરે અમ ઘરે આજ. ઝાં. ૮. સ્વામિનીને સખી
વિનવેજી, હું તેડી આવી અણુગાર; તે તતક્ષણુ પાછી વળીજી,
દીધા બેઉ ઘરના બાર. ઝાં. ૯. ભાગ્યયોગ ભગવન્ મિલ્યાજી, તુમે
આવ્યા દેવ સમાન; કે વહેરાવું લાડવાજી, કે વહેરાવું અમૃતપાન.
ઝાં. ૧૦. પદ્મણી પોયણુ પાતલીજી, ચંપા વરણી દિસે દેહ; રૂપે
રંભા હરાવતીજી, બોલી રે આણી નેહ. ઝાં. ૧૧. અવર નહિ કાંઈ
સુઝતોજી, મુનિ તુમ સરિખો આહાર: દોષ રહિત હું કામિનીજી.
કરો કર ગ્રહીને નિસ્તાર. ઝાં. ૧૨. સુંદરી મુજને મૂકીએજી, મુજ મત
કરો રે પરાણુ; શિયલ સન્ના મેં પેરીઉંજી. તુમ તીખાં નાંવ
લાગે બાણુ. ઝાં. ૧૩. હાવભાવ કામિની તણાજી, જાણી
મુનિ ચકોર જામ; વિરહ વિલુધી કામનીજી આલિંગે મુનિ તામ
ઝાં. ૧૪. પગે આંટી દીયે કામિનીજી. નાંખે ભૂંઈ કર સાહિ; ચરણે
ચરણુ ભરાવતીજી, ઝાંઝરીઉં આવ્યું પગ; માહિ, ઝાં. ૧૫. મા-
નની મુજ કેડે રખેજી, આવેરે અચિંતી આજ; તિણે કારણુ મુનિ
પાંગર્યોજી. રાખી રે સકુલ તણી લાજ, ઝાં. ૧૬. અનુક્રમે ઉજેણી
ગયોજી, વહોરણુ પોતો જામ; ઘર ઘર મુનિ ભમંતોજી, રાય-રાણી

દીઠારે તામ. ઝાં. ૧૭. ચકિત હુધ રાણી જુધજી, એશું મુનિપુંગવ
 હોય, સારિ પાસા રમતી રહીજી, મનદૂં મનાઈ મુનિસોય. ઝાં.
 ૧૮. રાજા મનમાં ચિંતવેજી, ઋષિ રૂપે મોહી નાર; જો એ ઋષિ
 જીવતો રહેજી, તો ભેટે કામિની અણુગાર. ઝાં. ૧૯. તેહ સંકેત
 સેવક પ્રત્યેજી, ભૂપતિ દીયેરે આદેશ; એ ઋષિને તમે મારજ્યોજી,
 નહિ મારો તો તુમને વધેશ. ઝાં. ૨૦. માની વયણ સેવક સુણીજી,
 આવ્યા જહાં ઋષિ રાય; ભકિત ભાવ કરી ભેટીયાજી, મદનપ્રહ્લ
 કેરા પાય. ઝાં. ૨૧. આજ અમારે ગોઠડીજી, પૂર બાહિર છે અણુ-
 ગાર; તિણે કારણે તુજ સુઝતોજી, દોષ રહિત મિલે આહાર. ઝાં,
 ૨૨. રાજપુરુષ અપરાધથીજી, કપટ રહિત જાણી ભેદ; તે મુનિવર
 વધ સ્થાનકેજી. બોલે પણ મન ખેદ. ઝાં, ૨૩. એક એક સન્મુખ
 જોઈજી, એ તુમ સરીખું કામ, મુનિવર નયણે જોઈજી, તવ મુખ
 દીઠા રે શ્યામ ઝાં, ૨૪. મુનિ ભણે ભાઈ તુમ તણીજી, ઝાંખી
 દિસે દેહ; વળતું તે મુનિ પ્રત્યે ભણેજી, રાય રૂઠયો તમપર એહ
 ઝાં. ૨૫. એ ઋષિને તુમે મારજ્યોજી, નહિ તો તુમ તણી હાણ;
 ઇષ્ટ દેવ આરાધજોજી, એવું કહ્યું છે ગુણવાણ. ઝાં, ૨૬. શરણ એક
 અરિહંતનુંજી, કાઉસગ્ગ ધ્યાન મનમાંહિ; મૌન કરી મુનિવર રહ્યોજી,
 ભાવે તે કરોરે ઉછાહ. ઝાં. ૨૭. દુર્ભર ઉદરને કારણેજી, મૂકયો
 કૂળ તણો રે આચાર; ક્ષમાવંત અણુગારનેજી, પાપી તેણે કીધો રે
 પ્રહાર. ઝાં. ૨૮. ક્ષપકશ્રેણિ પામી ચડયાજી, પામ્યા રે મુક્તિનું
 રાજ; મુનિ મદનપ્રહ્લના તણાજી, સિધ્યા રે જનમના કાજ. ઝાં, ૨૯
 ઋષિરકત રાતો હુવોજી, ઓધો આમિષ સમાન; સમળી સંઘરતાં
 તે પડ્યોજી, રાય-રાણી રમે તિણુ ઠામ. ઝા. ૩૦. ચકિત થઈ રાણી
 કહેજી; સેવક શ્યું જોય રે ઢંઢોલ; ધર્મોપકરણ છોડતાંજી, દીઠી રે
 અક્ષર તણી ઓળ. ઝાં. ૩૧. પેઠાણુપુર પાટણુ તણોજી, મ્હેટો રે
 મકરધ્વજ ભૂપ; તસ સુત મદનપ્રહ્લ તણોજી, ઓધો વળી એહ
 અનુપ. ઝાં. ૩૨. કરણ શૂલ અક્ષરો થયાજી, ભાંગી મુજ પીયરની
 વાટ; એ તુજ હુવણા શું થયોજી, વિલવંતી મૂકી રે આરાટ. ઝાં.

૩૩. રાજા મનમાં લાજ્યોજી, ચોર કર્મથી થયો રે સશંક; જ્યાં
ઋષિ હુણ્યો તિહાં ગયોજી, રાજા પાય પડે જેમ રંક ઝાં. ૩૪.
તાર તાર મુનિ તારકાજી, હું અપરાધી તાહરો એહ; ભવસાગર
મુજ મિલ્યોજી, નાવ સમાન તાહરો દેહ. ઝાં. ૩૫. ઈમ જહુભાવે
ખમાવતાંજી, કલેવરથી લહું કેવલનાથ; રાજા મુનિ મુક્તિ ગયાજી,
ભાવ તણા જીઓ રે પરિમાણ. ઝાં. ૩૬, ઝાંઝરીઆ ઋષિરાયનોજી,
ભણે સહુ સજ્જાય; ગુણ હર્ષ કવિશ્વરજી લખિધવિજય ગુણ ગાય. ઝાં ૩૭

ગહુળી

(રાગ-ભેખ રે ઉતારો રાજા ભરથરી.)

તરણુતારણુ ગુરૂ માહુરા, કીધો મમ ઉપકારજી; પ્રતિહાર
આડા ખસેડીને ખોલ્યા ધર્મના દ્વાર જી. બલિહારી ગુરૂદેવની. ૧.
અમે અજ્ઞાન અંધકારમાં, પડી રહ્યા કાળ અનંતજી; દુઃખ દરિયા-
માંથી કાઢવા, ક્યારે મળિયા ન સંતજી, બલિહારી. ૨. કરૂણા
નજર મુજ પર કરી, કાઢ્યું મોહુ તિમિર જી; જ્ઞાનાવરણ હઠાવીને,
સુણાવી પ્રભુ ગીર જી બલિહારી. ૩. નાવ ધર્મની પકડાવીને,
તાર્યા ભવમાંથી આજ જી; નિઃસ્પૃહી નિર્દોષી આપ છો, તરણુ
તારણુ જહાજ જી. બલિહારી. ૪. કોઈ પણ રીતે ન આપનો બદલો
વાળી શકાય જી; તો પણ શિર પર આપની, આણા ધરૂં નિરમાય
જી. બલિહારી. ૫. નિરંતર સાચા માર્ગમાં, દમ્ભશ હું તન મન
ધન જી; છોડીશ નહિ જિનધર્મને, કહું સત્ય વચન જી. બલિહારી.
૬. ઘણા મળ્યા મળશે ઘણા, પણ સ્વારથી સહુ હોયજી; પર
ઉપકારી મુનિવરો, આ સરખા નહીં કોય જી. બલિહારી. ૭. શુદ્ધ
ધરમ દેખાડવા, વીરલા કોઈક હોયજી; જગમાં આજ મેં દેખીયાં
સાધુ વિના નહિ કોયજી. બલિહારી. ૮. જાવજીવ લગે મેં કર્યા,
ગુરૂ નીતિસૂરીદજી; ઉદય થયો મારા જીવનો, જાગ્યો પુનમચંદ
જી. બલિહારી. ૯.

સંક્ષિપ્ત જૈન ઇતિહાસ.*

આકાળ ચક્રની શરૂઆતમાં પ્રથમ રાજા વિનિતા^૧ નગરીમાં ઋષભ દેવ થયા તે તિર્થંકર હતા. તેમના મોટા પુત્ર ભરત ચક્રવર્તી અને તેમના પુત્ર સુર્યયશાથી, સુર્યવંશ ઉત્પન્ન થયો અને પ્રભુ ઋષભદેવના પુત્ર બાહુબલી અને તેના પુત્ર ચંદ્રયશાથી ચંદ્રવંશની ઉત્પત્તિ થઈ. ભરત ચક્રવર્તીએ ભારત મધ્ય ખંડમાં અષ્ટાપદ આદિ જૈન તીર્થની સ્થાપના કરી. અને શંત્રુજય તિર્થ જે દેવોથી પુજનીક હતું તે ભરત ચક્રવર્તીના વખતમાં મનુષ્યોથી પુજનીય થયું. તેમણે પ્રભુના ઉપદેશથી શ્રાવક ધર્મનું વર્ણન કરનારા ચાર વેદ બનાવ્યા.

(૧) સંસાર દર્શન વેદ. (૨) સંસ્થાપન પરામર્શ વેદ. (૩) તત્વાવ બોધ વેદ. (૪) વિદ્યા પ્રબોધ વેદ. આ ચાર નામ જૈન વેદના છે. તિર્થંકર ઋષભદેવે પોતાના સો પુત્રોને મુદ્કની વહેંચણી કરી દીક્ષા લીધી. તેમાંના પુંડરીક વગેરે ચોરાશી હજાર શીષ્યો થયા, તેમાંથી એક મરિચિ નામના શિષ્યથી (મહાવીર સ્વામીનો જીવ) જૈન મુનિની ક્રિયાપણી શકી નહિ તેથી પરિવ્રાજકપણું અંગીકાર કર્યું. મરીચીનો શીષ્ય કપીલ થયો. અને તેનો શિષ્ય આસુરી થયો. તેણે પચ્ચીસ તત્વનું વર્ણન કર્યું. અને સાંખ્ય ધર્મ ચલાવ્યો. તિર્થંકર ઋષભદેવ મહારાજ મોક્ષે ગયા બાદ. ૫૦ લાખ કોટી સાગરોપમ વ્યતીત થયા બાદ. બીજા તિંબ અજીતનાથ મહારાજ યયા, તેમના વખતમાં સગર નામના બીજા ચક્રવર્તી થયા. અને એમણે દેવતાઓની મદદથી સમુદ્રની ખાડીને પૂર્વ પશ્ચિમ તથા ઉત્તર તરફ ફેલાવી. જે કારણથી જમીનની સરહદ પહેલાં હતી તે બદલી ગઈ. સગર ચક્રવર્તિને સાઠ હજાર પુત્ર હતા. તેમાંથી

*આ ઇતિહાસ શ્રી. જૈ. શ્વે. ધ. વિદ્યાસાગર ન્યાયરત્ન શ્રી શાંતિવિજયજી કૃત “જૈનમત પ્રભાકરગ્રંથ” અનુસાર લખેલ છે.

૧ કોશલ, શાકેતપુર, વનિતા વગેરે અયોધ્યા નગરીનાં નામ છે.

મોટા પુત્ર જન્હુકુમારે ગંગાનદીની નહેર અષ્ટાપદ પર્વતની ચારે બાજુ લઈ જવાની ઇચ્છા કરી. ને ઘણે સુધી લઈ પહોંચી ગયા. ગંગાનું બીજું નામ આકારણથી બ્રહ્મવી કહેવામાં આવે છે, બીજા અણ્ણતનાથ ભગવાને દીક્ષા લીધી, તપશ્ચર્યા કરી. અને મોક્ષે ગયા, ત્યાર પછી ત્રીશ લાખ કેટી સાગરોપમ ગયા પછી. સંભવનાથ સ્વામી સાવત્થી નગરીમાં થયા. એમણે રાજ્ય કર્યું અને અંતમાં સંસાર છોડી સંયમ ગ્રહણ કર્યું તપ કર્યું અને મોક્ષે ગયા પછી દશ લાખ કેટી સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા પછી અયોધ્યા નગરીમાં ચોથા તિર્થંકર અભિ- નંદનસ્વામી થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, અંતમાં સંસાર છોડી પ્રવળ્યા અંગીકાર કરી તપ કર્યું અને મોક્ષે ગયા. પછી નવ લાખ કેટી સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા બાદ પાંચમા તિર્થંકર સુમતિનાથ મહારાજ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું અંતમાં સંસાર છોડી દીક્ષા લઈ તપ કરી, મોક્ષે ગયા પછી. નેવું હજાર કેટી સાગરોપમ કામ વ્યતીત થયા બાદ કેશાંબી નગરીમાં છઠા પદ્મપ્રભુ તિર્થંકર થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, સંસાર છોડી, સંયમ ગ્રહણ કરી, તપસ્યા કરી મોક્ષે ગયા બાદ નવ હજાર કેટી સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા બાદ બનારસી નગરીમાં સાતમા તિર્થંકર સુપાર્શ્વનાથ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, દુનિયા છોડી, દીક્ષા લીધી તપ કરીને મોક્ષે ગયા ત્યારબાદ નવસો કેટી સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા બાદ ચંદ્રાવતીનગરીમાં તિર્થંકર ચંદ્રપ્રભુ મહારાજ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, દીક્ષા લીધી, તપ કરી, કર્મ ખપાવી મોક્ષે ગયા. ત્યારબાદ નેવું કેટી સાગરોપમ કાળ કરી વ્યતીત થયા પછી કાકંદીનગરીમાં તિર્થંકર સુવિધિનાથ મહારાજ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, સંસાર છોડી દીક્ષા લીધી તપ કરી મોક્ષે ગયા તેમના નિર્વાણ બાદ જૈન ધર્મ થોડા વખત સુધી વિછેદ થઈ ગયો હતો જૈનોના દ્વાદશાંગ- વાણીના પુસ્તકો ચાર જૈનવેદ વીચ્છેદ ગયા. જૈનમુનિના દર્શન દુર્લભ થયાં અને બ્રાહ્મણ લોકોએ નવી શ્રુતી બનાવી અને પોતે પોતાની પૂજા કરાવવા લાગ્યા. સુવિધિનાથ મોક્ષે ગયા બાદ નવ

કેટી સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા બાદ ભદ્રિલપુરમાં દશમા તિર્થંકર શ્રી શીતલનાથ મહારાજ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું અને છેવટે દીક્ષા લીધી એમના વખતમાં જૈન ધર્મની ફરી ઉન્નતિ થઈ, હરિવંશની ઉત્પત્તિ તેમના સમયમાં થઈ તેમણે તપશ્ચર્યા કરી, કર્મ ખપાવી મોક્ષે ગયા ત્યારબાદ એકસો સાગરોપમ છાસઠ લાખ છવી હજાર વર્ષ બાદ કરતાં એક કેટી સાગરોપમ વ્યતીત થયા બાદ સિંહુપુરીમાં તિર્થંકરશ્રેયાંસનાથ થયા એમણે રાજ્ય કર્યું દીક્ષા લીધી તપ કરી મોક્ષે ગયા. ત્યારબાદ ચોપન સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા બાદ ચંપાપુરીમાં બારમા તિર્થંકર વાસુપુજ્ય મહારાજ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું દીક્ષા લીધી તપ કરીને મોક્ષે ગયા ત્યારબાદ ત્રીશ સાગરોપમ કાળ ગયા પછી કંપીલપુરમાં તેરમા તિર્થંકર વિમલનાથ સ્વામી થયા. તેમણે રાજ્ય કર્યું સંસાર છોડી દીક્ષા લઈ તપ કરી મોક્ષે ગયા. ત્યારબાદ સ્વયંભૂ નામના વાસુદેવ રાજા થયા તેરમા તિર્થંકર મોક્ષે ગયા બાદ નવ સાગરોપમ કાળ ગયા બાદ અયોધ્યા નગરીમાં ચૌદમાં તિર્થંકર અનંતનાથ મહારાજ થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું દીક્ષા લઈ, તપ કરી મોક્ષે ગયા તેમના પછી પુરુષોત્તમ નામના વાસુદેવ રાજા થયા ચૌદમા તિર્થંકર મોક્ષે ગયા બાદ ચાર સાગરોપમ કાળ ગયા પછી પંદરમા તિર્થંકર રત્નપુરીમાં થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, અંતમાં દીક્ષા લઈ તપ કરી મોક્ષે ગયા, તેમના બાદ પુરુષસિંહ નામના વાસુદેવ રાજા થયા, ત્યારપછી ત્રીજા મધવા નામના અને ચોથા સનતકુમાર ચક્રવર્તી થયા. પંદરમા તિર્થંકર મોક્ષે ગયા બાદ પોણા પદ્યોપમ બાદ કરતા ત્રણ સાગરોપમ કાળ વ્યતીત થયા બાદ હસ્તિનાપુરમાં સોલમા તિર્થંકર શાંતીનાથ મહારાજ થયા તેઓ તિર્થંકર હતા. ને પાંચમા ચક્રવર્તી રાજા હતા. તેમણે રાજ્ય કર્યું અંતમાં સંસાર છોડી, દીક્ષા લઈ, તપ કરી, મોક્ષે ગયા. સોલમા શાંતિનાથ ભગવાન મોક્ષે ગયા બાદ અર્ધો પદ્યોપમ સમય વ્યતીત થયા બાદ. હસ્તિનાપુરમાં સત્તરમા તિર્થંકર કુંથુનાથ મહારાજ થયા તેઓ તિર્થંકર અને છઠ્ઠા ચક્રવર્તી

રાજા હતા તેમણે રાજ્ય કર્યું, દીક્ષા લીધી તપ કરી મોક્ષે ગયા. ત્યારબાદ કોટી હજાર વર્ષ બાદ કરતાં પા પદ્યોપમ સમય વ્યતીત થયા બાદ આજ હસ્તિનાપુર નગરમાં અઢારમા તિર્થંકર અરનાથ મહારાજ થયા. તેઓ સાતમા ચક્રવર્તી મહારાજ હતા તેમણે રાજ્ય કરી, સંસાર છોડી દીક્ષા લઈ તપ કરી મોક્ષે ગયા. ત્યાર- પછી પુરુષ પુંડરીક નામના છઠા વાસુદેવ રાજા થયા. એમના પછી કુરૂવંસી સુભુમ નામના આઠમા ચક્રવર્તી રાજા થયા તેમના વખ- તમાં યમદગ્નિ નામના તાપસના પુત્ર પરશુરામજી થયા. અઢારમા ભગવાન મોક્ષે ગયા બાદ કોટી સહસ્ત્ર વર્ષ વ્યતીત થયા બાદ મિથિલા નગરીમાં ઓગણીશમા સ્ત્રી તિર્થંકર મલ્લીનાથ મહારાજ થયા તેમણે દુનિયા છોડી, દીક્ષા લીધી, તપ કરી મોક્ષે ગયા ત્યાર- બાદ ચોપન લાખ વર્ષ વ્યતીત થયા પછી રાજગ્રહી નગરીમાં વીશમા તિર્થંકર મુનિસુવ્રત સ્વામી થયા, તેમણે રાજ્ય કર્યું, સંસાર છોડી સંયમ લઈ તપ કરી મોક્ષે ગયા. તેમના વખતમાં આભાપુરીના ચંદ્ર રાજા થયા. તેમના પછી હસ્તિનાપુરમાં મહાપદ્મ નામના ચક્રવર્તી મહારાજ થયા તેમના પછી અયોધ્યાનગરીમાં દશ- રથ રાજાના પુત્ર રામચંદ્રજી ત્યા લક્ષ્મણજી થયા તેઓ જૈનધર્મના અનુયાયી હતા. વૈદીક ધર્મવાળા તેમના શાસ્ત્રાનુસાર તેમને અવ- તાર રૂપ માને છે. રાવણ, સુગ્રીવ, અંગજ અને હનુમાન વગેરે મનુષ્યોજ હતા. પણ વિદ્યાના પ્રભાવથી જુદા જુદા રૂપ બનાવી શકતા હતા માટે તેમને વિદ્યાધર કહેવામાં આવે છે. લંકાનગરીમાં દરેક ઘર ઉપર સોનાના કળસા હતા ત્યા સોનેરી ચિત્રામણુ હતું અને સુર્યોદય વખતે સૂર્યના તેજથી લંકાનગરી સોના જેવી દેખાતી હતી પણ અસલ તો ઇંટ ચુના ને પથ્થરના ઘરો હતા. સોનાના નહીં હનુમાનજી વગેરે મનુષ્યોજ હતા. વાનર નહીં હતા. રાવણને નવ હીરાના પ્રભાવથી નવ મસ્તક દેખાતા હતા અસલ એક મસ્તક હતું. એટલે કુલ દશ મસ્તક દેખાતા હતા. જે હાથ મુળના અને પ્રતિ- બીબના ૧૮ હાથ દેખાતા એવી રીતે વીશ હાથ દેખાતા હતા આ

વાત જૈન રામાયણમાં આપેલ છે. જૈનશાસ્ત્ર અનુસાર લક્ષ્મણજી આઠમા વાસુદેવ. રામચંદ્રજી આઠમા બલદેવ તથા રાવણ આઠમા પ્રતિ વાસુદેવ હતા, શ્રીપાલ મહારાજ જેમણે નવપદજીનું આરાધન કર્યું તેઓ વીશમા ભગવાનના શાસનમાં થયા. વીશમાં ભગવાન મોક્ષ ગયા બાદ છ લાખ વર્ષ પછી મિથિલા નગરીમાં એકવીશમા તિર્થંકર નમિનાથ મહારાજ થયા, રાજ્ય કરી સંસાર છોડી દીક્ષા લઈ તપ કરી મોક્ષે ગયા ત્યાર બાદ હરિષેણ નામના દશમાં ચક્રવર્તી થયા અને જય નામના અગીયારમા ચક્રવર્તી થયાં એકવીશમાં ભગવાન મોક્ષે ગયા બાદ પાંચ લાખ વર્ષ પછી બાવીશમા તિર્થંકર સૌરીપુરીમાં, યદુવંશમાં ઉત્પન્ન થયા, તેમના વખતમાં કૃષ્ણ નામના નવમા વાસુદેવ થયા, તથા બલભદ્ર નામના નવમા બલદેવ થયા, કૃષ્ણને વૈદીક ધર્મવાળા ઇશ્વરઅવતાર માને છે. કૌરવ પાંડવોનું મહાભારત યુદ્ધ કુરુક્ષેત્રમાં થયું તિર્થંકર નેમનાથ ભગવાને રાજ્ય કર્યું નથી તેમણે દુનિયા છોડી, દીક્ષા લઈ, તપ કરી, બાળપ્રજ્ઞચારી પણમાં મોક્ષે ગયા, ત્યાર બાદ પ્રજ્ઞદત્ત નામના બારમાં ચક્રવર્તી થયા. બાવીશમા ભગવાન મોક્ષ ગયા બાદ ૮૩૭૫૦ વર્ષ બાદ વાણ્શ-રસી નગરીમાં ત્રેવીશમા તિર્થંકર પાર્શ્વનાથજી થયા તેમણે રાજ્ય કર્યું, દીક્ષા લીધી, તપ કરી મોક્ષ ગયા ત્યારબાદ ૨૫૦૭ વર્ષ પછી ચોવીશમા અંતિમ તિર્થંકર શ્રી મહાવીર સ્વામી ક્ષત્રીકુડ ગામમાં થયા. તેમણે રાજ્ય કર્યું નહિ. દુન્યા છોડી દીક્ષા લીધી, તપશ્ચર્યા કરી. એમને ચૌદ હજાર શિષ્યો હતા. તેમાં અગીયાર ગણધરો મુખ્ય હતા. તે વખતે શ્રેણીક (ખિંખિંસાર) ભગવાનના ભક્ત હતા. આ રાજગૃહીના રાજા શ્રેણીકના પુત્ર અન્નતશત્રુ (કોણીક) હતા જે જૈન ધર્મ ઉપર શ્રદ્ધાવાન હતા. વિશાળા નગરીના ચેડા-રાજા, કાશીકોશલ દેશના મલીક જાતના નવરાજા લચ્છીક જાતિના નવરાજા (૧૮) આમલકલ્પ નગરીના સ્વેતરાજા, વિરભયયદુના ઉદાયન, કોશાંખીના વત્સ ઉદયન, ક્ષત્રીકુડ ગામના નંદીવર્ધન, પૃષ્ઠ ચંપાના શાલ અને મહાશાલ, ખેતનપુરના પ્રસેનચંદ્ર, હસ્તી-

શીર્ષના અદીનશત્રુ વિજયપુરના વાસવદત્ત, મહાપુરના બલરાજ,
સાકેતપુરના મિત્રનંદી વગેરે. ભગવાન મહાવીર સ્વામીના પૂર્ણલક્ષ્મી
હતા. રાજા શ્રેણીકના પુત્ર અભયકુમાર અને મેઘકુમારે પ્રભુ પાસે
દીક્ષા લીધી હતી. ભગવાન મહાવીર પાવાપુરીમાં કારતક વહી
અમાવાસ્યાની પાછલી રાત્રે મોક્ષ ગયા. ત્યાર પછી ત્રણ વરસ
સાડા ત્રણ મહીના ગયે પાંચમા આંરાની શરૂઆત થઈ. પ્રથમ ગણધર
ગૌતમ સ્વામીને કારતક સુદ ૧ ને દીવસે કેવળ જ્ઞાન થયું ત્યાર પછી
સુધર્માસ્વામી પટપર સ્થાપન થયા તેમની પાટે જંબુસ્વામી થયા
એ છેલ્લા કેવળ જ્ઞાની થયા અને મોક્ષે ગયા. ત્યાર પછી ભારત
વર્ષમાં મુક્તિ આદી ૧૦ વસ્તુઓનો વિચ્છેદ થયો, મહાવીર
નિર્વાણ પછી સીત્તેર વર્ષે જૈનાચાર્ય રત્નપ્રભ સુરીજીએ ઓશીયા
નગરીમાં ઓશવંશની સ્થાપના કરી, ઘણાને ઓસવાળ બનાવ્યા.
જંબુ સ્વામીને પાટે જૈનાચાર્ય પ્રભવસ્વામી થયા. એમના પછી
શય્યાંભવસૂરી જે ચાર વેદ પાઠી બ્રાહ્મણ હતા, જેણે વૈદિક ધર્મને
છોડી જૈન ધર્મની દીક્ષા લીધી, અને દશ વૈકલીક સુત્રની રચના
કરી. તેમની પાટે યશોભદ્ર સુરી થયા, પછી સંભતિ વિજયજી,
ભદ્રબાહુ સ્વામી, સ્થુલભદ્રજી, આર્ય મહાગીરીજી, આર્ય સુહસ્તીજી
અને સુસ્થિત, સુપ્રતિબદ્ધજી વગેરે જૈનાચાર્ય થયા, ભગવાન નિર્વાણ
પછી ૨૬૦ વર્ષે સંપ્રતિ રાજા થયા. જેણે ઘણા જૈનમંદિરો, અને
જૈન પ્રતિમાઓની સ્થાપના કરી. ભગવાન નિર્વાણ પછી ૩૭૬ વર્ષે
શ્યામાચાર્ય થયા તેમણે પ્રજાપના સુત્ર બનાવ્યું ભગવાનના નિર્વાણ
પછી ૪૫૩ વર્ષે કાલીકાચાર્ય જેણે ગર્દભિલ્લ રાજાનો ઉચ્છેદ કરી,
સરસ્વતી સાધવીને છોડાવી. આ અરસામાં આર્યમંગુ જૈનાચાર્ય
વૃદ્ધવાદી જૈનાચાર્ય અને પાદલિપ્ત જૈનાચાર્ય થયા. ભગવાનના
નિર્વાણ પછી ૪૭૦ વર્ષે વિક્રમાદિત્ય રાજા થયા, જૈનાચાર્ય
સિદ્ધસેન દિવાકર એમના વખતમાં થયા, જેમણે ઉજ્જયણીમાં કલ્યાણ
મંદિર સ્તોત્ર બનાવી પાર્શ્વનાથની પ્રતિમાજી પ્રગટ કરી. સંમતિતર્ક
ગ્રંથ એમનો બનાવેલો છે જેમાં ન્યાયનો વિષય છે. ભગવાન

નિર્વાણ પછી ૫૭૦ વર્ષે જાવડશાએ શત્રુજ્યનો ઉદ્ધાર કરાવ્યો. ભગવાન નિર્વાણ પછી ૫૮૪ વર્ષે જૈનાચાર્ય વજ્રસ્વામી જેમણે ઐધોને હરાવ્યા હતા તેમનું દેવલોક ગમન થયું, ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૬૦૬ વર્ષે દીગંબરધર્મ સીવભૂતિ મુનીએ સ્થાપન કર્યો ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૬૧૬ વર્ષે દુર્બલીકા પુષ્પ નામના જૈનાચાર્ય થયા જેમના સમયમાં સાડા નવ પૂર્વનું જ્ઞાન વિછેદ થયું. ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૬૮૪ વર્ષે ગંધહસ્તી નામના જૈનાચાર્ય થયા. ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૭૭૦ વર્ષે વીરાચાર્ય અને ૮૨૬ વર્ષ પછી જયદેવ સુરી થયા. ભગવાનના નિર્વાણ બાદ ૬૮૦ વર્ષ પછી વલ્લભી નગરીમાં પાંચસો જૈનાચાર્યની સંમતિથી દેવધી ગણી ક્ષમાશ્રમણ જૈનાચાર્યજીએ જ્ઞાનગમનું જ્ઞાન કંઠાવ્યું હતું. તેને પુસ્તક ૩૬ કર્યું. ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૬૬૩ વર્ષે કાલીકાચાર્ય થયા. જેણે કલ્પ સૂત્રના પાઠ અનુસાર ભાદરવા સુદ ૪ નું સંવત્સરી પર્વ કર્યું. ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૧૦૦૮ વર્ષ પછી જૈન મુનીઓ શહેર ગામમાં રહેવા લાગ્યા. ભગવાનના નિર્વાણ બાદ ૧૦૫૫ વર્ષ પછી જૈનાચાર્ય હરિભદ્ર સુરીજી થયા. જેમણે ૧૪૪૪ જૈનગ્રંથો બનાવ્યા. ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૧૧૫૦ વર્ષ પછી જનભદ્રગણી ક્ષમાશ્રમણ થયા. જેમણે ઘણા ગ્રંથો ઉપર લખ્યા બનાવ્યાં. વિ. સં. ૭૦૦ માં શૈલંકાચાર્ય થયા. જેમણે આચારાંગ અને સૂત્રકૃતાંગ ઉપર ટીકા બનાવી. વિ. સં ૧૦૬૫ વાદીવેતાલ શાંતી સુરી દેવગત થયા સંવત ૧૧૨૦ માં ઓધનિયુક્તિ શાસ્ત્રની ટીકાકાર શ્રીમાન્ દ્રોણા સુરી થયા સંવત ૧૧૩૫ માં શ્રીમાન્ અભય દેવસુરી દેવગત થયા જેમણે સ્થાનાંગ વગેરે નવ અંગ શાસ્ત્રોપર ટીકા બનાવી છે. સંવત ૧૨૨૬ માં વાદી દેવસુરી દેહાંત થયા. જેમણે સ્યાદવાદ રત્નાકર ગ્રંથ બનાવ્યો જે હાલમાં પુરા મળતો નથી સંવત ૧૨૨૬ માં હેમચંદ્રાચાર્ય થયા જેમણે કુમારપાળ રાજાને પ્રતિબોધિ જૈનધર્મનો પડકાર વજડાવ્યો. સિદ્ધહેમ આદિ ઘણા ગ્રંથો બનાવ્યા આચાર્ય મલમગીરીજીએ ઘણા જૈન શાસ્ત્રોપર ટીકા લખી છે. માનતુંગસુરી જેમણે ભક્તામર સ્તોત્ર બનાવ્યું,

માનદેવસુરી જેમણે લઘુશાંતિ સ્તવની રચના કરી. જૈનાચાર્ય નમી-
ચંદ સુરીએ હરિભદ્રસુરી કૃત, ધર્મખિંદુ, યોગખિંદુ, ને ઉપદેશપદની
ટીકા બનાવી. જૈનાચાર્ય, દેવસુરી, મુનીચંદ્ર સુરીજી, અજીતદેવ
સુરીજી, સોમપ્રભાચાર્ય, જેમણે સિંદુર પ્રકર બનાવ્યું, જગત્
ચંદ્ર સુરી જેમણે તપગચ્છ ખિંદુ મેળવ્યું, દેવેચંદ્ર સુરી જેમણે
કર્મ ગ્રંથની રચના કરી. જૈનાચાર્ય રત્નશીખર સુરીજી જેમણે
શ્રાદ્ધવિધિ બનાવ્યો, હેમ વિમલસુરીજી જેમણે જ્યોતિષ ગ્રંથ
ત્રૈલોક્ય પ્રકાશ ગ્રંથ બનાવ્યો. જૈનાચાર્ય આનંદ વિમલસુરી વિજયદાન
સુરી જૈનાચાર્ય હીરવિજય સુરીજી જેણે અકબર બાદશાહને પ્રતિબોધ
કરી અમારી પડડ વળાવ્યો, જૈનાચાર્ય વિજયસેન સુરીજી વિજય-
દેવ સુરીજી, વિજયસિંહ સુરી ગણી સત્ય વિજયજી, ઉપાધ્યાય
યશોવિજયજી તથા વિનય વિજયજી જેઓએ ઘણા જૈન ગ્રંથો
બનાવ્યા. ગણી કપુર વિજયજી ગણી ક્ષમાવિજયજી ગણી જનવિજયજી
ગણી ઉત્તમવિજયજી ગણી કીર્તીવિજયજી ગણી કસ્તુરવિજયજી
ગણી મણીવિજયજી ગણી બુદ્ધિ વિજયજી જેનું અપરનામ બુદ્ધેરાયજી
હતું જેમણે ટુંઢીયા ધર્મ અસત્ય સમજીને પંજાબથી અમદાવાદ
આવી જૈનપ્રવેતાંબર મુર્તિપૂજક તપાગછની સંવેગી દીક્ષા ગણી
મણી વિજયજી પાસે લીધી ગણી બુદ્ધિ વિજયજી પાસે વિજયાનંદ
સુરી (આત્મા રામજી) એ સ્થાનકવાસી ધર્મને અસત્ય સમજી
સંવેગી દીક્ષા ગ્રહણ કરી એમણે તત્વાદર્શ, તત્ત્વનિર્ણય પ્રસાદ
અજ્ઞાનતિમિર ભાસ્કર આદિ ગ્રંથોમાં પડદર્શનનું સ્વરૂપ, દુનિયાના
તમામ ધર્મોનું સ્વરૂપ વર્ણવેલ છે. દિગંબર, સ્થાનકવાસી, તેરાપંથી
તથા ત્રણ સ્તુતિ વાળાઓનું ખંડન કરેલ છે. સંવત ૧૬૫૨ આત્મા રામજી
મહારાજ કાળ ધર્મ પામ્યા.

વિગેરે ઉપર લખેલા મહાવીરનિર્વાણ પછી મહાન આચાર્યો થયા.

સમાપ્તિના આનંદિત ઉદ્ગારો.

(દેશી ધન ધન જિનવાણી)

પ્રભુ પાસ પસાય પ્રરણ કીધું, કામ જે દુષ્કર લીધું,
ધન ધન જિન વાણી. મુજ મનનું સવિ વાંછીત સીધું, નિ
શુદ્ધિ રસાયણ પીધુંરે ધ૦ ૧. અહો જિન વાણી મહિમા જે
ભવેભવ પાતીક ખોળેરે. ધ૦ એહ વાણીનું શરણ અમ હો
મારા કામ ક્રોધાદિક ધોળેરે ધ૦ ૨ ચઉપાસે ચઉસજનન રા
જિનભક્તિ હૃદયે ગાળે રે. ધ૦ શીરપર ગુરુ ગુરુ દાદા બી
સાથે રનેહીઓ છાળેરે. ધ૦ ૩. જ્ઞાનાદિ મન ભાવતાં આ
વિનય બહુમાન સંભાળેરે. ધ૦ કૃપા પ્રીતિ વિશ્વાસે નિહા
ચિત્ત ભરમ સવિ ટાળેરે, ધ૦ ૪. કર્મ વિચિત્રે વિચિત્ર લ
પણ દેવગુરુ ગુણે હીસુરે, ધ૦ મગ્ન મને ગુરુ ચરણે રહેશું, શા
કહે સવી સહેશુંરે, ધન૦ ૫- હવે નિજ આતમ કારંજ કર
ખટપટ સવી પરિહરીએરે. ધ૦ શ્રી સદગુરુ આણા શિર ધર
શામળ તો ભવ તરીએરે. ધ૦ ૬.

કુળશ

છંદ—છય ચિત્ત વિશુદ્ધિ મહાનિધિ ભક્તિભાવે સંગ્રહ્યો, જિન
મુધારસ પાન કરવા અજ્ઞાન હરવા એ લહ્યો, મેં મોહબળ જ
દુઃખનો અનુભવ બહુ લહ્યો, હવે પાસ પસાય મહાનિધિ પાય શા
ગુણ ગહગહ્યું.

માંગલિક ઉપસંહાર શ્લોક.

મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલં ગૌતમપ્રભુઃ;

મંગલં રૂક્ષિભદ્રાદ્યા, જૈનો ધર્મોડસ્તુ મંગલં.

સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણં;

પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિશાસનં, ર.

શુદ્ધિ પત્રક.

પૃષ્ઠ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ	લીટી
૩	મુખપટાંબર	મુખપટાંબર	૮
૧૬	પળે	પુળે	૮
૨૪	૦	ત્રે	૮
૨૬	સ્થ	સ્થુ	૨૪
૧૦૧	સાંદ્રોલા	સાંદ્રોલ્લ	૮
૧૦૬	સુમિત:	સુમાત:	૧
૧૧૫	સનકોટિ	શતકોટી	૧૫
૧૨૦	જ	જ'થે	૭
૧૨૧	કૃતબ્ધુ	કૃબ્ધુ	૫
૧૨૧	જનુનિ	જનુનિ	૬
૧૨૧	એ	ઐ	૧૨
૧૪૩	તો	૦	૬
૧૪૩	ચવણુ ૨	ચવણુ ૧	૧૬
૫	કશમલ	કશમલ	૧૩
૧૬	૦	વરસ	૧૬
૪૭	જ્ઞાનિ	ચાનિ	૨૩
૭૨	ગાતમ	ગૌતમ	૧૬
૭૨	તમ	તપ	૧૭
૭૩	અરજન	અરજન	૨૨
૭૫	જના	જન	૨
૭૮	તીરથન	તીરથના	૧૫
૮૦	સોય	સોહો	૧૧
૮૨	અસર	અસુર	૨૦
૮૬	અલગ	અલખ	૧૪
૧૦૦	જન	જમ	૩
૧૪૭	કૃપા	કૃપા	૨૪
૧૭૧	તારજ	આરજ	૩
૧૭૨	ચરણુ મરણુ	ચરણુ રમણુ	૭

પૃષ્ઠ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ	લીટી
૧૭૮	મુખ	મુખ	૨૬
૧૭૬	ધન્ય	ધન્ય યોધા	૨
૧૭૬	ધન્ય	ધન્ય તે ધન્ય	૩
૧૮૬	લીધાં	લાધ્યાં	૧૭
૨૦૧	જતીઆએ	જીતિઆએ	૧૬
૨૦૨	નવ	વન	૧૬
૨૦૨	મસ	સમ	૫
૨૧૪	સ્થાન	સ્નાન	૧૦
૨૧૪	ઝુર	ધૂરે	૨૧
૨૧૫	શુથી	શ્રી શુભ	૩
૨૨૩	ભૂલાપરે	ભૂપાલનેરે	૧૦
૨૨૪	અથા	અથવા	૧૧
૨૨૪	માસ	ખાસ	૧૨
૨૨૬	અક્ષિતને	અજીતનો	૨૬
૨૩૦	વહિ	વીરે	૭
૨૩૧	પ્રાણીરે	વાણીરે	૫
૨૩૧	અસિદ્ધિ	અડસિદ્ધિ	૭
૨૩૨	અતિ	અતિત	૧૫
૨૩૨	હિરે	હિંસીરે	૨૦
૨૩૪	ભર	ભવ	૧૮
૨૫૧	તાત	૦	૪
૨૫૧	જયુ રે	ખાલજયુંરે	૪
૩૨૫	જીત્યોરે	જીતિયોરે	૨૬
૩૨૬	ચર્માવર્તન	ચર્માવર્ત	૧૨
૩૨૬	આગમ	અગમ	૧૮
૪૨૪	રૂપકુંભ	રૂપકુંભ વચનકુંભ	૧૬
૪૩૦	તે	નેવું	૫
૪૩૦	૦	શુભ પરિણામ	૧૦
૪૩૨	પ	પસુ	૨૮

પ્રક્ર	અશુદ્ધ	શુદ્ધ	સીધી
૪૭૧	ખપાવવાનો	કર્મ ખપાવાને	૪
૪૭૩	ભામીઓ	ભમીઓ	૧૮
૪૮૭	મારે	માનરે	૨૧
૪૬૧	કોણુ	કોઉ	૨૦
"	યાવન	યૌવન	૨૪
"	સમાનજી	સમાનજીયું	૨૬
"	સ્વરામ	સ્વારથ	૧૬
૪૬૨	ભરત	ડરત	૨૫
૪૬૨	ભૈ	ભ્યોં	૨૫
૪૬૩	અનેક	અનેક એક કુની	૪
૪૬૪	ઘડીયાં ઘડીયાં	ઘડીયાં હો ઘડીયાં	૧૨
૪૬૫	એક	એહ	૭
૪૬૬	મોહ	મોક્ષ	૧૬
૪૬૬	કળુ	કહુ	૨૧
૪૬૭	૦	તો બીજી સઘળું પાલે મા.	૮૮
૪૬૭	શક્તિ	શુક્તિ	૨૦
૪૬૬	વિતર્યા	વિસાર્યા	૨૮
૪૬૬	ઘમરી	ગમરી	૨૦
૫૦૧	ખોગા	ખોયા	૨૪
૫૦૧	અજહું	અજહું તોય	૨૫
૫૦૨	પડપ	પડત	૧૫
૫૦૩	રાગહિત શિક્ષા	માલકોશ	૧૨
૫૦૭	દુકતા	કોધાદિ દુકતા	૧૭
૫૦૭	ધરી	ધર્યો	૨૬
૫૦૬	સુર	સુખ	૨૪
૫૧૦	નરશમે	નરેશમે	૨૮
૫૧૧	કયું	જયું	૨
૫૧૧	મહા	કહા	૧૬
૫૧૧	રડી	રહી	૨૧

પાટ	અર્થ	શુદ્ધ	લીટી
૫૧૩	પિયત્રી	પિયારી	૨૧
૫૧૩	ચક્ર	અક્ર	૧૫
૫૧૬	હે સજ	હંસજ	૨૨
૫૧૭	અધો ગતિ	અધોગ ગતિ	૧૭
૫૧૬	હમો	મોહ	૨૮
૫૨૦	વરવ	હરવ	૧૩
૫૨૧	શુર	શુષુ	૧
૫૨૧	સમ્યગ્દશા	સમ્યગ્દશા પ્રમાણ	૨૬
૫૨૨	દ્રવ્ય	દ્રગે	૧
૫૨૨	વિહર	વિવહાર	૨
૫૨૨	મનુષ્ય	ધનુષ્ય	૧૪
૫૨૨	જગત્રવ ભવો	જગત્રવ ભયો	૨૦
૫૨૨	સદ્ગુણ	સદ્ગુર	૨૭
૫૨૪	કુરુનું	શુરુનું	૧૩
૫૨૬	આશા	શાતા	૨
૫૨૮	વચય	વચન	૧૧
૫૩૬	છતર	ધંતર	૩
૫૪૬	પાપરે	પારરે	૫૨
૫૬૬	સત્કાય	સજ્જાય	૨૨
૫૭૦	પોરાહ	પોસહ	૬
૫૬૩	જિવા વિભાગ	જીવાભિગમ	૨૬
૫૬૭	અરણ	કરણ	૨૪
૭૭૨	મુન્દેવો	ન્ધુવે	૭
૭૭૨	ભયા	ભયાત	
૭૭૨	કમંતુ	કમંતુ	૧૪
૭૭૮	સર્વ	સર્વ	૧૧
૭૮૦	૪-૬-૧૪	૪-૬-૧૪	૬
૮૬૮	જન	જાન	૧૬
૮૬૬	દોષ	દોય	૬
૮૭૬	મોટા	મેટા	૧૬
૮૭૦	મળી	મળી	૨૨

